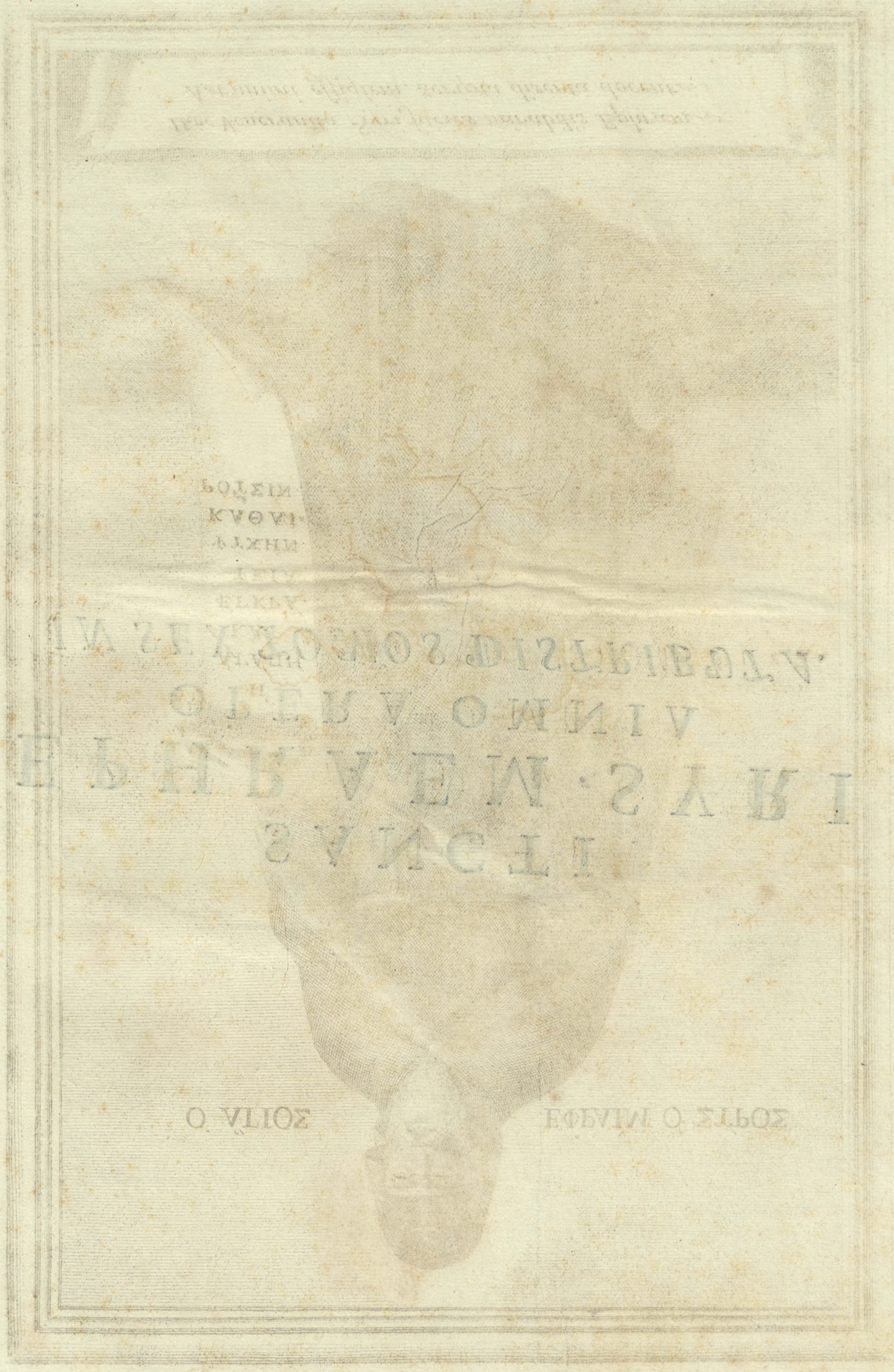
T II Greco

SANCTI
EPHRAEM SYRI
OPERA OMNIA

SANCTI
EPHRAEM SYRI
OPERA OMNIA
IN SEX TOMOS DISTRIBUTA.

Ὁ ἍΓΙΟΣ ΕΦΡΑΪΜ Ὁ ΣΥΡΟΣ

Hæc Veneranda Syri facies mirabilis Ephræm
Ast animi effigiem scripta diserta docent

Io: Baptista Sintes sculp. sup. perm.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ
ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ ΠΑΝΤΑ

SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAEM SYRI
OPERA OMNIA QUÆ EXSTANT

Græce, Syriace, Latine,

IN SEX TOMOS DISTRIBUTA

Ad MSS. Codices Vaticanos alioſque caſtigata, multis aucta,

Nova interpretatione, Præfationibus, Notis, variantibus Lectionibus illuſtrata:

NUNC PRIMUM

Sub Auſpiciis Sanctiſſimi Patris
BENEDICTI XIV.
PONTIFICIS MAXIMI

E Bibliotheca Vaticana prodeunt.

TOMUS SECUNDUS
GRÆCE, ET LATINE.

ROMAE

EX TYPOGRAPHIA PONTIFICIA VATICANA

Apud JOANNEM MARIAM HENRICUM SALVIONI

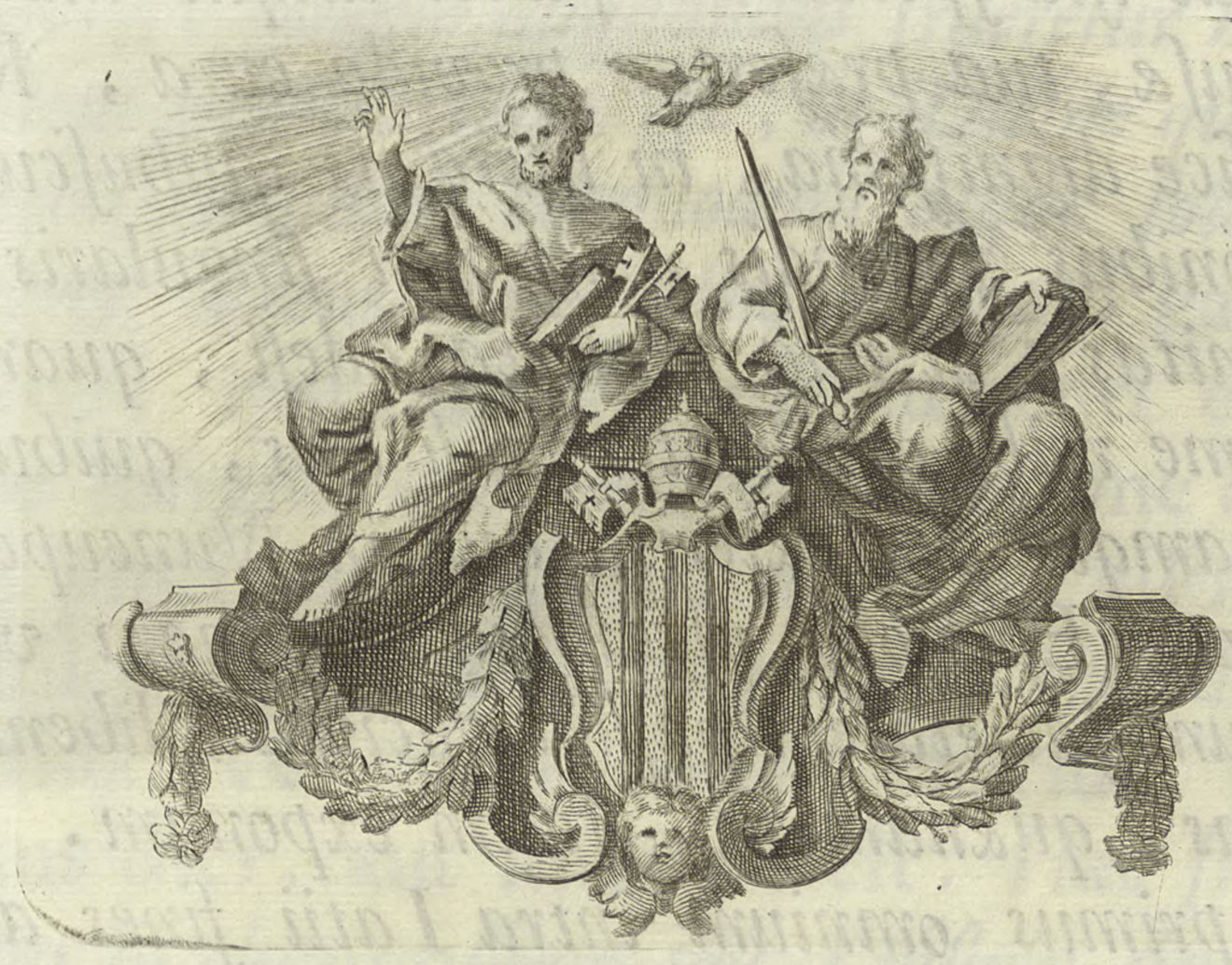
CIↃ IↃ CC XLIII.

SUPERIORUM FACULTATE.

Rev. H. HYVERNAT, D. D.
Catholic University of America,
Washington, D. C.

TOMUS SECUNDUS
GRAECE, ET LATINE.

Sanctiſſimo Domino Noſtro

BENEDICTO PAPÆ XIV.

ANGELUS MARIA TITULI SANCTI MARCI

PRESBYTER CARDINALIS QVIRINVS

Epiſcopus Brixienſis, & Apoſtolicæ Sedis Bibliothecarius.

Fluxit jam biennium, poſtquam SANCTITAS TVA *clementiſſime excipere dignata eſt, quem Ejus manibus obtuli, Tomum alterum Syriaco-Latinum Operum* S. EPHRAEMI; *paremque modo Tomus iſte alter eorundem Operum Græco-Latinus Numinis Tui tutelam præſtolatur.*

Ad

Ad bene de iſta ſperandum plures utique mihi ſuppetunt cauſæ, tua præſertim provida cura, Romano Pontifice digniſſima, in literariis quibuſcumque lucubrationibus fovendis, nec non ſingularis erga me benignitas; at una præterea adeſt, quam opportuniſſime mihi exhibent hi ipſi dies, quibus hæc ſcribo, eamque præ cæteris, quæ in Nuncupatoriis hujuſcemodi Epiſtolis utramque paginam vel ad Mecenatum ſacietatem paſſim efficiunt, libentiſſime amplectens, quænam ſit, ſtatim exponam.

Qui primus omnium intra Latii fines admiſit S. EPHRAEMUM, *is fuit Ambroſius Monachus Camaldulenſis, Vir magni nominis, & totius Ordinis Præfectus Generalis, remque, ut acciderat, his verbis declarat in Epiſtola ad celeberrimum Coſmam Medicæum:* Peregrinum nuper offendi e Syria (ut ajebant) profectum ad nos, ætate longævum, ſtatura procerum, ſed jam ſenio incurvum, vultu placidum, atque decorum, aſpectu ipſo denique & habitu ſanctitatis inſignia præſeferentem, ſuffuſum oculis lacrymas: ſed ita ut ex eo, ori & nihil dignitatis detractum, & plurimum auctoritatis & gratiæ videretur adjectum. *Poſtea ſubdit, ſe nactum hujuſmodi hominem, captumque tanta oris gratia & dignitate, ad eum propius acceſſiſſe, animadvertiſſeque Græcæ locutionis gnarum, ac tum vero majori conſtantia in ejus amplexus effuſum, & ſancta oſcula libantem, apprehenſa illius dextera, non multis pre-*

cibus haud ab invito impetrasse, ut cellulam suam inviseret, suoque aliquandiu frueretur hospitio, ac tandem eundem induxisse, ut Latine quoque ad nostrorum hominum commodum atque solatium loqui disceret. Deus bone! (*inquit*) quid gaudii, quid solatii, quantumque emolumenti ex hospitis adeo insignis ore percepi, cum me dies ac noctes plurimas perpetua oratione alloqueretur! Nihil ejus vel aspectu gratius, vel doctrina salubrius, vel consuetudine charius, jucundius, lætius dici, aut fingi potest. *Hæc fusius prosequitur in elegantissima illa Epistola Ambrosius, ac demum hospitem illum suum Cosmæ commendat, ut grate reverenterque suscipiat, habeatque in honore, omnique officio, ac veneratione prosequatur.*

Quorsum hæc pertineant, jam certe vides BEATISSIME PATER. *Ut nimirum in spem justissimam adduci posse me sentiam, venerandæ peregrinitatis insignia, quæ* EPHRAEMO *ex Mesopotamia Florentiam advenienti, primum Ambrosii Abbatis, deinde Clarissimi Cosmæ, ac demum Latinorum omnium benevolentiam, reverentiamque conciliarunt, ea ipsa impetrare posse a* SANCTITATE TUA *Voea ipsa impetrare posse a Sanctitate Tua Vobis, quod Ei modo offero, tam eximii, atque divini Scriptoris Opera complectenti, Pontificii favoris argumenta. Facile etiam intelliges, quo jure fiduciam hanc mihi majorem in modum injiciant, quæ hisce diebus evenerunt, seu quæ Ipse præstitisti nudius tertius erga illustrem alium peregrinum*

ex

ex æque dissitis regionibus Orientalibus Romam profectum, ut pedibus Tuis se sisteret, & obsequium Supremo Catholicæ Ecclesiæ Capiti debitum exhiberet. Patriarcham loquor Armenorum, quem multis antea paternæ tuæ charitatis significationibus honestatum, recreatumque, in Fratrum tuorum S. R. E. Cardinalium Consistorio excipiendum censuisti honorificentissime, quo certum Pontificiæ erga Orientales Nationes, Catholica dogmata profitentes, benevolentiæ atque existimationis ad posteritatis memoriam traduceretur monumentum. Hæc ea sunt, BEATISSIME PATER, quæ recte sperare jubent ad Te accedentem Sanctissimum senem EPHRAEMUM, quem, ut nosti, Civem Nisibis, Edessa Diaconum, Prophetam Syria, Magistrum vel ipsa Græcia, suorum licet Doctorum studiosissima, jactant; quem Basilius Magnus, ac Divus Gregorius ejus frater summis laudibus in cœlum evehunt, cujus denique Opera, in Græcam linguam conversa, post lectionem Sacrarum Scripturarum in Ecclesiis legi consuevisse Hieronymus testatur.

Tandem tuum quoque, BEATISSIME PATER, natale solum, quod commune sortitus es cum Gregorio XIII. Pont. Max. in causa est, ut confidentius adhuc bono animo Tibi se sistat EPHRAEMUS; quoniam eo Gregorio Pontifice sive suadente, sive imperante Gerardus Vossius, Præpositus Tungrensis, vertendis e Græco in Latinum idioma ejus Operibus præclaram operam navavit, unde prodiit ab eo con-

fecta

fecta eorundem Editio, qua nulla usque ad Vaticanam hanc nostram seu plenior, seu insignior. Eo itaque etiam exemplo præclarissimi Civis, & sanctissimi Decessoris sui permota SANCTITAS TUA *præsens hoc Volumen patrocinio dignetur, quod supplex exposco; dum ego pariter exemplum duorum S. R. E. Bibliothecariorum imitari curabo, scilicet Sirleti, & Carafæ, quos Vossius eo labore suscepto Mecenates optimos expertus est, nec non Civis mei Augustini Valerii, Cardinalis sancti Marci, cujus egregium studium erga tanti Patris scripta veteres nonnullæ eorum Editiones eidem nuncupatæ declarant; curamque una summam Brixiano Antistiti congruam, quod ejus Urbis typorum laus fuerit, si non omnium primos, ut quidam autumarunt, saltem inter primos divina illa scripta evulgasse. Certo itaque sciant docti illi Viri, qui Vaticanam Bibliothecam me Præside curant, stimulos, sive Romæ præsens adsim, sive Brixiæ degam, minime ipsis defuturos, quibus ad novam Editionem perficiendam citius, quam hactenus fecerunt, adducantur. Hanc ipsam in rem, etsi magna sit Bibliothecarii Apostolici in quoscumque Custodes, Scriptores, & Ministros ejusdem Bibliothecæ potestas, attamen* SANCTITATIS TUÆ *opem etiam imploro, dum ejus pedes humillime exosculor.*

Romæ V. Kal. Decembr. M. DCC XLII.

Ἐφραὶμ ἐκεῖνον, τ' ὲν πᾶσι Χριστιανῶν θεμιφερόμενον σόμασιν. Ἐφραὶμ λέγω τ' Σύρον. ὑ γὰρ τὸ γένος ἐπαγχύνομαι, ᾧ τοῖς τρόποις ἐγκαλλωπίζομαι· Ἐφραὶμ, ᾧ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ὃ φέγγος ᾧ βίβ καὶ τ θεωρίας ἐξέλαμψεν· ὁ πάσῃ τῇ ὑφ' ἡλίῳ χρεὸν γινωσκόμενος, πῶς δὲ τοσούτοις τε ἀγνοούμενος, παρ' ὅσοις ὁ μέγας τῆς ἐκκλησίας φωστὴρ Βασίλειος. Ἐφραὶμ, ὁ νοητὸς ὄντως τ ἐκκλησίας Εὐφράτης, ἐξ ᾧ τὸ τῶν πιστῶν καταρδευόμενον πλήρωμα, εἰς ἑκατὸν ἀποδίδωσι τ' σπόρον τ πίστεως. Ἐφραὶμ, ἡ πολύφορος ᾧ Θεοῦ ἄμπελος, ἡ δίκην βοτρύων γλυκερῶν καρπὸς ἀνθοῦσα διδασκαλίας, καὶ τοὺς τ ἐκκλησίας τροφίμους τῷ κόρῳ τῆς θείας ἀγάπης εὐφραίνουσα. Ἐφραὶμ ὁ καλὸς καὶ πιστὸς οἰκονόμος τ χάριτος, ὁ τοὺς λόγους τῶν ἀρετῶν ἀναλόγως τοῖς ὁμοδούλοις σιτομετρῶν, καὶ τ δεσποτικὴν οἰκείαν οἰκονομούμενος ἄρτον. *Ex Encomio S. Gregorii Nysseni Episcopi in S.* EPHRAEM SYRUM, unde Syrorum Natio ediscat creditum sibi a Sancto Doctore depositum fideliter custodire.

Romæ Typis Io: Mariæ Salvioni

APPROBATIO

SAncti Ephræmi Syri ſcripta in Cathòlica Eccleſiâ a priſcis uſque ſeculis ad hæc noſtra tempora tanta nominis celebritate floruerunt, tantiſque laudibus ab omnibus in cœlum & olim, & nunc extolluntur, ut ſupervacaneum omnino videatur meum teſtimonium, meamque, qua nullo modo indigent, addere commendationem. Laudanda potius eſt Emi S. R. E. Bibliothecarii cura ac ſolicitudo in eorum editione promovenda, & Illmi Præſulis, meique amantiſſimi Collegæ Joſephi Simonis Aſſemani ſtudium, ac doctrina in ea adornanda, variiſque lucubrationibus doctis ſane ac laborioſis locupletanda. Quare conſentaneum omnino, ut opus tam præclarum, tam expetitum quidem a doctis viris, ſed nunquam ſperatum in lucem prodeat, quum nihil in eo ſit, quod a noſtra Religione, ſanctiſque moribus abhorreat.

Ex Biblioth. Vatic. Non. Mart. A. S. 1743.

Joh. Bottarius.

APPROBATIO

JUſſibus Reverendiſſimi Patris Fr: Aloyſii Ridolfi, Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtri obtemperans, Volumen ſecundum Operum S. Ephræm Syri vidi, in quo complura ejuſdem Sancti Viri, ad fidem Codicum Vaticanorum, Græce in lucem proferuntur, & Latine a Clariſſimo Præſule Joſepho Simonio Aſſemano, Bibliothecæ Vaticanæ primo Cuſtode verſa ſunt. His præfiguntur ejuſdem Aſſemani Prolegomenâ, quibus eorum calumnias non minus diſerte, quam ſtrenue refellit, qui Ephræmi Latinos interpretes, & ſubleſtæ fidei, & oſcitantiæ coarguunt : nonnullos vero ex Ephræmi Sermonibus, tanquam ſpurios, & commentitios traducere ſunt auſi. Jamdiu plerique omnes viri docti non modo expetebant, verum etiam efflagitabant, ut Ephræmi Opera, quorum pars Latine tantum prodierat, Græce quoque, & ex Vaticanis Codicibus eruta, publici juris fierent. Eſt igitur, cur gratias habeant in primis Angelo Mariæ Cardinali Quirino, S. R. E. Bibliothecario, quo potiſſimum auctore, & duce, Ephræmi tantopere exoptata editio curata eſt ; deinde Clariſſimo Aſſemano, qui hujuſmodi editionem magna diligentia, ac labore adornandam ſuſcepit. Ecquis autem non novit Ampliſſimi Cardinalis Quirini incomparabile ſtudium in locupletanda fere quotidie litteraria Republica, partim ingenii ſui, partim veterum Patrum monumentis, iiſque egregie illuſtratis ? Itaque qui Ephræmum legerint, non ſolum ad pietatem ſeſe magis inflammari ſentient, ſed multa etiam, quæ ad ſacra dogmata, ad priſcam diſciplinam, & ad inſtituta Cœnobitarum pertinent, ſenſim percipient. Qui vero Aſſemani lucubrationes ſedulo conſulent, Ephræmum non modo uberrime illuſtratum, verum etiam a calumniis impigre vindicatum intelligent. Nullus igitur mihi eſt ambigendi locus, quin ſingula Ephræmi, quæ hoc Volumine continentur Syntagmata, & erudita Aſſemani Prolegomena, typis evulgentur, ac tutiſſime perlegantur, quippe quia nihil in his offendi, quod Catholicæ fidei, & morum integritati adverſetur ; imo ex his nova ad fidei dogmata, ad morum diſciplinam comprobandum argumenta depromuntur.

Dabam Romæ III. *Idus Martii A. D.* M. DCC XLIII.

Dominicus Georgius.

I M.

APPROBATIO

IMPRIMATUR.

Si videbitur Reverendiſs. P. Mag. Sac. Pal. Apoſtol.

F. M. de Rubeis Archiep. Tarſi Viceſgerens.

IMPRIMATUR.

Fr. Nicolaus Aloyſius Ridolphi Ordinis Prædicat. Sacr. Palatii Apoſtolici Magiſter.

JOSEPHI SIMONII ASSEMANI
BIBLIOTHECÆ VATICANÆ PRIMI CUSTODIS
IN ALTERUM TOMUM
GRÆCUM ET LATINUM
SANCTI EPHRAEM SYRI
PRÆFATIO.

UUM in priori Tomo, qui ſub auſpiciis Clementis XII. Pontificis Maximi prodiit, primum quidem Latina, Græca, & Syriaca SANCTI EPHRAEM SYRI opera recenſuerim, quæ typis eſſent ad hanc uſque diem evulgata; deinde Græcos Codices manu exaratos laudaverim, in celeberrimis Europæ Bibliothecis ſervatos, e quibus accuratum Ephraemianorum pene omnium Sermonum Catalogum exhibuiſſe mihi viſus ſum: nihil aliud ad hanc editionem adornandam atque ad exitum perducendam reliquum eſſe exiſtimabam, quàm ut iis, quæ in Græca Oxonienſi editione ſupererant, Latio donandis manum ſtrenue admoverem: quibus in hoc Secundo Tomo, Divino favente numine, jam pridem peractis, cætera in Tertio ac poſtremo perſequerer, quæ numquam hactenus Græcè prodiiſſent, vel quorum pars maxima, Ambroſii, Zini, & Voſſii, ſtudioſiſſimorum cæteroquin Ephraemi Interpretum, diligentiam fugiſſet. Verum ſtatim atque inchoatum opus abſolvi, atque recentiorum quorundam ſcripta conſului, quibus ſuam de laudatis Interpretibus, deque Græcis Latiniſque quibuſcumque Ephraemiauis ſcriptis ſententiam exponunt, intellexi profecto, me neque omnia complexum fuiſſe, quæ in Bibliothecis exſtare ſanctiſſimi hujus Syrorum Patris commentaria, ex memoriis typis editis conſtat: neque eoſdem Interpretes, aut Græcos ſeu Latinos Codices, quibus & illi & nos uſi ſumus, allatis utcumque & Bibliothecarum & doctorum virorum teſtimoniis, ab immerita cenſura ſatis vindicaſſe. Itaque rem ab inſtituto noſtro non alienam me facturum puto, ſi & famam eorum, qui de Republica literaria in Græcis Ephraemi Sermonibus Latine interpretandis optime ſunt meriti, exiſtimationemque ab omni falſitatis aut negligentiæ labe abſtergendam ſuſcipiam, & Græcorum Latinorumque manuſcriptorum fidem adſtruam, & quæcumque demum alia Sancti Patris opera alibi ſervari didici, ea ſingillatim ex Scriptoribus fide digniſſimis referam.

CAPUT I.
SERMONES
SANCTI EPHRAEM SYRI,
Qui Græcè exstant in Bibliothecis Sancti Marci Venetiis, Passionea, Vallicellana, & Moscuensi.

I.
CATALOGUS SERMONUM
SANCTI EPHRAEM SYRI,
Qui exstant in Codicibus Mss. Bibliothecæ Græcæ sancti Marci Venetiis.

CODex LI. in fol. membranaceus, foliorum 411. Seculi circiter X *Venetiis anno MDCCXL. apud Simonem Occhi Bibliopolam.* Pag. 32.

S. Ephræm Syri opera.

1. Epistola ad Joannem Monachum de patientia &c. Initium. πολλὰ παραινέσαντες τὸν εὐλαβέστατον Θεόδωρον.

2. Adhortationes IV. de virtute ad monachum novitium. ὁ Κύριος ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐπιδημήσας τῷ κόσμῳ.

3. De virtute Capita X. Primum Caput incipit. μακαρία ἡ πόλις ἡ ἐν τῷ εὐσεβῶν βασιλευομένη.

4. In illud Euangelii: Attende tibi ipsi, Capita XII. Incipit prologus. ὀφειλέτας ἐσμὲν, ἀγαπητοὶ, νουθετεῖν καὶ παρακαλεῖν εἰς τὸν ἕνα.

5. Non esse ridendum, neque gloriandum, sed lugendum & plorandum semetipsos. Ἀρχὴ κατανύξεως ψυχῆς μοναχοῦ.

6. Consilium de vita spirituali ad novitium monachum Capita XCIII. ἐπήνεσά σε τὴν πίστιν καὶ τὴν σπουδήν.

7. De recta vita Capita LXXXIX. (in A editione Latina Gerardi Vossii, Capita XCI. numerantur) Initium. ὀρθὸς βίος ὀρέγη· παπεινοφροσύνην ἄσκησον.

8. Beatitudines. μακάριος ὃς γέγονεν ὅλος ἐλεύθερος ἐν κυρίῳ.

9. Aliæ beatitudines. μακάριος ὃς μισήσας κατέλιπε τοῦτον τὸν βίον.

10. Adhortationes XLIX. in margine numeratæ: (in editione Vossii L.) δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν.

11. Capita C. de modo acquirendæ humilitatis. ἀρχὴ καρποφορίας ἄνθος.

12. De perfectione, qua præditum esse decet monachum. πέρυσί μοι προσῆλθόν τινες ἀδελφοί.

13. De divina gratia. πρεῦδε ἔχειν τὴν θείαν χάριν.

14. De morbo linguæ, & aliis vitiis. ἑσπαρμέναι εἰσὶν αἱ ἀναπαύσεις πᾶσαι.

15. Sermones de virtutibus & vitiis. Initium prologi. μακαρίζω τὴν ὑμῶν ζωήν.

16. De timore Dei. μακάριος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ἔχων ἀγάπην. (Desunt Capita duo: vid. de eo qui non habet timorem Dei, deque caritate, sive dilectione)

17. De eo qui non habet caritatem. ἄθλιος

ἄθλιος καὶ παλάμπωρος ὁ τ̃ ἀγάπης μακρὰν A ὑπάρχων.

18. De longanimitate. μακάριος ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτις μακροθυμίαν ἐκτήσατο.

19. De eo qui non habet longanimitatem. ὁ μὴ ἔχων μακροθυμίαν.

20. De patientia. μακάριος, ἀδελφοὶ, ὅτις ὑπομονὴν ἐκτήσατο.

21. De eo qui non habet patientiam. B ἄθλιος δὲ κὴ παλάμπωρος ὁ μὴ κτησάμενος ὑπομονήν.

22. De benignitate. μακάριος ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ μὴ ῥᾳδίως ὀργιζόμενος.

23. De iracundia. ὁ δὲ τῇ ὀξυχολίᾳ πάντοτε κρατούμενος κὴ πολλάκις καὶ ταχέως.

24. De improbitate. θρηνεῖν ἔν, ἀδελφοὶ, χρὴ καὶ πενθεῖν ἐπὶ τὰς μὴ ἔχοντας πραότητα (deest, de manſuetudine, μακάριος &c. ὁ ἔχων πραότητα.) C

25. De veritate. μακάριος ὃς ἐν ἀληθείᾳ τὸν βίον αὐτ̃ ἐρύθμισεν, κὴ ἐπὶ παντὶ ψεύδει οὐχ ἑάλωκεν.

26. De mendacio. ἄθλιος ᾗ καὶ παλάμπωρος ὁ παντὶ ψεύδει ἐνδελεχίζων οὐδ' ἀπαρχῆς.

27. De obedientia. μακάριος ὃς ὑπ- D ήκουσε καὶ ἔσχεν ὑπακοὴν ἀληθῆ.

28. De inobedientia, & murmuratione. ἐπικατάρατος δὲ καὶ παλάμπωρος ὃς ὑπακοὴν οὐκ ὑπήκουσε.

29. De eo qui ab invidia & æmulatione liber eſt. μακάριος ὃς φθόνῳ κὴ ζήλῳ οὐχ ὑπεπάγη.

30. De invidia & æmulatione. ὁ ᾗ ὑπ' ὀν E τινὸς ἑαυτὸν κατατιτρώσκων.

31. De eo qui a maledictis, & contumeliis alienus eſt. μακάριος καὶ τελσμακάριος ὁ τ̃ γλῶσσαν αὐτ̃.

32. De maledicis & contumeliosis. ὁ ἐπὶ λοιδορίᾳ ἑτέρων ἡδόμενος ὅτος φανερός ἐστιν.

33. De temperantia. μακάριος ἀληθῶς F καὶ τελσμακάριος ὁ ἐγκράτειαν φυλάξας.

34. De intemperantia. ὁ ᾗ ἀκρατὴς, καὶ μὴ ἐγκράτειαν ἔχων.

35. Reprehenſio ſui ipſius & confeſſio. ἀδελφοὶ, συμπαθήσατέ μοι, ταλαίπωρα ἔχοντες.

36. Ad everſionem ſuperbiæ. ματᾶα πᾶσα ἄσκησις, πᾶσα ἐγκράτεια, πᾶσα ὑποταγή.

37. Sermo de compunctione animi. δεῦτε ἀγαπητοὶ, δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοί μου, τὸ ὀκλεκτὸν ποίμνιον τ̃ παζοὺς. Eſt Sermo IV. hujus argumenti in editione Voſſii.

38. Sermo aſceticus (de vita religioſa atque monaſtica.) ὁ πόνος τ̃ λέγειν ἀναγκάζει.

39. Ad imitationem proverbiorum. Prologus incipit. ὁ πιζεύων εἰς τὸν υἱὸν τ̃ θε̃.

40. De timore Dei. φοβ̃ τὸν Κύριον.

41. Ad eorum correctionem, qui vitioſe vivunt, & honores appetunt. ἀγωνιῶ, ἀδελφοί μου, καὶ φείδω.

42. Reprehenſio ſui ipſius, & confeſſio. ἐν πολλοῖς ὑμ̃ν, ἀδελφοὶ, δοκῶν χρὴ σιμβ̃λειν.

43. De paſſionibus animi. θέλω εἰπ̃ν ἐνώπιον τ̃ δόξης σου, Χριστὲ σωτήρ.

44. De compunctione. δοτὴρ πάντων ἀγαθῶν. Eſt Sermo III. de compunctione.

45. De compunctione animi. ὀν μιᾷ τ̃ν ἡμερῶν ὥρθρυ μίαν ἀναζὰς ἐπορ̃ύμην ἐγὼ σὺν τοῖς δύο ἀδελφοῖς ἔξωθεν τ̃ πόλεως ἐδεσσῶν. Eſt Sermo I.

46. De compunctione. κατανύγητι ψυχή μου. Eſt Sermo II.

47. Sermo paræneticus in illud: *Attende tibi ipſi*. πρόσεχε σεαυτῷ ὦ νεότης.

48. In ſanctos Patres, qui temporibus ſuis conſummati ſunt. τ̃ καρδίαν μου ἀλγῶ, συμπαθεῖτε ἀδελφοί.

49. Alius in Sanctos Patres, qui tempore illo defuncti, in ſancta pace requieverant. ὀν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τ̃ πρώτῃ.

50. Ex eodem Sermone, tetraſyllaba Oratio. νικηθεὶς ᾗ κ̃ρ κρᾶτος ὁ πονηρὸς διάβολος.

51. Sermo heptaſyllabus. εἰδότες ἔν, ἀδελφοὶ, τ̃ ἀσθένειαν αὐτ̃ ἑαυτοῖς πρ̃σέχωμεν.

52. De timore animi. ἐγὼ Ἐφραὶμ ἁμαρτωλὸς, χαῶνος κὴ ῥάτυμος.

53. Precatio ex ſancti Ephræm doctrina. ἥμαρτον εἰς τ̃ οὐρανὸν, κὴ ἐνώπιόν σου, Κύριε ὁ Θεός.

54. Admonitoria Oratio, ὑπομνηστικόν.

κόν. Incipit. πᾶσαν ὥραν ὃν νῷ ἔχω τ῀ A ὀπασίαν.

55. Quomodo anima cum lacrymis ad Deum recurrere debeat tentationis tempore. ψυχὴ τεθλιμμένη προσέρχεταί σοι.

56. De Judicio. δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀπαγδεύτου Ἐφραίμ.

57. De patientia. ὁ βουλόμενος θεῷ εὐαρεστῆσαι.

58. De beatitudinibus & miseriis. μακάριοι οἱ τ῀ Θεὸν ἀγαπήσαντες.

59. Confessio sive precatio ad Deum. ἰάσαί με, Κύριε, καὶ ἰαθήσομαι.

60. In secundum adventum domini nostri Jesu Christi. προσέλθετε καὶ δεῦτε υἱοὶ φωτός.

61. De fide. ὁ Κύριος ὃν τῷ εὐαγγελίῳ τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς.

COdex LII. in folio, membranaceus, foliorum 218. Seculi circiter x. Pag. 34.

S. Ephræm Syri opera, præfixa ejusdem Vita quæ Anonymo tribuitur in Prolegomenis luculentissimæ Editionis Romanæ 1732. D In Codice desinit in hæc verba: Ἐφραὶμ ὁ Σύρος: in eadem Editione alia plura sequuntur.

1. De timore animi. Incipit. ἐγὼ Ἐφραὶμ ἁμαρτωλὸς ἀσύνετος χαῦνος ἀεὶ καὶ E ῥάθυμος εἰσάγων.

2. Adhortationes XLVIII. ad monachos. δόξα σοι, ὁ Θεὸς, καὶ πάλιν ἐρῶ, δόξα σοι.

3. Capita C. de modo acquirendæ humilitatis. ἀρχὴ καρποφορίας ἄνθος.

4. Sermo ascеticus, & exhortatorius ad fratres. ἀδελφοὶ, βουλογίας ἐθιωθῶμεν, ἵνα F βουλογίας κληρονομήσωμεν.

5. De judicio & compunctione. δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀπαγδύτου Ἐφραίμ.

6. Sermo ascеticus, ἀσκητικὸν ὠφέλημον. Initium. οἱ βουλόμενοι τ῀ ἀληθειαν ἑαυτοὺς τῷ Κυρίῳ ἀποδοῦναι πρὸς τ῀ μέλλουσαν.

7. De patientia. ὁ βουλόμενος Θεῷ εὐα-

ρεστῆσαι καὶ κληρονόμος Χριστοῦ γενέσθαι.

8. Beatitudines. μακάριος ἄνθρωπος ὃς μισήσας.

9. De beatitudinibus & miseriis. μακάριοι οἱ τ῀ Θεὸν ἀγαπήσαντες, καὶ γὰρ τ῀ ἀγάπην.

10. Non esse ridendum, neque gloriB andum, sed lugendum & plorandum nos metipsos. ἀρχὴ καταστροφῆς ψυχῆς μοναχοῦ, γέλως καὶ παρρησία.

11. In eos qui quotidie peccant, & quotidie pœnitentiam agunt. μέχρι τίνος, ὦ φίλε, ἀνεχόμενος ἐχθροῦ.

12 In (secundum) adventum Domini. προσέλθετε καὶ δεῦτε υἱοὶ φωτός.

13. De secundo adventu Domini, & C de Judicio. δεῦτε πάντες ἀδελφοί μου, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

14. De virginitate. Παῦλος ὁ Ἀπόστολος.

15. De pœnitentia, & patientia. ἆρα τίς τ῀ παρόντα βίον ἐλογίσατο εἰς τοῦτον δραπέτην.

16. De pœnitentia. ὁ καταλθὼν ὃν τοῦ κόλπου τοῦ πατρὸς καὶ γενόμενος ἡμῖν. D

17. Ad eorum correctionem, qui vitiose vivunt, & honores appetunt. ἀγωνιῶ, ἀδελφοί μου, καὶ φρίττω.

18. * Encomium in cœnobitas. Ὦ δείσος πλήρης καρπῶν σοφροσύνης καὶ ποικίλων ἀνθῶν.

19. De humilitate & responsionis benignitate. ὡς μυέλη καὶ κηρίον ὃν στόματι. Spectat ad Paræneses ad monachos.

20. De temporalibus curis & negotiis. ὡς δεσμὸς καὶ ἄλυσις αἰτῷ, ὅτως ἡ τοῦ κόσμου μέριμνα τῷ μοναχῷ. Inter Paræneses ad monachos.

21. De mente alta, & operum invidia, & æmulatione, deque mutatione unius in alium locum. ὥσπερ ξύλον ὑψηλὸν μοῦ καὶ. Inter Paræneses ad monachos.

22. Quod ludicris rebus abstinendum sit Christianis. ὅλα μοῦ ὅ δεῖ Χριστιανοῖς παίζειν πάντες γινώσκομεν.

23. De Virtutibus. Prologus. μακαρίζω τ῀ ὑμᾶς ζωὴν, ὦ φιλόχριστοι.

24. De timore Dei. μακάριος ὁ ἄνθρωπος

πος ὃς ἔχει φόβον Θεῦ. (*Sequuntur Sermones* XXI. *ut in noſtra Editione Vaticana Tom.* I. *à pag.* 3. *ad pag.* 18.)

25. De compunctione. ὁ δοτὴρ πάντων τῶν ἀγαθῶν.

26 * De judicio & Eleemoſyna. ἀγαθὸς ὢν ὁ Θεός.

27 Sermo in pretioſam & vivificam CrucemDomini, & de iis, quae poſt Crucem revelanda ſunt in formidabili illo ſecundo adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti. πᾶσα ἑορτὴ τῦ κυρίυ.

28. Interrogatio chriſtianorum auditorum ad S. Ephræm. ὠφελαλῦμεν, διδάσκαλε, μαθεῖν τὰ τύτων ἀκόλυθα.

29. * De pœnitentia. πάλιν λέγω, καὶ λέγων ἀ παύσομαι.

30. * Quomodo convertatur quis ad ea quæ retro ſunt, & quod ludicris rebus abſtinendum ſit chriſtianis &c. τῦ αὐτῦ παῤῥὸς, τὸ πῶς ἐπιςρέφει τις εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ὅτι ἀ χρὴ παίζειν χριςιανὸν, καθὼς οἱ κανόνες τῶν ἁγίων πατέρων λέγυσιν, ὅτι καὶ ὁ βασίζων καὶ πιθαείζων μετὰ τῶν εἰδωλολάτρων ἔχει τὴ μερίδα, καθὼς λέγει καὶ ὁ θεῖος Ἀπόςολος. Initium. εἴδετε, ἀδελφοί μυ ἀγαπητοὶ, πῶς ςρέφεται τις εἰς τὰ ὀπίσω.

31. * De virtutibus. πάντες οἱ τρόποι, καὶ τὰ μέλη χρήζυσιν τῶν Χριςιανῶν.

32. Sermo Paræneticus (de compunctione & ſalute animæ.) δῦτε πάντες ἀδελφοὶ, ἀκύσατε τ καλῆς συμβυλείας ἐμῦ τῦ ἁμαρτωλῦ καὶ ἐλαχίςυ Ἐφραΐμ.

33. De perfectione monachi. πέρυσί μοι ωρωσῆλθόν τινες.

34. * Inſtructio ad monachos. τῦ αὐτῦ παῤῥὸς διδασκαλία ωρὸς μοναχύς. Incipit. ὁ τῶν ἁπάντων δεσπότης ὁ φιλάνθρωπος θεὸς ἀγαθός.

35. * Ejuſdem S. Patris (abſque alio titulo) τῦ αὐτῦ ὁσίυ παῤῥός. Incipit. ἀλλ' ἐπειδή τινες ἀγνοίας αἰτίᾳ φερόμυοι ἐπισκήπτυσιν ἡμῖν ὡς ὑπέρογκα μεταγότητος φρονῦσιν.

36. * Ejuſdem S. Patris (ſine titulo.) τῦ αὐτῦ ὁσίυ παῤῥός. Incipit. γινώσκειν τοίνυν βύλομαι τ ὑμετέραν ἀγάπην, ὅτι χρὴ τ τέλειον ὄν ἄνθρωπον.

37. * Ejuſdem S. Patris. (ſine titulo.) τῦ αὐτῦ ὁσίυ παῤῥός. Incipit. ἠγῦμαι καμοὶ νῦν ἁρμόζειν τὰ τῦ προφήτυ φάσκειν ὅτι ἐκαρτέρησα, ὡς ἡ τίκτυσα ἀεὶ ὠδινόμυος.

COdex XVI in fol. chartaceus, foliorum 465. Seculi circiter XI. Pag. 47.

Catena in libros Regum, congeſta ex Apollinari, Athanaſio, Baſilio, Cyrillo Alexandrino, Didymo, Diodoro, *Ephræmo*, Evagrio, Euſebio Cæſar., Euſebio Emiſſeno, Gregorio Naz. Gregorio Nyſſeno &c.

Hi Codices pertinuere ad Cardinalem Beſſarionem, qui illos una cum aliis Græcis manuſcriptis 530. *Sereniſſimæ Reipublicæ Venetæ ex teſtamento reliquit.*

II.

CATALOGUS SERMONUM
SANCTI EPHRAEM SYRI,
Qui exſtant in Codicibus manuſcriptis Bibliothecæ Paſſioneæ.

COdex in fol. membranaceus, foliorum 554. olim ad Sfortianam Bibliothecam pertinuit, & in duas Partes diſtributus fuerat, quarum altera incipit fol. 269. Hoc Codice uſus eſt Voſſius, quemadmodum in Epiſtola ad Lectorem Tomo I. præfixa teſtatur in hæc verba. „ Primum omnium „ Exemplar & maximum, & antiquo vetu„ ſto charactere Græco in membranis de„ ſcriptum, medio atque favore Sanctiſſimi „ D. N. Xyſti V. ante ejus Pontificatum,

„ tum, ex Sfortiana Bibliotheca, ubi ſub A
„ num. 1. reperitur, commodato accepi-
„ mus, illudque jam totum tranſcriptum
„ cum pluribus Vaticanis manuſcriptis con-
„ tulimus.

1. Sancti Patris noſtri Ephræm Epiſtola ad Joannem monachum de patientia &c. Initium. πολλὰ ὠφελησάντες τ βίλαβέσαν Θεόδωρον. Pag. 1.

2. De virtute ad novitium monachum Adhortationes IV. ὁ Κύριος ὑπὲ σωτηρίας τ ἀνθρώπων. pag. 6.

3: De virtute Capita X. ἀναγκαῖον ἦ ἡγησάμην. Caput 1. μακαρία πόλις. pag. 21.

4. In illud, *Attende tibi ipſi*, Capita XII. Prologus. ὀφειλέτας ἐσμέν. Caput 1. Ἄνθρωπε ἀγαπητέ. pag. 34.

5. Quod non oporteat ridere, & extolli, ſed potius flere & lugere. ἀρχὴ καταστροφῆς ψυχῆς μοναχῦ. pag. 58.

6. Conſilium de ſpirituali vita ad novitium monachum, Capita XCII. ἐπῄνεσά σε τ πίστιν. pag. 62.

7. De recta vita, Capita LXXXIX. ὀρθῦ βίυ ὀρέγη; pag. 79.

8. Beatitudines. μακάριος ὃς γέγονεν ὅλος ἐλεύθερος. pag 89.

9. Beatitudines aliæ. μακάριος ὃς μισήσας κατέλιπε τ βίον τῦτον pag. 95. continuantur cum antecedentibus.

10. Ad monachos paræneſes ſeu adhortationes LI. quarum prima incipit: δόξα σοι ὁ θεὸς. pag. 100.

11. Paræneſis II. ἀγαπητὲ, Χριστιανὸς εἶ ἀφ᾽ τ χάρτος τῦ θεῦ pag. 101.

* 12. Paræneſis III. ἀδελφὲ, ἐὰν εἰσέλθης ἀγωνίσαθαι. pag. 102.

13. Paræneſis IV. ἀγαπητὲ, ἀποταξάμενος τῦ βίυ. pag. 103.

14. Paræn. V. ἀγαπητὲ, ἰδῦ πατίθημί σοι. pag. 105.

15. Paræn. V: ἐάν τις ἀπὸ μεγάλης ἐκκλησίας. pag. 106. Hinc Paræneſis prima Prologi locum habere videtur.

16. Paræn. VI. ἀγαπητὲ, ἐὰν βάλλῃς. pag. 106.

17. Paræn. VII. καὶ περὶ τ ἐργοχείρυ. pag. 107.

18. Paræn. VIII. περὶ ὧν τὰ συμβαινόντων σκανδάλων. pag 108.

19. Paræn IX. καὶ περὶ τ χρόνυ. pag. 109.

20. Paræn X. ἀδελφὲ, μὴ ὀκλυε ἀπὸ ἐπερχομένων λογισμῶν. pag 110.

21. Paræn. XI. ἀδελφὲ, ἀγωνίζυ ὡς καλὸς στρατιώτης. pag 111.

22. Paræn XII. ἀδελφὲ, ἐὰν ἐπιτα- B ξάμενος τῦ ματαίυ βίυ. pag. 112.

23. Paræn. XIII. δεῖ καὶ τὺς ἐξ αἱρετῦ καὶ μοχθηρῦ βίυ. pag. 113.

24. Paræn. XIV. ἀδελφὲ, ἐπισπήθης ψυχήν; pag. 113.

25. Paræn. XV. καταμέρος οἰκοδομεῖται πόλις. pag. 115.

26. Paræn. XVI. ἀδελφε, ἠξιώθης τῦ ἁγίυ ἐνδύματος. pag. 117. C

27. Paræn. XVII. ἀδελφὲ, τί πλανᾶσαι ἐνεργύμενος. pag. 119.

28. Paræn. XVIII. ἀδελφὲ, ὅταν πρύσῃ ἀδελφὸς νυκτός. pag. 120.

29. Paræn. XIX. ἐννοηθώμεν ἀγαπητὶ τὺς ἐσχάτας. pag. 121.

30. Paræn. XX. ὡς λογίζομαι, ἀδελφοὶ, D ὅτι τρεῖς εἰσιν. pag. 122.

31. Paræn. XXI. ἐὰν ἔλθῃ ἀδελφός. pag. 124.

32. Paræn XXII. τοῖς ἐν κοινοβίοις νεωτέροις. pag. 126.

33. Paræn. XXIII. ἀφόβως πολεμῦνται. pag 128.

34. Paræn. XXIV. ἐκβάλλει ὁ λογισ- E μός. pag. 133.

35. Paræn. XXV. ἡ πίστις μήτηρ ἐστὶ παντὸς ἔργυ. pag. 134.

36. Paræn. XXVI. ἐὰν συμβῇ ἀδελφὸν τῦ κοινοβίυ. pag. 138.

37. Paræn XXVII. ἀδελφός τις σπυδήσατό μοι. pag. 140.

38. Paræn. XXVIII. γέγραπται, τῷ ἔχοντι δοθήσεται. pag. 142. F

39. Paræn. XXIX. ἀδελφοὶ, ἐάν τις τῶν ἀλαβεστέρων. pag. 142.

40. Paræn. XXX. ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἐὰν τύχῃς πρωὶ πῆς. pag. 145.

41. Paræn XXXI. ἐὰν συμβῇ πειρία. pag. 146.

42. Paræn. XXXII. ἀνὴρ ἐν ἀμελείᾳ ἀφάγων. pag. 148.

43. Pa-

43. Parænes. XXXIII. ἀδελφὸς ἐζήτει τ̈ A ἑαυτῦ ἀδελφόν. pag. 149.

44. Parænes. XXXIV. ἀγαπητὲ, ἐὰν ωροσ-ςαχθῇ σοι. pag. 153.

45. Parænes. XXXV. τῷ ἀδελφῷ, εἴτε τῇ ἀδελφῇ ὑποβάλλει ὁ πονηρός. pag. 154.

46. Parænes. XXXVI. παρεκάλεσε τ̈ ἁγνείαν pag. 157.

47. Parænes. XXXVII. ὁ μόνον δὲ ἀπο- B χῆς βρωμάτων. pag. 158.

48. Parænes. XXXVIII. μοναχὲ, ὅτω τῷ Χεισῷ. pag. 160.

49. Parænes. XXXIX. ἀγαπητὲ, ἐὰν ἐλ-θὼν ἀδελφὸς ωροκαλέσῃ σε λέγων. p. 163.

50. Parænes. XL. ἀγαπητὲ, ωροσέχε σφο-δρῶς. pag. 170.

51. Parænes. XLI. ἀδελφὲ, τὸν μονήρη C βίον ἐπεθύμησας; pag. 173.

52. Parænes. XLII. τοῖς ἐν ὑποταγῇ κα-θεζομένοις. pag 179.

53. Parænes. XLIII. ὁ κυρίος καὶ σωτὴρος ἡμῶν Ἰησῦ Χρισῦ εἰπόντος. pag. 186.

54. Parænes. XLIV. ἄκυε ὁ ἀποςόλου λέ-γοντος. pag. 188.

55. Parænes. XLV. ὁ γραφῆς λεγούσης πε- D ρὶ ἡλὶ ἱερέως. pag. 190.

56. Parænes XLVI. ωροσέχε σεαυτῷ ἀγα-πητέ. pag. 195.

57. Parænes. XLVII. ἀγαπητὲ, ἐὰν ἀξιω-θῇς γνώσεως. pag. 198.

58. Parænes. XLVIII. εἰς τὸν καρπὸν τῆς ὑπακοῆς ἀφορῶν ἀδελφέ. pag. 199.

59. Parænes. XLIX. ἔφη ὁ κύριος ὁ δό- E ξης. pag. 204.

60. Parænes. L. οὗν τρόπον ξίφος νθρωπο-πεῖ ἵππον. pag. 212.

61. Parænes. LI. ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἐὰν ἀπαξάπλους γένῃ μοναχός. pag. 213.

62. Quomodo humilitatem possidere quis possit, Capita Centum. Incipit Caput I. ἀρχὴ καρποφορίας ἀνθος. pag. 215. F

63. De perfectione qua præditum esse decet monachum. πέρυσί μοι ωροσῆλθον τι-νὲς ἀτῦντες. pag. 241.

64. De divina gratia. ωῶδε ἔχειν τὴν θείαν χάριν. pag. 254.

65. De morbo linguæ & animi affectibus. ἐσπαρμένα εἰσὶν αἱ ἀναπαύσεις ωᾶσαι. pag. 259.

66. Ad imitationem proverbiorum. Prologus incipit. ὁ ωισεύων εἰς τὸν υἱὸν τῦ θεῦ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. pag. 268. Hic desinit Pars prima hujus præstantissimi Codicis. Sequitur Altera pag. 269. ἀρχὴ τ̈ δευτέρα βιβλίου.

67. De pœnitentia. καρποὶ ωολύφοροί ἐσιν ἡ μετάνοια, ἀγαπητοί. pag. 269. Hic Sermo abest a Codice S. Marci. Reliqui omnes eodem ordine utrobique sunt descripti.

68. De virtutibus & vitiis, Capita XXII. Prologus: μακαρίζω τ̈ ὑμᾶς ζωὴν ὦ φιλό-χρισοι. pag. 313.

69. De timore Dei, Caput I. μακάριος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. pag. 314.

70. De illo qui non habet timorem Dei, Caput II. ὁ μὴ ἔχων τὸν φόβον τ̈ θεῦ pag. 314.

71. De caritate, Caput III. μακάριος ὁ ἄνθρωπος. pag. 314.

72. De illis qui non habent caritatem, Caput IV. ἄθλιος καὶ παλαίπωρος. pag. 316.

73. De longanimitate, Caput V. μακά-ριος ἀληθῶς pag. 316.

74. De eo qui caret longanimitate, Caput VI. ὁ μὴ ἔχων. pag. 316.

75. De patientia, Caput VII. μακάριος ἀδελφοί. pag. 316.

76. De eo qui caret patientia, Caput VIII. ἄθλιοι. pag. 316.

77. De benignitate, Caput IX. μακά-ριος. pag. 317.

78. De iracundia, Caput X. ὁ ὃ τῇ ὀξυ-χολίᾳ. pag. 318.

79. De mansuetudine, Caput XI. μακά-ριος. pag. 318.

80. De improbitate, Caput XII. θρη-νεῖν. pag. 319.

81. De veritate, Caput XIII. μακάριος. pag. 320.

82. De mendacio, Caput XIV. ἄθλιος. pag. 320.

83. De obedientia, Caput XVI. μακά-ριος. pag. 321.

84. De inobedientia & murmuratione, Caput XVI. ἐπικατάρατος. pag. 321.

85. De eo qui ab invidia & æmulatione est alienus, Caput XVII. μακάριος. pag. 322.

86. De invidia & æmulatione, Ca-put XVIII. ὁ ὃ ὢν τύποις. pag. 323.

87. De eo qui a maledictis & contu-meliis

meliis alienus est, Caput XIX. μακάριος. A pag. 324.

88. De maledicentia & maledicis, Caput XX. ὁ ὅτι λοιδορία. pag: 324.

89. De temperantia & continentia, Caput XXI. μακάριος. pag. 324.

90. De intemperantia & incontinentia, Caput XXII. ὁ ὃ ἀκρατής. pag. 325.

91. Reprehensio sui ipsius & confessio. B ἀδελφοὶ, συμπαθήσατέ μοι. pag. 327.

92. Ad eversionem superbiæ. ματᾶϊα πᾶσα ἄσκησις. pag. 332.

93. Sermo compunctorius. δεῦτε ἀγαπητοὶ, δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοί μου. pag. 337.

94. Sermo asceticus. ὁ πόνος τοῦ λέγειν ἀναγκάζει με. pag. 349.

95. Sermo asceticus, ad imitationem pro- C verbiorum. Prologus incipit. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. pag. 374. Idem Sermo habetur supra in hoc Codice pag. 268.

96. De timore Dei. φοβοῦ τὸν κύριον. pag. 375.

97. Ad correctionem eorum, qui vitiose vivunt, & honores appetunt. ἀγωνιῶ, ἀδελφοί μου, καὶ τρέμω. pag. 417.

98. Reprehensio sui ipsius & confessio. ἐν πολλοῖς ὑμῖν, ἀδελφοὶ, δοκῶν χρησιμεύειν. pag. 425.

99. De passionibus animi. θέλω εἰπεῖν ἐνώπιον τῆς δόξης σου. pag 450.

100. De pœnitentia. ὁ κατελθὼν ἐν τῇ πόλει τοῦ παρὸς. pag. 454. Hic Sermo deest in Codice S. Marci.

101. De compunctione. δοτὴρ πάντων ἀγαθῶν. pag. 460.

102. Sermo compunctorius. ἐν μια τῶν ἡμερεῶν ὄρθρου λίαν ἀναστάς. pag. 465.

103. Sermo alius. κατανύγηθι ψυχή μου. pag. 467.

104. Sermo Paræneticus. πρόσεχε σεαυτῷ ὦ νεότης. pag. 472.

105. In secundum adventum Domini nostri Jesu Christi. προσέλθετε, καὶ δεῦτε υἱοὶ φωτός pag. 473. Hic Sermo in Codice S. Marci habetur infra num. 118.

106. In Patres defunctos. τῇ καρδίᾳ μου ἀλγῶ. pag. 477.

107. Sermo alius in Patres defunctos. ἐν ταύτῃ ἡμέρα τῇ πρώτῃ. pag. 481.

108. Sermo tetrasyllabus. νικηθεὶς ὑπὸ κρᾶτος. pag. 486.

109. Sermo heptasyllabus. οἰδόντες ἦν ἀδελφοί. pag. 487.

110. De timore animi. ἐγὼ Ἐφραὶμ ἁμαρτωλός. pag 488.

111. Precatio. ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανόν. pag. 492.

112. Hypomnisticum. πᾶσαν ὥραν ἐν νῷ ἔχω. pag. 493.

113. Quomodo auima cum lacrymis debeat orare Deum, quando tentatur ab inimico. ψυχὴ τεθλιμμένη. pag 499.

114. De judicio & compunctione. δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀπαγδύτου Ἐφραίμ. pag 504.

115. De patientia. ὁ βουλόμενος θέλησον. pag. 512.

116. De beatitudinibus & miseriis. μακάριοι οἱ τὸν θεὸν ἀγαπήσαντες. pag: 519.

117. Confessio, sive precatio ad Deum. ἴασαί με κύριε. pag. 521.

118. In secundum adventum Domini nostri Jesu Christi. προσέλθετε, καὶ δεῦτε υἱοὶ φω- D τός. pag. 523. Idem Sermo habetur supra pag. 473.

119. De fide. ὁ Κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. pag. 528. Hic desinit Codex S. Marci.

120. Vita S. Ephræm Syri. ἦτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἐφραὶμ ἦν ἐξ ἀνατολῶν. pag. 533.

121. Sancti Patris nostri Ephræm Testamentum. ἐγὼ Ἐφραὶμ ἀποθνήσκω. pag. 536. E Hucusque Codex Sfortianus 1. Qui sequuntur Sermones, in aliis ejusdem Bibliothecæ Codicibus exstant.

122. Sancti Patris nostri Ephræm Sermo in meretricem, quæ unguento Dominum unxit, Feria quarta magnæ Hebdomadæ. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ λόγος εἰς τὴν πόρνην, τὴν ἀλείψασαν τὸν κύριον μύρῳ, τῇ μεγάλῃ τετράδι. F Initium: πολλῶν ὄντων ὁσίων. pag. 213. In pervetusto Codice Membranaceo, foliorum 287. cujus initium, *S. Epiphanii Justinianæ in Cypro Episcopi de ea, quæ in cælo apparuit Constantino Imperatori, cruce.*

123. Beati Ephræm Sermo in pulcherrimum Joseph. τοῦ μακαρίου Ἐφραὶμ λόγος εἰς τὸ πάγκαλον Ἰωσήφ. Initium. ὁ θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ. In eodem Codice pag. 197.

124. Bea-

124 Beati Ephræm Sermo in Sanctum Anatium. νύσυχίαν δότε μοι. In eodem Codi-
Heliam Prophetam. τῦ μακαρίυ Ἐφραὶμ λόγος εἰς τ̃ ἅγιον Ἠλίαν τ̃ προφήτην. Ini- ce pag. 247.

III.

SERMONES

SANCTI EPHRAEM SYRI,

Qui exstant in Bibliotheca Vallicellana in pervetusto Codice membraneo, qui fuit quondam Achillis Statii Lusitani Viri clarissimi notatus lit. C. num. 34.

1. SErmo de luctamine spiritali. Caret initio: incipit autem ab iis verbis: ἔοικεν γὰρ ὁ μοναχὸς χώρᾳ τῇ ἐσταφυλῇ. Desinit vero: εἰς τὰς σύμπαντας αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

2. Sancti Patris nostri Ephræm Sermo ascēticus, Admonitio ad Fratres. τῦ ἁγίυ καὶ ὁσίυ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ λόγος ἀσκητικὸς, νυθεσία τοῖς ἀδελφοῖς. Initium. ἀδελφοὶ, ἀλογίας ἐθιωθῶμεν.

3. Ejusdem de secundo adventu Domini, & de Judicio, Sermo secundus. τῦ αὐτῦ περὶ τ̃ δευτέρας παρυσίας τ̃ Κυρίυ καὶ περὶ κρίσεως, λόγος β'. Initium. δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ, ἀκύσατε συμβυλῆς ἐμῆς τῦ ἁμαρτωλῦ. Excidit igitur ex hoc Codice Sermo primus.

4. Ejusdem de virginitate. τῦ αὐτῦ περὶ παρθενίας. Initium: Παῦλος ὁ Ἀπόστολος ὡς ἄριστος σύμβυλος πάντας ἡμᾶς διδάσκει.

5. Ejusdem de pœnitentia & patientia. τῦ αὐτῦ περὶ μετανοίας καὶ ὑπομονῆς. Caret principio: sed, ut recte Emus Baronius notat, & ex fragmentis colligitur, hic Sermo est *de angustia, qua premitur anima, quando tentatur ab inimico*. Initium, ψυχὴ πεθλιμμένη. Vide Tom. I. Græc: Lat. p. 193.

IV.

SERMONES

SANCTI EPHRAEM SYRI,

Qui exſtant in quinque Codicibus Mss. Græcis Moſcuenſis Imperatoriæ Bibliothecæ, ex recenſione Athanaſii Schiadæ, Græcæ Linguæ in Nefkienſi Monaſterio Profeſſoris.

1. Τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ ἐξομολόγησις, ἤγουν προσευχὴ πρὸς τὸν Θεόν. Sancti Ephraimi confeſſio, nimirum preces ad Deum. Initium. Ἴασαί με Κύριε, καὶ ἰαθήσομαι: *Sana me Domine, & ſanabor*. Pag. 2.

2. Τοῦ αὐτοῦ βίος. Ejuſdem vita. γενέσθαι ἐν τῇ ἀνατολῇ, ὀνόματι Ἐφραὶμ Σύρος. *Natus in Oriente quidam nomine Ephraim Syrus*. p. 3.

3. Τοῦ αὐτοῦ λόγος προτρεπτικός. Ejuſdem Sermo adhortatorius. δόξα σοι Θεὸς, δόξα σοι. *Gloria tibi Deus, gloria tibi*. p. 4.

4. Τοῦ αὐτοῦ προτρέπεσις β'. Ejuſdem admonitio II. Ἀγαπητὲ, Χριστιανὸς εἶ ἀπὸ τῆς χάριτος; *Dilecte, Chriſtianus es per gratiam*. p. 5.

5. Τοῦ αὐτοῦ προτρέπεσις γ'. Ejuſdem admonitio III. ἐὰν ἀποταξάμενος τῷ βίῳ εἰσέλθῃς. *Si nuncio remiſſo huic vitæ, ingreſſus fueris* p. 7.

6. Τοῦ αὐτοῦ περὶ κατηχουμένων, καὶ προτροπὴ διδασκαλίας ἐκ Θεοῦ, παραίνεσις δ'. Ejuſdem de catechumenis; & exhortatio doctrinalis ex Deo. Admonitio IV. Ἀγαπητὲ, ἰδοῦ προτίθημί σοι διαθήκην. *Dilecte, ecce propono tibi teſtamentum*. p. 8.

7. Τοῦ αὐτοῦ περὶ διδασκαλίας καὶ νουθεσίας παραίνεσις ε'. Ejuſdem de doctrina, & admonitione, Adhortatio V. Ἀγαπητὲ, ἐὰν βάλῃς ἀρχὰς καλάς. *Dilecte, ſi jeceris bona fundamenta*. p. 9.

8. Τοῦ αὐτοῦ περὶ προσδόσεως κανόνος μοναχῶν, καὶ συνθεσίας, παραίνεσις ζ'. Ejuſdem de traditione canonis monachorum & fœderis. καὶ περὶ τοῦ ἐργοχειρίου μὴ ὀλιγώρει. *Et de manuali opere ne ſis negligens*. p. 10.

9. διδασκαλίας καὶ νουθεσίας ὑπόθεσις η'. Doctrinæ & adhortationis fundamentum VIII. καὶ περὶ τοῦ χρόνου μὴ ὀλιγώρει. *Et de tempore ne ſis negligens*. p. 12.

10. περὶ διδασκαλίας, καὶ διέγερσις πρὸς τὸν Νῖφον, παραίνεσις θ'. De doctrina, & excitatio ad Niphum: Admonitio IX. ἀδελφὲ, ἀγωνίζου ὡς ὡραῖος στρατιώτης. *Frater, certa ut ſtrenuus miles*. p. 12.

11. νουθεσία περὶ ἀτυφίας, παραίνεσις ια'. Admonitio de odio ſuperbiæ, Adhortatio X. ἀδελφὲ, ἐὰν ἀποταξάμενος τοῦ ματαίου βίου. *Frater, ſi reliquiſti vanam vitam*. p. 12.

12. περὶ τοῦ μὴ ὑψηλοφρονεῖν, παραίνεσις ιά. De animo demiſſo, Admonitio XI. δεῖ δὲ καὶ τοὺς ἐκ οἰκτροῦ καὶ μοχθηροῦ βίου ἐρχομένους. *Decet autem & eos qui ex miſerabili & laborioſa vita egreſſi ſunt*. p. 16.

13. περὶ συναθροίσεως προεστώτων, καὶ περὶ ποιμαντικῆς ἐπιμελείας, παραίνεσις ιβ'. De conventu Præpoſitorum, & de paſtorali cura, Admonitio XII. ἀδελφὲ, ἐπίσθου ψυχὴν, ζῶσαν ὥσπερ ἀνήρ. *Frater, ſi credita tibi eſt anima, circumcinge ut vir*. p. 17.

14. ἐξεικονίσματα παραβολῶν πρὸς τοὺς προεστῶτας καὶ ὑποτεταγμένους; παραίνεσις. Alluſiones parabolicæ ad præpoſitos & ſubjectos, Admonitio. κατὰ μέρος οἰκοδομεῖται πόλις. *Ex parte ædificatur civitas*. p. 18.

15. πρὸς ἀγῶνας τοῦ μονήρους βίου καὶ ἀσκήσεως

ἀσκήσεως ὑπόδειγμα, παραίνεσις ιγ'. Ad certamina monasticæ vitæ & exercitationis exemplum, Admonitio XIII. Ἀδελφὲ, ἠξιώθης τοῦ ἁγίου ἐνδύματος τοῦ μοναχοῦ. *Frater, si dignus habitus es sancto indumento monachi* p. 20.

16. περὶ φιλαυτίας καὶ κενῆς ἀπατῆς, παραίνεσις ιδ'. De sui ipsius amore, & vana deceptione, Admonitio XIV. τί πλανᾶσαι ἐνεργούμενος. *Quare deciperis superatus a diabolo*. p. 23.

17. περὶ διεγέρσεως ψυχῆς καὶ ὑπαξίας, παραίνεσις ιε'. De excitatione animæ, & disciplina, Admonitio XV. ἀδελφὲ ὅταν κρούσει σοι ὁ ἀδελφός. *Frater, si pulsaverit tibi frater*. p. 23.

18. ὠφέλεια κοινὴ πρὸς διόρθωσιν, καὶ πόθον πνευματικὸν, παραίνεσις ις'. Utilitas communis ad correctionem & desiderium spirituale. ἀγαπητοὶ, ἐννοηθῶμεν τοὺς ἑστῶτας ἐνώπιον. *Dilecti, cogitemus stantes coram &c.* p. 24.

19. παραίνεσις ιζ'. Admonitio XVII. ἀδελφοὶ, λογίζομαι ὅτι τρεῖς εἰσιν νυσταγμοί. *Fratres, existimo tres esse dormitationes*. p. 24.

20. ὑποτύπωσις πρὸς πειραζομένους ὑπὸ τοῦ ἰδίου λογισμοῦ, παραίνεσις ιή. Instructio tentatorum a sua cogitatione, Admonitio XVIII. ἐὰν συμβῇ τινα ἀδελφὸν ἐλθεῖν εἰς τὸ μονήρη βίον. *Si acciderit quemdam fratrem venire ad monasticam vitam*. p. 26.

21. ὅτι οὐ χρὴ γελᾶν καὶ μετεωρίζεσθαι, ἀλλ' ἀδιαλείπτως πενθεῖν, παραίνεσις ιθ'. Quod non oporteat ridere, & gloriari, sed continue lugere, Admonitio XIX. Ἀρχὴ καταστροφῆς ψυχῆς μοναχοῦ γέλως. *Initium subversionis animæ monachi risus*. p. 28.

22. πρὸς νεωτέρους περὶ ὑπακοῆς ἐν κατανύξει, παραίνεσις κ'. Ad juniores de obedientia in compunctione, Admonitio XX. πρόσεχε σεαυτῷ ὦ νεότης ποθοῦσα ἀσκῆσαι. *Cave tibi ipsi o juventus desiderans asceticam vitam agere*. p. 32.

23. περὶ ὑπομονῆς καὶ κατανύξεως. παραίνεσις κα'. De patientia, & compunctione, Admonitio XXI. ἀγαπητοὶ, γενώμεθα ὡς καλοὶ στρατιῶται. *Dilecti, geramus nos ut boni milites*. p. 36.

24. περὶ ὑποπιπτόντων ἐπὶ τοῦ ἐχθροῦ πάλιν, παραίνεσις κβ'. De succumbentibus inimici pugnæ: Admonitio XXII. τοῖς ἐν κοινοβίοις. *Iis, qui in cœnobiis*. p. 37.

25. πρὸς τὸ; δι' ἧς εἰσόδου πολεμεῖ ὁ ἐχθρὸς, παραίνεσις κγ'. In illud, qua via nos impugnet inimicus, Admonitio XXIII. Hujus initium non est adscriptum. Forte, διαφόρως πολεμοῦνται, *diversimode impugnantur*. p. 39.

26. προσβολὴ προβεβηκότων, παραίνεσις κέ. Oppugnatio seniorum, Admonitio XXV. ὑποβάλλει ὁ λογισμὸς τῷ ἀδελφῷ, τοσαῦτα ἔτη ἔχεις. *Suggerit cogitatio fratri, tot jam annos habes*. p. 44.

27. πρὸς ἀδελφοὺς σαλευομένους ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, παραίνεσις κς'. Ad fratres volitantes ex uno loco in alium, Admonitio XXVI. ἡ πίστις μήτηρ ἐστὶ παντὸς ἔργου. *Fides mater est omnis operis*. p. 45.

28. περὶ ἀφοβίας καὶ ἀμελείας, παραίνεσις κζ'. De animo omni timore curaque vacuo, Admonitio XXVII. ἀδελφός τις διηγήσατό μοι λέγων. *Frater aliquis mihi narravit, dicens*. p. 48.

29. εἰς τὸ, τῷ ἔχοντι δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, παραίνεσις κή. In illud, habenti dabitur, & abundabit, Admonitio XXVIII. γέγραπται γὰρ, τῷ ἔχοντι δοθήσεται. *Scriptum est enim, habenti dabitur*. pag. 50.

30. περὶ ἀκαταιρεσίας κθ'. Quod non sit in alios ferendum judicium, Admonitio XXIX. ἀδελφοὶ, ἐάν τις τῶν ὑπερβεβηκότων. *Fratres, siquis eorum qui pietate alios superant*. p. 50.

31. περὶ ταπεινοφροσύνης, παραίνεσις λ'. De animo demisso, Admonitio XXX. ἀγαπητὲ, ἐὰν τύχῃς πρωτοπῆς. *Dilecte, si præ aliis dignitatem consequeris*. p. 52.

32. ὅτι δεῖ τὸν μοναχὸν μακρόθυμον εἶναι καὶ ἀμνησίκακον, παραίνεσις λα'. Quod oporteat monachum longanimem esse nec malorum memorem, Admonitio XXXI. ἐὰν συμβῇ κακία. *Si accidat malitia*. p. 53.

33. περὶ παθῶν, παραίνεσις λβ'. De passionibus, Admonitio XXXII. ὃν ἀμελείᾳ διάγων τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. *Vir in negligentia transigens dies suos*. p. 55.

34. πῶς δεῖ πρωτοκαλεῖν ὀλιγωροῦντας καὶ ὀλιγοψύχους, παραίνεσις λγ'. Quomodo oporteat

teat consolari desides & animo dejectos. A
Admonitio XXXIII. ἀδελφὸς ἐζήτει τ̃ ἑαυτ̃ ἀδελφόν. *Frater quærebat fratrem suum.* pag. 56.

35. ὅτι δεῖ τ̃ ἀναγινώσκοντα ἐν ὠσὶν ἀδελφῶν φιλοπόνως ἀναγινώσκειν, παραίνεσις λδ'. Quod oporteat legentem in auribus Fratrum, lubenti animo legere, Admonitio XXXIV. ἀδελφὲ, ἐὰν ἐπιταχθῇ σοι B ἀναγνῶναι. *Frater si imponatur tibi legendi munus.* p. 60.

36. Ἀντιῤῥητικὸν περὶ παρθενίας, καὶ σοφροσύνης, παραίνεσις λέ. Antirrheticum de virginitate, & temperantia, Admonitio XXXV. τῷ ἀδελφῷ, ἢ τῇ ἀδελφῇ, ὑποβάλλει. *Fratri, vel Sorori suggerit* p 60.

37. περὶ ἁγνείας, καὶ καταστάσεως, C παραίνεσις λς'. De castitate & tranquillitate, Admonitio XXXVI. παρείναζε τ̃ ἁγνείαν ἀγαπητὲ ἀδελφέ. *Compara castitatem dilecte frater.* p 63.

38. περὶ τ̃ μὴ ῥέμβεσθαι τὰς ὀφθαλμὰς ὧδε κἀκεῖσε, παραίνεσις λζ'. Quod non huc illucque oculi circumvoluendi sint, Admonitio XXXVII. ἐν τίνι καταργεῖται ὁ πόλεμος; *Quomodo aboletur bellum?* p. 64. D

39. περὶ πραϋπαθείας, παραίνεσις λή. De mansuetudine, Admonitio XXXVIII. μοναχὲ, ἅτω τῷ Χριστῷ ἐπήγγειλας ἀρέσαι. *Monache, ita Christo promisisti placere?* p. 66.

40. πρὸς ἀνυποτάκτους, καὶ περὶ κατασάσεως, καὶ φόβου Θεοῦ, καὶ τ̃ κρίματος τ̃ μέλλοντος, παραίνεσις λθ'. Ad inobedientes, E & de tranquillitate & timore Dei, & judicio futuro, Admonitio XXXIX. ἀγαπητὲ, ἐὰν ἐλθὼν ἀδελφὸς παρακαλέσῃ σε. *Dilecte, si veniens frater, roget te.* p. 68.

41. περὶ πλαβείας, παραίνεσις μ'. De pietate, Admonitio XL. ἀδελφὲ, πρόσεχε σφοδρῶς, μὴ ἀπολέσαι τ̃ πλατείαν ὁδόν. *Frater, cave diligenter, ne relinquas rectam* F *viam.* p. 74.

42. περὶ τῶν ἐκπιπτόντων ἐξ οἰκείας ἀμελείας, καὶ προφασιζομένων προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις. παραίνεσις μά. De excidentibus sua desidia, ac prætendentibus varias excusationes in peccatis, Admonitio XLI. ἀδελφὲ, τὸν μονήρη βίον ἐπιθύμησας. *Frater, si monasticam vitam concupiviſti.* p. 76.

43. πρὸς

45. πρὸς ἀδελφὸν ἐκπεσόντα, καὶ περὶ μετανοίας, παραίνεσις μβ'. Ad fratrem qui excidit, & de pœnitentia, Admonitio XLII. τὰς ἐν ὑποταγῇ καθιζομένας. *In statu subjectorum sedentes.* 82.

44. πρὸς τίνα ὁ λόγος εἴρηται, ὅτι κρεῖσσον γαμεῖν, ἢ, πυρόῦσθαι, παραίνεσις μγ'. Ad quem sermo dictus est, quod melius sit uxorem ducere, quam uri: Admonitio XLIII. Ἄκουε τ̃ Ἀποστόλου λέγοντος. *Audi Apostolum dicentem.* p. 89.

45. περὶ ἀγάπης, ἥτις ἐστὶν ὁ Χριστὸς. παραίνεσις μδ'. De amore, qui est Christus. Admonitio XLIV. ἀγαπητὲ, ἐὰν ἀξιωθήσῃ γνώσεως. *Dilecte, si dignus fueris habitus cognitione.* p. 90.

46. περὶ ὑπομονῆς, παραίνεσις μέ. De patientia, Admonitio XLV. ἔφη ὁ Κύριος τ̃ δόξης. *Dixit Dominus gloriæ.* p 91.

47. περὶ κακοηθείας, καὶ ἀμελείας, παραίνεσις μς'. De mala consuetudine, & negligentia, Admonitio XLVI. ὃν τρόπον ξίφος νευροκοπεῖ ἵππον. *Quemadmodum gladius nervos incidit equo.* p. 97.

48. περὶ διαφορᾶς τ̃ μοναστικ̃ βίου. καὶ τ̃ κοσμικ̃, παραίνεσις μζ'. De discrimine vitæ monasticæ & secularis, Admonitio XLVII. ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἐὰν ἀποτασσάμενος τῷ βίῳ γένῃ μοναχός. *Dilecte frater, si renuntiaveris vitæ, factusque sis monachus.* p. 99.

49. πρὸς εὐλόγιον, παραίνεσις μή. Ad Eulogium, Admonitio XLVIII. εἰς τὸν τῆς ὑπακοῆς ἀφορῶν. *In obedientiæ respiciens.* pag. 100.

50. τ̃ αὐτ̃ πρὸς διόρθωσιν τῶν ἐμπαθῶς διαγόντων καὶ τιμὰς ἀπαιτούντων, λόγος μθ'. Ejusdem ad correctionem in cupiditatibus viventium, & honores appetentium, Sermo XLIX. ἀγωνιῶ, ἀδελφοί μου, καὶ φρίττω. *Laboro, fatres mei, & contremisco.* p. 105.

51. περὶ κατανύξεως, καὶ σωτηρίας ψυχῆς, λόγος ν'. De compunctione, & salute animæ, Sermo L. δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ, ἀκούσατε. *Venite omnes fratres, audite* p. 123.

52. περὶ προσευχῆς, λόγος να'. De precibus, Sermo LI. μακάριον ὄντως μὴ ἁμαρτάνειν. *Beatum omnino non peccare* p. 123.

53. περὶ

53. περὶ ἀγάπης, λόγος νβ'. De cari- A tate, Sermo LII. καλῶς εἶπεν ὁ Κύριος, ὅτι τὸ φορτίον μου, *Bene ait Dominus, quod onus meum*. p. 127.

54. περὶ ψαλμῶν, λόγος νγ'. De Pſalmis, Sermo LIII. καὶ περὶ μὲν τῆς ἀγάπης. *Et de caritate quidem*. p. 129.

55. περὶ νηστείας, λόγος νδ'. De jejunio Sermo LIV. πόθησον τὴν πτωχείαν τοῦ B Χριστοῦ. *Expete paupertatem Chriſti*. p. 131.

56. περὶ ὧν ἔχει ὁ βίος, λόγος νέ. De iis quæ vita hæc habet, Sermo LV. ἐννοήσωμεν ἀδελφοὶ, ὅτι οὐδὲν ἡμεῖς, *cogitemus fratres, quod nihil nos*. p. 132.

57. περὶ φιλοπτωχείας, λόγος νς'. De amore paupertatis Sermo LVI. δεῦτε λοιπὸν ἀδελφοὶ περιφρονήσωμεν. *Venite tandem fra-* C *tres, contemnamus*. p. 133.

58. περὶ τῶν μακαρίων τόπων, λόγος νζ'. De beatis locis, Sermo LVII. ταῦτας τὰς ἐντολάς. *Hæc præcepta*. p. 135.

59. πῶς βλασφημεῖται τὸ θεῖον, καὶ τίνα ἀπαιτεῖ ὁ Θεὸς, ᾧ δὴ τιμὴ καὶ κράτος, ὁ καὶ πάσης ἁγιοσύνης δωτὴρ, λόγος νή. Quomodo blaſphematur divinum, D & quænam repetit Deus, cui honor & potentia, quique omnis ſanctificationis dator eſt, Sermo LVIII. λέγει ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου, *Dicit Deus per Prophetam* p. 138.

60. ἐρώτησις. τί ἐστιν ὃ λέγει Ἀπόστολος, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζειν, καὶ πῶς ἀτιμάζεται ὁ Θεός. ἀπόκρισις. ὥσπερ ὁ τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως. E Interrogatio. Quid eſt quod dicit Apoſtolus, per tranſgreſſionem Legis Deum inhonorare: & quomodo inhonoretur Deus? Reſponſio. *Quemadmodum qui Regis literas*. p. 139.

61. πῶς γέγραπται περὶ τῶν αἱρετικῶν, ὅτι τοὺς μισοῦντάς σε ἐμίσησα Κύριε, καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται, ὡς ὡς τοὺς ἐχθρούς μου ἐμί- F σησας ἑαυτούς, καὶ ἀλλαχοῦ, ὅτι οὐ μισήσεις πάντα ἄνθρωπον. ἀπόκρισις. τοὺς αἱρεσιώτας ὡς βλασφήμους. Quomodo ſcriptum eſt de hæreticis, quod odio perſequentes te odi Domine, & alibi dictum eſt: quod tamquam inimicos meos odio habui illos: & alibi, quod non odio habebis omnem hominem? Reſponſio. *Hæreticos ut blaſphemos*. 145.

62. ποία ἁμαρτία ἐστὶν ἀσυγχώρητος; ξ'. ἀπόκρισις. ἡ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα, καὶ ἡ πάντων τῶν αἱρετικῶν. Quodnam peccatum eſt irremiſſibile? LX. Reſponſio. *Illud in Spiritum ſanctum, & illud omnium hæreticorum*. p. 145.

63. ἐρώτησις, ποία ἁμαρτία βαρυτέρα, χωρὶς τῆς αἱρέσεως; ἀπόκρισις. ὥσπερ πάσων τῶν ἀρετῶν. Interrogatio. Quale peccatum eſt gravius, præter hæreſim? Reſponſio. *Quemadmodum omnium virtutum*. p. 147.

64. περὶ μετανοίας λόγος ξβ'. De pœnitentia Sermo LXII. κατελθὼν κύριος ἐκ τοῦ κόλπου. *Deſcendens Dominus ex ſinu*. 147.

65. πρὸς θεοσέβειαν, καὶ περὶ μετανοίας καὶ κατανύξεως, καὶ σωτηρίας ψυχῆς, καὶ ἀπαγῆς τοῦ βίου, λόγος παραινετικὸς ξγ'. Ad pietatem, & de pœnitentia & compunctione, & ſalute animæ, & renunciatione vitæ, Sermo Adhortatorius LXIII. ἐγὼ Ἐφραὶμ ἁμαρτωλὸς χαῦνος. *Ego Ephræm peccator, debilis*. p. 154.

66. πρὸς μοναζοντας, οἱ ποῖοι ὀφείλουσιν εἶναι, λόγος ξδ'. Ad monachalem vitam agentes, quales eſſe debeant, Sermo LXIV. δεῖ τὸν νέον ἀσκητήν. *Oportet novum monachum*. p. 159.

67. κατανυκτικὸς λόγος ξέ. Compunctorius Sermo LXV. ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὄρθρου μίας. *Quadam die, matutino tempore*. p. 161.

68. περὶ μετανοίας λόγος ξς'. De pœnitentia Sermo LXVI. μάθωμεν ἁμαρτωλοὶ ἀνταλάγχνειαν. *Diſcamus peccatores miſericordiam*. p 164.

69. περὶ τῶν παθῶν, λόγος ξζ'. De paſſionibus Sermo LXVII. θέλω εἰπεῖν ἐνώπιον τῆς δόξης σου. *Volo loqui coram gloria tua*. p. 167.

70. περὶ ἀληθοῦς ἀποταγῆς, καὶ ὃν τρόπον εὑρήσῃ ψυχὴ τὸν θεὸν, δι' ὃν καὶ ἦλθεν ὁ κύριος. λόγος ξή. ὁ τῆς ἡσυχίας. De vera abrenunciatione, & quomodo inventura ſit anima Deum, propter quam & venit Dominus, Sermo LXVIII. *Qui quietem*. p. 170.

71. περὶ φόβου Κυρίου, λόγος ξθ'. μακάριος ἄνθρωπος ἐκεῖνος. De timore Domini, Sermo LXIX. *Beatus homo ille*. p. 172.

Eſt

Est primum caput Sermonis, qui inscribitur, περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν, *De virtutibus & vitiis*. Deest Prologus, qui incipit, μακαρίζω τὴν ὑμῶν ζωήν, *Beatam prædico vitam vestram*. Sequuntur alia Capita XXI. ut in Codd. Vaticanis 439. 440. 729. 1815. Alexandr. 8. & 16. & Clementin. 62. Sed in catalogo codicum Moscuensium recensentur tantum priora capita VII. videlicet. I. *De timore Domini* ut supra. II. *De animo timore carenti*, ὁ ὃ μὴ ἔχων φόβον, *non habens timorem* pag. 173. III. De Caritate, μακάριος ὁ ἔχων ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, *Beatus habens caritatem Dei*. IV. De non habentibus caritatem, ἄθλιος καὶ παλαίπωρος, *miser & infelix*. V. De Longanimitate, μακάριος ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, *Beatus vere homo ille*. VI. De non habentibus longanimitatem, ὁ μὴ ἔχων, *non habens*. VII. De patientia pag. 176. Sermo LXXV. μακάριος, ἀδελφοὶ, ὅτις ὑπομονὴν ἐκτήσατο, *Beatus, fratres, qui patientiam consequutus est*. Vide Joannem Petrum Kohlium in libello, cui titulus, *Introductio in historiam & rem literariam Slavorum*, *Altonaviæ* 1729. De Codice Epræmiano Slavonico, cap. I. a pag. 245. ad pag. 265.

V.

SERMONES

SANCTI EPHRAEM SYRI,

Qui exstant Slavonice in Codice impresso Moscuæ anno Christi 1701.

Ex recensione Joannis Petri Kohlii, in Academia Scientiarum Petropolitana, historiæ Ecclesiasticæ & humaniorum Literarum Professoris.

Sermo I. Instructio de pietate & salute animæ, & de abdicatione vitæ. Initium. *Ego Ephræm peccator & insipiens, semper debilis & remissus*. Pag. 1.

Sermo II. Gratiarum actio ad servatorem Deum. *Gloria tibo Deus, gloria tibi*. p. 5.

Sermo III. Instructio de religione, & ad volentes inire monasticam vttam. *Carissime, es ne christianus divina gratia?* p. 6.

Sermo IV. Instructio ad monachos recens factos. *Dilectissime, si abnegasti vitam hanc*. p. 8.

Sermo V. Instructio ad monachos, ut fortiter sustineant tentationem. *Dilectissime, ecce propono tibi aliud depositum a Domino*. p. 9.

Sermo VI. Instructio, ut mitis sit monachus. *Dilectissime, si feceris bonum initium*. p. 10.

Sermo VII. Instructio, ut in laboribus semper versetur. *Et de manuali opera frater ne negligas*. p. 11.

Sermo VIII. Instructio, ne succumbat cupiditatibus. *De existente autem scandalo scimus dicentem*. p. 12.

Sermo IX. Instructio, ut quotidianam patientiam exerceat. *Et de tempore ne sis incuriosus*. p. 13.

Sermo X. Instructio de incidentibus cogitationibus. *Dilectissime ne tergum des obviam euntibus cogitationibus*. p. 14.

Sermo XI. Instructio, ut sobrius sit semper

per. *Frater certa tamquam bonus miles*. A pag. 15.

Sermo XII. Instructio, ne habeat in mente arrogantiam. *Frater si dereliquisti vanam vitam*. p. 16.

Sermo XIII. Instructio de statu præfectorum, & de pastorali cura. *Frater, si tradidisti animam, cinge latera tua ut vir*. pag. 17. lege, *si tibi tradita fuerit anima*. B

Sermo XIV. Instructio parabolica ad superiores & subditos. *Per partes ædificatur civitas, & per imperium geretur bellum*. pag. 19.

Sermo XV. Instructio de certaminibus monasticæ & eremitarum vitæ. *Frater, si dignus fueris habitus sancto indumento monastico*. p. 20.

Sermo XVI. Instructio, ne vanæ gloriæ sit cupidus. *Frater, cur seduci te sinis, superatus a diabolo*. p. 22.

Sermo XVII. Instructio de elatione animæ in precibus ad Deum. *Frater, quando ad januam tuam pulsat frater noctu, ut surgas*. p. 23.

Sermo XVIII. Instructio in correctionem D desiderii spiritualis. *Dilectissimi, scimus stantes coram mundanis Regibus*. p. 24.

Sermo XIX. De vigilia, & sobriis precibus. *Frater, existimo tria esse somniorum genera*. p. 25.

Sermo XX. Instructio ad tentatos sua cogitatione. *Si accidat fratrem quemdam ingredi monasticam vitam*. p. 26.

Sermo XXI. Instructio de pugna inimici adversus vitam monasticam recens ingressos monachos, & de manuali opere. *In communione viventes juniores monachos diverse impugnat diabolus*. p. 28.

Sermo XXII. Instructio, quo introitu superet diabolus monachos, & de transitu ex uno loco in alium. *Diverse pugnat diabolus contra eos qui sub spirituali patre versantur*. p. 30.

Sermo XXIII. Quod oporteat uno loco manere monachum usque ad mortem. *Imponit cogitatio monacho*. p. 34.

Sermo XXVI. Quod non oporteat monachum ridere scurramque agere, sed continue lacrymari. *Initium dissolutæ vitæ monachi, risus*. p. 35.

Sermo XXV. Instructio monachorum juniorum de obedientia & mansuetudine. *Cave tibi ipsi a juventute, ne pigritia, & risu perdas tempus tuum*. p. 39. lege, *o juventus*.

Sermo XXVI. De patientia. *Dilecti, erimus ut magnanimi milites*. p. 42.

Sermo XXVII. Non oportere monachum ex alio loco in alium transire. *Fides mater est omnis boni operis*. p. 43. B

Sermo XXVIII. De amore & misericordia in pœnitentem. *Si accidat fratrem a communione monachali discedere*. p. 45.

Sermo XXIX. Narratio de Palladio monacho, qui sine timore Dei vixit in inobedientia. *Frater aliquis narravit mihi*. pag. 48.

C Sermo XXX. Quod habenti dabitur. *Scriptum est autem habenti datur*. p. 49.

Sermo XXXI. Instructio, quod cadentem in tentationem non oportet judicare, sed pro eo orare. *Fratres, si quis ex religiosis fratribus stans in coetu*. p. 49.

Sermo XXXII. De miti sapientia. *Dilectissime, si consequeris prærogativam, ut stes*. p. 52. D

Sermo XXXIII. Quod oporteat christianum longam patientiam & mansuetudinem exercere. *Si præter spem ira in te incesserit, non in iram*. p. 52.

Sermo XXXIV. De cupiditatibus. *Vir dies suos in pigritia transigens*. p. 54.

Sermo XXXV. Quomodo oporteat mo- E nachum consolari patientem & debilem. *Frater quærens suum fratrem*. p. 55.

Sermo XXXVI. Quomodo oporteat legentem coram fratribus diligenter attenteque legere. *Frater, si jussum tibi fuerit legere in auribus*. p. 59.

Sermo XXXVII. De cœlibatu & temperantia. *Fratri, vel sorori suggeret cogitationem sceleratus*. p. 59. F

Sermo XXXVIII. De castitate. *Dilectissime frater, compara castitatem palmæ*. pag. 72.

Sermo XXXIX. Non huc illuc oculos circumferendos, sed in terram dejiciendos. *Interrogatio, quomodo componitur bellum*. pag. 63.

Sermo XL. De mansuetudine. *Monache nonne*

nonne promisisti Deo placere ? quomodo igitur &c. p. 63.

Sermo XLI. Ad inobedientes, & de præparatione, & de timore Dei, & de judicio futuro. *Frater, si accedens frater roget te, dicens.* p. 66.

Sermo XLII. De pietate. *Frater, cave tibi diligenter, ne a recta via aberres.* pag. 71.

Sermo XLIII. De cadentibus suæ pigritiæ culpa, & non sentientibus causas peccatorum. *Frater, cupis ne monasticæ vitæ te tradere* p 73.

Sermo XLIV. De beatis. *Beatus qui odio habet vitam hanc humanam.* p. 77.

* Sermo XLV. De judicio & eleemosyna. *Deus existens bonus hominum amator, multas nobis proposuit vias ad salutem.* pag 83.

Sermo XLVI. De virginitate. *De cœlibatu & sanctitate animæ dicit Paulus Apostolus.* p 89.

Sermo XLVII. In correctionem dissolute viventium & honores appetentium. *Commoveor, fratres mei, & contremisco, & mœreo.* p. 93.

Sermo XLVIII. De passione Salvatoris. *Horreo lingua eloqui, & attingere tremendam historiam Salvatoris.* p. 100.

Sermo XLIX. Historia de Sancto Abraamio. *Fratres mei, cupio vobis exponere vitam boni & perfecti viri admirabilem* p 104.

Sermo L. De pœnitentia. *Descendens Dominus ex sinu Patris, & factus nobis via salutis.* p. 118.

Sermo LI. De doctrina & pœnitentia. *Dolor stimulat me eloqui, & indignitatem meam &c.* 123.

* Sermo LII. De pœnitentia. *Quoniam igitur renunciasti mundo dilecte.* p. 141.

* Sermo LIII. De pœnitentia. *Cave igitur tibi, ne quando torpori te tradas.* p. 136.

* Sermo LIV. De pœnitentia. *Sine facie cæcum est speculum.* p. 141.

Sermo LV. De pœnitentia. *Venite dilecti mei, venite patres, & fatres mei* p. 147.

* Sermo LVI. Laus monachorum in communione viventium. *Paradisus est plenus fructu lætitiæ.* 148.

* Sermo LVII. De mundanis curis & rebus. *Quemadmodum vinculum indissolubile aquilæ, ita & mundana cura.* p. 149.

* Sermo LVIII. De elatione mentis, factisque ab invidia profectis, & de transitu ab uno loco in alium. *Quemadmodum arbor alta visuque pulchra sine fructu, ita & monachus.* p. 149.

Sermo LXI. Sermo Sancti Ephræmi, quando venerunt ad eum monachi Initovini consulentes eum de operibus. *Laudo vestram vitam o Christi amatores.* p. 153.

Sermo LX. De timore Domini. *Beatus igitur homo, qui habet timorem Dei in se.* pag. 154.

Sermo LXI. De non habentibus timorem Dei. *Non habens timorem Dei.* p. 154.

Sermo LXII. De amore. *Beatus vir habens amorem Dei: quoniam ipsius &c* p. 155.

Sermo LXIII. De non habentibus amorem. *Sceleratus autem & dissolutus, qui ab amore longe abest.* p. 155.

Sermo LXIV. De longanimitate. *Beatus vere homo qui longanimis.* p 156.

Sermo LXV. De non habentibus longanimitatem. *Non habens longanimitatem.* pag. 156.

Sermo LXVI. De patientia. *Beatus est, fratres, talis, qui patientiam* p 157.

Sermo LXVII. De non habentibus patientiam *Maledictus autem & perversus non possidens patientiam.* 157.

Sermo LXVIII. De animo ira carente, qui scilicet iram non fovet. *Beatus homo ille, qui non facile ad iram concitatur.* pag. 158.

Sermo LXIX. De animo ira facile effervescenti. *Oxycholia autem quem tenet cito, &c.* p. 158.

Sermo LXX. De animi demissione. *Beatus est, & ter beatus vere.* p. 159.

Sermo LXXI. De malitia. *Ejulare igitur oportet, & plangere.* p 159.

Sermo LXXII. De veritate. *Beatus est re, qui in veritate vitam suam constituit.* pag. 160.

Sermo LXXIII. De falsis & non habentibus veritatem. *Maledictus autem & perversus ubique exercens falsitatem.* p. 161.

Sermo

Sermo LXXIV. De obedientia. *Benedictus est, qui præditus est virtute obedientiæ.* pag. 161.

Sermo LXXV. De inobedientia & murmuratione. *Rejectus & maledictus.* p. 161.

Sermo LXXVI. Non habere quemquam oportere invidiam & zelotypiam. *Benedictus est qui invidiam & zelum non sectatur.* p. 162.

Sermo LXXVII. De invidia & zelo. *Qui in istis autem violatam conscientiam habet.* p. 163.

Sermo LXXVIII. Ne quis sit calumniator. *Benedictus est, & ter benedictus.* pag 164.

Sermo LXXIX. De calumnia. *Qui delectatur calumniis in fratrem suum.* p 164.

Sermo LXXX. De continentia. *Benedictus profecto & ter benedictus custodiens.* pag. 164.

Sermo LXXXI. De incontinentia. *At incontinens & non habens continentiam.* p. 165.

Sermo LXXXII. De pœnitentia. *Dator omnium bonorum & fons sanationis.* p. 167.

Sermo LXXXIII. De pœnitentia & contritione. *Compungere anima mea, compungere.* p. 171.

Sermo LXXXIV. De judicio, & amore, & pœnitentia. *Descendite in vos, fratres mei.* p. 174. Observat Kohlius p. 323. hunc Sermonem non differre ab eo, qui prodiit in editione Oxonienſi p. 253.

* Sermo LXXXV. De non faciendis, & quod non deceat chriſtianos pagana feſta, & paganos ludos frequentare. *Quemadmodum licet non ludere.* p. 180. Deeſt in edit. Oxon.

* Sermo LXXXVI. De oblatione ſancti Sacramenti. *Dixerunt de fratre quodam, quod tempore coetus publici.* p. 184. Deeſt in edit. Oxon. Prodiit per Kohlium Slavonice & Latine pag. 390. hoc titulo : *Sermo II. De oblatione, ſcilicet* θεοφορῶ *ſanctiſſimi Panis.* Initium. *De fratre relatum nobis eſt, eo, quo cultus publicus celebraretur tempore, in templum ut ſueverat ituro ſatanam illudentem hæc inſuſurraſſe : Quid malum ibis in templum ad panem ibi vinumque, hoc eſt, Corpus & Sanguinem Domini accipiendum ? falleris, &c.*

Sermo LXXXVII. Ad fratrem cadentem & de pœnitentia. *Imperio ſubjecto fratri.* p. 186. edit. Oxon. 222.

Sermo LXXXVIII. Ad quem ſermo dictus ſit, melius uxorem ducere, quam uri. *Audi Apoſtolum Paulum dicentem.* p. 191. In Oxonien. 329.

Sermo LXXXIX. De amore. *Dilecti mei, ſi præditus fueris ſapientia.* pag. 192. In Oxon. 332.

Sermo XC. De caſtitate, & patientia, & pœnitentia. *Dixit Dominus gloriæ.* p. 193. In Oxon. 337.

Sermo XCI. De vitioſa mente. *Quemadmodum gladius venas diſſecat &c.* p. 199. In Oxon. 341.

Sermo XCII. Quod non oporteat jurare. *Domino & Salvatore noſtro Jeſu Chriſto dicente.* p. 201. In Oxon. 227.

Sermo XCIII. Ad Eulogium. *Ad fructum obedientiæ reſpice frater.* p. 203. In Oxon. 333.

Sermo XCIV. De beatitudine. *Beati amantes Deum.* p. 207. In Oxon. 428.

Sermo XCV. De pœnitentia, & de futuro judicio. *Venite dilecti, venite patres.* p. 209. In Oxon. 347.

* Sermo XCVI. De pœnitentia. *Diſcamus peccatores miſericordiam.* p. 216. In Oxonienſi deeſt.

Sermo XCVII. Oda decens ad peccantes & pœnitentes. *Quouſque amice detentus a diabolo.* 220. In Oxon. 278.

Sermo XCVIII. De cupiditatibus. *Volo dicere coram gloria tua.* p. 221. In Oxon 100.

* Sermo XCIX. De patientia, & de fine mundi, & ſecundo adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti, & de doctrina divinorum librorum, & qualis ſilentii utilitas. *Laudo vitam &c.* p. 225. In Oxon. deeſt.

* Sermo C. De pœnitentia. *Rogo vos igitur fratres.* p. 229. In Oxon. deeſt.

* Sermo CI. De ſilentio. *Conſequeris frater ſilentium.* p. 232. In Oxon. deeſt.

* Sermo CII. De fide, & ſpe & amore. *Rogo vos igitur fratres.* p. 233. In Oxon. deeſt.

Sermo CIII. De pœnitentia & amore, ut & de baptiſmate, & confeſſione, & crucis laude, & altero adventu Chriſti, &

de futuro judicio. *Nihil existimemus dilecti fratres majoris* p. 234. In Oxon. 455.

* Sermo CIV. De altero adventu Christi. *Dilecti fratres declinantes omnes a mala via*. p. 234. In Oxon. deest.

Sermo CV. De pulcherrimo Josepho. *Deus Abrahami*. p. 258. In Oxon. 234.

Sermo CVI. De Antichristo. *Quomodo ego peccator Ephræm*. p. 264. In Oxon. 359.

* Sermo CVII. De pœnitentia & salute animæ, in hebdomade quadragesimali. *Abnegationem quam in baptismate facimus*. pag. 273. In Oxon. deest.

* Sermo CVIII. De sanctis, venerandis, & vivificantibus christianis sacramentis. *Non satis igitur est nobis*. p. 283. In Oxon deest. Prodiit per Kohlium Slavonice & Latine pag. 372. hoc titulo: *Sermo I. Ephræmi Syri, Instructio de sanctissimis & vivificantibus christianis sacramentis*. Initium. *Non satis igitur est, fratres, christianos tantummodo nos vocari, quum opera quoque ipsa a nobis requirantur*.

Sermo CI. De Abrahamo & Isaaco. *Transmigrare fecit Deus optimum Abrahamum*. p. 287. In Oxon. 414.

Sermo CX. Laus Basilii Archiepiscopi Cæsareæ Cappadociæ. *Dilectissimi, inclinate mihi*. p. 292. In Oxon. 399.

Sermo CI. Ephræmi reprehensio sui ipsius, & confessio, & de præscientia. *In multis vobis fratres mihi videor prodesse*. p. 299. In Oxon. 82.

Sermo CXII. De Patribus defunctis, & jejunio claris. *Hoc die primo*. p 303.

Sermo CXIII. De Patribus qui sancte vixerunt & defuncti sunt. *Animi excrucior*. p. 307. In Oxon 119.

Sequuntur jam aliquot Ephræmi Sermones, qui novæ huic editioni Moscuensi accesserunt, de Græco recens translati hoc titulo. *Nonnulli Sermones recens versi ejusdem sancti Ephræmi*.

Sermo I. Instructio de precibus. *Beatum profecto non peccare*. p. 310. In Oxoniensi deest una cum novem sequentibus.

Sermo II. De amore. *Recte dixit Dominus*. p. 311.

Sermo III. De Psalmodia. *De amore igitur satis multa diximus: nunc autem*. pag. 314.

Sermo IV. De jejunio. *Amato paupertatem Christi*. p. 316.

Sermo V. De vanitate hujus vitæ. *Cogitemus fratres, quod nihil conducat nobis*. pag. 318.

Sermo VI. De amore paupertatis. *Venite cæteri fratres*. p. 318.

Sermo VII. De beatis locis. *Hæc præcepta facientes*. p. 319.

Sermo VIII. Quomodo blasphemetur Deus, & quem judicaturus sit. *Ait Dominus per Prophetam*. p. 322.

Sermo IX. Instructio ad ducentes monasticam vitam, quales esse oporteat. p. 328.

Sermo X. Instructio de contritione cordis. *Die quodam, tempore matutino*. p. 328. In Oxon. 110.

* Sermo XI. Instructio de vera abnegatione, & quomodo inventura sit anima Deum, cujus gratia venit Dominus. *Silentium tenens, & solitudinem amplectens*. 333. In Oxon deest.

Sermo XII. Admonitio de diversis virtutum statibus. *Toto die mente agitabam visionem quam vidi*. p 334 In Oxon. 130.

* Sermo XIII. De pietate, & sobrietate, & tranquillitate animæ. *Cave tibi ipsi, dilecte*. p. 338. In Oxon. deest.

Sermo XIV. Instructio utilis de eo, quomodo consequatur quis mansuetudinem, continens centum Capita. *Principium fructus, flos est*. p. 343. In Oxon 200.

* Sermo XV. De malis cogitationibus. *Dilecti, si quando malæ cogitationes* p. 364. In Oxon. deest.

* Sermo XVI. Instructio per Epistolam suasoriam de virtute, ad ducentes monasticam vitam. *Dilecti, laudo vestrum amorem* pag. 366.

* Sermo XVII. Ad monachos de eremitarum vita & jejunio. *Cave tibi ipsi juvenis cupiens monachus fieri*. p. 374. In Oxon. deest.

* Sermo XVIII. De turpiter dictis, & cupiditatibus. *Dispersæ vulgo omnes cupiditates in omni genere humano*. 375.

Sermo XIX. De angustiis animæ, quando

do infirma in certamine cum inimico diabolo, & quomodo orare debeat Deum. *Anima triſtis accedit te ſancte Domine*. p. 383. In Oxon. 134.

* Sermo xx. De ſtatu virtutis. *Fratres benedictione utamur*. p. 388. In Oxon. deeſt.

Sermo xxi. Quomodo perfectus eſſe debeat monachus. *Aliquando me acceſſerunt aliqui quærentes*. p. 394.

Sermo xxii. Epiſtola ad Joannem monachum de patientia, & ne decipiatur cogitationibus quaſi juſtus ſit, dicatque: ita ut paſtorem decet vivo: & de temperantia. *Multoties perſuadebam religioſiſſimo Theodoro*. p. 409. In Oxon. 343.

Sermo xxiii. Ad novos monachos de virtutum exercitio, continet quatuor Capita. *Dominus in ſalutem hominum venit in mundum*. 414. In Oxon. 140.

Sermo xxiv. De virtutum exercitio, habet capita decem. *Neceſſario igitur cogitabam*. p. 426. In Oxon. 150.

Sermo xxv. Ut noſcat aliquis ſeipſum. *Decet nos dilectiſſimi docere*. pag. 437. In Oxon. 160.

Sermo xxvi. Quod non oporteat ſcurrari & cachinnari, ſed plangere & ſingultire. *Initium perverſionis monachi riſus*. p. 455. In Oxon. 170.

Sermo xxvii. De ſpirituali vita ad novum monachum: habet 95. verſus. *Laudabam tuam fidem*. p 458. In Oxon. 179.

Sermo xxviii. De recta vita. *Rectam ne vitam expetis?* p. 471. In Oxon. 257.

Sermo xxix. De beatitudinibus. *Beatus qui eſt liber*. p. 480. In Oxon. 191.

Sermo xxx. Teſtamentum ſancti Ephræm Syri. *Ego Ephræm morior. Notum igitur vobis ſit Viri Edeſſeni*. p. 489 In Oxon 365.

Sancti Patris noſtri Gregorii Epiſcopi Nyſſeni oratio Encomiaſtica in ſanctiſſimum patrem noſtrum Ephræmum Syrum. *Excitat me ad præſentem pertractationem*.

Toti operi coronidem imponunt ſequentia diſticha Slavonica ab Interpretibus confecta, quæ Latine a Kohlio pag. 337. ſic verſa ſunt.

„ Triſubſtantiali in unitate omnium Deo
„ Læto corde occinimus laudem multam,
„ Digni habiti in libris divina ſapientibus
„ Spiritualis Viri Ephræmi, ſermonum ſapientia refertorum
„ Felix initium ſanctumque exitum videre.
„ Unanimique voluntate translationem perficere
„ Græcorum ſermonum denuo translatorum
„ Oculis fidelium in utilitatem ſubjectorum.
„ Quotquot eſtis ſive ſacro ſive ſeculari ſtatu viventes hæc legite quæſumus,
„ Et qui iſtis operati ſunt, veniam concedite:
„ Sapientiaque veſtra benevole emendate
„ Siquid in translatione minus accuratum.

CAPUT II.

DE LATINIS

SANCTI EPHRAEM SYRI

Interpretationibus Ambroſii Camaldulenſis, Petri Franciſci Zini, & Gerardi Voſſii.

ETSI in Prolegomenis in primum Tomum Operum Græcorum S. Ephræm Syri, Capite ſecundo *de Latinis antiquis Verſionibus*, & ſequentibus, in quibus de Editionibus Ambroſii, Zini, & Voſſii tractavi, vel ex ipſa facti ſerie ſatis abunde conſtare mihi videtur, quam egregie operam ſuam ac ſtudium in exequendo ſuo munere Interpretes iſti impenderint, non abs re tamen fore exiſtimo, ſingillatim hic referre ac refellere, quæ de ipſis neoterici quidam præpoſtere ſcripta reliquere.

I. *Alias Latinas verſiones ante Ambroſianam fuiſſe adverſus Oudinum oſtenditur.*

Ac primum quidem Oudinus Ambroſianam verſionem plus juſto extollit, quum eam omnium Latinarum primam facit: „ Primus, (*inquit de Scriptor. Eccleſ.* „ *To.* 1. *pag.* 502.) qui opuſcula nonnul- „ la S. Ephræmi Syri in Græcum jam „ olim translata, Latine reddidit, Vir fuit „ magni nominis Ambroſius Abbas Ca- „ maldulenſis & totius Ordinis Præfectus „ generalis. At ex Catalogo, quem Tomo priori præfixi pag. LXXXI. & ſeq. dilucide patet, longe plures, quam quos Ambroſius transtulit, exſtare Latinos ſancti Ephræmi Sermones, qui olim ab Anonymo Interprete e Græco ſermone ſunt converſi. Horum nonnullos antiquioribus Ambroſio doctis viris memoratos, nec manu tantum exaratos in Bibliothecis ſervari, ſed etiam typis impreſſos in publicam lucem prodiiſſe, cap. 2. in Prolegomenis pag. XII. monui.

In pervetuſto Codice MS. Vaticano, ſignato num. 6443. (qui fuerat Cardinalis Petri Rothomagenſis, quemadmodum fol 1. adnotatur:) *octo libris* Sermones undecim ſancti Ephræm continentur, quorum Catalogum hic recenſendum exiſtimo, quum illorum tom. 1. mentionem non fecerim; ſunt autem ſequentes, videlicet pag. 265. *Incipit liber primus Domini Ephræm, de Judicio Dei, & de reſurrectione, & de regno cælorum, & de munditia animæ.* Gloria omnipotenti Deo, qui os noſtrum ſuperno nutu aperuit. II. pag. 267. *Explicit liber primus ſancti Patris noſtri Ephræm Diaconi. Incipit liber II. De beatitudine animæ.* Beati qui odio habuerint hunc mundum, & cujus (ita) meditatio ſolummodo in Deo fuerit. III pag. 269. *Explicit liber II. Incipit ejuſdem Tertius. De pœnitentia.* Dominus noſter Jeſus Chriſtus qui deſcendit de ſinu Patris. IV. pag. 270. *Explicit liber III. Incipit ejuſdem liber Quartus.* In luctaminibus hujus ſeculi nullus ſine agone ſeu certamine coronatur. V. pag. 272. *De die judicii.* Venite dilectiſſimi fratres, exhortationem meam ſuſcipite, & ſemper mementote conſiliorum meorum peccatoris & imperiti Effrem. VI. pag. 273. *De dilectione Dei.* Beatus vir qui Dominum ex toto corde dilexerit, & mundum iſtum & omnia quæ in eo ſunt, tota virtute oderit. VII. pag. 274. *de compunctione.* Beatus homo qui habet compunctionem jugiter ſecundum Deum. VIII. pag. 274. *Explicit liber quintus. Incipiunt monita ſancti Ephræm in libro ſexto.* Dolor me compellit dicere, & iniquitas mea comminatur mihi ut ſileam. IX. pag. 278. *Explicit liber VI. Incipit liber VII.* Domine, recordatus ſum horæ illius & intremui. X. pag. 283. *Explicit liber VII. Incipit liber VIII.* Venite cariſſimi mihi, venite patres & fratres, grex Salva-

Salvatoris electus: venite negotiemur, quoadusque nundina celebratur. pag. 284. *Finit institutio S. Effrem ad monachos*. Sequitur in eodem codice Sermo alter de Pœnitentia, præmisso ab amanuensi procemio, quod est ex libro S. Hieronymi de scriptoribus Ecclesiasticis desumtum, Initium pag. 285. *Ephræm Edessenæ Ecclesiae Diaconus. Incipit liber S. Ephræm Diaconi de pœnitentia.*

„ Plerosque cernimus in Ecclesia con-
„ stitutos, Ecclesiasticæ pietatis, ac fidei
„ non tenere doctrinam, quamvis sibi de
„ justitiæ meritis nimium tribuunt. De-
„ sinit p. 292. vacant enim illic blandimen-
„ ta luxuriæ, ubi perennium tormentorum
„ timor insederit. *Explicit liber primus de pœnitentia*. Hujus postremi Sermonis, qui *de pœnitentia* inscribitur, nemo hactenus, quod sciam, meminit. Reliqui priores, alia interpretatione ab Ambrosio, aut Vossio donati tam in manuscriptis, quam in impressis codicibus exstant.

II. *Ambrosium Camaldulensis Ordinis Abbatem generalem fuisse, adversus Kohlium demonstratur.*

Oudinum redarguit Kohlius, quod Ambrosium *Abbatem*, totiusque Ordinis Camaldulensium præfectum appellet: hunc autem errorem inde ortum existimat, quod Abbatis Cluniacensis librum, Ambrosii Versionibus quandoque adjunctum, ad Ambrosium ipsum retulit. En ejus verba *lib. 2. histor. versionum Ephræm Syri inprimisque versionis Slavonicæ, Altonaviae 1729.* „ *pag.* 268. Eundem Abbatem totiusque „ Ordinis præfectum vocat; nescio au- „ tem quo fundamento, quum & ipse se „ monachum Camaldulensem vocet, & ab „ omnibus, qui mentionem ejus inferunt, „ auctoribus hoc titulo afficiatur. Errorem „ itaque sine dubio hic commisit Oudinus, „ ex eo fortasse ortum, quod Venerabi- „ lis, ut vocant, Abbatis Cluniacensis „ librum, qui Ambrosii translationibus „ annexus quandoque reperitur, ad Ambro- „ sium ipsum pertinere credidit. Non ista sane Præfecturæ gloriola indigemus, ut vir & factis & scriptis clarissimus laudibus exornetur: verum cum pace Kohlii dictum sit, neque debuit ipse tam libere Oudinum traducere, qui auctores omnes non legisset, qui mentionem Ambrosii faciunt. Scribebat A Kohlius hoc opus Hamburgi die 13. Aprilis 1729. quemadmodum in Præfatione ad Lectorem testatur. Ambrosii autem Camaldulensis Epistolarum libri XX. jam olim a Mabillonio collecti, studio demum & opera Edmundi Martene, & Ursini Durand Presbyterorum & monachorum Benedictinorum e congregatione S. Mauri, Parisiis anno Christi 1724. prodiere, in quibus Ambrosius ipse commissam sibi generalem totius Camaldulensium Ordinis præfecturam non sine lacrymis narrat lib. 6. epist. 40. 41. lib. 10. epist 5. 11. 40. 41. lib. 18. epist. 14. & lib. 20. epist. 2. Id factum anno Christi 1431., laudati Martene & Durandus in Præfatione ad Tomum tertium collectionis veterum Scriptorum & monumentorum historicorum, dogmaticorum, moralium num. 13. in hæc verba „ referunt: Atque his studiis & lucubra- „ tionibus quum annos ad summum tri- „ ginta vacasset, & dulcissimo interim con- „ sortio literatorum omnium frueretur, „ raptus est invitus ad sui Ordinis clavum „ anno 1431. quo anno peragendam in „ octava Apostolorum suam benedictio- „ nem, in epistola I. libri XI ad Hiero- „ nymum fratrem data Socii, ex domo „ suæ habitationis XVII. Kal. Julias idem „ Ambrosius se destinasse scribit. Itaque non modo ex Ambrosio, sed ex aliis etiam auctoribus discere potuisset Kohlius, illum non simplicem monachum, sed Abbatem totiusque Ordinis sui Præfectum fuisse. Cur autem in Sermonum Ephræmianorum versione se ipsum monachum Camaldulensem, non Abbatem generalem appellet, inde factum est, quod aliquot ante annis Sermones illos Latio donaverat, quam generalis totius Camaldulensium Ordinis Præfectus eligeretur, ut iidem docti viri Martene & Durandus loc. cit. num. 10. observant: quo enim se ipse monachi nomine in epistola ad Cosmum Medicem appellaverat, illud tum in exemplaribus manu exaratis, tum in impressis retentum fuit. Interim auctoritate Augustini monachi Florentini vitæ ejus scriptoris, libenter emendamus eum errorem, quem

quem ex Bellarmino, Labbæo aliisque recentioribus circa annum obitus Ambrosii hausturn in capite 3. Prolegomenorum admisisse nos fatemur: ibi enim vitam ejus ad annum Christi 1490. produximus, quum ex Augustino constet illum 12. Kal. Novemb. anno Christi 1439. Florentiæ obiisse: quod & Martene atque Durandus loc. cit. num. 19. egregie confirmant ex Mauro ejus discipulo in funebri Oratione, ubi Eugenium IV. Pontificem ait de interitu tanti viri in primis indoluisse. Inde, ut puto, orta est errandi occasio, quod primam Sermonum Ambrosianorum, editionem anno 1490. Brixiæ curatam fuisse, nonnulli tradiderunt: quorum tamen opinionem in Prolegomenis cap. 3. relatis antiquioribus anni 1475. & 1481. editionibus confutavi.

IV. *Ambrosius Græcæ quidem linguæ peritus, sed Syriacæ ignarus.*

Porro Ambrosium Emmanuele Chrysolora Byzantino magistro adeo in literis Græcis profeciisse, ut sive Græce sive Latine converteret & explicaret, in concilio præsertim Florentino, Græcus magis crederetur quam Latinus, res est omnibus comperta & explorata. At illum Syriacam etiam linguam calluisse, ex qua in Latinum Ephræmianos Sermones transtulerit, nemo alius præter Kohlium id sibi in animum induxit. Dubium movet Kohlius pag 269. *utrum ex Syriaco ipso, an Graeca μεταφράσει Sermones illi ascetici ab Ambrosio conversi rectius dicantur*. Deinde in utramque partem auctores adducit: & pro Græco quidem sermone, *Andreas Rivetus*, inquit, *postremum asserit* in Critico sacro lib. 3. cap. 21. pag. 335. ubi de Ephræmi scriptis agit, his verbis: *Ambrosius Camaldulensis monachus Sermones sub Ephraemi nomine non paucos è Graeco in Latinum conversos emisit*: pro Syriaco autem: „ Hoc, ait, elici „ posse videtur ex vita Ambrosi hujus, ab „ Augustino Florentino contexta, historiæ„ que ipsius Camaldulensi inserta, ubi hæc „ inter alia leguntur: *Delatum ad eum est „ e Syria B. Ephræmi Eremitæ Syri volumen „ egregium, quod in Latinum nunquam „ eatenus prodierat. Id igitur Latinitate do„ natum, ipsi Cosmo obtulit*. Denique ad argumenta Tentzelii respondet, qui allatum ex Augustino locum de Græco codice è Syria allato commode expositerat: „ Dubium hoc „ quidem omne, *inquit pag.* 270, solvere „ se putat Tentzelius loc. cit. pag. 280. sic „ pronuncians: cave autem ex Augustini „ verbis colligas, Ambrosium ex Syriaco „ nativoque Ephræmi idiomate vertisse. „ Nam ex Græco tantum illum transtulisse „ ex ipsa Præfatione manifestissime colligitur. Ad hanc enim Tentzelii ratiocinationem sic Kohlius reponit: „ nescio tamen, an dubio „ huic plane satisfactum sit. Illa certe, „ qua Tentzelii solutio nititur, argumen„ tatio non sufficit. Nimirum ad verba „ illa Camaldulensis in Præfatione provo„ cat, qua mera usus allegoria, Ephræ„ mum ut senem aliquem è Syria profe„ ctum introducit, quem quum in confa„ bulando Græcum esse senserit, in cellam „ invitatum, Latine etiam loqui ut discat, „ rogaverit, ac per verba illa, *animadver„ terit Græcæ loquutionis gnarum*, nihil „ aliud, nisi versionem Græcam, quam in „ Latinam converterit, indicari tenet: ad „ quam tamen meo quidem judicio non „ respexit, nihil aliud hic sibi volens, quam „ ut in Græcam etiam linguam aliquan„ do jam tradu&ta esse Ephræmi scripta in„ nuat „ At bona cum Kohlii venia, noverat Ambrosius Ephræmum Syrum fuisse, non Græcum: adeoque nisi Græcam sermonum ipsius versionem quam Latine reddendam susceperat, per allata verba respexisset, non Græcæ loquutionis, sed Syriacæ gnarum eum dixisset. Quid? quod Syriacam linguam in Etruria vel alia Italiæ parte per ea tempora cultam a quoquam fuisse, nullibi legimus: nec Sermones illos, quos Ambrosius Latinos fecit, Syriace exstare in ulla Bibliotheca sive Florentina, sive Veneta aut Romana novimus. E contrario Græce exstant ubique, quemadmodum ex allatis Catalogis perspicuum est. Primus, qui Syriacis literis operam dedisse narratur, Ambrosius Theseus fuit Ordinis S. Augustini Canonicus Regularis, præceptores nactus Josephum Archipresbyterum, Eliam Diaconum & Eliam alterum Subdiaconum, Petri Maronitarum Patriarchæ

ad

ad Concilium Lateranenſe ſub Leone X. legatos, ut ex Præfatione ad novum Teſtamentum Syriacum anno 1555. Viennæ impreſſum Joannes Albertus VVidmanſtadius affirmat.

V. *Auguſtini, & aliorum obſervationes circa Ambroſium, juſque verſionem.*

Interim in iis, quæ ſupra a Kohlio & Auguſtino producuntur, majorem non immerito quis requieſierit diligentiam: nam Kohlius quidem dum Auguſtini verba profert, ſeipſum carpere videtur, qui Ambroſium totius Ordinis Camaldulenſium Abbatem generalem fuiſſe præfracte negat, quum id tamen ex ipſius auctoris teſtimonio reſcire levi negotio potuiſſet: Auguſtinus autem dum ſcribit, volumen illud B. Ephræmi in Latinum nunquam eatenus prodiiſſe, oſcitantiæ & falſitatis convincitur ex quatuor ſermonibus, qui ante Ambroſii tempora Latine exſtabant, quique nova ab eodem Ambroſio verſione poſtea donati ſunt, & in Prolegomenis pag. LXXXI. a nobis referuntur.

VI. *Præter Ambroſium, Zinum, & Voſſium, alios fuiſſe Latinos Ephræmi interpretes, adverſus Tentzelium & Kohlium probatur.*

Ad Zinum & Voſſium progredior. Neque Tentzelius, neque Kohlius, poſt Ambroſium alios agnoſcunt Ephræmianorum ſermonum e Græco Latinos interpretes, præter Voſſium & Zinum. Ex editis tamen per Aloyſium Lipomanum & Laurentium Surium anno 1554. & 1570. Tomis apparet, Julium Clementem Canonicum Secularem S. Georgii in Alga operam ſuam in Teſtamento S. Ephræmi è Græcis codicibus Latinitate donando contuliſſe: apparet etiam ex catalogis Tomo priori pag. C. & CII. a nobis præfixis, quædam alia opuſcula è Græco Latine verſa atque edita a Jacobo Gretſero, Franciſco Combefiſio, & Joanne Baptiſta Cotelerio. Demum in cod. ms. Vat. 6170. exſtant ſequentes S. Ephræmi ſermones è Græco in Latinum a Cardinali Sirleto translati. Videlicet: I. *Epiſtola ad fratres de die mortis.* pag. 1. Initium. *Tranſituri ſumus, fratres.* II. *Epiſtola ad Joannem monachum de patientia & temperantia.* pag. 3. Initium: *Quum ſæpe & multum admonuerimus religioſiſſimum Theodorum.* III. *De virtute ad monachum juniorem, Admonitio prima,* pag. 9. Init. *Quum Dominus noſter Jeſus Chriſtus humanæ ſalutis cauſa in hunc mundum veniſſet.* IV. *Admonitio ſecunda,* p. 13. Init. *Cavendum eſt a conſilio malo.* V. *Admonitio de Prudentia.* pag. 16. Init. *Eſto prudens ſicut ſerpens.* VI. *Admonitio tertia de malis cogitationibus reprimendis.* p. 17. Init. *De quibus rebus ad me ſcripſiſti, de his ſcilicet cogitationibus, quæ mentem ipſam perturbare ſolent.* VII. *Admonitio quarta, imperfecta,* pag. 22. Init. *Dixit quidam e numero ſanctorum hominum, meditare bona ne mala mediteris.*

VII. *Et Zinum Ambroſianæ verſionis, & Voſſium Zinianæ mentionem feciſſe.*

Miratur Kohlius pag. 275. nullam a Zino factam fuiſſe Ambroſianæ verſionis mentionem: hoc idem de Voſſio expoſtulant Lambecius, Tillemontius, Fabricius, Kohlius, aliique: quod nimirum neque Zinum, neque Ambroſium aut Julium Clementem laudaverit, quorum tamen verſionibus ſit uſus. Verum pro Voſſio quidem, in Prolegomenis cap. 7. pag. XIX. injuſtis hiſce querelis me ſatis feciſſe arbitror: hoc unum nunc addo, expreſſam Zini mentionem à Voſſio fieri tom. 3. pag. 116. in notis ad confeſſionem S. Ephræmi, ubi cauſam reddit, cur ſermonem iſtum jam olim a Zino translatum, ipſe interpretandum ſuſcepit: „ quod nimirum in hoc haud pauca repe„ riantur, quæ in priore Zini translatione „ ob defectum forte exemplarium deſunt: „ tum etiam quod nonnulla hic aliter quam „ ibi habeantur atque legantur.

At vero Zinus, quod unum dumtaxat ſermonem jam olim ab Ambroſio converſum nova interpretatione adornavit (eſt autem ille, cujus initium apud Ambroſium ſerm. 7. *cor meum doleo*, apud Zinum ſerm. 12. *excrutior*:) ſupervacaneum duxit, mentionem ejus facere, quem ceteroquin ſuppreſſo nomine laudavit in Epiſtola ad Auguſtinum Valerium data Venetiis pridie Idus Maji 1574. his verbis: „ Si ma„ gno illi Aloyſio Lipomano, ut ipſe te„ ſtatur, in ardua Poloniea Legatione unus „ vel alter eorum tantum attulit conſola„ tionis &c „ Ubi Ephræmi ſermones ſignificat, quos Aloyſius Lipomanus affirmat, ſe ex Legatione Polonica in Italiam redeuntem & hexaphoro vectum, ne itineris

ris tœdio torperet, avide legiſſe, & ad illuſtrandum octavum ſuum de ſanctis volumen decerpſiſſe: nam qui in octavo illo Tomo deſcribuntur Ephræmiani ſermones, non Zinum, non alios, ſed Ambroſium habent interpretem, ejuſque nomen diſerte præferunt.

VIII. *Laudes & nævi Voſſianæ editionis.*

Quamquam Voſſianæ verſioni non ita inhæreo, ut illam ſemper & ubique ſectandam mihi propoſuerim; niſi tamen me aliter cogit Græcus textus è regione poſitus, ab illa ne latum quidem unguem receſſi. „ Laudem ſcilicet meretur Voſſius, quod, „ *ut inquit Kohlius pag.* 279., tanta quanta nemo unquam diligentia curaque ex „ tota Italia, quotcumque indagare potuit, „ Græca Ephræmi ſcripta, in Bibliothecis „ paſſim exarata manu extantia collegerit, „ inque Latinam translata linguam, communem omnium in utilitatem divulgaverit. Laudanda quoque Voſſii in eo eſt „ induſtria, quod variis identidem lectionibus ex codicibus, quos adhibuit, rariſſimis vetuſtiſſimiſque diligenter notatis, ſingulis Ephræmi ſermonibus loca „ communia, ut vocant, hoc eſt, Græcorum æque ac Latinorum Patrum ſimilis argumenti ſcripta, in eorum præſertim, qui ſacra tractant, ſanctiſſimamque „ diſciplinam populo exponunt, uſum adjecerit, aliaque Scripturæ loca ex aliis „ clarioribus ac parallelis vel explicuerit, „ vel confirmaverit. Nec minus laudabilem in locis paſſim obſcuris illuſtrandis, „ corruptis emendandis, dubiis confirmandis operam exhibuit. „ Verumtamen non paucos etiam nævos habet ea doctiſſimi interpretis verſio: aliquando enim rebus magis quam verbis intentus, breviora facere inſtituit; interdum luxuriantia adhibet, & quæ omnino redundant, coacervat. In quibusdam etiam a vero ſenſu deflectit, aut ſententiam auctoris obſcure & contorte exprimit. Nihil dico de minoribus vitiis, quibus nullum opus, quantumvis terſum & limatum, carere omnino poteſt. Hunc itaque Interpretem ſequutus, & reliquis anteponendum eſſe, nec a me deſerendum judicavi, niſi ubi mendum aliquod in ejus editionem irrepſiſſe certo conſtat, aut variam lectionem Græci codices nobis Latine aliter exprimendam ſuadent. Hæc enim, ut opinor, optima eſt ratio interpretandi, ut auctoris Syri in Græcum converſi veſtigiis preſſius inhærerem, atque ejus verba lectionibus ſi minus annumerarem, ſaltem religioſe & fideliter appenderem. Neque vero, quia Voſſium identidem lapſum corrigo, idcirco me illi injuriam feciſſe arbitror, ſed de eo bene meruiſſe me ajo & contendo, quod nævos corpori alioquin egregio inſperſos (quemadmodum Boivinius de Volphiana Nicephori Gregoræ verſione loquitur:) ut eximerem ſedulo operam dedi.

Eruditi Actorum Lipſienſium Editores ad annum 1738. a pag. 289. obſervant, me ita Græcæ editioni, quæ Oxonii anno 1709. prodiit, in hac nova editione adornanda inhæſiſſe, ut quandoque tamen lectionem retinuerim, quam dedit illa editio, licet in margine alia fuerit ſubminiſtrata; interdum etiam marginalis lectio editionis Oxonienſis in nova noſtra editione fuerit prælata lectioni in ipſo textu exhibitæ; non raro denique ab utraque ſit receſſum. Nimirum in re dubia, quæque aut nullum aut contrarium ſenſum præferret, ſequutus ſum fidem vetuſtiſſimorum codicum noſtræ præſertim Bibliothecæ Vaticanæ, quorum proinde catalogum & uniuſcujuſque Ephræmiani ſermonis initia ordine alphabetico idcirco exhibui, ut, cui per otium licet, is poſſit edita quæcumquæ ſive Græca ſive Latina cum manuſcriptis conferre.

Afferunt iidem docti cenſores rationem, ob quam aliquando a Voſſiana verſione receſſi. *Quam ipſam*, inquiunt, *interpretationem Voſſii Latinam in iis locis non dubitavit vel relinquere vel emendare, in quibus ſenſum a Græcis diverſum repræſentat.* Hos equidem Voſſii nævos malui abſtergere, quam novam ipſe verſionem adornare: nævos autem appello, ſi ad Græcos Oxonienſes vel noſtros Vaticanos codices ſit illa Latina verſio comparanda. Quis enim neſcit, in tanto codicum numero aliam atque aliam frequenter lectionem exhiberi? idque

tas esse variantes Ephræmianorum operum lectiones.

idque non modo amanuensium arbitrio aut oscitantiæ esse tribuendum ; verùm etiam Interpretum Græcorum genio : nam unius ejusdemque Ephræmiani sermonis diversam interpretationem complures nobis repræsentant Vaticani codices : ex quo factum puto, ut sicut Latinæ, quas habemus anonymi, Ambrosii, Zini, Vossii, Julii, Clementis, Combefisii, & Cotelerii, versiones non omnino secum conveniunt ; sic neque Græcæ a diversis auctoribus elaboratæ interpretationes eandem ubique, aut saltem iisdem verbis conceptam reddunt sententiam. Sunt quippe qui in interpretando verbum de verbo reddidere : alii sensum retinere contenti, Græci sermonis genio indulgentes, circumloquutionibus sunt usi: non pauci denique ob Syriacæ linguæ difficultatem aut imperitiam, a genuina etiam sancti Patris mente longius recessere. Testem hujusce rei voco in primis Photium, qui Ephræmianos interpretes hac in parte aliquando peccasse notat in Bibliotheca cap. 196. „ Oratio ejus ac figuræ, nihil mirum, „ si ad consuetum homiliarum usum, & „ inelaboratum dicendi genus vergant : non „ enim in Auctorem sensuum, sed in horum interpretem ea conferenda culpa : „ qui namque Syriacæ sunt linguæ bene „ periti, verbis adeo ac tropis excellere „ norunt, ut ambiguum sit, ab his ne, „ an a sensu recondito tanta ejus dicendi „ vis atque elegantia proficiscatur. „ Enimvero ex Syriacis sermonibus, qui supersunt, manifeste apparet, Græcos interpretes non semper nec ubique interpretandi artem tam exacte tenuisse, ut sublimem Auctoris stylum ac sublimes sententias sint assequuti ; quin imo facta cum Syriaco textu collatione deprehenditur, eos non semel a vero sensu aberrasse, aut ea in obscuro posuisse, quæ plena apud auctorem sunt & perspicua. Fidem huic rei facient, quæ brevissime indicabimus, exempla. Pag. 230. In sermone qui inscribitur, *B. Ephræm Testamentum*, Græca interpretatio habet, διαθήκην γὰρ ὑμῖν καταλιμπάνω, σύμβολον μνημοσύνης διδαγμάτων, ἐξ ἐκείνης, οἷς μοι ὑπῆρξε χάεπος καὶ δωρεᾶς, *Testamentum quippe vobis relinquo, symbolum monumenti documentorum, ex illam, quæ ibi concessa fuit, gratia & dono*. At Syriacus Textus pag. 195. ex mente Ephræmi hoc tantum repræsentat : ܘܐܫܬܐܪ ܠܟܘܢ ܩܝܡܐ ܕܟܬܒ̈ܐ ܕܝܠܝ ܘܡܫܬܐܪ ܠܟ ܒܗ̈ܘ ܕܝܠܝ ܕܝܗܒ ܠܝ ܡܪܝ ܥܠ ܕܝܠܗ ܘܐܢܐ ܟܬܒ ܠܟ ܒܗ̈ܘ ܕܝܠܝ, *Testamentum scribo, ut unicuique monumentum relinquam ex iis, quæ possideo*. Tomo 2. Syriaco Latino pag. 360. in sermone de Jona Propheta & Ninivitis : ܘܐܡܪ ܒܗ̈ܘ ܡܢ ܢܦܫܗ ܕܒܥܐ ܠܡܬܒ ܘܠܡܗܘܐ ܒܬܘܒܐ ܘܗܟܢܐ ܝܗܒ ܠܗ ܡܪܝ ܚܢܢܐ ܠܗ ܠܝܘܢܐ ܘܠܟܠ ܕܡܬܒ ܒܗ ܠܡܚܝܐ : ܘܐܡܪ ܘܠܡܬܒ ܠܟܠ ܕܡܢ ܕܡܬܒ ܠܡܚܝܐ : ܚܕܘ ܠܗ ܒܢ̈ܝ ܐܢܫܐ „ Ex se ipso Jonas di„ dicit, pœnitentes vivere oportere : For„ mam ipsi in ipsomet tradidit gratia pro „ peccatoribus, ut quemadmodum ipse pe„ lago erutus fuerat, ita naufragantem erue„ ret civitatem „ Quæ verba ex Græcis Vossius Tom. 3 pag. 150. sic reddit: „ Et „ a seipso didicit Propheta Jonas, æquum „ esse ut vivant, qui pœnitentiam agunt: „ formam quippe & exemplum ipsi dedit „ divina gratia. Jonas pœnitentiam faciens, „ revertitur ex mari, ut civitatem demersam „ reduceret. „ Mitto alia, quæ utrumque sermonem conferenti, palam faciunt, Interpretes Græcos vel Latinos non semper Epræmi mentem attigisse.

XI. *Vossii bona fides adversus Kohlium aliosque adstruitur.*

Hæc tamen a me non ideo sunt dicta, quod eadem cum Kohlio sentiam, Vossii fidem in dubium vocante : aut Riveti ac Tentzelii censuræ subscribam, ea omnia quæ translata dedit Vossius Ephræmi opera, tamquam spuria & adulterina rejicientium : quin imo satis mihi persuadeo, & omnino sic statuo, neque Vossium sub Ephræmi nomine venditasse, quæ in manuscriptis Græcis eo nomine inscripta non essent ; neque ipsum in iis operibus Latine vertendis pro genuino græcorum codicum sensu alium a veritate alienum nobis obtrusisse. Hoc ipsum convincunt Græca exemplaria, non Vossii tantum ætatem antecedentia, sed quæ octingentos & nongentos etiam annos superant, in quibus ii sermones omnes Græcè apparent, quos postea Vossius Latine edidit. Istos porro codices consulere debuit Rivetus, istos versare Tentzelius, ante-

quam indignam probo viro hanc ſententiam in Voſſium ferrent pag. 285. „ Faciat igitur „ periculum noſter Dupin, & Voſſii verſionem ad manuſcripta Græca in Bibliotheca Regis ſui expendat, orbemque literarium deinceps reddat certiorem, an non „ Augiæ ſtabulum purgandum ſuſceperit? Tentzelius ipſe periculum faciat, & Voſſii verſionem ad Græcos codices Gallicos, Germanicos, Anglicanos, Moſcuenſes expendat, orbemque literarium deinceps reddat certiorem, an non Voſſius quæcumque Latine reddidit, ex Græcis maunſcriptis fideliter deſcripſerit?

Voſſium in verſione ſua adornanda fidem Græcorum manuſcriptorum ſequutum fuiſſe.

XII. At hoc „ inquit Kohlius pag. 281., „ vitio vertitur Voſſio, quod in transferendis in Latinam linguam Ephræmianis ſcriptis, minime ſe fidelem ac ſincerum interpretem præbuerit, ſed pro arbitrio ſuo nonnulla omiſerit, alia immutaverit, plurima etiam interpolaverit inque textum intruſerit.„ Idem Kohlius pag. 281. ex Tillemontio Tom. 8. in not. pag 746. eundem Voſſium reprehendit, „ quod neſcio quam ob cauſam ea ſæpe, „ quæ in manuſcriptis cohærebant, ac conjuncta erant, diviſerit ac disjunxerit, „ totaſque ſæpe unius ejuſdemque corporis „ partes divulſas ſeparaverit.„ Mirari hic ſubit, non eſt quod diſſimulem, hominis alioqui non indocti animum ſtudiis partium ſic abreptum, ut in meridiana luce cæcutire videatur. Poterat enim vel ex titulo eorum Ephræmi ſermonum, quos ipſe Græcè & Slavonicè pag. 245. & 304. accurate recenſet, poterat, inquam, facili negotio certior fieri, Voſſium in tranferendis in Latinam linguam Ephræmianis ſcriptis nihil omiſiſſe, nihil immutaſſe, nihil interpolaſſe aut in textum intruſiſſe, nihil denique, quod in manuſcriptis cohæret ac conjunctum eſt, diviſiſſe ac disjunxiſſe. Si quod eſt in ordine ſermonum diſcrimen, ſi qua ſententiarum, aut diviſionis partium diverſitas; non ex arbitrio Voſſii interpretis, ſed ex manuſcriptis ipſis codicibus oritur, quorum unum vix reperire eſt, quod cum altero prorſus conveniat. Conferat Kohlius codices Moſcuenſes cum Coislinianis, Otthobonianis, Vaticanis, aliis, & judicet, an Voſſii diligentiam ipſe ſuperare potuiſſet, ſi ſparſos in tot codicibus ſermones in unum volumen redigendos ſuſcepiſſet. Ipſum conſulat Voſſium in notis ad ſermones Ephræmianos, & videat, an non rationem ubique reddat, cur aliquando, quæ in nonnullis codicibus conjuncta erant, ex aliorum auctoritate dividenda cenſuerit, & quæ alicubi diviſa, conjunxerit. In gratiam Kohlii, pauca ex Voſſio produco. Is igitur tom. 1. pag. 245. in not. ad ſermonem, qui inſcribitur, *de iis quæ poſt crucem revelanda ſunt*, cujus initium, *audiſtis cariſſimi*, hæc habet. „ Iſta cum aliis in „ laudem ſanctæ ac vivificæ Crucis præce- „ dentia, conjunguntur in eodem contextu „ filoque ſermonis: ſed quoniam hæc pars „ etiam ſeparatim cum proprio titulo inve- „ nitur in antiquo codice Cryptaferratenſi; „ ideo & nobis ſeparare & huc eam tamquam in locum opportuniorem referre „ viſum eſt.„ Idem tom. 3. pag. 207. *Audiſtis cariſſimi &c.* „ Hæc pars quoniam „ quibuſdam Græcis manuſcriptis ſeparatim cum proprio titulo invenitur, ideo „ & diviſim ſub finem primi Tomi Ephræm, „ ante ſermones de extremo Judicio, ut „ ſunt in antiquo Græco ms. Cryptaferrat. re- „ poſuimus. Sed quia in tribus mss. Vati- „ canis, necnon Sirletanis, & Cretenſibus „ ſive Candianis, aliiſque hæc ſequentia „ conſequenter poſt ſuperiora de Cruce po- „ nuntur, etiam conjunctim ea hic rélin- „ quere ac legere, viſum eſt.„ Denique eodem tom. 3. pag. 58. in not. ad ſermonem aſceticum de vita religioſa, qui incipit, *Labor & dolor me ad loquendum atque dicendum compellunt*, in ejuſdem ſermonis alteram partem, cujus Initium pag. 52. *Sobrii igitur ſimus & vigilemus, fratres*, cauſam affert, quare iſtam partem cum priori conjunxit. „ Hæc, *inquit*, no- „ vo a præcedentibus capite, ac titulo „ diſtinguuntur, atque ſeparantur, multo- „ que hic plura in verſione Camaldulenſis, „ & alia antiquiore incerti Interpretis ad- „ duntur: quæ quum alibi apud Ephræm „ reperiantur in Paræn. 50. tom. 2. juxta

„ no-

„ noſtram editionem, conſulto iis hic præ- A
„ termiſsis, nos Græcis Romanis exem-
„ plaribus (ubi illa hoc etiam loco deſunt)
„ conformavimus; & hæc, ut ibi conjun-
ctim, abſque novo titulo ac capite repoſui-
„ mus.„ Hactenus Voſsius. Non igitur arbitrio ſuo, ſed ex fide codicum Græcorum ſuam adornavit verſionem.

XIII. *Expenditur locus Voſſianæ interpretationis tom. 3. pag. 201.*

Fateor quædam Voſsio excidiſſe, ut homini, quæ vix excuſari queant: cujuſmodi B
eſt illud Tom. 3. pag. 201. in ſermone de pretioſa & vivifica Cruce, initium, *omnis celebritas Domini noſtri Jeſu Chriſti*: ubi Ephræmum inducit triumphos crucis ſic enarrantem: „Error idolorum deſtructus
„ eſt, mors ſpoliata eſt, inferorum capti-
„ vitas revocata eſt, imperium erroris mul- C
„ torum deorum confractum eſt, homo
„ liberatus eſt, Dominus regnavit a ligno,
„ creatura lætatur, crux dominatur.„ In Oxonienſi editione pag. 377. & apud Gretſerum de cruce Chriſti tom. 2. pag. 475. legitur, ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, *Dominus regnavit*: ita habent & codices Vaticani X. quos tom I. pag. CXCVIII. recenſui: D
quorum fidem ſequutus ſum in hoc tom. 2. pag. 248. Voſsius autem non modo legit, *Dominus regnavit a ligno*, ſed etiam in notis ad hunc locum pag. 206. ſignificat in Græco quoque Ephræmi textu eadem verba repræſentari, „Apud S. Auguſtinum,
„ & in Pſalterio veteri, & Romano ibi
„ additur, A LIGNO, ut hic apud E
„ Ephræm, quomodo etiam legitur a S. Cy-
„ priano, Juſtino martyre, Tertulliano,
„ & S. Leone Papa cognomine magno in
„ ſerm. 4. *De Paſſione Domini*.„ Ex quo vero id codice Græco hauſerit, non conſtat. Conſtat tamen illum in ſermonis iſtius interpretatione codicibus Græcis, tribus Vaticanis, Sirletanis, Cretenſibus, & Crypto- F
ferratenſi uſum fuiſſe: nam in not. ad illa verba pag. 202. *De iis quæ poſt crucem evenient*: *Audiſtis cariſſimi*: rationem afferens cur hunc eundem ſermonem Tom. 1. pag. 243. diviſim ediderat, mentionem facit pag 207. illius codicis, unde ipſum excerpſerat: „Hæc pars, *inquit*, quoniam
„ in quibuſdam Græcis manuſcriptis ſepa-

„ ratim cum proprio titulo invenitur,
„ ideo & diviſim ſub finem primi Tomi
„ Ephræm, ante ſermones de extremo Ju-
„ dicio, ut ſunt in antiquo græco ms.
„ Cryptaferrat. repoſuimus. Sed quia in
„ tribus mss. Vaticanis, necnon Sirletanis,
„ & Cretenſibus ſive Candianis, aliiſque
„ hæc ſequentia conſequenter poſt ſuperio-
„ ra de Cruce ponuntur, etiam conjunctim
„ ea hic relinquere, ac legere viſum eſt.„ Conſulto hic repetenda duxi, quæ ſupra ex Voſſio recita veram: his enim verbis, non modo fides interpretis in reliquis adſtruitur, ſed in hoc etiam ſeipſum Voſſius defendit, indicans, ſaltem ex laudatis manuſcriptis ſententiam illam exhiberi, *Dominus regnavit a ligno*: quos quum omnes codices conſulere, nobis hactenus non licuiſſet, neque Voſſium jure damnare poſſumus, neque tueri. Interim ex ipſis Voſsii verbis repellimus illatam eidem a Kohlio injuriam, qui p. 291. oſcitantiæ negligentiæque ipſum accuſat, quod eadem ſæpe iiſdem pene verbis propoſita in illius verſione recurrant; etſi poſtea mutata ſententia mitiorem de eodem ſententiam pronunciat pag. 295. dum quas ſupra p. 292. & 294. ex quatuor Ephræmi ſermonibus attulerat repetitiones, inde ortas eſſe putat, „quod qui bis repetiti ſunt
„ ſermones aliis in codicibus aliter inſcripti
„ aliudque initium forte habentes interpreti
„ ſe obtulerint: „qua hominis iiſdem de re-
bus in uno eodemque loco tam diverſum judicium ferentis inconſtantia, nihil inconſtantius.

XIV. *Kohlii in Voſſium calumnia retunditur.*

Stat itaque, Voſsianam verſionem maculis quibuſdam nævisque contaminatam, quod neque nos negamus; ſed, *nullo id alio conſilio* a Voſsio factum, quemadmodum pag. 281. Kohlius blaterat, „quàm
„ ut Pontificiæ cauſæ velificetur, ſuæque
„ ſectæ erroribus colorem aliquem inducat,„ hoc profecto negamus, Kohliumque ipſum ad Græcos codices remittimus, non Romanos, non Florentinos, non Venetos, ſed Pariſienſes, ſed Viennenſes, ſed Hiſpanos, ſed, quos neque a Romana communione alienus homo dubiæ fidei inſimulare queat, Anglicanos, Batavos, Moſcuenſes: ad hos omnes codices Kohlium amandamus, ut, ſi cauſæ Re-

formatæ velificari velit, ſuæque ſectæ erroribus colorem aliquem inducere, verbulum unum nobis depromat, quod ſit a Voſſio omiſſum, mutatum, interpolatum: depromat vel unam ſententiam, qua Voſſius Pontificia noſtra totius Eccleſiæ Catholicæ dogmata adſtruere ſit conatus, quæ in Græcis Ephræmi ſermonibus non adſit. Quod quum impotenti præfractoque homines ingenio dictitare quidem ſoleant, ſed probare ac demonſtrare nequeant, nos illis contra opponimus ipſos, qui in eorum Bibliothecis ſervantur, codices Græcos, quibus Apoſtolica ſanctæ Romanæ Eccleſiæ doctrina mirificè confirmatur, atque elaborata per Voſſium editio ab impactis hujuſmodi calumniis vindicatur.

XV. *Kohlii impudentia, in Pontificios debacchantis*

Pergit Kohlius male pronunciatum judicium pejoribus argumentis ſuſtinere. „ Latinam hanc, *inquit loc. cit.*, Voſſii verſionem malæ fidei ſuſpectam reddit intempeſtiva illa Pontificiorum in Græcis Ephræmi ſcriptis ſupprimendis diligentia. Quodſi enim ea, qua par erat fide, ſinceritateque Voſſius Græca converſet: quid opus erat, hos ipſos, quibus uſus ille eſt, codices manuſcriptos in hodiernum uſque diem tam ſtudioſe cauteque premere, nec, ut plura alia Patrum ſcripta, quæ ex Italiæ officinis ſplendidiſſima pleraque prodierunt, publicari velle.„ Indignam rationali animali ratiocinationem! Ecquis Kohlio dixit, ſuppreſſos a Pontificiis illos codices, ne in lucem emitterentur? Si verò ex Italiæ officinis prodiiſſent, an non idem Kohlius hoc de iis diceret, quod de Voſſiana verſione pronunciat: illos nimirum a Pontificiis interpolatos, ut cauſæ ſuæ velificarentur? Cur igitur non ipſe potius ad fontes recurrit, qui in antedictis Reformatorum ac Proteſtantium Bibliothecis exſtant, ut hoc certis documentis adſtruat, quod, aërem verberans, tam impudenter venditat? Evoluat denique, ſi ſapit, ſplendidiſſimam Oxonienſem editionem, ex codicibus Anglicanis, non Romanis, adornatam, & ſi quod ibi deprehenderit vel minimum indicium tam injurioſæ in Pontificios ſuſpicionis, in mediam lucem proferat.

Verùm audiamus, quo tandem fundamento hanc in nos calumniam Kohlius congerat. Factum citat cujuſdam Abbatis Galli, quem ait p. 282., quantacumque diligentia, quamque ſedulis demum precibus codices aliquot manuſcriptos e Vaticana Bibliotheca ad novam ſuam, quam parabat, editionem Ephræmi Græcolatinam, ab Auberto jam inceptam concinnandam, totius Cleri Gallici nomine efflagitaret; repulſam tamen pro codicibus accepiſſe: teſtemque ejus rei Tillemontium ipſum adducit To. 8. p. 746. ſic ſcribentem: *Dominus Burgenſis Abbas Caſæ Dei, doctor pietate inſignis, fideque digniſſimus, mihi affirmavit, Græcum ſibi textum Romæ denegatum fuiſſe, etſi illum nomine Epiſcoporum Galliæ, qui typis eum edere volebant, expetiiſſet.* Vetus hæc eſt nebulonum querela, qui quum ad aliquod literarium opus aggrediendum in Italiam alienis ſumtibus iter inſtituentes, deliciis potius diffluendo, quam tolerandis laboribus dies noctesque tranſegerint, in patriam vacuis, ut ajunt, manibus reverſi, culpam omnem a ſe removentes, in Bibliothecam Vaticanam conjiciunt: quæ tamen ſtatutis diebus, ut ubique terrarum in Bibliothecis mos obtinet, non honeſtis tantum doctiſque viris; ſed etiam plebejis patet. Eſto autem, quod aliquibus aliqui codices a Cuſtodibus aliquando denegentur; verumtamen, ſi Abbas ille Burgenſis a Clero Gallicano ad id opus miſſus fuiſſet, per Gallicum Regium Oratorem, perque Cardinales alioſque Principes viros in illius Regni incolas impenſe propenſos, facile impetrare potuiſſet a Summo Pontifice, a Cardinali Bibliothecario, ut eorum codicum ſib copia fieret: quod in Italia, in Gallia, in Hiſpania, in Germania quotidie contingere videmus; ad ſecretiores nimirum Bibliothecas ornatis aliqua dignitate viris aditum favore Principum quandocumque patefieri. Abbas ergo ille, tametſi pietate inſignis fideque digniſſimus dicatur, Tillemontio videtur impoſuiſſe; aut Tillemontius plus juſto credulus, Reipublicæ literariæ patientia abuti voluiſſe. Quis enim vetabat, alias Romanas Bibliothecas adire, Barberinam, inquam,

quam, Sfortianam, Altempsianam, Cryptoferratensem, in quibus tunc temporis codices Ephræmiani Græci quamplurimi exstabant, si fuisset a Vaticana excluſus? quis negabat Abbati Burgensi aditum ad Bibliothecam Florentinam, Ambrosianam, Venetam, ubi sitim suam explere potuisset? quis demum a Regia ipsa Parisiensi, seu a Coisliniana, hominem Gallum pro Gallico Clero laborantem arcere ausus fuisset, quin Græca Ephræmi opera consuleret, describeret, interpretaretur, in lucem evulgaret? Quum igitur nihil horum Abbas ille fecerit, aut facere tentaverit, argumento est, hominem egregie fabulam Tillemontio, Tillemontium nobis venditasse, de Græcis Bibliothecæ Vaticanæ Ephræmianis codicibus tam illiberaliter denegatis.

XVII. *Puerilis & indigna Gulielmo Caveo credulitas.*

Nec mirum, hoc in mentem Burgensi Abbati venisse, hoc a Tillemontio literis consignatum fuisse. Atrociora alia crimina in Bibliothecam Vaticanam alii evomuere. Gulielmus Caveus in Prolegomenis ad scriptorum Ecclesiasticorum historiam literariam sect. 5. pag. 16, dum regulas generales tradit ad secernendas a corruptis genuinas SS. Patrum editiones, fabellam narrat tanto censore indignam, quam ex Jamesio gentili suo relatam sibi affirmat: *In Bibliotheca nimirum Vaticana non paucos pingendi artifices quotidie ali, quorum erat, conciliorum Acta, & antiquorum Patrum opera exscribere, idque literis vetustissimos codices, quantum fieri poterat, imitantibus. Qua mente id factum fuerit, ipsi norunt: certe rem ipsam se accepisse testatur ex ore nobilissimi cujusdam Angli, qui in Bibliotheca Vaticana hæc propriis oculis lustraverat; & ad fidem sacramento suo roborandam se sponte obtulit.* Scriptores, ut puto, dicere voluit scribendi artifices, non pictores pingendi peritos: illi enim, non isti apud nos in Bibliotheca Vaticana consueverunt codices exscribere: nisi fortasse Gulielmus Caveus ad nostram ætatem respexit, divinavitque, fore ut tandem aliquando post quatuor & quinquaginta annos, P. Antonius Piagius Scholarum Piarum Religiosus Professor, Sanctissimi Patris Benedicti xiv. bonarum artium omnium fautoris ac Mecenatis beneficio atque providentia, ob suam singularem exscribendi pingendique peritiam, in Bibliotheca Vaticana munus utrumque & Pictoris & Scriptoris esset adepturus. Verum apage Jamesii & Cavei commenta. Aluntur quidem Pontificiis sumtibus Pictores, aluntur Scriptores, aluntur eruditi artium scientiarumque omnis generis professores: idque in summam Romanorum Pontificum laudem cedit, qui non religioni tantum orthodoxæ, sed bonis etiam artibus promovendis operam suam & impensas conferre student: at ea mente Pictores Scriptoresque in Bibliotheca Vaticana ali, quemadmodum Caveus ex nebulone quodam referre non erubescit, ut conciliorum Acta, & antiqua Patrum scripta depravent; id verò risu potius, quam responsione dignum judicaverit quisquis antiquariæ rei studia vel ab ipso limine salutavit. Norunt quippe Antiquarii quæ sint antiqua scripta, quæ recentia: discernunt inter membranas, papyros, chartas: distinguunt literas Græcas, Hebraicas, Syriacas, Arabicas, Latinas, vetustissimas, medii ævi, & recentiores. Angli ipsi, ad quos provocat Caveus, non sunt in studiis hisce ita hospites, ut imponi sibi faciant ab iis, qui pro vetustissimis codicibus alios obtruderent literis etiam vetustissimos quantum fieri potest imitantibus descriptos: nec tamen isti, ut sunt Antiquitatum studiosissimi, Vaticanam in dies Bibliothecam adire desinunt, vetustorum omnis generis codicum paginas, locum, numerum visentes ac revisentes, omniaque in tabulas ac diaria, ne quid sibi in patriam reversis excidat, diligentissime referentes: ut missos faciam complures doctos viros ex Anglia, Germania, & Gallia huc quotidie confluentes, qui novas Auctorum editiones adornaturi, Vaticana volumina exscribenda suscipiunt, eorum fidem auctoritatemque ad sidera extollentes: quorum tamen nemo unus ad hanc diem fuit præter Jamesium, qui de Vaticana Bibliotheca tam indigna sentiret, aut diceret. Sed in his diutius immorari piget.

C A-

CAPUT III.

De Græcorum & Latinorum manuſcriptorum Codicum Ephræmianos Sermones complectentium fide & auctoritate.

I. *Riveti ac Tentzelii præpoſterum de Ephræmianis ſermonibus in Latinum è Græco converſis judicium.*

VVilhelmus Erneſtus Tentzelius in Exercit. Select p. 285. præfidenter negat, Græcas plane omnes, quotquot manu exaratæ paſſim in Bibliothecis ſervantur, verſiones, auctoritatem ullam fidemve mereri. *Permittat nobis*, inquit, *tandiu de univerſis dubitare, donec Syriacum prodeat exemplar, manifeſtumque reddat, an, & qui interpretes bona malave fide in transferendo uſi ſint*. Æque rigidum cenſorem ſe præbet Rivetus in Critico ſuo ſacro, ut verbis Kohlii p. 279. utar, dum ea omnia, quæ translata dedit Voſſius, Ephræmi opera pro genuinis nobis obtruſa pronunciat.

II. *Kohlius plures Ephræmi ſermones admittit, nonnullos ut ſpurios rejicit.*

Kohlius ipſe ab utriuſque ſententia ſibi recedendum, mediaque viâ inſiſtendum ratus, non dubitat quidem pro genuinis pleraque amplecti quæ in primo Voſſianæ editionis Tomo continentur, & pauca ſecundi Tomi: maximam tamen partem eorum, quæ in tertio Tomo exſtant ſcriptorum, ſuppoſititia reputanda eſſe pronunciat. Quæ vero illa ſint, in hæc verba refert pag. 286. *Spurius eſt ſermo primus Aſceticus*, ad imitationem Proverbiorum *conſcriptus*, *quem etſi non plane fide dignum*, *non plane tamen rejiciendum cenſet Tillemontius*. *Sermo item* in margaritam pretioſam, *quem licet indubitatæ fidei Tillemontius exiſtimet*, *nos tamen ut nimis obſcurum ac ſubtiliter nimis philoſophantem repudiamus*. *Ad adulterinos ſermones quoque pertinet ſermo iſte decantatus*, *qui inſcribitur* Confeſſio & ſui ipſius reprehenſio, *qui ſic incipit*: „ Quum in multis vobis, fratres, prodeſſe „ videar. *Eundem in cenſum refero ſermonem pag.* 539. De vita religioſa & „ monaſtica, *Tillemontio ipſi ſuſpectum viſum*. *Lamentationes item glorioſiſſimæ „ Virginis Matris Mariæ ſuper Paſſione Domini* pag. 697. *In mulierem peccatricem* „ pag. 711. *De Mariæ laudibus* pag. 705. „ *In S. Baſilium magnum* p. 724. *In Quadraginta ſanctos Martyres* p. 727. *Teſtamentum denique Ephræmi, quod in Voſſianis eſt poſtremum, cujuſque falſitatem pluribus infra demonſtrabimus*. Addit inter adulterinos & ὑποβολιμαίους p. 237. *ſermonem εἰς πατέρας τελειωθέντας in Patres defunctos*.

Antequam fundamenta proferam, quibus Kohlius memoratos Ephræmi ſermones veluti ſpurios & adulterinos reſpuit; viſum eſt Tentzelii & Riveti opinionem examinare, & quam erronea ſit, oſtendere. Mirari namque ſubit, homines, qui antiquitatis ſtudioſi videri volunt, Græcos omnes Ephræmi interpretes malæ fidei inſimulare, quum tamen rationem nullam afferre queant, cur Syro Patri opera illa Græci ſupponerent, quibus neque genti ſuæ gloria neque doctrinæ aut religioni auctoritas aliqua conciliaretur, quam à Græcis Patribus majorem non haberent. Quid? quod, ſi ſanctorum Patrum ſcripta ſecundum Rivetum ac Tentzelium pro arbitrio uniuſcujuſque veluti ſpuria eſſent rejicienda, non ob aliam rationem, quàm quod nondum is textum originalem conſpexerit, ex quo apographa illa ſint deſcripta, actum eſſet de iis auctoribus qui, quum ſermone Chaldaico, Phœnicio, vel Ægyptiaco ſcripſerint, illorum tamen fragmenta bene multa Græce tantùm penes Eccleſiaſticos aut profanos ſcriptores ſervantur, cujuſmodi ſunt pretioſæ illæ venerandæ Antiquitatis reliquiæ, quas libris ſuis Joſephus Hebræus, Clemens Alexandrinus, atque Euſebius Cæſarienſis inſertas, ad poſteros tranſmiſere: quod quis ſane mentis dixerit? Quin etiam docti viri in eo conveniunt,

niunt, multa Patrum & illustrium scriptorum opera, quæ primùm Græcè vel Latine exarata fuissent, originali textu amisso, nisi aliam in linguam translata, ad nos non perveniſſe : uti sunt multæ Romanorum Pontificum Epistolæ Latine ab iis conscriptæ, quæ Græcè tantum apud laudatum Eusebium vel in Actis Conciliorum exstant : & Apollonii Pergaei conicorum libri, qui Arabice servantur. Hunc in censum referenda sunt complura sanctorum Patrum vel hæreticorum opera, quæ Armenicè, & Syriacè dumtaxat habemus, quorum catalogum Tomo 1. 2. & 3. Bibliothecæ Orientalis recensui. An verò isthæc omnia repudianda sint, Riveto ac Tentzelio auctoribus, donec Syriacum, Græcum, aut Latinum prodeat exemplar, manifestumque reddat, an & qui interpretes bona malave fide in transferendo usi sint ; judicent alii qui judicio utuntur : Nos certe, ut Græcis Ephræmi interpretibus debitam fidem adstruamus, non generalibus istiusmodi argumentis indigemus, sed alias invictas rationes proferre possumus, ex auctoribus Ephræmo pene æqualibus petitas : nam Patres illi, qui Græce sapientiam Ephræmi ejusque docta opera laudarunt, Syriacum textum neque viderant, neque fortasse intelligebant, ut sunt Gregorius Nyssenus, Ephræm Antiochenus, Leontius Byzantinus, Anastasius Sinaita, Theodorus Studita, Theodorus Prodromus, Antiochus monachus, & alii, quos in Prolegomenis ad Tomum 1. Capite 1. laudavi. Photius quoque, rigidus ille atque accuratus genuinorum operum censor, tametsi in Græcos Ephræmianorum sermonum, quos in Bibliotheca cod. 196. recenset, Interpretes culpam conferat, quod non ita in Græca versione, ac in Syriaco textu, ii sermones verbis ac tropis excellant ; non eos tamen, instar Riveti ac Tentzelii, pro spuriis habet, sed potius laudat, admiraturque, quam alte in illis penetret persuadendi vis, quantumque ab iis fluat jucunditatis, quam denique affectuum copia referti sint : neque de illis tantum, quos legerat, judicium hujusmodi profert : sed eodem etiam in pretio se habere scribit *alia plurima sancti viri, quæ in Græcam conversa linguam circumferuntur, Opuscula*. Denique Sozomenus in histor. Eccles. lib. 3. cap. 16. auctor est, *Ephræmo adhuc superstite libros ejus in Græcum sermonem translatos fuisse, & usque ad suum tempus transferri non desiisse*. Quibus verbis, & ex eorum præsertim sermonum catalogo, quos Gregorius Nyssenus, Ephræm Antiochenus, Leontius Byzantinus, Anastasius Sinaita, & Photius enumerant, manifeste colligitur, quam immerito Rivetus atque Tentzelius invehantur in Græcos Ephræmi codices, & in Vossium, qui illos Latio donavit, quum & codices illi, & Latina Vossii interpretatio eosdem plane sermones nobis exhibeant, a vetustissimis æquè ac doctissimis Auctoribus laudatos.

CAPUT IV.

De Ephræmianis Sermonibus, qui tamquam Spurii immerito rejiciuntur.

NUnc ad Kohlium regredior : cui in primis gratias me plurimas habere profiteor, quod pag. 285. *genuina pleraque existimanda esse censet, quæ in primo Vossianæ editionis tomo continentur*. Sic enim nonaginta fere Ephræmi sermones ibi a Vossio translatos uno verbo a νοθείας vitio absolvit.

sermones tamquam adulterinos traducit.

Verùm quod subjungit, *non pauca secundi Tomi sibi probari, & maximam partem eorum, quæ in tertio tomo exstant, pro suppositiiis reputari*, id ego probare nequeo, quum non iis consentiat, quæ Kohlius ipse pag. 244. de Græcis Moscuensibus codicibus pronunciaverat, in hæc verba : *Inter cæteros autem codices, Græca Ephræmi scripta*

pta complectentes, omnium facile judicio eminent & excellunt quinque illæ membranæ in Imperatoria Moscuensi Bibliotheca adhuc latentes, quarum sive vetustatem, multum pretii codicibus addentem, sive γνησιότητα, textusque puritatem, sive denique varium ineditorum scriptorum apparatum spectes, nulli cum his facile codices ubicumque latitantes conferri ac comparari possunt: nam, quidquid sit de Græcis illis Moscuensibus codicibus (quibus certe pretii multum inesse non diffiteor; sed nullos cum illis codices ubicumque latitantes conferri ac comparari posse, ego quidem præfidentius nego, quam ipse affirmet: quum Romæ, Florentiæ, Mediolani, Venetiis, Parisiis, Viennæ in Austria, alibi, manuscripta Ephraemi opera exstent, Moscuensibus longe vetustiora, quemadmodum ex Prolegomenis nostris ad Tomum I a pag. CIII. ad pag CLXXXI. dilucide patet:) hæc eadem, quæ Vossius Tom. 2. ac 3. edidit, habentur in Moscuensibus illis codicibus: habentur etiam in Slavonica editione, quam tanti facit Kohlius, ut eam ab interpretum diligentia, & a codicum manuscriptorum antiquitate, Græcis ipsis vetustissimis codicibus si non anteponendam, saltem æquiparandam existimet pag. 341. in hæc verba: *Slavonicam versionem ipsam duæ potissimum res commendant: Primum satis accurata Interpretum, Slavonicæ non minus quam Græcæ linguæ bene peritorum, in transferendo diligentia. Deinde codicum, quos ad manus illi habuerunt, inque vertendo sequuti sunt, antiquitas. Slavonica enim cum Græcis, qui exstant, sermonibus sedulo committentes, tantam plerisque in locis congruentiam similitudinemque deprehendimus, ut iisdem pene verbis ac phrasibus singula expressa visa sint. Manuscriptorum porro a translatoribus adhibitorum vetustatem satis illa arguit, jam supra a nobis indicata, codicis Slavonici cum antiquissimo illo Cryptoferratensi, quo Vossius usus est, manuscripto codice conformitas.* Tam præclarum Kohlii de editione Slavonica, dequæ Græcis Moscuensibus codicibus judicium, non ne Kohlium ipsum inconstantiæ redarguit, qui *non pauca secundi* A *Vossiani Tomi* a spuriis secernens, maximam partem tertii tomi pro suppositititiis habet, quum pleraque, imo omnia utriusque Tomi a suppositionis vitio libera & immunia dicere debuisset: ea enim, ut ex catalogis liquet, & in Moscuensibus codicibus & in Slavonica editione continentur, &, quod caput est, a Photio in Bibliotheca laudantur. Exstant denique majori ex parte in Arabica versione, quam ex codicibus anno Christi 1325. & 1329. exaratis, Tomo 1. Bibliothecæ Orientalis a pag. 150. recensui. Cur autem Kohlius versionibus Arabicæ & Slavonicæ, necnon codicibus Græcis Moscuensibus plus deferendum esse censeat, quam Latinæ Vossii editioni, aut Græcis antiquissimis, ex qua illam expressit, manuscriptis, cupio, ut rationem ipse afferat. Ego enim, etsi hoc nomine meam in clarissimum virum observantiam silentio præterire non debeo, quod in suo opere, ubicumque se offert occasio, perhonorificam mei mentionem injiciat, ac præsertim in hac ipsa de qua loquimur, Græca, Slavonica, & Arabica Ephræmi versione; pro veritatis tamen amore nec dissimulare possum, atra bile stomachari eruditos omnes adversus istam docti cæteroqui Kohlii argumentandi rationem. Ambabus ille, ut ajunt, ulnis amplexatur, ad Græcorum codicum fidem expressas olim, recognitas, & emendatas, Slavonicam, qua Rutheni, & Arabicam, qua Syriæ atque Ægypti Christifideles utuntur, versiones: & Latinam tamen, quam Vossius ex iisdem codicibus Graecis expressit, versionem dubiae fidei appellat: quodque magis mireris, Graecum textum, unde exemplaria illa sunt desumta, veluti spurium & adulterinum traducit. Quid itaque? an non hoc fuerit, rivulos fonti anteponere?

Sed jam a generalibus ad particularia accedamus. *Spurius est*, inquit Kohlius, *sermo primus asceticus ad Imitationem proverbiorum conscriptus*. Hic prodiit *Latine* apud Vossium to. 3 a p. 1. ad p. 28. editionis Romanae: *Græcè* in editione Oxoniensi a pag. 46. ad pag. 76. *Græce atque Latine* in nostra editione Tomo 1. a pag. 70. ad

pag.

pag. 111. Exſtat autem *Græce* manu exaratus in codice Vatic. Alexandrino 16. p. 193. Caeſareo Vindobonenſi 31. p 290. Laudino 97. & 99. Coisliniano 59. p. 227. Otthoboniano 2. pag. 46. Mediceo Laurentiano 28. pag. 111. Paſſioneo bis, ideſt pag. 268. & 374. & in codice Veneto S. Marci 51. p. 33. *Arabicè* num. 6. in cod. noſtro Arabico 8. exarato anno Chriſti 1325. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 151. Quid vero ſit in hoc ſermone Ephræmo indignum, non video : niſi Kohlius illum eo rejicere velit, quod in Slavonicâ verſione non habeatur. Atqui non omnia Ephræmi opera ſive aſcetica, ſive exegetica & polemicâ in linguam ſuam Slavi tranſtulere ; neque omnia in omnibus codicibus ſive Syriacis, ſive Græcis, Arabicis, aut Slavonicis continentur, quæ nunc tandem Græcè & Syriace è Bibliotheca Vaticana prodeunt. Quodſi nobis objiciat Kohlius, Syrum hominem, ut certe fuit Ephræmus, non aliter debuiſſe ſacræ Scripturæ verba citare, niſi juxta Syriacam verſionem quæ Hebraico textui preſſius inhæret : in eo autem, de quo agimus, Sermone Græcam ſeptuaginta Interpretum lectionem exhiberi ab Hebraico fonte aliquantulum diverſam, quemadmodum Voſſius ipſe To. 1. pag. 29. & ſeq. notat : hoc nos non ab ipſo Ephræmo, ſed a Græco illius interprete factum reponimus, qui juxta vulgatam apud Græcos verſionem loca illa interpretatus eſt, quæ Ephræmus ſecundum Syriacam uſurpaverat : quamquam non deſint, qui etiam a veri ſpecie non recedere arbitrentur, Ephræmi ævo exſtitiſſe Græcam ſeptuaginta interpretum in Syriacum ſermonem converſam editionem, qua ille potius, quàm Syriaca uti potuerit. Sed de hac quæſtione alibi. Interim verba ipſa Kohlii hic apponere placet, quibus, etſi nonnullos excipiat, pleroſque tamen a nobis recenſitos Arabicæ verſionis Ephræmianos ſermones laudat probatque pag 297. *Optandum eſſet*, inquiens, *ut & verſio Arabica in Latinum diligenter translata exſtaret. Nam, ſi ſermonem iſtum, qui* Reprehenſio ſui & Confeſſio *inſcribitur, paucoſque alios excipias : meris germanis atque a nemine unquam in dubium vocatis Ephræm ſcriptis conſtat : ut multum adeo ei, tum quod ad antiquitatem, tum quod ad puritatem germanitatemque tribuendum eſſe videatur.* Si quæris a Kohlio, quam ob cauſam *ea verſio meris germanis atque a nemine unquam in dubium vocatis Ephræm ſcriptis conſtat* ? reſpondet : *Teſtamentum enim, aliaque ſimilis notæ ſcripta ibidem non reperiuntur.* Atqui ibidem reperiuntur quidem nonnulla ſcripta, quæ Kohlius ipſe repudiat ; non reperiuntur autem multa alia, quæ idem admittere non dubitat. Vides igitur, quàm infirma ſit argumentatio, a numero vel ordine ſermonum Ephræmianorum in una verſione aut in uno codice contentorum deſumta, ad alios ibidem non exſtantes.

III. *De Sermone S. Ephræm in margaritam pretioſam.*

Sermonem *in margaritam pretioſam*, non germanum eſſe Ephræmi fœtum, arbitratur Kohlius pag 286. Prodiit *Latine* per Voſſium tom. 3. pag 163. *Græcè* in editione Oxonienſi pag. 384. *Græce* & *Latine* in noſtra editione hoc Tom. 2. pag. 259. Exſtat autem in mss. codicibus Cæſareo Vindob. 31. pag. 432. & Barrocciano 212. Citant hunc S. Ephræmi ſermonem Ephræmus Patriarcha Antiochenus apud Photium in Bibliotheca cod. 229. pag. 819. 820. Leontius Byzantinus lib 1. pag. 465. & lib. 3. pag. 485. in Biblioth. Patrum Coloniæ 1618. tom. 6. & Anaſtaſius Sinaita in Hodegi cap. 10. pag. 197. quorum ſane teſtimonio ſatis ſuperque evincitur, Græcos quinti & ſexti ſeculi Patres de illius germanitate non modo non dubitaſſe, ſed etiam adverſus Syros Monophyſitas hæreticos, Severianos ſcilicet atque Jacobitas, Ephræmianorum operum cæteroquin admiratores, auctoritatem ex eo deſumtam produxiſſe, ut duas in Chriſto naturas demonſtrarent ; quod utique auſi non fuiſſent, ſi alium ab Ephræmo auctorem ſermo ille habuiſſet. Ejuſdem argumenti ſeptem alii ſermones *de margarita* Syriace exſtant, quos P. Petrus Benedictus Maronita Societatis Jeſu nuper, hoc eſt, paulo antequam e vivis ſummo cum eruditorum omnium luctu decederet, (obiit autem die 25. Augu-

ſti hoc anno 1742. ; vir multis mihi nominibus, numquam ſine laude commemorandus:) latine translatos edidit: horum primus pag. 150 incipit: ܕܫܡܝ ܡܕܝ ܡܢ ܟܠ ܫܥܐ ܐܚܐ ܠܝ ܒܥܐ ܠܡܐ ܠܡܚܙܝ ܠܝ ܡܪܓܢܝܬܐ *Accidit aliquando, fratres, ad manus venire meas margaritam.* Alter pag. 152. ܠܡܢ ܐܕܡܝܘ ܠܟ ܡܪܓܢܝܬܐ ܐܡܪ ܐܢܐ *Cui ſimilem te eſſe, margarita, dicam?* Tertius pag. 154. ܐܝܟ ܡܫܟܚܬ ܠܟ ܡܪܓܢܝܬܐ ܕܒܥܝ ܢܗܘܪܐ ܘܒܡܟܣܝܐ ܐܙܠܬ *Te merito, margarita, miror, quae nudata quaeris lucem & latebras fugis.* Quartus p. 155. ܐܝܟ ܕܐܚܕ ܠܨܝܕܐ ܠܠܛܝܣܐ ܒܗ ܐܡܢܬܗ *Latronem capta cepit fides.* Quintus pag 157. ܗܫܐ ܕܐܬܐ ܠܡܚܣܪ ܠܝ ܡܬܢܬܐ *Nunc demirare donum* (margarita id eſt:) *quae ſui cupido occurrens urinatori, ſponte ſua emerſit ex aquis.* Sextus pag. 159. ܒܓܝܢ ܕܡܢ ܩܒܪܐ ܕܐܒܗܬܝ ܡܢ ܒܝܬ ܡܣܟܢܝ *Utinam frequenter Patrum è tumulis exſpirans odor filios afflaret.* Septimus denique pag. 161. ܐܙܠ ܗܘܝܬ ܒܥܐ ܠܡܐ ܠܐܬܪܐ ܕܦܠܓܝ *Seceſſum quaerebam, in palaeſtram incidi, convenerant huc ex parte heterodoxorum ſophiſtae.* In his ſermonibus ſibi aequalis Ephraemus de Deo diſſerit, deque Verbi incarnatione adverſus haereticos, quos contentioſos rerum divinarum ſcrutatores appellat. Ex eo vero, quod Ephraemus, etiam ante exortam Eutychianorum haereſim, tam clare de duabus Chriſti naturis loquutus ſit, quemadmodum ex his verbis apparet, *hoc Tomo 2. pag.* 263. Τῶν δύο φύσεων ὁ μαργαείτης μετέχει ὁ πολύλιθος, ἵνα δείξῃ Χριστὸν, ὅτι λόγος θεὸς ὢν, ἐκ Μαρίας ἄνθρωπος γέγονεν. ὁ μεσικὴν ἔχει τὴν φύσιν, ἐπεὶ ἂν ὁδὸν ἕτερον ζῶον ἐτύγχανε. τελείαν ἔχει τὴν διπλῆν φύσιν, ἵνα μὴ ἀπολέσῃ τὰς δύο. ὅτε ἡ μία ἡ θεὸς φύσις ὤφθη μόνη ἐπὶ τῆς γῆς. ὅτε ἡ ἑτέρα, ἡ ἄνθρωπος ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν μόνη· ἐκ τελείου τέλειος, καὶ ἐξ ἀνθρώπου ἄνθρωπος, ἐκ θεοῦ θεὸς, καὶ ἐκ παρθένου Χριστός. „ Duarum naturarum „ eſt particeps hic lapis pretioſus (*ideſt*, „ *margarita*:) ut oſtendat Chriſtum: quo„ niam quum Verbum Dei ſit, ex Maria „ homo natus eſt: non partialem habuit A „ naturam; quoniam neque aliud animal „ erat: ſed perfectam habet duplicem na„ turam, ne duas perdat: neque enim una „ ſola natura Deus ſuper terram viſus eſt: „ neque altera ſola homo in coelos aſcen„ dit: verum perfectus ex perfecto, ho„ mo ex homine, Deus ex Deo, ex Vir„ gine Chriſtus.„ Ex eo, inquam, quod, B tam clare Ephraemus de duabus Chriſti naturis loquatur, id non ſequitur, quod Kohlius contendit, hunc nimirum ſermonem Ephraemo eſſe abjudicandum, tum *quia curioſa iſthaec*, ut inquit, *ac ſciolo conveniens in divinam Chriſti naturam inveſtigatio, Ephraemi ipſius homiliae, qua Filii Dei naturam curioſe ſcrutari vetat, prorſus* C *eſt contraria*: tum quia ſermo hujuſmodi videtur potius ab alio auctore compoſitus poſt Eutychetis & Concilii Chalcedonenſis tempora, in quibus de una vel duabus Chriſti naturis ceptae ſunt catholicos inter & haereticos controverſiae. Sanctiſſimus quippe Syrorum Doctor, tam in hoc de Margarita, quam in aliis de Fide adverſus D ſcrutatores Syriacis ſcriptis, quae in ſecundo ac tertio Tomo nunc prodeunt, vetat quidem divinam naturam curioſius ſcrutari; non tamen illa prohibet orthodoxe profiteri, quae de Deo, de Chriſto, de Eccleſiae Sacramentis ſunt nobis tradita, & in utroque Teſtamento aperte continentur, vel ex claris Scripturae verbis facili negotio juxta E communem Patrum ſenſum colliguntur: hoc enim ipſe ubique facit, quum de Trinitate, Incarnatione, Chriſtique myſteriis differit. Sicuti autem trium divinarum perſonarum aequalitatem adverſus Arianos perſpicue adſtruit; ita adverſus Apollinariſtas alioſque haereticos de Chriſto male ſentientes, ingerenda ei fuit dilucida duarum naturarum confeſſio: quod & praeſtitere Ephraemo aequales, vel etiam antiquiores Patres, F turarum confeſſio: quod & praeſtitere Ephraemo aequales, vel etiam antiquiores Patres, quorum teſtimonia citantur in Conciliis Epheſino & Chalcedonenſi, & ab iis etiam laudantur, qui adverſus Monophyſitas ex profeſſo ſcripſere. Vide Anaſtaſium Sinaitam in Hodegi cap. 10. & Leontium Byzantinum lib. 1. contra Neſtorianos & Eutychianos: ex quibus has tantum profero

auctoritates, ut reliquas omittam: *Athanasii*, scilicet *ex libro contra Apollinarium*: „ Idem „ factus homo, non mutatus in formam „ hominis, neque aspernatus essentiam ho„ minis instar umbræ apparuit, sed potius „ quum esset natura Deus, generatur ho„ mo: ut unus sit utrâque perfectus se„ cundum omnia, naturalem & verissimum „ ortum ostendens. „ *Gregorii Nysseni contra Eunomium*: „ Si igitur secundum „ naturam divinam impassibilis est, pas„ sionis vero capax secundum naturam hu„ manam, quis, cui cor sapiat, duas ejus „ naturas unam ausit dicere? „ *Basilii magni ex lib. 3. contra Eunomium*: „ Intel„ ligendum ergo est illud quidem, *genuit*, „ in Deo Filio: illud vero, *creavit*, in „ eo qui formam servi accepit. In his ve„ ro omnibus non dicimus duos, Deum „ separatim, & hominem separatim: unus „ enim erat: sed cogitatione uniuscujus„ que naturam reputamus. „ Vides, mi Kohli, quàm clare isti patres de duabus Christi naturis differunt: nec tamen est, qui laudatos ipsorum libros in dubium vocet. Cur igitur de unius Ephræmi scriptis tam rigida ferenda est censura, ut statim veluti spurium rejiciatur, quod ipse cum aliis sui ævi Patribus docet?

Interim hunc Ephræmi locum de Margarita, quem supra produxi, aliter, ac in nostris codicibus, apud antiquos lectum fuisse observo. Nam Anastasius Sinaita in Hodegi cap. 10. editionis Ingolstadii 1606. pag. 197. sic habet ex versione cl. Jacobi Gretseri: τῦ ἁγίυ Ἐφραὶμ εἰς τὸν μαργαρίτην· εἰ δὲ μία εἰσὶν, ἄρα ἂν ἡμίθεος ἐσαρκώθη θεός. καὶ ἡμιφυὴς ἀνελήφθη ἄνθρωπος. *Sancti Ephræm in margaritam. Si vero* divinitas & humanitas *una sunt natura, igitur semideus incarnatus est Deus: & semihomo in cœlum assumptus est.* Idem Anastasius eadem Ephræmi verba paulo aliter in Græcum conversa citat pag. 163. καὶ ὁ θεοφόρος Ἐφραὶμ εἰς τὸν λόγον τῦ μαργαρίτυ λέγει· ὅλα τῶν δύο φύσεων μετέχει ὁ μαργαρίτης ὁ ἀτίμητος, τῦτ' ἔστι ὁ Χριστός. καὶ πάλιν λέγει. διπλὴν ἔχει τὴν φύσιν, ἵνα μὴ τὰς δύο ἀπολέσῃ· ὅτε γὰρ ἡμίθεος κατῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτε ἡ μιάνθρωπος ἀνῆλθεν ἐν οὐρανοῖς. „ Et divinus Ephræm ora„ tione in margaritam ait: *Duarum natu„ rarum participem esse inæstimabilem mar„ garitam, hoc est Christum.* Rursus ait: „ *Duplicem naturam habet, ne duas perdat:* „ *neque enim semideus descendit in terram,* „ *neque semihomo ascendit in cœlum.* „ Item Leontius Byzantinus lib. 1. contra Nestorianos & Eutychianos pag. 465. tom. 6. edit. Coloniæ Agrippinæ 1618. *S. Ephræm ex homilia in margaritam.* „ Duarum na„ turarum est particeps margarita magnæ „ æstimationis, ut ostendat Christum, „ quod quum esset Verbum Dei, ex Ma„ ria ortum est. Non habuit naturam ex „ parte; quia nec aliud animal erat. Per„ fectam habet duplicem naturam, ne amit„ tat duas. Neque semideus visus est in „ terra, neque semihomo ascendit ad cæ„ los. Ex perfecto perfectus; ex homine „ homo; ex Deo Deus; ex Virgine Chri„ stus.„ Utrobique negatur Christus, tamquam *semideus* apparuisse in terra, & tamquam *semihomo* ascendisse in cælum. Quamobrem in nostris codicibus & in editione Oxoniensi mendum irrepsisse existimo in iis verbis: ὅτε ἡ μία ἡ θεὸς φύσις ὤφθη μόνη ἐπὶ τῆς γῆς. ὅτε ἡ ἑτέρα, ἡ ἄνθρωπος ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν μόνη: „ Neque una „ sola natura Deus super terram visus est: „ neque altera sola homo in cælos ascen„ dit. „ Nisi enim dicamus diversos fuisse hujus sermonis Græcos interpretes, quorum alter Syriaca Ephræmi verba sic reddiderit, ut sunt apud Anastasium & Leontium; alter, ut habentur in Romanis, Anglicanis & Vindobonensibus codicibus; legendum utique ἡμίθεος, *semideus*, pro, ἡ μία ἡ θεὸς φύσις μόνη; & ἡμιφυὴς ἄνθρωπος, vel ἡμιάνθρωπος, *semihomo*, pro, ἡ ἑτέρα ἡ ἄνθρωπος μόνη.

Alium ex hoc ipso sermone profert locum Leontius, qui paululum a nostra editione differt. Sic enim legit lib. 3. contra Nestorianos & Eutychianos pag. 485. cl. Francisco Turriano interprete. „ Sancti „ Ephræm ex oratione in margaritam con„ tra Marcionem. Quæ vides & attrectas,

„ sint tibi teſtimonium, natura ſcilicet, A „ quomodo ſubſtantialiter atque eſſentiali-
„ quam neſcis explicare, quod Filius ſine „ ter conveniunt aqua & ignis, ac ſe invi-
„ ſemine naſcitur, & duo contraria ſe- „ cem non corrumpunt? non potes dicere,
„ cundùm ſubſtantiam conſpirarunt oſtenſa „ ſed cogeris credere quod vides & tangis.
„ hypoſtaſi in unaquaque natura.„ Quæ Reliqua ut ſupra. Quod autem ex natura-
verba tam Oxonienſis, quàm noſtra editio rum Chriſti unione non duæ, ſed una ſe-
pag. 268. ſic repræſentant. Ἀναγκάζῃ πι- quatur hypoſtaſis, idem Sanctus Doctor
στεύειν ἃ βλέπεις καὶ ἃ ψηλαφᾶς. γενέσθω ſequentibus verbis declarat: φθάνω ὑμῶν
σοι μαρτύριον ἡ φύσις, ἣν εἰπεῖν οὐκ ἐπίστα- B τὴν κατηγορίαν οἶδα ἐξ ὑμῶν τινας λέγοντας,
σαι. ὅλη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἄνευ σπορᾶς γίνεται. θεὸς ἀγέννητος, ἡ σὰρξ ὁρατή. θεὸς ἀπα-
καὶ δύο ὑπεναντίων οὐσιῶν ὁμονοησάντων θὴς, ἡ φύσις ἐμπαθής. πῶς τοσούτοις ὑπε-
τῇ ὑποστάσεων δεικνυμένων ἐπὶ ἑκάστης φύ- ναντίοις ὁμόνοια πρὸς μίαν ὑπόστασιν ἐγένετο;
σεως, „ Cogeris credere quæ vides & quæ „ Veſtram anteverto accuſationem, quod
„ tangis. Sit tibi teſtimonium natura, „ ex vobis quoſdam dicentes noverim:
„ quam neſcis edicere: quod Filius Dei „ Deus ingenitus, caro viſibilis: Deus
„ abſque ſemine naſcitur: & duo contraria „ impaſſibilis, natura (*id eſt humana*)
„ eſſentialiter concordant, oſtenſis in una- C „ paſſibilis. Quomodo ergo in hujuſmodi
„ quaque natura hypoſtaſibus.„ Voſſius „ contrariis concordia atque conſenſio in
tom 3. pag 168. circa finem ſic habet: „ unam hypoſtaſim facta eſt?„ In unam
„ Cogeris credere quod vides & tangis. ergo, non in duas hypoſtaſes coiiſſe aſſerit
„ Sit tibi pro teſtimonio natura, quam duas Chriſti naturas, ut ex ſequentibus ap-
„ edicere neſcis: quia Filius Dei abſque paret. Sed de his ſatis.
„ ſemine naſcitur. Illic duo ſunt contraria, In cenſum ſermonum adulterinorum refert
„ quorum eſſentialiter concordant hypoſta- D Kohlius *Teſtamentum S. Ephræm, & Con-*
„ ſes, & in qualibet oſtenduntur natura. *feſſionem ipſius*. Eadem de utroque fuerat
Videtur Leontius hoc Ephræmi teſtimonio Riveti ſententia Crit. lib 3. cap. 21. Pro-
unam hypoſtaſim Chriſti indicare in duabus diere autem *Latine* per Voſſium, *Confeſſio*
ejus naturis, humana ſcilicet ac divina, *quidem & ſui ipſius reprehenſio* Tom. 3.
ſubſiſtentem: atque idcirco ſingulari nume- pag. 99. *Teſtamentum* vero eod. tom. 3.
ro utitur, *oſtenſa hypoſtaſi in unaquaque na-* pag. 289. *Græce* in editione Oxonienſi,
tura, id eſt, oſtenſa una hypoſtaſi in pag. 82. 365. *Græce & Latine* in noſtra
duabus naturis. Verùm codices noſtri plu- editione Tom. 1. pag 119. & Tom. 2.
raliter habent, *hypoſtaſes in unaquaque na-* E pag. 230. Exſtat *Teſtamentum Syriace* in
tura: neque tamen anſam hinc Neſtoria- cod. Nitrien 5. & Urbano de Propaganda
nus capere queat, ut Ephræmi auctoritate Fide, ex quibus editum a nobis fuit hoc
errorem ſuum adſtruat, duas ſcilicet eſſe tom. 2. pag. 395. *Græce*, in codicibus ma-
in duabus naturis Chriſti Perſonas. Nam nuſcriptis Vat. 438. pag 186. Vatic 440.
hæc Sancti Doctoris verba non ad Chri- p. 151. Vat. 1815. p. 266. Cæſar. Vin-
ſtum, ſed ad aquam & fulgur, ad aquam dobon. 61. p. 259. Baſilian. 69. p. 16.
& ignem, ad concham & coruſcationem, Baſil. 113. p. 300. Laudin. 97. Coislin.
referuntur, de quibus immediate ante di- F 238. p. 168. Coisl. 256. p. 120. Medic.
xerat: *Fulgur & aqua in unum conſenſe-* Laurent. 76. Paſſion. p. 536. *Slavonice*
runt: & duo ſe contraria complexa ſunt. ſerm. 30. p. 336. Item *Confeſſio & ſui*
„ Quo igitur pacto quod tenes, ignoras, *ipſius reprehenſio* exſtat *Græce* in mss. codi-
„ & quod non tenes, curioſe inveſtigas? cibus Vat. Alexandr. 16. p. 218. Cæſar.
„ Ex igne fulgur & ignis: unde & illumi- Vindob. 31. p. 325. Laudin. 99. Otthobon. 1. p. 184. Otthob. 2. p. 68. Med.
„ nat & inflammat: conchæ ex aqua, & per Laur. 30. Venet. S. Marci 51. p. 33.
„ aquam creſcunt: quomodo ergo coruſca- Paſſion. 425. *Arabice* denique tom. 1. Bibl.
„ tio non comburit cochleæ corpuſculum? Orient.

Orient. p. 151. *Slavonice* num. 111. pag. 329. Utrumque opus Ephræmo adjudicandum oſtendimus Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 141. & 151. & in Prolegomenis ad Tom. 1. operum S. Ephræm cap I. p. X. ubi ad ea, quæ ex Confeſſione & Teſtamento veluti contraria ſibique repugnantia opponuntur, ſatis eſt reſponſum. Nunc ſupereſt, ut argumenta Kohlii diluamus, quæ adverſus *Confeſſionem* Ephræmi adducuntur. Ait ille p. 287. *obſcura multa cimmeriiſque tenebris obvoluta paſſim in hoc ſermone ſeſe offerunt : qualia ſunt iſta* p 607. „ Et ſi- „ quidem naturalibus ratio contenta ſit, „ nihil ſolet exigere : modum enim natu- „ ræ definivit, ac terminum ipſi ad ſubſi- „ tendum conſtituit. *Ejuſdem notæ ſunt*, „ *quæ pag. 611. ſequuntur*. Pelliceas vero „ habebant atque gerebant, tamquam ad „ exercitationem accommodatas. Tempe- „ rantia enim calore i diget. veſtimentique „ illud genus erat congruens tum domi, „ tum foris.„ Hæc Kohlius. Ego vero ſic ſtatuo, non idcirco veluti ſpurium eſſe rejiciendum cujuſcumque auctoris opus, quod obſcura nonnulla contineat ; ſed vel arcanum ſenſum ex antecedentibus & conſequentibus erui debere, aut certe ex aliis manuſcriptis codicibus. Atqui in allato Ephræmi textu obvius eſt ſenſus : diſtinguit enim S. Doctor naturales hominis operationes, quæ ſine peccato exerceri poſſunt, dummodo præfinitum terminum non tranſgrediantur ; & actiones, quæ a libero pendent arbitrio in quibus proinde, ait, Tom. 1. editionis noſtræ p 133. „ Si libera volun- „ tas ſuccumbat naturæ, atque ab ea vin- „ catur, exigitur ab ea ratio, ut quæ non „ ſatietur unquam, & Dei terminos vio- „ let :„ qua in re quid ſit obſcurum, non video : quemadmodum neque in altera ſententia, quam Kohlius ex Ephræmo producit : habetur autem tom. 1. pag. 140 ubi S. Ephræmus de pelliceo Eremitarum habitu loquens, notat, hoc ipſo modeſto veſtimenti genere ipſos tam in eremo, quàm in itinere uſos fuiſſe ; non item in civitate, ne hominibus, inſtar Phariſæorum, conſpicuos ſe redderent : idcirco autem pelliceis A uſos fuiſſe, tum quia ad vitalem calorem conſervandum, tum quia ad religioſam paupertatem profitendam accommodatæ eſſent. Hunc ſenſum tam Græca a nobis loc. cit. edita, quàm Arabica verſio clare exprimit in hæc verba. ربمو / لـخـي الـذهـمـا مـلا هلاذه حالـا مـلاحـو الـعـدلـ . وحلـ الـعـلاهـمـا مـلا / ربمو ذلـاـمـا . الـدهـمـ مـلا الـحـنـهـ ةفـلـا . الـدهـمـ مـلا B الـعـدمـ ذلـاـمـا مـحـلـحـلـا الـلـلـ . الـدهـمـ مـلا لـاـلـاوـلـا / مـحـرـفـلـا الـلـاـمـ مـلـاـلـا مـحـلـحـلـا . ولـ الـحـنـهـمـ / لـاـلـاـ لـ / لـحـلـا . وحلـ ذلـاـمـا مـهـلـا مـهـ لـحـهـلـا وحلـ الـعـلـحـلـمـ الـسـحـلـا . حلا مـلـاحـهـمـ الـلـحـلـهـ ذلـاـ لـهـمـ لـحـهـلـا الـدهـمـ لـحـمـ مـلـاـلـا / مـحـلـلـا لـاـهـفـمـ الـعـلـحـ . ذلـاـ لـهـمـ الـعـلـلـحـ الـلـحـلـهـ فـحـلـاـ الـ الـلـهـنـ . حـلـ الـسـعـلـ مـالـعـلـهـنـ مـلـاـلـ الـ حـهـ حـهـ . وذلـاـ الـعـلـلـحـ مـهـلـا مـحـلـحـلـا C الـلـ الـحـلـهـ مـالـعـلـهـنـ مـلـاـلـحـلـ . الـ حـلـسـعـلـ مـالـعـلـهـنـ لـاـلـهـ لـهـمـ الـعـلـهـ .

„ Sed quum Apoſtolus dixiſſet, quoſdam „ in melotis ac pellibus caprinis verſatos „ fuiſſe, ſequitur, in ſolitudine ſic ipſos „ facere ſolitos : nam in civitatibus ha- „ bitum mutabant : neque enim ſcire vo- D „ lebant homines, quidnam ipſi agerent. „ Alienus igitur Phariſæorum erat habitus : „ quippe qui quum eſſent inſipientes, ſa- „ pientum magiſtrorum more veſtiebantur. „ Et pelliceæ quidem veſtes erant eis pro „ amictu : neque enim cupiebant populo „ eſſe conſpicui : pelliceas vero habebant „ veſtes, tamquam ad exercitationem ac- E „ commodatas : calor enim & temperantia „ modo indigent. Veſtimenti igitur illud „ genus erat congruens tum ſedentibus in „ eremo, tum iter agentibus : nam per ca- „ lorem & temperantiam religioſæ pauper- „ tati modus imponitur.„ Ex quibus manifeſtum fit, jure quidem a Voſſio tom 3. pag. 118. reprehendi Zini verſionem, F qui ſententiam illam ad Phariſæos detorquens, legendum affirmative exiſtimat : „ Pelliceæ quidem veſtes erant illis (*hoc* „ *eſt Phariſæis*) ad comparationem ; nam „ populo volebant eſſe conſpicui.„ Nuſquam enim legimus Phariſæos melotis & pellibus caprinis uſos fuiſſe : codices præterea

ea omnes per particulam negandi habent: οὐδὲ γὰρ ἤθελον τῷ λαῷ εἰς καταφανεῖς, seu, ὅτε γὰρ ἤθελον τοὺς ἀνθρώπους εἰδέναι ὅπερ ἔπραθον: *neque enim cupiebant populo esse conspicui*, seu, *neque enim cupiebant, homines id conspicere, quod ipsi gerebant*. Quod etiam ex immediate hic sequentibus confirmatur: & hanc veram ac germanam hoc loco lectionem esse, convincitur quoque ex præcedentibus, quæ in eremitas, non in Pharisæos quadrant. Quamobrem nullatenus est admittenda ejusdem Vossii conjectura, quam ad calcem doctissimæ suæ notæ, in gratiam Zini, ut puto, adjicit: *nisi forte*, inquiens, *aliàs sic distinguendo atque supplendo legere hic velimus*: „ *Pelli-* „ *ceæ quidem vestes illis* (*scilicet*, *Phari-* „ *sæis*) *erant pro cultu atque amictu*: *nam* „ *populo cupiebant esse conspicui*: *Pelliceas* „ *vero hi* (*nimirum Eremitæ*) *habebant*, „ *quia nolebant populo conspicui esse*, *illis-* „ *que amicti erant*, *tamquam exercita-* „ *tionem magis accommodatis*.„ Ingeniosa expositio: sed quæ Ephræmo nunquam in mentem venerit, neque Pharisæorum moribus convenire possit, qui Pelliceis caprinis, ut supra dixi, delicatum corpusculum tegere, in more non habuerunt.

Urget Kohlius, Confessionis Ephræmianæ germanitatem impugnans. *Citatur*, inquit pag. 288., *Homilia auctoris de Verbo*, *secunda Trinitatis persona*: *tractatus item de Providentia*, *in his verbis*: *de providentia scripsi*: *sed an Deo placuerint mea scripta*, *ignoro*. *Quæ tamen scripta nec hodie ipsa exstant*, *nec a veterum ullo sub Ephræmi nomine citata inveniuntur*. Non inveniuntur citata? non exstant hodie? Legat Kohlius, quæso, Syriaca Ephræmi scripta, quæ tomo 2. ac 3. nuper prodiere ex vetustissimis Nitriensibus codicibus: ibi inveniet Ephræmum de Verbo, de Providentia, frequentissime differentem. Quid? si ab ullo veterum sub Ephræmi nomine citata invenisset? an idcirco pro genuinis illa habuisset? Affirmat Kohlius: ego vero præfidentissime nego: nam hic ipse sermo, quem præ manibus habemus, inscriptus, *confessio*, *& sui ipsius reprehensio*, citatur a Photio, homine inter veteres non inerudito, & primo quidem loco inter Ephræmi sermones citatur, his verbis: ἀνεγνώσθησαν δὲ ἐν ἁγίοις Ἐφραὶμ λόγοι ἐννέα καὶ πεντηκοντα· ὧν ὁ πρῶτος, ἑαυτόν τε ποιεῖ ἀπολοφυρόμενον οἷς ἐβίω, καὶ τόπον ἐπέχει τῷ λόγῳ τῆς ἐφεξῆς ὡδινέσεων: *Lecti sunt sancti Ephraimi sermones unde quinquaginta*: *quorum primus deplorantem ipsum inducit*, *quæ admiserat in vita*, *& sequentium deinceps admonitionum prologi vicem præbet*. Quid clarius de hoc sermone dici potuit a Photio? nec tamen illum Kohlius pro genuino reputat. Frustra igitur a nobis & Antiquorum scriptorum auctoritas, & veneranda manuscriptorum codicum vetustas Kohlio opponitur, quando ipsi omnia pro arbitrio negare vel affirmare, in animo est. Verùm hæc missa facio. Ad rem ipsam propius accedo. Ait Kohlius: indicat sermonis hujus auctor, Tractatum de Providentia, a se conscriptum fuisse. Verba sunt hujusmodi apud Vossium Tom. 3. p. 102. & in nostra editione tom. 1. p. 123. *De providentia scripsi*: *sed an id Deo placuerit*, *ignoro*. Eadem habet Arabicus interpres: هو خطب في العناية . لا اعلم هل رضي الله به او لا : „ Scripsi de divino regimine universitati „ providente. Sed, utrum hoc Deus acce- „ ptaverit, ignoro.„ Quibus sane verbis haud dubie significatur, Ephræmum de divina Providentia scripsisse. Sed an hoc ipsum sit, quod Ephræmus in præsenti sermone de Dei providentia fuse docteque disserit; an aliud scriptum antea editum, mihi non liquet: utrumque enim, si Ephræmi stylum respiciamus, ejus verba indicare possunt. Verùm sive primum, sive alterum de hoc Ephræmi scripto affirmemus; perspicuum tamen est, in eo Kohlium allucinari, quod putet, hoc in eodem sermone significari, alterum a sancto Doctore compositum fuisse de *Verbo secunda Trinitatis persona*. Ephræmi verba plana sunt apud Vossium tom. 3. pag. 104. & in nostra editione pag. 127. „ Et quoniam prævidit *Pater*, nihil eorum „ quæ fecit, ipsum capere posse, produxit „ Filium sine principio ex substantia sua,

„ Sic

„ & Spiritum ſanctum ; non ex neceſſita- A
„ te , vel cauſa aliqua , ἥπερ εἴπομεν , σχημα-
„ τίζοντες τὸν λόγον , ſicut diximus , quum
„ verbum adumbraremus (vel , *quum de*
„ *verbo ageremus* :) ut divinitatis ipſius
„ (vel , ut habet Voſſius , *bonitatis*
„ *ipſius* ,) plenitudo demonſtraretur „ Ara-
bicus Interpres : ﻭﻫﻮ ﻟﻴﺲ ﻣﻦ ﺍﻟﺒﻨﻴﻦ ﻭﻟﺪ ﻟﻢ
ﻭﻫﻮ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﻮﻟﻮﺩﻳﻦ ﻫﻮ ﻣﻦ ﻣﺼﻨﻮﻉ B
ﻭﻫﻮ ﻣﻦ ﻣﺨﻠﻮﻕ : ﻭﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻣﻦ ﻏﻴﺮ
ﻭﺟﻮﺩ ﺍﻟﻜﻞ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﻜﻞ : ﻭﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻣﻦ
ﺍﻟﻜﻞ ﻭﻫﻮ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﻜﻞ : ﻭﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻣﻦ
ﺍﻟﻜﻞ ﻭﻫﻮ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﻜﻞ : ﻭﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻣﻦ
ﺍﻟﻜﻞ ﻭﻫﻮ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﻜﻞ .
„ Et quoniam prævidit , nihil eorum quæ
„ ſunt genita , ipſum capere aut ferre poſ-
„ ſe , produxit ex ſubſtantia ſua , produ- C
„ ctione principii experte , Filium & Spi-
„ ritum ſanctum , non ex neceſſitate , ne-
„ que ex cauſa , quemadmodum ante dixi-
„ mus , ſermonem adumbrantes , ut boni-
„ tatis ipſius plenitudo ſuſciperetur „ Hic ,
ut vides , non de Verbo Patris æterni Fi-
lio ſermo eſt ; ſed vult Ephræmus , iſtiuſ-
modi materiam a ſe paulo ante tractatam D
fuiſſe , vel ſaltem adumbratam . Lege ipſum ,
de quo agimus , ſermonem , ab iis verbis
p. 123. *Anxius igitur & multis lacrymis*
perfuſus inde abii , & dilucide tibi apparebit ,
de Deo rerum omnium providentiam ha-
bente , deque ſanctiſſimæ Triadis perſonis
Ephræmum non pauca antea diſſeruiſſe .

Jam pene finieram ; quum ecce video E
Kohlium in Ephræmianam Confeſſionem
ultimum telum jacientem . „ Omnium cla-
„ riſſimum , inquit , νοθείας argumentum
„ eſt , de proceſſione Spiritus ſancti a ſolo
„ Patre ſententiam apertis hic verbis pro-
„ pugnari : quæ quum longe recentioris ſit
„ ætatis , quam ut Ephræmum vel aucto- F
„ rem vel aſſeclam habere queat : dubita-
„ tionem vix habet , quin a recentiori
„ quodam Græco hoc ſcriptum compila-
„ tum ſit . „ Bene habet hucuſque : iſthæc
optimi eſt critici argumentatio : verùm qui-
bus id rationibus oſtendit Kohlius ? Audia-
mus . „ A ſolo autem Patre , *ſubjungit* ,
„ Spiritus ſancti proceſſio his verbis propo-
„ ponitur : *Et quoniam prævidit , nihil ho-*
rum quæ fecit , ipſum capere poſſe : produ-
„ *xit Filium ſine principio ex ſubſtantia ſua ,*
„ *& Spiritum ſanctum non ex neceſſitate .*
„ Idem paulo apertius . *Cæterum Spiritus*
„ *ſanctus non genitus eſt , ſed proceſſit ex*
„ *ſubſtantia Patris , non imperfectus , neque*
„ *promiſcuus* . Itemque poſtea : *Aliumque*
„ *Pater conſortem volens , non quem genuit ,*
„ *ſed produxit , Spiritum ſanctum ex ſub-*
„ *ſtantia ſua* . En diſertam proceſſionis Spi-
„ ritus ſancti a ſolo Patre aſſertionem .
„ Quibus illud p. 604. accedit : *Pater ergo*
„ *neque tempore indiguit in generatione Ver-*
„ *bi , neque ullo temporis intervallo poſt Ver-*
„ *bum produxit Spiritum ſanctum* . „ Dedecet
plane doctum & ingenuum virum , uti
eſt Kohlius , tam abhorrens a rectæ ratio- C
cinationis regulis hujuſmodi ratiocinatio : per-
inde acſi non eodem argumento ſacroſan-
ctum Joannis Evangelium dici poſſit *à re-*
centiori quodam Græco compilatum , eo quod
de proceſſione Spiritus ſancti eadem ſit in
illo ſententia , eadem verba : *Cùm autem*
venerit Paraclitus , quem ego mittam vobis à
Patre , Spiritum veritatis , qui à Patre pro- D
cedit : Joan. 15. 26. quod tamen quis niſi
emotæ mentis dixerit ? Hanc ipſam calum-
niam inferret Kohlius ſcriptis ſanctorum
Patrum Athanaſii , Gregorii , Baſilii , Chry-
ſoſtomi , Epiphanii , qui juxta Euangelicam
veritatem de Spiritu ſancto hoc abſolute
pronunciant , ipſum ſcilicet *a Patre procede-*
re . Si autem ex mente Kohlii , idem eſt
dicere , *a Patre procedit* , ac dicere , *a ſolo*
Patre procedit ; ipſe viderit , an non græ-
cizet , hoc eſt , a Lutherana ad ſchiſmati-
cam Græculorum ſectam tranſeat , in qua
tamen futiles iſtæ ratiunculæ nunquam evin-
cent , Ephræmianos ſermones recentioris
cujuſdam fœtum eſſe , eo quod Spiritus ſan-
ctus in iis dicatur *a Patre procedere* . Et vi-
det quidem ipſe , nec diſſimulat , aliud eſſe ,
a Patre procedit , aliud , *a ſolo Patre proce-*
dit : illud primum , Euangelii oraculum eſſe ,
& Patrum omnium antiquorum commune
effatum : hoc poſterius a Photio atque re-
centioribus ſectariis poſt octavum tandem
ſeculum uſurpari ceptum . Nec tamen vi-
ctas dat manus , ſed pergit male jactis fun-

damentis

damentis pejorem ſuperſtruere molem : *Obvertet hic aliquis*, inquiens, *tritum illud philoſophorum dictum : poſito uno non excludi alterum. Verum quis non videt, in omnibus locutionibus Filium a productione Spiritus ſancti hic excludi* ? Imo quis hoc videt, niſi qui oculos non habet ? qui proinde ſomniando illud videre ſibi videtur, quod nuſquam locorum eſt.

V. *De Teſtamento Sancti Ephræm.*

Hactenus de Ephræmi Confeſſione. Ad Teſtamentum ejuſdem venio. Ex quatuor capitibus, ſcripti hujus veritatem ſuſpectam reddere, vel falſitatem potius demonſtrare conatur Kohlius p. 353. *Ac primum quidem ex eo*, inquit, *quod genus dicendi*, „ *ipſeque ſtylus, ac totius orationis per* „ *totum ſcriptum compages, Ephræmiano* „ *ſtylo neutiquam conſona ac conformis* „ *eſt*.„ Hoc nimirum ipſe affirmat : ſed negant Natalis ab Alexandro, Tillemontius, Dupinius : negat quiſquis hoc ſcriptum, ſaltem ut ex Syriaco textu a nobis eſt editum, cum cæteris genuinis Ephræmi operibus conferet : negat denique qui Encomium S. Gregorii Nyſſeni leget, Teſtamentum Ephræmi his verbis connotantis, in Prolegomenis tom. 1 p. XVII. „ In „ cælum ergo jam perrecturus Sanctus hic „ vir, iis, qui tunc aderant, mandabat, „ ne pretioſo cum veſtimento corpus ſuum „ ſepelirent. Et ſi quis amantior patris tale quidpiam cogitaſſet, aut præparaſſet, „ id ne exequeretur, ſed conſilio in melius „ commutato, hoc ipſum quod ſepulturæ „ cohoneſtandæ decreviſſet, pauperibus impertiretur. *Et paucis interjectis*. Quo quidem demonſtrato miraculo, quum jam „ vitæ finis immineret, eos qui tunc aderant, multis piis commonitionibus ad virtutis ſtudium atque amorem cohortatus, „ ut poſtrema ejus declarant verba, ad tranquillum æterni regni portum feliciter emigravit.„ Nec aliunde, ut puto, niſi ex Teſtamento, Sozomenus nomina diſcipulorum Ephræmi recenſet lib. 3. hiſt. Eccleſ. cap. 16 quum ait : „ Dicitur porro multos habuiſſe diſcipulos qui doctrinam ejus „ ſtudioſe æmulati ſunt. Inter quos nobiliſſimi fuerunt Abba, Zenobius, Abraham, Maras, atque Simeones, quibus „ Syri, & quicumque apud Syros exquiſitioris doctrinæ ſtudioſi fuerunt, magnopere gloriantur. Non ſecus Paulonam, „ & Aranad eloquentiæ cauſa celebrant ; „ eos tamen a vera fidei doctrina aberraſſe „ dicunt.„ Obſcuritatis & incohærentiæ indicia, quæ Kohlius congerit, ad Græcum interpretem ſunt referenda : nam in textu Syriaco omnia clara ſunt & perſpicua.

Alterum Kohlii argumentum. *Multa*, inquit, *continet hoc ſcriptum, quæ in* „ *Ephræm prudentiam, gravitatem, or-* „ *thodoxam*, ταπεινοφροσύνην, *pietatem* „ *denique cum firma in Deum fiducia con-* „ *junctam minime conveniunt*.„ Si quæras, quæ tandem hæc ſint ; ineptias multas pro modulo ſuo coacervat. In primis, *quod indefeſſum ſuum in ſacris tuendis ſtudium dilucide declaraturus, cani ſe paſtoritio ipſum comparat*. Proh delicatum hominis ingenium ! quid rigidus iſte cenſor de Chriſto ipſo dicturus eſſet, *Gallinæ* ſeipſum comparanti, Matth. 23. 37. ? „ *Quoties volui* „ *congregare filios tuos, quemadmodum* „ *gallina congregat pullos ſuos ſub alas*, „ *& noluiſti* ?„ Quid de Moyſe, qui Deum aquilæ ſimilem deſcribit Deuteron. 32. 11. „ *Sicut aquila provocans ad volan-* „ *dum pullos ſuos, & ſuper eos volitans,* „ *expandit alas ſuas & aſſumpſit eum*.„ Quid denique de Davide, qui ſe *canem & pulicem* vocat, 1. Reg. 24. 15. „ *Quem* „ *perſequeris ? canem mortuum perſequeris* „ *& pulicem unum*.„

Pergit, Ephræmianum Teſtamentum Ephræmo indignum declarare : „ quid imprudentius, *inquiens*, „ quam tot tantiſque diris „ eos devovere, qui vel ſub altari, vel alio „ templi loco mortuum ipſius corpus collocaverit ?„ At ego contra repono : quid magis dignum Ephræmi humilitate, quàm ſe indignum iis honoribus judicare, qui ſanctis viris poſt obitum a fidelium pietate deferebantur, quorum præcipuus erat, ut in templo vel ſub altari tumularentur. Hic enim illius ſeculi mos erat, hæc conſuetudo, ut martyrum vel confeſſorum inſignium corpora a chriſtianis raperentur, atque ita in templo hono-

honorificè conderentur, ſicut ſibi fieri præ A ſumma animi demiſſione Ephræmus vetabat : ex pannis inſuper, ex cineribus, vel ex oſſibus eorum, quidquid in manus venire poterat, religionis ergo, certatim tollebatur, atque ad averruncanda, præſidio ſanctorum, & corporis & animi mala ferventi cum fide conſervabatur. Id verò non negaverit, niſi qui ſit eccleſiaſticæ hiſtoriæ prorſus ignarus, aut Hagiomachorum furo- B re abreptus, ſanctorum Patrum noſtrorum primi, ſecundi, tertii, quarti, aliorumque deinceps ſeculorum ſcripta & facta in dubium vocare ; vel omnino repudiare auſit. Ac proinde contra ipſum Kohlium retorquetur argumentum illud, quod ex Caveo pag. 358. profert: „ Fabulæ inanes, nu-
„ gæque ineptiſſimæ, ab ævo Apoſtolico,
„ vel ſcriptoris alicujus antiqui ingenio &
„ gravitate abhorrentes, librum quo con-
„ tinentur, cujuſcumque tandem nomen
„ gerat, ſuppoſititium eſſe, clamant, ſal-
„ tem juſtam de eo dubitandi rationem ex-
„ hibent. „ Neque ab ævo Ephræmi, neque ab ejus ingenio & gravitate abhorret, quod ab Edeſſenis ſub divini judicii interminatione petierit, ne in templo vel ſub altari, ſanctorum inſtar, cadaver ſuum tumularetur, aut quidquam ex ipſius pannis, reliquiarum loco, tolleretur.

„ Judicium in auctore Teſtamenti requi-
„ rit Kohlius, quod tantis ſe juramentis
„ adſtringit, deorumque ac hominum fidem
„ teſtatur, ſe nunquam a vera fide vel la-
„ tum unguem declinaſſe, quum nemo un- E
„ quam auditorum, quos in hoc ſcripto
„ præcipue alloquitur, de eo dubitaſſet. „ Ego verò judicium in Kohlio requiro, quod Ephræmianas hujuſmodi obteſtationes ad eum tantummodo finem directas putat, ut auditoribus perſuaderet, ſe a recta fide numquam receſſiſſe. Hoc enim jam perſuaſum erat omnibus, de hoc nemo dubitabat. F Verùm alia Ephræmi mens fuit, quam Kohlius intelligit. Volebat, ut Edeſſeni ab omni hæreſi ſibi caverent, ſuoque exemplo intemeratam orthodoxam fidem ſervarent : atque adeo ſuos obteſtabatur diſcipulos :
„ In mea permanete doctrina, diſcipuli mei,
„ & a mea ne deſciſcatis fide .... verba
„ mea veſtris inſculpite cordibus, meique
„ memores eſtote. Futurum eſt enim, ut
„ perverſi homines poſt me ad vos veniant,
„ ovium quidem indumentis veſtiti, ſed
„ qui ſunt intrinſecus lupi rapaces. „ Et alia id genus multa, quibus hæreticorum doctrinam & conſortium vitare præcipit.

„ Pietate Ephræmi indigna, *inquit*, illa eſt
„ oratio, qua mortem inſtantem reformi-
„ dans, deprecanſque ait: *Hei mihi quoniam*
„ *laquei mortis prævenerunt me ! heu quo-*
„ *niam dies vitæ defecerunt* ! hiccine chri-
„ ſtiano homine, ne dicam tam ſancto vi-
„ ro, qualis Ephræmus erat, dignus ſer-
„ mo eſt ? ſiccine in Chriſtum Salvatorem
„ pie credentes ſe gerere, ſic ſe itineri ad
„ cælum accingere morientes ſolent ? „ C Quanta Kohlii in Deum fiducia ! Chriſtum ſcilicet firmiſſime credit eſſe hominum redemtorem : ſed neſcio, utrum eadem firmitate credat eumdem eſſe operum bonorum & malorum ſeverum judicem. Ephræmus certe qui quum firmis eſſet viribus, extremum Judicii diem ſemper præ oculis habebat, nec ſine lacrymis unquam mente re- D colere poterat, jam jam adventanti Judici occurſurus, non eſt mirum, cur tantopere exhorreſcat : mirum tamen eſt, quod Kohlius religioſiſſimum hujuſmodi Ephræmi horrorem, ad verba plane deſperantis referat.

A nugis ad hæretica dogmata tranſit Kohlius. „ Doctrinæ, *inquit*, qua Ephræmus im-
„ butus erat, ſaniori in primis hoc repu-
„ gnans deprehenditur, quod pro ſe ali-
„ quando defuncto, preces fieri, oblatio-
„ neſque inſtitui efflagitat. In vita quidem
„ dum eſſet, amicos & auditores ſæpe ſuos,
„ ut preces precibus ſuis jungant, Deum-
„ que ſibi eo propenſiorem reddant conci-
„ lientque rogat. Viventium autem pro
„ defunctis preces Ephræmus nuſquam in
„ ſcriptis licitas eſſe dixit, ne dum ſibi ipſi
„ expetiit. Has & in vanum fieri putaſſe,
„ manifeſte paſſim indicat, ut in ſermone
„ Tom. 1. verſion. Voſſii pag. 69. *Præ-*
„ *veniant me*, inquit, *commiſerationes Dei*
„ *veſtra deprecatione, antequam protrahar*
„ *una cum operantibus iniquitatem*. Quibus

„ verbis quid aliud ſignificatum vult, quàm
„ poſt mortem nullum precibus relictum
„ eſſe locum. Hinc poſt mortem etiam pœ-
„ nitentiam agere non licere tam ſæpe com-
„ monet. Nec eſt quod putes a ſeculi ſui
„ contagio labem fortaſſe aliquam traxiſſe
„ noſtrum. Eo enim, quo Ephræmus vi-
„ vebat ſeculo, nondum hæc peſtis inva-
„ luerat, hominumque animos occupaverat;
„ ſed multo hæc poſtea opinio, quatenus
„ Scripturæ ſacræ protinus eſt contraria,
„ foveri in Eccleſia, publiceque defendi cæ-
„ pit.„ Longior fortaſſe fui, quam oportebat, in recitandis hujuſmodi Kohlii ineptiis. Sed quia tum ipſe, tum Rivetus non aliam ob cauſam videntur rejicere Ephræmi Teſtamentum, quàm quod ibi ſanctus Doctor petit pro ſe defuncto orari per vivos, & quid quantumque vivorum ſuffragia pro defunctis valeant, oſtendit: idcirco neceſſarium duxi nihil eorum omittere, quæ illi in ſui erroris defenſionem producunt. Quam verò inſulſe ex eo arguant, viventium pro defunctis preces ab Ephræmo interdictas, quod is in vita dum eſſet, amicos rogaverat, ut pro ſe orarent; nemo non videt. An non, mi Kohli, potuit Ephræmus utrumque expetere, ut & pro ſe vivo, & pro ſe defuncto orarent? Sed, inquit Kohlius, poterat quidem Ephræmus utrumque ſcribere; ſed non ſcripſit: non ſcripſit autem, quia Ephræmiano ævo nondum peſtis illa invaluerat, ut viventes pro defunctis preces oblationeſque offerrent. Undenam verò habet Kohlius, quod Ephræmus id non ſcripſerit, niſi quia hoc Ephræmi ſcriptum ipſe negat? & ipſe quidem negat, quum Græci omnes Syrique affirment. Cui porrò credendum magis? Kohlio neganti, an Syris Græciſque affirmantibus? non aliunde, ut puto, cauſa eſt definienda, quàm ex Ephræmo ipſo, & ex ævi illius Patribus. Ephræm itaque in medium prodeat, & ſuorum ipſe ſcriptorum defenſionem ſuſcipiat. Is, Ebedieſu Sobenſi teſte in Catologo Librorum Syrorum cap. 52. (Tom. 3. Bibl. Orient. pag. 62.) multas compoſuit Odas, quæ de Defunctis inſcribuntur: ܡܐܡܪܐ ܕܫܒܚܐ ܘܬܫܒ̈ܚܬܐ *cantuſque omnes Defunctorum*.

A Exſtant Syriacè in vetuſſimo codice Nitrienſi XVI. exarato anno Chriſti 823. & in altero Nitrienſi XVII. de quibus Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 132. & 567. prodiere autem Syriace & Latine, interprete cl. viro P. Petro Benedicto Tom. 3. operum Ephræmi Syro-Latinorum a p. 225. hoc præfixo Titulo: ܡܐܡܪܐ ܕܫܒܚܐ ܘܬܫܒ̈ܚܬܐ
B ܕܡܪܢ ܐܦܪܝܡ ܣܘܪܝܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܐܡܪ̈ܐ ܘܬܫܒ̈ܚܬܐ *Sancti Patris noſtri Ephræmi Syri Necroſima, ſeu Funebres Canones*. In his ſive Odis, ſive cantibus, aut canonibus Defunctorum, infinitæ propemodum Ephræmi ſententiæ occurrunt, quibus, non ſecus atque in Teſtamento, frequenter inculcat S. Doctor, orthodoxam veritatem propugnans adverſus
C Aëtium (ſuppreſſo licet hæretici nomine) docentem, non eſſe pro defunctis orandum (ut S. Epiphanius hæreſ. 75. & S. Auguſtinus hæreſ. 53. tradunt:) mortuos ſcilicet viventium precibus & oblationibus juvari. Ex multis pauca ſeligemus. Canone V. pag. 231. Epiſcopum defunctum inducit ita loquentem: ܐܚܝܢ ܚܒܝܒܝ ܕܐܢ ܐܬ̈ܐ ܠܟܘܢ
ܠܡܨܠܝ ܒܥܕ ܢܦܫܝ ܕܐܢ ܐܬ̈ܐ ܠܟܘܢ ܠܡܨܠܝ
D ܒܥܕ ܢܦܫ̈ܟܘܢ ܘܐܦ ܒܥܕ ܟܠ ܥܡܐ ܕܐܢ ܐܬ̈ܐ
ܠܟܘܢ ܠܡܨܠܝ ܒܥܕ ܢܦܫ̈ܟܘܢ ܘܐܦ ܒܥܕ ܟܠ ܥܡܐ
„ Vos autem, cariſſimi, obſecro, ut pro
„ me oretis: oratio namque multorum,
„ ſi ex caritate fiat, admodum efficax eſt:
„ & communes populi preces, Dominum
„ populi non mediocriter movent. Ca-
E „ none XI. pag. 236. de Presbytero:
ܟܕ ܡܬܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ ܘܩܐ
ܡܕܡ ܢܦܫܗ ܘܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܥܠ
ܕܚܝܠܐ ܠܡܨܠܝ ܒܥܕ ܢܦ̈ܫܐ ܕܐܬ̈ܝ
ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܟܠ ܥܡܐ ܕܐܢ ܐܬ̈ܐ
ܠܡܨܠܝ ܒܥܕ ܢܦ̈ܫܐ ܕܐܬ̈ܝ ܠܗ ܠܐ
ܡܢ ܟܠ ܥܡܐ ܕܐܢ ܐܬ̈ܐ ܠܡܨܠܝ
„ Obteſtor vos per Deum, ſodales & fra-
„ tres, ut quum in ſacro miniſterio con-
F „ tigerit conſiſtere pſallentium choros, mei
„ memineritis: veſtra mihi oratio ſubve-
„ niat, oculiſque meis aſperſum tergat pul-
„ verem, & ſurgam, & mortuorum ſu-
„ ſcitatori gratias agam.„ Ibid. pag. 239.
ܟܕ ܩܡ ܩܘܪܒܢܐ ܡܬܩܪܒ ܐܢܐ
ܒܥܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܥܠ ܕܚܝܠܐ
ܠܡܨܠܝ ܒܥܕ ܢܦ̈ܫܐ ܕܐܬ̈ܝ ܠܗ ܠܐ
ܡܢ ܟܠ ܥܡܐ ܕܐܢ ܐܬ̈ܐ ܠܡܨܠܝ

ܘܠܘܟܝ ܐܦ ܫܒܩ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܚܝ ܘܚܒܝ ܘܟܠ ܕܡܬܟܢܫܝܢ ܒܥܕܬܐ ܘܒܟܝܢ ܘܒܨܠܘ ܡܢ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܕܫܕܪ ܠܟܘܢ ܕܡܐ ܕܐܬܟܢܫܬܘܢ ܠܨܠܘ ܬܗܘܐ ܠܟܘܢ ܦܘܪܩܢ ܒܝܘܡ ܡܝܬܬܗ ܘܒܪܚܡܘܗܝ ܕܠܝ ܢܫܪܐ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܐܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܕܐܦ ܠܟܘܢ ܢܗܘܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܬܬܟܠ ܒܗ ܐܢܫ ܠܡܫܒܩ ܠܝ ܒܗ ܐܠܐ ܒܡܫܝܚܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܐܡܝܢ

„ Jamque iterum oro vos, fratres & ami-
„ ci, voſque omnes, qui Eccleſiam fre-
„ quentatis, lacrymanſque precor, perque
„ Deum obteſtor, qui me a vobis diſce-
„ dere juſſit, ut quum ad preces peragen-
„ das conveneritis, mei memoriam habea-
„ tis, Dominum obſecrantes, ut in die
„ adventus ſui miſereatur mei, proque ſua
„ clementia mihi quæcumque coram eo ad-
„ miſi peccata, remittat. Canone XVI.
„ pag. 261. in Funere monachi : ܒܪ̈ܝܟ ܐܢ ܐܒܐ ܕܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܕܐܦ ܥܠ ܥܒܕܐ ܗܢܐ ܕܫܕܪܬ ܠܟ ܢܣܒ ܠܗ ܪܘܚ ܬܒܪ̈ܝܬܐ ܘܢܫܪܐ ܠܗ ܚܛܗ̈ܐ ܘܥܘܠ̈ܐ ܕܥܒܕ ܒܥܠܡܐ ܗܢܐ ܘܢܗܘܐ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܟܘܪܣܝܟ ܕܝܢܐ ܕܫܪܪܐ ܘܬܫܪܝ ܠܗ ܡܢ ܟܠ

Liturgias abjiciant, aut veritati tot copiis vallatæ cedant & manus dent: alioquin eo, quo amentes, loco habendi, ac deferendi erunt.

VI. *De Sermone S. Ephræm de vita monastica qui incipit, dolor me compellit dicere*

A Testamento progreditur Kohlius ad sermonem Ephræmianum *de vita religiosa & monastica*; cujus initium, *Labor & dolor me ad loquendum compellunt*. Hunc ipse pag. 289. *adulterinum vocat*, & *Tillemontio ipsi suspectum visum*. Tametsi Tillemontius tom 8. edit. Parisien. 1713. p. 756. non de ejus germanitate dubium movet, sed tantummodo asserit, sententiam quandam in eo haberi, *qui en apparence ne soit pas si favorable a la grace: mais il seroit aisè de l' expliquer: quæ, ut videtur, divinæ gratiæ non multum favet: facili tamen negotio posset explicari*. Quibus verbis tantum abest, ut Tillemontius hunc sermonem pro suspecto habeat, ut potius de illo dubium nullum moveat, sed æque eum genuinum judicet ac antecedentem sermonem, qui ad Imitationem Proverbiorum inscribitur. Prodiit hic sermo *Latinè* quidem anonymo Interprete cod. Vat. 650. pag. 139. cod. Vat 5051 pag. 53. & cod Vat. 6443. pag 274. Nova insuper donatus versione per Ambrosium Camaldulensem serm. 4. & per Vossium Tom. 3. pag. 34. *Græce* verò in edit. Oxonien. pag. 28. *Græce* autem & *Latine* in edit. nostra Tom. 1. pag 40. Extat *Græce* manu exaratus in codicibus, Vat. 439. pag. 242. Vat. 1524. pag. 55. Vat. 1815. pag 1. Alex. 8. pag. 74. Alex. 16. pag. 180. Clement. 62. pag. 156. Basilian. 69. pag. 26. Basil. 113. pag. 1. Laudin. 97. & 99. Barberin. 31. pag. 218. Coislin. 59. pag 211. Coisl. 381. pag. 4. Medic. Laur. 27. Venet. S. Marci serm. 38. Passion. serm. 93. Fragmenta ejusdem sermonis exstant *Græce* in cod. Veneto S. Marci 52. serm. 18. 19. 20. 21. & in cod. Græco Moscuensi serm. 1. Denique habetur *Arabice* serm. 5. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 150. Maxime vellem, ut exprimeret Kohlius, quodnam in hoc sermone vitium ipse deprehenderit: ad ea enim omnia, quæ objici possent, ex indubitata antiquiorum seculo nono codicum fide facilis responsio redderetur. Sed quoniam Tillemontius in suis ad hunc ipsum sermonem observationibus, memoratum a S. Ephræmo Terræmotum, solis Eclypsim, Persarum in Romani Imperii terras irruptionem ad Constantii seu Valentis tempora refert, videamus primum, quæ sint Ephræmi verba; deinde quo pacto ejusdem Tillemontii sententia cum Syrorum Græcorumque annalibus conciliari queat. In Græcis exemplaribus, quæ supra a nobis laudata sunt, apud Vossium Tomo 3. pag. 36. & in nostra editione Tom. 1. pag 42. sanctus Doctor hæc tria tunc contigisse affirmat, dum hæc ipse scriberet. *Terra*, inquit, *contremiscens à facie Domini ad nostrum terrorem sub pedibus nostris commovetur: & nos ne sic quidem timore concutimur. Urbes terræmotibus absorptæ sunt, & loca à facie iræ Domini desolata sunt: & neque sic terrore corripimur. Sol jam semel & iterum super nos meridianis horis obscuratus est: & neque sic corde expavescimus. Persarum bella, ac diversarum gentium barbararum commota sunt, nostramque provinciam devastarunt, ut nos Deum timentes, pœnitentiam agamus, quum pœnitentia nobis opus sit non paucorum dumtaxat dierum aut mensium, sed annorum ac temporum multorum: & ne sic quidem converti volumus*. Baronius hæc Ephræmi verba recitat ad annum Christi 340. Constantii 4. quo multas Orientis urbes terræmotu horribili concidisse narrant S. Hieronymus in chronico, Orosius lib. 7. cap. 29. Socrates lib. 2. cap. 7. & Sozomenus lib 3. cap. 5. Verùm de illo terræmotu loqui non potuit Ephræmus, tum quia adhuc adolescens erat, atque adeo docendi, scribendique munus nondum susceperat: nam eodem Baronio teste, quum S. Jacobus Nisibenus anno 338. ad superos migravit, Ephræmus ipsius discipulus nondum ad virilem ætatem pervenerat: tum etiam, quia eodem anno quo terræmotus contigit, Persarum etiam irruptionem in ditionem Romanorum accidisse docet S Ephræmus: anno vero 340. Persæ cum Romanis pacem colebant: postquam scilicet, soluta anno 338. Nisibis obsidione, ad sua regressi sunt. His ergo rationibus motus

Tille-

Tillemontius, Terræmotum, Perſarumque in Meſopotamiam irruptionem, de quibus mentionem hic facit Ephræmus, ad alium Conſtantii annum, vel ſaltem ad tempora Valentis differt, in hæc verba Tom. 8. de S. Ephræm cap 22. „ Hæc referre oportet „ ad tempora Conſtantii, ſub quo excurſiones Perſarum in Meſopotamiam frequentes fuere. Videntur nihilominus illi „ etiam ſub Valente anno 373. in eaſdem „ terras invaſiſſe. „ Et priorem quidem opinionem, citata in margine *Ammiani Marcellini lib. 29. pag.* 383. auctoritate confirmare nititur; poſteriorem autem ſententiam, ſuis in Valentem Imperatorem notis §. 12. Atqui ſi citatum Ammiani locum cum notis Tillemontii conferamus, utrobique deprehendemus non de terræmotu aut excurſione illa mentionem fieri, quæ ſub Conſtantio accidit; ſed de Perſarum tantummodo invaſione in terras Romani Imperii, quam Baronius ad annum Chriſti 371. & Pagius ad annum ſequentem refert. Quamobrem humanum quid paſſus eſt in hiſce obſervationibus vir cæteroquin diligentiſſimus & mihi nunquàm ſine laude commemorandus, dum unum Ammiani locum pro alio uſurpavit. Nam Ammianus, non libro 29. neque ſub Valente, ſed libro 17. & ſub Conſtantio, tùm terræmotum, tùm Perſarum excurſionem diſerte commemorat: idque factum *Datiano* & *Cereali Coſſ.* pag. 94. narrat, hoc eſt, anno Chriſti 358. de quorum conſulatu hæc Pagius: „ Coſſ. Neratius Cereales, & Datianus. De Datiano legendus „ Valeſius in notis ad lib. 2. Socratis cap. 39. „ qui plura de eo ex Libanio habet. „ Legendus idem Valeſius in notis ad laudatum Ammiani locum, ubi primum quidem de pace inter Conſtantium Imp. & Saporem Perſarum regem facta pag. 138 hæc habet: „ Ejus legationis meminit Idatius in Faſtis: „ *Datiano & Cereali Coſſ. introierunt Conſtantinopolim legati Perſarum die VII. Kal.* „ *martias*. De eadem legatione loquitur „ etiam Themiſtius in Orat. 13. in laudem „ Conſtantii: *Adhuc in ſtativis Galliae reſidens, Perſas ad poſcendam pacem compellit. Et nuper Antiochiae caduceatores „ vidi a Suſis & Ecbatanis miſſos cum literis byſſo candida involutis, quibus petebatur à Præfecto* Muſoniano, *ut fœdus „ cum Imperatore Perſis impetraret.* „ Deinde pag. 141. terræmotum ex eodem Ammiano deſcribit, quo Nicodemia corruit. „ Die IX. Cal Septembrium. Conſentit „ Idacius in Faſtis: *Datiano & Cereale Coſſ.* „ *Ipſo anno terræmotus factus, ita ut civitas „ Nicomedienſium funditus verſaretur die IX. „ Cal. Sept. aliæ vero centum quinquaginta civitates partibus vexatæ ſunt.* Et Aurelius „ Victor in Marco. *Aſiæque*, ait, *Epheſus „ ac Bithyniæ Nicomedia conſtratæ terræmotu, æque ac noſtra ætate Nicomedia Cereali „ conſule.* Præterea Socrates in lib. 2. cap 31. „ hiſt. Eccl ait Conſtantium, qui initio „ quidem juſſerat Concilium Epiſcoporum „ Nicomediæ fieri, auditâ clade Nicomediæ, „ Seleuciam Iſauriæ Concilii ſedem conſtituiſſe: additque, τῦτο ὃ γέγονε Δαλιανῦ „ καὶ Κερεαλίυ περὶ τ ὀγδόην εἰκάδα τ ἀυγύςυ μηνός, ideſt, IX. Kal. Sept. non „ V., ut male vertit Interpres, qui formam loquendi Atticam eſſe non advertit. Exſtat etiamnum Libanii Monodia de hac „ Nicomediæ ruina: quam Ephræm etiam „ Diaconus elegiaco carmine planxerat, teſte „ Gennadio, & Marcellino Comite in chronico. „ Hucuſque Valeſius. Non eſt igitur, cur de alio terræmotu, deque alia Perſarum excurſione loquutum eſſe Ephræmum ſuſpicemur. Adeo clara ſunt omnia, ut permirum videatur, doctiſſimos viros verba Ephræmi ad alia tempora contorſiſſe. Ammiano, Idatio, Socrati, Aurelio Victori, conſentiunt Syri ſcriptores, qui & Nicomediæ ruinam, & Ephræmi de ipſa carmen laudant. Auctor chronici Edeſſeni. ܒܫܢܬ ܫܡܢ ܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܠܐܓܪܐ ܕܢܝܩܘܡܝܕܝܐ. „ *Anno* Græcorum *ſexcenteſimo ſeptuageſimo corruit Nicodemia*. Dionyſius Jacobitarum Patriarcha ad eundem annum. „ ܘܒܗܝ ܫܢܬܐ ܐܬܗܦܟ ܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܕܢܝܩܘܡܝܕܝܐ ܘܐܬܐ ܠܐܪܥܐ ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝܩܘܡܝܕܝܐ ܟܠ ܡܕܝܢܚܐ : ܘܐܬܐ ܠܐܪܥܐ ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝܩܘܡܝܕܝܐ ܟܠ ܡܕܝܢܚܐ ܕܡܥܪܒܐ ܘܡܕܝܢܬ ܐܦ ܠܒܢܝܐ ܕܫܠܝܚ ܡܢ ܡܕܝܢܚܐ ܕܡܕܢܚܐ „ Orientales verò Nicomediæ convenerunt:

„ runt : quæ quum ex ingenti terræmotu
„ corruiſſet , incolaſque oppreſſiſſet , in
„ Seleuciam Iſauriæ urbem ſeſe contule-
„ runt , ubi Synodum tenuere . „ Annus
ille Græcorum reſpondet anno Chriſti 359.
quo Seleucienſis Synodus poſt Nicomediæ
ruinam habita *Euſebio & Hypatio Coſſ.* ,
teſte Socrate lib 2. cap. 31. non tamen
eo anno , ſed antecedenti contigit terræmo-
tus circa finem Auguſti , ut ex ante dictis
patet . Porrò de Nicomediæ lapſu , præ-
ter hunc Ephræmi ſermonem , exſtat alter ,
cujus meminit Gennadius cap. 66 ex quo
etiam fragmentum citat Philoxenus Hiera-
politanus in lib. de Uno ex Trinitate in-
carnato & paſſo fol. 132. Vide Biblioth.
Orient. Tom. 1. pag. 56. De initio vero
Belli Perſici , hæc notat Pagius ad Conſu-
latum Datiani & Cerealis , ideſt , ad an-
num 358. *His Coſſ. introierunt Conſtanti-
nopolim Legati Perſarum die VII. Kal. Mart.
Ab hoc anno Perſici motus initium repeten-
dum , dicit Gothofredus in chronologia codi-
cis Theodoſiani .*

Interim notandus alter Tillemontii lapſus,
qui Tom. 8. de S. Ephræm art. 8. pag.
278. obitum S. Jacobi Epiſcopi Niſibeni
& obſidionem urbis Niſibis à Sapore Perſa-
rum Rege irrito conatu tentatam conſignat
ad annum Chriſti 350. *Morabatur* , inquit ,
*adhuc Ephræmus Niſibi , quo tempore Sapores
Perſarum Rex eam urbem arcta ac celebri
obſidione cingebat anno 350. idemque* Ephræ-
mus *ſanctum Jacobum rogavit , ut mœnia
conſcenderet , & exſecrationis tela in hoſtes
conjiceret. Si quis dandus eſt conjecturis lo-
cus , credi poſſet , mortem S. Jacobi , quæ
videtur eodem anno 350. contigiſſe , occaſio-
nem præbuiſſe ſancto Ephraemo patriam deſe-
rendi , ubi tanti viri ſanctitas ipſum ad eam
diem detinuerat.* Hæc Tillemontio ut homini
exciderunt. Nam certum eſt , Niſibin anno
Chriſti 337. exeunte , vel anno 338. ineun-
te à Sapore obſeſſam , & S. Jacobum pau-
cis poſt ſolutam illam obſidionem diebus
ad ſuperos migraſſe. Vide quæ à nobis no-
tata ſunt Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 17.
18. & 395. ubi ex chronico Edeſſeno &
ex Dionyſii annalibus oſtenſum eſt , S. Ja-
cobum Niſibis Epiſcopum anno Græcorum
649. Chriſti 338. obiiſſe . Tillemontium
in errorem induxit altera Niſibis obſidio ,
quæ anno 350. accidit , *Sergio & Nigri-
niano Coſſ.* ut legitur in chronico Alexan-
drino. Sed duodecim annis ante hanc obſi-
dionem S. Jacobus jam ad cælum migraverat.

Ad primam potius , quām ad hanc
ſecundam Niſibis obſidionem referenda exi-
ſtimo quæ in vita S. Ephræmi Tom. 1.
Bibl. Orient. pag. 50. de ſcriptis ab ipſo
carminibus *de urbe Niſibi , de S. Jacobo , de
Conſtantino Imperatore , de calamitatibus ſui
temporis ab irato Deo ad mortalium cor-
reptionem immiſſis : deque captivitate & ex-
cidio pagorum atque monaſteriorum ſuburba-
norum ejuſdem urbis* , dicuntur : Primæ
enim , non ſecundæ obſidioni interfuit Ephræ-
mus : cui etiam , quum S. Jacobum &
Conſtantinum Imperatorem conjungit , per-
ſpicue videtur ſignificare , poſt Conſtanti-
ni obitum ſuperſtite adhuc S. Jacobo Niſi-
beno Epiſcopo , calamitates illas , quas enar-
rat , tam urbi , quam ſuburbanis pagis &
monaſteriis accidiſſe . Utinam exſtaret opus
tam inſigne , quemadmodum & aliud à
Philoxeno laudatum Tom. 1. Bibl. Orient.
pag. 56. cui titulus : ܩܕܝܫܐ ܘܫܗܕ̈ܐ ܕܢܨܝܒܝܢ
Tomus martyrum Niſibenorum : ex iis enim Eccleſiaſticam eorum
temporum Meſopotamiæ hiſtoriam accura-
tius haurire nobis liceret .

Arabicus Interpres Græci cujuſdam ex-
emplaris fidem ſequutus , ex hoc ſermone
illa omittit , quæ nos in noſtra editione
Tom. 1. à pag 41. ad pag. 43. inter duos
aſteriſcos incluſimus , ab iis verbis : τὸ κα-
τα πέτασμα τοῦ ναοῦ μηδὲν ἁμαρτήσας , *Velum
Templi quum nihil peccaſſet* : uſque ad illud :
διὸ δὴ καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀγαπητοί , *Emun-
demus igitur noſmetipſos dilectiſſimi* . Hæc
eadem deſunt etiam in editione Oxonienſi
pag. 29. in qua poſt illa verba , καὶ ἡμεῖς
ἀπὸ τοῦ σκότους τῆς κακίας ἡμῶν οὐ θέλομεν
μεταβληθῆναι , *& nos ex malitiae noſtrae
tenebris converti nolumus* , ſtatim ſubjungi-
tur , καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀγαπητοί , *emun-
demus nos ipſos , cariſſimi* , nulla facta ter-
ræmotus , Eclypſeos ſolis , & Perſarum
excur-

excursionis mentione. Oxonienſibus codicibus Græcis conſonant Vaticani 1524. pag. 55. a tergo lin. 27. & cod. 1815. pag. 2. lin. 20 necnon codex Alexandrinus 16. p. 75. a tergo col. 2. lin. 28. Habentur tamen in Græco cod. Vat. 439. pag. 244. lin. 4. & in Græco cod. 14. pag. 157 lin. 12. qui olim ad Bibliothecam Patriarchæ Alexandrini Græcorum pertinebat, & ab Abrahamo Maſſad in Vaticanam translatus fuit, ut Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 598. & 604. notavi. Exſtant denique in Latinis antiquis verſionibus, quæ Ambroſii & Voſſii ætatem anteceſſere, quemadmodum patet ex codicibus Vaticanis mss. 5051. pag. 53. & 6443. pag. 275. Nec dubium, quin eadem verba repræſentarentur in Græcis mss. codicibus, ex quibus Ambroſius ipſe & Voſſius Latinas ſuas interpretationes adornarunt: nam a veri ſpecie abhorret utrumque Interpretem id Latine edidiſſe, quod a Græcis exemplaribus omnino abeſſet. Hæc igitur, quæ hactenus produxi, non id tantum quod intendo probant; ſed præterea docent, Græca exemplaria, quod in principio dixeram, nequaquam ſibi conſentire.

Inter adulterinos recenſet Kohlius p. 239. ſermonem Ephræmianum, hoc eſt Encomium εἰς πατέρας τελειωθέντας, *in Patres Defunctos*. Incipit: τὴν καρδίαν μου ἀλγῶ, συμπαθήσατέ μοι, ἀδελφοί: *Cor mihi dolet: compatimini mihi, fratres*. Prodiit *Latine* per Ambroſium ſerm. 7. & Voſſium Tom. 3. pag. 269. *Græce* in edit. Oxon. pag. 119. *Græce & Latine* in noſtra edit. Tom. 1. pag. 172. Exſtat autem manu exaratus *Græce* quidem in codicibus Vaticanis 439. pag. 145. & 441. pag. 2. Palatino 269. pag. 44. Alexandrino 42. pag. 163. Clementino 62. pag. 229. Paſſioneo ſerm. 106. Veneto S. Marci ſerm. 48. Vindobonen. 31. pag. 362. Barberino 31. pag. 256. Coislin. 60. pag. 1. & 385. pag. 107. Otthoboniano 1. pag. 157. & 2. pag. 45. Medic. Laurent. 37. *Slavonice* ſerm. 113. *Arabice* ſerm. 14. Tom. 1. Bibl Orient. pag. 152. Huic ſermoni in omnibus quos modo laudavi codicibus ſubjunguntur tres alii ejuſdem argumenti, *in Patres* ſcilicet *Defunctos*, quorum primus incipit, ἐν ταύτῃ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καὶ εὐσήμῳ. *In hoc die primo atque inſigni*: alter, νικηθεὶς δὲ κατὰ κράτος ὁ πονηρὸς διάβολος, *vi porro victus ſceleſtus diabolus*: Tertius, εἰδότες οὖν ἀδελφοὶ τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ, *cognita igitur, fratres, infirmitate ipſius*. Et hic quidem tertius ſermo in Græcis codicibus, *metro heptaſyllabo* compoſitus dicitur; alter vero, qui præcedit, *tetraſyllabo*. At in Arabica verſione tres iſti poſtremi ſermones continuata oratione, hoc unico titulo comprehenduntur: ...

„ Sermo XV. item de Patribus defunctis. „ In hoc die primo & inſigni, myſteriâ „ unigeniti Filii glorioſe celebremus „ ubi poſt illa verba: ... „ Quoniam ad tranquil- „ lum portum perveniſtis, factique eſtis „ regis magni cohæredes. „ Sine ulla interruptione ſequitur: ... „ Vi porro devictus Inimicus, ſedens, „ cum ejulatu dicit: væ mihi infelici. „ Et poſt illa verba: ... „ Sed ego in eo- „ rum perditione gaudeo, ut ſocios illos „ in igne inextinguibili habeam: „ ſubjungitur: ... nos igitur, ... „ cariſſimi, cognita ipſius infirmitate, at- „ tendamus nobis ipſis, Patres imitando. „ Etſi autem in Arabica verſione hæc ſint ita conjuncta, ut unum ſermonem efficiant; nullus tamen dubito, quin Græcus Interpres illa, ut a nobis Tom. 1. pag. 175. 181. & 182. ſunt edita, e Syriaco textu diviſim expreſſerit. Nam ſanctum Ephræmum in concinnândis iis carminibus, quæ *de Defunctis* inſcribuntur, *tetraſyllabo* & *hepta-*

heptasyllabo metris usum fuisse, liquet ex iis, quæ Tom. 3. Syriaco & Latino nunc prodeunt è Nitriensibus codicibus. Vide quæ in hanc rem Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 61. notavi de multiplici metrorum genere, quod S. Ephræmus usurpavit, modorum compositionem a Bardesane & Harmonio mutuatus.

Laudat hunc sermonem tamquam Ephræmo dignum Tillemontius Tom. 8. art. 15. & in notis ad S. Ephræm pag 758 in hæc verba: „ Jam diximus art. 15. de „ eleganti elogio, quo ille Pastores Mesopotamiæ exornat. Qui hunc antecedit „ sermo non minus videtur ipso dignissimus, suoque se ipse nomine in illo appellat. Est nimirum vivida ad pœnitentiam adhortatio. Duo porro poëmata, „ quæ elogium Pastorum sequuntur, videntur esse continuatio aut hujus ipsius „ elogii, quod tamen suo fine clauditur, „ & propriam habet glorificationem; aut „ certe alterius similis in sanctos encomii, „ qui glorioſum de diabolo triumphum reportarunt. „ Qui verò fuerint *Mesopotamiæ Pastores*, idem Tillemontius ex Sozomeno lib. 6. cap. 33. fusius exponit pag 292. Eremicolæ nimirùm, qui per montes vagantes, instar pascentium pecorum, herbas comedebant. Verba Sozomeni hæc sunt. „ Istos porro vulgo „ Boscos, ideſt, Pascentes vocabant, qui „ philosophandi genus tunc primum invexerant. Sic autem eos appellant, propterea quod nec domicilia habent ulla, „ nec pane aut obsonio vescuntur, nec „ vinum bibunt: sed in montibus degentes, Deum perpetuo celebrant, orationibus & hymnis juxta Ecclesiæ ritum „ vacantes. Quumque vescendi tempus advenerit, singuli falce arrepta per montem vagantes, instar pascentium pecorum herbas comedunt. „ Hinc Græcis Βοσκοὶ, ideſt, *Pascentes*, dicti: quorum institutum & origo *apud Nisibenos fuit circa montem, qui Sigoron dicitur*; auctores verò ab eodem Sozomeno laudantur Batthæus, Eusebius, Barges, Halas, & Abbo, & Lazarus qui fuit Episcopus, Abdaleus item, & Zeno, & Senex Heliodorus. Hoc respicit Ephræmus in isto sermone, dum ait Tom 1. nostræ editionis pag. 178. „ In speluncis & rupibus habitant, tamquam in cubiculis. „ Montes porro & colles, quos in circuitu „ habent, non serus ac muros excelsos „ amant atque desiderant. Mensa ipsis est „ omnis terra, & montes: cœna autem „ ac prandium, herbæ silvestres atque „ agrestes. Præcipuus ipsorum potus est „ aqua ex rivis: vinum autem similiter „ ex cavernis ac foraminibus. Ecclesias „ habent suas ipsi linguas, per quas jugiter suas preces peragunt. Per duodecim „ horas, quas dies continet, continua est „ ipsis ad Dominum precatio. Gloria, „ quam in montibus & speluncis concinunt, est sacrificium acceptabile, quod „ Deo offerunt. Ipsi sibi sunt Sacerdotes, „ & nostros suis precibus morbos curant „ ac sanant: nam deprecatores atque intercessores nostri perpetuo sunt. Non „ sapiunt alta, neque primas cathedras requirunt: gloria quippe eis est humilitas, „ imitatores Christi facti, qui propter nos „ miseros factus est pauper. Non sibi requiem aliquam in mundo tribuunt: quoniam ibi solatium atque refectionem recipiunt. Reddamur & nos similis illis, „ qui in montibus habitant, & pariter vitæ illorum instituti participes. Oberrant „ hi cum bestiis ferarum instar: & tamquam volucres in montibus volitant. „ Velut cervi cum feris animantibus pascuntur: mensa autem eorum semper parata est: nam gramina & herbas semper hi comedunt. Tamquam lucernæ „ ipsi resplendent, errantes in montibus. „ Quæ verba placet hic ex Arabico Interprete describere, ut quanta fuerit priscis etiam temporibus & codicum & interpretum diversitas magis, magisque manifestum reddatur.

معهدا الهدي اذ ملحوف الجلدة
داهم في الصحاب الصديقة. معادة
لهم مدينة داهة الاذ ملجالا.
وبكر حماهم على السهايل الحنية.
معاهم الذين الصدا هي الموية
والصاب الرحمة. معادة لهم مدامو
الالهم

ﻟﻠﺠﻬﻞ ﺍﻟﺬﻱ ﻓﻴﻬﺎ ﻣﺤﺪﻗﻮﻥ ﻭﻣﺴﺘﺮﻭﻥ ﻭﻣﺘﻨﻌﻤﻮﻥ ﻭﻣﺘﺮﻓﻬﻮﻥ ﻭﻣﺘﺒﺨﺘﺮﻭﻥ ﻭﻣﺘﺰﻳﻨﻮﻥ ﻭﻣﺘﺒﺮﺟﻮﻥ ﻭﻣﺘﺼﻨﻌﻮﻥ ﻭﻣﺘﺠﻤﻠﻮﻥ ﻭﻣﺘﺸﺒﻬﻮﻥ ﻭﻣﺘﺸﺒﻬﻮﻥ ﻭﻣﺘﺸﺒﻬ

ﻟﻠﻬﺒﻮﺳﻴﻦ ﻫﻢ ﺍﻟﻬﺎﺭﺑﻮﻥ
ﺍﻟﻤﻮﻫﻮﻣﻴﻦ ﻭﺍﻟﻬﺎﺋﻤﻮﻥ .

Alii ſimiliter ſui conſilii complacentia decepti ſunt, & *inani gloria elati*, *laudem ab auſcultantibus captarunt*, *ut nimirum in deſerto oberrantes fierent*.

Utcumque tamen vocitentur, ſive Βοσκοὶ, *paſtores*, ſive ﻫﺎﺋﻤﻮﻥ *in deſerto oberrantes*, certum eſt illos a prima quidem origine ſummis laudibus exornatos fuiſſe, quemadmodum ex allato Sozomeni loco planum fit, & S. Ephræmus in ſermone de Patribus defunctis confirmat. Sed quum poſtea hoc idem vitæ genus alii colere inciperent, propriis abducti conſiliis, neque menſuram neque modum ſervantes, ſed illud vel unicè, vel præcipuè procurantes, ut abſoluti a ſeniorum jugo, exercendi voluntates ſuas haberent libertatem: tum verò in eos vehementiſſimè, nec ſine jure invecti ſunt quòtquot de aſceticis rebus ſcripſere, & in primis S. Hieronymus ad Euſtochium de virginitate ſervanda, Joannes Caſſianus collat. 18. cap. 7. & S. Benedictus in Regula cap. 1. & alii, qui illos *Remoboth*, *Sarabaitas*, *circumcelliones* & *in gyrum vagantes* appellant, quibus nimirum nulla certa ſedes, ſed modo huc, modo illuc evagandi perpetua libido. Hujuſmodi eremicolas acriter reprehendit & Ephræmus in ſermone quem ſupra laudavi, ad Joannem Monachum; quod ſcilicet „ contumacia „ atque temeritate cogitationum ducti, in „ terram infructuoſam & inaquoſam pro„ greſſi, violentam ſibi ipſis mortem in„ ferrent; aut ſub obedientia vivere no„ lentes, unanimitatemque in miniſtrando „ recuſantes, in idem ſe periculum conji„ cerent. Unumquemque enim debere pro„ prio ſe metiri modulo, & proximo in „ caritate Dei humiliari: & quamvis ex„ iſtimet ſe perfectam adeptum eſſe virtu„ tem, & paſſionibus ſuperiorem evaſiſſe, „ ne ſic quidem ſibi ipſi confidere, ſed „ omnia cum conſilio ſeniorum eſſe pera„ genda.„ Quibus verbis ſicut illos laudat, qui primi hoc philoſophandi genus invexerant; ita recentiores alios redarguit, qui quum non iiſdem præditi eſſent virtutibus, inde ordiri audebant, ubi deſinendum fuerat: conſtans enim Patrum diſciplina erat, non prius vitam eremiticam aggredi oportere, quàm quis certos annos in cœnobio tranſegiſſet. Id exemplis ſanctorum Macarii & Antonii confirmat Ephræmus: non licere ſcilicet propriis abduci cogitationibus atque conſiliis, neque propriis fidendum eſſe viribus: ſed veſtigiis præceptiſque ſanctorum Patrum ſedulo inſiſtendum, nec ab illis deflectendum.

Atque hic notandum eſt, aliter citari ab Ephræmo factum Antonii, & aliter factum Macarii. De Macario ſiquidem, tamquam de vivente (non enim obiit ante annum Chriſti 390 ut recte Tillemontius oſtendit Tom. 8. pag. 619. & 809. atque adeo ipſi Ephræmo ſupervixit:) ſic ait: „ De Ab„ bate Macario narratur, quod ſic diceret: „ Conſidens, *inquit*, in cella mea, exerce„ bar ut monachus, dum interim mihi mo„ leſtiam cogitationes exhibebant, dicen„ tes: Abi in interiorem eremum: Et reliqua Arabice: ﻭﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﻴﺦ ﻫﺬﺍ ﺍﻟﻜﻼﻡ ﻭﻫﻮ ﺟﺎﻟﺲ ﻓﻲ ﻣﻐﺎﺭﺗﻪ ﻭﻫﻮ ﻳﺼﻨﻊ ﺷﻐﻠﻪ ﻭﻳﻘﻮﻝ ﻟﻨﻔﺴﻪ ﻭﻫﻲ ﺗﻘﻮﻝ ﻟﻪ ﺍﻣﺾ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﺒﺮﻳﺔ ﺍﻟﺪﺍﺧﻠﻴﺔ „ Oſtendamus itaque, „ nihil temere vel inconſiderate ſanctos Pa„ tres egiſſe. De Macario monacho narra„ tur, quod ſic diceret: dum in cella mea „ in Scete conſiderem, cogitationes mihi „ moleſtiam exhibuere, dicentes: abi in „ interiorem eremum.„ De ſancto vero Antonio tamquam de eo, qui in cœlum jam migraverat, loquitur, dum ait: „ Et „ cur non oculos demittimus in vitam Ab„ batis Antonii, & ipſum cuncta ex divi„ na egiſſe revelatione comperiemus. Ve„ rumtamen ipſe quoque nonne in mona„ ſterio vivebat? nonne indumentis utebatur? nonne pane veſcebatur? nonne pro„ priis manibus laborabat? nonne diſcipu„ los habebat, qui quidem etiam mortuum „ ipſum deflebant, ac ſepeliebant? Arabi„ cus interpres: ﻭﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﻴﺦ ﻫﺬﺍ ﺍﻟﻜﻼﻡ

ﻣﺤﻨﻮﻩ ﻟﻬﺪﻣﻮ ﻟﻜﻨﻮﻫﺪ ﻫﺪﻳﻪ
ﻳﺤﺪﻳﻼ ﻫﻠﻪ ﻫﺪﻟﻪ ﻫﻢ ﻫﻤﻬﻼ
ﻟﻠﻮﻫﺪ . ﻟﻬﻢ ﻣﻬﻠﻪ ﻫﻮ ﻫﻮﻫﺪ . ﻫ ﻫﻼ
ﻫﻤﻬﻼ ﻟﻬﻤﻼﻫﻮ . ﻫ ﻫﻼ ﻫﻼ
ﻫﻮﻫﺪ . ﻫ ﻫﻼ ﻫﻤﻼ ﻫﻮﻫﻪ .
ﻫﻼ ﻫﻤﻬﻢ ﻟﻠﻤﻬﻪ ﻫﻬﻤﻪ
. ﻫﻼﻫﻼ ﻫﻮﻫﻪ ,, Quodſi vitam
,, Antonii monachi conſideremus, compe-
,, riemus utique ipſum cuncta ex divina re-
,, velatione egiſſe. Nonne enim in mona-
,, ſterio degebat? nonne pane veſcebatur?
,, nonne propriis manibus laborabat? non-
,, ne diſcipulos habebat, qui ipſum mor-
,, tuum pannis involventes, ſepelierunt?,,
Atqui S. Antonius monachorum pater ex hac vita ad ſuperos evolavit anno Chriſti 356. Tillemontio teſte Tom. 7. pag. 131. Itaque hic ſermo â S. Ephræmo neque ante annum 356. quo S. Antonius obiit, eſt compoſitus, neque poſt annum 372. quo idem Ephræmus, poſtquam ægyptiacam eremum, (ut in ejus vita Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 40. narratur,) una cum comite & interprete luſtraverat, Cæſaream Cappadociæ profectus eſt, S. Baſilii Magni colloquio fruiturus. Sic enim omnia conſtant, & quæ de monachis Boſchis, & quæ de SS. Antonio & Macario referuntur: ea ſcilicet a S. Ephræmo tum in Meſopotamia, tum in Ægypto circa annum 370. viſu vel auditu excepta fuiſſe.

X. *Ennio S. Baum gnũ, in XL. rty-*

Et Ephrænum quidem Cæſaream Cappadociæ divino ductum ſpiritu petiviſſe, *ut ipſum ibi os Eccleſiæ, aureum ſcilicet illam doctrinæ luſciniam Baſilium videret atque cognoſceret*, non Syri tantum teſtantur, ſed etiam Græci ſcriptores: & in primis S. Gregorius Nyſſenus in ejuſdem S. Ephræmi encomio, quod in Arabicam linguam converſum, ſermonibus Ephræmianis ſubjici ſolet. Tum vero Ephræmus ex columba humero Baſilii dextero inſidente didicit, qualis & quantus Baſilius eſſet: & ex eadem columba inſtructus Baſilius, ſancti hujus Patris peregrinationem cognovit, eumque eſſe Ephræm illum Syrum. Peropportune igitur ambo mutua inter ſe ſpirituali conſuetudine fruiti ſunt, ita ut laborioſa illa peregrinatio ipſi Ephræmo inutilis non exſtiterit. Quippe qui ab eodem Baſilio edoctus, ſanctorum Quadraginta Martyrum, qui Sebaſtæ ſub Licinio paſſi ſunt, præclara geſta didicit, eoſque una cum Baſilio, in patriam reverſus, egregio exornavit encomio. Hoc Ephræmus ipſe teſtatur in iis, quas in Baſilium ſcripſit, laudibus: ubi poſtquam ex mutuo cum ſanctiſſimo illo Cæſareenſium Pontifice colloquio ſe mirum quantum profeciſſe dixiſſet: *Tunc*, inquit hoc Tom. pag. 293., *concepit venter meus prudentiam, ut pararet Quadraginta Martyrum laudes. Omnem enim tolerantiæ ipſorum modum meis adjunxit auribus egregius vir: quemadmodum ſcilicet elegerint mori pro Chriſto, quantaque pericula contemſerint, ut ipſum lucrifacerent; tum quot numero fuerint Sancti illi; reliquaque ad pietatem eorum pertinentia edixit.* Exſtat encomium Ephræmi in S. Baſilium Magnum *Græce* in mss. codicibus Vaticano 1633. pag. 81. Baſiliano 26. pag. 144. *Slavonice* pag. 292. Prodiit autem *Græce* in edit. Oxon. pag. 399. *Græce & Latine* per Cotelerium Tom. 3. monument. Eccl. Græcæ pag. 54. & in noſtra editione hoc Tom. 2. pag. 289. *Latine* tantum per Voſſium Tom. 3. pag. 225. Confer Acta Sanctorum Febr. pag. 51. & Tom. 2. Junii pag. 809. Baronium ad Martyrolog. Romanorum 14. Junii. Et Combefiſium in Bibliotheca concionatoria Tom. 7. pag. 41.

Baſilio adhuc ſuperſtite, hoc encomium ab Ephræmo ſcriptum eſſe, affirmant Bollandus Tom. 1. Febr. p. 51. & Fabricius Bibl. Græc. lib. 5. Negat Tillemontius to. 8. ad S. Ephræm not. 14. ubi ex ipſius Ephræmi verbis oſtendit, hunc ſanctum Patrem de Baſilio Magno tamquam de mortuo loqui: idque auctoritate Syriacæ ejuſdem Ephræmi vitæ confirmatur, quam Tom. 1. Biblioth. Orient. evulgavi. Ibi enim pag. 52. §. 29. de S. Baſilii Magni obitu, & laudibus ab Ephræmo compoſitis hæc habentur: *Ut vero beatus Ephræm de ſancti Baſilii obitu nuncium accepit, dici non poteſt, quam acerbo mœrore inde affectus fuerit, cogitans; ipſius oves tanti Paſtoris conſpectu orbatas fuiſſe: quamquam Paſtore ſuo nequaquam deſtitutas*

ſtitutas fuiſſe dicendum eſt, quando omnibus ille mortalibus precibus ſuis adeſt. Scriptis itaque in ejus laudem carminibus hymniſque, ſui doloris acerbitatem utcumque lenire conatus eſt. Non ſolum itaque Græce & Slavonice, ſed etiam *Syriace* encomium hujuſmodi exſtitiſſe, certum eſt: id quod recte colligit Tillemontius tom. 8. not. 13. ex charactere, ſeu ſcribendi modo a Græcis auctoribus prorſus diverſo.

Poſt Baſilii itaque obitum, qui anno Chriſti 378. contigit, Ephræmianum iſtud encomium exaratum fuit: cui idem Auctor & aliud ſubjunxit *in ſanctos Quadraginta Martyres Sebaſtenos*, qui ſub Licinio paſſi ſunt: de quo vide Surium, & Acta Sanctorum die 9. Martii. Fabricius Bibl. Græc. lib. 5. affirmat, encomium iſtud haberi in Bibliotheca Concionatoria Combefiſii Tom. 8. illudque ipſum eſſe, de quo Lambecius lib. 4. pag 74. Verum fallitur vir doctus: nam Combefiſius & Lambecius loc. cit. non hunc laudant Ephræmi ſermonem, qui incipit, εἰκόνα μαρτυρικὴν ἁγιογράψαι βούλομαι, *Imaginem ſanctorum Martyrum deſcribere cupio*; ſed alterum *in omnes Chriſti Martyres, qui per totum terrarum orbem paſſi ſunt*, cujus initium: φαιδρὰ καὶ ἐπέραστος ὑπάρχει ἁγίοις καὶ ἀνθρώποις, *Illuſtris & peramabilis eſt ſemper Angelis atque hominibus*: de quo vide editione m Voſſianam Colonienſem Tom. 3. pag. 740. & Romanam Tom. 3. p. 240. Græcam Oxonienſem pag. 411. & Græco-Latinam hoc Tom. 2. pag. 306. Primus autem ille in ſanctos Quadraginta Martyres Sebaſtenos, a Voſſio primum Latine editus eſt Tom. 3. pag. 230. & a nobis Græce & Latine hoc Tom. pag. 341. ex ms. cod. Vat. 679. pag. 34. Ephræmum vero eſſe hujus ſermonis Auctorem, perſpicuum fit, non modo ex iis, quæ ſupra de encomio in S. Baſilium notavi; ſed etiam ex ſequentibus verbis, quibus Syrus doctor & nomen ſuum exprimit, & quas antea promiſerat iſtorum martyrum laudes, ſe aggredi ſignificat. *Non enim*, inquit, pag. 341. *oblitus ſum mei promiſſi, quo vobis de egregiis pollicitus ſum victoribns, quando ea quæ ſancti ac fidelis ſunt Baſilii, electi viri Dei, enarrabam.* Et pag. 355. *Intercedite o Triumphatores Chriſti pro minimo ac miſerabili Ephræm, ut miſericordiam inveniam, Chriſtique gratia ſalvus fiam.*

Id ſcribendi genus, encomia videlicet in Sanctos texendi, Ephræmo familiare fuit. Nam in ejus vita, præter laudes Baſilii Magni & Martyrum Sebaſtenorum, de quibus ſupra dictum eſt, ſcripſiſſe etiam dicitur *de S. Jacobo Niſibeno*: *de Martyribus Niſibenis*; *de Martyribus Edeſſenis Samona, & Guria, & Abibo*: *de omnibus Chriſti Martyribus*: denique *de Edeſſenorum laudibus*, qui fortiter Juliano Imperatori reſtiterunt: Tom. 1. Bibl. Orient pag. 50. Philoxenus in libro *de uno ex Trinitate incarnato & paſſo*, citat fragmentum ex encomio S. Ephræmi in *Julianum Sabam*, Tom cit. pag. 56. & ex libro *de Martyribus Niſibenis*, ibid. Exſtat autem ſermo Ephræmianus *de Juliano monacho Græcè*, in cod. ms. Otthoboniano 1. pag 381. & Medic. Laurentiano 67. & 68. Initium: ἔτος ὁ ἄριστος τῶν ἀσκητῶν: *Arabice* Tom. 1. Bibl. Orient. pag 154. Incipit: ﻫﺬا ﻫﻮ ﺍﻟﻔﺎﺿﻞ ﺍﻟﻤﺤﺒﻮﺏ ﺍﻣﻴﺮ *Latine* demum prodiit per Voſſium To 3. pag. 264. Initium: *Optimus hic atque fortiſſimus inter pietatis pugiles.*

Habentur præterea *Græce* ſermones Ephræmiani *de Abraamio & Maria ejus nepte*: ἀδελφοί μου βούλομαι ὑμῖν διηγήσασθαι. *In Patres qui temporibus ſnis conſummati ſunt*, τὴν καρδίαν μου ἀλγῶ. Alius *in eoſdem*: ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. *In eos qui in Chriſto obdormierunt*, τί τοῦτο σήμερον. *In fratrem defunctum*, ὅταν ἀποταλῇ ἄγγελος. *In eos qui valedixerunt*, ὡς ὁ θεῖος νόμος. *In omnes Chriſti Martyres*, φαιδρὰ καὶ ἐπέραστος. *De laudibus ſanctorum Martyrum*. ἀσύνετος ἀμαθῆς. *In mulierem peccatricem & Phariſæum*, πολλῶν ὄντων. *In ſanctam Paraſceven, & in Latronem*, πρώην Γεβέννας *In SS. Petrum & Paulum Apoſtolos*, χαίρετε Χερσοῦ. Item in Sanctos veteris Teſtamenti videlicet, *in Noe, & de continentia*, ἀλλ' ἐπειδὴ ἁλίσκονταί τινες. *In Lot, & de ſecuritate*, ἐπειδὴ οἱ φιλήδονοι.

In

In Abraham & Isaac, ἀποικίζει ὁ θεὸς. *De laudibus Joseph Patriarchæ*, ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ. *In Eliam prophetam*, & *in viduam Sareptanam*. ἡσυχίαν δότε. *In Danielem & tres pueros*. φέρε δή. Vossius Latinè edidit sermones Ephræmi, I. *In Jonam prophetam*, & de pœnitentia Ninivitarum, Init. *Jonas hebræus*. II. De laudibus sanctissimæ Virginis Deiparæ Mariæ, *Inviolata, integra*. III. Lamentationes ejusdem super passione Domini: *Stans juxta Crucem*. Demum *Arabice* habentur, I. Sermo *de muliere peccatrice*, Initium: ܐܚܐ ܐܢܫ̈ܐ ܩܕ̈ܝܫ̈ܐ ܘܚܙ̈ܝܢ ܐܝܟ ܣܓ̈ܝ ܚܣ̈ܕܗ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܚܛ̈ܝ̈ܐ *Fratres, audite, & videte, quanta sit Domini nostri Jesu erga peccatores dilectio* II. De Elia propheta, ܪܒ ܗܘ ܕܕܚܠ ܠܫܡܝܐ ܘܠܐ ܫܠܛ ܒܗ *magnus est qui timorem Dei possidet*.

Tillemontius in notis ad scripta Ephræmi, Tom. 8. pag. 757., indigna sancto doctore, adeoque spuria existimat, quæcumque nomen ejus præ se ferunt, *de Noe*, *de Abraham*, *de Lot*, *de Joseph*, *de Daniele*, *de Jona*, & *de Elia*. Eandem censuram fert in sermonem *de Transfiguratione Domini*, quem Ephræmo Antiocheno Patriarchæ potius adjudicat; & in sermones *de Passione Domini*, *de Cruce*, *de laudibus & threnis B. Virginis Mariæ*, *deque muliere peccatrice*: Elogium enim B. Virginis Deiparæ, ad monachum quendam Hierosolymitarum refert: cætera verò omnia, ab Ephræmi stylo prorsus abhorrere affirmat. Multis verbis opus non est, ut ostendatur, quàm immerito Tillemontius laudatos Ephræmi sermones rejiciat, quos in vetustissimis codicibus mss. *Græcis*, *Arabicis*, *Slavonicis* reperiri jam monui. Confer Tomum Secundum ac Tertium Syriaca Ephræmi scripta conplectentes, & plura deprehendes eorum quæ supra memorata sunt, in Syriaco textu repræsentari, quæ Græcus Interpres in compendium redigenda esse censuit.

Casimirus Oudinus Tom. 1. de Scriptor. Eccles. ex Lambecio lib. 5. Bibliothecæ Cæsareæ Vindobonensis pag. 143. observat, A Homiliam S. Ephræm *in mulierem Peccatricem*, quæ a nobis hoc Tom. pag. 297. edita est, mutilam esse & mancam. „ Exstat, *inquit*, hæc homilia etiam in cod. „ ms. Theologico Græco CXVI. num. 9. „ ut lib. 4. horum commentariorum pag. „ 69. videre est. Sed integris fere duobus „ foliis in principio mutila, incipitque ibi „ perperam ab his verbis, πολλῶν ὄντων „ ὁσίων καὶ ἀξίων τοῦ θεοῦ &c. Æque imperfecta eadem quoque exstat oratio inter „ opera S. Ephræm a Gerardo Vossio Tungrensi Præposito Latine edita, editionis „ Colonienſis Quentelianæ Tom. 3. pag. „ 711. ubi incipit hoc modo. *Inter multos* „ *viros sanctos & dignos Dei &c.* In hoc „ autem posteriori codice ms. Cæsareo non „ legitur simpliciter, πολλῶν ὄντων &c. Sed „ πολλῶν τίνων ὄντων: ita videlicet ut per „ insertam τίνων particulam, clare significetur verba illa non esse istius homiliæ „ principium: sed epilogum, sive clausulam simul exordii, & nexionem ejus cum „ ipsa subsequenti tractatione propositi thematis. „ Hæc eadem homilia, uti *Latine* per Vossium, *Græcè* in edit. Oxonienſi pag 405. & *Græco Latine* in nostra editione hoc Tom. 2 pag. 297. prodiit: sic habetur in mss. codicibus Græcis Vaticanis 438. 562. 564. 1216. 1633. 1641. Palat. 364. Basilianis 13. 87. Barberinis 248. 249. Ambrosian. 4. Passion. serm. 122. Quamobrem Lambecio quidem & Oudino libenter concedo, mancam hanc esse & mutilam homiliam: quod postea collatione cum Syriaco textu facta clarius demonstrabitur: verum eam *integris duobus foliis in principio mutilam esse*, *ibique perperam ab iis verbis incipere* πολλῶν ὄντων; id vero constanter nego: quidquid de codice Cæsaræo dicatur, cujus initium, πολλῶν τίνων ὄντων: nam a veri specie abhorret, codices omnes Græcos quotquot in Græcia inventi sunt, & in Europa servantur, ab uno eodemque exemplari descriptos fuisse, ex quo integra duo excidérint folia: nec vel unum nobis exemplar superfuisse, quod sacrilegam lacerantis manum evaserit. Quum igitur Græca exemplaria omnia adamussim conveniant, indicio est,

est, ita Græcum Interpretem ab initio ver- A tisse, quemadmodum in codicibus nostris legitur. Argumentum autem illud ex inserta in Cæsareo codice τοίνυν particula desumtum, adeo leve est, ut manuscriptorum omnium codicum fidem convellere non debeat. Hæc scilicet, & similia particularum, & integrarum etiam periodorum additamenta in amanuensium inscitiam vel incuriam sunt conjicienda.

Syriaca Ephræmi *in mulierem peccatricem* homilia integra prodit Tom. 3. pag. 387. Initium : ܐܝܟ ܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܘܐܠܗܐ ܕܟܠ ܒܪܢܫܐ ܘܐܠܗܐ ܕܟܠ ܐܢܫܐ ܘܒܪ ܐܢܫܐ ܕܟܠ ܐܠܗܐ *Magne medice, qui dolores & morbos humilis Adæ posterorum generis curatum advenisti, per effusas gratiæ tuæ miserationes*. Est autem quarta inter Paræneticos sancti Doctoris sermones, qui de *Pœnitentia* inscribuntur. Desinit p. 412. in hæc verba: ܐܦ ܐܢܬ ܗܟܝܠ ܥܒܕ ܠܡܪܝ ܕܟܠ ܒܪܢܫܐ ܘܐܠܗܐ ܕܟܠ ܐܢܫܐ ܘܒܪ ܐܢܫܐ ܕܟܠ ܐܠܗܐ ܘܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝ ܕܟܠ ܒܪܢܫܐ ܘܐܠܗܐ ܕܟܠ ܐܢܫܐ ܘܒܪ ܐܢܫܐ ܕܟܠ ܐܠܗܐ ܘܐܦ ܐܢܬ ܗܘ

convertendum ſuſcipiunt, neque verbis neque ſententiis ubique inhæreant, ſed excerpta quædam deſcribentes, & novum quodammodo opus ipſi procudentes, non vereantur tamen ſub antiqui Auctoris nomine illud venditare. Quæcumque igitur ad nos hujuſmodi ſcripta perveniunt, poſt ſeculum duodecimum elucubrata, perinde ſe habere exiſtimanda ſunt, ac ſi nullam prorſus fidem mereantur, niſi ad autographum collata, perſpicuum fiat, illa cum Græco vel Syriaco textu convenire. Hunc in cenſum refero ſermones omnes Arabicos (exceptis illis duobus ſupra quinquaginta, jam olim è Græco converſis, de quibus Tom. 1. Bibl. Orient. a pag. 150. ad pag. 156.) qui Ephræmi nomen præferunt in codicibus noſtris Vaticanis.

Horum in numerum merito referuntur ſequentes ſermones, qui in cod. Beroœenſi 1. repræſentantur: videlicet, primo Sermo, cui titulus pag. 210. ... *Sermo ſancti Ephræm de morte, peccato & de pœntentia*. Initium. ...

„ Audite fratres: melius eſt mori, quàm in „ peccato vivere. Præſtat, arborem præcidi, „ quàm aridam manere. Optabilius eſt in„ firmo mori, quàm morbo torqueri. „ Hic, ut vides, nihil Ephræmo dignum: ſed opus videtur a recentiore quodam Jacobita conſarcinatum ex diverſis antiquorum Patrum male intellectis adhortationibus: quum enim totum ſermonem Arabicè ad populum dirigat, Syriacis identidem utitur auctoritatibus Scripturæ, Syrorumque Doctorum, quas ſtatim in Arabicum idioma convertit. Sic pag. 211. ex Pſalmo recitat. ...

„ Unum petii a Domino, & hoc requiro, „ ut habitem in domo ejus cunctis diebus vi„ tæ meæ. Et p. 212. ex Jacobo Sarugenſi. ...

„ Siquis a pane jejunans, verbo peccet, „ quid, quæſo, proficit? Ædificat enim, „ & deſtruit, & mercedem amittit. Jeju„ nans ille quidem, juſtificatur: ſed verba „ inique proferens, juſtitiam corrumpit. „ Venter quidem vacuus eſt. verum odor „ fœtet, nec Deo acceptus eſt.„ Ibidem ex Balæo Syro ſcriptore hoc teſtimonium profert: ...

„ Non eſt nobis a cibo jejunandum, & „ orandum: ſed ab ira & furore nos ipſos „ cohibeamus: & ſic mundum erit noſtrum „ jejunium, ita ut regno cæleſti digni efficia„ mur.„ Claudit denique hunc ſermonem, Sanctos invocans, quos inter, auctor Jacobita, hæreticos ſectæ ſuæ propugnatores recenſet, in hæc verba: ...

„ Detque vobis, oro, finem perfectum „ precibus Matris lucis & vitæ, domi„ næ Mariæ Dei genitricis: & orationi„ bus ſancti Ephræm Syri, & domini no„ ſtri ſancti Barſumæ, ferro induti: & „ ſancti Abæi, & ſancti Sabæi, & ſancti „ Abchai, & ſancti Sabbatii, & ſancti „ Dometii, & ſancti Theodoti, preci„ bus quinque millium & quingento„ rum ſanctorum, qui unà cum ſancto

„ Abæo

„ Abæo, Martyrum diademate in monte
„ Cyri coronati ſunt: & precibus ſancto-
„ rum Petri & Pauli, & Sancti Joannis
„ Baptiſtæ.

Secundo, Sermo, cui titulus pag. 222. ܡܡܡܪܐ ܥܠ ܡܪܢ ܡܪܝ ܐܠܝܐ ܢܒܝܐ ܘܐܣܪ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܗܘ ܕܥܒܕ ܐܝܟ ܕܐܣܪ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ. „ Sermo à S. religioſo Ephræmo habitus
„ in Eliam prophetam, quum cælum &
„ terram ligavit: „ ideſt, quum precibus
ſuis pluviam cohibuit, ne Samaritanas ter-
ras irrigaret. Initium: ܡܐ ܕܡܫܬܥܐ ܥܠ ܓܒܝܐ ܕܟܪܡܠ ܘܥܠ ܛܘܪܐ ܕܫܡܪܘܢ. ܗܐ ܡܫܬܥܐ ܥܠ ܓܒܝܐ ܕܟܪܡܠ ܘܥܠ ܛܘܪܐ ܕܫܡܪܘܢ. „ Explicit hiſtoria Eliæ prophetæ, deſcri-
„ pta manu humilis Ephræmi, qui nomi-
„ ne tenus eſt metropolita regionis Gar-
„ garenſium.

Quis non videt hæc omnia nebulonis Jacobitæ fœtum eſſe? Idem factum cernimus in commentariis, quæ Ephræmo tribuuntur, in *Geneſim & Exodum*. Quum enim ſanctus Doctor illa Syriace compoſuiſſet, uti prodiere Tom. 1. & ab antiquis Syrorum doctoribus citantur; eadem in Arabicum ſermonem recentiores Interpretes convertere volentes, tot ac tanta de ſuo addidere, ut præter Ephræmi nomen & aliquot ſententias, nihil ſit quod cum illo opere conſentiat. Exſtant hæc Arabica commentaria in cod. ms. Arabico LXXV. de quo Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 629. & inter mss. codices Bodlejanæ cod. 5820. in mss. codd. Orientalibus Roberti Huntingtoni cod. 74. *Arabice literis Syriacis*. Item inter mss. codd. Eccleſiarum Hiberniæ, codd. 1251. 1252. in mss. Theologicis Narciſſi Dublinenſis Archiepiſcopi cod. 9. & cod. 10.

Inter laudatæ Bodlejanæ Bibliothecæ mss. codices exſtat ſermo inſcriptus: *Mar Ephræmi ſermo, ſeu homilia de S. Palkido, ejuſque uxore & duobus filiis*, Syriace in 8. Suſpectus eſt mihi, non ſecus ac alter Arabicus *de SS. Petro & Paulo*, de quo Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 156. nam, præter quam quod hujus nominis Sanctus apud Græcos, & Syros non alius occurrit, nili *Placidus* ſeu *Euſtachins* cum uxore Theopiſta ac duobus filiis; quidquid recentiores Syri metro Ephræmitico in Eccleſia canunt, non eſſe ipſi Ephræmo adſcribendum, niſi hoc aliunde conſtet, jam notavi Tom. 1. Bibl Orient. pag. 60. §. *Porro falluntur*.

Non eſt tamen negandum, etiam gemmas aliquando inter quiſquilias latere. Sunt enim nonnulli codices mss. Arabici, vel Arabicis ſeu Syriacis literis manu recentiori deſcripti, in quibus genuini Ephræmiani ſermones inter ſpurios & apocryphos habentur. Cujuſmodi eſt ſermo ille, cui titulus in cod. Beroœenſi 1. pag. 186. ܡܡܡܪܐ ܥܠ ܡܪܢ ܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܕܥܠ ܬܘܒܬܐ. *Sermo ſancti Ephræmi de pœnitentia*. Et in cod. Arab. Vat. 46. pag. 65. ܡܡܠܐ ܕܥܠ ܬܘܒܬܐ. *Sermo pertinens ad pœnitentiam*. Idem ſermo quartum locum occupat in cod. ms. Arabico 8. de quo Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 150. & pag. 622. Incipit autem. ܐܠܗܝ ܡܠ ܕܒܠܡ ܐܫܬܐ ܡܠ ܗܘ ܫܢܝܬܐ ܐܦܪܝܡ ܕܫܒܚ ܐܠܗܐ ܒܦܘܡ ܐܦܪܝܡ ܗܘ ܕܫܒܚ ܐܠܗܐ ܒܦܘܡ ܐܦܪܝܡ ܡ

„ Venite fratres, & dilecti mei: grex A
„ electe in Christo domino nostro, signate
„ signaculo sacri baptismatis. Venite, & ser-
„ monem animabus vestris salutarem audite.
„ Venite, fratres, negotiemur, donec hæc
„ duret celebritas, & vitam acquiramus
„ æternam. Implete oculos vestros lacry-
„ mis, & coram Domino adeste cum fle-
„ tu & planctu. Si enim oculi lacrymis
„ impleantur, tunc cordà ad pœnitentiam B
„ & resipiscentiam confugient. „ Consonat cum Græco sermone, qui prodiit Tom. 1. pag. 28. Initium: δεῦτε ἀγαπητοί. Sed Arabica interpretatio concisior est, & usque ad illa verba producitur, quæ in Græco habentur Tom. cit. pag. 32. καταλιπόντες οὖν τὰ τῶν ἐθνῶν ἔργα, μὴ γραφώμεν πάλιν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ αὖτὰ πράξωμεν. „ Quapropter relictis gentilium operibus, C
„ non convertamur iterum retrorsum, ea-
„ demque agamus. „ Cætera, quæ usque ad pag. 40. Græcè leguntur, Arabicus Interpres omisit, eorumque loco epilogum composuit, cujus initium pag. 188.

وهذا هي محاربة الهنوه
معي لئلا الهبدم. هل الهنوه
هو لجنة هي مراءي الهطل.
الهنوه حذفوه للاهطل

„ Fugite pugnam luxuriæ, & ne capiami-
„ ni oblectamentis voluptatum. Nam lu-
„ xuria est omnium satanæ retium pessi-
„ mum. Luxuria est hominis offendicu-
„ lum. „ Vides, quanta sit amanuensium licentia qui Arabicè aliquid exscribunt: aut enim sermones mutilant, aut ex suo cere- E
bro confingunt.

In glorioſissimam Virginem Dei genitricem Mariam nonnullæ Ephræmianæ laudes *Latine* exstant: Aliæ *Græce* tantum: plures denique *Syriace*.

Latinæ sunt, anonymo prisco Interprete, quas postea Lipomanus, Sùrius, & Vossius edidere: videlicet, I. De sanctissimæ Dei matris laudibus: Initium: *Intemerata prorsusque pura, Virgo Deipara*. Lipom. Tom. 8. pag. 10. Sur. Tom. 6. p. 1. Voss. Tom. 3. pag. 207. II. Oratio ad sanctissimam Dei genitricem. Init. *Immaculata, impolluta, incorrupta, pudica, Vir-*

go Dei sponsa, Domina nostra. Lipom. Tom. 8. pag. 11. Sur. Tom. 6. pag. 2. Voss. Tom. 3. pag. 210. III. Lamentatio sanctissimæ Dei genitricis prope Crucem stantis. Init *Stans apud crucem purissima Virgo, Salvatoremque in ligno suspensum suspiciens*. Lipom. Tom. 8. pag. 14. Sur. Tom. 7. pag. 205. Voss. Tom. 3. pag. 198. Ex quibus autem codicibus Græcis an Syriacis hæ primum Precationes in Latinum conversæ fuerint, mihi non constat: neque illas Syriace, vel Græce reperire potui in tot ac tantis manuscriptis, quos in priori tomo & in hoc secundo recensui.

Liber Thocaræ seu Thecaræ monachi continet *Precationes octo ad Deum, & undecim ad B. Virginem*, quæ ex S. Ephræmi scriptis dicuntur collectæ. Eæ in codicibus Coislin. 312. a fol. 310. & Vatic. 1190. a fol. 1117. repræsentantur: suntque a nobis recensitæ in Prolegomenis ad priorem Tomum pag 136. & seq.

In codice Syriaco Nitriensi VII. qui anno Græcorum 834. Christi 523. est exaratus, inter Hymnos Ephræmianos DLII. de Ecclesia, tres exstant num. 35. 36. 37. qui Hevæ & Mariæ comparationem continent. Initium: لاولي
حوهما لاولي حوهما
مريم والهمتهما
حوهما: مثل حدا
ولهما. لمثل ونمهما

„ Ambæ sine noxa, ambæ simplices,
„ Maria & Heva, altera cum altera con-
„ feratur: Altera mortis nostræ causa fuit,
„ vitæ altera. „ Prodiere conjunctim To. 2. Syr. Lat. pag. 327.

Codex Nitriensis VIII. anno Græcorum 863. Christi 551. exaratus, quot de Christi nativitate sermones complectitur, tot habet de B. Mariæ Virginis laudibus cantica. Initium: وقد مهما سبوم
موم لهلحا قولا ولحما
وحو راهبالقدم هلكموه
قوهم حلوما حدوا.
حالحا لا مهمي ملبوا
لحدهما حو حالحو.

„ Gratissimus multoque jucundissimus ac-

„ cidit, Domine, Regibus, Sacerdotibus ac
„ Prophetis hodiernus dies : ipsorum si-
„ quidem prædictiones re præstitit, idem-
„ que confirmavit. Virgo Emmanuelem ho-
„ die in oppido Bethlehem peperit.„ Edi-
ti sunt Tom. 2. Syr. Lat. a pag. 396.

Et de his quidem sancti Ephræmi in Beatissimam Virginem Syriacis sermonibus, nemo, ut arbitror, dubium movebit : omnes enim Ephræmi stylo, ingenio, ætati consonant : idque sexti ineuntis christiani sæculi veneranda codicum manuscriptorum antiquitas confirmat : præterquam quod iidem de nativitate Christi sermones a Philoxeno Episcopo Hierapolitano citantur, qui circa annum Christi 512. scribebat. Vide Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 56.

Ejusdem germanitatis esse videntur Syriaci sermones *de B. Virgine*, *de sanctis Martyribus*, *de Pœnitentia*, *de Defunctis*, *deque nonnullis anni solemnitatibus*, qui in cod. Syr. Vat. X. pag. 122. hoc titulo prænotantur. ܡܫܚܠܐ ܘܡܐܡܪܐ ܕܫܒܚܐ ܘܣܗܕܐ ܕܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܦܪܫܓ ܕܫܒܚ̈ܐ ܘܣܗ̈ܕ̈ܐ ܕܫܒ̈

„ ſurrectione, & de aſcenſione : præterea
„ de Martyribus, de Pœnitentia, & de
„ Defunctis : effecitque, ut Virgines illæ
„ ad Eccleſiam convenirent cunctis Domi-
„ ni ſolemnitatibus & Martyrum celebri-
„ tatibus atque diebus Dominicis. „ Scalas itaque hujuſmodi, ſeu Hymnos Ephræmianos de Dominicis myſteriis, de B. Virgine, de Martyribus, de Pœnitentia, deque Defunctis, quales in noſtro cod. Syr. Vat. X. deſcribuntur, pro genuinis haberi debere, Græcorum Syrorumque ſcriptorum teſtimonium convincit.

In eodem cod. Syr. Vat. X. pag. 40. inque omnibus Syrorum Jacobitarum Horologiis, ſeu officiis Ferialibus, tàm impreſſis, quàm manuſcriptis, *Ephræmiani hymni heptaſyllabi* exhibentur ejuſdem argumenti ac *Scalæ*, de quibus ſuprà : videlicet, *de B. Virgine*, *de Martyribus*, *de Pœnitentia*, *de Defunctis*. Horum primus p. 40. incipit : ܕܒܚܘܕܗ ܕܐܒܐ ܕܦܪܫ ܘܕܫܪܐ *Qui in ſinu Patris lates*. Sunt autem duodeviginti : quos antecedunt alii 60. auctore Jacobo Sarugenſi, & ſequuntur alii 7. qui Balæi nomen præſeferunt. Longus eſſem, ſi quotquot de B. Virgine, vel ſanctis Martyribus cantica ſeu carmina in eccleſiaſticis Syrorum libris occurrunt, de iis diſputationem hic inſtituere vellem, ſpuriorum ne, an genuinorum hymnorum in cenſum ſint referenda. Cæterum, quia non ſolum Græca in lucem edimus Ephræmi ſcripta, ſed etiam Syriaca ; de his quoque ſingillatim erit nobis ſuo loco diſſerendum.

Ex Bibliotheca Vaticana Idibus Febr. Anno Domini M. D C C XLIII.

EJUSDEM JOSEPHI SIMONII ASSEMANI

BIBLIOTHECÆ VATICANÆ PRIMI CUSTODIS

Ad Eñum ac Rñum Dominum

D. ANGELUM MARIAM QUIRINUM

S. R. E. CARD. BIBLIOTHECARIUM

In alterum Tomum Græcum & Latinum

OPERUM SANCTI EPHRAEM SYRI EPISTOLA.

I cui mirum videatur, tres Sermonum Ephræmianorum Tomos Latine dumtaxat editos, decem annorum ſpatio à Cl. viro Gerardo Voſſio fuiſſe elaboratos: primum enim anno Chriſti 1589. in lucem emiſit; alterum anno 1593. ac tertium anno 1597. abſolvit: non minus forſan accidet mirum, decem integros mihi effluxiſſe annos, ut hunc alterum editionis Græco-Latinæ Tomum publici juris facerem: tot enim præterierunt anni, ex quo, Te annuente, Cardinalis ampliſſime, Tomum primum ſanctiſſimi Syrorum Doctoris ac Prophetæ è Græco Latine redditum, notiſque & Prolegomenis illuſtratum evulgavi. Verum, (quæ ſumma tua humanitas eſt,) in bonam, ut ſpero, partem accipies, ſi non ita celeriter, ut deſiderium erat tuum, hic Tomus in publicam lucem prodiit: mihi enim tarditatis, vel certi potius conſilii editionem iſtam uſque ad præſentem diem differendi, cauſa fuit duplex: Altera quidem, quod ipſe dum alterum ac tertium Tomum pararem, à Summo Pontifice Clemente XII., totius Maroniticæ nationis rogatu, in Syriam ob Eccleſiaſtica quædam negotia, quemadmodum Tibi per literas fuſius ſignificaveram, navigare juſſus, cæpta interrumpere coactus ſum; & adhuc in iis negotiis expediendis etiam poſt meum in Urbem regreſ-

regreſſum occupatus eſſem, niſi Sanctiſſimi Patris BENEDICTI XIV. ſapientia & auctoritas nodum ſolviſſet: cui proinde cùm ob alia multa mihi collata beneficia plurimum me debere profiteor, tum etiam quod ab ingrato cauſarum ſtrepitu, in quem volens nolens incideram, ad jucundiſſimum iſtum Vaticanum ſeceſſum me revocavit, ubi libris de more evolvendis totus incumberem. Altera vero, ut locus interim daretur eruditiſſimo ſane, doctrinarumque omnium & linguarum genere præſtantiſſimo, ſed decrepitæ ætatis viro Petro Benedicto, Syro Maronitæ, Societatis Jeſu, commiſſum ſibi agellum excolendi: Syriaca nimirum ille ſancti Ephræmi Opera in Latinum ſermonem convertenda, dum ego Græcis operam darem, ſuſceperat: quod quidem munus a Te ſibi demandatum quantalibet diligentia exequutus, ad exitum tamen perducere nequivit: binos enim Tomos qua majori potuit elegantia edidit: ſed quum tertium & ultimum curaret, laboribus & annis confectus optimus ſenex, fatis ceſſit, imperfectum opus relinquens. Hæc Tibi etiam, Eminentiſſime Princeps, mens fuerat, hoc conſilium, ut ſcilicet utrinque opus urgeretur, quo tam ſplendida & luculenta à Te decreta editio citius lucem adſpiceret. Nec ſtimuli defuere ad id ſtrenue naviterque exequendum. Excitabat enim utrumque ad incumbendum in traditum à Te ſibi penſum ſedulitas ac vigilantia illa pene incredibilis, qua videbamus Te noctu diuque non ceſſare commentarios varia eruditione refertos conſcribere, omneſque & ſingulas diſciplinas ſic animo complecti, ſic calamo verſare, ut niſi doctiſſimis Epiſtolis in lucem emiſſis nullæ fere Tibi ſive perfecta valetudine utenti, ſive etiam in lectulo ob ægrotationem decumbenti prætereant hebdomades. Exemplis itaque tuis exſtimulatus, poſtquam Vir ille clariſſimus, gentilium meorum decus & ornamentum, & vivere & ſcribere deſiit, nil cunctandum ratus ſum, ut hic poſt editos ab illo Tomos ſtatim ſuccederet.

Quid vero à me in hac editione præſtitum ſit, paucis nunc indicabo. Jam in mea ad Te Epiſtola Tomo priori præfixa lectores monueram, Oxonienſis à nobis Editionis ordinem idcirco ſervari, quod ex plurimis Græcorum codicum, qui in Vaticana & alibi exſtant, exemplaribus nullum nobis obtigerit, quod plane cum altero conveniat ſive in diſpoſitione ac numero Sermonum, ſive in omnimoda titulorum, verborum, ſententiarumque conformitate. Hoc ipſum cernimus etiam in Latinis Ephræmianorum operum verſionibus, quarum neque ordo, neque tituli, neque verba ut plurimum conſentiunt. Atque hanc ob cauſam quum prior Tomus duos ſupra triginta priores Editionis Oxonienſis Sermones complectatur, in hoc ſecundo Tomo, quos eadem Editio à Sermone trigeſimo primo uſque ad ultimum repræſentat, eodem ordine edendos cenſuimus. Verùm, ut aliquot inſuper ſermones, aut fragmenta alicubi in noſtra Editione adderemus, hæc nos ratio movit: quia nimirum lacunas

bene

bene multas, quæ in Oxonienſi occurrunt, ſupplere, & excerpta alia, quæ ab Eduardo Thuuaites illius Editionis curatore omiſſa ſunt, quæque ad edita opuſcula ſpectare videbantur, ex vetuſtiſſimorum manuſcriptorum fide addere neceſſarium duximus.

Hinc poſt Sermonem, cujus initium in Editione Oxonienſi pag. 347. & in hoc Tomo pag. 192. ἀδελφοί μȣ φολόχρισοι, ſubjungitur à nobis pag. 209. alter, qui incipit: ἀγαπητοὶ, μηδὲν ϖροθυμησώμεθα πλέον τῆς ἀνυποκρίτȣ ἀγάπης. Hunc Latine ediderat Ambroſius Camaldulenſis: Græcè autem habetur pag. 455. in eadem Edit. Oxonienſi, & in Codd. mss. Vaticano 1774. Palatino 17. 269. Cæſareo Vindobonenſi 31. 38. 144. Baſiliano 17. Barberino 31. & Slavonice Serm. 103. pag. 234. Eundem evulgavit Voſſius, ſed non eodem ordine, neque continuata oratione: quæ enim apud Ambroſium & in laudatis Codicibus uno tenore habentur, ea ſeparatim & in diverſis Tomis in Voſſiana Editione leguntur: nimirum Tomo 1. Editionis Romanæ pag. 11. circa medium, ab illis verbis: *Reliquum eſt igitur, fratres, ut nihil prius antiquiuſque caritatis poſſeſſione habeamus*. Tom. 1. pag. 14. *Et hæc quidem, ac his plura de caritate*. Tom. 3. pag. 201. in eo Sermone, cujus initium: *Omnis celebritas*, ab iis verbis: *nos vero parvi pariter ac magni, viri & feminæ, chriſtiano more feſta dominica celebremus*. Tom. 3. pag. 202. in eodem Sermone, ab iis verbis: *At quæ poſt eam revelanda ſunt, cujuſmodi?* Tom. 1. pag. 198. *Interrogarunt Chriſto dilecti auditores: commemora nobis & reliqua, ut audiamus*. Denique Tom. 1. pag. 201. *In unum ne omnes ſupplicium &c. Varia tormentorum eſſe loca, ex Evangelio novimus*. Eaſdem fere Interrogationes & Reſponſiones ſeparatim ab illo Sermone exhibent nobis alii Codices manuſcripti Græci: quas proinde tamquam paulo diverſas ab editis hoc Tomo pag, 192. 212. & 253. ex Cod. Vat. 438. evulgandas cenſuimus pag. 377.

Sermonem illum, cui titulus, *de morbo linguæ & pravis affectibus*, quique in Editione Oxonienſi pag. 398. prodiit, tamquam mancum & mutilum ſupplevimus ex aliis mss. Codicibus Græcis hoc Tomo pag. 279. Incipit: ἐσπαρμέναι εἰσὶν αἱ ἀναπαύσεις πᾶσαι ἐν πάσῃ ἀνθρωπότητι. *Diverſæ in cunctis hominibus ſparſæ reperiuntur cupiditates*. Eum Latine ediderant Petrus Franciſcus Zinus Serm. 5. edit. Venetæ 1574. fol. 21. & Voſſius To. 1. p. 103. Exſtat autem Syriace, ſed longe locupletior, in Cod. Nitrienſi V. pag. 236. hoc titulo prænotatus ܥܠ ܡܕܡܪ ܒܥܠ ܕܡ *De correptione*: Incipit: ܡܢ ܕܡܬܟܠ ܠܗ ܕܢܬܟܠ ܒܗ ܘܢܬܟܠ ܠܗ ܕܢܬܟܠ ܒܗ ܕܠܐ ܢܬܟܠ ܒܗ ܡܢ ܕܡܬܟܠ ܠܗ *Qui arguit, oportet, ut ipſe reprehenſione careat*. Quæ vero ex Græco tranſtulimus, incipiunt in laudato Codice Nitrienſi pag. 239. ab iis verbis: ܘܡ ܕܡ ܠܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܬܪܥܝܢ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ,, Omnes itaque in omnibus hominibus ſparſæ ſunt cupiditates, ut ,, unuſquiſque aliquod certamen habeat, in quo mentem exerceat. ,,

Quod

Quod argumento est, in Græcis etiam Codicibus neque dimidium hujus Sermonis exhiberi. Prodibit autem quamprimum Latine & Syriace in tertio Tomo, quem post cl. viri Petri Benedicti obitum, Stephanus Evodius, Apameæ in Syria Archiepiscopus, meus ex Sorore Nepos, jussu tuo, Princeps Eminentissime, adornandum suscepit.

Qui in Editione Oxoniensi pag. 419. *De Domina Sala* inscribitur, ad sanctum Ephræmum nullatenus pertinet, ut omnes norunt, sed ex Lausiacis Palladii desumtus est, quemadmodum & ipse Eduardus Thuuaites in notis observat. Hunc nos pag. 393 nequid ex Editione Oxoniensi desideretur, recudimus post illas Interrogationes & Responsiones, de quibus supra facta est mentio.

Fragmentum Sermonis, cujus initium in Editione Oxoniensi pag. 423. εἰς μάχην δυνατῶν, exstat in Sermone illo, qui incipit: πέρυσι μοι προσῆλθόν τινες, *Anno præterito ad me accessere quidam*. Hunc proinde integrum edimus pag. 411. ex codd. Vat. 441. & 442. & ex Codd. Alexandrinis 16. & 42.

Post fragmentum περὶ τοῦ ἐμφυσήματος, quod in Oxoniensi pag. 423. prodiit, alia quædam in Genesim subjungimus à pag. 323 ad pag. 326. ex Codd. Vaticanis 1520. 1657. & ex Cod. Alexandrino 7. Quin etiam excerpta addimus ex catenis Græcis in Scripturam, nimirum in Job, in Psalmum 93. in Transfigurationem Domini seu in Matthæum, & in nativitatem Domini, à pag. 424. ad pag. 427. quæ nobis suppeditarunt Codices Vaticani 251. 752. 1610. 1642. & Palatinus 230.

Sermonem *de octo cogitationibus* pag. 422. ex Cod. Cromuelliano imperfectum edidit Eduardus Thuuaites. Lacunas ejus supplemus hoc Tomo pag. 428. ex Cod. Vat. 375. & Palatino 91. simulque ostendimus, potiorem ejusdem Sermonis partem in illo contineri, qui *de Perfectione monachi* inscribitur, incipitque pag. 411. *Anno præterito*.

Testamentum Ephræmi, quod in Editione Oxoniensi pag. 365. Græce prodiit, cum Syriaco textu contulimus pag. 395. & variantes lectiones subjecimus pag. 433.

Denique post Sermonem, cui titulus περὶ πίστεως, initium, ὁ Κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ, qui postremum locum in Edit. Oxoniensi occupat, ut justam in molem hic Tomus excresceret, à pag. 341. nonnullos Sermones subjunximus, qui tamem ad editos ab Eduardo Thuuaites aliqua ratione pertinerent: cujusmodi est *Encomium in sanctos Quadraginta Martyres*, quod Ephræmus ipse auditoribus pollicitus fuerat, quum laudes S. Basilii Magni hoc Tomo pag. 289. texeret. Sermo insuper inscriptus *de morum perversitate*, qui pag. 183. inter Quinquaginta illos Photio laudatos quadragesimum octavum locum tenet, separatim, ut apud Vossium, sic in nostra editione pag. 368. iterum ex mss. Codicum fide editur.

Hæc

Hæc igitur in iſta editione ſupplenda eſſe, vel addenda judicavimus. Quam editionem ſi Tibi, Eminentiſſime Princeps, ut ſpero, & opto, non ingratam accidiſſe intellexero, aliis ſancti Ephræmi operibus, quæ Græcè nunquam prodierunt, in tertio ac poſtremo Tomo in lucem emittendis manum admovebo.

Ex Bibliotheca Vaticana Kalendis Martii Anno Domini MDCCXLIII.

SANCTI

Cajetan Sebastian Conca inu. Io: Baptista Sintes sculp.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΑΒΡΑΑΜΙΟΥ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΨΙΑΣ ΑΥΤΟΥ ΜΑΡΙΑΣ.

SANCTI PATRIS NOSTRI EPHRAEM SYRI

IN VITAM BEATI ABRAAMII, ET NEPTIS EJUS MARIÆ.

Ἄ ΔΕΛΦΟΙ' μϰ, βϰλομαι ὑμῖν διηγήσαϑαι πολιτείαν καλὴν καὶ τελείαν ἀνδρὸς ϑαυμαςοῦ, ἥντινα ἀρξάμενος ϰ ἐπιτελέσας ἐδοξάϑη. Δειλαὶ γὰρ ἰςορῆσαι τ ϑαυμαςὴν ϰ φαιδρὰν μαρτυρίαν τ εἰκόνος τ ϑεοφιλοῦς ἀρετῆς αὐτ. Ἰδοὺ γὰρ ἡ μὲν πολιτεία τοῦ ἀνδρὸς καλὴ ϰ τελεία, ἐγὼ δὲ ἀϑενὴς ϰαὶ ἰδιώτης· ϰαὶ ἡ μὲν εἰκὼν τ ἀρετῆς φαιδρὰ ϰαὶ ϑαυμαςὴ, τὰ δὲ χρώματα ςυγνὰ ϰαὶ φοβερά. Ἀλλ' ὅμως εἰ ϰαὶ ἀϑενὴς ὢν ϰ ἰδιώτης, πολλὰ λέγω, εἰ ϰ ἐπαξίως μὴ καταλαμβάνω τὸ τέλειον, διηγοῦμαι οἷός τε εἰμὶ, μὴ ἐπιϰρύψω φράσαι τὰ περὶ τ δευτέρου Ἀβραάμ, τοῦ αὐτοῦ ὅςις ἐγένετο ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν, ϰαὶ ἐπολιτεύσατο πολιτείαν ἐπὶ τ γῆς ἀγγελικὴν ϰαὶ οὐράνιον· ἐκτήσατο γὰρ ὡς ἀδάμας, ϰαὶ κατηξιώϑη τῆς ἐπουρανίου χάριτος. Ἐπειδὴ ἀπὸ νεότητος αὐτοῦ ἥγνισεν ἑαυτὸν ναὸν χωρεῖσαι τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ϰαὶ ἡτοίμασεν ἑαυτὸν σκεῦος ἅγιον, ἵνα ἐνοικήσῃ ὁ καλέσας Θεὸς ἐν αὐτῷ.

Οὗτος τοίνυν ὁ μακάριος γονεῖς εἶχε πλουσίους σφόδρα· ἠγάπων τε αὐτὸν ὑπὲρ μέτρον τ ἀνθρωπίνης φύσεως· ϰαὶ ἐμνηςεύσαντο αὐτὸν ἐν παιδόϑεν, προσδοκῶντες ἄγεσϑαι ἐν ἀξιώματι. Ὁ δὲ οὐϰ ἔϑελεν οὕτως. Ἀπὸ γὰρ νέας ἡλικίας τῆς ἐν-

RATRES mei, enarrare vobis volo pulchram perfectamque viri admirandi vitæ rationem: quam quidem ipse sic inchoavit, atque perfecit, ut gloriam promeruerit. Ceterum vereor admirabile atque illustre testimonium texere imaginis ejus Deo acceptæ virtutis. Ecce enim vita quidem ac conversatio viri bona & perfecta est: at ego infirmus & imperitus. Imago virtutis, luculenta & admiranda est: colores vero, tristes sunt ac horridi. Verumtamen quamvis imbecillis sim & imperitus sermone, perfectionemque illius digne comprehendere nequeam; tentabo tamen vel ex parte enarrare, qualiscumque sim, atque differere, licet insufficiens, de altero Abraamo, qui nostris exstitit temporibus, & angelicam cœlestemque vitam in terris duxit, possedit que patientiam, adamantis instar, & cœlestem meruit consequi gratiam. Et quoniam à juventute sua castum pudicumque se exhibuit, templum Spiritus sancti effectus est, & vas sanctum, ut in eo qui vocaverat ipsum Deus, suum domicilium habitationemque teneret.

Hic igitur beatus parentes habuit admodum divites: qui quum supra modum humanæ naturæ ipsum diligerent, desponsarunt ei puellam adhuc puero, exspectantes, ut ad dignitatem aliquam promoveretur. At hic longe aliter sentiens, ab ipsa mox ætate juvenili,

venili,eccleſias frequentare cœpit: & ſiquando ſacras Scripturas legi audiret, lubens aures accommodabat, & ſtudioſe in iis ſe exercebat, & meditabatur. Ceterum parentes ejus compellebant ipſum matrimonii vinculis obſtringi:quibus quum ille diu multumque obſtitiſſet, tandem tamen pudoris verecundia victus, acquieſcere ac conſentire cogitur. Celebratis ergo die ſeptimo nuptiis, ipſoque jam in thalamo cum ſponſa ſedente, ſubito tamquam lux quædam, divina gratia in corde ipſius refulſit: quam veluti ducem nactus atque ſequutus, illico domo exſiliens, e civitate egreſſus eſt. Duobus autem milliaribus procul inde cellulam quamdam vacuam invenit, in quam ingreſſus, magno ibi cum gaudio habitabat, lætoque corde Deum glorificabat.De quo ejus facto tam parentes ipſius,quàm cognati & vicini magno correpti ſunt ſtupore: egreſſique, beatum illum ubique requirebant. Quumque illum poſt decem & ſeptem dies in ea cella preces ad Deum fundentem inveniſſent, ad ejus aſpectum valde obſtupuerunt.Beatus autem ad eos: Quid, inquit,admiramini? Deum potius benigniſſimum collaudate, qui me a cœno iniquitatum mearum eripuit; & pro me orate,ut in finem uſque vitæ, jugum hoc,quod me licet indignum ſubire voluit Dominus, valeam ſuſtinere, vitamque meam beneplacitam ſecundum ipſius voluntatem inſtituere. Cui quum reſpondiſſent, Amen; hortatus ac deprecatus eſt ipſos, ne ſæpius ei moleſtiam prætextu viſitationis inferrent: tum oſtium cellulæ obſtruxit, ſeque ipſum intus recluſit, minima feneſtella relicta,per quam cibum acciperet. Illuſtrataque eſt mens ejus divina gratia, qua in dies in optimo vitæ inſtituto proficiebat, continentiamque magnam poſſidebat, ac vigiliis, planctui, humilitati atque caritati vacabat. Quumque ubivis locorum fama ejus percrebeſceret, cuncti audientes, ad eum viſendum, & ut ab eo juvarentur, undique confluebant. Datus enim eidem a Deo fuerat ſermo ſapientiæ & intelligentiæ: eratque opinio ac fama de ipſo inter parentes, lucidiſſimi luminaris inſtar refulgens. Accidit autem poſt decem annos a tempore renunciationis ſuæ, ut parentes ejus ex hac vita migrarent, quum magnam auri vim opeſque ei reliquiſſent. At ille rogavit amicum quemdam ſibi fidum, ut univerſa quæ ſibi obtigerant, in pauperes & orphanos diſtribueret, ne per ea ab orationibus avocaretur impediretur que. Quibus ſic actis, tranquilla mente, vacuoque curis animo remanſit. Illud quippe beati viri erat ſtudium, ut mentem nullis rebus terrenis obſtrictam haberet: atque ideo nihil ſuper terram, præter ſagum unum,

A συνηλικίαις ἐσχόλαζε, καὶ τῶν θείων Γραφῶν ἡδέως ἤκουε καὶ σὺν θυμῷ ἐμελέτα ἐν αὐταῖς. Οἱ γονεῖς ἀναγκάζον τῷ γάμῳ προσομιλῆσαι. αὐτὸς δὲ οὐχ ὅτως ἐβούλετο. συνοχληθεὶς δὲ πλειάκις ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ πολλῆς αἰδοῦς συνεχέθη. Καὶ γινομένων τῶν γάμων τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ, καθημένου αὐτοῦ ἐν τῷ παστῷ μετὰ τῆς νύμφης, ἀφνιδίως, ὥσπερ τι φῶς, ἔλαμψεν ἡ χάρις εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ. ἀποπηδήσας δὲ τοῦ οἴκου ἐξῆλθε. τύπος δὲ ὁδηγοῦ ἐγένετο αὐτῷ ὁ φῶς ἐκεῖνο. ᾧ κατακολουθῶν ἐξῆλθε τῆς πόλεως, καὶ ἀπὸ μιλίων δύο ἀρῶν κελλίον χολάζον, εἰσελθὼν ἥκησεν ἐν αὐτῷ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, καὶ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ, δοξάζων τὸν Θεόν. Ἔκστασις δὲ ἔλαβε τοὺς γονεῖς αὐτοῦ σὺν τοῖς συγγενέσιν αὐτῶν περὶ τοῦ γεγονότος. Καὶ ἐξελθόντες πανταχοῦ, ἐζήτουν τὸν μακάριον. μετὰ δὲ ἡμέρας δέκα ἑπτὰ εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ κελλίῳ προσευχόμενον τῷ Θεῷ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐθαύμασαν. Ὁ δὲ μακάριος εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί θαυμάζετε; δοξάσατε μᾶλλον τὸν Θεὸν, τὸν φιλάνθρωπον, τὸν ῥυσάμενόν με ἀπὸ τοῦ βορβόρου τῶν ἀνομιῶν μου, καὶ εὔξασθε περὶ ἐμοῦ, ἵνα ἕως τέλους βαστάσω τὸν ζυγὸν, ὃν ὁ Κύριος κατηξίωσέ με ὑπελθεῖν τὸν ἀνάξιον, πολιτευσάμενός τε κατ' τὸ αὐτοῦ θέλημα ποιήσῃ εἰς ἐμέ. Οἱ δὲ ἀπειθέντες εἶπον· ἀμήν. Παρακάλεσέ τε αὐτούς, ἵνα μὴ συνεχῶς ὀχλῶσιν αὐτόν. καὶ ἀναῤῥάξας τὴν θύραν, ἔκλεισε καθ' αὐτοῦ, ἐάσας θυρίδα μικρὰν μόνην, δι' ἧς τὴν τροφὴν ἐδέχετο. Ἐφωτίσθη δὲ ἡ διάνοια αὐτοῦ ἕως τοῦ χάους, καὶ ἦν προκόπτων ἐν τῇ καλλίστῃ αὐτοῦ πολιτείᾳ, ἐγκράτειαν μεγάλην ἐκτήσατο, ἀγρυπνίαν τε καὶ κλαυθμὸν, ταπεινοφροσύνην καὶ ἀγάπην. Φήμη δὲ διέδραμεν περὶ αὐτοῦ πανταχοῦ, καὶ πάντες ἀκούσαντες ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν θεάσασθαι αὐτὸν ἅμα καὶ ὠφεληθῆναι. ἐδόθη γὰρ αὐτῷ λόγος σοφίας καὶ συνέσεως, καὶ ἦν ἡ περὶ αὐτοῦ ἀκοή τε καὶ φήμη, καθάπερ φωστὴρ φωτεινὸς, σὺν τοῖς γονεῦσιν αὐτοῦ. Ἐτελεύτησαν δὲ οἱ γενεῖς αὐτοῦ μετὰ ἔτη δέκα τὸν αὐτὸν ἀποτάξασθαι, ἀφέντες αὐτῷ χρήματα καὶ χρυσίον πολύ. Ὁ δὲ παρεκάλεσέ τινα γνήσιον αὐτοῦ φίλον, ἐπὶ τῷ διαδοῦναι αὐτὰ πτωχοῖς τε καὶ ὀρφανοῖς πρὸς τὸ μὴ ἐμποδισθῆναι αὐτὸν ἀπὸ τῆς προσευχῆς. καὶ ὅτως ποιήσας ἔμεινεν ἀμέριμνος. Αὕτη γὰρ ἦν ἡ σπουδὴ τοῦ μακαρίου, ὅπως μὴ δεσμωθῇ ἡ διάνοια αὐτοῦ ἔν τινι γηΐνῳ πράγματι, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ γῆς οὐδὲν ἐκτήσατο πλὴν σαγίου ἑνὸς

καὶ

καὶ τειχίνᾳ ὁμοίως ἄφῃ ἐφόρει· καὶ καυκίον ᾧ ἐν ἐκέκτητο, ὃν ᾧ ἐχέυετο. Μετὰ ᾧ πάντων τύτων ἐκτήσατο ταπεινοφροσύνῃ ὑπέρμετρον, καὶ ἀγάπῃ ὁμόῤῥοπον πρὸς πάντας· ὃ προετίμησε πλούσιον πτωχῦ, ὔτε μᾶλλον ἄρχοντα ἀρχομένῳ, ἀλλὰ πάντας ὁμοίως ἐτίμα. Οὐκ ἔλαβε πρόσωπον ἀνθρώπῳ, ὔτε ἐπετίμησέ ποτέ τινι ἰταμῶς, ἀλλ' ἦν ὁ λόγος αὐτῦ ἅλατι ἡρτυμένος μετ' ἀγάπης καὶ πραότητος. Τίς γὰρ ἀκούων τῆς καλλίστης αὐτῦ ἀποκρίσεως, ἐκορέννυτό ποτε τῆς ἐκ τῦ λόγυ αὐτῦ γλυκύτητος; Ἢ τίς θεωρῶν τὸ τίμιον καὶ ἀγγελοειδὲς πρόσωπόν ποτε ἐνεπίμπλατο; Εἰς πάντα ᾧ τὸν χρόνον τῆς ἀσκήσεως αὐτῦ, οὐκ ἤλαξε τὸν κανόνα, ἐπὶ πεντήκοντα χρόνων ἀσκήσας μετ' πάσης προθυμίας· ἀλλὰ ᾧ τῷ ἄπειρον προθυμίαν καὶ τὸν ἀγάπῳ, ἣν εἶχε πρὸς τὸν Χριστόν, ὥσπερ ὀλίγας ἡμέρας ἐλογίσθησαν αὐτῷ ἅπας ὁ χρόνος, καὶ ἀκόρεστος αὐτῷ ἐφάνη πᾶσα ἡ πολιτεία τῆς ἀσκήσεως.

Ἦν ᾧ ἐν τῇ πλησιοχῇ ἀπὸ τὸν πόλιν χωρίον μέγα σφόδρα, ἐν ᾧ ὑπῆρχον πάντες Ἕλληνες ἀπὸ μικρῦ ἕως μεγάλυ αὐτῶν. Οὓς ᾧ ἴσχυσεν ἐπιστρέψαι αὖθις, καίτοι πολλῶν καταξάντων Πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων ἀπὸ τῆς Ἐπισκόπυ τῆς ἐκείσε· ὅμως οὓς ᾧ ἴσχυσεν αὐτὸς ἐπιστρέψαι ἀπὸ τῆς εἰδωλομανίας· ἀνεχώρυν τε πάντες ἄπρακτοι, μὴ δυνάμενοι ὑπενεγκεῖν τὴν θλῖψιν τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐφεστώσης διωγμῦ. καὶ μοναχῶν ᾧ πλῆθος καὶ ἅπαξ, καὶ δὶς ἐπέῤῥιψαν αὐτοῖς, μηδὲν ἀνύσαντες πλέον εἰς τὸν τύτων ἐπιστροφήν. Μιᾷ ᾧ τῶν ἡμερῶν καθεζομένυ τῆς Ἐπισκόπυ, Φρόντος τῆς κλήρυ, εἶπε πρὸς αὐτὸς τῆς μακαρίυ μνησθεὶς ὁ ἐπίσκοπος· Οὐκ ἔγνω ἐγὼ ἐν τοῖς χρόνοις μυ τοιῦτον ἄνδρα τετελειωμένον, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν κεκοσμημένον ἐν πᾶσιν οἷσπερ ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς, ὡς τὸν Κύριν Ἀβραάμιον. ἀπεκρίθησαν ᾧ οἱ κληρικοὶ, καὶ εἶπον αὐτῷ· ὄντως δῆλός ἐστι τῆς Χριστῦ, καὶ τέλειος ἀσκητής. Ἔφη ᾧ πρὸς αὐτὸς ὁ Ἐπίσκοπος, Βύλομαι χειροτονῆσαι αὐτὸν εἰς τὸ τῶν Ἑλλήνων χωρίον. Ἀφ' ὧν γὰρ τῆς ὑπομονῆς αὐτῦ καὶ ἀγάπης δυνήσεται αὐτὸς ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἀναστὰς πᾶς χρῆμα σὺν τῷ κλήρῳ πᾶς ἐγίνετο πρὸς αὐτόν. ἐλθόντων ᾧ καὶ ἀσπασαμένων αὐτὸν, ἤρξατο πρὸς αὐτὸν ὁ Ἐπίσκοπος πρῶτ τὸ κώμης λέγειν, καὶ παρακαλεῖν αὐτὸν, ὅπως ἀπέλθῃ ἐκεῖ. Ὁ ᾧ ἀκύσας, θείλυπος ἐγένετο σφόδρα, καὶ φησι πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον· συγχώρησόν μοι, Πάτερ, κλαῦσαι τὰς ἀνομίας μυ· ἐγὼ

A unum,& tunicam unam cilicinam, quam geſtabat, unumque catinum,ex quo edere ac bibere conſueverat, poſſidebat. Cum his vero omnibus humilitatem ſupra modum, & caritatem erga omnes parem ſibi vindicabat.Non divites pauperibus in honore præferebat, nec principem ſubdito; verum omnes æqualiter citra perſonarum acceptionem honorabat. Neque interdum quemquam durius increpabat; ſed erat ſermo ipſius ſale caritatis &
B manſuetudinis conditus. Nam quis pulcherrimas ejus reſponſiones audiens, ſatiari aliquando dulcedine eloquiorum ipſius potuit? aut quis vultum ejus venerabilem, aſpectumque angelicum quandoque intuens, non magis accenſus fuit ad ſæpius eum videndum? Toto porro tempore religioſæ ipſius exercitationis, canonem ſeu regulam ſemel arreptam non mutavit, ſed quinquaginta annorum ſpatio in eodem vitæ tenore cum omni
C alacritate ſe exercuit. Propter nimium autem amorem ac deſiderium, quo in Chriſtum ferebatur, omne temporis illius ævum quaſi dies paucos reputabat, nullaque ſatietate religioſi inſtituti ſui capi unquam poterat.

Erat vero non longe a civitate illa vicus valde magnus ac ſpatioſus, in quo cunctì pariter pagani a minimo uſque ad maximum degebant: quos nullus plane con-
D vertere poterat, quamvis multi Presbyteri & Diaconi ab Epiſcopo illius loci conſtituti fuiſſent: nemo tamen illos ab idololatria avertere valuerat; ſed omnes, qui id tentabant, re infecta ab iis recedebant, ob graviſſimam afflictionis moleſtiam, qua ab illis premebantur. Quumque turba nihilominus monachorum ſemel atque iterum illos adire tentaſſet, nihil omnino ſuper eorum converſione profecerunt. Quadam ergo die Epiſcopus ſedens cum Clericis ſuis,
E beatiſſimi hujus viri memor, dixit ad eos: Talem ego virum cunctis temporibus meis non novi, ita in omni opere bono perfectum, omnibuſque exornatum virtutibus, quas Deus diligit, ſicuti domnum Abraamium. Clerici autem reſpondentes, vere illum Chriſti famulum, monachumque perfectum eſſe affirmabant. Ad quos Epiſcopus: Volo, inquit, eum ad hunc paganorum vicum ordinare Presbyterum: patientia ſi-
F quidem & caritate ſua illos ad Deum convertere poterit. Et conſurgens e veſtigio, una cum Clero ad cellulam ejus contendit: quo quum perveniſſent, eumque ſalutaſſent, cœpit mox Epiſcopus de vico cum illo agere, ipſumque hortari atque rogare, ut iſtuc proficiſceretur. Quo ille audito,vehementer contriſtatus, ait ad Epiſcopum: Permitte mihi, obſecro, Pater, ut meas iniquitates deplan-

gam; neque ejuſmodi negotium mihi homini imperfecto & infirmo imponas. Ad quem denuo Epiſcopus : Chriſti, inquit, gratia idoneus es : quare noli te in hac obedientia cunctabundum exhibere. Cui vir beatus reſpondit : Rogo ſanctitatem tuam, ut tenuitatis meæ miſereatur, meque propria deflere mala permittat. Et ad eum Epiſcopus : Ecce, inquit, omnia reliquiſti, & mundum ac quæcumque in eo ſunt, odiſti, teque ipſum crucifixiſti. Verumtamen licet hæc cuncta recte perfeceris, obedientia tamen adhuc cares. Quæ quum ille audiret, illacrymans dixit : Quis ſum ego canis mortuus, & quæ eſt vita mea, quod talia de me cogitaſti ? cui Epiſcopus : ecce hic, inquit, reſidens, tuam dumtaxat ſalutem curas : illic vero divina adjuvante gratia plurimos ſalvare, & ad Deum convertere poteris. Perpende igitur tecum, unde ampliorem conſequi mercedem poſſis, hinc ne, an inde : utrum ſi teipſum ſolum ſalvaveris, an ſi plures alios tecum ad ſalutem adduxeris ? Beatus autem ille vir plorans dixit : Fiat voluntas Domini : attamen propter obedientiam proficiſcar. Eductum igitur illum ex ſua cellula, in civitatem adduxit, ibique per manus impoſitionem illum ordinavit, ac protinus cum gaudio comitantibus Clericis ad vicum deſtinavit. Quo dum beatus ſe conferret, precabatur in via Deum, dicens : Benigniſſime ac optime, reſpice imbecillitatem meam, & gratiam tuam in auxilium meum mitte, ut nomen ſanctum tuum glorificetur.

Perveniens vero ad vicum, conſpexit illos idololatriæ inſania vehementer eſſe detentos : quare ſuſpirans, flevit amare, ſublatiſque in cœlum oculis, dixit : Tu Domine, qui ſolus abſque peccato es, qui ſolus es miſericors, & ſolus clemens atque benignus, ne deſpicias opera manuum tuarum. Feſtinanterque miſit nuncium in civitatem ad quemdam cariſſimum amicum, ut pecunias ex patrimonio ſuo relictas ſibi mitteret. Quas quum accepiſſet, intra paucos dies exſtruxit eccleſiam, in qua aſſidue preces Deo offerebat, & ſic multis cum lacrymis orabat atque dicebat : Congrega, Domine, populum tuum diſperſum, & introduc eum in hoc templum tuum : oculoſque mentis ipſorum illumina, ut te ſolum verum Deum cognoſcant. Qua expleta precatione, confeſtim ab eccleſia egreſſus, contendit ad fanum gentilium : ubi abominationes eorum deſtruxit, & aras ſubvertit. Quod factum cernentes pagani illi, tamquam feræ agreſtes in eum irruerunt, multiſque verberibus laceratum, ex vico ejecerunt.

Ipſe

A ἐγὼ γὰρ ἀτελὴς καὶ ἀσθενὴς τῷ πράγματι ὑπάρχω. Καὶ πάλιν πρὸς αὐτὸν ὁ Ἐπίσκοπος· Διὰ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ δυνατὸς εἶ, καὶ μὴ ὀκνήσῃς ταύτην τὴν ὑπακοὴν ποιῆσαι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ μακάριος ἔφη· ἐλέησον τὴν ἐμὴν ἀτέλειαν, παρακαλῶ τὴν σὴν ὁσιότητα, ὅπως πενθήσω τὰ ἐμαυτοῦ κακά. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἐπίσκοπος. Ἰδοὺ τὰ πάντα ἐγκατέλειπες, τὸν κόσμον καὶ τὰ

B ἐν αὐτῷ πάντα ἐμίσησας, καὶ ἑαυτὸν ἐσταύρωσας· ἀλλ' ὅμως ταῦτα πάντα κατορθώσας, ὑπακοὴν οὐκ ἔχεις. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ἐδάκρυσε καὶ εἶπε· Τίς εἰμι ἐγὼ, ὁ κύων ὁ τεθνηκώς, καὶ τίς ἡ ζωή μου, ὅτι τοιαῦτα ἐλογίσω περὶ ἐμοῦ; Ἔφη δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος· ἰδοὺ ὧδε καθήμενος ἑαυτὸν μόνον σώζεις, ἐκεῖ δὲ πολλοὺς ἔχεις σῶσαι καὶ ἐπιστρέψαι

C πρὸς τὸν Θεόν. λόγισαι οὖν περὶ ἑαυτοῦ ποῖος μισθὸς πλείων, εἴτε ἢ ἐκεῖνος, εἰ σῶσαι ἑαυτὸν μόνον, ἢ τὸ μὴ ἑαυτοῦ καὶ πολλοὺς ἑτέρους; Οἱ δὲ μακάριος κλαίων εἶπε· τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω· πλὴν διὰ τὴν ὑπακοὴν ἐγὼ ἀπέρχομαι. Καὶ ἐξαγαγόντες αὐτὸν ἀπὸ τῆς κελλίου, ἤγαγον εἰς τὴν πόλιν· καὶ χειροτονήσας αὐτὸν

D προέπεμψε μετὰ χαρᾶς σὺν τῷ κλήρῳ. Ὁ δὲ μακάριος ἤυχετο ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς τὸν Θεὸν, λέγων· Φιλάνθρωπε, ἀγαθὲ, ἴδε τὴν ἀσθένειάν μου, καὶ πέμψον τὴν χάριν σου εἰς τὴν βοήθειάν μου, ἵνα δοξασθῇ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον.

Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ χωρίον, εἶδεν αὐτοὺς κατεχομένους τῇ μανίᾳ τῆς εἰδωλολατρείας, καὶ ξενάξας ἔκλαυσεν. ἐπάρας δὲ τὸ ὄμμα αὐτοῦ εἰς

E τὸν οὐρανὸν, εἶπεν· Ὁ μόνος ἀναμάρτητος, ὁ μόνος δυσπλαγχνος, ὁ μόνος φιλάνθρωπος, μὴ ὑπερίδῃς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. Καὶ ἀναβύσας ἔπεμψεν εἰς τὴν πόλιν πρός τινα γνήσιον αὐτοῦ φίλον, ἵνα τὰ καταλειφθέντα τῆς χρημάτων ἀποστείλῃ αὐτῷ. Καὶ ταῦτα δεξάμενος, εἰς ὀλίγας ἡμέρας, ᾠκοδόμησεν ἐκκλησίαν, καὶ ἀνήνεγκεν ἐν αὐτῇ εὐχὴν τῷ Θεῷ, μετὰ πολλῶν δακρύων παρακαλῶν καὶ λέγων· Κύριε, ἐπισύναξον τὸν

F λαόν σου τὸν ἐσκορπισμένον, καὶ εἰσάγαγε αὐτὸν εἰς τὸν ναόν σου τοῦτον, καὶ φώτισον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας αὐτῶν, τοῦ γινώσκειν σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν. Καὶ πληρώσας τὴν εὐχὴν ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν Ἑλλήνων ναὸν κατέστρεψε τὰ βδελύγματα, καὶ τοὺς βωμοὺς αὐτῶν κατέσπασεν. Οἱ δὲ θεασάμενοι τὸ γεγονὸς, ὥσπερ θῆρες ἄγριοι, ὥρμησαν ἐπ' αὐτὸν, καὶ μετὰ μαστίγων ἐδίωξαν αὐτὸν τῆς κώμης.

Αὐτὸς

Αὐτὸς ὃ ὑποστρέψας ἦλθεν εἰς τ' ἴδιον τόπον. καὶ ἀπελθὼν εἰς τ' ἐκκλησίαν, μ' κλαυθμῶ κ' ὀδυρμῶ προσεκάλει τ' Θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἵνα σωθῶσι. Πρωΐας ὃ γενομένης, ἐλθόντες εὗρον αὐτὸν δύχόμενον, καὶ ἔξέπησαν, ἄνεοι γὸ μένοι. Ἤρχοντο ὃ καθ' ἡμέραν εἰς τ' ἐκκλησίαν, οὐχὶ τοῦ εὔξασθ, ἀλλὰ θεάσασθ τὰ κάλλη τ οἰκοδομῆς, καὶ τ' ἐπ' αὐτῆς κόσμον. Ἤρξατο ὃ αὐτοὺς προσκαλεῖν ἐπιγνῶναι τ' ἀληθινὸν Θεόν. αὐτοὶ ὃ μ' βάκλων, ὥσπερ λίθον ἄψυχον, ἐτύπησαν αὐτόν· νομίσαντες αὐτὸν τεθνηκέναι, ἀφῆκαν οὕω αὐτὸν ἡμιθανῆ, καὶ ἀνεχώρησαν. Μεσονυκτίου γενομένου, ἦλθεν εἰς ἑαυτὸν, κ' στενάξας ἔκλαυσε σφοδρῶς, κ' εἶπεν· ἵνατί, Δέσποτα, ὑπερεῖδες τ' ταπείνωσίν μου, κ' ἵνατί τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ ἀποστρέφεις, καὶ ἵνατί ἀπωθεῖς τ' ψυχήν μου, καὶ περᾷς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου; Καὶ νῦν, Δέσποτα φιλάνθρωπε, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς δούλους σου, καὶ δὸς αὐτοῖς τὸ γινώσκειν σε, ὅτι οὐκ ἔστι πλὴν σου Θεός. Καὶ ἀναστὰς μετὰ τὴν εὐχὴν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν κώμην, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔψαλεν ἑξῆς. Γενομένης ὃ ἡμέρας, ἐλθόντες πάλιν εἶδον αὐτὸν, καὶ ἔκθαμβοι ἐγένοντο εἰς μανίαν τραπέντες οἱ ὠμοὶ καὶ ἄσπλαγχνοι, καὶ μὴ ἔχοντες οἰκτιρμοὺς, ἐβασάνισαν αὐτὸν ἀνελεῶς, καὶ θεὶς θέντες αὐτῷ πάλιν χοινία, ἔσυραν αὐτὸν, καθὰ καὶ πρώην. Ταῦτα ὃ πάσχων, ὡς ἀδάμας, ἕως τελευτῆς χρόνου, ὑπέμεινεν ὢν ταύτας ταῖς μεγάλαις θλίψεσι καὶ ἀνάγκαις, τυπτόμενος, ὑβριζόμενος, συρόμενος, θλιβόμενος, πεινῶν τε καὶ διψῶν. ἐπὶ ὃ πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐκ ἀπεστράφη αὐτοὺς, οὐκ ἠγανάκτησεν, ἀλλ' ἐσωμῶν μᾶλλον ἐπλεόνασε τ' εἰς αὐτοὺς ἀγάπην. Καὶ ὥσπερ πυρκαΐαν τῇ ἐπιεικείᾳ κατέσβεσε τ' ὀργὴν αὐτῶν, παρακαλῶν, νουθετῶν, κολακεύων, καὶ τοὺς μὲ πρεσβύτας ὡς πατέρας προσεκάλει· τοὺς ὃ νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς· τοὺς παῖδας, ὥσπερ τέκνα· μυκτηριζόμενος πρ' αὐτῶν. Μιᾷ ὃ τῶν ἡμερῶν, συναχθέντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ τῆς κώμης ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου θαυμάζοντες, πρὸς ἀλλήλους ἤρξαντο λέγειν· ἴδετε ἀνδρὸς ἐσωμονὴν, καὶ τὴν ἄφατον αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς φιλοστοργίαν, ὅπως ἐν τοσαύταις θλίψεσι καὶ τοῖς κακοῖς, οἷς ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ, οὐκ ἀπέστη ἐντεῦθεν, οὐδέ τινι ἡμῶν εἶπε λόγον κακὸν, οὐδὲ ἀπεστράφη ἡμᾶς, ἀλλὰ

A Ipse verò illuc reversus, iterum in ecclesiam se recepit, ubi cum fletu ac gemitu pro illis, ut salvi fierent, Deum deprecabatur. Mane autem jam facto, adventantes pagani, invenerunt eum orantem: unde magno perculsi stupore, quasi stupidi evaserunt. Quare etiam ad ecclesiam quotidie veniebant, non quidem orandi gratia, sed ut pulchritudinem
B ædificii, & ornamentum ecclesiæ suis oculis contemplantes recrearentur. Cœpit itaque rogare eos, ut verum Deum agnoscerent. Illi vero baculis eum tamquam lapidem aliquem exanimem percusserunt; mortuum autem illum existimantes, recesserunt, semivivo eo ibi relicto. Media vero nocte ad seipsum reversus, ingemiscens flevit vehementer, & dixit: Cur despexisti humilitatem meam, Domine? & quare faciem tuam à me avertis? & quamobrem animam meam repellis, & opera manuum tuarum contemnis? nunc
C igitur, benignissime Domine, respice super servos tuos, & concede eis, ut cognoscant te, quoniam præter te non est alius Deus. Post orationem vero surgens intravit in vicum, ingressusque ecclesiam, stans Psalmos decantabat. Facto autem diluculo, rursus adventantes conspexerunt eum ibi; & obstupefacti, atque in insaniam versi, ut truculenti, & omnis misericordiæ expertes,
D diris illum tormentis crudeliter affecerunt, & iterum funibus alligatum, sicut prius, extra vicum traxerunt. Ista autem quum per triennium pateretur, adamantis instar, fortiter perdurabat; neque tot tantisque tribulationibus atque necessitatibus unquam cessit; sed quum percuteretur, & contumeliis afficeretur, quum traheretur, quum affligeretur atque opprimeretur, quum fame &
E siti conficeretur; in omnibus tamen his, quæ ipsi accidebant, nunquam aversatus est illos, neque indignatus ac commotus est, verum magis magisque ejus in ipsos caritas augebatur: & quasi rogum ardentem, iracundiam eorum sua modestia ac mansuetudine restinguebat. Modo enim eos obsecrabat, modo admonebat, modo dulcium verborum blandimentis ipsos deliniebat: & quidem seniores, ut patres, rogabat; juvenes autem, ut fratres; & pueros, ut filios; licet
F interim ipse ab eis irrideretur atque subsannaretur. Quadam porro die incolæ vici illius simul congregati a minimo usque ad maximum, vehementerque obstupefacti, dicere cœperunt ad invicem: Videtis patientiam viri, ineffabilemque ipsius in nos amorem & caritatem: quoniam in tantis tribulationibus ac malis per nos ei illatis, nequaquam hinc abscessit, neque verbum aliquod malum cuiquam nostrum dixit, neque alienior a nobis

est factus : verum magno cum gaudio hæc omnia patientissime sustinuit. Nisi sane esset Deus vivus cum eo, sicut dicit, & Regnum, & Paradisus, & supplicium, & retributio; non hæc utique perferret a nobis : quin & Deos omnes ipse solus confregit atque evertit, & in nullo eum offendere vel lædere potuerunt. Vere servus Dei hic est, & quæcumque ab eo fuerunt dicta, divina sunt ac vera. Venite igitur, credamus in Deum, qui ab ipso prædicatur. Quæ quum inter se loquerentur, omnes pariter ad ipsum in ecclesiam contenderunt, clamantes & dicentes : Gloria cœlesti Deo, qui famulum suum misit, ut nos ab errore liberaret atque salvaret. Beatus autem vir illos conspiciens, gavisus est gaudio magno, & facies ipsius ut flos pulcherrimus, apparuit : aperiensque os suum, dixit ad eos : Patres, fratres, ac filii, benedicti vos, qui huc intrastis in nomine Domini. Venite unanimiter, demus gloriam Deo, qui oculos mentis vestræ illuminavit, ut ipsum agnosceretis : & signaculum vitæ accipite, ut ab idolorum immunditie purificemini : totoque corde ac animo credite, quod Deus sit creator cœli & terræ, & omnium quæ in eis sunt, omnis principii expers, incomprehensibilis, inenarrabilis, inseparabilis, inalterabilis, omni fine carens, dator luminis, hominum amator, magnus & admirabilis, terribilis & fortis, suavis atque benignus : & in Filium ejus credite unigenitum, qui est potentia Patris & sapientia, gloriæ ejus splendor, per quem & omnia facta sunt : & in sanctum ejus Spiritum, ipsi consubstantialem, qui simul cum eo regnat in immensa ac infinita secula, omniaque vivificat : & credentes vitam æternam adipiscemini. Respondentes autem cuncti dixerunt : ita sane, Pater noster, ita dux vitæ nostræ : ita fiet, sicut asseris, & nos doces : ita credimus, & sic sentimns. Et illico Beatus sanctum baptisma arripiens, baptizavit eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, a minimo usque ad maximum, ad mille usque animas. Per singulos autem dies sacras Scripturas eis legebat, differebatque cum ipsis de regno cœlorum, de fide & justitia, de mortuorum resurrectione, & de tremendo judicio. Quemadmodum autem terra bona ac bene elaborata semen percipit, affertque bonum fructum, alium quidem centesimum, alium vero sexagesimum, & alium trigesimum : ita & illi

A ἀγαὰ μ᾽ χαρᾶς μεγάλης ὑπήνεγκε ταῦτα πάντα. εἰ μὴ ἦν Θεὸς ζῶν μετ᾽ αὐτ῀, καθὼς λέγ῀, καὶ βασιλεία, καὶ παράδεισος, ἐκδίκησίς τε καὶ ἀνταπόδοσις, οὐκ ἂν ταῦτα ἁπλῶς ὑπέμεινε πρ᾽ ἡμῶν, ἀγαὰ καὶ τὰς Θεὰς ἅπαντας τῶς μόνος κατέσρεψεν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν αὐτὸν ἀδικῆσαι; Ἀληθῶς Θεᾶ δ῀λος ἔτός ἐστι, καὶ πάντα τὰ ὑπ᾽ αὐτ῀ εἰρημένα θεῖα ὑπάρχει καὶ ἀληθῆ ἐστι. Δεῦτε οὖν, πισεύσωμεν εἰς τ῏ ὑπ᾽ αὐτ῀ κηρυτθόμενον Θεόν. Καὶ ταῦτα εἰπόντες ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ὥρμησαν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κράζοντες καὶ λέγοντες· Δόξα τῷ ἐπρανίῳ Θεῷ τῷ πέμψαντι τ῏ δ῀λον αὐτ῀, ἵνα ῥυσάμενος ἐκ πλάνης σώσῃ ἡμᾶς. Ὁ δὲ μακάριος θεασάμενος αὐτὰς ἐχάρη χαρὰν μεγάλῃ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτ῀ ἐγένετο λαμπρὸν, ὡς καλλίχροον ἄνθος. Ἀνοίξας δὲ τὸ ςόμα αὐτ῀ ἔφη πρὸς αὐτάς. Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, εὐλογημένοι ὑμεῖς εἰσελθόντες ἐν ὀνόματι Κυρί῀. δεῦτε, συμφώνως δῶμεν δόξαν τῷ Θεῷ, τῷ φωτίσαντι τὰς ὀφθαλμὰς τ῀ καρδίας ὑμῶν, τ῀ γνῶναι αὐτόν. καὶ λάβετε τ῏ σφραγῖδα τ῀ ζωῆς, ἵνα καθαρισθῆτε ἀπὸ τ῀ εἰδώλων ἀκαθαρσίας· καὶ πισεύσητε ἐξ ὅλης τ῀ ψυχῆς, ὅτι ἐςὶ Θεὸς ποιητὴς ὐρανᾶ τε καὶ γῆς καὶ πάντων τ῏ ὄντων ἐν αὐτοῖς, ἄναρχος, ἀκατάληπτος, ἀνεκδιήγητος, ἀχώρητος, ἀναλλοίωτος, ἀτελεύτητος, φωτοδότης, φιλάνθρωπος, μέγας καὶ θαυμαςὸς, φοβερός τε καὶ κραταιὸς, χρηςός τε καὶ ἀγαθός· καὶ εἰς τ῏ Υἱὸν αὐτ῀ τ῏ μονογενῆ, ὅςις ἐςὶ δυνάμις τ῀ Παρὸς καὶ σοφία, τ῀ δόξης αὐτ῀ ἀπαύγασμα, δι᾽ οὗ καὶ τὰ πάντα ἐγένετο· καὶ εἰς τὸ ἅγιον αὐτ῀ Πνεῦμα τὸ ὁμοούσιον καὶ συμβασιλεῦον εἰς ἀπεράντους καὶ ἀτελευτήτους αἰῶνας, τὸ ζωοποιῆσαι τὰ πάντα· καὶ πισεύσαντες τύχητε τ῀ αἰωνίου ζωῆς. Ἀποκριθέντες δὲ πάντες εἶπον· Ναὶ πάτερ ἡμῶν, ναὶ ὁδηγὲ τῆς ζωῆς ἡμῶν, ὕτως ἔσαι καθὼς λέγ῀ς, καὶ διδάσκεις ἡμᾶς, ὕτως πισεύομεν, καὶ ὕτως δοξάζομεν. Καὶ πλέον τοῦτο ἐπιλαβόμενος ὁ μακάριος ἐβάπτισεν αὐτὰς εἰς τὸ ὄνομα τ῀ Πατρὸς, καὶ τ῀ Υἱ῀, καὶ τ῀ ἁγί῀ Πνεύματος, ἀπὸ μικρᾶ ἕως μεγάλης αὐτῶν, ἕως χιλίων ψυχῶν. Καθ᾽ ἑκάςην τε ἡμέραν ἀνέλειπεν ἀναγινώσκων αὐτοῖς τὰς θείας Γραφὰς, διδάσκων καὶ λέγων αὐτοῖς τὰ περὶ τ῀ βασιλείας τ῏ ὐρανῶν, τὰ περὶ τ῀ πίςεως καὶ δικαιοσύνης, τὰ περὶ τ῀ ἀναςάσεως νεκρῶν καὶ φοβερᾶς κρίσεως. Ὥσπερ γὰρ γῆ καλὴ καὶ ἐμφιλόπονος δεχομένη σπόρον, καλὸν δίδωσι καρπὸν, ὁ μὲν ρ΄, ὁ δὲ ξ΄, ὁ δὲ

ὁ ὃ λ΄. ὅτως ϗ αὐτοὶ μεγάλῃ ϖροθυμίᾳ ἐδέ-
χοντο τὰς λόγας αὐτῦ, ἡδέως ἀϗόοντες τ διδα-
σϗαλίας, ϗὰ ὥϖαϱ ἄγγελος Θεῦ ἦν ἐνώπιον
αὐτῶν. Καὶ ὡς δέσις ἀσφαλὴς ϗὰ ϗαλλίϛης οἰϗο-
δομῆς, ὅτως τῇ ἀγάπῃ ϗὰ τῷ ϖόθῳ ϖᾶσα
ψυχὴ σϖεδέθη ϖϱὸς αὐτὸν, ϗὰ ἡ διάνοια αὐ-
τῶν ἐφωτίθη τῇ ϖαϱαϗλήσϵ τ ϖίϛεως ϗὰ τ δι-
δασϗαλίας αὐτῦ. Ἐνιαυτὸν ὃ ὅλον ἐϖοίησε ϛὺν
αὐτοῖς ὁ μαϗάϱιος, μϵ᾽ ὃ ϖιϛεῦσαι αὐτὰς, δι-
δάσϗων αὐτὰς τ λόγον Θεῦ ἀϖαϱαλείϖτως,
ἡμέϱας ϗ ϖυϗτός. Λοιϖὸν ὃ θεασάμενος τ ϖϱὸς
τ Θεὸν ϖασδὴν αὐτῶν ϗὰ ϛεῤῥότητα τ ϖίϛεως,
τήν τε ϖϱὸς αὐτὸν ἀγάϖὴν, ϗὰ ϖασδὴν, ϗ τι-
μὴν, ϗὰ δόξαν, ϗὰ φοβηθεὶς μὴ ἀναγϗαθῇ
ὑϖ᾽ αὐτῶν ϗαταλῦσαι τ ϗανόνα τ ἀσϗήσεως αὐ-
τῦ, ϗὰ μὴ ἔν τινι τϱόϖῳ δεσμωθῇ ἡ διάνοια
αὐτῦ εἰς τ μέϵιμναν τῶν γηΐνων ϖϱαγμάτων,
ἀναϛὰς ϖυϗτὸς ἤυξατο τῷ Θεῷ, λέγων· ὁ μό-
νος ἀναμάϱτητος, ὁ μόνος ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις
ἀναϖαυόμενος, ὁ μόνος φιλάνθϱωϖος, ϗὰ βα-
σιλαγχνος Δεσϖότης, ὁ ἐϗ σϗότους ἀναϗαλε-
σάμενος τ λαὸν σου τοῦτον, ϗὰ ϗαθεδϱύσας εἰς
τὸ θαυμαϛόν σου φῶς τ γνώσεως, Δέσϖοτα, ὁ
λύσας αὐτὸν ἐϗ τῶν δεσμῶν τ ἀντιϖάλου, ὁ
ἐϖιϛϱέψας αὐτὰς ἐϗ τ ϖλάνης, ὁ δοὺς αὐτοῖς τ
εἰς σὲ ϖίϛιν, μέχϱι τέλους ϕύλαξον αὐτὰς,
Κύϱιε, ϗὶ ἀντιλαβοῦ ταύτης σου τ ϖοίμνης, ἣν
ϗτήσω ϕ᾽ τ σὴν φιλανθϱωϖίαν, ϗὰ ϖϱοσϵιτεί-
χισον αὐτὰς τῇ ϖαντοδυνάμῳ σου χάϱιτι, ϗ φώ-
τισον διαϖαντὸς τὰς ϗαϱδίας αὐτῶν, ἵνα τὰ ἀϱεϛά
σοι ἐϖιτελέσαντες, ϗαταξιωθῶσι τ ἀϖωλείας ζωῆς· ϗὶ
ἐμοῦ ὃ τ ἀθενοῦς ἀντιλαβοῦ, ϗὰ μὴ λογισθῇ
ἡμῖν ϗείμενα τοῦτο ὃ ϖϱάγμα, ὅτι σε ϖοθῶ,
ϗὰ σε ϗαϗδιώϗω. Καὶ ἐϖιτελέσας τ εὐχὴν
ϖϱοσελθὼν ϗατεσϕϱάγισε τὴν ϗώμην τῷ σημείῳ
τ ϛαυϱοῦ τεῖχον, ϗὰ ἀνεχώϱησε λαθϱαίως εἰς
ἕτεϱον τόϖον.

Πϱωΐας ὃ γενομένης, ϗτ᾽ τὸ ἐωθὸς αὐτῶν,
ἦλθον ϗὰ ἐϖεζήτουν αὐτὸν, ϗὶ μὴ εὑϱόντες ἐϗζέ-
τησαν, ὡς γὰϱ ϖϵῤῥάϖα ϖεϱιεϱ-
χόμενα ἀνεζήτουν τ ἑαυτῶν ϖοιμένα, ϗὰ μϵ᾽
ϕόβου ϗὶ ϗλαυθμοῦ ϛάλον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὡ᾽ς
ὃ ϖαντα χοῦ ζητήσαντες οὐϗ εὗϱον αὐτὸν, σφόδϱα
ἐλυϖήθησ᾽, ϗὶ ϖανϵϱῆμα, εἰσελθόντες ϖϱὸς τ
ἐϖίσϗοϖον, ἀϖήγγϵλαν τὸ συμβεβηϗός. Ο᾽ ὃ
ἀϗούσας, ϗὰ ϖεῖλυϖος γενόμενος, μϵ᾽ ϖασδῆς
ἔϖεμψεν ἀναζητῆσαι τ μαϗάϱιον, μάλιϛα ϕ᾽
τὰ δάϗϱυα, ϗὶ τὴν ϖλάνησιν τ ϖοιμνίου αὐτοῦ.
ὥϖϵϱ ὃ λίθος τίμιος ϖαντα χοῦ ζητούμενος, ϗὶ
μὴ

A illi magna alacritate verba ejus ſuſcipientes, libentiſſimeque doctrinam ipſius audientes, uberrimos inde fructus referebant. In conſpectu autem ipſorum velut Angelus Dei videbatur, & quaſi quædam firmi ac pulchri ædificii ligatura: ſic quippe caritatis & amoris vinculo omnis anima colligata cum eo erat, ipſorumque mens conſolatione fidei ac doctrinæ ejus illuſtrabatur. Totum porro annum egit
B apud eos vir beatus, poſtquam fidem ſuſceperunt, docens eos indeſinenter dies noctesque verbum Dei. Ceterum ubi jam ſtudium eorum erga Deum, & fidei firmitatem perſpexit; magnam quoque in ipſum caritatem, curam, honorem, ac reverentiam; veritus, ne illorum occaſione cogeretur religioſæ vitæ diſciplinam relaxare atque diſſolvere, & ne quocumque modo mens ejus terrenarum
C rerum curis adſtringeretur; conſurgens nocte, ſic Deum precatus eſt: Tu qui ſolus abſque peccato es, qui ſolus ſanctus, qui in ſanctis requieſcis, qui ſolus clemens & benignus Dominus: qui e tenebris populum hunc revocaſti, & in admirabili lumine cognitionis tuæ firmaſti Domine: quique eos ab adverſarii vinculis abſolviſti, & ab errore convertiſti, eiſque in te fidem tribuiſti: in finem uſque conſer-
D va eos, Domine, & ſuccurre huic gregi tuo, quem benignitate tua poſſediſti: eoſque omnipotenti gratia tua communias, & ſemper corda ipſorum illumines, ut ea quæ grata atque accepta tibi ſunt, perficientes, æternam vitam conſequi mereantur. Ac mihi quoque infirmo auxilium impertire, & ne reputetur mihi hæc res in judicium, quia te deſidero, ac ſequi appeto. Et completa oratione abiens, ter
E crucis ſignaculo vicum ſignavit, ac latenter in alium locum receſſit.

Mane autem facto, de more convenerunt, & requirebant eum: ſed quod non inveniſſent, obſtupuerunt: unde quaſi oves errantes, diverſa loca obibant, paſtorem ſuum perquirentes, magnoque cum timore ac planctu nomen ejus inclamantes. Quum autem ubique perquirendo, eum invenire nequiviſſent, ni-
F mium contriſtati, e veſtigio ad Epiſcopum pergunt, & quod ſibi acciderat, denunciant. Qui quum hoc audiſſet, ipſe quoque mœrore dejectus, confeſtim cum diligentia plures ad requirendum beatum virum emiſit, præſertim propter lacrymas & conſolationem gregis ipſius. Quumque ubique tamquam lapis aliquis pretioſus quæreretur, & minime

reperi-

reperiretur, illique, qui ad eum perquirendum deſtinati erant, jam re infecta rediiſent; Epiſcopus cum toto Clero ad vicum conceſſit, & conſolatorium vitæ ſermonem ad eos habuit, & ex ipſis Presbyteros, & Diaconos, Lectoreſque conſtituit: omnes enim in fide, & caritate Chriſti jam confirmati erant. Audiens vero beatus de incremento & profectu Cleri, deque illorum ſtatu, admodum gaviſus eſt: & Deum glorificans, dixit: Quid retribuam tibi, benigniſſime Domine, pro omnibus, quæ retribuiſti mihi? Adoro, & glorifico ſalutarem diſpenſationem tuam. Sicque orans, & exultans, ad priſtinam ſuam cellam reverſus eſt.

Fecit autem alteram parvam cellam extrinſecus, & ſemetipſum magno cum gaudio atque lætitia cordis ſui concluſit in interiore, obſtructis foribus. Quo intellecto, inhabitatores vici illius adventantes ad beatum Abraamium, gaviſi ſunt gaudio magno, quod eum tamquam revera vitæ ducem nacti eſſent: accedebantque ad ipſum, quaſi ad patrem, ut docerentur & illuminarentur: & quia ſupra quam dici poſſit, ejus vitæ inſtituto ædificabantur, pro maxima gratia ducebant, ſi ſaltem eum videre, & verba ſalutis ab ipſo audire poſſent. O miraculum, cariſſimi! vere laudibus & gloria plenus eſt vir iſte: quippe qui in tantis tribulationibus, quas in eo vico ſuſtinuit, numquam religioſæ vitæ ſuæ regulam infregit, neque ab ea ad dexteram vel ſiniſtram declinavit. Gloria & magnificentia Domino Deo noſtro, qui talem ei patientiam præſtitit.

Videns igitur Satanas, qui ab initio virtutis ac ſalutis hominum hoſtis fuit, quod in tantis afflictionibus, quas illo in vico adverſus eum excitaverat, non valuiſſet ipſum lædere, neque ad animi remiſſionem eum trahere, neque mentem ejus à propoſito abducere; ſed tamquam aurum in infundibulo, ſic ipſe magis reſplendeſceret, ampliuſque ad multorum exemplar in patientia, & in Deum caritate atque alacritate proficeret; vehementer honeſtatis inimicus adverſus beatum Abraamium exacerbatus, venit ad eum magno cum phantaſmate, ut terrorem ipſi incutiens, fallere eum poſſet. Quum igitur media nocte ſtaret ac pſalleret, repente lux ſole ſplendidior refulſit, & vox quaſi multitudinis audita eſt, dicens: Beatus es, domne Abrami, vere, inquam, beatus es: quoniam nullus in cunctis recte factis inventus eſt, ſicut tu; nullusque

A μὴ διεισκόμβος, πῶν τε ἐπ' αὐτῶν ἀποσαλέντων ἀφράκτων ἀναγραφέντων, ὁ ἐπίσκοπος σὺν παντὶ τῷ κλήρῳ παραγόμβος ἐν τῇ κώμῃ παρεκάλεσεν αὐτὸς διὰ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς, καὶ ἐξ αὐτῶν καθίσας πρεσβυτέρους, καὶ διακόνους, καὶ ἀναγνώστας. Πάντες γὰρ ἐσπερυγμένοι ἦσαν ἐν τῇ πίστει καὶ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ. ἀκούσας δὲ ὁ μακάριος τὴν προσαγωγὴν τοῦ κλήρου, καὶ τὴν κατάστα-
B σιν, ἐχάρη σφόδρα, καὶ δοξάσας τὸν Θεὸν, εἶπε· τί ἀνταποδώσω σοι, Δέσποτά μου ἀγαθὲ, περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκάς μοι; προσκυνῶ καὶ δοξάζω σου τὴν σωτήριον οἰκονομίαν· καὶ ὕτως ἐπευξάμβος καὶ ἀγαλλιῶν παρεγίνετο εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ κέλλαν.

Ἐποίησε δὲ κελλίον μικρὸν ἔξωτερον τοῦ πρώτου, καὶ ἑαυτὸν ἐνέκλεισεν εἰς τὸ ἐσώτερον
C μετὰ χαρᾶς μεγάλης καὶ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ, ἀναφράξας τὴν θύραν. Ἀκούσαντες δὲ οἱ τῆς κώμης, παραγόμβοι πρὸς τὸν μακάριον Ἀβραάμιον, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην, εὑρόντες αὐτὸν, ὡς ἀληθῶς ὁδηγὸν τῆς ζωῆς, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς πατέρα διδασκόμενοι καὶ φωτιζόμενοι, καὶ τὴν ὑπὲρ λόγον αὐτοῦ πολιτείαν μείζω χάριν ὡμολόγουν τοῦ ὁρᾶν αὐτὸν καὶ
D ἀκούειν λόγους σωτηρίας παρ' αὐτοῦ. Ὧν δὲ θαύματος, ἀγαπητοὶ, ὄντως πλήρης ἐπάρθη καὶ δόξης ὁ τοιοῦτος, ὃν μὲ τοσαύτας θλίψεσιν, αἷς εἶχεν ἐν τῇ κώμῃ, οὐκ ἤλαττε τὴν κανόνα τῆς ἀσκήσεως αὐτοῦ, οὔτε ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς δεξιᾶ ἢ ἀριστερᾶ. Δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ δόντι αὐτῷ τηλικαύτην ὑπομονήν.

Γνοὺς τοίνυν ὁ Σατανᾶς, ὁ ἀπ' ἀρχῆς
E μισόκαλος καὶ μισάνθρωπος, ὅτι ἐν τηλικαύταις θλίψεσιν αἷς ἐπήγαγεν αὐτῷ ἐν τῇ κώμῃ, οὐκ ἴσχυσεν αὐτὸν ἀποδιῶξαι, οὐδὲ εἰς ῥαθυμίαν ἐμβαλεῖν, οὐδὲ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ ἀποσπάσαι τοῦ σκοποῦ· ἀλλ' ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ ὑποβαλλόντως μᾶλλον ἐλαμπρύνθη καὶ ἐδοξάσθη, καὶ εἰς πλειόνων ὠφελημὸν σωτηρίας, ἐν ὑπομονῇ καὶ τῇ πρὸς Θεὸν ἀγάπῃ πολλῇ καὶ προθυμίᾳ προέκοπτεν· ἐπικράνθη σφόδρα ὁ μισόκαλος κατὰ τοῦ μακαρίου Ἀβραμίου. καὶ παρεγίνετο μετὰ πολλῆς φαντασίας πρὸς αὐτὸν ποιήσας ἀπατῆσαι. ὡς δὲ εἰσῆκει φάλλων ἐν τῷ μεσονυκτίῳ, αἰφνιδίως φῶς ἔλαμψε καθαρώτερον τοῦ ἡλίου, καὶ φωνὴ ὥσπερ πλήθους λέγουσα· μακάριος εἶ Κύριε Ἀβραάμιε, ὄντως μακάριος εἶ, ὅτι σοῦ εὑρέθη καθάπαξ σὺ εἰς πάντα τὰ κατορ-

καταρθώματά σε, καὶ θεῷ ἐποίησε πάντα τὰ θελήματά μου ὡς σύ, διὰ τοῦτο μακάριος εἶ. Εὐθέως δὲ ἔγνω ὁ μακάριος τὸν δόλον τοῦ πονηροῦ, καὶ ὑψώσας τὴν φωνὴν αὐτοῦ, εἶπε· τὸ σκότος σε σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, πλήρης γὰρ εἶ δόλου καὶ ἀπάτης, ἐγὼ γὰρ ἄνθρωπός εἰμι ἁμαρτωλός· ἔχων δὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίδα καὶ βοήθειαν, σὲ φοβοῦμαί σε, θεὸς πλοῦσί με αἱ πολλαί σου φαντασίαι. τεῖχος γὰρ ὀχυρόν μοι ἐστὶ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃν ἠγάπησα, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἐπιτιμῶ σοι, κύων ἀναίσχυντε καὶ τεισάθλιε. Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ ταῦτα, ὥσπερ καπνὸς, ἀφανὴς ἐγένετο. Ὁ δὲ μακάριος μετὰ πολλῆς προθυμίας πολλῆς ἀπαράσχως ὑμνολόγει τὸν Θεὸν, ὡς μὴ ἰδών τινα φαντασίαν. Πάλιν δὲ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας, δειχομένου τοῦ μακαρίου νυκτὸς, ὁ Σατανᾶς ἀξίνῃ κρατῶν ἤρξατο καταρρέφειν τὴν κέλλαν αὐτοῦ, καὶ τῷ δοκεῖν τρυπήσας αὐτὴν, ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· σπεύδασατε, ὦ φίλοι μου, σπεύδασατε, εἰσελθόντες πάχιον ἀποπνίξατε αὐτόν. Εἶπε δὲ ὁ μακάριος πρὸς αὐτὸν, πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς. Εὐθέως δὲ ἀφανὴς ἐγένετο, καὶ ἦν ὁ κέλλιον ὁλόκληρον. Καὶ πάλιν μεθ' ἡμέρας ὀλίγας ψάλλων ὁ μεσονύκτιον, ὁρᾷ ὁ ψιάθιον αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ ἐκοὺς ἔψαλλε, καιόμενον σφοδροπάτῃ φλογί. καὶ πατήσας τὴν φλόγα, εἶπεν· ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσομαι, καὶ καταπατήσω λέοντα καὶ δράκοντα, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ ἀφ' ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ βοηθοῦντός μοι. Φεύγων δὲ ἔκραξεν ὁ Σατανᾶς, καὶ εἶπεν· ἐγώ σε νικήσω, κακόζηπε, ἀνδρῶν τέχνας πρὸς τὴν καταφρόνησίν σου. Μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν, ὡς ἐγεύετο κατὰ τὸ εἰωθὸς ὁ μακάριος, ὑπεισῆλθεν εἰς τὴν κέλλαν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς, τύπῳ νεανίσκου, καὶ ἤγγισε κρέφαι τὸ καύκιον αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ γνοὺς κατέσχεν αὐτὸ, καὶ ἐγεύετο μὴ δόλου φροντίσας αὐτοῦ. Ἀναπηδήσας τε πρέσβυς αὐτῷ, καὶ σήσας λυχνίαν καὶ λύχνον ἐπ' αὐτῆς καιόμενον, ἤρξατο ψάλλειν μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ λέγειν· μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου. ὡς δὲ εἶπεν ἀπὸ τοῦ ψαλμοῦ πολλὰ ῥήματα, οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ, ἕως οὗ ἐγεύσατο. Μετὰ δὲ τὸ γεύσασθαι αὐτὸν, κατεσφραγίσατο, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· κύων ἀναίσχυντε καὶ τεισάθλιε, ἀναίσθητε καὶ δειλὲ, εἰ οἶδας ὅτι μακάριοί εἰσιν, ἵνατί

A luſque ita omnes voluntates meas perfecit, ut tu : atque ideo beatus es. Subito autem vir beatus dolum maligni cognoſcens, elata voce dixit : Tenebræ tuæ tecum ſint in perditionem : plenus enim es dolo atque fallacia ; ego verò homo peccator ſum : quia tamen caritatem Dei mei habeo, & ſpem in ipſum, atque ejus auxilium ; in nullo ego te timeo, neque plurima tua phantaſmata ac ſpectra terrorem mihi incutiunt. Pro muro ſiquidem munitiſſimo eſt mihi nomen Domini mei & Salvatoris Jeſu Chriſti, quem dilexi, in quo te nomine increpo, immundiſſime ac miſerabiliſſime canis. Quæ quum ipſe diceret, illico inſtar fumi à conſpectu ejus evanuit. Beatus autem multa cum alacritate tranquillo animo benedicebat Deo, tamquam qui nullum prorſus ſpectrum conſpexiſſet. Rurſus vero paucos poſt dies oran-
C te eo noctu, tenens ſecurim Satanas, cœpit cellam ejus evertere : quumque jam eam videretur perforaſſe, magna exclamavit voce, dicens : Feſtinate celeriter, o amici mei, feſtinate, & introëuntes cito eum ſuffocate. Beatus autem contra ad illum : *Omnes*, inquit, *gentes circumdederunt me*, & *in nomine Domini ultus ſum eos*. Ille vero protinus evanuit, cella interim integra atque illæſa permanente. Iterumque paucis
D interlabentibus diebus aliis, dum media nocte Pſalmodiæ vacaret, conſpiciens ſtoream, ſuper quam pſallens conſiſtebat, vehementi flamma comburi, ignem conculcans ajebat : Super aſpidem & baſiliſcum ambulabo, & conculcabo leonem & draconem, omnemque potentiam inimici in nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti mihi auxiliantis ſuperabo. Diffugiens autem Satanas, exclamavit ac dixit : Ego te devin-
E cam, improbe, arteſque inveniam, quibus te conteram, qui me jam deſpectui habes. Quadam igitur die quum vir beatus, ſicut conſueverat, cibum ſumeret, ingreditur in cellam ejus inimicus in forma ac habitu adoleſcentis, & propius accedens, catinum ejus nitebatur evertere. At ille cognoſcens, manu illum retinebat, nihilque ejus inſidias curans, comedebat. Quumque exſiluiſſet, acceſſit ad eum : & can-
F delabrum coram ipſo ſtatuens, ardentemque deſuper candelam imponens, magna voce pſallere incepit, ac dicere· *Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini*. Quumque plura ex eo Pſalmo verba decantaſſet, nihil ipſi reſpondit, donec cibum ſumſiſſet. Qui ubi jam comedit, ſigno ſe crucis muniens, ait ad ipſum : Canis immunde, ac ter miſerande, inſulſiſſime ac timidiſſime ; ſi noſti, quod

Pſal. 118.

Pſal. 91.

Pſal. 119.

beati ſint, cur igitur moleſtas eos atque perturbas? Etenim vere beati ſunt omnes, qui toto corde Deum diligunt. Cui reſpondens Diabolus, dixit: Ideo moleſtias eis ingero, ut eos ſuperem, ipſoſque ab omni opere bono impediam. At beatus ad eum: non, inquit, bene tibi ſit, execrande ac maledicte, quod tu quempiam timentium Deum impedire valeas, niſi forte eos, qui tui ſunt ſimiles, & propria voluntate a Deo recedunt: quos facile vincis ac decipis, quoniam Deus in eis non eſt. Ab iis vero, qui diligunt Deum, inſtar fumi a vento rapti, deficis atque evaneſcis. Una ſiquidem eorum oratio lacrymis permixta, ſic te perſequitur, ſicut pulvis a turbine agitatus diſpergitur. Vivit Deus meus, qui eſt benedictus in ſecula, ipſe gloria mea: quare non te reformido, etiamſi toto tempore tuo hic conſtiteris, nihilique te facio, canis impure. Sic autem te contemno, quomodo ſi unus catulus ab aliquo contritus ſperneretur. Quæ quum beatus diceret, ſubito ille evanuit. Denuo poſt aliquot dies, quum Pſalmodiam ſuam perfeciſſet, venit ad eum inimicus cum phantaſmate copioſæ multitudinis hominum, qui quaſi conjectis in cellam funibus, illam trahere videbantur, & inter ſe ſe clamabant, dicentes: Projicite illum in foveam. Quos beatus vir conſpiciens, ait: *Circumdederunt me, ſicut apes favum, & exarſerunt, ſicut ignis in ſpinis: & in nomine Domini ultus ſum eos.* Tunc exclamans Satanas dixit: Hei mihi, hei mihi, quid deinceps tibi faciam, ignoro. Ecce enim in cunctis me viciſti ac ſuperaſti, & univerſis viribus meis deſpectis, me conculcaſti: verumtamen nec ſic quidem a te recedam, donec ſuperans, humilem te ſubjectumque mihi reddidero. Ad quem vir beatus: Anathema, inquit, tibi ſit, & cunctis viribus tuis, ſceleſtiſſime atque impuriſſime: gloria autem & adoratio Domino noſtro, ſoli ſancto Deo, qui te nobis amatoribus ſuis conculcandum tradidit. Quare agnoſce, infeliciſſime atque infirmiſſime, quod nos neque te, neque tuas pertimeſcimus illuſiones.

Pſal. 118.

Per multum vero temporis quamvis variis tentationibus & imaginationibus atque inſaniæ machinis beatum virum oppugnaſſet; nequaquam tamen potuit vel timorem aliquem menti ac cogitationi ejus incutere: quin potius ad majorem alacritatem, & in Deum caritatem ipſum excitabat. Quum enim Deum toto corde ac animo diligeret, ſuamque vitam ac converſationem ſecundum ejus voluntatem inſtitueret, affluenter divinam gratiam promeruit: ideoque in nullo eum lædere Diabolus valuit. Patienter enim pulſaverat, ut

A ἵνατί καὶ ὀχλεῖς αὐτόν; καὶ γὰρ ὄντως μακάριοί εἰσι πάντες ἀγαπῶντες τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης καρδίας αὐτῶν. Ἀποκριθεὶς ὁ Διάβολος, εἶπεν αὐτῷ· ἵνα νικήσω αὐτόν, ἐμποδίζω αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ἔργου ἀγαθοῦ. Ἔφη ὁ πρὸς αὐτὸν ὁ μακάριος· μή σοι καλὸν ᾖ, ἐπικατάρατε, ἵνα σύ γε τῶν φοβουμένων τὸν Θεὸν ἐμποδίσῃς, νικᾷς ὁ τοὺς ὁμοίους σου τοὺς ἀποστάντας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἰδίᾳ προαιρέσει· τούτους νικᾷς καὶ πλανᾷς, ὅτι ὁ Θεὸς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς. Ἀπὸ ὁ τῶν ἀγαπώντων τὸν Θεὸν ὅτως ἐκλείπεις, ὥσπερ καπνὸς ἀπὸ ἀνέμου. μία γὰρ δύχη αὐτῶν, μετὰ δακρύων, ὅτως σε διώκει, καθὼς διώκει χοῦς ὑπὸ λαίλαπος. Ζῇ ὁ Θεός μου ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὃ καύχημά μου, ὃ φοβοῦμαί σε, ἂν ᾖς ὅλον τὸν χρόνον σου, ὅτε προσπαίζω σε, νῦν ἀνάθαρτε. καταφρονῶ δέ σου ὄντως, ὡς ἐάν τις καταφρονῇ κυνὸς ἐνὸς σωτετειμμένου. ταῦτα ὁ τοῦ μακαρίου εἰπόντος, εὐθέως ἐκεῖνος ἀφανὴς ἐγένετο. Καὶ πάλιν μετ' ἡμέρας, ὡς ἐπετέλει τὸ ψαλμῳδίαν, παραγίνεται ὁ ἐχθρὸς μετὰ φαντασίας ὄχλου, καὶ τῷ δοκεῖν βάλλειν εἰς τὴν κέλλαν χοινία, καὶ σύροντες ἕκραζον πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· ῥίψατε αὐτὸν εἰς τὸ βόθρον. Περιβλεψάμενος ὁ αὐτὸς ὁ μα-
D κάριος εἶπεν· ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ μέλισσαι κηρίον, καὶ ἐξεκαύθησαν ὡς πῦρ ἐν ἀκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς. Καὶ κράξας ὁ Σατανᾶς, εἶπεν· οἴμοι, οἴμοι, οὐκ οἶδα τί σοι ποιήσω. ἰδοὺ γὰρ ἐν πᾶσιν ἐνίκησάς με, καὶ πάσης μου κατεφρόνησας τῆς δυνάμεως, κατεπάτησάς με· ἀλλὰ καὶ ὅτως οὐ μή σου ἀναχωρήσω, ἕως οὗ νικήσας παρενώσω σε. Ὁ δὲ
E μακάριος εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἀνάθεμά σοι καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει σου μιαρώτατε· δόξα καὶ προσκύνησις τῷ ἡμετέρῳ δεσπότῃ τῷ μόνῳ ἁγίῳ Θεῷ, τῷ ποιήσαντί σε πατεῖσθαι ὑφ' ἡμῶν τῶν ἀγαπώντων αὐτόν. Γνῶθι τοίνυν, παλαίπωρε καὶ ἀθενέστατε, ὅτι ἡμεῖς οὐ φοβούμεθά σε, οὔτε τὰς φαντασίας σου.

Ἐπὶ χρόνον δὲ πολεμήσας τὸν μακάριον ἐν
F ποικίλοις πειρασμοῖς καὶ φαντασίαις καὶ μανίαις, οὐδὲ εἰς διελίαν ἠδυνήθη αὐτοῦ ἐμβαλεῖν τὸν νοῦν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς προθυμίαν, καὶ τῇ πρὸς Θεὸν ἀγάπῃ διήγειρεν αὐτόν. Καὶ γὰρ ἐξ ὅλης ψυχῆς αὐτῷ ἀγαπήσας αὐτὸν, ἠγώνισε τῷ πολιτεύσασθαι κατ' τὸ αὐτοῦ θέλημα, καὶ κατηξιώθη τοῦ χαείτος αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο οὐκ ἴσχυσεν ὁ Διάβολος ἀδικῆσαι αὐτόν. Ὑπομονητικῶς τε ἤρεσεν,

ἵνα

ἵνα ἀνοιχθῇ αὐτῷ ὁ θησαυρὸς τ῀ Θεοῦ χάρι-
τος. ὡς ὃ ἠνοίχθη αὐτῷ, εἰσελθὼν ἐξελέ-
ξατο τρεῖς λίθους τιμίους, Πίστιν, Ἐλπίδα,
Ἀγάπην· καὶ δι' αὐτῶν κατεκόσμησε τὰς λοιπὰς
ἀρετὰς, καὶ πλέξας πολύτιμον στέφανον, προ-
σήνεγκε τῷ Βασιλεῖ τ῀ βασιλευόντων, τῷ Χρι-
στῷ. Τίς γὰρ Θεὸν ἠγάπησεν ὅτως ἐξ ὅλης
καρδίας, καὶ τ῀ πλησίον ὡς ἑαυτόν; ἢ τίς ὅτως
συμπαθὴς καὶ φιλάλγχνος ἐγένετο; Περὶ τίνος
ὃ μοναχὸς ἀκούσας καλῶς πολιτευόμενος, οὐκ ἠυ-
ξατο περὶ αὐτοῦ, ἵνα μὴ φυλαχθῇ ἐκ τ῀ διαβόλου παγίδος, τελειώσας ὃ τ῀ δρόμον αὐτοῦ ἀ-
μέμπτως; ἢ περὶ τίνος ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀσεβοῦς
ἀκούσας, οὐκ ἀϊδέως μετὰ δακρύων παρεκάλεσε
τ῀ Θεὸν, ἵνα σωθῇ; Εἰς πάντα ὃ τ῀ χρόνον τῆς
ἀσκήσεως αὐτοῦ, οὐκ ἥλαττεν τ῀ κανόνα τ῀ ἀσκή-
σεως· ἐν ὃ τοῖς αὐτοῖς χρόνοις οὐ παρῆλθεν αὐτῷ
ἡμέρα ἄνευ δακρύων. Οὐκ ἐχαρίσατο τοῖς χεί-
λεσιν αὐτοῦ εἰς γέλωτα, μήτε μέχρι μειδιάμα-
τος. Οὐκ ἤλιπσε τῷ σώματι αὐτοῦ ἔλαιον, οὐδὲ
ἐνίψατο τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἢ τοὺς πόδας ὕδα-
τι. ὅτως ὃ ἦν ὡς καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκων τῇ
προθέσει ἀγωνιζόμενος. Ὦ τοῦ παραδόξου θαύ-
ματος. εἰς γὰρ τ῀ θαυμασὴν αὐτοῦ ἐγκράτειαν
καὶ πολλὴν ἀγρυπνίαν, καὶ διεξόδους δακρύων,
καμαγκοιτίαν τε καὶ ταπείνωσιν τ῀ σώματος, οὐκ
ἠτόνησέ ποτε, οὔτε ἠσθένησεν, οὔτε ἐραθύμησεν,
οὔτε ἠκιδίασεν, ἀλλ', ὥσπερ τις πεινῶν καὶ δι-
ψῶν, τρεφομένη ἡ ἀφάνοια αὐτοῦ διαιμει τῆς
χάριτος, οὐκ ἐκορέννυτο τ῀ γλυκύτητος τ῀ ἀσκή-
σεως. Ἦν ὃ τὸ εἶδος αὐτοῦ, ὡς ἄνθος ῥόδου, καὶ
τὸ σῶμα αὐτοῦ οὐχ ὡς ἀπὸ τοιαύτης ἀσκήσεως
καταπεπονημένον, ἀλλὰ συμμέτρῳ τῇ ἕξει καὶ δι-
νάμει σωμεσὼς ὑπάρχων, ὡς ἐπὶ χάριτος
Θεοῦ κρατυνόμενος, ὡς καὶ τῷ καιρῷ τ῀ κοιμή-
σεως αὐτοῦ, ὅτως φαιδρὸς ἦν τῷ προσώπῳ,
ὡς ἔσεσθαι αὐτὸν ἡμᾶς γνῶναι τ῀ τῶν ἀγγέλων
δορυφορίαν τῇ ψυχῇ. Καὶ ἄλλη ὃ θαυμασὴ
χάρις τ῀ Θεοῦ, ἐν γὰρ τοῖς πεντήκοντα ἔτεσι τ῀
ἀσκήσεως αὐτοῦ, ἃ ἐνεδιδύσκετο τείχινα,
ὅτως ἀφθαρτὰ ὑπηρέτησαν, ὡς καὶ ἑτέρους κα-
ταξιωθῆναι τῶν παλαιωθέντων πρὸ αὐτῷ.

Βούλομαι ὑμῖν, ἀγαπητοὶ, διηγήσασθαι τῇ
ὁμονοίᾳ ὑμῶν παράδοξον πρᾶγμα, ὃ ἐποίησεν
ἐν τῷ γήρει αὐτοῦ. τοῖς γὰρ σωφρονοῦσι καὶ πνευ-
ματικοῖς ὄντως παράδοξόν ἐστι, καὶ πλήρες
ὠφελείας καὶ κατανύξεως. Τὸ ὃ πρᾶγμα τοιοῦ-
τό ἐστιν. Εἶχεν ὁ μακάριος ἀδελφὸν μονογενῆ·
κοιμηθέντος ὃ τούτου, ἔμεινεν ἡ αὐτοῦ κόρη ὀρ-
φανή·

A ut ei thesaurus gratiæ Dei panderetur, cujus quum jam ingressus patefactus esset, tres sibi inde lapides pretiosos elegit, fidem, spem, & caritatem, quibus & reliquæ in eo virtutes exornabantur. Texens quoque pretiosissimam coronam, Regi regum Christo obtulit. Quis namque sic toto ex corde Deum dilexit, & proximum ut seipsum? aut quis ita laborantibus compatiebatur, & misericordiæ viscera ostendebat? Quem et-
B iam aliquando monachum intelligens bonæ conversationis esse, non pro eo precatus est, ut a quocumque Diaboli laqueo liber conservaretur, cursumque vitæ suæ irreprehensibiliter consummaret? Aut quem peccatorem vel impium quandocumque audiens, non confestim pro eo, ut salvaretur, Deum obsecrabat? Per omne porro tempus religiosæ vitæ suæ numquam a regula sui instituti de-
C flexit: neque unquam iisdem temporibus dies illum aliqua sine lacrymis præteriit: non facile sua labia in risum solvebat; sed ne subridebat quidem. Non appropinquavit corpori ejus oleum: neque faciem suam, aut pedes aqua unquam abluit. Sic autem se gerebat, quasi quotidie esset moriturus. O stupendum miraculum! In admirabili illa sua abstinentia ac continentia, assiduisque vigiliis, ac lacrymarum fluentis, humicubationibus quoque, & corporis emaceratione,
D numquam remissior aut imbecillior factus est, neque segnitie, vel tædio aliquo fatigatus; sed veluti esuriens quispiam aut sitiens, sic mens ejus, quæ divinæ gratiæ virtute nutriebatur, nunquam ascetici instituti dulcedine poterat satiari. Erat vero aspectus ejus tamquam flos rosæ, & corpus ejus, quasi nihil abstinentiæ egisset, sanum validumque apparebat: divina enim ipse gratia sustentabatur: qui
E & in hora obdormitionis suæ ita speciosa vultu cernebatur, quasi Angelorum comitatu animam ejus stipatam intelligeremus. Sed & alia in eo admiranda Dei gratia visa est, quod totis quinquaginta abstinentiæ suæ annis vestem cilicinam, qua indutus fuerat, nunquam mutaverit: quæque ita ad finem usque vitæ ipsi servivit, ut etiam alii participes ejusdem vestis postea fuerint, quæ ei prius jam in-
F veterata usui fuerat.

Volo autem, carissimi, aliam quoque rem admiratione dignissimam, quam in senectute sua gessit, caritati vestræ enarrare: est enim intelligentibus ac spiritualibus viris vere admirabile, & plenum utilitatis atque compunctionis exemplum. Habuit beatus vir fratrem unicum, quo defuncto, filia ejus orphana relinqui-

tur. Quam quidem noti atque amici ipsius, A septem annos agentem, ad patruum ejus adducunt. Ipse vero quia in interiore sua cella reclusus degebat, eam in exteriore collocari jussit. Erat autem perexigua inter utramque cellulam fenestra, per quam edocebat eam Psalterium, & reliquas scripturas. Cum ipso quippe in divinis laudibus vigilabat, psalmosque concinebat: & sicut ille, ita & ipsa abstinentiam colebat: alacriterque in arrepto pietatis instituto proficiens, cunctas virtutes perficere nitebatur. Vir etenim beatus frequenter pro ea obsecrabat Deum, ut mentem in eum defixam retineret, neque rerum terrenarum curis implicaretur, eo quod pater ejus ex hac vita migrans, magnam pecuniarum vim ipsi reliquisset: quas illico vir Dei distribui pauperibus mandavit. Ipsa quoque assidue suum interpellabat patruum, dicens: Pater, rogo atque obsecro sanctitatem tuam, ut pro me C depreceris Dominum, ut ab absurdis ac pravis liberer cogitationibus, cunctisque inimici insidiis, ac diversis Diaboli laqueis eripiar. Sicque alacriter se exercens, servabat regulam ascetici sui instituti. Exultabat autem vir beatus, quod ita eam in optimo vitæ instituto, & alacritate, ac in mansuetudine, & erga Deum caritate cerneret proficientem. Viginti enim annis cum eo in abstinentia degens, velut optima agna, & im- D maculata columba, ei convixit.

Vigesimo autem annorum tempore expleto, cernens eam fraudulentus ac callidus serpens in virtutibus solitariæ vitæ excellere, ac cœlestia dumtaxat contemplari, vehementi invidiæ igne tabescebat, & insidias tendebat, ut illam irretiret: ac sic saltem beato viro mœstitiam anxietatemque incuteret, mentemque ipsius ob molestiam de ea conceptam aliquantu- E lum a Deo averteret. Et quemadmodum in primis parentibus, livore incensa maligna ac callida bestia serpentem pro instrumento ad decipiendum apto invenit, ut eos, qui in felicitate degebant, terram spinosam atque laboriosam incolere curaret: ita & hic aliquandiu explorans, invenit sibi vas ad perditionem præparatum. Erat enim quidam nomine dumtaxat monachus, qui studiose admodum prætextu colloquii F ad beatum virum concedere solebat: sed & beatam illam per fenestellam adspiciens, miser mente excœcatus, cum ea congredi cupiebat: insidiasque ipsi multo tempore tendebat, quasi ad unum usque annum, donec tandem inventa opportunitate, eam penitus a beata veri paradisi conversatione alienam reddidisset. Siquidem

Φανή· ταύτῳ λαβόντες οἱ γνωστοὶ αὐτῆς, ἤγαγον αὐτὴν εἰς τ̃ θεῖον αὐτῆς ἔτι ὕσαν ἐπαετῆ. Ὁ δὲ ἐκέλευσεν αὐτὴν εἶ εἰς τὸ ἐξώτερον κελλίον. αὐτὸς γὰρ ἦν κεκλεισμένος εἰς τὸ ἐσώτερον. ἦν δὲ θυρὶς μικρὰ ἀναμέσον αὐτῶν, δι' ἧς ἐδίδασκεν αὐτὴν τὸ Ψαλτήριον, καὶ τὰς λοιπὰς Γραφάς. μετ' αὐτῦ ἠγρύπνει καὶ ἔψαλλε, καὶ καθὼς ἐκεῖνος ἐνεκρατεύετο, ὁμοίως κἀκείνη. Προθύμως δὲ ἐπεσκόπησα ἐν τῇ ἀσκήσῃ, ἐπαιδεύθη πάσας τὰς ἀρετάς. καὶ πολλάκις παρεκάλεσε τ̃ Θεὸν ὁ μακάριος περὶ αὐτῆς, ἵνα χῇ τ̃ διάνοιαν αὐτῆς πρὸς αὐτὸν, καὶ μὴ δεσμεύθῃ ἐν τῇ μεριμνῃ τῶν γηΐνων πραγμάτων, ἐπειδὴ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς πολλὰ πράγματα αὐτῇ καταλέλοιπεν. ἀλλὰ πᾶν χρῆμα ταῦτα αὐτὸς ἐκέλευσε δοθῆναι πτωχοῖς. Καὶ αὐτὴ δὲ παρεκάλει καθ' ἡμέραν τ̃ θεῖον αὐτῆς, λέγουσα· πάτερ, ἀξιῶ τ̃ σὴν ἁγιοσύνην, καὶ παρακαλῶ τὴν σὴν ὁσιότητα, εὔχεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν λογισμῶν, καὶ πάσης μεθοδείας τ̃ Ἐχθρῦ, καὶ τ̃ ποικίλων παγίδων τ̃ Διαβόλου. Καὶ οὕτως προθύμως ἤσκει τηρῦσα τ̃ κανόνα τ̃ ἀσκήσεως αὐτῆς. ἠγαλλιᾶτο δὲ ὁ μακάριος βλέπων αὐτῆς τ̃ καλὴν πολιτείαν, καὶ προθυμίαν καὶ πραότητα καὶ πρὸς Θεὸν ἀγάπην· εἴκοσι δὲ ἔτη ἤσκησε μετ' αὐτῦ, ὡς ἀμνὰς καλὴ, καὶ περιστερὰ ἄσπιλος.

Πληρωθέντος δὲ τ̃ εἰκοστῦ ἔτους, βλέπων ὁ ἐν δολιότητι κακοῦργος ὄφις ταῖς τ̃ μονήρους βίου ἀρεταῖς ἐπερωμένην, καὶ τὰ οὐράνια ἀδολεσχοῦσαν, λαβρωτάτῳ πυρὶ καιόμενος ἐτήκετο, καὶ πρέσβευεν, ὅπως αὐτὴν παγιδεύσῃ, ὡς καὶ ἅπαξ ἔτως δωρηθῇ εἰς λύπην καὶ μέριμναν ἐμβαλεῖν τ̃ μακάριον, καὶ τῇ δι' αὐτὴν ἀδημονίᾳ ἀποστάσῃ τὴν διάνοιαν αὐτῦ ἀπὸ τ̃ Θεῦ. Καὶ ὥσπερ ἐπὶ τῶν πρωτοπλάστων φθόνῳ καιόμενος ὁ ἐν κακίᾳ φρόνιμος θὴρ ηὕρατο τ̃ ὄφιν ὄργανον πρὸς ἀπάτην, ὅπως ἐν μακαριότητι αὐλιζομένους, ἀκαταφθόρητον γῆν καὶ πολύμοχθον κατοικεῖν ἐμηχανήσατο· τοιγαροῦν σκοπήσας εὗρε κατηρισμένον σκεῦος εἰς ἀπώλειαν. Ἦν γὰρ τις ἔχων ὄνομα μοναχῦ, ὅστις ἀπεῖπε πρὸς τ̃ μακάριον προφάσει σωτυχίας μὴ ἀφεθῆς τελείους. ἐώρα δὲ τ̃ μακαρίαν διὰ τ̃ θυρίδος, καὶ σκοτωθεὶς τ̃ διάνοιαν ὁ δειλαῖος, ἔθελεν αὐτῇ σωτυχεῖν. καὶ πρόσβυε χρόνον ἱκανὸν, ὡς μέχρι ἐνιαυτοῦ, ἕως εὗρεν καιρὸν ἀλλοτρίωσε τῆς τ̃ ἀληθινῦ ὄντως ἀφθάρτου μακαρίας ἀναγωγῆς,

ὡς

ὡς γὰρ ὑπὸ τοῦ ὄφεως ἀπατηθεῖσα, ἤνοιξε τὴν θύραν τῆς κελλίου καὶ ἐξῆλθεν, ἀπάτῃ ὑπ' αὐτοῦ πονηροῦ δράκοντος ἐκπεσοῦσα τοῦ μεγέθους τοῦ θεοφιλοῦς καὶ καθαρᾶς παρθενίας. Ὥσπερ καὶ πρῶτοπλάστων γυμνωθέντων τοῦ καρποῦ, διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν· ὁμοίως καὶ αὐτὴ, μὴ ὁ πράξασα τὴν ἁμαρτίαν, ἐξέστη τῇ διανοίᾳ καὶ ἀπήλπισε, καὶ περιεχίσατο τὴν χιτῶνα αὐτῆς τὸ τεῖχινον, καὶ ἔτυπτε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ἔθελεν ἑαυτὴν ἀποπνίξαι. Ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, κλάυσα· ἐγὼ λοιπὸν τέθνηκα· καὶ ἀπώλεσα τὰς ἡμέρας μου, τὸν τῆς ἀσκήσεώς μου καὶ ἐγκρατείας καρπὸν, καὶ τὸν δακρύων πόνον· τὸν Θεὸν παρώξυνα· καὶ ἐμαυτὴν ἀπέκτεινα, καὶ τὸν ὅσιόν μου θεῖον εἰς πικροτάτην λύπην ἐνέβαλον, καὶ χλεύην τοῦ διαβόλου ἐγενόμην. Τί ἔτι λοιπὸν ἐγὼ ζῶ ἡ ἄθλία; οἴμοι, τί ἐποίησα; οἴμοι τί ἔπαθον; οἴμοι πόθεν ἔπεσον; πῶς ἐσκοτίσθη ἡ διάνοιά μου; πῶς ἐκλάπην ἀπὸ τοῦ Πονηροῦ; πῶς ἐνέπεσον, ὃ σωπῶ· πῶς ἠλίσθησα οὐκ ἔγνων· πῶς ἐμιάνθην οὐκ οἶδα. Ποῖον νέφος ἐκάλυψε τὴν καρδίαν μου, ἵνα μὴ κατανοήσω τί πράττω; πῦ κρυβήσομαι; πῦ ἀπελεύσομαι; εἰς ποῖον βόθρον ῥίψω ἐμαυτήν; πῦ ἡ νυθεσία τοῦ ὁσίου μου θεοῦ; πῦ ἡ διδασκαλία τοῦ ἑταίρου αὐτοῦ Ἐφραΐμ, ὅτε ἔλεγέ μοι, Πρόσεχε σεαυτῇ, καὶ διατήρησόν σου τὴν ψυχὴν τῷ ἀφθάρτῳ καὶ ἀθανάτῳ νυμφίῳ ἄσπιλον· ὁ γὰρ νυμφίος σου ἅγιός ἐστι καὶ ζηλωτής. οὐκ ἔτι τολμῶ ἀναβλέψαι εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀπέθανον γὰρ ἀπὸ Θεοῦ, καὶ ἀπὸ ἀνθρώπων· ἀτενίσαι πρὸς τὴν θυρίδα ἐκείνῳ οὐ δύναμαι λοιπόν. Πῶς γὰρ ἐγὼ ἡ ἁμαρτωλὸς πάλιν λαλήσω, μετὰ τοῦ ἁγίου ἐκείνου; ἐὰν γὰρ καὶ λαλήσω, οὐχὶ πῦρ ἐξελθὸν ἀπὸ τῆς θυρίδος κατακαύσῃ με; κρεῖττον ἀπελθεῖν με μᾶλλον, ὅπου οὐδείς ἐστιν ὁ γινώσκων με· ἐπειδὴ καθάπαξ ἀπέθανον, καὶ οὐκ ἔτι μοι ἔτι ἐλπὶς σωτηρίας.

Ἀναστᾶσα οὖν ἀπῆλθεν εἰς ἑτέραν πόλιν, καὶ ἀλλάξασα τὸ σχῆμα αὐτῆς, ἔσχε καταγώγιον. Ἐν ᾧ τῷ συμβῆναι αὐτῇ τοῦτο, εἶδεν ὁ ὅσιος ἐν ὁράματι δράκοντα μέγαν καὶ φοβερὸν τῷ εἴδει, σειόμενον ἐν ἰσχύι, ὃς ἐξελθὼν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, ἐλθὼν ἕως τῆς κελλίου αὐτοῦ, καὶ βρῶν περιστερὰν κατέπιεν αὐτὴν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ἔξυπνος ὢν ὁ γέρων ὁ μακάριος ἐλυπήθη σφόδρα καὶ ἔκλαυσε, λέγων· μὴ ἄρα διωγμὸν ἐγείρει ὁ Σατα-

A Siquidem a ſerpente jam ſeducta atque decepta, januam cellæ ſuæ aperuit, & egreſſa eſt: fraude enim maligni draconis ab eminenti dilectæ Deo puriſſimæque virginitatis ſtatu elapſa eſt. Et ſicut primi parentes, ubi de fructu guſtaſſent, apertis oculis cognoverunt ſe eſſe nudos: ita & iſta, poſtquam peccatum admiſit, mente obſtupeſcens, in deſperationem ſe conjecit: conſcindenſque cilicinam veſtem, qua erat induta,
B faciem ſuam manibus verberabat, cupiens ſeipſam præfocare. Ajebat enim intra ſe, plangens: Ego jam me mortuam ſentio: dies enim meos, fructumque religioſæ exercitationis meæ & continentiæ, lacrymarumque laborem perdidi: Deum exacerbavi, meipſam interfeci, ſanctumque patruum meum amariſſimo mœrore affeci, & Diabolo ludibrio facta ſum. Quid eſt quod deinceps ego miſera atque infelix vivam? Hei mihi, quid
C feci? Hei mihi, quid fieri mihi paſſa ſum? Hei mihi, unde excidi? Quomodo mens mea obſcurata eſt? Quomodo a maligno decepta ſum? Non intelligo, quomodo elapſa ſim: quomodo ceciderim, neſcio: quomodo contaminata ſim, ignoro. Cujuſmodi nebula obtexit cor meum, ut quid egerim, conſiderare nequeam? Ubi abſcondar? quo me vertam? in quam foveam meipſam præcipitabo? Ubi ſunt monita beati mei patrui? ubi doctrina ſocii &
D amici ejus Ephraem? quando mihi dicere ſolebat: Attende tibi ipſi: & animam tuam incorruptibili atque immortali Sponſo tuo immaculatam conſerva. Nam Sponſus tuus ſanctus eſt & zelator. Non amplius in cœlum reſpicere audeo: nam apud Deum pariter & homines me jam mortuam eſſe cognoſco: neque feneſtram illam fixis intueri oculis deinceps valeo. Quomodo enim ego peccatrix rurſus cum
E ſancto illo viro loqui tentabo? & ſi id auſa fuero, nonne ignis per feneſtram erumpens illico me comburet? Satius igitur fuerit, me hinc alio abire, ubi nullus ſit, qui me agnoſcat: quoniam ſemel jam mortua ſum, nec ultra mihi ſpes ſalutis eſt reliqua.

Conſurgens ergo e veſtigio, perrexit in aliam civitatem, priſtinoque habitu mutato, ſe ibi in quodam diverſorio conſtituit. Quæ ruina dum huic feminæ accidiſſet, vi-
F ſio per ſomnium talis beato viro oſtenditur. Conſpexit ſiquidem draconem ingentem atque horribilem, & in fortitudine ſibilantem, qui quaſi ex loco ſuo egreſſus, devenit uſque ad cellam ejus, ibique columbam repertam devoravit, & rurſus ad ſuum locum reverſus eſt. Expergefactus autem vir beatus, contriſtatus eſt vehementer, flevitque amare; veritus, ne perſecutionem aliquam

Satanas adverſus ſanctam eccleſiam concitaret, ac multos a fide averteret : aut ne ſchiſma aliquod, vel hæreſis in Dei eccleſia exſurgeret. Quare Deum precatus eſt, dicens : Benigniſſime, qui univerſorum es præſcius, tu ſolus noſti, quid magna hæc ſibi velit viſio. Denuo autem poſt alios duos dies eundem vidit draconem ex loco ſuo prodeuntem, & in cellam ad ipſum ingredientem, caputque ſuum ſub pedibus ejus poſuiſſe, ac diſruptum fuiſſe ; columbam vero illam adhuc vivam & abſque læſione repertam. Protinus autem a ſomno experrectus, ſemel atque iterum Mariam vocabat, dicens : Evigila, cur pigreſcis atque torpeſcis ? hodie enim duo ſunt dies, ex quibus os tuum ad laudandum Deum non aperuiſti. Sed quum reſponſum ab ea nullum acciperet, totoque biduo eam non amplius pſallentem more ſolito audiret ; intellexit, ſuam quam conſpexerat viſionem, ad illam pertinere. Quare ſuſpirans flevit amare, dicens : Hei mihi, agnam meam lupus crudelis rapuit, & filia mea captiva effecta eſt. Extollenſque vocem ſuam, dixit : Chriſte Salvator mundi, converte agnam tuam Mariam in ovile vitæ, ut ſenectus mea cum mœrore ad inferos non deſcendat. Ne deſpicias deprecationem meam, Domine : ſed velocius gratiam tuam emitte, ut de ore draconis eam incolumem evellat. Duo itaque dies illi, quibus viſionem vidit, duorum annorum curriculum ſignificabant, quibus neptis ejus foris vitam egit. At ille diu noctuque pro ea Deum obſecrare non deſtitit. Duobus porro interlapſis jam annis, quum ubi eſſet, & quomodo ſe gereret, intellexit, rogabat quemdam ſibi notum ac familiarem, ut aliquem illuc mitteret, qui accurate omnia de illa cognoſceret, locumque ac vitam ejus notaret atque obſervaret. Abiens igitur ille, qui miſſus fuerat, omnia certo compertoque cognovit, eique, quomodo ipſam vidiſſet, & qualem vitam degeret, renunciavit, locumque deſignavit. Ipſe vero certior de ea factus, planeque edoctus, illam ipſam eſſe, curavit ſibi habitum militarem & equum deferri. Apertoque cellæ ſuæ oſtio egreditur, & habitu militari induitur, & galerum longum atque profundum capiti ſuo, quo facies velaretur, impoſuit: ſed & unum nummum ſecum ferens, equumque conſcendens, abiit. Quemadmodum autem explorator aliquis civitatem vel patriam quampiam explorare cupiens, habitum loci illius, ne facile ab incolis agnoſcatur, aſſumit : ſic quoque beatus Abraamius in alieno peregrinabatur habitu, ut inimicum in fugam verteret. Vere igitur admiratione dignus

A Σατανᾶς κτ᾽ τ ἁγίας ἐκκλησίας, καὶ πολλὺς
ἀποστήσῃ ἀπὸ τ πίστεως; μὴ ἄρα σχίσμα γένῃ
καὶ αἵρεσις ἐν τῇ τ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ; Εὐξάμενος
ὁ τῷ Θεῷ, εἶπε· Προγνώστα φιλάνθρωπε, σὺ
μόνος γινώσκεις τ ὅραμα τ μέγα τοῦτο. Πάλιν
δ᾽ μ᾽ δύο ἡμέρας εἶδεν αὐτὸν τ δράκοντα ἐξελ-
θόντα ἐκ τ τόπου αὐτοῦ, καὶ εἰσελθόντα εἰς τὴν
κέλλαν πρὸς αὐτὸν, καὶ θέντα ὑπὸ τὰς πόδας
B τ μακαρίου τ κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἁρπάγην,
κ᾽ αἰρεθῆναι τ πτέρυγι ἐκείνῳ ζῶσαν μὴ ἔχου-
σαν πτῖλον. Εὐθέως ὁ ἔξυπνος γενόμενος, ἐκά-
λεσε Μαρίαν ἅπαξ καὶ δίς, λέγων· ἔγειρε, τί
ὤκνησας σήμερον δύο ἡμέρας ἀνοῖξαι τ στόμα
σου πρὸς δοξολογίαν Θεοῦ; Τῆς δ᾽ μὴ ἀποκει-
θείσης, δευτέραν γὰρ ἡμέραν εἶχε μὴ ἀκούων
κτ᾽ τ εἰωθὸς ψαλμῳδοῦσης αὐτῆς· τότε σωπῆσεν,
ὅτι τ ὅραμα, ὃ εἶδε, περὶ αὐτῆς ἐστι. καὶ στε-
νάξας ἔκλαυσε σφοδρῶς καὶ εἶπεν· οἴμοι τὴν
C ἀμνάδα μου ὁ δεινὸς λύκος ἥρπασε, κ᾽ τ τέκ-
νον μου αἰχμάλωτον γέγονεν. Ὑψώσας δ᾽ τ φω-
νὴν αὐτοῦ εἶπε· Σωτὴρ τ κόσμου Χριστὲ, ἐπί-
στρεψον τὴν ἀμνάδα σου Μαρίαν εἰς τὴν μάνδραν
τ ζωῆς, ἵνα μὴ κατέλθῃ τ γῆράς μου μ᾽ λύ-
πης εἰς ᾅδου. μὴ ὑπερίδῃς τ δέησίν μου, Κύριε,
ἀλλὰ πέμψον τ χάριν σου πάχιον, ἵνα σκεπά-
D σῃ αὐτὴν ἐκ στόματος τ δράκοντος. Ἐγένοντο δ᾽
αἱ δύο ἡμέραι, ἐν αἷς εἶδε τ ὅραμα, δύο ἔτη,
ἃ ἐποίησεν ἔξω ἡ ἀδελφιδῆ αὐτοῦ. Διετέλει
μέντοι νυκτὸς καὶ ἡμέρας βοῶν τ Θεὸν
περὶ αὐτῆς. Καὶ μετὰ δύο ἔτη ἠκούσθη αὐτῷ πᾶ
ὅτι καὶ πῶ ἀφύκῃ, καὶ προσκαλέσας ἕνα τῶν
γνωρίμων ἔπεμψεν ἐκεῖ, ἵνα ἀκριβῶς μάθῃ τὰ
περὶ αὐτῆς, σημειώσῃ τε τ τόπον, καὶ πῶς
E διάγῃ. ἀπελθὼν τοίνυν ὁ ἀποσταλείς, καὶ μα-
θὼν ἀκριβῶς, θεασάμενός τε καὶ αὐτὴν, ἐλθὼν
ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα σημάνας, κ᾽ τ τόπον,
καὶ τὴν ἀγωγήν. Ὁ δ᾽ πεισθεὶς αὐτὴν εἶ
ἀληθῶς, εἶπεν ἐνεχθῆναι ἑαυτῷ στρατιωτικὴν
κ᾽ ἵππον. Καὶ ἀνοίξας τ θύραν τ κελλίου ἐξῆλ-
θεν, ἐνδυσάμενός τε τὸ στρατιωτικὸν σχῆμα, κ᾽
καμηλαύκιον βαθὺ ἐπὶ τ κεφαλῆς αὐτοῦ, κατα-
F καλύπτον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἔλαβε καὶ νόμι-
σμα ἓν μεθ᾽ ἑαυτοῦ, καὶ καθίσας ἐπὶ τ ἵππου
ἀπῆει. Ὥσπερ δέ τις κατάσκοπος, βουλόμενος
κατασκοπῆσαι πόλιν, ἢ πατρίδα, τ ἐκεῖ οἰ-
κούντων φέρει τὸ σχῆμα πρὸς τὸ λαθεῖν τοὺς οἰ-
κήτορας· οὕτως καὶ ὁ μακάριος Ἀβραάμιος ἐν
σχήματι ἀλλοτρίῳ ἐπεδήμησεν, ἵνα τ ἐχθρὸν
ἐκπώσῃ. Οὕντως θαυμάσαι ἄξιον τ θαυμα-
στὸν

ςὸν τῦτον δεύτερον Ἀβραάμ. ὁ μὲν γὰρ πρῶτος ἐξελθὼν εἰς τ̓ πόλεμον τ̃ βασιλέων, καὶ παίξας αὐτὰς, ἀπέςρεψεν Λὼτ τ̓ ἀνεψιὸν αὐτῦ· ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος ἕτος Ἀβραάμ, ἐξελθὼν εἰς πόλεμον κτ̓ τ̃ Διαβόλε, καὶ νικήσας αὐτὸν, ἀπέςρεψεν τὴν ἀνεψιὰν αὐτῦ. Παραγενόμενος τοίνυν εἰς τ̓ τόπον, κὴ εἰσελθὼν εἰς τ̃ πανδοχεῖον, καὶ παλύσας, περιεβλέπετο ᾧδε κἀκεῖ τ̃ ἰδεῖν αὐτήν. εἶτα προελθόσης ὥρας πολλῆς, καὶ μὴ θεασάμενος αὐτὴν, ὑπομειδιάσας εἶπε τῷ πανδοχεῖ· φίλε, ἤκεσα ὅτι ἔχεις ᾧδε κόρην καλὴν, καὶ ἡδέως αὐτὴν ἐώρων. ὁ δὲ πάνδοξ ἰδὼν τ̓ ἡλικίαν τ̃ πολιᾶς αὐτῦ, κατέγνω αὐτῦ. εἶτα ἀποκριθεὶς εἶπεν, ἔςι καὶ πάνυ ὡραία. ἦν δὲ ἡ Μαρία ὑπὲρ φύσιν περικαλλής. Εἶφη δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ μακάριος, κὴ τίς καλεῖται; ὁ δὲ λέγ̣ αὐτῷ, Μαρία. Τότε φαιδρῷ τῷ προσώπῳ λέγ̣ πρὸς αὐτὸν, Κάλεσον αὐτὴν, ὅπως δὴ φρανθῶμεν μετ̓ αὐτῆς σήμερον, πάνυ γὰρ ἀπ̓ τ̃ ἀκοῆς ἠράθην αὐτῆς. Ἡ δὲ κληθεῖσα ἦλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡς εἶδεν αὐτὴν εἰς τ̓ καλλωπισμὸν ἐκεῖνον καὶ τ̃ πορνικὸν σχῆμα, σχεδὸν ὅλον αὐτῦ τ̃ σῶμα καὶ πᾶσα ἡ ἔκτασις δάκρυον ἐγένετο. ἀλλὰ τῇ φιλοσοφίᾳ τ̃ τῇ ἐγκρατείᾳ, ὥσπερ ὂν ἀδύτοις, κατέςειλεν ἑαυτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῦ, ὑπὲρ τ̓ μὴ νοήσασαν αὐτὴν ἀποφυγεῖν. Καθημένων δὲ αὐτῶν καὶ πινόντων, ἤρξατο προσλαλεῖν αὐτῇ ὁ μακάριος, ὡς ἂν ἡ ἐρασὴς ἀναύσῳ πυρὶ φλογιζόμενός τις. ὥσπερ ἦτος ὁ μακάριος κραταιὸς τῷ ἀλκὶ ἀνταγωνισάμενος, κὴ λαβὼν τ̓ αἰχμάλωτον ἀποκατέςησεν εἰς τὴν τ̃ Χριςῦ παράδ̣. Τῦ δὲ μακαρίυ προσλαλῦντος, ἀναςᾶσα καὶ περιλαβῦσα κατεφίλει τ̓ τράχηλον αὐτῦ. καταφίλησα δὲ αὐτὸν ὡσφράνθη τ̓ χρωτῶν τ̃ ἀγγελικῆς αὐτῦ πολιτείας, καὶ ἐμνήθη τ̃ ἀχρῆμα τ̃ ἀσκήσεως αὐτῆς, καὶ ςενάξασα εἶπεν. ἀβάλη μόνη. Ὁ δὲ πανδοχεὺς ἐκπλαγεὶς ἔφη πρὸς αὐτὴν, κυρία Μαρία, δἰ ἑτῶ χρόνον ἔχεις, καὶ ὀφέποτέ σε ἤκεσα ςεναγμὸν, ἢ λόγον τοιῦτον. νῦν οὖν τί σοι γέγονεν; Ἡ δὲ ἔφη· εἴθε ἀπέθανον πρὸ τριῶν ἐτῶν, κὴ μακαρία ἤμην. Καὶ βὐθέως ὁ μακάριος, ἵνα μὴ ὑπολάβῃ αὐςηρὸς, λέγ̣ πρὸς αὐτήν· νῦν ἐπὶ ἐμοῦ ἐμνήθης τῶν ἁμαρτιῶν σε; ἆρα οὐκ εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, φαίνε) ἡ ἰδέα αὐτῦ ὡς ἡ ἰδέα τ̃ θείυ μυ; Ἀλλ̓ ὁ μόνος φιλάνθρωπος καὶ πάνσοφος Θεὸς ἕτως ᾠκονόμησε τ̃ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτὸν καὶ φοβηθεῖσαν ἀποδρᾶσαι. Ὁ δὲ βὐθέως ἐκβαλὼν τὸ νόμισ-

A gnus eſt egregius hic ſecundus Abraham. Siquidem primus Abraham ad Regum prælium exiens, percutienſque illos, Lot nepotem ſuum revocavit: & hic ſimiliter ſecundus Abraham contra Diabolum ad bellum perrexit, eoque ſuperato, neptem ſuam reduxit. Poſtquam ergo ad locum appuliſſet, in hoſpitium divertit, ubi ſollicitis curis huc illucque circumſpiciens, ut eam videret adnitebatur. Deinde quum B jam multa hora præteriiſſet, videndique ipſam occaſio non tribueretur, ſubridens dixit ad hoſpitem: Audivi, o amice, quod hic pulchram habeas puellam, quam libenter perviderem. Hoſpes autem quum ætatis ejus cerneret canitiem, ipſum coarguit: deinde ſic ei reſpondit: Eſt hic quædam, & quidem ſupra modum ſpecioſa. Erat quippe Maria hæc pene ultra quam natura fert, formæ pulchritudine decora. Quumque beaC tus nomen puellæ requireret; Mariam nuncupari ille reſpondit. Tunc hilari vultu: obſecro, inquit, mihi accerſas illam, ut hodie cum ea epulari poſſim atque exhilarari: valde enim, vel ex auditu, amore ejus captus ſum. Quæ quum vocata jam adeſſet, atque in laſcivo ornatu habituque meretricio eam conſpexiſſet, parum abfuit, quin totum ipſius corpus ac ſubſtantia in lacrymas ſolveretur: quas tamen D ſapienti ac forti conſilio repreſſit, ne, ſi forte illum femina agnoviſſet, fugæ conſilium illico captaret. Reſidentibus ergo illis, atque bibentibus, cœpit cum ea loqui vir beatus, tamquam amator quiſpiam inextinguibili amoris igne flagrans: ſic enim ſanctus ille fortiter ſe Diabolo opponens, captivam eam accepit, & in Chriſti thalamum reſtituit. Illo autem cum ea colloquente, ipſa conſurgens, & complexa collum E ejus, oſculis eum excipiebat. Quumque jam inter oſculandum odorata eſſet ejus corpus ſuaviſſimo Angelici inſtituti odore fragrare, recordata eſt aſceticæ vitæ ſuæ: quare vehementer ingemuit, dicens: Væ mihi miſeræ ſoli. Hoſpes autem obſtupefactus, ait ad eam: domna Maria, duorum annorum jam ſpatio hic degis, & nunquam talia tua ſuſpiria, aut verba audivi: nunc autem quid tibi accidit? Ad quem illa: Beata, inquit, eſſem, F ſi ante triennium defuncta fuiſſem. Confeſtimque beatus ille, ne auſterior videretur, ait ad illam: modo, me præſente, tu peccata tua in memoriam revocare incipis? Putaſne puellam non dixiſſe in corde ſuo: quomodo aſpectus viri iſtius, formam refert mei patrui? Ceterum qui ſolus benigniſſimus & ſapientiſſimus eſt Deus ita diſpoſuit, ne ipſa illum agnoſceret, timoreque perculſa fortaſſe aufugeret.

Gen. 14.

geret. Proferens itaque beatus ſenex mox nummum, dedit eum hoſpiti, dicens ipſi: Para nobis bonam cœnam, ut cum hac puella hodie epulari ac lætari liceat: longo enim itineris intervallo, amore illius huc adveni. O vere ſecundum Deum ſapientiam! o intellectum ſpiritalem! o aſtutam ſupplantationem Diaboli, & reconciliationem animæ! o prudentiam draconi exitialem, & animæ illuminatricem! Qui totis quinquaginta ſuæ religioſæ exercitationis annis panem non guſtaverat, nunc carnes, ut animam a Diabolo captam revocaret, comedit. Chorus ſanctorum Angelorum ſuper hac beati iſtius indiſcretione, aut potius magnanimitate ſolertiaque, vehementer obſtupuit; quod ita alacriter & ſine ulla hæſitatione comedit & bibit, concludens & ipſe dictum illud Euangelicum: Hodie lætari & gaudere oportet, quia hæc filia mea mortua erat, & revixit; perierat, & inventa eſt. O ſapientia ſapientum, & intellectus intelligentium! o ſtupendum miraculum, & dignam admiratione indiſcretionem, & quavis accurata diſcretione eminentiorem: qua ex venenatis draconis dentibus animam eripuit atque ſalvavit. Poſtquam igitur jam ſimul epulati ſunt, ait puella: Surge, Domine, & ad cubandum in cubiculum introëamus. At ille: intremus, inquit. Ingreſſuſque, videt lectum altum ſtratum, aſcendenſque alacriter conſedit ſuper eum. Quo pacto te appellem, aut quomodo te nominem, o perfecte Chriſti vir, equidem ignoro. Continentem ne te dicam, an incontinentem? ſapientem, an inſipientem? diſcretum, an indiſcretum? qui per annos quinquaginta religioſæ converſationis tuæ ſuper unam ſtoream dormiviſti, quanta cum alacritate ad ſedendum ſuper lectum aſcendiſti? Hæc omnia ad laudem Chriſti, & gloriam venerabilis inſtituti tui feciſti: manſionum quippe iter prolixum arripuiſti, carnes manducaſti, vinum bibiſti, & in hoſpitium divertiſti, ut animam perditam ſalvares. At nos, quia puſillanimes ſumus, ſi ſaltem verbum utile cum proximo loqui volumus, ſubito importune cuncta diſcernimus.

Luc. 15.

Conſidente itaque ipſo ſuper lectum, ait ad eum puella: Veni, ac permitte, Domine, ut calceamenta tibi extraham. Ille vero ad eam: obſera ac muni, inquit, bene oſtium; & tunc veni, eaque abſtrahe. Nitebatur autem illa prius diſcalceare ipſum: ſed quum id ille non pateretur, tunc foribus diligenter obſeratis venit ad eum. Beatus autem ad illam: Domna, inquit, Maria, accede ad me. Quumque acceſſiſſet ad ipſum, tenuit eam firmiter per manum, ita ut non poſſet eum effugere. Tollens quoque

A νόμισμα, δίδωσιν αὐτὸ τῷ πανδοχεῖ, καὶ λέγει αὐτῷ· ποίησον ἡμῖν δεῖπνον καλὸν, ἵνα εὐφρανθῶμεν σήμερον μετὰ τ κόρης ταύτης· μηκόθεν γὰρ δι' αὐτὴν ἔρχομαι. Ω᾽ σοφία ὄντως χ̄ῡ Θεόν. ὦ σύνεσις πνευματική. ὦ πανουργία καὶ πέρνισμὸς Διαβόλου, καὶ ἱλασμὸς ψυχῆς. ὦ σοφία, δηλητήριον δράκοντος, καὶ ψυχῆς φωτιστήριον. ὁ ἐν τοῖς πεντήκοντα ἔτεσι τ ἀσκήσεως, ἄρτου μὴ γευσάμενος, κρεῶν μετέλαβεν, B ἵνα τὴν ἐκ τοῦ Διαβόλου ἁρπασθεῖσαν ψυχὴν ἀνακαλέσηται. Ο᾽ χορὸς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ἐν τῷ οὐρανῷ ἐξέστη ἐπὶ τούτου τ μακαρίου τ ἀναφοείας, μᾶλλον δὲ μεγαλοψυχίας καὶ δραματουργίας, ὡς ἐθαύμασε καὶ ἀδιακρίτως ἤσθιε καὶ ἔπινεν, ἐπιλέγων καὶ αὐτὸς τὸ ἐν εὐαγγελίοις· σήμερον δεῖ εὐφρανθῆναι καὶ χαρῆναι, ὅτι ἡ θυγάτηρ μου αὕτη νεκρὰ ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλυῖα, καὶ εὑρέθη· Ω᾽ σοφία τ σοφῶν, C καὶ σωφρόνων τ σωφρονῶν. Ω᾽ ἐθαυμάσθης πράγματος ἀξία, ἡ θαυμαστὴ ἀδιαφορία, ἡ ἀνωτέρα πάσης ἀκριβοῦς ἀγωγείσεως, δι' ἧς ἐκ τῶν ἰοβόλων τ δράκοντος ὀδόντων ἁρπάσας ἔσωσε ψυχήν. Μετὰ δὲ τοῦτο εὐφρανθῆναι αὐτούς, εἶπεν ἡ κόρη· ἀναστὰς, Κύριε, εἰσελθόντες καθεύδησωμεν· ὁ δὲ εἶπεν, εἰσέλθωμεν. Εἰσελθόντων δὲ D αὐτῶν, ὁρᾷ κλίνην ὑψηλὰς ἐστρωμμένην, καὶ ἀνελθὼν ἐθαύμως ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτῆς. Πῶς σε καλέσω, ἢ πῶς σε ὀνομάσω, ὦ τέλειε τοῦ Χριστοῦ ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα· ἐγκρατῆ, εἴπω σε, ἢ ἀφάφορον; σοφὸν ἢ ἄσοφον; ἀφανείτικον ἢ ἀδιάκριτον; ὃς εἰς πεντήκοντα ἔτη χρόνον τ ἀσκήσεως αὐτοῦ ἑνὶ φιαδίῳ καθεύδησας, μεθ' οἵας ἐθυμίας ἐκάθισας ἐπὶ κλίνης; Πάντα ταῦτα ἐποίησας εἰς δόξαν Χριστοῦ, καὶ ἔπαινον τ θεοτιμήτου σου πολιτείας. μονὰς ἐβάδισας, κρεῶν μετέλαβες, οἶνον ἔπιες, καὶ εἰς πανδοχεῖον κατήχθης, ἵνα σώσῃς ψυχὴν ἀπολυμμένην. Ἡμεῖς δὲ ὀλιγόψυχοι ὄντες, εἰς ἀφάκειαν ἄκαιρον ἐρχόμεθα, κἂν λόγον ὠφέλιμον λαλῆσαι τῷ πλησίον.

Καθημένου τοιγαροῦν ἐπὶ τ κλίνης, ἔφη πρὸς αὐτόν· δεῦρο, Κύριε, ἐπάρω τὰ ὑποδήματά σου. Ο᾽ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπεν· ἀσφάλιζε τὴν θύραν, καὶ δεῦρο, λαβὲ αὐτά. ἡ δὲ ἐπεχείρησε πρότερον λῦσαι αὐτόν. ὁ δὲ οὐκ ἠνέσχετο. τότε ἀσφαλισαμένη τὴν θύραν ἦλθε πρὸς αὐτόν· καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ μακάριος· κυρία μου Μαρία, ἔγγισόν μοι. τῆς δὲ ἐγγισάσης ἐκράτησεν αὐτὴν, ὡς μὴ δύνασθαι αὐτὴ ἀποδρᾶσαι.

came-

καὶ

καὶ ἐπάρας ὁ καμηλαύκιον ἀπὸ τ κεφαλῆς αὐ-
τῦ, καὶ σωδακρυόμενος εἶπε πρὸς αὐτήν· τέκ-
νον μυ Μαρία, ὐ γινώσκεις με; ὐκ ἐγώ εἰμι ὁ
πατήρ συ Ἀβραάμιος; τέκνον μυ, ὐ γνωρίζεις
με; ὐκ ἐγώ εἰμι ὁ ἀναθρέψας σε; τί σοι
ἐγένετο, ὦ τέκνον μυ; ποῦ ὁ ἡμῶν ὁ ἀγγελι-
κὸν, ὃν εἶχες, ὦ τέκνον μυ; ποῦ τὰ δάκρυα;
ποῦ ἡ ἀγρυπνία ἡ μετὰ πόνυ ψυχῆς καὶ καρ-
δίας συντετειμμένης; ποῦ ἡ χαμαικοιτία καὶ ἡ
συνεχὴς γονυκλισία; πῶς ἀπὸ τ ὕψυς τ οὐρα-
νῦ εἰς τ τ ἀπωλείας βόθρον κατηνέχθης; διὰ
τί ὐκ ἐδήλωσάς μοι, ὅτι καταγὶς ᾅδυ κα-
τήντησέ σοι; καὶ ὢν, μετὰ τ Ἐφραΐμ, ἐβόη-
σα ποὸς τ δυνάμενόν σε σώζειν ἐκ θανάτυ.
Διατί ὁ καθόλυ ἀπογνῦσα προέδωκας ἑαυτὴν
τῷ Διαβόλῳ; διατί ἐγκατέλιπές με, καὶ εἰς
ἀφόρητον λύπην κατήγαγές με; τίς γὰρ ἀνα-
μάρτητος ἐν ἀνθρώποις, ὦ τέκνον μυ, εἰ μὴ
εἷς ὁ Θεός; Ἡ ὃ ἐκπλαγεῖσα ἀπηνεώθη, μὴ
δυναμένη διχρᾶ προσώπον, ὡς ἔμεινεν, ὥσπερ
λίθος, ἄνυς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῦ, ἀμηχάνῃ τε καὶ
φόβῳ κρατηθεῖσα. Ὁ ὃ μακάριος ἐπέμψε με-
τὰ δακρύων, λέγων αὐτῇ· ὐ λαλεῖς μοι, τέκνον
μυ Μαρία; ὐ διὰ σε ὀδυνώμενος ἦλθον ἐνταῦ-
θα, ὦ τέκνον μυ; ἐπ' ἐμοὶ ἡ ἁμαρτία συ,
τέκνον. ἐγὼ ἀπολογῦμαι τῷ Θεῷ ὑπέρ συ ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τ κρίσεως. ἐγὼ μετανοῶ ὑπὲρ τ ἁ-
μαρτίας συ ταύτης. μέχρι ὃ μεσονυκτίυ ἤτως
παρεκάλει αὐτὴν καὶ ἐνυθέτει. Ἡ ὃ λαβῦσα
μικρὰν παῤῥησίαν, ἔφη ποὸς αὐτὸν, λέγυσα·
εἰς σὲ ἀτενίζειν ὐ δυνάμαι διὰ τ αἰσχύνην τ
προσώπυ μυ· πῶς ἐπικαλέσομαι τ ἅγιον
ὄνομά τ Χριςῦ μυ, ὅτι ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ τῦ
βορβόρυ ἐμιάνθην. Λέγει ποὸς αὐτὴν ὁ μακά-
ριος· ἐπ' ἐμὲ ἡ ἁμαρτία συ, τέκνον μυ, ἐκ
τῶν χειρῶν μυ ἐκζητήσει ὁ Θεὸς ταύτην τ
ἁμαρτίαν συ. μόνον σὺ ἄκυσόν μυ, καὶ δεῦρο,
ἀπέλθωμεν εἰς τ τόπον ἡμῶν. Ἰδὺ γὰρ καὶ ὁ
ἀγαπητὸς ἡμῶν Ἐφραΐμ κλαίει σοί σε, καὶ
παρακαλεῖ τ Θεὸν ὑπέρ συ. Τέκνον παρακα-
λῶ σε, ἐλέησον τ γῆράς μυ, καὶ κατοικτείρη-
σον τὰς πολιάς μυ· τέκνον μυ ἀγαπητὸν, δέο-
μαί συ, ἀναστᾶσα ἀκολύθῃ μοι. Ἡ ὃ ἔφη
ποὸς αὐτόν· ἐὰν τ μετάνοιάν μυ δέξηται ὁ Θεὸς,
ἔρχομαι. προσεύξωμαι ὃ καὶ παρακαλῶ τ σὴν
ὁσιότητα, καὶ καταφιλῶ τὰ ἴχνη συ τὰ ἅγια,
ὅτι ὕτως ἀσπλαγχνίσθης εἰς ἐμὲ, καὶ ἦλθες
ἐνταῦθα, ἵνα ἐκσώσῃς με ἐκ τ τ Διαβόλυ
παγίδος. Καὶ θεῖσα τ κεφαλὴν αὐτῆς ἐπὶ τὺς

A camelaucium, seu galerum, e capite suo, & in lacrymas prorumpens dixit ad eam: Filia mea Maria, non me agnoscis? nonne ego sum pater tuus Abraamius? numquid tibi notus sum, filia mea? nonne ego sum, qui te educavi? Quid tibi nunc accidit, o filia mea? Ubi est habitus ille Angelicus, quem antea habuisti, o filia mea? Ubi lacrymæ? ubi vigiliæ, quæ cum dolore animi, & cordis contritione erant? Ubi
B humicubationes, & assiduæ genuflexiones? Quo pacto a cœli celsitudine in hoc perditionis barathrum præcipitata es? Cur non indicasti mihi, quando inferni procella invasit te? Et ego sane una cum Ephraemo clamassem ad eum, qui potest ex morte salvare. Quare, tamquam omnino tuam salutem desperans, ita te Diabolo tradidisti? Quare sic me deseruisti, & in hunc mœrorem
C intolerabilem deduxisti? Quis autem inter homines absque peccato est, o filia mea, nisi solus Deus? Illa vero obstupefacta, obmutuit, nec vultum attollere poterat; verum lapidis instar immobilis, & veluti amens in manibus ejus remansit, confusione pariter atque timore oppleta. At beatus senex iterum cum lacrymis appellabat eam, dicens: Non mihi loqueris, filia mea Maria? nonne tua causa mœstus ac dolens huc adveni, o filia
D mea? Super me sit peccatum tuum, o filia. Ego pro te in die judicii Deo respondebo. Ego pro tuo hoc peccato pœnitentiam agam. Sicque ad mediam usque noctem eam consolabatur, & admonebat. Illa autem quum parumper fiduciam accepisset, sic ad eum loquuta est: Si in te respicere ob confusionem vultus mei nequeo; quo pacto immaculatum Christi mei nomen, dum ita cœno immunditiæ contami-
E nata sum, invocare audebo? Et beatus vir ad eam: Super me sit, inquit, peccatum tuum, o filia mea: ex meis manibus Deus peccatum hoc tuum requiret: tantummodo tu me ausculta, & veni, concedamus pariter in locum nostrum. Ecce enim & carissimus noster Ephraem vices tuas dolet ac plangit, & pro te Dominum deprecatur. Quare senectutis meæ miserere, & canitiei meæ compatere, filia
F mea, obsecro; & jam consurgens, sequere me, filia mea dilecta. Illa vero ad eum: Si pœnitentiam, inquit, meam suscipiet Deus, tecum veniam. Procido autem ac supplico sanctitati tuæ, sanctaque vestigia tua osculor, quod ita pietatis tuæ viscera in me demonstraveris, & huc, ut ex laqueo Diaboli me eriperes, adveneris. Ponensque ca-

put ſuum ad pedes ejus, tota plangebat nocte, dicens: Quid tibi, Domine, pro his omnibus retribuam? Diluculo autem jam facto, dicebat ad eam beatus ſenex: exſurge, filia, & hinc abeamus. Quæ reſpondens, ajebat ad ipſum: Habeo hic aliquantulum auri, ac paucas veſtes; & quid de iis a me fieri jubes? Cui vir beatus: Relinque illa hic: nam omnia iſta, pars maligni ſunt. Et ſurgentes confeſtim exierunt: illamque equo imponens trahebat, lætus præcedens. Et ſicut paſtor quando ovem perditam reperit, eam ſuper humeros ſuos tollit: ita beatus iſte gaudens in corde ſuo iter peragebat. Quumque ad proprium jam locum perveniſſet, illam quidem in interiore cella recluſit; ipſe vero in exteriore permanſit. Ubi illa cilicio induta, in ſumma animi humilitate, & multis lacrymis perſiſtebat: & ſeipſam aſſiduis vigiliis, arctiſſimiſque continentiæ laboribus conficiebat, alacriter pœnitentiæ ſcopum perſequens, & audacter Deo procidens, ſupplicanſque. Vere hæc ſincera erat pœnitentia. Vere medicina, & reparatio animæ. Per ejuſmodi certamen cunctos oporteret confiteri ac gratias agere Deo. Quis enim ita lapideo ac duro eſt corde, qui quum flebilem ac lamentabilem ejus vocem audiat, ipſe quoque non compungatur ad laudandum Deum? Siquidem noſtra reſipiſcentia cum ejus pœnitentia comparata, umbra dumtaxat quædam & imaginatio eſt. Tali namque patientia, & ſtudio atque ſollicitudine indefinenter recurrebat ad Deum, petens ſibi ſignum dari, quod ejus pœnitentia accepta fuiſſet. Benigniſſimus itaque ac clementiſſimus Deus dona curationum ei ad certitudinem acceptæ pœnitentiæ ipſius conceſſit.

Vixit porro beatus vir alios adhuc annos decem: cerneuſque ſinceram illius pœnitentiam, & inſignem animi alacritatem, glorificabat & magnificabat Deum: & ſic in bona ſenectute quievit vere ſanctus ac ſervus Dei, curſumque vitæ conſummavit, quum eſſet annorum ſeptuaginta: ex quibus, quinquaginta in aſcetico vitæ inſtituto magna cum alacritate, & certamine admirabili, in humilitate & caritate peregit, perſonam hominis non accipiens, ſicut apud plurimos fieri eſt ſolitum, ut unum quidem honore præferant, alium vero contemnant. Et tanto quidem temporis intervallo nunquam prorſus in ſuo religioſo inſtituto obtorpuit, ſegniuſque egit, neque unquam regulam optimæ vitæ ſuæ mutavit: ſed ita ſemper conſtitutus erat, quaſi quotidie moriturus.

Hæc fuit converſatio beati Abraamii:

hæc

A πόδας αὐτῦ, ἔκλαυσεν ὅλην τὴν νύκτα, λέγουσα· τί ἀνταποδώσω σοι περὶ πάντων τούτων, Δέσποτα; Ὄρθρου δὲ γενομένου, λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ μακάριος· τέκνον μου, ἀνάστα, ἀπέλθωμεν. Ἡ δὲ ὑπακούσασα ἔφη πρὸς αὐτόν· ἔχω ἐνταῦθα ὀλίγον χρυσίον καὶ ἱμάτια, καὶ τί κελεύεις περὶ τούτων; Ἔφη πρὸς αὐτὴν ὁ μακάριος· ἔασον αὐτὰ ἐνταῦθα· πάντα γὰρ ταῦτα μερίς ἐστι τοῦ Πονηροῦ. καὶ ἀναστάντες ἐξῆλθον

B σὺν ἁρματηλάτῃ. ἀνεβίβασεν αὐτὴν ἐπὶ τὸν ἵππον, αὐτὸς δὲ εἵλκυεν ἔμπροσθεν αὐτῆς ἀγαλλόμενος. Καὶ καθάπερ ποιμὴν, ὅταν εὕρῃ πρόβατον ἀπολωλός, αἴρει αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ· οὕτως ὁ μακάριος χαίρων τῇ καρδίᾳ ἐβάδιζε. καὶ ὡς ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, αὐτὴν μὲν ἐνέκλεισεν εἰς τὸ ἐσώτερον κελλίον, ἔμεινε δὲ αὐτὸς εἰς τὸ ἐξώτερον. Ἡ δὲ μετὰ σάκκου, καὶ ταπεινώσεως, καὶ

C δακρύων πολλῶν, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ἐγκρατείας, ἀκεβῶς καὶ προθύμως τὸν τῆς μετανοίας σκοπὸν ἐξήνυσεν, ἀναβοῶσα δεομένη καὶ προσπίπτουσα τῷ Θεῷ. Οὕτως ποιοῦσι ἀληθὴς μετάνοια. Οὕτως θεραπεία καὶ ἀνακαίνωσις ψυχῆς. Διὰ ποιότητος ἀγῶνος ἔδει πάντας ἐξομολογεῖσθαι τῷ Θεῷ. Τίς γὰρ τοσοῦτο λίθινος ἦν καὶ σκληρὸς τὴν καρ-

D δίαν, ἀκούσας τὴν φωνὴν τοῦ κλαυθμοῦ αὐτῆς, καὶ οὐ κατενύγετο δοξάζων τὸν Θεόν; Πρὸς γὰρ τὴν ἐκείνης μετάνοιαν, σκιὰ καὶ φάντασμά ἐστιν ἡ ἡμετέρα. τοιαύτῃ γὰρ ὑπομονῇ, καὶ ποιότητι, καὶ ἀγωνίᾳ ἀπαραλείπτως προσῆλθε τῷ Θεῷ, αἰτουμένη τεκμήριον, εἰ δεκτὴ γέγονεν ἡ μετάνοια αὐτῆς. Οὕτω καὶ ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς χάρισμα ἰαμάτων ἐδωρήσατο αὐτῇ πρὸς πληροφορίαν τῆς δι' ὅλου δεκτῆς αὐτῆς μετα-

E νοίας.

Ἔζησε δὲ ὁ μακάριος ἄλλα ἔτη δέκα, θεωρῶν αὐτῆς τὴν εἰλικρινῆ μετάνοιαν, καὶ τὴν ἀξαίρετον αὐτῆς προθυμίαν, καὶ δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ μεγαλύνων, ὅτως ἀνέπαυσε ἐν γήρει καλῷ ὄντως ὅσιος καὶ δοῦλος τοῦ Θεοῦ. ἐτελειώθη δὲ ὢν ἐτῶν ὁ· ἀσκήσας ἔτη ν'. μετὰ προθυμίας μεγάλης καὶ ἀγῶνος θαυμαστοῦ, ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ

F ἀγάπῃ ἐπλήτει, μὴ λαβὼν πρόσωπον ἀνθρώπου, ὃ πέφυκε πολλοῖς γίνεσθαι, τὸ μὴ θλιβῆναι, τὸ δὲ ἀπελίζειν. ἐν δὲ τοσούτῳ χρόνῳ ἀσκήσεως, μὴ ῥαθυμήσας ποτὲ τὸ παράπαν, μηδὲ ἀμελήσας τὸν κανόνα τοῦ ἀείτου βίου, ἀλλὰ ὅτως διέκειτο, ὡς καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκων.

Αὕτη ἡ ἀναγωγὴ τοῦ μακαρίου Ἀβραμίου,

τοῦ

ἡ αὕτη ἡ πολιτεία ὑπερθεάρεος, καὶ τὰ ἆθλα δ ὑπομονῆς. καὶ ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων, ἐξῆλθε δ φθαρτῆ νυμφῶνος. μηδ' ὅλως εἴασεν ἐξιέναι τ' ἐρρὸν αὐτῆ καὶ ἀδάμαντα λογισμὸν μετεωρισθῆναι εἰς τὰ ὀπίσω, ἢ ἐν τοῖς δ κώμης πειρασμοῖς αὐτῷ πολλαχῆ ἐχθρῆ ἐπενεχθεῖσι πολεί- A
δυσιν εὗρεν ἡ ἀπροίξατος ἀκηδία, οὐδὲ ἐν τῷ συνεχεῖ πολέμῳ ἐν ταῖς τῶν δαιμόνων φαντασίαις πόνοιν ὑπέμεινε πώποτε. ἐπιτελεῖτο τὸ κατὰ μακαρίαν ἐκείνῳ ἆθλον, ὅπως ἀφ' δ πνευματικῆς σοφίας δ ἀφάτη συνέσεως τ' μὲν νομιζομένης ἰδιωτείας, νοουμένης δ' πραγματείας, πατήσας τῶν Δράκοντος ἐκ μέση ὀδόντων, ἐξείλετο τ' θεοπόθητον αὐτῆ περιστερὰν, καὶ προσήνεγκε τῷ ἀληθινῷ νυμφίῳ Ἰησῆ Χριστῷ. Οὗτοι οἱ ἀγῶνες δ ἱδρῶτες τ' μακαρίη Ἀβραμίη. ἐνταῦθα μ' ἔτως ἐγράψαμεν εἰς παράκλησιν δ προθυμίαν τῶν βουλομένων ἐπιλαβέσθαι τ' αἰωνίη ζωῆς εἰς ἔπαινον καὶ δόξαν τ' Θεῆ τ' παρέχοντος πᾶσιν ἡμῖν τὰ συμφέροντα. Τὰς δ' λοιπὰς ἀρετὰς αὐτῆ ἐν ἄλλοις ἀπεγραψάμεθα. Ἐν δ' τῇ ὥρᾳ τ' τελειώσεως αὐτῆ, σωήχθη χεδὸν πᾶσα ἡ πόλις, καὶ αἱ παρακείμεναι κῶμαι. καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἐγγίζων μετὰ σπουδῆς τῷ σεμνῷ αὐτῆ καὶ ἁγίῳ σώματι, ἥρπαζεν ἀπὸ τῶν ἐνδυμάτων αὐτῆ ἑαυτῷ εὐλογίαν, καὶ οἵᾳ νόσῳ τὸ ἁρπαγὲν ἤγγιζεν, εὐθέως ἴασιν μετελάμβανε.

Ἔζησε δ' ἡ μακαρία ἐκείνη ἄλλα ἔτη ε, ὑποβαλλόντως ἀσκήσασα, δ μετὰ δακρύων ἡμέρας καὶ νυκτὸς οὐ διέλειπε παρακαλοῦσα τ' Θεόν, ὡς πολλαχοῦ τοὺς παρερχομένους ἀφ' ᾗ τόπῳ ἐκείνῃ ἡμέρας δ νυκτὸς, δ ἀκούοντας τ' κλαυθμὸν αὐτῆς συμπαθοῦντας ἰσάναι δ κλαίειν, δ εἰς ἀνάμνησιν οἰκείων ἁμαρτημάτων ἐλθόντας δέεσθαι δ δοξάζειν τ' Θεόν. Ἐν δ' τῇ ὥρᾳ τ' τελειώσεως αὐτῆς ἐφάνη τὸ πρόσωπον αὐτῆς τοῖς ὁρῶσιν αὐτὴν χάριτος ἀπαστράπτον, ὡς εἰδέναι ἡμᾶς τ' τ' ἁγίων ἀγγέλων χορὸν παρεῖναι δ ἔνδοξον παρουσίαν, καὶ δοξάζειν τ' Θεὸν, ἀφάτῳ φιλανθρωπίᾳ σώζοντα τοὺς εἰς αὐτὸν ἐλπίζοντας, ἐν Χριστῷ Ἰησῆ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Οἴμοι, ἀγαπητοί μοι, ὅτι ἔτοι μ' καλὴ τελειώσ τελειώθησαν, καὶ μετὰ παῤῥησίας ἀπὸ τ' γηΐνων πραγμάτων ἀπερράγη, δ συνεδέθησαν τῇ πρὸς τ' Θεὸν ἀγάπῃ. Ἐγὼ δ' ἀπαρασκεύαστος ὢν, ἀπρόθυμος τῇ προαιρέσ τυγχάνω. Καὶ ἰδοὺ ἐγκατέλαβέ με ὁ ἀτελεύτητος χειμὼν, κἀγὼ γυμνός εἰμι δ ἀνέτοιμος, θαυμά-

Tom. II.

hæc Deo acceptissima vitæ ipsius ratio: ista patientiæ ac tolerantiæ ejus certamina. Et sicut caprea ex laqueis, ita ille ex corruptibili thalamo excessit: neque prorsus unquam cogitationem mentemque suam in bono propolito firmatam atque corroboratam retrorsum converti permisit. Sed neque in tribulationibus, quas in vico ab hoste suscitatas perpessus est, animum suum relaxavit: neque in assiduo prælio contra dæmonum phantasmata consternatus est aliquando. Suum autem certamen in eo coronavit consummavitque, quod erga beatam illam gessit: quomodo per sapientiam spiritalem, ineffabilemque prudentiam, per eam, inquam, quæ imperitia putabatur, sed intellectualis negotiatio erat, pedibus Draconem conculcans, ex medio dentium ejus carissimam sibi columbam abstraxit, eamque ad verum Sponsum Jesum Christum adduxit. Atque hi agones & sudores beati Abraamii fuerunt: quos quidem hic nunc ita conscripsimus ob consolationem atque devotionem eorum, qui vitam consequi æternam volunt, ad laudem & gloriam Dei, a quo cunctis affluenter quæcumque opportuna sunt atque utilia suppeditantur. Reliquas porro virtutes ejus alibi descripsimus. Hora autem illa, qua ad Dominum migrabat, pene universa civitas congregata est cum finitimis vicis: & unusquisque eorum studiose carissimo sanctissimoque ejus corpori appropinquans, benedictionem sibi ex vestimentis ejus diripuit; & si quemcumque languorem id quod direptum fuerat, contigisset, illico curabat.

Vixit autem beata illa alios annos quinque, quibus in religioso vitæ instituto supra modum ita se exercuit, ut dies noctesque non cessarit cum lacrymis Deum deprecari: adeo ut etiam sæpe per locum illum prætereuntes, vocemque ejulatus ipsius audientes, commiseratione moti gradum sisterent, fletumque suum cum ejus fletu conjungerent, ac propria peccata deplangentes, Deum glorificarent. Quum autem diem clausit, apparuit vultus ejus omnibus illum videntibus, gratia resplendens, ita ut sanctorum ibi angelorum chorum adesse intelligeremus, Deoque gloriam daremus, qui per ineffabilem suam clementiam salvos facit sperantes in se, in Christo Jesu Domino nostro:

Hei mihi, dilectissimi mei: quoniam hi quidem optimum finem consequuti dormierunt, & a terrenis rebus cum fiducia sunt abstracti, ei quæ erga Deum est caritati colligati. Ego vero imparatus & impromtus in mea voluntate permansi. Et ecce comprehendit me hiemis infinita tempestas; & nudus atque exspoliatus admiror

miror in memetipso, quomodo quotidie pecco, & quotidie pœnitentiam ago. Per horam ædifico, & per horam constructa subverto. Ad vesperum dico: sequenti die pœnitentiam ago: mane autem facto, acedia correptus, & animo elatus, diem prætereo. Rursus ad meridiem dico: proxima nocte vigilabo, & cum lacrymis obsecrabo Deum, ut peccatis meis propitius fiat: quum autem nox advenerit, somno potius satior. Qui mecum acceperunt pecuniam, die ac nocte negotiari contendunt, ut laudem præconii consequantur, & decem civitatibus præsint: ego vero ob pigritiam meam occultavi eam in terra. Dominus meus appropinquavit, & ecce contremiscit cor meum, & defleo dies negligentiæ meæ, non habens quales excusationes obtendam.

Luc. 19.

Miserere mei qui solus sine peccato es: & salvum me fac qui solus benignus & clemens es: quia præter te benedictum Patrem, & unigenitum Filium tuum, qui incarnatus est propter nos, & Spiritum tuum sanctum, qui vivificat omnia, alium non novi, neque in alium credidi. Et nunc memento mei Domine, & educ me de carcere iniquitatum mearum: quia utrumque tuum est Domine, & quando voluisti me in hunc mundum intrare, & quando migrare me ex eo præceperis. Memorare mei, qui defensione careo; & salva me peccatorem. Gratia tua, quæ mihi in hoc seculo opitulatio, refugium, & gloriatio est; ipsa me sub alas suas in illa die horrenda atque terribili protegat. Tu enim agnoscis, qui scrutator es cordis & renis, quod multos pravitatum & scandalorum tramites declinavi (pravos inquam tramites dogmatum hæreticorum, & inaniter ab eis factas expositiones) Et hoc non ex me, sed ex gratia tua, per quam illuminata est mens mea. Rogo te sancte Domine, salva animam meam in regno tuo, & dignare mihi benedicere cum omnibus qui placuerunt tibi: quoniam te decet gloria, adoratio, & magnificentia, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, nunc, & semper, & in secula seculorum. Amen.

A μάζων τὰ εἰς ἐμαυτὸν, ὅπως καθ' ἡμέραν ἁμαρτάνω, καὶ καθ' ἡμέραν μετανοῶ· καθ' ὥραν τε οἰκοδομῶ, καὶ καθ' ὥραν καταλύω. ἑσπέρας λέγω, ἄυριον μετανοῶ· πρωΐας ὄρθρου, ἀκηδέχει ἡ ῥαθυμία, καὶ προέρχομαι μετεωριζόμενος τὴν ἡμέραν. πάλιν ὄρθρου μεσημβρίας, λέγω· τῇ πρωϊσίῃ νυκτὶ νήφω, καὶ μετὰ δακρύων παρακαλῶ τὸν
B Θεὸν, ἵνα καὶ ἵλεως γένηται ταῖς ἁμαρτίαις μου. σταθασάσης ὄρθρου τῆς νυκτὸς, ὕπνῳ καταφέρομαι. οἱ λαβόντες μετ' ἐμοῦ τὸ ἀργύριον, ἀγωνίζονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς, πραγματεύονται μετὰ δόξης ἄρχειν πόλεων δέκα. ἐγὼ ὄρθρου ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ οἰκηπείαν ἔκρυψα αὐτὸ εἰς γῆν, καὶ ὁ Κύριός μου ἤγγισε τοῦ ἐλθεῖν, καὶ ἰδοὺ τρέμει ἡ καρδία μου, καὶ κλαίω τὰς ἡμέρας τῆς ῥαθυμίας μου, μὴ ἔχων τί αὐτῷ ἀπολογήσομαι.

Ὁ μόνος ἀναμάρτητος οἰκτείρησον· ὁ μόνος
C φιλάνθρωπος σῶσόν με, ὅτι πολὺν σε τοῦ βλογημένου Πατρὸς, καὶ τοῦ μονογενοῦς Υἱόν σε τοῦ σαρκωθέντος δι' ἡμᾶς, καὶ τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος τοῦ ζωοποιοῦντος τὰ πάντα ἄλλον οὐκ οἶδα, οὐδὲ εἰς ἄλλον ἐπίστευσα. Καὶ νῦν μνήσθητί μου, Δέσποτα, καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τῶν τοῦ φυλακῆς τῶν ἀνομιῶν μου. σὺ γὰρ οἶδας τὰ ἑκάστερα, Δέσποτα, ὁπότε μὲ εἰσελθεῖν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον, καὶ
D ὁπότε μεταβῆναι ἀπ' αὐτοῦ. Μνήσθητί μου τοῦ ἀναπολογήτου, καὶ σῶσόν με τὸν ἁμαρτωλόν. Ἡ χάρις σου, ἡ βοηθός μοι ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ ἀντίληψίς μου, καὶ καταφυγή μου, καύχημά τε καὶ ἔπαινος, αὕτη με σκεπάσει ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ καὶ φρικτῇ ἡμέρᾳ, σὺ γὰρ γινώσκεις ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ
E νεφρούς, ὅτι ἀπὸ πολλῶν τειχῶν σκολιῶν καὶ πολήθους σκανδάλων ἐξέκλινα, (σκολιὰς δὲ λέγω τείχους τῶν φρονημάτων τῶν αἱρετικῶν, καὶ τὴν ἐξήγησιν τὴν πονηρὰν) καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ἐμοῦ ἐμὴ ἐκ τοῦ χάριτός σου. ἐφώτισεν γάρ μου τὴν διάνοιαν. Δέομαί σου, ἅγιε Δέσποτα, σῶσον τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, καὶ καταξίωσόν με εὐλογῆσαί σε μετὰ πάντων τῶν εὐαρεστησάντων σοι. ὅτι σοι πρέπει δόξα, προσκύνησις,
F μεγαλωσύνη, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΟΣΙΩΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΓΚΑΛΟΝ ΙΩΣΗΦ.

EJUSDEM BEATI ET SANCTISSIMI PATRIS NOSTRI ET OECUMENICI DOCTORIS EPHRAEM SYRI

SERMO IN PULCHERRIMUM JOSEPH.

Ὁ Θεὸς τ̃ Ἀβραὰμ, ὁ Θεὸς τ̃ Ἰσαὰκ, ὁ Θεὸς τ̃ Ἰακὼβ, ὁ Θεὸς ἀλογητὸς, ὁ ἐκλεξάμενος τὸ σπέρμα τὸ ἅγιον τ̃ ἰδίων θεραπόντων τ̃ ἀγαπησάντων σε, δώρησαι ὡς ἀγαθὸς, ἵνα βλύσῃ ἐν ἐμοὶ τὰ ῥεῖθρα τ̃ χάριτος ἐν πολλῇ δαψιλείᾳ, ὅπως ἂν δυνηθείην φαιδρόν τε καὶ μέγιστον ἑορτῆσαι θέατρον τ̃ παιδὸς Ἰωσὴφ, τ̃ γενομένου ἀεὶ σεμνὸν σπείγματος τ̃ βαθυπάτου γήρως τ̃ Πατριάρχου Ἰακώβ. Οὗτος γὰρ, ἔτι ὁ παῖς, ἐν νεαρᾶς ἡλικίας τοῖς δύο πρώτοις τ̃ Χριστ̃ διέγραψε· τ̃ πρώτην, τ̃ χρονιζόμενον ἐν πρώτῃ Μαρίας· καὶ τ̃ μέλλουσαν πάλιν ἐνθρονεῖν τὰ σύμπαντα. Οὐκοῦν νῦν, ἀγαπητοὶ, τ̃ Χριστ̃ ἠγαπημένοι, ἑδραῖοι γενώμεθα, μεγαθύτατοι τ̃ ψυχ̃, ὡς ἀμετεώρως ἀκοῦσαι καὶ θεωρεῖν τηλικαῦτα πράγματα δυνηθέντος παιδός. Ἐγὼ γὰρ, ἀδελφοί μου, οὐ τοῦτο μόνον λέγω ὅτι δυνηθέντα ἐστὶν ὅτι τὸ μειράκιον, ἀλλὰ καὶ θαυμαστὸν, καὶ πηγὴ σωφροσύνης, νικητὴς ἔριδος, τρόπαιον θαυμαστόν. Διὸ δὴ μάλιστα τύπος ἐγένετο τ̃ μελλόντος ἐκείνης τ̃ Κυρίου παρουσίας. Ἐκβαλέτω οὖν ἕκαστος τ̃ ἰδίας ψυχ̃ ἅπασαν μέριμναν τ̃ γηΐνων πραγμάτων, καὶ δεξάσθω ἐν πόθῳ τὰ μελικὰ ἄσματα. εἰσὶ γὰρ πνευματικὰ εὐφραίνοντα τὴν ψυχήν. Ὥσπερ γὰρ ὁ Κύριος ἀπεστάλη πρὸς ἡμᾶς ἐκ τ̃ κόλπου τ̃ Πατρικ̃, τ̃ σῶσαι πάντας ἡμᾶς· οὕτως ὁ παῖς Ἰωσὴφ ἐκ τ̃ κόλπου τ̃ Πατρικ̃ Ἰακὼβ ἀπεστάλη ἑορτ̃σαι τοὺς ἰδίους ἀδελφούς. καθὼς οἱ ἀπηνεῖς ἀδελφοὶ τ̃ Ἰωσὴφ, ἅμα ἐθεάσαντο αὐτὸν πρὸσεγγίζοντα, ἤρξαντο λογίζεσθαι πονηρίαν κατ' αὐτ̃, καί τοι φέροντος αὐτ̃ πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην παρὰ τ̃ πατρός· οὕτω δὴ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι σκληροκάρδιοι ἀεὶ ἅμα θεασάμενοι τ̃ Σωτῆρα ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ἀληθὴς ὁ κληρονόμος, ἀποκτείνωμεν αὐτόν· καὶ ἡμῶν ἔσται ὁ πᾶν· καὶ οὕτως ἀδελφοὶ τ̃ Ἰωσὴφ ἔλεγον, ἀνείλωμεν δὴ αὐτὸν, καὶ ἀπαλλασσώμεθα τ̃ ὀνυπνίων αὐτ̃· τ̃ αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἔλεγον, δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ καταχώσωμεν τ̃ κληρονομίαν αὐτ̃

B DEus Abraham, Deus Iſaac, Deus Jacob, Deus benedicte, qui elegiſti ſemen ſanctum ſervorum tuorum diligentium te: largire clementiſſime, ut ſcaturiant in me gratiæ tuæ fluenta largiſſima, quo digne poſſim præclarum ac maximum commemorare ſpectaculum pulcherrimi Joſeph: qui ſemper baculus fuit, cui inniteretur Patriarchæ Jacob veneranda & profunda ſenectus. Hic enim, hic puer a prima ſtatim ætate duplicem Chriſti deſcripſit adventum; primum quidem, C quando ex virgine Maria prodiit; ſecundum vero, quando iterum venturus eſt, ut pavore concutiat univerſa. Proinde nunc, cariſſimi a Chriſto dilecti, conſtantes & alacres animo ſimus, ut citra ullam mentis diſtractionem tam grandia honeſtiſſimi pueri facta audire atque inſpicere poſſimus. Equidem, fratres mei, D hunc adoleſcentulum non ſolum honeſtiſſimum dixerim, ſed omni digniſſimum admiratione, pudicitiæ fontem, victorem præſtantiſſimum, trophæumque admirabile. Quapropter vel maxime typus atque figura futuri illius Domini adventus fuit. Depellat igitur unuſquiſque ex proprio animo omnem rerum terrenarum curam, & cum amore atque deſiderio dulcia laudis cantica ſuſcipiat: E ſunt enim illa ſpiritualia, quæ animam lætificant. Nam ſicut Dominus ad nos de ſinu Patris, ut nos omnes ſalvaret, miſſus eſt: ita & puer Joſeph ex ſinu patris Jacob ad proprios reviſendos fratres ablegatus eſt. Et quemadmodum ſævi fratres illi ſimul atque ipſum Joſeph conſpexerunt appropinquantem, cœperunt adverſus eum excogitare nequitiam, quum tamen ipſe F pacem a patre eis deferret: ſic quoque Judæi, duro ſemper corde quum eſſent, mox ut Salvatorem viderunt, dicebant: Hic eſt revera hæres, occidamus eum, & noſtra erunt omnia. *Matth. 21.* Et ſicut fratres Joſeph ajebant: Interficiamus eum, & liberabimur a ſomniis ipſius: ita & Judæi dicebant: Venite, occidamus eum, & habebimus hæreditatem ejus. Fratres Jo-

seph comedentes simul, vendiderunt eum, quem proposito ac voluntate jugulaverant : eodem quoque modo execrabiles Judæi pascha manducantes, Salvatorem occiderunt. Descensus Joseph in Ægyptum, Salvatoris nostri designat descensum super terram. Et quemadmodum Joseph intra thalamum inclusus, omnem peccati vim proculcavit ; ac præclaras adversus Ægyptiam dominam suam victoriæ coronas retulit : sic & Dominus ac Salvator animarum nostrarum, ad infernum descendens, omnem illic atrocissimi invictique tyranni potentiam dextera sua stravit atque destruxit. Quoniam Joseph superaverat peccatum, in carcere conclusus detinetur, donec tempus percipiendæ coronæ adveniret : ita & Dominus noster, ut omnia mundi peccata tolleret, in monumento reponitur. Joseph biennii tempus in carcere transegit, magna ibi cum animi tranquillitate atque securitate versatus : Dominus autem noster triduum in inferno mansit ut potens, & nulli corruptioni obnoxius. Joseph ex carcere jussu Pharaonis placide educitur, tamquam verus typus, & facilis fidelisque somniorum interpres, ac futuræ frugum ubertatis vaticinator. At Dominus noster Jesus Christus propria virtute ex mortuis resurrexit, direptisque inferni spoliis, nostram Patri suo reconciliationem offerebat, resurrectionem & vitam æternam prædicans. Joseph accepta potestate super omnem Ægyptum, in curru Pharaonis sedebat : Salvator vero noster, & Rex ante secula, in nube lucida in cœlum ascendens, sedet ad dexteram Patris cum majestate ac gloria supra Cherubim, ut filius unigenitus. Quum autem in Ægypto jam regnaret Joseph, accepta auctoritate ac potestate super omnem Ægyptum, adducuntur sponte fratres ipsius coram tribunali ac solio ejus, quem morti addixerant ; ingrediunturque cum timore ac tremore, ut adorent in conspectu ejus, qui in mortem venditus ab iis fuerat ; prociduntque tremebundi ante Joseph, quem regnare super ipsos noluerant : agnitis autem Joseph fratribus suis, uno verbo suo illos homicidas demonstravit : quod illi percipientes, attoniti ac timore perculsi, planeque confusi steterunt, loqui non audentes, neque prorsus quidquam quod in excusationem proferrent, habentes, sed aperte peccatum suum recognoscentes in illa hora admissum, qua eum vendiderunt : at qui ab eis putabatur neci traditus apud inferos, repen-

A αὐτ. Οἱ ἀδελφοὶ τ Ἰωσὴφ ἐθιόμενοι ἅμα δὴ ἐπώλησαν αὐτὸν, σφάξαντες τῇ ωϑθεόϛ· ὕτως τ αὐτὸν ζ῾πον ϗ οἱ Ἰϐδαῖοι βϐελυκτοὶ, τὸ πάϛα ἐθίοντες, ἔσφαξαν τ Σωτῆρα. Ἡ πάδοδος Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον σημαίνει τ τ Σωτῆρος ἡμῶν πάδοδον ἐπὶ τ γῆς. ϗ ὃν τρόπον Ἰωσὴφ ὂν τῷ θαλάμῳ ἔνδον κατεπάτησε πᾶσαν ἰχὺν τ ἁμαρτίας, λαμπρὰ ωϑιθέμενος τὰ τ νίκης ἔπαθλα ϗ τ Αἰγυπτίης τ ἑαυτῇ δεσποίνης· ὕτω ζ ὁ Κύριος ἡμῶν ὁ Σωτὴρ των ψυχῶν ἡμῶν, τῇ ἑαυτῇ δεξιᾷ, καταβὰς εἰς τ ᾅδ῾ιω, ἐκεῖσε ᾐζέλυσε πᾶσαν τ ϐιωαϛείαν τῇ δεινοπάτῃ ϗ ϐυσαλώτῃ Τυράννῳ. Ἐπειδὴ ἁμαρτίαν ἐνίκησε Ἰωσὴφ, ὂν τῇ φρϐρᾷ τίθεται, μέχρις ὥρας ϛέμματος· ὕτως ϗ ὁ Κύριος ἡμῶν, ἵνα ἄρῃ πᾶσαν ἁμαρτίαν τ κόσμῳ, ἐν ἰῷ μνήματι τίθεται. Ἰωσὴφ ἐν τῇ φρϐρᾷ διετῆ χρόνον ἐποίησε, ϗϛατείψας ἐκεῖσε ἐν ἀδείᾳ μεγάλῃ· ὁ ὃ Κύριος ἡμῶν τρεῖς ἡμέρας ἐν ᾅδῃ ἔμειναν, ὡς ϐιωατὸς, μὴ ἰϖομείνας φθοράν. Ἰωσὴφ ἐκ φυλακῆς τῇ κελεύϭ Φαραὼ ἐκϐάλλεται ὑμενῶς, ὡς τύπος ἀληθινὸς ἑρμηνϐύων ῥαδίως ἐνυπνίων τὴν λύσιν, ϐϋθηνίαν σημαίνων τὴν μέλϐσαν ἔσεϑαι· ὁ ὃ Κύριος ἡμῶν Ἰησῦς Χριϛὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν τῇ ἰδίᾳ ϐιωάμει, σκυλϐύσας τ ᾅδην, ϖροσφέρων τῷ Πατρὶ αὐτῦ τὴν ἡμῶν καταλλαγὴν, κηρύϖων ἀνάϛασιν ϗ ζωὴν αἰώνιον. Ἰωσὴφ ἐπάθισεν ἐν ἅρματι Φαραὼ, λαϐὼν ἐξϭσίαν ἐπὶ ϖᾶσαν Αἴγυπτον· ὁ ὃ Σωτὴρ ἡμῶν, βασιλεὺς ωϑ αἰώνων, ἀνελθὼν εἰς ϭρανὺς ἐν νεφέλῃ φωτεινῇ, ὂν δεξιῶν τοῦ Πατρὸς πάθηται μετὰ δόξης, ἐπάνω τῶν Χερϐείμ, ὡς ὑὸς μονογενής. Ἐν ᾧ τῷ βασιλεύειν Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον, λαϐὼν ἐξϭσίαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτῦ, ἄγονται ἑκϭσίως οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔμϖροσθεν τοῦ βήματος τοῦ θανέντος ὑπ᾽ αὐτῶν, ἄγονται ωϑσκυνεῖν μετὰ φόϐϭ ϗ τρόμου ἔμϖροσθεν τοῦ ϖραθέντος ὑπ᾽ αὐτῶν εἰς θάνατον· ϗ φόϐῳ ϖροσκυνῦσιν ὂπωπιον Ἰωσὴφ, ὃν ὂκ ἐϐουλήθησαν βασιλεύειν ἐπ᾽ αὐτϭς· ἐπιγνὺς ὃ Ἰωσὴφ τὺς ἀδελφὺς αὐτῦ, ἀνέδειξε φονευτὰς ὂν μιᾷ αὐτῦ ῥήσει· μαθόντες ὃ ἐκεῖνοι, ἔϛησαν ἄνεοι ὂν ἀμηχανίᾳ μεγάλῃ, μὴ τολμῶντες φθέγξαϑαι, μὴ ἔχοντες ϖαντελῶς τι ἀϖολογίσαϑαι, γινώσκοντες ἀκειϐῶς τὴν ἑαυτῶν ἁμαρτίαν ὂν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ᾗ ϖέϖρακαν αὐτόν· ὁ ὃ δοκῶν ὂν αὐτοῖς ἀϖοϖεφθάρθαι ὂν ᾅδῃ,

ᾄδῃ, ἐυρέθη ἀφνιδίως βασιλεύων ἐπ' αὐτούς. Οὕτως καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος ἐν νεφέλαις ἀέρων, καθήμενος ἐπὶ θρόνου τοῦ αὐτοῦ βασιλείας, καὶ ἄγονται δέσμιοι ὑπὸ ἀγγέλων φοβερῶν, πάντες οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος αὐτοῦ, ὅσοι οὐκ ἠθέλησαν βασιλεύειν ἐπ' αὐτούς. ἐνόμισαν γὰρ τότε οἱ ἄνομοι Ἰουδαῖοι, ὅτι ἐὰν σταυρωθῇ, θνήσκει ὡς ἄνθρωπος· μὴ πεισθέντες οἱ ἄθλιοι, ὅτι Θεὸς τυγχάνει ἥκων εἰς σωτηρίαν τοῦ σῶσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Καθάπερ Ἰωσὴφ ἔλεγε παῤῥησίᾳ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἐκφοβῶν καὶ ἐντρέπων· ἐγώ εἰμι Ἰωσὴφ, ὃν ὑμεῖς ἀπέδοσθε εἰς δουλείαν, νῦν ὃ βασιλεύω ὑμῶν, μὴ θελησάντων· οὕτω καὶ ὁ Κύριος δείκνυσι τὸν σταυρὸν ἐν τύπῳ φωτοειδεῖ τοῖς αὐτὸν σταυρώσασι, καὶ ἐπιγινώσκουσιν αὐτὸν τὸν σταυρὸν, καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν σταυρωθέντα ὑπ' αὐτῶν. Οἴδατε πῶς ἀκριβῶς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ γέγονεν ὁ Ἰωσὴφ τύπος ἀληθινὸς τοῦ ἰδίου δεσπότου;

Ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ ἐξήνθησεν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, ἐκθοίᾳ τῇ γνώμῃ· ἀρχὴν λοιπὸν λαβόντες, ἥξομεν ἐξηγεῖσθαι τὰς τοῦ ὁσίου παιδὸς ἀρετὰς ἐκφράσαντες. Οὗτος ὁ μακάριος ἕπτα καὶ δέκα ἔτη χρόνον διέτριψεν ἐν εἰκίᾳ πατρικῇ, προκόπτων καθ' ἑκάστην εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ καλῇ καταστάσει καὶ ζωῇ τῶν γονέων. Βλέπων ὃ ἀτοπίαν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἀνήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ βραχύ τι ἐκ τῶν πολλῶν. ἀληθὴς γὰρ ἀρετὴ οὐ δύναται συμφωνῆσαι μετὰ τῆς ἀδικίας· ἄτοπον γὰρ τυγχάνει. Τούτου χάριν ἐκεῖνοι ἐμίσουν τὸν Ἰωσὴφ, ἐπειδὴ ἀμείνων τῆς κακίας αὐτῶν ὑπῆρχεν· ἐναρέτου ὄντος τοῦ παιδός, ἔχων ἐνύπνια, ὥρα ἐκεῖνα τὰ μέλλοντα συμβήσεσθαι εἰς αὐτὸν κατ' οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ ὑψίσου. Ὁ δὲ πατὴρ Ἰακὼβ, μὴ γνοὺς τὸ ἐν τῷ κρυπτῷ μῖσος τὸ κατὰ Ἰωσὴφ, ἁπλότητι ἀγαπᾷ τὸν Ἰωσὴφ, διὰ ἄνθος ἀρετῆς ἀμαραίνοντα ἀεὶ ἐκ νέας ἡλικίας. Νεμόντων δὲ ἐκείνων τὰ πρόβατα ἐν Συχέμ, σπέμπει τὸν Ἰωσὴφ εἰς σὺν τῷ πατρί· ὁ δὲ πατὴρ Ἰακὼβ, ὡς πατὴρ φιλόστοργος, ἐμεερίμνα διὰ αὐτοῦς ἐν Συχέμ· καὶ λέγει τῷ Ἰωσήφ· δεῦρο, τέκνον, ὕπαγε πρὸς τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ ἴσθησον ἀκριβῶς τὴν ὑγείαν αὐτῶν, ἅμα καὶ τῶν ποιμνίων· ἀνάπαλιν ἐν πάχει. Λαβὼν δὲ Ἰωσὴφ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς, ἀπῄει μετὰ χαρᾶς πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, νομίζων εἰρήνην ἐκ προσώπου τοῦ πατρὸς, ἅμα δὲ τὴν μέριμναν, ἣν εἶχε περὶ αὐτῶν. Ἀπιόντος δὲ αὐτοῦ,

A repente ſuper ipſos regnavit. Ita & in die illa tremenda, quando venerit Dominus in nubibus aëris ſedens ſuper thronum regni ſui, adducentur vincti ab Angelis illis horribilibus coram ipſius tribunali omnes inimici ejus, quicumque ipſum regnare ſuper ſe noluerunt. Putarant enim tunc impii Judæi, illum, ſi crucifixus eſſet, tamquam hominem fore moriturum; non credentes neque intelligentes miſeri, ipſum
B eſſe Deum, qui ob ſalutem generis humani, ut noſtras ſalvaret animas, advenerat. Sicut Joſeph libere ac palam dicebat fratribus ſuis, perterrefaciens atque pudore ſuffundens eos: Ego ſum Joſeph, quem vos in ſervitutem tradidiſtis: ecce nunc regno, etiam vobis nolentibus: ita quoque Dominus crucem ſuam in forma reſplendente oſtendet crucifixoribus ſuis, agnoſcentque ipſam crucem, & filium Dei ab ipſis
C crucifixum. Cernitis, quam accurate Joſeph veram Domini ſui figuram in ſe expreſſerit?

Quoniam vero ab ipſa pueritia efflo-ruit in eo virtus, conſulto hinc initium ducentes, pergemus deinceps geſta atque virtutes ſancti illius pueri enarrare. Hic quippe beatus per decem & ſeptem annorum tempus verſatus eſt in domo paterna, proficiens quotidie in timore Dei, in bono
D vitæ ſtatu, & in reverentia atque honore parentum. Quum autem indecentia quædam in fratribus ſuis animadverteret, aliqua ex his breviter ſuo patri renunciavit: revera enim virtus ab iniquitate ſemper diſſentit, neque cum illa convenire poteſt. Hujus rei gratia illi oderant Joſeph, quod ab eorum nequitia alienus eſſet. Quum autem virtuti puer ſedulo operam daret, cernebat in ſomnis, quæ ex diſpoſitione
E ſummi Dei in ſe eventura erant. At pater Jacob ignorans occultam illorum ſimultatem ac odium adverſus Joſeph, ſimplici animo diligebat Joſeph ob virtutis florem a juvenili ætate ſemper in ipſo reſplendentem. Paſcentibus porro illis oves in Sychem, accidit Joſeph verſari cum patre domi. Pater autem Jacob, velut pater indulgens, & de filiis in Sychem abſentibus ſollicitus, ajebat ad
F Joſeph: Veni fili, vade ad fratres tuos, & diligenter de eorum valetudine, pariter & de gregibus inquire, citoque huc revertens, de omnibus renuncia mihi. Joſeph autem accepto patris mandato, gaudens pergebat ad fratres ſuos, pacem ex perſona patris ipſis deferens, ſimul & ſollicitudinem, quam de ipſis habebat. Profectus igitur oberrabat

rabat in via, non inventis fratribus ſuis, eorumque paſtoribus. Quum autem propter eos triſtis atque ſuſpirans ambularet, incidit in eum homo, viamque oſtendit, quæ ducebat ad fratres. Quos dum jam procul conſpexit Joſeph, lætior ad eos properabat, omnes amplecti magno amore deſiderans. At illi, ſimul atque eum appropinquantem viderunt, quaſi feroces atque immanes beſtiæ, de interficiendo ipſo deliberare cœperunt. Pergebat igitur Joſeph tamquam agnus innocens, diſcerpendus manibus ſæviſſimorum luporum. Ubi vero ad eos jam acceſſit, blande atque benigne illos ſalutavit, pacem eis ex perſona patris deferens. Illi autem e veſtigio, ferarum inſtar, inſurgentes, tunica illum variegata, qua erat indutus, exuerunt, ſingulique dentibus in eum ſtridebant, vivum devorare cupientes: truceſque atque immites, ut odio ſuo ſatisfacerent, caſtum ac ſanctum illum puerum præ inſania variis verberibus exceperunt. Conſiderans autem Joſeph in tantis ſe conſtitutum malis, (nullus enim plane erat, qui illius miſereretur,) ad preces ſe & lacrymas atque ſuſpiria convertit; extollenſque vocem ſuam, rogabat eos, dicens: Quorſum ſic iraſcimini? Obſecro vos cunctos, ſuſtinete me modicum, dum orem ac deprecer, fratres mei. Mater mea mortua eſt, & pater Jacob hucuſque quotidie luget illam: & alium afferre luctum patri noſtro vultis, priore adhuc durante, & necdum ceſſante? Obſecro vos omnes, ſuſtinete me modicum, ne a patre Jacob ſeparer, ne ſenectus ipſius cum dolore ad infernum deſcendat. Adjuro vos omnes per Deum patrum noſtrorum, Abraham, Iſaac, & Jacob, qui ab initio vocavit Abraham, & dixit illi: Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui; & veni in terram, quam ego oſtendam & donabo tibi: & multiplicabo ſemen tuum ſicut ſtellas cœli, & ſicut arenam innumerabilem, quæ eſt in litore maris. Per Deum altiſſimum, qui Abrahæ tolerantiam conceſſit promte in ſacrificium offerendi unigenitum filium ſuum Iſaac, ut reputaretur Abrahæ patientia illa in gloriam. Per Deum, qui eripuit Iſaac de morte, deditque arietem pro ipſo in holocauſtum acceptabile. Per Deum ſanctum, qui benedictionem dedit Jacob ex ore Iſaac patris ſui. Per Deum, qui cum Jacob deſcendit in Charran in Meſopotamiam, unde exierat Abraham. Per Deum, qui eruit Jacob ex tribulatione, dixit-

Gen. 12.

Gen. 16.

Gen. 22.

Gen. 27.

Gen. 32.

A αὐτὸ, πλανᾶϑ τ ἰδὸν, μὴ δῦρὼν τὸς ἀδελφὸς σὺν τοῖς αὐτῶν ποιμέσι. λυπουμὸμ ὃ καὶ ϛένοντος δὲ αὐτὸς, εὗρεν αὐτὸν ἄνϑρωπος, δείξας αὐτῷ τ ὁδόν. Ὡς ὃ μηκόϑεν αὐτὸς ἐώρακεν ὁ Ἰωσὴφ, ἀπὴει μ χαρᾶς ἐπιποϑῶν ἅπαντας ϑ ἀσπᾶϑαι αὐτὸς. ἀπιόντος ὃ αὐτῦ, ἰδόντες αὐτὸν ἐκεῖνοι καὶ ὡς ϑῆρες ἄγριοι ἀνελεῖν ἐβόλοντο τ Ἰωσὴφ, αὐτὸς ὃ ὡς ἀρνίον ἄκακον

B ἄπειχε τὸ ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας τ μικροτάτων λύκων. Ὡς ὃ ἤγγισεν, αὐτὸς ἠσπάσατο φιλικῶς, εἰρήνην φέρων ἐκ προσώπυ ϑ πατρὸς. αὐτοὶ ὃ σχεῖμα ἀναϛάντες, ὡς ϑῆρες ἄγριοι, ἐξέδυσαν τ χιτῶνα τ ποικίλον, ὃν ἦν δεδυμωμένος, καὶ ἔβρυχον εἷς ἕκαϛος ϛόμα αὐτὸν καταπιεῖν· ὠμοὶ καὶ ἀνελεεῖς τῇ αὐτῶν ἀπειχθείᾳ, καὶ τ σεμνὸν ἐκεῖνον καὶ ἅγιον παῖδα

C ἀμαφόρως ἤκιζον δι οἰκίαν μανίαν. ϑεωρῶν ὃ ὁ Ἰωσὴφ ἑαυτὸν ἐν κακοῖς ὄντα, παντελῶς ϑεὸς ὑπῆρχον ἔχων οἰκτιρμὸν, εἰς δέησιν λοιπὸν χωρεῖ, καὶ δάκρυα, καὶ ϛεναγμὸς προβάλεται, καὶ ὑψώσας φωνὴ αὐτῦ ἐδέετο αὐτῶν, λέγων· εἷς τι ὑμεῖς ὀργίζεϑε; παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς, ἀνέχεϑέ με βραχύ τι, ἵνα δεηϑῶ, ἀδελφοί μυ. Ἡ μητήρ μυ κεκοίμηται, ϛ Ἰακὼϐ ἄχρι ϑ νῦν πενϑεῖ αὐτὴ καϑ ἑκάϛην, ϛ

D βέλεϑε ἄλλο πένϑος προσάγειν τῷ πατρὶ ἡμῶν, ϑ προτέρυ ἐμμένοντος, καὶ μήπω ἀμαβάντος; Παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς ἀνέχεϑαί με βραχύ, μὴ χωριϑῶ ϑ Ἰακὼϐ, μὴ κατέλϑῃ ϑ γῆρας αὐτῦ μετ ὀδύνης εἰς ᾅδου. Ὁρκίζω ὑῶν ὑμᾶς πάντας κ ϑ Θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, Ἀϐραὰμ, κ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼϐ, τ ἐξ

ἀρχῆς καλέσαντα τ Ἀϐραὰμ, κ εἴποντα· ἔξελϑε ἐκ τ γῆς συ, κ ἐκ τ συγγενείας συ, κ ἐκ ϑ οἴκυ ϑ πατρός συ, καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω. καὶ δωρήσομαι, καὶ πληϑυνῶ τὸ σπέρμα συ ὡς τὰ ἄστρα ϑ οὐρανῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τ ϖῆ τὸ χεῖλος τ ϑαλάσσης, τ ὃσαν ἀναρίθμητον. Τὸν Θεὸν τ ὕψιϛον, τ δώσαντα ὁμονοίᾳ τῷ Ἀϐραὰμ, μονογενῆ υἱὸν αὐτῦ εὐπροθύμως προσενεγκεῖν εἰς ϑυσίαν τ Ἰσαὰκ, ἵνα λογισϑῇ τῷ Ἀϐραὰμ ἡ ὑπομονὴ εἰς καύχημα. Τὸν Θεὸν, τ ῥυσάμενον Ἰσαὰκ ἐκ ϑανάτυ, καὶ δόντα κριὸν ἀντ αὐτῦ εἰς ὁλοκάρπωσιν εὐπροσδεκτον. Τὸν Θεὸν τ ἅγιον, τ δώσαντα εὐλογίαν τῷ Ἰακὼϐ ἐκ ϛόματος Ἰσαὰκ πατρὸς αὐτῦ. Τὸν Θεὸν, καταβάντα μετ Ἰακὼϐ ἐκ Χαρρὰν, εἰς Μεσοποταμίαν, ὅϑεν ἐξῆλϑεν Ἀϐραάμ. Τὸν Θεὸν τ ῥυσάμενον Ἰακὼϐ ἐκ ϑλί-

θλίψεως, καὶ εἰπόντα δοῦναι αὐτῷ εὐλογίαν· μὴ ερηθῶ γὰρ Ἰακὼβ, καθὼς Ῥαχὴλ ἐρερήθω, μὴ πενθήσῃ με καθὼς Ῥαχὴλ ἐπένθησε, μήτε πάλιν σκοτιωθῇ τὰ ὄμματα Ἰακὼβ καθορᾶν προσδοκῶντα τὴν εἴσοδόν μου τὴν πρὸς αὐτόν· ἐπέμψατέ με πρὸς Ἰακὼβ τὸν πατέρα μου, δάκρυά μου δεξάμενοι προπέμψατέ με πρὸς αὐτόν.

Ταῦτα αὐτοῦ ὁρκίσαντος τὸν Θεὸν τῶν πατέρων προφήτημα ἐπέβαλον οἱ δεινοὶ εἰς λάκκον, μήτε τὸν Θεὸν φοβηθέντες, μήτε ὅρκον αἰδεσθέντες, καίτοι προεπυνθάνοντο αὐτοῦ τοῖς ἴχνεσι πάντων, καὶ βρέχοντος τοῖς δάκρυσι τὰ ἴχνη τῶν ἀδελφῶν, καὶ βοῶντος καὶ λέγοντος· ἀδελφοί, ἐλεήσατέ με. ἐβλήθη πρηνὴς ἐν τῷ λάκκῳ πρὸ αὐτῶν. Ἐμβληθέντος δὲ τοῦ Ἰωσὴφ ἐν τῷ λάκκῳ τὸ ἐρήμου, ἐν δάκρυσι πικροτάτοις, καὶ θρήνοις ἐλεεινοῖς ἐθρήνησε καὶ αὐτὸν καὶ τὸν πατέρα Ἰακὼβ, δακρύων τε ἔλεγε ἐν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις· ἔφη δέ· Πάτερ Ἰακὼβ, ἴδε τὰ συμβάντα τῷ τέκνῳ σου, ὅτι ἰδοὺ ἐν τῷ λάκκῳ βέβλημαι, ὥσπερ νεκρός· ἰδοὺ αὐτός προσδοκᾷς με ἐπανελθεῖν πρός σε πάτερ, ὃν νῦν ἐν τῷ λάκκῳ κατάκειμαι, ὥσπερ φονεύς. αὐτός, πάτερ, εἴρηκάς μοι, Πορεύθητι ἐπισκέψαι τοὺς ἀδελφούς σου σὺν ποιμέσιν, ἀναπάμψας μοι πάλιν· καὶ ἰδοὺ, αὐτοὶ ὥσπερ λύκοι ὠμόπαροι γεγόνασιν, καὶ μετ' ὀργῆς ἐχώρισάν με ἀπὸ σου, καὶ πάτερ. Οὐκέτι γὰρ θεωρεῖς με ὅτε τὴν φωνῆς μου ἀκούεις, ὅτε πάλιν ὃ γῆρας σου ἐπ' ἐμὲ στείλῃ· οὐδὲ πάλιν ἐγὼ ὁρῶ τὰς ἁγίας σου πολιάς, ὅτι νεκρὸς τεθαμμένος οὐκ ἀμείνων εἰμὶ ἐγώ. Κλαῦσον, πάτερ, τὸ τέκνον σου, καὶ ὁ υἱός σου τὸν πατέρα, ὅτι ὅπως ἐχωρίσθη ἐκ παιδόθεν τὸ πρόσωπόν σου. Τίς δώσει μοι πτερὰν φθεγγομένῳ, ἐλέγξαι σοι, ἵνα ἐλθοῦσα ἀναγγελῇ τῷ γήρᾳ τὸν κλαυθμόν μου. Ἐλέλιπον πάτερ τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοί, ἠπόρησε καὶ ἡ φωνή, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν. Ὦ γῆ, ὦ γῆ, ἡ βοήσασα πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον περὶ Ἅβελ τοῦ δικαίου, ἀναιρεθέντος ἀδίκως, καθὼς ὅσοι παράδοσις ἐκ προγόνων πατέρων, ὅτι ἡ γῆ ἐβόησε πρὸς τὸν Θεὸν λέγουσα τὸ αἷμα τοῦ δικαίου, αὐτὴ καὶ νῦν βόησον πρὸς Ἰακὼβ τὸν πατέρα μου, γνωρίζουσα αὐτῷ σαφῶς τὸ συμβάν μοι παρὰ τῶν ἀδελφῶν μου.

Ὡς δὲ οἱ ὠμοὶ ἐνέβαλον τὸν Ἰωσὴφ ἐν τῷ λάκκῳ, ἐκάθισαν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν μετὰ χαρᾶς, ὥσπερ ἄν τις νικήσας πόλεμον περώσῃ, ὅτως

A dixitque se largiturum illi benedictionem. Ne destituar patre Jacob, sicut ipse Rachele orbatus sum: nec me ita ille lugeat, ut luxit Rachelem: neque rursus caligine obducantur oculi Jacob, qui meum ad se reditum exspectat. Dimittite me ad Jacob patrem meum: suscipite lacrymas meas, & me ei restituite.

Ista ipso per Deum patrum adjurante, *Gen. 37.* subito truculentæ illæ belluæ in lacum con-
B jecerunt eum, nec Deum timentes, neque ejus adjurationem reverentes, etsi ipse singulorum eorum deoscularetur vestigia, fratrumque pedes suis affatim rigaret lacrymis, clamans, & dicens: Fratres miseremini mei. Conjectus jam autem Joseph in lacum solitudinis, amarissimis lacrymis, miserabilibusque suspiriis atque lamentis deplangebat seipsum, & Jacob patrem: illacrymansque cum inenarrabilibus dicebat gemitibus: Intuere,
C pater Jacob, quæ tuo acciderunt filio: quia ecce in lacum immissus sum, tamquam mortuus. En ipse meum ad te præstolaris reditum pater: & nunc in lacu ego velut homicida aliquis jaceo. Ipse mihi dixisti pater: vade visitatum fratres tuos cum pastoribus, & quam citissime ad me revertere: & ecce ipsi quasi crudelissimi lupi effecti sunt, & cum rabie
D me abs te separarunt, optime pater. Non amplius enim faciem meam videbis, neque vocem meam audies, neque ultra super me tua innitetur senectus: neque jam ego vicissim sanctam canitiem tuam adspiciam: quoniam mortuo sepulto non est melior nunc mea conditio. Plange pater filium tuum, & te vicissim filius defleat: quoniam sic puer separatus sum a fa-
E cie tua. Quis mihi dabit lingua atque sermone loquentem columbam, ut hinc profecta, senectuti tuæ meum planctum annunciet? Defecerunt, pater, & lacrymæ & gemitus, voxque ipsa mea plane elanguit, nec est qui auxilietur. O terra, o terra, quæ exclamasti ad Deum sanctum pro Abel justo injuste occiso, *Gen. 4.*
F sicut a majoribus nostris ac patribus traditum accepimus, quod nimirum terra ad Deum clamaverit propter sanguinem justi; ipsa etiam modo clama ad Jacob patrem meum, clare atque aperte illi indicans, quæ a fratribus mihi evenerunt.

Ut vero feroces illi in lacum injecerunt Joseph, sederunt, ut comederent ovantes, ac biberent. Et sicut exultare solet victor superatis atque fugatis hostibus:

ita quoque illi magno cordis sui gaudio discubuerunt. Dum igitur læti ac hilares simul comederent & biberent, repente sublatis oculis conspexerunt adventantes negotiatores Ismaëlitas, qui pergebant in Ægyptum, camelos habentes, qui ferebant aromata: dixeruntque ad invicem: multo nobis melius fuerit venumdare Joseph peregrinis negotiatoribus istis, ut hinc profectus, in terra ac regione moriatur aliena, nec sit manus nostra super fratrem nostrum. Extraxeruntque e lacu fratrem suum, quasi immanes ac feræ bestiæ; acceptoque pretio ejus, vendiderunt ipsum mercatoribus, haud patris sui memores, cui curam doloremque augebant.

Gen. 37.

Mercatoribus autem illis iter facientibus, accidit, ut inciderent in via in locum Hippodromi, ubi sepultura est Rachel: illic enim mortua erat in via Hippodromi, quum rediret Jacob ex Mesopotamia. Postquam autem vidit Joseph sepulcrum Rachel matris suæ, accurrens cecidit supra monumentum; extollensque vocem suam, cum ejulatu in lacrymas prorupit, & in amaritudine animæ suæ exclamavit, sic dicens: o Rachel, Rachel mater mea, exsurge de pulvere, & intuere Joseph, quem amasti, quid ei contigerit. Ecce ipse sic captivus abducitur in Ægyptum, tamquam maleficus, in manus alienorum traditus. Fratres mei nudatum me vendiderunt in servitutem, & Jacob, quomodo proditus ego sim, ignorat. Aperi mihi mater mea, & in sepulcro tuo me susci pe. Tumulus hic tuus fiat unus mihi & tibi lectus. Suscipe Rachel filium tuum, ne violenta nece pereat. Suscipe me mater, qui ita repente patre Jacob destitutus sum, sicut & te a pueritia sum orbatus. Audi mater mea cordis mei gemitum, & me in tuo tecum monumento susci pe. Non enim amplius sustinent mei oculi tot lacrymas, neque anima mea ejusmodi ululatibus sufficit atque gemitibus. O Rachel, Rachel, non jam audis vocem filii tui Joseph? Ecce violenter abripior, & non vis me suscipere? Jacob vocavi, & vocem meam non audivit: en rursus etiam te voco, & nec tu quidem vocem meam audis? Hic, hic supra sepulcrum tuum jam moriar, ne tamquam malefactor in regionem abducar alienam.

Ubi vero cuncti pariter conspexerunt viri Ismaëlitæ, qui acceperant Joseph, eum sic cucurrisse, & in faciem super tumulum matris suæ Rachel corruisse, ajebant

ad

ἴτως καὶ ἵπι μὴ χαρᾶς τ καρδίας ἀνέκειντο. καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν καὶ πινόντων ἐν χαρμοσύνῃ, ἄφνω ἦραν τὰς ὀφθαλμὰς, καὶ βλέπουσιν ἐρχομένους ἐμπόρους Ἰσμαηλίτας, ἀπιόντας εἰς Αἴγυπτον, ἔχοντας καὶ καμήλους βαστάζοντας ἀρώματα· καὶ λέγουσι πρὸς ἀλλήλους· πολὺ κρεῖττον ἡμῖν ἐστιν ἀποδόσθαι τ Ἰωσὴφ τοῖς ξένοις τοῖς ἐμπόροις τούτοις, ἵνα ἀπελθόντος τελευτήσῃ ἐν χώρᾳ ἀλλοτείᾳ, καὶ μὴ ἔσω ἡ χεὶρ ἡμῶν ἐν ἡμετέρῳ ἀδελφῷ. καὶ ἀνείλκυσαν αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου τ ἴδιον ἀδελφὸν, ὡς θῆρες ἄγριοι, καὶ λαβόντες τ ζωὴν αὐτοῦ, ἀπέδοντο τοῖς ἐμπόροις, μὴ μνησθέντες πατρὸς αὐτῶν τ μέλλειν καὶ τ λύπην.

Τῶν δ ἐμπόρων ὁδευόντων, κατήντησαν ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τόπῳ τ ἱπποδρόμου ἔνθα ἐστὶν ὁ τάφος Ῥαχήλ· ἐκεῖσε γὰρ ἦν θανοῦσα ἐν ὁδῷ τ ἱπποδρόμου, ἐπανιόντος Ἰακὼβ ἐκ τ Μεσοποταμίας. Ὡς δ εἶδεν Ἰωσὴφ τ τάφον Ῥαχὴλ τ μητρὸς αὐτοῦ, προσδραμὼν ἔπεσεν ὑπεράνω τ μνήματος, καὶ ὑψώσας φωνὴν αὐτοῦ, ὠλόλυξεν ἐν δάκρυσι, καὶ ἐβόα ἐν τῇ εἰᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, λέγων ἴτως· Ῥαχὴλ Ῥαχὴλ, μῆτερ ἐμὴ, ἐγέρθητι ἐκ τ χοὸς, καὶ θέασαι τ Ἰωσὴφ, ὃν ἠγάπησας, τί γέγονεν. ἰδὲ, ἴτως αἰχμάλωτος ἀπάγει εἰς Αἴγυπτον ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων, προδοθεὶς ὡς πανοῦργος. οἱ ἀδελφοί μου ὁλόγυμνον ἀπέδοντο εἰς δουλείαν, & Ἰακὼβ οὐκ ἐμάνθανεν, ὅτι ἐγὼ προεδόθην. ἄνοιξόν μοι μῆτερ ἐμὴ, καὶ δέξαι με τῷ τάφῳ σου. μία ἡ κλίνη ἐμοῦ καὶ σοῦ γενέσθω δὴ ὁ τάφος σου. δέξαι, Ῥαχὴλ τὸ τέκνον σου, ἵνα μὴ ἔξαι βιοθανής. δέξαι, μῆτερ, τ ἁρπαγὴν φερηθέντα τ Ἰακὼβ, καθ' οὗ ζῆν καὶ ἀπὸ σοῦ ἐξερήθην παιδόθεν· ἄκουσον, μῆτερ ἐμὴ, τοὺς στεναγμοὺς τ καρδίας μου, καὶ δέξαι με ἐν τῷ τάφῳ σου. οὐκ ἔτι γὰρ βαστάζουσιν οἱ ὀφθαλμοί μου δακρύειν· ἐὰν δ ἡ ψυχή μου ἀνέσῃ ὀλολύζειν ἐν στεναγμοῖς. Ῥαχὴλ, Ῥαχὴλ, οὐκ ἀκούεις φωνῆς υἱοῦ σου Ἰωσήφ; ἰδὲ, βίᾳ ἁρπάζομαι, καὶ ἐὰν θέλεις με δέξασθαι; Τὸν Ἰακὼβ ἐκάλεσα, καὶ τ φωνῆς μου οὐκ ἤκουσεν. ἰδὲ πάλιν καί σε καλῶ, καὶ οὐδὲ σύ μου ἀκούεις; Ἐνταῦθα ἀποθανοῦμαι ὑπεράνω τοῦ τάφου σου, ἵνα εἰς γῆν ἀλλοτρίαν μὴ ἀπέλθω ὡς πανοῦργος.

Ὡς δ ἐθεάσαντο αὐτὸν, πάντες ὁμοθυμαδὸν οἱ ἄνδρες Ἰσμαηλῖται, οἱ λαβόντες τ Ἰωσὴφ, ὅτι ἴτως ἔδραμε καὶ ἐπόψιν ἔπεσεν ὑπεράνω τοῦ ἁφου τ μνήσεως αὐτοῦ Ῥαχὴλ, ὡς

ἀμη-

ἀλλήλους ἔλεγον· ἔτος ὁ νεανίας γοητείας βάλεται ἐργάσασθαι εἰς ἡμᾶς, ὅπως ἂν δυνηθῇ ἀποδρᾶσαι ἀφ' ἡμῶν, ἡμῶν μὴ γινωσκόντων πῶς ἀφανὴς γίνεται. συλλάβωμεν δὴ αὐτὸν, καὶ δήσωμεν ἀσφαλῶς, ἵνα μὴ πάντας ἡμᾶς ἀφανεῖς καταστήσῃ. Προσελθόντες οὖν αὐτῷ εἶπον ἐμβεμυμημένοι· ἐγέρθητι λοιπὸν, καὶ παῦσαι γοητεύων, ὅπως μὴ πατάξαντές σε ἐπάνω τοῦ μνήματος, ζημιωθῶμεν τὸ χρυσίον τὸ δοθὲν ὑπέρ σου. Ἀναστάντος οὖν αὐτοῦ, εἶδον αὐτὸν ἅπαντες φλεγόμενον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ πικροῦ κλαυθμοῦ, καὶ ἤρξαντο ἕκαστος ἐπερωτᾶν ἐπιεικῶς. Τί δακρύεις; δεινῶς γὰρ ἀδημονεῖς ἀφ' οὗ εἶδες τὸ τάφον τοῦτον, ὄντος σου ἐν ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου τούτου. Θαρσαλέως λέγε ἡμῖν ἐκβαλὼν τὴν δειλίαν, τί σου ἐστὶν ἡ ἐργασία, καὶ διατί ἀπεδόθης. Ἐκεῖνοι οἱ ποιμένες, ὅταν σε ἀπέδοντο, οὕτως ἡμῖν ἔλεγον· ἀσφαλίσασθε αὐτὸν, ὅπως μὴ ἀποδράσῃ ἀφ' ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ· ἀθῷοί ἐσμεν καὶ ἡμεῖς, ἐὰν προείπαμεν. Τοίνυν λέγε ἡμῖν ἀκριβῶς, τίνος δοῦλος ὑπάρχεις· ἐκείνων τῶν ποιμένων; ἢ ἐλεύθερέ τινός; καὶ γνώρισον ἡμῖν, ἕνεκα τίνος ἐπάνω τοῦ μνήματος ἔπεσες πολλά. Ἡμεῖς σε ὠνησάμεθα, καὶ δέσποτά σου ἐσμέν. φράσον ἡμῖν πάντα τὰ κατά σε. ἐὰν κρύψῃς ἀφ' ἡμῶν τὰ κατά σε, τίνι ἔχεις γνωσθῆναι; πῶς ἡμῶν τυγχάνεις. καθὼς εἶπον ἡμῖν ἐκεῖνοι οἱ ποιμένες, ἀποφυγεῖν βούλει, ἡμῶν ῥαθυμησάντων; μὰ τὸν Ἡλιόν, καὶ εἰπὲ ἡμῖν σαφῶς, τίς σου ἐστὶν ἡ πρᾶξις; φαίνῃ γὰρ ἡμῖν ἐλεύθερος. ὃ χρησάμεθά σοι ὡς δούλῳ, μὴ ὥσπερ ἀδελφῷ ἢ υἱῷ ἠγαπημένῳ. Βλέπομαι γὰρ μείζονα ἐλευθερίαν καὶ πολλὴν ἐπίστημαι ἐν πολλῇ καταστάσει. ἄξιος γὰρ εἶ καὶ βασιλεῖ παρίστασθαι, καὶ ζῆν μεγίστοις τιμᾶσθαι, νεανία. Τὸ γὰρ κάλλος σου τοῦτο ἐν εὐπρεπείᾳ πολλῇ καὶ τιμῇ, ἐν ἐξουσίᾳ στήσει σε ἐν τάχει, καὶ ἔσῃ ἡμῶν φίλος καὶ γνώριμος ἐκείσε, ὅπου σε ἀπάγομαι, ἵνα εἶναί σε ἐν χαρᾷ. Τίς γὰρ οὐ ποθήσειε τοιοῦτον παῖδα πλήρη κάλλους ὀφθαλμῶν, εὐγενῆ τε καὶ σοφόν;

Ὑπολαβὼν ὁ Ἰωσὴφ εἶπεν αὐτοῖς ἐν στεναγμοῖς· οὔτε δοῦλος ἐγώμην, οὔτε γόης, οὔτε πάλιν ἡμαρτηκώς τι, ἀπεδόθην χερσὶν ὑμῶν. ἀλλὰ υἱὸς ἠγαπημένος ἐγώμην τῷ πατρί μου, ὁμοίως καὶ τῇ μητρί μου παμφίλτατος υἱός. Ἐκεῖνοι οὖν οἱ ποιμένες, ἀδελφοί μου τυγχάνουσι. καὶ ὁ πατήρ μου ἀπέστειλεν ἰδεῖν αὐτούς, πῶς ἔχουσιν· ὡς πατὴρ φιλόστοργος ἐμεριμνα τὰ περὶ αὐ-

A ad invicem: Adoleſcens hic præſtigias artis magicæ in nos vult exercere, ut a nobis profugere poſſit, nobiſque inſciis evaneſcere. Quare comprehendamus eum, & firmiter eum ligemus, ne cunctis nobis per incantationes ſuas viſum præſtringat. Accedentes igitur ad ipſum, velut fremebundi dixerunt: Surge modo, & tuis nos præſtigiis incantare deſine, ne te ſupra monumentum hoc percutientes, auri quod pro te numeravimus, detrimentum pa-
B tiamur. Ubi autem ſurrexit, conſpexerunt omnes faciem ejus præ amaritudine fletus inflammatam: & cœperunt ſinguli interrogare illum blande, ac dicere: Cur adeo fles, & lacrymis mades? gravi quippe mœrore angeris, ex quo ſepulcrum iſtud, quum eſſes in via Hippodromi hujus, vidiſti. Confidenter itaque omni depoſito timore nobis edicito, quod ſit opus atque officium tuum, & quamobrem ſis
C venditus. Paſtores enim illi, quando te vendebant, ſic nobis dicebant: Caute tenete ac obſervate illum, ne forte effugiat manus veſtras in via: inſontes nos ſumus: prædiximus enim vobis. Expone igitur nobis accurate, cujuſnam ſervus ſis; illorum ne paſtorum, an alterius alicujus viri liberi? & cauſam nobis indica, cur tanto cum affectu ſupra monumentum iſtud corruiſti? nos quippe te emimus, & domini tui ſumus. Cuncta nobis tua recenſe.
D Nam ſi ea nobis occulta veris, cui indicare voles? Et noſtri juris quum ſis, diffugere tentas, obtorpeſcentibus ac negligentibus nobis, ſicut & paſtores illi prædixerunt? Verum bono ſis animo, & dic nobis aperte, quod tuum eſt opus? appares enim nobis liber: & ideo non te utemur ut ſervo, ſed tamquam fratre, & filio cariſſimo. Summam ſiquidem in te cernimus ingenuitatem, & in conditione bona ac honeſta magnam diſciplinam atque ſcientiam: dignuſque revera es, o juvenis, qui etiam Regi
E adſtes, & cum magnatibus honoreris. Hic quippe decor tuus ac pulchritudo te & ab honeſtate magna nobis commendat, & brevi in ſumma te auctoritate atque honore conſtituet, eriſque noſter amicus & familiaris illic, quo te nunc deducimus, ut gaudere poſſis atque lætari. Quis enim ejuſmodi non deſideret puerum adeo oculorum venuſtate inſignem, & morũ ingenuitate atq; ſapientia præſtantẽ?

Reſpondens autem Joſeph, inter gemi-
F tus atque ſuſpiria dixit eis. Neque ſervus unquam fui, neque præſtigiator vel incantator; neque etiam tamquam ſceleri alicui obnoxius, in veſtris ſum venumdatus manibus: ſed filius dilectus meo fui patri, ſimiliterque matri longe cariſſimus. Ceterum paſtores illi, fratres mei ſunt; miſitque me pater ad videndum eos, & cognoſcendum ut ſe haberent, velut indulgentiſſimus pater & de iis haud parum ſollici-

tus : paulo enim diutius inter montes morati erant : cujus rei gratia me ad videndum ipsos pater miserat. Illi vero gravi contra me invidia concitati, me arreptum vendiderunt vobis in servitutem, abstractum ac separatum a patre, non ferentes tantam patris in me affectionem atque amorem. Sepulcrum porro istud matris meæ est : quum enim ex Charran migraret pater meus, ut pergeret in locum, quem modo inhabitat, hac transivit; & in suo huc adventu, defuncta est hic mater mea, & in hoc tumulo, quem vos videtis, sepulta jacet.

Quod quum illi audissent, illacrymati sunt, vicem illius dolentes, & sic ad eum dixerunt : noli timere adolescens : ad summum enim honorem provehendus, jam pergis in Ægyptum. Tua quippe effigies, ingenuitatis tuæ nobis indicium est. Imo nunc alacriore esto animo, fratrum invidia odioque liberatus, qui te nobis vendiderunt.

Gen. 37. Porro fratres Joseph postquam illum vendiderunt, allato hœdo, eoque expedite mactato, Joseph sancti tunicam sanguine ejus contaminantes, confestim patri suo miserunt, dicentes : Hanc nos vestem in montibus projectam reperimus, statimque illam Joseph fratris nostri esse vestem cognovimus, cujus causa omnes magno dolore affecti sumus. Quapropter eam ad te, pater, misimus tunicam Joseph variam, quum fratrem nostrum minime repererimus. Agnosce igitur & ipse, num filii hæc tui sit : omnibus quippe nobis visum est, eam esse Joseph.

Ut autem conspexit Jacob tunicam, magno cum gemitu planctuque amarissimo exclamavit, dicens : Filii mei Joseph hæc est tunica : fera pessima devoravit filium meum. Ejulansque inter luctus intolerabilesque gemitus dicebat : Cur non potius ego loco tuo devoratus sum, fili? Cur non protinus mihi occurrit illa fera, & ex me satiata, te illæsum reliquisset, mi fili? Cur non me potius discerpsit ac dilaniavit illa bellua, cibusque illi ad satietatem non sum factus? Hei mihi, hei mihi, dilacerantur viscera mea propter Joseph. Hei mihi, hei mihi, ubinam meus trucidatus est filius, ut illuc profectus, canos meos super decorem ac pulchitudinem ejus evellam? vita enim mihi gravis est, dum amplius Joseph non conspicio. Ego tuæ mortis auctor & causa sum, fili. Ego sum, qui lucidos tuos excœcavi oculos. Ego, fili, te neci tradidi, dum te in solitudinem ad videndum fratres tuos

A αὐτῦ. ἐχρόνισαν γὰρ ἐκεῖνοι χρόνον ἱκανὸν ἐν ὄρεσι, χάριν τούτου ἀπεστάλην ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἰδεῖν αὐτούς. ἐκεῖνοι δὲ λαβόντες με ὑβριστὴν ἀπέδοντο ὑμῖν εἰς δουλείαν, ζήλῳ δεινῷ φερόμενοι, ἀπώσαντό με ἐκ παρ' ὑμῶν, μὴ φέροντες τὴν ἀγάπην, ἣν ἠγάπα με ὁ πατήρ. Ὁ δὲ πάθος ἐνθάδε, τὸ μηδεμίαν ἐξίν. ὡς γάρ ποτε ἀνήρχετο ὁ πατήρ μου ἐκ τῆς Χαρρᾶν ἔνθεν δεῦρο ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον, ὃν νῦν οἰκεῖ, καὶ παριόντος δὲ παρ' ὑμῶν μου, ἐτελεύτησεν ὧδε ἡ μήτηρ μου, καὶ τάφεται ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ, ἐν ᾧ ὑμεῖς θεωρεῖτε.

Ἀκούσαντες δὲ ἐκεῖνοι, ἐδάκρυσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ. μὴ φοβηθῇς, νεανία· εἰς γὰρ μείζονα τιμὴν σὺ ἀπέρχῃ εἰς Αἴγυπτον. ὁ χαρακτὴρ γάρ σου δηλοῖ πρὸς τὸ σῆς εὐγενείας. εὐθυθύμως οὖν δὲ μᾶλλον ἀπαλλαγεὶς ἐκ δὲ φθόνου καὶ μίσους τῶν ἀδελφῶν τε σε ἡμῖν πεπρακότων.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσὴφ, ὅταν αὐτὸν ἀπέδοντο, ἐνέγκαντες βάγον κατέσφαξαν εὐθυθύμως, καὶ τὸν χιτῶνα Ἰωσὴφ δὲ ὑσὶν μολύναντες, πρωτίκα ἀπέστειλαν τῷ πατρὶ αὐτῶν, φάσκοντες· ἡμεῖς τοῦτον εὑρήκαμεν ἐρριμμένον ἐν ὄρεσιν, καὶ εὐθέως ἐγνώμεν, ὅτι τοῦτο ἐστὶ τὸ ἔνδυμα δὲ ἀδελφοῦ ἡμῶν, καὶ ἐν λύπῃ ἐσμὲν πάντες περὶ αὐτοῦ. χάριν τούτου πρός σε, πάτερ, ἐπέμψαμεν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον δὲ Ἰωσὴφ, μὴ εὑρόντες τὸν ἀδελφόν ἡμῶν. ἐπίγνωθι δὲ καὶ αὐτὸς, εἰ τοῦτο δὲ ὑμέτερον σου. πάντες γὰρ ἔγνωμεν εἶναι δὲ Ἰωσήφ.

Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰακὼβ τὸν χιτῶνα, ἐβόησε μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ πικροτάτου, λέγων· τοῦ Ἰωσὴφ δὲ υἱοῦ μου ἐστὶ τοῦτο δὲ ἔνδυμα. θηρίον πονηρὸν κατέφαγε τὸν υἱόν μου. Ὀλολύζων δὲ ἔλεγε ἐν στεναγμοῖς ἀφορήτοις· ἐγὼ ἀντί σου, υἱέ, ἆρα τί μᾶλλον οὐκ ἐβρώθην ἐγώ; ἆρα τί ἐμοὶ αὐτίκα οὐ συνήντησε τὸ θηρίον, καὶ ἐξ ἐμοῦ ἐμφορηθὲν κατέλιπέ σε, υἱέ μου; ἆρα τί οὐκ ἐσπάραξε τὸ θηρίον ἐμὲ μᾶλλον, καὶ νέκρωσιν αὐτοῦ βρῶμα εἰς πλησμονήν; Οἴμοι, οἴμοι, τὰ σπλάγχνα μου σπαραττόμενα ὑπὲρ Ἰωσήφ. οἴμοι, οἴμοι, πῦ ἐσφάγη ὁ υἱός μου, ἵνα ἀπελθὼν, τὰς πολιάς μου καταξανῶ ὑφ' ἁνὸ δὲ κάλλους αὐτοῦ. Οὐκ ἔτι γὰρ θέλω ζῆσαι, μὴ θεωρῶν τὸν Ἰωσήφ. Ἐγώ εἰμι ὁ αἴτιος δὲ θανάτου σου, τέκνον. ἐγώ εἰμι ὁ τυφλώσας τοὺς φωτεινούς σου ὀφθαλμούς. ἐγώ, τέκνον, ἀνεῖλόν σε, ὁ ἐπιβουλεύσας σε πορευθῆναι ἐν τῇ ἐρήμῳ θεάσασθαι τοὺς ἀδελφούς σου

cum

σὺν

σὺν ποιμέσιν. Κλαύσομαι ὃ λοιπὸν, τέκνον, καὶ πενθήσω πᾶσαν ὥραν· μέχρι εἰς τ᾽ ἅδην καταβῶ πρός σε, υἱέ μου. Καὶ ἀντὶ σώματος, τ᾽ χιτῶνά σου, Ἰωσὴφ, θήσομαι πρὸ ὀφθαλμῶν, δακρύων ἀδιαλείπτως. Ἰδοὺ πάλιν ὁ χιτών σου εἰς ἕτερον μέγα πένθος καθίζησί με, υἱέ μου· ὑπάρχει γὰρ ὁλόκληρος, ὥστε οἶμαι οὐκ ἔφαγέ σε θηρίον, ὦ φίλτατε, ἀλλ᾽ ἐκ χειρῶν ἀνθρώπων ἥρπασθης καὶ ἐσφάγης. εἰ γὰρ, ὡς οἱ ἀδελφοί σου φάσκουσιν, ὅτι ἐβρώθης, ὁ χιτών σου κατὰ μέρος ἀνεχίθη. ὃ γὰρ πρῶτον ἐνδέχεται ὁ θηρίον ἁρπάσαι σε, καὶ ἔπειτα ἐκ τ᾽ σαρκῶν σου ἐμφορηθῆναι. Εἰ δ᾽ ἂν ὕστερον ἥρπασε καὶ ἔπειτα κατέφαγε, ἀμόλυντος ἂν ὁ χιτών σου ἀφ᾽ αἵματος ἦν. Οὐκ ὀνύχων τὰ χίσματα, οὐκ ὀδόντων τὰ πήγματα ὑπάρχουσιν ἐν τῷ χιτῶνι. Πόθεν αἷμα; εἰ δὲ πάλιν τὸ θηρίον τὸ φαγὸν Ἰωσὴφ μόνον ὑπῆρχε, πῶς πάντα εἶχεν ἐργάσασθαι; Τοῦτο ἐμοὶ μονωτάτῳ πένθος καὶ κοπετός ἐστιν ἵνα πενθήσω τ᾽ Ἰωσὴφ, καὶ κόψομαι τ᾽ χιτῶνα. δύο πένθη, δύο κλαυθμοὶ καὶ κοπετοὶ πικρότατοι, τ᾽ Ἰωσὴφ, καὶ τ᾽ χιτῶνος. Ὁ πῶς ἄρα ἥρπασθην; Ἀποθανοῦμαι, Ἰωσὴφ, ὁ ἐμὸν φῶς καὶ σκέπασμα· ὁ χιτών σου σὺν ἐμοὶ νῦν καταβήτω εἰς ἅδην· ὅτε γὰρ θέλω βλέπειν ὁ φῶς χωρίς σου υἱέ μου Ἰωσήφ. ἐκλειπέτω ἡ ψυχή μου σὺν τῇ ψυχῇ σου, Ἰωσὴφ τέκνον ἐμόν.

Οἱ δὲ Ἰσμαηλῖται λαβόντες τ᾽ Ἰωσὴφ, ἐν σπουδῇ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, ἀφελογιζόμενοι ἅμα ἀφ᾽ ὁ κάλλος αὐτοῦ, χρημάτων ἐπιτυχεῖν ἐκ μεγιστᾶνός τινος. Αὐτῶν δὲ παριόντων ἐκ μέσου τ᾽ πόλεως, καὶ ἰδοὺ ὁ Πεντεφρὴς αὐτίκα συνήντησεν αὐτοῖς, καὶ ἰδὼν τ᾽ Ἰωσὴφ ἐπυνθάνετο πρὸς αὐτοὺς, λέγων· Εἴπατε δή, ἔμποροι, πόθεν ὁ νεανίας; ὃ γὰρ ἔοικεν ὑμῖν, διότι πάντες ὑμεῖς Ἰσμαηλῖται, ἕτος δὲ σὺ καλλής. Οἱ δὲ ἀπεκρίναντο, λέγοντες· πάνυ δυσθέρατος καὶ πλήρης ἐπιστήμης ὑπάρχει ὁ παῖς ἕτος. Δοὺς δὲ αὐτοῖς τιμὴν, ὅσην ἂν ἐβούλοντο πόθῳ, τ᾽ Ἰωσὴφ ὠνήσατο πρὸς αὐτούς. Καὶ εἰσαγαγὼν αὐτὸν εἰς τ᾽ ἴδιον οἶκον, ἐπηρώτα μαθεῖν τ᾽ ἀναγωγὴν αὐτοῦ. Ὁ δὲ θεσπὴς βλαστὸς τ᾽ ὁσίου σπέρματος τ᾽ δικαίου Ἀβραὰμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, προέκοπτεν ἀρετῇ καὶ πολλῇ κατασταθεὶς ἐν οἰκίᾳ Πεντεφρῆ, ἡμέραν καθ᾽ ἡμέραν ἀσκῶν ἐν ἀκριβείᾳ, βλέμματι καὶ ῥήματι σωφροσύνης τὸν βαθμὸν ἔχων ἀδιαλείπτως τ᾽ Θεὸν τ᾽ ἅγιον πρὸ τ᾽ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, τ᾽ πάν-

A cum paſtoribus ablegavi. Plangam igitur deinceps, fili mi, & lugebo omni hora, donec in infernum deſcendam ad te, fili mi: & pro tuo corpore, tunicam tuam, Joſeph, mihi ante oculos ponam, lacrymaſque effundam ſine intermiſſione. Ecce rurſus in alium magnum luctum atque dolorem tunica tua me conjicit, mi fili, quum adhuc ſit integra. Itaque non te, ut puto, devoravit fera, dilectiſſime fili; verum humanis potius manibus & exutus, & necatus
B es. Nam ſi, ut tui affirmant fratres, a beſtia abſorptus eſſes, veſtis utique tua in partes diſciſſa fuiſſet: neque enim fera, ut prius exuereris, exſpectaſſet, ac tunc demum tuis exſatiaretur carnibus. Rurſumque ſi prius exuiſſet, ac poſtea devoraſſet, minime fœdata ſanguine tunica tua eſſet. Non unguium apparent ſciſſuræ in tunica, non dentium beſtiæ in ea ſunt ulla veſti-
C gia. Unde igitur ſanguis? At ſi rurſum fera, quæ comedit Joſeph, ita ſola fuit; quomodo hæc omnia peragere potuit? Hic igitur mihi deſolato vel ſolus remanet luctus ac dolor, ut Joſeph deplangam, & tunicam ipſius deplorem. Duo hi luctus, & duo gemitus, acerbiſſimique ploratus, Joſeph ſcilicet, ac tunicæ. Quo pacto enim ipſe illa exutus eſt? Moriar potius, Joſeph, mea lux, ac firmamentum: tuaque mecum
D tunica nunc ad infernum uſque deſcendat: neque enim jam lucem abſque te intueri volo, fili mi Joſeph. Deficiat anima mea cum tua anima, Joſeph fili mi.

Ceterum Iſmaëlitæ aſſumentes Joſeph, magno cum ſtudio deduxerunt in Ægyptum, arbitrantes ſe ob inſignem adoleſcentis pulchritudinem, magnam vim pecuniarum a quovis ex primatibus conſequuturos. Ipſis autem per medium civitatis prætereuntibus, ecce
E illis Pentephres quamprimum occurrit, viſoq; *Gen. 37.* Joſeph, ſciſcitatus eſt, dicens: Dicite jam mihi, negotiatores, cujus eſt hic adoleſcens? non enim vobis eſt ſimilis: omnes ſiquidem vos Iſmaëlitæ eſtis, hic vero formæ elegantia antecellit. Qui reſponderunt, nobiliſſimum plane illum eſſe, & ſcientia atque prudentia plenum puerum. Dato igitur illis pretio, quantum ipſi voluerant, coëmit ab eis Joſeph. Quumque introduxiſſet eum in domum ſuam, per-
F contabatur, quænam ejus fuiſſet educatio atque converſatio. At ille a ſancto ſemine juſti Abraham, & Iſaac, & Jacob haudquaquam degenerans, proficiebat virtute, & optimo vitæ inſtituto in domo Pentephres, ac de die in diem pudicitiæ gradum magis magiſque aſpectu ac verbo tuebatur, habens aſſidue ante oculos ſuos Deum ſanctum, cuncta ſuperne intuen-

tem, Deum patrum ſuorum, qui ipſum ex lacu & morte, ac fratrum inſidiis odioque eripuerat. Verumtamen cor ipſius continenter mœrebat atque dolebat ob ſanctum patrem ſuum Jacob.

Cernens vero Pentephres conditionem juvenis, magnamque prudentiam, atque probitatem ejus, omnia quæ poſſidebat, per manus pulcherrimi Joſeph, tamquam veri ſui filii, tradebat: planeque ignorabat, quid faceret Joſeph in cunctis rebus ſuis, ne verbo quidem tenus; ſolum autem ſciebat panem, quem conſtituto tempore comedebat. Noverat quippe fideliſſimum eſſe Joſeph; eoque magis, quod expertus eſſet, rem ſuam cunctamque ſubſtantiam in dies ſub illius manibus augeri: gaudioque magno afficiebantur ſervi & ancillæ in cunctis bonis, quæ ab ipſo quotidie fiebant.

Porro Domina ipſius quum adſpexiſſet Joſeph eximia pulchritudine atque diſciplina ornatum, vulnerata eſt amore & furore Satanico, vehementique cupidine dormire cum eo optabat; honeſtiſſimumque illum adoleſcentem ac pudicitiæ fontem in laſciviæ atque impudicitiæ foveam impellere nitebatur, infinitas artes, diverſaque ornamenta indeſinenter excogitans, quibus illum decipere poſſet: ſinguliſque horis veſtimentum mutabat, & faciem ſtibio fuciſque variis pingebat, & crinibus aurum intertexebat, nutibuſque ſatanicis ac ſubriſionibus turpibus infelix illa ineſcare conabatur ſanctos juſti oculos: credebat enim illa hiſce ſe modis ſancti juvenis animum facile illaqueare poſſe. Ceterum Joſeph timore Dei munitus, ne ſimplici quidem aſpectu intuebatur in illam. Ubi vero ipſa animadvertit artes ſuas & varios ornatus nihil apud juſtum valere, majore concupiſcentiæ ardore flagrabat; ſollicitudineque anxia, quid amplius cum eo agendum foret, ignorabat. Demum procacibus illum verbis ad opus ignominioſum atque illicitum invitare cogitabat, ſimul obſervans tempus opportunum, quo in illum, tamquam aſpis inſaniens, impudicitiæ ſuæ virus effundere poſſet: impudentique vultu dicebat ad caſtiſſimum juvenem. O Joſeph, dormi mecum, nihil reformidans: audacter ad me accede, ut & ego affatim tua fruar putchritudine, & tu viciſſim formæ meæ venuſtate ſatieris. Servorum omnium, qui in domo ſunt, tu poteſtatem habes, nulluſque omnino ingredi ad nos audebit, neque audire noſtrum opus poterit. Quod ſi virum meum timeas, ego illum dato veneno perimam. Quare mecum congredere, meumque deſiderium adim-

A τα ἐφορώντα, τ̈ Θεὸν τ̃ῦ πατέρων, τ̈ ῥυσάμενον αὐτὸν ἐκ λάκκυ τ̃ῦ θανάτυ, καὶ μίσυς τ̃ῦ ἀδελφῶν. Πλὴν ἡ καρδία αὐτ̃ῦ ἐλυπεῖτο σωεχῶς περὶ τ̃ῦ παῖδὸς αὐτ̃ῦ τ̃ῦ ὁσίυ Ἰακώβ.

Θεωρῶν ὁ Πεντεφρὴς τ̈ κατάςασιν τ̃ῦ νεανίυ, πολλήν τε ἐπις ήμην, καὶ δύγνωμοσύνην, πάντα, ἃ ἐκέκτητο, ἀφ̓ χειρῶν Ἰωσὴφ δέδωκε τ̃ῦ παγκάλυ, ὡς γνησίυ υἱ̃ῦ· καὶ παντελῶς

B οὐκ ᾔδει τί ἐποίει Ἰωσὴφ ἐν πᾶσι πράγμασιν, ὅτε μέχρι ῥήματος, εἰ μὴ μόνον τ̈ ἄρτον ὃν ἤθιεν ἐν τῇ ὥρᾳ. εἶδε γὰρ τ̈ Ἰωσὴφ πάνυ ὄντα πις όν. μάλις α πεῖραν λαβὼν, ὅτι ἐπληθύνοντο τὰ ὑπάρχοντα αὐτ̃ῦ ἐν χειρὶ τ̃ῦ Ἰωσὴφ, καὶ χαρὰ ἦν μεγάλη παγσίν τε καὶ παγδίσκαις ἐν πᾶσιν τοῖς ἀγαθοῖς τοῖς γινομένοις ὑπ̓ αὐτ̃ῦ.

C Ἡ ὁ δέσποινα αὐτ̃ῦ ἰδ ̃ῦσα τ̈ Ἰωσὴφ κάλλει καὶ ἐπις ήμῃ κεκοσμημένον, ἐτρώθη ἔρωτι καὶ μανίᾳ σατανικῇ, καὶ σφοδρῶς ἐπεθύμει κοιμηθῆναι μετ̓ αὐτ̃ῦ· καὶ τ̈ σεμνὸν ἐκεῖνον καὶ πηγὴν σωφροσύνης εἰς βόθρον ἀσελγείας ἐμβαλεῖν ἐπεθύμει. Μυεία τεχνάσματα καὶ καλλωπίσματα ποιῦσα ἐλογίζετο ἀφειδῶς ἐργάσαθαι εἰς ἀπάτην τ̃ῦ νέυ. ὥραν μὲν καθ̓ ὥραν ἀμάσσυσα τὰς ἐθῆπας, καὶ τ̈ ὄφιν φίλ ̃ῦσα,

D καὶ χρυσὸν ἐπιτιθεῖσα, νύμασι σατανικοῖς καὶ μειγμάσμασιν ἀγχροῖς ἐδελεάζεν ἡ τάλαινα τὰ ὅσια ὄμματα τ̃ῦ δικαίυ. Ὑπελάμβανε γὰρ ἐκείνη ἐν τούτοις τοῖς σχήμασι ῥᾳδίως παγιδεῦσαι τὴν ψυχὴν τ̃ῦ ὁσίυ. Ἰωσὴφ ὁ τ̈ φόβον τ̃ῦ Θεοῦ τειχισμένος, ὅτε μέχρι νύματος ἀπέβλεπεν εἰς αὐτήν. Ἰδ ̃ῦσα ὃ ἐκείνη ὅτι τὰ τεχνάσματα τ̃ῶν πολλῶν καλλωπισμάτων ἦργει πρὸς τ̈ δίκαιον, πλείονι καύσωνι ἐκαίετο, καὶ σφοδρῶς ἐλογίζετο, μὴ βιάσηται αὐτὸν, τί ἔτι ποιήσῃ. Καὶ λοιπὸν ἐνεθυμεῖτο ἀναιδῶς προσκαλέσαθαι αὐτὸν εἰς ἔργον ἀτιμίας, προφητεύσα ἅμα ὡσεὶ ἀσσὶς μαινομένη, τ̃ ἐμπεῖν ἐπ̓ αὐτὸν τ̈ ἰὸν τ̃ ἀσελγείας, καὶ ἀναισχύντῳ προσώπῳ ἔλεγε πρὸς τ̈ ὅσιον· ὦ Ἰωσὴφ, κοιμήθητι μετ̓ ἐμ ̃ῦ, μὴ δειλανδρήσῃς παντελῶς· θαρσαλέως μοι προσελθε· ἀπολαύσω ἐγὼ τ̃ σ ̃ῦ κάλλυς εἰς κόρον· κορέσθητι ὃ καὶ σὺ αὐτὸς τ̃ ἐμῆς μορφίας. τ̃ῶν οἰκετῶν πάντων ἐν τῷ οἴκῳ σὺ ἔχεις ὅλως τ̈ ἐξυσίαν. ἄλλος ὅλως ἀτολμᾷ εἰσιέναι πρὸς ἡμᾶς, ὅτε ἀκύειν τ̈ ἡμῶν ἐργασίαν. ἐὰν ὃ τ̈ ἄνδρα μυ φοβήθης ἀ θέλεις, ἐγὼ αὐτὸν ἀναιρῶ, δ ̃ῦσα αὐτῷ φάρμακον. Λοιπὸν, προσελθέ μοι, καὶ πλήρωσον τ̈ ἐπιθυ-

E

F

adim-

θυμίαν μȣ, ὅτι πάνυ φλέγομαι εἰς τ̈ σὸν πόθον.

Ὁ δ̈ ἀδαμάντινος λίθος, ψυχῇ καὶ σώματι, ἀχ ἡττήθη τῷ νοΐ, καὶ μάλιςα ἐν τοιαύτῃ ζάλῃ· ἀλ' ἀποκρύσας πάντα τὰ ῥηθέντα ἀφ' τ̈ φόβον τ̈ Θεȣ̃, καὶ τῇ πρεπύσῃ αὐτῷ ἐν καλῇ καταςάσ, ἐπληροφόρει αὐτὴν ἐν ῥήμασι θεϊκοῖς, λέγων αὐτῇ ὅτως· ὦ Γύναι, ȣ̓κ ἔςι καλὸν τȣ̃το, πρᾶξαι τ̈ ἁμαρτίαν μετ' σȣ, τῆς δεσποίνης μȣ· τ̈ γὰρ Θεὸν ἐγὼ φοβȣ̃μαι. ἰδȣ̀ γὰρ ὁ κύριός μȣ πάντα μοι πέδωκε τὰ ὑπάρχοντα ἐν οἰκίᾳ καὶ ἀγροῖς, καὶ ȣ̓κ ἔςιν ἄλλο τι, ὃ ȣ̓κ ἔςιν ὑπὸ τ̈ χεῖρά μȣ, πλὴν γάρ σȣ τ̈ δεσποίνης μȣ. Ἄτοπόν μοι οὖν ὄςι τηλικαύτην ἀγάπην ἀθετῆσαι τοιȣ́τȣ δεσπότȣ, μάλιςα καὶ ὅτως με ἀγαπήσαντος· πῶς ἔχω ποιῆσαι τοιαύτην ἁμαρτίαν ἐνώπιον τ̈ Θεȣ̃, ὃς ἐπάζει καρδίας καὶ νεφρούς;

Ταῦτα δ̈ ἔλεγε ὁ Ἰωσὴφ τὰ ὅσια ῥήματα καθ' ὥραν πρὸς τ̈ ἑαυτȣ̃ δέσποιναν, νȣθετῶν, παρακαλῶν, ἐπιτιμῶν, ἐγκαλῶν. καὶ ȣ̓δὲν θεϊκὸν ἐδέχετο. ἀλ' ὡς ἀσπίδος βιαζούσης τὰ ὦτα αὐτῆς, ἔτι σφοδρότερον ἐφλογίζετο, βρυούσης ἐν αὐτῇ κακῆς ἐπιθυμίας. Καθ' ὥραν πρετήρει τ̈ λαβεῖν καιρὸν ἐπιτήδειον τ̈ ἀναιδῶς βιάσασθαι τ̈ σώφρονα. Θεωρῶν δ̈ Ἰωσὴφ ὅτι ὅτως ἀναιδῶς τ̈ γύναιον, ὡς θηρίον, ἐπέρχεται φθεῖραι αὐτὸν, ἀνύψωσε τ̀ ὄμμα αὐτȣ̃ πρὸς τ̈ Θεὸν τ̈ πατέρων, καὶ σπουδαίως πρεκάλει τ̈ ὕψιςον, λέγων ὅτως· Ὁ τ̈ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ Θεὸς, ὁ μέγας καὶ φοβερὸς, ἄξελό με ἐκ τ̈ θηρίȣ τȣ́τȣ· ἰδȣ̀ γὰρ, αὐτὸς θεωρεῖς, Δέσποτα, τ̈ μανίαν τ̈ γυναικὸς, πῶς ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποκτεῖναί με βέλεται ἐν πράξεσιν ἀσέμνοις, ἵνα ἔσωμαι ἀποθανὼν ἐν ἁμαρτίαις ἅμα σὺν αὐτῇ, καὶ τελείως χωρισθῶ ἀπὸ Ἰακὼβ τ̈ πατρός μȣ. ἔῤῥυσάς με ἀπὸ θανάτȣ, Δέσποτα, ἐκ πολλῶν ἀδελφῶν· ῥῦσαί με πάλιν καὶ ἐνταῦθα ἐκ θηρίȣ μαινομένȣ, ἵνα μή εἰμι τοῖς ἔργοις ἀμύητος τ̈ πατέρων μȣ τ̈ σφοδρῶς καὶ ὁσίως ἀγαπησάντων σε, Κύριε. Καὶ ςενάζων ἐκ βάθους τ̈ καρδίας αὐτȣ̃, τ̈ Ἰακὼβ πάλιν προσεκαλεῖτο, λέγων· εὔξαι αὐτὸς, πάτερ, ὑπὲρ τ̈ τέκνȣ σȣ Ἰωσὴφ, ὅτι σφοδρὸς πόλεμος ἐπανέςη ἐπ' ἐμὲ, δυνάμενος χωρῆσαί με ἀπὸ Θεȣ̃, ὅτος πολυδυνατώτατος ὑπὲρ τ̈ θάνατον, ὃν μοι οἱ ἀδελφοί μȣ ἐπενεγκεῖν ἐβȣλεύσαντο. Ἐκεῖνοι τὸ σῶμα ἀπέκτεινον, αὕτη τ̈ ψυχὴ χωρίζει ἀπὸ Θεȣ̃. Ἐγὼ, πάτερ μȣ, ἐπι-

adimple : valde enim concupiſcentia tui uror.

Ad hæc ille animo & corpore quum eſſet adamantinus, fortis atque invictus perſtitit, & in tanta procella haudquaquam mente ſuccubuit : ſed timore Dei cuncta ejus dicta ac facta repellebat, & qua decebat honeſtate atque modeſtia eam per ſancta ac divina verba a ſe arcebat, ſic illi dicens. O mulier, nullo modo licet mihi iſtud tecum peragere peccatum, quæ domina mea es : nam Deum ego timeo. Ecce enim cuncta dominus meus mihi tradidit, quæ & domi & in agris poſſidet ; neque eſt quidquam aliud, quod non ſit ſub manu ac poteſtate mea, præter te dominam meam. Quare valde abſurdum & iniquum foret, tantam dilectionem talis domini ſpernere, qui me ita carum habuit. Et quomodo poſſem ejuſmodi ſcelus coram Deo cordium ac renum ſcrutatore exequi?

Hæc ſancta verba dicebat Joſeph ſingulis horis ad dominam ſuam, admonens, obſecrans, increpans, & reprehendens illam. At nihil divinum mulier admittebat ; verum inſtar aſpidis obturantis aures ſuas, vehementiore adhuc libidinis flagrabat ardore, peſſima quæ in ipſa vigebat concupiſcentia ſtimulata · obſervabatque ſingulis momentis, ut tempus inveniret commodum, quo impudice caſtiſſimum juvenem violare poſſet. Cernens vero Joſeph, quod mulier adeo impudenter, feræ inſtar, ad ipſum corrumpendum irrueret, levavit oculos ſuos ad Deum patrum ſuorum, & aſſidue deprecabatur Altiſſimum, ſic dicens : Deus Abraham, Iſaac, & Jacob, Deus magne atque terribilis, a fera iſta libera me. Ecce enim ipſe vides, Domine, hujus mulieris inſaniam : quo pacto me in occulto per opus nefarium occidere velit, ut una ſecum in peccatis moriar, prorſuſque a Jacob patre meo ſeparer. Liberaſti me, Domine, ab internecione iniquorum fratrum : libera me nunc ab inſaniente fera iſta, ne operibus pravis alienus efficiar a patribus meis, qui vehementer pieque dilexerunt te, Domine. Et longa ex imo pectore ducens ſuſpiria, Jacob iterum interpellabat, dicens : Ora pro filio tuo Joſeph, obſecro pater : quoniam vehemens adverſum me inſurrexit bellum, quod etiam a Deo ſeparare me poſſit. Iſta quippe longe formidabilior & atrocior eſt, quam mors, quam mihi fratres mei intentabant. Illi ſiquidem corpus occidere cogitaverant : hæc autem animam a Deo ſeparat. Novi equidem, pater mi,

quod

quod orationes tuæ pro me ad Deum sanctum ascenderint : ac propterea ex lacu mortis ereptus sum . Quare & nunc denuo Altissimum exora , ut ab hac fera liberer , quæ filium tuum conatur perdere , cuique nec verecundia est in oculis , neque rursus timor Dei in corde . Ora , pater , ut non , sicut sinu tuo destitutus sum corpore ; ita etiam ab animo alienus reddar . Ad fratres meos abieram , & ipsi tamquam feræ & lupi sævissimi effecti , me abs te , optime pater , avulserunt , & in Ægyptum in manibus alienorum deductus sum : & ecce iterum alia mihi fera occurrit . Fratres quidem in eremo occidere me volebant : at hæc in cubiculo discerpere me nititur . Deprecare pater , ne coram Deo meo , & patribus moriar .

Quum autem verbis dominæ suæ Joseph obtemperare noluisset , quæ illi singulis horis quasi aspis absque ulla verecundia imminebat , observavit illa tempus idoneum , quo eum in thalamo inveniret , ac sic peccatum expleret . Ubi autem illum in suo deprehendit cubili , sicut desiderabat , impudenter accedens ad illum castum , ipsum ad se attrahere conabatur , & nefarium cum eo scelus perpetrare . At ille nimiam illam mulieris cernens impudentiam , confestim cursu extra domum in bivium exsiliit : Et sicut aquila quum aucupes adspexerit , expansis alis cœli sublimitatem petit ; ita etiam Joseph ex cubiculi ostio erupit , ne omnino vel dictis vel factis lethiferum aliquod vulnus acciperet : proprioque pallio in manibus illius relicto , Diaboli laqueos effugit . Cernens autem mulier illum sic effugisse , magno dolore affecta est , ac jam de plectendo justo cogitabat , per verba turpissima accusare illum volens apud maritum suum , ut eo audito vir ejus zelotypiæ furore accensus , occideret Ioseph . Sic enim secum reputans dicebat : multo mihi melius fuerit , Joseph mori , ut vel sic requiem consequar : non enim fero tantam in domo mea pulchritudinem per momenta intueri , quum frui atque expleri eximia illa juvenis venustate atque scientia clam vel palam nequeam . Quare vocatis ad se servis & ancillis suis , dixit eis : Scitis quid in me admiserit puer iste Hebræus , quem constituit vir meus super universam domum suam ? Voluit quippe omni abjecto pudore mecum congredi : neque sufficit illi auctoritas atque potestas totius domus meæ : quin & a viro

A ἐπίσαμαι, ὅτι αἱ δέχαί σε ἀνέβησαν πρὸς τ̃ Θεὸν τ̃ ἅγιον ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ τότε χάειν, ἐρρύσθω ἐκ τ̃ λάκκε τ̃ θανάτε· καὶ νῦν πάλιν δυσώπησον τ̃ ὕψιςον, ἵνα ῥυσθῶ ἐκ τ̃ θηρίε τότε, θέλοντος τ̃ τέκνον σε ἁφθεῖραι, μὴ ἐχθρὸς ᾖ τ̃ ἀδελφῷ ἐν ὀφθαλμοῖς, μήτε πάλιν φόβον Θεοῦ ἐν καρδίᾳ. Εὔξαι, πάτερ, ἵνα μὴ καθὼς ἐξερήθω τ̃ σοῦ κόλπε σωματικῶς, καὶ τ̃ ψυχῆς ἀγότειος γένωμαι. Πρὸς ἀδελφούς με ἀπῆλθον, καὶ ὡς θηρία γεγόνασιν, ὡς λύκοι πικρότατοι ἀπέσπασάν με ἀπό σε, καλὲ πάτερ, καὶ εἰς Αἴγυπτον κατηνέχθην ἐν χερσὶν ἀγοτείων, καὶ ἰδὲ πάλιν συνήντησεν ἄλλο θηρίον. Ἀδελφοί μ̃ τ̃ ἀνελεῖν με ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐβούλοντο, αὕτη ᾗ πάλιν ἐν ταμείῳ παράξαι με πρεσπήσει. Εὔξαι, πάτερ, ἵνα μὴ ἀποθάνω ἐνώπιον τ̃ Θεοῦ καὶ τ̃ πατέρων με.

C Ὡς ᾗ λοιπὸν οὐκ ἤθελεν ὑπακοῦσαι τοῖς ῥήμασι τ̃ δεσποίνης, καθ' ὥραν ἐπιτρέχουσα αὐτῷ ὡς ἀσπὶς ἀναίσχυντος, ἐπετήρησεν δύκαιρίαν ἐν θαλάμῳ αὐτὸν εὑρεῖν, καὶ οὕτως πρᾶξαι τ̃ ἁμαρτίαν. Ὡς ᾗ εὗρεν αὐτὸν ἐν τῇ κοίτῃ αὐτοῦ, ὡς ἤθελε, προσελθοῦσα ἀναιδῶς τ̃ σώφρονος, ἐβιάζετο αὐτὸν, ἕλκουσα πρὸς ἑαυτὴν τ̃ ἐργάσαθαι τ̃ ἀνομίαν. Ὁ ᾗ ἰδὼν καθ' ὑπερβολὴν

D ἀναίδειαν γυναικὸς, εἰς τ̃ ἄμφοδον ἐξεπήδησε μ̃ δρόμου. καὶ καθ' ὃν τρόπον ἀετὸς, ὅταν ἴδῃ τὸς θηρεύοντας, εἰς τ̃ ὐρανὸν ἀνυφοῖ αὐτοῦ πὰς πέρυγας, οὕτω κ̀ Ἰωσὴφ ἀπέδρασεν ἐκ τ̃ θύρας, ἵνα μὴ δόλοις πληγῇ ἐν ῥήμασιν ἢ ἐν πράξεσι· καὶ ἐν χερσὶν αὐτῆς τ̃ ἴδιον ἱμάτιον αὐτοῦ καταλείψας, ἔφυγε πὰς παγίδας τ̃ Διαβόλε. Ἰδοῦσα ᾗ ἡ γυνὴ, ὅτι οὕτως ἔφυγε, ἐν

E μεγάλῃ θυμωδείᾳ γέγονε, καὶ ἐνεθυμήθη καπαπλῆξαι τ̃ δίκαιον ἐν ῥήμασιν αἰσχροπάτοις, κατηγορεῖν αὐτ̃ βουλομένη ἔμπροσθεν τ̃ ἀνδρὸς αὐτῆς, ὅπως ἀκούσας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, τῷ θυμῷ τ̃ ζηλοτυπίας σκοτωθείς, ἀνέλῃ τ̃ Ἰωσήφ. Τοῦτο ἐνθυμουμένη καθ' ἑαυτὴν, ὅτι πολλῷ κρεῖττόν μοι ἐστὶν, ἵνα ὁ Ἰωσὴφ ἀποθάνῃ, κἀγὼ τύχω ἀνέσεως, ἢ γὰρ φέρω καθ' ὥραν θεωρεῖν ἐν

F τῷ οἴκῳ μου τοιοῦτον κάλλος ἀυτοῦ, ἐμοῦ μὴ δυναμένης ἀπολαβεῖν, φανερῶς ἢ ἐν κρυπτῷ, τ̃ κάλλους ἀυτοῦ καὶ πολλῆς ἐπιστήμης. Φωνήσασα οὖν τὰς παίδας, καὶ τὰς παιδίσκας, ἔφη αὐτοῖς· Οἴδατε τί ἔπραξεν εἰς ἐμὲ ὁ παῖς ὁ Ἑβραῖος, ὃν ὁ ἀνήρ μου κατέστησεν ἐπὶ τ̃ οἰκίας αὐτοῦ; ἠθέλησε μετ' ἐμοῦ βιάσασθαι ἀναισχύντως. Οὐκ ἤρκεσεν ἀυτῷ ἡ ἐξουσία τ̃ οἴκου μου· ἀλλὰ καὶ ἐμὲ

viro

ἐμὲ ἠθέλησεν ἐκ τοῦ ἀνδρός μου χωρίσαι. Καὶ A
λαβοῦσα τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσὴφ, ἐδείκνυε τῷ ἀν-
δρὶ αὐτῆς, ἐγκαλοῦσα καὶ λέγουσα· Ἴδε εἰσήγα-
γες παῖδα Ἑβραῖον τοῦ ἐμπαῖξαί με, καὶ ὑβρί-
σαι με τὴν γυναῖκά σου. οὐ γινώσκεις, κύριέ μου,
ὅτι σώφρων εἰμὶ, κἀγὼ ταῦτό σοι ἀνήγγειλά σοι;

Καὶ ἀκούσας ταῦτα ὁ ἀνὴρ, ὡς ἄχρημα
ἐπίστευσε τοῖς ῥήμασι τῆς γυναικὸς, ὅτι ἕτως ἐχί·
καὶ αὐτοῦ ἐκέλευσε δεθῆναι τὸν Ἰωσὴφ ἐν τῷ B
οἴκῳ τῆς φυλακῆς μὴ πολλῆς ἀσφαλείας καὶ ἀ-
πειλῆς. Ἀνὰ ἐξετάσεως δὲ καὶ ἐρευνῆς αὐτὸς
ἀπεφήνατο κατ' αὐτοῦ τὸ ἄδικον ἀπόφασιν, λέ-
γων· τὸν Ἰωσὴφ ἐν οἴκῳ τῆς φυλακῆς ἐμβληθῆναι
κελεύω, καὶ μηδ' ὅλως τυχεῖν ἀνέσεως. Ὁ δὲ
Θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἦν μετ'
αὐτοῦ, ὁ ἐπάιων πάντων τὰς καρδίας, καὶ δί-
δωσιν αὐτῷ εἰς οἰκτιρμὸς ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ δε- C
σμοφύλακος, καὶ ἀφίησιν αὐτὸν ὁ δεσμοφύλαξ ἐν
ἀνέσει. οὐ γὰρ ποτε ἀφίεται ὁ Θεὸς τῶν φοβου-
μένων αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ.

Μετὰ ταῦτα ἥμαρτον τῷ βασιλεῖ Φαραὼ
δύο εὐνοῦχοι, ὁ ἀρχιοινοχόος, καὶ ὁ ἀρχισιτο-
ποιὸς, καὶ ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς ἐμβληθῆναι
αὐτοὺς εἰς τὸ φυλακεῖον. Ἰωσὴφ δὲ ἦν διακονῶν
αὐτοῖς. Διατελούντων δὲ ἐκατέρων ἐν τῇ φυλα-
κῇ, ἐπὶ ἔτη δύο, μᾶς ἡμέρας τινὰς ἑκάτεροι D
εἶδον ἐνύπνια, καθὼς ἔμελλε συμβήσεσθαι αὐ-
τοῖς ἐν τάχει. Ἰωσὴφ δὲ ὅσιος ὑπηρέτης ὢν αὐ-
τοῖς, ὅτι ἔντιμοι ἦσαν, καὶ ἰδὼν ἔθος, εἰσελθὼν
πρὸς αὐτοὺς διακονῆσαι, εὗρεν αὐτοὺς ἐν λύπῃ
μεγάλῃ, ἦσαν γὰρ οἱ ἀμφότεροι σκυθρωποὶ καὶ
ῥαθυμοὶ διὰ τὰ ἐνύπνια· Ὡς δὲ ἐπύθετο μα-
θεῖν τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεως αὐτῶν, ἔφασαν ἀμ-
φότεροι· Ἐνύπνια εἴδομεν, καὶ ἐν λύπῃ ἐσμὲν, E
διότι οὐκ ὑπάρχει ὁ διωάμενος φράσαι τὰ ἐνύ-
πνια ἡμῖν, ἀλλ' ἡμεῖς εἴδομεν. Ὁ δὲ ἔφη πρὸς
αὐτούς, Τοῦτο τοῦ Θεοῦ ἐστι γνωρίσαι τοῖς φοβου-
μένοις αὐτόν. εἴπατε δέ μοι τὰ ἐνύπνια ὑμῶν, ἵνα
ὁ Θεός μου γνωρίσῃ διὰ ἐμοῦ. Ταῦτα ἀκούσαντες,
ὅ τε ἀρχιοινοχόος καὶ ἀρχισιτοποιὸς, εἶπον τὰ
ἐνύπνια αὐτῶν, ἕκαστος καθὼς εἶδον. Ἰωσὴφ δὲ
διεσάφησεν αὐτοῖς ἐν ὀλίγοις λέξεσι πᾶσαν τὴν
ἀκρίβειαν τῶν μέλλοσαν αὐτοῖς ἔσεσθαι πρὸς τοῦ βα- F
σιλέως, καθ' ὃν τρόπον καὶ γέγονε· τῷ μὲν ἀρ-
χιοινοχόῳ, δέδωκεν αὐτῷ τὴν πρώτεραν τιμήν·
τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν πρέδωκε θανάτῳ.

Ἐπιγνοὺς δὲ Ἰωσὴφ τὸν μέλλοσαν ἔσεσθαι τιμὴν
τῷ ἀρχιοινοχόῳ, παρεκάλεσεν αὐτὸν λέγων· μνή-
σθητί μου ἔμπροσθεν Φαραὼ, καὶ δῆλα ποίησον

viro meo separare me conatus est. Arreptamque Joseph tunicam, ostendit viro suo, expostulans ac dicens. Ecce ipse adduxisti puerum istum Hebræum, ut contumeliam *Gen. 39.* inferret, illuderetque mihi uxori tuæ. An ignoras, mi domine, quod ego pudica sim, atque ideo istud indicavi tibi?

Quibus auditis, vir ejus subito credidit verbis uxoris, rem ita se habere asserentis: protinusque jussit vinctum Joseph detrudi in carcerem: neque crimen objectum debita diligentia inquirens, illico injustam in eum sententiam pronunciavit, dicens: Joseph in domum carceris mitti jubeo, nullaque penitus requie frui. Ceterum Deus Abraham, & Isaac, & Jacob, qui omnium corda scrutatur, cum ipso erat, præstititque illi misericordiam in oculis præfecti carceris, ut liber a vinculis in carcere degere, ac requie frui posset: numquam enim Deus recedit ab eis, qui illum in toto corde timent.

Post hæc peccaverunt regi Pharaoni duo eunuchi, præpositus pincernarum, & præpositus pistorum: jussitque eos Rex in carcerem conjici. Porro Joseph ministrabat ipsis. Quum autem ambo per duos annos ibi conclusi detinerentur, post aliquot dies conspexerunt somnia, quid eis primo quoque tempore obventurum esset præsignificantia. Joseph vero sanctus serviebat eis, eoque magis quod optimates ac honorabiles essent. Quumque pro solito ad eos visendos ingressus esset, reperit eos magno dolore affectos: erant enim ambo tristes atque remissi propter somnia. Ubi vero causam mœstitiæ atque afflictionis ipsorum scisscitatus est, ambo dixerunt: somnia vidimus, & ideo in mœrore constituti sumus, quia non est, qui ea interpretari nobis possit. Ad quos ipse ait: Istud quidem solius Dei est indicare timentibus ipsum. At dicite mihi somnia vestra, ut ea vobis per me Deus meus exponat. His auditis, pincernarum & pistorum præpositi dixerunt somnia sua, sicut viderant ambo. Joseph porro paucis verbis expositit illis accuratissime omnia, quæ a Rege eventura eis erant, quemadmodum & revera acciderunt. Siquidem pincernarum præfectum pristino suo honori officioque restituit; pistorum autem magistrum morti tradidit.

Quum autem pincernæ obventurum ipsi honorem prædiceret, rogabat eum dicens: Recordare mei coram Pharaone, eique *Gen. 40.*

de me celeriter ſuggere, ut hinc educar: nihil enim peccavi, neque mali quid egi, quia in domum carceris injectus ſum. O ſemen electum ac beatiſſimum, cur a mortali homine auxilium quæris? omiſſo Deo, cur hominem interpellas? Et quidem plane in cunctis neceſſitatibus tuis divinum expertus es auxilium, ut etiam quando pudicitiæ tuæ tunicam intactam atque immaculatam conſervaſti. Cur ergo, o beate, jam deſpondes animum, quum Deus tibi regnum & gloriam providere atque donare velit? Quanto autem fortius tentationes toleras, tanto illuſtriores tibi victoriæ coronæ texuntur.

Gen. 40. Ut vero ſomniorum utriuſque adimpleretur ſolutio, juxta quod prædixerat Joſeph, poſt triduum fecit convivium Pharao cunctis optimatibus ſuis, recordatuſque eſt piſtorum magiſtri, & pincernarum præpoſiti: & hunc quidem in priorem ſuum locum ac gradum reſtituit; alterum vero morti tradidit. Quum autem oblitus eſſet princeps pincernarum Joſeph, poſt duos annos per Dei providentiam ſomniavit Pharao ſomnia magna, quorum interpretatio cunctorum ſapientum Ægypti magorumque mentem atque intelligentiam ſuperabat. *Gen.* 41. Quumque Pharao accerſendos curaſſet quoſcumque ſapientes, eiſque ſomnia annunciaſſet, nemo inter omnes inventus eſt, qui vim ſomniorum interpretari valuerit. Quum igitur in magna rex triſtitia eſſet, pincernarum præpoſitus recordatus nunciavit Pharaoni omnia, quæ de Joſeph, ipſiuſque intelligentia ac ſapientia ſciebat. De quo quum Pharao audiret, gaviſus eſt gaudio magno, eumque protinus magna diligentia ad ſe accerſendum curat. Et quum Joſeph ex carcere jam adveniſſet, dixit illi Pharao coram cunctis optimatibus ſuis: Audivi de te, quod vir ſapiens ſis ac prudens, & qui ſomnia obſcura atque profunda explicare valeas. Reſpondit autem Joſeph Pharaoni: Largitoris ſapientiæ eſt explicare ſomnia. Recenſuit ergo ſomnia ſua Pharao coram Joſeph, & cunctis magnatibus ſuis: confeſtimque ſomniorum interpretationem ex ore Joſeph audivit, velut ex ore Dei. Obſtupefactus autem Pharao ad tantam ejus ſapientiam præſtantiſſimumque conſilium: (conſuluerat enim ipſi, dicens: Provideat Rex virum unum ſapientem atque intelligentem, conſtituatque eum, qui frumenta Ægypti colligat: futura quippe eſt ingens fames; ut plurimæ fruges habeantur in tempus preſſuræ reſervatæ:) dixit ad illum: Te ipſum hodie conſtituam ſuper omnem Ægyptum, qui tale mihi conſilium aperuiſti: & ad tui oris impe-

Gen. 41.

A τὰ κατ' ἐμὲ ἐν πάχει, ἵνα ἀπέλθω ἐντεῦθεν· οὐδὲν γὰρ ἥμαρτον, οὐδὲ κακόν τι ἐποίησα, ὅτι ἐμβέβλημαι ἐν οἴκῳ τ φυλακῆς. Καὶ σπέρμα ἐκλεκτὸν καὶ μακάριον, τί ζητεῖς σὺ ἀνθρώπου ζητῦ; Θεὸν καταλιπών, ἄνθρωπον σὺ παρακαλεῖς; καὶ καίτοιγε ἐπειράσθης ἀντιλήψεως Θεῦ ἐν ποσαύταις ἀνάγκαις, ὅτε καὶ τ χιτῶνά σου τ σωφροσύνης ἄθικτον διετήρησας. Εἰς τί μικροψυχῆς, μακάριε, Θεῦ σοι σπουδάντος βασιλείαν καὶ δόξαν ὅταν αὐτὸς βάλεται. ὅταν ὑπομείνῃς τ πειρασμὸν, πλείονα λαμπρύνεις τ νίκης τὰ στέμματα.

B Ἵνα δὲ πληρωθῇ ἑκατέρων τῶν ἐνυπνίων ἡ ἐπίλυσις, καθὼς ἔφη Ἰωσήφ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐποίησε πότον ὁ Φαραὼ πᾶσι τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτῦ, ὑπεμνήσθη δὲ καὶ τῦ ἀρχισιτοποιῦ καὶ τῦ ἀρχιοινοχόου. καὶ τ μὲν ἀρχιοινοχόον ἀνεκαλέσατο εἰς τ τόπον αὐτῦ. τ δὲ ἕτερον παρέδωκεν εἰς θάνατον. Τῦ δὲ ἀρχιοινοχόου ἐπιλαθομένου Ἰωσήφ, μετὰ ἔτη δύο, κτ' σπουδὴν Θεῦ, ἐνυπνιάσθη Φαραὼ ἐνύπνια μεγάλα, ὑπερβάλλοντα πάντα νῦν σοφῶν Αἰγυπτίων καὶ φαρμακῶν. καὶ μεταπεμψάμενος Φαραὼ πάντας τοὺς σοφοὺς, καὶ ἀναγγείλας τὰ ἐνύπνια, οὐδεὶς ἠδυνήθη φράσαι αὐτῷ τ δύναμιν αὐτῶν. τ οὖν βασιλέως ἐν λύπῃ ὄντος πολλῇ, ὁ ἀρχιοινοχόος ἀναμνησθεὶς ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ ἅπαντα τὰ κτ' τ Ἰωσήφ, καὶ τ σύνεσιν αὐτῦ. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς περὶ αὐτῦ ἐχάρη χαρᾷ μεγάλῃ, καὶ μετεπέμψατο αὐτὸν ἐν σπουδῇ. Παραγενομένου δὲ τ Ἰωσὴφ ἐκ τ φυλακῆς, εἶπεν αὐτῷ Φαραὼ ἔμπροσθεν τῶν μεγιστάνων αὐτῦ· ἤκουσα περί σου, ἄνδρα εἶναι σε σοφὸν, δυνάμενον συνιέναι βαθέα ἐνύπνια. Ἀπεκρίθη δὲ Ἰωσὴφ τῷ Φαραὼ, Τῷ δοτῆρι τ σοφίας ἐστὶν ἐκφράσαι ἐνύπνια. Καὶ εἶπε Φαραὼ τὰ ἐνύπνια ἐνώπιον Ἰωσήφ, καὶ πάντων τῶν μεγιστάνων αὐτῦ. καὶ βαθέως ἤκουσε τῶν ἐκφράσεων τ ἐνυπνίων ἐκ στόματος Ἰωσήφ, ὡς ἐκ στόματος Θεῦ. Ἐκπλαγεὶς δὲ Φαραὼ εἰς τ τοῦτο παιδείαν καὶ τ μεγίστῳ αὐτῦ συμβουλίαν. Ἦν γὰρ αὐτῷ συμβουλεύσας, ὅτως λέγων· ἐπισκεψάτω δὴ ὁ βασιλεὺς ἕνα ἄνδρα σοφὸν καὶ συνετὸν, καὶ καταστήσας αὐτὸν ὡς τε σωάξαι τ σῖτον Αἰγύπτου, ὅτι λιμὸς μέλλει ἔσεσθαι μέγας, ὅπως τὰ πολλὰ γενήματα ἔσται ἐν καιρῷ τῆς θλίψεως. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Σὲ καταστήσω σήμερον ἐπὶ πᾶσαν Αἴγυπτον, ὡς δεδωκότα τὴν τοιαύτην συμβουλήν· καὶ ἐπὶ τῷ στόματί Σου λαβέτω

C

D

E

F

τω κείσιν Αἴγυπτος καὶ πᾶς ὁ οἶκός μου.

Τότε ἀνεβίβασε τ Ἰωσὴφ εἰς ἅρμα ἴδιον, καὶ πάντες οἱ μεγισᾶνες ἔμπροσθεν καὶ κύκλῳ τ Ἰωσὴφ ἐπορεύοντο. Ἰδοὺ ὃ ὁ Πεντεφρὴς, ὁ βαλὼν τ Ἰωσὴφ πρότερον ἐν τῇ φυλακῇ, παράδοξον θαῦμα ὃ ἠνόμησεν, ὅτι ἐκάθισεν Ἰωσὴφ ἐπὶ ἅρματος Φαραὼ, ἐφοβήθη μεγάλως, καὶ ῥῆμα χωρισθεὶς ἐκ μέσου τ μεγισάνων, ᾤχετο μετ' ὀρόμου εἰς τ οἶκον αὐτοῦ, καὶ μετ' φόβου μεγάλου τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἔλεγε· Εἶδες, ὦ γύναι, θαῦμα παράδοξον, καὶ ἡμῖν φόβος μέγας ἐγένετο. Ἰωσὴφ γὰρ ἐκεῖνος ὁ παῖς ὁ ἡμέτερος, κύριος ἡμῶν γέγονε καὶ πάσης Αἰγύπτου, καὶ ἰδοὺ μετ' δόξης κάθηται ἐπὶ ἅρματος Φαραὼ, ὡς βασιλεὺς ὑμνηθεὶς ὑπὸ πάντων. ἐγὼ ὃ μὴ ἰσχύων ὀφθῆναι αὐτὸ, ῥῆμα ἐχωρίσθην. Ἀκούσασα ὃ ταῦτα ἡ γυνὴ τ Πεντεφροῦς παρεθάρσυνεν αὐτὸν, λέγουσα· ἐγώ σοι τὸ ἐμὸν ἁμάρτημα διηγήσομαι· ἐγὼ τοῦτο ἔδρασα, ἐγὼ καὶ φιλήσασα τ πάγκαλον Ἰωσὴφ τ σώφρονα ἐκεῖνον, καὶ ὥραν καθ' ὥραν ἐν πολλαῖς κολακείαις ἐνέδρευον ἀσφαλῶς, ὅπως δυνηθῶ κοιμηθῆναι μετ' αὐτοῦ, καὶ τῷ κάλλει αὐτοῦ ἐπολαῦσαι· ὅμως οὐκ ἴσχυσα τοῦ σκοποῦ ἐπιτυχεῖν, καὶ ὅτε ῥήματος ἠξίωσέ με. θυμὸς καὶ ἐκράτησα βιαζομένην αὐτὸν ἀνέχεσθαί με μικρὸν, καὶ ἔξω ἔφυγε, ὅταν αὐτοῦ σοι ὑπέδειξα τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. Ἐγὼ ἤμελλον προέξενος τ αὐτοῦ βασιλείας καὶ τῆς μεγίστης αὐτοῦ δόξης. Εἰ γὰρ ἐγὼ μὴ ὅτως ἤραθην τ Ἰωσὴφ, οὐκ εἶχεν ἐμβληθῆναι ἐν οἴκῳ τ φυλακῆς, θυμὸς καὶ χάριτας ὤφειλεν ἐμοὶ τῇ γενομένῃ αἰτίᾳ τ δόξης αὐτοῦ. Δίκαιος καὶ ὅσιος ὁ Ἰωσὴφ, ὅτι συκοφαντηθεὶς, οὐκ ἐξέφηνέ μου. Ἀνάστηθι νῦν, καὶ πορεύου ἐν χαρᾷ, καὶ προσκύνησον αὐτὸν μετ' τῶν μεγισάνων. Ἀναστὰς ὃ ὁ Πεντεφρὴς ἐπορεύθη προσκυνῆσαι μετ' αἰδοῦς τ Ἰωσήφ.

Ἐν ὃ τῷ μεταξὺ ἐτελέσθησαν πάντα τὰ ἔτη τ εὐθηνίας τ μεγάλης, καὶ ἐκράτησεν ὁ λιμὸς ἐν ὅλῃ τῇ γῇ Χαναάν, καὶ ἠθύμει Ἰακὼβ μετ' τῶν τέκνων αὐτοῦ. Ἤκουσε ὃ Ἰακὼβ ὅτι ἐν Αἰγύπτῳ ὑπάρχει γενήματα ἐν πολλῇ δαψιλείᾳ, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· Δεῦτε, ὑπάγετε, καὶ ἀγοράσατε ἡμῖν γενήματα ἐξ Αἰγύπτου, καθὼς ἀκήκοα, ἵνα μὴ ἐκ τοῦ λιμοῦ πάντες ἀποθάνωμεν. Λαβόντες ἐντολὰς οἱ δέκα υἱοὶ Ἰακὼβ, κατέβησαν πάντες ἵνα ἀγοράσωσι βρώματα. Οὐ μέντοι ἤδεισαν ὅτι ἀδελφὸς αὐτῶν ἐστιν. Ὡς ὃ εἶδεν Ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπέγνω αὐτοὺς πάντας, καὶ

A imperium Ægyptus, & tota domus mea disponetur.

Tunc ascendere jussit Joseph super currum suum: cunctique magnates partim antecedebant currum, partim circumdabant ipsum, simul pergentes. Videns porro Pentephres, qui Joseph antea in domum carceris miserat, admirandum spectaculum, quod sedisset Joseph in curru Pharaonis, vehementer timuit; sensimque se ex medio magnatum subducens, cursu in domum suam abiit: metuque maximo ad uxorem suam dicebat: Vidisti, o mulier, signum admirabile, ex quo tam ingens nobis timor obortus est? Joseph enim ille quondam noster servus, jam dominus noster, totiusque Ægypti effectus est: & ecce cum gloria sedet super currum Pharaonis, & tamquam rex ab omnibus honoratur. Ego vero quum id videre nequirem, paulatim me subduxi, clanculumque discessi. Quæ dum uxor Pentephris audiret, illum melius sperare jussit, sic ad eum dicens: Ego tibi peccatum meum notum faciam, quod admisi. Ego quippe sum, quæ pulcherrimum Joseph, castissimumque illum adamavi: & quum per singula momenta multis blanditiis illi callide insidiarer, ut dormire cum illo possem, & pulchritudine ipsius frui; neque prorsus optato meo fine potiri quirem, aut ullatenus efficere, ut vel verbo me dignaretur; vi tandem illum tenere conabar, ut me vel modice toleraret. Verum ipse foras aufugit, quando tibi pallium ejus ostendi. Ego igitur sum, quæ regnum ipsi maximamque gloriam comparavi: nam si non ita ego Joseph adamassem, in domum carceris conjectus non fuisset: quin & gratias habere mihi debet, quæ gloriæ ipsius causa fui. Justus & pius est Joseph, qui etiam calumniam passus, nemini patefecit. Exsurge igitur, ac vade gaudens, eumque una cum aliis magnatibus adora. Surgens itaque Pentephres abiit, & Joseph reverenter adoravit.

Inter hæc autem impletis jam septem annis fertilitatis illius maximæ, invaluit fames in universa terra Chanaan, tristisque erat Jacob cum filiis suis. Audiens autem Jacob, in Ægypto fruges esse in magna abundantia, dixit ad filios suos: Venite, pergite, & coëmite nobis frumentum ex Ægypto, quemadmodum ibi reperiri audivi, ne omnes fame moriamur. Acceptis ergo mandatis, decem filii Jacob abierunt omnes, ut alimenta sibi comparent: non autem agnoscebant, quod frater ipsorum esset. Ut vero adspexit Joseph fratres suos, illico agnovit illos

Gen. 42.

omnes: dixitque fremens: Hi decem viri, exploratores sunt pessimi: & ideo venerunt in Ægyptum. Quare comprehendite illos, & caute vinctos tenete: ad explorandam enim terram huc venerunt. At illi contremiscentes, cum timore responderunt ei dicentes: Absit hoc a nobis, domine: omnes quippe fratres sumus, filiique unius patris justi. Duodecim numero eramus, & unus quidem ex his pulcherrimus & dilectissimus patri suo, a fera pessima interemtus est, lugetque ipsum pater in hanc usque horam. Alius autem frater noster cum patre nostro est in terra Chanaan, relictus in solatium illius. Respondit que ipsis Joseph cum iracundia, dicens: Quandoquidem ego Deum sanctum timeo & colo, hoc vobis indulgeo: Sumite escas, & celeriter ad patrem vestrum pergite, si veridici sitis; ac fratrem vestrum, quem pater diligit, huc ad me adducite: & sic tandem credam vobis.

Sumentes ergo frumentum, ad patrem suum in terram Chanaan mœsti abierunt; annunciaruntque ei suspiciones pessimas & iracundiam viri. Contristatus autem valde hac illorum relatione est pater, dixitque suspirans ad eos: Cur istud feciſtis? cur domino Ægypti vos alium hic fratrem habere dixistis? Qui respondentes ei dixerunt: Ipse interrogavit nos, & nostram cognationem accuratissime nosse voluit. Aitque ad eos Jacob: Moriar potius, quam Beniamin ex meo tollatis sinu. Fame autem invalescente atque urgente, dixit eis Jacob: Si ego filiis ex Rachel orbatus sum, & dilectissimis liberis meis privatus, sicut dicitis; exsurgentes, tollite munera in manibus vestris, & pergite simul cum fratre vestro. *Gen. 43.*

Feceruntque sicut præceperat eis Jacob. Et quum jam in Ægyptum perveniſſent, cum timore magno atque tremore omnes coram Joseph adoraverunt. Qui ut conspexit fratrem suum Beniamin magno cum metu atque pavore adstantem, commota sunt viscera ejus valde, cupiebatque ipsum complecti ac deosculari, & interrogabat illum, dicens: Vivit pater tuus? Qui cum timore respondit: Vivit servus tuus, pater noster. Dicit ei denuo: Numquid adhuc Joseph habet in corde suo? Cui ille: plane, inquit, illum fixum in corde suo retinet, flagratque amore ac desiderio ipsius. Quum autem amplecti illum

A ἔφη ἐμβεμυθμος· οἱ δέκα ἄνδρες ὅτι, κατάσκοποι πονηροὶ ὑπάρχουσιν, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς Αἴγυπτον· συλλάβετε αὐτοὺς, καὶ δήσατε ἀσφαλῶς, κατασκοπῆσαι γὰρ τὴν γῆν ἦλθον εἰσεληλύθασιν ὧδε. Οἱ δὲ ἔνδημοι γεγόνασι, καὶ μὴ φόβῳ ἀπεκρίναντο αὐτῷ, λέγοντες· μὴ γένοιτο, κύριε. δοῦλοί σου πάντες ἀδελφοί, τέκνα ἑνὸς πατρὸς δικαίου, καὶ ποτε δώδεκα ἦμεν τὸ ἀριθμόν, καὶ ὁ εἷς ἀνῃρέθη ὑπὸ θηρίου πονηροῦ, B πάγκαλος ὑπάρχων, καὶ φίλτατος τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ πενθεῖ αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ ἄλλος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐστιν ἐν γῇ Χαναὰν παρηγορῶν αὐτόν. Ἔτι δὲ μετὰ θυμοῦ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς ὁ Ἰωσήφ, λέγων· ἐπειδὴ ἐγὼ τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον φοβοῦμαι καὶ σέβομαι, τοῦτο ὑμῖν χαρίζομαι. λάβετε τὸν σῖτον, καὶ ταχὺ ὑπάγετε πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν, ἐάν ἐστε ἀληθεῖς· καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν, ὃν φιλεῖ ὁ πατὴρ ὑμῶν, ἀγάγετε C πρός με ἐνταῦθα, καὶ εἶδ' ὅτως πιστεύσω ὑμῖν.

Καὶ λαβόντες τὸν σῖτον ἀπῆλθον πρὸς τὸν πατέρα αὐτῶν, λυπούμενοι εἰς γῆν Χαναὰν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ τὰς πονηρὰς τὰς πονηρὰς τοῦ θυμοῦ τοῦ ἀνδρός. Καὶ λίαν ἐλυπήθη ὁ πατὴρ αὐτῶν ἐπὶ τούτοις τοῖς ῥήμασι, καὶ ἔφη ἐν D ξεναγμοῖς· τί τοῦτο ἐδράσατε, ἵνα τί εἴπατε τῷ δεσπότῃ τοῦ Αἰγύπτου ὅτι ἄλλον ἀδελφὸν ἔχετε ὧδε; Οἱ δὲ ἀπεκρίναντο αὐτῷ. αὐτὸς ἐπηρώτησεν ἡμᾶς καὶ τὴν συγγένειαν ἡμῶν ἐν πάσῃ ἀκριβείᾳ. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰακώβ· ἀποθανοῦμαι μᾶλλον ἢ ὑμεῖς λήψεσθε τὸν Βενιαμὶν ἀπὸ τοῦ κόλπου μου. Τοῦ δὲ λιμοῦ κατεπείγοντος, λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰακώβ· ἐὰν ἐγὼ μόνος ἠτεκνώθην ἐκ Ῥαχὴλ, καὶ τῶν ἐμῶν φιλτάτων γῶν ἐστερήθην, E ὡς λέγετε· ἀναστάντες, λαβετε δῶρα ἐν χερσὶ, καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν, καὶ ὑπάγετε ἅμα.

Καὶ ἐποίησαν, καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰακώβ. Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον ἐν φόβῳ μεγάλῳ, προσεκύνησαν ἅπαντες ἔμπροσθεν τοῦ Ἰωσήφ· ὡς δὲ εἶδεν ὁ Ἰωσὴφ Βενιαμὶν τὸν ἴδιον ἀδελφὸν πρεσβύτα μετὰ φόβου καὶ δειλίας, ἐκινήθη τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ πάνυ, καὶ ἐζήτει πεF ειλαβεῖν καὶ φιλῆσαι αὐτὸν, καὶ ἠρώτα αὐτόν· ζῇ ὁ πατήρ; Ὁ δὲ μετὰ φόβου λέγει· ζῇ ὁ δοῦλός σου, ὁ πατὴρ ἡμῶν. Λέγει αὐτῷ πάλιν· ἆρα ἔχει τὸν Ἰωσὴφ ἐν καρδίᾳ; Ὁ δὲ ἔφη· ναὶ, πάνυ ἔχει αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ φλέγεται δι' αὐτόν. Μὴ δυνάμενος δὲ αὐτὸν φιλαβεῖν ἢ ἐρωτᾶν,

τᾶν, εἰσῆλθεν ἐν τῷ κοιτῶνι, καὶ ἐδάκρυσε πικρῶς. Ἐν τῇ ὥρᾳ γὰρ ἐκείνῃ, ὅτε εἶδε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, εὐθυμήθη τὸ καλὸ γήρως Ἰακώβ, καὶ ἔλεγε δακρύσι· Μακάριοι οἱ βλέποντες τὸν ἅγιον χαρακτῆρα σοῦ γήρως, καλὲ πάτερ. Ὡς με οἶμαι, οὐδὲ ὅλη ἡ βασιλεία μου καὶ ἡ δόξα ἀνταξία σοῦ γήρως, καλὲ πάτερ. καὶ ἤθελον σοῦ πεύθεσθαι ἐκ στόματος Βενιαμὶν, εἰ ἔχεις με ἐν καρδίᾳ, καὶ φοβεῖς με, ὡς ἐγώ σε. χάριν τούτου ἠνάγκασα τοὺς ἀδελφούς μου μετ' ὀλίγου κατενέγκαι μοι ἑαυτῶν Βενιαμὶν τὸν ἐμὸν ἀδελφόν. Οὐ γὰρ αὐτοῖς ἐπίστευσα λέγουσάς μοι τὰ περὶ σοῦ, ὅτι πατέρα ἔχομεν καὶ ἀδελφὸν μικρότερον· ἐγὼ γὰρ ὑπενόμιζον ὅτι φθόνῳ φερόμενοι ἀπέκτειναν καὶ τὸν φίλτατον υἱόν σου τὸν μικρότερον Βενιαμὶν, καὶ πολὺν ἔβαλον τὸν ψυχόν σου εἰς ᾅδου ἐν ὀδύνῃ, καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐμὲ ἀπέκτειναν τῇ προθέσει αὐτῶν. Ἐμίσησαν γὰρ τοὺς δύο ἡμᾶς, ὅτι ὁμομήτριοι ὑπήρχομεν, ἐγώ τε καὶ Βενιαμίν. Οἶδα, πάτερ, ὅτι σφόδρα λυπήσῃ περὶ ἡμῶν, καὶ νῦν μάλιστα περισσῶς καταπεπόθηταί σου γηρᾶς τὸν ἀδελφόν μου τὸν Βενιαμίν. καὶ ἰδοὺ κἀγὼ σφοδρῶς ἀλγῶ καταννοῶν τὴν θλῖψιν σου, ὅτι οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν πλησίον τῷ γήρᾳ σου. Οὐκ ἤρκεσε τὸ ἐμὸν πένθος τὸ πρότερον, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλο πένθος προσετέθη σοι, πάτερ. Ἐγώ εἰμι ὁ αἴτιος τῶν κλαυθμῶν τῶν σῶν καὶ τῶν ὀδυρμῶν. Ἀποτόμως γὰρ ἔπραξα κατενέγκας τὸν Βενιαμίν, ἵνα ἡ ἀκοὴ ἡ περὶ σοῦ ἀναγκασέ με τοῦτο πρᾶξαι, βουλόμενος μαθεῖν ἢ ἀληθῶς ζῇ ὁ πατήρ μου· Τίς δώσει μοι πάλιν ἰδεῖν τὸν ἅγιόν σου χαρακτῆρα, καὶ ἐμπλησθῆναι τοῦ προσώπου σοῦ τοῦ ἀγγελικοῦ;

Εἶτα κλαύσας πικρῶς ἐν τῷ κοιτῶνι, νιψάμενος τὸ πρόσωπον, ἐξέρχεται ἱλαρῶς· κελεύει πάντας εἰσαχθῆναι εἰς τὸν οἶκον καὶ συνεστιάσαι αὐτῷ. Ἠκούσατε, ἀδελφοί μου, πῶς πάντοθεν εἰς δειλίαν αὐτοὺς ἄγει ὁ Ἰωσήφ. Ἕνα γὰρ ἕκαστον ἐκέλευσεν ἀνακλιθῆναι κατ' ὄνομα καλῶν καὶ κατὰ τάξιν, ὡς ἐτέχθησαν. Ἐχρῆτο ἐκάστῳ χήματι μαντευόμενος εἰς τὸ κόνδυ· ποτήριόν ἐστιν ἀργυροῦν ὃ ἐκράτει ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Τίθησι μὲν τὸ κόνδυ καὶ ἔκρουε τῷ δακτύλῳ τὴν δεξιᾶς αὐτοῦ, καὶ τὸ κόνδυ κρουόμενον ἦχον μέγαν ἀνέπεμπεν εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν παρεστηκότων τῇ οἰκίᾳ. Εἶτα κρούσας ἅπαξ, ἔφη· πρῶτός ἐστι Ῥουβὶμ, πρῶτος ἀνακλιθήτω κατὰ τιμήν. Κρούσας δὲ πάλιν, ἀνέδειξε τὸ ὄνομα τοῦ δευτέ-

lum nequiret, vel ultra interrogare; ingreſſus in ſuum cubiculum, copioſas profudit lacrymas. Qua enim hora ſuum conſpexit fratrem, illico bonæ ſenectutis Jacob recordatus eſt: dicebatque cum lacrymis: Beati qui vident ſanctam ſenectutis tuæ imaginem, optime pater. Neque enim, ut arbitror, totum meum regnum, omniſque gloria mea comparari poteſt ſenectuti tuæ, o dulciſſime pater. Optabam ex ore Beniamin intelligere, an me in corde haberes, ac me diligeres, ſicut & ego te: atque ideo fratres meos aſtu coëgi ſecum adducere fratrem meum Beniamin: Non enim illis credidi referentibus mihi de te, quod patrem haberent, & minimum fratrem: ſed opinabar illos invidia ductos etiam dilectiſſimum filium tuum minorem Beniamin interemiſſe, atque in majore mœſtitia animam tuam ad inferos deduxiſſe, quemadmodum & me improbæ voluntatis ſuæ propoſito occiderunt. Oderant enim nos duos, quod uterini eſſemus, ego & Beniamin. Novi, pater, te noſtri gratia vehementer angi ac ſollicitum eſſe, & nunc quidem vel maxime affligi ſenectutem tuam propter Beniamin fratrem meum. Quare & ego maximo dolore afficior, dum conſidero tuam anxietatem, neminemque noſtrum tuæ modo ſenectuti adſiſtere. Non tibi ſufficiebat luctus meus prior: ſed & alius ſuper alium dolor adjectus tibi eſt, o pater. Ego ſuſpiriorum tuorum atque dolorum cauſa ſum & auctor. Nam dure nimis ac ſevere egi, dum Beniamin ad me adducendum curavi. Verum ſermo ac memoria, quæ mihi eſt de te, iſtud me facere coëgit, dum addiſcere cuperem, an vere adhuc viveres, o pater. Quis dabit mihi rurſus tuam ſanctam effigiem intueri, & angelico aſpectu tuo ſatiari?

Deinde quum amariſſime copioſiſſimeque in cubiculo fleviſſet, lota facie egreditur hilaris: omneſque pariter in domum ſuam introduci jubet, ut ſimul cum ipſo cibum ſumerent. Audite porro, fratres, quo pacto illos undique in timorem impellat Joſeph. Illos enim jubet accumbere, ſingulos nominatim appellans, & per ordinem, ſicuti fuerant geniti: utebaturque pro quolibet quadam divinationis forma in Scypho, quem tenebat. Scyphus autem ille poculum erat argenteum, quod ſua tenens ipſe manu, dexteræ ſuæ digito pulſabat: quumque ſcyphus pulſaretur, magnum edebat ſonitum in auribus omnium adſtantium in domo. Semel itaque pulſans, ait: Quia Ruben primogenitus eſt, ipſe quoque primus in honore diſcumbat. Pulſans autem iterum, ſecundi

nomen designavit, dicens: Symeon secundus natu est, ipse quoque secundo accumbat loco. Tertio rursus pulsans: Levi, inquit, accumbat, & suo honoretur loco. Sicque omnes accumbere jussit, nomine singulos per ordinem vocans. Quamobrem eos in stuporem rapuit, majorique timore affecit, adeo ut ipsum omnia nosse existimarent; dicerentque inter sese: Putasne eum ex scypho cognovisse, nos antea sibi esse mentitos, dum a fera pessima Joseph diceremus esse occisum? maximisque ideo cogitationum fluctibus agitabantur. Ut vero hanc eorum suspicionem tolleret, ex propria mensa partes ipsis dedit, amplioremque fratri suo Beniamin portionem, & quidem majorem decuplo, quam cæteris tradidit. Sed cur istud fecit Joseph fratribus suis, & ex scypho edixit singulorum nomina? ut nimirum crimen eorum augeret.

Tunc jussit dispensatori suo, ut frumentum in copia daret eis absque pretio, & in marsupio Beniamin clam scyphum deponeret, eosque gaudentes quamprimum a se dimitteret. Qui quum haud longe a civitate jam hilares discessissent, illos cursu insequutus dispensator ipsius Joseph, duris verbis coarguere cœpit, & contumeliose insectari, minasque intentare, fures ipsos appellans, & collati sibi honoris indignos. Cui respondentes illi dixerunt: Aurum quoque, quod prius in marsupiis nostris invenimus, iterum domino nostro retulimus: nunc autem scyphum domini tui quomodo furati essemus? Absit id a nobis. Ille vero ad eos: saccos, inquit, vestros deponite, ut perscruter illos. Festinatoque deponentes ex jumentis marsupia, inventus est scyphus in marsupio Beniamin. Quod illi cernentes, sciderunt vestimenta sua; cœperuntque singuli eorum variis minis & probris atque injuriis onerare Rachel simul & Joseph cum matre & fratre, dicentes: Vos scandalum exstitistis patri nostro, tu, & Joseph, filii Rachel. Joseph quippe regnare super nos volebat: tu vero frater ipsius in ignominia & probro nos constituisti. Nonne vos estis filii Rachel, quæ quum patris sui idola furata esset, se illa furatam negavit? Extollensque vocem suam Beniamin cum suspiriis ac lacrymis, plene satisfacere singulis eorum incepit ac dicere: Ecce Deus ipse patrum nostrorum novit, qui assumsit Rachel, sicut

Gen. 31.

A δευτέρῳ, λέγων· ἕτος Συμεὼν ὁ δεύτερος, ἀνακλιθήτω κ͞τ᾽ ͞τ γένησιν. Κρούσας ὃ πάλιν τὸ τρίτον, ἔφη, Λευὶς, φησὶν, ἀνακλιθήτω κ᾽ τιμηθήτω. Καὶ ὕτως πάντας ἀνέκλινε καθ᾽ ὄνομα καλῶν αὐτοὺς κ᾽ κ͞τ᾽ τάξιν. Εἰς ἔκπασιν οὖν αὐτοὺς ἤνεγκε περὶ τούτου κ᾽ πολείονα δειλίαν, ὡς τε αὐτοὺς λογίζεσθαι, ὅτι ἕτος πάντας οἶδε, μήτι σε ἄρα ἐπίσαται ἐκ τούτου; καὶ πολείονα δειλίαν εἶχον ἀφ᾽ ὧν κόνδυ μᾶλλον, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐκκόπτειν λέγοντες ἕκαστος· ὅτι ἡμεῖς τὸ πρότερον εἴπομεν ψευδόμενοι ἐκ θηρίου πονηροῦ ͞τ Ἰωσὴφ ἀναιρεῖσθαι. καὶ ἦσαν χειμαζόμενοι ἀκαίρως περὶ αὐτοῦ. Ἵνα ὃ τὴν ἐμπόνοιαν αὐτῶν ἀφελῇ, ἐκ τῆς ἰδίας τραπέζης μερίδας αὐτοῖς δίδωσι, πολείονας ὧν τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ, ᾧ Βενιαμὶν δεκαπλασίονα δέδωκεν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους. Τί δήποτε τοῦτο ποιῶν Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἐκ τοῦ κόνδυ δεικνύει τὸ ὄνομα ἑκάστου; ἵνα μεῖζον τὸ ἔγκλημα ποιήσῃ αὐτοῖς.

Τότε ἐκέλευσε τῷ ἰδίῳ ἐπιτρόπῳ, ἵνα δώσῃ αὐτοῖς σῖτον εἰς πλησμονὴν ἄνθρωπῆς, καὶ ἐν τῷ μαρσίππῳ Βενιαμὶν ἀποθεῖναι λάθρα τὸ κόνδυ, καὶ ἐν τάχει ἀπολύει αὐτοὺς μετὰ χαρᾶς. Ὡς ὃ μικρὸν ἀπέχησαν τῆς πόλεως χαιρόμενοι, κατέλαβεν αὐτοὺς δρόμῳ ὁ ἐπίτροπος τοῦ Ἰωσὴφ, βαρεῖα ῥήματα λέγων αὐτοῖς, καὶ ὑβρίζων ἐν ἀπειλαῖς, κλέπτας αὐτοὺς ἀποκαλῶν, καὶ ἀναξίους τῆς τιμῆς γνέσθαι. Οἱ ὃ ἀπεκρίναντο τῷ ἐπιτρόπῳ, ὅτι γε καὶ τὸ πρότερον χρυσίον εὕρομεν ἐν τοῖς μαρσίποις ἡμῶν, καὶ ἐνέγκαμεν τῷ κυρίῳ ἡμῶν. νῦν ὃ τὸ κόνδυ εἴχομεν κλέψαι τοῦ κυρίου σου; μὴ γένοιτο. Οἱ ὃ ἔφη αὐτοῖς, Τοὺς μαρσίπους ὑμῶν ῥίψατε, ἵνα ἐρευνήσω· καὶ καθίσαντες κατήνεγκαν τοὺς μαρσίπους ἐκ τῶν ζώων. καὶ διερρέθη τὸ κόνδυ ἐν τῷ μαρσίπῳ Βενιαμίν. Ἰδόντες ὃ διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο μετὰ πολλῆς ἀπειλῆς ἐγκαλεῖν καὶ ὑβρίζειν καὶ ͞τ Ῥαχὴλ ἅμα καὶ τὸν Ἰωσὴφ σὺν μητρὶ καὶ ἀδελφῷ λέγοντες· ὑμεῖς σκάνδαλον ἐγκατέστητε τῷ πατρὶ ἡμῶν, σὺ καὶ Ἰωσὴφ τὰ τέκνα ͞τ Ῥαχήλ· Ἰωσὴφ βασιλεῦσαι ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐβούλετο· σὺ ὃ πάλιν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν ἀφυΐᾳ καὶ ὀνειδισμῷ κατέστησας ἡμᾶς. Οὐχ ὑμεῖς ἐστε τὰ τέκνα ͞τ Ῥαχὴλ ͞τ κλέψαντος τὰ εἴδωλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ εἰπόντος, ὅτι οὐκ ἔκλεψα; Καὶ ὑψώσας ͞τ φωνὴν αὐτοῦ Βενιαμὶν μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ ἤρξατο ἕνα ἕκαστον πληροφορεῖν αὐτοὺς καὶ λέγειν· ἰδοὺ, αὐτὸς ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἐπίσαται, ὁ συναλαβὼν ͞τ Ῥαχὴλ,

ut

χὴλ, καθὼς αὐτὸς ἠθέλησεν, ὁ γινώσκων τὸν θάνατον τ̃ παγκάλε Ἰωσὴφ, ὃς τήρει τὸν Ἰακὼβ εἰς ϖαραμυθίαν ἀφ᾽ τὸν χωρισμὸν Ἰωσὴφ, νδν ὐ ϖάλιν ϖαρακαλεῖ αὐτὸν ἀοράτως καθὼς εἶδεν, ὁ βλέπων ϖάντα ἡμῶν ϖάντων, κ᾽ ἐπάζων καρδίαν κ᾽ νεφρὸς, αὐτὸς γινώσκει, ὃ νόνδυ τοῦτο, ὡς φατε, ὐκ ἔκλεψα αὐτὸ, οὐδὲ πάλιν τοιαύτ᾽ ἐνθύμησιν ἔχον ϖερὶ αὐτ̃. Οὕτως ἴδω τὰς ὁσίας ϖολιὰς τ̃ Ἰακὼβ, ὅπως φιλήσω τὰ γόνατα αὐτ̃ μετὰ χαρᾶς· οὐκ ἔκλεψα ὃ νόνδυ τοῦτο. Οἴμοι, οἴμοι, Ῥαχὴλ, τί γέγονε τὰ τέκνα σε; Ἰωσὴφ, ὁ ϖάγκαλος, καθὼς λέγουσιν, ὑϖ θηρίων ἀνηρέθη· ἰδὲ πάλιν ἐγὼ, μῆτερ, ἄφνω κλέπτης ἐλπόμην, κ᾽ οὐκ οἶδα ϖῶς. Ἐν γῇ ἀγνοτείᾳ καλέχομαι εἰς δουλείαν. Ἰωσὴφ, ἐν ἐρήμῳ ἐκ τ̃ θηρίε βιβρωσκόμενος, ἐβόησεν ἵνα εὕρῃ τὸν ῥυόμενον, κ᾽ ὐχ εὗρεν. Ἰδὲ πάλιν ἐγὼ, ὦ μῆτερ καλὴ, τὺς ἀδελφύς με ϖληροφορῶ, κ᾽ οὐκ ἔϛιν ὁ ἀκούων κ᾽ ϖιϛεύων με τὸ σὸν τέκνον.

Καὶ λαβόντες ὑπέϛρεψαν εἰς τ̃ ϖόλιν ϖρὸς Ἰωσὴφ, μὴ ἔχοντες ἀπολογίαν ϖερὶ τύτε. Ὑϖολαβὼν ὁ Ἰωσὴφ ἔφη αὐτοῖς μετὰ θυμ̃, Τοῦτό ϭτι τὸ ἀνταπόδομα ϖῶν ἐμῶν δύεργεσιῶν; Διὰ τοῦτο ἐγὼ ὑμᾶς ἐτίμησα, ἵνα ὑμεῖς τὸ κόνδυ με ἀφέλεσθε ἐν ᾧ οἰωνίζομαι; οὐκ εἶπον ὑμῖν, ὅτι οὐκ εἰρωνικοὶ ἐμὰ κατάσκοποί ἐϛε; Διὰ ὃ τὸν φόβον τ̃ Θεοῦ τοῦτο ἐγὼ ϖράτω, τὸν κλέψαντα τὸ κόνδυ με τοῦτον ἐγὼ κρατῶ εἰς δουλείαν ἐμοί. ὑμεῖς ὃ ϖορεύεσθε μετὰ σωτηρίας. Καὶ ϖροσελθὼν εἷς ἐξ αὐτῶν, ὀνόματι Ἰούδας, ἐγονυπέτη, καὶ ϖαρεκάλει λέγων· μὴ ὀργισθῇς, κύριε, ἵνα λαλήσω. Αὐτὸς ἡμᾶς ἠρώτησας ϖαῖδάς σε λέγων· εἰ ἔχετε ϖατέρα ἢ ἀδελφόν; καὶ εἴϖομεν· ὅτι ἐϛὶν ὁ ϖατὴρ ἡμῶν δοῦλος σὸς, ἐχθικὼς δύο τέκνα ϖαμφίλατα, ὑπὲρ ϖάντας ἡμᾶς· κ᾽ τὸν μ̃ ἕνα θηρίον ἐϖάραξεν ἐν ὄρεσι, καὶ ὁ ϖατὴρ πενθεῖ αὐτὸν καθ᾽ ἑκάϛω ὥραν, καὶ ἐν ὀδύνῃ κ᾽ ϛεναγμῷ ὑπάρχει ἄχρι τ̃ νν, καὶ χεδὸν εἰπεῖν ὅτι κ᾽ ἡ γῆ πενθεῖ εἰς τὴν φωνὴν αὐτ̃· τὸν ὃ ἄλλον μεθ᾽ ἑαυτοῦ κρατεῖ εἰς ϖρηγορίαν ἀντὶ τ̃ ϖρώτε τέκνε· νν ὃ καθὼς ἐκέλευσας, ἠγάγομεν τὸν ἀδελφὸν, καὶ εὑρέθημεν οἱ ϖαῖδές ϭε ἐν δεινῇ ἀδικίᾳ. Ἐγὼ ἱκετεύω, ἵνα ἔϭομαί ϲοι ἱκέτης ἀντὶ τ̃ ϖαιδὸς τύτε. μόνον ἀϖελθέτω ὁ ϖαῖς σὺν τοῖς ἀδελφοῖς ϖρὸς τὸν ϖατέρα, ὅτι αὐτὸν ἐγὼ ἐνδέδεγμαι ϖαρ᾽ τ̃ ϖαιδός με, κ᾽ ἀϖελθεῖν χωρὶς αὐτ̃ ϖρὸς τ̃ ϖατέρα δ᾽ δύναμαι, ἵνα μὴ ἴδω

A ut ipſe voluit; qui mortem pulcherrimi Joſeph minime ignorat; qui ſervat ac confirmat Jacob conſolationibus in ſeparatione Joſeph, ipſumque modo conſolatur inviſibiliter, ſicut novit; qui videt omnia noſtra, quique ſcrutatur corda & renes; ipſe ſcit, quod nequaquam ſcyphum hunc furatus ſum, ut dicitis: neque enim tale quid unquam de eo cogitavi. Ita videam ſanctam patris Jacob canitiem, ut cum gaudio ipſius genua oſculer, ut ſcyphum iſtum minime ſum furatus. Hei mihi, hei mihi, o Rachel: quid accidit filiis tuis? Joſeph pulcherrimus a fera, ut ajunt, interfectus eſt. Ecce rurſus ego, o mater, fur repente, quum neſciam, effectus ſum, & in terra aliena ſervus detineor. Joſeph in eremo quum devoraretur a beſtia, clamavit, ut inveniret qui ipſum liberaret, & non reperit. Ecce ego rurſus, optima mater, fratribus meis ſatisfacere conor, & non eſt qui me audiat, credatque mihi filio tuo.

Aſſumto itaque Beniamin, reverſi ſunt in civitatem ad Joſeph, non habentes quod pro eo reſpondere poſſent. Reſpondens autem Joſeph, quaſi ira concitatus, dixit eis: Iſta ne eſt beneficiorum meorum compenſatio? ideo ne honoravi vos, ut mihi ſcyphum meum, in quo varicinari ſoleo, auferretis? nonne dixi vobis, non eſtis pacifici, ſed exploratores? Propter timorem Dei hoc tamen ego vobiſcum agam; Eum, qui furatus meum eſt ſcyphum, in ſervum mihi vendico. Vos autem cum ſalute hinc abite. Accedenſque unus ex eis Judas nomine, genu poſito orabat ipſum dicens: ne, obſecro, iraſcaris domine, ſi loquar. Ipſe nos interrogaſti ſervos tuos, dicens: Habetis ne patrem, aut fratrem? diximuſque tibi: eſt nobis pater ſervus tuus, duos filios habens, quos ſummopere diligebat ſuper nos omnes: & alterum quidem ex his fera in montibus diſcerpſit, lugetque ipſum pater ſingulis horis, & in dolore ac gemitu hucuſque perſeverat, ut fere terra ipſa ad vocem ejus lugere videatur: alterum vero eorum ſecum domi detinet pro ſua conſolatione loco prioris filii. At nunc, ut juſſiſti, adduximus fratrem, & comperti ſumus ſervi tui in graviſſima iniquitate. Supplico autem, ut ego ſervus tibi ſim pro puero iſto; modo puer cum fratribus abeat, redeatque ad patrem: nam ipſum ego a patre meo ſuſcepi, & abſque eo ad patrem remeare non poſſum,

Gen. 44.

possum, ne amarissimam patris mei mortem conspiciam.

Quum porro audisset Joseph commiseranda hæc verba, cerneretque ipsos omnes quasi confusos adsistere, videret item Beniamin scissa tunica sua cum fletu ac planctu procidentem adstantium genibus, ut ipsi Joseph pro se exorarent, eumque cum fratribus ad patrem descendere sineret; ad ista supra modum plane turbatus est, & commota sunt viscera ejus, subitoque omnes adstantes jussit abscedere. Quibus jam inde digredientibus; extollens vocem suam cum gemitu Joseph, dixit cum libertate ad eos idiomate Hebraico: Ego sum Joseph frater vester: non sum consumtus a bestia, ut vos dicitis. Ego sum, qui nudus a vobis in lacum sum projectus. Ego sum, quem vos Ismaëlitis vendidistis: qui dum omnium vestrum genibus atque vestigiis provolverer, nemo ex vobis tunc erat, qui mei in ejusmodi pressura misereretur: verum ut immanes & feræ bestiæ in me irruistis. Ceterum, fratres mei, nemo vestrum timore commoveatur, sed potius gaudete & exultate mecum, quia ego jam regno. Et quemadmodum prius nostro dixistis patri, quod ego in montibus a fera devoratus essem: ita nunc rursus abeuntes, renunciate Jacob, dicentes: Joseph filius tuus vivit, & ecce sedet in curru regni Ægypti.

Gen. 45.

Quum autem vocem Joseph audissent fratres ipsius, præ timore atque tremore manserunt velut mortui. Accedensque ad eos Joseph, verum germen Jacob, magno amoris affectu osculabatur singulos ipsorum absque ulla prioris injuriæ recordatione, sicut ipsum decebat: eosque tum donis, tum magno gaudio lætos effecit, cunctosque ad Jacob remisit, dicens ipsis: Nolite contendere omnino in via; at potius festinanter pergite ad patrem, & dicite ipsi: Hæc dicit Joseph filius tuus: Fecit me Deus regem totius Ægypti: veni pater cum gaudio cordis, ut angelicam senectutis tuæ faciem adspiciam.

Et abeuntes cum festinatione, renunciarunt Jacob omnia verba Joseph, quæ ipsis mandaverat. Jacob vero ut audivit nomen Joseph, suspiravit amare, & illacrymans ait ad eos: Quare vos iterum conturbatis spiritum meum, ut denuo memoria recolam effigiem pulcherrimi Joseph, doloriſque flammam, quam pene extinctam in corde meo sensi, rursum

A ἴδω τὸν τοῦ πατρός μου πικρὸν θάνατον.

Ἀκούσας ὁ Ἰωσὴφ ἐλεεινὰ ῥήματα, καὶ θεωρῶν αὐτοὺς πάντας μετ' ἀμηχανίης ἑστῶτας, ὁρῶν ὅ γε τὸν Βενιαμὶν διερρηχότα τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ ἐν κλαυθμῷ προπίπτοντα τοῖς γόνασι τῶν πρεσβυτῶν, ἵνα αὐτοὶ δυσωπήσωσιν τὸν Ἰωσὴφ
B ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅπως συγχωρήσῃ αὐτῷ καταλθεῖν μετὰ τῶν ἀδελφῶν, πάνυ εἰς ὑποβολὴν ἐταράχθη, ἐν τῷ σπλάγχνων αὐτοῦ κινήμασι. Καὶ μετὰ σπουδῆς ἐκέλευσε τοὺς ἑστῶτας ἀναχωρῆσαι. Καὶ ἐξελθόντων, ὑψώσας τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὁ Ἰωσὴφ μετὰ κλαυθμοῦ εἶπεν αὐτοῖς, μετὰ παῤῥησίας τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ. Ἐγώ εἰμι Ἰωσὴφ
C ὁ ὑμέτερος ἀδελφός· οὐκ ἐβρώθην ὑπ' θηρίου, καθὼς ὑμεῖς λέγετε, ἐγώ εἰμι ὁ ὑφ' ὑμῶν γυμνὸς ῥιφεὶς ἐν τῷ λάκκῳ. ἐγώ εἰμι ὁ πραθεὶς τοῖς Ἰσμαηλίταις ὁ ἀθλιαζόμενος πάντων ὑμῶν τοῖς γόνασι καὶ τοῖς ἴχνεσι· καὶ τότε οὐδεὶς μοι ἐν τοιαύτῃ θλίψει τότε ἠλέησεν· ἀλλ' ὡς τὰ θηρία τὰ ἄγρια ἐγχειρίσασθέ μοι. Πλὴν, ἀδελφοί μου, μηδεὶς ὑμῶν δειλιάσῃ, μηδὲ φοβηθῇ, ἀλλὰ μᾶλλον ἀγαλλιᾶσθε κἀγὼ καὶ ὑμεῖς
D ὅτι ἐγὼ βασιλεύω. Καὶ ὃν τρόπον εἴπατε τῷ πατρὶ ἡμῶν τὸ ἀφ' ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ ἐν ὄρεσιν ἐκ θηρίου ἀνῃρέθην· πάλιν ἀπελθόντες ἀναγγείλατε τῷ Ἰακώβ, λέγοντες· ὅτι ζῇ ὁ Ἰωσὴφ ὁ υἱός σου, καὶ ἰδοὺ κάθηται ἐν ἅρματι βασιλείας Αἰγύπτου.

Συνοψὶς δὲ τῆς φωνῆς τοῦ Ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς, ὑπέμειναν ὡσεὶ νεκροὶ ἀπὸ φόβου καὶ δειλίας. καὶ προσελθὼν Ἰωσὴφ, ὁ βλάστημα τοῦ
E Ἰακώβ, κατεφίλησεν ἕνα ἕκαστον αὐτῶν ἐν πόθῳ ἀμνησικάκως καθὼς ἔπρεπεν αὐτῷ, καὶ πάνυ ἐχαροποίησεν αὐτοὺς ἐν δώροις καὶ ἐν χαρᾷ μεγάλῃ. Καὶ ἀνέπεμψε πάντας αὐτοὺς πρὸς τὸν Ἰακώβ, λέγων ἅτως· μὴ μάχεσθε καθόλου ἐν τῇ ὁδῷ, ἀλλὰ μᾶλλον πορεύεσθε μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν πατέρα, καὶ εἴπατε αὐτῷ· τάδε λέγει ὁ υἱός σου ὁ Ἰωσήφ· Ἐποίησέ με ὁ Θεὸς πάσης
F Αἰγύπτου βασιλέα. ἐλθὲ, πάτερ, ἐν χαρμοσύνῃ καρδίας, ἵνα ἴδω τὸ ἀγγελικὸν πρόσωπον τοῦ σοῦ γήρως.

Καὶ ἀπελθόντες μετὰ σπουδῆς ἀνήγγειλαν τῷ Ἰακὼβ τὰ ῥήματα Ἰωσὴφ, ὅσα αὐτοῖς ἀνετείλατο. Ἀκούσας ὁ Ἰακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωσὴφ, ἐξέναξε πικρῶς, καὶ δακρύσας εἶπεν αὐτοῖς· Εἰς τί ὑμεῖς παράγετε τὸ πνεῦμά μου, ἵνα ἀναμνησθῶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ παγκάλου Ἰωσὴφ, καὶ λύπῃ τὴν κατ' ὀλίγον σβεσθεῖσαν ἐν τῇ καρδίᾳ

δία μȣ θέλετε ἀνάψαι; Καὶ πȣοελθὼν Βε- A rursum vultis accendere? Et accedens Beniamin, osculatus est ipsius genua & mentum, dicens: vera sunt ista, quæ audivisti, pater optime. Ostenditque ei omnia, quæ a Joseph missa fuerant. Et tunc credidit verbis Beniamin: surgensque cum tota domo sua, festinus ac gaudens descendit in Ægyptum ad Joseph filium suum.

Ut vero audivit Joseph advenisse Ja- Gen. 46.
cob patrem suum, surgens magno cum gau- B dio, processit extra civitatem una cum optimatibus Pharaonis, magnoque decore ac comitatu illic ipsi occurrit. Quum autem jam conspexisset Jacob filium suum Joseph, cecidit super collum ejus magno cum affectu, dicens: Jam nunc moriar, ex quo faciem tuam intuitus sum, dulcissime fili: adhuc enim tu vere vivis. Et glorificarunt ambo Deum.

Quare & nos super hisce omnibus glo- C riam referamus Patri, & Filio, & Spiritui sancto: cui laus & virtus, honor & adoratio in infinita secula, nunc & semper & in secula seculorum Amen.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

EJUSDEM PATRIS NOSTRI EPHRAEM SYRI SERMO IN TRANSFIGURATIONEM DOMINI, DEI, ET SALVATORIS NOSTRI JESU CHRISTI.

Ἐκ τῆς χώρας, θέρους χαρμονή· ἐκ τȣ̃ E Ex agro procedit messis gaudium: de ἀμπελῶνος, καρποὶ ἐδεσμάτων· καὶ ἐκ τῶν Γραφῶν, διδαχὴ ζωοποιός. Ἡ χώρα εἰς ἕνα καιρὸν ἔχει τὸ θέρος, καὶ ἡ ἄμπελος εἰς ἕνα καιρὸν ἔχει τ̃ τρυγητόν, ἡ Γραφὴ ὃ πάντοτε ἀναγινωσκομένη ἀναβλύζει διδαχὴ ζωοποιόν. Ἡ χώρα ὅταν θερισθῇ, ἀπέχε· καὶ ἡ ἄμπελος ὅταν βυνηθῇ, παπεινᾶται· ἡ Γραφὴ ὃ καθ' ἡμέραν θερίζομένη, οἱ στάχυες τῶν ἑρμηνευόντων ἐν αὐτῇ οὐκ ἐκλιμπάνουσι· καὶ καθ' ἡμέραν τρυγᾶται, καὶ οἱ βότρυες τ ἐν αὐτῇ ἐλπίδος ὑ δαπανῶνται. Ἐγγίσωμεν τοίνυν ταύτῃ χώρᾳ, καὶ τῶν αὐλάκων αὐτῆς τῶν ζωοποιῶν ἀπολαύσωμεν· καὶ θερίσωμεν ἐξ αὐτῆς στάχυας ζωῆς, τὸν λόγον τȣ̃ Κυρίȣ ἡμῶν Ἰησȣ̃ Χριστȣ̃, τȣ̃ εἰπόντος πρὸς τȣ̀ς ἑαυτȣ̃ μαθητάς· Εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστώτων, οἵ ὐ μὴ γεύσονται θανάτȣ, ἕως ἂν ἴδωσι

rursum vultis accendere? Et accedens Beniamin, osculatus est ipsius genua & mentum, dicens: vera sunt ista, quæ audivisti, pater optime. Ostenditque ei omnia, quæ a Joseph missa fuerant. Et tunc credidit verbis Beniamin: surgensque cum tota domo sua, festinus ac gaudens descendit in Ægyptum ad Joseph filium suum.

Ut vero audivit Joseph advenisse Jacob patrem suum, surgens magno cum gaudio, processit extra civitatem una cum optimatibus Pharaonis, magnoque decore ac comitatu illic ipsi occurrit. Quum autem jam conspexisset Jacob filium suum Joseph, cecidit super collum ejus magno cum affectu, dicens: Jam nunc moriar, ex quo faciem tuam intuitus sum, dulcissime fili: adhuc enim tu vere vivis. Et glorificarunt ambo Deum.

Quare & nos super hisce omnibus gloriam referamus Patri, & Filio, & Spiritui sancto: cui laus & virtus, honor & adoratio in infinita secula, nunc & semper & in secula seculorum Amen.

SERMO IN TRANSFIGURATIONEM DOMINI, DEI, ET SALVATORIS NOSTRI JESU CHRISTI.

Ex agro procedit messis gaudium: de E vinea fructus ciborum: & ex Scripturis doctrina vivifica. Ager uno tempore habet messem, vitis quoque uno tempore habet vindemiam: at ex Scriptura, quando legitur, semper scaturit doctrina salutaris. Ager quando demessus fuerit, cessat ac vacat; & vitis jam vindemiata, vilis redditur atque abjecta: Scriptura autem quotidie licet metatur, spicæ tamen interprerum in ea nunquam F deficiunt: quotidie etiam dum vindemiatur, botri ejus quæ in ipsa est spei, haudquaquam consumuntur. Accedamus igitur ad agrum hunc, & vivificis sulcis ejus perfruamur, ex eoque spicas vitæ metamus, verba nimirum Domini nostri Jesu Christi, qui ad suos dixit Discipulos: *Sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videant filium ho-* Matth. 16. Marc. 9. Luc. 9.

Matth. 17. *minis venientem in gloria ſua. Et poſt dies ſex aſſumpſit Simonem Petrum, & Jacobum, & Joannem fratrem ejus in montem excelſum valde: & transfiguratus eſt ante eos. Et reſplenduit facies ſicut ſol; veſtimenta autem ejus facta ſunt alba, ſicut lux.* Viri etenim, quos dixit non guſtaturos mortem, donec videant figuram adventus ejus, hi ſunt, quos aſſumtos duxit in montem, & oſtendit eis, quo pacto venturus ſit in die noviſſimo in gloria divinitatis, & in corpore humanitatis ſuæ. Duxit autem ipſos montem, ut eis demonſtraret, quiſnam ſit Filius, & cujus. Quando enim illos interrogavit, dicens: *Quem me dicunt homines eſſe filium hominis?* dixerunt ei: *Alii quidem Eliam, alii vero Hieremiam, aut unum ex Prophetis.* Ideo eos ſurſum duxit in montem, oſtenditque ſe non eſſe Eliam, ſed Deum Eliæ: neque rurſus Hieremiam, ſed qui ſanctificavit Hieremiam in utero matris: neque unum ex Prophetis, ſed Prophetarum Dominum, & qui miſerat eos. Item oſtendit illis, ſe cœli & terræ creatorem eſſe, vivorumque ac mortuorum dominum: imperavit enim cœlo, & Eliam deduxit: innuit terræ, & Moyſen ſuſcitavit. Ipſos in montem adduxit, ut eis oſtenderet, ſe eſſe filium Dei, ante ſecula ex Patre genitum, ac noviſſime ex Virgine incarnatum, &, ſicut ipſe noverat, ſine ſemine ineffabiliter natum, quum incorruptam virginitatem ſervaſſet. Ubi enim vult Deus, ſuperatur naturæ ordo. Habitavit namque in utero Virginis Deus Verbum, & ignis Divinitatis ſuæ non combuſſit membra corporis Virginis, quin & in habitaculo ſuo per tempus novem menſium illa ſervavit ac cuſtodivit. Inhabitavit in utero Virginis, non reſpuens fœtorem naturæ: & ex ipſa prodiit Deus incarnatus, ut nos ſalvaret.

Matth. 16. *Marc.* 8. *Luc.* 9.

Adduxit eos in montem, ut divinitatis gloriam ipſis oſtenderet, ſeque redemtorem eſſe Iſrael declararet, ſicut per Prophetas ſignificavit; & non ſcandalizarentur in ipſo, dum voluntarias ejus cernerent paſſiones, quas propter nos humanitus ſubiturus erat. Agnoſcebant enim ipſum ut hominem; ſed Deum eſſe ignorabant. Agnoſcebant ipſum filium Ma-

A ἴδωσι τ̈ γὰρ τ̃ ἀνθρώπ̃ ἐρχόμενον ἐν τῇ δόξῃ
αὐτ̃. καὶ μ̄ τ̄ ἡμέρας ἐξ παραλαμβάνει τ̈ Σί-
μωνα Πέτρ̃ν, κ̀ Ἰάκωβον, κ̀ Ἰωάννλν τ̈ ἀδελ-
φὸν αὐτ̃, εἰς ὄρος ὑψηλὸν λιαν· κ̀ μετεμορ-
φώθη ἔμπροσθεν αὐτ̃ν, καὶ τ̀ πρόσωπον αὐτ̃
ἔλαμψεν, ὡς ὁ ἥλιος· τὰ ἱμάτια αὐτ̃ ἐγέ-
νοντο λευκά, ὡς τὸ φ̃ς. Ἄνδρες, ὅς εἶπεν,
ἵνα μὴ γεύσονται θανάτ̃, ἕως ἂν ἴδωσι τ̈ τύ-
πον τ̃ ἐλεύσεως αὐτ̃, ὅτί εἰσιν ὡς παραλαβὼν
B ἀνήγαγε εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς πῶς
μέλλει ἔρχεσθαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐσχάτῃ ἐν τῇ
δόξῃ τ̃ θεότητος αὐτ̃, καὶ ἐν τῷ σώματι τῆς
ἀνθρωπότητος αὐτ̃. Ἀνήγαγε ὖ αὐτὸς εἰς τὸ
ὄρος, ἵνα δείξῃ αὐτοῖς τίς ὁ Υἱὸς, καὶ τίνος.
Ὅταν γὰ ἠρώτησε αὐτὸς, Τίνα με λέγουσιν οἱ
ἄνθρωποι εἶν τ̈ Υἱὸν τ̃ ἀνθρώπ̃; λέγουσιν αὐ-
τῷ, Οἱ μ̀ Ἠλίαν, οἱ ὖ Ἱερεμίαν, ἢ ἕνα τ̃ν
C προφητ̃ν. Διὰ τ̃το ἀναφέρει αὐτὸς εἰς τὸ
ὄρος, κ̀ δείκνυσιν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἔστιν Ἠλίας,
ἀλλ̀ Θεὸς τ̃ Ἠλία· οὐδὲ πάλιν Ἱερεμίας, ἀλ̀
ὁ ἁγιάσας Ἱερεμίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ τ̃ μητρός·
οὐδὲ εἷς τ̃ν Προφητ̃ν, ἀλ̀ ὁ Κύριος τ̈ Προ-
φητ̃ν, ὁ ὃς πέμψας αὐτὸς. καὶ δείκνυσιν αὐ-
τοῖς, ὅτι αὐτός ἐστι ὁ ποιητὴς οὐρανοῦ καὶ γ̃ς,
αὐτός ἐστι Κύριος ζώντων καὶ νεκρ̃ν. Ἐκέλευσε
D γὰ τῷ οὐρανῷ, καὶ κατήγαγε τ̈ Ἠλίαν· καὶ
ἔνευσε τῇ γῇ, καὶ ἀνέστησεν τ̈ Μωσῆν. Ἀνήγα-
γε αὖθις εἰς τὸ ὄρος, ἵνα δείξῃ αὐτοῖς, ὅτι αὐ-
τός ἐστιν ὁ Υἱὸς τ̃ Θεοῦ, ὁ πρὸ αἰώνων ἐκ Πα-
τ̃ς γεννηθεὶς, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκ τ̃ Παρθένου
σαρκωθεὶς, ὡς οἶδεν αὐτὸς, ἀπαθ̃ς τεχθεὶς καὶ
ἀφράστως, ἄφθορον διατηρήσας τ̈ Παρθενίαν·
ὅπου γὰ βούλεται Θεὸς, νικᾷ φύσεως τάξις·
E ἐκύησε γὰ αὐτῇ μήτρα τ̃ Παρθένου ὁ Θεὸς Λό-
γος, καὶ οὐ κατέφλεξε τὸ πῦρ τ̃ θεότητος αὐτ̃,
τὰ μέλη τ̃ σώματος τ̃ Παρθένου, ἀλλὰ καὶ πα-
ρεφύλαξεν ἐν τῇ τ̃ ἐννεαμηνιαίᾳ χρόνῳ πανα-
παλαίᾳ. ἐκύησεν αὐτῇ μήτρα τ̃ Παρθένου, μὴ
βδελυξάμενος τὸ δυσῶδες τ̃ φύσεως· καὶ ἐξ αὐ-
τ̃ς προῆλθεν Θεὸς σεσαρκωμένος, ἵνα ἡμᾶς
σώσῃ.

Ἀνήγαγε αὐτὸς εἰς τὸ ὄρος ἵνα δείξῃ αὐ-
τοῖς τ̈ δόξαν τ̃ θεότητος, καὶ γνωρίσῃ αὐτοῖς,
ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ λυτρούμενος τ̈ Ἰσραὴλ, καθὼς
διὰ πάντων προφητ̃ν ἐδήλωσε, καὶ μὴ σκανδα-
λισθῶσιν ἐν αὐτῷ, βλέποντες αὐτ̃ τὰ ἑκούσια
πάθη, ἃ ἔμελλεν πάσχειν δι' ἡμᾶς ἀνθρωπί-
νως. Ἐγνώριζον γὰ αὐτὸν ἄνθρωπον, καὶ οὐκ
ἤδεισαν ὅτι ἐστὶ Θεός. Ἐγνώριζον αὐτὸν γὰ Μα-

εἰας, ἄνθρωπον συναναφερόμενον αὐτοῖς ἐν τῷ κόσμῳ· καὶ ἐγνώρισεν αὐτοῖς ἐν τῷ ὄρει, ὅτι αὐτός ἐστιν υἱὸς Θεοῦ, καὶ Θεός. Ἴδον αὐτὸν, ὅτι ἤσθιε καὶ ἔπινε, καὶ ἐκοπία καὶ ἀνεπαύετο, καὶ ἐνύσταζε καὶ ἐκοιμᾶτο, καὶ ἐφοβεῖτο καὶ ἵδρυε, ἃ τῇ φύσει τ Θεότητος αὐτοῦ οὐχ ἥρμοζον, εἰ μὴ μόνον τῇ ἀνθρωπότητι. καὶ διὰ τοῦτο ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος, ἵνα ὁ Πατὴρ φωνήσῃ τ Υἱὸν, καὶ δείξῃ αὐτοῖς ὅτι Υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ Θεός.

Ἀνήγαγε αὐτοὺς εἰς ὄρος, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ πρὸ τοῦ παθους αὐτοῦ, καὶ τ δύναμιν αὐτοῦ πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ πρὸ τῆς ὕβρεως αὐτοῦ, καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἀτιμίας αὐτοῦ· ἵνα ὅταν κρατηθῇ καὶ σταυρωθῇ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, γνώσωνται, ὅτι οὐ δι' ἀσθένειαν ἐσταυρώθη, ἀλλ' ὅτι εὐδοκίᾳ αὐτοῦ ἑκουσίως εἰς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ἀνήγαγε αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος, καὶ δείκνυσιν αὐτοῖς τ δόξαν τ θεότητος αὐτοῦ πρὸ τ ἀναστάσεως, ἵν' ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ αὐτῇ δόξῃ τῆς φύσεως τῆς θεότητος αὐτοῦ, γνώσωνται ὅτι οὐχ ὑπὲρ τοῦ κόπου αὐτοῦ ἔλαβε τιὼ δόξαν, ὡς ἐνδεής· ἀλλ' ἦν αὐτοῦ πρὸ αἰώνων σὺν τῷ Πατρὶ καὶ μετὰ τοῦ Πατρὸς, καθὼς εἶπεν ἐρχόμενος ὑπὲρ τὸ ἐκούσιον πάθος. Πάτερ, δόξασόν με τῇ δόξῃ, ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τ κόσμον εἶναι παρά σοί. Αὐτὴν οὖν τὴν δόξαν τῆς θεότητος αὐτοῦ, ἄδηλον καὶ κεκρυμμένην ἐν τῇ ἀνθρωπότητι, ἀπέδειξε τοῖς ἀποστόλοις ἐν τῷ ὄρει. Ἦν γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὡς ἀστραπή, λάμπον· καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λευκά, ὡς τὸ φῶς. Δύο ἡλίους οἱ μαθηταὶ ἔβλεπον· ἕνα ἐν τῷ οὐρανῷ, κατὰ τὸ ἔθος· καὶ ἕνα, παρὰ τὸ ἔθος· ἕνα αὐτοῖς μόνοις φαίνοντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς αὐτούς. Τὰ δ' ἱμάτια αὐτοῦ λευκὰ, ὡς τὸ φῶς, ἔδειξεν, ὅτι ἐξ ὅλου τοῦ σώματος αὐτοῦ ἔβρυεν ἡ δόξα τῆς θεότητος αὐτοῦ, καὶ ἐξ ὅλων τῶν μελῶν αὐτοῦ ἔλαμπε τὸ φῶς αὐτοῦ. οὐ γὰρ ὡς Μωσῆς ἔξωθεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ἔλαμπεν ἐν ὑπερηφείᾳ, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ ἔβρυεν ἡ δόξα αὐτοῦ τῆς θεότητος. ἀνέτειλε τὸ φῶς αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ σωήχθη. Οὔτε γὰρ εἰς ἄλλο μέρος ἀπῆλθε, καὶ ἔασεν αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἦλθεν ἐκ πλαγίου ἑτέρου καὶ ἐκόσμησεν αὐτὸν, οὐκ ἂν χρήσῃ αὐτοῦ ἦν. Καὶ οὐχ ὅλλῳ τιὼ ἄβυσσον τῆς δόξης αὐτοῦ πα-

A Mariæ, hominem cum eis in mundo converſantem. Indicavit ipſis in monte ſe Dei eſſe filium, & Deum ipſum. Sciebant illum comediſſe & bibiſſe, laboraſſe & requieviſſe, & dormitaſſe & dormiiſſe, timuiſſe quoque & ſudaſſe: quæ omnia Divinæ ejus naturæ minime conveniebant, ſed ſolum humanitati. Ac propterea eos duxit in montem, ut Pater ſua voce appellaret Fi-
B lium, oſtenderetque eis, ipſum eſſe Filium in veritate, & Deum. *Matth. 17. Marc. 9. Luc. 9.*

Duxit eos in montem, oſtenditque ipſis regnum ſuum ante paſſionem ſuam, & potentiam ac virtutem ſuam ante mortem, & gloriam ſuam ante ignominiam, & honorem ſuum ante contemtum: ut quando detentus fuiſſet & crucifixus a Judæis, cognoſcerent ipſum non fuiſſe ab eis crucifixum
C ob impotentiam, ſed quod ſic ei ſponte ad mundi ſalutem placuiſſet. In montem eos duxit, & gloriam divinitatis ſuæ ipſis ante reſurrectionem oſtendit; ut quando a mortuis in eadem naturæ ſuæ divinitatis gloria reſurrexiſſet, ſcirent ipſum non accepiſſe quaſi mercedem laboris ſui, gloriam, ut qui illa indigeret: ſed illum ante ſecula habuiſſe eam cum Patre, & apud
D Patrem, ſicut dixit jam ad voluntariam paſſionem veniens: *Pater, glorifica me gloria, quam habui, antequam mundus eſſet, apud te.* Hanc igitur divinitatis ſuæ gloriam, quæ erat obſcura & abſcondita in humanitate, demonſtravit Apoſtolis in monte. Adſpiciebant enim faciem ejus inſtar fulguris relucentem, & veſtimenta ejus al-
E ba, ſicut lumen. Duos ſoles videbant diſcipuli: unum de more in cœlo reſplendentem, & alterum præter morem: unum, qui eis lucebat, & mundum illuminabat in firmamento; & unum, qui ipſis ſolis reſplendebat, faciem nimirum ejus ad ipſos converſam. Veſtimenta autem ſua oſtendit eis alba inſtar lucis, quia ex toto corpore ejus, gloria divinitatis ſuæ ſcaturiebat, & ex omnibus mem-
F bris ſuis lux ejus refulgebat. Non enim, ut Moſis, reſplenduit ejus facies extrinſecus in gloria; verum ex ipſo ſcaturiebat divinitatis ejus gloria: oriebatur lux ejus, & in ipſo manebat. Neque enim in alienam abiit partem, & ipſum dimiſit: quia non venit ex alio obliquo, & eum ornavit: neque illam pro tempore utendam accepit. Sed neque totam glo- *Joan. 17. Matth. 17.*

riæ ſuæ abyſſum eis oſtendit : at quantum pupillæ oculorum ſuorum capere poterant.

Matth. 17. *Marc.* 9. *Luc.* 9.

Et apparuerunt ipſis Moyſes & Elias, ſimul cum eo loquentes. Sermones autem ipſorum, quos cum eo loquebantur, tales erant. Gratias ei agebant, quod impleti ſui eſſent ſermones in adventu ejus, & verba omnium cum ipſis Prophetarum. Adorationem ei offerebant pro ſalute, quam in mundo fecerat generi humano : quodque myſterium prius ab ipſis deſcriptum, ipſe reipſa impleſſet. Perfuſi ſunt gaudio Prophetæ & Apoſtoli in ipſo aſcenſu montis. Lætati ſunt Prophetæ, quum jam vidiſſent humanitatem ejus, quam non noverant. Lætati ſunt autem & Apoſtoli, ubi vidiſſent gloriam divinitatis ipſius, quam non cognoverant. Quumque audiſſent vocem Patris Filio teſtimonium perhibentis, per ipſam cognoverunt aſſumtam ab eo humanitatem, quæ quidem apud eos adhuc obſcura erat : ipſiſque fidem fecit cum voce Patris, gloria corporis ejus, quæ reſplendebat ex ea, quæ in ipſo immutabiliter atque inconfuſe unita fuit, divinitate. Et ſigillatim fuit trium teſtimonium, in voce Patris, in Moyſe, & in Elia : qui quidem ei aſſiſtebant, ut ſervi ; & alter alterum adſpiciebant, Prophetæ Apoſtolos, & Apoſtoli Prophetas. Cernebant ibi ſeinvicem, Principes veteris & Principes novi Teſtamenti. Vidit Moyſes ſanctus Simonem ſanctificatum. Vidit œconomus Patris, procuratorem Filii. Ille quidem ſcidit mare, ut populus in mediis ambularet fluctibus : Hic vero tabernaculum excitavit, ut ædificaret Eccleſiam. Aſpexit virgo veteris Teſtamenti, virginem novi : Elias nimirum Joannem. Qui aſcendit ſuper currum ignis, illum qui recubuit ſuper pectus flammæ. Factuſque eſt mons in figuram Eccleſiæ, & univit in eo Jeſus duo Teſtamenta, quæ ſuſcepit Eccleſia; nobiſque indicavit, ipſum datorem eſſe duorum. Unum accepit ejus myſteria ; alterum vero gloriam factorum ejus manifeſtam reddidit.

Exod. 14. *Pſalm.* 78. 1. *Cor.* 1. *Hebr.* 11. 4. *Reg.* 2. *Joan.* 13.

Matth. 17. *Pſal.* 22. *Matth.* 27.

Dixit Simon : *Domine, bonum eſt nos hic eſſe*. Quid dicis, o Simon ? Si hic permanſerimus, quis verba adimplebit Prophetarum ? Quis verba obſignabit præconum ? Quis juſtorum myſteria perficiet ? Si hic manſerimus, illud, *Foderunt manus meas & pedes meos*, in quonam adimplebitur ? Iſtud, *Diviſerunt ſibi veſtimenta mea*, &

ρέδειξεν, ἀλλ' ὅσον ἐχώρησε τὸ μέγεθος τῶν κορῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἠλίας λαλοῦντες μετ' αὐτοῦ. Καὶ οἱ λόγοι αὐτῶν οἱ μετ' αὐτοῦ τοιοῦτοι ἦσαν. Χάριν ὡμολόγουν αὐτῷ, ὅτι οἱ λόγοι αὐτῶν ἐπληρώθησαν, καὶ πάντων τῶν σὺν αὐτοῖς προφητῶν ἐν τῇ προσία αὐτοῦ. προσκύνησιν αὐτῷ προσέφερον ὑπὲρ τῆς σωτηρίας, ἧς ἐποίησε τῷ κόσμῳ, τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ μυστήριον ὃ ἐζωγράφησαν αὐτοί, αὐτὸς ἔργῳ ἐπλήρωσε. Χαρὰ τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἀποστόλοις ἐν αὐτῇ τῇ ἀναβάσει τοῦ ὄρους ἐγένετο. Ἐχάρησαν οἱ προφῆται, ἰδόντες τὴν ἀνθρωπότητα αὐτοῦ, ἣν οὐκ ᾔδεισαν. Ἐχάρησαν ὴ καὶ οἱ ἀπόστολοι, ἰδόντες τὴν δόξαν τῆς θεότητος αὐτοῦ, ἣν οὐκ ἔγνωσαν, καὶ ἀκούσαντες τῆς φωνῆς τοῦ Πατρὸς, μαρτυρούσης τῷ Υἱῷ· καὶ δι' αὐτῆς ἔγνωσαν τὸ ἀνθρώπινον αὐτοῦ, ἥτις ἦν ἄδηλος πρὸ αὐτοῖς. καὶ ἐπίστευσαν αὐτοῦ, μετὰ τῆς φωνῆς τοῦ Πατρὸς, ἡ φανεῖσα δόξα τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐν αὐτῷ ἑνωθείσης ἀτρέπτως καὶ ἀσυγχύτως θεότητος. Καὶ ἐσφραγίσθη ἡ μαρτυρία τῶν τριῶν· ἐν τῇ Πατρικῇ φωνῇ καὶ τῷ Μωσῇ, καὶ τῷ Ἠλίᾳ, οἵτινες παρεστήκεσαν αὐτῷ, ὡς δοῦλοι· καὶ εἷς τὸ ἕτερον ἔβλεπον· οἱ προφῆται, τοὺς ἀποστόλους· καὶ οἱ ἀπόστολοι, τοὺς προφήτας· Ἴδον ἐκεῖ ἀλλήλους οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς Νέας. Ἴδε Μωσῆς ὁ ἅγιος τὸν Σίμωνα ἁγιαθέντα. Ἴδεν ὁ οἰκονόμος τοῦ Πατρὸς τὸν ἐπίτροπον τοῦ Υἱοῦ. Ὁ μὲν ἔσχισε θάλασσαν τοῦ περιπατεῖν λαὸν ἐν μέσῳ κυμάτων. Ὁ δὲ ἤγειρε σκηνὴν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν ἐκκλησίαν. Ἴδεν ὁ Παρθένος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τὴν Παρθένον τῆς Νέας· Ἠλίας τὸν Ἰωάννην. Ὁ ἀναβὰς ἐπὶ τὸ ἅρμα τοῦ πυρὸς, τὸν ἀναπεσόντα ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ φλογός. Καὶ ἐγένετο τὸ ὄρος εἰς τύπον τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἤνωσεν ἐν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς τὰς δύο Διαθήκας, ἃς ἀπεδέξατο ἡ ἐκκλησία, καὶ ἐγνώρισεν ἡμῖν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ δοτὴρ τῶν δύο. Ἡ μία παρέλαβε τὰ μυστήρια αὐτοῦ. ἡ ἑτέρα ἐφανέρωσε τὴν δόξαν τῶν ἔργων αὐτοῦ.

Εἶπε Σίμων· καλόν ἡμῖν ἐστιν ὧδε εἶναι, Κύριε. Ὦ Σίμων, τί λέγεις; ἐὰν ὧδε μένωμεν, τὸν λόγον τῶν προφητῶν τίς πληροῖ; τὰ ῥήματα τῶν κηρύκων τίς σφραγίζει; τὰ μυστήρια τῶν δικαίων τίς τελειοῖ; Εἰ ὧδε μένωμεν, τὸ ὄρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας μου, ἐπὶ τίνι πληρῶται; Τὸ, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυ-

ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τ ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον, τίνι ἁρμόζει; Τὸ, ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολήν, καὶ εἰς τ δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος, τίνι συμβήσεται; Τὸ, ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος, τίς βεβαιοῖ; Ἐὰν ὧδε μείνωμεν, τὸ χειρόγραφον τ Ἀδὰμ τίς σχίσῃ; Καὶ τὸ χρέος αὐτοῦ τίς ἀποτίσῃ; καὶ τὸ ἔνδυμα τ δόξης αὐτῷ τίς ἀποκαταστήσει; Ἐὰν ὧδε μείνωμεν, ἃ εἶπόν σοι, πῶς γενήσονται; Ἡ ἐκκλησία πῶς οἰκοδομηθήσεται; τὰς κλεῖς τ βασιλείας τ οὐρανῶν πῶς λήψῃ παρ' ἐμοῦ; τίνα δήσεις; τίνα λύσεις; Ἐὰν ὧδε μείνωμεν, ἀργοῦσι πάντα τὰ ῥηθέντα διὰ τ προφητῶν.

Εἶπε πάλιν· ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, Σοὶ μίαν, καὶ Μωσῇ μίαν, καὶ Ἠλίᾳ μίαν. Ὁ Σίμων ἐπέμφθη οἰκοδομῆσαι τ ἐκκλησίαν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἔτι ποιεῖ σκηνὰς ἐν τῷ ὄρει. ἀνθρωπίνως γὰρ ἐθεώρει τῷ Ἰησοῦ, καὶ μετὰ Μωσέως καὶ Ἠλία κατέστησεν αὐτόν. Καὶ παρ' αὐτὰ ἔδειξεν αὐτῷ, ὅτι οὐ χρήζει τ σκηνῆς αὐτοῦ. αὐτὸς γὰρ ὢν ὁ ποιήσας τοῖς πατράσιν αὐτοῦ σκηνὴν νεφέλης ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη.

Ἔτι γὰρ αὐτῶν λαλούντων, ἰδοὺ νεφέλη φωτὸς ἐπεσκίασεν αὐτούς. Βλέπεις, Σίμων, σκηνὴν ἄνευ κόπου; σκηνὴν κωλύσαν καῦμα, καὶ μὴ ἔχουσαν σκότος; σκηνὴν ἀναῤῥάπτουσαν καὶ φαινομένην;

Καὶ τῶν μαθητῶν θαυμαζόντων, ἰδοὺ, φωνὴ ἠκούσθη ἐκ τ νεφέλης τοῦ Πατρός, λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα, αὐτοῦ ἀκούετε. Μετὰ τ φωνῆς τ Πατρός, Μωσῆς ὑπέστρεφεν εἰς τ τόπον αὐτοῦ, καὶ Ἠλίας ὑπέστρεφεν εἰς τ χώραν αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐπὶ πρόσωπον ἔπεσον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰστήκει μόνος, ὅτι ἡ φωνὴ ἐκείνη ἐπ' αὐτῷ μόνῳ ἐπληροῦτο. Ἔφυγον οἱ προφῆται, καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐπὶ τὴν γῆν ἔπεσον· ὅτι ἐπ' αὐτοὺς οὐκ ἐπληροῦτο ἡ φωνὴ τ Πατρὸς μαρτυροῦσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα, αὐτοῦ ἀκούετε. Ἐδίδαξεν αὐτοὺς ὁ Πατὴρ, ὅτι ἐπληρώθη ἡ οἰκονομία τ Μωσέως, καὶ ἵνα τ Υἱοῦ ἀκούσωσιν. Ἐκεῖνος γὰρ, ὡς δοῦλος, ἃ ἐσκελεύθη ἐλάλησε, καὶ ἃ ἐῤῥέθη αὐτῷ ἐκήρυξε· καὶ πάντες οἱ προφῆται, ἕως οὗ ἦλθεν ὁ ἀπόκειται, τοῦτ' ἔστιν Ἰησοῦς· ὃς ἐστιν υἱὸς, οὐκ οἰκογενής· κύριος, καὶ οὐ δοῦλος· δεσπόζων, καὶ οὐ δεσποζόμενος· νομοθέτης, καὶ οὐ νομοθετούμενος· τῇ φύσει τῇ θείᾳ, οὗτος ὁ Υἱός μου ὁ ἀγα-

& super veſtem meam miſerunt ſortem, cui accommodabitur? Illud, *Dederunt in cibum meum, fel, & in ſiti mea potaverunt me aceto*, cui conveniet? Iſtud, *Inter mortuos liber*, quis confirmabit? Si hic remanſerimus, chirographum Adæ quis ſcindet? ejuſque debitum quis perſolvet? & gloriæ indumentum quis ipſi reſtituet? Si hic manſerimus; quæ dixi tibi, quo pacto fient? Eccleſia quo pacto ædificabitur? claves regni cœlorum quo pacto a me accipies? quem ligabis? quem ſolves? Si hic manſerimus, ceſſabunt cuncta quæ per Prophetas dicta ſunt.

Pſal. 69. *Matth. 27.* *Pſal. 88.* *Coloſſ. 2.* *Matth. 16.*

Ait rurſus: *Faciamus hic tria tabernacula, Tibi unum, & Moyſi unum, & Eliæ unum*. Simon miſſus eſt ad ædificandam in mundo eccleſiam; & facere vult in monte tabernacula: adhuc enim Chriſtum humano more attendebat, & cum Moyſe & Elia ipſum collocabat. Protinus autem ei oſtendit, ſe tabernaculo ipſius minime opus habere. Ipſe quippe erat, qui patribus ejus tabernaculum nubis fecerat in ſolitudine per quadraginta annos.

Matth. 17. *Numer. 9.*

Adhuc autem illis loquentibus, ecce nubes lucida obumbravit eos. Cernis, Simon, tabernaculum abſque labore? tabernaculum quod arcet æſtum, & tenebris caret? tabernaculum quod fulget, atque reſplendet?

Matth 17.

Admirantibuſque diſcipulis, ecce vox, quæ a Patre prodiit, e nube audita eſt, dicens: *Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipſum audite*. Cum voce Patris, reverſus eſt Moyſes in locum ſuum, & Elias rediit in regionem ſuam: & Apoſtoli in faciem ſuam ceciderunt ſuper terram; & Jeſus ſtetit ſolus, quoniam vox illa in ipſo ſolo implebatur. Fugerunt Prophetæ, & Apoſtoli proni in terram ceciderunt: quoniam non in eis implebatur vox Patris, quæ teſtimonium perhibebat, dicens: *Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipſum audite*. Docuit illos Pater, impletam fuiſſe diſpenſationem Moyſis, & jam Filium ab eis audiendum eſſe. Nam ille tamquam ſervus loquutus fuerat quæ juſſus erat, & ea quæ dicta ipſi fuerant prædicavit: omnesque itidem Prophetæ, donec adveniſſet ille, cui repoſitum fuerat: nimirum Jeſus, qui eſt Filius, & non vernaculus: dominus, & non ſervus: dominator, & non ſubjectus: legislator, & non is, cui lex impoſita eſt. Natura divina hic filius eſt meus

Matth. 17. *Matth. 17.* *Hebr. 3.*

dilectus. Quod itaque Apostolis adhuc erat obscurum, Pater in monte reddidit manifestum. Qui est, illum qui est, significat. Pater Filium manifestat: & ad ejus vocem Apostoli proni in terram ceciderunt. Erat quippe tonitru admodum terribile, ita ut voce ipsius terra contremuerit, & illi in terram collapsi sint. Ostendit eis Patrem accessisse, & Filium vocasse eos, suaque etiam voce excitasse. Nam quomodo vox Patris eos dejecit: ita etiam vox Filii illos exsurgere fecit virtute divinitatis suæ: quæ quidem quum in ejus carne habitet, in eaque sit unita immutabiliter, ambæ in una hypostasi & in una persona citra divisionem atque confusionem permanent. Neque enim sicut Moyses, decorus apparebat extrinsecus: sed tamquam Deus resplendebat in gloria. Moyses enim lumine vultus sui unctus decore cernebatur: at Jesus toto corpore suo, velut sol suis radiis, gloria divinitatis suæ fulgurabat.

Exod. 34.

2. Cor. 3.

Clamavit vero Pater: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipsum audite.* Non separatus a gloria Divinitatis Filius. Nam una natura est Pater, & Filius, cum sancto Spiritu, una potentia, una essentia, unum regnum: & in unum clamavit voce in nomine simplici, & in gloria formidabili. Et Maria ipsum appellabat filium, non separatum corpore humano a divinitatis ejus gloria. Unus quippe est Deus, qui in corpore visus est in mundo. Gloria ejus, divinam significavit naturam, quæ est ex Patre: & corpus ejus, humanam indicavit naturam, quæ est ex Maria: ambas naturas, quæ convenerunt atque unitæ sunt in una hypostasi. Unigenitus ex Patre, & unigenitus ex Maria. Et qui dividit, dividetur a regno ipsius: & qui confundit ejus naturas, peribit a vita ejus. Qui negat Mariam genuisse Deum, non adspiciet gloriam divinitatis ipsius: & qui negat eum carnem gestasse a peccato alienam, ejicietur a salute, & a vita, quæ per ejus corpus data est. Ipsæ testantur res, & divinæ ipsius virtutes docent illos qui valent discernere, ipsum esse Deum verum: passionesque ejus aperte demonstrant, ipsum esse verum hominem. Et si id sibi persuasum non habent qui mente infirmi sunt atque imbecilles, pœnas luent in die ejus formidabili. Si enim non erat caro, quorsum Maria in medium pro-

Matth. 17.

A ἀγαπητός. Τοῖς ὖ ἀποστόλοις, ὁ ἦν πρὸ αὐτοῖς ἄδηλον, ὁ Πατὴρ ἐφανέρωσεν ἐν τῷ ὄρει. Ὃ ὢν μιμνύει τ ὄνπα. ὁ Πατὴρ φανεροῖ τ Υἱόν. ἐν αὐτῇ τῇ φωνῇ οἱ ἀπόστολοι ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τ γῆν. βροντὴ γὰρ ἦν φοβερὰ, ὥστε ἐκ τ φωνῆς αὐτ ἡ γῆ ἐτρόμασε, καὶ ἵνα ἔπεσον ἐπὶ τ γῆν. Ἔδειξεν αὐτοῖς, ὅτι ὁ Πατὴρ ἤγγισε, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸς ὁ Υἱὸς ἐν αὐτῇ φωνῇ αὐτ, καὶ ἤγειρεν αὐτός. Ὥσπερ γὰρ ἡ φωνὴ τ Πατρὸς ἔρριψεν αὐτὸς, οὕτω καὶ ἡ φωνὴ τ Υἱ ἐν τῇ ἰσχύϊ τ θεότητος αὐτ ἤγειρεν αὐτὸς, ἥτις ἐνοικήσασα αὐτῇ σαρκὶ αὐτ, καὶ ἑνωθεῖσα ἐν αὐτῇ ἀτρέπτως, ἀμφότερα ἐν μιᾷ ὑποστάσει, καὶ ἑνὶ προσώπῳ ἀδιαιρέτως, δεικνύουσιν ἀσυγχύτως. Οὐχ ὡς Μωσῆς, ἔξωθεν ἀστραπὴς ἐγένετο· ἀλλ' ὡς Θεὸς ἐν δόξῃ ἤστραπε. Μωσῆς γὰρ τῇ ἐπιφανείᾳ τ προσώπου αὐτ ἐκρίθη ἐν ἀστραπῇ· Ἰησοῦς ὖ ὅλῳ τῷ σώματι αὐτ, ὡς ὁ ἥλιος ἐν ταῖς ἀκτῖσιν αὐτ, ἤστραπε τῇ δόξῃ τ θεότητος αὐτ.

B

C

Καὶ ὁ Πατὴρ ἔκραξεν· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτ ἀκούετε. ἡ κεχωρισμένη τ δόξης τ Υἱοῦ τ θεότητος. Μία γὰρ φύσις, ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς σὺν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, μία δύναμις, καὶ μία οὐσία, καὶ μία βασιλεία. καὶ εἰς ἕνα ἔκραξε τ φωνὴν ἐν ὀνόματι τελεῖ καὶ ἐν δόξῃ φοβερᾷ. Καὶ ἡ Μαρία Υἱὸν αὐτὸν ἐκάλει, ἡ κεχωρισμένον τῷ σώματι τῷ ἀνθρωπίνῳ ἐκ τ δόξης αὐτ τ θεότητος· εἷς γὰρ ἦν Θεὸς ἐν σώματι φανεὶς εἰς τ κόσμον. Ἡ δόξα αὐτ ἐμήνυσε τ φύσιν τ θείαν τ ἐκ τοῦ Πατρός· καὶ τὸ σῶμα αὐτ ἐμήνυσε τ ἀνθρωπίνην τ ἐκ τ Μαρίας· ἀμφοτέρας τὰς φύσεις σωθεισὰς καὶ ἑνωθείσας ἐν μιᾷ ὑποστάσει. Μονογενὴς ἐκ Πατρὸς, καὶ ἐκ Μαρίας μονογενής. Καὶ ὁ μερίζων, μερισθήσεται ἐκ τ βασιλείας αὐτ, καὶ ὁ συγχέων αὐτ τὰς φύσεις ἀπολεῖται ἐκ ζωῆς αὐτ. ὁ ἀρνούμενος ὅτι θεὸν ἐγέννησε θεὸν ἡ Μαρία, μὴ ἴδοι τὴν δόξαν τ θεότητος αὐτ· καὶ ὁ ἀρνούμενος ὅτι ἐφόρησεν σάρκα ἀναμάρτητον, ἔσται ἐγκεκριμένος ἐκ τ σωτηρίας, καὶ ἐκ τ ζωῆς τ διὰ τ σώματος αὐτ διδομένης. Αὐτὰ τὰ πράγματα μαρτυροῦσι, καὶ αἱ δυνάμεις αὐτ αἱ θεῖαι διδάσκουσι τοὺς μαθητικοὺς, ὅτι ἐστὶ θεὸς ἀληθινός· καὶ τὰ πάθη αὐτ δηλοῦσιν, ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος ἀληθινός. καὶ ἐὰν δὲ πληροφορῶνται οἱ ἀσθενεῖς τῇ ἀγνοίᾳ, ἀποτίσουσι δίκην ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ τῇ φοβερᾷ. Εἰ γὰρ οὐκ ἦν σάρξ, Μαρία ἐν τῷ μέσῳ, τί

D

E

F

τί παρήχθη; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, Γαβριὴλ A producta est? & si non erat Deus, quem-
Κύριον τίνα ἐκάλει; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἐν φά- nam Gabriel Dominum vocabat? Si non
τνῃ τίς ἀνέκειτο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, ἄγγελοι erat caro, quisnam in præsepio recumbe-
καταβάντες τίνα ἐδόξαζον; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, bat? Si non erat Deus, quemnam de-
σπαργάνοις τίς εἱλίσσετο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, scendentes glorificabant Angeli? Si non *Luc. 2.*
οἱ ποιμένες τίνα προσεκύνουν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, erat caro, quisnam involvebatur fasciis?
Ἰωσὴφ τίνα περιέτεμε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, ὁ Si non erat Deus, pastores quemnam ado-
ἀστὴρ ἐν οὐρανῷ εἰς τιμὴν τίνος ἔτρεχεν; Εἰ rabant? Si non erat caro, Joseph quem
οὐκ ἦν σὰρξ, Μαρία τίνα ἐθήλαζε; Καὶ εἰ B circumcidit? Si non erat Deus, stella in
μὴ ἦν Θεὸς, οἱ μάγοι δῶρα τίνι προσέφερον; cœlo in cujus honorem accurrebat? Si non
Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ὁ Συμεὼν ἐν ἀγκαλίσι τίνα erat caro, Maria quemnam lactavit? Si
ἐβάστασε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, τίνι ἔλεγε, non erat Deus, cui munera Magi offere-
Ἀπόλυσόν με μετ' εἰρήνης; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, bant? Si non erat caro, Symeon in ulnis
Ἰωσὴφ τίνα λαβὼν εἰς Αἴγυπτον ἔφυγε; Καὶ εἰ quem gestavit? Si non erat Deus, ad
μὴ ἦν Θεὸς, ὃ, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν quem dixit: Dimitte me in pace? Si non
Υἱόν μου, ἐπὶ τίνι ἐπληρώθη; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, erat caro, Joseph quemnam accepit, &
Ἰωάννης τίνα ἐβάπτισε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, ὁ in Ægyptum fugit? Si non erat Deus; *Matth. 2.*
Πατὴρ ὢξ οὐρανῶ τίνι ἔλεγε, Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός illud, *Ex Ægypto vocavi filium meum*, in
μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα; Εἰ οὐκ ἦν quonam adimpletum est? Si non erat caro,
σὰρξ, τίς ἐνήστευσε καὶ ἐπείνασεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Joannes quem baptizavit? & si non erat *Matth. 3.*
Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, οἱ ἄγγελοι καταβάντες τί- C Deus, Pater e cœlo cui dixit, *Hic est*
νι διηκόνουν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, τίς ἐκλήθη εἰς *filius meus dilectus in quo mihi bene com-*
τοὺς γάμους ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας; Καὶ εἰ μὴ *placui*? Si non erat caro, quis jejunavit, *Matth. 17.*
ἦν Θεὸς, τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον τίς μετέβαλεν; Εἰ & esuriit in deserto? Et si non erat Deus,
οὐκ ἦν σὰρξ, οἱ ἄρτοι εἰς χεῖρας τίνος ἔκειντο; Angeli descendentes cui ministrabant? Si *Matth. 4.*
Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, ὄχλους καὶ χιλιάδας ἐκτὸς D non erat caro, quis invitatus fuit ad nu- *Joan. 2.*
γυναικῶν καὶ παιδίων ἐν ἐρήμῳ τίς ἐχόρτασεν ptias in Cana Galilææ? & si non erat
ἐκ πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων; Εἰ οὐκ ἦν Deus, aquam in vinum quis mutavit? Si *Luc. 8.*
σὰρξ ἐν τῷ πλοίῳ τίς ἐκάθευδε; Καὶ εἰ μὴ non erat caro, panes in cujusnam erant
ἦν Θεὸς, τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ τίς ἐπε- positi manibus? & si non erat Deus,
τίμα; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, Σίμων ὁ Φαρισαῖος quinque millium hominum turbam, præ-
μὴ τίνος ἤσθιε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, τὰ πλημ- ter mulieres & pueros, in deserto quin-
μελήματα τῆς ἁμαρτωλοῦ τίς συνεχώρει; Καὶ εἰ que panibus & duobus piscibus quis pa-
μὴ ἦν σὰρξ, ἐπάνω τοῦ φρέατος κεκοπιακὼς ἐκ E vit atque satiavit? Si non erat caro, *Marc. 14.*
τῆς ὁδοιπορίας τίς ἐκάθητο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, in navi quis dormivit? & si non erat
ὕδωρ ζῶν τῇ Σαμαρίτιδι τίς ἐδίδου, καὶ ἔλεγ- Deus, ventos & mare quis increpavit?
χεν ὅτι πέντε ἄνδρας ἔσχεν; Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, Si non erat caro, Simon Pharisæus cum *Joan. 4.*
ἐνδύματα ἀνθρώπου τίς ἐφόρει; Καὶ εἰ μὴ ἦν quo manducavit? & si non erat Deus,
Θεὸς, δυνάμεις τίς ἐποίει καὶ θαύματα; Εἰ delicta peccatrici quis remisit? Si non
μὴ ἦν σὰρξ, εἰς τὴν γῆν τίς ἔπτυσε καὶ πηλὸν erat caro, supra puteum fatigatus ex iti-
ἐποίησε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, ἐκ τοῦ πηλοῦ ὀφ- nere quis sedebat? & si non erat *Joan. 9.*
θαλμοὺς τίς ἀναβλέπειν ἠνάγκαζεν; Εἰ μὴ ἦν Deus, aquam vivam Samaritanæ quis
σὰρξ, ἐν τῷ μνημείῳ τοῦ Λαζάρου τίς ἔκλαε; dabat, eamque, quod quinque viros ha- *Joan. 11.*
Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, νεκρὸν ὄντα τετραήμερον buisset, quis redarguebat? Si non erat
πηλίκους λίθους ἐξέβαλεν; Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, ἐπὶ caro, indumenta hominis quis gesta-
τοῦ πώλου τίς ἐκάθισε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, οἱ bat? & si non erat Deus, virtutes &
ὄχλοι μετὰ δόξης εἰς ἀπάντησιν τίνος ἐξήρχοντο; miracula quis faciebat? Si non erat ca- *Matth. 21.*
Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, οἱ Ἰουδαῖοι τίνα ἐκράτησαν; ro, in terram quis exspuit, ac lutum *Matth. 26. 27.*
Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, τίς ἐκέλευσε τῇ γῇ, καὶ ex sputo fecit? Et si non erat Deus, *Marc. 11. 14.*
ἐπὶ oculos cœcorum ex luto quis adspicere
F coëgit? Si non erat caro, in Laza-
ri monumento quis flebat? & si non
erat Deus, mortuum jam quatri-
duanum solo jussu quis ejecit? Si non
erat caro, super pullum quis sedebat?
& si non erat Deus, cuinam cum
gloria turbæ obviam procedebant?
Si non erat caro, Judæi quem vin-
ctum tenuerunt? & si non erat Deus, ter-

ræ

Luc. 19. 22. 23. *Joan.* 19. 20. 21.

ræ quis imperavit, illoſque pronos humi dejecit? Si non erat caro, alapis quis cædebatur? & ſi non erat Deus, auriculam a Petro abſciſſam quis curavit, & in ſuum locum reſtituit? Si non erat caro, cujuſnam facies ſputis excepta eſt? & ſi non erat Deus, Spiritum Sanctum in faciem Apoſtolorum quis inſufflavit? Si non erat caro, quis coram Pilato in judicio adſtabat? & ſi non erat Deus, uxorem Pilati in ſomnis quis perterrefaciebat? Si non erat caro, cujuſnam veſtimenta milites exuerunt & diviſerunt? & ſi non erat Deus, ſol quo pacto in cruce obſcuratus fuit? Si non erat caro, in cruce ſuſpenſus quis erat? & ſi non erat Deus, terram a fundamentis quis movit? Si non erat caro, cujuſnam manus & pedes clavis confixi ſunt? & ſi non erat Deus, quomodo velum templi ſciſſum eſt, petræ ruptæ, & ſepulcra aperta ſunt? Si non erat caro, quis clamavit, *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquiſti me?* & ſi non erat Deus, quiſnam dixit, *Pater ignoſce illis*? Si non erat caro, in cruce cum latronibus quis pependit? & ſi non erat Deus, quo pacto dixit Latroni, *Hodie mecum eris in Paradiſo*? Si non erat caro, acetum & fel cui obtulerunt? & ſi non erat Deus, infernus cujuſnam audita voce contremuit? Si non erat caro, cujuſnam latus lancea aperuit, & exivit ſanguis & aqua? & ſi non erat Deus, inferni portas quis confregit, vinculaque dirupit? & cujuſnam juſſu mortui in monumentis concluſi, egreſſi ſunt? Si non erat caro, quemnam Apoſtoli in cœnaculo viderunt? & ſi non erat Deus, januis clauſis quo pacto intravit? Si non erat caro, cujuſnam in manibus plagas clavorum, & lanceæ in latere Thomas contrectavit? & ſi non erat Deus, cuinam ipſe clamavit, dicens, *Dominus meus, & Deus meus*? Si non erat caro, in mari Tiberiadis quis manducavit? & ſi non erat Deus, cujuſnam juſſu impletum fuit rete? Si non erat caro, Apoſtoli & Angeli quemnam conſpexerunt in cœlum aſſumi? & ſi non erat Deus, cuinam cœlum apertum fuit? & virtutes quemnam cum tremore adorarunt? & Pater cuinam dixit: *Sede a dextris meis*? quemadmodum & David ait: *Dixit Dominus Domino meo, ſede a dextris meis*, & quæ ſequuntur. Si non erat Deus & homo, falſa de cætero eſt noſtra ſalus, falſæ quoque Prophetarum ſunt voces. Sed vera loquuti ſunt

Act. 1.

Pſal. 110.

A ἐπὶ πρόσωπον αὐτὸς ἔρριψεν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ῥαπισμῷ τίς ἐῤῥαπίζετο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, τὸ ὠτίον ὃ ἀποτμηθὲν ἀφ' οὗ Πέτρου τίς ἐθεράπευσε καὶ ἀποκατέστησεν εἰς τ' τόπον αὐτό; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ὃ πρόσωπον τίνος ἐμπτύσματα ἐδέχετο; καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, Πνεῦμα ἅγιον εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἀποστόλων τίς ἐνεφύσησεν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἔμπροσθεν οὗ Πιλάτου ἐν τῷ κριτηρίῳ τίς παρίστατο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, τ' γυναῖκα οὗ Πιλάτου κατ' ὄναρ τίς ἐφόβει; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἱμάτια τίνος ἀπέδυσαν καὶ ἐμερίσαντο οἱ στρατιῶται; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, ὁ ἥλιος πῶς ἐσκοτίσθη ἐπὶ οὗ σταυροῦ; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἐν τῷ σταυρῷ τίς ἐκρέματο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, τ' γῆν ἐκ θεμελίων τίς ἔσεισεν; Εἰ δὲ μὴ ἦν σὰρξ, ἥλοις τίνος χεῖρες καὶ πόδες ἠλώθησαν; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, ὃ καταπέτασμα οὗ ναοῦ πῶς ἐσχίσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐῤῥάγησαν, καὶ οἱ τάφοι ἀνεῴχθησαν; Εἰ δὲ μὴ ἦν σὰρξ, Θεέ μου, Θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες, τίς ἔκραξε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, Πάτερ συγχώρησον αὐτοῖς, τίς εἶπεν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἐν τῷ σταυρῷ μ' τ λῃστῶν τίς ἐκρέματο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, τῷ λῃστῇ πῶς ἔλεγε, Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ; Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, ὄξος καὶ χολὴν τίνι προσήνεγκαν; Καὶ εἰ οὐκ ἦν Θεὸς, ὁ ᾅδης τίνος φωνὴν ἀκούσας ἐτρόμησεν; Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, ἡ λόγχη πλευρὰν τίνος ἔνυξεν, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, πύλας ᾅδου τίς συνέτριψε, καὶ δεσμὰ διέῤῥηξε, καὶ κεκλεισμένοι τίνος νεκροὶ ἀποκεκλεισμένοι ἐξήρχοντο; Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, οἱ ἀπόστολοι ἐν τῷ ὑπερῴῳ τίνα ἴδον; Καὶ εἰ οὐκ ἦν Θεὸς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων πῶς εἰσῆλθεν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, τίνος ἐν χερσὶ πληγὰς ἧλων καὶ λόγχης ἐν πλευρᾷ, ἐψηλάφησε Θωμᾶς; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, τίνι ἀνέκραζεν, Ὁ Κύριός μου, καὶ ὁ Θεός μου; Εἰ δὲ μὴ ἦν σὰρξ, ἐπὶ τ' θαλάσσης τ' Τιβεριάδος, τίς ἔφαγε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς ἐν κεκλύσματι τὸ δίκτυον τίνος ἐγεμίσθη; Εἰ δὲ μὴ ἦν σὰρξ, οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἄγγελοι τίνα ἐθεάσαντο ἀναλαμβανόμενον εἰς τ' οὐρανόν; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, ὁ οὐρανὸς τίνι ἠνοίχθη, καὶ αἱ δυνάμεις τίνι προσεκύνησαν ζῶντι, καὶ ὁ Πατὴρ τίνα προετρέπετο, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου; καθὼς φησι καὶ Δαβίδ, Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, καὶ τὰ ἑξῆς. Εἰ δὲ μὴ ἦν Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ψευδὴς ἡ σωτηρία ἡμῶν λοιπὸν, ψευδεῖς καὶ αἱ φωναὶ τῶν προφητῶν. Ἀλλ' ἠλήθευσαν

οἱ

οἱ προφῆται, καὶ ἀψευδεῖς αὐτῶν αἱ μαρτυρίαι. Α Αἳ ἐκελεύσθησαν, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον δι' αὐτῶν ἐλάλει, διὸ καὶ Ἰωάννης ὁ ἁγνὸς, ὁ ἐπὶ τῷ στήθει τοῦ φλογὸς ἀναπεσὼν, ἐπικρᾶναι τὰς τῶν προφητῶν φωνὰς, θεολογῶν ἐν εὐαγγελίοις, ἐδίδαξεν ἡμᾶς, λέγων· ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος· πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονε. καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, Β καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. Ὁ ἐκ Θεοῦ, Θεὸς Λόγος, καὶ ἐκ Παιδὸς Υἱὸς μονογενὴς ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ, ἐξ ὧν ἐκ τοῦ ὄντος προαιώνιος Λόγος· ἐκ Παιδὸς γενηθεὶς ἄνθρ μητρὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ἀῤῥήτως. ὁ αὐτὸς ἐπ' ἐσχάτων τίκτεται ἐκ θυγατρὸς ἀνθρώπου, ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου ἄνθρ παιδός· Θεὸς σεσαρκωμένος φορέσας ἐξ αὐτῆς σάρκα, καὶ γενόμενος ἄνθρωπος, ὅπερ οὐκ ἦν μείνας Θεὸς ὅπερ ἦν, ἵνα τὸν κόσμον σώσῃ. Καὶ αὐτός ἐστιν ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μονογενὴς ἐκ παιδὸς, καὶ ἐκ μητρὸς μονογενής.

Ὁμολογῶ τὸν αὐτὸν Θεὸν τέλειον, καὶ ἄνθρωπον τέλειον, ἐν δύο ταῖς φύσεσι καθ' ὑποστάσιν ἤτοι πρόσωπον γνωριζόμενον ἀδιαιρέτως τε καὶ ἀσυγχύτως, καὶ ἀτρέπτως, σάρκα ἐνδυσάμενον τὴν ἐμψυχωμένην ψυχῇ λογικῇ τε καὶ νοερᾷ, κατὰ πάντα γενόμενον ἡμῖν ὁμοιοπαθῆ, δίχα μόνης τῆς ἁμαρτίας. Ὁ αὐτὸς ἐπίγαιος καὶ οὐράνιος, πρόσκαιρος καὶ αἰώνιος, ἠργμένος καὶ ἄναρχος, ἄχρονος καὶ ἐπὶ χρόνου, κτιστὸς καὶ ἄκτιστος, παθητὸς καὶ ἀπαθής, Θεὸς καὶ Ἄνθρωπος κατ' ἄμφω τέλειος, εἷς ἐν δύο, καὶ ἐν δυσὶν εἷς. Ἓν πρόσωπον τοῦ Παιδὸς, καὶ ἓν πρόσωπον τοῦ Υἱοῦ, καὶ ἓν πρόσωπον τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Μία θεότης, μία δύναμις, μία βασιλεία ἐν τρισὶ προσώποις ἤτοι ὑποστάσεσιν. Οὕτως δοξάζομεν τὴν ἁγίαν Μονάδα ἐν Τριάδι, καὶ τὴν ἁγίαν Τριάδα ἐν Μονάδι. Ἐν ᾧ ἔκραξεν ὁ Πατὴρ ἐξ οὐρανοῦ, Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, αὐτοῦ ἀκούετε. Ταῦτα ἐδέξατο ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ καθολικὴ Ἐκκλησία· ἐν αὐτῇ τῇ ἁγίᾳ Τριάδι βαπτίζει εἰς ζωὴν αἰώνιον, εἰς αὐτὴν ἁγιάζει ἰσοτιμίᾳ, καὶ εἰς αὐτὴν ὁμολογεῖ ἀμερίστως, ἀκωρίστως, καὶ αὐτῇ προσκυνεῖ μὴ σφαλλομένη, καὶ ὁμολογεῖ καὶ δοξάζει. Αὐτῇ τῇ τρισυποστάτῳ Μονάδι πρέπει δόξα, εὐχαριστία, τιμὴ, κράτος, μεγαλωσύνη, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

A sunt Prophetæ, & ab omni mendacio aliena sunt eorum testimonia. Ea enim, quæ jussi fuerunt, Spiritus sanctus per ipsos loquebatur. Quapropter & castus Joannes, qui super pectus flammæ recubuit, voces Prophetarum confirmans, ac de divinitate in euangeliis differens, nos edocuit, dicens: „ In principio erat Verbum, & Verbum *Joan. 1.*
„ erat apud Deum, & Deus erat Verbum.
„ Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso
B „ factum est nihil, quod factum est. Et
„ Verbum caro factum est, & habitavit in
„ Nobis.„ Qui est ex Deo Deus Verbum, & ex Patre Filius unigenitus, consubstantialis Patri: qui est ex eo, qui est: Verbum ante secula: ex Patre genitus absque matre ante omnia secula ineffabiliter: idem in novissimis diebus nascitur ex filia hominis, ex Maria virgine absque patre, Deus incarnatus, ex ipsa carnem
C gerens, & factus homo, quod quidem non erat, manens Deus, id quod erat: ut salvaret mundum. Et ipse est Christus filius Dei, unigenitus ex Patre, & ex matre unigenitus.

Confiteor eundem esse perfectum Deum, & perfectum hominem: qui in duabus naturis in hypostasi seu persona unitis cognoscitur indivisibiliter, inconfuse, & immutabiliter, carnem indutus animatam
D & anima rationali atque intellectuali præditam, factus per omnia iisdem quibus nos passionibus obnoxius, præter solum peccatum. Idem terrenus & cœlestis, temporarius & æternus: qui incepit, & est absque principio: expers temporis, & tempori subjectus: creatus, & increatus: passibilis, & impassibilis: Deus, & homo:
E in utrisque perfectus, unus in duabus, & in duabus unus. Una persona Patris, & una persona Filii, & una persona Spiritus Sancti. Una divinitas, una potentia, unum regnum in tribus personis sive hypostasibus. Sic glorificamus sanctam Unitatem in Trinitate, & sanctam Trinitatem in Unitate. In quo Pater e cœlo clamavit: *Hic est Filius meus dilectus, ipsum audite.* Hæc suscepit sancta Dei catholica
F ecclesia. In hac sancta Trinitate baptizat in vitam æternam. Hanc sanctificat in honoris æqualitate, & hanc confitetur citra divisionem ac separationem, eamque adorat sine errore, profitetur, & glorificat. Ipsi in tribus personis Unitati convenit gloria, gratiarum actio, honor, potentia, atque majestas, Patri, & Filio, & Spiritui sancto, nunc, & semper, & in secula seculorum. Amen.

EJUSDEM SANCTI PATRIS NOSTRI EPHRAEM SYRI

De Judicio, et Compunctione.

VEnite universi fratres, consilium a me peccatore & imperito Ephræm accipite. Jam enim dies illa horrenda atque terribilis nos occupat, o fratres mei; dum nos interim, dilectissimi, vagamur animo, nolentes brevitatem temporis hujus intelligere, & sedulo curare, ut Deum nobis propitium reddamus. Ecce enim dies, & anni, ac menses, instar somnii & umbræ pomeridianæ, prætereunt, ut subito tremendus ac magnus Christi adventus properet. Vere enim terribilis erit illa dies peccatoribus, ac illis, qui voluntatem Dei exercere, seque ipsos salvos facere noluerint. Obsecro vos ergo, fratres mei carissimi, venite projiciamus a nobis curam atque sollicitudinem rerum terrenarum. Omnia enim prætereunt, & cuncta evanescunt. Nihil nobis in illa proderit hora, præter bona, quæ hinc detulerimus, opera. Futurum enim est, ut unusquisque nostrum propria facta ac dicta ante tremendi Judicis tribunal deferat. Cor sane tremit, & renes immutantur, dum actuum manifestatio, cogitationumque ac sermonum exacta discussio ibi fiet. Magnus timor, fratres: magnus tremor, o amici. Quis ergo non perhorrescat? quis non lugeat? quis non ploret? quoniam ibi manifesta erunt quæ unusquisque in occulto & obscuro gesserit. Intelligite hoc, fratres mei, quod vobis denuncio. Atque ut studio vestro satisfaciam, frugiferas arbores pro exemplo ad confirmandum proferam, quæ ab intrinseco ipsarum principio, tempore suo poma cum frondibus edunt. Non extrinsecus aliunde sua venustate induuntur arbores, sed ab interiore principio, Dei jussu, singulæ fructum, pro sua quæque natura producunt. Sic & in illa horribili die, quæcumque hominum corpora gesserint sive bona, sive mala, palam proferent; & deferet secum unusquisque ante tremendum Christi tribunal proprias actiones tamquam fructus bonos & jucundos, locutiones autem ut folia. Sancti fructum bonum & vegetum proferent: Martyres gloriam patientiæ ex tormentis ac pœnis suis secum afferent: Monachi religiosam exercitationem, continentiam, vigilias, & orationes. Homines autem peccatores, impii, atque profani, ignominia luctuque ac ululatu pleni, secum eo fructus deferent turpissimos ac marcidos, vermemque non dormientem

in

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΠΕΡΙ ΚΡΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΥΞΕΩΣ.

ΔΕῦτε, πάντες ἀδελφοί, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀπαιδεύτου Ἐφραίμ. Ἤδη γὰρ σωέφθασεν ἡμᾶς, ὦ ἀδελφοί μου, ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἡ φοβερά, καὶ φευκτή· καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοί, μετεωριζόμεθα, μὴ θέλοντες σωϊέναι τὸν βραχὺν καιρὸν τοῦτον, καὶ πωδάσαι τὸν Θεὸν ἵλαον ποιήσασθαι. Ἴδου αἱ ἡμέραι, ἐνιαυτοί, καὶ μῆνες, ὡς ὄναρ, πεφεύγασι, καὶ ὡς σκιὰ δειλινή· ἵνα ἔλθῃ ἐν τάχει ἡ φοβερὰ καὶ μεγάλη παρουσία τοῦ Χριστοῦ. Ἀληθῶς γὰρ φοβερὰ ἐφέστηκεν ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἁμαρτωλοῖς, καὶ τοῖς μὴ θελήσασι ποιῆσαι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ σωθῆναι. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί μου γνήσιοι, δεῦτε ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὴν μέριμναν τῶν γηΐνων πραγμάτων. Πάντα γὰρ παρέρχεται, πάντα ἀφανίζεται. Οὐδὲν ἡμᾶς ὠφελεῖ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, εἰ μὴ πράξεις ἀγαθαί, ἃς ἐντεῦθεν ἔχομεν. Μέλλει γὰρ εἷς ἕκαστος βαστάζειν τὰς ἑαυτοῦ πράξεις τε καὶ λαλιὰς ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ δικαστικοῦ κριτοῦ. Τρέμει γὰρ ἡ καρδία, καὶ νεφροὶ ἀνοίγονται, ὅταν γένηται ἐκεῖ πράξεων φανέρωσις, λογισμῶν καὶ λαλιῶν ἀκριβὴς ἐξέτασις. Μέγας φόβος, ἀδελφοί, μέγας ζῆλος, ὦ φίλοι. Τίς ἄρα μὴ ζημιώσῃ, τίς ἄρα μὴ κλαύσεται, τίς δὲ μὴ θρηνήσει, ὅτι ἐκεῖ φανερὸν γενήσεται ἃ ἐπράξαμεν ἕκαστος ἐν κρυπτῷ, καὶ σκοτίᾳ; Σύνετε, ἀδελφοί μου, τοῦτο ὑμῖν λέγω. Δίδωμι εἰς βεβαίωσιν τοῦ ὑμετέρου τόδε τὰ καρποφόρα δένδρα, ὅτι ἔνδοθεν αὐτῶν ἐν καιρῷ προβάλλουσι τὸν καρπὸν μετὰ τῶν φύλλων· οὐχὶ ἔξωθεν πόθεν ἐνδύονται τὰ δένδρα τὸν αὐτῶν κόσμον, ἀλλ' ἔνδοθεν αὐτῶν, ἐν προστάγματι Θεοῦ προβάλλουσιν ἕκαστα τὸν καρπὸν κατὰ φύσιν. Οὕτω καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ προβάλλουσιν ἅπαντα τὰ τῶν ἀνθρώπων σώματα πάντα, εἴτε ἔπραξαν, ἀγαθὰ ἢ πονηρά, καὶ βαστάσει ἕκαστος ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ φοβεροῦ τοῦ Χριστοῦ· τὸν πρᾶξιν, ὥσπερ καρπὸν καλὸν καὶ τερπνόν· τὰ ῥήματα, ὥσπερ φύλλα· οἱ ἅγιοι βαστάζουσι καρπὸν καλὸν καὶ ὡραῖον· μάρτυρες βαστάζουσι βασάνων καὶ ἀκισμῶν καὶ θλῖψιν ὑπομονῆς· ἀσκηταὶ βαστάζουσιν ἀσκησιν, ἐγκράτειαν, ἀγρυπνίαν, προσευχήν. Ἄνδρες δὲ ἁμαρτωλοί, ἀσεβεῖς καὶ βέβηλοι βαστάζουσιν ἐκεῖσε καρπὸν ἀψίκορον καὶ σαπρὸν (πλήρεις ὄντως ἀψυχίας, κλαυθμῶν τε καὶ ὀδυρμῶν) καὶ σκώληκα

ἀκοι-

ἀκοίμητον ἐν πυρὶ ἀσβέστῳ. Φοβερὸν, ὦ ἀδελφοὶ, ἐκεῖ
A τὸ κριτήριον, ὅτι ἄνθρωπον ἄπαντα φανερῶν, πράξεις τε καὶ λαλιαὶ, λογισμοὶ καὶ ἐνθυμήσεις· ὅπου καὶ παρίστανται μύρια μυριάδες, καὶ χίλιαι χιλιάδες Ἀρχαγγέλων καὶ Ἀγγέλων, Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ, δικαίων & ἁγίων, Προφητῶν & Ἀποστόλων. Τί οὖν ἀμελῶμεν, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί; ὁ γὰρ καιρὸς ἤγγικε, καὶ ἡ ἡμέρα ἔφθασεν, ὅτε τὰ κρυπτὰ ἡμῶν ὁ φοβερὸς δικαστὴς εἰς
B φῶς πάντα ἐξετάζει. Εἰ εἴδημεν, ἀδελφοὶ, τί ἡμῖν ἀπόκειται, ἐκλαύσαμεν πάντοτε ἐν ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ, τὸν Θεὸν δεόμενοι, ἵνα ῥύσηται ἡμᾶς τῆς ἀφχύνης ἐκείνης καὶ σκότους αἰωνίου. Φράσσεται γὰρ στόμα ἁμαρτωλοῦ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος. τρέμει γὰρ πᾶσα ἡ κτίσις, & αὐτὰ τὰ τάγματα τῶν ἁγίων ἀγγέλων ἐκ τῆς δόξης ἐκείνης τοῦ αὐτοῦ παρουσίας. Τί οὖν ἐροῦμεν αὐτῷ ἡμέρᾳ κρίσεως,
C ἐὰν τὸν καιρὸν τοῦτον ἀμελῶμεν, ἀδελφοί; Αὐτὸς γὰρ μακροθυμος καὶ πάντας ἡμᾶς ἑλκεῖ εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν. λόγον ἡμᾶς ἀπαιτεῖ περὶ τῆς ἀμελείας τοῦ βραχέος καιροῦ τούτου· καὶ αὐτὸς ἐρεῖ ἡμῖν· διὰ ὑμᾶς ἐσαρκώθην, διὰ ὑμᾶς ὁ ἐπὶ γῆς ἐμφανὴς ἐβάδισα, διὰ ὑμᾶς ἐμαστίχθην, διὰ ὑμᾶς ἐρραπίσθην, διὰ ὑμᾶς ἐσταυρώθην ὑψωθεὶς
D ἐπὶ ξύλου, διὰ ὑμᾶς τὸν γηϊνὸν καὶ ὄξος ἐποτίσθην, ἵνα ποιήσω ὑμᾶς ἁγίους οὐρανίους. τὴν ἐμὴν βασιλείαν ἐχαρισάμην ὑμῖν, πάντας ὑμᾶς ἀδελφοὺς ἐμαυτοῦ ἐκάλεσα, τῷ Πατρὶ προσήνεγκα, τὸ Πνεῦμα κατέπεμψα· πλείονα τούτων πάντων τί ἂν εἶχον ποιῆσαι, καὶ οὐκ ἐποίησα, ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε; Μόνον τὴν προαίρεσιν οὐ βούλομαι βιάσασθαι, ἵνα μὴ ὑμῖν ἔργα ἀνάγκη σωτηρίας. Εἴπατε, ἁμαρτωλοὶ καὶ θνητοὶ κατὰ φύσιν, τί ὑμεῖς ἐπάθετε διὰ ἐμὲ τὸν Δεσπότην, τὸν πάθοντα διὰ ὑμᾶς; ἰδοὺ οὖν ἡτοίμασται βασιλεία καὶ
E ζωὴ, ἀνάπαυσις καὶ χαρὰ, καὶ κόλασις αἰωνία ἐν σκότει ἐξωτέρῳ. Ὅπου γὰρ θελήσῃ, βαδίσωμεν· ἐπὶ ἑκάστῳ ἡ ἐξουσία δέδοται.

Δεῦτε ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἅπαντες προσκυνήσωμεν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐνώπιον Κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς, λέγοντες· ὦ Δέσποτα, ταῦτα πάντα ὡς Θεὸς ὑπέμεινας διὰ ἡμᾶς, ἡμεῖς δὲ οἱ ἁμαρτωλοὶ
F καὶ ἀμνήμονες ἐπελαθόμεθα τῆς μεγάλης σου ἀνταλλαγχνίας. Τί οὖν Σοι ἀποδώσῃ γένος τῶν ἁμαρτωλῶν, Θεῷ ἀκαταλήπτῳ, ἀγαθῷ καὶ ἀνταλλάγχνῳ; ὁ φωτίσας χαίτι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ὁ τοὺς ἐκ μητρὸς τυφλοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς φωτίσας, φώτισον καὶ τοὺς ἡμῶν ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας, τοῦ ἀγαπᾶν σε, Δέσποτα, ποθῷ ἐπιτελεῖν

A in igne inextinguibili. Horrendum ibi fratres erit judicium, in quo etiam absque testibus cuncta erunt manifesta, opera atque sermones, cogitationes & animorum sensa. Ubi etiam adsistent millia millium, & decies dena millia Archangelorum, & Angelorum, Cherubim & Seraphim; justorum & Sanctorum, Prophetarum atque Apostolorum chori. Quid ergo torpemus & negligentes sumus, fratres carissimi? Ecce nunc tempus appro-
B pinquavit, & dies nos præoccupat, quo omnia nostra etiam occultissima tremendus Judex in lumen proferet. Quod si nossemus, fratres, quid nobis immineat, diu noctuque indesinenter plangeremus, Deum deprecantes, ut nos a confusione illa æternisque tenebris liberet. Obturabitur enim coram tribunali illo os hominis peccatoris: & contremiscet omnis creatura, ipsaque sanctorum Angelorum agmina ob majestatem illam & gloriam adventus ejus expavescent. Quid vero
C in die judicii ei dicemus, si hoc vitæ tempore adeo negligentes fuerimus, fratres? Ipse enim patienter nos exspectat, & omnes nos ad suum regnum invitat. Rationem etiam a nobis de tanta brevis hujusce vitæ negligentia exquiret; dicetque ad nos ipse: Propter vos incarnatus sum, propter vos in terris palam incessi, propter vos flagellatus sum, propter vos virgis cæsus sum, propter vos
D crucifixus sum, exaltatus in ligno: propter vos terrenos aceto potatus sum, ut vos sanctos atque cœlestes redderem. Regnum meum donavi vobis. Omnes vos meos vocavi fratres: Patri vos obtuli: Spiritum misi vobis. Quid amplius his mihi fuit agendum, quod non egerim, ut salvemini? Tantum liberam vestram voluntatem nolo cogere, ne saluti vestræ vis ac necessitas imponatur. Jam
E dicite peccatores & natura mortales, quid vos propter me Dominum vestrum perpessi estis, quum ego pro vobis sim passus? Ecce ergo præparatum vobis est regnum & vita, requies & gaudium, supplicium item æternum in tenebris exterioribus. Quam quisque maluerit incedere viam, eo pergat: in libera uniuscujusque positum est voluntate.

Venite omnes, procidamus coram ipso, & ploremus coram Domino, qui fecit nos, dicentes: O Domine, hæc omnia tu Deus
F propter nos sustinuisti; at nos peccatores multarum miserationum tuarum immemores sumus. Quid igitur peccatorum genus tibi incomprehensibili, benignissimo, & misericordi Deo retribuet? Qui gratia tua universum terrarum orbem illuminasti, quique cœci ex utero nati oculos aperuisti; illumina quoque cordis nostri oculos, ut te diligamus, Domine, & cum desiderio

tuas jugiter voluntates perficiamus. Ecce calix tremendi tui Sanguinis lumine ac vita plenus est. Intelligentiam nobis lumenque largire, ut cum fide, & desiderio, ac sanctificatione ad ipsum accedamus, sitque nobis in remissionem peccatorum, & non ad judicium. Qui enim anima indigne ad divina mysteria accesserit, seipsum condemnat, non purificans se, ut Regem in thalamum suum suscipiat. Est enim nostra anima sponsa sancta immortalis sponsi. Nuptiæ autem sunt divina sacramenta, quæ in sancta anima comeduntur & bibuntur. Attende itaque tibi ipse: thalamumque tuum jugiter immaculatum custodire, & cœlestem sponsum Christum Regem suscipere contende, ut in die adventus sui mansionem apud te una cum Patre suo faciat, eritque laus tibi coram sanctis Archangelis, ingredierisque in paradisum magna cum gloria & gaudio. Quid enim a te quærit Deus præter salutem tuam, o frater? Si vero neglexeris, & salvari nolueris, rectasque vias Domini non ambulaveris, & mandata ejus non custodieris, teipsum interimes, & ex cœlesti thalamo ejicies. Deus sanctus, qui solus est absque peccato, propter te proprio non pepercit Filio; & tu infelix tui ipsius non misereris? Expergiscere igitur parumper a somno tuo, o vilis atque abjecte homo. Aperi os tuum, & invoca eum. Ora assidue, lacrymas indesinenter funde. Segnitiem atque ignaviam fuge. Ama mansuetudinem, dilige continentiam, sectare quietem, meditare psalmodiam. Dilige Deum ex tota anima tua, sicut & ipse te dilexit. Esto Dei templum, & in te excelsus Deus habitabit. Nam anima, quæ in seipsa Deum habet, templum Dei sanctum & mundum efficitur. Habitante enim Deo in anima, Angeli cœlestes super ea lætantur, festinantque honorare illam, utpote templum Domini sui effectam.

Beatus vir, qui te ex toto corde dilexerit, mundumque & quæcumque in eo sunt, detestatus fuerit; ut te solum Dominum sanctissimum, pretiosam margaritam, ac vitæ thesaurum possideat. Siquis ita Deum sincere diligit, nequaquam in terris ejus est cogitatio; sed sursum semper, ubi & diligit, & sitit, ut perfruatur. Inde dulcedinem sentit, inde illuminatur, inde perpetua dulcedine amoris Dei satiatur. Sed quis putas amorem Dei digne

A τελεῖν αἰὶ τὰ σὰ θελήματα. Ἰδὲ ὃ ποτήριον
τ̃ φρικτ̃ σε αἵματος πλῆρες φωτὸς καὶ ζωῆς
τοῦτο. Ἡμῖν χάρισαι σωφρονεῖν καὶ φωτισμόν, ἵνα
μὴ πρὸς κρίσιν τόλμῃ καὶ ἁγιασμῷ προσερχώμεθα
αὐτῷ, ἵνα γένηται ἡμῖν ἁμαρτιῶν ἄφεσις, καὶ
μὴ εἰς κατάκριμα. Ὁ γὰρ προσερχόμενος τοῖς
θείοις μυστηρίοις ἀναξίως τῇ ψυχῇ, ἑαυτὸν κατα-
κρίνει, μὴ ἁγνίσας ἑαυτὸν βασιλέα δέξασθαι ἐν τῷ
αὐτ̃ νυμφῶνι. Ἡ ἡμετέρα ψυχὴ νύμφη ἁγία
ἐστὶν ἀθανάτ̃ Νυμφίου. Ὁ δὲ γάμος τυγχάνει
τὰ θεῖα μυστήρια ἐσθιόμενα καὶ πινόμενα ἐν τῇ
ἁγίᾳ ψυχῇ. Πρόσεχε οὖν σεαυτῷ τ̃ νυμφῶ-
νά σε ἀεὶ ἄσπιλον φυλάττειν, καὶ τόπασον δέ-
ξασθαι οὐράνιον Νυμφίον, Χριστὸν τ̃ βασιλέα, ἵνα
καὶ ἐν ἡμέρᾳ τ̃ αὐτ̃ παρουσίας, μονὴν ποιήσ
ποιήσῃ σὺν τῷ ἰδίῳ Πατρὶ, καὶ ἔμπροσθεν
ἁγίων Ἀρχαγγέλων ὁ ἔπαινός σοι ἔσται, καὶ εἰς
τ̃ παράδεισον μετὰ δόξης μεγάλης καὶ χαρᾶς εἰ-
σελθεῖν. Τί γὰρ ζητεῖ ὁ Θεὸς παρά σε, ἀ-
δελφὲ, πλὴν τ̃ σῆς σωτηρίας; Ἐὰν δὲ σὺ ἀμε-
λεῖς, μὴ βουλόμενος σωθῆναι, καὶ τὰς εὐθείας
ὁδοὺς τ̃ Θεοῦ μὴ βαδίζεις, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτ̃
μὴ θελήσῃς ἐπιτελεῖν, σεαυτὸν ἀποκτενεῖς, καὶ
σεαυτὸν ἐκβαλεῖς τ̃ οὐρανίου νυμφῶνος. Ὁ Θεὸς
ὁ ἅγιος, ὁ μόνος ἀναμάρτητος, τ̃ ἑαυτοῦ μονο-
γενοῦς παρά σε οὐκ ἐφείσατο· αὐτὸς δὲ, ὦ ἄθλιε,
σεαυτὸν οὐκ ἐλεεῖς; Νῆφον οὖν τ̃ ὕπνου σε ὀλί-
γον, ὦ ἀτελές. Ἄνοιξον τὸ στόμα σου, παρακά-
λεσον αὐτόν. δεήθητι σφοδρῶς, δάκρυσον δια-
νεκῶς, φεῦγε τὴν χαυνότητα. ἀγάπα πραότητα,
τόπασον ἐγκράτειαν, ἄσκησον ἡσυχίαν, μελέτα
ψαλμῳδίαν. Ἀγάπησον τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης σου τ̃
ψυχῆς καθὼς σε ἠγάπησε. γνοῦ ναὸς τ̃ Θεοῦ,
καὶ ἐνοικήσῃ ἐν σοὶ ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος. Ψυχὴ γὰρ
ἡ ἔχουσα τὸν Θεὸν ἐν ἑαυτῇ, ναὸς τυγχάνει Θεοῦ
ἅγιος καὶ καθαρός· ἐπεὶ ἂν οὖν ὁ Κύριος ἐνοι-
κήσῃ τῇ ψυχῇ, ἄγγελοι οὐράνιοι ἀγάλλονται ἐν
αὐτῇ καὶ σπουδάζουσι προτιμῆσαι τῇ ψυχῇ, διό-
τι ναὸς τυγχάνει τ̃ αὐτ̃ Δεσπότου.

Μακάριος ἄνθρωπος, ὅστις σε ἠγάπησεν
ἐξ ὅλης αὐτοῦ τῆς ψυχῆς, ἐμίσησε τὸν κόσμον, καὶ
τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ἵνα μόνον σὲ ἔχῃ τὸν πανά-
γιον Δεσπότην, τὸν καλὸν μαργαρίτην, τῆς ζωῆς
τὸν θησαυρόν. Εἴτις ὅτως ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν εἰλι-
κρινῶς, ἐκεῖνος ἐπὶ τ̃ γῆς ἀεὶ οὐκ ἔστιν ἡ διάνοια, ἀλλ' ἄνω πάντοτε, ὅπερ ἠγάπησε καὶ δίψᾳ
ἐπιτυχεῖν. Ἐκεῖθεν γλυκαίνεται, ἐκεῖθεν φω-
τίζεται, ἐκεῖθεν κορέννυται τ̃ γλυκύτητος ἀεὶ
καὶ τ̃ ἀγάπης τ̃ Θεοῦ. Περὶ τ̃ γλυκύτητος τῆς
ἀγά-

ἀγάπης τῦ Θεῦ, τίς ἄρα δυνήσεται εἰπεῖν ἀξίως; Παῦλος ὁ ἀπόστολος, ὁ γευσάμενος αὐτῆς, καὶ κορεσθεὶς ἐξ αὐτῆς, αὐτὸς βοᾷ, καὶ λέγει· ὔτε ἄνω ὕψωμα, ὔτε κάτω βάθος, ὔτε ζωὴ, ὔτε θάνατος, ὔτε ἄγγελοι, ὔτε ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι, ὔτε κτίσις ἑτέρα, πάντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ, δυνάται χωρίσαι τῆς ἀγάπης τῦ Θεῦ ψυχὴν τὴν γευσαμένην τῆς γλυκύτητος αὐτῦ. Πῦρ ἀθάνατόν ἐστιν ἡ ἀγάπη τῦ Θεῦ, ὑψηλὰ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ μισεῖ τὰ γήϊνα. Καὶ διδάσκουσιν ἡμᾶς οἱ ἅγιοι μάρτυρες οἱ γευσάμενοι αὐτῆς καὶ κορεσθέντες ἐξ αὐτῆς. Δεσμὸς ἀπαλός ἐστιν ἡ ἀγάπη τῦ Θεῦ, καὶ δυνάται ξίφος δίστομον αὐτὴν τεμεῖν. Ἔτεμνον οἱ τύραννοι τὰ μέλη τῶν ἁγίων· τὴν δὲ αὐτῶν ἀγάπην οὐκ ἐδύναντο τεμεῖν. Ὦ τῦ ἀπαλῦ δεσμῦ τῦ ἀγάπης τῦ Θεῦ. ξίφος αὐτὴν οὐκ ἔτεμε, πῦρ αὐτὴν οὐκ ἔσβεσε· βυθὸς καὶ δεσμαὶ ἕτερα οὐδὲ κολάσεις αὐτὴν οὐκ ἐβύθισαν. Τίς ἄρα μὴ θαυμάσῃ, ἢ τίς δὲ μὴ ποθήσῃ τὴν τοιαύτης ἀγάπης; Ταύτην γὰρ τὴν ἀγάπην ἔδωκεν ὁ Θεὸς τῇ αὐτῦ ἐκκλησίᾳ τῦ κοσμηθῆναι ἀεὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀγάπῃ. Αὕτη ἐνέχυρον τῦ Θεῦ τυγχάνει ἐν τῇ ψυχῇ. Στύλος καὶ ἑδραίωμα πέφυκε ἐν τῇ ἁγίᾳ ψυχῇ. Αὕτη πάλιν ἡ ἀγάπη τὸν μονογενῆ Υἱὸν πρὸς ἡμᾶς κατήγαγε. Διὰ αὐτῆς τῆς ἀγάπης ἠνοίχθη ὁ παράδεισος. Διὰ αὐτῆς τῆς ἀγάπης ἐδέθη ὁ Ἰσχυρός. Διὰ αὐτῆς τῆς ἀγάπης ἡ ψυχὴ νύμφη γέγονεν ἀθανάτῳ Νυμφίῳ, ἵνα ἐνοπλίζηται τὸν αὐτῦ διωγμόν. Ὑπὲρ ταύτης τῆς ἀγάπης ἔπαθεν ὁ ἀπαθὴς καὶ καθαρὸς Νυμφίος. * Ἐκτὸς γὰρ τῆς ἀγάπης ἐὰν ἐστὶν ἡ ψυχὴ, οὐκ εὐδοκεῖ ἐν αὐτῇ ὁ ὑράνιος δεσπότης. Ἀναγκάσαι δέποτε τὴν προαίρεσιν αὐτῆς ὑ βούλεται ὁ Θεός· διὸ ἅπαξ ἔδωκεν τῇ αὐτῆς ἐξουσίᾳ πολιτεύεσθαι ἀεὶ, καθὼς βούλεται· τίς ἄρα δυνηθείη, καὶ τίς ἄρα ἐπαρκέσει δοξάσαι καὶ ὑμνῆσαι τὸν Θεὸν τὸν σωτῆρα περὶ τῦ χαρίσματος, ὃ ἐλάβομεν πάντες ἐκ τῆς αὐτῦ χάριτος; δόξα καὶ προσκύνησις τῇ αὐτῦ εὐδοκίᾳ.

Ἀκούσατε ἀδελφοὶ τῆς καλῆς συμβουλίας τῆς ἐμῆς εὐτελείας· καὶ σπουδάσωμεν ἀεὶ, ἕως καιρὸν ἔχωμεν, πολιτεύσασθαι ἁγνῶς καὶ ἀξίως τῦ Θεῦ· ἵνα Πνεῦμα ἅγιον ἐνοικήσῃ ἐν ἡμῖν, καὶ ἡ ἀγάπη τῦ Θεῦ πλεονάσῃ ἐν ἡμῖν τῦ ἐπιτελεῖν τὸ θέλημα αὐτῦ πάντοτε· μὴ οὖν ἔχωμεν ἀδελφοὶ πλέον ταύτης τὴν μερίμνης, τὸ πῶς ἡ ψυχὴ ἡμῶν εὑρεθῇ ἐν τῷ φωτὶ· μὴ δεσμεύσωμεν αὐτὴν ἐν τίνι τῶν γηΐνων τῶν πραγμάτων καὶ ῥημάτων· κοσμήσωμεν δὲ αὐτὴν νηστείαις καὶ εὐχαῖς,

A digne explicare poterit? Paulus Apoſtolus, qui guſtavit eum, & ſatiatus eſt ex eo, proclamat & dicit: neque altitudo, neque profundum, neque vita, neque mors, neque Angeli, neque Principatus, neque Poteſtates, neque creatura alia, neque quæcumque alia ſimul, poterunt a caritate Dei ſeparare animam, quæ guſtavit dulcedinem ejus. Ignis immortalis eſt caritas Dei, quæ a terris ſuſtollitur, & terrena B quæcumque odio habet. Et hoc ipſum nos docent ſancti Martyres, qui eam guſtaverant & illa ſe expleverant. Delicatum ac molle vinculum eſt caritas Dei, & tamen gladius anceps eam ſcindere non poteſt. Diſſecuerunt tyranni membra Sanctorum; caritatem autem eorum nequaquam diſſecare potuerunt. O molle ac dulce caritatis Dei vinculum! Gladius eam non diſcidit, neque ignis extinxit. Submerſio, C vincula, ſuppliciaque illam in profundum demergere nequiverunt. Quis ergo non admiretur, aut quis non deſideret hanc caritatem? nam & hanc Deus eccleſiæ ſuæ caritatem donavit, ut ea ſemper exornetur. Hæc pignus Dei eſt in anima: columna & firmum in ſancta anima fulcimentum. Hæc rurſus caritas unigenitum ad nos Filium attraxit. Per hanc caritatem Paradiſus apertus eſt. Per hanc caritatem D ligatus eſt Fortis. Per hanc caritatem anima facta eſt ſponſa ſponſi immortalis, ut ejus decore illuminetur. Propter hanc caritatem paſſus eſt ſponſus impaſſibilis & puriſſimus. * Nam ſi anima extra hanc caritatem fuerit, non complacebit ſibi in ipſa cœleſtis Dominus. Omnino autem voluntatem ejus cogere non vult Deus: & ob id ſuæ eam libertati reliquit, ut ſemper agat, ſicut ipſa voluerit. Quis igitur digne poterit, ſuffeceritque glorificare & collaudare Deum Salvatorem ob E tantum donum, quod ab ejus gratia cuncti accepimns? Gloria & adoratio ejus benignitati.

Rom. 8.

* Cod. Vat. ms. 439.

Audite fratres bonum conſilium tenuitatis meæ: ſtudeamuſque ſemper, donec tempus habemus, caſte ac Deo digne converſari, ut Spiritus ſanctus habitet in nobis, & caritas Dei abundet in F nobis, quo ejus ſemper voluntatem perficiamus. Ne aliam habeamus ſollicitudinem, fratres, præter hanc ſolam, quomodo ſcilicet anima noſtra in lumine inveniatur. Ne vinciamus, conſtringamuſque illam ullis rebus terrenis, aut ſollicitudinibus poſſeſſionum & pecuniarum: verum exornemus eam orationibus & jejuniis, vigiliis & lacrymis, ut

quantulamcumque fiduciam anima coram tribunali tremendi Judicis inveniat, quando omnes animæ cum timore ac tremore adsistent: quando electi ibi separabuntur a peccatoribus: quando stabunt oves a dextris, & hœdi a sinistris. Certo scitote fratres, quod in proximo est adventus Domini, ut reddat unicuique secundum opera sua; sanctis quidem & electis suis requiem in luce perpetua; peccatoribus autem, qui eum exacerbaverunt, supplicia atque tormenta. Beatus homo, qui in illa hora fiduciam invenerit, audieritque vocem illam dicentem: venite benedicti Patris mei, possidete cuncti electi regnum meum. Tunc videbit unusquisque seipsum in lumine, consideransque seipsum, cogitabit ac dicet: Numquid ipse ego sum? & quomodo hic repertus sum ego vilis & indignus? Tunc Angeli accedentes cum gaudio magno glorificabunt sanctos, enarrabuntque eis ipsorum conversationem, vitamque religiosam, continentiam, vigilias & orationem, paupertatem voluntariam, perfectam omnium rerum nuditatem, in siti patientiam, in fame tolerantiam, in oratione perseverantiam, in nuditate lætitiam: quæ omnia ob perfectam in Christo caritatem pertulerunt: atque ista magno cum gaudio sanctis prædicabunt. Justi autem vicissim Angelis respondebunt dicentes: omnino quandiu in terris vixímus, ne unam quidem diem in recte factis transegimus, aut ullum opus bonum fecimus. Quibus rursus Angeli in memoriam revocabunt locum ac tempus: & seipsos admirantes, glorificabunt Deum, adspicientes corpora sanctorum super luminis claritatem in cœlo fulgentia; quod in terris voluntarie afflicti sint. Thesaurum enim in agro absconditum invenerunt, venditisque omnibus super terram, illum acquisiverunt: suaque patientia pretiosam apud se margaritam occultaverunt, vestemque immaculatam compararunt. Modicus est labor exercitationis, fratres: at requies maxima. Exiguo durat tempore labor continentiæ: sed requies ejus in paradiso deliciarum permanet in seculum seculi. Siquis forte sibi conscius sit, quod peccaverit Deo, & intentione atque proposito animi laxato sponte deliquerit, quamdiu tempus suppetit, ex affectu lacrymas fundat, jugiterque plangat, ut lacrymis suis divinam cordi suo gratiam conciliet. Possideat compunctionem, lavet corpus suum lacrymis atque singultibus. Ingens est vis lacrymarum, fratres, plurimumque valent lacrymæ, quæ secundum Deum sunt, quando quis Deum orans, corde illustratur.

Matth. 13.

Volo igitur vobis, fratres, virtutem atque potentiam lacrymarum explicare. Anna

A χᾶς, ἀγρυπνίας ϗ δάκρυσιν· ὅπως ἄρῃ ἡ ψυχὴ παῤῥησίαν ὀλίγῳ ἔμπροσθεν τ̃ βήματος τ̃ κειτ̃ τ̃ φοβερ̃· ὅταν παείσαται πᾶσα ψυχὴ ἐν φόβῳ· ὅταν γίνεται ἐκεῖ χωρισμὸς τ̃ ἐκλεκτ̃ ἀπὸ τ̃ ἁμαρτωλ̃· ὅταν πάλιν ϛήκωσι πρόβατα ἐκ δεξιῶν· εἰ̃φια ὖ ἐξ οὐνύμων· πληροφορεῖσθε ἀδελφοὶ, ὅτι ἔγγισα ἐϛὶ ἡ τ̃ Κυρίου παρουσία, ἵνα δ̃ώσει ἑκάϛῳ κ̃τ̀ τ̃ πρᾶξιν αὐτ̃, ἀναπαύσῃ ἁγίους ϗ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτ̃ ἐν φωτὶ
B ἀϊδίῳ, ϗ κολάσῃ ἁμαρτωλοὺς παροξύναντας αὐτόν· μακάριος ἄνθρωπος, ὁ εὑρ̃ν παῤῥησίαν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ· ϗ ἀκούων τ̃ φωνῆς· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τ̃ πατρός μου, οἱ ἐκλεκτοὶ κληρονομήσατε πάντες τ̀ ἐμὴν βασιλείαν· τότε ὁρ̃ν ἕκαϛος ἑαυτὸν ἐν τῷ φωτὶ, καταυοεῖ ἑαυτὸν ϗ ἐννοεῖται λέγων· ἆρα αὐτὸς ἐγώ εἰμι; ϗ πόθεν ἐγὼ ὧδε εὑρέθην ὁ ἀνάξιος; προσέρχονται ἄγγε-
C λοι μ̀ χαρᾶς μεγάλης δοξάσαι τοὺς ἁγίους, ϗ διηγ̃νται αὐτοῖς τ̀ αὐτ̃ πολιτείαν, ἄσκησιν, ἐγκράτειαν, ἀγρυπνίαν ϗ εὐχὴν, ἐκϛασιν πενίαν, ἀκτημοσύνην πᾶσαν, ὑπομονὴν ἐν δίψει, καρτερίαν ἐν πείνῃ, μακροθυμονὴν εἰς εὐχὰς, χαρὰν ἐν γυμνότητι ἕνεκεν τ̃ τελείας ἀγάπης τ̃ς ἐν Χριϛῷ, μ̀ χαρᾶς μεγάλης τοῖς δικαίοις λέγουσιν. ἀποκείνονται ὖ αὐτοῖς οἱ δίκαιοι λέγοντες·
D παντελῶς ἐπὶ τ̃ γ̃ς μίας ἡμέρας ἡμῶν κατόρθωμα ἐν καλὸν οὐχ εὑρέθη ἐν ἡμῖν· πάλιν ὖ ἄγγελοι ὑπομνήσουσιν αὐτοῖς τ̀ τόπον ϗ τ̀ καιρὸν, ϗ θαυμάζοντες ἑαυτοὺς, τ̀ Θεὸν δοξάζουσι, βλέποντες ἐν τῷ οὐρανῷ σώματα τ̃ ἁγίων λάμποντα ὑπὲρ τ̀ φῶς· ἐπειδὴ ἐκόσιος ἐθλίβησαν ἐπὶ τ̃ γ̃ς. εὗρον γὰρ ἐν τῷ ἀγρῷ θησαυρὸν κεκρυμμένον, ϗ πωλήσαντες πάντα τὰ
E ὄντα ἐπὶ τ̃ς γ̃ς, ἐκεῖνον ἐκτήσαντο, ϗ ἀφ' τ ὑπομονῆς ἔκρυψαν εἰς ἑαυτοὺς τ̀ καλὸν μαργαρίτην, ϗ ἐνθῆτα ἄσυλον. ὀλίγος πόνος ἐϛὶ τ̃ς ἀσκήσεως ἀδελφοὶ. μεγάλη ὖ ἡ ἄνεσις· ὀλίγος χρόνος ἐϛὶν ὁ κόπος τ̃ ἐγκρατείας, ἀλλ' εἰς ἀγῶνα ἀγῶνος ὂν ᾅδειον ζωῆς ἡ ἀνάπαυσις αὐτ̃ς. εἴτις σωοίδεν ἑαυτῷ, ὅτι ἥμαρτεν Θεῷ πρὸ δέσει χαυνωθεὶς. ἥμαρτεν ἑκουσίως, ἕως ὅ καιρός
F ἐϛὶν, δακρύσει μ̀ πόθου, κλαύσει ἀλαλήτως· ἵνα ἀφ' δακρύων ἐπισπάσηται χάριν εἰς τ̀ ἑαυτ̃ καρδίαν· κτησάσθω κατάνυξιν, λουσάτω σῶμα αὐτ̃ δάκρυσι ϗ στεναγμοῖς. μεγάλη ἡ δύναμις τ̃ δακρύων ἀδελφοί· μεγάλα ἰσχύουσι δάκρυα κ̃τ̀ Θεόν· ὅταν τὶς εὐχόμενος Θεὸν ἐνοπτρίζεται ἐν τῇ ἑαυτ̃ καρδίᾳ.

Βούλομαι ἀγαπητοὶ διηγήσασθαι ὑμῖν δύ-

ναμιν τῶν δακρύων. Ἄννα ἀφ᾽ ἱκετηρίας ἔλαβεν τὸν Σαμουὴλ τὸ προφήτου ὕψωμα καὶ καύχημα εἰς τὴν αὐτῆς καρδίαν. γυνὴ ἡ ἁμαρτωλὸς ἐν οἴκῳ τοῦ Σιμῶνος πρὸ Κυρίου ἔλαβεν ἁμαρτιῶν ἄφεσιν κλαύσασα καὶ βρέξασα ἁγίους αὐτοῦ πόδας. κατάνυξις ἀδελφοί, ἴαμα ψυχῆς ἐστὶν, ἁμαρτιῶν ἄφεσιν προξενεῖ ἡμῖν. κατάνυξις ἀδελφοὶ τὸν μονογενῆ ἐνοικίζει ἐν ἡμῖν, ὅταν αὐτὸν ποθῶμεν. κατάνυξις ἀδελφοὶ, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπισπᾶ πρὸς τὴν ψυχήν. πληροφορεῖσθε ἀδελφοὶ, οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς γλυκύτερον τῆς χαρᾶς ἐκ τῆς κατανύξεως. ἆρα ἔχετε πεῖραν δακρύων ὦ ἀδελφοὶ; ἐφωτίσθη τίς ὑμῶν εἰς τὴν χαρὰν ἐκείνου δακρύων χυ Θεοῦ; εἴτις ὑμῶν πειρασθεὶς καὶ γλυκανθεὶς εὐχόμενος ποθεινῶς ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς, ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ γέγονεν ὅλος αὐτὸς ἔξωθεν τοῦ σώματος· ἔξωθεν τοῦ ἀγῶνος τούτου ὅλου γίνεται· οὐκ ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς τυγχάνει· ὁ τοιοῦτος, Θεῷ προσλέγεται, ἐν Χριστῷ φωτίζεται. μέγα θαῦμα ἀδελφοὶ, ἄνθρωπος ὁ χοϊκὸς Θεῷ προσλέγεται ἐν τῇ αὐτοῦ προσευχῇ· ἅγια καὶ καθαρὰ δάκρυα χυ Θεοῦ σμήχουσιν ἀεὶ ψυχὴν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, καθαρίζουσιν αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν· δάκρυα χυ Θεοῦ παῤῥησίαν δίδωσι πάντοτε πρὸς τὸν Θεόν. οὐκ ἰσχύουσι ποτε οἱ ῥυπαροὶ λογισμοὶ πλησιάσαι τὴν ψυχὴν, ἔχουσαν κατάνυξιν πάντοτε χυ Θεοῦ· τὶ ἀνώτερον ἆρα τῆς γλυκύτητος αὐτῆς; τί ἀνταξιον ἆρα τοῦ μακαρισμοῦ αὐτῆς, ὅταν αὐτὸν τὸν Θεὸν ἐνοπτεύεται ψυχὴ προσευχομένη αὐτῷ; ὅταν ποθεῖ ἡ ψυχὴ τὸν Θεὸν ὦ ἀδελφοὶ, αὐτὸν θεωρεῖ ἀεὶ ἐν τῇ αὐτῆς προσευχῇ, καὶ εἰς αὐτὸν μελετᾷ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ. θησαυρὸς ἀσύλητός ἐστιν ἡ κατάνυξις. ἀνεκλαλήτῳ χαρᾷ ἀγάλλεται ἡ ψυχὴ ἔχουσα κατάνυξιν· κατάνυξιν δὲ λέγω οὐχὶ μιᾶς ἡμέρας, ἀλλὰ τὸν γινομένην ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ καὶ μέχρι τέλους· πηγὴ καθαρά ἐστιν ἡ κατάνυξις ἀρδεύουσα τὰς ψυχῆς τὰ καρποφόρα φυτά. φυτὰ δὲ καρποφόρα τὰς ἀρετὰς δὴ λέγω καὶ τὰ κατορθώματα, ἀρδευόμενα ἀεὶ δάκρυσι καὶ προσευχαῖς· φύτευσον φυτὰ καρποφόρα εὐθαλῆ ἐν τῇ ψυχῇ σου ἀεί. ἄρδευσον αὐτὰ πάλιν δάκρυσιν εὐχόμενος. φυτὰ ἀρδευόμενα δάκρυσι καὶ προσευχαῖς καρπὸν φέρει εὔθαλῆ, χρησιμεύοντα ψυχῇ καὶ σπλάγχνα. ὡραῖα ἔσονταί σου τὰ φυτὰ ἀδελφὲ, δάκρυσιν εὐχόμενος, ἵνα ἀρδευόμενα αὐξάνῃ, καρποφόρει ἡμέραν καθ᾽ ἡμέραν· μὴ γίνου μιμητὴς χαύνου καὶ ἁμαρτωλοῦ. λέγοντος καθ᾽ ἑκάστην, ποιοῦντος δὲ οὐδέποτε· ῥάθυμε τῇ προ-

A na per orationem accepit Samuelem prophetam in exultationem & gloriam cordis sui. Mulier quoque peccatrix in domo Simonis a Domino, lacrymis sanctos ejus rigando pedes, veniam ac remissionem consequuta est peccatorum. Compunctio, fratres, sanitas est animæ, remissionemque peccatorum nobis conciliat. Compunctio, fratres, unigenitum Dei Filium in nobis habitare facit, dum eum desideramus ac quærimus. Com-
B punctio, fratres, Spiritum sanctum ad animam invitat & attrahit. Certo scitote, fratres, non esse in terris quid dulcius gaudio quod ex compunctione oritur. Putatisne vos lacrymarum habere experientiam, o fratres? numquid quis vestrum ab illo lacrymarum gaudio, quod secundum Deum est, illuminatus reperitur? Siquis vestrum expertus lacrymarum dulcedinem, mediante oratione desideraverit elevari e terris, in hora illa to-
C tus hic extra corpus fertur, extra seculum universum totus est, nec amplius conversatio ejus invenitur in terris. Talis quippe cum ipso Deo colloquium habet, & in Christo illuminatur. Magnum sane miraculum, fratres, quod terrenus homo in oratione sua cum Deo sermones conferat. Sanctæ ac puræ, quæ secundum Deum sunt, lacrymæ semper animam a peccatis abstergunt, eamque ab iniquitatibus expiant. Lacrymæ secundum
D Deum, fiduciam jugiter ad ipsum Deum præbent: nec prævalent unquam cogitationes sordidæ appropinquare animæ compunctionem cordis secundum Deum semper habenti. Quid ergo hac dulcedine potest esse sublimius? quid ista beatitudine desiderabilius? quum anima ipsum Deum in oratione contemplatur? Quando enim anima Deum desiderat, o fratres, semper eum sua precatione intuetur, ipsumque meditatur die ac nocte. Thesaurus
E securus est compunctio cordis, gaudioque ineffabili exultat anima compunctionem habens. Compunctionem autem dico, non unius tantum diei, sed quæ noctu diuque, & usque in finem perseverat. Fons est purissimus compunctio cordis, fructuosas animæ plantas irrigans: dico autem fructuosas plantas, opera bona atque virtutes, quæ assidue lacrymis precibusque irrigantur. Quare fructuosas spe-
cioſasque plantationes in anima tua semper
F plantare contende, easque lacrymis & orationibus irriga: plantæ enim lacrymis precibusq; irrigatæ, uberrimos fructus proferunt, electos animæque utilissimos. Speciosæ sint plantæ tuæ, o frater, mistas lacrymis preces fundens, ut sic irrigatæ crescant, fructumque proferant de die in diem. Noli imitari hominem desidiosum & peccatorem, semper dicentem & nunquam facientem: qui ex proposito negli-

gens

gens est, nec puram orationem nec cordis compunctionem habens : qui agnoscit seipsum semper peccatorem, semperque futurorum supplicium reformidantem, nullamque excusationem pro delictis negligentiæ suæ habentem.

Quapropter vos obsecro, fratres mei sancti, qui Deum timetis, & quæ illi sunt placita semper facitis: intercedite apud ipsum pro me misero, ut veniat super me gratia ejus propter vestras orationes, salveturque anima mea in tremenda & magna hora illa, quando venerit Christus, ut reddat unicuique secundum opera sua. Gloria soli Deo, immortali, sancto, immaculato atque tremendo, bono & misericordi, qui linguam nostram movet redditque expeditam sua gratia ad dulciter canendum verba judicii, & caritatis atque compunctionis, in ædificationem animæ, illuminationem cordis, mentisque utilitatem : ut omnis anima horum meditatione atque dulcedine ad vitam trahatur æternam. Amen.

προσδέσει, μὴ ἔχοντος καθαρὰν εὐχὴν, ἢ κατάνυξιν· γινώσκοντος ἑαυτὸν πάντοτε ἁμαρτωλὸν καὶ φοβούμενον ἀεὶ τὴν κόλασιν· ἀπολογίαν ὅλως μηδεμίαν ἔχοντος περὶ πλημμελημάτων τῆς αὐτοῦ χαυνότητος.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀδελφοί μου ὅσοι, φοβούμενοι τὸν Θεὸν, καὶ ποιοῦντες πάντοτε τὰ αὐτῷ ἀρεστὰ, πρεσβεύσατε περὶ ἐμοῦ οἰκτροῦ, ἵνα ἔλθῃ ἐπ' ἐμοὶ ἡ ἁγία αὐτοῦ χάρις διὰ τῶν ὑμῶν εὐχῶν, καὶ σωθῇ μου ἡ ψυχὴ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ καὶ μεγάλῃ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Χριστὸς ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. Δόξα τῷ μόνῳ Θεῷ, ἀθανάτῳ ἁγίῳ, ἀχράντῳ καὶ φοβερῷ, ἀγαθῷ καὶ βασιλεύοντι, τῷ κινήσαντι ἡμῶν γλῶσσαν διὰ χάριτος, τοῦ μελῳδῆσαι ῥήματα πείσεως καὶ ἀγάπης καὶ κατανύξεως, τοῦ οἰκοδομὴν τῆς ψυχῆς, φωτισμὸν τῆς καρδίας, διανοίας ὄφελος. Ἵνα πᾶσα ψυχὴ μελῳδοῦσα αὐτὰ, γλυκανθεῖσα ἐλκυσθῇ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν.

EJUSDEM SANCTI PATRIS EPHRAEM *SYRI*

DE RECTA VIVENDI RATIONE.

CAPITA XC.

I.

REctam vivendi rationem expetis? Te in humilitate exerce, sine qua recta vitæ ratio consistere nequit.

II.

VIator ab initio deflectens viæ, in peregrina regione errabundus divagatur. Et qui ab humilium declinat semita, in castris justorum suum non figet tabernaculum.

III.

OMnia tua cum humilitate in nomine Salvatoris nostri Jesu Christi operare : & in hoc fructus tuus in cœlum extolletur. Superbia enim arbori excelsissimæ, sed putridæ similis est, cujus undique facile confringuntur rami : in quam siquis ascenderit, celeriter in profundum corruet.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΠΕΡΙ ΟΡΘΟΥ ΒΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ϙ.

Α.

ΟΡθὸς βίος ὀρέγῃ; ταπεινοφροσύνῃ ἄσκησον· ταύτης γὰρ ἐκτὸς ὀρθὸς βίος οὐκ ἴσταται.

Β.

Ὁ ἀποπορος ἀνὴρ ἀρχὴν ὁδοῦ ἀπολέσας, ἐν ἀνοδαπῇ χώρᾳ ὁ τοιοῦτος πλανᾶται. καὶ ὁ ἐκκλίνας ἑαυτὸν τῆς ὁδοῦ τῆς ταπεινῶν, οὐ πήξει σκηνὴν αὐτοῦ ἐν στρεμβολαῖς ὁσίων.

Γ.

ΕΝ πάσῃ ταπεινοφροσύνῃ πάντα τὰ ἔργα σου, ἐπ' ὀνόματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ ἐν τούτῳ ὑψωθήσεταί σου ὁ καρπὸς εἰς οὐρανόν. ἡ γὰρ ὑποφαύσις ἔοικεν ὑψηλοπάτῳ δένδρῳ σεσηπότι, πάντοθεν εὐθρύπτοις ἔχοντι τοὺς κλάδους· καὶ ἀνελθὼν ἐν αὐτῷ παχέως καταῤῥάγη ἐξ ὕψους.

Ini-

Ἀρ-

Δ.

Ἀρχὴ ἐγκαταλήψεως ἀνθρώπου, ἀφιςᾶν ἑαυτὸν τῆς ταπεινοφροσύνης· καὶ ὁ ἐγκατα-
λειφθεὶς ὑπὸ Θεοῦ, πονηρᾶς πνεύματος.

E.

Πνιγμὸν χαλεπὸν ἡγοῦ, τὰς τῶν ἁμαρτιῶν συνοχὰς, καὶ τὸ μὴ ἀναδῦναι ἐκ τῶν βαθυμυρίας αὐτῶν, ἕως ὥρας θανάτου.

Ϛ.

Ἐὰν κατανοήσῃς ἀκριβῶς, εὑρήσῃς τὰς παγίδας τοῦ Ἐχθροῦ κεχρισμένας μέλιτι καὶ γλυκασμῷ. ἣν ὁ θέλων γεύσασθαι τοῦ μέλιτος, ὑπὸ παγίδος συλληφθήσεται.

Z.

Μὴ ἐπιθύμει τοῦ τοιούτου μέλιτος, καὶ ὑπὸ παγίδος οὐ μὴ ἁλοίῃς· ἡ γὰρ γλυκύτης αὐτοῦ ἔχατον χολῆς καὶ πικρίας ἐμπιμπλᾷ τοὺς ἰδίους ἐραςάς.

H.

Ταπεινοφροσύνῃ ἀγάπα, καὶ ὑπὸ παγίδος διαβολικῆς οὐ συλληφθήσῃ ποτέ. ἀνώτερος γὰρ ἔσῃ σφόδρα τῶν παγίδων τοῦ Ἐχθροῦ, ὑπὸ ὀξυτάτου πτεροῦ κυφιζόμενος ἀεί.

Θ.

Ἐὰν θεάσῃ τινὰ νεανιευόμενον, πιθανὸν τῇ ὄψει, καὶ ἀνθηρὸν τῇ ἐσθῆτι, ὄχλον σωμάτων περιφέροντα, μὴ ζήλου, μηδὲ θορυβοῦ. ὀλίγη, ἐγκρατὴς ἦτοι τοῦ ἀφανοπιμάτος. καὶ ὄψει αὐτὸν μετ' ὀλίγον σβεννύμενον. Μόνοι γὰρ ἐζήνθησαν καὶ διέλαμψαν οἱ κατὰ βάλησιν Θεοῦ πολιτευσάμενοι.

I.

Οἱ φιλόμενοι παιδάριοι, εὐάρεστοι τῷ Κυρίῳ, ὑπερτείχον τοῖς ἀνθρώποις τοῦ βίου· ἐπιςάμενοι σαφῶς, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου ταχὺ ξηρανθήσονται· ἡμεῖς δὲ οἱ ἀμελεῖς, ἐὰν θεασώμε-

A

IV.

INitium desertionis hominis est recessus ab humilitate. Qui autem a Deo deseritur, ab improbo spiritu præfocabitur, sicut Saul. 1. Reg. 19.

V.

B GRavem puta suffocationem, peccatorum premi consuetudine, neque ab eorum inundatione ad mortis usque horam emergere.

VI.

SI diligenter attenderis, inimici laqueos C tamquam mellis dulcedine circumlitos deprehendes: ut siquis mellis gustare dulcedinem velit, laqueo capiatur.

VII.

CAve mel ejusmodi appetas, ne illius laqueo constringaris: dulcedo enim ejus ad extremum felle & amaritudine suos D amatores replet.

VIII.

HUmilitatem dilige, & nunquam diaboli laqueis capieris: velocissimis enim alis semper sublevatus, sublimior eris, quam ut inimici retibus capi possis.

E

IX.

SIquem videris superbia elatum, aspectu luculento, habituque splendido, ac magna comitantium caterva stipatum, noli invidere, aut turbari; verum mente atque cogitatione temperans esto, & paulo post extinctum eum videbis. Soli enim florent at- F que resplendent qui ad nutum & voluntatem Dei vitæ suæ rationem instituunt.

X.

QUi ob pietatis virtutisque studium Domino grati sunt, nequaquam iis quæ in hac vita sunt jucunda, attendunt, clare scientes illa non secus, quam flores agri velociter exarescere. Nos vero pigri ac desi-

des, ſiquem corpulentum, genibuſque rubicundum adſpexerimus, hunc judicamus beatum, quamvis in extrema is impietate verſetur. Unde fit, ut procul a nobis laborioſam vitam repellamus, ignorantes quantam in ſe dignitatem habeat Aſcetarum vita: quapropter etiam temperantiam ac ſanctitatem averſamur deteſtamurque.

A σώμεθα πολυσαρκίαν σώματος, ἐρυθρὸν ταῖς πλευραῖς, τοῦτον μακαρίζομεν, κἂν ἑκάτῃ ἀσεβείᾳ κατάκειται ὁ τοιοῦτος· πόρρω ἀφ' ἑαυτῶν ῥίψαντες τὸν ἐπίπονον βίον, οὐκ ἐπιζάμενοι ὁποῖον ἄξίωμα ἔχει τῶν ἀσκητῶν ὁ βίος. τοῦτο χαίειν σωφροσύνη μεμίσηται πᾶν ἡμῶν, καὶ ὁ ἁγιασμὸς ἐβδέλυκται.

XI.

NE puerilibus ludis attendamus, fratres, ſed perfectam vitæ rationem amplectamur ſemper, ne Aſcetarum privati gaudio, æternis ſuppliciis deputemur.

B

ΑΙ.

ΜΗ' πρόσχωμεν, ἀδελφοί, παιδικοῖς ἀθύρμασιν, ἀλλὰ τέλειον βίον ἀναλάβωμεν ἀεί, ἵνα μὴ στερηθῶμεν τῆς χαρᾶς τῶν ἀσκητῶν, καὶ παραδοθῶμεν εἰς αἰωνίαν κόλασιν.

XII.

BEatus qui ſpe bona plenus eſt, & bonis cogitationibus illuminatur: ejus enim gloria magna erit & numquam deſinens.

C

ΙΒ.

ΜΑκάριος ὁ πλαθεὶς τᾶς ἀγαθᾶς ἐλπίσι, καὶ λαμπρυνθεὶς ἐν ἀγαθᾶς ἐννοίαις· ὃ γὰ κλέος τοῦτο πολὺ κ' ἄληκτον.

XIII.

QUiete atque ſilentio delectemur, ut ex inſpectione noſtrorum peccatorum ſemper humiliemur; non ut arrogantiæ & malitiæ cogitationes, tamquam peſtiferas quaſdam belluas, foveamus.

D

ΙΓ.

ΗΣυχίαν μεταδιώξωμεν· ἵνα θεωροῦντες τὰ ἑαυτῶν πλημμελήματα, ταπεινωθῶμεν ἀεί· καὶ οὐχ ἵνα θρέψωμεν οἰήσεως λογισμὸν ἢ πονηρίας, καθάπερ τὰ ἰοβόλα ζῶα.

XIV.

SIlentium & quietem diligamus, ut cor mundum poſſideamus, templumque nobis concreditum a peccatorum corruptione immaculatum purumque ſervemus.

E

ΑΙ.

Α'Γαπήσωμεν τὴν ἡσυχίαν, ἵνα χωλὴν καθαρὰν τὴν καρδίαν· καὶ ἄσπιλος φυλαχθῇ ἀπὸ φθορᾶς ἁμαρτιῶν, ὃν ἐπιβύθημεν, ναός.

XV.

PUlchra eſt oratio, quæ cum gemitu & lacrymis tacite peragitur. Quæ enim cum clamore fit, ut audiatur ab aliis, humanæ laudis ſtudium deſignat. Qui autem cum ſcientia & fide orat, Dominum in conſpectu ſuo proſpicit, nos ſcilicet in illo vivere, & moveri, & eſſe.

Act. 17.

F

ΙΕ.

ΚΑλὴ ἡ προσευχὴ μὴ ϛεναγμῶν καὶ δακρύων, καὶ ταῦτα καὶ ἡσύχως προσχεόμενα. ὃ γὰ εἰς ἀκροὰν πράζειν ἀνθρωπαρεσκείας σημεῖον. ὁ δὲ ἐν γνώσῃ καὶ πίϛει προσευχόμενος, τὸν Κύριον ἐνώπιον αὐτοῦ προορᾷ, καθότι ἐν αὐτῷ ζῶμεν, καὶ κινούμεθα, καὶ ἐσμεν.

XVI.

SI cor obduratum habeas, plora coram Deo, ut cognitionis tibi lumen infundat; illoſque, qui in cordis fervore clamores in cœlum emittunt, cave ne irrideas.

Ιϛ.

Ε'Α'ν πεπώρωταί σε ἡ καρδία, κλαῦσον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐπιϛάζῃ σοι φωτισμὸν γνώσεως, καὶ μὴ σκῶπτε τοὺς ἐν θερμότητι καρδίας βοῶντας εἰς οὐρανόν.

Qui

A

ΙΖ.

Ὁ γὰρ σκώπτων τὰς πονηρικὰς, δοῦλον παρέχει ἑαυτὸν τῷ Διολίῳ, ἐκείνου ἐπιτελῶν τὰ μυσαρὰ θελήματα. ὁ τοιοῦτος δὲ μὴ εὕρῃ χαρὰν τῇ ἡτοιμασμένῃ τοῖς δούλοις τοῦ Κυρίου.

XVII.

QUi honestis occupatos laboribus irridet, diaboli servum se facit; scelestæque ejus voluntati obsequens, gaudium quod Domini servis præparatum est, non inveniet.

ΙΗ.

B

Σὺ δὲ, ἀσκητὰ, ἐν γνώσῃ ἐπιτέλει τὰ ἔργα σου πάντοτε, καὶ μὴ διδῶμεν ἀφορμὴν τοῖς ζητοῦσιν ἀφορμήν.

XVIII.

TU autem, Asceta, actiones tuas cum judicio semper exequere, ne occasionem præbeamus quærentibus occasionem.

ΙΘ.

C

Οὐαὶ τῷ ἀνελεήμονι· καὶ οὐαὶ τῷ δολίῳ· καὶ οὐαὶ τῷ τρυφητῇ· πικρὸς γὰρ συναντήσῃ αὐτοῖς ὁ ᾅδης. ἕτοιμοι γὰρ ἑαυτοὺς παρέχουσι χάειν γαστριμαργίας, καὶ τὸν Θεὸν ἀθετοῦσιν, ἵνα ἀρχὴν καὶ ἀξίαν εὕρωσιν, ἐν τῷ ματαίῳ βίῳ τούτῳ. Ἦλθεν ἄφνω θάνατος, ἐξήρανε τὸ λαμπρὸν, ἐν ᾧ τὰ λαμπρὰ ἐδέσματα ἐδέχοντο συνεχῶς. κατήργησε τὴν ἀρχὴν, δι᾽ ἧς ἠθέτουν τὸν ποιήσαντα αὐτούς. ἔρριπται λοιπὸν ἐπὶ γῆς, ὡς κοπρία, τὰ σώματα τῶν ἀθλίων, καὶ ἄγονται αἱ ψυχαὶ εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον.

XIX.

VÆ homini immisericordi, væ doloso, & væ deliciis dedito: quoniam acerba eos inferni manent tormenta. Ventris enim quum seipsos servos exhibeant, Deum aspernantur, ut principatus ac dignitates in vana vita consequantur. Verum mors repente superveniens, eorum guttur exsiccat, quo assidue lautas epulas excipiebant: principatum destruit, quo ipsi suum creatorem spernebant: denique infelicium cadavera, velut stercora, in terram projiciuntur, animæ vero ad loca propria abducuntur.

D

Κ.

ΤΑ᾽ τερπνὰ τοῦ βίου θεώρει, φρόντιζε μὴ ἑλκυσθῇς. ἐν αὐτοῖς γὰρ κέκρυπται ἡ παγὶς τοῦ θανάτου. Καὶ γὰρ ὁ ἁλιεὺς, οὐ γυμνὸν χαλᾷ τὸ ἄγκιστρον.

XX.

QUum ea quæ sensui jucunda sunt in vita conspicis, vide ne capiaris iisdem: nam in illis laqueus mortis latitat. Neque enim nudum piscator hamum in aquam demittit.

E

ΚΑ.

ΤΗ ἐπιθυμίᾳ ὁ Ἐχθρὸς, ὡς δέλεαρ ἐν ἀγκίστρῳ, κέκρυπται, ἵνα ἅπασαν ψυχὴν ὑπεύθυνον ἑαυτῷ κατεργάσηται ὁ Μιαρός.

XXI.

CONcupiscentiæ retia, velut escam in hamo, tendit adversarius, ut animas omnes sibi obnoxias reddat improbus.

ΚΒ.

F

Ἡ πρώτη συλληφθεῖσα ψυχὴ, παγὶς ἔσται ἑτέραις πρὸς τὸ ἐκείνου θέλημα, ἐγγλυκαίνουσα τὰς μὴ πειραθείσας ψυχὰς τῇ τοῦ δράκοντος πικρίᾳ. Καὶ γὰρ πέρδιξ συλληφθεὶς δέλεαρ ἔσται τοῖς μήπω ὑπὸ βρόχων ἁλοῦσι. κύκλῳ γὰρ τοῦτον ὁ θηρευτὴς, κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς βρόχους, τοὺς καλῶς ἁπαλωθεῖσι θηρεύει.

XXII.

QUæ primum capta fuerit anima, ad alias decipiendas fit quasi laqueus, ut voluntati inimici obsequantur: inescatque animas illas, quæ nondum Draconis acerbitatem sunt expertæ. Nam & perdix comprehensa pro esca illis proponitur, quæ nondum laqueo captæ sunt. Circa illam enim auceps laqueos figit, ut reliquas circumvolitantes capiat.

A

XXIII.

AB excolenda virtute non te deterreat labor: absque labore enim virtus cognosci non potest.

ΚΓ.

ΤΗ'ν ἀρετὴν ἄσκει μὴ ἀπαγορεύσῃς ἐν τοῖς πόνοις. δίχα γὰρ πόνων ἀρετὴ ὐ γνωρίζεται.

XXIV.

INter labores sursum animi aspectum attolle, contemplansque gaudia illa, B nullos recusabis labores.

ΚΔ.

Α"Νω ἔχε ἐν τοῖς πόνοις τὸ τ ψυχῆς ὄμμα. καὶ θεωρῶν τὴν χαρὰν ἐκείνῳ, ὐ παραιτήσῃ τὺς πόνυς.

XXV.

ΚΕ.

HOnestos labores laboriose ac studiose suscipito, ut labores inanium laborum effugias. Justorum enim labores fructum vitæ proferunt. At labores peccatorum, laqueis & ærumnis pleni sunt. C

ΠΟ'νον πόνει ἐμπόνως, ἵνα ἀφαιρήσῃς τῶν ματαίων πόνων τὺς πόνυς. οἱ γὰρ πόνοι τῶν δικαίων καρπὸν ζωῆς βλαστάνυσιν· οἱ δὲ τῶν ἁμαρτωλῶν, πλήρεις εἰσὶν ἀγχόνης.

XXVI.

Κϛ.

SEcundum Deum tribulationes atque angustias vitæ præsentis patienter sustineto, & nequaquam sanctorum spe frustraberis. Jugum enim inimici mortiferam in se tristitiam continet.

ΚΑτὰ Θεὸν, ὑπόμεινον τὰς θλίψεις τῦ ἐνεστῶτος βίυ, καὶ ὐ ματαιωθήσῃ τ ἐλπίδος τῶν ἁγίων. ὁ γὰ ζυγὸς τ Ἐχθρ, λύπη ἔχει ἐν ἑαυτῷ τ θάνατον τίκτυσαν.

XXVII. D

ΚΖ.

QUi vanam vitam sequuntur, bene sapienterque operantes supplantare student, ne illorum ipsi præsentia coarguantur. Eorum autem ruina, pietatis athletas coronam promereri ostendit.

ΟΙ ματαιον βίον πονῦντες, τὺς ἐν γνώσῃ πονῦντας, ὑποσκελίσαι βύλονται, ἵνα μὴ ἐν τ σύνεγγυς τ ἔλεγχον ἔχωσιν· ἡ δὲ ἐκείνων κατάπτωσις, σεφανίτας ἀναδείκνυσι τὺς τῆς ὐσεβείας ἀθλητάς.

XXVIII. E

ΚΗ.

HUmilitatem cole, ne fructu honestorum tuorum laborum destituaris: hac enim rejecta, inter eos qui in vanum laborant, ipse quoque refereris.

ΤΑπεινοφροσύνην ἄσκησον, ἵνα μηδὲν ζημιωθῇς τῶν καλῶς εἰργασμένων. εἰ δὲ ταύτην ἀπώσῃ, σὺν τοῖς ματαιοπόνοις καὶ αὐτὸς λογισθήσῃ.

XXIX.

ΚΘ.

REcte ne vis animum instituere? Teipsum prudenter contra voluptatum cogitationes undique munias, ne ab iis absorbearis, naufragiumque patiaris in portu. F

ΧΕιραγωγεῖν ψυχὴν βύλει; ἀσφαλίζυ σεαυτὸν πάντοθεν ὡς σωτὸς, ἵνα μὴ καταποντισθῇς ὑπὸ ἡδονικῶν λογισμῶν, καὶ τὸ πλῶμα ἐν τῷ λιμένι γένηται.

A

Λ.

Ἐ Ἀν λιμψία βάλει ἐν ἀσφαλῆ, τὰς προβόλας ἀλκίμους καθεδραίωσον, ἵνα μὴ ὑπὸ λαίλαπος ἡδοναῖν σαλευθῶσιν εὐχερῶς, καὶ ναυάγιον ἀντὶ λιμψίος ἔσῃ.

XXX.

VIs portum ſecurum tenere? firma tibi præſidia compara, ne voluptatum libidinumque procellis ac fluctibus facile obruaris, & pro portu ipſe tibi naufragium fias.

ΛΑ.

XXXI.

B

ΜΗ ἔμπλεκε ἄγκυραν τῇ ἀγκύρᾳ, ἐὰν κἄφόν τι ὑπολέλειπται ἐν σοὶ, ἵνα μὴ καταπαθῆς ὑπὸ παθῶν εὐχερῶς. ὁ γὰρ βουλόμενος ἀνελκύσαι τὸν βεσόντα ἐν λάκκῳ, ἀνδρείῳ λογισμῷ ἐπιλαβέσθαι ὀφείλει, ἵνα μὴ ὑπὸ τοῦ ἐκείνου ἀγκύρας καταπαθῇ ἐν τῷ αὐτῷ βοθρῳ. οἱ γὰρ ἐμπαθεῖς λόγοι, ὅταν εὕρωσι χῶραν, ὡς ὑπό τινων ἀγκίστρων καθέλκουσι τὴν ψυχήν.

NOli anchoram alligare anchoræ, ne, ſiquid adhuc leve in te ſit reliquum, facile a paſſionibus cupiditatibuſque detraharis. Nam qui extrahere cupit illum, qui in foſſam incidit, virili animo apprehendere debet, ne eodem in gurgite ab illius anchora ipſe quoque demergatur. Mali enim ſermones, ubi locum repererint, quaſi uncis quibuſdam animam figunt attrahuntque.

C

ΛΒ.

XXXII.

ΦΕῦγε ἀεὶ συμφορίας ἐπιβλαβεῖς, καὶ ἐν εὐδίᾳ πολλὴ ἡ ψυχή σου.

PRavorum commercia ſemper fugito, & in maxima tranquillitate erit animus tuus.

ΛΓ.

XXXIII.

D

ΧΛεύασμα καθίζας μοναχὸς, μὴ πράττων ἐν σωφρόνι πνευματικῇ πάντα αὐτοῦ τὰ ἔργα. ἀκεραίως γὰρ καὶ σοφοὺς βούλεται ὁ λόγος ὑπάρχειν πάντας ἡμᾶς.

RIſui atque ludibrio fit monachus, qui cum prudentia atque intelligentia ſpiritali cunctas ſuas actiones non dirigit. Sinceros enim & ſapientes nos omnes eſſe ratio poſtulat.

ΛΔ.

XXXIV.

E

F

Ἐ Ἀν μὴ ἐπυρώθης σφόδρα ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μὴ θέλε ἀκούειν ἀμφοτέρους λογισμούς. διπλοῦν γὰρ πόλεμον εὑρήσεις ἐν αὐτοῖς. προπυκνωμένως μὲν τὰς μνήμας τῶν ἀκουσθέντων ἐνασελγαίνειν τῇ ψυχήν· ἐπὶ τὰ ὃ ἐναντίωσιν φέρειν ὑπὸ τοῦ ὑποθεμένου, ὅταν μὴ γενναία ψυχὴ τὰ πάθη ἀνατρέψει τῇ σωφροσύνῃ σκυάμει. Ὁ γὰρ τοιοῦτος, ὅταν πάλιν ἐξ ἀμελείας τοῖς αὐτοῖς περιπέσῃ πάθεσιν, οὓς εἵλετο διορθωτήν, ὡς πολέμιον καθορᾷ. Ἐκεῖνος δὲ, ἐὰν ᾖ σωφρονῶν, λήθην προσποιεῖται πρὸς τὸν ὑποθέμενον αὐτῷ.

NIſi ardore ſancti Spiritus valde inflammatus fueris, ab aliorum cogitationibus audiendis abſtineto. Duplici enim ab iis bello impugnaberis: ac primum quidem, quod eorum quæ audiuntur recordatione, anima luxu diffluere atque laſcivire incipiat: tum etiam quod rebellio paretur animæ ab iiſqui ſe illi ſubjecerant, niſi ea per virtutem Crucifixi ſtrenue vitiis obſtiterit. Quum enim quis per negligentiam in eadem peccata reciderit, tunc eum, quem correctorem ſibi delegerat, ut hoſtem intuetur. Ille autem ſi prudens ſit, cunctos errores illius qui ſibi ſubjectus eſt, oblivioni tradit.

ΛΕ.

XXXV.

Ὥσπερ ὡς ἔχων περιστερὰν ἐν οἰκῳ, καὶ εὑρὼν ἀνεῳγμένην θυρίδα ἐκπεπαθεῖν τοῦ οἴκου, οὐ μὲν ῥάβδου ἢ λίθου τὴν ἀνάκλησιν ποιεῖται

QUemadmodum ſiquis columbam domi foveat, eademque feneſtram apertam reperiat, & ex domo avolet, non virga vel lapide illam revoca-

re conatur, ſed ſparſis leguminum granis prudenter ſtudet allicere atque recipere: ſic quoque multa indiget prudentia atque experientia qui cogitationum maculas purgare cupit.

τ᾽ταν ταύτης, ἀλλ᾽ ἐπιῤῥάνας σπέρματα, ἐν σωέσει βάλε᾽ ταύτης ἐπιλαβέαθαι· πολλῆς τοίνυν σωέσεως καὶ ἐμπειρίας ἐπιδέεται, ὁ τὸν ῥύπον τῶν λογισμῶν καθῆραι βυλόμενος.

XXXVI.

SI lectioni incumbas, cave, ea quæ ad faſtum & elegantiam tantum pertinent ſermonis, perſequaris, & eouſque dumtaxat tuum extendatur ſtudium, ne arrogantiæ ſpiritus cor tuum feriat: verum inſtar ſapientis apis mel ex floribus colligentis, fructum ex iis quæ legis, pro animi medela deſumito.

Λς.

Ἐὰν τῇ ἀναγνώσει κέχρησαι, μὴ τὸ γοργὸν καὶ ῥητορικὸν δίωκε μόνον· μηδὲ ἄχρι τούτου ἔχω σοι τὸ σπουδαζόμενον· ἵνα μὴ ὁ τῆς αὐταρεσκείας δαίμων σκληύνῃ σὴν καρδίαν. ἀλλὰ καρπίζου ἐξ αὐτῶν τὰ τῆς ψυχῆς ἰάματα, ὥσπερ ἡ σοφὴ μέλισσα ἐπισωάγουσα ἐκ τῶν ἀνθέων τὸ μέλι.

XXXVII.

QUemadmodum ſi pauper quiſpiam inanis gloriæ cupidus, Regis ſibi nomen uſurpet, ob id tamen non eſt Rex: ſic quoque monachus occulte comedens, & ad menſam fratrum abſtinentiam ac temperantiam ſimulans, non eſt Aſceta, ſed araneæ potius telam ſe texere oſtendit: non enim per rectam viam ambulat ſanctorum, ſed illorum, qui humanas laudes affectant.

ΛΖ.

Ὥσπερ κενόδοξος ἀνὴρ, ἢν πλουσίᾳ πένης ὤν, ἐπιθῇ ἑαυτῷ ὄνομα βασιλέως, ἂν ἔτι ᾖ βασιλεύς. οὕτω καὶ μοναχὸς κρυφῇ ἐσθίων, καὶ ἐπὶ τραπέζης ἀδελφῶν ὑποκινόμενος ἀσιτείαν καὶ ἐγκράτειαν, οὐκ ἔστιν ἀσκητής· ἰστὸν γὰρ ἀράχνης ὁ τοιοῦτος ὑφαίνει. ὁ γὰρ τῶν ἁγίων ὁδὸν ὀρθὴν βαδίζει, ἀλλὰ τῶν ἀνθρωπαρέσκων.

XXXVIII.

SI mundo renunciaſti, munere tuo fungere, ut deſideratam margaritam conſequaris. Quidam enim poſt mundi renunciationem, e ſeculi vita receſſerunt, alii quidem militia relicta, alii vero divitiis diſtributis; ad extremum vero propria voluntate ducti ceciderunt: quum nihil ſit infelicius, quam a propria ſuperari voluntate, & non ex divinæ voluntatis præſcripto vitæ ſuæ rationes dirigere. Atque hi quum ſe putent quam longiſſime ab hujus vitæ rebus abſceſſiſſe, in ipſo adhuc veſtibulo hærent:

ΛΗ.

Ἐὰν ἀπεπάξω τῷ κόσμῳ, ἐπιμελοῦ τοῦ ἔργου σου, ἵνα τὸν ζητουμένου μαργαρίτου ἐπιτύχῃς. Τινὲς γὰρ ἀποταξάμενοι τῷ κόσμῳ, ἀνεχώρησαν τοῦ βίου, οἱ μὲν καὶ στρατείαν καταλείψαντες, οἱ δὲ καὶ πολὺν ἀφασκορπίσαντες. ἔκαπον δὲ ἰδίῳ θελήματι ἀχθέντες κατέπεσον. καθότι οὐδὲν παλαιπωρότερον, θελήματι ἰδίῳ κρατεῖσθαι, καὶ μὴ τῷ βάλησιν Θεοῦ πολιτεύεσθαι. οἱ μὲν γὰρ τῇ αὐθεντικῇ πύλῃ ὑποκείθησαν ἀποκεχωρηκέναι τῶν τοῦ βίου πραγμάτων, τῇ δὲ πλατείᾳ θύρᾳ ἔνδοτερον.

XXXIX.

QUemadmodum filii Iſraël quum e fornace ferrea liberati, incolumes mare rubrum tranſiſſent, doniſque ejuſmodi ac commodis perfruerentur, in continenti naufragium paſſi ſunt, quod propriæ voluntatis imperio nimium ſe ſubderent: adeo ut ex tanta eorum multitudine duo dumtaxat ſalvati fuerint, qui divina oracula nequaquam ſpreverant, ſed Altiſſimi conſilium ac voluntatem pie ſancteque obſervarant.

ΛΘ.

Ὥσπερ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, μὴ δὲ ἐξελθεῖν τῆς καμίνου τοῦ σιδηρᾶς, καὶ ἀφασωθῆναι ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ἀπολαῦσαι πιότων δωρεῶν, θελήματι ἰδίῳ ἀχθέντες εἰς τὸ πέραν ἀναύγησαν· καὶ ἐκ τοσούτου πλήθους τῶν πεπιστευμένων, δύο ἐσώθησαν, οἱ δὲ λόγιον Κυρίου μὴ παρακρούσαντες, καὶ τῷ βάλῃ τοῦ Ὑψίστου ὁσίως φυλάξαντες.

Qui

M. A XL.

Οἱ ἀποταξάμενοι τῷ κόσμῳ οὐδὲν κοινὸν ἔχουσι μετὰ τοῦ κόσμου. ὅτι, κἂν εἰς κεφαλὴν καταγῶσιν, ὡς μὴ ἄρχοντές εἰσιν· εἰ δὲ καὶ καθαιρεθῶσιν, οἱ αὐτοὶ τυγχάνουσι τῷ λογισμῷ. οἱ δὲ προσεχθέντες τοῦ εὐσεβοῦς λογισμοῦ, ὡσεὶ μὴ τὰ ἡδέα τοῦ κόσμου ῥᾳθύμως τυγχάνουσι, καὶ οὐκ ἔτι λοιπὸν περὶ ἀρετῆς ὁ ἀγὼν αὐτοῖς ὑπάρχει· ἀλλὰ τὸν ζυγὸν ἀποῤῥίψαντες ἐπιμελεστέρως οἰκοδομοῦσιν, ἃ πάλαι καλῶς κατέλυσαν. ὥσπερ γὰρ παρθένος σεμνοπάτη ἐν παστοφορίῳ θαλαμευομένη, τὰς ἀγαθὰς ἀφθαρσίας, τοῦ ἀγροῦ ἀποβαλοῦσα, ἀναγκαίως τὰ ἀθέμιτα ἐπιτελῇ, μήτε Θεὸν φοβουμένη, μήτε ἀνθρώπους ἐντρεπομένη. ἀλλ' ὅμως διὰ τοῦτο τὰς χεῖρας Θεοῦ ἀφαιρήσῃ. ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει τὸ ἔργον δηλωσάτω, ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμασθήσεται.

Qui mundo renunciarunt, nihil amplius cum mundo habent commune: atque hi sive primo loco constituantur, quum non sint principes, sive in postremum locum detrudantur, iidem semper sunt animo. Qui autem a recta pietatis sententia se avelli sinunt, facile ad mundi voluptates declinant, neque deinceps virtutis causa
B certamen ullum suscipiunt, sed abjecto jugo, diligentius reficiunt quæ olim honeste dissolverant: haud secus quàm si virgo aliqua castissima, quæ sensus suos in thalamo atque conclavi suo diligenter curare solebat, depositа verecundia corrumpatur, impudenterque nec Deum nec homines verita, quodcumque flagitium committat. Sed ob id nequaquam talis effugiet manus Dei: dies enim supremus cujusque opus ostendet, quo- 1. Cor. 3.
C niam in igne probabitur.

MA. XLI.

Μακάριος ὁ ἔργῳ κηρύσσων τὴν ἀρετήν. οὐ γὰρ λέγειν τὰ οἰκεῖα τῆς ἀρετῆς, καὶ τὰ ἐναντία πράσσειν, οὐ σώζει. ὥσπερ οὐδὲ ὁ περὶ σωφροσύνης διαλεγόμενος, καὶ φαῦλα διαπραττόμενος, τὰ βραβεῖα ἐπιτεύξεται.

BEatus qui virtutem operibus prædicat. verbis enim proprietates virtutis enarrare, & factis contraria agere, ad salutem non proficit. Quemadmodum nec qui de temperantia disserit, & interim turpia peragit, præmia ulla consequetur.
D

MB. XLII.

Μὴ καταρύχου τῇ διανοίᾳ, θεωρῶν τοὺς φιλησύνους τὰ ἡδέα ἀφόβως ἐπιτελοῦντας. ὁ γὰρ ἄνθος αὐτῶν εὐωδίας μεμέτρωται· τὸ δὲ τῶν φιλαρέτων ἐν φωτὶ διαλάμπον, εὐωδίας πεπλήρωται. Ἐπίμενε οὖν τῇ ἀρετῇ, ἵνα καὶ ἐπὶ τῶν τὰς ὑγρὰς καὶ διαλελυμένας ἀνακειμένων ἡδονὰς θαυμαθήσῃ· κἂν μὴ φανερῶς βούλονται τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐν ἑαυτοῖς μακαρίζουσι τοὺς ἐργάτας τῶν ἀρετῶν.

CAve animo perturberis, dum homines voluptatibus deditos cernis absque ullo timore quæ sensibus placent perficere: flos enim eorum plane fœtet. Illorum autem, qui virtutes colunt, studia in luce resplendent, suaviſſimisque odoribus fragrant. Quapropter virtutum studiis insiste, ut & apud
E illos, qui fluxas atque fugaces voluptates sequuntur, in admiratione sis. Licet enim manifeste id declarare nolint, secum tamen tacite virtutum cultores beatos prædicant.

MΓ. XLIII.

Ὅταν θεάσῃ σώματα δι' ἐπιμελείας λάμποντα πρὸς ἔρωτα αἰσχρὸν, μὴ θαύμαζε ἐπὶ τούτοις, μηδὲ ἐξαπατάτω σε ἡ τοῦ δέρματος χροὰ μετ' ὀλίγον εἰς κόνιν καταλύσα, ἀλλὰ ψάλλε μετὰ στεναγμοῦ ἐν σεαυτῷ, λέγων· μνήσθητι, Κύριε, ὅτι χοῦς ἐσμεν. ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει. ὅτι πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐκ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸ τόπον

QUando videris hominum corpora studioſe comta atque ornata ad turpem amorem excitandum, cave ea
F admireris, neque pellis paulo post cinerem dissolvendæ color te decipiat; sed tecum ipse ingemiscendo psalle: *Memento Domine, quoniam pulvis sumus: homo sicut fœnum dies ejus: tamquam flos agri sic efflorebit. Quoniam spiritus pertransiit in illo, & non subsistet, & non cognoscet amplius locum suum. Miseri-* Psal. 103.

cordia

cordia autem Domini ab æterno, & usque in æternum super timentes eum. Quæ si præstiteris, divina adjuvante gratia ab hoste maligno nequaquam capieris.

XLIV.

DOminum ardenter invoca, ut perfectæ tibi continentiæ spiritum tribuat, quo in nocturnis etiam phantasmatibus hostiles maligni incursiones effugere possis: velut si quis se a fera invadi oppugnarique conspiciat, aut ab aliquo ardenti petatur face, & ex una in aliam domum inde confugiat, ne comburatur ab igne.

XLV.

QUemadmodum absque labore ac studio non licet etiam mediante pecunia literas vel artem aliquam adipisci; sic neque monachus citra diligentiam ac patientiam fieri poterit.

XLVI.

QUemadmodum inter omnia corporis tui membra nullum tibi præstantius est capite; & sive lapide, sive clava, sive etiam gladio petaris, reliqua corporis membra objicis, ut ictum a capite repellas; certo sciens te absque illo non posse vivere: ita rebus tibi anteponenda est omnibus fides sanctæ & consubstantialis Trinitatis, quod sine ea vitam, quæ vere vita sit, vivere nemo queat.

XLVII.

EX toto corde tuo spem tuam in Domino defixam habe, & facile astutorum insidias evitabis: neque enim servos suos unquam despiciet Dominus.

XLVIII.

DEi amantissimum Joseph decipere gestiebat Ægyptia, magnoque impetu ad suum perversum scopum contendebat. Cæterum adolescens ille mentem suam velut rore quodam recordationis Dei perfundebat, ne impii amoris igne ureretur. Sensus autem suos muniebat, ne alienis cogitationibus ullum locum præberet, & in laqueos impudicæ mulieris conjiceretur: illam enim semper ut mortis laqueum intue-

Gen. 39:

A πον αὐτῦ. ὃ ὃ ἔλεος τ̃ Κυρίȣ ἀπὸ τ̃ αἰῶνος ἕως τ̃ αἰῶνος ἐπὶ τὺς φοβȣμένȣς αὐτόν. καὶ ἐν τύτῳ, χάριτι Θεῦ, ὀκ ἔσῃ αἰχμάλωτος τῷ Πονηρῷ.

ΜΔ.

B ΔΈȣ τ̃ Κυρίȣ ἐμπόνως, ὅπως χαρήσηταί σοι πνεῦμα σωφροσύνης τελείας, ἵνα καὶ ἐν ταῖς νυκτερειναῖς φανταsίαις ἀμαδράσῃς τὰς ἐπιβȣλὰς τ̃ Πονηρȣ̃, ὃν τ́ρόπον τίς θεάσοιτο ἑαυτὸν διωκόμενον ὑπὸ θηρίȣ, ἢ ὑπό τινος μὴ λαμπάδος πυρὸς, καὶ ἅλλεται δῆθεν ἀπὸ δώματος εἰς δῶμα, τ̃ μὴ φλογισθῆναι ὑπὸ τ̃ πυρός.

ΜΕ.

C Ὥσπερ ὀκ ἔστι ἀφ' χρημάτων γράμματα ἢ τέχνην ὠνήσασθαι ἀκαμάτι, ὕτως ὐκ ἔστι μοναχὸν χωρὶς δίχα ἐπιμελείας καὶ ἐπιπόνȣ ὑπομονῆς.

Μς.

Ὥσπερ τῇ κεφαλῇ πολυτιμοτέραν ἔχεις ὑπὲρ πάντα τὰ μέλη τ̃ σώματός σȣ, καὶ εἴτε λίθος σοι ἐπαχθῇ, εἴτε ῥόπαλον, εἴτε ξίφος, τὰ λοιπὰ μέλη τ̃ σώματος προτείνεις, ἀναιρȣμένης τ̃ κεφαλῆς τῇ πληγῇ, εἰδὼς ὅτι παύτης ἐκτὸς ζῆν ὐ τῷδε τῷ βίῳ δȣατόν· ὕτως ἔχω σοι προτιμοτέρα πάντων ἡ πίστις τ̃ ἁγίας καὶ ὁμοȣσίȣ Τριάδος, καθότι δίχα παύτης ζῆν τινα τῇ ὄντως ζωὴν, τῆς ἀμηχάνων ἐστίν.

ΜΖ.

D ΕΝ ὅλῃ καρδίᾳ σȣ ἔλπιζε ἐπὶ Κύριον, καὶ ἐπιβȣλὰς κακύργων ἀμαδράσῃς ὐχερῶς· ὃ γὰρ Πρόφητας Κύριος τὺς δȣλεύοντας αὐτῷ.

ΜΗ.

E ΓΛίχετο ἀπατᾶν ἡ Αἰγυπτία τ̃ φιλόθεον Ἰωσὴφ, καὶ τυραννικῶς ἤπειγε πρὸς τ̃ διεγραμμένον σκοπόν. ὁ δὲ Νέος ἐῤῥόισε τὴν ἰδίαν ψυχὴν τῇ τ̃ Παντοκράτορος μνήμῃ, ἵνα μὴ καταφλεχθῇ ὑπὸ πυρὸς ἀνόμȣ. ἠσφαλίζετο δὲ τὰς αἰσθήσεις, ὅπως μὴ δῷ χώραν ἀλλοτρίοις λογισμοῖς, καὶ αἰχμάλωτος γένηται ὑπὸ ἀσέμνȣ γυναικός. ἐθεώρει γὰρ αὐτὴν ἀεὶ, ὡς παγίδα θανά-

F

θανάτου· καὶ ὑπομείνας πειρασμὸν, στεφανίτης A intuebatur. Ideoque tentatione illa superata, corona donatus est, & Rex Ægypti factus.
γέγονε καὶ βασιλεὺς Αἰγύπτου.

ΜΘ.

XLIX.

Ἔδοξαν οἱ ἄνομοι ἐπανίστασθαι ἐν Βαβυλῶνι, κατὰ Ψυχῆς ὁσίας, ἵνα μιάνωσιν αὐχρῶς· ἀρωγὸν ὃ ἐσχηκυῖα τὸν Θεὸν τὸν ὕψιστον, τύπτει κατέβαλεν ἀὐχερῶς. στωέδειον ὃ συςησάμενοι B κατὰ τῆς μακαρίας, ὡς αὐτοὶ ἐνόμιζον, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ ματαιόφρονες, ὅτι ἐν αὐτῷ ἔμελλον δέξασθαι ἀπόφασιν θανάτου. ὁ γὰρ παγχθήσεται ὁ ἀκοίμητος Ὀφθαλμός.

Daniel. 13.

Statuerant homines impii in Babylone adversus sanctam animam insurgere, ut fœde eam contaminarent. Verum illa, quum Deum altissimum sibi haberet adjutorem, eos facillime prostravit. Quumque in suo consilio sententiam mortis in eam decrevissent, ea ipsa re imprudentes in mortis sententiam inciderunt: nec intelligebant stulti, se ob idipsum morte esse damnandos. Non enim potest oculus Dei semper vigilans illudi ac decipi.

N.

L.

Ἐν τῇ στενῇ καὶ τεθλιμμένῃ ὁδῷ βαδίσωμεν ἀδελφοὶ, ἵνα τίμιοι γενόμενοι, φρουρὸν ἔχωμεν τὸν Θεόν. C

Incedamus, fratres, per angustam & strictam viam, ut cum honore ac laude Deum custodem habeamus.

NA.

LI.

Οἱ μαργαρίται ἀεὶ ἐν τοῖς ἐνδοτάτοις τοπίοις φυλάττονται· τὰ δὲ ἄχρηστα πάντα ἐν πλατείαις, ὡς κοπρία, ῥιπτοῦνται. D

Margaritæ semper in intimis conservantur locis: at quisquiliæ, & alia quæque vilia, velut stercora, in plateas projiciuntur.

NB.

LII.

Ἐάν τις σὲ λοιδορῶν, ἔλεγχε σὺ ἃ διεπράξω φαῦλα, ἑαυτὸν αἰτιῶ μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου. σὺ γὰρ τὰ σεαυτοῦ ἔργα κατήχθωσας, ὥστε πρὸς ἑτέρου φιλοῦ λόγῳ ἀχθέσθαι οὐκ ἀνέχῃ. μὴ σίγαζε ἐκεῖνον τῇ ἀπειλῇ τοῦ θυμοῦ· ἀλλὰ σαυτὸν διόρθωσαι τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ φαῦλα. ἡ γὰρ δυσωδία τοῦ ἔργου γνώριμόν σε καθίστησιν, ὅτι ὀπίσθιος ὑπάρχεις τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς. E

Si quis in te maledicta conjiciens, scelera abs te commissa exprobraverit, teipsum potius, quam alterum argues. Tuis enim te factis dedecorasti, ea committens, quæ ab alio tibi objici non toleras. Noli ergo per minas & iracundiam silentium illi imponere; sed te ipsum, non patrando amplius mala, emenda. Operum enim tuorum fœtor, te animæ tuæ insidiatorem ac proditorem esse, manifeste designat.

NΓ.

LIII.

Διάσμηξον σεαυτὸν τῶν ἀθεμίτων πράξεων διὰ τῆς μετανοίας, καὶ λοιδορία φόνος οὐ μή σε καταπλήξει. F

Te ipsum per pœnitentiam a sceleribus impiisque operibus purga, & nulla te maledici vituperatio perterrefaciet.

NΔ.

LIV.

Ἀνθίστασο τῇ ἁμαρτίᾳ, ὦ τῆς ζωῆς ἐργάτα, καὶ μὴ φοβοῦ πειρασμοῦ πρόσοψιν· οὐ γὰρ βλάπτει ἡ πεῖρα τὸν ἀγωνιστὴν ἀθλητήν.

Resiste peccato, o vitæ sempiternæ cultor, & tentationis impetum ne timueris: nulla enim tentatio strenuum athletam offendet.

LV.

DEcet nos itaque divinum ignem flammæ libidinum opponere. Quemadmodum lateres adhuc crudi, fragiles sunt & imbecilles; ubi autem igne concocti fuerint, igni simul & aquæ resistunt; & sicut in vase fictili aqua, ita in fornace flamma accensa continetur; fornax vero ex lateribus emicat.

LVI.

INtentationibus & tribulationibus tu quoque validum ac strenuum te præbe, voluptatumque ardoribus resiste; ne crudi lateris instar, pluviæ guttis dissolvaris, & quam habere videris soliditatem, deperdas.

LVII.

NOn quæ tibi videris bona agere, recte facta putes; sed illa, quæ ab hominibus piis comprobantur.

LVIII.

AUsculta vocem Domini, ut te adjuvet, ac manus suas in affligentes te immittat, humilietque inimicos tuos, ne si auscultare neglexeris, audias illud: *Dimisit eos secundum desideria cordis eorum, ibunt in adinventionibus suis.* Psal. 81.

LIX.

CONtende, ne propriæ te voluntati servum facias; sed timentibus Dominum morem gerito, & divina adjuvante misericordia caput Draconis conteres. Donec autem propriæ voluntati obsequutus fueris, a perfectione te abesse scito quam longissime. Et quantum abes a perfectione, tantum doctrina & disciplina indiges.

LX.

TRibulationem atque afflictionem in Domino sustine, ut gaudio & lætitia perfruaris. Labores perfer, ut mercedis fructum referas. Lapicida incidendis lapidibus, &

NE.

Δ Εῖ οὖν ἡμᾶς ἁφὰ τῦ πυρὸς τῦ Θείυ, τῷ πυεὶ ἀνθίσαλζ· ὥσπερ ἡ πλίνθος ωμὴ ἕσα ἀσθενὴς ὑπάρχει καὶ ἐπίσαθρος, ἡνίκα ἂν σροσομιλήσῃ τὸ πῦρ, καὶ τ ὄπλησιν δέξηται, τέλος γίνεται πυεὶ, καὶ φράγμος τῦ ὕδατος. καὶ ὥσπερ ἐν κεραμίῳ ὕδωρ, ἕτως ἡ κάμινος σωέχει ἐν αὐτῇ τ ἁφθεῖσαν φλόγα. αὕτη ἂν ἡ κάμινος ἐκ πλίνθυ διήρτηται.

Nς.

ΓΕνῦ δ αὐτὸς στιβαρὸς ἐν πειρασμοῖς καὶ θλίψεσιν, καὶ ἀντίστα τὰς ἐκπυρακτύσας ἡδονάς· ἵνα μὴ ὥσπερ ἡ ὠμὴ πλίνθος ἐκ τανόνων ὑετῦ ἁφαλυθῇς, καὶ ἰὼ δοκεῖς, πῆξιν οὐκ ἔχῃ.

NZ.

ΜΗ, ὃ δοκεῖς πράτ͂ειν καλὸν, ἀγαθὸν ἔτ ἡγῦ, ἀλλὰ τὸ μαρτυρύμενον ὑπὸ ἀνδρῶν εὐσεβῶν.

NH.

Α Ἄκυε δ φωνῆς τῦ Κυρίυ, ἵνα σοι βοηθήσῃ, καὶ τὰς χεῖρας ἐπιβάλῃ ἐπὶ τὺς θλίβοντάς σε, καὶ τὺς ἐχθρύς συ παπεινώσῃ· ἵνα μὴ ὑγκύσας ἀκύσῃ, ἁπέστειλεν αὐτὺς κ τὰ ἐπιτηδεύματα τ καρδιῶν αὐτ, πορεύσον ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτ.

NΘ.

Α Γωνίζυ μὴ δυλεύειν ἰδίῳ θελήματι· ἀλλ ὑπήκοος γνῦ τ φοβυμένων τ Κύριον· δ ἐν τῷ ἐλέει τῦ Θεῦ, σωτείλεις τ κεφαλὴν τ Δράκοντος. Ἐν ὅσῳ ἂν καταφέρῃ ῥᾳδίως πρὸς τὰ σεαυτῦ θελήματα, γίνωσκε σεαυτὸν μακρὰν ἀφεστηκότα τ τελειότητος· καὶ ὅσον ἀπέχῃ τελειότητος, τοσῦτο ἐπιδέῃ παιδείας τε καὶ διδασκαλίας.

Ξ.

ΥΠόμεινον τ θλίψιν ἐν Κυρίῳ, ἵνα χαρά σε περιλάβῃ· ὑπόμεινον τ κόπον, ἵνα δ ρῃς τ ἔγκαρπον μισθόν. ὁ λατόμος κόπων τὴν πε-

πέτραν, καὶ ὁ χαλκεὺς ἐλαύνων τ̃ σίδηρον, κομιῶνται τ̃ μισθόν.

A & faber ferrarius tundendo producendoque ferro mercedem percipient.

ΞΑ.

Ὁ φεύγων πόλεμον, οὐδὲ λαφύρων κρατήσει· καὶ ὁ φεύγων παιδείαν, ἐν φρονίμοις οὐ λογισθήσεται πλήρον.

LXI.

QUi fugit bellum, non accipiet ſpolia: & qui recuſat diſciplinam, inter prudentes non connumerabitur.

B

ΞΒ.

Ἀνάβηθι εἰς ὕψος, καὶ ὄψει τὰ γήϊνα πάντα ταπεινὰ καὶ βύτελη· εἰ δὲ κατέλθῃς ἐξ ὕψους, οἴκισκον κεκονιαμένον ἐνθαυμάσῃ.

LXII.

QUæ ſurſum ſunt, contemplare; & terrena quæcumque, ut humilia atque abjecta deſpicies. Quod ſi ab alto deſcenderis, quamcumque etiam domunculam dealbatam admiraberis.

ΞΓ.

C

Ἐπίβα τῇ γνώσῃ, ὦ τῆς εὐσεβείας ἐργάτα, καὶ ἀντὶ ὀχήματός σε ἀναβαστάσει· καὶ ἐκ πολλῶν προσκομμάτων σε διαφυλάξει· ὁ γὰρ ἐάσῃ τ̃ ἑαυτῆς ἐρασὴν λέγειν ἢ πράττειν ἐπὶ καταστροφῇ τ̃ ἀκουόντων.

LXIII.

OTu, qui pietatem colis, prudentiam exerce, quæ te quaſi vehiculum geſtabit, & ex multis offendiculis eripiet conſervabitque. Non enim ſinet ſui ſtudioſos atque amantes quidquam ad ſubverſionem audientium dicere, aut facere.

ΞΔ.

D

Ὁ σμὴ γνώσεως ἐν ἀνδρὶ, τὸ ἑαυτὸν αἰτιᾶσθαι πάντοτε· αἰτιώμεθα δὲ ἑαυτὸν, τὸ μὴ κρίνειν τ̃ ἕτερον ἐν τοῖς αὐτοῖς σφάλμασιν ἀνεπτερωκότα.

LXIV.

ODor prudentiæ in viro eſt ſeipſum ſemper accuſare; ſeipſum autem accuſantis eſt, alterum in eoſdem errores incidentem non judicare.

ΔΕ.

E

Δύο δούλων σφαλέντων κατακλείσθησαν ἐν φρουρᾷ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐγκλήμασιν, ἀγνώμων τυγχάνει ὁ ὀνειδίζων τ̃ ἴδιον σύνδουλον.

LXV.

EX duobus ſervis delinquentibus, qui idem ob crimen, carcerum cuſtodia detinentur, ingratitudinis damnatur ille, qui in conſervum ſuum ſe contumelioſum exhibuit.

ΞϚ.

F

Τὸν πεσόντα πειρασμῷ, μὴ γέλα καταπείνων, ἀλλὰ προσεύχου συνεχῶς, μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν· ὁ γὰρ ὑπὸ λαίλαπος λογισμῶν σκοτωθεὶς τὴν καρδίαν, καὶ καταγωνισθεὶς ὑπὸ παθῶν, ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπεται, καὶ Θεὸν δὲ φοβεῖται. καὶ εἰ μὲν δυνάστης ὑπάρχει, μετ' ἀδείας πράττει τὰ κακά· εἰ δὲ ἀσθενὴς καὶ πτωχὸς, θαρρῶν τῇ δυσροπίᾳ, ἀναγχύντως καὶ αὐτὸς τὰ φαῦλα διαπράττεται.

LXVI.

ILlum, qui in tentationem incidit, irridendo cave condemnes; ſed aſſidue Deum ora, ne te inducat in tentationem. Cujus enim animus cogitationum turbine atque procella obſcuratus eſt, & a perturbationibus ſuperatus, is nec homines veretur, nec Deum timet. Et ſiquidem potens eſt ac dives, intrepide mala committit. Sin imbecillis ac pauper, morum perverſitate fretus, impudenter in ſcelera atque flagitia fertur.

LXVII.

CAve voluptatum ſtudioſus ſis, & contemtor: ſed ſacrum Pſalmiſtam clamantem audi: *Exurgat Deus, & diſſipentur inimici ejus, & fugiant qui oderunt eum a facie ejus. Sicut deficit fumus, deficiant. Sicut liqueſcit cera a facie ignis, ſic pereant peccatores a facie Dei: & juſti exultent.* *Pſal. 68.*

LXVIII.

IN cellula, quam tibi o monache delegiſti, in cordis humilitate Deum aſſidue ora, ſicut tres illi Pueri in camino ignis; & ne te ſpeluncam latronum facias, illicita atque ſceleſta committens, ut non confundaris in die judicii, quando revelabuntur occulta hominum. *Daniel 3.*

LXIX.

QUi meſſis tempore ignavus eſt, non abundabit domus ejus: & qui nunc contemnit, laboreſque negligit, in tempore retributionis, conſolatione juſtorum deſtituetur.

LXX.

TEmpus nobis adveniet, fratres, timore ac tremore plenum, quum ea quæ in occulto atque obſcuro geſſimus, manifeſta fient. Uæ autem animæ illi, quæ Deum ſibi adjutorem non habuerit.

LXXI.

ADeſte, fratres Chriſto dilecti, de fine & conſummatione cujuſque noſtrum cogitemus, quo pacto in vanitatibus vitam hanc noſtram tranſegerimus. Stultus enim eſt, qui inter ſtultos verſatur, & in rebus vanis ſuam vitam tranſigit. Beati autem, qui quamdiu in hac vita ſunt, pulchram negotiationem obeunt.

LXXII.

QUemadmodum dives ſecundo vento navigans, in ſtrato deſidet, ſuperbo intuitu oblectamenta capiens: adſtant coqui, qui cibos ei præparent: ſequitur ſatellitum militumque turba. Ex inopi-

ΞΖ.

ΜΗ' γίνε φιλήδονος καταφρονητής· ἄκουε Ὁ τῦ Ἱεροψάλτε βοῶντος· ἀναςήτω ὁ Θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῦ, καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπε αὐτῦ οἱ μισῦντες αὐτόν· ὡς ἐκλείπει καπνὸς, ἐκλιπέτωσαν· ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπε πυρὸς, ὕτως ἀπόλοιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπε τῦ Θεῦ· καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν.

ΞΗ.

Ἔλαβες κελλίον, ὦ μοναχὲ, προσεύχε συνεχῶς ἐν ταπεινῇ καρδίᾳ, ὥσπερ οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ τῦ πυρὸς, καὶ μὴ ποιήσῃς σεαυτὸν σπήλαιον λῃςῶν, ἐπιτελῶν τὰ ἀθέμιτα, ἵνα μὴ αἰσχυνθῇς ἐν ἡμέρᾳ τ κρίσεως, ὅτε ἀποκαλύπτονται τὰ κρυπτὰ τ ἀνθρώπων.

ΞΘ.

Ὁ Ἐν ἀμπτῷ ἀμελῶν, ἀθηνίας ἐκτὸς ἔσται αὐτῦ ὁ οἶκος· καὶ νῦν ὁ καταφρονῶν, ἐν καιρῷ τ ἀμοιβῶν τῆς προσκλήσεως τ δικαίων ἐκτὸς ἀθεήσεται.

O.

Ἔρχεται καιρὸς ἡμῖν, ἀδελφοὶ, μετὰ φόβε καὶ τρόμε· πάντα ἀποκαλύπτον) ἃ διεπραξάμεθα ἐν κρυπτῷ καὶ σκοτίᾳ. καὶ ἰδοὺ τῇ ψυχῇ τῇ μὴ ἐχούσῃ τ Κύριον βοηθόν.

OA.

ΔΕῦτε, ἐννοηθῶμεν, ἀδελφοὶ φιλόχριστοι, περὶ τ σωτελείας ἑκάστε ἡμῶν, πῶς διακείμεθα ἐν τῷ ματαίῳ βίῳ. μάταιος γὰρ ὅτι τοῖς ματαίοις ἐπιβεβιωκόσι διάγων· μακάριοι δέ εἰσιν, οἱ ἐν αὐτῷ βίῳ ἐμπορευσάμενοι τ καλὴν πραγματείαν.

OB.

Ὥσπερ πλούσιος ἀνὴρ ἐν ὑείῳ ἀνέμῳ τ πλῶν διανοίγων, ἀνάκειται ἐν στρωμνῇ, ὑψηλὸν ἔχων ὄμμα, προσδοκῶν ἀΰρασίαν, ἵστανται οἱ μάγειροι ἀτρεπίζοντες τὰ ὄπα, ἕπεται

τας καὶ ςρατιωτῶν ςίφος· ἐπῆλθεν ἄφνω λαί- A
λαψ, σωεπάραξε τ̃ θάλασσαν, σωέτειψε τὸ
πλοῖον, καὶ αὐτὸς μονώπους ἀπερρίφη ὑπὸ τ̃
κυμάτων, εἰς νήσους ἀοικήτους, θηρίων πλήρεις
ὄσας, κράζει, καὶ ὀδύρεται, κ̀ οὐκ ἔςι ὁ εἰσ-
ακούων· τύπτει τὸ πρόσωπον, δονεῖται ὅλῳ τῷ
σώματι, καὶ καθ' ἑκάςην ὥραν προσδοκᾷ τ̃
θάνατον. ὁ πρὸ ὀλίγου σοφὸς, τήκεται τῷ
λιμῷ καὶ τῷ φόβῳ, καὶ ξηραίνεται δίψει, καὶ B
οὐκ ἔςιν ὁ παραμυθούμενος. οὕτως καὶ ἡμεῖς οἱ
ἀμελεῖς παρχωμεν ἐπὶ ξηρᾶς. τρυφώντων γὰρ
ἡμῶν ἐν βίῳ τῷ ματαίῳ, ἦλθεν ἄφνω θάνατος,
ἥρπασε τ̃ ἀμελῆ, καὶ ἔρριψεν εἰς φοβερὸς τό-
πους, ἔνθα κολασθήσον) πάντες ἁμαρτωλοὶ,
ἀθετήσαντες ἀεὶ τ̃ ἴδιον Δεσπότην.

ΟΓ.

C

Κατανοήσωμεν ἀσφαλῶς, ἐν ποίῳ φόβῳ
ἔσται ὁ ὑπὸ κυμάτων ἐκριφεὶς εἰς ὄρια
ἀοίκητα, καὶ μὴ ἔχων παντελῆ παραμυθίαν
τινός· ἐννοηθῶμεν τοίνυν ἐν ποίῳ φόβῳ ἔσται ὁ
ῥιφεὶς ἁμαρτωλὸς ἐν τόπῳ κολάσεως.

ΟΔ.

D

Ἡ Καρδία μου ςενάζει, καὶ οἱ ὀφθαλμοί
μου ἐπιθυμοῦσι δάκρυα, καὶ ἡ ἁμαρτία
μου ἀχμαλωτίζει μου τ̃ νοῦν, ἵνα μὴ καταυγεὶς
δεηθῶ τοῦ Κυρίου μ̃ πικρῶν δακρύων, τοῦ μὴ
ῥιφῆναί με ἐν σκότει ἐξωτέρῳ.

ΟΕ.

E

Ὁ Ῥυσάμενος τ̃ λαόν σου ἐκ χειρὸς τ̃ Φα-
ραὼ, καὶ ἐκ καμίνου σιδηρᾶς, καὶ διασώσας αὐτοὺς διὰ τ̃ Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ῥῦ-
σαι καὶ ἡμᾶς ἐκ τ̃ ἀνομιῶν ἡμῶν, ὅπως εὕρω-
μεν χάριν ἐνώπιόν σου, ὅταν μέλλῃς κρίνειν ζῶν-
τας κ̀ νεκρούς.

Ος.

F

Ἐν ὅσῳ ἐν ἡμῖν ἰσχύς ἐςι, δουλεύσωμεν τῷ
Κυρίῳ ἐν ἁπλότητι καρδίας, ἵνα ἐν καιρῷ
θλίψεως εὕρωμεν αὐτὸν βοηθὸν, ῥυόμενον ἡμᾶς
ἐκ μεγάλων κινδύνων.

inopinato autem ſuboritur tempeſtas, quæ mare turbat, & navem confringit, ipſeque ſolus a fluctibus & undis in inſulas deſertas ferisque plenas abripitur, ubi vociferatur & plorat, nec eſt qui exaudiat: verberat faciem, toto exagitatur corpore, & in horas mortem expectat. Qui paulo ante inſolens ac ſuperbus erat, fame atque timore tabeſcit, & ſiti perit, nulluſque adeſt, qui ipſum conſoletur. Idem nobis quoque negligentibus in terra contingit. Dum enim in vana hac vita deliciis ac voluptatibus indulgemus, repente nos ignavos mors invadit, & in loca horrore plena abripit atque detrudit, ubi cuncti cruciabuntur peccatores, qui ſemper Dominum ſuum contemſerunt.

LXXIII.

PErpendamus dum in tuto ſumus, in quo timore verſetur is, qui a fluctibus in deſertos conjicitur fines, nec habet a quo ſolatium accipiat. Hinc quoque cogitemus, in quanto erit metu peccator, in ſuppliciorum locum conjectus.

LXXIV.

COr meum ſuſpirat, oculique mei lacrymas deſiderant; ſed peccatum mentem meam captivam detinet, ne cum cordis compunctione deprecer Dominum cum amaris lacrymis, ne me projiciat in tenebras exteriores.

LXXV.

QUi e manu Pharaonis & ex camino ferreo populum tuum liberaſti, eumque per mare Rubrum eduxiſti ſalvum: nos quoque ab iniquitatibus noſtris libera, ut in conſpectu tuo gratiam inveniamus, quando judicaturus es vivos & mortuos.

LXXVI.

DOnec vires nobis ſuppetunt, Domino in rectitudine cordis ſerviamus: ut in tempore tribulationis nos adjuvet, & ex ingentibus periculis liberet.

LXXVII.

QUi ſibi in cordis puritate ſerviunt, eos incomparabili ornat gloria: nullus enim Sanctorum gloriæ invenitur finis.

LXXVII.

DIvino juſſu Jonam Prophetam cetus deglutivit, ac veluti in quodam penu illum in ventre ſuo ſervavit. Caput ejus ad montium ſciſſuras deſcendit, & extrema abyſſus ipſum vallavit: in terram deſcendit, cujus vectes æterni eum conſtrinxerant: ibique orans, clamabat dicens: Reſurgat e corruptione vita mea, Domine Deus meus. Oratio ejus profundum diviſit, aërem ſcidit, in cœlum aſcendit, & in aures Domini introivit. Aut potius ipſe, qui univerſa replet Dominus, a vero ſervo ſuo non longe abfuit.

Jon. 2.

LXXIX.

MAndavit Dominus ceto, & Prophetam evomuit, qui quaſi e navi deſcendens, ad prædicationem ſe convertit.

LXXX.

DEntibus adverſus juſtos ſtrident peccatores. Ingruunt tentationes: coronantur Sancti: impii autem, qui mala in Sanctos Dei cogitabant, confunduntur.

LXXXI.

ELias Thesbites perſecutionem olim ab improba paſſus eſt femina. Sed corvi miniſterio Prophetam paſcebat Dominus; peccatores vero graviſſima fames invaſit.

3. Reg. 17. 18.

LXXXII.

IN curru ſublatus eſt igneo Elias Propheta. Impia autem Jezabel e faſtigio domus ſuæ præceps deturbata eſt, & in plateis civitatis devorata.

4. Reg. 2.

OZ.

Τοὺς δικαίους ἐαυτῷ ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ, δοξάσῃ ἐν δόξῃ ἀνεικάστῳ· τ γὰρ δόξης τ̃ ἁγίων τέλος οὐχ εὑίσκεται.

OH.

Κατέπιε τὸ κῆτος τ̃ Προφήτην Ἰωνᾶν, ἀφ' ὧν ἐτάγματος Θεοῦ, καὶ ὡς ἐν ταμιείῳ τινὶ ἐφυλάττετο ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους. ἔδυ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἰς σχισμὰς ὀρέων, καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν ἄβυσσος ἐχάτη. κατέβη εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι. κἀκεῖ προσευχόμενος ἐβόα, ἔτως λέγων· ἀνάβητω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου, Κύριε ὁ Θεός μου. ἀνέσχισεν ἡ προσευχὴ τ̃ βυθὸν, ἔτεμε τ̃ ἀέρα, ἀνέβη εἰς οὐρανὸς καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ Κυρίου. μᾶλλον δ' αὐτὸς ὁ Κύριος, ὁ πληρῶν τ̃ σύμπασαν, ἐ μακρὰν ἀφίστατο τοῦ γνησίου οἰκέτου.

OΘ.

Προσέταξεν ὁ Θεὸς τῷ κήτει, καὶ ἐξέρασε τ̃ προφήτην· κ ὡς ἀπὸ πλοίου ἀποβὰς, ἦρχετο τοῦ κηρύγματος.

Π.

Τρίβουσιν ἁμαρτωλοὶ, κ δικαίων, ὀδόντας· πειρασμοὶ ὑπέρχονται· στεφανοῦνται ὅσιοι· ἀσχύνονται ἀσεβεῖς κακὰ βουλευσάμενοι κ ἁγίων Θεοῦ.

ΠΑ.

Ἐδιώκετό ποτε ὑπὸ πονηρᾶς γυναικὸς Ἠλιοὺ ὁ Θεσβίτης· ὁ δ Κύριος δι' ὀρνέου ἔτρεφε τ̃ Προφήτην. ἐπὶ δ τοῖς ἁμαρτωλοῖς λιμὸς ἐπῆλθε δεινός.

ΠΒ.

Ἐν ἅρματι πυρινῷ ἀνελήφθη ὁ Προφήτης Ἠλιού. ἡ δ ἄνομος Ἰεζάβελ ἐξ ὕψους ἑαυτῆς οἴκου καταῤῥαγεῖσα ἐπὶ γῆς κατεβρώθη ἐν πλατείαις πόλεως.

Hje-

Ἐβαλ-

ΠΓ.

Ἔβαλον οἱ ἄνομοι τὸν Προφήτην Ἱερεμίαν ἐν τῷ λάκκῳ τοῦ βορβόρου, μὴ ἀνεχόμενοι ἀκοῦσαι λόγον θεοσεβείας. Ἤκουσε δὲ τοῦ τόλμιου αὐτῶν Ἀβιμέλεχ ὁ Αἰθίοψ, λαμπρὸς ὑπάρχων τῇ ψυχῇ καὶ τῇ φύσει ἀστραπτων, ἤλεγξε τὸν βασιλέα ἐπὶ ἀνομίᾳ. ἔλαβεν ἐξουσίαν, ἀνεῖλκυσε τὸν Προφήτην, καὶ ἔτυχεν εὐλογίας.

LXXXIII.

HIeremiam Prophetam, quod pios ejus sufferre nequirent sermones, in cœni lacum conjecerunt impii. Quorum temeritate audita Abimelech corpore quidem æthiops ac niger, sed animo candidus & fide coruscans, iniquitatem Regis coarguit, acceptaque potestate, Prophetam eduxit, & benedictionem obtinuit. *Hierem. 37. 38.*

ΠΔ.

Ἐπέρησαν οἱ πορθοῦντες ἐπὶ τοὺς πορθήσαντας ἀεὶ τοὺς τοῦ Θεοῦ προφήτας, καὶ ἐδόθη ὁ λαὸς τῶν Ἑβραίων ἐν χειρὶ τῶν πολεμίων. εἶδον οἱ πολέμιοι τὸν προφήτην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔλυσαν ἐκ τῶν ποδῶν δῶρα προσκομίσαντες· ἐθεώρουν γὰρ αὐτὸν ἐν πολλῇ εὐσεβείᾳ. ὥσπερ γὰρ ὁ βαστάζων λύχνον φωτίζει τοὺς πόντας, οὕτως ἐστὶν ἡ ἀρετὴ πάντοτε, τὸ κλέος ἀεὶ βαστάζουσα.

LXXXIV.

INsurrexerunt hostes in eos, qui semper Prophetas Dei oppugnabant, datusque est populus Hebræorum in hostium manus. Viderunt inimici Prophetam Dei, & vincula e pedibus ejus solverunt, ac munera obtulerunt: magna enim illum pietate conspicuum aspexerunt: nam sicut qui lucernam defert, præsentibus lumen præbet: ita & virtus semper gloriæ splendorem secum defert.

ΠΕ.

Ἔβαλον τὸν Προφήτην Δανιὴλ οἱ ἀσεβεῖς εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων διὰ θεοσέβειαν, ὅπως ὑπ' αὐτῶν καταβρωθῇ· καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ ἄνομοι, ὅτι εἰς ἐντροπὴν ἰδίαν τοῦτο κατεργάζονται. ὁ δὲ Κύριος ἐν χειρὶ τοῦ Ἀμβακούμ, καὶ δι' ἀγγέλου ἁγίου, ἄριστον ἀπέστειλε τῷ γνησίῳ οἰκέτῃ. Οἱ δὲ ἄγριοι θῆρες ἰδόντες τὸν προφήτην ἐν μέσῳ αὐτῶν, κύπτοντες προσεκύνουν· δυνάμις γὰρ οὐράνιος ἐνέφραξε τὰ στόματα τῶν λεόντων τοῦ μὴ λυμαίνεσθαι τὸν δίκαιον.

LXXXV.

DAnielem Prophetam in lacum leonum propter ejus pietatem conjecerunt impii, ut ab illis devoraretur, ignorantes scelerati, se in propriam id machinari confusionem. Deus autem per manum Habacuc, & per sanctum Angelum, fideli servo suo misit prandium. Immanes autem feræ in medio sui videntes Prophetam, inclinantes se, adorabant illum. Virtus enim cœlestis ora leonum obturaverat, ne virum justum læderent. *Dan. 6.* *Dan. 14.*

Πς.

Ἀνείλκυσαν τὸν προφήτην ἐκ μέσου τῶν θηρείων, καὶ ἐξηλέγχετο ἐκ μέρους ἡ ἀσέβεια αὐτῶν, θεασάμενοι αὐτὸν ὡς νυμφίον ἐκ θαλάμου σὺν βοντα τῷ προσώπῳ καὶ τῇ δόξῃ λαμπόμενον.

LXXXVI.

PRopheta e medio ferarum educto, reprehensione se dignos cognoverunt homines illi impii, cernentes eum, tamquam sponsum e thalamo, facie splendida gloriaque illustri progredientem.

ΠΖ.

Ἐικότως τὸ δεύτερον ἀμφέβαλον Βαβυλωνίων τὸ ἔθνος, μὴ ἄρα ἐκαχέκτησαν οἱ ἅγιοι θῆρες, τοῦ μηκέτι ἐθίειν τῶν ἀνθρώπων τὰ σώματα· ἕκτην γὰρ ἡμέραν ποιήσας ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ ἀνὰ μέσον τῶν ἑπτὰ λεόντων, πᾶσα ἀφθορὰ οὐχ εὑρέθη ἐν αὐτῷ· τῇ δὲ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ἦλθεν

LXXXVII.

MErito dubitabant Babylonii, utrum ex morbo aliquo immanes feræ non attigissent hominum corpora. Ad sextum quippe diem in medio septem leonum electus Dei fuerat, nec ulla in eo inventa est corruptio. Venit autem

tem Rex die ſeptimo, ut lugeret juſtum: & inclinans ſe in lacum, aſpexit illum inter leones ſedentem, velut paſtorem in medio ſuarum ovium. Qua de cauſa merito de ejus ſalute infideles illi dubitabant. Quum autem in lacum leonum miſſi ſunt, qui perditionis juſti cauſa fuerant, membratim diſcerpti ſunt, illorumque oſſa comminuta. Unde præ admiratione vehementer exclamarunt: magnus es Domine Deus Danielis.

A ἦλθεν ὁ βασιλεὺς πενθῆσαι τ̃ δίκαιον, κύψας εἰ̃ ἐν τῷ̃ λάκκῳ, θεωρεῖ αὐτὸν καθήμενον μεταξὺ τ̃ λεόντων, ὥσπερ ποιμένα ἀνὰ μέσον τ̃ ἰδίων προβάτων. Τότε χαίειν εἰκότως ἠμφισβήτουν οἱ ἄπιστοι περὶ τ̃ τότε σωτηρίας. ἡνίκα εἰ̃ ἐνεβλήθησαν ἐν τῷ̃ λάκκῳ τ̃ λεόντων οἱ ἐχθροὶ τ̃ δικαίου, θεασάμενοι αὐτὸν μεληδὸν παραχθέντας, καὶ τ̃ ὀστέων αὐτῶν λεπτυνθέντων, εἰς τέλος λίαν θαυμάσαντες ἀνεβόησαν ἰσχυρῶς·
B μέγας εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τ̃ Δανιήλ.

LXXXVIII.

Daniel.3. TRes Pueri de domo Azariæ, quod imaginem auream non adoraſſent, fortiter ligati, miſſi ſunt in fornacem ignis ardentis, quorum tamen ne capillum quidem auſus eſt abſumere ignis: at contra erumpens flamma eos, qui ipſam incenderant, combuſſit.

ΠΗ.

Οἱ τρεῖς παῖδες οἱ περὶ Ἀζαρίαν μὴ προσκυνήσαντες τῇ̃ εἰκόνι τῇ̃ χρυσῇ̃, ἰσχυρῶς πεδηθέντες, ἐρρίφησαν εἰς τὴν ἐξαφθεῖσαν
C φλόγα· τὸ γὰρ πῦρ κατετόλμησε φλογίσαι τείχας αὐτῶν· ὀργὴ ἐξελθοῦσα ἡ φλὸξ ἐνεπύρωσε τοὺς ταύτην ἐκκαύσαντας.

LXXXIX.

HÆc igitur conſiderantes, fratres dilectiſſimi, ſolliciti ſimus, ne tentationum tempore inveniamur reprobi. Nam propter tolerantiam tentationum, ſemper
D magnificantur amici Dei.

ΠΘ.

Ταῦτα οὖν ἐννοοῦντες, ὦ γνήσιοι, μὴ ὀφθῶμεν ἀδόκιμοι ἐν καιρῷ̃ τ̃ πειρασμῶν. Διὰ γὰρ τ̃ ὑπομονῆς τ̃ πειρασμῶν, μεγαλύνονται οἱ θεοφιλεῖς ἀεί.

XC.

DOnec vires nobis ſuppetunt, Domino in timore, & recto corde, bonoque propoſito ſerviamus, ut tentationis tempore infirmitatem noſtram adjuvet, noſque coronis ornatos exhibeat, & in ſuum regnum introducat. Amen.

ϞΗ.

Ὡς ἔτι ἐν ἡμῖν ἰσχύς ἐστι, δουλεύσωμεν τῷ̃ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ εὐθείᾳ καρδίᾳ καὶ ἐν
E καλῇ̃ προαιρέσει· ἵνα ἐν καιρῷ̃ πειρασμοῦ βοηθήσας τῇ̃ ἡμῶν ἀσθενείᾳ, στεφανηφόρους ἀναδείξας εἰσάξῃ ἡμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. ἀμήν.

EJUSDEM SANCTI PATRIS EPHRÆM SYRI

SERMONES PARÆNETICI AD MONACHOS ÆGYPTI.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΙΝΕΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤ' ΑΙΓΥΠΤΟΝ ΜΟΝΑΧΟΥΣ.

PARÆNESIS I.

GLoria tibi, Deus, gloria tibi: iterumque dicam: gloria tibi, Deus ſuperlaudatus & ſuperexaltatus in ſecula. Omni tempore, cariſſimi, gratias agere debemus Deo, qui dignatus eſt nos ſuavi jugo ſuo, & liberavit nos a caducis & corruptibilibus mundi rebus. Statutum

F

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Α.

ΔΌξα σοι, ὁ Θεὸς, δόξα σοι· καὶ πάλιν ἐρῶ, δόξα σοι ὁ Θεὸς ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ̃ Θεῷ̃, ἀγαπητοὶ, παντὸς τῷ̃ ἀξιώσαντι ἡμᾶς ὑπὸ τ̃ χρηστὸν αὐτοῦ ζυγὸν, καὶ ῥυσαμένῳ τῶν προσκαίρων καὶ φθαρτῶν. Βούλομαι πα-

ἀφωνῆσαι λόγους, ὡς ἡ χάρις ἐφώτισέ μοι τὴν ἀφάνειαν. Λαλῆσαι δὲ βούλομαι οὐκ ἐν σοφισμοῖς λόγοις, καίγὼ ἄνθρωπός εἰμι ἰδιώτης καὶ ἀτελέστατος. Ἀλλ' ὅμως τὰ σοφισμοῖς λεγόμενα οὐ πᾶσίν ἐστι δῆλα, καὶ μάλιστα τοῖς μὴ μετεσχηκόσι τῆς κοσμικῆς φιλοσοφίας. Οὕτω χρὴ εὔσημον λόγον διδόναι, ὃν οὐ δύνανται οἱ ἀναγινώσκοντες νοῆσαι, κατὰ τὸ μακάριον Ἀπόστολον· ἐὰν φησὶ, μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντί μοι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. Δύναται δὲ ὁ πνευματικὸς λόγος πεῖσαι τοὺς ὑπηκόους τῆς πίστεως, εἴπερ δίχα τῆς γραμματικῆς καὶ ῥητορικῆς. Εὐλογητὸς δὲ ὁ Θεὸς ὁ παρέχων τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, καὶ φωτίζων ἕκαστον πρὸς τὸ συμφέρον. Οὔτι δὲ ὑπὲρ τὰ ἐμὰ μέτρα τοῦτο ὑπάρχει οὐκ ἀγνοῶ· ἀλλὰ γέγραπται· καιρὸς τοῦ σιγᾶν, καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν. Ποίαν οὖν ἔξομεν ἀπολογίαν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, μὴ βοηθήσαντες κατὰ δύναμιν τοῖς κάμνουσιν ὑπ' ἀπειρίας, καὶ μάλιστα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, ὡς αὐτοῖς καὶ χειμαζομένοις ὑπὸ κακῆς διδασκαλίας καὶ ἀθέσμου συμβουλίας; Ὁ γὰρ ἀμοβόρος Λέων, καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθρὸς ὢν πάντας ἁρπαγῆν τοὺς μὴ λίαν προσέχοντας, καὶ σάρκας ἀνθρώπων κατεσθίειν βουλόμενος, ἀλλὰ ψυχὰς ἐν γεέννῃ συγκαταπαῦσαι προθυμούμενος. Πόσους οἴεσθε μετὰ τὴν ἀναχώρησιν, πάλιν τοῖς ἀτίμοις πάθεσιν ὑποτάξαντας; πόσους μετὰ τὸ στοιχειωθῆναι τῇ ἀδελφότητι, ἀποσάτας ἀπεργάσατο, καὶ αὐτοῦ τοῦ σχήματος ξένους κατέστησεν. Οὐκ ἐχρὴ μὴ πατρέπεσθαι, ἀλλ' ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ἀνάλωτοι παθίσαντας τοῖς τοῦ Διαβόλου παγίοις. Ἡμεῖς δὲ φαμεν κατὰ τὸν Ἀπόστολον· οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθαί τι, ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ· ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους εἶναι αὐτοῦ ἀναξίους ὄντας. ὑμῖν δὲ δῴη ὁ Κύριος, λαβόντας τὸν λόγον, ὡς τὴν ἀγαθὴν γῆν, τέλειον καὶ πολυπλασίονα τὸν καρπὸν ἀποδοῦναι ἐν δικαιοσύνῃ Χριστῷ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

A tutum est mihi sermones subministrare, quales lumine gratiæ occurrunt menti meæ. Loqui autem volo, non in doctis sapientiæ verbis: nam & ego homo sum idiota, ac vilissimus. Veruntamen quia argute dicta non omnibus sunt perspicua, & iis potissimum, qui non degustarunt sapientiam mundanam: idcirco claram oportet proferre orationem, quam assequi possint qui legunt, secundum Beatum Apostolum: *Si* B *enim*, ait, *nesciero virtutem vocis, ero ei, cui loquor, barbarus, & qui loquitur mecum, mihi barbarus. Potens est autem sermo spiritalis persuadere obtemperantibus fidei*, etiam absque grammatica & rhetorica. Benedictus autem Deus, qui cunctis cuncta præbet, & unumquemque, quantum expedit, illuminat. Id verò captum meum excedere, non sum nescius. Sed scriptum est; *Tempus tacendi, & tempus loquendi*. Ecclesiast. 3.

C Quam ergo excusationem in die judicii habituri sumus, non succurrentes pro viribus imperitia laborantibus, & maximè tempore isto, quo fluctibus perversæ doctrinæ pravique consilii agitantur? Leo enim cruentus, & veritatis inimicus non cessat eos, qui non valde attendunt, decipere: non quidem humanas carnes devorare volens, verum animas secum in gehennam trahere gestiens. Quot putatis D post abdicationem rerum terrenarum, iterum perturbationibus ac passionibus ignominiosis per eum subigi? Quot post prima religionis elementa tradita, effecit apostatas, & habitu ipso spoliavit? Quare a via non est aberrandum: sed frater adjutus a fratre, laqueis Diaboli capi nequit. Nos autem cum Apostolo dicimus: *non quod sufficientes simus cogitare aliquid a nobis, quasi ex nobis; sed sufficientia nostra ex* 2. Cor. 3. E *Deo est: qui & idoneos nos fecit sibi ministros, licet indignos*. Vobis autem concedat Dominus suscipere verbum instar terræ bonæ, ut perfectum multiplicemque fructum in justitia referatis Christo Salvatori nostro: cui sit gloria in secula. Amen.

F

EJUSDEM SANCTI PATRIS EPHRÆM SYRI

ADHORTATIO AD PIETATEM.

PARÆNESIS II.

CAriſſime, divina gratia Chriſtianus es? Serva mandata Domini noſtri Jeſu Chriſti; & ſalvaberis. Scriptum eſt enim: *In veritate comperi, quia non eſt perſonarum acceptor Deus: ſed in omni gente, qui timet eum, & operatur juſtitiam, acceptus eſt illi.* Si autem volueris etiam ad perfectam vitæ monachorum rationem contendere, ut & melioribus potiaris: ſcito, quod niſi ita ſtatueris, jam te ex hac vita migraſſe, mundumque iſtum cum omni gloria ſua inſtar umbræ evaneſcere; non poteris affectiones terrenas & concupiſcentias mundanas ſuperare; quæ quidem demergunt homines in perniciem carnis atque perditionem. Verax enim eſt, qui ait: *Si quis vult poſt me venire, abneget ſeipſum, & tollat crucem ſuam, & ſequatur me. Qui enim voluerit animam ſuam invenire, perdet eam. Qui autem perdiderit eam propter me, inveniet eam. Quid enim proderit homini, ſi univerſum mundum lucretur, animæ vero ſuæ detrimentum patiatur: aut quam dabit homo commutationem pro anima ſua?* Neque enim eſt labor fundamentum jacere, ſed ædificium perficere. Quanto enim amplius in altum erigitur ædificium, tanto major labor relinquitur ædificanti uſque ad perfectionem operis. Audiamus ſalutarem vocem dicentis: *Quis enim ex vobis volens turrim ædificare, nonne prius ſedens computat ſumtus, ſi habeat ad perficiendum? ne poſteaquam poſuerit fundamentum, & non potuerit perficere, omnes qui vident, incipiant illudere ei, dicentes: Quia hic homo cœpit ædificare, & non potuit conſummare.* Bellum quidem militum, breve: ſed monachi pugna, quoad uſque emigret ad Dominum, durat. Idcirco omni cum ſtudio ac vigilantia & patientia opificium auſpicari oportet. Si igitur, dilectiſſime, leonem jugulare tentes, firmiter apprehende, ne forte tibi confringat oſſa inſtar vaſis teſtacei. Si vero te ipſum in mare præcipitem dede-

Actor.10.

Matth. 16. Marc. 8. Luc. 9.

Luc. 14.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΟΣΕΒΕΙΑΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Β.

Β Ἀγαπητὲ, Χριστιανὸς εἶ διὰ τὸ χάριτος τοῦ Θεοῦ; τήρησον τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ σωθήσῃ· γέγραπται γάρ· ὅτι ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι, ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεὸς, ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστιν. Εἰ δὲ βούλει καὶ ἐπὶ τὸ ἀκριβῆ βίον τῶν μοναχῶν ἐλθεῖν, ὅπως καὶ τῶν κρειττόνων ἐπιτύχῃς, ἐὰν μὴ θῇς ἐν τῷ C λογισμῷ σου, ὅτι ἤδη μετέστης τοῦ βίου τούτου, καὶ ἤγησῃ τὸν κόσμον τοῦτον καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὥσπερ σκηνὴν καταλελυμένην, ἃ δυνάσαι νικῆσαι τὰ πάθη τὰ γήινα, καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς καὶ ἀπώλειαν. Ἀψευδὴς γὰρ ὁ εἰπών. εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὁ γὰρ θέλων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι D ἀπολέσει αὐτήν. ὁ δὲ ἀπολέσας αὐτὴν ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος, ἐὰν ὅλον τὸν κόσμον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Οὐ γάρ ἐστι κόπος βαλεῖν θεμέλιον, μᾶλλον δὲ ἐκτελέσαι τὴν οἰκοδομήν. ὅσῳ γὰρ ὑψηλοτέρα ἡ οἰκοδομὴ, τοσούτῳ πλείων κόπον περέχει τῷ οἰκοδομοῦντι, ἄχρι τοῦ τελειώσεως τὸ ἔργον. Ἀκούσωμεν τοῦ σωτηριώδους φωνῆς τοῦ λεγούσης· τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει πρὸς ἀπαρτισμόν; ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον, καὶ μὴ ἰσχύσαντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνταί αὐτῷ ἐμπαίζειν, λέγοντες· οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. Οὐ πόλεμος τῶν στρατιωτῶν, βραχύς· τοῦ δὲ μοναχοῦ, ἄχρι τῆς ἀποδημίας αὐτοῦ πρὸς τὸν Κύριον. Διὰ τοῦτο χρὴ ἐναρξάσθαι ἐν τῇ ἐργασίᾳ μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ νήψεως καὶ ὑπομονῆς. Ἐὰν οὖν, ἀγαπητὲ, ἐπιχειρήσῃς σφάξαι λέοντα, ἑδραίως λαβοῦ, μήποτε σωτείψῃ τὰ ὀδόντα σου, ὡς ἀγγεῖον ὀστράκινον. Ἐὰν δὲ ῥίψῃς ἑαυτὸν εἰς

εἰς τ᾽ θάλασσαν, μὴ ὀλιγοψύχει ἄχρις ἂν ἐξέλθῃς εἰς τ᾽ ξηρὰν, ἵνα μὴ κατέλθῃς εἰς βυθὸν, ὡσεὶ λίθος. Ἀδελφὲ, ἐὰν ἔλθῃς ἀγωνίσασθαι, νηφάλαιος ἴσθι, μήποτε ὁ ἀνταγωνιστής σου νικήσας ἐπιχαίρῃ σοι, καὶ ἀντὶ στεφάνου κομίσῃ τὰ ἐναντία. Πᾶς οὖν θέλων εἶναι μοναχὸς, τοῦτο ἐν ἑτοίμῳ ἔχει, τὸ ἀνθυπομεῖναι γενναίως, μήποτε εἰσελθόντος αὐτοῦ εἴπῃ, ὅτι οὐκ εἶδον ὅτι ταῦτα ἔμελλόν μοι συμβαίνειν. Ἴδε προεγνώσθη σοι ταῦτα, ἵνα καὶ σὺ τ᾽ λογισμόν σου καταρτίσῃς, εἰδὼς ὅτι ἐν τούτῳ φανήσεταί σου ἡ δοκιμή. Σιώπα τὸ λεγόμενον, ἀγαπητὲ, μὴ σήμερον προσθύραις ὤν, καὶ ἐπερωτώμενος εἴπῃς, πάντα ἀνθυπομένω· καὶ αὔριον ἐν λόγοις καὶ ἔργοις πραγτήσῃ· οἱ γὰρ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ παρίστανται, καὶ ἀκούουσι πάντα τὰ ἐκπορευόμενα ἀφ᾽ τῶν χειλέων σου. Βλέπε, ἀγαπητὲ, σοῦ εἴς σε βιάζεται, καὶ εἰ ἀληθινῶς σωτάσῃ, βλέπε μὴ ψεύσῃ, ὅτι Κύριος ἀπολεῖ πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος. Ταῦτα οὖν συμβαίνει τῷ προσερχομένῳ τῷ Θεῷ· πρῶτον μὲν πειρασμὸς, ἔπειτα θλῖψις, εἶτα πόνος, ἀκηδία, γυμνότης, πάθη, ξενοχωρία, ἐξουδένωσις. ἐν τούτοις γὰρ φαίνεται ἡ ἀνθυπομονὴ καὶ ἡ δοκιμὴ τῶν πιστῶν· καὶ ἐν τούτοις πᾶσι ὑπομένει ὁ δοῦλος ἑαυτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ τῇ τοῦ Θεοῦ κυβερνήσει, καὶ ἀνθυπομένει τῷ βουλήματι αὐτοῦ. Μόνον γὰρ τὴν τελείαν προσθεσιν αἰτεῖ παρ᾽ ἡμῶν ὁ Θεὸς, καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἐπιχορηγήσει τὴν ἰσχὺν, καὶ τὸ νῖκος δωρήσεται· καθὼς γέγραπται· ὑπομονὴ ἔσται πάντων τῶν ἐλπιζόντων ἐπ᾽ αὐτόν. καὶ πάλιν λέγει· ἐγγὺς Κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ. θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει, καὶ τ᾽ δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται, καὶ σώσει αὐτούς. Εὔχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν, παρακαλῶ, ἵνα ἃ μέλλωμεν λέγειν, δῴη ἡμῖν ὁ Κύριος, ἀμέμπτως ποιεῖν αὐτά. Οὐ γὰρ ὡς φθάσαντες, εἰς ταῦτα τὰ μέτρα συμβαλλόμεθα. ἀλλὰ Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπικαλεσώμεθα δοτῆρα καὶ ἐπιχορηγὸν τῶν λόγων, ἀρχόμενοι γυμνάζειν τ᾽ λόγον, ἵνα ἅμα ὠφεληθῶμεν καὶ ὠφελήσωμεν. Εἰ γὰρ οἱ λεγόμενοι φαρμακοπῶλαι ἐπιμελῶς ἐξερεύνησαν τὰς ῥίζας καὶ τὰ εἴδη τῶν βοτανῶν, καὶ ἐν γραφῇ παραδεδώκασι, καὶ τοῦτο δηλοῖ οἰκονομίαν Θεοῦ μείζω πρὸς παραμυθίαν τῶν ἀσθενούντων κατὰ σάρκα· πόσῳ μᾶλλον ὀφειλέται ἐσμὲν ἡμεῖς ἀναλύπτειν τ᾽ θησαυρὸν τῆς χάριτος κατὰ τὴν αὐτοῦ δωρεάν; ὃν ἐξέφυγε τιμωρίας ὁ δοῦλος ὁ πονηρὸς κρύψας ἐν

A dederis, cave abjicias animum, donec ad terram evaseris, ne forte in profundum descendas tamquam lapis. Frater, si ad certamen ingrediaris, sobrius esto ac vigilans, ne forte adversarius tuus victor evadens, supergaudeat tibi, & pro corona contrarium referas. Quicumque igitur cupit esse monachus, ad fortiter resistendum se promtum exhibeat: ne ingressus, dicat, ignorasse se, quod ista
B sibi eventura essent. Ecce præsciviisti ista, ut & tu cogitationem tuam componas, sciens quod in hoc manifestabitur tua probatio. Intellige quod dicitur, carissime, ne hodie pro foribus consistens, interrogatusque dicas, omnia suffero; cras autem in verbis & operibus detrectes. Angeli enim Dei adstant, audiuntque omnia de labiis tuis procedentia. Vide,
C carissime, quod nemo te cogit: & si vere & ex animo hoc institutum cepisti, cave mentiaris, quoniam Dominus perdit omnes qui loquuntur mendacium. Hæc igitur ad Deum accedenti contingunt: primo quidem tentatio, deinde tribulatio, postea labor, tædium, nuditas, passiones, angustia, contemtus. Atqui in istis apparet patientia atque probatio fidelium: & in his omnibus superior est, qui se-
D ipsum ex toto corde gubernationi divinæ offert, voluntatis ejus imperio se subdens. Bonum enim tantummodo a nobis propositum postulat atque requirit Deus, & ipse nobis fortitudinem subministrabit, concedetque victoriam, sicut scriptum est: *Protector est omnium sperantium in se*. Rursusque ait: *Prope est Dominus omnibus invocantibus ipsum in*
E *veritate: voluntatem timentium se faciet, & deprecationem eorum exaudiet, & salvos faciet eos*. Orate autem & pro nobis, obsecro, ut quæ sumus dicturi, Domino nobis dante, sine reprehensione peragamus. Non enim, quasi ad hanc mensuram pervenerimus, vos adhortari statuimus; sed invocato prius Domino Jesu Christo datore & largitore gratiæ verbi, incipimus sermonem exercere, ut simul & juvemur & juvemus. Nam si ii qui dicuntur pigmentarii, si-
F ve pharmacopolæ, studiose inquirunt radices ac species herbarum, easque in scriptis tradunt: & hoc dispensationem divinam ostendit in solatium infirmorum secundum carnem: nonne multo magis debemus thesaurum gratiæ ab eo donatum promulgare? nequaquam enimi effugit pœnam servus nequam, qui talentum Domini sui per

Psal. 18.
Psal. 145.

negligentiam abſcondit. At quis ſuper me non ingemiſcat, qui fictitium mihi nomen monachi attribuo? Quis ſuper me non plangat, qui pietatem & patientiam deperdidi? Et quid agam, quando me viſitaverit dominus meus Chriſtus? Ideo precor, cariſſimi, orate pro me ſervo inutili, ut ex præſenti ſeculo nequam liberer, & gratia ejus mihi labia aperiat, ad glorificationem ſanctæ & conſubſtantialis Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus Sancti. Quia in manu ejus & nos & ſermones noſtri. *Ipſe enim eſt qui hominem docet ſcientiam*. Ipſi gloria in ſecula. Amen.

Pſal. 94.

AD MONACHOS NOVITIOS PARÆNESIS III.

CAriſſime, ſi ſeculo renuncians ad fratres ingreſſus ſis, incideriſque in cœnobium fratrum, cum iis vivere & Domino noſtro Jeſu Chriſto ſervire cupiens; conſpexeriſque ibi fratres quoſdam immodeſte atque incompoſite incedentes, aut quæ non placent Deo loquentes: tu cave, ipſis aut eorum ſermonibus attendas: fine eos loqui ſibi ipſis. Qui enim loquuntur diſplicentia Deo, ipſi Deum non timent, vitam in negligentia tranſigentes: os eorum ſemper loquitur ſuperba. Tu autem Deum præ oculis habe. Scriptum quippe eſt in Pſalmo: *Providebam Dominum in conſpectu meo ſemper: quoniam a dextris eſt mihi, ne commovear*. Et ne te ſerpens callidus dicere doceat: Quod ſi ſenes iſti improbæ ſint converſationis, ego qui ſum junior, quid agam? ſed Dominum audi dicentem: *multi vocati; pauci vero electi*. Salvari igitur exopta, ut ſis unus inter electos. Qui enim malum committunt, ſive in cœnobio, ſive in qualicumque loco, ipſi filii ſunt hoſtis nequam, adſimilati zizaniis in medio tritici. Eſto igitur tu triticum, ut congregeris in horrea Domini, & non inſtar zizaniorum comburaris igne inextinguibili. Verùm neque judicemus quemquam: non enim ejus novimus pœnitentiam: neque ſi ridentem, aut quia loquentem adſpexerimus: quum nobis exploratum non ſit, quomodo in ſua cella vitam degat, aut cujuſmodi erga Deum laborem ſubeat. Ideo unumquemque noſtrum oportet ſibi attendere: quia ſinguli noſtrum Deo rationem reddituri ſunt. Toto corde tuo attende Pſalmodiæ, & lectioni divinarum Scripturarum, & uti-

Pſal. 16.

Matth. 20.

ἐν ὀκνηρίᾳ τὸ τάλαντον τ̃ Κυρίου αὐτ̃. Τίς ὁ μὴ ϛενάζει ἐπ' ἐμοὶ, τῷ ἐπιπλάϛως ἔχοντι ὄνομα μοναχ̃; Τίς ὁ μὴ κλαύσῃ ἐπ' ἐμοὶ, τῷ ἀπολωλεκότι τὴν βλάβειαν ϛ τ̃ ὑπομονήν; Καὶ τί ποιήσω, ὅταν ἐπισκέψηταί με ὁ δεσπότης μου Χριϛός; Διὸ δέομαι, ἀγαπητοὶ, προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐμ̃ τ̃ ἀχρείου δούλου, ὅπως ῥυθῶ ἀπ τ̃ ἐνεϛῶτος αἰ̃νος πονηρ̃, καὶ ἡ χάρις αὐτ̃ ἀνοίξει μου τὰ χείλη πρὸϛ δοξολογίαν τ̃ ἁγίας καὶ ὁμοουσίου Τριάδος, Πατρὸς καὶ Υἱ̃ ϛ ἁγίου Πνεύματος· ὅτι ἐν τ̃ χειρὶ αὐτ̃ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν. αὐτὸς γάρ ἐϛιν ὁ διδάϛκων γνῶϛιν τ̃ ἀνθρώπου. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰ̃νας. ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ ΑΣΚΗΤΑΣ. ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Γ.

ΑΓαπητὲ, ἀποταξάμενος τῷ βίῳ, ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ καταϛήσῃς εἰς κοινόβιον ἀδελφῶν, καὶ βάλει συζῆν αὐτοῖς, καὶ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰηϛ̃ Χριϛῷ δουλεύειν, καὶ θεάσῃ τινὰς ἀδελφοὺς ἀτάκτως περιπατοῦντας, ἢ λαλοῦντας ἃ μὴ ἀρέσκῃ Θεῷ, σὺ μὴ προσέχῃς αὐτοῖς, μηδὲ τοῖς λόγοις αὐτῶν, ἀφεὶς αὐτοὺς λαλεῖν ἐν αὐτοῖς. οἱ γὰρ λαλοῦντες τὰ μὴ ἀρέσκοντα Θεῷ, ἐ φοβοῦνται τ Κύριον, οἱ αὐτοὶ ἐν ἀμελείᾳ διάγοντες· ἀεὶ τὸ ϛόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα ἐν παντὶ καιρῷ. Σὺ δὲ τ Θεὸν ἔχε πρὸ ὀφθαλμῶν σου· γέγραπται γὰρ ἐν Ψαλμῷ· προορώμην τ Κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντὸϛ, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐϛὶν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. Καὶ μή σε διδάξῃ ὁ δεινὸς Ὄφις λέγειν· εἰ γὰρ οἱ γέροντες καὶ ἔτοι κακῶϛ ἀναϛρέφονται· τί ποιήσω ἐγὼ, νεώτερος ὤν; ἀλλ' ἄκουσον τ Κυρίου λέγοντος· πολλοὶ κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. Ἀγάπα οὖν τὸ σωθῆναι, ἵνα ἔϛῃ εἷς τ ἐκλεκτῶν. Οἱ γὰρ ποιοῦντες τὸ πονηρὸν, εἴτε ἐν κοινοβίῳ, εἴτε ἐν οἱῳδήποτε τόπῳ, αὐτοί εἰϛιν οἱ υἱοὶ τ Πονηρ̃, οἱ ἀφομοιωθέντες τοῖς ζιζανίοις ἀνὰ μέϲον τ ϲίτου. Μὴ οὖν οἶτος, ἵνα ϲωαχθῇς εἰς τὰς ἀποθήκας τ Κυρίου, καὶ μὴ ζιζάνιον καταλάβῃ ϖοτὲ ἀσθενῆ. Ἀλλὰ μηδὲ κεῖνόν τινα, ὃν οἴδαμεν πῶϛ διάγει ἐν τῷ κελλίῳ αὐτ̃, ἢ ποῖον πόνον ἔχει πρὸϛ τ Θεόν. μήτε ἐὰν θεωρῶμεν γελῶντα ἢ λαλοῦντά τινα, ὅτι δὴ ἴϲμεν ὡϛ διάκειται ἐν τῷ κελλίῳ αὐτ̃, ἢ ποῖον πόνον ἔχει πρὸϛ τ Θεόν. Διόπερ χρὴ ἕκαϛον ἡμῶν ἑαυτῷ προσέχειν, διότι ἕκαϛος ἡμῶν ὑπὲρ ἑαυτ̃ λόγον δώϲει τῷ Θεῷ. Πρόσεχε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ϲου τῇ ψαλμῳδίᾳ, καὶ τῇ ἀναγνώϲει τ θείων Γραφῶν, καὶ

καὶ σύμπινε τὴν ἐξ αὐτῆς γινομένην ὠφέλειαν ἐν τῇ ψυχῇ σε, ὥσπερ νήπιον θηλάζον μαθόν. ἐξ αὐτῶν γὰρ μαθήσῃ τὰ ἆθλα τῆς ἀρετῆς, καὶ ἔσται χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις τῇ καρδίᾳ σε. Πρᾶος γοῦν καὶ ὑπήκοος καὶ φρόνιμος. πρᾶος μέν, ἵνα ἐάν σε ἀγγαρεύσῃ παιδίον, ἀκολουθήσας αὐτῷ, καὶ ἐπιτελέσας τὸ ἔργον· σιγῶν ἀνάστρεφε εἰς τὸ κελλίον σε, σιγῶν τοῖς χείλεσι, τῇ δὲ καρδίᾳ προσευχόμενος. ὑπήκοος δὲ ἔσο, ἵνα τὴν ἁγνείαν τοῦ σώματός σε φυλάξῃς ἐν Κυρίῳ ὡς τίμιον μαργαρίτην. Ἱματίοις μὴ καλλώπιζέ σε, καὶ ἐπὶ γονέων πλουσίων μὴ ἐπαίρου. ὁ γὰρ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω. ὅτι καὶ πᾶσα σὰρξ χόρτος, πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέλιπε· τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Κάτω τὸ ὄμμα ἔχε· ἄνω δὲ τὴν ψυχήν. Μετὰ μειρακίου μὴ κτήσῃ παῤῥησίαν· μετὰ δὲ γυναικὸς φλυαρὸν ὄφελος καὶ λέγειν. Μετὰ παιδίου μὴ πληθύνῃς λόγους· μετὰ δὲ μεθύσων, ἢ ἀνυποτάκτων, ἢ γελοιαστῶν, μὴ συναναμίγνυσο· ἀλλ' ἐν φόβῳ Θεοῦ ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν· καθὼς λέγει ἐν τῷ Ἀποστόλῳ· ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν. διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία. καὶ πάλιν· ἵνα ἐντραπῇ ὁ ἐξεναντίας, μηδὲν ἔχων λέγειν περὶ ὑμῶν φαῦλον πρᾶγμα.

A utilitatem ex iis manantem in anima tua combibe, ſicut infans matris ſugit ubera. Ex iis quippe virtutum diſces præmia, eritque gaudium & exultatio cordi tuo. Manſuetum te præbe, & morigerum, atque prudentem: manſuetum quidem, ut ſi te vel puer compulerit, ſequaris ipſum; & opere tuo confecto, tacens revertere in cellam tuam; ac labiis ſilens, corde ora. Obedientem vero, ut caſtitatem tui corpo-
B ris, tamquam pretioſam margaritam, conſerves in Domino. Veſtium ornatu non delecteris, & parentum divitiis non effe-
raris: *Qui enim gloriatur, in Domino glorietur. Omnis quippe caro fœnum, & omnis gloria hominis tamquam flos fœni: exaruit fœnum, & flos ejus decidit; verbum autem Domini manet in æternum.* Oculos in terram defixos habe, animam vero in cœlos. Cum adoleſcentulo nimiam familiaritatem
C caveto: cum muliere vero, etiam loqui ſuperfluum ducito. Cum puero verba ne multiplicaveris: cum ebriis vero, & inobedientibus, riſuique deditis non commiſcearis: at in timore Dei omni tempore perſiſte: quemadmodum ait Apoſtolus: *Sapienter ambulate, redimentes tempus, quoniam dies mali ſunt. Propterea nolite fieri imprudentes, ſed intelligentes, quæ ſit voluntas Dei: & nolite inebriari vino, in quo eſt*
D *luxuria*. Et rurſus: *Ut is qui ex adverſo eſt, vereatur, nihil habens malum dicere de vobis.*

1. Cor. 1. Iſ. 40.

Epheſ. 5.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Δ.

Ἀγαπητέ, ἰδοὺ παρατίθημί σοι παρακαταθήκην ἑτέραν ἐν Κυρίῳ· ἐὰν φυλάξῃς αὐτήν, ὕστερον ἀναδώσει σοι εὐφροσύνην. Ἐὰν ἀποταξάμενος τῷ βίῳ τῷ ματαίῳ, εἰσέλθῃς εἰς κοινόβιον πλειόνων ἀδελφῶν, θέλων γνήσιος μοναχὸς, μή σε ἀπατάτω ὁ Ἐχθρὸς, τὴν ἄσκησιν τοῦ κοινοβίου, μηδὲ τὸ λαβεῖν τὸ ἅγιον ἔνδυμα τοῦ μοναχοῦ. μήτε δὲ τελευταῖον, σφόδρα δὲ μεταμεληθήσῃ, ἀρχὰς βάλλων ἀγαθὰς μὴ πάσης ταπεινοφροσύνης. Τὰς ἐπερχομένας πειρασμὰς κατά σε ἀπὸ τοῦ Ἐχθροῦ μὴ θαυμάσῃς, ἀλλ' ἀπόμεινον, ἵνα ἐπιτύχῃς τοῦ μακαρισμοῦ. Γέγραπται γάρ· μακάριος ἀνὴρ, ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Θέλεις δὲ μὴ κυλισθῆναι ἀπὸ τοῦ πειρασμοῦ; πᾶν θέλημά σε ἀπόκοψον. Ἐὰν δὲ μὴ δοκεῖς καλὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα, ἀπὸ δὲ τοῦ προεστώτος σε ἐν Κυ-

PARÆNESIS IV.

CAriſſime, ecce aliud tibi ſervandum commendo depoſitum in Domino: quod ſi cuſtodieris, in fine lætitiam at-
E que jucunditatem tibi retribuet. Si vana hujus ſeculi vita abdicata ingreſſus fueris cœnobium plurium fratrum, cupiens fieri monachus: vide ne te decipiat inimicus ad exeundum cœnobio tentans, antequam ſanctum Monachi indumentum aſſumas; ut ne ad extremum te vehementer pœniteat: ſed perfer; bona jaciens fundamenta cum omni humilitate. Supervenientes vero atque immiſſas ab
F inimico tentationes ne pertimueris: verum ſuffer ac tolera, ut beatitudinem conſequaris: ſcriptum quippe eſt: *Beatus vir qui ſuffert tentationem: quoniam quum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ, quam repromiſit Dominus diligentibus ſe*. Cupis autem non ſuccumbere tentationibus? omnem tuam voluntatem abſcinde. Si vero & bona tibi res videatur, quæ a tuo Præfe-

Jacob. 1.

eto in Domino non bona judicetur; crede illi in Domino. Nam contentioſum eſſe ac pertinacem, proprioque conſilio duci, ſubverſionis ſignum exiſtit: novitius enim quum quis ſit & inobediens, contumelioſum probriſque obnoxium ſibi nomen conciliat. Dicit enim in Pſalmo: *Servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore. Apprehendite diſciplinam, nequando iraſcatur Dominus, & pereatis de via juſta.* Qui igitur juſtitiam diligit, non peribit: at qui diſciplinam averſatur, ſibi ipſi damnum infert. Quemadmodum autem in dolium immitti vinum ſimul & acetum nequeunt: ſic neque in ſolitaria vita virtus ſimul degere cum diſſolutione poterit. Fidemque hujus tibi faciat Apoſtolus: *Quæ enim conventio Chriſti ad Belial? aut quæ ſocietas luci ad tenebras?* Ama igitur temperantiam ſummopere, ut divini Spiritus tabernaculum efficiaris. Et quandoquidem vitæ monaſticæ habitum ferre meruiſti, ne ſic quæſo cogitationibus conſentias; ſiquidem te a fraternitate ſeparare voluerint: ne forte a juventute tua diſcas eſſe vagabundus & inſtabilis. Vide autem, ne pietatem, quam dum ingredereris habebas, deperdas: ſed eam ad finem uſque retinere contende. Maledicentia autem, vel jusjurandum nec nominetur in labiis tuis, ſicut decet ſanctos: ſed humilis eſto: & in omni tua reſponſione hoc verbum, *ignoſce*, adhibeto; ut inutiles ſeculi mores abs te evellas ac deſtruas; vitamque Deo gratam ducens, ab eo laudem obtineas. Quum vero jam monachiſmum inchoaveris; ne aurum, argentum, veſteſque deſideres: verum cuncta in cœlum tibi præmitteus ſecundum Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti præceptum, hæc tibi acquire: fidem, continentiam, patientiam, humilitatem, & reliqua, quæ Deus ex ſua benignitate tibi præbebit: cui gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

Pſal. 2.

2. Cor. 6.

Epheſ. 5.

Ad Monachos novitios Parænesis V.

Siquis a magna vani ſeculi exiſtimatione ad monachatum acceſſerit; ſeipſum a faſtus & arrogantiæ dæmone cuſtodiat oportet, ne in ſpiritum ſuperbiæ & inobedientiæ incidat, ſibique ipſe detrimentum adferat. Non tibi hic, cariſſime, ſit pudor, quod ſub obedientia vivas in Domino, neque quod propriis opereris manibus bonum. Nam exigua iſta anguſtia & tribulatio, quam Domini cauſa toleras, vitam tibi æternam conciliabit. Et

Κυείῳ κείνεται μὴ ἓν καλὸν, πειάθητι ἀυτῷ ἐν Κυείῳ· τὸ γὰ φιλονεικεῖν, καὶ τῷ ἰδίῳ σκοπῷ ἀκολυθεῖν, σημεῖόν ὅτι καπαςροφῆς. ἀρχαέιος γὰ ἡ ἀνυποκαπτῶ ὄνομα ἐπονείδιςον ἑαυτοποιεῖται ἑαυτῷ. Λέγε γὰ ἐν τῷ Ψαλμῷ· δυλλύσατε τῷ Κυείῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ· δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ Κύειος καὶ ἀπολεῖσθε ἐκ ὁδὸ δικαίας. Ὁ θέλω ἀγαπᾶν τὴ δικαιοσυνίω, ὐκ ἀπολεῖται· ὁ δὲ μισῶν παιδείαν, ἑαυτὸν ζημιοῖ. Ὥ"σπερ ἐν κεραμίῳ ἐμβληθῆναι οἶνον καὶ ὄξος ὐ δυνατόν· ὕτως ὐδὲ ἡ ἀρετὴ τὸ μονήρυς βιὸ δύναται συνοικῆσαι ἀπαιδευσίᾳ. Καὶ πειθέτω σε ὁ Ἀπόςολος, λέγων· τίς γὰ συμφώνησις Χειςὸ πρὸς Βηλίαρ; ἢ τίς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; Ἀγάπα δὲ τὴ σωφροσύνην εἰς ἄκρον, ἵνα καπασκηνώσῃ ἐν σοὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Θεὸ. Καὶ ὅταν δὲ καταξιωθῇς τὸ ἐνδύματος τὸ μονήρυς βιὸ, μηδὲ ὕτως συγκαπατίθε τοῖς λογισμοῖς, ἑάνπερ βάλονταί σε χωρίσαι τὸ ἀδελφότητος, μήποτε ὃν νεότητός σε μάθῃς πλανήτης καὶ ἀκάθιςος. Ὅ"ρα δὲ μὴ ἀπολέσῃς τὴ παῤῥησίαν, ὧ εἰσῆλθες ἔχων, ἀλλὰ αὐτὴν κάτεχε ἕως τέλους. Δυσφημία δὲ ἡ ὅρκος μηδὲ ὀνομαζέθω ἐν τοῖς χείλεσί σε, καθὼς πρέπει ἁγίοις. ἀλλ' ἴθι καπεί νωσιν ἔχων. Ἐν πάσῃ ἀποκείσθω σε, τὸ συγχώρησον, ὅπως ἀφαιρεθείῃς ἀπό σε τὰ ἄχθηςα ἤδη τὸ κόσμυ, καὶ πολιτευσάμενος βαρέσεως τῷ Κυείῳ, ἕξῃς πρὸ αὐτὸ τὸ ἔπαινον. Ἐρχομένυ δέ σε εἰς τὸ μοναχὸν, ὐ χρὴ ζῆς χρυσὸν, ὐκ ἄργυρον, ὐχ ἱματισμόν· ἀλλὰ πάντα περιαποςείλας εἰς τὸ ὐρανὸν, κτᾶ τὸ ἐντολὼ τὸ Σωτῆρος ἡμῶ Ἰησὸ Χειςὸ, πάντα κτήσαι σεαυτῷ· πίςιν, ἐγκράτειαν, ὑπομονὼ καὶ ταπεινοφροσυνίω, καὶ τὰ λοιπὰ, ἃ ὁ Θεὸς ἐκ τὸ ἀγαθότητος αὐτὸ ἐπιχορηγήσῃ σοι. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὺς αἰῶνας τὸ αἰώνων. ἀμήν.

Ad Monachos novitios Parænesis V.

Si quis a magna vani ſeculi exiſtimatione ad monachatum acceſſerit; ſeipſum a faſtus & arrogantiæ dæmone cuſtodiat oportet, ne in ſpiritum ſuperbiæ & inobedientiæ incidat, ſibique ipſe detrimentum adferat. Non tibi hic, cariſſime, ſit pudor, quod ſub obedientia vivas in Domino, neque quod propriis opereris manibus bonum. Nam exigua iſta anguſtia & tribulatio, quam Domini cauſa toleras, vitam tibi æternam conciliabit. Et

ΠΡΟΣ ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ ΑΣΚΗΤΑΣ. ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Ε.

Ἐάν τις ἀπὸ μεγάλης κοσμικῆς πολιτείας τὸ βίυ ἔλθῃ εἰς τὸ μοναχὸν, τηρείτω ἑαυτὸν ἀπὸ τὸ δαίμονος τὸ ὑψηλοφροσυνης, ἵνα μὴ ἐμπέσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ὑπερηφανείας καὶ ἀνυποταγῆς, καὶ ζημιώσῃ ἑαυτόν. Ἀγαπητὲ, ὐκ ἔςι σοι αὕτη αἰσχύνη, ἐὰν ἦς ὑποταγῇ ἐν Κυείῳ, ἀλλὰ ἐὰν ἐργάζῃ ταῖς ἰδίαις χερσὶ τὸ ἀγαθόν· αὕτη γὰ ἡ μικρὰ πενοχωρία καὶ θλῖψις, ἣν ὑπομένεις διὰ τὸ Κύειον, πρόξενός σοι γίνεται τὸ αἰωνίυ ζωῆς.

Καὶ

Καὶ τί ἔτι λέγω; ὡς γὰρ ὁ καταλλάσσων δραχμὴν εἰς μυρία τάλαντα χρυσίου, οὕτως πᾶσα στενοχωρία καὶ μονήρους βίου πρὸς τὰ μέλλουσαν θλῖψιν, ἥτις σωματικῇ τοῖς τὰ φαῦλα πράσσουσι. Μικρὰ οὖν πρόσχες, καὶ μεγάλα σοι δίδοται. Νῆφε οὖν, ἀγαπητέ, ὡς καλὸς στρατιώτης· μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, μήποτε τὰ ἀμφότερα ἥξῃ ἐπί σε, καὶ ἀνθρώπους λυπήσας, στήσῃ τοὺς κατὰ σάρκα γονεῖς, καὶ Θεῷ μὴ ἀρέσας. Ἀλλ' ἀγωνίζου, ὅπως καὶ οἱ ὁρῶντές σε, δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ σου ἀναγωγῇ. γέγραπται γάρ, οἱ φοβούμενοί τὸν Κύριον, ὄψονταί με, καὶ εὐφρανθήσονται. καὶ πάλιν, εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον. Διὸ φυλάττου ἀπὸ τῆς ὑψηλοφροσύνης, καὶ Κύριος ἔσται σου μερίς. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ς.

Ἀγαπητέ, ἐὰν βάλλῃς καλὰς ἀρχάς, ὥστε ἀπαρτίσῃς καὶ τὸ γῆράς σου εὐαρέστως, ἔσῃ ὥσπερ φωστήρ, φωτίζων πολλοὺς ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ Κυρίου. Ἐὰν δὲ ἐκ γαστρὸς κακὸς ἀποβήσῃ, διαβιώσῃς τὰ κατά σε κακῶς. Θὲς οὖν θεμέλιον ἰσχυρόν, ἵνα ἀναβῇ τὸ ἔργον εἰς ὕψος. Πρὸ πάντων, ἀδελφέ, τὸν Θεὸν φοβοῦ, καὶ αὐτὸν δόξαζε ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, ὅπως καὶ αὐτὸς δοξάσῃ σε μετὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ. Ἐκ νεότητός σου ἐπιλαβοῦ τῆς σοφίας, μὴ ἀφεὶς αὐτὴν ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς· αὕτη σε ἐπιβιβάσῃ ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης, καὶ ἔσῃ σκεῦος ἐκλογῆς ἐκ νεότητός σου, καὶ ἔντιμον τὸ γῆρας σου ποιήσῃς, καὶ ἕξεις ἐπαίνους παρὰ Θεῷ, καὶ ἀνθρωποι μεγαλυνοῦσι τὸν Κύριον ἐν σοί. Ἐὰν οὖν παραδοθῇς ὑπό τινος πρεσβυτέρου ὑποχείριος ἀδελφοῦ, μή σοι δόξῃς λέγειν ἐν τῇ ἀγνοίᾳ, ὅτι ἐγὼ μού εἰμι μεγάλων καὶ λαμπρῶν γονέων υἱός· ἧττος οὐ ἀνυπολήπτων καὶ ἐπαίνων υἱὸς τυγχάνει, ἢ πολλάκις καὶ ἐκ δουλείας καταγέται· καὶ πῶς δύναμαι ἐγὼ τούτῳ ὑποταγῆναι; ὕβρεις γάρ μοι ἐστὶν, ἐάνπερ τοῦτο ποιήσω. Μὴ τοιαῦτα λογίζου, ἀγαπητέ· οὐ γὰρ ἐν φρονήσει λογίζῃ πρὸς τοῦτο. Ὁ γὰρ τοιαῦτα ἀλογιζόμενος, ὅπου ἀπεδύσατο τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης. Ἡμεῖς οὖν, ἀγαπητέ, ὡς ὑπὸ Θεοῦ παραδιδόμενοι τοῖς ὁμοψύχοις ἀδελφοῖς εἰς δουλείαν, ὑπομένωμεν, ἵνα ἀξιωθῶμεν τῆς ἐλευθερίας τῶν δικαίων, ἀναλογιζόμενοι τὸν πάντων Δεσπότην, ὃς ἐπτώχευσε δι' ἡμᾶς, πλούσιος ὤν, ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ

Et quid amplius dicam? Sicut enim qui drachmam unam cum decem millibus talentorum auri commutat; ita & vitæ monasticæ tribulatio, ad futuram tribulationem comparata, quæ improbe ac perdite viventibus contingit. Exigua igitur præbes, & magna tibi redduntur. Advigila ergo, dilectissime, tamquam bonus miles: gratiam, quæ in te est, non neglexeris, ne forte utrumque in te eveniat, ut & homines contristes, hoc est, tuos secundum carnem parentes; & Deo non placeas. Verum decerta, ut & videntes te, glorificent Deum super bona conversatione tua: scriptum quippe est: *Qui timent Dominum, videbunt me, & lætabuntur*. Et rursum. *Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum*. Propterea custodi te a superbia, & Dominus pars tibi erit: cui gloria in secula. Amen. *Matth.* 5. *Psal.* 119.

PARÆNESIS VI.

CAriissime, si bona ac pulchra jeceris principia, sic & senectutem tuam Deo gratam & acceptam traducas, erisque instar luminaris, quod multos in via illuminat Domini. Sin autem ab utero malus & non rectus exieris, ipsam quoque vitam misere transiges. Forte igitur ac validum fundamentum colloca, ut opus in altum ascendat. Ante omnia autem, frater, Deum time, ipsumque toto corde tuo glorifica, ut & ipse cum omnibus sanctis suis te glorificet. A juventute tua mansuetissimam sapientiam acquirito, eamque ad extremum usque spiritum non relinquito. Hæc enim in semitas justitiæ deducet te, erisque vas electionis a juventute tua, & honorabilis in senectute tua; obtinebisque laudem apud Deum; & homines in te magnificabunt Dominum. Si igitur a Præfecto in manus fratris sis traditus; non tibi tacita mentis cogitatione dicere videaris: Ego quidem magnorum & illustrium parentum sum filius; hic autem nullius existimationis & mendicorum filius; aut sæpe etiam ex servorum turba originem ducit: & quomodo ego huic subesse atque obedire potero? ignominia enim mihi erit, si istud fecero. Ne talia tecum cogitaveris, carissime: non enim prudens hanc cogitationem suscepisti. Nam qui ejusmodi cogitat, nondum veterem hominem exuit, qui corrumpitur secundum desideria erroris. Nos autem, dilectissime, tamquam a Deo commendati in obsequium concordibus fratribus, sufferamus, ut digni efficiamur libertate justorum; mente recolentes omnium Dominum, qui quum esset dives, propter nos pau-

Ephes. 4.

2. Cor. 8.

per

per est factus, ut nos illius inopia divites essemus. Carissime, collum jugo ipsius submitte, ut requiem animæ tuæ invenias: quia scriptum est: *Immundus coram Domino omnis qui elato est corde*. Quoniam ipsi est gloria in secula seculorum. Amen.

Proverb.16.

A χείρα πλουτήσωμεν. Ἀγαπητὲ, τὸ αὐχένα σοῦ δὸς ὑπὸ τὸν ζυγὸν αὐτοῦ, ἵνα εὕρῃς ἀνάπαυσιν τῇ ψυχῇ σου. διότι γέγραπται, ἀπάθαρτος παρὰ Κυρίῳ, πᾶς ὑψηλοκάρδιος. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

AD MONACHOS NOVITIOS DE OPERE MANUUM.

PARÆNESIS VII.

OPus quoque manuum non negligas. Nam sæpe tibi cogitatio suggerit dicens: nunquam manuale istud opus addiscere poteris: debilis enim es, ac negligens, & operis hujus labores sufferre in finem usque nequibis. Nam ecce tua membra præ labore defatigari ac frangi cœperunt: non enim laboribus es assuetus. Cæterum transiens, abi unde venisti: nam & ibi, inquit, si timere Deum volueris, salvaberis. At tu, tamquam fidelis, non frangaris ejusmodi cogitationibus: sed Dominum exspecta, qui te ad suum invitavit regnum & gaudium. Ipse quippe dixit: *Amen amen dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic, transi, & transibit: & nihil impossibile erit vobis*. Et nos ergo, carissimi, sustineamus: non enim in hominem, qui salvare nequeat, speramus; sed in Deum, qui salvos facit sperantes in se. Sicut scriptum est: *Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion*. Et rursus beatos prædicat Spiritus sanctus eos qui sperant in Domino, dicens: *Domine Deus virtutum, beatus homo qui sperant in te*. Sustine ergo, o dilecte a Domino. Nonne si literas disceres, vexationem sustineres? quod si opificium aliquod seculi; nonne laborem subires? Nonne ergo multo magis cuncta propter Dominum sufferre debemus? Scriptum quippe est: *Labores palmarum tuarum manducabis: beatus es, & bene tibi erit*. Et Apostolus admonet, dicens: *Operantes propriis manibus quod bonum est: ut scilicet non solum vobis quod edatis, laborando curetis; sed etiam ex propriis laboribus habeatis, unde necessitatem habenti tribuatis*. Studium ergo omne nostrum in eo sit, ut a peccatis nostris liberemur: nam si ipsi voluerimus, liberabimur. Ipse quippe dixit: *Petite, & dabitur vobis: omnis enim qui petit, accipit: & qui quærit, invenit; & pulsanti aperietur*. Ipse enim est, qui thesaurum pœnitentiæ non deficientem mundo largitur. Ipsi gloria in secula. Amen.

Matth.17.

Psal. 125.

Psal. 84.

Psal. 128.

Ephes. 4.

Matth. 7.
Luc. 11.

PA-

ΠΡΟΣ ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Ζ.

B ΚΑὶ περὶ τῦ ἐργοχείρυ μὴ ὀλιγώρει. πολλάκις γὰρ ὑποβάλλει σοι ὁ λογισμὸς λέγων, ὅτι οὐδέποτε δυνήσῃ μαθεῖν τὸ ἐργόχειρον τοῦτο· ἀσθενὴς γὰρ εἶ καὶ ὀλίγωρος, καὶ τὴν μοχθηρίαν τῦ ἔργυ τούτυ, ἃ δύνῃ ὑπενεγκεῖν εἰς τέλος. Ἴσθι γὰρ τὰ μέλη σε ἤρξω παθεῖν ἀπὸ κόπυ· ἃ γὰρ ἤθισας πάμνειν. Ἀλλὰ διελθὼν πορεύυ ὅθεν παρεγένου. κἀκεῖ γάρ, φησὶν, ἐὰν θέλῃ, φοβηθῆναι τὸν Θεὸν, σώζῃ. Σὺ δὲ, ὡς πιστὸς, μὴ ἐκλύυ ὑπὸ πονηρῶν λογισμῶν· ἀλλ' ὑπόμεινον τῷ Κυρίῳ τῷ καλέσαντί σε εἰς τὴν αὐτῦ βασιλείαν καὶ χαράν. Αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν, ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, Μετάβηθι· καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσῃ ὑμῖν. Καὶ ἡμεῖς οὖν, ἀγαπητοὶ, ὑπομείνωμεν· ἃ γὰρ ἐπ' ἄνθρωπον ἠλπίσαμεν, ὅσις ἃ δύναται σώζειν, μὴ ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σώζοντι τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' αὐτῷ. Καθὼς γέγραπται· οἱ πεποιθότες ἐπὶ Κύριον, ὡς ὄρος Σιών. Καὶ μακαρίζει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ Κύριον, λέγων· Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπί σε. Μεῖνον οὖν, ἠγαπημένε ὑπὸ Κυρίυ· ἆρα γράμματα εἰ ἐμάνθανες, C οὐχ ὑπέμενες τὸν σκυλμόν; εἰ δὲ μὴ τέχνην τινὰ νόσυ, οὐχ ὑπέμενες τὸν κόπον; ἃ πολλῷ μᾶλλον ὀφειλέτας ἐσμὲν ὑπομεῖναι πάντα διὰ τὸν Κύριον; Γέγραπται γὰρ, Τοὺς πόνους τῶν καρπῶν συ φάγεσαι· μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται. Καὶ ὁ Ἀπόστολος παραγγέλλει, λέγων· ταῖς ἰδίαις χερσὶν ἐργάζεσθε τὸ ἀγαθὸν, ὥστε μὴ μόνον αὐτὸ τὸ ἐργαζόμενον ἐσθίειν, ἀλλὰ καὶ τῷ χρείαν D ἔχοντι μεταδιδόναι τῶν ἰδίων πόνων. Σπυδὴ οὖν γενέσθω πᾶσιν ἡμῖν, τὸ ῥυσθῆναι ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· ἐὰν γὰρ ἡμεῖς θέλωμεν, ῥυώμεθα. Αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ δωρησάμενος τῷ κόσμῳ τὴν ἀνέλπιστον θησαυρὸν τῆς μετανοίας. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΑ-

A

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Η.

Περὶ ὃ τῶν συμβαινόντων σκανδάλων, οἴδαμεν τ' εἰπόντα· μὴ κείνετε, καὶ ὑ μὴ κειθῆτε· ὃν ᾧ γὰ κείματι κείνετε, κειθήσεσθε· καὶ ὃν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν· καὶ τὰ ἑξῆς. Ἵνα ὃ ἔχῃς βοήθημα ὃν τῷ λογισμῷ, ἀνάλογισαι, ὅτι ὁ δίκαιος Λὼτ ἐν Σοδόμοις κατῴκει, ἀλ' ὑ σωαπήχθη τῇ ἐκείνων ὑπερηφανίᾳ καὶ ἀσελγείᾳ· διὸ καὶ ἐσώθη, καθὼς γέγραπται· βλέμματι γὰ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀθέσμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν. Ἀλλὰ τί ἐπάγει λέγων· οἶδε Κύριος εὐσεβεῖς ὃκ πειρασμῶ ῥύεται· ἀδίκους ὃ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν. καὶ τὰ ἑξῆς. Μὴ οὖν σήμερον ἐγκράτεια καὶ πραΰτης, καὶ αὔριον ἀκρασία καὶ ὑπερηφανία. Μὴ σήμερον ἡσυχία καὶ ἀγρυπνία καὶ ταπείνωσις, καὶ αὔριον περισπασμοὶ καὶ ὕπνος ἀκόρεστος καὶ ἀνυποταγή, καὶ τὰ ὅμοια τούτων. Μὴ σήμερον ἀποταγὴ κόσμου, ἀποταγὴ γηΐνων πραγμάτων, ἀποταγὴ πατρίδος καὶ φίλων καὶ τῆς κατὰ σάρκα γονέων διὰ τὴν εἰς Κύριον ἐλπίδα, καὶ αὔριον χώραν ἢ πατρίδα καὶ κληρονομίαν ἐπιζητήσωμεν, τοῦ βυθίζειν ἑαυτοὺς εἰς κακὰ πολλά. Ἡ γὰρ γυνὴ τοῦ Λὼτ στραφεῖσα εἰς τὰ ὀπίσω, γέγονε στήλη ἁλός. Διὸ καὶ ὁ Κύριος διδάσκει λέγων· οὐδεὶς βαλὼν τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον, καὶ στραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἔχε οὖν ἀεὶ ὃν νῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὃν ᾗ ἀποδυσάμενος πάντα, ἐξῆλθες τοῦ κόσμου διὰ τὸν Κύριον· καὶ ὅτε ἦς περιφρονῶν τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ζέων τῷ πνεύματι πρὸς τὸν Κύριον, καὶ τὸν σκοπὸν ἔχε ἄχρι τέλους· ὁ γὰ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται· ὅπως κομίσῃ τὸν μισθὸν τῆς ἐργασίας μετὰ ζωῆς αἰωνίου· ὅτι ἀληθινῷ Θεῷ προσῆλθες, καὶ πάντων κατεφρόνησας, ἵνα Χριστὸν κερδήσῃς. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΥΠΑΚΟΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Θ.

Καὶ περὶ τοῦ χρόνου μὴ ὀλιγώρει. τισὶ γὰρ ὑποβάλλει ὁ Ἐχθρὸς ἐπιθυμίαν εἰς τοῦτο ἦλθε πρὸ τοῦ καιροῦ, ὅπως μὴ φέρων ὁ ἀδελφὸς τὸ λεῖον τῆς ἡδονῆς, φύγῃ τὸ στάδιον. Σὺ ὃ, ἀγαπητὲ, ὡς τῷ Θεῷ ἀρέσαι σπουδάζων, μακροθύμησον· τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος, ἐὰν μὴ δύνῃ ἐλεύ-

PARÆNESIS VIII.

DE scandalis porro occurrentibus, novimus eum qui ait: *Nolite judicare, & non judicabimini. In quo enim judicio judicaveritis, judicabimini: & in qua mensura mensi fueritis, remetictur vobis*: & quæ sequuntur. Ut vero cogitationem tuam adjuvare possis, animo revolve, quomodo justus Lot in Sodomis commoratus sit; sed nequaquam illorum abductus est superbia atque lascivia: quare & salvatus est, sicut scriptum reperitur: *Visu enim atque auditu dum justus inter eos habitaret, quotidie animam justam operibus illicitis torquebant*. Sed quid infert, dicens: *Novit Dominus pios de tentationibus eripere, impios autem in diem judicii cruciandos servare*: & reliqua. Ne ergo hodie continentia, atque mansuetudo: & cras incontinentia atque superbia. Ne hodie silentium, vigiliæ, & humilitas: cras autem distractiones, somnus insatiabilis, inobedientia, & his similia. Ne hodie renunciatio seculi, & abdicatio rerum terrenarum, ac valedictio patriæ & amicorum, parentumque carnalium, propter spem in Dominum: cras autem nostram regionem, & patriam, atque hæreditatem inquiramus, demergentes nosmetipsos in plurima mala. Uxor siquidem Lot retrorsum conversa in statuam salis mutata est. Quare & Dominus instruit, dicens: *Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno cœlorum*. Quare semper in mente diem illum habeto, quando exutus omnibus, propter Dominum reliquisti seculum: & quando divino incensus eras timore, fervensque spiritu in Dominum: ac idem institutum retine usque ad finem: *Qui enim perseveraverit usque ad finem, hic salvabitur*: ut mercedem laboris referas atque operationis una cum vita æterna. Quoniam ad Deum verum accessisti, omniaque contemsisti, ut Christum lucrifacias: cui gloria in secula. Amen.

Gen. 19. Matth. 7. Luc. 6. 2. Petr. 2. Gen. 19. Luc. 17. Matth. 10. Marc. 13.

DE OBEDIENTIA.

PARÆNESIS IX.

CIrca tempus etiam noli esse negligens: nam quibusdam inimicus suggerit desiderium suscipiendi habitus præter tempus; ut frater vim cupiditatis non ferens, stadium fugiat. At tu, carissime, quippe qui Deo placere studeas, patientem te præbe atque longanimem: quum dicat Apostolus:

1. Cor. 7. *Sed etsi potes fieri liber, magis utere.* Generationes porro antiquas respice, & vide quo pacto Sancti omnes per longanimitatem & patientiam adepti sint repromissionem. Consolemur ergo & cohortemur nos ipsos quotidie, ut eorum cohæredes inveniamur in Regno cœlorum. Primum quidem Patriarcha Jacob nonne quatuordecim inservivit annos propter Rachel, Laban Syro in Mesopotamia, in calore diei, & gelu noctis? Similiter autem & Joseph dilectus nonne multis annis servivit in terra aliena? Sicut scriptum est: *Et erat Joseph septemdecim annorum, dum oves pasceret cum fratribus suis.* Rursusque ait: *Triginta annorum erat Joseph, quando stetit in conspectu Regis Pharaonis.* Similiter vero & Moyses servus Domini quadraginta annis incola fuit ac peregrinus in terra Madian: Et filii Israël post annos quadraginta in terram ingressi sunt promissionis. Item & Daniel vir præclarus una cum tribus Pueris, qui fornacis ignem rorem per fidem effecerunt, servitutem & tribulationes atque opprobria in terra aliena pertulerunt, quare & salvati sunt. Nos autem ne minimam quidem molestiam sufferre volumus: nam quia non credimus, patientia longe recedit a nobis. Sic enim dolori te ipsum tradidisti, ac si ob alienum deperditum depositum, in captivitatem abiisses. Alacritatem tibi ipsi adhibe in Domino, & viriliter age tamquam fidelis: ne quando præ multa tristitia firmitatem ac robur animi deperdas, & in fine te pœniteat. Perpende igitur animo, carissime, eos qui in exilio, & in metallis, atque acerba servitute torquentur: & subditus esto Præfecto tuo in Domino. Quod si humano more potius servitutem reputas, quam propter Deum sustines: quis obsecro unquam pro Rege ignominia affectus, non potius injuriam pro gloria arbitratur? Verum sæpe forte dicturus es, quod res laborem in se atque molestiam contineat. Hei mihi peccatori & servo inutili. Si laborem propter Dominum sufferre nolumus, quorsum è seculo exivimus? Quis, dilectissime, dignus est, ac sic felix, ut pro eo patiatur, qui pro ipso est passus? Exigua, carissime, præstas, & magna reportas. Patientia porro nobis est necessaria, ut Dei voluntatem facientes, promissiones ejus consequamur. *Qui enim in finem usque perseveraverit, hic salvabitur.*

Genes. 29.

Genes. 37.

Genes. 41.

Exod. 2.
Exod. 14. 15.
num. 14.

Dan. 3.

Matth. 10.

A ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. Ἔμβλεψον οὖν εἰς τὰς ἀρχαίας γενεάς, καὶ ἴδε, ὅτι οἱ ἅγιοι πάντες διὰ μακροθυμίας καὶ ὑπομονῆς ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν. Παρακαλέσωμεν οὖν ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὅπως συγκληρονόμοι αὐτῶν εὑρεθῶμεν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Πρῶτον μὲν ὁ Πατριάρχης Ἰακώβ, οὐχὶ ἔτη δεκατέσσαρα ἐδούλευσε διὰ Ῥαχήλ, Λάβαν τῷ Σύ-

B ρῳ ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, ἐν τῷ καύσωνι τῆς ἡμέρας, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτός. Ὁμοίως δὲ καὶ Ἰωσήφ, ὁ ἠγαπημένος, οὐχὶ ἔτη ἱκανὰ ἐδούλευσεν ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ; Καὶ γὰρ γέγραπται· καὶ ἦν Ἰωσὴφ ἐτῶν δέκα ἑπτὰ ποιμαίνων τὰ πρόβατα μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Καὶ πάλιν λέγει· Ὁ δὲ Ἰωσὴφ ἐτῶν τριάκοντα, ὅτε ἔστη ἐνώπιον Φαραώ. Ὁμοίως δὲ καὶ Μωϋσῆς ὁ θεράπων Κυρίου τεσσα-

C ράκοντα ἔτη προφήτευσεν ἐν γῇ Μαδιάμ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διὰ τεσσαράκοντα ἐτῶν εἰσῆλθον εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ὁμοίως δὲ καὶ Δανιήλ, ὁ ἐνάρετος ἀνήρ, μετὰ καὶ τῶν τριῶν παίδων, τῶν τὸν κάμινον, δρόσον ἐργασαμένων διὰ τῆς πίστεως, ὑπέμειναν δουλείαν καὶ θλίψεις καὶ ὀνειδισμοὺς ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, διὸ καὶ ἐσώθησαν. Ἡμεῖς δὲ τοσὲ

D κακοπάθειαν μικρὰν ὑπομένομεν· διὰ τὸ μὴ πιστεύειν ἡμᾶς, ἡ ὑπομονὴ μακρύνεται ἀφ' ἡμῶν. Οὕτω γὰρ τῇ λύπῃ ἑαυτὸν ἐκδέδωκας, ὡς ἀπολέσας τὴν καταθήκην ἀλλοτρίαν, ὡς ἐν ἀχμαλωσίᾳ ἐπορεύθης. Δὸς σεαυτῷ τὴν θυμίαν ἐν Κυρίῳ, καὶ ἀνδρίζου ὡς πιστὸς, μήτε ἐν τῇ πολλῇ λύπῃ ἀπολέσῃς τοὺς πόνους τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἔσχατον μεταμεληθήσῃ. Ἐννόησον, ἀγαπητὲ, τοὺς ἐν ἐξορίᾳ καὶ μετάλλοις καὶ ἐν πικρᾷ δουλείᾳ ἐξεταζομένους, καὶ ὑποπάγηθι τῷ πρεσβυ-

E τί σου ἐν Κυρίῳ. Εἰ μᾶλλον τις ἄνθρωπον λογίζηται τὴν δουλείαν, καὶ ὑπομένεις διὰ τὸν Κύριον, τίς ἄρα ἀτιμασθεὶς ποτε ὑπὲρ βασιλέως, οὐχὶ μᾶλλον ἡγεῖται τοῦ ὕβρεως, καύχημα; Ἀλλὰ πολλάκις μέλλεις λέγειν, ὅτι τὸ πρᾶγμα κόπον ἔχει. Οἴμοι τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ ἀχρείῳ δούλῳ· ἐὰν κόπον δὲ προσφερόμεθα ὑπομονὴν διὰ τὸν Κύριον, τί καὶ ἐλάλησεν ἐν τῷ κόσμῳ; Ἀγαπητὲ, τίς ἄξιος καὶ

F μακάριος παθεῖν ὑπὲρ τοῦ παθόντος ὑπὲρ αὐτοῦ; Μικρὰ πρόσεχε, ἀγαπητὲ, καὶ μεγάλα νόμιζε· ὑπομονῆς γὰρ ἔχομεν χρείαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες, τύχωμεν τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ. Ὁ γὰρ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

PA-

ΠΑ-

A

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ I.

Ἀ'Δελφὲ μὴ ϲκλύϑ ἕως ἐϖερχομϖίων λογισμῶν· ἀρχὴ γὰρ ἀγωνός ὅϛι. Καπάμαϑε ϲκ τ̃ ὑετίϑ λάκκϑ, ὅτι ὅταν βρέξῃ, ϵ̓ σωναχθῇ ἡ ἀ̓λογία τ̃ ὕδατος ἐν τῷ λάκκῳ, ἐν ἀρχῇ τεταραγμϖόν ὑπάρχει τὸ ὕδωρ· ὅσῳ ϑ̃ ἐγχρονίζει καθαρώτερον ἀποκαθίϛαϑ. Λοιπόν, ἀγαπητὲ, ἴϑι μὴ ϲκλυόμενος· γέγραπϖαι γὰρ, B χείμαρροι ἀνομίας ἐξεπάραξάν με. καὶ ἐν ἑτέρῳ Ψαλμῷ λέγϛ. ὅτι ἐπλήϑη κακῶν ἡ ψυχή μϑ, καὶ ἡ ζωή μϑ τῷ ᾅδῃ ἤγγισε. Διὸ λέγϛ, Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ ϑ̀ φοβηθήσομαί τί ϖοιήϲῃ μοι ἄνθρωπος. Ὅταν ϑ̃ ἔλθῃ εἰς τ̃ διάνοιάν ϑ λογισμὸς ϖονηρὸς, βόησον ϖρὸς Κύριον μ̃ δακρύων, λέγων· Κύριε, ἱλάϑητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, καὶ συγχώρησόν μοι, φιλάνθρωπε· Κύριε, καπάργησον τ̃ Πονηρὸν ἀφ' ἡμῶν. Καρδιογνώϛης γάρ ἐϛιν ὁ Θεὸς, καὶ οἶδε τὰς ἀϑλογισμὰς τὰς ϲκ τ̃ κακοήθους γνώμης γινομένας· οἶδε κ̀ τὰς ϲκ τ̃ ϖικρότητος τ̃ Δαιμόνων ἡμῖν ϖροσφερομένας. Τ̃ϖο ϑ̃ γίνωσκε, ὅτι ὅσον ἀγωνίζῃ καὶ ὑπομένῃς, τῷ Κυρίῳ δοκεῖ ϑ, τοσ̃το καθαρεύει ϑ ἡ διάνοια, καὶ οἱ ἀϑλογισμοί. Ἔφη γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησ̃ς Χριϛὸς, ὅτι ϖᾶν κλῆμα ϲκ ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, καθαίρω αὐτὸ, ἵνα ϖλείονα καρπὸν φέρῃ. Μόνον ϑέλε σωθῆναι· ὅτι ἀγαπᾷ Κύριος καὶ συνεργεῖ τοῖς ἐπειγομένοις σωτηρίας τυχεῖν. Ἄκουε ϑ̃ καὶ ϖροβολὴ κ̃τ̀ τ̃ ἀκαθάρϑων λογισμῶν. Ἡ ϕαρυλὴ, ὅταν τρυγηθῇ ϲκ τ̃ ἀμπέλϑ, κ̀ βληθῇ ἐν τῇ ληνῷ καὶ ϖατηθῇ, καὶ δώϑῃ τ̃ οἶνον αὐτ̃ς, καὶ βληθῇ ϲκ ἀγγείοις, τοσ̃τος ϲκ ἀρχᾶς ἀναβλύζει ὁ οἶνος, ὡς ἕως σφοδροπάτης λαύρας καμόμενος· ὥϛε καὶ φανερὰ ἀγγεῖα, μὴ φέροντα τ̃ ὁρμὴν, ῥήγνυϑι ϲκ τ̃ πάϑους· ϑ̃τω κ̀ οἱ ἀϑλογισμοὶ τ̃ ἀνθρώπων, ὅταν μετέλθωσιν ϲκ ϑ̃ ϖαταγ̃ ἀγῶνος τοῦτο καὶ τ̃ μερίμνης αὐτ̃, εἰς τὰ ὑράνια. Οἱ γὰρ Δαίμονες, μὴ φέροντες τ̃ ζῆλον, ϖοικίλως ϲκταράϑϑι τ̃ διάνοιαν τ̃ ἀνθρώϖ, ἀνατροπὴν ὅλεραν σωκεράσαι αὐτῷ βϑλόμενοι· ἵνα ὕρωϑιν ἀγγεῖον παραῄτιον, λακίϑωϑιν αὐτὸ, τουτέϛι, ψυχὴν ἄπιϛον καὶ διϕάζϑαι. Ἔοικασι γὰρ οἱ Δαίμονες, λύκϑς ἁρπαγας, οἱ ϖεριέρχον τὰς κέλλας τ̃ μοναχ̃ν, ἐπιζητοῦντες ϑύραν ἀνεῳγμένην αὐτοῖς, ὅπως ἔνδον ἐπιπηδήϲαντες, διαφθείρωϑι ψυχὴν ϖειθαρχοῦϲαν αὐτοῖς. Ἐὰν ϑ̃ ὕρωϑι ϑύραν κεκλεισμένην, εἰς τὰ ϖρόϲωπα αὐτ̃ ϖεϲηκήϲαντες

σαντες

PARÆNESIS X.

NE frangaris frater ab ingruentibus cogitationibus: principium enim est certaminis. Perdisce autem ex fluviali lacu: quando enim pluerit, & benedictio aquæ in lacu collecta fuerit, initio quidem turbata est aqua; quanto autem diutius perstiterit, purior redditur ac clarior. Ceterum ne abjicias animum, o dilecte. Scriptum quippe est: *Torrentes iniquitatis conturbaverunt me*. Rursusque in alio dicit Psalmo: *Repleta est malis anima mea, & vita mea inferno appropinquavit*. Ideoque dicit: *Dominus mihi adjutor: & non timebo, quid faciat mihi homo*. Quando ergo obrepserit menti tuæ prava cogitatio, cum lacrymis ad Dominum exclama, dicens: Domine propitius esto mihi peccatori, & parce mihi benignissime. Malum a nobis Domine funditus evelle. Cordium enim scrutator est Deus, & novit cogitationes, quæ ex malevolo animo procedunt, novitque suggestiones, quæ nobis a dæmonum amaritudine inferuntur. Hoc autem scito, quod quanto certaveris & sustinueris in serviendo Domino: tanto purior tibi mens redditur & cogitationes. Ait enim Dominus noster Jesus Christus: *Omnem palmitem in me non ferentem fructum, purgabo eum, ut fructum plus afferat*. Velis modo salvari: quoniam Dominus amat, & cooperatur iis, qui ut salventur, sunt solliciti. Audi porro & parabolam adversus turpes & sordidas cogitationes. Uvadum ex vite fuerit vindemiata, & in torcular projecta atque calcata, vinumque suum dederit, & in vasa immissa fuerit; tantum initio vinum ebullit, quantum ab ardentissimo labro succensum est: ita ut & vasa quantumvis præclara non ferentia violentiam, præ contentione atque vigore rumpantur & diffluant. Sic quoque hominum cogitationes, quando ex vano hoc seculo ejusque sollicitudinibus transferuntur ad cœlestia. Siquidem dæmones zelum non ferentes, multifariam multisque modis hominis mentem perturbant, turbidam ei eversionem admiscere volentes: ut si vas obnoxium ac fragile invenerint, mox perfodiant illud, hoc est, animam infidelem ac duplicem. Sunt enim dæmones lupis rapacibus similes, qui obeunt monachorum cellas, januam sibi apertam inquirentes: ut intro insilientes, animam ipsis obedientem corrumpant. Sin autem ostium repererint occlusum, in faciem suam mœsti concidentes recedunt:

dico autem de anima in fide fundata. Ne ergo timeas, neque verearis a verſutia & calliditate eorum: non enim nocere tibi poterunt, Chriſtum adjutorem habenti.
2. *Tim.* 1. Ait quippe Apoſtolus: *Non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris: ſed virtutis, & dilectionis & ſobrietatis*. Quin & ipſe Do-
Luc. 10. minus ad ſuos dixit diſcipulos. *Videbam Satanam ſicut fulgur de cœlo cadentem: & ecce dedi vobis poteſtatem calcandi ſupra ſerpentes & ſcorpiones, & ſuper omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit*. Idcirco cariſſime, viriliter age, & confortare in Deo tuo, quia in æternum miſericordia ejus. Si porro etiam nobis parentum ſecundum carnem memoriam adducunt, dicamus ad eos, melius eſſe parentes contriſtare, quam Dominum. Quod ſi divitias quoque nobis in medium attulerint,
Matth. 6. ad eos dicamus: Scriptum eſt: *Theſaurizas, & neſcis, cui congregabis ea*. Ac
Pſal. 105. rurſus: *Simul inſipiens & ſtultus peribunt, & relinquent alienis divitias ſuas*: ut mihi quidem peccata ac culpas, aliis vero pecunias: non expedit mihi hoc: eſt enim malitia multa. Ideo neque theſaurizare in terra edocti ſumus, ubi ærugo & tinea demolitur, & fures perfodiunt atque furantur. Ubi enim theſaurus tuus eſt, ibi & cor tuum erit. Benedictus autem Deus, qui fortitudinem nobis adverſus hoſtes inviſibiles largitur: cui gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

A σαντες ἀναχωρῆσι· λέγω δὴ ϖεὶ ψυχῆς τεθεμελιωμμήης ὲν ϖίςει. Μὴ ὖν δειλιᾶς, μηδὲ φοβῆ ἀϖὸ τ κακυργίας αὐτῶν· βλάψαι σε ἰσχύσωσι, Χειςὸν ἔχοντά σε βοηθόν. Λέγει γὰρ ὁ Ἀϖόςολος· ἰ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς ϖνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως & ἀγάϖης καὶ σωφρονισμῦ. Καὶ ϖάλιν αὐτὸς Κύριος ἔλεγε τοῖς ἑαυτῦ μαθηταῖς· ἐθεώρυν τ Σαταναῦν, ὡς ἀ-
B ςραπὴν, ὲκ ἰ ἀραν ϖεσόντα. ἰδὺ δίδωμι ὑμῖν τ ἐξουσίαν ἰ ϖατεῖν ἐϖάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐϖὶ ϖᾶσαν τ δύναμιν ἰ Ἐχθρῦ, καὶ ὐδὲν ὑμᾶς ἰ μὴ ἀδικήσῃ. Διὸ, ἀγαϖητὲ, ἀνδρείζῦ καὶ ἴσχυε ἐν τῷ Θεῷ σε, ὅτι εἰς τ ἀγῶνα τὸ ἔλεος αὐτῦ. Εἰ ὃ μνείαν τ κ σάρκα γονέων ἡμῖν ἐϖάγωσιν, ἔϖωμεν ϖρὸς αὐτὸς, Γέγραϖται, θησαυρίζει, καὶ ἰ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά. Καὶ ϖάλιν· ἐϖιϖοαὶ ἄφρων καὶ
C ἄνης ἀϖολῦνται, καὶ καταλείψουσιν ἀλλοτρίοις τ ϖλῆτον αὐτῶν· ἵνα ἐν ἐμοὶ μὲ τὰ ἐγκλήματα, ἑτέρῳ δὲ χρήματα. Υ̓κ ἀνάγκ μοι τῦτο· ἔςι ϖονηρία μεγάλη. Διὸ, ὅτε δεδιδάγμεθα θησαυρίζειν ἐϖὶ τ γῆς, ὅϖυ σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ κλέϖται διορύσσουσι καὶ κλέϖτουσιν. ὅϖυ δέ ἐςιν ὁ θησαυρός σε, ἐκεῖ, φησὶν, ἔσται καὶ ἡ καρδία σε. Εὐλογητὸς ὃ ὁ Θεὸς, ὁ δίδὺς ἡμῖν
D ἰσχὺν κ σάρκα τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὺς αἰῶνας τ αἰώνων. ἀμήν.

PARÆNESIS XI.

DEcerta, frater, tamquam bonus miles Chriſti, donec tempus ſuppetit: quia non ſuper corruptibili corona tibi certamen propoſitum eſt; verum de peccatorum expiatione & vita æterna. Vindica ergo tibi in cunctis operibus tuis humilitatem, quæ eſt mater obedientiæ. Projice autem abs te animi duplicitatem, & in omnibus fidem induere, ut Dominus cernens animi tui promtitudinem, confirmet te in opere. Vehementer porro ignaviam & contentionem detestare cum omni perverſa voluntate & invidentia: quippe qui propter Dominum reliquiſti parentes tuos ſecundum carnem, amicos, & facultates: nam ſi ab initio in cogitationibus relaxatus fueris, moleſtiam conſequeris & damnum. Si ergo aliquando acciderit nobis, vel modicum amore Domini laborare, vel etiam ſupra vires, ne obmurmuraverimus. Nam qui murmurat, ſeipſum declarat non ex proprio laborare inſtituto ac voluntate. Tu igitur tamquam prudens, ne contenderis cum negligentioribus fra-

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΑ.

Ἀδελφὲ, ἀγωνίζ, ὡς καλὸς ςρατιώτης Χειςῦ, ἕως ἔτι ἔχεις καιρὸν, εἰδὼς τῦτο, ὅτι ἰ ϖερὶ φθαρτῆ ςεφάν ϖρόκειταί σοι ὁ ἀγών, ἀλλὰ ϖερὶ καθάρσεως ἁμαρτιῶν, καὶ ϖερὶ ζωῆς αἰωνίς. Κτῆσαι ὖν σεαυτῷ ταπεινοφροσύνλν ἐν ϖᾶσι τοῖς ἔργοις σε, ἥτις ὄςὶ μήτηρ ὑπακοῆς. Ἀπόῤῥιψον ὃ ἀϖό σε τ διψυχίαν, καὶ ἔνδυσαι τ ϖίςιν ἐν ϖᾶσιν, ὅϖως ὁ Κύριος ἰδὼν σε τὸ ϖρόθυμον τ ψυχῆς, ἐνισχύσῃ σε ἐν τῷ ἔργῳ. Μίσησον ὃ σφόδρα τ ὀκνηρίαν καὶ ἐρίθειαν σὺν ϖάσῃ κακοήθει γνώμῃ καὶ φθόνῳ, ὡς καταλείψας ἀϖ' τ Κύριον τὺς κ σάρκα γονεῖς, φίλους, καὶ ὑπάρχοντα. Ἐὰν ὖν ἐξ ἀρχῆς χαυνωθῆς τοῖς λογισμοῖς, κόπον ἕξεις καὶ ζημίαν. Ἐὰν ἓν συμβῇ ἡμῖν ϖοτε καὶ μικρὸν κοπιάσαι ἀϖ' τ Κύριον, ἢ ὲ ὑπὲρ δύναμιν, μὴ γογγύσωμεν· ὁ γὰρ γογγύζων, ἔκδηλον ἑαυτὸν ϖοιεῖ, ὅτι ὐκ ἐξ ἰδίας ϖροθέσεως ἐργάζεται. Σὺ ἓν, ὡς φρόνιμος, μὴ ἔριζε τοῖς ἀμελεςέ-

λεχέροις ἀδελφοῖς, μηδὲ ζήλω τὺς ἐν ἀφοβίᾳ Θεῦ βιώντας, εἰδὼς τῦτο ἀκριβῶς, ὅτι ὁ πίπτων ἑαυτῷ ῥήγνυται, καὶ ὁ νικῶν στεφανῦται. Πλὴν μὴ ἔριζε σῷ ἀδελφῷ· οὐ γὰρ οἶδας, μήποτε καὶ πάθος αὐτῷ ἐνοχλῇ, ὃ σὺ οὐ γινώσκεις, καὶ τύτῳ χάριν ἀσθενάτως φέρει· τύτῳ χρὴ μᾶλλον συμπάσχειν, καὶ παρακαλεῖν, καὶ μὴ ἐνυβρίζειν, ὡς ἀσυμπαθεῖς. Σὺ δὲ ἀγωνίζου καλῶς, εἰδὼς πρὸς τίνα ἐξελήλυθας. Ἔδου γὰρ νῦν ἐπιτήδειός σοι καιρὸς πρόκειται τῦ σωάγειν πλῦτον ἀνέκλειπτον διὰ τῆς λειτυργίας καὶ καρποφορίας τῆς πρὸς τὺς ἀδελφύς. Διὸ, ἀγαπητὲ, ἐὰν καταξέλῃς τὰ μέσαυλα ἀπὸ τῆς κοπρίων, καθάρειλον καὶ ἔνδοθεν τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας. Εἰ δὲ καθαίρεις τὴν πρασιὰν τῦ μαγειρείυ, ἐν πολλῇ ταπεινοφροσύνῃ ἐπιτέλει τὸ ἔργον, μιμνησκόμενος τῦ Προφήτυ, λέγοντος· πρασὸν ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον, καὶ τὸ πόμα μυ μετὰ κλαυθμῦ ἐκίρνων. Καπνόησον δὲ, ἀγαπητὲ, ἅμα τὸ φθαρτὸν πῦρ, καὶ ἀνονόησον τὴν αἰώνιον φλόγα, τὴν μέλλυσαν καταθίειν τὺς ἁμαρτωλύς· καὶ δάκρυσον πρὸ ὧν ἥμαρτηκας· ἅμα δὲ καὶ πρὸ ἐμῦ τῦ ἁμαρτωλῦ· ὅπως ἄφεσιν ἁμαρτιῶν δωρήσηται ἡμῖν Κύριος. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὺς αἰῶνας. ἀμήν.

A fratribus, neque zelaveris eos, qui absque timore Dei vitam traducunt: illud certo sciens, quod qui cadit, sibi ipsi decidit; & qui vincit, coronatur. Verum noli litigare cum fratre: non enim nosti, an morbus aliquis eum divexet, quem tu ignores, & hujus causa imbecillior sit: quum eidem nos potius oporteat compati, solatiumque præbere, & nequaquam exagitare, quasi perturbationum expertes. Tu ergo B bonum certa certamen, conscius ad quænam exieris. Nunc enim tempus tibi commodum aptumque est propositum congregandi divitias indeficientes per ministerium & fructum, quem facis erga fratres. Quapropter carissime, si a stercoribus intimas ædes vindicas ac reprimis; intrinsecus etiam mundanas concupiscentias comprime. Et si cineres coquinæ purgas atque aufers; multa cum humilitate opus perficito, me- C mor Prophetæ dicentis: *Quia cinerem tamquam panem comedebam, & potum meum cum fletu miscebam.* Considera etiam simul, dilectissime, corruptibilem ignem, & perpende animo flammam illam æternam, quæ peccatores devoratura est: ac deplange peccata quæ commisisti: pariter autem & pro me peccatore: ut remissionem nobis peccatorum largiatur Dominus: cui gloria in secula. Amen. *Psal.* 102.

D

ΝΟΥΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΑΤΥΦΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΒ.

Ἀδελφὲ, ἐὰν ὑποταξάμενος τῷ ματαίῳ βίῳ, εἰσέλθῃς εἰς κοινόβιον πολειόνων ἀδελφῶν· καὶ παραδοθῇς ὑπὸ τῦ ἡγυμένυ ἑτέρῳ μοναχῷ, τῦ διδάσκειν σε ἆθλα τῆς ἀρετῶν· μή σοι δόξῃ λέγειν τὰ ἐναντία τῦ μειζοτέρυ σε εἴτε φαίνειν, ἐν τῷ σε λογίζεσθαί τι τῶν μὴ ἀνηκόντων, καὶ φῇς· ἐγὼ μὲν κατέλιπον πλῦτον, οἰκίας, ἀγρύς, παῖδας, καὶ παιδίσκας, καὶ πάντα ἡγησάμην σκύβαλα, ἵνα Χριστὸν κερδήσω· οὗτος δὲ μηδενὸς κύριος ὢν, πολλάκις δὲ ἐξ ἀνάγκης εἰς τῦτο ἐλήλυθε, καὶ τύτῳ ταπεινωθῇ; καὶ εἰς τοιῦτον ὑπέλειαν παρεμφθῇ; μὴ γὰρ λιμώττων πάρειμι; Μὴ οὖν τοῦτα λογίζου, ἀγαπητέ. ὑποφανείας γὰρ οἱ λόγοι εἰσὶ πεπλήρωνται. Ἀλλ' ἐννόησον, ὅτι ὁ πάντων τῶν ἡμῶν Δεσπότης Χριστὸς δι' ἡμᾶς ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, ὑπήκοος γενόμενος μέχρι θανάτυ, θανάτυ δὲ σταυρῦ. Νόει δὲ λέγω. δῶρον γὰρ σοι ὁ Κύριος σωσειν ἐν τοῖς. Δύο ἀθληταὶ ἦλθον ἀγωνίσασθαι ἐν τῷ ἅμα, καὶ ὁ εἷς ἐνε-

ADMONITIO DE HUMILITATE.

PARÆNESIS XII.

FRater, si post abdicationem vanæ vitæ, ingressus sis cœnobium plurium fratrum, & a Præfecto traditus fueris alteri monacho, qui te virtutum præmia doceat: ne tibi contraria videaris dicere E majori tuo, aut agere; dum tu tecum quæ non conveniunt, cogitas, dicisque: Ego quidem divitias, domos, agros, ser- *Philipp.* 3. vos, & ancillas reliqui, omniaque ut stercora arbitratus sum, ut Christum lucrifacerem; hic vero quum nullius rei dominus esset, sæpeque etiam ex necessitate ad hoc venerit, huic ne ego subjiciar, ut & in ejusmodi vilitatem redigar? numquid huic me compulit fames? Noli carisF sime talia tecum mente volvere, quum isti superbia pleni sermones sint: sed perpende quo pacto omnium nostrum Dominus Christus propter nos humiliaverit se- *Philipp.* 2. metipsum, *factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Intellige quæ dico: dabit enim tibi Dominus in omnibus intellectum. Duo athletæ simul ad certamen venerunt, quorum alter splendida in- *2. Tim.* 2.

dutus erat veſte, alter autem vili ac ſordida. Sed numquid ſplendidum ſibi veſtimentum adhibet certaminis tempore athleta in ſubſidium contra adverſarium? aut non potius fortitudinem artemque cum animi vigore ſecum adfert antagoniſta adverſus colluctatorem? aut quomodo auſi ſimus remiſſionem nobis priorum peccatorum a Deo efflagitare, ſi ipſi non oblivi-ſcamur converſationis priſtinæ? aut quo pacto novum hominem, qui ſecundum Deum creatus eſt, induemus; ſi veterem hominem, qui ſecundum deſideria corrumpitur, non prius exuerimus? non enim vetus novo coaleſcere poteſt, quum dicat Salvator noſter: *Nemo immittit commiſſuram panni rudis in veſtimentum vetus: tollit enim plenitudinem ejus a veſtimento, & pejor ſciſſura fit*. Ac rurſus: *neque mittunt vinum novum in utres veteres: ſed vinum novum in utres novos mittendum, & ambo conſervantur*. Neque ſapias ſecundum veterem hominem: quia ſcriptum eſt: *Qui vult inter vos ſapiens eſſe in hoc ſeculo, ſtultus fiat, ut ſit ſapiens: ſapientia enim hujus mundi, ſtultitia eſt apud Deum*. Quocirca humilitatem amplectere: quoniam ſcriptum habetur: *Quæ apud homines alta ſunt, abominabilia ſunt coram Deo*: ut omnia recte probeque ex virtute agens, laudem apud Deum obtineas, coronamque vitæ accipias, quam repromiſit diligentibus ſe: cui gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

Matth. 9. Marc. 2. Luc. 5.

1. Cor. 3.

Luc. 16.

ἐνεδύσατο τὴν ἐσθῆτα λαμπράν, ὁ δὲ ἕτερος πενιχράν. Μὴ οὖν τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν περισάρξ ὁ ἀθλητὴς ἐν καιρῷ ἀγῶνος, ἢ οὐχὶ μᾶλλον τὴν ἀνδρείαν, καὶ τὴν τέχνην σὺν τῇ εὐτονίᾳ ἀντεισάγει ἀνταγωνιστὴς πρὸς βοήθειαν κατὰ τοῦ ὑπεναντίου; Ἢ πῶς τολμήσωμεν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῶν προτέρων ἡμῶν πλημμάτων, ἡμῶν μὴ ἐπιλανθανομένων τὰς προτέρας ἀναστροφῆς; Ἢ πῶς ἐνδυσώμεθα τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κτισθέντα, ὅπως ἀποδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης; Οὐ δυνατὸν γὰρ παλαιὸν σωσάρξαι τῷ καινῷ, οὐδὲ Σωτῆρος ἡμῶν εἰπόντος. Οὐδεὶς ἐπίβλημα ἐπιβάλλει ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. Καὶ πάλιν· Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς, ἀλλ' οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, καὶ ἀμφότερα συντηροῦνται. Μηδὲ σοφίζου τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον. διότι γέγραπται· ὁ θέλων ἐν ὑμῖν σοφὸς εἶναι ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός· ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου, μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστιν. Ἐπιλαβοῦ οὖν τῆς ταπεινοφροσύνης· ὅτι γέγραπται· τὰ ὑψηλὰ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, βδέλυγμα παρὰ Θεῷ· ὅπως καλῶς καὶ δοκίμως πάντα κατορθώσας, ἔξεις ἔπαινον παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ κληρονομήσῃς τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

De humilitate.

PARÆNESIS XIII.

OPortet porro & eos, qui ex miſera atque ærumnoſa vita ad ſolitariam vitam accedunt, non ſublime ſapere, neque extolli: quin potius omnem manſuetudinem, animique demiſſionem exhibere; memoria recolentes ac ſimul perpendentes beneficia Domini, ex cujuſmodi ipſos exemerit hujus ſeculi turbatione; ne forte mente elati, tamquam ingrati audiant a Benefactore quod in Pſalmo dictum eſt: *Et homo quum in honore eſſet, non intellexit: comparatus eſt jumentis inſipientibus, & ſimilis factus eſt illis*. Serviamus ergo Domino, cariſſimi, magna cum humilitate omnibus diebus vitæ noſtræ; *qui ſuſcitat a terra inopem, & de ſtercore erigit pauperem*: ut & poſt finem vitæ hujus

Pſal. 49.

Pſal. 113.

ΠΕΡΙ ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΓ.

ΔΕῖ καὶ τοὺς ἐξ οἰκτρᾶς καὶ μοχθηρᾶς βίου ἐρχομένους εἰς μονήρη βίον, μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μὴ ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ πᾶσαν πραΰτητα καὶ ταπεινοφροσύνην ἐνδείκνυσθαι, μνημονεύοντας ἅμα καὶ ἀναλογιζομένους τὰς εὐεργεσίας τοῦ Κυρίου, ἐκ ποίας σωμοχθοῦς ταύτης ἐξέπασεν αὐτούς· μήποτε παραπαρέντες τῷ νοΐ, ἀκάσωσιν, ὡς ἀγνώμονες, παρὰ τοῦ Εὐεργέτου, τὸ εἰρημένον ἐν τῷ ψαλμῷ· καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν, οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς. Τοιγαροῦν, ἀγαπητοί, δυναθύσωμεν τῷ Κυρίῳ ἐν ταπεινοφροσύνῃ πολλῇ, πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν, τῷ ἐγείραντι ἀπὸ γῆς πτωχὸν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψοῦντι πένητα·

πένητα· ὅπως καὶ μὴ τέλος ἀξιώσῃ ἡμᾶς τῆς δόξης τῶν πραέων καὶ πατεινῶν. Διότι γέγραπται· Κύριος ἀνταποδίδωσι τοῖς ὑπερηφάνοις ὑπερηφανίαν. Καὶ πάλιν· Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

A jus nos gloria dignetur manſuetorum atque humilium. Quia ſcriptum eſt: *Dominus retribuet abundanter facientibus ſuperbiam.* Et rurſus: *Dominus ſuperbis reſiſtit, humilibus autem dat gratiam.* Cui gloria in ſecula. Amen. *Pſal. 31. Jacob. 4.*

ΠΕΡΙ ΑΦΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.

DE PRÆPOSITIS.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΔ.

PARÆNESIS XIV.

Ἀδελφὲ, ἐπιστεύθης ψυχήν; ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὰ ὀσφύν σου· ἀγὼν γὰρ ἥκει οὐκ ὀλίγος, τελείων ψυχῶν ἔργον ἀνεδέξω. Νῆφε οὖν σφόδρα, ὅτι πολλῆς προσοχῆς δέεται τὸ πρᾶγμα, καὶ μὴ καταφρονήσῃς· ἀλλ' ἐν πάσῃ ἁγιότητι ἔστω ἡμῖν ἡ ἀναστροφὴ μετ' ἀλλήλων· μήποτε διὰ ἀπροσεξίας ὑποσπείρῃ ὁ τῶν ἰδίων ὁ Ἐχθρὸς, διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ὑποκειμένου. Ὁ γὰρ ὑπερβαίνων τοὺς ὅρους τῆς ἁγνείας καὶ σωφροσύνης, ἐν τῇ ὑπακοῇ ἁπάντων πρὸς ἡδυπάθειαν, οὐκ ἀζημίωτος ἔσται. ἡ γὰρ ἄμπελος αὐτῶν ἐκ Σοδόμων, καὶ ἡ κλῆματις αὐτῶν ἐκ Γομόρρας· τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· ὁ γὰρ ἀθετῶν, οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν, τὸ δόντα τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς. Ἀλλ' οὐδὲ ὁ ὑπακούων τοιούτου πράγματος ἔχει ἔπαινον παρὰ τοῦ Θεοῦ· ὅτι οὐδὲ τὸν Ἰωσὴφ ἐμιμήσατο, οὐδὲ τὴν μακαρίαν Σωσάννιν ἐζήλωσεν. Ὁ μὲν γὰρ Ἰωσὴφ καὶ εἰς δουλείαν πραθεὶς τῇ Αἰγυπτίᾳ, οὐ σωπήχθη ταῖς κολακείαις αὐτῆς· οὐδὲ αἱ τοῦ θανάτου ἀπειλαὶ ἐπτόησαν τὸν φιλόθεον. Ποτὲ μὲν γὰρ κολακεύουσα τὸν νέον, ἐπηγγέλλετο δισσὰ δόματα πολλά. Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, πολλάκις καὶ θάνατον ἠπείλει καὶ βασάνους. Ὁ δὲ οὐδὲν προέκειτο τῆς σωφροσύνης, ὑπήκοος ὢν ὑπάρχων κατὰ πάντα, τοῦτο μόνον ἐζήτησατο, σύμβολον τοῦ ἡμετέρου βίου τεθεικώς. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ μακαρία Σωσάννα θάνατον ᾑρετίσατο, ἢ ἁμαρτεῖν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Μεγάλῳ δὲ τιμωρίαν ἑαυτῷ προξενεῖ ὁ συκοφαντῶν τὸν δίκαιον. Διὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγει· μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἐργάζεσθε. Σφόδρα γὰρ ἀντίκειται ὁ Ἐχθρὸς τοῖς κατορθώντων τὰς ἀρετὰς, ἀλλὰ καταπατεῖται ὑπὸ τῶν πιστῶν. Δεῖ δὲ τοὺς μείζοτέρους, τύπους εἶναι τοῖς μικροτέροις πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν, ὅπως μὴ δῶμεν ἀφορμὴν τοῖς θέλουσιν ἀφορμήν. Ἐὰν γὰρ ἡμεῖς ὦμεν ἀνυπότακτοι, πῶς τὴν ὑπακοὴν διδάξωμεν τοὺς μικροτέρους; Ἐὰν ὦμεν γαστρίμαργοι ἢ μέθυσοι ἢ φιλάρ-

Frater, credita tuæ curæ eſt anima? cingere ſicut vir lumbos tuos: certamen quippe imminet non exiguum. Perfectarum animarum opus ſuſcipe. Quare ſobrium te præbe vehementer ac vigilantem: quoniam multam res exigit attentionem: & ne deſpexeris; verum in omni ſanctitate ac puritate ſit noſtra converſatio ad invicem: ne forte ex ſegnitie aliquid de proprio ſubſeminet inimicus per ejus qui morem gerit obedientiam. Nam qui terminos caſtitatis ac pudicitiæ tranſgreditur, & obedientiam ad voluptatem atque libidinem requirit, non impunis evadet. Nam vinea ejus ex Sodomis, & palmes ipſius ex Gomorrha: quum dicat Apoſtolus: *Qui hæc ſpernit, non hominem ſpernit, ſed Deum, qui dedit Spiritum ſanctum ſuum in nobis.* Sed neque qui ejuſmodi rem audit, laudem apud Deum obtinet: quoniam neque Joſeph imitatur, neque beatam Suſannam æmulatur. Siquidem Joſeph etiam in ſervitutem venundatus Ægyptiæ, non eſt abductus blanditiis ejus: nec mortis minæ amicum Dei deterruerunt. Nam quum aliquando blanditiis juvenem demulceret, promittebat ſe daturam ei dona plurima. Quum autem eum in ſententiam pertrahere nequiret, etiam mortem ac tormenta ſæpe eſt comminata. At iſte nihil prius habebat pudicitia, morigerus alioquin in omnibus: ſed iſtud ſolum recuſabat, ſymbolum noſtræ vitæ proponens. Similiter autem & beata Suſanna mortem potius elegit, quam peccare coram Deo. Magnum porro ſibi ſupplicium conciliat, qui juſtum calumniatur. Unde & Apoſtolus dicit: *Cum metu & tremore veſtram ſalutem operamini.* Valde enim inimicus adverſatur iis, qui virtutum ſtudio ſunt dediti: verumtamen conculcatur a fidelibus. Oportet vero majores minoribus formam præbere atque exemplum ad omnem virtutem, ut non demus occaſionem cupientibus occaſionem. Nam ſi nos inobedientes ſimus, quomodo minores obedientiam docebimus? ſi guloſi, aut ebrii, aut

Deuter. 32. 1. Theſſal. 4. Geneſ. 39. Dan. Philipp. 2.

aut avari; quomodo inferiores nobis temperantiam ac patientiam docere poterimus? Si nos temerarii, aut multiloqui, inſtabileſque fuerimus; quo pacto juniores nobis gravitatem morum ac tolerantiam conſtantiamque docebimus? Quum dicat Dominus & Salvator noſter Jeſus Chriſtus: *Matth. 5* *Qui fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in Regno cœlorum*. Rurſuſque per Apoſtolum ait: *1. Tim. 4.* *Exemplum eſto fidelium*. Sed dices mihi: tametſi ego non faciam, dico tamen quod expedit fratri meo. Ego autem dico: Quid prodeſt nobis, cariſſime, alios admonere, ſi ipſi contraria agamus? Domino per Prophetam Ezechielem dicente: *Ezech. 18.* *Unumquemque veſtrum ſecundum viam veſtram judicabo, dicit Dominus Adonai*. Non fecimus? at nunc facere ne negligamus. Victi ſumus? at nunc ne vincamur. Negligentes fuimus? at vero jam ne negligamus. Deinceps ad Dominum convertamur. De docendo porro, & admonendo nos inter nos invicem, præceptum a Spiritu ſancto habemus. *Jacob. 5.* *Nam qui converterit*, inquit, *peccatorem ab errore vitæ ſuæ, ſalvabit animam a morte, & operiet multitudinem peccatorum*. Itaque cariſſimi neque nobis convenit ſuperiores noſtros judicare. Nam ſcriptum eſt: *Matth. 7.* *Nolite judicare, ut non judicemini*. Exemplum autem humilitatis, fratres, in Samuele *1. Reg. 2.* Propheta habetis: non enim exaltatum eſt cor ejus adverſus Heli Sacerdotem, quamvis etiam a Deo audiſſet de viro iſto. Admonet quoque Apoſtolus Petrus, dicens: *1. Petr. 2.* *Non ſolum bonis & modeſtis obedite, verum etiam diſcolis. Hæc eſt enim gratia apud Deum, ſi propter Dei conſcientiam ſuſtinet quis triſtitias, patiens injuſte. Quæ eſt enim gloria, ſi peccantes & colaphis excepti, ſuffertis? Sed ſi bene facientes, & patientes, ſuſtinetis, hæc eſt gratia apud Deum. In hoc enim vocati eſtis: quia & Chriſtus paſsus eſt pro nobis, nobis relinquens exemplum, ut ſequamur veſtigia ejus: qui peccatum non fecit, nec inventus eſt dolus in ore ejus: qui quum malediceretur, non maledicebat: quum pateretur, non comminabatur: tradebat autem ſe judicanti injuſte.* Salutem ergo noſtram curemus, cariſſimi, promti atque parati ad pœnitentiam, in omni verbo, quodcumque audierimus; potiſſimnm vero a Præfecto in Domino. Nam quemadmodum aqua exſtinguit ignem: ita pœnitentia pura reſtinguit iram, & avertit furorem. Fidemque tibi faciat Quinquagenarius Eliæ temporibus, qui quum *4. Reg. 1.* Prophetam humilitate ac ſubmiſſione placaſſet, ab ira liberatus eſt. In cunctis igitur

ἀργυροι, ὡς τὺς μικροτέρους ἡμῶν διδιδάξωμεν τ̃ ἐγκράτειαν καὶ ὑπομονήν; Ἐὰν ἡμεῖς ὦμεν ἀφρονόητοι ἢ πολυλόγοι ἢ ἀβέβαιοι, ὡς τὺς μικροτέρους ἡμῶν διδιδάξωμεν τὴν σεμνότητα καὶ καρτερίαν; Τ̃ Κυρίυ καὶ Σωτ̃ρος ἡμῶν Ἰησ̃ Χριστ̃ εἰπόντος· ὁ ποιήσας καὶ διδάξας, ὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τ̃ ὐρανῶν. Καὶ πάλιν διὰ τ̃ Ἀποστόλυ λέγει· τύπος γίνου τῶν πιστῶν. Ἐρεῖς μοι οὖν, κἂν ἐγὼ μὴ ποιήσω, μηδὲ εἴπω τῷ ἀδελφῷ μυ ὃ συμφέρον; Εἶπω καὶ, Τί τὸ ὄφελος, ἀγαπητὲ, ἑαυτῶν ἡμεῖς ἄλλυς νυθετοῦντες, τὰ ἐναντία πράττωμεν; τ̃ Κυρίυ λέγοντος, διὰ τ̃ Προφήτυ Ἰεζεκιήλ. ἕκαστον ὑμῶν κτ' τὴν ὁδὸν ὑμῶν κρινῶ, λέγει Κύριος Ἀδωναί. Οὐ ἐποιήσαμεν; ἀλλὰ νῦν μὴ ἀμελήσωμεν ποιεῖν. Ἡττήθημεν; ἀλλὰ νῦν μὴ ἡττηθῶμεν. Ἠμελήσαμεν; ἀλλὰ νῦν μὴ ἀμελήσωμεν. Τ̃ λοιπ̃ ἐπιστρεφθῶμεν πρὸς Κύριον. Περὶ ὧ̃ τ̃ διδάσκειν καὶ νυθετεῖν, εἰς τ' ἕνα, ἐντολὴν ἔχομεν ἀπὸ τ̃ ἁγίυ Πνεύματος· ὁ γὰρ ἐπιστρέψας, φησὶν, ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδ̃ αὐτ̃, σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτυ, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν. Ὥστε ὦν ἀγαπητοὶ, ὅτε ἡμᾶς χρὴ κρίνειν τὺς μικροτέρους ἡμῶν. γέγραπται γὰρ, μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. Ἔχετε ὑπ̃ ὑπόδειγμα τ̃ ταπεινοφροσύνης, ἀδελφοὶ, τ' Προφήτυ Σαμυήλ· ὃ γὰρ ὑψώθη τῇ καρδίᾳ κτ' Ἠλὶ τ̃ ἱερέως, καθ' ἃ ἀκύσας ἐκ Θε̃ περὶ τ̃ ἀνδρός. Παραγγέλλει καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος λέγων· μὴ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσι ὑποτάσσεσθε, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς· τ̃το γὰρ χάρις παρὰ τῷ Θεῷ, εἰ διὰ συνείδησιν Θε̃ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως. Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε, ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τ̃το χάρις παρὰ Θεῷ. Εἰς τ̃το γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολυθήσομεν τοῖς ἴχνεσιν αὐτ̃· ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτ̃· ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει· πάσχων, οὐκ ἠπείλει· παρεδίδυ δὲ τῷ κρίνοντι ἀδίκως. Τ̃ς σωτηρίας οὖν γενώμεθα κ̃ ἑαυτ̃ν, ἀγαπητοὶ, ἕτοιμοι εἰς μετάνοιαν· παντὶ λόγῳ, ᾧ ἐὰν ἀκύσωμεν, μᾶλλον παρὰ τ̃ πρεσβυτέρυ ἐν Κυρίῳ. Ὥσπερ γὰρ ὕδωρ σβέννυσι πῦρ, οὕτω μετάνοια καθαρὰ σβέννυσι θυμὸν, καὶ ὀργὴν ἀποστρέφει. Καὶ πειθέτω σε ὁ ἐπὶ τ̃ Ἠλιὰ Πεντηκόνταρχος, ὃς διὰ τ̃ ταπεινοφροσύνης ἀξυμενήσας τ' Προφήτην, διεσώθη ἀπὸ τ̃ ὀργ̃ς. Ὑπακοὴν

κοὴν οὖω ἔχε, ἀγαπητὲ, χ᾽ πάντα ἐν Κυρίῳ, ὅπως ἰδὼν ὁ Κύριος τὸ ἀνυπόφανον καὶ ταπεινὸν τ καρδίας σε, ὑψώσῃ σε. Φύλαττε ὃ τὰς λόγας αὐτ. καὶ ἔσαι μθ᾽ ἡμῶν ὁ εἰπὼν, ὅπε εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας. Ἀμήν.

A igitur obedientiam cole, dilectiſſime, in Domino: ut cor tuum ab omni ſuperbia alienum ac humile cernens Dominus, te exaltet. Sermones porro ejus cuſtodi. Eritque nobiſcum qui ait: *Ubicumque ſunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi ſum ego in medio eorum.* Ipſi gloria in ſecula. Amen. *Matth. 18.*

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΕ.

PARÆNESIS XV.

B

ΚΑτὰ μέρος οἰκοδομεῖται πόλις, καὶ μ᾽ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος. Οὐ δύναται ὁ ἄπειρος, ὡς ἔμπειρος, κατέχειν τόξον. καὶ ὁ δύναται παιδίον τρέχειν ἐπ᾽ ἴσης ἀνδρὸς. Ἐὰν ἐπιθήσῃς παιδίῳ βάρος ὑπὲρ δύναμιν, βλάψεις αὐτῷ· καὶ ἐὰν ἀμελήσῃς τ παιδεύειν αὐτῷ, ἄχρηςον ἀποβήσεται. Οὕτω δεῖ καὶ ἀρχάειον μ᾽ ἀκρίσεως κυβερνᾶσθαι, καὶ μὴ χ᾽ κενοδοξίαν ἐπιτιθέναι αὐτῷ βάρος, μηδὲ καταφρονεῖν τ ψυχῆς αὐτ. Ἀλλ᾽, ὡς σοφὸς, ἀναλόγισαί σου, πῶς ὑπετάγης τῷ μειζοτέρῳ σε, καὶ ὕτω χ᾽ μέρος ἐπιχορήγει αὐτῷ τ ἄσκησιν. Ἀλλὰ μηδὲ, χ᾽ πάθος φιλαργυρίας, δίωκε τ ἀδελφὸν εἰς τὸ ἔργον, ὅτι καρδιογνώστης ἐστὶν ὁ Κύριος. Ἀλλ᾽ ὡς παρὰ Θεῷ τ ἀνταπόδοσιν λαβεῖν ἐλπίζων, δίδασκε αὐτὸν τὰ ἔπαθλα τῶν ἀρετῶν, καὶ τ σεμνὸν βίον τὴν ἀγωγήν. Ἐὰν μ᾽ τὴν συμπλήρωσιν τ ἀγρυπνίας καὶ τ σωφρόνος κανόνος, βουληθῇς ἀγρυπνῆσαι χ᾽ σεαυτὸν, ὁ ὑποτεταγμένος θελήσῃ καθυδῆσαι μικρὸν, δὸς αὐτῷ ἀνάπαυσιν· ὁ γὰρ δύναται παιδίον δραμεῖν, ὡς πεφθείρηται, ἐπ᾽ ἴσης τελείῳ. Κᾂν ἀσθενῇ τῷ σώματι, μὴ ἀποβαλῇς αὐτὸν, ἀλλὰ συγκοπίασον αὐτῷ μακροθυμῶν ἐπ᾽ αὐτῷ. ὡς σοφὸς γεωργὸς, φυτεύσας φυτὸν ἀγαθὸν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτ. Σπουδὴ δέ σοι πᾶσα γένηται παραχῆσαι τὸ σῶμα αὐτ, θυσίαν ζῶσαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, ὅπως μὴ συγκατακεκριμένοι, ὡς ὁ Ἀπόστολος φησὶν, λέγων· ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι. Πᾶσαν οὖω ἀγαθὴν πρᾶξιν ἐκδίδασκε τ ὑποτεταγμένον, διότι γέγραπται· ἐὰν ἀχάρις τίμιον ἐξ ἀναξίου, ὡς στόμα μου ἔσῃ. Εἰ γὰρ οἱ καθηγηταὶ τ ἀγῶνος τότε οὐ φέρουσι τὰς δυσχερείας τῶν νηπίων ψυχῶν, οὐδὲ ἀναγνόντα παιδίοις συναναστρέφεσθαι διὰ τ τῶν ἀνθρώπων ἀνταπόδοσιν· πόσῳ μᾶλλον χρὴ τὰς τελείας ἀνέχεσθαι τῶν ἀσθενῶν διὰ τ Κύριον; Γέγραπται γὰρ, Τὰ ὃ λέγει Κύριος· μακάριος ὃς ἔχει ἐν Σιὼν

PAulatim ac per partes ædificatur civitas, & cum gubernatione fit bellum. Nequit inexpertus, ſicut exercitatus, arcum ac telum tenere: neque puerulus inſtar viri poteſt currere. Si puero onus ſupra vires impoſueris, nocebis ipſi: &, ſi eum inſtruere omiſeris, nequam & inutilis evadet. Sic quoque novitium monachum C cum judicio & diſcretione gubernare oportet, & non per inanem gloriam imponere ei onus, neque rurſus deſpicere animam ipſius. Ceterum inſtar prudentis perpende tecum, quomodo ſuperiori tuo ipſe ſubjectus fueris: atque ita paulatim ac per partes præbe ei exercitationem. Sed neque affectione avaritiæ, fratrem ad opus impellas: quoniam cordium ſcrutator eſt Dominus: verum tamquam apud Deum D retributionem te accepturum ſperans, doce ipſum virtutum præmia, ac caſtæ religioſæque vitæ converſationem. Si igitur poſt adimpletas vigilias & conſuetam regulam vigilare ipſe privatim volueris; ſubditus autem paululum dormire cupierit; requiem ipſi concede. Non enim, ut ante dictum eſt, poteſt puer currere inſtar perfecti atque adulti viri. Et ſi infirmo ſit corpore, ne ſpernas atque rejicias eum; E ſed compatere & auxiliare ipſi patienter atque longanimiter; ſuper ipſum, ut prudens agricola, plantam inſerens bonam in agro ipſius. Omne porro ſtudium adhibeas, ut corpus ejus hoſtiam exhibeas vi- *Rom. 12.* ventem, ac bene placentem Deo; ut non cum iis judicemur, quos Apoſtolus accuſat, dicens: *Speciem quidem habentes pie-* *2. Tim. 3.* *tatis, virtutem autem ejus abnegantes.* Omnem igitur bonam edoce actionem eum, F qui ſub obedientia vivit: quia ſcriptum eſt: *Si pretioſum ex indigno eduxeris, quaſi* *Hierem. 15.* *os meum eris.* Si enim præceptores hujus ſeculi non reſpuunt moleſtias infantium animarum, neque recuſant cum pueris converſari, propter mercedem, quam ab hominibus exſpectant: quanto magis oportet perfectos propter Dominum tolerare imbecilles? Scriptum quippe eſt: *Hæc autem dicit Dominus: Bea-* *Iſai. 31.*

tus

tus qui habet ſemen in Sion, & domeſticos in Hieruſalem. Ipſe igitur cariſſime, vide ne rejicias patris qui te genuit in Domino, adhortationes. Ait enim Apoſtolus: *Obedite præpoſitis veſtris, & ſubjacete eis: ipſi enim pervigilant pro animabus veſtris, quaſi rationem reddituri: ut cum gaudio hoc faciant, & non gementes: hoc enim non expedit vobis*. Ideo in Pſalmo ait: *Corripiet me juſtus in miſericordia, & increpabit me: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum*. Si enim qui ſecundum carnem ægrotant, ſuæ vim inferunt naturæ, ut ſervent quæcumque ipſis præſcripſerint medici: nonne multo nos magis decet morem iis gerere, quibus cura animarum noſtrarum eſt credita? Cupiamus porro etiam Spiritus ſancti ediſcere mandata. Si enim qui mundi hujus præceptores atque interpretes agunt, ſtudioſe in lectionem ſapientiæ, quæ non eſt, incumbunt: (quum ſapientia hujus mundi ſtultitia ſit coram Deo:) quanto magis meditari nos decet atque perdiſcere ad ſalutem animarum noſtrarum eloquia Dei? Quin & Spiritus Sanctus beatificat eos, qui exquirunt teſtimonia ipſius, dicens: *Beati qui exquirunt teſtimonia ejus: quia in toto corde exquirent ipſum*. Et rurſus in alio ait Pſalmo: *Beatus populus, qui ſcit jubilationem*. Audi & Apoſtolum dicentem: *Omnis diſciplina in præſenti quidem videtur non eſſe gaudii, ſed mœroris; poſtea autem fructum pacatiſſimum exercitatis per eam reddit juſtitiæ*. Cui gloria in ſecula. Amen.

Hebr. 13.

Pſal. 141.

1. Cor. 3.

Pſal. 119.

Pſal. 89.

Hebr. 12.

PARÆNESIS XVI.

DIDACTICA.

FRater, dignus es habitus ſancto indumento monaſtico? ne extollaris adverſus exſpectantes in futurum annum. Non enim videri aliquem primum eſſe, virtus eſt: ſed ad finem uſque tolerare. Neque videaris tibi dicere apud teipſum, aſſumto habitu: jam a laboribus ſum liberatus: imo nunc multo magis in virtutum labore occupari debes, ne tibi ipſe damnum inferas. Adhuc enim ſæpe etiam ſuperiore cogente, tuam ſalutem non neglexiſti. Nam adhuc in exteriore verſatus es tholo: nunc vero in interiorem tholum introiſti. Ne igitur te ipſum neglexeris, ut non perdas labores tuos, ſed ut mercedem potius tuam recipias. Ex hoc enim tempore apparet tuus labor, ac ſtudium, &

A σπέρμα, καὶ οἰκείοις ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ αὐτὸς ἦν, ἀγαπητὲ, μὴ ἀπαναίνου νουθεσίαν πατρός σου ἣ γεννήσαντός σε ἐν Κυρίῳ. Λέγει γὰρ ὁ Ἀπόστολος· πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες, ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. Διὸ ἐν τῷ Ψαλμῷ λέγει· παιδευσάτω με δίκαιος ἐν ἐλέει, καὶ ἐλέγξει με· ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπαινάτω τὴν κεφαλήν μου. οἱ γὰρ οἱ νοσοῦντες κατὰ σάρκα βιάζονται τὴν ἑαυτῶν φύσιν, τηρεῖν ὅσα ἂν αὐτοῖς ἰατροὶ προστάσσουσι· πολλῷ μᾶλλον χρὴ ἡμᾶς ὑπακούειν τοῖς ἐπισκήπτοις τὴν ἴασιν τῶν ψυχῶν ἡμῶν; Θελήσωμεν δὲ ἐκμανθάνειν καὶ τὰ ἐντάλματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Εἰ γὰρ οἱ τοῦ κόσμου τούτου ἐξηγηταὶ ἐπιμελῶς κέχρηνται τῇ ἀναγνώσει τῆς μὴ οὔσης σοφίας· ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστιν· πολλῷ μᾶλλον χρὴ ἡμᾶς μελετᾶν καὶ ἐκμανθάνειν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν; Καὶ μακαρίζει δὲ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοὺς ἐξερευνῶντας τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, λέγων· μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ὅτι ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν. Καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ Ψαλμῷ λέγει· μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν. Ἄκουε δὲ τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· πᾶσα παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ εἶναι χαρᾶς, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτὴν γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης. ᾧ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

B

C

D

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Ις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ.

Ἀδελφὲ, ἠξιώθης τοῦ ἁγίου ἐνδύματος τοῦ μοναχοῦ; μὴ ἐπάρου κατὰ τῶν ἐπιμενόντων εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος. οὐ γὰρ τὸ οἴεσθαί τινα πρῶτον εἶναι, ἐστὶν ἀρετή· ἀλλὰ ὑπομεῖναι ἄχρι τέλους. Μηδὲ δόξῃ σοί λέγειν ἐν σεαυτῷ λαβὼν τὸ σχῆμα· ἀπηλλάγην νῦν ἀπὸ τοῦ κόπου· ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον πόνεσον εἰς τὰς ἀρετὰς, ἵνα μὴ σεαυτὸν ζημιώσῃς. Ἄχει γὰρ τοῦ πρόντος, πολλάκις καὶ ἐξ ἀνάγκης τοῦ μειζοτέρου, ὃν ἠμέλησας τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας. ἄχρι γὰρ τοῦ δεῦρο ἐν τῷ ἐξωτέρῳ θόλῳ ἦς, νῦν δὲ ἐν τῷ ἐσωτέρῳ θόλῳ εἰσελήλυθας. Μὴ οὖν ἀμελέσῃς σεαυτοῦ, ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τοὺς κόπους σου, ἀλλὰ τὸν μισθόν σου ἀπολάβῃς. Ἀπὸ τοῦ νῦν φάνεταί σου ὁ κόπος καὶ ἡ πάσχη καὶ ἡ ἀγρυπνία καὶ

E

F

καὶ τὸ καθισμα· ἀπὸ τ νῦν φάνεται ὁποίαν ὁδὸν
ἐπιθυμεῖς· ἢ τ πλατείαν καὶ εὐρύχωρον, τὴν
ἐπάγουσαν εἰς τ ἀπώλειαν· ἢ τ στενὴν καὶ τε-
θλιμμένην, τ ἐπάγουσαν εἰς τ ζωὴν τ αἰώνιον.
Καὶ ἐν μὲ τῇ πλατείᾳ ὁδῷ ἔστι ταῦτα· κακο-
φροσύνη, σκιρτασμοὶ, γαστριμαργία, μέθη,
ἀσωτία, ἀσέλγεια, ἔρις, θυμὸς, φυσίωσις,
ἀκαταστασία, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. οἷς ἀκολου-
θεῖ ἀπιστία, ἀπείθεια, ἀνυποταγή· ἔσχατον δ
πάντων τῶν κακῶν, ἡ ἀπόγνωσις. καὶ ὁ ἐν τού-
τοις ἀναστρεφόμενος πεπλάνηται ἀπὸ τ ὁδοῦ τῆς
ἀληθείας, πρόξενος ἑαυτῷ γινόμενος τ ἰδίας
ἀπωλείας. Ἐν ᾗ τῇ στενῇ καὶ τεθλιμμένῃ ὁδῷ
ἔστι ταῦτα, ἡσυχία, ἐγκράτεια, σωφροσύνη,
ἀγάπη, ὑπομονὴ, χαρὰ, εἰρήνη, ταπεινοφρο-
σύνη, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις· οἷς ἐξακολουθεῖ ἡ
ἀθάνατος ζωή. Ἐπιγνὺς οὖν, ἀγαπητὲ, τὰ
κεκρυμμένα ἐν τῇ πλατείᾳ καὶ εὐρυχώρῳ ὁδῷ,
ἀπόστα ἀπ' αὐτῆς, ἵνα καταλάβῃς τ ζωὴν τὴν
αἰώνιον. Ἐὰν γὰρ ἐκ νεότητός σου βαδίσῃς τείβον
δικαιοσύνης, καὶ ἡ ἔξοδός σου ἔσται ἐν εἰρήνῃ. Ἐὰν
οὖν ἄρξῃ ἀπὸ τ νῦν πλατέως πορεύεσθαι, ἔχα-
τον ὀδυνηθήσῃ πικρῶς. Ἐὰν οὖν ἴδῃς τὸς ἐν
ἀφοβίᾳ Θεοῦ διάγοντας, παχεῖς καὶ ὑγιεῖς τῷ
σώματι, μὴ ζηλῶ τὰ ἔργα τ ἀφοβίας. Τί
γὰρ τὸ βέλτιον; τρυφᾶν ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας,
καὶ τ ἐπιθυμίαν τ σαρκὸς ποιεῖν, καὶ στερηθῆναι
τ αἰωνίου ζωῆς; ἢ σωφρονῆσαι πρὸς ὀλίγον, καὶ
ἐκφυγεῖν τ αἰωνίου κρίσεως, καὶ τ βρυγμὸν τῶν
ὀδόντων, καὶ ἀπολαβεῖν τ αἰωνίου ζωῆς; Σφόδρα
τήρει ἑαυτὸν ἀπ τ παῤῥησίας, μήποτε δουλωθῇς
τῇ πολυλογίᾳ καὶ ἀναισχυντίᾳ, καὶ ποιήσῃς
ἐπίχαρμα τοῖς δαίμοσιν ἑαυτὸν, καὶ ἔσχατον ἀπο-
ῤῥίψῃ σε τ ἀδελφότητος. Οὐ τοσοῦτο ὄναγροι λυ-
μαίνοντι σῖτον, ὅσον ἡ παῤῥησία λυμαίνεται τὸς
πόνους τῶν μοναχῶν. Περιζώννυε οὖν σεαυτῷ
τ ἀλάβειαν, καὶ τ ταπεινοφροσύνῃ, καὶ ὑπο-
μονὴν, ἐν τῇ ὑπομονῇ τ ἀληθείας. Νουθέτει
σεαυτὸν, καὶ παρακάλει λέγων, Εἰ καὶ τὸ σχῆμα
τ μοναχοῦ ἔλαβον, ἀλλὰ τὸς τρόπους τ μονα-
χοῦ οὔπω μεμάθηκα. Ἐν τούτοις οὖν ἀγωνιᾷ
σου ἡ ταπεινοφροσύνη. Καθεζομένῳ δέ σου ἐν τῇ
ἡσυχίᾳ τ κελλίου, ἐπισωρεύσαντες τὸς ἀλογισ-
μούς σου, καὶ εἰπὲ τῇ καρδίᾳ σου· ἄνθρωπε,
οὐχὶ τ κόσμον κατέλιπες, καὶ τὸς κτ' σάρκα γο-
νεῖς, καὶ φίλους, καὶ πόλιν, καὶ πατρίδα, καὶ
πλοῦτον, τ Κυρίου συνεργοῦντός σοι; Καί τί τὸ
ὄφελος, ἐάνπερ καὶ ὧδε ἐλθὼν τ σωθῆναι, τὰ
ἐναντία πράξεις, καὶ ἁμαρτάνεις ἔναντι Κυρίου·

A & puritas, atque tranquillitas. Ex nunc apparet, qualem inire viam desideres; an latam, & amplam, quæ ducit ad perditionem; an angustam & arctam, quæ ducit ad vitam æternam. Et quidem in lata via hæc sunt: temeritas, distractiones, ingluvies, ebrietas, luxuria, lascivia, contentio, excandescentia, inflatio, instabilitas, ac his similia, quæ consequuntur infidelitas, diffidentia, inobedientia; omB niumque malorum ultimum, quod est desperatio. Et qui in istis versatur, a via veritatis aberrat, sibique ipse propriam perditionem conciliat. In angusta vero & arcta via sunt ista: quies, continentia, temperantia, caritas, patientia, gaudium, pax, humilitas, & hisce similia, quæ consequitur vita immortalis. Quum ergo jam cognoveris, carissime, quæ inlata & spatiosa lateant via, recede ab
C ea, ut vitam æternam accipias. Si enim a juventute tua per semitas justitiæ incesseris, etiam exitus tuus in pace erit. Sin vero ex nunc per viam latam ambulare inceperis, postremum amare lugebis. Quod si conspexeris eos, qui absque timore Dei vitam agunt, crassos & pingues, ac corpore sanos; ne opera eorum timoris Dei expertia imitatus fueris. Quid
D enim melius fuerit? paucos dies in deliciis versari, & carnis desideria perficere, vitaque æterna privari: an vero modicum angustiis premi, & effugere judicium atque supplicium sempiternum, stridoremque dentium, ac vita perfrui sempiterna? Valde te ipsum custodi a licentia vitæque libertate; ne forte multiloquio & impudentiæ inservias, teque dæmonibus ridiculum præbeas, ac denique a fraternitate
E te etiam abrumpas. Non tantum onagri devastant frumentum, quantum nimia libertas corrumpit labores monachorum. Præcinge igitur teipsum pietate, humilitate, & longanimitate in patientia veritatis. Admone teipsum, & cohortare, dicens; etsi monachi assumsi habitum, monachi tamen mores nondum didici. In his igitur permanebit humilitas tua. Considente porro te in silen-
F tio ac tranquillitate cellæ tuæ, recollige cogitationes tuas, & dic tecum corde; nonne, o homo, mundum reliquisti, & parentes carnales, atque amicos, & civitatem, & patriam, ac divitias, Domino tibi cooperante? Quæ porro erit utilitas, siquidem huc profectus ut salutem consequaris, agas ea quæ aliena sunt a salute, peccesque coram Domino, nudum & otiosum no-

men circumferens, dum a familiaribus & amicis prædicaris beatus? Ajunt enim: Beatus ille eſt, quoniam mundum iſtum averſatur, & gloriam ipſius, ac fallaciam ejus; & non amplius quidquam rerum curat terrenarum: ſeceſſit enim, inquiunt, & factus eſt monachus. Et ecce tu hic non monaſtico ritu ac more vitam degis. Cujuſmodi ergo confuſio nos occupabit, ſi qui beatos nos jam prædicant, iidem nos præceſſerint in regno cœlorum? Qualis quantuſque timor ac tremor nobis obveniet, dum fletu comprimemur amaro? Si qui felices jam nos cenſent, genuque nobis flectunt, ac dicunt, orate pro nobis peccatoribus ſervi Chriſti: ſi, inquam, ipſi reperti fuerint in quiete ac refrigerio; nos autem propter noſtra delicta in ærumnis & anguſtiis? Quapropter cariſſimi, ſobrii ſimus & vigilemus ad Dominum, obſecro, donec tempus nobis ſuppetit: & non efferamur, neque diſtrahamur fraudibus ſeculi hujus. Nam mundus hic tranſit, & concupiſcentia ejus. Qui autem facit voluntatem Domini, manet in æternum. Cunctas igitur res ſeculares ac temporales, mentem a Deo avellentes, deſpiciamus. Nam vires, & pulchritudinem ſenectus excipit atque infirmitas: gloriam autem & divitias mors diſſolvit atque corruptio; juſtitia autem manet in ſecula. Bene ergo decerta cariſſime: ecce enim ſtadium omnibus apertum eſt: dicitque certaminis Præfectus per Apoſtolum: *Sic currite, ut comprehendatis*. Et, *omnis qui certat in agone, ab omnibus ſe abſtinet*. Rurſuſque ait: *Nemo militans, implicat ſe negotiis ſecularibus, ut ei placeat, qui ipſum militiæ adſcripſit. Nam & qui certat in agone, non coronatur, niſi legitime certaverit*. Deus autem, & Pater Domini noſtri Jeſu Chriſti det nobis ſpiritum fortitudinis, & ſapientiæ, atque patientiæ, ad ſerviendum ipſi omnibus diebus vitæ noſtræ: cui gloria in ſecula. Amen.

Joan. 1. 2.

1. *Cor.* 9.

2. *Tim.* 2.

μόνον ἀργὸν ὄνομα ὠφέλησας, ἐν τῷ σε μακαρίζεσθαι ὑπὸ τῶν γνωρίμων· καὶ φασι, μακάριος ὁ δεῖνα, ὅτι ἐμίσησε τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀπάτην αὐτοῦ, καὶ οὐκέτι μεριμνᾷ τὰ γήϊνα· ἀνεχώρησε γάρ, φασὶ, καὶ ἐγένετο μοναχός. Καὶ ἰδοὺ σὺ ὧδε ἀμοναχὸς διάγεις. Ποία ἄρα ἀρχὴν καταλήψεται ἡμᾶς, ἐάνπερ οἱ μακαρίζοντες ἡμᾶς νῦν, προάξωσιν ἡμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν; Ἆρα τόσος φόβος καὶ τρόμος συναντήσει ἡμῖν, συνεχομένων ἡμῶν πικρῷ κλαυθμῷ; Ἐάνπερ οἱ μακαρίζοντες ἡμᾶς νῦν, καὶ προσκυνοῦντες, καὶ λέγοντες, Εὔξασθε ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, δοῦλοι Χριστοῦ· ἐάνπερ αὐτοὶ εὑρεθῶσιν ἐν ἀνέσει, ἡμεῖς δὲ ἐν στενοῖς διὰ τὰ πολυπλημμελήματα ἡμῶν; Διόπερ, ἀγαπητοὶ, νήφωμεν πρὸς Κύριον, προσκαλῶ, ὡς καιρὸν ἔχομεν· καὶ μὴ μετεωριζώμεθα τῇ ἀπάτῃ τοῦ αἰῶνος τούτου. ὁ γὰρ κόσμος ὅτος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Πάντων οὖν τῶν βιωτικῶν πραγμάτων, τῶν παρερχομένων τὴν νῦν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καταφρονήσωμεν. Τὴν γὰρ ἰσχὺν καὶ τὸ κάλλος παραδέχεται γῆρας καὶ ἀσθένεια· καὶ τὴν δόξαν καὶ τὸν πλοῦτον παραλύει θάνατος καὶ φθορά· ἡ δὲ δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα μένει. Ἀγωνίζου οὖν καλῶς, ἀγαπητέ· ἰδοὺ γὰρ τὸ στάδιον ἀνέῳκται πᾶσι· καὶ ὁ Ἀγωνοθέτης λέγει διὰ τοῦ Ἀποστόλου· οὕτω τρέχετε, ἵνα καταλάβητε· καὶ, πᾶς ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγκρατεύεται. καὶ πάλιν λέγει, σφαῖρις στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου στρατείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ· ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. Ὁ δὲ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δῴη ἡμῖν πνεῦμα δυνάμεως καὶ σοφίας καὶ ὑπομονῆς, τοῦ δουλεύειν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

De amore proprio, et de vana deceptione.

PARÆNESIS XVII.

FRater, cur deciperis, correptus a Diabolo, ut gradus tranſilias, in quibus nullam capies utilitatem, tibi ipſe honorem acquirens? Apoſtolum dicentem audi: *Non enim qui ſeipſum commendat, ille probatus eſt, ſed quem Dominus commendat*. Ipſumque Dominum auſculta: *Quomodo poteſtis credere, qui gloriam ab hominibus accipitis, &*

2. *Cor.* 10.

Joan. 55.

ΠΕΡΙ ΦΙΛΑΥΤΙΑΣ ΚΑΙ ΚΕΝΗΣ ΑΠΑΤΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΖ.

Ἀδελφὲ, τί πλανᾷ σε ἐνεργούμενον ὑπὸ τοῦ Διαβόλου, ὑπερβαίνειν βαθμοὺς, ἐν οἷς οὐκ ὠφεληθήσῃ, αὐτῷ ἡμῖν προσλαθεῖς; Ἄκουε τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστάνων, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν. Ἄκουε δὲ τοῦ Κυρίου λέγοντος· πῶς δύνασθε πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀνθρώπων λαμβάνοντες, καὶ

καὶ τ̃ δόξαν τὴν παρὰ τ̃ Θεοῦ ὑ ζητοῦντες. Ἔλθε οὖν εἰς ἑαυτὸν, ἀγαπητὲ, καὶ ἀναλόγισαι δὶ ἣν αἰτίαν ἀπεπάξω τῷ ματαίῳ βίῳ, κ᾽ τῷ Διαβόλῳ, καὶ τῇ ὑποφαυείᾳ αὐτ̃· καὶ παῦσαι φρονεῖν τὰ κοσμικά. Οὐκ οἶδας, ὅτι ἐὰν ἀξιοθενήσῃς τ̃ πλησίον σου, ἁμαρτίαν ἐργάζῃ φιλαυτίας καὶ κενῆς ἀπάτης; Λόγισαι ὃ, ὅτι ἤδη πεφθέκοφας, καὶ πρῶτος ἔςῃ τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ εἰς τὰ μείζονα πεφθέκοφας ἀφ᾽ τ̃ φιλονεικίας, καὶ ἀφ᾽ τὸ μὴ βούλεσθαι ταπεινωθῆναι τῷ ἀδελφῷ σου. Ὅρα, ἀδελφὲ, μήποτε θέλων πρῶτος τ̃ ἀδελφοῦ σου εἶ, ἐκεῖ ἐλάχιστος εὑρεθῇς ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. καὶ ἀκούσῃ τότε ὁ πλούσιον ἐκεῖνος ὁ φιλόδοξος, πυγανιζόμενος ἐν τῷ πυρὶ τῷ ἀσβέςῳ· μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου. γέγραπται γὰρ, τὰ ὑψηλὰ ἐν ἀνθρώποις, βδελυκτὰ πρὸ τῷ Θεῷ. Ἆρα ἐπελάθου τοῦ εἰπόντος. ὁ θέλων ἐν ὑμῖν εἶ πρῶτος, ἔςω ὑμῶν δοῦλος· καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας εἶ, ἔςω ὑμῶν διάκονος; Ἐννόησον, ὅτι ἀπέθανες τῷ κόσμῳ, κ᾽ ἡ ζωή σου κέκρυπται ἐν τῷ Χριςῷ· ὅταν οὖν ὁ Χριςὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. Μὴ οὖν ἀγάπα τὴν τῶν ἀνθρώπων δόξαν· ὃ γὰρ ἀγωνιᾷ Coi εἰς τ̃ αἰῶνα, κ᾽ τ̃ λέγοντα· πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. Μακάριος ὃ μᾶλλον ὁ ἐν τοῖς ἀνθρώποις καταισθυνθεὶς τοῖς τελείοις· τὰ γὰρ βλεπόμενα, πρόσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα, αἰώνια. Ἐὰν γὰρ ἔτι τῷ γηΐνῳ φρονήματι δεδουλωσαι, ματαιότης γίνεται τὸ πρᾶγμα. Οὐδεὶς γὰρ δυνάται δυσὶ Κυρίοις δουλεύειν. Ἀπόρριψον οὖν, ἀγαπητὲ, τ̃ ζυγὸν τοῦ Ἐχθροῦ, καὶ πᾶσαν τὴν ὑποφάνειαν αὐτ̃, καὶ ὑποτάξόν σου τ̃ αὐχένα ὑπὸ τ̃ ζυγὸν τοῦ γλυκέος Δεσπότου τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ. Αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται. Καὶ πάλιν· ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Φοβηθῶμεν οὖν, ἀγαπητοὶ, μήποτε εἴπῃ καὶ πρὸς ἡμᾶς· ἠγάπησαν γὰρ τ̃ δόξαν τῶν ἀνθρώπων, ὑπὲρ τὴν Θεοῦ. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

A & *gloriam*, *quæ a Deo est*, *non quæritis*? In te ergo descende, carissime, & mente causam revolve, quare vanæ huic vitæ, & Diabolo, ac superbiæ ipsius renunciaveris: & desine res mundanas sapere. An ignoras, quod, si proximum tuum depresseris, peccatum committas amoris proprii, & inanis erroris? Finge ergo te promotum esse, & primum ante fratrem constitutum, ac ad majora per contentionem B & ambitionem progressum, quodque fratri tuo submitti ac humiliari nolueris: numquid vana ista gloria præsentabit te Deo? Vide frater, ne forte, dum vis primus supra fratrem tuum esse, ibi minimus inveniaris in futuro seculo: tuncque audias quod audivit dives ille ambitiosus, qui uritur igne illo inextinguibili: *Recorda-* *Luc. 16.*
re, *quod receperis bona tua in vita tua*. Scriptum quippe est: *Quæ alta sunt in ho-* *Matth. 20.*
C *minibus*, *abominabilia sunt coram Deo*. Numquid oblitus es dicentis: *Qui cupit inter vos magnus fieri*, *sit vester minister*: *&*, *siquis vult inter vos magnus esse*, *sit vester servus*. Cogita ergo, quod mortuus sis mundo, & vita tua est abscondita cum *Colos. 3.*
Christo in Deo. Quando igitur apparuerit Christus vita nostra, tunc & vos apparebitis in gloria. Ne ergo gloriam humanam dilexeris: non enim permanebit te-
D cum in seculum, secundum eum qui ait. *1. Petr. 1.*
Omnis caro sicut fœnum, *& omnis gloria hominis ut flos fœni*. Beatus porro, qui inter homines perfectos connumeratur. Quæ enim videntur, momentanea sunt: quæ *2. Cor. 4.*
vero non videntur, æterna. Nam si adhuc terreno sensui servis, vanitati res tua obnoxia redditur. Nemo enim potest duo-
bus Dominis servire. Projice igitur abs *Matth. 6.*
te jugum inimici, carissime, omnemque *Luc. 16.*
E fastum ipsius: & subde cervices tuas jugo suavissimi Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi. Ipse enim dixit: *Qui seipsum hu-* *Luc. 14.*
miliaverit, *exaltabitur*. Et rursus; *Deus su-* *Jacob. 4.*
perbis resistit, *humilibus autem dat gratiam*. Timeamus ergo carissimi, ne forte dicat
de nobis: *Dilexerunt gloriam hominum ma-* *1. Petr. 5.*
gis, *quam gloriam Dei*, cui gloria in se-
F cula. Amen.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΗ.

Ἀδελφὲ, ὅταν κρούσει Coι ἀδελφὸς νυκτὸς, ὅπως ἀναςῇς εἰς δοξολογίαν Χριςοῦ, ἔγειρε προθύμως. ἵνα καὶ ὁ ἀμελέςερος, ἰδών σου

PARÆNESIS XVIII.

Frater, quando fores tuas noctu frater pulsaverit, ut ad collaudandum Christum consurgas: promte atque alacriter te erige; ut & negligentiores promtitudi-

nem tuam cernentes, animam ſuam ad ſobrietatem vigilantiamque excitent, ſecundum eum qui dicit; *Prævenerunt oculi mei ad diluculum, ut meditarer eloquia tua.* Et rurſus; *Media nocte ſurgebam ad confitendum tibi ſuper judicia juſtificationis tuæ.* Quod ſi contigerit te profundiore obdormiſcere ſomno, & dæmoniacis diſtrictum teneri viſionibus, poſtea autem evigilaveris; ne per negligentiam pigeat te expergiſci, & ſurgere atque abire ad Synaxim: hoc ſciens, quod ſicut qui ad mala pergunt, de inceſſu ac ſermone otioſo rationem reddituri ſunt in die judicii; ſic & de unico bono verbo, & inceſſu præmium referet quiſquis ad id quod bonum eſt concurrit. Noli igitur pigreſcere, ſed evigila atque expergiſcere, & ne intra te dixeris; Nunc ſynaxis abſoluta eſt atque dimiſſa, & ego quo me conferam? Ignavorum enim iſta ſunt verba. Sed potius e ſtrato mox te erige, projiciens abs te ſtragulum; moxque tuas ad Deum extendens manus, thronumque gratiæ ipſius adorans, cellam tuam aperi, & ad ſynaxim propera, quaſi vi eo adactus, & ſicut caprea ex laqueis effugiens. Et licet ad poſteriores adventares orationes, ſaltem ne pigriteris; verum evigila ac ſurge; poteris enim poſt abſolutas preces, pſalmos tuos fundere in cella tua, quos phantaſia ſubtraxit dæmonum. Neque pigritiæ occaſione ſuggeras tibi poſteriorem eſſe precationem cariſſime; ſed poſtero die promtior atque alacrior ad opus Domini inveniaris. Nam ſi abſque neceſſitate aut infirmitate prætermiſeris, audies quod dictum eſt in Pſalmo; *Dormierunt ſomnum ſuum, & nihil invenerunt.* Illud vero ſcito, cariſſime, quod quantum quis perperam ſuam fovet carnem, tanto amplius in ſeipſo perturbationes ac paſſiones auget; ipſaque deinde anima a prava conſuetudine corporis gravata, inutilis & infructuoſa redditur. Idcirco ait Salvator; *Videte, ne forte graventur corda veſtra in crapula & ebrietate & curis hujus ſeculi.* Hinc & Apoſtolus dicit: *Caſtigo corpus meum, & in ſervitutem redigo; ne forte quum aliis prædicavero, ipſe reprobus efficiar.* Siquis autem ſeipſum ad opus Domini compulerit, tanto etiam magis corpus ejus ſanum validumque reddetur, & anima illuſtrabitur. Nam quemadmodum athleta corpus ſuum ſtudioſe exercet, ut illud ad certaminis artificium aptum compoſitumque reddat; ita & pietatis pugil ſeipſum ad omne opus bonum exercere debet; quum dicat Apoſtolus; *Teipſum vero ad pietatem exerce: nam corporalis exercitatio ad modicum utilis eſt; pietas*

Pſal. 119.

Luc. 21.

1. Cor. 9.

1. Tim. 4.

A σε τὸ προθύμον, διεγείρῃ τ' ἑαυτῦ ψυχὴν πρὸς νῆψιν. χ' τ' λέγοντα· προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον, τῦ μελετᾶν τὰ λόγιά σε. Καὶ πάλιν· μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην, τῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τ δικαιοσύνης σε. Ἐὰν ὃ συμβῇ καταφέρεσθαί σε ὕπνῳ βαθεῖ, καὶ κατεχόμενον ταῖς φαντασίαις τῶν δαιμόνων, καὶ ἔξυπνος γενόμενος, μ' ταῦτα μὴ δυσάρεστος ἐγερθῆναι εἰς σύναξιν· γινώσκων ὅτι

B καθάπερ οἱ πορευόμενοι εἰς κακὰ, τοῖς βήματος καὶ λόγε ἀργῦ ἀπολογίαν δώσουσι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ὕτως καὶ τοῖς ἑνὸς λόγε ἀγαθῦ καὶ βήματος μισθὸν κομιεῖται πᾶς ὁ τρέχων εἰς τὸ ἀγαθόν. Μὴ οὖν ὀκνήσῃς, ἀλλ' ἐγείρε· καὶ μὴ λέγε ἐν ἑαυτῷ, Νῦν ἀπέλυσεν ἡ σύναξις, καὶ γὼ τῦ ὑπάγω; ὀκνηρῶν γὰρ ὁ λόγος ἕτός ἐστιν.

C Ἀλλὰ μᾶλλον ἔγειρε, ῥίψας ἀπὸ σε τὸ κρῶμα, καὶ σωτόμως ἔκτεινας τὰς χεῖράς σε πρὸς τ' Θεὸν, καὶ προσκυνήσας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἄνοιγέ σε τὸ κελλίον, καὶ τρέχε εἰς σύναξιν, ὡς βίαν παθὼν, ὡς δορκὰς ἐκ βρόχων ἐκφεύγουσα. Κἂν τὴν ὑστέραν ὐχὴν καταλάβῃς μόνον, μὴ ὀκνήσῃς, ἀλλ' ἔγειρε. Δύνασαι γὰρ μ' τὴν ἀπόλυσιν βαλεῖν τὰς Ψαλμύς ἐν τῷ κελλίῳ σε,

D ὃς ὑπέσυρεν ἡ τῶν Δαιμόνων φαντασία. Μηδὲ εἰς ἀφορμὴν ὀκνηρίας προβάλλῃς τὴν ὑστέραν ὐχήν, ἀγαπητέ· ἀλλὰ τῇ ἐπιούσῃ ἑτοιμότερος εὑρεθήσῃ εἰς τὸ ἔργον Κυρίε. Ἐὰν γὰρ παρελεύσῃς, δίχα ἀνάγκης ἢ ἀῤῥωστίας, ἀκούσῃ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ Ψαλμῷ· ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον οὐδέν. Τῦτο γὰρ γίνωσκε, ἀγαπητέ, ὅτι ὅσον θάλπει τις κακῶς τ' ἑαυτῦ σάρκα, τοσῦτο πλεονάζει ἐν αὐτῷ τὰ πάθη. καὶ ἡ ψυ-

E χὴ λοιπὸν καταβαρυμένη ὑπὸ τ τῦ σώματος κακῆς συνηθείας, ἄκαρπος γίνεται. Διὸ λέγει ὁ Σωτήρ· βλέπετε, μήποτε βαρυνθῶσιν αἱ καρδίαι ὑμῶν ἐν κραιπάλῃ, καὶ μέθῃ, καὶ μερίμναις βιωτικαῖς. Οἶδεν γὰρ ὁ Ἀπόστολος λέγει· ὑποπιάζω μου τὸ σῶμα, καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι. Ἐὰν ὃ βιάσηταί τις ἑαυτὸν εἰς τὸ ἔργον τῦ Κυ-

F ρίε, τοσύτῳ καὶ τὸ σῶμα εὔρωστον γίνεται, καὶ ἡ ψυχὴ λαμπρύνεται. Καθάπερ γὰρ ἀθλητὴς κέχρηται τῇ τῦ σώματος γυμνασίᾳ ἐπιμελῶς, ἵνα σωαρμόσῃ τὸ σῶμα πρὸς τ' τέχνην τ' ἀγῶνος· ὕτως καὶ ὁ τ' εὐσεβείας ἀγωνιστὴς ὀφείλει γυμνάζειν ἑαυτὸν εἰς τὸν ἔργον ἀγαθόν. τῦ Ἀποστόλε λέγοντος· γύμναζε ὃ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν· ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος.

λιμος· ἡ ὴ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα τ νῦν ζωῆς καὶ τ μελλόσης. Ὁ δὲ Κύριος ἐνείρῃ ἡμῶν τὰς ψυχὰς εἰς τ φόβον αὐτῦ. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὺς αἰῶνας. ἀμήν.

A *pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & futuræ.* Dominus porro nostras excitet animas ad timorem ipsius: cui gloria in secula. Amen.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΘ.

PARÆNESIS XIX.

ΕΝνοηθῶμεν, ἀγαπητοὶ, τὺς ἑστῶτας ἐνώπιον ἐπιγείυ βασιλέως, καὶ λειτυργῦντας θρόνῳ φθαρτῷ· πῶς μετὰ πάσης ἐπιμήλης καὶ φόβυ παρίστανται τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. δ πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς, ὡς πιστοὶ, ὀφείλομεν ἑστάναι ἐνώπιον τ ἐπυρανίυ βασιλέως μετὰ φόβυ καὶ τρόμυ καὶ πάσης σεμνότητος. Διὸ δ λογίζομαι, ἀγαπητοὶ, καλὸν εἶ, τ ἀναγδῆ ὀφθαλμὸν κατανοεῖν τοῖς προκειμένοις μυστηρίοις τ σώματος κ τ αἵματος τ Κυρίυ ἡμῶν κ Σωτῆρος Ἰησ Χριστῦ. Καὶ πειθέτω ἡμᾶς ἡ Θεία Γραφὴ, λέγυσα. Ἔντρομος γὰρ γενόμενος Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. Γέγραπται γάρ, Ἀλλ' ἢ τὺς δοξάζοντάς με δοξάσω, ὁ δὲ ἐξυθενῶν με ἀτιμασθήσεται. Σὺ μὲν γάρ, ὡς ἄνθρωπος, κατανοεῖς· αὐτὸς δὲ, ὡς Θεὸς, εἶδε τὰ βάθη τ καρδίας συ, κ τὰ ἐνθυμήματά συ πρόδηλα· δ γάρ ἐστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτῦ. Πῶς δὲ καὶ τολμῶσιν ἀφιέναι τ σύναξιν, κ ἐξιέναι πρὸ τ ἀπολύσεως δίχα ἀνάγκης μεγάλης; Ἆραγε, εἰ ἐκλήθης εἰς δεῖπνον ἀνδρὸς πλυσίυ, ἐτόλμας ἐγερθῆναι ἐκ μέσυ τ συνανακειμένων, καὶ πορευθῆναι εἰς οἶκον; Οὐχὶ μένων ἔμενες, ἕως δ ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἀναστῶσι; Φοβηθῶμεν οὖν, ἀγαπητοί· διότι γέγραπται· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ ποιῶν τὰ ἔργα Κυρίυ ἀμελῶς. Σπυδάσωμεν τοίνυν ἐν τῷ μικρῷ αἰῶνι τύτῳ καὶ πονηρῷ εὐάρεστοι τῷ Κυρίῳ εἶ, ὅπως κληρονομήσωμεν τ αἰώνιον βασιλείαν. αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ ἅγιος, ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος· ὀλιγοψύχοις δὲ δὺς μακροθυμίαν. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ENcogitemus, carissimi, eos qui coram Rege constituti sunt terreno, thronoque corruptibili ministrant: quomodo omni cum scientia & timore Regi suo assistant. Nonne & nos multo magis, ut fideles, oportet coram Rege cœlesti consistere cum timore ac tremore, & cum omni gravitate atque reverentia? Propterea non existimo, dilectissimi, bonum esse impudenti oculo contemplari proposita mysteria Corporis & Sanguinis Domini nostri & Salvatoris Jesu Christi. Fidemque hujus nobis faciat Divina Scriptura dicens: *Tremefactus autem Moyses, non audebat adspicere.* Scriptum est enim: *Sed quicumque honorificaverint me, glorificabo eos: qui autem contemnit me, erit ignobilis.* Tu enim ut homo contemplaris: at ipse ut Deus novit profunda cordis tui, & cogitationes tuas intuetur. Non enim est creatura abscondita coram ipso. Quomodo porro etiam audent quidam relinquere Synaxim, & exire ante finem absque magna necessitate? Numquid si vocatus esses ad prandium divitis viri, auderes ex medio accumbentium surgere, & abire domum? Nonne ibi remaneres, donec omnes pariter surgerent? Timeamus igitur, carissimi: quia scriptum est: *Maledictus omnis, qui facit opera Domini negligenter.* Demus ergo operam, ut in modico hoc seculo atque perverso grati & accepti simus Domino, regnique cœlestis evadamus hæredes. Ipse enim est sanctus, & in sanctis requiescit, pusillanimisque patientiam ac longanimitatem præbet: cui gloria in secula seculorum. Amen.

Exod. 3.
Act. 3.
1. Reg. 2.
Hierem. 48.

ΠΕΡΙ ΝΥΣΤΑΓΜΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Κ.

ΩΣ λογίζομαι, ἀδελφοὶ, ὅτι τρεῖς εἰσι νυσταγμοὶ, οἱ ἐνοχλῦσι τ ἄνθρωπον νυκτός. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος συμβαίνει φέρεσθαι τῷ ἀδελφῷ, ἐκ τ τῦ Πονηρῦ ἐνεργείας, ὅταν ἄρξηται ψάλλειν. δίχα δὲ τ τῦ ἀδελφῦ ῥαθυμίας ἰσχύει τοῦτό· σφοδροτέρως δὲ ἐνοχλήσῃ, ἐὰν βεβάρηται ὁ στόμαχος τῦ ἀδελφῦ ἐν βρώμασι καὶ πό-

DE DORMITATIONUM DIVERSITATE

PARÆNESIS VIGESIMA.

UT arbitror, fratres, tres sunt Dormitationes, quæ conturbant hominem noctu. Et prima quidem accidit fratri ex maligni hostis operatione, quando psallere inceperit: sed sine fratris ignavia nihil potest. Vehementius porro divexabit, si fratris stomachus cibo potuque gravatus fuerit.

Se-

Secunda ſuboritur fratri ad medium ſynaxis ex propria negligentia, quando non adlaborat fratri, ut cum fratribus perſiſtat uſque ad expletum canonem; ſed in medio ſynaxis alios canentes relinquit, & ad lectum ſuum pergit. Tertia vero contingere ſolet fratri ſecundum naturam: hoc eſt, poſt expletum canonem ſolitæ ſynaxis. Propterea patientem & longanimem eſſe oportet erga imbecilliores fratres, ut non perficiatur conſilium inimici. Tu igitur frater vide ne negligas te ſobrium ac vigilantem præbere in omnibus. Nonne audiſti, quod ſæpius vocatus Samuel Propheta, neque ſemel cunctatus ſit ſurgere, quantumvis adhuc puer eſſet? Quum ergo inter fratres in ſynaxi conſtiteris, ſive etiam per te ſolus concinendam, & prima te dormitatio infeſtarit, re animadverſa reſiſte; ne forte pigritantem te, vacuum & inanem ad lectum ſtrati tui avertat. Verum patienter ſuſtine; etſi te inuaſerit, oculiſque te connivere cogat & ſemel & iterum; ne te tuo dimoveas loco, & invenies utilitatem maximam. Similis quippe eſt perturbatio inſatiabilis ſomni, ingluviei ventris. Nam ſi quis multa comedere ſit ſolitus, multa quoque natura requiret: at ſi temperantiæ ſe aſſuefecerit, non multum vorare appetet. Perpende tecum animo piſcatores, qui totam noctem tranſigunt in vigiliis, propter opus incumbentes. Siquis vero ipſorum ſomno gravatus, ex negligentia dormierit; quando a ſomno experrectus eſt, videt ſe nihil prehendidiſſe; eos vero, qui vigilarunt & attenti fuerunt, domi ſuæ ipſorum quemque conſuluiſſe. Tunc pœnitere atque dolere ſecum incipit, ac dicere: Hei mihi peccatori, & negligenti ac pigro: quoniam per negligentiam obdormivi, quum & ego laborare, ac ſatagere, ut ſodales mei, debuiſſem, frugique eſſe ac domui proſpicere: verum nunc negligens, ecce vacuus & inanis in domum meam revertor, nihil manibus retinens. *Pſal. 76.* *Dormierunt*, inquit, *ſomnum ſuum, & nihil invenerunt*. Revolve etiam mente, cariſſime, figulos & fabrilem artem pertractantes; invenieſque ibi laborem immenſum, & vigiliam valde magnam, atque patientiam. At nos, quorum corpora neque fumo vel cinere ac pulvere vexantur, neque aliud quidpiam ſimile ſuſtinemus, ſed conſiſtentes in loco mundo & ſanctificato coram Domino in gravitate & pace multa, in ſpiritali exultatione, & ſpe bona, cur torpeſcimus, dilectiſſimi? Quod enim eſt tempus noſtrum ſuper terram? Ecce Pro- *Pſal. 144. Job. 8.* pheta clamat: *Homo vanitati ſimilis, dies ejus*

A τώμασιν. Ὁ δεύτερος φέρεται τῷ ἀδελφῷ κ᾽ μέσον τ᾽ σωάξεως ἐξ ἰδίας ἀμελείας, ὅταν μὴ τωνέσῃ τῷ ἀδελφῷ, ἐξάναγ ἄχρι τ᾽ ἐκπληρώσεως τ᾽ κανόνος, ἀλλ᾽ ἀνὰ μέσον τ᾽ σωάξεως καταλιπεῖν τὰς φάλαγγας, καὶ τορεύεσθαι εἰς τὴν ἑαυτ᾽ στρωμνήν. Ὁ δ᾽ τρίτος συμβαίνει φέρεσθαι τῷ ἀδελφῷ κ᾽ φύσιν· τουτέστι, μ᾽ τὴν ἐκπλήρωσιν τ᾽ κανόνος τ᾽ σωήθους σωάξεως. Διὰ τοῦτο
B χρὴ μακροθυμεῖν τρὸς τὰς ἀσθενεστέρους τ᾽ ἀδελφούς, ἵνα μὴ γένηται ἡ βουλὴ τ᾽ Ἐχθρ᾽. Σὺ οὖν, ἀδελφὲ, μὴ ἀμέλει τ᾽ νήφειν ἐν τᾶσιν. Οὐκ ἤκουσας, ὅτι τολλαχὶς κληθεὶς Σαμουὴλ ὁ Προφήτης, οὐδὲ ἅπαξ ὤκνησε τ᾽ ἐγερθῆναι, κἀκεῖ καὶ τανδαίσιον τυγχάνων. Ὅταν οὖν ἐν τῇ σωάξει, μέσον τῶν ἀδελφῶν, εἴτε καταμόνας, εἰς δοξολογίαν τ᾽ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὀχλήσῃ σε ὁ τρῶτος νυσταγμὸς, ἐπιγνὺς ἀντίτα, μήποτε δυσοκνήσαντός σου, ἀποτρέψῃ σε κενὸν εἰς τ᾽ στρωμνήν σου. Ἀλλ᾽ ἀνάστηθι καρτερῶς, κἂν ἐπ᾽ ὄψεώς σε καταβάλλῃ ὁ ἅπαξ
C καὶ δὶς, μὴ μεταστῇς τ᾽ τόπου σου, καὶ εὑρήσεις μεγάλην ὠφέλειαν. Ἔοικε γὰρ τὸ τάθος τ᾽ ἀκορέστου ὕπνου τῇ γαστριμαργίᾳ. Ἐὰν γὰρ ἐθίσῃ τις τολλὰ ἐσθίειν, τολλὰ κ᾽ ἡ φύσις ἐπιζητεῖ. Ἐὰν ὁ σωεθίσῃ τῇ ἐγκρατείᾳ, οὐκ ἐπιζητεῖ
D τολυφαγεῖν. Ἀναλόγισαι τὰς ἁλιεῖς, ὅτι πᾶσαν νύκτα ἀγρυπνοῦντες, ἀφ᾽ τὸ ἔργον τροσκαρτεροῦντες. ἐὰν δέ τις αὐτῶν βαρύμενος τῷ ὕπνῳ, ἀμελήσας καθεύδῃ· ὅταν ἐγερθῇ ἀπ᾽ τ᾽ ὕπνου, καταγνοεῖ ἑαυτὸν μὴ τεπραχέναι μηδέν· τὰς ὁ χρηγορηκότας καὶ νήφαντας οἰκονομηθέντας. τότε ἄρχεται μεταμελεῖσθαι ἐν ἑαυτῷ, καὶ
E λέγειν· οἴμοι τῷ ἁμαρτωλῷ τῷ ἀμελεῖ καὶ ὀκνηρῷ· ὅτι ἀμελήσας ἐκοιμήθην. ἐπεὶ κἀγὼ εἶχον τεπραχέναι, ὡς οἱ ἑταῖροί μου, καὶ οἰκονομηθῆναι· ἀλλὰ νῦν ἀμελήσας, ἰδοὺ τορεύομαι κενὸς εἰς τ᾽ οἶκόν μου, μηδὲν κατέχων ἐν χερσίν. ὕπνωσαν, φησὶν, ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον οὐδέν. Ἀναλόγισαι ἅμα, ἀγαπητὲ, τὰς κεραμεῖς, καὶ τὰς τὴν χαλκευτικὴν τέχνην χειρίζοντας, καὶ εὑρήσεις ἐκεῖ κόπον ἄμετρον, καὶ
F τολλὴν σφόδρα, καὶ ἐπομονήν· ἡμεῖς δὲ μηδὲ ὑπὸ καπνοῦ καὶ κονίας σωεχόμενοι τὸ σῶμα, μηδὲ ἄλλο τι τῶν ὁμοίων ἐπομένοντες, ἀλλ᾽ ἐσθίοντες ἐν τόπῳ καθαρῷ ἡγιασμένῳ, ἐνώπιον Κυρίου, ἐν σεμνότητι, καὶ εἰρήνῃ τολλῇ, καὶ ἀγαλλιάσει τνευματικῇ, καὶ ἐλπίδι ἀγαθῇ, καὶ ἑνατί ῥᾳθυμοῦμεν, ἀγαπητοί; Τίς γάρ ἐστιν ὁ χρόνος ἡμῶν ἐπὶ τ᾽ γῆς; Ἰδοὺ ὁ Προφήτης βοᾷ· ἄνθρω-

ἄνθρωπος ματαιότητι ὡμοιώθη, αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, A
ὡσεὶ σκιά, παράγουσι. Μὴ ἔριζε οὖν ἐμοὶ τῷ
ἀμελεῖ, τῷ ἀπολωλεκότι τὸν ἑαυτοῦ μισθόν, εἰδὼς
τοῦτο ἀκριβῶς, ὅτι ὁ νήφων, αὐτὸς κερδανεῖ. ὁ
ἀμελῶν, αὐτὸς ζημιῶται. ἕκαστος γὰρ ἡμῶν ἀπο-
λογίαν δώσει τῷ Θεῷ. Ἐγὼ γὰρ οἶδα, ὅτι ἀνα-
πολόγητός εἰμι ἐξ ἔργων. ἑτέρους γὰρ νουθετή-
σας, ἐν τῇ αὐτῇ ἀμελείᾳ ἐναπέμεινα. Διὸ
δέομαι ὑμῶν, δοῦλοι τοιοῦτου Σωτῆρος, δεηθῆ- B
ναι ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τὸν Σωτῆρα ἡμῶν
Χριστὸν, τὸν βασιλέα τῶν ὅλων κυριεύοντα, ὅπως
ἐξαλείψῃ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου, κατὰ τὸ
πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν αὐτοῦ, καὶ σώσῃ εἰς τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ τὸ ἐπουράνιον. Μὴ, ὡς κέρδος,
ἡγοῦ τὸν ὕπνον, καὶ τὸ τοῦ σώματος ἀνάπαυσιν· κέρ-
δος δέ ἐστι καὶ ἀνάπαυσις, τὸ βιάζεσθαι ἑαυτόν
τινα εἰς ἔργον τοῦ Κυρίου ἀγαπητός. Βιαζώμεθα
οὖν ἑαυτούς, ἀγαπητοὶ, ἵνα ἐλθὼν ὁ Κύριος
εὕρῃ ἡμᾶς γρηγοροῦντας, καὶ ἀξιώσῃ ἡμᾶς τοῦ
μακαρισμοῦ αὐτοῦ. αὐτὸς γὰρ εἶρηκε. μακάριοι
οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ Κύριος αὐτῶν, εὑ-
ρήσει γρηγοροῦντας. Ἀλλήλους παρακαλέσωμεν,
ἀγαπητοὶ, ἀγρήλους νουθετήσωμεν εἰς τὸν φόβον τοῦ
Κυρίου, ἀλλήλων τὴν προθυμίαν διεγείρωμεν εἰς
δοξολογίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως
καὶ αὐτὸς ἀναστήσῃ ἡμᾶς μετὰ πάντων τῶν ἀγαπη- D
κότων τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ· καὶ παραστήσῃ ἡμᾶς ἐκ
δεξιῶν αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ᾧ ἡ δόξα εἰς
τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΑ.

Ἐὰν ἔλθῃ ἀδελφὸς εἰς τὸ μοναχικὸν ἐξ
οἱασδήποτε προφάσεως, ἐὰν μὴ νήψῃ, E
εὐθὺς καὶ πρόσκομμα καταπίνει αὐτὸν ὁ Διάβο-
λος. Ἄρχεται γὰρ ὁ Πονηρὸς ὑποβάλλειν αὐ-
τῷ, καὶ λέγειν· Τί θέλεις ἄρτι φιλοπονεῖν εἰς
τὰς ἀρετὰς, κοπιᾶν καὶ παλαιπωρεῖν, ἀνταπο-
δόσεως μὴ ὑπαρχούσης; Μὴ γὰρ ἐξ ἰδίας προ-
αιρέσεως ἦλθες εἰς τὸ μοναχικόν; Οἶμαι γὰρ ὅτι
συνέβη σοι ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα, καὶ δι' ἀνάγκην
ἐγένου μοναχός· ἐπεὶ σὺ εἶχες γνώσθαι μοναχός F
ποτε. Μὴ οὖν θέλε ἄρτι παλαιπωρεῖν εἰς μά-
ταιον. οὐ γὰρ ἔχει σοι ὁ Θεὸς χάριν ἐν τούτῳ.
Ταῦτα ὑποβάλλει ὁ Ἐχθρὸς τῷ ἀδελφῷ, θέ-
λων ῥίψαι αὐτὸν εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀπογνώσεως.
Ταῦτα ὑποβάλλει ὁ Ἐχθρὸς τῷ ἀδελφῷ, θέ-
λων ῥίψαι αὐτὸν εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀπογνώσεως.
Τότε λοιπὸν ὁ ἀδελφὸς, μὴ διακρινόμενος ἐν

ejus sicut umbra prætereunt. Noli ergo contendere mecum, qui ignavus sum, & patientiam deperdidi; istud exacte sciens, quod qui sobrium ac vigilantem se præbet, ipse sibi lucrum ac quæstum faciet. Qui autem segnis fuerit, is damnum patietur. Nam unusquisque nostrum pro seipso rationem daturus est Deo. Ego quippe novi inexcusabilem me esse ex operibus: nam alios admonens, in eadem cum ipsis inertia perseverо. Ideo vos precor, servi fideles Salvatoris, deprecamini pro me peccatore Salvatorem nostrum Christum, regem supernarum virtutum, ut deleat multitudinem peccatorum meorum, secundum multitudinem miserationum suarum, salvumque me faciat in regno suo cœlesti. Ne ergo pro lucro duxeris somnum, corporisque quietem. At lucrum est, ac requies, seipsum ad opus Domini semper compellere. Quocirca cogamus nos ipsos, dilectissimi; ut adveniens Dominus, comperiat nos vigilantes, suaque nos beatitudine dignetur. Ipse enim dixit: *Beati servi illi, quos quum venerit Dominus ipsorum, invenerit vigilantes*. Invicem ergo nos cohortemur, dilectissimi, invicem admoneamus ad timorem Domini. Mutuam alacritatem ad laudandum & glorificandum Dominum nostrum Jesum Christum excitemus: ut & ipse nos resuscitet cum omnibus, qui dilexerunt adventum ipsius, nosque a dextris suis constituat in regno suo: cui gloria in secula. Amen.

Rom. 14.

Luc. 12.

2. Tim. 4.

PARÆNESIS XXI.

SI acciderit, Fratrem aliquem ad monasticam vitam quacumque occasione venire, & non se sobrium vigilantemque præbuerit; protinus & è vestigio devorabit eum diabolus. Incipit enim improbus suggerere ipsi, & dicere: quid jam vis in virtutibus labores subire, & tibi negotium facessere, ac miseriis affligi, absque remuneratione aliqua? Numquid enim tua voluntate, ac proposito ad monachatum accessisti? Puto enim hanc rem tibi fortuito contigisse, teque ex necessitate monachum factum fuisse: alioquin nunquam sane monachus factus esses. Ne igitur modo frustra affligaris, teque excrucies, quum neque in hoc Deus gratias tibi habeat. Ista fratri suggerit inimicus, cupiens ipsum in desperationis profundum præcipitare. Tunc igitur frater non discernens in seipso beneficia

cia Domini, ſeipſum deſperationi tradit, mente obcæcatus: incipitque deinceps in negligentia, atque ignavia vitam traducere, & abſque timore Dei, parvis ac magnis æque reſiſtendo, & inſatiabili ſomno perfruendo: & ſi quid unquam boni feciſſet, dolet, damnique loco illud reputat: ita ut aſſidue obmurmuret, & ſeipſum deploret, prorſuſque perditioni ſeſe tradat: & pro eo quod ſe virtutum laboribus tradere vehementius ac diligentius debebat, contraria admittit & agit, non ſecum dijudicans, reputanſque beneficia Domini. Et pro eo quod ſecum dicere debebat: o anima, quam multi per multa jejunia & eleemosynas promeruerunt ad ejuſmodi vitæ religioſæ inſtitutum venire; ego vero in negligentia omne vitæ meæ tempus dum tranſigo, etiam Dominus ejuſmodi felicitate me dignatus eſt, ut ad ſanctam honorandamque hanc vitæ rationem, ac omni diſtractione carentem pervenire poſſem, multorum peccatorum meorum immemor. Cur ergo & nos, anima, non damus operam, ut digna pœnitentiæ opera agamus, ne duplicatum in his ſupplicium inveniamus, tamquam divinam gratiam aſpernantes, & beneficiorum ipſius non recordantes. Audi porro & parabolam ad iſta.

Erat quidam dives in regione quadam, emitque poſſeſſionem ſibi ultra fluvium: & proprios advocans ſervos, confeſtim peregre profectus eſt, dividens eis poſſeſſionem, ſingulis pro ſua libera voluntate attribuens. Dixitque ad eos: abite ſinguli veſtrum in partes proprias, & operamini in iis, donec veniens conſpexero opus veſtrum. Et quidam eorum inuenti grati, & amantes herum ſuum, non immorigeri imperatis ſui Domini exſtiterunt: alii vero ex ipſis inobedientes, & duræ cervicis, contradixerunt Domino ſuo, dicentes: nos vocem tuam non auſcultabimus, & fluvium non trajicienus, neque in tua poſſeſſione laborabimus. Et in omnibus hiſce non ſuccenſuit ipſis Dominus eorum. Tunc præparat dives ille ſervis ſuis poculenta: & inebrians immorigeros ſervos, imperavit aliis ſervis, ut illos trajicerent: qui quum eos trajeciſſent, collocarunt ſingulos in agri parte, quam illis eorum Dominus attribuit. Et poſtea unus ex iis ad ſe rediens, ſeipſum ultra flumen comperit translatum in poſſeſſionem, quam ei exercendam ſuus dederat Dominus. Obſtupuitque ſervus ille propterea, & dixit intra ſeipſum: ſi ita me diligit Dominus meus: quum enim in-

ἑαυτῷ τ῀ν ἀνεργισίαν τ῀ Κυρίε, ἐκδίδοι ἑαυτὸν τῇ ἀπογνώσει, τυφλωθεὶς τῇ ἀμᾳθίᾳ. Τότε λοιπὸν ἄρχεται ὁ ἀδελφὸς ἐν ἀμελείᾳ ἀμᾶν καὶ ἐν ἀφοβίᾳ, ἀντιλέγειν μικροῖς τε καὶ μεγάλοις, καὶ τῷ ἀκορέστῳ ὕπνῳ χρᾶσθαι. Καὶ ἐάν τι ἀγαθὸν ποιήσῃ ποτε, μεταμελεῖται, ὡς ζημίαν αὐτῷ ἡγούμενος. ὥστε καὶ συνεχῶς γογγύζειν, καὶ ἐκδύρεσθαι ἑαυτόν· καὶ ἁπαξαπλῶς τῇ ἀπωλείᾳ ἑαυτὸν ἐκδίδωσι. Καὶ ἀντὶ τοῦ ὀφείλειν σπουδαιοτέρως φιλοπονεῖν εἰς τὰς ἀρετὰς, τὰ ἐναντία πράττει, μὴ ἀμαυρούμενος ἐν ἑαυτῷ τὰς ἀνεργισίας τ῀ Κυρίε. Καὶ ἀντὶ τ῀ λέγειν ἐν ἑαυτῷ, Ψυχή, πόσοι ἀμὰ πολλῶν νηστειῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν, ἠξιώθησαν εἰς τ῀ν τοιαύτην πολιτείαν ἐλθεῖν, ἐγὼ ὁ ἐν ἀμελείᾳ ἀμάξας τ῀ πάντα χρόνον τ῀ ζωῆς μου, καὶ ὁ Κύριος ἠξίωσέ με εἰς τοιαύτην προκοπὴν ἐλθεῖν τ῀ σεπτῆ καὶ ἀποστασίᾳ βίου, μὴ μνησθεὶς τ῀ν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν; Τοιγαροῦν χρὴ ἡμᾶς, ψυχή, σπουδάζωμεν, ἄξια τ῀ μετανοίας ἔργα πράσσειν, ἵνα μὴ διαπὴν κόλασιν εὕρωμεν ἐπὶ τούτοις, ὡς τὴν χάριν τ῀ Θεοῦ ἀθετήσαντες, καὶ τῶν εὐεργεσιῶν αὐτ῀ μὴ μνησθέντες. Ἄκουε ὃ καὶ παραβολὴν πρὸς ταῦτα.

Πλούσιός τις ἦν ἐν χώρᾳ τινὶ, καὶ ἠγόρασεν ἑαυτῷ κτῆσιν πέραν τ῀ ποταμοῦ, καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς ἰδίους δούλους, ἀπεδήμησεν εὐθέως, ἀμερίσας αὐτοῖς τ῀ν κτῆσιν, ἀναχωρήσας ἑκάστῳ, καθὼς αὐτὸς ἠθέλησε. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. ἀπέλθετε ἕκαστος ὑμῶν εἰς τ῀ν μερίδα αὐτ῀, καὶ ἐργάσασθε ἐν αὐτῇ, ἕως ἀνελθὼν ὄψομαι ὑμῶν τὴν ἐργασίαν. Καί τινες ἐξ αὐτῶν εὑρεθέντες εὐγνώμονες, καὶ φιλοδέσποτοι, οὐ παρήκουσαν τῇ ἀμπαγῇ τ῀ δεσπότου αὐτῶν· ἕτεροι δὲ αὐτῶν ἀνήκοοι ὄντες καὶ σκληροτράχηλοι, ἀντεῖπον τῷ κυρίῳ αὐτῶν, λέγοντες· ἡμεῖς τ῀ φωνῆς σου οὐκ ἀκουσόμεθα, καὶ τ῀ν ποταμὸν οὐ διαπερῶμεν, καὶ ἐν τῇ κτήσει σου οὐ κοπιῶμεν· καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ὠργίσθη ὁ Κύριος αὐτῶν. Τότε παρασκευάζει ὁ πλούσιος ποτὸν τοῖς ἑαυτ῀ παισὶ, καὶ μεθύσας τοὺς ἀνηκόους δούλους, προσέταξεν ἑτέροις παισὶ, καὶ διαπεράσαντες αὐτοὺς τ῀ν ποταμὸν, ἔθηκαν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῇ μερίδι, ᾗ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Κύριος αὐτῶν. καὶ μ῀ ταῦτα ἀνανήψας ὡς ἐξ αὐτῶν, βλέπει ἑαυτὸν πέραν τ῀ ποταμοῦ κείμενον εἰς τὴν μερίδα, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Κύριος αὐτ῀· καὶ ἐξέστη ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐπὶ τούτοις, καὶ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ ὄντως ἠγάπησέ με ὁ Κύριός μου· ἀπειθήσαν-

τος

τος γάρ μοι ἀυτῷ, οὐκ ὠργίωθη, ἀλλ' ἤνεγκε μακροθύμως, καὶ τ̃ μέγαν ποταμὸν τ̃τον καὶ βίαιον, ὡς δι' ὀνείρου, διεβίβασέ με, καὶ ἐν τῇ μερίδι μου τέθεικέ με· πιγαρ̃ν κἀγὼ κοπιάσω καλῶς ἐν τῇ κτήσει ἀυτ̃, μιμνησκόμενος τ̃ εὐεργεσιῶν ἀυτ̃. καὶ ἤρξατο ὁ δ̃λος ἐκεῖνος ἐργάζεσθαι ἐπιμελῶς, ὥστε καταλαβεῖν αὐτὸν τὰς προσαρξαμήνους. Μετὰ ταῦτα διυπνιωθεὶς καὶ ὁ δεύτερος δ̃λος, εὗρεν ἑαυτὸν εἰς τὸ πέραν τ̃ ποταμ̃ ἐν τῇ κτήσει τ̃ Κυρίου αὐτ̃. πονηρὸς ὢν ὑπάρχων καὶ σκληρὸς, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· ἰδὲ, φησὶν, τ̃τον τ̃ ποταμὸν τ̃τον τ̃ μέγαν καὶ βίαιον διεβίβασέ με ὡς δι' ὀνείρου· ἐγὼ ὢν ἀφήσω χέρσον τ̃ ἀγρὸν ἀυτ̃, καὶ ὄψομαι ὃ μέλλει μοι ποιεῖν. Καὶ πάλιν ἀνακλίνας ἑαυτὸν ὁ ὀκνηρὸς δ̃λος ἐκοιμήθη· καὶ ἐν τ̃ καθεύδειν αὐτὸν, ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ αἱ ἄγριαι βοτάναι, καὶ κατεκάλυψαν αὐτόν. μετὰ ὢν πολὺ χρόνον ἦλθεν ὁ Κύριος τ̃ δ̃λων ἐκείνων, ἐπιθεάσασθαι ἑκάστου τὸ ἔργον· καὶ ἰδὼν τὴν ἐργασίαν τ̃ προσαρξαμήνων, εὐλόγησεν αὐτούς. εἶτα πάλιν ἔρχεται πρὸς τ̃ δ̃λον, ὃν αὐτὸς διεπέρασε τ̃ ποταμὸν, ὡς δι' ὀνείρου· καὶ ἰδὼν ἀυτ̃ τὴν καλὴν ἐργασίαν, εὐφράνθη ἐπ' ἀυτῷ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. Μετὰ ταῦτα ἔρχεται ἰδεῖν τ̃ ὀκνηρὸν δ̃λον, καὶ τ̃ ἐργασίαν ἀυτ̃· καὶ θεασάμενος εὑρίσκει αὐτὸν καθεύδοντα, καὶ περικεκαλυμμένον ὑπὸ τ̃ ἀκανθ̃ν καὶ ἀγρίων βοτάνων συγκαλυπτόμενον. Καὶ φωνήσας αὐτὸν ὁ Κύριος ἀυτ̃, εἶπε μετ' ἀπειλ̃ς πρὸς αὐτόν· Δ̃λε πονηρὲ καὶ ὀκνηρὲ, διὰ τί χέρσον ἀφῆκας τ̃ ἀγρόν; ἢ οὐκ οἶδας, πῶς σε διεβίβασα, ὡς δι' ὀνείρου, τ̃ ποταμόν, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μερίδι ἣ σοι κατεμέρισα τέθεικά σε, καὶ οὐκ ἐμνησικάκησά σοι ἐπὶ τῇ πρώτερά σου ἀπειθείᾳ; οὐκ ἔδει καὶ σέ μιμήσασθαι τ̃ σώδουλόν σου· οὗ χ̣άριν καὶ αὐτὸν διεπέρασα τ̃ ποταμόν; Τότε ὀδυσσείαν ἀπολογίαν εὗρεν ὁ δ̃λος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ φοβερᾷ. Τότε ὁ Κύριος αὐτ̃ν ἐποίησε μετ' αὐτ̃ν κ̣τ' τὴν ἑκάστου πρᾶξιν.

Λέγω ὃ εἰ τ̃ πολύσιον, τ̃ δεσπότην Χριστόν· κτῆσιν ὃ, τ̃ πίστιν· τ̃ ὃ μέθην, τὴν πλάνησιν· τ̃ ὃ βίαιον ποταμὸν, τ̃ ἀπάτην, καὶ τ̃ πολ̃τον τ̃ αἰ̣ῶνος τούτου· τοὺς ὃ προθύμους δ̃λους, τοὺς δικαίους· τ̃ ὃ ἐκ μέθης ἀναν̣ήψαντα, καὶ ἐργασάμενον, ἄνδρα ἁμαρτωλὸν, καὶ πλάνησιν αὐτῷ πολεμήσης, καὶ διὰ αὐτ̃ς ἐπιγνόντος τὰς εὐεργεσίας τ̃ Κυρίου, καὶ ἀναν̣ήψας ἐκ πολλ̃ν ἁμαρτημάτων πρὸς δικαιοσύνην, ἐργαζόμενος τὸ θέλημα τ̃ Θεοῦ· ὁ ὃ ὀκνηρὸς δ̃λος ὅτι ἄνθρωπος ἀθετήσας

A inobediens ei fuerim, non eſt iratus, ſed patienter tulit, ac per ingentem fluvium iſtum atque vehementem, velut per ſomnium, me traduxit, & in parte mea me conſtituit: quare & ego recte laborare incipiam in poſſeſſione ejus, memor beneficiorum ipſius in me collatorum. Incepitque ſervus ille cum diligentia operari, ita ut reliquos anteverteret, qui ante ipſum inceperant. Poſtea & ſecundus experrectus ſervus, invenit ſeipſum ultra fluvium in poſſeſſione Domini ſui. Malus autem ac durus quum eſſet, dixit intra ſe: ecce, inquit, per fluvium hunc magnum ac rapidum trajecit me tamquam per ſomnium: ego autem agrum ejus incultum relinquam, & videbo, quidnam facturus ſit mihi. Rurſuſque reclinans ſeipſum piger ſervus obdormivit: ipſoque dormiente excreverunt ſpinæ, herbæque ſilveſtres, & obtexerunt eum. Poſt multum vero temporis venit dominus ſervorum illorum ad videndum cujuſque opus: cernenſque eorum, qui antea inceperant, opus, benedixit ipſis. Deinde iterum ad ſervum, quem ipſe per fluvium tranſtulerat veluti per ſomnium, reverſus, aſpicienſque pulchrum ipſius opus, lætatus eſt in eo, & benedixit ipſi. Poſtea venit viſurus pigrum ſervum, opuſque illius: & adveniens offendit eum dormientem, & ſpinis herbiſque ſylveſtribus obtectum. Advocanſque eum dominus ſuus, dixit comminatorie ad ipſum: ſerve nequam, ac piger, cur incultum meum reliquiſti agrum? An ignoras, quomodo te quaſi in ſomno traduxerim per flumen; & in eadem parte, quam compartitus ſum tibi, repoſui te; neque ſum memor prioris tuæ inobedientiæ in me demonſtratæ? Nonne oportebat & te imitatorem tui eſſe conſervi, quemadmodum & eum per flumen traduxeram? Tunc nullam ſervus ille excuſationem invenit in die tremenda. Tunc ipſorum dominus cum iis fecit, ſecundum uniuſcujuſque actionem.

Dico autem, divitem illum eſſe Dominum Chriſtum: poſſeſſionem vero, fidem. At ebrietatem, rerum circumſtantiam: Violentum porro fluvium, fraudem, atque deceptionem, ac divitias hujus ſeculi. Promtos autem ſervos, viros juſtos. Eum vero, qui ex ebrietate ſe collegerat, & operari cœperat, hominem peccatorem, qui ex infortuniis & calamitatibus ad ſe rediit, & Domini beneficia recolens, a multitudine peccatorum ad juſtitiam recurrit, ac voluntatem Dei fecit. Piger vero ſervus eſt homo, qui aſpernatus

est gratiam Dei, suamque neglexit salutem. In cunctis autem istis Saulum considera. Hic enim acceptis epistolis a principibus sacerdotum, abiit in Damascum, vinculis constricturus credentes in Dominum. Quique exierat eversurus fidem, ipse fidei prædicator inventus est. Multæ enim miserationes Domini in omnes, qui in veritate invocant eum: ipsi gloria in secula. Amen.

Act. 9. 22. Galat. 1.

PARÆNESIS XXII.

De opere manuum.

NOvitios in cœnobiis monachos varie oppugnare solet inimicus. Nam aliquibus odium, & alienationem suggerit in labore manuum. Et quo pacto? Dicam divina adjuvante gratia. Mane surgit frater, orationem sibi facturus in cella sua. Deinde arrepto opere, infert ei tunc honestatis inimicus dæmon cogitationem acediæ: &, si obveniente acedia, resisteret frater, operando, & se exercendo; tunc acediæ spiritum divinæ gratiæ auxilio repelleret. Sed in hoc vincitur frater, ingruente acedia: quoniam illa contingente, non resistit ei per patientiam: quocirca superatur, atque expugnatur. Statim enim cogitationem laxans, incipit secum dicere: hodie quasi dissolutum ac læsum esse me sentio, & minus valeo. Quid igitur? Quid, inquam, agendum est mihi? Potius hodie otiabor, ut paululum me ipsum reficiam: & cras opus meum persequar, faciamque duorum dierum opus. Interea in otio versatur frater per primum diem, subtrahitque opus unius diei. Similiterque postero die honestatis inimicus dæmon vehementiorem fratri circumfundit acediam, quam die præcedente, in memoriam ipsi præteritum revocans diem, atque præsentem. Tunc ergo cogitationibus compressus frater, surgit, & opus suum dimittit, incipitque sæpe opera, quæ ad ipsum non spectant, quasi sua essent, facere: aut etiam ex cella sua educens monachum, efficit, ut evagetur. Et in hoc improbus monachum tentat, ex ipsiusmet ignavia atque socordia. Alium porro fratrem aliter impugnat inimicus: cujus causam ausculta, ac sapiens esto, & da gloriam soli sapienti Deo; & ubi didiceris, observa, tamquam recte callens insidias ejus, ut non in laqueos illius incidas: nam adversarius no-

A σας τὴν χάειν τ̃ Κυείυ, καὶ ἀμελήσας τ̃ ἑαυτ̃ σωτηείας. Ἐν πᾶσι ὖ τύποις ἀναλόγισαι Σαῦλον. Οὗτος γὰρ λαβὼν ἐπιςολὰς πα᾽ τ̃ ἀρχιερέων, ἐπορεύετο εἰς Δαμασκόν, δήσων τὺς πιςεύοντας ἐπὶ τ̃ Κύειον· καὶ ἐλθὼν ἀνατρέπειν τὴν πίςιν, αὐτὸς κήρυξ εὑρέθη τ̃ πίςεως. Πολλοὶ γὰρ οἱ οἰκτιρμοὶ τ̃ Κυείυ ἐπὶ πάντας τὺς ἐπικαλυμμένους αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.

B ᾧ ἡ δύξα εἰς τὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΕΡΓΟΧΕΙΡΟΥ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΒ.

ΤΟῖς ἐν κοινοβίοις νεωτέροις μοναχοῖς λίαν φέρως πολεμεῖ ὁ Ἐχθρός. Τισὶ γὰ ἐξ αὐτῶν ἐμβάλλει μῖσος εἰς τὸ ἐργόχειρον αὐτῶν. Καὶ πῶς ζ̃πῳ; Ἐγὼ λέγω τ̃ χάειτος σωεργύσης. Πρωΐας ὖ γινομένης, ἀνίςαται ὁ ἀδελφὸς ποιῆσαι ἑαυτῷ εὐχὴν ἐν τῷ κελλίῳ αὐτ̃. εἶτα, ἐπιλαμβάνεται τ̃ ἔργυ. φέρει αὐτῷ τότε ὁ μισόκαλος Δαίμων τ̃ λογισμὸν τῆς ἀκηδείας. Καὶ ἐὰν ἐλθύσης τ̃ ἀκηδείας, ἐπομείνῃ ὁ ἀδελφὸς ἐργαζόμενος καὶ μελετῶν, τότε ἀπελαύνῃ τὴν ἀκηδείαν, τ̃ χάειτος σωεργύσης. Ἀλλ᾽ ἐν τύτῳ πίπᾶται ὁ ἀδελφὸς, ἐλθύσης τῆς

D ἀκηδείας. Ἐλθύσης γὰρ αὐτῆς, οὐκ ἀνταγωνίζεται διὰ τ̃ ἐπομονῆς. Διὸ καὶ πίπᾶται ἀλωτός. Χαυνώσας τ̃ λογισμὸν, ἄρχεται λέγειν ἐν ἑαυτῷ· σήμερον ὡς πάραρον ἐμαυτὸν αἰσθάνομαι, καὶ ἀσθενῶ. Τί ποτε; καὶ τί ἔχω ποιῆσαι; μᾶλλον ἀργῶ τὴν σήμερον, ἵνα ἀναπαύσωμαι ἐμαυτὸν μικρόν· καὶ τὴν αὔειον διώκω ἐμαυτὸν εἰς τὸ ἐργόχειρον, καὶ ποιῶ πῶν δύο ἡμερῶν τὸ ἔρ-

E γον. Εἶτα ἀργεῖ ὁ ἀδελφὸς τὴν πρώτην ἡμέραν· ὑποσύρεται λοιπὸν τ̃ μιᾶς ἡμέρας τὸ ἔργον. Ὁμοίως καὶ τῇ ἐπαύειον ὁ μισόκαλος δαίμων σφοδροτέραν ἀκηδείαν ἐμβάλλει τῷ ἀδελφῷ, τ̃ χθὲς, ἄγων αὐτῷ τὸ μνήμην τ̃ ἐνεςώσης ἡμέρας, καὶ τ̃ πρελθύσης. Τότε λοιπὸν σωεχόμενος τοῖς λογισμοῖς, ἐγείρε, καὶ ἀφίησι τὸ ἔργον αὐτ̃, καὶ ἄρχε πολλάκις ποιεῖν τὰ μὴ ἔργα, ὡς ἔργα·

F ἢ καὶ ἐν τ̃ κέλλης ἐξενεγκὼν τὸν μοναχὸν, ποιεῖ αὐτὸν ἀφανῆν. Καὶ ἐν τύτῳ πειράζει ὁ Πονηρὸς τὸν μοναχὸν ἐν τ̃ οἰκείας χαυνότητος. Ἄλλῳ ὖ ἀδελφῷ ἄλλως πολεμεῖ ὁ Ἐχθρός. Ἄκυε ὖ καὶ τύτυ τὴν αἰτίαν, καὶ σοφὸς γενῦ, καὶ δὸς δόξαν τῷ μόνῳ σοφῷ Θεῷ, καὶ μαθὼν φύλαξαι, ὡς ἐπιςάμενος τὰ ἔνδρα αὐτ̃, ὅπως μὴ ἐμπέσῃς εἰς τὴν ἐκείνυ παγίδα. ὅτι ὁ ἀντίδικος

ἡμῶν

ἡμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ, ζητῶν τίνα καταπίῃ· ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει. Ἑτέρῳ ὃ ἀδελφῷ δίδωσιν ὁ Πονηρὸς πρόθυμίαν εἰς τὸ ἔργον, ὑπὲρ ὃ δεῖ· ὅθεν τίκτεται τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας· τότε τρωθεῖσα ἡ ψυχὴ τῇ ῥίζῃ τῶν κακῶν τῇ φιλαργυρίᾳ, πρωΐ σκυβάζει τὸν μοναχὸν ὀρθρίζειν καὶ ὀψίζειν εἰς τὸ ἐργόχειρον ὑπὲρ ὃ δεῖ, ὥστε, εἰ δυνατὸν, καὶ τῆς ἀϋπνίας καὶ τῆς σωφρόνος αὐτοῦ ἀμελεῖν, καὶ τῷ ἔργῳ μόνῳ προσέχειν, ἕνεκα φιλαργυρίας. Ὅταν δὲ προσέλθῃ εἰς τὴν σύναξιν, πάντων ἔμπροσθεν ἀπαντᾷ ὁ ἀδελφὸς, καὶ μετὰ πάντων τῆς σωφρόνος καταισχύνει ἑαυτόν. Ταῦτα οὖν εἰδὼς, τήρει σεαυτὸν, ἀγαπητὲ, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ σωφρονισθεὶς, σκληρύνῃς τὸν ἴδιόν σου νοῦν. Ἵνα δὲ μὴ μηκύνωμεν τὸν λόγον. καταλύσας αὐτοῦ τὰ νεῦρα διὰ τῆς φιλαργυρίας, καὶ τὴν ἀπονίαν διαλύσας, ἄρχεται λοιπὸν ὁ Πονηρὸς ὑποβάλλειν τῷ ἀδελφῷ. Τότε καὶ ὁ ἀδελφὸς, μὴ νοῶν τὸ ἐνοχλοῦν αὐτῷ πάθος, ἄρχεται λέγειν μεμφόμενος τὸ ἔργον· τοσαῦτα ἔτη ἐργάζομαι ἐν τῷ ἀλογημένῳ ἔργῳ τούτῳ, καὶ οὐδὲ μισθωμάτιον ἔχει, καθὼς ὀφείλει, πλὴν ὅτι κόπον ἔχει ἄμετρον. καὶ φησιν· κρεῖσσον ἀργεῖν ἢ κακὰ ἐργάζεσθαι. ὑπάγω, ἑτέραν τέχνην μανθάνω, ὅθεν μισθαρίου ἱκανοῦ δύνωμαι καταλῦσαι, καὶ ῥᾳδίως τὰ ἐπὶ τῆς χρείας μου καταλαβεῖν. ὁμοίως καὶ ἕτερος πειράζεται ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, διὰ τὴν οἰκείαν ἀγνωσίαν. Ἀνὴρ δὲ γνωστικὸς πάντα ἐν μέτρῳ ἐργάζεται, καὶ καθ' ὃ δεῖ, ὅπως τῇ προσευχῇ καὶ τῇ σωφρόνει σχολάσῃ· καὶ ἡ ψυχὴ τῆς πίστεως δίδωσιν αὐτῷ ἰσχὺν καὶ χάριν ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ. Ἐὰν γὰρ προφάσει τοῦ ἔργου, μὴ συνεισέλθῃ εἰς τὴν ψυχὴν ἀγώτερος λογισμὸς, καὶ σωφρονισθῇ ὁ ἄνθρωπος τῷ λογισμῷ, εἴτε τῆς φιλαργυρίας καὶ κενοδοξίας, εἴτε τῆς φιλαυτίας καὶ ὑλομανίας καὶ φθόνου, εἴτε τῆς ἀπιστίας καὶ ὀκνηρίας, εἴτε τῆς λαμπρολογίας καὶ μέθης καὶ ἀνυποταγῆς, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις· ἐὰν μὴ παραφθαρῇ ἐν τῇ ψυχῇ τι τῶν προειρημένων παθῶν, καὶ δηλωθῇ ἄνθρωπος τοῖς πάθεσιν, οὐκ ἔστι βαρὺ ἐργόχειρον τοῦ μοναχοῦ τοῦ διώκοντος τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη. Ἐὰν δὲ ἐπιποθήσῃ ἡ ψυχή τινα τῶν παθῶν, τότε γίνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ τὸ γεγραμμένον· ᾧ γὰρ ἧς ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται. Ἐὰν γὰρ ὑπὲρ βίαν ἐργάζῃ ὑπὲρ ὃ δεῖ, καὶ ὑπερέχῃς, ἥττησαι. Ἀλλ' ὅταν περισσεύσῃς, δὸς τῷ ὑστερουμένῳ ἐν ἱλαρότητι, ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. Καὶ πάλιν· ἵνα καὶ τὸ ἐκεί-

A noſter diabolus, *Sicut leo rugiens, circuit,* 1. Petr. 5.
quærens quem devoret: cui reſiſtite fortes in fide. Alteri porro fratri præbet malignus promtitudinem ad opus ultra quam oportet; unde avaritiæ morbus generatur. Tuncque anima vulnerata radice malorum omnium avaritia, efficit, ut monachus mane ſummo ſurgat, & ad veſperam producat opus plus quam par eſt: ita ut, ſi fieri queat, & precationem is
B & ſynaxim negligat, ſolique operi inſiſtat cauſa avaritiæ. Signo vero ad ſynaxim dato, omnium ultimus frater occurrit, & ante omnes è ſynaxi exire conatur. Hæc igitur ſciens, ſerva teipſum, cariſſime: ne illicitorum errore abductus, propria firmitate excidas. Et ne protrahamus ſermonem; nervis ejus per avaritiam diſſolutis, & vigore ſucciſo, incipit rurſus improbus ſuggerere fratri. Tuncque fra-
C ter non conſiderans divexantem ſe perturbationem, incipit dicere, incuſando opus: tot jam annos operor in benedicto hoc opere, & neque mercedem refert, ſicut oportet, niſi quod laborem habeat immenſum. Et ait: melius eſſe ceſſare, quam mala agere. Quare vado, aliam ut addiſcam artem, unde ſufficientem conſequi poſſim mercedem, & facile, quæ neceſſitatis meæ ſunt, acquirere. Similiter autem
D & iſte per propriam ignorantiam a ſatana tentatur. Cæterum vir ſciens atque intelligens, omnia cum modo atque menſura operatur, & ſicut oportet: ut precibus, & ſynaxi vacet: oratioque fidei in omni opere bono præbebit ipſi fortitudinem & gratiam. Nam ſi occaſione operis, animum non ſubierit aliena cogitatio, & cogitatione quis non abreptus fuerit, ſive avaritiæ, & inanis gloriæ, ſive amo-
E ris ſui ipſius, & luxuriæ, atquè invidiæ, ſive perfidiæ, & negligentiæ; ſive gulæ, ebrietatis, libidinis, inobedientiæ, & his ſimilium: niſi aliquid, inquam, horum vitiorum, quæ dicta ſunt, in anima proſeminatum fuerit, ac ſervituti ſubjectus exſtiterit homo talium affectionum; non eſt cenſendum grave opus manuum monachi urgentis ea, quæ oportet, & quæ ſufficiunt. Sin vero
F aliquas ex paſſionibus, ac perturbationibus iſtis anima concupierit, tunc accidit in homine illo, quod ſcriptum eſt: *A quo enim quis ſuperatur, huic & ſervus efficitur*. Nam ſi propter teipſum operaris, ultra quam conveniat, nec præbeas, ſuperaris. Quum vero abundaveris, præbe indigenti in hilaritate: *Hilarem enim datorem diligit Deus*. Et rurſus: *ut & illorum* 2. Petr. 2. Rom. 12. 2. Cor. 9.

2. Cor. 8. Exod. 16. *abundandia, veſtræ inopiæ ſit ſupplementum; ut fiat æqualitas, ſicut ſcriptum eſt: qui multum, non abundavit: & qui modicum, non minoravit.* Dominus autem dirigat corda veſtra in timore ipſius: cui gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

A ἐκείνων θέλημα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης· καθὼς γέγραπται, Ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασε· καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττόνησεν. Ὁ δὲ Κύριος κατευθύνῃ ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν φόβον αὐτοῦ. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

PARÆNESIS XXIII.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΓ.

B

DIverſimode impugnantur, qui ſub obedientia ſpiritalis patris conſtituti ſunt. Nam ſi quem viderit inimicus carnalia ſapientem, ſuggerit ipſi cogitationes carnales, dicens: recede a monaſterio, & negotiare aliqua in re, unde tibi commoda & utilitates compares. At ſpiritali viro opponit ſe adverſarius improbus per recte facta, ſuggerens ejuſmodi, ac dicens: in ſeculo hæc opera exercebas, & comedebas, ſicut animalia rationis expertia. Et qualis hæc juſtitia, operari, & comedere? Ecce enim & per cibum excitatur tibi fornicationis bellum. Et viciſſim, niſi comedas, laborem ferre non potes. Quare huc potius age, ingredere in eremum interiorem, & ſalvaberis: *Domini* enim *eſt terra, & plenitudo ejus*. Cæterum ferramentum tecum parvum tolle, quo herbas evellere poſſis, & comedere, quemadmodum & antiqui faciebant monachi, qui etiam grati acceptique fuerunt Deo. Et quid neceſſe tibi eſt hic deſidere, ubi ſcandala regnant, & obtrectationes, aliæque res, quas non oportet dicere? Quando autem exieris, & nihil iſtorum habueris, aliam addiſces artem, unde & ſufficientem emereri poſſis mercedem, ut etiam inopi atque mendico ex tuis laboribus elargiaris. Tales ſuggerit malignus cogitationes fratri. Tunc ſuggeſtori reſpondet frater, dicens: ecce diſcedam ab his, qui hic verſantur: ad quas tamen partes divertam, neſcio. Vereor, ne forte egreſſus, ſi locum non invenero, iterum huc reverti cogar. Cui adverſarius: ſolum ab his diſcede, & locus tibi non deerit. Quem enim, inquit, deſeruit Dominus, ut te derelinquat? Quin & jurejurando affirma, te huc non reverſurum. Quibus reſpondet frater, dicens: exſpectemus ad certum tempus: non enim jam tempus idoneum eſt, quo nos hinc ſecedamus. Ad quæ adverſarius: & quomodo ſuſtinebis ingruentes tentationes in loco iſto? Exiſtimanſque frater ad majorem ſe profectum trahi, aſſenſum cogitationibus præbet: quod omnibus deterius eſt. Quemadmodum enim

Pſal. 34.

C D E F

in

Διαφόρως πολεμῶνται οἱ ἐν ὑποταγῇ πνευματικῷ πατρὸς καθεζόμενοι. Ἐὰν εἴδῃ ὁ Ἐχθρὸς σαρκικὰ φρονοῦντα, ὑποβάλλει αὐτῷ σαρκικοὺς λογισμούς, λέγων· ἔξελθε τῆς κοινοβίου, καὶ χρῆσαι τῇ πραγματείᾳ, καὶ σωαξῆς ἑαυτῷ χρείας. Τῷ δὲ πνευματικῷ, διὰ δικαιωμάτων, πειράζεται ὁ Πονηρὸς ὑποβάλλων τὰ τοιαῦτα, καὶ φησιν· ἐν τῷ κόσμῳ εἰργάζου καὶ ἔθιες, ὥσπερ τὰ ἄλογα ζῶα. Καὶ ποία δικαιοσύνη αὕτη, ἐργάζεσθαι καὶ ἐσθίειν; Ἴδου γὰρ διὰ τὴν βρώσεως ἐγείρεταί σοι ὁ πόλεμος τῆς πορνείας. καὶ πάλιν· ἐὰν μὴ φάγῃς, οὐχ ὑποφέρῃς τὸν κάματον. Ἀλλὰ μᾶλλον δεῦρο, εἴσελθε εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον, καὶ σώζῃ· ἔστι γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Πλοῦ μικρὸν σιδήριον ἄρον μεθ' σεαυτοῦ, ἔνθα τὰς βοτάνας μέλλῃς ἀναστῶν καὶ ἐσθίειν, καθὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι μοναχοὶ ἐποίουν, οἱ καὶ εὐηρέστησαν τῷ Θεῷ. Καὶ τί χρείαν ἔχεις καθίσαι ὧδε, ἔνθα εἰσὶ τὰ σκάνδαλα, καὶ καταλαλιαὶ, καὶ ἕτερα πράγματα, ἃ μὴ δεῖ λέγειν; Καὶ ὅταν ἐξέλθῃς, καὶ μηδὲν τούτων ἔχῃς, τέχνιον ἑτέραν μανθάνῃς, ὅθεν καὶ ἱκανοῦ μισθαρίου καταλύῃς, ὅπως καὶ τῷ πτωχῷ δώσῃς ἐκ τῶν καμάτων σου. Τοιούτους ὑποβάλλει ὁ Πονηρὸς λογισμοὺς τῷ ἀδελφῷ. Τότε ἀποκρίνεται ὁ ἀδελφὸς τῷ ὑποβάλλοντι, λέγων· ἰδοὺ, ἐξέρχομαι τῶν ὧδε· εἰς ποῖα μέρη καθίσαι οὐκ ἐπίσταμαι· μήποτε ἐξελθόντος μου, καὶ μὴ εὑρόντος τόπον, πάλιν ὑποστρέψω ὧδε. Ὁ ἐξεναντίας λέγει· μόνον τῶν ὧδε ἔξελθε, καὶ τόπος οὐ λείπει. Τίνα γὰρ, φησὶν, ἐγκατέλιπεν ὁ Κύριος, ὅτι σε ἐγκαταλίπῃ; ἀλλὰ καὶ ὅμοσον, ὅτι μὴ ὑποστρέψαι ἐνταῦθα. Ἀποκρίνεται ὁ ἀδελφὸς, λέγων· ὑπομείνωμεν ἕως τοῦδε τοῦ καιροῦ· οὐ γὰρ νῦν ἐπιτήδειος καιρός ἐστι τοῦ ἀναχωρῆσαι ἡμᾶς ἐντεῦθεν. Ὁ ἐξεναντίας λέγει· καὶ πῶς σὺ ὑποφέρῃς τοὺς συμβαίνοντας πειρασμοὺς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ; Καὶ δοκεῖ ὁ ἀδελφὸς εἰς μείζονα προκοπὴν ἔλκεσθαι, συγκατατίθεται τοῖς λογισμοῖς, οὐ χεῖρόν ἐστι πάντων. Ὥσπερ γὰρ πλοῖον

πολοῖον ἐν πελάγϕ, ϗμολύης ἀυτῷ μικρᾶς ϛυ-
μαλιᾶς· ἐὰν μὴ σωτόμως τύχῃ τ ἐπιμελείας,
ὑπ ὅ μικρᾶ ἐκείνϑ, ὅ τηλικᾶτο μέγεθος κατα-
πουτίζεται ὑπὸ τῶν κυμάτων. Τ αὐτὸν ϛόπον
καὶ ἡ ψυχὴ, δεχομένη τὰς πειϱοβολὰς τῶν ἐχ-
ϑρῶν, ἐὰν μὴ ἀνανήϕῃ πρὸς τ ποιήσαντα αὐ-
τήν. Νήϕεως οὖν χϱὴ, ἀγαπητοὶ, καὶ πολλῆς
ταπεινοφροσύνης. Πᾶν ὃ πονηρὸν καταργεῖται,
τῷ πρὸς τ Θεὸν τελείαν ἀγάπὴν κεκτῆϑαι· Ὁ
ὃν ἀδελφὸς συγκατιϑέμενος τοῖς λογισμοῖς,
καὶ σφοδροτέρως ὑπ αὐτῶν λοιπὸν ὀχλούμενος,
προσέρχεται τῷ ἡγουμένῳ, αὐτῷ λέγων· Ἀββᾶ,
ποίησον ἀγάπὴν, λοιπὸν ἀπόλυσόν με· ϗ γὰρ
δύναμαι ἔτι εἰς τὸ κοινόβιον καθίσαι. Ταῦτα ἀκού-
σας ὁ γέρων, ἄρχεται λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν
περὶ τ ἀδελφοῦ, ὅτι ἐνεπάχθη· καὶ ἄρχεται ὁ
γέρων παρακαλεῖν τ ἀδελφὸν, λέγων· ἐγὼ, ἀδελ-
φὲ, οὐκ ἀπολύω σε. Διατί δὲ, ἀδελφὲ, ἀκούεις
τῶν Δαιμόνων, τῶν βουλομένων σε χωρίσαι τῆς
ἀδελφότητος, καὶ τῆς αὐτῶν γλυκείας ἀγάπης;
Ἢ οὐκ οἶδας, ἀδελφὲ, ὅτι ἐὰν μὴ ἐξέλθῃ τὸ
πρόβατον ἐκ τ μάνδρας, θηριάλωτον ϗ γίνεται;
Εἰπέ μοι ὦ, τέκνον, μήτις τῶν ἀδελφῶν ἔθλι-
ψέ σε; Εἰπέ μοι, κἀγώ σε θεραπεύσω ἐν Κυ-
ρίῳ. Εἰ ὃ καὶ τίς σε ἐλύπησε τ ἀδελφὸν, βά-
σαζον, διὰ τ λέγοντα· ἀλλήλων τὰ βάρη βα-
στάζετε, κ οὕτως ἀναπληρώσατε τ νόμον τ Χρι-
στῦ. Τί ὃ καὶ προσέχεις παίσμασιν ἀλλοτρίοις;
σεαυτὸν ἀγνὸν τήρει. Εἰ ὃ καὶ ἐγώ σε ἐλύπη-
σα, μάρτυς μϑ ὁ καρδιογνώστης Κύριος, ὅτι ϗ
μισῶν σε ἐποίησα εἰς σὲ, ἀλλὰ πρὸς τ σωτη-
ρίας τ ψυχῆς σϑ ἐπιμελητὴς ἐγενόμην. Καὶ
τοῖς μὲ ὡσὶν ἀκούων ὁ ἀδελφὸς, ἔλκεται ὑπὸ τ
λογισμῶν. Ὁμοίως ὃ καὶ οἱ ἀδελφοὶ παρα-
καλοῦσιν αὐτὸν, λέγοντες· μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς,
ἀδελφέ· ἅμα καὶ μετανοοῦντες αὐτῷ. Καὶ ἐὰν
πεισθεὶς ὁ ἀδελφὸς ἡσυχάζῃ, ἐν Κυρίῳ ἀπαλ-
λάγη πολλῶν πειρασμῶν καὶ θλίψεων. Ἐὰν ὃ
μὴ πεισθῇ, λέγϕ τῷ ἡγουμένῳ· ϗχ ἕνεκα τού-
του, ἀλλὰ καταμόνας βούλομαι ἡσυχάσαι. Ἵνα
ὃ μὴ μηκύνωμεν τ λόγον. Μὴ πεισθομένου τοῦ
ἀδελφοῦ, χωρίζεται τ ἀδελφότητος, καὶ ἐξελ-
ϑὼν τ μοναστηρίου, ἔνθα ἦν πρωϊκῶ, περιβλέ-
πεται εἰς τὰ δεξιὰ, καὶ εἰς τὰ ἀριστερά. Καὶ
ἐὰν τ κόσμον ζητήσῃ, καὶ ἐκκλίνας τ ἐρήμου,
εἰς τ κόσμον πορευθῇ, τυφλωθεὶς τῇ διανοίᾳ
λέγϕ ἐν ἑαυτῷ· ἀπηλλάγην τοῦ μοχθηροῦ βίου τ
μοναχῶν· κ σοφίαν ἠγεῖται τ ἑαυτοῦ ἀπώλειαν.
Ἔοικε γὰρ ὁ πιστὸς ἀνθρώπῳ, ὅστις ὑδρίαν λα-
βὼν

A in pelago navis, si vel minimum ipsi foramen acciderit, nisi cito curata fuerit, ex modico illo, tali tantaque magnitudine undarum maris involvetur; ad eundem modum etiam anima excipiens insultus hostium, nisi ad Creatorem suum evigilaverit. Sobrietate igitur & vigilantia, multaque humilitate opus est, carissimi. Omne enim malum funditus deletur per caritatem in Deum perfectam.
B Frater ergo, qui cogitationibus consentit, & vehementius ab iis deinceps divexatur, accedit ad Præfectum suum, ac dicit: Pater Abba, fac caritatem, & dimitte me: non enim queo amplius in cœnobio manere. Quæ audiens senex, incipit contristari, ac lugere vices fratris, quod illusus sit: & consolari eum, atque adhortari, dicens: ego, frater, non dimittam te. Cur vero, fili, dæ-
C mones audis, volentes te a fraternitate segregare, & dulci eorum caritate? An ignoras, frater, quod, si ovis ex caula non exierit, a feris non capietur? Sed dic mihi, frater: num quis te fratrum contristavit? Dic quæso, & ego te curabo in Domino. Et, si quis te fratrum molestia injuriave affecerit, to-
lera propter eum, qui dicit: *Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis le-* Galat. 6.
D *gem Christi*. Quorsum autem attendis eratis alienis? Teipsum potius purum intemeratumque serva. Et si forte molestus ego tibi fuerim, testis mihi scrutator cordium est Dominus, quod non ex aliquo tui odio id sim conatus, sed potius salutis animæ tuæ satagens. Atque ista auribus quidem frater excipiens, interius suis interim cogitationibus abstrahitur. Similiter quoque & fra-
E tres eum interpellant, dicentes: ne deseras nos, frater: unanimiterque condolent ei. Quod si persuasum fratri fuerit, & acquiescat, liberatur multis tentationibus atque tribulationibus in Domino. Si vero adduci non possit, ut maneat, dicit Præfecto: non propterea, sed solitarie vivere desidero. Et ne, in longum protrahamus sermonem: nisi morem gerat frater, recedit a confra-
F ternitate: egredienssque monasterio, in quo degebat, circumspicit ad dexteram, & ad sinistram. Quod si mundum spectarit, & eremo relicta in seculum redierit; obcæcatus mente, dicit intra seipsum: liberatus sum a molestiis vitæ monasticæ: suumque exitium arbitratur esse sapientiam. Similis autem talis est homini, qui sumta hydria

sua

ſua abiit hauſturus aquam ; & tamen hydriam aqua non implevit ; ſed reverſus etiam vas confregit . Talis quoque eſt , qui ſpreta Domini gratia , denuo in mundum ad vitam ſecularem ſe convertit . Quod ſi piam frater ac religioſam mentem habuerit , in interiorem progreditur eremum . Contingit autem , ut in ſenes quoſdam incidat : qui hoſpitalitatis virtutem exercentes , fratrem cum gaudio excipiunt . Deinde interrogant ; unde , o frater ? At ille : hujus ſum , inquit , cœnobii , fratres . Et acedia ingruente mihi in cœnobio , ab eo exivi : nuncque inquiro , ubi conſideam , & plangam peccata mea . Tunc quoque ſenes illi cohortari fratrem incipiunt , dicentes : potius ad tuum te confer cœnobium , o fili , & ibi conquieſce . Ecce enim vides , quantis nos premamur anguſtiis in locis iſtis . Audivimus autem a Patribus , bona eſſe cœnobia , maximeque juvenibus . Et ſi morem gerens frater , revertatur ad locum ſuum , ibique quietam amplectatur vitam , jam multas ac malas tribulationes effugit . Si vero ſenibus non paruerit , interiorem petit eremum , & paulatim fames eum affligit , ac premit : tuncque fratrem tædere , ac pœnitere incipit : quin & dæmones ipſum timore exagitant , & dicunt : bene cum fratribus tuis conſidebas : quis te diſturbavit , atque adduxit in eremum iſtam ? Et cujuſmodi cenſebitur juſtitia , ſi mala moriaris morte in iſta eremo ? Tunc magnum fratri incutiunt timorem atque terrorem , tormentaque multa in mente ipſius . Tuncque frater intra ſeipſum dicere incipit , pœnitentia ductus : bene mihi inter fratres meos verſanti erat . At quis me ſeduxit ? Aut cujuſmodi me dæmon decepit , ut ad eremum hanc horribilem exirem , ubi feræ inhabitant multæ atque terribiles ? Quid porro agam miſer , ſi in manus barbarorum incidero ? Ne forte & in latrones incurram , aut etiam fera aliqua prava occurrat mihi . Quin & dæmonia multa in locis iſtis reperiuntur : nam locus , inquit , deſertus eſt ; & quomodo ego ſolitarie potero habitare in eremo iſta ? ubi aſſidue ſpiritus ſunt immundi : præſertim vero quum ego inter plures fratres degere conſueverim . Revera autem niſi ſobrium ſe ac vigilantem præbuerit , qui vitam ſolitariam in eremo agit , cito etiam mentem deperdet , quemadmodum & multi id paſſi ſunt . Deinde poſt ejuſmodi cogitationes incipit ſecum frater dicere : eamus habitatum

Matth. 4. *Luc.* 8.

A ϐὼν ϯ ἀντλῆσαι ὕδωρ , καὶ ὑδρίαν οὐκ ἐνέπλησεν ὕδατος , ὑποστρέφων ὃ καὶ τὸ ἀγγεῖον συνέτριψε . τοιοῦτος καὶ ὁ ἀθετῶν τὴν χάριν τοῦ Κυρίου , καὶ εἰς τὸν κόσμον πάλιν καὶ τὸν βίον ἐπιστρέφων . Ἐὰν οὖν πειρατὴς γένηται ὁ ἀδελφὸς τῷ δύσεβεῖ λογισμῷ , εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον προβάλλει . συμβαίνει οὖν αὐτὸν προσβαλεῖν γέρουσί τισιν . Οἱ οὖν γέροντες , τὴν φιλοξενίας τὴν ἀρετὴν ἀσκοῦντες ,

B δέχονται τὸν ἀδελφὸν μετὰ χαρᾶς . Εἶτα ἐπερωτῶσι . Πόθεν ἀδελφέ ; Ὁ δὲ φησι , Τῶν κοινοβίων τῶνδε εἰμὶ , ἀδελφοὶ , καὶ ἀκηδείας μοι παρεισρυεισης ἐν τῷ κοινοβίῳ , ἐξῆλθον ἀπ' αὐτῶν . καὶ νῦν ἐπιζητῶ , ἔνθα καθίσω , καὶ κλαύσω τὰς ἁμαρτίας μου . Τότε καὶ οἱ γέροντες ἄρχονται παραινεῖν τῷ ἀδελφῷ , λέγοντες · πορεύου μᾶλλον εἰς τὸ κοινόβιόν σου , τέκνον , καὶ μᾶλλον ἀνάπαυε .

C Ἴδε γὰρ ὁρᾷς ἡμᾶς ἐν ποίᾳ στενώσει ἐσμὲν ἐν τοῖς τόποις τούτοις . ἀκηκόαμεν δὲ καὶ παρὰ τῶν πατέρων , ὅτι καλὰ κοινόβια , καὶ μάλιστα τοῖς νέοις . Καὶ ἐὰν πεισθεὶς ὁ ἀδελφὸς ὑποστρέψῃ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ , καὶ ἡσυχάσῃ , ἔφυγε θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς . Ἐὰν δὲ μὴ πεισθῇ ὁ ἀδελφὸς τοῖς γέρουσι , τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον διώκει . καὶ καταλαβοῦσα ἄρχεται ἡ πεῖνα ἐνθλίβειν αὐτόν .

D Τότε ἄρχεται ὁ ἀδελφὸς μεταμελεῖσθαι . ἔτι δὲ καὶ οἱ Δαίμονες πειρασὶν ἐκταράσσουσιν αὐτὸν τῇ δειλίᾳ · καὶ φασιν · Καλῶς ἐκαθέζου μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου · Τίς σε ἀνεσάτωσε καὶ ἐξήγαγε εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ; Καὶ ποία δικαιοσύνη ἐστὶν , ἐὰν ἀποθάνῃς ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ κακῷ θανάτῳ ; Τότε δεικνύουσι αὐτῷ δειλίαν πολλὴν καὶ φόβητρα καὶ βασάνους πολλὰς ἐν τῇ ἀγνοίᾳ αὐτοῦ . Τότε

E καὶ ὁ ἀδελφὸς ἄρχεται λέγειν ἐν ἑαυτῷ μεταμελούμενος · Καλῶς ἐκαθεζόμην μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου . Τίς με ἐπλάνησέ ; ἢ ποῖος Δαίμων ἠπάτησέ με ἐξελθεῖν εἰς ταύτην τὴν φοβερὰν ἔρημον , ἔνθα οἰκοῦσι θηρία πολλὰ καὶ δεινά ; Τί ποιήσω ὁ ταλαίπωρος , ἐὰν ἐμπέσω εἰς χεῖρας τῶν βαρβάρων ; Μήποτε καὶ ληστὰς περιπέσω . μήποτε καὶ θηρίον πονηρὸν συναντήσῃ μοι . Ἀλλὰ καὶ Δαιμόνια πολλὰ εὑρίσκοντα ἐν τοῖς τόποις τού-

F τοις · ἔρημος γὰρ , φησὶν , ὁ τόπος . Καὶ πῶς ἐγὼ δυνήσωμαι καταμόνας οἰκεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ; ἔνθα ἐνδελεχοῦσι πνεύματα ἀκάθαρτα · μάλιστα δὲ καὶ ἐθίσαντός μου μετὰ πολλῶν ἀδελφῶν . Ἐπ' ἀληθείας δέ , ἐὰν μὴ νήψῃ ὁ οἰκῶν καταμόνας ἐν τῇ ἐρήμῳ , πάχα καὶ τὴν φρένα ἀπολεῖ , καθάπερ καί τινες πολλοὶ τοῦτο ἐπέμειναν . Εἶτα μετὰ τοὺς λογισμοὺς τούτους , ἄρχεται ὁ ἀδελφὸς ἐν ἑαυτῷ

τῷ λέγειν· πορεύθωμεν πρὸς τινὰς τῶν ἀδελφῶν καταμόνας ἡσυχαζόντων. Εἶτα πορεύεται πρὸς τοὺς μονάζοντας. Δέχονται αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ μετ' εἰρήνης, πρέχουσι αὐτῷ κελλίον ἐν τῷ μεταξὺ ἑαυτῶν, καὶ προσλαμβάνονται ἐν Κυρίῳ, φέροντες αὐτῷ καθ' ὅ, τι ἰσχύει ἡ χεὶρ αὐτῶν. Εἶτα καθέζεται ὁ ἀδελφὸς εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ· λέγει λοιπὸν ἐν ἑαυτῷ. ὀφείλομεν ἐργάζεσθαι ὀλίγον, ἵνα εὕρωμεν ἀγαπητόν· καὶ πάλιν· τί ποιήσω; τὸ ἐργόχειρον τοῦτο τοῦτο ὅπου μεμάθηκα. καὶ μετ' ἡμέρας μαθὼν τὸ ἐργόχειρον, ἄρχεται λοιπὸν περισπᾶσθαι, ὡς καταμόνας οἰκῶν. Καθάπερ γὰρ τῷ ἐθίσαντι καταμόνας δυσχερὲς τὸ κοινόβιον φαίνεται· οὕτως τῷ ἐθίσαντι ἐν κοινοβίῳ, δυσχερὴς ἡ μονία φαίνεται. Πᾶν ὂν ξύλον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ ἐπιγινώσκεται, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ νεότητος αὐτοῦ. Ἄρχεται λοιπὸν ὁ ἀδελφὸς, πολλάκις ἐκ τῶν περισπασμῶν συνεχόμενος, μεταμελεῖσθαι, καὶ λέγειν· ἰδοὺ περισπῶμαι πάντοθεν, καὶ οὐδὲ τὴν μικράν μου σωάξιν δύναμαι βαλεῖν, πρὸς λογισμοῖς ἀντιμαχόμενος καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Ὅτε ἦμην ἐν τῷ κοινοβίῳ, τούτων ἁπάντων ἐλεύθερος ἦμην. νῦν ἐμενά μου ἐστὶν εἰς τὴν σωάξιν μου, καὶ εἰς τὸ μικρὸν ἐργόχειρον. Νῦν τί ποιήσω ἐγὼ ὁ παλαίπωρος; ἁμαρτίαι γὰρ τοῦτό μοι συνέβησαν· διότι παρήκουσα νουθεσίαν πατρός, ἰδοὺ συνέχουσί με θλίψεις πολλαί. Καλὴ γὰρ σφόδρα ἡ παροικὴ τοῦ Ἀδὰμ ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ παραδείσου, κἀμὲ ἐκ τοῦ μοναστηρίου μου. Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, συμβαίνει φέρεσθαι τῷ ἀδελφῷ λογισμοὺς δύο. εἷς ἀγαθὸς, καὶ εἷς πονηρός. ὁ δὲ πονηρὸς τοιαῦτα προβάλλει, λέγων· ἰδοὺ καὶ τὸ κοινόβιον ἐδοκίμασας, καὶ τὴν ἐρήμου ἐπειράσθης. καὶ ἐὰν ὑποστρέψῃς εἰς τὸ κοινόβιον, αἰσχύνη σοί ἐστιν καὶ ὄνειδος. οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς κοινοβίοις θλίψεις ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ καὶ σκάνδαλα πολλά. Καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, δειλία ὑπάρχει καὶ κόπος ἄμετρος. Ἀλλὰ μᾶλλον διελθὼν, πορεύου εἰς τὸν κόσμον· κἀκεῖ γὰρ, φησὶν, ἐὰν θέλῃς φοβηθῆναι τὸν Θεὸν, σώζῃ. ἢ δοκεῖς, ὅτι μόνοι οἱ ἐν τῇ ἐρήμῳ σώζονται; ἐὰν δέ δῃ σοφὸς ὁ ἀδελφὸς, ἀποκείνεται τῷ λογισμῷ, λέγων· εἰ γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπου πολλὴ ἡσυχία καὶ γαλήνη, οὐκ εἴασάς με ἡσυχάσαι· ἐὰν πορευθῶ εἰς τὸν κόσμον, τί ὄψομαι; μέλλεις ἐγείρειν κατ' ἐμοῦ κακά; Ταῦτα γὰρ ὑποβάλλει ὁ ἐχθρὸς,

tum apud fratres ſolitariam vitam quiete ducentes. Poſtea ad ſolitarios frater accedit: excipiuntque eum fratres in pace, tribuunt ei cellam inter ipſos, & aſſumunt ipſum in Domino; offerentes ei, quantum poteſt manus ipſorum. Deinde conſidens frater in cella ſua, ait intra ſeſe: Paululum nos operari oportet, ut inveniamus quo alamur. Et rurſus: quid agam? quoniam opificium hujus loci nondum didici. Et poſt aliquot dies ubi opificii rationem didicit, incipit deinceps diſtrahi & conflictari: quippe qui ſolitariam vitam degat. Quemadmodum enim ſolitariam vitam ducere ſolito, difficilis atque moleſta videtur vita cœnobitica: ita ei, qui in cœnobio vivere conſuevit, moleſta apparet vita ſolitaria. Omne porro lignum ex proprio agnoſcitur fructu; & laboribus deditus, ex juventute ſua. Incipit deinde frater ſæpe diſtractionibus tentus, pœnitentia duci, ac dicere: ecce diſtrahor undique, & neque horarias preces meas perſolvere poſſum, cum cogitationibus quotide dimicans. Quum vero in cœnobio verſabar, ab omnibus iſtis liber eram: at cura omnis mea erat in ſynaxi, & exiguo manuum penſo perſolvendo. At nunc quid agam miſer? nam propter mea peccata, iſta mihi evenerunt. Quia enim immorigerum me patris admonitioni præbui, ecce multæ tribulationes conſtringunt me. Prava enim admodum inobedientia Adamum ex Paradiſo ejecit, & me ex monaſterio meo. Et poſt hoſce ſermones, accidit fratrem duplici ferri cogitatione, tum bona, tum mala: quarum mala ei ſuggerit ejuſmodi: Ecce & cœnobium probaſti, & eremum expertus es. Et, ſi ad cœnobium redieris, pudor tibi erit & dedecus. Neque vero iſtud ſolum; quin & in cœnobiis oppreſſiones regnant, ac ſcandala plurima. Rurſuſque in eremo iſta terror eſt & labor immenſus. Imo potius hinc digreſſus, in mundum abi. Nam & ibi, inquit, ſi Deum timere volueris, ſalvaberis. An putas, ſolos eos, qui in eremo verſantur, ſalvari? Cæterum ſi ſapuerit frater, reſpondebit cogitationi ejuſmodi, dicens: Si in eremo, ubi magna eſt quies atque tranquillitas, non permiſeris me conquieſcere: quæ non mala adverſus me excitabis, ſi in mundum abiero? Hæc quippe ſuggerit inimicus, volens ipſum

Gen. 2. 3.

reflectere velut canem ad proprium vomitum. Nam si frater cogitationi consenserit, illico in mundum inimicus abigit eum. Sin vero fratris anima concupierit salutare Domini, dabit ei Deus cogitationem bonam in semitam justitiæ. Talia igitur sunt cogitationis bonæ propugnacula. Ecce, inquit, & cœnobia probasti, & eremum expertus es. Proba igitur cogitationem tuam: & ubi vides in bonum ædificari animam tuam, ibi persiste. Quod si etiam hisce in locis quietam degere vitam volueris, sicut & cæteri fratres, qui ibi residunt propter Dominum; nequaquam te Dominus noster Jesus Christus despiciet; sed ipse tui curam geret: solum in timore Dei versare. Sin autem & ad cœnobium redeundi fuerit animus, hoc etiam melius est. Caveasque tacita mentis cogitatione tecum dicere: Ad fratres meos reverti erubesco: reputabunt enim me, si ad eos rediero, tamquam impatientem & labores eremi ferre nolentem, imo instar segnis alicujus ac pigri militis a belli acie profugientem. Verum non sic, mi frater, non sic: sed tu potius, velut pugil, quod dictum est ab Apostolo, expleſti & effeciſti. Ait enim: *Omnia probantes, quod bonum est tenete*. En tu utrumque exploraſti atque tentaſti. Inveniſti bonum & jucundum esse, fratres habitare in unum, quemadmodum scriptum est: *Frater, qui adjuvatur a fratre, quasi munita atque excelsa civitas. Nam fundati regni instar, fortis est ac potens*. Quibus compunctus frater ad cœnobium revertitur. Suscipit eum Præfectus cœnobii cum fratribus promte atque libenter, propter illum qui dixit: *sustinete infirmos*: attribuitque ipsi cellam. Et aliquot post dies, fratre in sua conquiescente cella, incipit malignus talibus divexare fratrem, atque suggerere ipsi, dicens: Iterum ad antiqua veniſti? nonne tibi solitudo sufficiebat, libertasve eremi? ubi neque quid noxium cernebas, neque scandalo afficiebaris, neque etiam aliquid cum aliquo loquebaris. Et tantopere rursus dæmones divexare ac perturbare fratrem incipiunt, ut, si fieri possit, etiam parietibus monasterii effractis effugiat. Usqueadeo turbatur a malo dæmone, qui eum volens adhuc e cella retrahere, tædium illi in exiguo manuum opere injicit. Cæterum si prudens est frater (quemadmo-

Thessal. 5.

Psal. 133.

Prov. 18.

1. *Thessal.* 5.

ἐχθρὸς, θέλων αὐτὸν ἀναπάμψαι ὡς κύνα ἐπὶ ὃ ἴδιον ἔξέραμα. Ἐὰν γὰρ καὶ συγκαταθῆται ὁ ἀδελφὸς τῷ λογισμῷ, εὐθέως εἰς τ̃ κόσμον ἐλαύνει αὐτὸν ὁ ἐχθρός. Εἰ δέ ὅτιν ἐπιποθοῦσα ἡ ψυχὴ τ̃ ἀδελφ̃ εἰς τὸ σωτήριον τ̃ Κυρίυ, ὁ Θεὸς δίδωσιν αὐτῷ λογισμὸν ἀγαθὸν εἰς τεῖβον δικαιοσύνης. Τοιαῦτα οὖν τὰ προβλήματα τ̃ ἀγαθ̃ λογισμ̃. Καί φησιν. ἰδὺ καὶ τὰ κοινόβια ἐδοκίμασας, καὶ τ̃ ἐρήμυ ἐπειράθης. Τοιγὰρ̃ δοκίμασον τ̃ λογισμόν συ, καὶ ὅπυ βλέπεις, ὅτι οἰκοδομεῖται ἡ ψυχή συ εἰς τὸ ἀγαθὸν, σκεῦ μεῖνον. Ἐὰν ὃ ἓς ἐν τοῖς τόποις τύποις βλη θῇς ἡσυχάσαι, ὡς κὴ οἱ λοιποὶ ἀδελφοὶ οἱ καθεζόμυοι ἀφ̓ τ̃ Κύριον, ὁ Κύριος Ἰησ̃ς Χριστὸς ὑ μή σε ὑποδιδῷ· ἀλλ̓ αὐτός συ φροντίσῃ, μόνον ἐν φόβῳ Θε̃ ἀναστρέφυ. Εἰ ὃ καὶ εἰς τὸ κοινόβιον βάλει ἀναστρέψαι, καὶ τ̃το κρεῖττον. Καὶ μὴ εἴπῃς ἐν τῇ ἀμνοίᾳ συ, λέγων· αἰσχύνομαι ὑποστρέψαι πρὸς τὺς ἀδελφύς μυ. ἡγεῖταί με γὰρ ἔχυσιν, ἐὰν ἀποστρέψω πρὸς αὐτύς, ὡς ἀδόκιμον καὶ μὴ ὑπομένοντα τ̃ κόπον τ̃ ἐρήμυ, ἀλλὰ δραπετεύσαντα, ὡς δῆλον ῥᾳτιώτην, ἀπὸ τ̃ταξεως τ̃ πολέμυ. Οὐχ ὕτως, ἀδελφέ μυ, ὐχ ὕτως· ἀλλά σου μᾶλλον, ὡς ἀγωνιστὴς, τὸ εἰρημένον ἐν τῷ Ἀποστόλῳ πεπλήρωκας. Λέγει γάρ· πάντα δοκιμάζοντες, τὸ καλὸν κατέχετε. Καὶ ἰδύ, σοὶ τὰ ἀμφότερα δεδοκίμασται. Εὕρες ὅτι καλὸν κὴ τερπνόν, τὸ κατοικεῖν ἀδελφὺς ἐπὶ τ̃το. Καθὼς γέγραπται· ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφ̃ βοηθούμενος, ὡς πόλις ὀχυρὰ καὶ ὑψηλή· ἰσχύει ὃ ὥσπερ μεμοχλευμένον βασίλειον. Καὶ καπανυγεὶς ὁ ἀδελφὸς ἐπὶ τύτοις, ὑποστρέφει εἰς τὸ κοινόβιον. Δέχεται αὐτὸν ὁ ἡγούμενος τ̃ κοινοβίυ, κὴ οἱ ἀδελφοὶ ἀσμένως, ἀφ̓ τ̃ εἰπόντα· ἀντέχεσθε τ̃ ἀθενούντων· καὶ δίδωσιν αὐτῷ κελλίον. Καὶ μθ̓ ἡμέρας τινὰς, τ̃ ἀδελφ̃ ἡσυχάζοντος ἐν τῷ κελλίῳ αὐτ̃, ἄρχεται ὁ Πονηρὸς, τὰ τοιαῦτα ἐνθυμεῖσθαι καὶ ὑποβάλλειν αὐτῷ, καί φησι· Πάλιν εἰς τὰ ἀρχαῖα ἐλήλυθας; Οὐκ ἤρκει σοι μονὴ ἡ ἐλευθερία τ̃ ἐρήμυ, ὅτι ὅτε ἐθεώρεις βλαβερόν τι, ὅτε ἐσκανδαλίζυ, ὅτε ἐλάλεις μετά τινος; Καὶ τοσ̃το πάλιν ἄρχονται οἱ Δαίμονες ἐνθυμεῖσθαι τ̃ ἀδελφόν, ὥστε εἰ δυνατὸν, ἐξορύξαντα τὸ τεῖχος τ̃ μοναστηρίυ ἐκφυγεῖν. Τοσ̃το παραστόμυος ὑπὸ τ̃ πονηρ̃ Διαβόλυ. Ἐκ τ̃ λογισμ̃ φέρων αὐτῷ καὶ ἀκηδίαν εἰς τὸ μικρὸν ἐργόχειρον, θέλων πάλιν ἀπώσασθαι αὐτὸν τ̃ κελλίυ. Ἐὰν δέ ὅτι φρόνιμος ὁ ἀδελφὸς (καθὼς

θὼς γέγραπται· γίνεσθε φρόνιμοι, ὡσεὶ ὄφεις· καὶ ἀκέραιοι, ὡς αἱ περιστεραί) ἀντιλέγε πρὸς αὐτὸς, λέγων· ὃ μὲ ἐπιχλυάσητε, ἐργάται ἀνομίας. διότι τ συμβυλίας ὑμῶν ἐγὼ οὐκ ἀνέχομαι. ἡ γὼ συμβυλία ὑμῶν μεστὴ ἰῦ θανατηφόρυ. Ἀκύσας γὼ ὑμῶν τὸ πρῶτον, ἐξῆλθον τῦ μοναστηρίυ, νομίζων εἰς πλείονα ἐλθεῖν. Καὶ τοι μικρὸν ἐξῆλθον, ὠφέλειαν οὐ κατέλαβον· γνῶν ὅτι ἔγνων, ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοὶ ὑμῶν, σκότος· καὶ ὁ ἐν αὐταῖς περιπατῶν, ἐν σκότει πορεύε). Ἐγὼ γὼ, ἀπὸ τ νῦν, τ Θεῦ μοι συνεργῦντος, δῦλός εἰμί τινος· καὶ ἐλθὼν ὁ Κύριός μυ προέτρεπέ με τῷ ἡγουμένῳ τ μοναστηρίυ, ἔνθα ἐγὼ προκω· διὸ ἔτι εἰμὶ αὐτεξούσιος. καὶ ὑπὲρ τ μικρᾶ ἐργοχειρίας, τί με ἐνοχλίζετε; Μὴ καλλίων εἰμὶ ἐγὼ τ κοσμικῶν, οἵτινες ὃ μόνον ἡμέρας ἐργάζονται, ἀλλὰ καὶ τ νυκτὸς, καὶ περὶ φροντίδα εἰσὶ γυναικῶν τε καὶ τέκνων καὶ κέλλης καὶ ἐνοικίυ; Ἐμὲ ὖν τούτων ἁπάντων ἠλευθέρωσεν ὁ Χριστός· ὅτι ὁ ζυγὸς αὐτῦ χρηστός, καὶ τ φορτίον αὐτῦ ἐλαφρόν ἐστι. Διὰ τῦτο, ἐνκλίνατε ἀπ' ἐμῦ πονηρεύόμενοι, καὶ ἐντελοῦμαι τὰς ἐντολὰς τ Θεῦ. Ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

A admodum ſcriptum eſt: *Prudentes eſtote ſicut ſerpentes, & ſimplices ſicut columbæ:*) reſiſtit illis dicens: ne me illuſeritis operarii iniquitatis: quoniam conſilium veſtrum ego non tolerabo, quum illud veneno ſit plenum. Auſcultans quippe vos prima vice, egreſſus ſum monaſterio, exiſtimans me ad majorem profectum abire. Et cella quidem exivi, ſed utilitatem mihi non retuli: imo cognovi, quod omnes viæ B veſtræ ſint tenebræ, & qui in eis ambulat, in tenebris incedat. Ego autem ab hoc tempore, Deo mihi cooperante, me ipſe putabo ſervum cujuſpiam, qui huc profectus, me hujus monaſterii præfecto commendarit, in quo habito: ideo non ſum mei juris. Et ſuper modico manuum opere quid me divexatis atque affligitis? Numquid ego ſum melior hominibus ſecularibus, qui quidem non ſolum de die, ſed C etiam de nocte operantur; ſataguntque eorum, quæ ſunt uxoris & liberorum & cellæ, & domicilii? me vero ab omnibus iſtis liberavit Chriſtus: quia jugum ipſius ſuave eſt, & onus ejus leve. *Propterea declinate a me maligni, & ſcrutabor mandata Dei.* Quoniam ipſi gloria in ſecula. Amen.

Matth. 10.

Matth. 11. *Pſal.* 119.

ΠΕΡΙ ΑΚΗΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΜΟΝΗΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΔ.

Ὑποβάλλει ὁ ἐχθρὸς τῷ ἀδελφῷ· τοσαῦτα ἔτη ἔχεις ἐν τῷ ἁγίῳ τόπῳ τούτῳ· τῷ Δεσπότῃ Χριστῷ δυλεύων. νῦν ὖ γεγήρακας, καὶ οὐκ ἰσχύεις ἔτι φέρειν τοὺς κανόνας τ τόπυ τούτυ. Ἡ γὼ σάρξ συ ἀσθενὴς γέγονε, καὶ οὐκ ἔτι ὑπάρχει σοι ἰσχὺς τ ποιεῖν τί ποτε· καὶ μέλλεις τ λοιπὸν ἐκθηλύνεσθαι ὑπὸ μικρῶν τε καὶ μεγάλων. ἀλλὰ καὶ ἀληθὲς ὅ γῆρας συ ἀναπαύσεως χρήζεις. Δεῦρο οὖν, ἔξελθε ἐντεῦθεν, ἵνα καθέζῃ ἐνί τόπῳ, καὶ ἡσύχασον· καὶ εἴτε ἐξ ἀγάπης, εἴτε ἐξ οἱασδήποτε προφάσεως, ὁ Θεὸς ἀποστελεῖ τὴν τροφήν συ. Ποία γὼ ἀνάγκη σοι ἐπίκειται, ἵνα καὶ παλαιπωρῶν ὀνειδίζῃ καὶ τ τροφῆς συ; Τί ὖν καὶ ἡ βραδύς συ τυγχάνει, ὅτι ὅλως καθ' ἑκάστην ἡμέραν παλαιπωρεῖς, ὡς κακὸς δῦλος; καὶ ἀνέχῃ τοῖς μικροτέροις συ ὑποτάσσεσθαι; Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ὑποβάλλει ὁ Πονηρὸς τῷ γέροντι, βυλόμενος αὐτὸν χωρίσαι τ ἀδελφότητος μὴ τοσαῦτα ἔτη, καὶ τῦ τόπυ ἔνθα γεγήρακε, καὶ ἀνυπομόνητον δεῖξαι

DE ACEDIA ET PATIENTIA SENUM.

PARÆNESIS XXIV.

SUggerit fratri cogitatio: Tot jam annos in hoc ſancto loco degis, inſerviens Chriſto Domino: at nunc conſenuiſti, nec ſufferre poteris amplius regulas E loci iſtius; nam caro tua debilitata eſt, neque vires tibi ultra ſuppetunt faciendi quidquam; ſperneriſque deinceps a parvis & magnis. Quin & propter ſenium tuum requie indiges. Age igitur, inde egredere, & in uno aliquo reſide loco, atque quieſce: & ſive ex caritate, ſive ex qualicumque alia occaſione, Deus tibi victum mittet. Quæ enim tibi impendet neceſſitas, ut etiam miſere cauſa victus tui, im- F properia ſufferas? Quid porro & cibus tuus eſt, quod ita quotidie etiam pravi inſtar ſervi defatigeris atque affligaris, ſuſtineaſque minoribus te ſubjici? Hæc atque alia ejuſmodi ſuggerit improbus ſeni, volens a fraternitate ipſum poſt tot tantoſque annos ſegregare, & e loco, in quo conſenuit, abſtrahere; eumque impatientem tempore ſenectutis ſuæ de-

monstrare. Et, si cogitatione senex facilior leviorque fuerit, mox & e vestigio convertitur, & exagitatur ab ipso, sicut stipula a vento agitata. Sin autem senex cogitatione perfectus sit, eum de loco tranquillitatis non dimovent, neque ipsum superant, tamquam aliquem catena vinctum. Non enim prævalent cogitationibus piis: nam & iis resistit senex, dicens: ne senectutem meam irriseritis improbi dæmones: non enim pravas vestras cogitationes atque consilia ignoramus. Nam si in juventute mea patienter labores pertuli, multo magis nunc sustinebo, quando tempus resolutionis meæ instat, ut sim cum Christo: quemadmodum & vos mihi contestabamini: consensi enim, & caro mea infirmata est: quo igitur abibo? Senex quippe aliud exspectat nihil, nisi ut hac liberetur vita ac dissolvatur. Et adhuc ut ignaviæ forma reddar atque exemplum, & non pa-
2. *Macab.6.* tientiæ, suadetis? Si enim pius senex Eleazarus, dum incendii suppliciis torqueretur, non est mutatus mente; unde & juvenes ætate, hujus patientiam respicientes, contemserunt tormenta quæ videbantur; viceruntque tyrannum septem sancti pueri: quid igitur ego? Atque ita diabolicas cogitationes dissipat, si in eadem voluntate sententiaque permaneat, divina adjuvante gratia: moriturque in loco, ubi consenuit, referens coronam gloriæ, & a Domino au-
Matth.25. diens: *Euge serve bone & fidelis; in paucis, fuisti fidelis, supra multa te constituam: intra in gaudium Domini tui.* Cui gloria in sæcula sæculorum. Amen.

A αὐτὸν ϖῶς ὃ γῆρας αὐτῦ. Καὶ ἐάν ὄσιν ὁ γέρων ἐλαφρότερος τῳ λογισμῷ, εὐθὺς ϗ ϖροκοπὴ μεταστρέφεται, καὶ ἐλαύνεται ὑπ' αὐτῦ, ὡς φρύγανον ὑϖὸ ἀνέμυ σαλευόμενον. Ἐὰν δέ ὄσιν ὁ γέρων ἰῷ λογισμῷ τέλειος, ϗ μεταφέρσιν αὐτὸν ἔ τόπυ τ ἡσυχίας, ϖῶς νικῶσιν αὐτὸν, ὥϖερ δέσμιον ἐν ἀλύσῳ. Οὐ γὼ ἰσχυροτέρυσι τῦ διαβόλυ λογισμῦ. ἀντιλέγει γὼ ϖρὸς αὐτὺς ϗ ὁ γέρων, λέγων· Οὐ μή μυ γελοιάσητε ὃ γῆρας, ϖονηροὶ Δαίμονες· ϗ γὼ τὰ ϖονηρὰ ὑμῶν νοήματα ἀγνοῦμεν. Εἰ γὼ ἐν τῇ νεότητί μυ ὑπέμεινα τὺς ϖόνυς ϗαρτερῶς, ϖολλῷ μᾶλλον νυνὶ ὑπομενῶ, ὅτι ὁ καιρὸς τ ἀναλύσεώς μου ἐφέστηκε, ἔ εἶναί με σὺν Χριστῷ. Καθὼς καὶ ὑμεῖς μοι διεμαρτύρασθε, γεγήρακα, ϗ ἡ σάρξ μυ ἀσθενὴς γέγονε, ϖῦ ϖίνυ ϖορευθῶ; Ὁ γὼ γηράσας οὐδὲν ἕτερον ϖροσδοκᾷ, εἰ μὴ ἔ ἀναλῦσαι ἔ βίυ· ἅμα ὃ ϖείθεσθε, ἵνα τύπος γένωμαι ῥᾳθυμίας, ϗ ὐχ ὑπομονῆς; Εἰ γὼ ὁ εὐσεβὴς γέρων ὁ Ἐλεάζαρος καινοτομαῖς βασάνοις καταντλούμενος, ὐ μετετράπη τ λογισμόν· ὅθεν ϗ οἱ νέοι τ ἡλικίαν εἰς τ τύτυ ὑπομονὴν ἐφορῶντες καϖεφρόνησαν τ βασάνων τ ὁρωμένων· ϗ ἐνίκησαν τ τύραννον οἱ ἑπτὰ ὅσοι ϖαῖδες· τί ὃν ἐγώ; Καὶ ἐν τύτῳ ἀνατρέπει τὺς δαιμονιώδεις λογισμὺς, ἐὰν μείνῃ τῇ αὐτῇ γνώμῃ, τ χάριτος συνεργούσης· ϗ τελειῦται ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα γεγήρακε, κομιζόμενος τ στέφανον τ ζωῆς, ἀκούων ϖαρὰ ἔ Κυρίυ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ, ϗ ϖιστὲ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς ϖιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τῦ Κυρίυ συ. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

De transmutatione loci in locum.

PARÆNESIS XXV.

FIdes mater est boni omnis operis, & per ipsam quis acquirit repromissiones Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi, quemadmodum scriptum est: *Sine fide*
Hebr. 11. *autem impossibile est placere Deo*. Fertilis porro possessio est diabolo infidelitas, quæ operis omnis mali est mater: quippe ex qua duplicitas animi nascitur, quæ est inordinatio atque confusio. *Vir*
Jacob. 1. autem *duplex animo*, inquit, *instabilis est in omnibus viis suis*. Si ad eremum exierimus, in eremo non quiescunt pedes nostri: &, si ad loca quæ habitantur, eos qui

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΡΣΕΩΣ ΤΟΠΟΥ ΕΙΣ ΤΟΠΟΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΕ.

Ἡ Πίστις μήτηρ ὄσι ϖαντὸς ἔργυ ἀγαθῦ, ϗ δι' αὐτῆς ϖᾶσαι αἱ ἐπαγγελίαι τ Δεσϖότυ ϗ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησυ Χριστυ. καθὼς γέγραϖται· χωρὶς ὃ ϖίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι. Εὐκαρποφόρον ὃ κτῆμα τῷ Διαβόλῳ τυγχάνει ἡ ἀϖιστία, ἥτις ὄσι μήτηρ ϖαντὸς ἔργυ ϖονηρῦ. Ἐξ αὐτῆς τίκτεται ἡ δυψυχία, ἥτις ἐστὶν ἀταξία. ἀνὴρ δίψυχος, φησὶν, ἀκατάστατος ἐν ϖάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτῦ. Ἐὰν ἐξέλθωμεν εἰς τ ἔρημον, ἐν τῇ ἐρήμῳ ὐχ ἡσυχάζυσιν οἱ ϖόδες ἡμῶν· ϗ ἐὰν ἔλθωμεν εἰς τὰ οἰκούμενα,

να, τὸς τὴν ἔρημον διώκοντας μακαείζωμεν. Ἀδελφοὶ, ἐὰν μὴ σπείρωμεν, πῶς θερίσωμεν; Τὸς καρπὸς τῷ καρποδότῃ μὴ προσφέροντες, καὶ καρποφορεῖν πῶς δυνάμεθα; Τῷ θλίψιν μὴ ὑποφέροντες, ἄνεσιν πῶς εὑρώμεν; Ἐν τῇ ἐρήμῳ μὴ προσκαρτεροῦντες, πῶς ἀπολάβωμεν τὸν μισθὸν τῆς ξενιτείας ἡμῶν; Τῇ πτωχείᾳ καὶ τῇ ξενώσει μὴ ὑπομένοντες, ἀληθινὸν πλοῦτον πῶς εὕρωμεν; Ἐν ὕβρεσι καὶ λύπαις καὶ ἐξουδενώσει μὴ εὐδοκοῦντες, τοῖς ἴχνεσι τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ πῶς ἐξακολουθήσωμεν; ὑπὸ ὑποταγῇ πρεσβυτέρων ἐν Κυρίῳ μὴ ἀνεχόμενοι, ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἕτερον μετερχόμενοι; Πρῶτον ὀφείλει καταμαθεῖν ἐκ τῶν ἰδίων λογισμῶν, ἅμα τί, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν θέλει καταλιπεῖν τὸν ἴδιον τόπον, ἐν ᾧ οἰκεῖ· μήποτε τὸν πόνον θέλων φυγεῖν, τὴν ἔρημον διώκῃ, οἰόμενος κρείττονα τόπον ἐν τῇ ἐρήμῳ· μήποτε πάλιν ὑπὸ τοῦ μισοκάλου Δαίμονος, ζήλῳ ἢ φθόνῳ τρωθεὶς, ὡς ἕτερος ἀδελφὸς προκόπτοντος εἰς τὰ βλεπόμενα, αὐτὸς μὴ ἐπιτυχόντος τῆς ἀρχῆς, καὶ τοῦτο χάριν θέλει καταλιπεῖν τὸν τόπον· μήποτε καὶ τὸν πόλεμον φυγὼν τῆς ἀρετῆς, ἢ ἐν ὑποταγῇ Χριστῷ μὴ ἀνεχόμενος εἶ, τὴν μονίαν διώκῃ· μήποτε καὶ κληρονομίαν γνήσιον διώκων, τὸν τόπον αὐτοῦ θέλει καταλιπεῖν· οἱ γὰρ λογισμοὶ δηλοῦσι ταῦτα. Ἐὰν οὖν προεξετάσωμεν καὶ ἐρευνήσωμεν, καὶ ἐπιγνόντες τὸ ἐνοχλοῦν ἡμῖν πάθος, τοῦτο μὴ ἐξακολουθήσωμεν, ἵνα μὴ ἐμπέσωμεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν πονηρῶν Δαιμόνων, εἰς ἐρήμους τόπους καὶ ἀνύδρους. Προέταζε οὖν σεαυτὸν ἰσχυρῶς, εἰ ὄντως ἐν ἀληθείᾳ κατὰ Θεόν ἐστι τὸ γινόμενον, καὶ μὴ ἐν διεφθαρμένῳ σκοπῷ. Ὅστις ἂν μετὰ βουλῆς ποιεῖ πρᾶγμα, ἔοικεν ὁ τοιοῦτος ἀνδρὶ διώκοντι πτερωτὰ τοῖς ἰδίοις ποσὶν, ἀβουλήτως ποιοῦν τὰ καθ' ἑαυτόν. Βουλὴ οὖν ἀγαθὴ τηρεῖ τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ. Καί τι δεῖ λέγειν πρὸς ταῦτα; νήψεως οὖν χρεία, ἀγαπητοί. ἔστι γὰρ ὅτε μὴ ἀφ' ἁμαρτιῶν πρόσκαιρος τοῖς ἀδελφοῖς ὁ ἐχθρός. καὶ ἐὰν συγκατατεθῇ ὁ ἀδελφὸς, ἵνα χωρισθῇ τοῦ τόπου, μηχανᾶται ὁ ἐχθρὸς παγιδεῦσαι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινί. Ἐὰν οὖν διώξωσιν ἡμᾶς οἱ ἄνθρωποι ζήλου πικροῦ ἕνεκεν, ἢ βιαζόμενοι συγκοινωνεῖν ἔργοις ἀποτελοῖς, ἐν οἷς οὐκ εὐαρεστεῖ Θεὸς, καὶ φύγωμεν εἰς ἕτερον τόπον, παῤῥησίαν ἔχωμεν πρὸς τὸν Θεόν. Τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰπόντος πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς· ἐὰν διώξωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. Περὶ οὗ μὴ

A qui eremum ſequuntur, felices prædicamus. Fratres, niſi ſeminaverimus, quomodo metemus? Fructus largitori fructuum non offerentes, quomodo fructum ferre poterimus? Tribulationem non ſuſtinentes, quomodo refrigerium adinveniemus? In eremo patienter non perſeverantes, quo pacto mercedem peregrinationis noſtræ recipiemus? Inopiam & anguſtias non ſufferentes, quo pacto veras divitias reperiemus? In contumeliis, & moleſtiis, atque contemtionibus non acquieſcentes, quo pacto veſtigiis Chriſti Domini inſiſtemus? Sub obedientia ſeniorum eſſe in Domino non ſuſtinebimus, ſed ex loco in locum alium tranſimus. Primum vero debet quis ex propriis perdiſcere cogitationibus, cur, & quam ob cauſam velit proprium deſerere locum, in quo habitat: ne forte laborem effugere cupiens, eremum petat, arbitrans leviorem ſe in eremo inventurum locum: ne rurſus ab honeſtatis inimico dæmone livore atque invidia vulneratus angatur: quippe quod alius frater in iis rebus quæ cernuntur proficiat; ipſe vero non ſit honoris gradum ac dignitatis adeptus; & hujus rei gratia relinquere vult locum: ne pugnam fugiens virtutum, aut ſub obedientia in Chriſto vivere detrectans, ſolitudinem petat: neve terrenam hæreditatem perſequens, ſuum deſerere velit locum: nam cogitationes iſta patefaciunt. Si ergo antre exquiſiverimus ac perſcrutati ſimus, cognoverimuſque divexantem nos perturbationem ac paſſionem animi, eam minime ſequamur, ne in manus improborum incidamus dæmonum in locis deſertis & inaquoſis. Examina igitur teipſum ſtrenue, an plane ſecundum Deum in veritate accidat res, & non conſilio atque propoſito depravato. Nam qui non cum conſilio ac deliberatione rem agit, ſimilis eſt talis viro volucres ſuis pedibus perſequenti, & imprudenter quæ ad ipſum pertinent agenti. Conſilium autem bonum, mandata Chriſti obſervat. Et quid ad iſta dicere oportet? Sobrietate ergo & vigilantia opus eſt, cariſſimi. Accidit porro, ut etiam per recte juſteque facta fratres oppugnet inimicus. Et ſi conſenſerit frater, ut a loco ſeparetur; machinatur inimicus ipſum aliquo in loco ſuis laqueis capere. Sin vero homines acerba nos quadam æmulatione perſequantur, aut communicare operibus cogant alienis, in quibus non ſibi complacet Deus; & ad alium confugimus locum; fiduciam habeamus ad Deum: quum Dominus & Salvator noſter Jeſus Chriſtus dixerit diſcipulis ſuis: *quod ſi vos perſecuti fuerint ex hac civitate, fugite in aliam*. At de non Matth. 10. Luc. 5.

Luc. 10. oberrando, ait rursus Salvator: *Nolite transire e domo in domum*. Et iterum: *In quamcumque civitatem ingressi fueritis, ibi manete*. Si porro nostram explere voluntatem voluerimus, quæ ista erit virtus? Sin autem Præfecti nos segregarint, locum præbeamus: resistamus autem diabolo magis. Sic enim agebat David, alienigenas oppugnans, dum a facie Saul declinabat. Si ergo recte in eremo quiescas, & divexarit te cogitatio, ut ad loca quæ habitantur, te transferas; oppone ei bellum mundi, & quæ aliquibus ibi degentibus eveniunt. Sin vero bene in cœnobio quiescis, teque conturbarit cogitatio, ut eremum ingrediaris; objice ipsi bellum atque molestiam ejus. Quod si solitariam vitam probe degas, ac te molestarit cogitatio, ut in plurium fratrum conventum ac cœtum introëas; oppone ipsi certamen cœnobiorum, ac præterea retributionem. Et ne imprudenter nostris abripiamur cogitationibus: non enim novimus, quid expediat nobis, quemadmodum ait Sapientia: *Non te extollas in cogitatione animæ tuæ, ne abripiatur velut taurus anima tua. Frondes tuas comedes, & fructus tuos perdes, & relinques teipsum, ut lignum aridum. Salus autem est in multo consilio.* At sæpe vis dicere, te propter scandala & detrectationes inde fugere velle? Feres igitur æquo animo, ac tibi consilium dabo. Cupis fugere scandala & obtrectationes? Obstrue os tuum in Domino, & averte oculos tuos, ne videant vanitatem: atque ita utrumque vinces, & detractionem per silentium, & scandala per custodiam oculorum. Nam si ista non vicerimus, quocumque abierimus, in nobis portabimus a quibus oppugnemur. Hos vince, carissime, & habebis requiem ubicumque resederis. Cæterum frequens vis dicere: cognita cunctis est fratribus mea ad conversionem difficultas atque negligentia: & ideo non amplius habitare queo in loco isto. Nam quamvis ego virtutem desiderem; homines tamen, quibuscum habito, iidem sunt. Audi ergo, carissime: tu bonum fac, & videbis quod Dominus conscientiam tuam curabit, fratrumque tuorum, in iis, quæ ad te pertinent. Nam si discedere vis, quia scandalo & offensioni es fratribus, illud est fugere dedecus hominum, & ad eum abire locum, ubi bene audias, nec sit memoria defectus & imbecillitatis

Eccl. 6.

1. *Reg.* 18. 20.

A μὴ ῥέμβεσθε, εἶπε πάλιν ὁ Σωτήρ· κὴ μὴ μεταβάινετε ἀπ οἰκίας εἰς οἰκίαν. Καὶ πάλιν· εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέλθετε, ἐκεῖ μένετε. Ἐὰν ὖ τὰ θελήματα ἡμῶν θέλομεν ποιεῖν, ποία ἀρετὴ αὕτη; Εἰ ὖ προεκόπτες ἡμᾶς ἀφορίσωσι, δῶμεν τοπον. Ἀντιςῶμεν ὖ τῷ Διαβόλῳ μᾶλλον. ὅτω γὰρ ἐποίει ὁ Δαβὶδ, τὰς ἀλλοφύλας πολεμῶν, ἀπὸ προσώπα Σαὰλ ὑπεχώρει. Ἐὰν
B οὖν ἡσυχάζῃς καλῶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ὀχλήσῃ σοι λογισμὸς, μετάβαι εἰς τὰ οἰκούμενα, ἀποκείθητι αὐτῷ τ πόλεμον τ κόσμα καὶ τ συμβαίνον ἐισιν εἰς τὰ οἰκούμενα. Ἐὰν ὖ κὴ εἰς κοινόβιον ἡσυχάζῃς καλῶς, κὴ ὀχλήσῃ σοι λογισμὸς, εἰς τ ἔρημον εἰσελθειν, ἀποκείθητι αὐτῷ τ πόλεμον καὶ τ κόπον αὐτῆς. Ἐὰν ὖ καὶ καταμόνας
C ἡσυχάζῃς καλῶς, κὴ ὀχλήσῃ σοι λογισμὸς ἐν σωφρόνων ἀδελφῶν πλειόνων εἰσελθεῖν, ἀποκείθητι αὐτῷ τ ἀγῶνα τ κοινοβίων, ἅμα ὖ & τ ἀνταπόδοσιν. Καὶ μὴ σωαπαχθῶμεν ἀκρίτως τοῖς ἰδίοις λογισμοῖς. ὅ γὰρ οἴδαμεν ἡ συμφέρει ἡμῖν. καθὼς ἡ Σοφία λέγει. μὴ ἐπάρῃς σεαυτὸν ἐν βάλῃ ψυχῆς σα, ἵνα μὴ ἁρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχή σα. τὰ φύλλα σα καταφάγεσαι, καὶ τὰς καρπάς σα ἀπολέσῃς, καὶ ἀφήσῃς ἑαυτὸν
D ὡς ξηρὸν ξύλον. σωτηρία ὖ γίνεται ἐν πολλῇ βάλῃ. Ἀλλὰ πολλάκις βάλει λέγῃν, ὅτι ἀφ' τὰ σκάνδαλα καὶ τὴν καταλαλιὰν, βάλει φυγεῖν ἐντεῦθεν. ἀνάγκα ὖν, καὶ συμβαλοῦσω σοι ῥῆμα. Θέλεις φυγεῖν τὰ σκάνδαλα κὴ τ καταλαλιάν; Θὲς θύραν τῷ στόματί σα ἐν Κυρίῳ, καὶ τὰς ὀφθαλμάς σα ἀπόστρεψον τ μὴ ἰδεῖν
E ματαιότητα· καὶ ἀμφότερα φεύξεις· τ μὲν καταλαλιὰν διὰ τ σιωπῆς, καὶ τὰ σκάνδαλα διὰ τ φυλακῆς τ ὀφθαλμῶν. Ἐὰν γὰρ ταῦτα μὴ νικήσωμεν, ὅπα δ' ἂν πορευθῶμεν, ἐν ἑαυτοῖς βαστάζομεν τὰς πολεμοῦντας ἡμᾶς. τάτας νήπησον, ἀγαπητὲ, καὶ ἕξεις ἀνάπαυσιν, ὅπα δ' ἂν καθίσῃς. Ἀλλὰ πολλάκις βάλει λέγῃν, ὅτι ἐγνώσθη ἡ ἀσυτροφία μα, καὶ ἡ ἀμέλειά μα πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. διὸ οὐκέτι δύναμαι οἰκῆσαι
F ἐν τῷ τόπῳ τάτῳ· κὰν γὰ ἐγὼ ποθήσω τ ἀρετὴν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι, μεθ' ὧν κατοικῶ, οἱ αὐτοί εἰσιν. Ἄκα πίνων, ἀγαπητέ· σὺ δ' ἀγαθὸν ποίει, καὶ ὄψει ὅτι ὁ Κύριος θαραπεύσῃ τ συνείδησίν σα καὶ τὴν ἀδελφῶν σα εἰς τὰ χ σέ. Εἶπως ἀνέχῃ καταλιπεῖν τ τόπον τῶν ἀδελφῶν ἐσκανδαλισμένων εἰς τὰ χ σέ, φεύγῃς μὲν ὀνειδισμὸν τῶν ἀνθρώπων, καὶ πορεύεις εἰς ἕτερον τόπον, ἔνθα δόξης ἐπιτυχὼν, καὶ μὴ μνημονεύσῃς

νθύσης ἔτι τῦ πρότερυ ἐλαττώματος· ὅ πρόφη-
τυ λέγοντος· ὀνειδισμὸν πρόσεδόκησεν ἡ ψυχή
μυ, καὶ ταλαιπωρίαν. Πάνυ γὰρ συμβάλλεται ὁ
ὀνειδισμὸς καὶ ἡ ἐξουδένωσις ὑπὸ ἀνθρώπων, διὰ
τὸν Κύριον, πρὸς κάθαρσιν ἁμαρτιῶν. Καὶ παι-
δέτω σε ὁ Προφήτης, λέγων· ὅτι ἐν τῇ ταπει-
νώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ Κύριος, καὶ ἐλυτρώ-
σατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. Ἀλλ' ἔνθα
κατέβαλεν ὁ Ἐξεναντίας, ἐγερθεὶς καταπάλαι-
σον κατὰ τῦ Ἐχθρῦ· ἵνα οἷς ἐγνώσθη συ τὰ ἐλατ-
τώματα, φανερωθῇ αὐτοῖς καὶ τὸ κατόρθωμα. Ὃ
ἐν τούτῳ νομίσῃ δόξαν πρὸς Κυρίυ μεγάλῳ.
τῦ Κυρίυ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ εἰπόν-
τος· καὶ ἔσονται οἱ πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ οἱ ἔσχα-
τοι, πρῶτοι. Ἀφ' ἧς γὰρ τὸ ῥυπωθὲν ἱμάτιον
ἐπλύνθη, οὐκ ἔτι ὑ μὴ ἀφορισθήσετ κατ' τῶν
ῥυπαρῶν. Ἐὰν ὁ κατ' φθόνον ἢ ζῆλον πονηρὸν,
ἐπονομάσῃ ὡς τὸ καθαρὸν, ῥυπαρόν· ὑ πιστευ-
θήσεται. ἡ γὰρ εἰδέα τῦ ἱματίυ ἐλέγξῃ αὐτόν.
Πλυνεῖς με, γάρ φησι, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι. Πρὸς ὃ τὺς ἀντικειμένυς σοι καὶ θέλοντας μεταστρέφειν σε τ' λογισμὸν πάλιν εἰς τὰ ἀρχαῖα κακά, λέγει ἡ Γραφή· ὑαὶ ὁ ποτίζων τ' πλησίον αὐτῦ ἀναζωπυρῶν θολεράν· Ὧν οἱ ἐγκαταλιμπάνοντες ὁδὺς εὐθείας, τ' πορευθῆναι ἐν ὁδοῖς σκότυς· οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς, καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ· ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ, καὶ καμπύλαι αἱ ἔξοδοι αὐτῶν, τῦ μακρὰν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδῦ εὐθείας, καὶ ἀλλό-
τριον τ δικαίας γνώμης. Διὸ λέγει· ὑ γὰρ κα-
ταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς. εἰ γὰρ ἐπο-
ρεύοντο τρίβυς ἀγαθὰς, εὕροι ἂν τρίβυς δικαιο-
σύνης λρίας. χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς· ἄκα-
κοι δ' ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. ὁδοὶ ἀσεβῶν
ἐκ γῆς ὀλοῦνται· οἱ δὲ παράνομοι ἐξωθήσονται
ἐξ αὐτῆς. υἱέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνυ.
τὰ δὲ ῥήματά μυ τηρείτω σὴ καρδία. Ὅτι τῷ
Θεῷ ἡ δόξα εἰς τὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Κς.

Ἐὰν συμβῇ ἀδελφὸν τ κοινοβίυ χωρισθῆναι
οἱασδήποτε προφάσει, καὶ αὐτὸν συμβῇ πε-
σεῖν ἐν ἁμαρτίᾳ, ἢ καὶ μεταγνόντα ἐπιστρέ-
ψαι· ὑ δεῖ περιφρονῆσαι τ ἀδελφὸν, ἀλλὰ προσλαμ-
βάνεσθαι ἐν Κυρίῳ, ὡς ἴδιον μέλος, εἰ καὶ ἥμαρ-
τεν. ἀλλὰ σὺ μὴ ἀνθρώπῳ ποιεῖς, ἀλλὰ τῷ
Κυρίῳ, τῷ εἰπόντι. ὃ ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων
ἐποιήσατε, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τὸ δὲ πρὸς ἑαυτῦ
μόνυ

A tatis tuæ prioris: quum dicat Propheta. *Pſal. 69.*
Improperium expectavit anima mea, & miſeriam. Valde enim conducit, opprobrium & deſpectionem ab hominibus ferre propter Dominum ad purgationem peccatorum. Fidemque hujus tibi faciat Propheta, dicens: *Quoniam in humilitate noſtra* *Pſal. 136.*
memor fuit noſtri Dominus, & redemit nos ab inimicis noſtris. Sed ubi te petit qui ex adverſo inſurgit, reluctare ac reſiſte inimico; ut quibus tui defectus & imperfe-
B ctiones notæ ſunt, iis quoque tua recte facta manifeſtentur: atque in eo magnam a Domino referes gloriam: ipſo Domino & Salvatore noſtro Jeſu Chriſto dicente: *Et erunt noviſſimi primi, & primi noviſſimi*. Ex quo enim die ſordida veſtis lo- *Matth. 19.*
Luc. 13.
ta eſt, non amplius cum immundis ſeponetur. At ſi quis invidia atque æmulatione prava ductus, veſtem mundam appel-
C larit ſordidam, non credetur ei; nam forma atque aſpectus veſtimenti coarguet eum. *Lavabis enim me*, inquit, *& ſuper nivem* *Pſal. 51.*
dealbabor. In adverſarios porro tuos, & qui mentem ac cogitationem tuam rurſus ad antiqua ſtudent convertere mala, ait ſcriptura: *Væ qui propinat proximo ſuo ſub-* *Habac. 2.*
verſionem turbidam. Qui relinquunt ſemitas *Proverb. 2.*
rectas, ut ambulent per vias tenebroſas: qui lætantur, quum male fecerint, & exultant
D *in rebus peſſimis: quorum viæ perverſæ ſunt & infames greſſus eorum, ut longe te faciant a via recta, & alienum a juſto conſilio*. Ideo dicit: *non comprehenduntur ſub annis vitæ*. Nam ſi per ſemitas ambulaſſent bonas, inveniſſent utique ſemitas juſtitiæ planas ac faciles. *Boni erunt habitatores terræ;* *Proverb. 2.*
ſimplices autem relinquentur in ea. Semitæ impiorum ex terra peribunt, & iniqui ex- *Pſal. 37.*
pellentur ab ea. Fili, ne mearum oblivi- *Proverb. 3.*
E ſcaris concionum: verba autem mea retineat cor tuum. Quoniam Deo gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

PARÆNESIS XXVI.

F SI contigerit a cœnobio fratrem quocumque prætextu recedere, eumque acciderit in morbum labi, aut etiam ſponte reſipiſcentem reverti; non oportet fratrem deſpicere, ſed potius ipſum in Domino, velut proprium membrum, convenit amplecti, etiamſi peccaverit. Attamen tu non id homini præſtas, ſed Domino dicenti: *Quod uni ex his minimis fe-* *Matth. 25.*
ciſtis, mihi feciſtis. Nam ſui ipſius dumtaxat

curam

curam gerere, prohibitum est; Salvatore nostro dicente: *Ne solliciti sitis animabus vestris, quid manducetis*: & quæ sequuntur. Ideo infert, dicens: *Hæc enim omnia gentes inquirunt*. Quare & per Apostolum admonet, dicens: *non quæ sua sunt, singuli considerent, sed ea quæ aliorum*. Rursumque idem ait: *Et adhuc excellentiorem viam vobis demonstro. Si linguis hominum loquar & angelorum, caritatem autem non habeam; factus sum velut æs sonans, aut cymbalum tinniens; & si habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam. Et si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, caritatem autem non habuero, nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperum, omnes facultates meas: & si tradidero corpus meum, ita ut ardeam; caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Caritas patiens est, benigna est. Caritas non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quærit quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, sed congaudet veritati. Omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. Caritas nunquam excidit*. Bona igitur oratio cum jejunio: sed hæc roborat atque confirmat eleemosyna. *Misericordiam enim*, inquit, *volo, & non sacrificium*. Cerne porro Prophetam, quo pacto immisericordes redarguat: *Pro eo*, inquit, *quod non est recordatus facere misericordiam, & persecutus est hominem inopem & mendicum, & compunctum corde mortificare; dispereat de terra memoria ejus. Quoniam quem tu percussisti, ipsi persecuti sunt, & super dolorem vulnerum meorum addiderunt*. Propterea beatos prædicat Salvator misericordes suos, dicens: *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur*. Quid enim Angelus ait ad Cornelium? Non orationes dumtaxat tuæ, sed etiam eleemosynæ, inquit, tuæ ascenderunt in memoriam in conspectu Dei. Ab errore igitur revertentem ac pœnitentem suscipe: a mortuis resurgentem de profundo privationis timoris Dei & negligentia, amplectere. Apostolum audi dicentem: *Confirmate in illum caritatem, ne forte abundantiori tristitia absorbeatur qui ejusmodi est*. Rursusque ait: *Rogamus vos, fratres; corripite inquietos, consolamini pusillanimes, suscipite infirmos, patientes estote ad omnes. Videte ne quis malum pro malo, alicui reddat: sed semper quod bonum est sectamini, in invicem, & in omnes*. Etenim Dominus gloriæ non rejecit filium

Matth. 6. *Philipp. 2.* *1. Cor. 12. 13.* *Osee 6.* *Matth. 9.* *Psal. 109.* *Psal. 69.* *Matth. 5.* *Act. 10.* *2. Cor. 2.* *1. Thess. 5.*

A μόνα φροντίζειν, κωλυτόν· τῦ Σωτῆρος ἡμῶν εἰπόντος· μὴ μεριμνήσητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, τί φάγητε· καὶ τὰ ἑξῆς. Διὸ ἐπάγει, λέγων· ταῦτα γὰρ πάντα, τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ. Οἶδεν καὶ διὰ τοῦ Ἀποστόλου παραγγέλλει, λέγων· μὴ τὰ ἑαυτῦ ἕκαστος σκοπείτω, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ ἑτέρου. Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς λέγει· καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι. Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν· καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου, ἵνα καυχήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, οὐ καυχᾶται, οὐ φυσιοῦται, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. Καλὴ οὖν ἡ προσευχὴ μετὰ νηστείας. ταῦτα δὲ βεβαιοῖ ἐλεημοσύνη· ἔλεον γὰρ θέλω, καὶ οὐ θυσίαν, φησίν. Ὅρα δὲ τὸν Προφήτην, πῶς διελέχθη τοὺς ἀνελεεῖς. Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη ποιῆσαι ἔλεος, καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα καὶ πτωχόν, τὴν κατανενυγμένον τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι, ἐξολοθρευθείη ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ. καὶ, ὅτι οὐ σὺ ἐπάταξας, αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέθηκαν. Διὸ μακαρίζει ὁ Σωτὴρ τοὺς ἐλεήμονας αὐτοῦ, λέγων· μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται· Τί γὰρ ὁ ἄγγελος φησι πρὸς Κορνήλιον; ἔφη· οὐχὶ αἱ προσευχαί σου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Δέξαι οὖν τὸν πλανηθέντα καὶ μετανοοῦντα, τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα ἐκ βάθους τῆς ἀφοβίας τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀμελείας. Ἄκουε τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· κυρώσατε εἰς αὐτὸν ἀγάπην, ἵνα μὴ τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. Καὶ πάλιν λέγει· παρακαλῶμεν ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενούντων, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινι ἀποδῷ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε, καὶ εἰς ἀλλήλους, καὶ εἰς πάντας. Καὶ γὰρ ὁ Κύριος τῆς δόξης οὐκ ἀπεβάλετο τὸν ἄσωτον υἱόν,

υἱὸν, ἀλλὰ περιελάβετο αὐτὸν, ὡς ἐκ νεκρῶν
ἀναζάντα, καὶ ἐνέδυσε στολὴν τὴν πρώτην, καὶ ὑπέ-
δησε, καὶ δακτύλιον ἐχαρίσατο, καὶ τὸν σιτευτὸν
μόσχον ἔθυσε, ἵνα εὐφρανθῇ ἐπὶ τῇ εὑρέσει τοῦ
ἀπολωλότος υἱοῦ. τοῦ δὲ ἑτέρου λυπηθέντος, καὶ αὐ-
τὸν ἐθεράπευσε παρακλήσει, εἰπών. τέκνον, σὺ
πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ τὰ ἐμὰ πάντα, σά
ἐστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ
ἀδελφός σου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησεν· ἀπολω-
λὼς, καὶ εὑρέθη. Δεῖ οἰκτίρμονας εἶναι τοὺς προε-
στῶτας τῆς ἀδελφότητος. Σὺ δέ, ἀδελφὲ, ἐλέους
τυχὼν, μὴ καταφρόνει· ἀλλὰ μίμησαι τὸν με-
τανοήσαντα καὶ ἐπιστρέψαντα υἱόν. Οὗτος εὑρὼν
τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, οὐ προέδωκε τῇ λήθῃ τὸ ἁμάρ-
τημα, ἀλλὰ καὶ προσέπεσε, καὶ ἐξωμολογήσατο
ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐν ὑποκρίσει, εἰπών. Πά-
τερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ
οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με
ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. Ὁρᾷς οἵαν κατάνυξιν
ἐκτήσατο, οἷον πόνον, οἵαν ταπείνωσιν; Καὶ
ἡμεῖς οὖν, ἀγαπητὲ, νήφωμεν τοῦ λοιποῦ, ὅπως
καὶ τὴν ἐξ ἀμελείας κατασκαφέντα πύργον ἀνα-
νεώσωμεν. Ὁ γὰρ τὸ ἑαυτοῦ ἀμελείας καταφρο-
νῶν, πάντως ὀφείσεται καὶ τὸ περὶ τοῦ ἑτέρου κα-
ταφρονῆς. Πρὸς ὃν ὁ Προφήτης λέγει· οὐαὶ τῷ
ποτίζοντι τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπὴν βολε-
ράν. Διαλύσωμεν οὖν τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ
ταπεινοφροσύνῃ. Νοητῶς δὲ νόει τὰ λεγόμενά σοι.
Μὴ πρὸς ὀλίγον ταπείνωσις καὶ σιωπὴ, καὶ μετ'
ὀλίγον γογγυσμὸς, μηδὲ ἐν προφάσει πραγμάτων,
τὸ σωτῆρος σου καταφρονήσῃς. Ὥσπερ ὑετὸς
αὔξει καρπὸν, οὕτως καὶ ἡ σύναξις πρὸς ἀρετὴν
ψυχάς. Μὴ σήμερον εὐχαριστία ὑπὲρ τῶν πα-
ρατεθειμένων ἐπὶ τραπέζης, καὶ αὔριον πρὸς τὸν
ἕψοντα καὶ ἀρτοποιοῦντα ἀγογγύζωμεν. Σα-
προὶ οἱ ἄρτοι; Ἀλλὰ μνησθῶμεν τοῦ Προφήτου
λέγοντος· ὅτι σποδὸν, ὡσεὶ ἄρτον, ἔφαγον. Σα-
πρὸς ὁ οἶνος; Ἀλλὰ μνησθῶμεν, ὅτι ὁ πάν-
των ἡμῶν Δεσπότης καὶ Κύριος καὶ Σωτὴρ ὄξος
μετὰ χολῆς ἐγεύσατο δι' ἡμᾶς. Μὴ οὖν σήμε-
ρον ἐγκράτειαν, καὶ αὔριον τοὺς προεστῶτας ἐκ-
πειράσωμεν χαρεῖν ἡδονῆς γαστρός· ἵνα μὴ ἀκού-
σωμεν· ὧν ὁ Θεὸς, ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα. Μὴ
σήμερον ἡσυχίαν καὶ μελέτην, καὶ αὔριον ἀπὸ
κελλίου εἰς κελλίον, ἵνα μὴ λέγω, ἀπὸ κώμης
εἰς κώμην, καὶ ἐν πόλει περιτρέχωμεν· μηδὲ
ἐν προφάσει τοῦ βαλλαντίου χάριν, τὴν ἀκηδίαν
πληροφορήσωμεν. Ὅσον γὰρ ἥσυχός τις ἦ, το-
σοῦτο οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ καθαρεύουσι, καὶ ὅσον τις

A filium prodigum, ſed amplexus eſt eum
tamquam a mortuis reſurgentem, & in-
duit ipſum ſtola prima, ac calceavit, anu-
lumque dedit in manum ejus, & vitulum
ſaginatum occidit, ut lætaretur, quod inven-
tus eſſet filius qui perierat. De quo quum
alter filius doleret, etiam ipſum pater conſo-
lando curavit, dicens: *Fili, tu ſemper mecum* Luc. 15.
es, & omnia mea tua ſunt: epulari autem &
gaudere oportebat, quia frater tuus hic mortuus
B *erat, & revixit: perierat, & inventus eſt.*
Sic ergo convenit miſericordes eſſe frater-
nitatis præfectos. Tu porro, frater, miſeri-
cordiam aſſecutus, ne parvi pendas; ſed fi-
lium illum reſipiſcentem ac revertentem
imitare: quippe qui dum reperit patrem
ſuum, non oblivioni peccatum tradidit, ſed
etiam in genua ſe provolvit, confeſſuſque
eſt in veritate, & non in ſimulatione, di-
cens. *Pater, peccavi in cœlum, & coram te:* Luc. 15.
C *& non ſum amplius dignus vocari filius tuus:*
fac me, ſicut unum de mercenariis tuis. Vi-
des, qualem compunctionem habuerit,
qualem dolorem, qualem humilitatem?
Quocirca & nos, cariſſime, de cætero ſo-
brii ſimus & vigilemus, ut & turrim negli-
gentia everſam inſtauremus. Nam qui ſuam
ipſius parvi facit negligentiam, plane non
parcet etiam in alterius everſione: ad quem
D Propheta dicit: *Væ qui propinat proximo ſuo* Habac. 2.
ſubverſionem turbidam. Serviamus igitur Do-
mino in timore & in humilitate. Prudenter
vero ac caute quæ tibi dicuntur intellige.
Ne ad modicum tibi tempus ſerviat humili-
tas ac ſilentium, & poſt modicum obmurmu-
ratio; neque occaſione minus neceſſarii ope-
ris & acceſſorii, tuam deſpexeris Synaxim.
Quemadmodum enim pluvia auget ſemen,
ita & Synaxis ad virtutem incrementum præ-
bet animæ. Ne hodie gratiarum actio pro iis
E quæ appoſita ſunt in menſa, & cras adver-
ſus eum, qui cibos coquit, & panes parat,
obmurmuremus. Marcidi ſunt panes? Sed
Prophetæ meminerimus dicentis: *Quia ci-* Pſal. 102.
nerem tamquam panem manducabam. Acer-
bum & marcidum eſt vinum? At recorde-
mur, quomodo omnium noſtrum Dominus
& Salvator acetum cum felle propter nos gu-
ſtavit. Ne ergo hodie temperantia & abſti-
nentia: & poſtero die Præfectos ob voluptа-
F tem ventris tentemus ac laceſſamus, ut non
audiamus: *Quorum Deus venter eſt, & gloria.* Philipp. 3.
Ne hodie quietem ſectemur ac meditatio-
nem, & cras è cella in cellam oberremus; ut
non dicam, è vico in vicum, & in civitate de-
tineamur: neque prætextu miniſtrandi ſeni-
bus, acediam tædiumque præ nobis feramus.
Quantum enim quis quietem ſectatur, tantum
cogitationes ejus in puritate verſantur; &

quanto quis longius a tranquillitate recedit, tanto craſſior hebetiorque mens ejus redditur. Opificium tibi committitur, quod utile ſit cœnobio? Ne ob illud extollaris. Nam ſi propter hominem illud exerces, recte quidem diceres. At ſi propter Deum, ne efferaris adverſus conſervum tuum, verum Deo relinque: ipſe enim unicuique largitur ſecundum opera ejus. Ideoque humiliemus animas noſtras coram Domino, ut nos exaltet: & velut quotidie initia jacientes, componamus cogitationes noſtras: ſic enim & robuſtiores atque paratiores erimus. Ne ergo carnalibus abducamur voluptatibus, neque vitam timoris Dei expertem degamus: ſed omnem juvenilem vitemus concupiſcentiam, ne forte ejuſmodi concupiſcentia in priorem nos ducat converſationem, & in eadem incidamus mala, pejus nobis ipſis judicium iræ præparantes: abſcindamurque putrido membro ſimiles, & in reliquorum membrorum beneficium amputato: quum Dominus & Salvator noſter Jeſus Chriſtus dicat: *Ecce ſanus factus es: jam noli amplius peccare, ne deterius tibi aliquid contingat*. Ipſe porro Dominus concedat nobis gratiam exhibendi converſionem, ac digna pœnitentiæ opera faciendi; ut induti veſte nuptiali, occurramus ei in gloria. Quoniam ipſi gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

Joan. 5.

De privatione timoris Dei, et negligentia.

PARÆNESIS XXVII.

Frater quidam expoſuit mihi, dicens: Patruum habui aurificem; abdicataque vita ſeculari, factus eſt monachus. Et circa ſenium ejus, venit ad ipſum ſecularis quidam, Alexandrinus genere, artis cabidiæ, cupiens fieri monachus. Admiſitque eum ſenex in monaſterium ſuum: ac poſt aliquod tempus, curavit fratrem ſenex ſumere ſanctum habitum: & non amplius ſub obedientia ſenis vivebat. Ipſi autem ſenex duas in ſuo monaſterio cellas adſignarat. Inſaniebat porro frater in opere ſuo nocte dieque, cabidias mutans. Progreſſus enim erat in loco, ut de alia re nulla jam laboraret, neque de oratione, neque de Synaxe, niſi de opere: quippe qui argenti cupiditate teneretur. Quare fratrem pius adhortabatur ſenex, dicens: frater Palladi, huc

ἑαυτὸν μακρύνῃ τ̃ ἡσυχίας, τοσ̃το πλαχύνει ἐν αὐτῷ κ̀ ἡ ἀλόγοια. Ἐγχειείζῃ τέχνῃ, κ̀ αὕτη ἐςὶν εὔχρηςος τῷ κοινοβίῳ; Μὴ ἐπαίρου δι' αὐτ̃ης. Εἰ μ̀ ἀνθρώπῳ εἰργάζου, καλ̃ς ἂν ἔλεγες. Εἰ δ̀ Θεῷ, μὴ ἐπαίρου κ̀τ' ὀ̃ σωσ̃ύλου σε, ἀλλὰ καπάλιπε τῷ Θεῷ. αὐτὸς μ̀ δίδωσιν ἑκάςῳ κ̀τ' τὰ ἔργα αὐτ̃. Διὸ κ̀ ταπεινώσωμεν τὰς ψυχὰς ἑαυτ̃ν ἔναντι Κυρίου, ἵνα ἡμᾶς ὑψώσῃ. Ὡ̃ς καθημέραν ἀρχὴν καταβαλλόμενοι, καταρτίσωμεν τ̃ν ἑαυτ̃ν λογισμ̃ν· ὅτω μ̀ ὂ ὀλιγώτεροι ἐσόμεθα. Μὴ ὅλως σωαπαχθ̃μεν ταῖς τ̃ σαρκὸς ἡδοναῖς, μηδὲ τ̋ ἐν ἀφοβίᾳ Θεοῦ βιάζωμεν βίον· ἀλλὰ φύγωμεν ἐπιθυμίαν πᾶσαν νεωτερικ̀ν, μήποτε αὕτη ἐπιθυμία ἄξῃ ἡμᾶς εἰς τ̀ πρωτέραν ἀναςροφ̀ν, κ̀ τοῖς αὐτοῖς περιπέσωμεν κακοῖς, χεῖρον κατασκευάσαντες ἑαυτοῖς τ̀ κεῖμα τ̃ ὀργ̃ς. κ̀ ἐκκοπ̃μεν, προμοιωθέντες τ̃ σεσηπότος μέλους, κ̀ ἐπὶ βλ̃ρχσίᾳ τ̃ν λοιπ̃ν τ̃ σώματος μελ̃ν ἀποτεμνομ̃θα. τ̃ Κυρίου κ̀ Σωτ̃ρος ἡμ̃ν Ἰησ̃ Χριςοῦ εἰπόντος· ἴδε, ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τι σοὶ γένηται. Αὐτὸς μ̀ ὁ Κύριος δῴη ἡμῖν, δεῖξαι ἐπιςροφ̀ν, τ̃ ποιεῖν ἔργα ἄξια τ̃ μετανοίας. ὅπως ςολισάμενοι ἔνδυμα γάμου, ἀπαντήσωμεν αὐτῷ ἐν δόξῃ. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰ̃νας τ̃ν αἰώνων. ἀμ̀ν.

ΠΕΡΙ ΑΦΟΒΙΑΣ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΑΜΕΛΕΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΖ.

Ὁ Ἀδελφός τις διηγήσατό μοι, λέγων· Θεῖον ἔχον χρυσοχόον, τ̃ τέχνην· κ̀ ἀποταξάμενος τ̋ βίον, ἐγένετο μοναχός. κ̀ πρὸ ὂ γ̃ρας αὐτοῦ, ἔρχεταί πρὸς αὐτὸν κοσμικός τις, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, καμιδᾶς τ̃ τέχνην, θέλων γενέσθαι μοναχός. Δέχεται οὖν αὐτὸν ὁ γέρων ἐν τῷ μοναςηρίῳ αὐτοῦ· κ̀ μετά τινα χρόνον ἐποίησε λαβεῖν ὁ γέρων τ̋ ἀδελφὸν ὀ̃ ἅγιον σχ̃μα· κ̀ ὀκέτι ὑπήκοος γέγονε τῷ γέροντι. Ἐδεδώκει μ̀ αὐτῷ ὁ γέρων δύο κέλλας ἐν τῷ μοναςηρίῳ αὐτοῦ. Ἐμάνετο μ̀ ὁ ἀδελφὸς εἰς ὀ̃ ἔργον αὐτοῦ, νυκτὸς κ̀ ἡμέρας, ἀπαλλάττων τὰ καμίσια· προεχώρουν μ̀ ἐν τῷ τόπῳ· ὥςε μηδενὸς ἑτέρου φροντίζειν αὐτὸν, μήτε βύχης, μήτε σωάξεως, ὅλην τ̃ ἔργου, ἕως τ̃ φιλαργυρείας κατεχόμενος. Ὅ̃ν βλ̃σεβὴς γέρων προέτρεπε τ̋ ἀδελφὸν, λέγων· ἀδελφὲ Παλλάδιε, δεῦρο,

δεῦρο, ποιήσωμεν τ̃ κῆπον. Ὁ δὲ πρὸς αὐτόν· ὕπαγε, κἀγὼ ἔρχομαι· καὶ οὐκ ἐπορεύετο, ἀλλ' ἠμέλει. Πάλιν ἔλεγεν αὐτῷ ὁ γέρων· ἀδελφὲ Παλλάδιε, δεῦρο, βάλωμεν τ̃ σύναξιν. Ὁ δὲ πάλιν ἀπεκρίνατο· ὕπαγε, κἀγὼ ἔρχομαι· καὶ οὐκ ἀπῆει, ἀλλὰ κατεφρόνει. Εἶχε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ὁ γέρων τρεῖς ἀδελφούς· τοὺς μὲν δύο τυφλούς, ὁ δὲ ἕτερος ἀφελὴς ὑπῆρχεν. Ὅταν οὖν ἐποίει ὁ γέρων μικρὸν ἔψημα, φέρων ἑαυτῷ ὁ Παλλάδιος ἄρτον, ἤσθιε σὺν αὐτοῖς, καὶ ὕστερον πάλιν ἐπορεύετο εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ. Ὁ οὖν ἅγιος γέρων παρεκάλει τ̃ ἀδελφὸν, νουθετῶν μὴ καταφρονεῖν τ̃ ἑαυτοῦ σωτηρίας. Ὁ δὲ οὐκ ἐπείθετο τῇ ἀγαθῇ νουθεσίᾳ τοῦ ἁγίου γέροντος, ἀλλὰ καταλιπὼν αὐτὸν, ἐξῆλθεν οἰκῆσαι καταμόνας, ἐν ἀφοβίᾳ Θεοῦ τυγχάνων. Οὕτω δὲ ἀμελοῦντος τ̃ ἑαυτοῦ ζωῆς· καὶ μηδὲ ἐν ὑποταγῇ ἀνεχόμενος ἄλλου, μηδὲ καταμόνας οἰκῶν, φροντίζειν τ̃ ἑαυτοῦ σωτηρίας, ἀλλ' εἰς τέλος μακρύνας αὐτοῦ τ̃ διάνοιαν τ̃ τοῦ Θεοῦ βοηθείας, καὶ τ̃ προσδοκίας τῶν ἁγίων, ἔλαττον καταισχυνθεὶς ὑπὸ Δαίμονος, τ̃ φρένα ἀπώλεσε. Μὴ δυνηθεὶς ἔτι χεῖρα ἐπενεγκεῖν εἰς τὸ στόμα, ἀλλ' ὑφ' ἑτέρων ψωμίζεσθαι, ὡς τὰ νήπια· οὐδὲ ἄνθρωπον ἔτι ἐπεγίνωσκε· καὶ ῥὶς αὐτοῦ καὶ τὰ σίελα καταῤῥέον ἐπὶ τοῦ πώγωνος. Ὡς δὲ ἔμαθον αἱ τοῦ ἀδελφαὶ τὸ συμβὰν αὐτῷ, προσέλαβον αὐτὸν πρὸς ἑαυτάς. Ἦσαν γὰρ Παρθενεύουσαι· καὶ τοῦτον λαβοῦσαι ἐπέκλεισαν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μοναστηρίου, καὶ λίθων σύρων ἑαυτὸν ἐπὶ τὸ καθισμάτιον ἑαυτοῦ ἐν ὅλῃ τῇ σκηνῇ. Καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν τ̃ πρεσβύτερον συνάξαι αὐτάς, παρεκάλουν αὐτὸν ποιῆσαι εὐχὴν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅπως ποιήσῃ μετ' αὐτοῦ ὁ Κύριος ἔλεος. καὶ μείνας ἐν αὐτῇ τῇ παιδείᾳ χρόνον, ἐν τούτοις τελευτᾷ. Ἴδε, τί πλανᾷ ἡ ἀφοβία; Ἴδε, τί προξενεῖ ἡ ἀνυποταγὴ καὶ ἡ ἀμέλεια; Ἴδε, πῶς κατήντησε τὸ τέλος τ̃ ἀνοήτου; Μὴ οὖν καταφρονήσωμεν τ̃ φόβου τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ταπεινωθῶμεν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα αὐτοῦ, δυναμένοις ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ· καὶ αὐτὸς ἔσται ἡμῶν τεῖχος καὶ σκεπαστὴς ἀπὸ προσώπου Ἐχθροῦ καθὼς γέγραπται, παρεμβαλεῖ ἄγγελος Κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτὸν, καὶ ῥύσεται αὐτούς. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

A huc age, colamus hortum. Cui ille: vade, & venio: & non ibat, ſed negligebat. Rurſus ad eum ſenex: Palladi frater, huc age, faciamus Synaxim. At ille iterum reſpondebat: vade, & venio: & non abibat, ſed contemnebat. Habebat vero ſecum ſenex tres fratres, & ex iis duos cæcos; alius autem ſanus erat & integer. Quando ergo ſenex exiguum aliquod pulmentum faciebat, Palladius ſibi panem ferens, edebat cum ipſis: ſicque rurſum ad opus ſuum ibat. Sanctus igitur ſenex adhortabatur fratrem, monens ne ſuam ſalutem ſperneret. At ille non acquievit bonis ſancti ſenis monitis: ſed relinquens eum, exivit monaſterio, habitaturus in ſolitudine, expers timoris Dei. Sic vero dum ſuam ipſe vitam negligeret, quum neque obedientiam ferre poſſet, neque vitam agendo ſolitariam, ſalutem curaret ſuam; tandem mente ſua longius a Dei auxilio, ac ſpe ſanctorum remota, ad extremum a dæmone ſuperatus, mentem perdidit. Quumque non poſſet amplius ori manum admovere, ab aliis inſtar infantium, cibus illi in os inferebatur. Neque enim hominem amplius agnoſcebat; & nares ipſius, ac ſalivæ in barbam ei defluebant. Ubi vero ejus ſorores quod illi acciderat, acceperunt, ſumſerunt eum ſecum: erant autem virgines. Eumque acceptum recluſerunt in oratorio monaſterii: ipſe vero ſe in ſua ſedicula trahebat per totum oratorium. Quumque jam Presbyter veniret, ut eis Synaxim celebraret, rogabant eum, ut precaretur pro illo, ut miſericordiam cum ipſo Dominus faceret. Manenſque in ea diſciplina aliquandiu, interea moritur. Ecce quid efficiat nimia audacia? Ecce quid inobedientia & negligentia concilient? En quorſum evadat finis inobedientiæ? Quare non contemnamus timorem Dei, ſed humiliemur ſub potenti manu ipſius, ſervientes invicem in timore Dei: & ipſe nobis erit murus, & protector a facie inimici, ſicut ſcriptum eſt: *Caſtra ponet Angelus Domini in circuitu timentium eum, & eripiet eos*. Ipſi gloria in ſecula ſeculorum. Amen. *Pſal. 34.*

IN ILLUD: HABENTI DABITUR, ET ABUNDABIT.

PARÆNESIS XXVIII.

Matth. 13. 25. SCriptum est : *Habenti dabitur, & abundabit : qui autem non habet, & quod videtur habere, auferetur ab eo.* Quid ergo dicemus? Numquid injustitia est apud Deum? Absit. Audi porro & de hoc parabolam. Erat paterfamilias in regione quadam, qui duos habebat servos, & tria juga boum: deditque uni duo juga boum, alteri unum: & dixit ad ipsos: euntes operamini, donec ad vos venero. Abiensque qui duo juga boum acceperat, operatus est in illis, & ditatus est homo vehementer, bovesque bene atque egregie nutrivit. Qui autem unum acceperat, abiens ligavit boves ad præsepe, nulli prorsus rei admovens illos; inclinansque seipsum obdormivit. Deinde venit Dominus servorum illorum, ut videret eorum opera: & cernens opus ac lucrum ejus, qui duo acceperat juga, benedixit ipsi. Postea venit & ad alterum servum, invenitque ipsum dormientem, & boves præsepi alligatos, fame ac siti pereuntes. Vidensque Dominus servum nihil operantem, bovesque pene deficientes, dixit intra sese: si reliquero boves meos apud pigrum hunc servum, perdet eos. Auferam igitur meos ab ipso boves, & dabo illi, qui bene operatus est, & diligentem operis sui curam habuit. *Matth.* 13. 25. *Omni enim habenti dabitur, & abundabit : qui autem non habet, etiam quod videtur habere, auferetur ab eo.* Et rursus Dominus : ego quidem quum sim bonus, vocavi ipsum, & potestatem ei dedi, ut bonum operando, vitam æternam possideat : ipse autem me sprevit ; & propterea despicietur, ignominiaque afficietur. *Psal.* 49. *Et homo quum in honore esset, non intellexit : comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* *Psal.* 109. *Noluit benedictionem, & elongabitur ab eo.* Et quid ita? *Noluit intelligere, ut bene ageret : propterea iniquitatem meditatus est in cubili suo : astitit omni viæ non bonæ ; malitiam autem non odio habuit.* *Psal.* 36. Numquid injustitia est apud Deum? Absit. Ideo, fratres, demus operam, ut grati & accepti simus coram ipso cum omnibus sanctis ejus. Quoniam ipsum de-

ΕΙΣ ΤΟ: ΤΩ ΕΧΟΝΤΙ ΔΟΘΗΣΕΤΑΙ, ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΕΥΘΗΣΕΤΑΙ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΗ.

Γέγραπται γάρ, τῷ ἔχοντι δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; Μὴ γένοιτο. Ἄνθρωπος παραβολὴν περὶ τούτου. Οἰκοδεσπότης ἦν ἐν χώρᾳ τινί, καὶ εἶχε δύο δούλους, καὶ τρία ζεύγη βοῶν· καὶ ἔδωκε, τῷ μὲν δύο ζεύγη βοῶν, τῷ δὲ ἕν· καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· πορευθέντες ἐργάσασθε, ἕως ἔλθω πρὸς ὑμᾶς. Καὶ πορευθεὶς ὁ τὰ δύο ζεύγη εἰληφὼς, εἰργάσατο ἐν τοῖς βουσὶ, καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα, καὶ τοὺς βόας ἔθρεψε θαυμαστῶς. Ὁ δὲ ἓν λαβὼν πορευθεὶς ἔδησε τοὺς βόας ἐν τῇ φάτνῃ, μηδενὶ παντελῶς προσβαλὼν αὐτούς· καὶ ἀνακλίνας ἑαυτὸν ἐκοιμήθη. Εἶτα ἔρχεται ὁ Κύριος τῶν δούλων ἐκείνων, θεάσασθαι αὐτῶν τὰ ἔργα· καὶ ἰδὼν τὴν ἐργασίαν, καὶ τὰ κέρδη τοῦ τὰ δύο ζεύγη εἰληφότος, εὐλόγησεν αὐτόν. Μετὰ ταῦτα παραγίνεται καὶ πρὸς τὸν ἕτερον δοῦλον, καὶ εὑρίσκει αὐτὸν καθεύδοντα. τοὺς δὲ βόας δεδεμένους ἐν τῇ φάτνῃ, καὶ ἐκλείποντας τῷ λιμῷ καὶ τῇ δίψῃ. Καὶ θεασάμενος ὁ Κύριος αὐτοῦ μηδὲν τὸν δοῦλον ἐργασάμενον, ἀγανακτήσας καὶ τοὺς βόας ἐκλείποντας, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· ἐὰν ἀφήσω τοὺς βόας μου τῷ ὀκνηρῷ δούλῳ τούτῳ, ἀπολέσει αὐτούς· ἀφελῶ οὖν τοὺς βόας μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ δώσω τῷ ἐργασαμένῳ καλῶς, καὶ ἐπιμελουμένῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ· Τῷ μὲν ἔχοντι, παντὶ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ὁ Κύριος· Ἐγὼ μέν, ἀγαθὸς ὢν, ἐκάλεσα αὐτὸν, καὶ ἔδωκα αὐτῷ, ἵνα ἐργασάμενος τὸ ἀγαθὸν, κτήσῃ τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. αὐτὸς δὲ ἠχθρόνωσέ με· καὶ αὐτὸς ἀτιμασθήσεται. Καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὤν, οὐ σωφρόνησε· παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς. καὶ, οὐκ ἠθέλησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ἆρα τί ἄρα; οὐκ ἠβουλήθη σωτηρίαν τὸ ἀγαθὸν, διότι ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τὸ κοίτης αὐτοῦ, πρέσπει πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, κακίᾳ δὲ οὐ προσώχθισε. Μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; μὴ γένοιτο. Διὸ, ἀδελφοὶ, σπουδάσωμεν διαφεσῆσαι ἐνώπιον αὐτοῦ σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. Ὅτι αὐτῷ

αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

A decet gloria in ſeculorum ſecula. Amen.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΘ.

Ἀδελφοὶ, ἐάν τις τῶν ἀλαβεςέρων ἀδελφῶν ἐςὼς ἐν τῇ σωάξει, ἢ θεπατῶν, σκοτώσεως αὐτῷ ἡνομήθη, ἄφνω πέσῃ χαμαὶ, ἢ δεῖ θαυμάζειν ἐπὶ τῦτο, θδὲ καταπλαγῆναι. δεῖ ὃ μᾶλλον τὸν Θεὸν ἱκετεύειν ἐξ ὅλης διανοίας, ὅπως σκεπάσῃ ἡμᾶς κὶ πάντα. Ἐὰν γὰ δυλεύσωμεν αὐτῷ ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ, ἢ μὴ ἐάσῃ ἡμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ δύναμιν, ἀλλὰ κὶ πειρασθέντας ῥύσεται. Οὕτως γὰ γέγραπται ἐν τῷ ψαλμῷ. Τὸ Ὕψιςον ἔθε καταφυγιόν σε. ἢ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακὰ, καὶ μάςιξ ἢ ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί σε. ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτῦ ἐντελεῖται περὶ σῦ, τῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σε. καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σε. ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα. ὅτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισε, καὶ ῥύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου. κεκράξεται πρός με, κὶ εἰσακύσομαι αὐτῦ. μετ' αὐτῦ εἰμὶ ἐν θλίψει· ἐξελοῦμαι αὐτόν, κὶ δοξάσω αὐτόν. μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν, καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου. Καὶ πάλιν· οἱ πεποιθότες ἐπὶ Κύριον, ὡς ὄρος Σιὼν, ὃς σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν Ἱερυσαλήμ. Καὶ πάλιν· νεώτερος ἐγενόμην, καὶ γὰρ ἐγήρασα, καὶ ὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον, θδὲ τὸ σπέρμα αὐτῦ ζητῦν ἄρτυς. Ἡ μὲν ὖν σκότωσις γίνεται ἐξ ἀναζέσεως δεινοπαθοῦς χολῆς κὶ τῦ χυμῦ πλεονάσαντος· τισὶ δὲ καὶ ἐκ τῦ σώματος ἀσθενείας κὶ ἀπονίας. Ἔςι δ' ὅτε κὶ ὁ Διάβολος συσκευάζει διὰ τῶν ὁμοίων, ὅταν μὴ ἰσχύσῃ ἢ πράξει ἢ λόγῳ νικῆσαι τὸν ἀδελφὸν, ἵνα κἂν διὰ ταύτης τῆς μηχανῆς καταισχύνας αὐτὸν, ἀπελάσῃ τῦ σταδίυ. Ἀλλ' ὁ Κύριος ὐκ ἐάσει αὐτὸν πειρασθῆναι ὑπὲρ δύναμιν, ἀλλὰ σωτηρίως ςηρίξει αὐτῦ τὴν καρδίαν. Ἀλλάγε καὶ τῦτο ὐχ ἁπλῶς, ἢδ' ὡς ἔτυχεν, ἐπιφέρεται τῷ ἀδελφῷ· ἀλλ' ὅταν ῥεμβασμὸς μιᾶς ὑπομνήσωσιν αὐτῦ οἱ λογισμοί. Ἕτερος ὖ εἰς χεῖρας παραδίδοται τῦ ἐχθρῦ τῷ Θεῷ συγχωρήσαντος, ἐξ ἐπάρσεως· ὅταν ἐμπιςεύσῃ ἑαυτὸν τοῖς ἀπατηλοῖς λογισμοῖς τῦ ἐχθρῦ· καὶ φησιν· ἰδὲ γέγονας δόκιμος παρὰ πάντας ἀνθρώπυς, καὶ ὐκ ἔςιν ὅμοιός σοι ἐπὶ γῆς, καὶ ἕτερα τύτων ὑψηλότερα, μᾶλλον ὖ χα-

PARÆNESIS XXIX.

FRatres, ſi quis ex magis piis ac religioſis fratribus in Synaxe conſtitutus, aut inter deambulandum, vertigine ipſi obveniente, repente humi concidat; non in eo admirandum eſt, neque obſtupeſcendum: ſed potius toto corde ac mente orare oportet Deum, ut in omnibus nos protegat atque defendat. Nam ſi veraci corde ſervierimus ei, non ſinet nos tentari ſupra vires: quin & tentatos liberabit. Sic enim in Pſalmo ſcriptum eſt: *Altiſſimum poſuiſti refugium tuum: non accedent ad te mala, & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo; quoniam Angelis ſuis mandabit de te, ut cuſtodiant te in omnibus viis tuis, & in manibus tollant te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Super aſpidem & baſiliſcum ambulabis, & conculcabis leonem & draconem. Quoniam in me ſperavit, & liberabo eum: protegam eum, quoniam cognovit nomen meum. Clamabit ad me, & exaudiam eum: cum ipſo ſum in tribulatione. Eripiam eum, & glorificabo eum: longitudine dierum adimplebo eum, & oſtendam illi ſalutare meum.* Et rurſus: *Qui confidunt in Domino, ſicut mons Sion: non commovebitur in æternum qui habitat in Hieruſalem.* Et iterum: *Junior fui, etenim ſenui: & non vidi juſtum derelictum, nec ſemen ejus quærens panes.* Atqui vertigo ex effervescentia acutæ choleræ accidit, aut etiam ex abundantiore humore. Aliquibus autem & ex corporis debilitate atque languore. Interdum vero aliquid hujuſmodi comparat atque molitur diabolus, quum nequeat vel opere vel ſermone fratrem vincere; ut ſaltem hac machinatione confundens eum, repellat a ſtadio. Cæterum Dominus non ſinet ultra vires ipſum tentari; ſed cito confirmabit cor ejus. At certe non ſimpliciter, neque caſu impetum facit in fratrem; ſed quum illius cogitationes diſtractionibus iracundiæ perturbantur. Alius autem in manus traditur inimici ex Dei permiſſione; idque ex elatione quadam, quando ſeipſum fallacibus inimici conſiliis commiſerit; & dicit: ecce præ omnibus hominibus magis probatus es, & non eſt ex iis, qui ſimilis ſit tibi ſuper terram: aliaque his ſublimiora, aut potius

Pſal. 91.

Pſal. 125.

Pſal. 37.

graviora. Præterea etiam recte facta sibi ipsi adscribens, & non Deo honorem deferens, tamquam a quo auxilium acceperit. Sic ergo in tentatoris manus traditur, ut correptus infirmitatem cognoscat suam, & non obliviscatur auxilii ejus, qui dicit: *Quando cuncta feceritis, dicite: servi inutiles sumus. Nam qui seipsum exaltat, humiliabitur.* Fieri enim nequit, ut qui in veritate Dominum diligunt, diaboli dominio potestatique subjiciantur. Siquidem diabolus agitare conatur atque commovere; sed evellere radicitus non valet. Quemadmodum & in Job accidit: qui in manus quidem tentatoris traditus fuit; sed non ausus est tentator attingere ipsum propter tutelam Dei; quamvis etiam potestatem a Deo accepisset utendi eo, sicut voluisset, salva tamen anima justi: nam vicit justus adversarium solo amore ac desiderio, quo vere in Deum ferebatur. Datus porro & Apostolo est stimulus Angelus Satanæ: sed illum devicit per eum, qui dilexit ipsum, Dominum nostrum Jesum Christum, quem mente continebat in caritate perfecta. Neque enim ægrotare secundum carnem est succumbere, sed in tentationibus non probatum inveniri. Videmus quippe, ne in porcos quidem inimicum potestatem habere citra permissionem divinam. Ego quidem alium virtutis amore in columna constitutum adspexi. Putasne si potestatem tollendi quos vellet, haberet; talem ipse è vestigio una cum columna non detraxisset? Unde novimus contusam esse potentiam ejus per virtutem pretiosæ crucis Salvatoris nostri Jesu Christi. Ne ergo pertimescas serve Christi, nec conturbentur cogitationes tuæ; neque recedas a loco, ubi proficis in Domino. Credimus enim ei, qui dixit: *Vestri autem etiam capilli capitis omnes numerati sunt.* Et: *ecce dedi vobis potestatem calcandi super serpentes & scorpiones, & super omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit.* *Sagittæ enim parvulorum factæ sunt plagæ eorum, & infirmatæ sunt contra eos linguæ eorum.* Quando ergo in varias incideris tribulationes, non te ignavum præbueris; quum dicat Propheta: *Domine, in tribulatione memores tui fuimus.* Et: *Multæ tribulationes justorum, & ex omnibus hisce liberabit eos Dominus.* Unde & in alio loco dicit: *Respicite in veteres generationes, & videte, quis credidit Domino, & confusus est? Aut quis permansit iu timore ejus, & derelictus est? Aut quis invocavit eum, & de-*

Luc. 17. *Matth.*23. *Luc.* 14.

Job. 1.

Job. 2.

2. *Cor.* 12.

*Matth.*10. *Luc.*10. 12.

Psal. 64.

Psal. 34.

Eccl. 2.

χαλεπώτερα. ἅμα δὲ καὶ ἐπιγράφων ἑαυτῷ τὰ κατορθώματα, καὶ οὐχὶ τῷ Θεῷ προσφέρων τὴν τιμὴν ὡς ὑπ' αὐτοῦ βοηθειθείς. Οὕτως οὖν παραδίδοται εἰς χεῖρας τοῦ πειράζοντος, ἵνα παιδεύόμενος ἐπιγνῷ τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐπιλανθάνηται τὴν βοήθειαν τοῦ εἰπόντος· ὅταν πάντα ποιήσητε, λέγετε, ἀχρεῖοι δοῦλοί ἐσμεν. Ὁ γὰρ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται. Ἀδύνατον γάρ ἐστι, τοὺς φοβουμένους τὸν Κύριον ἐν ἀληθείᾳ καταγωνισθῆναι ὑπὸ τοῦ Διαβόλου. ὁ μὲν οὖν Διάβολος ἐπιχειρεῖ τοῦ σαλεύειν, ἀλλ' ὀχλεῖσαι οὐκ ἰσχύει. Καθάπερ ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰώβ· παρεδόθη μὲν εἰς χεῖρας τοῦ πειράζοντος, ἀλλ' οὐκ ἐτόλμησεν αὐτοῦ ἅψασθαι διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ ἐπιτροπήν· καίτοι λαβὼν ἐξουσίαν παρὰ τοῦ Θεοῦ χρήσασθαι αὐτῷ, καθὼς ἂν βουληθῇ, δίκα τῆς ψυχῆς τοῦ δικαίου. ἐνίκησε γὰρ ὁ δίκαιος τὸν Ἀντίπαλον, μόνῳ τῷ πόθῳ, ᾧ εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν ἐν ἀληθείᾳ. Ἐδόθη δὲ καὶ τῷ Ἀποστόλῳ σκόλοψ, ἄγγελος Σατᾶν. ἀλλ' ὑπερενίκησε διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτὸν Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃν εἶχεν ἐν τῇ ψυχῇ ἐν τελείᾳ ἀγάπῃ. Οὐδὲ γὰρ τὸ ἀσθενῆσαι ἔτι κατὰ σάρκα, ἥττημα· ἀλλὰ τὸ ἐν πειρασμοῖς εὑρεθῆναι, ἀδόκιμον. Ὁρῶμεν γὰρ ὅτι οὐδὲ κατὰ χοίρων ἔχει τὴν ἐξουσίαν ὁ ἐχθρὸς, δίχα τοῦ Θεοῦ συγχωρήσεως. Ἐγὼ ἐθεασάμην ἄλλον ἐπὶ στύλου ἑστῶτα ἑνεκεν ἀρετῆς· ἆραγε εἰ εἶχεν ἐξουσίαν ἑλεῖν ὃν ἐβούλετο, οὐ πανσυτὶ κατέσπα αὐτὸν σὺν τῷ νέῳ; Ὅθεν γνῶμεν, ὅτι πέπλασται αὐτοῦ ἡ ἰσχὺς διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ τιμίου σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μὴ οὖν φοβοῦ, δοῦλε Χριστοῦ, μηδὲ παραστέτωσάν σε οἱ λογισμοί σου, μηδὲ ἀποστῇς τοῦ τόπου, ἔνθα προκόπτεις ἐν Κυρίῳ. Πιστεύομεν γὰρ τῷ εἰρηκότι· ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν. Καὶ, Ἰδοὺ, δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ οὐδέν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. Βέλη γὰρ νηπίων, ἐληλύθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν· καὶ ἠσθένησαν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. Ὅταν οὖν περιπέσῃς ἐν ποικίλαις θλίψεσι, μὴ ῥαθύμει, τοῦ Προφήτου λέγοντος· Κύριε, ἐν θλίψει ἐμνήσθημέν σου. Καὶ, πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ Κύριος. Ὅθεν καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ἐμβλέψατε εἰς τὰς ἀρχαίας γενεὰς, καὶ ἴδετε, τίς ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ καὶ κατῃσχύνθη; ἢ τίς ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη; ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτὸν,

αὐτὸν, ⸀ ὑπερεῖδεν αὐτόν; Διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, καὶ ἀφίησιν ἁμαρτίας, καὶ σώζει ἐν καιρῷ θλίψεως. Ὁ οὖν φόβος τοῦ Θεοῦ, πύργος ἐστὶν ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ. Μὴ οὖν καθέλῃς τὸν πύργον, καὶ οὐ μὴ ἁλῷς. Ἀλλὰ πρόσεχε τῷ φιλανθρώπῳ, σὺν τῷ Προφήτῃ, βοῶν πρὸς τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ· Ἐπί Σοι, Κύριε, ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με, καὶ ἐξελοῦ με. κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου, τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαι με. γενοῦ μοι εἰς Θεὸν ὑπερασπιστὴν, καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σῶσαί με. ὅτι κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σὺ, καὶ ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διατρέψεις με. ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης ἣν ἔκρυψάν μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, Κύριε. εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου, ἐλυτρώσω μου, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας. Ὅπως καὶ αὐτὸς εἴπῃ πρὸς ἡμᾶς, τὸ γεγραμμένον ὅτως· ἐγὼ ἔσομαι μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ ἐγκαταλίπω σε, οὐδὲ ὑποστρέψομαί σε. ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου. Καὶ πάλιν λέγει· μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, μηδὲ δειλιάσῃς ἐνώπιον αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι, λέγει Κύριος, τοῦ ἐξαρεῖσθαί σε. Εὐχαριστῶν οὖν τῇ φιλανθρωπίᾳ αὐτοῦ, προσαιτῶ αὐτῷ λέγων· ὠθεὶς ἀνατρέπω τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ Κύριος ἀντελάβετό μου. ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου ὁ Κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

A & *despexit illum* ? *Quoniam misericors & miserator est Dominus, & remittit peccata, salvatque in tempore tribulationis.* Timor ergo Domini, turris fortitudinis est a facie inimici. Ne ergo turrim diruas: atque ita non capieris. Verum ad benignissimum accede Deum, una cum Propheta ad ipsius clamans bonitatem: *In te Domine speravi: non confundar in* B *æternum: in justitia tua libera me, & eripe me. Inclina ad me aurem tuam, accelera ut eripias me. Esto mihi in Deum protectorem, & in domum refugii, ut salvum me facias. Quoniam fortitudo mea, & refugium meum es tu: & propter nomen tuum deduces me, & enutries me. Educes me de laqueo hoc, quem absconderunt mihi: quoniam tu es protector meus, Domine. In manus tuas commendo spiritum meum: redemisti me, Domine Deus veritatis.* Ut & C ipse quod scriptum est, ad nos dicat hoc modo: *Ego ero tecum, & non deseram te. Viriliter age, & confortare.* Rursusque ait: *Ne timueris a facie eorum, neque paveas coram ipsis: quoniam ego tecum sum, dicit Dominus, ut eripiam te.* Gratias ergo bonitati ejus agens, procide coram eo, dicens: *Impulsus eversus sum, ut caderem,* D *& Dominus suscepit me. Fortitudo mea, & laudatio mea Dominus, & factus est mihi in salutem.* Ipsi gloria in secula seculorum. Amen.

Psal. 31.

Jos. 1.

Hierem. 1.

Psal. 118.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Λ.

Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἐὰν τύχῃς προκοπῆς, ὥρα σε σῆναι ἐν τῷ ἄνω βαθμῷ, μὴ ἐπιλανθάνου τῆς ταπεινοφροσύνης· ἵνα ἐάν ποτε συμβῇ Σοι καταβῆναι τοῦ βαθμοῦ, εὕρῃς τὴν ὁδὸν, καὶ οὐ μὴ πέσῃς πτῶμα ἀξαίσιον. Τοῦτο γὰρ συμβαίνει τισὶν ἐκ τῆς ἰδίας ἀγνωμοσύνης, ἐν ᾧ μὴ σωιένας τὸν δωρησάμενον αὐτοῖς τὸ χάειν. Εἰ γὰρ ἐπέγνωσαν τὸν διερχέτω, οὐκ ἂν πρήνυσαν τῶν προσαγμάτων αὐτοῦ. καὶ εἰ μὴ πρήνυσαν, οὐκ ἂν πρέπεσον. καθὼς γέγραπται· ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσε῀ται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Διὸ καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ λέγει· εἶδον τὸν ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον, καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου. καὶ παρῆλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν· καὶ ἐζήτησα αὐτὸν, καὶ οὐχ εὑρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ· Φύλαξε ἀκακίαν, καὶ ἴδε εὐθύτητα,

De Humilitate.

PARÆNESIS XXX.

E Carissime frater, si promotus fueris, ut in supremo consistas gradu, cave obliviscaris humilitatis: ut si quando tibi e gradu descendere contigerit, viam invenias, & non inopinato casu corruas. Hoc quippe aliquibus ex propria accidit ingratitudine atque inscitia, dum eum non agnoscunt, qui ipsis donavit gratiam. Nam si benefactorem agnovissent, non ejus mandatis inobedientes se præbuissent: F & si non inobedientes fuissent, non sane excidissent: quemadmodum scriptum est: *Qui seipsum exaltaverit, humiliabitur; & qui seipsum humiliaverit, exaltabitur.* Ideo & in Psalmo ait: *Vidi impium superexaltatum & elevatum, sicut cedros Libani: & transivi, & ecce non erat: & quæsivi eum, & non est inventus locus ejus. Custodi innocentiam, & vide æquitatem:*

Matth. 23. Luc. 14. 18.

Psal. 37.

tem : quoniam ſunt reliquiæ homini pacifico.
2. Pet. 5. Rurſuſque dicit : *Dominus ſuperbis reſiſtit, humilibus autem dat gratiam.* Ideo & per
Rom. 12. Apoſtolum admonet, dicens : *Non alta ſapientes, ſed humilibus conſentientes.* Alibi-
Eccli. 1. que dicit : *Non te ipſum exaltes, ne forte cadas, & adducas animæ tuæ dedecus, & revelet Dominus occulta tua, & in medio ſynagogæ elidat te : quoniam non acceſſiſti cum timore Domini : & cor tuum plenum eſt dolo.* Propterea, fratres, ſtudeamus humiliare animas noſtras coram Domino, ut nos exaltet in tempore viſitationis. Ipſe enim eſt, qui
Pſal. 113. *ſuſcitat a terra inopem, & de ſtercore erigit pauperem.* Quicumque enim ſeipſum ob pietatem ſponte humiliare noluerit, humiliabitur invitus. Quoniam & in juſto Job ſcriptum reperitur :
Job. 12. *Apud ipſum eſt potentia & fortitudo : ipſi ſcientia & intellectus. Qui ducit conſiliarios captivos ; judices autem terræ rapit in ſtuporem. Qui collocat reges ſuper ſedes, & præcingit baltheo lumbos eorum. Qui ſacerdotes captivos emittit, dynaſtas autem terræ evertit. Qui commutat labia fidelium ; intelligentiam vero ſenum cognovit. Qui ignominiam effundit ſuper principes ; humiles autem ſanitati reſtituit.* Diligamus igitur humilitatem cariſſimi : quoniam ipſe dixit :
Matth. 11. *Tollite jugum meam ſuper vos, & diſcite a me : quoniam mitis ſum, & humilis corde : & invenietis requiem animabus veſtris. Jugum enim meum ſuave eſt, & onus meum leve.* Etiam benedicte, etiam glorificate, etiam miſericors, etiam amator hominum optime : valde jugum tuum ſuave eſt, & onus tuum leve omnibus accedentibus ad ſerviendum tibi in vero corde. Quoniam te decet gloria & potentia ac fortitudo in ſecula ſeculorum. Amen.

τητα, ὅτι ἐξὶν ἐγκαπάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰρωνικῷ. Καὶ πάλιν λέγϛ· Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιπάσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Διὸ καὶ πρὸς τὸν Ἀποςόλον παραγγέλλει, λέγων· μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγϛ· μὴ ὑψώσῃς σεαυτὸν, ἵνα μὴ πέσῃς, καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτιμίαν· καὶ ἀποκαλύψει Κύριος τὰ κρυπτά σου, καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ σε· ὅτι προσῆλθες φόβῳ Κυρίου· καὶ ἡ καρδία σου πλήρης δόλου. Διὸ, ἀδελφοὶ, παραδώσωμεν ταπεινώσαι τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς ἐναντίον Κυρίου, ὅπως ὑψώσῃ ἡμᾶς ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς. Αὐτὸς γάρ ἐστιν, ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχὸν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα. Οἷς τις γὰρ ἐὰν βούλῃ ἑαυτὸν ταπεινῶσαι διὰ εὐσέβειαν ἑκουσίως, ἀκουσίως ταπεινῶται. Διότι καὶ ἐν τῷ δικαίῳ Ἰὼβ γέγραπται· παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς· αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σωτῆρες. διάγων βουλὰς ἀγχιβαλώτους, κριτὰς ἐν γῇ ἐξέστησε. καθιζάνων βασιλεῖς ἐπὶ θρόνων, καὶ περιέζωσε ζωνὴν ὀσφύας αὐτῶν. ἐξαποστέλλων ἱερεῖς ἀγχιβαλώτους, δυνάστας ἐν γῇ κατέστρεψε. ἀφασιάστων χείλη περιῃρεῖν, σύνεσιν ἐν πρεσβυτέροις ἔγνω. ἐπιχέων ἀτιμίαν ἐπ' ἄρχοντας, ταπεινὸς ἐν ἰάσατο. Ἀγαπήσωμεν οὖν τὴν ταπεινοφροσύνην, ἀγαπητοί· ὅτι αὐτὸς εἴρηκεν· Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι. Ναὶ, εὐλογημένε· Ναὶ, δεδοξασμένε· Ναὶ, ἐλεήμων· Ναὶ, φιλάνθρωπε, ἀγαθέ· Σφόδρα ὁ ζυγός σου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον σου ἐλαφρόν ἐστιν ἐπὶ πᾶσι τοῖς προσερχομένοις δουλεύειν σοι ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ. ὅτι σοι πρέπει ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

QUOD CHRISTIANUM OPORTEAT ESSE LONGANIMEM, ET IMMEMOREM INJURIARUM.

PARÆNESIS XXXI.

SIquæ acerbitas acciderit, non quidem eſt peſſimum id contigiſſe ; ſed grave admodum & horrendum perſiſtere in acerbitate. Frater, ſi in tua abſentia contigerit tibi ab aliquo maledici & obtrectari ; veneritque alius qui renunciet tibi, fratrem quemdam in te maledicta & convicia contuliſſe, tu ut prudens

ΟΤΙ ΔΕΙ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΝ ΜΑΚΡΟΘΥΜΟΝ ΚΑΙ ΑΜΝΗΣΙΚΑΚΟΝ ΕΙΝΑΙ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΛΑ.

Ἐὰν συμβῇ πτοιεία, ὃ κάκιστον μᾶλλον συμβῆναι· χαλεπὸν δὲ καὶ δεινὸν τὸ ἐμπεσεῖν τῇ πτοιείᾳ. Ἀδελφὲ, ἐὰν ἀπόντος σου, συμβῇ σοι λοιδορηθῆναι ὑπό τινος, καὶ ἐλθὼν ἕτερος ἀπαγγείλῃ σοι, ὅτι ὁ δεῖνα ἀδελφός σε ἐλοιδόρησέ σε, σὺ ὡς σοφὸς ἐπίγνωθι, τίνος ἡ ὑπο-

βολὴ,

βολή, καὶ μὴ πικρανθῇς κατ' αὐτοῦ ἀδελφοῦ σου. Εἰπὲ ὅτι καὶ τῷ μηνύσαντι οὕτως· εἰ καὶ ὠνείδισέ με, ἀλλὰ ἀδελφός μου τυγχάνει, καὶ γὰρ ἄξιός εἰμι ὀνείδους. πολλοὶ δὲ οὐκ ἀφ' αὑτοῦ με ὠνείδισεν, ἀλλὰ τοῦτο ὁ Ἐχθρὸς προσκύσασεν, ὅπως ἔχθραν βάλλῃ μεταξὺ ἡμῶν. Ὁ δὲ Κύριος καταργήσει τὸν Πονηρόν· τὸν δὲ ἀδελφὸν ἐλεήσει, καὶ ἡμᾶς μὴ ἐγκαταλίπῃ. Ἐὰν πάλιν καὶ εἰς πρόσωπον ὀνειδισθῇς, μὴ χαλεπαίνε ἐπὶ τούτῳ, μηδὲ ταχέως κινοῦ τῇ διανοίᾳ. Ἐὰν δὲ πού καινοῦ συμβῇ ὀνειδισμῶν, μὴ γινώμεθα σκληροκάρδιοι, ἀλλὰ μᾶλλον διορθώσωμεν τὸ πάθημα. Εἰ δὲ καὶ ἐπιβολῇ τοῦ Ἐχθροῦ, συμβῇ τοῦτο, σὺ ὡς ἐπισάμενος τὸ ἔργον, μὴ χαλεπαίνε κατ' αὐτοῦ ἀδελφοῦ σου. Ἐὰν γὰρ ὀνειδισθεὶς ἀνθυβρίσῃς, δικαίως ἑαυτὸν ὕβρισας· πρῶτον μέν, ὅτι ὀνειδισθεὶς, οὐκ ἤνεγκας μακροθύμως· δεύτερον δέ, ὅτι ἀναιδῶς χρησάμενος ἀντελοιδόρησας. Ὅταν οὖν συμβήσῃ λοιδορηθῆναί τινος, μὴ θερμαίνου εἰς ὀργήν· ἀλλ' εὐθέως μειδιάσας τὰ χείλη ἐν σεμνῷ γέλωτι ἐν σεαυτῷ, μετάβαλε τὸν θυμόν σου εἰς εἰρήνην. Ἀλλ' ἔστι καὶ γέλως ἀνάπλεον θυμοῦ τοῦ ἑτέρου· ἄφρων γάρ, φησὶν, ἐν γέλωτι πραύνει κακά. Οὐ περὶ ἐκείνου δέ φημι, ἀδελφοί· ἀλλ' ἵνα, ὡς καλὸς καὶ δόκιμος ἰατρὸς, συγκεράσῃς τὸ φάρμακον τῆς ἀγάπης, ἐν τῷ σφιγκτῆρι τῆς εἰρήνης. πολλοὶ γὰρ πολλοὶ οἱ σβέννυσιν. Οὐ τοῦ δεῖ γελᾶν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης καὶ σεμνότητος καὶ τῆς μακροθυμίας καταίξης θυμικὸν Δαίμονος τὴν ὀργήν. Γέγραπται γάρ· ὀργὴ ἀνδρὸς δικαιοσύνην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται. Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ἡ γὰρ ῥοπὴ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ, πλῶσις αὐτῷ. Εἰ δὲ καὶ ὁ ἀδελφός σου οὐκ οἰκοδομεῖται, ἐν τῷ σε μειδιᾶν, τοῦ μὴ καταισχυνθῆναι ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, πάντοτε ζήτει πρωτοδιάκονον θεραπεῦσαι τὸν ἀδελφόν. Τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ εἰπόντος· ἐὰν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ἔχει τι ὁ ἀδελφός σου κατά σου, ἄφες τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. Καὶ διὰ τοῦ Ἀποστόλου παραγγέλλει, λέγων· εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον. Καὶ μὴ διδάξῃ σε ὁ Πονηρὸς λέγειν· οὐ λυποῦμαι ὠνειδισθῆναι, ἀλλ' ὅτι ὠνείδισέ με παρούσια τοῦ ἀδελφοῦ. Τοῦτο ζε παράσει δοῦλε Κυρίου; τοῦ οὖν ἀπέλιπες τὸ ὅπλον σου, στρατιῶτα Χριστοῦ; φημὶ δὲ περὶ τοῦ σταυροῦ· σταυρὸς δέ ἐστι ταπείνωσις·

dens agnoſce, cujus iſta ſit ſuggeſtio, & ne adverſus fratrem tuum exacerberis. Quin & ei qui te certiorem fecit, ſic reſponde: quamvis contumeliis me conſectatus ſit, frater tamen meus eſt; ego vero conviciis ſum dignus. Verumtamen non ex ſeipſo contumelia & ignominia me affecit; ſed hoc inimicus machinatus eſt, ut inimicitias inter nos ſpargeret. At Dominus malignum deſtruet; fratris autem miſerebitur, & nos non derelinquet. Sin autem & in faciem rurſus dictæ tibi fuerint contumeliæ, ne ſuccenſeas atque indigneris, neque cito mente commoveari. Sin porro & de malo aliquo contigerit in nos convicia ſpargi, ne ſimus duri corde, ſed potius lapſum atque erratum corrigamus. At ſi inimici ſuggeſtione hoc acciderit, tu velut conſcius operis, ne indigneris adverſus fratrem tuum. Nam ſi contumeliis affectus, contumeliam rependas, duplici teipſum contumelia afficis: primum quidem, quod contumelioſe tractatus, non patienter ac longanimiter tuleris: deinde vero, quod impudenter uſus, viciſſim maledixiſti & conviciatus es. Quando ergo contigerit te conviciis ab aliquo onerari, ne excandeſcas ira; ſed mox labiis placide graviterque ſubridens in teipſo, iracundiam in pacem converte. Cæterum eſt etiam riſus, qui excitat proximum ad iracundiam. Nam *ſtultus*, inquit, *in riſu operatur mala*. Verum non de illo dico, fratres: ſed ut tamquam bonus & probatus medicus, caritatis admiſceas pharmacum in vinculo pacis. Ignis enim ignem non extinguit. Alioquin ridendum non eſt, ſed ut caritate, gravitate, ac longanimitate, iracundi dæmonis iram reprimas. Nam ſcriptum eſt: *Ira viri, juſtitiam Dei non operatur*. Alibique dicit: *Momentum enim furoris ejus, ruina ipſi*. Si porro & frater tuus, dum leniter arrides, non ædificatur; nevincatur ab ira, adnitamur modis omnibus curare fratrem: quum dicat Dominus & Salvator noſter Jeſus: *Si offeras munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quod frater tuus habet aliquid adverſum te, relinque ibi munus tuum ante altare, & vade primum, reconciliare fratri tuo: & tunc veniens offer munus tuum*. Et per Apoſtolum admonet, dicens: *Pacem ſectamini cum omnibus, & ſanctimoniam: ſine qua nemo videbit Dominum*. Et ne doceat inimicus improbus dicere: non triſtor de contumelia qua affectus ſum; ſed quod in præſentia fratrum me conviciis exceperit. Hoc te conturbat ſerve Domini? Sed ubi arma tua reliquiſti, o miles Chriſti? Dico autem de cruce, quæ crux eſt humilitas;

Jacob. 1.
Eccli. 1.
Matth. 5.
Hebr. 12.
Rom. 12.

Philipp. 2. ſicut ſcriptum habetur : *Humiliavit ſemetipſum , factus obediens uſque ad mortem , mortem autem crucis* . Vis , oſtendam tibi , frater , quod cum gratiarum actione debemus omnia ſuſtinere, quæcumque pro Chriſto nobis illata ſunt ? Chriſtus eſt vita noſtra , & ſalus animarum noſtrarum . Qui ergo pro Chriſto patitur , pro ſui ipſius ſalute & vita patitur . Oſtendam vero tibi & per ſimiles nobis paſſibiles homines , quod per humilitatem grati acceptique Deo fuerint . Primumque tibi ab iis , qui ſecundum carnem ambulant , producam exemplum : deinde ad eos, qui ſpiritaliter vitam duxerunt, tranſibimus . Contumelia affectus es ? Mente pugilum certamen perpende . Verum omiſſis illis qui ſecundum carnem ambulant , veniamus ad eos qui ſecundum ſpiritum . Quando fugit David a facie Abſalon filii ſui ; nonne egreſſus Semei , contumeliis excepit
2. Reg. 16. Regem David in conſpectu omnium , qui comitabantur ipſum ? Num ſeorſim maledicebat Regi, ut dicere quis poſſet, quod ea de cauſa patienter ac longanimiter contumeliam Rex tulerit ? Et non ſolum maledicebat ; ſed etiam execrabatur ; ac lapides in Regem projiciebat : ita ut quidam ex veris amicis Regi di-
Ibid. ceret : *Quare maledicit canis hic mortuus domino meo Regi ? Vadam , & amputabo caput ejus . Rex autem ad eum : quid mihi , & vobis , filii Sarviæ ? Sinite eum maledicere mihi : Dominus enim dixit ei , ut malediceret David . Et quis ei dixerit , quare ſic feciſti ?* Rurſuſque ait : *Si forte reſpiciat Dominus humilitatem meam , reddatque mihi bona pro maledictione ejus in die iſta .* Vides cariſſime , quod in humilitate ſervierint juſti Domino ? Si porro Rex & Propheta quum eſſet, tantum ſtudium & humilitatem exhibuit ; quales oportet eſſe mendicos & peccatores ? Revolve ſimul etiam mente , ipſius David oblivionem injuriarum erga Saul . Quare & nos, fratres, longanimitatem colamus, alter alterius onera portantes .
Galat. 6. Quis enim eſt miles, qui dum ſuum aſpicit commilitonem ab adverſariis comprehenſum , non decertet ac pugnet cum adverſariis , ut commilitonem ſuum è manu eorum , qui captivum eum ducunt , eximat atque recuperet ? Quando autem eximere eum nequierit , tunc plorat & lamentatur , memor ſodalis ſui atque amici . Nonne multo magis debemus nos pro invicem ponere animas noſtras ? Quum Dominus &
Joan. 5. Salvator noſter Jeſus Chriſtus dicat : *Major hac*

A καθὼς γέγραπται· ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. Θέλεις, δείξω σοι, ἀδελφὲ, ὅτι ὀφείλομεν εὐχαρίστως ὑπομένειν πάντα, ὅ ἐὰν ἐπαχθῇ ἡμῖν ὑπὲρ Χριστοῦ; Χριστός ἐστιν ἡ ζωὴ ἡμῶν, καὶ σωτηρία τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ὁ οὖν πάσχων ὑπὲρ Χριστοῦ, ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας καὶ ζωῆς πάσχει. Δείξω σοι δὲ καὶ τῶν ὁμοιοπαθῶν ἡμῖν
B ἀνθρώπων, ὅτι διὰ τῆς ταπεινοφροσύνης Θεῷ εὐηρέστησαν. Ἄγω δέ σοι πρῶτον ἐπὶ τῶν κατὰ σάρκα περιπατούντων ὑπόδειγμα· ἔπειτα διελθισόμεθα ἐπὶ τῶν πνευματικῶν. Ὑβρίσθης; ἀναλόγισαι τὸν Σιμεΐ. Εἰσῆλθον οὖν τὸν κατὰ σάρκα περιπατοῦντας, καὶ ἔλθωμεν ἐπὶ τῶν πνευματικῶν. Ὅτε ἀπεδίδρασκε Δαβὶδ ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, οὐχὶ ἐξελθὼν
C Σεμεῒ ἐλοιδόρει τὸν βασιλέα Δαβὶδ ἐνώπιον πάντων τῶν συμπορευομένων αὐτῷ; Μὴ καταμόνας ἐλοιδόρει τῷ βασιλεῖ; ἵνα εἴπῃ τις, ὅτι ἕνεκα τούτου ἤνεγκε τὸ ὄνειδος μακροθύμως. Ἀλλ' οὐ μόνον ἐλοιδόρει, ἀλλὰ καὶ ἐκατέρατο, καὶ ἐλίθαζε τὸν βασιλέα. ὥστε καὶ λέγειν τινὰ τῶν γνησίων φίλων τῷ βασιλεῖ, Ἵνατί καταρᾶται ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς οὗτος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; διαβήσομαι, καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Ὁ δὲ βα-
D σιλεὺς εἶπε πρὸς αὐτόν· τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ Σαρβίας; ἄφετε αὐτὸν οὕτως καταρᾶσθαί με, ὅτι Κύριος εἶπε αὐτῷ καταράσασθαι τὸν Δαβίδ. καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ, τί ὅτι ἐποίησας οὕτως; Καὶ πάλιν εἶπεν· εἴπως ἴδοι Κύριος τὴν ταπείνωσίν μου, καὶ ἀντιστρέψει μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Ὁρᾷς, ἀγαπητὲ, ὅτι ἐν ταπεινοφροσύνῃ εὐδόκησαν οἱ δίκαιοι
E τῷ Κυρίῳ. καὶ εἰ βασιλεὺς καὶ προφήτης ὑπάρχων τοσαύτην ἐνεδείξατο πραΰτητα καὶ ταπεινοφροσύνην, ποταπὸς δεῖ ὑπάρχειν τὸς πτωχοὺς καὶ ἁμαρτωλούς; Ἀναλόγισαι ἅμα καὶ αὐτοῦ τοῦ Δαβὶδ πρὸς Σαοὺλ ἀμνησικακίαν. Καὶ ἡμεῖς οὖν, ἀδελφοὶ, μακροθυμήσωμεν, ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζοντες. Τίς γάρ ἐστι στρατιώτης, ὃς θεωρήσας τὸν συστρατιώτην αὐτοῦ συλληφθέντα ὑπὸ τῶν
F ὑπεναντίων, καὶ οὐχὶ ἀγωνίζεται καὶ πολεμεῖ τοὺς ὑπεναντίους, ἐξελέσθαι τὸν συστρατιώτην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτόν; ὅταν δὲ μὴ δυνηθῇ ἐξελέσθαι αὐτὸν, τότε κλαίει καὶ κόπτεται μιμνησκόμενος τοῦ ἑταίρου. Οὐ πολλῷ μᾶλλον ὀφειλέται ἐσμὲν ἡμεῖς ὑπὲρ ἀλλήλων θεῖναι τὰς ἑαυτῶν ψυχάς; Τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰπόντος· μείζων ταύ-

της

της ὁκ ἔστιν ἀγάπη, ἵνα τις θῇ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

A *hac non est caritas, quam ut animam quis ponat pro amicis suis.* Ipsi gloria in secula seculorum. Amen.

ΠΕΡΙ ΠΑΘΩΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΛΒ.

DE PASSIONIBUS AC PERTURBATIONIBUS ANIMI.

PARÆNESIS XXXII.

Ἀνὴρ ἐν ἀμελείᾳ διάγων τὰς ἡμέρας αὐτοῦ, ἑαυτὸν ἀπατᾷ, παντελῶς μὴ ἐνθυμούμενος περὶ τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἡτοίμασεν ὁ Κύριος τοῖς δικαίοις, μηδὲ τὸ κολάσεως τὸ ἡτοιμασμένης τοῖς ἁμαρτωλοῖς· ἀλλ' ἀφόβως ἑαυτὸν παραπλανῶν. Ἐν τῷ τοιούτῳ κατεργάζεται ὁ πονηρὸς πᾶσαν ἐπιθυμίαν σαρκικήν. καὶ ὁ δύναται νοῆσαι ὁ τοιοῦτος, οὐ τρόπον δεῖ καὶ πύλη πόλεως τοὺς εἰσπορευομένους καὶ ἐκπορευομένους δι' αὐτῆς. ἡ γὰρ ἐπιθυμία εἰσελθοῦσα εἰς τὸν διάνοιαν αὐτοῦ, κατεκάλυψεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Τοῖς δὲ ἀγωνιζομένοις διαφόρως πολεμεῖ ὁ ἐχθρός. καὶ πρὸ μὲν τοῦ συντελεσθῆναι τὴν ἀνομίαν, σμικρύνει αὐτὴν ὁ ἐχθρὸς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ σφόδρα· μάλιστα δὲ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἡδονῆς, τοσοῦτο σμικρύνει αὐτὴν, ὡς τρυπήριον ψυχροῦ εἰς ὃ ἔδαφος. Τὸν αὐτὸν τρόπον σμικρύνει ὁ Πονηρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ἀδελφοῦ, πρὸ τοῦ συντελεσθῆναι αὐτήν. Μετὰ δὲ τὸ συντελεσθῆναι αὐτήν, τοσοῦτο ὑψοῖ ὁ πονηρὸς τὴν ἀνομίαν εἰς χεῖρας τοῦ ἐμπεσόντος ἐν αὐτῇ ἕως σφόδρα. Ἔτι ἐγείρων κατ' αὐτοῦ κύματα ἀπογνώσεως, πολλάκις δὲ καὶ διὰ παραβολῶν παρίστησιν αὐτῷ, τοιαῦτα ὑποβάλλων αὐτῷ, καὶ φησι. Τί ἐποίησας, κενοπάμονε; νῦν γνωρίσω σοι τίνι ὁμοιώθη σου ἡ ἐργασία. Οὗτος τρόπον ὡς φυτεύσας ἑαυτῷ ἀμπελῶνα, καὶ φυλακίσας αὐτὸν καὶ φυλάξας αὐτὸν, ἄχρις οὗ ἐποίησε καρπόν· καὶ τρυγήσας αὐτὸν, ἐνέπλησε τοὺς πίθους οἴνου ὁ δὲ ἀμπελῶνος. καὶ μὴ ταῦτα ἐγερθεὶς ἄφνω, καὶ λαβὼν πέλυκα, συνέτριψε τοὺς πίθους· καὶ ὁ χυθεὶς ὁ οἶνος ἀπώλετο. τοῦτῳ ὁμοιώθη σου ἡ ἐργασία. Ταῦτα ὑποβάλλει ὁ πονηρὸς τῷ ἀδελφῷ, βουλόμενος αὐτὸν χαλάσαι εἰς τὸ βόθυνον τῆς ἀπογνώσεως. Ταύτας οὖν προγινώσκων, ἀγαπητέ, πὰς μηχανὰς τοῦ ἐχθροῦ· φεῦγε ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. Εἰ δὲ προελήφθης ἐν παραπτώματί τινι, μὴ ἔμμενε ἐν τῷ παραπτώματι· ἀλλ' ἀνάστηθι, καὶ ἐπίστρεφε πρὸς Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ σου, ὅπως σωθῇ ἡ ψυχή σου. Εἰπὲ δὲ πρὸς τὸν πονηρὸν λογισμόν· εἰ

B Vir in torpore ac negligentia dies suos transigens, seipsum decipit, prorsusque non cogitat de bonis, quæ Dominus justis præparavit, nec supplicia peccatoribus parata considerat; sed seipsum absque timore ullo pascit. In tali autem omnem concupiscentiam operatur carnalem hostis improbus; nequitque talis intelligere, qua ratione ne-

C porta quidem urbis potest animadvertere, quinam per eam ingrediantur, & exeant. Nam concupiscentia in mentem ejus ingressa, oculos ipsius obvelat. Athletas porro variis modis inimicus oppugnat: & ante quidem consummationem iniquitatis, vehementer eam in oculis ipsorum imminuit; potissimum vero concupiscentiam voluptatis carnalis tantum extenuat, quomodo si quis poculum aquæ frigidæ humi effunderet.

D Ita priusquam peragatur scelus, in ipsius fratris oculis illud improbus imminuit. Consummato autem jam scelere, usque adeo illud extollit atque exaggerat malignus in manibus ejus, qui in illud incidit, ut nihil supra. Quin etiam desperationis undas adversus eum excitans, sæpe quoque & per parabolas se illi opponit, talia ipsi suggerens, dicensque: quid fecisti, inanis & inutilis operarie?

E Nunc patefaciam tibi, cui labor tuus sit similis. Quemadmodum si quis sibi plantasset vineam, quam studiose coluisset atque custodisset, donec fructum ferret: deinde illa vindemiata, vini cados impleisset: tum vero repente surgeret, arreptaque securi dolia frangeret, effusumque vinum periret. Huic simile est opificium tuum. Hæc improbus dæmon fratri suggerit, volens ipsum in profun-

F dum desperationis deprimere. Quare hasce inimici machinationes prænoscens, carissime, fuge peccatum. Et, si forte in delicto aliquo præoccupatus fueris, ne in eodem permaneas errato; verum resurge, & convertere ad Dominum Deum tuum in toto corde tuo, ut salvetur anima tua. Ad improbam porro cogitationem dicito: Etsi dolia confregi, vinumque deperdidi; vi-

vinea tamen adhuc ſupereſt, & Dominus longanimis eſt & miſericors, & miſerator, & juſtus : & ſpero, bonitate ejus mihi cooperante, fore ut iterum ipſius vineam ſtudioſe excolam atque cuſtodiam, ac dolia ex ipſa, ſicut & prius, compleam. Ait quippe per Prophetam Iſaiam : *Si fuerint peccata veſtra, ut phœniceum, quaſi nivem dealbabo : &, ſi fuerint, ut coccinum, velut lanam dealbabo. Et, ſi volueritis, & audieritis me, bona terræ comedetis. Si autem nolueritis, neque exaudieritis me, gladius devorabit vos : os enim Domini locutum eſt iſta.* Ipſi gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

Iſai. 1.

A εἰ καὶ τὰς πίθους σωέτειλα, καὶ τ̓ οἶνον ἀπώλεσα, ἀλλ' ὁ ἀμπελὼν σῴζει, καὶ ὁ Δεσπότης μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ ἐλεήμων, & δίκαιος· καὶ ἐλπίζω, τ̃ ἀγαθότητος αὐτ̃ συνεργούσης μοι, πάλιν φιλοκαλῆσαι, καὶ περιφυλάξαι τ̓ ἀμπελῶνα αὐτ̃, καὶ ἐμπλῆσαι τὰς πίθους αὐτ̃, καθὼς πρότερον. Λέγει γὰρ περὶ τ̃ προφήτου Ἡσαΐου, Ἐὰν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν

B ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ· καὶ ἐὰν ὦσιν ὡς κόκκινον, ὡσεὶ ἔριον λευκανῶ. καὶ ἐὰν θέλητε, καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τ̃ γῆς φάγεσθε. ἐὰν δὲ μὴ θέλητε, μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται· τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

QUOMODO OPORTEAT CONSOLARI PUSILLANIMES.

C

ΠΩΣ ΔΕΙ ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΝ ΟΛΙΓΩΡΟΥΝΤΑΣ.

PARÆNESIS XXXIII.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΛΓ.

FRater ſuum quærebat fratrem ; illoque invento, dixit ad eum : ubinam es, frater ? Ille autem ad eum : quidam in anguſtiis verſabatur ex fratribus ; & abii conſolaturus eum. Et frater ejus ad ipſum : ſi propter Dominum abiiſti, mercedem habebis. Sunt enim nonnulli, qui videntur conſolari ac compati ; & neſciunt, quod potius affligant, & ad nocendum abeant. Frater autem : & qualis, inquit, ille qui ſuum ſic conſolatur fratrem ad nocumentum & damnum ? Reſpondit illi frater ejus : ſi vir ſpiritalis fuerit, qui alterum conſolatur, non ad nocendum, ſed, ut multum proſit, vadit. At qui ea quæ carnis ſunt ſapit, hic nihil proderit. Frater autem ait : vellem ſcire utriuſque verba ; ne forte dum prodeſſe cupio fratri, obſim. Et frater ad eum : a Domino miſerationes quæramus ambo, ut gratiam ſuam cordibus noſtris immittat : nam ſine gratia ipſius, homo recte & cum virtute agere nihil poteſt. Audi ergo : qui carnalia ſapit, ad fratrum conſolationem vadens, talia depromit. Quid habes, inquit, mi frater ? Ille vero ad ipſum : rem quamdam neceſſariam ab œconomo poſtulavi, nec dedit mihi : vel alium profert fratrem, a quo ſit violatus injuria. His auditis, qui ſcilicet ad conſolandum venerat, exclamat dicens : & quamobrem iſte alios uſque adeo dedecore afficit ? Nam & mihi alias idem fecit, igno-

D E F

Ὁ Ἀδελφὸς ἐζήτει τ̓ ἑαυτ̃ ἀδελφὸν, καὶ εὑρὼν εἶπεν αὐτῷ· Πᾶ εἶς, ἀδελφέ; Ὁ δὲ ἀπεκρίθη, λέγων· ὁ δεῖνα, ὁ ἀδελφὸς ἐθλίβετο· καὶ ἀπῆλθον παρακαλέσαι αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἀδελφὸς αὐτ̃· ἐὰν ἦλθες τ̓ Κύριον ἀπῆλθες, μισθὸν ἔχεις. Εἰσὶ γάρ τινες, οἱ δοκοῦσι παρακαλεῖν καὶ συμπάσχειν, καὶ οὐ γινώσκουσιν ὅτι μᾶλλον θλίβουσι, καὶ εἰς βλάβος ἀπέρχονται. Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἔφη· καὶ ποταπὸς ἐκεῖνος, ὅστις οὕτως παρακαλεῖ τ̓ ἀδελφὸν εἰς βλάβος; Εἶπε αὐτῷ ὁ ἀδελφὸς αὐτ̃· ἐὰν ᾖ πνευματικὸς ὁ παρακαλῶν, οὐκ εἰς βλάβος πορεύεται, ἀλλὰ καὶ εἰς ὠφέλειαν μεγάλην. Ὁ δὲ σαρκικὸν ἔχων φρόνημα, οὗτος οὐκ ὠφελήσει. Ὁ ἀδελφὸς λέγει· ἤθελον γνῶναι ἀμφοτέρων τὰ ῥήματα, μήποτε θέλων ὠφελῆσαι τ̓ ἀδελφόν μου, βλάψω αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἀδελφὸς αὐτ̃· παρακαλέσωμεν Κύριον ἡμῶν οἰκτιρμοὺς οἱ ἀμφότεροι, ὅπως δωρήσηται τ̓ χάριν αὐτ̃ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. δίχα γὰρ τ̃ αὐτ̃ χάριτος, ἄνθρωπος ἀδύνατός ἐστι πρὸς κατόρθωσιν ἀρετῶν. Ἄκουε τοιγαροῦν· ὁ σαρκικὸν φρόνημα ἔχων, παρακλήσεως εἰς παράκλησιν ἀδελφῶν, τοιαῦτα προβάλλεται· τί ἔχεις, φησὶν, ἀδελφέ μου; Ὁ δὲ πρὸς αὐτόν· ἤτησα οἰκονόμου ἐμοῦ χρείαν, καὶ οὐκ ἔδωκέ μοι· ἢ ἄλλον ἀδελφὸν προφέρει, ὡς ἀδίκως λυπήσαντα αὐτόν. Καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ δηθεὶς πρὸς παράκλησιν πορευθεὶς ἀναφωνεῖ, λέγων· καὶ ὑπέρ τινος οὗτος ἀλγύζει τινά; καὶ μοὶ γὰρ τῇ ἄλλῃ ὃ αὐτὸ πεποίη-

κε

με καὶ ἠτίμασέ με· καὶ τιμᾶται πᾶ ἡμῶν, ἡ A ignominiæque notam intulit; & honore
ὐ σωιεῖ. καὶ ὐ θέλει ἑαυτὸν βασάσαι· ἀλλὰ νο- a nobis afficitur, & non intelligit, neque
μίζουσιν οἱ ἡγούμενοι τῶν ὧδε, ὅτι μόνον ὧδε vult ſeipſum ferre: putantque præfecti eo-
ἕνι σωθῆναι· εἰ ὧδε, ὐ δύναται σωθῆναι ἄν- rum qui hic ſunt, in hoc ſolum loco li-
θρωπος. Ἀναχωρῶ κἀγὼ ἐντεῦθεν, καὶ ἀπαλ- cere ſalvari, & alibi ſalvari hominem
λάτομαι τῶν ἀνθρώπων τούτων. Καὶ μᾶλλον τὸν non poſſe. Recedo & ego a loco iſto,
ἀδελφὸν ἐν τοῖς λόγοις τούτοις βλάπτει. Ἐὰν δὲ & ab iſtis hominibus liberor. Magiſque
εὑρεθῶσι καὶ ἕτεροι τῷ αὐτῷ λογισμῷ δεδιαλω- in verbis hiſce fratri nocet. Si porro &
μένοι, χεῖρον καταλύουσι τὸν λογισμὸν τοῦ ἀδελφοῦ. B alii reperiantur eidem obnoxii cogitatio-
Πολλάκις δὲ συμβαίνει, καὶ οἶνον μέσον ἐλθεῖν, ni, pejus fratris cogitationem diſſolvunt
καὶ ἕως οὗ μεθυσθῶσιν, ὐ παύονται πίνοντες, καὶ atque evertunt. Sæpe vero contingit &
λογομαχοῦντες πρὸς ἀλλήλους. συμβαίνει δὲ ὅτε καὶ vinum in medium proferri; & donec in-
χεῖρας ἐπιβάλλουσιν ἀλλήλοις. οἱ μὲν καὶ ἐπὶ τῷ ebriati fuerint, non ceſſant potitare, &
τόπῳ καθεύδουσιν ὑπὸ τῆς πολυποσίας. Ὁ ἀδελ- verbis contendere ad invicem. Accidit
φὸς λέγει· ἤθελον γνῶναι τῶν πνευματικῶν τὰ autem, quod & manibus ſe invicem ado-
ῥήματα, ὅπως ἐπιλέξωμαι ἐπ' αὐτῷ τὰ κάλλι- riantur. Alii porro etiam in ipſo loco ex
στα. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη· ὁ πνευματικὸς, ὅταν μέλ- nimia compotatione obdormiſcant. Frater
λει πορευθῆναι εἰς προσεύχεσιν ἀδελφοῦ, πρὸ autem ait: cuperem ſpiritalium quoque
πάντων, καὶ πρὸ τῆς ἐξιέναι τῆς κελλίου αὐτοῦ, ἵστα- noſſe verba, ut optima ex iis mihi ipſe
ται εἰς διαχύ· ὅπως ὁ Κύριος εὐοδώσῃ τὴν ὁδὸν deligam. Ille vero reſpondit: ſpiritalis
αὐτοῦ. Καὶ ἐλθὼν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἀδελφοῦ, C quando ad fratris conceſſurus eſt adhorta-
κρούσας βάλλει μετάνοιαν. καὶ ἐπιτραπεὶς εἰσέρ- tionem, in primis etiam priuſquam ſua
χεται, καὶ ἵσταται εἰς προσευχήν. Μετὰ ταῦτα egrediatur cella, in oratione conſiſtit, ut
δὲ, καθέζονται σιωπῶντες. Εἶτα λέγει ὁ κύριος Dominus viam ſuam proſperet: venienſ-
τοῦ κελλίου πρὸς τὸν ἀδελφόν. καλῶς ἦλθες. ἦλ- que ad januam fratris, & pulſans, incli-
θες γὰρ εὐλογῆσαι ἡμᾶς. Ἀποκείνεται ὁ ἀδελ- nat ſe, metanœam agens: admiſſuſque
φὸς, ἐγὼ εὐλογοῦμαι παρὰ τῆς εὐλαβείας σου. Πα- ingreditur, ac ſe ad orationem componit.
ρακαλῶ σε οὖν, εὐλόγησόν με τοῦ Κυρίου, τί Poſtea vero ſimul in ſilentio ſedent. Dein-
ἐστιν ὃ ἔχεις; Ὁ δὲ προφέρει τοὺς λογισμούς, D de ad fratrem dominus cellæ: bene, in-
τινα ἀδελφὸν λυπήσαντα αὐτόν. Ὁ δὲ ἀδελφὸς quit, veniſti: adveniſti enim benedicturus
ἀκούσας ταῦτα, λέγει· Κύριε βοήθει· ὁ ἐχθρὸς nobis. Frater reſpondet: a pietate tua
γὰρ ὐ θέλει τινὰ ἡσυχάσαι. Πάλιν δὲ ὑπολα- ego benedicar. Obſecro igitur te, benedi-
βὼν λέγει· ὅμως, ἀγαπητὲ, πᾶ οὐκ ἔνι θλῖψις; cte a Domino, quid eſt quod habes? At
πᾶ οὐκ ἔνι πόνος; Οἱ κοσμικοὶ, ὐ κοπιῶσιν; frater cogitationes ſuas profert, ac fra-
οἱ ναυτικοὶ πελαγοδρομοῦντες, ὐ κινδυνεύουσιν; trem quemdam eſſe, qui ipſi moleſtiam
οἱ στρατιῶται, ἐν τοῖς πολέμοις ὐ κινδυνεύουσιν; exhibuerat. Quibus auditis frater ait: Do-
Καὶ πῶς ἡμεῖς ὀλιγωροῦμεν, ὡς μόνοι θλιβό- mine adjuva me: non enim ſinit inimicus
μενοι; Οἱ κοσμικοὶ εἰς τὰ κοσμικὰ κοπιῶσιν· οἱ quemquam quieſcere. Rurſus autem ſer-
πνευματικοὶ εἰς ἔργα πνευματικὰ θλίβονται. monem ſubjungens, dicit: verumtamen,
ἀλλ' ἡ μὲν κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται, ἡ cariſſime, & ubi non eſt tribulatio? Ubi
δὲ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς ζωὴν αἰώνιον. Καὶ E non eſt labor? Seculares nonne laborant?
ἡμεῖς οὖν θλιβόμενοι, μὴ ὀλιγωρήσωμεν. Γέ- Nautæ per maria diſcurrentes, nonne pe-
γραπται γάρ· ἡ θλῖψις ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσε- riclitantur? Milites in bello nonne peri-
ται. Καὶ σὺ τὰ αὐτὰ ὑπέμεινας, νυνὶ δὲ σαρκὶ ἐπι- cula ſubeunt? Et quo pacto nos ſic pu-
τελῇ; Ἀνελόγισαι, ὅτι τῷ κόσμῳ ἀπεπάξω καὶ ſillanimes ſumus, tamquam ſoli anguſtiis
τοῖς ἰδίοις θελήμασι, καὶ λόγου οὐκ ἀνέχῃ; ὅτι ac tribulationibus preſſi? Seculares in mun-
τοῦτο χάειν βούλει καὶ τὴν μονῆς ἀποσῆναι; Οὕτως danis laborant: ſpiritales in operibus ſpirita-
ὁ ἐχθρὸς τὸν λογισμὸν ταπεινοφροσύνης ἀπεσύλη- libus afflictantur. At mundi triſtitia mortem
σε; καὶ τοῦτο χάειν τὰ πάθη σφοδρῶς ἡμῖν operatur; quæ autem ſecundum Deum eſt tri-
ἐπα- F ſtitia, pœnitentiam in vitam æternam. Et nos
ergo tribulati, ne puſillanimes ſimus. Scrip- *Joan. 16.*
tum eſt enim: *Tribulatio veſtra convertetur in gaudium*. Et tu quidem iſta ſuſtinuiſti: nunc autem carne conſummaris? Recordare quod mundo renunciaſti, ac propriæ voluntati; & verbum non toleras? Propter quod etiam a manſione vis abſcedere? Ita ne inimicus cogitationem humilitatis deprædatus eſt? Et ea de cauſa perturbationes vehementer in nos

insurgunt ? Ne mihi res veras ad te referenti irascaris . Hæc enim tibi compatiens loquor: nam unde causa provenit? Plane vel ob cibum , aut ob potum , aut quod verbum tolerare nolueris , tantis affectus es damnis . Et reputasti omnia ut stercora , ut Christum lucrifaceres : & iterum antiquis mentem pateris demergi passionibus ? Nam nisi continentiam diligamus , nisi nostram voluntatem abscindamus , non est nobis libertas dicendi: *Ecce nos reliquimus omnia , & secuti sumus te* . Perpende mente , qualis eras, dum primum ad januam monasterii adveniisti , spiritu fervens in timore Domini . At forte cupis dicere : homines isti cogitationem meam perverterunt . Vis , ostendam tibi, carissime , ex nostra ignavia id ortum esse ? Lot in Sodomis habitabat, & non cum iis periit . Giezi Elisæo Prophetæ serviebat , & peccavit . Similiterque Samuel apud Heli permanebat , & simul cum filiis versatus est ; & illi ceciderunt ; hic autem salvatus est, quia in veritate dilexit Dominum . Judas porro Iscariotes cum discipulis sequebatur Dominum : & tradidit magistrum ac dominum gloriæ in manus impiorum . Ne igitur cedamus inimici consilio , suggerentis videlicet honestas prima fronte causas , ad animas nostras evertendas . Ex divinis enim Scripturis exempla habemus , quomodo unusquisque sibi ipsi attendere debeat , sive cum justis conversetur , sive cum peccatoribus . Inter justos ergo ac bonos dum commoramur, juste & sancte vivamus . At si peccatoribus cohabitemus , demus operam , non ut illorum opera æmulemur , sed ut a nobis illi ad viam pertrahantur salutis, divina adjuvante gratia . Quod si vis dicere , debilem te esse & pusillanimem ; audiamus sacras Scripturas , & sanctorum Patrum vivendi normam imitemur , ut sanetur anima nostra ; & non solum dum audimus compungamur , & paulo post deteriora agamus . Nam qui ita sermonem accipit , nunquam fructum refert ; quum radicem tales in seipsis non habeant . *Omnis autem arbor , quæ non facit fructum bonum , exciditur , & in ignem mittitur* . Tamquam infirmi , auscultemus admonitiones virorum timentium Dominum , qui ad sanitatem deducant animam : & ne similes efficiamur illis , qui quæ voluntatis sunt propriæ , audire solum volunt : ut ne miseri simus , insanis ac temerariis cogitationibus adhærentes . Dixit enim qui-

Philipp.3.
Matth.19.
Marc.10.
Luc.18.
Gen.19.
4.Reg.5.
1.Reg.2.
Matth.26.
Matth.3.

ἐπανίσαντας; Μή μοι ὀργίζου τὰ τῆς ἀληθείας λέγοντι πρός σε· πάσχων γὰρ ὑπέρ σου, ταῦτα λαλῶ. Πόθεν γὰρ γέγονεν ἡ αἰτία; Πάντως ἢ διὰ βρῶμα, ἢ διὰ πόμα, ἢ διὰ τιμὴν ἀνέξασθαι λόγου. Τοσαῦτα ἐζημιώθης, καὶ ἡγήσω σκύβαλα, ἵνα Χριστὸν κερδήσῃς, καὶ πάλιν τοῖς πάθεσι τοῖς παλαιοῖς ἀνέχῃ καταδυθίζεσθαι τὸν νοῦν; Ἐὰν γὰρ ἐγκράτειαν μὴ ἀγαπήσωμεν, καὶ ὃ ἑαυτῶν θέλημα οὐ κόψωμεν, οὐκ ἔστιν ἡμῖν παρρησία λέγειν. Ἴδε δὲ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. Ἀναλόγισαι, ποταπὸς ἦν, ὅτε πρῶτον πρὸς τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου, ζέων τῷ πνεύματι εἰς τὸν φόβον τοῦ Κυρίου. Ἀλλ' ἴσως βούλει λέγειν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι διέστρεψάν μου τὸν λογισμόν. Θέλεις, δείξω σοι, ἀγαπητέ, ὅτι τοῦ σὸν ἡμῶν ῥαθυμίας ἡ αἰτία γέγονεν; Ὁ Λὼτ ἐν Σοδόμοις κατῴκει, καὶ οὐ συναπώλετο αὐτοῖς. Ὁ δὲ Γιεζὶ τῷ προφήτῃ Ἐλισαίῳ ἐλειτούργει, καὶ ἥμαρτεν. Ὁμοίως καὶ Σαμουὴλ τῷ Ἡλὶ παρέμενε, καὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ συναπεστράφη· κἀκεῖνοι πρέπεσον, οὗτος δὲ ἐσώθη, ὅτι ἠγάπα τὸν Κύριον ἐν ἀληθείᾳ. Ἰούδας δὲ ὁ Ἰσκαριώτης, σὺν τοῖς μαθηταῖς, τῷ Κυρίῳ ἠκολούθει, καὶ πρέσβυτον Διδάσκαλον καὶ κύριον τῆς δόξης εἰς χεῖρας ἀνόμων. Μὴ οὖν ἡμῖν τῇ τοῦ ἐχθροῦ βουλῇ τοῦ ὑποβάλλοντος δεῦρο λόγους παραφόσης ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν. Ἔχομεν γὰρ ὑποδείγματα ἐκ τῶν Θείων Γραφῶν, τῷ ἑαυτῷ προσέχειν ἕκαστον, εἴτε δικαίοις συναναστρεφόμενον, εἴτε ἁμαρτωλοῖς. Δικαίοις δὲ συνοικοῦντες, δικαίως καὶ ὁσίως ζήσωμεν. Εἰ δὲ καὶ ἁμαρτωλοῖς, σπουδάσωμεν, οὐχ ἵνα τὰ ἔργα ἐκείνων ζηλώσωμεν, ἀλλ' ἵνα ὑφ' ἡμῶν ἐκεῖνοι ἑλκυσθῶσιν εἰς ὁδὸν σωτηρίας, τῆς χαίρειν σωεργούσης. Εἰ δὲ βούλει λέγειν, ὅτι ἀσθενής εἰμι καὶ ὀλίγωρος· ἀκούσωμεν τῶν Θείων Γραφῶν, καὶ ζηλώσωμεν τὴν πολιτείαν τῶν ἁγίων πατέρων, ὅπως ἰαθῇ ἡμῶν ἡ ψυχή, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ ἀκούειν λάβωμεν κατάνυξιν, καὶ μετ' ὀλίγον τὰ χείρονα ποιήσωμεν. Ὁ γὰρ οὕτω λαμβάνων τὸν λόγον, οὐδέποτε καρποφορήσει· ῥίζαν γὰρ οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς. πᾶν δὲ δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ὡς ἀσθενεῖς, ἀκούσωμεν νουθεσίαν ἀνδρῶν φοβουμένων τὸν Κύριον, οἵτινες πρὸς ὑγείαν ὁδηγοῦσι τὸν ψυχικόν· καὶ μὴ ὁμοιωθῶμεν ἐκείνοις, οἵτινες πρὸς τὸ ἴδιον θέλημα ἀκούειν βουλόμενοι μόνον· ἵνα μὴ παλαιπωρήσωμεν, συγκολλώμενοι τῷ τῆς κακοφροσύνης λογισμῷ. Εἰρηκέ

κέ ἷς τῶν ἁγίων· ἐὰν ἴδῃς νεώτερον τῷ ἰδίῳ θελήματι ἀναβαίνοντα εἰς ὕψος, κράτει αὐτόν· συμφέρει γὰρ αὐτῷ. Νόει δὲ τοῦτο καὶ περὶ παλαιοῦ μὲν τῷ χρόνῳ, νεωτέρου δὲ ταῖς φρεσί. Λέγει γὰρ ἐν ταῖς Παροιμίαις ὁ Σοφός· ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν· ὁ δὲ σοφὸς δέξεται συμβουλίαν. Ἀκούσωμεν δὲ καὶ τοῦ λέγοντος· νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις· πάντες ἀλλήλοις τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε· ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Εἰσὶ γάρ τινες οἰόμενοι σοφοὶ εἶναι, καὶ οὐκ ἀξιοῦσιν ὑποτάσσεσθαι τοῖς ὄντως σοφοῖς, καὶ γνῶσιν Θεοῦ ἔχουσι. τούτους ὁ Ἀπόστολος ματαιολόγους καὶ φρεναπάτας ἐπικαλεῖ, λέγων· Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ ματαιολόγοι, ἀνυπότακτοι, καὶ φρεναπάται. Ἑτέρῳ δὲ ὑποβάλλει πολλάκις ὁ λογισμὸς, καὶ φησι· πῶς; νεώτερος εἶ· πρὶν γηράσῃ σε, μετανοῆς. καὶ ἐὰν φθάσῃ γηρᾶσαι, πρόφερει αὐτῷ ὁ λογισμὸς πάλιν· νῦν γεγήρακας, καὶ ἀναπαύσεως δεῖ. Ὅθεν ἀναγκαῖον, ἀγαπητὲ, μετὰ φόβου καὶ τρόμου δουλεύειν τῷ Κυρίῳ καθ' ἑκάστην ἡμέραν. τίς γὰρ ἡμῖν εἴπῃ, ὅτι γηράσκωμεν; καὶ ἐὰν γηράσωμεν, ὅτι βλέπομεν λογισμὸν ἀγαθόν, ἐάνπερ ἐπενταῦθα ἀμελήσωμεν τὰς ἑαυτῶν σωτηρίας; Ἀκούσωμεν δὲ Κυρίου λέγοντος· γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν. ἡμεῖς τῇ ἑαυτῶν ῥᾳθυμίᾳ βαρὺν λογιζόμεθα τὸν χρηστὸν ζυγὸν τοῦ Κυρίου. Πόσους δοκεῖς, ἀγαπητὲ, ἐν τῷ κόσμῳ διαφόρως στενομένους, τὰ ἑαυτῶν τέκνα ἐν ὑποθήκῃ θέμενα; ἑτέρων δὲ τέκνα δουλεύοντα ἐν αἰχμαλωσίᾳ πεσόντα· καὶ εἰς δουλείαν πραθέντα, δουλεύουσιν οἰκτροτέροις αὐτῶν ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ; ἄλλοι δὲ πτωχοὶ, ἐρριμμένοι ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ῥύμαις τῆς πόλεως, γυμνοὶ, τῷ ψύχει καὶ τῷ καύματι θλιβόμενοι· Καὶ ἡμῖν οὐ πολύ ἐστιν, ὅτι ἔχομεν τὴν σκέπην ταύτην, ἣν ὁ Κύριος ἡμῖν ἐχαρίσατο, καὶ τὴν ἀμεριμνίαν τῆς κοσμικῆς πραγμάτων. Ταῦτα μνησθῶμεν, καὶ μὴ ἀθετήσωμεν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰς ἐνεργεσίας αὐτοῦ, ὅτι ἠξίωσεν ἡμᾶς τοῦ χρηστοῦ αὐτοῦ ζυγοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐζητήσαμεν, καὶ οὐκ ἔδωκεν ἡμῖν. Καὶ τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι οὐκ εἰς τὸ συμφέρον ἡμῖν τοῦτο γέγονεν; Εἴπωμεν καὶ τοῦτο· οὐ σωοῖδεν ἄρα ἵνα ἡμῶν πλανήσοντα τῷ Κυρίῳ, καὶ ἰδὼν ὁ Κύριος ἐμακροθύμησε; Περὶ δὲ τῶν ἡγεμόνων, τῷ Κυρίῳ καταλείψωμεν. πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ· Θεὸς γὰρ προσωπον ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει. Ἀνάστα οὖν, καὶ πεί-

A quidam Sanctorum : si conspexeris adolescentem propria voluntate in cœlum ascendentem, tene ipsum : expedit enim ipsi. Id vero de illo quoque intellige, qui quum ætate sit senex, mente tamen est junior. Dicit enim in Proverbiis Sapiens : *Viæ insipientum rectæ coram ipsis : qui autem sapiens est, amplectetur consilia*. Audiamus porro & eum qui dicit : *Adolescentes, subditi estote senioribus : omnes autem invicem humilitatem insinuate : quia Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam*. Sunt enim nonnulli, qui sibi videntur sapientes esse, & non dignantur obedire iis, qui vere sapientes sunt, ac cognitionem Dei habent. Quos etiam Apostolus vaniloquos & seductores denominat dicens : *Sunt enim multi vaniloqui, inobedientes, & seductores*. Alteri porro sæpe cogitatio suggerit, & ait : Quid ? Junior es. Ubi consenueris, resipisces. Et, si ad senium pervenerit, iterum cogitatio ipsi objicit : nunc consenuisti, & requie indiges. Unde necessarium, carissime, cum timore ac tremore Domino quotidie inservire. Quis enim nobis dixerit, fore ut consenescamus ? Et, si consenuerimus, quod bonam cogitationem inveniemus ; siquidem vel jam hinc salutem nostram neglexerimus ? Audiamus dicentem Dominum : *Vigilate & orate : quia nescitis diem, neque horam*. At nos ob nostrum torporem atque segnitiem grave reputamus suave jugum Domini. Quot putas, carissime, in mundo diversimode conflictari atque vexari, eorumque filios pro pignore poni ? Aliorum vero etiam optimatum filios in captivitatem delabi, & in servitutem divendi, servientes vilioribus ac miserabilioribus hominibus, quam sint ipsi, in terra aliena ? Alii vero inopes ac mendici in plateas & vicos civitatis projecti jacent nudi, frigore æstuque afflicti. Nobis vero non satis est habere tectum hoc, quod nobis largitus est Dominus, & mundanarum rerum cura vacuos esse atque solutos. Hæc recolamus memoria ; & non aspernemur gratiam Dei, & beneficia ejus, quia dignatus nos est suavi jugo suo. Imo & quæsivimus, inquit, & non dedit nobis. Et quis ignorat, non ad commodum & utilitatem nostram id accidisse ? Dicamus autem & istud : nonne novit quispiam nostrum, sese inobedientem fuisse Domino ; & tamen id videns Dominus, patienter ac longanimiter tulit ? De Præfectis porro, relinquamus Domino. Omnes enim adstabimus coram tribunali Christi. Nam Deus personam hominis non accipit. Exurge igitur, & præ-

Proverb. 12.

1. Petr. 5.

Jacob. 4.

Tit. 1.

Matth. 24.

Act. 1.

Rom. 14.

præcinge teipſum, & ne ſuccumbas cogitationibus. Audi dicentem: *Noli vinci a malo; ſed vince in bono malum*. Hei mihi peccatori, cariſſime. Tot ac tanta Dominus gloriæ pro nobis pertulit: quid poterimus ei æquivalens paſſionibus proferre, quas propter nos ſuſtinuit? Procidamus ergo coram ipſo tota mente, patientiam a bonitate ipſius depoſcentes. *Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum cœlorum*. Dixit quippe Salvator diſcipulis ſuis: *Vos contriſtabimini; ſed triſtitia veſtra vertetur in gaudium. Mulier quum parit, triſtitiam habet, quia venit hora ejus: quum autem peperit puerum, jam non meminit horæ illius propter gaudium, quia natus eſt homo in mundum. Et vos tribulationem habebitis: iterum autem videbo vos, & gaudebit cor veſtrum, & gaudium veſtrum nemo tollet a vobis*. Et ſic confirmans fratrem verbo veritatis ſecundum donum gratiæ, uterque gratias agit Domino. Si porro etiam guſtare inter ſe cibum contigerit; omni cum honeſtate ac verecundia comedunt & bibunt, ob macerationem carnis, & ne inebrientur vino, in quo eſt luxuria. Facto ergo opere Domini, revertitur ad cellam ſuam, glorificans Deum ſuper converſione fratris. Quoniam Deo gloria in ſeculorum ſecula. Amen.

Rom. 12.

Act. 14.

Joan. 16.

QUOD OPORTET, FRATREM DUM LEGIT, ADVERTERE, AC STUDIOSE LEGERE, VELUT IN PRÆSENTIA DEI.

PARÆNESIS XXXIV.

CAriſſime, ſi onus legendi mandatum tibi fuerit in auribus fraternitatis; adverte diligenter, ubi qui auſpicatus eſt, finivit: & reſumtis verbis, lectionem incipe; ut ſit lectio inſtar catenæ ex auro contextæ. Nam qui verbum unum contemnit, & verſus perdit; hic neque diſcere vult ſicut oportet, neque eos edocere, qui attendunt: ſolum enim finem ſermonis expetit, & quando ad finem perducatur liber. Tu autem, cariſſime, ſobrius eſto ac vigilans; ut & tibi proſis per lectionem, ac iis, qui te auſcultant. Quod ſi repente im-

A φείζωσαι σεαυτὸν, ϛ μὴ συγκατάπιπτε τοῖς λογισμοῖς. Ἄκυε γὰρ λέγοντος· μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. Οἰμοι τῷ ἁμαρτωλῷ, ἀγαπητέ· τοσαῦτα ὑπέμεινεν ὁ Κύριος τῆς δόξης ὑπὲρ ἡμῶν, τί δυνάμεθα ἀντάξιον προσφέρειν αὐτῷ ἀντὶ τῶν παθημάτων, ὧν ὑπέμεινε δι' ἡμᾶς; Προσπέσωμεν οὖν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας, τὴν ὑπομονὴν αἰτούμενοι παρὰ τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ. διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Εἶπε γὰρ ὁ Σωτὴρ τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ὑμεῖς μὲν λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται· ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννηθῇ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς ὥρας ἐκείνης διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. καὶ ὑμεῖς ἔξετε θλῖψιν· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς ἄρει ἀφ' ὑμῶν. Καὶ σπείξας τὸν ἀδελφὸν λόγῳ ἀληθείας, κτᾶται τὴν δωρεὰν τοῦ χαίτος, ἀμφότεροι εὐχαριστοῦσι τῷ Κυρίῳ. Εἰ δὲ καὶ συμβῇ γενέσθαι μετ' ἀλλήλων, μετὰ πάσης σεμνότητος ἐσθίουσι καὶ πίνουσι, ἀφ' ὑπερπλασμὸν τῆς σαρκὸς, καὶ ἀφ' οὗ μὴ μεθύσκεται οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία. Καὶ ποιήσας τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, ὑποστρέφει εἰς τὸ κελλίον ἑαυτοῦ, δοξάζων τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ μεταβολῇ τοῦ ἀδελφοῦ. ὅτι τῷ Θεῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

B

C

D

ΟΤΙ ΔΕΙ ΤΟΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΝΤΑ ΑΔΕΛΦΟΝ ΕΝΝΟΕΙΝ, ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΟΝΩΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΙΝ, ΩΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.

E

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΛΔ.

ΑΓαπητὲ, ἐὰν προσαχθῇ σοι ἀναγνῶναι ἐν τοῖς ὠσὶ τῆς ἀδελφότητος, σημείωσαι μὲν ἀκριβείας, ποῦ τετέλεκεν ὁ ἐναρξάμενος· ϛ λαβὼν τὸν λέξιν, ἐνάρχου τῆς ἀναγνώσεως· ἵνα ᾖ ϛ ἡ ἀνάγνωσις, ὥσπερ σφαὶ καθυφασμένη χρυσίῳ. Ὁ γὰρ καταφρονῶν λόγου ἑνὸς, καὶ ἀπολύων τοὺς στίχους, ὅτος οὐδὲ μαθεῖν βούλεται, καθὼς χρὴ, οὐδὲ ἐκδιδάσκειν τοὺς προσέχοντας· μόνον γὰρ τὸ τέλος τοῦ λόγου διώκει, καί ποτε ἀποχῇ ἡ βίβλος. Σὺ δὲ, ἀγαπητὲ, νηφάλαιος γίνου, ὅπως ϛ σεαυτὸν ὠφελήσῃς, ἀφ' ὧν ἀναγνώσεως, ϛ τοὺς ἀκούοντάς σου· Ἐὰν ἀφνιδίως ἐπιταγῇ

F

im-

παγῆ ζοι ἀναγνῶναι, ἐκ δ' ἀριστερᾶς μέρους ἄρξαι δ ἀναγνώσεως. Εἰ δ' ἀρχή ἐστι λόγου, λέγε τὴν ἐπιγραφήν· οὕτω γὰρ γνωσθήσεται δ λεγόμενον. Εἰ δ' κέκτησαι βιβλίον δύσιχές, κτῆσαι αὐτό· μήποτε εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ σκῶμμα τῷ ἀναγινώσκοντι, ἢ γράφοντι.

A imperetur tibi, ut legas, ex ſiniſtra parte lectionem aggredere. Si autem initium ſermonis ſit, dic titulum atque inſcriptionem: ſic enim quod legitur, intelligetur. Sin vero librum bene compunctum rectèque deſcriptum habes; poſſide ac tene eum, ne in ipſo offendiculum legenti reperiatur, aut exſcribenti.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΛΕ.

Τῷ ἀδελφῷ, ἢ τῇ ἀδελφῇ ἐνοβάλλει ὁ Πονηρὸς, λέγων· ἰδοὺ καθ' ἑκάστην ὥραν ἐνοχλῆσαί ἐστὶ σοι τὸ πορνείας· ἕως τίνος ἐνοφέρεις τὸν κόπον, καὶ μακροθυμεῖς; Ὁ ἀδελφὸς λέγει· ἕως οὗ ἐπίδῃ ὁ Κύριος τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου, καὶ ἀφήσῃ πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. Ὁ Πονηρὸς λέγει· ἆρ' ἵνα μὴ πολεμηθῇς, τέλεσόν σου ἅπαξ τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ πάλιν μετανοῇς. Οὐδὲν γάρ ἐστι τὸ πρᾶγμα. Ὁ ἀδελφὸς λέγει· οὐ χρείαν ἔχω σοῦ μαθεῖν περὶ μετανοίας· ἐγὼ γὰρ ἐπίσταμαι, ὅτι μετάνοια κεῖται τῷ ἀνθρώπῳ, ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς χάριτι τοῦ πολλὴ φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ. Περὶ οὗ σὺ εἶπας, ὅτι οὐδέν ἐστιν τὸ πρᾶγμα· ἐάνπερ ἐν τῷ μικρῷ τούτῳ ἀδόκιμος φανῶμαι ἔναντι τοῦ Θεοῦ μου, πόσῳ μᾶλλον ἀδόκιμος φανήσομαι, ἐάνπερ ἐπέλθῃ μοι μείζων τούτου πειρασμός; Ὁ Πονηρὸς λέγει· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὐδέν ἐστιν, ὥστε καὶ πάλιν δεῖ σε μετανοεῖν. Ὁ ἀδελφὸς λέγει· καὶ τίς μοι λέγῃ, ὅτι ἐὰν φθείρω μου τὴν σάρκα, εὑρίσκω καιρὸν μετανοίας; καὶ οὐχὶ συνελκυσθῶ ἅμα τοῖς ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν; σκιὰ γὰρ τυγχάνει ὁ βίος ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Τί οὖν ἐν πολλῷ ἐστιν, ἐάνπερ λάβω μάχαιραν καὶ ἀνακείρω ἐμαυτόν. Ὁ Πονηρὸς λέγει· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τῆς ἐπιθυμίας οὐδέν ἐστι· μιᾶς γὰρ ὥρας ἐστὶ, καὶ εὐθὺς παρῆλθε τὸ πρᾶγμα. Ὁ ἀδελφὸς λέγει· ἄπαγε, ἐχθρὲ τῆς ζωῆς, καὶ Πολέμιε τῶν ψυχῶν, οἵα τιμὴ κεῖται παρὰ τῷ Θεῷ τοῖς δὲ μικρὸν τοῦτο, ὃ σὺ ἔφης, νικήσας δι' εὐσέβειαν· καὶ οἵα τιμωρία καὶ ἀτιμία κεῖται παρὰ τῷ Θεῷ τοῖς τῷ μικρῷ τούτῳ ἡττημένοις. Οἷος ὁ σώφρων Ἰωσήφ; οὐχὶ τὸ πάθος τοῦτο νικήσας, ἐγένετο καὶ γυνεὰν καὶ γυνεὰν ἐπαγνεῖται ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς; ὃ δὲ ὄνειδος τῆς Αἰγυπτίας ἀεὶ καταγελᾶται. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ μακαρία Σωσάννα ἐγκωμιάζεται ἐγγυνεὰν καὶ γυνεὰν, ἕως τοῦ αἰῶνος, τὴν ἐπιθυμίαν νικήσασα· οὐ γὰρ ἐν-

PARÆNESIS XXXV.

FRatri ſive ſorori ſuggerit dæmon improbus, dicens: ecce quotidie fornicationis ſtimulis concitaris: quouſque moleſtiam eam ſufferes, & patiens eris? Ad quem frater: quouſque, inquit, Dominus reſpexerit in humilitatem & laborem meum, remittatque univerſa peccata mea. Cui improbus dæmon: verum ut ab hujuſmodi pugna atque conflictu libereris, præſtiterit ſemel cupiditati ſatisfeciſſe, & mox reſipiſces: quum neque illud grave aut magni momenti ſit peccatum. Ad quæ frater: non indigeo abs te, ait, pœnitentiæ rationem edoceri. Certo enim novi, pœnitentiæ locum homini ex magna Dei benignitate ad ultimum uſque ſpiritum concedi. Quod vero leve hoc peccatum facis: quo pacto ergo, ſi in iſta re levi reprobus apparuero in conſpectu Dei mei, non magis inveniar reprobus, ſi me tentatio alia major invaſerit? At diabolus: nihil in eo mali eſt, inquit, & mox ad pœnitentiam reverti poteris. Cui frater: & quis me ſecurum de pœnitentiæ loco inveniendo reddet, ſi carnem meam corrupero; ac non potius me una cum operantibus iniquitatem raptum iri? Quandoquidem umbra eſt vita noſtra ſuper terram. Idem enim iſtud eſt, ac ſi arrepto gladio meipſum abſcinderem. Ad quæ improbus: at leve, inquit, eſt illud concupiſcentiæ peccatum, ad horam dumtaxat durans, & mox præteriens. Cui frater: audi vitæ hoſtis & animarum impugnator, quæ apud Deum iis propoſita ſint præmia, qui pie ac ſancte vivendo, breve hoc quod dicis, tempus tranſigunt: & contra, quæ eos ſupplicia atque dedecora apud Deum maneant, qui tam brevi temporis ſpatio ſe vinci ſinunt. Nonne caſtus ille Joſeph eo quod vitium iſtud ſuperavit, ab omnibus omnium ſeculorum hominibus in cœlo & in terra laudatur; contra autem Ægyptiæ illius dedecus perpetuo deridetur? Similiter autem & beata Suſanna, quod victrix illius concupiſcentiæ exſtiterit, ſempiternis apud omnes gentes præconiis celebratur: non enim

Job. 8. *Pſal.* 144.

Gen. 39.

ſuo lapſu confuſa eſt, neque comminationem mortis pertimeſcens, ſuam prodidit pudicitiam. Seniores vero illi, ac judices populi, qui gubernare populum videbantur, huic incontinentiæ vitio ſuccumbentes, lapidibus obruti, mortui ſunt, cum ſumma nomini ſuo ignominiæ nota inuſta, ac apud omnes etiam poſteros relicta. Neſcis, diabole, fera animantia, quæ carnibus veſci conſueverunt, difficilius ab ejuſmodi vitio poſſe removeri? Tu vero mihi perſuadere conaris, me, ſi ſemel carnis deſiderium perfecero, non amplius a carne tentatum

1. *Petr.* 5. iri. Dominus Deus, qui Spiritum ſuum ſanctum dedit hominibus, increpet te, qui, tamquam leo, mihi inſidiaris, quærens per peccatum meam devorare animam. Sed Salvator noſter Chriſtus id tibi nequaquam permittet: quia benignus eſt, ac potens, & miſericors. Subjicit improbus dæmon: res nullius prorſus momenti eſt iſta: quid ergo nunc affligeris? Crucior, inquit frater, quod homines fallas: amara ſiquidem tua eſt dulcedo: & dogmata tua profundæ malorum foveæ; & munera tua, morte atque perditione ſunt plena. Mihi etenim perſuadere vis, ut abjiciam gratiam

Epheſ. 4. Domini, & contriſtem Spiritum Sanctum, in quo ſignatus ſum in die redemtionis. Et ea in re dicis nihil eſſe mali, ſuggeriſque mihi, ut membra Chriſti faciam membra meretricis;

1. *Cor.* 6. unicoque temporis momento divitias perdam immortales. Quaſi etiam res nihili eſſet, ſanctificationem abjicere, ſine qua nemo Dominum videbit. Hæc igitur res nullius eſt momenti? Hortariſque me, ut irritem atque exacerbem Dominum, quo in die illa tremenda coram formidabili Dei tribunali conſtitutus, a juſto audiam Judice: ſerve nequam, & voluptatis potius quam Dei amator, polluiſti terram meam in immunditiis tuis & in peccatis tuis. Et dicis mihi, id nihil eſſe: quum

2. *Petr.* 2. ſcriptum ſit: *Qui etiam Angelis peccantibus non pepercit, ſed rudentibus tenebrarum detractos in tartarum, tradidit cruciandos in judicium*. Et primævis mundi hominibus non pepercit, ſed octavum Noë juſtitiæ

Geneſ. 7. præconem cuſtodivit, diluvium mundo impiorum inducens. Et civitates Sodomo-

Geneſ. 19. rum & Gomorrhæ in cinerem redigens, everſione damnavit, exemplum eorum, qui impie acturi ſunt, ponens. Atque hanc tu rem levem facis? Ecquis unquam tibi morigerus, & peccatis mancipatus, in bonis dies ſuos tranſegit, ſempiternique regni

A ετράπη εἰς πῶσιν ἰδίαν, οὐδὲ ΗΝ ἀπειλὼ τῦ θανάτυ φοβηθεῖσα προέδωκε τὴν σωφροσώνην. οἱ πρεσβύτεροι Ϋ καὶ οἱ κριταὶ Ϋ λαῦ, οἱ ἐδόκουν κυβερνᾶν Τ λαὸν, τῷ πάθει τύτῳ ἡττηθέντες, λιθοβοληθέντες ἀπέθανον, ἅμα Ϋ καὶ κατέλιπον ἑαυτοῖς ὄνομα οὐκ ἀγαθὸν εἰς πάς ΜΥ ταῦτα χρεάς. Οὐκ οἶδας, Διάβολε, ὅτι ἐὰν ἐθίσῃ θηρίον σαρκοφαγεῖν, πωκνότερον ἀποκαθίσατα πρὸς τὸ πάθος. κ' σὺ ἐπιβάλλεις μοι, λέγων, ὅτι ἐὰν ποιήσῃς σε ἅπαξ ΝΥ ἐπιθυμίαν, οὐκέτι ἐνοχληθήσῃ. Κύριος ὁ Θεὸς ὁ δὸς ἀνθρώποις τὸ Πνεῦμα αὐτῦ τὸ ἅγιον, ἐπιτιμήσῃ σοι, ὅτι ἐνεδρεύεις, ὥσπερ λέων, ναπαπιεῖν ΝΥ τ ψυχήν μυ βυλόμενος, ἀφ' τ ἁμαρτίας. Ἀλλ' ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Χριστὸς, ὃ μὴ δώσῃ σοι τόπον, ὅτι φιλάνθρωπος καὶ δικαίσης καὶ ἐλεήμων ὑπάρχων. Ὁ Πονηρὸς ὑποβάλλῃ· τὸ πρᾶγμά ἐστιν ὅλως οὐδέν, καὶ τί θλίβῃ ἄρτι; Ὁ ἀδελφὸς λέγει· θλίβομαι ὅτι ἀπατᾷς τὺς ἀνθρώπυς· τὸ γὰρ γλυκύ συ, πικρόν ἐστι· καὶ τὸ δόγμα συ, βόθυνός ἐστι κακῦ· κ' τὰ χαρίσματά συ, θανάτυ καὶ ἀπωλείας πεπλήρωνται. ὅτι ὑποβάλλεις μοι ἀθετῆσαι Τ χάριν Τ Κυρίυ, καὶ λυπῆσαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθω εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως· καὶ λέγεις μοι; οὐδέν ἐστι τὸ πρᾶγμα, κ' ὑποβάλλεις μοι, ὅπως τὰ μέλη Τ Χριστῦ ποιήσω πόρνης μέλη; καὶ ὑποβάλλεις μοι, ἵνα ἐν μιᾷ ῥοπῇ ἀπολέσω πλῆθος ἀθανάτων· κ' λέγεις μοι Τ ἁγιασμὸν ἀθετῆσαι, ὃ χρεὶς οὐδεὶς ὄψεται Τ Κύριον; Οὐδέν ἐστι τὸ πρᾶγμα; καὶ ὑποβάλλεις μοι πορνίσαι Τ Κύριον, ὅπως ἀκύσω ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ἔμπροσθεν Τ φοβερῦ βήματος Τ Θεῦ, πρὸς Τ δικαίυ κριτῦ, Δῦλε πονηρὲ, καὶ φιλήδονε μᾶλλον ἢ φιλόθεε, ἐμόλυνάς μυ Τ γῆν ἐν τοῖς μιάσμασί συ κ' ἐν ταῖς ἁμαρτίαις συ. κ' λέγεις μοι, οὐδέν ἐστι τὸ πρᾶγμα. καθὼς γέγραπται, ὃς καὶ ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφυ ταρταρώσας, παρέδωκεν εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας κολαζομένυς τηρεῖν· καὶ ἀρχαίυ κόσμυ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὄγδοον Νῶε, δικαιοσύνης κήρυκα, ἐφύλαξε, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας· καὶ πόλεις ἀσεβῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας, καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς. Καὶ λέγεις μοι, οὐδέν ἐστι τὸ πρᾶγμα; Τίς Ϋ ὑπήκοός σοι γενόμενος, καὶ δυλωθεὶς τῇ ἁμαρτίᾳ, δίηξεν ἐν ἀγαθοῖς τὰς ἡμέρας αὐτῦ, κληρονομήσας Τ ἀτελεύτητον βασι-

βασιλείαν; Ὁ δὲ ἀκολουθῶν τῇ ὁδῷ τοῦ Χριστοῦ, πάντοτε χαίρει καὶ ἀγάλλεται ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, προσδεχόμενος τὴν μακαρίαν ἐλπίδα τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οἶδα ὅτι ἐὰν νικήσῃς, οὐκ ἐντραπήσομαι τὴν λύπην· καὶ σὺ μὲν ἀπελθὼν διαγγελιοῦμαι τῷ πατρί σου τῷ Σατανᾷ, συγχαίρων τῷ ἐμῷ πνεύματι. Ἐγὼ δὲ ἀισχυνθήσομαι ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἐάνπερ τοῦτο πράξω. Κρεῖσσον οὖν μοί ἐστιν, ἵνα σὺ ἐνυβρίζῃς, ὥσπερ κύων, ἢ ἵνα γελάσῃς κατ' ἐμοῦ τοῦτον τὸν γέλωτα. Θαυμάζω δέ ἐπί σοι, Διάβολε, ὅτι μηχανᾶσαι τοὺς ἀνθρώπους προσκείμενον τὴν μικρὰν ἡδονὴν ταύτην, τῆς αἰωνίου ζωῆς. Κύριος, ἰσχὺς ἡμῶν, καὶ βοηθὸς ἡμῶν. Κύριος, καταφυγὴ ἡμῶν, καὶ ἀντιλήπτωρ. Κύριος, ὑπερασπιστὴς ἡμῶν, καὶ οὐ φοβηθησόμεθά σε.

Ἀγωνίζου τοίνυν, ἀγαπητέ. προφέρε κατ' αὐτοῦ τὸν φόβον τῆς Γεέννης, καὶ τὴν πικρότητα τῶν βασάνων, ὅπως μὴ ἐξαπατήσῃ σε τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις· καὶ πόθεν γνώσομαι τὸν φόβον τῆς Γεέννης; Ἀνθρώπινον λέγω. Οὐκ εἰσῆλθες εἰς βαλανεῖόν ποτε; οὐχ ἑώρακας ἄνδρας ἐκεῖ λελυμένους ἐν τῇ θύρᾳ, καὶ εἰς τὴν νεράν βαλομένους; Ἐν ἐκείνῃ δὲ τῇ φλογὶ τῇ μελλούσῃ παραδέχεσθαι τοὺς ἁμαρτωλούς, ὅταν νεροφόρος παρέλθῃ· ὅταν θύρα καὶ ἔκβασις ὑπάρχῃ, ὅταν φέγγος, ὅταν ἄνεμος δροσίζων. ὅταν ἐάν βοήσῃ τις μεγάλῃ τῇ φωνῇ φλογιζόμενος, ἐστὶν ὁ βοηθῶν ἢ παρακαλῶν, ἐάνπερ καταδικασθῇ ὑπὲρ τὰς ἰδίας πράξεις. Γέγραπται γάρ, Ἡ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· καὶ οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν. Οὐχὶ ἑώρακας καὶ αὐτὴν τὴν κάμινον τὴν ὑποκαύσασαν τὰ βαλανεῖα; Ἐν ἐκείνῳ δὲ τῷ πυρὶ, ἀντὶ ξύλων καὶ παπύρου καὶ καλάμων, ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὶ καταναλίσκονται θείῳ πυρί. αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἀναβαίνουσι κατ' αὐτῶν, καὶ σφοδροτέραν τὴν φλόγα κατ' αὐτῶν ἀπεργάζονται. Γέγραπται γάρ, Ὀργὴ καὶ θυμὸς, θλῖψις καὶ στενοχωρία, ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον, καὶ Ἕλληνος. δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθὸν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον, καὶ Ἕλληνι· οὐ γάρ ἐστι προσωπολημψία παρὰ τῷ Θεῷ. Διὸ, ἀγαπητοὶ, νήφωμεν πρὸς Κύριον ἐν προσευχαῖς καὶ ἐν ἐλεημοσύναις μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης, ὡς ἔτι ἔχομεν καιρὸν, ἵνα ῥυσθῶμεν ἐκ τῶν προειρημένων κακῶν. Θέλει γὰρ ὁ Κύριος πάντα ἡμᾶς σωθῆναι, μᾶλλον τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα.

A regni hæres evaſit? Qui vero Chriſti viam ſectatur, ſemper gaudet atque exultat in Spiritu Sancto, exſpectans beatam ſpem magni Dei & Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti. Novi equidem, ſi abs te victus fuero, triſtitia me affectum iri, teque mea geſtientem ruina, ad patrem tuum Satanam cum læto hoc nuncio abiturum. Interim ego in cœlis, id ſi commiſero, pudore ſuffundar. Quare B ſatius mihi fuerit, te, canis inſtar, mihi adlatrare, quam in hoc me abs te irrideri atque ſubſannari. Miror autem de te, diabole, quod hominibus perſuadere conaris, ut momentaneam hanc voluptatem vitæ æternæ præferant. Dominus fortitudo noſtra & adjutor noſter: Dominus refugium noſtrum, & ſuſceptor: Dominus protector noſter, & non timebimus te.

C Strenue igitur decerta cariſſime: Gehennæ timorem & ſuppliciorum amaritudinem adverſus ipſum tibi propone, ne te ſua aſtutia decipiat. Sed dixerit fortaſſe quiſpiam: & unde Gehennæ timorem addiſcere potero? Humanum dicam. Numquid aliquando ingreſſus es balneum? Numquid ibi adſpexiſti homines nimio ſolutos calore ad frigidam transferri aquam? Verum in illa flamma, quæ D peccatores excipiet, nullus dabitur frigidæ aquæ locus: nullæ ibi erunt fores, nullus exitus, nullus ſplendor; nulluſque illic ventus irrorabit: neque ſi quis magna voce exclamaverit, præſto erit qui adjuvet, conſoleturve ipſum, ſi propter opera ſua condemnatus fuerit. Scriptum eſt enim: *Judicium ſine miſericordia illi* Jacob. 2. *qui non facit miſericordiam, & non eſt gaudium impiis*. An non ipſam quoque vidiſti fornacem, qua calefit balneum? In E illo autem igne, loco lignorum, papyri, & ſtipularum, impii ac peccatores divino igne comburuntur: & ipſorum peccata in ipſos exeunt, ac vehementiorem in ipſos flammam accendunt. Quoniam ſcriptum eſt: *Ira, & indignatio, tribulatio &* Rom. 2. *angustia in omnem animam hominis operantis malum, Judæi primum & Græci: gloria autem, & honor, & pax, omni operanti bonum, Judæo primum & Græco. Non enim eſt acceptio perſonarum apud Deum*. Quamobrem F vigilemus ad Dominum, cariſſimi, in orationibus & eleemosynis cum omni humilitate, donec tempus nobis reliquum fuerit, ut a malis, quæ diximus, liberemur. Vult enim Dominus nos 1. Timoth. 2. omnes ſalvos fieri pro magna bonita-

te ſua. Quoniam ipſi gloria in ſecula. Amen.

τα. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὺς αἰῶνας. ἀμήν.

De Castitate.

PARÆNESIS XXXVI.

CAſtitatem, dilecte frater, palmæ ſimilem exiſtima. Siquidem palma, corde quum ſit albicante, circumcirca ſcatet ſurculis & aculeis, quibus ejus candor muniatur. Oportet igitur erga quoſcumque homines exhibere caritatis officia ex puro corde, maxime autem in domeſticos fidei: in eos vero, qui adverſantur, & voluptatibus indulgent, ita ſeveritas ac triſtitia noſtra temperanda ſit, ut in ea interim ſcientiam cum temperantia ac pace conſervemus: quum dicat Apoſtolus: *Servum autem Domini non oportet litigare, ſed manſuetum eſſe ad omnes, docibilem, patientem, cum manſuetudine corripientem eos, qui reſiſtunt veritati: ne quando Deus det illis pœnitentiam ad cognoſcendam veritatem, & reſipiſcant a diaboli laqueis, a quo captivi tenentur ad ipſius voluntatem.* O caſtitas, cui abominationi ſunt deliciæ, luxus, venuſtas corporis, & ornatus veſtium. O caſtitas, dapibus atque epulis, ebrietatique inimica. O caſtitas, oculorum fræ-num, quæ è tenebris ad lucem totum corpus transfers. O caſtitas, quæ carnem caſtigas & in ſervitutem redigis, ac cœleſtia celeriter percurris. O caſtitas, mater dilectionis, & angelicæ vitæ ratio. O caſtitas, quæ mundo es corde, ac dulci gutture, hilarique ac ſplendenti aſpectu. O caſtitas, quæ Dei amicum ita exaltaſti in terra aliena, ut & eos qui ipſum emerant, redimeret. O caſtitas, donum Dei, benignitatis, diſciplinæ atque ſcientiæ plena. O caſtitas, portus tranquillus in ſumma pace ac ſecuritate conſtitutus. O caſtitas, quæ cor poſſidentis te lætificas, & animæ ad cœleſtia alas adjungis. O caſtitas, quæ ſpiritale gaudium paris, & mœrorem aufers. O caſtitas, quæ malum odio habes, & bono adhæres. O caſtitas, quæ paſſiones minuis, & animum a perturbationibus liberum reddis. O caſtitas, quæ juſtos illuminas, & diabolo tenebras offundis, celerique curſu ad bravium ſupernæ vocationis in Chriſto contendis. O caſtitas, quæ pigritiam depellis, & patientiam affers. O caſtitas, onus leve, quod in aquis non

Galat. 6.

2. Tim. 2.

ΠΕΡΙ ΑΓΝΕΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Λς.

ΠΑρείκαζε τῇ ἁγνείαν, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, τῷ φοίνικι. Ὁ γὰρ φοῖνιξ τὴν μὲν καρδίαν λευκὴν ἔχει, πέριξ δὲ σκολόπων γέμει, τὺς περικυκλῶντας τὰς λευκάδας αὐτοῦ. Χρὴ οὖν πρὸς πάντας ἀνθρώπους κεκτῆσθαι ἀγάπην ἐκ καθαρᾶς καρδίας, μάλιστα δὲ πρὸς τὺς οἰκείους δὲ πίστεως· πρὸς δὲ τὺς ὑπεναντίους καὶ φιλησόνους ἀνθρώπους ςυφνότητα κατέχειν· ἐν ᾗ τῇ ςυφνότητι, τὴν γνῶσιν, καὶ τὴν σωφροσύνην, καὶ τὴν εἰρήνην. Διὰ τὸ λέγοντα Ἀπόςολον· Δοῦλον δὲ Κυρίου δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικὸν, ἀνεξίκακον, ἐν πραΰτητι παιδεύοντα τὺς ἀντιδιατιθεμένους· μήποτε δῴη αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ Διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα. Ὦ ἁγνεία, ἡ βδελυσσομένη τρυφὴν, καὶ σπάλλω, καὶ φιλοκαλίαν σώματος, καὶ ἱματίων καλλωπισμόν. Ὦ ἁγνεία, μισήτεια πολυτελῶν βρωμάτων, καὶ μέθης ἀποσοβοῦσα. Ὦ ἁγνεία, χαλίνωμα ὀφθαλμῶν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα μεταγωγὸν ἀπὸ σκότους εἰς φῶς. Ὦ ἁγνεία, τὴν σάρκα ἱππιάζουσα, καὶ δουλαγωγοῦσα, καὶ πρὸς τὰ ὑράνια ὀξυδορκοῦσα. Ὦ ἁγνεία, γυμνήτειρα ἀγάπης, καὶ ἀγγέλων πολίτευμα. Ὦ ἁγνεία, ἡ τὴν καρδίαν καθαρὰν ἔχουσα, καὶ λάρυγξ γλυκὺς, καὶ φαιδρὸν πρόσωπον. Ὦ ἁγνεία, ἡ τὸ φιλόθεον ὑφώσασα ἐν γῇ ἀλλοτείᾳ, ὥςε καὶ τὺς ὠνησαμένους αὐτὸν ἐξαγοράζειν. Ὦ ἁγνεία, Θεοῦ δῶρον, πλήρης χρηςότητος καὶ παιδείας καὶ γνώσεως. Ὦ ἁγνεία, λιμὴν ἀκύμαντος, πλήρης εἰρήνης καὶ καταςάσεως. Ὦ ἁγνεία, ἡ χαροποιοῦσα τὴν καρδίαν τοῦ κεκτημένου αὐτὴν, καὶ τὸ ψυχὸν πτεροφυοῦσα εἰς τὰ ὑράνια. Ὦ ἁγνεία, ἡ χαρὰν πνευματικὴν χέουσα, καὶ λύπην φονοκτονοῦσα. Ὦ ἁγνεία, ἡ ἀποφυγοῦσα τὸ πονηρὸν, κολλωμένη δὲ τῷ ἀγαθῷ. Ὦ ἁγνεία, ἡ πάθη μειοῦσα, καὶ ἀπάθειαν ἀπεργαζομένη. Ὦ ἁγνεία, ἡ δικαίους φωτίζουσα, καὶ τὸν Διάβολον σκοτίζουσα, καὶ ὀξυδρομοῦσα πρὸς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως ἐν Χριςῷ. Ὦ ἁγνεία, ἡ τὴν ἀκηδίαν ἀπελαύνουσα, καὶ τὴν ὑπομονὴν ἐμποιοῦσα. Ὦ ἁγνεία, φορτίον ἐλαφρὸν, ὑπὸ ὑδάτων

μὴ

μὴ καταποντιζόμενον, ϗ πλοῦτος αἰώνιος κεκρυμμένος ἐν ψυχῇ ἀνθρώπῳ φιλοχρίστῳ, ὃν εὑρήσει ὁ τοῦτον κεκτημένος, ἐν καιρῷ τ χρείας. Ω ἁγνεία, κτῆμα καλὸν, ὑπὸ θηρίων μὴ λυμαινόμενον, καὶ ὑπὸ πυρὸς μὴ καταναλισκόμενον. Ω ἁγνεία, ἡ ἐν χερσὶ πλοῦτον ἀμεταμέλητον κατέχουσα, ϗ ὀλιγωρίαν ἀπελαύνουσα. Ω ἁγνεία, ἅρμα πνευματικὸν, καὶ τ κεκτημένον ἀνάγουσα εἰς ὕψος. Ω ἁγνεία, ἡ καταλύουσα ἐν ψυχαῖς θηρίων καὶ ταπεινῶν, ϗ τ Θεῷ ἀνθρώπους ἐργαζομένη. Ω ἁγνεία, ἡ ἀνθοῦσα, ὡς ῥόδον, ἀνὰ μέσον ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ ὅλον τ οἶκον πληροῦσα εὐωδίας. Ω ἁγνεία, πρόδρομε καὶ σύνοικε τ ἁγίου Πνεύματος. Ω ἁγνεία, ἡ Θεὸν δυσωπῶσα, καὶ τὰς ἐπαγγελίας αὐτοῦ κομιζομένη, ϗ πρὸς πάντας ἀνθρώπους χάριν εὑρίσκουσα. Ταύτην ἠγάπησαν οἱ ἅγιοι. Ταύτην ἠσπάσπησεν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς, ϗ ταύτην ἀσπάσας ἠξιώθη ἐπὶ τ στήθους ἀνακλιθῆναι τ Κυρίου τ δόξης. Ω ἁγνεία, ἡ οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀειπαρθένοις κεκτημένη τὰ βραβεῖα, ἀλλὰ ϗ ἐν τοῖς γάμοις. Ταύτην οὖν ϗ ἡμεῖς ἀγαπήσωμεν, πάντες εὐλογημένοι τοῦ Σωτῆρος ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, ὅπως χαροποιήσωμεν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τὸ ἐνοικοῦν ἐν ἡμῖν. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

A non ſubmergitur, æternæque divitiæ in anima hominis Chriſtum amantis reconditæ, quas qui poſſederit, in tempore neceſſitatis inveniet. O caſtitas pulchra poſſeſſio, quæ a feris non vaſtatur, & ab igne non comburitur. O caſtitas, quæ in manibus haud pœnitendas contines divitias, deſidiamque fugas. O caſtitas, currus ſpiritalis, poſſeſſorem ſuum in ſublime evehens. O caſtitas, quæ in manſuetorum & humilium animis habitas, hominesque divinos efficis. O caſtitas, quæ roſæ inſtar, in medio animæ & corporis flores, univerſamque domum odoris fragrantia reples. O caſtitas, præcurſor, atque cohabitator Spiritus Sancti. O caſtitas, quæ Deum placas, ejuſque promiſſa perfers, & apud quoſcumque homines gratiam invenis. Hanc Sancti amarunt: hanc Sanctus Joannes Euangeliſta amplexus eſt, amplectendoque ſuper pectus Domini gloriæ recumbere meruit. O caſtitas, quæ non a ſemper virginibus ſolum, ſed & ab iis qui nupſere, poſſideris atque excoleris. Hanc ergo nos quoque ſervi benedicti Salvatoris toto corde diligamus, ut inhabitantem Spiritum Dei in nobis lætificemus: cui gloria in ſecula. Amen. *Joa.13.21.*

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΡΕΜΒΕΣΘΑΙ ΤΟΥΣ ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ ΩΔΕ ΚΑΚΕΙΣΕ, ΑΛΛΑ ΜΑΛΛΟΝ ΚΑΤΩ ΕΧΕΙΝ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ, ΑΝΩ ΔΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗΝ ΠΡΟΣ ΚΥΡΙΟΝ· ΚΑΙ ΕΝ ΤΙΝΙ ΚΑΤΗΡΓΗΤΑΙ Ο ΔΑΙΜΩΝ ΤΗΣ ΠΟΡΝΕΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΛΖ.

Οὐ μόνον δι' ἀποχῆς βρωμάτων, ἀλλὰ ϗ διὰ τὸ ἀπέχεσθαι τὰς ὀφθαλμὰς τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα. Ἐν γὰρ τῷ διαφόρῳ ὀφθαλμῷ τυγχάνει ἡ μοιχεία· ἣν ὁ Κύριος διεμαρτύρατο. ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ἐμβλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Ταύτην τ μοιχείαν ἐκκεντεῖ ὁ κάτω ἔχων τὸ ὄμμα, τ ὃ ψυχὴν πρὸς Κύριον. ϗ ὁ κρατήσας γαστρὸς, ἐπεκράτησε βλέμματος. Δεινὸς γὰρ ὑπάρχει πορθητὴς, ὁ ὀφθαλμὸς ὁ μετέωρος. Τὰ γὰρ λοιπὰ πάθη πρόσφατον ἔχει τ σκιρτῆσαι τοῦ πειρασμοῦ· ὁ δὲ τοῦ βλέμματος πόλεμος, ϗ

NON DEBERE NOS HUC ILLUCQUE OCULOS RETORQUERE; SED POTIUS DEORSUM ASPECTUM HABERE, SURSUM VERO ANIMAM AD DOMINUM. ET IN QUONAM FORNICATIONIS DÆMON FUNDITUS PROFLIGATUR?

PARÆNESIS XXXVII.

NOn ſolum per abſtinentiam a cibis; verum etiam ut oculos avertamus, ne videant vanitatem. Nam in oculo vago atque diſtracto adulterium conſiſtit: quod & Dominus teſtificabatur, dicens: *Amen dico vobis, quia omnis qui viderit mulierem ad concupiſcendum eam, jam mœchatus eſt eam in corde ſuo.* Hanc fornicationem eradicat atque evellit qui oculos deorſum deprimit, ſurſum autem mentem ad Dominum attollit: & qui ventrem domat, aſpectum quoque cohibet. Gravis enim ac vehemens eſt proditor, oculus vagus atque diſtractus; nam cæteræ affectiones atque perturbationes animi, recentem habent tentationis ardorem: bellum autem *Pſal.119.* *Matth.5.*

oculorum, & præſens, & abſens, dolore affligit animam, prava concupiſcentia inflammans mentem. Exempli gratia, cariſſimi. Audivit quis ſuavem muſicorum concentum, & præteriit: poſtea luctus vocem audivit; & planctus dulcem muſicorum concentum depulit. Similiter guſtavit quis mel; poſtea vero aliquid etiam amariſſimarum deguſtavit ſpecierum: & amaritudo, mellis dulcedinem ex gutture rejecit. Idem de odoratu dicendum. Odoratus eſt quis ſuaviſſimum aliquid: deinde etiam aliquid peſſimi odoris olfecit: & fœtor gratum olfactus odorem expulit. Et rurſus, tetigit quis aquam frigidam, ac poſtea ebullientem tetigit: & fervor calidæ, frigiditatem aquæ repreſſit. Cæterum vagi atque diſtracti oculi bellum, & præſente & abſente materia, comburit mentem per concupiſcentiam. Quin etiam in ſomnis corda imaginationibus illudit: nam dæmones tentationem in mente deſcribunt, animumque exercent, efformantes tentationem in oculis hominis. Pro quo & Pro-

Pſal. 119. pheta obſecrat, dicens: *Averte oculos meos, ne videant vanitatem*. Effrænata namque concupiſcentiæ cogitatio mentem etiam puram ac ſimplicem transfert atque immutat. Nam in oculorum conflictu, dæmonum inſidiæ latent, niſi præciderit qui aſpectu ſuperatus eſt. Quando ergo efformare tentationem dæmon inceperit, & in mente tua depingere pulchritudinem mulieris, quam aliquando conſpexiſti, vel quid ſimilium; in medium tibi adducito timorem Dei, & memineris illorum, qui in ſepulcris dormiunt. Cogita diem tui hinc exitus, quando anima tua ſeparanda erit a corpore. Conſidera formidandam atque tremendam vocem, quam audituri ſunt qui juſtitiam neglexerint, & Chriſti præcepta

Matth.25. non ſervaverint: *Diſcedite a me maledicti in ignem æternum, qui paratus eſt diabolo & Angelis ejus, ubi erit fletus & ſtridor dentium, in tenebras exteriores*. Conſidera vermem non dormientem, & tormentum non ceſſaturum. Horum reminiſcaris, iſta animo tecum perpende; & exterminabitur e mente tua concupiſcentia voluptatis carnalis, ſicut diſſolvitur cera a facie ignis. Non enim accelerant ut reſiſtant timori Domini. Quicumque enim pravæ concupiſcentiæ non reſiſtit, ſed evacillat, laſcive oculos ſuos dimittens; prorſus & mentem ad paſſiones ejuſmodi inclinavit: & niſi ob verecundiam omiſiſſet humanam, ſæpe etiam corpus corrupiſſet. Si ergo non ſe ſobrium ac vigilantem talis præbuerit, timoremque Domini præ

A ς παρὼν, ς ἀπὼν, ὀδωᾷ τ̃ ψυχὴν, τῇ ἐπιθυμίᾳ καταφλέγων τ̃ νο῀ν. Οἷόν τι λέγω, ἀγαπητοί. Ἤκουσέ τις ἡδυφωνίαν μουσικῆς, ς παρῆλθεν· ἔπειτα ἤκουσε φωνὴν πένθους. ς ὁ θρῆνος ἀπέκρουσε τ̃ ἡδυφωνίαν τῆς μουσικῆς. Ὁμοίως ὃ ἐγεύσατο μέλιτος· ἔπειτα ὃ ἐγεύσατό τι τῶν πικροτάτων εἰδῶν. καὶ ἡ πικρότης ἀπέκρυσε τὴν ἡδύτητα τοῦ μέλιτος ἐκ τοῦ φάρυγγος.
B Εἶτα καὶ ἡ ὄσφρησις. Ὠσφρήσατό τις ἡδυπάτου τινός· ἔπειτα ὠσφρήσατο ς δυσωδίας. ς ἡ δυσωδία ἀπέσβεσε τὴν ἡδύτητα τ ὀσφρήσεως. Εἶτα πάλιν ἥψατό τις ὕδατος ψυχροῦ· ἔπειτα ἥψατο βρύζοντος. ς ἡ ζέσις τ θερμοῦ ἤμβλυνε τὴν ψυχρότητα τ ὕδατος. ὁ τ μετεώρου ὀφθαλμῶ πόλεμος, καὶ πρόσοψις τ ὕλης, ς ἀπόσοψις, καταφλέγῃ τ̃ νο῀ν τῇ ἐπιθυμίᾳ. Ἀλλά γε ς ἐν
C ὑπνίοις φαντάζει τὴν καρδίαν. οἱ γὰρ Δαίμονες ἀγγράφουσι τ̃ πειρασμὸν ἐν τῇ ἀγνοίᾳ, ς ἀχολοῦσι τ̃ νο῀ν, μορφοῦντες τ̃ πειρασμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς τ ἀνθρώπου. Ὑπὲρ ου ὁ προφήτης ᾠδὴν καλεῖ, λέγων· ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα. Ῥεμβασμὸς γὰρ ἐπιθυμίας μεταλύει νο῀ν ἄκακον· ἐν ᾧ τῇ ἥτῃ τῶν ὀφθαλμῶν, ἕνεδρα Δαιμόνων τυγχάνει· ἐάνπερ μὴ ἐκκόψῃ ὁ ἡττηθεὶς τοῦ βλέμματος. Ὅταν
D οὖν ἄρχεται ὁ Δαίμων μορφοῦν τ̃ πειρασμὸν, ς ἀγγράφειν ἐν τῇ ἀγνοίᾳ σου κάλλος γυναικὸς, ης ποτε ἐθεάσω, ἤ τι τῶν ὁμοίων· ἄγαγε εἰς μέσον σοι τ̃ φόβον τ θεοῦ, ς μνήσθητι τῶν ἐν τοῖς τάφοις καθευδόντων. Ἀναλόγισαι τ̃ ἡμέραν τ ἐξόδου σου, ὅταν μέλλῃ ἡ ψυχή σου χωρισθῆναι ἐκ τ σώματος. Ἐννόησον τ̃ φοβερὰν ς φρικώδη φωνὴν, ἣν ἀκούσουσιν οἱ τ δικαίου ἀμελήσαντες, ς τὰς ἐντολὰς τ Χριστοῦ μὴ τηρήσαντες. Ἀποχωρεῖτε ἀπ ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ Διαβόλῳ ς τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ, ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
E βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Ἐννόησον τ̃ σκώληκα τ̃ ἀκοίμητον, καὶ τὸν ἀτελεύτητον βάσανον. ταῦτα ἀναλόγισαι, καὶ μνήσθητι, καὶ ἀφανισθήσεται ἡ ἐπιθυμία τῆς ἡδονῆς ἐκ τῆς ἀγνοίας σου, ὡς ἀφανίζεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός. ὃ γὰρ παχύνουσιν ἀντιστῆναι τῷ φόβῳ τ θεοῦ. ὅστις γὰρ οὐκ ἀνθίσαται τῇ ἐπιθυμίᾳ, ἀλλὰ ῥέμβεσθαι ἀπολάσως τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἀπολύων, πάντως ὅ, τε ς ἀγνοιαν πρὸς τὰ
F πάθη ἐξέκλινε. ς, εἰ μὴ δι αἰχύνην ἀνθρωπίνην, πολλάκις ς τὸ σῶμα διέφθειρεν. Ἐὰν οὖν μὴ νήψῃ ὁ τοιοῦτος, ς τ̃ φόβον τοῦ θεοῦ

θήσῃ

θήσῃ ϖρὸ ὀφθαλμῶν αὐτῦ, ὁ χρονιεῖ καὶ τὸ σῶμα ἀφθεῖραι. Τούτῳ γὰρ τῷ Δαίμονι, τῷ ὑποβάλλοντι ῥέμβεσθαι τὰς ὀφθαλμούς, ἕτερος Δαίμων ϖαρακολουθεῖ ὁ φυσικῶς σαρκὶ κατεργαζόμενος τὴν ἁμαρτίαν. Ἐὰν γὰρ θεάσηται ὁ δεύτερος τὸν ϖρῶτον, ὅτι κατίσχυσε μετεωρῆσαι τὴν ψυχὴν ϖρὸς τὸ ῥέμβεσθαι, εὐθὺς ἄρχεται καὶ τὴν ἁμαρτίαν καὶ σαρκὶ κατεργάζεσθαι συμβουλεύειν. Ἄρχεται γὰρ τοιοῦτό τι ὑποβάλλειν, καὶ λέγειν ϖρὸς πεπηρωμένον τῷ ὄμματι. καί φησιν· ἰδοὺ τῇ ϖροθέσει ἥμαρτες, καὶ τῇ καρδίᾳ ἐμοίχευσας. ἤδη καὶ τὴν ἐντολὴν ὑπέπεσας, καὶ ἡ ἁμαρτία τὴν ϖαράβασίν σου τὴν ἐντολὴν ἐγράφη σοι ἤδη. Νῦν οὖν ἐπιτέλεσόν σου τὴν ἐπιθυμίαν. Τὸ αὐτὸ γάρ ἐστι καὶ τὸ ϖράττειν ἢ τὸ ἐνθυμεῖσθαι. Ἀπόλαβε οὖν τὴν ἑαυτοῦ ἐπιθυμίας. Σὺ οὖν μὴ ϖειθῇς ταῖς ἐπινοίαις αὐτοῦ. Τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· ὁ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν. ἐν τούτοις γὰρ θηρεύειν τὴν ψυχήν σου βούλεται. Ἄκουε οὖ καὶ ϖαραβολὴν ϖερὶ τούτου· Νεανίσκος ἦς ἦν ἔν τινι χώρᾳ, καὶ ἠρμόσατο ἑαυτῷ τρεῖς ϖαρθένους· καὶ ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν. χρονίσαντος οὖ αὐτοῦ, ἡ μία ϖαρθένος εἴληφεν ἑαυτῇ ἄνδρα. ἡ οὖ δευτέρα κατελθοῦσα, ϖεπόρνευκε, καὶ ἔγκυος γέγονεν· ἡ οὖ ἄλλη ϖαρθένος ἐν ἑαυτῇ εἶπεν· εἰ μὴ ὅτι τοὺς ἀνθρώπους αἰσχύνομαι, ἐπεὶ κἀγὼ εἰλήφειν ἐμαυτῇ ἄνδρα. Καὶ ἤρξατο ἡ ϖαρθένος ἐν τοῖς τοιούτοις λογισμοῖς φαντάζεσθαι. καὶ μετὰ ταῦτα ἐμνήσθη, ὅτι ἐν ἀποδημίᾳ νεανίσκου, ϖαρ' οὗ καὶ τὸν ἀρραβῶνα ἔλαβε, μετὰ καὶ τῶν λοιπῶν ϖαρθένων. Καὶ μεταμεληθεῖσα ἔκλαυσεν, ὅτι κἂν ὅλως ἀνέβη ἐνθύμησις ϖονηρὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Ὅταν οὖν ϖαραγένηται ὁ νεανίσκος, ἐκ τῶν τριῶν ϖαρθένων ϖοίᾳ μᾶλλον ἀποδέξεται αὐτῷ δίκην; Οὐχὶ ἡ ἐσχάτη ἡ ἐνθυμηθεῖσα, καὶ μηδὲν ϖράξασα, ἀλλὰ καὶ μετανοήσασα ἐπὶ τῇ ϖονηρᾷ ἐνθυμήσει; Διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον εἰπεῖν τῷ ϖαλαιοῦντι Δαίμονι ἐπὶ τῇ ϖράξει τοῦ ἀνόμου ἁμαρτίας· ὅτι εἰ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ϖρέπεσον, καὶ τῇ καρδίᾳ ἐμοίχευσα, αὐτὴν τὴν καρδίαν τὴν μοιχεύσασαν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις σωτρίβω. καὶ τὴν ϖαραπεσοῦσαν ὀφθαλμὸν δάκρυσιν ἀποπλύνω. ὅτι καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

A præ oculis ſuis conſtituerit, non tardabit etiam corpus corrumpere: nam iſtum dæmonem, qui oculorum evagationem atque diſtractionem ſuggerit, alius dæmon ſubſequitur, qui naturaliter in carne peccatum operatur. Si enim ſecundus priorem viderit potuiſſe animam ad diſtractionem elevare, continuo conſilium ſuggerere incipit, peccatum carnaliter perficiendi. Incipit enim aliquid ejuſmodi ſuggerere, & ad eum, qui oculorum aſpectu victus eſt, dicere: ecce ſtudio & propoſito peccaſti, & corde jam mœchatus es: jamque præcepto excidiſti, & peccatum tranſgreſſionis mandati modo reputatum eſt tibi: nunc ergo tuam perfice concupiſcentiam; quum idem ſit perficere, & in animo habere. Fruere igitur ipſe tua concupiſcentia. At tu ne acquieſcas conſiliis ipſius: non enim, ut ait Apoſtolus, ejus cogitationes ignoramus: nam in iſtis animam tuam ipſe venari cupit. Audi porro & de eo parabolam. Adoleſcens quidam erat in regione quadam, & ſibi ipſe tres virgines deſponſavit, peregreque in regionem longinquam eſt profectus: ubi quum diutius moraretur, una virgo ſibi virum accepit: ſecunda autem elapſa, ſcortationi ſe dedit, & uterum tulit. At tertia virgo ſecum dixit; niſi humanus me cohiberet pudor, ego quoque mihi virum caperem. Et incepit virgo in ejuſmodi verſari cogitationibus: ac poſtea recordata eſt adoleſcentis peregre profecti, a quo & arrhabonem acceperat poſt reliquas virgines: pœnitentiaque ducta flevit, quod etiam permiſiſſet cogitationem improbam in ſuo corde ſuccreſcere. Quando ergo jam reverſus eſt adoleſcens, qualem putas ex tribus illis virginibus ipſi fuiſſe magis acceptam? Nonne poſtremam, quæ cogitavit ſolum, & non opere perfecit: imo vero & de prava cogitatione pœnitentiam egit? Quapropter neceſſarium fuerit dicere ſollicitanti dæmoni ad actionem iniqui peccati: tametſi oculis impegerim, & corde mœchatus ſim; ipſum tamen cor meum adulterio obnoxium gemitibus inenarrabilibus conteram, & oculum collapſum lacrymis abluam: quoniam cor contritum & humiliatum Deus non deſpiciet. Ipſi gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

2. Cor. 2.

Pſal. 51.

De Mansuetudine.

PARÆNESIS XXXVIII.

MOnache, itane professus es tu Christo placere velle; ut tentationes ac tribulationes quæ ab adversariis tibi ingeruntur, non fortiter sufferas; neque correctiones & admonitiones a tuo Præfecto suscipias? Quum Apostolus dicat: *Quod si extra disciplinam estis, cujus participes facti sunt omnes; ergo adulterini, & non filii estis*. Cæsus es? Gaude te cæsum esse verberibus; verum errata corrige. Injuste verberatus es? Merces tua magna est: nam & Apostoli, qui salutem mundo nunciabant, oppidatim velut facinorosi atque malefici cædebantur; & non irascebantur, neque ægre ferebant; sed *gaudebant, quod digni haberentur pro nomine ejus contumeliam pati*. Quare tu quoque gaude, quod dignus sis habitus, qui pro ipsius nomine contumelia afficiaris. At forte quis ex negligentioribus dicet: doleo hoc mihi accidisse, & quidem post tantos labores. Istud te angit, serve Domini? Hinc ergo teipsum cognosce; num revera post tot annos passiones & affectiones tuas eviceris. Num superveniente aliqua ignominia gavisus sis; & non potius superbieris de gloria quæ tibi obtigit; nam si quis existimat se aliquid esse, quum nihil sit, ipse se seducit. Experimentum enim gubernatoris, in tempore tempestatis apparet. Nam qui se jactitat, & dicit: tot jam annos in vita monastica egi; promissi autem sui effectum non ostendit, neque rationes castæ ac religiosæ vitæ suscipit; instrumenta hic circumfert, quorum artificium nondum didicit. Consenuisti in habitu? Tamquam experientiam prædictæ vitæ habens, forma esto juvenibus & inexpertis. Si vero adhuc es novitius, senioribus morem gerito. Etenim terreni Regis milites, ducibus atque principibus suis subjiciuntur, parentque. Nonne multo magis nos decet obedire, non solum ob timorem, sed etiam propter conscientiam? Nam si illi, qui secundum carnem militant, omni studio contendunt, ut subditos suos curent; quomodo tu, qui & vitam ipsam abnegasti, pateris te ab ejusmodi distrahi passionibus, effrænis atque inobediens, & Christi disciplinam excutiens atque abjiciens? Laudem quidem & gloriam perfectorum Anachoretarum expetimus; verum labores, quibus acquiruntur honores, subterfugimus. Cur tantam tibi quietem & labo-

Hebr. 12.

Act. 5.

Galat. 6.

Rom. 13.

Α ΠΕΡΙ ΠΡΑΥΠΑΘΕΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΛΗ.

ΜΟναχὲ, ὕτω τῷ Χριστῷ ἐπηγγείλω ἀρέσαι, τὰς πειρασμὰς, καὶ τὰς θλίψεις, τὰς ἐπερχομένας σοι ἀπὸ τῶν ὑπεναντίων, μὴ ὑποφέρων γενναίως; οὐδὲ τὰς ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ σου παιδείας καὶ νουθεσίας ὑποδεχόμενος; Τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόναστι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστέ. Ἐδάρης; χαῖρε ὅτι ἐδάρης. ἀλλὰ καὶ διόρθωσον τὸ πλάσμα. Ἀδίκως ἐδάρης; θεῖος ὁ μισθός. καὶ γὰρ καὶ οἱ Ἀπόστολοι τὴν σωτηρίαν τῷ κόσμῳ καταγγέλλοντες, κατὰ πόλιν, ὡς κακοῦργοι, ἐτύπτοντο· καὶ οὐκ ὠργίζοντο, οὐκ ἠγανάκτουν· ἀλλ' ἔχαιρον, ὅτι καταξιώθησαν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀτιμασθῆναι. καὶ σὺ οὖν χαῖρε, ὅτι καταξιώθης ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀτιμασθῆναι. Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖς ὡς τῶν ἀμελεστέρων· λυποῦμαι, ὅτι τοῦτό μοι συμβέβηκε μετὰ τοσούτους καμάτους. Τοῦτό σε λυπεῖ, δοῦλε Κυρίου; Ἐντεῦθεν τοιγαροῦν ἐπίγνωθι σεαυτὸν, εἰ ὄντως μετὰ τοσαῦτα ἔτη τὰ παθήματα ἐνίκησας; ἐχάρης ἐπελθούσης ἀτιμίας; καὶ οὐχ ὑψώθης ἐπὶ δόξης γενομένης; Εἰ γὰρ δοκεῖ ὡς εἶναί τι, μηδὲν ὤν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ. Ἡ γὰρ δοκιμὴ τοῦ κυβερνήτου ἐν καιρῷ τοῦ κλύδωνος ἀποφαίνεται. Ὁ γὰρ μεγαλαυχῶν, καὶ λέγων· ἔχω τοσαῦτα ἔτη ἐν τῷ μοναχικῷ βίῳ, τὴν ὑπ' ἐργασίαν τοῦ ἐπαγγέλματος μὴ ἐνδειξάμενος, μηδὲ τοὺς τρόπους τοῦ σεμνοῦ βίου ἀναδεξάμενος, ἵνα τι φέρει ἐργαλεῖα, ὧν τὴν τέχνην ὅπως μεμάθηκε. Γεγήρανας ἐν τῷ σχήματι; ὡς ἔμπειρος τοῦ πολεχθέντος βίου τυγχάνων, τύπος γοῦν τοῖς νέοις ἐς ἀπείρους. εἰ δὲ νεόφυτος τυγχάνεις, ὑποτάγηθι πρεσβυτέροις. Καὶ γὰρ οἱ τοῦ ἐπιγείου βασιλέως στρατιῶται τοῖς ἡγεμόσι καὶ ἄρχουσι αὐτῶν ὑποτάσσονται· πόσῳ μᾶλλον δεῖ ἡμᾶς ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ φόβον, ἀλλὰ καὶ διὰ συνείδησιν; Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οἱ κατὰ σάρκα στρατευόμενοι πᾶσαν πρόνοιαν ἐπιδείκνυνται, ὥστε θεραπεύειν τοὺς ἐπιτεταγμένους ἑαυτῶν, πῶς σὺ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν ἀπαρνησάμενος ἀπέχῃ ἀποσύρεσθαι ἀπὸ τοιούτων πραγμάτων, ἀφωνίαν καὶ ἀνυποταξίαν, καὶ τὴν ἐν Χριστῷ παιδείαν ἀποσφόμενος; Καὶ τοὺς μὲ ἐπαίνους καὶ δόξας τελείων Ἀναχωρητῶν ἀπαιτοῦμεν, τοὺς δὲ πόνους, δι' ὧν αἱ τιμαὶ, ἀποφεύγομεν. Διατί τοσαύτην ἡσυχίαν καὶ

πόνου

πόνον διὰ μίαν ἡμέραν ἢ ὥραν ἀπολέσαι ἀνέχῃ; A laborem ob diem horamve unicam perire pateris? Si teipsum peremeris, quis miserebitur tui? Hæc ne tua laus? ista ne probatio tua? ut vel modica tibi obveniente tribulatione, & habitum & vitam abneges? ac inimicum contra te propria negligentia armes? Ne frater, ne, quæso, adversariis des terga; verum resiste, atque oppugna eos, & a te profugient. Existimo enim eum, qui tui curam suscepit ac præfecturam, non in tuo gaudere vituperio; quippe qui rationem pro te redditurus est Domino: sed gaudio illum affici, si te perfectum Domino sistat. Ingredere igitur in te ipsum, carissime, & revertere in requiem tuam. Induere thoracem fidei, & tibi galeam salutis impone. Assume gladium Spiritus sancti, quod est verbum Dei. Esto forma & exemplum mansuetudinis, fratribus concordibus. Admirentur etiam superiores tui patientiam tuam. Gaudeat & Spiritus sanctus in te inhabitans de fortitudine tua. Si autem exiguam non feras tentationem, quomodo magnam sufferes? Et si puerum vincere nequeas, virum perfectum in lucta quo pacto superabis? Et si verbum non toleres, verbera quomodo perferes? & si alapas ac verbera non sufferas, crucem tuam quomodo portabis? & si crucem portare nequieris, quo pacto gloriæ consors in cœlis eris, cum iis qui dicunt: *Hæc omnia venerunt super nos, nec obliti sumus tui, & inique non egimus in testamento tuo.* Et rursus: *Quoniam propter te mortificamur tota die; æstimati sumus sicut oves occisionis.* Volebam mihi silentium imponere, carissime, ob confusionem faciei meæ: sed dolor cordis mei in verba me compellit. Ita, frater carissime, obliti sumus eorum, quæ propter nos omnium sustinuit Dominus? Contumeliis affectus est, & contemtui habitus. Audivit, dæmonium habes, & non est ira commotus. Audivit, seductor es: alapis percussus est: pugnis cæsus, & cruci affixus: acetum cum felle gustavit: lanceam in latere accepit. Hæc cuncta propter nostram salutem sustinuit. Hei hei misero mihi: hei hei infelici mihi & peccatori, quia inexcusabilis sum. Quid dicam, aut quid eloquar coram te Domine, qui occulta nosti cordis mei? Propitius esto mihi indigno Deus, qui plane nullam injuriam aut verbum contumelioſum propter te, qui tanta propter nos pertulisti, audire volo. Quis super me non plangat, qui religionem ac pietatem mihi pro operimento malitiæ vindico? Nam verbis monachatum profiteor; operibus autem ad iracundiam Domi-

Ἐὰν σεαυτὸν ἀποκτείνῃς, τίς ὁ ἐλεῶν σε; Οὗτός σε ὁ ἔπαινος; αὕτη σε ἡ δοκιμή; ἵνα μικρὰ συμβῇ σοι θλῖψις, καὶ ὃ χῆμα καὶ τὸ βίον ἀπαρνῇ; καὶ ἐφοπλίζεις κατά σε τὸ ἐχθρὸν, διὰ τὸ οἰκείας ῥᾳθυμίας; Μὴ ἀδελφὲ, μὴ δῶς νῶτα τοῖς ἐχθροῖς, ἀλλ' ἀνθίστα, καὶ πολέμησον, καὶ φεύξονταί ἀπό σε. Λογίζομαι γὰρ, ὅτι ὁ ἀναδεξάμενός σε τὸ ποιμασίαν, ἁ χαίρει ἐπὶ τῷ σῷ μώμῳ, ὡς λόγον ὑπέρ σε δώσὰς τῷ Κυρίῳ. Χαρὰ ὅ αὐτῷ ἐστιν, ἐάν σε τέλειόν σε ποιήσῃ τῷ Κυρίῳ. Ἐλθὲ οὖν εἰς ἑαυτὸν, ἀγαπητὲ, καὶ ἀναστρεφε εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σε. Ἔνδυσαι θώρακα πίστεως, καὶ περίθε κεφαλαίαν σωτηρίε, ἀνάλαβε τὴν μάχαιραν τὸ Πνεύματος τὸ ἁγίε, ὅ ἐστι ῥῆμα Θεοῦ. Γίνε τύπος πραϋπαθείας τοῖς ὁμοψύχοις ἀδελφοῖς. Θαυμάσωσι καὶ οἱ μείζότεροί σε ἐπὶ τῇ σῇ ὑπομονῇ. Χαρέτω καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ἐνοικοῦν ἐν σοὶ, ἐπὶ τῇ σῇ ἀνδραγαθίᾳ. Εἰ ὃ μικρὸν πειρασμὸν ὑ φέρῃς, πῶς μέγαν βαστάσῃς; Καὶ εἰ παιδίε ὑ περιγίνῃ, τελείε ἀνδρὸς πῶς καταπαλάσῃς; καὶ εἰ λόγον ὑ βαστάζῃς, πῶς πληγὴν ὑπενέγκῃς; Καὶ εἰ ῥάπισμα καὶ πληγὴν ὐχ ὑποφέρῃς, πῶς τὸ σαυρόν σε βαστάζῃς; Καὶ εἰ τὸ σαυρὸν ὑ βαστάζῃς, πῶς συγκληρονομήσῃς δόξαν ἐν τοῖς ὐρανοῖς, μετὰ τῶν λεγόντων· ταῦτα πάντα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθά σε. Καὶ πάλιν· ὅτι ἕνεκά σε θανατύμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς. Ἐβουλόμην σιγᾶν, ἀγαπητὲ, διὰ τὴν αἰσχύνην τὸ προσώπε με· ἀλλ' ὁ πόνος τὴ καρδίας με ἀναγκάζει με λαλεῖν. Ναὶ, ἀδελφὲ ἀγαπητὲ, ἐπελαθόμεθα ὧν ὑπέμεινεν ὁ πάντων ἡμῶν Δεσπότης δι' ἡμᾶς; Ὑβρίθη, ἐξουδενώθη· ἤκουσε, δαιμόνιον ἔχεις, καὶ οὐκ ὠργίθη· ἤκουσε, πλάνος. Ἐρραπίθη, ἐκονδυλίθη, σαυρῷ προσηλώθη, ὄξος μετὰ χολῆς ἐγεύσατο, λόγχῃ εἰς πλευρὰν ἔλαβε. Ταῦτα πάντα ὑπέμεινε διὰ τὸ σωτηρίαν ἡμῶν. Οἴμοι, οἴμοι τῷ ἀθλίῳ. οἴμοι τῷ ταλαιπώρῳ καὶ ἁμαρτωλῷ, ὅτι ἀναπολόγητός εἰμι. Τί εἴπω, ἢ τί λαλήσω ἐνώπιόν σε γινώσκοντος τὰ κρύφια τὴ καρδίας με; Ἱλάσθητί μοι τῷ ἀναξίῳ ὁ Θεὸς, τῷ μηδ' ὅλως ὕδειν ἢ λόγον βλομένῳ ὑπέρ σε ἀκῦσαι, τὸ τοσαῦτα ὑπομείναντος δι' ἡμᾶς; Τίς μὴ κλαύσῃ ἐπ' ἐμοὶ, τῷ τὴν βδελύβειαν, κάλυμμα τὴ κακίας, κεκτημένῳ; Τοῖς μὲν λόγοις μοναζω, τοῖς δ' ἔργοις προργίζω. Ἀληθὼς ἐφύγη ἡ ἀγάπη

Isai. 59. 1. Tessal. 5. Ephes. 6.

Psal. 44.

num provoco. Vere refrixit multarum animarum caritas. Resipiscamus, & ad Dominum revertamur, obsecro. Non enim eos qui salvari cupiunt, rejicit Dominus, sed & cooperatur. Dicamus & nos cum Propheta: *Convertere anima mea in requiem tuam: quia Dominus benefecit tibi: quia eripuit animam meam de morte, oculos meos a lacrymis, & pedes meos a lapsu. Placebo in conspectu Domini in regione vivorum.* Ut nos quoque illud audire mereamur dictum: *Hic filius meus mortuus erat, & revixit: perierat, & inventus est.* Quia Deo nostro gloria in secula. Amen.

Psal. 116.

Luc. 15.

De Inobedientibus, et de Resurrectione, ac timore Dei, et de futuro judicio.

PARÆNESIS XXXIX.

CAriſſime, ſi frater aliquis adventans cohortetur te, dicens: Veni nobiſcum: velut ſanguine juncti communicemus conſilia noſtra: in fraternitate & factione conjuncti ſimus; contradicentes vero reprimamus. Senioribus reſiſtamus, & non revereamur canitiem. Percutiamus œconomos: ſubſannemus quietis ac ſilentii cultorem: religioſos ac pios ludibrio excipiamus. Cunctos nobis ipſi ſubjiciamus, erimuſque nominati ac celebres. Reprehenſi, ne præbeamus ſilentium. Una pariter vociferemur, ne noſtrum appareat mendacium. Admoniti, faſtum retineamus ac tumorem: adhortationibus interpellati, efferamur. Sit noſtra vis, lex juſtitiæ: nam quod infirmum eſt, velut inutile reprehenditur. Tu ergo ne cum iis in via ambulaveris; verum ab ipſis declina, & te expedi. Non enim conquieſcent, niſi male egerint. Reſponde autem ei, qui iſta dicit: nihil mihi tecum eſt negotii. Iſta omnia effugiſti, & rurſus iiſdem ſervire cupis? Quæ utilitas detonſi capilli? aut cujuſmodi utilitatem ac fructum ex hiſce rebus quis cupiat? Mente retineamus, quod mundum deſeruerimus, ut monachi eſſemus: & quo pacto tu animas vis fratrum turbare? Audiens autem iſta veridica verba, ne ſuccenſeas: nam communis eſt utilitas. Cur non agnoſcimus quæ pſallimus? Nonne iſta canimus: *Beatus vir, qui non abiit in conſilio impiorum, & in via peccatorum non ſtetit, & in cathedra peſtilentiæ non ſedit. Sed in lege Domini volun-*

Psal. 1.

ἀγάπη τῶν πολλῶν ψυχῶν. Ἀνανήψωμεν πρὸς Κύριον, παρακαλῶ. Οὐκ ἀποβάλλεται Κύριος τὰς βουλομένας σωθῆναι, ἀλλὰ καὶ συνεργεῖ. Εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ Προφήτου· ἐπίστρεφον, ψυχή μου, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου· ὅτι Κύριος εὐηργέτησέ σε, ὅτι ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. εὐαρεστήσω ἐνώπιον Κυρίου ἐν χώρᾳ ζώντων. Ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀξιωθῶμεν ἀκοῦσαι τὸ εἰρημένον· οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησεν· ἀπολωλὼς, καὶ εὑρέθη. Ὅτι τῷ Θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΑΝΥΠΟΤΑΚΤΩΝ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ, ΚΑΙ ΦΟΒΟΥ ΘΕΟΥ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΙΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΛΘ.

Ἀγαπητὲ, ἐὰν ἐλθὼν ἀδελφὸς παρακαλέσῃ σε, λέγων· ἐλθὲ μετ' ἡμῶν, κοινώνησον αἵματος τῇ συμβουλίᾳ ἡμῶν, φρατειάσωμεν ἐν ὁμονοίᾳ. τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας καταπρέσωμεν. Ἀντισῶμεν πρεσβυτέροις, καὶ μὴ ἐντραπῶμεν πολιάς. Δείρωμεν οἰκονόμους, μυκτηρίσωμεν ἡσυχον· ἐμπαίζωμεν εἰς τοὺς βλασφήμους. Ὑποτάξωμεν ἅπαντας ἑαυτοῖς· ἐσόμεθα ὀνομαστοί. Ἐλεγχόμενοι, μὴ δῶμεν σιγήν. κραυγάσωμεν ὁμοθυμαδὸν, ἵνα μὴ φάνῃ τὸ ψεῦδος ἡμῶν. Νουθετούμενοι δὲ, τὸν τύφον καταχώμεν· παρακαλούμενοι δὲ, ἐπαθῶμεν. Ἔστω ἡμῶν ἡ ἰσχὺς, νόμος τῆς δικαιοσύνης· τὸ γὰρ ἀσθενὲς, ἄχρηστον ἐλέγχεται. Σὺ οὖν μὴ συμπορεύθῃς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν· ἔκκλινον ἀπ' αὐτῶν, καὶ παράλλαξον· ὁ γὰρ μὴ ὑπνώσουσιν, ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν. Ἀποκείθητι δὲ πρὸς τὸν λέγοντα· ἐγὼ πρᾶγμα οὐκ ἔχω. ἐκ τούτων ἔφυγες. καὶ πάλιν τοῖς αὐτοῖς θέλεις συλλύειν; Τί δὲ ὄφελος τῶν τειχῶν ἀφῃρημένων; ἢ ποίαν ὠφέλειαν καρποῦσι ἐκ τούτων τῶν πραγμάτων; ἔχωμεν κατὰ νοῦν, ὅτι μοναχοὶ ἐξήλθομεν χωρὶς ἐκ τοῦ κοσμου, καὶ πῶς βούλει παράξαι ψυχὰς ἀδελφῶν; Ἀκουσόν δὲ τὰ τῆς ἀληθείας, μὴ ὀργίζου· κοινὴ γάρ ἐστιν ὠφέλεια. Οὐκ ἐπιγινώσκομεν ἃ ψάλλομεν; Οὐ πάντα ψάλλομεν; μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμοῦ οὐκ ἐκάθισεν. ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου τὸ θέλη-

θέλημα αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει A
ἡμέρας καὶ νυκτός. Καὶ πάλιν λέγει· ὅτι γινώ-
σκει Κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπο-
λεῖται. Καὶ ἐν ἑτέρῳ ᾧ Ψαλμῷ λέγει· ὅτι ἰδοὺ
οἱ μακρύνοντες ἑαυτούς ἀπὸ σοῦ, ἀπολοῦνται. ἐξω-
λόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ. ἐμοὶ
τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ Θεῷ, ἀγαθόν ἐστι. Καὶ
πάλιν λέγει· οἱ γὰρ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου ἅμα τῷ
δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι, ἐκλείποντες B
ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον· οἱ γὰρ πραεῖς κληρονομή-
σουσι γῆν, καὶ καταπρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει εἰρή-
νης. Λέγει γὰρ καὶ ἐν ἑτέρῳ Ψαλμῷ· τί ἐγκαυ-
χᾶσαι ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν, ὅλην τὴν ἡμέ-
ραν; Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ὁ κατοικῶν ἐν μέσῳ
τῆς οἰκίας μου ποιεῖ ὑπερηφάνειαν· λαλεῖ ἄδικα
ὁ καταρτίζων ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου. Πολ-
λοὺς γὰρ ἠπάτησεν ὁ λογισμὸς τῆς ὑψηλοφροσύ-
νης, μάταια φυσήσας. γέγραπται γάρ, μὴ τὰ
ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπα-
γόμενοι. Ἡσύχασον οὖν, ὦ Ἑρμαλᾶ, μήποτε πρὸς καιρὸν ἀπολαύσας σε τοῦ βουλήματος,
τὰ ἔσχατά σε συντελέσῃς ἐν ὀδυνῇ. Ἢ μᾶλ-
λον ἐπιβουλεύειν ἐπιχειρεῖς τῷ τοῦ ἁγίου; τῷ τὸν λέγοντα· ὁ ἐσθίων ἄρτους μου, ἐμεγάλυ-
νεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν. Τοιγαροῦν πορευθῶμεν D
εἰς τὰ κελλία ἡμῶν· κλαύσωμεν τὰς ἁμαρτίας
ἡμῶν, ἵνα Θεὸν δυσωπήσωμεν· διὸ οὐ νῦν ἀπέρ-
χομεν ἐκ τοῦ κατοικεῖν κόσμου. μήποτε ἁρπάσῃ,
καὶ ὁ μὴ ᾖ ὁ ῥυόμενος. Ἐννοήσωμεν τοῦτο σα-
φῶς, ὅτι καὶ χιλιοστοί ἐσμεν νῦν, ἀλλ' ἐν ἡμέ-
ρᾳ θανάτου εἷς καθ' εἷς ἀπελευσόμεθα ἐντεῦ-
θεν· μόνον τὰ ἔργα ἑκάστου συνοδεύει αὐτῷ,
τοῦτο ἃ ἔπραξεν, εἴτε φαῦλον, εἴτε ἀγαθόν.
Ταῦτα μελέτα, τούτων φρόντιζε, ὅπως ἰσχύ-
σῃς φυγεῖν ἀπὸ τῆς ὀργῆς. Οὐ δυνατὸν γὰρ ἐκ-
φυγεῖν ἡμᾶς τὰς χεῖρας τοῦ κτίσαντος ἡμᾶς. κατ'
ἐξοχὴν λέγοντα· τοῦτο πορευθῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός σου; καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου τοῦτο φύγω; Μήτις οὖν
ἑαυτὸν ἐξαπατάτω. τῷ γὰρ βήματι τοῦ Χριστοῦ
δεῖ ἡμᾶς παραστῆναι, ἔνθα πάντα γυμνὰ καὶ τε-
τραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· ἔνθα πα- F
ρασήσουσι χίλιαι χιλιάδες, καὶ μύριαι μυριάδες
ἁγίων ἀγγέλων, καὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρα-
νῶν σαλευθήσονται. Καὶ ποῦ τότε ἡ ὑψηλοφρο-
σύνη καὶ ἡ φυσίωσις; ποῦ τότε ἡ μέθη καὶ ὁ θυ-
μός; ποῦ τότε ἡ ἀσωτία, καὶ ἡ ἀπειλή, καὶ τὸ
γαβείαμα τὸ μάταιον; τίς ὑποστήσεται τὴν φο-
βερὰν ἀπειλὴν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ; Ἐννοήσω-
μεν ὅτι οἱ τῷ Χριστῷ συμείναντες καὶ διαφε-
στήσαντες

voluntas ejus: & in lege ejus meditabitur die ac nocte? Et rursum ait: *Quoniam novit Dominus viam justorum, & iter impiorum peribit.* Et in alio iterum Psalmo dicit: *Quia ecce qui elongant se a te, peribunt: perdidisti omnem fornicantem abs te. Mihi autem adhærere Deo bonum est.* Rursusque ait: *Inimici vero Domini mox ut honorificati fuerint & exaltati, deficientes quemadmodum fumus deficient: mansueti autem hæreditabunt terram, & delectabuntur in multitudine pacis.* Dicit porro & in alio Psalmo: *Quid gloriaris in malitia, qui potens es iniquitate, tota die?* Et in alio dicit: *Non habitabit in medio domus meæ qui facit superbiam: qui loquitur iniqua, non direxit in conspectu oculorum meorum.* Multos quippe cogitatio decepit superbiæ, inania spirans. Nam scriptum habetur: *Non alta sapientes, sed humilibus consentientes.* Quiesce igitur, obsecro: ne forte dum ad tempus voluntati tuæ indulges, novissima tua in dolore peragas. An potius insidias struere conaris adversus locum hunc sanctum? secundum eum qui dicit: *Qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.* Concedamus ergo ad cellas nostras. Defleamus peccata nostra, ut Deum placatum reddamus: propter quem etiam ex vano hoc sæculo egressi sumus: *Ne quando rapiat, & non sit qui eripiat.* Consideremus hæc clare atque perspicue: quoniam etsi mille nunc simus, in die tamen mortis singuli hinc soli abibimus. Solum opera quemque sequentur sua, quæcumque egerit sive mala sive bona. Hæc meditare: de istis cogita, ut a ventura fugere possis ira. Non enim nobis est possibile, manus effugere Creatoris nostri, secundum eum qui dicit: *Quo ibo a spiritu tuo? & quo a facie tua effugiam?* Nemo ergo seipsum decipiat. Nam coram tribunali Christi oportet nos præsentari: ubi cuncta erunt nuda & aperta oculis ipsius: ubi millia millium, & decies centena millia sanctorum Angelorum assistent coram eo, & omnes cœlorum virtutes movebuntur. Et ubi tunc erit superbia atque inflatio? ubi tunc temulentia & excandescentia? ubi tunc luxus atque lascivia, minæ atque jactantia vana? Quis horribiles Angelorum Dei minas sustinebit? Cogitemus fore, ut qui Christum Dominum exspectarunt, eique accepti fuerunt in hoc sæculo,

Psal. 73.
Psal. 37.
Psal. 52.
Psal. 101.
Rom. 12.
Psal. 41.
Psal. 50.
Psal. 139.
1. Cor. 3.
Hebr. 3.

1. Cor. 6. ipsi tunc nos judicent : sicut scriptum est : *An nescitis, quod sancti hunc mundum judicabunt?* Ipsi enim quum similes nobis passibiles homines fuerint in mundo, gratos atque acceptos se Deo præbuerunt : nos vero malis operibus Deum exacerbamus. Sed forte dixerit quis duplicis animi homo : novit Dominus quæ meæ sunt imbecillitatis, & compatitur infirmitati meæ. Hei mihi, hei mihi, quis hos non deploret? quoniam in opere Domini infirmitatem præteximus : ad pugnas autem, & factiones, ac contradictiones, faciendaque mala, potentes sumus. Cur teipsum decipis, Deum irridere putans? ne semines mala, & mala non metes. Audi eum qui dicit : *Quis durus factus, & ante eum permansit? Qui in vetustatem perducit montes, & nesciunt : qui subvertit eos in ira.* Aut potius cor nostrum in crapula & ebrietate, curisque secularibus incrassatum est ac impinguatum : ut ordinem nostrum atque institutum intelligere nequeamus. Nam pro eo quod unumquemque nostrum cogitare secum oporteret, & dicere ad animam suam : non reperio quo me bene vertam, quin potius omni vento circumferor. Et, quorsum ego aliorum animas in meam damnationem conturbo? Et, nonne magis mihi conveniebat, etiam tale quid conantes, aliqua commonitione & adhortatione ad modestiam revocare, & in officio continere, ne adoptione filiorum excidam? Scriptum est enim : *Beati pacifici, quoniam ipsi filii Dei vocabuntur.* At nunc quid agam negligens? Quid in die judicii coram horribili tribunali non solum pro anima mea; sed etiam pro illis, quibus scandalo fui, & quos a via veritatis averti, respondebo? Nam quum alius patrem reliquisset & matrem: alius uxorem & filios, & amicos, universamque substantiam propter spem in Christum, quietamque vitam elegisset : ego non cessavi eos divexare atque affligere. Tu vero hisce contraria agis, & tua non conquiescis in cella; verum monachorum cellas obis, pervertens fratrum animas, & fratres inter se traducens ac calumniis premens, suspicionesque improbas ipsis proferens, & cogitationum pulveres iis excitans, ac perturbationes atque tumultus fraternitati concilians. Nam quia te malæ concupiscentiæ emancipasti, stulta atque inepta ista didicisti. Quid ita crudeliter tua ipsius vita abuteris? Cur damnum animæ tuæ velut lucrum reputas? Cur in te aliena attrahis mala? Nisi deinceps temperate ac modeste te gesseris, vitæque tranquillæ te dederis, etiam ab iis, a quibus laudaris, condemnaberis atque coargueris. Quumque penitus in profundum collapsus fueris malorum, tunc etiam tu veri-

Galat. 6. Job. 9. Matth. 5.

A σήσαντες ἐν τῷ νῦν ἀγῶνι, αὐτοὶ ἡμᾶς κεινῶσι. καθὼς γέγραπται· Οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κεινῶσιν; Αὐτοὶ γὰρ οἱ ὁμοιοπαθεῖς ἡμῖν γενόμενοι ἄνθρωποι ἐν κόσμῳ, Θεῷ ἠρέσησαν· ἡμεῖς δὲ τὸ πονηρὸν ποιοῦντες, Θεὸν παροργίζομεν. Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις τῶν διψύχων· καί φησιν· Οἶδε Κύριος τὴν ἀσθενείας μου, καὶ συμπαθεῖ τῇ ἀσθενείᾳ μου. Οἴμοι, οἴμοι, τίς μὴ κλαύσῃ ἐπὶ τούτοις; ὅτι εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἀσθένειαν προφασιζόμεθα. εἰς ὃ τὰς μάχας, καὶ τὰς φρατρίας, καὶ εἰς τὸ ποιεῖν τὰ πονηρὰ δυνατοί ἐσμεν. Τί σεαυτὸν ἀπατᾷς νομίζων Θεὸν χλευάζειν; Μὴ πεῖρε κακὰ καὶ ὑ μὴ θερίσῃς κακά. Ἄκουε τοῦ λέγοντος· τίς σκληρὸς καὶ ὀργὴν ἐναντίον αὐτοῦ ὑπέμεινεν; ὁ παλαιὸν ὄρη, καὶ οὐκ οἴδασιν· ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ. Ἢ μᾶλλον αἱ καρδίαι ἡμῶν πεπάχυνται ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς. ὅθεν τὴν ἑαυτῶν πάξιν ὑ δυνάμεθα γνῶναι. Ἀντὶ τοῦ ἀναλογίσασθαι γὰρ ἕκαστον ἡμῶν, καὶ λέγειν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ· ὑχ εὑρίσκω δυστροφῆσαι, ἀλλὰ περιφέρομαι παντὶ ἀνέμῳ. καὶ ἵνατί μοι παράξαι ἑτέρων ψυχὰς εἰς τὴν ἐμὴν κατάκρισιν; Καὶ ὑχὶ ἔδει μᾶλλον, καὶ τοὺς ἐπιχειροῦντας καταστέλλειν τῇ νουθεσίᾳ καὶ τῇ παρακλήσει, ἵνα μὴ τῆς ὑποθέσεως ἐκπέσω; Γέγραπται γάρ· μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται. Νῦν δὲ τί ποιήσω ὁ ἀμελής; τί ἀπολογήσομαι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ φοβεροῦ, περὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς; ἀλλὰ περὶ ὧν ἐσκανδάλισα ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας; Οὐ μὴ γὰρ καταλέλοιπε πατέρα καὶ μητέρα· ὁ δὲ γυναῖκα, καὶ τέκνα, καὶ φίλους, καὶ ὕπαρξιν ἀφ' ἧς εἰς Χριστὸν ἐλπίδα, καὶ τὴν ἡσυχίαν προείλετο. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπαισχύνομαι τούτους ἐκπαράσσειν καὶ θλίβειν. Σὺ δὲ τὰ ἐναντία τούτων πράττεις, καὶ ὑχ ἡσυχάζεις ἐν τῷ κελλίῳ σου· ἀλλὰ περιέρχῃ τὰς κέλλας τῶν μοναχῶν, ἁρπάζων ψυχὰς ἀδελφῶν, ἁρπάλων ἀδελφοὺς ἀδελφῷ, καὶ ὑπονοίας πονηρὰς προβάλλων αὐτοῖς· καὶ διεγείρων αὐτοῖς κονιορτὸν λογισμῶν, καὶ σωρεύων παραχὰς τῇ ἀδελφότητι. Διὰ τοῦ σε δεδιλῶσθαι τῇ ἐπιθυμίᾳ τῇ κακῇ, παντὸς τοῦ μωροῦ μεμάθηκας. Τί ἀνίλεως χρᾶσαι τοῦ ἑαυτοῦ ζωῆς; ἁρπάτι τὴν ζημίαν τοῦ ψυχῆς σου, κέρδος λογίζῃ; τί ἐπισπάσῃ σεαυτῷ ἀλόγεια κακά; Ἐὰν μὴ τοῦ λοιποῦ σωφρονήσῃς καὶ ἡσυχάσῃς· δεῖ σε καίτοι ὁμολογῆς ὑπ' αὐτῶν καταγνωσθῆναι. ὅταν πεσὼν πεσῇς τέλειον εἰς βάθη κακῶν, τότε καὶ σὺ καταμέμψῃ

B

C

D

E

F

μέμψῃ τὸς ἐχθρὸς τ ἀληθείας· ὁ γὰρ μὴ
A ςήσεταϊ βυλὴ ἀσεβῶν. κτ' τ λέγοντα· Κύριος
διασκεδάζει βυλὰς ἐθνῶν. καὶ τὰ ἑξῆς. ἢ ὃ
βυλὴ τ Κυρίυ μένει εἰς τ αἰῶνα. Η' ἔτι μᾶλ-
λον ἐκ τ σκληροκαρδίας ἡμῶν, καὶ τῇ τῦ σώ-
ματος δυνάμει ἐπαιρόμεθα; ἀγνοῦντες τὸ εἰρη-
μένον· ὅτι γίγας ὁ σωθήσεται ἐν πολλῇ ἰσχύι
αὐτῦ. καὶ μετ' ὀλίγα· ἰδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ Κυ-
ρίυ ἐπὶ τὸς φοβυμένους αὐτόν, ῥύσασθαι ἐκ θα-
νάτυ τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ διατρέφαι αὐτὸς
B ἐν λιμῷ. Τί ἀπαναίνῃ νυθετύμενος; Ὁρᾷ γὰρ
τὰς κινήσεις συ, φιλαρχίας ἀποπνεούσας. Μὴ
θαύμαζε ἐπὶ τῇ δόξῃ, ἀλλ' ἀπόβλεπε εἰς τ
ἀκολυθῦντα κίνδυνον. δυνατοὶ γὰρ δυνατῶς
ἐτασθήσονται. Εἰ γὰρ τ μιᾶς ψυχῆς, ἧς ἐνεπί-
σθυσεν ἡμῖν ὁ Κύριος ἠμελήσαμεν, καὶ εἰάσα-
μεν αὐτὴν χερσωθῆναι, ὡς ἄμπελον ἐν φραγμῷ
ἠμελημένῳ, καὶ πῶς πάντὸς τ παραδείσυ ἐμ-
πισθύσῃ ἡμῖν τ ἐπιμέλειαν; ὁ γὰρ ἐν ὀλίγῳ πιςός,
C ἐν πολλῷ πιςός ἐςι· καὶ ὁ ἐν ἐλαχίςῳ ἄπιςος, καὶ
ἐν πολλῷ ἄπιςός ἐςι. Τοιγαροῦν δῦξώμεθα περὶ
τῆς ψυχῆς, ἧς ἐνεπιςύθημεν διδόναι ἀπολο-
γίαν· ὅταν ἀνατάζει ὁ Κύριος τ σύμπασαν.
Οὐκ ὀλίγος γὰρ κίνδυνος ἕπεται τῷ πεπισ-
μένῳ τ ἐπιμέλειαν τ ποιμνίυ, ἐὰν πῶς ὁ
D θέλημα τ Ἀρχιποίμενος, παραχρήσηται τῇ ποί-
μνῃ. καθὼς πρείρηται· δυνατοὶ γὰρ δυνατῶς
ἐτασθήσονται. Ἀνανήφωμεν οὖν πρὸ τ ἡμᾶς
ἀπελθεῖν, ὅπυ οὐκ ἔςιν ὁ παράκλητος. Ἐκεῖ
ὀψόμεθα τὸς πραεῖς καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ,
ἐν πολλῇ δόξῃ. καὶ ἡμεῖς οἱ ἀπειθεῖς ὄντες,
ἐν γενοῖς. Οὐδὲν γὰρ διὰ τ Θεὸν ποιῦμεν,
οὐδὲν διὰ τ ἀγάπην αὐτυ, οὐδὲν μετὰ ταπει-
E νοφροσύνης· ἀλλὰ πάντα ἐν ὑπσηφανείᾳ, πάν-
τα δὲ ἀνθρωπαρεσκείαν, καὶ ὀλέθριον κενοδοξίαν.
Πάντες ἐσμὲν ὑπσήφανοι, πάντες ὀργίλοι, καὶ
θυμώδεις· ἀλλήλοις γὰρ φθονῦμεν, ἀλλήλυς
δάκνομεν. Ταχὺ πρεπαραλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ
οἰκτιρμοί συ, Κύριε, ὅτι ἐπιωχλύσαμεν σφό-
δρα. Βοήθησον ἡμῖν, ὁ Θεὸς, Σωτὴρ ἡμῶν.
ἄκυε γ λέγοντος· ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμῦ, κατ' ἐμῦ
F ἐςι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμῦ, σκορπίζει.
Η' ἐπελάθυ γ μυλικῦ λίθυ, τῦ ὠφεισμένυ εἰς
τιμωρίαν κτ' τ ποιύντων τὰ σκάνδαλα. Μὴ
ἀπατῶ, ἄνθρωπε· ὁ δυνατὸν γὰρ πρεσκόψαι,
ἄτερ φόβυ Θεῦ, καὶ ταπεινοφροσύνης μεγάλης.
Αἱ γὰρ δίχα τύτων γινόμεναι πρεσκοπαὶ, ζη-
μίας εἰσὶ πρόξενοι. Γέγραπται γάρ· ὐκ ἀφ'
ἑαυτῦ τις λαμβάνει τ τιμὴν, ἀλλ' ὁ καλύμενος
ὑπὸ

veritatis inimicos accusabis. Non enim sub-
sistet impiorum consilium, secundum eum,
qui dicit: *Dominus dissipat consilia gentium*: Psal. 33.
& quæ sequuntur: *consilium autem Domini in
æternum manet*. Aut adhuc magis ex duritie
cordis nostri, & ob corporis nostri vires ef-
ferimur? nescientes dictum illud: *quoniam* Psal. 33.
*gigas non salvabitur in multitudine virtutis
suæ*. Et paulo post: *Ecce oculi Domini super
metuentes eum, ut eruat a morte animas eo-
rum, & alat eos infame*. Cur renuis admo-
nitus? Video enim inclinationes tuas, am-
bitionem dominandique libidinem spiran-
tes. Noli suspicere humanam gloriam; sed
in consequens periculum respice. Siquidem Sap. 6.
potentes potenter tormenta patientur. Nam si
animam unicam, quam nobis credidit Do-
minus, neglexerimus, permiserimusque
eam desolari ac devastari, & spinis impleri,
tamquam vineam in sepimento neglectam;
quomodo totius paradisi nobis curam com-
mittet? *Qui enim in paucis fidelis est, etiam* Luc. 16.
in multis fidelis erit: & qui in modico infi-
delis est, etiam in majori infidelis erit. Ore-
mus igitur pro anima nobis a Deo concredi-
ta, ut de ea rationem reddere possimus, quan-
do Dominus universum mundum discutiet.
Non enim exiguum sequetur eos periculum,
quibus gregis ovium fuerit cura commissa, si
præter voluntatem principis pastorum, ovi-
bus fuerint abusi: Nam *potentes*, sicut Sap. 6.
jam dictum est, *potenter tormenta patien-
tur*. Quare resipiscamus, priusquam hinc
nobis emigrandum sit; ubi non erit, qui
pro nobis advocati ac patroni partes su-
scipiat. Ibi conspiciemus mites & humi-
les corde, in magna gloria; nos vero,
qui inobedientes ac contumaces sumus,
in angustiis & suspiriis. Nihil enim pro-
pter Deum facimus, nihil ob amorem
ipsius, nihil cum humilitate; sed omnia
in fastu ac superbia, omnia studio com-
placendi hominibus, & ob pernicio sam
inanem gloriam. Omnes superbi sumus,
omnes iracundi, & excandescentes: invi-
cem enim nobis invidemus, invicem nos
mordemus & devoramus. *Cito anticipent nos* Psal. 79.
*misericordiæ tuæ Domine: quia pauperes facti
sumus nimis. Adjuva nos Deus, Salvator no-
ster*. Dicentem audi: *Qui non est mecum*, Matth. 12.
contra me est: & qui non colligit mecum, Luc. 11.
dispergit. An oblitus es lapidis molaris,
in supplicium definiti adversus eos, qui Matth. 18.
scandala committunt? Ne decipiaris o ho- Marc. 9.
mo: impossibile enim est, sine timore, Luc. 17.
Dei, magnaque humilitate proficere. Nam
quæ absque his commoda accidunt, dam-
na conciliant. Scriptum quippe est: *Nec* Hebr. 5.
quisquam sibi sumit honorem, sed qui vocatur

Psal. 33. *a Deo. Declina ergo a malo, & fac bonum: inquire pacem, & persequere eam*, ut assequaris: *quoniam oculi Domini super justos; vultus autem Domini super facientes mala, ut perdat de terra memoriam eorum.* Ne simulacris & opinionibus hujus seculi abstrahamur: nihil enim ab umbra differt. Nam multi quum obdormissent opulenti, surrexerunt pauperes. Et qui hodie princeps, cras magistratu privatur: & qui hodie rex, cras morietur. Beati autem qui sustinent Dominum, & fallaciam seculi hujus abominantur: nam revera gloriam futuram hæreditate possidebunt. Ille enim Dives induebatur bysso & purpura, & quotidie epulabatur splendide; ipsumque felicem prædicabant filii istius seculi: at non Angeli Dei. Lazarus vero mendicus, ulceribus plenus jacebat ad januam divitis, cupiens saturari de micis, quæ cadebant de mensa divitis: sed & canes adventantes lingebant ulcera ejus. Lazarus ergo non cupiebat aliud ab ipso divite, neque ex ferculis mensæ ipsius, sed neque ex quibus comedebat dives: verum tenuia & abjecta petebat, ex quibus vescebantur canes. Et quantum quidem dives suspiciebatur & magnificabatur ab hoc seculo, propter gloriam de ipso conceptam: tantum ab iis mendicus spernebatur ac respuebatur. Angeli vero Dei, patientiam ipsius admirabantur. „ Quando autem utriusque jam
Luc. 16. „ advenit finis, factum est, ut deportaretur mendicus ab Angelis in sinum Abrahæ; dives autem in supplicium injectus est: & in inferno suos elevans oculos, quum esset in tormentis, videt Abraham a longe, & Lazarum in sinu ejus: & ipse clamans dixit: Pater Abraham, miserere mei, & mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, & refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma. Dixit autem Abraham: fili, recordare, quia tu bona tua recepisti in tua vita, & Lazarus similiter mala: nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris. Et in omnibus his, inter nos & vos chaos magnum firmatum est, ut qui volunt hinc transire ad vos, non possint, neque inde ad nos transmeare. Dixit autem: Rogo ergo te, pater, ut mittas ipsum in

A ἀπὸ Θεοῦ. Τοιγαροῦν ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησον ἀγαθόν· ζήτησον εἰρήνην, καὶ δίωξον αὐτήν ὅπως καταλάβῃς· ὅτι ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους, πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Μὴ ταῖς φαντασίαις καὶ δόξαις τοῦ αἰῶνος τούτου συναπαχθῶμεν· σκιᾶς γὰρ διαφέρει σκιάς. Πολλοὶ γὰρ πλούσιοι κοιμηθέντες, ἀνέστησαν πτωχοί. καὶ ὁ σήμερον ἄρχων, αὔριον ἀπάρχων
B γίνεται. καὶ ὁ σήμερον βασιλεύς, αὔριον τελευτήσει. Μακάριοι δὲ οἱ ὑπομένοντες τῷ Κυρίῳ, καὶ βδελυσσόμενοι τὸν ἀπάτην τοῦ αἰῶνος τούτου· οὕτως γὰρ τὴν μένουσαν δόξαν κληρονομήσουσιν. Ἐκεῖνος γὰρ ὁ Πλούσιος ἐνεδιδύσκετο βύσσον καὶ πορφύραν, καὶ διεφαίνετο καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. καὶ ἐμακάριζον αὐτὸν οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου· ἀλλ' οὐχὶ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ Λάζα-
C ρος, ὁ πτωχὸς, ἠλκωμένος ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα τοῦ Πλουσίου, καὶ ἐπεθύμει χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἔλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. Ὁ οὖν Λάζαρος οὐκ ἐπεθύμει ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Πλουσίου, οὐδὲ ἀπὸ τῶν ἐδεσμάτων τῆς τραπέζης αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδὲ ἀφ' ὧν ἤσθιεν ὁ Πλούσιος· ἀλλ' ἐπεθύμει τὰ βύτελη,
D ἀφ' ὧν καὶ οἱ κύνες ἤσθιον. καὶ ὅσῳ μᾶλλον ὁ Πλούσιος ἐθαυμάζετο καὶ ἐμεγαλύνετο ἀπὸ τῶν τοῦ αἰῶνος τούτου, τοσούτῳ μᾶλλον τῶν περὶ αὐτοῦ δόξαν. τοσούτῳ ὁ Πτωχὸς ἐξουθενεῖτο ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐβδελύσσετο· Ἀλλ' οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐθαύμαζον αὐτοῦ τὴν ὑπομονήν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἀμφοτέρων τὸ τέλος, ἐγένετο ἀπενεχθῆναι τὸν Πτωχὸν, ἀπὸ τῶν ἀγγέλων, εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· τὸν δὲ
E Πλούσιον ἐμβληθῆναι εἰς τὴν κόλασιν. Καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε· Πάτερ Ἀβραὰμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὸν γλῶσσάν μου, ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ ὅτι ὀδυνῶμαι.
F Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς, μὴ δύνωνται· μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δέ· ἐρωτῶ οὖν σε, Πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς

εἰς τ̃ οἶκον τ̃ῦ πατρός μȣ. ἔχω γὰ̀ πέντε ἀδελφούς. ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Λέγει ὁ Ἀβραάμ· ἔχȣσι Μωσέα καὶ τοὺς προφήτας, ἀκȣσάτωσαν αὐτῶν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· ȣ̓χί, ἀλλ' ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς πορευθῇ πρὸς αὐτȣ́ς, μετανοήσȣσιν. εἶπε δέ· εἰ Μωσέως καὶ τ̃ προφητῶν ȣ̓κ ἀκȣ́ȣσιν, ȣ̓δὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πιστεύσȣσι. Τί ὠφέλησε τ̃ πλȣ́σιον ἐκεῖνον ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ὁ πλȣ̃τος, ὃν ἔχε; καὶ ἡ εὐφροσύνη, ἣ εὐφραίνετο καθ' ἑκάστην λαμπρῶς; Τοιγαρȣ̃ν πȣδάζωμεν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ, ἐκφυγεῖν τὰς κολάσεις τὰς ἡτοιμασμένας τοῖς καταφρονητᾶς καὶ ἁμαρτωλοῖς, πρὸ τ̃ ἡμᾶς παραδοθῆναι εἰς τ̃ τόπον ἐκεῖνον τ̃ βασάνȣ. Καὶ τότε κλαύσωμεν πικρῶς, μὴ ὄντος πεμφθέντος, ἢ παρακαλȣ̃ντος· ἀκȣόντες ἅμα καὶ παρὰ τ̃ μαρτύντων, ὅ, τι χεῖρον τȣ́των, ἄξιοί ἐστε μισεῖσθαι· ὑμεῖς γὰ̀ αὐτοῖς ταῦτα ἐποιήσατε. διωκόμενοι γὰ̀ διὰ βραχέος χρόνȣ τ̃ παρελθόντος κόσμȣ τ̃ κρίσεως ἰδίας ἐκφυγεῖν διὰ μετανοίας, ἠμελήσατε. ἐσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. Πȣ̃ εἰσιν αἱ ἀπολαύσεις τ̃ παρελθόντος χρόνȣ; Πȣ̃ ἡ ἀπάτη αὐτ̃, καὶ ὁ γέλως; Ȣ̓κ ἰδȣ̀ ἐκεῖνα παρῆλθεν, ὡς σκιὰ, ὡς ὁμίχλη ὑπὸ λάλαπος διωχθεῖσα λεπτὴ, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμȣ διεχύθη; Νῦν ȣ̓ν, ὡς ἐπεθυμήσατε, ἀπολαύσατε. ȣ̔ γὰ̀ ἠρκέσθητε ἐπὶ τȣ́τοις· ȣ̓τι ȣ̔ μόνον εἰς βόθρον κακῶν ἑαυτȣ̀ς ἐρρίψατε, ἀλλὰ καὶ ἑτέρους εἱλκύσατε σὺν ὑμῖν. καὶ Ȣ̓κ ἠρκέσθητε ἐπὶ τȣ́τȣ, ȣ̓τι τ̃ ἰδίας ψυχῆς ἠμελήσατε, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων ψυχῶν διεφθείρατε. Ποία ȣ̓ν ἀρετὴ, ποία ȣ̓ν ἐντολὴ δυσωπήσει τ̃ Θεὸν ὑπὲρ ὑμῶν; Αἱ γὰρ ψυχαὶ ὑμῶν ἐμπεπλησμέναι ὑπῆρχον ζήλȣ πικρȣ̃, καὶ ἐριθείας, καὶ φθόνȣ, καὶ πάσης κακίας· καὶ θυμὸν θηρίων ἀνημέρων ἠγαπήσατε. νυνὶ δὲ περικύκλωσαν ὑμᾶς πάντα τὰ κακὰ, ἃ κατηργάσασθε ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ. Τȣ̃ Θεȣ̃ λαλȣ̃ντος ὑμῖν, διὰ τῶν ἁγίων Γραφῶν, κατεφρονήσατε, ἐγελάσατε, ἐμετεωρίσθητε. Καὶ ὅση τ̃ ἀγαθȣ̃ Θεȣ̃ πρὸς ἡμᾶς μακροθυμία, τοσȣ́τῳ καὶ ὑμῶν αἱ ἁμαρτίαι ἐπλεόναζον. Τȣ̃ Κυρίȣ εἰπόντος, Μὴ ἀγαπᾶτε τ̃ κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, ὑμεῖς πρὸς δόξης καὶ φιλαργυρίας ἐμάχεσθε. Τȣ̃ Κυρίȣ εἰπόντος, Μακάριοι οἱ πενθοῦντες νῦν, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται· μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν ȣ̓ρανῶν· ὑμεῖς ὑπερήφανοι, ἔτι καὶ ἀλάζονες γεγόνατε, καὶ τῷ γέλωτι, καὶ τῇ ἀπάτῃ ἐξεδώκατε ἑαυτȣ́ς. Τȣ̃ Κυρίȣ εἰπόντος, Μακάριοι οἱ πραεῖς,

A „ in domum patris mei: habeo enim quin-
„ que fratres: ut teſtetur illis, ne & ipſi
„ veniant in hanc flammam. Ait illi Abra-
„ ham: Habent Moyſen & Prophetas, au-
„ diant illos. At ille dixit: minime; ſed
„ ſiquis ex mortuis reſurgens ad eos ierit,
„ pœnitentiam agent. Ait autem illi: Si
„ Moyſen & Prophetas non audient, ne-
„ que ſiquis ex mortuis reſurrexerit, cre-
„ dent „. Quid profuerunt diviti illi in-
B hora illa divitiæ, quas habuit, & oble-
ctatio, qua exhilarabatur quotidie ſplen-
dide? Conemur igitur, fratres cariſſimi,
effugere ſupplicia, contemtoribus & pec-
catoribus parata; antequam nos in illum
tormenti locum tradamur. Et tunc plange-
mus amare, quum non ſit qui pro nobis
interpellet, aut nos conſoletur: audientes
ſimul & ab iis, qui tormenta inferunt,
quod pejora his ſupplicia promeriti ſitis:
C nam ipſi vobis hæc feciſtis. Quum enim
per modicum tempus tranſeuntis ſeculi,
judicium hoc per pœnitentiam effugere
poſſetis, neglexiſtis: deliciis indulſiſtis,
corda veſtra nutriviſtis, velut in die oc- *Jacob. 5.*
ciſionis. Ubi ſunt oblectamenta temporis
præteriti? ubi fallacia ejus & riſus? nonne
ecce illa, umbræ inſtar, præterierunt? & *Sap. 5.*
tamquam nebula gracilis, quæ a procella
impellitur, & tamquam fumus, qui a ven-
D to diffuſus eſt? nunc ergo quantum tulit
deſiderium, perfruimini: non enim iſtis
contenti eratis: quoniam non ſolum in-
tantorum malorum foveam vos ipſos con-
jeciſtis, verum & alios vobiſcum pertra-
xiſtis. Nec eo contenti fuiſtis, quod pro-
priam neglexeritis animam; ſed aliorum
quoque animas pervertiſtis. Quæ igitur
virtus, ac quale præceptum reddet Deum
vobis placatum? Animæ enim veſtræ ama-
E rulenta æmulatione, contentione, invidia,
atque omni malitia repletæ erant. Furo-
rem ſævarum beſtiarum dilexiſtis: nunc ve-
ro univerſa mala, quæ præterito tempore
operati eſtis, circumdederunt vos. Deum
loquentem vobis per ſacras Scripturas ſpre-
viſtis, irriſiſtis, & in ſublime vagati eſtis.
Et quantum in vos benigniſſimi Dei lon-
ganimitas intendebatur; tantum & veſtra
F peccata redundabant. Domino autem di-
cente: *nolite diligere mundum, neque quæ* *1. Joan. 2.*
in mundo ſunt; vos de gloria, & avaritia
contenditis. Domino dicente: *Beati qui lu-* *Matth. 5.*
gent nunc, quoniam ipſi conſolabuntur: Beati
pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt re-
gnum cœlorum: vos ſuperbi & arrogan-
tes evaſiſtis, & riſui atque fallaciis
dediti. Domino dicente: *Beati mi-* *Ibid.*
tes, quoniam ipſi terram poſſidebunt: vos
imma-

immanes & immites facti estis. Quum Dominus diceret: *Beati qui esuriunt & sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur*: vos justitiam odistis, & qui eam colebant, eos persequuti estis. Quum Dominus diceret: *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur*: vos absque misericordia & compassione cum ejusdem conditionis atque naturæ hominibus versati estis. Quum diceret Dominus: *Beati mundi corde, quoniam ipsi Deum videbunt*: vestra corda avaritiam & concupiscentiam pravam meditata sunt. Quum Dominus diceret: *Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum cœlorum*: vos & justos afflixistis, & veritatem non custodistis. Nunc ergo quid clamatis? Tempus enim pœnitentiæ jam præteriit. Illic virtutum opus exerceri poterat: at hic compensationum retributio est. Nunc coronam acceperunt justi: vos autem peccatores in gehennam ignis traditi estis. Nunc justi tamquam lux resplendent in regno cœlorum: vos vero peccatores in tenebras traditi estis exteriores. Nunc justi cum Angelis collaudant Deum: vos autem peccatores ploratis e tormentis, dentibusque stridetis, pœnitentes & dolentes, quoniam pœnitentiæ vestræ tempus in negligentia perdidistis. Nonne vos estis, qui a justis vos ipsos segregastis, & peccatorum opera imitati estis? nunc autem & illi, & vos traditi estis in supplicium. Deplorate igitur tormenta, & supplicia utrisque illata. Tunc quoque nos valde ingemiscentes, fletu exclamabimus amaro, dicentes: *Justus es Domine, & judicia tua recta*. Quando enim in præterito adhuc eramus seculo, ista nobis per sanctas aperuisti scripturas, & non credebamus, sed dubitabat cor nostrum: at nunc manifeste cuncta oculis nostris cernimus. Væ nobis: quoniam dies nostros in multa perdidimus negligentia. Hæc ergo præcognoscentes, fratres carissimi, studeamus effugere confusionem illam, & supplicium æternum, ut digni gaudio reddamur justorum. Quousque tandem veteris hominis concupiscentias circumferimus? Quousque mentem nostram in vanis sæculi hujus voluptatibus sinimus? Resipiscamus igitur, & evigilemus, tamquam ex vino, ex memoria inanis vitæ istius. Sursum mentem & cor habeamus: ubi pulcherrima sunt bona, ubi vera vita, & lux vera. Detestemur mundum, & quæ in mundo sunt. Corruptibilia propter incorruptibilia, & terrena propter cœlestia contemnamus. Dominum qui

Matth. 5.
Ibid.
Ibid.
Ibid.
Job. 3.

εἰς, ὅλα αὐτοὶ κληρονομήσωσι τ̃ γῆν· ὑμεῖς ἄγριοι καὶ ἀνήμεροι γεγόνατε. Τ̃ Κυρίῳ εἰπόντος, Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τ̃ δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται· ὑμεῖς τ̃ δικαιοσύνην ἐμισήσατε, καὶ τοὺς ἐργαζομένους αὐτὴν ἐδιώξατε. Τ̃ Κυρίῳ εἰπόντος, Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅλα αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. ὑμεῖς ἀνελεῶς καὶ ἀσυμπαθῶς πρὸς τοὺς ὁμοιοπαθεῖς ὑμῖν ἀνθρώπους ἀνεστράφητε. Τ̃ Κυρίῳ εἰπόντος, Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τ̃ Θεὸν ὄψονται. ὑμῶν αἱ καρδίαι πλεονεξίας καὶ ἐπιθυμίας κακὰς ἐμελέτησαν. Τ̃ Κυρίῳ εἰπόντος, Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκα δικαιοσύνης, ὅλα αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· ὑμεῖς καὶ τοὺς δικαίους συκοφαντήσατε, καὶ τ̃ ἀλήθειαν οὐκ ἐφυλάξατε. Νῦν οὖν τί βοᾶτε; Ὁ γὰρ καιρὸς τ̃ μετανοίας παρῆλθεν. Ὧδε ἡ ἀνταπόδοσις ὑπάρχει. Νῦν οἱ δίκαιοι ἐστεφανώθησαν· ὑμεῖς δὲ οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τ̃ γέενναν τ̃ πυρὸς παραδόθητε· νῦν οἱ δίκαιοι ὡς τὸ φῶς ἔλαμψαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τ̃ οὐρανῶν· ὑμεῖς δὲ οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον παραδόθητε. Νῦν οἱ δίκαιοι, μετ̃ ἀγγέλων, τ̃ Θεὸν ὑμνοῦσιν· ὑμεῖς δὲ οἱ ἁμαρτωλοὶ κλαίετε ἀπὸ βασάνων, καὶ βρύχετε τοὺς ὀδόντας μεταμελούμενοι, ὅτι τ̃ χρόνον τ̃ μετανοίας ὑμῶν ἀπωλέσατε ἐν ἀμελείᾳ. Οὐχ ὑμεῖς ἐστε οἱ ἀφορίσαντες ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν δικαίων, καὶ ζηλώσαντες τὰ ἔργα τῶν ἁμαρτωλῶν; Νυνὶ δὲ καὶ αὐτοί, καὶ ὑμεῖς, παραδόθητε εἰς κόλασιν. Στενάξαι οὖν ἔστι πρὸς βασάνους, καὶ πρὸς ἐπαγομένας τοῖς ἀμφοτέροις τιμωρίας. Τότε καὶ ἡμεῖς, μέγα στενάξαντες, ἀναπράξομεν μετὰ πικρῶν κλαυθμῶν, λέγοντες· δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ εὐθεῖα αἱ κρίσεις σου. Ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῷ παρελθόντι αἰῶνι, ἐφανέρωσας ἡμῖν πάντα διὰ τῶν ἁγίων Γραφῶν, καὶ οὐκ ἐπιστεύομεν, ἀλλ' ἐδίστασεν ἡμῶν ἡ καρδία· νῦν δὲ ἐναργῶς βλέπομεν πάντα τοῖς ὀφθαλμοῖς. Οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ἀπωλέσαμεν τὰς ἡμέρας ἡμῶν ἐν ἀμελείᾳ πολλῇ. Ταῦτα οὖν προγινώσκοντες, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, σπουδάσωμεν ἐκφυγεῖν τ̃ ἐκείνης τ̃ αἰχύνης καὶ κολάσεως αἰωνίου, ὅπως ἀξιωθῶμεν τ̃ χαρᾶς τῶν δικαίων. Ἕως πότε τὰς ἐπιθυμίας τ̃ παλαιῶν προφέρομεν ἀνθρώπων; Ἕως τίνος τ̃ ἑαυτῶν νῦν ἐῶμεν εἰς τὰς ματαίας ἡδονὰς τ̃ αἰῶνος τούτου; Ἀναμνήσωμεν λοιπόν, ἐκμνήσωμεν, ὡς ἐξ οἴνου, ἐκ τ̃ μνήμης τ̃ ματαίου βίου. Ἄνω χῶμεν τ̃ νῦν καὶ τ̃ καρδίαν, ὅπου τὰ κάμινα, ὅπου ἡ ὄντως ζωὴ, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν. Μισήσωμεν τ̃ κόσμον, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Καταφρονήσωμεν τ̃ φθειρομένων, καὶ τὰ ἄφθαρτα· τῶν ἐπιγείων, καὶ τὰ

τὰ ἐρώνια. Ἀγαπήσωμεν τ̈ Κύριον, τ̈ ποιήσαντα ἡμᾶς, ἐν ὅλῃ δυνάμει, τ̈ ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον Δεσπότην. Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, διὰ τ̈ Κύριον. Ὅρα γὰρ τ̈ τ̄ Δεσπότου φιλανθρωπίαν· εἶπε γὰρ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς. ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Οὐκ εἶπεν, ἐὰν προσφέρητέ μοι μόσχους καὶ τράγους. ἀλλ' εἶπεν, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. Τηρήσωμεν οὖν τ̈ ἀγάπην, ἀδελφοί, τ̈ ἁγνείαν, τ̈ ἡσυχίαν, τ̈ ταπεινοφροσύνην, καὶ ὅσα πρέπει ἁγίοις. Μισήσωμεν τ̈ ἀναρχωτίαν, τὴν πολυλογίαν. Γέγραπται γάρ, Ἀνὴρ γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τ̄ γῆς· ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς ἀφροσύνην. ἔγνων ὅτι ποιήσει Κύριος τ̈ κρίσιν τῶν πτωχῶν, καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων. πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου. Καὶ πάλιν λέγει· ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τ̈ πρᾶον, καὶ ἡσύχιον, καὶ τρέμοντά μου τοὺς λόγους; Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τ̄ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἔχων ἐξουσίαν ζωῆς καὶ θανάτου, φωτίσῃ ὑμῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς τ̄ διανοίας, τ̄ εὐλογεῖν αὐτῷ ἀναφέτως, πάσας τὰς ἡμέρας ὑμῶν, καὶ εὑρεῖν ἔλεος, κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Μέμνησθε καὶ ἐμοῦ τ̄ ἁμαρτωλοῦ ἐπὶ πολὺ προσευχῶν ὑμῶν ποιούμενοι, ὅπως πλαγχνισθῇ καὶ ἐπ' ἐμὲ τ̈ ἀνάξιον, πάντων Δεσπότης. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

qui fecit nos, totis viribus diligamus, bonum & benigniſſimum Dominum. Diligamus & nos invicem propter Dominum. Cerne enim Domini benignitatem, & amorem erga homines: quippe qui ita ſuos alloquutus eſt diſcipulos: *In hoc cognoſcent omnes, quod mei diſcipuli eſtis, ſi dilexeritis invicem*. Non dixit: ſi vitulos & hircos mihi obtuleritis; ſed dixit; ſi dilectionem adinvicem habueritis. Servemus ergo caritatem, fratres, caſtitatem, quietem, humilitatem, & quæcumque decent ſanctos: deteſtemur autem impudentiam, & multiloquium. Nam ſcriptum eſt: *Vir linguoſus non dirigetur ſuper terram: virum injuſtum mala venabuntur in interitum. Cognovi, quod faciet Dominus judicium inopum, & cauſam pauperum. Verumtamen juſti confitebuntur nomini tuo, & habitabunt recti cum vultu tuo*. Rurſuſque ait: *Super quem reſpiciam, niſi ſuper manſuetum, & tranquillum, ac trementem ſermones meos?* Ipſe porro Deus & Pater Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui habet poteſtatem vitæ & mortis, illuminet oculos mentis veſtræ, ad recte pieque ſerviendum ipſi omnibus diebus veſtris, & ad miſericordiam inveniendam coram ipſo in die illa. Recordamini & mei peccatoris in precibus veſtris, obſecro: ut & miſericordia in me indignum moveatur omnium Dominus. Quoniam ipſi gloria in ſecula. Amen.

Proverb. 2.

Ibid.

ΠΕΡΙ ΕΥΛΑΒΕΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Μ.

Ἀγαπητὲ, πρόσεχε σφοδρῶς, μὴ ἀπολέσῃς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, τ̄ πορευθῆναι ἐν ὁδοῖς σκότους· μήποτε πρὸς τὰ τελευταῖά σου, καὶ πρὸς Θεὸν καὶ ἀνθρώπους σκολιὸς εὑρεθήσῃ. διὰ γὰρ, φησὶν, οἱ ἐγκαταλιπόντες ὁδοὺς εὐθείας, τ̄ πορευθῆναι ἐν ὁδοῖς σκότους. διὰ οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς, καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ. ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ, καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν, τ̄ μακρὰν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας, καὶ ἀλλότριον τ̄ δικαίας γνώμης. Διὸ λέγει· ὅτι γὰρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς. Εἰ γὰρ ἐπορεύθησαν τρίβους ἀγαθὰς, εὕρασαν τρίβους δικαιοσύνης λείας. χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ

De Pietate.

PARÆNESIS XL.

CAriſſime, attende vehementer, ne deperdas viam rectam, ut ambules in viis tenebrarum: nequando in noviſſimis tuis apud Deum & homines inveniaris perverſus & obliquus. *Væ enim*, inquit, *iis qui derelinquunt vias rectas, ut ambulent in viis tenebrarum. Væ his, qui lætantur in malis, & gaudent in conſuetudine mala: quorum ſemitæ obliquæ ac pravæ, & flexuoſi curſus eorum: ut longe abſtraharis a via recta, & alieneris a ſententia juſta*. Ideo addit, & dicit: *Non enim comprehenduntur ſub annis vitæ: nam ſi per ſemitas bonas ambulaſſent, etiam ſemitas juſtitiæ planas ac faciles inveniſſent. Qui recti ſunt & boni, inhabitatores erunt terræ; & ſimplices atque innocentes remanebunt in ea. Viæ autem impiorum e terra perdentur, &*

iniqui expellentur ab ea'. Necessarium ergo est incedere per viam rectam, secundum eum qui dicit: *Ne declines ad dexteram, neque ad sinistram: averte pedem tuum a via mala: vias enim, quæ a dextris sunt, novit Dominus: quoniam perversæ sunt quæ a sinistris sunt*. Deum time, & timor ejus custodiet te. Serva mandata ipsius, & mandata ejus in veritate deducent te. Contumacia vero, aut pestilentia, aut invidia, aut superbia, & his similia, non commorentur in sinu tuo; neque inglu- vies, vel turpitudo, vel stultiloquium, vel scurrilitas, quæ ad rem non pertinent. Omnis enim, qui in hisce ambulat, a via veritatis aberrat, seipsum per loca invia terendo. Qui autem in via ambulat recta, ipse se in mansionem vitæ provehet atque deducet. Ne ergo religionem ac pietatem veram & ab omni simulatione alienam deperdas, frater carissime. Pietas porro est, abstinere ab omni specie mala. Si vero acciderit nos de opere bono contumeliam pati, ne erubescamus opprobrium nobis injuste ab hominibus illatum, & faciamus quæ non oportet. Scriptum est enim: *Populus meus, cujus nomen meum in corde vestro; nolite timere opprobrium hominum, & blasphemias eorum ne metuatis: sicut enim vestimentum, inveterascet tempore, & sicut lana comedetur a tinea. Justitia autem tua in seculum manebit, & salus tua in generationes generationum*. Rursusque ait: *Ego autem inobedientem me non præbeo, nec contradico. Dorsum meum dedi in flagella, & maxillas meas in colaphos; faciem autem meam non averti a confusione sputorum: & Dominus factus est mihi adjutor: ideo non sum confusus, sed posui faciem meam ut petram durissimam, & novi, quod non confundar*. Propterea, licet videatur ex seipsa imperasse ac superasse, non reformidemus, neque viam rectam deseramus, secundum eum qui dicit: *si consistant adversum me castra, non timebit cor meum*. Et denuo ait: *Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino*. Et, *noli æmulari gloriam peccatoris: non enim nosti, quid de exitu ipsius erit*. Melius est enim cuncta secundum Deum agere, & laudari ac probari in Domino; quam conversari male, & turpem famam habere: quum Dominus & Salvator noster Jesus Christus dicat: *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem ve-*

Proverb. 4.

Ephes. 5.

1. *Thessal.* 5.

Isai. 51.

Isai. 50.

Psal. 27.

Psal. 31.

Prov. 3. 4.

Matth. 5.

A Ὃ ΜΗ ΓΕΝΟΜΟΙ ἐξωθήσονταί ἀπ' αὐτῆς. Ἀνάγκη οὖν βαδίζειν ἐν τῇ εὐθείᾳ ὁδῷ. ΚΤ̄ Τ̄ λέγοντα· μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ, μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερά. ἀπόστρεφον σὸν τὸν πόδα ἀφ' ὁδοῦ κακῆς· ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ Κύριος· σκόλιαι εἰσὶν αἱ ἐξ ἀριστερῶν. Τὸν Θεὸν φοβοῦ, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ σωτηρήσῃ σε. Τήρησον τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ ὁδηγήσουσί σε ἐν αὐτῇ. Αὐθάδεια δὲ, ἢ λοιμότης, ἢ βασκανία ἢ ὑποφθάφα, καὶ τὰ ὅμοια τούτων, μηδὲ αὐλιζέσθωσαν κόλπῳ σου, μηδὲ λιμαργία, ἢ ἀσχρότης, ἢ μωρολογία, ἢ βωτραπελία, ἃ οὐκ ἀνῆκε. Πᾶς γὰρ ὁ ἐν τούτοις περιπατῶν, τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας πεπλάνηται, σωτρίβων ἑαυτὸν ἐν ταῖς ἀνοδίαις. Ὁ δὲ περιπατῶν ἐν τῇ ὁδῷ εὐθείᾳ, προσάξει αὐτὸν εἰς τὴν μονήν. Μὴ οὖν ἀπολέσῃς τὴν ἀνυπόκειτον φιλάδελφον, ἀγαπητὲ ἀδελφέ. Εὐλάβεια δέ ἐστιν, ἀπέχεσθαι ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ. Εἰ δὲ συμβῇ ἡμᾶς ὀνειδισθῆναι περὶ ἀγαθοῦ ἔργου, μὴ ἐντραπῶμεν τὸν ὀνειδισμὸν τὸν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀδίκως ἡμῖν ἐπαγόμενον, καὶ πράξωμεν ἃ μὴ δεῖ. Γέγραπται γάρ· λαός μου, ὃς ὄνομά μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν. μὴ φοβεῖσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ πτοᾶσθε. ὥσπερ ἱμάτιον παλαιωθήσεται ὑπὸ χρόνων, καὶ ὡσεὶ ἔριον βρωθήσεται ὑπὸ σητός· ἡ δὲ δικαιοσύνη σου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, καὶ τὸ σωτήριόν σου εἰς γενεὰς γενεῶν. Καὶ πάλιν λέγει· ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ, οὐδὲ ἀντιλέγω. τὸν νῶτόν μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, καὶ τὰς σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα. τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων· καὶ Κύριος ἐβοήθει μοι. διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην, ἀλλ' ἔθηκα τὸ πρόσωπόν μου, ὡς στερεὰν πέτραν, καὶ ἔγνων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνθῶ. Διόπερ κἂν δόξῃ πρὸ αὐτῆς κεκενεκέναι καὶ ἄρχειν, μὴ δειλιάσωμεν, μηδὲ ἐγκαταλείπωμεν εὐθείαν ὁδόν. Κατὰ τὸ λέγοντα· ἐὰν παραταξῆται ἐπ' ἐμὲ παρεμβολή, οὐ φοβηθήσεται καρδία μου. Καὶ πάλιν λέγει· ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιώσθω ἡ καρδία ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ Κύριον. Καὶ, μὴ ζηλοῦ δόξαν ἁμαρτωλοῦ, οὐ γὰρ οἶδας τί ἔσται ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ. Κρεῖττον γὰρ πάντα σὺν Θεῷ πράττειν, καὶ ἐπαινεῖσθαι ἐν Κυρίῳ, ἢ ἀναστρέφεσθαι κακῶς, καὶ ἔχειν αἰσχρὰν φήμην. Τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰπόντος· οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ

καὶ δοξάσωσι τ̃ Πατέρα ὑμῶν τ̃ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μὴ οὖν ἐκκλίνῃς εἰς τὰς ἀνοδίας ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας, μήποτε περικυκλώσωσί σε θηρίων ἀγρίων πλῆθος, μήποτε συροχὴ ὑδάτων πολλῶν. καί ποτε μεταμεληθήσῃ ὀδυνώμενος. Τίς γὰρ ὀδυνᾶται; Οὐχὶ ὃν τὰ κακὰ περιέχει; Ὁ Θεὸς γὰρ, φιλάνθρωπος καὶ ἀγαθὸς ὑπάρχων, κακὸν οὐ βούλεται τῷ πλάσματι αὐτοῦ. Κατὰ τ̃ λέγοντα· οὐ γὰρ τέρπεται ἐν ἀπωλείᾳ πῶν ζώντων. δικαιοσύνη γὰρ ἀθάνατός ἐστι. Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ τ̃ Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τ̃ ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος. εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκυεῖ θάνατον. Ἐπιθυμία μήτηρ ἁμαρτίας. Αὕτη ἐξέβαλεν Εὔαν ἐκ τοῦ παραδείσου. Αὕτη τ̃ Καΐν ἀδελφοκτόνον ἀπετέλεσεν. Αὕτη ἐποίησε τὴν Αἰγυπτίαν μανῆναι κατ᾽ τοῦ σώφρονος Ἰωσήφ. ὁ δὲ νέος τ̃ Θεὸν φοβούμενος, ταύτην κατέλαβεν. Αὕτη κατέτρωσε τ̃ λαὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Αὕτη καθεῖλεν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν, δι᾽ ἧς καὶ πρόξωαν τ̃ ποιήσαντα αὐτούς, ὅθεν ἐξωλοθρεύθησαν. Αὕτη ἐξέκλινε τὰς καρδίας τ̃ υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ Ὑψίστου. καθὼς γέγραπται· ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν, ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τ̃ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζεν. Αὕτη ἠπάτησε τοὺς κριτὰς τ̃ λαοῦ ἐν Βαβυλῶνι. Ἐπιθυμία, κακὴ μήτηρ ἁμαρτίας. Αὕτη ἐξέγειρε πολέμους καὶ παραχὰς ἐπὶ τ̃ γῆς. Αὕτη κατεκεφάλισε τ̃ Ἡρῳδιάδα, αἰτήσασθαι τ̃ κεφαλὴν τοῦ Βαπτιστοῦ. Ταύτην φιλήσας Ἰούδας προέδωκε τ̃ Κύριον τ̃ δόξης εἰς χεῖρας ἀνόμων· χρυσὸν ποθήσας, ζωὴν ἀπώλεσε. Διὸ φύγωμεν πᾶσαν ἐπιθυμίαν κακήν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Ταύτην ἀπωσώμεθα ἀπὸ καρδίας ἡμῶν. μὴ φεισώμεθα αὐτῆς. οὐ γάρ ἐστι κάρπιμον· ἀλλ᾽ ἔστι βλάστημα Διαβόλου. Οὐκ ἔστι τραῦμα, οὐδὲ μώλωψ, ὅτε πληγὴ φλεγμαίνουσα· οὐκ ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι, ὅτε ἔλαιον, ὅτε κατάδεσμος. τραῦμά ἐστι ψυχῆς, καὶ πληγὴ καρδίας. Αὕτη ἡμᾶς ἀποκόπτει ἀπ᾽ τ̃ τῶν ἁγίων συνοδίας. Αὕτη ἡμᾶς κατασχεῖ ἀπ᾽ τ̃ οὐρανοῦ, καὶ εἰς γῆϊνα συνδεσμεύει. Δένδρον ἐστὶ φύλλα ἔχον, καρπὸν δὲ μηδ᾽ ὅλως. φύλλα ἔχει, καὶ δασῆ, καὶ ἐν τοῖς δασέσιν αὐτοῦ, νοσήματα ἐχιδνῶν. Ἔκκοψον τὸ δένδρον τ̃ κακίας, καὶ φύτευσον ἀντ᾽ αὐτοῦ, ἐν τῇ ψυχῇ σου, δένδρον ζωῆς, τ̃ τίμιον σταυρὸν, τὰς ἐλπίδας

A *vestrum qui in cœlis est*. Ne ergo a via recta divertas in loca invia; ne forte agrestium ferarum multitudo circumdet te, conturbatioque aquarum multarum: & tunc pœnitentia ducaris, dolore afflictus. Quis enim dolet, nisi quem mala detinent? Deus quippe benignus ac bonus quum sit, malum non vult plasmati atque figmento suo; secundum eum qui dicit: *Non enim delectatur in perditione vivorum.* Sap. 1.

B *Justitia enim est immortalis*. Alioque in loco ait: *Nemo quum tentatur, dicat, quoniam a Deo tentatur. Deus enim intentator malorum est, ipse autem neminem tentat. Unusquisque vero tentatur, a concupiscentia propria abstractus & illectus. Deinde concupiscentia quum conceperit, parit peccatum: peccatum vero quum consummatum fuerit, generat mortem.* Jacob. 1.

C Concupiscentia mater est peccati. Hæc Evam ex paradiso ejecit. Hæc Cain fratricidam effecit. Hæc Ægyptiam adversus castum Joseph in rabiem adegit: Juvenis autem Deum timens, hanc dejecit. Hæc populum in eremo prostravit. Hæc gentes septem in terra Chanaan destruxit, per quam creatorem suum exacerbaverant, quare & exterminati sunt. Hæc corda filiorum Israël ab Altissimo declinare fecit: quemadmodum scriptum habetur: *Equi furentes in feminas facti sunt, unusquisque ad uxorem proximi sui hinniebat.* Hæc judices populi in Babylone decepit. Concupiscentia est prava peccati mater. Hæc bella & tumultus in terra excitat. Hæc Herodiadem ad petendum caput Baptistæ subornavit. Hanc Judas amans, Dominum gloriæ in manus impiorum tradidit: nam aurum appetens, vitam perdidit. Propterea omnem concupiscentiam malam fugiamus, fratres carissimi: hanc a corde nostro depellamus, non parcamus ei: non enim est fructuosa, sed Diaboli germen existit. Non est vulnus, non cicatrix, neque percussio tumens atque inflammans, non est cui malagma imponatur, nec oleum infundatur, neque vincula adhibeantur: sed vulnus est animæ, & percussio cordis. Hæc nos a sanctorum cœtu separat. Hæc nos a cœlestibus divellit, & terrenis conjungit. Arbor est folia habens, fructum vero plane nullum. Folia habet, & quidem densa, & in densitate ejus genimina viperarum demorantur. Arborem malitiæ excinde, & pro ea arborem vitæ in anima tua planta; pretiosam, inquam, crucem, spem Salvatoris, passionesque mortis

Gen. 3. 4. 39. Psal. 95. Josue 14. Hierem. 5. Ezech. 22. Daniel. 13. Jacob. 4. Marc. 6. Matth. 26.

ipsius. Dilectio ejus sit in corde tuo, quemadmodum scopulus in mari propositus, & navigia in pelago tempestatibus exposita ad vitæ portum invitans. Certa tamquam bonus miles, ut coronas assequaris. Dicentem audi: *Pios & abstinentes facite filios Israël.* Quando legitime certaveris, tunc secure Regis dona cognosces. Tunc intelliges bonum, utile, & rectum esse, agnoscere & sustinere Dominum, ejusque mandata servare. Tunc senties labores velut per somnium præteriisse, cum remuneratione hic facta. Quemadmodum diadema in capite Regis sedentis in suo regno, ita gaudium tibi erit & exultatio: & gaudium tuum nemo a te tollet. Concedat porro nobis Dominus, ut misericordiam inveniamus coram bonitate ipsius, & in præsenti seculo, & in futuro. Quoniam ipsi gloria in secula. Amen.

Levit. 15.

πίδας τῦ Σωτῆρος, τὰ παθήματα τῦ θανάτυ αὐτῦ. Ἡ ἀγάπη αὐτῦ ἔστω ἐν τῇ καρδίᾳ συ, ὥσπερ σκόπελος ὢν κείμενος ἐν θαλάσσῃ, ὡσεὶ καλύμμυος τὰ ἐν πελάγει χειμαζόμενα πλοῖα εἰς λιμένα ζωῆς. Ἀγωνίζυ, ὡς καλὸς στρατιώτης, ἵνα ἐπιτύχῃς τῶν στεφάνων. Ἄκυε δὲ λέγοντος· ἐὰν λαβεῖς πρωτεῖτε τὴν γῆν Ἰσραήλ. Ὅταν νομίμως ἀγωνίσῃ, τότε ἐπιγνώσῃ ἀσφαλῶς καὶ τὰς δωρεὰς τῦ Βασιλέως. τότε ἐπιγνώσῃ, ὅτι καλὸν καὶ ὠφέλιμον ἡ ἀγαθὸν τὸ ἐπιγνῶναι, ἢ τὸ Κύριον ἐμπιμπλᾶν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτῦ τηρεῖν. τότε αἰσθήσῃ τὰς πόνυς, ὡς δι' ὀνείρυ παρελθόντας, τῇ ὧδε ἀνταποδόσει. Ὥσπερ ἀβάδημα ἐπὶ κεφαλῶ βασιλέως καθημένυ ἐπὶ βασιλείας αὐτῦ, ὅτως γίνεταί σοι χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις. καὶ τὴν χαράν συ οὐδεὶς ἄρει ἀπὸ σῦ. Δῴη ὑμῖν ὁ Κύριος εὑρεῖν ἔλεος ἐνώπιον τῆς ἀγαθότητος αὐτῦ, καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας. ἀμήν.

DE HIS, QUI PROPRIA EXCIDUNT NEGLIGENTIA, EXCUSATIONESQUE IN PECCATIS PRÆTEXUNT.

PARÆNESIS XLI.

FRater, solitariam desideraști vitam? bonum appetiisti opus, si ad finem usque servaveris. Advigila igitur, & tibi ipsi attende, ut sapiens, & non tamquam insipiens; ut monachus, & non quasi a monastico instituto vitam alienam ducere-

Ephes. 6.

res. *Non est enim colluctatio nobis adversus sanguinem & carnem: sed adversus principes & potestates, adversus mundi rectores tenebrarum seculi hujus, contra spiritualia nequitiæ in cœlestibus.* Sobrium ergo & vigilantem te præbe usque in finem; ne forte propria superatus negligentia atque segnitie, stulte dicas & insipienter: Ad monachatum accessi, & nec ibi viam salutis inveni. Cur igitur, frater, gratiam aspernamur Domini? & cur vitam solitariam calumniaris, quum nolis ipse juvari, neque pro tua anima adlaborare? quin potius tuis te abripi finis concupiscentiis ac cogitationum voluptatibus; & vitam adhuc solitariam accusas? Si enim præcepta Domini custodisses, non sane excidisses: &, si timorem Domini dilexisses, etiam tuam animam conservasses. Primum quidem, solitariæ vitæ canonem non servasti: synaxim tuam neglexisti, oblique incedere amasti, & superbiam potius dilexisti. supe-

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΠΙΠΤΟΝΤΩΝ ΕΞ ΟΙΚΕΙΑΣ ΑΜΕΛΕΙΑΣ, ΚΑΙ ΠΡΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΦΑΣΕΙΣ ΕΝ ΑΜΑΡΤΙΑΙΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΑ.

Ἀδελφὲ, τὴν μονήρη βίον ἐπεθύμησας; καλῦ ἔργυ ὀρέγῃ, ἐὰν φυλάξῃς εἰς τέλος. Νῆφε οὖν, καὶ πρόσεχε σεαυτῷ, ὡς σοφὸς, καὶ μὴ ὡς ἄσοφος· ὡς μοναχὸς, καὶ μὴ ὡς ἀμόναχος. ἔστι γὰρ ὅτιν ἡ πάλη ἡμῶν πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξυσίας, πρὸς τὺς κοσμοκράτορας τῦ σκότυς τύτυ, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. Νῆφε οὖν ἄχρι τέλους, μήποτε ἡττηθέντος συ ἐν τῇ οἰκείας ἀμελείας καὶ ἀπροσεξίας, εἴπῃς ἐν ἀφροσύνῃ· καὶ εἰς τὴν μοναχὸν ἦλθον, καὶ οὐδὲ ἐκεῖ εὗρον ὁδὸν σωτηρίας. Τί οὖν, ἀδελφὲ, ἀθετῦμέν τὴν χάριν τῦ Κυρίυ; Διατί δὲ καὶ ἀφανύρεις τὴν μονήρη βίον, σῦ μὴ βυληθέντος ὠφεληθῆναι, μηδὲ πονῆσαι περὶ τῆς ψυχῆς συ; ἀλλὰ σωσαπαχθεὶς μᾶλλον ταῖς ἐπιθυμίαις συ καὶ ἡδοναῖς λογισμῶν, καὶ αἰτιᾶσαι ἔτι τὴν μονήρη βίον; Εἰ γὰρ ἐφύλαξας τὰς ἐντολὰς τῦ Κυρίυ, οὐκ ἂν πρέπεσες· καὶ τὸν φόβον τῦ Θεῦ εἰ ἠγάπησας, διετήρει τὴν ψυχήν συ. Πρῶτον μὲν τὸν κανόνα τῦ μοναδικῦ βίυ οὐκ ἐφύλαξας, τὴν σωτηρίαν συ ἠμέλησας, πλανίως πορεύεσθαι ἠγάπησας· ὑψηλοφροσύνην μᾶλλον ἠγάπησας· τὺς μειζοτέρυς συ ὑπε-

ἐξεδένωσας. ἐγκράτειαν οὐκ ἠγάπησας, ἀσηφασίαν δὲ μᾶλλον ἠσάπησας· ἀγρυπνίαν οὐκ ἠσάπησας, τὸ δὲ ἀκόρεστον ὕπνον ἠγάπησας. τὸ ἁγνείαν οὐκ ἠσάπησας· τὸ δὲ μιασμὸν μᾶλλον ἠσάπησας· πραότητα καὶ ταπεινοφροσύνῃ οὐκ ἠγάπησας, ὑπερηφάνειαν δὲ μᾶλλον ἠγάπησας. τὸ ὑποταγὴν οὐκ ἠγάπησας· τὸ δὲ ἀνυποταγὴν μᾶλλον ἠγάπησας· θυμὸν καὶ ὀργὴν οὐκ ἐμίσησας, εὐκολίαν δὲ καὶ μνησικακίαν μᾶλλον ἠσάπησας. ἡσυχίαν καὶ φθογγυλὴν οὐκ ἠγάπησας, κραυγὴν δὲ καὶ ὅρκον μᾶλλον ἠγάπησας. τὸ σεμνότητα καὶ εὐλάβειαν οὐκ ἐφύλαξας, εὐτραπελίαν δὲ μετὰ γελοιασμῶν μᾶλλον ἠγάπησας. σιωπὴν καὶ εὐθύτητα οὐκ ἠγάπησας, πολυλογίαν δὲ καὶ καταλαλιὰν μᾶλλον ἠγάπησας. ἐξάνας ἐν προσευχῇ μετὰ κατανύξεως οὐκ ἠγάπησας, ῥέμβεσθαι δὲ μᾶλλον ἠγάπησας. ἀκτημοσύνῃ οὐκ ἠγάπησας, φιλαργυρίαν δὲ μᾶλλον ἠσάπησας. τὸ ἄσκησιν καὶ φιλοπονίαν οὐκ ἠσάπησας, τρυφὴν δὲ καὶ ἀπαράλλω μᾶλλον ἠγάπησας. ἐργάζεσθαι τῇ ἰδίᾳ χερσὶν οὐκ ἠσάπησας, ἀναπαπεῖν δὲ μᾶλλον ἠγάπησας. φιλαδελφίαν οὐκ ἠγάπησας, χαίρειν δὲ ἐπὶ ἀφεροφῇ κακῇ μᾶλλον ἠγάπησας. συμπαθεῖν θλιβομένοις οὐκ ἠγάπησας, σκληρὸς δὲ καὶ ἀσυμπαθὴς εἶ μᾶλλον ἠγάπησας. θλίψιν καὶ ὀνειδισμὸς ὑπομεῖναι ἀφ' τὸ Κύριον οὐκ ἠγάπησας, πρωκαθεδρείαν δὲ καὶ ἐπαίνους ματαίους μᾶλλον ἠγάπησας. τὸ φόβον Θεοῦ καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν οὐκ ἐφύλαξας, τὸ δὲ ἀφοβίαν καὶ τὸ μισαδελφίαν μᾶλλον ἠγάπησας. Καὶ τί ἔτι λέγω; Τὰ οὐράνια ἐμίσησας, καὶ τὰ ἐπίγεια ἠγάπησας, καὶ ἔτι τὸ μονήρη βίον αἰτιᾶσαι; Οὐκ οἶδας ὅτι γέγραπται, Ἀπολεῖ Κύριος πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος. καὶ πάλιν. καὶ μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ Θεοῦ ἀδικίαν, ὅτι ὁ Θεὸς κριτής ἐστιν. Ὁρᾷς, ἀδελφὲ, ὅτι ἡ αἰτία ἐξ ἡμῶν ἐστι, καὶ οὐκ ἐξ ἑτέρων; Ἐλθὲ οὖν εἰς ἑαυτὸν, καὶ ἐπίστρεψον ἐπὶ τὸ Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ· οὐ γὰρ βούλεται τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέφειν καὶ ζῆν αὐτόν. θέλει γὰρ ὁ Κύριος τοὺς πάντας σωθῆναι. ἀγαθὸς γὰρ ὑπάρχει· ἐρρώθης, ἀλλὰ δύνασαι ἰαθῆναι· Ἔπεσας, ἀλλ' ἀνάστηθι μόνον. μὴ ἔκδος ἑαυτὸν εἰς τέλος τῇ ἀπωλείᾳ. αὐτὸς γὰρ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἴρηκεν· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. καὶ, οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους καλέσαι, ἀλλὰ ἁμαρτωλούς. Διὸ, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἀνάσχου, καὶ συμβουλεύσω σοι ῥῆμα· κάθεζου ἐν ἡσυχίᾳ, καὶ ἄγαγε πρὸ ὀφθαλμῶν σου τὸν φόβον τοῦ Κυρίου· καὶ ἐπισωρεύσας σου τοὺς λογισμοὺς, κάθου αὐτοῖς ὡς κριτὴς, καὶ κατάμαθε τὴν ἀφαγωγὴν τοῦ παρελθόντος χρόνου, ἀφ' οὗ καὶ ἦρξω εἰς τὸν μονήρη βίον, ἵνα ἐπιγνῷς

A superiores tuos despexisti: temperantiam non dilexisti, inexplebilem magis edendi voracitatem amasti. Vigilias non es complexus, insatiabilem autem somnum magis amplexus es: castitatem non probasti, sed pollutionem potius amasti: mansuetudinem atque humilitatem non es sectatus, superbiam autem potius dilexisti. Subjectionem atque obedientiam non es sectatus, inobedientiam vero potius es amplexus. Furorem & iracundiam non
B odisti, contentionem autem & injuriarum memoriam magis probasti. Quietem & orationem respuisti; clamores vero & juramenta potius coluisti. Gravitatem & verecundiam non servasti; scurrilitatem autem cum cachinnis magis comprobasti. Taciturnitatem & rectitudinem spreviſti; multiloquium vero & detractionem maluisti. Cum cordis compunctione in precibus consistere non probasti; at evagari potius ac mente distrahi amasti.
C Paupertatem non coluisti; avaritiam vero magis amplexatus es. Exercitatione monastica & labore voluntario non es delectatus; at deliciis & oblectamentis potius gavisus es. Propriis operari manibus, tibi displicuit; quies autem & otium magis placuit. Fraternitatem non amasti; perversione vero improba gaudere potius probasti. Compati tribulatis noluisti; durus autem & commiserationis expers esse maluisti. Tribulationes & improperia pro-
D pter Dominum perferre detrectasti; primos autem accubitus, laudesque vanas potius affectasti. Timorem Dei, & dilectionem ipsius non servasti; contemtum autem timoris ejus, & odium in proximum magis amasti. Quid multa? Cœlestia odisti, & terrena dilexisti: & adhuc vitam solitariam calumniaris? Non nosti, quia scriptum est:
Perdet Dominus omnes qui loquuntur mendacium. Psal. 5. Et rursus: *Nolite adversus Deum loqui*
E *iniquitatem: quoniam Deus judex est.* Psal. 75. Vides frater, causam ex nobis esse, & non ex aliis? In teipsum ergo descende, & ad Dominum in toto corde tuo convertere: *Non enim vult mortem peccatoris; sed magis ut convertatur ipse & vivat.* Ezechiel. 18. Cupit enim Dominus omnes salvos fieri: nam bonus est. Vulneratus es? sed curari poteris. Cecidisti? at resurge dumtaxat. Ne teipsum in finem per-
F ditioni tradas. Ipse enim Salvator dixit:
Non indigent qui sani sunt medico, sed qui male habent. Matth. 9. Et, *non veni vocare justos, verum peccatores.* Marc. 2. Luc. 5. Ideo, frater carissime, patere, & consilium tibi dabo. In quiete ac silentio reside, & præ oculis tuis timorem Domini gerito: colligensque cogitationes tuas, præside illis ut judex; & institutum vitæ temporis præteriti perdisce, ex quo solitariam aggressus es vitam: ut quænam status hujusmodi

modi cauſa tibi fuerit, intelligas, noteſque in corde tuo damnum ac cauſam, & unde talis damni provenerit cauſa. Nam ſi mercator in piratas inciderit, ſive etiam ſubmerſa fuerit navis, & onera perdiderit; non oblivi-
ſcitur loci, ubi eorum jacturam fecit: ſi autem poſt multum temporis acciderit ipſi eundem locum adire, magna
cum ſuſpicione per illum tranſit. Quare & nos illorum imitatores ſimus, aut potius iis prudentiores. Illi corruptibilibus divitiis deperditis, non oblivi-
ſcuntur loci: at nos incorruptibilia negligimus bona. In quiete igitur & ſilentio reſide, ſicut jam dictum eſt; tuaſque
cogitationes recollige, ac ſpiritum die noctuque ſcalpe atque ſcarifica; ut ejuſmodi damni & ſubverſionis cauſam agnoſcas: ne forte ab initio fiduciam libertatemque habueris, quæ piam ac religioſam cogitationem tuam inverterit, moreſque corruperit, ac te inverecundum
impudentemque reddiderit, ne forte
damnum ex multiloquio provenerit. Ne forte cauſa ex gula & crapula exſtiterit. Ne forte ex inobedientia damnum emanarit. Ne forte ex deſiderio & appetitione diverſorum locorum: ne forte ex miniſterii atque diſtractionum occaſione, maximum ſibi malum pararit. Et ubi agnoveris, abſcinde libertatem atque impudentiam pietate. Ne verearis ab hominibus præcepta Domini aſpernantibus appellari hypocrita. Perſpicuum eſt enim, illos non ad fratris correctionem hypocriſis mentionem facere; ſed ut pudore ſuffundatur frater, impudenſque efficiatur, & abhorreat a
recta ſententia. Nam pios ac religioſos, hypocritas nuncupant. Ad quos
Matth.7. Luc.6. ait Dominus: *Hypocrita, ejice primum trabem de oculo tuo, & tunc videbis ejicere feſtucam de oculo fratris tui.* Ne igitur verearis improperia, frater cariſſime,
& diſciplinæ ne te ſubtraxeris: nam indiſciplinatos mors comitatur, ſecundum
ſacram Scripturam: quemadmodum & alio
1. Joan. 3. in loco dicit: *Si cor noſtrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum.*
1. Petr. 4. Alibique ait: *Si exprobramini in nomine Chriſti, beati eritis: quoniam quod eſt honoris ac gloriæ, & Dei ſpiritus ſuper vos requieſcet. Nemo autem veſtrum patiatur ut homicida, aut fur, aut alienorum appetitor. Si autem ut Chriſtianus, non erubeſcat, ſed glorificet Deum in iſto nomine. Et ſi juſtus vix ſalvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* Fuge ergo impuni-

A νῶς τ̃ λογιομῴλω σοι αἰτίαν τ̃ τοιαύτης καταςά-
σεως, καὶ σημειώσαι ἐν τῇ καρδίᾳ σε τὸ βλάβος
καὶ τ̃ αἰτίαν, καὶ πόθεν ἡ αἰτία ἐγκέκυφε τῆς
τοιαύτης ζημίας. Ἐὰν γὰρ περιπέσῃ ἔμπορος
πειρατᾶς, εἴτε ναυαγύχιον γένηται τὸ πλοῖον,
καὶ ἀπολέσῃ τ̃ γόμον, οὐκ ἐπιλανθάνεται τ̃ τό-
που, ἔνθα τ̃ γόμον ἀπώλεσεν· εἰ δὲ καὶ μετὰ χρό-
νον ἱκανὸν συμβῇ αὐτῷ πριέναι τ̃ τόπον, μετὰ φο-
βίας πολλῆς διὰ αὐτοῦ πρέρχεται. ἐσώμεθα οὖν
καὶ ἡμεῖς ἐκείνους μιμούμενοι, μᾶλλον δὲ σοφώ-
τεροι. ἐκεῖνοι τ̃ πλοῦτον τ̃ φθαρτὸν ἀπολέσαντες,
τ̃ τόπου οὐκ ἐπιλανθάνονται· ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον.
Τοιγαροῦν καθέζου ἐν ἡσυχίᾳ, καθὼς προείρηται,
καὶ ἐπισωάγασέ σου τοὺς λογισμούς, καὶ σκάλευε
τὸ πνεῦμά σου, ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἵνα ἐπιγνῷς
τὴν αἰτίαν τ̃ τοιαύτης ζημίας καὶ καταγρόφῃς. μή-
ποτε ἀπ' ἀρχῆς παῤῥησίαν ἐκτήσω, καὶ ἡ παῤ-
ῥησία ἀνέτρεψέ σε τ̃ βέλτιον λογισμὸν, καὶ πὰ
ἤθη διέφθειρε, καὶ ἀναίδη καὶ ἀναίσχυντον ἀπε-
τέλεσε. μήποτε ἐκ τ̃ πολυλογίας τὸ βλάβος
ἐγκέκυφε. μήποτε ἐκ τ̃ γαστριμαργίας ἡ αἰτία
γέγονε. μήποτε ἐκ τ̃ ἀνυποταγῆς τὸ βλάβος
γέγονε. μήποτε ἐξ ὀρέξεων διαφόρων τόπων,
μήποτε ἐκ προφάσεως διακονίας καὶ τ̃ περι-
σπασμῶν τὸ μέγιστον κακὸν πρεσκύασε. Καὶ ἐπιγ-
νὺς ἀπόκοψον τ̃ παῤῥησίαν καὶ τὴν ἀναίδειαν διὰ
τ̃ ὑλαβείας. Μὴ αἰσχυνθῇς κληθῆναι ὑποκει-
τὴς ἀπὸ τῶν ἀθετούντων τὰς ἐντολὰς τ̃ Κυ-
ρίου. δῆλον γὰρ ὅτι οὐκ τ̃ διορθωσιν τ̃ ἀδελφοῦ τ̃
μνήμῃ τ̃ ὑποκρίσεως ἄγουσιν, ἀλλ' ἵνα ἐντραπεὶς ὁ ἀδελφὸς, ἀναίδὴς καὶ ἀναίσχυντος ἐκ ἀμό-
τερος τ̃ δικαίας γνώμης γένηται. τοὺς γὰρ εὐ-
λαβεῖς, ὑποκριτὰς ὀνομάζουσι. πρὸς οὓς ὁ Δεσπό-
της λέγει· ὑπόκριτα, ἔκβαλε πρῶτον τ̃ δοκὸν ἐκ
τ̃ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν
τὸ κάρφος ἐκ τ̃ ὀφθαλμοῦ τ̃ ἀδελφοῦ σου. Μὴ
οὖν ἐντραπῇς τ̃ ὀνειδισμὸν, ἀγαπητὲ ἀδελφέ·
ἀπαιδευσίαν δὲ μὴ ἀναλάβῃς. ἀπαιδεύτοις γὰρ
σωαντᾷ θάνατος, ἡ ἁγία Γραφὴ λέγει. Κα-
θὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ
καταγινώσκῃ ἡμῶν, παῤῥησίαν ἔχομεν πρὸς τ̃
Θεόν. Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνό-
ματι Χριστοῦ, μακάριοί ἐστε· ὅτι τὸ τ̃ δόξης καὶ
τὸ τ̃ Θεοῦ Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπέπαυται. μὴ
γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς, ἢ ὡς κλέ-
πτης, ἢ ὡς ἀλλότριος ἐπίσκοπος. εἰ δὲ ὡς Χρι-
στιανὸς, μὴ αἰσχυνέσθω· δοξαζέτω τ̃ Θεὸν ἐν τῷ
ὀνόματι τούτῳ. καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται,
ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; Φεῦγε
πονη-

τοιγαρῶν τὴν παῤῥησίαν, καὶ τ γέλωτα· ἀ γὰρ A
συμβάλλεται τῇ ψυχῇ σε· τίς γὰρ μερὶς πι-
στῷ μ τ ἀπίστε; Ὁμοίως ὃ καὶ τὴν γαστριμαρ-
γίαν δάμασον ἀφ᾽ τ ἐγκρατείας· τὴν φιλαργυ-
ρίαν, ἀφ᾽ τ ἀσκήσεως κ᾽ ἀκτημοσυνης· τ πο-
λυλογίαν, ἀφ᾽ τ σιωπῆς· τ ἀκαθισίαν, ἀφ᾽
τ ὑπομονῆς κ᾽ κελίε· τὴν ὀλιγωρίαν, ἀφ᾽ τ
μνήμης τῶν μελλόντων ἀγαθῶν· τὴν ἀνυποτα-
γὴν, ἀφ᾽ τ ταπεινοφροσύνης. Εἰ ὃ καὶ προ- B
φάσ μισοπονηρίας, τὸ κακόν σοι πρεσκεύασεν
ὁ ἐχθρὸς, κ᾽ λοιπῶ σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει· μὴ κοινώνει
ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις· Κατὰ ὃ τ ἐμὴν γνώμην λο-
γίζομαι, ὅτι ἀρχὴ κακῶ γέγονεν ἡ παῤῥησία·
καὶ αὕτη σε ἀναίσχυντον ἀπειργάσατο. Διὸ λέ-
γει· μακάριος ἀνὴρ, ὃς καταπήσει πάντα δι᾽
ὐλάβειαν. Τί ὃ κέρδος ἔχει ὁ κόσμος; ἢ τί
ἀγαθὸν πρέξει τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; Ε᾽λαβέ τις C
γυναῖκα; ἀρχὴ μεριμνης. Ἐγέννησεν υἱόν; φρον-
τὶς ἑτέρα. Ἐτέχθη ἄλλος; θλιαροτέρα ἡ μέ-
ριμνα. Ἀπέθανεν ὁ εἷς υἱός; ἀπέλιπε τοῖς γο-
νήσασιν αὐτὸν πένθος. Ἐὰν ὃ ᾖ ὁ ζῶν ἀπο-
βῇ πανόφρων, ὀδυνᾶται θ᾽ αὐτῷ μᾶλλον, ἢ θ᾽
τ τεθνηκότος. Ὅταν ὃ ἔλθῃ τῷ ἀνδρὶ ἡ ὥρα
τ θανάτε αὐτῦ, χείρω τ θανάτε τὴν θλῖψιν
λογίζεται, ὅτι τὴν μ᾽ γυναῖκα αὐτῦ κατέλιπε
χήραν, τὰ ὃ τέκνα αὐτῦ ὀρφανά. Καὶ τέτων D
πάντων ἠλευθέρωσέ σε ὁ ζυγὸς τ Χριςε, μο-
ναχὲ, κ᾽ πως πάλιν εἰς τὰ ἀρχαῖα βάλει ἀνα-
πάμψαι; Μὴ ἀπογίνωσκε σεαυτῦ, μηδὲ λέγε,
ὅτι ὐκ ἔτι δύναμαι σωθῆναι. ἀλλὰ καὶ σφόδρα
δυνὴ σωθῆναι. τ φόβον τ Θεε ἀγάπα ἐν ὅλῃ
τῇ ψυχῇ σε, κ᾽ αὐτὸς ἰᾶταί σου τὰ τραύματα,
καὶ ἄτρωτόν σε τ λοιπὸν ἀφυλάξει. ἐν ὅσῳ
γὰρ τ φόβον τ Κυρίε ἀγαπᾷ ἡ ψυχή σε, E
μὴ ἐμπέσῃς εἰς τὰς παγίδας τ Διαβόλε, ἀλλ᾽
ἔσῃ, ὡς ἀετὸς εἰς τὰ ὕψη πετόμενος. Ἐὰν ὃ μ᾽
παῦτα ἀμελήσασα ἡ ψυχὴ, κ᾽ καταφρονήσασα τ
φόβε τ Θεῦ, καθαιρηθεῖσα τ ὑψωμάτων, παί-
ζεται ὑπὸ τῶν κατωπάτων, οἳ κ᾽ καπακαλύψαν-
τες τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῆς, ἐλαύνεσιν αὐτὴν εἰς τὰ
πάθη τ ἀτιμίας, ὡς βῦν σωρευθυμθὸν τῇ μη-
χανῇ. Διὸ, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, φροντίσωμεν τ F
ἀληθείας. φροντίσωμεν τ ἑαυτῶν σωτηρίας. φρον-
τίσωμεν τὴν ὥραν τ θανάτε. Μισήσωμεν τὰ
κοσμικὰ πράγματα. παῦτα πάντα ὧδε μένει. παῦ-
τα ὐκ ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐν ὥρᾳ τ ἀνάγκης· ὅτε
μεταμελόμενοι, ὐδὲν ὠφελῶμεν· ὅτε παρακα-
λῶμεν θ᾽ ἀφεθῆναι ἡμᾶς, κ᾽ ὐδεὶς ὁ λύων.
Οἴμοι, οἴμοι, οἷα φοβερὰ τυγχάνει ἡ ὥρα τ θα-
νά-

impunitatem, & risum: non enim conducunt animæ tuæ. *Nam quæ pars fidelibus cum infideli?* 1. Cor. 6. Similiter autem & gulam per temperantiam vince; avaritiam per exercitationem & inopiam voluntariam; multiloquium per taciturnitatem; sedendi impatientiam per cellæ tolerantiam; negligentiam per futurorum bonorum memoriam; & inobedientiam per humilitatem. Sin vero & sub prætextu detestationis malitiæ tibi quid mali pararit inimicus, mundum ac castum deinceps teipsum serva, & non communices peccatis alienis. Mea autem sententia arbitror, initium tibi exstitisse malorum impunitatem atque licentiam, quæ & te impudentem effecit. Idcirco ait: *Beatus vir, qui semper est pavidus propter pietatem.* Prov. 28. Quid porro lucri habet mundus? aut quod bonum diligentibus ipsum præbebit? Accepit quis uxorem? Initium curarum. Genuit filium? sollicitudo altera. Nascitur alius? Cura abundantior. Moritur filius unus? Luctum parentibus suis relinquit. Si porro etiam vivens, improbus evaserit atque perversus; magis de eo, quam de mortuo dolent. At quando jam viro, mortis hora obvenerit; graviorem propria ducit morte afflictionem suæ conjugis: eo quod uxorem relinquat viduam, & filios suos orphanos. Ab iis autem omnibus liberum te reddidit jugum Christi, o monache: & quomodo rursus ad antiqua vis reverti? ne ergo tuam ipse salutem desperes; neque dixeris, amplius te salvari non posse: imo salvari te posse confide. Timorem Dei tota anima tua cole, & ipse tua sanabit vulnera, teque absque vulneribus deinceps conservabit. Quamdiu enim Domini timorem colit anima tua, in laqueum diaboli non incides; sed eris velut aquila in sublimia volitans. Sin autem postea anima torpore correpta, Dei timorem contemserit, tunc ab excelsis deturbata, irridetur ab infimis: qui etiam obvelatis ejus oculis, agunt ipsam in passiones ignominiæ, tamquam bovem jugo constrictum. Ideo, frater dilectissime, demus operam veritati: curemus salutem nostram: meditemur horam mortis: odio prosequamur res mundanas. Istæ enim omnes hic manent: istæ nos non eximent ac liberabunt in hora necessitatis nostræ, quando pœnitentes, nihil proficiemus: quando pro remissione deprecabimur, & nullus erit qui absolvat. Hei mihi, hei mihi, quam tremenda erit mortis hora, quando

θανά-

do anima ſeparabitur a corpore! Tunc non comitabitur filium pater, non filiam mater, non uxor maritum, non fratrem frater: ſed ſolum opera, quæ quiſque egit, ſive bona, ſive mala. Præmittamus igitur nobis ipſi opera bona, ut quum hinc abierimus, recipiant nos in civitatem ſanctorum. Quod ſi progreſſum facere velis; regem ipſum abhinc amicum tibi para. Qualem vero putas invenies gloriam, frater cariſſime, ſi amicum regem gloriæ poſthac tibi vindicaveris? Nam ſicut hic ipſum honoras, talem ipſe gradum tibi præbebit: & quantum ei hic inſervis, tantum & ipſe honorabit te ibi. Scriptum eſt enim: *ſed tantum glorificantes me, glorificabo; & qui contemnunt me, ignominia afficientur*. Honora igitur ipſum tota anima tua, ut te honore dignetur ſanctorum. At in quo ipſum poſſidere oportet? Offer illi aurum, & argentum: &, ſi nudum videris, cooperi eum. Quodſi nihil horum ſuppetat tibi, alia ipſi genera auro & argento pretioſiora offer, fidem, ſcilicet, caritatem, continentiam, patientiam, longanimitatem, humilitatem. Abſtine a detractionibus. Serva oculos, ne adſpiciant vanitatem; & manus, ne faciant injuſtitiam. Averte pedes tuos ab omni via mala. Conſolare puſillanimes. Compatere infirmis. Da calicem aquæ frigidæ ſitienti. Da fragmentum panis eſurienti. Ex quibus habes, ex quibus, inquam, ipſe tibi largitus eſt, offer ei. Etenim duo minuta viduæ non repudiavit Chriſtus. Quid porro etiam Elias poſtulavit a vidua? nonne modicum aquæ in vaſe, & buccellam panis? Surgens enim Elias abiit in Sarepta Sidonis: quumque appropinquaſſet portæ civitatis, ecce apparuit ei mulier vidua, colligens ligna. Et clamans poſt eam Elias, dixit ei: cape nunc mihi paululum aquæ in vaſe, ut bibam. Illaque pergente ut acciperet, clamavit poſt eam Elias, & dixit: cape nunc mihi obſecro, & buccellam panis in manu tua. Vides cariſſime, quibus alebantur ſancti Prophetæ? modica nimirum aqua, & buccella panis, & quidem cum anguſtia: omne quippe ſtudium ponebant in bonis, quæ ipſis in cœlo repoſita erant. Diligamus igitur & nos viam Sanctorum, fratres cariſſimi. Dum tempus adhuc nobis ſuppetit, præſtemus in eo fructum pœnitentiæ bonum. Ne tempus pœnitentiæ idoneum deperdamus: nec imaginibus atque ſimulaeris hujus ſeculi diſtrahamur: neque cum viris

1. *Reg.* 2.

Pſal. 119.

Matth. 10.
Marc. 9.

Marc. 12.
Luc. 21.
3. *Reg.* 17.

A θανάτε, ὅτε χωρίζεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ τ σώματος. Τότε δ πατὴρ συνοδεύει υἱῷ, δ μήτηρ θυγατρὶ, δ γυνὴ ἀνδρὶ, οὐκ ἀδελφὸς ἀδελφῷ, εἰ μὴ ἔργε αἱ πράξεις, οἷς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν, εἴτε φαῦλον. Τοιγαροῦν προαποστείλωμεν ἑαυτοῖς πράξεις ἀγαθὰς, ἵνα ὅταν πορευθῶμεν, δέξωνται ἡμᾶς εἰς τ πόλιν τ ἁγίων. Ἐὰν βούλει προκόπτειν, αὐτὸν τ Βασιλέα φίλον κτῆσαι

B ἀπεντεῦθεν. οἵαν δόξαν δοκεῖς εὑρεῖν, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἐάνπερ ἀπεντεῦθεν κτήσῃ φίλον τ Βασιλέα τῆς δόξης; Ὡς γὰρ τιμᾷς ὧδε, τοιοῦτον βαθμὸν πρέξει σοι· καὶ οἷος δηλθεις αὐτῷ ὧδε, τοσοῦτον καὶ αὐτὸς τιμήσῃ σε ἐκεῖ. Γέγραπται γὰρ· ἀλλ' ἢ τὸς δοξάζοντάς με δοξάσω, καὶ οἱ ἐξουθενοῦντές με ἀτιμαθήσονται. Τίμα οὖν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σε, ὅπως ἀξιώσῃ σε τ τιμῆς τ

C ἁγίων. Ἐν τίνι ὢ δεῖ κτήσασθαι αὐτόν; Πρόσφερε αὐτῷ χρυσίον, ἀργύριον· ἐὰν ἴδῃς γυμνὸν, περίβαλε. εἰ δ' ὐχ ὑπάρχῃ σοι ὅλως ἐν τούτων, πρόσφερε αὐτῷ ἕτερα ἤδη τ χρυσίε καὶ τ ἀργυρίε τιμιώτερα, φίσιν, ἀγάπην, ἐγκράτειαν, ὑπομονὴν, μακροθυμίαν, ταπεινοφροσύνην. Ἀπέχε ἀπὸ καταλαλιᾶς. τήρει σε ὀφθαλμὸς, τ μὴ ἰδεῖν ματαιότητας· καὶ τὰς χεῖράς σε, μὴ ποιεῖν ἄδικον. τὸς πόδας σε ἀπόστρεφον ἀπὸ

D ὁδοῦ κακῆς. Παρακάλει ὀλιγοψύχους· συμπάθησον ἀσθενοῦντας. Δὸς ποτήριον ψυχρῷ διψῶντι· δὸς κλάσμα ἄρτε πεινῶντι. Ἐξ ὧν ἔχεις, ἐξ ὧν αὐτός σοι ἐχαρίσατο, πρόσφερε αὐτῷ· Καὶ γὰρ τὰ δύο λεπτὰ τ χήρας οὐκ ἀπεβάλετο ὁ Χριστός. Τί ὖ καὶ ἠτήσατο Ἠλιὰς παρὰ τ χήρας; ὐχὶ ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος, καὶ ψωμὸν ἄρτε; Καὶ ἀναστὰς Ἠλίας ἐπορεύθη εἰς

E Σαρεπτὰ τ Σιδῶνος. καὶ ἤγγισεν εἰς τ πυλῶνα τ πόλεως· καὶ ἰδὸ χήρα γυνὴ συλλέγουσα ξύλα: καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιὰ, καὶ εἶπε· λήψῃ δή μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος, καὶ πίομαι· καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν, καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιὰ, καὶ εἶπε· λήψῃ δή μοι καὶ ψωμὸν ἄρτε ἐν τῇ χειρί σε. Ὁρᾷς, ἀγαπητὲ, ἐν τίσιν ἐτρέφοντο οἱ ἅγιοι προφῆται; ἐν ὀλίγῳ ὕδα-

F τι καὶ ψωμῷ ἄρτε, καὶ αὐτῷ μὴ ἐνοχείας· εἶχον γὰρ τ πᾶσαν σπουδὴν εἰς τὰ ἀποκείμενα αὐτοῖς ἀγαθὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἀγαπήσωμεν οὖν καὶ ἡμεῖς τὴν τ ἁγίων ὁδὸν, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί. ὡς ἔτι ἔχομεν καιρὸν, ποιήσωμεν αὐτῷ καρπὸν καλὸν μετανοίας. Μὴ ἀπολέσωμεν καιρὸν ἐπιτήδειον εἰς μετάνοιαν. μηδὲ μετεωρισθῶμεν ταῖς φαντασίαις τ κόσμε τούτε. μηδὲ μετ' ἀνδρῶν, ἐν ἀφα-

βία

εἰᾳ Θεῦ δ ιατελούντων τὰ ἔργα αὐτῶν, μὴ συνά-
ψωμεν ἑαυτοὺς, μηδὲ ζηλώσωμεν τὰ ἔργα τ παρ-
αφρονούντων τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας. καπὰ τὸ λό-
γιον τ Ἀποστόλου· φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμι-
λίαι κακαί. Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ἐπιλαβοῦ ἐμῆς
παιδείας, μὴ ἀφήσεις, ἀλλὰ φύλαξον ἑαυτῷ εἰς
ζωήν σε· ὁδοὺς ἀσεβεῖς μὴ ἐπέλθῃς, μηδὲ ζηλώ-
σῃς ὁδοὺς παρανόμων. ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύ-
σωσι, μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ, ἔκκλινον ἀπ' αὐτῶν, B
καὶ παρέλλαξον. ἐὰν γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν, ἐὰν μὴ κα-
κοποιήσωσιν· ἀφαρπάζεται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ ἐὰν γὰρ
κοιμῶνται. οἴδε γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἴνῳ
δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται. αἱ δὲ ὁδοὶ τ δικαίων φω-
τὶ λάμπουσι, προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν, ἕως ἂν
κατορθώσῃ ἡμέρα. Καπάλιν λέγει· μὴ γίνου ἑταῖρος
ἀνδρὶ θυμώδει. φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συναναλίζου· μή-
ποτε μάθῃς τ ὁδῶν αὐτοῦ· λάβῃς βρόχους τῇ σῇ ψυ-
χῇ. Καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ λέγει· ὅτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυ-
δροι, καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ
ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται. ὑπέρογκα μα-
ταιότητος φθεγγόμενοι, δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις
σαρκὸς ἀσελγείας, τοὺς λόγους ἀποφεύγοντας
τοὺς ὄντως, καὶ τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους· ἐλευ-
θερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρ-
χοντες τ φθορᾶς. ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ D
δεδούλωται. οἱ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ
κόσμου τούτου, ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται·
γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα, χείρονα τ πρώτων. Καὶ
πάλιν λέγει ἐν ἑτέρῳ· ἀναλάβωμεν ὃ ὑμᾶς σκο-
πεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα, παρὰ
τ διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας. καὶ ἐκκλί-
νατε ἀπ' αὐτῶν. οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ E
διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς
καρδίας τ ἀκάκων. Φύγωμεν οὖν τ πλατεῖαν
ὁδὸν, τ ἀπάγουσαν εἰς τὴν ἀπώλειαν· ποθήσω-
μεν δὲ τ στενὴν, τ ἀπάγουσαν εἰς τὴν αἰώνιον βασι-
λείαν. Πονέσωμεν ὧδε ἑκουσίως, ἵνα δὲ ἡμᾶς πο-
νέσαι ἀκουσίως. Μισήσωμεν τ ἐμπαθῆ κόσμον, καὶ
τὸν ἐμπαθῆ βίον. Ποιήσωμεν ἑαυτοῖς τροχιὰς F
ὀρθάς. Ἀγαπήσωμεν τὴν σωφροσύνην, ζέοντες πρὸς
Κύριον τῷ πνεύματι. Κλαύσωμεν ὧδε ἑκουσίως,
ἵνα Θεὸν εὐσωπήσαντες, ἐξέλωνται ἡμᾶς δὲ αἰωνίου
πυρὸς καὶ βρυγμοῦ τ ὀδόντων. Ἀγαπήσωμεν τὸ
πένθος, ὅτι δὲ Χριστοῦ ἐστὶν ἐντολή· αὐτὸς γὰρ εἴρη-
κε· μακάριοι οἱ πενθοῦντες νῦν, ὅτι αὐτοὶ παρα-
κληθήσονται. Ἐννοηθῶμεν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ,
τοὺς τ θάλασσαν πλέοντας, οἵοις κινδύνοις περι-

A viris opera ſua abſque timore Dei peragentibus nos ipſos conjungamus: neque eorum imitemur opera, qui propriam ſalutem deſpiciunt, ſecundum illud Apoſtoli effatum: *Corrumpunt mores bonos colloquia mala*. Alioque in loco dicit Scriptura: *Apprehende diſciplinam meam, ne dimittas eam, ſed cuſtodi eam tibi ad vitam tuam. Vias impias ne ingrediaris, neque æmuleris vias iniquorum. In quocumque loco caſtrametati fuerint, ne tranſeas illac: verùm declina ab eis, & abſcede: non enim ſomnum capient, niſi malefecerint: ablatus eſt enim ſomnus eorum, & non dormiunt: Comedunt enim eſcas impietatis, & vino iniquo inebriantur. Juſtorum autem viæ inſtar lucis fulgent, procedunt, & illuminant, donec dirigat ſe dies.* Et rurſus ait: *Noli eſſe ſodalis viro furioſo; neque cum amico iracundo cohabites: ne forte diſcas vias ejus, ſumaſque laqueos animæ tuæ.* Alioque in loco iterum: *Hi ſunt fontes ſine aqua, & nebulæ turbine exagitatæ, quibus caligo tenebrarum in æternum reſervata eſt. Superba enim vanitatis loquentes, ineſcant in deſideriis carnis luxuriæ eos, qui ſermones rectos effugiunt, & in errore converſantur, libertatem illis promittentes, quum ipſi ſint ſervi corruptionis. A quo enim quis ſuperatus eſt, hujus ſervus efficitur. Si enim refugientes coinquinationes mundi iſtius in cognitione Domini Noſtri Jeſu Chriſti, his rurſus implicati ſuperantur, facta ſunt eis poſteriora deteriora prioribus.* Rurſuſque alibi: *Rogamus autem vos, ut obſervetis eos, qui diſſenſiones & offendicula præter doctrinam, quam vos didiciſtis, faciunt; & declinate ab illis. Hujuſmodi enim Domino Noſtro Jeſu Chriſto non ſerviunt, ſed ſuo ventri: & per dulces ſermones & benedictiones ſeducunt corda innocentium.* Fugiamus ergo latam viam, quæ abducit in perditionem; appetamus autem arctam & anguſtam, quæ in æternum deducit regnum. Laboremus hîc bono & alacri animo, antequam coacte nobis laborandum ſit. Mundum perturbationibus ac paſſionibus obnoxium, vitamque male affectam oderimus. Rectos nobis ipſi curſus faciamus. Studium ac diligentiam amemus, ferventes ſpiritu erga Dominum. Ploremus hîc ſponte, atque libenter, ut Deum placatum reddentes, eripiat nos ab æterno igne, & ſtridore dentium. Diligamus luctum, quoniam Chriſti præceptum eſt. Ipſe enim dixit: *Beati qui lugent nunc, quia ipſi conſolabuntur.* Conſideremus, fratres cariſſimi, eos qui per mare navigant: qualia ſubeant pericula, cum fluctibus

1. Cor. 15.

Proverb. 4.

Proverb. 22

Jud. 1.

2. Pet. 2.

Rom. 16.

Matth. 5.

decertantes, & amplitudinem marium transmeantes. Quando autem quis tempus conductionis suæ impleverit, non reputat pericula, quæ in mari decertans sustinuit, propter gaudium: quia plenam mercedem suam accepit; quin & alacrior ad navigandum in mari hinc redditur. Illi quidem quando finiunt, tunc incipiunt: at nos, fratres carissimi, si assequamur, ut bene finiamus propositum nobis certamen, non amplius nobis necessitas incumbet iterum eundem cursum instituendi, quum id sit impossibile. Exiguum certamen est, fratres, & mercedis retributio ineffabilis. Vigilemus igitur, & diligentes simus in opere Domini, carissimi, toto corde ac viribus, donec tempus habemus. Quemadmodum enim dona ejus, Sanctorumque vocatio non revocantur; ita & contraria contrariis sunt ab initio præparata. Idcirco beatus vir, qui timet Dominum: quoniam ab ipso coronam accipiet, quam præparavit diligentibus se. Ipsi gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Rom. 11. *Jacob.* 1.

A μᾶλλον δὲ καὶ προθύμως καθίστανται τὸ πλεῖν ἐν τῇ θαλάσσῃ. Ἐκεῖνοι μὲν, ὅτε τελέσωσι, τότε ἄρχονται. Ἡμεῖς δέ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἐὰν φθάσωμεν καλῶς

B τελέσαι τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, οὐκέτι ἡμῖν ἀνάγκη ὑπάρχει, πάλιν τῷ αὐτῷ δρόμῳ χρήσασθαι· ἀδιάπαυστον γὰρ ὄντως τοῦτο. Μικρὸς ὁ ἀγών, ἀδελφοί· καὶ ἀνεκδιήγητος ἡ μισθαποδοσία. Ἥκωμεν οὖν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, ἀγαπητοί, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ δυνάμει, ὡς καιρὸν ἔχομεν. Ὥσπερ γὰρ ἀμεταμέλητα τὰ χαρίσματα αὐτοῦ, καὶ ἡ κλῆσις

C τοῖς ἁγίοις· οὕτως καὶ τὰ ἐναντία τοῖς ἐναντίοις ἡτοίμασται ἀπ' ἀρχῆς. Διὸ μακάριος ἀνὴρ, ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ὅτι παρ' αὐτοῦ λήψεται τὸν στέφανον, ὃν ἡτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

AD FRATREM QUI EXCIDIT, ET DE POENITENTIA.

PROS ADELFON EKPESONTA, KAI PERI METANOIAS.

PARÆNESIS XLII.

PARAINESIS MB.

SUB obedientia Patris spiritualis constitutis suggerit inimicus, dicens: Discede hinc, & privatim habita, ut quiescas magis. Et si frater cogitationibus ejusmodi consenserit, a fraternitate recedit. Sin autem viderit inimicus cogitationem fratris paululum attendere sibi; tunc suggerit ipsi, dicens: Ingredere in interiorem eremum. Deinde confidente fratre per aliquod tempus in eremo, tunc affert ei honestatis inimicus Dæmon cogitationem tædii, temporisque productionem, ac rerum necessariarum penuriam, senectutis imbecillitatem, & solitudinis molestiam. Et si inimicus fratrem commovere potuerit, etiam inde ipsum extrahit, transportatque prope castellum, aut civitatem. Tum vero fornicationem ei intentat. Quare frater ab accessu ad civitatem se continet, neque castellis ac vicis appropinquat. Tunc cernens inimicus propositum fratris, incitamenta ac machinamenta excogitat, quibus fratrem dejiciat: ex quibus unum est istud. Quadam die dum frater in cella quiescit, mulierem subornat, quæ januam ejus pulset, prætextu quod à via aberrarit, & metu perculsa sit; vel quod pro eleemosyna venerit; aut etiam prætexit, se monachum

D Τοῖς ἐν ὑποταγῇ καθεζομένοις πνευματικοῦ πατρὸς ὑποβάλλει ὁ Ἐχθρὸς, λέγων· ἀποχώρει ἐντεῦθεν, καὶ οἴκει κατ' σεαυτὸν, καὶ ἀναπαύῃ μᾶλλον. Καὶ ἐὰν συγκατατίθηται ὁ ἀδελφὸς τοῖς τοιούτοις λογισμοῖς, χωρίζεται τῆς ἀδελφότητος. Καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ Ἐχθρὸς, ὅτι νήφει ὁ λογισμὸς τοῦ ἀδελφοῦ μικρὸν, ὑποβάλλει αὐτῷ, λέγων· εἴσελθε εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον. Εἶτα καθίσαντος τοῦ

E ἀδελφοῦ, χρόνον τινὰ, ἐν τῇ ἐρήμῳ, τότε προσφέρει αὐτῷ ὁ μισόκαλος Δαίμων τὸν λογισμὸν τῆς ἀκηδίας, καὶ τὸ ἔκπαμα τοῦ χρόνου, καὶ τὴν σπάνιν τῶν χρειῶν, καὶ τὴν ἀσθένειαν τοῦ γήρως, καὶ τὸν κόπον τῆς ἐρήμου. Καὶ ἐὰν ἰσχύει ὁ Ἐχθρὸς σαλεῦσαι τὸν ἀδελφὸν, ἀναστᾷ αὐτὸν κἀκεῖθεν, καὶ φέρει αὐτὸν πλησίον κώμης ἢ πόλεως. Τότε ὑπτιάζουσιν αὐ-

F τῷ τὴν πορνείαν. Οὕτω ἀδελφὸς ἐγκρατεύεται τοῦ μὴ εἰσιέναι ἐν τῇ πόλει, μήτε εἰς κώμας προσεγγίζειν. Τότε θεασάμενος ὁ Ἐχθρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἀδελφοῦ, πᾶσι κινήσει καὶ τεχνάσμασιν ὑφαίνει, ἐν οἷς βάλῃ καταβαλεῖν τὸν ἀδελφόν. Ἐξ ὧν ἡ μία ἐστὶν αὕτη. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ἡσυχάζοντος τοῦ ἀδελφοῦ ἐν τῷ κελλίῳ, προσκαλεῖται γυναῖκα, κρύψαι αὐτῷ, προφάσει πλανωμένης καὶ ὀλιγοψυχούσης, ἢ ὡς δι' ἐλεημοσύνην ἐλθούσης, ἢ προφασίζεται

nachum

οἰζεται μοναχὸν γνώειμον ὂπιζητεῖν. Ὁ οὖν ἀδελ- A
φὸς ἀνοίξας τ̃ θύραν αὐτ̃, ορᾷ τὴν γυναῖκα, πεει-
ςαμένην ἐν τῇ αὐτ̃ κελλῃ. καί φησιν τὸ γύναιον.
κύει ἀββᾶ· Πᾶ μένει ὁ δεῖνα μοναχὸς; κὴ, ὅτι
κέκλικεν ἤδη ἡμέρα, ποίησον ἀγάπην ὑποδέξαι
ἡμᾶς ἔσω τῆς θύρας σ̃, τὴν νύκτα ταύτην, μή-
ποτε πλανωμένων ἡμῶν, φάγωσιν ἡμᾶς τὰ θηεία.
Πολλάκις δὲ καὶ ἄλλην συμπαίκτειαν φέρει μθ' ἑαυ-
τῆς ὁ γύναιον· ἴσως ὂ κὴ ἀναλώματα βαςάζουσι κὴ B
χρείας, ἐν οἷς βύλον) δελιάσαι τὸν ἀδελφόν. Τότε
πολεμεῖ ὁ ἀδελφὸς ἐξ ἑκατέρων τ̃ λογισμῶν, καὶ
δειμαίνε), ὡς ἄπλαγχνος, ὑπεσεῖν τῆς ἐντο-
λῆς· μήποτε ὂ κὴ ἀφ' τοῦ ἀγαθοῦ θηρευθῇ αὐτ̃
ἡ ψυχὴ. ἵνα ὂ μὴ μηκύνωμθ τ̃ λόγον· ἥτηται ὁ
μοναχὸς τῇ ἐπιθυμίᾳ. καὶ μ̃ ὁ σωτελεσθῆναι
τὴν ἀνομίαν, ἐάνωθ βληθῇ ἐξαποςεῖλαι αὐτὴν,
ἀποκείνε) αὐτῷ, λέγουσα· ὅτε με ἐταπείνωσας, C
ἐξαποςέλλεις με ἀπό σ̃; ἵνα πᾶ πορευθῶ; πῶς
δὲ ὀφθήσομαι τῷ πρόσωπῳ τ̃ γονέων μ̃; μὴ δύνα-
ται κρυβῆναι ὁ πρᾶγμα. ἀσφαλῶς οὖν γίνωσκε,
μοναχὲ, ὅτι ὐκέτι ἀφίςαμαι ἀπό σ̃, ἀλλὰ καὶ
μ̃ σ̃ καθέζομαι ἐν τῷ κελίῳ σ̃, κὴ ὅθεν θέλῃς,
ἀπότρεφέ με. Τότε ἄρχε) ὁ μοναχὸς θρηνεῖν
ἑαυτὸν, ὅτι ὅλως ἤνοιξε τὴν θύραν τ̃ κελίυ αὐτ̃. D

Ταῦτα ὃν γινώσκων, μοναχὲ, τήρει σεαυτόν.
Ἐὰν γὰ ἐμπέσῃς εἰς τοὺς βρόχυς αὐτῆς, πόπῳ
ὐκβλῆσαί σε δυνήσῃ. βρόχοις γὰ, φησὶ, τοῖς ἀπὸ
χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν. Προγινώσκων τοιγαρ̃ν,
τί ἔςαι τὰ ἔσχατα τῆς ἁμαρτίας, καὶ οἵαν ἀτιμίαν
προξενεῖ τοῖς χρωμένοις αὐτῇ εἰς τὰ παιδία τα-
τα, φεῦγε ὐκ τῆς ἡδυπαθείας· οἱ γὰ καρποὶ αὐ-
τῆς, καρποὶ αἰσχύνης. Καὶ πρὸ μὲν τῆς ἡδονῆς,
ἐπιθυμία· μ̃ δὲ τὴν ἡδονὴν, λύπη. ἀναλόγισαι
ὃν ὅτι τὴν ἡδονὴν λύπη ἀκολουθεῖ). Καὶ φεῦγε E
τὴν ἁμαρτίαν. λογιζόμθος τὴν αἰσχύνην τ̃ ἀν-
θρώπων, μᾶλλον ὂ τὸν φόβον τ̃ Κυρίυ. Ἀπόδιοκε
ὃν τὸν Δαίμονα τ̃ θέλοντά σε ἀπατῆσαι, καὶ τοὺς
πόνυς συλῆσαι, ὅπως ἀλύπως ἀκολουθήσῃς. Οἶδεν
γὰρ ὁ καρδιογνώςης Κύριος, ὅτι ὐ πονηρίας χάριν,
ἢ μισανθρωπίας, ἀποβάλλεις τὸ γύναιον, ἀλλ' ἵνα
μὴ ἀφ' ὑ ἀγαθῦ, τὸ κακόν σοι κατεργάσηται. Εἰ F
δέ τις λέγῃ. ὅτι καλὴ ἡ φιλοξενία. σύμφημι κἀγώ.
ὁ οὖν φιλόξενος ἀνὴρ μιμήσαθ ὀφείλει τῷ δοκιμά-
ζοντι ἀργύριον ἐν χωνευτηρίῳ· τὸ καθαρὸν λήψεται
ἑαυτῷ, πρόφε) ὂ τὸ ἀδόκιμον. τυτέςι, τ̃ ἐντολὴν
τήρησον, ἀπὸ δὲ τῆς ἁμαρτίας φεῦγε, ὡς ἐκ ςόματος
ὄφεως. Ὁ γὰ εἰπὼν, ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με.
εἶπε καὶ, ὁ πορνεύσῃς. Νῆφε ὐν τῇ νεότητί σ̃. Νῆ-
φε, μήποτε ἀμελήσας, εὑρεθῇς τοῖς πάθεσι δουλεύων

nachum aliquem notum inquirere. Frater itaque oſtium aperiens ſuum, videt mulierem in ſua conſiſtentem cella: quæ ait ad illum: Domine Abba, ubi certus quidam moratur monachus? Et quia inclinata jam eſt dies, fac caritatem ſuſcipiendi nos intra fores tuas iſta nocte: ne forte oberrantibus nobis, comedant nos feræ ſilveſtres. Sæpe etiam aliam ſecum adducit deceptricem mulier. Forte etiam expenſas deferunt, & res neceſſarias, quibus fratrem ineſcare volunt. Tunc frater cum utriſque pugnat cogitationibus, metuitque, ne velut immitis atque immiſericors præcepto excidat, & ne forte etiam boni occaſione capiatur ejus anima. Sed ne in longum protrahamus ſermonem, ſi concupiſcentia victus fuerit monachus, & poſt conſummatum ſcelus ſi emittere eam voluerit, reſpondet illi dicens: Quando me humiliaſti, ac compreſſiſti, a te dimittis, & ut quo velim abeam? At quo pacto ante conſpectum parentum meorum comparebo? An poterit amodo res celari? Certo igitur ſcias, monache, non amplius me à te abſceſſuram: quin etiam tecum in tua cella conquieſcam, & unde voles, me ſuſtentes. Tunc ſeipſum monachus deflere incipit, quod prorſus januam ſuæ cellæ aperuiſſet.

Iſta igitur ſciens, monache, teipſum cuſtodi. Nam ſi in ejus laqueos incideris, difficulter te explicare poteris. Laqueis enim, inquit, qui a labiis ſunt, pertraxit eum. Quare prænoſcens quæ peccati futura ſint noviſſima, qualemque committentibus illud infamiam poſtea conciliet, fuge voluptatem carnalem: quippe cujus fructus, pudoris atque infamiæ fructus ſunt. Et ante voluptatem quidem concupiſcentia, poſt voluptatem autem dolor. Perpende ergo animo, quod voluptatem dolor conſequatur, & fuge peccatum, mente complectens hominum infamiam, ſed magis timorem Domini. Repelle igitur abs te Dæmonem volentem te decipere, & labores tuos abripere; ut abſque triſtitia permaneas. Novit quippe cordium ſcrutator Dominus, quod non malitiæ cauſa, aut humano aliquo odio, mulierem reſpuas: verum ut non per bonum tibi opereris malum. Si autem quis dicat, rem bonam eſſe hoſpitalitatem: conſentio & ego. At hoſpitalis vir imitari debet eum, qui aurum in fornace probat, purumque ſibi accipit, improbatum vero deſpicit. Hoc eſt, mandatum obſerva; a peccato autem velut ab ore ſerpentis fuge. Nam qui dixit: *Hoſpes eram, & collegiſtis me*: dixit etiam: *Non fornicaberis*. Sobrium igitur

Proverb. 7.

Matth. 25.
Matth. 5.
Exod. 22.

igitur ac vigilantem te præbe in juventute tua. Vigilanter attende, ne forte otio atque torpori indulgens, inveniaris pravis affectionibus ſerviens a juventute uſque ad ſenectutem. Nam qui in mari naufragium facit, forſitan & vigilavit & decertavit: verum magna fluctuum inſultatio ipſum obruit. Qui autem in portu naufragatur, ſimilis eſt illi, qui mera ſua negligentia navem domini ſui in profundum deducit ac perdit. Tu ergo in portu verſaris, monache, ſiquidem tibi ipſi attendas. Propterea neque nobis in vicis ac caſtellis converſari expedit. Sin autem te ad oppidum ſeu caſtellum abeundi urſerit neceſſitas, ne colloquiis diſtraharis mulierum. Quemadmodum enim qui hamũ deglutit, ita tua abripietur anima. Vigila igitur, quia non procul abeſt prolapſio. Cum modeſtia ac timore Dei adverſus tentationem decerta: nam fornicationis mater eſt impudentia. Quod ſi te liberius agentem, & accedentem ad ipſas viderint, ad pejus incitantes, dejicient te. Verũ etiamſi verecundus ſis ac modeſtus, non confidas tibi: ſed advigila, ne forte compunctionis & pietatis prætextu, mentem tuam verbis blandiloquis corrumpant: dixit enim quidam ſanctorum: Sermones proferunt, affectum animi emollire conantes. At certe quemadmodum dixit Salvator: *Ecce ego mitto vos, ſicut oves in medio luporum: eſtote ergo prudentes, ſicut ſerpentes, & ſimplices ut columbæ*: Admonet autem & per Apoſtolum dicens: *Nolite fieri imprudentes, ſed intelligentes, quæ ſit voluntas Domini: Et nolite inebriari vino, in quo eſt luxuria*. Certo igitur ſcias, cariſſime, quod ſi fueris ut aurum purum in mundo, & ad inſtitutum profectus monaſticum, neglexeris te ipſum, non tardabis fieri ſicut plumbum. Et ſi iterum ad monaſticum vitæ genus veniens, Dominum in veritate dilexeris; non tardabis fieri ut margarita, non habens maculam, aut rugam, vel quid hujuſmodi: ſed eris immaculatus omni ex parte.

Matth. 10. *Luc.* 10.

Epheſ. 5.

Et iſtud te rurſus noſſe volo, quod qui committit peccatum, gravius bellum habet eo qui ſe continet. Nam ſicut qui lutum in aliquem locum infundit, fœtorem reddit abundantiorem: ita & qui non ſe continet, paſſionem auget. Intellige, quod ſi teipſum neglexeris, in fine te pœnitebit: quum dicat Apoſtolus: *Qui ſine uxore eſt, ſollicitus eſt quæ Domini ſunt, quomodo placeat Domino. Qui autem uxorem habet, ſollicitus eſt quæ ſunt Mundi, quomodo placeat uxori; & diviſus eſt*. Tu vero, monache, non mundanam elegiſti ſollicitudinem, ſed quo pacto placeas Domino;

1. Cor. 7.

A ἀπὸ νεότητος, ἕως γήρως. Ὁ γὰρ ἐν πελάγει ναυαγήσας, ἴσως, καὶ ἔνηψε, καὶ ἠγωνίσατο· καὶ ἡ πολλὴ τῶν κυμάτων ἐπανάςασις ἴσχυσε κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἐν τῷ λιμένι ναυαγήσας, ἔοικεν, ὡς ἐξ ἰδίας ἀμελείας τὸ πλοῖον τοῦ δεσπότου αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ καταξας, καὶ ἀπολέσας. Σὺ οὖν ἐν τῷ λιμένι τυγχάνεις, μοναχὲ, ἐάνπερ προσέχῃς σεαυτῷ. Διὰ τοῦτο, οὐδὲ συμφέρει ἡμῖν ἐν ταῖς κώμαις διατρίβειν.

B Ἐὰν δὲ καταβῇ ἀνάγκη τοῦ φθάσαι ἕως κώμης, μὴ διατρίβῃ προσομιλῶν γυναιξίν. ὥσπερ ὁ καταπίνων ἄγκιστρον, ὅτως ἑλκυσθήσεταί σου ἡ ψυχή. Νῆφε οὖν, ὅτι ὁ μακρὰν τοῦ πλοῦτος ἀφίκεται. καὶ διὰ τῆς βλαβείας σου, καὶ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ, ἀγωνίζου πρὸς τὸν πειρασμόν. ἡ γὰρ ἀναισχυντία, μήτηρ ἐστὶ τῆς πορνείας. Ἐὰν θεάσωνταί σε παῤῥησιαζόμενον. καὶ προσβυόμενον πρὸς αὐτὰς, εἰς χεῖρω

C παροξύνασαί σε καταβάλωσί σε. Ἀλλὰ καὶ βλαβὴς τυγχάνων, μὴ θαῤῥεῖ σεαυτῷ. ἀλλὰ νῆφε, μήποτε, τροφάσει κατανύξεως καὶ βλαβείας, θελήσωσί σου τὴν διάνοιαν διὰ τῶν ῥημάτων. Εἶπε γάρ τις τῶν ἁγίων· λύκους προβάλλου, μαλάσσειν τὸ πάθος πειρώμενα. Ἀλλὰ καθὼς εἶπεν ὁ Σωτὴρ. ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς, ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων. γίνεσθε οὖν φρόνιμοι, ὡσεὶ ὄφεις. καὶ

D ἀκέραιοι, ὡς αἱ περιστεραί. Παραγγέλλει δὲ καὶ διὰ τοῦ Ἀποστόλου, λέγων. μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες, τί ὁ θέλημα τοῦ Κυρίου. καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία. Ἀσφαλῶς οὖν γίνωσκε, ἀγαπητὲ, ὅτ' ἂν ἦς ὡς χρυσίον καθαρὸν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ, ἐλθόντος σου εἰς τὸν μοναχὸν, ἀμελήσῃς σεαυτοῦ, ὑ χρονίζεις ῥᾳθύμως ὡς μόλιβδος. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν μοναχὸν πάλιν, ἐὰν ἀγα-

E πήσῃς τὸν Κύριον ἐν ἀληθείᾳ, ὑ χρονίζῃς γενέσθαι ὡς μαργαρίτης, μὴ ἔχων σπίλον, ἢ ῥυπίδα. ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἔσῃ ἄμωμος κατὰ πάντα.

Καὶ τοῦτο πάλιν γινώσκειν σε βούλομαι, ὅτι ὁ χρώμενος τῇ ἁμαρτίᾳ, βαρύτερον πόλεμον ἔχει, τοῦ ἐγκρατευομένου. Ὥσπερ γὰρ ὁ ἐμπιχέων βόρβορον ἐν τόπῳ τινὶ, πλεονάζει τὴν δυσωδίαν· ὅτως καὶ ὁ μὴ ἐγκρατευόμενος αὔξει τὸ πά-

F θος. Γίνωσκε ὅτι ἐὰν ἀμελήσῃς σεαυτοῦ, ἔχατον μεταμεληθήσῃ. τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς ἀρέσῃ τῷ Κυρίῳ. ὁ δὲ γαμήσας, μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῇ γυναικὶ, καὶ μεμέρισται. Σὺ δὲ, μοναχὲ, ὑ τὴν τοῦ κόσμου μέριμναν ἐξελέξω, ἀλλὰ πῶς ἀρέσῃς τῷ Κυρίῳ. ὅθεν σεαυτὸν δυνάχισας διὰ τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν. Πάλιν λέγω. ἐὰν μὴ ἐγκρατευσῃ, ἔχατον λυπηθήσῃ κατὰ πολλοὺς τρόπους,

κατὰ

κτ᾽ τ̃ λέγοντα Ἀπόστολον· θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιῦτοι. Ὁ γὰρ γαμήσας πωχεύει μὲ τὰ πρὸς ἀρετὴν, ϖεισπώλμος ϖεὶ οἶκυ, καὶ γυναικός, καὶ παιδοζ῾ριῶν. ὁ δὲ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τ̃ Κυρίυ, πῶς ἀρέσῃ τῷ Κυρίῳ. Σεαυτὸν ἀνάχισας διὰ τὴν τ̃ ὐρανῶν βασιλείαν, ὐ σιδήρῳ τοὺς διδύμυς ἀποτεμῇς· ἐςὶ γὰ τῆς ἀρετῆς ἀλότριον· ἀλ᾽ ἀσεβεῖ λογισμῷ τ̃ ἡδονῶν κρατήσας. Ἔμμενε τοιγαρῦν τοῖς αὐτοῖς ὅροις. διότι γέγραπται· ἀγαθὸν τὸ μὴ ἅπτεσθαί σε, ἢ τὸ ἅπτεσθαι καὶ μὴ ἀποδοῦναι. Βιάζυ οὖν σεαυτὸν ἐγκρατεύεσθαι, καὶ ἀνάχισον καθαρὰς τὰς ἀλογισμάς συ, καὶ τὴν διανοίαν συ, ὥσπερ λιμένα ἥδιον, ἡσυχίας μεστόν. Καὶ ἡ ἐλπὶς τ̃ μελλόντων ἀγαθῶν παίνει συ τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς, ὡσεὶ ὂν πίατος καὶ πιότητος ἐμπεπλημένας, ὧν ὁ Κύριος ἀξιώσῃ ἡμᾶς ὁ δίκαιος κριτής. ἀμήν.

Μηδὲ ὂν ἑτέρῳ τρόπῳ φθείρῃς τ̃ ναὸν τ̃ Θεῦ, παρακαλῶ. καὶ μὴ λυπήσῃς τὸ Πνεῦμα τ̃ Θεῦ τὸ ἐνοικῆν ὂν ἡμῖν, μηδὲ τὺς ἀγγέλυς τοὺς ἁγίυς, τοὺς διατεταγμένυς φυλάτειν, ἡμέρας καὶ νυκτὸς, οἱ καὶ τὺς Δαίμονας ἀποσοβῦσιν ἀφ᾽ ἡμῶν, τὺς ὁρατὺς τρίζοντας καθ᾽ ἡμῶν τὺς ὀδόντας, μήποτε αὐτοὶ ἡμῶν κατήγοροι φανῶνται ὂν ἡμέρᾳ κρίσεως, καὶ ἀνατρέπωμεν τῇ καταστροφῇ Σοδόμων. Ἐάν τε γὰ καὶ οἱ τοῖχοι περικυκλώσωσιν ἡμᾶς, ἐὰν τέγη καλύπτῃ, καὶ θύρα ἀποκέκλεισται, καὶ σκοτία τυγχάνῃ, ἀλ᾽ ὂννοηθῶμεν, ὅτι ὁ ἀποχωρίσας τὸ σκότος ἀπὸ τ̃ φωτὸς, οὗτὸς αὐτὸν λέληθε τ̃ καθ᾽ ἡμᾶς· Καὶ πειθέτω σε ὁ ϖροφήτης, λέγων· σύνετε δὴ ἄφρονες ὂν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ, ϖότε φρονήσατε; ὁ φυτεύσας τὸ ὦς, ὐχὶ ἀκύει; ὁ πλάσας τ̃ ὀφθαλμὸν, ὐχὶ κατανοεῖ; ὁ παιδεύων ἔθνη, ὐχὶ ἐλέγξει; ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνῶσιν; Κύριος γινώσκει τὺς διαλογισμὺς τ̃ ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ὐ μόνον τὰς ϖράξεις τ̃ ἀνθρώπων ἐφορᾷ ὁ Κύριος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀλογισμύς.

Ἐὰν ὃ ἐνοχλήσῃ σοι ὁ Ἐχθρὸς, λέγων· ἐςὶ μετάνοια, διὸ ἀπόλαυε τ̃ βυλήματός συ. Εἰπὸν ϖρὸς αὐτόν. τίς ἡ χρεία, ὦ Διάβολε, καθελεῖν οἰκίαν οἰκοδομηθεῖσαν, καὶ ἄνωθεν πάλιν οἰκοδομεῖν αὐτήν; τ̃ Ἀποστόλου λέγοντος· μετὰ φόβυ καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἐργάζεσθε. ὅπου δὲ φόβος καὶ τρόμος, δῆλον ὅτι ὐδεμία ἡδονὴ ὑπάρχει. Σχόλαζε πιγαρῦν τῇ ἑαυτ̃ σωτηρίᾳ, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, καὶ καθίσας ἡσυχίᾳ, ἐπισυνάγαγέ συ τὺς λογισμύς, καὶ εἰπὸν ὂν σεαυτῷ· Ἄνθρωπε, ποσ̃τον χρόνον ἔχεις, ποιῶν τὰς ἐπιθυμίας τ̃ σαρκὸς καὶ τ̃ ἀβουλιῶν συ; Τὶ ὠφελή-

mino; unde teipſum caſtraſti propter regnum Cœlorum. Rurſuſque dico, ſi non continueris, noviſſime multis modis dolebis, ſecundum Apoſtolum dicentem: *Tribulationem vero carnis habebunt hujuſmodi.* Nam qui uxorem duxit, inopia virtutis laborat, curis domus, & uxoris, educationiſque liberorum diſtractus. Qui autem abſque uxore eſt, ſollicitus eſt quæ ſunt Domini, quomodo placeat Domino. Teipſum propter regnum Cœlorum caſtraſti, non ferro virilia amputans; quippe quod a virtute alienum eſt; ſed pia cogitatione voluptates comprimens. Quare iiſdem terminis inſiſte: quia ſcriptum eſt: *Melius erat te non vovere, quam poſt votum promiſſa non reddere.* Teipſum igitur ad continentiam compelle: & mundas cogitationes tuas mentemque invenias, tanquam portum ſerenum tranquillitate plenum. Et futurorum bonorum ſpes, vires animæ tuæ pinguefaciet, quaſi adipe & pinguedine repletas: quibus nos Dominus dignetur juſtus Judex. Amen.

Matth. 18.

1. Cor. 7.

Eccl. 5.

Neque alio modo templum corrumpas Dei, obſecro: & non contriſtes inhabitantem in nobis Dei Spiritum: nec ſanctos Angelos noſtræ deputatos cuſtodiæ die noctuque, qui & Dæmones a nobis repellunt inviſibiles, dentibus adverſus nos ſtridentes: ne forte ipſi accuſatores noſtri in die evadāt judicii, ſubjiciamurque everſioni Sodomorum. Nam etiamſi nos muri circumdederint, & licet nos tectum contexerit, & fores occluſæ ſint, ac tenebræ exiſtant: attamen cogitemus, nihil eorum, quæ ad nos pertinent, latere eum, qui tenebras a luce ſeparavit. Fidemque tibi Propheta faciat, dicens: *Intelligite inſipientes in populo, & ſtulti aliquando ſapite. Qui plantavit aurem, non audit? Qui finxit oculum, non conſiderat? Qui corripit gentes, non arguet? Qui docet hominem ſcientiam? Dominus ſcit cogitationes hominum, quoniam vanæ ſunt.* Frater cariſſime, non ſolum hominum actiones intuetur Dominus, verum etiam cogitationes.

1. Cor. 3.

Gen 1.

Pſal. 9.

Quod ſi tibi ſuggerat inimicus, dicens: Reſtat pœnitentia: ideo jam voluntate tua perfruere: dic ad eum: Quæ utilitas eſt, Diabole, domum bene extructam diruere, ac de integro rurſus ædificare? Quum dicat Apoſtolus: *Cum metu ac tremore veſtram ſalutem operamini.* Ubi vero metus eſt ac tremor, perſpicuum eſt nullam adeſſe voluptatem. Da ergo operam ſaluti tuæ, dilectiſſime frater: ac mentem ad tranquillitatem traducens, recollige cogitationes tuas, & dic intra teipſum: Tanto jam tempore tuas, o homo, voluptates, & carnis cupiditates exples, & cogitationibus ſatisfacis tuis?

Philipp. 2.

Quod lucrum his perficiendis retulisti? Numquid ad staturam tuam adjecisti cubitum unum? At crassus & pinguis factus es. Aliud igitur tibi ipse nihil, præter escam vermium collegisti. Quid ergo inde tibi utilitatis accessit? Cœlestem ne thesaurum bonis complesti, dum ita sine metu vitam degis? Quid igitur tibi profuerit, reliquisse mundum?

Matth. 6. *Luc.* 12.

Heu mihi, o anima, quod ad talem vitæ conditionem, aut potius eversionem deveneris. Ecce fratres mei virtutibus exornati sunt, Deumque in veritate timent: ego autem in tenebris ambulo. Mane resipisco propter ea, quæ ago, ac die consequenti deteriora perficio: & quum Dominus vires mihi & sanitatem donaverit, his ego confisus Creatorem meum exacerbo. Quare negligens es, o anima mea? Cur pro nihilo ducis? Non enim te hinc pellet atque abjiciet Creator, qui te ex non esse ad esse produxit. Ipse mittet Angelum suum, & tu hinc discedes. Agnosce infirmitatem tuam, o anima mea. Quandiu factori tuo, ac mandatis ipsius reluctaberis? Opprobrium me fecisti, o Diabole, & Angelis & hominibus, obedienssque factus sum consilio tuo impio. Suggeris enim mihi, dicens: Semel exple concupiscentiam tuam, & non amplius indulgebis ei, neque cognoscetur peccatum tuum. Ecce parvum illud, magnus mihi factus est hiatus: nec possum improbis variisque concupiscentiis tuis resistere. Nam exiguum foramen aqua invenit, hiatumque magnum ac omnibus manifestum effecit. Vere enim peccatorum consuetudo in deterius agit eum, qui lapsus est. Mentem quippe meam immundis obscurasti cogitationibus, & in peccati foveam impulisti me. Cui dicam, ut super me plangat misero peccatore? Nudum enim me inimicus reddidit, ob meam pigritiam: verum spe in Deum respiciens, non despero salutem meam in finem: quoniam clementissimus est & optimus Dominus.

Quid porro & ad fraudulentum deceptorem? Quippe qui continentiam meam ob stomachi infirmitatem evertit, & me a vigilia in orationibus alienum fecit. Avaritiam in me prætextu longioris senectutis plantavit: lacrymas meas exsiccavit: cor meum crassum ac stupidum reddidit: ab obedientia in Christo me segregavit, & in distractionibus me defixum tenuit: inobedientem me reddidit, ne quid agerem, & ut curiose ac frustra laborarem effecit. Invidiã & detractionem me docuit. Trabẽ quæ in oculo meo est, non permittit mihi ut considerem: festucam autem, quæ in oculo fratris

Matth. 7. *Luc.* 6.

Α ὠφελήθης, ἢ τί ἐκέρδησας τὰ τοιαῦτα ἐπιτελῶν; Ἆρα πρεσέθηκας ἐπὶ τὸ ἡλικίαν σε, πῆχυ ἕνα; Ἀλλὰ παχὺς γέγονας. Σοὶ ἐν ἕτερον σωάγειν ἔχῃς σεαυτῷ, πλὴν ζοφῆς σκωλήκων. Ἀλλὰ τί ἐκέρδησας; Τὸν ἐν ὐρανοῖς θησαυρὸν ἐνέπλησας ἀγαθῶν, ἢ τῶς ἀφόβως ζήγων; Τί οὖν τὸ ὄφελος, ὅτι ἐξῆλθες ἐκ τοῦ κόσμου.

Οἴμοι, ψυχή, εἰς τὸ τοιαύτῃ κατάςασιν Β ἐλήλυθας, εἰς τὸ τοιαύτην καταςροφὴ; Ἰδοὺ οἱ ἀδελφοί μου κεκοσμημένοι εἰς τὰς ἀρετὰς, οἱ τὸν Θεὸν φοβούμενοι ἐν ἀληθείᾳ. ἐγὼ δὲ ἐν σκότει πορεύομαι. πρωὶ πρωὶ μεταμελοῦμαι ἐφ' οἷς πράσσω. καὶ ἐξῆς τὰ χείρω σωτελῶ. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Κύριός μοι ἐχαείσατο ἰσχὺν καὶ ὑγείαν, τούτοις ἐγὼ θαῤῥῶν παροργίζω τὸν ποιήσαντά με. Ἵνατί ἀμελεῖς, ὦ ψυχή μου; ἵνατί καταφρονεῖς; Μὴ γάρ σε C ὧδε ἐάσῃ ὁ ποιήσας σε ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, καὶ εἰς τὸ εἶναι παραγαγών. Αὐτὸς ἀποςελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσῃ ἐντεῦθεν. Γνῶθι τὴν ἀσθένειάν σε ψυχή μου. Ἕως πότε ἀντερεῖς κατὰ τοῦ ποιήσαντός σε, καὶ τὰ προσαγμάτων αὐτοῦ; Ὦ Διάβολε, ὄνειδός με πεποίηκας καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. ὑπήκοος γενόμενος τῆς ἀσεβοῦς συμβουλίας. Ὑπέβαλές μοι, λέγων· ποίει ἅπαξ τὴν ἐπιθυμίαν σου, καὶ μηκέτι ποιήσῃς αὐτὴν, καὶ οὐ γνωσθήσεταί σοι D ἁμάρτημά σου. Ἰδοὺ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ἐγένετό μοι χάσμα μέγα, καὶ ἡ δύναμαι ἀντιςῆναι ἐναντίον τῶν πονηρῶν, καὶ ποικίλων σου ἐπιθυμιῶν. μικρὰν γὰρ ὀπὴν εὗρε τὸ ὕδωρ, καὶ ἐποίησε χάσμα μέγα, καὶ πᾶσιν ἔκδηλον. Ἀληθῶς γὰρ ἡ σωπήθεια τῶν ἁμαρτημάτων εἰς τὸ χεῖρον ἄγει τὸν πεπλωκότα. Ἐσκότισας γάρ μου τὸν λογισμὸν ἀφ' τῶν ῥυπαρῶν λογισμῶν, καὶ ὤθησάς με εἰς τὸν λάκκον τῆς E ἁμαρτίας. Τίνι εἴπω, ἵνα κλαύσῃ ἐπ' ἐμοί; Γυμνὸν γάρ με ἀπεκατέςησεν ὁ Ἐχθρὸς ἐκ τῆς ἐμῆς ῥαθυμίας· ἀλλὰ τῇ εἰς Θεὸν ἐλπίδι ἀποβλέπων, οὐκ ἀπογινώσκω τὴν ἐμαυτοῦ σωτηρίας εἰς τέλος.

Τί δὲ πρὸς τὸν Δόλιον; τὴν ἐγκράτειάν μου κατέλυσε διὰ τῆς ἀσθένειαν τοῦ στομάχου μου, καὶ τῆς ἐν προσευχαῖς ἀγρυπνίας ἀλόγιον πεποίηκε· τὴν φιλαργυρίαν ἐφύτευσεν ἐν ἐμοὶ, πρόφασι μακρογηρίας· τὰ δάκρυά μου ἐξήρανε· τὴν καρδίαν μου ἐπάχυνε· τῆς ἐν Χριστῷ ὑποταγῆς με ἀνήρησε, καὶ τοὺς πρὸς πασμούς μοι ἐνέπηξεν· ἀνυπότακτόν με πεποίηκε· μὴ ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ περιεργάζεσθαι πεποίηκε· φθονερὸν καὶ καταλαλόν με ἐδίδαξε· τὴν δοκὸν τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ μου οὐ συνεχώρησε κατανοεῖν, τὸν κάρφος τὸν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ μου προφέρει πρὸ ὀφθαλμῶν μου.

μου. τὰ τῆς καρδίας μου κρύπτειν συμβουλεύει, ἐὰν A
δὲ πέσῃ ὁ ἀδελφός μου εἰς δόλωμα, ἐν αὐτῷ
με ἀδολεχεῖν συμβουλεύει· ὑπερήφανον καὶ θυμώ-
δη καὶ ὀργίλον με ἔθηκε· γαστρίμαργον καὶ μέ-
θυσον καὶ φιλήδονον δεδίδαχε· τὰς ζημίας τῆς
ψυχῆς μου, ὡς κέρδη, παρεξένησέ μοι· ὀκνηρὸν
καὶ γογγυστὴν καὶ πολύλαλόν με δεδίδαχε· ἐν
ἀναγνώσει καὶ ψαλμῳδίᾳ μετεωρίζεσθαί με μεμά-
θηκεν. Εὔχομαι, καὶ δ' γινώσκω· αἰχμαλωτί- B
ζομαι, καὶ δ' νοῶ· νουθετηθεὶς πλειάκις παρ' ἀν-
δρῶν φοβουμένων τ' Κύριον, ἠπείθουν τῇ ἀγαθῇ
αὐτῶν παραινέσει· ὡς γὰρ βολίδας ἐδεχόμην τοὺς
αὐτῶν λόγους. καὶ παρακαλούμενος ὠργιζόμην.
Ἀρκεῖ σοι, Διάβολε. Δεῦρο λοιπὸν εἰς ἑαυτὴν
ψυχή μου. Τίνι θαρρεῖσα τ' ποιήσαντά σε παρ-
οργίζεις; Ἕως τίνος τοῖς αὐτοῖς κακοῖς ἀναστρέφῃ;
Μὴ ἀθέτει τ' χάριν τ' σκέποντός σε, μήποτε C
ἀποχωρῇ ἀπό σου, καὶ παραδοθῇς εἰς χεῖρας ἐχ-
θρῶν σου. Φεῦγε τὸν Διάβολον, ὦ ψυχή μου, καὶ τὰ
ἔργα αὐτοῦ. μισάνθρωπος γάρ ἐστιν. ἀνθρωποκτόνος
ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς. Ἐὰν προσέλθῃς, δ' φείσεταί σου
τῆς ἀπολείας. Κατάλιπε τὸν Πονηρὸν, καὶ κολ-
λήθητι τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ. ἐντράπηθι λοι-
πὸν, ψυχή, καὶ ἐλθὲ εἰς ὁδὸν σωτηρίας. Ἐτρώ-
θης; μὴ ἀπογνῷς σεαυτῆς· πλειάκις γὰρ πεσὼν D
ὁ ἀθλητὴς, ὕστερον στεφανίτης ἀνεδείχθη. Ἔπε-
σες; ἀνάστηθι· ἀνδρείζου· καὶ εἰπὲ, Νῦν ἠρξάμην.
Καὶ μὴ ἔμμενε ἐν τῷ πτώματι, μήποτε, ὡς
πτῶμα, κατεδῇς εἰς βρῶσιν ὀρνέων καὶ θηρίων.
τῦ Προφήτου βοῶντος· μὴ παραδῷς τοῖς θηρίοις
ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, τῶν ψυχῶν τῶν πενή-
των σου μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος.

Πρόπεσε καὶ σὺ τῷ Βασιλεῖ τῆς δόξης, ἐξο- E
μολογούμενος τὰς ἁμαρτίας σου· πλῆθος γὰρ ἔχει
οἰκτιρμῶν. Οἱ τῷ ἐπιγείῳ Βασιλεῖ παρεισελθεῖν βου-
λόμενοι κωλύονται ἀπὸ πυλωρῶν, ὠθοῦνται ὑπὸ στρα-
τιωτῶν καὶ λειτουργῶν. δῶρα προσφέρουσι τοῖς ἄρχου-
σιν, ἵνα τοῦ βουλήματος αὐτῶν τύχωσι. Σὺ δὲ προσερ-
χόμενος τῷ Βασιλεῖ τῶν ἁπάντων, οὐδένα τούτων ὑπο-
φιάσῃ. δ' δῶρα ἀπαιτεῖ. οὐδεὶς γὰρ ὁ λαμβάνων, οὐδὲ
κωλύων, ἀφ' οὗ τὸν Βασιλέα εὑρίσκεσθαι, F
καὶ προσδέχεσθαί σε. ἀμνησίκακος γὰρ ὑπάρχει,
καὶ φιλάνθρωπος, καὶ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀν-
θρώπων. προσερχομένου δέ σου, μὴ ἐν ὑποκρίσει,
μηδὲ ἐν καρδίᾳ διπλῇ, ἀλλ' ἐν καθαρᾷ συνειδήσει
παρέσελθε αὐτῷ. παρὰ γὰρ τοῦ λαλῆσαί σε μικρὸν ἢ μέ-
γα, παρεῖδε παρὰ ὧν μέλλεις λαλεῖν. καὶ παρὰ τοῦ
μέλλειν ἀνοῖξαί σου τὸ στόμα, προγινώσκει τὰ ἐν
καρδίᾳ σου. Μὴ οὖν δίψαζε, μηδὲ κρύπτε σου τὸ
πάθος.

tris mei est, oculis meis objicit. Quæ in corde meo sunt, occultare suadet: sin autem in aliquod impegerit frater meus delictum, de eo ut garriam, mihi auctor est: Superbum, & iracundũ atque excandescentem me reddidit. Ventri & ebrietati, ac voluptatibus me deditum esse fecit. Damna animæ meæ, tanquam lucra comparavit mihi. Pigrum & murmuratorem, atque multiloquum me esse docuit. In lectione & psalmodia distractum me aliis esse docuit. Oro, & non attendo. Captivus abducor, & non considero. Admonitus frequenter a viris Deum timentibus, bonæ ipsorum adhortationi non parebam: nam sicut jacula, illorum verba excipiebam, & commonitus irascebar. Satis sit tibi Diabole. Agedum in teipsam, o anima mea, revertere. Qua potissimum re freta, tuum Creatorem exacerbas? Quandiu in iisdem versaris malis? Noli aspernari gratiam ejus, qui te protegit atque visitat, ne forte abs te recedat, & in manus tuorum tradaris inimicorum. Fuge Diabolum, o anima mea, & opera ejus: nam odium erga homines gerit, & homicida est ab initio. Si ad eum accesseris, non parcet perditioni tuæ. Relinque malignum, & Deo benignissimo adhære. Erubesce igitur, o anima, & in viam salutis revertere. Vulnerata es? Ne teipsam desperes: nam sæpe licet athleta ceciderit, tandem adhuc coronam refert. Cecidisti? Resurge. Viriliter age, & dic: Nunc incepi. Et ne perseveres in lapsu tuo: ne forte ut cadaver in avium & bestiarum cibum apponaris: quum Propheta clamet: *Ne tradas bestiis animam confitentem tibi; animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem.* *Joan. 8.* *Psal. 73.*

Procide & tu Regi gloriæ, confitens peccata tua: nam multitudinem miserationum continet. Qui terrenum adire regem volunt, a janitoribus prohibentur, a militibus & ministris rejiciuntur: dona principibus afferunt, ut voti compotes fiant. Tu autem ad Regem accedens universorum, nihil horum suspiceris. Non dona requirit: nullus enim est, qui accipiat, neque qui impediat: quoniam statim Rex invenitur, & admittit te. Malitiæ est immemor, & benignus, & de hominum malis dolet. Accede igitur ad ipsum, non in simulatione, neque corde duplici, verum in conscientia pura. Nam priusquam tu exiguum aut magnum quid loquaris, prævidet de quibus loquuturus sis: & antequam tuum aperturus sis os, quæ in tuo sunt corde præcognoscit. Ne ergo vacilles, neque morbum tuum occultes: non enim durus est medicus, sed compatiens, solo

lo verbo curat. Solum dixit, & facta sunt. Hocque ex ipsis crede rebus. Dixit Paralytico: *Tibi dico, surge, tolle grabatum tuum, & vade in domum tuam*: Et e vestigio sanus factus est homo, & bajulans suum quo portabatur lectum, ambulabat sanus. Dixit & Leproso: *Volo, mundare*: & illico mundata est ejus lepra. Quin & Lazarum quoque quatriduanum a mortuis excitavit Dominus. Et ne sigillatim recensentes, videamur in longum protrahere sermonem (nam opera illius innumerabilia sunt:) illius etiam quæ pedes ejus lacrymis irrigavit, & capillis suis abstersit, peccata verbo dimisit, dicens: *Confide filia, fides tua te salvam fecit*. Nam fons est indeficiens medicamenta hominibus producens. Ne ergo hæsites: non enim te salvari volentem rejiciet, qui ait: *Si vos quum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris: quanto magis Pater vester qui in cœlis est, dabit bona petentibus se?* Accede igitur ad Patrem misericordiarum, & confitere peccata tua, cum lacrymis dicens:

Marc. 2. *Joan.* 5. *Matth.* 8. *Joan.* 11. *Matth.* 9. *Matth.* 7.

Peccavi in Cœlum, & coram te, Domine Deus omnipotens, & non sum amplius dignus vocari filius tuus, neque sursum aspectum tollere, & cernere altitudinem cœlorum, præ multitudine iniquitatum mearum, neque nomen tuum glorioſum nuncupare labiis mei peccatoris. Nam cœlo & terra indignum me reddidi, te optimum dominum exacerbans. Precor, obtestorque te, Domine, ne me a facie tua abjicias, neque recedas a me, ne peream. Nisi enim me manus tua protexisset, jam ego periissem, & essem instar pulveris ante faciem venti, & quasi nunquam in hac vita apparuissem. Nam ex quo viam tuam dereliqui, nullus mihi bonus occurrit dies; qui enim in peccatis bonus visus est dies, acerbissimorum extitit acerbissimus. Verum deinceps spero, ut gratia tua me confortante, saluti meæ consulas. Nuncque ad te supplex recurro, obsecrans, ut me a justitiæ aberrantem via, suscipias. Effunde in me miserationum tuarum multitudinem, sicut in filium olim effudisti prodigum: quia vitam meam dedecoravi, dissipatis divitiis gratiæ tuæ. Miserere mei, & ne vitæ memineris meæ, quæ ad extremam redacta est vilitatem. Miserere mei, sicut olim Peccatricis, & Publicani es misertus. Miserere mei, sicut Latronis es misertus: nam is in terra quum esset, ab omnibus reprobatus est: at tu eum suscepisti, & deliciarum Paradisi incolam fecisti. Quare

Luc. 15. *Luc.* 7. *Matth.* 9. *Marc.* 2. *Luc.* 5. 23.

A παθος· ὃ γὰρ ὅτιν ἀπότομος ἰατρὸς, ἀλλὰ συμπαθὴς, λόγῳ θεραπεύει. μόνον εἶπε, καὶ ἐγένετο. Καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων πίςευε. Εἶπε τῷ παραλυτικῷ. σοὶ λέγω, ἔγειραι, ἆρον τὸν γράββατόν σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ αὐτίκα ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος ὑγιὴς, καὶ τὸν κλίνην βαστάσας αὐτὸν βαστάσας, περιεπάτει ὑγιής. Καὶ τῷ λεπρῷ ἔπε· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ αὐτίκα ἐκα-
B θαρίσθη ἀπ' ἡ λέπρα. Τὸν δὲ Λάζαρον τεταρταῖον ἤγειρεν ὁ Κύριος ἐκ νεκρῶν. Καὶ ἵνα μὴ καθ' ἕνα λέγοντες, δόξωμεν μηκύνειν τὸν λόγον· τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ ἀναρίθμητά εἰσι. Τῆς δὲ βρεχάσης αὐτοῦ τοὺς πόδας τοῖς δάκρυσι, καὶ τὴν θρίξιν αὐτῆς ἐκμαξάσης, λόγῳ αὐτῆς ἔλυσε τὰ ἁμαρτήματα; εἰπών· θάρσει, θύγατερ. ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Πηγὴ γάρ ὅτιν ἀνελλιπὴς, ἴαμα τοῖς ἀνθρώποις βρύουσα. Μὴ οὖν δίψαζε. ὃ
C γὰρ ἀποβάλλει σωθῆναί σε θέλοντα, ὁ εἰπών· εἰ γὰρ ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν; Πρόσελθε οὖν τῷ Πατρὶ τῶν οἰκτιρμῶν, ἐξομολογούμενός σου τὰς ἁμαρτίας, μὴ δακρύων λέγων.

Ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν σου, Κύ-
D ριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου, σὺ δὲ ἀτένισαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ πλήθους τῶν ἀδικιῶν μου, σὺ δὲ ὀνόμασαι τὸ ὄνομά σου τὸ ἔνδοξον ἐπὶ τῶν χειλέων ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἀνάξιον γὰρ ἐμαυτὸν πεποίηκα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, σὲ παροργίσας τὸν ἀγαθὸν Δεσπότην. Δέομαι, Κύριε, δέομαι, μή με ἀπορρίψῃς ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, μηδὲ ἀποςῇς ἀπ'
E ἐμοῦ, ἵνα μὴ ἀπόλωμαι. Εἰ μὴ γὰρ ἡ χείρ σου ἐσκέπασέ με, ἐπεὶ ἀπωλόμην ἤδη, καὶ ἤμην ὡς χοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ ἐγενόμην ὡς μὴ φανείς ποτε ἐν τῷ βίῳ τούτῳ. Ἀφ' οὗ γὰρ κατέλιπόν σου τὴν ὁδὸν, ὃ σωτήσε μοι ἡμέρα ἀγαθή· καὶ γὰρ ἦν ἐν ἁμαρτίαις δοκοῦσα ἀγαθὴ ἡμέρα, τῶν πικροτάτων πικροτάτη ὑπάρχει. Καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ἐλπίζω, τὸ χάρισός σου ἐνδυναμώσῃς μοι, φρον-
F τίσαι τὸ ἐμαυτοῦ σωτηρίας. Καὶ νῦν προσπίπτω δεόμενος, ἀντιλαβοῦ μου τοῦ πλανηθέντος ἀπὸ ὁδοῦ δικαιοσύνης. Ἔκχεε ἐπ' ἐμοὶ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου, ὡς τῷ ἀσώτῳ υἱῷ· ὅτι κατήχυνά μου τὸν βίον, σκορπίσας τὸν πλοῦτον τοῦ χάριτός σου. Ἐλέησόν με, καὶ ἀμνησικάκησον ἐπὶ τῷ πεφαυλισμένῳ μου βίῳ, ὡς τῇ ἁμαρτωλῷ, καὶ τῷ τελώνῃ. Οἰκτείρησόν με ὡς τὴν λῃστήν. οὗτος γὰρ ἐπὶ γῆς ὢν, ἀπεγνώσθη παρὰ πάντων· σὺ δὲ προσελάβου

αὐτὸν

αὐτὸν, καὶ ἀπόδειξον τῆς τρυφῆς οἰκήτορα κατέσπασας. Δέξαι καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀχρείου δούλου σου τὴν μετάνοιαν, ὅτι κἀγὼ ἀπεγνώσθην ὑπὸ πάντων. Ἦλθες γὰρ, Κύριε, οὐ δικαίους σῶσαι, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς καλέσαι εἰς μετάνοιαν.

Πρόσευξαι· ἐξομολόγησαι· συνεργείτω ἡ πρᾶξις τῇ προσευχῇ, καὶ ἐξομολογήσει ἵνα κατευθυνθῇ σου ἡ προσευχὴ, ὡς θυμίαμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ ἀκούσῃ, ὦ ἄνθρωπε, μεγάλη σου ἡ πίστις, γενηθήτωσοι, ὡς θέλεις. Ὁ γὰρ Θεὸς, ὁ τῶν πεπλανημένων ὁδηγὸς, καὶ τῶν κατερραγμένων ἀνορθωτὴς, δῴη ἡμῖν ἐκτελέσαι βίον ἀκατάγνωστον, καὶ στῆσαι ἡμᾶς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος Κριτής. Ὅτι αὐτῷ πρέπει ἡ δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις· τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος· ἀμήν.

ΟΤΙ ΟΥ ΔΕΙ ΟΜΝΥΕΙΝ, ΟΥΤΕ ΔΥΣΦΗΜΕΙΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΓ.

Τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰπόντος, πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρήθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου· ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ· μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐστι· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου Βασιλέως· μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσεις, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. Ἔστω δὲ ὑμῶν ὁ λόγος, Ναὶ, ναὶ, Οὐ, οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτου, ἐκ τοῦ Διαβόλου ἐστί. Καὶ πῶς ἡμεῖς τολμῶμεν παραβαίνειν τὰς ἐντολὰς τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς; κτλ. τὰ λεγόμενα. καὶ ἔθηκε εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ τολμᾷς ἀνοίγειν σου τὸ στόμα ἀφόβως, καὶ ἀπολύειν λόγους εἰς οὐρανὸν, ὅρκους τε, καὶ δυσφημίας; καὶ οὐ φοβῇ, μήποτε δρέπανον πυρινὸν, ὃ ὁ Προφήτης ἐθεάσατο, καθαλύσῃ ἐν τῷ οἴκῳ σου, ἕως οὗ ἐξαναλώσῃ σε ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν, ἐν τῷ σε τολμᾶν ἀνοίγειν τὸ στόμα κατὰ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ, εἰς ὃν ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ ἀτενίσαι οὐ τολμῶσιν, ἀλλὰ φόβῳ καὶ τρόμῳ πρίσανθ ὑμνοῦντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ φοβερὸν, καὶ ἔνδοξον, καὶ ἔντιμον. καθὼς γέγραπται· τολμηταὶ, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες· ὅπου ἄγγελοι, ἰσχύι καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν βλάσφημον κρίσιν. ἔστι δὲ, ὡς ἄλογα ζῶα, γεγεννημένα φυσικὰ, εἰς ἅλωσιν

A re & meam inutilis tui ſervi pœnitentiam ſuſcipe: nam & ego à cunctis ſpretus ſum, atque rejectus. Adveniſti enim, Domine, non ut juſtos ſalvares, ſed ut peccatores ad pœnitentiam vocares.

Deprecare, & confitere: verum actio orationi cooperetur atque confeſſioni, ut oratio tua ſicut incenſum dirigatur in conſpectu Dei: audiaſque, o homo: *Magna* Matth. 15.
B *eſt fides tua, fiat tibi ſicut vis.* Deus autem, qui aberrantium dux eſt, & collapſorum erector, donet nobis, ut vitam peragamus irreprehenſibilem, ſtatuatque nos a dextris ſuis in illa die juſtus judex. Quoniam ipſi convenit gloria, honor, & adoratio, Patri, & Filio, & Spiritui Sancto, in omnes ſæculorum generationes. Amen.

C

QUOD NON OPORTEAT JURARE, NEQUE BLASPHEMARE.

PARÆNESIS XLIII.

QUUM dicat Dominus & Salvator noſter Jeſus Chriſtus: *Iterum audiſtis, quia dictum eſt antiquis: non* Matth. 5.
D *perjurabis: reddes autem Domino juramenta tua. Ego autem dico vobis, non jurare omnino, neque per cœlum, quia thronus Dei eſt: neque per terram, quia ſcabellum eſt pedum ejus: neque per Hieroſolymam, quia civitas eſt magni Regis: neque per caput tuum junaveris, quia non potes unum capillum album facere, aut nigrum. Sit autem ſermo veſter, eſt, eſt: non, non: quod autem his abundantius eſt, a Diabolo eſt.* Et quomodo nos præcepta Creatoris noſtri tranſgredi audemus? Secundum
E eum, qui dicit: *Et poſuerunt in cœlum os* Pſal. 72.
ſuum, & lingua eorum pertranſivit in terra. Et audes aperire audacter os tuum, & in cœlum verba emittere, juramenta, atque blaſphemias? Nec times, ne forte falx ignea, quam Propheta vidit, demoretur in domo Zachar. 5.
tua, donec ex ea, quæ ſub cœlo eſt, te exci- Apocal. 14.
dat ac deleat? Dum ſic audes os aperire
F adverſus Deum omnipotentem, in quem Angeli, Archangeli, Cherubim, & Seraphim non audent oculos conjicere: ſed cum timore ac tremore aſſiſtunt, collaudantes formidabile & glorioſum atque honorabile nomen ejus: ſicut ſcriptum eſt: *Audaces,* 2. Petr. 2.
ſibi placentes, ſectas non metuunt introducere, blaſphemantes. Ubi Angeli, fortitudine & virtute quum ſint majores, non portant adverſum ſe execrabile judicium. *Hi vero ve-* Jud. 1.
lut irrationabilia animalia, naturaliter in captio-

ptionem & in corruptionem, in his quæ ignorant blaſphemantes, in corruptione ſua peribunt, percipientes mercedem iniquitatis. At tu homo quum ſis, non agnoſcis te ipſum? An putas, quod probitatem præbeat res iſta? Non, inquam: verum in perniciem atque exitium ea tibi res accidet: quia & aliorum animas coinquinas, Satanæ adminiſter effectus: quum dicat Apoſtolus: *Docentes & commonentes voſmetipſos in pſalmis, & hymnis, ac canticis ſpiritualibus, cantantes in cordibus veſtris Domino.* Tu vero pro hiſce contraria doces, blaſphemias & juramenta: teque ipſum atque inſipientiæ tuæ imitatores, filios gehennæ efficis: quoniam os, quod ad glorificationem ſuam procreavit Deus, illud tu amaritudine imples. Deſine igitur, o homo, ne forte idem ſermo, quem contemnis, flamma fiat in ore tuo, & tuam linguã comburat. Nam ſi homo homini pugnam ſuſcitans, etiam pace jam facta, in conſpectum ejus prodire erubeſcit: quomodo tu hodie in mundo conſtitutus, & cras tribunali ipſius præſentandus, audes talia eloqui? Et non metuis, ne forte ignis e cœlo deſcendat, & devoret te, dum tu ſic os adverſus Omnipotentem aperis? Neque vereris, ne forte terra ſub te repente diſrumpatur, teque abſorbeat? Ne decipiaris, o homo: impoſſibile eſt enim manus effugere Creatoris noſtri. Audi eum, qui dicit: *Blaſphemantes: qui rationem reddent Deo, qui judicaturus eſt vivos & mortuos.* Quouſque tandẽ exacerbamus eum, qui tanta nobis bona donavit? Qui pulverem e terra capiens, formavit hominem, & inſpiravit in eum ſpiritum vitæ: qui cuncta ſubjecit ſub pedibus ejus: & nos dormientes cuſtodit, & excitatos protegit, & eſurientes nutrit, ac nudos veſtit; puſillanimes conſolatur, corripit, & miſeretur: qui etiam filium ſuum unigenitum pro omnium vita tradidit. Nos autem pro beneficiis ejus, ſpinas & tribulos proferimus, quorum conſummatio in combuſtionem.

Coloſſ. 3.

1. Petr. 4:

Geneſ. 2.

Accede ergo ad benigniſſimum, & malorum atque injuriarum plane immemorem Deum: petens ab eo cuſtodiam ori tuo, & oſtium circumſtantiæ labiis tuis. Cernis enim Prophetam, quomodo tremore ac metu perculſus, & per puram cum Deo precationem ſermocinans, exclamabat, dicens: *Domine, audivi auditionem tuam, & timui: conſideravi opera tua, & expavi.* Ac rurſus: *Obſervavi, ut conturbatum eſt cor meum, a voce precationis labiorum meorum: & ingreſſus eſt tremor in oſſa mea, & ſubter me conturbata eſt virtus mea.* Quod ſi adhuc pergimus juſtum contemnere Judicem, audiamus Apoſtolum

Pſal. 140.

Habac. 3.

A ἄλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν φθαρήσονται, κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας. Σὺ ὤ, ἄνθρωπος ὢν, οὐκ ἐπιγινώσκεις ἑαυτόν; ἢ δοκεῖς ἀνδραγαθίαν παρέχειν τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐχί, λέγω σοι· ἀλλ' εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν ἀποβήσεταί σοι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὅτι καὶ ἑτέρων ψυχὰς μολύνεις, συνεργὸς γινόμενος τοῦ Σατανᾶ. τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος. διδάσκοντες καὶ
B νουθετοῦντες ἑαυτούς, ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Σὺ ὢ ἀντὶ τούτων τἀναντία διδάσκεις, δυσφημίας καὶ ὅρκους. καὶ ποιεῖς σεαυτὸν καὶ τοὺς μιμουμένους, εἰς τὴν ἀφροσύνην, υἱοὺς γεέννης, ὅτι τὸ στόμα, ὃ Θεὸς δημιούργησε πρὸς δοξολογίαν ἑαυτοῦ, σὺ τοῦτο πικρίας ἐνέπλησας. Παῦσαι λοιπόν, ἄνθρωπε, μήποτε ὁ αὐτὸς λόγος, ὃν καταφρονεῖς, φλὸξ γένηται ἐν τῷ στόματί σου, καὶ καταφλογίσῃ σου τὴν γλῶσσαν. Εἰ γὰρ ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ ποιήσας μάχην, καὶ εἰρήνης γενομένης, αἰσχύνεται εἰς πρόσωπον αὐτοῦ ἐλθεῖν, πῶς σὺ σήμερον ἐν τῷ
C κόσμῳ ἱστάμενος, καὶ αὔριον ἐν τῷ βήματι αὐτοῦ μέλλων παρίστασθαι, τολμᾷς τοιαῦτα λέγειν; καὶ οὐ φοβῇ, μήποτε καταβῇ πῦρ ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ καταφάγῃ σε ἐν τῷ σε ἀνοίγειν τὸ στόμα τοῦ Παντοκράτορος; ἀλλὰ
D σωφρόνησον, μήποτε ῥαγῇ ἄφνω ἡ γῆ κατὰ τόπον σου, καὶ καταφάγῃ σε; Μὴ ἀπατῶ, ἄνθρωπε· ἀδύνατον γάρ ἐστιν ἐκφυγεῖν τὰς χεῖρας τοῦ πλάσαντος ἡμᾶς. Ἄκουε τοῦ λέγοντος· βλασφημοῦντες, οἱ ἀποδώσουσι λόγον τῷ Θεῷ, μέλλοντι κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς. Ἕως πότε παροργίζομεν τὸν τοσαῦτα ἀγαθὰ ἡμῖν δωρησάμενον, ὃς λαβὼν χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐνεφύ-
E σησεν εἰς αὐτὸν πνεῦμα ζωῆς· ὃς καὶ ὑπέταξε πάντα ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. καθευδόντων ἡμῶν, φυλάττει· καὶ ἀνιστάμενων, σκέπει· καὶ πεινώντων, τρέφει· γυμνητευόντων, ἐνδύει· ὀλιγοψυχούντων, παρακαλεῖ, παιδεύων καὶ ἐλεῶν· ὃς καὶ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν παρέδωκεν ὑπὲρ τοῦ ἁπάντων ζωῆς. ἡμεῖς δὲ ἀντὶ τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ, ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἐκφέρομεν, ὧν τὸ τέλος εἰς καῦσιν.

F Πρόσελθε τοῦ λοιποῦ τῷ φιλανθρώπῳ καὶ ἀμνησικάκῳ Θεῷ, αἰτούμενος φυλακὴν τῷ στόματί σου, καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χείλη μου. Ὁρᾷς γὰρ τὸν Προφήτην· πῶς ἔμφοβος καὶ ἔνδημος, περὶ ὁμιλῶν τῷ Θεῷ, ἀφ' τοῦ καθαρᾶς περὶ εὐχῆς βοᾷ, λέγων. Κύριε, εἰσακήκοα τῆς ἀκοῆς σου, καὶ ἐφοβήθην· κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἔξεστην. Καὶ πάλιν· ἐφυλαξάμην, καὶ ἐπτοήθη ἡ καρδία μου ἀπὸ φωνῆς περὶ εὐχῆς χειλέων μου, καὶ εἰσῆλθε τρόμος

τρόμος εἰς τὰ ὀςᾶ μȣ, καὶ ὑποκάτωθέν μȣ ἐτα-
ράχθη ἡ ἰσχύς μȣ. Εἰ οὖ ὑπεμένωμεν καταφρονῦν-
τες τ̃ δικαίȣ Κυρίȣ, ἀκȣόσωμεν τ̃ Ἀποςόλȣ λέ-
γοντος. ἢ τ̃ πλάτȣς τ̃ χρηςότητος ἀυτ̃, καὶ τ̃
ἀνοχ̃ς, καὶ τ̃ μακροθυμίας καταφρονεῖς,
ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηςὸν τ̃ Θε̃ εἰς μετάνοιάν σε
ἄγει, κατ᾽ οὐ τ̃ σκληρότητά σȣ καὶ ἀμετανόητον καρ-
δίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργ̃ς
καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρισίας τ̃ Θε̃, ὃς ἀπο-
δώσει ἑκάςῳ κατ᾽ τὰ ἔργα ἀυτ̃. Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ
λέγει· ἐὰν ἁμαρτάνων ἁμάρτῃ ἄνθρωπος εἰς ἄν-
θρωπον, κ̀ προσεύξονται περὶ ἀυτ̃ πρὸς Κύριον·
ἐὰν οὖ τῷ Κυρίῳ ἁμάρτῃ, τίς προσεύξεται περὶ
ἀυτ̃; Μετανοήσωμεν ὦν, ἀδελφοί. Ἕως τίνος
παροξυνοῦμεν τὸν ποιήσαντα ἡμᾶς; Ἐὰν τ̃ λι-
μὸν ἀπολέσωμεν, πῦ ὀψόμεθα ἐν καιρῷ
χειμῶνος κ̀ παραχ̃ς; Ἐὰν τ̃ Κύριον παροργίσω-
μεν, πρὸς τίνα καταφύγωμεν ἐν ὥρᾳ θλίψεως καὶ
ἀνάγκης;

Ἐγὼ, ἀγαπητοὶ, οὐχ ὡς ἔργῳ τῇ ἀλή-
θειαν δείκνυμι, ταῦτα ὑμῖν γεγράφηκα· ἀλλ᾽
ὡς ἀδελφὸς συμβουλεύων. εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἐβοή-
θησέ μοι, παρὰ βραχὺ παρῴκησε τῷ ᾅδῃ ἡ ψυ-
χή μȣ. Οὖν κ̀ ὑμᾶς παρακαλῶ ἐγὼ, ὁ ἄν-
θρωπος τ̃ ἀνθρώπων, δεηθῆναι ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς Κύ-
ριον, τ̃ ἐξαλειφθῆναι τὸ πλῆθος τ̃ ἁμαρτιῶν
μȣ πρὸ τ̃ τέλȣς, τ̃ μὴ καταισχυνθῆναι με ἀπὸ
τ̃ προσδοκίας μȣ. καὶ ἐν ὥρᾳ τ̃ θανάτȣ ἐπιβλέ-
ψει ἐπ᾽ ἐμὲ κ̀ τὸ πλῆθος τ̃ οἰκτιρμ̃ ἀυτ̃. κ̀
ἀφ᾽ πιςῶν κ̀ φωταγωγῶν ἀγγέλων ὁδηγήσει τ̀
ἁμαρτωλόν μȣ ψυχὴν, σὺν οἷς παῖς ὑμετέραις
ψυχαῖς, εἰς τ̀ ἀνάπαυσιν τ̃ δικαίων. Οἷον γὰρ
φόβον κ̀ τρόμον δοκεῖτε ἔχειν τ̀ ψυχὴν ἐν τῇ ὥρᾳ
ἐκείνῃ; Εἰ γὰρ ὁ ἀποδημῶν εἰς χώραν μακρὰν,
ἴσα καὶ θαυμάζει, βλέπων λαὸν ξένον, καὶ ἀλ-
λόγλωσσον γῆν, ἣν οὐδέποτε ἐθεάσατο. ἐν ποίῳ
οὖν φόβῳ δοκεῖτε ἔσ τ̀ ψυχὴν, ὅταν μεταξύ χῃ
ἐκ τ̃ κόσμȣ τούτȣ εἰς τ̀ μέλλοντα, ὁρῶσά τοτε,
ἃ οὐδέποτε ἐθεάσατο; Τοιγαροῦν φροντίσωμεν τ̃
ἐκεῖ, ἀγαπητοὶ, ἐν ὅλῃ ψυχῇ κ̀ καρδίᾳ. Δȣ-
λεύσωμεν τῷ Θεῷ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ ἡμῶν. Τηρήσωμεν
τὰς ἐντολὰς ἀυτ̃ ἐν ὅλῃ δυνάμει. Ἀγαπήσω-
μεν τὸ φοβερὸν καὶ ὑπέρτιμον ὄνομα, καὶ τὸν πλη-
σίον ὡς ἑαυτȣ̀ς, ὅπως ἀξιωθῶμεν ἀκȣσθ̃ναι τ̃ς
εὐλογημένης φωνῆς· δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τȣ̃
Πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην
ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμȣ. Εὐλο-
γητὸς ὁ Θεὸς, ὁ ἐμπιμπλῶν ἡμᾶς τ̃ εὐλογίας αὐ-
τ̃. ὅτι εἰς πάντας τȣ̀ς αἰῶνας τὸ ἔλεος ἀυτ̃. ἀμήν.

Tom. II. ΠΡΟΣ

A stolum dicentem: *An divitias bonitatis ejus, & patientiæ, & longanimitatis contemnis: ignorans, quoniam benignitas Dei ad pœnitentiam te adducit? Secundum autem duritiam tuam, & impœnitens cor, thesaurizas tibi iram in die iræ, & revelationis, & justi judicii Dei, qui reddet unicuique secundum opera ejus.* Rom. 2. Propterea & alibi dicit: *Si peccans peccaverit homo in hominem, etiam orabunt pro eo ad Dominum. Si autem in Dominum peccaverit, quis orabit pro eo?* 1. Reg. 2. Idcirco pœnitentiam agamus, fratres. Quousque Creatorem nostrum exacerbamus? Si portum perdiderimus; ubi tempestatis ac perturbationis tempore salvabimur? Si Dominum exacerbaverimus; ad quem tribulationis tempore, & in hora necessitatis confugiemus?

Ego quidem, dilectissimi, non tamquam opere veritatem demonstrans, ista vobis conscripsi: verum uti frater, consilium præbens. *Nisi quia Dominus adjuvit me, paulo minus in inferno habitasset anima mea.* Psal. 93. Quocirca & vos ego miserrimus hominum obsecro: precemini pro me ad Dominum, ut multitudo peccatorum meorum ante finem meum deleatur, ne confundar ab expectatione mea: & in hora mortis, me respiciat secundum multitudinem miserationum suarum: & tunc per fideles illuminatosque Angelos animam meam peccatricem cum vestris animabus ad requiem justorum deducat. Qualem enim, putatis, terrorem atque tremorem habet anima in hora illa? Nam si is, qui in regionem longinquam proficiscitur, subsistit & admiratur, populum cernens peregrinum, & terram alterius linguæ, quam nunquam vidit: quo putatis terrore percelli animam, quando ex hoc sæculo ad futurum emigrarit; dum cernit tunc quæ nunquam aspexit? Satagamus igitur eorum, quæ ibi contingent, carissimi, tota anima & corde. Serviamus Deo totis viribus nostris. Custodiamus mandata ejus omni contentione. Diligamus formidabile & omni honore dignissimum nomen ejus, & proximum sicut nos ipsos; ut audire promereamur benedictam illam vocem: *Venite benedicti Patris mei: possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi.* Matth. 22. Marc. 12. Benedictus Deus, qui nos sua implet benedictione: quoniam in omnia sæcula misericordia ejus. Amen.

AD FRATREM QUEMDAM SERMO IN ILLUD: MELIUS EST NUBERE, QUAM URI.

PARÆNESIS XLIV.

1. Cor. 7. APostolum audi dicentem: *Volo omnes homines esse sicut & meipsum: sed unusquisque proprium donum habet ex Deo; alius quidem sic, alius vero sic.* Perspicuum scilicet hinc, inter seculares, illosque qui sæculo renunciarunt, eum fecisse discrimen, quum diceret: *Unusquisque proprium donum habet ex Deo; alius quidem sic, alius vero sic.* Etenim neque seculares vetat legitime matrimonium contrahere, neque eos, qui se sæculo abdicaruut, a continentiæ lege liberat, dicens: *Unusquisque proprium donum habet ex Deo; alius quidem sic, alius vero sic.* Secularibus siquidem concedit, dicens: *Propter fornicatiouem autem unusquisque suam uxorem habeat.* Et rursus: *Honorabile connubium in omnibus: fornicatores autem & adulteros judicabit Deus.* Iis autem, qui sæculo renunciarunt, præcepit continentiam, dicens: *Omnis autem, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet.* Duo igitur hisce verbis ostenduntur ordines, uti supra dictum est. Quare tu, monache, nosce atque considera, in utro sis ordine constitutus: tum quo signo, quave nota iis insignitus; quæque pacta cum Deo feceris constitueriſque: quoniam secundum illa abs te rationem reposcet, quemadmodum ait Salvator: *Ex ore tuo judicabo te.* Secularibus igitur, sicut ante diximus, permisit legitime matrimonio conjungi; at qui sæculo se abdicarunt, hos continere se voluit. Quandoquidem si quosvis verba illa concernerent: *Melius est nubere, quàm uri*: nemo hanc ipsam virtutem unquam excoluisset: non Elias Thesbites, non Elisæus, non Joannes, non quicumque se castraverunt propter regnum cœlorum, castamque suam carnem servarunt Deo; sed neque ipse continens fuisset Apostolus, nisi respexisset in retributionem mercedis. Ne igitur dixerimus, sicut nonnulli prætexunt, dicentes: At illi justi fuerunt, ego vero peccator sum. Justi siquidem illi evaserunt, quod juste sancteque suam hanc præsentem transegerint vitam. Quid igitur dicemus? Anne quod justi illi, corporis expertes fuerint? Nonne & illi corpore circumamicti erant? Apostolum audi dicentem: *In carne ambulantes, non secundum carnem militamus: arma enim militiæ nostræ, non carnalia, sed potentia Deo, ad destructionem munitionum.* Clarum itaque, quod & ipsi oppugnati sint, tamquam car-

Ibid. Ibid. Hebr. 13. 1. Cor. 9. Luc. 19. 1. Cor. 7. 2. Cor. 10.

ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΝ ΛΟΓΟΣ ΕΙΡΗΤΑΙ, ΟΤΙ ΚΡΕΙΣΣΟΝ ΓΑΜΕΙΝ Η ΠΥΡΟΥΣΘΑΙ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΔ.

Α Ἤκουε τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· θέλω πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς ἐμαυτόν. ἀλλ' ἕκαστος τὸ ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ· ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ οὕτως. Καὶ πάλιν· τοὺς βιωτικοὺς ἀπεκώλυσε νομίμως γαμεῖν, πάλιν τοὺς ἀποταξιτικοὺς ἀνέκοψε τῆς Β ἐγκρατείας· φήσας, Ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ· ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ οὕτως. Τοῖς μὲν βιωτικοῖς ἐπιτρέπει, λέγων· Διὰ δὲ τὰς πορνείας, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω. καὶ πάλιν· τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι· πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός. Τοῖς δὲ ἀποταξιτικοῖς προσέθετο τὴν ἐγκράτειαν, εἰπών· πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγκρατεύεται. Δύο οὖν σκάμματα προέθηκεν ὁ C λόγος, καθὼς προείρηται. Σὺ οὖν, μοναχέ, γνῶθι καὶ ἴδε ἐν ποίῳ πάγματι κατέπαγης, καὶ τί τὸ σημεῖον ᾧ ἠμφίασαι, καὶ τίνος αἱ βύκαι καὶ αἱ σωθῆκαι, ἃς σωέθου τῷ Θεῷ. Πρὸς αὐτὰς καὶ τὸν λόγον ἀπαίτει, καθὼς εἶπεν ὁ Σωτήρ. ἐκ τοῦ στόματός σου κελεύσω σε. Καθὰ οὖν προειρήκαμεν, τοῖς βιωτικοῖς ἐπέτρεψε νομίμως γαμεῖν· τοῖς δὲ D ἀποταξιτικοῖς ἐγκρατεύεσθαι. Εἰ ἄρα καὶ τοῖς πᾶσιν ἐπέτρεψεν ὁ λόγος· κρεῖττον γαμεῖν ἢ πυροῦσθαι. οὐκ ἄν τις ἤσκησε τὴν ἀρετήν· οὐκ Ἠλίας ὁ Θεσβίτης, οὐχ Ἐλισαῖος, οὔτε Ἰωάννης, καὶ ὅσοι εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ ἁγνὴν τηρήσαντες τὴν ἑαυτῶν σάρκα τῷ Θεῷ· οὐκ ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος ἐνεκρατεύσατο, εἰ μὴ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. Μηδὲ δόξωμεν E λέγειν, καθώς τινες προφασίζονται. ἐκεῖνοι, φασὶ, δίκαιοι ὑπῆρχον, ἐγὼ δὲ ἁμαρτωλός εἰμι. δίκαιοι γὰρ κατεφάνησαν, ὅτι δικαίως καὶ ὁσίως διῆξαν τὸν ἑαυτῶν βίον τε ἐξῶπα. Τί οὖν ἐρῶμεν, ὅτι οἱ δίκαιοι ἀσώματοι ὑπῆρχον, καὶ αὐτοὶ οὐχὶ σῶμα περιεβέβληντο; Ἄκουε τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα· τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων. Δῆλον οὖν ὅτι καὶ αὐτοὶ F ἐπολεμοῦντο, ὡς σάρκα φοροῦντες· ἀλλ' ἀντηγωνίζοντο. Ὅθεν πάλιν ὁ Ἀπόστολος λέγει. ὑποπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας,

κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι. Χειραγωγῶν ὑμᾶς πρὸς τὴν ἀρετὴν, λέγει· μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ. Προσέχωμεν οὖν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ, μήποτε τὴν ἐπιθυμίαν ἑαυτῶν πληρῶν βουλόμενοι, τῷ ἀποστολικῷ ἐπαγγέλματι ἐπιγράψωμεν τὸ αἴτιον, τὴν δύναμιν τοῦ λόγου μὴ ἐπιγινώσκοντες. διότι γέγραπται· ψυχαὶ δόλιοι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις. καὶ πάλιν· ἁμαρτάνοντι ἀνδρὶ μεγάλη παγίς. δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ καὶ εὐφροσύνῃ ἔσται. Ἤκουσας, χρεῖττον γαμεῖν, ἢ πυροῦσθαι, καὶ οὐκ ἤκουσας ὃ ἐπιφέρει, λέγων. ὁ καιρὸς συνεσταλμένος ἐστὶ τὸ λοιπὸν, ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας, ὡς μὴ ἔχοντες, ὦσι· καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες· καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι. παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. Διὸ μοναχὲ, μὴ ἀθέτει τὸν δωρησάμενόν σοι ταύτην τὴν χάριν. Μὴ παρακούσῃς αὐτοῦ πρός σε λέγοντος διὰ τοῦ Ἀποστόλου· μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας, μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου, μήποτε παραβαίνων σεαυτὸν καταστήσῃς, οἰκοδομῶν πάλιν ἃ κατέλυσας. Ἀλλ' ἀπόδος τῷ Κυρίῳ τὰς εὐχάς σου, διότι γέγραπται· ἀγαθὸν τὸ μὴ εὔξασθαί σε, ἢ εὔξασθαι καὶ μὴ ἀποδοῦναι. Ἀγωνίζου οὖν τελέσαι σου τὸν δρόμον νομίμως, ὅπως ἔξῃς παῤῥησίαν ἅμα τῷ Ἀποστόλῳ λέγειν. τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα. λοιπὸν, ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι Κύριος, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. ἀμήν.

A carnem circumferentes, verum reſtiterunt ſtrenue. Unde rurſus Apoſtolus ait: *Caſtigo corpus meum, & in ſervitutem redigo, ne forte quum aliis prædicaverim, ipſe reprobus efficiar.* Manuducens autem nos ad virtutem: *Imitatores*, inquit, *mei eſtote, ſicut & ego Chriſti.* Quare attendamus, dilectiſſimi fratres, ne quando concupiſcentiam noſtram implere volumus, in Apoſtolicum effatum culpam rejiciamus, ſermonis iſtius vim non intelligentes. Quoniam ſcriptum eſt: *Animæ doloſæ errant in peccatis.* Et rurſus: *Peccantem virum involvet laqueus: juſtus autem in gaudio & exultatione erit.* Quid vero audis, *melius eſt nubere quam uri*; & non audis quod adjungit, dicens: *Tempus breve eſt: reliquum eſt, ut & qui habent uxores, ſint tamquam non habentes: & qui flent, tamquam non flentes: & qui gaudent, tamquam non gaudentes: & qui emunt, tamquam non poſſidentes: & qui utuntur hoc mundo, tamquam non utantur: præterit enim figura mundi hujus.* Quapropter cave, monache, ſpreveris illum, qui hanc tibi impertitus eſt gratiam, oſcitanterve audias eum, te per Apoſtolum compellantem: *Noli negligere gratiam, quæ in te eſt, quæ data eſt tibi per prophetiam, cum impoſitione manuum presbyterii:* ne te forte prævaricatorem conſtituas, rurſus ædificans quæ deſtruxiſti: ſed redde Domino vota tua, quoniam ſcriptum eſt: *Melius erat te non vovere, quàm quum voveris, non reddere.* Contende igitur & elabora, ut curſum tuum legitime perficias, ut libere dicere poſſis cum Apoſtolo: *Bonum certamen certavi, curſum conſummavi, fidem ſervavi. In reliquo repoſita eſt mihi corona juſtitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die juſtus judex: non ſolum aatem mihi, ſed & omnibus, qui diligunt revelationem ejus.* Amen.

A 1. Cor. 9.

B Proverb. 13. Ibid. 29.

C 1. Cor. 7. Ibid.

D 1. Tim. 4. Galat. 2. Eccl. 5.

E 2. Tim. 4.

ΠΕΡΙ ΦΟΒΟΥ ΘΕΟΥ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΕ.

ΠΡόσεχε σεαυτῷ, ἀγαπητὲ, μήποτε ἐν ἀμελείᾳ καὶ μετεωρισμῷ ἀπολέσῃς σὺ τὸν χρόνον. Προσέχωμεν τοῖς λεγομένοις ἀφ' ὑμῶν Κύριον· ἀμπελῶνα σεαυτῷ ἐφύτευσας· ᾠδὴν αὐτῷ φραγμόν. Παράδεισον ἐκτήσω· φύλαττε τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, ἵνα εὐφρανθῇς ἐπ' ἐσχάτων σου· καὶ μὴ ἀπόλυε τοὺς χοίρους σου εἰς τοὺς καμάτους σου, ἵνα μὴ λυμαίνωνται αὐτούς. Τί γὰρ τὸ ὄφελος, ἀδελφοὶ, ἐάν τε σήμερον ἡσυχάσωμεν ἐν τῷ κελλίῳ, καὶ αὖριον ἐν τῇ πόλει καὶ εἰς τὰς κώμας ἀφορίζωμεν, ἃ μὴ ἀρέσει Θεῷ ποιοῦντες; Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοὶ, ἐάν τε μίαν ἡμέραν οἰκοδομῶμεν·

De timore Dei.

PARÆNESIS XLV.

ATtende tibi ipſi, cariſſime, ne forte in negligentia atque diſtractione perdas tempus tuum. Attendamus his, quæ dicuntur per Dominum. Vineam plantaſti tibi; circumda illi maceriam. Amænum hortum comparaſti tibi: fructus ejus ſerva, ut læteris in noviſſimis tuis: & non dimittas porcos tuos in labores tuos, ne devaſtent eos. Quid enim prodeſt, fratres, ſi hodie vitam quietam in cella degamus: cras autem in civitate, ac vicis moremur, ea agentes quæ non placent Deo? Quid prodeſt, fratres, ſi uno die ædificemus, duobus autem deſtruamus? Sic enim operantibus

F Matth. 28. Marc. 11.

nobis, quomodo perfici poterit opus? Quid nobis & sæculo? Quid nobis & negotiationibus hujus vitæ, qui mortui sumus mundo? At de alimentis fit sermo? Manus ad carnis ministerium sufficiunt, maxime adjuvante nos Domino. *Nemo enim militans*, ut ait Apostolus, *implicat se negotiis secularibus, ut ei placeat, qui ipsum ad militiam elegit.* Ac rursus: *Nocte & die operantes, ne quem vestrum gravaremus.* Quid nobis cum vicorum viis, o monache? Si enim dum in nostra residemus atque quiescimus cella, vitiorum cogitationibus rerumque adumbrationibus obsistere nequimus; quomodo non magis faciliusque capiemur, si in alienigenarum manubias nos ipsos conjecerimus? At frequenter vis dicere, ex Præfectorum comissione te necessario vicos adire. Quod si eorum permissu & propter obedientiam id agas, extra culpam es, dummodo quod tibi mandatum est, cum timore Dei egeris. At sunt nonnulli, qui prætextu obedientiæ, propriam quoque perficere concupiscentiam quærunt secundum hominem veterem. Vide igitur ut prudens, ne pro auro & argento, testam ac lutum inferas: & pro obedientia inobedientiam opereris. Quid enim profecerunt, qui cum Jesu filio Nave, & Chaleb profecti sunt ad explorandam terram? Quippe qui prætextu obedientiæ, inobedientiam exercuerunt, veritatem deserentes, & a Domino recedentes, atque ab ipso corda filiorum Israel avertentes. Quocirca si quando in ministerium mittaris, cum timore Dei cuncta gerito, tanquam Deo præsente & jugiter opera tua spectante. Si enim missus, vadis ministraturus sanctis, ipsoque ministerio spreto contraria agas, ac Deo contemto delicias quæras, concupiscentiamq; expleas; nequaquam obedientiæ opus implevisti, sed inobedientiæ crimen commisisti. Scire autem te volo, quod quemadmodum hi, qui te in monasterio quiete ac tranquille viventem & Domino Christo servientem vident, in te Deum glorificant: ita qui te in civitate aut castello facientem quæ displicent Deo, adspexerint, in te scandalizabuntur. Atqui obsecro, quæ tibi merces manet, si conscientiam proximi vulneres? Quod si consilio acquiescas meo, ut Dominum timeas, & quietam vitam ducas, in te glorificabitur Dominus, eritque tibi ad omnem virtutem capessendam robur. Cæterum suggerit tibi crebro inimicus, dicens: Interea dum juvenis es, tuis fruere concupiscentiis. Quot enim putas in sæculo deliciis deditos, & tamen cœlesti regno non privatos? Tu ergo dum junior adhuc es, comede, bibe, sæculi voluptatibus fruere: quando autem ad senium

Numer. 13. 1. Thessal. 3. 2. Tim. 2.

A δομῶμεν. δύο ὄ, καλασρέφωμεν; Οὕτως ὅω ἐργαζομένων ἡμῶν, πῶς πλεαθῇ τὸ ἔργον; Τί ἡμῖν καὶ τῷ κόσμῳ; τί ἡμῖν καὶ αἱ πραγματείαι τοῦ βιοῦ τούτου τοῖς ἀποδανοῦσι τῷ κόσμῳ; Περὶ τροφῆς ὁ λόγος; Ἀρκοῦσιν αἱ χεῖρες εἰς διακονίαν τοῦ σαρκὸς, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος ἡμῖν. Οὐδεὶς γὰρ στρατευόμενος, φησὶν, ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ.

B καὶ πάλιν. νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μή ἐπιβαρῆσαί τινα. Τί ἡμῖν καὶ ἡ ὁδὸς τῶν κωμῶν, μοναχέ; Εἰ γὰρ καθεζομένων ἡμῶν καὶ ἡσυχαζόντων ἐν τῷ κελλίῳ τοῖς λογισμοῖς τῶν παθῶν καὶ τῇ σκιᾷ τῶν πραγμάτων ἀνλισπήναι δυναίμεθα μὴ δυσάλωτοι, πῶς οὐχὶ μᾶλλον εὐάλωτοι ἐσόμεθα, ἐάνσε ἑαυτοὺς εἰς τὰ σκύλα τῶν ἀλλοφύλων ἐπιρρίψωμεν. Ἀλλὰ πολλάκις βούλει λέγειν, ὅτι

C κατ' ἐπιτροπὴν τῶν ἡγουμένων, ὑπ' ἀνάγκης, τῇ κώμῃ προσεγγίζομεν. Ἐάνσε κατ' ἐπιτροπὴν καὶ ὑπακοὴν τοῦτο ποιῇς, ἀνέγκλητος εἶ, ἐὰν τὸ προσταχθέν σοι ποιῇς μετὰ φόβου Θεοῦ. ἀλλ' εἰσί τινες, οἱ προφάσει ὑπακοῆς καὶ τὴν ἰδίαν ἐπιθυμίαν βούλονται ἐπιτελεῖν καὶ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον. Ὅρα οὖν, ὡς σοφὸς, μὴ ἀντὶ χρυσίου καὶ ἀργυρίου, εἰσοίσῃς ὄστρακον καὶ πηλόν· καὶ ἀντὶ ὑπακοῆς, παρακοὴν κατεργάσῃ. Τί γὰρ ὠφελήθησαν οἱ πορευθέντες μετὰ Ἰησοῦ, υἱοῦ Ναυὴ, καὶ Χάλεβ, καλασκοπῆσαι τὴν γῆν; προφάσει γὰρ ὑπακοῆς παρακοὴν καλειργάσαντο, τὴν ἀλήθειαν μὴ φυλάξαντες, καὶ τοῦ Κυρίου ἀποστάντες, καὶ ἀπερέψαντες τὰς καρδίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ Κυρίου. Σὺ οὖν ἀποστελλόμενος εἰς διακονίαν, μετὰ φόβου Θεοῦ πράττε, ὡς τοῦ Θεοῦ σκοπεύοντος πάντοτε τὰ ἔργα σου. Ἐὰν

E πορεύῃ διακονεῖν τοῖς ἁγίοις, καὶ καταφρονῇς τὰ ἀναγκαῖα πράττων, τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖς, καὶ καταπαπαλᾷς τὰς ὀρέξεις σου, καταργαζόμενος, οὐκ εἰργάσω ὑπακοὴν, ἀλλὰ παρακοήν. Γινώσκειν δέ σε βούλομαι, ὅτι καθάπερ δοξάζουσι τὸν Θεὸν ἐν σοὶ οἱ θεωροῦντές σε ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἡσυχάζοντα, καὶ τῷ δεσπότῃ Χριστῷ δουλεύοντα· οὕτως σκανδαλισθήσονται εἰς σὲ οἱ θεωροῦντές σε ἐν τῇ πόλει καὶ

F ἐν τῇ κώμῃ ποιοῦντα ἃ μὴ ἀρέσκει Θεῷ. Καὶ ποῖός σοι μισθὸς ὑπάρχει πλῆξαι σωφρονοῦντα ἀνθρώπου; Ἐὰν ὃ ἀναγκῇ μου συμβουλίας, τὸν φοβεῖσθαι τὸν Κύριον, καὶ τοῦ ἡσυχάζειν, δοξασθήσεται ἐν σοὶ ὁ Κύριος, καὶ ἔσται σοι ἰσχὺς πρὸς πᾶσαν ἀρετήν. Ἀλλὰ πολλάκις ὁ Ἐχθρὸς ὑποβάλλει σοι, λέγων. τέως νεώτερος εἶ, ἀπόλαυε τῶν ἐπιθυμιῶν σου. Πόσους γὰρ δοκεῖς ἐν τῷ κόσμῳ τρυφήσαντας, καὶ τὸν ἐπουρανίων μὴ γευσαμένους; Καὶ σὺ νεώτερος εἶ, φάγε,

πίε,

πίε, ἀπόλαβε τ̃ ἡδονῶν τ̃ κόσμυ, καὶ περὶ τὸ γή- A
ρας συ μετανοεῖς, καὶ τί θέλεις ἀπὸ τοιαύτης ἡλι-
κίας ἐκθλίβειν συ τὸ σῶμα, μήποτε ἐν ἀθενείᾳ
ὠφεπέσῃς. Εἰπὲ οὖν τῷ ὑποβάλλοντί σοι ταῦτα·
ἐὰν οὖν καταληφθῶ ἐν τῇ νεότητί μυ καὶ γηράσαν
μὴ ἐπιτύχω, τί ἀπολογήσωμαι ἔμπροσθεν τ̃ βή-
ματος τ̃ Χριστ̃; Ὁρῶμεν γὰρ πολλὺς νεωτέρυς
ἀποθνήσκοντας, καὶ πρεσβύτας μακροβιώντας. καὶ
γὰρ τὰ ἔργα Κυρίυ ἀνεξιχνίαστά εἰσι. Καὶ πῶς σὺ B
ἀπατᾷς με, λέγων, ὅτι ὠφελεῖ τὸ γῆρας συ μετα-
νοῆσαι; Εἰπεῖν ἔχω τότε τῷ Κυρίῳ, ὅτι νεώτερος ὢν,
κατελήφθην· ἀλλ' ἀπόλυσόν με νῦν, ἵνα μετανοήσω;
Πάντως ἐρεῖ μοι κὰγὼ αὐτός· τοσαῦτα ἔτη ἀφῆκά σε,
καὶ ἁμαρτήσαντός συ πλειστάκις ἐμακροθύμησα ἐπὶ
σὲ, κὰγὼ ἀπέκλεινά σε δι' ἐμοῦ, διὰ χρόνους κὰ καιρὺς
κὰ τόπους, ἐν οἷς ἀσείρῃς ἀσώρον μετανοίας. σὺ δὲ τ̃
χρόνον, ὃν δέδωκά σοι εἰς μετάνοιαν, ἐν ἁμαρ- C
τίαις καὶ ἡδοναῖς κατηνάλωσας. Ἀσφαλῶς δὴ γί-
νωσκε, ἀδελφὲ, ὅτι ἐὰν καταφρονῇς τ̃ φόβυ τ̃
Θεοῦ, καὶ τῇ ἁμαρτίᾳ ἐκδῷς ἑαυτὸν, καταγνω-
σθήσῃ. ὁ γὰρ τῇ ἡδυπαθείᾳ παρέχων ἑαυτῷ τὰ μέ-
λη, διὰ μόνου ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι λυπηθήσε-
ται, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ἐάνπερ μὴ μετα-
νοήσῃ ταχύ, ὁμοιωθήσεται γὰρ ῥάκει ἐρριμμένῳ, D
ὅταν πάντες καταχρήσαντο αὐτῷ, ἔχαλον ὃ εἰς
ἀσέλειαν καὶ καταπάτημα αὐτὸ ἔχουσιν. Ἐὰν δὲ
ἐκκαθάρῃς ἑαυτὸν ἀπὸ πάντων τύτων, καὶ τῷ
Χριστῷ ἀρέσαι βουληθῇς, τηρῶν συ τ̃ ἁγνείαν
τ̃ σώματος ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ, ἥτις ἐστὶ στύλος πα-
σῶν τ̃ ἀρετ̃, ὁμοιωθήσῃ πορφύρᾳ βασιλικῇ, καὶ
ἔσῃ λάμπων, ὡς φωστὴρ ἀνὰ μέσον τ̃ ἀδελφότη-
τος, καὶ τὺς ἐπεγειρομένους ἐπί σε ἀποστρέψει E
Κύριος. ὁ γὰρ φόβος τ̃ Θεοῦ, ὃν ἠγάπησας, ἔσῃ
σοι τεῖχος, καὶ ἔσῃ δείσεων χαρὰ ἐνώπιον τ̃
Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Νῆφε υν, καὶ προσεχε σε-
αυτῷ, εἰδὼς τῦτο, ὅτι οὐκ ἀγνοεῖ ὁ Ἐχθρὸς καὶ
ἔσωθεν κλεισῶν καὶ μοχλῶν θηρεύειν ψυχὰς ἐν
ἀμελείᾳ βαθείσας.

Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις τ̃ ἀφρόνων, ὅτι ἄκ εἰμι
ἱκανὸς ἀντιστῆναί τινι, ἀλλ' δἰδὺς σωαπάγομαι
τῷ πάθει. Μὴ καυχῶ ἐν τύτῳ· ἀ γάρ ἐστιν αὕτη
δὐλάβεια, ἀλλὰ χαυνότης καὶ ἀφροσύνη. τ Σο- F
φίας λεγύσης· μὴ λάβῃς πρόσωπον κτ' τ ψυχῆς
συ, καὶ μὴ αἰσχυνθῇς εἰς πτῶσίν συ. Ἄραγε ἀναι-
σθήσῃ τ λῃστὴν διορύσσοντά σε τ τοῖχον τ οἰκίας;
ἀνέχῃ καπηλεῖαν, καὶ συλᾶσθαι; ἀχὶ ἀναστὰς ἀπο-
διώκεις τὸν λῃστήν; Καὶ πῶς ὠφελεῖ τ ἁγνείας τ̃
σώματός συ ἀ φροντίζεις; ἀλλὰ ὠφελίμως τὸν
ναὸν τ̃ Θεοῦ εἰς φθοράν; Ὁρῶμεν γὰρ, ὁ Κύριος
πῶς

nium perveneris, tum demum pœnitentiam agas. Quid enim ab ejusmodi ætatis flore corpus tuũ affligere quæris? Vide ne forte in ægritudinem incidas. Dic ergo tu illi, talia tibi suggerenti. Quod si in juventute deprehensus fuero, & ad senectutem non pervenero: quidnam ante tribunal Christi respondebo? Videmus enim juvenes quamplurimos in ætate juvenili morientes, senes vero longævos: sunt enim imperveſtigabilia opera Domini. Et quomodo tu me decipere tentas, admonens, ut senectutis tempore pœnitentiam agam? Dicere ne tunc mihi licebit ad Judicem: Junior deprehensus ex hac vita excessi: quare dimitte me modo, ut pœnitentiam agam? Nonne plane tunc quoque ipse mihi respondebit: Per tot jam annos dimisi te, sæpiusque peccantem in me, patienter tuli, neque confestim te occidi, concedens tempora, momenta, & loca, quibus pœnitentiæ semina jactare posses: at tu tempus, quod tibi ad pœnitentiam permisi, in peccatis consumpsisti ac voluptatibus. Certo igitur noveris, frater, quod si timorem Dei spreveris, & peccatis teipsum dederis, condemnaberis. Nam qui deliciis ac voluptatibus sua membra tradidit, non in futuro dumtaxat sæculo, dolore afficietur: verum etiam in præsenti, nisi cito pœnitentiam egerit. Similis enim vili atque abjecto erit panno, quo ubi omnes abusi fuerint, ad extremum abjiciunt illum atque proculcant. Cæterum si tu ab hisce te omnibus exemeris, & Christo placere volueris, servans corporis tui castitatem in charitate Dei, quæ virtutum omnium columna est; similis eris purpuræ regiæ, & fulgebis instar luminaris magni in medio fratrum, insurgentesque in te avertet atque prosternet Dominus. Nam timor Dei, quem amasti, loco muri erit tibi, invenieſque gratiam coram Deo & hominibus. Advigila igitur, & attende tibi ipsi, hoc sciens, quod non ignorat inimicus etiam intra claustra atque repagula captare animas torpori & negligentiæ deditas.

Sed dicet fortasse insipientium aliquis: Non sum idoneus ad resistendum cuiquam, verum statim perturbatione abducor, & in pravam affectionem trahor. Ne in eo glorieris: non enim est ista religio, sed ignavia atque dementia: quum dicat Sapientia: *Ne acceptor sis personæ contra animam tuam, neque confundaris in casu tuo.* Numquid, si furem senseris effringentem domus tuæ parietem, jacere te sustinebis, & domum ab eo spoliari? Nonne surgens, latronem persequeris? Et quomodo non est tibi curæ, castitas corporis tui, sed Dei prodis templum, illudque corruptelæ exponis? Cernimus

Rom. 11.

Sirach. 4.

nimus quippe, quanto eos dignetur honore Dominus, qui a diebus juventutis ſuæ uſque ad ſenectutem ſerviunt ſibi. Ait enim ad
Hierem. 2. Hieremiam Prophetam: *Memoratus ſum miſericordiæ juventutis tuæ, & charitatis perfectionis tuæ, ut ſequereris poſt ſanctum Iſrael.* Illum porro, qui a juventute uſque ad ſenectutem, cogitationem ſequitur erroris, ita
Daniel. 13. reprehendit Propheta dicens: *Inveterate dierum malorum, nunc venerunt peccata tua, quæ feciſti prius.* Ideoque beatificat eos Spiritus Sanctus, qui jugum Chriſti ſuper
Thren. 3. ſe tulerunt à juventute ſua, dicens: *Bonum eſt viro, quum portaverit jugum ab adoleſcentia ſua.* Evigilemus igitur, cariſſimi, ne forte ſumma Dei longanimitas nobis in judiciũ ſit, dum agere pœnitentiam nolumus, ſed ſingulis diebus peccata peccatis accumulamus. Quis, putas, diem judicii mente revolvit, & non perhorreſcit? Perpendamus quæ dicuntur, dilectiſſimi. Quum venerit æſtas, & calores incaluerint, dicere ſolemus: Duo alii ſuperſunt menſes, & æſtas ceſſabit. Quid agemus, cariſſimi, ſi æterno ignis ſupplicio damnemur? Et dum rurſus hiems obvenerit, dicimus: Alii duo tres reſtant menſes, & magna vis frigoris ſe remittet. Quid agemus, fratres, ſi in inferioribus partibus terræ poſt mortem damnati fuerimus? Quod ſi quis etiam in adverſam inciderit valetudinem, & noctur-
no ſomno privatus fuerit, continenter & aſſidue oculos in feneſtras domus defigit, lucem videre deſiderans: nos autem quid faciemus, fratres, ſi in exterioribus con-
Matth. 22. demnemur tenebris, ubi fletus eſt & ſtridor
Luc. 13. dentium: ubi nulla ſpes eſt aſpiciendæ unquam lucis in ſempiterna ſæcula? Similiter autem & qui in exilium ejectus eſt, dies & noctes & annos enumerat, præfiniti temporis finem expectans: at qui in futuro ſæculo condemnatus fuerit, neque dies numerare poterit, neque noctes, neque menſes, neque temporum momenta. Sunt enim ſine termino & ſine fine ſæcula, in quibus, qui nunc lugent ac plorant, tunc conſolabuntur; qui vero nunc negligẽtes vaniſque ſæculi rebus diſtracti ſunt, tunc condemnabuntur.
1. *Tim.* 5. Nam *quæ in deliciis eſt vidua*, inquit Apoſto-
Luc. 6. lus, *vivens mortua eſt*. Et rurſus Salvator: *Væ qui ridetis nunc; quoniam lugebitis*. Evigilemus ergo ab hac vita, cariſſimi. Lugeamus modo, ut conſolemur. Vitam quietam atque tranquillam cum humilitate in cellis noſtris degamus: ut reſpiciat humilitatem noſtram & laborem Dominus, remittatque nobis cuncta peccata noſtra. Scriptum eſt enim:
Pſal. 135. *Quia in humilitate noſtra memor fuit noſtri Dominus*. Et iterum: *Quemadmodum pater miſere-*

A πῶς δοξάζει τοὺς ἐκ νεότητος δουλεύοντας αὐτῷ ἄχρι γήρως. Εἶπε γὰρ πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην. ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου, καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου, τοῦ ἀκολουθεῖν ὀπίσω ἁγίου Ἰσραήλ. Τὸν δὲ ἀκολουθήσαντα ἐκ νεότητος ἄχρι
B γήρως τῷ τῆς πλάνης λογισμῷ πῶς ἤλεγξεν ὁ Προφήτης, εἰπών· πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν, νῦν ἥκασιν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἃς ἐποίεις τὸ πρότερον. Διὰ τοῦτο μακαρίζει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοὺς αἴροντας ἐφ' ἑαυτοὺς τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, λέγων· ἀγαθὸν ἀνδρὶ, ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐκ νεότητος αὐτοῦ.
C Ἀνανήψωμεν οὖν, ἀγαπητοὶ, μήποτε ἡ πολλὴ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ εἰς κρίμα ἡμῖν γένηται, ἐν τῷ μὴ βούλεσθαι ἡμᾶς μετανοεῖν. ἀλλὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσθήκην ἐπὶ τὰ παραπτώματα ἡμῶν. Τίς ἄρα ἀναλογίζεται τὴν ἡμέραν τῆς κρί-
σεως, καὶ ὃ φείδεται; Κατανοήσωμεν τοῖς λεγομένοις, ἀγαπητοί· ἐν τῷ ἐλθεῖν τὸ θέρος καὶ τὰ καύματα, ἐρεῖ τις. ἄλλοι δύο μῆνές εἰσι, καὶ παρῆλθε τὰ καύματα. Τί ποιήσωμεν, ἀγαπητοὶ, ἐάνπερ καταδικασθῶμεν εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον; Καὶ ἐν τῷ πάλιν τὸν χειμῶνα ἐλθεῖν,
D ἐρεῖ τις. ἄλλοι δύο ἢ τρεῖς μῆνές εἰσι, καὶ πληρωθεὶς ἡ ἀπειλὴ τοῦ ψύχους. Τί ποιήσωμεν ἀδελφοὶ, ἐάνπερ καταδικασθῶμεν εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς μὴ θάνατον; Ἐὰν ᾖ καὶ ἀσθενείᾳ περιπέσῃ
τις, καὶ ὁ ὕπνος ἀποσχῇ ἀπ' αὐτοῦ νυκτὸς, συχνῶς ἐνατενίζει ἐπὶ τὰς θυρίδας τοῦ οἴκου, ἐπιποθῶν ἰδεῖν τὸ φῶς. Τί ποιήσωμεν, ἀδελφοὶ, ἐάνπερ καταδικασθῶμεν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅπου οὐκ
E ἔστιν ἐλπὶς ἰδεῖν τὸ φῶς εἰς ἀτελευτήτους αἰῶνας; Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἐξορισθεὶς, τὰς ἡμέρας, καὶ τὰς νύκτας, καὶ τὰ ἔτη ἀριθμεῖ, προσδεχόμενος τὸ τέλος τῆς προθεσμίας· ἐν ᾧ τῷ μέλλοντι ἀγῶνι καταδικασθεὶς ὅτε ἡμέρας ἀριθμήσαι, ὅτε νύκτας, ὅτε μῆνας, ὅτε καιρός. ἀπέραντοι γάρ εἰσιν οἱ αἰῶνες, καὶ ἀτελεύτητοι· ἐν οἷς οἱ νῦν πενθοῦντες καὶ κλαίοντες, γελασθήσονταί ποτε· ἡ δὲ
F παραπλῶσα, ζῶσα τέθνηκε, καθὼς λέγει ὁ Ἀπόστολος. Καὶ πάλιν ὁ Σωτήρ. οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι κλαύσουσι. Ἀνανήψωμεν οὖν, ἀγαπητοὶ, ἐν τῷ βίῳ τούτῳ· πενθήσωμεν νῦν; ἵνα γελασθῶμεν. ἡσυχάσωμεν ἐν ταπεινοφροσύνῃ εἰς τὰ κελλία ἑαυτῶν, ὅπως ἴδῃ ὁ Κύριος τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν καὶ τὸν κόπον, καὶ ἀφήσῃ ἡμῖν πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. Γέγραπται γάρ, ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν, ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ Κύριος. Καὶ πάλιν. καθὼς οἰκτείρει πατὴρ υἱὸς, ᾠκτείρησε

ρησε Κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Δῴη δὲ ἡμῖν ὁ Κύριος ἀνεπαίσχυντον βίον διαπαγωγὴν. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

A *feretur filiorum, misertus est Dominus timentium se.* Det porro nobis Dominus irreprehensibilem peragere vitam: quoniam ipsi gloria in sæcula. Amen. Psal. 102.

ΠΕΡΙ ΑΓΑΠΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Μς.

Ἀγαπητὲ, ἐὰν ἀξιωθῇ γνώσεως καὶ διακρίσεως, εἴτε ἰαμάτων, ὅρα μήποτε δωρεῶν τῷ χαρίσματι, διατελέσῃς ἄκαρπος· ἵνα μὴ εἴπῃς, ΕΛΕΗΣΟΝ, καὶ ἀκούσῃς μετὰ τῶν ἐξ ἀνομιῶν, ὅταν γὰρ ἀφορίσῃ ὁ βασιλεὺς τοὺς δικαίους ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, οὐκ οἶδα ἡμᾶς. γέγραπται γάρ· οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. πολλοί γάρ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι ἐπροφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς, ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Διατί ἄρα; Ὅτι τὴν ἀγάπην οὐκ ἐφύλαξαν. Καθὼς γέγραπται· ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρακε, τὸν Θεὸν, ὃν οὐκ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾷν; Γέγραπται γάρ· ἐκεῖνος ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ μὴ ποιήσας, δαρήσεται πολλάς· ὁ δὲ μὴ γνοὺς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. Καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγει· Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι. Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα, καὶ πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. Καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου, ἵνα καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· οὐ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ λογίζεται τὸ κακὸν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ. πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει· ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. Ἰδοὺ, ἀκήκοας, ἀγαπητὲ, τίνα δύναμιν ἡ ἀγάπη. Ταύτην κτῆσαι σεαυτῷ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καθ' ὅσον ὁδηγεῖ ὑπὸ τοῦ χαίροντος, ὅπως νομίσῃ τις ἔπαινον καὶ εἰς Θεόν. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ

De Caritate.

PARÆNESIS XLVI.

SI tibi, cariſſime, donum ſcientiæ & diſcretionis, ſive curationum conceſſum ſit, vide ne forte his confiſus muneribus, permaneas infructuoſus: ut non dicas: *Miſerere*: & reſponſum audias cum his, qui à ſiniſtris erunt, quando juſtos Rex a peccatoribus ſeparabit: *Non novi vos*. Scriptum quippe eſt: *Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cœlorum: ſed qui facit voluntatem Patris mei, qui in cœlis eſt. Multi enim dicent mihi in illa die: Domine, Domine: nonne in nomine tuo prophetavimus, & in nomine tuo Dæmonia ejecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis, quia nunquam novi vos. Diſcedite a me, qui operamini iniquitatem.* Cur ita? Quia caritatem non ſervaverunt. Nam ſcriptum eſt: *Qui fratrem ſuum, quem vidit, non diligit; Deum, quem non novit, quomodo poteſt diligere?* Et rurſus ſcriptum eſt: *Servus ille, qui novit voluntatem Domini ſui, & non fecit, vapulabit multis: qui autem non cognovit, & fecit digna plagis, vapulabit paucis.* Aitque Apoſtolus: *Et adhuc excellentiorem vobis viam demonſtro. Si linguis hominum loquar & Angelorum, caritatem autem non habeam; factus ſum velut æs ſonans, & cymbalum tinniens: & ſi habuero prophetiam, & noverim myſteria omnia, & omnem ſcientiam: & ſi habuero omnem fidem, ita ut montes transferam; caritatem autem non habuero, nihil ſum. Et ſi impendam in cibos pauperum omnes facultates meas; & ſi tradidero corpus meum, ita ut ardeam, caritatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt. Caritas patiens eſt, benigna eſt; caritas non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, non eſt ambitioſa, non quærit quæ ſua ſunt, non irritatur, non cogitat malum: non gaudet ſuper iniquitate, congaudet autem veritati: omnia ſuffert, omnia credit, omnia ſperat, omnia ſuſtinet. Caritas nunquam excidit.* Ecce audiſti, cariſſime, vim caritatis. Hanc tibi in cunctis operibus tuis vindica, ut quantum duce gratia fieri poteſt, laudem à Deo referas. Obteſtor autem vos, fratres cariſſimi, ut mei ſervi inutilis in precibus

Matth. 25. Matt. 7. 22.

1. Joh. 4.

Matth. 12.

1. Cor. 12. 13.

 veſtris

veſtris memineritis : ne ſermones mei ſint contra me in adventu Domini & Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti. *Nihil mihi conſcius ſum* : At judicii ſucceſſus terribilis, & flammæ zelus, qui adverſarios conſumturus eſt, horrorem mihi incutiunt. Cæterum Dominus per ſuam miſericordiam, mihi quoque quamvis indigno introitum vobiſcum, & cum aliis electis ſuis in ſuum Regnum concedat : diffundatque Dominus caritatem ſuam in cordibus noſtris : quia ipſi gloria in ſæculorum ſæcula, Amen.

Hebr. 10.

A ἀγαπητοί μϖ ἀδελφοὶ, μέμνησθέ μϖ τῦ ἀχρείϖ δούλϖ ἐν ταῖς ϖροσευχαῖς ὑμῶν, ὅπως οἱ λόγοι μϖ μὴ ϗλώνϑ κατ' ἐμοῦ ἐν τῇ ϖαῤῥησίᾳ τῦ Κυρίϖ ἡμῶν Ἰησῦ Χριςοῦ καὶ Σωτῆρος. Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα. Φοβερὰ δὲ ἡ ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλων τὰς ὑπεναντίας ϖοδός μϖ. Ἀλλὰ δῴη καμοὶ ὁ Κύριος σὺν ὑμῖν τοῖς ἐκλεκτοῖς ἀῦτῦ τῷ ἀναξίῳ, εἰσελθεῖν εἰς τὴν

B βασιλείαν ἀῦτῦ, ϗ τοὺς οἰκτιρμοὺς ἀῦτῦ. δῴη δὲ ὁ Κύριος τ ἀγάπην ἀῦτῦ ἐν ταῖς καρδίαις ϖάντων ἡμῶν. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ad Eulogium
PARÆNESIS XLVII.

Ad fructum obedientiæ reſpiciens, frater, tibi de quibus mihi imperaveras, perſcribere ſtudui. Principium optimum eſt, timere Dominum. Senectus vero honorabilis, in anima Chriſto devota. Qui ſibi ipſi attendit, in omni loco ſalutem conſequi poterit. Qui converſationibus gaudet mundanis, ſæculum nondum ſe odiſſe oſtendit. Nam ſicut qui ignē excitat, flammam ſuſcitat : ita & mundana colloquia, paſſiones atque affectiones pravas in corde monachi commovent. Utinam, frater, adventantes colloquendi cauſa, nihil tibi nocerent. Qui mulierum familiaritatem amat, adverſus ſeipſum fornicationis Dæmonem excitat. Quum bonam de te famam acceperint parentes tui, plus quam vino & epulis lætabuntur. Qui delectatur ebrietate, multis damnis afficietur. Dicit enim & agit quæ non decent, deprædaturque proprias divitias, & velut alienas diſtribuit etiam inimicis ; nam ebrietas mentem atque intellectū ipſius excæcavit. Modeſtum ac gravem te gere, frater : modeſtia enim & gravitas, pacificum ac tranquillum vitæ ſtatum parit : porro tranquillus vitæ ſtatus, vitam perturbationibus liberam efficit. Sit tua modeſtia cum humilitate conjuncta, ut verus monachus reddaris, & charitatem atque temperantiam poſſideas. Multiloquium, frater, mentem obtenebrat : mens autem tenebris obducta ad impudentiam trahit : impudentia vero fornicationis eſt mater. Qui ſilentio gaudet, abſque perturbationibus vivit : quinetiam ne proximum quidem irritat. Riſus porro, & fiducia, inſtar veneni novitio obeſt, ac monacho quoque eſt inutilis : nam illos qui nunc lugent ac plorant, beatos prædicavit Dominus.

Matth. 5.

ΠΡΟΣ ΕΥΛΟΓΙΟΝ.
ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΖ.

C Ἐπὶ τὸν καρπὸν τ ὑπακοῆς ἀφορῶν, ἀδελφὲ, ἐσπούδασα γράψαι σοι ϖερὶ ὧν μοι ϖροσέταξας. Ἀρχὴ ἀγαθὴ, φοβεῖσθαι τ Κύριον· γῆρας δὲ τίμιον ἐν ψυχῇ φιλοχρίςῳ. Ὁ ϖροσέχων ἑαυτῷ, ἐν ϖαντὶ τόϖῳ σώζεται. Ὁ ἀγαπῶν σωτυχίας κοσμικῶν, τ κοσμον ὅϖω μεμίσηκεν. Ὥϖερ γὰ ὁ ἐρεθίζων πῦρ, ἐξεγείρει φλόγα· ὅτως καὶ

D κοσμικαὶ ὁμιλίαι ἐξεγείρουσι ϖάθη ἐν καρδίᾳ μοναχῦ. Ὄφελον τὰς ϖολυτυχάνοντας, ἀδελφὲ, σεαυτὸν μὴ βλάϖτειν. Ὁ ἀγαπῶν συνομιλίαν γυναικῶν, ἐξεγείρει καθ' ἑαυτῦ τ δαίμονα τ ϖορνείας. Ἀκολὰ ἀγαθὴν ἀκέσαντες σέ οἱ γυνήσαντές σε, ὑϖὲρ οἶνον καὶ κραιϖάλλω εὐφρανθήσονται. Ὁ ἀγαπῶν μέθην, ϖολλὰ ζημιωθήσει· λέγει γὰρ καὶ ϖράξει

E ἃ μὴ δεῖ, καὶ συλᾷ τ ἴδιον ϖλῦτον, καὶ μεταδίδωσι τοῖς ἐχθροῖς, ὡς ἀλλότριον. ἡ γὰρ μέθη ἐσκότωσεν αὐτῦ τ διάνοιαν. Εὐλαβὴς γνῶθι, ἀδελφέ· ἡ γὰρ εὐλάβεια γυνὴ εἰρηνικὴ ϖάσασιν. εἰρηνικὴ δὲ κατάσασις τίκτει ἀϖάθειαν. Ἔσω ἡ εὐλάβειά σε συνεζευγμένη τῇ ταπεινοφροσύνῃ, ὅϖως γένῃ ἀληϑινὸς μοναχὸς, καὶ κληρονομήσῃς τ ἀγάϖην καὶ σωφροσύνην. Ἡ ϖολυλογία, ἀδελφὲ, σκοτεῖ διάνοιαν· διάνοια δὲ ἐσκοτισμένη ἄγει ϖρὸς τὴν ἀναισχωτίαν. ἀναισχωτία δὲ μήτηρ ἐςὶ τ ϖορνείας. Ὁ ἀγαπῶν σιωϖὴν ἀϖάραχος διαμένει. ἀλλ' οὐδὲ τὸν ϖλησίον ϖαροξύνει. Γέλως δὲ καὶ ϖαῤῥησία ἀρχαίων, ὡς δηλητήριον, βλάϖει, καὶ μοναχῷ ἀσύμφορον. Τὰς γὰρ νῦν ϖενθοῦντας καὶ κλαίοντας ἐμακάρισεν ὁ Κύριος. Ἡ ἡμά

μα ἐστὶ μοναχῷ, ἀκοή. Ἐπὶ τραπέζης δεῖ σιγᾶν. Ἀγάπα τὴν σιωπήν, ἀγαπητέ, ἵνα σοι ἀβαμεί-νῃ ἡ ἀλάβεια. Φύλαττε ὃ τὴν ἀλάβειαν, ἵνα σε τη-ρήσῃ ἀπὸ τῆς πορνείας. Ὁ ἀντιλέγων ἡγουμένῳ καὶ ἀνυποτακτῶν ἐν χρονιεῖ ἐμπεσεῖν κακοῖς· ὁ δὲ ὑπα-κούων νουθεσίᾳ μειζοτέρᾳ, ἐνφρανθήσεται μὴ δικαί-ων. Ὁ καυχώμενος ἐπὶ ἰδίᾳ δυνάμει ἀπωθεῖ-ται ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ· ὁ δὲ καυχώ-μενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω. Ὁ ἀγαπῶν περι- B σπασμούς, καὶ μισῶν τὴν ἡσυχίαν, θλιβήσεται πολ-λά· ὁ δὲ ἡσυχάζων ἐν ταπεινοφροσύνῃ, ἐνφραν-θήσεται ἐν τῷ Κυρίῳ. Ὁ μὴ προσαιρούμενος ἐξά-γαν καρτερῶς ἐν τῇ συναξει, πολλὰ ζημιωθήσεται. ὁ δὲ ἕως μετ' ἀλαβείας καὶ ὑπομονῆς, εἰσακου-σθήσεται. Ὁ ἀργολογῶν ἐν καιρῷ τῆς συναξεως, δισσὴν μέμψιν εὑρήσει, διότι καταργεῖ ἀπὸ τῆς εὐχῆς καὶ ψαλμῳδίας ᾧ ὁμιλεῖ, ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἔγγιζα C αὐτοῦ ἐξαμβλύει. Ὁ ἀγαπῶν ἄσκησιν, εὐτονώτερος ἔσται· ὁ δὲ ἀγαπῶν μέθην, εἰς ἕξιν καρτερήσει. Ὁ μισῶν τὸ ἐργάζεσθαι, πρόσεργος ἔσται. πολλὴν κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία. ὁ δὲ ἀγαπῶν τὸ ἐργά-ζεσθαι, ἄλυπος διαμενεῖ. Ὁ καυχώμενος ἐν περι-βολῇ γονέων, ἀδόκιμος ἔσται· ἐν ᾗ παρατάξει πολέμου οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτόν. Τίμα, ἀδελφέ, μικρούς τε καὶ μεγάλους, ἵνα σε ὑψώσῃ ὁ Κύριος. D ὁ γὰρ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Ταπείνωσον κεφαλὴν ἡγουμένῳ, καὶ τοῖς πρεσβύτοις τοὺς ἀδελφό-τητος ἐν Κυρίῳ ὑποτάγηθι· καρπὸς γὰρ τοῦ φόβου Κυρίου, ταπείνωσις. Ταπείνωσις δὲ οὐκ ἐν τῷ ταπει-νωθῆναι τοῖς μείζοσι ὑποφαίνεται, ἀλλ' ἐν τῷ καὶ τοῖς μικροτέροις ἀπονέμειν τιμήν. Γέγραπται γάρ· ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω· ὁ δὲ ἐξουθενῶν με, ἀτιμασθήσεται. Ἡμεῖς οὖν δοξά- E σωμεν τὸν Θεόν, ὅπως καὶ αὐτὸς δοξάσῃ ἡμᾶς, σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. καὶ ἐν τίνι δοξάσο-μεν αὐτόν; ἐν τῷ τηρεῖν τὰς ἐντολάς. Γέγραπται γάρ· οὐκ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυ-νάμει. Καὶ πάλιν· ὃ πᾶς ὁ μοὶ λέγων, Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-νῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

Πρὸ πάντων, ἀδελφέ, φοβοῦ τὸν Κύριον ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ φωτίσῃ σου τοὺς ὀφ-θαλμοὺς τῆς διανοίας. Ἀγάπα δὲ τὴν ταπεινοφρο-σύνην. εἰ γὰρ κατὰ Θεὸν ταπείνωσις, τεῖχός ἐστιν ἄῤῥηκτον ἀπὸ προσώπου Ἐχθροῦ, καὶ πέτρα ἀντιδέρσα καὶ σωθλάσασα πᾶς μηχανὰς καὶ πᾶ βέλη τοῦ Πονηροῦ πᾶ πεπυρωμένα. Ἐὰν θῇς ἐν τῷ λογισμῷ σου ὑπομεῖναι, διὰ τὸν Κύριον,

A nus. Jactura est monacho, auditus. Immensa maxime tacendum. Ama silentium, carissime, ut tecum gravitas atque modestia maneat. Conserva modestiam & gravitatem, ut te a fornicatione custodiat. Qui contradicit, & immorigerus suo est Præfecto, non tardabit prolabi in mala: at qui morem Superiori gerit, cum justis gaudebit. Qui in propriis gloriatur viribus, ipse a se divinum auxilium repellit: *Qui vero* 2. Cor. 10. *gloriatur, in Domino glorietur*. Qui distractiones amat, & quietem odit, sæpe multumque tribulabitur: at qui in humilitate quietem sectatur, in Domino lætabitur. Qui patienter in synaxe consistere recusat, haud leve damnum subibit: at qui cum modestia & patientia perstiterit, exaudietur. Qui tempore synaxis, verbis intentus est otiosis, in duplicem reprehensionem incurret: propterea quod a precatione atque psalmodia eum retrahit quo cum loquitur; tum etiam quod damnum iis conciliat, qui proxime adstant. Qui exercitationem diligit, robustior evadet: qui vero ebrietatem amat, in nullo sibi temperabit. Cui operari molestum est, in otium incidet: multa autem mala otium docuit: at cui operari jucundum est, sine molestia erit. Qui in splendido parentum gloriatur amictu, probatus non erit: non enim in acie belli proderunt ipsi. Honora, frater, parvos & magnos, ut te exaltet Dominus; *Qui enim seipsum humiliat, exaltabitur*. Humilia caput Superiori tuo, & Præfectis fraternitatis in Domino subjectus esto. Fructus enim timoris Domini est humilitas. Humilitas porro non solum in submissione erga majores exhibetur: sed etiam in attribuendo honore erga minores atque inferiores. Scriptum quippe est: *Verum quicumque honorificaverint me, glorificabo eos: qui autem contemnit me, ignominia afficietur*. Nos ergo glorificemus Deum, ut & ipse nos glorificet cum omnibus Sanctis suis. At in quo glorificabimus ipsum? In observatione mandatorum ejus. Nam scriptum est: *Non in* 1. Cor. 4. *sermone est regnum Dei, sed in virtute*. Et rursus: *Non omnis qui dicit mihi, Domine,* Matth. 7. *Domine, intrabit in regnum cœlorum: sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in cœlis est*.

Matth. 23. Luc. 14. 18.

1. Reg. 2.

Ante omnia, frater, Deum in veritate time, & timor ejus illuminabit oculos mentis tuæ. Dilige autem humilitatem: nam quæ secundum Deum est humilitas, murus firmus & inexpugnabilis est à facie inimici, ac petra ex opposito percutiens atque confringens machinas, & tela nequissimi ignita. Si tecum mente constitueris, quasvis contumelias, damna, atque

contemtiones propter Dominum sufferre; eris tamquam generosus ac strenuus bellator, contra adversarios semper armatus: tuncque inimici viso tanto tuo studio, concident à facie tua. Si velis currere, & nihil fatigari, quæ, obsecro, utilitas? Castitatem corporis tui custodi. Caritas mater virtutum est: castitas autem lucerna ac firmamentum: lumen porro istorum, quies atque tranquillitas: murus vero eorum, timor Domini. Servemus, fratres, castitatem corporis nostri in caritate Dei, ut cum sanctis Angelis suis nos Dominus connumeret. Nam his, qui castitatem diligunt, delectatur Spiritus Sanctus, & patientiam ipsis donat. Quare perfecte exercetur castitas per temperantiam, mansuetudinem, & tranquillitatem, quæ est cum caritate conjuncta. Quocirca subtrahere nos debemus ab omni fratre ambulante inordinate: ne forte suspicionem demus his qui nos vident. Ait enim Apostolus: *Providentes bona coram Deo & hominibus. Si quis autem contentiosus est, nos talem consuetudinem non habemus, neque Ecclesiæ Dei.* Rursusque eum dicentem audi: *Tu quidem recte gratias agis, sed alius non ædificatur. Ut quid enim*, inquit, *libertas mea judicatur ab aliena conscientia?* Quamobrem necessarium est adhortationes hominum timentium Dominum suscipere, & non sibi ipsis placere, secundum eum, qui dicit: *Unusquisque vestrum proximo suo placeat ad ædificationem.* Et iterum: *Ut is, qui ex adverso est, vereatur, nihil habens malum dicere.* Ait enim Dominus gloriæ: *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cœlis est.* Cavendum est, ne occasione communicationis, sanctificationem perdamus: usitatum quippe inimico est, per bonum operari malum. Nam qui peccat, & sibi occultare videtur, decipitur: *Nihil enim occultum, quod non revelabitur.* Si tibi inimicus concupiscentiam carnalem suggesserit, responde ipsi: Absit a me, ut amplius contristem Spiritum Sanctum Dei, in quo signatus sum in diem Redemptionis: sufficit enim tempus præteritum. Nam scriptum est: *Omne peccatum, quodcumque fecerit homo, extra corpus est: qui autem fornicatur, in corpus suum peccat.*

2.Thessal.3. Rom. 12. 1. Cor. 11. 1. Cor. 10. Rom. 15. Tit. 2. Matth. 5. Matth. 10. Luc. 8. Ephes. 4. 1. Cor. 6.

De pugna autem mentis ac cogitationis, ex parte didici. Nam frater ab alio interrogatus fratre, dicente: Cogitationes sordidæ conturbant me: respondit: Sancti senes quibusdam permittebant, ut intus finerent cogitationes ingredi, & tunc bellum cum iis gererent. Imbecillioribus autem, ne ullo quidem modo cum iis agerent, interdicebant; ne forte dum mens atque memoria

A ὕβριν καὶ ζημίαν καὶ ἀτιμίαν ἐνόσει, ἔσῃ ὥσπερ γενναῖος πολεμιστὴς, καθωπλισμένος κατὰ τῶν ὑπεναντίων ἀεί· τότε καὶ οἱ ἐχθροὶ ὁρῶντές σου τὴν τοσαύτην σπουδὴν, καταπίπτουσιν ἀπὸ προσώπου σου. Ἐὰν βάλει δραμεῖν, κοπιάσαι δὲ μηδὲν, τί τὸ ὄφελος; Τὴν ἁγνείαν τοῦ σώματός σου φύλαττε. ἡ ἀγάπη μήτηρ ἐστὶν τῶν ἀρε-

τῶν, ἡ δὲ ἁγνεία λύχνος καὶ στήριγμα. λύχνος μὲν τούτων, ἡσυχία· τεῖχος δὲ αὐτῶν, φόβος Κυρίου. Τη-

B ρήσωμεν, ἀδελφοὶ, τὴν ἁγνείαν τοῦ σώματος ἡμῶν ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ, ἵνα ἡμᾶς συγκαταριθμήσῃ Κύριος μετὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἀγγέλων. Ἐπὶ τῷ ἀγαπῶντι τὴν ἁγνείαν, εὐφραίνεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ τὴν ὑπομονὴν δωρεῖται αὐτῷ. Τοιγαροῦν ἡ ἁγνεία κατορθοῦται διὰ ἐγκρατείας καὶ πραότητος καὶ τῆς ἐν ἀγάπῃ ἡσυχίας. Ὅθεν χρὴ ἡμᾶς σέλεσθαι ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, μήποτε ὑπόψιαν δῶμεν

C τοῖς ἡμᾶς θεωροῦσι. Λέγει γὰρ ὁ Ἀπόστολος. προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀνθρώπων. Εἰ δέ τις φιλόνεικός ἐστιν, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ. Ἄκουε δὲ πάλιν αὐτοῦ λέγοντος· σὺ μὲν καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. Διατί γάρ, φησὶν, ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως. Ὅθεν ἀναγκαῖον προσδέχεσθαι παραίνεσιν ἀνθρώπων φοβουμένων

D τὸν Κύριον, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. κατὰ τὸ λεγόμενον· ἕκαστος ὑμῶν τὸ πλησίον ἀρεσκέτω πρὸς οἰκοδομήν. καὶ πάλιν· ἵνα ἐντραπῇ ὁ ἐξ ἐναντίας, μηδὲν ἔχων φαῦλον πρᾶγμα. Εἶπε γὰρ ὁ Κύριος τὸ δόξης· οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα, καὶ δοξάζωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μηδὲν ἐν προφάσει μεταδόσεως, τὴν ἁγιότητα ἀπολέσωμεν. ἔθος γάρ ἐστι

E τῷ Ἐχθρῷ διὰ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κακὸν κατεργάζεσθαι. Ὁ γὰρ ἁμαρτάνων, καὶ δοκῶν κρύπτειν, ἀπατᾶται. οὐδὲ γὰρ κρυπτὸν, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται. Ἐάν σοι βάλλῃ σοι ὁ Ἐχθρὸς ἐπιθυμίαν σαρκὸς, εἰπὲ πρὸς αὐτόν· μή μοι γένοιτο ἔτι λυπῆσαι τὸ Πνεῦμα ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθην εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώ-

σεως. ἀρκετός γάρ μοι ὁ προελθὼν χρόνος· Γέγραπται γάρ. πᾶν ἁμάρτημα, ὃ ἐὰν ποιήσει ὁ

F ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων, εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει.

Περὶ δὲ τοῦ κατὰ διάνοιαν πολέμου ἐκ μέρους μεμάθηκα. Ἀδελφὸς γάρ ἠρωτήθη ὑφ' ἑτέρου ἀδελφοῦ λέγοντος· οἱ ῥυπαροὶ λογισμοὶ παράγουσί με. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν οἱ ἅγιοι γέροντές τισιν ἐπέτρεπον τοὺς λογισμοὺς ἔνδον ἀφιέναι εἰσελθεῖν, καὶ τότε πολεμεῖν πρὸς αὐτούς· τοῖς δὲ ἀσθενεστέροις μηδ' ὅλως συνομιλεῖν προήγγελλον, μήποτε τῆς μνήμης ἐγχρονιζούσης

νιζόσης ψυχήσε) πάθος δυσίατον. Τότε εἶπεν ὁ ἀδελφος· καὶ τί ὄστι τὸ ἔνδον ἀφιέναι εἰσελθεῖν τὰς λογισμὰς, καὶ τὸ πολεμεῖν τοῖς αὐτάς; Ἄκουε, φησίν. ἡνίκα ἂν ἐπάγῃ ὁ Ἐχθρὸς ἐνθύμησιν αἰσχρὰν καὶ λογισμὸς ῥυπαρὸς, ἢ ἔνθυς παείσησι τινὰ διάνοιαν γυναῖκα εὐπρόσωπον, ἢ τῶν ὁμοίων τι ἀπαλῶν τοῖς φθοράν. Καὶ ταῦτα ὁρῶν ὁ τινὰ διάνοιαν πολεμῶν, ὡς παράτελαι ἐπὶ τῶν τοιούτων λογισμῶν, ἀλλ' ἵστατα γενναίως ἀπ' ἐναντίας αὐτῶν, πολεμῶν τοῖς αὐτὰς σφοδρῶς. Εἶτα ἀνοίγῃ αὐτοῖς, καὶ ἀποκλείει αὐτάς· καὶ ἔνδον αὐτῶν γενομένων, καὶ τὴν ὕλης, δι' ἧς πολεμοῦσι, πρὸς αὐτὰς καὶ λέγῃ. αὕτη ὄστιν ἡ ἱσταμένη πρὸς ὑμᾶς, δι' ἧς ἐνοχλεῖταί μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν. καὶ γὰρ καὶ φαντάζεταί μου τὴν διάνοιαν, παράτελαί μου τὴν ψυχήν. Θέλω οὖν γνῶναι ἀκριβῶς, τί αὐτῆς ἡ χρεία; Καὶ προστάσσει μάχαιραν αὐτῷ ἐνεχθῆναι τὴν διάνοιαν, καὶ λαβὼν ἀναπύσσει αὐτὴν ἐν τῇ γαστρὶ, τὴν διάνοιαν, λέγων· θέλω γνῶναι, τί ἄρα εὑρίσκω ἐν αὐτῇ, κάλλος ἢ σαπρίαν; καὶ ἀναπτύξας (φησὶ) τὴν κοιλίαν αὐτῆς, εὑρίσκει ἔνδον, ὅπερ πάντες οἴδαμεν· φανερῶται γὰρ ἐκ μέρους ἡ αἰσχρότης τῆς ἐπιθυμίας. Οἱ οὖν ἐναντίοι, θεασάμενοι τὸ γενόμενον αὐτοῖς πάθαν, θορυβῶσι σκυβαλεύσαι τὸν λογισμὸν τοῦ ἀδελφοῦ, φοβούμενοι ἵνα μὴ ὀλώσαντες τὴν διάνοιαν ὑφ' ἑτέρων λογισμῶν, καταργήσωσι τὸ ἐνεστὼς ἀγῶνα, δειλιάσαντες μήποτε φανερωθῇ αὐτῶν τελείως ἡ αἰσχύνη. Ὁ ἐξεναντίας πολεμῶν πρὸς αὐτὰς λέγει. Τί ἄλλα ἀντ' ἄλλων προσάγειν βούλεσθε; οὐ γὰρ ἐάσω ὑμᾶς ἐξελθεῖν, ἕως ἂν ἐρευνήσω πάντα ἀκριβῶς τὰ τοῦ πράγματος, εἰ ὄντως ἄξιόν ὄστιν ἀγαπήσεως, ὃ ὑμεῖς ἐπηνέσατε. Τότε ἀποκλείει ὁ ἀδελφὸς τὸ πᾶσμα ἐν τῷ ἐσωτέρῳ ταμείῳ, ἕως τριῶν ἡμερῶν ἢ τεσσάρων. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνοίγει ὁ ἀδελφὸς, θεάσασθαι τὸ πᾶσμα βούλομενος. Καὶ πρὸ τοῦ αὐτὸν εἰσιέναι ἔνδον, ἀπαντᾷ αὐτῷ ἡ ἀφόρητος ὀσμὴ δυσωδία. καὶ σωφρόνων τῇ χειρὶ τὸ στόμα σὺν τῇ ὀσφρήσει, ἐννεύει ὑποδεικνύων τοῖς ὑπεναντίοις λογισμοῖς, καὶ συνεργοῖς τῆς ἁμαρτίας, τὸ τέλος τοῦ πράγματος. Εἶτα λέγει πρὸς αὐτάς· τί ἀποκρίνεσθε πρὸς ταῦτα; Οἱ δὲ αἰσχυνόμενοι ἀμαλυθήσονται, ὡσεὶ καπνὸς ἐν ἀέρι. Καὶ ὅτως γίνεται ὁ ἀδελφὸς ὑψηλότερος τῶν παθῶν, τὸ χάριτος συνεργήσης. Καὶ ἐξομολογούμενος τῷ Κυρίῳ, λέγει· Εὐχαριστῶ σοι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὅτι οὐ παρέδωκάς με εἰς χεῖρας ἐχθρῶν μου, ἀλλ' ἔσωσάς με ἐκ παγίδος θηρευτῶν. Καὶ ἡ σὴ χάρις, Κύριε, ἐφώτισέ μου τὴν συνιέναι ταῦτα. ὅτι ἐν τῇ σοφίᾳ μου διεσώθην ἐκ τῆς παγίδος αὐτῶν.

Ἔχωμεν οὖν, ἀδελφοὶ, τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ πρὸ ὀφθαλμῶν ἁπάντος· ὅπως ἡμᾶς αὐτὸς σκεπάσῃ.

A moria iis immoratur, morbus incurabilior reddatur. Tunc frater: Ecquid est, inquit, permittere cogitationes intus ingredi, & tunc bellum cum iis gerere? Cui ille: Audi, inquit: Quando inimicus cogitationem alicui turpem, considerationesque impuras adduxerit; mox formosi aspectus mulierem mēti ejus objicit, aut quid simílium ad corruptionem pellicientium. Quæ dum cernit coram se constituta qui mente pugnat, non turbatur cogitationibus ejusmodi, sed fortiter se opponit, easque vehementer impugnat. Deinde aperit ipsis, & occludit eas. Et ubi jam ipsæ intus fuerint, simul cum materia, per quam pugnabant, dicit ad eas: Hæc est, quæ vobiscum consistit, cujus causa me turbatis ac molestatis quotidie, mentemque meam phantasmate informatis. Cupio igitur perfecte nosse, quis ipsius sit usus? Imperatque ensem sibi deferri cogitatione ac mente: quo accepto, aperit eam in ventre, imaginatione mentis, & dicit: Volo cognoscere quid tandem in ipsa reperiam; pulchritudinem ne, an putredinem? Apertoque ventre ejus, invenit intus quæ omnes novimus: manifestatur enim ex parte turpitudo concupiscentiæ. Quare adversariæ cogitationes cernentes cladem sibi illatam, tumultuari incipiunt, volentes fratris cogitationem diripere atque reprobare, ut mente ab aliis cogitationibus turbata, destruant præsens certamen; metuentes ne forte prorsus ipsarum appareat turpitudo atque confusio. Qui autem ex adverso cum iis pugnabat, ait: Cur alia pro aliis adducere vultis? Non enim vos egredi sinam, donec accurate quidquid est in hac re, penitus indagavero, & utrum revera sit amore dignum, quod vos laudatis. Tunc frater ad tres vel quatuor usque dies in interiore cubiculo cadaver recludit; ac postea aperit, cupiens cadaver videre. Et priusquam ipse intus ingrediatur, occurrit ei intolerabilis ille fœtor; manuque os sibi cum naribus obstruens, nutu demonstrat adversariis cogitationibus, ac sociis cooperatricibus peccati, finem rei. Deinde ait ad ipsas: Quid respondetis ad ista? Illæ autem rubore suffusæ, instar fumi dissolvebantur per aëra. Sicque frater morbidas perturbationes divina cooperante gratia superavit: unde etiam confitens Domino, dicebat: Gratias ago tibi Domine Deus meus, quod non tradidisti me in manus inimicorum meorum: sed salvasti me de laqueo venantium; & gratia tua Domine, illuminavit mentem meam ad intelligendum ista: non enim per meam sapientiam ab earum liberatus sum laqueo.

Semper ergo, fratres, timorem Dei ante oculos habeamus, ut ipse nos protegat:

tegat: nam abſque Dei protectione, homo nihil eſt. Magna quippe inimicorum noſtrorum eſt fraudulentia atque malignitas: ſed divinum auxilium circumdans hominem, longe præſtat ac ſuperat: verum oculis noſtris illud cernere non permittitur. Diligamus ergo totis viribus Deum auxiliantem nobis & ſalvantem nos; & proximum, ſicut nos ipſos. Perpende mente diem obitus tui, frater cariſſime, quando obrigeſcens in tua jacebis ſtorea. Heu mihi, heu mihi: qualis animam meam detinebit timor ac tremor in hora illa, frater cariſſime! Si quid igitur boni fecerit in vita iſta, dum in ea inſtar advenæ & peregrini habitat; ſi tribulationes & opprobria propter Dominum ſuſtinuerit, ac beneplacita coram ipſo fecerit: magno cum gaudio in cœlos ſuſtolletur, a ſanctis Angelis deducta. Quemadmodum enim operator laborum, ac per totum laborans diem, expectat duodecimam horam, ut poſt laborem accepta ſua mercede reſpiret: ſic & juſtorum animæ illam præſtolantur diem; peccatorum autem, timore atque tremore in illa die, ac hora corripientur. Et ſicut reus quiſpiam a miniſtris comprehenſus, & ab ipſis ad judicii locum deductus: ita quoque in illa contremiſcent hora injuſtorum animæ, in ſempiterna tormenta æternæ caliginis reſpicientes. Quod ſi quis dixerit: Permitte me in illum proficiſci mundum, ut deinceps pœnitentiam agam: non erit qui dimittat. Audiet enim talis: quando ſuppetebat tempus, non egiſti pœnitentiam: & nunc vis ire ad agendam pœnitentiam? quando jam ſtadium omnibus eſt apertum; non decertaſti, & modo decertare cupis, quando cunctæ fores clauſæ ſunt, tempuſque certaminis
Mat.24.25. præteriit? Nonne dicentem audiſti: *Vigilate, quia neſcitis diem, neque horam*. Iſta autem prænoſcens, frater cariſſime, dum tempus habemus, pœnitentiam agamus: ut eruat nos Deus ab ira ſuper filios diffidentiæ ventura, noſque in partem Sanctorum adſcribere dignetur. Ora etiam pro me peccatore, dicente & non faciente. Nam ſcriptum eſt: Confitemini alterutrum peccata veſtra, & orate pro invicem, ut ſanemini in nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti, cui gloria in ſæcula. Amen.

A σκεπάσῃ. δίχα γὰρ τ῀ Θεοῦ σκέπης, ἄνθρωπος οὐδέν ἐστι. Πολλὴ γὰρ ἡ κακοτεχνία τ῀ ἐχθρῶν ἡμῶν· ἀλλὰ πολυτιμοτέρα ἐστὶν ἡ βοήθεια τ῀ Θεοῦ, κυκλοῦσα τὸν ἄνθρωπον. ἀλλ' ἃ συγχωρέμεθα ἰδεῖν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Ἀγαπήσωμεν οὖν τὸν Θεὸν, τὸν βοηθοῦντα ἡμῖν, καὶ σώζοντα ἡμᾶς, ἐν ὅλῃ δυνάμει· καὶ τὸν πλησίον, ὡς ἑαυτούς. Ἔχει γὰρ νῦν τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς σου, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ὅταν μέλλεις κατακλῶ ἐν τῷ φιαδίῳ σου ψυχορράγων. Οἴμοι, οἴμοι, οἷος φόβος καὶ τρόμος περιέχει τὴν ψυχὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἀγαπητὲ ἀδελφέ; Εἰ ἄρα τι ἀγαθὸν πεποίηκεν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, ἐν ᾧ πάροικος ἐνῴκησεν ἐν αὐτῷ, ἐὰν θλίψιν καὶ ὀνειδισμὸν ὑπήνεγκε διὰ τὸν Κύριον, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐποίησε, μετὰ χαρᾶς πολλῆς ἀνάγεται εἰς οὐρανὸς, ὑπὸ ἁγίων ἀγγέλων ὁδηγούμενη. Καθάπερ ἐργάτης μοχθῶν καὶ ἐργαζόμενος δι' ὅλης ἡμέρας, περιδοκᾷ τὴν δωδεκάτην ὥραν, ἵνα μετὰ τὸν κάματον δεξάμενος τὸν μισθὸν αὐτοῦ ἀναψύξῃ· οὕτω καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων τὴν ἡμέραν ἐκείνην περιδέχονται, αἱ δὲ τῶν ἁμαρτωλῶν, φόβῳ καὶ τρόμῳ συνέχονται ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ. Καθάπερ κατάδικος συλληφθεὶς ὑπὸ ὑπηρετῶν, καὶ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενος εἰς κριτήρια· οὕτω καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀδίκων τρέμουσιν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἀφορῶσαι εἰς τὸν ἀπελεύσιμον βάσανον καὶ αἰωνίου σκότους. Κἂν δὲ εἴπῃ· ἄφετέ με πορευθῆναι εἰς ἐκεῖνον τὸν κόσμον, ὅπως τοῦ λοιποῦ μετανοήσω. Οὐκ ἔσται ὁ ἀπολύων. Ἀκούεις γὰρ ὁ τοιοῦτος, ὅτε εἶχες καιρὸν οὐκ ἐμετενόεις, καὶ ἄρτι ἦλθες μετανοῆσαι; ὅτε ἀνέῳκται τὸ στάδιον ἅπασιν, οὐκ ἠγωνίζου, καὶ νῦν θέλεις ἀγωνίσασθαι, ὅτε πᾶσαι αἱ θύραι ἐκλείσθησαν, καὶ ὁ καιρὸς τοῦ ἀγῶνος παρῆλθεν. Οὐκ ἤκουσας τοῦ λέγοντος· γρηγορεῖτε, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν. Ταῦτα δὲ προγινώσκων, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ὡς καιρὸν ἔχομεν, μετανοήσωμεν, ὅπως ἐξελέηται ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐκ τ῀ ὀργῆς τ῀ ὑπερχομένης ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τ῀ ἀπειθείας, καὶ ἀξιώσῃ ἡμᾶς εἰς τὸ μερίδα τ῀ ἁγίων. Εὔξαι καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ λέγοντος, καὶ μὴ ποιοῦντος. Γέγραπται γάρ· ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

AD

ΠΡΟΣ

ΠΡΟΣ ΑΚΗΔΙΑΣΤΗΝ ΜΟΝΑΧΟΝ ΛΕΓΟΝΤΑ· ΑΦΙΗΜΙ, ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ ΥΠΑΓΩ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΗ.

Ε"ΦΗ ὁ Θεὸς τ δόξης· εἰσέλθετε ϰ̓ὰ τ A ξενῆς πύλης, ὅτι ⸀ πλατεῖα ϰαὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς, ἡ ἀπάγουσα εἰς τ ἀπώλειαν, ϰαὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσιόντες αὐτήν. Τί ξενὴ ἡ πύλη, ϰαὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὸν ζωὴν τὸν αἰώνιον, ϰαὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εἰσιόντες αὐτὸν; Καὶ τίς ἐστιν ὁ εὑρὼν αὐτὴν, ϰαὶ ἀναγγέλλει ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτῆς; Οἱ ἅγιοι πάντες. Εἰς ὃν ἔδραμε ὁ σκεῦος τ ἐκλογῆς, Παῦλος, B ϰαὶ τελέσας τ δρόμον, τ ϛέφανον ἐκομίσατο. Διὸ ⸀ ἀναγγέλλει ἡμῖν τ ὁδὸν αὐτῆς, λέγων· Ἐν παντὶ συνιϛῶντες ἑαυτοὺς, ὡς Θεοῦ διάκονοι. ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγϰαις, ἐν ϛενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλαϰαῖς, ἐν ἀϰαταϛασίαις, ἐν ϰόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηϛείαις, ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μαϰροθυμίᾳ, ἐν χρηϛότητι, ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, ἐν C ἀγάπῃ ἀνυποϰρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τ δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν ϰαὶ ἀριϛερῶν. Διὰ δόξης ϰ̓ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας ϰ̓ εὐφημίας· ὡς πλάνοι, ⸀ ἀληθεῖς· ὡς ἀγνοούμενοι, ϰ̓ ἐπιγινωσϰόμενοι· ὡς ἀποθνήσϰοντες, ϰ̓ ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι, ⸀ μὴ θανατούμενοι· ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαίροντες. ὡς πτωχοὶ, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν D ἔχοντες, ϰαὶ πάντα ϰατέχοντες· Καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν, εἰδότες ὡς ϰοινωνοί ἐϛε τῶν παθημάτων, οὕτω ϰαὶ τ παραϰλήσεως. Τοιγαροῦν ϰ̓ ἡμεῖς, ἀδελφοὶ, ὀφειλέται ἐσμὲν τῷ αὐτὴν ὁδὸν ϰατέχειν ἄχρι τέλους, εἰς ὃν ϰαὶ ἐϛρατεύθημεν. Ἡσυχαϛὴς εἶ; Ἀναλόγισαι τοὺς ἐν ταῖς φυλαϰαῖς ϰαταϰεϰλεισμένους, οὐ μόνον ϰαταϰεϰλεισμένοι εἰσὶν, ἀλλὰ ⸀ σίδηρος ϖείϰειται E αὐτοῖς ϖερὶ τὸν τράχηλον· οἱ δὲ ϰαὶ ἐν ξύλῳ βέβληνται. Ἐρημίτης εἶ; Ἀναλόγισαι τοὺς ποιμένας τῶν ϖροβάτων, οἵους ϰινδύνους ⸀ ὑπομένουσιν ἐν ταῖς ἐρήμοις ϰ̓ ὄρεσι, ϰ̓ τῷ μὲν χειμῶνι ϛυφόμενοι ⸀ ὑπὸ τ ψύχους, τῷ δὲ θέρει συγϰαιόμενοι ⸀ ὑπὸ τ ἀϰτίνων τ Ἡλίου. Ἐν ϰοινοβίῳ εἶ; Ἐννόησον τὸ γεγραμμένον· τῶν δὲ πλήθους τῶν ϖιϛευσάντων ἦν ἡ ψυχὴ ϰ̓ ἡ ϰαρδία μία, ϰαὶ οὐδείς τι τῶν ὑπαρχόντων ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ̓ ἦν αὐτοῖς πάντα ϰοινά. Τὸν σϕαῖραν ἐργάζῃ; Ἀναλόγισαι τοὺς τ θαλάσσαν πλέοντας. ἔϖοι γὰρ θαλασ-

AD MONACHUM ACEDIÆ DEDITUM, QUI DICEBAT: MONACHATUM DIMITTO, ET AD SÆCULUM REVERTOR.

PARÆNESIS XLVIII.

DIXIT Dominus gloriæ: *Intrate per angustam portam: quoniam lata & spatiosa est via, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui inveniunt eam.* Quid sibi vult angusta & arcta via, quæ ducit in vitam æternam; & pauci sunt, qui inveniunt eam? Et quis est, qui invenit ipsam, annunciatque nobis viam ipsius? Sancti omnes: per quam vas electionis Paulus cucurrit, & consummans cursum, coronam reportavit: ideoque viam ejus annuntiat nobis, dicens: *In omnibus exhibentes nosmetipsos sicut Dei ministri, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu Sancto, in caritate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei, per arma justitiæ a dextris & a sinistris, per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam: ut seductores, & veraces: sicut qui ignoti, & cogniti: quasi morientes, & ecce vivimus: ut castigati, & non mortificati: quasi tristes, semper autem gaudentes: sicut egentes, multos autem locupletantes: tamquam nihil habentes, & omnia possidentes. Et spes nostra firma est pro vobis: scientes, quod sicut socii passionum estis, sic eritis & consolationis.* Quare & nos, frares, debitores sumus, ut eamdem teneamus viam usque ad finem, in quam etiam militavimus. Vitam quietam in solitudine agis? Recordare eorum, qui in carceribus conclusi detinentur; qui non solum ibi inclusi sunt, sed etiam ferro circumdatum est ipsis collum: alii vero etiam in compedes conjecti sunt. Eremiticam vitam degis? Cogita pastores ovium, qualia in solitudinibus & montibus pericula subeant: & hieme quidem frigore obrigescunt; æstate vero solis radiis exardescunt. In cœnobio vivis? Cogita id quod scriptum est: *Multitudinis autem credentium erat cor unum, & anima una.* Nec quisquam eorum, qui possidebat aliquid, suum esse dicebat; sed erant illis omnia communia. Funiculos efficis? In mente habeto illos, qui per mare navigant: nam hi

Matth. 7. Luc. 13.

2. Coloss. 6.

2. Cor. 1.

Act. 4.

cum

cum mari pugnantes, eamdem artem tractant. Sportulas exiguas operaris, quæ dicuntur malacia? Cogita brencarios. Pulchre & eleganter ſcribis? Ædium fabricatores & operis teſſellati atque exquiſiti effectores cogita: verumtamen divinos ſermones in fide & veritate conſcriptos ne depravaveris. Quid enim eo majus peccatum eſt; reddere id, quod eſt dulce, amarum; & quod amarum, dulce; lucem tenebras, & tenebras lucem, in ſubverſionem legentium? Væ facienti iſta: nam animarum ſcandala ponit. Punctis diſtributum opus efficis? Cogita eos, qui marmora ſecant. Chartam coccineam operaris? Coriarios cogita. Thecas ac peras operaris? Canabarios cogita. Caniſtra operaris? Cogita ſæculares eandem artem tractantes. Scolacim aut antennam facis? Scrinifices & vaſcularios cogita. Linum operaris? Linifices cogita. Veſtes lineas facis? Sericarios cogita. In piſtrino te conſtituerunt? Lictores atque tortores cogita. In hortum te redegerunt? Fullones cogita, qui hiemem atque æſtatem peragunt, in aquis ſuum opus facientes. In culina te poſuerunt? Tinctores, fabroſve ærarios cogita, qui quidem die noctuque laborant, cum igne pugnantes, & alienæ poteſtati ſubjecti, turbatique, ſuſtinent; & à principibus frequenter coacti, ſuum opus non negligunt. Janitorem te ſtatuerunt? Servos terrenorum Principum cogita. Miniſtrum, ſive œconomum, vel præfectum aliorum te conſtituerunt? Dicentem cogita: *Seniores ergo, qui in vobis ſunt, obſecro tamquam conſenior, & teſtis Chriſti paſſionum: paſcite qui in vobis eſt, gregem Dei; providentes non coacte, ſed ſpontanee ſecundum Deum: neque turpis lucri gratia, ſed voluntarie: neque ut dominantes in clero, ſed forma facti gregis. Et quum apparuerit Princeps paſtorum Chriſtus, percipietis immarceſcibilem coronam.* Et ne cuncta ſingillatim recenſentes, in longum protrahere videamur ſermonem: omne quod operatus fueris, & tædii atque pigritiæ tibi ſpiritum inimicus in opere intulerit; ad ſimile aliquod opificium referas animum, ut contradicas adverſario. Quodcumque vero feceris, ſive in opere, ſive in ſermone, teſtem tibi propriam adhibe conſcientiam, illud nimirum ſecundum Deum eſſe, quod efficitur: & ſalvaberis. Dic autem & ipſe mihi, obſe-

1. Petr. 5:

A Θαλασσομαχῶντες τῲ αὐτῲ τέχνῳ ἐγχειρίζουσι. Τὰ μικρὰ σαυρίδια ἐργάζῃ, τὰ λεγόμενα μαλάκια; Ἀνάλογισαι τοὺς βρεγματάριους. Καλλιγράφος ἐργάζῃ; Ἀνάλογισαι τοὺς κλείστας καὶ λεπτουργούς. πλὴν μὴ διάστρεφε θείους λόγους γεγραμμένους ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. τί γὰρ τούτου μεῖζον ἁμάρτημά ἐστι· τὸ ποιεῖν τὸ γλυκὺ, πικρὸν· καὶ τὸ πικρὸν, γλυκύ. τὸ φῶς, σκότος. καὶ
B τὸ σκότος, φῶς, ὅπερ καταστροφὴ τῶν ἀναγινωσκόντων; διὰ τῶν ποιούντων ταῦτα· τίνησι γὰρ σκάνδαλα ψυχῶν ὁ τοιοῦτος. Τὸ κεντητὸν ἐργάζῃ; Ἀνάλογισαι τοὺς μάρμαρα πρίζοντας. Χαρτοκόκκινα ἐργάζῃ; Ἀνάλογισαι τοὺς λωροτόμους. Τὸ σίβινον ἐργάζῃ; Ἀνάλογισαι τοὺς καναβαείους. Καννοπλόκος ἐργάζῃ; Ἀνάγογισαι τοὺς τῷ αὐτῳ τέχνῳ ἐγχειρίζοντας κοσμικούς. Τὸ
C σκολάκιν ἐργάζῃ, ἤτοι τὴν ἐραίαν; Ἀνάλογισαι τοὺς φασκιαρίους. Τὸ λίνον ἐργάζῃ; Ἀνάλογισαι τοὺς λινυφεῖς· Λινῆκὸν ἐργάζῃ; Ἀνάλογισαι τοὺς σηκαρίους. Ἐν τῷ ἀρτοκοπείῳ σε λατέρησαν; Ἀνάλογισαι τοὺς δημοσιαρίους. Ἐν τῷ κήπῳ σε κατέρησαν; Ἐννόησον τοὺς γναφεῖς οἵτινες τὸν χειμῶνα ὡς θέρος ὑπιτελοῦσι, ποιοῦντες τὴν ἐργασίαν
D ἐν ὕδασιν. Ἐν τῷ μαγειρείῳ σε κατέρησαν; Ἀνάλογισαι τοὺς βαφεῖς, εἴτε τοὺς τὴν χαλκευτικὴν τέχνῳ ἐργαζομένους, οἵτινες τὴν νύκτα ὡς ἡμέραν ὑπιτελοῦσι τῷ πυρὶ ἀνθαμαχόμενοι, καὶ τῇ ἀξύσι χωπαζόμενοι, καὶ χωμένοις ἐνοχλούμενοι· καὶ χωὶ ἀρχόντων πολλάκις βιαζόμενοι, τὴν ἐντεῦθεν ἐργασίας οὐκ ἀμελοῦσι. Θυρωρόν σε κατέρησαν; Ἀνάλογισαι τοὺς ὑπηρέτας τῶν ὑπογείων ἀρχόντων. Διακονητήν σε
E κατέρησαν, ἤτοι οἰκονόμον, ἤτοι ἡγούμενον; Ἐννόησον τὴν εἰπόντα· Πρεσβυτέρους οὖν παρακαλῶ τοὺς ἐν ὑμῖν, ὡς συμπρεσβύτερος, καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ τῆς μελλούσης δόξης ἀποκαλύπτεσθαι κοινωνός, ποιμάνατε τὸν ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες, μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως κατὰ θεὸν, μὴ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως. μηδὲ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου. καὶ φανερωθέντος τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ,
F κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. Καὶ ἵνα μὴ καθ' ἕνα λέγοντες, δόξωμεν μηκύνειν τὸν λόγον. Πᾶν ὅ, τι ἂν ἐργάζῃ, ἢ ἐπαγάγῃ σοι ὁ Ἐχθρὸς ἀκηδίαν ἐν τῷ ἔργῳ, τὸ καθ' ὁμοιότητα τέχνῳ ἐγχείρησον πρὸς ἀντίῤῥησιν τοῦ Ἀντιπάλου. Πᾶν δέ, ὅ, τι ἂν ποιῇς, εἴτε ἐν ἔργῳ, ἢ ἐν λόγῳ, μάρτυρα ἔχε τὸ σύνειδός σου, ὅτι τοῦ Θεοῦ ἐστι τὸ γινόμενον, καὶ σώζῃ. Λέγε δέ

μοι

μοι ὁ αὐτὸς, ὦ Γαλαλῶ, ὄψι ἐὰν ἀρνησάμενος
A τὴν χάριν τοῦ καλέσαντός σε εἰς τὸ αἰώνιον αὐτοῦ
βασιλείαν καὶ δόξαν, καὶ πορευθεὶς εἰς τὸν κόσμον,
τί μέλλεις ποιεῖν, ὡς ὑπολαμβάνει σου ὁ λο-
γισμός; Μᾶλλον δέ, τί σοι ἐνέβαλεν ὁ Πολέ-
μιος τῶν ψυχῶν ἡμῶν; Οὐκ ἐὰν ἀθετήσῃς τὴν
χάριν τὴν δοθεῖσάν σοι, βασιλεῦσαι ἔχῃς; Εἰ
δὲ καὶ βασιλεύσῃς, οὐχὶ θάνατός σε ἀναδέξεται;
B Εἰ δὲ καὶ οὐσίας πολλὰς κληρονομήσῃς, καὶ σωρὸν
χρυσίου πλοῦτον εἰς πλῆθος, οὐχὶ ἄλλοις αὐτὰ κατα-
λιπὼν, γυμνὸς ἀπελεύσῃ ἐντεῦθεν; κατὰ τὸ λό-
γιον τοῦ Ἀποστόλου. Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν
κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα. Ὁ δὲ
σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει
ζωὴν αἰώνιον. Κατὰ ἄνθρωπον λέγω. ἐάν τις ἀπαρ-
νησάμενος τὴν χάριν τοῦ Κυρίου, εἶτα μὴ κατανα-
C λώσῃς τὰς προτέρας ὑπολήψεις, ἃς εἶχες. πρὶν
γὰρ ἄρξασθαί σε ἐν τῷ μονήρει βίῳ· ἀλλὰ γεί-
τονί τε καὶ φίλοις, οἰκείοις τε καὶ συγγενέσι θαυ-
μάστης ἔσῃ. Τίς γὰρ ἠνάγκασέ σε ἄρξασθαι
ἔργου, ὃ οὐκ ἠδύνασο πληρῶσαι; Εἰ καὶ ὁ νόμος
οὕτω λέγει τοῦτο; Ἐν γὰρ τῷ νόμῳ γέγραπται. ἐάν
τίς ἐστιν ἀνὴρ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ,
μὴ ἐκπορευέσθω εἰς πόλεμον· ἀποτραφήτω εἰς
D τὴν οἰκίαν αὐτοῦ· ἵνα μὴ δειλιάσῃ τὴν καρδίαν τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Νῦν οὖν ὃ ἦρξω, ἐπιτέλεσον.
Εἰ δὲ καὶ προελήφθης ἐν παραπτώματί τινι;
μὴ ἔμμενε εἰς τὸ πτῶμα. ἀλλ' ἐπίστρεφε πρὸς
Κύριον ἐν ἀληθείᾳ. ἔστιν ἐν οὐρανῷ ὁ ἐξαλείφων
τὰς ἁμαρτίας τῶν ἐπιστρεφόντων πρὸς αὐτόν. Μό-
νον μὴ συγκατάθου τῷ λογισμῷ τῆς κακοφροσύ-
νης. Οὔτε γὰρ λέοντες, οὔτε δράκοντες, οὔτε βάρ-
βαροι βλάψαι δυνήσονται, ὅσον ἡ κακοφροσύνη
E τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῇ. Πολλοὶ γὰρ ταύτῃ ἀπο-
στεισάμενοι τὴν ἀρχὴν, καὶ τοῖς τρόποις αὐτῆς
μὴ κοινωνήσαντες, ὑπὸ βαρβάρων ἐτιμήθησαν.
Καὶ λέοντες καὶ δράκοντες ᾐδέσθησαν αὐτούς. Φλὸξ
πυρὸς οὐκ ἴσχυσε φλογίσαι τρίχας τῆς κεφαλῆς
αὐτῶν. οὔτε εὑρέθη ἐν αὐτοῖς ὕλη κακίας, ἀλλ'
ἀγαθωσύνης. Ἡ δὲ κακοφροσύνη ἀνιλεῶς κόπτει τοὺς
F ἐραστὰς αὐτῆς· ἔστι γὰρ ὅτι κακία, ἧς οὐκ ἔστι μήτηρ
ἡ κακοφροσύνη. Ἡ μὲν γὰρ φιλαργυρία δηλονότι,
ῥίζα ὑπάρχει πάντων τῶν κακῶν. κατὰ τὸ λόγιον τοῦ
Ἀποστόλου λέγοντος. ῥίζα πάντων τῶν κακῶν, ἡ φι-
λαργυρία. Ἡ δὲ ῥίζα ἐπ' αὐτῆς πεφύτευται. αὕτη γὰρ
ἐντρέφει, καὶ αὔξει τὰ τῆς κακίας σελέχη. Τί ταύτης
χαλεπώτερον ἐν κόσμῳ. ἤ τις τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς
ἐκδότους παραδίδωσι, καὶ φυγάδας αὐτοὺς παρε-
σκεύασε γενέσθαι. Φεύγει γὰρ ὁ ἀσεβὴς, μηδενὸς διώ-

κοντος.

obsecro: quod si abnegaveris gratiam ejus, qui te in æternum suum vocavit regnum & gloriam, & ad sæculum redieris; quid facturus eris, ut putat cogitatio tua? Aut potius, quid tibi suggerit hostis animarum nostrarum? Nempe si datam tibi gratiam rejeceris, te esse regnaturum? Et si vero regnaveris, nonne & mors te excipiet? Si porro etiam facultates multas possederis, divitiasque in copia congregaveris, nonne aliis eas relinquens, nudus hinc abibis? Secundum dictum illud Apostoli: *Nihil enim*, inquit, *intulimus in mundum; nec quid etiam auferre poterimus. Qui autem seminat in spiritu, de spiritu metet vitam æternam.* Secundum hominem loquor. Si abnegaveris gratiam Domini, non erit apud alios ea de te quæ fuit opinio prius, quàm vitam monasticam institueres; sed apud propinquos, amicos, familiares, & consanguineos tamquam transgressor habereris. Quis enim te auspicari coëgit opus, quod implere nequires? An non & lex istud dicit? Scriptum quippe habetur in lege: *Si quis est vir formidolosus ac meticulosus corde, non egrediatur ad bellum; sed revertatur in domum suam: ne pavere faciat cor fratris sui.* Nunc igitur quod exorsus es, etiam perficito. Quod si etiam in peccato aliquo præventus fueris, ne in eo permaneas; sed ad Dominum in veritate convertere: est enim in cœlo, qui peccata eorum, qui ad ipsum convertuntur, delet. Solum cogitationibus temerariis ne consenseris. Neque enim leones, neque dracones, neque barbari tantum nocere poterunt, quantum temeritas, morem ipsi gerentibus. Nam multi initio hanc propulsantes, sententiisque ejus communicare nolentes, etiam à barbaris in pretio sunt habiti; leonesque cum draconibus hos reveriti sunt. Flamma ignis non valuit capillos capitis eorum exurere: neque enim inventa in ipsis est materia malitiæ, sed bonitatis. Temeritas vero suos crudeliter cædit amatores: non enim est malitia, cujus non sit mater temeritas. Nam palam est, avaritiam esse omnium malorum radicem, secundum illud Apostoli dictum: *Radix omnium malorum avaritia.* In ipsa vero radix germinavit: nam ipsa malititiæ caudicibus ac ramis nutrimentum incrementumque præbet. Quid ea in mundo sævius atque atrocius? Quippe quæ suos amatores hostibus tradit, & profugos reddit. *Fugit enim impius, nemine persequente:*

Galat. 6.

1. Tim. 6.

Deuter. 20.

1. Tim. 6.

Proverb. 28

te : justus autem tamquam leo confidit in magna sua libertate atque fiducia . A temeritate porro qui detentus est, non barbarorum cruciabitur manibus; non in regione externa, verum intus gignitur, intus alitur, & à propriis contribulibus verberatur: nullusque pro eo, qui roget, invenitur: quamvis non occulte, sed aperte tormenta ipsi inferantur, non ob facinus egregium, sed propter temeritatem. Cuncti eos, qui labuntur per illam, condemnant: cuncti istos accusant: nullus est, qui succurrat, nullus qui liberet. Si temeritatem sequutus fueris, in inferorum penuaria deducet te. Hæc etiam potentatus subvertit, & familias desolavit, Reges concussit, & in ruinam tradidit. Recede ergo, recede ab ea, frater carissime, ne constringaris vinculis ejus: nam vincula ipsius sunt ferrea, & pedicæ ejus æneæ. Hæc suos amatores funditus evertit, & in hac vita ruinam iis infaustam parit, & post mortem exitium. Et quod ipsius est nomen, nisi temeritas? Odit veritatem, mendacium diligit, disciplinam non admittit, insolentia & contumacia gaudet, admonitiones aversatur ac rejicit, reprehensiones non suscipit, voluptates nutrit, Deum contemnit, homines non revereJoan. 9. tur. Initium ejus, privatio divini timoris: finis vero ipsius, pernicies, & exitii hæreditas. Domine, Domine, qui oculos cæci à nativitate aperuisti; oculos quoque mentis nostræ resera, ne in laqueos Matth. 9. ejus incidamus. Ne ergo divinam repellamus gratiam, carissime. An ignoras, quod gaudium in cœlo erit majus super uno peccatore pœnitentiam agente, quàm super nonaginta novem, qui non erraverunt, & pœnitentia non indigent?

Quid porro est tribulatio hujus sæculi, pariter & gaudium in hoc mundo, carissime? Melius igitur est, tribulationes occurrentes ferre, quàm deceptiones. Nam similis est gloria mundi hujus, atque fallacia ejus, flammæ ignis, quæ apposita ligna devoravit, & mox extincta est, talisque flamma in cinerem ac pulverem abiit. Qui vero tribulationes propter Dominum sustinet, similis est ei, qui domum suam super petram ædificat. Propterea, frater, resipisce, ad Dominum conversus, obsecro. Meminerimus inevitabilis tribunalis Dei, & judicii æterni, infirmæque naturæ nostræ. Quid culice minus ac vilius? Et hujus minas sufferre nequimus. Quid ergo adversus venenatum & non quiescentem vermem faciemus? Vespera porro facta, dicet quispiam: Lucernam accende, quia tenebræ sunt. At quid

A κοντος· ὁ ὃ δίκαιος πέποιθεν, ὥσπερ λέων, ἐν τῇ αὐτοῦ πολλῇ παῤῥησίᾳ. Ὁ ὃ καταχεθεὶς, οὐχ ὑπὸ βαρβάρων χειρῶν κολασθήσεται, οὐδὲ ἐπὶ ξένης γῆς, ἀλλ' ἔνθα ἐγεννήθη, ἔνθα ἀνετράφη, καὶ ὑπὸ ἰδίων συμφυλετῶν καταμιζόμενος, καὶ οὐδεὶς

B τούτου δεόμενος, καθ' ὑποβολὴν ἐπιφέρεται τούτῳ τὰ βασανιστήρια, ἀλλ' ἐμφανῶς, οὐ περὶ ἀγαθοεργίας, ἀλλὰ περὶ κακοφροσύνης. Τοὺς γὰρ πένητας δι' αὐτῆς πάντες κατακρίνουσι, πάντες τούτους αἰτιῶνται. Οὐδεὶς ὁ βοηθῶν, οὐδεὶς ὁ ῥυόμενος. Ἐὰν ἀκολουθήσῃς τῇ κακοφροσύνῃ, κατάξει σε εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ ᾅδου. Αὕτη καὶ δυνάστας κατέτρεψε, καὶ οἴκους ἠρήμωσε, καὶ βασιλεῖς ἐσάλευσε, καὶ

C εἰς πλῶσιν παρέδωκεν. Ἀπόστα ἀπ' αὐτῆς, ἀγαπητὲ ἀδελφέ· μὴ οὕτω συνδεσμευθῇς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς. Οἱ γὰρ δεσμοὶ αὐτῆς, δεσμοὶ σιδηροῖ, καὶ αἱ πέδαι αὐτῆς χαλκαῖ. Αὕτη κατέτρεψεν ἀσφαλῶς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτήν. Ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ πλῶμα αὐτῆς γέγονεν ἐξαίσιον, καὶ μετὰ θάνατον ὄλεθρος. Καὶ τί τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἀλλ' ἢ κακοφροσύνη; Μισεῖ τὴν ἀλήθειαν, ἀγαπᾷ τὸ ψεῦδος, παιδείαν οὐ προσδέχεται, ἀπειδευσίᾳ χαίρει, ἐλέγχους οὐ παραδέχεται, νουθεσίαν ὃ ἀποβάλλεται, ἡδονὰς τρέφει, Θεὸν καταφρονεῖ, ἀνθρώπους οὐκ ἐντρέπεται.

D Ἀρχὴ αὐτῆς, ἀφοβία Θεοῦ. τέλος ὃ αὐτῆς, ὄλεθρος καὶ ἀπωλείας κληρονομία. Κύριε, Κύριε, ὁ ἀνοίξας ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ ἐκ γενετῆς, ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν, ἵνα μὴ ἐμπεσεῖν εἰς τοὺς βρόχους αὐτῆς. Μὴ οὖν ἀθετήσωμεν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἀγαπητέ. Ἢ οὐκ οἶδας, ὅτι χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενηκονταεννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας.

E Τί δέ ἐστιν ἡ θλῖψις τοῦ αἰῶνος τούτου, ὡσαύτως καὶ ἡ χαρὰ τοῦ αἰῶνος τούτου ὑπάρχει, ἀγαπητέ; κρεῖσσον ἦν ὑπομεῖναι τὰς τυχούσας θλίψεις, καὶ τὴν ἀπάτην. ἔοικε γὰρ ἡ δόξα τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη φλογὶ πυρός, ἥτις κατέφαγε τὰ ἐπικείμενα ξύλα, καὶ αὐτίκα ἐσβέσθη. καὶ ἡ τηλικαύτη φλόξ εἰς τέφραν καὶ κόνιν ἀπέβη.

F Ὃ ὃ γοῦν θλῖψιν ἀπὸ τοῦ Κύριον, ὁμοιός ἐστι τῷ οἰκοδομοῦντι τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν ἐπὶ πέτραν. Διό, ἀδελφὲ, ἀνάνηψον πρὸς Κύριον, παρακαλῶ. Μνησθῶμεν τοῦ ἀπαραιτήτου βήματος τοῦ θεοῦ, καὶ τῆς αἰωνίου κρίσεως, καὶ τῆς φύσεως ἡμῶν τῆς ἀσθενοῦς. Τί ἐλαχιστότερον κώνωπος, καὶ τούτου ἀπειλὴν οὐ δυνάμεθα φέρειν. Τί ποιήσωμεν τὸν ἰοβόλον καὶ ἀκοίμητον σκώληκα; Ἑσπέρας δὲ γενομένης, ἐρεῖ τις· ἅψον λύχνον, ὅτι σκοτία ἐστί. Τί ποιήσωμεν

τὸ σκότος ἐκεῖνο τὸ ζοφερὸν καὶ ἀφεγγές; Ἐὰν ὃ A quid in tenebris illis caliginosis atque
καίηται ὑς ὑπὸ τ̃ ἀκτίνων τ̃ ἡλίε, ὑπὸ τὴν σκιὰν obscuris? Quod si quis à solaribus uritur
φεύγ. Τί ποιήσωμεν τὴν ἄσβεςον γέενναν τ̃ πυ- radiis, ad umbram confugit. Quid con-
ρὸς; Λάβωμεν ὑπόδειγμα, ἀγαπητοὶ, ἐκ τ̃ ὁρω- tra inextinguibilem gehennam ignis præ-
μένων πραγμάτων, περὶ τ̃ μελλόσης κρίσεως, ἐν stabimus? Sumamus exemplum, carissimi,
τῷ αἰῶνι τύτῳ. Ἐάν τις πράξῃ φαῦλον, καὶ à rebus quæ videntur, de judicio futuro
γνωσθῇ, καὶ παραπεμφθῇ εἰς φυλακὴν ὑπὸ τ̃ in sæculo isto. Si malum quis egerit, &
ἄρχοντος τ̃ αἰῶνος τύτε, ἐν ποία αἰσχύνῃ καὶ θλί- sciatur, & in custodiam a mundi hujus
ψει ἔςαι ἡ ψυχὴ αὐτ̃ ἐν αὐτῷ; Εἰ πολλάκις καὶ B principe missus fuerit; in qua, putas, anxie-
ὑπὸ οἰκείων ὑπηρετύμενος, καὶ ὑπὸ συγγενῶν tate atque pudore erit in eo anima ipsius?
θεραπευόμενος, καὶ ὑπὸ φίλων παραμυθύ- Et licet sæpe à domesticis atque familia-
μενος, καὶ ὑπὸ γνωρίμων συνεχῶς ἐπισκεπτό- ribus ei obsequia præstentur, & à con-
μενος, & ταῦτα ὕτως ἔχων, ὐκ ἀφίςαται ἡ λύπη sanguineis curetur, & ab amicis consoletur,
ἀπ' αὐτ̃. Τέλος δὲ ῥημάτων, εἴτε διὰ τ̃ τ̃ atque à sibi notis assidue visitetur, & hisce
φίλων παραμυθίας, περιδρομῆς τε, & παρακλή- omnibus sic perfruatur, non tamen ab ipso
σεως, εἴτε & διὰ δόσεως χρημάτων ἴσως ἐλπίδας dolor recedit. Denique post multa verba,
ἔχει ποτὲ καιρῷ, τ̃ φυλακῆς ἀπαλλαγῆναι. Ἐκεῖ C sive per amicorum consolationem, circum-
δὲ ὁ καταδικασθεὶς ὑπὸ τ̃ ἰδίων ἔργων, ὐκ ἔχει cursationem, atque obsecrationem: sive
τοὺς παρακαλῦντας. ὁ πατὴρ περιτρέχει. ὁ μήτηρ etiam per pecuniarum donationem, forte
παρακαθημένη καὶ παραμυθουμένη. ὁ συμπάθεια spem concepit, se suo aliquando tempore
γυναικὸς, ὁ φίλων· ὐκ ἀγγελία ἀγαθὴ, ὔτε e custodia liberatum iri. At ibi, qui à
ἀκοὴ εἰρήνης· ὔτε φῶς, ὔτε ὀρνέων ἦχος ὐμελής· propriis condemnatus est operibus, non
ὁ τρόπων ἀλλαγὴ, καὶ μεταβολὴ καιρῶν, ὔτε φω- habet consolatores: non circumcursat pa-
νῆς μουσικῶν, καὶ χαρμοσύνης. Πάντα γὰ ταῦτα ter, non assidens consolatur mater: non
ἦρθη ἐκ ἀσεβῶν. ἡ ὃ μεῖς αὐτῶν, τὰ ἐναντία. D ibi uxoris & amicorum condolentia, non
Καθὼς γέγραπται· ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλὺς πα- adnunciatio bona, non fama atque auditio
γίδας· πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος ἡ pacis, nec lux, nec sonorus avium con-
μερὶς τ̃ ποτηρίε αὐτῶν. ὅτι δίκαιος Κύριος, καὶ centus: non solstitiorum vicissitudo, tem-
δικαιοσύνας ἠγάπησεν· εὐθύτητας εἶδε τὸ πρόσω- porumque permutationes, neque vocis mu-
πον αὐτ̃. Δεηθῶμεν οὖν τ̃ Κυρίε ἐκ ὅλης sicorum ac gaudii: nam cuncta ista ab im-
ψυχῆς, ὅπως σκεπάσῃ ἡμᾶς. Χαίρει γὰρ ἐπὶ piis sublata sunt; pars autem eorum, con- Psal. 10.
τοῖς σωζομένοις· διὸ καὶ ἡτοίμασεν αὐτοῖς ἃ ὀφθαλ- traria: sicut scriptum est: *Pluet super pecca-*
μὸς ὐκ εἶδε, καὶ ὃς ὐκ ἤκυσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀν- *tores laqueos: ignis, & sulphur, & spiri-*
θρώπου ὐκ ἀνέβη. Ταῦτα μνήσθητι, καὶ ἐπι- E *tus procellarum, pars calicis eorum. Quoniam*
στρέφε πρὸς Κύριον. Μὴ γίνε ὥσπερ ἀξίνη ἐν χειρὶ *justus Dominus, & justitias dilexit: æquita-*
Διαβόλε, ἐκκόπτων φυτὰ καρποφόρα· μηδὲ ὡς *tem vidit vultus ejus.* Deprecemur igitur
ἄνεμος καύσων, ἀφθείρων καρπὺς ἀγαθύς, Dominum ex tota anima, ut nos protegat.
Οὐκ οἶδας, ἀγαπητὲ, ὅτι ἐν παρατάξει πολέμε, Nam in iis, qui salvantur, gaudet: quippe
ἐὰν τρωθεὶς ἀνὴρ πέσῃ ἐκ τ̃ παρεμβολῆς, δει- quibus præparavit quæ oculus non vidit,
λίαν παρέχει τοῖς συμμαχῦσι; Σὺ δὲ νόει τὸ εἰρη- nec auris audivit, & in cor hominis non as-
μένον· ἐὰν δὲ καθοπλίσῃ ὑς ἑαυτὸν ἀνδρείως κατ' F cenderunt. Hæc mente revolve, & ad Do-
τ̃ ὑπεναντίων, καὶ τὺς ῥαθυμοτέρυς καὶ τὺς δει- minum convertere. Noli esse instar securis
λὺς τῇ καρδίᾳ διεγείρει τῇ προθυμίᾳ. Οὐ μνη- in manu Diaboli, quæ plantas excindit fru-
μονδύεις, ἀγαπητὲ, οἵαν κατάνυξιν εἶχες πρότε- ctiferas: neque sicut ventus exæstuans, ac
ρον, ὅτε ἤρξω εἰς τὸν μονήρη βίον; Πῦ τοίνυν ἐςὶν fructus bonos corrumpens. Non nosti, ca-
ἡ κατάνυξις ἐκείνη; ἡ πλήρης τ̃ δακρύων ἐκείνων; rissime, si vir quispiam in acie belli vul-
Πῦ ὁ ὑράνιος πόθος, ἡ ἀνυπόκριτος ὐλάβεια; neratus, e castris ceciderit, eum timiditatis
Πῦ ἡ ταπείνωσις; ἡ ἀναγωγὰ εἰς ὑρανύς; Πῦ materiam suis commilitonibus præbiturum?
ἡ σιωπή; ἡ πλήρης ἔνδον τῶν προσευχῶν; Πῦ At tu quid dicatur intellige. Si quis au-
ἡ φυ- tem seipsum viriliter contra adversarios
armaverit; etiam segniores atque igna-
viores corde sua excitabit alacritate.
Non recordaris, carissime, quali prius
fueris compunctione præditus, quando so-
litariam vitam exorsus es? Ubi igitur illa
compunctio, lacrymarum plena? Ubi cœ-
leste desiderium, & non simulata mode-
stia, morumque gravitas? Ubi quæ ad cœ-
lum sustollit humilitas? Ubi silentium,
plenum

plenum intus orationibus? Ubi oculorum custodia, quæ puras cogitationes parit? Ubi caritas Deum flectens? His porro spretis atque remotis, quidnam tibi comparasti? iracundiam, excandescentiam, clamorem & blasphemiam, intemperantiam & impudentiam, & os effrænatum? Hei mihi, quomodo fructifera terra conversa est in salsuginem, à malitia habitantium in ea? Hæccine sunt verba, quibus pactus es servire Deo, & expectare salutare ejus? Istæ sunt orationes, quibus precatus es Deum in tribulationibus tuis? Caveto, carissime, ne forte qui molestia te afficit, studetque te à fraternitate abrumpere, ipse mortem tibi acerbam turpemque conciliet. Vera narro. Novi ego unũ, atque alterum, ac tertium fratrem, a vita monastica recessisse, & ad vitam secularem rediisse, qui non durarunt in vitâ, sed amara atque indecenti morte suam vitam finierunt. Quare iis ut resistas, te rogo, frater, concupiscentiamque reprimas: & non consentias illis, qui te captivare volunt. At sursum mentem, frater carissime, habeamus: sursum manus cum Moyse tendamus: & Dominus cæcitate ipsos pro nobis pugnabit. Ne ergo timeas à facie eorum: nam sæpe tibi suggerunt infirmitatem carnis, inappetentiam stomachi, suspicionem superioris, timorem præfecti, prolixitatem temporis, ac priorem vivendi rationem, & carnalium parentum memoriam: cunctaque ista excitant, ut animam tuam obsideant & circumveniant. Non animo versas, quod si quis filium facinorosum habeat, eum leges in conspectu parentum puniant; & non sit, qui ipsum ex tortorum manibus eripere possit? Quanto ergo magis, putas, timore omnia plena erunt in judicio illo futuro? Ubi reges atque tyranni, divites & pauperes, gravi tremore detenti adsistent. Descende ergo in teipsum, frater carissime, & ne contemnas justum atque infallibilem judicem, neque inextinguibilem unquam flammam. Quod si parvi pendas, vel hinc experire, an ignis asperitatem & tormentum sustinere possis. Lucernam accende, & exremitatem saltem digiti impone: & si ferre queas dolores, fortasse poteris teipsum etiam ibi juvare. Sin autem totum corpus tuum extra ignem sit, & exigui hujus membri dolores perferre nequeas, quid, obsecro, faciemus, quando totum corpus cum anima in gehennam ignis projicietur? Sed dicet fortasse insipientium aliquis: Ego quoque sustinere vellem: verum quid agam? infirmus

Psal. 106.

ἡ φυλακὴ τῶν ὀφθαλμῶν; ἡ λογισμὸς καθαρὸς τίκτουσα; Πῦ ἡ ἀγάπη; ἡ Θεὸν δυσωπῦσα; Ταῦτα μισήσας & ἀπωσάμενος, τί ἄρα κτήσω; Ὀργὴν, θυμὸν, κραυγὴν, καὶ βλασφημίαν, ἀκρασίαν, καὶ ἀναίδειαν· καὶ στόμα ἀχαλιναγώγητον. οἴμοι πῶς ἐγένετο ἡ καρποφόρος γῆ εἰς ἄλμην ὑπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ. Οὗτοι εἰσὶν οἱ λόγοι, ὃς σωέθου δουλεύειν θεῷ, καὶ ὑπομένειν εἰς τὸ σωτήριον αὐτῦ; ἕωται εἰσὶν αἱ προσευχαὶ, ἃς προσήυξω τῷ θεῷ ἐν τῇ θλίψει σου; Ὅρα ἀγαπητὲ μή πως ὁ παρενοχλῶν σοι, καὶ ψεύδων σε ἀπορρῆξαι τῆς ἀδελφότητος, αὐτὸς πρόξενός σοι γένηται θανάτου πικρῦ, καὶ ἀχήμονος. Ἀλήθειαν λέγω; ὅτι ἐγὼ ἔγνων καὶ ἕνα, καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον ἀδελφὸν ἀπὸ μονῆς ἀποστάντας, καὶ τὸν κοσμικὸν βίον ἀναλαβόντας καὶ οὐκ ἐχρόνισαν ἐν τῷ βίῳ· ἀλλ' ἐν θανάτῳ πικρῷ, καὶ ἀχήμονι τὸν βίον κατέλυσαν. Ὅθεν παρακαλῶ σε ἀδελφὲ, ἀντίσα αὐτοῖς, καὶ ἐγκρατὴς γένυ τ ἐπιθυμίας, καὶ μὴ συγκαταθῆς τοῖς θέλυσί σε εὐάλωτον ποιῆσαι, ἀλλ' ἄνω χῶμεν τὸν νοῦν, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ. Ἄνω τὰς χῆρας ὡς Μωϋσῆς, καὶ ὁ κύριος πολεμήσει αὐτοὺς ἀοράσια ὑπὲρ ἡμῶν. Μὴ οὖν φοβηθῆς ἀπὸ προσώπυ αὐτῶν. πολλάκις γὰρ ὑποβάλλυσί σοι ἀθένειαν σαρκὸς, καὶ ἀνορεξίαν στομαχῦ, ὑποψίαν μειζοτέρυ, φόβον ἡγυμένυ, καὶ τὸ μῆκος τῦ χρόνου, καὶ τὴν προτέραν διαγωγὴν, καὶ μνήμλω τῶν κτ' σάρκα γονέων. καὶ ταῦτας ἀνάπτυσιν, ἵνα ψυχὴν πολιορκήσωσιν. Οὐκ ἀναλογίζῃ ὅτι ἐὰν χῇ ὑὸν κακῦργον· τῦτον κατ' ὀφθαλμὺς τῶν γονέων κολάζυσιν οἱ νόμοι, καὶ ὃς εἰς ὁ δυνάμενος αὐτὸν ἐξελέσθαι ἐκ χειρὸς τῶν τιμωρούντων· πόσον οὖν μᾶλλον δοκῇς· πολείονα φόβον ἔχειν τὸ κειτήριον τὸ μέλλον· ὅπυ βασιλῆς καὶ τύραννοι, πλύσιοι, καὶ πτωχοὶ παείσανται συνεχόμενοι τρόμῳ δεινῷ. Ἐλθὲ οὖν εἰς ἑαυτὸν ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, καὶ μὴ καταφρόνει τῦ δικαίυ, καὶ ἀπαραλογίσυ κειτῦ, μηδὲ τ μηδέποτε σβεννυμένης φλογός· εἰ δὲ καταφρονῆς, δοκίμασον ἀπεντεῦθεν εἰ δύνασαι τλὼ δριμύτητα τῦ πυρὸς, καὶ τὴν βάσανον ὑπενεγκῆν. Ἄψον λύχνον, καὶ ἔπιθες τὸ ἄκρον τῦ δακτύλυ, καὶ ἐὰν δύνασαι βασάσαι τὰς ὀδύνας πάχα δωπήσῃ σεαυτῷ καὶ βοηθῆσαι. εἰ δὲ ὅλον τὸ σῶμα ἔξω τῦ πυρὸς τυγχάνει, καὶ τῦ μικρῦ τύτυ τὰς ὀδύνας ὃ δύνασαι φέρειν, τί ποιήσωμεν ὅταν ὅλον τὸ σῶμα σὺν τῇ ψυχῇ ἐμβληθῇ εἰς τὴν γέενναν τῦ πυρὸς; ἀλλ' ἴσως ἐρῆ τις τῶν ἀφρόνων. καγὼ φησὶν, ἤθελον ὑπομεῖναι· ἀλλὰ τί ποιήσω; ἀσθενὴς γὰρ εἰμι, καὶ ὀλίγωρος.

γωρος· εἰ γὰ ἤθελέ με ὁ θεὸς σωθῆναι, παρεχέ μοι ὑπομονήν· δεῦτε, ἴδετε, ἀδελφοὶ, ψυχὴν αἰχμαλωζομένην· ἐχ ὑπὸ βαρβάρων, καὶ μαχαίρας, ἀλλ' ὑπὸ τ κακοφροσύνης. θεὸν γὰ τὸν ἀγαθὸν αἰζᾶται τὸν πάντα ἄνθρωπον σωθῆναι θέλοντα, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, τὸν δὶ ὑμᾶς σαρὸν ὑπομείναντα. Αὐτὸς προσκαλεῖται λέγων· δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες, καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς· ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πραΰς εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰ ζυγός μου χρηστὸς, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι. Καὶ πάλιν λέγει· αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς γὰ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρήσει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. Πῶς οὖν λέγεις. εἰ ἤθελέ με σωθῆναι ὁ θεὸς, ἐδίδου μοι ὑπομονήν; ἵνα τί ἀπατᾷ σε ὁ ἐχθρός· καὶ ἀνέχη τ αὐτοῦ συμβουλῆς; ἵνα τί σοι τοσαύτη ζημία, ἀποδύσασθαι στολὴν δόξης· καὶ χωρίζειν σεαυτὸν τ τῶν ἀγγέλων διαγωγῆς, καὶ κυλίεσθαι εἰς πάθη ἀθυμίας; ἵνα τί σοι αὕτη ἡ αἰσχύνη· ἵνα τί σοι τοῦτο τὸ ὄνειδος; ἀκοῦσαί σε ἀπομόναχον, καὶ κληθῆναι; ἴδε ὁ ἀθετῶν τὴν χάριν τοῦ κυρίου, καὶ θεὸν αὐτοῦ. ἵνα τί σοι ὁ θάνατος ἕπος· εἰδέναι σεαυτὸν ἐμβαλλόμενον εἰς τὸ ἐξώτερον σκότος κατέχοντα καρπὸν αἰσχύνης· τοὺς δὲ ὑπομένοντας εἰς τὸ σωτήριον τοῦ κυρίου ἀδελφοὺς ἐστεφανωμένους, καὶ εἰσαγομένους εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου αὐτῶν· πῶ δὲ φυγεῖν δύνησῃ· ἢ ποῖος τόπος ὑποδέξεταί σε φεύγοντα ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὃν βούλει ἀθετῆσαι; διὸ ὑπόμεινον παρακαλῶ μήποτε ἔλθῃ ἐπί σε τὸ γεγραμμένον. κρεῖσσον γὰ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τ δικαιοσύνης, ἢ ἐπεγνωκόσιν εἰς τὰ ὀπίσω ἀναχάμψαι, ἀπὸ τ παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς· συμβέβηκε γὰ αὐτοῖς τὸ τ ἀληθοῦς παροιμίας· κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸν ἴδιον ἔμετον· καὶ ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου· καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ἀλλ' ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ τὸν βίον πανηγυρικὸν ἐπικερδῆ.

Ἐννοήσωμεν Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ὅτι ξένοι, καὶ πάροικοί ἐσμεν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ· πολλοὶ γὰ ἐγερθέντες τὸ πρωὶ τὴν ἑσπέραν οὐ κατέλαβον· ἕτεροι δὲ κοιμηθέντες τῇ ἑσπέρᾳ εἰς τὸ πρωὶ οὐκ ἔφθασαν· Ἄκουε γὰ τοῦ λέγοντος· ἄνθρωπος ματαιότητι ὡμοιώθη· αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσὶ σκιὰ παράγουσιν. Ἕως μικρὸν ὑπόμεινον παρακαλῶ ἀγαπητὲ ἀδελφέ. ὁ γὰ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

Οὐδεὶς

A firmus enim ſum, & negligens. Nam ſi me ſalvari vellet Deus, etiam patientiam mihi præberet. Venite, videte, fratres, animam captam, non à barbaris & gladio, verum à temeritate atque malitia. Deum cupientem omnem hominem ſalvari, & ad veritatis agnitionem venire, accuſas & culpas: qui propter nos peccatores etiã crucem ſuſtinuit? Ipſe invitat, & dicit:
B *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati eſtis; & ego reficiam vos. Tollite jugum meum ſuper vos, & diſcite a me: quoniam mitis ſum, & humilis corde: & invenietis requiem animabus veſtris. Jugum enim meum ſuave eſt, & onus meum leve.* Matth. 7. Marc. 11. Luc. 11.
Rurſuſque ait: *Petite, & dabitur vobis: pulſate, & aperietur vobis. Omnis enim, qui petit, accipit: & qui quærit, invenit: & pulſanti aperietur.* Quo igitur pacto dicis,
C ſi me Deus ſalvari vellet, patientiam mihi tribueret? Cur ſic te fallit inimicus, ut ejus acquieſcas conſiliis? Cur tantum tibi concupiſcis damnum, ut exuta ſtola gloriæ, teipſum ab Angelorum converſatione ſegreges, voluteriſque in paſſionibus ignominiæ? Quorſum tibi hoc probrum, ut audias dici te apoſtatam? dicaturque de te: Ecce, qui Domini ſui ac Dei gratiam aſpernatur. Cur hac te
D enecas morte, ut ſciens volens projiciaris in tenebras exteriores, poſſidens fructum ignominiæ: alios vero fratres, qui expectant ſalutare Domini, videas coronari, & in gaudium Domini ſui introduci? At quo fugere poteris? Aut quis te locus excipiet fugientem a conſpectu Domini, quẽ repellere cupis? Propterea ſuſtineamus, obſecro; ne forte in te veniat quod ſcriptum eſt: *Melius enim erat illis non cogno-* 2. Petr. 2.
E *ſcere viam juſtitiæ, quàm poſt agnitionem, retrorſum converti ab eo, quod traditum eſt illis ſancto mandato.* Contigit enim eis illud veri proverbii: *Canis reverſus ad ſuum* Prover. 26.
vomitum, & ſus lota in volutabro luti. Alioque in loco ait Scriptura: *Sed æſti-* Sap. 15.
maverunt luſum eſſe vitam noſtram, & converſationem vitæ compoſitam ad lucrum.

F Cogitemus, frater cariſſime, nos peregrinos & advenas eſſe in hoc ſæculo: nam multi, qui mane ſurrexerunt, non pervenerunt ad veſperam: alii autem, qui cubitum veſperi conceſſerunt, non pervenerunt ad tempus matutinum. Dicentem Pſal. 143.
audi. *Homo vanitati ſimilis factus eſt, dies ejus ſicut umbra prætereunt.* Adhuc modicum præſtolare, ac ſuſtine, oro frater di- Matth. 10.
lectiſſime: nam *qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit.* Nemo enim novit

an fortaſſe tempus reſolutionis noſtræ immineat: & hanc ob cauſam noſtræ inſoleſcunt & abundant tentationes. Ne ergo puſillanimes ſimus, neque convertamur retrorſum: at potius retro actorum obliti, ad ea quæ ante ſunt, extendamur: ut ſimul cum ſponſo ingrediamur, priuſquam fores occludantur. Ait enim Salvator: *Vigilate & orate, quia neſcitis diem, neque horam.* Et rurſus: *Sicut factum eſt in diebus Noe, ita erit & in adventu Filii hominis. Sicut enim erant in diebus diluvii, comedentes, & bibentes, nubentes, & nuptui tradentes, uſque ad eum diem, quo intravit Noe in arcam, & venit diluvium, & perdidit omnes. Similiter ſicut factum eſt in diebus Loth: edebant, & bibebant, emebant & vendebant, plantabant & ædificabant; qua die autem exiit Loth a Sodomis, pluit ignem & ſulphur de cœlo, & omnes perdidit: ſecundum hæc erit, qua die Filius hominis veniet.* Quare noſtram ſalutem non negligamus, cariſſimi. Ecce enim divinæ nobis Scripturæ diem illum indicant: ut per pœnitentiam à ventura ſalvemur ira, vitamque poſſideamus æternam, grata & accepta operantes Domino. Si autem in priori tua perſeveres inobedientia, & in cogitatione turpis ſecuritatis atque ignaviæ verſeris: ſcias non ita multo poſt fore, ut excindaris. Verax quippe eſt, qui ait: *Jam ſecuris ad radicem arborum poſita eſt. Omnis ergo arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur.* Audi porro & fici parabolam. *Arborem fici habebat quidam plantatam in vinea ſua; & venit quærens fructum in ea, & non invenit. Dixit autem ad cultorem vineæ: Ecce anni tres ſunt, ex quo venio quærens fructum, & non invenio. Succide ergo illam: ut quid enim terram abſque fructu occupat? At ille reſpondens, dicit illi: Domine, dimitte illam & hoc anno, uſque dum fodiam circa illam, & mittam ſtercora: & ſi quidem fecerit fructum; ſin autem in futurum ſuccides illam.* Vide igitur cariſſime, ne forte præſcriptum tempus impleatur, aliudque tempus non inveniamus. *Venite ergo, adoremus ac procidamus ipſi, & ploremus coram Domino, qui fecit nos.* Manus ad eum tuas attolle toto corde, lacrymanſque ad ipſum accede, clamans ad eum cum Prophetа: *Salva me de luto fæcis, ut non infigar: libera me ab iis, qui oderunt me, & de profundis aquarum. Non me demergat tempeſtas aquæ, neque abſorbeat me profun-*

Philipp. 3.
*Mat.*24.25. *Luc.* 17. *Geneſ.* 7.
Luc. 17. *Geneſ.* 19.
Matth. 3. *Luc.* 3.
Luc. 13.
Pſal. 94.
Pſal. 68.

A Οὐδεὶς γὰρ οἶδε· μήποτε ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεως ἡμῶν ἐφέστηκε, καὶ τούτου χάριν πλεονάζουσιν ἡμῶν οἱ πειρασμοί. μὴ οὖν ὀλιγοψυχήσωμεν, μηδὲ τραφῶμεν εἰς τὰ ὀπίσω, ἀλλὰ μᾶλλον τῶν ὄπισθεν ἐπιλανθανόμενοι, τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεκτεινώμεθα, ἵνα σωθησόμεθα τῷ νυμφίῳ σὺν τῷ ἀποκλεισθῆναι τὴν θύραν. λέγει γάρ. γρηγορεῖτε, καὶ προσεύχεσθε, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν,
B οὐδὲ τὴν ὥραν. καὶ πάλιν λέγει ὁ Σωτήρ. Καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε· οὕτως ἔσται ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ὡς γὰρ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ κατακλυσμοῦ· ἤσθιον καὶ ἔπινον, ἐγάμουν καὶ ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας ἦλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἀπώλεσε πάντας. Ὁμοίως, καθὼς ἐγένετο ἐν ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον καὶ ἔπινον, ἠγόρα-
C ζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν. ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθε Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ ἀπὸ οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσε πάντας. κατὰ ταῦτα ἔσται ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Μὴ οὖν ἀμελήσωμεν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, ἀγαπητοί. ἰδοὺ γὰρ αἱ Θεῖαι Γραφαὶ μηνύουσιν ἡμῖν τὴν ἡμέραν, ἵνα ἀφ' ἑαυτῶν μετανοίας σωθῶμεν ἀπὸ τῆς ὀργῆς, καὶ
D κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον ζωὴν ποιήσαντες τὰ εὐάρεστα τῷ Κυρίῳ. Εἰ δὲ ἐπιμένῃς τῇ πονηρᾷ σου ἀπειθείᾳ, καὶ ἐν τῷ τῆς ἀφοβίας λογισμῷ ὑπάρχῃς, γίνωσκε ὅτι οὐ χρονιεῖς σκηνῶν. Ἄφρων γὰρ ὁ εἰπών· ἤδη ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλει. Ἄκουε ὃ καὶ τῷ παραβολὴν τῆς συκῆς. Συκῆν
E εἶχε, φησίν, ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ· καὶ ἐζήτει καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν. Εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργὸν, ἰδοὺ, τρία ἔτη ἀφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν, καὶ οὐχ εὑρίσκω. Ἔκκοψον αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἵνα σκάψω περὶ αὐτὴν, καὶ βάλω κοπρίαν. κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν, ἔπειτα εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν· Ὅρα οὖν, ἀγαπητὲ,
F μήποτε πληρωθῇ ὁ καιρὸς τῆς προθεσμίας, καὶ ἄλλον καιρὸν οὐ μὴ εὕρωμεν. Δεῦτε οὖν, προσκυνήσωμεν αὐτῷ, κλαύσωμεν ἐναντίον Κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς. ἆρον τὰς χεῖράς σου πρὸς αὐτὸν σὺν τῇ καρδίᾳ, καὶ μὴ δακρύων πρόσελθε αὐτῷ, βόησον πρὸς αὐτὸν σὺν τῷ Προφήτῃ. σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ ἰλύος, ἵνα μὴ ἐμπάγω· ῥῦσαί με ἐκ τῶν μισούντων με, καὶ ἐκ τῶν βαθέων τῶν ὑδάτων· μή με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος,

μηδὲ

μηδὲ καταπιέτω με βυθὸς, μηδὲ συχέτω ἐπ' A *profundum, neque urgeat ſuper me puteus*
ἐμὲ φρέαρ τὸ ϛόμα αὐτῆ· εἰσάκυσόν με, Κύριε, *os ſuum. Exaudi me, Domine, quoniam be-*
ὅτι χρηϛὸν τὸ ἔλεός σε, κ' τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρ- *nigna eſt miſericordia tua. Secundum mul-*
μῶν σε ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. μὴ ἀποϛρέψῃς τὸ *titudinem miſerationum tuarum reſpice in*
πρόσωπόν σε ἀπὸ τῦ παιδός σε· ὅτι θλίβομαι, *me. Et ne avertas faciem tuam a puero tuo:*
ταχὺ ἐπάκυσόν μου. πρόσχες τῇ ψυχῇ μου, καὶ *quoniam tribulor, velociter exaudi me. In-*
λύτρωσαι αὐτὴν, ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαι με. *tende animæ meæ, & libera eam, propter*
Ὅπως καὶ αὐτὸς εἴπῃ πρός σε τὸ γεγραμμένον. *inimicos meos eripe me.* Ut & ipſe viciſſim
ἀνδείζου, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία σου, & ἀπο- B dicat quod ſcriptum eſt: *Viriliter age, &* Pſal. 26.
μεινον τὸν Κύριον. ἵνα καὶ σὺ δυχαειϛῶν τῇ ἀγα- *confortetur cor tuum, & ſuſtine Dominum.*
θότητι αὐτῦ εἴπῃς· ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον, Tuque gratias bonitati ejus agens, dicas:
καὶ προσέσχε μοι, καὶ εἰσήκυσε τ δεήσεώς μου, καὶ *Expectans expectavi Dominum, & intendit* Pſal. 39.
ἀνήγαγέ με ἐκ λάκκυ ταλαιπωρίας, καὶ ἀπὸ πη- *mihi: & exaudivit deprecationem meam: &*
λῦ ἰλύος, & ἔϛησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου, *eduxit me de lacu miſeriæ, & de luto fæcis:*
& κατεύθυνε τὰ βήματά μου, καὶ ἐνέβαλεν εἰς *& ſtatuit ſuper petram pedes meos, & dire-*
τὸ ϛόμα μου ᾆσμα καινὸν, ὕμνον τῷ Θεῷ ἡμῶν. *xit greſſus meos: & immiſit in os meum canti-*
ὄψονται πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ *cum novum, carmen Deo noſtro. Videbunt*
Κύριον. Μακάριος ἀνὴρ, οὗ ἐϛὶ τὸ ὄνομα αὐτῦ Κυ- *multi, & timebunt, & ſperabunt in Domi-*
ρίυ ἐλπὶς αὐτῦ, καὶ ὐκ ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότη- *no. Beatus vir, cujus eſt nomen Domini*
τας καὶ μανίας ψευδεῖς. Εὐλογητὸς Κύριος, ὁ δι- C *ſpes ejus, & non reſpexit in vanitates &*
δους δυώαμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτῦ. καὶ *inſanias falſas.* Benedictus Dominus, qui
εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰς τοὺς αἰῶνας τὴν αἰῶ- virtutem ac potentiam dat populo ſuo:
νων ἀμήν. ὁ θεὸς ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. & benedictus Deus noſter in ſæcula ſæcu-
ὅτι σου ἐϛὶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τ αἰώνων. ἀμήν. lorum Amen. Deus propitius eſto pec-
D catis noſtris: quia tua eſt gloria in ſæcu-
lorum ſæcula. Amen.

ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΗΘΕΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΘ.

DE MORUM PERVERSITATE.

PARÆNESIS XLIX.

Ὃν τρόπον ξίφος νδρροποῖ ἵππον, καὶ τὸν ὀπβάτην καταβάλλει, ὅτως καὶ ἡ κακοή- θης γνώμη κόπτει τοὺς τόνους τ ψυχῆς, καὶ τῇ λύ- πῃ παραδίδωσι· λύπη δὲ ἀφθείρει τοὺς ἐμπί- πτοντας ἐν αὐτῇ. Τίς δέ ποτε βουλόμενος εἰς πό- λιν ἀπελθεῖν ἀπέχουσαν ϛάδια τεσσαράκοντα, ποι- ήσας δὲ εἴκοσι ἐνέα, τὸ δὲ ἓν μὴ ποιήσας; οὗτος ἐκ τῶν ἰδίων ἐξῆλθε, καὶ εἰς τὴν πόλιν ὐκ εἰσῆλ- θε. Καθάπερ ὁ ἐλθὼν εἰς τ ἑνδεκάτην ὥραν, πλή- ρη τὸν μισθὸν ἔλαβεν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ βαϛά- σαντες τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, ὅτως καὶ ὁ ἐργασάμενος μέχρι τῆς ἑνδεκάτης ὥρας, περὶ δὲ δωδεκάτην τὴν ὥραν ἐὰν ἄρξηται καταϛρέφειν, & τὰ πεφυτευ- μένα ἐκτίλλειν, μισθὸν ὐ λαμβάνει. τ Κυρίυ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριϛοῦ εἰπόντος. ὁ δὲ ὑπο- μείνας εἰς τέλος, ὗτος σωθήσε. Καὶ πάλιν. Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτῦ ἐπ' ἄροτρον, καὶ ϛραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω, εὐθετός ἐϛιν εἰς τὴν βασι- λείαν τῶν ὐρανῶν. Ἡ γὼ γυνὴ τ Λὼτ, ϛραφεῖ- σα εἰς τὰ ὀπίσω, ἐγένετο ϛήλη ἁλός. Ὅθεν καὶ ὁ Ἀπόϛολος τῶν ὄπιθεν ἐπιλανθανόμενος, τοῖς ἔμπρο-

Quemadmodum gladius nervos incidit equo, & equitem dejicit; ita perverſis moribus prædita mens vigorem animæ ſuccidit, & triſtitiam affert, triſtitia vero ſibi obvios deſtruit ac perimit. E Quis enim cupidus adeundi civitatem triginta ſtadiis diſtantem, & ubi viginti novem confecerit, uno adhuc reſtante & non confecto, dicet ſe eo perveniſſe? Hic quippe ex propriis exiit, & ad civitatem, quo pergebat, non pervenit: nam ſicut qui ad undecimam horam venit, plenam mercedem accepit, velut etiam cæteri qui pondus diei portarunt: ita & qui ad undecimam uſque horam operatus eſt; circa porro duodecimam horam, ſi inceperit evertere, & quæ plantata ſunt evellere; mercedem nullam percipiet: quum Dominus & Salvator noſter Jeſus Chriſtus dicat: *Qui autem perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit.* Et iterum: *Nemo mittens manum ſuam ad aratrum, & reſpiciens retro, aptus eſt regno Dei.* Nam uxor Loth, quod retro reſpexerit, in ſtatuam ſalis verſa eſt. Quare etiam Apoſtolus, F eorum *Matth.* 20. *Matth.* 10. *Luc.* 9. *Geneſ.* 19.

eorum quidem quæ retro ſunt obliviſcens, ad ea quæ priora, ſeipſum extendebat. Et tu ergo, cariſſime, ſuſtine ac perſevera: Nam *mundus iſte tranſit, & concupiſcentia ejus: qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum*. Peregrini enim ſumus, & advenæ in hoc ſæculo. Si autem dum tempus habuerimus, in illo grata & accepta Domino operati fuerimus, mercedem referemus. Patientiam igitur poſſide frater dilecte: nam ſcriptum eſt: *In patientia veſtra poſſidebitis animas veſtras*. Enoch ducentis annis placuit Deo, poſtquam genuit Mathuſalem: & nos in brevi hoc vitæ tempore negligentes ſumus? Reſiſte, cariſſime, cogitationibus noxiis, & dic cum eo, qui ait ac clamat. *Chriſto confixus ſum cruci: vivo autem, jam non ego, vivit vero in me Chriſtus. Quid enim proderit homini, ſi mundum lucretur univerſum; animæ vero ſuæ detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima ſua? Declinate a me maligni, & ſcrutabor mandata Dei mei*: Eccleſiaſte quoque proclamante: *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas*. Poſt tantam opulentiam ac gloriam, non amplius vanitati labores meos offeram, ne eas alii poſt meum hinc exitum poſſideant, & ego interim pœnas pendam: verum optimo & miſericordiſſimo Deo labores meos offeram, præbenti poſt mortem, vitam æternam, & paranti diligentibus ipſum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis aſcenderunt. Etiam, cariſſime, *viriliter age, & confortetur cor tuum, & ſuſtine Dominum*: eritque in pace exitus tuus. Ibi juſtos gaudentes videbis ob ſalutem tuam. Ibi in ſinu Abrahæ cum Lazaro demoraberis: paupertatem enim & inopiam elegiſti, tribulationem & anguſtiam ſuſtinuiſti, contumelias paſſus es, contemtiones non es averſatus. Propterea cum lætitia in æterna tabernacula ſuſcipient te, ubi exulat luctus atque triſtitia ac gemitus. Ibi vitam cernes, & lucem veram, ac ſpem omnis creaturæ Redemptorem animarum noſtrarum Jeſum Chriſtum Regem gloriæ: & gaudebit cor tuum, & gaudium tuum nemo tollet à te. Ipſe porro Dominus & Deus noſter irreprehenſibiles nos tueatur atque cuſtodiat. Quoniam ipſius eſt gloria in ſæcula. Amen.

Philipp. 3.
1. *Joh.* 1.
Eph. 2.
Luc. 21.
Geneſ. 5.
Galat. 2.
Matth. 16.
Marc. 8.
Luc. 9.
Eccl. 12.
1. *Cor.* 2.
Pſal. 26.
Luc. 16.

ἔμπροσθεν ἐπεκτείνετο. Καὶ σὺ οὖν, ἀγαπητέ, ὑπόμεινον. ὁ γὰρ κόσμος ὅτος παράγε, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τῦ Θεῦ, μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ξένοι γάρ ἐσμεν, καὶ πάροικοι ἐν τῷ βίῳ τύτῳ. Ἐὰν δὲ, ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζόμεθα ἐν αὐτῷ τὰ ἀρεστὰ τῷ Κυρίῳ, τὸν μισθὸν κομισόμεθα. κτῆσαι οὖν τὴν ὑπομονήν, ἀγαπητὲ ἀδελφέ· γέγραπται γάρ· ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν, κτήσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὁ Ἐνὼχ ἑξακόσια ἔτη ἀνηρέστησε τῷ Θεῷ, μέχρι τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαθουσάλα. Καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ βραχεῖ τύτῳ καιρῷ ὀλιγωρῦμεν; Ἀντίσχου, ἀγαπητὲ, τοῖς βλαβεροῖς λογισμοῖς, καὶ εἰπὸν μετὰ τῦ λέγοντος· Χριστῷ συνεσταύρωμαι, ζῶ δὲ· οὐκ ἔτι ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπος, ὅταν ὅλον τὸν κόσμον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτῦ ζημιωθῇ. Ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμῦ, πονηρεύόμενοι καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τῦ Θεῦ μυ. Τῦ Ἐκκλησιαστῦ βοῶντος· ματαιότης ματαιοτήτων. τὰ πάντα ματαιότης. Μετὰ τοσῦτον πλῦτον καὶ δόξαν, οὐκέτι ματαιότητι προσφέρω μυ τοὺς καμάτυς, ἵνα μὴ μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον ἄλλοι κληρονομήσωσι· καγὼ ἀποτίσομαι τὴν δίκην, ἀλλὰ προσφέρω μυ τὰς καρπὰς τῷ ἀγαθῷ καὶ ἐλεήμονι Θεῷ, τῷ παρέχοντι μοι θάνατον, ζωήν. καὶ ἑτοιμάζοντι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκυσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπυ οὐκ ἀνέβη. Ναὶ, ἀγαπητὲ, ἀνδρείζυ, καὶ κραταιώθω ἡ καρδία συ, καὶ ὑπόμεινον τὸν Κύριον, καὶ ἔσῃ ἐν εἰρήνῃ ἡ ἔξοδός συ. Ἐκ ὄψει τὺς δικαίυς χαίροντας ἐπὶ τῇ σῇ σωτηρίᾳ. Ἐκ αὐλισθήσῃ ἐν κόλποις Ἀβραὰμ σὺν τῷ Λαζάρῳ. Τὴν γὰρ πτωχείαν ἐξελέξω, τὴν θλῖψιν ὑπέμεινας, ὀνειδισμὺς ὑπήνεγκας, ἐξυδένωσιν οὐκ ἐμίσησας. Διὰ τῦτο δέξονταί σε μετ' εὐφροσύνης εἰς τὰς αἰωνίυς σκηνὰς, ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη, καὶ στεναγμός. Ἐκ ὄψει τὴν ζωήν, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, τὴν ἐλπίδα πάσης κτίσεως, τὸν Λυτρωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, Ἰησῦν Χριστὸν, τὸν βασιλέα τῆς δόξης· καὶ χαρήσεταί συ ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν οὐδεὶς αἴρει ἀπὸ συ. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀσφαλάξῃ ἡμᾶς ἀμέμπτους. ὅτι αὐτῦ ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

DE ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΥΠΕΡ ΤΟΝ ΚΟΣΜΙΚΟΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Ν.

Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἐὰν ἀποταξάμενος τῷ A
βίῳ γένῃ μοναχὸς, νῆφε· ὅτι πολλαὶ αἱ
μεθοδεῖαι τοῦ Ἐχθροῦ. μήποτε εὑρὼν χώραν,
ἐπιβάλλῃ τὰ τοιαῦτα. Ἴδου, φησὶν, ἀπεπά-
ξω τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἰδίοις. Οὐκ ἰδοὺ καὶ
τὰ θηρία ἡσύχαζον εἰς τοὺς φωλεοὺς αὐτῶν;
Σὺ οὖν ἐπιτίμησον αὐτῷ, λέγων· ὁ Κύριος
καταργήσῃ σε, Διάβολε, ὅτι τὸν ἄνθρωπον, B
ὃν ἐποίησε κατ' ἰδίαν εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίω-
σιν, θηρίῳ ἀλόγῳ καθωμοίωσας. ὁ παύη
διαστρέφων τὰς εὐθείας ὁδούς; Περὶ δὲ τῆς
διαφορᾶς ἄκουε· πρῶτον μὲν ὁ θέλων γε-
νέσθαι μοναχὸς, ἀποτάσσεται τῷ κόσμῳ, ἀπο-
τάσσεται τοῖς ἰδίοις θελήμασιν, καὶ λαμβάνει τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν C
Χριστῷ. ὁ φιλονεικεῖ, ὁ καταράται, οὐκ ὀμνύει,
ὁ δυσφημεῖ, ὁ μελετᾷ λόγους ψευδεῖς διὰ τῆς
εὐλάλου καὶ φλυάρου φιλοσοφίας. ἐγκρατεύεται, ὁ
σπαταλᾷ. πάντας γὰρ θεοῦ Ἄγγελος φίλους ἔχει,
ἐχθρὸν δὲ τὸν Διάβολον. Οὐκ ἐνθλίβει γεωργὸν,
ὁ βιάζεται χήραν, οὐχ ἁρπάζει τὰ τῶν πτωχῶν,
ὁ κονδυλίζει ὀρφανὸν, ὁ μαίνεται ἐπὶ πλούτῳ. D
Ἀρκούμενος τοῖς παροῦσιν, ὁ φροντίζει τοῦ τραφῆναι
τοὺς ἑαυτοῦ υἱοὺς, ἢ πῶς ἐγγαμίσαι θυγατέρας.
Οὐ δέδεται περισπασμοῖς, ἀλλὰ σχολάζει τῇ ἑαυτοῦ
σωτηρίᾳ. Οὐκ ἐπαίρεται, ἀλλὰ ταπεινοφρονεῖ,
ἀλλὰ χρηστεύεται, καὶ ἐπιεικεύεται, ψάλλει,
καὶ ὁ τραγῳδεῖ. Προσεύχεται, καὶ ὁ μετεωρί-
ζεται· ὁ θαλασσομαχεῖ ἐν ταῖς τοῦ βίου θραγ- E
ματείαις· ὁ φροντίζει περιποιεῖσθαι ἑαυτῷ δό-
ξαν ἐπίγειον. Ἀντὶ αὐλῶν καὶ τυμπάνων καὶ
μουσικῶν, ψάλλει τῷ Κυρίῳ, καὶ προσεύχε-
ται. Πενθεῖ καὶ δακρύει ἐν τοῖς ἐσωτέροις τα-
μείοις καὶ τοῦ οἴκου, καὶ τῆς ψυχῆς, ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν αἰτούμενος. Προσευχόμενος προσεύ-
χεται καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. Οὐ παραβάλλει μα- F
ταίαις θεωρίαις, ἀλλὰ ἁγίοις ἀνδράσιν. ἀντὶ
αὐλῆς τὴν ἐρημίαν· Ἐκκλίνει ὅρκους, καὶ ψυχὰς
περιποιῶν αὐτοῖς. Χεῖρας ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμ-
φέροντα εἰς ἔργον, καὶ ἀνάγνωσιν τῶν θείων
Γραφῶν· Ἀμεριμνίαν γονέων καὶ γηΐνων πραγ-
μάτων, ὡς οἶδεν, λογίζεται. Ἀναλογίζεται τὰς
ἐπαγγελίας τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἀναζωπυρεῖται τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν λύπην φυγαδεύει.

DE DIFFERENTIA VITÆ MONASTICÆ, ET VITÆ SÆCULARIS.

PARÆNESIS L.

FRater cariſſime, ſi abdicata vita ſæcularis factus ſis monachus, ſobrium ac vigilantem te præbe: quia multæ ſunt inſidiæ inimici: ne forte locum ac ſpatium inveniens, tibi ſuggerat res hujuſmodi: Ecce, inquiens, renunciaſti ſæculo, ac propriis. An non etiam feræ in ſuis conquieſcunt antris? Tu ergo increpa eum, dicens: Dominus te delebit, profligabitque, Diabole: quia hominem, quem ad imaginem ac ſimilitudinem ſuam fecit, tu feris ratione carentibus comparas. Non deſinis ſubvertere vias Domini rectas ac planas? De differentia vero hujus & illius, audi. Primum quidem qui cupit fieri monachus, renunciat ſæculo, renunciat propriæ voluntati, accipit crucem ſuam, & Salvatorem noſtrum Chriſtum ſequitur. Non contentioſe agit, non maledicit, non pejerat, non blaſphemat, non meditatur verba mendacia per loquacem & nugacem philoſophiam: tēperans eſt, non deliciatur: cunctos Dei Angelos ſibi amicos habet, inimicum autem Diabolum: non affligit agricolam, non vim affert viduæ, non rapit quæ inopis ſunt, non ſævit in orphanos, non furit in divitiis: contentus vivit præſentibus: non cogitat ſtipendia facere ſuiſmet filiis, aut quo pacto filias nuptui tradat. Non eſt conſtrictus diſtractionum vinculis, verum ſuæ dat operam ſaluti: non eſt elatus, verum humiliter ſentit, & benignus eſt & manſuetus; pſallit, & non tragœdias canit: precatur, & non mente vagatur. Non fluctibus & undis negotiorum hujus vitæ agitatur: non curat, quomodo gloriam atque exiſtimationem ſibi terrenam comparet. Pro tibiis, ac tympanis, aliiſque inſtrumentis muſicis, Domino pſallit, & orat. Plangit & lacrymatur in intimis penetralibus & domus & animæ, remiſſionem peccatorum depoſcens. Dum orat, etiam pro univerſo precatur mundo: non ad vana accedit ſpectacula, ſed ad viros ſanctos: pro aula, ſolitudinem conſectatur. Declinat juramenta, & animas eorum qui illis delectantur. Manus extendit ad res utiles, ad opificia, ad lectionem divinarum Scripturarum. Non eſt ſollicitus de parentibus, neque de rebus terrenis. Promiſſiones Salvatoris mente perpendit, & in eo recreatur ſpiritus ejus, doloremque levat

ac fugat. Corporalis occurrit infirmitas? Gaudet, quia prope est corona. Tædium atque acedia ingruit? Succedit à Domino patientia. Damnum aliquod terrenum emergit? Diem sui obitus mente recolit, quia omnia hic remanent. A voluptate vexatur carnali? Acerbitatem tormentorum animo versat. Accidit in eum calumnia? Patienter fert, quia prope est qui justificet ipsum. Infertur ei injuria, & cruciatus? Passiones Salvatoris cogitat. Contingit superbia? Recordatur, quod per ignem transiturus est. Ista gratiæ sunt dona, recte Domino servientibus concessa, & quæcumque decent sanctos. Te porro Diabolum, re infecta, avertet Dominus. Etiam, carissime, dicentem audi: *Resistite Diabolo, & fugiet a vobis: appropinquate Deo, & appropinquabit vobis.* Simul & pro me misero deprecare: quia *iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum*: ut bonus & misericors Dominus custodiat & salvet nos in suo regno ac gloria, qui desperatorum spes est. Quoniam ipsi gloria, & fortitudo, atque potentia, & regnum, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, in sæcula sæculorum. Amen.

Jacob. 4.

Psal. 37.

Η῎κει σωματικὴ ἀῤῥωστία; χαίρει, ὅτι ἐγγὺς ὁ στέφανος. Η῎κει ἀκηδία; ἀγαδέχε τὸ τοῦ Κυρίου ὑπομονή. Η῎κει ζημία γηΐνη; ἀλλὰ μιμνήσκε τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς, ὅτι πάντα ὧδε μένει. Ὠχλήθη ὑπὸ τῆς ἡδυπαθείας; ἀναλογίζεται τὴν πικρότητα τῶν βασάνων. Η῎κει συκοφαντία; μακροθύμει, ὅτι ἐγγίζει ὁ δικαιῶν αὐτόν. Η῎κει ὕβρις, καὶ βάσανοι; ἀναλογίζεται τὰ παθήματα τοῦ σωτῆρος. Η῎κει ὑψηλοφροσύνη; ἀναλογίζεται, ὅτι ἀπὸ πυρὸς μέλλει ἔρχεσθαι. Τὰ πάντα τὰ δωρήματα τοῦ Χριστοῦ, τοῖς ὀρθῶς δουλεύουσι τῷ Κυρίῳ, καὶ ὅσα πρέπει τοῖς ἁγίοις. Σὲ, τὸν Διάβολον, ἄπρακτον ἀποστρέψει ὁ Κύριος. Ναὶ, ἀγαπητὲ, ἄκουε τοῦ λέγοντος· ἀντίστητε τῷ Διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν· ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. προσεύχομαι ἅμα καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ παλαιωτάτου, ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τῆς κεφαλῆς μου· ὅπως ἀγαθὸς Κύριος καὶ ἐλεήμων διαφυλάξῃ καὶ σώσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν· ἡ τῶν ἀπεγνωσμένων ἐλπίς. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα, κράτος, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

SANCTI PATRIS NOSTRI EPHRAEM EPISTOLA AD JOANNEM MONACHUM DE PATIENTIA: ET DE CAVENDO, NE QUIS DECIPIATUR COGITATIONIBUS PRÆTEXTU JUSTIFICATIONUM: NEQUE DICAT: TAMQUAM PASTOR INCEDO: ET DE TEMPERANTIA.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΟΝΑΖΟΝΤΑ, ΠΕΡΙ ΥΠΟΜΟΝΗΣ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΗ ΑΠΑΤΑΣΘΑΙ ΤΟΙΣ ΛΟΓΙΣΜΟΙΣ ΠΡΟΦΑΣΕΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ, ΚΑΙ ΛΕΓΕΙΝ, ΟΤΙ ΩΣ ΒΟΣΚΟΣ ΠΟΡΕΥΟΜΑΙ. ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΣ.

VAriis licet adhortationibus cum religiosissimo Theodoro egerimus, ne a suo recedat loco; persuadere tamen non valuimus. Dixit autem ad nos ille: Si voluntas juvandi me, animamque meam secundum Deum salvandi adfuerit, in monasterium tuum ablega me. Cui respondi: Ex quo monasterii curam fratri Joanni commisi, illo inconsulto mandare alicui nequeo. Et nunc quidem bene egisti, prædictum fratrem suscipiendo. Nam ut rediit, nobis qua eum compassione exceperis, renunciavit: quum & tales oporteat in veneratione habere, qui supra patrem & matrem, fratres & sorores, uxorem & filios, cognatos atque amicos, diligunt Dominum. Recte vero agis, exemplum bonorum operum te ipsum præbens, & potissimum fratribus, qui tecum habitant, secundum eum qui dicit:

Πολλὰ παρεκαλέσαντες τὸν θεοσεβέστατον Θεόδωρον καὶ μὴ ἀποσπάσαι τοῦ τόπου ἑαυτοῦ, οὐκ ἰσχύσαμεν πεῖσαι. Εἶπε δὲ πρὸς ἡμᾶς. ἐὰν θέλῃς, φησὶ, βοηθῆσαί μοι, καὶ μὴ Θεὸν σωσαί μου τὴν ψυχὴν, ἀπόστειλόν με εἰς τὸ μοναστήριόν σου· ᾧ τινι ἀπεκρίθην· ὅτι ἀφ' οὗ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ μοναστηρίου ἐπέτρεψα τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ, ἄνευ βουλῆς αὐτοῦ, σωπάξασθαί τινι οὐ δύναμαι. Καὶ τῷ νῦν καλῶς πεποίηκας, δεξάμενος τὸν θεοφιλῆ ἀδελφόν. Ὡς γὰρ ἐπανῆκεν, ἀπήγγειλεν ἡμῖν, οἵαν συμπάθειαν ἐνεδείξω εἰς αὐτόν. Καὶ γὰρ τοὺς τοιούτους δεῖ ἐντίμως ἔχειν, τοὺς ὑπὲρ πατέρα καὶ μητέρα, καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς, καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα, καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους, ἀγαπῶντας τὸν Κύριον. Καλῶς δὲ ποιεῖς, εἰς τύπον καλῶν ἔργων προσέχων ἑαυτῷ, καὶ μάλιστα τοῖς σὺν σοὶ οἰκοῦσιν ἀδελφοῖς· κατὰ τὸν εἰπόντα.

A me

ἀπ' ἐμοῦ ὄψεσθε, καὶ οὕτω ποιήσατε. Καὶ ὁ μα- A
κάριος Παῦλος ὁ ἀπόστολος παραινῶν, λέγων· μί-
μηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ. ἵνα
οἷς ὁ λόγος ὁ πληροφορῇ, τὸ ἔργον πείσῃ. Τῆς
δὲ πνευματικῆς λειτουργίας μὴ καταφρονήσητε.
μηδὲ παρόφασιν τῶν σωματικῶν χρειῶν, τὴν σωμά-
τεως ὑμῶν παραμελήσητε. Τὰ γὰρ λόγια τοῦ
Θεοῦ μελετώμενα καὶ ψαλλόμενα, ψυχὴν μὲν
τρέφουσι καὶ διαφυλάττουσι, σῶμα δὲ φρουροῦσι B
καὶ παιδαγωγοῦσι, Δαίμονας δὲ ἀπελαύνουσι καὶ
μεγίστην γαλήνην τῇ ψυχῇ ἐμποιοῦσι· Περὶ
δὲ τῶν ἐπιχειρούντων εἰς τὰ ὑπέρμετρα, καὶ
παραπιπτόντων κινδύνοις ἀνηκέστοις, ὑπομνῆσαι
ὑμᾶς βούλομαι, μὴ φρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν
ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, Καὶ πάλιν ἑτέ-
ρωθι λέγει· μὴ γίνου δίκαιος πολλά, μηδὲ
σοφίζου περισσά, μήποτε ἐκπλαγῇς. Συνέ-
βη γὰρ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τινὰς ἀδελφοὺς
καταλιπόντας τὰ ἑαυτῶν κελλία, εἰς τὴν ἄβα-
τον καὶ ἄκαρπον καὶ ἄνυδρον γῆν ἑαυτοὺς ἐκδε-
δωκέναι. πολλὰ δὲ ὑπὸ τῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν
νουθετηθέντες οὐκ ἐπείθησαν, εἰπόντες. ἡμεῖς
βοσκοὶ ἀναχώμεθα. Ὡς οὖν ἤλασαν ἑαυτοὺς κατ'
τὴν ξηροπάτητον ἐρήμου, θεασάμενοι ἑαυτοὺς συγκλει-
σθέντας ὑπὸ τὴν ἄβατον γῆν, ἤρξαντο δυσφορεῖν λίαν·
ἀρξάμενοι οὖν ἀναλύειν εἰς τὰ οἰκούμενα, οὐκ ἴσχυσαν
ἑαυτοὺς ὑπεξάραι τῆς χαλεπωτάτης ἐρήμου·
οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἦν τοῖς ἐντὸς ἀνακάμπτειν. Θλιβόμενοι τοι-
γαροῦν σφοδρῶς ὑπὸ ἀσιτίας καὶ δίψης καὶ τοῦ καύ-
σωνος, ἔκειντο ἀθυμοῦντες, καὶ τὴν ψυχὴν ἀπολε-
γόμενοι. Οἰκονομία δέ τις γέγονεν ἐκ θείας προ-
νοίας, καὶ θέρμωταί ὑπό τινων ψυχορραγοῦντες,
οἵτινες ἐπιθέντες ἐπὶ τὰ ἴδια κτήνη ἐκόμισαν
αὐτοὺς εἰς τὰ οἰκούμενα, τίνες δὲ καὶ ἀπέψυξαν, E
καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ὑπὸ πετεινῶν, καὶ θηρίων
κατεβρώθησαν, οἱ δὲ διασωθέντες, ἔμειναν ἀσθε-
νοῦντες ἐφ' ἱκανόν, καὶ λοιπὸν τῇ πείρᾳ ἔγνωσαν,
μὴ ποιεῖν τι ἄνευ βουλῆς. Πολλοὶ γὰρ αὐθαδείᾳ
λογισμῷ φερόμενοι, εἰς γῆν ἄκαρπον καὶ ἄνυδρον
ἑαυτοὺς διήλασαν, βίαιον θάνατον ἑαυτοῖς ἐπε-
νέγκαντες. Ἕτεροι δὲ ὑποταγὴν μὴ βουλόμενοι,
μηδὲ ὑπηρετεῖν τοὺς ὁμοψύχους ἀνεχόμενοι, F
τῷ αὐτῷ κινδύνῳ ἑαυτοὺς ἐξέδωκαν. Ἄλλοι ὑπὸ
αὐταρεσκείας λογισμῷ ἐμπαγχθέντες, καὶ τῇ κε-
νοδοξίᾳ ἑαρθέντες, ἐπαίνους θηρώμενοι ὑπὸ τῶν
ἀκουόντων, ὡς φασι, βοσκοὶ γενόμενοι. τοὺς δὲ ἐπι-
τεινομένους πόνους μὴ συλλογισάμενοι, τοῖς αὐτοῖς
κινδύνοις ἑαυτοὺς ἐνέβαλον. Οὐ δεῖ τοιγαροῦν,
ἀγαπητέ, συναπάγεσθαι τοῖς ἰδίοις λογισμοῖς

ἀκρίτως.

A me videbitis, & sic facietis: Et beatus Paulus Apostolus adhortatur, dicens: *Imitatores mei estote, sicut & ego Christi*: Ut quibus sermo plenam fidem non facit, opus ipsum persuadeat. Spiritualia vero ministeria ne contemseritis, neque corporalium necessitatum prætextu synaxim vestram neglexeritis. Eloquia enim Dei meditata & suaviter decantata animam nutriunt atque tuentur: corpus autem custodiunt instituuntque: dæmones repellunt, & summam animæ tranquillitatem generant. Porro de tentantibus ea, quæ mensuram ac modum excedunt, incurrentibusque in pericula graviſſima, commonefacere vos volo: non plus sapiendum esse, quam oportet sapere, sed sapiendum ad sobrietatem. Rursusque alibi dicit Scriptura: *Noli esse justus multum, neque plus sapias quam necesse est, ne obstupescas*. Accidit enim diebus hisce nostris, quosdam fratres relictis suis cellis, in terram desertam, infructuosam, atque inaquosam se contulisse: sæpe autem licet a patribus ac fratribus admoniti, non paruerunt, dicentes: Nos ut pastores discedimus. Et ut sese in aridissimam solitudinem impulissent, videntes jam se intra desertam terram concluſos, cœperunt vehementer discruciari: incipientesque ad loca, quæ incoluntur, redire, nequiverunt se ex difficillima eremo subducere & expedire; neque enim illud facile erat intra interiora deserti versantibus. Valde igitur per inediam, sitim, æstumque afflicti jacebant, animum dejicientes. Divina vero providentia disponente, frigore pereuntes, ab aliquibus ibi reperti sunt, qui eos propriis jumentis impositos, ad loca habitationum reportarunt: alii etiam ibi mortui sunt, & a volucribus ac feris corpora eorum devorata sunt. Qui autem evaserunt salvi, longo tempore infirmi remanserunt; deinceps ipsa experientia cognoverunt, nihil absque consilio faciendum. Nam multi contumacia atque temeritate cogitationum ducti, in terram infructuosam, & inaquosam progressi, violentam sibi ipsis mortem intulerunt. Alii vero sub obedientia vivere nolentes, unanimitatemque in ministrando recusantes, in idem se periculum conjecerunt. Alii sui consilii complacentia decepti, laudem ab auscultantibus captantes, pastores, ut aiunt, effecti sunt: intentos autem labores non cogitantes, iisdem se periculis implicuerunt. Non igitur oportet, carissime, sine prudentia propriis abduci

Judic. 7.
1. Cor. 4.
Rom. 12.
Eccl. 7.

consiliis: quin potius decet unumquemque proprio se metiri modulo, & proximo in caritate Dei humiliari. Si quis autem existimet se perfectam adeptum esse virtutem, passionibus superiorem esse, & in cupiditates dominari; ne sic quidem sibi ipsi confidat; ne forte in ipsum dicatur quod scriptum est: *Rex temerarius incidet in mala; Angelus autem lucis liberabit eum.* Prov. 13.

Sed forte præteriens quis dixerit: Quomodo invenimus aliquos sanctorum Patrum hanc excoluisse virtutem? Convenit itaque nos etiam ex sanctorum Patrum vitis afferre testimonia, ut aperte ostendamus, nihil temere, vel casu, inconsiderateve sanctos Patres egisse. De Abbate Macario narratur, quod sic diceret: Considens, inquit, in cella mea, exercebar ut monachus, dum interim mihi molestiam cogitationes exhibebant, dicentes: Abi in interiorem eremum, & vide quid ibidem cernes: perstitique in pugna cum cogitatione annos quinque, quum dicerem, ne forte id a dæmonibus mihi suggeratur. Perspicis prudentiam sancti viri? Numquid abduci se passus est, aut præceps accurrit? Numquid cogitationem admisit? Minime vero: sed perseveravit examinans, jejunans, vigiliis precibusque vacans, ut id ne forte ex dæmonibus esset, cognosceret. Cæterum nobis dum cogitatio aliqua se ingerit, contineri non possumus, & efferamur; & non modo non discutimus, sedulo orantes, sed neque ab aliis admoniti obedimus; unde & facile ab adversario capimur. Deinde quum persuaderet, inquit, cogitatio, egressus in eremum, invenit ibi lacum, insulamque in medio ejus, & accedebant jumenta ut biberent ex illo; adspexitque duos homines nudos in medio ipsius. Sub hæc ut loquuti sunt inter se, dixit Abbas Macarius ad illos: Quomodo fieri potero monachus? Et illi ad eundem: Nisi quis renunciaverit omnibus, quæ in mundo sunt, non poterit fieri monachus. Ad quos ipse: Ego, inquit, infirmus sum, & non ita valeo ut vos. Cui illi: Si nequeas, ut nos, sede in cella tua, & peccata tua defleas. O humilitas divini viri! O prudentia insignis virtute animæ: qui tot ac tantis præclare factis excellebat, non judicavit se ipsum ejusmodi re dignum: sed ait ad eos: Ego infirmus sum, & non ita valeo, ut vos. Nos autem neque persecutione ulla invadente, neque a quoquam impulsi, temeritate & propria quadam complacentia ducimur

De Abbate Macario.

ἀκείτως, ἀλλὰ μᾶλλον χρὴ ἕκαστον ἐπιγινώσκειν τὰ οἰκεῖα μέτρα, καὶ ταπεινοῦσθαι τῷ πλησίον ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ. Εἰ δέ τις οἴεται κατωρθωκέναι τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐπικρατεῖν τῶν παθῶν, καὶ βασιλεύειν τῶν ὀρέξεων, μηδὲ οὕτω θαρρείτω ἑαυτῷ· ὅπως μὴ ῥηθῇ καὶ αὐτῷ τὸ γεγραμμένον· Βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακά· ἄγγελος δὲ φωτὸς ῥύσεται αὐτόν.

Ἀλλ' ἴσως παρελθών τις λέξει. καὶ πῶς εὑρίσκομεν τινὰς τῶν πατέρων, τούτῳ ἀσκησκότας τὴν ἀρετήν; Χρὴ τοιγαροῦν ἡμᾶς φέρειν καὶ ἐκ τῶν βίων τῶν ἁγίων πατέρων τὴν μαρτυρίαν, ὅπως δείξωμεν σαφῶς, μηδὲν εἰκῇ ἢ ὡς ἔτυχεν ἀφειδιστέπλως πεπραχέναι τοὺς ἁγίους πατέρας. Περὶ γοῦν τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου ἱστορεῖται, ὅτι ἔλεγεν ὅτω· Καθημένου μου, φησὶν, ἐν τῷ κελλίῳ ἠσκούμην. ὤχλησάν μοι οἱ λογισμοὶ, λέγοντες. ἄπελθε ἔσω εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἴδε τί βλέπεις ἐκεῖ· καὶ ἔμεινα πολεμῶν τὸν λογισμὸν πέντε ἔτη, λέγων. μήπως ἀπὸ Δαιμόνων ἐστὶν. Ὁρᾷς σύνεσιν ἁγίου ἀνδρὸς; μὴ συναπήχθη ἢ ἐπέδραμε; μὴ προσεποιήσατο τὸν λογισμόν; οὐχί. Ἀλλ' ἔμεινεν ἀνακρίνων, νηστεύων καὶ ἀγρυπνῶν, καὶ προσευχόμενος, μήπως ἀπὸ Δαιμόνων ἐστὶν. Ἡμῖν δὲ ὅταν ἔλθῃ λογισμὸς, ἀκατάσχετοί ἐσμεν ἁρπαγοιούμενοι, καὶ οὐ μόνον οὐκ ἀνακρίνομεν ἐμπόνως προσευχόμενοι, ἀλλ' οὐδὲ ὑφ' ἑτέρων νουθετούμενοι πειθαρχοῦμεν· ὅθεν καὶ αἰχμαλωτιζόμεθα ῥᾳδίως ὑπὸ τοῦ ἐξεναντίας. Εἶπα, φησὶν, ὡς ἐπέπεισθεν ὁ λογισμός. ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ εὗρεν ἐκεῖ λίμνην ὑδάτων, καὶ νῆσον ἐν μέσῳ αὐτῆς. καὶ ἦλθον τὰ κτήνη τοῦ ἐρήμου πιεῖν ἐξ αὐτῆς, καὶ εἶδεν ἐν μέσῳ αὐτῆς δύο ἀνθρώπους γυμνούς. Εἶπα μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοὺς πρὸς ἀλλήλων, εἶπεν ὁ ἀββᾶς Μακάριος πρὸς αὐτούς. Πῶς δύναμαι γενέσθαι μοναχός; Καὶ λέγουσιν αὐτῷ. ἐὰν μὴ ἀποτάξηταί τις πᾶσι τοῖς τοῦ κόσμου, οὐ δύναται γενέσθαι μοναχός. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ ἀσθενής εἰμι, καὶ οὐ δύναμαι, ὡς ὑμεῖς. Καὶ εἶπον. ἐὰν οὐ δύνασαι ὡς ἡμεῖς, κάθου ἐν τῷ κελλίῳ σου, καὶ κλαῦσαι τὰς ἁμαρτίας σου. Ὢ ταπεινώσεως ἐνθέου ἀνδρός. ὦ σύνεσις ἐναρέτου ψυχῆς. Οἵ τοσούτοις καὶ τηλικούτοις ἀνδραγαθήμασι λαμπρύνων οὐκ ἔκρινεν αὐτὸν ἄξιον τοῦ πράγματος. ἀλλ' ἔφη πρὸς αὐτούς· ἐγὼ ἀσθενής εἰμι, καὶ οὐ δύναμαι ὡς ὑμεῖς. Ἡμεῖς δὲ, μήτε διωγμοῦ ἐπιστάντος, μήτε τινὸς διωκόμενοι, τῇ προπετείᾳ καὶ αὐταρεσκείᾳ ἀγόμεθα, καὶ

καὶ ἐπιχειρῶμεν τὰ ὑπέρμετρα, ὡς Κύριον τὸν Θεὸν A
πειράζοντες, ὅπερ ἐστὶ φοβερόν. Οὐαὶ δὲ ἀνθρώπῳ
πεποιθότι ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ δυνάμει, ἢ ἀσκήσει, ἢ δόξῃ-
τινι, καὶ μὴ εἰς Θεὸν ἔχοντι πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐλ-
πίδα. Παρ' αὐτοῦ γὰρ μόνου τὸ κράτος καὶ ἡ ἰσχύς.

Διατί γὰρ μὴ ἐγκύψομεν καὶ εἰς τὸν βίον
τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, καὶ εὑρήσομεν ἐξ αὐτοῦ ὅτι θείας
ἀποκαλύψεως πάντα πεποιηκέναι. Οἱμοίως δὲ B
καὶ αὐτὸς οὐκ ἐν μοναστηρίῳ ἐσκαθέζετο; οὐκ ἀμ-
φιάσμασιν ἐσκέχρητο; οὐκ ἄρτον ἤσθιεν; ἢ ταῖς
ἰδίαις χερσὶν εἰργάζετο; ἢ μαθητὰς ἐκέκτητο,
οἵτινες καὶ, θανόντος αὐτοῦ, σωρεύσαντες ἔθαψαν. Οὐ μόνον δὲ αὐτὸς ὁ μακάριος Ἀντώνιος
ταύτῃ ἐχρήσατο τῇ ἀγωγῇ, ἀλλὰ καὶ οἱ λοι-
ποὶ πατέρες, οἱ τὸν ἐναρέτον βίον ἐξασκήσαν-
τες, οἵτινες φωταγωγοὶ γεγόνασι τῶν φοιτώντων
πρὸς αὐτούς, δι' ὧν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ ἰάσεις ἐπε- C
τέλει. ὡς γὰρ λύχνοι φαιδροὶ ἦσαν, ταῖς ἀρεταῖς
καταλαμπόμενοι. Τοῦτον τὸν βίον καὶ τὸν τρόπον
ζηλώσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἐν τῇ βασιλικῇ ὁδῷ βαδί-
ζοντες, μὴ ἐκκλίνοντες, μήτε εἰς τὰ δεξιὰ, μή-
τε εἰς τὰ ἀριστερά. Σχολάσωμεν τοιγαροῦν τῇ ἡσυ-
χίᾳ, τῇ νηστείᾳ, τῇ ἀγρυπνίᾳ, τῇ προσευχῇ,
τοῖς δάκρυσι, ταῖς σωάξεσι, τῷ ἐργοχείρῳ, τῇ
σωτυχίᾳ τῶν ἁγίων πατέρων, τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀλη- D
θείας, τῇ ἀκροάσει τῶν θείων γραφῶν· ὅπως μὴ
χερσωθῇ ἡμῶν ἡ διάνοια. Μάλιστα δὲ τῆς μετα-
λήψεως τῶν ἀχράντων καὶ ἁγίων μυστηρίων ἀξίους
ἑαυτοὺς παραστήσωμεν, ὅπως τῶν τικτομένων ἀπι-
στιῶν τε καὶ ῥυπαρῶν λογισμῶν ἀφαγνισθῇ ἡμῶν
ἡ ψυχὴ, καὶ ἐνοικήσας ἐν ἡμῖν ὁ Κύριος ῥύσηται
ἡμᾶς τοῦ Πονηροῦ. Κατὰ πάντα δὲ, τὴν εἰλικρινῆ
ἀγάπην διώκοντες εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. E
ἐκ γὰρ τοῦ πλησίον κτᾶταί τις τὸ πονηρὸν καὶ ἀγαθόν.
Ἀψευδὴς γάρ ἐστιν ὁ εἰπών· Ὃ ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν
μου τῶν ἐλαχίστων ἐποιήσατε, ἐμοὶ ἐποιήσατε. τοῖς
δὲ λοὺς ἀσυμπαθεῖς πάλιν λέγει· Ὃ ἑνὶ τῶν ἀδελφῶν
μου τῶν ἐλαχίστων οὐκ ἐποιήσατε, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποι-
ήσατε. καὶ πορεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον,
οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Οἱ ἀρχαῖοι μό-
σχους, καὶ κριοὺς, καὶ ἀμνοὺς, πάντα ἄμωμα εἰς θυ-
σίαν προσέφερον τῷ Κυρίῳ. ἡμεῖς δὲ τὸ ἑαυτῶν
σῶμα προσενέγκωμεν Κυρίῳ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.
μὴ μωμοῦντες τοῦτο ἐν τοῖς ἀπηγορευμένοις, ἢ ῥυ-
πούντες ἔν τινι λογισμῷ, ἵνα μὴ ἀπροσδέκτος
γένηται ἡμῶν ἡ θυσία.

Τὸ δὲ ἔν τινι τρόπῳ δεῖ κτᾶσθαι τὴν ἁγιω-
σύνην· ἀρκεῖ τοῖς νοῦν ἔχουσι νηφάλιον καὶ τὴν Θεοῦ
μνήμην, ἧς αἱ ἀκτῖνες φωτίζουσι πᾶσαν καρδίαν.

Οἱ

ducimur, aggredientes ea, quæ menſuram ac modum ſuperant, tamquam Dominum Deum tentantes, quod eſt horribile. Væ autem homini, qui propriis confidit ac nititur viribus, vel exercitatione, ſive induſtria; neque in Deo ſpem omnem reponit ſuam: ab illo enim ſolo poteſtas & robur.

Et cur non oculos demittimus in vitam Abbatis Antonii? Et ipſum cuncta ex divina egiſſe revelatione comperiemus. Verumtamen ipſe quoque nonne in monaſterio vivebat? Nonne indumentis utebatur? Nonne pane veſcebatur? Nonne propriis manibus laborabat? Nonne diſcipulos habebat, qui quidem etiam mortuum ipſum deflebant ac ſepeliebant? Neque vero ſolum ipſe beatus Antonius hoc vitæ inſtituto uſus eſt, ſed & reliqui Patres, qui religioſam vitam duxerunt: qui hortabantur & ſolabantur ad ſe venientes, per quos ſigna & curationes exhibebat Deus. Tamquam enim lucernæ quædam claræ, virtutibus coruſcabant. Horum vitam ac mores, etiam nos regia via incedentes, æmulemur, non declinantes neque in dexteram, neque in ſiniſtram. Demus ergo operam quieti, jejunio, vigiliis, orationibus, lacrymis, conventibus ad res divinas celebrandas, labori manuum, converſationi cum ſanctis Patribus, obedientiæ veritatis, & auſcultationi divinarum Scripturarum: ne mens noſtra ſylveſcat, & inculta ſquallidaque reddatur. Potiſſimum autem participatione nos ſanctorum & immaculatorum myſteriorum dignos exhibeamus: ut mente noſtra enaſcentibus infidelitatibus, ſordidiſque cogitationibus purgata, inhabitans in nobis Dominus liberet nos a maligno. In cunctis autem veram atque ſinceram caritatem ad invicem, & in omnes ſectemur: nam ex proximo comparat ſibi quis malum vel bonum. Non enim mendax eſt, qui dixit: *Quod uni ex his fratribus meis minimis feciſtis, mihi feciſtis.* Ad eos autem, qui pietatis viſcera clauſerant, dixit: *Quandiu non feciſtis uni de minoribus his, nec mihi feciſtis. Et ibunt hi in ſupplicium æternum, juſti autem in vitam æternam.* Antiqui vitulos, agnos, & arietes, cuncta immaculata, in ſacrificium Domino offerebant: at nos proprium corpus Domino offeramus in Spiritu Sancto, non polluentes hoc rebus vetitis, aut aliqua cogitatione contaminantes; ne reprobetur ſacrificium noſtrum.

Quo pacto autem comparare oporteat ſanctitatem; ſuffecerit mentem ſobriam ac vigilantem habentibus recordatio Dei, cujus radii cor omne illuminant.

De S. Antonio Abbate.

Matth. 25.

Levit. 1. 3. 9.

nant. Qui vero mente adhuc infirmi ſunt, aliquibus indigent exemplis, quibus ad imitandam excolendamque eandem virtutem excitentur. Sit ergo nobis exempli loco tale. Qui ſecundum mundum ſtrenuos ſe præbent in bellis, imagines ſumunt, in parietibus & tabulis belli hiſtoriam deſcribentes: ut quomodo hi quidem ſagittis feriant, alii vulnera infligant, quidam fugiant, alii incurſiones faciant, alii adhibitis gladiis, ſpicarum inſtar adverſarios decutiant. Atque hæc agunt ad æmulationem poſterorum, & commemorationem eorum, qui rem fortiter in bello geſſerunt adverſus hoſtes repugnantes. Alii vero ſanctorum quoque certamina in domeſticis Oratoriis, ad imitationem videlicet ignavorum cordium, & oblectationem ſpectatorum, depingunt. Sic ergo ſatagite, quaſi & noſtra vita deſcribenda ſit, & in ſublimi collocanda, ut omnibus ſit conſpicua: quin etiam excolendæ virtuti operam demus, ne quid vituperio dignum, atque abſurdum inſeratur imagini. Turpiſſimum enim revera eſt, ſpectare virum in imagine cum femina inhoneſte verſantem, & præſertim ex iis, qui videntur habitum pietatis aſſumſiſſe. Si vero & cum maſculo, ſecundum eum, qui dixit: *Maſculi in maſculos turpitudinem operantes*: quis tandem oculos in imaginem defigere auderet? Fugiendum vel ipſum quoque ſpectaculum. Si autem cum tali ignominia præ pudore ſtupidi, ſpectari ab aliis nolumus, prorſus divina cooperante gratia turpes paſſiones effugiamus, veræque virtutis ſtudium curemus: ut compoſitio & ſtructura hiſtoriæ quæ de nobis eſt futura, præclara & honeſta fiat, quæ ad bonam æmulationem excitet ſua pulchritudine obvios quoſque: nihilque in ea deforme, minuſve virtuti conveniens imprimamus. Etenim Sodomitarum hiſtoria indelebilis eſt, in medium producens, quomodo juſti domum circumdederint homines intemperantes ac flagitioſi, donec cæcitate percuſſi, igniſque imbre combuſti, & in cinerem redacti eſſent ipſi cum terra ſua, in qua nefandas commiſtiones exercuerant. Horum hiſtoriam tamquam imaginem quandam horrore plenam propoſuit uniuſcujuſque noſtrorum conſcientiæ Creator noſter Deus: ut ad exemplum hujuſmodi reſpicientes, improborum commercia declinemus. Qui autem cæcutientes, propoſitam nobis hiſtoriam prætereunt, facile in voluptatum barathrum præcipites ruunt. Tu autem defixam tene in hujuſmodi

Rom. 1.

Gen. 18. 19.

A Οἱ ὖ ἕλα ἀσθενῶς διακείμενοι πρὸς τ τοιούτων ἔννοιαν χρήζουσί τινων ὑποδειγμάτων πρὸς ζῆλον καὶ κατόρθωσιν τ αὐτῆς ἀρετῆς. Ἔστω ὖ ἡμῖν τὸ ὑπόδειγμα τοιοῦτο. Οἱ κτ τὸν κόσμον ἀνδραγαθούντες ἐν τοῖς πολέμοις, εἰκόνας λαμβάνουσιν ἐπὶ τειχῶν καὶ σανίδων, τ ἰσοείαν τῦ πολέμου διαγράφοντες. πῶς οἱ μὲ ἐντείναντες τὰ τόξα. οἱ ὖ τρώσκοντες· οἱ μὲ φεύγοντες· οἱ ὖ καπατρέ-

B χοντες· ἕτεροι δὲ τῷ ξίφει χρησάμενοι, δίκην σαχύων ἀντιπάλους ἀποθεείζουσι. Καὶ ταῦτα ἐπιτηδεύσι πρὸς ζῆλον τ μεταγενεσέρων, καὶ ἀνάμνησιν τῶν ἀειστευόντων κτ τ ἀντιστρατευομένων. Πολλοὶ ὖ καὶ νῦν ἄθλησιν τ ἁγίων ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς οἴκοις ἀγγράφουσι πρὸς ζῆλον δῆθεν τ νωθροκαρδίων καὶ τέρψιν τ θεατῶν. Ὡς οὖν καὶ ἡμετέρα βίος ἀναγράφεσθαι μέλλοντος, καὶ ἐν

C ὑψηλῷ ἀναλίθει πρὸς ἐπίδειξιν πάντων, σπουδάσατε. μᾶλλον δὲ σπουδάσωμεν καλορθῶσαι τ ἀρετῶ, ἵνα μηδὲ ψεκτὸν, ἢ ἀνοίκειον ἐνθῇ ἐν τῇ εἰκόνι. Αἰσχρόταλον γὰρ ἀληθῶς, ἄνδρα ἐν εἰκόνι θεάσασθαι γυναικὶ ὁμιλοῦντα ἀσέμνως, καὶ μάλιστα τῶν δοκούντων εὐσεβείας πρεσβεύεσθαι. Εἰ δὲ καὶ μὴ ἄῤῥενος· κτ τ εἰπόντα· ἄῤῥενες ἐν ἄῤῥεσι τῇ ἀσχημοσύνῃ κατεργαζόμενοι· τίς ἄρα τολμήσῃ ἐναλενίσαι τῇ εἰκόνι;

D φευκτέον καὶ τὸ θέαμα. Εἰ τοιαῦτα ἐννοηθείημεν, ἐν τοιαύτῃ ἀτιμίᾳ θεαθῶσι βουλόμενοι, τ αἰσχύνης ἀπονενοήκαμεν· πάντως ἐκφυξώμεθα τὰ αἰσχρὰ πάθους, τ χάεως σωφρονήσης. Φροντίσωμεν τοίνυν εἰλικρινῶς τ ἀρετῆς, ὅπως γένηται ἡ σύνθεσις καὶ ἡ κατασκευὴ τ περὶ ἡμῶν ἱστορίας καλή τε & ὄφιμος, εἰς ζῆλον ἀγαθὸν ἁρπάσασα διὰ τ καλονῆς, τοῖς ἐντυγ-

E χάνουσι μηδὲν δυσχερὲς, ἢ ἀνοίκειον τ ἀρετῆς χαρακτηρίζωμεν ἐν αὐτῇ. Καὶ γὰρ ἡ τ Σοδομιτῶν ἱστορία ἀνεξάλειπτος καθέστηκε, διαγορεύσα πῶς ἐκύκλωσι τὴν οἰκίαν τ Δικαίου οἱ ἄσωτοι, ἄχρις ὅ ἐπλάγησαν τῇ ἀορασίᾳ, καὶ ὑπὸ τῆς τ πυρὸς ἐπομβρίας καταφλεχθέντες ἐτεφρώθησαν αὐτοί τε, καὶ τὰ ἐδάφη αὐτῶν, ἐφ' οἷς τὰς ἀθέσμους κατειργάζοντο μίξεις. Τούτων

F τὴν ἱστορίαν, ὡς εἰκόνα τινὰ, φόβου γέμουσαν, προτέθηκεν ὁ ποιήσας ἡμᾶς Θεὸς τῷ ἑκάστου ἡμῶν σωφρονίζειν. ἵνα πρὸς τὸ ὑποδειγμα ἐφορῶντες, ἐκκλίνωμεν τ φαύλων. Οἱ δὲ ἐπικαμμύοντες τῇ θεωρίᾳ τῆς προκειμένης ἡμῖν ἱστορίας, ῥᾳδίως ἐμπίπτουσιν ἐν τῷ βαράθρῳ τῶν ἡδονῶν. Σὺ δὲ ἐρηρεισμένον ἔχε τὸ τῆς ἀγνοίας ὄμμα πρὸς τὴν τοιαύτην

τοιαύτῃ κατανόησιν, ἵνα τῷ φόβῳ ἐγκρύσῃς τὰ A ἄῤχιστα πάθη, καὶ τὰς φλεγμαινούσας ἡδονὰς καταμαράνῃ ἡ προσδοκία τῆς ὀργῆς. Τίς γὰρ ἐννοῶν τὸ θεῖλατον ἐκείνου ὀργιοῦ, ὃ καταπλήσσει, καὶ συγχέλλησι τῇ διανοίᾳ, εἰ μήτε παρέργως κεῖται τῇ θεωρίᾳ; ἐγὼ δὲ ὁ ῥᾳθύμος τὸν νοῦν μετρίως ἐπισχόντος τῇ ἱστορίᾳ ἐστέναξα, καὶ τὸ πρόσωπον τοῖς γόνασιν ἐπιθεὶς ἔκλαυσα. Πῶς γὰρ ἂν φοβερὸν ἔσαι ἀληθῶς, τοῖς καθαρῷ τῷ τῆς ψυχῆς ὀφθαλμῷ ἐνορῶσι, τὴν σφοδροπάτην ῥύσιν καὶ πυρὸς ἐκείνου καὶ τῆς γῆς φρυασομένης, καὶ τῶν οἰκητόρων τηκομένων, ὡσεὶ κηροὺς, καὶ καπνοῦ ἀνιόντος; Ἆραγε δὲ δύνανται ταῦτα τὰ ὑποδείγματα τῶν προπαθόντων καὶ ψυχὴν λελιθωμένην μαλάξαι; Τοιγαροῦν πυκνότερον τῇ ἱστορίᾳ ἐνατενίζωμεν, μᾶλλον δὲ ἀπαραλείπτως, ἵνα τῆς ἀσυδοῦς τῶν κρειττόνων, τῶν προειρημένων τὴν πύραν φύγωμεν. C Ἡ γὰρ ἀμέλεια αὔξει τὴν ἀφοβίαν· ἐξ ἑκατέρων δὲ συνίσταται ἡ συνήθεια. Οἱ δ' ἂν ἕξει τὸ κακὸν κτώμενοι, δυσέκβατοι ὑπάρχουσι τόπου, πάντοτε ἐπεὶ λύμη τὸ πνευματικοῦ καρποῦ ἐπιῤῥέποντος. Πάλιν δέ, ὡς ἐν εἰκόνι, φέρωμεν τῷ μνήμῃ, πῶς ἡ μὲν Αἰγυπτία εἷλκε τὸν Ἰωσὴφ ἐπισπωμένη πρὸς ἑαυτήν· τὸν δὲ θεοφιλῆ τὸ ἱμάτιον αὐτῆς καταλείψαντα καὶ ἀποδράσαντα τὸ μύσος. καὶ πάλιν τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἐν Βαβυλῶνι, ὡς ἐν εἰκόνι, θεωρῶμεν τῇ διανοίᾳ πῶς ἤπειγον, πρὸς αἰσχρουργίαν, τὴν μακαρίαν Σωσάνναν. αὕτη δὲ εὐσεβεῖ καὶ ἀνδρείῳ λογισμῷ χρησαμένη, τύπτεται κατέβαλεν. Οὕτως οὖν καὶ ἡμεῖς ἀγωνισώμεθα εἰλικρινῶς, καὶ μάλιστα πεπεισμένοι, ὅτι οὐδὲν κρυπτὸν, ὃ οὐ φανερωθήσεται, ἵνα εἴ τις ἀρετὴ, καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα ἐφευρέθη περὶ ἡμῶν· E ἵν' ὦμεν ἐν τοῖς ἐπαινουμένοις, καὶ μὴ ἐν τοῖς ψεγομένοις.

Περὶ δὲ τῶν ζητουμένων, καὶ τοῦ πῶς δεῖ σωσαναστρέφεσθαι ἀδελφοῖς, καὶ ἀρέσκειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, ὑμῶν προσευχομένων περὶ ἡμῶν, σημανοῦμεν ἡμῖν τὸ χάρισμα ἡμῖν συνεργήσαντος. Ἔρρωσθε δὲ μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν ὁ Κύριος, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, ὁ ἐπομβρῶν χαρὰν, καὶ εἰρήνην, καὶ ἁγιασμὸν, καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν, τοῖς ζητοῦσιν αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ. ἄσπασαι τοὺς σὺν σοὶ ἀδελφούς. ἀσπάζονταί σε οἱ ἐνταῦθα ἀδελφοί.

modi cogitatione mentis aciem, ut metu turpiſſimas paſſiones elidas, urenteſque voluptates expectatio iræ emarceſcere faciat. Quis enim divinam iram cernens, non trepidet, conſterneturque animo, niſi forte oſcitabundus, atque aliud agens iſta conſideret? Ego vero ignavus particulas hujus hiſtoriæ ſingulas attentius contemplatus, ingemui, vultuque in genua depoſito, flevi. Quo enim pacto vere formidabile non erit mundo cordis oculo intuentibus vehementiſſimum ignis illius fluxum, terramque dum torreretur, & incolas inſtar ceræ fumique liqueſcentes? An non poterunt hæc eorum, qui antea ſupplicio ſunt affecti, exempla vel lapideam animam emollire? Frequentius itaque, imo potius aſſidue ad ejuſmodi hiſtorias intente reſpiciamus; ut potiorum ſtudio, experientiam prædictorum fugiamus. Nam auget audaciam negligentia: ex utraque vero conſuetudo conflatur. Qui autem habitum ſibi mali acquiſiverunt, exitum ægre invenire poſſunt; quum habitus is ad abolendum ſpiritalem fructum ſemper irrepat. Ex adverſo, velut in imagine recordemur illius Ægyptiæ, quomodo ad ſe attrahere conata ſit pium Joſeph; ipſeque quo pacto etiam veſtem ſuam reliquerit, ut ſcelus effugeret. Rurſuſque mente contemplemur tamquam in imagine ſenes illos Babylonicos, quomodo ad turpitudinem beatam Suſannam compellere ſtudebant: ipſa autem pia & virili cogitatione adhibita, iſtos deturbaverit. Sic ergo & nos ſincere certemus, maxime perſuaſi, quia *nihil occultum quod non revelabitur*: ut ſi qua virtus, & ſi qua laus, hæc de nobis circumferantur: ut ſimus inter eos qui laudantur, & non inter illos qui vituperantur.

Geneſ. 39.

Daniel. 13.

Luc. 18.

De iis porro, quæ quæruntur, & quo pacto converſari oporteat cum fratribus, & complacere Deo viventi, ac vero; vobis pro nobis orantibus ſignificabimus, divina nos adjuvante gratia. Sit autem inter nos & vos Dominus, fons vitæ, qui gaudium, pacem, ſanctificationem, & ſpem bonam pluit ſuper quærentes eum in veritate. Saluta fratres, qui tecum ſunt: ſalutant te qui hic ſunt fratres:

SANCTI PATRIS NOSTRI EPHRAEM SERMO IN SECUNDUM ADVENTUM DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI.

FRatres mei Christo dilecti, audite quæ dicturus sum de secundo, & terribili Domini Nostri Jesu Christi adventu. Ego enim recordatus sum horæ illius, & tremui, ob nimium timorem cogitans, quæ tunc erunt revelanda. Quis enim ea narrabit? Quæ lingua referet? Quæ auris capax erit ea audiendi? Quum Rex Regum surgens ex throno gloriæ suæ descendet, ut visitet omnes habitatores orbis terræ, & ponat rationem cum ipsis, & reddat bonam mercedem dignis, & pœnæ dignis similiter pœnas, ut justus Judex. Hæc igitur cogitans totus consternor, & timore membra mea concutiuntur. Oculi mei lacrymantur, vox mea deficit, comprimuntur labia, horret lingua, & cogitationes silentium meditantur. Necessitate compellor dicere propter vestram utilitatem, ac timor silere me cogit. Hæc enim prodigia magna, & terribilia neque unquam contigerunt ab initio rerum creatarum, neque contingent unquam in omnibus generationibus. Et modo quidem sæpe quum tonitru vastius fit, omnem hominem terret, atque omnes in terram inclinantur: tunc vero quomodo sustinebimus, quum audiemus tubæ vocem de cœlo omne tonitru clangore superantem, atque e somno eos excitantem, qui a sæculo dormiunt; justos, & injustos? Tunc & in inferis ossa humanæ naturæ, quæ audient sonum tubæ, celeriter current, & quærent suas compages, quum videbimus omnem hominum spiritum in ictu oculi resurgentem unumquemque ex loco suo, simulque congregatum ad judicium ex quatuor terminis terræ. Jubebit enim magnus Rex; qui omnis carnis habet potestatem, & subito tremebunda, & festinans dabit terra mortuos suos, suosque mortuos mare, sive feræ discerpserint, sive pisces voraverint, sive volucres rapuerint, omnia in ictu oculi sistentur, & capillus unus non relinquetur. Quomodo sustinebimus, Fratres, quum videbimus igneum fluvium erumpentem cum ira tanquam mare ferox, devorantem montes, & saltus, & comburentem omnem terram, & quæ

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

A Ἀδελφοί μου φιλόχριστοι, ἀκούσατε τῆς δευτέρας καὶ φοβερᾶς παρουσίας τοῦ Δεσπότου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐγὼ γὰρ ἐμνήσθην τῆς ὥρας ἐκείνης, καὶ ἐτρόμαξα ἀπὸ τοῦ πολλοῦ φόβου, ἐνθυμούμενος τὰ μέλοντα τότε ἀποκαλύπτεσθαι. Τίς γὰρ αὐτὰ διηγήσεται; ποταπὴ γλῶσσα φθέγξεται; ποία ἂν ἀκοὴ χωρέσῃ ἐκεῖνα ἀκοῦσαι; ὅταν ὁ Βα-
B σιλεὺς τῶν βασιλευόντων, ἐξαναστὰς ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς δόξης αὐτοῦ, κατέλθῃ ἐπισκέψασθαι πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν οἰκουμένην, καὶ σωτῆρα λόγον μετ' αὐτῶν, καὶ ἀποδοῦναι τὸν καλὸν μισθὸν τοῖς ἀξίοις, τοῖς δὲ πάλιν ἀξίοις κολάσεως ἀποδοῦναι τὰς κολάσεις, ὡς δίκαιος Κριτής. Ταῦτα οὖν ἐνθυμούμενος, φόβῳ συνέχονταί μου τὰ μέ-
C λη, καὶ παραλέλυμαι πάντοθεν. Οἱ ὀφθαλμοί μου δακρύουσιν, ἡ φωνή μου ἐκλείπει, χείλη μου πεπήγασιν, ἡ γλῶσσά μου φείδεται, καὶ οἱ λογισμοὶ σιωπὴν μελετῶσιν. Ὢ πῶς ἀναγκάζομαι εἰπεῖν διὰ τὴν ὑμῶν ὠφέλειαν; καὶ ὁ φόβος κατεπείγει με σιωπᾶν. Τοιαῦτα γὰρ μεγάλα καὶ φοβερὰ θαύματα ἅττε ἐγένοντο ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως,
D ἅττε μὴν γένωνται ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις. Ἄρτι μὲν γὰρ πολλάκις ἐὰν γένηται ἀστραπὴ τραχυτέρα, πᾶσα ἄνθρωπον ἐκθροεῖ, καὶ πάντες εἰς γῆν ἐπικλίνομεν. Τότε δὲ πῶς ὑπενέγκωμεν, ὅταν ἀκούσωμεν τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος ἐκ τοῦ ὑρανοῦ ὑπὲρ πᾶσαν βροντὴν καὶ κραυγάσης, καὶ ἐξυπνιζούσης τοὺς ἀπ' αἰῶνος κοιμηθέντας δικαίους τε καὶ ἀδί-
E κους. Τότε ἐν τῷ ᾅδῃ τὰ ὀστᾶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀκούοντα τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, συνδρέχουσι μετ' ἀσουδῆς, ζητοῦντα τὰς ἑαυτῶν ἁρμονίας, ὅταν ἴδωμεν πᾶσαν πνοὴν ἀνθρώπων ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἀνιστωμένους, ἕκαστον ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ ἐπισυναγομένους ἐκ τῶν τεσσάρων περάτων τῆς γῆς πρὸς τὸ κριτήριον. Κελεύει γὰρ ὁ μέγας Βα-
F σιλεὺς, ὁ ἔχων ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς, καὶ δι' ἡδέως μετὰ τρόμου καὶ ἀσουδῆς δώσει ἡ γῆ τοὺς νεκροὺς αὐτῆς, καὶ ἡ θάλασσα τοὺς ἑαυτῆς νεκρούς· εἴτε θηρία ἐσπάραξαν, εἴτε ἰχθύες ἐμέλισαν, ἢ καὶ ὄρνεα διήρπασαν, πάντα ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἀφαρπασθήσονται. καὶ θρὶξ μία οὐκ ἀπολειφθήσεται. Πῶς ὑπενέγκωμεν, ἀδελφοί, ὅταν ἴδομεν τὸν πυριφλεγῆ ποταμὸν ἐξερχόμενον μετὰ θυμοῦ, ὡσανεὶ ἀγελαίαν θάλασσαν, καὶ καταθίοντα ὄρη καὶ νάπας, καὶ

κατα-

καπνιόντα πᾶσαν τ γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔρ- A & quæ in ea ſunt opera ? Tunc ,
γα ; Τότε, ἀγαπητοὶ, ἀπ ᾧ πυρὸς ἐκείνε οἱ dilecti , ab illo igne flumina deficient, *Matth.* 24.
ποταμοὶ ἐκλείψουσιν , αἱ πηγαὶ ἀφανίζονται , & fontes evaneſcent , ſtellæ cadent ,
τὰ ἄστρα πίπτουσιν , ὁ ἥλιος σβεσθήσε , ἡ σε- ſol extinguetur , luna abibit , cœlum
λήνη παρέρχε , ὁ ὐρανὸς εἱλίσσε , ὡς βιβλίον. plicabitur ut volumen , ſicut ſcriptum
καθὼς γέγραπται. Τότε οἱ ἄγγελοι ἀποστελλόμε- eſt . Tunc Angeli miſſi circumcurrent,
νοι περιέρχουσιν , ἀποσωάγοντες τὰς ἐκλεκτὰς congregantes electos à quatuor ventis,
ἀπ τ τεσσάρων ἀνέμων , ὡς ἔφη ὁ Κύριος , ut dicit Dominus , à ſummo cœlorum
ἀπ' ἄκρων ὐρανῶν , ἕως ἄκρων αὐτ. Τότε θεα- usque ad extremum eorum . Tunc *2. Petr. 3.*
σάμεθα ὐρανὸν καινὸν , καὶ γῆν καινὴν , κ τ ἐπάγ- B videbimus cœlum novum , & terram *Apocal. 1.*
γελμά αὐτ. Πῶς ὑπενέγκωμεν τότε, φιλόχριστοι, novam ſecundum promiſſionem ipſius . *Iſai. 65. 66.*
ὅταν ἰδωμεν φοβερὸν θρόνον ἑτοιμαζόμενον , καὶ Quomodo ſuſtinebimus tunc , Chriſto
τ σημεῖον τ ςαυρ φαινόμενον , ἐν ᾧ περσπη- dilecti , quum videbimus terribilem
λώθη Χριστὸς ἑκουσίως ὑπὲρ ἡμῶν ; Τότε πάντες thronum præparatum , & ſignum Cru-
θεασάμενοι ἐν τῷ ὕψει φανὲν τ φοβερὸν κ ἅγιον cis apparens, in quo affixus eſt Chri-
σκῆπτρον τ μεγάλε Βασιλέως , ἐπιγινώσκει λοι- ſtus voluntarie pro nobis ? Tunc om-
πὸν ἕκαστος κ μνημονεύει τ λόγον τ Κυρίε περι- nes conſpicientes in ſublimi ſplendens,
ερηκότος · οὗ φανήσε τ σημεῖον τ Υἱ τ ἀνθρώ- terribile , ac ſanctum ſceptrum magni
που ἐν τῷ ὐρανῷ · καὶ ἐν πληροφορίᾳ γίνονται Regis , cognoſcent deinceps unuſquiſ- C
πάντες , οὗ ὀπίσω τούτε ὁ Βασιλεὺς μέλλει ἀνα- que , & recordabuntur ſermonis Do-
φαίνεσθ · Ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἀδελφοί με, ἐν- mini prædicentis , quod apparebit ſi- *Matth.* 24.
νοεῖ ἕκαστος πῶς ἀπαντῆσαι τῷ φοβερῷ Βασιλεῖ , gnum Filii hominis in cœlo , & cer-
καὶ ἀναλογίζε πάσας τὰς πράξεις αὐτ. Εἶτα to cognoſcent omnes poſt hoc Regem
κ θεωρεῖ τὰ ἴδια ἔργα ἔμπροσθεν αὐτ ἱστά- eſſe appariturum . In hora illa , fra-
μενα , εἴτε ἀγαθὰ , εἴτε φαῦλα . Τότε πάντες tres mei , cogitabit quiſque quomo-
οἱ ἐλεήμονες καὶ οἱ μετανοήσαντες γνησίως χαί- do obviam ibit tremendo Regi , &
ρουσι , βλέποντες τὰς εὐχωλὰς , ἃς προέπεμ- recogitabit omnes actiones ſuas . De-
ψαν . Ὁρῶσι δὲ οἱ συμπαθεῖς τοὺς πτωχοὺς κ inde etiam videbit propria opera co-
πένητας , ὕς ἐνταῦθα ἠλέησαν , παρακαλοῦντας ram ſe poſita ſive bona , ſive mala .
δὲ ὑπὲρ αὐτῶν , κ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ἀγγέλοντα- D Tunc omnes miſericordes , & qui pœ-
τας ἐπὶ ἀγγέλων κ ἀνθρώπων · οἱ δὲ πάλιν τὰ nitentiam vere egerunt , gaudebunt vi-
δάκρυα δὲ τοὺς κόπους τοὺς ὑπὲρ μετανοίας · καὶ dentes vota , quæ præmiſerunt . Vi-
αὐτοὶ ἔσαν ἱλαροὶ δὲ φαιδροὶ δὲ ἔνδοξοι , προσ- debunt & ii , qui compaſſi ſunt , ege-
δεχόμενοι τ μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τ nos , & pauperes , quorum hîc miſerti
δόξης τ μεγάλε Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ ſunt , pro ipſis advocantes , & bona
Χριστοῦ. Καὶ τί σωτόμως ἃ λέγω τὰ μείζονα ; ipſorum prædicantes coram Angelis ,
Ὅταν ἀκούσωμεν τ μεγάλης ἐκείνης φωνῆς , καὶ & hominibus , & rurſum lacrymas &
φοβερᾶς κραυγῆς , ἐκ τ ὑψωμάτων τ ὐρανῦ , labores propter pœnitentiam . Et ipſi
λεγούσης · ἰδὺ ὁ Νυμφίος ἔρχε , ἰδοὺ ὁ Κριτὴς ſtabunt hilares , & alacres , & glorioſi, E
φαίνε , ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς ἀναφαίνε , ἰδοὺ ὁ expectantes beatam ſpem , & adven- *Tit.* 2.
Δικαστὴς τῶν δικαίων ἀποκαλύπτε , ἰδοὺ ὁ τῶν tum gloriæ magni Dei , & Salvatoris
ὅλων Θεὸς ἔρχεται χεῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Noſtri Jeſu Chriſti . Et cur breviter
Τότε, φιλόχριστοι, ἐκ τ κραυγῆς ἐκείνης τρο- non dico majora ? Quum audierimus
μάζουσι τὰ θεμέλια κ οἱ νεφροὶ τ γῆς , ἀπὸ περά- magnam illam vocem , & terribilem
των ἕως περάτων , καὶ θάλασσα , καὶ πᾶσαι clamorem è ſummitatibus cœlorum
ἄβυσσοι. Τότε, ἀδελφοὶ , στενοχωρία καὶ φόβος dicentem : *Ecce ſponſus venit* , ecce *Matth.* 25.
καὶ ἔκστασις ἐπὶ πᾶντα ἄνθρωπον ἐκ τ κραυ- Judex accedit , ecce Rex apparet , ec-
γῆς καὶ ἠχῆς τ σάλπιγγος , καὶ ἀπὸ φόβε καὶ ce Judex judicum revelatur , ecce
προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ . Αἱ γὰρ omnium Deus venit ad judicandum F
δυνά- vivos , & mortuos . Tunc , Chri-
ſto dilecti , ex clamore illo trement
fundamenta , nervique terræ à termi-
nis uſque ad terminos , & mare ,
& omnes abyſſi. Tunc , fratres , an-
guſtia , & timor ac ſtupor ſupra om-
nem hominem ex clamore , & ſonitu
tubæ , atque à timore , & expecta-
tione eorum , quæ ſuperventura ſunt
orbi terræ . *Virtutes* enim *cœlorum com-* *Apocal.* 4.
move-

movebuntur, ſicut ſcriptum eſt. Tunc præcurrent Angeli, & chori Archangelorum ſimul current, Cherubim, & Seraphim, & illa plena oculis in potentia & virtute, clamabunt, *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Sabaoth, qui eſt, & qui erat, & qui venturus eſt*, Omnipotens. Tunc omnis creatura in cœlo, & in terra, & ſub terra cum tremore & virtute clamabit: *Benedictus qui venit Rex in nomine Domini*. Tunc ſcindentur cœli, & revelabitur Rex regum, immaculatus, & glorioſus Deus noſter, ut fulgur terribile cum virtute magna, & gloria incomparabili: ſicut & Joannes Theologus pronunciavit, dicens: *Ecce venit in nubibus cœli, & videbit eum omnis oculus, & qui eum pupugerunt, & plangent ſe ſuper eum omnes tribus terræ*. Quæ igitur anima vult inveniri tunc, ut poſſit ſuſtinere? Quum cœlum, & terra fugæ ſe dabunt, ut ait Theologus rurſus: *Et vidi thronum magnum candidum, & ſedentem ſuper eum, a cujus conſpectu fugit terra, & cœlum, & locus non eſt inventus eis*. Vidiſti ne unquam timorem hujuſmodi? Vidiſti tales res inuſitatas & tremendas? Cœlum, & terra fugiet, & quis præterea ſtare poterit? Nos peccatores quo fugiemus, quum videbimus ſedes poſitas, & Dominum omnium ſæculorum ſedentem? Quum adſpiciemus innumerabiles exercitus in timore thronum circumſtantes. Tunc Danielis prophetia implebitur: *Aſpiciebam*, inquit, *donec throni poſiti ſunt, & antiquus dierum ſedit: veſtimentum ejus candidum quaſi nix & capilli capitis ejus quaſi lana munda: thronus ejus flammæ ignis: rotæ ejus ignis accenſus: fluvius igneus egrediebatur a facie ejus: millia millium aſſiſtebant ei, & decies centena millia miniſtrabant ei: judicium ſedit, & libri aperti ſunt*. Magnus timor, fratres, in illa hora, atque horror & ſtupor, quum conſtituet ille ſine perſonarum acceptione judicium, atque aperientur illi libri terribiles, ubi ſcripta ſunt & opera noſtra, & ſermones, & actiones noſtræ. Qui locuti ſumus, & operati in vita hac, & putavimus latere Deum, qui ſcrutatur corda, & renes, ut ſcriptum eſt: *Quoniam capilli capitis veſtri omnes numerati ſunt*; videlicet cogitationes, & diſcurſus, de quibus Judici rationem reddemus. Quot lacrymis indigemus propter horam illam, & negligimus! Quot fletus & ſuſpiria funde-

Apocal. 4.

Matth. 21.

Apocal. 1.

Apocal. 20.

Daniel. 7.

Luc. 12.

A δωάμεις τῶν ὐρανῶν σαλθυθήσονθ, καθὼς γέγραπται· Τότε ωροτρέχουσιν ἄγγελοι, οἱ τῶν ἀρχαγγέλων χοροὶ σωτρέχουσι, χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ, καὶ τὰ πολυόμματα ὲν ἰσχύϊ καὶ δωάμει κράζουσιν· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος σαβαὼθ, ὁ ὢν, καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ ωαντοκράτωρ, Τότε πᾶν κτίσμα ὲν ὐρανῷ, καὶ ἐπὶ γῆς, καὶ ὑωοκάτω γῆς, ὲν τρόμῳ καὶ ἰσχύϊ βοήσει εὐλο-
B γημένος ὁ ἐρχόμενος Βασιλεὺς ὲν ὀνόματι Κυρίου. Τότε σχισθήσονθ οἱ ὐρανοὶ, & ἀποκαλυφθήσεται ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, ὁ ἄχραντος καὶ ἔνδοξος Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἀστραπὴ φοβερὰ, μὴ δωάμεως πολλῆς καὶ δόξης ἀνεικάστου. καθὼς & Ἰωάννης ὁ Θεολόγος ἐκήρυξε, λέγων· ἰδοὺ, ἔρχεται ἐπὶ τῆ νεφελῶν τοῦ ὐρανοῦ, καὶ ὄψεται αὐτὸν
C πᾶς ὁ ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν· καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Ποταπὴ ἄρα ψυχὴ θέλει εὑρεθῆναι τότε, ἵνα δωηθῇ ὑωομεῖναι; ὅτι ὁ ὐρανὸς καὶ ἡ γῆ φυγῇ χρήσονται. ὡς φησιν ὁ Θεολόγος, πάλιν. εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτὸν, ἀπὸ ωροσώπου αὐτοῦ ἔφυγε ὁ ὐρανὸς καὶ ἡ γῆ. καὶ
D τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς. Εἶδες τοιοῦτον φόβον ποτὲ; εἶδες τοιαῦτα ἐξάσια καὶ φοβερὰ ωράγματα; Ὁ ὐρανὸς, καὶ ἡ γῆ φεύγει. καὶ τίς λοιπὸν δωάται σῆναι; Ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ ωῦ φύγωμεν; ὅταν ἴδωμεν θρόνους τιθέντας, καὶ τὸν Δεσπότην τῶν ὅλων ἀιώνων καθίζοντα· ὅταν θεωρήσωμεν τὰς ἀναριθμήτους στρατιὰς ωεριστώσας κύκλῳ τοῦ θρόνου ὲν φόβῳ. Τότε πληροῦται ἡ ωροφητεία Δα-
E νιήλ. ἐθεώρουν, φησὶν, ἕως ὅτου θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ ωαλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθισε, τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιὼν, ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον καθαρὸν, ὁ θρόνος αὐτοῦ φλὸξ πυρὸς. οἱ τροχοὶ αὐτοῦ ωῦρ φλέγον. ωοταμὸς ωυρὸς εἵλκυεν ἔμωροσθεν αὐτοῦ· χίλιαι χιλιάδες ωαρεστήκεισαν αὐτῷ, καὶ μύριαι μυριάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ. κριτήριον ἐκάθισε, καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν. Μέγας φόβος, ἀδελφοὶ, ὲν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, καὶ φείκη, καὶ ἔκστασις, ὅταν καθίσῃ ἐκεῖνος τὸ ἀωρο-
F σωπόληπτον κριτήριον, & ἀνεῳχθῶσιν αἱ φοβεραὶ ἐκεῖναι βίβλοι, ἔνθα γεγραμμένα εἰσὶ & τὰ ἔργα ἡμῶν, καὶ οἱ λόγοι, καὶ αἱ ωράξεις ἡμῶν, οἷς ἐλαλήσαμεν καὶ ἐωράξαμεν ὲν τῷ βίῳ τούτῳ, καὶ ἐνομίσαμεν λανθάνειν τὸν Θεὸν, τὸν ἐτάζοντα καρδίας καὶ νεφρούς. κτὶ τὸ γεγραμμένον. ὅλαι αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν ωᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσὶν, ἤγουν οἱ διαλογισμοὶ καὶ τὰ ἐνθυμήματα, περὶ ὧν λόγον ἀποδώσομεν τῷ Κριτῇ. Ω' ωόσων δα-

κρύων

κρύων χρήζομεν ἀφ᾽ ἧ ὥραν ἐκείνῳ, καὶ ἀμελλήσωμεν. ὦ πόσα κλαύσομεν καὶ στενάξομεν ἑαυτοὺς, ὅταν ἴδωμεν τὰς μεγάλας ἐκείνας δωρεὰς, ἃς μέλλουσι λαμβάνειν ἀπὸ τοῦ Βασιλέως τῆς δόξης οἱ καλῶς ἀγωνισάμενοι. Ὅταν ἴδωμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν τὸ ἀπόῤῥητον τῶν οὐρανῶν βασιλείαν. Καὶ πάλιν ἐν ἄλλῳ μέρους θεασόμεθα τὰς φοβερὰς κολάσεις φαινομένας· μέσον δὲ τούτων, πᾶσαν φυλὴν καὶ πᾶσαν πνοὴν ἀνθρώπων, ἀπὸ τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδὰμ, ἕως τοῦ ἐσχάτου τῶν, καὶ πάντας μετὰ τρόμου γόνυ κλίνοντας καὶ προσκυνοῦντας ἐπὶ πρόσωπον. καθὼς γεγραμμένον. ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ. Τότε, φιλόχριστοι, πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης ἑστήξει μέσον τῆς βασιλείας καὶ τῆς κρίσεως, ζωῆς καὶ θανάτου, μέσον ἀδείας καὶ ἀνάγκης, πάντες τὴν φοβερὰν ὥραν τῆς κρίσεως ἐκδεχόμενοι, καὶ οὐδεὶς οὐδενὶ δυνάται βοηθῆσαι. Τότε ἀπαιτεῖται ἕκαστος τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως, καὶ τὸν σωτηρίου τοῦ βαπτίσματος, τὸν πίστιν ἀμίαντον ἀπὸ πάσης αἱρέσεως, καὶ τὸν σφραγῖδα ἄθραυστον, καὶ τὸν χιτῶνα ἀμόλυντον. καθὼς γεγραμμένον. ὅτι πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσι δῶρα τῷ φοβερῷ βασιλεῖ. Πάντες γὰρ οἱ πολιτογραφηθέντες ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ, ἀπαιτηθήσονται κατὰ τὸν ἰδίαν δύναμιν. δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασθήσονται, καθὼς γεγραμμένον· ὅτι ᾧ ἐδόθη πολὺ, ζητηθήσεται παρ᾽ αὐτοῦ. καὶ ᾧ μέτρῳ μετρεῖ ἕκαστος, ἀντιμετρηθήσεται αὐτῷ. Πλὴν κἂν μέγας τις ᾖ, κἂν τε μικρὸς, ἐπ᾽ ἴσης πάντες τὴν πίστιν ὡμολογήσαμεν, καὶ τὴν ἁγίαν σφραγῖδα ἐλάβομεν· πάντες ὁμοίως τῷ Διαβόλῳ ἀπεταξάμεθα, ἐμφυσήσαντες αὐτόν. καὶ πάντες ὁμοίως τῷ Χριστῷ συνεταξάμεθα προσκυνήσαντες αὐτῷ. εἴγε ἄρα νενοήκατε τὴν μυστικὴν τῆς κολυμβήθρας τὴν δύναμιν, καὶ τὴν ἀλλοτρίαν ἀποταγῆς. Καὶ γὰρ ἡ ἀποταγὴ, ἣν ἐπὶ τῷ ἁγίῳ βαπτίσματος ποιεῖν ἀπαιτούμεθα, μικρὰ μὲν φαίνεται λεγομένη, νοουμένη δὲ καὶ πάνυ ἐστὶ μεγάλη. ἣν ὁ ἰσχύσας φυλάξαι, τελειοποιὸς ἔσται. Διὰ γὰρ ὀλίγων ῥημάτων πᾶν κακὸν ὀνομαζόμενον, ὃ μισεῖ ὁ Θεὸς, ἀποτασσόμεθα. οὐχ ἕν, ἢ δύο, ἢ δέκα, ἀλλὰ πᾶν κακὸν ὀνομαζόμενον, ὃ μισεῖ ὁ Θεὸς, ἀποτασσόμεθα. Οἷόν τι λέγω. Ἀποτάσσομαι, φησὶ, τῷ Σατανᾷ, καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. Ποίοις ἔργοις; Ἄκουσον. πορνείᾳ, μοιχείᾳ, ἀκαθαρσίᾳ, ψεύδει, κλοπῇ, φθόνῳ, φαρμακείᾳ, μαντείᾳ, ἐπαοιδίᾳ, θυμῷ, ὀργῇ, βλασφημίᾳ, ἔχθρᾳ, ἔριδι, ζήλῳ. Ἀποτάσσομαι

A fundemus, quum videbimus magna illa dona, quæ ſuſcepturi ſunt à gloriæ Rege, qui bonum certamen certarunt! Quum videbimus noſtris oculis cœlorum regnum ineffabile, & rurſus ex alia parte conſpiciemus præſentes cruciatus tremendos: atque in horum meditullio omnes tribus, atque omnes ſpiritus hominum ab Adam protoplaſto uſque ad ultimum omnium natum, omneſque cum B tremore genua flectentes, & ſupplices procidentes in faciem, ſicut ſcriptum eſt: *Vivo ego, dicit Dominus, quia mihi curvabitur omne genu*. Tunc, dilecti a Chriſto, omnis humana natura ſtans media inter regnum & judicium, inter vitam & mortem, inter ſecuritatem & neceſſitatem, omnes terribilem horam judicii expectantes, & nemo nemini poterit auxiliari. Tunc repoſcetur ab C unoquoque confeſſio fidei, & baptiſmatis ſignum, & fides immaculata ab omni hæreſi, & ſigillum infractum, & veſtis impolluta, ut ſcriptum eſt: Quod *omnes in circuitu ejus ferent munera terribili Regi*. Omnes enim, qui in ſancta Eccleſia tamquam cives adſcripti ſunt, rationem reddent juxta propriam virtutem. *Potentes vero potenter exami-* D *nabuntur*: Ut ſcriptum eſt: *Cui multum datum eſt, multum quæretur ab eo, & qua menſura metietur quiſque, remetietur ei*. Verumtamen ſive magnus quis ſit, ſive parvus, ex æquo omnes fidem confeſſi ſumus, & ſanctum ſignaculum accepimus, omnes ſimiliter Diabolo renunciavimus, exſufflantes eum, atque omnes ſimiliter Chriſto cooptati fuimus, adorantes eum. Siquidem co- E gnoviſtis myſtici lavacri virtutem, atque inimici renunciationem: etenim renunciatio, quam in ſancto Baptiſmate facere poſtulamur, exigua quidem videtur verbo, ſed re intellecta, magna admodum eſt, quam qui ſervare poteſt, erit beatiſſimus. Paucis enim verbis, omni, quod mali nomine nuncupatur, quodque odit Deus, nuncium F remittimus: non uni, aut duobus, aut decem, verum omni malo ita dicto, quod odit Deus, renunciamus. Exempli gratia: *Abrenuncio*, inquit, *Satanæ, & omnibus operibus ejus*. Quibus operibus? Audi: Scortationi, adulterio, impuritati, mendacio, furto, invidiæ, veneficio, divinationi, incantationi, excandeſcentiæ, iracundiæ, blaſphemiæ, inimicitiæ, contentioni, æmulationi. Abrenuncio ebrietati, otioſo

Iſai. 45. *Rom.* 14. *Philipp.* 2.

Pſal. 75.

Sapient. 6. *Luc.* 12. *Matth.* 7. *Marc.* 4.

sermoni, superbiæ, inertiæ. Abrenuncio risibus, citharæ pulsationibus, cantibus dæmoniacis, puerorum stupris, auguriis, spirituum interrogationi, foliorum scriptionibus. Abrenuncio idolothyto, sanguini, suffocato, & morticiniis. Quid autem plura dico? Non enim tempus est omnia dicendi. Sed prætereamus multa, & simpliciter dicamus. Abrenuncio omnibus, quæ in sole, luna, & stellis fiunt, atque in fontibus, & arboribus, & in triviis, & liquoribus & calicibus, aliisque multis absurdis operibus, quæ turpe est etiam dicere. Omnibus eis, atque eorum similibus nuncium remittimus in sacri Baptismatis renunciatione, quæ omnes cognoscimus esse Diaboli opera, atque institutiones. Omnia hæc, quum eramus in tenebris sub Diaboli potestate, didicimus, priusquam præveniret nos lux, quum eramus venditi sub peccato. Quum vero voluit benignus & misericors Deus liberare nos ex ejusmodi deceptione, visitavit nos oriens ex alto, & apparuit gratia Dei salutaris, & dedit seipsum pretium pro nobis, & redemit nos ab errore idolorum, & complacuit renovare nos per aquam, & spiritum. Omnia igitur hæc abnegavimus, & exuimus veterem hominem cum actibus ejus, induimus vero novum Adam. Qui facit igitur hæc opera mala, quæ prædiximus, post gratiam, à gratia excidit, & nihil ipsi Christus proderit, si in peccato permaneat. Audistis, o dilecti à Christo, quam multis malis renunciastis paucis verbis? Hanc igitur renunciationem, & pulchram confessionem reposcitur in illa hora & die unusquisque ex nobis. Scriptum est enim: *Ex sermonibus tuis justificaberis*. Et rursus Dominus dicit: *Ex ore tuo te judico, serve nequam*. Clarum igitur est, quod sermones nostri vel condemnant, vel justificant nos in illa hora. Quo autem modo interrogantur? Interrogantur Pastores, idest, Episcopi, & de propria administratione, & de eorum grege. Et reposcitur unusquisque de rationalibus ovibus, quas suscepit à Christo Pastorum Principe. Si vero ex negligentia Episcopi ovis perierit, sanguis ejus ex manibus illius exquiritur. Similiter & Presbyteri rationem reddent de propria Ecclesia. Simul etiam Diaconi, & quisque Fidelis de domo sua, de uxore, de filiis, servis, & ancillis reddet

Act. 15.21.
1. *Jo.* 1.
1. *Pet.* 2.
Rom. 7.
Luc. 1.
Ephes. 4.
Coloss. 3.
Matth. 12.
Luc. 19.
Ephes. 6.

A μαγ μέθη, ἀργολογίᾳ, ὑαφηφανίᾳ, βλακείᾳ. Ἀποτάσσομαγ γελοιασμοῖς καὶ κιθαεισμοῖς, ᾄσμασι δαιμονικοῖς, παιδοφθοείαις, ὀρνεοσκοπίαις, ἐπερωτήσεσι πνευμάτων, πεπαλογραφίαις. Ἀποτάσσομαγ εἰδωλοθύτῳ, αἵματος, πνικτῷ, καὶ θνησιμαίῳ. Καὶ τί πολλὰ λέγω; ἤ γὰρ ἔστι καιρὸς πάντα ἐξειπεῖν. Ἀλλὰ παρδραμώμεν τὰ πολλά, καὶ ἁπλῶς εἴπωμεν. Ἀποτάσσομαγ πᾶσι τοῖς
B ἐν ἡλίῳ, καὶ σελήνῃ, καὶ ἄστροις γινομένοις, καὶ ἐν πηγαῖς, καὶ δένδροις, καὶ ἐν τριόδοις, καὶ βάμμασι, καὶ ποτηρίοις, καὶ ἑτέροις πολλοῖς ἀπόποις ἔργοις, ἅπερ αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν. Τούτοις πᾶσι, καὶ τοῖς ὁμοίοις τούτων, ἀποτασσόμεθα ἐν τῷ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀποταγῇ, ἅπερ πάντες γι-
νώσκομεν, ὅτι ἔργα καὶ διδασκαλίαι εἰσὶ τοῦ Διαβόλου. Ταῦτα πάντα ἐν σκότει ὄντες τοπρὶν,
C ἐπὸ τῆ ἐξουσίαν τοῦ Διαβόλου ἐμάθομεν, πρὶν φθάσαι εἰς ἡμᾶς τὸ φῶς, ὅτε ἦμεν πεπραμένοι ὑπὸ τὰ ἁμαρτίας. Ὅτε ὁ ἐβουλήθη ὁ φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεὸς λυτρώσασθαι ἡμᾶς ἐκ τοιαύτης πλάνης, ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, καὶ ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντάλλαγμα ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ἐξηγόρασεν ἡμᾶς τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων, καὶ
D ἐδόκησεν ἀνακαινίσαι ἡμᾶς διὰ ὕδατος καὶ πνεύματος. Ταῦτα οὖν πάντα ἀπηρνησάμεθα, καὶ ἀπεξεδυσάμεθα τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, ἐνεδυσάμεθα δὲ τὸν νέον Ἀδάμ. Ταῦτα οὖν ὁ ποιῶν τὰ πεφειρημένα πονηρὰ ἔργα μὴ τύχοι χάριν, ἧς χάριτος ἐξέπεσε· καὶ ὁ Χριστὸς αὐτὸν ἐκεῖνον ὠφελήσῃ ἐπιμένοντα τῇ ἁμαρτίᾳ. Ἠκούσατε, φιλόχριστοι, πόσα πλήθη κακῶν
E ἀπεπάξασθε διὰ ὀλίγων ῥημάτων. Ταύτῃ οὖν τῇ ἀποταγῇ καὶ τῇ καλῇ ὁμολογίᾳ ἀπαντᾶτε ἐν τῇ ὥρᾳ καὶ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἕκαστος πρὸ ἡμῶν. Γέγραπται γάρ, ὅτε ἐκ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ. καὶ πάλιν ὁ Κύριος λέγει· ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. Φανερὸν οὖν ἐστιν, ὅτι οἱ λόγοι ἡμῶν ἢ κατακρίνουσιν ἢ δικαιοῦσιν ἡμᾶς
F ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. Ποίῳ δὲ τρόπῳ ἐρωτῶνται; Ἐπερωτῶνται ποιμένες ἤγουν ἐπίσκοποι, καὶ περὶ τῆς ἰδίας πολιτείας, καὶ ὑπὲρ τῆς ποίμνης αὐτῶν· καὶ ἀπαιτεῖται ἕκαστος τὰ λογικὰ πρόβατα, ἅπερ παρέλαβε παρὰ τοῦ ἀρχιποίμενος Χριστοῦ. Ἐὰν δὲ ἐξ ἀμελείας τοῦ ἐπισκόπου ἀπολείψῃ πρόβατον, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἀπαιτεῖται. Ὁμοίως δὲ καὶ πρεσβύτεροι δώσουσι λόγον ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν. Ἅμα δὲ καὶ οἱ διάκονοι καὶ πᾶς ὁ πιστὸς ὑπὲρ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὑπὲρ τῆς γυ-

ναικὸς, καὶ τέκνων, καὶ παίδων, καὶ παιδισκῶν A
δώσῃ λόγον, εἰ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν παιδείᾳ,
καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου, καθὼς εὐαγγέλιον ὁ Ἀπό-
στολος. Τότε ἐπερωτῶνται βασιλεῖς καὶ ἄρχον-
τες, πλούσιοι καὶ πένητες, μικροὶ καὶ μεγάλοι,
περὶ ὧν ἔπραξαν ἔργων. Γέγραπται γάρ· ὅτι
πάντες παρασησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ,
ἵνα κομίσῃ ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς
ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν, εἴτε πονηρόν. καὶ ἀλ- B
λαχοῦ ὁ γέγραπται, ὅτι οὐκ ἔστι, ὃς ἐξελεῖται
ἐκ τῶν χειρῶν μου.

Δεόμεθά σου, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς τὰ ὕστερα
τούτων γινόμενα. Λαλήσω ἐν ὀδύνῃ τῆς καρδίας
μου, ὅτι οὐ δεύσατε ἀκοῦσαι τὰ τούτων ὕστερα
γινόμενα. ἀλλὰ παυσώμεθα, φιλόχριστοι. Πά-
λιν οὖν εἶπον οἱ φιλόχριστοι. Μὴ φοβερώτερα τῶν
προειρημένων εἰσὶν, ὧν παρά σου ἠκούσαμεν; Ὁ δι- C
δάσκαλος πάλιν δακρύσας εἶπεν· εἶπω μὴ δα-
κρύων, οὐδὲ γάρ ἐστι, χωρὶς δακρύων, ἐκεῖνα
διηγήσασθαι, διόλου ἕλκη εἰσίν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν-
τολὴν ἔχομεν παρὰ τοῦ Ἀποστόλου, πᾶσι πιστοῖς
ἀνθρώποις παρατίθεσθαι, ὑμεῖς δὲ πιστοί ἐστε,
πᾶσι παρατίθημι ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς δὲ ἑτέροις δι-
δάξατε. Εἴγε καὶ τὴν καρδίαν μου ἀλγῶ ὑπὸ τῇ
διηγήσει ταύτῃ· ἀλλὰ συμπαθήσατέ μοι, ἀδελ- D
φοὶ ἀλογημένοι. Τότε γὰρ, φιλόχριστοι, μὴ τὸ
ἐρωτηθῆναι, καὶ πάντων τὰ ἔργα δημοσιαθῆναι
ὑπὸ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, καὶ πάντες οἱ ἐχ-
θροὶ τεθῶσιν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ καταρ-
γηθῇ πᾶσα ἀρχὴ καὶ δύναμις; καὶ καμφθῇ τῷ
Θεῷ πᾶν γόνυ, καθὼς γέγραπται. Τότε ἀφορίσῃ
αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει
τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων. Οἱ γὰρ ἔχοντες τὰ
καλὰ ἔργα καὶ τοὺς καλοὺς καρποὺς, χωρίζονται
ἀπὸ τῶν ἀκάρπων καὶ ἁμαρτωλῶν. Οἳ καὶ σκο-
λάμψουσιν, ὡς ὁ ἥλιος. Οὗτοί εἰσι οἱ τὰς ἐντολὰς
τοῦ Κυρίου φυλάξαντες, οἱ ἐλεήμονες, οἱ φιλό-
πτωχοι, καὶ φιλόρφανοι, οἱ ξενοδοχοῦντες, οἱ τοὺς
γυμνοὺς περιβάλλοντες, οἱ τοὺς ἐν φυλακῇ ἐπισκε-
πτόμενοι, οἱ τῶν καταπονουμένων ἀντιλήπτορες, οἱ
τῶν πεινώντων ἐπισκέπται, οἱ πενθήσαντες νῦν, κα- F
θὼς εἶπεν ὁ Κύριος, οἱ πτωχεύσαντες νῦν διὰ τὸν
ἐν οὐρανοῖς κείμενον πλοῦτον, οἱ τὰ παραπτώματα
τῶν ἀδελφῶν ἀφιέντες, οἱ τὴν σφραγῖδα τῆς πίστεως
φυλάξαντες ἄθραυστον καὶ ἀμόλυντον ἀπὸ πάσης
αἱρέσεως. Οὗτοι στήσονται ἐν δεξιοῖς. Τὰ δὲ ἐρίφια
τῶν ἀδικουμένων. Οὗτοί εἰσιν οἱ ἄκαρποι, οἱ τὸν Ποι-
μένα τὸν καλὸν παροξύναντες, οἱ μὴ προσέχοντες
ταῖς φωναῖς τοῦ Ἀρχιποίμενος, οἱ σοφοὶ, οἱ
ἀπα-

reddet rationem, an educaverit eos in disciplina, & correptione Domini, sicut hortatur Apostolus. Tunc interrogantur reges, principes, divites, & pauperes, parvi, & magni de rebus, quas egerunt. Scriptum est enim: Quod *omnes stabimus ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum.* Et alio loco scriptum est: *Non est qui de manibus meis eruetur.* Rom. 14. Deuter. 32.

Precamur te, ut nobis dicas quæ fient post hæc? Loquar in dolore cordis mei, quoniam vos non potestis audire, quæ post hæc eventura sunt. Sed quiescamus, dilecti à Christo. Rursus igitur dicebant Christo dilecti: Num terribiliora sunt ante dictis, quæ à te audivimus? Magister rursus lacrymans dixit: Dico cum lacrymis: Non enim possunt sine lacrymis narrari, quia novissima sunt. Sed quoniam præceptum habemus ab Apostolo, hæc fidelibus hominibus commendari, vos vero fideles estis; hæc commendo vobis, vos autem alios docete. Etsi vero cordis dolore afficiar in hac narratione, tamen compatimini mihi, fratres benedicti. Tunc vero, Christo dilecti, post perscrutationem, & publicationem operum cujusque coram Angelis, & hominibus, omnes adversarii ponentur sub pedibus ejus, & evacuabitur omnis principatus, & potestas, & flectetur Deo omne genu. Sicut scriptum est. Tunc separabit eos ab invicem, sicut pastor segregat oves ab hœdis. Qui enim habent bona opera, & bonos fructus, segregantur ab infructuosis, & peccatoribus: qui & fulgebunt sicut Sol. Hi sunt, qui præcepta Domini custodientes, misericordes, pauperum orphanorumque amantes, & hospitio excipientes, & nudos vestientes, & in carcere detentos visitantes, & laborantium susceptores, & ægrotos invisentes, & lugentes nunc, sicut dicit Dominus: mendicantes nunc propter divitias, quæ in cœlis repositæ sunt, & peccata fratrum dimittentes, & signaculum fidei custodientes infractum atque immaculatum ab omni hæresi. Hos statuet à dextris, hœdos vero à sinistris. Hi sunt infructuosi, qui Pastorem bonum ad iracundiam provocant, qui non attendunt vocibus Pastorum Principis, arrogantes, indocti, qui hoc tempore pœnitentiæ tan- 1. Tim. 2. 1. Cor. 15. Rom. 14. Isai. 45. Philipp. 2. Matth. 25.

quam hœdi ludentes, & voluptatibus indulgentes conſumſerunt in crapulis, atque ebrietatibus, & cordis duritie omne tempus vitæ ſuæ: ſicut ille dives, qui nunquam miſertus eſt pauperis Lazari. Ideo ii, qui ſunt partis ſiniſtræ, condemnati ſunt, ut immiſericordes, atque immites, & non habentes pœnitentiæ fructus, neque oleum in ſuis lampadibus. Qui vero oleum à pauperibus ementes, vaſa ſua impleverunt, à dextris aſſiſtunt glorioſi, atque hilares, ſplendidas tenentes lampadas, audiuntque illam beatam, & miſericordem vocem: *Matth. 25.* *Venite benedicti Patris mei, poſſidete Regnum, quod vobis paratum eſt a conſtitutione mundi*. Qui vero à ſiniſtris, audient acerbam illam auſteramque ſententiam: *Diſcedite a me, maledicti, in ignem æternum, quod paratum eſt Diabolo, & Angelis ejus*. Sicut non miſerti eſtis, ita nec nunc miſericordiam conſequemini: ſicut vocem meam non audiſtis, ita neque ego nunc exaudiam veſtras lamentationes. Mihi enim neque miniſtraſtis, neque eſurientem aluiſtis, neque ſitienti potum dediſtis, neque peregrinum excepiſtis, neque nudum induiſtis, neque ægrotum me viſitaſtis, neque ad me in carcere manentem acceſſiſtis. Alterius domini operarii fuiſtis, & miniſtri, ideſt, Diaboli. Ideo diſcedite à me, operantes iniquitatem. *Tunc ibunt hi in ſupplicium æternum, juſti vero in vitam æternam*.

Luc. 16.

In idem vero ſupplicium abeunt omnes, an diverſa ſunt ſupplicia? Diverſa pœnarum loca ſunt, ut in Evangelio audivimus. Sunt ſane tenebræ exteriores, haud dubium quin & interiores. Gehenna ignis locus alius, ſtridor dentium locus præcipuus. Vermis qui non dormit, in alio loco eſt. Stagnum ignis locus alius: tartarus locus ſpecialis: inextinguibilis ignis propria regio: infernus & perditio in propriis locis. Inferiora terræ locus alius. Orcus, ubi affliguntur peccatores, & profundum Inferni, locus crudelior. In his ſuppliciis diſtribuuntur miſeri, quiſque pro gravitate ſuorum peccatorum, ſive gravius, ſive lenius, ſecundum quod ſcriptum eſt: Quoniam *funibus peccatorum ſuorum quiſque conſtringitur*. Tale autem & illud eſt: *Vapulabit multis, & paucis*. Quemadmodum & hic ſunt diverſæ pœnæ, ſic etiam in futuro ſæculo. Qui autem

Matth. 8. *Marc. 9.* *Apocal. 19.* *2. Petr. 2.* *Epheſ. 4.* *Prover. 5.* *Lunc. 12.*

A ἀπαίδευτοι, οἱ τ' καιρὸν τῦτον τ μετανοίας, ὥσπερ ἔριφοι, παίζοντες καὶ τρυφῶντες, οἵτινες ἐδαπάνησαν ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ ἀσωλαγχνίᾳ τ' πάντα χρόνον τῆς ζωῆς αὐτῶν, ὥσπερ ἐκεῖνος ὁ Πλούσιος, ὁ μηδέποτε ἐλεήσας τ' πτωχὸν Λάζαρον, διὰ τῦτο ἐκ τῆς ἐξ ἀιωνύμων κατεκρίθησαν ὡς ἀνελεήμονες, ἄσωλαγχνοι, καὶ μὴ ἔχοντες μετανοίας καιρὸν, ἀλλ' ἔλαιον
B ἐν ταῖς λαμπάσιν αὐτῶν. Οἱ δὲ τὸ ἔλαιον ἐκ τ' πενήτων ἀγοράσαντες, καὶ πλήσαντες τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν, ἐκ δεξιῶν στάντες ἔνδοξοι καὶ ἱλαροὶ, φαιδρὰς κατέχοντες τὰς λαμπάδας, καὶ ἀκούσι τῆς μακαρίας ἐκείνης καὶ ἀσωλάγχνε φωνῆς. Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τ πατρός μυ, κληρονομήσατε τ' ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμυ. Οἱ δὲ ἐξ ἀιωνύμων, τῆς ὀδυνηρᾶς
C ἐκείνης καὶ σκυθρωπῆς ἀκούσωσιν ἀποφάσεως. Πορεύεσθε ἀπ' ἐμῦ, οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ Διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτῦ. Ὡς γὰρ ἠλεήσατε, οὕτως καὶ νῦν ἐλεηθήσεσθε. Ὡς ὐκ ἠκούσατέ μυ τῆς φωνῆς, οὕτως καὶ ἐγὼ νῦν εἰσακούσομαι τ' ὑμετέρων ὀδυρμῶν. Ἐμοὶ γὰρ γὰρ ὐ διηκονήσατε, καὶ πεινῶντα ἐθρέψατε, καὶ διψῶντα ἐποτίσατε, καὶ ξένον
D ὐκ ἐδύσατε γυμνητεύοντα, καὶ ἀσθενοῦντά με ἐπεσκέψασθε, καὶ ἐν φυλακῇ ὄντος μυ ἤλθετε πρός με. Ἄλλυ ἐργατὰ Κυρίυ ἐγένεσθε καὶ ὑπουργοὶ, τυτέστι τ Διαβόλυ. Διὰ τῦτο ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμῦ, ἐργάται τῆς ἀδικίας. τότε ἀπελεύσονται ἔτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι, εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Εἰς μίαν ὴ κόλασιν ἀπέρχονται πάντες; ἢ
E διάφοροί εἰσι κολάσεις; Διάφοροι τῶν κολάσεων τόποι εἰσὶν, ὡς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἠκούσαμεν. Ἔστιν γὰρ σκότος ἐξώτερον, δῆλον ὅτι καὶ ἄλλο ἐσώτερον. Γέεννα τ πυρὸς, τόπος ἄλλος. Βρυγμὸς ὀδόντων, τόπος ἴδιος. Σκώληξ ἀκοίμητος ἐν ἑτέρῳ τόπῳ ἐστίν. Ἡ λίμνη τ πυρὸς, τόπος ἕτερος. Ὁ τάρταρος, τόπος ἴδιος. Τὸ ἄσβεστον πῦρ, ἰδία χώρα. Καταχθόνια καὶ ἀπώλεια ἐν ἰδίοις τόποις.
F Κατώτατα γῆς, ἄλλος τόπος. Ἅδης ἔνθα ἀποστρέφονται οἱ ἁμαρτωλοί, καὶ πυθμὴν ᾅδου, τόπος χαλεπώτερος. Ἐν ταύταις ταῖς κολάσεσι καταμερίζονται οἱ ἐλεεινοὶ, ἕκαστος πρὸς ἀναλογίαν τ ἁμαρτημάτων αὐτῦ, εἴτε σφοδρότερον, εἴτε μαλακώτερον, κατὰ τὸ γεγραμμένον. Ὅλη σφραῖς τ ἑαυτῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται. τυτέστι δέ ἐστι καὶ τὸ, Δαρήσεται πολλὰς, καὶ ὀλίγας. Ὥσπερ οὖν ὧδέ εἰσι διαφοραὶ κολάσεων, οὕτω καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι.

αἰῶνι. Οἱ δὲ ἔχοντες κατ' ἀλλήλων ἔχθραν, ἐὰν A tem inimicitias exercent inter se, si
συμβῇ τούτοις ἔτως ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, contigerit hos sic ex corpore proficisci,
ἀπαράιτητον κείμα εὑρήσουσι ἐν ὥρᾳ κρίσεως, καὶ inexorabilem damnationem invenient in
ὡς μεμισημένοι εἰς τὸ ἐξώτερον πῦρ ἀποπεμπόν- hora judicii, atque ut exosi in exte-
σι καὶ σκότος ἀτελεύτητον, ὡς καταφρονήσαντες τοῦ riorem ignem mittentur, atque in te-
θείου τοῦ Κυρίου ἐντολῆς, τοῦ λέγοντος· ἀγαπᾶτε ἀλλή- nebras sempiternas, utpote qui despe-
λους, καὶ συγχωρεῖτε ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. Πᾶς ctui habuerint facile Domini præceptum,
δὲ ὁ ἁμαρτήσας οὐκ ὀφείλει ἀμεριμνως διάγειν, quod dicit: *Diligite alterutrum, & re-* Matth. 5.
οὐδὲ πάλιν ἀπογινώσκειν. διότι παράκλητον ἔχο- B *mittite usque septuagies septies*. Quicum- Luc. 18.
μεν πρὸς τὸν Πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν Θεὸν que vero peccaverit, non debet secure
δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν degere; neque è contrario desperare:
ἡμῶν· οὐχὶ τῶν ἁμεριμνούντων, οὐδὲ τῶν ἀνακει- *quoniam advocatum habemus apud Patrem* 1. Joh. 2.
μένων καὶ ῥεγχόντων, οὐδὲ τῶν τρυφώντων καὶ γε- *Jesum Christum Deum justum, & ipse*
λώντων· ἀλλὰ τῶν πενθούντων, καὶ μετανοούν- *propitiatio est pro peccatis nostris*; non pro
των, καὶ βοώντων πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας, iis, qui securi vivunt, atque otiosi ster-
οἱ καὶ παρακληθήσονται ὑπὸ τοῦ Παρακλήτου. tunt, quique in deliciis, ac risibus vi-
Ὁ δὲ ἁμαρτήσας, καὶ ἐπιλαθόμενος τῶν ἁμαρ- C tam ducunt, sed pro iis, qui plorant,
τιῶν αὐτοῦ, καὶ οὗτος ἐκδημῶν τοῦ σώματος, ἐπὶ & pœnitentiam agunt, clamantque ad
τοῦτον ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπιπεσεῖται ἀκίνη, ἣν eum die ac nocte: qui etiam à Para-
Μανασσῆς ἐμιμύσεν, εἰπών· ὅτι ἀνυπόστατος ἡ clito consolationem accipient. Qui vero
ὀργὴ τοῦ ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς ἀπειλῆς σου. Οὐαὶ τῷ φι- quum peccaverit, oblitus fuerit pecca-
λοπόρνῳ. οὐαὶ τῷ μεθύσῳ. οὐαὶ τοῖς μετὰ τυμπάνων torum, in eum, quum morietur, illa
καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσι, τὰ δὲ ἔργα Κυρίου οὐκ ἐμ- ira Dei cadet, quam significavit Ma-
βλέπουσιν, οὐδὲ τῶν λόγων αὐτοῦ μνημονεύουσιν. nasses dicens: *Intolerabilis ira comminа-* Oratio Ma-
οὐαὶ τοῖς ἐνυβρίζουσι τὰς Θείας Γραφάς. οὐαὶ τοῖς D *tionis tuæ super peccatores*. Væ scorta- nasses 5.
ἀπολύουσι τὸν καιρὸν τοῦτον τοῦ μετανοίας καὶ ἐπιστρο- tori, væ ebrio, væ bibentibus vinum Isai. 5.
φῆς, εἰς μετεωρισμοὺς καὶ γελοῖα· ζητήσουσι γὰρ τὸν cum tympanis & tibiis, opera autem
καιρὸν, καὶ οὐ μὴ εὑρωσιν, ὃν κακῶς ἐδαπάνη- Domini non aspicientibus, neque ser-
σαν. οὐαὶ τοῖς ἐν πυθμασιν ἐπερωτῶσι πλάνης, monum ejus recordantibus. Væ iis, qui
καὶ προσέχουσι διδασκαλίαις δαιμονίων, ὅτι σὺν injuria afficiunt divinas Scripturas. Væ
αὐτοῖς καταικισθήσονται ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. iis qui consumunt tempus hoc pœniten-
οὐαὶ τοῖς γράφουσιν ἀδικίαν. οὐαὶ τοῖς φιέργα ποι- tiæ, & conversionis in superbia, & re-
οῦσι γοητείας, καὶ μαντείας, καὶ παιδοφθορίας, E bus ridiculis. Quærent enim tempus, &
καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. οὐαὶ τοῖς ἀποστεροῦσι μισθὸν non invenient, quod male expende-
μισθωτοῦ, ὅλη ὁ ἀποστερῶν μισθὸν ὡς ὁ ἐκχέων αἷμα. runt. Væ iis, qui consulunt spiritus de-
οὐαὶ τοῖς ἀδίκως δικάζουσι, τοῖς δικαοῦσι τὸν ἀσεβῆ, ceptionis, & attendunt dæmonum do- 1. Tim. 4.
καὶ δὲ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴρουσιν. οὐαὶ τοῖς μιαί- ctrinis, quia cum iis condemnabuntur
νουσι τὴν ἁγίαν πίστιν ἐν αἱρέσεσιν, ἢ τοῖς αἱρετι- in futuro sæculo. Væ iis, qui scribunt
κοῖς συγκαταβαίνουσιν. οὐαὶ τοῖς δὲ ἀνίατον πάθος iniquitatem. Væ iis, qui inepta pa-
νοσοῦσι, τοῦτ' ἔστι τὸν φθόνον καὶ τὴν βασκανίαν. Καὶ trant incantationis, divinationis, & Sap. 18.
τί πόλλα λέγω; καὶ οὐ κόπῳ ταχέως τὸν λόγον; F puerorum corruptionis, atque horum simi-
Οὐαὶ πᾶσι τοῖς ἐξ ἀριστερῶν λαχοῦσιν ἐν τῇ ἡμέ- lia. Væ iis, qui defraudant mercedem
ρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ὅλη σκοτιωθήσονται, καὶ πι- mercenarii, quia qui fraudat mercedem,
κρὰ δακρύσουσιν, ὅτε ἀκούσωσι τὴν ὁδυνηρᾶς ἐκεί- sicut qui sanguinem fundit. Væ injustis
νης ἀποφάσεως, τὴν, πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κα- Judicibus, qui absolvunt impium, & ju-
τηραμένοι. Ἄλλοι δὲ πάλιν ἀκούσουσι τὴν λυπηρᾶς stitiam justi eliminant. Væ iis, qui ma-
ἐκείνης ἀποφάσεως, τὴν, ἀποστραφήσονται οἱ ἁμαρ- culant sanctam fidem hæresibus, aut hæ-
τωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην. Ἄλλοι ἀκούσουσι, τὴν, ἀμὴν reticis consentiunt. Væ iis, qui imme-
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς, ἀποχωρεῖτε dicabili morbo laborant, hoc est, invi-
ἀπ' dia atque odio. Et quare plura dico? Matth. 25.
Et non recido celeriter sermonem? Væ
omnibus, qui a sinistris locum sortiuntur
in die illa terribili, quia tenebris offun-
dentur, atque amare flebunt, quando au-
dient acerbam illam sententiam: *Discedite*
a me maledicti. Alii autem rursus audient
gravem illam sententiam: *Convertentur* Psal. 9.
peccatores in infernum. Alii audient. *Amen,* Luc. 13.
Amen dico vobis: nescio vos: discedite a me
ope-

operantes iniquitatem. Alii audient, scilicet invidi: *Accipe quod tuum est, & vade*. Et quo nam? Certe eo, quo qui audierunt: *Discedite a me maledicti in ignem*. Alii audient: *Ligatis manibus & pedibus mittite in tenebras exteriores*. Alii ut zizania alligabuntur ad comburendum in camino ignis. Sicut vero multi modi salutis sunt, sic etiam mansiones multæ in regno cœlorum; & quemadmodum sunt multi modi peccatorum, errorumque; sic multi modi tormentorum. Quotquot lacrymas, & compunctionem habetis, lugete mecum. Ego enim, fratres mei benedicti, recordor miseræ illius divisionis, & ferre non possum. In hora enim illa terribili separabuntur invicem divisione miserabili, & migrabit unusquisque migratione, quæ non habet reditum. Quis adeo lapideus est, qui non flebit dehinc illam horam; quando dividentur Episcopi a Coepiscopis, Presbyteri a Compresbyteris, & Diaconi a sociis Diaconis, & Subdiaconi, & Lectores a suis sodalibus. Tunc segregabuntur, qui quondam Reges fuerunt, & flebunt, atque ut mancipia expellentur. Tunc suspirabunt principes, & divites immisericordes, & respicient undique in angustias redacti, & nemo erit, qui juvare possit. Neque divitiæ aderunt, neque adulatores assistent, neque invenient misericordiam, neque enim miserti sunt: neque præmiserunt, ut invenirent. Sicut & dicit Propheta de talibus: *Dormierunt somnum suum, & nihil invenerunt*. Tunc separabuntur parentes a filiis, atque amici ab amicis. Tunc dividentur cum dolore conjuges, qui non custodierunt lectum suum immaculatum. Tunc discriminabuntur virgines quidem corpore, moribus autem immisericordes, & crudeles. Judicium enim sine misericordia illi, qui non fecit misericordiam. Sed præteribo multa dicere, quia retinet me timor, & tremor in hac narratione: atque ut dicam breviter: Tunc præterea ejiciuntur a tribunali, atque ab Angelis crudelibus pulsi, percussique abiguntur, & stridentes dentibus, & sæpe sæpius convertuntur, ut videant justos, & gaudium, unde divisi sunt. Et vident ineffabilem lucem illam: vident pulcritudines Paradisi: vident notos in regione illa: vident magna illa dona, quæ recipient a Rege gloriæ strenue certantes. Deinde paullo post

Matth. 20. Matth. 25. Matth. 22. Psal. 75.

A ἀπ' ἐμοῦ, ἐργάται τῆς ἀδικίας. Ἄλλοι ἀκούσουσι, δηλονότι οἱ φθονεροί, Ἆρον τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε. καὶ πῦ ἄρα; δηλονότι ὅπου οἱ ἀκούσαντες τὸ, πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ. Ἕτεροι ἀκούσουσι τὸ, δήσαντες αὐτῶν χεῖρας καὶ πόδας, ἐξενέγκατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Ἄλλοι, ὡς τὰ ζιζάνια, δεσμευθήσονται εἰς τὸ κατακαῦσαι ἐν τῷ καμίνῳ τοῦ πυρός. Ὥσπερ δὲ πολλοὶ
B τρόποι τῆς σωτηρίας εἰσίν, οὕτω καὶ πολλαὶ μοναὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Καὶ ὥσπερ εἰσὶ πολλοὶ τρόποι τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν ἁμαρτημάτων, οὕτω καὶ πολλοὶ τρόποι τῶν κολάσεων. Ὅσοι ἔχετε δάκρυα καὶ κατάνυξιν, κλαύσατε μετ' ἐμοῦ. Ἐγὼ γάρ, ἀδελφοί μου εὐλογημένοι, ἐμνήσθην τοῦ ἐλεεινοῦ ἐκείνου χωρισμοῦ, καὶ οὐ δύναμαι φέρειν.
Ἐν τῇ ὥρᾳ γὰρ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ ἀφαχωρίζονται
C ἀπ' ἀλλήλων τὸ ἐλεεινὸν χωρισμόν, καὶ ἀποδημοῦσιν ἕκαστος ἀποδημίαν ὀπισθοφλῶ μὴ ἔχουσαν. Τίς οὕτω λιθοκάρδιος, ὃς οὐ μὴ κλαύσῃ ἀπεντεῦθεν τὴν ὥραν ἐκείνην; ὅταν ἀφαχωρίζονται ἐπίσκοποι ἀπὸ συνεπισκόπων, πρεσβύτεροι ἀπὸ συμπρεσβυτέρων, διάκονοι ἀπὸ συνδιακόνων, καὶ ὑποδιάκονοι καὶ ἀναγνῶσται ἀπὸ τῶν ἑταίρων αὐτῶν. Τότε ἀφαχωρισθήσονται οἱ ποτὲ βασιλεῖς, καὶ κλαύσουσι, καὶ ἐλαθήσονται ὡς ἀνδράποδα. Τότε στε-
D ναξουσιν ἄρχοντες καὶ πλούσιοι ἄσπλαγχνοι, καὶ ἀποβλέψουσι πανταχόθεν στενοχωρούμενοι. Καὶ οὐδεὶς ὁ βοηθήσων δυνάμενος. Οὔτε ὁ πλοῦτος φανεται, οὔτε οἱ κόλακες παίζονται, οὔτε εὑρήσουσιν ἔλεος, οὐδὲ γὰρ ἠλέησαν, οὔτε προέπεμψαν, ἵνα εὕρωσι. καθὼς καὶ ὁ Προφήτης λέγει περὶ τῶν τοιούτων, ὅτι ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον οὐδέν.
E Τότε ἀφαχωρίζονται γονεῖς ἀπὸ τέκνων, καὶ φίλοι ἀπὸ φίλων. Τότε ἀποχωρίζονται ὁσιωτέρως συζυγίαι, αἱ οὐκ ἐφύλαξαν τὴν κοίτην αὐτῶν ἀμίαντον. Τοτε ἀφαχωρίζονται οἱ τῷ σώματι μὴ παρθένοι, τῷ δὲ ζήλῳ ἄσπλαγχνοι καὶ ἀπηνεῖς. καὶ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος. Ἀλλὰ παρεάσω τὰ πολλὰ εἰπεῖν, ὅτι σωέχει με φόβος καὶ τρόμος ἐν τῇ διηγήσει ταύτῃ. Καὶ ἵνα
F σωτόμως εἴπω. Τότε λοιπὸν ἀπελαύνονται ἐκ τοῦ βήματος, καὶ ἀπάγονται ὑπὸ ἀγγέλων ἀσπλάγχνων ὠθούμενοι, καὶ τυπτόμενοι, καὶ τοὺς ὀδόντας τρίζοντες, καὶ πυκνότερον ἐπιστρεφόμενοι ἰδεῖν τοὺς δικαίους, καὶ τὴν χαρὰν, ὅθεν ἐχωρίσθησαν. Καὶ βλέπουσι τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἀνεκλάλητον, βλέπουσι τὰ κάλλη τοῦ παραδείσου, βλέπουσι τοὺς γνωρίμους ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, βλέπουσι τὰς μεγάλας ἐκείνας δωρεὰς, ἃς λαμβάνουσι παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς δόξης,

δόξης, οἱ καλῶς ἀγωνισάμενοι. Εἶτα κ τὶ μικρὸν ἀποχοινιζόμενοι πάντων τῶν δικαίων, κ φίλων, & γνωρίμων. λοιπὸν κ αὐτὸ Θεὸ ἀποκρύπτονται, μηκέτι δυνάμενοι θεωρεῖν τ χαρὰν κ τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἀληθινόν. Καὶ λοιπὸν περισεγγίζουσιν ἐπὶ τὰς περιηλυθυίας κολάσεις, τ ἀφαπαρλῶν κ τ ἀφοσκορπισθῆναι ἐν αὐταῖς. Τότε θεωροῦντες τ παντελῆ αὐτῶν ἐγκατάλειψιν, κ ὅλα πᾶσα ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀπώλετο, & οὐδεὶς ὁ βοηθῆσαι δυνάμενος, ἢ παρακαλέσαι ὑπὲρ αὐτῶν. Δικαία γὰ ἡ κρίσις τ Θεοῦ. Τότε λοιπὸν ἐν πικροτάτοις δάκρυσιν ὀλολύζοντες, λέγουσιν. ὦ, πόσον καιρὸν ἀπολέσαμεν ἐν ἀμελείᾳ; ὦ, πῶς ἐνεπαίχθημεν; ὦ, πῶς τ Γραφῶν ἀκούοντες ἐχλευάζομεν; Ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἐλάλει διὰ τ Γραφῶν, & ἐ προσείχομεν. ὧδε ἡμεῖς βοῶμεν, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀποστρέφει ἀφ' ἡμῶν. Τί ὠφέλησαν ἡμῖν τὰ πέρατα τ κόσμου; Πᾶ ὁ πατὴρ, ὁ γεννήσας; Πᾶ μήτηρ, ἡ τεκοῦσα; Πᾶ ἀδελφοί; Πᾶ τὰ τέκνα; Πᾶ οἱ φίλοι; Πᾶ ὁ πλοῦτος; Πᾶ τὰ ὑπάρχοντα; Πᾶ οἱ θόρυβοι; Πᾶ τὰ ἄεισα; Πᾶ ὁ πολὺς κ ἄκαρπος δρόμος; Πᾶ οἱ βασιλεῖς κ οἱ δυνάσται; Πῶς ἐκ πάντων τούτων οὐδεὶς ἡμᾶς σῶσαι δύναται, ἢτε ὢ ἑαυτοῖς δυνάμεθα βοηθῆσαι; Ἀλλὰ παντελῶς ἐγκατελείφθημεν κ ἀπὸ τ Θεοῦ, καὶ ἀπὸ τ ἁγίων. Τί ποιήσωμεν; οὐκ ἔστι καιρὸς μετανοίας, οὐκ ἔστι ἰσχύει προσκλησις, οὐκ ἔστι τῶν δακρύων ὄφελος, οὐκ ἔστι φάνου οἱ τὸ ἔλαιον πωλοῦντες πτωχοὶ κ πένητες. ἐλύθη γὰ ἡ πανήγυρις. Ὅτε εἴχομεν καιρὸν κ δύναμιν, κ οἱ πωλοῦντες μὴ δακρύων ἔκραζον, ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ, τὰ ὦτα ἡμῶν κλείσαντες οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ ἠγοράσαμεν. νῦν οὖν ἡμεῖς ζητοῦμεν, κ οὐχ εὑρίσκομεν. Οὐκ ἔστι ἀναρρύσις ἡμῶν τῶν ἐλεεινῶν. οὐκ ἔστι ἐλέους τυγχάνομεν. οὐδὲ γὰρ ἐσμεν ἄξιοι. Δικαία ἡ κρίσις τ Θεοῦ. κ οὐκ ἔστι ὀψόμεθα τὰ πάγματα τῶν ἁγίων. οὐκ ἔστι θεασόμεθα τ φῶς τ ἀληθινόν. ἀπωρφανίσθημεν ἀπὸ πάντων. Καὶ λοιπὸν, τί εἴπωμεν; Σώζεσθε, πάντες οἱ δίκαιοι· σώζεσθε, ἀπόστολοι κ προφῆται κ μάρτυρες. σώζου, ὁ χορὸς τ πατριαρχῶν· σώζου, τ πάγμα τῶν μοναζόντων. σώζου, τίμιε κ ζωοποιὸς σταυρέ· σώζου, ἡ βασιλεία τ οὐρανῶν. σώζου, ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἡ μήτηρ τ πρωτοτόκων· σώζου ὁ παράδεισος τ τρυφῆς· σώζου κ σὺ, Δέσποινα θεοτόκε, ἡ μήτηρ τ φιλανθρώπου Θεοῦ· σώζεσθε, πατέρες κ μητέρες, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, οὐκ ἔτι ὀψόμεθά τινα ἐξ ὑμῶν. Καὶ λοιπὸν, ἀπέρχονται ἕκαστος εἰς ὃν ἡτοίμασεν

A post sejuncti ab omnibus justis, & amicis, & notis, postremo absconduntur ab ipso Deo, quum amplius nequeant videre gaudium, & verum illud lumen. Et tandem appropinquant ad prædictas pœnas, ut dividantur, & dispergantur in ipsis. Tunc aspicientes omnimodam suam derelictionem, & quod omnis sua spes perierit, & nullus poterit auxiliari, sive patrocinium suscipere ipsorum, jus-
B stum enim judicium Dei est; tunc, inquam, amarissimis lacrymis ululantes dicunt. O quantum temporis in desidia perdidimus! Heu quomodo illusi sumus! Heu quomodo Scripturas audientes ludibrio habuimus! Ibi enim Deus loquebatur per Scripturas, & non attendebamus. Sic nos clamamus; ipse vero faciem suam a nobis avertit. Quid pro-
C fuerunt nobis mundi fines? Ubi pater, qui genuit? Ubi mater, quæ peperit? Ubi fratres? Ubi filii? Ubi amici Ubi divitiæ? Ubi substantiæ? Ubi turbæ? Ubi cænæ? Ubi multus atque inutilis fructus? Ubi reges, atque potentes? Quomodo ex omnibus his nemo nos salvare potest, neque nobis ipsis possumus opem ferre? sed prorsus a Deo,
D atque a Sanctis derelicti sumus? Quid faciemus, quoniam pœnitentiæ tempus non erit amplius, neque quid poterit patrocinium, neque lacrymarum utilitas, neque adhuc aderunt pauperes, & mendici oleum vendentes? Absoluta enim est celebritas. Quando habebamus tempus, & facultatem, & vendentes clamabant cum lacrymis: Emite nos aures claudentes, non audivimus, neque emimus. Nunc igitur nos quæ-
E rimus, & non invenimus. Non dabitur ulterius liberatio nobis miseris: non consequemur in posterum misericordiam; non enim digni sumus. Justum Dei est judicium. Non ultra videbimus Sanctorum ordines; non amplius lumen verum aspiciemus. Ab omnibus derelicti sumus. Et præterea quid dicemus? Va-
F lete omnes justi, valete Apostoli, & Prophetæ, & Martyres. Vale chorus Patriarcharum, vale ordo Monachorum. Vale honorabilis, atque vivifica Crux. Vale Regnum Cœlorum: vale Hierusalem cœlestis mater primogenitorum. Vale Paradise deliciarum. Vale & tu Domina Dei Genitrix mater misericordis Dei. Valete patres, & matres, filii, & filiæ: Tandem haud amplius quemquam vestrûm aspiciemus. Et demum abeunt singuli in pœnarum locum, quem sibi prępararunt

ſuis ſceleſtis facinoribus, ubi vermis eorum non moritur, & ignis non extinguitur.

Ecce conſolationem veſtram explevi, veſtroque deſiderio ſatisfeci. Ecce noſtis quid nobis ipſis paremus. Ecce audiſtis quid negligentes, & deſides, quique poenitentiam non agunt, lucrentur. Audiſtis quomodo qui Domini præcepta irrident, deridentur. Audiſtis, quomodo vita hæc, quæ animam labefactat, multos ſeducit, & decipit. Noſtis, quo pacto qui ſacras literas ludibrio habent, illuduntur. Nemo decipiatur, dilecti mei, ac benedicti. Nemo incredulum ſe præbeat, quod ſermones, qui de judicio dicuntur, exiles ſunt. Sed ſedulo ac firmiter credamus omnes Domino, eſſe reſurrectionem mortuorum, & judicium, retributionemque bonorum pariter, & malorum ſecundum divinas ſcripturas. Et contemtis rebus omnibus hujus temporis, iiſque neglectis, curemus quæ pertinent ad defenſionem, cautionemque terribilis tribunalis, horrendæque illius ac formidabilis horæ. Hæc enim eſt illa hora multorum gemituum, multorum dolorum, multarum tribulationum, quæ univerſam vitam probat. De hac hora terribili, ac die ſancti Prophetæ, atque Apoſtoli prædixerunt. De hac die, atque hora divinæ literæ a terminis uſque ad terminos terræ in Eccleſiis, & omni loco clamant, omnibuſque teſtificantur, admonentque dicentes: Videte, vigilate, attendite, ſobrii eſtote, orate, miſericordes eſtote, ac parati, quia *neſcitis diem, neque horam, qua Dominus venturus eſt*. Omnes igitur, ut dicebam, divini homines cum laboribus ac lacrymis clamant, expectantes illius diei neceſſitatem. De hac die dicebat Iſaias Propheta: *Ecce Dominus venit ad conſumendam omnem terram, & ad perdendos peccatores ex ea*. Et rurſus idem Propheta inquit: *Ecce Dominus venit, & merces ejus cum eo, & opus cujuſque coram eo*. Alius Propheta clamat dicens: *Ecce Dominus venit, & quis poterit cogitare diem adventus ejus, & quis ſtabit ad videndum eum?* Alius vero Propheta clamat dicens: *Domine, audivi auditionem tuam, & timui, & ingreſſus eſt tremor in oſſibus meis*. Alius Propheta clamat ex ore Domini: *In die ultionis retribuam, & non eſt, qui de manibus meis eruetur*. De hac die Divinus David dixit: *Deus manifeſte veniet, Deus noſter, & non ſilebit: ignis in conſpectu ejus exardeſcet,*

Matth. 25.

Iſai. 13. 40. 62.

Malach. 3.

Habac. 3.

Deut. 32.

Pſal. 49.

A ἑαυτῷ τόπον τ βασάνε, ἀφ' ὧν πονηρῶν αὐτὸ ἔργων, ὅπε ὁ σκώληξ αὐτῶν ε τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ ε σβέννυται.

Ἰδὲ, τὴν παράκλησιν ὑμῶν ἐποίησα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ὑμῶν ἐπλήρωσα. Ἰδὲ, ἔγνωτε τί ἑαυτοῖς βύτρεπίζομεν. Ἰδὲ, ἠκούσατε τί κερδαίνουσιν οἱ ἀμελοῦντες, καὶ ῥαθυμοῦντες, καὶ μὴ μετανοοῦντες. Ἠκούσατε πῶς χλευάζον) οἱ χλευάζοντες τὰς
B Κυρίε ἐντολάς. Ἠκούσατε πῶς ἀπατᾷ καὶ πλανᾷ τοὺς πολλὲς ὁ ψυχοφθόρος οὗτος βίος. Ἔγνωτε πῶς ἐμπαίζον) οἱ ἐμπαίκται τὰν Θείων Γραφῶν. Μηδεὶς πλανηθῇ, ἀγαπητοί με εὐλογημένοι. μήτις ἀπιστήσῃ. ὅτι λόγοι εἰσὶ μόνον φιλοὶ πρὸς κείσεως λεγόμενοι. Ἀλλὰ ἀκριβῶς καὶ ἀσφαλῶς πάντες πιστεύσωμεν τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἔστιν
C ἀνάστασις νεκρῶν, ἡ κείσις, καὶ ἀνταπόδοσις τῶν τε καλῶν καὶ τῶν φαύλων, κατὰ τὰς Θείας Γραφάς. Καὶ πάντα παιδόντες τὰ πρόσκαιρα, πρόφρονήσαντες αὐτῶν, φροντίσωμεν τὰ τῆς ἀπολογίας καὶ ἀναστάσεως τε φοβεροῦ βήματος καὶ τῆς φρικτῆς ἐκείνης καὶ φοβερᾶς ὥρας. Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ὥρα, ἡ πολυστένακτος, ἡ πολυώδυνος, ἡ πολύθλιπτος, ἡ δοκιμάζουσα ὅλον τὸν βίον. Περὶ ταύτης τῆς φρικτῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, οἱ ἅγιοι Προ-
D φῆται καὶ Ἀπόστολοι προεῖπον. Περὶ ταύτης τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, ἡ θεία Γραφὴ ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ πάντι τόπῳ, βοᾷ, καὶ διαμαρτύρε) πᾶσι, καὶ παρακαλεῖ, λέγουσα. Βλέπετε, γρηγορεῖτε, προσέχετε, νήφετε, προσεύχεσθε, ἐλεεῖτε, γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν, ἢ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ Κύριος ἔρχεται. Πάντες οὖν, ὡς
E εἶπον, οἱ θεοφόροι μετὰ πόνων καὶ δακρύων κράζουσι; προμιμνήσκοντες τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὸν ἀνάγκην. Περὶ ταύτης τῆς ἡμέρας ἔλεγε Ἡσαΐας ὁ Προφήτης· ἰδὲ Κύριος ἔρχεται καθαρθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ τοὺς ἁμαρτωλὲς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς. καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Προφήτης λέγει· ἰδὲ Κύριος ἔρχε), καὶ ὁ μισθὸς αὐτὲ μετ' αὐτὲ, καὶ τὸ
F ἔργον ἑκάστε ἐνώπιον αὐτὲ. Ἄλλος Προφήτης βοᾷ, λέγων· ἰδὲ Κύριος ἔρχεται, καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδε αὐτὲ, ἢ τίς στήσεται ἐν τῇ ὁπτασίᾳ αὐτὲ; Ἕτερος δὲ Προφήτης ἀνακράζει, λέγων. Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σε, καὶ ἐφοβήθην, καὶ εἰσῆλθε τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ με. Ἕτερος Προφήτης βοᾷ ἐν προσώπῳ Κυρίε, λέγων. ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν με. Περὶ ταύτης τῆς ἡμέρας ὁ θεόφατος Δαβὶδ ἔλεγε· ὁ Θεὸς ἐμ-

φανῶς

φανῶς ἥξει, ὁ Θεος ἡμῶν κὶ ὐ φανερὸς ἔσται. A
πῦρ ἐνώπιον αὐτῦ καυθήσεται, & κύκλῳ αὐτῦ καταιγὶς σφοδρα. Περὶ ταύτης τ ἡμέρας βοᾷ & Παῦλος ὁ Ἀπόστολος· ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τ ἀνθρώπων, κτ τὸ ἐυαγγέλιόν μυ. καὶ πάλιν λεγῃ. βλέπετε πῶς περιπατεῖτε. φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεῦ ζῶντος. Βοᾷ δὲ & ὁ μακάριος Πέτρος, ὁ κορυφαῖος τ Ἀποστόλων, περὶ τ ἡμέρας ἐκείνης, λέγων. ἡ ἡμέρα Κυρίυ, ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ, ὕτως ἔρχεται, ἐν ᾗ οἱ ὐρανοὶ πυρύμενοι λυθήσονται, κὶ στοιχεῖα καυσύμενα τήκε). Καὶ τί λέγω περὶ Προφητῶν καὶ Ἀποστόλων; Αὐτὸς ὁ Δεσπότης ἡμῶν & Κύριος περὶ τ ἡμέρας ἐκείνης προεμαρτύρατο, λέγων· βλέπετε, μήποτε βαρυνθῶσιν αἱ καρδίαι ὑμῶν ἐν κραιπάλῃ, κὶ μέθῃ, κὶ μεριμναις βιωτικαῖς, κὶ αἰφνιδίως ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη. C
ὡς παγὶς γὰ ἐλεύσεται ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ προσωπον πάσης τ γῆς· γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι ᾗ ὥρᾳ ὐ δοκεῖτε ὁ Υἱὸς τ ἀνθρώπυ ἔρχεται, κὶ ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τ στενῆς πύλης τ ἀπαγούσης εἰς τ ζωὴν. Δι' αὐτῆς, ἀδελφοί μυ, βαδίσωμεν τ ὁδὸν, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσωμεν. ὁ γὰρ ταύτην βαδίζων, δῆλον ὅτι τ ζωὴν κληρονομήσει τ αἰώνιον. αὕτη γὰρ ἡ ὁδός ἐστιν ἡ ζωή. D
εἰ γὰρ καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτὴν, ἀλλ' ἡμεῖς, ἀγαπητοὶ, μὴ ἀποτύχωμεν αὐτῆς. Μηδεὶς ὑμῶν ἔξω αὐτῆς βαδίσῃ, ἵνα μὴ εἰς ἀπώλειαν ἀπέλθῃ· καθὼς κὶ ὁ Προφήτης, λέγει. μήποτε ὀργισθῇ Κύριος, κὶ ἀπολεῖσθε ἐκ ὁδοῦ δικαίας. Ἀκούσωμεν τ Δεσπότυ λέγοντος· ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τ κόσμυ. ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, ὁ ἐμοὶ ἀκολυθῶν ὐ μὴ περιπάτει, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς E
ζωῆς. Ταύτην οὖν τ μακαρίαν ὁδὸν βαδίσωμεν, ἣν ἐβάδισαν πάντες οἱ ποθήσαντες τ Χριστόν. Ταύτης τὰ βαδίσματα θλιβερὰ, ἀλλ' ἡ ἀνάπαυσις μακαρία. ταύτης τὰ βαδίσματα σκυθρωπὰ, ἀλλ' ἡ ἀνταπόδοσις, χαρά. ταύτης τὰ βαδίσματα στενὰ, ἀλλὰ τὸ κατάλυμα εὐρύχωρον. Ταύτης τὰ βαδίσματα, μετάνοια, νηστεία, προσευχὴ, ἀγρυπνία, ταπεινοφροσύνη, πτωχεία πνευματικὴ, σωφρόνησις σαρκὸς, ἐπιμέλεια ψυχῆς, F
χαμοκοιτία, ἀλυσία, ξυροφαγία, πεῖνα, δίψα, γυμνότης, ἐλεημοσύνη, δάκρυα, πένθος, στεναγμὸς, νουνεκλισία, ἀτιμία, διωγμοὶ, ἁρπαγαὶ, κολαφισμοὶ, κόποι διὰ τ χειρῶν, κίνδυνοι, ἐπιβουλαὶ, τὸ λοιδορεῖσθαι καὶ ὑπομένειν, τ μισεῖσθαι καὶ μὴ μισεῖν, τ κακὰ πάσχειν καὶ καλὰ ἀποδιδόναι, τ ἀφιέναι τοῖς ὀφειλέταις τὰ

descet, & in circuitu ejus tempestas valida. De hac die clamat Apostolus Paulus: *In die, qua judicabit Deus occulta hominum, secundum Evangelium meum*. Rom. 2.
Et rursus dicit: *Videte, quomodo ambuletis: horrendum est incidere in manus Dei viventis*. Ephes. 5. Hebr. 10.
Clamat autem & Beatus Petrus Princeps Apostolorum de die illa loquens: *Dies Domini veluti fur in nocte, ita venit, in quo cœli igne solventur, & elementa calore tabescent*. 1. Pet.
Et quid dico de Prophetis, & Apostolis? Ipse Dominator noster, & Dominus de die illa testimonium præmisit dicens: *Videte ne graventur corda vestra in crapula, & ebrietate, & curis hujus vitæ, & superveniat super vos repentina dies illa: tanquam laqueus enim superveniet in omnes habitantes super faciem omnis terræ*. Luc. 21. Matth. 24.
Vigilate itaque, quoniam qua hora non putatis, Filius hominis venit: & contendite intrare per angustam portam, quæ ducit ad vitam. Luc. 13.
Per eam, fratres mei, gradiamur viam, ut vitam æternam hæreditate possideamus: qui enim hanc calcat, manifestum est, quod & vitam consequetur æternam. Hæc enim via est vita. Nam si pauci sunt, qui inveniunt ipsam, nos, dilecti, non aberremus ab ea. Nemo ex vobis extra illam gradiatur, ne in perditionem abeat. Quemadmodum & Propheta inquit: *Ne forte irascatur Dominus, & pereatis a via justa*. Psal. 2.
Audiamus Dominum dicentem: *Ego sum lux mundi, ego sum vita, ego ostium, per quod si quis introierit, salvabitur. Ego sum via: qui sequitur me, non offendet, sed habebit lumen vitæ*. Joh. 8. 10. 11. 14.
Per hanc igitur beatam viam ambulemus, per quam ambularunt omnes, qui Christum concupierunt. Per hanc ambulationes angustæ, sed requies beata. Per hanc ambulationes austeræ, sed retributio hilaris. Per hanc ambulationes arctæ, sed diversoria spatiosa. Per hanc ambulationes poenitentia, jejunium, oratio, vigilia, humilitas, paupertas spiritus, contemtus carnis, animæ diligentia, cubatio humi, abstinentia a lavacris, aridorum comestio, fames, sitis, nuditas, misericordia, lacrymæ, fletus, suspiria, genuflexiones, ignominiæ, persecutiones, prædæ, colaphi, labores manuum, pericula, insidiæ; convicia accipere, & sustinere; odio haberi, & non odisse; mala pati, & bona retribuere; dimittere debitoribus debita; animam ponere pro amicis: demum

mum effundere ſanguinem pro Chriſto, quum tempus requirit. Hujus arctæ portæ, & anguſtæ viæ ingreſſus ſi quis tenuerit, beatam recipiet retributionem, quæ eſt in cœlis, cujus nunquam erit finis. Lata autem janua, & ſpatioſa via, quæ ducit ad perditionem. Hujus greſſus inpræſentiarum jucundi, ſed poſtea triſtes. Hic dulcia, illic felle amariora. Hic levia, illic vero gravia, & moleſta. Hic futilia, nulliuſque ponderis videntur; illic autem veluti agreſtes feræ circumdant peccantes, & pœnitentiam non agentes juxta ſermonem Pro-
Pſal. 48. phetæ: ait enim: *In die mala iniquitas calcanei mei circumdabit me*. Hoc eſt: iniquitas hujus vitæ, ſcilicet, greſſus ſpatioſæ viæ, quos Apoſtolus ex parte enumeravit dicens, quales
Galat. 5. ſunt, fornicatio, adulterium, impudicitia, idololatria, contentio, æmulatio, ira, ſeditio, invidia, homicidia, atque horum ſimilia, ſunt greſſus ſpatioſæ viæ: ſimiliter vero ludicra, clamores, deliciæ, citharæ, tibiæ, ſaltationes, lavacra, mollia indumenta, prandia opipara, manuum plauſus, & ſtrepitus, hymni temere prolati, ſtrata mollia, & cubilia promiſcua, nimia edacitas, fraterna odia, quodque omnium deterrimum eſt, impœnitentia, omnimodaque oblivio exitus hujus vitæ. Hujuſmodi ſunt greſſus aſperæ illius viæ, quam multi ingrediuntur. Ideoque diverſorium idoneum invenient, pro deliciis famem, pro ebrietate ſitim, pro requie dolorem; pro riſu fletum; pro citharæ gemitum; pro corpulentia, vermes; pro deſidia, ſollicitudinem; pro ſaltationibus, dæmonum ſocietatem; pro curioſitatibus, atque incantationibus, reliquiſque ſtudiis ſceleſtis, tenebras exteriores, & gehennam ignis, atque his ſimilia, quæ mortis ſunt ſtipendia, ubi paſcit proprias oves, & proprios diſcipulos, atque amicos per latam ac ſpatioſam viam ambulantes, juxta
Pſal. 48. verbum Prophetæ: ait enim: *Sicut oves in inferno poſiti ſunt: mors depaſcet eos*. Nos autem, fratres dilecti, ab illa via difficili declinantes, audiamus Dominum dicentem:
Luc. 13. *Contendite intrare per anguſtam portam: dico enim vobis, quod multi quærent ingredi, & non invenient*. Et multa alia Dominus, omneſque divini homines horum ſimilia clamant. Hanc diem-

A ὀφειλήματα, τ᾽ τιθέναι τῷ ψυχῷ ὑπὲρ τ῀ φίλων· τέλος δὲ, τ᾽ ἐκχεῦναι τ᾽ αἷμα ὑπὲρ τ῀ Χριστ῀, ὅταν ὁ καιρὸς ἀπαιτῇ. Ταύτης τῆς στενῆς πύλης καὶ τεθλιμμένης ὁδ῀ τὰ βαδίσματα εἴτις ἔχῃ, μακαρίαν λήψεται τ῍ ἀνταπόδοσιν, τ῍ τ῀ οὐρανῶν, ἧς οὐκ ἔστι τέλος ποτέ. Πλατεῖα δὲ ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς, ἡ ἀπάγουσα εἰς τ῍ ἀπώλειαν. Ταύτης τὰ βαδίσματά εἰσι πρὸς
B μὲ τὸ παρὸν, χαροποιὰ, ἀλλ᾽ ἐκεῖθεν λυπηρά. ἔνθεν γλυκέα, ἐκεῖθεν δὲ πικρότερα χολῆς. ἔνθεν ἐλαφρὰ, ἐκεῖθεν βαρέα καὶ ἐπάχθεια. ὥστε φάνονται, ὡς μηδαμινὰ, καὶ οὐδὲν ὄντα, ἐκεῖ δὲ ὥσπερ θῆρες ἄγριοι κυκλῶσι τοὺς ἐπιτελοῦντας, καὶ μὴ μετανοοῦντας, κατ᾽ τ῀ λόγον τ῀ Προφήτου. φησὶ γάρ· ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ἡ ἀνομία τ῀ πτέρνης μου κυκλώσῃ με. τουτέστιν ἡ πονηρία τ῀ βίου
C τούτου, ἤγουν τ῀ πλατείας ὁδ῀ τὰ βαδίσματα. ἅπερ καὶ ὁ Ἀπόστολος ἐν μέρει ἀπηρίθμησε, λέγων· ἅτινά ἐστι, πορνεία, μοιχεία, ἀσέλγεια, εἰδωλολατρεία, ἔχθρα, ζῆλος, θυμοὶ, διχοστασία, φθόνοι, φόνοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, τ῀ πλατείας ὁδ῀ εἰσὶ τὰ βαδίσματα. Ὡσαύτως δὲ καὶ γέλοια, κραυγαὶ, τρυφαὶ, κιθάραι, αὐλοὶ, χορεύματα, λύραι, μαλακὰ ἐνδύματα, ἄρτοι
D πολυτελῆ, κρόται χειρῶν καὶ θόρυβοι, ὕμνοι ἀμέτρητοι, στρωμναὶ ἁπαλαὶ, καὶ κλίναι πολυτελεῖς, ἀδηφαγία, μισαδελφία, τὸ δὲ πάντων χεῖρον, ἀμελανόησις, καὶ τ᾽ μηδέποτε μνημονεύειν τῆς ἐξόδου τῆς ἐκ τ῀ βίου. Ταῦτά εἰσι τὰ βαδίσματα τ῀ χαλεπῆς ἐκείνης ὁδ῀, ὧν πολλοί εἰσιν οἱ ὁδεύοντες. Διὸ καὶ τὸ κατάλυμα ἐπιτήδειον εὑρήσουσιν. ἀντὶ τ῀ τρυφῆς, τὸν πεῖναν. ἀντὶ τῆς μέθης, τ῍ δίψαν. ἀντὶ τῆς ἀναπαύσεως, τὸν ὀδυνῶν. ἀντὶ τ῀ γέλωτος, τὸν ὀδυρμόν· ἀντὶ τ῀ κιθάρας, τὸν κλαυθμόν. ἀντὶ τ῀ πολυσαρκίας, τ῍ σκώληκα. ἀντὶ τ῀ ἀμεριμνίας, τὸν οἰκονομίαν. ἀντὶ τ῍ χορευμάτων, τ᾽ εἰς μ῍ τ῍ Δαιμόνων. ἀντὶ τ῍ φιλεργιῶν, καὶ γοητειῶν, καὶ λοιπῶν ἐπιτηδευμάτων πονηρῶν. τ᾽ ἐξώτερον σκότος, τὸν γέενναν πυρὸς, καὶ τὰ τούτων ὅμοια, ἅπερ εἰσὶν αἱ νομαὶ τ῀ θανάτου· ἔνθα ποιμαίνει τὰ ἴδια πρό-
F βατα, καὶ τοὺς ἰδίους μαθητὰς, καὶ φίλους, τοὺς βαδίζοντας τὸν πλατείαν καὶ εὐρύχωρον ὁδόν. κατ᾽ τὸν λόγον τ῀ Προφήτου. φησὶ γάρ. ὡς πρόβατα ἐν ᾅδῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς. Ἡμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ, ἐκκλίνοντες ἐκ τ῀ χαλεπῆς ἐκείνης ὁδ῀, ἀκούσωμεν τ῀ Κυρίου λέγοντος. ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ εὑρήσουσι.

βρήσουσι. Καὶ πολλὰ ἕτερα ὁ Κύριος, καὶ πάντες οἱ θεοφόροι, ὅμοια τούτοις βοῶσι. Ταύτην τὴν ἡμέραν τίνες νῦν λαβόντες οἱ ἅγιοι μάρτυρες, οὐκ ἠλέησαν τὰ ἑαυτῶν σώματα, ἀλλὰ πᾶν εἶδος κολαστηρίων ὑπέμειναν, χαίροντες τῇ ἐλπίδι τῶν στεφάνων. Ἄλλοι ἐν ἐρημίαις, καὶ ὄρεσιν, ἐν νηστείᾳ, καὶ παρθενίᾳ ἠγωνίσαντο, καὶ νῦν ἀγωνίζονται. Οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες, τὸ ἀσθενέστερον μέρος, καὶ τὴν στενὴν πύλην καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν βαδίσασαι ἥρπασαν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Τίς οὖν ἐπαισχυνθῇ τὴν αἰσχύνην ἐκείνην, ὅτε γυναῖκες στεφανωθήσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ πολλοὶ ἄνδρες καταισχυνθήσονται; Οὐκ ἔστι γὰρ ὧδε ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀλλ' ἕκαστος τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. Οὐ μόνον δὲ ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ ὄρεσι τοῦτο γέγονεν· ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὰ πλήθη τῶν σωζομένων ἐξέλαμψαν, ὡσανεί ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ πάγματι τὰς ἐντολὰς τοῦ Δεσπότου φυλάξαντες· Ἐπίσκοποι, πρεσβύτεροι, καὶ τὰ λοιπὰ τάγματα τῆς ἐκκλησίας. Βασιλεῖς τε καὶ ἄρχοντες, ἀρχάς τε καὶ ἐξουσίας. Οὐ γὰρ ὁ δεσπότης Θεὸς διαφορὰς ἐποίησεν, ἢ διεστείλατο τόπον τοῦ τόπου, ἀλλ' ἕτως ἔφη· ὅπου ἐὰν ὦσι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα συνηγμένοι, τοῦτέστι καὶ ἐν ἐρημίᾳ, καὶ ἐν ὄρεσιν, ἢ ἐν πλοίοις, ἢ ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας μου, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ μετ' αὐτῶν ἔσομαι ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι ἐγὼ ποιμανῶ αὐτοὺς εἰς ἀπεράντους αἰῶνας.

Ἐκεῖνο τὸ φοβερὸν δικαστήριον, καὶ τὸν ἀπολάκβυτον Δικαστὴν ἐννοῶν ὁ μακάριος Δαβὶδ, καθ' ἑκάστην νύκτα τῷ πλίνθῳ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεχε, καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν, λέγων. Κύριε μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, μηδὲ θελήσῃς εἰπεῖν δίκαιον μετ' ἐμοῦ, φιλάνθρωπε. πάσης γὰρ ἀπολογίας ἀπορῶν, διὰ τοῦτο δυσωπῶ τὴν σὴν ἀγαθότητα, μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου. ἐὰν γὰρ τοῦτο βουληθῇς ποιῆσαι, οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν. Ὁρᾶτε, ἀδελφοὶ, τὸν μακάριον Δαβὶδ, φοβούμενον τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὥραν, παρακαλοῦντά τε, καὶ περὶς ἀπολογίαν βιτρεπιζόμενον. Δεῦτε οὖν καὶ ὑμεῖς, ἀδελφοὶ φιλόχριστοι, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, πρὶν λυθῆναι τὴν πανήγυριν, πρὶν ὁ Θεὸς ἐμφανῶς ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ ὑμᾶς ἀνετοίμους. Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, ἐν μετανοίᾳ, ἐν προσευχαῖς, ἐν νηστείαις, ἐν δάκρυσιν, ἐν ξενοδοχίαις. Προφθάσωμεν, πρὶν αὐτὸν

mente volventes Sancti Martyres, suorum corporum non miserti sunt, sed omne suppliciorum genus sustinuerunt, gaudentes spe coronæ. Alii in solitudinibus, & montibus jejuniis, ac virginitate certarunt, atque etiamnum certant; nec solum viri, sed & mulieres, infirmiorem partem, & arctam portam, angustamque viam tenentes, regnum cœlorum rapuerunt. Quis igitur sustinebit confusionem illam, quum die illa feminæ coronabuntur, & multi viri ignominia afficientur? Non enim est ibi mas & femina, sed unusquisque propriam mercedem accipiet secundum proprium laborem. Non solum autem in solitudinibus, & montibus hoc contigit, sed multo magis in urbibus, insulis, atque Ecclesiis multitudo electorum emicuit, quum singuli pro sua conditione præcepta Domini diligenter custodirent: Episcopi, Presbyteri, cæterique Ecclesiæ ordines: Reges, ac Principes, principatus, ac potestates. Non enim Dominus Deus diversitates fecit, aut locum loco præelegit, sed ita inquit: *Ubicumque sunt in nomine meo congregati*, hoc est, in solitudine, & in montibus, vel in speluncis, vel in quocumque loco dominationis meæ, *ibi sum in medio eorum*, & cum ipsis ero usque ad consummationem sæculi, & in futuro sæculo pascam eos in sempiternum. *Galat.* 3. *Matth.* 18. *Matth. ult.*

Terribile illud judicium, judicemque inexorabilem memoria recolens Beatus David, per singulas noctes stratum lacrymis rigabat, Deumque precabatur, dicens: *Domine ne intres in judicium cum servo tuo*, neque velis jus mecum dicere, misericors; sed quum sim omnis defensionis inops, ideo deprecor bonitatem tuam, ne intres in judicium cum servo tuo: si enim volueris hoc facere, non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Videte, fratres, Beatum David timentem diem illam, & horam, obsecrantem, & ad defensionem paratum. Venite igitur & vos fratres Christo dilecti, antequam veniat dies illa, priusquam dissolvatur conventus, priusquam Deus manifeste veniat, & inveniat nos imparatos. Præoccupemus faciem ejus in confessione, in poenitentia, in orationibus, in jejuniis, in lacrymis, in peregrinorum susceptione: *Psal.* 6.

ne: præoccupemus, antequam ipſe manifeſte veniat, noſque inveniat imparatos. Ne ceſſemus poenitentiam agere, & obſecrare diligenter, & præparari in occurſum Domini, omnes ſimul viri, & mulieres, divites ac pauperes; ſervi ac liberi, ſenes & juvenes. Videte, ne quis dicat, quoniam multum peccavi, & non eſt mihi remiſſio. Qui hoc dicit, neſcit, quoniam Deus eſt poenitentiam agentium, & advenit propter male habentes, qui ait: *Gaudium eſt ſuper uno peccatore pœnitentiam agente*: quique ait: *Non veni vocare juſtos, ſed peccatores ad pœnitentiam*. Hæc autem eſt vera poenitentia, abſtinere à peccato, illudque odiſſe, juxta dicentem: *Iniquitatem odio habui, & abominatus ſum*. Et illud: *Juravi & ſtatui, cuſtodire juſtificationes tuas*. Et tunc Deus cum gaudio ſuſcipit accedentem ad ſe. Videte, ne quis audacter dicat, quoniam non peccavi. Qui hoc dicit, cęcus eſt, cæcutiens, & ſeipſum ſeducens, & ignorat quomodo furatur eum Satanas cum in verbis, tum in operibus, cum per auditum, atque oculos, tum per tactum, ac cogitationes. Quis enim jactabit ſe habere cor mundum, omneſque ſuos ſenſus puros? Quia nullus ſine peccato, nullus mundus a ſorde, nullus omnino inter homines innoxius, niſi ſolus ille, qui pro nobis pauper factus eſt, quum dives eſſet. Ipſe ſolus ſine peccato, qui ſolvit peccatum mundi, quique vult omnes homines ſalvos fieri, & non vult mortem peccatoris; qui eſt amator hominum, & multæ miſericordiæ, propitiator, bonus, animas diligens, atque omnipotens, omnium hominum Redemptor, Pater orphanorum, Judex viduarum, Deus pęnitentiam agentium, animarum corporumque Medicus, deſperantium ſpes, fluctuantium portus, deſertorum auxilium, via vitæ, qui omnes ad pęnitentiam vocat, nullumque pęnitentium averſatur. Ad hunc confugiamus & nos: omnes enim quotquot ad ipſum confugerunt peccatores, ſalutem ſunt aſſequuti. Et nos igitur, fratres mei, ne deſperemus de propria ſalute. Peccavimus? Poenitentiam agamus. Millies peccavimus? Millies poenitentiam agamus. Omni opere bono gaudet Deus, ſupra modum autem anima poenitentiam agente. Erga hanc enim totus extenditur, propriiſque manibus

Luc. 5. 15.

Pſal. 118.

2. Cor. 8.

A αὐτὸν ἐμφανῶς ἥξειν, καὶ εὑρεῖν ἡμᾶς ἀνετοίμους. Μὴ παυσώμεθα μετανοεῖν, καὶ παρακαλεῖν ἐμπόνως, καὶ ἑτοιμάζεσθαι εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἀπάντησιν, πάντες ὁμοῦ, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πλούσιοι καὶ πένητες, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι, πρεσβῦται καὶ νέοι. Ὁρᾶτε μή τις εἴπῃ, ὅτι πολλὰ ἥμαρτον, καὶ οὐκ ἔχω ἄφεσιν. Ὁ λέγων τοῦτο, οὐκ οἶδεν ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τὴν μετανοοῦντων. ὁ θέλων τοὺς καλῶς ἔχον-
B τας παρακαλούμενος· ὁ εἰπὼν, ὅτι χαρὰ γίνεται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. ὁ εἰπὼν, ὅτι οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς, εἰς μετάνοιαν. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἀληθὴς μετάνοια, τὸ ἀποσῆναι ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ μισῆσαι αὐτὴν καὶ τὸν λέγοντα, ἀδικίαν ἐμίσησα, καὶ ἐβδελυξάμην. καὶ τὸ, ὤμοσα καὶ ἔστησα τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματά σου. Καὶ τότε ὁ Θεὸς μετὰ χαρᾶς δέχεται τὸν προσ-
C ερχόμενον αὐτῷ. Βλέπετε δὲ, μή τις εἴπῃ τολμήσας, ὅτι οὐκ ἥμαρτον Ὁ λέγων τοῦτο, τυφλός ἐστι, μυωπάζων, καὶ ἑαυτὸν φρεναπατᾷ, καὶ οὐκ οἶδε πῶς κλέπτει αὐτὸν ὁ Σατανᾶς, καὶ ἐν λόγοις, καὶ ἐν ἔργοις, καὶ ἀπὸ τῆς ἀκοῆς, καὶ ἀπὸ τῆς ὀφθαλμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς ἁφῆς, καὶ ἀπὸ τῶν λογισμῶν. Τίς γὰρ καυχήσεται ἁγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν, καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ καθαράς;
D Διότι σὺ εἶ ἀναμάρτητος, σὺ εἶ καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου, σὺ εἶ ἀνυπεύθυνος παντελῶς ἐν ἀνθρώποις, εἰ μὴ μόνος ὁ δι' ἡμᾶς πτωχεύσας, πλούσιος ὤν. Αὐτὸς μόνος ἀναμάρτητος, ὁ ἄρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι, ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τῶν ἁμαρτωλῶν, ὁ φιλάνθρωπος, ὁ πολυεύσπλαγχνος, ὁ
E ἐλεήμων, ὁ ἀγαθὸς, ὁ φιλόψυχος, ὁ παντοδύναμος, ὁ σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, ὁ πατὴρ τῶν ὀρφανῶν, καὶ κριτὴς τῶν χηρῶν, ὁ τῶν μετανοούντων Θεὸς, ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, ἡ ἐλπὶς τῶν ἀπηλπισμένων, ὁ τῶν χειμαζομένων λιμὴν, ἡ βοήθεια τῶν ἀβοηθήτων, ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς, ὁ πάντας πρὸς μετάνοιαν καλῶν, καὶ μηδένα ἀποστρεφόμενος τῶν μετανοούντων. Πρὸς τοῦτον καταφύγωμεν καὶ ἡμεῖς. πάν-
F τες γὰρ ὅσοι κατέφυγον ἁμαρτωλοὶ πρὸς αὐτὸν, σωτηρίας ἔτυχον. Καὶ ἡμεῖς οὖν, ἀδελφοί μου, μὴ ἀπογνῶμεν τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν. Ἡμάρτομεν; μετανοήσωμεν. Μυριάκις ἡμάρτομεν; μυριάκις μετανοήσωμεν. Ἐπὶ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ χαίρει ὁ Θεὸς, ἀλλ' ἐπὶ μετανοούσῃ ψυχῇ. ἐπὶ ταύτῃ γὰρ ὅλος ἐπικάμπτεται. καὶ ἰδίαις χερσὶν ὑποδέχεται, καὶ προσκαλεῖται, λέγων· δεῦτε πρός με, πάντες οἱ κοπιῶντες, ὅλα τὸν ἐρχό-

μενον

μῶν πρός με ὃ μὴ ἐκβάλω ἔξω. δεῦτε πρός με, πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἀναπαύσω ὑμᾶς εἰς τὴν ἄνω πόλιν, ἔνθα πάντες οἱ ἅγιοί μου ἐν μεγάλῃ χαρᾷ ἀναπάυονται. δεῦτε εἰς ἐκείνην τὴν χαρὰν τὴν ἀνεκλάλητον, τὴν ἀνείκαστον, τὴν ἀνεκδιήγητον, εἰς ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ, ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι, ὅπου οἱ χοροὶ καὶ τὰ τάγματα τῶν δικαίων. Ἐκεῖ ὁ κόλπος τοῦ Ἀβραὰμ ὑποδέχεται τοὺς ὑπομένοντας τὰς θλίψεις, καθὼς καὶ τὸν ποτε πτωχὸν Λάζαρον. Ἐκεῖ ἀνοίγονται οἱ θησαυροὶ τῶν αἰωνίων μου ἀγαθῶν. Ἔνθα ἡ ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἡ μήτηρ τῶν πρωτοτόκων. Ἐκεῖ ἐστὶ ἡ μακαρία γῆ τῶν πραέων. Δεῦτε πρός με πάντες, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἐκεῖ, ὅπου πάντα ἤρεμα καὶ ἀσφαλῆ, ὅπου τὰ φωτειναὶ κατοικίαι, ὅπου οὐδεὶς ὁ ἀδικῶν οὐδὲ τυραννῶν, ὅπου οὐκ ἔτι ἁμαρτία, οὐδὲ μετανόησις, ἔνθα φῶς τὸ ἀπρόσιτον, καὶ χαρὰ ἀνεκλάλητος. Μακάριοι οἱ πενθοῦντες. Πενθήσατε, μετανοήσατε, ἐπιστρέψατε πρός με. κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἔνθα οὐκέτι πόνος, οὐδὲ δάκρυον, οὐδὲ φροντὶς, οὐδὲ μέριμνα, οὐδὲ ὀδυρμός. Ἐπιστρέψατε, υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου οὐκέτι αἶρσις καὶ θῆλυ, ὅπου οὐκέτι διάβολος, οὐδὲ θάνατος, οὔτε νῆσις, οὔτε λύπη, οὔτε ἔρις, οὔτε ζῆλος· ἀλλὰ χαρὰ καὶ εἰρήνη, καὶ ἀνάπαυσις καὶ ἀγαλλίασις. Ἐπιστράφητε πρός με, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου τὸ ὕδωρ τῆς ἀναπαύσεως, καὶ ὁ τῆς χλόης τόπος, καὶ ἡ παρὰ τοῦ Θεοῦ τῶν ὅλων γεωργουμένη ἄμπελος, εἰς ἐκείνην τὴν μακαρίαν γῆν τῶν πραέων, ἐφ' ἧς ἐγὼ ἡ ἀληθινὴ ἄμπελος βλαστάνω, ἧς γεωργὸν τὸν Πατέρα ἀκούετε. Δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου ἡ ἀκήρατος ζωὴ, καὶ ἡ πάσης ἀγαθότητος εὐφροσύνη. Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἔνθα τὸ μόνον ἐράσμιον, τὸ διηνεκὲς ἀγαλλίαμα, ἡ ἀΐδιος εὐφροσύνη, τὸ ἀνέσπερον φῶς, ὁ ἄδυτος ἥλιος. Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε, ὅτι πρᾶός εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ἔνθα ἦχος τῶν ἑορταζόντων, ἔνθα οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι ἀνακαλύπτονται. Δεῦτε πρός με πάντες, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἔνθα μεγάλη δωρεὰ, ἀνείκαστος χαρὰ, ἀμετάτρεπτος εὐφροσύνη, ἄλεκτος ὑμνολογία, ἀσίγητος δοξολογία, ἀκατάπαυστος εὐχαριστία, ἀξιάγαστος θεολογία, ἀτελεύτητος βασιλεία, ἄπειρος πλοῦτος, ἀπέραντοι αἰῶνες, ἄβυσσος οἰκτιρμῶν, ἐλέους πέλαγος καὶ φιλανθρωπίας

A nibus ſuſcipit, atque advocat, dicens: *Venite ad me omnes, qui laboratis*, quoniam qui venit ad me, non ejiciam foras. *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati eſtis, & reficiam vos* in ſuperna civitate. Ibi omnes Sancti mei magno cum gaudio requieſcunt. Venite ad gaudium inexplicabile, incomparabile, inenarrabile, ad ea bona, quæ deſiderant Angeli proſpicere, ubi ſunt chori, atque ordines juſtorum. Ibi ſinus Abrahæ ſuſcipit omnes qui ſufferunt tribulationes, quemadmodum & Lazarum quondam pauperem. Ibi aperiuntur theſauri bonorum meorum æternorum. Ibi ſuperna Hieruſalem mater primogenitorum. Ibi eſt beata terra mitium. *Venite ad me omnes, & ego reficiam vos.* Ibi, ubi omnia placida, atque a tumultu libera: ubi lucida, & Deo grata: ubi nemo injurius, neque tyrannidem exercens: ubi non amplius erit peccatum, neque pœnitentia: ubi lumen inacceſſibile, & gaudium indicibile. *Beati, qui lugent.* Lugete, pœnitentiam agite, & convertimini ad me, & ego reficiam vos, ubi non amplius erit labor, neque lacrymæ, neque cura, neque ſollicitudo, neque querela. Convertimini, filii hominum, & ego reficiam vos, ubi non amplius mas, & femina; ubi non amplius diabolus, neque mors, neque jejunium, neque triſtitia, neque contentio, neque æmulatio: ſed gaudium, pax, & requies, atque exultatio. Convertimini ad me; & ego reficiam vos, ubi aqua quietis, & virentis herbæ locus, & vinea culta a Deo univerſorum: in illam beatam terram manſuetorum, in qua & ego vitis vera germino, cujus agricolam Patrem auditis. *Venite omnes, qui laboratis, & onerati eſtis, & ego reficiam vos*: ubi incorruptibilis vita, & totius bonitatis lætitia. Venite ad me omnes laborantes, & ego reficiam vos. Ubi ſolum amabile, continua exultatio, æterna lætitia, inocciduum lumen, & ſol indeficiens. *Tollite jugum meum ſuper vos, & diſcite, quia mitis ſum, & humilis corde, & invenietis requiem animabus veſtris*: Ibi ſonus feſta agentium: ibi theſauri occulti ſapientiæ, & ſcientiæ revelantur. Venite ad me omnes, & ego reficiam vos: ubi magna largitio, incomparabile gaudium, immutabilis lætitia, inceſſabilis laudatio, indeficiens encomium, perennis gratiarum actio, indeſinens de Deo ſermo,

Matth. 11. *1. Petr.* 1. *Matth.* 5. *Joan.* 15. *Matth.* 11. *Coloſſ* 2.

ſermo, interminabile regnum, infinitæ divitiæ, æterna ſæcula, abyſſus miſerationum, propitiationis, & miſericordiæ pelagus, quæ ab ore hominum explicari nequeunt, ſed ſolum per ænigmata ſubindicari. Ibi millia millium Angelorum, primogenitorum conventus, Apoſtolorum throni, Prophetarum prima ſubſellia, Patriarcharum ſceptra, Martyrum coronæ, Juſtorum laudationes. Ibi omnis principatus, poteſtatis, atque ordinis merces reconditur, locuſque paratur. Venite ad me omnes eſurientes, & ſitientes juſtitiam, & ego implebo vos bonis, quæ concupiviſtis, *quæ oculus non vidit, neque auris audivit, neque in cor hominis aſcenderunt*. Hæc enim paravi illis, qui a via ſua mala reſipuerunt. Hæc paravi miſericordibus, & pauperibus ſpiritu. Hæc paravi lugentibus per poenitentiam. Hæc paravi pacificis. Hæc paravi iis, qui propter me perſecutiones, calumnias, & ludibria perpeſſi ſunt. Venite ad me omnes, qui onerati eſtis, & excutite, ac abjicite a vobis pondus peccatorum. Nemo enim ad me confugiens, manſit oneratus, ſed abjecit malam conſuetudinem, artemque, quam à diabolo male didicerat, dedidicit, bonam artem a me edoctus. Magi appropinquantes mihi abjecerunt magiam, Deique cognitionem didicerunt. Publicani reliquerunt telonia, & conſtituerunt Eccleſias. Perſecutores perſequi deſtiterunt, & libenter perſecutiones ſuſtinuerunt. Meretrices, ſcortationes oderunt, continentiamque dilexerunt. Latro cædes depoſuit, latronum artem dediſcens, & fidem ſinceram ſuſcepit, & factus eſt incola Paradiſi. Venite igitur vos ad me, quoniam *eum, qui venit ad me, non ejiciam foras*. Audiſtis, dilecti, utiles promiſſiones, dulceſque voces Salvatoris animarum noſtrarum? Quis vidit Patrem ita benevolum? Quis medicum ita bonum vidit? Venite igitur adoremus, & procidamus ante eum, confitentes peccata noſtra. Gloria bonitati ipſius: Gloria ipſius longanimitati: Gloria ipſius benignitati, ipſiuſque indulgentiæ: Gloria ipſius miſerationibus: Gloria regno ipſius: Gloria, honor, & adoratio nomini illius in ſæcula. Amen. Iterum dico, & dicere non deſiſtam; Ne inertiæ, peccatores, ac timiditati dedamus nos: ne ceſſemus clamare die, noctuque cum lacrymis: Miſericors enim eſt, & verax, & faciet omnimodam ultionem pro illis, qui clamant

1. *Cor.* 2.

Matth. 2.

Luc. 5.

Act. 8.

Luc. 23.

Joan. 6.

Pſal. 95.

A ϑρωπίας ἀνθρωπίνοις ϛόμασι λαληθῶν μὴ δυνάμενα, ἀλλὰ μόνον δι' αἰνιγμάτων ὑποδηλούμενα. Ἐν᾽ μυριάδες ἀγγέλων, πρωτοτόκων πανηγύρεις, ἀποϛόλων ϑρόνοι, προφητῶν προεδρία, σκῆπτρα πατριαρχῶν, μαρτύρων ϛέφανοι, δικαίων ἔπαινοι. Ἐν᾽ πάσης ἀρχῆς, ἐξουσίας, καὶ τάξεως ὁ μισθὸς ἀπόκειται, καὶ ὁ τόπος ἑτοίμασται. Δεῦτε πρός με, πάντες οἱ

B πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, κἀγὼ ἐμπλήσω ὑμᾶς ἀγαθῶν, ἃ ἐποθήσατε, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη. Ταῦτα γὰρ ἑτοίμασα τοῖς μετανοοῦσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. Ταῦτα ἑτοίμασα τοῖς ἐλεοῦσι, καὶ τοῖς πτωχοῖς τῷ πνεύματι. Ταῦτα ἑτοίμασα τοῖς πενθοῦσι ἐν μετανοίᾳ. Ταῦτα ἑτοίμασα τοῖς εἰρηνοποιοῖς. Ταῦ-

C τα ἑτοίμασα τοῖς δι' ἐμὲ διωκομένοις, καὶ συκοφαντουμένοις, καὶ ὀνειδιζομένοις. Δεῦτε πρός με πάντες, οἱ πεφορτισμένοι, καὶ ἀποτινάξατε, καὶ ἀπορρίψατε ἀφ' ὑμῶν τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν. Οὐδεὶς γὰρ πρός με καταφεύγων, ἔμεινε πεφορτισμένος, ἀλλὰ ἀπέρριψε τὴν κακὴν συνήθειαν, καὶ ἀπέμαθεν ἐν κακῷ ἔμαθε παρὰ τοῦ Διαβόλου τέχνην, μανθάνων ἣν παρ' ἐμοῦ τέχνην ἀγαθήν. Οἱ μάγοι

D προσελθόντες μοι, ἀπέρριψαν τὴν μαγείαν, καὶ ἔμαθον θεογνωσίαν. Οἱ τελῶναι κατέλιπον τὰ τελώνια, καὶ συνεϛήσαντο τὰς ἐκκλησίας. Οἱ διωκταὶ ἐπαύσαντο τοῦ διώκειν, καὶ κατεδέξαντο τὸ διώκεσθαι. Αἱ πόρναι ἐμίσησαν τὴν πορνείαν, καὶ ἠγάπησαν τὴν σωφροσύνην. Ὁ λῃϛὴς ἀπέθετο τοὺς φόνους, ἐπομαθὼν τὴν λῃϛικὴν τέχνην, καὶ ἀνέλαβε τὴν εἰλικρινῆ πίϛιν, καὶ γέγονε τοῦ παραδείσου

E οἰκήτωρ. Δεῦτε οὖν καὶ ὑμεῖς πρός με, ὅλη τὴν ἐρχόμενον πρός με ὃ μὴ ἐκβάλλω ἔξω. Ἠκούσατε, ἀγαπητοί, τὰς χρηϛὰς ἐπαγγελίας, καὶ τὰς γλυκείας φωνὰς τοῦ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Τίς εἶδε ποτὲ τοιοῦτον φιλόϛοργον Πατέρα; Τίς εἶδε ποτὲ τοιοῦτον χρηϛὸν Ἰατρόν; Δεῦτε οὖν, προσκυνήσωμεν, καὶ προϛασέσωμεν αὐτῷ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. Δόξα τῇ αὐτοῦ φιλανθρω-

F πίᾳ. δόξα τῇ αὐτοῦ μακροθυμίᾳ. δόξα τῇ αὐτοῦ ἀγαθότητι, καὶ τῇ αὐτοῦ συγκαταβάϛει. δόξα τοῖς ἀυτοῦ οἰκτιρμοῖς. δόξα τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ. δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις τῷ ὀνόματι αὐτοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Πάλιν λέγω, καὶ λέγων οὐ παύσομαι. μὴ ῥαθυμήσωμεν, οἱ ἁμαρτωλοὶ, μὴ δειλιάσωμεν. μὴ παυσώμεθα βοῶντες νυκτὸς καὶ ἡμέρας μετὰ δακρύων. Ἐλεήμων γάρ ἐϛι καὶ ἀψευδὴς, καὶ ποιήσει πάντως τὴν ἐκδίκησιν τῶν βοώντων

των προς αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας. Αὐτὸς γὰρ ἐστὶ ὁ τῶν μετανοούντων Θεός. ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

mant ad ipsum die, ac nocte. Ipse enim est Deus eorum, qui poenitentiam agunt. Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus, cui gloria, & imperium in sæcula sæculorum. Amen.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ, ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ, ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Sancti Patris Nostri EPHRAEM SYRI Sermo de communi Resurrectione, de Poenitentia, et de Caritate: et in secundum adventum Domini Nostri Jesu Christi.

Ἀγαπητοὶ, μηδὲν προτιμησώμεθα πλέον τῆς ἀνυποκρίτου ἀγάπης. πολλὰ γὰρ πταίομεν καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ὥραν. Καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἀγάπην κτησώμεθα. αὕτη γὰρ καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν. Τί γὰρ τὸ ὄφελος, ἀδελφοὶ, ἐὰν πάντα ἔχωμεν, τὴν δὲ σώζουσαν ἡμᾶς ἀγάπην οὐκ ἔχωμεν; Τί τὸ ὄφελος, ἐάν τις ἄριστον ποιήσῃ μέγα καὶ καλέσῃ βασιλέα καὶ ἄρχοντας, καὶ πάντα ἑτοιμάσῃ τὰ ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐν ὄψωνι λειπόμενος, ἅλας δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται βρωθῆναι ὁ ἄριστος ἐκεῖνος. Οὐ μόνον δὲ τὴν ἔξοδον ἐζημιώθη, καὶ τοὺς κόπους ἀπώλεσεν, ἀλλὰ καὶ ἑαυτῷ ὄβριν προσήνεγκε πρὸς τοὺς κεκλημένους. Οὕτως καὶ ἐνταῦθα, ἀδελφοί μου, τί τὸ ὄφελος ἡμᾶς εἰς ἀνέμους κοπιᾶν χωρὶς ἀγάπης; Χωρὶς δὲ ἀγάπης πᾶν ἔργον ἀκάθαρτον, Κἂν παρθενίαν τις ἔχῃ, κἂν νηστεύῃ, εἴτε ἀγρύπνῃ, κἂν εὔχηται, κἂν δοχὴν ποιῇ πτωχοῖς, εἴτε δῶρα προσφέρῃ τῷ Θεῷ, ἢ ἀπαρχὰς, καὶ καρποφορίας, κἂν ἐκκλησίας κτίζῃ, ἢ μεῖζόν ἄλλο τι πράξῃ, χωρὶς ἀγάπης πάντα εἰς κενὸν λογισθήσονται πρὸ τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ εὐδοκεῖ ἐν αὐτοῖς. Μὴ οὖν βουληθῇς χωρὶς τῆς ἀγάπης ποιῆσαί τι. Ἐὰν δὲ εἴπῃς, κἂν τὸν ἀδελφόν μου μισῶ, ἀλλὰ τὸν Χριστὸν ἀγαπῶ, εὐρίσκῃ ψεύστης. Ἐλέγχει σε Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, λέγων. Ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρακε; πῶς δύναται ἀγαπᾶν τὸν Θεὸν, ὃν οὐχ ἑώρακε; Φανερὸν οὖν ἐστὶν, ὅτι ὁ ἔχων μῖσος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ δοκῶν ἀγαπᾶν τὸν Θεὸν, ψεύστης ἐστὶν, καὶ ἑαυτὸν φρεναπατᾷ. λέγει γὰρ πάλιν Ἰωάννης. Ὅτι ταύτην τὴν ἐντολὴν ἀπ' αὐτοῦ ἔχομεν, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ὁ Κύριος λέγει. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται. Ὦ θαῦμα μέγιστον καὶ παράδοξον· ὅτι ὁ ἔχων τὴν ἀγάπην, ὅλον τὸν νόμον πληροῖ. πλήρωμα γὰρ νόμου.

Dilectissimi, nihil sinceræ caritati præferamus: multa enim negligendo peccamus diebus singulis & horis. Atque ideo Caritatem possidere studeamus: hæc enim operit multitudinem peccatorum. Quid enim prodest, fratres, si habeamus omnia; sola autem nos salvante caritate careamus? Quid prodest, si quis instructo convivio, & abundè paratis epulis, regem, & principes invitet, magnificèque excipiat omnes, ita ut nihil apparatui desit, præter sal? Numquid prandium illud sine sale manducari poterit? Non solum sumptus & operam perdet, sed & injuriam sibi, & contumeliam ab invitatis referet. Ita & hìc fiet, fratres mei: in ventum enim laboramus, nisi caritatem habeamus. Nam sine caritate opus omne immundum est. Sive enim quispiam virginitatem colat, sive jejuniis se aut vigiliis maceret, sive orationi insistat, sive suscipiat pauperes, sive dona offerat Deo, aut primitias, fructuumve decimas, sive ecclesias construat, sive aliud aliquid magnum faciat: nisi caritatem habeat, nihili omnia apud Deum æstimabuntur, neque beneplacitum erit in illis Domino. Noli igitur sine caritate aliquid agere. Si autem dixeris: quia fratrem meum odi, sed Christum diligo; invenieris mendax: Arguet enim te Joannes Theologus dicens: *Qui non diligit fratrem suum, quem videt: Deum, quem non videt, quomodo potest diligere?* Manifestum est igitur, eum qui servat odium adversus fratrem suum, etiãsi videatur Deum diligere, mendacem esse, ac seipsum penitus fallere. Dicit enim rursus Joannes: quoniam *hoc mandatum habemus ab eo, ut qui diligit Deum, diligat & fratrem suum.* Et iterum Dominus dicit: *In his duobus mandatis universa lex pendet & Prophetæ.* O miraculum ingens

De Caritate.
Jacob. 3.
Jacob. 5.
1. *Joan.* 3.
1. *Joan.* 4.
Matth. 22.

& ſtupendum! Qui habet caritatem, totã
Rom. 13. legem implet: *Plenitudo enim legis eſt caritas.* O inæſtimabilis virtus caritatis! O vis dilectionis immenſa! Nihil eſt caritate excellentius aut pretioſius, neque in cœlo, neque in terra. Hæc divina caritas eſt omnium caput & ſumma virtutum. Caritas eſt bonorum omnium cauſa. Caritas eſt virtutum ſal. Caritas eſt finis legis. Hæc in corde habitavit Abel. Hæc Patriarchis opitulata eſt. Iſta ſervavit Moyſen. Hæc habitavit in prophetis. Hæc David Spiritus Sancti domicilium fecit. Iſta Job confortavit. Sed longe his majora dicam. Hæc Dei Filium de cælis ad nos deduxit. Per caritatem bona nobis omnia manifeſtata ſunt. Mors per eam mortua eſt: Infernus captivatus: Adam revocatus: Per caritatem unus factus eſt Angelorum hominumque grex. Per caritatem Paradiſus referatur, cælorumque regnum repromittitur. Hæc Piſcatores ſapientia imbuit. Iſta corroboravit Martyres. Hæc eremos in civitates convertit. Hæc montes ac ſpeluncas pſalmorum vocibus replevit. Hæc non viros tantum, ſed & mulieres per arctam anguſtamque viam incedere docuit. Sed quandiu loqui de caritate perſiſtam? Quis enim illam pro merito laudare ſufficiat? Ne ipſi quidem Angeli omnia charitatis merita pro ſua dignitate explicare valebunt. O beata caritas, bonorum omnium indultrix. Beati, & vere beatiſſimi, qui caritatem veram & minime fictam ſibi comparare ſtudent: quemadmodum ait Do-
Jo: 15. minus: *Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis.* Hac divina caritate flagrans Paulus
1. Cor. Apoſtolus, dicebat: *Caritas proximo malum non operatur, non reddit malum pro malo*, nec maledictum pro maledicto. Qui hanc poſſidet, non ſuperbit, non invidet, non iraſcitur, non murmurat, non odit fratrem ſuum aliquando. Qui hanc adeptus eſt, non modo diligentes ſe diligit, verum etiam affligentes. Hanc divinam caritatem poſſidens Ste-
Act. 7. phanus Protomartyr, pro ſe lapidantibus Deum precabatur, dicens: *Domine, ne ſtatuas illis hoc peccatum.* Beatus homo, qui contemtis omnibus, caritatem aſſequutus eſt. Hujus merces quotidie creſcit: hujus corona præparata eſt: hunc Angeli omnes beatum prædicant.
1. Jo: 4. Ab hoc nunquam Dominus ſeparatur: *Deus enim caritas eſt; & qui manet in caritate, in Deo manet, & Deus in eo.* Et hæc quidem hactenus de caritate.

Nos

A νόμυ, ἡ ἀγάπη. Ὢ δύναμις ἀγάπης ἀνεικαιος. ὦ δύναμις ἀγάπης ἀμέτρητος. Οὐδὲν τ ἀγάπης τιμιώτερον, ὅτε ἐν τῷ ὐρανῷ, ὅτε ἐν τῇ γῇ. Αὕτη ἡ θεία ἀγάπη ἐστὶν τὸ κεφάλαιον τ ἀρετῶν. ἡ ἀγάπη, αἰτία πάντων τ ἀγαθῶν. ἡ ἀγάπη, τὸ ἅλας τ ἀρετῶν. ἡ ἀγάπη, τὸ τέλος τ νόμυ. Αὕτη ἐνῴκησεν ἐν τῇ καρδίᾳ τ Ἄβελ. αὕτη τοῖς
B πατριάρχοις συνήργησεν. αὕτη τὸν Μωϋσῆ ἐφύλαξεν. αὕτη ἐν τοις προφήταις κατεσκήνωσεν. αὕτη τ Δαυὶδ, οἰκητήριον τ ἁγίυ Πνεύματος ἐποίησεν. αὕτη τ Ἰὼβ ἐνίσχυσεν. Καὶ τί ὰ λέγω τὰ μείζονα; Αὕτη τ Υἱὸν τ Θεοῦ ἐκ τ ὐρανῶν πρὸς ἡμᾶς κατήγαγε. Διὰ τ ἀγάπης πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐφανερώθη. ὁ θάνατος κατελύθη, ὁ ᾅδης ἠχμαλωτίσθη. ὁ Ἀδὰμ ἀνακέκληται. Διὰ τ ἀγάπης, μία ποίμνη γέγονεν ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων. Διὰ
C τ ἀγάπης ὁ παράδεισος ἠνέῳκται, ἡ βασιλεία τ ὐρανῶν ἐπήγγελται. Αὕτη ἁλιεῖς ἐσόφισεν. αὕτη ἁλιεῖς μάρτυρας ἐνίσχυσεν. αὕτη τὰς ἐρήμυς, πολιτείας ἀνέδειξεν. αὕτη τὰ ὄρη καὶ τὰ σπήλαια ψαλμῳδίας ἐπλήρωσεν. αὕτη ἐδίδαξεν ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας τ στενῶ καὶ τεθλιμμένῳ βαδίζειν ὁδόν. Ἀλλὰ μέχρι τίνος ὰ σήσω τὸν περὶ τ ἀγάπης λόγον; Τὶς γὰρ ἱκανὸς πάντα διηγήσασθαι τὰ
D τ ἀγάπης κατορθώματα; Ἀλλὰ ὅτε οἱ ἄγγελοι κατ' ἀξίαν διηγήσονται. Ὢ μακαρία ἀγάπη, χορηγὲ πάντων τῶν ἀγαθῶν. ὦ μακάριοι καὶ τρισμακάριοι, οἱ τ ἀληθινῶ καὶ ἀνυπόκριτον ἀγάπῳ κτησάμενοι. Καθὼς εἶπεν ὁ Δεσπότης. Ἵνα μείζονα ταύτης ἀγάπης οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τ ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τ φίλων αὐτοῦ. Ταύτῃ τ θείαν ἀγάπῃ ἔχων Παῦλος ὁ ἀπόστολος, ἔλεγεν. ἡ ἀγάπη
E τῷ πλησίον κακὸν ὐκ ἐργάζεται. ὐκ ἀποδιδοῖ κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ὰ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας. Ταύτῃ ὁ κλησάμενος, οὐδενὶ ὑπεφάνευε, ὰ φθονεῖ, οὐκ ὀργίζεται, ὰ γογγύζει, ὰ μισεῖ τὸν ἀδελφόν ποτε. Ταύτῃ ὁ ἔχων ὰ μόνον τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν ἀγαπᾷ, ἀλλὰ καὶ τοὺς θλίβοντας αὐτον. Ταύτῃ τ θείαν ἀγάπῃ ἔχων Στέφανος, ὁ πρωτομάρτυς, ὑπὲρ τ λιθαζόντων αὐτὸν παρεκάλει τ Θεὸν,
F λέγων. Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τ ἁμαρτίαν ταύτην. Μακάριος ὁ ἄνθρωπος, ὁ πάντα παρορήσας, καὶ τ ἀγάπῃ κλησάμενος. τοῦτο ὁ μισθὸς καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐξάνει. τοῦτο ὁ στέφανος ἡτοίμασται· τοῦτον πάντες οἱ ἄγγελοι μακαρίζουσι. τοῦτο ὁ Δεσπότης οὐδέποτε χωρίζεται. ὁ Θεὸς γάρ, ἀγάπη ἐστὶν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. Καὶ περὶ μὲν τ ἀγάπης ταῦτα.

Ἡμεῖς

Ἡμεῖς δὲ πάλιν ὅπι τὸ τροκείμθον ἐπαν- A
ελθωμθ. Καὶ λαλήσωμθ τῶι μετανοίας, καὶ
τῶι τ μελλόσης κείσεως. Ταῦτα μελετῶμθ ἀγα-
πητοὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, τρὸς τ ἑκάτλω ἀπο-
βλέποντες ὥραν κὴ ὃ μὴ λάθεθε τ μηδέποτε σβεν-
νυμθης φλογός. Ὁ ψαλμὸς ἐπὶ τ στόματος ὑμῶν
ἀψαλείπτως ἔστω. Θεὸς γὰ ὀνομαζόμθος φυγα-
δεύει τοὺς Δαίμονας. ὅπυ ὁ ψαλμὸς, ἐκῖ καὶ
ὁ Θεός. ὅπυ δὲ τὰ Διαβολικὰ ἄσματα, ἐκῖ B
ὀργὴ Θεῦ, καὶ ὠά. Οὗπυ ἱεραὶ βίβλοι, κὴ ἀνα-
γνώσις, ἐκῖ εὐφροσύνη δικαίων, κὴ σωτηρία ψυ-
χῶν. ὅπυ δὲ κιθάραι κὴ χοροὶ, ἐκῖ σκοτισμὸς
ἀνδρῶν τε κὴ γυναικῶν, κὴ τ Διαβόλυ ἑορτή. Τί
οὖν τὸ ὄφελος, ἀδελφοὶ, ἔνθεν τρὸς ὥραν χο-
ρεύειν κὴ πανηγυρίζειν, ἐκῖ δὲ κολάζεσθαι εἰς τοὺς
αἰῶνας; Ἐννοήσωμεν, ὅτι οὐθὲν ἡμᾶς ὠφελήσυσι
τὰ πέρατα τ γῆς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. Ἐνθυμηθῶ- C
μεν, ὅτι ἐκῖ οὐδεὶς δύναται βοηθῆσαι ἄλλον. ἀλλ'
ἕκαστος τὸ ἴδιον φορτίον βαστάζων ἕτοιμος τὴν ἀπόφασιν τ μέλλως ἀκοῦσαι κατ' αὐτῦ.
Ταῦτα κτὶ νῦν ἔχοντες, ἀγαπητοὶ, σωφρόνως καὶ
δικαίως κὴ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ὡς
ὁ Ἀπόστολος ἐδίδαξε. καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ
παντὸς μολυσμῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος. Ἀπω-
θώμεθα τὰ ἔργα τ σκότυς καὶ τ ἐθνῶν χήματα.
καὶ μηκέτι συμπατήσωμεν, καθὼς καὶ τὰ λοι-
πὰ ἔθνη συμπατῦσι. τὰς τ ἁγίων μνείας ἐπι- D
τελῦντες, μνημονεύσωμεν πάντων τ ἐν ἀδυναμίᾳ,
χηρῶν, ὀρφανῶν, ξένων, πτωχῶν, τ ἐν φυλα-
καῖς, τ ἐν ἐρημίαις, κὴ ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις, κὴ
ταῖς ὀπαῖς τ γῆς. Τὰς ἑορτὰς τιμήσωμεν, ἑορ-
τάζοντες μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θείκως. μὴ
κοσμικῶς, ἀλλ' ὑπερκοσμίως κὴ Χριστιανικῶς. μὴ
στεφάθυρα στεφανώσωμεν, μὴ χορυὺς στήσωμεν. E
μὴ αὐλοῖς καὶ κιθάραις τ ἀκοὴν ἡμῶν ἐκθηλύ-
νωμεν. μὴ ἱμάτια μαλακὰ στειλλώμεθα, μὴ
χρυσῦ στιλάμψεσι, μὴ κόσμοις, κὴ μέθαις.
ἀλλὰ ταῦτα πρεάσωμεν Ἕλλησι κὴ Ἰουδαίοις. ἡμεῖς
δὲ τῷ τιμίῳ κὴ ζωοποιῷ σταυρῷ τ Σωτῆρος τὰ
τρόθυρα ἡμῶν στεφανώσωμεν λέγοντες μετ τοῦ
Ἀποστόλυ· ἐμοὶ μὴ γένοιτο καυχᾶθαι, εἰ μὴ F
ἐν τῷ σταυρῷ τ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριστοῦ. Καὶ
ἐπὶ τ θυρῶν ἡμῶν τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν, κὴ ἐπὶ
τ μετώπων, κὴ ἐπὶ τ κάρδιας, κὴ ἐπὶ τ στόμα-
τος, κὴ ἐπὶ παντὸς μέλυς ἡμῶν τῦτον ἐνσημειω-
σώμεθα, κὴ αὐτὸν ὁπλισώμεθα τὸ ἀήττητον ὅπλον
τ Χριστιανῶν, τὸν νικητὴν τ θανάτυ, τὴν ἐλπί-
δα τ πιστῶν, τὸ φῶς τῶν περάτων, τ ἀνοικτὴν
τ παραδείσυ, τ τ αἱρέσεων καταλύτην, τὸ στερέωμα
τ πί-

Nos vero ad id, quod instituimus, redeamus: loquamurque de Pœnitentia, & de Judicio futuro. Hæc jugiter die noctuque meditemur, dilectissimi; extremamque horam semper ante oculos habentes, inextinguibilis flammæ nunquam obliviscamini. Psalmus nunquam de vestro ore deficiat: Deus enim quum nominatur, dæmones fugat. Ubi Psalmus, illic & Deus est. Ubi vero personant diaboli cantica, illic ira & perpetuum væ. Ubi sacri codices lectionesque, ibi justorum lætitia, salusque animarum. Ubi vero citharæ, chorique perstrepunt, ibi virorum ac mulierum obfuscatio, diabolique celebritas est. Quid prodest, dilectissimi, ad momentum temporis hic choreas agere, festaque celebrare; illic vero in æternum cruciari? Considerabimus, quia nihil proderunt nobis orbis fines in illa hora. Pensemus, quia nullus cuiquam auxiliari poterit, sed unusquisque onus suum portans adsistet, expectans sententiam contra se ferendam. Hæc alto corde cogitantes, dilectissimi, sobrie & juste & pie vivamus in hoc sæculo, sicut docuit Apostolus. *Emundemus nos ipsos ab omni inquinatione carnis & spiritus. Deponamus opera tenebrarum:* neque jam gentium ritu ambulemus. Quum Sanctorum memorias celebramus, memores simus omnium debilium, viduarum, pupillorum, peregrinorum, pauperum, necnon eorum, qui in carceribus detenti sunt, & qui in solitudinibus, & montibus, & speluncis & cavernis terræ delitescunt. Festivitates honoremus, epulantes non celebritate sæculari, sed divina exultatione: non mundane, sed spiritualiter, & christiane. Non januarum coronemus frontes, non choreas statuamus, non tibiis & citharis auditum effeminemus, non mollibus indumentis utamur, non auro ornemur, non commessationibus & ebrietatibus operam demus: verum hæc omnia Græcis Judæisque relinquamus. Nos autem pretiosa ac vivifica Salvatoris cruce postes nostras coronemus, dicentes cum Apostolo: *Mihi absit gloriari, nisi in cruce Domini Nostri Jesu Christi.* Pingamus in januis, atque in frontibus nostris, & in pectore, & in ore, atque in membris omnibus vivificam crucem. Armemur insuperabili hac Christianorum armatura: ea enim victrix est mortis, fidelium spes, lux orbis terræ, paradisi reseratrix, profligatrix hæresum, firmamentum fidei, magna

De Pœnitentia, & de Judicio futuro.

2. Cor. 7.

De Sancta Cruce.

Galat. 6.

orthodoxorum cuſtodia ſalutariſque gloria. Hanc, o Chriſtiani, diebus ſingulis & noctibus, horis atque momentis in omni loco circumferre non deſinamus. Nihil ſine ipſa perficias; ſed ſive dormias, ſive evigiles, ſive operi inſiſtas, ſive manduces, ſive bibas, ſive iter agas, ſive per mare naviges, ſive tranſmittas flumina; membra tua omnia cruce vivifica exorna, neque accedent ad te mala, & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo. Hoc enim ſigno conſpecto adverſariæ poteſtates, conterritæ recedunt. Crux enim ſanctificavit orbem: tenebras fugavit, lucemque revexit. Hæc eliminavit errores. Hæc ab ortu ſolis & occaſu, ſeptentrione & meridie collegit gentes, atque in unam Eccleſiam, & in unam fidem, atque in unum baptiſma in caritate connexuit. Hæc orthodoxorum inexpugnabilis murus eſt. Quod os, quæ lingua digne pro merito laudare poterit victricia arma Chriſti Regis? Crux in Calvariæ loco defixa, mox vitæ noſtræ botrum pullulavit. Hoc denique pretioſiſſimo ſigno Chriſtus Salvator noſter inferni voraciſſimum diſrupit ventrem, nimiſque patulum diaboli obſtruxit os. Eo conſpecto contremuit mors, omneſque, quos a primo homine uſque ad id temporis ſub ditione ſua tenuerat vinctos, demiſit. Crucis armis accincti beati Apoſtoli, omnem inimici calcavere virtutem. Hac ſe thoracis vice munientes milites Chriſti & Martyres, omnes artes & inventiones atrocitateſque tyrannorum ſuperarunt. Hanc bajulantes qui ſæculo abrenunciarunt, ſummo cum gaudio & alacritate in ſolitudinibus, & montibus & ſpeluncis, & cavernis terræ ſibi ſedes elegerunt. O immenſam benigniſſimi Dei bonitatem: qui tam magna tamque præclara munera humano generi per Crucem indulſit! Hæc ſancta Crux rurſus in conſummatione ſæculi, cum ſecundus illuxerit Domini adventus, prima cum gloria ingenti, & angelicorum exercituum multitudine apparebit in cœlo; inimicos quidem terrens ac vexans, fideles autem lætificans atque illuminans, adventumque magni Regis adnuncians. Et de pretioſa quidem Cruce hactenus diximus: etſi plura his dici poterant.

De ultimo Judicio.

Quæ vero poſt hæc futura ſunt, putas qualia erunt? At iſta omnem ſermonem, omnē mentem, omnemq; cogitationem ſuperant. Tranſcendunt quippe omnis narrationis ſeriem, auditumque omnem exterrent. Hei mihi, fratres mei Chriſto dilecti. Memoratus ſum horæ illius, atque

Supra pag. 192.

A τ πίςεως, τὸ μέγα φυλακτήριον κ σωτήριον καύχημα τ ὀρθοδόξων. Τῦτον, χριςιανοὶ καθεκάςην ἡμέραν κ νύκτα κ ὥραν κ ςιγμὴν μὴ ἀφαναλύπωμεν, ϖεριφέροντες ἐν παντὶ τόπῳ. χωρὶς αὐτ μηδὲν ἐπιτελέσῃς, ἀλλὰ κ ποιμαίνομος, κ ἀνιςάμενος, κ ἐργαζόμενος, κ ἐσθίων, κ πίνων, καὶ ὁδεύων, κ θάλασσαν πλέων, κ ποταμὸν διαβαίνων, ϖάντα τὰ μέλη σε τῷ ζωοποιῷ

B ςαυρῷ καπανόσμησον, καὶ ὁ ϖερισελεύσε) ϖρός σὲ κακὰ, καὶ μάςιξ ὀκ ἐγγιῇ ἐν τῷ σκηνώμα τί σε. Τῦτον θεωρῦσαι αἱ ἐναντίαι δυνάμεις φεύγθσιν ἐκχωρῦσαι· ὅτος κ τῷ ὠκειμένῳ ὠγίασεν, ὅτος τὸ σκότος ὠφάνισε, κ τὸ φῶς ἐπανήγαγεν. ὅτος τῷ πλάνῳ κατήργησεν. ὅτος τὰ ἔθνη σωώγαγεν ἀϖὸ ἀνατολῶν κ δυσμῶν κ βορρᾶ κ νότε, κ εἰς μίαν ἐκκλησίαν, κ εἰς μίαν πί-

C ςιν κ εἰς ἓν βάπτισμα ἐν ἀγάπῃ σωέδησε. τὸ ἀκαταμάχητον τεῖχος τ ὀρθοδόξων. Ποῖον ςόμα, ἢ ποῖα γλῶσα ἀξίως ἐγκωμιάσῃ τὸ ἀκαταμάχητον ὅπλον τ βασιλέως Χριςοῦ; Οὗτός ἐςιν ὁ παγεὶς ἐν τόπῳ κρανίε, κ εὐθέως βλαςήσας τ βότρυν τ ζωῆς ἡμῶν. Ἐν τύτῳ τῷ ζωμίῳ ὅπλῳ Χριςὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν διέῤῥηξε τῶν

D παμφάγον τ ᾅδε γαςέρα κ τὸ πολυμήχανον τοῦ Διαβόλε ἐνέφραξε ςόμα. Τῦτον ἰδὼν ὁ θανάλατος θάνατος ϖάντας οὓς εἶχεν ἀϖὸ τῦ ϖρωτοπλάςε ἀϖέλυσεν. Τύτῳ ὁπλισάμενοι οἱ μακάριοι ἀϖόςολοι, ϖᾶσαν τὴν δύναμιν τ Ἐχθρῦ κατεπάτησαν. Τῦτον ϖεριβαλόμενοι ἀντὶ θώρακος οἱ ςρατιῶται τ Χριςοῦ κ μάρτυρες, πάσας τὰς ἐπινοίας κ θράση τ τυράννων κατήργησαν. Τῦτον βαςάζοντες, οἱ τῷ κόσμῳ ἀϖοταττόμενοι,

E μετ πολλῆς ϖροθυμίας κατοικῦσιν ἐν ὄρεσι, κ καὶ ἀϖλαγίοις, καὶ ταῖς ὀπαῖς τ γῆς τὰς καταμονὰς ϖοιῦνται. Ω τ ἀμετρήτε ἀγαθότητος τοῦ φιλανθρώπε Θεῦ. ϖόσα ἀγαθὰ ἐδωρήσαλο διὰ τ ςαυρῦ τῷ γένει τῶν ἀνθρώϖων; Αὐτὸς πάλιν ἐν τῇ σωτελείᾳ τ κόσμε, ἐν τῇ δευτέρᾳ ϖαρσίᾳ τῦ Κυρίε, ϖρῶτος μέλλει ἀναφαίνεσθαι ἐν

F τῷ ὐρανῷ μετ δόξης πολλῆς κ ϖλήθους ςρατιᾶς ἀγγέλων, τοὺς μὲν ἐχθροὺς ἐκφοβῶν κ ἐκθλίβων, τοὺς δὲ ϖισοὺς χαροποιῶν κ φωτίζων, καὶ τὸν ϖρῶτον μισθὸν τ μεγάλε Βασιλέως. Καὶ ὡς μὲ τ τιμίε ςαυρῦ, ταῦτα κ ϖλείονα τῶν.

Τὰ δὲ μετ τῶν, ἤγουν τὰ ὀϖίσω αὐτῦ ἐρχόμενα, διηγήσομαι ϖοταϖά. ὑϖὲρ λόγον καὶ ἔννοιαν, ὑϖερβαίνοντα ϖᾶσαν διήγησιν, καὶ ἐκϖλήττοντα ϖᾶσαν ἀκοήν. Οἴμοι, ἀδελφοί με φιλόχριςοι ἐμνήθην τ ὥρας ἐκείνης κ ἐτρόμαξα,

Supra pag. 192.

καὶ

καὶ ἀναῶδα καλαπαῦσαι τὸν λόγον ἐβιαλήθλω ἀπὸ τ πολλ̃ φόβ, ἐνθυμούμενος τὰ μέλλοντα ἀποκαλύπτεσθαι ὀπίσω τοῦ ἁμὰς σαυτ̃. Τίς γὰρ αὐτὰ διηγήσετ, ἢ τίς τολμήσ ἐξειπεῖν; ποῖον στόμα ἀπαγγείλῃ; ποία δὲ γλῶσσα φθέγξεται; ποία δὲ φωνὴ δηλώσ; ποία δὲ ἀκοὴ χωρήσ ἀκῦσαι, ἅπερ οὐδὲ οἱ οὐρανοὶ ὑπενεγκεῖν δύνανται. τοιαῦτα γὰρ μεγάλα καὶ φρικτὰ θαυμάσια ὅτε ἐγένοντο, ἐν ὅλαις ταῖς γενεαῖς, ὅτε γενήσονται. Καὶ ἅρα μὴ πολλάκις ἐὰν ἀστραπὴ ἢ βροντὴ τρανοτέρα γένηται, πάντας ἐκθοεῖ, καὶ πάντες εἰς γῆν ἐπικλινόμενοι, δειλιῶντες φέξομεν. Πῶς δὲ ὑπενέγκωμέν τότε, ὅταν ἀκούσωμεν τ φωνῆς τ σάλπιγγος, φοβερὸν κεκραγυίας καὶ ἠχηρίζουσης τὸν ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένους δικαίους τε καὶ ἁμαρτωλούς. Τότε ἐν τῷ ἅδῃ τὰ ὀστᾶ τ ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀκούσαντα τ φωνῆς τ σάλπιγγος, ὠκυπρέχουσι μὴ σταδῆς, ζητοῦντα τὰς ἑαυτῶν ἁρμονίας. ὅταν ἴδωμεν πᾶσαν ἀνθρωπίνην φύσιν ἀνισταμένην, ἕκαστον ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ ἐπισπευσομένους ἀπὸ τ φθάτων τῆς γῆς πρὸς τὸ κριτήριον, ποῖος φόβος, ποταπὴ δὲ φρίκη λήψεται ἡμᾶς; Κελεύει γὰρ ὁ μέγας βασιλεύς, καὶ εὐθέως μὴ χρόμενος καὶ σταδῆς δρόμῳ ἡ γῆ τοὺς νεκροὺς αὐτῆς, ἡ θάλασσα τοὺς ἑαυτῆς νεκρούς, καὶ ὁ ἅδης τοὺς ἰδίους νεκρούς, καὶ εἴτε θηρίον ἥρπασεν, ἢ ἰχθὺς ἐμέλισεν, εἴτε ὄρνεον διήρπασεν, πάντες ἐκ ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ στήσονται, καὶ θρὶξ μία οὐκ ἀπολειφθήσεται. Ὅταν ἴδωμεν τ πνεικὸν ποταμὸν ἐρχόμενον ἀπὸ ἀνατολῶν μετ θυμοῦ, ὥσπερ ἀγρία θάλασσα, καὶ κατεσθίοντα τὰ ὄρη καὶ τὰς νάπας, καὶ καταναλίσκοντα πᾶσαν τ γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα, τότε, ἀγαπητοί, ἐκ τ πυρὸς ἐκείνου αἱ πηγαὶ ἐκλείψουσιν, οἱ ποταμοὶ ἀφανίζονται, ἡ θάλασσα ξηραίνεται, ὁ ἀὴρ κλονεῖται, τὰ ἄστρα πίπτουσιν ἐκ τ οὐρανοῦ, ὁ ἥλιος ἐκλείπει, ἡ σελήνη μεταβάλλεται εἰς αἷμα, ὁ οὐρανὸς εἰλίσσεται ὡς βιβλίον. ὅταν δὲ θεωρήσωμεν τοὺς ἀγγέλους ἀποστελλομένους καὶ στρέχοντας μὴ σταδῆς, καὶ ἐπισυνάγοντας τοὺς ἐκλεκτοὺς δούλους τ Θεοῦ ἀπ' ἄκρων οὐρανοῦ ἕως ἄκρων αὐτ. ὅταν ἴδωμεν οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν. ὅταν ἴδωμεν τὸν φοβερὸν θρόνον ἑτοιμαζόμενον. ὅταν θεωρήσωμεν τὸ σημεῖον τ Υἱοῦ τ ἀνθρώπου ἀναφανὲν ἐν τῷ οὐρανῷ, τ τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν φωτίζοντα πάντα τὰ πέρατα τ γῆς, τότε πάντες θεωροῦντες ἐν τῷ ὕψει φανὲν τὸ βασιλικὸν τοῦτο καὶ φοβερὸν σκῆπτρον, ἐπιγνώσονται ἕκαστος αὐτίκα εὐθέως ὀπίσω τούτου ὁ βασιλεὺς μέλλει ἀναφαίνεσθαι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ. τίς ἄρα ἀπαντήσεται τῷ Χριστῷ καὶ ἀπολογήσεται; καὶ

A atque contremui: & hic præ pavoris magnitudine dicendi finem facere pene institueram, quum versarem animo quænam sint illa, quæ post pretiosam crucem revelanda sunt. Quis enim audeat ista narrare? Quis præsumat exponere? Quod os enunciare sufficiat? Quæ lingua eloqui? Quæ vox explicare? Quæ auris possit audire? illa, quæ nec cœli ferre tunc prævalent. Tanta enim, & tam ingentia tamque B horrenda mirabilia neque facta sunt in omnibus a sæculo generationibus, neque futura sunt. Et modo quidem sæpe quum fit coruscum, aut tonitru vastius, omnes sui formidine terret, cunctique horrore perculsi solo procumbunt. Quomodo ergo sustinebimus, quum audierimus tubæ vocem nimio cum metu resonantem, omnesque a sæculo defunctos, C justos & peccatores excitantem? Tunc ex inferno humanæ conditionis ossa quum vocem tubæ audierint, statim exsilient, juncturas suas cum festinatione requirentia. Quum videbimus omne hominum genus exsurgere, quemlibet ex loco suo, congregarique a finibus terræ ad judicium; quo nos timore, quo tremore corripiemur? Jubebit enim Rex magnus, & suos terra mortuos statim cum tremore ac festinatione reddet, mare itidem D suos: quidquid item humanorum corporum vel bestia rapuit, vel voravit piscis, avisve discerpsit, omnes in ictu oculi adstabunt, ita ut ne unus quidem capillus capitis desit. Quum videbimus igneum fluvium ab ortu solis emanantem, ac veluti sæviens fluctibus mare, montes ac valles devorantem, terramque omnem & quæ in illa sunt exurentem. Tunc, dilectissimi, ab illo igne deficient fontes, vanescent flumina, mare siccabitur, agitabitur aër, sidera de cœlo cadent, deficiet sol, luna vertetur in E sanguinem, coelum ut liber complicabitur. Quum videbimus Angelos missos cum festinatione discurrere, electosque Dei servos a summo coelo usque ad summum ejus in unum cogere. Quum videbimus cœlum novum & terram novam. F Quum videbimus terribile solium præparatum. Quum videbimus signum Filii hominis in coelo lucens, pretiosam scilicet ac vivificam crucem omnes fines terræ illustrantem. Ubi vero viderint omnes regium istud ac tremendum sceptrum in cælo revelari, jam tunc agnoscent singuli continuo ipsum quoque Regem in illa hora revelandum. Quis igitur Christo occurret, rationemque reddet? Ac si quidem pec-

catorum conſcientia prematur, ſtabit nudus & afflictus, expectans ſententiam contra ſe ferendam. Unuſquiſque enim cernet ante faciem ſuam expoſita opera ſua, ſive bona ſive mala. Tunc hi, qui anguſtam & arctam viam tenuerunt, omneſque, qui ex corde egerunt poenitentiam, & miſericordes, ac peregrinorum ſuſceptores, adſtabunt hilares magno cum gaudio expectantes beatam ſpem & adventum gloriæ magni Dei & Salvatoris Noſtri Jeſu Chriſti. Venit enim, ut eos, qui in vigiliis, orationibus, jejuniis, ac pſalmodiis ſe exercuerunt, coronet. Venit, ut beatificet eos, qui ſuper peccatis ſuis luxerunt. Venit, ut eos exaltet, qui pro nomine ſuo pauperes eſſe delegerunt, qui non dilexerunt mundum, neque ea quæ in mundo ſunt, ſed omnia reliquerunt, & ipſum ſolum ſequuti ſunt. Venit, jam non de terra, ſed de coelo, veluti fulgur horrendum. Tunc ingens clamor perſonabit: ecce ſponſus venit: ecce procedit Judex: ecce Judex judicum revelatur: ecce advenit omnium Deus, ut judicet orbem terrarum, & reddat unicuique ſecundum opera ſua. Tunc, dilectiſſimi fratres mei, a voce clamoris illius contremiſcent renes terræ a finibus uſque ad fines ejus, & mare, & omnes abyſſi. Tunc, dilectiſſimi, timor ac tremor & ſtupor corripiet omnem hominem, præ clangore tubæ, & expectatione eorum, quæ ſuperventura ſunt univerſo orbi. Tunc virtutes coelorum movebuntur. Tunc præcedent coruſcationes: Angelorum exercitus præibunt: Archangelorum chori adſtabunt parati: Cherubim & Seraphim multis oculis clara, in virtute & clamore proclamabunt: *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth, qui eſt, & qui erat, & qui venturus eſt omnipotens*: Tunc creatura omnis in coelo & in terra valide clamabit: *Benedictus, qui venit in nomine Domini*. Tunc ſcindentur coeli, & revelabitur Rex regum, & principum Princeps, veluti fulgur horribile, cum poteſtate multa & majeſtate ineffabili: videbitque eum omnis oculus, & qui eum pupugerunt, & plangent ſuper ſe omnes tribus terræ. Tunc coelum & terra vertentur in fugam, ſicuti Joannes præſignavit, dicens: *Vidi ſolium candidum & magnum, ſedentemque ſuper illud, & a facie illius fugit cœlum & terra*. Væ mihi, ubi nos peccatores ſtabimus? Tunc ſedebit in ſolio glo-

Matth. 21.

Joan. 19.

Apocal. 1.

Apocal. 20.

A καὶ ἐὰν σωϊσθεν ἑαυτῷ πλάσματα ἢ ᾠδαπλώματα, ἴσαται γυμνὸς καὶ τεθλιμμένος, ἐνδεχόμενος τὴν ἀπόφασιν τὴν μέλλουσαν ἐξελθεῖν κατ' αὐτοῦ. Ἕκαστος γὰρ θεωρεῖ τὰ ἴδια ἔργα αὐτοῦ ἐν ᾠδαπρόσωπα αὐτοῦ ἰσάμενα, κἂν τε ἀγαθὰ, κἂν τε φαῦλα. τότε οἱ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν βαδίσαντες, καὶ πάντες οἱ γνησίως μετανοήσαντες, καὶ πάντες οἱ ἐλεήμονες καὶ ξενοδόχοι ἔσαν ἱλαροὶ, μετὰ πά-
B σης χαρᾶς ἐνδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔρχεται γὰρ ἵνα στεφανώσῃ τοὺς ἀγωνιζομένους ἐν ἀγρυπνίαις καὶ προσευχαῖς καὶ νηστείαις καὶ ψαλμῳδίαις. ἔρχεται ἵνα μακαρίσῃ τοὺς πενθήσαντας ἐπὶ τοῖς ᾠδαπλώμασιν αὐτῶν, ἔρχεται ἵνα εὐφράνῃ τοὺς ἐλεήμονας, ἔρχεται ἵνα ὑψώσῃ τοὺς πτωχεύσαντας διὰ τὸ ὄνο-
C μα αὐτοῦ, τοὺς μὴ ἀγαπήσαντας τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ἀλλὰ πάντα καταλιπόντας, καὶ αὐτῷ μόνῳ ἀκολουθήσαντας. ἔρχεται οὐκ ἔτι ἀπὸ γῆς, ἀλλὰ ἐξ οὐρανοῦ, ὡς ἀστραπὴ φοβερά. Τότε γίνεται κραυγὴ μεγάλη λέγουσα. ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται, ἰδοὺ ὁ κριτὴς ᾠδαγίνεται, ἰδοὺ ὁ δικαστὴς τῶν δικα-
στῶν ἀποκαλύπτεται, ἰδοὺ ὁ τῶν ὅλων Θεὸς ᾠδαγί-
D νεται κεῖναι τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Τότε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ, ἐν τῇ κραυγῇ ἐκείνῃ τρομάξουσιν οἱ νεφροὶ τῆς γῆς ἀπὸ περάτων ἕως περάτων, καὶ θάλασσα καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι. Τότε, ἀγαπητοὶ, φόβος καὶ τρόμος καὶ ἔκστασις λήψεται πάντα ἄνθρωπον ἐν τῇ κραυγῇ ταύτῃ σάλπιγξ καὶ γὰρ ἤχει τῆς σάλπιγγος καὶ τῆς προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ. Τότε αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. Τότε προβαδίσουσιν ἀστραπαὶ
E προσρέχουσι στρατιαὶ ἀγγέλων. οἱ τῶν ἀρχαγγέλων χοροὶ ἑτοιμάζονται· τὰ χερουβὶμ καὶ τὰ σεραφὶμ καὶ τὰ πολυόμματα ἐν ἰσχύϊ καὶ βοᾷ κράζουσιν ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος σαβαὼθ, ὁ ὤν, καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ. Τότε πᾶν κτίσμα ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς ἐν δυνάμει κράζουσιν· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Τότε σκοτισθήσονται οἱ οὐρανοὶ, καὶ ἀποκαλυφθήσε-
F ται ὁ τῶν βασιλέων βασιλεὺς καὶ ἄρχων τῶν ἀρχόντων, ὡς ἀστραπὴ φοβερὰ, μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης ἀνεικάστου. καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτοῖς πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. τότε ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ εἰς φυγὴν τραπήσονται, καθὼς ὁ Ἰωάννης προεδήλωσε, λέγων. εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτὸν, ἀφ' οὗ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἔφυγεν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ. φεῦ ἁμαρτωλοὶ δὲ πῶς σῳ-
σόμεθα;

σόμεθα; Τότε καθίσῃ ἐπὶ θρόνῳ δόξης καθὼς ἔρηκε, καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη. Ποταπὴ ἄρα ψυχὴ μέλλει εὑρεθῆναι ἵνα δυνηθῇ ὑπομεῖναι ὅτε τεθῶσιν θρόνοι καὶ κριτήριον καθίσῃ, καὶ βίβλοι ἀνεῳχθῶσι; Τότε θεασώμεθα τὰς ἀναριθμήτους τῶν ἀγγέλων δυνάμεις παρεστώσας κύκλῳ ἐν φόβῳ. τότε ἑνὸς ἑκάστου τὰ ἔργα ἐπὶ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων ἀναγινώσκονται καὶ θεαμβεύονται. τότε πληρῶται ἡ προφητεία Δανιὴλ, ἡ λέγουσα· ἐγὼ Δανιὴλ ἐθεώρουν, ἕως οὗ θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ ὁ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθισεν. τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν, ὡσεὶ χιών. ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ὡσεὶ ἔριον καθαρόν. ὁ θρόνος αὐτοῦ, φλὸξ πυρός. οἱ τροχοὶ αὐτοῦ, πῦρ φλέγον. ποταμὸς πυρὸς εἵλκυεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. χίλιαι χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ μυριάδες μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ. κριτήριον ἐκάθισε, καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν. Μέγας ὁ φόβος, ἀδελφοί, ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ὅτε ἀνοιχθῶσιν ἐκείναι αἱ φοβεραὶ βίβλοι, ἔνθα γεγραμμένα εἰσὶ τὰ ἔργα ἡμῶν καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, καὶ ἃ ἐπράξαμεν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, καὶ ἐνομίσαμεν λαθεῖν τὸν ἐτάζοντα καρδίας καὶ νεφρούς. ἐκεῖ ἀναγέγραπται πᾶσα πρᾶξις καὶ ἐνθύμησις ἀνθρώπων, κἂν τε ἀγαθὰ, κἂν τε φαῦλα. Ὢ πόσων δακρύων χρῄζομεν ἀφ' τῆς ὥρας ἐκείνης ἣν ἀμελοῦμεν, ἀφ' ὧν δακρύων καὶ ἐλεημοσυνῶν δυνάμεθα ἐξαλεῖψαι τὰ γεγραμμένα ἐγκλήματα. Ὢ πόσα στενάξομεν καὶ ἐλεεινὰ δακρύσομεν, ὅταν ἴδωμεν τὴν οὐρανῶν βασιλείαν ἀπόῤῥητον. Καὶ πάλιν, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, θεασώμεθα τὰς φοβερὰς κολάσεις φαντασίας. μέσον δὲ τούτων πᾶσαν φύσιν ἀνθρώπων ἀπὸ τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδὰμ ἕως τοῦ γεννηθέντος πάντων ὕστερον, καὶ πάντας προσκυνοῦντας ἐπὶ πρόσωπον. τότε πληρωθήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ. καὶ πάλιν ὁ Ἀπόστολος. ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶν γόνυ κάμψει ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται, ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός. ἀμήν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ φιλόχριστοι ἀκροαταί. διδάσκαλε, εἰπὲ ἡμῖν καὶ τὰ τότε ἀκόλουθα καὶ πῶς ἐπερωτῶνται.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Τότε, ἀδελφοί μου φιλόχριστοι, πᾶσα ἀνθρωπότης ἑστήξει, μέσον τῆς βασιλείας καὶ τῆς κρίσεως, μέσον ζωῆς καὶ θανάτου, μέσον χαρᾶς καὶ ἀνάγκης, καὶ πάντες κάτω νεύοντες βλέψουσι τοὺς ἔμπροσθεν τοῦ βήματος παρ-

A gloriæ ſuæ, ſicut ipſe dixit, & congregabuntur ante eum omnes gentes. Quo igitur in ſtatu invenienda eſt anima, ut ſuſtinere poſſit, quum viderit thronos poſitos, & judicium ſedere, & libros aperiri? Tunc intuebimur innumerabiles Angelorum virtutes circumſtantes cum tremore. Tunc uniuſcujuſque opera coram Angelis & hominibus recitabuntur & patebunt. Tunc implebitur Da- *Matth. 19.*

B nielis prophetia dicentis: *Ego Daniel aſpiciebam, donec throni poſiti ſunt, & antiquus dierum ſedit. Veſtimentum ejus candidum ut nix: capillus capitis ejus ut lana munda: ſedes ejus ut flamma ignis: rotæ ejus, ignis ardens. Fluvius ignis tranſibat coram illo. Millia millium aſſiſtebant ei: & decies centena millia miniſtrabant ei. Judicium ſedit, & libri* *Daniel. 7.*

C *aperti ſunt.* Magnus in hora illa pavor erit, fratres, quum libri illi formidabiles aperientur, in quibus ſcripta ſunt opera noſtra, & ſermones, & quæcumque egimus in hac vita, putantes latere Deum, qui ſcrutatur corda & renes: illic enim non ſolum actus, verum & cogitationes hominum ſcriptæ erunt, ſive bonæ ſint, ſive malæ. Oh quam multis lacrymis nobis opus eſt propter

D horam illam, quam negligimus! Per lacrymas enim & eleemoſynas poſſumus deſcripta crimina diluere. Oh quantus erit gemitus, quam miſerabiles lacrymæ, quum oculis noſtris intuebimur hinc ineffabile regnum, inde rurſus æterna ſupplicia revelari; medium vero aſſiſtere omne mortalium genus, a protoplaſto Adam uſque ad ultimum hominum, om-

E neſque cadentes in faciem! Tunc implebitur ſermo, qui ſcriptus eſt: *Vivo ego, dicit Dominus, quia curvabitur mihi omne genu.* Et quod rurſus Apoſtolus dicit: *In nomine Jeſu Chriſti omne genu flectetur, cœleſtium, terreſtrium, & infernorum, & omnis lingua confitebitur, quoniam Dominus Jeſus Chriſtus in gloria eſt Dei Patris.* Amen. *Iſai. 45.* *Philipp. 2.*

INTERROGATIO. Interroga-

F verunt eum, Chriſto dilecti auditores: Magiſter, dic nobis & quæ iſta conſequentur: & quomodo interrogabuntur?

RESPONSIO. Tunc, fratres mei Chriſto dilecti, omne humanum genus inter regnum & damnationem, inter vitam & mortem, inter gaudium & neceſſitatem, omnes demiſſis in humum vultibus adſtabunt, videntes proximos quiſque ſuos ante tribu-

nal

nal assistere, & interrogari, & eos maxime qui in negligentia vixerunt. Atque ista adspicientes, denuo humi defigent obtutus, recogitantes & ipsi opera sua. Cernent autem singuli opera, quæ præmiserunt coram se exposita, sive bona, sive mala. Tunc hi, qui mala gesserunt, neque poenitentiam egerunt, ejulantes dicturi sunt: oh quare non laboravimus miseri; sed in negligentia tempus perdidimus, illusi atque illudentes! Quare non vigilavimus? Quare non jejunavimus? Cur pauperum non miserti sumus? Cur invidimus misero, & mala patravimus? Cur poenitentiam non egimus, dum tempus esset poenitentiæ; sed risui ac deliciis dediti, & elata cervice incedentes, annos nostros frustra transegimus, nec amplius nobis poenitentiæ tempus suppetet. Quid agemus, quoniam advenit dies illa ac hora tremenda, quam sæpius audivimus, & ridebamus? Quid faciemus miseri, quia libros aperiri cernimus, & omnes judicabunt? Hæc autem illi cogitantes, repente audient Judicis vocem cum terrore clamantis ac dicentis: Ostendite opera vestra, & mercedem accipite. In illa hora commovebuntur omnes Christianorum ordines, Pontifices, & Diaconi, & ordo ecclesiasticus alius reliquus. Unusquisque enim, ut ait Apostolus, suscitabitur in suo ordine, ut Deo rationem reddat. Tunc metu agitabuntur reges, & principes, sapientes & divites, & pauperes, quoniam advenit hora, quando unusquisque quod seminavit, hoc metet.

1. Cor. 15.

INTERROGATIO. Ad hæc qui aderant, Christo dilecti auditores, dixerunt: Dic nobis, serve Dei, post hæc quid audituri sunt, aut passuri?

RESPONSIO. Væ mihi, fratres mei Christo dilecti, volo quæ postea futura sunt dicere: verum præ timore vocem mihi intercipi sentio atque deficere: profluunt lacrymæ, totusque anxietate confundor: est enim plena terroris atque formidinis narratio.

INTERROGATIO. Christo dilecti: Dic nobis propter Dominum ob nostram utilitatem.

MAGISTER RESPONDIT. Tunc Christi amatores, requiretur in singulis Christianis Baptismatis sigillum, quod in Ecclesia Catholica accepere, exigeturque ab unoquoque fides integra, sigillumque illibatum, & tunica incoinquinata, & pulchra illa confessio, quam coram multis testibus professus est, dicens: Abrenuncio Satanæ, & omnibus operibus ejus: non

A παειγαμμένες καὶ ἐπερωτωμένες, καὶ μάλιγα τὰς ἐν ἀμελείᾳ ζήσαντας. καὶ ἰδοὺ θεωροῦντες, πάλιν κάτω νεύοντες, ἐνθυμούντες τὰς πράξεις αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ βλέπει ἕκαγος τὰ ἴδια ἔργα ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἑγάμενα, εἴτε ἀγαθὰ εἴτε φαῦλα, ἕκαγος ἀ προέπεμψε. Τότε οἱ φαῦλα πράξαντες καὶ μὴ μετανοήσαντες ὀδυρόμενοι λέγουσιν. ὤ πῶς οὐκ ἠγωνισάμεθα οἱ ἄθλιοι, ἀλλ' ἐν ἀμε-
B λείᾳ τὸν καιρὸν ἀπωλέσαμεν, παίζοντες καὶ παιζόμενοι; πῶς οὐκ ἠγρυπνήσαμεν; διατί οὐκ ἐνηγεύσαμεν; διατί οὐκ ἠλεήσαμεν πτωχούς; διατί ἐφθονήσαμεν οἱ ἄθλιοι καὶ ἐπράξαμεν κακά; διατί οὐ μετενοήσαμεν, ὡς καιρὸς ἦν μετανοίας, ἀλλὰ γελῶντες καὶ τρυφῶντες καὶ μεταιζόμενοι ἐτελέσαμεν, ὅτε μετανοίας καιρὸς οὐκ ἔτι ἐστί; τί
C ποιήσωμεν ὅτι ἔφθασεν ἡ φοβερὰ ἡμέρα καὶ ὥρα ἣν ἠκούσαμεν πολλάκις καὶ ἐγελῶμεν; τί ποιήσωμεν οἱ ἐλεεινοί, ὅτι αἱ βίβλοι ἠνεῴχθησαν καὶ κείνοσιν ἅπαντας; Ταῦτα αὐτῶν διαλογιζομένων ἀκούσει τῆς φωνῆς τοῦ Κριτοῦ φοβερᾶς κεκραγότος καὶ λέγοντος. δείξατε τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ λάβετε τὸν μισθόν. Ἐν δὲ τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ σαλευθήσονται πάντα τὰ πάγματα τῶν χειριανῶν, ἀρχιερεῖς, καὶ διάκονοι, καὶ τὰ λοιπὰ πάγματα τῆς ἐκκλησίας.
D ἕκαγος γὰρ, ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος, ἐγείρεται ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι δώσει λόγον τῷ Θεῷ. Τότε σαλευθήσονται βασιλεῖς καὶ δυνάγαι, σοφοὶ καὶ πλούσιοι καὶ πένητες, διότι ἐπέγη ἡ ὥρα, ἵνα θερίσῃ ἕκαγος ὃ ἔσπειρεν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Ἠρώτησαν οἱ φιλόχριγοι ἀδελφοί. εἰπὲ ἡμῖν καὶ μετὰ ταῦτα, δῶλε τοῦ Θεοῦ, τί μέλλουσιν ἀκούειν ἢ
E πάσχειν;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Οἴμοι, ἀδελφοί μου φιλόχριγοι, θέλω εἰπεῖν καὶ τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐκ τοῦ φόβου ἀνακόπτομαι, ἡ φωνή μου ἐκλείπει, τὰ δάκρυά μου προτρέχουσι, καὶ ἰλιγγιῶ. φεικτὸν γὰρ τὸ δικήγημα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Οἱ φιλόχριγοι. εἰπὲ
F ἡμῖν τοῦ Κυρίου πρὸς ἡμετέραν ὠφέλειαν.

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΛΕΓΕΙ.

Τότε, φιλόχριγοι, ἐρευνᾶτε ἑκάγου ἡ σφραγὶς τοῦ χριγιανισμοῦ, ὃν ἔλαβεν ἕκαγος ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος, καὶ ἀπαγτεῖγα ἕκαγος τὴν πίγιν τὴν ἀμίαντον, καὶ τὴν σφραγίδα τὴν ἄθραυγον, καὶ τὸν χιτῶνα ἀμόλυντον, καὶ τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἣν ὡμολόγησεν ἐπὶ πολλῶν μαρτύρων, λέγων. ἀποτάσσομαι τῷ Σατανᾷ καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, οὐχὶ ἑνὶ ἢ δυσὶ ἢ πέντε, ἀλλὰ

ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἔργοις τ̃ Διαβόλ8. Ταύτ1ω οὖω τ̃ καλ1ὼ ἀποταγὴν ἀπαρτ8́μεθα ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ· κ̀ μακάριος ὅστις ἐφύλαξε καθὼς κ̀ ὡμολόγησε. Δι' ἑνὸς γὰρ ῥήματος ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἔργοις τ̃ Διαβόλ8, μοιχείαν τ̃ βδελυρωτάτ1ω, πορνείαν, φόνους, ἀκαθαρσίαν, φθόνον, κλοπὴν, λοιδορίαν, πικρίαν, θυμὸν, ἀργολογίαν, μέθην, μυσικακίαν, ζῆλον, ὑπερηφανίαν, βλακείαν, κέλωτα, κιθαρισμὸς, ὀρχησμὸς, χορωδίας, καλαλεύματα, τραγῳδίας, τὰ δαιμόνια τ̃ Δαιμόνων, πλεονεξίαν, μισαδελφίαν, τὰ ἔσχατα πάντων τ̃ κακ̃ν, πορνομαντίαν, εἰδωλολατρείαν, φαρμακείαν. ταῦτα κ̀ τὰ τούτοις ὅμοια ἀποτάσσεται πᾶς χριστιανὸς ἐπὶ τ̃ ἁγίας κολυμβήθρας. ταύτ1ω τ1ὼ ἀποταγ1ὼ ἀπαρτ8́μεθα ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

A non uni, aut duobus, aut quinque, ſed omnibus operibus diaboli. Hæc igitur bona abrenunciatio requiretur a nobis in hora illa: & beatus erit qui illam ita cuſtodierit, ut promiſit. Uno enim verbo abrenunciat omnibus diaboli operibus: turpi ſcilicet adulterio, fornicationi, homicidio, immunditiæ, invidiæ, furto, murmurationi, amaritudini, indignationi, verbo otioſo, ebrietati, malorum recordationi, æmulationi, ſuperbiæ, odio, riſibus, citharæ pulſationibus, choreis, ſaltationibus, tragœdiis, dæmonum canticis, avaritiæ, fraterno odio: & quæ ſunt malorum omnium noviſſima, divinationibus, idolorum cultui, incantationibus. His omnibus atque horum ſimilibus abrenunciat unuſquiſque chriſtianus in ſacra piſcina. Hæc à nobis abrenunciatio in hora illa exigetur.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Οἱ φιλόχριστοι. Εἰπὲ ἡμῖν κ̀ τὰ τούτοις ἀκόλουθα, κ̀ πῶς ἐπερωτῶνται.

INTERROGATIO. Ajunt Chriſti amatores. Dic nobis & quæ iſta ſequentur: & quomodo interrogabuntur?

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΛΕΓΕΙ. Λαλήσω ἐν ὀδύνῃ, κ̀ εἴπω ἐν στεναγμοῖς μετὰ δακρύων. Οὐ γὰρ ὅτι δυνατὸν ἐκεῖνα χωρὶς δακρύων διηγήσασθαι, καθότι τὰ ἔσχατά εἰσι. Τότε φιλόχριστοι μετὰ τὸ ἐρευνᾶσθαι κ̀ ἐξετασθῆναι πάντας, κ̀ πάντων τὰ ἔργα δημοσιευθῆναι ἐπὶ ἀγγέλων κ̀ ἀνθρώπων, κ̀ καταργηθῇ πᾶσα ἀρχὴ, κ̀ ἐξουσία, κ̀ δύναμις, κ̀ πάντες οἱ ἐχθροὶ τεθῶσιν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτ̃· τότε λοιπὸν, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος, ἀφορίζει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τ̃ ἐρίφων. κ̀ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτ̃. τὰ πρόβατα, τὰ ἔχοντα τοὺς καλοὺς καρπούς. τὰ πρόβατα, τὰ γινώσκοντα τὸν Ποιμένα· τὰ πρόβατα ἐσφραγισμένα, τὰ φυλάζοντα τὴν σφραγῖδα ἄθραυστον, τὰ πρόβατα, τὰ ἀκολουθήσαντα τὸν ποιμένα τὸν μέγαν, τὸν εἰπόντα· δεῦτε ὀπίσω μου. τὰ, πρόβατα, τὰ μὴ μιάναντα τὴν ἁγίαν πίστιν μετὰ τ̃ βλασφήμων αἱρετικ̃ν. ταῦτα τὰ πρόβατα στήσει ἐκ δεξιῶν αὐτ̃. τὰ δὲ ἐρίφια ἐκ εὐωνύμων· ταῦτα τὰ ἐρίφιά εἰσιν, ὅσοι καρπὸν οὐκ ἔσχουσιν, ὅσοι τὸν ποιμένα παρώξυναν. ἔτοί εἰσι τὰ ἐρίφια τὰ νεμόμενα μετὰ τ̃ αἱρετικ̃ν, κ̀ τὴν ἁγίαν πίστιν μιαίνοντα. οἵτινες ἐσκίρτησαν, ἐτρύφησαν, ἐχόρευσαν, κ̀ σωρεύσαντες τὸ οὐαὶ ἐξῆλθον ἐκ τ̃ βίου παντὸς ἔργου ἀγαθοῦ ἔρημοι, πάσης ἀκαθαρσίας πεπληρωμένοι· οὓς ἰδὼν ὁ Θεὸς ἀποστρέφει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτ̃ ἀπ' αὐτῶν, κ̀ στήσει αὐτοὺς ἐξ ἀριστερῶν. Τότε λέγει τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτ̃. δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τ̃ Πατρός μου, κληρονο-

MAGISTER RESPONDIT. Loquar in dolore, & dicam in ſuſpiriis & lacrymis: non enim hæc ſine lacrymis enarrari poſſunt, quoniam extrema ſunt. Tunc, Chriſto dilecti, quum diſcuſſi omnes, & examinati fuerint, & coram Angelis & hominibus operacunctorum patefacta, & evacuata fuerit omnis poteſtas, & principatus & virtus, & inimici omnes pedibus illius ſubjecti fuerint: tunc jam, ſicut prædixit Dominus, ſegregabit eos ab invicem, ſicut paſtor ſeparat oves ab hædis: & ſtatuet oves quidem a dextris ſuis; oves *Matth. 25* inquam, bonorum operum fructibus plenas: oves, quæ paſtorem agnoverunt: oves ſignatas, quæ ſignum inviolatum cuſtodiunt: oves quæ magni paſtoris veſtigia ſecutæ ſunt, ajentis: venite poſt me: oves, quæ ſanctam fidem cum blaſphemis hæreticis noncontaminarunt: hujuſmodi oves a ſuis dextris conſtituet; hædos autem a ſiniſtris. Hædi autem illi ſunt, qui bonis fructibus carent: qui paſtorem irritaverunt: hi ſunt hædi, qui cum hæreticis paſcentes, ſanctam fidem contaminaverunt: qui laſcivientes & in deliciis viventes, choreis ſe addixerunt, & illud ſibi væ theſaurizantes, ex hac vita deceſſerunt, omni opere bono carentes, immunditia autem omni repleti. Hos videns Deus, oculos ſuos ab illis avertet, eoſque à ſiniſtris conſtituet. Tunc iis qui a dextris ſunt, dicet: *Venite benedicti Patris mei, poſ-* *Matth. 25.*

ſidete promiſſum vobis regnum. Venite filii lucis: venite benedicti, regni mei hæredes. Venite qui propter me pauperes effecti, eſuriſtis & ſitiſtis: qui non dilexiſtis mundum, neque ea quæ in mundo ſunt. Venite qui propter me regionem omnem & gaudium mundi reſpuiſtis, cognatos & amicos, parentes & filios. Venite, qui in ſolitudinibus & montibus & ſpeluncis & cavernis terræ, quique cum beſtiis habitaſtis, modo cum Angelis in cælis habitate. Venite omnes miſericordes hoſpitumque ſuſceptores. Venite omnes, qui anguſtam & arctam viam ambulaſtis. Venite benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis regnum a conſtitutione mundi. Tunc & iis qui a ſiniſtris erunt, dicet: Diſcedite a me omnes maledicti in ignem exteriorem. Diſcedite a me immiſericordes, fratrum Chriſtique inimici. Sicuti miſericordes non fuiſtis, ita nec miſericordiam conſequemini: ſicut ipſi immaculata euangelia mea, beatoſque meos diſcipulos non audiſtis, ita & ego veſtros non exaudiam gemitus. In deliciis ſuper terram vixiſtis, bona in vita veſtra recepiſtis. Illic diebus ſingulis per Scripturas ad vos clamabam, voſque audientes, eos qui legebant irridebatis. Et nunc vobis dico: non novi vos. Diſcedite a me maledicti in ignem exteriorem, & æternum, paratum Diabolo & Angelis ejus. Tunc ibunt iſti in ſupplicium æternum, juſti autem in vitam æternam.

INTERROGATIO. Chriſto dilecti dixerunt. In unum omnes ſupplicium abibunt; an varii cruciatus ſunt?

RESPONSIO. Magiſter reſpondit. Varii cruciatus ſunt, ſicut in Evangelio audiſtis. Sunt enim tenebræ exteriores in propria regione. Gehenna ignis locus alius: ſtridori dentium proprius locus eſt. Vermis item qui non dormit, alio in loco eſt. Stagnum ignis locus eſt alius: Tartaro locus eſt proprius. Suo itidem loco Ignis inextinguibilis. Fluvius igneus alibi. Inter hæc ſuppliciorum loca diſtribuuntur infeliciſſimi, unuſquiſque pro peccatorum ſuorum modo. Sicut autem ſunt peccatorum differentiæ, ita & cruciatuum varietates.

INTERROGATIO. Dic nobis inquiunt Chriſto dilecti: quæ ſit cruciatuum differentia.

RESPONSIO. Aliter, inquit Magiſter, cruciatur adulter, aliter fornicator: aliter homicida, aliter fur, & aliter ebrio-

A κληρονομήσατε τ̃ ἐπηγγελμένον ὑμῖν βασιλείαν. δεῦτε οἱ υἱοὶ τ̃ φωτός μου. δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τ̃ ἐμ̃ῆς βασιλείας κληρονόμοι. δεῦτε οἱ δι' ἐμὲ πτωχεύσαντες, κ̀ πεινάσαντες, κ̀ διψήσαντες, οἱ μὴ ἀγαπήσαντες τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν κόσμῳ. δεῦτε οἱ δι' ἐμὲ καταλιπόντες πᾶσαν χώραν κ̀ χαρὰν τ̃ κόσμου, συγγενεῖς κ̀ φίλους, κ̀ γονεῖς κ̀ τέκνα. δεῦτε οἱ ἐν ἐρημίαις κ̀ ὄρεσι κ̀ σπηλαίοις κ̀ τ̃ς

B ὀπ̃ς τ̃ γ̃ῆς οἱ μετὰ τ̃ θηρίων οἰκήσαντες, οἰκήσατε μετὰ ἀγγέλων ἐν οὐρανοῖς. δεῦτε πάντες οἱ ἐλεήμονες κ̀ ξενοδόχοι. δεῦτε πάντες οἱ τὴν στενὴν κ̀ τεθλιμμένην ὁδὸν βαδίσαντες. δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τ̃ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολ̃ῆς κόσμου. Τότε λέγει κ̀ τοῖς ἐξ ἀριστερῶν. πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώ-

C τερον· πορεύεσθε ἀπ' ἐμ̃οῦ οἱ μεμισημένοι, κ̀ ἀνελεήμονες, κ̀ μισάδελφοι, κ̀ μισόχριστοι. ὅτι ἠλεήσατε, ὅτι ἐλεηθήσεσθε. ὅτι ἠκούσατέ μου τ̃ ἀχράντων εὐαγγελίων, κ̀ τ̃ μακαρίων μου μαθητ̃ῶν, οὐδὲ ἐγὼ εἰσακούσομαι τ̃ θρήνων ὑμ̃ῶν. ἐτρυφήσατε ἐπὶ τ̃ γ̃ῆς, ἀπελαύσατε τὰ ἀγαθὰ ἐν τ̃ῇ ζωῇ ὑμ̃ῶν. ἐκεῖ καθεκάστην ἀφ' τ̃ῶν

D γραφ̃ῶν ἐβόων, κ̀ ἀκούοντες ἐχλευάζετε τὸν ἀναγινώσκοντα· κ̀ νῦν λέγω, ὅτι οἶδα ὑμ̃ᾶς. πορεύεσθε ἀπ' ἐμ̃οῦ οἱ κατηραμένοι. εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον κ̀ ἀγώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τ̃ῷ Διαβόλῳ κ̀ τοῖς ἀγγέλοις αὐτ̃οῦ. τότε ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Οἱ φιλόχριστοι εἶπον· εἰς μίαν κόλασιν ἀποτρέχοντα πάντες, ἢ διάφοροι κολάσεις εἰσίν;

E ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Ὁ διδάσκαλος λέγει. Διάφοροι κολάσεις εἰσὶ καθὼς ἐν τ̃ῷ εὐαγγελίῳ ἠκούσατε· ἐστὶν οὗτος σκότος ἐξώτερον ἐν τ̃ῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. γέεννα πυρὸς, τόπος ἄλλος· βρυγμὸς ὀδόντων, τόπος ἴδιος· ὁ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος ἐν ἑτέρῳ τόπῳ· ἡ λίμνη τ̃οῦ πυρὸς, τόπος ἕτερος· ὁ τάρταρος, τόπος ἴδιος· τὸ ἄσβεστον πῦρ ἐν ἰδίᾳ χώρᾳ· ὁ πυρινὸς ποταμὸς ἀλλαχ̃οῦ. ἐν ταύ-

F ταις ταῖς κολάσεσι καταμερίζονται, οἱ ἐλεεινοὶ, ἕκαστος κατὰ ἀναλογίαν τ̃ῶν πλημμελημάτων αὐτ̃οῦ. κ̀ ὥσπερ εἰσὶ διαφοραὶ ἁμαρτιῶν, οὕτως εἰσὶ διάφοροι κολάσεις.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Οἱ φιλόχριστοι. εἰπὲ ἡμῖν κ̀ τ̃ὴν διαφορὰν τ̃ῶν κολάσεων.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Ὁ διδάσκαλος λέγει. ἄλλως κολάζεται ὁ μοιχὸς, κ̀ ἄλλως ὁ πόρνος, κ̀ ἄλλως ὁ φονεὺς, κ̀ ἄλλως ὁ κλέπτης, κ̀ ἄλλως ὁ μέθυ-

μέθυσος. Οἱ δὲ ἐν αἱρέσεσι συμμιαγνύμενοι ἀκούσωσι, ἀρθήτω ὁ ἀσεβὴς ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν Κυρίου. Οἱ δὲ ἔχοντες ἔχθραν καθ' ἑαυτῶν, καὶ συμβῇ αὐτοὺς ἀπελθεῖν ἐκ τοῦ βίου, ἀπαράιτητον κρίμα εὑρήσουσι, καὶ ὡς μεμισημένοι εἰς τὸ ἐξώτερον πέμπονται σκότος, ὡς τὸν Χριστὸν μισήσαντες, τὸν εἰπόντα· ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καὶ συγχωρεῖτε. Οὐαὶ τοῖς πόρνοις· οὐαὶ τοῖς μοιχοῖς. οὐαὶ τοῖς μεθύσοις οὐαὶ τοῖς φαρμακοῖς καὶ τοῖς μάντεσι· οὐαὶ τοῖς τὰ γραπτὰ ποιοῦσι, καὶ γοητείας, καὶ μαγείας, καὶ βδελυγίας, οὐ μόνον τοῖς ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς προσρέχουσιν αὐτοῖς. οὐαὶ οἱ τὸν οἶνον πίνοντες μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν. οὐαὶ τοῖς συμμιαγνυμένοις μετὰ βλασφήμων αἱρετικῶν· οὐαὶ τοῖς ἐνυβρίζουσι τὰς θείας γραφάς· οὐαὶ τοῖς ἀπολοῦσι τὸν τῆς μετανοίας καιρὸν εἰς γέλοια καὶ μετεωρισμούς. Ζητήσουσι γὰρ μετὰ δακρύων πικρῶν τοὺς καιροὺς, οὓς κακῶς ἐδαπάνησαν, καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν. Οὐαὶ τοῖς δικαιοῦσι τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων. οὐαὶ τοῖς ἁρπάζουσι τὰ ἀλλότρια. Καὶ ἵνα συντόμως εἴπω. οὐαὶ πᾶσι τοῖς ἐξ ἀριστερῶν λαχοῦσι, ὅταν ἀκούσωσι τοῦ, πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ, καὶ, ἀπέλθατε κατηραμένοι καὶ μεμισημένοι εἰς τὰ ἔργα ὑμῶν. Οὐκ οἶδα ὑμᾶς. καὶ εὐθέως παραστονται, καὶ ἀπέρχονται, καὶ ἀπελαύνονται ἀπὸ τοῦ βήματος μετὰ μεγάλου κλαυθμοῦ καὶ τριγμοῦ δοντων εἰς χεῖρας τοῦ θανάτου, ἵνα ποιμανῇ αὐτοὺς, καθὼς γέγραπται.

ΟΙ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΟΙ. παρακαλοῦμέν σε, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ἵνα τελείως πληροφορήσῃς ἡμᾶς καὶ περὶ τούτου, τὸ πῶς καὶ ποίῳ τρόπῳ ἀπέρχονται εἰς τὰς κολάσεις οἱ ἄθλιοι;

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. πάλιν δακρύσας, καὶ ταῖς χερσὶ τύψας τὸ στῆθος, ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων· ὦ ἀδελφοί μου φιλόχριστοι, ποίαν ὀδυνηρὰν διήγησιν θέλετε ἀκοῦσαι. ὦ τῆς φοβερᾶς ὥρας. οἴμοι, οἴμοι, ἀγαπητοί μου, τίς τολμήσει διηγήσασθαι, ἢ τίς βαστάσει ἀκοῦσαι ταῦτα τῆς φοβερᾶς καὶ ὑστεροτέρας διηγήσεως. Ὅσοι ἔχετε δάκρυα, κλαύσατε. καὶ οἱ μὴ ἔχοντες, δεῦτε, ἀκούσατε τί ὑμᾶς περιμένει, καὶ μὴ ἀμελῶμεν τῆς ἡμῶν σωτηρίας. Τότε γὰρ χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων τὸν ἐλεεινὸν ἐκεῖνον χωρισμὸν καὶ ἀποδημοῦσιν ἀποδημίαν ἐπισφαλῆ μὴ ἔχουσαν. Τότε ἀφορίζονται ἐπίσκοποι ἀπὸ συνεπισκόπων, καὶ πρεσβύτεροι ἀπὸ συμπρεσβυτέρων, καὶ διάκονοι ἀπὸ συνδιακόνων, ὑποδιάκονοι καὶ ἀναγνῶσται ἀπὸ τῶν ἑταίρων αὐτῶν. Τότε ἀφορίζονται οἱ ποτε βασιλεῖς, καὶ κλαύσουσιν

A ebrioſus. Qui autem hæreſibus inquinantur, audituri ſunt: *Tollatur impius, ne videat gloriam Domini.* Qui vero contra ſe inimicitias ſervant, ſi ſic ex vita migraverint, inexorabile judicium excipient, & veluti exoſi mittentur in tenebras exteriores, utpote qui Chriſtum oderunt, ajentem: *diligite inimicum, & remittite.* Væ tunc ſcortatori, væ adultero, væ ebrio, B væ veneficis ac vatibus: væ his qui ſcripturas faciunt, & magias, & incantationes, quique curioſa ſectantur, nec ſolum facientibus, ſed etiam conſentientibus. Væ his, qui ad ſonitum tympani, & citharæ vinum bibunt. Væ his, qui cum hæreticis blaſphemis contaminantur. Væ his, qui Scripturas ſacras contumeliis afficiunt. Væ C his, qui jocis riſibuſque tempus conſumunt: quærent enim amaris cum lacrymis tempus quod male amiſere, & non invenient. Væ his qui impium propter munera juſtificant: væ his, qui aliena diripiunt. Et cur non ſummatim perſtringo omnia? Væ omnibus, qui ad ſiniſtram ſtatuentur, quoniam audient illam vocem: diſcedite a me, abite maledicti, & execrabiles ad opera ve- D ſtra: non novi vos. Et confeſtim turbati diſcedent, & abibunt à facie tribunalis magno cum luctu, inque mortis manus tradentur, ut depaſcat eos, ſicut ſcriptum eſt. *Pſal. 48.*

Ad hæc Chriſto dilecti: Precamur te, inquiunt, famule Dei, ut perfecte inſtruas nos certioreſque reddas, quomodo miſeri ad cruciatus abibunt.

Et magiſter rurſus illacrymans, manibuſque pectus percutiens reſpondit eis. O fratres mei Chriſto dilecti, quam triſtem & dolendam narrationem audire cupitis! Oh tremendam ac terribilem horam! Væ mihi, væ mihi, dilectiſſimi, quis narrare præſumet, aut quis ſuſtinebit audire tremendam ac noviſſimam hujuſmodi narrationem? quotquot lacrymas habetis, ingemiſcite: qui autem non habetis, audite quæ vobis ſuperventura ſunt, & noſtram ipſi ſalutem ne negligamus: Tunc enim ab invicem ſeparabuntur miſerabili ſeparatione, & abibunt, omni ſpe reverſionis deſtituti. Tunc ſegregabuntur Epiſcopi a Coëpiſcopis, Preſbyteri a compresbyteris, Diaconi a condiaconis, Subdiaconi atque Lectores a ſociis ſuis. Tunc ſeparabuntur qui aliquando reges fuerunt, plorabuntque velut

velut infantes, atque ut mancipia pellentur. Tunc ingemiſcent principes, pergentque nudi ac deſolati, huc illucque intuentes, & nullus erit adjutor: neque enim divitiæ parebunt, neque aſſentatores aſſiſtent. Tunc ſegregabuntur monachi, qui mundi deſiderio devincti ſunt, & mundana ſenſerunt. Tunc ſeparabuntur a parentibus filij, a matribus filiæ, amici ab amicis, & a propinquis propinqui. Tunc ſeparabuntur & infelices mulierculæ, quæ immaculatum thorum non ſervaverunt. Sed omittam multa dicere: quia timor me ac tremor continet iſta enarrantem. Ut autem breviter dicam, tunc impellentur miſeri ab Angelis terribilibus acti, cæſi atque flagellati, pergentque mugientes, ac ſtridentes dentibus, crebriuſque poſt tergum aſpicientes, ſi quo pacto juſtos, à quibus ſeparati ſunt, & illud gaudium, unde ejecti ſunt, intueri queant: & amare flebunt, quum jam abſcondentur, nec retro aſpicere poſſint, ſed loco illi mœroris ac doloris appropinquaverint, ubi rurſus abinvicem dirimentur, variiſque deputabuntur cruciatibus. Tunc intuentes extremam ſententiam, omnemque ſibi ſalutis ſpem ademptam, ut eis jam nullus opem ferre poſſit aut pro eis orare: inter ululatus dicent: oh quomodo tempus in negligentia perdidimus! Oh quomodo ſeduxit nos vanitas ſæculi! Cur aliis ante oculos noſtros certantibus, ipſi certamen detrectavimus, ſed divinas Scripturas recitari audientes, riſimus, & qui illas recitabant, cachinnis excepimus. Illic nobis per ſcripturas Deus loquebatur, & non attendebamus: hic autem exclamamus, & ille faciem ſuam a nobis avertit. Quid nobis totus profuit mundus? Ubi nam eſt pater qui genuit? ubi mater quæ peperit? ubi filii? ubi amici? ubi divitiæ? ubi poſſeſſiones? ubi turbæ? ubi gaudia? ubi multus & intempeſtivus vitæ curſus? ubi conſanguinei, & noti? ubi reges & principes atque ſapientes? quomodo nihil horum nunc nobis prodeſt? Tunc videntes ſe a Deo & Sanctis derelictos, exclamantes cum gemitibus & amaris lacrymis, dicent. Salvete Sancti & juſti, à quibus ſegregati ſumus. Salvete amici & conſanguinei. Salvete parentes. Salvete filii & filiæ. Salvete Apoſtoli. Salvete Prophetæ & Martyres Domini. Salve Domina Deipara: tu multum quidem laboraſti pro nobis deprecans, ut ſalvi eſſemus: verum nos pœnitentiam agere & ſalvari noluimus. Salve & tu pretioſa atque vivifica

A σθσιν ὡς νήπια, καὶ ἐλαθήσονται ὡς ἀνδράποδα. Τότε ϛενάξθσιν ἄρχοντες, καὶ εὑρεθήσονται ἔρημοι, καὶ ἀποβλέψθσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ οὐδεὶς ὁ βοηθῶν. Οὔτε ὁ πλῆτος φάνεται, ὅτε οἱ πόλακες παείϛαντα. Τότε ἀϕαχωειθήσονται οἱ ἐν ἀμελείᾳ ζήσαντες μοναχοὶ, οἱ τὸν κόσμον ποθήσαντες, καὶ κοσμικὰ ϕρονήσαντες. Τότε ἀϕαχωειθήσονται γονεῖς καὶ τέκνα, πατὴρ καὶ
B υἱὸς, μητέρες καὶ θυγατέρες, φίλοι ἀπὸ φίλων, συγγενεῖς ἀπὸ συγγενῶν. Τότε ἀϕαχωειθήσονται ἐλεεινῶς ἀνδρόγωα τὰ μὴ φυλάξαντα τὼ κοίτω ἀμίαντον. Ἀλλὰ παρεάσω τὰ λοιπὰ εἰπεῖν· καὶ γὼ συνέχει με φόβος ἐν ταύτῃ μθ τῇ διηγήσει. Τότε λοιπὸν ἐλαυνόμενοι καὶ τυπτόμενοι ὑπὸ ἀγείων ἀγγέλων, καὶ ὠθούμενοι ἀποτρέχονται, τὺς ὀδόντας τείζοντες, καὶ πυκνοτέρως ϛρεϕόμθοι εἰς τὰ
C ὀπίσω ἰδεῖν τὺς δικαίθς ὅθεν ἐχωείθησαν. καὶ βλέψθσι τὼ χαρὰν ἐκείνω καὶ τὸ ϕῶς ὅθεν ἐχωείθησαν, καὶ θρηνῦσιν πικρῶς· καὶ ἀποκρύπτονται λοιπὸν μηκέτι δυνάμθοι εἰς τὰ ὀπίσω θεωρεῖν. καὶ ἐγγίζθσι τὸν χαλεπώτατον τόπον, ὅπθ πάλιν ἀϕαχωείζονται καὶ μειζονται εἰς ὅλας τὰς κολάσεις. Τότε θεωρῦντες τὼ τελείαν ἀπόϕασιν, καὶ ὅλι ὐδεὶς ὁ παρακαλῶν ὑπὲρ αὐτῶν· ϭθὲ ἄϕεσις
D καταλαμβάνει, ἵνα ἀνακάμψωσιν, οἱ ὀλολύζοντες λέγθσιν· ὢ πόσον καιρὸν ἀπωλέσαμθ ἐν ἀμελεία; ὢ πῶς ἐνέπαιξεν ἡμᾶς ὁ μάταιος βίος; πῶς ἄλλθς θεωρῦντες ἀγωνιζομθύθς ϭκ ἠγωνισάμεθα; ἀλλὰ τ̃ Θείων Γραϕῶν ἀκθόντες ἐγελώμθ χλθαίζοντες τὺς ἀναγινώσκοντας· ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἐλάλει ἀϕ' τ̃ Γραϕῶν, καὶ ϖϱοσείχομθ· ὧδε ἡμεῖς βοῶμθ, καὶ αὐτὸς τὸ ϖϱόσωπον αὐτθ̃ ἀποϛρέϕει ἀϕ'
E ἡμῶν. Τί ἡμᾶς ὠϕέλησεν ὅλος ὁ κόσμος; πῦ ὁ πατὴρ ὁ γεννήσας; πῦ ἡ μήτηρ ἡ ὠδίνθσα; πῦ τὰ τέκνα; πῦ οἱ φίλοι; πῦ ὁ πλῆτος; πῦ τὰ ὑπάρχοντα; πῦ ὁ θόρυβος, καὶ τὰ ἄϱιϛα; πῦ ὁ πολὺς καὶ ἄκαϱος δϱόμος τθ̃ βίθ; πῦ ἡ συγγένεια, καὶ οἱ γνώριμοι. πῦ οἱ βασιλεῖς, καὶ οἱ δυνάϛαι, καὶ οἱ σοϕοί; πῦ ἐκ τύτων ὠδεμίαν ἔχομεν ὠϕέλειαν; Τότε θεωρῦντες τὼ παντελῆ ἐγκατάλειψιν καὶ θ̃ Θεθ̃,
F καὶ τ̃ ἁγίων, ἀνακαλύμενοι μ̃ ϛεναγμῶν καὶ πικρῶν δακρύων λέγθσι· σώζεθε, ἅγιοι καὶ δίκαοι, ὅθεν ἡμεῖς ἐχωείθημεν· σώζεθε, φίλοι καὶ συγγενεῖς· σώζεθε, πατέρες καὶ μητέρες· σώζεθε, υἱοὶ καὶ θυγατέρες. σώζεθε, ἀπόϛολοι. σώζεθε, ϖϱοϕῆται καὶ μάρτυρες Κυρίθ· σώζθ Δέϖοινα Θεοτόκε, σὺ μ̃ πολλὰ ἐκοπίασας, ϖαϱακαλθ̃σα ἵνα σωθῶμεν, ἀλλ' ἡμεῖς ϭκ ἠθελήσαμεν μετανοῆσαι καὶ σωθῆναι· σώζθ καὶ σὺ, τίμιε

καὶ

καὶ ζωοποιὲ σαυρέ. σώζει ὁ παράδεισος τὴν τρυφῆς, A
ὃν ἐφύτευσεν ὁ Κύριος· σώζει ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ,
ἡ μήτηρ τῶν πρωτοτόκων· σώζει ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν, ἡ μὴ ἔχουσα τέλος· σώζεσθε πάντες,
οὐκ ἔτι θεωσόμεθά τινα ἐξ ὑμῶν. εἰς κρίσιν
ἀπερχόμεθα μὴ ἔχουσαν τέλος μηδὲ ἄνεσιν. Καὶ
λοιπὸν ἀπέρχονται ἕκαστος εἰς τὸν ἡτοιμασμένον
τόπον, ὃν ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς, μὴ θελήσαντες με-
τανοῆσαι, ἵνα λυτρωθῶσιν ἐκ τῆς ὀργῆς καὶ ἀνάγκης B
ἐκείνης. Διὰ τοῦτο κολάζονται εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας.

Ἠκούσατε, ἀδελφοί μου, τὴν ἀπόφασιν. ἠκού-
σατε τί πανθάνουσιν οἱ ἀμελοῦντες. ἠκούσατε γὰρ
περὶ τῆς φοβερᾶς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς πονηρᾶς
ὥρας. Φροντίσωμεν, ἀδελφοί. ἐκείνη γὰρ ἡ ὥρα
ἐστὶν, ἡ δοκιμάζουσα ὅλον τὸν βίον ἡμῶν. περὶ
ταύτης τῆς φοβερᾶς ὥρας ἡ Θεία Γραφὴ ἀπὸ ἀνα-
τολῶν ἕως δυσμῶν ἐν ταῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις βοᾷ, C
καὶ προλέγει, καὶ διαμαρτύρεται. ἵνα μὴ κα-
ταισχυνθῶμεν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. Περὶ ταύτης τῆς
ὥρας ἔλεγεν ὁ προφήτης Δαβίδ. ὅτι σὺ ἀποδώ-
σεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Περὶ ταύτης τῆς
ὥρας ὁ ἀπόστολος ἔβοα· βλέπετε πῶς ἀκριβῶς
περιπατεῖτε· φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ
ζῶντος. Περὶ ταύτης τῆς ὥρας ἔλεγεν ὁ δεσπότης
Χριστός· ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύ- D
λης. Ταύτην τὴν ὥραν κατὰ νοῦν λαβόντες οἱ ἅγιοι
ἀφῆκαν πάντα τὰ τερπνὰ τοῦ βίου, οἰκίας, πλοῦ-
τον, πρόβατα, βόας, ἵππους, φίλους, ἀδελφούς,
συγγενεῖς, τέκνα, τρυφὴν, λουτρὰ, χώρας, δι-
καστήρια· πάντα ἀφέντες ἔφυγον ἐν ἐρημίαις καὶ
ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς, ὑστερού-
μενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ἵνα μὴ καταισ-
χυνθῶσιν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ οὐ μόνον ἄν- E
δρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην
ὁδὸν ποθήσαντες, ἥρπασαν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-
νῶν. ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ οὐκ ἔστιν ἄρσεν
καὶ θῆλυ, ἀλλ' ἕκαστος τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται
κατὰ τὸν ἴδιον κόπον, ὡς γέγραπται. Μακάριοι οἱ
πτωχοί. μακάριοι οἱ πενθοῦντες. μακάριοι οἱ
εὐεργετούμενοι φίλοι Χριστοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. μα- F
κάριοι οἱ γρηγοροῦντες ἐν ἐλεημοσύνῃ. μακάριοι
οἱ ἀγρυπνοῦντες ἐν προσευχαῖς. μακάριοι οἱ πραγ-
ματευόμενοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὴν σωτηρίαν
τῶν ψυχῶν αὐτῶν. μακάριοι οἱ κρούοντες εἰς τὴν
θύραν τοῦ Χριστοῦ ἐν μακροθυμίᾳ. μακάριος ὁ
ἄνθρωπος, ὁ σκορπίζων τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν
αὐτοῦ, ὡς καιρὸς ἔστιν. μακάριος ὁ ἀγοράζων ἔλαιον,
πρὶν λυθῇ ἡ πανήγυρις. μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖ-
νος, ὃν ἐλθὼν ὁ Κύριος εὑρήσει οὕτως ποιοῦντα.

μακά-

vifica Crux. Salve voluptatis Paradiſe, quem Dominus plantavit. Salve ſuperna Hieruſalem, mater primogenitorum. Salve Regnum cælorum non habens finem. Salvete omnes: non enim aliquem ex vobis ultra intuebimur: ad judicium tendimus finem non habens neque ullam requiem. Cæterum perget unuſquiſque in præparatum ſibi locum, quem ſibimet præparavit, pœnitentiam nolens agere, atque ex illa ira & neceſſitate liberari. Quamobrem in omnia cruciabitur ſæcula.

Audiſtis, fratres mei, ſententiam? Audiſtis quid patiuntur negligentes? Audiſtis de die illo terribili & hora mala? Satagamus, fratres: hora enim illa eſt, quæ totam vitam noſtram probat. De hora iſta terribili ab ortu ſolis ad occaſum divina clamat ſcriptura in ſanctis Eccleſiis, admonet atque teſtatur, ne confundamur in illa hora. De iſta hora David Propheta dicebat: *quoniam tu reddes unicuique ſecundum opera ejus*. De hora iſta Apoſtolus clamabat: *videte quomodo ſollicite ambuletis*. *Terribile eſt incidere in manus Dei viventis*. De hora iſta dicebat Chriſtus Dominus: *contendite intrare per anguſtam portam*. Hanc horam mente recolentes ſancti, omnia vitæ jucunda reliquerunt, domos, divitias, oves, boves, equos, amicos, fratres, conſanguineos, filios, voluptates, lavacra, regiones, judicia: ſpretiſque omnibus, ad deſerta confugerunt: & in montibus, & ſpeluncis, & cavernis terræ, egentes, anguſtiati, afflicti ſedes habuerunt, ne in illa hora confunderentur: neque viri tantum, ſed etiam mulieres, anguſtam arctamque viam concupiſcentes, regnum cæleſte rapuerunt. In Chriſto enim Jeſu Domino non eſt maſculus & femina, ſed unuſquiſque propriam mercedem recipiet ſecundum ſuum laborem, ſicut ſcriptum eſt. Beati diligentes: beati qui lugent: beati, qui in hora illa amici Chriſti inveniuntur: beati qui in eleemoſynis, & orationibus invigilant: beati, qui diebus ſingulis animarum ſuarum ſalutem operantur. Beati, qui ad januam Chriſti longanimiter pulſant. Beatus vir, qui peccatorum ſuorum ſarcinam diſſipat, dum tempus habet. Beatus qui emit oleum, antequam celebritas ſolvatur. Beatus ille ſervus, quem quum venerit Dominus,

Epheſ. 5.
Hebr. 10.
Luc. 13.
Galat. 3.

inve-

invenerit ſic facientem. Beati ſumus & nos, fratres, niſi pulſando fatiſcimus: nobis enim aperiet: verax eſt enim qui ait: *Pulſate, & aperietur vobis*? Et rurſus: *Eum, qui venit ad me, non ejiciam foras*. Ipſe nempe Deus noſter eſt: ipſe fecit nos. Ipſum decet gloria in ſæcula ſæculorum. Amen.

Matth. 7.
Joan. 6.

A μακάριοι ἐσμεν καὶ ἡμεῖς, ἀδελφοὶ, ἐὰν μὴ ὠθήσωμεν κρούοντες. ἀνοίξει γὰρ ἡμῖν. ἀψευδὴς γὰρ ὁ εἰπών. κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. καὶ πάλιν. Ὃς τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. Αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν. αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς. αὐτῷ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

SERMO IN ADVENTUM DOMINI, ET DE CONSUMMATIONE SECULI: ET IN ADVENTUM ANTICHRISTI.

B

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ.

QUomodo minimus ego, & peccator Ephrem, plenuſque delictis, enarrare ea potero, quæ meas excedunt vires? Quia tamen Salvator noſter pietate ſua indoctos ſapientiam docuit, perque eos fideles ubique illuminavit, & ipſe linguam noſtram affatim movet ad ea recenſenda, quæ in communem utilitatem ædificationemque & mihi dicenti, & cunctis auditoribus cedere poſſint: verba in doloribus facturus ſum, & cum ſuſpiriis dicam de inſtanti hujus mundi conſummatione, impudentiſſimoque ac ſæviſſimo Draccone, qui turbaturus adveniet omnem ſub cælo regionem, timorem ac puſillanimitatem, gravemque perfidiam cunctorum ſimul hominum pectoribus injiciens, prodigia quoque ac ſigna terroreſque portendens, ut, ſi fieri poſſit, in errorem etiam ipſos inducat electos, omneſque decipiat in falſis ac mendacibus ſignis prodigiorumque imaginationibus, quæ ab illo fient. Siquidem ſancti Dei permiſſu, poteſtatem decipiendi mundum accipiet, quod impleta jam ſit impietas ſæculi, quodque ab omnibus & ubivis locorum peſſima quæque perpetrentur. Eam igitur ob rem immaculatus Dominus ſpiritu erroris tentari patietur mundum propter eorum impietatem: quandoquidem ſic Deo relicto, placuit hominibus adhærere maligno. Magnum, fratres, tunc cunctis hominibus, maxime vero fidelibus erit certamen in diebus illis, quando ſigna & prodigia in magna poteſtate ab ipſo Dracone perficientur: quando rurſus ſeipſum ut Deum oſtentabit, formidabilibus portentis per aëra volitans, cunctique dæmones in forma Angelorum coram tyranno in aëre ſublimes volitare conſpicientur. Clamabit enim cum fortitudine, etiam formas immutans, ad immenſum terrorem cunctis incutiendum hominibus. Quis, quæſo, fratres, ſic tunc reperietur mundus, & im-

Matth. 24.

C ΠΩΣ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἁμαρτωλὸς Ἐφραὶμ, καὶ μεστὸς πλημμελημάτων, δυνήσομαι ἐξειπεῖν τὰ ὑπὲρ τὴν ἐμὴν δύναμιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Σωτὴρ ἰδίᾳ διανοίᾳ τοὺς ἀγραμμάτους σοφίαν ἐδίδαξε, καὶ δι' αὐτῶν τοὺς πανταχῆ πιστοὺς κατεφώτισε, καὶ ἡμῶν ἀφθόνως τὴν γλῶτταν τρανώσῃ πρὸς ὠφέλειαν καὶ οἰκοδομὴν, καὶ ἐμοὶ τῷ λέγοντι, καὶ πᾶσιν ἀκροαταῖς. Λαλήσω δὲ ἐν ὀδύναις, καὶ ἐν πένθεσι καὶ στεναγμοῖς, περὶ τῆς συντελείας τοῦ κόσμου καὶ περὶ τῆς ἀναιδοῦς καὶ δεινῆς Δράκοντος, τοῦ μέλλοντος παραδύειν πᾶσαν τὴν ὑπ' οὐρανὸν, καὶ ἐμβαλεῖν δειλίαν, καὶ ὀλιγωρίαν, καὶ δεινὴν ἀπιστίαν ἐν καρδίαις ἀνθρώπων, καὶ ποιεῖν τέρατα καὶ σημεῖα καὶ φόβητρα, ὥστε, εἰ δυνηθῇ, πλανῆσαι καὶ τοὺς ἐκλεκτούς, καὶ πάντας ἀπατῆσαι ἐν ψευδέσι σημείοις, καὶ τεράτων φαντασμοῖς, ὑπ' αὐτοῦ γινομένοις. Κατὰ συγχώρησιν γὰρ Θεοῦ τοῦ ἁγίου, λαμβάνει ἐξουσίαν τοῦ ἀπατῆσαι τὸν κόσμον, διότι ἐπληθύνθη ἡ ἀσέβεια τοῦ κόσμου, καὶ πανταχοῦ παντοῖα δεινὰ κατεργάζεται. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἄχραντος Δεσπότης πνεύματι πλανήσεως πειραθῆναι τὸν κόσμον διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν συνεχώρησεν, ἐπειδὴ ἔτως ἤθελον οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀπιστῆναι Θεοῦ, καὶ φιλεῖν τὸν Πονηρόν. Μέγας ἀγὼν, ἀδελφοὶ, ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις, μάλιστα τοῖς πιστοῖς. ὅταν ἐπιτελῶνται σημεῖα καὶ τέρατα ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ Δράκοντος ἐν πολλῇ ἐξουσίᾳ. ὅταν πάλιν δεικνύῃ ἑαυτὸν, ὥσπερ Θεὸν, ἐν φαντάσμασι φοβεροῖς, ἐν τῷ ἀέρι ἱπτάμενον, καὶ πάντας τοὺς δαίμονας ἐν τῷ ἀέρι ἐπιρρώτους, ὥσπερ ἀγγέλους, ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου. Βοᾷ γὰρ ἐν ἰσχύι, ἀλλάσσων τὰς μορφὰς, ἐκφοβῶν ἀμέτρως ἅπαντας τοὺς ἀνθρώπους. Τότε, ἀδελφοὶ, τίς ἄρα εὑρεθῇ τετειχισμένος, καὶ λιθῶν ἀσάλευτος, ἔχων τὸ τειμήριον ἐν τῇ ψυχῇ,

ψυχῇ, τῷ μονογενεῖ Υἱῷ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τὴν ἁγίαν παρουσίαν. ὅταν ἴδῃ ἐκείνῃ τὴν θλῖψιν τὴν ἀμύθητον, γινομένῃ παντα χοῦ ὑπὲ πᾶσαν ψυχήν, μὴ ἔχουσαν τελείως πόθεν παραμυθίαν, ὅτε πάλιν ἄνεσιν, ἐν γῇ καὶ θαλάσσῃ; Ὅταν ἴδῃ τὸν σύμπαντα κόσμον ταραττόμενον, καὶ φεύγῃ ἕκαστος ἐν ὄρεσι κρυβῆναι, τοὺς μὲν λιμῷ θνήσκοντας, τοὺς δὲ ἐν δίψει δεινῇ τηκομένους ὡσεὶ κηρόν, καὶ οὐκ ἔστι ὁ ἐλεῶν. Ὅταν ἴδῃ ἅπαντα τὰ πρόσωπα δακρύοντα, καὶ πόθῳ ἐρωτῶντας, μήποτε ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ ἀκούῃ, οὐδαμοῦ. Τίς ἄρα βαστάσῃ τὰς ἡμέρας ἐκείνας; Τίς δὲ ὑπομείνῃ τὴν θλῖψιν τὴν ἀφόρητον; ὅταν ἴδῃ σύγχυσιν τῶν λαῶν ἐρχομένων ἀπὸ περάτων τῆς γῆς εἰς θέαν τοῦ τυράννου, καὶ πολλοὺς προσκυνοῦντας ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου, κράζοντας μετὰ τρόμου. Σὺ εἶ ὁ σωτὴρ ἡμῶν. Θάλασσα ταράσσεται, καὶ ἡ γῆ ξηραίνεται, οὐρανοὶ δὲ βρέχουσι; τὰ φυτὰ μαραίνονται. ἅπαντες δὲ οἱ ὄντες ἐπὶ γῆς ἀνατολῶν, ἐπὶ δυσμὰς φεύγουσι ἀπὸ τῆς πολλῆς δειλίας· καὶ πάλιν δὲ, οἱ ὄντες ἐπὶ δυσμῶν ἠλίου, ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν φεύγουσι μετὰ τρόμου. Λαβὼν γὰρ ὁ ἀναιδὴς τότε τὴν ἐξουσίαν, δαίμονας ἀποστελεῖ εἰς πάντα τὰ πέρατα, ὥστε κηρύξαι παῤῥησίᾳ, ὅτι βασιλεὺς μέγας ἐφάνη μετὰ δόξης. δεῦτε καὶ θεάσασθε αὐτόν. Τίς ἄρα ἔχων ὕτως ψυχὴν ἀδαμαντίνην ὥστε φέρειν ἀνωδύνως ἅπαντα τὰ σκάνδαλα. Τίς ἄρα ἐστὶν οὗτος, ὡς πρόσθεν, ἄνθρωπος, ἵνα πάντες ἄγγελοι μακαρίσωσιν αὐτόν; Ἐγὼ γάρ, ἀδελφοὶ φιλόχριστοι καὶ τέλειοι, ἐπτοήθην ἐξ αὐτῆς τῆς μνήμης τοῦ Δράκοντος, μελετῶν εἰς ἑαυτὸν τὴν θλῖψιν τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις. καὶ ποταπὸς ὢν οὗτος ὁ Δράκων δείσηται μιαρὸς, ἀπότομος τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, πλεῖον ὢν ἁγίοις πικρότερος γίνεται, τοῖς δυναμένοις νικᾶν τὰ αὐτοῦ φαντάσματα. Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ, δειγνόμενοί ποτε, ἀρέσοι τῷ Θεῷ, δυνάμενοι σωθῆναι, ἐν ὄρεσι, καὶ ἐν ἐρήμοις τόποις, ἐν πολλαῖς δεήσεσι καὶ κλαυθμοῖς ἀφορήτοις. Ὁ γὰρ ἅγιος Θεὸς, θεωρῶν αὐτοὺς ὕτως ἐν κλαυθμῷ ἀμυθήτῳ, καὶ πίστει εἰλικρινεῖ, εὐσπλαγχνίζεται ἐπ' αὐτοὺς, ὡς πατὴρ φιλόστοργος, καὶ Πατὴρ αὐτοὺς, ἔνθα ἀπεκρύβησαν. Καὶ ὁ παμμίαρος δὲ παύεται ἐκζητῶν τοὺς ἁγίους ἐν τε

& immobilis perſiſtens, ut evidens tunc argumentum ſecum in animo habeat, jam ſanctum unigeniti filii Dei adventum adeſſe, quando inenarrabilem illam viderit tribulationem ubique ſuper omnem animam fieri, omni prorſus ſolatio ac requie deſtitutam undique, in terra & in mari? quando univerſum mundum conſpexerit turbatum, (fugiet enim unuſquiſque ad montes, ut abſcondatur in illorum cacuminibus,) & alios quidem fame perire, alios graviſſima ſiti, inſtar ceræ, liqueſcere: & qui eorumdem tunc miſereatur, nullum adeſſe. Quando viderit quamcumque faciem lacrymis madentem, ac magno cum deſiderio homines ſciſcitari, num uſque adhuc ſit verbum Dei in terris? reſpondeaturque, nuſquam. Quis obſecro dies illos feret? quis intolerabilem illam ſuſtinebit? quando viderit confuſionem populorum undique ab ultimis finibus terræ venientium ad videndum Tyrannum, multoſque coram Tyranno procidentes, clamanteſque magno cum tremore: Tu es Salvator noſter. Tunc mare turbabitur, terra exareſcet, cæli non pluent, plantæ marceſcent, cunctique orientalis plagæ incolæ terrore nimio exterriti, ad partes occidentales fugient; & viceverſa qui occiduas regiones inhabitant, præ timore ad loca orientalia fugam capient. Aſſumpta enim poteſtate tunc impudentiſſimus ille dæmonas ablegabit ad univerſos terræ fines, qui cunctis palam prædicent, magnum jam regem cum gloria apparuiſſe: venite, & videte eum. Quis quæſo ita adamantino eſt pectore, ut fortiter atque intrepide cuncta illa ſcandala perferat? Quis, inquam, erit iſte, ſicut ante dixi, homo, ut eum omnes Angeli felicem prædicent? Ego quidem, o fratres Chriſto dilecti, & perfecti, vel ſola recordatione ſævi illius Draconis attonitus fio, dum animo mecum complector cogitoque futuram illam tribulationem atq; anguſtiã, quæ illo tempore cunctis obveniet hominibus: & quomodo ſceleſtus hic Draco humano generi apparebit, maxime vero quam atrox infeſtuſque futurus ſit ſanctis Dei hominibus, qui fallacia ejus portenta vincere potuerunt. Erunt enim tunc plurimi, qui Deo grati placitique reperientur, in montibus & collibus, lociſque deſertis, in multis orationibus planctuque immenſo, ſalvandi. Deus ſiquidem ſanctus contemplans eos ſic in gemitibus ineffabilibus, fideique ſinceritate perſeverantes, commiſeratione illorum ducetur, velut indulgentiſſimus pater, ſalvos eos ubi ſeſe abdiderant, conſervans. Etenim impuriſſimus ille non ceſſabit

bit inquirere ſanctos quoſque in terra, ac mari, ſecum ſic ſtatuens, quod deinceps ſuper terram regnaturus ſit, omneſque dominatui ſuo ſubjectos fore: exiſtimabitque miſer, ſe hora illa tremenda reſiſtere poſſe, quando ad judicium venerit Dominus, ignorans interim ſuam ipſius imbecillitatem atque ſuperbiam, ob quam & ipſe corruet. Turbabit tamen terram, exterrebitque ſimul univerſa fallacibus prodigiis, & magicis ſignis. Nulla tempore illo, quando Draco venerit, erit in terris requies; verum maxima tribulatio, perturbatio, atque confuſio, mortes atque fames in cunctis finibus terræ. Siquidem ipſe Dominus divino ore ſuo prædixit, talia non contigiſſe ab initio creaturæ. Nos autem peccatores quo pacto immenſam atque inexplicabilem illam anguſtiam adumbrabimus, quum ſic eam nobis Deus denominaverit? Figat vero hic quiſque ſedulo mentem ſuã in ſanctiſſimis dictis Domini ac Salvatoris noſtri, animadvertatque, quo pacto ob neceſſitatem anguſtiamque illam intolerabilem, dies illos ſua pietate ac miſericordia abbreviet, nos ſic adhortans, dicenſque: *Orate, ne fiat fuga voſtra in hieme, vel ſabbato*. Et rurſus: Vigilate omni tempore, orantes aſſidue, ut digni ſitis fugere tribulationem, & ſtare ante Deum: tempus enim prope eſt. Nos interim cuncti in hac malitia permanemus, & nullatenus credere volumus. Oremus igitur aſſidue cum lacrymis & orationibus dies nocteſque, procidentes coram Deo, ut ſalutem nos peccatores conſequamur.

Matth. 24. *Marc.* 13.

Matth. 24. *Luc.* 21.

Si quis compunctionem cum lacrymis habeat, Dominum roget, ut effugere queamus tribulationem ſuperventuram orbi terræ: ne omnino videat illam beſtiam, neque terribilia ejus ſigna audiat. Erunt enim per loca fames, terræmotus, morteſque diverſæ in terris. Strenui ſit animi oportet, qui in medio tot ſcandalorum ſuam ipſius ſalvare poterit vitam. Si enim aliquis hominum vel paulo remiſſior inventus fuerit, facile expugnabitur, captivuſque reddetur per ſigna atque portenta Draconis peſſimi ac dolo pleni: indignuſque talis reperietur in die judicii, qui ſpontanea voluntate ſua fidem Tyranno dedit. Multis ſane orationibus & lacrymis opus erit nobis, cariſſimi, ut firmi atque conſtantes in tentationibus parmaneamus. Plurima etenim ſunt phantaſmata atque figmenta beſtiæ tunc futura: quum enim adverſetur Deo, cunctos ipſe molitur perdere. Ad eumdem modum ſe armabit Tyrannus, ut cuncti beſtiæ ſigillo reperiantur muniti, quum advenerit dece-

Matth. 24.

A ἐν τε γῇ καὶ θαλάσσῃ, λογιζόμενος ὅτι ἐβασίλευσε τὸ λοιπὸν ἐπὶ τ γῆς, καὶ πάντας ὑποτάσσει. Καὶ νομίζει ὁ ἄθλιος ἀντιςῆναι τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος ἐν τ οὐρανῷ, μὴ εἰδὼς ὁ ἄθλιος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν καὶ ὑπερφανίαν, δι' ἣν κ ἔπεσεν. Ὅμως ταράσσει τὴν γῆν, ἐκφοβεῖ τὰ σύμπαντα ἐν ψευδέσι σημείοις μαγικοῖς. Οὐκ ἔςιν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Δράκων, ἄνεσις ἐπὶ τ γῆς· ἀλλὰ θλῖψις μεγάλη, ταραχὴ, καὶ σύγχυσις, θάνατοι, καὶ λιμοὶ εἰς πάντα τὰ πέρατα. αὐτὸς γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν θείῳ ςόματι ἔφη, ὅτι τοιαῦτα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἁμαρτωλοί, πῶς εἰκάσομεν αὐτῆς τὸ ὑπέρμετρον, ἀλλὰ κ ἀνέκφαςον, ὅτως τ Θεὸν αὐτὸν ὀνομάσαντος; Στησάτω δὲ ἕκαςος τὸν νοῦν

B αὐτοῦ ἀκριβῶς ἐν λέξεσιν ἁγίαις τ Κυρίου καὶ Σωτῆρος, πῶς, ἀφ' τοῦ ἀνάγκην, ἐ θλῖψιν τὴν ὑπερογκον, κολοβοῖ τὰς ἡμέρας τ θλίψεως, τῇ αὐτῇ φιλανθρωπίᾳ, φαινῶν ἡμῖν, κ λέγων. Προσεύχεσθε, ἵνα μὴ χειμῶνος, μηδὲ σαββάτῳ. Καὶ πάλιν. ἀγρυπνεῖτε πάντοτε, δεόμενοι συνεχῶς, ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν τ θλῖψεως, ἐ ςαθῆναι ἔμπροσθεν

D τ Θεοῦ· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς. Καὶ ἐν ταύτῃ τῇ κακίᾳ ςήκομεν πάντες, κ ὐ πιςεύομεν. Δεηθῶμεν συνεχῶς ἐν δάκρυσι κ προσευχαῖς, νυκτὸς ἐ ἡμέρας προσπίπτοντες τῷ Θεῷ, ἵνα σωθῶμεν οἱ ἁμαρτωλοί.

Εἴ τις ἔχει δάκρυα ἐ κατάνυξιν, δεηθήτω τ Κυρίου, ἵνα ῥυσθῶμεν ἐκ θλίψεως τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς. ἵνα μήτε ἴδῃ παντελῶς μήτε αὐτὸ τὸ θηρίον, μηδὲ πάλιν ἀκούσῃ τὰ

E φόβητρα αὐτοῦ. Ἔσαι γὰρ κτ' τόπους λιμοὶ, σεισμοὶ, καὶ θάνατοι διάφοροι ἐπὶ τῆς γῆς. Γενναίας ἔσαι ψυχῆς, σωφροσύνης συγκρατοῦσα τ ἑαυτῇ ζωὴν ἀναμέσον τ σκανδάλων. Ἐὰν γὰρ μικρὸν ὀλιγωρῶν εὑρεθῇ ἄνθρωπος, εὐχερῶς πολιορκεῖται, καὶ γίνεται αἰχμάλωτος ἐν σημείοις τ Δράκοντος, ἐ πονηρῷ, κ δολίῳ. Καὶ ἀσύγγνωςος ὁ τοιοῦτος εὑρίσκεται ἐν τῇ κρίσει. αὐτοχειρὶ γὰρ εὑρίσκεται, ὅτι ἐπίςευσε τῷ τυράννῳ ἑκουσίως. Πολλῶν δ' χῶν

F καὶ δακρύων χρῄζομεν, ὦ ἀγαπητοὶ, ἵνα τις ἡμῶν εὑρεθῇ ἑδραῖος ἐν τοῖς πειρασμοῖς. Πολλὰ γὰρ εἰσι τὰ φαντάσματα τῷ θηρίῳ τὰ γινόμενα· θεομάχος γὰρ ὑπάρχων, πάντας θέλει ἀπολέσαι. Τοιοῦτον γὰρ τρόπον σκυλάζει ὁ τύραννος, ἵνα πάντες τ σφραγῖδα τῷ θηρίῳ βαςάζωσιν, ὅταν ἔλθῃ ἀπατῆσαι τὰ σύμπαντα, ἐν τῷ καιρῷ

καιρῷ τῷ ἰδίῳ, ἐν σημείοις, εἰς τὸ πλήρωμα τ̃ καιρῶν, ϗ εἶθ' ὕτως ἀγοράσαι τὰ βρώματα ϗ πᾶν εἶδος, ϗ δημάρχης ἰσχ̃ν, ἐπιτελεῖν τὸ ψήφισμα. Προσέχετε, ἀδελφοί μου, τ̃ ὑπερβολὴν τ̃ θηρίου· τεχνάσματα γὰρ πονηρίας. πῶς ἐν καιρὸς ἄρχει, ἵν' ὅταν τις ἐνωδήσῃ, βρωμάτων ὑστερούμενος, ἀναγκασθῇ λαβεῖν ἐκείνου τὸν σφραγίδα, οὐχ ὡς ἔτυχεν, εἰς πᾶν μέλος τ̃ σώματος, ἀλλ' ἐπὶ χερὸς δεξιάν, ὁμοίως ϗ ἐπὶ τ̃ μετώπου, τὸν δυσεβῆ χαρακτῆρα, ἵνα ἐξουσίαν μὴ ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος σφραγίσασθαι τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ σημεῖον τ̃ σταυρ̃, μήτε πάλιν ἐν μετώπῳ σημειώσασθαι παντελῶς τὸ ἅγιον ὄνομα τ̃ Κυρίου, μήτε τ̃ ἔνδοξον ϗ τίμιον σταυρὸν τ̃ Χριστοῦ ϗ σωτῆρος ἡμῶν. Γινώσκει γὰρ ὁ ἄθλιος, ὅτι ὁ σταυρὸς τ̃ Κυρίου, ἐὰν σφραγισθῇ, λύει ἀπ' πᾶσαν τὴν δύναμιν, ϗ διὰ τοῦτο σφραγίζει τὴν δεξιὰν τ̃ ἀνθρώπου. αὕτη γὰρ ἡ σφραγίζουσα πάντα τὰ μέλη ἡμῶν. Ὁμοίως ϗ τὸ μέτωπον, ὥσπερ λυχνία, βαστάζει λύχνον φωτὸς, τὸ σημεῖον τ̃ Σωτῆρος ἡμῶν ἐν τῷ ὕψει. Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί μου, φεικτὸς ἀγὼν ἅπασι τοῖς φιλοχρίστοις ἀνθρώποις, ἵνα μέχρις ὥρας τ̃ θανάτου μὴ δειλιάσωσι, μηδὲ χωσιν ἐν χαυνότητι, ὅταν χαράσσῃ ὁ Δράκων τὴν ἑαυτ̃ σφραγίδα ἀντὶ τ̃ σταυρ̃ τ̃ Σωτῆρος. Τοιοῦτον γὰρ τρόπον ποιεῖ, ἵνα παντελῶς τὸ ὄνομα τ̃ Κυρίου ϗ Σωτῆρος μηδὲ ὅλως ὀνομασθῇ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ. τοῦτο ὃ ποιεῖ φοβούμενος ϗ τρέμων ἐξ ἁγίας δυνάμεως τ̃ Σωτῆρος ἡμῶν ὁ ἀσθενής. Ἐὰν μὴ γάρ τις σφραγίζηται τ̃ ἐκείνου σφραγίδα, οὐ γίνεται ἀχμάλωτος ἐκ τ̃ ἐκείνου φαντασμάτων· ὅτι πάλιν ὁ Κύριος ἀφίσται ἐκ τ̃ πιστῶν, ἀλλὰ φωτίζει, ϗ ἕλκει πρὸς ἑαυτόν. Νοεῖν ἡμᾶς δεῖ, ἀδελφοί, μετὰ πάσης ἀκριβείας, τὰ τ̃ ἐχθροῦ φαντάσματα, ἄεργα ὑπάρχοντα. Ὁ ὢν Κύριος ἡμῶν ἐν γαλήνῃ παραγέρχεται πᾶσιν ἡμῖν, ἀποκρύσασθαι, δι' ἡμᾶς, τὰ θηρὸς τὰ τεχνάσματα. Τὴν ἀκλινῆ πίστιν τ̃ Χριστοῦ εἰλικρινῶς βαστάζοντες, οὐκείπισον ποιήσωμεν τὴν δύναμιν τ̃ τυράννου. λογισμὸν ἀμετάθετον κτησώμεθα ϗ οὐσάθειαν, ϗ ἀφίσται ἡμῶν ὁ ἀσθενὴς, μὴ ἔχων τὸ τί ποιήσῃ.

Ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος, ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς, φιλόχριστοι, μὴ νωθρεύεσθε χαῦνοι, ἀλλὰ μᾶλλον δυνατοὶ τ̃ δυνάμει τ̃ σταυρ̃. ἀπαράβατος ἀγὼν ἐπὶ θύραις ἐστὶ. Τὸν θυρεὸν τ̃ πίστεως ἀναλάβωμεν πάντες. ἕτοιμοι οὖν γίνεσθε, ὡσπερ οἰκέται πιστοὶ, ἄλλον μὴ δεχόμενοι. ἐπειδὴ γὰρ

A decepturus universum mundum suis signis atque prodigiis tempore suo, in consummatione nimirum seculorum: & ita demum sibi cibum & quamcumque formam comparandi potestatem habeant: statuet autem principes populi ad istud edictum suum exequendum. Attendite, fratres, superbiam bestiæ, & machinamenta iniquitatis: quoniam à ventre initium ducet, ut quando quis cibi pressus fuerit inopia, cogatur tunc signaculum illius susci-
B pere; nec id quidem promiscue in quolibet corporis membro, sed in dextera manu, ac fronte characterem hunc impium insculpturus est: ne scilicet facultas sit homini dextera se signandi signo crucis, neque rursus in fronte ullatenus sanctum Domini nomen imprimere queat, aut glorio-
C sam & honorandam Christi Salvatoris crucem. Novit quippe infelix ille, per impressionem crucis Domini potestatem sibi omnem ademtum iri: quamobrem signat hominis dexteram, quod ea scilicet cuncta nostra membra signemus: similiterque frontem, quod illa, camdelabri in modum, lucernam lucis, hoc est, signum Salvatoris nostri in altum præferat. Restat
D ergo, fratres mei, horrendum cunctis fidelibus Christi amatoribus certamen; ne umquam ad horam usque mortis formident, neve torpore langueſcant, quando Draco signaculum suum loco signi crucis Salvatoris imprimere conabitur, ut nulla penitus ratione nomen Domini ac Salvatoris nominetur temporibus suis; facietque hoc suæ infirmitatis conscius, pertimescens metuensque sibi propter sanctam virtutem nominis ipsius Salvatoris. Siquis enim ejus signo non fuerit notatus, nequa-
E quam phantasmatibus illius illaqueabitur, neque etiam rursus ab hoc recedet Dominus, verum eum illuminabit trahetque ad seipsum. Oportet igitur nos, carissimi, omni studio atque diligentia nosse atque vitare hostis phantasmata. Dominus autem noster in tranquillitate nobis omnibus adveniet, ut propter nos, fraudes & machinamenta bestiæ reprimat. Quamobrem sinceram firmamque Christi fidem tenentes, instabilem
F tyranni virtutem deturbemus: mentem præterea constantem piamque nobis vindicemus: & ipse quum viderit se nihil posse, suam agnoscens infirmitatem, confusus à nobis recedet.

Ego minimus omnium rogo vos, fratres Christi amatores, ne ignavia torpeatis, quin potius per virtutem crucis vos fortes firmosque præbeatis. Inevitabile jam certamen præ foribus est. Quare clypeo fidei assumto, omnes parati estote, tamquam servi fide-

fideles, non alium exſpectantes. Quando enim fur ille ac peſſimus ſævuſque hoſtis primum ſuis temporibus adveniet, volens electum veri Paſtoris Chriſti gregem furari, mactare, ac perdere, formam ſibi veri illius Paſtoris aſſumet. Perdiſcamus, o amici, quonam amictu impudens ille ſerpens in terris apparebit. Quandoquidem Salvator humanum volens liberare genus, e Virgine natus eſt, & in habitu hominis per ſanctam virtutem ſuæ divinitatis conculcavit hoſtem. Unde ſecum ipſe cogitabit doloſus de aſſumendo adventus ipſius habitu, quo ſic nos decipiat. Etenim Dominus noſter in pellucentibus nubibus, ſicut fulgur horribile, coruſcans in terras deſcendet. At non ſic inimicus adveniet. Apoſtata enim erit: naſcetur autem perfecte illius organum ex ſpurciſſima muliere: non ſic tamen incarnabitur: Atque iſto habitu amictus veniet ſceleſtiſſimus ille ut fur; & ut cunctos decipere poſſit, ſe humilem ſimulabit, atque quietum, injuſtitiæ oſorem, averſorem idolorum, magnum pietatis æſtimatorem, benignum, pauperum amatorem, ſpecioſum ultra modum, longe placidiſſimum, hilarem in cunctos; ſupra modum autem Judæorum gentem honorabit; quod hi ſcilicet maxime illius exſpectent adventum. Atque inter hæc omnia editurus eſt ſigna, portenta, atq; terrores in poteſtate magna. Aſtu, doloque placere conabitur cũctis, ut cito populi amorem atq; benevolentiam ſibi conciliet. Munera non captabit, cum iracundia non loquetur, mæſtus non apparebit, ſed omnino hilaris, & ſub ſpecie religionis, quoad regnaverit, decepturus eſt mundum. Quando autem multi è populo ac plebe, tot tantaſque ejus virtutes aſpexerint, ipſumque potentia adeo præſtantem; cuncti pariter in eandem ſententiam deſcendent, ſummoque cum gaudio illum ſibi Regem proclamabunt, dicentes ad invicem: numquid reperiri poterit alius vir tantus, adeoque benignus ac juſtus? Cito autem ejus regnum erigetur, & in furore ſuo tres reges magnos atq; potentes percutiet. Deinde ſupra modum corde exaltabitur, evometq; Draco univerſam ſuam amaritudinem: orbem terrarum turbabit, ultimos fines terræ commovebit, affliget univerſa, polluet inquinabitq. animas: non amplius velut pius ac religioſus, verum prorſus per omnia auſterus, durus, iracundus & excandeſcens, ſævus inſtabilis, terribilis, inflexibilis, odibilis & abominabilis, immitis, improbus, & impudens, qui univerſum mortalium genus in barathrum impietatis præcipitare ſtudebit. Signa vero multiplicans, falſo & non vere ejuſmodi oſtentabit. Etenim adſtante circum-

circa

A ὧδ' ὁ κλέπτης, καὶ ἁλάστωρ, καὶ ἀπιστὸς, πρώτος μέλλει ἔρχεσθαι ἐν τοῖς ἰδίοις καιροῖς, βυλόμενος κλέψαι & θῦσαι καὶ ἀπολέσαι τὸν ποίμενα τὸν ἐκλεκτὸν & ἀληθινὸν Ποιμένος Χριστοῦ. ἀναλαμβάνει γὰρ σχῆμα τοῦ ἀληθινοῦ Ποιμένος. Διδαχθῶμεν, ὦ φίλοι, ὁποίῳ σχήματι ἔρχεται ἐπὶ τ γῆς ὁ ἀναίσχυντος Ὄφις. Ἐπειδὴ ὁ Σωτὴρ, σῶσαι βυλόμενος τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,

B ἐκ παρθένου ἐτέχθη, & σχήματι ἀνθρώπου ἐπάτησε τὸν Ἐχθρὸν ἐν ἁγίᾳ δυνάμει τ αὐτοῦ Θεότητος. Ἐλογίσατο οὗτος ἀναλαβεῖν τὸ σχῆμα τ αὐτοῦ πραότητος, καὶ ἀπατῆσαι ἡμᾶς. Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν ἐν νεφέλαις φωτειναῖς, ὡς ἀστραπὴ φοβερὰ, ἐλεύσεται ἐπὶ τ γῆς. Οὐχ οὕτως ὃ ὁ Ἐχθρὸς ἐλεύσεται· ἀποστάτης γάρ ἐστι. τίκτεται ὃ ἀκεράσως

C ἐκ κόρης μιαρᾶς τὸ ἐκείνου ὄργανον. οὐχ οὕτως δὲ σαρκωθήσεται. Ἐν σχήματι δὲ τοιούτῳ ἥξει ὁ παμμίαρος, ὡς κλέπτης, ἀπατῆσαι τὰ σύμπαντα. Ταπεινὸς, ἥσυχος, μισῶν, φησὶν, ἄδικα, ἀποστρεφόμενος εἴδωλα, σεβόμενος εὐσέβειαν, ἀγαθὸς, φιλόπτωχος, εὐσπλαγχνος, δικαστὴς, ἵλαρὸς πρὸς πάντας, τιμᾷ μεθ' ὑπερβολῆς τὸ γένος τ Ἰουδαίων· αὐτοὶ γὰρ προσδοκῶσι τ ἐκείνου ἔλευσιν. Μεταξὺ δὲ πάντων

D τούτων σημεῖα ἐπιτελεῖ, τέρατα, καὶ φόβητρα ἐν πολλῇ ἐξουσίᾳ. ἀρέσαι δὲ πᾶσι τεχνάζεται δολίως, ὅπως ἀγαπηθῇ ἐν τάχει ὑπὸ πολλῶν. δῶρα ὃ ἐλεᾷ, μετ' ὀργῆς ἐλαλήσε, καταφρονᾷ ἐδείνυται, σχήματι ὃ ἀπάτης ἐξαπατᾷ τὸν κόσμον, ἕως ἂν βασιλεύσῃ. Ὅταν οὖν ἴδωσι λαοὶ πολλοὶ καὶ δῆμοι τοιαύτας ἀρετὰς & δυνάμεις, πάντες ὁμοθυμαδὸν μιᾷ γνώμῃ γίνονται,

E καὶ ἐν χαρᾷ μεγάλῃ βασιλέα αὐτὸν κηρύσσουσι, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· μὴ ἄρα εὑρίσκεται τηλικοῦτος ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ δίκαιος; Ἀνορθοῦται ὃ εὐθέως ἡ ἐκείνου βασιλεία, καὶ πατάξει ἐν θυμῷ τρεῖς βασιλεῖς μεγάλους. Εἶτα ὑψοῦται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐμέσει ὁ Δράκων τ ἑαυτοῦ πικρότητα. παράσων τὸν οἰκουμένην, καὶ κινεῖ τὰ πέραλα, σκυλίβει τὰ σύμπαντα, μιαίνει τὰς

F ψυχάς. οὐκ ἔστι ὡς εὐλαβὴς, ἀλλὰ πάντα ἐν πᾶσιν αὐστηρὸς, ἀπότομος, ὀργίλος, θυμώδης, δεινὸς, ἀκατάσχετος, φοβερὸς, ἀειδὴς, μισητὸς βδελυκτὸς, ἀνήμερος, ἀλάστωρ, ἀναιδὴς, καὶ σπουδάζων ἐμβαλεῖν εἰς βόθρον ἀσεβείας πᾶν τὸ γένος τ ἀνθρώπων. Πληθύνει σημεῖα ψευδῶς & οὐκ ἀληθείᾳ, ἐν τῷ πλήθει. Παρεσῶτων καὶ ἄλλων πολλῶν δήμων, καὶ θαυμάντων αὐτὸν, ἀφ' τὰς φαντασίας, βάλλει φωνὴν ἰσχυρὰν, ὥστε σαλευθῆναι

λαθῆναι τὸν τόπον, ἐν ᾧ οἱ ὄχλοι αὐτῷ προσέ- A circa maxima populorum multitudine eum propter phantaſmata laudantium, vehementiſſimam emiſſurus eſt vocem, adeo ut locus totus moveatur, in quo turbæ ei aſſiſtebant: inquiens: Cognoſcite univerſi populi magnam poteſtatis meæ virtutem. Transferet autem montes coram oculis ſpectantium, & inſulas ex mari attollet: ficta autem ab eo erunt omnia, nihil vere fiet: ſed mundum apparentibus ſuis portentis decipiet:& multi his credent, & ut Deum fortem ipſum glorificabunt.

κασι. Γνῶτε, πάντες οἱ λαοὶ, τὴν ἐμὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν. Μεθιστᾷ ὄρη ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν θεωρούντων, καὶ νήσους ἀναγᾷ ἐκ τῆς θαλάσσης, πλάνη δὲ καὶ φαντασία πάντα, [καὶ οὐκ ἀληθεία. ἀλλὰ πλανᾷ κόσμον καὶ φαντάζει τὰ σύμπαντα. πολλοὶ πιστεύσουσι καὶ δοξάσουσιν αὐτὸν, ὡς Θεὸν ἰσχυρόν.

Tunc vehementer omnis lugebit anima ingemiſcetque: tunc omnes adſpicient preſſuram illam ineffabilem, qua dies noctesque prementur;neque uſquam reperient, ubi cibis famem ſibi expleant. Siquidem præſides quidam populi, duri atque immites per loca conſtituentur, qui illos dumtaxat paululum ciborum, eorum ſcilicet quales tunc invenientur, ſibi coëmere permittent, qui ſignaculum Tyranni ſecum in fronte,vel dextera prætulerint. Tunc deficient infantes in ſinu matrum: ipſæquæ matres viciſſim ſuper infantes morientur: pater item cum uxore & filiis in medio fori corruet mortuus: nec erit, qui eos ſepulturæ condat, & in monumentis componat. Et præ multitudine cadaverum per plateas projectorum ingens undique fætor ipſos viventes fortiter affliget. Mane omnes cum dolore ac gemitu colloquendo dicent: quando adveniet veſpera, ut fruamur requie? adventante autem jam veſpera, inter amariſſimas lacrymas ſecum ita loquentur: quando putas illuceſcet, ut urgentem preſſuram effugiamus? nec dabitur ipſis fugiendi, aut abſcondendi ſe locus. Cuncta etenim ſimul turbata tum erunt,mare, & arida. Quamobrem ſic nos præmonuit Dominus: vigilate, & orate inceſſanter, ut effugiatis à tribulatione illa. Gravis tunc fætor in mari, fætor in terra, peſtilentiæ & terræmotus: confuſio in mari, & confuſio ſuper terram. Terrores in mari, & terrores in terra. Auri argentique copia, & veſtes ſericæ nulli quidquam in preſſura illa proderunt: ſed cuncti mortales tunc mortuos beatos prædicabunt, qui ſepulti fuerint, priuſquam tanta in terris ſupervenerit tribulatio. Tunc per plateas palam projectum jacebit aurum atque argentum,nulluſque erit, qui tangat illud: quandoquidem cuncta tunc abominationi erunt. Verum cuncti tunc fugiendi occultandique ſe, quærent modum: nec ullus eis e preſſura illa evadendi locus patebit. Imo præter peſtilentiam, preſſuram metumque, feræ atque ſerpentes humana veſcentes carne reperientur. Intus timor, extra tremor, & nocte diuque in plateis ja-

Matth. 24. Marc. 13. Luc. 21.

Τότε θλιβεῖ δεινῶς πᾶσα ψυχὴ καὶ στενάζει. Τότε πάντες θεάσονται θλῖψιν ἀθεμίτητον, τὴν ἐχουσαν αὐτὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ ὀδμὴ εὑρίσκουσιν ἐμπληθῆναι τῶν βρωμάτων. Δήμαρχοι δὲ ἀπορημοι κατὰ τόπον σταθήσονται· καὶ εἴ τις φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν σφραγίδα τοῦ τυράννου ἐν μετώπῳ ἢ δεξιᾷ, ἀγοράζει βραχὺ βρώματα ἐκ τῶν θεισκομένων. Τότε ἐκλείπει τὰ νήπια ἐν τοῖς κόλποις τῶν μητέρων· θνήσκει πάλιν μήτηρ ὑπεράνω τοῦ παιδίου· θνήσκει πάλιν πατὴρ σὺν γυναικὶ καὶ τέκνοις ἐν ταῖς ἀγοραῖς· καὶ οὐκ ἔστιν θάπτων, οὐ συστέλλων ἐν μνήμασι. Ἐκ τῶν πολλῶν θνησιμαίων τῶν ῥιπτομένων ἐν ταῖς πλατείαις, δυσωδία πανταχόθεν, ἐκθλίβουσα τοὺς ζῶντας ἰσχυρῶς. Πρωὶ πάντες ἐροῦσι μετ' ὀδυνῶν καὶ στεναγμῶν· πότε ἑσπέρα γίνεται, ἵνα ἀνέσεως τύχωμεν; Καταλαβόντες δὲ πάλιν τὴν ἑσπέρας, ἐν δάκρυσι πικροτάτοις συλλαλοῦσιν εἰς ἑαυτούς· πότε ἆρα θᾶσσον, ἵνα τὴν ἐπικειμένην θλῖψιν ἐκφύγωμεν; καὶ οὐκ ἔστι πῶς φυγεῖν ἢ κρυβῆναι. Τεθάρακται γὰρ τὰ σύμπαντα, ἡ θάλασσα, καὶ ἡ ξηρά. Διὰ τοῦτο ἔφη ἡμῖν ὁ Κύριος· γρηγορεῖτε, δεόμενοι ἀπαλείπτως ἐκφυγεῖν ἐκ θλίψεως. Δυσωδία ἐν θαλάσσῃ, δυσωδία ἐπὶ τῆς γῆς, λιμοὶ, σεισμοὶ, ἐν θαλάσσῃ σύγχυσις, ἐπὶ τῆς γῆς σύγχυσις; ἐν θαλάσσῃ φόβητρα, φόβητρα ἐπὶ τῆς γῆς. Χρυσὸς πολὺς, καὶ ἄργυρος, καὶ σπειραὶ ἱμάτια οὐδὲ ὠφελήσει τινὰ ἐν τῇ θλίψει ἐκείνῃ. ἀλλὰ πάντες οἱ ἄνθρωποι τοὺς νεκροὺς μακαρίζουσι τοὺς τεθνηκότας, τοῦ ἐλθεῖν τὴν θλῖψιν τὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς. Πέπρωται γὰρ καὶ ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος ἐν πλατείαις, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀπτόμενος· ἐπεὶ πάντα ἐβδέλυκται. Ἀλλὰ πάντες δὲ ἐκφυγεῖν καὶ κρυβῆναι σπουδάζουσι· καὶ ὁδμὴ αὐτοῖς ἔστι κρυβῆναι ἐκ θλίψεως. Ἀλλ' ἕξει, μὴ τοῦ λιμοῦ, καὶ τῆς θλίψεως, καὶ τοῦ φόβου, θηρία καὶ ἑρπετὰ σαρκοφάγα βλέποντα δάκνοντα. ἔσωθεν φόβος, καὶ ἔξωθεν τρόμος. καὶ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ, ἐν πλατείαις θνησιμαῖα. Ἐν πλατείαις

Tom. II. Ff 2 cebunt

cebunt cadavera. In plateis fætor, in domibus fætor. In plateis fames ac ſitis, in domibus fames ac ſitis. In plateis vox ululatus; in domibus vox gemitus. In plateis tumultus, in domibus tumultus. Unuſquiſque alteri cum gemitu ejulatuque occurret, pater filio & filius patri, mater filiæ: amici amicos in plateis complectentes, deficient: & fratres a fratribus amplexi, mortui concident. Marceſcet pulchritudo aſpectus omnis carnis, reddenturque hominum facies velut emortuæ. Deteſtationi atque odio tunc erit pulchritudo mulierum: tabeſcetque omnis caro, & concupiſcentia hominum. Cuncti vero, qui crudeli crediderint beſtiæ, impiumque illius characterem pro ſignaculo acceperint, ſimul ad ipſum accedent, cum anguſtia atque dolore dicentes: Da nobis quod edamus & bibamus: quoniam ecce cuncti deficimus fame tabefacti, venenataſque à nobis depelle beſtias. Quumque non ſit impuro illi quod eis dare poſſit, ad eos magna cum ſeveritate reſpondebit: Unde dabo vobis, quod edatis & bibatis, o homines, quum cælum terræ pluviam deneget, terraque ideo prorſus germinare ac fructificare nequeat. Quibus auditis, populi ingemiſcent flebuntque, inter tot anguſtias omni penitus ſolatio deſtituti: addeturque ipſorum afflictioni afflictio verbis non exprimenda, quod ita ſe promptos ad Tyranno credendum exhibuerint. Quum ille infelix ne ſibi quidem ipſe opitulari queat: quomodo ergo ipſorum miſerebitur? In diebus illis erit preſſura magna præ tribulatione, quam Draco inferet, & præ timore, ac terræmotu, ſonituque maris, & fame, ac ſiti, morſuque ferarum. Quicumque enim ſignaculum Antichriſti acceperint, ipſumque ut Deum optimum adoraverint, partem in regno Chriſti non conſequentur, ſed cum Dracone projicientur in Gehennam. Felicem illum, qui repertus fuerit ſanctus & fidelis, ſpemque firmam fixamque in Deum habens: quoniam facillime hic evadere poterit omnes ipſius tentationes, tormenta atque phantaſmata. Cæterum priuſquam iſta fiant, mittet miſericors Dominus Eliam Thesbiten, & Enoch, qui palam humano generi pietatem prædicent; edicantque cunctis, ne tyranno ob timorem credant, clamantes atque dicentes: ſeductor hic eſt, o homines: nullus illi prorſus credat, aut obtemperet impio: nullus veſtrum terreatur: citiſſime enim deſtruetur. Dominus ſanctus jam ecce de cœlo adveniet, judicaturus omnes illos, qui ſignis ejus crediderint. Quamquam pauci tunc reperientur, qui illorum Prophetarum dictis ſint obtemperaturi. Hæc autem

Apocal. 11, *Malach.* 4.

A τείαις δυσωδία, ἐν οἰκίαις δυσωδία· ἐν πλατείαις πεῖνα καὶ δίψα, ἐν οἰκίαις πεῖνα καὶ δίψα· ἐν πλατείαις φωνὴ κλαυθμῦ, ἐν οἰκίαις φωνὴ κλαυθμῦ. ἐν πλατείαις θόρυβος, ἐν οἰκίαις θόρυβος. Εἷς ἕκαστος τῷ ἑτέρῳ μὴ κλαυθμῦ συναντῶσι· πατὴρ τέκνῳ, καὶ υἱὸς πατρὶ· μήτηρ τῇ θυγατρί· φίλοι φίλους ἐν πλατείαις περιπλαγέντες, ἐκλείπουσι· καὶ ἀδελφοὶ ἀδελφοῖς περιπλαγέντες θανατῶνται. Μεμάρανται τὸ
B κάλλος τῆς ὄψεως πάσης σαρκός. Γίνονται αἱ ἰδέαι αὐτῶν, ὡς νεκρῶν· Ἐβδέλυκται καὶ μεμίσηται τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν. Μαρανθήσεται πᾶσα σὰρξ, καὶ ἡ ἐπιθημία τῶν ἀνθρώπων. Ἅπαντες οἱ πειθέντες τῷ δεινῷ θηρίῳ, καὶ λαβόντες τὸ ἐκείνου σφραγίδα, τὸ δυσεβῆ χαρακτῆρα αὐτοῦ μιαρόν, προσφέροντες αὐτῷ ἅμα, καὶ λέγουσι μετ' ὀδυνῶν· δὸς ἡμῖν φαγεῖν καὶ
C πιεῖν, ὅτι πάντες ἐκλειπόμεθα σὺν τῷ λιμῷ σφιγγόμενοι, καὶ ἀπέλασον ἀφ' ἡμῶν τὰ ἰοβόλα θηρία. Καὶ ἀπορῶν ὁ ἄθλιος ἀποκρίνεται ἐν πολλῇ ἀποτομίᾳ, λέγων· πόθεν ἐγὼ δώσω ὑμῖν φαγεῖν καὶ πιεῖν, ὦ ἄνθρωποι· ὁ οὐρανὸς οὐ βούλεται δοῦναι τῇ γῇ ὑετόν· ἡ γῆ οὖν πάλιν οὐ δέδωκεν ὅλως θέρος ἢ γενήματα. Ἀκούοντες δὲ ταῦτα οἱ λαοὶ, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι, μὴ ἔχοντες
D παραμυθίαν θλίψεως· ἀλλὰ θλῖψις ἐπὶ τῇ θλίψει ἔσται αὐτοῖς ἀμύθητος, ὅτι οὕτως ἀπερισκέπτως τῷ τυράννῳ ἐπίστευσαν. Ἐκεῖνος γὰρ ὁ ἄθλιος οὐκ ἰσχύει οὐδὲ ἑαυτῷ βοηθῆσαι, καὶ πῶς αὐτοὺς ἐλεῆσαι; Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἔσται ἀνάγκη μεγάλη ἐκ θλίψεως πολλῆς τοῦ Δράκοντος, καὶ τοῦ φόβου, καὶ σεισμοῦ, καὶ τοῦ θαλάσσης τοῦ ἤχου, καὶ τοῦ λιμοῦ, καὶ τοῦ δίψης, καὶ τῶν
E θηρίων τῶν θηρίων. Πάντες δὲ οἱ λαβόντες τὸ σφραγίδα τοῦ Ἀντιχείστου, καὶ προσκυνήσαντες αὐτῷ, ὡς Θεῷ τῷ ἀγαθῷ, οὐκ ἔχουσί τινα μερίδα ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ· ἀλλὰ μὴν τοῦ Δράκοντος βληθήσονται ἐν τῇ γεέννῃ. Μακάριος ὁ εὑρεθεὶς παναγίως καὶ πάμπιστος, ὁ ἔχων αὐτοῦ τὴν καρδίαν πρὸς τὸν Θεὸν ἀδιαλείπτως· ἀφόβως γὰρ ὑπερβαίνει τὰς πεύσεις αὐτοῦ πάσας, καταφρονῶν καὶ βασάνων καὶ τῶν φαντασιῶν
F αὐτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα γενέσθαι, ἀποστέλλει ὁ Κύριος Ἠλίαν τὸν Θεσβίτην καὶ τὸν Ἐνὼχ, ὡς ἀπαλλαγχνος, ὅπως αὐτοὶ γνωρίσωσιν εὐσέβειαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, καὶ κηρύξωσι παῤῥησίᾳ θεογνωσίαν πᾶσι, μὴ πιστεύσαι τῷ τυράννῳ φόβου ἕνεκα, πλάζοντας καὶ λέγοντας· πλάνος ἐστὶν, ὦ ἄνθρωποι· μηδεὶς αὐτῷ πιστεύσῃ τὸ σύνολον, ἢ ὑπακούσῃ τῷ θεομάχῳ· μηδεὶς ὑμᾶς φοβηθῇ· ἐν πάχει γὰρ καταργεῖται. Κύριος ὁ ἅγιος, ἰδοὺ, ἔρχεται ἐξ οὐρανοῦ, κεῖναι πάντας τοὺς πειθομένους αὐτοῖς τοῖς σημείοις· πλὴν ὀλίγοι εἰσὶ τότε οἱ θέλοντες ὑπακοῦσαι, καὶ πιστεῦσαι τῷ κηρύγματι τῶν προφητῶν. Τοῦτο δὲ ποιεῖ ὁ Σωτὴρ, ἵνα δείξῃ

δείξῃ τὼ ἄφατον αὐτῦ φιλανθρωπίαν· ὅτι οὐδὲ
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀφίσει τὸ τῶν ἀνθρώπων
γένος δίκα κηρύγματος, ὅπως ἀναπολόγητοι ὦσι
πάντες ἐν τῇ κρίσει. Πολλοὶ μὲν οὖν τῶν ἁγίων,
ὅσοι τότε εὑρεθήσοιν εἰς τὼ ἔλθοιν τῦ μιαρῦ,
ἐκχέσοιν ποταμηδὸν τὰ δάκρυα ἐν στεναγμοῖς πρὸς
τὸν Θεὸν ἅγιον, τῦ ῥυσθῆναι τῦ Δράκοντος· καὶ
φύγοσιν ἐν σπουδῇ μεγάλῃ ἐν ἐρήμοις, καὶ
κρύπτονται ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις μετὰ φόβυ. καὶ
πάσουσι γλὼ ἡ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς, δεό-
μενοι νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν πολλῇ ταπεινώσει. Καὶ
δωρεῖται αὐτοῖς τῦτο παρὰ Θεῦ τῦ ἁγίυ, καὶ
ὁδηγεῖ αὐτὺς ἡ χάρις εἰς τόπους ὡρισμένυς, καὶ
σώζονται κρυπτόμενοι ἐν παῖς ὀπαῖς καὶ τοῖς σπη-
λαίοις, μὴ βλέποντες τὰ σημεῖα καὶ τὰ φοβητρα τῦ Ἀντιχείσου. Τοῖς γὰρ ἔχυσι γνῶσιν
ἀκριβῶς, ἡ τύτυ γνωρίζεται ἔλθυσις. τοῖς δὲ
τὸν νῦν ἔχουσιν εἰς πράγματα βιωτικὰ, καὶ πο-
θῦσι τὰ γήϊνα, οὐκ ἄδηλον ἔσαι τῦτο. Ὁ γὰρ
ἀεὶ δεδεμένος ἐν πράγμασι βιωτικοῖς, κἂν ἀκύ-
σῃ, ἀπιστεῖ, καὶ βδελύσσεται τὸν λέγοντα. Τύτυ
χάριν ἐνισχύσοι οἱ ἅγιοι, ὅτι πᾶσαν τὼ ἡμέραν
καὶ τὼ μέλλοντα τῦ βίυ τύτυ ἀπέῤῥιψαν.
Πενθεῖ τότε πᾶσα ἡ γῆ, καὶ θάλασσα. καὶ
ἀὴρ πενθεῖ, ἅμα καὶ τὰ ζῶα τὰ ἄγρια, σὺν πε-
τεινοῖς τῦ οὐρανῦ. πενθῦσιν ὄρη, καὶ βυνοὶ, καὶ
τὰ ξύλα τῦ πεδίυ. πενθῦσι δὲ καὶ φωστῆρες τῦ
οὐρανῦ ἀφ᾽ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ὅτι πάντες
ἐξέκλιναν ἀπὸ τῦ Θεῦ τῦ ἁγίυ, καὶ τῷ πλάνῳ
ἐπίσευσαν, δεξάμενοι χαρακτῆρα τῦ μιαρῦ καὶ
θεομάχου, ἀντὶ τῦ ζωοποιῦ σαυρῦ τῦ Σωτῆ-
ρος. Πενθεῖ ἡ γῆ καὶ θάλασσα, ὅτι ἄφνω κα-
τέπαυσε φωνὴ ψαλμῦ καὶ προσευχῆς ἐκ στό-
ματος ἀνθρώπυ. πενθῦσιν αἱ ἐκκλησίαι τῦ
Χριστῦ πᾶσαν πένθος μέγα, διότι ἡ λειτυρ-
γεῖται ἁγιασμὸς καὶ προσφορά. μὴ γὰρ τὸ πλη-
ρωθῆναι τὺς τρεῖς καιρὺς καὶ ἥμισυ τῆς τῦ μια-
ρῦ ἐξυσίας καὶ πράξεως, καὶ ὅταν πληρωθῇ πάντα
τὰ σκάνδαλα πάσης τῆς γῆς, καθὼς φησιν, ὁ
Κύριος ἥξει λοιπὸν, ὡς ἀστραπὴ, ἀστράπτων ἐξ
οὐρανῦ, ὁ ἅγιος, καὶ ἄχραντος, καὶ φοβερὸς, καὶ
ἔνδοξος Θεὸς ἡμῶν, μὴ δόξης ἀνεπάρου, προ-
τρεχόντων τὸ παγμάτων ἐνώπιον τῆς δόξης αὐτῦ
ἀγγέλων, ἀρχαγγέλων, πάντες φλόγες πυρὸς
ὄντες, καὶ ποταμὸς πλήρης πυρὸς ἐν φοβερῷ
ῥοιζήματι. Χερουβὶμ ἔχοντα τὸ ὅμμα κάτω,
καὶ Σεραφὶμ ἱπτάμενα καὶ κρύπτοντα τὰ πρόσωπα
καὶ τὺς πόδας ἐν παῖς πτέρυξι παῖς πυευμάτης,
κεκραγότα μὴ φείσης· ἐγείρεσθε, οἱ καθεύδον-
τες.

A autem omnia facturus est Salvator, ut cunctis ostendatur ejus infinita clementia: quandoquidem nec illo tempore mortalium genus est destituturus prædicatione veritatis, ut omnes in die judicii reperiantur inexcusabiles. Plurimi porro sanctorum, qui tunc reperientur, quum impurus ille advenerit, profusis lacrymarum fluminibus, gementes & flentes ad Deum Sanctum recurrent, ut à Dracone illo liberentur: confugientque maximo cum studio ad deserta, & occultabuntur metu perculsi in montibus & speluncis: capitibusque suis terra ac cinere conspersis, in maxima cordis humilitate die noctuque orabunt. Donabiturque illis à Deo Sancto quod orantes petierint: deducetque eos gratia ipsius ad loca definita, & salvabuntur occultati in cavernis & speluncis, ne Antichristi signa atque terrores conspiciant: & iis quidem, qui cognitione atque intelligentia illustrati fuerint, continuo innotescet Antichristi adventus: qui vero mentem in terrenis rebus defixam habuerint, etsi audient, non tamen credent, sed dicentem aspernabuntur. Atque hujus rei gratia prævalebunt Sancti, quandoquidem curam omnem seculi abiecerunt. Lugebit tunc omnis terra & mare: lugebit aër cum feris bestiis & volatilibus cœli. Lugebunt montes & colles & ligna campi. Lugebunt quoque luminaria cœli propter genus mortalium, quoniam omnes declinaverunt à Deo Sancto, & seductori crediderunt, pro vivifica Salvatoris cruce characterem impuri Deoque adversarii assumentes. Lugebit terra ac mare, quia vox psalmi & orationis repente cessavit de ore hominum. Lugebunt Ecclesiæ Christi universæ luctu maximo, eo quod amplius non offeratur Divina & sancta oblatio. Postquam ergo tria tempora cum semi impleta fuerint potestatis & operationis sceleste illius, consummatisque jam scandalis omnibus totius terræ, quemadmodum Dominus prænunciavit, veniet de cœlo sicut fulgur coruscans, Sanctus, immaculatus, terribilis & glorioſus Deus noster cum gloria incomparabili, præcurrentque ante gloriam ejus Angeli & Archangeli, flammæ ignis, & fluvius igne plenus terribili cum eruptione exæstuans: Cherubim quoque vultum deorsum inclinatum tenentia, & Seraphim volantia, aliſque igneis facies pedesque occultantia, & cum tremore clamantia: surgite qui ob-

Isai 6. Apoc. 4. Matth. 25.

obdormistis, ecce jam venit Sponsus. Tunc aperientur monumenta, & in ictu oculi excitabuntur omnes tribus, adspicientque sanctam Sponsi pulchritudinem: & millia millium & decies centena millia Angelorum & Archangelorum, innumeræ militiæ, gaudebunt gaudio magno: Sancti quoque ac justi, & quotquot non acceperunt signaculum impuri impiique Draconis: abduceturque Tyrannus vinctus ab Angelis unacum omnibus Dæmonibus coram Tribunali. Et ducentur simul cum eo quotquot ejus signum acceperint, omnesque peccatores & impii ligati. Feretque adversus eos Rex sententiam damnationis æternæ in igne inextinguibili. Qui autem signaculum Antichristi non receperint, & quicumque in speluncis tunc occultati fuerint, cum Sponso exultabunt in æterno & cœlesti thalamo, cum Sanctis omnibus in sempiterna sæculorum sæcula. Amen.

τες· ἰδοὺ, ἦλθεν ὁ Νυμφίος. Ἀνοίγονται τὰ μνήματα, καὶ ὡς ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἐγείρονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ, καὶ βλέπουσι εἰς τὸ κάλλος τὸ ἅγιον τοῦ Νυμφίου. καὶ μύριαι μυριάδες, καὶ χίλιαι χιλιάδες ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, ἀναρίθμητοι στρατιαὶ, χαίρουσι χαρὰν μεγάλην, ἅγιοι καὶ δίκαιοι, καὶ πάντες οἱ μὴ λαβόντες τὸ σφραγίδα τοῦ Δράκοντος καὶ ἀσεβοῦς ἀγάλλονται. Καὶ ἄγεται ὁ Τύραννος, δεδεμένος ὑπὸ ἀγγέλων, σὺν πᾶσι τοῖς δαίμοσιν, ἐνώπιον τοῦ βήματος· καὶ οἱ λαβόντες τὸ αὐτοῦ σφραγίδα, καὶ πάντες οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὶ δεδεμένοι· καὶ δίδωσιν ὁ Βασιλεὺς τὴν κατ' αὐτῶν ἀπόφασιν τοῦ αἰωνίου κρίσεως ἐν τῷ πυρὶ τῷ ἀσβέστῳ. Πάντες δὲ οἱ μὴ λαβόντες τὸ σφραγίδα τοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ πάντες οἱ ἐν σπηλαίοις, ἀγάλλονται σὺν τῷ Νυμφίῳ ἐν παντὶ αἰωνίῳ καὶ οὐρανίῳ, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων, εἰς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

B. Ephræm Testamentum.

EGO Ephræm morior. Notum igitur vobis cunctis sit, o viri Edesseni. Testamentum quippe vobis relinquo: symbolum monumenti documentorum, ex illa quę mihi concessa fuit gratia & dono: ut in orationum commemorationibus, mei memoriam faciatis, qui me scitis & cognoscitis. Hei mihi, quoniam laquei mortis prævenerunt me. Hei mihi, quoniam horæ vitæ meæ defecerunt, & tunica corporis abbreviata est: tela jam perfecta est, & omnino sublata. Defecit oleum terrestris lucernæ: & qui demersuri sunt scapham, appropinquarunt. Nam mercenarius quum essem, meos implevi annos: & incola super terram, quum jam tempus meum perfecerim, hinc abeo ac migro. Utrinque circumdederunt me lictores atque satellites, severi exactores, ad subjiciendum cervices meas, tamquam hominis malefactoris, gravissimo supplicio. Quid igitur? plorabo ne? at non est, qui attendat. Clamabo ne? at ubi est, qui me exaudiat? Hei mihi; ab increpatione judicii, expectatio mihi gravis: nam quando adstitero ante horrendum Domini tribunal, & ibi cognovero utrinque circumdantes me, valde confundi incipiam, quum revera horribilis ibi futura sit confusio, & væ tunc ibi confuso.

Domine Jesu Christe, ne intres in judicium cum servo tuo: & ne des alteri judicium meum: sed ante glorioſum tuum tribunal fac,

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΔΙΑΘΗΚΗ.

ΕΓΩ Ἐφραὶμ ἀποθνήσκω. Γνωστὸν οὖν ὑμῖν ἔστω πᾶσιν, ἄνδρες Ἐδεσσῶν. Διαθήκην δὲ ὑμῖν καταλιμπάνω, σύμβολον μνημοσύνης διδαγμάτων, ἐξ ἐκείνης, οἷς μοι ὑπῆρξε, χάριτος καὶ δωρεᾶς· ὅπως ταῖς ὑπομνήσεσι τῶν λόγων, μνείαν μου ποιεῖσθε, οἱ ἰδόντες καὶ οἱ γινώσκοντες. Οἴμοι, ὅτι περιέφθασάν με παγίδες θανάτου. Οἴμοι, ὅτι ἐξέλιπον αἱ ὧραι τῆς ζωῆς μου, καὶ ἐκολοβώθη ὁ τοῦ σώματός μου χιτών, ἐπληρώθη τε ὁ ἰστὸς, καὶ ὁλοτελὴς καθῃρήθη. Ἐξέλιπε τὸ ἔλαιον τοῦ γηΐνου λύχνου· καὶ ἤγγισαν οἱ καταποντισταὶ τοῦ σκάφους. Μίσθιος γὰρ ὑπάρχων, ἐπλήρωσά μου τὸ ἔτος. καὶ πάροικος τυγχάνων, τελέσας τὸν καιρὸν, ἄπειμι. Περιεκύκλωσάν με ἐπ' ἄμφω δημόται, οἱ τῆς ὀξύτητος ἐπαταὶ, ὑποτάξαι μου τὸν αὐχένα ἐν κλοιῷ βαρεῖ, ὡς ἀνδρὸς κακοποιοῦ. Τί οὖν; κλαύσομαι; Ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὁ περισέχων. Ἀναβοήσομαι; Καὶ τίς ὁ ἐπακούσομός μου. Οἴμοι, ἐξ ἐπιτιμίας κρίσεως, προσδοκία. Ὅταν γὰρ φθάσω ἐπὶ τοῦ φοβητοῦ βήματος τοῦ Δεσπότου, καὶ ἐπιγνώσομαι σκεῖσε ἑκατέρωθεν περικυκλοῦντάς με τινὰς, ἄρξομαι δὲ αἰσχύνεσθαι. αἰσχύνη γὰρ ὄντως σκεῖσε φοβητή· καὶ οὐαὶ τῷ σκεῖ αἰσχυνομένῳ.

Κύριε, Ἰησοῦ Χριστὲ, μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, καὶ μὴ δῷς ἑτέρῳ τὴν κρίσιν μου· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου βήματός σου φάνηναι

ςῆναί με καταξίωσον. οὗ γὰ ὁ Θεὸς κρινεῖ, ἐλέους ἀξιώσει. ἀκηκοὼς τοῦτό φημι τῶν σοφῶν καὶ σωετῶν ἀποςόλων ἁγίων, οἷς πᾶς ὁ βασιλέα ὁρῶν, κἂν ἁμαρτηκὼς ᾖ, ὁ τοιοῦτος οὐκ ἀποθνήσκει. Οὐαὶ δέ μοι, ἀδελφοὶ, τί τὸ σωεχηκός με; Κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ τῷ σωτρίμματί μου. Προσήγγισαν γὰρ τῇ φρουρᾷ οἱ σκοπιλεύοντές με, καὶ οἱ ἀποκαθιςῶντές με εἰς τὸν ἀπενδεχομένῳ τοὺς ἀπ' ἀγῶνος βροτοὺς χώραν. Ὁ μεγαλόφωνος Ὡσηὲ πάνυ καταπλήτει με· καθυβρίζων γὰρ σκοᾷ, καὶ λέγει μοι· πολιὰ ἤνθωσε τῷ Ἐφραΐμ, καὶ οὐκ ἀνετράπη. καὶ πάλιν· Ἐφραΐμ, δάμαλις ἀποςρῶσα, δεδιδαγμένη ἀγαπᾶν νεῖκος. Εἰ καὶ λέγῃ τις, τῷ Ἐφραΐμ τῷ κατὰ Ἰωσὴφ λέγειν ταῦτα τὸν Προφήτην. ἀλλ' οὕτω ἐγὼ οὕτως ἔχω· οὐ γὰρ νῦν ἤκουσεν τοῦτον ἐκ τοῦ ὁ Προφήτης, οὐ διέςησεν ἕτερον οὐ ἑτέρου τὸν Ἐφραΐμ. Ὁ Δαυὶδ πάλιν ἐν μέρει φθέγγεται, λέγων· Ἐφραΐμ, κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου. Οὐκ ἀλαζονείᾳ δὲ φερόμενος τοῦτό φημι· οὐ μή μοι γὰρ προσεγγίσῃ. καὶ γὰρ μάρτυς τῶν ἐμῶν λόγων, Κύριος.

Καὶ νῦν βούλομαι, ἀδελφοί μου, προτρέψασθαι, καὶ κραταιῶσ ἐφιδρύσασθαι, ἵνα μετὰ τὴν ἔξοδόν μου, μνείαν μου ποιεῖσθε συνήθως ἐν ταῖς δεήσεσιν ὑμῶν. Προσελθόντες οὖν, νυνὶ καμμύσατέ με, χεῖρας ὑμῶν θέντες ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου. ἐτέρπεια γάρ ἐςι τοῦ πνεῦς ἐν ἐμοὶ, ἤδη μου ἐκλείπονος· καὶ τὰ κατ' ἐμὲ τέλος ἔχει, καὶ ἀληθὲς τὸ πέρασμα. Τῶν γὰρ ζώντων ὑμῶν ἐν ἐμοὶ ἀναμάθητε, καὶ τὰ ἐμαυτοῦ ὑμῖν· ἡ κλίνη, ἐφ' ἧς κατέχεθαι, οὐ μὴ καταβῶ ἀπ' αὐτῆς. Πάρειμι γὰρ πάντοθεν, καὶ οὐ δύναμαι φέρειν· καὶ αἱ ὀδύναι σωέχουσί με. Μνήμην ὑμῖν πᾶσι καταλείπω καὶ ἔσοπτρον ἀκηλίδωτον, ἵνα ἀόκνως ἐν παντὶ τούτῳ ἐνορῶντες, καὶ σπουδὴν εἰσφέροντες πᾶσαν, ἀεὶ τοιούτῳ ὁμοιούμενοι, φιλοπόνως σπουδάζητε. Ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ μου οὐ κατηρασάμην. μετὰ γὰρ τῶν ἀποςατῶν πάντων διδάσκων καὶ ἐπιτιμῶν πὰς ὅλας ἡμέρας μου καὶ θέμενος, οὐ κατώκνησα ἐν ταῖς τῶν ἁγίων γνώμαις. Ἐπίσασθε γὰρ καὶ αὐτοὶ, ἀδελφοὶ, ὅτι ἐὰν ἔχῃ τις οἰκοδεσπότης κύνα ἀμελοῦντα τοῦ ποίμνης, ἢ καθορῶντα λύκον ἀφανίζοντα ἐν τῇ μάνδρᾳ τῶν προβάτων, καὶ μὴ καθυλακτοῦντα, ἢ καὶ διώκοντα αὐτὸν, πάντως ὡς ἄχρηςον προπαφήσας, τοῦτον ῥίπτει πόῤῥω τοῦ οἴκου.

Τοιγαροῦν ἴσε, ἀδελφοὶ, ὅτι σοφὸς ἀνὴρ θθένα μισεῖ. καὶ ὁ ἄφρων θθένα ἀγαπᾷ. ἐὰν δὲ καὶ ἀγαπήσῃ, τὸν ὅμοιον αὐτοῦ ἀγαπᾷ. Ὑμεῖς, ἀδελφοὶ,

fac, ut digne adstare possim: nam quem Dominus judicabit, misericordiam promerebitur: quum & hoc, inquam, a sapientibus atque intelligentibus sanctisque Apostolis audierim, quod scilicet quicumque Regem conspexerit, quamvis etiam peccator fuerit, hic non morietur. Væ autem mihi, fratres, quid hoc est, quod me constrinxit atque coarctavit? Plorate & ululate super contritionem meam. Appropinquarunt enim jam custodiis atque excubiis, qui ex spelunca me educant, & in regione, quæ homines a mortali hoc sæculo ad se recipit, me constituant. Oseе 7. 10.
OseePropheta vehementer me sonora sua voce terret, dum objurgans inclamat, & dicit mihi: *Canities efflоruit Ephræm, & ipse non est reveritus*. & iterum: *Ephræm vitula furore agitata, docta diligere contentionem*. Quod si quis de Ephræm, qui fuit filius Joseph, dicat Prophetam ista dicere: at certe ita ego sentio, quod, quando eo modo lamentabatur Propheta, non distinxit alterum Ephræm ab altero. Quin & David denuo me alibi admonet dicens: *Ephræm fortitudo capitis mei*. Psal. 59. At non arrogantia aliqua elatus ista dico: neque enim ea ad me accedat: etenim testis mearũ cogitationum atque verborum est Dominus.

Et nunc volo, fratres mei, commonefacere & adhortari vos, firmiterque constabilire, ut post meum exitum ac transitum, assidue memoriam mei in vestris precibus faciatis. Accedentes autem nunc, claudite mihi oculos, & manus vestras super eos imponite. Defecit enim in me spiritus, jam me deficiente: & ea, quæ ad me pertinent, modo finem habent, & verus terminus advenit. Vestram enim vitam in me, & meam in vobis ponite, ac discite: ex hoc lectulo, quo detentus sum, non amplius descendam. Nam omni ex parte lãgueo atque dissolvor, & ferre nequeo: doloresque me conficiunt. Memoriam porro vobis omnibus relinquam, ac speculum immaculatum, ut impigre semper in illud inspicientes, omneque studium adhibentes, perpetuo eam imitari conemini. In tota vita mea nemini prorsus maledixi. Siquidem cum Apostatis omnibus docens, eosq; objurgans ac admonens cunctis diebus meis, non obtorpui in sanctorũ sententiis atq; consiliis. Nostis enim & ipsi, fratres, quod siquis paterfamilias canem habeat, qui ovile ac gregem ovium negligat, vel lupum adspiciat in ovium septa irruentem, pecoraq; dispersentem, ac minime adlatret, aut ipsum etiam insequatur, omnino hunc tamquã inutilem cædit, & procul a domo sua repellit.

Scitis igitur, fratres, virum sapientem odio neminem persequi; insipientem vero neminem diligere; & si quem dilexerit, sui simi-

similem diligere. Cæterum vos, fratres, nolite mirari super aliquibus, qui obedientiæ disciplinam deserentes, a me defecerunt: nam & inter duodecim Apostolos, unus fuit proditor Judas. Nostis vero, quod etiam in vinea præter intentionem rubus germinare consuevit, & inter rosas spinæ quoque nascuntur ac decerpuntur. Firmamentum porrò fidei in vobis corroborari optarem, tamquam in veris ac legitimis concordibusque fratribus, certiores vos per jusjurandum de immutabili ac firma fide reddens. Cupio enim vos optime in sententia confirmari de indissolubili ac unica fidelium fide; juroque vobis per eum, qui in specie ignis in mon-
Exod.17.19. tem Sina descendit, & per eum, qui in aquæ effusione de petra durissima loquutus est: & per os illud, quod ad exemplum nostrum di-
Matth. 27. xit in cruce, Eloi, Eloi, & omnes finium ter-
Marc. 15. ræ renes tremore correpti ac coarctati sunt: & per illum, qui a proditore in Judæa venditus fuit, & flagellatus in medio Hierusalem: & per majestatem ejus, qui ab impiis se consputari æquo animo tulit: & per ineffabilem potentiam ejus, qui manu hominis impii alapis se cædi permisit: per ignem illum trinonymum sanctissimæ gloriæ, & per infinitam unicamque Dei potentiam: per tres intelligibilis ignis hypostases, quę sunt altitudo & voluntas una & eadem: in nulla unquam re ab universali fide, neque ab Ecclesia separatus fui, neque unquam de Dei potentia dubitavi. Si porro in mente mea Deum Patrem amplius quam ipsius Filium magnificaverim, ne conservetur in me miseratio pietatis. Et, si ex Deo Spiritum sanctum imminui, longe ab ejus aspectu tenebrosus reddar. Et nisi, quemadmodum a principio confessus sum, ita & nunc dico atque profiteor, in tenebras exteriores semperque caliginosas mittar. Et si ficte ac simulate hæc loquor, in igne gehennæ sit portio mea: sin vero & assentatorie ista occulte subsemino, non mei in judicio misereatur Dominus.

Per vestram vitam, qui vere mecum perseveraftis discipuli, & per immutabilem ipsius Filii Dei vitam: marsupium Ephræm nunquam habuit: non baculus ei fuit, non pera: neque argentum, vel aurum, aut aliam ali-
F quam possessionem super terram aliquando possedi. Bonum siquidem magistrum in di-
Matth. 10. vinis Evangeliis dicentem ad suos discipulos audivi: *Nihil super terram possideatis*. Neque enim inordinato affectu aliquid ejusmodi unquam habui. Accedentes igitur, fratres mei, pacem in fine præbete mihi & dimittite me: quoniam deficiens abeo. Reminiscamini autē mei vilis & abjecti in sanctis acceptisque vestris precibus, cunctisque deprecationibus: nam

A ἀδελφοὶ, μὴ ξενίσθητε ἐπί τινας τῶν ἀποστατησάντων ἐμοῦ τῇ τῆς ὑπακοῆς μαθήσει. καὶ γὰρ ἐν τοῖς δώδεκα ἀποστόλοις ἓν εἷς προδότης, Ἰούδας, Γινώσκετε δέ, ὅτι ἐν ἀμπέλῳ παρὰ τὴν ἀρχὴν ἔωθε φύειν βάτος, καὶ ἄκανθαι δὲ μεταξὺ ῥόδων δρέπονται. Τὸ δέ μου τῆς πίστεως ἐρρωμένον βεβαιῶσαι ὑμῖν ὡς γνησίοις καὶ ὁμοψύχοις ἀδελφοῖς, πληροφορῶν τε καὶ τὴν δι' ὅρκου πίστιν
B ἀμετάθετον. Βούλομαι γὰρ ὑμᾶς πεισθῆναι τὴν γνώμην τοῦ ἀκαταλύτου καὶ μοναρχοῦ πίστεως τοῦ πιστοῦ. Καὶ ὄμνυμι ὑμῖν τὸν καταβάντα ἐν εἴδει πυρὸς ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦ Σινᾶ. τὸν λαλήσαντα ἐπὶ τῆς ὑδροχοΐας ἀκροτόμου πέτρας· τὸ σῶμα τὸ εἰρηκὸς ἐπὶ σταυροῦ εἰς ὑπόδειγμα ἡμῶν, Ἐλωΐ, Ἐλωΐ, καὶ σωεχέθησαν πάντες νεφροὶ περάτων τῆς γῆς. τὸν ὑπὸ τοῦ προδότου ἐν Ἰουδαίᾳ
C πραθέντα· τὸν μαστιχθέντα ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ. τὴν δόξαν τοῦ ὑπὸ ἀνόμων ἐμπτυσθῆναι ἀναχωρήσαντα· καὶ τὴν ἄφατον δύναμιν τὴν ὑπὸ χειρὸς ἀσεβοῦς ῥαπισθεῖσαν. Μὰ τὸ τειώνυμον τῆς ἁγίας δόξης πῦρ, καὶ τὴν ἀπέραντον καὶ μόνην Θεοῦ δύναμιν. Μὰ τὰς τοῦ νοεροῦ πυρὸς τρεῖς ὑποστάσεις, αἵτινές εἰσι ὕψωμα καὶ βάθημα ἓν καὶ τὸ αὐτό. Οὐκ ἐμερίσθην τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως.
D Εἰ δὲ ἐμεγάλυνα ἐν τῷ νῷ μου τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα πλέον τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, μὴ φυλαχθείη ἐπ' ἐμοὶ οἰκτιρμὸς εὐσεβείας. Καὶ εἰ ἐμίκρυνα τοῦ Θεοῦ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, σκοτισθείη τὸ αὐτοῦ ὁράσεως. Καὶ εἰμὴ καθὼς ἐξ ἀρχῆς ὡμολόγουν, καὶ νῦν λέγω, ὑπεμφθείη τῷ ἐξωτέρῳ καὶ ζοφώδει σκότει. Καὶ εἰ ἐν ὑποκείσθω νυνὶ ταῦτα φθέγγομαι, ἐν πυρὶ
E Γεέννης ἡ μερίς μου γενηθείη. Εἰ δὲ καὶ θωπεύων ὑποπείραιμι ταῦτα, μή με οἰκτειράτω ἐν ἀγνοίᾳ ὁ Κύριος.

Μὰ τὴν ὑμῶν ζωὴν, ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἦκε μετ' ἐμοῦ ὑπομείναντες μαθηταὶ, καὶ τὴν αὐτοῦ ζωὴν ἀπαράλλακτον τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἔξουσιν. οὐχ ὑπῆρχε τῷ Ἐφραὶμ βαλάντιον, οὐ ῥάβδος, οὐ πήρα· ὅτε μὴ ἀργύριον, ἢ χρυσίον, ἢ κτίσιν ἑτέραν τινὰ ὑπὸ τὸ γῆς σκτησάμην. Τοῦ γὰρ ἀγαθοῦ Διδασκάλου ἤκουσα ἐν τοῖς θείοις εὐαγγελίοις φήσαντος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· μηδὲν ὑπὸ γῆς κτήσησθε. ὅτε γὰρ εἶχον ἐμπαθῶς τῶν τοιούτων. Προσελθόντες οὖν, ὦ ἀδελφοί μου, δότε μοι εἰς τέλος εἰρήνην, καὶ ἀπολύσατέ με. διότι ὑστερῶν ἄπειμι. Μνημονεύετε δέ μου τοῦ ἀτελοῦς, ἐν ταῖς ἀπροσδέκτοις ἁγίαις εὐχαῖς καὶ πάσας δεήσεσιν· ἐν τῇ μαιότητι καὶ ἁμαρτίαις διήνυσα

διήνυσα περάσας μϐ τ̈ βίον, κ̀ τ̈ ζωλύ. Ε'ν φόϐῳ ὃ ὑμᾶς ὁρκῶ, ἄνδρες ὅσιοι, κ̀ κάτοικοι πόλεως Ε'δεσηνῶν τλὺ ἀπαράλακτον ὑμῖν τ̃ ἀθανάτϐ Θεῦ πίςιν, ἵνα μὴ λήθην ποιεῖσθε τ̃ ἐμῆς βραχύτ̀λος ἀγγελμάτων, μήτε ἀφπύσητε ἐξϐενθέντες τὺς ἐμὺς λόγους· ὲν γὰ θείας χάεἰλος ὑπῆρξάν μοι ἕτοι. Καὶ μὴ ἐάσητέ με εἰς οἶκον Θεῦ τεθῆναι, ἢ ὑπὸ θυσιαςήειον. Εἴ τις ὃ τολμήσῃ θεῖναί με ὑπὸ θυσιαςήειον, μὴ ἴδῃ τ̀ ἐπουράνιον θυσιαςήειον· ϐ γὰρ καθήκει σκώληκι σαπρίαν ἀπϐαλόντα καταθῆναι εἰς ναὸν κ̀ ἁγίασμα Κυρίϐ. Ἀλλὰ μήτε εἰς ἕτερον τόπον συγχωρήσητέ με τεθῆναι τ̃ ναῦ τ̃ Θεῦ· μὴ γὰρ καταξιωθείη ναῦ βασιλείας ϐρανῶν, ὃς ἂν αὐθαδιάζων τ̃το πράξῃ. Οὐ γὰ ὀνήσῃ δόξα ματαία ἄνδρα ἀνάρμοςον, κ̀ ᾧ μὴ καθήκει. Διότι γυμνοὶ ἐπέκθημεν ϐροτοὶ ἅπαντες· ὡσαύτως ὃ κ̀ ἐγερθέντες τλὺ αὐτ̃ ἀφ̀ γυμνῆς ἐσομθύλω ἐμφάνειαν ποιησόμεθα, κ̀ τ̀ ἡμῖν ἐνταῦθα βεϐιωμθύων λόγον ὑφέξομθ, ϖάντες ἅπαντες ἐπὶ τ̃ Χειςοῦ κειτήειον. Ἵνατί ὖν τιμὰ μοι ϖροσάγετε τῷ ἑαυτὸν μὴ τιμήσαντι τῇ ϖροσηγορίᾳ τ̀ πράξεων. ὃς γὰρ ἑαυτὸν μὴ τιμήσει δ̀ ἔργων ἀγαθῶν κ̀ πράξεων, ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων, βίος τῷ τοιύτῳ ϖροσφερόμθος εἰς ὠ μὴ κέκτηται δόξαν, ϑ̀ὲν αὐτὸν ὠφελῆσαι δ̀ώατα. Πᾶν ὃ τ̀ κτιςὸν κ̀ φθαρτὸν, ἀδελφοὶ, καθὼς ἀκύετε ὑπὸ τ̃ Θεῦ. Διὸ κλαίων λέγω, καθὼς γὰρ ἀνέγνωτε, καλαλύεται κ̀ φθείρεται ὅτος ὁ χειροποίητος ναὸς, κ̀ ἐγείρεται ὁ πνθμαλικὸς, ὐχ ὁ σωματικὸς κ̀ ϖρόδιος, ὁ κ̀ τὰς ἐπιθυμίας τ̀ σαρκὸς φθειρόμθος, ἀλ̀ ὁ αὐτὸς σωματικὸς πνευματικὸς ἄφθαρτος ἐγειρόμενος, εἰς τὸ μηκέλι αὐτὸν ὑποφέρῃ εἰς ἀφθορὰν, ὅταν ἠχήσασα ἡ τ̃ Χειςοῦ σάλπιγξ ἐξυπνήσῃ τὺς ἀπ' αἰῶνος καθεύδοντας. Οὐ γὰρ ἀφ̀ τὺς λιθίνυς ναὺς ἔςαι ἡ κρίσις, ὅτε λίθους κρινεῖ ὁ Θεὸς, ἀλὰ τὺς ἐν σώματι ναὺς, τὺς τλὺ ἀνθρωπείνην φύσιν ναὺς ϖροσαγορθυομθύς ϖεριέχοντας. Φημὶ δὴ ἄνθρωπον, κ̀ τλὺ οἰκείαν πρᾶξιν κρινεῖ ὁ Θεὸς, κ̀ τὸν ἑκάςου ἀγῶνα, κ̀ κόπον, κ̀ τὸ βραβεῖον ἐπαξίως ἀποδώῃ.

Προσέχετε, ἀδελφοὶ, μὴ ἆρά μϐ ῥάκη, λειφάνϐ μνημοσυνύϐ χάειν. Ἔχετε γὰρ μνήμης ϖαγγελίαν τ̃ Σωτῆρος ἡμῶν Θεῦ, ὠ λαβόντες παὰ αὐτ̃ ἐμάθετε, τλὺ αὐτ̃ ἀναμθύειν ἐπάνοδον. Τίνος γὰρ χάριν κόπον μοι δυσβάςακτον κ̀ φορτίον ἐπισωρεύετε; μήτε ϑ̀ εἰς ἀφάγνωσιν

nam in vanitate & peccatis vitæ meæ cursum complevi, atque transiegi. Cum timore autem ac reverentia adjuro vos, o viri Sancti & incolæ civitatis Edessenorum, per immutabilem immortalis Dei fidem: ne obliviscamini præceptorum parvitatis meæ, neque respuatis, tamquam contemnentes verba mea: nam ex divina hæc profecta ac dicta sunt gratia: & ne sinatis me in domo Dei poni, aut sub altari. Si quis vero ausus fuerit sub altari me collocare, supernum ac cœleste altare talis nunquam videat. Non enim decet vermem putredine scatentem in templo & sanctuario Domini reponi. Sed neque alio in loco templi Dei permittatis me poni: non enim dignus censendus est templo regni cœlorum, qui contumaciter ac pervicaciter istud egerit. Neque enim homini peccatori atque indigno prodest vana gloria, & cui præsertim ea non congruit. Nudi quippe cuncti mortales nati sumus, & similiter resurgentes, nudi quoque apparebimus: omnesque ante Christi tribunal adstantes, rationem ibi cunctorum, quæ in vita gesserimus, reddemus. Quorsum igitur honore me afficitis, qui meipsum actionum appellatione non honoravi? nam qui seipsum bonis operibus probatisque actionibus non honoraverit, quilibet hominũ, vita tali comparata existimationi, quam re ipsa non est consequutus, nihil prodesse ipsi poterit. Omne vero quod creatum est, etiam esse corruptibile, fratres, à Deo audistis: Propterea & flens dico, quoniam sicut vos legistis, dissolvitur & corrumpitur hoc templum manufactum, & suscitatur templum spiritale, non corporale ac transitorium, quod secundum desideria carnis corrumpitur: sed ipsum corporale, spiritale atque incorruptibile suscitatur, ut amplius ad corruptionem non revertatur: quando nimirum tuba illa Christi resonans, à somno excitabit cunctos à seculo dormientes. Non enim propter lapidea templa judicium erit, neque lapides Deus judicabit: sed templa, quæ sunt in corpore, quæque naturam humanam in templis jam dictis continent. Unumquemque autem dico hominem, secundum proprias actiones judicabit Deus: & secundum cujusque certamen atque laborem, etiam præmium pro meritis reddet. 1. Cor. 15.

Attendite, fratres, ne pannos meos velut reliquias, monumenti gratia tollatis. Nam memoriæ præceptum Salvatoris nostri Dei habetis, quod ab ipsomet acceptum didicistis, ut ejus reditum exspectetis. Cur enim laborem & onus grave, atque intolerandum mihi imponitis? ne quando in inquisitionis judicium veniam: (non enim sum

melior hominibus à ſeculo Sanctis) & pœnæ atque ſupplicio propter vos ſubjiciar: reprehendenſque meam dementiam Dominus, ad me dicat: O Ephræm, plus in te, quàm in me homines crediderunt. Nam ſi ex te monumenta ſibi ſumere velint, fortaſſe in mandatorum obſervationes, quas ipſis tradidi, non crediderunt: & ideo tua magis, quàm mea memoria delectantur.

Præterea vos adhortor, o viſcera mea deſiderata, ſiquidem Chriſti doctrinam retinetis; ne me inter Sanctos ponatis: nam peccator ego ſum & minimus, & propter inſipientiam ac ſtultitiam meam ipſis appropinquare metuo. Si enim lignum ſarmentitium atque aridum, admoveatur igni, totum combuſtum ab ipſo conſumetur. Non autem iſta dico, quod ſocietatem & conjunctionem illorum reſpuam: ſed immenſam peccatorum meorum multitudinem inſpiciens, exhorreſco & contremiſco. Prophetam enim dicentem audio: quod quidem Noe, & Job, & Daniel ſi ſteterint, nequaquam liberabunt ſuos filios ac filias. Fratrem frater non redimit: Numquid liberabit homo hominem? ſic quoque Giezi non liberabitur à ſua lepra.

Ezech. 14.

Pſal. 48.

4. *Reg.* 5.

Ne quis ex vobis ſolenni pompa ad oſtentationem me circumferat: ſed humeris tollentes me, & curſim comitantes, funuſque curantes, ſepelite me, tamquam opprobrium deſpectum, atque abjectum: quoniam in doloribus dies vitæ meæ præterierunt. Ne quis etiam veſtrum fratres præconiis me celebret ac laudet. Vilis enim & abjectus ſum coram Domino, meiſque operibus plane confuſus. Et valde contremiſco, quia coram Deo ſum, inſtar illorum, qui fiduciam non habent. Quis enim veſtrum oſtendet debita mea, niſi cuncti meam imperitiam ſtultitiamque conſpuatis? Et quæ communicatio vitii cum virtute? aut quid peccatori, ut appropinquet juſto? *quæ autem communicatio luci ad tenebras?* nam ſi actionum mearum odorem ſenſeritis, omnes profecto fugam capietis, meque inhumatum relinquetis, non ferentes fœtorem peccatorum meorum. Qui me ſplendido veſtimento amictum depoſuerit, in tenebras exteriores projiciatur. Si quis autem myrrha me condierit, hujus pars in ardentem fornacem, & in gehennæ ignem erit. Verùm in mea me tunica & pallio deponite, quibus quotidie utebar, atque induebar. Siquidem peccatori, & vermi putredine pleno cultus minime convenit: ſed neque lætitia afficit, neque exornat peccatores, qui ſunt in terra, viventium gloria. Peccator enim ego ſum, ſicut dixi. Ne quis ergo beatum me præ-

2. *Cor.* 6.

A ἔλθω ἐξεπασμῦ· ὁ γὰρ πρεῖττόν εἰμι τῶν ἀπ᾽ αἰῶνος ἀνδρῶν ὁσίων· καὶ τιμωρίας δι᾽ ὑμᾶς ὑποπέσοιμι. Καὶ κωμῳδῶν τὴν ἐμὴν ἀφροσύνην ὁ Κύριος ἐρεῖ μοι. Ὦ Ἐφραΐμ, εἰς σὲ πλέον, ἢ εἰς ἐμὲ οἱ ἄνθρωποι ἐπίςευσαν. εἰ γὰρ ὅτι σῦ μνημόσυνα ἄρειν βάλονῦ, ἴσως οὐκ ἐπίςευσαν εἰς ἃς ἔδωκα αὐτοῖς τηρήσῃς τῶν ἐντολῶν· διότι παῖς σᾶς πλέον, ἢ παῖς ἐμᾶς ἥδονῦ μνημαῖς.

B Πρὸς ἐπὶ τύτοις ὑμᾶς παρακαλῶ ὑμᾶς, ὦ ποθειναὶ σπλάγχνα, ὑπερανέχεσθε τῦ Χριςοῦ διδασκαλίας, μὴ θεῖναί με σὺν τοῖς ἁγίοις. ἁμαρτωλὸς γὰρ εἰμι, καὶ ἐλάχιςος. πτήσσω τε τὴν ὑςέρησιν καὶ τὴν ἀφροσύνην μου τῦ προσεγγίζειν αὐτοῖς· ἐὰν γὰρ καὶ προσεγγίζῃ ἢ καὶ προσομιλῇ ὕλη φρυγανώδης πυρὶ, ἅπασα ἀπ᾽ αὐτῦ ἀναλωθήσεται καπφλεχθεῖσα. Οὐ τὴν συγκατάθεσιν ὃ αὐτῶν ἢ τὴν σωφρόνειαν ἀποβαλόμενος ταῦτά φημι· ἀλλὰ τῶν ἐμῶν ἁμαρτιῶν τὸ ἄμετρον πλῆθος ἐνορῶν φρίττω τε καὶ τρέμω. Τῦ γὰρ Προφήτου λέγοντος ἀκήκοα· ὅτ᾽ ἐάπερ ὦσι Νῶε, καὶ Ἰῶβ, καὶ Δανιὴλ, ὐ μὴ ῥύσονται υἱὸς αὐτῶν καὶ θυγατέρας. ἀδελφὸς ἀδελφὸν ὐ λυτρῶται· ὐ λυτρώσεται ἄνθρωπος ἄνθρωπον; ὐδ᾽ ἔτι Γιεζὶ τ λέπρας ἀπαλλαγῆται.

C

D Μή τις ὑμῶν δορυφορῶν με, εἰς ἐπίδειξιν περιπομπεύσας, προενέγκῃ, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ὤμων ἄραντές με καὶ δρόμον σωσδεύσαντές μοι, κηδεύσαντες θάψετέ με, ὥσπερ ὄνειδος ἐξεθενημμένον, διότι ἐν ὀδύναις διῆλθον αἱ τὰ ζωῆς μου ἡμέραι. Μηδέ τις ὑμῶν ἐγκωμιάσῃ με, καὶ ἐπαγνέσῃ, ἀδελφοί· εἰμὶ γὰρ ἐνώπιον Κυρίυ ὀλιτελὴς, καὶ τοῖς ἔργοις μου τεθριαμβευμένος. Τρέμω τε λίαν, ὅτι ἐνώπιον τῦ Θεῦ, τῶν ἀπαῤῥησιάςων τυγχάνω. Τίς γὰρ ὑμῶν δείξει τὰ ἐμὰ ὀφελήματα, καὶ μὴ ἅπαντες ἐμπτύσητε τῇ ἐμῇ ἀπαιδευσίᾳ; Καὶ τίς κοινωνία κακίᾳ πρὸς ἀρετὴν; ἢ τί ἁμαρτωλῷ προσεγγίζειν δικαίῳ; Τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; Ἐὰν γὰρ αἴσθησθε τ τῶν πράξεών μου ὀσμῆς, ἅπαντες ἂν ἀποφύγετε καταλείψαντες ἄταφον τὸν βόρβορον τῶν ἁμαρτιῶν μου μὴ φέροντες. Οἵς ἐὰν ἀσθείη μοι κοσμικὸν φρόνημα, ἐμπῤῥιφθείη εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Εἰ δὲ καί τις με σμυρνίσῃ, τύτῳ ἡ μερὶς εἰς τὴν φλεγομένην κάμινον, καὶ εἰς τὸ τῆς γεέννης πῦρ ἔσται. Ἀλλ᾽ ἐν τῷ χιτῶνί μου, καὶ ἐν τῷ ἱματίῳ θέτε με, καὶ ἐν οἷς τὸ καθ᾽ ἡμέραν. Οὐ γὰρ ἁρμόζει καλλωπισμὸς ἁμαρτωλῷ, σκώληκί τε καὶ σαπρίας μεστῷ. ὅτε ἡδύνει ὅτε κατακοσμεῖ ἡ τῶν ζώντων δόξα τοὺς ἐν τῇ γῇ ἁμαρ-

ἁμαρτωλός. Εἰμὶ ὃ ἁμαρτωλὸς, καθὼς ἔφω. μηδεὶς ὧν με μακαρίσῃ. τῷ γὰρ Θεῷ ἔγνωσαι πᾶσά μου ἡ πρᾶξις, & πᾶσαν ἀνομίαν, ἃς ἔδρασα. Μεμόλυσμαι ταῖς ἀνομίαις μου, & ἀπέρριμμαι ταῖς ἁμαρτίαις μου. Ποῖον γὰρ ἀδίκημα ἐκεῖται ἐν ἐμοί; ὅτι πᾶσαν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν ἐπιμελῶς ἔγκειται ἐν τῷ θνητῷ μου σώματι.

Πάλιν ἅπαντες, ὅσοι τάξιν πατέρων ἔχετε, τέκνων τε καὶ ἀδελφῶν, καὶ μαθητῶν, ἄνδρες οἱ τὴν Ἐδεσσῶν οἰκοῦντες, φέρετε ὑμῶν τὰ τῆς δικαιοσύνης καρπώματα, ὅ, τι ἕκαστος προέθεθε μετ' ἐμοῦ θεῖναι εἰς ἄλυτον μνήμην ὑμῶν, ὅπως αὐτὸς ἐγὼ τιμὴν τούτοις ὀνομάσας, πολυτελές τι σκεῦος ἐν αὐτοῖς ὠνησάμενος, ἀξίους ἐργάτας μισθώσωμαι τοῦ ὑμῶν ἐγκάρπου προαιρέσεως. φημὶ γὰρ πτωχούς, & ὀρφανούς, χήρας τε, καὶ ἐνδεεῖς, καὶ ἀσθενεῖς, γυμνούς τε, καὶ λιμώττοντας, καὶ πάντας, τοὺς καταπονουμένους, ὡς τέλειον ὑμῶν τὸ μνημόσυνον χωρεῖσθαι τοῦ σωτηρίας, ἐν τῇ τῶν ζώντων χώρᾳ. Ὑμῖν τε γὰρ ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, & ἐν ἐμοὶ λογισθείη, συμβουλίας ἕνεκεν, ἑκάστοις μισθός. Ἄλλος γὰρ μισθός, ὁ δι' ἔργων· καὶ ἕτερος, ὁ διὰ λόγων χαρίσμενος. μείζων δὲ, ἀδελφοὶ, ὁ διδοὺς τοῦ λαμβάνοντος, καθὼς καὶ ἀπὸ τοῦ Κυρίου ἠκούσατε. Καθώς τε ἕκαστος ὑμῶν τῇ προθέσει ἠθέλησεν, οὕτως καὶ πληρώσατε· ἀπέχω τε ὑμῶν τοῦ χαίειν, & παραινέω. Καὶ ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἀδελφοὶ, ἵνα διαδοθῇ πάντα τοῖς πτωχοῖς· ὑπερπαραινέομαι γὰρ τὴν ἀγάπης ὑμῶν, ὅτι παντὶ σθένει ἐτιμήσατέ με. & εἰ καὶ ἐγὼ ἀνάξιος τυγχάνω, ἀλλ' οὖν γε ὁ τιμηθεὶς αὐτὸς ὑμῖν ἀποδῷ τὸν πλεονάζοντα μισθόν. Καὶ ὃν τρόπον ἠκούσατε ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Διδασκάλου σόμαλος φάσκοντος, Ὁ δεχόμενος προφήτου, μισθὸν προφήτου λήψεται. Αὐτὸς ὁ Χριστὸς προσδέξεται τελείαν ὑμῶν κάρπωσιν, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐποιήσατέ μοι ἑαυτῷ τιμήν. Καὶ προσδεχθείη ὑμῶν ἡ θυσία, ὡς τοῦ δικαίου Νῶε, καὶ ὡς ὁ τοῦ πάτερος ἡμῶν Ἀβραάμ.

Καὶ εὐλογημένη ὑμῶν ἡ πόλις Ἔδεσσα καὶ μήτηρ, ἥτις καὶ ἀποφαντικῶς ηὐλόγηται ἐν στόματος Κυρίου, διὰ τοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ, ἡμετέρων δὲ ἀποστόλων. Ὁπηνίκα ἀπειλὰς Ἄβγαρος, ὁ ἑαυτῷ ἀνεγείρας βασιλεὺς, ἠξίου δεξιοῦσθαι τὸν ἐν τῇ ὁπωδημίᾳ ἀναφανέντα Σωτῆρα, τοῦ ὅλων καὶ Δεσπότου, Χριστόν. λέγων, "Ἤκουσα πάντα τὰ ὑπὸ σοῦ διαπραττόμενα. & ὅσα πέπονθας ὑπὸ τῶν ἀθετούν-

A prædicet: nam Deo cunctæ actiones meæ notæ sunt, omnesque pravitates, quas gessi. Etenim inquinatus sum ob iniquitates meas, & abjectus sum propter scelera mea. Quod enim in me non residet peccatum? quoniam cunctæ iniquitates & peccata assidue in meo mortali regnarunt corpore.

B Cæterùm quicumque patrum, & filiorum, ac fratrum, discipulorumque officio fungimini, viri, qui Edessenorum urbem inhabitatis, ferte fructus justitiæ vestræ, quicumque mecum quodlibet pro indelebili vestra memoria statuistis ponere, ut ego ipse pretio his constituto, ac pretioso ex iis vase aliquo comparato, dignos operarios fructuoso vestro proposito conducam: dico autem, pauperes, ac orphanos, & viduas, & egenos, & peregrinos, & nudos, & famelicos, & cunctos labore ærumnaque confectos, ut vestrum salutis monumentum reddatur perfectum in regione viventium. Vobis enim continget in salutem, & mihi voluntaria merces computabitur propter consilium. Alia quippe est merces, quæ operibus, & alia quæ verbis tribuitur. Major autem est, fratres, qui dat, quam qui accipit: sicut & ab ipso Domino audistis. Quemadmodum igi- *Act. 20.*
D tur quilibet vestrum pro suæ voluntatis instituto voluerit, ita & explete. Recipio autem vestram gratiam, & abundo. Adjuro porro vos per Dominum Jesum Christum, fratres, ut cuncta pauperibus distribuantur. Satis enim superque mihi vestra est caritas: quoniam omnibus viribus ac modis me honorastis: & quamvis ego indignus sim, attamen qui honoratus est, ipse superabundantem vobis mercedem retribuat. Et sicut sa-
E pientem præceptorem dicentem audistis: *Matth. 10.*
Qui recipit Prophetam, mercedem Prophetæ accipiet. Ipse enim Christus munus vestrum perfectum accipiet: quoniam in spe propter nomen ipsius, me hujusmodi honore affecistis. Suscipiatur igitur sacrificium vestrum, quemadmodum illud justi Noë, & illud progenitoris nostri Abraham susceptum est.

F Benedicta sit vestra civitas, & mater Edessa: quæ quidem etiam palam, atque manifeste ex ore Domini per suos Discipulos, nostros verò Apostolos benedicta est. Nam quando Rex Abgarus, qui hanc civitatem exstruxit, rogabat excipere eum, qui peregrinus apparuerat, Salvatorem, inquam, & universorum Dominum Christum, dicens: Omnia audivi, quæ à te facta sunt, & quæcumque ab aspernantibus te Judæis passus es. Veni igitur huc, &

mecum habita : habeo enim mihi civitatem hanc exiguam, quæ tibi & mihi sufficiet . Ejus fidem admiratus Dominus , mittens eo , per Angelos æternos civitati illi benedixit , firmans ipsius fundamenta. Illa igitur benedictio , in ea inhabitans , permanebit, donec Sanctus e cœlo apparebit Jesus Christus Filius Dei , & Deus de Deo. Nemo igitur vestrum à proposito deficiens, infructuosus recedat . Nam qui aliquid afferre decreverit , & illud deserverit , injusti Ananiæ mortem patiatur : qui quidem sanctissimum Dei
Act. 5. Spiritum tentare voluit , Apostolos verò latere : & reprehensus cecidit ante pedes ipsorum .

Hæc porrò illo adhuc loquente, vir quidam ex illic adstantibus , valde illustris, ab immundo correptus spiritu , è vestigio ad lectum cecidit , & vociferans volutabatur . Ipse autem dixit ad eum : o homo , quid à te factum est ? & in verbi præcepto , mox surgens illi respondit : attuleram , inquit , pretiosum quoddam indumentum , ut tecum deponeretur . Quum verò nos corripuisses, vetans , ornatiore te cultu sepeliri ; mecum ipse ita reputare cœpi : si nullo modo hisce vestibus indui velit , quid necesse est omnino vestem hanc proferre ac prodere ? quodsi dari egentibus imperet , quum aliis rebus abundemus, indigentibus distribuemus quantum opus erit .

Respondens autem Beatus , dixit ad eum : vade , & quod decrevisti, perfice. Quumque pro eo orasset , ac manus super ipsum imposuisset, sanatus est , & ab immundo spiritu liberatus .

Et rursus dixit : admoneo & interdico , ne quisquam cereum mihi in exitu meo accendat : ne hujusmodi ab æterno igne consumatur . Quid enim homini proderit gloria corruptibilis ignis , qui à proprio igne comburetur ? nam quando formidabilissimus ille ignis apparebit ; in eo , qui obnoxius illi erit , consumetur . Satis ergo sit mei ipsius dolor , neque alia à vobis mihi pœna superinducatur . Plorate , o fratres , super me , quoniam defecerunt in dolore dies mei : & ille me circumdedit laqueus, quem non prævideram : venitque inquisitor meus , & laqueis truculentis me divexantes , abducunt festinanter ad pœnam satellites, trahuntque me in terram mortuorum , & in regionem , quam non novi .

Rogo , atque obsecro te , Salvator , qui me formasti , ne me affligens , miserum

A "των σε Ἰσδαίων . ἐλθὲ τοιγαρῦν ὀνλαῦθα . καὶ
"οἴκησον μετ' ἐμοῦ . ἔχω ἐμαυτῷ μικρὰν ταύτην
"τὴν πόλιν , ἥτις ϛοιχήσοι σοί τε κὴ ἐμοί." Καὶ
θαυμάσας ὁ Κύριος τὴν πίϛιν αὐτοῦ , πέμψας δι'
ἀγγέλων αἰωνίων , ηὐλόγησε τὴν πόλιν , ἑδράσας
αὐτῆς τὰ θεμέλια. Ἐκείνη οὖν ἡ εὐλογία , αὐ-
λιθεῖσα ἐν αὐτῇ , καπασκηνώσῃ ἄχρις ϛ ἐπικα-
λυφθῇ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ Ἰησοῦς ὁ Χριϛὸς ὁ Υἱὸς τοῦ
B Θεοῦ , καὶ Θεὸς ὀν Θεοῦ· Μή τις οὖν ὑμῶν, ὀκλεί-
ψας τ προθέσεως , ἀπελθόνη ἄκαρπος , ὃς γὰρ
προέθετό τι εἰσενέγκαι , καὶ τοῦτο ἀποϛερίσῃ , τὸν
τοῦ ἀδίκου Ἀνανίου θάναλον ἀπενέγκηται , ὅϛις
ἐβουλήθη μὲ παρᾶσαι τὸ πανάγιον τοῦ Θεοῦ Πνεῦ-
μα , τοὺς ὃ ἀποϛόλους λαθεῖν· καὶ ἠλέχθη πε-
σὼν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγονλος , ἀνήρ τις τ αὐ-
C τόθι ἐϛώτων , ἔνδοξος πάνυ , ῥαπισθεὶς ὑπὸ
πνεύματος ἀκαθάρτου , ϖᾶχρῆμα ἔπεσε ϖρὸς
τὴν κλίνην , καὶ ἀνακράζων διϋλατεν . Οἱ ὃ
ϖρὸς αὐτόν· ἄνθρωπε , τί ἁμαπέϖρακταί σοι;
Καὶ τῇ κελεύϛῳ τοῦ λόγου , εὐθέως ἀναϛὰς ἔφη.
ϖροθέμενος ἡμῖν , πολυτελές τι ἱμάτιον ἐνέγ-
κας μετὰ σοῦ καταθέσθαι· ὡς ὃ κατέκρινας ἡμᾶς
μηδὲν πλέον ἐνταφιάσαι σοι , ἀνεβαλόμην τοῦτο
D ἐν τῇ ἀγνοίᾳ μου , λέγων· εἰ ὅλως ἐν τοιούτοις
ὑ καταϛίθεται , τίς χρεία ϛ τὴν ἐμφάνειαν αὐτοῦ
ποιήσαθαι ; εἰ ὃ πένησι δοθῆναί τι ϖροσάϖοι ,
ἑτέρων χρημάτων εὐποροῦντες , διδόαμεν τοῖς ἐν-
δεέσιν , ὅσα ἂν ἡ χρεία ἀπαιτήσῃ.

Ἀποκριθεὶς ὃ εἶπε ϖρὸς αὐτὸν ὁ μακά-
ειος· ὕπαγε , ϛ πλήρου σου τὸ ϖρόθεσιν. καὶ
ἀπευξάμενος αὐτῷ , κὴ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖ-
E ρας , ὑγιῆ κατέϛησε τοῦ ἀκαθάρτου πνεύματος·

Καὶ πάλιν εἶπε. Παραγγέλλω , μή τις
κηδείον μοι ἀνάψῃ ἐν τῇ ἐξόδῳ μου , ἵνα μὴ ὕϖος
καπαδαπανηθείη τῷ αἰωνίῳ πυρί. Τί γὰρ ὠφε-
λήϛει δόξα φθαρτοῦ πυρὸς ἄνδρα , ὃς ἐν τοῦ
ἰδίου πυρὸς καπαλεχθήϛεται ; Ὅταν γὰρ φανεῖ
τὸ φοβερώτατον ἐκεῖνο πῦρ , ἐν αὐτῷ ὁ ἔνοχος
αὐτοῦ καταναλωθήϛεται. Ἀρκετὸν τοιγαροῦν ἔϛω
F μοι τὸ ἐμαυτοῦ ἄλγος. καὶ μὴ καὶ ἕτερον ϖρὸ
ὑμῶν μοι ἐπεισαγέσθω. Κλαύϛατε δέ με , ἀδελ-
φοὶ , ὅτι ἐλείπον ἐν ὀδύνῃ αἱ ἡμέραι μου. καὶ
παγίδα ὡς ὑ προεθέμην , ἐν αὐτῇ ϖεριέχομαι.
Ἥκει τε ὁ ἐπαϛής μου· καὶ βρόχοις ϛφοδροῖς με
ἁμαθέμενοι , ἀπάγουσιν ὑπειγμένως οἱ πρᾶλή-
ϖορες , καὶ καθέλκουσί με εἰς γῆν βροτῶν , καὶ
χώραν , ἣν ὐκ ἔγνων.

Παρακαλῶ σε , Σωτερ , ὁ πλάσας με ,
μὴ

μὴ σκληλίβων παλανίσῃς, καὶ σωτρίβων μή με καταικίσῃς. Ἐὰν γὰρ ἀξίως τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ἐπάσῃς με, ἐφισχήσεται ἡ κατάπτωσις ἐμέ. Καὶ γὰρ ἐπὰν μνησθῶ τῶν ἔργων μου τούτων, ἀφόρητός μοι φόβος ἐπιπεσὼν σωτείβει με, καὶ φρίκη μοί τις σύγκαται δεινή, τὸν προσδοκίαν τῶν ἀμοιβῶν ἐν τῷ ἀγῶνι ἐκείνῳ προορωμένῳ· τρόμῳ τε σωπείλημμαι, καὶ ὑ δύναμαι φέρειν. Καὶ προδήλως οἱ ὀδόντες μου κροτοῦσί μοι τὴν ἐκεῖθεν ἀλγεινομένῳ φρίκην.

Μήτε μύρῳ ἀρώμασί με ἐνταφιάσητε, ἐκβαλῶ· ὑ γὰρ ἄφρονι συμφέρει τρυφή· ἀλλὰ ὔτε δόξα ἀδόξῳ· ὔτε ὃ ἕτερον κάπνισμα εὐωδίας, σαπρίᾳ καὶ γῆς κονίᾳ ὑπαρχόντι. Ἀλλὰ δότε ἀτμίδα καπνισμοῦ εὐωδίας ἐν οἴκῳ Θεοῦ. καίμοὶ παῖς προσευχαῖς σωδεύσατε μᾶλλον. Μὴ τὰ μύρα ἀρώματα ἐμοὶ, ἀλλὰ τῷ Θεῷ δότε. Ἐμὲ δὲ ὀλολυγμοῖς κηδεύσατε τὸν ἐν ὀδύναις πεφυρμένον· καὶ ἀντὶ ὀσμῆς ἡδίσης καὶ ἀρωμάτων, παῖς δεήσεσιν ὑμῶν σωαγωνίσασθε πρακαλῶ, μεμνημένοι μου ἀεὶ παντὸς ἐν αὐταῖς. Τί γὰρ ὠφελήσῃ ἐν ὀσμῇ νεκρὸν ἀναισθητοῦντα; Καπνίσατε δὲ ὑμῶν τὰ θυμιάματα ἐν οἴκῳ Θεοῦ, εἰς δόξαν & ἔπαινον αὐτοῦ, ἐπειδὴ κατοικεῖ καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ.

Τί δὲ ἐνειλέεις σῶμα φθαρτὸν ὑσσίφανῃ καὶ ἔξαλλον στολῇ, ἥπερ αὐτῷ καθέξει οὐδέν; Ἀλλὰ κατάλιπε τὸ γήϊνον σῶμα τῇ αὐτοῦ μητρὶ, ἐπειδὴ καὶ ἐκ ταύτης ἄπνουν ἐλήφθη αὐτὸ, & ὑ σωέπεται αὐτῷ δόξα ματαία. Ἀνδρὶ δὲ ἐνδόξῳ καθήκει πλοῦτος· τῷ δὲ πτωχῷ ἁρμόττει ταπείνωσις. Καὶ τοῖς μὲ ὑψηλοῖ πρέπει βασίλειον· τοῖς δὲ ἐλαχίστοις ἡ τοῦ στρατοῦ προηγορία, προσαγορευομένη πραμυθίας χάριν.

Μηδὲ ἐν τοῖς μνήμασιν ὑμῶν με ποῦ καταθέτε· ὑ γὰρ μὴ ἐξαγοράσονταί με ἐκ τῶν αἰχμαλωτισμῶν μου αἱ τῶν μνημάτων ὑποθῆκαι. Λόγον ὃν ἔχω μετὰ τοῦ Θεοῦ μου αὐλισθῆναί με σὺν τοῖς ξένοις, ἐπείπερ εἰμὶ πρεπίδημος, καθάπερ ἐκεῖνοι. Σὺν αὐτοῖς οὖν ἀναπαύσατέ με, ὅλα πᾶσα σὰρξ, ἀδελφοί μου, τῇ μετόχῳ κολλᾶται, καὶ πᾶς ἀνθρώπων τῷ ὁμοίῳ χαίρει. Ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, φημὶ δὴ, ἔνθα κατάκεινται οἱ σωτετριμμένοι τῇ καρδίᾳ, ἐκεῖ με καταθέσθε, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ τοῦ Θεοῦ Υἱὸς ἀνεγείρας καὶ ἀναπαύσας αὐτοὺς, μετ' αὐτῶν με ἰάσηται.

Ἴδε, Κύριε, τὴν ταπείνωσιν ἱκεσίας μου, & σπλαγχνίσθητι ἐπ' ἐμοὶ, δέομαί σου· καταξίωσον,

A rum reddas: & ne conterens me, dolore afficias. Si enim digne ea, quæ à me gesta sunt, perscrutatus fueris, undique ruina me circumdabit. Nam quando hic omnia opera mea commemoro, intolerabilis timor ac tremor super me cadens, conterit me, & gravi quodam horrore conficior, propter retributionem, atque pœnarum exspectationem, quas in illo prævideo sæculo: tremoreque corripior, & ferre nequeo. Et palam dentes mei concutiunt, ac perturbant me, illic præ horribili dolorem incutiente terrore stridentes.

Ne cum aromatibus, quæso, me sepeliatis: non enim insipienti ac stulto conveniunt deliciæ, neque gloria decet inglorium: neque alius boni odoris fumus eum, qui putredo est, ac terræ cinis. Sed date vaporationem fumi boni odoris in domo Domini; & me orationibus potius vestris comitamini. Non mihi, sed Deo aromata offerte: me verò in doloribus conceptum, fletibus sepelite: & pro suavi odore, atque aromatibus, vestris me deprecationibus adjuvate, obsecro, semper mei in ipsis memoriam facientes. Quid enim mortuo proderit suavis odor, jam sensu carenti? vestra porro incensa adolete in domo Dei ad gloriam & laudem ipsius, quoniam & ipse ibi inhabitat.

Cur porro corpus corruptioni obnoxium illustri & inusitata veste involvis, quæ quidem istud haudquaquam incorruptum retinebit? Quare ergo potius terrestre corpus matri ipsius terræ relinque: quoniam ex ea sine spiritu ipsum sumptum est, & non consentanea est ipsi vana gloria. Virum quidem inclytum ac glorioſum decent divitiæ: at pauperi humilitas convenit. Præclaro genere ortos decet regnum: infimis vero, militiæ convenit consolatio, discernens consolationis gratiam.

Ne in vestris me monumentis deposueritis: non enim loculi vestrorum monumentorum ex captivitatibus meis me rediment. Rationem enim habeo cum Deo meo, ut inter peregrinos & advenas habitem: quandoquidem & ego advena sum, & peregrinus, sicut & illi. Cum iis ergo quiescere me faciatis: quoniam omnis caro, fratres mei, ei adhæret, cujus est particeps, & quilibet homo suo gaudet simili. In cœmeterio igitur, ubi contriti jacent corde, ibi me deponite, ut quando Filius Dei venerit, & resurgere illos fecerit, atque ad requiem revocaverit, cum eis me sanet.

Respice Domine ad humilitatem supplicationis meæ, & rogo te, ut miserearis mei. Dignum me effice, Unigenite Fili Dei, neque

Gen. 23. 4.
Psal. 38. 12.
Heb. 11. 13.

que pro rebus à me in vita geſtis retribuas mihi. Nam *ſi iniquitates obſervaveris, quis ſuſtinebit?* Et, ſi ſecundùm majeſtatem tuam reddideris nobis, quis in judicio tuo miſericordia dignus ceniebitur? *Omne enim os*, inquit ſcriptura, *obturabitur, & totus mundus ſubditus fiet DEO*. Non autem hæc adfero, tamquam gratiam ſperneus : nam ea loquor, quæ ſcripta ſunt, patientiſſime Chriſte. Quæ utilitas in ſanguine meo, ſi in ignem ardentem miſſus fuero? Age igitur mecum jugiter ſecundùm conſuetudinem miſerationum tuarum : & in eo gratia tuæ cognoſcetur longanimitatis. At ſi judicium univerſæ terræ feceris, ſicut gratia tua declarat; non ſalvabitur unus ex millibus, & ex decem millibus non redimentur duo.

Pſ. 129. 3.

Rom. 3. 19.

Quid igitur? ego humilis atque abjectus Ephræm, præ dolore deficiens, loquor. An aliquis perſuadere volens dicat, mortalium judicium non fieri? aut æquandos eſſe injuſtos, & peccatores juſtis & probis, atque veridicis, & humiles ac bonos, improbis & impiis? non poſſunt iſta ſic inter ſe adæquari. An lux conſumi, atque offuſcari poteſt à tenebris? quomodo enim fieri poteſt, ut juſtus Abel, fratricidæ, & injuſto Caino adæquetur? Aut qua ratione id facilè fieri poteſt, ut in eodem juſti & injuſti commorentur loco? Vociferantes enim, diras edent voces miſeri reprobi. Rogo te, Salvator, & totius bonitatis Fili, non ut adæques peccatores juſtis, ſed ut miſerationes tuas extendere digneris ſuper me, & ſuper conſortes meos.

Quod igitur prius à me dictum eſt, iterum dicam, & ab eo non recedam : quoniam niſi miſerationes tuas ſuper nos extenderis, nemo noſtrum adſpiciet vitam. Unum enim Deum eſſe bonum, teſtantur omnes mortales. Non autem quia peccator ego ſum, hæc dico : uſitatum quippe eſt ſcripturæ, ea quæ à me nunc dicta ſunt, paſſim referre.

Quieſce ac deſine, o Ephræm, dicit mihi Angelus apprehenſor meus, & redargutor. Non enim continua tua ſuſpiria tibi proderunt : quandoquidem acerbi ſatellites, qui ad te miſſi ſunt, non mitigantur donis. Et duriter loquens, ad me dixit. Os tuum obſtrue deinceps : non enim conſortes tui perditi ſunt : inter hominum quippe generationes, peccator cunctos arbitratur ſibi eſſe ſimiles : & qui cæcus eſt, ſimiliter ſibi ipſi ſimiles exiſtimat ſuos propinquos atque vicinos.

Accedite ad me igitur, fratres mei, & extendentes componite me : nam ſpiritus meus

A ξίωσον, μονογενὲς Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ κατ' ἀξίαν τῶν βεβιωμένων ἀνταποδώσῃς μοι. ἐὰν γὰρ ἀνομίας φυλάξῃς, τίς ὑποστήσεται; ἢ εἰ κατὰ τὸ μεγαλωσύνῃ σου ἀποδῷς ἡμῖν, τίς ἐλεὸς ἀξιοθήσεται ἐν τῇ κρίσει σου. Πᾶν γὰρ στόμα φραγήσεται (γραφικὸς ὁ λόγος) καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ. Οὐ τὸ χαίειν ὃ αἰτῶν, προσφέρω ταῦτα· τὰ γὰρ γεγραμμένα

B λαλῶ, μακρόθυμε Χριστέ. Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου, ἐὰν εἰς τὸ σκωλήκιον πῦρ ἀποπεμφθῶ; Ποίησον πίνων σωθήτω ἐπ' ἐμὲ τοὺς οἰκτιρμούς σου, καὶ γνωσθήσεται ἐν αὐτῷ ἡ χάρις τῆς μακροθυμίας σου. Εἰ δὲ τὸ κρίσιν ποιήσῃς τῆς γῆς ἁπάσης, καθὼς καὶ ἡ χάρις σου δηλοῖ, οὐ μὴ σωθῇ εἷς ἀπὸ χιλίων, καὶ ἀπὸ μυριάδων οὐ λυτρωθήσονται δύο.

C Τί οὖν; ἀδημονῶν λαλήσω ὁ ταπεινὸς Ἐφραὶμ ὅτω πληροφορῶντα τὸν ἐπίκρισιν μὴ γίνεσθαι βροτῶν, ἀλλ' ἴσα εἶσιν ἄδικοι καὶ ἁμαρτωλοὶ τοῖς δικαίοις τε δόθεσι καὶ ἀληθινοῖς, οἵ τε ταπεινοὶ καὶ ἀγαθοὶ τοῖς πονηροῖς καὶ ἀσεβέσιν. Οὐκ οἷόν τε ἰσοῦσθαι ταῦτα ὅτως. Τὸ γὰρ φῶς ἀναλίσκει τὸ σκότος; Πῶς γὰρ δίκαιόν ἐστι τὸ δίκαιον Ἄβελ τῷ ἀδελφοκτόνῳ τε ἀδίκῳ Καΐν

D ἰσοῦσθαι; Ἢ πῶς ῥᾴον γένηται τοῦτο, κατοικήσαι δικαίους τε ἀνόμους ἐπὶ τὸ αὐτό; Κεκραγότες γὰρ φωνὰς δώσουσι. Δέομαί σου, Σωτὴρ, ἵνα ἰσώσῃς ἁμαρτωλοὺς δικαίοις· σὲ παρακαλῶ, ὦ τῆς ἀγαθότητος Υἱέ. Ἀλλ' ὅπως τοὺς οἰκτιρμούς σου καταξιώσῃς ἐφαπλῶσαι ἡμῖν, ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐπὶ τοὺς μετόχους μου.

Ὁ πρῶτος οὖν μοι εἰρήσθω λόγος· λέξω γὰρ, τε οὐκ ἀποστήσομαι τῆς πίστεως, ὅτι ἐὰν μὴ τοὺς οἰκτιρμούς σου ἐκτείνῃς ἡμῖν, οὐδεὶς ὄψεται

E ζωήν. Εἷς γὰρ μαρτυρεῖται μόνος Θεὸς εἶναι ἀγαθὸς ἐκ πάντων ἐν σώματι βροτῶν. Οὐκ ἐπειδὴ δὲ ἁμαρτωλός εἰμι, ταῦτα λέγω· σωθῆναι γὰρ τῇ γραφῇ τὰ νῦν μοι εἰρημένα ἄρδην βοᾷν.

Παῦσαι Ἐφραίμ· ὁ φιλάνθρωπος ἄγγελός μοι λέγει σοφιζόμενος. ὃ γὰρ ὠφελήσουσί σε οἱ σωτε-

F ρίας σου ξεναγοί, ἐπειδὴ μὴ ἐκμειλίσσονται δώροις οἱ ἐπί σε ἐξαλέντες ὀξεῖς φιλάνθρωποι. Καὶ ἐμβριθῶς ἀποκριθεὶς ἔφη μοι· τὸ στόμα σου φράξαι, ὅ γὰρ συμμέτοχοί σου ἀπολομένων τυγχάνουσι τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει. Ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς οἴεται τοὺς πάντας αὐτῷ ὁμοίους ὑπάρχειν· καὶ ὡς τυφλώττων, ἐμφερεῖς ἑαυτῷ.

Προσεγγίσατε οὖν ἀδελφοί μου, καὶ ἁπτεῖναντες καταρτίσατέ με. τὸ πνεῦμά μου ἐκλέ-

λοιπε

λοιπε κραταιῶς. Καὶ προσευχαῖς ὑμῶν, προσ- A
φοραὶς σωτήριος ὑπὲρ τῆς ἐμῆς βραχύτητος
ποιεῖν καταξιώσατε. Καὶ ἡνίκα ποιήσω τεσσα-
ρακοστὴν, ποιήσατέ μου τὸ μνήμιον. Διερχεται γὰρ
οἱ νεκροὶ ἐν προσφοραῖς ἀναμνήσεως καὶ τῶν ζών-
των ἁγίων. Ὁρᾶτε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κτισμάτων
μικρὸν τοῦ Θεοῦ κτισμάτων· οἷονει τὸ βλάστημα τῆς
ἀμπέλου, ἡ ὄμφαξ ἐν ἀγρῷ, καὶ ὁ ἐναπειεσ-
μένος οἶνος ἐν τοῖς ἀγγείοις. Ὅταν ἐπανακμάσῃ B
οὖν ὁ βότρυς ἐν τῇ ἀμπέλῳ, τότε ἐνεργὰς σα-
λευθήσεται ὁ ἐν οἴκῳ ἀκίνητος, ἀγελάσων οἶνος.
Παραπλησίως μοι νοεῖται καὶ τὸ ὑπὲρ κρομμύου·
τὸ γὰρ ἔμφυτον ἐν τῷ ἀγρῷ, τῷ αὐτῷ ἁπλοῖ
καιρῷ χλωρὸν βλαστὸν, καὶ τὸ ξηρὸν ἐν τῷ οἴκῳ
βλαστάνει φοράν. Εἰ οὖν τῶν κτισμάτων βλαστήμα-
τα ἀλλήλοις ὕτως συναύξουσιν, πῶς με μᾶλλον
οἱ νεκροὶ ἐν ταῖς μνημαῖς τῶν προσφορῶν αὐξου- C
ται; Ἐὰν δῶς μοι λόγον σωστὸν, ὃν ταῦτα
τῇ φύσει τῶν κτισμάτων ἕπεται· γνώσῃ αὐτὸν
εἶναι ἀπαρχὴν τινα τῶν τοῦ Θεοῦ κτισμάτων. Καὶ
εἰ μὴ πληροφορεῖ τὰ ὑποδείγματα, ἐὰν γὰρ μὴ
μαρτυρίαν σοι ἐπάγω, ἀνεξικάκως ἀκροῦ
τὰ γεγραμμένα· καὶ εἴπερ βούλει, συνέσῃ δέξῃ
τὰ λεγόμενα.

Ὁ θεράπων τοῦ Θεοῦ Μωϋσῆς τὸν Ῥουβὶμ D
ἐν εὐλογίαις ἕως τρίτης γενεᾶς εὐλόγησεν. Εἰ
οὖν οἱ νεκροὶ οὐ λυτρῶνται, τίνι τῷ λόγῳ
εὐλογεῖ τὸν Ῥουβὶμ ἕως τρίτης γενεᾶς ὁ Μωϋσῆς;
Καὶ μοὶ ἀναστάσεως μνῆμα οὐκ ἔστιν, ἄκουε τί
βοᾷ ὁ Ἀπόστολος· εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται,
τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Οἱ γὰρ τοῦ
νόμου, ἐπὶ προσδοκίᾳ ἀναστάσεως ἐν μυστηρίῳ
συνεκλεισμένοι, κατείχοντο εἰς τὴν μέλλουσαν πί- E
στιν ἀποκαλύπτεσθαι. Ὃ οὖν ἐν προσφοραῖς λα-
τρειῶν προεκάθαιρον οἱ ἐν νόμῳ ἱερεῖς καὶ τοὺς
ἀνομίαις ἐν πολέμῳ τετρωμένους· πεπιασμένων
γὰρ πράξεων πλήρεις ἐτύγχανον ὀφειλέτας τῶν
ὑπογεγραμμένων. πόσῳ δὲ μᾶλλον οἱ ἱερεῖς
τῆς καινῆς διαθήκης νέας Χριστοῦ προελεῖν δυνήσονται εἰκό-
τως ὀφειλήματα τῶν προδευόντων, ἐν ἁγίαις
προσφοραῖς καὶ εὐχαῖς γλωσσῶν αὐτῶν.

Ἐρχομένων δὲ ὑμῶν εἰς τὸ μνήμιόν μου, F
ὁρᾶτε, ἀδελφοὶ, μή τις ἁμάρτῃ εἰς τὰ ἅγια.
ἀλλὰ προσεχῶς, καὶ ἐπιεικῶς, καὶ ταπεινοφρόνως,
ὁσίως τε καὶ ἁγνῶς ἀγρυπνήσατε. οὐχ ὅτι βαρυτέ-
ρας καταικίσεως ἠξίωται ἡ τὲ ἐπ' ὀλίγου σαρκὸς
ἁμαρτία πρὸς τὰ σύμφυτα αὐτῆς, εἰσὶ γὰρ ἕτε-
ρα ἁμαρτήματα, ἅ τινα πλειόνως βεβυθισμένα,
τῶν ἀνομιῶν πλείονα τυγχάνουσιν. Ἐλεεινὸν
ὅπως

meus penitus defecit: & in orationibus ve-
ſtris, aſſidue pro mea parvitate oblationes
facere dignamini: & quando diem trigeſi-
mum complevero, mei memoriam faciatis.
Mortui enim in oblationibus, commemo-
rationis Sanctorum viventium beneficio affi-
ciuntur. Et videte in rebus etiam à Deo
creatis aliquid ſimile: veluti, germen vitis,
racemuſque acerbus in agro, & vinum ex-
preſſum in doliis. Quando igitur racemus
in vite maturuerit, tunc vinum, quod in
domo immotum eſt, agitabitur. Similiter
etiam de cepa intelligite: quum enim in
domo fuerit aliqua arida, & aliqua in agro
ſata; eodem tempore, quo hæc ſuam ari-
ditatem explicat, etiam illa domi arida
germinat. Si igitur creaturarum fœtus
ſic inter ſeſe conſentiunt: quanto magis
mortui in memoriis oblationum recrea-
buntur ſenſuque afficientur? Quodſi mihi
ſcite reſpondeas, hæc naturam rerum
creatarum ſequi; intelliges te eſſe pri-
mitias quaſdam creaturarum Dei. Quod-
ſi adhuc non te exempla convincunt,
niſi teſtimonium quoque adduxero; au-
di patienter quæ ſcripta ſunt: &, ſi vo-
lueris, prudenter etiam intelliges quæ di-
cuntur.

Servus Dei Moyſes in benedictioni- *Deuter. 33.*
bus Ruben uſque ad tertiam generationem
benedixit. Si ergo non redimuntur mor-
tui, qua de cauſa Ruben uſque ad tertiam
generationem benedixit Moyſes? &, ſi non
eſt reſurrectionis memoria, audi, quid cla-
met Apoſtolus: *Si omnino mortui non reſur-* *1. Cor. 15.*
gunt, cur & baptizantur pro mortuis? qui
enim erant ſub lege, ad exſpectationem
reſurrectionis, in myſterio detinebantur
concluſi in eam fidem, quæ revelanda *Galat. 3.*
erat: quoniam in oblationibus ſacrificio-
rum, qui erant Sacerdotes in lege, mun-
dabant etiam eos, qui ſuis iniquitatibus in
bello vulnerati erant: pleni enim operi-
bus iniquitatis, & iis, quæ ſcripta erant,
tenebantur. Quanto autem magis novi
teſtamenti Sacerdotes Chriſti, delere me-
rito poterunt debita eorum, qui decedunt,
in ſanctis oblationibus & precationibus lin-
guarum ſuarum?

Quum verò ad memoriam mei fa-
ciendam acceſſeritis; videte fratres, ne
quiſquam in Sancta peccet: ſed attente,
& reverenter, atque humiliter, & ſan-
cte ac pure invigilate: non quod gravio-
rem damnationem promereatur peccatum
ex lubricitate carnis commiſſum, ſupra
cætera ipſi inſita: ſunt enim alia peccata
his iniquitatibus longe graviora atque
deteriora. Miſerabile tamen hoc mihi
impen-

impendere videtur, quod fortè occasione memoriæ, ob inordinatas vestras actiones, rationem pro vobis reddam Deo meo. Fortasse enim in judicio istud mihi objiciet, dicens: o Ephræm, horum omnium tu causa fuisti, & auctor: quippe qui hujusmodi homines lascivos congregaveris. *Hebr. 13.* Scriptum est enim: *Fornicatores & adulteros judicabit Deus*. Et quid dicemus ad hoc, dilectissimi? quod paulo ante dixi, timore correptus, etiamnum dicam, quod scilicet quem Deus judicabit, remisse atque indulgenter cum illo agi censendum est: *1. Cor. 5.* Nam *sicut modicum fermentum totam massam fermentat*; ita otium cogitationis malorum diffusum, totum corpus comburit. Et sicut ferri rubigo ipsum consumit: ita quoque ab hominibus commissum peccatum repugnat gravioribus ipsorum membris & moribus: & jam ab eis perpetratum, consumit, atque corrumpit eos, qui viam ipsius adimpleverunt. At qui ipsum non perpetravit, est tamquam ad unum diem permanens viator in aliquo diversorio, unde post abit. Sic longiori tempore apud ipsum commoratus, tandem sese in fugam proripiet. Præterit enim mortale hoc corpus, & induit immortale, atque cœleste: & quum corruptionis experimentum gustaverit, tunc efficaciter incorruptibile resurget, omnis corruptionis expers. Ecce etiam clarissima Ecclesiæ lucerna Paulus ante voces has nostræ imbecillitatis usurpat, aut etiam confirmat, dicens: *1. Cor. 15.* *seminatur in corruptione, surget in incorruptione*.

Sed huc agite Discipuli mei: quod reliquum est, sitis benedicti in fortitudine boni Pastoris, Divinique Magistri Jesu Christi Domini nostri, qui est Deus ex Deo. Et quamvis non sim ego sicut Noë: vos tamen benedicti sitis, ut Sem & Japhet. Et licet non sim ut Melchisedech; vos tamen benedicti sitis, & efficiamini, ut Abraham: & si non sim ego veluti Isaac; vos tamen benedicti sitis ut Jacob: & tametsi non sim sicut Moyses: vos sitis ut Jesus Filius Nave. Et si non sim ego ut Elias: suscipite vos duplicem spiritum, sicut Elisæus petiit. Incipiam autem & ad vos Discipuli mei, vobis bene precari.

Abba vir admirabilis, Christus magnificet memoriam tuam super terram: fiatque vultus tuus, sicut Angeli majestatis Dei, & similis reddaris magno Moysi, ut omnes adspicientes te, intelligant te servum esse Dei electum.

Et tu, Abraham, quia veniens adhæsisti mihi, exaudiat te Deus Abraham in oratio-

A ὦπαί μοι τοῦτο, μήπως ἀντὶ μνήμης, ἀπαξιῶν ἕνεκα ὑμῶν, λόγον τῷ Θεῷ μου ἀπάχοιμι. Ἴσως γὰρ ἐν τῇ κείσῃ λέξει μοι τοῦτο· Ὑπερ σὺ εἶ τούτων αἴτιος πάντων, Ἐφραΐμ, ὅτε δὴ σωάξας πονήρους ἀσελγεῖς. Γέγραπται γάρ, Πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός. Καί τί εἴπωμεν ἐν τούτῳ, ἀγαπητοί μου; ὃ προλαβὼν εἶπον, φόβῳ συνεχόμενος, καὶ νῦν λέξω, ὅτι ἐν ὁ Θεὸς κρινεῖ, ἀνέσεως ἀξιοῦται. Καθὼς μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ, οὕτως ἀργὴ μελέτης καλῶς ἀφαχυθεῖσα σωναφλέγει ὅλον τὸ σῶμα. Καὶ ὥσπερ ὁ ἐν τῇ σιδήρῳ ἰὸς ἀναλίσκει αὐτόν, οὕτως καὶ ἡ ἐξ ἀνθρώπων τικτομένη ἁμαρτία ἀνιᾳρατεύεται τοῖς σεμνοῖς αὐτῶν μέλεσι καὶ τρόποις, καὶ τικτομένη καταναλίσκει, χαρακτηρίζουσα τοὺς τῷ αὐτῆς ἀποπληροῦντας ὁδόν. Ὃς δὲ μὴ ποιήσει αὐτοῦ τὸ θέλημα, καθάπερ μονήμερος παρόδιος, μείνας ἔν τινι καταλύματι, ἄπεισιν. Οὕτω βραχὺν χρόνον μείνας παρ' αὐτῷ, οἰχήσεται φυγῇ. Παροδεύει γὰρ τὸ θνητὸν τοῦτο σῶμα, καὶ ἐνδύεται τὸ ἀθάνατον καὶ ἐπουράνιον· καὶ ὅταν τῆς φθορᾶς γεύσηται τὸ πεῖραν, τότε ἐνεργὸς ἀναστήσεται ἄφθαρτος, πάσης φθορᾶς καθαρεύων. Ἰδοὺ δή, καὶ ὁ φαιδρόπατος τῆς ἐκκλησίας Παῦλος, προαναφωνεῖ τὰς ἀλγεινὰς ἡμῶν φωνὰς ταύτας, ἢ καὶ καθιδρύει λέγων· σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ.

Ἀλλὰ γὰρ δεῦτε λοιπὸν ἐμοί, μαθηταὶ εὐλογητοὶ ἐν ἰσχύϊ Ποιμένος ἀγαθοῦ, καὶ Διδασκάλου Θείου, Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὅσπερ ὑπάρχει Θεὸς ἐκ Θεοῦ. Καὶ εἰ μὴ τυγχάνω ἐγὼ, ὡς Νῶε, ὑμεῖς προσελθόντες εὐλογηθῆτε ὡς Σὴμ καὶ Ἰαφήθ. εἰ δὲ καὶ ὡς Μελχισεδὲκ οὐκ ὑπάρχω, εὐλογηθῆτε, καὶ γένεσθε ὡς Ἀβραάμ. καὶ εἰ ὡς Ἰσαὰκ οὐκ εἰμὶ, ὑμεῖς εὐλογηθῆτε ὡς Ἰακώβ. Εἰ δὲ καὶ ὡς Μωϋσῆς οὐκ ὑπάρχω, ἔσεσθε ὑμεῖς, ὡς τοῦ Ναυῆ Ἰησοῦς. Καὶ εἰ μὴ τυγχάνω, ὡς Ἠλίας, δέξασθε ὑμεῖς διπλοῦν τὸ πνεῦμα, ὡς ὁ Ἐλισσαῖος αἰτούμενος. Ἄρξομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὑπὲρ ὑμῶν εὐλογεῖν, τοὺς ἐμοὺς μαθητάς.

Ἀββᾶ, ἀνὴρ θαυμαστός. Χριστὸς μεγαλύναι τὸ μνημόσυνόν σου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ γένοιτο τὸ πρόσωπόν σου πλήσιον ἀγγέλου δόξης Θεοῦ, καὶ ὁμοιωθῇς τῷ μεγάλῳ Μωϋσῇ ὅπως πάντες οἱ θεωροῦντές σε συνιδοῦσιν, ὅτι δοῦλος εἶ ἐπίκλητος Θεοῦ.

Καὶ σὺ Ἀβραάμ, ὅτι ἐλθὼν ἐκολλήθης μοι, εἰσακούσαι σου ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ ἐν προσευχαῖς

σευχαῖς καὶ δεήσεσιν· καὶ πρὶν ἀνοίξῃς τὸ στόμα σε, πληρώσῃ αὐτὸ σοφίας καὶ συνέσεως. καθώς που φησὶν ὁ Προφήτης. ἄνοιξον τὸ στόμα σε, καὶ πληρώσω αὐτό.

Συμεὼν, εἰσακούσαί σε ὁ Θεὸς, ὅταν δέῃ αὐτὸν ἐν προσευχαῖς σε, καὶ εἰς τὴν ἄνω πόλιν εἰσέλθοις. Πληρωθείη αὐτῆς ἡ ἐκκλησία, ὡς ποτήριον κεράσματος λαοὺν ἀπαιδούντων εἰς σώζεσθαι. ἐλθέτωσαν νύμφαι εἰς τὴν θέαν σε, καὶ ἐγκλεισμέναι εἰς τὴν σὴν διδασκαλίαν· ὧν αἱ μὲν νύμφαι, μητέρες τυγχάνουσιν· αἱ δὲ κεκλεισμέναι, ὡς ἐν ζυγῷ δὲ ἐναντίαι συνέχονται. ἀνθ' ὧν ὃ ὁ Χριστὸς ταύτας ἠλευθέρωσεν. ἀκούσονται σὲ παραβολὰς συνέσεως, καὶ λάβοιεν ἀφ' σοῦ διδασκαλίαν ζωῆς ἐκ Πνεύματος ἁγίου, καρπώσονται τὴν ἀφ' σοῦ σωτηρίαν ψυχῶν. καὶ ὡς σοφὸς ἰατρὸς ἐν παραβολῇ χρηζόντων, οὕτως ἐν τῇ κτίσει ἀφαρέσαι σου ἡ ἀκοή.

Μάρας, ἀνὴρ Γαλιλαῖος, πραῢς καὶ ἁπλοῦς, παπεινός τε καὶ ὀρθός. πραῢς δὲ φύσει, ἀλλὰ τρόπῳ ἑκουσίῳ, ὡς ἐν ἐλπίδι Θεοῦ ἀθλήσας· συνηγωνίσατό μοι ἐν τοῖς παθήμασί μου· Αὐτὸς τοίνυν ὁ Θεὸς δῴη μετὰ ὁσίων τὸν μισθόν σου, ὃν λήψῃ μετὰ πάντων ἁγίων.

Ζηνόβιος, ἀνὴρ γιζαραῖος, ὁ ἑρμηνεύεται κυνηγικὸς ἀνὴρ ἐκτικὸς, ἰσχύων πολεμιστής· λιπάρει ὁ λόγος σου, ὡς πῦρ, καὶ ἀναλώσῃ ἀνόμων πλήθη. καὶ, ὡς φλὸξ διαδεύσα δρυμὸν, οὕτως ἐκλείξῃ αὐτοὺς ἡ μαθησία σου, καὶ σοφισθείης πάσης γνώσεως Θεοῦ. Καὶ, ὡς ὁ Δαυὶδ ἀνεδείχθη λαμπρὸς, τὸν ἀλάστορα Γολιὰθ νικήσας, οὕτως ἐκστὰς νικήσῃς πὰς τῶν πεπλανημένων ψυχάς. Ἐνδύσῃ τε πανοπλίαν ἁγίων, καὶ περικεφαλαίαν ἀσπίδα σωτηρίου, καθίδρυσμὸν ἀποστόλων ἁγίων. ἥτις πανοπλία τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τυγχάνει, καὶ ἡ περικεφαλαία τοῦ ἱδρυσμοῦ αὐτοῦ. ὁ δὲ Θεοῦ ὢν σύλος ἔσῳ συνοδοιπόρος σου. ὁ Δεσπότης καὶ ἡ βοήθεια αὐτοῦ, ἥ τις οὐδαμοῦ ἐν τινὶ ἠσθένησέ ποτε.

Παυλονᾶ, κεκατηραμένη ἐν γυναικὶ ἡ μήτηρ σου. Οὐαὶ τῷ σε τεκοῦσαν κοιλίαν, ὅτι πασῶν αἱρέσεων ἐχθρὸς μέτοχος, καὶ πειρατὴς δυρᾶν βασίζεις. ἔργα γὰρ ἐστὶ παντὸς μόχθου σου. Γυμνωθεὶς ἀπερρίφης, ὡς Ιούδας ὁ Ἰσκαριώτης, προδότης ἐχθρὸς, καὶ ἐν πάντων καταισχυνθεὶς τῶν ἐπιτηδευμάτων σου. σύλος γὰρ ἐδράσμαλος, τοῦτον ὃν κατέλιπες, τέρας δείξει φερομένης ἐν τῷ σώματί σου, αὐτὸς ὁ βαστάζων τὸν οὐρανόν. καὶ ἐν ᾧπερ ἵδρυται ἡ τῆς ἁπάσης κτίσεως φύσις, ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις ἐν αὐτῷ καθέ-

A orationibus & deprecationibus tuis: & priusquam os tuum aperias, impleat illud sapientia & intellectu: quemadmodum alibi ait Propheta: *Aperi os tuum, & implebo illud.* Psal. 80.

Simeon, exaudiat te Deus, quando rogaveris eum in orationibus tuis: & in supernam civitatem ingrediaris. Impleatur ipsius Ecclesia, sicut poculum mistum, populorum desiderantium salvari. Veniant sponsæ in conspectum tuum, & B inclusæ ad doctrinam tuam: quarum quidem sponsæ sunt matres; recluſæ autem, tamquam sub jugo adversarii detinebantur: pro quibus Christus has liberavit. Audient ex te parabolas prudentiæ, & doctrinam vitæ per te recipient ex Spiritu Sancto, & salutem à te animarum consequentur. Et sicut sapiens medicus in parabola indigentium: ita in possessione percurrat C auditus tuus.

Maras, vir Galilæus, mansuetus & pius, humilis& rectus; mansuetus, inquam, non natura, sed libera voluntate, tamquam in spe Dei decertans: in meis adjuvisti me perturbationibus. Ipse igitur Deus mercedem tuam inter pios tibi reddat, quam cum Sanctis omnibus accipies.

Zenobius vir Gizaræus, quod interpretatur venatorius vir, & exercitatus, ac po- D tens validusque bellator: fiat sermo tuus instar ignis, & iniquorum consumat multitudinem. Et sicut flamma siluas condensas pertransiens, ita tua ipsos delingat disciplina, & erudiaris omni cognitione Dei. Et sicut David, illustris, vincendo sceleratum Goliath, declaratus est: ita & tu per contemplationis excessum atque exstasim, errantium animas vinces. Induere ar- E maturam Sanctorum, & galeam spem salutis, firmamentum sanctorum Apostolorum: quæ quidem armatura est ipse Spiritus Sanctus, & galea fortitudinis ejus. Columna autem Dei sit tibi comes & auxiliator Dominus, qui nunquam in ulla re deficiet.

Paulona, maledicta inter mulieres mater tua. Væ ventri, qui te peperit: quoniam omnium hæresum particeps factus F es, & prædonum janua ingrederis. Opera enim tua, omni nequitia, atque flagitio plena sunt. Denudatus, projectus es à gratia, tamquam Judas Iscariotes proditor factus, & ex cunctis tuis studiis confusus. Columna enim Sedis hujus, quam tu deseruisti, horribile prodigium in tuo corpore ostendet: is, inquam, qui cœlum sustinet, & in quo omnis creaturæ natura constituta est, atque firmata: quoniam quælibet in ipso creatura fundata est,

mare, & plenitudo ejus. Confisus quippe es in arundine fracta, derelinquens Christi baculum, qui infirmos consolidat, & omnem tum animi, tum corporis morbum curat sanatque.

Aruad, vir effrænis atque rebellis, quia voluisti congregationes Dei Ecclesiarum à Spiritu Sancto congregatas demoliri, atque exterminare; ex iis, quæ sub cœlo sunt, deleatur memoria tua, & non inveniatur in libro viventium: quoniam dereliquisti vinum vitæ, Christi nimirum Sanguinem, & Panem cœlestem, hoc est, Christi Corpus: & comedisti cibum victimarum contaminatarum, & bibisti fæcem peccatorum, fel turbidum. Verbum Dei, ac Filius Patris, in quem os tuum impium maledicta conjecit ac blasphemavit, acuta atque subtili inquisitione exquirat à te contumeliam in se factam: similiterque ab omnibus hæreticis: Arianis, inquam, & Manichæis, Catharis & Ophitis, Marcionistis & Eunomianis, & Euchitis, atque Cauchitis, Paulianis & Valentinianis, Vitalianis, & impuris Borborianis, reliquisque omnibus nefariis, qui ligna venerantur & lapides, solem item, ac lunam: cujusmodi etiam sunt Augures & Astronomi, qui diversimode separati sunt adversus sanctam majestatem immaculatæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus S.

Benedictus Electus, qui Catholicam suam elegit Ecclesiam, veluti sanctam agnam, quam lupus corruptor non contrivit; & veluti immaculatam Columbam, quam non est assequutus, qui eam persequebatur, ut elideret, astutus & callidus venator accipiter. Nam poculum in manu Domini est vini fæculenti: & ex eo bibunt cuncti Apostatæ sanctæ, & quæ sola regnat atque dominatur, Trinitatis, & inimici veritatis, Judæorum, inquam, genus: hoc nimirum quum bibissent, evomuerunt, crudeliterque impetum adversus Salvatorem nostrum Jesum Christum fecerunt. Nec mirum: nam rapidus canis furore atque insania percitus, etiam proprium mordet dominum: quemadmodum & Judæi fecerunt, & adhuc faciunt; suum enim, quasi rabie quadam agitati, blasphemant Dominum. Nos vero glorificemus superexaltatum Deum universorum, cui appropinquare nequeunt Apostatarum posteri. Si enim ipsis fuisset aliqua opinandi ratio, quod etiam peccatores in cœlum ascendere possent; omnino dissentientes etiam ibi discordiam seminassent, in domo, inquam, pietatis, in cœlestibus tabernaculis: quomodo antiquis temporibus

Psal. 74.

καθέδρυ), ἡ θάλασσά τε, & τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Πέποιθάς τε ἐπὶ κάλαμον τεθλασμένον, καταλιπὼν τὴν τοῦ σταυροῦ βακτηρίαν, ἥτις ἐνισχύει τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ πάντων ἰᾶται πάθος ψυχῶν τε & σωμάτων.

Ἀρουάδ, ἀνὴρ ἀφνιώδης, ὃς ἐβουλήθη ἀφανίσαι συνάξεων συστήματα τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν, ὑπὸ τοῦ παναγίου συνηθροισμένα Πνεύματος. ἐν τοῖς ὑπ' οὐρανὸν ἐξαλειφθείη τὸ μνημόσυνόν σου, & μὴ εὑρεθείη ἐν βίβλῳ ζώντων, ὅτι κατέλιπες ζωῆς οἶνον, τὸ τοῦ Χριστοῦ αἷμα, καὶ ἄρτον οὐράνιον, τὸ τοῦ Χριστοῦ σῶμα· καὶ ἔφαγες θυσιῶν βρῶσιν μιαρῶν· ἔπιές τε ἁμαρτιῶν τρυγίαν, χολὴν θολεράν. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ τοῦ Πατρὸς Υἱὸς, εἰς ὃν ἐβλασφήμησε τὸ στόμα σου τὸ δυσσεβὲς, ἐπασμῷ διϊκνουμένῳ, ἐκζητήσῃ ἀπὸ σου τὴν εἰς αὐτὸν ἀθέτησιν· καὶ ἐκ πασῶν ὁμοῦ τῶν αἱρέσεων· Ἀρειανῶν φημὶ, & Μανιχαίων, Καθαρῶν τε φημὶ, καὶ Ὀφιτῶν, & Μαρκιανιστῶν, Εὐνομιανῶν τε, & Εὐχιτῶν, καὶ Καυχιτῶν, Παυλιανῶν τε, καὶ Οὐαλεντίνων, καὶ Οὐιταλιανῶν, καὶ τῶν ἀκαθάρτων Βορβοριανῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ἀθεμίτων πασῶν, οἵτινες λατρεύουσι ξύλοις τε καὶ λίθοις, τῷ τε ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ. Οἰωνισταὶ, καὶ οἱ ἀστρονόμοι, οἵτινες διεμερίσθησαν διχονόως κατὰ τὰς ἁγίας δόξης τὰς ἀχράντου Τριάδος, τοῦ Πατρὸς, & τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Εὐλογητὸς ὁ ἐκλεκτὸς ὁ ἐκλεξάμενος τὴν καθολικὴν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν, τὴν ἁγίαν ἀμνάδα, ἣν λύκος ὁ λυμεὼν ταύτην οὐ συνέτειψε, καὶ τὴν ἄσπιλον φθεῖραι, ἣν οὐ κατέλαβεν διώξας τοῦ ἐκθλίψαι πανεντρεχὴς θηρευτὴς, ἱέραξ. Οἷα ποτήριον ἐν χειρὶ Κυρίου τρυγώδες, καὶ πίονθ) αὐτὸ πάντες οἱ ἀποστάται τοῦ Χριστοῦ οἱ μερισταὶ τῆς ἁγίας καὶ μοναρχοῦ τριάδος καὶ οἱ τῆς ἀληθείας ἐχθροὶ, τὸ τοῦ Ἰουδαίων γένος, πίοντες ἐξήμεσαν, & ἀπηνῶς ἐξώρμησαν κατὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ θαῦμα ἐστὶν θαυμαστόν. λυσσοφόρος γὰρ κύων, ὅταν κρατηθῇ ὑπὸ τῆς μανίας, τὸν ἴδιον καταδάκνει δεσπότην. Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ Ἰουδαῖοι πεποιήκασι, καὶ ἔτι πάσχουσι. λυτθῶντες γὰρ τὸν ἴδιον βλασφήμουσι Δεσπότην. Ἡμεῖς δὲ δοξάσωμεν τὸν ὑπερυψωθέντα Θεὸν τῶν ἁπάντων, ᾧ προσεγγίσαι ἀδυνατοῦσιν οἱ τῶν Ἀποστατῶν ἀπόγονοι. Εἰ γὰρ αὐτοῖς ὑπῆρξε μέθοδος τῆς ἐπινοίας τοῦ ἀναβῆναι εἰς οὐρανὸν ἁμαρτωλοὺς, πάντως ἂν διχονοήσαντες κἀκεῖ μερισμὸν ἐνέβαλον, ἐν οἴκῳ δυσσεβείας, ἐπ' οὐρανίων σκηνῶν. οὗ τρόπον ἐν καιρῷ ἀρχαίῳ ἐπεχείρησαν

ribus

σαν οἱ προγονοι τούτων ἐπὶ τ πυργοποιΐας , ἀφ' ὧν οὐδὲν εἰς τ' οὐρανὸν ποιεῖν τὸ ἀνάβασιν, ἀθυμήσαντες πεπλώκασιν ἀπὸ τ διαπορ-θέντες ; ἀφ' κενῆς τε ἀνομήσαντες· ἐπειδὴ ἀσυμφώνῳ μεθερμῷ διηρήθησαν αὐτῶν αἱ γλῶσσαι. Εἰ ὡς οἱ νῦν τοὺς τοῦτο ἐπιχειρήσαντας τοιαύτη τις ἀκαταίσχετος ἔλαβε συμφορά, θελήσαντας ἀναβῆναι εἰς χωρίον ἐπουρανίων, καὶ ἐγρηγορότων ἀφαγωγάς, τότε ἀνταπόδομα αὐτῶν οὕτως ἐνεργῶς εἰς κεφαλὰς ἔτυχεν· πόσῳ μᾶλλον καταικρίτως τιμωρίας καταξιωθήσονται, ἀδελφοί, οἱ μερισμὸν ἀποστασίας, δόξαν τε ἀφανεῖαν ἐν καρδίαις βροτῶν, κατὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἐμῶν τοίνυν διδαγμάτων ἀγάγετε χολλὰ, ὡς ἐμοὶ μαθηταί, καὶ τ καθόλου μὴ ἐκπέσητε πίστεως, ἣν καὶ αὐτὸς ἐκ παίδων παλαιὰν ἀκλινῆ ἐφύλαξα· μηδὲ παρρύητε ἀπ' αὐτῆς εν τινι διστάγμῳ. Εἴ τις ὁ διστάγμῳ ἔοικεν ἢ παραρρύει, μεριαθῇ κατὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς ἁγίας αὐτοῦ ἐκκλησίας, ἔμπνους ὢν ζῶν εἰς τὸν ᾅδην καταβιβαθείη, συμμέτοχος εἴη τ κατάρας κληρονόμος Καΐν, τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τρέμων ἔσαι· Καὶ ὃς ἂν τοῦ Πατρὸς τὸν Υἱὸν σμικρύνῃ, ἄπαφος καὶ αὐτὸς εἰς τ' γῆν κατέλθοι. Εἴ τις ὁ διχονόως ἀφατεθῇ κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὁ πιθτος ἐν τῇ κρίσει μὴ τύχῃ ἐλέους. Καὶ εἴ τις ἐπαρθείη κατὰ τ καθόλου ἐκκλησίας, λεπριάσῃ ἁπλοϊκῶς τῷ ἄφρονι Γιεζί. Ὅς τις καταλείψῃ τ σωτέρεως τ' ὀρθὴν πίστιν, συχεθείη τῷ τ ἀνομίας χοινίσματι τοῦ προδότου Ἰούδα. Ἣν γὰρ ἐγὼ πίστιν παρέλαβον, ἀπ' ἀποστόλων ἁγίων ταύτην ἔμαθον· αὐτοί τε αὐτὴν λαβόντες ἀπὸ Θεοῦ, πάσῃ τῇ κτίσει διεκήρυξαν. Ἀνυπόστατος ὁ καὶ ἀφθόνιος ἀνομία ἡ εἰς τ' Θεὸν βλασφημία, ἧς ὁ τὸ δέλεαρ φεύγετε ἐναργῶς, ὦ μαθηταί μου. Εἰς γὰρ τ' τ' ὅλων Θεὸν τ' ἀποστασίαν κηρύσσει ὁ δυσφήμως ἐπαιρόμενος, καὶ τ' θεμέλιον τοῦ λόγου πρασαλεύει τ πίστεως, ὄγκῳ τε βαρεῖ φερόμενοι ἀναπλεῖν ὑ δυνάμεθα, ὑπὸ τῆς ἐποδύσης δουλαγωγούμενοι σαρκός.

Μὴ οὖν προσθώμεθα ἑαυτῆς ἁμαρτίας ἐπὶ ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν. Προσδοκίαν ὃ ἔχω μὲν ἐλπίδος ἐν ταύτῃ, καὶ παραμύθιον ἀγάπης ἐνώπιον Κυρίου, ὅτι οὐδαμοῦ ἐλοιδόρησα ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ μου τ Κύριον· ὁ λόγος ἄφρων ὑ προῆλθε τ χειλέων μου. Τοὺς γὰρ μισοῦντάς σε, Κύριε, τέλειον ἐμίσησα μῖσος· καὶ τοὺς ἐχθρούς σου εἰσάπαξ ἐβδελυξάμην.

A ribus horum majores per turris Edificationem omni ſtudio in cœlum aſcendere contendebant, & delapſi ceciderunt à gratia repulſi, inaniter ac fruſtra inique agentes: atque ideo etiam confuſæ, & disjunctiſſima ſeparatione diviſæ ſunt ipſorum linguæ. Si igitur illos, qui iſtud mali conati ſunt, adeo vehemens invaſit calamitas, quum vellent aſcendere in regionem ſupercœleſtium, ac vigilantium diverſorium, & merces eorum ita aperte in ipſorum capita recidit: quomodo non magis condemnabuntur, & ſupplicio digni cenſebuntur, qui Apoſtaſiæ ſeparationem diſſeminare cogitant in cordibus mortalium, adverſus Deum Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum? *Geneſ. 11.*

Meis igitur præceptis, atque doctrinæ ſedulo operam dantes, ut mei Diſcipuli, à Catholica ne deſciſcatis Fide: quam & ipſe à puero acceptam, immobilem atque inconcuſſam ſervavi: neque ab illa in aliquo dubio ac ſchiſmate deflectatis. Si quis vero dubitaverit, aut contra Deum, Sanctamque ejus Eccleſiam impingens ac diffluens, ſeparatus fuerit; ſpirans adhuc & vivus in infernum detrudatur, & particeps hæreditatis maledictionis Cain reddatur, gemenſque, ac tremens ſit ſuper terram. Et quicumque Patre Filium minorem fecerit; inhumatus & abſque ſepultura ipſe in terram pariter deſcendat. Si quis vero adverſus Spiritum Sanctum diſſenſerit, talis in judicio miſericordiam non obtineat. Et ſi quis adverſus Catholicam Eccleſiam ſeſe extulerit, leproſus fiat, inſtar dementis ac ſtulti Giezi. Quicumque porrò rectam intelligentiæ fidem dereliquerit, conſtringatur iniquitatis funiculo proditoris Judæ. Quam enim ego accepi fidem, hanc à Sanctis didici Apoſtolis: ipſique quum eam à Deo accepiſſent, omni creaturæ prædicarunt. Intolerabilis ergo, & evitanda ſummopere iniquitas eſt, in Deum blaſphemia: cujus vos eſcam, atque illecebras fugite aperte, o mei Diſcipuli. Si quidem in Deum univerſorum apoſtaſiam is prædicat, qui blaſphemiis effertur, & fundamentum verbi fidei emovet: noſque gravi ſervitute oppreſſi à moroſa carne, erigere nos facile nequimus. *4. Reg. 5.*

Ne ergo peccatis peccata cumulemus. Exſpectationem autem habeo ſpei in hoc, & conſolationem dilectionis coram Domino, quod nullatenus Dominum in tota vita mea maledictis inceſſerim: & ſermo ſtultus non prodiit ex labiis meis. Eos enim, qui oderunt te Domine, perfecte odio habui: & inimicos tuos prorſus abominatus ſum. *Pſal. 138.*

Verborum meorum memoriam, fratres mei, veſtris inſculpite cordibus: nam & eorum auctor mihi exſtitit Deus. Et hæc vobis in Deum ſit exercitatio: ut ſcilicet vigilias aſſiduas, pſalmodiaſque, ac jejunia, & fidem diligatis: & ſemper in Dominum univerſorum, & Salvatorem noſtrum Jeſum Chriſtum ſperetis, atque eum exſpectetis. Habere vos præterea cum charitate oportet etiam hoſpitum atque peregrinorum ſuſcipiendorum curam. Nam qui peregrinum ſuſcipit, plane is Deum ſuſcipit. Ne quis ergo peregrinum talem dicat: ſed quilibet potius veſtrum, eum ut proprium appellet membrum. Et circa fidem maxime eſtote conſtantes, caventes vobis ab adverſariis, iniquitatis, inquam, operatoribus, & vaniloquis, & ſeductoribus. Quod quidem etiam Apoſtolus docere non neglexit, ubi ſic loquitur: *Scitote, quod poſt diſceſſionem meam intrabunt ad vos lupi graves, non parcentes gregi; loquentes perverſa, ut abducant Diſcipulos poſt ſe.* Et alibi dicitur: *Qui veniunt in veſtimentis ovium, ſunt autem lupi rapaces*: verba quidem, inquit, dulcia habentes, cor autem plenum felle & amaritudine. Et veſte quidem induti ſunt lugubri, quum ſint ipſi diſcipuli invidentis nobis ab initio diaboli: quapropter & illius ſunt zizaniorum ſemina. Omni igitur ſtudio, atque diligentia vobis caventes, fugite iſtorum conſuetudinem. Clarum autem vobis hujus do exemplum, chariſſimi, de pagano ac ruſtico: qui, ſi conſiſtens inveniatur in loco regio, licet etiam nihil mali atque abſurdi viſus fuerit perpetraſſe; nihilominus velut temerarius dedecore afficietur, & in judicium adductus examinabitur ſecundum leges, tamquam peregrinus nimirum talis loci.

Act. 20.

Matth. 7.

Ne igitur ſimul cum illis ſedeatis in concilio vanitatis eorum, & ne inveſtigetis ſemitam cogitationis ipſorum. Nihil enim intereſt, an cum dæmone quis habitet, an cum viro apoſtata, & deſertore iniquo. Adjuratus enim dæmon, præ timore aufugiet, quum ibi permanere nequeat, ubi Chriſtus adverſus ipſum nominatur. Tu porro, o homo, quum extra Chriſti corpus ſis, ſi intra quoque ſpiritum ipſius es, perfectus homo Chriſti es. Quoniam vir, qui non accepit Baptiſma, ſimilis eſt domui cuidam præparatæ quidemRegi,quam tamen nullatenus Rex habitavit. At ſi iniquum & infidelem adjuraveris, dupliciter hic ſua malitia utetur, neque quidquam de ſua inſania remittet. Adjurari autem magis poſſunt impuri dæmones, quam perſuaderi iniquitatis filii. Siquidem dæmones

Ἐμῶν λόγων, ἀδελφοὶ, μνήμιον θέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· ἐπειδήπερ ἐμοὶ ἕτοιμον Θεὸν ὑπῆρξαν. Καὶ ἔργον εἰς Θεὸν τοῦτο γεώργιον ὑπαρξάτω, ἀγρυπνεῖν ἀνελλιπῶς, ψάλλειν τε & νηστεύειν, καὶ πιστεύειν ἀγαπῶντας, ἐλπίζειν τε & θεμελιοῦν τ' τ' ἁπάντων Δεσπότην καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Χριστόν· ἔχειν τε πρὸς τούτοις φιλοξενίαν τ' τ' ξένων ἐπιμελῶς ὑποδοχήν· ὁ γὰρ ὑποδεχόμενος ξένων, ὁλοτελῶς τ' Θεὸν ὑποδέχεται. Καὶ μή τις ξένον εἴπῃ τ' τοιοῦτον. ὁ δὲ καθ' εἷς μᾶλλον οἰκεῖον μέλος. Καὶ γίνεσθε πρὸς τ' πίστιν μάλιστα ἀσφαλεῖς, φυλαττόμενοι ὑπὸ τ' δι' ἐναντίας, φημὶ δὴ πάντων τ' ἁμαρτίας ἐργατῶν, & μεταιολόγων τε καὶ φρενατπατῶν. Ὅπερ ἐμέλησε καὶ τῷ Ἀποστόλῳ διδάξαι· τοῦτο γὰρ ἐκατώκνησεν εἴπειν· ἴστε γινώσκοντες, ὅτι μετὰ τὴν ἄφιξίν μου, εἰσελεύσονται εἰς ὑμᾶς λύκοι βαρεῖς, μὴ φειδόμενοι τ' ποιμνίου, λαλοῦντες διεστραμμένα, τ' ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. καὶ ἑτέρωθι λέγων· οἵτινες εἰσελεύσονται ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ὑπάρχοντες αὐτοὶ λύκοι ἅρπαγες. τὰ μὲν ῥήματα γλυκέα ἔχοντες τὴν δὲ καρδίαν μεστὴν χολῆς, καὶ πικρίας. καὶ ἐσθῆτα μὲν κατηρεφῆ περικείμενοι, μαθηταὶ δὲ ὑπάρχοντες τ' ἀπ' ἀρχῆς βασκήνοντος ὑμᾶς Διαβόλου· διὸ δὴ καὶ τ' ἐκείνου τυγχάνουσι ζιζανίων σπορά· Πᾶσῃ τοίνυν σπουδῇ φυλαττόμενοι, φεύγετε τ' τούτων σωτηρίαν. σαφές τε ὑμῖν δίδωμι ὑπόδειγμα τοῦτο, ἀγαπητοί· ὅτι παγανῶν ἀεὶ, ἐὰν ἐφικτῶς εὑρεθῇ ἐν τόπῳ βασιλικῷ, κἂν μηδὲν τ' ἀτόπων φωραθείη πράξας, ἀλλὰ γῦν, ὡς τολμητὴς καθυβρισθήσεται, τοῖς ἀγνώσεσιν ὑπαχθεὶς, τῷ κτ' νόμου μεθοδευθῇ πᾶσιν, ὡς ξένος ὑπάρχων τ' τοιούτου τόπου.

Μὴ οὖν καθεσθῆτε μετὰ συνεδρίου ματαιότητος αὐτῶν, καὶ μὴ ἐχνηλατήσητε τεῖχον ἀγνοίας αὐτῶν. Οὐ γὰρ ἔστιν δαίμονι συνοικῆσαι, ἢ μετὰ ἀποστάτου ἀνδρὸς ἀνόμου· ἐφορκιζόμενος γὰρ ὁ Δαίμων, ὑποστελεῖς φεύξεται. μὴ ἰσχύων μεῖναι ἔνθα Χριστὸς κατ' αὐτοῦ ὀνομάζεται. Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε, ἔξωθεν τοῦ Χριστοῦ σώματι ὑπάρχων, εἰ καὶ ἔνδοθεν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ τυγχάνεις, τέλειος ἄνθρωπος ὑπάρχεις Χριστοῦ. ἐπεὶ ὁ μὴ εἰληφὼς ἀνὴρ βάπτισμα, ἔοικεν οἴκῳ τινὶ ἡτοιμασμένῳ βασιλεῖ, ὃν καὶ δεσπότην ᾤκησε βασιλεύς. Καὶ εἰ ὁρκῆς δὲ τὸν ἄνομον καὶ ἄπιστον, διπλασίως χρήσεται ὁ τοιοῦτος τ' αὐτοῦ κακίας οὐχ ὑποχωρήσει δὲ τῆς ἑαυτοῦ μανίας. Ὄφελον δὴ μᾶλλον Δαίμονας ὁρκίζειν μιαροὺς, καὶ μὴ πείθειν τοὺς τ' ἀνομίας υἱοὺς.

οἱ

οἱ μὲν γὰρ Δαίμονες ἔιπον, ὁμολογοῦντες τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. οἱ δὲ τῆς ἀποστασίας κήρυκες Ἰουδαῖοι ἐμφιλονείκως ἔχουσι μὴ εἶναι αὐτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅρα τὸ δυσκάθεκτον αὐτῶν ἦθος τὸ πικρόν. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀποστασίας αὐτῶν διαβολὰ, καὶ λέγει· τί ἡμῖν καὶ σοὶ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ. καὶ αὐτοὶ ἀρνοῦνται διηνεκῶς. Εἰ δυνατὸν ἰτέας φυτὸν ἐν τόπῳ ἀχμηρῷ ἀναβλαστῆσαι, δυνατὸν καὶ ἀποστάτην μαθητευθῆναί ποτε, ἀφροσύνης δὲ ἐπιρρωσθείσης παρανομήματα, καθὼς τῷ προφήτῃ δοκεῖ Ἡσαΐᾳ μακηρύττουσι· πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσεται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν· καὶ αἱ βαχεῖαι εἰς πεδίον. Εἰ δῶν ἰτέα ἐν βαχώδει τόπῳ ἀναβλαστάνει ποτὲ, καὶ ὁ προφητικὸς λόγος βεβαιωθήσεται, ἐν ἡμῖν τὰ πλείονα τούτων συμβήσεται. Καὶ προσελθόντες πειραταὶ ἄνομοι μαθεῖν ἀλήθειαν. Ὡς ὁπόταν κόραξ λευκὸς γένηται ποτε ὑδατος· ὑδὲ ὅτι λευκανθήσονται, ἢ ὁ κακὸς ἀγαθὸς γενήσεται. ἔστι δὲ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ χειμῶνος, κατενεχθείσης χιόνος, φαίνει ἀναφανῆναι τὸν κόρακα λευκὸν, πρὸς ὀλίγον ζοφώδη τυγχάνοντα· ὁρμήσας δὲ ἐπὶ τὴν πῆσιν, καὶ τὸ πᾶν τῆς χιόνος ἀποτιναξάμενος, τὴν ἀρχαίαν χρόαν τοῖς ὁρῶσιν ἀπέδειξε. Οὕτω καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τυγχάνουσιν· νῦν μὲν πρὸ βραχὺ καταυγέντες, δείξωσι μετανοίας προσκαίρους καρπὸς τοὺς τῆς μελλούσης κρίσεως πτοηθέντες λόγους, ἀσπόνδοις διαμείναντες ἐπὶ τῷ τῆς αὐτῶν καταύξεως καιρῷ, καὶ βραχείας ὥρας διελθούσης, τὸ πᾶν λήθῃ παραδόντες, εἰς τὸν ἀρχαῖον τῆς κακίας ὕστως καταστρώσονται τόπον.

Ἀκούσατέ μου, μαθηταὶ τοῦ ἐμοῦ διδαγμάτων, καὶ ἔσεσθέ μου ἀεὶ μνημονεύοντες, μήτε ἀποσκῆτε τῆς ἀληθινῆς ὁδοῦ καὶ μὴ ἐκκλίνητε τῶν ἐμῶν παραδόσεων. Ὅταν γὰρ πολέμους ἀκούσητε καὶ ταραχὰς ἐν τῇ κτίσει, γινώσκετε ἐπὶ θύραις παρέξει τὸ τέλος, καὶ τὴν ἐλπίδα βεβαίως ὑμῶν κατάσχετε. γέγραπται γὰρ ἅπαντα γενέσθαι τὰ ἐν τῇ γραφῇ εἰρημένα. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται. Ἵνα δὲ ἓν ἢ κεραία μία τοῦ νόμου παρελθεῖν οὐ δύναται. Καθὼς ὁ Διδάσκαλος ἡμῶν ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ, καὶ εἶπεν· ἴσε γὰρ αὐτὸν ἀληθεύοντα, καὶ οὐ ποτε ψευδόμενον. Ὡς οὖν ἔχοντες βεβαίαν τὴν ἀπαραλλάκτῳ τῆς δικαιοκρισίας Κρίσει, σπουδάσωμεν ἑαυτοὺς τελείους διὰ ἔργων ἀγαθῶν ἐν ὑπομονῇ παραστῆσαι.

Ταῦτα δὲ τοῦ ἁγίου μετὰ δακρύων νουθετοῦντος καὶ συντελουμένου, καὶ τοῦ πλήθους τῆς πόλεως ἁπάσης

mones Filium Dei confitentes, dicunt: *Tu es Christus Filius Dei*. At prædicatores apostasiæ Judæi, pertinaciter contendunt ipsum non esse Filium Dei. Et vide effrænatos atque acerbos eorum mores. Auctor ac princeps apostasiæ eorum, exclamat & dicit: *Quid nobis & tibi, Fili Dei*. At ipsi assidue negant. Si ergo fieri potest, ut salix in loco arido & sicco germinet; fieri quoque poterit, ut aliquando apostata eruditur. Nam elatæ mentis consilia & sensus humiliabuntur, sicut Prophetæ videtur Isaiæ dicenti: *Omnis mons & collis humiliabitur, & erunt prava in directa, & aspera in vias planas*. Si igitur salix in aspreto quandoque germinabit, etiam Propheticus nobis sermo confirmabitur; & plura, atque majora iis evenient, & accedent prædones atque injusti ad discendam veritatem. Sicut autem corvus nequit unquam fieri albus; neque isti dealbabuntur, aut malus efficietur bonus. Continget vero interdum, ut hiberno tempore decidente nive, corvus quandoque albus videatur, licet alias sua natura is obscurus ac niger sit. Simul atque enim sese ad volandum incitavit, totamque à se nivem excussit, eodem quo antea colore videntibus apparebit. Similes quoque huic sunt peccatores: quippe qui, quum ad breve tempus compuncti, ostenderint temporarios pœnitentiæ fructus, futuri judicii verba formidantes, eo quod in tempore, atque proposito comparationis eorum stabiles non permanserint, paulo post quasi omnium obliti, iterum ad pristinum vitiorum locum abripiuntur.

Marc. 3. *Luc.* 4.

Isaiæ 40.

Audite instituta atque præcepta mea, o Discipuli, & mei semper memineritis, neque à via veritatis excidatis, neque traditiones meas declinetis. Quum autem bella audieritis, & tumultus in creatura; scitote, quod in januis adsit finis: & spem ideo vestram firmiter constanterque retinete. Scriptum enim est, fore ut cuncta fiant, quæ in Scriptura dicta sunt: *Cœlum & terra pertransibunt: jota autem unum, aut unus apex de Lege præterire non poterit*: quemadmodum Magister noster per semetipsum juravit, & dixit. Nostis autem ipsum veracem esse, & nunquam mentiri. Ut ergo adstare queamus incorrupto & immutabili justissimæ sententiæ Judici; demus serio operam, ut nosmetipsos per bona opera perfectos, atque integros in patientia reddamus.

Matth. 24 *Luc.* 21.

Matth. 5. & 24. *Luc.* 16.

Interea vero dum ista cum lacrymis sanctus Vir præciperet, atque mandaret, & totius civitatis multitudo circumstaret

ſtaret ac fleret, mulier quædam nomine Lamprotata, Magni Ariſtidis filia, ſemota hinc inde virorum & mulierum turba, procidit ante eum, & dixit: Per Deum tuum, quem à juventute tua uſque ad ſenectutem dilexiſti, permitte mihi ancillæ tuæ, ut exiguum loculum, ſicut præcipiendo adjuraſti nos, facere poſſim, in quo venerabiles reliquias tuas recondam. Ille autem ſuſcepto, atque probato propoſiti illius fervore, dixit ad illam: Mulier, vade, fac, quemadmodum propoſuiſti, & alias hoc facere volentes, ne impedias. Ex marmore autem, cave monumentum mihi feceris: nihil enim mihi vana gloria proderit.

Mandatum porro hoc graviſſimum tibi impono, quod vide, ut ſerves: ne prorſus in lectica ſedeas: neque enim pium ac fas eſt, ut homo ad geſtandam mulierem ſuas cervices reclinet, & ſatellites ſuis humeris circumferant eam, quæ nobis interitus ac mortis cauſa fuit: ſiquidem Chriſtum, ad cujus adorationem accedis, ipſum jugo ſubjicis. An non legiſti, vel audiſti, quod omnis viri caput ſit Chriſtus? Et quum quippiam alicui metiris, memento reſurrectionis, & actionum noſtrarum retributionem ibi nobis futuram à Deo. Nam in qua quis menſura menſus fuerit, eadem remetietur illi. Quin & ipſum forte Deum audiſti dicentem: Unumquemque ſecundum vias veſtras judicabo vos, Domus Iſraël: vivo ego, dicit Dominus.

1. Cor. 11.
Matth. 7. Luc. 6.
Ezech. 18.

Tunc juravit puella coram circumſtante populo, dicens: Per Deum, cui conſtanter à juventute tua uſque ad ſenectutem inſerviſti, in poſterum non ingrediar lecticam, & non ſubibit homo amplius geſtaturus lecticam meam. Quodſi mentita fuero; veniat in eadem hora romphæa reſolutionis in juventute mea, & in æterno igne portio mea cum iniquis computetur. Et ſi mandata tua tranſgreſſa fuero, ne ſuſcipiar, ſed exemplum proponar coram tota Dei Eccleſia.

Beatus autem vir reſpondens ad illam, dixit: O filia, priuſquam deficiam ac moriar, benedicam tibi ſecundum propoſitum tuum. Non deficiat ex ſemine tuo ſanctorum doctrina uſque in ſecula. Quum venerit Chriſtus ad mutandum cœlum & terram, ipſe memoriam tuam in libro viventium inſcribet in regno cœlorum. Et pax Dei, quæ Sanctos ſertis coronat immaculatis, in vocatione præmium tibi largiatur. Quoniam Deo & Patri convenit gloria, & Filio adoratio, & Spiritui

A σης θεραπόντος αὐτῷ, ὃ κλαίουσος, γυνή τις, ὀνόματι Λαμπροπάτη, θυγάτηρ τοῦ μεγάλου Ἀριστείδου, ἀφαρπάσασα τὸν ὄχλον τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπε. Τὸν Θεόν σου, ὃν ἀπὸ νεότητος καὶ μέχρι γήρως ἠγάπησας, ἐπίτρεψόν τῇ δούλῃ σου γλωσσόκομον λιτὸν, ὥσπερ ὥρκισας ἡμᾶς ἐντελάμενος μὴ

B ποιῆσαι, ποιῆσαί με, καὶ ἐν αὐτῷ καλαθέσθαι τὸ τίμιόν σου λείψανον. Ὁ δὲ ἀποδεξάμενος αὐτῆς τὸ θερμὸν τῆς προθέσεως, ἔφη πρὸς αὐτήν. γύναι, ὕπαγε, ποίησον καθὰ προέθου· καὶ ἑτέρας δὲ βουλομένας τοῦτο ποιεῖν μὴ κωλύσῃς· ἀπὸ δὲ μαρμάρου μὴ ποιήσῃς μοι τὴν θέσιν, ἐν ᾧ ὠφεληθήσεται δόξα ματαία.

Ἐντολὴν δὲ ταύτην βαρυτάτην ἐντέλλομαι, ἥντινα θέλησον φυλάξαι· μὴ καθεσθῆναί σε ὅ

C σύνολον δίφρῳ· μηδὲ ὅσιον, ἢ ἐφικτὸν ἀνδρὶ κλίνειν προσκλοιδὸς αὐχένα, καὶ περιφέρειν δορυφόρως τὸ ὀλεθροφόρον ἡμῶν καὶ θανάτου πρόξενον· ἐπειδὴ τὸν Χριστὸν, ὃν εἰς προσκύνησιν ἔρχῃ, αὐτὸν περιζώννυεις ὑπὸ ζυγόν. Ἢ οὐκ ἀνέγνως καὶ ἔγνως, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλή ἐστιν ὁ Χριστός· Καὶ τοὺς σταθμοὺς ὅταν προσδίδως, μνήμην ἔχῃ τῆς ἀναστάσεως, καὶ πράξεων ἀνταπόδοσιν γι-

D νομένην ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· ἐν ᾧ γάρ τις μέτρῳ μετρήσῃ μέτρῳ, ἐν αὐτῷ ἀντιμετρηθήσεται αὐτῷ. Ἴσως δὲ καὶ αὐτὸ τοῦ Θεοῦ ἤκουσας λέγοντος· ὅτι ἕκαστον κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραήλ· ζῶ Ἐγὼ, λέγει ὁ Κύριος.

Τότε ὤμοσεν ἡ κόρη ἐπὶ τοῦ ἁγίου λαοῦ, λέγουσα· μὰ τὸν Θεὸν, ὃν ἀκλινῶς ἐλάτρευσας ἀπὸ νεότητός σου μέχρι γήρως· ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ μὴ

E ἐπιβῶ δίφρῳ, καὶ οὐ μὴ ζυγηθῇ ἐπ᾽ ἄνθρωπος ἐν σκεύει μου. εἰ δὲ καὶ ψεύσωμαι, ἐλθέτω ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ῥομφαία προσλύσεως ἐπὶ τὴν νεότητά μου, καὶ ἐν τῷ αἰωνίῳ πυρὶ μετὰ πάντων ἀνόμων κληρωθήσεται. Καὶ εἰ τὰς ἐντολάς σου προβῶ, μὴ ἀποδεχθείη, μηδὲ δειγματισθείη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας.

F Ὁ δὲ μακάριος ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτήν· ὦ τέκνον, πρίν με ἐκλείπειν, εὐλογήσω σε, κατὰ τὴν προθεσίν σου. μὴ ἐκλείποι ἐκ τοῦ σπέρματός σου διδασκαλία ὁσίων ἄχρις αἰώνων. ὅταν ἔλθῃ ὁ Χριστὸς σαλεῦσαι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν; αὐτὸς ποιήσῃ ἔγγραφον τὸ μνημόσυνόν σου ἐν βίβλῳ ζώντων, ἐν τῇ τοῦ οὐρανοῦ βασιλείᾳ. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ τοὺς ἁγίους στεφανοῦσα στέμμασιν ἀχράντοις, ἐν τῇ κλήσῃ βραβεύετω σοι. Ὅτι τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ ἡ δόξα, καὶ τῷ Υἱῷ ἡ προ-

προσκύνησις, ⁊ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι ἡ μεγαλοπρέπεια, πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος, νῦν καὶ ἀεὶ, ⁊ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ταῦτα καὶ πλείονα τούτων εἰπών, ἀπέδωκε τὴν ψυχὴν, καὶ ἐτελειώθη ὁ μακάριος ἐν κυρίῳ ἐν πολιτείᾳ ἀγαθῇ. καὶ γέγονεν αὐτῷ τῷ σώματι ὡς προέταξε τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς, εἰς δόξαν Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. ἀμήν.

A tui Sancto magnificentia, ante omnia secula, nunc & semper, & in secula seculorum. Amen.

Hæc, ac plura his alia dicens, emisit spiritum. Defunctusque est Beatus in Domino, in optimo vitæ statu: & factum est ipsius corpori, sicut suis ipse mandaverat discipulis. Ad gloriam Dei Omnipotentis. Amen.

B

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΙΜΙΟΝ ΚΑΙ ΖΩΟΠΟΙΟΝ ΣΤΑΥΡΟΝ, ΚΑΙ ΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΣ.

Sermo in pretiosam et vivificam Crucem, et in secundum Adventum, et de Charitate et Eleemosyna.

ΠΑσα ἑορτὴ καὶ παράξις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, σωτηρία ⁊ καύχημα ἡμῶν ὅτι τῶν πιστῶν. Καύχημα ὃ καυχημάτων, ὁ σωτὴρ ὁς. Ἑορτὴ δὲ ἑορτῶν, ὅτε τὸ πάσχα ὑπὲρ ἡμῶν ἐθύθη, Χριστός· μᾶλλον ὃ εἶπε ὁ ἐκ τῶν νεκρῶν ἀναστὰς, ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Αὕτη πρώτη καὶ βασίλισσα τῶν ἑορτῶν. Καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι, ἁγίαι καὶ σεβάσμιαι καὶ ἀγγέλων ἀξιαφέρουσαι ἐν δόξῃ, καταυγαζόμεναι τῇ ἀστραπῇ τῆς Θεότητος. Τοῦτας ὃ ἀξίως τιμᾷ καὶ ἑορτάζει πιστὸς ὁ σπουδαῖος περὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ ῥυπαροὶ καὶ μεμολυσμένοι ἐν ἁμαρτίαις, καὶ ἐν ἑορτῇ ἀνέορτοι μένουσί εἰσιν. Ἑορτὴ δὲ καλὴ καὶ θεάρεστος, μετάνοια μετὰ δακρύων καὶ ἀποχὴ ἁμαρτημάτων, καὶ ἐπίγνωσις Θεοῦ, καὶ πόθος τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. Γινομένων δὲ τούτων τότε, καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς χαρὰ γίνεται, καὶ ἡ ἐκκλησία ἀγάλλεται καὶ σκιρτᾷ, καὶ συγκαλεῖται πάντας τοὺς δικαίους, λέγουσα· συγχάρητέ μοι, ὅτι ὁ υἱός μου οὗτος νεκρὸς ἦν τοῖς παραπτώμασι, καὶ ἀνέζησε διὰ τῆς μετανοίας. Ἑορτὴ καλὴ καὶ θεάρεστος, ἔνθα σωεορτάζει Χριστὸς, ἔνθα ἐπιτελοῦνται αἱ αὐτοῦ ἑορταὶ, καὶ τιμῶνται αἱ Θεῖαι Γραφαί. Σωεορτάζει ὃ Χριστὸς, ἔνθα σωηγμένοι τυγχάνουσιν εἰς τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα, ἐν ἀγάπῃ, χωρὶς πάσης ἔχθρας καὶ ἀποκείσεως. Σωεορτάζει Χριστὸς, ἔνθα πτωχοὶ θεραπεύονται, ἔνθα ὀρφανοὶ παρακαλοῦνται, ἔνθα ξένοι ἀναψυχοῦνται. Σωεορτάζει Χριστὸς, ἔνθα τιμὴ Θεοῦ, ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς. Οὗπου ἂν εἰσὶν οἱ σωηγμένοι εἰς τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα. Ἐν μέσῳ ὃ τούτων ἐπηγγείλατο, ἐυρίσκεσθαι ὁ Κύριος. Μακάριοι οἱ τούτῳ τῷ τρόπῳ σωηγμένοι. τὸ γὰρ Δεσπότην ἔχοντες ἐν μέσῳ αὐτῶν οὐδεὶς αὐτοῖς βλάψει.

Οὕτως

C

D

E

F

Omnis celebritas & actio Domini nostri Jesu Christi, salus & gloria nostra fidelium est: gloriationum autem gloria maxima est Crux: porro celebritas celebritatum, quando pascha nostra pro nobis immolatus est Christus: aut potius, quando ex mortuis resurrexit Christus, Agnus Dei, qui tollit peccata mundi. Hæc enim domina & regina est festivitatum. Et reliquæ quidem celebritates, sanctæ sunt & venerabiles, & inter sese invicem in gloria differunt, quoniam cunctæ fulgore divinitatis illustrantur. Has vero honorat & celebrat omnis Christi Fidelis, cui præsertim observatio mandatorum Dei curæ est. At immundi & peccatis contaminati, etiam diebus festis, atque solennibus sunt omnis celebritatis expertes. Celebritas bona, ac Deo grata est pœnitentia cum lacrymis, & à peccatis abstinentia, Deique cognitio, atque æternorum bonorum desiderium. Hæc vero quum peraguntur, tunc in cœlis gaudium, & in Ecclesia exaltatio fit, quæ justos omnes convocat, dicens: *Congratulamini mihi, quoniam filius meus hic mortuus erat in peccatis, & revixit per pœnitentiam*. Celebritas pulchra, & Deo accepta, ubi Christus celebratur, ubi peraguntur ipsius celebritates, & honorantur Divinæ Scripturæ. Concelebratur autem Christus, ubi congregati sunt in nomine ipsius in charitate, sine omni inimicitia & simulatione. Concelebratur Christus, ubi pauperes curantur, ubi orphani consolatione afficiuntur, ubi peregrini reficiuntur. Concelebratur Christus, ubi Deus in psalmis & hymnis, canticisque spiritualibus honoratur. Isti igitur in ipsius congregati sunt nomine, & in medio eorum promisit Dominus se inventum iri. Beati, qui hoc modo congregati sunt: nam quum Dominum in medio ipsorum habeant, nemo eis nocere poterit.

1. *Cor.* 15. *Marc.* 16. *Joan.* 1.

Luc. 15.

Matth. 18.

Sic

Sic ergo Festivitates Domini honoremus : non panegyrice, sed divine : non mundane, sed spiritualiter : non vestibula ac postes ædium nostrarum coronemus : non choreas ducamus, non faciem ornemus, non tibiis, & citharis auditum effeminemus, non mollibus vestibus induamur, non cingulis undique auro radiantibus cingamur : non comessationibus & ebrietatibus dediti simus : neque ob cibum, & escam opus Dei dissolvas ; aut insatiabilis ventris gratia, circa culinam occupatus atque distractus, injuriam Divinæ Liturgiæ inferas. Cæterum hæc omnia illis relinquamus, quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum. Nos vero parvi pariter ac magni, viri & feminæ, Monachi & Moniales, Christiano more, pieque festa Domini honoremus, sicut edocti sumus, in psalmis, & hymnis, & canticis spiritualibus. Coronemus portarum frontes, ut Christiani, & non ut Gentiles atque Pagani, lauris aut floribus, aliisve herbarum generibus : quod quidem gentilium est & Judæorum. Umbra enim Legis præteriit, & veritas exorta est, sicut audimus Apostolum dicentem : Vetera transierunt, ecce facta sunt omnia nova. Error idolorum destructus est, mors spoliata est, inferorum captivitas revocata est, imperium erroris multorum Deorum confractum est, homo liberatus est, Dominus regnavit, creatura lætatur, Crux dominatur, quam omnes adorant gentes & populi, tribus & linguæ : in qua & cum Beato gloriamur Paulo dicente : *Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi*. Quamobrem depingamus & insculpamus vivificum hoc crucis signum & in januis nostris, & in frontibus, & in oculis, & in ore, & in pectore, & in omnibus membris nostris. Hac ornemur, atque armemur invincibili Christianorum armatura : quippe quæ victrix est mortis, spes fidelium, lux finium orbis terræ, reseratrix Paradisi, destructrix hæresum, firmamentum Orthodoxæ Fidei, magna Fidelium custodia, salutaris Ecclesiæ gloria. Hanc igitur, o Christiani, singulis horis, atque momentis circumferre omni in loco non omittatis : nihil absque ea peragamus ; sed sive dormiamus, sive expergiscamur, sive operi insistamus, sive comedamus, sive bibamus, sive iter agamus, sive per mare navigemus, sive flumen trajiciamus, omnia membra nostra vivifico crucis signo communiamus ; &

2. Cor. 5.

Apocal. 21.

Galat. 6.

Οὕτως οὖν τιμήσωμεν τὰς τοῦ Κυρίου ἑορτάς· μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θεικῶς. μὴ κοσμικῶς, ἀλλὰ ὑψηκοσμίως· μὴ στέφανα στεφανώσωμεν, μὴ χορὰς συστησώμεθα, μὴ κοσμήσωμεν στόματα, μὴ αὐλοῖς καὶ κιθάραις τὴν ἀκοὴν ἐκθηλύνωμεν, μὴ ἱμάτια μαλακὰ στιβαλλώμεθα, μὴ χρυσοῦ στιλάμψεσι. Μὴ κώμοις, καὶ μέθαις. μὴ ἕνεκα βρώματος καταλύῃς τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. μὴ ζημιωθῇς τὴν θείαν λειτουργίαν ἀφ' ἧς τὴν ἄπληστόν σου κοιλίαν ἐν τῷ μαγειρείῳ ἀσχολούμενος. ἀλλὰ ταῦτα ἀφῶμεν ἐκείνοις, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα. ἡμεῖς δὲ ὁμοῦ πάντες, μικροί τε καὶ μεγάλοι, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, μοναχοί τε καὶ μονάσεια, Χερσιανικῶς καὶ βύλαβῶς τὰς τοῦ Κυρίου ἑορτὰς τιμήσωμεν, ὡς ἐδιδάχθημεν, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς. Στεφανώσωμεν τὰ στόματα, ὡς Χερσιανοί, καὶ μὴ ὡς Ἕλληνες, δάφναις, ἢ ἄνθεσιν, ἢ ἑτέραις ὕλαις, οἵαι εἰσὶ Ἑλλήνων καὶ Ἰουδαίων. Καὶ ἡ μὲν σκιὰ τοῦ νόμου πέπαυται, ἡ δὲ ἀλήθεια ἔνδοξος· καθὼς ἀκούομεν τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· Τὰ μὲν ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε τὰ πάντα καινά. Ἡ πλάνη τοῦ εἰδώλου κατήργηται, ὁ θάνατος ἐσκύλευται, καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ αἰχμαλωσία ἀνακέκληται, καὶ πολυθέου πλάνης τὰ βασίλεια σωτέτριπται, ὁ ἄνθρωπος ἠλευθέρωται, ὁ Θεὸς ἐβασίλευσεν, ἡ κτίσις ἀφράγνεται, ὁ σταυρὸς πολιτεύεται, οὗ προσκυνοῦσι πάντα τὰ ἔθνη καὶ λαοί, φυλαὶ καὶ γλῶσσαι. ὃν καὶ καυχώμεθα μετὰ τοῦ μακαρίου Παύλου, λέγοντες· ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χερστοῦ. διὸ καὶ ἐπὶ τῶν θυρῶν ἡμῶν τὸ ζωοποιὸν σταυρόν, καὶ ἐπὶ τῷ μετώπῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι, καὶ ἐπὶ τῷ στήθει, καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, τύπον μετακομίζωμεν, καὶ ὁπλιζώμεθα τὸ ἀήττητον ὅπλον τῶν Χερσιανῶν, τὸν νικητὴν τοῦ θανάτου, τὴν ἐλπίδα τῶν πιστῶν, τὸ φῶς τῶν σφάτων, τὸ ἀνοικτὴν τοῦ παραδείσου, τὸν τῶν αἱρέσεων καθαιρέτην, τὸ στερέωμα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, τὸ μέγα φυλακτήριον τῶν πιστῶν, τὸ σωτήριον καύχημα τῆς ἐκκλησίας. Τοῦτον, Χερσιανοί, καθ' ἑκάστην ὥραν καὶ στιγμὴν μὴ ἀφαλίπωμεν, φερόντες ἐν παντὶ τόπῳ. καὶ χωρὶς αὐτοῦ μηδὲν ἐπιτελέσωμεν, μηδὲ καὶ κοιμώμενοι, καὶ ἀνιστάμενοι, καὶ ἐργαζόμενοι, καὶ ἐσθίοντες, καὶ πίνοντες, καὶ ὁδεύοντες, καὶ θάλασσαν πλέοντες, καὶ ποταμοὺς διαβαίνοντες, πάντα τὰ μέλη ἡμῶν τῷ ζωοποιῷ

ποιῷ ϛαυρῷ καταπλησμῶμεν· ἐ μὴ δὲ ἐπότε φοβη- A
θησόμεθα ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πε-
τομένου ἡμέρας, ἀπὸ πράγματος ἐν σκότει
διαπορευομένου, ἀπὸ συμπτώματος ἢ δαιμονίου
μεσημβρινοῦ· Ἐὰν πάντοτε τοῦτον, ἀδελφὲ, εἰς
βοήθειάν σου παραλαμβάνῃς, ὁ προσελεύσεται
πρός σε κακὰ, καὶ μάϛιξ οὐκ ἐγγιεῖ ἐν τῷ
σκηνώματί σου. Τοῦτον γὰρ θεωροῦσαι αἱ ἐναν-
τίαι δυνάμεις φρίττουσιν, ἀναχωροῦσιν. Οὗτος B
τῶν εἰδώλων τὴν πλάνην κατήργησεν. οὗτος τὴν
οἰκουμένην πᾶσαν ἐφώτισεν. οὗτος τὸ σκότος ἀφά-
νισεν, καὶ τὸ φῶς ἐπανήγαγεν. Οὗτος τὰ ἔθνη
συναγαγὼν ἀπὸ δυσμῶν, καὶ βορρᾶ, καὶ θαλάσσης,
καὶ ἑῴας, εἰς μίαν ἐκκλησίαν, καὶ πίϛιν, καὶ
ἓν βάπτισμα, ἐν ἀγάπῃ συνέδησεν. Ὦ,
ποῖον ϛόμα, ἢ ποταπὴ γλῶσσα ἐγκωμιάσῃ
ἀξίως τὸ ἀκαταμάχητον τῆς ὀρθοδόξων τεῖχος, C
τὸ νικηφόρον ὅπλον τοῦ μεγάλου Βασιλέως Χριϛοῦ.
Σταυρὸς, νεκρῶν ἀνάϛασις. ϛαυρὸς, Χριϛιανῶν
ἐλπίς. ϛαυρὸς, χωλῶν βακτηρία. ϛαυρὸς,
πενήτων παραμυθία. ϛαυρὸς πλουσίων χαλινὸς,
ὑπερηφάνων καθαίρεσις. ϛαυρὸς τρόπαιον κατὰ
δαιμόνων, νέων παιδαγωγός. ϛαυρὸς ἐμπόρων
ἐμπορία, ἀπελπισμένων ἐλπὶς, πλεόντων κυ-
βέρνησις. ϛαυρὸς χειμαζομένων λιμὴν, πολε- D
μουμένων τεῖχος. ϛαυρὸς πατὴρ ὀρφανῶν, δι-
καίων σύμβουλος. ϛαυρὸς θλιβομένων παράκλη-
σις, νηπίων φύλαξ, ἀνδρῶν κεφαλὴ, πρεσβυ-
τέρων ϛέφανος. ϛαυρὸς φῶς τῶν ἐν σκότει καθη-
μένων. ϛαυρὸς βασιλέων μεγαλοπρέπεια, βαρ-
βάρων φιλοσοφία. ϛαυρὸς δούλων ἐλευθερία,
ἀπαιδεύτων σοφία. ϛαυρὸς προφητῶν κήρυγμα·
Ἀποϛόλων σύνδρομος. μαρτύρων καύχημα. E
ϛαυρὸς παρθένων σωφροσύνη. ἱερέων χαρά.
ϛαυρὸς ἐκκλησίας θεμέλιος, οἰκουμένης ἀσφά-
λεια. ϛαυρὸς ναῶν εἰδώλων καθαίρεσις, Ἰουδαίων
σκάνδαλον. ϛαυρὸς ἀδυνάτων δύναμις, νοσούν-
των ἰατρός· ϛαυρὸς λεπρῶν κάθαρσις, παρα-
λυτικῶν ἀνόρθωσις. ϛαυρὸς πεινόντων ἄρτος.
διψάντων πηγή. ϛαυρὸς, γυμνητευόντων σκέπη. Οὗτός ἐϛιν ὁ παγεὶς ἐν F
μέσῳ τῆς οἰκουμένης, καὶ φυτευθεὶς ἐν τόπῳ κρανίου,
καὶ καθὼς βλαϛήσας τὴν βότρυν τῆς ζωῆς. Ἐν τού-
τῳ τῷ ἁγίῳ ὅπλῳ διέρρηξε Χριϛὸς τὸ παμφάγον
τοῦ ᾅδου γαϛέρα, καὶ ὃ πολυμήχανον τοῦ
Διαβόλου ἐνέφραξεν ϛόμα. Τοῦτον ἰδὼν ὁ θάνα-
τος τρομάξας καὶ φείξας, πάντας, οὓς εἶχε ἀπὸ
τοῦ πρωτοπλάϛου, ἀπέλυσε. Τοῦτον ὁπλισάμενοι
οἱ μακάριοι ἀπόϛολοι πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ

& nunquam timebimus à timore nocturno, à ſagitta volante in die, à negotio perambulante in tenebris, ab incurſu & dæmonio meridiano. Hujus propugnaculo, frater, ſi adjutus fueris, non accedent ad te mala, & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo. Nam hoc ſigno conſpecto, cunctæ mox adverſariæ poteſtates perterrefactæ recedunt. Hoc ſignum, idolorum errorem peſſumdedit. Hoc orbem terrarum illuminavit. Hoc tenebras depulit, & lucem reduxit. Hoc gentes ab occaſu, & borea, & mari, & oriente collegit, & in unam Eccleſiam, in unam Fidem, in unum Baptiſma in charitate conjunxit. Cujuſmodi ergo os, aut qualis lingua digne laudare poterit hunc orthodoxorum inexpugnabilem murum, victricem hanc magni Regis Chriſti armaturam? Crux, reſurrectio mortuorum. Crux, ſpes Chriſtianorum. Crux, claudorum baculus. Crux, pauperum conſolator. Crux, frænum divitum. Crux, ſuperborum everſio. Crux, triumphus adverſus dæmones. Crux, juvenum pædagogus. Crux, inopum abundantia, deſperantium ſpes, navigantium gubernaculum. Crux, fluctuantium portus, pugnantium murus. Crux, orphanorum pater, juſtorum conſiliarius. Crux, afflictorum conſolatio. Crux, infantium cuſtos, virorum caput, ſenum corona. Crux, lumen eorum, qui in tenebris ſedent. Crux, Regum magnificentia, Barbarorum philoſophia. Crux, ſervorum libertas, imperitorum ſapientia. Crux, Prophetarum prædicatio, Apoſtolorum comes, Martyrum gloriatio. Crux, Virginum continentia, Sacerdotum gaudium. Crux, Eccleſiæ fundamentum, orbis terrarum firmamentum. Crux, templorum idolorum deſtructio, Judæorum ſcandalum. Crux, imbecillorum fortitudo, ægrotorum medicus. Crux, leproſorum mundatio, paralyticorum erectio. Crux, eſurientium panis, ſitientium fons. Crux, Monachorum fiducia, & nudorum tegumentum. Hæc eſt, quæ in medio orbis terrarum defixa in loco Calvariæ, mox vitæ racemum produxit. In hac pretioſa armatura Chriſtus voraciſſimum Inferni diſrupit ventrem, & machinabundum nimiſque patulum Diaboli os obſtruxit. Hac conſpecta, contremuit & exhorruit mors, omneſque, quos à primo homine ad illud uſque tempus vinctos tenuerat, liberos dimiſit. Hac crucis armatura muniti Apoſtoli, omnem inimici potentiam

tiam conculcarunt, cunctaſque gentes ſuis ſagenis ad hujus adorationem attraxerunt & congregarunt. Hac, thoracis loco, amicti milites Chriſti Martyres, quaſcumque artes & adinventiones tyrannorum ſuperarunt, & audacter atque intrepide prædicarunt. Hanc ſancti bajulantes Monachi, abdicato ſeculo, ingenti cum gaudio in ſolitudinibus & montibus, ſpeluncis & terræ cavernis ſibi manſiones habitationeſque elegerunt. O ineffabilem atque immenſam benigniſſimi Dei bonitatem, qui tot, ac tanta beneficia per Crucem generi humano donavit. Gloria ipſius benignitati, & adoratio, atque imperium in ſecula. Amen.

Audiſtis, Cariſſimi & Chriſto Dilecti, quæ & quanta ſit Crucis potentia, quantæ ejus virtutes, quantaque bona. Hæc ſiquidem, boni inſtar gubernatoris, præſentem hanc vitam noſtram gubernat, & in pace conſtituit: hæc futuram quoque nobis vitam æternam conciliat. Hæc rurſus pretioſa Crux in ſecundo adventu Chriſti, prima in cœlo apparebit, tamquam pretioſum, vivificum, & venerabile, & ſanctum magni Regis Chriſti ſceptrum, ſecundum verbum Domini dicentis: quod *apparebit ſignum Filii Hominis in cœlo.* Hæc igitur prima apparebit in cœlo cum omni exercitu Angelorum, univerſam terram illuminans à finibus uſque ad fines, ſuper claritatem ſolis, & adventum Domini annuncians. *Matth.* 24.

Et hæc quidem de Cruce pro præſenti dicta ſufficiant. At quæ poſt eam revelanda erunt, cujuſmodi? Excedunt ſane iſta omnem ſermonem, omnem mentem, omnem cogitationem, omnemque narrationem; & univerſum deterrent auditum. Hei mihi, fratres mei Chriſto dilecti! Recordatus ſum horæ illius, & contremui: & hic finem dicendi facere volebam præ timoris magnitudine, quum ea mecum perpenderem, quæ poſt vivificam Crucem revelanda erunt. Quis enim iſta enarret? aut quis exprimere audeat? quale os enunciare ea ſufficiat? quæ lingua eloqui queat? quæ vox explicare valeat? quæ denique auris audire illa poterit? quando enim virtutes cœlorum commovebuntur, quis non commoveatur? quis non horreat, & contremiſcat, & abſcondat ſe in hora illa? quando Rex Regum à throno gloriæ ſuæ exſurgens, deſcendet viſitaturus cunctos habitatores orbis, rationem ab eis exacturus una cum ſervis ſuis, & bonis quidem ac dignis mercedem redditurus, indignis autem ſupplicia retributurus, *Matth.* 24. *Luc.* 21.

A Ἐχθρὸν κατεπάτησαν, καὶ πάντα τὰ ἔθνη σαγηνεύσαντες σωτήριον εἰς τὸν τότε προσκύνησιν. Τὸν ἀντὶ θώρακος περιβαλλόμενοι οἱ μάρτυρες Χ̄υ στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ, πάσας τὰς ἐπινοίας τῶν τυράννων κατεπάτησαν, καὶ παῤῥησίᾳ ἐκήρυξαν. Οἱ τὸν ἀράμενοι καὶ βαστάζοντες, καὶ ἀφ' Χριστὸν ἀποταξάμενοι τὰ ἐν κόσμῳ, ἐν πολλῇ χαρᾷ κατοικοῦσιν ἐν ἐρημίᾳ, καὶ ὄρεσι, καὶ
B ἀπλάοις, καὶ τοῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. ὢ τῆς ἀγαθότητος τῆς ἀμετρήτου καὶ ἀνεκδιηγήτου τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ. πόσα ἀγαθὰ ἐδωρήσατο, ἀφ' ὧν σταυρῷ, τῷ ξύλῳ τὸν ἀνθρώπων. δόξα τῇ αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ, καὶ προσκύνησις, καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

Ἠκούσατε, ἀγαπητοὶ καὶ φιλόχριστοι, πόσα ἐστὶν ἡ δύναμις τοῦ σταυροῦ, πόσα κατορθώ-
C ματα, πόσα ἀγαθά. ἐμπλήσας τὸν ἅπασαν ἡμῶν ζωὴν οὗτος ὁ καλὸς κυβερνήτης, καὶ εἰρηνεύσας αὐτὸν, καὶ τῆς μελλούσης αἰωνίου ζωῆς πρόξενος ἡμῖν γεγονώς. Αὐτὸς γὰρ ὁ τίμιος σταυρὸς, πάλιν ἐν τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ τοῦ Χριστοῦ πρῶτος μέλλει ἀναφαίνεσθαι, ὡς τίμιον καὶ ζωοποιὸν καὶ σεβάσμιον καὶ ἅγιον σκῆπτρον τοῦ μεγάλου βασιλέως Χριστοῦ. καὶ τὸν λόγον τοῦ Δεσπότου εἰπόν-
D τος. ὅτι φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ. Οὗτος τοίνυν πρῶτος μέλλει φαίνεσθαι ἐν τῷ οὐρανῷ μετὰ πάσης στρατιᾶς ἀγγέλων, φωτίζων πᾶσαν τὴν γῆν, ἀπὸ περάτων ἕως περάτων, ὑπὲρ τὸν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, καὶ τὸν παρουσίαν μηνύων τοῦ δεσπότου Χριστοῦ.

Καὶ ὄφελόν μου τοῦ σταυροῦ, τοσαῦτα. Πρὸς δὲ τὰ μέλοντα. Οἷα ὑπερβαίνουσι πάντα λόγον καὶ
E ἔννοιαν, ὑπερβαίνουσι πᾶσαν διήγησιν καὶ καταπλήττουσι πᾶσαν ἀκοήν. οἵ μοι ἀδελφοί μου φιλόχριστοι. Ἐμνήσθην τῆς ὥρας ἐκείνης, καὶ ἐτρόμαξα, καὶ καταπαῦσαι τὸν λόγον ἐβουλήθην ἀπὸ τοῦ πολλοῦ φόβου, ἐνθυμούμενος τὰ μέλοντα ἅπερ ἀποκαλύπτεσθαι μέλλουσιν ὀπίσω τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ. Καὶ τίς γὰρ αὐτὰ διηγήσεται; ἢ τίς τολμήσει ἐξειπεῖν; ποῖον σῶμα ἀπαγγελεῖ; ποταπὴ
F γλῶσσα φθέγξεται; ἢ ποία φωνὴ διηλώσει; ἢ ποία ἀκοὴ χωρήσει ἐκεῖνα ἀκοῦσαι. Ὅταν γὰρ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται, τίς δὲ σαλευθήσεται; τίς δὲ φοβηθήσεται, καὶ τρομάξει, καὶ κρυβήσεται ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων ἀπὸ τῆς δόξης αὐτοῦ ἐξανασῇ, καὶ κατελθὼν ἐπισκέψῃται πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, καὶ συναίρῃ λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ ἀποδοῦναι μισθὸν τοῖς ἀξίοις, τοῖς δὲ ἀναξίοις τὰς πολάσεις,

λάσῃς, ὡς δίκαιος κριτής. Ταῦτα οὖν ἐνθυμού-
μενος, κὴ φόβῳ συνεχόμενος, τὰ μέλη μου πᾶ-
λέλυμαι πάντοθεν. οἱ ὀφθαλμοί μου φόβῳ δα-
κρύουσι· ἡ φονή μου ἐκλείπει· τὰ χείλη μου πε-
πήγασιν. ἡ γλῶσά μου κεκόλλη). οἱ λογισμοί
μου σεσιωπήκασιν, Ὁ δὲ πόθος ἀναγκάζει με
εἰπεῖν διὰ τὴν ὑμῶν ὠφέλειαν. Ὁ φόβος μὴ
κατέχει με, ἐπιτιμᾷ δὲ σιωπᾶν. Ὦ πολὺς ὁ
φόβος & ὑπέρμεγος. Τοιαῦτα γὰ μεγάλα καὶ
φοβερὰ θαυμάσια ὅτε ἐγένοντο ἀπ' ἀρχῆς τῆς
κτίσεως, ὅτε γενήσον) ἐν ὅλαις ταῖς γενεαῖς. Καὶ
ἆρα μὴ πολλάκις ἐὰν ἄφνω γένη) ἀστραπὴ ἢ
βροντὴ βαροτέρα, πάντα ἄνθρωπον ἐκθροεῖ, κὴ
πάντες εἰς γῆν κλίνομεν. Καὶ εἰ ταῦτα ἐκθροῦσι
τὰ μικρά, πῶς ὑπενέγκωμεν τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
πιγγος τῆς σαλπιζούσης ἐκ τ' οὐρανοῦ ὑπὲρ πᾶ-
σαν βροντὴν, & ἐξυπνιζούσης πάντας τοὺς ἀπ'
αἰῶνος κεκοιμημένους, δικαίους τε κὴ ἀδίκους. Τότε ἐν
τῷ ἅδῃ τὰ ὀστᾶ τ' ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀκούοντα τῆς
φωνῆς τῆς σάλπιγγος, διατρέχουσι μὴ ἀπουδῆς,
ζητοῦντα ἕκαστον τὰς αὐτῶν ἁρμονίας. Ὅταν οὖν
ἴδωμεν πᾶσαν φύσιν ἀνθρώπων, ἐν ῥιπῇ ὀφ-
θαλμοῦ ἀνιστάμενον, ἕκαστον ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ,
καὶ ἐπισυναγομένου ἀπὸ περάτων τῆς γῆς εἰς
τὸ κριτήριον, τίς ὑποίσῃ τὸν τοσοῦτον φόβον καὶ
τρόμον; Κελεύσῃ γὰ ὁ μέγας Βασιλεὺς, ὁ ἔχων
ἐξουσίαν πάσης σαρκός· καὶ δεήσεως ἀποδώσῃ ἡ γῆ
τοὺς ἑαυτῆς νεκρούς, & ὁ ἅδης τοὺς ἰδίους νεκρούς.
καὶ εἴτε θηρίον ἐσπάραξεν, εἴτε ἰχθὺς ἐμέλισεν,
ἢ ὄρνεον ἥρπασε, πάντα ὡς ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ
ἀναστήσονται, & δεῖξις μία ὅλη ἀπόλυται. Ὦ,
πῶς ὑπενέγκωμεν, ἀδελφοὶ, ὅταν ἴδωμεν τὸν πυ-
ρινὸν ποταμὸν, ὥσπερ ἀγρίαν θάλασσαν, κατε-
σθίοντα τὰ ὄρη & τὰς νάπας, καὶ καταναλίσκοντα πᾶ-
σαν τὴν οἰκουμένην, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα; Τό-
τε, ἀγαπητοὶ, ἐκ τοῦ πυρὸς ἐκείνου οἱ ποταμοὶ
ἐκλείψουσιν, αἱ πηγαὶ ἀφανισθήσονται, ἡ θά-
λασσα ξηρανθήσεται, τὰ ἄστρα ἐκπεσοῦσιν ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἥλιος ἐκλείψῃ, καὶ ἡ σελήνη με-
ταβληθήσεται εἰς αἷμα, ὁ οὐρανὸς εἰλιθήσεται
ὡς βιβλίον. Ὅταν ἴδωμεν, ἀδελφοὶ, τοὺς ἀγγέ-
λους ἀπεσταλμένους, καὶ διατρέχοντας μὴ ἀπου-
δῆς, καὶ ὑποσυνάγοντας τοὺς ἐκλεκτοὺς δούλους
τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ ἄκρων οὐρανοῦ ἕως ἄκρων αὐτοῦ. ὅταν
ἴδωμεν τὸν οὐρανὸν καινὸν & τὴν γῆν καινὴν
κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ. πῶς ὑπενέγκωμεν φι-
λόχριστοι. ὅταν ἴδωμεν τὸν φοβερὸν θρόνον ἑτοι-
μαζόμενον. ὅταν ἴδωμεν τ' Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
φανέντα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν

A turus, ut justus Judex. Hæc igitur dum
mente mecum revolvo, timore corripiun-
tur omnia membra mea, dissolvorque un-
dique: oculi mei præ timore lachrymas
fundunt, vox me deficit, labia mea & lin-
gua mea tamquam sibi conglutinata hærent;
& cogitationes meæ silentium meditantur.
Amor meus in vos ac desiderium, me ad
dicendum, vestræ utilitatis causa compel-
B lit; sed timor me retinet, silentiumque
mihi imponit. Ingens quippe timor est at-
que immensus. Talia enim magna, & tam
horrenda admirabilia, neque ab initio con-
tigerunt creaturæ, neque unquam in uni-
versis generationibus accident. Et nunc
quidem sæpe si repente fulgur aliquod, vel
tonitru clarius ac vastius contingat, omnem
subito sui formidine perterret hominem,
cunctique horrore perculsi, in terram nos
C inclinamus. Et si tantilla nobis adeo ma-
gnum horrorem incutiunt, quo pacto tunc
sustinebimus, quando tubæ vocem de cœ-
lo audiemus, super quodvis tonitru reso-
nantem, omnesque, qui à seculo obdor-
mierunt, excitantem, justos & injustos.
Tunc omnia humanæ naturæ ossa, ad so-
nitum tubæ confestim exilient, artus suos
junctursque requirentia. Quumque ipsi
adspexerimus omnem humanam naturam in
D momento & ictu oculi resurgentem, quem-
libet ex loco suo, congregarique omnes à
finibus orbis terræ ad judicium: quis ti-
more hujusmodi ac tremore non concutia-
tur? solo enim jussu magni Regis, qui po-
testatem habet omnis carnis, è vestigio ter-
ra suos reddet defunctos, & infernus suos
mortuos: & quidquid vel bestiæ dilania-
runt, vel pisces devorarunt, vel aves di-
scerpserunt, omnia in ictu oculi resurgent,
E & ne unus quidem capillus ipsis deerit.
Quo pacto tunc, fratres, sustinebimus, *Dan. 7.*
quando igneum viderimus fluvium, instar
ferocis maris, montes ac valles devoran-
tem, terramque omnem ac quæcumque in
ea sunt, exurentem? Tunc, carissimi, ab
illo igne deficient fluvii, evanescent fon-
tes, mare exsiccabitur, astra è cœlo deci-
dent, sol deficiet, luna convertetur in san-
guinem, cœlum ut liber complicabitur:
Quum videbimus, fratres, Angelos emis- *Marc. 13.*
F sos cum festinatione discurrere, congre-
gaturos electos servos Dei ab extremitate
cœli usque ad extremitatem ejus. Tunc
cœlum videbimus novum, & terram no-
vam secundum promissionem ejus. Quo
pacto sustinebimus, Christi amatores, quan-
do adspexerimus tremendum solium præ-
paratum? quando viderimus Filium homi-
nis in cœlo apparentem, & vivificam crucem

illuminantem fines terræ ? Tunc cuncti in ſublimi adſpicient regium ipſius apparere ſceptrum : tunc cognoſcent omnes, illico poſtea ipſum appariturum Regem Regum . In illa hora unuſquiſque conſiderabit , quo pacto obviam Judici occurret , volvetque mente ſua ipſius delicta , & nudus atque in cervicem ſupinus ſtabit , expectans pronuntiandam contra ſeipſum ſententiam . Tunc quilibet propria ante faciem ſuam conſtituta videbit opera , ſive bona , ſive mala . Tunc qui anguſtam & arctam ingreſſi ſunt viam , & omnes , qui verè pœnitentiam egerunt , quique miſericordiæ opera coluerunt , quique peregrinos ſuſceperunt , hilares ſtabunt cum ſummo gaudio expectantes beatam ſpem, & apparitionem magni Dei, & Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti . Veniet enim , ut eos lætificet , qui in vigiliis, orationibus, jejuniis, & eleemoſynis decertarunt . Veniet , ut lugentes conſoletur . Veniet, ut eos extollat ac lætificet , qui paupertatem propter nomen ejus coluerunt , qui neque mundum , neque ea, quæ in mundo delectabilia ſunt , dilexerunt, ſed cuncta derelinquentes , ipſi ſoli ſervierunt atque adhæſerunt . Veniet , non amplius ex terra , ſed ex cœlo , veluti horribile fulgur . Tunc clamor magnus reſonabit , dicens : Ecce Sponſus venit : ecce Judex adeſt : ecce ſupremus judicum Judex revelabitur : ecce univerſorum Deus advenit , ut judicet univerſam terram , & reddat unicuique ſecundum opera ejus . Tunc , fratres mei dilecti, à voce clamoris illius contremiſcent renes terræ à finibus uſque ad fines, & mare , & omnes abyſſi. Tunc timor erit & anguſtia, ac ſtupor in omnem irruet hominem ex clangore atque reſonantia tubarum , & à metu expectationis eorum , quæ univerſo ſupervenient orbi . Tunc virtutes movebuntur cœlorum . Tunc Angelorum præibunt exercitus , Archangelorum chori concurrent , Cherubim quoque ac Seraphim multis oculis prædita , in fortitudine proclamabunt : *Sanctus, Sanctus, Sanctus , qui eſt , & qui erat , & qui venturus eſt , Omnipotens* . Tunc omnis creatura in cœlo , & in terra , & ſubtus terram fortiter clamabit : *Benedictus , qui venit Rex in nomine Domini* . Tunc ſcindentur cœli , & revelabitur Dominus dominantium , inſtar fulguris horribilis cum poteſtate & majeſtate magna : *Et videbit omnis*

Apocal. 4. *Iſai* 6.

Matth. 21. *Marc.* 11.

φωτίζοντα τὰ πέρατα τ γῆς. τότε πάντες θεωρήσουσιν ἐν τῷ ὕψει φανὲν τὸ βασιλικὸν αὐτ σκῆπτρον. τότε ἐπιγνώσετ ἕκαστος, οἷα ὀπίσω αὐτ μέλλει φανῆναι ὁ βασιλεὺς τ βασιλευόντων. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐνθυμηθήσεται ἕκαστος, πῶς ἄρα ἀπαντήσ τῷ Κριτῇ, καὶ ἐὰν συνίῃ τὰ ἑαυτ πλάσματα, ἵσται γυμνὸς καὶ τετραχηλισμένος, προσδοκῶν τὴν μέλλουσαν ἐξελθεῖν κατ' αὐτ ἀπόφασιν. Τότε γὰρ θεωρεῖ ἕκαστος τὰ ἴδια ἔργα ἔμπροσθεν τ προσώπου αὐτ ἱστάμενα, κἂν τε ἀγαθὰ, κἂν τε φαῦλα. Τότε οἱ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν βαδίσαντες, καὶ πάντες οἱ γνησίως μετανοήσαντες, καὶ πάντες οἱ ἐλεήμονες, καὶ ξενοδόχοι ἵσανται ἱλαροὶ, μετὰ πολλῆς χαρᾶς προσδεχόμενοι τ μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τ μεγάλ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησ Χριστ. Ἔρχετα γὰρ, ἵνα εὐφράνῃ τοὺς ἀγωνιζομένους ἐν ἀγρυπνίαις, καὶ προσευχαῖς, καὶ ἐν νηστείαις, καὶ ἐλεημοσύναις. Ἔρχετα, ἵνα εὐφράνῃ τοὺς πενθοῦντας. Ἔρχετα, ἵνα εὐφράνῃ καὶ ὑψώσῃ τοὺς πτωχεύσαντας διὰ τὸ ὄνομα αὐτ. τοὺς μὴ ἀγαπήσαντας τ κόσμον, μήτε τὰ ἐν κόσμῳ τερπνὰ, ἀλλὰ πάντα καταλιπόντας, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσαντας καὶ ἀκολουθήσαντας. Ἔρχετ, οὐκ ἔξω ἀπὸ γῆς, ἀλλὰ ἀπὸ τ οὐρανῦ, ὡς ἀστραπὴ φοβερά. Τότε κραυγὴ μεγάλη γίνετα βοῶσα καὶ λέγουσα· ἰδοὺ, ὁ Νυμφίος ἔρχετ. ἰδοὺ, ὁ κριτὴς παραγίνετ· ἰδοὺ, ὁ δικαστὴς πάντων ἀποκαλύπτετ. ἰδοὺ, ὁ τ ὅλων Θεὸς ἔρχετα κρῖναι πᾶσαν τ οἰκουμένην, καὶ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατ τὰ ἔργα αὐτ. Τότε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ, ἐν τ κραυγῆς ἐκείνης τρομάξουσιν οἱ νεφροὶ τ γῆς, ἀπὸ περάτων ἕως περάτων αὐτῆς, καὶ ἡ θάλασσα, καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι. Τότε ἔσται φόβος, καὶ στενοχωρία· καὶ ἔκστασις λήψετ πάντα ἄνθρωπον ἐν τ κραυγῆς ἐκείνης καὶ τῦ ἤχυ τ σαλπίγγων καὶ ἀπὸ φόβυ καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ. Τότε αἱ δυνάμεις τ οὐρανῶν σαλευθήσονται. τότε προτρέχουσι στρατιαὶ τ ἀγγέλων, χοροὶ Ἀρχαγγέλων συντρέχουσι, τὰ Χερουβὶμ καὶ τὰ Σεραφὶμ τὰ πολυόμματα ἐν ἰσχύϊ κράζουσιν· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, ὁ ὤν, καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ἐρχόμενος, παντοκράτωρ. Τότε πᾶν κτίσμα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ, καὶ ὑποκάτω τ γῆς ἐν δυνάμει βοᾶσιν· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος Βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίυ. Τότε σχισθήσον οἱ οὐρανοὶ, καὶ ἀποκαλυφθήσε ὁ Βασιλεὺς τ Βασιλευόντων, ὡς ἀστραπὴ φοβερὰ, μετὰ δυνάμεως πολλῆς

λῆς καὶ δόξης ἀνεικάστ. Καὶ ὄψε᾽ πᾶς ὁ ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν· καὶ κόψον᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τ γῆς. Τότε ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ εἰς φυγὴν τραπήσονται, καθὼς Ἰωάννης προεθέλωσε, λέγων· εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ᾽ αὐτῷ. ἀπὸ προσώπου αὐτ ἔφυγε ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ. τότε καθίσει ἐπὶ θρόνῳ δόξης αὐτ, ὡς αὐτὸς εἶρηκε· καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτ πάντα τὰ ἔθνη. Ἆρα ποταπὴ ψυχὴ μέλλει ὑπερθῆναι, ἵνα ὑπομείνῃ, ὅταν τεθῶσι θρόνοι, καὶ κριτήριον καθίσῃ, καὶ βίβλοι ἀνοιγῶσι. Τότε θεασώμεθα τὰς ἀναριθμήτους τ ἀγγέλων δυνάμεις παρεστώσας κύκλῳ ἐν φόβῳ. τότε ἑνὸς ἑκάστου τὰ ἔργα ἐνώπιον ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων ἀναγινώσκονται. Τότε πληρῶται ἡ προφητεία Δανιὴλ, λέγουσα· ἐγὼ Δανιὴλ ἐθεώρουν, ἕως θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ ὁ Παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθισεν. τὸ ἔνδυμα αὐτ λευκὸν ὡσεὶ χιών, καὶ ἡ θρὶξ τ κεφαλῆς αὐτ ὡς ἔριον καθαρόν· ὁ θρόνος αὐτ, φλὸξ πυρός· οἱ τροχοὶ αὐτῦ, πῦρ φλέγον· ποταμὸς πυρὸς εἷλκεν ἔμπροσθεν αὐτῦ· χίλιαι χιλιάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ. καὶ μυρίαι μυριάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ· κριτήριον ἐκάθισε, καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν. Μέγας φόβος, ἀδελφοὶ, ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἔνθα εἰσὶ γεγραμμένα τὰ ἔργα ἡμῶν, καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, καὶ ἃ ἐπράξαμεν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, καὶ ἐνομίσαμεν ὑπολαμβάνοντες πάντα λανθάνειν τ Θεὸν τὸν ἐπάνω καρδίας καὶ νεφρούς, καὶ ἀναγεγραμμένας πάσας αἱ πράξεις ἡμῶν, καὶ αἱ ἐνθυμήσεις πάντων κἄν τε φαῦλαι, κἄν τε ἀγαθαί. Ὦ πόσον δακρύων χρήζομεν ἀφ᾽ τ ὥραν ἐκείνην, καὶ ἀμελοῦμεν; Διὰ γὰρ δακρύων δύναταί τις ἐξαλεῖψαι τὰ γεγραμμένα ἐν ταῖς βίβλοις ἐκείναις ἐγκλήματα, ἄλλος τε καὶ δι᾽ ἐλεημοσύνης. Πόσα μέλλομεν στενάξαι τότε, καὶ ἐλεεινὰς δακρύσαι, ὅταν ἴδωμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν τὴν ἀπόῤῥητον τῶν οὐρανῶν βασιλείαν; ὅταν θεασώμεθα τὰς φοβερὰς κολάσεις φαινομένας; μέσον δὲ τούτων πάντων τὴν τ ἀνθρώπων φύσιν, ἀπὸ τ πρωτοπλάστου Ἀδὰμ, ἕως τ νενηθέντος πάντων ὕστερον, καὶ πάντας ἐπὶ πρόσωπον προσκυνοῦντας. Τότε πληρωθήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ ἐπουρανίων, καὶ ἐπιγείων, καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται.

Τότε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ, πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης ἑσταμένη μέσον τ βασιλείας καὶ τ κρίσεως,

A *oculus, & qui eum pupugerunt: & plangent super eum omnes tribus terræ.* Apocal. 1.
Tunc cœlum & terra in fugam vertentur, ſicut Joannes præſignavit, dicens: *Vidi ſolium candidum magnum, & ſedentem ſuper illud, à cujus conſpectu fugit cœlum & terra.* Apoc. 20.
Tunc ſedebit ſuper ſolium gloriæ, ſicut ipſe dixit: & congregabuntur coram eo omnes gentes. Quænam igitur ſubſiſtere poterit anima, quando throni ponentur, & judicium ſedebit, & libri aperientur? Tunc videbimus innumerabiles Angelorum virtutes cum timore circumſtantes. Tunc uniuſcujuſque opera coram Angelis & hominibus legentur. Tunc implebitur prophetia Danielis, dicens: *Ego Daniel adſpiciebam, donec Throni poſiti ſunt, & antiquus dierum ſedit. Veſtimentum ejus candidum ut nix, & capillus capitis ejus ſicut lana munda. Thronus ejus, flamma ignis: rotæ ejus, ignis accenſus. Fluvius igneus egrediebatur ante eum. Millia millium miniſtrabant ei, & decies centena millia aſſiſtebant ei. Judicium ſedit, & libri aperti ſunt.* Dan. 7.
Magnus in hora illa pavor erit, fratres, ubi ſcripta ſunt opera noſtra, & ſermones, & quæcumque in hac vita geſſimus, arbitrantes latere Deum ſcrutatorem renum ac cordium: ubi deſcripta erit noſtra quæcumque operatio & cogitatio, ſive mala, ſive bona. O quam multis indigemus lacrymis propter illam horam, & negligimus. Per lacrymas enim poteſt quis delere quæcumque in libris deſcripta ſunt delicta, alius vero per eleemoſynas. O quantopere tunc ſuſpirabimus, ac miſerabiliter plorabimus, quando propriis oculis intuebimur ineffabile cœlorum regnum! quando videbimus horrenda revelari atque apparere ſupplicia; medium vero horum omnium humaum genus, à primo formato Adam, uſque ad ultimum hominum: cunctoſque in faciem procidentes atque adorantes. Tunc implebitur ſermo qui ſcriptus eſt: *Vivo ego, dicit Dominus: quoniam mihi incurvabitur omne genu, cæleſtium, terreſtrium & infernorum, & omnis lingua confitebitur.* Iſai 45. Philipp. 2.
Tunc, fratres mei cariſſimi, omnis homo conſtitutus in medio regni & judicii, inter vitam

vitam & mortem, inter gaudium & neceſſitatem, cunctique humi obtutum defigentes, nec oculos attollere audentes, coram tribunali ſe conſtitutos adſpicient interrogari, diſtricteque examinari, præſertim autem ii, qui ſuam negligenter vitam tranſegerunt. Dumque hæc intuentur, ſecum ipſi ſuas omnes reputant actiones. Deinde & quiſque ante conſpectum ſuum propria meditatur opera, ſive bona, ſive mala. Et qui bonis operibus conſpicui fuerint, cum gaudio appropinquabunt tribunali, ut qui ſunt coronam recepturi. Quodſi quis atrocibus peccatis obnoxius impœnitens ex hac vita exceſſerit, tunc ea ante ſe videns repræſentari, ſeque ab iis condemnari atque convinci, dolore afflictus dicet: o quomodo non decertavi miſer, ſed univerſum tempus meum deperdidi, illudens atque illuſus? quomodo pœnitentiam non egi? quare fratri meo invidi, eumque odio habui, ac conviciis inceſſi, & non ſum ei reconciliatus? certe, certe ut inſipiens feci: & vero audiebam de pœnis, audiebam de hoc formidando die. Quomodo, inquam, pœnitentiam non egi apud illum, qui tollit peccatum mundi? Verum illuſus, annos meos complevi: jejuniis & orationibus intentos adſpiciens, ſubſannabam: qui quidem nunc illuſtres coram Judice aſſiſtunt, præmia repetentes. Sed quid agam? nam tempus pœnitentiæ præteriit.

Dumque ſecum iſta cogitant, terribilem interim vocem audient Judicis clamantis & dicentis: oſtendite opera, & accipite mercedem. In illa hora commovebuntur omnes hominum ordines, Pontifices & Sacerdotes, & Diaconi, & cuncti Eccleſiæ Ordines, ſicut ait Apoſtolus: ſinguli reſurgent in proprio ordine, ut dent gloriam Deo. Concutientur tunc timore potentes, ſapientes & divites, quia inſtat hora, ut uniuſcujuſque opera proferantur coram Angelis & hominibus, & unuſquiſque metat quæ ſeminavit.

1. Cor. 15.

Hei mihi, fratres mei Chriſto dilecti. Ad reliqua, quæ poſt hæc fient, vobis explicanda paratus ſum; ſed timore perculſus impedior, lacrymæque mihi excidunt, & vox mea deficit, dum tremendam hanc narrationem aggredior. Tunc, Chriſto dilecti, diſcutitur uniuſcujuſque ſigillum Chriſtianiſmi, quod per Baptiſmum accepit in ſancta Catholica & Apoſtolica Eccleſia. Requiriturque ab unoquoque, quomodo incontaminatam fidem cuſtodierit, & ſignaculum integrum, ac tunicam impollutam, & bonam confeſſionem, quam coram multis teſtibus confeſſus eſt, dicens: Abrenunciamus ſata-

A σεως, μέσον ζωῆς καὶ θανάτου, μέσον χαρᾶς καὶ ἀνάγκης, καὶ πάντες κάτω βλέποντες, μὴ ἀναβλέποντες ἔμπροσθεν αὐτῶν, τῷ βήματι παιζόμενοι, καὶ ἐπερωτώμενοι, καὶ δεινῶς ἐξεταζόμενοι, καὶ μάλιστα οἱ ἐν ἀμελείᾳ ζήσαντες. Καὶ ταῦτα θεωροῦντες ἐνθυμοῦνται πάσας τὰς πράξεις αὐτῶν. καὶ θεωρεῖ ἕκαστος τὰ ἴδια ἔργα αὐτοῦ κἂν τε ἀγαθὰ, κἂν τε φαῦλα. καὶ οἱ μὲν τὰ καλὰ ἔργα

B ἔχοντες μετὰ χαρᾶς προσεγγίσουσι τῷ βήματι, ὡς μέλλοντες ἀπολαμβάνειν τὸν στέφανον. ἐὰν δέ τις χαλεπὰς ἔχων ἁμαρτίας ἀμετανόητος ἐξέλθῃ τοῦ βίου, τότε θεωρῶν αὐτὰς ἔμπροσθεν αὐτοῦ παιζομένας καὶ κατακεινούσας καὶ ἐλεγχούσας, ὠδυνώμενος λέγει, ὦ πῶς οὐκ ἠγωνισάμην ὁ ἄθλιος, ἀλλὰ τὸν καιρὸν ἀπώλεσα παίζων καὶ παιζόμενος; πῶς οὐ μετανόησα; διατί οὐκ ἠλέησα;

C διατί ἐφθόνησα τῷ ἀδελφῷ μου; ἐμίσησα· ἐλοιδόρησα, καὶ οὐ διηλλάγην. ναὶ, ναὶ ἔπραξα ὡς ἄφρων. ἤκουον δὲ καὶ τὰς κολάσεις. ἤκουον δὲ περὶ ταύτης τῆς φοβερᾶς ἡμέρας. διατί οὐ μετανόησα πρὸς τὸν ἄροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· ἀλλὰ παίζόμενος ἐτέλεσά μου τὰ ἔτη. τοὺς νηστεύοντας καὶ προσευχομένους θεωρῶν ἐχλεύαζον. οἵτινες φαιδροὶ παιζάντας τῷ κειτῇ ἀπαντῶν-

D τες τοὺς μισθοὺς. ἆρα τί ποιήσω ὅλη ὁ καιρὸς τῆς μετανοίας παρῆλθεν.

Ταῦτα δὲ αὐτῶν διαλογιζομένων, ἀκούσουσι φωνῆς τοῦ Κειτοῦ τοῦ φοβεροῦ, κεκραγότος καὶ λέγοντος. δείξατε τὰ ἔργα, καὶ λάβετε τὸν μισθόν. ἐν ᾗ τῇ ὥρᾳ σαλευθήσονται πάντα τὰ τάγματα τῶν ἀνθρώπων, ἀρχιερεῖς, καὶ ἱερεῖς, καὶ διάκονοι, καὶ πάντα τὰ τῆς ἐκκλησίας τὰ τάγματα. καθὼς εἶπεν ὁ

E Ἀπόστολος· ἐγείρεται ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι, δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ. Τότε σαλευθήσονται φόβῳ δικαίᾳ, σοφοὶ, καὶ πλούσιοι, διότι ἐπέστη ἡ ὥρα, ἵνα ἑκάστου τὸ ἔργον ὑπὸ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων ἐπιγνωσθῇ, καὶ ἕκαστος θεείσῃ, ὡς ἔσπειρεν.

Οἴμοι, ἀδελφοί μου φιλόχριστοι· θέλω εἰπεῖν τὰ μὴ ταῦτα, καὶ ἐκ τοῦ φόβου ἀνακόπτομαι, καὶ τὰ δάκρυά μου προσέχουσιν καὶ ἐλιγγιῶ. φεκτὸν γὰρ τὸ διήγημα. Τότε, φιλόχρι-

F στοι, ἐρευνᾶται ἑνὸς ἑκάστου ἡ σφραγὶς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὃν ἔλαβεν ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ διὰ τοῦ βαπτίσματος. καὶ ἀπαιτεῖται ἕκαστος, πῶς τὴν πίστιν ἐφύλαξεν ἀμίαντον, καὶ τὴν σφραγῖδα ἄθραυστον, καὶ τὸν χιτῶνα ἀμόλυντον, καὶ τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ἣν ὡμολόγησεν ὑπὸ πολλῶν μαρτύρων, λέγοντες. Ἀποτασσόμεθα τῷ Σατανᾷ, καὶ πάσαις τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. οὐχὶ

ἑνὶ

ἑνὶ, ἢ δύο, ἢ πέντε· ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἔργοις A Satanæ, & omnibus operibus ejus: non uni, aut duobus, vel quinque; ſed omnibus operibus Diaboli. Hæc igitur pulchra abrenunciatio exigetur à nobis in illa hora: & beatus, qui illam ita ſervaverit, ſicut pollicitus eſt. Uno enim verbo cuncta quæ dicuntur mala Diaboli opera abrenunciavit: puta, adulterium, fornicationem, homicidium, immunditiam, mendacium, invidiam, furtum, excandeſcentiam, iram, inimicitiam, contentionem, otioſum eloquium, turpes ſermones, ſuperbiam, laſciviam, riſus, citharārum luſus, choreas, ſaltationes, iram, avaritiam, odium in fratres, & omnium malorum ultimum ac primum idololatriam, & incantationem. Quibus omnibus, & horum ſimilibus abrenunciat Chriſtianus quicumque in ſancto Lavacro. Hæc abrenunciatio requiretur à nobis, fratres, in illa hora.

Sed & alia vellem exponere: verum timore ac dolore impedior, ne loquar. Dicam tamen hæc cum lacrymis & ſuſpiriis, quandoquidem extrema ſunt: non enim poſſibile eſt abſque lacrymis illa effari. Tunc poſtquam unuſquiſque coram Angelis & hominibus diſcuſſus examinatuſque fuerit, & omnis dominatio ac poteſtas evacuata, cunctique inimici Dei ſub pedibus ejus ſubjecti fuerint: tunc, ut ait Dominus, ſegregabit eos ab invicem, ſicut ſegregat paſtor oves ab hœdis: & oves quidem ſtatuet a dextris: hœdos vero a ſiniſtris: oves nimirum, quæ bonos fructus fecerint, & bonum paſtorem noverint, quæ ſignaculum ſuum integrum impollutumque ſervaverint, & paſtorem ſuum ſequutæ fuerint, dicentem: venite poſt me, quæ fidem veſtram cum hæreticis non polluiſtis: has, inquam, oves a dextris ſtatuet. Hœdos vero, qui ſunt infructuoſi, qui paſtorem exacerbaverunt, qui cum hæreticis paſti ſunt, qui ſanctam fidem coinquinarunt, qui ſaltationibus atque deliciis dediti fuere, qui univerſum vitæ ſuæ tempus in choreis, & immiſericordia conſumſere, omniſque operis boni expertes, peccatorumque pleni fuere: hos, inquam, hœdos videns Dominus in illa hora, avertet oculos ſuos ab eis. Tunc dicet iis, qui a dextris ſunt: Venite benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis regnum: venite filii lucis: venite regni mei hæredes: venite, qui propter me eſuriſtis & ſitiſtis, qui mundum non dilexiſtis, neque ea, quæ in mundo ſunt: venite, qui propter me mundum reliquiſtis & conſanguineos, & amicos, & parentes & filios: venite, qui in ſolitudinibus & montibus & ſpeluncis & caver-

1. Cor. 15.

Matth. 25.

Matth. 25.

nis

nis terræ habitaſtis : nunc unà cum Angelis in cœlis inhabitate . Tunc dicet & iis qui à ſiniſtris ſunt : Diſcedite à me maledicti , odio habiti , immiſericordes , fratrum Chriſtique oſores : ſicut miſericordiam non habuiſtis , ita nec vos miſericordiam obtinebitis . Sicut vocem ſanctorum meorum Evangeliorum ac beatorum diſcipulorum non audiſtis : ita neque ego voces veſtras audiam . Deliciis ſuper terram diti fuiſtis , bona in vita veſtra recepiſtis . Ego quidem ſingulis diebus per ſanctas meas Scripturas clamabam : vos autem hæc audientes , eos qui legebant , deridebatis . *Matth. 25.* Nunc igitur dico : neſcio vos : diſcedite à me maledicti in ignem æternum , paratum Diabolo & angelis ejus . Et abibunt hi in ſupplicium æternum .

Declarabo autem vobis , fratres , diverſa eſſe tormentorum genera , quemadmodum ex Evangelio novimus . Sunt enim tenebræ exteriores : unde liquet , & alias eſſe interiores . Gehenna ignis , locus alius . Stridor dentium , locus proprius . Vermis non dormiens , locus alius . Stagnum ignis , locus alius . Ignis inextinguibilis , propria regio . Fluvius igneus , locus alius . Hiſce ſuppliciorum locis diſtribuuntur miſeri , quiſque pro peccatorum ſuorum modo . Quemadmodum autem peccatorum ſunt differentiæ , ita & tormentorum varietates . Nimirum aliter torquetur mœchus , aliter fornicator : aliud eſt homicidæ ſupplicium , & aliud furis & ebrioſi . Qui autem hæreſi polluti fuerint , audient illud : Tollatur impius , ne videat gloriam Dei . Qui verò inter ſe inimicitias fovent , nec ſecum in hac vita reconciliati fuerint , inexorabile judicium ſubibunt . Qui autem fratres odio habent , in tenebras tranſmittentur exteriores , ut qui Chriſtum odio *Joan. 13.* habuerint dicentem : Diligite alterutrum , & remittite mutuo peccata . Væ fornicatori , adultero , & ebrioſo . Væ incantatoribus , veneficis , & iis , qui cum tympanis & choris vinum bibunt . Væ iis , qui blaſphemis hæreticis conſentiunt . Væ illis , qui divinas ſacraſque contemnunt Scripturas . Væ iis , qui tempus pœnitentiæ perdunt in vagationibus & in riſibus : quærent namque hoc ipſum , quod perperam conſumſerunt , nec invenient : & exclamabunt cum lacrymis & multis doloribus , nec miſericordiam conſequentur . Væ iis , qui juſtificant impium pro muneribus . Væ iis , qui aliena rapiunt . Et ut paucis cuncta perſtringam , væ iis omnibus , qui à ſiniſtris ſtatuentur : quia obtenebra-

A τῆς γῆς οἰκήσαντες · νῦν οἰκήσατε μετὰ τῶν ἀγγέλων ἐν οὐρανοῖς . Τότε λέγῃ καὶ τοῖς ἐξ ἀριστερῶν . πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ , οἱ κατηραμένοι , μεμισημένοι , οἱ ἀνελεήμονες , καὶ μισαδελφοί , καὶ μισόχριστοι . ὃν οὐκ ἠλεήσατε , οὐκ ἐλεηθήσεσθε . ὃν οὐκ ἠκούσατέ μου τῶν ἀχράντων εὐαγγελίων , καὶ τῶν μακαρίων μαθητῶν . οὐδὲ ἐγὼ ἀκούσομαι ὑμῶν . ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς , ἀπελάβετε τὰ ἀγαθὰ ἐν τῇ ζωῇ ὑμῶν .

B Ἐγὼ δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν , ἀφ' τῶν ἁγίων μου Γραφῶν , ἐβόων · καὶ ἀκούοντες ὑμεῖς ἐχλευάζετε τοὺς ἀναγινώσκοντας · καὶ νῦν λέγω λοιπόν , οὐκ οἶδα ὑμᾶς · πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ , οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον , τὸ ἡτοιμασμένον τῷ Διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ . καὶ ἀπελεύσονται εἰς κόλασιν αἰώνιον .

Δηλώσω δὲ ὑμῖν , ἀδελφοί μου , καὶ περὶ C τῆς διαφορᾶς τῶν κολάσεων , καθὼς ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ἠκούσαμεν , Ἔστιν οὖν σκότος ἐξώτερον , δῆλον ὅτι καὶ ἐσώτερόν ἐστιν . Γέεννα τοῦ πυρὸς , τόπος ἄλλος . Βρυγμὸς ὀδόντων , τόπος ἴδιος . Σκώληξ ὁ ἀκοίμητος , τόπος ἄλλος . Ἡ λίμνη τοῦ πυρὸς , τόπος ἕτερος . Τὸ ἄσβεστον πῦρ , ἰδία χώρα . Ὁ πυρινὸς ποταμὸς , τόπος ἕτερος . Ἐν ταύταις ταῖς κολάσεσι καταμερίζονται οἱ D ἐλεεινοὶ , ἕκαστος πρὸς ἀναλογίαν τῶν πλημμάτων αὐτοῦ . Καὶ ὥσπερ εἰσὶ διαφοραὶ ἁμαρτιῶν , οὕτως καὶ διαφοραὶ κολάσεων . τυτέστιν , ἄλλως κολάζεται ὁ μοιχὸς , ἄλλως ὁ πόρνος , καὶ ἄλλως ὁ φονεύς , καὶ ἄλλως ὁ κλέπτης καὶ μέθυσος . Ὅσοι δὲ ἐν αἱρέσει ἐμολύνθησαν , ἀκούσονται τὸ , ἀρθήτω ὁ ἀσεβὴς , ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν Κυρίου . Οἱ δὲ ἔχοντες μετ' ἀλλήλων ἔχθραν , καὶ διαλλάγησαν ἐν τῷ βίῳ , ἀπρόσκριτον κρῖμα εὑρήσουσι . Καὶ οἱ μισαδελφοὶ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον πεμφθήσονται , ὡς μισήσαντες Χριστὸν , τὸν εἰπόντα · ἀγαπᾶτε ἀλλήλους , καὶ συγχωρεῖτε ἀλλήλων τὰ παραπτώματα . Οὐαὶ τῷ φιλοπόρνῳ , τῷ μοιχῷ , τῷ μεθύσῳ . οὐαὶ τοῖς φαρμακοῖς , καὶ τοῖς μάνταις , καὶ τοῖς πίνουσιν τὸν οἶνον μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν . οὐαὶ τοῖς συνομολογοῦσι μετὰ τῶν βλασφήμων αἱρετικῶν · οὐαὶ τοῖς ὑβρίζουσι τὰς Θείας καὶ ἱερὰς Γραφάς . οὐαὶ τοῖς ἀπολλύουσι τὸν καιρὸν τῆς μετανοίας εἰς μετεωρισμοὺς καὶ γέλωτας · ζητήσουσι γάρ , καὶ οὐχ εὑρήσουσι τὸν καιρὸν , ὃν κακῶς ἐδαπάνησαν · καὶ βοήσουσι μετὰ δακρύων καὶ ὀδυρμῶν πολλῶν , καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν ἔλεος · οὐαὶ τοῖς δικαιοῦσι τὸν ἀσεβῆ , ἕνεκα δώρων · οὐαὶ τοῖς ἁρπάζουσι τὰ ἀλλότρια . Καὶ ἵνα συντόμως εἴπω · οὐαὶ πᾶσι τοῖς ἐξ ἀριστερῶν λαχοῦσιν , ὅλα σκοτισθήσονται , καὶ βομ-

βάζου-

μάξωσι, & τοὺς ὀδόντας τείξωσι, ὅταν ἀκούσωσι τὸ, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. Τότε λοιπὸν ἀπελαύνονται, μετὰ μεγάλης φόβης, ἀπὸ τ βήματος τ φρικτ, & παραδίδονται εἰς τὰς τ θανάτ χεῖρας, ἵνα ποιμάνῃ αὐτοὺς, καθὼς γέγραπται. Ὀδυνηρὰ ἡ διήγησις, ἀδελφοί μ φιλόχριστοι, τ φρικτῆς καὶ φοβερᾶς ὥρας ἐκείνης. Οἴμοι, ἀδελφοί, τὶς τολμήσῃ διηγήσασθαι; ἢ τὶς βαστάσῃ ἀκοῦσαι τ φοβερὰν ἐκείνω διήγησιν; Ὅσοι δάκρυα βάλεσθε ἐκχέειν, δεῦτε, ἀκούσατε τί ὑμᾶς ὠφελήσει. & μὴ ἀμελήσωμεν τ σωτηρίας ἡμῶν.

Τότε χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων, ἐπίσκοποι ἀπὸ συνεπισκόπων, πρεσβύτεροι ἀπὸ συμπρεσβυτέρων· τότε χωρίζονται τὸν ἐλεεινὸν ἐκεῖνον χωρισμὸν, ἱερεῖς ἀπὸ ἱερέων, καὶ διάκονοι ἀπὸ συνδιακόνων, καὶ ὑπηρέται καὶ ἀναγνῶσαι ἀπὸ τ ὁμοίων αὐτῶν. τότε διαχωρίζονται οἱ ποτε βασιλεῖς, καὶ κλαύσουσιν ὡς νήπια, καὶ ζήσονται ὡς τετράποδα. τότε ζεναξουσιν ὕπαρχοι, καὶ ἀποβλέψουσιν ἔνθεν κἀκεῖθεν, & τὸν βοηθοῦντα οὐχ εὑρήσουσιν. Οὔτε ὦ πλοῦτος φαίνεται ἐκεῖ, οὔτε κόλακες παρίστανται. Τότε διαχωρίζονται οἱ ἐν ἀμελείᾳ ζήσαντες μοναχοὶ, οἱ τὸν κόσμον πάχα μισήσαντες καὶ κοσμικὰ φρονήσαντες. Τότε διαχωρισθήσονται γονεῖς ἀπὸ τέκνων, πατὴρ καὶ υἱὸς, μήτηρ καὶ θυγάτηρ, φίλοι ἀπὸ φίλων, καὶ συγγενεῖς ἀπὸ συγγενῶν. Τότε ἀποχωρισθήσονται ἀνδρόγυνα ἐλεεινὰ, τὰ μὴ φυλάξαντα τ κοίτην ἀμίαντον. Ἀλλὰ παρεάσω τὰ πολλὰ διηγεῖσθαι· & γὰρ σωέχει με φόβος ἐν ταύτῃ τῇ διηγήσει. Τότε ἐλαυνόμενοι καὶ τυπτόμενοι ὑπὸ ἀγγείων ἀγγέλων ὠθούμενοι, καὶ τοὺς ὀδόντας τείξουσιν καὶ πυκνὰς στρεφόμενοι εἰς τὰ ὀπίσω, προσεγγίζουσι τῷ χαλεπῷ τόπῳ ἐκείνῳ, ὅπου πάλιν διαχωρίζονται εἰς ὅλας τὰς κολάσεις. Τότε θεωροῦντες τ παντελῆ ἀπόφασιν, ὅτι ἐνὸς ὄντος τ προκαλοῦντος ὑπὲρ αὐτῶν, οὐκ ἄνεσιν ἐχόντων οὐδὲ ἐλπίδα ἀναπαύσεως. Τότε ὀλολύζοντες, λέγουσιν· ὤ, πόσον καιρὸν ἀπωλέσαμεν ἐν ἀμελείᾳ ζήσαντες; πῶς ἐπαίξεν ἡμᾶς ὁ μάταιος βίος; πῶς ἄλλους θεωροῦντες ἀγωνιζομένους, ἡμεῖς οὐκ ἠγωνισάμεθα; πῶς τ ἁγίων Γραφῶν ἠκούσμεν, καὶ ἐνελῶμεν, & ἐχλευάζομεν τοὺς ἀναγινώσκοντας αὐτάς. Ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἐλάλει διὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ γραφῶν, καὶ οὐ προσείχομεν· νῦν δὲ ἡμεῖς βοῶμεν, καὶ αὐτὸς ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν. Τί ὠφέλησαν ἡμᾶς τὰ τερπνὰ τ κόσμου; ποῦ ὁ πατὴρ, ὁ γεννήσας ἡμᾶς; πῦ ἡ μήτηρ, ἡ ὠδινήσασα; πῦ τὰ τέκνα; πῦ οἱ φίλοι; πῦ ὁ πλοῦτος; πῦ οἱ θόρυβοι & τὰ ἄθυρα; πῦ ὁ πολὺς καὶ

A nebrabuntur, & contremiscent, dentibusque stridebunt, quando illud audient: nescio vos. Tunc propellentur cum magno timore ab horrendo Tribunali, & tradentur in manus mortis, ut depascat eos, sicut scriptum est. Non sine lacrymis & doloribus fratres mei Christo dilecti, enarrari potest hora illa terribilis & horrenda. Væ mihi, fratres, quis audeat illam exponere? aut quis eam persequendo sufferre poterit? Quicumque lacrymas profundere vultis, accedite, audite, quæ vobis superventura sunt, & nostram ne negligamus salutem.

Matth. 25.

Psal. 48.

Tunc separabuntur ab invicem, Episcopi à Coepiscopis, Presbyteri à Compresbyteris. Tunc separabuntur misera illa separatione, Sacerdotes à Sacerdotibus, Diaconi à Condiaconis, Hypodiaconi & Lectores à suis sociis. Tunc separabuntur qui aliquando Reges exstiterunt, & plorabunt velut infantes, abigenturque velut quadrupedia. Tunc ingemiscent Principes, & huc illucque respicient, nec ullum reperient adjutorem. Neque enim ibi divitiæ apparebunt, neque assentatores assistent. Tunc separabuntur qui negligenter vitam traduxere monachi, & mundum quidem statim odio habuere, sed mundana cogitarunt. Tunc separabuntur à filiis parentes, pater à filio, mater à filia, amici ab amicis, consanguinei à consanguineis. Tunc separabuntur miseri conjuges ab uxoribus, qui connubii sui thorum non servarunt immaculatum. Verùm multa hic dicere omittam, quia timore atque tremore ab eorundem narratione impedior. Tunc à truculentis angelis profligati ac cæsi propellentur, dentibusque stridentes & crebrius post tergum respicientes, ad locum illum amarum appropinquabunt, ubi rursus ad omnia supplicia dispergentur. Tunc sententiam omnino subibunt, cernentes se undequaque derelictos, omnique spe atque auxilio & intercessione aliorum pro ipsis prorsus destitutos. Tunc ejulantes dicent: oh quo pacto in negligentia atque torpore tempus nostrum transegimus! quomodo illusit nos vana vita! quomodo alios certantes vidimus, nec ipsi certavimus! quomodo divinas scripturas audientes, irrisimus, legentesque eas contemsimus! Ibi Deus loquebatur nobis per sanctas suas scripturas, & non attendebamus. Nunc autem clamamus, & ipse suam à nobis faciem avertit. Quid nobis profuerunt deliciæ mundi? Ubinam qui nos genuit pater? Ubi quæ nos peperit mater? ubi filii? ubi amici? ubi divitiæ? ubi turbæ? ubi convivia? ubi varii & intempestivi cursus?

sus ? ubi consanguinei & noti ? ubi reges & potentes ? ubi sapientes & eloquentes ? quomodo nullam ab his utilitatem nobis miseri comparare nequimus ?

Tunc videntes se penitus à Deo & à Sanctis derelictos, cum suspiriis & amaris lacrymis dicent : Valete Sancti & justi, à quibus nos sequestrati sumus. Valete amici & consanguinei. Valete patres & matres. Valete filii & filiæ. Valete Apostoli & Martyres & Prophetæ Domini. Vale Monachorum ordo. Vale & tu Domina Deipara, quæ multum pro nobis rogasti, ut salvi fieremus, at nos pœnitentiam agere & salvari noluimus. Vale & tu pretiosa & vivifica Crux. Vale paradise voluptatis, quem plantavit Dominus. Vale superna Hierusalem, mater primogenitorum, quæ non habet finem. Vale regnum cœlorum. Valete omnes simul : nullum siquidem vestrum visuri sumus ultra : in judicium enim tormentorum abituri sumus, finem aut requiem non habentium.

Cæterum abibit unusquisque in præparatum sibi locum, quem quisque sibi præparaverit, nolens pœnitentiam agere, & salvari ab ira & ab illa pressura. Audistis, fratres, quid sibi lucrifaciant diligentes, qui in vita sua decertarunt : quomodo verò negligentes, qui pœnitentiam agere noluerunt, in terribiles ac intolerabiles pœnas dejiciantur. Audistis de horribili hora illa, & de hora ista. Sancta quidem scriptura ab ortu ad occasum in ecclesiis exclamat, dicens : *Venite qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos*. Et rursus ait : *Ego sum vita, resurrectio, & veritas*. Hanc igitur viam, & veritatem diligamus, fratres, ut vitam æternam possideamus, in Christo Jesu Domino nostro : quoniam ipsi convenit omnis gloria, honor, & adoratio, una cum ipsius Patre principii experte, & sancto, bono & vivificante Spiritu, nunc & semper, & in secula seculorum. Amen.

Matth. 11.

καὶ ἄκαιρος δρόμος; πᾶ οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ γνώριμοι; πᾶ οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ δυνάσται; πᾶ οἱ σοφοὶ καὶ οἱ ῥήτορες; πῶς ἐκ τούτων ἀδημίαν ἔχομεν ὠφέλειαν ἡμεῖς οἱ ἐλεεινοί.

Τότε θεωροῦντες τὴν παντελῆ ἐγκατάλειψιν, τὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων, μετὰ στεναγμῶν καὶ πικρῶν δακρύων λέγουσι· σώζεσθε, ἅγιοι καὶ δίκαιοι, ἐξ ὧν ἡμεῖς ἐχωρίσθημεν. σώζεσθε, φίλοι καὶ συγγενεῖς. σώζεσθε, πατέρες καὶ μητέρες. σώζεσθε, υἱοὶ καὶ θυγατέρες. σώζεσθε, ἀπόστολοι, καὶ μάρτυρες, καὶ προφῆται Κυρίου. σώζου, τὸ τάγμα τῶν μοναχῶν. σώζου καὶ σύ, Δέσποινα Θεοτόκε, ἡ πολλὰ παρακαλοῦσα ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα σωθῶμεν, ἀλλ' ἡμεῖς οὐκ ἠθελήσαμεν μετανοῆσαι καὶ σωθῆναι. σώζου καὶ σύ, τίμιε καὶ ζωοποιὲ σταυρὲ. σώζου, ὁ παράδεισος τῆς τρυφῆς, ὃν ἐφύτευσεν ὁ Κύριος. σώζου, ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἡ μήτηρ τῶν πρωτοτόκων, ἡ μὴ ἔχουσα τέλος. σώζου, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. σώζεσθε, πάντες ὁμοῦ. Οὐκ ἔλαβον γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν θεασόμεθά τινα ἐξ ὑμῶν· εἰς κρίσιν γὰρ κολάσεως ἀπερχόμεθα μὴ ἔχουσαν τέλος ἢ ἄνεσιν.

Καὶ λοιπὸν ἀπέρχεται ἕκαστος εἰς τὸν ἡτοιμασμένον αὐτῷ τόπον, ὃν ἡτοίμασεν ἑαυτῷ ἕκαστος, μὴ θελήσας μετανοῆσαι, καὶ λυτρωθῆναι ἐκ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἀνάγκης ἐκείνης. Ἠκούσατε, ἀδελφοί, τί μέλλουσιν ὑπομένειν οἱ ἀμελοῦντες καὶ ἀγωνισάμενοι ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν· οἱ ἀμελοῦντες ὅτι καὶ μὴ μετανοοῦντες πῶς μέλλουσιν ἀποπεμφθῆναι εἰς τὰς δεινὰς καὶ ἀφορήτους κολάσεις. Ἠκούσατε περὶ τῆς φοβερᾶς ὥρας ἐκείνης, καὶ περὶ ταύτης τῆς ὥρας. Ἡ ἁγία Γραφὴ, ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν, ἐν ταῖς ἐκκλησίαις βοᾷ, καὶ λέγει· δεῦτε, οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Καὶ πάλιν λέγει· ἐγώ εἰμι ἡ ζωή· ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ἀλήθεια. Ταύτην οὖν τὴν ὁδὸν καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀγαπήσωμεν, ἀδελφοί, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσωμεν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Οὗ αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

SER-

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΑ ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ, ΕΝ Ω ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΚ ΦΑΝΕΡΩΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΤΕ ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΑΓΟΥΣΑ ΤΟ ΠΙΣΤΟΝ· ΟΤΙ ΔΙΧΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ Η ΑΓΙΑ ΘΕΟΤΟΚΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΚΑΙ ΘΕΟΝ ΗΜΩΝ ΕΠΙ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΕΛΑΒΕ ΚΑΙ ΕΚΥΗΣΕ.

SERMO ADVERSUS HÆRETICOS, IN QUO, TUM EX MARGARITÆ, TUM EX ALIORUM CLARIS ARGUMENTIS OSTENDITUR, CREDENDUM ESSE, SANCTAM DEIPARAM PRÆTER NATURÆ LEGES DOMINUM AC DEUM NOSTRUM PRO MUNDI SALUTE ET CONCEPISSE, ET PEPERISSE.

ΦΙΛΩ σε τὸ ἀγγέλιον, Δέσποτα, ὅτι, ὅτε πεινῶ, τρέφει με. Ποθῶ σε τὸν λόγον, ὅτι ὡς τῇ δίψῃ, πηγή μοι γίνεται. Ὅσους θέλω, συγκαλῶ τοῖς σοῖς ἐδέσμασι· καὶ πλείονα ἀφίεμι, ὧν εὗρον. Ἐσθίω μὴ πολλῶν, καὶ μόνος εὑρίσκομαι. Πίνω μὴ πλήθους. καὶ μόνῳ μοι προσπίνεις τὴν σὴν χάριτος. Τί οὖν σοι ἀντιχαρίσωμαι, εἰ μὴ ἐμαυτὸν εἰς ὁμόνοιαν; Θέλω, καὶ οὐ δύναμαι. Ὁ γὰρ πατήρ μου Ἀδὰμ ἀπαιτεῖ τὸ χρέος τῆς φύσεως. ἀπαυδάζω, καὶ ἐμποδίζομαι· ὅτι οὐκ ἔχω λύσιν ἔμοῦ ζητήματος. Ἄλλοις ἐπιλύω τὰ κατὰ φύσιν, καὶ ἐμαυτῷ ἐμποδίζω τοῖς πάθεσι τὴν προαίρεσιν. οἶδα τί σφάλλομαι, καὶ γινώσκω· ἐν τοῖς ἑτέρων, ἐμαυτοῦ κατηγορῶ. Καὶ τί; σιωπήσω, ἵνα μὴ κατακριθῶ; καὶ πῶς δείξω μου τὸν πρὸς σέ ἐπιθυμίαν. Λαλῶ, καὶ οὐ παύομαι. Θέλω γὰρ ἐμαυτὸν κατακρίνεσθαι, μόνον σε τὴν δόξαν λειτουργίαν χαρίσωμαι. Βούλομαι θανεῖν, ἵνα σὺ δοξασθῇς. Οἶδα ὅτι ἥκιστα κριθήσομαι, μὴ χρησάμενος ἐλέγχοις εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας. ἀλλ' οὐ παύομαι τοῦτο ποιῶν, ἵνα σε δείξω ἀναμάρτητον. Γνώτωσαν Ἕλληνες ἔρωτος δύναμιν. Γνώτωσαν Ἰουδαῖοι φιλίας βάθεσιν. ὅτι δίχα πυρὸς καὶ ξίφους καὶ τῶν ἄλλων ἀμυντηρίων, αἱρετόν σε τὸν ὑπὲρ σὲ θάνατον. Τάχα πιστεύσωσιν ἐκ ταύτης τῆς ὑποθέσεως, ὅτι φέρω βάρος σὲ καὶ τὸν ἀβαστὸν θάνατον. Τάχα λέγω, καὶ οὐ ποιῶ. Φοβοῦμαι γὰρ μὴ, σοῦ ἀπόντος, ἡττηθῶ ὑπὸ τῆς φύσεως. Πεῖσόν μοι, ὅτι βοηθεῖς μοι πονοῦντι· καὶ πείθω Ἕλληνας, ὅτι φέρω σου τιμωρίαν. Πληροφόρησόν με, ὅτι ἐλεεῖς με πάσχοντα, καὶ ἀπογράφομαι πρὸς σου ἄθλησιν. Ἐπαποδύομαι τοῖς θηρίοις τῶν Ἑλλήνων· Ἤδη γὰρ ἡ σάλπιγξ προσκαλεῖται τοὺς Ἕλληνας τοὺς θέλοντας· βοᾷ σου ἐξ Ἑλλάδος ἐπὶ Πέρσας ἐπιδρομήν. ἀπειλεῖ τοῖς ἐκ δυσμῶν πρὸς ἡμᾶς τιμωρίαν. Φοβοῦμαι, ὅτι μισεῖς τοὺς ἁμαρτάνοντας· ἀλλ' ἀθυμῶ, ὅτι ὑπὲρ αὐτῶν ἀπέθανες. Δεδοικὼς, ὅτι βουλύσῃ τοὺς ἐμπαθεῖς καὶ σαρκικούς

AMO, & exoſculor tuum Evangelium, Domine, quia me eſurientem nutrit. Deſidero ſermonem tuum, quia, dum ſitio, fontis inſtar mihi fit. Quoſcumque volo, ad tua fercula convoco: & plura relinquo, quàm invenerim. Cum multis comedo, & ſolus invenior. Bibo cum multitudine, & ſoli mihi tuam propinas gratiam. Quid igitur tibi retribuam; niſi meipſum in conſenſionem atque concordiam? Et hoc quidem volo, ſed nequeo. Nam Adam pater meus debitum naturæ à me repetit. Conor, & ipſe me impedio: quia ſolutionem quæſtionis, quæ in me eſt, non habeo. Aliis, quæ naturæ ſunt, recenſeo; & ipſe me pravis affectionibus impedio. Video me errare, & cognoſco: in aliorum vero reprehenſionibus, meipſum accuſo. Sed quid? tacebo ne, ut non condemner? Et qua ratione meum erga te ſtudium & amorem oſtendam? Loquar igitur, nec deſiſtam: malo enim meipſum damnari, modo tuus miniſter efficiar. Malo etiam mori, ut tu glorificeris. Novi, quod haudquaquam condemnabor, abſtinens à reprehenſionibus in eos, qui peccant: at non deſino id facere, ut te inſontem nullaque peccati labe inquinatum demonſtrem. Cognoſcant Græci, amoris vim atque potentiam. Judæi, amicitiæ intelligant affectionem: quia abſque igne & gladio aliiſque tormentis mortem pro te eligo. Fortaſſe hoc credent argumento, quia propter te fero mortem viſibilem atque ſenſibilem. Sed forte dico, & non facio: vereor enim, ne, te abſente, vincar à natura. At mihi ſaltem perſuade, quia laborantem me adjuvas: & Græcos in eam ſententiam adducam, quod ſupplicium tolero. Certiorem me fac, quod mei patientis miſereris: & jam nunc ad luctandum me accingo. Exuo me cum lictoribus & ſatellitibus Græcorum. Jam enim tuba Græcos volentes ad bellum evocat, & in Perſas è Græcia diſcurſitationem compellat: ac minæ ab occidentalibus ſupplicium in nos retorquent. Pertimeſco, quia peccatores odiſti:

odisti : at rursus gaudio perfundor, quod pro ipsis sis mortuus. Timore perculsus sum, quia homines sensuales atque carnales abominaris: at solatio mihi est, quod naturæ nostræ fragilitatem noveris. Nosti ut conditor, quod creasti; & ut Judex, exploratum habes quod condemnes: ac ut homo factus, nosti quod cogitasti. Tu eam mihi immaculatam dedisti : verum pater meus Adam, multis hanc sordibus contaminatam debilitatamque reddidit. Sordibus nexuit delectationem vanitatis: & nunc ego invitus pœnam sustineo. Naturæ ipse corruptionem admiscuit, & ecce ego tempestatis periculum in mari facio. Miserere igitur mei, ut creator: compatere infirmitati meæ: quippe qui propter me homo factus es. Ne me repellas propter vitia atque pernicioſas affectiones meas: sed dissipa & disperge eas propter impetum voluntatis. Neque ob sordes me averseris: at operum sedulitatem intuere. Et licet me ex parte ob cogitationum turpitudinem aversatus fueris; verùm in planctum meum respice, & in voluptatis condemnationem. Habeo propositum: at nescio, an etiam vires. Quod habeo, hoc elargior: & si ipse necessarium dare velis indigenti, mentem meam conspicis, quodque sim pauper, & a Dracone spoliatus. Infirmus sum, & à corruptione irretitus. Imbecillis sum, & à peccato in errorem impulsus. Donum tuum perdidi: & ideo perfectam prudentiam non habeo. Perdidi consuetudinem tuam; & idcirco quo vadam, ignoro. Nihil ergo habeo: & siquid habeo, tu mihi illud dedisti natus. Extrema penuria laboro: quodsi dives evasero, tuum est totum istud munus, & quidem nunc, & olim tuum est. Solummodo gratiam deposco, confitens, quod per te servabor, siquidem servabor.

Novi quemdam divitem in scriptura: verum prudens quum esset, teque nosset, pauperem seipsum appellavit. Paupertatem ille sibi adscripsit, potentiam tuam respiciens; & quid ego dicam, aut quid cogitabo? Nostis autem & vos hunc hominem: nam parabolam de illo Evangelium vobis enarravit: quia omnis Sanctorum labor propter hominem susceptus est. Ait autem sic. Dives quidam erat, & absconditum in agro thesaurum sciens, vendidit omnia, & emit agrum illum. Alius autem idem ob Margaritam pretiosam faciebat. Quare utriusque diversitatem nosse, & cujusque vim solvere atque interpretari oportet. Nam duo ista unum sunt. Continet autem brevem interpretationis sermonem, Margaritæ sententia: ideoque illam cum primis exponamus.

Matth. 13.

Matth. 13.

Mar-

A κύς· ἀλλ' ἔχω ϖϑαμυθίαν, ὅτι ἔγνως τ φύσεως τ ἀϑένειαν. Οἶδας ὡς κτίςης, ὃ ἐποίησας. οἶδας ὡς κριτὴς, ὃ κατέκρινας. οἶδας ὡς ἐνανθρωπήσας, ὃ ἐνόησας. Σύ μοι δέδωκας αὐτὼ ἀρύπωλον, ἀλλ' ὁ πατήρ μυ Ἀδὰμ πολλῷ ῥύπῳ αὐτὼ ἀϑενῆ ἐποίησεν. Ἔπλεξε τῷ ῥύπῳ τ τέρψιν τ μαπαιότητος, κὴ νῦν ἐγὼ ἄκων κολάζομαι.

B Σωενέρασας ἐν τῇ φύσι φθορὰν, κὴ ἰδοὺ ἐγὼ ϗϕ θαλασσῶν χειμῶνι κίνδυνον ἐπίςαμαι. Ἐλέησόν με, ὡς κτίςης. συμπάθησόν μυ τῇ ἀϑενείᾳ. Ὡς ἐνανθρωπήσας δι' ἐμὲ, μὴ ἀπώσῃ ϗϕ τὰ πάθη· ἀλλὰ σκόπισον ϗϕ τ ὁρμὴν τ ϖϑαιρέσεως. Μὴ βδελύξῃ ϗϕ τ ῥύπον, ἀλλ' ἴδε τ ἔργων τὴν ἐπιμέλειαν. Κἂν ἐκ μέρυς με ἀποςραφῇς ϗϕ τὴν αἰσχρότητα τῶν λογισμῶν, ἀλλ' ἐπίβλεψον ἐπὶ τ πένθος, κὴ τὴν τ ἡδονῆς καπάγνωσιν. Ἔχω ϖϑαίρεσιν. Οὐκ οἶδα εἰ δ δώσμιν. Δίδωμι ὃ ἔχω· εἰ θέλῃς δοῦναι τ ἐνδέον, ὁρᾷς μου τὴν διάνοιαν. πένης εἰμὶ, συληθεὶς ὑπὸ τ Δράκοντος. Ἀϑενὴς εἰμι, ὑπὸ φθορᾶς πεδηθείς. ἀδρανὴς ὑπάρχω ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἀποκρυθείς. Ἀπώλεσά σου τὸ δῶρον. διὰ τῦτο οὐκ ἔχω τελείαν φρόνησιν. Ἀπώλεσά σε τὴν συνομιλίαν. διὸ ὐ γινώσκω πᾶ πορεύομαι. Οὐδὲν ἔχω. ἐὰν ἔχω, σύ μοι δέδωκας, ϗϕ ἐννηθείς. πένομαι ἰσχυρῶς. Ἐὰν ϑ πλυτήσω, σόν ἐςι τὸ χάεισμα τὸ πᾶν. κὴ νῦν καὶ πάλαι, σόν ἐςι. μόνον αὐτῶ τὴν χάειν. Ὁμολογῶ ὅλι δι' σὲ ϖϑιλήσομαι, εἴγε καὶ ϖϑιλήσωμαι.

C Οἶδά τινα πλύσιον ἐν τῇ Γραφῇ, ἀλλὰ φρόνιμος ὢν ἰδών σε, πένητα ἑαυτὸν ϖϑοσηγόρευσεν. Εἰ ὁ πλύσιος ἑαυτῷ πτωχείαν προσεγράψατο ἀφιδών σε τὸ πράος, ἐγὼ τι εἴπω, ἢ τὶ λογίσομαι; Οἶδατ' ὑμεῖς τῦτον τὸν ἄνθρωπον· δηγήσατο ἡμῖν τὸ Εὐαγγέλιον ϖϑαβολὴν, ἣν εἶπε δι' αὐτόν. Ἅπας ὁ μόχθος τῶν ἁγίων δι' τ ἄνθρωπον γεννᾶται. Λέγει γάρ. Ἦν ἄς πλύσιος, κὴ γνὺς ἐν ἀγρῷ θησαυρὸν, ἐπώλησεν ἅπαντα, κὴ τ ἀγρὸν ἠγόρασεν. Ἕτερος δὲ τὸ αὐτὸ ποιεῖ δι' μαργαρίτην πολύτιμον. Καὶ ὀφείλομεν ἐν ἑκατέρῳ γνῶναι τὸ διάφορον, κὴ ἐπιλῦσαι τὴν ἑκάςου δύναμιν. Οἱ δυὸ ἓν εἰσιν. Ἀλλ' ἔχει βραχὺν λόγον τῆς ἐπιλύσεως ὁ τ μαργαρίτυ νῦς. Διὸ ἐν ϖϑρῶτοις αὐτὸν διέλθωμεν.

D

E

F

Ο'

Ὁ μαργαρίτης ὁ τίμιος, ὁ ἀπὸ θαλάτης
βυθοκόμφος, πολλῆς τιμῆς ἄξιος ὄτι, διὰ τὸ δυσεύ-
ρετον. Οὐ παρέχει βρῶσιν, ἀλλὰ καύχημα. Οὐ
παρέχει ποτῦ ἀπόλαυσιν, ἀλλ' εὐδοξίαν. Πολλὰ
χρήματα ποιοῦσιν ὄγκον. ὅτος δὲ ἐπικουφίζει τὸ
βαρος. Βραχὺς ὢν, μεγάλα δύνατ). ἀλλὰ καὶ
σύντομος εἰς τὸ βασαχθῆναι, καὶ εὔμετάθετος εἰς
ἀποκατάστασιν. Ῥᾳδίως κρύπτεται, καὶ δυσκόλως
εὑρίσκετ). Οὗτός ὄτιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
ὅτος ὄτιν ὁ Θεὸς Λόγος, ὃν βραχεῖ πολλὴν δύ-
ναμιν μυστηρίων ἐμπεριέχων σαφῶς. Οὐ προσή-
κει) εἰς βρῶσιν, οὐ γὰρ ὄτι πρόσκαιρος. Οὐκ
ὄτι πενήτων εἰς χρῆσιν, ἀλλὰ τῶν ἐν γνώσει πλου-
τούντων ἡ κατάληψις. Οὐδεὶς αὐτὸν ἔχειν δύνα-
ται τῶν πτωχῶν ἐν ἀρετῇ. Τελείων ἴδιον κτῆμα γί-
νεται. Εἰσὶ βαθμοὶ ἐν οἴκῳ ὑψηλῷ, δι' ὧν εἷς
ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀνέρχεται. καὶ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
διαφοραὶ τῶν προσιόντων Θεῷ τυγχάνουσιν οὖσαι.
Πένης εἶ; γίνεταί σοι ἄρτος εἰς τὴν τῆς πενίας
παραμυθίαν. Ἀσθενὴς ὑπάρχεις; λαχάνῳ σε
διαθέφει· Τῷ πολυσάρκῳ σίνηπι ἐπιδίδωσι, καὶ
τῷ ἡπατικῷ καὶ τῷ ἰκτεριῶντι οἶνος προσφέρε-
ται. Ἄλλοις ὡς ἰχθὺς προσκειται. Ἑτέροις σῖτος.
Ἐνίοις δρέπανον. Τισὶ δὲ καὶ ἀξίνη γίνε). Καὶ
κριθινὸς ἄρτος τοῖς ἀγροικοτέροις προσφέρετ).
Καὶ μάχαιραν εἰς χειρουργίαν προσάγει. Καὶ
μαστίζει μάστιγι τῇ ἀπὸ σχοίνων. καὶ ἐν ῥάβδοις
παιδεύει, καὶ ἐν βακτηρίαις καπαπονεῖ. Ταῦτα πάν-
τα βαθμὸς ἔχει τὸ εὐαγγέλιον. Ταῦτα πάν-
τα ἐν παραβολαῖς εἴρηται. Καὶ οἵδε πλουσίους ἐν
ἀρετῇ, καὶ πένητας. Οἶδεν ἀσθενεῖς, καὶ ὑγιαί-
νοντας ἐν τῇ πίστει. Γινώσκει δυνατὸς καὶ ἀδρα-
νεῖς ἐν δυσεβείᾳ. Ἀναιρεῖ τῇ μαχαίρᾳ πολλὸς,
τῶν εἰδώλων ἀποχίζων, καὶ τὴν ἀσεβειαν ἀπά-
γων ἀπὸ τ πλήθους. Ἐν κρυπτῷ βλέπει. διὰ τῦ-
το ἐπάγει τὸ πῦρ, ἵνα ἐκκαλύψῃ τὸ κρυπ-
τόμενον, καὶ ἵνα ἀναλώσῃ τὸ κτ' τ γνώσεως
τ Θεῦ ἐπαιρόμενον. Καυτῆρας ἐπάγει τοῖς ἐπι-
νεμομένοις τὰ μέλη τὰ καίρια. Καὶ τὰ λυμαινόμενα
πάθη μακρὰν διίστησι τ κοινῦ τῆς ἐκκλησίας. Ἐν
τοῖς ἀσθενοῦσι ἰατρὸς. ἐν τοῖς ἀθληταῖς βραβευτής.
Ἐν τοῖς ἀνταγομένοις κριτής. Ἐν τοῖς ἀδίκοις ἔκ-
δικος. Τῶν πτωχῶν κηδεμὼν γίνεται, καὶ τῶν
χηρῶν, προνοητής. Πρὸς τοὺς τυραννοῦντας βα-
σιλεύς ὄτι. Καὶ τοῖς ταπεινοῖς, ὡς ἀδελφὸς,
προσέρχεται. Τοῖς ξένοις ἅπασι, ὡς οἰκείοις, καὶ
τοῖς ὀρφανοῖς ὡς πατὴρ. Καὶ τοῖς ἐν ἀγνοίᾳ λοι-
δορῦσι φαίνεται, ὡς ἰδιώτης. καὶ εἷς ὢν, πάντα
ταῦτα γίνεται· ἐπειδὴ ὃ θέλει, δύναται· καὶ τὰ
συμ-

A Margarita igitur pretiosa, è mari est; magnæ autem æstimationis, eo quod inventu difficilis sit: non tamen cibum præbet, sed gloriam; neque potus oblectamentum affert, sed claritatem nominis. Multæ quidem pecuniæ, pondus efficiunt: at illa, gravitatem sublevat. Parva quum sit, magna potest; & ad portandum facilis est, facileque in suum locum restituitur. Facile absconditur, sed difficile invenitur. Sic quoque est Regnum cœlorum: sic etiam Deus Verbum, quod breviter & aperte magnam in se mysteriorum vim complectitur. Non proponitur ad manducandum; neque enim ad tempus dumtaxat durat. Sed nec pauperibus est ejus usus: verum eorum, qui in cognitione atque scientia divites evaserunt, illius est perceptio. Nullus quippe virtutis inops, illo potiri potest: sed perfectorum est illius possessio. Reperiuntur gradus in loco excelso, per quos ad supremitatem quis conscendit: & in Evangelio similiter, eorum qui ad Deum accedunt, differentiæ sunt. Pauper es? Panis tibi pro consolatione paupertatis erit. Infirmitate laboras? olusculo te reficit. Sic etiam ex jecinore, & ictero morbo laborantibus, sinapi & vinum traditur: aliis ut piscis proponitur, aliis frumentum, aliquibus falx putatoria, quibusdam etiam securis efficitur; panesque hordeaceos rusticioribus apponit, & gladium ad chirurgiam adhibet: quosdam flagellis ex funiculis cædit, virgis alios castigat, & faculis fatigat atque exercet. Hæc & his similia pro gradibus habet Evangelium. Sunt autem ista in parabolis dicta. Divites quippe novit virtutibus locupletatos; pauperes quoque virtutum inopia laborantes; novit infirmos, & novit sanos in fide: novit fortes, & novit imperfectos in religione ac pietate. Gladio multos perimit, ab idolis rescindens, & à populo impietatem avertens. Videt in abscondito: atque idcirco infert ignem, ut quod occulitur, in lucem proferat, & quod contra scientiam Dei extollitur, absumat. Cauterium adhibet iis, quibus lethali morbo membra depascuntur: & longe à communitate Ecclesiæ separat pestiferas affectiones. Inter ægrotantes est medicus: inter athletas, præmiorum distributor: inter adversantes, judex: inter iniquos vindex: pauperum curator efficitur, & viduarum provisor. Adversus tyrannos Rex est: & ad humiles, tamquam frater accedit. Peregrinis, ut familiaribus, occurrit: & inter orphanos, ut pater reperitur: ignoranterque maledicentibus, ut idiotam se exhibet. Hæc autem omnia præstat, quum unus idemque sit: quodcumque enim vult, hoc potest, omnibusque

busque utilia consulit. Propterea multæ sunt parabolæ: ideo quoque variæ virtutes: & in cunctis ipse idem, non diversus; sed sicut multarum chordarum lyra, diversimode omnibus sua commoda excogitat. Novi hominem, eundem medicum, & fabrum, ferrarium & ædium structorem, œconomum & agricolam, inspectorem & doctorem, argentarium & figulum, coquum & mercatorem, multasque alias artes callentem: verum in nulla earum artium quum versaretur, naturam amittebat. Quomodo igitur non multo magis Deus immutabilis erit; quamvis multa faciat, & diversa velit?

Hæc porro dico, ut ne quis affirmet, sicut in una aliqua harum rerum, ita per figuram hominem apparuisse. Aliud enim natura, & aliud scientia. Aliud figura seu forma, & aliud hypostasis. Faber, & agricola, figulus & gubernator, curator & rerum necessarium suppeditator, unus idemque est in his omnibus: non secundum quamlibet professionem gignitur, sed quum semel sit natus, meditatione deinde in singulis hisce artibus sese exercet. At qui natus est homo, ut rursus hominem procreet, non id meditatione consequitur, sed natura illum perfectum reddit. Filius igitur Dei, non per meditationem & contemplationem didicit apparere hominibus: verum per naturam assumsit hominem; ut fieret quod non erat, & inter homines fuit ut homo.

Adversus Marcionem hæc loquor, talia apud suos nugantem. Contra Manem differo, deteriora adhuc Marcione de naturæ humanæ assumtione sentientem. Margarita nobis in medium proponitur. Dicant hæretici, undenam sit, & quomodo fiat? In ea thesaurum demonstrationis habeo: & pro scripturis, illam adversariis debitoribus oppono. Dicant nobis, quænam sit Margaritæ generatio. Ostendant nobis, figuram dumtaxat ei esse, & non hypostasim. Novi quid dicant: sed & ego aliquam interrogationem faciam. Absque corporum (inquiunt) conjunctione, qui natura genitus est, non potest esse homo: & siquidem factus esset, ut Adam, haberet hominis hypostasim. Quum autem ex Virgine sit natus, sine congressu viri, figuram assumsit. Silebo equidem, ò hæretici: habeo enim, qui vobis pro me respondeat. Ego quiesco: nam vobis pro me margarita loquitur. Edissere igitur quomodo nata sis? Tuam expone naturam: & hæreticos confunde: ostende substantiam tuam, & vanas frivolasque imaginationes destrue. Conchæ loquantur generationem margaritæ: conceptionem ipsius recenseant. Qui sub aquis sunt murices, fiant doctores hominum qui

A συμφέροντα πᾶσι βουλεύεται. Διὰ τοῦτο πολλαὶ αἱ παραβολαί. Διὰ τοῦτο διάφοροι αἱ δυνάμεις. Ἐν πᾶσι γὰρ αὐτὸς οὐκ ἀλλοιούμενος. ὡς ὥσπερ πολύχορδος λύρα, διαφόροις τρόποις τὴν πάντων λυσιτέλειαν τεχναζόμενος. Οἶδα ἄνθρωπον, τὸν αὐτὸν ἰατρὸν καὶ τέκτονα, χαλκέα καὶ οἰκοδόμον, οἰκονόμον καὶ γεωργόν, ἐπιτηρητὴν καὶ διδάσκαλον, ἀργυροκόπον καὶ κεραμέα, μάγειρον καὶ ἔμπορον, καὶ πολλὰς ἄλλας τέχνας ἐπιστάμενον. ὃς B ὅτω ἐν μιᾷ τῶν τεχνῶν γινόμενος, τὴν φύσιν ἀπώλεσε. Πῶς οὖν Θεὸς πολλῷ μᾶλλον ἀναλλοίωτος ἔσται, πολλὰ ποιῶν, καὶ διάφορα προαιρούμενος.

Ταῦτα δὲ λέγω, ἵνα μή τις εἴπῃ, ὅτι ὡσεί τινων, ὅτω καὶ σχήματι ὤφθη Ἄνθρωπος. Ἄλλο φύσις, ἕτερον ἐπιστήμη. Ἄλλο σχῆμα, ἕτερον ὑπόστασις. Ὁ Τέκτων καὶ γεωργός, ὁ πηλουργός, καὶ κυβερνήτης, ὁ κηδεμὼν καὶ τῶν ἀναγκαίων χορηγός, εἷς ἐν πᾶσι τούτοις C γινόμενος. ὃ καθ' ἑκάστην γενέσεως ἐπιστήμῃ, οὐκ ἄπαξ γενηθείς, διὰ μελέτης ἐν μιᾷ ἑκάστῃ τῶν τεχνῶν ἐνεργεῖ. Ἄνθρωπος δὲ γενηθείς, ἵνα πάλιν ποιήσῃ ἄνθρωπον, οὐχὶ μελέτῃ ποιεῖ, ἀλλὰ φύσει τέλειον ἀποδίδωσιν. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀπὸ μελέτης ἔμαθεν ὀφθῆναι ἀνθρώποις, ἀλλὰ διὰ φύσεως ἀνέλαβεν ἄνθρωπον, ἵνα γένηται ὃ οὐκ ἦν, καὶ ἐν ἀνθρώποις ὑπάρχει ὡς ἄνθρωπος. D

Πρὸς Μαρκίωνα λέγω ταῦτα· τοιαῦτα ὑφαλῶντα τοῖς οἰκείοις σπουδαστάς. Πρὸς Μάνην διαλέγομαι, τὸν χείρονα Μαρκίωνος φρονοῦντα καὶ προσλήψεως. Ὁ μαργαρίτης ἡμῖν εἰς μέσον προκείται. Λεγέτωσαν οἱ αἱρετικοί, πόθεν ὄντι, καὶ πῶς γίνεται; Ἔχω ἐν αὐτῷ θησαυρὸν ἀποδείξεως, καὶ ἀντιχειρόγραφον τοῖς χρεώσταις τοῖς ἀντιδίκοις αὐτῶν προβαλοῦμαι. Εἴπωσιν ἡμῖν τίς ἡ γένησις τοῦ μαργαρίτου. Δείξωσιν ἡμῖν, ὅτι σχῆμα μόνον ἔχει, καὶ οὐχ ὑπόστασιν. Οἶδα τί λέγουσιν. Ἀλλὰ κἀγὼ γινώσκω τίνα πεῦσιν ποιήσομαι. Δίχα συμπλοκῆς σώματος, φύσιν γενηθείς, ὃ δύναται εἶναι ἄνθρωπος. εἰ μὴ γέγονεν, ὡς ὁ Ἀδάμ, εἶχε, φασίν, ἀνθρώπου ὑπόστασιν. εἰ δὲ ἐγεννήθη ἐκ παρθένου, ἐκτὸς συνουσίας ἀνδρός, σχῆμα ἀνείληφε. Σιωπῶ ὑμῖν, αἱρετικοί. Ἔχω γὰρ τὸν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀποκείνομενον. Ἐγὼ ἡσυχίαν ἄγω. λαλεῖ γὰρ ὑμῖν ὁ μαργαρίτης. λάλησον τοίνυν ἐγνωρίσθης. εἰπέ σου τὴν φύσιν, καὶ τοὺς αἱρετικοὺς ἔντρεψον. δεῖξόν σου τὴν ὕπαρξιν, καὶ τὰς φαντασίας τὰς ἐαυτοῦ ἄφελυσον. Αἱ κόγχαι φθεγξάσθωσαν τὴν γένησιν τοῦ μαργαρίτου. Λεγέτωσαν τὴν σύλληψιν. Οἱ μύακες, διδάσκαλοι γενέσθωσαν οἱ ἐν τοῖς ὕδασιν, ἀνθρώπων τοὺς δοκοῦντας ἐν οὐρανῷ ἀστρεύειν.

Ἀπὸ

Α'πὸ τ̃ ἀλόγων, ὅπου δὲ καὶ ἀψύχων, παδευέσθωσ̃ οἱ ἐγκυβιςῶντες τ̃ ἐπυρανίων παῖς φύσεσιν· ἀπὸ τ̃ μηδὲ νόμῳ μηδὲ θεσμοῖς κεχρημένων, οἱ νόμους διδόντες νομοθετείσθωσ̃. Οὐ φέρω τ̀ ἀχύνλω τ̃ αἱρέσεων, ὅλα λόγον ἀπαιτῆσαι τ̀ ἴδ Θεῦ δυνάμεως, καὶ πολυπραγμονῆσαι τ̃ τρόπον τ̀ Θείας αὐτ̀ πράξεως. Λογοθετῆσαι τὸν Θεὸν οἱ χρεῶσαι τ̀ ἁμαρτίας, ὅλα ἐπιςῆναι φιλονικῆσαι τῇ γεωργίᾳ τ̃ ἀφράςου φύσεως. Κείνσιν οἱ κατάκειτοι τὸν Κειτὼ, ἀγνοῦντες ὑπὲρ ἑαυτ̃ ἀπολογίσασθαι. Ε'ὰν καταλάβητε τ̀ ἀκατάληπτον, οὐκ ἔτι ἐςὶ ἀκατάληπτον. κὴ ἐὰν νοήσητε τὸ Θεῖον, οὐκ ἔτι Θεῖον ἔσται, ἀλλὰ κοινόν. Ε'ὰν ἐπιςεῖτε τ̃ ἀγνώςῳ Θεῷ, καθὼς λέγει ὁ Α'πόςολος, γέγονεν ἡ γνῶσις ὑμῶν, ἀμβλύνσις τ̀ Θείας δυνάμεως.

Λέγω παράδειγμα, ὃ τ̀ φύσιν ἀναλῦσαι δύναμαι· νοῶ τ̀ τρόπον διά τινος ἐμφερείας, ὑ τ̀ δύναμιν ἀποκαλύπτω τ̀ πράξεως. Ὁ μαργαρίτης λίθος ἐςὶν, οὐκ σαρκῶν γενόμενος οὐκ ἀπ̀ τ̃ ὀςρέων ὁ μαργαρίτης προέρχεται. Τίς οὖν μὴ πιςεύσειεν, ὅλα κὴ Θεὸς ἐν σώματος ἄνθρωπος γεγένηται; Ε'κεῖνον ὑχὶ σωματία τ̃ κογχῶν σωμιςάν, ἀλλὰ τ̀ ἀςραπῆς κὴ τ̃ ὕδατος σύγκρασις. Οὕτω καὶ ὁ Χριςὸς σωελήφθη ἐν τῇ παρθένῳ, ἐκτὸς ἡδονῆς· τ̃ ἁγίου Πνεύματος, ἐν τ̃ φυράματος αὐτῆς, συςήσαντος τῷ Θεῷ τ̀ προσληψιν. Ὁ μαργαρίτης, ὅτε μύαξ τίκτεται, ὅτε ὡς πνεῦμα ἐν σχήματι προσερχέται. Καὶ ὁ Χριςὸς ὑκ ἀνακραθεὶς τῇ Θεότητι, ὅτε φιλός ἐςιν ἄνθρωπος, ὅτε ἀκράτῳ Θεότητι κεκραμένος, ὡς ἐν σχήματι πνευματικῷ γεγένηται. Ὁ μαργαρίτης ἐν ὑποςάσει τίκτεται, ἕτερον δὲ λίθον κατ̀ αὐτὸν ὑ γεννᾷ. ὑ γὰρ ἐςὶν ἄλλος Χριςὸς, εἰ μὴ ὁ ἐκ Πατρὸς γεννηθείς, κὴ ἐκ Μαρίας τεχθείς. Οὐ σχῆμα ὁ λεχθεὶς λίθος ἔχει μόνον, ἀλλὰ ℭ ὕπαρξιν· ὅτω ℭ ὁ Υἱὸς τ̃ Θεῦ ἐν ὑποςάσει ἐτέχθη, κὴ οὐκ ἐν σχήματι. Τῶν δύο φύσεων ὁ μαργαρίτης μετέχει ὁ πολύτιμος, ἵνα δείξῃ Χριςὸν, ὅλα Λόγος Θεῦ ὤν, ἐκ Μαρίας ἄνθρωπος γεγένηται. ὑ μειοῖ ἔχει τ̀ φύσιν, ἐπεὶ οὐν ὑδ' ἕτερον ζῶον ἐτύγχανε. τελείαν ἔχει τ̀ διπλῇ φύσιν, ἵνα μὴ ἀπολέσῃ τὰς δύο. ὅτε ἡ μία ἡ Θεὸς φύσις ὤφθη μόνη ἐπὶ τ̃ γῆς. ὅτε ἡ ἑτέρα, ἡ ἄνθρωπος ἀνέβη εἰς τ̀ ὐρανὸν μόνη· ἐκ τελείου τέλειος, ℭ ἐξ ἀνθρώπου ἄνθρωπος, ἐκ Θεῦ Θεὸς κὴ ἐκ Παρθένου Χριςός. Οὐκ ἐπεμείσατο ἡ σὰρξ τῇ Θεότητι, οὐδὲ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐβάρησε τὴν Θείαν φύσιν. Οὐκ ἠπήθη τῇ πλοκῇ τῆς προσλήψεως, ἵνα

A qui se in cœlo versari putant. A rationis expertibus, imo & ab inanimatis erudiantur, qui in caput saltantes, naturas cœlestium sibi exploratas perspectasque jactant: & ab iis quæ neque lege neque ritu utuntur, qui leges aliis præscribunt, legem accipiant. Hæresum enim dedecus probrumque non fero: quia rationem à Divina potentia repetunt, & modum diviniſſimæ illius actionis curiose nimis inquirunt. Rationem à Deo reposcunt, quum sint ipsi peccato debitores, quoniam animum intendere conantur in sationem & ortum ineffabilis naturæ: damnantque qui rei sunt, Judicem, nescientes ipsi pro se respondere. Si incomprehensibile comprehenderitis, non jam amplius incomprehensibile erit: & si quod divinum est intellexeritis, non amplius erit divinum, sed commune quoddam. Si in ignotum Deum, ut Apostolus ait, aciem animi defixeritis, divinam potestatem vestra cognitione dissolvetis. *Actor. 17.*

Refero exemplum, cujus naturam revelare possum: modumque per quandam similitudinem intelligo, non tamen vim actionis revelo. Margarita, lapis est ex carnibus genitus, quoniam ex conchyliis prodit. Quis ergo non credat, Deum ex corpore hominem esse generatum? Illam non concharum conjunctio format, sed fulguris & aquæ commistio. Sic & Christus in Virgine conceptus est, citra aliquam voluptatem; dum Spiritus Sanctus ex ejus massa assumtionem Deo constituit formavitque. Margarita neque murex gignitur, neque ut spiritus in figura procedit: sic & Christus non permistus cum Divinitate, neque purus est homo, neque cum immiscibili divinitate commissus, tamquam in figura spirituali est genitus. Margarita in hypostasi generatur, & alium secundum se lapidem non generat. Christus quoque non est alius, nisi qui à Patre genitus est, & ex Maria natus. Non figuram dumtaxat dictus lapis habet, sed etiam substantiam: ita quoque filius Dei in hypostasi est natus, & non in figura. Duarum naturarum est particeps hic lapis pretiosus: ut ostendat Christum; quoniam quum Verbum Dei sit, ex Maria homo natus est: non partialem habuit naturam; quoniam neque aliud animal erat: sed perfectam habet duplicem naturam, ne duas perdat: neque enim una sola natura Deus super terram visus est: neque altera sola homo in cœlos ascendit: verùm perfectus ex perfecto, homo ex homine, Deus ex Deo, ex Virgine Christus. Non divisa est caro à divinitate, neque Divinam naturam humana natura oneravit. Non est imminuta propter assumtionis

tionis nexum, ita ut perdiderit quod habebat, & quod non habebat, fieret: ſed perfectum habet, quod erat, & perfectum ſimiliter habet quod aſſumſit. Conjunctio non eſt facta confuſio: non enim corpus conjunctum erat corpori: at homo unitus erat cum deitate. Vinum & aqua commiſta, perdunt naturam: at vinum & aurum, utrumque ſimul immiſtum, conſtituunt hypoſtaſim. Tegit enim Deus aſſumtionem, ſicut aurea urna manna. Abſconditur Divinum Verbum in aſſumtione, velut urna in arca. Intrinſecum efficitur extrinſecum, & extrinſecum fit intrinſecum: ut & unitas demonſtretur, & hypoſtaſis. Manna non eſt aſſumtio; at conjungitur urnæ, non ut induens divinitatem, ſed ut margarita ex fulgetro aquæ intrinſecus habens. Intellige coruſcationis, & aquæ ordinem, & Chriſti parabolas admirare. Conſidera imperfectæ carnis miniſterium in margarita: & credas revera ex muliere natum eſſe Chriſtum. Murex, ne obolo quidem dignus, lapidem multis auri talentis pretioſiorem parit: ſic & Mariа Divinitatem cui nulla comparari poteſt natura, genuit. Non affligitur dolore oſtreum, dum margaritam concipit, ſed ſolum acceſſionis ſenſum habet. Et Maria beneplacito & conſenſu Chriſtum concepit, ſentiens naturam accedentem. Non corrumpitur murex, neque dum concipit, neque dum parit: perfectum enim parit lapidem ſine dolore. Et Virgo ſine corruptione concepit, & ſine dolore genuit. Non ſolum concipitur margarita; verum etiam dum accreſcit, perdurat: atque etiam extra cochleam, ſuam poteſt hypoſtaſim oſtendere: quum autem carne pro hypoſtaſi ad cooperationem indigeat, naturamque nutritivam adhibeat ad perfectionem ſubſiſtentiæ. Latet tamquam in utero, in ſinu cochleæ, & quaſi naturaliter ad ſubſtantiæ perfectionem inſita eſt. Augmentum quoque accipit per vitalem naturam, & pinguedinem ſibi conducentem participat. Natus eſt etiam Filius non ſeminatus ex carne: & filium fructificavit natura, ſine viro ad generationem concurrente. O magna myſteria: o cœleſtia dogmata: quia peperit natura non proprium: & filius natus eſt, non ex viro procreatus. Virgo facta eſt mater, & natura fons; aluus nutrix, & puella adjutrix & cooperatrix. Aſſumtio ex ubertate naturæ, & generatio ex plenitudine determinata ipſi naturæ. Sola mulier abſque viro genuit: nam corruptionis expers erat, qui generabatur. Virgo peperit, propter eum, qui puritatis ac caſtitatis fons erat: voluptatis expers, procreationi filii ſervivit: nam vitiorum ſuperatorem produxit.

Quo-

A ἵνα ἀπολέσῃ ὃ εἶχεν, καὶ ὃ μὴ ἔχει λάβῃ. τέλειον ἔχει ὃ ἦν, καὶ τέλειον ἔχει ὃ προσείληφεν. Ἡ σύγκρασις οὐκ ἐλάμβετο σύγχυσις. Οὐ γὰρ σῶμα σώματι συνεπλέκετο, ἀλλὰ ἄνθρωπος ἡνώθη τῇ Θεότητι. Οἶνος καὶ ὕδωρ μιγέντα ἀπολεῖ τὴν φύσιν. οἶνος δὲ καὶ χρυσὸς ἁπμιγέντα ἑκάτερα, σωίζᾳ τὴν ὑπόστασιν. Σκέπει ὁ Θεὸς τὴν πρόσληψιν, ὡς ἡ χρυσῆ σάμνος τὸ μάννα. κρύπτεται ὁ Θεῖος Λόγος ἐν τῇ προσλήψει, ὡς ἐν τῇ κιβωτῷ ἡ σάμνος. Τὸ ἐκτὸς γίνεται ἐντὸς, καὶ τὸ ἐντὸς, ἐκτός. ἵνα, καὶ ἑνότης δειχθῇ καὶ ὑπόστασις. Οὐ τὸ μάννα ἡ πρόσληψις, ἀλλὰ σωήνωται τῇ σάμνῳ, οὐχ ὡς περιβεβλημένη τὴν Θεότητα, ἀλλὰ ὡς ὁ μαργαρίτης ἐξ ἀστραπῆς καὶ ὕδατος ἔνδοθεν ἔχουσα. σύνες ἀστραπῆς καὶ ὕδατος τάξιν. καὶ θαύμασον τὰς παραβολὰς τοῦ Χριστοῦ. νόησον σαρκὸς λειτουργίαν ἀτελῆ τῷ μαργαρίτῃ, B C καὶ πίστευσον ὅλα ὄντως ἐκ γυναικὸς ἐτέχθη ὁ Χριστός. Ὁ μύαξ, ὁ ὅλου ὀβολοῦ ἄξιος, ἔτεκε λίθον πολλῶν ταλάντων χρυσίου τιμιώτερον. οὕτω καὶ ἡ Μαρία ἐγέννησε τὴν Θεότητα τοῦ πάσῃ κτίσει ἀσύγκριτον. Οὐκ ὠδυνήθη τὸ ὄστρεον σωτηρίας τὸν μαργαρίτην, μόνον δὲ ἄγαθοῦ τὴν προαίρεσιν ἔμαθε. καὶ ἡ Μαρία εὐαρεστίας σωτῆρα τὸν Χριστὸν, ἀγαθοποιοῦσα τὴν φύσιν τὴν προσοῦσαν. Οὐκ ἐφθάρη ὁ μύαξ, οὔτε σωτηρίας, οὔτε τέκνου· D τελείως γὰρ τὸν λίθον τέκεν, ὀδύνας μὴ ὑποστάς. καὶ ἡ Παρθένος ἀφθάρτως σωτῆρα, καὶ ἀπόνως ἐγέννησεν. Οὐ μόνον ὁ μαργαρίτης σωτηρίαν, ἀλλὰ καὶ αὔξων ἐχρόνισεν· ἐπειδὴ ἐδύνατο καὶ ἔξω τοῦ κόγχου τὴν οἰκείαν δεῖξαι ὑπόστασιν· σαρκὸς προὸς συνεργίαν ἐδέησε τῆς ὑποστάσεως, E φύσεως θρεπτικῆς ἐχρήσατο εἰς τελειότητος ὑπόστασιν. ἐκρύβη ὡς ἐν τῇ μήτρᾳ τῷ κοίλῳ τοῦ κόγχου, καὶ ὡς ἐν φύσει ἐνεκενρίσθη προὸς τελείωσιν τῆς ὑπάρξεως. αὐξήθη διὰ τῆς ζωτικῆς φύσεως, καὶ τῆς ποιότητος τῆς συλλαβούσης ἐκοινώνησε. Γέγονεν Υἱὸς ὁ μὴ σπαρεὶς ἐκ σαρκὸς, καὶ τέκνον ἐκαρποφόρησεν ἡ φύσις δίχα ἀνδρὸς συνεργοῦντος τῇ θηλείᾳ τῶν τέκνων. Ὦ τῶν μεγάλων μυστηρίων· ὦ τῶν ἐπουρανίων δογμάτων· ὅλα ἔτεκεν ἡ φύσις τὸ μὴ F ἴδιον· καὶ γέγονε τέκνον, τὸ μὴ ἐξ ἀνδρὸς καταβληθέν. Ἡ Παρθένος μήτηρ, καὶ ἡ φύσις πηγὴ, ἡ μήτρα τροφὸς, καὶ ἡ κόρη συνεργός. Ἡ πρόσληψις ἐκ τῆς ποιότητος τῆς φύσεως, καὶ ἡ γέννησις ἐκ τῆς πληρώσεως τῆς τεταγμένης τῇ φύσει. Μόνη γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς ἐγέννησεν, ἀλλότριος γὰρ φθορᾶς ἦν ὁ γενώμενος. Παρθένος ἔτεκε διὰ τὸ ὂν τῆς ἁγνείας πηγὴν, ἄπειρος ἡδονῆς τῇ τεκνογονίᾳ ἐλειτούργησε, τὸν γὰρ τὰ πάθη νικῶντα προήγαγε.

Πῶς

Πῶς οὖν σχῆμα μόνον ἀνείληφεν, ὁ κοινωνήσας καὶ τῇ φύσει, καὶ τῇ οὐσίᾳ, καὶ τῷ χρόνῳ τῆς γεννήσεως; Πῶς οὖν προῆλθεν ἄνθρωπος, ὁ πᾶσαν πεῖραν δοὺς τῇ φύσει, χωρὶς τῆς φθορᾶς καὶ τῶν ὠδίνων; Οὔτε πέπονθεν ἡ Μαρία, ὡς γυνή· οὔτε ὤδινε τέκτουσα, ὡς παρθένος. Οὐκ ἦν ἀλλοτρία τοῦ γεννωμένου, εἶχε γὰρ κοινωνίαν καὶ τὴν θρέψασαν φύσιν. Μήτηρ ἦν τοῦ ἀλλοτρίου υἱοῦ, διὰ τὴν χορηγίαν τῆς προσλήψεως. πῦξανεν ἐν τῇ μήτρᾳ ὁ Χριστὸς, ἀνενδεὴς ὢν, ὡς Θεός. Υἱὸς γέγονε γυναικὸς, Υἱὸς ὑπάρχων Θεοῦ. Ἔγνω τὴν Μαρίαν μητέρα· προσέλαβε γὰρ ἐξ αὐτῆς ἀνθρωπότητα ἡ θεότης. Υἱὸς ἦν τῆς λειτουργησάσης, οὐδὲ μόνον τῇ πίστει παρέσχε τὴν προαίρεσιν, ἀλλὰ καὶ τῇ φύσει ἐκοινώνησεν εἰς τὴν πρόσληψιν.

Εἰ σχῆμα προσελήφει ὁ Λόγος, τίς ἦν χρεία φύσεως; Εἰ ὡς ἐν εἴδει προσελήλυθε, τίς ἦν χρεία τῆς γυναικός; Εἰ ὡς διὰ σωλῆνος κατελήλυθε, χρόνου διατί ἐδέετο καὶ συλλήψεως; Διατὶ ἐν παρθένῳ χωρεῖ, ὁ μέλλων προϊέναι ἐκτὸς φύσεως; Οὕτω τεχθεὶς, ὡς καὶ ἐξ οὐρανοῦ ἐν τῇ παρθένῳ ἐσκήνωσεν, ἵνατί οὐδὲ ἐξ οὐρανοῦ τῇ γῇ οὐκ ἐπεφήνετο; Οὐ μὴ προσειλήφως τὴν ἀνθρωπίνης φύσεως, οὗτος ἐν τῷ αἵρει διατί ἀνθρώποις οὐκ ἐγνωρίζετο; Εἰ ἔχε τὸ τέλειον τῆς οἰκονομίας, τί προσελάμβανεν ἂν ἐν τῆς παρθενικῆς φύσεως; Οὔτε περιττός ἐστιν ὁ Θεὸς, οὔτε χλευαστής· περιττὴ δὲ ἡ Μαρία, ἐὰν ὁ Χριστὸς ἦλθεν ἐν σχήματι. Χλευάζειν ἂν καὶ ὁ Θεὸς, ὑπνοῦν ὀπὶ φάτνης τοῖς ἀνδράσι δεικνύς. ἔγω ἡ ἀνάγκη τῶν λόγων τῶν αἰτιῶν κατηγορήσα. Ἐγὼ γὰρ ἀλήθειαν οἶδα τὸν Χριστόν. Καὶ ἐν τῷ μαργαρίτῃ θαυμάζω αὐτὸν, ὅτε Θεὸν προσειληφότα ἐκ τῆς παρθένου τὸν ἄνθρωπον.

Ἔχω καὶ ἄλλην ἀπόδειξιν περὶ τοῦ ὄντως αὐτοῦ ὑπάρξεως, τὴν ἄχρι τελείας αὐτοῦ ἡλικίας αὔξησιν. Εἰ γὰρ σχῆμα εἶχεν ὁ Λόγος ἱμάτιον ἐνεδέδυτο. δείξατε αὐξάνον ἱμάτιον. Καὶ εἰ ἐν σχήματι ὁ Χριστὸς παρεχώρει, δείξατε σολὺν προϊοῦσαν καὶ φαιδρὰν γινομένην, ἀχὶ δὲ παλαιωμένην. Καὶ εἰ ὁ Χριστὸς ἐν σχήματι ἐλήλυθε, νήπιος ὢν ἤκμαζε τοῦ ἀνδρὸς τελείου κατάστασιν· ἡ αὔξησις μαρτυρεῖ τῇ συλλήψει, καὶ ἡ σύλληψις τῇ αὐξήσει. ὅτε ἐκεῖνη σωτήριος ἐχώρει, ὅτε αὕτη παρῆκε τὸν χρόνον τῆς φύσεως. Οὐκ ἔστι τὰ σχήματα ὑποστάσεως κοινὰ, ἀλλ', ὡς τὰ ἱμάτια, τέχνης ῥήματα. Τίς οὖν χρεία φύσεως, τέχνης λειτουργούσης τῷ Χριστῷ; Τίς ἦν χρεία γυναικείας

A Quomodo igitur figuram tantummodo ſuſcepit, qui & naturam, & eſſentiam, & tempus generationis participavit? Quo pacto igitur homo prodiit, qui omnem creaturæ præbet experientiam, abſque corruptione ac partus dolore? neque enim paſſa eſt Maria, ut mulier; neque partus dolorem ſenſit, ut Virgo: neque aliena à genito erat: nam propter naturam, quæ nutrivit, com-
B municationem ſocietatemque habebat: & mater filii alienæ naturæ erat, propter aſſumtionis ſubminiſtrationem. Crevit in utero Chriſtus, quum, ut Deus, nullius indigens eſſet: & filius ex muliere natus, quum filius eſſet Dei. Agnovit Mariam matrem: humanitatem enim per eam complexa eſt Divinitas. Filius erat ejus, quæ ſubminiſtraverat: quia non ſolum fide voluntatem atque electionem præbuit, verum
C etiam natura aſſumtionem participavit.

Si figuram Verbum aſſumſiſſet; quid natura fuiſſet opus? Si tamquam in ſpecie proceſſit; quæ mulieris neceſſitas? Si velut per canalem ac fiſtulam deſcendit, cur conceptionis tempore indiguit? Cur in Virgine tanquam in loco diverſatus eſt, qui eſſet extra naturam proditurus? Qui ſic natus eſt, ut qui de cœlo delapſus in Virgine habitaſſet; cur non illico terræ cœlitus apparuit?
D Qui naturam humanam non aſſumſerat; cur ſubito inter homines ex aëre ſe notum non præbebat? Si perfectam œconomiam habebat; quid ex virginali natura aſſumebat? Neque ſupervacaneus eſt Deus, neque illuſor. At ſupervacanea Maria, ſi Chriſtus in figura venit. Illuderet etiam Deus, generationem hominibus in præſepi oſtendens. Sit iſta verborum neceſſitas, rationum accuſatrix. Nam Chriſtum veritatem eſſe novi, &
E in Margarita eum ſuſpicio, utpote Deum. qui ex Virgine hominem aſſumſit.

Habeo porro & aliud argumentum de vera ipſius ſubſtantia, incrementum nimirum uſque ad perfectam illius ætatem. Nam ſi figuram habebat Verbum, veſtimentis indutum erat. Oſtendite igitur veſtium incrementum? Et, ſi in figura Chriſtus advenit, oſtende tunicam cum eo creſcentem, & quæ fulgens efficiatur & non inveteraſcat? Et, ſi
F Chriſtus in figura advenit, quum ex infante uſque ad ſtatum perfecti adoleviſſet; quomodo augmentum conceptioni teſtimonium præbet, & conceptio incrementum teſtatur? Neque enim illud cito factum eſt, neque hæc tempus naturæ præbuit. Non ſunt figuræ, communicatio naturæ ſubſiſtentis: ſed velut veſtimenta, artis inventa. Quis igitur naturæ uſus, dum ars famulatur Chriſto? Quid opus fuiſſet conceptione muliebri,

quum materia non à vivis hominibus procedat, ſed in terra inveniatur? Virgo naturæ Divinitatis miniſtravit: ac propterea naturam ei incorruptibilem præbuit. Si actio quæcumque fuiſſet illud munus; etiam homo hanc efficere potuiſſet. Et, ſi figura fuit illud miniſterium; ars igitur hominum Divinitatem juviſſet. Uterus Divinitati ſervivit: & ob promtam obedientiam, mercedem accepit, ut ſine dolore eſſet. Produxit naturam labori atque dolori obnoxiam: & ipſa doloris laboriſque eam expertem recepit. Donum infirmum produxit, validumque illud recepit. Dedit uterum labori atque dolori ſubjectum: & eundem integrum illæſumque ipſa recepit. Medicus erat, qui natura ejus utebatur: ac propterea ſanam illam reſtituit. Non erat homo, qui Virginem pro filii generatione adhibere volebat, ſed Deus: atque ideo naturæ, quod non habebat, præſtitit: ut oſtenderet, ſe non veniſſe ad dirumpendam naturam, ſed ut integram atque incorruptam eam conſervaret. Margarita erat qui generabatur: ideoque elapſus eſt, & abſque labore atque dolore natus. Neque aſper erat, ut terreus; neque fluxus & effuſus, ut humidus; neque in multas partes diviſus, velut materialis; ſed infans Deum perfectum continebat ſub natura ſimplici tectum: ac propterea vi illius qui in ipſa erat, Virgo inſtar cochleæ naturaliter peperit, & ut mulier nequaquam paſſa eſt; rurſus natura, ſicut conchyliorum plicis ac ſinibus uſu venit, ad virginalem ſtatum recurrente. Non perdidit ſigillum natura Virginis, Chriſto concepto: & ob id, neque eo genito, reſerata eſt, ut partum in lucem ederet. Neque vero rupta eſt, dum gigneret.

Cogor inhærere ſermoni, ut omnia commemorans, hæreticis oſtendam, Chriſtum natum eſſe hominem, & non qui videretur prodiiſſe. Nos, quemadmodum concipimur, ſic etiam generamur. Corrumpitur mater, dum concipit: laborat ac dolet, dum parit: perdit naturæ ſigillum, ut concipiat; propterea quoque, dum parit, non modo diducitur, verum etiam ob naturæ imminutionem, flacceſcit atque langueſcit, doloreque torquetur, ut corruptionis, quæ initio accidit, admoneatur. Quoniam, ubi ſemen proceſſit, & ad maturitatem proſeminatæ carnis pervenit, dolores partus comparat. At non ſic Chriſtus: ſed ſine dolore genitus eſt, quoniam & ſine corruptione fuerat conceptus, in Virgine carnem accipiens, non à carne, ſed à Spiritu Sancto. Propterea & ex Virgine prodiit, Spiritu Sancto uterum aperiente, ut egrederetur homo qui naturæ opifex erat; & Virgini virtutem in

A κείας συλλήψεως, τῇ ὑλῇ οὐκ ἀπὸ ζώντων ἀνθρώπων προϊούσῃ, ἀλλ' ἐν τῇ γῇ εὑρισκομένῃ; Παρθένος διηκόνησε τῇ φύσει τῆς Θεότητος, διὰ τοῦτο καὶ φύσιν ἄφθαρτον αὐτῇ ἐχαρίσατο. Εἰ ἦν πρᾶξις ἡ λειτουργία, καὶ ἄνθρωπος ἑαυτῷ προσφέρειν ἠδύνατο. Εἰ ἦν χρῆμα ἡ διακονία, ἡ τέχνη τῶν ἀνθρώπων συνελάβετο τῇ Θεότητι. Νηδὺς ἐλειτούργησε τῇ Θεότητι· καὶ διὰ τὴν ἑτοίμην
B ὑπακοὴν, μισθὸν ἔλαβε τὴν ἀπονίαν. Προσήγαγε φύσιν πονεῖν ὀφείλουσαν, καὶ ἀπέλαβεν αὐτὴν ἄπονον. Προσήγαγε δῶρον ἀσθενές, καὶ ἔλαβεν αὐτὸ ἰσχυρόν. Ἔδωκε μήτραν ὀδύνην, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἀδιάῤῥηκτον. Ἰατρὸς ὁ τὴν φύσιν αὐτῆς χρησάμενος, διὰ τοῦτο ὑγιῆ ἀποκατέστησε. Οὐκ ἦν ἄνθρωπος, ὁ τὴν παρθένον αὐτῷ χρῆσιν τεκνογονίας, ἀλλὰ Θεός. Διὰ τοῦτο παρέχετο τῇ
C φύσει, ὃ οὐκ εἶχεν· ἵνα δείξῃ ὅτι οὐκ ἦλθε τὴν φύσιν ῥῆξαι ἀλλὰ ἄῤῥηκτον διαφυλάξαι. Μαργαρίτης ἦν ὁ γεννώμενος, διὰ τοῦτο ἐξωλίσθησε γεννηθεὶς ἄνευ ὠδίνων καὶ πόνων. Ὅτε τραχὺς ἦν, ὡς γεώδης· ὅτε διαχεόμενος, ὡς ὑγρὸς ὅτε πολυμερὴς, ὡς ὑλικός· ἀλλὰ νήπιος ἔχων Θεὸν τέλειον ἐν τῇ φύσιν ἁπλότητος κρυπτόμενον. διὸ ἐν
D τῆς τοῦ ὄντος δυνάμεως, ἡ παρθένος, ὡς κόγχος, ἔτεκε φυσικῶς, καὶ ὡς γυνὴ πέπονθεν ὐδαμῶς. πάλιν συνελθούσης τῆς φύσεως, ὡς αἱ πτυχαὶ τῶν ὀστρέων, ὅπου τὴν παρθενικὴν κατάστασιν. Οὐκ ἀπεσφραγίσθη ἡ φύσις τῆς παρθένου, Χριστοῦ συλληφθέντος. διὰ τοῦτο ὅτε γεννηθέντος διηνοίχθη, ἵνα γεννήσῃ. οὐ διερράγη γεννῶσα.

Ἀναγκάζομαι διατείνειν ἐν τῷ λόγῳ, ἵνα πάντα λέγων δείξω τοῖς αἱρετικοῖς, ὅτι ὁ Χρι-
E στὸς ἐτέχθη ἄνθρωπος, καὶ ὡς δοκήσει προελήλυθεν. Ἡμεῖς, ὡς συλλαμβανόμεθα, οὕτω καὶ γεννώμεθα. φθείρεται ἡ μήτηρ συλλαμβάνουσα, πονεῖ τίκτουσα, ἀπόλλυσι τὸ σφραγίδα τῆς φύσεως, ἵνα συλλάβῃ· διὰ τοῦτο καὶ γεννῶσα ὠδίνει μόνον, ἀλλὰ καὶ χαλᾶται πρὸς ἐλάττωσιν τῆς φύσεως, καὶ ὠδίνει τὴν ἔξω ἀρχῆς γινομένης φθορᾶς. ὅτι ὁ σπόρος προκόψας ἡ φθορὰ ὠδῖνας τὸ θέρος τῆς καταπαρείσης
F σαρκὸς ἔχει θλιβομένη. Ὁ δὲ Χριστὸς οὐχ οὕτως ἐγεννήθη ἀνωδίνως· ἐπειδὴ ἀφθάρτως συνείληπται· ἐν παρθένῳ σαρκὶ καταβέβληται, οὐκ ἐκ σαρκός, ἀλλ' ἐκ ἁγίου Πνεύματος. Διὰ τοῦτο προῆλθεν ἐκ παρθένου, τὸ δὲ Πνεῦμα τὴν μήτραν διήνοιξεν, ἵνα ἔλθῃ ἄνθρωπος, ὁ τὴν φύσιν δημιουργήσας· καὶ τὴν δύναμιν τῇ παρθένῳ πρὸς αὔξησιν αὐτοῦ παρέχόμενος. Τὸ Πνεῦμα ἐν μαιεύ-

μενον

λμον τὼ λοχὸν τὼ ἄλοχον. διὰ τῦτο ὅτε τὸ τεχθὲν τῇ σφραγίδι τ παρθενίας διώχλησεν, ὅτε ἡ παρθένος ἐπόνησε, διαρεθεῖσα μὲ διὰ τὸν ὄγκον τῦ τέκνυ ἠνωμλμύ. παλινοςήσασα ὃ πάλιν ὅπ' τὼ ἑαυτῆς σφραγίδα, ὡς αἱ πῦχαὶ τ κογχων τροιέμλμαι τὸν μαργαείτω, καὶ πάλιν ἐπὶ τὼ αὐτὼ ἀδιάχυτον ἕνωσιν καὶ σφραγίδα συνερχόμλμαι.

Οἶδα πολλὸς ἄμεινον ἐπειληφότας, ὧν ἐχρήσανλο· ὅτε οἱ χρησάμλμοι, τεχνῖται ὄντες, τὸ δοθὲν ὐν σφάλμαλι ἀποδεδώκασι διορθωσάμλμοι. πόσῳ μᾶλλον ὁ Θεὸς ὁ χείρονα ἀπεδίδου ὑγιὲς χρησάμλμος, ἀλλ' ἄμεινον. Διὰ τῦτο ἄφθαρτον χρησάμλμος φύσιν, ἀπαθῆ κατέςησεν δι' αὐτῆς γενηθείς. Μηχανικοὶ δύναν) ἐπέχειν ἐναντία πνοῇ ὐν σκύει τὰ ὕδατα· & διὰ πτερῶν ἀνοίγυσι, & κλείυσιν αὐτομάτυς πόρυς ὐν τοῖς σκύεσιν ὄντας. ἆρα ὁ Θεὸς ἀνθρώπων ὐκ ἂν ἰῶ ὐντεχνότερος δῦναν καὶ ςενῶσαι τὼ φύσιν μηδὲν ὐν τῷ ὐν μέσῳ προϊόντων ὄγκων διοχλυμλίω; Οἱ βασιλεῖς, ὐν αἷς ὑψῦν) πόλεσιν, ἢ γενῶν), προνόμια δωρῦν). ὁ Υἱὸς τ Θεῦ τῇ παρθένῳ τ παρείχετο μητρὶ ὅση τὼ παρθενίαν, καίτοι δωάμλμος; Ἄλλοι τῶν κρατύντων τόπους, καὶ πηγὰς ὑπνοῦσι καὶ φύσεις ὑδάτων, καὶ κρᾶσεις ἀέρων βελτιῦσιν ἐπινοίᾳ σωέσεως. Ὁ Χριςὸς τ πολλῷ μᾶλλον & αὐτὰ τὰ δοκοῦντα ὐνοχλεῖν τῇ φύσει τ διωρθοῦτο; ἀλλ' ὡς εἷς τ ἀνθρώπων τὼ τεκῦσαν μητέρα μίαν ἐκ τῶν πολλῶν κατελίμπανε; Ὥςπερ μόνος ὐν παρθένυ ἐτέχθη Χριςὸς, ὕτως ἔδει καὶ τὴν Μαείαν τεκῦσαν ἄφλεκτον παρθένον καὶ γενέθλ μητέρα ἀνώδινον. Μή σε ἡ οἰκεία φύσις τυφλούτω ἀπιςεῖν τῇ Θεότητι. μή σε τὸ ἐμπαθές συ σῶμα τρεβλῦτω κατηγορεῖν τ φύσεως τῆς ἀνθρωπίνης. ὅτι ὁ Χριςὸς ὐκ ἦλθεν, ἵνα δουλῦσθ τοῖς πάθεσιν, ἀλλ' ἵνα ἀφανίσῃ τὼ ἁμαρτίαν. ὐκ ἐνέδυσε τὸ σῶμα, ἵνα χλευάσῃ τὴν φύσιν. ὐκ ἔφυγε τὴν τροπολῆψιν, ἵνα τιμήσῃ τὸ χῆμα. Εἰ διὰ τ χήματος τρέπ ἂς δρᾷν ἀξιοθαύμαςον, τάντως πλέον ἄν τι διεπράξατο δι' αὐτῆς τῆς φύσεως. Εἰ τῆς φύσεως τὸ χῆμα ἐτίμησε, καλὸν ἡ φύσις τιμῆς ἀξιωθεῖσα ὑπὸ τῆς Θεότητος. Εἰ ὃ διὰ κατόρθωσιν ἦλθεν ὐν χήματι, θαυμασιωτέρα ἡ φύσις τ χήματος, ὐνεργεςέραν παρέχυσα τὴν διόρθωσιν. Εἰ μηδὲν συνήνεγκε τὸ χῆμα, ἔδει ὐκτὸς αὐτ κατορθῶσαι τὸ προκείμλμον. Εἰ μηδὲν κατώρθωσεν

A in ſuum augmentum præbebat. Spiritus erat, qui puerperam, thori maritalis neſciam, in partu adjuvabat. Quapropter neque quod natum eſt, ſigillum virginitatis commovit; neque Virgo laborem ac dolorem in partu ſenſit, diviſa quidem ob tumorem geniti filii, ſed rurſus ad ſuum ipſius ſigillum reverſa, inſtar plicarum conchyliorum, quæ margaritam producunt, & rurſus in indiſſolubilem unionem ac ſigillum coëunt.

B Novi multos melius id recepiſſe, quod utendum dederant: quoniam qui utendum ſumſerant, quum eſſent opifices, rei datæ vitium corrigentes, eam ſanam & integram reddiderunt. Quanto magis Deus, non deterius id quod ſanum mutuatus eſt, ſed multo melius reddidit, quàm accepiſſet? propterea que corruptibilem mutuatus naturam, incorruptam reddidit, quum natus eſt. Mechanici contrario flatu aquas in vaſis continere C poſſunt: illas enim per alas quaſdam aperiunt & emittunt: & rurſus per ſpontaneos meatus eaſdem in vaſis claudunt. Nonne igitur Deus hominibus artificio præſtet, in dilatanda & coarctanda natura; ita ut nulla ex parte labefactetur eorum corporum mole, quæ per medium prodeant? Reges, in quibus exaltantur, aut geniti ſunt, civitatibus privilegia donant. Filius igitur Dei, nonne Virgini matri ſuæ, quum poſſit, virginitatē conceſſit? Alii D locorum poſſeſſores ac domini, loca & fontes excogitant, & naturas aquarum emendant, & cœli temperiē meliorem ſolertia ac ſeduli tatē reddunt. Et Chriſtus nonne multo magis etiam ea quæ videbantur naturam perturbare poſſe, correxit ac reparavit? aut quaſi unus ex hominibus, matrem quæ ipſū genuit, tamquam unam ex multis eſſe permiſit? Qu emadmodum igitur ſolus ex Virgine natus eſt E Chriſtus; ita etiam Mariam in partu virginem permanere decebat, matremque abſque dolore fieri. Ne igitur te propria excæcet natura, ut in Deitatem non credas: neque te corpus tuum perturbationibus atque affectionibus obnoxium, depravet, ut humanam accuſes naturam. Non enim advenit Chriſtus, ut affectionibus ſerviret, ſed ut peccatum exterminaret. Non induit corpus ut F naturæ illuderet. Non fugit aſſumtionem, ut honoraret figuram. Si per figuram quis voluerit dignum aliquid admiratione facere; multo ſane amplius ipſe omnino per ipſam egit naturam. Si figuram honoravit naturæ: præclarum ſane quiddam eſt natura, à Divinitate honore dignata. Si autem ob correctionem venit in figura; nobilior ſane natura, quàm figura, utpote quæ efficaciorem præbet correctionem. Si nihil conferre poterat figura; ſine ipſa utique effeciſſet quod erat

propositum. Quod si nihil in figura perfecit; fruttra sane ipsa inferebatur.

Attendite margaritæ, & nolite errare: non enim cessabo reprehendere, donec corrigam accusatores. Cernite non esse figuram, sed substantiam, & naturæ coadunationem suspicite. Indivisibilis iste pretiosus est lapis. Neque enim aliquis Divinitatis assumtionem separabit. Fulgur & aqua in unum consenserunt: & duo se contraria complexa sunt. Quo igitur pacto quod tenes, ignoras: & quod non tenes, cutiose investigas? Ex igne fulgur & ignis: unde & illuminat, & inflammat. Conchæ ex aqua, & per aquam crescunt. Quomodo ergo coruscatio non comburit cochleæ corpusculum? Quomodo substantialiter atque essentialiter conveniunt aqua & ignis, ac se invicem non corrumpunt? non potes dicere: sed cogeris credere quod vides & tangis. Sit tibi pro testimonio natura, quam edicere nescis: quia Filius Dei absque semine naicitur. Illic duo sunt contraria, quorum essentialiter concordant hypostases, & in qualibet ostenduntur natura. Vestram anteverto accusationem; quod ex vobis quosdam dicentes noverim: Deus ingenitus, caro visibilis: Deus impassibilis, naturâ passibilis. Quomodo ergo in hujusmodi contrariis concordia atque consensio in unam hypostasim facta est? Habes margaritam, omnium quæ dicta sunt, apertissimum explanatorem. Nam ignis, Deitatem significat, & aqua assumtionem. Non aqua fulgur assumsit; gravis quippe est naturæ, & ad sublimissimum ignis locum non pervenit. Sed fulgur supervolitans conjungitur aquæ, & concha turbata utrumque simul junctum concludit. Calor corporis unitus est rei quæ advenit, & firmitas plicaturarum quæ committuntur ac coëunt, conservat ac retinet, ne diffluat humor, qui intus est. Natura per conjunctionem auget quod inclusum tenebat: progressuque temporis, ex aqua & igni margarita prodit. Sic dicit & evangelium: Spiritus Domini superveniet in
Luc. 1. Virginem. Cur ita? ut scilicet virtutem acciperet, suscipiendi Divinitatem. *Et virtus*, inquit, *Altissimi obumbrabit tibi*. Fulgur tuæ insidebit naturæ: *quia quod ex te nascetur Sanctum, vocabitur filius Dei*. Non dixit, quod genitum est, iterum gignetur: neque dixit: quod nascetur ex virtute, vel ex Spiritu Sancto: sed, *ex te*: ut Virginis naturam ostenderet Deitati ministrantem, assumtionemque in ipsa, & ex ipsa, Verbo Deo conjunctam. Nisi enim dixisset, *quod nascetur ex te*, fortasse figuram existimatum fuisset Verbum assumsisse. Quædam tamen exemplaria non habent illud, *ex te*, ut hæresibus

A ἐν τῷ σχήματι, ἀθεότης ὁ ἀθεότητον ἀθεοφερόμενος.

Προσέχετε τῷ μαργαρίτῃ, καὶ μὴ πλανᾶσθε. ἐγὼ παύσομαι κρατῶν τὸν ἔλεγχον, ἕως ἂν διδύνω τοὺς κατηγόρους. Ἴδετε, ὅτι ἐστὶ σχῆμα, ἀλλ' ὕπαρξις, καὶ θαυμάσατε τὴν πλοκὴν τῆς φύσεως. Ἀναίρετος οὗτος ὁ λίθος ὁ πολυτίμητός ἐστιν. οὐδεὶς γὰρ τῆς Θεότητος χωρίσει τὴν ἀπόληψιν. Ἀστραπὴ καὶ ὕδωρ συνεφώνησαν. δύο ὑπεναντία συνεπλάκησαν. Πῶς οὖν ὁ κρατεῖς ἀγνοεῖς, καὶ ὁ μὴ κρατεῖς ἀπεργάζῃ; Ἐκ πυρὸς ἡ ἀστραπὴ καὶ πῦρ. ὅθεν καὶ φωτίζει καὶ φλέγει. Αἱ κόγχαι ἐξ ὕδατος, καὶ δι' ὕδατος αὔξουσι. Πῶς οὖν οὐκ ἔφλεξεν ἡ ἀστραπὴ τῆς κόγχης τὸ σωμάτιον; Πῶς συνῆλθον ἀσυγχύτως τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πῦρ, καὶ ἄλληλα οὐ διέφθειραν; Οὐ δύνῃ εἰπεῖν, ἀλλ' ἀναγκάζῃ πιστεύειν ἃ βλέπεις, καὶ ἃ ψηλαφᾷς. Γενέσθω σοι μαρτύριον, ἡ φύσις, ἣν εἰπεῖν οὐκ ἐπίστασαι· ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἄνευ σπορᾶς γίνεται. Καὶ δύο ὑπεναντίων ἀσυγχύτως ὁμονοησάντων, τῶν ὑποστάσεων δεικνυμένων ἐπὶ ἑκάστης φύσεως. Φθάνω ὑμῶν τὴν κατηγορίαν. Οἶδα ἐξ ὑμῶν τινας λέγοντας. Θεὸς ἀγέννητος, ἡ σὰρξ ὁρατή. Θεὸς ἀπαθής, ἡ φύσις ἐμπαθής. Πῶς τοσούτοις ὑπεναντίοις ὁμόνοια εἰς μίαν ὑπόστασιν ἐλήλυθε; Ἔχεις τὸν μαργαρίτην ἁπάντων τῶν εἰρημένων διεκφαντορα καὶ σαφηνιτήν. τὸ μὲν πῦρ σημαίνει τὸν Θεότητα, καὶ τὸ ὕδωρ τὴν σάρκωσιν. Οὐ τὸ ὕδωρ προσείληφε τὴν ἀστραπήν, βαρὺ γάρ ἐστι, καὶ οὐκ ἀνεῖται πρὸς τὸ ὑψηλότατον τοῦ πυρός. Ἡ ἀστραπὴ ἐμπεπαθεῖσα σωεπλάκη τῷ ὕδατι, καὶ ἡ κόγχη θρομβεῖσα ἀπέκλεισε σωαφθὲν ἑκάτερον. Ἡ θέρμη τοῦ σώματος ἠνώθη τῷ ἐπεισελθόντι, καὶ ἡ ἀσφάλεια σωελθουσῶν πτυχῶν ἀδιάρρυτον διεφύλαξε τὸ χαῦνον. Ἡ φύσις διὰ τὴν ἕνωσιν ηὔξησε τὸ ἀποκλειόμενον. προϊόντος δὲ καιροῦ, προσῆλθε τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πῦρ εἰς μαργαρίτην. Οὕτω λέγει καὶ τὸ εὐαγγέλιον, ὅτι Πνεῦμα Κυρίου ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν Παρθένον. Διατί; Ἵνα λάβῃ δύναμιν χωρήσαι τὴν Θεότητα. Καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι. ἡ ἀστραπὴ ἐπισκήσεται σὺ τῇ φύσει, ὅτι τὸ γεννώμενον ἐκ σοῦ ἅγιον, κληθήσεται Υἱὸς Θεοῦ. Οὐκ εἶπε, τὸ γεγεννημένον πάλιν γεννηθήσεται. οὐδὲ εἶπε, τὸ γεννώμενον ἐκ σοῦ δυνάμεως ἢ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. ἀλλ', ἐκ σοῦ. ἵνα δείξῃ τὴν φύσιν τῆς παρθένου λειτουργοῦσαν τῇ Θεότητι, καὶ τὴν προσληψιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξ αὐτῆς, τῷ Λογῳ καὶ τῷ Θεῷ συμπλεκομένην. Εἰ μὴ εἶπε, τὸ γεννώμενον ἐκ σοῦ, τάχα ἂν σχῆμα ἐνομίσθη ὁ Λόγος προσειληφέναι. Ἕνια τῶν ἀντιγράφων

γράφων δ' ὡς ἐχει τὸ, ΕΚ ΣΟΥ, ταῖς αἱρέ- A
σεσι χαριζόμενα. Εἰ γὰρ μηδ' ἔχει τὸ, ΕΚ ΣΟΥ,
ὦ αἱρετικέ· ἡ προσθήκη σε σώζει τὸ νοῦν, ὃν
εἶπεν ὁ ἐν τῷ, ΔΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΓΕΝΝΩ-
ΜΕΝΟΝ, σημαίνων τὴν προσωλοκὴν τῆς προσ-
λήψεως. Ἡ σύλληψις ἐλέγχει τὴν φύσιν, καὶ ἀπο-
βάλλεται τὸ σχῆμα· ἡ δὲ λέξις δι' ἀρχαγγέλου
σωίζει, ὅτι ἡ Θεότης δι' ὅλου ἄλλο τῇ πλάθέ-
νᾳ ἐπεσκίασεν, ἢ ἵνα γεννηθῇ ἄνθρωπος. ἐπεὶ B
ἠδύνατο σωτόμος ὀφθῆναι πάσῃ τῇ γῇ, εἰ μὴ
δι' ἀληθινῆς τε καὶ ἀνθρώπε πλοκῆς ἐβάλετο τοῖς
ἀνθρώποις ἐπιδημῆσαι.

Ἐπίβλεψον τῷ μαργαρίτῃ, καὶ βλέπεις αὐ-
τὸν τὰς δύο φύσεις συνέχοντα· φαιδρότατός ἐστι,
διὰ τὴν Θεότητα. λευκός, διὰ τὴν προσληψιν.
Ἐν τῷ λευκῷ βλέπεις τὸ φαιδρόν. Ἐν τῇ ἀρε- C
τῇ ὁρᾷς τὴν ἔνοικον δύναμιν. Σκληρός, διὰ τὴν ἀν-
θρωπείαν φύσιν. λεῖος, διὰ τὴν ἐπουράνιον κατά-
σασιν· Ὑδατώδης, διὰ τὴν ἐπίγειον φύσιν· πυ-
ρώδης, διὰ τὴν Θεότητος ὑπόστασιν. Πᾶσι σκο-
πός ἐστι φυσικὸς, ὅτι ἕκαστος, ὡς ἐν κατόπτρῳ,
τὰ κατ' αὐτὸν φωτίζεται. Τὰ κάτοπτρα τέχνῃ
γίνεται. διὸ ἔχει τινὰ παραλογισμὸν εἰς τὴν τῶ
προκειμένε πάλιν· ὁ δὲ μαργαρίτης φυσι- D
κὴν ἔχει τὴν χάριν, καὶ τὸ λυσιτελὲς ἔμφυτον.
Καὶ ἕτερα πολλὰ ἐκ δύο τινῶν ἓν γίνονται· ἀλλ'
οὐ γεννῶνται, καθὸς ὁ μαργαρίτης, ὅτε ἐκ πυ-
ρὸς καὶ ὕδατος λαμβάνον). Ὅρα, μὴ ζητεῖ τὰ
ὑποδείγματα ἐν πᾶσι τοῖς μαργαρίταις. οὐ γὰρ
πάντες εἰσὶ γνήσιοι, ἐν αὐτοῖς ἀπαρτισμάτια
ἔχοντες ἃ εἴπωμεν· τὸ γὰρ πλῆθος αὐτῶν τὸ γεω-
δέστερον μέρος ἔχει πολύ. Αἱ εἰς τὸν βυθὸν κατα- E
τείβουσαι κόγχαι· αἱ γὰρ ἐν τοῖς τεναγώδεσι τῇ
ἰλύϊ χαίρουσι, καὶ κατέρρυσι σηψείας ἐσθίουσαι,
βραδίον ἔχουσαι τὰς καλὰς μαργαρίτας. Ἔχει
γὰρ ἄλλην αἰτίαν ὁ μαργαρίτης, ὅτι, ἐὰν μὴ
ἀπαρτισθῇ ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως αὐτῦ, ὡς ἄωρος
προϊὼν, λιθώδης εὑρίσκεται. ὅθεν καὶ οἱ βύθιοι
πολλοί εἰσιν ἀδόκιμοι. Ἐὰν μὴ ἐντευχθῇ, οὐκ
ἔστι χρήσιμος. Τὰς πολλὰς γὰρ οὐκ εὑρίσκουσι, F
ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τὰ κογχῶν ἀναλέγουσι. Διὰ τοῦτο
ἀπαρτισμάτια λέγονται, ἐπειδὴ ἀπαρτίσαντα
τὴν αὔξησιν, καὶ πέμψαντα τὴν οὐσίαν εἰς τὴν δύ-
ναμιν τῆς φύσεως, οὐκ ἀίρονται, ἀλλὰ τίκτον).
οἱ καὶ πολλῆς τιμῆς ἄξιοι γίνονται. Ἵνα δὲ μά-
θῃς. ὅτι καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ ζῶα ὕδωρ ἐστὶν,
ἀνάγνωθι τὸν νόμον, καὶ ἀκούεις μαρτυροῦντα τὸν
Θεὸν, ὅτι τοῖς ὕδασιν ἐπέταξε προαγαγεῖν σὺν
πᾶσι καὶ τοὺς μύακας. Ἰαῦτα γάρ ἐστι τὰ ἐν τοῖς
ὕδα-

resibus gratificentur. Tametsi autem non habent illud, *ex te*, ò hæretice: additio tamen quæ sequitur, adhuc sententiam conservat: ait enim, *ideoque & quod nascetur*, assumtionis nexum significans. Cæterum conceptio naturam arguit, & figuram rejicit: & Archangeli loquutio testificatur, ob nihil aliud Deitatem Virgini obumbrasse, quam ut nasceretur homo. Potuisset quippe citius universæ apparuisse terræ, nisi per veram hominis assumtionem cum hominibus conversari voluisset.

Attende igitur ad margaritam, & videbis eam duas continentem naturas. Speciosissima siquidem est propter Deitatem: at candida, ob assumtionem. In candore ergo claritatem cernis: & in virtute inhabitantem potentiam vides. Dura quidem est propter naturam humanam: levis autem, ob conditionem cœlestem. Aquatica, propter terrenam naturam: ignita verò, ob deitatis hypostasim. Cunctis est consideratio physica: quia unicuique velut in speculo, quæ illius sunt, resplendent. Specula quidem arte fiunt, ac propterea habent quandam fallaciam ad rei propositæ perceptionem. At margarita naturalem continet gratiam, utilitatemque innatam. Multa quoque sunt alia, quæ ex duobus aliquibus fiunt quid unum: at non, sicut margarita, nascuntur; neque ex igne & aqua concipiuntur. Vide, ne quæras exempla in margaritis quibuslibet: non enim omnes sunt veræ, continentes in se cuncta perfecte quæ diximus: nam magna illarum copia potius terream habet partem. Sunt cochleæ, quæ in profundo morantur; aliæ in locis humidis limo & cœno gaudent, diversisque stercoribus vescuntur, & raro bonas margaritas producunt. Habet porro & aliam margarita causam: nam si perfectum non fuerit tempus generationis ejus, velut intempestiva, lapidosa reperitur: quare & multæ ex iis, quæ in profundo sunt, improbantur: & si arte non expolirentur, nullus esset earum usus. Cæterum multas ejusmodi non reperiunt, verum ex illis conchis eas colligunt atque decerpunt: perfectæ autem ideo atque probatæ dicuntur, quia dum quasi augmentum perficiunt, & substantiam in vim naturæ transmittunt, non auferuntur, verum generantur: atque illæ valde quoque pretiosæ redduntur. Et ut discas animalia in mari etiam ex aqua constare; legem revolve, & Deum attestantem audies, quod aquis imperaverit, ut inter cætera producerent etiam mytulos & conchas: nam hæ quoque ex illorum sunt genere, quæ in aquis repunt. *Genes.* 1.

punt. Et margarita ex immundis est animantibus: quoniam & Christus ex natura sordibus obnoxia natus est, quæ purgationibus per visitationem Dei indigebat. Quemadmodum autem fulgur universa explorat, sic etiam Deus: & sicut illud occulta illuminat; ita quoque Christus recondita naturæ purgat. Ideo Virginem purificavit, & sic natus est: ut ostenderet, ubi Christus est, ibi omnem puritatem operari. Mundavit eam in sancto præparans Spiritu, & sic ipsum purificatus concepit uterus. Mundavit eam in castitate ac puritate: ideoque natus, Virginem ipsam reliquit. Cochleæ ostendant atque declarent, non per femineum membrum concepisse Virginem: nam illæ duabus explicatis commissuris, non carneam constitutionem præbent, sed secure solutum habentes corpus, repente fulgure replentur. Ita quoque Virgo, Dei Verbum toto suscepit corpore, simplicitateque naturæ, & non curioso ac redundante motu, Deitate impleta est: intellexitque, ex conditione humana se assumtionem suscepisse. Cognoscebat conceptionem: at viri congressum & consuetudinem ignorabat: intelligebat quidem absconditum in se pondus: sed appetitum superfluæ corruptelæ experta non erat: omniaque ad pudicitiam concurrebant membra, proprii impetus & appetitus oblita. Etenim ad ortum solis, cuncta redduntur splendida; apparensque foris Sol, illuminat universa: quid agat in cubiculo totus ad unum admotus? Si Paulum Christus de cœlo illuminans, ad pietatem transtulit, fecitque ex lupo ovem, ex persecutore Apostolum, misericordem è crudeli, & ex inobediente atque intractabili obedientem & tractabilem: quanto magis intus in Maria quum esset Divinum Verbum, ipsam ab omni corruptione atque mutatione alienam fecit. Pro arrhabone fidem accepit puellæ, & non amplius propendens erat gratia: sed dum jure optimo incorruptionis vim illi præbet, fides naturam adduxit, & hanc excipiens gratia, non amplius esse corruptibilem passa est: verum sibi ipsam adjunxit, sicut Rex vas privati alicujus hominis, proprium sibi faciens. Atque ita facta est Maria, non jam mulier, sed Virgo per gratiam: sicut cibus jumentorum regius efficeretur, si Rex ejus particeps fieret atque eo vesceretur. Non dico immortalem illam fuisse; sed quod ab appetitu seducta eversaque non fuerit, gratiæ vi illustrata. Rubiginem, quam natura habebat ferro adhærentem, gratia mundavit: volupta-

A ὕδασιν ἔρπουσα. Ἐξ ἀκαθάρτων ζώων ὁ μαργαρίτης· ἐπειδὴ καὶ ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη ἐκ φύσεως τῆς ῥυπωθείσης, καὶ χρῃζούσης καθάρσεως ἀφ' τῆς Θεοῦ ἐπισκοπῆς. Ὥσπερ ἡ ἀστραπὴ τὰ πάντα, οὕτω καὶ ὁ Θεός. καὶ ὥσπερ ἐκείνη φωτίζει τὰ ἀπόκρυφα, οὕτω καθαίρει ὁ Χριστὸς καὶ τὰ τῆ φύσεως κρύφια. Καὶ ἀφ' τοῦτο ἐκάθηρε τὸ παρθένον, καὶ οὕτως ἐγεννήθη· ἵνα δείξῃ,
B ὅτι ὅπου Χριστός ἐστι, πᾶσα καθαρότης ἐνεργεῖ. Κάθηρεν αὐτὴν ἐν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι προετοιμάσας, καὶ οὕτω συλλαμβάνει αὐτὸν ἡ μήτρα γενομένη καθαρά. Κάθηρεν αὐτὴν ἐν ἁγνείᾳ, διὸ καὶ γεννηθεὶς, παρθένον ἀπολέλειπεν. Αἱ κόγχαι δηλοῦσιν, ὅτι οὐ διὰ τοῦ μέλους τοῦ γυναικείου συννεύληφεν ἡ Παρθένος. Ἀνέπτυξαν γὰρ ὅλον τὸ σῶμα τὰς δύο πτυχὰς, καὶ οὐ τὴν σαρκικὴν κατά-
C σασιν πρέσχον, αἱ κογχαι ἀμερίμνως ἀπολυτὸν ἔσχον τὸ σῶμα, καὶ ἀφυδίως ἐπληρώθησαν τῆς ἀστραπῆς. Οὕτω καὶ ἡ Παρθένος παντὶ τῷ σώματι ἐδέξατο τὸν Θεοῦ Λόγον, ἁπλότητι φύσεως, καὶ οὐ συνεργείᾳ κινήσεως ἐπληρώθη τῆς Θεότητος, καὶ συνῆκεν, ὅτι οὐ προσέλαβεν ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης καταστάσεως τὴν προσληψιν. ἐννοεῖ τὴν σύλληψιν, ἠγνόει τὴν συνουσίαν. ἐννοεῖ τὸν ὄγκον
D τὸν κρυπτόμενον, ἀπείρως δὲ εἶχε τῆς συνέργου φθορᾶς τῆς ὀρέξεως. πάντα τὰ μελη συνέτρεχον πρὸς ἁγνείαν, τῆς οἰκείας ὁρμῆς ἐπιλαθόμενα. Ὅτι καὶ ἡλίου ἀνατολαὶ, πάντα φωτοειδῆ γίνονται. ἐὰν ἔξωθεν φαίνων ὁ ἥλιος, φωτίζει τὰ σύμπαντα· τί ποιήσῃ ἐν οἰκίσκῳ ὅλος γεννόμενος; Εἰ τὸν Παῦλον ὁ Χριστὸς, ἐξ οὐρανοῦ φωτίσας, ἠλλοίωσε πρὸς εὐσέβειαν, καὶ ἐποίησε τὸν λύκον
E πρόβατον, καὶ τὸν διώκτην ἀπόστολον, καὶ τὸν ἀπάνθρωπον εὔσπλαγχνον, καὶ εὐπειθῆ τὸν δυσπειθῆ. πόσῳ μᾶλλον ἔσωσεν ἐν τῇ Μαρίᾳ ὢν Θεῖος Λόγος, πάσης αὐτὴν φθορᾶς καὶ τροπῆς ἀλλοτρίαν κατέστησεν; Ἔλαβεν ἀρραβῶνα, τὴν πίστιν τῆς νεανίδος, καὶ οὐκέτι προσκλινὴς ἦν ἡ χάρις. ἀλλὰ δικαίῳ λόγῳ πρεῖττον αὐτῇ τῆς ἀφθαρσίας τὸ δύναμιν, ἡ πίστις τὸ φύσιν προσήγαγε· καὶ λαβοῦ-
F σα αὐτὴν ἡ χάρις, οὐκέτι αὐτὴν φθαρτὴν γενέσθαι εἴασεν· ἀλλ' ἑαυτῇ προσφιλείωσεν, ὡς βασιλεὺς ἰδιώτου σκεῦος, ἴδιον ποιησάμενος· Καὶ γέγονεν ἡ Μαριὰμ, οὐκέτι γυνὴ, ἀλλὰ Παρθένος διὰ τῆς χάριτος· ὡς τροφὴ κτηνώδης γενομένη βασιλικὴ, διὰ τὴν τοῦ βασιλέως μεταλαχήν. Οὐ λέγω, ὅτι ἀθάνατος ἦν, ἀλλ' ὅτι ἀπὸ τῆς ὀρέξεως οὐ διεστράπη, γεγανωμένη ὑπὸ τῆς χάριτος. Εἶχε τὸν ἰὸν ἡ φύσις συνεπόμενον τῷ

χαλκῷ

χαλχῷ, ἀλλ' ἡ χάεις καθηρεν, ἐγάνωσε, διὸ ἐφύλαξε.

Φιλῶ τ' ϒ εὐαγγελίε λίθον, ὅτι τροφή με γέγονε τ ψυχῆς. Θαυμάζο τὸν μαργαείτλω, ὅτι ὁμιλεῖ μοι περὶ τῶ εἰς Χειςὸν διηγημάτων. Τέθηκα τλὼ ῥιζοβολῶ, ὅτι παρέβαλέ μοι γνῶσιν διπλῆν. Ἔγνων ἐν αὐτῇ φύσεως σύγκρασιν, κ) Θεότητος δωάμιν. Σωῆκα ἐναντίων ὁμόνοιαν, κ) ἐναλλαγλὼ καταςάσεως φυσικῆς. Βλέπω τὸν ὐρανὸν τῇ γῇ ἐνόμενον. Ὁῶ, ὅτι οἱ δύο αἰῶνες εἰς ἕνα δεσμὸν σωήχθηᾳ. Ἐσφράγισεν ἡ χάεις τ ὁμόνοιαν, κὰ ὐχ ὑείσκω διελεῖν τλὼ ἑκάςου ὑπόςασιν. Νοῶ τ διάφορον δύναμιν, ϛ ἡ ϒ μαργαείτε φερέεια ἀπαγᾷ τ'λὼ διάνοιαν, μὴ καταλαβεῖν πῶς ἐξύχθηᾳ. Ἴσός ἐςι πανταχόθεν· ὁ γὰ Χειςὸς ἀφεῖλε τ' ἄνισον· κὰ, ὡς τεχνίτης, ἴσες τὺς δύο αἰῶνας σωῆξε, ϛ θεὶς αὐτὺς διελεῖν δύνατα. Τῶν κογχῶν αἱ πυχαὶ διαῤῥῆνται· ϒ μαργαείτε ὃ τὰ μέτρα ἀφαίρετα τυγχάνσιν. Ἐκεῖνα τομὴν ἐπιδέχον). οὗτος ὃ ἄτμητός ἐςιν· ἵνα νοήᾳς ϒ νόμε τὰς δύο πλάκας, κὰ ϒ εὐαγγελίε τὸ ὄρθιον, τὸ μονοειδὲς, τὸ πολύτιμον. τὰ ἐπίγα φερέχει ὁ νόμος· τὰ ἐπουράνια, τὸ εὐαγγέλιον. Ἰδοὺ ἡ κόγχη κὰ ὁ μαργαείτης, ἃ σωήξεν ὁ Χειςός. Διὰ τ χάεις τος ἀνατρέχων πρὸς τ γένησιν, κ) ἀξεπάζων ϒ νοητῦ μαργαείτε τ φύσιν, ἐπέγνων τ δύναμιν, ἐνόησα τ πλοκὴν, κατέλαβον τὴν φύσιν. Θέλω πάλιν νοῆσαᾳ τῦ σοφῦ δημιργῦ τὴν τέχνλω.

Συνίημι δημιργὸν εἶ γεωργὸν, κὰ ἐπιγινώσκω, ὅτι ὐ γῆν γεωργεῖ, ἀλλὰ φύσεων ὁμόνοιαν. ὐ ωείρειν κὰ θερίζειν ἐπιχειρεῖ. οὐ τρυγᾷ, κὰ μεγάλης λιῶ ποιεῖ εἰσφοράν· πρωτοχρῷ τῇ φύσ τ ἀνθρώπων τ Υἱὸν, κὰ τόκον εἰσπράτετα δ' αὐτ, πάσης ψυχῆς τὴν ἐξσίαν. Διὰ ϒ χρέω πρόκυροῖ ἑαυτῷ πᾶσαν τὴν νομὴν τ ἐπιγείων, κὰ διὰ βραχείας συμφορᾶς, Κύριος πάντων γίνετα, ὐ μόνον ὡς δημιργὸς, ἀλλὰ κὰ ὡς λυτρωτής. Οὐ μόνον, ὡς Θεὸς, ἀλλὰ κὰ ὡς ἐξ ὑδρώτων ὠνύμφος, δίδωσι τ μαργαείτλω, ἵνα κὰ αὐτὸν τὸν ὀβολὸν τ φύσεως μὴ ἀπολέσῃ. Δίδωσι τ Υἱὸν, ἵνα τ δῦλον ὑποτάξῃ. Ὦ μεγάλης φιλανθρωπίας ὢ ῥιψοκινδύνων ἐπιχειρημάτων, ὅτι τῇ κογχῇ πιςεύει μαργαείτην, κὰ δι' ὀβολὸν λίθον τίμιον παρυβρίζει. Βλέπεις τ ἔμπορον; νοεῖς τ πάντα πωλήσαντα, ἵνα ἀγοράσῃ τ μαργαείτλω

A luptate affecit, ideoque conſervavit

Amo & exoſculor Evangelicum lapidem, quia cibus animæ meæ factus eſt. Suſpicio ac collaudo margaritam, quia de Chriſto loquitur mihi narrationes. Adhibui parabolam: quia duplicem mihi cognitionem contulit. Cognovi in ipſa naturæ commiſtionem, & Deitatis virtutem. Intelligo contrariarum rerum conſenſionem, ac permutationem naturalis conſtitutionis: Conſidero cœlum cum terra ſimul uniri. Video duo ſecula in unum coaluiſſe vinculum. Obſignavit gratia concordiam; neque invenio, qua ratione cujuſque ſubſtantiam ſeparem. Intelligo vim differentem: & margaritæ circumferentia abducit mentem meam, ne comprehendat, quo pacto in unum ſimul convenerint atque conjunctæ ſint. Æqua eſt undique margarita: etenim Chriſtus inæqualitatem abſtulit: & velut artifex duo ſecula æqualia reddens, in unum conglutinavit: nemoque eſt, qui ea ſeparare poſſit. Concharum commiſſuræ dirimuntur: at margaritæ dimenſiones ſunt inſeparabiles. Illæ ſectionem admittunt: iſta vero inſecabilis eſt: ut intelligas duas quidem Legis tabulas, ſed Evangelii rectitudinem, ſphoericam eſſe perfectamque ac præſtantem figuram. Terrena quidem, lex continet: at Evangelium cœleſtia. Ecce concha & margarita, quas ſimul conjunxit Chriſtus. Per gratiam ad generationem recurrens, & intellectualis margaritæ naturam exquirens, agnovi virtutem, intellexi connexionem, & naturam deprehendi. Volo rurſus conſiderare ſapientiſſimi artificis opificium.

Intelligo igitur rerum omnium opificem agricolam eſſe: ſimulque intelligo, non ab eo agros hos terræ, ſed naturarum conſenſionem coli. Non ille ſeminando & metendo intentus eſt: non vindemiando, & ex torculari magnum proventum comparando: ſed prius utendum naturæ humanæ dat Filium, & fœnus per ipſum exigit, univerſam animæ libertatem. Propter debitum omnia terrigenarum paſcua ſibi vindicat, & brevi commercio Dominus omnium efficitur, non ſolum ut creator, ſed etiam ut redemtor: non modo ut Deus, ſed etiam ut qui ſudoribus emit, tradit margaritam, ne & ipſum naturæ obolum deperdat. Filium tradit, ut ſervum ſubmittat. O maximam benignitatem! o periculorum contemnentem conatum! conchæ enim commitrit margaritam: & pro obolo lapidem pretioſum contemni permittit. Cernis mercatorem? Conſideras eum, qui omnia vendit, ut margaritam emat?

emat? cognoscis divitem, quomodo cuncta vendat, ut agrum, & qui in eo continetur, thesaurum comparet. Hic est Pater, qui per Filium suum omnia emit naturæ humanæ utilia. Cunctas suas terrenas possessiones vendidit, ut jugerum terræ, quod ipse condiderat, compararet. Illud ipsi Adæ tradiderat: at hic vanarum rerum cupiditate ipsum perdidit. Emit verò agrum, non propter terræ ulum, sed ob thesaurum in eo reconditum. Quis igitur iste est ager? corpus hominum: & anima est thesaurus. Siquidem propter animam, quam ad imaginem & similitudinem suam ipse fecit, vendidit omnia: & ad comparandam possessionem misit Filium. Non igitur Divinitati vendidisset tyrannus, nisi illa tulisset & objecisset humanitatem. Noverat enim potentiam, ac timebat venditionem: sed homini vendebat, sciens ejus infirmitatem, cognoscensque, se, quando vellet, rursus per vim auferre posse possessionem & thesaurum. Mittit ergo suum filium ad tyrannum, dicitque ad ipsum. Trade illi possessiones reliquas, de quibus non est controversia, quia meæ sunt. Solus autem homo voluntate libera dominium meum facit ambiguum: per confessionem autem & negationem thesaurum habet ad exemplar expressum. Verum quia ad gloriam meam pertinet, ut non perdam quod mihi ipsi ad obsequium meum ac ministerium procreavi; da ipsi jumenta, & cuncta rationis expertia: solum autem hominem redde liberum. Præbet igitur ei porcos in regione Gerasenorum; emitque agrum cum thesauro, ac hominem ex dæmonis potestate redemit. Porci, asini, tauri, atque leones nullam præbent gloriam possidenti: homo autem magnam tribuit: quia ejus sacrificium non est ex cibis corruptibilibus & esculentis, verum ex cœlestibus thesauris. Hic thesaurus est, hic ager: cujus quidem mercator est Pater, & mediator Christus. Accessit ut hospes: coëmit tamquam mercator; auctoritatemque exercuit velut dominus: quoniam ipse & Pater unum sunt in Divinitate. Auctoritatem & potestatem exhibuit in natura assumtionis: porrò mediatoris functus est munere in actione, qua emit: potentia autem superans, accepit agrum: & quum tyrannus non cognosceret, etiam thesaurum divendidit. Assumsit hominem tamquam servum: ignorabatque inimicus se etiam peculium vendidisse ipsi: potitus enim homine Christus,

A εἰτῖω; Ἐπιγινώσκεις τ̃ πολυκτήμονα, πῶς πάντα ἀποδίδωσιν, ἵνα πείητα τ̃ ἀγρὸν, καὶ τ̃ ἐν αὐτῷ θησαυρόν. Οὗτός ἐστιν ὁ Πατὴρ ὁ διὰ τ̃ Υἱ̃ ἀγοράζων ἅπαν τὸ τ̃ ἀνθρωπότητος χρήσιμον. Πάντα ἐπώλησε τὰ ἐπίγεια αὐτ̃ κτήματα, ἵνα ἀγοράσῃ τ̃ γῆς τ̃ ἄροτρον, ὃ αὐτὸς ἔκτισεν, ἔδωκεν αὐτῷ τῷ Ἀδάμ. Ἐ ἀπώλεσε τοῦτο διὰ τ̃ τ̃ῶν παιδίων

B ἐπιθυμίας. Ἀγοράζει τ̃ ἀγρὸν, ὐ διὰ τὴν χρῆσιν τ̃ γῆς, ἀλλὰ διὰ τ̃ θυσαυρὸν τ̃ κρυπτόμενον. Καὶ τίς ἐστιν ὁ ἀγρός; Τῶν ἀνθρώπων τὸ σῶμα. καὶ ἡ ψυχὴ, ὁ θησαυρός. Διὰ τὴν ψυχὴν, ἣν αὐτὸς κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἐποίησε, πωλεῖ οὖν πάντα, καὶ ἀποστέλλει τ̃ Υἱὸν, ἀγοράσαι τὸ κτῆμα. Οὐκ ἐπώλει ὁ τύραννος τῇ Θεότητι, εἰ μὴ ἐφόρεσε τὴν ἀν-

C θρωπότητα, ἤδει τὴν δύναμιν Ἐ ἐδεδοίει τὴν μετάτρασιν. ἀνθρώπῳ ἐπώλει, εἰδὼς τὴν ἀθένειαν, Ἐ ὅτε θέλει, διὰ τ̃ ἀπατηλῆς βίας, ἁφαρπάσῃ τ̃ κτῆμα καὶ τὸν θησαυρόν. Τοίνυν πέμπει τ̃ Υἱὸν πρὸς τ̃ τύραννον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. Δὸς αὐτῷ τὰ λοιπὰ κτήματα, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν ἀντιλογία, ὅτι ἐμά ἐστι. Μό-

νος ὁ ἄνθρωπος, διὰ τὴν προαίρεσιν, ποιεῖταί

D με τὴν δεσποτείαν ἀναμφίβαλον· διὰ τ̃ ὁμολογίας, Ἐ τ̃ς ἀρνήσεως, θησαυρὸν ἔχει τὼ ἀπομίμησιν. Ὅτι δόξα με ἐστὶ, μὴ ἀπολέσαι, ὃ ἐμαυτῷ πρὸς λειτουργίαν ἔκτισα, δὸς αὐτῷ τὰ κτήνη, καὶ πάντα τὰ ἄλογα, μόνον τ̃ ἄνθρωπον ἐλεύθερωσον. Παρέχει αὐτῷ τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ τ̃ Γεργεσηνῶν χοίρους, καὶ ἠγόρασε τὸν ἀγρὸν, καὶ τὸν θησαυρὸν λυτρωσάμενος τ̃

E ἄνθρωπον ἐκ τ̃ς ἐξουσίας τοῦ Δαίμονος. Οἱ χοῖροι καὶ οἱ ὄνοι καὶ οἱ ταῦροι καὶ οἱ λέοντες, οὐδὲν πρέχουσι κλέος τῷ ἔχοντι. Ὁ ἄνθρωπος μεγάλα δίδωσιν, ὅτι ἡ θυσία αὐτ̃ οὐκ ἔστιν ἐκ τ̃ φθαρτ̃ Ἐ τ̃ ἐδωδίμων, ἀλλ' ἐκ τ̃ ὐρανίων θησαυρῶν. Οὗτός ἐστι ὁ θησαυρός, ὅπος ὁ ἀγρός. Ὁ δὲ ἔμπορος, ὁ Πατήρ ἐστιν. ὁ μεσίτης, ὁ Χριστός ἐστι. Προσῆλ-

F θεν, ὡς ξένος· ἠγόρασεν, ὡς ἔμπορος· ὡς δεσπότης, ηὐδέντησεν· αὐτὸς γὼ Ἐ ὁ Πατὴρ ἕν εἰσιν ἐν τῇ Θεότητι. Ηὐδέντησεν ἐν τῇ φύσει τ̃ς προσλήψεως, ἐμεσίτευσεν, ἐν τῇ πράξει, ἠγόρασεν· ἐν τῇ δυνάμει ἐνίκησεν, ἔλαβε τ̃ ἀγρὸν, καὶ οὐκ ᾔδει ὁ τύραννος, ὅτι Ἐ τὸν θησαυρὸν συνεπώλησεν. Ἔλαβεν, ὡς δοῦλον, τ̃ ἄνθρωπον, Ἐ ἠγνόει ὁ Ἐχθρὸς, ὅτι καὶ τ̃ πεκύλιον αὐτ̃ συνεπώλησεν. Ἐκράτησε τοῦ ἀνθρώ-

που

που ὁ Χριστὸς, καὶ συμπεριέλαβε καὶ τὰ τοῦ δούλου εἰς ἑαυτόν. Πάντα τὰ ἄλογα δοῦλα ἦσαν τοῦ Ἀδάμ. Ἐδόκει ὁ Ἐχθρὸς, ὅτι λαβὼν αὐτὰ, ἀντίσωμα τοῦ Ἀδὰμ εἶχεν ἐποικείλμα. συναπηλθον τῷ δεσπότῃ ἀμφοτέρῳ, τὸ φυσικὸν δεσποτείαν ἀπογνόντα. ἐπώλησεν ὁ τύραννος καὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ πάντα τὰ ἄλογα. ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀφ' αὐθαιρέσεως αὐτὰ τῷ Θεῷ παρέσησε. διὰ τοῦτο πάντα ἔθνη ἐπὶ τέλει τοῦ Ἰσραὴλ ἐκτήσατο. Ἠγόρασεν ὁ Χριστὸς τὸν ἀγρὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· δοὺς τὸ αἷμα τὸ ἅγιον τὴν τιμήν. εἰς νομὸν εἰσῆλθεν ἐπὶ τὴν ἀναστάσεως, ἐκβαλὼν τοὺς τυράννους, καὶ τοὺς ἰδίους θησαύρισμα. Ὁ ἀγρὸς ἦν πᾶσα ἡ γῆ. καὶ ὁ θησαυρὸς, οἱ ἐν αὐτῇ κρυπτόμενοι ἅγιοι. Ἔλαβε τὸ φανερόμενον ΚΤΗΜΑ, ἵνα, ὅτε θέλῃ, λαμβάνῃ καὶ τὸ κρυπτόμενον ΧΡΗΜΑ. Εἰς νομὸν εἰσῆλθε τῶν ζώντων, συμπεριείληφε καὶ τοὺς μὴ φανερομένους νεκρὸς, ἀνῆκε πέως μὴ λαβεῖν τὸν θησαυρὸν, ἵνα λάβῃ αὐτοὺς ἐπὶ τῆς ἀναστάσεως. Ἀπεδήμησε μικρὸν, φύλακας καταστήσας τῷ θησαυρῷ, καὶ οἰκονόμους τῷ ἀγρῷ· ἵνα ὅταν κελεύσῃ, ὁ θησαυρὸς ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως θεραπῇ τῷ Βασιλεῖ. Ὁ θησαυρὸς ἐν οὐρανῷ καταγγίζεται. ὁ δὲ ἀγρὸς τοῦ κεραμέως, ἐστὶ τὸ ἐργαστήριον. Εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ προφήτῃ. εἴσελθε εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως. τίνος κεραμέως, ἢ τοῦ Θεοῦ; Αὐτὸς γάρ ἐστιν, ὁ ποιῶν ἐν τῷ ἀγρῷ τούτῳ τὰ ἀνάσασιν. Ἕως τῆς συντέλειας, πλοποιεῖται τὸν ἀγρὸν ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις σώμασι· μετὰ τὴν συντέλειαν οὐρανοῖ τὰ σκεύη· τὰ μὲν τῶν ἁγίων, ἀπὸ τῆς χάριτος· τὰ δὲ τῶν ἁμαρτωλῶν, ἀπὸ τῆς Γεέννης τοῦ πυρός.

Ὁ τοῦ μαργαρίτου τρόπος ἤδη γέγονεν. οὐ γὰρ ἐν τῷ ἀγρῷ κατώρυκται, ἀλλ' ἐν τοῦ ἐμπόρου δεῦρο παρείληπται. Οὗτός ἐστιν ἡ ἀπαρχὴ τοῦ σταυροῦ· ἀφ' τοῦτο καὶ μόνος ἐγήγερται, ἐπειδὴ καὶ μονος ἠγόρασε, οὐ μετὰ θάνατον ἠγόρασε τὸν μαργαρίτην, ἐπειδὴ τὸν ἰσχυρὸν ἐν τῷ σταυρῷ ἐτροπώσατο. ἥψησεν αὐτὸν, εἰδὲ ὅτως ἔλαβε τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ, καὶ εἰδὲ ὅτως αὐτὸν ἐσκύλευσεν. Διὰ τοῦτο λέγει· ἐξουσίαν ἔχω τὴν ψυχήν μου θεῖναι, καὶ λαβεῖν αὐτήν· ἐπειδὴ ἐξουσίαν ἔχει τοῦ θανάτου, καὶ τότε δὲ θανεῖν αὐτὸν, ἔδοξε κρατεῖσθαι ὁ μαργαρίτης· οὐχ ὅτως ὑπὸ τοῦ Ἐχθροῦ, ἀλλ' ὑπὸ τῆς φύσεως· καὶ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς γῆς ἡ σωματαγὴ ἐλύετο. ὁ μισθὸς δὲ μείτου γέγονεν ὁ μαργαρίτης. Ὁ γὰρ μωρὸς δεσπότην ἠγνόει, οὗ κατέπτυεν. ἔλαβεν ὁ Χριστὸς τὸν μισθόν. ἔλαβε τὸν ἀγρόν. ἔλαβε καὶ τὴν

A stus, simul accepit etiam in seipso cuncta quæ servi sunt. Omnia rationis expertia animantia mancipata Adamo erant: at inimicus sibi ea videbatur vindicare, pro Adæ corpore illa usurpans: itaque una cum domino vendito illa quoque simul abierunt, naturale dominium agnoscentia. Vendidit ergo tyrannus etiam hominem cum cunctis animalibus ratione carentibus: nam homo sponte illa Deo obtulerat: ideoque ad extremum cunctas sibi gentes cum Israëlitis acquisivit. Coëmit agrum in Cruce Christus, pro pretio suum ipsius præbens sanguinem. Resurgendo, in pascua intravit, tyrannos ejiciens, & suos introducens. Ager enim erat universa terra: & thesaurus, qui in ea occulti latent sancti. Accepit interim possessionem quæ conspiciebatur, ut, quando vellet, acciperet etiam qui tegebatur thesaurum. In pascua venit vivorum: comprehensos vero etiam mortuos qui non apparebant, extulit, interim non accepto thesauro, ut illum in resurrectione accipiat. Peregre profectus est aliquantulum, custodibus thesauro, & œconomis agro adhibitis: ut quando jusserit, thesaurus per resurrectionem præsentetur Regi. Thesaurus ergo in testa velut in vase servatur: ager autem figuli, est tamquam officina: quemadmodum prophetæ dixit Dominus: Ingredere in agrum figuli. At cujus figuli, nisi Dei? quoniam ipse est, qui ex agro isto resurrectionem facit. Ergo usque ad consummationem, luteum efficit agrum in humanis corporibus: post seculi vero consummationem, lutea efficit vasa; Sanctorum quidem, per gratiam; at peccatorum, per gehennam ignis. *Hierem.* 18.

Modus ergo margaritæ jam patefactus est: non enim in agro defossa remansit; sed illico à mercatore excepta est. Atque ipse est primitiæ crucis: ac propterea etiam solus resurrexit, quia & solus emerat; non post mortem emit margaritam, quoniam in cruce inimicum profligavit, quo devicto armaturam ipsius accepit, & sic eum spoliavit: Atque ideo ait: *Potestatem habeo ponendi animam meam, & sumendi eam.* quia potestatem habuit mortis, & antequam moreretur, visa est detineri margarita, non quidem ab hoste, sed à natura: & dum adhuc illa esset in terra, commercium & commutatio facta est; mercesque mediatoris margarita facta est. Nam stultus eum esse dominum ignorabat, quem despuebat. Accepit mercedem Christus, accepit agrum, accepit & pretium agri: simul enim sequuta est *Joan.* 10.

natura rationis expers ducem, quem habuerat ab initio. Habet ergo vivorum poteſtatem in agro: habet & mortuorum dominium in theſauro. Habet aſſumtionem in margarita perpetuo manſuram. Habet arrhabonem, gratiam Sancti Spiritus, ungentem Chriſti Corpus ad certamen contra tyrannum. Hoc enim Pater ad victoriam proponebat, & præmium victori dabat.

Verum paulo altius & ab initio repetentes, cognoſcamus quæ dicta ſunt: ut quaſi ſummatim intelligamus ſingula ſicut oportet. Siquidem Deum Patrem, agricolam, & opificem, & mercatorem, & figulum, mediatorem, ac creditorem, præmiorum diſtributorem, & honoris cupidum noſtra appellavit oratio. Magnum ſane Domini verbum, duobus verbis tantam ſcientiæ vim concludens. Rurſus margarita ſit nobis Evangelium: quia ſimplici ac minuta litera tantam myſteriorum vim continet; & in vili abiectaque chartula, cœleſtis comprehenditur doctrina. Aſſerunt hæretici, Filium Dei, indignum cenſuiſſe, naturam hominis aſſumere. Cœlum Deus chartæ commiſit; & Filium humanam ſumere naturam non permiſit? non propter æqualitatem hæc dico; ſed Patris erga nos benignitatem demonſtro, qua ſe ita demiſit, & commercia nobiſcum junxit. Non igitur in figura viſus eſt Chriſtus: abſit: non enim in figura vili ac miſeranda incederet Divinitas, ut in terra verſaretur. Naturam Domini terræ aſſumſit naturæ Dominus, ut dominium Adamo redderet, quod per ſeductionem amiſerat. Quodſi in figura Chriſtus apparuit; etiam in figura filius erat Dei. Cernis quo pacto corruant hæretici, dum periculoſe tentant Chriſti negare ſubſtantiam. Attende eorum dementiam, quoniam linguam dumtaxat habent, & non mentem: loquuntur quæ volunt, & non intelligunt quæ conſequentium ſit intelligentia. Etiam tibi fœneratorem oſtendam Deum, ò hæretice; & quomodo in Virgine excoluerit margaritam: & commonſtrabo tibi præterea, quo pacto agricola Deitatem mutuam dederit naturæ. Voloque oſtendere mercatorem, quomodo ſocium mercaturæ hominem nactus, dives uno extiterit obolo: ita ut & fœnus abduceret, & hominem coleret, & regnum Dei in dominium ſtabile ac firmum haberet. Accepit natura mendica Divinitatem, & decertavit adverſus tyrannum. Communicavit Filius conſilium cum Patre: & ſudavit, ut peccatum ex mercatura ejiceret, licitans illam per gratiam. Illud affectibus ac paſſioni-

A τὴν τιμὴν τῦ ἀγρῦ. ὅτι συωπολύθησεν ἡ φύσις ἡ ἄλογος τῷ ἐξ ἀρχῆς ἡγεμόνι. Ἔχει τὴν ἐξουσίαν τῶν ζώντων ἐν τῷ ἀγρῷ. Ἔχει τὴν δεσποτείαν τῶν νεκρῶν ἐν τῷ θησαυρῷ. Ἔχει τὸ προσόλημψιν, ἐν τῷ μαργαρίτῃ σωδιαιωνίζουσαν. Ἔχει τὸν ἀῤῥαβῶνα, τὸ χάριν τῦ ἁγίυ Πνεύματος, τὸ χρίσαν τὸ Σῶμα τῦ Χριςοῦ εἰς τὸ κτ τῦ τυράννυ ἄθλησιν. Τῦτο γὰρ ὁ Πατὴρ, καὶ δυὸς χεῖρας τῷ νικητῇ.

B Ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐπιςήσωμεν τοῖς εἰρημένοις· ἵνα ὡς ἐν κεφαλαίῳ συνῶμεν ἕκαςα, ὡς δεῖ. Τὸν Πατέρα Θεὸν, γεωργὸν, δημιυργὸν, ἔμπορον καὶ κεραμέα, μεσίτην καὶ δανειςὴν, βραβευτὴν καὶ φιλότιμον ὁ λόγος ὠνόμασεν. Μέγας ἀληθῶς ὁ τῦ Κυρίυ λόγος, δυσὶ ῥήμασι συγκλείσας τοσαύτην δύναμιν γνώ-

C σεως. Πάλιν γίνεται ὁ μαργαρίτης, τὸ εὐαγγέλιον· ὅτι ἐν εὐτελεῖ γράμματι τοσαύτην ἐμπεριέχει δύναμιν μυςηρίων, καὶ ἐν χάρτῃ οἰκτρῷ συνέχεται γνῶσις ὑράνιος. Καὶ λέγυσιν οἱ αἱρετικοί. Ὁ Υἱὸς τῦ Θεῦ ἀπηξίυ φύσιν ἀνθρώπυ λαβεῖν. τὸν ὐρανὸν ὁ Θεὸς χάρτῃ ἐνεπίςευσε; καὶ τὸν Υἱὸν τῦ ἀνθρώπυ τὴν φύσιν ἀναλαβεῖν; Οὐ λεγω διὰ τὸ ἴσον, ἀλλὰ δεικνύω τῦ

D Πατρὸς εἰς ἡμᾶς φιλάγαθον, ταπεινὸν καὶ ἐπιμιγνύμενον. Οὐ σχήματι ὤφθη Χριςός. Ἄπαγε. Οὐ γὰρ ἐπὶ σχήματος οἰκτρῦ ἐςοίχει ἡ Θεότης ἐπὶ τ γῆς ἀναςρέφεσθαι. Τὴν φύσιν τῦ δεσπότυ τ γῆς ὁ Δεσπότης τ φύσεως ἀνείληφεν, ἵνα κυρώσῃ τῷ Ἀδὰμ, ὃ διὰ πλάνης ἀπώλεσεν. Εἰ σχήματι ὤφθη Χριςὸς, σχήματι καὶ Υἱὸς Θεῦ ἦν. Ὅρα πῦ συγκαταπίπτυσιν οἱ αἱρετικοί. κινδυνεύυσι γὰρ πᾶσαν τῦ

E Χριςοῦ ἀρνήσασθαι τ ὕπαρξιν. Σκόπει τὴν ἄνοιαν, ὅτι γλῶσσαν μόνον ἔχει καὶ ὐ διάνοιαν. λαλεῖ ἃ θέλει, καὶ ὐ νοεῖ ἃ ἡ ἀκολυθία δηλοῖ. Στήσω τὸν δανειςὴν Θεόν. καὶ δείξω, ὦ αἱρετικὲ, πῶς ἐκώρησεν ἐν τῇ παρθένῳ τ μαργαρίτην. ἔτι σοι δείξω, πῶς ὁ γεωργὸς ἐδάνεισε τῇ φύσει τὴν Θεότητα. θέλω δεῖξαι καὶ τὸν ἔμπορον, πῶς κοινωνὸν

F ἑλόμενος τ ἄνθρωπον, ὀβολὸν ἔχοντα, πλέσιον ἀνέδειξεν, ὥςε καὶ τὸ δάνειον ἀποτίσαι καὶ νεμεθῆναι τ ἄνθρωπον, καὶ τὴν βασιλείαν τῦ Θεῦ ἔχειν εἰς ἐξουσίαν ἀσάλευτον. Ἔλαβεν ἡ φύσις ἡ πλωχὴ τὴν Θεότητα, καὶ ἠγωνίσατο πρὸς τ τύραννον. Ἐκοινώνησε τῷ Πατρὶ τ βυλῆς ὁ Υἱός. καὶ ἵδρωσε τὴν ἁμαρτίαν ἐξώσας τῆς ἀγορασίας, ὑποδεματίσας αὐτὴν διὰ τῆς

τῆς χαείλος. Ἐκείνη τοῖς πάθεσιν ἐγαργάλισεν, καὶ αὐτὸς τὴν ἁμαρτίαν ὑφεθεμάτιζεν. Ἔδειξε τῷ τυράννῳ τὴν φύσιν, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν συναγελαθῆναι τῇ ἀνθρωπότητι. ἔδειξε τῷ ἀνθρώπῳ τὸ χαίειν. ἀνήγγειλε τοῦ πατρὸς τὴν λύπλω τῶν νοερῶν δυνάμεων, τὴν ἔχθραν τλὼ πρὸς τὰ γήϊνα. ἔπεισε τὸν ἱλασμόν· ἐμεσίτευσε πρὸς συναλλαγλώ. ἐπηγγείλατο τὸν ἱλασμόν. τὸ τρόπον ἐμήνυσεν, ὅτι διὰ τοῦ ξαυρᾶ λυθήσε). καὶ πρεσκλάσε τὸν δοῦλον πρόσδραμεῖν τῷ Δεσπότῃ, καὶ τὸν υἱὸν ἀναγνωρίσαι τὸν πατέρα. Καὶ λυόμλος πρόμαχος κὲ τοῦ Τυράννυ, ἐκύρωσε τλὼ δεσποτείαν τῷ Πατρὶ, καὶ τὸν δοῦλον ὄντως ἐλυτρώσατο τ̃ πικρᾶς τυραννίδος.

Ἄκουσον λοιπὸν καὶ τοῦ γεωργοῦ τλὼ τέχνλω. ἐν ἑκάστῳ γὼ ἀξιώματι τρόπος οἰκονομίας ὑπῆρξε τῶ Χειρῶ πρὸς τὸ ἀνθρωπότητα, καὶ πόλεμος κὲ τ̃ ἁμαρτίας. Μὴ οὖν ξενίζυ τῷ ποικίλῳ τ̃ ἑρμηνείας. ὁ γὼ Θεὸς, πηγὴ διαφόρων καρποφορημάτων ἐστίν. ὅσον ἐάν τις ἰσχὺν ἔχει, συνεκτεινόμενος, καὶ ὁπότε καὶ ποσάκις δύναται συνιέναι, βρυόλλος. Ἐνεκέντρισε τῇ φύσῃ τ̃ παρθένυ τὸ θεότητα, καὶ ὡς ἂν τινι θυρεῷ κατέκρυψεν αὐτοῦ τὸν Υἱὸν, ἵνα μεταλαβὼν τ̃ ποιότητος, ποιήσῃ τὸ φύσιν τλὼ ἐπίκοινον, ἀνθρώπου προσλῆψιν. Ἐβλάστησε γὰρ ἡ Μαρία τῷ μὲ Πατρὶ δένδρον, τῷ δὲ Υἱῷ μήτηρ, τοῖς δὲ ἀνθρώποις πηγὴ πνεύματος ἀφθαρσίας ἀνατολή. Ἔχει τοὺς δεσμοὺς ὁ ἐγκεντρισμὸς, τῶν προφητῶν τὰς μαρτυρίας. ἔχει καὶ ὁ θυρεὸς τὸ διαίρεσιν, τ̃ φύσεως τλὼ συγχώρησιν. Ἔχει καὶ ὁ γεωργὸς τὸ δρέπανον τὸ καθάραν καὶ προξέσαν, τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὸ προκαταρτισμὸν καὶ τλὼ δλυάμιν. ἔχει καὶ τοῦ δένδρυ τὸ πεποιημένον, πρὸς ὑποδοχλὼ κρείττονος φύσεως, τὸ πίστιν τ̃ ἁγίας παρθένου γυναικός. Μὴ διστάσῃς, ἄνθρωπε, περὶ τὰ λεγόμενα. τὰ γὼ ἀόρατα πίστει βλέπομεν. Μὴ ἀπιστήσῃς τῇ διηγήσῃ, ἀπὸ σαυτοῦ μανθάνων, τίς ἐστιν ἡ τῶν ἀοράτων κατάστασις. Ἐὰν μὴ ἦ ἐν σοὶ ψυχὴ, οὐχ ὁρᾷ ὁ ὀφθαλμὸς, οὐδὲ ἀκύει τὸ ὦς, οὐδὲ ὁ λάρυγξ γεύε), ἢ αἱ χεῖρες ἐργάζον). Οὐκοῦν ἡ ψυχὴ πάντα ποιεῖ, συνεργεῖ δὲ κ τὸ σῶμα. Οὕτω νόει, ἐπὶ τ̃ ἐκπλκλικῶ καρποφορημάτων, τλὼ θείαν δλυάμιν ἀπορρήτῳ λόγῳ πάντα διοθυνούᾳ. Ἐγὼ ἀπὸ τῶν περὶ γλῶ τεχνῶν, κ ἀξιωμάτων θέλω πεῖσαι τλὼ γλῶσαν. καὶ ἀφ᾽ τοῦτο ποικίλως ἐκτί-

A sionibus pelliciebat : ipse autem peccati pretium augebat . Tyranno naturam exhibuit , & ut ille humanitati illuderet , persuasit . Ostendit homini gratiam , ac per Patris providentiam annunciavit : dolorem item intellectualium potestatum , & adversus terrena inimicitiam . Persuasit propitiationem , ad reconciliationem mediator fuit , promisit placationem , modumque significavit , quod per Crucem fieret : ac servum , ut ad Dominum recurreret , præparavit , filiumque , ut patrem recognosceret . Et contra Tyrannum propugnator effectus , Patri dominium confirmavit , & servum revera ab acerba tyrannide liberavit .

Audi etiam agricolæ artem : nam in utraque dignitate modus dispensationis Christo erga humanitatem extitit , bellumque adversus peccatum . Ne ergo admireris varietatem interpretationis . Nam Deus diversorum egregiorum operum fons est : & quantam quis vim habet intelligendi , tantum se extendit , & simul invenit quoties quis intelligere potest . Insevit naturæ virginis Divinitatem , ac tamquam in rimam quandam & scissuram suum inclusit filium : ut qualitatem participans , naturam redderet communem in assumtione hominis . Fuit igitur Maria Patri arbor , Filio mater , hominibus fons spiritus æterni , & incorruptionis oriens . Habet porrò pro vinculis hæc insitio , prophetarum testimonia : & rimula sive scissura pro divisione habet naturæ spatium . Agricola falcem habet , quæ mundat & expolit , præparationem scilicet & virtutem Spiritus Sancti : arborque ad melioris naturæ susceptionem facta , sanctæ mulieris virginis fidem habet . Ne vacilles igitur , ò homo , circa ea quæ dicuntur : fide enim res invisibiles cernimus . Ne suspectam habeas narrationem , ex te ipso discens quisnam sit rerum status atque conditio , quæ sub adspectum non cadunt . Nam si in te non esset anima , non cerneret oculus , nec auris audiret , neque guttur gustaret , aut manus operarentur . Itaque anima facit omnia , corpus autem cooperatur . Ita etiam considera in stupendis operibus Divinam potestatem , occulta atque ineffabili quadam ratione cuncta dirigentem . Ego vero à terrenis quoque artibus ac dignitatibus , generationem persuadere volo : ideoque varie

expono, non ut ex multis, sive ex uno assequar: verùm ut multa sapientiæ inscribens, varium divinitatis artificium ostendam, qua ratione singulis ætatibus proprio quodam modo sese peccato opposuerit. Et in nativitate quidem, tali modo: aliter post nativitatem: aliter in adolescentia, aliter vicissim in ætate virili: ac suo deinceps modo nosse par est, qua ratione quolibet tempore se gesserit. Cæterum antedictis fidem habe: nam & ipse ait Salvator: *Ego sum vitis, & vos palmites: Pater autem meus agricola*. Possum porro etiam tibi ex arte confirmare antedicta. In amygdalis quippe optimarum arborum germina inserunt: alii etiam ramos cum frondibus inserunt: & in vitibus similiter faciunt. Cur ergo præter fidem sit, si etiam Deus in iis, quæ sub adspectum non cadunt, simili arte utatur? sive in Verbo, quemadmodum assumtionem insevit, sive in assumtione divinitatem. Verumtamen non ex superinducto semine Virgo peperit: absit; sed suam ipsius substantiam sine motu carnali commodavit, & non lapidibus ascia vel securi dolatis sapientia sibi domum ædificavit. Non est auditus ferri sonus in ædificio: neque enim vir in Maria ministravit, sed sola Virgo. Politi per se ac jam dolati lapides erant, non ab hominibus præparati: ita etiam in Maria assumtio non virili opera facta est, sed ex natura nostra delecta per castissimam Virginem. Sicut e terra sumti sunt lapides; ita & assumtio aucta est per naturam, & divinitas mansit immaculata propter incontaminatam naturam. Absque ferro ædificatum est Templum: & sine corruptione atque dolore natus est Christus. Sola terra ministravit, sicut & sola Virgo concepit. Non est scissa petra neque sensit lapidum abscissionem terra: & Virgo neque mota est, neque ex voluptate concepit. Non aliunde terra lapides acceptos præbuit: verum ipsa eos sine labore atque experientia ex seipsa suppeditavit. Similiter quoque in Virgine non superinductus quispiam assumtioni fuit, sed ab ipsa assumtus est. Nam alioquin nutrix fuisset, & non mater; custos depositi, & non fons præstantissimæ filii procreationis. Evangelium illam matrem appellat, & non nutricem. Sed & Josephum quoque patrem vocat, quum nullam in ea generatione partem haberet: non enim propter Christum dicitur pater, sed propter Virginem, ut non ex fornica-

Joann. 15.

A ἐκτίθημι, ἀχ ἵνα ἐκ πολλῶν, ἢ καὶν ἀπὸ
ἑνὸς ἐπιτύχω, ἀλλ' ἵνα τὰ πολλὰ ἐπιγράφων τῇ
σοφίᾳ, δείξω τὴν πολυχειρίαν τῆς Θεότητος,
ὅτι καθ' ἑκάστην ἡλικίαν, τρόπῳ οἰκείῳ, τῇ
ἁμαρτίᾳ ἀντιπαρετάξατο. Ἐν τῇ νηπιάδι οὕτω,
καὶ ἄλλως μὴ τίω νήπιον, ἐν τῇ αὐξησάδι ἑτέ-
ρως, καὶ ἐν τῇ ἀνδρώδι ἀλλοίως. καὶ καθεξῆς
ἕκαστον εἰδέναι χρὴ τρόπον, ἁρμῶσθαι οἰκείῳ κα-
B ρῷ. Ἀλλὰ πίστευε τοῖς εἰρημένοις. καὶ γὰρ αὐτὸς
εἶπεν ὁ Σωτήρ, Ἐγώ εἰμι, φυτὸν ἡ ἄμ-
πελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα, ὁ Πατήρ μου ὁ
γεωργός. Ἔχω δέ σοι καὶ ἐκ τῆς τέχνης σή-
μανσιν δοῦναι τοῖς εἰρημένοις. Ἐν ταῖς ἀμυγδα-
λαῖς ἐγκεντρίζουσι δένδρων καλλίστων βλαστούς.
ἕτεροι δὲ ἐμφυλλίζουσι, ποιοῦσι δὲ καὶ ἐν ταῖς ἀμ-
πέλοις ὁμοίως. Τί οὖν ἄπιστον, καὶ τὸν Θεὸν
C τῷ τοιούτῳ τέχνῳ ἐπὶ τῶν ἀοράτων ἐμφιλο-
λαβεῖν; εἴτε ἐν Λόγῳ καθὼς τῷ προσλήψιν
ἐνεκέντρισεν· εἴτε ἐν τῇ προσλήψει, τῷ Θεό-
τητι. Πλὴν ὅτι μὴ ἐκ σπέρματος ἐπεισαχθέν-
τος ἡ Παρθένος ἐκύησε. Μὴ γένοιτο. Ἀλλὰ τὴν
ἑαυτῆς οὐσίαν ἀκίνητον παρέσχησε, καὶ ἡ σοφία
δὲ ἀλαξήτων λίθων τὸν οἶκον ἑαυτῇ ᾠκοδόμη-
σεν. Οὐκ ἠκούσθη σιδήρου φωνὴ ἐν τῇ οἰκοδο-
D μῇ. Οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῆς Μαρίας ἀνὴρ ἐλειτούρ-
γησεν, ἀλλὰ μόνη Παρθένος. Αὐτοφυεῖς ἦσαν
οἱ λίθοι ὑπὸ ἀνθρώπων μὴ κατασκευασθέντες·
οὕτω καὶ ἐν τῇ Μαρίᾳ, ἡ παρουσία αὐτο-
γενὴς παρειλημμένη ἐκ τῆς φύσεως ἡμῶν ἐκλεγεῖσα
ἀφ' παρθένου σεμνῆς. Ὡς ἀπὸ τῆς γῆς λη-
φθέντες οἱ λίθοι, οὐξήθη ἡ πρόσληψις ἀφ' τῆς
φύσεως, καὶ ἡ Θεότης ἀρύπωλος ἔμεινε ἀφ' τὴν
E φύσιν τοῦ ἄχραντον. Δίχα σιδήρου ὁ ναὸς
ᾠκοδομήθη· δίχα φθορᾶς καὶ πόνου ὁ Χριστὸς
γεγέννηται. μόνη ἡ γῆ ἐλειτούργησεν, ὡς καὶ
μόνη ἡ παρθένος σωτείληφεν. Οὐκ ἐτμήθη ἡ
πέτρα, οὐδὲ ἠσθάνθη τεμνομένων τῶν λίθων
ἡ γῆ· καὶ ἡ παρθένος οὐκ ἐκινήθη, οὐδὲ ἐξ
ἡδυπαθείας συνέλαβεν. Οὐκ ἄλλοθεν ἡ γῆ τοὺς
λίθους λαβοῦσα παρέσχετο, ἀλλ' αὐτὴ ἀπόνως καὶ
F ἀπείρως ἐξ αὐτῆς αὐτοὺς ἔδωκεν· οὕτω καὶ ἐν
τῇ παρθένῳ οὐκ ἐπεισάχθη τὶς τῇ προσλή-
ψει, ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς εἴληπται· ἐπεὶ τροφὸς ἂν
ἦν, καὶ οὐ μήτηρ· ἡ φύλαξ παρακαταθήκης,
καὶ οὐ πηγὴ τῆς ἀρίστης τεκνογονίας. Τὸ Εὐαγ-
γέλιον μητέρα αὐτὴν προσηγόρευσε, καὶ οὐ τρο-
φὸν ἐκάλεσεν, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰωσὴφ πατέρα,
μηδὲν κοινὸν πρὸς τὴν γέννησιν ἔχοντα· οὐ διὰ
τὸν Χριστόν, ἀλλὰ διὰ τὴν παρθένον, ἵνα μὴ
ἐκ

ϗκ πορνείας νομισθῆ τετοκέναι, καθὼς οἱ Ἰουδαῖοι εἰπεῖν ἐτόλμησε. Οὐ γὰρ ἡ γενεσιουργία τὴν φύσιν ἔδωκε. Καὶ ἡμεῖς γὰρ πατέρας καλοῦμεν γέροντας, τοὺς ἡμᾶς μὴ γεννήσαντας. Ἡ φύσις τὴν προσηγορίαν ἔδωκε, καὶ ὁ χρόνος τὴν τιμὴν παρέσχετο. ἐπειδὴ τὴν παρθένον καὶ τὸν Ἰωσὴφ οἱ ἀῤῥαβῶνες τῶν μυστηρίων τοῦτο κληθῆναι αὐτὸν, πατέρα τὸν μὴ γεννήσαντα. Οἱ φοίνικες οἱ ἄῤῥενες ἐπισκιάσαντες τὰς θηλείας ἐγκάρπους ποιοῦσιν, ὅτε μιγνύμενοι αὐταῖς, ὅτε τινὰ ὀσίαν προσφέρομεν αὐταῖς. καὶ τῶν συγγενῶν ἔνιαι, ἃ φέρουσι καρπὸν, καὶ τὰ ἀκράδων, αἳ μὴ ἁπτόμεναι τῶν ἀῤῥένων τρεμνογονοῦσαι. Ὥσπερ οὖν ταῦτα, τὰ μὴ γεννῶντα, πατέρες νομίζονται· οὕτω καὶ Ἰωσὴφ ἐκλήθη πατὴρ, ἀνὴρ τῆς παρθένου μὴ γενόμενος. Μέγα τὸ μυστήριον. Καὶ χρὴ πᾶσαν τὴν κτίσιν συγκαλέσαι πρὸς ἐρεύναν. Μείζων ἡ ἐννοίας ἡ φύσις, σωελθεῖν εἰς μαρτυρίαν. Μείζων γὰρ πάσης ἐπινοίας τὸ γενόμενον. Καὶ διατὶ πᾶσα ἡ φύσις λογικὴ συμβάλλεται τοῖς ἀποδείξεσι; Θεὸς ἦν τὸ γενόμενον. καὶ πάντα ὡς δοῦλα πρέσωε. Θεὸς ἦν ἄνθρωπος τικτόμενος, καὶ παείσαθαι ὀφείλει πᾶσα φύσις, θαυμάσαι τὴν κτίσιν. Ἐκπληττέσθω πως τὰ πάντα ἐδημιούργησε. Πιστευέτω, ὅτι τὰ ὑπὲρ τὴν φύσιν ἀδύνατα, αὐτῷ δυνατά. Νοείτω, ὅτι ὃ θέλει γίνεται· καὶ οὐ χρῄζει τῆς φύσεως. Παιδευέσθω οἱ Ἕλληνες, ὅτι οὐ διὰ τὴν ὕλην ἐποίησε τὰ πάντα, ἀλλ' ὅτι ἠθέλησε. Παιδέσθω, ὅτι ἄνευ ὕλης ἐγένετο ὁ κόσμος, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ. Ἰδοὺ γὰρ ἄνευ τῆς ζυγαδικῆς φύσεως σωεςήσατο ἄνθρωπον, τὸ ἀόρατον καὶ τὸ ὁρατὸν αἰῶνα ἐμπεριέχοντα.

Οὐκ αὐτάρκως μόνος πρὸς τὴν διήγησιν. Λαλέτω σὺν ἐμοὶ καὶ τὰ τῆς φύσεως καὶ τὰ τῆς τέχνης καὶ τὰ τῆς νοητῆς πράξεως. Λεγέτω οὐρανὸς, διὰ τὸν ἀςέρα μάρτυρα, ὃν οὐκ ἔλαβε σὺν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ. Μαρτυρείτω ὁ αἰθὴρ ἐν ἀςραπῇ, ὑπόδειγμα τοῦ μέλλοντος γεννᾶσθαι ἐκ παρθένου, ἐν ταῖς κόγχαις πορφυρούμενος. Ἡ γῆ βοάτω τὸν θησαυρὸν τὸν κρυπτόμενον. ἡ θάλασσα τὸν μαργαρίτην τὸν μὴ φαινόμενον. ἡ γεωργία, ἡ τέχνη οἰκοδόμων, ἡ σπουδὴ τῶν ἐμπόρων, ἡ ἐπίνοια τῶν ἁλιέων, ἡ τῶν βασιλέων βουλὴ, ἡ τῶν στρατιωτῶν διάταξις, ἡ τῶν ἀνθρώπων διάφημισις, ἡ τῶν σοφῶν αἵρεσις, ἡ τῶν ἀςρολόγων κατάληψις, ἡ τῶν τυράννων παραχὴ, ἡ ἱερέων χειρίστων κακόνοια, ἡ νηπίων ὁμολογία, ἡ ποιμένων προφητεία, πάντα ἡκέτω

A nication putaretur peperisse, sicut Judæi ausi sunt dicere. Non appellatio naturam tribuit; nam & nos crebro patres nuncupamus, non quidem genitores, verùm senio conspicuos. Porro ipsi Joseph natura appellationem indidit, honoremque tempus præbuit: quoniam Virginis & Joseph Sponsorum arrhabones, ut hoc nomine vocaretur, effecerunt; patrem B autem, qui non genuerit. Palmarum mares, qui dicuntur, dum obumbrant feminis, fructuosas illas efficiunt, quum tamen neque illis misceantur, neque ullam ipsis substantiam præbeant: & ficulnearum quoque nonnullæ fructum non ferunt, nisi ramis maribus obumbrentur. Quemadmodum igitur ista, quamvis non generent, patres appellantur: ita & Joseph pater est dictus, licet Vir- C ginis vir non esset. Magnum mysterium, ad quod perscrutandum oportet omnem vocare creaturam. Major natura, quam ut eam cogitatio ac mens assequi possit. Majus omni imaginatione atque opinione, quod factum est. Cur ergo omnis natura rationalis non persuadet hujusmodi argumentis? Deus erat, quod factum est: & cuncta ut mancipia præsto sint. Deus erat homo natus: & omnis D comparere debet creatura, ut suum admiretur creatorem, & obstupescat, quomodo omnia procreavit: & credat ea, quæ secundum naturam sunt impossibilia, ei esse possibilia. Intelligat id fieri, quod ipse vult, neque ipsum indigere natura. Doceantur gentiles, eum non per materiam cuncta fecisse, sed quia ipse voluit. Persuasum sit iis, absque materia factum esse mundum, & quæ in eo sunt. Ecce enim sine conjugali E natura conflavit hominem, qui seculum continet invisibile & visibile.

Solus tantæ rei enarrandæ non sufficio. Loquantur igitur mecum, & quæ naturæ sunt, & quæ artis, quæque operationis intellectualis. Dicat cœlum, quod stellam præbuit testem, quam non accepit cum Sole & Luna. Testetur æther in fulguratione, quæ in cochleis insilit, exemplum ejus qui nasciturus erat ex Virgine. Proclamet terra thesaurum absconditum: & mare margaritam non apparentem: agricultura, & ars ædificatorum: studium atque diligentia mercatorum: solertia piscatorum: Regum consilium, ducum acies, hominum contradictio, sapientum inventio, astrologorum comprehensio, tyrannorum perturbatio, pessimorum Sacerdotum malum consilium, infantium confessio, pastorum prophetia: cuncta veniant atque concurrant

Matth. 2.

ad

ad Dei natale: ut vel sic hæretici credant, Christum non in figura apparuisse, sed in humana natura ex Virgine natum esse.

Dicunt quoque Judæi, se non credere, Deum cum hominibus conversatum esse, ut hominem. Attamen credunt, eum in Divina arca conclusum fuisse. At quid majus, arca, an homo? Si credis, Deum in arca fuisse conclusum: cur non credis, super terram inter homines ipsum versatum? Nos, inquiunt, non credimus eum, si Deus erat, crucifixum fuisse. Sed cur in eo non es incredulus, quod Arca, quæ Deum continebat, ab alienigenis capta sit? 1. Reg. 4. Nam sicut illa videbatur sustinere ignominiam; ita etiam Deus Verbum, quamvis impassibilis esset, per assumtionem tamen injuriis & contumeliis affectus est, dum ipse etiam crucifigeretur. Et quemadmodum inter alienigenas Arca Dagonem 1. Reg. 5. destruxit atque subvertit: ita etiam in cruce Christus Diabolum profligavit, & blasphemos corripuit, cognitionemque divinæ suæ potentiæ infidelibus vel invitis præbuit. Non creditis Christum tertia die resurrexisse? Cur ergo creditis, Jonam post tres dies salvum & integrum e ventre ceti exiisse? Jon. 2. Non creditis, quod Virgo hominem genuerit & Deum? Cur ergo creditis Templum illustre ex lapidibus non dolatis factum, in cujus universa structura ferrum non est adhibitum? 3. Reg. 6. Et fuit illud omnium ædificiorum templorumque pulcherrimum. Non fero Judæorum debacchationem atque temulentiam, quia demonstrationes tenent, & non credunt. Non fero hæreticorum dementiam, quia gentilibus atque paganis potius fidem præbent, quam divinis scripturis. Si domus absque ferro fabricata non est, templum dico, ad Dei ministerium, etiam Christus in figura venit. At si etiam nunc fundamenta ejus subsistunt; nolite contendere, sed credite. Ego vero etiam mori pro hac fide expeto. Miscete me cum ethnicis, quod non opto: & facite quod opto, ut scilicet pro Christo moriar. Ego quidem, quod ad me attinet, mortem pertimesco: verum spes atque fiducia mea Christus est. In me timeo: at in illo fiduciam capio. In me refugio: at in illo subsisto. In me confundor: at in illo confido. Ipse est Margarita, ego vero lutum. Ipse thesaurus, ego autem cinis. Ipse vita, at ego mors. Ipse justitia, ego autem peccator. Ipse veritas, at ego mendacium: quia ob vanitatis dilectionem

A τως εἰς τὸ Θεοῦ γέννησιν· ἵνα μόλις οὕτω πιστεύσωσιν αἱρετικοὶ, ὅτι Χριστὸς οὐκ ἐν χήμαλι ὤφθη, ἀλλ' ἐν φύσει ἀνθρώπου ἐκ παρθένου γεγέννηται.

Λέγουσι καὶ Ἰουδαῖοι· οὐ πιστεύομεν, ὅτι ὁ Θεὸς σὺν ἀνθρώποις διέτριψεν, ὡς ἄνθρωπος· ἀλλὰ πιστεύουσιν, ὅτι ἐν τῇ κιβωτῷ θείῳ κατεκέκλειστο. Καὶ τί μεῖζον, κιβωτὸς, ἢ ἄνθρω-
B πος; εἰ πιστεύεις, ὅτι ὁ Θεὸς ἐν κιβωτῷ κατεκέκλειστο· διατί ἀπιστεῖς, ὅτι ἐν ἀνθρώποις Θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς περιῆλθε, Ἡμεῖς, οὐ πιστεύομεν, ὅτι ἐσαρκώθη Θεὸς ὤν. καὶ διατί οὐκ ἀπιστεῖς, ὅτι ἡ κιβωτὸς, ἡ τὸν Θεὸν ἔχουσα, ὑπὸ ἀλλοφύλων ᾐχμαλώτιστο; ὥσπερ γὰρ ἐκείνη δοκοῦσα ἀτιμίαν ὑφίστασθαι περιῆλθε· οὕτω καὶ ὁ Θεὸς Λόγος, ὢν ἀπαθὴς, διὰ τὴν σωτηρί-
C αν, ὑβρίζετο σαρκούμενος αὐτός. Καὶ καθάπερ ἀλλοφύλοις ἡ κιβωτὸς τὸν Δαγὼν παρέλασε καὶ κατέστρεψεν· οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ἐν σαρκὶ τὸν Διάβολον ἐτροπώσατο, καὶ τοὺς βλασφήμους ἐπαίδευσε, καὶ γνῶσιν ἀκόσιον τῆς θείας αὐτοῦ δυνάμεως τοῖς ἀπίστοις παρέσχετο. Οὐ πιστεύετε, ὅτι ἀνέστη ὁ Χριστὸς, ἀποθανών; ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ; Διατί πιστεύετε, ὅτι Ἰωνᾶς μὴ τρεῖς
D ἡμέρας ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους ὑγιὴς ἐξελήλυθε σῶος καὶ ὁλόκληρος; Οὐ πιστεύετε, ὅτι ἡ παρθένος ἐγέννησεν ἄνθρωπον καὶ Θεόν; Διατί πιστεύετε, ὅτι ὁ ναὸς ὁ ἀρχαῖος ἐξ ἀλαξεύτων λίθων ἐγένετο, καὶ σίδηρος ἐν ὅλῃ τῇ οἰκοδομῇ οὐ παρῆν, καὶ γέγονεν πάντων κτισμάτων καὶ ναῶν ἀρχαιότερος; Οὐ φέρω τὴν πρόνοιαν τοῦ Ἰουδαίων, ὅτι κρατοῦσι τὰς ἀποδείξεις, καὶ οὐ πι-
E στεύουσιν. Οὐ φέρω τὴν αἱρετικὴν τὴν ἄνοιαν, ὅτι τοῖς Ἕλλησι πείθονται, καὶ οὐ ταῖς Θείαις Γραφαῖς. Εἰ μὴ γέγονεν ὁ οἶκος ἄνευ σιδήρου κτισθεὶς ναὸς εἰς λειτουργίαν Θεοῦ· καὶ ὁ Χριστὸς ἐν σαρκὶ ἐλήλυθεν. Εἰ δὲ καὶ ἕως τοῦ νῦν οἱ θεμέλιοι ἵστανται, μὴ φιλονεικεῖτε, ἀλλὰ πιστεύετε. Ἐγὼ γὰρ καὶ θανεῖν αἱροῦμαι ὑπὲρ τῆς τοῦ πίστεως. Μίξατέ με μετὰ Ἑλλήνων, ὅπερ οὐκ εὔχομαι, ὑπὲρ Χριστοῦ ἀποθανεῖν. Ἐγὼ
F ὅσον ἐπ' ἐμοὶ δέδοικα τὸν θάνατον· ἀλλὰ τὸ θάρσος μου, Χριστός ἐστιν. Ἐν ἐμοὶ φοβοῦμαι, ἐν ἐκείνῳ παῤῥησιάζομαι. Αὐτός ἐστιν ὁ μαργαρίτης, ἐγὼ ὁ πηλός. Αὐτὸς ὁ θησαυρὸς, ἐγὼ ὁ σωρός. Αὐτός ἐστιν ἡ ζωὴ, ἐγὼ ὁ θάνατος. Αὐτός ἐστιν ἡ δικαιοσύνη, ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλός. Αὐτὸς ἡ ἀλήθεια, ἐγὼ τὸ ψεῦδος, ὅτι, διὰ φιλίαν ματαιότητος, τῇ προαιρέσει τοῦ

nem

τὼ ἀλήθειαν ἀπολεσάμὼ. Αὐτός φύσιν μοι ἔδωκεν, ἐγὼ δὲ αὐτὼ διὰ τῶν παθῶν ἠρήμωσα. Αὐτός μοι προαίρεσιν αὐτάρκη ἐδωρήσατο, ἐγὼ δὲ αὐτὼ ἑλλιπῆ ἐποίησα, πλέξας αὐτὼ ταῖς ἁμαρτίαις. Αὐτός ἐστιν ὁ καταλθὼν εἰς τὼ θάλασσαν. καὶ ἐν πολλοῖς πειρασμοῖς, τὸν μαργαρίτὼ αὐτόθεν ἀναλεξάμὸς. σωὼ ἡ Θεότης τοῖς πειρασμοῖς, καὶ συνήνεγκε τὼ προσλῆψιν ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανός. Αὐτός ἐστιν ὁ πολλὰ σκάψας ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ καμὼν ἐν τῷ σαυρῷ, ἵνα ὡς ἀποκαλύψας ἐν τῷ τάφῳ τὸν θυσαυρὸν τῶν ἁγίων, ἑαυτῷ περιποιήσηται. Κάμωμὼ δ ἡμεῖς, ἵνα κοινωνοὶ γὼώμεθα τ ἐμπορείας αὐτῦ τῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ. ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα, τιμὴ, κ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτῦ Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ δ ἀγαθῷ κ ζωοποιῷ αὐτῦ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμὼ.

A nem, veritatem ſponte repudiavi. Ipſe naturam mihi conceſſit; ego vero eam pravis affectibus deſolavi. Ipſe mihi ſufficientem liberam voluntatem donavit: ego autem illam mutilam reddidi, peccatis eam implicans atque involvens. Ipſe eſt, qui ad mare deſcendit, margaritam per varia inde pericula eruens; ſimulque aderat divinitas in tentationibus, & aſſumtionem in cœlos e terra ſecum ſuſtulit. Ipſe eſt, B qui ſæpe multumque in agro fodiebat, & in cruce laborabat, ut theſaurum ſanctorum e ſepulcro eductum, ſibi ipſe vindicaret. Adlaboremus porro etiam nos, ut participes mercaturæ atque negotiationis Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti evadamus: quoniam ipſum decet gloria, honor, & adoratio, unacum principii experte ipſius Patre, & ſanctiſſimo, bono, atC que vivifico ejuſdem Spiritu, nunc & ſemper, & in infinita ſecula ſeculorum. Amen.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΓΛΩΣΣΑΛΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΘΩΝ.

EJUSDEM DE MORBO LINGUÆ, ET PRAVIS AFFECTIBUS.

Ἐ'Σπαρμέναι εἰσὶν αἱ ἀναπαύσεις πᾶσαι ἐν πάD σῃ τῇ ἀνθρωπότητι, ὅπως ὁ ἄνθρωπος συνεχῶς κινήσῃ τὸν ἀγῶνα ἐν τῇ διανοίᾳ· ἔστι τὶς ἡδόμενος τῇ ἀσωτίᾳ, καὶ ἀποστρεφόμενος τὴν μοιχείαν· ἔστι τὶς μεταδιώκων τὸν τύφον, κ φεύγων τ τὴν κλοπήν· ἔστι τὶς ἡττώμενος τῇ φιλαργυρίᾳ, καὶ καταφρονῶν καλλωπισμῦ, κ ὢν ἐντὸς τῆς γαστριμαργίας. ἔστι τὶς φιλῶν τὸν οἶνον, καὶ μισῶν τὴν ἀλαζονείαν· ἔστι τὶς ἀπεχόμενος τῆς μοιχείας, καὶ ἔχων κατὰ ψυχὴν κεκρυμμένην εἰρωE νείαν· ἔστι τὶς κακήγορος, καὶ φεύγων τὸν καλλωπισμόν· ἔστι τὶς ὑψηλότερος πλάσματος ἑνός, καὶ ἐν ἑτέρῳ βεβύθισται ὅλως· ἔστι τὶς ἑνὸς μώμυ ἐκτὸς, καὶ ἐν ἄλλῳ ἐσπίλωται καθόλυ· ἔστι τὶς μιᾶς παγίδος λελυτρωμένος, καὶ ἐν ἑτέρῳ βορβόρῳ τέθαπται· ἐπειδὴ ἄπειρόν ἐστι τὸ μέγεθος τῶν ἁμαρτημάτων, καὶ καταλαμβάνεται μὲ βραχύτητος· ἑκάστυ δ μεγάλυ ἡ ἐνέργεια γνωρίζεται μὲ μικρῦ νεύματος· ἡνίκα ὁ ἐχθρὸς δεσμεῦσαι βύλεται τὸν ἄνθρωπον ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις, αἷς ἥδεται, αὐτὸν δεσμεύει, ὅπως ἡδόμενος τοῖς δεσμοῖς μηδέποτε ἑαυτὸν βυληθῇ λύσαι· πανοῦργος δ ὢν ὁ δεσμεύων ἡμᾶς, ἐπίσταται σαφῶς ἐν ποίῳ, καὶ πῶς ἡμᾶς δήσει. Ἐὰν δ δήσῃ τινὰ ἐν τοῖς ἀκυροῖς δεσμοῖς θᾶττον διαῤῥήσσων ὁ νῦς τῦς δεσμυὺς φεύγει

DIverſæ in cunctis hominibus ſparſæ reperiuntur cupiditates, ut unuſquiſque aliquod certamen habeat, in quo mentem aſſidue exerceat. Sunt enim qui gulæ luxuique ſunt dediti, & ab adulterio abhorrent. Alii ſuperbia turgent, & à furto abſtinent. Alii avaritiæ ſtudent, & corporis voluptates ſpernunt. Quidam ornatum veſtium negligunt, & luxuria diffluunt. Nonnulli vino delectantur, & à ſuperbia ſunt alieni. Alii à fornicationibus remoti ſunt, ſed occultam in animo ſimuE lationem fovent. Sunt qui veſtium ornatum damnant, & obtrectatione gaudent. Sunt quidam vitio aliquo ſuperiores, quum in alio interim toti volutentur. Nonnulli ab una aliqua ſunt labe remoti, & in alia fœdiſſime verſantur. Quidam dum laqueum unum evaſerunt, in alio ſunt vitiorum cœno ſepulti. Multa enim ac infinita ſunt vitiorum genera, decipiunturF que paulatim homines, & ex perexiguis indiciis res magnæ noſcuntur. Quumque hominem circumvenire ſtudet inimicus, in quod vitium proclivior inclinet ejus natura, eo ipſum implicat: ut dum ſuis ipſe gaudet vinculis, ne exſolvi quidem velit. Probe enim novit callidus & verſutus hoſtis, quibus ac qualibus nos vinculis obſtringat: & ſi quem invitum in ſuas caſſes conjecerit, fore, ut celeriter confractis illis, mens

iterum

iterum in libertatem se vindicet. Quapropter jucunda ac grata unicuique vincula injicit, in quibus libentius conquiescat. Potest enim mens nostra ex inimici se laqueis eximere. Nunc vero iisdem obstricti gaudemus, ipsaque captivitate superbimus. Qui enim invidiæ vinculis constringitur, quoniam à libidine alienus est, se liberum plane existimat: & qui calumniæ vitio obnoxius est, quia rapinas ac furta odit, nullo se prorsus modo vinctum esse arbitratur. Sua quemque latent vincula; & laqueos sibi paratos ignorat, ebriorum instar, qui vino perfusi, nec se vinciri sentiunt, neque objectos sibi laqueos præ ebrietate vident.

A φεύγει ὀξέως· ἕκαστον γὰρ δεσμεύει ἐν ᾧ ἥδεται, καὶ ἐν ᾧ ἀναπαύεται· ἐξουσίαν γὰρ ἔχει ἡ ἡμετέρα διάνοια ἀφελεῖν ἀφ' ἑαυτῆς τοὺς δεσμούς· νυνὶ δὲ δεδεμένοι χαίρομεν, καὶ πεπεδημένοι τετυφώμεθα· ὁ γὰρ δεδεμένος τῇ βασκανίᾳ, ἐπειδὴ τῇ μοιχείᾳ οὐ δέδεται, νομίζει ἑαυτὸν ἄδετον εἶναι· καὶ ὁ δεδεμένος τῇ συκοφαντίᾳ, ἐπειδὴ οὐκ ἐδέθη τῇ κλοπῇ, νομίζει μὴ δεδέ-
B σθαι πώποτε· λανθάνει ἕκαστος τοὺς δεσμοὺς, τοὺς ἰδίους, καὶ ἀγνοεῖ τὰς παγίδας, τὰς ᾠδαιμένας αὐτῷ· καὶ ⸀πομένουσιν οὗτοι τῶν μεθυσῶν τὴν ἄγνοιαν. δεδεμένος γὰρ ὢν ὁ μεθυσὴς ἀγνοεῖ, ὅτι δέδεται· τῷ γὰρ οἴνῳ ὑπλανθάνεται τῶν δεσμῶν, καὶ τῇ μέθῃ οὐχ ὁρᾷ τὰς περὶ αὐτὸν παγίδας.

Ὁ δὲ φιλάνθρωπος Δεσπότης τοῦτον βού-
C λεται ὥσπερ ⸀πᾶσι προφάσεων ⸀διαφόρως τὸν ζυγὸν ἐπιτιθέναι πᾶσι· μερίσας γὰρ κατεμέρισεν ἑκάστῳ τὸ φορτίον κατὰ τὴν οἰκείαν δύναμιν. Ἐν τῷ καιρῷ οὖν, ἐν ᾧ κατεσκευάσθη ἡ σκηνὴ ὑπὸ τῶν Ἑβραίων, κοινωνίαν σωτηρίας προσέταξε μεταξὺ πλουσίων καὶ πενήτων, ὅπως ἕκαστος κατὰ δύναμιν τὴν καρποφορίαν προσαγάγῃ· Εἰ προσήγαγέ τις χρυσὸν, ἄλλος προσήγαγε
D μαργαρίτας, καὶ ἕτερος λίθους πολυτίμους· πένης προσήγαγε τρίχας, καὶ ἕτερος δέματα βεβυρσωμένα· ἡ πλουσία δέδωκε σπεκοῦν, καὶ ἡ χήρα ἔριον βαπτὸν, καὶ ⸀παρὰ πλουσίων καὶ πενήτων πᾶσα ἡ κατασκευὴ γεγένηται τῆς σκηνῆς, καὶ κοσμηθεῖσα ⸀ὑπὸ πάντων ἅπαντας κατεκόσμησεν. προσεδέξατο γὰρ ὁ Κύριος παρ' ἑκάστου τὰς θυσίας πλουσίων τε καὶ πενήτων, δείξας
E βουλόμενος, ὅτι καθάπερ προσεδέξατο τὰ παρ' ἑκάστου κατὰ δύναμιν· εἰδὴ πρὸς τὴν κατασκευὴν τῆς σκηνῆς, οὕτως παρ' ἑκάστου τῆς οἰκείας πράξεως ἁρμοζόντως προσδέχεται τὰς θυσίας ἀπροσωπολήπτως· βούλεται οὖν ὁ Δεσπότης δι' ἁφορμῶν ποικίλων ὁδηγῆσαι ἡμᾶς πρὸς σωτηρίαν· τεχνάζεται γὰρ ὁ ἐχθρὸς ὡσαύτως ⸀διαφόρως ἀναιρεῖν, καὶ καθάπερ ὁ
F λῃστὴς ἐν ἑνὶ λόγῳ τῆς ἐξομολογήσεως πολίτης γέγονε τοῦ ᾨδαδείσου, οὕτως δι' ἑνὸς λόγου βλασφημίας ἀπολλύμενός τις ἔνοχος γίνεται γεέννης.

Because every one is easily loosed from the bonds which he loves, and in which he delights. For our mind has power to remove the bonds from itself: but now we rejoice in being bound, and are puffed up with pride when we are fettered. For he who is bound with envy, because he is not bound with adultery, thinks himself unbound: and he who is bound with calumny, because he is not bound with theft, thinks he is never bound at all. Every one is ignorant of his own bonds, and knows not his own snares which are woven for him: and these drunkards continue in their ignorance. For he who is bound and drunken knows not that he is bound: for by wine he forgets his bonds, and by drunkenness he sees not the snares which are round about him.

But our merciful Lord is willing to put the yoke on all men in different ways, as it were from different causes: for he has distributed to each his burden according to his own power. In the time, therefore, when the tabernacle was made by the Hebrews, he commanded a communion of salvation between rich and poor: that every one according to his power might bring his offering. If one brought gold, another brought pearls, and another precious stones: the poor man brought goats hair, and skins dyed red: the rich man has given purple, and the widow fine linen: and from rich and poor all the furniture of the tabernacle was made, and being adorned by all, adorned all men. For the Lord received the sacrifices of rich and poor, willing to shew, that as he received from every one according to his power, so in the same manner he receives the sacrifices of every one according to his own action, without respect of persons: for the Lord desires to lead us to salvation by various occasions. For the enemy contrives in the same manner to destroy us by different ways: and as the thief by one word of confession became a citizen of Paradise: so by one word of blasphemy he who is lost becomes liable to hell.

Hinc incipit fragmentū Sermonis de morbo linguæ & vitiis, in editione Græca Oxoniensi pag. 398.

* Lepra multata est, instar nivis, Maria, ut damnaretur propter unum maledicentæ verbum: & quamvis esset alioquin prophetissa, pœnam tamen subiit morbi linguæ. Quo igitur supplicii genere digni sunt illi, qui sunt sine ullo delectu contumelioſi? Et quum

Λεπρὴ γέγονεν ὡς χιὼν ὅσα ἡ Μαριάμ, ἵνα παραγνωσθῇ ἐν ἑνὶ λόγῳ κακηγορίας, καὶ εἰ Μαριὰμ προφῆτις οὖσα δίκην δέδωκε τῆς γλωσσαλγίας, τί ἦλιπον ἄρα τὸ εἶδος τῆς τιμωρίας τοῖς ἀδιαφόρως κεχρημένοις τῇ βλασφημίᾳ,

φημία, καὶ τὸ ὃν λαλησάσης τῆς Μαρίας ἀπεδοκιμάσθη ἡ ἀλήθεια· διοτι μετὰ κακηγορίας ἔφρασεν· ὡσαύτως ἐὰν χρήσηταί τις δικαίως τῇ κακηγορίᾳ, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἀδικίας μεστὴ γέγονεν· ἢ γὰρ ἔλεγξον δικαίως, ἢ μὴ λάθρα κακηγορήσῃς. ἢ ἐπιτίμησον μετὰ παῤῥησίας, ἢ μὴ συσκευάσῃ ἐν τῷ λανθάνοντι· ἐξουδενῆται γὰρ ἡ δικαιοσύνη, ὅτ' ἂν συγκεκέρασται αὐτῇ ἡ τῆς δολιότητος φαυλότης. καθάπερ ἀποδοκιμάζεται ἡ ἁγιωσύνη, ἐὰν συμπλακῇ αὐτῇ ἡ ἀκαθαρσία. ἐξουδενῆται ἡ ἁγνεία, ἐὰν συναφθῇ αὐτῇ ἡ λαγνεία. ἐξουδενῆται καὶ ἡ πίστις, ἐὰν προσέχῃ τοῖς μαντείαις. ἐξουδενῆται ἡ ὑποκρισία, ἐὰν ἔχῃ τὴν ὑπερηφανίαν. ἐξουδενῆται ἡ ὁμόνοια, ἐὰν ὀφθῇ παρ' αὐτῇ εἰρωνεία. ἐξουδενῆται καὶ ἡ νηστεία, ἐὰν ἔχῃ τὴν καταλαλιάν· ἐξουδενῆται καὶ ἡ ἀγάπη, ἐὰν τεπάραχται τῷ ζήλῳ. προσεσχηκὼς τοῖς φυσικοῖς μάνθανε παρ' αὐτῶν τὰ γεγραμμένα· τῆς ἀληθείας τὸ κάλλος ἀμορφόν ἐστιν, ἡνίκα ἥπλωται ἐπάνω φαυλότητος, καὶ ἡ βοφὴ φονεύς τυγχάνει, ἐὰν ἔχῃ κεκρυμμένον τὸ κώνειον. κεκοίνωται παρ' ἡμῖν τὸ καθαρὸν κρέας, διόλου μολύνεται ἀφ' τῶν θυσιῶν. ἀναγκαίον ἦν ἡμᾶς ἀφ' τῶν φανερῶν συνιέναι τὰ ἀφανῆ. ἀφ' Μαρίας ζωγραφήσας ἐδίδαξεν ἡμᾶς τὴν ἐπιθεσιν τῆς ἀληθείας. λεπρὸν γὰρ γέγονεν αὐτῆς τὸ σῶμα φανῶς; ἐπειδὴ πάσῃ τῇ ψυχῇ ἥμαρτεν ἀφανῶς· ἀφ' τῆς βλάβης τῆς φανείσης ἔγνω τὴν βλάβην, ἣν ὑπέμεινε λεληθότως. διὰ τῆς ἀειδεστάτης λέπρας ἐδιδάχθη, ὅσον κακὸν καὶ μεμισημένον ἡ κακηγορία, καὶ γέγονε τὸ ἐμφανὲς σῶμα, κάτοπτρον τῆς ἔνδον καὶ ἀφανεστάτης ψυχῆς. διὰ τῆς διαφθορᾶς τῆς σαρκὸς κατηχήθη γνῶναι, πῶς διαφθείρεται καρδία φιλοῦσα τὴν κακολογίαν, καὶ διὰ τοῦ ἔξωθεν ἀνθρώπου συνῆκε τὸ ἔνδον αὐτῆς ἄνθρωπον. ὅτι καθάπερ κατεμελήθη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, οὕτω κατεμελήθη καὶ ἀπ' αὐτῆς τὸ ἴδιον αὐτῆς σῶμα, ὅπως αὐτὴ δι' αὐτῆς μάθῃ τὴν ἀγάπην. μάθωμεν καὶ ἡμεῖς δι' αὐτῆς τὴν ὁμόνοιαν, καὶ γνῶμεν, ὅτι καθὼς ἠδέσθη αὐτὴ τοῦ σώματος αὐτῆς ἀλλοιωμένου, οὕτως καὶ τὸ θεῖον δυσχεραίνει πρὸς τὸ διαστὰς ἔχειν, κατὰ τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ. καὶ τούτου χάριν ἀλλοιοῦται τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἐν διαφόροις πάθεσι. γίνεται γὰρ αὐτῷ ἀντίπαλα τὰ μέλη, διότι γίνεται αὐτὸς πρὸς τοὺς φίλους ἐναντίος, ὅπως διὰ τοῦ σώματος ἐναντιώσεως μάθῃ κτήσασθαι ὁμόνοιαν καὶ εἰρήνην

A quum id, quod erat, Maria diceret, veritas tamen reprobata est, quod maledico animo loqueretur: ita quoque si quis alicui jure maledicat, ipsius justitia est injustitia referta. Vel enim hominem jure coargue, vel ne clanculum maledicas; vel increpa libere, vel ne occultis infectare contumeliis. Pro nihilo enim habetur justitia, quum admiscetur illi dolus & improbitas: quemadmodum & improbatur illa sanctitas, quæ B impuritatem sibi conjunctam habet. Inutilis quoque ea est castitas, quæ permiscetur libidinibus. Vana est & illa fides, quæ præstigiis ac vaticinationibus obstricta est. Inanis illa est concordia, in qua cernitur simulatio. Nullius est illa beneficentia, quæ comitem sibi habet superbiam. Nihili fit jejunium, si detractio adsit. Despicitur & caritas, si C zelo vel æmulatione turbetur. Res naturales attendens, disce ab iis quæ scripta sunt. Veritatis pulchritudo deformis redditur, quando super improbitate extenditur. Quin & cibus interficit, in quo aconitum latitat. Caro licet munda, communis immundaque habetur, eo quod sacrificiis & immolationibus coinquinatur. Ex iis igitur, D quæ manifesta sunt, latentia atque occulta intelligi debent. Descriptione enim Mariæ, exemplum veritatis nobis exhibuit. Nam aperte corpus illius lepra occupavit, quia clam lepra peccati animam suam infecerat. Ex manifesto malo, peccatum innotuit quod latebat. Ex teterrima ipsius lepra docemur, quam grave ac detestabile vitium sit obtrectatio. E Corpus, quod lepra infectum cernebatur, velut speculum quoddam fuit animæ, quæ non perspiciebatur, cujus indicabat maculam. Ex illa carnis corruptione, patefactum est, quomodo hominis maledici ac detractoris corrumpatur animus. Per hominem exteriorem, hominem suum interiorem intellexit. Nam sicut illa defecerat à fratre suo; ita & ab ipsa proprium corpus defecit, ut ex semetipsa caritatem addisceret. Discamus igitur & nos hinc concor- F diam & mutuam benevolentiam: & agnoscamus, quemadmodum ob corporis mutationem doluit illa, sic illi, quod à proprio fratre alienior facta esset, indignatum fuisse Deum. Ideoque corpus hominis ob varia peccata variis sæpe morbis affici & immutari videmus. Membra enim corporis ei reddunter inimica, quia ipse ab amicis se alienari permittit: atque ut discat ex illa corporis contrarietate concordiam & pa-

cem fovere cum aliis. Pervulgatum est totis castris, Mariam repente lepra correptam esse, quod linguam in mitissimum fratrem, qui pro ipsa deprecabatur Dominum, exacuisset. Unde justus ultor meritas de prophetissa, propter ejus linguæ petulantiam, pœnas sumsit: susurrationes enim & detractiones abominatur, quibus homines insipientes delectantur.

Plurimis licet signis atque miraculis claruisset Moyses, ubi modice lingua lapsus est, e terra promissionis excidit. Magnum & horrendum mare viam ei præcludere non potuit: sed verbum unicum inique ab eo prolatum, velut murus aliquis ipsi obstitit, ne ulterius progredi posset. Si Moysen, qui Dei instar factus erat, vel solum verbum exclusit à terra promissionis; quanto magis nos lingua nostra, quam exacuimus ac stringimus, à regno Dei arcebit? Ignis sanctus justos devoravit Sacerdotes, qui quum sancta tractarent, actionibusque ac functionibus illis Sacerdotalibus sancti essent, verbis tamen polluti erant. Si tales tantique viri talia sunt perpessi; quomodo hoc vitium quasi parvum lingua nostra contemnit? Quapropter conviciis ac maledictis fratres nostros insectari desinamus. Terra tunc prætermissis impiis atque impuris, devoravit maledicos. Mare Ægyptios absorbuit, & terra contumeliosos, & susurrones. Dux exercitus, famis tempore, verbum iniquius protulit, propter quod meritas pœnas luit, quum populi pedibus conculcaretur in porta. Ex hoc proximo subitoque judicio, de futuro tibi sit exploratum, juxta verbum Salvatoris, quo dixit, *de verbo otioso rationem reddes*.

Num. 20.

Levit. 10.

4. Reg. 7.

Matth. 12.

Variis igitur occasionum laqueis miserandum mortalium genus invadit inimicus. Alii enim, tamquam ære gravati alieno, detinentur: alii tamquam fidejussores trahuntur: ipsaque natura & experientia docemur, alios aliorum occasione ac nomine perire, & qui nihil ulli debent, non minus quàm debitores, demergi. Quo quidem exemplo, justorum & injustorum patefiunt debita. In propriis quippe rebus, contingit, ut justus sit innocens; at in alienis reus invenitur. Nam siquis eo præsente veritatem ipsam irrideat, aut virum aliquem justum maledictis insectetur, ipse autem ad ea conticescat; hoc ejus silentium ipsi vertetur in crimen. Audiendo enim talem, & non reprehendendo, maledicta ejus comprobare videtur tamquam vera. Atque hoc ex magnorum etiam principum intelligi licet potestate. Siquis enim vel jure in Regem

A εἰρήνην πρὸς τὰς ἑταίρας. θρύλλος σφοδρὸς γέγονε τῇ παρεμβολῇ. Μαρία ἀθρόως ὀφθεῖσα πεντεβολὴν ἔχουσα τὴν λέπραν, ἐπειδὴ ἠκόνησε γλῶσσαν κατὰ τοῦ ἐπιεικοῦς, τὰ ὑπὲρ αὐτῆς δυξαμένου· ὁ δίκαιος ἀκδικητὴς ἀπήτησεν δυθύνας ἀπὸ τῆς κακηγορίας τῆς προφήτιδος. ἀτέρπεται γὰρ ὁ δίκαιος τῇ κακηγορίᾳ, ᾗ σχολάζειν ἥδονται οἱ ἄφρονες.

B Ποιήσας ὁ Μωϋσῆς πάμπολλα σημεῖα καὶ τέρατα, ἵνα βραχὺ ὀλισθήσῃ αὐτοῦ ἡ γλῶσσα, ἐξέπεσε τῆς γῆς ἐπαγγελίας. ἡ μεγάλη θάλασσα καὶ φοβερὰ οὐκ ἴσχυσε κωλύσαι τὴν ὁδὸν. ἐνώπιον αὐτοῦ· φωνὴ δὲ βραχεῖα ἄδικος ἐπισχοῦσα τεῖχος αὐτῷ γέγονε τοῦ μὴ ὑπερβῆναι. εἰ Μωσέα Θεὸν γενόμενον εἷς λόγος ἀπεξέρησε τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, πόσῳ μᾶλλον ξερήσει τὴν βα-

C σιλείας ἠκονημένη καὶ ἐκτεταμένη ἡμετέρα γλῶσσα. τὸ ἅγιον πῦρ κατέφλεγε τοὺς ἱερεῖς τοὺς δικαίους, τοὺς ὄντας ἐντὸς ἁγιωσύνης, ἐπειδὴ ταῖς πράξεσιν ἅγιοι γενόμενοι τοῖς ῥήμασιν ἐμολύνθησαν. εἰσὶ τοιοῦτοι καὶ τηλικοῦτοι τοιοῦτα πεπόνθασι, πῶς καταφρονεῖ ἡ ἡμετέρα γλῶσσα; διὸ παυσώμεθα τοῦ λοιδορεῖν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν. ἡ γῆ τότε καταλιποῦσα τοὺς ἐναγεῖς, καὶ ἀνα-

D θάρτους, κατέπιε τοὺς γλωσσάλγους. ἡ θάλασσα τοὺς ἀγυπτίους κατέπιε, καὶ ἡ γῆ τοὺς μαχήμους ἐπὶ τοῦ λιμοῦ ῥῆμα ἀπεφθέγξατο ὁ στρατηγός, καὶ τοῦ ῥήματος ἔδωκε δίκην ἀξίαν, καταπάτημα τοῦ λαοῦ ἐν τῇ πύλῃ γενόμενος· ἐπὶ ταύτῃ ἐξυπάτῳ κείσει βεβαωθήσεταί σοι ἡ μέλλουσα κατὰ τὸν λόγον τοῦ σωτῆρος ὃν εἶπεν· ὅτι καὶ ὑπὲρ λόγου ἀργοῦ δίκην τίς δώσει.

E Διὰ ποικίλων ὧν ὑποθέσεων κατέχεται τὸ ἄθλιον γένος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. ἔστι κατεχόμενος ὡς χρεωφειλέτης, καὶ ἔστιν ἑλκόμενος ὡς ἐξυπτὴς· καὶ γὰρ ἡ φύσις ἡμᾶς αὐτῇ διδάσκει, ὅτι προφάσει τις τοῦ ἑταίρου ἀπόλυται· καὶ αὐτὸς μηδὲν χρεωστῶν χρεωφειλέτου ὑπ ἔλαττον βεβύθισται. καὶ ὑπόδειγμά ἐστι τοῦτο τῆς ὀφειλῆς δικαίων καὶ ἀδίκων. ἐν μὲν τοῖς ἰδίοις ὁ δίκαιος

F ἀθῷός ἐστι, καὶ ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις ἔνοχος δύεισκεται. τὶς γὰρ ἀληθοῦς ἐξηγήσεως ἐπὶ αὐτοῦ λεγομένης, ἐάν τις γελάσας αὐτὴν κατηγορήσῃ, καὶ ἡδὺ γένηται τῷ δικαίῳ σιωπῆσαι, ἡ σιωπὴ αὐτοῦ ὑπόδυνον αὐτὸν ἐποίησε τῆς κακηγορίας. ἀκούσας γὰρ καὶ μὴ ἐπιτιμήσας ἐμαρτύρησε τὸ κακῶς ῥηθὲν ὡς καλόν· πείσει δέ σε περὶ τούτων ἡ ἐξουσία τῶν κρατούντων μεγιστάνων. ἐὰν γὰρ συμβῇ τινα δικαίως λέγειν κακὸν τὸν ἡμαρ-

τηκότα

πκόπα βασιλέα, ὃ φέρει τις τῶν πεῤῥαμένων ἀκροᾶσθαι τὰ λεγόμενα κατὰ βασιλέως. εἰ δὲ ἀνάσχοιτο ϛῆναι καὶ ἀκοῦσαι, μία ὑπάρχει κατὰ ἀμφοτέρων τιμωρία ἐκφερομένη· καὶ ὁ μὲν φονεύεται ἐκ τῆς γλώττης, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἀκοῆς· ἐξηγεῖταί τινα ὁ κλέπτης, καὶ κλίνεις τὸ ὦτς σῳ πρὸς αὐτὸν· καὶ τ' θάνατον, ὃν ἐκφέρει διὰ τοῦ ϛόματος, ὑποδέχεται ὁ κόλπος τῆς σῆς ἀκοῆς· καὶ τὴν πικρὰν ζύμην τοῦ ψεύδους λαβὼν, ἐφύρασας αὐτὴν ἐκ σεαυτῷ. πόθεν ἔσχεν εἰσαγωγὴν ὁ θάνατος τοῦ ὄφεως λαλήσαντος πρὸς τ' Εὔαν. εἰ μὴ δι' ἀκοῆς, δι' ἧς πέφυκεν εἰσέρχεσθαι ἡ φονεύτρια· δύναται γὰρ ὁ πονηρὸς ἀναῤῥεῖν τ' σιγῶντα ἀφ' τοῦ λαλοῦντος, ἢ τὸν ἀδυνάτως ἔχοντα θανεῖν διὰ τοῦ ϛόματος, σφάζει ἀφ' τοῦ ὠτὸς, καὶ τ' τῇ πράξει ἀθῶον φονεύει τοῖς λογισμοῖς· τῶν δαιμόνων φραζόντων τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἠνέχετο ὁ σωτὴρ λαλοῦσαν. οὐ γὰρ εὐδόκησε ὁ ἀληθινὸς δι' αὐτῶν πιϛευθῆναι. ἀλλὰ κηρυχθῆναι τὸ ἀληθινὸν κήρυγμα ἀφ' τῶν ἀληθινῶν κηρύκων· οἱ ἀπόϛολοι ἀφ' τί οὐκ ἠδυνήθησαν ἀκοῦσαι τ' ἐγκωμιάσαντος αὐτοὺς δαίμονος. ἵνα μὴ ἡ πικρὰ φωνὴ καταβληθῇ εἰς τ' καθαρὰν ἀκοήν· εἰ τὰ ἐγκώμια τοῦ ἀβόλου ὡς βλάβην μεγίϛην ἔφυγον οἱ ἅγιοι, τίς ἀγαπήσει τὴν κακηγορίαν; πέφυκε γὰρ ὁ παμποίκιλος τῷ προσώπῳ ἀφ' τῆς ἀληθείας ἀπατᾶν τ' ἀνεχόμενον· τότε χάριν ὁ σωτὴρ τ' μετὰ ἀληθείας φωνὴν τῶν δαιμόνων οὐκ ἀπεδέξατο. ἀπὸ μιᾶς βροχῆς ποτίζονται βοτάναι κακαί τε καὶ ἀγαθαί. ἴσως καὶ ὁ καλὸς ὑετὸς τῇ φύσει ἐνεργεῖ τῇ τῶν βοτανῶν κακίᾳ, καὶ ὄφις ἐθίων γλυκύτητα μεταβάλλει αὐτὴν παραχρῆμα εἰς πικρότητα· ἐὰν δὲ αὐτὴν μεταπέμψῃ εἴς τινα, οὐαὶ τῷ ὑποδεχομένῳ. οὕτω καὶ ἐκ τῆς ἀληθείας τὸ ψεῦδος πέμπεται, κώνειον θανάτου πεπληρωμένον. πικρία γὰρ χαλεπὴ λανθάνει ἐν τοῖς ἡδυτάτοις αὐτῦ λόγοις· ἔϛω ἓν τοῦτο ὑπόδειγμα ὁ ὄφις· γλυκάνας αὐτ' τ' γλῶσσαν πρὸς τοὺς ἁπλουϛέρους, πληροφορήσει δέ σε περὶ τούτου ἡ κατὰ τ' Ἰσκαριώτην ὑπόθεσις, πῶς ἐν τῷ φιλήματι τ' ϛόματος, καὶ ἐν τῇ εἰρηνικῇ γλώσσῃ κρύψας τ' δόλον κατεσκεύασε προδοσίαν κατὰ τ' καρδιογνώϛου Δεσπότου, καὶ εἰ πρὸς τ' δημιουργὸν τοιοῦτος ὤφθη ὁ ψεύϛης, πρός σε πηλίκος γενήσεται, ὦ ἄφρον; τίς τ' ψεύδους μιαρώτερος; εἰ μὴ ὁ προθύμως ἀκροώμενος τῶν ὑπ' αὐτ' λεγομένων· παρέδωκεν ἑαυτὸν ὁ σωτὴρ τῷ θανάτῳ, καὶ τ' παρέδωκε τ' ἀκοὴν ἑαυτ' τῇ φωνῇ τ' ψεύδους· ἀνοίξας

A gem peccantem invehatur; qui præsentes sunt, ea quæ adversus Regem dicuntur, audire renuant. Siquis autem adesse pergat & audire, jam idem in utrumque supplicium constituitur; unusque propter vitium linguæ, alter propter auditum damnatur. Narrat aliquid obtrectator, & tu illi præbes aurem; & quam ille suo ore inferre studet necem, tu eam aurium tuarum sinu excipis, acerbissimumque mendacii fermentum in animo tuo commisces. Unde mors principium habuit? Nonne per aures Evæ, dum eam serpens alloqueretur, aditum sibi patefecit? Potest enim improbus & malignus, per os loquentis, tacentem occidere: & quem proprio lædere nequiret ore, per auditum interficit: quemque opere insontem videt, cogitationibus perimit. Dæmones ipsos clamoribus veritatem confitentes, Salvator noster obmutescere jussit: neque enim ipse, qui erat veritas, ipsorum opera sibi fidem haberi voluit; sed quæ vera sunt, per veros prædicatores nunciari. Cur Apostoli dæmonem, à quo laudabantur, audire renuerunt? Nonne ideo, ne mundæ & castæ eorum aures, impuris illorum vocibus contaminarentur? Si laudes Diaboli, velut maxima probra vitarunt homines Sancti; quis obtrectationes probare poterit? Versipellis inimicus specie veritatis decipere solet eum, à quo toleratur. Ideo Salvator ne vera quidem à dæmonibus audire voluit. Eadem etiam pluvia irrigantur herbæ malæ & bonæ: quum sit ejusdem rationis aqua, & quidem bona natura, in herbarum tamen vitium influit. Et serpens quamvis dulcissimis vescatur, subito ea in amaritudinem vertit, quam si in aliquem effuderit, væ illi. Sic ex veritate mendacium confingitur, velut cicuta mortifera. Nam sub verborum ejus dulcedine, amaritudo latet exitiosa. Ad fallendos simplices, linguæ dulcedinem antiquus serpens adhibet: cujus rei exemplum tibi sit Iscariotes, qui sub oris osculo, & lingua pacem simulante, dolum occultans, adversus Dominum, qui scrutator est cordium, molitus est proditionem. Quod si in ipsum Creatorem talis visus est mendax; in te qualis erit? O insipiens, quis mendace sceleστior, nisi is, qui suas ultro aures verbis illius accommodat? Seipsum morti obtulit Salvator, & sermonibus mendacii aurem nequaquam præbuit. Os

Gen. 3.

Luc. 4.

Act. 16.

ſuum aperiens, acetum cum felle guſta-
Matth. 27. vit, qui ſceleſti verba auribus excipere recuſavit. Os proditori oſculandum exhibuit, & deceptori reſponſum dare noluit. Sic & tu os tuum mendaci oſculandum præbe, aures vero nequaquam. Nam ſi tuum illi os præbueris, oſculum illum condemnabit; ſin aures ei accommodaveris, jam te verborum guſtus occidet. Melius autem fuerit, ſi odorem pariter & guſtum veneni evitaveris. Cur fumum celerrime fugis, mendacem autem cum voluptate auſcultas? a fœtore abhorres, & apud maledicum ſedes? ſingula corporis membra decenter a rebus noxiis tibi ſervanda ſunt. Si corpus à fornicatione alienum ſit, os tuum à detractione cuſtodi. Os enim, quod moechari nequit, mentiri ſane & obloqui poteſt. Si unum e membris tuis valeat, & aliud langueat, totus laboras uno membro laborante. Exemplum à militibus cape. Nonne totum corpus militis ferreo thorace munitur? Accidit autem & illud ob laxiorem conſtitutionem lædi. Nam ſi per tenuem aliquam rimulam telo aditus pateſiat, ſtrenuo militi mortem affert: quanto magis per apertas aurium fores morti ingreſſus dabitur? Magna ſiquidem eſt auris porta: quippe per quam mors in mundum ingreſſa, cunctas devoravit gentes, & inſatiabilis adhuc remanet. Seris igitur ac vectibus obſtruendæ tibi ſunt aurium fores, ne maledicentia & obtrectatio ſubintrare poſſit.

Ne detractionis vitium parvum ducas, & tamquam interficere non valeat. Ex volucrum aucupio diſce, quæ parva videntur, non ideo contemnenda. Contingit enim, ut avis in laqueum incidens, minima capiatur unguicula, & alarum vires frangantur ac debilitantur ob unguem vilem; & quum totum ſit corpus extra laqueum, totum tamen in eo retinetur. Divinus quoque Apoſtolus unam & eandem
1. Cor. 6. in homicidas & maledicos, luxurioſos atque adulteros ſententiam ſtatuit. Nemo, inquit, iſtorum, regnum cœlorum poſſidere poteſt: & æque ait iſtos juſti judicii tempore, cœleſti hæreditate privandos.

Ut autem cunctos manere ſupplicium intelligas; qua de cauſa Chanaan in maledictionem æternam incidit? Nonne ideo, quia juſtum irriſit? Neque enim ob aliud facinus grave damnatus eſt; ſed

A ἀνοίξας αὐτῦ τὸ ϛόμα ὄξος μετὰ χολῆς ἐδέξατο, καὶ τὸ ῆς ῥῆμα ὐκ ἐδέξατο ϯ μιαρῦ· δέδωκεν αὐτῦ τὸ ϛόμα, ἵνα φιλήσῃ ὁ ϖϱοδότης, καὶ ἀπόκρισιν ὐ παρέχε τῷ ἀπατεῶνι. δίδυ τὸ ϛόμα συ τῷ ψεύϛῃ φιλῆσαι, καὶ μὴ ἀκούσῃ αὐτῷ ϯ σὴν ἀκοήν· τὸ γὰρ ϛόμα συ, ἐὰν δῷς αὐτῷ, τὸ φίλημα αὐτὸν καπνίζει· τὸ δὲ ῆς
B ἐὰν δῷς, φονεύσει σε ἡ τῶν ῥημάτων αὐτῦ γεύσις· βέλτιον αὐτῦ ποιήσεις, ἐὰν ἐκφύγῃς ϯ ὀσμὴν, καὶ τὸ γεῦμα ϯ κωνείυ. καὶ τὸν μὲ καπνὸν φεύγεις ὀξέως, ϯ δὲ ψεύϛυ ἀκύεις ἡδέως. παραυτῇ ϯ δυσωδίαν, καὶ καθέξῃ ϖϱὸς ϯ καπήλορον. ἕκαϛον τῶν μελῶν ὀφείλεις δεόντως φυλάξασθαι ἀπὸ τῶν βλαβερῶν. ἐὰν ἀηδὲς συ τὸ σῶμα ὑπάρχει ἀπὸ πορνείας φεῖσαί συ ϯ
C ϛόματος ἀπὸ καπαλαλιᾶς· μὴ δυνάμενον γὰρ τὸ ϛόμα μοιχεῦσαι, δύνασαι ψεύσασθαι, καὶ συκοφαντῆσαι. ἐάν συ μέλος ἀηδὲς ᾖ, καὶ τὸ ἕτερον ὑπεύθυνον, ὅλος κατάδικος εἶ διὰ ϯ ἑνὸς ϯ κατακειμένυ. λάβε τὸ ὑπόδειγμα ϖϱὸς ϯ πολεμάρχυ, ϑ τῶν τὸ σῶμα πεφϱύϱηται ὐ θώρακι σιδηρῷ. συμβαίνει γὰρ, ὅλα τιτρώσκεται διὰ ϯ χαύνης κατασκευῆς· εἰ γὰρ ὁ διὰ τῶν λεπτοτάτων ὀπῶν ϯ θωρακίυ εἰσοικισμὸς ϯ βέλυς θάνατον
D φέρει κατὰ ϯ γενναίυ, πόσῳ μᾶλλον τὸ ἴσον ἐκ τῦ ὠτὸς ϯ ἀνεῳγμένης θύρας. τοιαύτη γὰρ μεγάλη ἐϛὶν ἡ θύρα ϯ ὠτὸς, ὡς ϖ τηλικῦτον θάνατον διὰ αὐτῆς εἰσελθεῖν εἰς ϖ κόσμον. καταπίνων γὰρ πάσας τὰς γενεὰς ἀκόρεϛος μένει. ἀποκλειϛέον γε τὰ ὦτα θυρώμασι καὶ μοχλοῖς, ἵνα μὴ εἰσέλθῃ κακηγορία.

Μὴ καταφρονήσῃς καπαλαλιᾶς, ὡς μικρῦ τινος, καὶ μὴ δυναμένυ ἀναγρεῦν. κἀνθένδε ὅϖ ϯ θήρας
E τῶν θηρατῶν μὴ καταφρονεῖν ϯ βραχυτάτυ· συμβαίνει γὰρ ϖ πηνὸν ἐπὶ ϯ παγίδος κατέχεσθαι δι' ὄνυχος μικρῦ, καὶ παπεινῦται, καὶ πτᾶται ἡ τῶν πτερύγων δυναϛεία διὰ ϯ ἄκρυ ϯ βὐτελῦς ὄνυχος, καὶ ὅλως ὃν ἔξω ϯ παγίδος, ὅλως ὃν αὐτῇ πεπαγίδυται. καὶ ὁ θεῖος ἀπόϛολος μίαν καὶ ϖ αὐτὴν ἀπόφασιν ὥϱισε κατὰ τῶν φονέων, καὶ
F τῶν λοιδόρων, καὶ ϖ τῶν ἀσωτῶν, ὡς καὶ κατὰ τῶν μοιχῶν· οὐδεὶς γὰρ φυσὶ, τῶν τοιῦτων κληρονομῆσαι δύναται ϖ τῶν ὐρανῶν βασιλείαν, καὶ οἱονεὶ μερίδα ἔθετο αὐτοῖς πᾶσιν ὃν τῷ καιρῷ ϯ δικαιοκρισίας ϖ ἀποϛέρησιν ϯ ὐρανίυ κληρονομίας.

Ἵνα δὲ γνῷς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν οἱ τοιῦτοι ϯ ἴσης τῶν ἄλλων τιμωρίας χαναὰν διὰ ποίαν αἰτίαν ἔτυχε κατάρας αἰωνίυ· ὐχὶ ὅτι κατεγέλασε ϯ δικαίυ; ϖ γὰρ πράξει χαλεπῇ κατεκρίθη, ἀλλὰ γέλωτος

γέλωτος χάειτι ψιλῦ ἀπέλαβεν ἐπόκεισιν φοβερὰν, καὶ διὰ τὴ προπέτειαν τ γλώτης ἐδέξατο ὀδύνην πικρὰν· καθαροὶ ἐτύγχανον οἱ λογισμοὶ αὐτ, καὶ τὸ ςόμα αὐτ ἀνεῖλεν αὐτόν. εἰ γέλωτος μικρῦ χάειν ἀὰ ἐκεῖνος τοιῦτον ἐδέξατο, τὶς ἀ μὴ φοβηθεὶς φύγῃ τὰ παίγνια, δι' ὧν κτῆσις τῶν καταρῶν γέγονεν·; ἀφελκύσας γὰρ τ χαναὰν ὁ δίκαιος ἀπὸ τῶν εὐλογιῶν παρέπεμψεν αὐτὸν ταῖς καταράις. καὶ ἐζωγράφησεν ἐν αὐτῷ τ μελλῆσαν γενέσθαι κείσιν κατὰ τῶν γελᾶν ἀγαπώντων. Εἰὰν ὑποβάλῃ ὁ διάβολος προσώπῳ τ ἀγάπης ἱλαρύεσθαι, καὶ καταγελᾶν, καὶ χαναὰν ἱλαρυόμενος κατεγέλασε, ᾗ καταρῶν γέγονεν ἐντός· ἄκουε ᾧ σοφωτάτου Σολομῶντος βοῶντος ᾗ διδάσκοντος τ ἐν τῷ γέλωτι κεκρυμμένην βλάβην. ὁ γὰρ, φησὶ, καταγελῶν ἀνθρώπου παροξύνει τ ποιήσαντα αὐτόν. ὁ γὰρ γέλως, ὁ κατὰ ἄνθρωπον γενόμενος ἀναφέρει εἰς τ διαμισργόν. σὺ προσέχεις ἀφελῶς τῷ φαινομένῳ παιγνίῳ, ὁποῖος δὲ δόλος λανθάνει ἐν αὐτῷ, ἀγνοεῖς.

Νῶε ὁ δίκαιος γνοὺς τ δόλον, καὶ μὴ δηλώσας τῷ ἀγνοοῦντι αὐτὸν, ἐκτεμὼν ἀπεφέρησεν αὐτὸν τῶν εὐλογιῶν. ἵνα σὺ ὡς δικαιτικὸς γνοὺς, πολική ἐςιν ἡ ᾧ γέλωτος μιαρὰ ἐνέργεια, παύσῃ ᾧ καταγελᾶν τῶν ἀδελφῶν. Σεμεῖ καταράς ἐξήνεγκε, καὶ ἅωθις ὁ ἀπόςολος φωνὴν φοβερὰν κτ τῶν καταρωμένων· ζητήσαντες ἴδωμεν ἡμεῖς, ποῖον ἔχον κέρδος οἱ καταράς χρώμενοι· Σεμεῖ ποίῳ πτώματι περιέπεσε. μοιχὸς δι ὤφθη, ὅτε κλέπτης κατεχέθη, ἀλλὰ καταράς ἐχρήσατο, ἐξ ὧν παρέκυπτεν ἡ συκοφαντία· ἐν τῇ συκοφαντίᾳ καὶ τὰ γενόμενα ἀναλύπτεται, καὶ τὰ μὴ γενόμενα λαλεῖται δι' αὐτῆς· λαμβάνουσαι γὰ αἱ ὠδῖνες τ θυμὸν τίκτουσι πάντα λόγον πονηρόν. τῦτῳ τῷ θυμῷ ἐλυσόρησε Σεμεῖ τ ἀνεξίκακον βασιλέα· ἐπήγαγε γὰ αὐτῷ κατηγορίαν τῦ θανάτου Σαὰλ τῷ ῥυσαμένῳ Σαὰλ ἐκ θανάτου πολεισάκις· καὶ ἐπειδὴ ἐναντίως ἐξήνεγκε κατ' αὐτῦ τ ψῆφον, ὀρθῶς κατέκρινεν αὐτὸν ὁ δίκαιος κείτης· ἔθετο αὐτῷ ὅριον, τῦ μὴ ὑπερβῆναι, καὶ ἐπηγγείλατο φυλάττειν, καὶ ὑπερβάντος αὐτ εἰς ψῦδος ἐχώρησεν ἡ ἐπαγγελία· ὅτως ἅμα τῦ ψεύσματος ἐδείχθη αὐτῷ ἡ ἐπὶ τῷ δικαίῳ συκοφαντία· ἵνα καὶ ἀξίως τῶν ἰδίων δραμάτων τύχῃ τ δικαίας τιμωρίας· ἵνα ὥσπερ ἐκτείνας αὐτ τ γλῶτταν ἐφόνευσεν ὡς ἐν ξίφει τ ἄθῶον, ὅτως καὶ ἐξέλθῃ ξίφος ἠκονημένον εἰς ἀπάντησιν τῦ ἀκο-

A sed ob levem irrisionem, in horrendam illam sententiam incurrit, & propter petulantiam linguæ tam acerbas pœnas dedit. Mundæ erant cogitationes ejus, sed os ejus ipsum perdidit. Si ob modicum risum, in tantam ille calamitatem decidit; quis non pertimescat, irrisionesque ac ludibria fugiat, ex quibus execrationes & maledicta ejusmodi emanant? Justus enim ille, Chanaan à benedictionibus excludens, tradidit illum maledictionibus: descripsitque in eo judicium futurum, quod subituri sunt qui ludibriis atque irrisionibus delectantur. Si Diabolus, prætextu dilectionis & caritatis, suggerit alicui, ut se exhilaret ac risu oblectetur; & Chanaan dum se exhilararet & risu gauderet, maledictionem sibi conciliavit. De malis ac damnis, quæ in ludibriis & irrisionibus latitant, sapientissimum audi Salomonem ea explicantem: *Qui* inquit, *irridet hominem, exprobrat factori ejus*. Hominis enim derisio, in Creatorem vergit. Tu quod in risu videtur, simpliciter spectas: quid autem in eo fraudis ac doli reconditum sit, nescis.* *Proverb.* 14

Justus Noë dolum agnovit, eumque ignoranti Chanaan non patefaciens, illum a benedictione excluſit; ut vel ex eo, cognita risus pernicie, fratrem irridere desinas. Semei maledicta protulit: rursusque Apostolus horrendam in maledicos sententiam pronunciavit. Nos itaque, quid lucri sibi faciant maledici, considerabimus. Semei, non ob adulterii aut furti crimen, perniciem sibi conciliavit: sed quod maledictis sit usus, ex quibus consuitur calumnia, per quam & quæ gesta sunt aperiuntur, & quæ non gesta finguntur. Animus enim dolore stimulatus, quemcumque sermonem gignit improbum. Atque sic animus affectus Semei, conviciis innocentem Regem affecit; illum ut Saulis interfectorem accusans, qui frequentius Saulem a morte liberaverat. Et quia falso crimine eum incusabat, merito à justo judice damnatus est. Constitutus erat ei à Salomone terminus, quem transire non poterat, ac quem se servaturum receperat: ut vero illum transiliit, in mendacium processere promissa. Ita per mendacium, calumniæ nota justo inusta fuerat, ut dignas facti sui pœnas merito calumniator lueret: ut qui linguam in hominem innoxium exacuerat, qua velut gladio eum occiderat, acutum quoque gladium contra in se sit expertus: 2. *Reg.* 16. 3. *Reg.* 2.

* *Hic desinit editio Oxoniensis, in qua tamen multæ sunt lacunæ, ut ex Vaticanis aliisque Codicibus apparet.*

pertus:ut & in hoc & in futuro ſeculo ſibi exitium conſciverit,æternumque ſibi ſupplicium præparaverit. Quis igitur à maledictis non abhorreat, ne duplici ſupplicio multetur?

Quin & eodem judicio Apoſtolus luxurioſos & maledicos, ac homicidas & adulteros condemnavit. Nam Eſau, primogenitis propter intemperantiam ſe ſpoliavit. Gen. 25. Habes & tu primogenita tua, quæ ne occaſione luxus atque intemperantiæ deperdas, caveto. Magnus enim ille vir, nulla re magna ſe perdidit, ſed vili ſe dedecoravit. Si veritatem amiſeris, ſtultus ac ſimilis Eſau fies. Rem admirandam audi: quomodo verba factis præſtiterint, ipſaque fides naturam ac generationis ordinem ſuperaverit. Primogenituræ donum, quod videtur auferri non poſſe, ſermo ſubingrediens ademit. Et quæ Eſau naturaliter ſibi vindicabat, ea fidei ſtudio aſſequutus eſt Jacob. Fides & juſiurandum unanimiter generationis vim demonſtrant. Et primogenita, quæ per carnem conceduntur, ſpiritaliter accepta ſunt: quæque jusjurandum exuit, ea fides ſuſcepit. O rem admiratione dignã,quæ inter primogenituræ venditorem,emptoremq; conſequuta eſt. Nã qui ea ſe ſpoliavit,quaſi ſenſus videtur fuiſſe expers: & qui eadem ſe veſtiit, innocens puruſque permanſit. Sed quomodo Eſau primogenita exuit,quæ deponi nequeunt?Aut quomodo illa Jacob induit,quæ adjungi non poſſunt?. Quod ſi mercaturam iſtam pueri illi adeo ſupra naturam exercuerunt,ut omnino explicari convenienter nequeat; quis quæſtionem illam aggredi audebit, qua ineffabilis Unigeniti generatio continetur?

Dic mihi rurſum, cur Jacob primogenita à Manaſſe ablata, tranſtulerit in Ephraim? Gen. 48. Nonne ideo, ut major illi gloria decuſque inde accreſceret? Plena eſt enim primogenitura ſignis admirabilibus, & myſteriis; eximiis atque innumerabilibus. In ea deſcriptum continetur Baptiſma; in ea fides obſignata eſt: in ea noſtra deſignatur fortitudo: in ea glorioſæ Virginitatis figura repræſentatur. Hanc pretio Jacob mercatus erat, & gratis eam Ephraim tribuit. Et in hoc, neque Manaſſes culpandus eſt, neque Ephraim in admiratione habendus: ſed potius donantis auctoritas & poteſtas, in quem non cadit reprehenſio, ſuſpicienda eſt. Quis igitur gentium primogenituram reprehendere tentabit? Quodſi Judæi id facere voluerint; reprehendant primum, quod Manaſſe ademta ſit. Qui enim illam ab eo abſtulit, non peccavit, ut ſuam in hoc poteſtatem oſtenderet. Ademit autem illam ipſis, quia peccaverant: ut juſtum ſuum in eo judicium declararet. Quodſi à nemine coargui jure poſſit

A ἀκονήσαντος ἀδίκως τ̃ γλῶτταν· καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἀγῶνι γέγονεν αὐτῷ ἀπώλεια, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τεθύλακται αὐτῷ ἡ κόλασις. τίς οὖν ἤδεται καπάρας, ἵνα διπλῶν τιμωριῶν ἀξιωθῇ.

Τοὺς ἀσώτους, καὶ τοὺς λοιδόρους παρέδωκε τῷ κείμαλι τῶν φονέων καὶ μοιχῶν· γνῶθι, ὅλι ἡ ἀσωτία ἀπεγύμνωσε τ̃ Ἡσαῦ ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων· ἔχεις καὶ σὺ πρωτοτόκια προφάσει τ̃ ἀσωτίας· μέγας γὰρ ἄνθρωπος δι᾽ ὀλέγου λόγου ἀξίου παπεινώθη, καὶ δι᾽ ὀλιτελοῦς ἀτιμάζεται. ἐὰν ἀπολέσῃς τ̃ παρ᾽ αὐτοῦ ἀλήθειαν, ἔσῃ νεανίας κατὰ τ̃ Ἡσαῦ. ἄκρε τοῦ γεγονότος θαύματος πῶς ἐνίκησαν οἱ λόγοι τὰ ἔργα, καὶ πεπελεγένελο ἡ πίστις τ̃ φύσεώς τε καὶ γεννήσεως· τ̃ ἄκλοπον πρωτοτοκίαν εἰσελθὼν ἀπεσύλησεν ὁ λόγος, καὶ ἧς πέφυκεν ὁ Ἡσαῦ φυσικῶς, ὁ B Ἰακὼβ σπουδάσας ἔτυχε διὰ τ̃ πίστεως· ἡ πίστις καὶ ὁ ὅρκος ὁμοθυμαδὸν τ̃ γεννήσεως τ̃ ἐνέργειαν ἔδειξαν, καὶ τὰ πρωτοτόκια τὰ σαρκικῶς δοθέντα, πνευματικῶς ἐλήφθησαν· ἀ᾽ ὁ ὅρκος ἀπεδύσατο, ἡ πίστις ἐδέξατο· ὧ τοῦ θαύματος πῶθακολουθήσαντος μεταξὺ τοῦ ἀποδυσαμένου, καὶ τοῦ ἀγοράσαντος· ὅλι ὁ ἀποδυσάμενος ἔφερεν ἀνεπαθήτως, καὶ ὁ ἐνδυσάμενος ἔμεινεν ἀγνῶς· πῶς Ἡσαῦ ἀπεδύσατο τὰ μὴ ἀποδυόμενα πρωτοτόκια, ὁ Ἰακὼβ δὲ πῶς ἐδέξατο τὸ πεπελεγμένον τὸ ἀφόρεσον· ὡσαύτως καὶ οἱ νέοι ἐνεπορεύσαντο ἐμπορείαν ὑπὲρ φύσιν. ἡ δὲ ἐμπορεία τ̃ν νέων φεύγει, καὶ δεόντως ῥηθῆναι δύναται. τίς ὁ τολμῶν χρήσασθαι ζητήσειν ἕνεκεν τ̃ ἀφράστου γεννήσεως τοῦ μονογενοῦς.

Εἰπέ μοι πάλιν, πῶς ὁ Ἰακὼβ ἀποδύσας τὰ πρωτοτόκια ἀπὸ τοῦ Μανασσῆ πεπελέβαλεν αὐτὰ τῷ Ἐφραΐμ, ὅπως γένηται αὐτῷ σπλήν δόξης ἡ πρωτοτόκια. πεπλήρωται ὑποδειγμάτων θαυμαστῶν, καὶ μυρίων ἐξαιρέτων ἐν αὐτῇ ἐζωγραφήθη τὸ βάπτισμα, ἐν αὐτῇ ἐσφραγίθη ἡ πίστις, ἐν αὐτῇ ἐσημειώθη ἡ μοναδεία· τιμῆς αὐτὴν ἐπρίατο, τὸ δὲ Ἐφραΐμ ἀπένειμεν αὐτὴν δωρεάν· ὅτε Μανασσῆς ἐν τούτῳ μεμπτέος, ὅτε Ἐφραΐμ θαυμαστός, ἀλλὰ τοῦ δόντος ἡ ἀνέγκλητος ἐξουσία. τίσι οὖν ἐγκαλεῖν πειρᾶται; διὰ τὸν τῶν ἐθνῶν πρωτοτοκίαν; εἰ δὲ ἐγκαλεῖν βούλοιντο Ἰουδαῖοι, ἐγκαλείτωσαν πρῶτον διὰ τὴν καθαίρεσιν Μανασσῆ· ὁ λαβὼν γὰρ παρ᾽ ἐκείνου οὐκ ἔπαυσεν, ἵνα δείξῃ τ̃ αὐτοῦ ἐξουσίαν· ἔλαβε δὲ αὐτὴν ἀπ᾽ αὐτῶν, διότι ἥμαρτον, ἵνα δηλώσῃ τ̃ ἑαυτοῦ δικαιοσύνην. ἡ περὶ τ̃ς ἀφαιρέσεως τ̃ν πρωτοτοκίων τοῦ ἀναμαρτήτου

Μα-

Μανασσῆ ὃδεὶς ἐγκαλέσαι αὐτῷ δύναται, πῶς τολμᾷ τίς ἐγκαλέσαι αὐτῷ διόλα ἀφεῖλε τὴν πρωτοτοκίαν ἀπὸ τῶν κυριοκτόνων. εἰ ὁ ὅρκος τοιοῦτος ὤφθη ἰσχυρὸς, ὡς δύνασθαι νικῆσαι τὴν πρωτοτοκίαν Ἡσαῦ· ὀμώσας γὰρ μόνον καὶ μὴ ἐπιορκήσας ἰδιώτην ἐπιβουλὴν ὑπέμεινεν, ὁ ὀμνύων καὶ ἐπιορκῶν ποίῳ σκότει φωβήσεται; εἰ Ἡσαῦ ἀδικούμενος οὐκ ἤθελε φεύσασθαι ἐπειδὴ ἐπηγγείλατο ἐνωμοτῶς, πῶς σὺ ἀθετεῖς τὰς συνθήκας σου, τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας σου γενομένας; εἰ Ἡρῴδης ἐφύλαξε τὴν ἐπαγγελίαν τὴν γενομένην αἰτίαν τῆς αὐτοῦ ἀπωλείας, σὺ μὴ ἀποπηδήσῃς ἀπὸ τῶν συνθηκῶν, ὧν συνέθου χάριν τῆς αἰωνίου ζωῆς;

Καὶ καθάπερ εἰσελθὼν ὁ λόγος πάσιν ἔσχεν ὡς ἐπὶ γεννήσεως τῶν πρωτοτοκίων, οὕτως ἡ λοιδορία δύναται εἰσερχομένη φονέως ἀποστερῆσαι τὴν ἐνέργειαν· ἱκανὴ πάλιν ἡ γλῶσσα ἐπὶ τοῦ ξίφους ἀδικῆσαι οὐκ ἔλαττον, καὶ δύναται ὁ ἀκάθαρτος λογισμὸς πάσιν ἐπέχειν μοιχείας; καὶ ἰσχύει ἡ κεκρυμμένη εἰρωνεία ἴσως τῇ παγίδι ἐπιβουλεύσαι, καὶ δύναται ἡ οὐκ ἀγαθὴ συμβουλὴ γενέσθαι τοῖς ἀνεχομένοις κακείου χείρων. εἰ γὰρ ὁ Ἡσαῦ τῷ λογῳ ἀποδυσάμενος ἀπώλεσεν αὐτοῦ τὴν πρωτοτοκίαν, πολλῷ μᾶλλον ὁ ἀχρεῖος δοῦλος ἀποβάλῃ τὴν σωφροσύνην; τὸ φεῦσμα ἐπενδυσάμενός τις ἀποβάλλει τοῦ τοῦ ἐπαγγέλματος ἀλήθειαν, καὶ ὁ ἀρνούμενος διὰ τῶν ῥημάτων τὴν πίστιν σκότος γίνεται ἀποδυσάμενος τὰ τῆς πίστεως, καὶ ὁ πιστὸς ὡσαύτως διὰ ῥημάτων δεχόμενος ἐνδύεται τὴν πίστιν· ὁ μεταξὺ πολιτευόμενος λόγος δύναται πᾶσιν ἐργάσασθαι τὸ ἔργον τὴν ἐνέργειαν· δύναται ἡ σκέψις ἡ πονηρὰ πρᾶξις χαλεπὴ ὀφθῆναι, καὶ δύναται τὸ οὐκ ἀγαθὸν βλέμμα ἔργον πονηρὸν ἐργάσασθαι· δύναται ἡ ἄλογος βασκανία βέλους οὐκ ἧττον ἀδικῆσαι, δύναται ἡ διαβολὴ βόθρους ἀπολείας ὀρύξαι. φύγωμεν τὴν οὐκ ἀγαθὴν μελέτην. ἡ γὰρ μελέτη ἴσως τῇ πράξει κείνῃ. εἰσέλθωμεν τῇ ἀγαθῇ πράξει, ἀπολαμβανούσῃ τὸν μισθὸν ἔργοις, διὰ τῷ ἐκζητοῦντι τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· ἡ βουλὴ ἔργον ἐστίν. ἱδρυται γὰρ ὁ τῆς αὐτεξουσιότητος ἡμῶν λόγος ἐν αὐτῇ τῇ τὰ πάντα πραττούσῃ· ἑκάστῳ δὲ πράγματι ἐστί τι ἐναντίον· ἀντικεῖται τῷ σκότει τὸ φῶς, τῷ πικρῷ τὸ γλυκύ, τῷ ὕπνῳ ἡ ἀγρυπνία· ὁ ταῦτα δημιουργήσας, οὗτος οὐκ εἴασέ τι ἐναντίον, ὁ δὲ συνέζευξεν ἀνταπάλῳ. εἰ γὰρ ἄνθρωπος θνητὸς, τεχναζόμενος κατασκευάζει ἀντιλήψεις πρὸς τὰ ἐναντία, καὶ ἀναπαύσεις πρὸς τὰς θλίψεις, καὶ χρήσεις πρὸς

A sit Jacob, quamvis à Manasse, qui non peccaverat, primogenituram abstulerit; quomodo quisquam ipsum reprehendere audebit, qui primogenituram à Judæis, qui Dominum occiderant, abstulit? Si igitur juriſjurandi vis tanta fuit, ut ab Esau potuerit auferre primogenita; quum enim juraſſet solum, noluit perjurii notam incurrere: quibus tradetur suppliciis, qui non solum jurejurando seſe obstringit, sed & B perjuriis jusjurandum violat? Si Esau ab iis, quæ cum damno suo pepigerat, recedere noluit: quomodo tu pacta, quæ pro salute tua feciſti, rumpere audebis? Si Herodes, quæ in suam promiſerat perniciem, servavit: & tu à fœderibus, quæ æternæ vitæ gratia pepigiſti, resilies?

Et quemadmodum oratio seſe insinuans, primogenituræ munus abstulit: ita & con- C vicium subintrans, cæde actionem contaminare potest. Lingua enim non minus nocet, quàm gladius. Et cogitatio impudica inquinat, ut adulterium. Occulta simulatio, laquei instar, insidias tendit. Et perversum consilium quovis veneno perniciosius est suscipientibus. Si enim Esau solo sermone primogenitura se sua exuit, eamque deperdidit: quanto amplius & facilius servus inutilis temperantiam amit- D tet? Et vanitatem diligendo, atque mendacium quærendo, veritatem quis sui promiſſi despicit: verbisque fidem abnegando, tenebris obducitur, exuendo se iis, quæ ad fidem pertinent: sicut contra, verbis fidem profitens, fide se vestit. Sermo interea dum exercetur, ad effectum se operis producit: im- E probaque deliberatio, non minus quàm opus malum damnatur. Aspectus illicitus, improbum opus arguit: iracundia perinde atque gladius ferit: bestialisque invidia haud secus quàm telum vulnerat. Exitii foveam calumnia struit. Cogitationes malas fugiamus: cogitata enim non aliter ac facta censentur. Bonis cogitationibus incumbamus, quibus operum proposita est merces apud eum, qui consilia cordium explorat. Operis instar est F cogitatio: quippe in qua, tamquam in causa omnium effectiva, arbitrii nostri ratio nititur. Suum autem quæque res habet contrarium. Tenebris lux contraria est, amaro dulce, vigilia somno. Qui creavit omnia, nihil reliquit, cui non adjunxerit contrarium. Nam si mortalis homo suo ingenio componit inter se contraria, adversusque labores quietem adhibet, remediaque ac medicamen-

camenta terra marique opportune conquirit ; ut ſuam cuique morbo , ut res tempuſque poſtulat , curationem prudenter adhibeat : quanto magis rerum omnium procreator cuncta ſuo diſpoſuit ordine , atque ita moderatur , ut ad manum cuique ſint , quibus ab inimicis ſeſe defendat ? Inſtructus es ergo armis , o homo , adverſus quoſcumque hoſtes & adverſarios tuos . Hæc tibi ad ſalutem conceſſa ſi neglexeris , victus & ſuccumbens , in die judicii quomodo teipſum excuſes , non habebis . Præſto tibi contra adverſarii machinas ſunt arma diverſa . Si ignita ſua in nos tela hoſtis emiſerit , habemus & nos orationis ſcutum inexpugnabile . Si libidinis in nos bellum moverit , ſociam nobis in pugna , animi dilectionem atque caritatem adverſus illum aſſumamus . Si nos iniquitate captivos ducere conatus fuerit , ad juſtitiam confugientes , ſaluti noſtræ conſulamus . Si te per odium vulnerare ſtuduerit , ad fraternam caritatem accurrito . Si te per ſuperbiam oppugnaverit , humilitatem ei opponito . Si corporis concupiſcentiam adverſum te incitaverit , temperantiæ thoracem velociter induito . Si laſciviæ jacula in nos contorſerit , galeam caſtitatis in eum aſſumamus . Si divitiarum nos cupiditate ſtimularit , paupertatis beatitudinem habemus . Si gulæ nos vitio adortus fuerit , jejunii nobis alas aptemus . Et quia everſionis cauſa eſt invidia , præſto nobis adſit caritas , ſi velimus , quæ corrigere queat & ædificare . Et ſicut ſua inimico ſunt arma ad oppugnandum : ita & nobis adſunt noſtra ad defendendum. Si nos perſequatur , ut Pharao ; adeſt mare , quod eum ſubmergat . Si laqueos nexuerit in terra , eſt qui nos liberet in cœlis . Si irruerit in nos , ut Goliath ; aderit qui eum humiliet , David . Si , ut Siſara elatus intumuerit , per Eccleſiam tolletur e medio . Si , inſtar Sennacherib , nos bello preſſerit , ſacco & cinere delebitur . Si Babylonicum tyrannum imitatus fuerit , ſancti ac temperantes non deerunt , ut Daniel. Si , ut Naaman elatus fuerit ; aderunt jejuniis adicti , qui eum dejicere poſſint . Si luxuriæ flammam accenderit ; qui caſtum Joſeph imitentur , aderunt. Quæ enim ejus reperitur machina , quæ à nobis non diſſolvatur ? Qui morbi aut quæ mala , quibus ſua parata non ſint remedia ? quodnam fucatum & adul-

A πρὸς τὰς θεραπείας, πρὸς τ᾽ θάλασσαν ἁρμοδίως, καὶ πρὸς τ᾽ ξηρὰν ὁμοίως· καὶ ἑκάστῳ κέκειται συνεῖδὼς κ᾽ τὸν ἴδιον καιρὸν, καὶ πρὸς τὰ πάθη ἁρμόσια φάρμακα· πόσῳ μᾶλλον ὁ δημιουργὸς μερίσας συνέκρινε προσάλληλα τὰ πράγματα. καὶ τυπικῶς ἔθετο τὰ κλίσματα, καὶ σαθμίσας δέδωκεν ἀνταλλήλεις, καὶ συναγωγὴν συνέζευξεν. ἵνα ἑκάτερα ἔξει ὡς καθ᾽ ἀλλή-

B λων. ἔχεις οὖν ὅπλα ὦ ἄνθρωπε κ᾽ πάντὸς ἐναντίου, ἐὰν δὲ τούτων ἁπάντων τῶν δοθέντων σοι πρὸς βοήθειαν ἀμελήσας, ὀφθήσῃ ἡττώμενος, ἀπάσης ἀπολογίας ἐκτὸς εἶ ὢν τῇ κρίσει· ἔχεις γὰρ ὅπλα διάφορα πρὸς τὰς μηχανὰς τοῦ ἀντιπάλου· ἐὰν πέμψῃ ὁ ἐχθρὸς τὰ πεπυρωμένα βέλη αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς ἀσπίδα ἀκαταμάχητον τ᾽ εὐχήν· ἐὰν κινήσῃ

C καθ᾽ ἡμῶν τὸν τῆς ἡδονῆς πόλεμον, ἀσκηθυάσωμεν καθ᾽ αὐτοῦ τ᾽ ἀγάπην τ᾽ ψυχῆς σύμμαχον· ἐὰν ἐπιχειρήσῃ αἰχμαλωτίσαι τῇ ἀδικίᾳ, προσφύγωμεν τῇ δικαιοσύνῃ, καὶ σωζόμεθα· ἐὰν βδώσκειν σε βληθῇ, τῇ μισανθρωπίᾳ, ἀπάνλησον αὐτῷ, τῇ δυναστείᾳ τ᾽ φιλανθρωπίας· ἐὰν πολεμῇ σε τῇ ὑπερηφανίᾳ, σύμβαλε αὐτῷ, τῇ ταπεινοφροσύνῃ· ἐὰν κινήσῃ πρὸς σὲ τ᾽ τοῦ

D σώματος ἐπιθυμίαν, περιβαλοῦ θάτηον τ᾽ θωράκα τ᾽ σωφροσύνης· βολίδας ἐὰν ῥίψῃ ἀσελγείας καθ᾽ ἡμῶν, ἀναλάβωμεν τ᾽ περικεφαλαίαν τ᾽ ἁγνείας κατ᾽ αὐτοῦ. ἐὰν πλοῦτον προβάλητα, ἔχομεν τ᾽ μακαρισμὸν τ᾽ πενίας· τῇ ἀσωτίᾳ ἐὰν σαλάσῃ, πτέρυγας ποιήσωμεν ἡμεῖς, τὴν νηστείαν, καὶ ὅλη ὁ ζῆλος καταστροφῆς ἄγιος ὑπάρχει, πρόσεστιν ἀγάπη, ἐὰν θέλωμεν, δυναμένη

E διορθώσασθαι καὶ οἰκοδομῆσαι. καὶ ὅλη βέλη τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν σβέσεται, βέλη καὶ τῆ ἡμετέρᾳ ἀδυναμίᾳ σβέσεται· ἐὰν ἡμᾶς διώκῃ ὡς ὁ Φαραὼ, ἔστιν ἡ θάλασσα ἡ δυναμένη αὐτὸν καταποντίσαι· ἐὰν κρύψῃ παγίδας ἐν τῇ γῇ, ἔστιν ὁ ῥυόμενος ἡμᾶς ἐν τῷ οὐρανῷ· ἐὰν ὁρμᾷ καθ᾽ ἡμῶν, ὡς ὁ Γολιάθ, ἔστι Δαυὶδ ὁ δυνάμενος αὐτὸν ταπεινῶσαι· ὡς Σισάρα ἐὰν τυφωθῇ,

F μετὰ τ᾽ σκηνοσίας ἀναιρεῖται· κ᾽ τ᾽ Σενναχειρὶβ ἐὰν πολεμαρχήσῃ, μετὰ σάκκου καὶ σποδοῦ ἀναλίσκεται. τ᾽ Βαβυλώνιον ἐὰν μιμήσηται, εἰσὶν ἅγιοι κ᾽ τ᾽ Δανιὴλ· κ᾽ τ᾽ Νεεμᾶν ἐὰν ὑψωθῇ· εἰσὶ νηστεῖαι καθελεῖν αὐτὸν δυνάμενοι. τ᾽ φλόγα τ᾽ ἐπιθυμίας ἐὰν ἐξάψῃ, εἰσὶ σώφρονες μιμηταὶ τοῦ Ἰωσήφ. ποῖον δὲ δρᾶμα αὐτοῦ; οὗ λυθήσεται παρ᾽ ἡμῶν. ποῖον ἐπάγει πάθος; οὗ τὸ φάρμακον ἐστὶν βεβρεγμένον· ποῖον κίβδηλον

adul-

λον κατασκευάζει, οὗ ἤκ ἐςι χωνευτήριον πρὸς ἔλεγχον. ποίαν κέκτηται βλάβην, ἧς ἂκ ἔχομεν ἀντίπαλον; ποίας παγίδας κρύπτει, ὧν ἡ γνῶσις ἡμᾶς λανθάνει; ποίαν μηχανὴν κατεσκεύασεν, ἣν ἃ καθεῖλον καὶ ἰδιῶται. ποῖον ἔχει ὀχύρωμα, οὗ ἃ περιεγένοντο αἱ γυναῖκες; ποίαν κάμινον ἐσκεύασεν, ἣν ἂκ ἔσβεσαν πιστοὶ νέοι; ποῖον λάκκον ὤρυξεν, οὗ ἃ κατεφρόνησαν οἱ περὶ τὸν Δανιὴλ; ποῖον ἔδεσμα ἡτοίμασεν, ὃ ἂκ ἐξουδένωσαν οἱ περὶ τὸν Ἀνανίαν; ἔσπειρεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ὑπερηφανίαν, καὶ ἐπάτησεν αὐτὴν ἡ τοῦ Μωσέως ταπεινοφροσύνη; τῷ χρυσῷ Νεεμὰν ἐκολάκευσε, καὶ καταφρονήσας ἀπεσόβησεν αὐτὸν ὁ Ἐλισαῖος; Σίμων προσήγαγε χρήματα, καὶ ὁ Πέτρος ἐξήνεγκε κατ' αὐτοῦ τὴν ἀρμόσθσαν ἀπόφασιν· ὃν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

A adulterinum comparet, ad quod redarguendum fornax non ſit parata? quas ipſe ſtruere poterit inſidias, quæ nobis non ſint exploratæ? quas ipſe moliri poterit machinas, quibus deturbandis non ſint apti vel homines idiotæ? quas afferre ſecum poterit vires, ut illas nequeant vel feminæ ſuperare? quam fornacem paret, quam non fideles pueri reſtinguant? quem lacum effodiat, qui à Daniele non contemnatur? Quas epulas offerat, quæ à ſociis Ananiæ pro nihilo non ducantur? Superbiam inimicus ſeminavit: ſed eam Moyſis humilitas conculcavit. Naaman adulatus eſt auro: ſed illud deſpexit rejecitque Eliſæus. Simon pecuniam obtulit; ſed meritam in eum ſententiam pronunciavit Petrus. In Chriſto Jeſu Domino noſtro, cui gloria & potentia unacum principii experte ipſius Patre, & ſanctiſſimo, bono, ac vivifico ejuſdem Spiritu, nunc & ſemper & in ſecula ſeculorum. Amen.

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ.

BEATI EPHRÆM ENCOMIUM IN MAGNUM BASILIUM.

Κλίνατέ μοι τὰς ἀκοὰς, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί· διηγήσομαι ὑμῖν καλλίστην διήγησιν. Κρύπτειν μὲν γὰρ τὰς βουλὰς τῶν βασιλέων, καλόν· ἀποκαλύπτειν δὲ Θεοῦ μυστήρια, ἀγαθόν, ὃ δὲ προφάσεως τῶν πιστῶν αὐτοῦ δούλων, στηρίζοντος τοὺς ἀσθενεῖς, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. Πόθος μοι οὖν παρέστιν ἁψάσθαι πραγμάτων, πρὸς ἴασιν συμβάντων τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς. Ἰστὸν βούλομαι ἐγὼ ὑφάσαι σήμερον, ἐκ τῆς καλῆς ἐείων τοῦ λογικοῦ προβάτου· χιτῶνα ποικιλτικὸν ὑφᾶναι ἐπιποθῶ τοῦ πόκου τῆς νοητῆς βωτικῆς γλώττης. Κριὸν γάρ ἴδον ποτὲ, ᾧ ἦν καλὸν κῶδιον, καὶ κέρατα λογικὰ θεόθεν φθεγγόμενα. Καὶ τούτῳ προσελάσας ἐν πολλῇ ἀγωνίᾳ, μικρὰν κρόκην ἐξ αὐτοῦ ῥῆμα ἐσύλησα. Ἐπέπεσεν ὃ ἐπ' ἐμὲ φόβος ἂς ἀφόρητος, ὥστε μὴ ὢν νουνεχὴς, τοιαῦτα ἐτόλμησα. Βούλεσθε οὖν ἐκφανῶς ποῖος ἦτος ὁ κριὸς ὁ τοσούτοις δόξαις πεποικιλμένος; Οὗτός ἐστιν ὁ σοφὸς καὶ πιστὸς Βασίλειος, ὁ τῶν Καππαδόκων ἐπισκοπήσας χορὸν, ὁ ἐν Καισαρέων τῇ πόλει στηλιτεύσας σωτήρια δόγματα πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ. Βασίλειος ἀληθῶς, ἡ βάσις τῶν ἀρετῶν, ἡ βίβλος τῶν ἐπαίνων, ὁ βίος τῶν θαυμάτων· ὁ βαδίζων ἐν σαρκὶ, καὶ βαίνων πνεύματι· ὁ σύμβιος τοῖς κάτω, καὶ ἐμβλέπων τοῖς ἄνω· τὸ βηρύλλιον πλῆκτρον τῆς μυστικῆς

Lectite ad me aures, fratres dilecti; narrabo vobis pulcherrimam narrationem. Etenim conſilia regum abſcondere, bonum eſt; Dei vero myſteria revelare, eſt probum, qui per occaſionem fidelium ſervorum ſuorum corroborat infirmos, quorum primus ego ſum. Mihi ergo ineſt deſiderium attingendi res, quæ ad ſanandam infelicem animam meam pertinent. Telam ego volo hodie ordiri ex præclara lana ovis rationalis: tunicam variegatam texere cupio ex vellere linguæ ſub intelligentiam cadentis atque optabilis. Arietem enim aliquando vidi, cui pulchra erat pellis, & cornua ratione prædita divinitus loquentia: ad quem accedens cum multa ſollicitudine, parvam tramam ex ipſo ſenſim abſtuli. Invaſit autem me timor intolerabilis, quod quum non eſſem cordatus, talia auſus ſim. Vultis ne ergo clare accipere, quiſnam ſit iſte aries tot adeo elegantibus coloribus diſtinctus? Is eſt ſapiens, & fidelis Baſilius, qui Cappadocum chori epiſcopus eſt, qui in Cæſareenſium civitate ſalutaria dogmata univerſo orbi deſcripſit. Baſilius vere baſis virtutum, liber laudum, vita miraculorum: qui in carne vadit, & in ſpiritu progreditur: convictor inferiorum, & ſuperiorum inſpector: beryllium plectrum myſticæ

sticæ citharæ, quod regionem Sanctorum Angelorum oblectat : firmus agnus matricis vitæ, sacri Spiritus herbam illustrans : homo qui exsilit affectu, & abripit florem ex ima radice venerandæ crucis : præsepe dogmatum, lingua verborum, præmium rectarum utiliumque cogitationum : qui immersit se in profundum scripturarum, & extraxit splendidam margaritam : racemus venustus divinæ vitis, cœlitus divinam dulcedinem enuncians : membrana præclara sacræ sapientiæ, desuper divinis characteribus exarata : optimus superni regni ager, qui Deo germinavit fructus justitiæ : collis perflorens mystico roseto, cujus odor in ipsum cœlum aspirat : qui clamat in Domino grata cantica, accipitque in cœlis faciles coronas ; qui intelligit gratiam & instar Jacobi vicissim confessionem proclamat servatori omnium, dicens : *Spiritus Domini Dei, qui fecit me, & quæ docet me spiratio omnipotentis* : asseverans, quod in Spiritu sancto Dominum Jesum Christum prædicaret.

Genes. 31.

Job. 33.

Adhuc attexere orationi gestio ad encomia ; ut lauta acceptione & memoria justi, nanciscamur precibus cognitionem & compunctionem. Oportet igitur radium spiritus resumere, & sententiarum filum conficere : atque ita tali operi finem imponere, ac si in stamina tramam conjiciam. Nam si quis filum hoc sedulo neverit, stolam immortalitatis desiderantibus eam præbebit. Hujusmodi sunt primitiæ mystici agni : hujusmodi reditus sanctæ possessionis. Sic assidue doctrina quasi pilis abundabat, vestiens eos qui intererant. Aries spiritiferus gregis Christi, in misericordia efflorescens splendidæ Ecclesiæ ; tonsura quidem sua pauperes refovens, cornibus vero divites feriens ; in ipsis adytis dies noctesque consistens, à supernis gratiam accepit. Unde quotidie floribus instructo sermone, immutabile ornamentum animabus renovabat ; quotidie cunctis se metiens, varietate sua non superabatur. Quum enim in floribus incorruptis crescceret, quum sanctis caliculis nutriretur, quum semper in scripturas incumberet, in legibus Apostolicis vacaret, ac in sacratis aulis resplendesceret ; ideo & fluminis instar manabat ipsius oratio,

A σικῆς κιθάρας, τὸ τέρψαν τὸν χῶρον τῶν ἁγίων ἀγγέλων· τὸ σέβαρον ἀρνίον τῆς ματεικὸς τῆς ζωῆς·, τὸ ἐπλάμψαν τὸν πόδα τῦ ἱερῦ Πνεύματος· ὁ πηδήσας τῷ ποδὶ, καὶ ἁρπάσας τὸ ἄνθος ἀπὸ τῆς ἀκροῤῥίζε τῦ σταυρῦ τῦ ἐμοῦ· ἡ φάτνη τῶν δογμάτων, ἡ γλῶττα τῶν ῥημάτων, τὸ βραβεῖον τῶν ὀρθῶν καὶ χρησῶν νοημάτων· ὁ βυθίσας ἑαυτὸν εἰς τὸν βυθὸν τῶν γραφῶν, καὶ ἀνιμησάμενος τὸν φαγδρὸν μαργαρίτην· ὁ βότρυς ὁ ὡραϊσμένος τῆς θείκης ἀμπέλε· ὁ ὑρανόθεν λαλῶν τὸν θείαν γλυκύτητα· ἡ μεμβράνη ἡ καλὴ τῆς ἱερᾶς σοφίας, ἡ ἄνωθεν στοιχειωθεῖσα τὰ θεῖα χαράγματα· τὸ βέλτιστον χωρίον τῆς ἄνω βασιλείας, τὸ βλαστήσαν τῷ Θεῷ καρποὺς δικαιοσύνης· βυνὸς διλωθισμένος μυστικῆς ῥοδωνιᾶς, ἧ ἡ ὀσμὴ εἰς αὐτὸν ἔδωκεν τὸν ὑρανόν· ὁ βοήσας ἐν Κυρίῳ βύρεσα ἄσματα, καὶ λαβὼν ἐν ὑρανοῖς βύπρόσωπα στέμματα· ὁ σωθεὶς τῷ χάριν, καὶ βοήσας ὡς Ιακὼβ τὸν ἀνθομολόγησιν τῷ Σωτῆρι τῶν ὅλων· Πνεῦμα, λέγων, Κυρίε Θεῦ τὸ ποιῆσάν με, καὶ ἡ διδάσκησά με πνοὴ παντοκράτορος· βεβαιῶν ὅτι ἐν Πνεύματι ἁγίῳ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἐκήρυττεν τοῖς πᾶσιν.

B

C

Ἔτι ἐπιποθῶ φθεγγομένην τῷ λόγῳ ἐπὶ τὰ ἐγκώμια· ὅπως τῇ βυωχίᾳ καὶ μνήμῃ τῦ δι-

D καίε, βρήσωμεν τὰς βύχὰς γνῶσιν καὶ κατάνυξιν. Χρὴ οὖν τὸν τῦ Πνεύματος κερκίδα ἀναλαβεῖν, καὶ τὸν τῶν νοημάτων μιτὸν καταπυκάζειν. εἶτ' ἄτος πρὸς τοιαύτην ἐργασίαν τελέθαι, ὥστε ἐν τοῖς ῥήμασιν εἴρξας καὶ τὸν ῥοδάνην· Ἐὰν γάρ τις νηφαλίως νήσῃ ταύτην τὴν πρόκην, στολὴν ἀθανασίας τοῖς ποθοῦσι ταύτην πρέξει. Τοιαῦται ἀπαρχαὶ τῦ μυστικοῦ θρέμματος. τοιαῦται αἱ πρόσοδοι τῦ ἁγίε κτήματος. Οὕτως ἀδιαλείπτως ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἐκόμα, ἀμφιεννὺς τοὺς γυμνητεύοντας. Κερὸς Πνευματοφόρος τὸ ἀγέλης τῦ Χριστοῦ, ἐν τῷ ἐλέει ἐπανθῶν τὸ φαγδρᾶς ἐκκλησίας· ἐν μὲν τὸ κουρᾶς αὐτῦ, πτωχοὺς διαθερμαίνων· διὰ δὲ τὸ κερατίας, πλουσίους καπανύοντων· εἰς αὐτὰ τὰ ἄδυτα νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν πρεσβεύων, ἄνωθεν τὸν χάριν ἐδέξατο. Ὅθεν καὶ καθ' ἑκάστην ἀνθοκομῷ τῷ λόγῳ, τὸν ἀναλλοίωτον κόσμον τῶν ψυχᾶς ἐκαινούργει· καθ' ἕκαστον δὲ πᾶσιν ἑαυτὸν μετεσκεύαζεν, τὸ ποικιλίας αὐτῦ ὁδὸν ἐπλεονεκτεῖτο. Ἐπειδὴ γὰρ ἐν ἀφθάρτοις ἄνθεσιν πυξάνετο, ἐπειδὴ τοῖς ἁγίοις κάλυξιν ἐξέφερλο, ἐπειδὴ ἐν τῇ γραφᾶς ἀεὶ ἐκοιτάζετο· ἐν ἀποστολικᾶς νομᾶς ἐχόλαζεν, καὶ ἐν ἱερατικᾶς αὐλᾶς ἠγλαΐζετο· διὸ καὶ ὡς ποταμὸς ἔῤῥει αὐτῦ ὁ λόγος,

E

F

λόγος, καὶ ἡ δικαιοσύνη ὡς κύματα θαλάσσης. Ἐκεῖ ἐτιθηνίζετο τὰ ἔνθεα νοήματα, καὶ ὧδε ἐγεύετο ἀθάνατα ῥήματα· ἐκεῖθεν ἐγεύετο ἀνάρετα βρώματα, καὶ ὧδε ἐφθέγγετο ἀπρόσιτα ῥήματα. Οὐ γὰρ ξυγὸς ἦν βάτος αὐτῷ ἡ ἐδωδή, ἀλλ' ἦ ῥόδον καὶ κρίνον, προκὸς καὶ κιννάμωμον. Ὀπίσω δ' τοιαύτης χλόης κατεσκόπευεν, ἐκ μυρικλῆ ῥοδάμνων βαλσαμουργὸν τὸν ἔρωσιν. Διὰ τοῦτο καὶ λαμπρὰ αὐτοῦ ἤκμαζεν τὰ ἔρια, χωροῦντα πρὸς τὴν ὑφὴν τῶν θείων διδαγμάτων. Καί τί δεῖ πολλὰ λέγειν ἐπὶ τούτου κειμένου; ὅπου ὁ λόγος γέγονεν σκεῦος κατηρτισμένον, σκεῦος οὐχ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' οἷον Πέτρος ἶδεν τέσσαρσιν ἀρχαῖς οὐρανόθεν καθιέμενον. Ἀλλ' ἐκεῖνο πρὸς τὸν γῆν τὴν κάθοδον ἐσκηνοῦ, πετεινὰ ἐπέδειξεν ἔχοντα καὶ τετράποδα· Βασίλειος δὲ πρὸς οὐρανὸν τὴν ἄνοδον εὑρηκὼς, λόγια ἡμῖν ἀπέδειξεν κλεινὰ καὶ ἐνδόξα. καὶ ἐκεῖνο μὲν τὸ σκεῦος πρὸς βραχὺ ὤφθη, καὶ ἀνεσπάσθη τὸ εἶδος αὐτοῦ ἑνὶ μόνῳ ἀποκαλύψαν. οὗτος δὲ χρόνοις πολλοῖς εἰς ὕψος ἐπαιρόμενος, τὸν χάριν τοῦ Πνεύματος πολλοῖς ἐχορήγησεν. Διὸ ἐκεῖνο ὁ Πέτρος οὐρανόθεν ἤκουσεν· Ἃ ἐγὼ ἐκαθάρισα, σὺ αὐτὸς μετάλαβε. καὶ ἐπὶ τούτου ἐλέχθη τοῖς πᾶσιν· Ὃν ἐγὼ ἡγίασα, καὶ ὑμεῖς τιμήσατε. Τίς οὖν μὴ ἐπαινέσειεν, ὃν ὁ Πατὴρ ἐδόξασεν; ἢ τίς μὴ τιμήσει, ὃν ὁ Υἱὸς ἡγίασεν; τίς δὲ μὴ μακαρίσει, ὃν ἐμακάρισεν τὸ σοφὸν καὶ νοερὸν καὶ σεβάσμιον Πνεῦμα;

Βαβαί, πῶς ηὐδόκησεν ἡ βουλὴ τοῦ κρείττονος, ἐνοικῆσαι ἐν αὐτῷ καὶ ἐμπεριπατῆσαι; Ἐπαναπαύσομαι γάρ, εἶπεν ὁ Θεὸς, ἐπὶ τὸν πρᾶον καὶ ἡσύχιον, καὶ τρέμοντά μου τοὺς λόγους. Οὕτως αὐτοῦ ἡ χάρις τὸν νοῦν ἐπλημμύρισεν· ἐκεῖνα τὰ σεμνὰ καὶ ἀένναα ῥεῖθρα· ὡς καὶ τοὺς μολυνθέντας ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν δεῖξαι εὐχημονοῦντας, ὡς καὶ τοὺς βαπτισθέντας. Ἵνα οὖν καὶ ὁ Κύριος παραγχνισθῇ ἐπ' ἐμὲ, τροφάσεως συμβάσης ἐλεῶν ἐν τινὶ πόλει, ἐκεῖσε ἀκήκοα φωνῆς λεγούσης πρός μέ· Ἀνάστηθι Ἐφραΐμ, καὶ φάγε νοήματα. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπον ἐν πολλῇ ἀγωνίᾳ· Πόθεν ἐγὼ, Κύριε, φάγομαι; Καὶ εἶπεν πρός μέ. Ἰδοὺ ἐν τῷ οἴκῳ μου τὸ βασιλικὸν σκεῦος χορηγήσει σοι τὴν βρῶσιν. Θαυμάσας δὲ μεγάλως ὑπὲρ τοῖς λεγομένοις, ἀναβὰς κατέλαβον τὸν ναὸν τοῦ ὑψίστου, καὶ πρέμα ἐπιβὰς ὑπὲρ τὸ προαύλιον, καὶ προκύψας τῷ πόθῳ ὑπὲρ τὰ προπύλαια, εἶδον εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς λαμπρῶς τετανυσμένον ἔμπροσθεν τῆς ποιμνίου, λόγοις θεοπρεπέσι πεποικιλμένον, καὶ πάντων

tio, & juſtitia velut fluctus maris. Illic nutricabatur divinis cogitationibus, & ſic immortalia verba deguſtabat; inde guſtabat virtutum cibos, & ita verba eloquebatur benevola. Non enim auſterus ei erat cibus, non rubus; ſed vel roſa, vel lilium, crocus & cinnamomum. Poſt hujuſmodi paſcua reſpiciebat, è myſticis germinibus cibum velut ex balſamo conficiens. Quocirca & ſplendida vigebant illius vellera, cedentia in divinorum documentorum texturam. Et quid plura de hoc ariete dicere opus eſt? ubi ſermo evaſit in vas perfectum, vas non quodlibet, ſed quale Petrus vidit, quatuor initiis ſubmitti de cœlo. At illud quidem in terram deſcenſionem faciens, volatilia & quadrupedia ſe continere oſtendit; Baſilius vero in cœlum aſcenſum nactus, eloquia nobis demonſtravit inclyta & admirabilia. Atque illud quidem vas ad modicum tempus apparuit, & retracta eſt ſpecies ejus, quæ uni ſoli revelaverat: hic autem diuturno tempore in altum ſublatus, ſpiritus gratiam ſubminiſtravit multis. Per illud Petrus cœlitus audivit: Quæ ego purificavi, & tu ſume. At de hoc dictum eſt omnibus: Quem ego ſanctificavi, vos pariter honorate. Quis ergo non laudaverit, quem Pater gloria affecit? aut quis eum non honoraverit, quem Filius ſanctum effecit? quis verò illum non prædicaverit beatum, quem ſapiens & intelligens veneranduſque Spiritus beatum habuit?

Act. 10.

Papæ, quomodo complacuit conſilio numinis, habitare in eo, & incedere? Requieſco enim, inquit Deus, ſuper manſuetum & quietum, ac trementem ſermones meos. Sic ipſius gratia mentem inundavit; illa veneranda & perennia fluenta; ut & homines peccatis ſuis coinquinatos, exhiberet venuſte compoſitos, tamquam baptizatos. Ubi ergo Dominus erga me miſericordia commotus fuit, occaſione orta miſerans in quadam civitate, illic audivi vocem dicentem mihi: ſurge Ephræm, & comede ſenſa. Et reſpondens dixi in multa anxietate: Unde ego Domine comedam? Dixitque ad me: Ecce in domo mea regium vas ſuppeditabit tibi cibum. Vehementer autem admiratus ſuper dictis, ſurgens perveni ad templum Altiſſimi: & quum ſenſim ad aulæ veſtibulum aſcendiſſem, ac præ deſiderio per locum portæ adhærentem proſpexiſſem, vidi in Sanctis Sanctorum vas electionis coram ovili præclarè extenſum, verbis Deum decentibus variè ornatum, omniumque oculos in

Iſai. 66.

illum defixos . Vidi templum per eum Spiritu nutritum , nec non erga viduas & orphanos potiſſimum miſericordem . Aſpexi illic apud eum , lacrymas , fluenta fluvios imitantia , & vellus vitæ cunctis inſtar auri radians ; ipſumque paſtorem pennis Spiritûs pro nobis preces evehentem , ac deducentem verba . Vidi ab ipſo Eccleſiam decoratam , & eam , quæ dilecta eſt , exornatam . Conſpexi per eum Pauli doctrinam , Evangeliorum legem , myſteriorum timorem . Illic intuitus ſum utilem ſalutaremque ſermonem , ad ipſum uſque cœlum fideliter aſſurgentem ; uno verbo , totum illum cœtum ſplendoribus gratiæ colluſtratum . His porro cunctis religiosè adeo per vas regni electum vigentibus , laudibus celebravi ſapientem bonumque Dominum , qui ſic ipſum glorificantes glorificat .

Poſt auditorium verò , ex Spiritu Sancto notitia viro data eſt de me ; & arceſſens vilitatem meam , per interpretem interrogavit me dicens ; Tune es Ephræm , qui præclarè cervicem inclinaſti , & ſuſtuliſti jugum ſalutaris verbi ? Et reſpondens dixi ; Ego ſum Ephræm , qui cœleſti curſu me ipſum fruſtratus fui . Quumque me apprehendiſſet divinus ille vir , ſanctum oſculum ſuum in me confirmavit ; apponenſque menſam , ex eſculentis ſapientis ſanctæque & fidelis animæ ipſius , non quidem corruptibilibus conditam ferculis , ſed incorruptis refertam ſententiis : Quibus enim , dicebat , bonis operibus poſſumus Dominum præclarè nobis placatum reddere ? quo pacto peccatorum coërceamus inſultus ? & quo modo affectuum occludamus ingreſſus ? qua ratione Apoſtolicam comparemus virtutem ? & quonam pacto incorruptum exoremus judicem ? Tum lamentatus clamavi , & dixi ; Tu , pater , cuſtodi mollem ac deſidem ; tu in rectam ſemitam dirige me ; tu lapideum meum cor compunge . Ad te enim projecit me ſpirituum Deus , ut animam meam cures . Tu animæ meæ navim ſeda , ad aquam requietis .

11. Cor. 11. 8.

Atque hic mihi præclari magiſtri ſtudium contemplare , unde virtutem meam comprehendit , formam continuit , ut ita dicam , virgam corporis , evellenſque irrationabilium affectuum mores, detraxit ſquamas,

A τὺς ὀφθαλμὺς ἀὐτῷ ἀτενίζονπας. Ἰ᾽δον τ̃ ναὸν πν̃ ἀὐτ̃ πνεύματι τρεφόμενον, κ᾽ χήραν καὶ ὀρφανὸν μᾶλλον ἐλεήμονα. Ἰ᾽δον ἐκεῖ πρὸς αὐτὸν δάκρυα ποταμηδὸν ῥέονπα, καὶ τ̃ πόκον τ̃ ζωῆς πᾶσιν χρυσαυγοῦνπα· αὐτόν τε τ̃ ποιμένα τοῖς πτεροῖς τ̃ πνεύματος ἀνάγονπα δεήσεις ὑπὲρ ἡμῶν κ᾽ κατάγονπα ῥήσεις. Ἰ᾽δον πν̃ ἀὐτ̃ τ̃ Ἐκκλησίαν κεκαλλωπισμένην, καὶ τὴν ἠγαπημένην B κατακεκοσμημένην. Ἰ᾽δον πν̃ ἀὐτ̃ Παύλε διδάγματα, Εὐαγγελίων νόμον καὶ μυστηρίων φόβον. Ἰ᾽δον ἐκεῖ τ̃ χρηστὸν καὶ σωτήριον λόγον πρὸς αὐτὸν τ̃ ὐρανὸν πιστῶς κορυφούμενον. καὶ ἁπαξαπλῶς ὅλων τὸν σύλλογον ἐκεῖνον τ̃ αὐγ̃ τ̃ χαίροντος ἐναγλαϊζόμενον. Τούτων ὃ πάντων ὕτως δυσεβῶς ἀκμαζόντων ἐκ τ̃ ἐκλεκτ̃ σκεύους τ̃ βασιλείας, ἀνύμνησα τὸν σοφὸν C ἀγαθὸν Κύριον τὸν ὕτω δοξάζονπα τοὺς δοξάζονπας αὐτόν.

Μετὰ ὃ τ̀ ἀκροατήριον ἐκ Πνεύματος ἁγίε ἐγνώσθη τ̃ ἀνδρὶ πρὸς ἐμοῦ, κ᾽ μεταστειλάμενος τ̃ ἐμὴν ἀτέλειαν, διὰ τοῦ ἑρμηνέως ἐπυνθάνετο λέγων μοι· Σὺ εἶ Ἐφραὶμ ὁ κλίνας καλῶς τὸν αὐχένα, κ᾽ ἁρπάσας τὸν ζυγὸν τ̃ σωτηρίε λόγου; Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπον· D Ἐγώ εἰμι Ἐφραὶμ ὁ ὑστερήσας ἑαυτὸν τ̃ ἐπουρανίε δρόμου. Ἐπιλαβόμενος δέ μου ὁ θεσπέσιος ουτος, ἐκύρωσεν εἰς ἐμὲ τὸ ἅγιον αὐτ̃ φίλημα. ὡδηγηθείς τε βάπεζαν ἐκ τ̃ ἐδωδίμων τ̃ σοφῆς καὶ ἁγίας καὶ πιστῆς αὐτ̃ ψυχῆς, ὐ κεκαρυμμένοις φθαρτοῖς ἐδέσμασιν, ἀλλὰ τ̃ πεπλησμένοις ἀφθάρτοις νοήμασι. Ποίαις γὰρ δυσωδίαις δωάμεθα, ἔλεγε, ἐξιλεώσασθαι καλῶς τὸν Κύριον ἐφ᾽ ἡμᾶς; πῶς τ̃ ἁμαρτημάτων εἴρξωμεν E πὰς ἐφόδους; καὶ πῶς τ̃ παθημάτων κλείσωμεν πὰς εἰσόδους; πῶς τ̃ Ἀποστολικὴν κτησώμεθα ἀρετήν; καὶ πῶς δυσωπήσωμεν τὸν ἀδέκαστον κριτήν; Καὶ δρμήσας ἐβόησα, καὶ εἶπον· Αὐτὸς, πάτερ, φρούρησον τὸν χαῦνον καὶ ῥάθυμον· αὐτὸς ὅπλ᾽ τ̃ ὀρθὴν τρίβον κατεύθυνόν με· αὐτὸς τ̃ λιθώδη μου καρδίαν κατάνυ- F ξον. Πρὸς σὲ γὰρ ἀπέῤῥιψέν με ὁ τ̃ πνευμάτων Θεὸς, ἵνα μου ἰατρεύσῃς τ̃ ψυχήν. Αὐτός μου κατεύνασον τὴν ὀλκάδα τ̃ ψυχῆς, ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως.

Καὶ σκόπει μοι τ̃ καλῶς διδασκάλου τὴν ταπείνωσιν, πόθεν ἐπεδράξατό μου τ̃ ἀρετῆς, τὸν τύπον συνέσχεν, ὡς εἰπεῖν, τὴν ῥάβδον τ̃ σώματος, καὶ ἐκτείλας τὸ ἦθος τ̃ ἀλογίστων παθῶν, ἤρεύνησε τὰς λεπίδας, τὴν φθίσιν τ̃

τ̃ ὀφθαλμῶν, καὶ ἱπποσύρας τὸ χλωρὸν καὶ ἄωρον τ̃ λόγου, ἔλαβέν με τ̃ ζήλῳ, καὶ κατεπόντισέν με εἰς τὰ ποντιςήρια τ̃ αὐτ̃ διδαγμάτων. Τότε ἐνεκίασησεν ἡ γαςήρ μ φρόνησιν, τεκεῖν τεσσαράκοντα μαρτύρων τ̃ ἔπαινον. Πάντα γὰ τ̃ τρόπον τ̃ καρτερίας αὐτ̃ ἠγχίςευσεν τ̃ς ἐμ̃ς ἀκοῆς ὁ ἀνὴρ· ὅτι πως προείλαντο ὑπὲρ Χριςοῦ ἀποθανεῖν, καὶ πόσων ὑπερίδον κινδύνων, ἵνα αὐτὸν κερδάνωσιν· καὶ πόσοι τ̃ ἀριθμὸν ὑπ̃ῆρχον οἱ ἅγιοι. καὶ τὰ λοιπὰ ἔλεγε τ̃ εὐσεβείας αὐτ̃.

Ἐπειδὴ οὖν προὸς τοιαύτην λαμπρὰν ἐργασίαν κατηξίωσεν ἡμ̃ς ὁ πιςὸς ἀρχιερεὺς, τ̃των τ̃ τροπαιούχων καλλινίκων ἀνδρ̃ν ἐν ἑτέρᾳ ἐκφράσει ἀφέντες τοὺς ἐπαίνους, τ̃τον μακαρίσωμεν τ̃ ὅσιον τ̃ Χριςοῦ, τ̃ ὁμόζηλον αὐτ̃ καὶ ὁμότιμον ἄνδρα. Ὥσπερ γὰ οἱ ἅγιοι ἀνδρείως ἀντέςη Λικινίῳ τ̃ τυράννῳ, καὶ τ̃ Δικὶ τ̃ ἡγεμόνι· ὕτως καὶ ὁ ὅσιος ἀντεπαράξατο Οὐάλεντι, κὴ Ἀρείῳ, κ τ̃ θρασεῖ ἐπάρχῳ. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἀκάνθας τ̃ πλάνης ἀνέσπασαν· καὶ οὗτος αἱρετικ̃ς μανίας τοὺς τριβόλους. ἐκεῖνοι τὰ σκάμματα Λικινίου ἔλυσε· κὴ οὗτος τὰ προςάγματα Οὐάλεντος κατέλυσεν. Ἐκεῖνοι τὰς προσάξεις τ̃ Δικὸς κατέλυσαν· κ οὗτος τὰς προβλήσεις Ἀρείου κατήχρωσεν. Ἐκεῖνοι τ̃ ἡγεμόνος τὸ θράσος ἔλυσαν· καὶ οὗτος τ̃ τ̃ ἐπάρχου Μοδέστου μανίαν ἐξέκλασεν. Τ̃των γὰ τ̃ ἀθλήσει κεντρωθεὶς, ὥσπερ Φινεὲς, γλώσσας ἐξεκέντισεν ἐν Θεῷ πορνευσάσας. Ὅθεν κ μάλα σφόδρα ἐπεθύμει πιεῖν τὸ ποτήριον, κ ςῆσαι τρόπαιον διὰ τ̃ μαρτυρίου ἔστευδεν. Οἱ μάρτυρες ἕνεκα τ̃ς εἰς Χριςὸν πίστεως, πᾶσαν ὁμοῦ τὴν θλῖψιν ἐν ἑαυτοῖς φέροντες γενναίως ὑπέμειναν· Βασίλειος δὲ ἕνεκεν τ̃ς εἰς Χριςὸν ἐλπίδος τὰς νιφάδας τ̃ πειρασμ̃ν ἀνδρείως ὑπηνέγκεν· Ἐκεῖνοι τοὺς χιτῶνας αὐτ̃ν ἐξεδύσαντο, καὶ τὰ μέλη ἔδωκαν τοῖς ἀγκισμοῖς· καὶ οὗτος τὸ ῥακίον τὸ περὶ αὐχένα κὴ τὸ σ̃μα ἔστευδεν προεκδύσασθαι. Ἐκεῖνοι ἐν τῇ λίμνῃ τ̃ ἐν τῇ ἀσεβείᾳ πεπλανημένον πρὸς ἑαυτοὺς ἕλκυσε, κὴ δόξης ἡλίωσε· οὗτος ὃ ἐν κολυμβήθρᾳ βαπτίζων τοὺς ἀπίςους, πρόξενος ἐγένετο αὐτοῖς τ̃ς οὐρανῶν βασιλείας. Ἐκεῖνοι ἐν ὕδασι πυρωθέντες τ̃ πόθῳ, τὸ φ̃ς σὺν τοῖς στεφάνοις ἶδον ὑπὲρ τ̃ς κεφαλ̃ς· κ οὗτος ἐν δόγμασιν τ̃ ἁγίας τριάδος στηριχθεὶς, τὰ βραβεῖα ἔλαβεν κτ' τ̃ν κακοδόξων.

Πόσα ἐμηχανήσατο ὁ πονηρὸς Βελίαρ χωρίσαι Βασίλειον τ̃ ἄνω βασιλείας; Ἐρέθισε βασιλ̃ς, ἄρχοντας καὶ δήμους· καὶ Βασίλειος βάσις

A mas, tabem oculorum; & ſubtrahens viriditatem immaturitatemque ſermonis, me zelo cepit, ac demerſit in documentorum ſuorum immerſoria. Tunc concepit venter meus prudentiam, ut pararet quadraginta Martyrum laudes. Omnem enim tolerantiæ ipſorum modum meis adjunxit auribus egregius vir; quemadmodum ſcilicet elegerint mori pro Chriſto, quantaque pericula contemſerint, ut ipſum lucrifacerent; tum quot numero fuerint ſancti illi; reliquaque ad pietatem eorum pertinentia edixit.

Quia ergo ad inſigne adeo opus nos dignos cenſuit fidelis pontifex, horum triumphantium pulchreque vincentium virorum laudibus ad aliam orationem rejectis, hunc ſanctum Chriſti beatum prædicemus, eorum æmulum, pariſque dignitatis virum. Sicut enim Sancti illi viriliter Licinio tyranno reſtiterunt, & Duci præſidi; ita & ſanctus hic oppoſuit ſe Valenti, Ario, & feroci præfecto. Verùm illi ſpinas erroris evulſerunt: hic autem hæreticæ inſaniæ tribulos. Illi Licinii ſepta athletica ſolverunt, & hic Valentis edicta diſſolvit. Illi juſſa Ducis irrita fecerunt: hic Arii objectacula confudit. Illi præſidis temeritatem diremerunt; hic verò Modeſti præfecti veſaniam perfregit. Illorum enim certamine exſtimulatus, velut Phinees, linguas perfodit à Deo fornicantes. Unde vehementi admodum deſiderio tenebatur bibendi calicem, & trophæum per martyrium ſtatuere ſtudebat. Martyres propter fidem in Chriſtum, univerſam ſimul tribulationem in ſe ipſis ferentes, fortiter ſuſtinuerunt; at Baſilius ob ſpem in Chriſtum, tentationum velut nivium defluxus viriliter pertulit. Illi veſtes ſuas exuerunt, membraque tradiderunt plagis; & hic detritum panniculum collo corporique circumpoſitum præexuere feſtinabat. Illi in ſtagno hominem in impietate errabundum ad ſe traxerunt, atque gloria donarunt; hic verò in piſcina fideles baptizans, conciliavit illis regnum cœlorum. Illi inter aquas deſiderio inflammati, lumen cum coronis ſuper capita ſua conſpexerunt; atque hic dogmatibus ſanctæ Trinitatis incenſus, præmium certaminis adversùs male ſentientes retulit.

O quanta improbus machinatus eſt Beliar, ut Baſilium à ſuperno Regno ſepararet! Irritavit Reges, Principes, & Populos; & Baſilius

filius basis ac fundamentum extitit fidelium . Exasperavit omnes procellas suas; ignitum tamen sapientem nullatenus turbavit . Intulit tempestatem per suos ministros , varios hæreticos ; sed gubernatoris ars magis enituit . Excitavit in Ecclesiam fluctus maximos ; & navim fidei Basilii submergere nequivit . Hæreticis verbis impugnavit eum , statimque Theologiæ dogmatibus impetebatur . Adversùs eum armavit Arium , tamquam Goliathum ; ac tribus fidei lapidibus ab ipso missis velut funda petebatur . Allisit ad Turrim ejus per ventos perversæ doctrinæ ; venti enim erant sermones impiorum ; atque hunc à sententia non dimoverunt ; muniebatur siquidem tribus inexpugnabilibus muris , immaculatæ Trinitatis . Emisit sagittas Polytheiæ , seu erroris de multiplici divinitate ; at mox per Monarchìam , seu verum de Deo uno dogma fugabatur . Venerunt castra latrantium canum ; & baculo crucis vulneravit eos . Pelle rursus ovina tegebantur lupi ; & protinus illorum redarguebat hypocrisim . Festinabat iniquitas turbare ; & subitò vincebatur per viri justitiam . Contendebant infideles imitari fidem & doctrinam illius ; verùm illico declarabatur perfida eorum impiaque sententia . Captabant ipsius habere libertatem ; statimque apparebat illorum insipientia .

Quum enim etiam adversarii noverint in veneratione atque honore habere virtutem animique fortitudinem ; dum gravi morbo detineretur filius tyranni , rogabant virum hunc , ut pro eo precaretur ; illo verò proponente conditionem ; si eum mihi tradideris , ut adducam ad immaculatam fidem , liberemque ab omni impietate Arianæ doctrinæ ; & ipso assentiente ; statim Basilius pro Imperatore terreno erga cœlestem intercessor extitit ; obtulit viri promissum , eique sanitatem filii retulit . Ut autem Serpentes viderunt puerum servatum , rursus levis Imperatoris mentem depravarunt ; ejusque filium acceptum baptizarunt aquâ , non tamen Spiritu ; docebant abnegare Filium Dei ; interiùs irretientes, & exterius induentes; foris Christum induit, intus dilacerat . Quare non multò post, miseri spiritum abstulit , prædicans ingratam eorum mentem .

Hæc miraculis Eliæ nequaquam cedunt, nec inferiora sunt signis Elisæi . Quemadmodum illi mortuos reduxerunt inter vivos ; ita fidelis Basilius oratione , moriturum jam puerum,

A βάσις ἐλήλυτο τ̃ πιςῶν. Ἐξηγρίωσε πάσας τὰς καταφγίδας αὐτ̃· καὶ τ̃ σοφὸν ἔμπυρον ὅλως ἐπάραξεν. Ἐπήνεγκεν τ̃ ζάλλω ἀφ' τ̃ ἰδίων ὑπουργῶν τῶν αἱρέσεων· ἡ τ̃ κυβερνήτ̃ τέχνη πλέον ἐδείκνυτο. Ἤγρεν τρικυμίας κ τ̃ τ̃ς Ἐκκλησίας· καὶ τ̃ ναῶν τ̃ς πίςεως Βασιλείᾳ ποντωσαν οὐκ ἠδυνήθη. Ἐπολέμησεν αὐτὸν αἱρετικοῖς ῥήμασιν· καὶ δ' ἐμβάλλετο θεολόγοις δόγμασι. καθώπλισεν κατ' αὐτ̃ Ἄρειον,

B ὥσπερ τ̃ Γολιάθ· καὶ ἐσφενδονίζετο πρ' αὐτ̃ ξισὶ λίθοις τ̃ς πίςεως· Προσέρρηξεν τῷ πύργῳ αὐτ̃ κακοδόξοις ἀνέμοις. ἄνεμοι γὰρ ὑπῆρχον οἱ λόγοι τ̃ ἀσεβῶν· καὶ τ̃πον οὐκ ἔπειθ̃. ὠχύρωτο γὰρ τείσιν ἀναλώτοις τείχεσι, τ ἀχράντ̃ Τριάδος. Ἐξέπεμψεν τὰ βέλη τ̃ς Πολυθείας· καὶ δ' ἐτροποῦτο ἀφ' τ̃ς μοναρ-

C χίας. Ἤρχοντο παρεμβολαὶ κωφῶν ὑλακτώντων· καὶ τῇ ῥάβδῳ τ̃ σταυρ̃ ἐθαυμάτιζεν αὐτούς. ἐνεδύοντο πάλιν οἱ λύκοι τὴν δορὰν τῶν προβάτων· ἡ ὑποκρισις παρέτεινεν. ἔσπευδεν παράξαι τὸ ἄδικον· καὶ δ' ἐθέως ἡττᾶτο τῇ δικαιοσύνῃ τ̃ ἀνδρός. Ἤειζον οἱ ἄπιστοι μιμήσασθ̃ τ̃ πίστιν καὶ διδασκαλίαν αὐτ̃· καὶ δ' ἐθέως ἀνεκρύπτετο ἡ κακόπιστος αὐτῶν καὶ

D ἀνοσία γνώμη. Ἐθάρσυνον ἔχειν τ̃ παῤῥησίαν αὐτ̃· ἡ δ' ἐθέως ἐδηλ̃το ἡ ἀφροσύνη αὐτῶν.

Ἐπειδὴ γὰρ ἴσασιν καὶ οἱ ὑπεναντίοι ἀρετὴν τε καὶ τιμᾶν ἀρετὴν καὶ ἀνδρείαν. ἐν δεινῷ πάθει ὄντος τ̃ τέκνου τ̃ τυράννου, ἐδέοντο τ̃ ἀνδρὸς δ' ὅχεσθ̃ ὑπὲρ αὐτ̃· τ ὃ προτείναντος, ὅτι ἐάν μοι αὐτὸν δῷς, ἵνα προσάξω τῇ ἀμωμήτῳ πίστει, κ ἀπαλλάξω αὐτὸν πάσης δυσεβείας τῶν Ἀρείου μαθημάτων· κἀκείνου σωθεν-

E τος, δ' ἐθέως Βασίλειος μεσίτης ἐλήλυτο Βασιλεῖ ἐπιγείῳ πρὸς τ̃ ἐπουράνιον· προσεκόμιζεν τ̃ ὑποσχέσιν τ̃ ἀνδρὸς, καὶ ἐκόμιζεν αὐτῷ τὴν ῥῶσιν τ̃ παιδός. Ὡς δὲ εἶδον οἱ ὄφεις σεσωσμένον τ̃ παῖδα, πάλιν ὑπέφθειραν τ̃ κύφου Βασιλέως τὴν βουλήν, κ τ̃ μὲν αὐτ̃ λαβόντες ἐβάπτισαν ὕδατι, δ' οὐ μὴν τοι γε πνεύματι. ἐδίδασκον ἀθετεῖν τ̃ μὲν τ̃ Θεόν. ἔσω προβάλλοντες, κ ἔξω

F ἐνδύοντες. ἔξω Χειρὸν ἐνδύει, καὶ ἔσω προσηχίζει. Διὸ κ μετ' δ' πολὺ ἀνταπεῖλεν τὸ πνεῦμα τ̃ δειλαίου, κηρύττων τ̃ ἀχάριστον αὐτῶν γνώμην.

Ταῦτα τῶν Ἠλιοῦ θαυμάτων δ' δευτερα, καὶ τ̃ Ἐλισαίου σημείων οὐκ ἐλάττονα. Ὡσαύτως ἐκεῖνοι τοὺς θανόντας ἐπανήγαγον ζῶντας· οὕτως καὶ ὁ πιστὸς Βασίλειος, τῇ δυχῇ τ̃ μέλλοντα ἀνήρ-

ἀνήρπασεν θανάτῳ. Ἀλλ' ὥσπερ πάλιν ὁ Πέτρος τοὺς περὶ Ἀνανίαν καὶ Σάπφειραν κλέψαντας ἐνέκρωσεν. ὅτως καὶ Βασίλειος, τόπον Πέτρου ἐπέχων, ἅμα δὲ τὴν ἐκείνου παῤῥησίας μετέχων, τὸ κλέψαντα τὸ ἑαυτῷ ὑπόχειον Οὐάλεντα ἤλεγξεν, δὲ τὸν υἱὸν αὐτῷ ἐθανάτωσεν. Ἐντεῦθεν ἀθυμία καὶ ἀπορία πολλὴ συνέσχεν τοὺς ἀθλίους, καὶ τὸν ἄπιστον ἐκεῖνον Βασιλέα.

Καὶ τὶς ἀξίως διηγήσεται τοὺς ὄμβρους τῶν θαυμάτων, οὓς ἔδειξεν ὁ μακάριος καὶ πιστὸς Βασίλειος, δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων; Ἐπεὶ οὖν ἀδυνάτως ἔχομεν πρὸς τὴν ἐξήγησιν τοσούτων δὲ ἀνδρὸς κατορθωμάτων, εἰπεῖν πάντα θαρρήσαντες, ἐν οἷς φράσαντες, δείξωμεν πῶς καὶ τὰ ἀναίσθητα συνεμάχησαν τῷ ἀνδρί. Ἐπειδὴ γὰρ ἅπαντα τρόπον τὰ ἰοβόλα τῶν ἐχιδνῶν κίνησαν ἀνελεῖν τὸν δίκαιον, βαλλόμενοι συνεχῶς τοῖς ἐκείνου ῥήμασιν, ἅμα τε καὶ θαύμασι, καθάπερ βέλεσι· προσῆλθον αἰτούμενοι ἀναρπαθῆναι αὐτὸν, καὶ ἐξολεθρεύθηναι. Βαρὺς γάρ ἐστιν ἡμῖν, φησὶν, ἢ βλεπόμενος· καὶ γὰρ ἐναντιώτατα φρονήματα τοῖς λόγοις ἡμῖν· διὸ τῶν ἀδυνάτων ὑπάρχει, ὦ Βασιλεῦ, προβῆναι τὴν πίστιν τὴν καθ' ἡμᾶς, τούτου πρόντος.

Ὑπαχθεὶς οὖν τοῖς λόγοις αὐτῶν ὁ Βασιλεὺς, ἔλαβεν ἐξορισθῆναι αὐτόν. ὁ δὲ κάλαμος αὐτὸς μὴ φέρων συνεργῆσαι τῇ παρανόμῳ βουλῇ, ἑαυτὸν συνέτριψεν· παιδεύων τὸν ἄφρονα, ὅτι οἷον τόλμημα βούλεται ἐργάσασθαι εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Χριστοῦ, τὴν μίαν θεότητα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος κηρύττοντα, καὶ τοὺς κατὰ τὸ μὴ φρονοῦντας ἢ λέγοντας, ὡς κύνας σοφῶς λυττῶντας διελέγχοντα. Ὡς δὲ οὐκ ἠθάνετο ὁ ἀναισθητότερος τοῦ ἀψύχου καλάμου, ὑὸς ὢν τῆς πλάνης, καὶ δεύτερον ἔλαβεν πρὸς τὸ καθυπογράψαι καὶ εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὴν πονηρὰν αὐτοῦ βούλησιν. ἔβλεπεν δὲ καὶ τοῦτον κλαόμενον καὶ μὴ ἀνεχόμενον κοινωνῆσαι τῷ κακῷ, ᾧ ἔσπευδεν ποιῆσαι. Τί σπεύδεις, ὦ Βασιλεῦ, ἐν ἀλλοδαπῇ ἀποπέμψαι τὴν ἔχοντα ἔνοικον τὰ πάντα πληροῦντα; Τί ἀναλίσκειν βούλῃ τὸ παντὶ ἀνάλωτον; Τί πόλεως ἐλαύνεις τὸν οὐρανοπολίτην; Ἐὰν γὰρ καὶ τρίτον λάβῃς κάλαμον, ὄψει συντεθρυμμένον, καὶ μὴ ἀνεχόμενον, μὴ δὲ συμπράττοντά σοι. Οὕτω δὴ καὶ γέγονεν. Τότε σαφῶς ἡ νίκη πᾶσιν ἀνεκηρύχθη, καὶ τὸ λαμπρὸν τρόπαιον τοῦ ἀκαταγωνίστου τρεῖς κάλαμοι γεγόνασιν, σωτῆρες τοῦ τὸ ὁμοούσιον κηρύττοντος τελάδα. Ἡ χεὶρ τὸ ἀπόφασιν ἐξενεγκεῖν ἔσπευ-

A puerum, à morte eripuit. Sed & ſicut rurſum Petrus Ananiam, & Saphiram ob furtum enecavit; ſic & Baſilius locum Petri obtinens, ejuſque pariter auctoritatem, libertatemque adeptus, Valentem ſuæ promiſſionis furem arguit, ejuſque filium morte multavit. Unde ingens animi dejectio, atque anxietas miſeros cepit, infidelemque illum Imperatorem.

B Quis porrò enarraturus eſt imbres miraculorum, quæ beatus & fidelis Baſilius exhibuit rebus ipſis? Quia ergo impotentes ſumus ad tot tantaque viri recte facta enarranda, omnibus ſilentio prætermiſſis, unum commemorantes oſtendamus, quo modo etiam ſensûs expertia virum iſtum ſocietate pugnæ adjuverint. Nam quum nihil non moverent genimina viperarum, quo juſtum è medio
C tollerent, à quo aſſiduè verbis ſimul ac miraculis tamquam telis feriebantur, acceſſerunt, petieruntque abripi eum atque exterminari. Gravis enim, inquiunt, ille nobis eſt, vel ſolum conſpectus. Etenim valde contrarius nobis eſt in ſermonibus; propterea fieri nequit, o Imperator, ut fides noſtra progreſſum capiat, ſi iſte adſit.

D Quorum ſermonibus inductus Imperator, ſuſcepit in exilium eum mittere: ſtatim verò calamus qui non ſuſtineret iniquo ſubſervire conſilio, ultro confractus eſt; inſipientem erudiens, quàm enorme facinus patrare vellet in ſervum Chriſti, unius in Patre, & Filio, & Spiritu ſancto divinitatis præconem, quique ita non ſentientes aut loquentes, tamquam canes rabidos ſapienter
E redarguebat. Quum autem non ſentiret is, in animo calamo inſenſibilior, filius revera erroris, ſecundum quoque ſumſit, ad ſubſcribendum, & ad finem imponendum malæ voluntati: verum hunc ſimiliter confringi vidit, nec pati velle communionem mali, quod ipſe facere nitebatur. Quid conaris, o Imperator, in peregrinam eum ejicere regionem, qui inhabitatorem habet univerſa complentem? Cur capere tentas nulli expugnabilem? Quare civitate pellis civem cœli? Nam ſi tertium quoque calamum ſumſeris, cernes contritum, nolentem, nec tibi cooperantem. Quod utique etiam contigit. Tunc aperte victoria à cunctis prædicata fuit, tum illuſtre trophæum invicti hominis, calami tres exſtiterunt, Trinitatem conſubſtantialem prædicanti patrocinantes. Manus ad proferendam ſententiam

F

tiam festinabat ; & calami eam injustam demostrarunt. Manus pravum calculum dare properabat; calami verò inane studium retinebant. Et sicut virga Moysis confudit omnes incantatores , reliquosque Ægypti maleficos ; ita calami subito destruxerunt consilium impiorum, ac filiorum tenebrarum.

Qua ratione tuam prædicabimus beatitudinem , o Pater Basili ? qui velut stimulo errorem pungis, & abigis, qui sagaciter proficisceris cum apibus , habitasque in prato divinitùs inspiratarum scripturarum , illincque nobis flores decerpis Propheticos , rorem Apostolicum , Evangelicam vitam ; qui semper insides virtutum alvearibus , unde divinum nobis conficis munimentum ; qui mel divinæ ac immaculatæ fidei sapienter in Spiritu sancto operaris , qui nos doces contemnere improbos fucos , & fidem in ipsum cœlum facere ; quippe clamas cum Davide , *dulcia eloquia tua faucibus meis sunt ; super mel ori meo.* Psal. 118.

O fidelis Basili, velut Abel susceptus es, velut Noe servatus , tamquam Abraham amicus Dei vocatus , tamquam Isaac victima Deo oblatus , ut Jacob tentationes fortiter sustulisti , & ut Joseph magnam gloriam adeptus es ; instar Moysis , secundum Pharaonem virgâ crucis demersisti , dum affectuum mare secas ; instar Aaronis summus sacerdos Domini declaratus es ; sicut Jesus filius Nave hostes in fugam vertisti : sicut Phinees zelo inflammatus , gratiâ dignus habitus es : sicut Esaias igne spiritali mundatus fuisti ; quasi Ezechiel , sedentem super Cherubim conspexisti : quasi Daniel ora leonum obturasti : & veluti tres pueri flammam adversariorum præclarè conculcasti : quemadmodum Petrus prædicasti : quemadmodum Paulus docuisti:quemadmodum Thomas Deum passum confessus es; in morem Matthæi, Marci , Lucæ , & Joannis , tu de rebus divinis differuisti, & more Apostolorum iniquos erudisti, impios convertisti, Deo fuisti gratus , & acceptus. Deprecare pro me admodum miserabili , & revoca me tuis intercessionibus , Pater ; fortis ignavum, sedulus segnem, alacris socordem , sapiens insipientem ; qui thesaurizasti tibi virtutum thesaurum , me omnis boni operis inopem. Te enim magnum effecit Pater misericordiarum , te beatificavit Filius Dei, te in templum sanctum instauravit Spiritus sanctus : Cui convenit gloria , imperium , magnificentia , in sæcula.

EJUS-

A ἔσπευδεν· καὶ κάλαμοι ἰώτιν ἄδικον ἀπέφηναντο. Ἡ χεὶρ ψῆφον πονηρὰν δοῦναι κατεπήγετο· καὶ κάλαμοι ἐπεῖχον τὴν σπουδὴν τὴν μάταιαν. Καὶ καθάπερ ἡ ῥάβδος Μωϋσέως κατήχησεν πάντας τοὺς ἐπαοιδοὺς, καὶ τοὺς λοιποὺς Φαρμακοὺς Αἰγύπτου· οὕτως καὶ οἱ κάλαμοι αὐθέως κατήργησαν τὴν βουλὴν τῶν ἀσεβῶν καὶ τὴν ὑφὴν τοῦ σκότους.

Πῶς σε μακαρίσωμεν, ὦ πάτερ Βασίλειε;
B ὁ τῷ κέντρῳ τὴν πλάνην νύττων καὶ ἀπελαύνων, ὁ ἀπαίρων σωφρόνως ἅμα ταῖς μελίτταις, καὶ σκηνῶν εἰς λειμῶνα τῶν θεοπνεύστων γραφῶν, κἀκεῖθεν ἡμῖν ἀνθολογῶν ἄνθη Προφητικὰ, δρόσον Ἀποστολικὴν, ζωὴν Εὐαγγελικήν· ὁ ἀεὶ ἐνιζάνων τοῖς σώμασι τῶν ἀρετῶν, καὶ ἐξ αὐτῶν τὴν θείαν ἡμῖν ποιούμενος συμβολήν. ὁ τὸ μέλι τῆς θείας καὶ ἀμωμήτου πίστεως σοφῶς
C ἐργασάμενος ἐν Πνεύματι ἁγίῳ· ὁ τῶν πονηρῶν σφηκῶν καταφρονεῖν διδάσκων ἡμᾶς, καὶ τὴν πίστιν ποιεῖσθαι εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν. ὁ βοήσας ὡς Δαβίδ. Γλυκέα τὰ λόγιά σου τῷ λάρυγγί μου εἰσίν. ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου.

Ὦ πιστὲ Βασίλειε, ὡς Ἄβελ προσεδέχθης, ὡς Νῶε διεσώθης, ὡς Ἀβραὰμ φίλος Θεοῦ ἐκλήθης, ὡς Ἰσαὰκ θυσία τῷ Θεῷ προσ-
D ηνέχθης· ὡς Ἰακὼβ πειρασμοὺς γενναίως ὑπέμεινας, καὶ καθὼς Ἰωσὴφ μεγάλως ἐδοξάσθης· ὡς Μωϋσῆς τὸν δεύτερον Φαραὼ ἐβύθισας τῇ ῥάβδῳ τοῦ σταυροῦ, θάλασσαν παθῶν πεμφθέν. ὡς Ἀαρὼν Κυρίου ἀρχιερεὺς ἀνεδείχθης· ὡς ὁ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ τοὺς ἐχθροὺς ἐτροπώσω, ὡς Φινεὲς ζηλώσας χάριτος ἠξιώθης, ὡς Ἡσαΐας πυρὶ νοητῷ ἐκαθαρίσθης, ὡς Ἰεζεκιὴλ τὸν ὑπὲρ τῶν Χερουβὶμ καθήμενον ἐθεώρησας, ὡς Δανιὴλ στόματα λεόντων
E ἐφίμωσας, καὶ ὥσπερ οἱ τρεῖς παῖδες τῶν ἐναντίων τὴν φλόγα καλῶς κατεπάτησας· ὡς Πέτρος ἐκήρυξας, ὡς Παῦλος ἐδίδαξας, ὡς Θωμᾶς τὸν παθόντα Θεὸν ὡμολόγησας. ὡς Ματθαῖος, καὶ Μάρκος, καὶ Λουκᾶς, καὶ Ἰωάννης, σὺ ἐθεολόγησας· καὶ ὡς οἱ Ἀπόστολοι ἀνόμους ἐδίδαξας, ἀσεβεῖς ἐπέστρεψας, Θεῷ
F εὐηρέστησας. Πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ σφόδρα ἐλεεινοῦ, καὶ ἀνακάλεσαί με ταῖς πρεσβείαις σου, Πάτερ· ὁ ἀνδρεῖος τὸν χαῦνον, ὁ σπουδαῖος τὸν ὀκνηρὸν, ὁ θυμὸς τὸν ῥάθυμον, ὁ σοφὸς τὸν ἄφρονα· ὁ θησαυρίσας ἑαυτῷ θησαυροὺς ἀρετῶν, ἐμὲ τὸν ἀκτήμονα παντὸς καταθύματος. Σὲ γὰρ ἐμεγάλυνεν ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, καὶ σε ἐμακάρισεν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὲ ναὸν ἅγιον ἀνεκαίνισεν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. ᾧ πρέπει δόξα, κράτος, μεγαλοπρέπεια, εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΛΟΓΟΣ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΝ ΑΜΑΡΤΩΛΟΝ, ΤΗΝ ΑΛΕΙΨΑΣΑΝ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΜΥΡΩ.

A EJUSDEM SERMO IN MULIEREM PECCATRICEM, QUÆ UNGUENTO DOMINUM UNXIT.

Πολλῶν ὄντων ὁσίων καὶ ἀξίων τοῦ Θεοῦ, ἀνυμνούντων εὐσεβῶς τὸ ἄχραντον Δεσπότην, ἠξιώθην κἀγὼ, ἀνάξιος ὑπάρχων, σὺν αὐτοῖς δοξολογεῖν ἐν χάριτι πίστεως. Οὐ γὰρ ποιεῖ πώποτε ἀπόβλητον ἡ χάρις οὐδένα τῶν ἀνθρώπων τῶν θελόντων σωθῆναι. Καθάπερ γὰρ ἡ πηγὴ ἡ βλύζουσα ἀπαύστως τὰ ῥεῖθρα τὰ καθαρὰ καὶ πολλὰ νάματα, οὐδέποτε κωλύει τὸν ποθοῦντα δαψιλῶς ἀπολαύειν καθαρῶν ὑδάτων τῆς δωρεᾶς· οὕτως ἡ Θεία χάρις ἥπλωσε τοῖς ἅπασιν ἀπολαύειν ἕκαστον, καθ' ὅτι δ' ἂν βάληται. Ἡνίκα γὰρ ὁ Σωτὴρ ἐν τοῖς εὐαγγελίοις τῇ Θείᾳ αὐτοῦ φωνῇ καλεῖ τοὺς ἅπαντας· εἴ τις διψᾷ, φησὶν, ἐρχέσθω πρὸς μὲ, καὶ πινέτω. μὴ ἀφορίλας ὅλως πτωχὸν ἀπὸ πλουσίου. Ἔνεκα τούτου κἀγὼ, ἀνάξιος τυγχάνων, ἐθρασύνθην μέτοχος τῇ αὐτοῦ χάριτι. Ἀνυμνεῖν ἐπόθησα ἀναιδῶς ἐν δάκρυσιν, ὅπως λάβοιμι κἀγὼ ἁμαρτημάτων ἄφεσιν· καθάπερ κἀκείνη ἡ ἁμαρτωλὸς γυνὴ, εἰσελθοῦσα ἀναιδῶς ἐν θερμότητι ψυχῆς εἰς τὸ τερπνὸν ἐκεῖνον οἶκον. ἔστι δὲ, ἔνθα ὁ συγχωρητὴς ὀφλημάτων ἔκειτο.

Καταννοῶ, καὶ πλείστην προθυμίαν λαμβάνω, ἄγαν ἀναιδέστατος γενέσθαι εἰς αἴτησιν. Ὁρῶ γὰρ ὑπερβολὴν θερμοπάτης ψυχῆς, καὶ μεγίστην ἐκείνην καὶ καλὴν ἀναίδειαν. Δεῦτε οἱ ἀκροαταὶ, φιλόχριστοι, τέλειοι, καὶ κατατρυφήσατε ἐν καλῇ διηγήσει τῆς μεγάλης ἐκείνης καὶ θαυμαστῆς γυναικὸς, τῆς καλύσης καθ' ὥραν εἰς θέαν ἁγιώτατον. Θέαν δέ φημι ἐγὼ, ἐκεῖνο τὸ θέατρον, ὃ γυνὴ συνεστήσατο ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. Πῶς εἰσῆλθε προφανῶς, μὴ κληθεῖσα παντελῶς. Πῶς ὅ καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ ἀναπεπτωκότι, πάντα ἀναγγέλλουσα τὰ τῆς καρδίας αὐτῆς, δίχα ἤχου καὶ φθογγῆς πάντα ἀναθεῖσα; Εἶδες ὑπερβάλλουσαν ψυχῆς ἐπιθυμίαν, πῶς περιετύχησεν ἑαυτῇ ἀναίδειαν; Οὐ θόρυβον οἰκείων ἡ γενναία ἔπτηξεν, ὅτε πρεσβυτέρων σκληρὰν ἐπετίμησιν. τοῦτο λογιζομένη, ὅτι ἐὰν μὴ χαλκοῦν ὅλον μου τὸ πρόσωπον ποιήσω ἀναίσχυντον, σιδηροῦν τε καὶ χαλκοῦν, σωθῆναι οὐ δύναμαι ἐκ τῆς αἰσχρᾶς πλημμύρας τῆς ἐμῆς ἀσελγείας. Καταφρονήσω ῥοπὴν ἔμπροσθεν ἀνθρώπων, εἰς θεὸν δεχομένη

Tom. II.

Inter multos viros ſanctos ac dignos Dei, qui pie atque religioſe laudant prædicantque immaculatum Dominum, dignus & ego ſum habitus, licet indignus, qui cum eis, gratia ac dono fidei, laudibus Deum concelebrem. Nunquam enim gratia quemquam rejicit hominum ſalvari cupientium. Nam quemadmodum fons ſine intermiſſione ſcaturiens atque effundens pura fluenta varioſque latices, nunquam aliquem impedit affatim ex mundis ac limpidis ſuis aquis reſici, ac quidem gratis, cupientem: ſic & divina gratia omnibus expoſita eſt ac patet ſemper ea frui volentibus, & unicuique quantum voluerit. Quando enim Salvator in Evangeliis divina ſua voce omnes invitabat, dicens: *Si quis ſitit, veniat ad me, & bibat*: non diſtinxit omnino pauperem a divite, neque peccatorem à juſto. Quapropter & ego, quamvis indignus, particeps ejuſdem factus ſum gratiæ, eamque libere audacterque etiam cum lacrymis collaudare aggredior, ut & ego remiſſionem peccatorum accipiam; ſicut mulier illa peccatrix, quæ intrepide ingreſſa eſt in fervore animæ in jucundam ac delectabilem illam domum, ubi indultor debitorum recumbebat. *Joann. 7.* *Luc. 7.*

Conſidero iſta, & maximam alacritatem capio, ut & ego impudentiſſimus in petitione reddar. Cerno enim fervoris animæ illius magnitudinem atque exceſſum, & ſummam illam atque honeſtam inverecundiam: Adeſte igitur auſcultatores, Chriſto dilecti, atque perfecti: & voluptatem ex hac pulcra narratione magnæ illius atque ſuſpiciendæ mulieris capite, quæ ſingulis nos horis ad divinam hanc expoſitionem conviviumque invitat. Divinum porro hic dico ſpectaculum illud, in quo mulier cum Angelis & hominibus convivata eſt. Sed quomodo palam ingreſſa eſt, quæ prorſus vocata non erat? Et quo pacto ad diſcumbentem acceſſit, cuncta cordis ſui arcana enuncians, omniaque ipſi abſque ſono & voce exponens? Vides eminentem animæ promtitudinem & deſiderium, & quo pacto in ſua ſeipſam circummunivit inverecundia? Non domeſticorum tumultum virilis atque generoſa mulier timuit, neque duram adſtantium increpationem: unum hoc ſecum cogitans, dicenſque: quod, ſi vultum meum, ferri ac æris inſtar, durum inverecundumque non reddidero, ſalvari ex turpi inundatione laſciviæ meæ nequibo. Contemnam momentaneas hominum

irrisiones, & convicia contumeliasque eorum pro nihilo putabo; hoc tempus exiguum honestæ est impudentiæ; plurisque mihi faciendum est illo, quando adhuc indecentem illam meam impudentiam exercebam. Tunc enim impudenter in biviis consistens, omnes ad opus absurdum illicitumque advocabam: vestimentisque jucundis ac speciosis ornata, obviam omnibus procedens, capillos meos certo numero complicabam, & supra maxillas collustrans, ad deceptionem aliorum formabam, ut omnem adolescentem compositum ac speciosum ad meipsam pertraherem. Laqueus Diaboli jam plane effecta eram, animas captans atque deprædans in judicium æternum. Nunc igitur conandum est mihi, ut celeriter vadam ac curer, & bona pro malis commissis agam. Nunc hinc abiens, magno procidam medico, qui omnes suscipit, & neminen spernit. Dicam ipsi omnia quæ corpore meo ad juvenum deceptionem egi: & pulchros meos capillorum nexus in oblectationem ac scandalum multorum renidentes, jam explicabo & lintei loco adhibebo: palpebrasque meas turpiter annuere solitas, cum pupillis oculorum, in fontes lacrymarum convertam: & deinceps vestigia sanctissimi medici vigilanter persequar, ut ipsi procidam.

Hoc autem bonum propositum quum haberet admirabilis illa mulier, tempus observabat, quo posset vehementissimum animæ suæ desiderium explere, & pedes Domini ferventer complecti. Cognoscens porro, quod Simon unus ex Pharisæis invitasset Salvatorem, summopere exultavit: & currens abiit magno animi ardore ad quemdam aromatarium, ut alabastrum unguenti coëmeret: atque inter eundum ajebat intra se: Ubinam reperire & accipere potero unguentum selectum, ac magno & sancto medico dignum, ut illud una cum meis lacrymis suscipiat? Dabo largissimum pretium, ut optato fine meo potiar: ipsumque aromatarium indesinenter interpellabo, aut potius conjurabo in nomine Dei sanctorum Patrum, in quem ipsi credunt, ut det mihi unguentum regium electum, ad honorem medici, largo a me accepto pretio. Quum autem ad quendam jam adventaret aromatariorum, dixit ad eum læte ac hilare. Pax tibi, aromatarie: unguentum selectum quæro, regale ac pretiosum, cui nullum unquam inventum fuerit simile: quem enim diligo, major est omnibus, & non est alius, qui cum illo conferri possit. Respondens autem aromatarius, dixit ad eam. O mulier, magnifica atque superba satis protulisti verba. Quis te non novit in biviis civitatis, magnam amatorum habere

Luc. 7.

A μὴν πὰς ὕβρεις πὰς πρ' αὐτῆς. Οὗτος καιρὸς ἐλάσσων τ καλῆς ἀναιδείας, ὑπὲρ καιρὸν ἐκεῖνον ἐμῆς ἀναισχυντίας. Τότε γὰρ ἀναίσχυντος ἐν ἀμφόδοις ἑστῶσα πάντας προσεκαλούμην εἰς ἔργον ἀτοπίας, ἐν τε καλλωπίσμασιν ἀσχροῖς σωαντῶσα πᾶσιν, πὰς τρίχας ἐν ἀριθμῷ πλέκουσα, καὶ σίλβουσα ἐπάνω τ προσώπων, εἰς ἀπάτλω τυπῶσα, ὅπως παννεανίαν δυήσῃ καὶ ὡραῖον ἐλ-
B κύσω πρὸς ἑαυτλὴ. Παγὶς διαβολικὴ ἐγενόμλω τελείως, ἀγρεύουσα πὰς ψυχὰς εἰς κρίσιν αἰώνιον. Νῦν οὖν σπουδάσαι ὄφειλον ταχὺ ἰατρευθῆναι, καλὰ ἀντιπράξαι ἀντ' ἐκείνων τῶν κακῶν. Πορευθεῖσα προσπέσω τῷ μεγάλῳ Ἰατρῷ τῷ δεχομένῳ πάντας, κ μὴ ἐξουθενηθῶλι. εἴπω αὐτῷ πάντα, ὅσα ἐγὼ ἔπραξα ἐν τῷ ἐμῷ σώματι, εἰς ἀπάτλω τῶν νέων. κ
C τὰς καλάς μου πλοκάμους, τὰς σιλβωθέντας εἰς τρέψιν, κ σκάνδαλον πολλῶν, ποιήσω λέντιον ἔτι προμάζιον, κ τὰ ἐμὰ βλέφαρα, τὰ ἀσχρῶς διανυσσανται σὺν ταῖς κόραις τῶν ὀφθαλμῶν, θήσω ῥεῖθρα δακρύων. Καὶ λοιπὸν τοῖς ἴχνεσι τῦ ἁγίου Ἰατροῦ, ἕπομαι νηφαλαίως, ἵνα αὐτῷ προσπέσω.

Ταύτλω δ' τ προθέσιν ἔχον τὸ γύναιον ἐκεῖνο τὸ θαυμαστὸν, τ καιρὸν παρετήρει, ἔχου-
D σα ἐν τῇ ψυχῇ σφοδροπάτλω πρόθεσιν σφιπτύξαλ σφοδρῶς τοὺς πόδας τ Κυρίου. Γνοῦσα δ ὅτι Σίμων, εἷς ὢν τῶν Φαρισαίων, κέκληκεν τ Σωτῆρα, ἠγαλλιᾶτο μεγάλως· καὶ δραμοῦσα ἐν πολλῇ θερμότητι πρός τινα τῶν μυρεψῶν πριάλῃ ἀλάβαστρον. Καὶ δὴ πορδομῷ ἔλεγλε ἐν ἑαυτῇ· Ἆρα ποῦ δυνήσωμαι λαβεῖν
E μύρον ἐκλεκτὸν, ἄξιον τ ἁγίου καὶ μεγάλου Ἰατροῦ, ὅπως δεχθησάμλος σὺν τοῖς ἐμοῖς δάκρυσιν, δώσω τιμὰς δαψιλὰς, ἵνα τύχω τῆς σκοπῆς. Καὶ αὐτὸν τ μυρεψὸν καπακρίνω ἀφειδῶς, μᾶλλον δ ὁρκῶ αὐτὸν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ τ Θεοῦ ἁγίων πατέρων, ὡς αὐτοὶ πιστεύουσιν, ὅπως δώσῃ μοι μύρον βασιλικὸν ἐκλεκτὸν, εἰς τιμλὴ τῦ Ἰατροῦ, λαβὼν τιμὰς δαψιλῶς. Παραγε-
F νομένη δ πρός τινα τῶν μυρεψῶν, ἔφη αὐτῷ ἱλαρῶς· εἰρήνη σοι μυρεψέ, μύρον ἐκλεκτὸν ζητῶ βασιλικὸν τίμιον, ὅπως τὸ ἴσον αὐτοῦ μὴ ἀνεθῇ πώποτε. ὃν γὰρ ἀγαπῶ, αὐτὸς μείζων πάντων ὑπάρχει, κ οὐκ ἔστιν ἑτέρῳ συγκαθῆναι αὐτόν. Ἀποκριθεὶς δ αὐτῇ ὁ μυρεψὸς, ἔφη· Ὦ γύναι, ὑπέρογκα ἐλάλησας ῥήματα. Τίς σε οὐκ ἔγνω ἐν ἀμφόδοις πόλεως, ἔχουσαν ἐν πόλει πλῆθος πολὺ ἐραστῶν; Τίνι ἐν πάντων

πάντων αὐτῶν βάλει σὺ, γύναιον, προσενέγκαι τὸ μύρον βασιλικὸν ἐκλεκτόν; Τί δύναται ἐκεῖνος σοὶ δοῦναι ἀντὶ τοῦ μύρου, ὅτι τιμῆς τηλικαύτης ἀγοράσαι βάλει; Πωλῆσαι θέλω κἀγώ. ὅμως ἤθελον μαθεῖν, τίνι αὐτὸ ἄγῃς ἐν ταυδῇ καὶ θορύβῳ. Μὴ βασιλικῷ τυγχάνει τινὸς τῶν μεγιστάνων; Ἐν οἷς τοῖς βασιλεῦσιν, ὑπερέχων τοῦ Δαβὶδ οὐκ ἀνέστη ἕτερος βασιλεὺς ἐν Ἰσραὴλ. μὴ γάρ ἐστιν ὁ νέος σου ἐραστής; Ὦ γύναιον, λέγε μοι. βούλομαι γὰρ πεῖσθαι. ἡ γὰρ τιμὴ θαυμαστή, καὶ αὕτη σου ἡ ταυδὴ εἰς ἔκστασίν με φέρει, ὅτι τίς ἐστιν οὗτος;

Τότε ἡ θαυμαστὴ γυνὴ ἀπεκρίνατο τῷ θορύβῳ τῆς ψυχῆς, λέγουσα τῷ μυρεψῷ· Τὸν Θεὸν τῶν πατέρων φοβήθητι, ἄνθρωπε· δός μοι τὸ ἀλάβαστρον, ὅπως φθάσω ἐν τάχει. Τὸν Θεὸν, τὸν δόσαντα τηλικαύτην δύναμιν ἐν τῇ χειρὶ Μωϋσέως ῥάβδῳ χίσαι τὰ ὕδατα θαλάσσης, καὶ στῆσαι αὐτὰ ὡς πέτρας ἀκροτόμους, καὶ πεζεῦσαι τὸν λαὸν ἐν ξηρῷ κονιορτῷ. ὁρκῶ σε, νεανίσκε, ἐν ἁγίοις ὀστέοις, οἷς ἐβάστασε Μωϋσῆς ἐν κοιλάδι θαλάσσης, λέγω δὴ τὰ λείψανα τοῦ ἀθλητοῦ Ἰωσήφ; τοῦ νικήσαντος προφανῶς ἀσπίδα ἐν σπηλαίῳ. ὁρκῶ σε, νεανίσκε, ἐν φωνῇ ἁγίᾳ τῇ λαλησάσῃ τῷ Μωϋσῇ ἐν φλογὶ καιομένῃ καὶ βάτῳ μὴ καιομένῃ. ὁρκῶ σε, νεανίσκε, τὸν δόσαντα ἔκλαμψιν εἰς πρόσωπον Μωϋσέως ἐν τῷ ὄρει, μὴ βλαβησόμενος τῇ δόξῃ. ὁρκῶ σε, νεανίσκε, τὴν ἁγίαν κιβωτὸν τῇ σῇσαι τὰ ῥεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ εἰς ἔκλειψιν τελείαν. ὁρκῶ σε, νεανίσκε, ἐν δυνάμει ἁγίᾳ, ῥηξάσῃ ἑπτὰ τείχη, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, πόλεως Ἰερειχῶ. ἐν χερσὶν ἁγίαις Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ἀρθεὶς ἐν τῷ ὕψει τοῦ ἀέρος, καὶ στήσας ἐν λόγῳ τὸν δρόμον τῶν στοιχείων, ὡς γενέσθαι μίαν δύο ἡμέρας ὁμοῦ. Ἰδὲ, πόσα σοι εἶπον, τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν ἁγίων πάντων ὑπακουσάντων αὐτῷ, δός μοι λοιπὸν τὸ μύρον, καὶ λαβὲ ὅσας βούλει τιμὰς τοῦ ἀλαβάστρου. μόνον ἐκλεκτόν μοι δός, καὶ ἀπόλυσόν με, ὅπως εἴδω ἐν τάχει τὸν μέγαν ποθούμενον ἐραστήν μου ἄχραντον.

Πάλιν ἀπεκρίνατο ὁ μυρεψὸς τῇ γυναικί. θεωρῶ θαυμασίας τιμὴν τοῦ ἀλαβάστρου. Τί, φησὶ, βλάπτῃ γύναι, ἐὰν εἴπῃς μοι περὶ τοῦ ἐραστοῦ, ὃν νῦν πόθῳ ἐκτήσω. εἰς πόθος με ἤγαγεν ἰδεῖν αὐτὸν, ὦ γύναι. καὶ

A bere frequentiam? Et cui ex his omnibus plane cupis, o mulier, deferre unguentum hoc regale atque electum? Quidnam ille tibi præbere poterit pro unguento, quod tanto vis comparare pretio? Etiam ego tibi vendere volo; discere tamen ex te prius cuperem, cui illud tanto studio, atque animi perturbatione deferas? Nunquid regiæ progeniei atque familiæ est tuus ille amator? aut alicujus ex primatibus filius? Vel etiam præstans atque excellens quispiam stirpis Davidicæ: quo quidem Rege major in Israël non reperitur alius. Anne ex illius est genere juvenis ille tuus amicus? O mulier, dic mihi: volo enim ex te audire. Siquidem largum unguenti istius pretium, ipsumque tuum studium in exstasim ac stuporem animi me rapiunt, quisnam sit ille talis tuus amicus.

Tunc admiranda illa mulier animo conturbata, respondit aromatario dicens. Deum patrum time, o homo, & alabastrum unguenti mihi præbe, ut cito assequar quod efficere contendo. Adjuro te per Deum, qui tantam dedit potentiam in manu Moysis, ut virga divideret aquas maris, & firmaret eas ut petram durissimam, traduceretque populum in sicco pulvere. Adjuro te, o adolescens, per sancta ossa, quæ tulit Moyses, in valle maris secum: reliquias, inquam, Joseph athletæ, qui aspidem in spelunca devicerat. Adjuro te, o adolescens, per vocem sanctam, quæ loquuta fuit Moysi in flamma ardenti, & rubo qui non absumebatur. Adjuro te, o adolescens, per eum, qui splendorem dedit in facie Moysis in monte, & gloriam ostendit inaccessibilem. Adjuro te, adolescens, per Arcam sanctam, quæ firmavit fluenta Jordanis in defectione perfecta. Adjuro te, adolescens, per virtutem sanctam, quæ in ictu oculi septem effregit muros civitatis Hjericho, per manus sanctas Jesu filii Nave, extensas in sublimitate aëris, qui solo verbo cursum elementorum firmavit, ita ut ex duobus diebus unus fieret. Si porro quæcumque tibi recensui, nomen, inquam, Dei, & sanctorum omnium, qui grati acceptique ei fuerunt, religiose colis & venearis; præbe mihi deinceps unguentum, & cape quodcumque volueris pretium a me alabastri: solum pretiosum atque electum mihi porrige, & me jam dimitte, ut cito videam magnum & desideratum meum amatorem immaculatum.

Exod. 14.

Genes. 50.

Genes. 39.

Exod. 3.

Exod. 34.

Josue 3. 4. 5. 6. 10.

Rursusque unguentarius mulieri respondit. Conspicio largitatem pretii alabastri: sed quid, inquit, obesse poterit, o mulier, si & mihi de amatore illo tuo dixeris, quem nunc tanto talique amore ac desiderio tibi acquisivisti? Nam & me desiderio videndi

ipsum, mulier, affeciſti; & quod petis unguentum, tibi dare nequeo, niſi mihi, quiſnam ille ſit, recenſueris.

Quid me ita urges & cogis, inquit mulier: ſic inquam accurate perquirendo, quæ diſcere non licet? Flagrat anima mea, & inardeſcit cor meum. Quando tandem ipſum adſpiciam, ut gaudio me repleat? Time Dominum purum & immaculatum, o homo, & me jam bono reſponſo recrea. Time Deum ſanctum, o homo, qui Abraham vocavit, & filium ejus Iſaac glorificavit, & Jacob Iſraël vocavit & Patriarcham in duodecim tribubus poſuit. Time Deum, o homo, qui Annæ Samuelem dedit, cum dolore oranti & in afflictione cordis. Time juſtum Deum, o homo, qui agnam Suſannam de fæviſſimis lupis liberavit. Crede mihi ac morem gere, adoleſcens, & alabaſtrum da regale atque electum, ſicut jam ante dixi. Si enim ſcires, o homo, flammam cordis mei, ipſe ſane feſtinares hinc me dimittere.

Gen. 17.22. 32. 1. Reg. 1. Daniel. 13.

At pharmacopola rurſus ad eam. Interrogare, inquit, te volo de alabaſtro. Auſculta o mulier: multis me conjuraſti & condemnaſti, ut tradam tibi unguentum: & ego te frequens rogavi, ut diceres: numquid omnibus ſuperior atque ſublimior ille eſt hominibus, & non eſt eo ſuper terram ſpecioſior aliis, quod ita pulchritudine illius vulnerata ſis, ut unguentum electum ſpecioſo illi deferre velis? Nunquid ex progenie eſt Davidis regis juſti? aut magni Abraham amici Altiſſimi? Dic jam ergo mihi, quis ille ſit, quod tanto ſtudio atque deſiderio tenearis videndi pulchritudinem ejus?

Tunc reſpondens mulier ait aromatario. Quid ita me cogis recenſere tibi arcana mea? non ut tecum diſputarem, ſed unguentum abs te compararem, veni. Time Deum immaculatum, o homo, & miſerere mei, & cito dimitte me, ut ſtudioſe magno amatori meo caſteque occurram, eique alabaſtrum offeram. Quocirca ne moram mihi nectas, ut non auctor æterni mihi doloris fias, tali tantoque theſauro orbatæ.

Ad quam denuo unguentarius: niſi, inquit, aliqua labores invidia, patefacito mihi illum tuum benefactorem; ut & ego promte libenterque eum amplectens, præbeam tibi quod a me depoſcis regale unguentum: quin etiam me tam bonæ expectationis tuæ, ut puto, adjutorem ſociumque invenies.

Cernens igitur mulier magnam aromatarii inquiſitionem verborum ad ipſam factorum, vehementer ſtudium atque diligentiam ejus admirata eſt, quod tanto deſiderio cognoſcere illum contenderet, & deinceps reſpondit, ac dixit. Neminem ut arbitror, in ci-

A ὁ δύναμαι δοῦναι, εἰ μὴ εἴπῃς μοι τίς ὅστιν.

Ἡ δὲ πρὸς αὐτόν· τί με βιάζῃ ὕτως ἀκριβῶς ἐπερωτᾷν, ἀφ' οὗ οὐκ ἔξεστι; Φλέγεταί μου ἡ ψυχὴ· καίεταί μου ἡ καρδία. Πότε αὐτὸν ὄψομαι, καὶ ἐμπλήσῃ με χαρᾶς; Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸν ἄχραντον Δεσπότην, καὶ ἀνάψυξόν με ἐν καλῇ ἀποκρίσει. Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον, τὸν Ἀβραὰμ καλέσαντα, καὶ τὸν αὐτοῦ υἱὸν Ἰσαὰκ δοξάσαντα, καὶ Ἰακὼβ Ἰσραὴλ καλέσαντα, πατριάρχην θέμενον εἰς
B πὰς δώδεκα φυλάς. Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸν Θεὸν τὸν δόσαντα Ἄννᾳ τὸν Σαμουὴλ, πόνῳ προσευχαμένῃ ἐν τῇ θλίψει τῆς ψυχῆς. φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸν δίκαιον Θεὸν, τὸν ῥυσάμενον τὴν ἀμνάδα Σουσάνναν ἐκ λύκων δεινοτάτων. Πείσθητι, νεανίσκε, καὶ δός μοι τὸ ἀλάβαστρον βασιλικὸν ἐκλεκτὸν, καθὼς ἤδη προεῖπον. Εἰ ἴδῃς, ὦ ἄνθρωπε, φλόγα τῆς ἐμῆς καρδίας,
C αὐτὸς ἂν κατέσπευσας ἐκπέμψαι με ἐντεῦθεν.

Πάλιν ὁ μυρεψὸς πρὸς αὐτὴν ἐφθέγξατο, πύθεσθαι βουλόμενος περὶ τοῦ ἀλαβάστρου. ἄκουε, ὦ γύναι, πολλά με καθώρκισας, ὡσαύτως κατέκρινας. ὅπως δώσω τὸ μύρον. κἀγὼ ὁ πολλάκις ἠξίωσά σε εἰπεῖν. Μὴ ἀνώτερός ἐστι πάντων ἀνθρώπων; καὶ οὐκ ἔστιν ἐπὶ γῆς ὡραιότερος αὐτοῦ; ὅτι ὕτως ἐτρώθης εἰς τὸ
D κάλλος ἐκείνου, ὥστε μύρον ἐκλεκτὸν ἀπαγαγεῖν τῷ ὡραίῳ. Μὴ γνήσιός ἐστι τοῦ Δαβὶδ; δικαίου βασιλέως; ἢ τοῦ μεγάλου Ἀβραάμ, τοῦ φίλου τοῦ Ὑψίστου; Τίς ὅστιν, εἰπέ μοι. ἵνατί ὕτως πέφλοχας ἐν ταυτῇ θεάσασθαι τὴν ὡραιότητα αὐτοῦ.

Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ, καὶ εἶπε τῷ μυρεψῷ. Τί ὕτως βιάζῃ με εἰπεῖν σοι τὰ κρυπτά μου; μύρον ἦλθον ὠνήσασθαι, οὐχὶ ὑμᾶς ἀφελεσθῆναι. Φοβήθητι, ἄνθρω-
E πε, τὸν Θεὸν τὸν ἄχραντον, καὶ ἐλέησόν με, καὶ ἀπόλυσόν με ταχύ, ὅπως φθάσω ἐν ταύτῃ τὸν μέγαν μου ἐραστὴν ἐν πάσῃ σεμνότητι, δοῦναι τὸ ἀλάβαστρον. μὴ βράδυνε ἄνθρωπε. μὴ παραίτιός μοι γένῃ λύπης αἰωνίας τοιούτου θηραυρῶ στερηθήσῃ.

Ἔφη αὐτῇ ὁ μυρεψός. εἰ μή τις σοι δοκεῖ φθόνος συνεῖναι· φανέρωσόν μοι τὸν εὐεργέτην σου. ὅπερ κἀγὼ προθύμως ἀσμενίσας παράσχω σοι ὅπερ ζη-
F τεῖς βασιλικὸν μύρον. καὶ μὴν δὲ καὶ τῆς ἀγαθῆς σου προσδοκίας ὡς οἶμαι συνεργόν μου εὑρήσεις.

Ἰδοῦσα οὖν ἡ γυνὴ τὸν μυρεψὸν τοῖς λόγοις ἐξέπασιν πρὸς αὐτὴν χωμῳδοῦντα, ἐθαύμασε μεγάλως περὶ τῆς σοφίας αὐτοῦ, πῶς ὅλως μὴ πόθου ἠριθμήσατο μαθεῖν. Λοιπὸν ἀπεκρίνατο τῷ μυρεψῷ, λέγουσα· ὡς γε οἶμαι, ὀλίγα λανθάνει ἐν τῇ πόλει, ὅσα ἐγὼ ἔπραξα, μιαίνουσα καθ' ὥραν ἑαυτὴν ἐν πορνείαις, καὶ

καὶ ἄλλος θηρεύουσα εἰς αὐτὸν τὸν μιασμόν. Εἶδον ὃ ἀφνίδιον τὸν ἅγιον ἐκεῖνον, τὸν φανέντα ἐπὶ γῆς Ἰατρὸν καὶ Σωτῆρα. καὶ αὐτίκα ἡ ψυχή μου ἀκμάλωτος γέγονεν ὀπίσω τῆ ἀκρὰντου ὡραιότητος αὐτοῦ. Εἶδον γὰρ τοῖς ὀφθαλμοῖς μου ἰάματα φοβερὰ, σημεῖα ἀνείκαστα, καὶ πολλὴν συμπάθειαν ἐν αὐτῷ. Ἁμαρτωλὸς δέχεται, τελώναις προσεγγίζει, λεπροὺς οὐκ ἀποβάλλει, ἀσεβεῖς δὲ διώκει. ἀλλὰ πάντας ὁμοῦ ἐν οἰκτιρμοῖς δέχεται, καὶ μὴ ὀργιζόμενος τοῖς αὐτῷ προσεγγίζουσιν. Ἰδοῦσα δὲ ἔξέπην, καὶ εἶπον ἐν ἑαυτῇ· τί ζῶ ἐγὼ ἡ ἀθλία, εἰ μὴ αὐτῷ ἐγγίσω; αἱ ἁμαρτίαι μου, πολλαὶ ὡσαύτως ἀσέλγειαι, σηπεδὼν ὁ μεγάλη. Χαλᾶν τίνος ἀμελῶ; Ἄλλον ποῦτον καιρὸν οὐκ ἔχω εὑρεῖν, ὅτε ἄλλον ἰατρὸν ποῦτον φιλάνθρωπον. Ἐγὼ οὕτως πέπεισμαι, ὅτι Θεὸς ὑπάρχει οὗτος, φανόμενος μέγας ἐξουσιαστής. Λόγῳ πάντα κελεύει, λόγῳ πάντας ἰᾶται. ἁμαρτίας συγχωρεῖ ἐν πάσῃ ἐξουσίᾳ. Τοιοῦτον καιρὸν εὑροῦσα, καὶ ποῦτον Ἰατρὸν, οὐκ ὤφειλον ῥαθυμεῖν τῆ ἐμῆς ἰάσεως. Τούτου ἕνεκα σπεύδω τὰ ἐμφυῆ ὀφθαλμάτων δοῦναι τὸ γραμματεῖον ἀγαθῷ Συγχωρητῇ. Οἶδα ὅτι ἥμαρτον ὑπὲρ μέτρον καὶ λόγον, καὶ οὐκ ἔστιν εἰπάσαι τὰ ἐμὰ ἀσέλγειαν· ἀλλὰ τῇ ἀπροσπαθείᾳ τοῦ αὐτοῦ ὑπερλαγχνίας, ὡς ταγὼν αὐτῷ, εἰσὶν πᾶσαί μου αἱ ἀνομίαι. Οἶδα σαφῶς ὅτι μόνον ἐγγίσω, λύθησομαι, καὶ πασῶν ἁμαρτιῶν καὶ κακῶν ἀνομιῶν, φυγαδεύσας ἀπ' ἐμοῦ πᾶν ἔργον ἀτοπίας. διότι ὑράνιος, καὶ ἅγιος ὑπάρχει. Ἰδοὺ οὖν, νεανίσκε, εἶπόν σοι πάντα τὰ κρυπτὰ τῆς ἐμῆς καρδίας· δός μοι λοιπὸν τὸ μύρον. ἱκανὴ ὥρα ἐστὶν ἀφ' ἧς ἐμποδίζεις με, μαθεῖν τίνι μύρον ἀπάγω.

Ταῦτα πάντα ἀκούσας ἡδέως ὁ μυρεψὸς, ἔφη πρὸς τὴν γυναῖκα ἐν χαρᾷ τῆς καρδίας· χάριν σοι ὁμολογῶ, ὦ γύναι πιστοτάτη, ἀποκαλύψασά μοι τὴν καλήν σου προαίρεσιν. μέγαν ἄφνω ἐρασὴν ἐκτήσω ἐράνιον· τῷ ῥήματι πάντα ἁγιάζει. Θεῖον ἔργον πλῆρες ἐπαίνου, καὶ σφόδρα ὠφέλιμον βούλει πρᾶξαι, ὦ γύναι, ἁπάσαις ταῖς γενεαῖς. Ὄντως αὕτη ὑπάρχει μεγίστη σωτηρία, σοί τε αὐτῇ πρότερον, καὶ πάσιν ἁμαρτωλοῖς. Θυγάτηρ εἶ πατέρων, συγγενὴς ὁσίων τῶν καλῶς πιστευσάντων εἰς τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον.

A in civitate latet, quæ ego admisi, quacumque meipsam hora fornicationibus polluens, & alios ad eandem immunditiem alliciens atque inescans. Vidi autem repente sanctum illum, qui in terris apparuit, medicum & Salvatorem: & anima mea illico immaculata illius pulchritudine capta est. Conspexi quippe oculis meis medicamenta horribilia, & signa incomparabilia, maximamque in ipso compassionem atque indulgentiam. Peccatores recipit, ad publicanos accedit, leprosos non respuit, impios non repellit: sed omnes pariter suis commiserationibus suscipit, non succensens ullis ad ipsum accedentibus. Hæc autem cernens, obstupui, & ad meipsam dixi. Quomodo vivam ego misera & infelix, nisi ad ipsum accessero? nam & lascivia atque impudicitia, putredo maxima. Quare meipsam negligo? nam aliud tempus ejusmodi invenire nunquam potero, neque alium talem medicum adeo benignum. Ego persuasum mihi habeo, quod Deus is sit qui apparuit, magnam auctoritatem ac potestatem habens. Verbo omnia jubet, verbo cunctos sanat, & peccata condonat magna cum potestate atque auctoritate. Tempus quum ejusmodi jam invenerim, medicumque talem, obtorpescere non debeo, nec me sanitatem propriam negligere oportet. Propterea festino tradere optimo indultori tabulam ac syngraphan debitorum meorum: novi enim, quod supra mensurā & modum peccavi; & nequeo exprimere impudicitiam ac lasciviam meam. Cæterum ad multitudinem viscerum pietatis ac misericordiæ ipsius comparata, velut guttæ atque stillicidia sunt omnia peccata mea: certoque novi, quod si solum ad eum accessero, statim mundabor ab omnibus malis & iniquitatibus meis, expellens à me quodcumque opus absurdū atque illicitum: quoniam cœlestis est, & sanctus atque immaculatus. Ecce, adolescens, omnia tibi occulta cordis mei percensui: præbe mihi deinceps unguentum: jam enim multo me tempore detines ac impedis, & dicere compellis, cuinam unguentum hoc deferam.

Quæ omnia aromatarius audiens, cum gaudio cordis ad mulierem dixit. Gratias tibi ago, o mulier fidelissima, quod bonum animi tui institutum atque propositum revelaveris mihi. Magnum repente acquisivisti tibi amatorem cœlestem, qui verbo solo omnes sanctificat ac mundat: divinum plane opus, & omni laude plenum, remq; valde utilem vis agere, o mulier, cunctis generationibus. Maxima hæc revera est salus, tibi autem ipsi prima, & omnibus peccatoribus. Filia tu es Patrum, & consanguinea sanctorum eorum, qui recte in Deum sanctum credide-

diderunt. Parvum autem tibi ego consilium suggeram, quod bono velim animo citra omnem reprehensionem accipias. Nosti & ipsa clare, quod Pharisæi improbi sint, & ei contrarii ac repugnantes: quoniam Deus magnus est, & amator hominum benignissimus, sua pietate ac misericordia peccata dimittens. Si te igitur illuc ingredientem conspexerint, occludent tibi januam, & contumeliis indesinenter atque verberibus te excipient: ipsa vero audiens, ne animo percellaris omnino; sed mente esto quavis petra solidior ac firmior. Nam si in operibus fornicationis fuisti impudens; quanto magis hic pro tua salute inverecundam te præbere debes? Futurum quippe est, ut omnes liberi & servi, janitores, atque ministri graviter te ibi increpent; at tu cuncta contemnens, audacter ad ipsum sanctum magna cum humilitate ingredere, sicut ipsamet prius dixisti: ac vestigia immaculati cum desiderio complectere, & beata eris. Ecce enim audivi, in domo Simonis unius ex Pharisæis ipsum esse hodie. Vade ergo in pace, & cum gaudio ingredere, ac hilare alacriterque ad eum accede: ut munus ipse tuum suscipiat. Ecce unguentum electum, pretiosum & Salvatore dignum tradidi tibi, o mulier fidelis, & pro me ora.

Sumto itaque unguenti electi alabastro mulier læta abiit, & intra se orans dixit. Quis dabit mihi ostium apertum, ut statim ingressa, ad sancti medici vestigia accedam? ipsumque jam amplexa, non dimittam, donec debitorum ab eo remissionem accepero. Precabor autem alacriter Dominum, qui omnia mea novit occulta, priusquam illi appropinquem: cuncta ipse novit. Ego autem ad bonum medicum pergo, ut clementem, misericordem, ac bonum mundi Salvatorem videam. Sic vero mulier Dominum Deum sanctum deprecans, ajebat. Ecce in domo Simonis, tamquam homo existimatus, recumbis cum ipso, Domine. Tu cordis mei occulta cognoscis, & animæ meæ cogitationem, Christe, nosti; & quamobrem ego pretiosum unguentum detulerim: nimirum, ut ingressa, provolutaque vestigiis immaculatis divinitatis tuæ, à turpibus actibus, quos admisi, emunder. Novi, Domine, quod Deus sis, & propria misericordia salves cunctos, optime, neque velis quemquam peccatorem perire, Salvator, qui sua voluntate tibi procidat. Nam in plateis dumtaxat te vidi, & credidi, quod omnia possis. Hoc porro mihi, Salvator clementissime, concede ac præsta, ut accedens sine impedimento ingrediar, ubi ipse recumbis.

Hæc, & his plura quum secum ipsa cogitaret

ἅγιον. Μικρὰν δέ συμβολίαν βαλεῖσαί σοι θέλω. καπάδεξαί με εὐθύμως δίχα πάσης μέμψεως. Οἶδας καὶ αὐτὴ σαφῶς, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι πονηροὶ ὑπάρχοντες ἀντιπάχουσιν αὐτόν, ἐπειδὴ Θεὸς μέγας καὶ φιλάνθρωπός ἐστι, συγχωρῶν ἁμαρτίας οἰκεία εὐσπλαγχνία. Ἐὰν οὖν σε ἴδωσιν ἐκεῖ εἰσερχομένην, ἀποκλείσουσιν εὐθὺς τὰς θύρας τῆς οἰκίας, ὑβρίζοντες ἀφειδῶς καὶ τύπτοντες βιαίως. σὺ δὲ ἀνέσασα μὴ δειλιάσῃς ὅλως, ἀλλὰ χαῦε τῇ ψυχῇ πέτρας στερεωτέρα. εἰ ἐν ἔργοις πορνικοῖς ἄφωβος ἐτύγχανες, πόσῳ μᾶλλον ἐνταῦθα ὑπὲρ σωτηρίας; Μέλλουσιν γὰρ ἅπαντες ἐλεύθεροι, δοῦλοι, θυρωροί, ὑπηρέται δεινῶς σοι ἐπιπίπτειν, καὶ ἀτίμως ὑβρίζειν. πάντων καταπτύσασα, εἴσελθε θαρσαλέως πρὸς αὐτὸν τὸν ἅγιον ἐν πολλῇ ταπεινώσει, καθὼς αὐτὴ προεῖπας. προέπιπτεν ἐν πόδῳ παὶ ἴχνη τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσῃ μακαρία. ἰδοὺ γὰρ ἀκήκοα, ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος, ἑνὸς τῶν Φαρισαίων, εἶναι αὐτὸν σήμερον. πορεύου ἐν εἰρήνῃ. εἴσελθε μετὰ χαρᾶς. ἔγγισον προθύμως. δεχθείη σου τὸ δῶρον. ἰδοὺ μύρον ἐκλεκτὸν, τίμιον, ἄξιον τοῦ Σωτῆρος δέδωκά σοι, ὦ πιστὴ, καὶ εὖχου ὑπὲρ ἐμοῦ.

Λαβοῦσα δὲ ἡ γυνὴ τὸ ἀλάβαστρον πλῆρες τοῦ μύρου τοῦ ἐκλεκτοῦ, ἀπῆρχετο χαίρουσα καὶ ἱλαρύνουσα, καὶ ηὔχετο, λέγουσα ἐν ἑαυτῇ. τίς δώσῃ μοι θύραν τοῦ εὑρεῖν ἀνεφγμένην, καὶ ἀδρόως εἰσελθεῖν, καὶ προσεῖναι τοῖς ἴχνεσι τοῦ ἁγίου Ἰατροῦ; καὶ προεπιπτέτω μήτε ὅλως ἐάσω ἕως τῶν ὀφλημάτων λάβω συγχώρησιν. Προσεύξομαι προθύμως τῷ Κυρίῳ τῷ εἰδότι πάντα μου τὰ κρυπτά, πρὶν αὐτῷ προσεγγίσω. ἅπαντα οἶδεν αὐτός. Ἐγὼ δὲ πορεύομαι πρὸς τὸν καλὸν Ἰατρὸν, ἰδεῖν τὸν φιλάνθρωπον καὶ εὔσπλαγχνον, ἀγαθὸν τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Καί, φησὶν, τὸ γυάγον ηὔχετο πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον. Ἰδοὺ σὺ, Κύριε, ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος ἀνάκεισαι σὺν αὐτῷ, ὡς ἄνθρωπος νομισθείς. γινώσκων μου τὰ κρύφια τῆς καρδίας, καὶ τῆς ψυχῆς τὸν λογισμὸν ἐπισάμψος, Χριστέ. εἰς τί ἐγὼ ἤγαγον μύρον τὸ πολύτιμον; ἵνα ἐλθοῦσα προσπέσω τοῖς ἀχράντοις ἴχνεσι τῆς Θεότητος τῆς σῆς, καὶ ἐμὲ ἀφοσιώσῃς τῶν ἀμαρτιῶν μου πράξεων, ὧν ἔπραξα. Γινώσκω, Δέσποτα, ὅτι Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ τῇ σῇ εὐσπλαγχνίᾳ σώζεις πάντας, ἀγαθὲ, μὴ θέλων ἀπολέσθαί τινα τῶν ἁμαρτωλῶν προσπίπτοντά σοι, Σωτὴρ, οἰκείᾳ προαιρέσει. Μόνον γὰρ ἐν πλατείαις εἶδόν σε, καὶ ἐπίστευσα ὅτι πάντα δύνασαι. Παράσχου οὖν μοι τοῦτο, Σωτὴρ, πολυέλεε, εἰσελθεῖν ἀκωλύτως, ὅπου σὺ ἀνάκεισαι.

Ταῦτα ἐνθυμουμένη, καὶ πλείονα τούτων λέγουσα

λέγουσα ἐν ἑαυτῇ· κατέφθασε τ᾽ οἶκον ἔνθα ὑπῆρχεν ὁ Χειϛὸς, καὶ εὑρίσκει ἕκαϛον πυλῶνα τ οἰκίας ἀνεῳγμένον αὐτῇ, & εἰσῆλθεν ἐν χαρᾷ, & ἀθρόως ἤγγισεν ὄπισθεν τ Κυρίυ, καὶ ἅπτε) τῶν αὐτ ποδῶν ἐν πίϛει πολλῇ· καὶ κλίνασα κεφαλὴν σὺν καρδίᾳ, ϛεναγμοῖς καὶ ὀχετοῖς δακρύων κατέβρεχε τοὺς πόδας αὐτ, μ᾽ χαρᾶς φιλοῦσα ἐν πόθῳ σφοδροπάτῳ, καὶ θριξὶν τ κεφαλῆς καταμάϛουσα αὐτοὺς, καὶ ἀλείφουσα τὸ μύρον προθύμως, καὶ λέγουσα· Ἰδοὺ, φησὶ; Δέσποτα, αὐτὸς μόνος γινώσκεις τὸ, πῶς ἐγὼ τοῦτο ἐτόλμησα ποιῆσαι. Οὐκ ἀγνοοῦσα ὅλως τὰ φαῦλά μυ, Κύριε, ἀναιδχύντως ἤγγισά σοι τῷ ἀχράντῳ Θεῷ, θέλουσα ὃ σωθῆναι προσέπεσα; Δέσποτα, καθ᾽ ὃν τρόπον τελώνην προσκλίθησιν ἀναδῶς. Δέξαι, Χειϛὲ, ὀχετὸς δακρύων τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν. δέξαι, Χειϛὲ, πόθοιν τ ἐμῆς ἀθλίας ψυχῆς. ἡ τόλμη μυ λογισθῇ, ἡ προσκλησις δεχθῇ, ἔϛω ἡ ἀναίδεια προσευχὴ τελεία, τὸ μύρον εἰς ἱλασμὸν χωρήσει), ἄχραντε, ἡ σωτειβὴ τῆς καρδίας μυ εἰς φωτισμόν μυ φανῇ. Ἐκ νέας ἡλικίας ἤκουσα ὑπὸ πολλῶν βοώντων, ὅτι ὁ Θεὸς ἐτέχθη ἐκ τῆς παρθένυ, καὶ βυλομένη μαθεῖν, ἠρώτων, πῶς ὁ ἄσαρκος σαρκωθῆναι δύναται); Εἶπον δέ μοι οἱ γονεῖς. αὕτη ἡ παράδοσις ἐκ τῶν πατέρων βοᾷ περὶ τύτυ, ὅτι ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος ἐκ παρθένυ ἐν σαρκὶ τίκτε) ἐπὶ τῆς γῆς. ὅθεν ὅπω ἐγώ ποτε ἤκουσα νέα οὖσα, ἰδοὺ νῦν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μυ ὁρῶ ἐν ἀληθείᾳ, Θεὸν μέγαν, ἅγιον, ὁρώμενον ὡς βροτὸν ἐν σαρκὶ τῇ ἡμετέρᾳ σῶσαι ἡμᾶς θέλοντα. Οὐχ ὁρῶ σε, ὡς Σίμων ὁ Φαρισαῖος οὗτος, ὁ καλέσας σε εἰς ἄριϛον σήμερον· ἀλλ᾽ ὁρῶ Θεὸν, μέγαν δημιυργὸν τ ἁπάντων, τὰ σύμπαντα λόγῳ μόνῳ συϛησάμενον. ἀμνὰς τῆς ποίμνης τῆς σῆς εἰμι πεπλανημένη· ἐπίϛρεψόν με, Σωτὴρ, εἰς τ σεαυτῦ μάνδραν. αὐτὸς γὰρ εἶ ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς μονώτατος, σωάγων πλανωμένους εἰς τὴν ἰδίαν αὐλήν. Περιϛερά συ εἰμὶ, Δέσποτα, ἁρπαγεῖσα ὑπὸ ἱέρακος δεινῦ. Φλέγεταί μυ ἡ ψυχὴ, τρωθεῖσα εἰς τ μέγαν ἁγιασμόν συ, Κύριε. Ἐξάγαγε, ἄχραντε, τῇ φιλανθρωπίᾳ συ τ κακὴν δυσωδίαν τῶν ἀνομιῶν ἀπ᾽ ἐμῦ· ἀντὶ μύρυ, χάριτι τοὺς μώλωπας τ ἐμῶν πλημμελημάτων δάκρυσιν ἀποπλύνας καθάριϛον, ἄϛολαγχνε. Ἡ σὴ χάρις ἤνοιξε τὸ ϛόμα μυ. ταῦτά σοι λέγειν ἐτόλμησα ἔμπροσθέν συ, ἵνα ἔσωμαι τύπος καλῶν τοῖς ἁμαρτωλοῖς, ὃς αὐτὸς

A gitaret diceretque, pervenit ad domum, ubi Chriſtus erat, invenitque portam domus apertam, & ingreſſa eſt cum gaudio, ſtatimque a tergo ad Dominum acceſſit, ac pedes ejus maxima cum fide tetigit: & inclinans caput ſimul cum corde, multis ſuſpiriis lacrymarumque rivis rigabat pedes ejus cum gaudio, vehementiſſimoque deſiderio deoſculabatur, quos & capillis capitis ſui abſtergebat, ac unguento ſtudioſe inungebat, dicens: Ecce ſolus ipſe Domine noſti, quomodo ego auſa ſim iſtud agere. Non ignara, Domine, vitiorum meorum, audacter ad te immaculatum Deum acceſſi: at ſalvari cupiens procidi tibi, inſtar publicanorum. Suſcipe Chriſte lacrymarum mearum rivos. Suſcipe Chriſte deſiderium infelicis animæ meæ. Audacia mea pro obſecratione ſit mihi, & impudentia mea in orationem, ac unguentum meum in propitiationem fiat, Immaculate, & contritio cordis mei in illuminationem. A pueritia audivi à multis dicentibus, Deum ex Virgine natum eſſe; & cupiens accuratius addiſcere, ego perquirebam, quo pacto poſſet, qui carnis expers eſt, incarnari? Et reſpondentes parentes mei dicebant, eam traditionem à majoribus de eo manaſſe, quod Deus ſanctus ex Virgine in carne naſceretur ſuper terram: quod quidem & ego intellexi, quum adhuc juvencula eſſem. Ecce jam cerno oculis in veritate, Deum magnum & ſanctum in carne noſtra apparuiſſe, ut ſalvet nos. Non te video, ſicut videt Simon Phariſæus iſte, qui te ad prandium hodie invitavit: at video Deum magnum opificem omnium, qui ſolo verbo univerſa conſtituit. Agnicula ſum ovilis tui errabunda: converte me in mandram & caulam tuam, Salvator: tu enim ſolus es bonus paſtor, qui congregas aberrantes in caulam atque ovile tuum. Columba tua ſum, Domine, rapta ab accipitre ſæviſſimo. Flagrat anima mea, magno ſanctitatis tuæ, Domine, amore vulnerata. Gratiæ tuæ beneficio, Immaculate, peſſimum fœtorem iniquitatum mearum expelle à me. Pro unguento, clementiſſime, cicatrices delictorum meorum, lacrymarum ablutione, gratia tua emunda. Gratia tua os meum aperit. Iſta coram te recenſere audeo, ut forma atque exemplar bonorum reddar peccatoribus, quos

ipſe

ipſe ſalvaturus veniſti, benigniſſime. Ne, quæſo, Salvator, lacrymas infelicis cordis rejicias. Novi enim, nihil tibi eſſe impoſſibile, ſed omnia te poſſe.

Solo corde mulier oravit Dominum, qui corda hominum finxit: & pro unguento ſuo unguentum vitæ recepit, pro corruptibili incorruptibile ac permanens in ſecula. Non erat comparandum illud quamvis fragrantiſſimum cum unguento verbi Domini. Obtulit illa unguentum bonum & caritatem: & lapſuum veniam recepit. Siquidem Salvator Chriſtus, qui futurorum præſcius eſt Deus, animæ pereuntis propoſitum juſtificavit, non quidem occulta pandens delicta, quæ antea peregerat admiranda mulier; ſed prius debita, poſtea caritatem ejus prædicavit.

Hæc ego mente mecum perpendens, cariſſimi & fideles, ſummopere de illa obſtupefactus ſum, quomodo ingreſſa ſit, & ſine timore ad ipſum acceſſerit; quomodo ante conſpectum omnium convivarum ibi diſcumbentium fleverit: quomodo ita libere atque audacter capillos ſuos explicuerit: quomodo pedes Chriſti inverecunde irrigaverit: & quo pacto nullus omnino eam inde expulerit, nulluſque prorſus indignatus ac ſtomachatus in eam fuerit: ſed perquam ſuavis potius atque jucundus ipſis fletus illius fuiſſet, & cunctis gemitus ejus dulcis. Muti enim & obſtupefacti novitate rerum, quæ cernebantur, erant: novum ſiquidem & inauditum miraculum erat, quod in convivio illo apparebat: mulierem ſcilicet meretricem non vocatam illuc ingreſſam fuiſſe, & retro menſam ſtetiſſe, & capitis capillos ſuper pectus geſtaſſe; & quod manibus alabaſtrum unguenti electi teneret, & non eſſet qui eam interrogaret, cur huc intraſti? aut diceret, quid hic quæris, o mulier? neque ex diſcumbentibus quidem illis, atque comedentibus; ſed erat omnibus dulce ac ſuave miraculum, & ſpectaculum admiratione digniſſimum jucundiſſimumque. Omnes Archangeli tremore correpti erant: Cherubim & Seraphim timore perculſi aderant, contemplantes maximam mulieris fiduciam, pedes Domini cum fervore tenentis. Et Cherubim quidem in eum reſpicere omnino non audent: mulier vero peccatrix pedes ipſius oſculatur. Seraphim facies ſuas alis cooperiunt; & mulier peccatrix palam & aperte adeſt. Angeli appropinquare throno nequeunt, & mulier veſtigia ejus capillis ſuis abſtergit.

O mulier fideliſſima, quo ego pacto excellens ferventiſſimi propoſiti tui philtrum commendabo! O mulier, quo-

A ἀὼτὸς ἀφεσσαν ἐλήλυθας, ἀγαθέ. Ναὶ, δέομαί σε, Σωτὴρ, μὴ πρεῖδης δάκρυα παλαπώρε καρδίας· οἶδα γὰρ ὅτι σοὶ ἀδύνατον ὡῴὰ σοί. δύνασαι γὰρ ἅπαντα.

Τῇ καρδίᾳ πύχετο τῷ πλάσαντι καρδίας ἀνθρώπων καταμώνας· καὶ ἔλαβε τῆς ζωῆς τὸ μύρον, ἀντὶ τοῦ μύρου· ἀντὶ φθαρτοῦ, ἄφθαρτον καὶ μὴον εἰς ἀῶνας. ἀχ ὅτως ἰῶ τὸ μύρον

B ἀὼδες, παρὸς τὸ μύρον τοῦ ῥήματος τοῦ Κυρίε. παροσπῆξε μύρον καλὸν καὶ ἀγάπην, καὶ ἔλαβε πλαγμάτων συγχώρησιν. Χειρὸς γὰρ ὁ Σωτὴρ, προγνώστης ὢν, καὶ Θεὸς, ἐδικαίωσε ψυχῆς ὀλυμπώης παρόθεσιν. ὁ κρυπτὰ ἀναδείξας πλάσματα, ἃ παρῶτον ἔπραξεν ἡ θαυμαστή· ἀλλ' ἐκήρυξε παρῶτον τὰ αὐτῆς ὀφλήματα, ἔπειτα τὴν

C ἀγάπην αὐτῆς ἐκήρυξεν.

Εἰς νοῦν οὖν ταῦτα λαβὼν, ἀγαπητοὶ καὶ πιστοὶ, ὡῴθέως ἐν ἐκστάσῃ σφοδροπάτης γέγονα, πῶς εἰσελθοῦσα ἄφνω ἤγγισεν ἄνδρι φόβε. πῶς ὑπ' κτὶ παρόσωπον πάντων ὁμοῦ παρέστη κλαίουσα παρὸ ὀφθαλμῶν τῶν ἐκείσε δειπνούντων καὶ σωαναπειμμένων. πῶς ἔλυσεν πλοκάμοις ἐν πολλῇ παῤῥησίᾳ. πῶς ἔβρεξε τοὺς πόδας τοῦ Χειροῦ ἀναιδῶς. πῶς ὡῴθεὶς αὐτῷ ὅλως ἔσωθεν

D ἀπήλασεν. πῶς ὑπ' ὅλως κατ' αὐτῆς ὡῴθεὶς ἠγανάκτησεν. ἀλλ' ἰῶ ὁ κλαυθμὸς αὐτῆς ἡδὺς τοῖς πᾶσι, καὶ νήδυμος ἰῶ ὁ στεναγμός. Ἔννοοι γεγονότες ἄνθρωποι, σὺν βρώμασι θεωρίαν ἤθιον, ξένον θαῦμα ὁρῶντες, ἐν ἀείσῳ φανέντα, καὶ ξένον αἰφνιδίως τὸ παράγμα γνόμενον. γυνὴ πόρνη, ἄκλητος, εἰσελθοῦσα, ὅπιθεν τῆς τραπέζης ἵστατο, τοὺς πλοκάμους ἐν στήθῃ βαστάζουσα,

E καὶ ἐν χερσὶν ἀλάβαστρον μύρου ἐκλεκτοῦ κατέχουσα, καὶ οὐκ ἰῶ ὁ ἐρωτῶν τί εἰσῆλθες προπετῶς; ἢ ὁ λέγων, τί ζητεῖς ἐνταῦθα, γύναι; ὅτε τῶν ἐθιόντων, ὅτε τῶν πρεσώτων. ἀλλ' ὑπῆρχε πᾶσι γλυκύπαλον τὸ θαῦμα αὐτῆς, καὶ θέαμα εὐάρεστον, καὶ ἡδύ. Πάντες οἱ ἀρχάγγελοι τρόμῳ συνεχέθησαν. Χερουβὶμ δὲ Σεραφὶμ φόβῳ πρεισήκεισαν, θεωροῦντες μεγίστην παῤῥησίαν γυναικὸς, κρατούσης θερμότητι τοὺς πόδας τοῦ Κυρίε. Χερουβὶμ ἀναβλέψαι ὁ τολμᾷ τὸ

F παντελῶς, καὶ γυνὴ ἁμαρτωλὸς τοὺς πόδας καταφίλει. Σεραφὶμ τὸ πρόσωπον καλύπτει ἐν πτέρυξι, δὲ γυνὴ ἁμαρτωλὸς προφανῶς πρίσατο. Ἄγγελοι τῷ θρόνῳ πλησιάσαι ὁ δύναν-ται, καὶ γυνὴ ἐν ταῖς θριξὶ τὰ ἴχνη κατέματτεν.

Ὦ γύναι πιστοτάτη, πῶς ἐγὼ ἐπαινέσω τὸ ὑπερογκον φίλτρον θερμῆς σε προθέσεως; ὦ γύναιον,

quo-

γύναιον, πῶς δοξάσω τὸ μεγάλιον πόθησιν τῆς τελειάς σε ψυχῆς χιονιθήσης πρὸς Θεόν; ἢ τίς ἄτως ἀγαπᾷ, ὥσπερ σὺ ἠγάπησας; ἢ τίς ἄρα ἀνθρώπων ἄτως ἀποδεχθήσεται, καθὼς σὺ ἐδέχθης.

Ταῦτα πάντα ὁ Σωτὴρ χάριτι οἰκονομεῖ, ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν χιόνων τῶν ἀνθρώπων, τὴν δοῦναι παῤῥησίαν ἐλθεῖν εἰς μετάνοιαν τοῖς ἐν πλημμελήμασι δεινῶς κατεχομένοις. Μεταξὺ δὲ τῆς B δάκρυσι καὶ τῆς κλαυθμοῦ τῆς γυναικὸς, ἰδὼν ὁ Φαρισαῖος, σφοδρῶς ἐταράττετο. Μεταγινώσκων λοιπὸν, ὅτι κέκληκε τὸν Χριστὸν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐν πάσει τῷ προφήτῃ, καὶ πικρὰ ἐνθυμούμενος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ. ἐγὼ, φησὶν, ἐδόκουν προφήτην εἶναι τοῦτον, εἰδότα τὰ μέλλοντα, καὶ τὰ προελήλυθότα σαφῶς ἐπισάμενον, προφήτην τέλειον· νῦν δὲ ἐπέγνων ὅτι C ὅτε πρὸ ὀφθαλμῶν ἀκριβῶς ὁπίσω, ἀλλ' ἔστιν ὡς ἅπαντες.

Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν, ὁ ἀεὶ ἐμβατεύων τὰ κρυπτὰ τῶν καρδιῶν, ὡς πλάστης, οὐκ αὐθυς ἀποτόμως ἐλέγχει τὸν πονηρὸν, ἀλλ' ἀνεξικάκως φέρει εἰς φῶς τὰ κρυπτά· ἐν δὴ ἐν πραότητι καὶ πολλῇ χρηστότητι, αἰνιγμάτισεν αὐτὸν, ἕως ἐλογίσατο· Σίμων, Σίμων, ἔχω τι εἰπεῖν σοι D ἀβολλὼ, καὶ κεῖτλὼ σε βούλομαι ἤσαι τῶν ἐμῶν ῥημάτων· δανειστῇ τινι ἦσαν δύο χρεωφειλέται· ὁ εἷς αὐτῷ ὤφειλε πεντήκοντα χρύσινα, ὁ δὲ ἕτερος ὤφειλε δεκάκις πεντήκοντα· ἦσαν δὲ ἀποδίδοντες πενίαν ἀμφότεροι· θεωρῶν δὲ ὁ μέγας ἐκεῖνος δανειστὴς τὸν θλῖψιν, ἑκατέροις ἴσως κυρώσας τὴν ἄφεσιν, ἔδειξε πᾶσι προφανῶς μεγίστην συμπάθειαν. πῶς αὐτὸς δοκιμάζεις περὶ τῶν E ἑκατέρων; τίς ὀφείλει πλείονα φιλεῖν τὸν συγχωρητὴν, ὁ ὀλίγον ἐλαθεὶς, ἢ μᾶλλον ὁ τὰ πολλά; ἀμφότεροι γὰρ ἔχον περὶ αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν.

Ἀπεκείνατο ὁ Σίμων· ὁ τὰ πολλὰ ἐλαθεὶς, ἐκεῖνος ἔλι πλείω ἀγαπῆσαι ὀφείλει. Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν· καλῶς, φησὶν, ἔκρινας. Ἄκουσον δέω, εἶπω σοι περὶ τῆς ἀγνοίας σε. εἰς τὴν οἰκόν σε αὐτὸς τιμῶν με ἐκάλεσας, ὕδατι δὲ F οὐκ ἔνιψάς με τοὺς πόδας, ὡς προφήτην· ἡ δὲ γυνὴ, ἣν ὁρᾷς, ἐν τοῖς δάκρυσιν αὐτῆς ἔνιψέ με τοὺς πόδας, καὶ ταῖς θριξὶ κατέμαξεν. ὁμοίως φίλημά μοι, σὺ Σίμων, οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ' οὗ εἰσῆλθε καταφιλοῦσά με τοὺς πόδας. ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψάς ποτε· αὕτη δὲ τοὺς πόδας μου μύρῳ καλῷ ἤλειψε. χάριν τούτου λέγω σοι. αἱ πολλαὶ ἁμαρτίαι, ἅσπερ αὐτὸς νομίζεις

A quomodo magnum perfectæ animæ tuæ in Deum desiderium laudabo? aut quis sic dilexit, quemadmodum tu amasti? quis hominum ita acceptus fuit, sicut tu grata & accepta fuisti?

Hæc omnia Salvator pro generis humani salute pro sua clementia dispensat, ut fiduciam præbeat, qua ad pœnitentiam recurrant qui delictorum vinculo constricti tenentur. Interea verò quum precibus & lacrymis mulier incumberet, videns Pharisæus, summopere est animo conturbatus. Cæterum pœnitentia ductus, qnod Christum in domum suam tamquam prophetam invitasset, & amaras in corde suo cogitationes fovens, intra seipsum sic ajebat. Hunc ego prophetam esse existimabam, futurorum præscium, præteritorum cognitorem, & vatem perfectum. Nunc autem novi, ipsum instar cæterorum hominum esse, & neque ea quæ ob oculos versantur, scire.

At vero Dominus, qui cordium arcana, tamquam creator, semper scrutatur, non statim hominem nequam dure increpavit, sed patienter occulta voluit in lucem proferre. Summa itaque cum mansuetudine atque benignitate, ænigmatice ei aperuit quæ cogitabat. Simon, Simon, *Luc. 7.* inquit, habeo tibi parabolam edicere, teque sermonum meorum judicem volo constituere. Fœneratori uni duo erant debitores, quorum unus ei debebat quinquaginta aureos, & alter quingentos. Quum autem ambo in paupertatem incidissent, videns magnus ille fœnerator eorum angustias, utrique debitum æque dimittens, magnam suam misericordiam palam ambobus exhibuit. Tu vero quam de ambobus sententiam pronuncias? Quis eorum debet plus diligere eum qui ipsis debitum dimisit? cui minus donatum est, an is, cui plura sunt dimissa? uterque enim ab ipso remissionem debitorum accepit.

Respondens Simon: cui plura, inquit, donata sunt, is certe plus eum debet diligere. Tum Dominus: recte, inquit, judicasti. Audi nunc, & dicam tibi quæ ignoras. In domum quidem tuam, me honorare volens, vocasti: Sed aqua pedes meos, tamquam prophetæ, non abluisti. Hæc vero, quam cernis, mulier, lacrymis suis pedes meos lavit, & capillis suis absterfit. similiter osculum mihi, Simon, non dedisti: hæc vero non cessavit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti: ista vero pedes meos optimo unguento unxit. Quapropter dico tibi: peccata multa, quæ tu à me igno-

rari putas, remittuntur ei, quoniam caritatem & dilectionem circa remissionem ostendere prævenit. Qui enim minus diligit, minus ei dimittitur : & qui plus diligit, plus ei condonatur. Cæterum ne scandalizeris de salute istius peccatricis : Ego enim veni, ut peccatores salvos facerem, eosque, qui in tenebris sunt, illuminarem. Quæ exploratores suscepit Rahab, quum in Deum patrum studiose credidisset, nosti, quomodo salvam illam fecit Josue filius Nave, compertam exploratamque habens illius fidem, itaut nomen quidem ejus in omnibus generationibus scriptum sit ; fama verò in duodecim tribubus Israël resonuerit : ita & nunc istam ego suscipio: quemadmodum enim ipsa me in fide immota, & in perfecta caritate dilexit : sic & ego eandem ex toto corde & ex tota anima electam suscipio : eritque in justorum numero qui me dilexerunt ; & dimittentur ei debita ; nomen autem ejus in seculum seculorum non delebitur ; sed in generationem generationum narrabitur id quod ea fecit, in memoriam ejus: ita ut præclarum ipsius facinus discentes omnes, fiant & ipsi bonorum operum amatores, æternorumque ac copiosorum munerum participes. Cujus utinam mulieris admirandæ & nos imitatores reddamur, & confitentes peccatorum sordes, lacrymis eas expurgemus, & a sancto Deo benignitatem atque clementiam consequamur. Quoniam ipsius est gloria, Patris & Filii & sancti Spiritus, nunc & semper, & in secula seculorum Amen.

A ζεις ἐμὲ ἀγνοεῖν, ἀφεθήσονῃ αὐτῇ, ἐπειδὴ προέφθασε προδεῖξαι τὴν ἀγάπην αὐτῆς καὶ συγχωρήσεως. τῷ ὀλίγον φιλοῦντι, ὀλίγον ἀφίεται· τῷ δὲ πολὺ φιλοῦντι, πολὺ συγχωρεῖται. λοιπὸν μὴ σκανδαλισθῇς περὶ τῆς σωτηρίας αὐτῆς τῆς ἁμαρτωλῆ· ἐγὼ γὰρ ἐλήλυθα ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ἐσκοτισμένους φωτίσαι. Ῥαὰβ τὴν δεξαμένην τοὺς κατασκόπους πιστεύσασαν ἀκριβῶς

B εἰς θεὸν τῶν πατέρων πῶς αὐτῇ διέσωσεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ γνοὺς αὐτῇ πιστοτάτῃ, ὡς καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς γραφῆναι ἐν πάσαις γενεαῖς, φήμην δὲ ἐν ταῖς φυλαῖς Ἰσραὴλ ταῖς δώδεκα. Τὸν αὐτὸν τρόπον νῦν καὶ αὐτῇ ἐδεξάμην. ἐν πίστει ἀσαλεύτῳ, καὶ ποθήσει τελείᾳ, ἠγάπησέν με καὶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυ-

C χῆς δέχομαι αὐτὴν ἐκλεκτὴν, καὶ ἔσῃ ἐν ἀριθμῷ τῶν δικαίων τῶν ἀγαπησάντων με, καὶ συγχωρηθῇ αὐτῇ τὰ πλημμελήματα. τὸ δὲ ὄνομα αὐτῆς εἰς αἰῶνα αἰώνων μὴ ἐξαλιφθήσεται, ἀλλὰ λαληθήσεται ἐν γενεᾷ γενεῶν τοῦτο δ' ἐποίησεν εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. καὶ μαθόντες πάντες τὴν ἐργασίαν αὐτῆς γενήσονται καὶ αὐτοὶ καλῶν ἔργων ἐρασταί, καὶ πλουσίων, καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν δωρεῶν μέτοχοι. ἧς γένοιτο καὶ ἡμᾶς

D μιμητὰς γενέσθαι καὶ ἐξομολογουμένους τὸν πολὺν ψυχῶν ῥύπον δάκρυσιν ἐκκαθάραι, καὶ τυχεῖν τῆς παρὰ τοῦ ἁγίου θεοῦ φιλανθρωπίας. ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ δόξα τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

EJUSDEM ENCOMIUM IN GLORIOSOS MARTYRES, QUI IN TOTO MUNDO MARTYRIUM SUNT PASSI.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΟΞΟΥΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΟΛΩ ΤΩ ΚΟΣΜΩ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΑΣ.

ILlustris & peramabilis est semper Angelis atque hominibus memoria sanctorum: ut & nos pari zelo atque fervore decertemus, & ad eorum imitationem Deum diligamus. Igne namque ardentius incidit in corda, suadetque, ut contemnamus vanum hunc mundum, & omnia quæ in eo delectabilia apparent ac jucunda, omnemque vitæ istius consuetudinem noxiam, & parentum amorem, ac fratrum benevolentiam, conjugis quoque, ac liberorum & possessionum omnium nimiam curam atque sollicitudinem : quin & in sublime mentem nostram erigit, cogitationemque a cunctis rebus terrenis ad cœlestia elevat, & choros cum Angelis ducere facit, atque hinc

Φ Αιδρὰ καὶ ἐπέραστος ὑπάρχει ἀεὶ πᾶσι καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις ἡ μνήμη τῶν ἁγίων· ὥστε καὶ ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῶν ζῆλον, καὶ μίμησιν αὐτῶν, τὸν Θεὸν ἀγαπῶντες. πυρὸς γὰρ σφοδρότερον ἐμπίπτει ταῖς καρδίαις, καὶ πείθει καταφρονεῖν τοῦ κόσμου τούτου, καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ τερπνῶν, βιωτικῆς βλαβερᾶς σωφροσύνας, καὶ γονέων ἀγάπης, καὶ ἀδελφῶν εὐνοίας, γυναικός τε καὶ τέκνων μερίμνης, καὶ κτήσεως ἁπάσης, μεπάρσιον ἡμῶν. τὸν νοῦν ἀφαγάζει, καὶ περεῖ τὸν λογισμὸν ἐκ πάντων τῶν γηίνων πρὸς τὰ ἐπουράνια, καὶ συγχορεύτας αὐτοὺς ἀγγέλων ἀποδείκνυσι. ἐντεῦ-

ἐντεῦθεν δὲ πρεσάναι τῷ Θείῳ θρόνῳ τ Ὑψί- A
στου, & ἐν σώματι ὄντας μιμεῖσθαι ἀσωμάτους,
& ἐν γῇ βαδίζοντας φρονεῖν τὰ ἁγία. Οὕτω
γὰρ καὶ Παῦλος, ὁ τῶν ἐθνῶν διδάσκαλος, πα-
ραινεῖ γράφων, ὥστε τὰ ἄνω φρονεῖν, ὅπου ἐστὶν ὁ
Χριστὸς ἐν δεξίᾳ τ Θεοῦ. Ὅσοι οὖν ὁλοψύχως
προσέρχονται τῷ Χριστῷ, καὶ πᾶσαν τὴν μέρι-
μναν αὐτῶν ἐπιῤῥίπτουσιν, οὐκ ἔτι ὀφείλουσιν ἰδίοις B
θελήμασιν, ἤτε σαρκὸς ἡδοναῖς ἀκολουθεῖν λοι-
πόν, ἤτε δελεάζεσθαι σωματικοῖς πάθεσιν. Ὁ
γὰρ Θεῷ πιστεύσας οὐκ ὀφείλει διστάζειν, ὡς μέλ-
λων ὑστερεῖσθαι ἐν τῇ αὐτοῦ δουλείᾳ. ὁ γὰρ ὀλιγό-
πιστος, ὡς ἄπιστος, κρίνεται, μὴ ἔχων τὴν ἐλπί-
δα βεβαίαν ἐν τῷ Θεῷ. Οὕτω γὰρ οἱ μάρτυρες
ὁλοψύχως ἑαυτοὺς ἔδωκαν τῷ Θεῷ ἐκ ὅλης
καρδίας, ὡς καταφρονεῖν λοιπὸν & αὐτοῦ τοῦ θα-
νάτου, & πάσης τ δυσμενῶν ἀπειλῆς τ τυράν-
νων, ἕτοιμοι εἰς ἁγιασμούς, καὶ βασάνων ἀνάγ-
κας, καὶ παντὸς τ σώματος διαφόρους στρεβλώ-
σεις. Τοὺς νώτους ἔδωκαν εἰς πληγῶν κατομάς,
ἰνῶν τε καὶ μυελῶν πολυτρόπους συγκοπάς. διόπερ
οἱ ἀσεβεῖς τῶν τυράννων ὑπουργοὶ ἁμιλλαρεῖς τε
ὄντες & λίαν φονευώδεις, λαβόντες τοὺς ἁγίους
διέσπων ταῖς μάστιξι, τοῖς δὲ ὄνυξι τὰς πλευ-
ρὰς ἐντόμως κατασπῶντες· ἔπειτα μολυβίοις, ἀνε-
λεεῖ τῷ θυμῷ, τὰ μετάφρενα αὐτῶν ἀφειδῶς
σύνθλων, τ σήθους τ σύνδεσμον ὀξέσιν ὀβελί-
σκοις βρύκοντες ἐμέριζον, ὡς θῆρες ἀνήμεροι·
καὶ ταῖς μασχάλαις αὐτῶν σφαίρας πεπυρωμένας
προσάγοντες, ἔκαιον, ἐν πολλῇ ὠμότητι· τοὺς
μηροὺς σὺν τοῖς νεύροις ξίφεσιν ἀνατέμνοντες, τοὺς
τ φλεβῶν ὀχετοὺς μαχαίραις ἀνέσχιζον, & οὐκ
ὑπέλειπον τὸ μέλος ἀτιμώρητον. ἀλλὰ γὰρ καὶ τὰ
ὀστᾶ συνέτριβον ὠμανῶς. Διὰ τοῦτο ἔλαβον δύ-
ναμιν παρὰ Θεοῦ, ὥστε πάντα γενναίως ὑπομεῖ-
ναι τὰ πάθη· καὶ ἀνάλγητοι ἦσαν πρὸς πᾶσαν
μεθοδείαν, ὥσπερ ἐν ἀλλοτρίοις τοῖς σώμασι
πάσχοντες. μᾶλλον ἐπεμβαίνοντες τοῖς κολάζουσιν
θαρσῶς, καὶ εἰς μείζονα θυμὸν ἐγείροντες
αὐτούς, λέγοντες· εἰ ἔχετε δεινοτέρας βασάνους
προσαγάγετε ἡμῖν· αὗται γὰρ οὐδέν εἰσιν. Ὅθεν
ἐμπιμπράμενοι καὶ τῷ θυμῷ ζέοντες, ὡς θῆ- F
ρες ἀνήμεροι, κατ' αὐτῶν ὠρύοντο, τοῖς δημίοις
κράζοντες σφοδροτέρως ἁμίζειν τὰ ἅγια σώματα
τῶν ἁγίων ἀθλητῶν. Οἱ δὲ ἀντεφθέγγοντο πά-
λιν τοῖς ἡγεμόσι· πῦ γάρ εἰσιν ἀπειλαὶ τ κο-
λάσεων ὑμῶν; τὸ γὰρ πῦρ ὑμῶν ψυχρόν. αἱ βά-
σανοι ἀδρανεῖς· οἱ τύπτοντες ἄτονοι· τὰ ξίφη
ξύλα σαθρά. οὐδὲν ἔχετε ἴσον τῇ προθυ-

hinc throno Altissimi adsistere, & dum adhuc in corpore sumus, ut imitemur incorporeos; & in terra incedentes, cœlestia sapiamus. Sic enim & Paulus vas electionis, & Doctor gentium, omnes cohortatur, scribens, ut quæ sursum sunt sapiant, ubi Christus est à dextris Dei. Quicumque igitur toto corde ad Deum accedunt, & omnem curam atque sollicitudinem in eum projiciunt, non amplius propriæ indulgere debent voluntati, neque carnis voluptates deinceps sequi, corporeisque perturbationibus inescari ac decipi. Nam qui in Deum credit, non debet hæsitare ac dubitare, tamquam penuria aliqua laboraturus in suo ministerio: qui enim modicæ est fidei, velut incredulus judicatur, non firmam in Deum spem habens. Sic quippe martyres toto se corde ac animo tradiderunt Deo, ut deinceps & C ipsam mortem, & cunctas inimicas tyrannorum minas contemnerent, parati ad perferenda verbera, & tormentorum necessitates, diversosque totius corporis cruciatus. Terga in lororum dederunt sectiones, & in varias fibrarum atque medullarum concisiones. Ideoque impii tyrannorum ministri, quod sanguinarii & parricidæ essent, arreptos sanctos flagris divellebant, unguibus autem latera acriter dilacerabant: postea plumbatis dorsa ipsorum atroci animo crudeliter D contundebant; pectoris vero junctura acutisveruculis, infrementes atque rugientes truculentarum ferarum instar, diffindebant: & eorum axillis globos ignitos admoventes, magna eas crudelitate adurebant. Crura ac femora cum nervis, ensibus præcidebant. Venarum autem fistulas cultris discindebant; & membrum vel unum sine tormento atque supplicio non relinquebant. Quin & ossa ipE sorum immaniter confringebant: atque ideo virtutem à Deo accipiebant, ut cunctas fortiter passiones sustinerent; & quasi sensus doloris expertes, sese ad quascumque insidias gerebant, & tamquam in alienis corporibus paterentur: imo & iis, qui ipsos excruciabant, audacter insultantes, ad majorem eos iram excitabant dicentes: Si graviora habetis tormenta, admovete nobis, hæc enim nullius momenti sunt. Quare etiam illi magis incensi, iraque efferveścentes, velut immanissimæ feræ adversus ipsos rugiebant: increpatisque lictoribus, vehementius sacra sanctorum pugilum corpora cædenda dilacerandaque curabant. Illi vero vicissim ad Præfectos: ubi sunt, inquiebant, suppliciorum vestrorum minæ? nam ignis vester frigidus apparet, ac tormenta inefficacia: percussores imbecilli, & gladii vestri ligna marcida. Nihil quod nostræ respondeat promtitudini

Coloss. 3.

atque alacritati, habetis: ad plura & majora toleranda parati consistimus.

Quapropter mortui, tamquam viventes operantur: ægrotos sanant, dæmones expellunt, omnemque tyrannidis ipsorum nequitiam virtute Domini in fugam agunt. Semper enim sanctis Reliquiis gratia adest Spiritus sancti, quæ cuncta in eis miracula edit; quoniam viriliter Christum coram hominibus in magna patientia confessi sunt. Quare & ipse eos coram Patre & Angelis suis prædicavit, promisitque eis bona illa, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis mortalis venerunt, & in quæ Angeli prospicere desiderant. Et quid amplius hic sermone persequi atque explicare volumus? Cohæredes ipse sibi eos effecit. Hæreditas autem Christi quænam sit, ut ego existimo, nemo ignorat: cœli cœlorum, & omnia quæ in eis sunt: lux inaccessibilis, thronus gloriæ, fons mansuetorum, & omnis paradisus cum cunctis quæ in eo sunt arboribus, fructuque suavissimo. Hæ Christi Regis sunt possessiones, & aliæ præterea infinitæ, quarum etiam ignotæ sunt nobis appellationes, quoniam hominum conspectui non patent.

Isai. 64.
1. Cor. 2.
1. Petr. 1.

Felicissimi sunt omnes Sancti ob hæreditatem illam qua perfruentur, perpetuamque conversationem cum Christo, in quo lumen resplendet, quod est super omne lumen: cujus inexplicabilis gloria substantiæ, & impervestigabilis magnificentia, & inscrutabilis manifestatio dispensationis mysterii Incarnationis super terram. Perfecta figura atque imago ejus, qui genuit ipsum, & fons vitæ, omniumque opifex. Immobile Confessorum fundamentum, certantium corona, & vincentium remunerator. Deus fortis, & princeps pacis; inferorum spoliator, & mortuorum vivificator. Ipse sanctos Martyres corroboravit, ad Tyrannorum crudelia consilia superanda. Ipse omni genere armaturæ suos milites ad hoc bellum instruxit, circummuniens eos undique scuto fidei, & caritatis thorace, mentisque ac voluntatis firmitate: accingens eos gladio spiritus, quo hostis caput amputarunt, templa idolorum funditus everterunt, statuas ut pulverem minutissimum confregerunt, delubra atque altaria immundorum sacrificiorum

Hebr. 1.

Isai. 9.

A μία ἡμῶν. πλείονα παθεῖν ἡμεῖς ἕτοιμοι ἱστάμεθα.

Τάτα χάειν θανόντες, ὡς ζῶντες, ἐνεργῶσι, νοσοῦντας ἰώμθοι, δαίμονας ἐλαύνοντες, ἢ πᾶσαν πονηρίαν τ αὐτῶν τυραννίδος δραπετεύειν ποιοῦντες τῇ δυνάμει τ Κυρίυ· σωέςι γὰ πάντοτε τοῖς ἁγίοις λειψάνοις χάεις τ ἁγίυ Πνθύματος πάντα θαυματυργοῦσα, ἐπειδήπερ B ἀνδρείως Χειςὸν ὡμολόγησ ἐνώπιον ἀνθρώπων ἐν πολλῇ ὑπομονῇ. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἀνεκήρυξεν αὐτοὺς, ἐνώπιον τ Πατρὸς καὶ τῶν ἀγγέλων αὐτ· καὶ ὑπεσχέτο αὐτοῖς τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, ἃ οὔτε οὖς ἤκυσεν, οὔτε ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπυ θνητῦ ἦλθεν, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι. Τί γὰ πλεῖον θέλομεν τῷ λόγῳ παρεκτείνειν; Συγ- C κληρονόμυς ἑαυτῦ ἐποίησεν αὐτύς. καὶ ἡ κληρονομία ποία ἐστὶ τ Χειςτ, ὡς ἔγωγε νομίζω, ὅτι οὐδεὶς ἀγνοεῖ· οἱ ὐρανοὶ τῶν ὐρανῶν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον, καὶ ὁ θρόνος τ δόξης. καὶ πηγὴ τ τρυφέων, καὶ πᾶς ὁ παράδεισος, τὰ δένδρα τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ ἡδὺς καρπός. Ταῦτά ἐστι τὰ κτήματα τῦ Χειςτ Βασιλέως, καὶ πρὸσετὶ τύτοις ἕτερα μυριοπλασίονα, ὧν ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν καὶ πᾶς D ὀνομασίας, διότι ἀθέατα ὑπάρχυσιν ἀνθρώποις.

Ζηλωτοὶ εἰσιν ἅπαντες οἱ ἅγιοι, ὁποίας κληρονομίας μέλλυσιν ἀπολαύειν, καὶ τ μὴ Χριςτ ἀεὶ συνδιατελεῖν. τ ὑπερφανέστατος τ φῶς τ ὑπερλάμποντα, ἣ ἀνεκδιήγητος ἡ δόξα τ ὐσίας, καὶ ἀνεξιχνίαστος ἡ μεγαλοπρέπεια, καὶ ἀνεξερεύνητος ἡ τ οἰκονομίας φανέρωσις ἐπὶ γῆς τ ἐπανθρωπήσεως· ὁ τέλειος χαρακτὴρ τ γεννήσαντος αὐτὸν, καὶ ἡ πηγὴ τ ζωῆς, καὶ πάντων δημιυργὸς, ὁ τ ὁμολογητῶν ἄσφαλὲς θεμέλιος, ὁ τῶν ἀθλύντων στέφανος, ὁ νικώντων βραβευτὴς, ὁ Θεὸς ὁ ἰσχυρὸς καὶ ἄρχων τ εἰρήνης, ὁ τ ᾅδου σκυλευτὴς, καὶ νεκρῶν ζωοποιός. Αὐτὸς ἐνεταξε τοὺς ἁγίυς μάρτυρας νικῆσαι τῶν τυράννων τὰς ἀπανθρώπους ἐπινοίας. αὐτὸς ἐνέδυκε πᾶσαν τ πανοπλίαν τοῖς αὐτῦ στρατιώταις εἰς τὸν τ πολεμον, περιβαλὼν πάντοθεν θυρεῷ πίστεως, καὶ θώρακι ἀγάπης, γνώμης στερρότητι· περιζώσας τε αὐτοὺς μαχαίρᾳ τ πνεύματος, ἐν ᾗ καὶ κατέτεμνον τ Ἐχθρ τ κεφαλὴν, τοὺς ναοὺς τ εἰδώλων ἐκ βαθέων ἀνέσκαψαν, καὶ σωέτειψαν ξόανα ὡς κόνιν λεπτοτάτην, ἀνέτρεψαν τεμένη καὶ θυσιαστήρια ἀκαθάρτων θυσιῶν

οιῶν καὶ παντοδῶν βεβήλων, καὶ τοὺς ἐναγεῖς αὐτῶν πρεσβυτέρους πυρὶ φλέκτους ἅμα καὶ τοῖς νεωκόροις πεποίηκεν ὁ Χριστὸς, καὶ τοὺς τῶν ἀπατηλῶν ἀγαλμάτων δαίμονας ἐκδιώξας ἀπ' αὐτῶν, Γεέννῃ παρέδωκε· Θεωροῦντες δ' ἰδίᾳ οἱ ἔνδοξοι μάρτυρες ὅτως ἐνεργούμενα τῇ δυνάμει τοῦ Χριστοῦ, μείζονα προθυμίαν ἐλάμβανον τοῦ πάσχειν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τῆς αὐτοῦ δυνάμεως, καὶ αὐτόχειρες λοιπὸν ἔρριπτον τὰ εἴδωλα, συντρίβοντες εἰς τὸν γῆν πάντα τὰ βδελύγματα· καὶ ὅπου βέβηλον ἄγαλμα ἱδρύμενον λίθοις κατακλάντες εἰς βόρβορον ἔρριπτον, εἰς ἐχύνιν ἐχάτιν τῶν σεβομένων αὐτά, καὶ προσκυνούντων αὐτά. λέγοντες τοῖς ἀνόμοις ἄρχουσι καὶ τυράννοις· ἰδοὺ τὰ σεβάσματα ὑμῶν τὰ ἀναίσθητα καὶ κωφὰ, καὶ ἀσθενῆ, τυφλὰ, καὶ ἀκίνητα, οἷς ὑμεῖς λατρεύετε· ἀλάλοις οἱ λογικοὶ, οὓς ὁ Θεὸς ἐτίμησε κατ' εἰκόνα ἰδίαν, ἵνα ἐπιγινώσκητε τοῦ αὐτοῦ δυναστείαν, καὶ αὐτῷ λατρεύητε μετὰ φόβου καὶ τρόμου, καὶ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῆτε καθεκάστην. Αὐτὸς γάρ ἐστι Θεὸς ἄναρχος καὶ κραταιὸς, φοβερὸς καὶ δυνατὸς, ἔνδοξος καὶ ἀόρατος. ἀφέντες δὲ προσκυνεῖν τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς, τῇ κτίσει λατρεύετε εἰς προξυσμὸν αὐτοῦ. Ἥλιον ἐποίησεν εἰς φαῦσιν τῆς ἡμέρας, ἵν' ἀπολαύοντες τοῦ φωτὸς καὶ τῆς θέρμης, τὸν τοῦτο δημιουργὸν δοξάζητε πάντοτε, τὸν προσφέροντα ὑμῖν τῶν τούτων ἀπόλαυσιν· ὑμεῖς δὲ, ὥσπερ τυφλοὶ, ἀφέντες τὸν κτίσαντα, τῷ ποιήματι αὐτοῦ μᾶλλον ἐσεβάσθητε. ὁμοίως τὴν σελήνην δι' ὑμᾶς ἐποίησεν ὁ σοφὸς δημιουργὸς εἰς διαφυλακὴν τῆς νυκτός· ὑμεῖς δὲ, ὡς ἄφρονες, καὶ ταύτην ἀντὶ Θεοῦ λογισάμενοι ἔτι, αὐτῇ λατρεύσετε. Ὁ δὲ φιλάνθρωπος Θεὸς μακροθύμως ἔφερεν, ἐκδεχόμενος ἀεὶ τὴν πάντων ἐπιστροφὴν, μὴ θέλων τὸν θάνατον τῶν ἁμαρτωλῶν ποτε, ἀλλ' ἐκδεχόμενος τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν, καὶ βοᾷ ἀγαπητῶς, λέγων· δεῦτε πρός με, πάντες οἱ κεκοπιακότες ἐν τοῖς πλημμελήμασι, καὶ οἱ πεφορτισμένοι φορτία δυσβάστακτα τῶν ἀθέσμων πράξεων καὶ ἡδονῶν σαρκικῶν, καὶ ἀναπαύσω ὑμᾶς ἐν τρυφῇ αἰωνίᾳ, δίδους ὑμῖν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν, καὶ γένησθε υἱοί τῆς ἐμῆς βασιλείας, καὶ συναναπαύησθε πᾶσι τοῖς ἐκλεκτοῖς μου.

Ταῦτα εἰς ἐπιστροφὴν ἔλεγον οἱ μάρτυρες τοῖς ἀνόμοις, εἰ βούλοιντο σωθῆναι. οἱ δὲ ματαίφρονες ἐμυκτήριζον αὐτοὺς, λοιδοροῦντες ἀσεβῶς τὰς αὐτῶν παραινέσεις, ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν

A ficiorum, iniquorumque libaminum diruerunt; & execrabiles ipsorum Sacerdotes simul cum ædituis igne comburendos curavit Christus, fallaciumque simulacrorum dæmones ab eis depellens, gehennæ tradidit. Cernentes porro ista glorioſi Martyres sic agi virtute Christi; majorem alacritatem pro nomine potentiæ ipsius patiendi sumserunt, manuque propria deinceps idola dejecerunt, B conterentes in terra cunctas abominationes: & ubicumque simulacrum constitutum inveniebant, lapidibus confringentes in lutum projiciebant, ad extremam ignominiam atque derisionem eorum qui colebant & adorabant ea: dicebantque ad iniquos principes ac tyrannos: ecce simulacra vestra sensus expertia, muta, surda, & infirma, cæca & immobilia, C quæ vos colitis: vos inquam, qui ratione præditi estis, & quos Deus secundum propriam honoravit imaginem, ut ejus potentiam agnoscerētis, ipsique cum timore ac tremore serviretis. & quæ grata atque accepta ei essent, quotidie faceretis. Ipse enim Deus est absque principio, & fortis, terribilis & potens, glorioſus & invisibilis. Omittentes porro adorare Creatorem vestrum, creaturam D potius colitis in exacerbationem ipsius. Solem ad illuminationem fecit diei; ut lucem & calorem ejus percipientes, creatorem illius semper glorificaretis, qui earum rerum vobis usum præbuit atque oblectamentum. Vos autem, tamquam cæci, relicto creatore, creaturam potius ipsius coluistis. Lunam similiter propter vos creavit sapiens opifex, ut præluceret noE cti: vos vero velut insipientes, etiam hanc pro Deo reputantes, ipsi cultum attribuistis. Cæterum misericors Deus patienter tolerans, expectat semper conversionem omnium: quum nolit mortem peccatorum, sed conversionem ipsorum præstoletur: semperque clamat, dicens: venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis peccatis, quique gravati estis ponderibus F oneroſissimis illicitarum actionum, ac voluptatum carnalium; & ego in deliciis æternis vos reficiam, concedens vobis remissionem peccatorum vestrorum, & ut filii regni mei efficiamini, ac cum omnibus pariter electis meis reficiamini.

Matth. 11.

In hanc sententiam ad conversionem impios sancti Martyres hortabantur, si forte salvari vellent. At contra insipientes illi subsannabant eos, maledictis impie incessentes ac proscindentes eorum admonitiones; quoniam in malevolam ac dæmoniacam animam

Sapient. 1.

animam non introibit ſapientia atque intellectus . Sancti verò omnia dicebant & faciebant in converſionem ipſorum : & quidem flagellati atque percuſſi , implebant dictum ſui Domini : Diligite inimicos veſtros , & eos , qui oderunt vos : ut ſimiles reddamini Patri veſtro cœleſti, oblivioni injurias acceptas tradentes , & omnium miſerentes . Beati ergo ſunt hi Chriſti pugiles , qui lucem & vitam modo æternam participant : fidei columnæ , & caritatis vincula : viva fundamenta , & qui omnia continent : filii caſtæ ac venerandæ Chriſti Eccleſiæ: turres graves Sion , quæ in cœlis eſt. Hi nunc Sponſam Salvatoris exhilarant: hi decorem ejus exornant : hi ornatu atque elegantia quadam ſpiritali ipſam illuſtrant , & ſicuti reginam circumamictam veſtitu deaurato , variis eam proprii Domini virtutibus adornant : ſpecioſam nimirum Eccleſiam , quæ adſtitit à dextris ejus , fulgore ſpiritus reſplendens , claritatem ſenſibilis ſolis ſuperans , & ſupra quam humana aſſequi cogitatio queat , fulgorem omnem infinities excedens .

Matth. 5. Luc. 6.

Hujus porro ſponſor ac paranymphus divinus Apoſtolus Paulus , ſapiens architectus , qui antea quidem expugnabat ac depopulabatur ipſam , æmulationem habens legis , ſed non ſecundum ſcientiam . Saulus enim quum adhuc diceretur , omnia perturbatione magnaque confuſione replebat : trahenſque ac flagris cædens eos qui Chriſtum colebant , vinctos omnes in carceralem cuſtodiam tradebat , minas & cædem incomparabilem ſpirans adverſum eos , qui prædicationem annunciare volebant , & in externis civitatibus ſummopere elaborans , diligenterque inveſtigans , ſiquis forte inveniretur Chriſtum nominans : ita quippe odio vel in ipſum nomen exarſerat , quod omnibus hominibus dulce eſt ac expetendum , genuſque humanum ab errore ſalvat . Vehementer autem ſæviens in verbi diſcipulos , evolat cum epiſtolis Pontificum : ut ſiquos inveniret Chriſtum nominantes, viros pariter ac mulieres, alligatos traderet cruciandos præſidi, mortiſque pœna multandos . E cœlo autem vocatus a benigniſſimo Domino , cohibitus eſt & retardatus a curſu , quem peſſime currebat . Saule enim , Saule , inquit, quare me perſequeris , ignorans poteſtatis meæ virtutem ? Inhibe atque omitte deinceps importunam æmulationem ; & deſine perſe-

Act. 9.

A ψυχὴ καὶ δαιμονιώδη οὐκ εἰσελεύσεται σοφία καὶ ζύνεσις . Οἱ δὲ ἅγιοι πάντα ἔλεγον καὶ ἐποίουν εἰς ἐπιστροφὴν αὐτῶν , καίτοι μαστιζόμενοι , πληρῶντες τὸ λόγιον τοῦ ἑαυτῶν Δεσπότου . ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν , καὶ τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς , ὅπως ὁμοιωθῆτε τῷ Πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐπουρανίῳ , ὄντες ἀμνησίκακοι καὶ πᾶσιν οἰκτίρμονες . Μακάριοι οὖν ἐκεῖνοι οἱ τοῦ Χριστοῦ ἀθληταὶ ,

B οἱ τοῦ φωτὸς μέτοχοι καὶ τῆς ζωῆς τῆς αἰωνίου , οἱ στῦλοι τῆς πίστεως , καὶ ἀγάπης σύνδεσμοι , οἱ ζῶντες θεμέλιοι καὶ πάντα συνέχοντες , οἱ υἱοὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ , οἱ πύργοι τῶν βαρέων τῆς ἐπουρανίου Σιών . Οὗτοι νῦν φαιδρύνουσι τὴν Νύμφην τοῦ Σωτῆρος . αὐτοὶ καλλωπίζουσι τὴν ἰδίαν ἁρμονίαν . ἕτοι κατακοσμοῦσι

C κόσμῳ τινὶ νοητῷ καθάπερ βασίλειαν , τὴν ὡραίαν ἐκκλησίαν , ἣ καὶ πάρεστι αὐτῷ ἐκ δεξιῶν εἱλκυσμένη ἐν ἱματισμῷ ἀχρύσῳ τῶν ποικίλων ἀρετῶν τοῦ ἰδίου Δεσπότου , ἀεὶ λαμπρυνομένη τῇ ἄγλῃ τοῦ πνεύματος , ὑπερεξαστράπτουσα ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἀθλητοῦ ἡλίου . ἔτι καθ' ὑπερβολὴν μυριοπλασίως πᾶσαν ὑπερβαίνον ἔννοιαν ἀνθρωπίνου τὸ φθέγμα .

Ταύτης ὁ νυμφαγωγός ἐστιν ὁ θεσπέσιος

D ἀπόστολος Παῦλος , ὁ σοφὸς ἀρχιτέκτων , ὁ πρότερον μὲν πορθῶν καὶ λεπλατῶν αὐτὴν , ζῆλον ἔχων τοῦ νόμου , ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν . Σαῦλος ὁ λεγόμενος τὰ πάντα ἐπλήρωσε σάλου καὶ ταραχῆς καὶ πολλῆς συγχύσεως , σύρων τε καὶ μαστίζων ἅπαντας τοὺς σεβομένους Χριστὸν , παραδίδου δεσμίους εἰς φυλακὰς , ἀπειλῆς τε καὶ φόνου ἐμπνέων ἀνεκάστου κατ' αὐτοῦ τὸ κήρυγμα

E καταγγέλλειν θελόντων , καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις περιερχόμενος , καὶ μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἀνιχνεύων , μή που τις εὑρεθῇ τοῦ Χριστὸν ὀνομάζων . ὅτως εἶχεν ἀπεχθῶς καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἡδύ τε καὶ ποθεινόν , τὸ σῶσαν ἐκ πλάνης τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων . Σφόδρα ὁ χαλεπαίνων τοῖς τοῦ λόγου μαθηταῖς , πέμπτας ἐπιστολὰς ταῖς περὶ τῶν

F ἀρχιερέων , ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ Χριστὸν ὀνομάζοντας , ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας δεσμεύσας σιδηρῷ τιμωρηθησομένους πρὸς τοῦ πλημμόνος , καὶ θανάτου πρόσιμον μέλλοντας ὑφίστασθαι . Οὐρανόθεν ὁ κληθεὶς παρὰ τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότου , ἐπεσχέθη τοῦ δρόμου , οὗ κακίστως ἔτρεχε . Σαῦλε , Σαῦλε , γάρ φησιν , ἵνατί με διώκεις , ἀγνοῶν τὴν δύναμιν τὴν ἐμὴν ἐξουσίας ; Ἔπεχε οὖν τὸ λοιπὸν τοῦ ἀπάρου σου ζήλου , καὶ πάσης

perſe-

τοῦ

τῦ διώκειν τοὺς ἐμὲ προκυνῦντας. Ὁ δὲ Σαῦλος τυφλωθεὶς τὰς ὄψεις τῦ σώματος ἀπὸ τῆς ὑπερβολῆς τῦ ἀνεπάρου φωτὸς τῦ λαλῦντος πρὸς αὐτὸν ἐν νεφέλῃ φοτεινῇ, ἐπνεὸς ἡμύλμος ἔκειτο. Ἀνεῳγμένων τοίνυν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῦ, ὐδένα ἐθεώρει τῶν συμπορευομένων. Δεξάμενος γὰρ λόγον ὡς ἰχθὺς τὸ ἄγκιστρον ἀνελκύσθη ὑπὸ βυθοῦ. ἐτυφλώθη χρησίμως. καὶ τὸ λαμπρότητος τῦ βίυ καὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐθῶν ἀπαλλαγείς, ἐπ τότε ἠκολύθει τῷ Χριστῷ. Καὶ ἐν κολυμβήθρᾳ τῶν γλυκερῶν ναμάτων ἐμβληθείς, ἀνέβλεψε τῇ Χριστῦ ἐπικλήσει, καὶ Παῦλος μεταπληθεὶς πρέχε τὸ ἄνεσιν τοῖς τῦ Χριστῦ μαθηταῖς, καὶ κήρυξ ἀσφαλὴς, καὶ ςύλος τῆς πίςεως ἑδραῖος ἡμύλμος, συνεβίβαζεν ἀεὶ αὐτὸν εἶ) τὸ Χριστὸν, ὀλίγον ὕςερον καὶ τὸ ἑαυτῦ ψυχὴν ὑπερβολῇ ἀγάπης (πρέδωκεν.) Οὕτω γὰρ ἐπόθησεν ὁλοψύχως αὐτὸν, ὡς ὅλον ἐπιδοῦναι τοῖς κινδύνοις ἑαυτὸν, ἐ θέλων ἐνδείξαλο τὸ ἔρωτα τῦ πόθου, ὅτῳ ἔχε πρὸς αὐτὸν, ὅτως πᾶσιν ἔγραφε· τίς ἡμᾶς χωρίσαι δύνα) ἀπὸ τῆς ἀγάπης τῦ Χριστῦ; θλῖψις, ἢ ςενοχωρία, ἢ διωγμὸς, ἢ λιμὸς, ἢ γυμνότης σώματος, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιρα; καὶ ἀπειθήσασε, λέγων· ὅτε ἄγγελοι, ὐκ ἀρχαὶ, ὐ δυνάμεις, ὐχ ὕψωμα, ὐ βάθος, ὅτε κτίσις ἑτέρα δυνήσε) ἡμᾶς χωρίσαι τῆς ἀγάπης τῦ Θεῦ, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησῦ, Κυρίῳ ἡμῶν.

Τίς δύνα) νῦν εἰπεῖν, οἵα ὅτως ἀγαπᾷ τὸ ποιήσανα ἡμᾶς ἐ σώζονα; τίς ὅτως ὁλοψύχως καταφρονεῖ τῦ βίυ, καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ ὐχερῶς ἀφίςαι); τίς ἄρα ὐκ εἰσκε), ἀνώτερος τῶν παθῶν καὶ τῆς κενοδοξίας, ἀφυγὼν τὰ δεσμά; τίς ὃ ἀπεκάξατο παντελῶς ἐ αὐτᾶς ταῖς σκιαῖς τῶν πραγμάτων, ἐ πάντα καταλιπὼν, τὸ ςαυρὸν ἐβάςασε τῦ Χριςῦ, λέγοντος ἐνεργεῖ ἀποφάσι τοῖς θέλυσιν ἀκύειν· εἴτις ἔρχε) πρός με, ἐ ὐκ ἀποτάσε) πᾶσι τοῖς ὑπάρχυσιν αὐτῷ, ὐ δύναι μυ μαθητής. Κἂν βραχύτατόν τι τῆς ὐσίας κατέχει πρ' ἑαυτῷ, ἐ ὅτως ἁμαρτάνει· ὐ γὰ ἀπεκάξατο παντελῶς τῶν ἑαυτῦ, ἀλ' ὐν δυσωπίᾳ καὶ δισαγμῷ προσῆλθε. Δεῖ τοίνυν τὸ τοιῦτον ἀρνήσαλο ἑαυτὸν, ἐ λαβόνα τὸ ςαυρὸν ἀκολυθεῖν τῷ Χριςῷ. Ὡς γὰ ὁ ἡλωμένος τὸ ζῶμα ὐν τῷ ςαυρῷ ὐ δύνα) βαςάσαι τί ποτε· ὅτω καὶ ὁ ςαυρώσας ἑαυτὸν τοῖς τῦ κόσμυ, μηδὲν ἐπισυρέσω τὸ τῦ βίυ πραγμάτων· ἵνα μὴ ὁμοιωθῇ ὐν τύτῳ Ἀνανίᾳ ἐ τῇ αὐτῦ γυναικὶ.

A perſequi eos, qui me adorant: Saulus autem oculis corporis excæcatus, vi immenſæ lucis, quæ ad ipſum loquebatur in nube lucida, ſtupefactus jacebat in terra: apertiſque oculis ſuis, neminem eorum videbat, qui comitabantur cum ipſo. Accipiens enim ſermonem, ſicut piſcis hamum, e profundo ſurſum tractus, utiliter excæcatus eſt: claraque & illuſtri vita, B Judaiciſque inſtitutis abdicatis, exinde ſequutus eſt Chriſtum. Et in piſcicinam dulcium fluentorum immiſſus, reſpexit ad vocationem Chriſti, ac Paulus mutato nomine vocatus, requiem præbuit Chriſti diſcipulis: & prædicator ſecurus, & columna firma fidei effectus, affirmavit ſemper ipſum eſſe Chriſtum: qui paulo etiam poC ſtea propriam tradidit animam præ nimia ſua dilectione. Sic enim totamente Chriſtum amavit atque deſideravit, ut ſe ipſum totum pro ipſo periculis traderet: volenſque demonſtrare amorem deſiderii, quo in eum ferebatur, ita omnibus ſcribebat. *Quis nos* Rom. 8.
poterit ſeparare a caritate Chriſti? tribulatio? an anguſtia? an perſecutio? an fames? an nuditas corporis? an periculum? D *an gladius?* Recenſuitque, dicens: *neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque altitudo, neque profundum, neque alia creatura poterit nos ſeparare a cariritate Dei, quæ eſt in Chriſto Jeſu Domino noſtro.*

Quis, obſecro, nunc dicere poterit ſe ita diligere eum, qui fecit nos, & ſalvos nos fecit? quis ſic toto animo præſentem contemnit vitam, ut & ab omnibus, quæ in E ipſa ſunt, facile recedat? quis ita paſſiones atque affectiones omnes ſuperat, ut vanæ gloriæ vincula diffugiat? quis rurſus ita plane renunciavit omnibus rebus, ut omnibus relictis crucem Chriſti portet, ſecundum illud, quod idem Domi- Luc. 14.
nus audire volentibus dicit: *Si quis venit ad me, & non renunciat omnibus, quæ poſſidet, non poteſt eſſe meus diſcipulus.* Quamvis enim vel modicum quid ex poſſeſſionibus F ſibi ipſi ſumat, atque retineat etiam ſic peccat: non enim prorſus cunctis ſuis renunciavit: at in diffidentia & hæſitatione acceſſit. Oportet igitur talem penitus abnegare ſe ipſum, & ſuſcepta cruce, ſequi Chriſtum. Sicut enim qui corpore affixus eſt cruci, nequit ſecum portare quidquam: ita & qui ſe ipſum crucifixit iis, quæ in mundo ſunt, nihil earum, quæ in hac vita ſunt, rerum attrahere ſibi debet; ut non ſimilis reddatur Ananiæ & uxori ejus, qui ea

quæ

quæ Dei erant, ſurripuerant. Sic enim per omnia ſe ipſum ab hujus vitæ rebus ſeparavit Apoſtolus Paulus, ut diceret, ac ſcriberet: *Mihi mundus crucifixus eſt, & ego mundo, &, omnia ut ſtercora arbitror, ut Chriſtum lucrifaciam*, quem dilexi. Hunc glorioſi imitati martyres, ſeipſos cuicumque obtulerunt tormento atque ſupplicio; reſpicientes in ipſum ſapientem magiſtrum, belli hujus principem atque victorem: qui factus eſt dux omnibus cupientibus invenire æternæ vitæ fructum, atque oblectamentum: & quia promte alacriterque magna cum patientia mortem perpeſſi ſunt, ecce beati prædicantur in ſæcula ſæculorum.

Galat. 6. *Philippen.*

Quapropter debemus cuncti, ſanctorum encomia atque certamina celebrare: quippe qui virili animo ſtrenue decertarunt, ut Deum placatum redderent; proprioque ſanguine propitiatio nobis omnibus facti, in holocauſta ſe ipſos pro nobis obtulerunt, velut agni innocentes, atque irreprehenſibiles & immaculati, primitiæ pro omni populo facti: ſuaſque ipſi animas in ſacrificium gratum & acceptum multa cumfragrantia Deo offerentes, habebant pro exemplo ſtrenuos illos tres Pueros, legis cuſtodes, & dei præpræcones: quibuſcum & nos Salvatorem mundi collaudemus: quoniam ipſi gloria, & potentia in ſæcula ſæculorum. Amen.

EJUSDEM IN ABRAHAM, ET ISAAC.

MAndaverat Deus juſto Abraham, ut migraret ex cognatione ſua, ac omnibus propriis. Eratque inter alienigenas gravia perferens, & ſpem promiſſionis exſpectans. Magno experimento Patriarcha probatur, per quod & conſtantia ipſius in Deum demonſtrata eſt. Multum effluxerat temporis; & juventus ei ſicut flos deinceps emarceſcebat, & ſenectus præ foribus erat. Natura propriis ſubjecta paſſionibus ſuccumbebat, ad ſenectutem vergens. Extincta in eo ſimul & conjuge præ ſenio erat vis atque potentia generandi. Corpus utriuſque ſuccumbebat naturæ: nam juventus eorum ante conſumta fuerat; at ſpes in Deum vigens in eis, non modo ſenio libera erat, ſed etiam inſuperabilis: quare etiam præter ſpem peperit Iſaac, qui in cunctis typum atque figuram Domini gerebat. Non naturæ opus erat, ut præmortuus conciperet uterus, &

ναμὶ, ὡς κλέψασι τὰ τῦ Θεῦ. Οὕτω γὰρ κὴ πάντα ἐχώρισεν ἑαυτὸν τ τῦ βίυ πραγμάτων ἀπόστολος Παῦλος, ὡς λέγειν τε καὶ χαίρειν. ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωτ, κἀγὼ αὐτὸς παντελῶς τῷ κόσμῳ ἐσταύρωμαι. κὴ, ἡγέμαι τὰ πάντα ὥσπερ τὰ σκύβαλα εἶ, ἵνα Χειςὸν κερδήσω, ὅνπερ κὴ ἠγάπησα. Τῦτον μιμησάμενοι οἱ ἔνδοξοι μάρτυρες, ἑαυτοὺς ἐπέδωκαν εἰς πᾶσαν τιμωρίαν, ἀφορῶντες εἰς αὐτὸν τ σοφὸν Διδάσκαλον, τ τ πολέμυ τύτυ Ἀρχηγὸν & Νικητήν· ὃς γέγονεν ὁδηγὸς πᾶσι τοῖς βυλομένοις τῆς ἀγωνίυ ζωῆς αἴρειν τ ἆθλον. καὶ προθύμως παθόντες μετ' ὑπομονῆς πολλῆς, ἰδοὺ μακαρίζον εἰς ἀῶνας ἀώνων.

Καὶ νῦ χρεωστῦμεν ἅπαντες ὑμνεῖν μετ' ἐγκωμίων τὰ ἆθλα τ ἁγίων, ὅτι ἠγωνίσαντο γενναίῳ φρονήματι, Θεὸν ἱλεώσαντο, τῷ οἰκείῳ αἵματι ἱλαςήριον ἡμῶν ἁπάντων γενόμενοι, ὁλοκαυτώματα ἑαυτοὺς ὑπὲρ ἡμῶν, ὡς ἀρνία ἄκακα, ἄσπιλά τε, καὶ ἄμωμα, ἀπαρχὴ γενόμενοι ὑπὲρ παντὸς τ λαῦ· & τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς θυσίαν εὐάρεςον σὺν πολλῇ εὐωδίᾳ Θεῷ προσάγοντες, ἔχοντες ὑπόδειγμα τοὺς γενναίυς τρεῖς παῖδας τὰς τῦ νόμυ φύλακας, κὴ τ Θεῦ κήρυκας. μεθ' ὧν ἀνυμνήσωμεν τ Σωτῆρα τῦ κόσμυ. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τὰς αἰῶνας τ αἰώνων. ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΒΡΑΑΜ ΚΑΙ ΙΣΑΑΚ.

Ἀποικίζει ὁ Θεὸς τ δίκαιον Ἀβραὰμ ἐκ τῆς συγγενῶν αὐτῦ, & πάντων τ ἰδίων. καὶ ἐν ἐπ' ἀλλοδαπῆς ἐγκαρτερῶν τοῖς δεινοῖς, τῇ τῆς ἐπαγγελίας θείων ἐλπίδα. βάσανος προσάγε πολλῇ τῷ πατριάρχῃ, δι' ἧς ἡ βεβαίοτης ἡ πρὸς Θεὸν ἐδείχθη. χρόνος διεβῆ πολύς· ἡ νεότης ὡς ἄνθος λοιπὸν ἐμαραίνετο· τὸ γῆρας ἐπὶ θύραις· ἡ φύσις τὸ ἴδιον πάθος ἔσηπτο· ἀπέσβεθη τῷ γήρᾳ ἅμα τῇ ὁμοζύγῳ ἡ πρὸς παιδοποιΐαν ἰσχύς τε καὶ δύναμις· τὸ σῶμα τ ἑτέρων ὑπέκυπτε τῇ φύσει, τ νεότητος αὐτοῖς προσυπαναλωθείσης. ἀλλ' ἡ πρὸς Θεὸν ἐλπὶς ἐν αὐτοῖς ἀκμάζουσα, ὐ μόνον ἀγήρως ἦν, ἀλλὰ κὴ ἀήττητος. ὅθεν κὴ πρὸ ἐλπίδα ἔτεκε τ Ἰσαὰκ, ὃς τύπον ἐν ἅπασιν ἔφερε τ δεσπότυ. ὐ φύσεως ἦν ἔργον συλλαβεῖν μήτραν νεκρὰν, καὶ μαζοὺς ξηροὺς γάλα προσφέρειν τῷ Ἰσαὰκ.

Ἰσαάκ· ἡ φύσεως ἦν ἔργον ἄνδρ ἀνδρὸς συλ- A
λαβεῖν τ παρθένον Μαρίαν, καὶ ἄνδρ φθορᾶς
τεκεῖν τ σωτῆρα τῶν ὅλων. τὴν Σάρραν ἐποίη-
σε μητέρα ἐν τῷ γήρει, καὶ Μαρίαν ἀνέδειξε
μ τόκον παρθένον· ἄγγελος ἐν τῇ σκηνῇ εἶπε
τῷ πατριάρχῃ, Κατὰ τ καιρὸν τοῦτον ἔσαι
τῇ Σάρρᾳ υἱός· ἄγγελος ἐν Βηθλεὲμ ἔφη πρὸς
τὴν Μαρίαν, ἰδοὺ τέξει υἱὸν ἡ κεχαριτω-
μένη· ἐγέλασεν ἡ Σάρρα τὴν σείρωσιν βλέπ- B
σα, τ νέκρωσιν ὁρῶσα, τῷ λόγῳ ἀπιστοῦσα,
πῶς, φησιν, ἔσαι τοῦτο, ἐμοῦ καὶ τ Ἀβραὰμ
ἀνενεργήτων ὄντων πρὸς τ καρπογονίαν; ἠπόρει
δὲ Μαρία παρθενίαν ὁρῶσα, καὶ ταύτης τὰς
σφραγῖδας ἀλύτους κατέχουσα· πῶς γάρ μοι
ἔσαι τοῦτο ἄνδρα μὴ γινώσκουσῃ; ξένη γὰρ τ φύ-
σεως ἐστιν ἡ ἐπαγγελία· ἀλλ' ὁ δοὺς παρ' ἐλ-
πίδα τῇ Σάρρᾳ τ Ἰσαὰκ, αὐτὸς ἐκ τ παρ- C
θένου ἐτέχθη κατ' σάρκα. ἐμφορεῖς ἦσαν ἡ
Σάρρα δὲ ὁ Ἀβραὰμ τεχθέντος τ Ἰσαάκ, κα-
θὼς εἶπεν ὁ Θεός· ἐμφορεῖς ἦσαν Μαρία
καὶ Ἰωσὴφ τεχθέντος τοῦ Ἰησοῦ, καθὼς εἶπε Γα-
βριήλ. δαψιλῶς ἐπέρρεον ἀπὸ γάλακτος πη-
γαὶ ἐκ τ παρ' ἡλικίαν ἐν στόματι Ἰσαάκ·
δαψιλῶς τ παρθένου οἱ μαστοὶ ἐπήγαζον γάλα
τῷ τὰ πέραντα πάντα ἀγαπτρέφοντι. τίς εἶποι D
τῷ Ἀβραὰμ, ὅτι θηλάζει Σάρρα υἱὸν ἐν τῷ
γήρει, ἐβόησεν ἡ στεῖρα; τίς εἶποι τοῖς ἀνθρώ-
ποις, ὅτι παρθένος εἰμὶ, καὶ τίκτουσα θηλάζω,
ἔλεγεν ἡ Μαρία; ὁ ἀγὼ τ Ἰσαὰκ ἐγέλασεν ἡ
Σάρρα, ἀλλὰ ἀγὼ τ ἐκ τ Μαρίας τικτο-
μένου· καὶ ὥσπερ Ἰωάννης ἀγὼ τοῦ σπιρτήματος,
καὶ γελάσασα ἡ Σάρρα τὸν χαρὰν ἐμιμήσατο.
ἠνδρώθη δὲ παιδίον, καὶ τὸν τ μειρακίων E
ἡλικίαν ἀνθῆσαν. φαιδρὸς ἦν καὶ ὡραῖος, τὰς
τῆς ψυχῆς ἀρετὰς τῷ κάλλει τοῦ σώματος συν-
αύξων ἑᾧ ἑκάστης, ἡδὺς ἦν τοῖς γονεῦσιν. ὅσοι
παῖδας ἔχετε, τοῦτον ἐκμιμήσασθε. πῶς ἥδεται
ὁ πατὴρ ὁρῶν παῖδα νεάζοντα; πῶς ἂ χαίρει
καθορῶν σπουδάζοντα τ παῖδα, ἢ ἀκουδαίως
ἔχοντα πρὸς τὰ μαθήματα;

Ἀλλ' ὅτε ταῦτα βλέπων ἔχαιρεν ὁ Ἀβραὰμ, F
πειρασμὸς δὲ βάσανος αὐτῷ βαρὺς προσήχθη·
ἵνα δῆλος γένηται, τίνι τὸ πλεῖον νέμῃ, τῇ τῆς
φύσεως ῥοπῇ, ἢ τῷ πρὸς Θεὸν πόθῳ. τὸ ἀπό-
τομον ταύτης τῆς πείρας, ἀγαπητοὶ, ἐγὼ
διηγήσομαι, φείδομαι δὲ ἐκπλήττομαι. χρημα-
τίζει γὰρ πάλιν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραὰμ, καὶ προσκαλεῖται αὐτὸν ἐξ ὀνόματος, λέγων· Λάβε
τ μονογενῆ υἱόν σου Ἰσαάκ, ὃν φιλεῖς σὺ ἠγάπησας,

& mamillæ exſiccatæ lac Iſaac præberent: non erat naturæ opus, ut ſine viro Maria Virgo conciperet, ac ſine corruptione Salvatorem univerſorum pareret. Saram in ſenectute Deus matrem effecit; & Mariam etiam poſt partum Virginem reddidit. Angelus in tabernaculo ad Patriarcham dixit: Iſto jam tempore naſcetur Saræ *Gen.* 18.
filius. Angelus autem in Bethlehem dixit ad Mariam: Ecce filium paries, gratia plena. Riſit Sara, ſuam conſiderans *Luc.* 1.
ſterilitatem, mortificationemque cernens, verbis minus credebat: quomodo fiet, inquit, iſtud, quum ego & Abraham inertes ſimus atque inepti ad fructum producendum? Dubitabat Maria, ſuam reſpiciens virginitatem, ejuſque ſignacula indiſſolubilia retinens: quomodo enim, inquit, iſtud fiet mihi, quum virum non cognoſcam? nova quippe & *Luc.* 1.
inaudita erat promiſſio: ſed qui præter ſpem Saræ conceſſerat Iſaac, ipſe ſecundum carnem ex Virgine natus eſt. Supra modum erant læti Abraham & Sara, nato Iſaac, ſicut dixerat Deus. Gaudio quoque perfundebantur Maria & Joſeph, ob natum Jeſum, ſicut dixerat Gabriel. Largiter fontes lactei ex ea quæ ætatem excellerat, in os Iſaac influebant: abundanter etiam Virginis mamillæ lac ei, qui univerſa paſcit, ſubminiſtrabant. Quis dixiſſet Abrahæ, quod filium Sara in ſenectute lactatura eſſet? (clamavit ſterilis.) Quis dixiſſet hominibus: Virgo ſum, & partum edo, ac lacto? (dicebat Maria.) Non propter Iſaac riſit Sara; ſed propter natum ex Maria. Et ſicut Joannes præ lætitia exultavit in utero: ita ſuo riſu Sara gaudium ſignificavit. Adolevit puer, & aliorum adoleſcentulorum ætatem ſuo juvenili ætatis flore ſuperavit. Specioſus atque decorus erat, virtutes animæ pulchritudine corporis adaugens, & in quacumque re parentibus ſuis jucundus. Quicumque liberos habetis, hunc imitari ſtudete. Quàm gaudet pater cernens ludentem puerum: aut potius quomodo gaudet conſpiciens puerum proficientem, ſtudioſumque eſſe diſciplinarum?

Sed dum hæc cernebat Abraham, lætabatur: interim vero gravis ipſi illata eſt tentatio atque probatio: ut pateret, cui plus tribueret, naturæ inclinationi, an divino amori. Hujus ergo tentationis rigorem, cariſſimi, dum enarro, plane contremiſco & obſtupeſco. Compellat enim rurſus Abraham Deus, eumque ſuo vocat nomine dicens: *Tolle filium tuum unigenitum, quem di-* *Gen.* 22.

ligis Isaac, & offer eum in holocaustum super unum montium, quem dixero tibi. Quum primum autem dixit ipsi : Abraham, Abraham ; promtissime obtemperavit, meliorem atque utiliorem gratiæ accessionem sperans, prorsusque exspectans, ut vel nuptiis eum copularet, aut thalamum constabiliret : ut tandem benedictio in semine ejus multiplicetur, sicut promissum erat ipsi. Cæterum perdiscamus quæ sermoni sunt apposita : *Tolle filium tuum unigenitum, dilectum tuum.* Vides stimulos sermonis ? quo pacto patrem compungat, & quomodo naturæ flammam refoveat ac sublevet ? tum etiam quo pacto patris amorem erga filium excitet, unigenitum simul, & carissimum eum appellans : ut hujusmodi nominibus amor in illum refluens, voluntatem tentaret : *& offer illum in holocaustum super unum montium, quem dixero tibi.* Num qua ratione affecti estis his auditis ? quomodo non hac narratione doletis quicumque patres estis, & affectionem erga filios aperte à natura didicistis ? nostis enim, nostis, inquam, quomodo pater auribus exceperit, ut filium suum mactaret unigenitum. Quis non ejusmodi consternatus fuisset voce ? quis non subito faciem avertisset ? quis non illico ad hujusmodi mandatum resiliisset, aut mori potius, quàm sermonem ejusmodi suscipere maluisset ? aut quis in eum jus naturæ non allegasset, patrociniumque sui non suscepisset, sic contra prætendens : Cur ista imperas, o Domine ? Cur hanc adeo atrocem emittis vocem ? Ideone patrem voluisti me facere, ut me filii repente interfectorem efficeres ? ideo dulcedinem gustare fecisti doni, ut me fabulam toti mundo redderes ? Propriisne manibus ego meum jugulabo filium ? & sanguinis affinitate dexteram contaminans, filii necator evadam ? Siccine ista jubes ? itane talibus oblectaris sacrificiis ? mandas carissimum occidere filium, à quo sperabam sepeliendam Saram ? Talemne in ipso construam thalamum ; dic mihi ? talem nuptiis parabo lætitiam ; ut in ipso accendam non lampadem sponsalitiam, non lumen risus ac gaudii, sed parentationis ignem ? Anne coronam capiti imponam ? anne choros canentium & saltantium super his instituam ? numquid pater, sicut dixisti, ero gentium, qui ne uno quidem dignus habitus fui filio ?

At nihil ejusmodi contra protulit vir justus : sed obediens factus, quovis igne ardentiorem excitavit caritatem,

A καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν θυσίαν ἐπὶ σαυτῷ ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων, ὧν ἄν σοι ἐγὼ εἴπω. ὅτε δὴ εἶπεν αὐτῷ Θ, Ἀβραάμ, Ἀβραάμ, προθύμως ὑπήκουσε, χρηστοτέραν προσδοκῶν προθήκην τῆς χάριτος, πάντως ἐκδεχόμενος ἢ γάμον συναρμόσαι, ἢ πῆξαι θάλαμον, ἵνα εἰς πέρας ἔλθῃ ἡ ἐπὶ τῷ σπέρματος εὐλογία, καὶ πληθύς, καθὼς ἐπηγγείλατο. ἀλλὰ καταμάθωμεν τοῦ προθήκην τοῦ λόγου. λάβε τὸν μονογενῆ τὸν ἀγαπητὸν τὸν υἱόν σου. ὁρᾷς κέντρα τοῦ λόγου ; πῶς κεντᾷ τὸν πατέρα, καὶ πῶς ἀναῤῥιπίζει τὸ φύσεως τοῦ φλόγα ; πῶς ἐγκάρδιον Θ φίλτρον τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν παῖδα, μονογενῆ προσφδὸν ἅμα καὶ ἀγαπητόν, ἵνα διὰ τοιούτων ὀνομάτων τὸ φίλτρον πρὸς αὐτὸν ἀναζέσαν δοκιμάσῃ τὸν γνώμιον ; καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν εἰς ὁλοκαύτωσίν μοι ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων, ὧν ἄν σοι ἐγὼ δείξω. ἆρα τί πεπόνθατε ταῦτα ἀκηκοότες ; πῶς οὐκ ἐλιγγιάσατε ἐν τῷ διηγήματι, ὅσοι πατέρες ἐστὲ, καὶ τοῦ ἐκ φύσεως στοργὸν πρὸς τοὺς υἱοὺς σαφῶς ἐδιδάχθητε ; οἴδατε γὰρ, οἴδατε Θ, πῶς πατρὸς ἀκοὴ ὑποδέδεκται σφαγὸν μονογενοῦς υἱοῦ. τίς οὐκ ἂν ἐξεπλάγη πρὸς τὸ τοιοῦτον φωνὸν ; τίς ἢ οὐκ ἂν ἀπέστρεψεν εὐθέως Θ πρόσωπον ; τίς οὐκ ἂν εἶπατο εὐθὺς τῷ προστάγματι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ λόγον δέξασθαι ; ἢ τίς πρὸς αὐτὸν οὐκ ἂν ἐνοικονομήθη, τὸν φύσιν σωτήριον οὕτω προσκτησάμενος ; τί ταῦτα προστάξας μοι, ὦ δέσποτα ; τί ἢ τοῦ ἀλλόκοτον τοιοῦτον ἀφῆκας φωνὸν ; διὰ τοῦτο πατέρα ἠθέλησας ποιῆσαι, ἵνα παιδοκτόνον ἀθρόον ἀποβάλῃ ; διὰ τοῦτο ἔγευσας τὸν γλυκείας δωρεᾶς, ἵνα μῦθον με παντὶ τῷ κόσμῳ ἀναδείξῃς ; ταῖς χερσὶ ταῖς ἐμαυτοῦ κατασφάξω τὸν παῖδα ; καὶ συγγενείᾳ αἵματος μολύνας τοῦ δεξιὰν, παιδοκτόνος γένωμαι ; οὕτω ταῦτα κελεύεις, καὶ οὕτως ἐπιτέρπῃ ταῖς τοιαύταις θυσίαις ; προσάγεις ἀποκτεῖναι τὸν φίλτατον υἱόν, ὑφ' οὗ προσεδόκησα σὺν Σάῤῥᾳ ταφῆσαι ; ποῦ τὸν αὐτῷ πῆξαι τὸν θάλαμον, εἰπέ μοι ; ποίαν αὐτῷ εὐφροσύνην γάμῳ παρασκευάσω ; ἀνάψαι τε ἐπ' αὐτῷ δὲ λαμπάδα νυμφῶνος, δὲ φῶτα χαρμοσύνης, ἀλλὰ πῦρ ἐνταφιον ; ἆρα στεφανώσομαι ; ἆρα παρὸν πήξομαι ; ἆρα χοροστασίας ἐπὶ τούτοις στήσομαι ; ἆρα πατὴρ ἔσομαι, ὥσπερ εἶπας, τῶν ἐθνῶν, ὁ μὴ ἀξιούμενος μηδὲ τοῦ ἑνὸς παιδός.

Ἀλλ' οὐδὲν τῶν τοιούτων ἀντεῖπεν ὁ δίκαιος· ὑπήκοος γὰρ γενὼς, σφοδρότερον τοῦ πυρὸς

ρὸς ἀνῆψε τ᾽ ἀγάπην, ὀξύτερον δ᾽ ξίφους ἐποίησε τ᾽ πόθον. ἐν αὐτῷ γὰρ ἔπεμε τὰς δεσμὰς τ᾽ φύσεως. καθάπερ γὰρ γεῶδες, τὸ ἄχθος τ᾽ συμπαθοῦς ἀφῆδέσεως λιπὼν καὶ ἀπορυσάμενος· ὅλον ἑαυτὸν ὡρμήθυμως ἐνδέδωκε, καὶ δ᾽ προστάγματος ἦν καταφάξαι τ᾽ υἱόν. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ τῇ γαμετῇ ὡδὶ τοῦτό τι εἶπεν, οὐκ ἀνεκοινώσατο, σφόδρα χρησίμως ποιῶν· ἀναξιόπιστον γὰρ καὶ ἀσύμφορον αὐτῷ εἰς συμβουλὴν τὸ θῆλυ ἀλογισάμενος. οὐδὲν γὰρ συνώνεγκεν, ἀλλὰ καὶ κατέβλαψε τ᾽ Ἀδὰμ δεξάμενον τὴν συμβουλὴν τ᾽ Εὔας. ἵν᾽ οὖν μή τι πάθῃ γυναικῶδες ἡ Σάῤῥα, μήτε, οἷον μητέρα εἰκὸς, ὀδυρομένη, τὸ σφοδρὸν καὶ ἀναιφνὲς τ᾽ πρὸς Θεὸν ἀγάπης ἐπικλάσῃ ἐν αὐτῷ, ἔσπευσε λαθεῖν αὐτήν. ποίᾳ γὰρ θρηνῳδίᾳ οὐκ ἐχρήσατο Σάῤῥα, ἢ πρὸς αὐτὸν τ᾽ παῖδα, ἢ τ᾽ τούτου πατέρα; τί δ᾽ οὐκ εἶχε θρᾶσαι, τ᾽ ἑαυτῆς υἱὸν βλέπουσα ὡς τ᾽ σφαγὴν βιαίως ἑλκόμενον; πῶς δ᾽ ὠλιγωθεῖσα, ταῖς ἑαυτῆς ἀγκάλαις σφοδρῶς ὠπλακεῖσα, ἀνθεῖλκε πρὸς ἑαυτήν; οἵοις δ᾽ ἂν ἐχρήσατο λόγοις πρὸς τ᾽ Ἀβραὰμ, καὶ ὀλοφυρομένη γοερὸν ἀνέκραξε; φείσαι, φείσαι τ᾽ φύσεως, φείσαι παιδὸς, ὦ Ἀβραὰμ, φείσαι· μὴ μιᾷ τῷ βίῳ πονηρὸν δίπτυχα· μονομιᾶς μοι ὁ τόκος, ὅτος μοι πρῶτος ὑπάρχει, αὐτὸς πρῶτος καὶ ὕστερος ἐν ὠδῖσιν ὁ Ἰσαάκ. μὴ τέμνῃς τ᾽ ἕνα βότρυν, οὗ ἐκαρποφορήσαμεν, ὅτε λοιπὸν ἐκ τ᾽ ὄρους ἀκάμπελοι γεγόναμεν· μὴ θερίσῃς ἕνα ῥάχιν, οὗ ἐκαρποφορήσαμεν, ἀκοτομίας δρεπάνῃ, τ᾽ ἐξ ἡμῶν βλαστήσαντα τ᾽ ἀφ᾽ ἡμῶν νεκρώσεως· μὴ σωτείλῃ βακτηρίαν, ἐφ᾽ ἧς ῥαιζόμεθα· μὴ κλάσῃς ἡμῶν τὸν ῥάβδον, ἐφ᾽ ἧς ἀναπαυόμεθα· μὴ τυφλώσῃς τ᾽ ὀφθαλμὸν, οὗ οἱ δύο κεκτήμεθα· μὴ ἄρῃς τὸ μνημόσυνον ἡμῶν ἐκ τ᾽ ὑπ᾽ ὐρανόν· μὴ τ᾽ ἄρνα, ὃν ἔχομεν, καταφάξῃς ὡς πρόβατον· μὴ ἄρῃς τὴν χαρὰν ἡμῶν, καὶ πληρώσῃς ἡμᾶς θρήνου. τίνα ὅπως τ᾽ τραπέζης μὴ τοῦτον ὀψόμεθα; τίς ὀνομάσει μητέρα; τίς θεραπεύσει τὸ γῆρας; τίς ἀφελεῖ θανόντας; τίς πάφῳ χώσει τὸ σῶμα; τίς σώσει τὸ μνημόσυνον τ᾽ ἀτέκνων λοιπόν; ὁρᾷς τὸ κάλλος τοῦ νέου, τὸ ἄνθος τ᾽ νεότητος· ὃν καὶ ἐν ἐχθρῷ βλέπων, πάντως ἂν κατελέησας. οὗτός μου τ᾽ μακρᾶς εὐχῆς ὁ καρπὸς ἀποδέδοται· οὗτος τ᾽ ἀκοδοχῆς ὁ κλάδος ὑπολέλειπται· οὗτος τοῦ γήρους λείψανον· οὗτος γήρως βακτηρία· οὗτος μόνος ἐλπὶς ἔστι τ᾽ ἀνελπιστίας ἡμῶν. Εἰ μέλλεις

A tem, acutioremquem gladio amorem reddidit. Nam in ipso vincula præscidit naturæ: Et sicut quid terrenum, molestiam condolentis animi reliquit atque deposuit, totumque se promte & alacriter tradidit. Et mandatum quidem acceperat de mactando filio; verùm ne uxori quidem hac de re quippiam dixit, neque cum ea rem communicavit, valde utiliter agens: B neque enim tutum, neque utile sibi esse putavit, feminam in consilium adhibere. Nihil enim Adæ profuit, imo obfuit consilium ab Eva susceptum. Ne ergo muliebrem aliquam subiret passionem Sara, & ne, ut matrem verisimile est flentem esse facturam, vim ac sinceritatem dilectionis erga Deum infringeret, C ipsam cælare contendit. Quibus enim Sara lamentis non esset usa vel erga ipsum filium, vel erga ejus patrem? Quid vero non fecisset, si proprium adspexisset filium ad internecionem trahi? quomodo non suis ulnis eum ante complexa, ad seipsam retraxisset? quibus ad Abraham usa non fuisset verbis? doloreque plena lamentabiliter D exclamasset: Parce, parce naturæ: parce filio, o Abraham: parce, inquam: Et noli esse vitæ improbum documentum. Unigenitus mihi primus est: ipse primus & postremus in dolore partus Isaac. Ne unicum abscindas racemum, quem simul produximus; quando jam præ senio steriles & effœti eramus. Ne baculum confringas, quo sustentamur. Ne nostram frangas virE gam, qua interquiescimus. Ne oculum excæces, quem ambo possedimus. Ne nostram tollas memoriam ex orbe terrarum. Ne agnum, quem habemus, velut ovem jugules. Ne nostrum auferas gaudium, & luctu nos repleas. Quem immensa post hunc videbimus? Quis nominabit matrem? quis senectutem nostram curabit? quis morientes nos obvolvet atF que componet? quis corpus nostrum sepulturæ tradet? quis nostram memoriam servabit, quum deinceps filiis orbati erimus? Vides pulchritudinem juvenis, ac florem juventutis: quam etiamsi hostili animo respiceres, omnino miseraberis. Hic longæ meæ precationis fructus exstitit. Hic successionis ramus relictus est. Hic familiæ ac generis sui reliquiæ. Hic senectutis baculus. Hic solus desperationis nostræ spes est. Si gladium in

guttur dilectissimi adacturus es, me primum interfice, maximamque mihi gratiam præstabis. Sit communis nobis tumulus, atque etiam commune monumentum. Communis pulvis corpus utriusque contegat. Communis mors sit sterilis, & ejus qui ex ea natus est. Communis inscriptio calamitates utriusque enarret. Non adspiciat Saræ oculus Abraham occisorem filii, neque occidi Isaac, patris manibus.

Hæc & ejusmodi verba dixisset Sara, si dilectissimum filium neci tradendum cognovisset. Ideoque Abraham nihil talium recensuit ipsi, ut in nullo impediret opus quod præ manibus habebat. Imposuit filio struem lignorum: quoniam & Salvator suam portavit crucem. Quum Isaac ad occisionem abiret, sequutus est eum asinus, ac pueri ejus: & dum Christus ad passionem venturus esset, ascendit super pullum, gentium vocationem declarans: sequebantur vero ipsum etiam discipuli ejus: bravia tenentes, & Hosanna clamantes. Isaac ligna deferens, in montem ascendebat, ut immolaretur instar innocentis agni: & Salvator crucem portans, in calvariæ montem exibat, ut pro nobis tamquam agnus immolaretur. Quum gladium hic contemplaris, lanceam mihi considera. Dum aram cogitas, calvariam mihi perpende. Dum lignorum congeriem cernis, crucem animadverte. Dum ignem specularis, amorem ac desiderium mihi cogitatione complectere. Et dum ovem duobus hærentem cornibus in virgulto Sabec contueris, Christum agnum Dei duabus in cruce manibus pendentem respice. Plantam Sabec, remissionem seu liberationem interpretantur; dimisit enim ac liberavit à cæde filium senis: crucem designans, quæ mundo remittit peccata eique vitam præbet. Aries in virgulto Sabec suspensus, mystice solum liberavit Isaac: at Agnus Dei in Cruce suspensus, mundum à morte & ab inferno liberavit. Avulsus est Isaac à pueris suis, quum in montem moriturus ascenderet: & Christus avulsus est à suis discipulis, nostra causa ad internecionem venturus. Reliquit pueros Abraham justus, nequis eorum impedimento esset à sacrificio; assumtumque Isaac, solum solus deducit, ignem, gladium, & ligna secum ferentes.

Verum quid Isaac? dulcissima voce

A μέλλεις ὠθεῖν τὸ ξίφος εἰς τ̈ λαιμὸν τῦ φιλτάτυ, ἐμὲ πρῶτον ἀπόκτεινον. μείζην μοι χάριν δίδως· κοινὸν ἡγέσθω τὸ χῶμα, καὶ τὸ μνημεῖον ἅμα κοινον· κοινὴ κόνις καλυπτάτω τ̈ ἀμφοτέρων τὸ σῶμα· κοινὸς θάνατος ἡγέσθω τῆς σείρας καὶ τῦ ἐξ αὐτῆς· κοινὴ στήλη διηγείσθω τὰ πάθη τ̈ ἀμφοτέρων. μὴ ἴδῃ Σαῤῥᾶς

B ὀφθαλμὸς τ̈ Ἀβραὰμ παῖοκτόνον, μηδὲ παῖοκτονύμενον χερσὶ πατρὸς τ̈ Ἰσαάκ.

Ταῦτα δ τὰ τοιαῦτα ἐποίησεν ἂν ἡ Σαῤῥᾶ, εἰ ἔγνω τ̈ φίλτατον μέλοντα σφαγιάζεσθαι. ἀφ' τῦτο ὁ Ἀβραὰμ οὐδὲν τύτων εἶπεν αὐτῇ, ἵνα μηδὲν ἐμποδίσῃ ἓ ὂν χερσίν. ἐπέθηκε τῶ παιδὶ τὰς σχίδακας τ̈ ξύλων. ἐπειδὴ καὶ ὁ σωτὴρ τ̈ σαυρὸν ἐβάσαξε. μέλοντος τῦ Ἰσαὰκ ἔρχεσθαι πρός τὸν σφαγέα, ἠκολύθει ἡ ὄνος

C δ οἱ παῖδες οἱ τύτυ· δ μέλοντος τῦ Χριστοῦ πρὸς τὸ πάθος ἔρχεσθαι, ἐπέβη ἐπὶ πῶλον δηλῶν τ̈ ἐθνῶν τ̈ κλῆσιν. ἠκολύθουν ᾧ αὐτῷ δ οἱ μαθηταὶ αὐτῦ τὰ βραβεῖα κρατύντες, καὶ ὡσαννὰ κράζοντες. βασάζων ὁ Ἰσαὰκ τὰ ξύλα, ἀνήρχετο εἰς τὸ ὄρος τυθῆναι ὡς ἀρνίον ἄκακον· βασάζων καὶ ὁ σωτὴρ τ̈ σαυρὸν ἀνήρχετο ἐν κρανίῳ τυθῆναι, ὡς ἀμνὸς ὑπὲρ ἡμῶν. τὸν

D μάχαιραν θεωρῶν ὀνόει μοι τ̈ λόγχην· τ̈ βωμὸν κατανοῶν, σκόπει μοι τὸ κρανίον· καὶ τὰς σχίδακας βλέπων, κατανόει τ̈ σαυρόν. καὶ τὸ πῦρ θεωρήσας, λογίζου μοι τ̈ πόθον. βλέπε καὶ τὸ πρόβατον ἐν τ̈ δύο κεράτων κρατύμενον ἐν φυτῷ, τῷ λεγομένῳ, σαβέκ· βλέπε μοι καὶ τ̈ Χριστὸν, τ̈ ἀμνὸν τ̈ τῦ Θεῦ, ἀπὸ τ̈ δύο χειρῶν κρατύμενον ἐν σαυρῷ. τὸ

E φυτὸν δ τῦ σαβὲκ ἄφεσιν ἑρμηνεύει (ἄφηκε γὰρ τ̈ σφαγῆς τ̈ παῖδα τ̈ γέροντος) τὸν σαυρὸν προσημαίνον τὸν ἀφέντα τῷ κόσμῳ τὰς ἁμαρτίας αὐτῦ, δ ζωὴν ἀπολαμβάνοντα· ὁ κριὸς ἐν τῷ φυτῷ κρεμάμενος τῦ σαβὲκ, μυστικῶς τὸν Ἰσαὰκ μόνον ἐλυτρώσατο· ὁ ᾧ ἀμνὸς τῦ Θεῦ κρεμασθεὶς ἐν τῷ σαυρῷ, ἐῤῥύσατο τὸν κόσμον ἐκ θανάτυ καὶ ᾅδου. ἀπεσπάσθη Ἰσαὰκ ἀπὸ τ̈

F τέκνων αὐτῦ, μέλων ἐπὶ τὸ ὄρος ἔρχεσθαι εἰς θάνατον· ἀπεσπάσθη καὶ Χριστὸς ἐκ τ̈ μαθητ̈ αὐτῦ, μέλων ἐπὶ τὸν σφαγέα ἔρχεσθαι ὑπὲρ ἡμῶν. κατέλειπε τοὺς παῖδας ὁ δίκαιος Ἀβραὰμ, ἵνα μή τις πρὸς αὐτὸν ἢ ἐμποδισμὸς πρὸς τ̈ ἱερουργίαν· καὶ λαβὼν τὸν Ἰσαὰκ, μόνος μόνον ἀνάγει, πῦρ, μάχαιραν, καὶ ξύλα συνεπιφερόμενος.

Ἀλλὰ τί ὁ Ἰσαάκ; τῇ γλυκυπάτῃ φωνῇ προσα-

προσκαλεῖται καὶ λέγει· εἰπὲ, φησὶν, ὦ πάτερ, A ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, ποῦ ἐστι τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὁλοκάρπωσιν; πάλιν φωνὴ τοῦ παιδὸς δριμύνει σπλάγχνα πατρός· πάλιν ἄλλος πειρασμὸς ἔσχεν αὐτὸν φοβεροῦ· πάλιν ἄλλη βάσανος συνέσχε τὸν δίκαιον οὐκ ἐλάττων τῶν πρώτης, οὐδὲ φιλανθρωποτέρα. καὶ πῶς ἂν δὲ κατεπλάγη δάκρυσιν ὁ Ἀβραάμ, μηκέτι προσδοκήσας λοιπὸν πατὴρ ἀκοῦσαι; δὲ λέγει τι B γοερὸν, δὲ θρηνώδες φθέγγεται· ἀλλ' ἀτρεμεῖ τῇ ψυχῇ, καὶ ἀκλινεῖ λογισμῷ ἐδέξατο τὴν φωνὴν τοῦ παιδὸς τὴν ἡδίστην. καὶ ἀνταποκρίνεται, καὶ λόγους μεταδιδοῖ· Ὁ Θεὸς ὄψεται, τέκνον, πρόβατον εἰς θυσίαν· εἶπε προθαρρύνων τὸν παῖδα τοῦτο ἔφη, εἶπε δὲ προφητεύων τὸ μέλλον ὁ Ἀβραάμ. ὅτε δὲ τῷ φθάσαι προυδῇ τὸ προσταχθέντα τόπον, οἰκοδομεῖ τὸν βωμὸν, τὸ C θυσιαστήριον ἑτοιμάζει, μάχαιραν ἀτρεπίζει, καὶ τὸ πῦρ, καὶ τὰ ξύλα ὁ πατὴρ προτίθησι τῷ παιδί. ἄπτεται μὴν τούτου τοῦ υἱοῦ ὁ πατὴρ, δὲ οὐδὲν ἀντιπράττει ἡ φύσις πρὸς κώλυμα. ἐξέδωκεν ἑαυτὸν ὁ Ἰσαὰκ τῷ πατρὶ, ἵνα χρήσηται αὐτῷ καθ' ὃν βούλεται. τίνα πρῶτον θαυμάσω, ἢ τίνα καταπλαγῶ; ποίῳ βόπῳ στέφανον πλέξω τῶν ἐγκωμίων; τὸν ἐπὶ τὸν φίλ- D τατον χεῖρας ἐπιβαλόντα ξίφει τῷ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην καὶ εὔνοιαν, ἢ τὸν μέχρι θανάτου πατρὶ ὑπακούσαντα, καὶ ἱλάριον σφαγὴν ἑαυτὸν δεχόμενον; ὁ μὲν γὰρ τῆς φύσεως ὑπῆρεν ἑαυτὸν, τοῦ Θεοῦ τῷ ἐντολῷ τῆς φύσεως προτιμῶν· ὁ δὲ μέχρι θανάτου ὑπήκουσε τῷ πατρὶ, χεῖρον θανάτου εἰδὼς τὸ λυπῆσαι πατέρα.

Ἐντεῦθεν ὁ Ἀβραὰμ λαβὼν δέσμιον παῖ- E δα, οὐ ναρκᾷ τὴν χεῖρα, οὐκ ἔξίσταται τὸν νοῦν. ὁσάκις εἶδον τοῦτο τοῦ παιδὸς τὰς εἰκόνας, οὐδέποτε ἴσχυσα ἀδακρυτὶ παρελθεῖν, ἐνεργούς μοι τῆς τέχνης ὑπ' ὄψιν ἀγαγούσης τῇ ἰσομοίρῳ ταύτῃ σαφῆ κατανόησιν. πλησίον προέκειτο δὲ θυσιαστήριον ὁ Ἰσαὰκ, τῷ πατρὶ ἑαυτὸν γόνυ κλάσας, εἶτα ὁ Ἰσαὰκ, τῷ πατρὶ ἑαυτὸν γόνυ κλάσας, ὠλιγωμένας τε ἔχων εἰς τοὐπίσω τὰς χεῖρας, κατόπιν τοῦ Ἀβραὰμ τοῦ ἀγκύλῃ πατοῦντος. F εἶτα τῇ μιᾷ χειρὶ τῷ κόμῃ πρὸς ἑαυτὸν τοῦ παιδὸς ἀνακλάσας, ἐπικύπτει πρὸς αὐτὸν, καὶ βλέπει τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰσαὰκ πρὸς αὐτὸν ἐλεεινῶς βλέποντος, καὶ τῷ πλησμονῇ πλήττοντος. καθωπλισμένῳ ἔχων τῷ ξίφει τῷ δεξιᾷ κατευθύνει τῷ σφαγῇ, ἅπτεται τοῦ σώματος. ἤδη πρὸς τῷ φάρυγγι ἡ ἀκμὴ τοῦ ξίφους· ἵν' ὡθῇσαι τοῦ μάχαιραν κατὰ τῶν πλάγχνων αὐτοῦ, καὶ

τότε

voce patrem compellans: Cedo, inquit, pater: Ecce ignis & ligna: ubi Genes. 22. est ovis in holocaustum? Rursus vox pueri acriter afficit viscera patris. Rursus alia ipsum tentatio horribilis invadit. Rursus aliud tormentum virum justum corripit non priore minus, nec minus indulgentiæ plenum. Quomodo enim non consternaretur Abraham lacrymis, non amplius patris nuncupationem exspectans? non aliquid acerbum dicit, aut quid lugubre ac flebile eloquitur: verum intrepida mente, ac cogitatione immota dulcissimam pueri vocem excepit, & vicissim respondet, verbaque miscet: *Deus* Genes. 22. *videbit sibi ovem ad victimam holocausti, fili*. Aut puerum confirmans, hoc dixit Abraham; aut futurum prænuncians. Quum autem perveniissent studiose ad præstitutum locum, aram ædificat, altare parat, gladium adornat & ignem, & ligna pater apponit filio. Apprehendit deinde filium pater, & nullum natura impedimentum objicit. Tradidit seipsum patri Isaac, ut ipso quemadmodum vellet uteretur: sed quemnam primum admirabor, aut quem cum stupore magis suspiciam? quem primum præconiorum corona ornabo? Eum ne, qui manus in carissimum extendit filium, ob magnam in Deum dilectionem atque benevolentiam; an illum, qui ad mortem usque patri factus est obediens, cœlestemque jugulationem ab eo suscipere paratus erat? Ille enim se ipse supra naturam sustulit atque evexit, nihil prius antiquiusque divino ducens præcepto: ille autem usque ad mortem patri se obedientem præbuit, morte pejus esse sciens, tristitiam atque molestiam patri inferre.

Deinde Abraham, accepto filio vincto, non obtorpescit ei manus, non obstupescit mens. Quotiescumque sane pueri istius contemplatus sum imaginem, nunquam sine lacrymis præterire potui; præsertim dum efficax picturæ artificium demulceret animum, & perspicuam huic historiæ afferret cognitionem. Juxta altare procumbebat Isaac, coram patre in genua provolutus, ac manus retro circumactas habens, Abraham interim à tergo cubitorum curvaturam calcante. Deinde una manu comam pueri ad sese retorquens, intuetur ipsum, aspicitque faciem Isaac in eum miserabiliter respicientis, ictumque jam expectantis. Armatam autem gladio habens dexteram, intentat necem, corpus contingit, & jam gutturi acies gladii imminebat, ensemque in sua ipsius adigit viscera.

Porro

Porro tunc divinitus audita vox est, quæ impetum retinebat, & opus impediebat: *Abraham, Abraham*, dicens, *ne injicias manum tuam in Isaac: neque malum quid in filium tuum committas. Nunc enim vere cognovi, quod timeas Deum, & non pepercisti dilecto filio tuo propter me.* Ecce aries colligatus est in planta Sabec, accipe, & offer illum, inquit, pro Isaac, ut certior fias, quod susceperim ego sacrificium tuum, ardentem videlicet voluntatem. Admirati sunt Angeli, principatus & potestates, throni, dominationes, omnesque exercitus: obstupuerunt cœli, Sol, & Luna, & astrorum chori, super re adeo admirabili atque stupenda. Deus porro sola contentus fuit voluntate fidelissimi revera sanctique Abraham, & dixit ad eum: *Benedicens benedicam, & multiplicans multiplicabo semen tuum super terram, sicut astra cœli*: quia promte obedisti voci meæ, & studiose curasti adimplere mandatum meum. Deditque ex rupe ovem Deus pro puerulo, ad perficiendum Sacrificium. Non enim gaudet Deus occisis victimis, quæ cultro & fumo offeruntur ipsi: sed hostiam requirit à nobis viventem, sanctam, beneplacentem, ac rationabile obsequium, quemadmodum cunctos aperte admonet Apostolus, sciens quid Deo acceptum sit. Neque enim Deus volens pueri interfectorem efficere Abraham, jubebat ut filium offerret; verum ut cunctis habitatoribus terræ ostenderet, quod vehementer Abraham diligeret Deum: quia propter eum non pepercit Isaac, licet illum unigenitum parvulum dumtaxat haberet. Ideoque mysterium Deus magnum & admirabile ostendit Abrahæ: nam per sacrificium istud Sacerdos factus est, & in figura prophetam ipsum fecit; indicavitque ei Deus Altissimus, quod & ipse filium suum unigenitum pro mundo daturus esset, ut ab erroribus genus salvet humanum, Deus homo factus. Illud quippe significabat, quum ovem è Sabec pro Isaac dedit, ut offerretur in sacrificium. Nam quum futuri essent homines increduli, qui fidem non præberent partui Virginis Sanctissimæ, qua ratione potuerit sine virili contactu filium concipere, quasi fieri non posset; idcirco ex rupe arietem produxit, ut quod admirabile erat, ex hoc fidem acciperet; & quum quidquid voluntate ipsius divinitatis imperatur, subsistit protinus. Sicut ergo ibi solo verbo ovis in rerum naturam prodiit; ita & in Virgine Verbum caro factum est. Et quemadmodum ovis in planta ligata hærebat: sic etiam unigenitus in cruce clavis confixus pendebat.

Genes. 22.

Ibid.

Rom. 12.

A τότε δὴ θεόθεν ἡ φωνὴ ἐγίνετο, τὴν ὀργὴν ἐπέχουσα, καὶ τὸ ἔργον κωλύουσα. Ἀβραὰμ γὰ, Ἀβραὰμ, μὴ ἐπιβάλῃς, φησὶ, τὴν χεῖρα τῷ Ἰσαὰκ, μηδέ τι κακὸν πράξῃς εἰς τὸν σὸν υἱόν. νῦν γὰ ἔγνων ἀληθῶς, ὅτι φοβῇ τὸν Θεὸν, καὶ οὐκ ἐφείσω δι' ἐμὲ τοῦ σοῦ ἀγαπητοῦ. ἰδοὺ κριὸς δέδεται ἐν τῷ φυτῷ τῇ σαβέκ. λάβε καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν ἀντὶ τοῦ Ἰσαὰκ, φησὶν, ὅπως πλη-
B ροφορηθῇς ὅτι προσεδέξαμην ἐγὼ τὴν θυσίαν, τὴν θερμὴν προαίρεσιν. ἐθαύμασαν ἄγγελοι, ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι, θρόνοι, κυριότητες, καὶ πᾶσα ἡ στρατιά· ἐξέστη οὐρανοὶ, ἥλιος καὶ σελήνη, καὶ ἀστέρων χοροὶ ἐπὶ τῷ τοσούτῳ θεάματι. ὁ μὲν Θεὸς ἠρκέσθη μόνῃ τῇ προαιρέσει τοῦ πιστοῦντος ὄντως καὶ ὁσίου Ἀβραάμ· καὶ ἔφησε πρὸς αὐτὸν, εὐλογῶν εὐλογήσω, καὶ πληθύνων πλη-
C θυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, ἐπειδὴ ὑπήκουσας τῆς φωνῆς μου προθύμως, καὶ ἔσπευσας πληρῶσαι τὸ πρόσταγμα τὸ ἐμόν. καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς πρόβατον ἐκ τῆς πέτρας ἀντὶ τοῦ παιδαρίου, τελέσαι τὴν θυσίαν. εὐ γὰ ἤθελεν Θεὸς ἐπὶ νεκρᾷ θυσίᾳ χαίρειν καὶ καπνοῦ προσαγομένῃ αὐτῷ, ἀλλὰ θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον, τὴν λο-
γικὴν λατρείαν ἐπιζητεῖ παρ' ἡμῶν, καθὼς ὁ ἀπό-
D στολος φθέγγεται πᾶσι, σαφῶς ἐπισάμενος τοῦτο εὐάρεστον τῷ Θεῷ. εὐ γὰ θέλων ὁ Θεὸς παιδοκτόνον ποιῆσαι τὸν Ἀβραάμ, ἔλεγεν ἀνενεγκεῖν τὸν υἱόν, ἀλλ' ἵνα δείξῃ πᾶσι τοῖς τοῦ κόσμου οἰκήτορσιν, ὅτι σφόδρα ἠγάπα τὸν Θεὸν ὁ Ἀβραάμ, ὅτι οὐκ ἐφείσατο δι' αὐτὸν τοῦ Ἰσαὰκ, καίτοι μονογενὲς ἔχων τὸ παιδάριον. διὸ καὶ μυστήριον ὑπέδειξεν ὁ Θεὸς ὡς φίλῳ τῷ Ἀβραάμ μέγα καὶ παράδοξον. ἀφ' ὧν γὰ τῆς θυσίας ἱερεὺς ἐχρίετο, ἐν ᾧ
E τῷ τύπῳ αὐτὸν προφήτην ἐποίησε· καὶ ἐγνώρισεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος, ὅτι μέλλει καὶ αὐτὸς τὸν μονογενῆ υἱὸν δίδοναι ὑπὲρ τοῦ κόσμου, ἵνα σώσῃ ἐκ τῆς πλάνης τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων Θεὸς ἐνανθρωπήσας. τοῦτο γὰ ἐσήμαινεν, ἀντὶ Ἰσαὰκ δεδωκὼς παράβατον ἐν τῇ σαβὲκ κριὸν εἰς θυσίαν. ἐπειδὴ γὰ ἔμελλον οἱ δύστροποι ἀν-
F θρωποι ἀπιστεῖν τῷ τοκετῷ τῆς ἁγίας παρθένου, πῶς ἂν ἠδυνάτο δίχα κοίτης ἀνδρικῆς κυοφορῆσαι υἱὸν, ὡς ἀμήχανον ὄν, ἀφ' οὗ ἐκ πέτρας πηγὴ ἔβλυσε τὸν κριὸν, ἵνα τὸ παράδοξον ἐκ τούτου πιστωθῇ, ὅτι ᾧ βουλήματι τοῦ αὐτοῦ θεότητος πᾶν τὸ προσταττόμενον ἀθέως ὑφίσταται. ὡς οὖν ἐκεῖ ὁ λόγος πρόβατον ὑπέστησεν, οὕτως ἐν τῇ παρθένῳ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο. καὶ ὥσπερ τὸ πρόβατον ἐν τῷ φυτῷ ἐδέθη, οὕτως ὁ μονογενὴς ἐν σταυρῷ καθη-
λώθη.

λώθη. Διὰ τοῦτο ἐβόα ὁ Ἡσαΐας λέγων· Ὡς πρόβατον ἤχθη ἐπὶ σφαγὴν ἄφωνος. πάλιν ὁ Κύριος Ἰουδαίοις ἔλεγε· Ἀβραὰμ ἐπεθύμει τὴν ἡμέραν μου ἰδεῖν, καὶ εἶδε καὶ ἐχάρη, τὴν τοῦ πάθους δηλαδὴ ἐν τῷ τύπῳ Ἰσαάκ, ἐν ὄρει τῷ ἁγίῳ. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς προτυπώσας ἡμῖν πάντα πρὸς σωτηρίαν ἐν ταῖς ἁγίαις γραφαῖς, καὶ ἐλθὼν ἐπλήρωσε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, καὶ ἀνῆλθεν ἐν δόξῃ πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέρα, ἵνα ἐν παντὶ τόπῳ προσκυνῶμεν τῷ πατρὶ σὺν υἱῷ καὶ τῷ πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

bat. Propterea clamat Isaias, dicens: *sicut ovis ad occisionem ductus est, sine voce.* Rursus autem Dominus dicebat ad Judæos: *Desiderabat Abraham videre diem meum, & vidit, & gavisus est*: diem scilicet passionis in figura Isaac, super montem sanctum. Benedictus Deus, qui cuncta nobis ad salutem præfigurat in scripturis sanctis, venientsque, sermones implevit Prophetarum, & in majestate ad suum ascendit Patrem: ut omni in loco adoremus Patrem cum Filio & Spiritu sancto, in secula. Amen.

Isai. 53.

Joan. 8.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΟΦΗΤΗΝ ΔΑΝΙΗΛ, ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΠΑΙΔΑΣ. ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΕΓΟΝΤΑ, Ο ΚΑΙΡΟΣ ΠΟΝΗΡΟΣ ΕΣΤΙ, ΣΩΘΗΝΑΙ ΟΥ ΔΥΝΑΜΑΙ.

Ejusdem Sermo in Danielem Prophetam, et in sanctos tres Pueros. Et in eum qui dicit: Tempora mala sunt, salvari nequeo.

Φερε δὴ, θεασκεψώμεθα τὰ κατὰ τὸν προφήτην Δανιὴλ καὶ τοὺς ἁγίους παῖδας. Οἱ ὅσοι ἦτοι ὑπῆρχον ἐν ταῖς ἡμέραις, ἐν αἷς παρέδωκε Κύριος τὴν Ἱερουσαλὴμ, διὰ ἁμαρτίαν τοῦ λαοῦ, εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος. Προσεῖχον δὲ ἑαυτοῖς ἀσφαλῶς, ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας· ὅθεν ἐν τοσούτοις ποικίλοις πειρασμοῖς καὶ θλίψεσι, δόκιμοι ἀνεφάνησαν. Οἵους δὲ πόνους ἀπήντλησαν ἐν τῇ συγχύσει τῇ γενομένῃ ἐν ἐκείνῃ τῇ αἰχμαλωσίᾳ οἱ θεοφιλεῖς ἦτοι παῖδες, πρῶτον μὲν θεασάμενοι τὸν ἐκλεκτὸν λαὸν ὑπὸ Ἀσσυρίων ἀνηλεῶς πορθούμενον; Φησὶν γὰρ Ἱερεμίας· πρόσωπον Ἱερέως οὐκ ἔλαβον, πρεσβύτῃ οὐκ ἠλέησαν· ἄρχοντες ἐν χερσὶν ἐκρεμάσθησαν, καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλοις ἠσθένησαν· καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ θεωροῦντες τὴν ἁγίαν πόλιν ὑπὸ ἀνόμων ἐρημουμένην, καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ ἱερὸν πυρὶ καταφλεχθὲν, καὶ τὰ ἅγια σκηνὴν ὑπὸ ἀνόμων χειρῶν ψηλαφώμενα, καὶ ἐν εἰδωλείοις ἀνατιθέμενα, καὶ τοὺς προφήτας ἐν πέδαις σιδηραῖς δεδεμένους, οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία αὐτῶν, ἡ κατελάλησαν τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἐδίστασαν· καθώς τις πού λέγει· Ἰδοὺ αὕτη ἡ κακία τοῦ Κυρίου· τί ὑπομένω τῷ Κυρίῳ ἔτι; Εἶτα ἤγοντο λοιπὸν ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ· ἀφάτου δὲ αὐτοὺς κάματος ἄμετρος ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ· ὑπομένουσι. κακουχίαν καὶ γυμνότητα καὶ λιμὸν, ἀφ' τὸ μὴ ἀλισγηθῆναι τοῖς ἀθεμίτοις. Εἶτα ἤχθησαν εἰς Βαβυλῶνα· ἀφάτου δὲ αὐτοὺς ἕτερος

Age jam, contemplemur Danielis Prophetæ, & sanctorum Puerorum gesta; quales hi sancti exstiterint in diebus illis, quando tradidit Dominus civitatem Hierusalem propter peccata populi in manus Nabuchodonosor Regis Babyloniæ. Attenderunt autem hi sibi ab ineunte ætate tuto: quare & in tantis adeoque variis periculis atque vexationibus probi sunt reperti. Cujusmodi enim non exantlarunt labores in confusione facta in illa captivitate, pueri illi adeo pii ac Deum amantes? Et primum quidem spectantes electum populum ab Assyriis ita crudeliter divexari: ait quippe Hieremias: *Faciem sacerdotis non susceperunt, senis non miserti sunt: principes manibus suspensi sunt, & pueri in lignis infirmati sunt*: & quæ sequuntur. Cernentesque sanctam civitatem ab iniquis vastatam, & Dei templum igne combustum, & vasa sancta iniquorum manibus contrectata, ac in idolorum fanis reposita, prophetasque vinculis ferreis constrictos: non tamen ob hæc cor eorum conversum est retrorsum, nec sunt obloquuti Deo, neque vacillarunt: sicut quidam alibi ait: *Ecce hoc malum a Domino est: quid amplius exspectabo a Domino?* Postea adhuc captivi ducti, immensum per viam coguntur subire laborem: dum ærumnas in ea varias cum nuditate patiuntur, famemque tolerant, eo quod se ab illicitis prorsus pollui nollent. Sub hæc in Babylonem ducti, aliud eos certamen

Thren. 4.

4. Reg. 6.

tamen manet. Fit electio selectissimorum puerorum, ut habet scriptura, inter quos connumerati sunt Daniel, Ananias, Azarias, & Misaël. Cæterum honestatis inimicus conspiciens neque in obsidione sanctæ civitatis eos se voluisse abstrahere a Domino, neque in via ut esu se contaminarent, illos inducere potuisse; in cor impii Regis se immittit, suadetque, ut per singulos dies Rex constituat eis annonam de cibis suis, & de vino unde bibebat ipse, sicque eos enutriat annis tribus, ut scilicet & per tyrannidem illos compelleret vesci cibis illicitis. Et vide hic malignitatem Draconis: quandoquidem non ad diem unum, neque ad mensem dierum constituit præfinitum tempus: verum ad tres usque annos prorogavit certamen, ut partim timore, partim temporis diuturnitate tandem substerneret amatores divini cultus. Verum hi neque in illo virilem suum animum deposuerunt, neque patriam legem erubuerunt, rogantes clanculum eunuchorum præfectum, ut ipsis legumina dentur ad vescendum, ne polluantur de mensa Regis, non timentes periculum, quod nisi paruissent, aut si repugnassent, imminebat. Deinde, licet princeps eunuchorum adduci nequiret, ut legumina ad vescendum suppeditaret; non tamen ideo a pietatis scopo recesserunt. Dominus enim glorificantes ipsum glorificat & magnificat; volensque ad illustriora adhuc certamina eos reservare, disponit ac præparat Amelsad, quem constituerat princeps eunuchorum super eos, ut daret iis sicut postulaverant. Et ut cognoscas Dei illud opus fuisse quod fiebat; comperti sunt & illustriores exteriori corporis forma atque aspectu, & in omni disciplina ac sapientia magis instructi præ omnibus iis qui vescebantur cibo regio. Quod si meticulosi aut impotentes animi fuissent, nonne hujusmodi usurpassent verba: Quid agendum fratres? nos constringit necessitas, comminationes mortis a rege intentantur: quid nobis per inobedientiam tormenta comparamus? Deo sic visum est, qui dum contuetur vim nobis illatam, etiam nobis transgredientibus propter necessitatem ignoscet. Extra patriam versamur, in servitutem redacti sumus, regionem nostram perdidimus propriis ejecti sedibus! quod si dura hac educatione morbo aliquo corripiamur, quis nostri curam geret, aut nos visitabit? Non præsto nobis erit pater, non fratres, non propinqui, à quibus solatium accipiamus in nostris angustiis: omnes ad egestatem & in servitutem redacti, apud gentem premimur alienam. Nullum plane secundis rebus utentem videmus, præter eos dumtaxat, qui sunt regiæ mensæ participes: quin & nos

A ρος ἀγών. γίνεται ἐκλογὴ τῶν παιδαρίων, κατὰ τὸ Γραφὴν, ἐν οἷς σωαριθμεῖται Δανιὴλ, Ἀνανίας, Ἀζαρίας, καὶ Μισαήλ. Ὁ δὲ τῶν Μισόπαλος, θεασάμενος ὅτι οὐδὲ ἐν τῇ πολιορκήσει τὰ ἁγίας πόλεως ἴσχυσεν ἀποστῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ Κυρίου, οὐδὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ἔπεισε μιαροφαγῆσαι, εἰσέρχεται εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνόμου βα-
B σιλέως, καὶ πείθει αὐτὸν, ὥστε ἐκτάξαι αὐτοῖς τὰ ἡμέρας καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς τραπέζης αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ πότου αὐτοῦ ἐκθρέψαι αὐτοὺς ἔτη τρία· ἵνα καὶ διὰ τῆς τυραννίδος πείσῃ αὐτοὺς τῶν ἀθεμίτων ἀπογεύσασθαι. Καὶ ὅρα κακοτεχνίαν τοῦ Δράκοντος, ὅτι οὔτε εἰς μίαν ἡμέραν, οὔτε ἕως μηνὸς ἡμερῶν ἔρησε τὴν προθεσμίαν, ἀλλ' ἕως ἐτῶν τριῶν παρέτεινε τὸν ἀγῶνα, ἵνα τῷ φόβῳ καὶ τῷ χρόνῳ καταβαλῃ τοὺς
C ἐραστὰς τῆς εὐσεβείας. οἱ δὲ μηδὲ ἐν τούτῳ δειλανδρήσαντες, μηδὲ ἐπαρχωθέντες τὸν πατρῷον νόμον, ἠξίουν ἀφανῶς τὸν ἀρχιευνοῦχον δοθῆναι αὐτοῖς σπέρματα εἰς τὸ μὴ ἀλισγηθῆναι τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως, ὑ φοβηθέντες τὸν κίνδυνον τῆς ἀκοῆς καὶ ἀντιθέσεως. Εἶτα τοῦ εὐνούχου ἀπειθήσαντος πρὸς τὴν χορηγίαν τῶν σπερμάτων, οὐκ ἀπέστησε τοῦ σκοποῦ τὴν φιλοθεΐας.
D Ὁ δὲ Κύριος, ὁ τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν δοξάζων καὶ μεγαλύνων, εἰς λαμπροτέρους ἀγῶνας φυλάξαι αὐτοὺς βουλόμενος, παροξύνει τὸν Ἀμελσαὰδ, ὃν κατέστησεν ὁ ἀρχιευνοῦχος ἐπ' αὐτοὺς, δοῦναι αὐτοῖς τὰ ἄρτια αὐτῶν. Καὶ ἵνα γνῶς, ὅτι ἔργον Θεοῦ ἦν τὸ προτεθὲν, τῶν ἐθιόντων ἐν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ, καὶ ἐν τῇ γραμματικῇ σοφίᾳ καὶ ἐν τῇ ἔξω μορφῇ πυρεθησαν
E λαμπρότεροι. Εἰ γὰρ ἦσαν δειλανδροι, καὶ δίψυχοι, τούτοις ἂν ἐχρήσαντο τοῖς λόγοις· τί ποιήσομεν, ἀδελφοί; ἀνάγκη ἡμᾶς κατέλαβε, βασιλικὴ ἀπειλή ἐστι θανάτου; τί ἑαυτοῖς προξενοῦμεν βασάνους διὰ τὴν ἀπειθείας; Θεὸς οὕτως ηὐδόκησεν. ὁρᾷ δὲ αὐτὸς τὴν βίαν, ὧν πάσχομεν· ὅθεν καὶ συγγνώσεται ἡμῖν διὰ ἀνάγκην ποιουμένοις. ἐν ἀποικίᾳ ἐσμὲν, εἰς δουλείαν κατεχόμε-
F θα, τὴν ἑαυτῶν χώραν ἀπολέσαμεν. Εἰ δὲ καὶ συμβῇ ἡμῖν μαλακία, διὰ τὴν σκληραγωγίας, τίς ὁ ἐπιμελούμενος ἢ ἐπισκεπτόμενος; οὐκ ἔστιν, ὁ πατὴρ, ὁ μήτηρ, οὐκ ἀδελφοὶ, ὁ ἡμῖν ὑπάρχει, ὃς δώσει φανῆναι ἡμῖν ἐν θλίψει. πάντες γὰρ ἄποροι, καὶ ἐν ἀλλοτρίᾳ γῇ, εἰς δούλους κατεχόμενος. Οὐδένα αὐτῶν θεωροῦμεν ἡμερούμενα, ἢ μόνον τοὺς κοινωνήσαντας τῆς βασιλέως τραπέζης. ἡμεῖς δὲ καὶ θανόντες οὐδὲ

οὐδὲ ταφῆς ἀξιώμεθα, ἀλλὰ κυσὶ βορὰ ῥιφήσε- A & nos mortuos ne sepultura quidem dignabuntur, sed canibus devoranda nostra corpora projicientur. Verum nihil horum apud se cogitarunt Dei servi; neque etiam, quod tantopere escam leguminum appeterent, hanc sibi delegerunt diætam: sed quod pro veritate certamen subirent. Tu igitur discerne mihi gloriam eorum, qui regio cibo ac pretioso vino satiati sunt, & pro veritate laborare noluerunt; ab his, qui delicias vitæ hujus à se propulsarunt, & labores pro veritate subierunt: quibuscum partem dignetur largiri nobis Dominus una cum omnibus Sanctis suis. Amen.

ται ἡμᾶς τὰ σώματα. Ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἐνενόησαν οἱ τοῦ Θεοῦ δοῦλοι, ἀλλ' οὐδὲ τῆς βρώσεως τὸ περιττὸν διελογίσαντο, ταύτην ἀν ἐπελέξαντο τὴν δίαιταν· ἀλλ' ἵνα ἀγωνιζόμενοι τοῦ θυμοῦ παθεῖν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Σὺ οὖν μάθε μου τὴν δόξαν τῶν ἐμφορηθέντων τῆς βασιλικῆς τραπέζης καὶ τοῦ διαφόρου οἴνου, καὶ πονεῖν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας μὴ βουληθέντων· καὶ τὰ ἡδέα τοῦ βίου ἀποσεσαμένων, καὶ πόνους ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ὑπομεινάντων· μεθ' ὧν ὁ Κύριος ἀξιώσῃ ἡμᾶς ἔχειν τὴν μερίδα, σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. Ἀμήν. B

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΚΤΩ ΛΟΓΙΣΜΩΝ.

De octo Cogitationibus.

Γίνωσκε, τέκνον, ὅτι ὀκτώ εἰσιν οἱ λογισμοὶ, πάντες οἱ τὰ κακὰ ἐνεργοῦντες· γαστριμαργία, πορνεία, φιλαργυρία, θυμός, λύπη ἄκαιρος, ἀκηδία, κενοδοξία, καὶ ὑπερηφανία. Σὺ δέ, τέκνον, ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν γαστριμαργίαν, ἀγάπα τὴν ἐγκράτειαν, καὶ ἔχε τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ νικᾷς. Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν πορνείαν, ἀγάπα τὴν ἀγρυπνίαν καὶ τὴν δίαιταν, καὶ ἐνθυμοῦ τὸν θάνατον, καὶ μηδέποτε συντύχῃς μετὰ γυναικός, καὶ νικᾷς.... Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὸν θυμόν, κτῆσαι πραότητα καὶ τὴν μακροθυμίαν, καὶ ἐνθυμοῦ πόσα κακὰ ἐποίησαν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· καὶ ὁ Φιλάνθρωπος οὐκ ὠργίσθη αὐτοῖς, ἀλλὰ μᾶλλον ηὔχετο ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ ἔλεγε, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν. Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν ἄκαιρον λύπην, μηδέποτε λυπηθῇς διά τι ποτὲ πρόσκαιρον πρᾶγμα· καὶ ἐὰν δαρῇς, ἢ ἀτιμασθῇς, ἢ διωχθῇς, μὴ λυπηθῇς, ἀλλὰ μᾶλλον χαῖρε. τότε μόνον λυποῦ, ὅταν ἁμαρτήσῃς· ἀλλὰ καὶ τότε συμμέτρως, ἵνα μὴ πέσῃς εἰς ἀπόγνωσιν καὶ ἀπολεσθῇς. Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν ἀκηδίαν, κάμνε τί ποτε μικρὸν ἐργόχειρον, ἢ ἀναγίνωσκε, καὶ εὔχου πυκνά. Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν κενοδοξίαν, μὴ ἀγάπα τοὺς ἐπαίνους, μηδὲ τὴν πρωτοκαθεδρίαν· μᾶλλον δὲ ἀγάπα, ἵνα σε ψέγωσι ψευδόμενοι καὶ ἀτιμάζωσι· καὶ πράζε καὶ τὸν ἑαυτὸν σου παντὸς ἁμαρτωλοῦ ἁμαρτωλότερον. Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν ὑπερηφανίαν, εἴ τι ἂν ποιήσῃς, μὴ λέγε, ὅτι ἢ ἀπὸ ἰδίου μου κόπου νῦν, ἢ ἀπὸ ἰδίας ἀνδρείας· ἀλλὰ κἂν νηστεύῃς, κἂν ἀγρυπνῇς, C

SCias, fili, quod octo sunt cogitationes, quæ omnes mala operantur: Gula, Fornicatio, Avaritia, Ira, Tristitia intempestiva, Desidia, inanis gloria, & Superbia. Tu vero, fili, si velis gulam vincere, dilige temperantiam, & habe timorem Dei, & vinces. Si velis vincere fornicationem, dilige vigilantiam, & sitim, & mortem cogita, & nequaquam cum muliere versaris, & vinces. . . . . Si velis iram vincere, posside mansuetudinem, & longanimitatem, & cogita quanta mala fecerunt Judæi adversus Dominum nostrum Jesum Christum, & ipse pro sua clementia non fuit illis iratus, sed potius pro ipsis rogavit, dicens: *Pater, dimitte illis hoc peccatum: non enim sciunt quid faciunt*. Si velis vincere intempestivam tristitiam, ne unquam mœreas propter quodlibet tempestivum opus; & licet vapules, aut dedecore sive persecutione afficiaris, ne tristeris, sed potius gaude. Tunc solum tristare, quum peccaveris; sed & tunc moderate, ne incidas in desperationem, & pereas. Si velis vincere acediam, labora interdum circa aliquod opus manuum, aut lege, aut precare frequenter. Si velis vincere vanam gloriam, ne diligas laudes, neque primas sedes; potius autem dilige, ut te vituperent mentientes, & contemnentes, & elata voce dic te ipsum omnium peccatorum iniquissimum. Si velis vincere superbiam, quum quid feceris, ne dixeris, quoniam meo proprio labore perfectum est, seu propria virtute: verum etsi jejunaveris, etsi vi- D E F

Desunt non nulla;

Luc. 23.

gilaveris, etsi humi cubaveris, etsi psalmos cecineris, etsi ministraveris, etsi multas pœnitentias egeris, dic, Dei auxilio, & protectione omnia esse perfecta; non vero ex meis viribus, meaque diligentia. Cura, fili, ut semper sis simplex, & innocens. Neque habeas aliud in corde, aliud in ore tuo: hæc enim fallacia est. Esto verax, & non mendax, quia mendacium ex malo est. Ne reddas unquam malum pro malo, sed quum te quispiam malo affecerit aliquando, ignosce illi, ut & tibi ignoscat Deus. Quum te vexaverit injuriarum recordatio, ex toto animo ora pro illo fratre, & injuriæ memoria recedet. Vide ne suscipias affectionem invidiæ, ne te viventem diabolus absorbeat; imo potius factum celebra, & precare Deum, ut liberet te à periculo ejusmodi. Si videris aliquem peccantem, ne obloquaris, neque illum condemnes, neque odio prosequaris, ne cadas & tu in idem peccatum: potius autem dic, quoniam ego deterior sum, & quoniam hodie ipse, & ego cras. Scias dæmones timere Monachi jejunium, vigilias, continentiam, humilitatem, orationes, lacrymasque, & reliquas virtutes. Si velis ut largiatur tibi Deus lacrymas, contritionem, indolentiam, memento ubique mortis, & tuæ sepulturæ. Si a diabolo deceptus fueris, & in peccatum cecideris sive parvum, sive magnum, ne in desperationem ruas, & pereas; sed confuge ad Confessionem, & ad pœnitentiam, & Deus te non aversabitur.

Joan. 8.

De Perfectione Monachi.

PUgnans in potentes, ne ruas contra ipsos inordinate more juniorum. Ne circumeas moderate, sed severe. Erga vanos sermones ne indulgenter te geras. Ad narrationem affectionibus obnoxiam ne sedeas. In risum ne extollaris, & ne semines in te socordiam. Facetiis ne delecteris, ne in elationem vertaris. In urbis viis ne sis frequens, ne male affectus discedas. Odio habeto multorum consuetudinem, quia turbationem animæ præbet. Dilige silentium, ut in te conscientia sit,

πνῆς, κἂν χαμαικοιτῆς, κἂν ψάλλῃς, κἂν ἀγακονῆς, κἂν μετανοίας πολλὰς ποιῆς, λέγε ὅτι ἐκ τῆς σῆ Θεῆ βοηθείας; καὶ ἀντιλήψεως ἤνωται· οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς ἐμῆς δυνάμεως, οὐδὲ ἐκ τῆς ἐμῆς σπουδῆς. Σπούδασον, τέκνον, ἵνα ὑπάρχῃς πάντοτε ἁπλῆς καὶ ἄκακος· καὶ μὴ ἔχε ἄλλα εἰς τὴν καρδίαν σε, καὶ ἄλλα ἐν τῷ στόματί σε. τῆτο γὰ δολιότης ἐστί. Γίνε ἀληθινὸς καὶ μὴ ψεύστης, διότι τὸ ψεῦδος ἐκ τῆ πονηρῆ ἐστι. Μὴ ἀπόδος ποτὲ κακὸν ἀντὶ κακῆ, ἀλλ' ἐάν σε κακοποιήσῃ τις κακόν ποτε, συγχώρησον αὐτῷ, ἵνα καί σοι συγχωρήσοι ὁ Θεός. Ἐάν σε πολεμῇ ἡ μνησικακία, βύχε ἐξ ὅλης ψυχῆς ὑπὲρ τῆ ἀδελφῆ ἐκείνε, καὶ ἀναχωρῇ ἡ μνησικακία. Βλέπε, μὴ ὑποδέξῃ τὸ πάθος τῆ φθόνε, ἵνα μή σε καταπίῃ ὁ Διάβολος ζῶντα· ἀλλὰ μᾶλλον ἐξαγόρβυε τὸ πρᾶγμα, καὶ παρακάλει τὸν Θεὸν, ἵνα σε λυτρώσοι ἐκ τῆ τοιάτε κινδύνε. Ἐὰν ἴδῃς τινὰ ἁμαρτάνοντα, μὴ καταλαλήσῃς, μηδὲ καταχρίνῃς αὐτὸν, μηδὲ μισήσῃς αὐτὸν, ἵνα μὴ πέσῃς καὶ σὺ εἰς τὸ αὐτὸ ἁμάρτημα· μᾶλλον ὃ λέγε, ὅτι ἐγὼ χεῖρόν εἰμι· καὶ, ὅτι σήμερον αὐτὸς, κἀγὼ αὔριον. Γίνωσκε ὅτι φοβῆν καὶ οἱ Δαίμονες τὴν μονάχε τὴν νηστείαν, τὴν ἀγρυπνίαν, τὴν ἐγκράτειαν, τὴν ταπείνωσιν, τὰς δάχας, & τὰ δάκρυα; καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετάς. Ἐὰν θέλῃς, ἵνα σοι χαρίσῃ ὁ Θεὸς δάκρυα, καὶ κατάνυξιν, καὶ ἀπάθειαν, μνημόνυε τὸν θάνατον καὶ τὸν τάφον σε πάντοτε· Ἐὰν ἐκ τῆ Διαβόλου πλανηθῇς, καὶ πέσῃς εἰς ἁμαρτίαν, ἢ εἰς μικρὰν ἢ εἰς μεγάλην, μὴ ἔλθῃς εἰς ἀπόγνωσιν, καὶ ἀπολεσθῇς, ἀλλὰ δράμε εἰς ἐξαγόρβυσιν, καὶ εἰς τὴν μετάνοιαν, καὶ ὁ Θεὸς ὀκ ἀποστρέφεταί σε.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΛΕΙΟΝ ΕΙΝΑΙ ΤΟΝ ΜΟΝΑΧΟΝ.

ΕΙς μάχην δυνατὴν μὴ γίνε κατ' αὐτῆν εἰς ἀταξίαν νεωτέρων. Μὴ περιέλθῃς ὀπαικῶς, ἀλλ' αὐστηρῶς. Εἰς λόγες κενὲς μὴ δίδου ἄνεσιν. Εἰς δυσωπίαν ἐμπαθῆ μὴ καθέζε. Εἰς γέλωτα μὴ ἐπαίρε· καὶ ἐὰν μὴ ἀσείρῃς ἐν σοὶ ῥαθυμίαν. Εὐτραπέλοις μὴ χαῖρε, ἵνα μὴ εἰς μετεωρισμὸν ἐκτραπῇς. Ὁδοῖς πόλεως μὴ πύκναζε, ἵνα μὴ ἐμπαθὴς ἀποβῇς. Μίσει τῶν πολλῶν τὰς συνοσίας, ὅτι σύγχυσιν τῇ ψυχῇ παρέχυσιν. Ἀγάπησον σιωπὴν, ἵνα ᾖ ἐν σοὶ

σοὶ ἡ σωφέδησις, ὡς διδάσκαλος. Φεῦγε πολυλογίαν, ἵνα μὴ γένῃ ἐπιλήσμων. Ἀπόδραθι τὰ συμπόσια, ἵνα μὴ γένῃ πόρνος δίχα γυναικῶν. Παραυτῦ τὰς φιλίας σωτυχίας, ἵνα μὴ κείτης κατοχῆς ἄδικος. Ἄνθ τ αὐτῦ ἡδυσίας, ἀποποιῦ τὰς τ γυναικῶν ὁμιλίας, ἵνα μὴ γ τ ὕπνον ἔχῃς ἐμπαθῆ. Μὴ ἔθιε σωφαγεῖν, ἵνα μὴ σκοτίσῃ σε τ διάνοιαν. Μὴ πολλὰ μεταλάμβανε, ἵνα μὴ πηλὸν ποιήσῃς τ σάρκα σε. Ἀπέχε μνήμης ἐδεσμάτων ἀδοξέων, ἵνα μὴ γένῃ γ πονηρίας ἄθεσπος. Ἰδίαζε τὰ πολλὰ, ἵνα ὅταν σωτύχῃς, μάθῃς ἑκατέρων τ ὠφέλειαν. Μὴ πᾶσι θάῤῥει· πᾶσι δ τοῖς θέλουσι σωτύγχανε. Μὴ πάρελκε τὰς σωτυχίας, ἵνα μὴ ἐπιλάθῃς τ ἡσυχίας. Μὴ ἐκτείνῃς τὰς ὁμιλίας, ἵνα μὴ ζημιωθῆς τ συνομιλίας τ Θεῦ. Ἐὰν μὴ προσπίπῃς Θεῷ ἀναγίνωσκε ἐν ἡσυχίᾳ. Ὅτε ἄρξῃ γραφῶ Θεῦ, ὡς μέλλων διηγεῖσθαι ἃ ἤκουσας, φρόντισον.

A sit, ut Magister. Fuge loquacitatem, ut ne fis oblivioſus. Evita convivia, ne fornicator fias abſque mulieribus. Rejice ſuperfluos congreſſus, ne judex conſtituaris injuſtus. Sine tui ipſius libertate, ſubmove mulierum colloquia, ne in ſomnum cadas malæ affectionis. Ne frequenter comedas, ne tua mens obſcuretur. Ne multarum rerum particeps fias, ut ne lutum efficias carnem tuam. Abſtine à recordatione eduliorum exquiſitorum, ne evadas helluo iniquitatis. Solus eſto quam frequenter, ut, quando cum aliis verſatus fueris, utrobique utilitatem addiſcas. Ne omnibus fidas, cum omnibus autem volentibus verſare. Ne diu extrahe colloquia, ne obliviſcaris ſilentii. Ne protrahe ſermones, ne in pœnam Dei conſortio priveris. Niſi ſupplex Deum adoraveris, lectioni in ſilentio operam da. Quum cœperis de Deo ſcribere, ſtude, ut ea quæ audiviſti narraturus.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΜΦΥΣΗΜΑΤΟΣ.

De Inspiratione.

Οὕτως ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι, ὡς δεσμὸς φυσικὸς δυσλύτος. Ὁ δὲ χωρισμὸς αὐτῆς δηλοῖ τὸν δεσμόν, ὅτι ἀφίησι τὸ πλάσμα ὁλόκληρον, ἵνα δείξῃ ὅτι οὐχ ὡς μέρος σαρκός ἐστιν, οἰκείαν δὲ ἔχει ὑπόστασιν. Οὕτως ἐν πᾶσιν ἐνεργεῖ, ὡς ἄρχουσα τ σώματος. Οὕτως ἐνεργεῖ τ ζωὴν ἐν σαρκὶ, ὡς φυσικῷ κρατυνθὲν δεσμῷ. Οὐ χρήζει φαγεῖν, ἀνθ δὲ αὐτῆς ἡ δυνατὴ ἡ σὰρξ ἐσθιᾶσαι. Οὐ γάρ ἐστιν ἄλλη ψυχὴ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐνεργοῦσα, ἑτέρα δὲ ἐν τοῖς νοητοῖς. Συγγενὴς ἡ ψυχὴ, ἀλλ' οὐ σπέρματι. σωκτίσθη τῷ σώματι, ἀλλ' οἰκείαν ἔχουσα ὑπόστασιν. ἡ γὰρ φύσις ἐστὶν ὁ δεσμός· εἴ τις ἐν τῷ σώματι συναίρεται, ἡ τ ψυχῶ συγκτιζομένῳ κρατεῖ. Ὁ μὲν πόρος ἐκ σπορᾶς· ἡ δὲ πλάσις τ ἀνθρώπου, ἐκ Θείου Πνεύματος. Τότε συγκτίζεται ἡ ψυχὴ, ὅτε καὶ τὸ σῶμα τ ἀνθρώπου εἰκόνα λαμβάνει, εἰς ἀποδιάκρισιν τ συγκεχυμένου σπέρματος. Ἐκτὸς τοῦ εἴδους ἐστὶν ἡ συνουσία· παραχωρεῖ γὰρ τῇ κτίσῃ τ διάπλασιν. Ἄνθ μελῶν τὸ καταβληθέν ἐστι, σὰρξ ἄμορφος. οὐ γὰρ δυνατὸν ἡ φύσις δίχα Θεοῦ παρασῆσαι ἄνθρωπον. Αὐτὸς γὰρ εἶπε τῷ Ἱερεμίᾳ· πρὸ τοῦ σε πλάσαι ἐν κοιλίᾳ, ἐπίσταμαί σε. Τί οὖν ἐστιν ἡ φύσις; Ὕλης μόρφωσις, τὸν Δημιουργὸν προκαλουμένη εἰς χορηγίαν τ ὑποστάσεως,

Ex Cod. Regio. Alexandrino VII. *pag.* 354.

ANima ita eſt in corpore, ut naturale vinculum ſolutu difficile. Ejus autem ſeparatio oſtendit vinculum, quod ſic relinquit integram compoſitionem, ut oſtendat non eſſe tanquam carnis partem, ſed propriam habere ſubſiſtentiam. Ita in omnibus operatur, veluti dominatrix in corpore. Ita vitam in carne operatur, ut naturali vinculo detenta. Non cibi opus habet; ſine ipſa verò caro veſci non poteſt. Non enim eſt alia Anima in ſenſibilibus agens, alia vero in intelligibilibus. Congenita eſt enim Anima, ſed non conſeminata. Cum corpore condita eſt, ſed propriam habet ſubſiſtentiam. Natura enim eſt nexus, quæ in corpore per ſemen infunditur, & Animam una conditam continet. Semen ex copula; ſed hominis formatio ex divino Spiritu. Tunc ſimul creatur anima, quum & corpus hominis imaginem ſuſcipit ad diſcretionem confuſi ſeminis. Extra ſpeciem eſt copula: tribuit enim Creatori formationem. Quod ſine membris immiſſum eſt, caro eſt informis. Non enim poteſt natura ſine Deo hominem conſtituere. Ipſe enim Hieremiæ dixit: *Priuſquam te formarem in utero novi te*. Quid igitur eſt natura? Materiæ conformatio, quæ conditorem ad ſubſiſtentiæ largitionem & divinum Spi-

Hier. I.

ritum ad generis perennitatem invitat. *Gen. 2.* *Inſpiravit Deus in faciem Adæ*. Ex præcipua parte vultus oſtendit animæ dignitatem, quod per ipſum toti præeſt ſubſiſtentiæ. Dixit autem, quod *factus eſt in animam viventem*, ſignificans, tunc eum in animam viventem factum fuiſſe, & non ante aliquod tempus.

Ex Cod. Vat. 1520. pag. 34. Dixit: *Poſuit illum, ut operaretur, & cuſtodiret Paradiſum*, indicans per corpus Animæ operationem. Dixit, *Et dedit ei præceptum de ligno duplici*, ſubindicans, antea nullo modo didiciſſe Animam, *Ex Cod. Vat. 1657. pag. 9.* quid ſit cognitio boni, & mali, quoniam neque erat.

ET ERAT CONDENS CIVITATEM.

Gen. 4. DUas cædes auſus eſt. Aliud enim eſt vir, & aliud adoleſcens. Et occiſorum, inquit, accepit uxores, apud quas id fatetur, quod apud viros non eſt confeſſus. Omnino enim incontinentia per illud tempus dominata eſt, atque aſſiduæ cædes fiebant propter feminas, & ipſas mutantes viros ſine ullo pudore, ita ut & filios Dei ex genere Seth caperent, ut cum ipſis commiſcerentur, ſicut quodam loco ait de Chriſto Evangelium, quod *fuit filius Seth, qui fuit Adam, qui fuit Dei*.

ET VIXIT JARED DUO ET SEXAGINTA &c.

Gen. 5. AUdivi Judaicam hæreſim. Si Deus venit, ut mortem deſtrueret, quomodo Henoch non mortuus eſt, neque Helias; & ſi in Henoch, inquit, deſtructa eſt; major ergo eſt Henoch, & Helias, quam Chriſtus. Et ſi Helias, & Henoch ante Chriſtum Paradiſum habitarunt, & cœlum; quid opus erat, ut Chriſtus reſurgeret, quidve plus Chriſtus præbuit, aut habuit? Breviter dico, Chriſtus propter Adam morti addictum advenit, non Heliæ cauſa, qui ad miniſterium ſervatus fuit. Venit Chriſtus ad diſſolvendum peccati potentiam, non vero propter Henochi naturam, quæ ad oſtendendum Creatorem interim non mortua eſt. Gratia ſervavit Henochum, non ipſius natura mortem vicit. Chriſtus venit per naturam, non per gratiam.

A ςάσεως, καὶ εἰς τ τῦ ἡμῶν Ἀδαμονλὼ τ Θεῖον πνεῦμα. Ἐνεφύσησε ὖ ὁ Θεὸς εἰς τ πρόσωπον τ Ἀδὰμ, ὃ ἐν τῷ κυρίῳ μέρος τ ὄψεως δεικνὺς τ ἀξίωμα τ ψυχῆς, ὅτι ἡγεῖται παρ' αὐτῷ τ ὑποστάσεως. Εἶπε δὲ, ὅτι ἐγένετο εἰς ψυχὴν ζῶσαν, δηλῶν ὅτι τότε ἐγένετο εἰς ψυχὴν ζῶσαν, καὶ ὃ πρὸ χρόνου τινός.

B Εἶπεν, ὅτι ἔθετο αὐτὸν ἐργάζεσθαι, καὶ φιλάττειν τὸν παράδεισον, μηνύων τῷ διὰ σώματος πρᾶξιν τῆς ψυχῆς. Εἶπεν ὅτι καὶ ἐντολὴν διέθετο πρὸς αὐτὸν περὶ τῦ ξύλου τῦ διπλοῦ αἰνιττόμενος ὅτι πρὸ τούτου ἔπωνε ἔμαθε τί ἐστι γνῶσις καλοῦ, καὶ πονηροῦ ἡ ψυχὴ, ἐπεὶ μηδὲ ἦν.

ΚΑΙ ΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΠΟΛΙΝ.

C

ΔΥο φόνους ἐτόλμησε. Ἄλλο γὰρ ἀνὴρ, καὶ ἄλλο νεάνισκος. Καὶ τῶν ἀναιρεθέντων, φησὶν, ἔλαβε τὰς γυναῖκας, πρὸς ἃς ἐξομολογεῖται, πρὸς ἀνδρὰς μὴ ἐξομολογούμενος. Πάντως γὰρ ἀσέλγεια κατ' ἐκεῖνο τῦ καιρῦ κατεκράτησε, καὶ συνεχὴς ἀνδροφονία διὰ τὰς γυναῖκας ἐγίνοντο καὶ αὐτὰς τὰς ἀνδρὰς ἀμειβούσας ἀναιδῶς, ὥστε καὶ τὰς υἱὰς τῦ Θεῦ ἐλεῖν πρὸς τὴν μίξιν τὰς ἐκ τῦ γένους τῦ Σὴθ, ὥς που φησὶ περὶ αὐτῦ τὸ Εὐαγγέλιον, ὅτι ἦν υἱὸς Σὴθ υἱὸς Ἀδὰμ, υἱὸς τῦ Θεῦ.

D

ΚΑΙ ΕΖΗΣΕΝ ΙΑΡΕΔ ΔΥΟ ΚΑΙ ΕΞΗΚΟΝΤΑ. ΚΑΙ Λ.

E

ΗΚουσα Ἰουδαϊκῆς αἱρέσεως λεγούσης· εἰ ὁ Κύριος διὰ τὸ καταργῆσαι τὸν θάνατον παρεγένετο, πῶς Ἐνὼχ οὐκ ἀπέθανεν, οὐδὲ Ἠλίας, ἢ εἰ ἐν τῷ Ἐνὼχ, φησὶ, κατήργητο, ἄρα μείζων ὁ Ἐνὼχ, καὶ ὁ Ἠλίας τῦ Χριστῦ, καὶ εἰ Ἠλίας, καὶ Ἐνὼχ πρὸ Χριστῦ παράδεισον ᾤκησαν, καὶ οὐρανὸν, τίς ἡ χρεία τῆς τῦ Χριστῦ ἀναστάσεως, τίδε πλέον ὁ Χριστὸς παρέσχετο, ἢ ἔσχε. Συντόμως λέγω· ὁ Χριστὸς διὰ τὸν θανατωθέντα Ἀδὰμ παρεγένετο, οὐ διὰ Ἠλίαν τὸν εἰς λειτουργίαν τηρούμενον. Ἦλθεν ὁ Χριστὸς λῦσαι τῆς ἁμαρτίας τὸ κράτος, οὐ μὴν δὲ διὰ τὴν τῦ Ἐνὼχ φύσιν, ἥτις εἰς ἀπόδειξιν τῦ κτίσαντος θεὸς οὐκ ἀπέθανεν. Ἡ χάρις διεφύλαξε τὸν Ἐνὼχ, οὐχ ἡ φύσις αὐτῷ τ θάνατον ἐνίκησεν. Ὁ Χριστὸς ἦλθεν διὰ τὴν φύσιν, οὐ διὰ τὴν χάριν,

χάειν, ἀφ' τῦτο καὶ ἡ φύσις ὑπόκειται τῷ θανάτῳ, ἵνα ὁμοῦ καὶ Ἐνὼχ μετὰ πάντων ἀπολαύῃ τὴν φύσιν τὴν ἀθάνατον ἀφ' Ἰησοῦ Χριστοῦ.

tiam. Idcirco & natura subjicitur morti, ut simul etiam Henochus cum omnibus immortali natura fruatur propter Christum.

ΚΑΙ ΜΕΤ' ΟΛΙΓΑ.

Οὐκ ἀπώλεσε τὸ κράτος ὁ θάνατος τῦ Ἐνὼχ μὴ θανόντος, ἐπειδὴ ἔτι ὑπὸ τὸν θάνατον εἶναι πιστεύεται. οὐ λυπεῖ τὸν θάνατον ἡ τῦ Ἠλίου ζωή. ἡ γὰρ ἐλπὶς τῦ θανεῖν αὐτοὺς τὸν νομὸν αὐτῷ οὐ ποιεῖ ἄκυρον. Ἐπὶ Χριστοῦ ὁ θάνατος σφόδρα λελύπηται, ὅτι ὑπ' αὐτῦ νεκροῦ ἡττήθη ἀναστάντος. Οἶδα τὸν Ἐνὼχ δοῦλον τῆς χάριτος, καὶ αὐτὸν γὰρ ἀπὸ τῦ τῆς ἁμαρτίας χρέους ἠλευθέρωσε.

Ἐνὼχ γέγονεν ἀνὴρ εὐσεβέστατος, καὶ τὸν Ἀδὰμ τὸν προπάτορα ἤλεγξε περὶ τῆς παραβάσεως, καὶ ἐμαρτύρησε τῷ Θεῷ, ὅτι ἃ εἶπε παρείχετο τῷ Ἀδὰμ, εἰ μὴ παρέβη. ἐπειδὴ τῇ πίστει τῆς ἀθανασίας ἔτυχε, καὶ θνητὸς ὤν, οὐκ ἀπέθανε. Πῶς οὖν ὁ Ἀδὰμ ἀπέθανεν; Ἐπειδὴ οὐκ ἐφύλαξε τὴν ἐντολήν. Ἀνθίσαται τοῖς αἱρέσεσιν ὁ δίκαιος τοῖς λεγούσαις, ὅτι ἀδίκως ἐκ τῦ παραδείσου τὸν Ἀδὰμ ἐξέβαλεν. Ἰδὼν γὰρ τὸν Ἐνὼχ δικαίως μετατέθεντα, ἐκ γῆς ταύτης εἰς τὸν παράδεισον εἰσήγαγεν. Εἰ ἀδυνατῶν τὸν Ἀδὰμ ἀπώσατο διὰ παραφάσεως τῦ παραδείσου, πῶς τὸν Ἐνὼχ εἰσήγαγε διὰ τῆς πίστεως, καὶ ἀθάνατον διετήρησεν ἕβδομον ἀπὸ Ἀδὰμ εὑρὼν τὸν δίκαιον εὐαρεστήσαντα.

ET POST PAUCA.

POteſtatem non perdidit mors, quod Henochus non mortuus eſt, quoniam adhuc ſub mortis imperio eſſe creditur. Non offendit mortem vita Heliæ; ſpes enim mortis ipſorum, mortis ditionem non abrogat. Sub Chriſto mors maximo detrimento affecta eſt, quia ab ipſo mortuo victa eſt, quum reſurgeret. Scio Henochum ſervum gratiæ, ipſum enim à peccati debito liberavit.

Henoch fuit vir piiſſimus, & Adamum primum parentem arguit de peccato, & teſtificatus eſt Deo, futurum fuiſſe, ut quæ dixerat, præberet Adamo, niſi peccaſſet; quoniam fide immortalitatem conſecutus eſt, & quum mortalis eſſet, non mortuus eſt. Quomodo igitur Adam mortuus eſt? Quia præceptum non cuſtodivit. Contra hæreſes inſurgit juſtus, quæ dicunt, immerito Adamum ex paradiſo ejectum. Videns enim Henochum juſte viventem, ex terra hac in paradiſum introduxit. Si impotens Adamum ex paradiſo prætextu quodam expulit, quomodo Henochum per fidem introduxit, immortalemque ſervavit ſeptimum ab Adamo, quum eum juſtum reperiſſet ſibique gratum?

ΚΑΙ ΜΕΤ' ΟΛΙΓΑ.

Ἐν τῷ Ἐνὼχ ἔδειξεν ὁ Θεὸς πῶς ἐπὶ τῆς ἀναστάσεως οἱ δίκαιοι τῶν ἁμαρτολῶν χωρίζονται, καὶ ἐν τῷ Ἠλίᾳ πῶς τὰ σώματα ἐν ἀέρι κουφίζονται.

Δύο τέχνας εὑράσθαι τοῖς τότε ἡ γραφὴ εἴρηκε, ψαλτήριον, καὶ κιθάραν, καὶ χαλκείαν χαλκῆ, καὶ σιδήρου· τὴν κιθάραν πρὸς τοὺς κόσμους, καὶ πρὸς πόλεμον τὴν χαλκείαν. καὶ γὰρ ὡς θῆρες ἦσαν πρὸς πρόβατα, μόνον πρὸς τὰς γυναῖκας εἰρήνην ἄγοντες, καὶ ἐν αὐταῖς οὐ τὸν τυχόντα πόλεμον ὑπομένοντες, ἐπεὶ καὶ φόνοις ἀνδρῶν γυνὴ περιεφέρετο, ἡ γὰρ φθορὰ τὴν ἰσχὺν τῦ σώματος ἐν τῇ μοιχείᾳ ἐγύμναζε, καὶ γυναῖκες οὐκ εἶχον ἐν τῇ ἐννοίᾳ

ET POST PAUCA.

IN Henoch oſtendit Deus quomodo in reſurrectione juſti à peccatoribus ſeparantur, & in Helia, quomodo corpora in aere ſublevantur.

Duas artes inventas ab illius ætatis hominibus Scriptura dixit, Pſalterium, & Citharam; & æream ex ære, & ferro. Citharam ad ornatum, & ad bellum æream. Etenim ut feræ erant contra oves, ſolum erga mulieres pacem ſervantes, atque in ipſis non vulgare bellum patientes, quia & virorum cædibus mulier rapiebatur: corruptio enim vires corporis in adulterio exercebat, & mulieres non in pru-

Ex Cod. eodem 1657. pag. 22. Cod. 1520. 63.

entia,

dentia, ſed in multis viris gloriabantur. Adeo etiam ipſæ in furorem actæ erant non minus, quam viri, animis bella inferentes, eorum mortem optabant, qui eas habebant, ut corruptioni furentis in morem operam darent. Creſcebat enim in ipſis intemperantiæ affectio ita, ut Dei filios ad infamem concubitum raperent. Et quiſnam dubitabit hæc quæ diximus, interitum, & mortes fuiſſe ſecutas? Quorſum vero hæc dixi? Ut conſummationem, quæ ſub Noë contigit, oſtenderem, hoc eſt diluvium hac de cauſa immiſſum,

ἐννοίᾳ τὸ καύχημα, ἀλλ' ἐν τῇ πολυανδρείᾳ. Οὕτως καὶ αὐταὶ ἐξεμάνησαν οὐχ ἧσσα τῶν ἀνδρῶν ταῖς ψυχαῖς πολεμοῦσαι τοὺς ἐχόντας αὐτὰς ἤυχοντο θανεῖν, ἵνα τῇ φθορᾷ ἐκμανῶς λειτουργήσωσιν· προέκοπτε γὰρ ἐν αὐταῖς τὸ πάθος τῆς ἀκρασίας τοσοῦτον, ὥστε καὶ τοὺς υἱοὺς τῷ Θεῷ ἐλεῖν πρὸς τὸ μίξιν τὸ ἄτιμον. Τίς ἀπιστήσειε τοῖς εἰρημένοις μὴ ἕπεσθαι τὰς φθορὰς καὶ θάνατον. Καὶ ἵνα τί ταῦτα εἶπον; ἵνα δείξω τὸ σωτέλειαν τὸ ἐπὶ τοῦ Νῶε σύμβασαν, ἤτοι τὸν κατακλισμὸν ἵνα τοῦτο γενόμενον.

EJUSDEM DE PATIENTIA.

QUI Deo placere cupit, ejuſque hæres per fidem evadere, ut & ipſe filius Dei appelletur ex Spiritu ſancto genitus, ante omnia longanimitatem apprehendens ac patientiam, debet fortiter obvias quaſque ſufferre tribulationes, anguſtias atque neceſſitates, ſive corporales morbos ac paſſiones, ſive improperia atque injurias ab hominibus, ſive etiam diverſas inviſibiles anxietates, quæ à ſpiritibus malignis inferuntur animæ, ad impediendam illam, quo minus ingrediatur ad vitam, inducere quoque eam cupientibus in omnem relaxationem atque mollitiem, negligentiam, ac dejectionem animi, oblivionemque ſui, pro ratione divinæ diſpenſationis permittentis ſingulas animas variis probari tribulationibus atque preſſuris: ut appareant qui toto corde & anima Deum diligunt, quique in omnibus quæ à maligno inferuntur, ſtrenuos in perferendo ſe præbent, nec ſpem in Deum abjiciunt; verùm ſemper redemtionem per gratiam in fide ac patientia multa exſpectantes; quamobrem etiam ab omni ſe tentatione expedire poterunt; atque ita promiſſionem adepti, cœleſti regno digni redduntur. Debet igitur anima ſermonem Domini ſequens atque amplectens, crucem ejus ferre quotidie, ſicut ſcriptum eſt: *Qui non accipit crucem ſuam, & venit poſt me, non poterit eſſe meus diſcipulus*. Hoc eſt paratum eſſe ad ſufferendum amore Chriſti tribulationem ac tentationem quamcumque, ſive manifeſtam ſive occultam, & ſpe a Deo ſemper aptum eſſe atque pendere: quoniam in ejus poteſtate eſt, ut affligatur anima, ſi permittatur ab eo, & ut omni tentatione atque anguſtia per eum liberetur. Si porro fortiter ſtrenueque non perfert, ſuſtinendo quamlibet tentationem ac tribulationem; verum triſtatur ac tædio afficitur, indignatur

Matth. 10. *Marc.* 8. *Luc.* 9.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΥΠΟΜΟΝΗΣ.

Ὁ βαλόμενος Θεῷ εὐαρεστῆσαι, καὶ κληρονόμος Θεοῦ διὰ πίστεως γενέσθαι, ἵνα καὶ αὐτὸς υἱὸς Θεοῦ προσαγορευθῇ, γνησθεὶς ἐκ Πνεύματος ἁγίου, πρὸ πάντων τὴν μακροθυμίαν καὶ τὴν ὑπομονῆς ἐραξάμενος, ὀφείλει πᾶς ἀπαντῶσας θλίψεις, στενοχωρίας τε, καὶ ἀνάγκας γναμῶς ὑποφέρειν, ἤτοι σωματικὰς νόσους καὶ πάθη, ἤτοι ὀνειδισμοὺς καὶ ὕβρεις ἀπὸ ἀνθρώπων, ἤτοι ἀοράτους θλίψεις διαφόρους, πᾶς ἐπαγομένας τῇ ψυχῇ, ἀπὸ τῆς τῆς πονηρίας πνευμάτων, πρὸς τὸ ἐμποδίσαι αὐτὴν εἰς τὸ ζῶν εἰσελθεῖν, εἰς χαύνωσιν καὶ ὀλιγωρίαν καὶ ἀνυπομονησίαν ἀπαγαγεῖν βουλομένων· κατ' οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ, συγχωροῦντος ἑκάστῃ ψυχῇ δοκιμασθῆναι ἐν διαφόροις θλίψεσιν, ἵνα φανερωθῶσιν οἱ ἐξ ὅλης ψυχῆς ἀγαπῶντες τὸν Θεὸν, εἰ πάντα τὰ ὑπενεγκόμενα ἀπὸ τοῦ Πονηροῦ γναμῶς ὑποφέρουσι, καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀφίσανται, ἀλλὰ πάντοτε τὸν λυτρωτὴν, διὰ τὸ χάριτος ἐν πίστει καὶ ὑπομονῇ πολλῇ ἐκδεχόμενοι· διὸ καὶ ἐξελθεῖν δυνήσονται πάντα πειρασμὸν, καὶ ὅτως τὴν ἐπαγγελίας τυχόντες, ἄξιοι τῆς βασιλείας καθίσανται. Ὀφείλει οὖν, ψυχὴ, ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Κυρίου καπακολουθοῦσα, τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν ἄρειν, ὡς λέγεται· τοῦτ' ἔστιν, ἑτοίμως ἔχουσα ὑπομένειν διὰ Χριστὸν πᾶσαν θλῖψιν ἢ πειρασμὸν, ἤτοι φανερὸν, ἤτοι κρυπτὸν, καὶ εἰς τὸν Κύριον ἀπερείσασθαι τῇ ἐλπίδι πάντοτε, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ αὐτοῦ ἐστιν. καὶ τὸ θλιβῆναι τὴν ψυχὴν δυσχερανθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τὸ λυτρωθῆναι πάντος πειρασμοῦ καὶ θλίψεως δι' αὐτοῦ. Εἰ δὲ μὴ ἀνδρίζεται, καὶ γενναίως φέρει ὑπομένουσα πάντα πειρασμὸν καὶ θλῖψιν, ἀλλὰ λυπεῖται καὶ ἀηδιᾷ, καὶ

καὶ ὀχθεται, καὶ ξενοχωρεῖται καὶ ὀλιγωρεῖ ὑ ἀγῶνος, ἢ καὶ ἀπελπίζει, ὡς μηκέτι λυζιωμένη, ὅπερ καὶ τοῦτο αὐτῆς τῆς κακίας ἐξὶ τέχνη, εἰς ἀκηδίαν καὶ ὀλιγωξίαν τὴν ψυχὴν ἐμβάλλουσα, καὶ τῆς ἐλπίδος ἐγκρατὴς μὴ γενομένη, ἀπεκδεχομένην τὸ ἔλεος ὑ Κυρίου ἐν πίξει ἀδιξάκτῳ τῆς ζωῆς ὅποι αὖτη ὑ γίνεται. Ἐπειδὴ ἀκόλουθος πάντων τῶν ἁγίων ὑ γέγονεν, ὅτε τοῖς ἴχνεσι ὑ Κυρίου πεξιεπάτησεν.

Κατανόησον δ ἴδε, πῶς ἐξ ἀρχῆς οἱ πατέρες, καὶ πατριάρχαι, καὶ προφῆται, δ ἀπόστολοι, καὶ μάρτυρες δι' αὐτῆς ὁδοῦ τ θλίψεων καὶ τ πειρασμῶν διελθόντες, ὅτως ἐγωνίσηο ἀρεστῆσαι Θεῷ, ὑπομείναντες πάντα πειρασμὸν καὶ θλῖψιν γενναίως, καὶ ἐν ταῖς ξενοχωρείαις ἥδοντο, διὰ τ προσδοκωμένην τῆς μισθαποδοσίας ἐλπίδα, ὡς ἡ Γραφή φησι. Τέκνον ἐὰν προσέρχῃ δουλεύειν Κυρίῳ, ἑτοίμασον τ ψυχήν σου εἰς πειρασμόν· εὔθυνον τ καρδίαν σου, καὶ καρτέρει· καὶ πάλιν ὁ ἀπόστολος λέγει, εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνατε πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ, καὶ ὐ υἱοί. Καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν· τὰ ἐπιφερόμενά σοι πάντα, ὡς ἀγαθὰ, πρόσδεξαι· εἰδὼς ὅτι ἄνευ Θεοῦ οὐδὲ γίνεται. δ ὁ Κύριος λέγει· μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς, καὶ διώξωσι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ· χαίρετε δ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ πάλι· μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκα δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. δεδιωγμένοι δὲ, ἤτοι φανερῶς ὑπὸ τ ἀνθρώπων, ἤτοι κρυπτῶς ὑπὸ τῶν πνευμάτων τ πονηρίας· ἀνταγωνίζονται γὰρ τῇ τ Θεὸν ἀγαπῶσαν ψυχῇ, καὶ εἰς θλίψεις ἀφορίοις ἐμβάλλουσι, πρὸς τ ἐμποδίσαι αὐτῇ εἰσελθεῖν εἰς τ ζωήν· ἅμα δὲ ἵνα δ δοκιμασθῶσιν εἰ κτ ἀληθῶς ἀγαπῶσι τ Θεὸν, ἐν τῷ ὑπομένειν πᾶσαν θλῖψιν, καὶ τῆς ἐλπίδος εἰς τέλος κρατῆσαι, καὶ τῇ λύτρωσιν ἐπιδείξασθαι ἐκδεχόμενοι. Ἢ πάλιν δ ἀκηδιάσασα, ἢ ὀλιγωρῆσα, δ τῆς ἐλπίδος ἐλαττουμένη ἀποδεχθήσεται, μὴ ἀγαπήσασα τ Θεὸν ἐξ ἀληθείας. Αἱδὲ διάφοροι θλῖψεις καὶ πειρασμοὶ ἀποδεικνύουσι τὰς ἀξίας ἕκαστας, καὶ ἀναξίους ψυχάς· τὰς ἐχούσας πίστιν, ἐλπίδα, καὶ ὑπομονήν, δ τὰς μὴ ἐχούσας· ἵνα ἐν πᾶσιν ἀποδειχθήσεται δόκιμοι καὶ πιστὰὶ καὶ ἄξιαι ψυχαὶ, ἕως τέλους ὑπομείνασαι, καὶ τῆς ἐλπίδος τῆς

A gnatur & angitur, parumque de certamine laborat, vel etiam desperat, quasi non sit unquam liberanda, quod ipsum etiam malitiæ ipsius est inventum ac artificium, in socordiam atque ignaviam pusillanimitatemque conjicientis animam & spei compotem non effectam, qua semper misericordiam expectet Domini in fide certa nihilque hæsitante. Cujusmodi quidem anima vitam in futuro non promeretur, quoniam cunctorum se Sanctorum sequacem non præbuit, neque Domini vestigia est persequuta.

Considera ac cerne, quo pacto ab initio Patres, Patriarchæ, Prophetæ, & Apostoli, ac Martyres per tribulationum atque tentationum vias pertranseuntes, ita potuerint placere Deo; qui fortiter quamcumque perferentes tentationem atque tribulationem, etiam inter angustias gavisi sunt, propter spem retributionis mercedis, quæ exspectatur, sicut ait scriptura: *Fili, accedens ad servitutem Domini, præpara animam tuam ad tentationes, dirige cor tuum & sustine.* Rursusque Apostolus dicit: *Quod si extra disciplinam estis, cujus participes facti sunt omnes: ergo adulterini, & non filii estis.* Alibique iterum: *omnia quæ super inferuntur tibi, tamquam bona amplectere, sciens absque Deo nihil fieri.* Aitque Dominus: *Beati estis, quum maledixerint vobis, & persequuti vos fuerint, & dixerint omne verbum malum adversum vos, mentientes, propter me: gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cœlis.* Et illud: *Beati, qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum cœlorum.* Patiuntur vero persecutionem, sive palam ab hominibus sive occulte a spiritibus malignis, quippe qui animam Deum amantem atque inquirentem oppugnant, ac in varias angustias conjiciunt, ad impediendum, quo minus in vitam ingrediantur: & simul quoque ut probentur, an verè Deum diligant, perferendo quamcumque tribulationem, & spem in finem usque retinendo, liberationemque in fide se accepturos sperantes: an contra, per impatientiam sese contrahens inter ærumnas, ac tædio affecta, parui pendens, spe orbatam se esse præseferat, nec verè diligere Deum. Diversæ porro ærumnæ atque tribulationes, tentationesque demonstrant, quæ animæ dignæ sint, quæque indignæ: & quæ fidem ac spem & patientiam habeant, quæque non habeant: ut ubi patuerit eas in omnibus probatas, fideles, dignasque animas esse,

Eccl. 2.

Hebr. 12.

Matth. 5.

esse, quæque ad finem usque pertulerint, ac fidei spem obtinuerint, atque ita per gratiam liberatæ sint, merito regni hæredes efficiantur.

Patientiam igitur, & spem cum primis unaquæque anima Deo placere cupiens, fortiter teneat: sicque omnem maligni impetum ac tribulationem perrumpere & effugere poterit. Neque enim usque adeo Deus animam in ipsum sperantem, ipsumque sustinentem tentari permittit, ut tædio vincatur, & opprimatur malis, totaque tentationibus & angustiis obruatur, quas sufferre nequeat. Nam, ut Apostolus ait: *Fidelis Deus*
1. Cor. 10. *est, qui non patietur nos tentari; sed faciet cum tentatione proventum, ut possimus sustinere*. Non enim quantum vult malignus, tentat affligitque animam; sed quantum ipsi à Deo permittitur. Solum anima viriliter perferendo, spem teneat, quæ est in fide, auxilium atque præsidium ab ipso exspectans, & fieri non poterit ut derelinquatur. Sed quantum illa contendit ad Deum, spe ac fide confugiens, & ab illo opem ac præsidium, liberationemque sine hæsitatione expectans; tanto eam celerius Dominus ab omni circumstante molestia liberat. Novit quippe ipse, quantam subire possit probationem atque tentationem anima, & tantam quoque permittit: modo ipsa toleret ad finem usque, ac non confundatur: sicut dictum est: *Tribulatio patientiam operatur*,
Rom. 5. *patientia autem probationem, probatio vero spem, spes autem non confundit*. Rursusque
2. Cor. 6. alibi: *sicut Dei ministri, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis*, Et quæ sequuntur. Aitque
Matth. 10. Dominus: *Qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit*. Et denuo: *In patientia vestra, possidebitis*
Luc. 22. *animas vestras*. Alibique dicit: *Quis speravit in Domino, & confusus est? aut quis permansit in mandatis ejus, & derelictus est? aut*
Eccles. 2. *quis invocavit eum, & despexit illum?* Si enim homines exiguo intellectu ac mente præditi, probare & discernere norunt, quantum pondus atque onus singula ferre queant animalia, veluti mulus, aut camelus, tantumque addunt oneris, quantum vires animalis tolerent. Et figulus vasa formans, nisi in fornacem ea immiserit, ut igne probata solida ac dura reddantur, humanis usibus servire nequeunt: novit autem quanto ea tempore oporteat in igne relinquere, donec utilia effician-

A τῆς πίστεως κρατήσασαι, & ὅτως τὼ ἀπολύτρωσιν δεξάμεναι ἀφ' τῆς χάριτος, δικαίως τῆς βασιλείας κληρονόμοι γενήσονται.

Τὼ ὑπομονὼ τοίνυν καὶ ἐλπίδα πρὸ πάντων ἑκάστη ψυχὴ βουλομένη διαφεσῆσαι Θεῷ γενναίως κρατείτω, & ὅτως δυνήσε) διεξελθεῖν πᾶσαν ἐπανάστασιν & θλῖψιν ὑ Πονηρ̃ῦ. Οὐδὲ γὰ εἰς τοσ̃το ἀφίσταται ὁ Θεὸς ψυχὴν
B εἰς αὐτὸν ἐλπίζ̃σ, καὶ αὐτὸν ὑπομείσαν πειρασθῆναι, ὥστε ἐξαπορηθῆναι καὶ ἀφοδοθῆναι εἰς πειρασμὸς καὶ θλίψεις, ἃς ὐ δύνα) ὑποενεγκεῖν· ὡς ὁ ἀπόστολός φησιν· πιστὸς ὁ Θεὸς, ὃς οὐκ ἐάσ ἡμᾶς πειρασθῆναι, ἀλλὰ ποιήσ σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὼ ἔκβασιν, ὑ δύναλ ἡμᾶς ὑποενεγκεῖν. Οὐδὲ γὰ, ὅσον βούλε), ὁ Πονηρὸς πειράζει & θλίβει τ ψυχὼν, ἀλλ'
C ὅσον ἀφίσταται αὐτῷ ὑπὸ ὑ Θεοῦ. Μόνον ἡ ψυχὴ γενναίως ὑποφέρσα, τ ἐλπίδα κρατείτω τὼ ἐν πίστει, ἀπεκδεχομένη τὼ παρ' αὐτ̃ βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν, & ἀμήχανον αὐτὼ ἐγκαταλειφθῆναι. Ἀλλ' ὅσον ἀγωνίζεται, διὰ πίστεως & ἐλπίδος καταφεύγσα Θεῷ, καὶ τ παρ' αὐτ̃ βοήθειαν καὶ λύτρωσιν ἀδιστάκτως ἐκδεχομένη, τοσούτῳ ταχύτερον λυτρ̃ται αὐτὴν
D ὁ Κύριος πάσης ἐκλεχούσης θλίψεως. οἶδεν γὰ αὐτὸς πόσον ὀφείλει εἰς δοκιμασίαν καὶ πειρασμὸν εἰσελθεῖν ἡ ψυχὴ, καὶ τοσ̃το χωρεῖ· μόνον αὐτὴ ἐγκρατὴς γενέσθω τέλος, & ὑ μὴ καταισχυνθῇ· καθὼς εἴρη)· ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζε), ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπὶς ὑ καταισχύνει. & πάλιν· ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν
E στενοχωρίαις, καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ ὁ Κύριός φησιν· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσε). καὶ πάλιν· ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. καὶ ἀλλαχ λέγ· τίς ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ, καὶ κατηισχύνθη; ἢ τίς ἐνέμεινε τῷ λόγῳ αὐτ, & κατελείφθη; καὶ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτὸν, καὶ ὑπερεῖδεν αὐτόν. Εἰ γὰ οἱ
F ὀλίγης σωτέρεως & νοὸς μετοχοὶ γεγονότες ἄνθρωποι ἐπίστα) δοκιμάζειν καὶ διαγινώσκειν, πόσον βάρος & γόμον ἕκαστον τ̃ν ζώων βαστάζειν δύνα), οἷον, ἡμίονος, ἢ κάμηλος· καὶ τοσ̃το ἐπιφορτίζουσι κατ' τ δύναμιν ὑ ζώου. καὶ ὁ κεραμεὺς πλάσας τὰ σκεύη, ἐὰν μὴ ἐν τῇ καμίνῳ βάλῃ αὐτὰ, ἵνα πυρωθέντα στερεωθῇ, ἐπιτήδεια εἰς χρῆσιν ἀνθρώποις ὐ γίνετα· ἐπίστα) δὲ πόσον ἐν τῷ πυρὶ χρὴ ἐάσαι, ἕως ὑ χρήσιμα

σιμα γλήπαι· ΟΘδὲ ὑπὲρ τὸ δέον αὐτὰ ἀφίσιν A efficiantur neque contra, ultra quam sit
ἐν τῇ καμίνῳ, ἵνα μὴ παπαιάνπα διαφθαρῇ. opus, ea in fornace relinquit, ne adusta
ΟΘδὲ πάλιν ἐλλιπόμμα, ἵνα μὴ ἄποίπλα ᾖ καὶ corrumpantur. Neque vicissim ea minus in
ἄχρηςα. εἰ δὴω ἐπὶ τ φθειρομμώων καὶ φαίνο- fornace relinquit, quam necesse sit; ne
μμώων τοσαύτῳ διάκρισιν ⸗ γνῶσιν οἱ ἄνθρωποι dissolvantur, nullique sint usui. Si, in-
κέκτωνται, πόσῳ μᾶλλον ὁ Θεὸς ὢν ἀκαπάλληπτος τῇ quam, in rebus corruptibilibus & appa-
γνώσῃ καὶ τῇ σωέσῃ, καὶ ὅλως σοφία ὑπάρχων, rentibus, tanta consideratione atque cogni-
ἐπίσαται πόσον δοκιμασιῶν καὶ πειρασμῶν χρήζουσιν tione præditi sunt homines; quanto magis
αἱ ψυχαὶ, αἱ αὐτῷ βάρεσπσαι θέλουσαι, καὶ τὸ B Deus, qui incomprehensibilis est, & ine-
ἀγωνίᾳ ζωῆς ἐπιτυχεῖν ἐπιθυμοῦσαι, ⸗ ὅτως ὑπο- ffabilis scientia & intellectu, totusque sa-
μείνασαι γναμῶς καὶ ωροθύμως ἐν ἐλπίδι πά- pientia plenus, novit, quantis probationi-
σαν θλῖψιν μέχρι τέλους. τότε δόκιμοι ⸗ ἐπι- bus, atque tribulationibus, tentationibus-
τήδειοι τῆς βασιλείας τ οὐρανῶν καθίσανται. que indigeant animæ ipsi placere volentes,
vitamque æternam consequi desiderantes;
sicque fortiter, promptequeomnem in spe
tribulationem perferentes, ad finem usque.
Tuncque probati, & apti regno cœlorum
redduntur.

Ὥσπερ γὰρ τὸ εἶδος τῆς καννάβεως ὃ χρησι- Quem ad modum enim cannabi ac lini
μεύει εἰς τὸ γλέπ ἀπ' αὐτοῦ νήματα λεπτότατα, ἐὰν species non est idonea, ut ex eo fila subtilis-
μὴ ἐπὶ πολὺ κοπανισθῇ. καὶ ὅσον βασανίζεται, C sima fiant, nisi diutius elaboretur atque
τοσούτῳ καθαρώτερον καὶ ἐπιτηδειότερον γίνεται· ὅτω exerceatur, imo quanto magis illud torque-
καὶ ὁ φιλόθεος ψυχὴ εἰς πολλὰς δοκιμασίας καὶ tur, tanto purius aptiusque efficitur: sic &
πειρασμοὺς εἰσερχομένη, καὶ θλίψεις ὑπομένουσα anima Deo devota, multas probationes at-
γενναίως, καθαρωτέρα καὶ χρησιμωτέρα εἰς τ πνευ- que tentationes subiens, afflictionesque for-
ματικὴν τῆς λεπτότητος ἐργασίαν καθίσαται. titer tolerans, purior utiliorque ad spiritale
καὶ τέλος τ ἐπουράνιον τῆς βασιλείας χῶρον κλη- extenuationis & humilitatis opificium red-
ρονομεῖν καταξιοῦται. Ὥσπερ γὰρ τὸ νεόπλασον ditur, tandemque cœlestis regni regionem
σκεῦος ἐν πυρὶ βληθὲν, ἀνεπιτήδειόν ἐστιν εἰς possidere meretur. Quem ad modum enim
χρῆσιν ἀνθρώπων· ἢ ὥσπερ νήπιον, ἐφ' ὅσον D vas recens confectum, igneque non proba-
τόπον εἰς τὸ τοῦ κόσμου ἔργον, ἀνεπιτήδειον τυγ- tum, humanis inidoneum est usibus; aut si-
χάνει, οὔτε γὰρ πόλεις οἰκοδομεῖ, οὔτε φυτεύ- cut infans ad res mundi tractandas ineptus
σαι δύναται, οὔτε σπόρον καταθεῖναι, οὔτε ἕτερόν est; quum neque urbes condere, neque plan-
τι τοῦ κόσμου ἐπιτελεῖν, νήπιον γάρ ἐστιν· ὅτω tare possit, neque semen deponere, neque
καὶ αἱ ψυχαὶ, αἱ χάριτος θείας μέτοχοι γενό- quodcumque aliud mundi opus perficere,
μμαι, τοποφορηθεῖσαι ἐν τῇ γλυκύτητι ⸗ ἀνα- infans enim est. Ita etiam animæ, quæ di-
παύσει τ πνευμάτος, διὰ τ νηπιότητα αὐτῶν vinæ gratiæ sunt effectæ participes, propter
τῇ τοῦ Κυρίου χρηστότητι μηδέπω δοκιμασθεῖσαι ἐν E infantiam suam à Domini benignitate tole-
διαφόροις πειρασμοῖς ⸗ θλίψεσιν ἀπὸ τῶν rantur in dulcedine, ac requiete spiritus,
πονηρῶν πνευμάτων, δι' ὧν δείκνυται ἡ ὑπομο- nec dum variis probatæ tentationibus ac tri-
νή· ἀλλὰ ἀμφὶ νήπιοι τυγχάνουσι, καὶ ἵνα ἔτως bulationibus a nequam spiritibus, per quas
εἴπω, οὐδέποτε χρησιμεύουσι τῇ βασιλείᾳ, ὡς patientia demonstratur, sunt adhuc infan-
εἴρηται· εἰ ὃ χωρὶς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι tes, atque ut ita dicam, nondum idoneæ ad
γεγόνατε πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ, καὶ οὐχ υἱοί. Ὥστε regnum, quum nondum sint exercitatæ, ut di- *Hebr.* 12.
καὶ αἱ θλίψεις καὶ οἱ πειρασμοὶ συμφέρουσιν τῷ ctum est: *Si vero extra disciplinam estis, cujus*
ἀνθρώπῳ, καὶ δόκιμον καὶ στερεὰν τὴν ψυχὴν ἀπερ- F *participes facti sunt omnes, ergo adulterini, &*
γάζονται· ἐὰν γενναίως καὶ μακροθύμως ἐν πεποιθή- *non filii estis.* Itaque tribulationes atque tenta-
σει Θεοῦ καὶ ἐλπίδι ὑπομονῆς τὰ ἐπερχόμενα, ἀπεκ- tiones homini conducunt, animamque proba-
δεχομένη ἐν πίστει ἀδιστάκτῳ τὴν ἀπὸ τοῦ Κυρίου λύ- tam ac firmam efficiunt; si generose alacri-
τρωσιν, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ. καὶ ἀδύνατον ἀποτυχεῖν terque in divina confidentia ac spe, qualia-
αὐτὴν τ ἐπαγγελίας τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀπολυτρώ- cumque ingruentia toleret, fide non vacil-
σεως τῶν τῆς κακίας παθῶν, καὶ καταξιωθῇ ὡς δό- lante redemptionem & misericordiam a Do-
κιμος, καὶ πιστὴ, τὴν εἰς τ Κύριον ἐλπίδα ἕως τέ- mino expectans. Sicque impossibile
λους ἐν ὑπομονῇ κρατῆσασα.

erit ipsam spiritus promissione, libera-
tioneque a vitiosis passionibus frustrari,
quin mereatur tamquam probata at-
que fidelis spem in Domino habere,
& in finem usque patientiam reti-
nere.

Quemadmodum enim ſancti martyres multa tormenta palam ſuſtinuerunt, & ad mortem uſque ſuam in Dominum ſpem, bonamque confeſſionem ſervarunt; ſicque probati coronas juſtitiæ accipere promeruerunt. Qui autem plura, ac graviora ſuſtinuerint tormenta, abundantiorem etiam gloriam, ac in Deum fiduciam obtinuerunt. Quicumque vero a fide receſſerunt, pertimeſcentes flagella atque tribulationes, nec permanſerunt in præclara confeſſione uſque ad finem, ii dicendi libertate deſtituti, & hic & in judicii die confuſi cernentur. Ad eundem modum & animæ tribulationibus traditæ, ut a ſpiritibus probentur nequitiæ, inviſibiliter & diverſis modis cruciatæ, ſive occulte inter labores atque moleſtias tribulationum, improbaſve cogitationes, ſive manifeſte inter corporales perturbationes, fortiter perferunt, ac ſpem retinent, mercedisque a Domino retributionem expectantes, juſtitiæ coronas promerentur, eandem intus redemptionem accipientes, eandemque cum ſanctis martyribus loquendi fiduciam in Domino reperient in die judicii. Idem enim martyrium tribularionum, quod illi per crucem, hi per ſpiritus pertulerunt nequitiæ, qui eos agitabant. Quantoque plures a maligno preſſuras atque inſultus perferunt, bona in finem uſque ſpe ſuffulti, tanto abundantiorem in Deo gloriam comparant. Et hinc quidem ſecundum ſpem expectationis eorum liberabuntur, ſanctique Spiritus conſolationem promerebuntur: inde vero æternorum bonorum, cæleſtiſque regni hæreditatem acquirent. Quæ vero animæ metu atque timore perculſæ, afflictiones ejuſmodi ſubterfugerint, ſeque negligentiæ, & impatientiæ dederint, ac in deſperationem conjecerint, recedentes a via recta, & miſericordiam Domini in finem non expectaverint; qua quæſo ratione tales animæ tamquam reprobæ compertæ, vitam conſequi æternam poterunt? Nam uſque ad mortem quævis anima debet propter Dominum pro nobis mortuum, longanimem ſe ac patientem exhibere, ſuamque in eum ſpem defigere ac retinere, & ſic vitam atque ſalutem promereri ſempiternam.

Nam qui perfecte cupiunt æternæ gehennæ ſupplicia, quæ peccatores manent, evadere, cœleſtique regno perfrui; tribulatio-

Ὥσπερ γὰρ οἱ ἅγιοι μάρτυρες εἰς τὸ φανερὸν πολλὰς βασάνους ὑπέμειναν, καὶ ἕως θανάτου ἐλθόντες, τῷ εἰς τὸν Κύριον ἐλπίδα ἔμειναν εἰς τὴν καλὴν ὁμολογίαν, καὶ ὅτως δόκιμοι ἀποδειχθέντες τοὺς στεφάνους τῆς δικαιοσύνης λαβεῖν κατηξιώθησαν. οἱδὲ πλείονας καὶ χαλεπωτέρας βασάνους ὑπενεγκόντες, πλείονα δόξαν καὶ παῤῥησίαν ἐκτήσαντο πρὸς τὸν Θεόν. ὅσοι δὲ ἠπίστησαν, τὰς θλίψεις καὶ μάστιγας δεδοικότες, μὴ ἐμμείναντες τῇ καλῇ ὁμολογίᾳ εἰς τέλος, ἀπαῤῥησίαστοι καὶ κατηχυμμένοι καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἀποδείκνυνται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ψυχαὶ εἰς θλίψεις ἀποδιδόμεναι, ἵνα δοκιμασθῶσιν ὑπὸ τοῦ πονηροῦ πνευμάτων, ἀοράτως καὶ ἀδιαφόρως βασανιζόμεναι, ἤτοι κρυπτῶς ἔνδοθεν πόνοις θλίψεων, ἢ λογισμοῖς πονηροῖς· ἤτοι δὲ καὶ φανερῶς, διὰ σωματικῶν παθῶν ὑπομείνασαι γενναίως, καὶ τὴν ἐλπίδος κρατήσασαι, καὶ τὴν μισθαποδοσίαν τοῦ Κυρίου ἀπεκδεχόμεναι τῶν στεφάνων τῆς δικαιοσύνης καταξιῶνται, τὴν αὐτὴν ἀπολύτρωσιν ἔνδοθεν ἐχόμεναι, καὶ τῷ αὐτῷ παῤῥησίαν τῶν μαρτύρων ἐπὶ Θεῷ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἐνίσκουσι. Τὸ γὰρ αὐτὸ μαρτύριον τῶν θλίψεων, ὅπερ ἐκεῖνοι διὰ τοῦ σταυροῦ, ἤτοι διὰ τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας τῶν ἐν ἐκείνοις ἐνεργησάντων, καὶ ὅσῳ πλείονας θλίψεις καὶ ἐπαναστάσεις τοῦ Πονηροῦ ὑπομένουσι, καὶ τὴν ἐλπίδα εἰς τέλος κρατοῦσι, τοσούτῳ πλείονα δόξαν ἐπὶ Θεῷ ποιοῦνται. καὶ ἐντεῦθεν λυτρωθήσονται τὴν ἐλπίδα τῆς εὐδοκίας αὐτοῦ, καὶ τῆς παρακλήσεως τοῦ Πνεύματος ἀξιοῦνται· καὶ ἐκεῖθεν αἰωνίων ἀγαθῶν καὶ τῆς βασιλείας κληρονόμοι γενήσονται. Ὅσαι δὲ ὑποσάλωσι δειλίᾳ καὶ φόβῳ, τὰς θλίψεις μὴ ὑπομείνασαι, ἀλλ' εἰς ὀλιγωρίαν καὶ ἀνυπομονησίαν καὶ ἀπελπισμὸν ἔλθωσι, καὶ ἀποστράφωσι τῆς δικαίας ὁδοῦ καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου εἰς τέλος μὴ ἐκδέχονται, αἱ τοιαῦται ψυχαὶ, ὡς ἄδικοι εὑρεθεῖσαι, τῆς αἰωνίου ζωῆς τυχεῖν πῶς δυνήσονται; Ἕως θανάτου γὰρ πᾶσα ψυχὴ χρεωστεῖ, διὰ τὸν Κύριον τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανόντα, μακροθυμεῖν καὶ ὑπομένειν εἰς τέλος, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίδα κρατῆσαι, καὶ ὅτως τῆς αἰωνίου σωτηρίας καταξιωθῆναι.

Ὅσοι γὰρ βάλονται τελείως ἐξελθεῖν τῆς αἰωνίου γεέννης τῆς τιμωρούσης τοὺς ἁμαρτωλοὺς, καὶ τῆς αἰωνίου βασιλείας ἐπιτυχεῖν, τὰς θλίψεις τῆς

τῆς γεέννης ἐντεῦθεν διὰ τῆ πειρασμῶν, τῆ Α
ὑπὸ τῦ Πονηρῦ ἐπαγομένων, παθοῦσιν ἀεί· καὶ ἐὰν ὑπομείνωσιν ἕως τέλους τὸ ἔλεος Κυρίυ ἀπεκδεχόμενοι ἐν πίστει, καὶ τῆ πειρασμῶν καὶ τῶν θλίψεων διὰ τῆς χάριτος λυτρῶνται, καὶ τῆς κοινωνίας τῦ ἁγίυ πνεύματος ἔνδοθεν καταξιῶνται, καὶ τῆς αἰωνίυ γεέννης ἐκεῖθεν ἐξελῶσι, καὶ τῶν αἰώνιον βασιλείαν τῦ Κυρίυ κληρονομῆσι. Τοιαύτην γὰρ ὁδὸν ὁ Κύριος ἔθετο, τῶν εἰς τὴν ζωὴν ἀποφέρυσαν, στενὴν καὶ τεθλιμμένην, ὡς γέγραπται· διὰ τῦτο καὶ ὀλίγοι εἰσὶν, οἱ διοδεύοντες αὐτήν.

Τοιαύτης τοίνυν ἐλπίδος ἡμῖν προκειμένης, καὶ τῶν τοιούτων ἐπαγγελιῶν ἡμῖν ἐπαγγελθεισῶν ὑπὸ τῦ ἀψευδῦς Θεῦ, πᾶσαν ἐπαναστασιν καὶ θλῖψιν τῦ Πονηρῦ γενναίως ὑπομείνωμεν διὰ τὴν ἐλπίδα τῶν ἀποκειμένην ἡμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὅσας γὰρ θλίψεις διὰ τὸ Κύριον ὑπομείνωμεν, τί ἀνταξιον ἢ πρὸς τὴν μέλλυσαν ἐπηγγελμένην ἡμῖν αἰωνίαν ζωὴν, ἢ πρὸς τῶν ἄνωθεν γινομένην ἐν τοῖς ὑπομείνασι ψυχῶν τῦ ἁγίυ Πνεύματος παράκλησιν, ἢ πρὸς τὴν ἀπολύτρωσιν τῦ σκότυς τῆς κακίας, καὶ πρὸς τὰ ὀφειλήματα τῦ πλήθυς τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, καθὰ εἴρηται· κενόμενοι ὦ, ὑπὸ Κυρίυ παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. Καὶ πάλιν· οὐ γὰρ ἄξια τὰ παθήματα τῦ νῦν καιρῦ πρὸς τὴν μέλλυσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. Γενώμεθα, ὡς γενναῖοι στρατιῶται, ὑπὲρ τῦ βασιλέως ἡμῶν ἑτοίμως ἀποθνήσκοντες. ὅτε γὰρ ἐν τῷ κόσμῳ ἦμεν, ὅτε ἐν βιωτικοῖς ἀνεστρεφόμεθα πράγμασιν, τοιαῦτα οὐκ ἐπάσχομεν, οὐδὲ τοιαύτας ὑφιστάμεθα θλίψεις· ἀλλὰ νῦν ὅτι προσηλθομεν τῷ Κυρίῳ βλαπτῆσαι, τοιαῦται ἐπαναστάσεις καὶ πειρασμοὶ καὶ θλίψεις τῦ πονηρῦ καθ' ἡμῶν ἐγείρονται. Ὁρᾷς, ὅτι διὰ τὸ Κύριον ταῦτα πάσχομεν, φθονῦντος ἡμῖν τῦ Πονηρῦ καὶ πειράζοντος διαστρέψαι ἀπὸ τῆς ὁδῦ τῆς ζωῆς, καὶ εἰς χαύνωσιν ἢ ὀλιγωρίαν ἄγαν, ἵνα μὴ βλαπτῆσαντες σωθῶμεν. Ὅσον τοίνυν ὁ Πονηρὸς καθ' ἡμῶν ἐπεγείρεται, ἡμεῖς ἂν βλέπωμεν ἐν ὑπομονῇ ἀνδρείαν, καὶ γενναῖοι καὶ προθυμοι, καὶ ἑτοίμως Β
ἔχοντες ἕως θανάτυ, βλέποντες ὑπομένειν διὰ τὸν εἰς Χριστὸν ἐλπίδα. Πᾶσαν αὐτῦ αἱ μεθοδείαι λύονται· ἔχομεν γὰρ τὴν ὑπόστασιν ἡμῶν καὶ ὑπέρμαχον Χριστὸν, ὃς καὶ ἡμῖν θλιβομένοις καὶ ἐλπίζυσιν ἐπ' αὐτὸν, ὑπομονὴν δίδωσι, καὶ ἐκεῖνος καταισχύνει, ἡμῶν τὰ νικητήρια τῶν πόνων, τυτέστι, τὴν βασιλείαν διὰ τῦ Κυρίυ κομι-

lationes æternæ hìc gehennæ, per tentationes, quæ a maligno inferuntur, semper sustinent: sique in finem usque sustinuerint, misericordiam Domini in fide expectantes, a tentationibus, ac tribulationibus, atque angustiis per gratiam liberabuntur; intusque communicatione sancti Spiritus digni reddentur, & illic æternam effugient gehennam, æternumque regnum Domini hæreditate possidebunt. Talem quippe Dominus constituit viam, quæ ducit ad vitam, angustam scilicet & arctam, sicut scriptum est; ideo & pauci ingrediuntur per eam. *Matth. 7.*

Ejusmodi ergo spe nobis proposita, talibusque promissionibus ultro a veraci Deo oblatis, quemcunque impetum atque afflictionem improbi hostis fortiter toleremus, ob spem nobis repositam in cœlis. Quantascumque enim ærumnas propter Dominum perferamus, quid æquivalens sustinemus, sive ad futuram nobis repromissam vitam æternam respiciamus, sive ad supernam quæ sustinentibus contingit animabus, spiritus Sancti consolationem; sive ad liberationem ex tenebris improbitatis & ad debitorum remissionem pro multitudine nostrorum peccatorum, sicut dictum est: *dum judicamur autem, a Domino corripimur: ut non cum hoc mundo damnemur.* Ac rursus: *Non enim sunt condignæ passiones hujus temporis, ad futurum gloriam, quæ revelabitur in nobis.* Præbeamus ergo nos veluti milites strenuos, pro rege nostro promte alacriterque mortem oppetentes. Quum enim adhuc in sæculo versaremur, quando adhuc rebus implicabamur humanis, non patiebamur ejusmodi, neque tales sustinebamus ærumnas: verum nunc quando advenimus studio melius complacendi Domino, hujuscemodi in nos maligni spiritus excitantur incursiones, tentationes, ac tribulationes. Vides ergo nos ista omnia propter Dominum perpeti: invidente nobis maligno, atque conante pervertere, aut potius a via vitæ avertere, & in relaxationem atque negligentiam nos inducere, ne serviendo ac complacendo Deo, salvemur. Quantum itaque in nos malignus insurgit, tantum nos in patientia inveniamur viriles ac strenui, promti atque alacres, paratos nos exhibentes ad tolerandum usque ad mortem, propter spem in Christum, sicque omnes ipsius insidiæ mox dissolventur. Pro defensore enim ac propugnatore nostro habemus Christum, qui tribulatis nobis atque oppressis, in ipsumque sperantibus patientiam præbet, illosque confundit, nobis interim laborum præmia, hoc est, regnum cœlorum per Dominum reportantibus. Si- *I. Cor. 11.* *Rom. 8.*

mus ergo tamquam incudes quædam, quamvis cædamur, non tamen cedamus, neque notas in nobis admittamus relaxationis, aut negligentiæ, atque desidiæ, per flagella & tentationes. Cæsi vincamus in lucta adversarium per patientiam. Sic namque Dominus noster hoc vitæ certamen transegit, flagellatus, contumeliis atque injuriis affectus, persecutiones passus, delusus, consputatus, extremo & infami supplicio crucis affectus ab impiis, omniaque propter nostram sustinuit salutem, nobis vitæ relinquens monumentum atque exemplum, ut qua ipse via tribulationum, tentationum, mortisque ambulavit; eadem & illi via, qui in ipsum vere credunt, cohæredesque ipsius effici cupientes incedant. Ut quem ad modum ipse per multas passiones, postremo autem in cruce moriens, vicit crucifixus, morienſque peremit, ac condemnavit peccatum, per carnem adversarias potestates destruens atque evacuans, sicut scriptum habetur: *Expolians principatus & potestates in cruce, traduxit palam, triumphans illos in semetipso*. Sic & nos si omnem impulsum molestiamque inimici fortiter alacriterque etiam ad mortem usque pertulerimus; tunc adversarium per fidem atque patientiam, & spem in Dominum, superabimus. Sicque probati reperti, & hìc eandem promerebimur redemptionem, sanctique Spiritus sanctificatione replebimur, & sempiternam ibi vitam hæreditate obtinebimus. Nam in certamine spiritali, victoria contra adversarium per passiones & mortem paratur. Patiendo igitur ac moriendo propter Dominum, alacriter adversarium vincamus.

Quæ sequuntur, desunt in codice Oxoniensi. Supplentur autem ex Codicibus MSS Vatic. 1815. p. 46. & Regio Alexandrino 8. p. 112.

Coloss. 2.

Ideo quamcunque tribulationem atque tentationem ingruentem, nequaquam laboriosam duramque putetis, sed opportunum potius omnem inimici impetum perferendum ducatis, mortem Domini cum desiderio semper ante oculos statuentes. Et sicut dictum est a Domino: Quotidie tollentes crucem ejus quæ est mors, sequamur ipsum: sicque facile quamcunque sufferemus tribulationem, sive occultam, sive manifestam. Si enim mortem pro Domino subire expectamus, & ob oculos constituentes, semper concupiscimus; quanto magis qualescunque tribulationes graves atque molestas, opportune facileque cum gaudio sustinebimus? Idcirco enim graves nobis atque molestæ, intolerabilesque tribulationes videntur, quod mortem Domini ob oculos semper positam non habemus, & in ipso mens

Matth. 16. Marc. 8. Luc. 9.

A κομιζομένων. ϗμεῖς ὡς ἄκμονες, τυπτόμενοι ϗ μὴ ἐκδιδόντες μηδὲ τύπως χαλασώσεως, ἢ ὀλιγωρίας, ϗ ἀκηδείας, διὰ τῶν μαστίγων ϗ πειρασμῶν. ἐν αὐτοῖς δεχόμενοι, δρῶμενοι νικήσωμεν τ̃ ἀντίπαλον διὰ τῆς ὑπομονῆς. ϗ γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν οὕτως τ̃ ἀγῶνα τοῦτον διώδευσε μαστιζόμενος, ὀνειδιζόμενος, διωκόμενος, ἐμπαιζόμενος, ἐμπτυόμενος, ἐσχάτῳ ϗ ἀτίμῳ

B θανάτῳ σαρκὶ ὑπὸ ἀνόμων τετιμώρηται· ϗ πάντα ὑπηνέγκε διὰ τ̃ ἡμετέραν σωτηρίαν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ζωῆς. ἵνα δι' ἧς ὁδοῦ θλίψεως ϗ πειρασμοῦ ϗ θανάτου αὐτὸς διώδευσε, τῇ αὐτῇ ὁδῷ ὁδεύσωσιν οἱ εἰς αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ πιστεύοντες, ϗ συγκληρονόμοι αὐτοῦ βουλόμενοι γενέσθαι. ἵνα ὥσπερ αὐτὸς διὰ πολλῶν παθῶν ἔσχατον ἀποθανὼν ἐπὶ σταυροῦ ἐνίκησε

C σταυρωθεὶς· ϗ ἀποθανὼν ἐθανάτωσε, ϗ κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν, διὰ τῆς σαρκὸς καθαιρήσας τὰς ἀντικειμένας δυνάμεις, καθὼς εἴρηται, ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς ϗ τὰς ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἐδειγμάτισε θριαμβεύσας αὐτὰς ἐν αὐτῷ· οὕτω ϗ ἡμεῖς· πᾶσαν ἐπανάστασιν ϗ θλῖψιν τοῦ πονηροῦ γενναίως ϗ προθύμως ἕως θα-

D νάτου ἐλθόντες, ἐὰν ὑπομείνωμεν, τὸν ἀντικείμενον διὰ τῆς πίστεως ϗ ὑπομονῆς, ϗ τῆς εἰς τὸν Κύριον ἐλπίδος. ϗ οὕτω δόκιμοι εὑρεθέντες, ϗ ἐντεῦθεν τῆς αὐτοῦ ἀπολυτρώσεως καταξιούμεθα, ϗ τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ πνεύματος πληρούμεθα, ϗ τῆς ἐκεῖθεν ἀγωνίου ζωῆς κληρονόμοι γενώμεθα· εἰς γὰρ τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα ἡ κατὰ τοῦ ἀντικειμένου νίκη διὰ παθῶν ϗ θανάτου γίνεται. πάσχοντες ϗ θανατούμενοι, διὰ τὸν Κύ-

E ριον προθύμως νικήσωμεν τὸν ἀντικείμενον.

Διὸ πᾶσαν θλῖψιν ϗ πειρασμὸς μὴ ἐπιπόνους ϗ σκληροὺς ἡγεῖσθε. ἀλλ' εὐκαίρους, ϗ ὑπομένειν πᾶσαν τοῦ ἐχθροῦ ἐπανάστασιν, τὸν ἐπὶ τοῦ κυρίου θάνατον ἐν ἐπιθυμίᾳ πάντοτε τοῦ ὀφθαλμοῦ ἔχοντες, ϗ καθὼς εἴρηται ὑπὸ τοῦ κυρίου, καθ' ἡμέραν τὸν σταυρὸν αἴροντες, ὅ ἐστι θάνατος. ἀκολουθήσωμεν αὐτῷ ὀπίσω, ϗ οὕ-

F τως εὐκαίρως ὑπομένειν μὴ πᾶσαν θλῖψιν, ἤτοι κρυπτὴν, ἤτοι φανεράν. εἰ γὰρ θάνατον ὑπὲρ τοῦ κυρίου ὑπομένειν προσδοκῶμεν, ϗ πρὸ ὀφθαλμοῦ ἔχομεν πάντοτε ἐπιποθοῦντες, πόσῳ μᾶλλον οἵας ἂν θλίψεις βαρείας εὐχερῶς ϗ εὐκόλως μετὰ χαρᾶς ὑπομείνωμεν. διὰ τοῦτο γὰρ βαρέας ϗ φορτικὰς τὰς θλίψεις ἡγούμεθα ἀνυπομονήτως ἔχοντες. ἐπειδὴ τὸν ἐπὶ τοῦ κυρίου θάνατον πρὸ ὀφθαλμοῦ οὐκ ἔχομεν, ϗ ἐν

mens

ἐν αὐτῷ ἡ διάνοια πάντοτε οὐκ ἐπιποθεῖ. ὁ γὰρ Χριστὸν ἐπιθυμῶν κληρονομῆσαι, καὶ τὰ αὐτοῦ παθεῖν ἀκολούθως ἐπιθυμείτω ὥστε οἱ Χριστὸν ἀγαπῶντες, ἐν τούτῳ φαίνονται· ὅταν πᾶσαν θλῖψιν ἐπερχομένην αὐτοῖς, γενναίως καὶ προθύμως ὑπομείνωσι διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ἐλπίδα. Παρακαλέσωμεν οὖν τὸν κύριον δοῦναι ἡμῖν σύνεσιν εἰς τὸ γνωρίζειν τὸ αὐτοῦ θέλημα, καὶ προθύμως ἐπιτελεῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, καὶ μακροθυμίᾳ μετὰ χαρᾶς, ἣν αὐτὸς ἡμῖν χαρίσηται, δυναμώσας ἡμᾶς εἰς πᾶσαν εὐαρέστησιν ἵνα δόκιμοι καὶ ἄξιοι αὐτοῦ εὑρεθέντες, σωτηρίας αἰωνίου τύχωμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ᾧ ἡ δοξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ δύναμις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ἆρα οἱ ῥάθυμοι & ὀκνηροὶ καὶ ἀδιάφοροι ἐν τίνι καυχήσονται; ἐν τῇ χαυνότητι αὐτῶν, καὶ ἐν τῇ ῥαθυμίᾳ αὐτῶν καὶ ὀλιγωρίᾳ αὐτῶν. Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἐῤῥαθύμηκαν.

Δεῦτε, φίλοι μου, σπουδάσωμεν· δεῦτε, προπέσωμεν αὐτῷ. πενθήσωμεν καὶ κλαύσωμεν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀναδοὺς, ἵνα δωρήσηται ἡμῖν φωτισμὸν ψυχῆς. Σωίετε τὰς μεθοδείας τοῦ Ἐχθροῦ ἡμῶν καὶ ἀντικειμένου & μίσοκάλου, ὅτι βάλλει ἔμπροσθεν ἡμῶν ὀλισθήματα, καὶ σκάνδαλα, καὶ βλάβην πολυκτημοσυνῆς, μετεωρισμὸν τοῦ ἀγῶνος τούτου, καὶ ἡδονὴν σαρκικὴν, ἔτι δὲ καὶ πολυχρόνιον τῆς σαρκὸς ζωῆς τὴν προσδοκίαν, ὀφλίαν εἰς τὴν ἄσκησιν, καὶ ὀκνηρίαν εἰς τὰς εὐχὰς, ὕπνον εἰς τὴν ψαλμῳδίαν, καὶ ἀνάπαυσιν σαρκικήν. Ὅσον ἐκεῖνος σπουδάζει, τοσοῦτο ἡμεῖς ἀμελοῦμεν & ῥαθυμοῦμεν. ὅσον ἐκεῖνος ἐκδρομεῖ, τοσοῦτο ἡμεῖς καταφρονοῦμεν, ὑπολαμβάνοντες ὅτι ἡ ἡμέρα ἡμῶν ἐκολοβώθη, καὶ ὁ καιρὸς ἔφθασε, καὶ ὁ Κύριος τῆς δόξης ἔρχεται μετ' ὑπερηφανείας τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ, καὶ μὴ φοβερῶν δυνάμεων τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Φοβοῦμαι, ἀδελφοί μου, μήποτε ἐφ' ἡμᾶς πληρωθῇ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, λέγων· ὅτι ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὑμεῖς δὲ ἐκβληθήσεσθε ἔξω.

Παρακαλῶ σε, τὸ φῶς τῆς ἀληθείας Χριστὲ, βλάστημα τοῦ εὐλογημένου Πατρὸς, χαρακτὴρ καὶ ἀπαύγασμα τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, ὁ καθήμενος ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ, ἀναπάλλητε Υἱὲ, καὶ ἀνεξιχνίαστε Χριστὲ, καὶ ἀνεξερεύνητε

A mens noſtra omni tempore cum deſiderio non ſit defixa. Qui enim Chriſtum poſſidere deſiderat, etiam pro ipſo pati, congruum eſt ut concupiſcat. Itaque Chriſti amatores in hoc oſtenduntur, quando adverſitatem quamcunque ipſis ingruentem, ſtrenue promteque ob ſpem in Deum perferunt. Proinde Dominum obſecremus, ut nobis intellectum præbeat, ad cognoſcendam voluntatem ipſius, eamque alacriter perficiendam in omni patientia ac longanimitate, cum gaudio, quod ipſe nobis largiatur confirmans nos in omni beneplacito ſuo; ut probati eoque digni reperti, æternam conſequamur ſalutem, in Chriſto Jeſu Domino noſtro: Cui gloria & potentia in ſecula ſeculorum. Amen.

Qua igitur in re gloriabuntur negligentes, deſides, & qui cuncta velut adiaphora contemnunt? in ſua videlicet deſidia, negligentia, & interitu. Væ ipſis, quoniam negligentes fuerunt.

Venite, dilectiſſimi, ſatagamus. Venite, procidamus ei. Lugeamus & ploremus coram ipſo ſine pudore, ut animæ illuſtrationem nobis largiatur. Intelligite dolos ac fraudes inimici noſtri, adverſarii, bonorumque oſoris, quoniam ponit ob oculos noſtros, lapſus, ſcandala, multarum divitiarum detrimenta, ſeculi hujus jactantiam, carnalem voluptatem, longævam præſentis vitæ expectationem, aſcetici inſtituti horrorem, in precibus negligentiam, in pſalmodia ſomnolentiam, & corporalem requiem. Quantum ille ſatagit, tantum nos deſides ſumus & negligimus: quo majores nobis tendit inſidias, eo magis deſpicimus, ſcientes, quod dies noſtri breviati ſunt, & tempus advenit, & dominus gloriæ venit cum magnificentia pulchritudinis ſuæ, & cum tremendis regni ſui virtutibus, ut reddat unicuique ſecundum opera ejus. Timeo, fratres, ne impleatur in nobis verbum Domini dicentis: *Venient ab oriente, & occidente, & aquilone, & mari, & recumbent cum Abraham & Iſaac in regno cœlorum; vos autem ejiciemini foras.* Matth. 8.

Rogo te, lux veritatis Chriſte, germen benedicti Patris, imago & ſplendor ſubſtantiæ ejus, qui ſedes a dextris majeſtatis ejus, incomprehenſibilis fili, & inveſtigabilis Chriſte, & imperſcrutabilis Deus, gloria

Hucuſque ex Codicibus Vatic. 1815 & Reg. Alex. 8. Quæ ſequuntur exſtant in Cod. Oxonienſi pag. 427.

ria & gaudium diligentium te, vita mea, Chriſte, ſalvum fac me peccatorem in regno tuo, & ne retribuas mihi ſecundum opera mea; ſed ſalvum me fac per gratiam tuam, & miſerere mei ſecundum miſerationes tuas: quoniam tu es benedictus, & laudabilis in ſecula ſeculorum. Amen.

ρβύνητε Θεὲ, καύχημα ϗ χαρὰ τοῖς ἀγαπῶσί σε, ἡ ζωή μϐ, Χριϛὲ, σῶσόν με τ̃ ἁμαρτωλὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ σϐ, ϗ μὴ ἀνταποδώσῃς μοι κτ̀ τὰ ἔργα μϐ. ἀλλὰ σῶσόν με διὰ τὸ πολὺ χάϊν σϐ, ϗ οἰκτείρησόν με διὰ τ̃ δύσπλαγχνίαν σϐ. ὅτι σὺ εὐλογημένος εἶ ϗ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας τ̃ν αἰώνων. ἀμήν.

De Beatitudinibus, atque Infelicitatibus.

ΠΕΡΙ ΜΑΚΑΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΤΑΛΑΝΙΣΜΩΝ.

BEati qui Deum diligunt, & propter amorem ipſius omnes res ſpernunt terreſtres. Beati, qui lugent nocte, ac die, quoniam ipſi a ventura ira liberabuntur. Beati, qui voluntarie ſe ipſos dejiciunt, quoniam ibi exaltabuntur. Beati continentes, quoniam paradiſi deliciæ ipſos ſuſcipiunt. Beati qui affligunt ſua corpora per vigilias atque exercitationes, quoniam exultatio Paradiſi ipſis præparata eſt. Beati qui purgant ſe à pravis cogitationibus, quoniam Spiritus Sanctus habitat in ipſis. Beati, qui diligunt Deum ex tota anima ſuper omnia, quoniam ipſi amici Chriſti invenientur. Beati qui libenter ferunt Crucem ipſius, & in veritate Chriſtum ſubſequuntur, quoniam ipſi occupabunt ſupernam Hieruſalem. Beati qui præcinxerint lumbos ſuos in veritate, paratas habentes lampades ſuas, expectantes cœleſtem Sponſum, quoniam cum ipſo regnabunt in Regno cœlorum. Beatus, qui poſſidet intelligentes oculos, ſtabili mente revolvens contemplationem futurorum bonorum, quoniam occupabit illa. Beatus, qui aſſidue habet ante oculos diem, qua rationem reddet, quique acceptus inveniri ſtudet. Beatus qui victor extitit voluptatum carnis, quoniam fiduciam habebit ultima die judicii. Beatus qui luget in terra propter Deum, quoniam illius fructus in cœlis germinabunt. Beatus qui gratis panem non comedit, ſed in ſudore manuum ſuarum juxta Apoſtolum, & aliis erogat ex propriis laboribus, quoniam in ſinu Abrahæ requieſcet. Vae illi, qui in erroribus exiſtit, & non novit tempus pœnitentiæ, quoniam ibi eum pœnitebit

Μακάριοι οἱ τ̀ Θεὸν ἀγαπήσαντες, ϗ διὰ τὸ ἀγάπην αὐτϐ καταφρονῆντες πάντων τ̃ν γηΐνων πραγμάτων. μακάριοι οἱ δακρύοντες ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ὅτι αὐτοὶ ῥυσθήσονται ἀπὸ τ̀ μελλούσης ὀργῆς. μακάριοι οἱ ταπεινῶντες ἑαυτοὺς ἑκουσίως, ὅτι ἐκεῖ ὑψωθήσονται. μακάριοι οἱ ἐγκρατεῖς, ὅτι ἡ τρυφὴ τ̃ πολυδαίσϐ ἐκδέχεται αὐτούς. μακάριοι οἱ καταπονῆντες τὰ σώματα ἑαυτῶν ἐν ἀγρυπνίᾳ καὶ ἀσκήσϐ, ὅτι ἡ ἀγαλλίασις τ̃ πολυδαίσϐ ἡτοίμασται αὐτοῖς. μακάριοι οἱ ἐκκαθάραντες ἑαυτοὺς ἀπὸ λογισμῶν πονηρῶν, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον οἰκεῖ ἐν αὐτοῖς. μακάριοι οἱ ἀγαπῶντες τ̀ Θεὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς ὑπὲρ πάντα τ̃ κόσμου, ὅτι αὐτοὶ φίλοι Χριϛοῦ εὑρεθήσονται. μακάριοι οἱ ἑκουσίως βασάσαντες τ̀ σταυρὸν αὐτῶν, ϗ ἐν ἀληθείᾳ τῷ Χριϛῷ ἀκολουθήσαντες, ὅτι αὐτοὶ καταλήψονται τὰ ἄνω Ἱερουσαλήμ. μακάριοι οἱ περιζωσάμενοι τὰς ὀσφύας αὐτῶν ἐν ἀληθείᾳ, ϗ ἑτοίμους ἔχοντες τὰς λαμπάδας αὐτῶν, προσδοκῶντες τ̀ ἐπουράνιον Νυμφίον, ὅτι συμβασιλεύσουσιν αὐτῷ, ἐν τῇ τῶν οὐρανῶν βασιλείᾳ. μακάριος ὁ κτησάμενος νοερὸς ὀφθαλμὸς, ϗ καταυγάσας ἀκλινῶς τὴν θεωρίαν τ̃ μελλόντων ἀγαθῶν, ὅτι καταλείψεται αὐτοῖς. μακάριος ὁ ἔχων διϊλωκὼς τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολογίας, ϗ πουδάσας διάρεσος εὑρεθῆναι. μακάριος ὁ νικητὴς ἡττώμενος τῶν ἡδονῶν τῆς σαρκὸς, ὅτι παῤῥησίαν εὑρήσϐ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἀφανώσεως. μακάριος ὁ πενθήσας ὑπὲ τῆς γῆς διὰ τ̀ Θεὸν, ὅτι οἱ καρποὶ αὐτϐ ἐν οὐρανοῖς ἀναβλαστήσουσι. μακάριος ὁ μὴ φαγὼν δωρεὰν ἄρτον, ἀλλ' ἐν κόπῳ τ̃ ἰδίων χειρῶν κτ̀ τ̀ ἀπόστολον, ϗ ἄλλοις χορηγῶν ἐκ τ̃ οἰκείων πόνων, ὅτι ἀναπαύσεται ἐν τοῖς κόλποις Ἀβραάμ. Οὐαὶ ὃ τῷ ἐν πλημμελείαις ὑπάρχοντι, ϗ τ̃ τῆς μετανοίας καιρὸν μὴ ἐπιγινώσκοντι, ὅτι ἐκεῖ μετανοήσϐ

πόσῃ ὀλοφυρόμενος εἰς ἀῴδας ἀνόνητα. οὐαὶ τῷ λέγοντι, ὅτι τὸ παρὸν χρήσομαι τῇ σαρκὶ καὶ ἐν γήρᾳ μετανοήσω, ὅτι ὡς παγὶς ἥτως ἐπελεύσεται αὐτῷ ἄφνω ὁ θάνατος, καὶ ἡ προσδοκία αὐτοῦ ἀπολεῖται· οὐαὶ τῷ ἑκουσίως ἁμαρτάνοντι, καὶ αὔριον μετανοεῖν βούλεται, οὐ γὰρ ἐπιγινώσκει τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα, καὶ ἡ ἐν μέσῳ νύξ. οὐαὶ τῷ διδόντι χεῖρα τῷ πονηρῷ γινώσκοντι τὸ ἀγαθὸν, ὅτι πονηροὶ ἄγγελοι προσλήψονται αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξόδου αὐτοῦ. οὐαὶ τῷ τιθέντι πρόσκομμα τῷ πλησίον ἐκ τῶν ἑαυτοῦ πράξεων πονηρῶν, ὅτι λόγον ὀφέξει ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ὑπὲρ ὧν καὶ ἄλλους ἐσκανδάλισεν ἐν τοῖς αὐτοῦ πονηροῖς αὐτοῦ ἐπιτηδεύμασιν. οὐαὶ τῷ ἀποταξαμένῳ τῷ κόσμῳ, καὶ πάλιν τὰ τοῦ κόσμου φρονοῦντι, ὅτι ἡ παραβολὴ τοῦ ἀρότρου μετελεύσεται αὐτόν. οὐαὶ τῷ ἀκολουθοῦντι τοῖς θελήμασι τῆς σαρκὸς, καὶ καταφρονοῦντι τῆς ἐπιμελείας τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτι ἁλυθήσεται εἰς γῆν ἡ ζωὴ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ. οὐαὶ τῷ μὴ σπεύδοντι ἐν πάσῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ἀπεντεῦθεν βουλεύσασθαι τὸ ἐκεῖθεν ἀπολογίαν δοῦναι. οὐαὶ τοῖς ἀπολωλεκόσι τὸ ὑπομονητικόν· καὶ τί ποιήσουσιν ὅταν ἐπισκέψηται Κύριος; Σπουδάσατε, ἀγαπητοὶ, εἰς τὸν βραχὺν καιρὸν τοῦτον, ἑαυτοῖς βοηθῆσαι. καὶ διὰ μετανοίας καὶ δακρύων ἐξιλεώσασθαι τὸν μακρόθυμον καὶ ἐλεήμονα Θεὸν, τὸν ἐκδεχόμενον ἡμῶν τὸν ἐπιστροφὴν, καὶ πρέσχοντα τὸ ζῆν. Μὴ καταφρονήσωμεν τῆς σωτηρίας ἡμῶν. μὴ ἡδυνθῶμεν εἰς τοῦτον κόσμον ἡδοναὶς, ὅτι πρὸς ὥραν εἰσὶν, καὶ ὕστερον μεταμελον ἐμποιοῦσι, καὶ πάλιν τοὺς αὐτοὺς ἔρχονται· καὶ πᾶσα ἡ δόξα τοῦ κόσμου τούτου ἀπὸ γῆς εἰς γῆν χωρεῖ, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἡμῖν συνοδεύει, εἰμὴ μόνον ἡ ἁμαρτία, καὶ ἡ ἐκ ταύτης κόλασις. Οὐδεὶς ἡμῖν βοηθήσει ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· οὐ φίλος, οὐ συγγενὴς, εἰ μὴ ἡ ἐντεῦθεν μετάνοια, καὶ ταύτης αἱ συνεργοὶ ἀρεταὶ, ἡ ἀληθὴς ἀγάπη, ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ὑπακοὴ, ἡ ἐγκράτεια. αὗται συνέρχονται ἡμῖν ἐκ τοῦ βίου τούτου. αὗται ἀνθίστανται ταῖς ἐναντίαις δυνάμεσιν, ταῖς βλαπτούσαις κατέχειν ἡμᾶς ἐν τῇ ἐξόδῳ ἡμῶν τῇ ἐκ τοῦ βίου τούτου. αὗται παραστῶσιν ἡμᾶς τῷ Σωτῆρι Χριστῷ, προσκυνῆσαι καὶ δοξάσαι, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

A bit cum ejulatu inutiliter in sæculum. Væ illi, qui dicit, quoniam in præsentia voluptatibus carnis fruar, & in senectute pœnitentiam agam, quoniam sicut laqueus, ita superveniet illi mors improvisa, & expectatio illius peribit. Væ illi, qui voluntarie peccat, & cras vult resipiscere: non enim intelligit, quid pariat superveniens, & media nox. Væ illi, qui dat manum scelesto bonum cognoscens, quoniam Angeli mali illum suscipient in die obitus ipsius. Væ illi, qui ponit offendiculum proximo ex iniquis suis operibus, quoniam rationem reddet in die judicii, pro quibus & aliis scandali occasio fuit sui ipsius malis facinoribus. Væ illi, qui mundo renunciavit, & rursus ea, quæ mundi sunt sapit, quoniam parabola aratri persequetur ipsum. Væ illi, qui sequitur voluntates carnis, & parvi facit curam animæ suæ, quia resolvetur in terram vita ipsius, & ipsius spes. Væ ei, qui non studet omnibus suis viribus dehinc parare, ut hinc afferat defensionem. Væ iis, qui patientiam amiserunt, & quid facient, quum visitabit Dominus? Satagite, dilecti, hoc brevi tempore vobis metipsis opitulari, & per pœnitentiam, & lacrymas propitium reddere patientem, ac misericordem Deum, qui suscipit conversionem nostram, & vitam præbet. Ne spernamus salutem nostram, ne delectemur voluptatibus hujus mundi, quoniam ad tempus sunt, & postea displicentiam inducunt, & vicissim ad alios transeunt: & omnis mundi hujus gloria de terra in terram redit, nihilque aliud nos comitatur præter solum peccatum, atque ex hoc supplicium. Nemo nobis illa die auxiliabitur, non amicus, non cognatus, nisi hinc pœnitentia, virtutesque adjutrices ipsius, vera dilectio, humilitas, obedientia, continentia: hae nos ex hac vita comitantur: hae obsistunt adversis potestatibus, quæ nos comprehendere volunt in exitu hujus nostræ vitæ. Illae offerunt nos Salvatori Christo, ut adoremus, & glorificemus una cum Patre, & Sancto Spiritu nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

ΠΕΡΙ

EJUS-

EJUSDEM DE FIDE.

Α ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ.

Luc. 16. DOminus in Evangelio ad perfectam fidem ſuos adducere volens Diſcipulos, dicebat: *Qui in modico fidelis, & in multo fidelis eſt: & qui in modico infidelis, & in multo infidelis eſt.* Quid autem ſibi volunt modicum, & multum? Per modicum, ſeculi hujus intelliguntur promiſſiones, quas pollicitus eſt ſe præſtiturum omnibus in ipſum credentibus, videlicet victum atque amictum, & reliqua corpori neceſſaria, quietem, ac ſanitatem, & ejuſmodi. Præcipiens, ne omnino de iſtis ſimus ſolliciti: ſed in ipſum ſolum ſpem noſtram reponamus. Per multum autem intelligenda ſunt æternæ vitæ & immortalis ſeculi dona, quæ repromiſit daturum ſe illis, qui crediderint in ipſum, aſſidueque de ejuſmodi ſolliciti, flagitaverint illam. Quoniam ſic nobis mandavit Dominus, quum ait: *Vos autem quærite primum regnum Dei, & juſtitiam, & hæc omnia adjicientur vobis*, ut ſcilicet ex modicis, & momentaneis probetur unuſquiſque num credat Deo. Et ſi de præſentibus non fuerit ſolicitus, ſolum autem in futuris atque æternis curam omnem repoſuerit; clarum eſt, quod & circa ea quæ videntur, ſanam atque integram fidem intus reconditam ſervet, vereque bona æterna quærat. Debet enim unuſquiſque eorum qui ſermonem audiunt veritatis, ſeipſum probare atque examinare, aut a viris ſpiritalibus probari & examinari, quomodo credat, & ſeipſum Deo devoverit. Numquid revera ſecundum ejus ſermonem in veritate credat; an opinionem in ſe dumtaxat fidei habeat, quod ſe credere exiſtimet. Quilibet enim ex verbis Domini, ſi fidem in caducis mundi bonis poſitam habeat, probatur & reprehenditur. Quo pacto? audi: credere te dicis, quod regno cœlorum efficieris dignus, & filius Dei fies, de cœlo natus, & cohæres Chriſti, quodque in omne ſeculum ei conregnaturus ſis; deliciiſque ineffabilis lucis, per infinita & immenſa ſecula perfruiturus? plane dices, credo: hac enim de cauſa, & ſeculum reliqui, & me Deo devovi. Proba igitur teipſum, numquid terrenæ adhuc te curæ detineant, & ſolicitudines variæ de nutriendo ac veſtiendo corpore, aliaque adhibenda cura, ac procuranda requie; quum tui jam juris eſſe velis, ac tui ipſius curam gerere; de quibus juſſus es, omnino non eſſe ſolicitus. Si enim te credis accepturum æterna illa & immortalia, omniſque corruptionis expertia bona: quanto magis fugacia iſta atque terrena accipies; quæ Deus etiam conceſſit feris, atque volucribus cœli, & hominibus impiis.

Ο Κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς εἰς τελείαν πίστιν ἀγαγεῖν βουλόμενος ἔλεγε· Ὁ ἐν ὀλίγῳ πιστὸς, καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστι· καὶ ὁ ἐν ὀλίγῳ ἄπιστος, καὶ ἐν πολλῷ ἄπιστός ἐστι. Τί ἐστι τὸ ὀλίγον; καὶ τί ἐστι τὸ πολύ; Τὸ
B ὀλίγον, τὰ τοῦ αἰῶνος τούτου εἰσὶν ἐπαγγέλματα, ἅπερ ὑπέσχετο παρέχειν τοῖς πιστεύουσιν αὐτῷ, οἷον τροφὰς, ἐνδύματα, καὶ τὴν λοιπὴν τοῦ σώματος ἀνάπαυσιν, ἢ ὑγείαν, καὶ τὰ τοιαῦτα· προσάξας μὴ μεριμνᾶν ὅλως περὶ τούτων, ἀλλὰ τῇ ἐπ' αὐτὸν πεποιθήσει ἐλπίζειν τε εἰς αὐτὸν καταφύγοντα. Τὸ δὲ πολύ, τὰ τοῦ αἰωνίου καὶ ἀφθάρ-
C του αἰῶνος δωρήματα, ἅπερ ὑπέσχετο παρέχειν τοῖς πιστεύουσιν αὐτῷ, καὶ ἀδιαλείπτως περὶ ἐκείνων μεριμνῶσι καὶ αἰτοῦσιν. ὅτι ἐνετείλατο· ὑμεῖς δὲ, φησὶν, ζητεῖτε τε βασιλείαν τοῦ Θεοῦ μόνον, καὶ τε δικαιοσύνην, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν· ὅπως ἐκ τε ὀλίγων καὶ προσκαίρων δοκιμασθῇ ἕκαστος, εἰ πιστεύει Θεῷ. ὅ τι ἐπηγγείλατο
D παρέχειν, ἡμῶν ἀμεριμνούντων περὶ τὰ τοιαῦτα ὄντων, καὶ μόνον περὶ τε μελλόντων καὶ αἰωνίων τὴν φροντίδα ἐχόντων. Ἕκαστος γὰρ, ἐν τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Κύριος, εἰ πιστεύει περὶ τε προσκαίρων, δοκιμάζεται καὶ ἐλέγχεται. Πῶς; Ἄκουε. Πιστεύειν λέγῃς, καὶ βασιλείας οὐρανῶν καταξιοῦσθαι, καὶ υἱὸς Θεοῦ γνέσθαι, γεννηθεὶς ἄνωθεν, καὶ συγκληρονόμος
E Θεοῦ γνέσθαι, καὶ αἰῶνας ὅλους συμβασιλεύειν Χριστῷ, καὶ τρυφᾶν ἐν φωτὶ ἀῤῥήτῳ, ἐν ἀπείροις καὶ ἀναριθμήτοις αἰῶσι. ὡς ὁ Θεός; Πάντως ἐρεῖς. ναὶ, φησὶ· διὰ τοῦτο γὰρ τὴν αἰτίαν καὶ ἀναχωρήσας τοῦ βίου, ἑαυτὸν τῷ Χριστῷ ἐξέδωκα. Δοκίμασον τοίνυν σεαυτὸν, μήποτέ σε μέριμναι βιωτικαὶ καὶ γῆιναι κατέχουσιν ἔτι, καὶ φροντὶς
F πολλὴ περὶ τῆς τοῦ σώματος τροφῆς καὶ ἐνδύσεως, καὶ τῆς λοιπῆς ὑπομελείας, καὶ ἀναπαύσεως, τῇ σῇ δυνάμει περιγινόμενος, καὶ προνοούμενος σεαυτοῦ, ἅπερ προσετάχθης ὅλως περὶ αὐτῶν μὴ μεριμνῆσαι. Εἰ γὰρ πιστεύεις τὰ αἰώνια καὶ ἀθάνατα καὶ ἀθάμονα καὶ ἄφθαρτα λήψεσθαι, πόσῳ μᾶλλον ταῦτα τὰ πρόσκαιρα καὶ γήϊνα, ἅπερ ὁ Θεὸς ἔδωκε τοῖς θηρίοις καὶ πετεινοῖς καὶ ἀσεβέσιν ἀν-

θρώποις

ἀνθρώποις ; Οὐ πιστεύεις σοι δοθήσεσθαι παρὰ τοῦ Κύριον, ὥσπερ γὰρ καὶ ἐνετείλατο τοῖς μὴ μεριμνᾶν, εἰπών· μὴ μεριμνήσητε, τί φάγητε, ἢ τί πίητε, ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ· ὑμῶν γὰρ οἶδεν ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος, ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. καὶ ἐπάγει, ὀνειδίζων ὀλιγοπίστους· ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὔτε θερίζουσι, καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά. πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν; Καὶ πάλιν ἐπασφαλιζόμενος λέγει· μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον. Εἰ δὲ ἔτι καὶ τούτων μεριμνᾷς, καὶ οὐκ ἐπιστρέψας ἑαυτὸν τῷ λόγῳ αὐτοῦ, γνῶθι ὅτι τὰ αἰώνια ἀγαθά, ἅπερ ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἀπιστῶν οὐκ ἐπίστευσας λαβεῖν· καὶ νομίζεις πιστεύειν, ἐν τοῖς μικροῖς καὶ φθαρτοῖς ἄπιστος εὑρισκόμενος. Καὶ πάλιν· ὥσπερ τὸ σῶμα τιμιώτερόν ἐστι τοῦ ἐνδύματος, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ τιμιωτέρα ἐστὶ τοῦ σώματος. Πιστεύεις τοίνυν, ὅτι ἡ ψυχή σου ὑπὸ Χριστοῦ ἴασιν δέχεται ἀπὸ τῶν αἰωνίων καὶ ἀθεραπεύτων τοῖς ἀνθρώποις τραυμάτων, τῶν παθῶν τὸ ἀτιμίας, δι' ἣν καὶ ἦλθεν ἐπὶ γῆς ὁ Κύριος, ἵνα νῦν τὰς ψυχὰς τῶν πιστευόντων θεραπεύσῃ ἐκ τῶν ἀνιάτων τοῖς ἀνθρώποις παθῶν, καὶ καθαείσῃ ἐκ τοῦ ῥύπου τῆς λέπρας τῆς κακίας ὁ μόνος θεραπευτὴς καὶ ἀληθινὸς Ἰατρός; Ἐρεῖς· πάντως πιστεύω, εἰς τοῦτο γὰρ ἔρχομαι, καὶ ἰατρῷ ἔχω τὴν πεποίθησιν. Γνῶθι τοίνυν ἐρευνήσας ἑαυτὸν, μήποτέ σε τὰ σαρκικὰ πάθη πρὸς ἰατρὸς γηΐνους ἀποφέρει, ὡς Χριστῷ ᾧ ἐπίστευσας μὴ δυναμένου σε θεραπεῦσαι. Εἶδες πῶς σεαυτὸν ἀπατᾷς. ὁρᾷς, ὅτι νομίζεις πιστεύειν, μηδέπω πιστεύειν, ὡς δεῖ, ἐξ ἀληθείας. Εἰ γὰρ τὰ αἰώνια καὶ ἀθεράπευτα καὶ ἀθανάτου ψυχῆς τραύματα καὶ πάθη κακίας ἐπίστευσας ἀπὸ Χριστοῦ θεραπεύεσθαι, ἆρα ἀδυνατεῖ θεραπεύειν καὶ τὰ πρόσκαιρα τοῦ σώματος πάθη τε καὶ νοσήματα, ἂν πρὸς αὐτὸν μόνον καταφύγῃς, ὑπὲρ ἰατρικὴν ἐπιτηδευμάτων. ὁ γὰρ τῇ ψυχῇ κτίσας, αὐτὸς καὶ τὸ σῶμα πεποίηκε. καὶ ὁ ἐκείνου τὸν ἀθάνατον ἰώμενος, αὐτὸς καὶ τὸ σῶμα δύναται ἀπὸ τῶν προσκαίρων παθῶν καὶ νοσημάτων θεραπεῦσαι. Ἀλλὰ πάντως ἐρεῖς μοι· ἰατρὰ ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς θεραπείαν τῷ σώματι πάς τε βοτάνας καὶ γῆς φάρμακα, καὶ ἰατρῶν ἐπιτηδεύματα, πρὸς τὰ τοῦ σώματος πάθη, προβλεπήσας τῷ ἀπὸ γῆς ὄντι σώματι, ἐκ τῶν τῆς γῆς διαφόρων εἰδῶν οἰκονομήσας. Σύμφημι κἀγὼ

impiis ? An non credis Dominum ea tibi largiturum, de quibus ipse præcepit, dicens : Nolite soliciti esse quid edatis aut bibatis, aut quibus vestiamini ; hæc enim cuncta gentes mundi inquirunt. Novit enim Pater vester cœlestis, quod his omnibus indigeatis. Et subinfert, exprobrans hominibus modicæ fidei : Respicite volatilia cœli, quoniam neque seminant, neque metunt, & Pater vester cœlestis pascit ea ; quanto amplius vos, qui multum differtis a volucribus ? Et rursus nos confirmans ait : Nolite igitur soliciti esse in crastinum. Si vero adhuc de istis laboras, & non credis sermoni ipsius ; nosce rursus, te quoque non credere, quod bona æterna, quæ sunt regnum cœlorum, sis accepturus ; & existimas te credere, qui in rebus parvis ac corruptioni obnoxiis, reperiris incredulus. Et iterum : Sicut corpus pretiosius est indumento ; ita & anima corpore. Credis igitur animam tuam a Christo sanandam, ab æternis & incurabilibus apud homines malorum ignominiæ vulneribus ; propter quæ etiam ad nos descendit Dominus, ut credentium animas ab insanabilibus apud homines malis curaret & a sordibus lepræ malitiæ purgaret, qui solus curat, & verus medicus est ? Dices, prorsus credo : iccirco enim adsum, & istud ab illo expecto. Quare nosce, teipsum discutiens, ne forte carnales morbi te ad medicos terrenos abripiant ; quasi Christus, cui credidisti, te curare non possit. Vide quomodo teipsum decipias, dum te putas credere, & nondum credis, ut oportet in veritate. Si enim æterna & incurabilia immortalis animæ vulnera, ac morbos malitiæ, a Christo curari credis ; numquid impossibile putabis ab ipso temporalia quoque corporis mala, ac morbos curari posse ; si utique ad ipsum solum, postposito medicinali curandi officio, confugeris ? Nam qui animam creavit, ipse & corpus fecit : & qui illam immortalem sanat, corpus etiam à malis, morbisque temporalibus omnino liberare atque curare poterit. Sed scio mihi respondebis, quod & ista ad corporis medicinam subministraverit Deus ; herbasque ac terræ pharmaca, & medicorum studia ad morbos corporis curandos concesserit, corpori terreno ex differentibus terræ speciebus medicinam componens. Consentio & ego,

sic se ista habere ; sed noveris velim, quibus ea data sint, & quibus dispensata. Dominus Deus ex multa sua, & infinita erga humanum genus liberalitate ac benignitate, postquam a mandato excidisset homo, quod acceperat, subjectusque esset sententiæ iræ, & quasi in captivitatem, ac solitudinem, atque exsilium, fodinamve, ex delitiis paradisi in hunc mundum ejectus, & sub potestate tenebrarum factus ; carnisque passionibus ac morbis subjiceretur, qui prius passionum, atque morborum expers erat ; omnesque præterea qui ab ipso producti fuerunt, iisdem malis ac passionibus facti essent obnoxii ; hæc tandem infirmis atque incredulis permisit, nolens omnino deperdere hominum peccatorum genus, sed propter multam bonitatem, & immensam misericordiam dedit in solatium ac refrigerium, & curam atque medelam corporum ista, hominibus hujus mundi, qui nondum se totos concredere Deo poterant. At tu qui vita solitaria gaudes, & ad Christum accessisti, cupiens filius Dei fieri, & desuper ex Spiritu Sancto nasci, primoque, ac impassibili homine superior evadere ; & qui majora accipis promissa, adventum divini beneplaciti ; & velut peregrinus, ac hospes hujus mundi factus, debes fidem aliquam magis novam, & admirandam, intelligentiamque, ac vitæ rationem & institutum præter omnes homines mundi tibi vindicare, quum & vitam, sicut cuncti alii degas. Ecce & mundus nubit, comedit, & bibit, auro & argento utitur, mercaturam & artes exercet, ac divitiis gaudet, quæ omnia Deus permisit homini peccatis subdito : neque enim sine Deo quicquam ad usus humanos dicemus ordinatum. At tu ab his omnibus exemptus es, ut Deo perfecte placere possis. Sic ergo alienus a cura, in curandis mundi malis, medicorumque industria adhibenda esse debes ; ut qui ad Christum profugeris, qui cuncta se largiturum suis servis promisit. Si autem quæ mundi sunt sapis, & pateris, similis hominibus illis mundanis ; adhuc es incredulus, licet te fidelem, & Christi servum profitearis. Novo enim quodam, ac peregrino consilio, mente, fide, conversione, vitæ denique ratione, mundum hunc & curare & obtinere debes, qui Christo perfecte placere, ejusque vestigia

ὅτως ἔχῃ. Ἀλλὰ γνῶθι, τίσι ταῦτα δέδοται; καὶ τίσιν οἰκονομήθη. ὁ Θεὸς, ἐκ πολλοῦ καὶ ἄπειρον αὐτοῦ φιλανθρωπίαν καὶ χρηστότητα, ἐκπεσόντος τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ἐντολῆς ἧς εἴληφε, καὶ ὑπὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς ὀργῆς γενομένου, καὶ ὥσπερ εἰς αἰχμαλωσίαν καὶ ἐρημίαν καὶ μέταλλόν τινα ἐκ τῆς τρυφῆς τοῦ παραδείσου εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐξορισθέντος, καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ σκότους γενομένου, καὶ ἀπίστως ἔχοντος πρὸς τὴν πλάνην τῶν παθῶν, ὑπὸ πάθη καὶ νοσήματα τῆς σαρκὸς ἐμπεπτώκειν, ὁ πρὶν ἀπαθὴς καὶ ἄνοσος ὑπῆρχε, καὶ πάντες ἐξ αὐτοῦ γεννηθέντες τοῖς αὐτοῖς πάθεσιν οἱ πεπτωκότες, οἰκονόμησε ταῦτα νῦν τοῖς ἀσθενέσι καὶ ἀπίστοις, μὴ βουληθεὶς παντελῶς ἐξολοθρεῦσαι τὸ ἁμαρτωλὸν τῶν ἀνθρώπων γένος, διὰ πολλὴν χρηστότητα· ἀλλ' ἔδωκεν εἰς ψυχαγωγίαν καὶ ἐπιμέλειαν καὶ θεραπείαν τοῦ σώματος, τοῖς τοῦ κόσμου τούτου ἀνθρώποις, τοῖς ἔξω πᾶσι, οἷς οὐ συνεχώρησε τοῖς ἁγίοις τοῖς τῷ Θεῷ μηδέπω δυναμένοις ἑαυτοὺς ἐξόλου ἐμπιστεύειν. Σὺ οὖν ὁ μοναζων, ὁ προσεληλυθὼς Χριστῷ, καὶ υἱὸς Θεοῦ βουλόμενος εἶναι, καὶ ἄνωθεν ἐκ Πνεύματος γεννηθῆναι, καὶ ἀνώτερος τοῦ πρώτου καὶ ἀπαθοῦς ἀνθρώπου, καὶ μείζονας ἐπαγγελίας ἐκδεχόμενος, τὸν τοῦ Κυρίου ἐπιδημίαν τῆς εὐδοκίας, καὶ ξένος τοῦ κόσμου τούτου γενόμενος, καὶ καινοτέραν τινὰ καὶ ξένην πίστιν καὶ ἔννοιαν καὶ πολιτείαν, παρὰ πάντας τοὺς τοῦ κόσμου ἀνθρώπους, κεκτῆσθαι ὀφείλεις. ἐπεὶ ἐάν ὅτως, ὡς καὶ πάντες, ἀφῇς, οὐδὲν ἀφοφέρεις τῶν κοσμικῶν. Ἴδε καὶ ὁ κόσμος γαμεῖ, ἐσθίει, καὶ πίνει, χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ κέχρηται, ἐμπορίαις, τέχναις, πλούτῳ, ὅσα πάντα οἰκονόμησεν ὁ Θεὸς τῷ ἀνθρώπῳ πεσόντι διὰ τὴν ἁμαρτίαν. Οὐ γὰρ ἄνευ Θεοῦ, τί τῶν ἐν χρήσει οἰκονομηθέντων τοῖς ἀνθρώποις ἐροῦμεν εἶναι. Σὺ δὲ πάντων τούτων ἐκτὸς γέγονας διὰ τὴν εἰς Χριστὸν τελείαν εὐαρέσησιν. Οὕτω δὴ καὶ τῆς τοῦ κόσμου τῶν παθῶν θεραπείας, ἰατρικὸν ἐπιτηδευμάτων ἐκτὸς εἶναι ὀφείλεις, ὡς προσφυγὼς Χριστῷ, τῷ πάντα προέχοντι τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις ἐπαγγελλομένῳ. Εἰ δὲ τὰ αὐτὰ τῷ κόσμῳ φρονεῖς καὶ πάσχεις, ὅμοιος αὐτῷ ἔτι τυγχάνεις, ἄπιστος, νομίζων εἶναι πιστὸς καὶ οἰκεῖος Χριστοῦ. Καινῆς γὰρ καὶ ξένης προαιρέσεως, καὶ πίστεως, καὶ ἀναστροφῆς, καὶ πολιτείας, παρὰ πάντα τὸν κόσμον, ὀφείλεις ἐπιμελήσασθαι καὶ τυχεῖν, ὁ βουλόμενος τελείως εὐαρεστῆσαι Χριστῷ, καὶ τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ ἐξακο-

ἠκολουθῆσαι, καὶ τὰ ἐναντία φρονεῖν τῶν τοῦ αἰῶνος τούτου ἀνθρώπων· ἐπειδὴ καινὰ καὶ παράδοξα πιστεύσας ἀπολαβεῖν ἐπίστευσας, αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπαγγέλματα, καὶ πόλεως οὐρανίου κληρονομίαν, καὶ βασιλείας ἀκηράτου, καὶ τρυφῆς διηνεκοῦς, καὶ αἰωνίου ἀπολαύσεως, καὶ καρδίας ἁγιασμόν, καὶ ἀφὰ Πνεύματος παντελῆ σοι γινομένου καθάρσιν. Ὁ γὰρ βουλόμενος ἐξ ἀληθείας Χριστοῦ εἶναι ἄνθρωπος, καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐλπίζων ἐπιτυχεῖν, τοὺς πόνους καὶ τὰς θλίψεις πλοῦτον ἡγεῖσθαι μὴ χαρᾶς ὀφείλει, καὶ τὴν κακοχίαν ἀνάπαυσιν, τὴν σκληρὰν δίαιταν τρυφὴν, τὸ ὄνειδος τιμὴν, καὶ τὰς ὕβρεις δόξαν λογίζεσθαι· αὕτη γάρ ἐστι τοῦ Θεοῦ δούλων ἡ δόξα, τοῦ τῷ Κυρίῳ αὐτοῦ ἀκολουθούντων καὶ τοῖς αὐτοῦ λόγοις πειθομένων. Ἀλλ' οὐ μόνον τὸ ὄνειδος ὁ ἀγωνιστὴς καὶ στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ φέρειν ὀφείλει, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀπαντήσῃ πλοῦτος, ὡς κοπρίαν βδελύσσεσθαι προσήκει. ἐὰν δόξα καὶ ἀρχή, μὴ ἐπαρθῆναι καὶ τυφωθῆναι. ἐὰν ἔπαινοι καὶ τιμαὶ ἀνθρώπων, ὡς οὐ δέοντα οὕτως ἡγεῖσθαι· μᾶλλον ὃ ἐν τούτοις θλίβεσθαι τοῖς νομιζομένοις ἐνδόξοις· καὶ ἐπ' ἐκείνοις χαίρειν καὶ ἥδεσθαι τοῖς ἐν κόσμῳ ἀτίμοις. δύναται γὰρ ἔστ' ὅτε ὄνειδος μὴ ἐνεγκεῖν, δόξας δὲ καὶ τιμὰς μὴ ἐνεγκεῖν. Ἀλλ' ἐπαρθῆναι, καὶ ἑαυτοὺς ἐκφῆναι, καὶ τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης τῷ παπείνῳ ἀφιέναι. ὡς φησὶν ὁ Παῦλος· διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, ὅπως τῶν ἀμφοτέρων ἁπάντων πραγμάτων δοκιμαζόντων, αὐτὸς ἴσος καὶ ἄσφαλτος τυγχάνῃ, ἑαυτῷ μηδέπω δόξαν ἁρπάσας. Τὸν γὰρ ὄντως εὐαρεστῆσαι τῷ Κυρίῳ βουλόμενον, ἵνα οὕτω δοκεῖ, καὶ τὸν ἀγῶνα τῆς αὐτοῦ προαιρέσεως οὕτω τελειῶσαι. Ὥσπερ οὖν ὁ ἄκμων τυπτόμενος ἀεὶ οὐκ ἐνδίδωσιν, οὐδὲ κοιλωμάτων τύποις δέχεται εἰς ἑαυτὸν, ἀλλ' ἔστιν ὁ αὐτὸς ἴσος ἀεί· οὕτω καὶ ὁ χριστιανίζειν βουλόμενος, εἰς πὰς διαφόρους θλίψεις τε καὶ τοὺς πειρασμούς, εἴτοι πὰς ἔξωθεν τῶν ἀνθρώπων ἐπαγομένας ὕβρεις, ἢ διωγμούς, ἢ ζημίας, ἢ τινα τοιαῦτα, εἴτοι πὰς ἔνδοθεν διὰ τῆς κακίας πνευμάτων διαφόρως ἐπαγομένας, μενέτω οὖν ἴσος, φέρων γενναίως πάντα τὰ ἐπερχόμενα. Ὀχύρωμα καὶ ἁλιτήριον καὶ πύργον ἰσχύος ἀπὸ προσώπου Ἐχθροῦ ἔχων τὸν Κύριον ἀεὶ, καὶ ἐπ' αὐτῷ καταφευγέτω ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πολέμου μὴ ἔν τινι τῶν ἐχθρῶν χώρᾳ τυγχάνων, καὶ λεγέτω· γενοῦ μοι ὁ Θεὸς εἰς καταφυγὴν, καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ σῶσαί με. Οὕτως δυνασαι

A vestigia persequi cupis, contrariaque hominibus mundi hujus sapere; quoniam nova quædam & admiranda credis promissa, & sempiternis te bonis speras esse fruiturum, cœlestisque Civitatis, ac regni incorruptibilis, deliciarumque perpetuarum, ac sempiternæ fruitionis hæreditatem, cordis quoque sanctificationem, & purgationem perfectam, quæ tibi per Spiritum Sanctum fit, adepturum. Nam qui vere cupit esse homo Christi, æternisque se bonis perfruiturum sperat, paupertatem divitias cum gaudio existimare debet, & afflictionem recreationem; asperitatem victus, delicias; improperium honorem, & contumelias gloriam ducere: hæc enim vera servorum Dei gloria est. Neque vero solum improperia ferre debet pugil ac miles Christi; quin &, si forte divitiæ obvenerint, eas ut stercora respuere oportebit. Si gloria & principatus, non extollatur, & superbiat: Si laudes atque honores hominum, ut quæ ne sint quidem, existimanda: quin etiam propter hujusmodi res, quæ habentur glorioſæ, confundi atque lugere oportet; & propter ejusmodi, contra lætari, & gaudere, quæ habentur vilia, & abjecta putantur. Potest siquidem aliquis interdum opprobria ferre, gloriam autem & honorem non item. Sed efferri sæpe solet mens, & a seipsa excedere quodammodo, & humilem viam justitiæ derelinquere. Ait enim Paulus: *Per arma justitiæ, a dextris, & a sinistris, per gloriam, & ignobilitatem, per infamiam, & bonam famam*, ut in utrisque per omnia probatus, idem & inconcussus inveniatur, extra se nunquam discedens. Talem enim eum esse oportet, qui vere placere cupit Deo, sicque voluntatem suam habere debet fundatam. Et quemadmodum incus aliqua, licet quidem semper verberetur, non tamen dat tergum, neque concavitatis formam in se recipit, sed eadem semper manet, sibique similis: sic & qui verum se vult gerere christianum, inter diversas tribulationes, atque tentationes, sive extrinsecus ab hominibus illatas contumelias, persecutiones, damna, aut aliqua ejusmodi; sive intrinsecus a spiritibus malignis inductas angustias diversissimas, unus atque idem maneat oportet, fortiter quæcumque obvenientia perferens. Pro munitione ac castro, & turre fortitudinis a facie inimici, semper Christum Dominum habeat, ad eumque belli tempore, in regione inimicorum constitutus confugiat, & illud scripturæ usurpet: *Esto mihi in Deum protectorem, & in locum refugii, ut salvum me facias.* Sic enim quascumque poterit superare ten-

2. Cor. 6.

Psal. 31.

tentationes, atque afflictiones ingruentes, omni tempore Dominum, ac firmam in eum fiduciam, atque ſpem, ob oculos ſibi conſtituens. Quin & gloriæ humanæ laudes, honores, & principatus ac magiſtratus ſi ſe obtulerint, ut prædictum eſt, non concavitates, neque formas in animam impreſſas relinquant, ut iis oblectetur & acquieſcat, & propterea inflatus ſuperbiat. A dextris enim & a ſiniſtris tentatus homo, ideſt, per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam, idem & conſtans, immotuſque utrobique permanere debet. Sic enim qui ſuper terram fundamentum ſuum ædificat, ab inundantibus tribulationum fluctibus, & tentationum procellis; ſæviſque improborum ſpirituum ventis impellentibus, atque concutientibus, non concidit, neque commovetur, quoniam fundamentum ſuper petram poſuit. Qui ergo circa ejuſmodi habitum exercitationemque bonam, fortitudinis dico & generoſitatis, longanimitatis & patientiæ, fidei & ſpei atque fiduciæ, per verbum Dei prius ſe occupat, adſuefaciens ſe moribus bonis, ſanctoque vivendi inſtituto; & in reliquis virtutum ſtudiis ſe exercens, divinumque ſermonem ſequens, poſtea autem virtutem ab alto in expectatione fidei ſuſcipiens; talis vere fundamentum, & domus, atque columna, & firmamentum efficitur in gratia Dei, multarumque animarum vitæ cauſa; ac plurimorum infirmitatem ſufferre valens. Quare & nos ad omne virtutis genus nos ipſos excolentes, & quam optima ratione ad complacendum Deo nos componentes, cogitationemque noſtram accurate & enixe ad omnem tentationem præparantes; divina confirmati gratia, æternorum bonorum evadamus hæredes. In Chriſto Jeſu Domino noſtro: Cui gloria & potentia, cum Patre & Sancto Spiritu in ſecula ſeculorum. Amen.

A νασα σειμενέως πάντων τῶν ἐφ' χομένων πει-
ρασμῶν καὶ θλίψεων, πάντοτε τ̃ Κύριον καὶ τ̃
εἰς αὐτὸν πίστιν καὶ ἐλπίδα, ὡς βεβαίαν πεποι-
θησιν ἀπαντὸς σοῦ ὀφθαλμῶν ἔχων. Ἀλλὰ κ̀
δόξα ἀνθρώπων κ̀ ἔπαινοι κ̀ τιμαὶ κ̀ ἀρχαὶ ἐὰν
ἀπαντῶσιν, ὡς σοῦειρ̃ῆ, μὴ ποιλότητας καὶ
τύπους ἐν τῇ ψυχῇ ἐμποιείτωσ̃, ἐν τῷ ἥδεως̃
αὐτοῖς καὶ ἐπαναπαύεσθαι, καὶ ἀφ' ταῦτα ἐπαί-
ρεσθαι τ̃ ὑψοῦσθαι. ἀφ' μὲ δεξιῶν τ̃ ἀειρε-
ρῶν πειραζόμενος, τοῦτ' ἔστι, ἀφ' δόξης τ̃
ἀτιμίας, ἀφ' δυσφημίας κ̀ εὐφημίας, ἴσος κ̀
ἀνένδοτος ἐ) χρὴ ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσιν,
ἄσφ̃ος ἀεὶ τυγχάνων. Οὕτως ὁ ὑπὶ τ̃ πέτραν
τ̃ ἑαυτῦ θεμέλιον οἰκοδομήσας τορῶην, πλημ-
μύραν τ̃ ποταμοὶ θλίψεων, καὶ χ̀μωνες πει-
ρασμῶν, ἀνέμων δ̃ δεινῶν τ̃ πνευμάτων τ̃ πο-
νηρίας τοσκιρτώντων κ̀ τοσορνατόντων, οὐκ
ἔπεσεν, ἐπειδὴ τεθεμελίωτο ἐπὶ τ̃ πέτραν.
Εἰς τοιαύτην ἕξιν καὶ ἀγαθὴν μελέτην, ἀν-
δρείας τε λέγω καὶ γενναιότητος, μακροθυμίας
τε καὶ ὑπομονῆς, πίστεως καὶ ἐλπίδος τ̃ πεποι-
θήσεως, τοῦτερον ἀσκήσας ἑαυτὸν, ἀφ' τ̃
λόγου τ̃ Θεοῦ, κ̀ ἐθίσας ἦθος ἀγαθὸν, κ̀ ἀγω-
γὴν οἰσίαν, κ̀ τοῖς λοιποῖς τ̃ ἀρετῆς ἐπιτηδεύ-
μασι ἀφατείνων, κ̀ τῷ λόγῳ ἑπόμενος τ̃
Θεοῦ, ἕπφα τ̃ ἐξ ὕψους δύναμιν ἐν τοσδο-
κίᾳ πίστεως δεξάμενος, ὁ τοιοῦτος ἀληθὴς γί-
νεται θεμέλιος καὶ οἶκος καὶ στύλος καὶ ἑδραίω-
μα ἐν τῇ χάριτι τ̃ Θεοῦ, καὶ πολλῶν ψυχῶν
αἴτιος ζωῆς καθίστα), τ̃ ἀσθένειαν τ̃ πολλῶν
βασάζειν δυνάμενος. Καὶ ἡμεῖς τοίνυν εἰς πᾶ-
σαν ἀρετὴν ἑαυτοὺς ἐξασκήσαντες, καὶ παντὶ
τρόπῳ ἀγαθῷ τοῖς τ̃ διαρέσησιν τ̃ ζωῆς ἑαυ-
τοὺς ἀποδόντες, καὶ ἀνενδότῳ τοῖς πάντα πει-
ρασμὸν τ̃ νῦ χωμένῳ, καὶ ὑπὸ τ̃ χάριτος τ̃
Θεοῦ δυναμούμενοι, τ̃ αἰωνίων ἀγαθῶν κληρονό-
μοι χωώμεθα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν,
ᾧ ἡ δόξα κ̀ τὸ κράτος, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ
ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τ̃ αἰώνων,
ἀμήν.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΩ ΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΕΦΡΑΙΜ ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΜΑΡΤΥΡΑΣ.

S. Sancti ac Beatissimi Patris Ephræm, Encomium in Sanctos Quadraginta Martyres.

Εἰκόνα μαρτυρικὴν ἀφιερᾶσαι βάλλομαι· καὶ δὴ ἀγωνίσματα λαμπρὰ μὴ κεκτημένος, τῷ αὐτῆς καρτερίαν ἀμαυρῶσαι σκοπῶ· καὶ φοβοῦμαι τὸν Δαυὶδ, ἵνα μὴ φράσῃ πρός με· λέγει σοι ὁ κύριος δι' ἐμοῦ ἁμαρτωλέ, ἵνα τί ἐκδιηγῇ τὰ δικαιώματά μου; θέλω ἐμπορεύσασθαι τῷ ἐκείνων ἀνδρείαν, καὶ τρέμω ἀκτήμων ὢν παντὸς κατορθώματος· ἀπεράσαι πόθῳ τὸ μέγα καὶ ἔνδοξον πέλαγος τῶν ἐπαίνων τῆς ὑπομονῆς, καὶ φείδῳ καθάπερ τις ἄπειρος κυβερνήτης, ἵνα μὴ τοῖς ἐκείνων ἐγκωμίοις βυθισῶ· τὸν στρατὸν τῶν ἁγίων ἀνακηρύξαι ζητῶν, ἱλιγγιῶ μὴ ἔχων ὅπλα δικαιοσύνης· εἰς τὸν λειμῶνα αὐτῶν εἰσελθεῖν ἐπείγομαι, καὶ ἄνθεσιν ἀρετῶν εὐωδιασθῆναι· φθάσας δὲ τὸν παράδεισον τῶν ἁγίων μαρτύρων, οὐκ ἐπαρχῶ τρυγῆσαι τοὺς καρποὺς τῶν ἐπαίνων. τρέχω πρὸς τὴν ἔκφρασιν τῶν βραβείων τῆς νίκης. καὶ πῶς; ὅτι ἄτονος καὶ ἁμαρτωλός εἰμι. Ἐπεὶ οὖν ἀνάξιος καὶ ἀσθενὴς ὑπάρχω, σιωπήσας σεσήσω ὑμᾶς τῆς ὠφελείας, ἢ θαρρῶν τοῖς οἰκτιρμοῖς καὶ τοῖς σπλάγχνοις τοῦ Χριστοῦ ἐπιχειρήσω λέγειν μαρτύρων ἐγκώμιον; Οἶμαι τοῦ συμφέρειν ἀφηγεῖν τοὺς ἁγίους, ἢ χῶσαι τὸ πάλαντον, καὶ καταδικασθῆναι· μᾶλλον χρεώστης ὢν, καὶ ὀφείλων σὺν τόκῳ ἀποδοῦναι τὸ δάνειον τῇ ὑμῶν ὁμονοίᾳ· ὃ γὰρ ἐπιλέλησμαι τῆς ἀποχρέσεώς μου ἧς ὑμῖν ὑπεχόμην περὶ τῶν καλλινίκων, νῦν διεξίην τὰ κατὰ τὸν ὅσιον καὶ πιστὸν Βασίλειον τὸν θεόλεκτον ἄνδρα. συμμαχήσατε οὖν μοι ἅγιοι ταῖς πρεσβείαις ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς ἀγαπητοὶ εὐχαῖς ὑμῶν ὁσίαις, ἵνα κινήσῃ Χριστὸς τῇ ἑαυτοῦ χάριτι τὴν γλῶτταν πρὸς τὴν φράσιν, στόμα πρὸς ἐξήγησιν, καρδίαν πρὸς σύνεσιν, ψυχὴν πρὸς κατάνυξιν, τὸν νοῦν δὲ πρὸς ἔλλαμψιν, καὶ τὴν αὐτῶν μίμησιν· καὶ ὑμᾶς δὲ πρὸς νῆψιν, ζῆλον καὶ ἀκρόασιν, πόθον καὶ διέγερσιν, σπουδὴν καὶ καρτερίαν· ἐπειδήπερ εἰς ταύτην τὴν λαμπρὰν ἐργασίαν κατηξίωσεν ὁ πιστὸς ἀρχιερεύς.

Καιρὸς λοιπὸν ἐπὶ τὰ ἀθλητικὰ σκάμματα ἐπαφῆναι τὸν λόγον, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί. Καιρὸς πρὸς τὴν γὰρ κρείττονα ἐπιβῆναι παρεία·

I Maginem Sanctorum Martyrum describere cupio, etsi, quum non illustribus illorum constantiam possim exornare coloribus, considero & reformido Davidem, ne ad me loquatur: Dicit tibi Dominus per me, peccator, *quare tu enarras justitias meas?* Cupio illorum narrando persequi fortitudinem, & contremisco, quum omnis boni operis sim inops. Magnum ac glorioſum pelagus laudum patientiæ illorum trajicere desidero: & instar inexperti alicujus gubernatoris perhorresco, ne illorum laudibus celebrandis succumbam. Sanctorum exercitum prædicare dum quæro, vertigine laborare incipio, armis justitiæ destitutus. In prata illorum ingredi compellor, & floribus virtutum bene redolere: ad paradisum autem Sanctorum Martyrum properans, fructibus laudum capiendis non sufficio. Curram ad enarranda victoriæ eorum bravia: sed quo pacto? quum debilis sim atque peccator. Quoniam igitur indignus sum atque infirmus, tacendo privabo ne vos hac utilitate: an potius miserationibus ac visceribus pietatis Christi confisus, dicere aggrediar Martyrum encomia? arbitror autem hoc magis expedire, celebrare scilicet laudibus sanctos Dei Martyres, quam defodere talentum, & condemnari: præsertim quum debitor sim caritati vestræ, cum fœnore mutuum rependere. Non enim oblitus sum mei promissi, quo vobis de egregiis pollicitus sum victoribus, quando ea quæ sancti ac fidelis sunt Basilii, electi viri Dei, enarrabam. Subvenite ergo mihi, Sancti, vestris intercessionibus: & vos dilecti, sanctis vestris precibus: ut Christus sua gratia linguam meam ad dicendum moveat, os ad enarrandum, cor ad intelligentiam, animum ad compunctionem, mentem ad illuminationem, eorundemque imitationem: vos autem ad sobrietatem, æmulationem, & auscultationem, desiderium ac vigilantiam, studium atque continentiam, nam ad hoc præclarum munus obeundum nos vocando censuit fidelis Pontifex.

Sed tempus deinceps est sermonem ad ipsa Athletarum septa admovendi, fratres dilectissimi: tempus melius iter aggrediendi, tem-

Psal. 49.

tempus duplicandi lucra talenti. Dixit autem ille, in legione quadam quadraginta Martyres pie atque religiose vixisse, qui statim ostenderunt initio gloriosum se efficere chorum, atque honore dignissimum: quin & prophetica imagine historiam nobis proposuit enarrandam, de sanctis hisce Martyribus. Nam Moyses quadraginta dies jejunans in monte Sina legem accepit: At hi juxta illum numerum corpora ad cædem destinantes, vitam æternam adepti sunt. Et ille quidem populum insanientem perspiciens, tabulas in monte cum indignatione confregit: hi vero, dæmones rabidos despicientes, inconcussam suam fidem servarunt. Iterumque mansuetus Moyses tabulas apprehendens, sic tandem cunctis Hebræis legem sanxit: Isti autem in uno crucifixi signaculo, Christum in se quasi legis loco omnibus præscripserunt. Et quid mirum est, si & Eliæ virtutem his inveniamus adæquari? Nam in fortitudine cibi unius, Elias Thesbites per dies quadraginta ad montem Oreb pervenit: At hi corpore Christi gustato, quadraginta pariter ad cœlos pervenerunt. Apparuit huic Deus per iter currenti, dicens: multa adhuc tibi restat via, o Elìa: Innotuit quoque istis Deus, confirmans intellectum eorum, ac dicens: præclarum est vestrum studium ad pietatem directum. Reliquit Zelotes caprinam suam pellem super Elisæum, & adscendit curru: Largitus etiam est suam pacem Salvator supra quadraginta istos; & adsumpsit eos in gloria. Sicut igitur numerus quadraginta dierum, omnem, Noe tempore, sustulit lasciviam: ita & numerus quadraginta Martyrum, iniquam tunc tyranni insaniam repulit, ejecitque. Venit columba portans ramum in signum serenitatis, justo: abierunt Sancti isti perferentes labores, & præmia victoriæ offerentes Deo. Accepit arca irrationales victimas, multasque ex eis in sacrificium dedit: accepit caminus sancta corpora, universa Domino in sacrificium adduxit: juxta quod etiam divinitus inspirata nobis testatur scriptura: quoniam omne Sacrificium igne consumetur. *Levit. 6.*

Sed jam dicat nobis voracissima fornax, quomodo Sanctorum rursus contubernalis evasit? Et quo pacto ab oriente ad partem aquilonarem trajecit, quærens ejusmodi segetem? & non in

Αρείαν· καιρὸς τῷ διπλασιάσαι τῷ παλάντῳ τὰ κέρδη. εἶπον γὰρ ὅτι ἦσαν ἐν λεχεῶνί τινι τεσσαράκοντα μάρτυρες ζῶντες εὐσεβῶς, οἱ παραυτίκα ὑπέδειξαν ἀπὸ τῶν προοιμίων, ὅτι ἔνδοξος αὐτῶν ἡ ἔντιμος ὁ χορός· προφητικῆς γοῦν ἡμῖν εἰκόνος ἱστορίαν ἐπισυνήγαγον εἰπεῖν προστοὺς μάρτυρας· ὁ μὲν γὰρ μωυσῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας νηστεύσας ἐν ὄρει Σινᾶ τὸν νόμον
B ἐδέξατο· ἀλλ' οὗτοι κατὰ ἀριθμὸν τὰ σώματα προσφαγεῖν πάξαντες ἀφθίτου ζωῆς ἀπελαύοντο. κἀκεῖνος μὲν κατιδὼν μανιόδουν τὸν λαὸν, τὰς πλάκας ἐν τῷ ὄρει θυμωθεὶς συνέτριψεν· οὗτοι δὲ τοὺς δαίμονας λυττῶντας κατιδόντες ἀμετάτρεπτον αὐτῶν τὴν πίστιν ἐφύλαξαν. ἐν δευτέρου ὁ πρῶτος τῶν δελτῶν ἐπιλαβόμενος, εἰθ' οὕτω τοὺς Ἑβραίους πάντας ἐνομοθέτησεν· ἀλλ'
C οὗτοι ἐν μιᾷ σταυροφόρῳ σφραγῖδι τὸν Χριστὸν ἐν ἑαυτοῖς πᾶσιν ἐνομοθέτησαν. καὶ τί θαυμαστόν ἐστιν, εἰ καὶ τὴν τοῦ Ἡλιοῦ εὑρήσομεν ἀρετὴν τούτοις παρισουμένην; Ἐν γὰρ ἰσχύει μιᾶς βρώσεως ὁ θεσβίτης Ἠλίας μετὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν τὸ ὄρος Χωρὴβ κατέλαβεν, οὗτοι δὲ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ γευσάμενοι, τεσσαράκοντα ὁμοῦ εἰς οὐρανοὺς ἔφθασαν. ὤφθη τούτῳ ὁ Θεὸς
D τρέχοντι πρὸς τὴν πορείαν, λέγων. πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός ὦ Ἠλία· ἐγνώσθη δὲ καὶ τούτοις σπεύδων τὰς διανοίας αὐτῶν, καὶ λέγων· ἡ σπουδὴ ὑμῶν καλὴ πρὸς εὐσέβειαν· ἔλειπεν ὁ ζηλωτὴς τὴν ἑαυτοῦ μηλωτὴν ἐπὶ τὸν Ἐλισσαέ, καὶ ἐπέβη ἅρματι· ἔδωκε καὶ ὁ σωτὴρ τὴν ἑαυτοῦ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς τεσσαράκοντα, καὶ ἀνελήφθη ἐν δόξῃ. Καθὼς οὖν ὁ ἀριθμὸς τῶν
E τεσσαράκοντα ἡμερῶν πᾶσαν τὴν ἐπὶ Νῶε ἐξῆρεν ἀσέλγειαν, οὕτως καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων τὴν ἄνομον τότε ἐξέλυσε μανίαν· ἦλθεν ἡ περιστερὰ βαστάζουσα τὸ κάρφος σύμβολον τῆς γαλήνης τῷ δικαίῳ δηλοῦσα, ἀπῆλθον οἱ ἅγιοι τοὺς πόνους ἀράμενοι καὶ τὰ βραβεῖα τῆς νίκης τῷ Θεῷ προσφέροντες· ἔλαβεν ἡ κιβωτὸς τὰ ἄλογα θύματα
F καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἔδωκεν εἰς λατρείαν, ἔλαβεν ἡ κάμινος τὰ ἅγια σώματα, καὶ ὅλα τῷ δεσπότῃ εἵλκυσεν εἰς θυσίαν κατὰ τὴν θεόπνευστον γραφὴν, τὴν μαρτυροῦσαν, ὅτι πᾶσα θυσία πυρὶ ἁλισθήσεται.

Ἀλλ' εἰπάτω νῦν ἡμῖν ἡ παμφάγος κάμινος, πῶς τῶν ἁγίων πάλιν ἐγένετο σύνοικος, καὶ πῶς ἐν τῆς ἑῴας ἐπὶ τὸ βόρειον μέρος ἐδιόδευσε, ζητοῦσα τοιοῦτο γεώργιον· οὐκ εἰς γῆν Χαλ-

Χαλδαίων ἡ παντῖα σπυμένη, ςυππίον θέα- A
φον, ναύθαν, ϗ πλημματίδα πῶς ἀπὸ τῆς Βα-
βυλῶνος ἐπὶ τιὼ Σεβαςίαν μεπαλαπεύσασα
ἤψας τὸ λαμπάδιον· ναὶ φησὶν, εἰς γῆν Ἀσσυ-
είων ἤμην αὐλιζομένη· μακρὰν τῶν ῥωμαϊκῶν
ὁρῶν, ϗ ἐπέκεινα, ἀλλ' ἀκήκοα ὅτι ἐπὶ γῆς
βορρᾶ πεσαράκονπα βόλη εὑρέθησαν χρύσεοι,
ϗ ἦλθον τῦ πυρῶσαι τούτους ϗ ἐκλαμπρύναι,
ἵνα αὐτοὺς δοκίμους τῷ τεχνίτη ποιήσω. ὅπῳ B
γὰρ δεσποτικὴ εὑρεθῆ ἐργασία, ἐκεῖ μου με-
ταφέρω τὴν ῥοπὴν τῦ ἀέρος· ἐργαςήριον γάρ
με ἐποίησεν ὁ Θεὸς χωρίζειν ἀγαθοὺς ἐκ μέ-
σου τῶν πονηρῶν. εἰς κάκωσιν γὰρ κεῖμαι τῶν
μισούντων τὸν Θεόν· εἰς ἀγανάκτησίν εἰμι τῶν
ἀγαπώντων αὐτόν. γινώσκω τοὺς ἁγίους, ἀγνοῶ
τοὺς ἀχρείους· βδελύτομαι ἀσεβεῖς, ϗ φιλῶ
τοὺς εὐσεβεῖς· οὐ καίω τοὺς ὁσίους ὡς οἴονται οἱ C
ἄφρονες, οὐδὲ φλέγω τοὺς πιςοὺς ὡς ἐροῦσιν οἱ
ἕλληνες. δύο πυρὰς κέκτημαι, ϗ εἰς δύο ἐργά-
ζομαι· μίαν πρὸς τὸν θάνατον, ϗ μίαν εἰς τιὼ
ζωήν. Ἠσχύνθη Λυκίνιος ϗ Ναβυχονόσωρ σὺν
τοῖς ὑπουργοῖς αὐτῦ· ἐκεῖνος μὲν γὰρ Σεδραὰχ
Μισαὰχ ϗ Ἀβδεναγὼ σὺν ταῖς τιάραις ζῶντας
εἰς καῦσιν ἐνέβαλεν, ὗτος δὲ τοὺς ἁγίους δίχα
τῶν ἐνδυμάτων κατεαγμένους πάντας πρός με D
ἐξαπέςειλε τεκμαιρόμενοί φησιν οἱ ἄνομοι τύ-
ραννοι, ὅτι πῦρ ὀλέθριον ἔχω κατὰ τῶν πι-
ςῶν, ϗ οὐκ ἐλογίσαντο πῶς ἀμφοτέροις μυ-
ςικῶς ὡς δούλη ὑπήκοος ἤμελλον χωρεῖν. οὓς
γὰρ ἔλαβον ζῶντας, ζῶντας ἐξαπέςειλα, ϗ οὓς
ἦρα θανόντας, πρὸς ζωὴν ἐπύρωσα· ὅτε ἐκεί-
νων ἐμόλυνα τὰ ἅγια σώματα, ὅτε τούτων τὰ
σεμνὰ ἐμείωσα λείψανα· ϗ ἔσπησαν ἐκεῖνοι E
εἰκόνι τῇ χρυσῇ. ὅτε ὅπῃ ταῖς μορφαῖς τῶν
ἀτίμων εἰδώλων. ἐκείνους ἀπέφλεγον εἰς δρό-
σον, ἐλάμπρυνεν ϗ τούτους τὸ ῥεῖθρον τῦ πο-
ταμῦ· τρεῖς ἐκεῖσε λαβοῦσα, τέσσαρας ἀπε-
τέλεσα, ἵνα τῶν τεσσαράκονπα πὰς δεκάδας
ὑφάνωσι τέσσαρες ςρατηγέπαι τῆς τετάρτης δε-
κάδος, πρὸ χρόνων ϗ ὀλίγων ἐμυςαγώγησα.
ταῦπα δὲ ἐτυποῦντο χωρὶ τῆς δυνάμεως τῦ συμ- F
παραταθέντος τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν, ὅς ἐςιν
Θεὸς ἀληθινὸς, ὁ εἰπὼν ἐν προφήταις, ὅτι
ἐὰν ςῇς ἐν πυρὶ φλὸξ οὐ κατακαύσησε.

Εἶδες πόσην ἅμιλλαν ὑπέδειξεν ἡ μνήμη
τῆς καλῆς ἀνδρείας τῶν γενναίων ἀθλητῶν.
ἐβουλόμην οὖν πάλιν τριπανεῦσαι τὸν λόγον,
ὅπως τῆς εὐσεβείας καταμάθω τὸν τρόπον,
ὅτι πῶς ἐν νουμέρῳ ὄντες οἱ τεσσαράκονπα,
ἔχοντες

in Chaldaeorum terra perfuterit, quæ res varias depascit; stupam, ac sulphur, bitumen, atque sarmentum proferens. Quo pacto a Babylone in Sebasten jam te transferens, accendisti faculam? Imo vero, inquit, in terra Assyriorum habitabam, procul a Romanorum finibus, & ulterius: verum audivi in regione Boreali quadraginta glebas aureas repertas, & veni igne probatura, & illustratura illas: ut easdem probatas artifici suo reddam. Nam ubi Domini reperitur opificium, illuc meam transfero aëris potentiam. Officinam enim me fecit Deus, ad separandos bonos de medio improborum. In afflictionem namque constituta sum eorum, qui oderunt Deum; & in indignationem existo illorum, qui non diligunt eum. Cognosco sanctos, & ignoro inutiles: abominor impios, & complector pios. Non aduro sanctos, ut existimant insipientes: neque lædo fideles, sicut considerant gentiles. Duos ignes possideo, & in duobus ego operor; unum ad mortem, & alterum ad vitam. Invaluit Licinius, & Nabuchodonosor; plus autem Nabuchodonosor cum ministris suis: siquidem ille Sidrach, Misach, & Abdenago cum tiaris vivos in fornacem atque ardorem ignis injecit. Hic autem sanctos absque indumentis fractos, omnes ad me emisit. Et quum arbitrentur, inquit, iniqui Tyranni, quod ignem pernicio sum habeam adversus fideles, non secum reputat, quo pacto utrisque tanquam ancilla obediens, mystice ministratura venerim. Quos enim accepi vivos, emisi vivos: & quos tuli mortuos, ad vitam incendi. Neque illorum sancta inquinavi corpora: neque eorum venerandas minui reliquias. Non sacrificarunt illi imagini aureæ: neque isti ignominiosis idolorum formis. Illos flamma tanquam ros illustres reddidit: hos vero fluminis fluentum purificando illustravit. Tres illic accipiens, quatuor effeci, ut quadraginta decadas texerent: & quatuor duces, atque promotores quartæ decadis, ante tempora non pauca mystice designavi. Hæc vero effingebam per virtutem illius qui astitit Azariæ, & iis qui cum eo erant in fornace, qui est Deus verus, per prophetam loquens: quoniam si in igne constiteris, flamma non nocebit tibi. *Isai. 43.*

Cernis quantum certamen fecerit memoria præclaræ fortitudinis strenuorum Christi pugilum? Volebam ergo rursum trutinare hic sermonem, ut pietatis modum perdiscam. Nam quemadmodum qui numero quadraginta erant, habebant

bant ſignacula, quod ſtrenui, atque invicti eſſent: ſic & perſpicue interiora cordis eorum, Crucifixi figura inſignita erant. Quid enim? etſi corruptibili corpore coram rege mortali conſiſtebant; ſpiritu tamen ac mente, immortali Regi ſerviebant: & omnes tyranni immoderationem tenentes, crucem ſignifera figura in mente geſtabant. Non valuit caligo intolerandæ impietatis, amorem præclaræ pietatis obſcurare. Non abolevit dolus amorem pacis: ut neque rurſus odium, caritatis curſum. Non extinxit obſcuritas impiæ idololatriæ, lampadem illam cognitionis Dei. Non fregit metus illorum qui caſtris præerant, zelum, neque ſtudium ad cœlum contendentium. Non perturbavit error luctam virtutis: neque ipſa pugna veram orationem. Inviſibiliter ſuper terram iidem intra ſe pro ſua dignitate juventutem tranſigebant. Foris ſcuto atque thorace induebantur: intus Sanctiſſimæ Trinitatis fide armabantur. Foris pharetras corpori admovebant: intus autem animæ cuſtodem ſapientiam adhibebant. Foris ſagittas ac tela manibus circumgeſtabant: intus gloriam & honorem Deo deferebant. Quum enim dicantur Deo occulta omnia eſſe manifeſta, multo magis erunt nota quæ ſunt hominibus aperta. Foris hominibus gladium intentabant: intus vero enſem Spiritus Sancti adhibebant. Alius quidem repellebat ſenſibilem barbarum: alius vero intelligibilem tyrannum exterminabat. Alius in acie contra adverſarium ſtabat: & alius adverſus principatus & poteſtates inviſibiles pugnabat. Ille hoſtis jugulum petebat: hic improbi adverſarii capita amputabat. Ille inimicorum inſidias retundebat: hic vero Beliar fraudes prævidebat. Ille depopulantium hoſtium ſuperbiam reprimebat: hic autem dæmonum cuneos ac copias proculcabat. Licebat enim novum & inauditum in uno certamine videre ſpectaculum, ac duo fortitudinis documenta. Idque profecto aperte declarat & loquitur, in præliis quoque fortes & inſuperabiles eos fuiſſe: non quidem in prælio quaſi unico conflictu; nam duplex erat pugna, & duplex prælium: unde victoriam utrinque reportantes, juſtitiæ corona cincti ſunt.

Præclara igitur perſpicere licet, fratres cariſſimi, hiſtoriæ iſtius ornamenta. Quadraginta enim numero erant perſonæ, & omnibus divina providentia diverſi aſpectus, ac nominum appellationes: ſed æqualis inter

A ἔχοντες τὰ σήμαντρα· γενναῖοι καὶ ἀήττητοι, οὕτω σαφῶς ἐαυτῶν τὸ ἔνδον τῆς καρδίας τῷ σταυροφόρῳ τύπῳ κατεσεμματίσθησαν· τί γὰρ καὶ τῷ σώματι τῷ φθαρτῷ βασιλεῖ παείσανο, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἄφθαρτον τῷ πνεύματι ἐλάτρευον, καὶ πάντες τὸ τῦ τυράννου κατέχοντες λαύρον τῷ σημειοφόρῳ τύπῳ τῦ σταυρῦ ἐν

B ταῖς ψυχαῖς ἐβάσταζον. καὶ ἴσχυσεν ὁ ζόφος τῆς δεινῆς δυσεβείας ἀμαυρῶσαι τὸ φίλτρον τῆς καλῆς εὐσεβείας. καὶ ἔλυσεν ὁ δόλος τὸν τρόπον τῆς εἰρήνης, ὅτε πάλιν τὸ μῖσος τὸν δρόμον τῆς ἀγάπης καὶ ἔσβεσεν ὁ γνόφος τῆς εἰδωλολατρείας ἐκείνην τὴν λαμπάδα τῆς θεογνωσίας· καὶ ἔθραυσεν ὁ φόβος τῶν στρατοπεδαρχόντων τὸν ζῆλον. καὶ δὲ τὴν σπουδὴν τῶν ὑρανοβαθούντων· καὶ ἔσκυλεν πλάνη τὴν πάλην τῆς

C ἀρετῆς· ὅτε αὕτη ἡ μάχη τὴν δύχὴν τῶ ἀληθινήν. ἀοράτως ἐτὶ γῆς οἱ αὐτοὶ εἰς ἑαυτοὺς πρὸς τὴν αὐτῶ μετρείαν ἐνεανιεύοντο· ἔξωθεν ἐζώννυντο ἀσπίδι καὶ θώραξι· ἔσωθεν ὡπλίζοντο τῇ πίστει τῆς Τριάδος· ἔξωθεν τὰς φαρέτρας προσῆγον τῷ σώματι· καὶ ἔσωθεν τῇ ψυχῇ τὴν πάρεδρον σοφίαν· ἔξω τόξα καὶ βέλη χερσὶ περιέφερον, ἔσω δόξαν καὶ τιμὴν Θεῷ

D προσεκόμιζον· φησὶ γὰρ τὰ φανερὰ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, τὰ δὲ κρυπτὰ παντοκράτορι τῷ Θεῷ· τῷ ἔξω ἀνθρώπῳ ἐπετίθουν μάχαιραν, καὶ τῷ ἔσω τὸ ξίφος τῦ ἁγίου πνεύματος· ὁ εἷς ἀπεκρούετο τὸν ἀόρατον βάρβαρον· ὁ δὲ ἄλλος τὸν νοητὸν ὠλόθρευε τύραννον· ὁ εἷς παρετάσσετο πρὸς τὸν ἐξ ἐναντίας, καὶ ἄλλος πρὸς τὰς ἀρχὰς, καὶ πρὸς τὰς ἐξουσίας· ἐκεῖνος μὲν πολε-

E μίου ἔτυπτεν τοὺς αὐχένας, καὶ οὗτος πονηροῦ ἔκοπτεν τὰς κεφαλάς· ἐκεῖνος κατέκοπτεν τῶν ἐχθρῶν τὰ ἔνεδρα, καὶ οὗτος προέβλεπεν τοῦ Βελίαρ τὸν δόλον· ἐκεῖνος κατέβαλεν τῶν παρθένων τὸν τύφον, καὶ οὗτος κατεπάτει τῶν δαιμόνων τὰ ςίφη. ὢ ἦν ἰδεῖν θέαμα καινὸν καὶ παράδοξον ἐν τῷ ἑνὶ ἀγῶνι δύο ἀνδραγαθίας· καὶ δὴ τοῦτο σαφῶς ἐγεαλύπτει, καὶ λέ-

F γει, ὅτι καὶ ἐν πολέμοις ἰσχυροὶ καὶ ἀήττητοι· καὶ εἶπεν, ἐν πολέμῳ ὡς πρὸς μίαν συμβολήν. διπλῆ γὰρ ἦν ἡ μάχη καὶ διπλοῦς ὁ πόλεμος, ὅθεν τῶν ἑκατέρων τὸ νίκην ἁρπάσαντο καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης ςέμμα ἀναδήσαντο.

Μέγα τοίνυν κατιδεῖν, ἀδελφοὶ ἀγαπητοὶ, τῆς ἰσοςίας ταύτης τὰ ἐγκαλλωπίσματα· τεσσαράκοντα γὰρ ἦσαν πρόσωπα τὸν ἀριθμὸν, καὶ πᾶσιν θεόθεν καθωράτο· διάφοροι αἱ μορ-

φαὶ

φαὴ ϗ προσηγορίαϛ, ϗ εἰς σεαυτοὺς ἴσως τὸ
καλλος τῆς ὁμωνυμίας· οὐκ ἔζεσεν αὐτῶν τὸ
ἀμάραντον κάλλος ὁ τῆς ἀπιϛίας αὐχμὸς,
οὐδ' ὁ τῆς πλάνης λοιμός· οὐκ ἔτεμεν αὐτοὺς
ὅπλον δεισιδαιμόνιον, οὐδὲ ἐμόλυνεν αὐτοὺς βέ-
λος ἠκονημένον, ἀλλὰ ϗ ἀδιαίρετον ϗ ἀκμέον
ἔϛηϲε ϛίφος τῶν ἀθλητῶν πρὸς τὸν σωτῆρα
Χριϛόν. ὦ σύλλογος ἁγίων ϗ πιϛῶν συνέδριον·
ὦ χορὸς ἀέριος, ϗ κλῆρος οὐράνιος· ὦ ἑσμὸς
ἁρμόδιος ϗ σύνδεσμος ἄλυτος· ὦ λαμπρὸν
συμπόσιον, ϗ φρικτὸν ὁμογνήσιον· ὦ ὁδὸς ἀμέ-
ριϛος, ϗ σύνοδος ἄῤῥητος. ὦ ϛρατὸς ἀνεπίλημ-
πτος, ϗ σύγκλητος ἄμεμπτος. ὦ ἔθνος ἡγιαϲ-
μένον, ϗ λαὸς ἠθροισμένος· κληρονόμοι τῆς
ζωῆς ϗ τῆς ἀναϛάϲεως· ἀϛέρες ὑπέρλαμπροι,
ϗ λαμπῆρες ἄσβεϛοι οἰκήτορες ἔνδεξοι τῆ τε-
ρπνῇ ϖαῤῥαδείϲῳ· ἄξιοι τῆ νυμφῶνος ϗ τῆς ἄνω
κλήϲεως· ἄξιοι τῆ παϛάδων τῆ αἰδίῳ φωτός·
οἱ συνθεματίϲαντες ἀλλήλοις τὰ κρείττονα τῆ
ἔπεϲθαι τὸ σκῆπτρον τῆς βαϲιλείας· οἱ ἐπιβαλ-
λόμενοι τὴν χεῖρα τῷ ἀρότρῳ, ϗ μὴ ὑπιά-
ϲαντες τὸ βλέμμα εἰς τὰ ὀπίϲω· οἱ ἀποβαλό-
μενοι τὼ τιμὴν τῆ παρόντων, ϗ ἐπιλεξά-
μενοι τὼ δόξαν τῆ μελλόντων· οἱ συναγε-
λαϲθέντες ὁμοτρόπως εἰς ϲφαγὴν ϗ συγκα-
τοικιϲθέντες ὁμονοίμως εἰς ζωήν· πανήγυεις
ἱερὰ ἡ ϖροβεβηκυῖα τὰ ἀκροθήνια τῆς ἀγά-
πης τῆ Χριϛῆ· χορὸς ὀχυρώτατος τεϲϲαρά-
κοντα πύργων, ὃν ᾠκοδόμηϲεν ὁ πάνϲοφος τεχ-
νίτης. ϖαρεμβολὴ ἁγία ῥυϲθεῖϲα ἀϖὸ Θεῆ ϲτ
ϛόματος ἐκείνη τῆ δευτέρη Φαραώ. καθάπερ
γὰρ Ἰαμνὶς, ϗ Ἰαμβρὶς, ϗ Φαραὼ, ἀντέ-
ϛηϲαν τῷ Μωϋϲεῖ, ϗ ἐδειγματίϲθηϲαν· ὕτω
ϗ ὁ ἡγεμὼν ϗ ὁ Σαπανᾶς ἀντερήϲαντες τοῖς
ἁγίοις, θᾶττον ἡττήθηϲαν· πῶς γὰρ ἠδύνα-
το ϖαρθεῖν τὸς τεϲϲαράκοντα ὁ ἀϖὸ ἑνὸς τῆ
πρᾴου ἡττηθεὶς ἐν Αἰγύϖτῳ; εἰ γὰρ Μωϋϲῆς
ϗ Ἀαρὼν ὃς ἔτεκεν Ἀβραὰμ, ὕτως ἐξεδί-
κηϲεν τῆ ψεύδους τὰ ϲπέρματα, ὃ μᾶλλον οἱ
τεχθέντες ἐκ πνεύματος ἁγίου ἴϗυον ἐξελέγξαι
τῆς πλάνης τὰ δόγματα; ἔδοξαν οἱ ἄρχοντες
τοῖς ἰοβόλοις λόγοις ἀϖοφθεῖραι τὸ ϛερεὸν
τῆ ἁγίων μαρτύρων, καθάπερ οἱ φαρμα-
κοὶ ταῖς δρακοντίαις ῥάβδοις οἴοντο δελεά-
ζειν τὸν ϲοφὸν θεράποντα, ἀλλ' ὡς κατε-
πόθηϲαν φαρμακῶν βακτηρίαι ἀϖὸ τῆς ἀλη-
θινῆς τῆ Μωϋϲέως ῥάβδου· ὕτως κατηργήθηϲαν
δικαϛῶν ὁμιλίαι ὑπὸ τῆς ἀϲαλεύθου πίϛεως
τῶν ἁγίων.

A ter eos cognominationis pulchritudo. Non expunxit immarcescibilem ipsorum pulchritudinem infidelitatis squalor, neque erroris pestilentia. Non dissecuit, ac separavit eos telum impiorum, neque coinquinavit ipsos sagitta acuta; quin & indivisibilem, atque robustam Athletarum aciem erga Salvatorem Christum reddidit. O singularis sanctorum, ac fidelium consessus! O chorus aërius, & sors cœlestis! O vinculum compactum, & nexus indissolubilis! O splendidum symposium, & tremenda necessitudinis conjunctio! O via indivisa, & concilium ineffabile! O exercitus incomprehensibilis! O gens sancta, & populus electus: hæredes vitæ atque resurrectionis: astra lucidissima, ac lucernæ inextinguibiles: incolæ glorioси amœnissimi paradisi; digni sponsali thalamo, & cœlesti vocatione; digni nuptiali convivio æternæ lucis! Qui potiora sibi mutuo constituerunt, ut sequerentur sceptrum Regni: qui admoventes manum aratro, nequaquam respexerunt retrorsum: qui respuentes honorem rerum præsentium, elegerunt sibi gloriam futurorum: qui pariter in occisionem associati, concorditer ad vitam commigrarunt. Celebritas sacra, quæ inter primos fructus caritatis relata est. Chorus munitissimus, quadraginta militum turris, quam sapientissimus ædificavit artifex. Acies sancta, a Deo erepta ex ore secundi illius Pharaonis. Nam sicut Jannes, & Mambres, ac Pharao restiterunt Moysi, & exemplo propositi sunt: ita etiam præfectus ille, ac Satanas sanctis hisce resistens, citissime ut nequissimi convicti sunt. Quo pacto enim quadraginta expugnare potuisset, qui ab uno mitissimo confusus est in Ægypto? Nam si Moyses & Aaron, quos genuerat Abraham, ita mendacii semina sunt ulti: nonne multo magis qui ex Spiritu sancto nati sunt, erroris dogmata redarguere poterant? Existimabant principes posse se suis venenatis verbis sanctorum Martyrum perrumpere constantiam; quemadmodum venefici draconteis se putabant inescare virgis servum prudentem: verum sicut vera Moysis virga, veneficorum baculi consumpti sunt; ita ab inconcussa sanctorum fide, Judicum verba superata.

Unde enim Iſrael confirmabatur ? Perſpicuum, quod per Moyſen, Aaron, & Mariam. Et ſancti iſti unde magis corroborabantur ? Plane trium exemplo, qui omnibus duces ſunt ad imitandum propoſiti. Denunciatum quippe erat, tres ex iis eſſe, qui verbo doctrinæ omnes ornarent, repræſentantes & in eo Chriſtum caput Martyrum: eo quod libenter admonitionem ſuſciperent, & in caritate ſibi mutuo parerent, quodque ad omne opus bonum obedientes eſſent. Cernitur Dominus illis adeſſe, qui dicebat: quo pacto adverſarios ſuperavimus? Quum hos quidem imminentes, gladio interfecerimus: illos autem inter ſe conſpirantes repulerimus. Sed non eſt ita mirabile iſtud quod ſenſibilis belli inſultus dextraxerimus: ſicut multo admirabilius fuerit, tentationum hujus ſeculi & inviſibilis inimici machinamenta viciſſe. Hæc quippe veriſſima eſt palaeſtra, hæc ſtrenuitas eſt, & valida fortitudo. Hoc certamen eſt glorioſum, & vexillum tremendum, hæc victoria eſt, atque potentia, & gloria æterna. Hæc regio noſtra, atque corona: hæc fama, & honor, ac laus in Deum. Dicamus igitur quaſi ſemper & omni tempore ad miſericordiſſimum Dominum: Deus in nomine tuo ſalva nos: & mox emittet auxilium ſuum ab alto, addetque vires animabus noſtris. Hoc etenim Daniel proclamans in lacu, etiam ferarum agreſtium fauces effugit. Hujus quoque Propheta meminit Jonas, in ventre ceti: & ab omni interitu ſalvata eſt vita ejus: Ex medio ardentis ignis, ſanctiſſimum hoc nomen tres pueros liberavit: quod idem & nos ab errore eximere poterit, & ab elatione victoriæ alacritatem noſtram continere. Sicut ergo in momentanea hic militia cum hoſtibus congreſſi ſumus: ita etiam ad perennem dignitatem conjungamur. Et ſicut ad ſummos hic honoris gradus aſſequendos, feſtinavimus atque contendimus pro omni ſecuritate nos galea induere: ita quoque animabus noſtris, pro galea ſpem ſalutis aſſumamus. Ne igitur locum noſtrum dividat inimicus: neve ſuperbiam adverſus nos ſtatuat ſeductor. Ne ſanctorum Athletarum deprædetur numerum: neque in Deum ſperantium corda territet; ejuſmodi commeatu Dominus ſanctus, paſſionis ac martyrii ſui ſocios ubique inſtruit.

Et alii quidem hoc atque hujuſmodi viaticum cuſtodiebant, die noctuque oratione inungentes. Alii vero ad illorum temporum tribunalia ducti, pro omni clero ad Judicem dicebant: Deum dili-

Πόθεν δὲ ὁ Ἰσραὴλ ἐνεδυναμῶτο; δῆλον ἀφ' Μωυσέως, Ἀαρὼν, καὶ Μαριάμ. οἱ δὲ ἅγιοι πλέον πόθεν ἐσπείζοντο; πάντως ἀφ' πῶν τειῶν πάντων τῶν τροπγωμένων. ἀπηγγείλη γὰρ ὅτι τρεῖς ἐξ αὐτῶν τὸς πάντας κατεκόσμουν τῷ λόγῳ τῆς διδασκαλίας. Δεικνύοντες κὴ ἐν τύτῳ τ' Χειςὸν τῶν μαρτύρων. ὅτι καὶ ῥᾳδιένεσεις ἐδέχοντο ἀσμένως ὅτι ὑπεπάσοντο ἀλλήλοις ἐν ἀγάπῃ. ὅτι κὴ ὑπήκοοι ἦσαν τρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. φησὶ γὰρ, γινώσκετε παρήνει αὐτοῖς ὁ κύριος λέγων, τῶς τῶν ὑπεναντίων περιγενόμεθα, καὶ τὸς μὲν ἐπαναςάντας ξίφη ἀπεκλείναμεν, τὸς δὲ ὁμοφρονῦντας ἑαυτὸς ἀπελάσαμεν. ἀλλ' ὦ θαυμαςὸν τῦτο, ὅτι ἐπορθήσαμεν τῦ ἀσθενῦς πολέμυ τὰ ἐπαναςήματα. οἷον θαυμαςότερον ἐάνπερ νικήσωμεν καὶ τῦ πειρασμῦ τύτυ τὰ ῥαδιυργήματα. Αὕτη ἐςὶν ἀληθὼς ἀληθινὴ παλαίςρα. αὕτη ἀνδραγαθία καὶ ἰσχυρὰ ἀνδρεία ἕτος ἀγὼν ἐνδόξων, καὶ τρόπαιον φοβερόν. τῦτο νίκος καὶ κράτος κὴ κλέος ἀγώνιον. αὕτη ἡ χώρα καὶ ἕτος ὁ ςέφανος. αὕτη ἡ δόξα κὴ τιμὴ, κὴ ἔπαινος εἰς Θεόν. Εἴπωμεν οὖν ὡς ἀεὶ κὴ πάντοτε τῷ οἰκτείρμονι. ὁ Θεὸς ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι σῶσον ἡμᾶς, κὴ βύθυς καταπέμπει τὴν ἀπ' βοήθειαν, κὴ καταίςησιν ἰσχὺν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν. Τῦτον γὰρ κὴ Δανιὴλ ἐκάλεσεν ἐν τῷ λάκκῳ, κὴ θηρίων ςομάτων διέφυγε. τῦτο ἐμνημόνευσε κὴ Ἰωνᾶς ἐν τῷ κήτει, κὴ ἀνηνέχθη ἐκ πάσης φθορᾶς ἡ ζωὴ αὐτῦ. τῦτο τὸ παναγιον ὄνομα ἐξέλετο τὸς τρεῖς παῖδας ἐκ μέσυ τῦ καιομένυ πυρὸς, ᾧ δύναται κὴ ἡμᾶς ἐξελέσθαι ἐκ πλάνης κὴ ἐξ ὄισεως νίκης τὴν προθυμίαν ἡμῶν. Ὡς ἂν ἐν τῇ προσκαίρῳ συνήφθημεν ςρατίᾳ, οὕτως κὴ πρὸς τὴν ἄληκτον ἐνοθῶμεν ἀξίαν· ὡς ἐπὶ τὰς σφικὰς κορυφὰς ἐσπύσαμεν περιθεῖναι κόρυθα πρὸς πᾶσαν ἀσφάλειαν, ἕτω κὴ ἐπὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν περιθήσωμεν τὴν περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας. Μὴ ἂν διχάσῃ ἡμῶν τὴν χορείαν ὁ ἐχθρὸς· κὴ μὴ ςήσῃ καθ' ἡμῶν ναυαγία ὁ πλάνος· μὴ σκυλεύσῃ τ' ἀριθμὸν τῶν ἁγίων ἀθλητῶν, κὴ μὴ θαμβώσῃ καρδίας ἐλπισάντων εἰς Θεόν· τοιαῦτα ἐφόδια κυρίε ὁ ἅγιος τοῖς συμμάρτυσιν αὐτῦ παρέχεν ἐπὶ πᾶσιν.

Καὶ αὐτὸς μὲν ἐρρύρει ταῦτα κὴ τὰ τοιαῦτα ἐν νυκτὶ κὴ ἡμέρᾳ ὑπαλείφων τῷ λόγῳ. οἱ δὲ ἕτεροι ὑπὸ τῶν τότε δικαςηρίων ὑπὲρ παντὸς τῦ κλήρυ πρὸς τὸν κριτὴν ἔλεγον· τ' Θεὸν ἀγαπῶ-

ἀγαπῶμεν, σὲ δὲ μεμισήκαμεν· μισούμενος δὲ ἀφ' ἡμῶν, μὴ προαιρῇ ἀγαπᾶν ἡμᾶς· λάβε οὖν τὰς ζώνας ἡμῶν· λάβε καὶ τὰ σώματα. οὐδὲν γὰρ ἐστιν ἡμῖν Χριστῷ ποθητότερον· σκόπει λοιπὸν ἐντεῦθεν πόθον εἰλικρινίας· σκόπει πόθον καὶ ζῆλον τῆς τελείας ἀγάπης. ἆρον ἡμῶν τὸ σῶμα, ἐπεφώνουν λέγοντες. οὐδὲν γὰρ ἐστιν ἡμῖν Θεῷ ποθητότερον· τί γὰρ, φησὶν, ὑποβύεις τὰς διανοίας ἡμῶν; προείλοντο γὰρ ἰδεῖν τὸν ἐπουράνιον λόγον· τί ἐξοσύρεις ἡμᾶς τῇ εἰδωλομανίᾳ; μεμόρφωται γὰρ Χριστὸς ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν· τί προσπήγνυς καταβαλεῖν τὰ θεμελίων ἡμῶν, ὅτι ἐπὶ ἵδρυται ἐπὶ πέτραν πίστεως; τί πειράζεις ἀθλητὰς τῆς νέας διαθήκης; γεγύμνασθαι γὰρ αὐτῶν ὁ νοῦς πρὸς τὸν ὕψιστον· τί δὲ τὸ ἐξόπλοπον καὶ ψευδώνυμον ἦθος συνάπτεις προσχήνομε κατὰ τῆς ἀληθύτητος; ἐξοχέσεις δωρεῶν προαναφωνεῖς ἡμῖν, ἀλλ' οὐκ ἐχόμεθα ἐξ ἀσεβῶν ἔλαιον· ἄγριος κολακευτὴς φαίνει ἐν τοῖς ῥήμασιν, ἀλλ' ἡ παράξεις ἡμῶν τὸ ἥμερον τοῦ λόγου· ἐξούλως πάντας ἡμᾶς ἀπολέσαι βούλει, ἀλλ' οὐκ ἰσχύσεις ποτὲ τοὺς δούλους τοῦ Χριστοῦ. Ἐντραπήσονται οὐκοῦν τὰ ἀναίσχυντα στόματα τὰ λαλήσαντα ἀδικίαν εἰς Θεόν· τοῦ γὰρ κυρίου ἐστὶ τὸ νίκος, καὶ τὸ κράτος, καὶ ἡ δόξα, καὶ ἡ τιμὴ, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Τούτοις καὶ τοῖς τοιούτις παρισωσάμενοι οἱ γενναῖοι, πρὸς τὸν ἐπουράνιον δεσπότην ἔσπευδον. μεγάλα οὖν ἀληθῶς τὰ ἀνταγωνίσματα, ἰσχυρὰ τὰ ἔπαθλα τῶν πίστεων, καὶ καλλινίκων. ὅτι πῶς ἐν τοσαύτῃ παραχῇ τοῦ διωγμοῦ ἀνένδοτοι, ἔμειναν καὶ ἀνεπιβούλευτοι; εἰ γὰρ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ἀνθρώπων ἀπέθανον, ἀλλὰ τὸ τέλος αὐτῶν ἀπεδείχθη τρόπαιον· τὸν τύραννον ἔρρηξαν, καὶ τὴν πλάνην κατέσβεσαν, καὶ τὸ νίκος ἔσχον. ἡτοίμασαν τοὺς πόδας τοῦ βαδίζειν ὁσίως ἐν τῇ ἑτοιμασίᾳ τῇ τοῦ εὐαγγελίου· ἐζώσαντο δύναμιν περὶ τὸν ὀσφὺν αὐτῶν τοῦ ἀναβαίνειν πρὸς τὸν ἄνω πόλιν Ἱερουσαλήμ· οἱ γὰρ ἂν καὶ τὰς λαμπάδας ἐκ τοῦ νοεροῦ πυρὸς βαστάσαντες, καὶ ἐκεῖνο τὸ ζωόπυρον ἔλαιον, τοῦτο τὸ πῦρ ἠλάμψεν ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ λίμνῃ· καθάπερ γὰρ τῷ Ἰσραὴλ στύλος ἐν τῇ θαλάσσῃ τοῦτο τὸ πῦρ ἔσωσεν τοὺς ἁγίους μάρτυρας ἐκ μέσου τῆς σκοτεινῆς πλάνης τῶν δαιμόνων. τοῦτο αὐτοῖς οὐρανόθεν ἐπέφανεν ἐν νυκτὶ· ὅτε ἐπὶ τοῦ κρύους τὸ σῶμα ἐσφίγγετο. οὐ παρέλειπεν αὐτοῖς τὸ πῦρ τῆς θεότητος φαί-

A diligimus, te autem odio habemus. Nobis vero quum sis odio, noli diligere nos. Sume igitur zonas nostras, accipe & corpora: nobis enim nihil optabilius est Christo. Considera porro hinc syncerum desiderium, perspice desiderium ac zelum perfecti amoris. Tolle, tolle corpus nostrum, acclamabant: nihil enim nobis, ajebant, Christo est optabilius. B Quid enim, inquiunt, assentaris mentibus nostris? optabant enim adspicere verbum cœleste. Quid simulacrorum insania nos conaris adtrahere? transfiguratus enim est Christus in cordibus nostris. Quid effringere atque destruere tentas fundamenta nostra: quæ utique supra firmam fidei petram firmata sunt? Quid novi te- C stamenti Athletas tentas: quorum mens ad Altissimi ministerium exercitata est? Quid porro surreptitiam, ac falsi nominis consuetudinem connectis adversus rectitudinem, nequissime? Munerum promissa prædicis nobis: sed oleum ab impiis non suscipimus. Agrestis assentator appares in verbis, sed lenitatem sermonis nostri non confundes. Latenter nos omnes perdere cupis: sed D servos Christi subvertere nunquam poteris. Confundantur igitur ora impudentissima loquentium iniquitatem adversus Deum: nam Domini est victoria, ac potentia, gloria, & honor in secula seculorum.

His atque similibus superantes generosi illi pugiles, ad supracœlestem properabant Dominum. Vere igitur fortiahorum fuerunt certamina: vere magna fidelium atque insignium victorum istorum præmia. Nam qua alias ratione in tanta E persecutionis perturbatione mansueti remansissent, & insidias minime curassent? Et quamvis in oculis hominum visi sunt mortui: finis tamen eorum non sine honore. Tyrannum fregerunt: errorem extinxerunt, & victoriam retulerunt. Præparaverunt pedes ad sancte incedendum, in præparationem Evangelii. Cinxerunt robore F lumbos ad ascendendum in supernam civitatem Hierusalem. Quum enim lampades ex igne spiritali, atque illud vivificum oleum secum gestarent, his ignis ille fulsit in stagno. Sicut enim Israeli columna ignis fuit in mari: ita hic ignis sanctos Martyres salvavit ex medio caliginosi erroris dæmonum. Hic ipsis cœlitus de nocte apparuit, dum algore corpus obrigesceret. Non reliquit

eos divinus ignis nunc retro, nunc ante apparens. Non deseruit eos nubes, cœlesti dono super illos die noctuque extensa. Non reliquit eos gratia supernæ potentiæ, mentem eorum in aquis consolans. Et in exitu quidem filiorum Jacob, creatura visibilis exultavit: at in sanctorum Martyrum redemptione, cunctæ invisibiles potestates exultarunt. In illis, montes exultaverunt. sicut arietes: In his, Angeli gavisi sunt & spirituum Deus.

Plura igitur ac majora, ut existimo, in egregiis istis ac strenuis victoribus reluxerunt miracula, quam in illis veteris Testamenti. Ibi siquidem mare conversum est in aridam, ne Israel pertransiens submergeretur: hic vero Martyres intra aquas quasi in thalamo suo diversantes, non sunt submersi. Ibi, ossa Joseph ad Hebræos simul ferebantur: at hic, Corpus Christi simul continebat sanctos. Ibi, virga Aaron consequebatur populum: hic autem, brachium Domini conservabat fideles. Ibi, cymbalorum sonus in medio undarum: hic, vox Domini in aquis. Ibi columna ignis apparebat in millibus: hic Crux Christi resplendebat in Martyribus. Ibi Moyses, & Aaron, ac Maria præerant: at hic, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus. Vides quanta admiratione plena, longeque mari Rubro præstantiora, per fortes illos Athletas in stagno acciderint? Gloria, & adoratio, atque magnificentia ei, qui ipsos in istis certaminibus confirmavit.

Tunc amare flevit, qui juxta palustrem herbam butomon, papyrum, & arundinem, delitescit serpens. Tunc corde dissecabatur, quod accedere nequiret, ac funditus glorioſum illorum exercitum succendere. Tunc stridebat in conflictu oppressus, qui adversus sanctos illos, fines orbis turbaverat. Nam qui Jordanem unico obtutu de medio tollit, unica aspersione Trinitatis præfocabat eum. Qui obumbrabatur ramis ac surculis, nudus ac perditus lacerque periit. Qui arctabat puppim suam sicut cypressum, instar passeris illusus est a servis Dei. Thesaurorum pretiosorum receptaculũ erat sinus stagni: & sacrilegum nequaquam secum admittebat. Sibilabat draco, terrorem iis qui coram erant, incutere tentans: & supinus tamen una mox ferebatur. Repebat pectore ac ventre; & ad aquarum stagni ductus non pervenit.

Quare ne conturbaret Martyres Christi inimicus, Angeli spatium stagni custodiebant:

A νου ὂν τῶν ὄπισθεν, καὶ ποτε ἔμπροσθεν. ὃν ἐξῆρεν ἡ νεφέλη τὴ ὑρανίᾳ δώρᾳ ἱπωλωμένη ἐπ' αὐτὰς, ὂν νυκτὶ καὶ ὂν ἡμέρᾳ. ὃν ἔλειψεν ἡ χάρις τῆς ἀνωτάτω ῥοπῆς, ψυχαλῦσα αὐτῶν τὸν νῶν ὂν τοῖς ὕδασιν. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς ἐξόδᾳ τῶν υἱῶν Ἰακὼβ ἡ κτίσις ἡ ὁρατὴ ἠγαλλιάσατο, ἐπὶ δὲ τῇ λυτρώσει τῶν ἁγίων μαρτύρων πᾶσαι αἱ ἀόρατοι δυνάμεις ἠγαλλιάσαντο. ἐπὶ ἐκείνων τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡς οἱ κριοὶ, ἐπὶ τούτων ἄγγελοι ἐχάρησαν, καὶ ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων.

Πλείονα δὴ ὡς οἶμαι τῆς παλαιᾶς Ἰσοείας γεγόνασιν θαύματα ἐπὶ τῶν καλλινίκων. Ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ θάλασσα μετηλλάχθη εἰς ξηρὰν, ἵνα μὴ ὁ Ἰσραὴλ βαδίζων καταποθῇ· ἐνθάδε μάρτυρες, ἔνδοθεν τῶν ὑδάτων ἐνθαλαμευόμενοι, οὐ κατεπουτίσθησαν. Ἐκεῖ τὰ ὀστᾶ τοῦ Ἰωσὴφ συνήρετο τοῖς Ἑβραίοις· ὧδε Χριστοῦ τὸ Σῶμα συνεῖχε τοὺς ἁγίους. Ἐκεῖ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν συνήπετο τῷ λαῷ· ὧδε βραχίων κυρίου συνεκράτει τοὺς πιστούς. Ἐκεῖ κυμβάλων ἦχος ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων· ὧδε φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ἐκεῖ φύλος πυρὸς φαίνων ὂν ταῖς χιλιάσιν· ὧδε σαρκὸς τοῦ Χριστοῦ λάμπων ὂν τοῖς μάρτυσιν. Ἐκεῖ Μωϋσῆς, καὶ Ἀαρὼν καὶ Μαριὰμ ἡγεῖτο, ὧδε Πατὴρ καὶ Υἱὸς, καὶ Πνεῦμα ἅγιον. Εἶδες πόσα θαύματα γέγονεν πρεῖττονα τῆς ἐρυθρᾶς ὂν τῇ λίμνῃ παρὰ τῶν ἀθλοφόρων; δόξα, καὶ προσκύνησις, καὶ μεγαλοπρέπεια τῷ αὐτὸς σωτῆρώσαντι ὂν τοιούτοις ἀγῶσι.

Τότε πικρῶς ἔκλαυσεν ὁ ὕδρος τὸν βούτομον καὶ πάπυρον καὶ κάλαμον κυπαζόμενος ὄφις· τότε διεπείετο τῇ καρδίᾳ μὴ δυνηθεὶς ἐλθεῖν καὶ ὑποκαῦσαι ἄρδην τὴν ἔνδοξον στρατείαν. τότε ἰλιγγίασεν τῇ πτῆξ τρυχόμενος ὁ κατὰ τῶν ἁγίων παράξας τὰ πέρατα. ὁ γὰρ τὸν Ἰορδάνην ἄρδην ὂν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ, ἑνὸς μιᾶς ῥανίδος τῆς Τειάδος ἐπνήγετο. ὁ συσκιαζόμενος κλόνεσι καὶ ῥοδαίμνοις, γυμνὸς καὶ ὀλέθριος ῥακώδης ὤχετο, ὁ στενὸν ὑρὰν αὐτοῦ καθάπερ κυπάριστον ὡς στρουθίον ἐμπαίχθη ὑπὸ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ· κειμηλίου δοχεῖον ἦν ὁ κόλπος τῆς λίμνης, καὶ τὸν ἱερόσυλον οὐ συνεισεδέχετο· ἐσύριζεν ὁ δράκων τοῖς ἔμπροσθεν ὀκφοβεῖν πειρόμενος, καὶ ἔπειτα ὑπτία ἀθρόως ἐφέρετο· ἐσύρετο τῷ στήθει, καὶ τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἐπὶ τὸ βύσσπον τῆς λίμνης οὐ ἤγγιζεν.

Ἵνα δὲ μὴ παράξῃ ὁ ἐχθρὸς τοὺς μάρτυρας, ἄγγελοι ἐφρούρουν τῆς λίμνης τὸ ἄπλωμα.

μα· ἔνθεν μὲν ὁ Γαβριὴλ, κἀκεῖθεν ὁ Μιχαὴλ, καὶ ἄνωθεν ὁ Χριστὸς ὁ ἔφορος τῶν ὅλων, ὃς παρ' ὥραν τίκα ἐπ' αὐτοὺς ἔδειξεν τοὺς στεφάνους, ἵνα τὸ ἐλλεῖπον πληρώσῃ τῶν ἀριθμῶν, ἵναγε ὁ ἄξιος ἀντὶ τοῦ ἀναξίου νομίσηται ἀξίαν τῶν ἁγίων ἐν φωτί· ἵνα ἔλθῃ ὁ στέφανος τοῦ λειποτακτήσαντος ἐπάνω τῆς κορυφῆς τοῦ Χριστὸν ποθήσαντος· χρὴ δὲ καὶ τοῦτο εἰπεῖν, ὁ κρυπτόλως κολληθεὶς τῷ χορῷ τῶν ἁγίων. ὁ γὰρ ἔνδεν μετ' ἐαυτῶν, ἐξ αὐτῶν ἠλαύνετο, καὶ ὁ ἐλθὼν κατ' αὐτῶν ἔγενετο· ὁ προφυγὼν τὴ θέρμῃ, ἐψύγη τῇ ἀγάπῃ, καὶ ὁ τρέμων τὸ κρυεῖ ἐπυρώθη τῷ πόθῳ· εὔκαιρον δ' ἂν καὶ ὧδε εἰπεῖν ὦ ἀγαπητοί, ὅτι Ἰούδας ἐξῆλθεν, καὶ Ματθίας εἰσῆλθεν· ὅτι Παῦλος ὅποτε θυμῷ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐμπνέων καὶ ἀπειλῆς, ἐγένετο μαθητής· ὅτι ὁ ἐκδιώκων τοὺς κήρυκας τοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς Χριστὸν Κύριον ἐκάλει ἐν τῇ λίμνῃ· περιήστραψεν αὐτῷ φῶς ἐν μέσῳ νυκτίῳ, καθάπερ τῷ Παύλῳ ἐν καιρῷ μεσημβρίας· ἐκείνου τὰς λεπίδας ἐξῆρεν Ἀνανίας, καὶ τούτου τὴν κακίαν ὁ στρατὸς τῶν ἁγίων· ἐκεῖνος ὡς διώκει ἐτρώθη, καὶ ἰάθη, καὶ ὅστος ὡς ἀγρεύει, ἐλήφθη, καὶ ἐσώθη, ὅπως ἂν ὁ θεῖος τῆς τεταρτης δεκάδος ἡ πλήρωσις γενήσεται ἁγία συμπᾶσιν τοῖς ἁγίοις.

Ποῖας λοιπὸν εἰκόνας παρεικάσαι ἱκανὸς ὢν τὴν ἀνίκητον νίκην τῶν νικηφόρων; ποίοις δὲ χαρακτῆρι δυνηθείην ἐπαρκῶς τὰ ἰσοτίας ταύτης τὰ ἀνθομοιώματα; Εἴπω, ὅτι πλείονα Ἰησοῦ τοῦ Ναυὶ ὑπερεῖχεν τὰ θαύματα ἐκεῖ τῶν καλλινίκων. ἐκεῖ μὲν τεσσαράκοντα χιλιάδες μαχητῶν ἐν Ἰερειχὼ τὴν πλάνην ἐξ Ἰσραὴλ ὤλεσεν· ἀλλ' ἐνθάδε ὁ ἀριθμὸς τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων ἀπὸ τῆς ὑπὸ οὐρανῶν τὰ γλυπτὰ ἐλήλειψεν. διέβησαν ἐκεῖνοι τὰ ἰορδάνια ῥεῖθρα καὶ ἀπέκλεισαν τὸν Σιὼν, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς· ὑπεξῆλθον καὶ ὅτοι τὰ λίμνια ὕδατα, καὶ ἤχυναν τὸν σατανᾶν σὺν τοῖς ὑπουργοῖς αὐτοῦ. ἐν πετείναις μαχαίραις περιέτεμε τότε Ἰησοῦς τοὺς Ἑβραίους ἀναπαύσας ἐν σκηναῖς, ἐν δὲ δωρεαῖς ἁγίαις περιέσεψεν Χριστὸς τοὺς πιστοὺς ἀθλοφόρους ἀναρπάσας ἐν φωτί. θαυμαστὴ γὰρ κιβωτὸς ἦν τοῦ Ἰορδάνου, πλέον δὲ οἱ ἅγιοι ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, τερπνὸς δὲ καὶ ὁ νόμος, ἡ ῥάβδος καὶ πλάκες, τερπνώτερα τὰ ὀστᾶ τῶν μαρτύρων ἐν πᾶσι. τίμιον καὶ τὸ μάννα, καὶ ἡ γάμνος ἡ χρυσῆ, πολλῷ δὲ πλείω τούτων τὸ αἷμα τὸ ἅγιον, ὡς ἐν τῷ Ἰορδάνῃ τοὺς λίθους

diebant: hinc quidem Gabriel, illinc vero Michael: & ab alto, Christus universorum inspector, qui protinus super ipsos demonstravit coronas, ut numerum deficientem expleret; utque dignus loco indigni referat dignitatem, ac meritum sanctorum in luce: & veniat corona ejus, qui locum sibi assignatum deseruerat, super caput ejus, qui Christum desideraverat, & (quod etiam dicere oportet) clanculum sanctorum Choro adhæserat. Qui enim cum ipsis fuerat, ab illis pellebatur: & qui ad eos accessit, contrarius ipsis fuerat. Qui ad calorem confugit, caritate refrixit: & qui frigore tremebat, desiderio atque amore incensus est. Quin & opportunum hic fuerit referre, carissimi, quomodo Judas ex numero atque collegio Apostolorum exierit, & Matthias ejus loco ingressus sit: quo pacto item Paulus, qui aliquando spirarat minas ac furorem in discipulos Domini, factus sit ipsius discipulus. Quomodo etiam hic, qui antea persequebatur prædicatores Christi, ipse Christum Dominum in stagno postea invocaverit: circumfulsitque eum lux de cœlo media nocte, quemadmodum Paulum tempore meridiei. Illius squamas detraxit Ananias: hujus autem malitiam sustulit sanctorum exercitus. Ille dum persecutorem agit, vulneratus est, & sanatus: hic autem quum venatur, captus est & salvatus, ut quartam decadem sanctus ipse cum sanctis expleret.

Quales igitur imagines conferre suffecero, cum invicta illa insignium Athletarum victoria? & quibus figuris assimilare potero historiæ istius mutuas similitudines? Dicam plura & majora horum victorum egregiorum tempore, quam Jesu Nave, accidisse miracula. Ibi siquidem quadraginta millia bellatorum Jericho, errorem sustulerunt ex Israel: hic autem quadraginta Martyrum numerus, quæcumque de terra sculptilia delevit. Trajecerunt illi fluenta Jordanis occideruntque Sion cum potentia ejus: subierunt & isti stagneas aquas, ac Satanam cum ministris ejus dedecorarunt. In petrinis tunc gladiis circumcidit Jesus Hebræos, in tentoriis conquiescens: at in sanctis largitionibus Christus fideles coronavit Athletas, abripiens eos cum luce. Admirabilis erat arca in Jordane, sed magis suspiciendi hi sancti in medio aquarum. Jucunda etiam fuit lex, ac virga, & tabulæ: delectabiliora vero in cunctis sunt ossa sanctorum martyrum. Pretiosum quoque fuit manna, & urna aurea: at multo his amplius, sanguis sanctus. Sicut Levitæ ex Jordane tulerunt lapi-

lapides, ut miraculum posteris dicerent : ita in memoriale coram Christo jacent eædem passiones fortissimorum pugilum. Sic exornatum est Testamentum novum pretioso sanguine electorum Dei virorum. Ita Ecclesia armaturis spiritus corroborata est, & e terra ad cœlos evecta. Ita quoque germina ac fructus membrorum martyrum, animas fidelium enutriunt ; & frumentum electum Deo evadunt, seminati super campum stagni : & quæcumque dici possunt ad germinationem opportuna atque utilia, pie in corporibus suis suscipientes, gelu, frigus, atque rigorem ; deinde etiam superna virtute calorem, donec spica animæ ad superna limina vitæ æternæ deportata est.

O amabiles furculi caritatis atque concordiæ Pauli : quomodo variis distinctam coloribus Lunam obscurarunt ! O veri fructus agriculturæ Petri : quo pacto rabidam obmutescere fecerunt locustam ! O rami sancti plantationis Christi : quo pacto cuncta corruptionis pericula superarunt ! Radices egerunt in profunditate caritatis : & sic vehementem fregerunt impetum ventorum. Statuerunt etiam amoris carbones acutos, & bruchi ora palo suffixerunt : granum absconderunt in receptaculis spiritus ; & serpentem vulnerarunt virga arundinea : ac deinde cuncti pariter salvi atque impolluti, ad dignitatem decem agnarum commigrarunt. Ipsi eximiam pulchritudinem cœlestis suæ messis Deo obtulerunt, & Evangelicis sermonibus irrigati centesimum fructum produxerunt : ideoque etiam tyrannica demessi falce, manipulos salutis in terram reposuerunt. Plaustris vero inde tamquam frumentum, ad latissimum Ecclesiæ adytum vecti sunt, ut psalmodiis fideliter impinguati, oleum petentibus tribuant. Quis igitur unquam vidit tales admirandos manipulos stillantes sanguinem, & coronas ? Quis germina vidit ejusmodi muneribus conspicua : aut corpora, medicamenta hominibus præbentia ? Quis porro linum adspexit messis tempore demessum, & a messoribus vegetatum ?

Ut enim unum adhuc spirantem viderunt infelices tortores, non assumpserunt eum cum reliquis martyribus : stulto igitur consilio usi, unum ex numero surripere voluerunt. Cœterum diligens colona mater ejus, in humeris ipsum tollens, conjunxit reliquis manipulis, ut ad spiritalem simul aream

Θες οἱ Λευῖται ἦραν, δεῖξαι τὸ θαῦμα γενεᾶς ἐρχομένας, ὅτως εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ Χειςοῦ κεῖνται τὰ αὐτὰ πάθη τῶν γενναίων ἀθλητῶν. Οὕτως κατεκοσμήθη ἡ νέα ἁγιθήκη τοῖς τιμίοις ἅγμασι τῶν θεολέκτων ἀνδρῶν· ὅτως ἡ ἐκκλησία τοῖς ὅπλοις τοῦ πνεύματος ἱδρύνθη, καὶ ὑψώθη ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανούς. ὅτως τὰ γεννήματα τῶν μαρτυρικῶν μελῶν ἐξέθρεψεν τὰς ψυχὰς τῶν πιςῶν· καὶ οἵτος ἐκ λογῆς ἐγένοντο τῷ Θεῷ, σπαρέντες ὑπαπάνω τοῦ πεδίου τῆς λίμνης. ἅπαντα καταλόγον τὰ δέοντα φορῆς βλάςησιν ὁσίως δεξάμενοι ἐν τοῖς σώμασι αὐτῶν· τὸ παγος καὶ τὸ κρύος καὶ τὸ ψύχος καὶ τὸ ῥίγος, ἔπειτα καὶ τὸ θάλπος ἐκ τῆς ἄνωθεν ροπῆς, ἕως αὐτῶν ὁ ςάχυς τῆς ψυχῆς ἔμηνεν ἐπὶ τὰ ὑπέρθυρα τῆς ἀγωνίου ζωῆς.

Ὦ τῶν λαςοὶ ἐράσμιοι τοῦ Παύλου ξυνωρίδος· πῶς τὸ πολυποίκιλον μήναν ἐτύφλωσαν! ὦ καρποὶ ἀληθινοὶ τοῦ Πέτρου γεωργίας, πῶς τὸ λυσομανοῦσαν ἀκείδα ἐφήμωσαν! ὦ ςέλεχοι ἅγιοι τοῦ Χειςοῦ φυτουργίας, πῶς πάσας τὰς ἐφόδους τοῦ φθορᾶς ἐνίκησαν! διέδωκαν τὰς ῥίζας τῷ βάθει τοῦ ἀγάπης, καὶ ὕτω τὸ βιαῖον ἔθραυσαν τῶν ἀνέμων· ἔςησαν καὶ τῷ ζήλου τὰς ὀξεῖς ἄνθρακας, καὶ ἀνεσκολόπισαν τῷ βρόχου τὰ ςόμαπα· ἐνέκρυψαν τὸ κόκκον τᾶς θήκας τοῦ πνεύματος, καὶ ἔτρωσαν τὸν ὄφιν τῇ ῥάβδῳ τῇ καλαμίνῃ· καὶ λοιπὸν πάντες ὁμοῦ σῶοι καὶ ἀμώλυντοι πρὸς τὸ τοῦ δέκα ἀμνάδων μετέςησαν ἀξίαν· αὐτοὶ τὸ ὑψίκομον κάλλος ἀμητὸς οὐράνιος Θεῷ ἀνηνέχθησαν, ἐκ τοῦ εὐαγγελίων τῶν λόγων ἀρδευθέντες, τὸ ἑκατοςύεον καρπὸν ἐξεβλάςησαν· διὸ καὶ τυραννικῷ θερισθέντες δρεπάνῳ δράγματα σωτηρίας τῇ γῇ ἀπετέθησαν, τὸ ἀμάξης ἐκεῖθεν ὡς οἵτος κομισθέντες ἐπὶ τὸ πλατύχωρον τοῦ ἐκκλησίας σηκόν, ὅπως τοῦ ψαλμωδίας πιςῶς πιαινόμενοι καθ' ἑκάςην δίδωσιν ἔλεον τοῖς αἰτοῦσιν. Τίς τοίνυν ἴδεν ποτὲ τοιαῦτα παράδοξα δράγματα, ςάζοντα αἵματα καὶ ςέμματα; τίς ἴδεν βλαςήματα ἔχοντα δωρήματα, ἢ σώματα δίδοντα ἀνθρώποις ἰάματα; τίς δὲ καθιςόρησεν λινὸν ἐν ἀμητῷ, θεριθὲν καὶ ἀνδρυνθὲν ὑπὸ τοῦ θερισάντων;

Ἵνα γὰρ ἕνα ἐμπνέοντα ἴδωσιν οἱ πάλαι νες, ὴ ἂν ἔλαβον αὐτὸν μετὰ τῶν ὁμοτίμων· ἀλόγῳ φρονήματι τοίνυν ἐλεγχόμενοι τοῦ ἕνα τοῦ ἀριθμοῦ κλέψαι ἠβελήθησαν· ἀλλ' ἡ τότε γηπόνος μήτηρ ἐπ' ὤμων αἰρομένη κομίσασα συνῆψεν τοῖς δράγμασιν, ὅπως εἰς τὸν νοητὸν καταφ-

aream

καταφθάσωσιν ἄλωνα, καὶ εἰς τ̃ θιμονίαν τ̃ ὑψηλῆς κλήσεως, ὅπως ὲν τῷ λικμητῷ τ̃ νοερ̃ πνεύματος θᾶττον μεταιθμηθῇ ἀπὸ γῆς εἰς ὐρανόν· ὅπως εἰς γῆν συνιεὶς τ̃ ὑόν τ̃ φωτὸς, εἰσαχθῇ εἰς τ̃ ζῶσαν πόλιν Ἱερυσαλὴμ, καὶ γένηται ἅγιος ἄρτος ἅμα τοῖς λοιποῖς εἰς τ̃ ἀπαράλαντον τῶν ὐρανῶν τράπεζαν. ὅτως ἐλόγισετο ἡ πιςὴ καὶ οσία φέρυσα τ̃ ὑὸν κ τ̃ λεωφόρυ· ὅτως ὑπεςήιζεν τ̃ ἑαυτῆς αὐχένα, καὶ ἠνιοχεῖ αὐτὸν ἐπὶ τὰ βασίλεια· ὅτως πίςει ἔβλεπεν ἠμαγμένον τ̃ φόρτον, καίγε * διασμένον τ̃ ἑαυτῆς ὑόν. Εἰ γὰρ κἀκεῖνοι, φησὶν, οἱ δόλιοι ἐργάται ἔασάν μυ τ̃ καρπὸν, καὶ ὐκ ἐπεσύναξαν, ἀλλ' ἐγὼ ὐ παροραῶ βλάςημα ἐμῶν ὠδίνων· ἀλλ' αὐτὸν καλαμῶμαι, καὶ προσφέρω τῷ Χειςῷ· ὅπως ὲν ἀφθαρσίᾳ ἀπολείψωμαι αὐτὸν, ὅτ' ἂν ἔλθῃ ὁ ςαυρωθεὶς ὑπὲ αὐτῶν. Οὐκ ἐκλύομαι ὐκῶν ὅτως ἀχθοφορυσα, ἐπειδήπερ ἀπεῖπον τ̃ θήλεως τ̃ οἰκτὸν. Διερράγην γὰ ὄρη πάσης τ̃ βαρύτητος, κ γὰ ὀροσκόπια τ̃ γυναικονίτιδος· ἀνδρεῖα ἐγενόμην, καὶ σφριγῶσα ἔχομαι τ̃ καλῆς τ̃ ποιᾶς τ̃ ἐμ̃ ἀγαπητ̃. Ἐννέα μῆνας αὐτὸν ἐβάςασα ὲν γαςὶ, ἵνα κατελθὼν ἴδῃ τ̃ ἠπείρυ γὰ πλάτη, βαςάσω πὲ αὐτὸν πάλιν μικρὸν ἐπὶ τ̃ ὤμου, ἵνα ἀνελθὼν ἴδῃ τῶν ὐρανῶν τὰ κάλλη, ἠμαγμένον ὲν μήτρᾳ περιέφερον αὐτὸν, ἕως ὗ μετὰ πάντων ἀπέτεκον ἄνθρωπον· ἠμαγμένον πὲ πάλιν τίθημι ὲν τραχήλῳ, ἕως ὗ μ̃ ὄχλου χορυσῇ τῶν ἀγγέλων. ἅπαξ αὐτὸν ὲκ μήτρας προῆνεγκα τῷ κόσμῳ, καὶ ἦλθεν ἔχων σῶμα θνητὸν καὶ ἐπίκηρον· δεύτερον δὲ ἐπ' ὤμων προσφέρω τῷ ὑψίςῳ καὶ ἀθανάτῳ· λοιπὸν ἔχω αὐτὸν ὲν πᾶσιν. Ἰδὲ γὰρ θῶμα μέγα περιέχει μυ τὸν νῶν· ὅια ἐγὼ προορῶ τ̃ ἐμὸν ὑόν· καὶ ἰδὲ προδέχει μοι, καὶ νεανιεύεται. Ὑπίασται ὲν ἐμοὶ ὁ παῖς κατεαγμένος, καὶ ὀρθεῖος προς αὐτὸν ἵσαται τὸν ὐρανόν· θραύμασι καὶ μώλωψι περιεσπυμάτισται, καὶ ςολὴν περὶ αὐτὸν ὁρῶ ὑπερένδοξον· σιωπᾷ τῷ ςόματι, καὶ ὑμνεῖ τῷ πνεύματι· πτερὰ ἔχει τὰς βάσεις, καὶ τῷ ὕψει καθάπτεται. Φωνὴ αὐτὸν προσκαλεῖ μ̃ τῶν ὁμοτίμων λέγυσα, ὅτι δεῦτε εἰσέλθετε εἰς τὸν παςὸν τ̃ φωτός. διὸ δὴ ἐπὶ τύτων ἁπάντων χαρήσομαι, καὶ εἴπω προς τ̃ ἐμὸν ὑόν, ὅτι μακάριος εἶ, ὑὲ ἀγαπητὲ, οἵαν ἄφνω ἀξίαν προσήψας τῷ κάλλει συ· οἵαν κληρονομίαν εὗρεν ἡ νεότης συ, καὶ θείαν εὐωχίαν εὗρεν ἡ ζωή σου· μακαρία εἰσὶν αἱ χεῖρες συ, ὑὲ

* διασμένον.

Aream pervenirent, & ad cumulum ſpiritalis vocationis; utque in ventilabro intelligibilis ſpiritus, ipſe citius e terra in cœlos referatur: ut qui ſuper terram filium lucis cognovit, introducatur in viventem civitatem Hieruſalem, fiatque ſanctus panis cum cæteris in perenni menſa cœlorum. Sic reputabat ſecum fidelis ac ſancta mater, filium geſtans via regia. Sic ſuas ſuffulciebat cervices, ipſumque ad cœleſtia regna dirigebat. Sic fide contemplabatur onus accumulatum, & ſuum filium jam eruditum. Nam ſi iniqui ac fraudulenti illi, inquit, operari permiſerunt mihi fructum meum, & non aggregarunt ſibi; ego ne germen dolorum partus mei deſpiciam? Imo vero ipſum colligam, & Chriſto offeram, ut in immortalitate recipiam eum, quando venerit qui pro ipſis crucifixus eſt. Non diſſolvor, neque ſuccumbo tali oneri: quoniam muliebrem indulgentiam repudiavi. Montes omnis ponderis, & horoſcopia fæminarum diffregi, virilis facta ſum atque rebus iter pulcherrimum cariſſimi filii mei amplector, ac ſequor. Novem menſes ipſum in utero portavi: ut deſcendens, continentis ac terræ latitudinem videat: parumper iterum humeris eum geſtabo, nt aſcendens cœlorum pulchritudinem intueatur. In utero concluſum circumgeſtabam eum, donec cum omnibus aliis eum mundo peperiſſem: cruentatumque rurſus ipſum collo impono, quouſque cum Angelorum multitudine choreas ducat. Semel eum ex utero in mundum produxi, venitque mortali & caduco amictus corpore: poſtremo autem jam in humeris eum altiſſimo & immortali Domino offero; illumque de cætero, loco rerum omnium habebo. Ecce enim magnus mentem meam ſtupor invadit; quippe quæ filium meum etiam nunc tanto ante proſpicio: & ecce præcurrit mihi, & juveneſcit. Reſupinus mihi puer jacere videtur fractus, ſeſeque in cœlum ipſum erigere: vulneribus & cicatricibus notatus eſt undique, ſtolaque valde glorioſa circumamictus apparet: ſilet ore, & ſpiritu Deum laudat: pennas habet plantas, & ad excelſa pertingit. Vox cælitus eum cum martyrii conſortibus invitat, dicens: venite, ingredimini in thalamum lucis. Propterea ſuper his omnibus gaudebo, dicamque ad filium meum. Beatus es, fili dilecte; qualem repente dignitatem tua pulchritudine attigiſti ac conſecutus es? qualem nunc hæreditatem tua invenit juventus; divinumque convivium tua obtinuit vita? Beatæ tuæ ſunt manus, fili

fili cariſſime ; quoniam inviſibiles divitias contrectarunt. Beati tui pedes , dilectiſſime : quoniam a cœno denſiſſimo jam extracti ſunt. Quoties ego animo mecum revolvi , dicens : unde filio meo nuptias parabo ? paupercula ego ſum , & ipſe ignobilis : quo pacto ergo nos quiſpiam in affinitatem ſecum admittet ? quomodo opes acquiram : aut generis ſplendorem in noſtram utilitatem ſe inclinantem ? Iſta mecum expendebam , & non noveram , quod ineffabili modo apud Dominum conſtitutus adſtabas. Neque cognoveram , fili , quod oculis intellectus aſcendiſſes , ac ſpiritu ſupernis virtutibus adhæſiſſes. Neſciebam quod corporis paſſiones extinxiſſes , & incorporeorum locum omnis paſſionis expertem acquiſiviſſes. Unde præclarus in te Rebeccæ quadrat arrhabo , dilecte fili , propter quam , Abraham ſervum ſuum miſit : at propter te , ſuum Unigenitum Deus. Illa , in fonte donaria accepit : tu autem in ſtagno immaculatas coronas. Illa , per aquam inaures tulit : ſed tu per ſanguinem , gratiam ſpiritus. Non ita puellam decebat tunc accuratus ille ornatus : ut te hodie , propter Chriſtum ſuſcepta vulnera. Non ſic aurum tunc ornavit puellam juvenculam : quantum te jam martyrii hujus flagella. Non ſic obviam juvenculæ proceſſit Iſaac in agro : ut tibi in occurſum venit ipſe Dei filius. Non in terram Chananæorum , habitaturus pergis ; ſed in ſanctam Civitatem primogenitorum : non ut Abraham ſolum ibi ſpectes , ſed & Deum ipſum patris tui Abraham. Non ergo cognationem ac domum duntaxat odiſti : ſed & mundum univerſum , ut Chriſtum tibi lucrifacias. Ipſe tibi dotes adſcribit in cœlis. Ipſe tuam infantiam illuſtrat , capitique tuo coronam imponit , ac reſidere magnifice facit in ſplendore lucis. Cognoſcebas , fili , me jam diu viduitatem cum extrema paupertate amplexam eſſe : & ideo ſic contendiſti ad patrem orphanorum , & judicem viduarum confugere. Ideo animam tuam potius elegiſti : ut eam puram & immaculatam Domino gloriæ traderes. Ideo fidelium te domicilium vadis conſtituturus in vitam æternam. Suſpicio te , & glorifico Dominum , quod ita repente in tantam tranſilieris altitudinem. Ecce tibi ipſi divitias adinveniſti integras : quas non theſaurizarunt tibi parentes tui antea. Ecce dignitatem inveniſti firmam , atque infractam : quam non dedit tibi Rex aliquis terrenus. Ecce inveniſti fratres ibi omni ex parte germanos : quos tibi non peperit

A ὑὲ ἀγαπητὲ , ὅτι τὸν ἀόρατον ἐψηλάφησαν πλῶτον. μακάριοί σε εἰσὶν οἱ πόδες , παμφίλτατε , ὅτι ἀνεσπάσθησαν ἀπὸ πηλῶ ὕλεως. Πόσα διενοήθην ἐν ἑαυτῇ λέγουσα· πόθεν προσκαλέσομαι γάμους τῷ ὑῷ μου· ἐγώ εἰμι τὸ πτωχὸν , καὶ αὐτὸς τὸ ἄσημον· πῶς οὖν τὶς προσδέξηται ἡμᾶς εἰς ἀγχιστείαν ; πῶς ζητήσω οὐσίαν , ἢ γένους ἐμφάνειαν προσεπικλινομένην τῇ ἡμῶν
B εὐτελείᾳ ; ταῦτα ἐλογιζόμην , καὶ οὐκ ἤδην , ὅτιπερ ἀφράτως τῷ δεσπότῃ συντεταγμένος ἵστας , οὐκ ἤδην , ὅτι ἀνέβης τοῖς νοητοῖς ὀφθαλμοῖς , καὶ συνήφθης πνεύματι τοῖς ἄνω δυνάμεσιν· οὐκ ἔγνων ὅτι ἔσβεσας τῶ σώματος τὰ πάθη , καὶ τὸ ἀσώματον ἐκτήσω ἀπάθειαν. Ὅθεν φαιδρὸν ἐστὶ σὲ , τὸ ἐστὶ τῆ Ῥεβέκκας ἐγένετο μνήστρον , ὑὲ ἀγαπητέ· δι ἐκείνην Ἀβραὰμ
C τὸ οἰκέτην ἔπεμψεν· καὶ ἀφ᾽ σὲ ὁ Θεὸς τὸ ἑαυτῶ μονογενῆ , ἐκείνη ἐπὶ τῆ πηγῆς ὅρμαθρα ἐδέξατο , καὶ σὺ ἐπὶ τῆ λίμνης τὰ ἄχραντα θέμματα· ἐκείνη δι᾽ ὕδατος ἐνώτια ἐφόρεσεν , καὶ σὺ ὃ δι᾽ αἵματος τὸ χαρίσαι τῶ πνεύματος· οὐκ ἔπρεπεν τῇ παιδὶ τότε ὁ καλλωπισμὸς , ὡς σοὶ ἀφ᾽ Χριστὸν τὰ θραύματα σήμερον· οὐκ ἔθρεψεν ὁ χρυσῆς τὸ νεανίδα , ὅσον σε * ἐμάθιγε
D τούτῳ τὸ μαρτυρίῳ , οὐχ ὑπήντησεν Ἰσαὰκ ταύτη εἰς τὸ πεδίον , ὡς σοὶ προυπήντησεν ὁ τῶ Θεῶ ὑὸς. Οὐκ εἰς γῆν Χαναναίων ἔσῃ σὺ κατοικῶν , ἀλλ᾽ εἰς τὸ ἁγίαν πόλιν τῶν πρωτοτόκων· οὐ μόνον τὸ Ἀβραὰμ ὑπάγεις θεάσασθαι , ἀλλά γε καὶ τὸ Θεὸν τῶ πατρός σε Ἀβραάμ· οὐ συγγένειον τοίνυν καὶ οἶκον ἐμίσησας , ἀλλὰ τὸ κόσμον ὅλον· ἵνα Χριστὸν κερδήσῃς. Αὐτός σοὶ τὰ
E πρωικῶα γράφει ἐν τοῖς οὐρανοῖς· αὐτὸς καταφαιδρύνει τὸ σὴν νηπιότητα , καὶ ἐστὶ τῆς σῆς θέσει κορυφῆς στέφανον , καὶ προκαθιεῖ λαμπρῶς εἰς τὸ αὐγλην τῶ φωτός. Ἐγίνωσκες , ὑὲ , ὅτι χηρείαν ἐγὼ , καὶ ἐσχάτην πενίαν ἀσπάζομαι ἐκ παλαῖ , καὶ ἀφ᾽ τοῦτο ὅτως ἔσπευσας καταφυγεῖν τῷ πατρὶ τῶν ὀρφανῶν , καὶ κριτῇ τῶν χηρῶν· ἀφ᾽ τοῦτο τὸ ψυχήν σου ἡρήσω παρα-
F δοῦναι ἁγνὴν καὶ ἀμίαντον τῷ Κυρίῳ τῆ δόξης· ἀφ᾽ τοῦτο ἑαυτὸν πιστῶν οἰκητήριον ὑπάγεις συστήσασθαι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἐκπλήττομαι ἐπὶ σοὶ καὶ δοξάζω Κύριον· πῶς ἀθρόον τοσοῦτον ὕψος μετεπήδησας· ἰδοῦ εὗρες ἑαυτῷ πλοῦτον τὸ ἀμίαντον , οὐ σοὶ οἱ πατέρες σου ὐ προεθησαύρισαν· ἰδοὺ εὗρες ἀξίαν ἰσχυράν , καὶ ἀῤῥαγῆ , ἣν σοὶ ἐπίγειος βασιλεὺς οὐκ ἔδωκε· ἰδοῦ εὗρες ἀδελφὸς πάσης γνησιότητος , οὓς σοὶ ἡ πολύπαιχος μήτηρ

* μασιγας vel, αἵματος.

μήτηρ οὐκ ἀπέτεκεν. Εἰς τερπνὴν συνοδίαν κα- A perit pauperrima mater. In jucundum co-
τέπαξας ἑαυτὸν, μετὰ πιςῶν ὁδοιπόρων ὁδεύεις mitatum, te ipſum retuliſti: & cum fide-
πρὸς τὸν Χριςόν. καλὴν ἐντεῦθεν ἠγάπησας libus viatoribus ad Chriſtum modo profi-
χωρίαν, καλὴν καὶ ἐπίδοξον καὶ σφόδρα ἐπί- ciſceris. Pulchram hinc regionem deſide-
σημον. τούτοις προσκολλήθητι νῦν καὶ εἰς τοὺς raſti atque amaſti: pulchram dico, & ce-
αἰῶνας· σὺν τούτοις καὶ ςῆθι ἐκ δεξιῶν τοῦ lebrem, atque inſignem. Iſtis adhæreſce
Πατρός. ἐπαναπάυου μικρὸν ἐν τῇ ἁμάξῃ, ἵνα nunc, & in perpetuum. Cum iſtis etiam ad
ἄρξῃς τῶν δέκα πόλεων ἐν οὐρανοῖς· συμμιγείη dexteram Patris conſiſte. Paululum jam
τὸ αἷμά σου τοῖς τιμίοις αἵμασιν, ἵνα τὸ ὄνομά hic in plauſtro conquieſce: ut decem Ci-
σου παγῇ ἐν βίβλῳ ζωῆς· ὑπιαθῇ ὁ ῥοχός ὑπὸ B vitatibus in cœlis imperes. Admiſceatur
τοῦ λειψάνου σου, ἵνα ἴδῃς τοὺς ῥοχοὺς τοῦ θρόνου ſanguis tuus pretioſo aliorum ſanguini: ut
τοῦ Ὑψίςου. ἐπαναπλήθητι ἔτι μίαν ῥοπὴν μετ' nomen tuum libro inſcribatur vitæ. Sur-
αὐτῶν, ἵνα φθάσῃς σὺν αὐτοῖς τὸ οὐράνιον μο- ſum volvatur rota a reliquiis tuis: ut ro-
νήν· πορεύθητι μετ' αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἀφθη- tas throni Altiſſimi adſpicias. Unico adhuc
τὸν, ἵνα ἐνδύσῃ σὺν αὐτοῖς τὸ φῶς τὸ ἀλη- momento recumbe cum ipſis: ut ad cœ-
θινόν· συνείσελθε μετ' αὐτῶν εἰς τὸ χωνευτή- leſtem manſionem cum iis pervenias. In
ριον, ἵνα ἐξέλθῃς σὺν αὐτοῖς χρυσὸς κεκα- C ſenſibilem nunc ignem cum eis proficiſce-
θαρμένος. Οἶδα πόθεν ἐκ ποίας ζάλης ἐλυ- re: ut vero cum ipſis lumine mox in-
τρώθητε; καὶ ποῖ ποῖον λιμένα μέλλετε ὁρμί- duaris. In fornacem una cum illis con-
ζεσθαι· οἶδα ὅτι μέτοχοι γεγόνατε κλήσεως, gredere: ut aurum cum ipſis purum egre-
καὶ πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα ὑπάγετε· οἶδα diaris. Novi quippe, ex quali procella
ὅτι τὴν χώραν ζέχετε ἀπολαβεῖν, ἔνθα ἀπέδρα erepti ſitis, & in quem modo portum
λύπη, ὀδύνη, καὶ στεναγμός· ὅπου οὐκ ἔςιν θλί- transferimini. Novi, vos ejuſdem vocatio-
ψις, οὐδὲ φθορὰ σώματος· οὐ φθόνος ἀναλίσκων, nis ſocios factos eſſe, & ad cœleſtem Pa-
οὐκ ἐχθρὸς ἐπίβουλος· ὅπου οὐκ ἔςι κακία; οὐ trem contendere. Novi, vos ad regionem
μὴν οὐδὲ σκοτία, ἀλλὰ φῶς ἀληθείας, καὶ illam capiendam currere, ubi exulat do-
φέγγος εὐπρεπείας. ὅπου ἡ εὐταξία καὶ ἡ εὐερ- lor, luctus, ac gemitus: ubi non regnat
γεσία· ὅπου ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἀφθαρσία. Διαλί anguſtia, neque corporis corruptio: non
με μεθ' ὑμῶν οὐκ ἐτιμωρήσατο ὁ θεομάχος invidia conſumens, non inimicus inſidia-
τύραννος; Διαλὶ τὸν θάνατον τὸν μακάριον τοῦτον tor: ubi non eſt malitia, atque adeo ne
οὐκ ἀπέθανον ἐγὲ, καὶ ἵμην μακαρία; Διαλὶ D ullæ quidem tenebræ, ſed lux veritatis,
δὲ εἰς ταύτην τὴν λαμπρὰν πανδαισίαν οὐ κατεπά- & ſplendor decoris: ubi optimus ordo eſt,
γην κἀγώ; καὶ ἔφθασα τὴν τρυφὴν; μὴ ἄρα & beneficentia: ubi ſalus vera, & im-
ὅτι γυμνὴ ὑπάρχω; ἢ ἁμαρτωλὸς, ἢ ὅτι mortalitas. Cur me non ſimul vobiſcum
οἰκτρά εἰμι, καὶ σφόδρα ἐλεεινή; ἀλλ' οὐχ' ἕνε- impius Tyrannus ſuppliciis affecit? Quare
κα τούτων οὐκ ἔρχομαι σὺν ὑμῖν, ὁ γὰρ καλέ- non hanc felicem oppetii mortem, fili,
σας ὑμᾶς φιλόπτωχος ὑπάρχει· ἀλλ' ὅτι οὐ δέ- & eſſem beata? Quamobrem ad ſplendi-
χεσθε πλεονασμὸν ἐν ὑμῖν· γεγόνατε γὰρ Θεῷ dum hoc convivium & ego non diſcubui:
μία τεσσαρακοστή, ὅτι ἀνεκλήθητε ἀνὰ δέκα, ut delicias eſſem nacta? An quia nuda
καὶ δέκα ἐπὶ τὴν δοχίαν τῶν εὐαγγελίων· ſum, atque peccatrix? an quia miſeranda
ὅτι εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν τετραμόρφων ζώων προ- ſum, & valde miſerabilis? Verum non his
επάχθητε φέρειν τὸ θεοφόρον ἅρμα, καὶ λέγειν Ἅγι- F de cauſſis, vobiſcum non venio: nam qui
παντὸς τὸ Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος ὁ τῆς vocavit vos, pauperum amator eſt: ſed
δόξης Βασιλεύς. Ἐπεὶ οὖν τῶν τοιούτων ἠξιώθης quod inter vos, plures non admittatis.
υἱὲ, πρὸς τὸν σωτῆρα Χριςὸν πρέσβευε ὑπὲρ Eſtis enim Deo una Quadragenaria cohors:
ἐμοῦ, ὅτε λέγει πρὸς ὑμᾶς, δεῦτε κληρονομή- quia eſtis deni ac deni ad convi-
σατε τὴν ἐμὴν βασιλείαν, ἣν ἡτοίμασα ὑμῖν· vium evocati Evangeliorum: & quia
μνήσθητί μου υἱὲ σὺν τοῖς ὁμοτίμοις σου, καὶ in numero quatuor facierum anima-
αἴτησαί μοι μισθὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων· lium juſſi eſtis afferre divinum cur-
ἵνα rum; omnique tempore illud, San-
ctus, Sanctus, Sanctus Dominus, Rex
gloriæ, dicere. Quoniam ergo talibus
dignatus es, mi fili, Chriſtum Salva-
torem pro me ora, quando ad vos di-
cturus eſt: Venite, poſſidete regnum
meum, quod præparavi vobis. Re-
cordare mei, fili, cum conſortibus
tuis, & mercedem a Patre luminum
depoſce mihi: ut ſicut corpus tuum

in me animam egit, ac ſpiritum duxit : ita aſpirent mihi cœlitus, Chriſti miſerationes. Et ſicuti laceras veſtes meas ſanguis tuus tinxit : ita miſericorcordiæ Domini, ab alto me irrigent. Et ut tecum veni ad milliare hoc unum : ſic ad iſtas tecum ſanctorum manſiones perveniam ; ut & ego una cum iis Deum prædicem, dicamque quod non eſt ſanctus, ſicut Dominus Deus noſter : quia reſpexit humilitatem Ancillæ ſuæ, & erexit cornu omnium ſervorum ſuorum : inimicos confudit, ac pauperes ſalvavit : ipſique ſemper convenit gloria in ſæcula.

Ecce quam myſticam atque arcanam enarravit tragœdiam apta hæc & vocalis hirundo. En quomodo effinxit, ut dicitur, alvearis fiſtulas, ad mel conſervandum, apis iſta ſapientiſſima. En quantam ſcripturarum materiam florum inſtar collegit, & undique melle circumdedit. Idcirco veſpæ ſtimulo malitiæ non perturbarunt atque infecerunt fidei ipſius dulcedinem. Neque rurſus locum invenerunt, ubi ſpiritalis mellis pulchritudinem revelent, ac comedant. Ideoque pia mater tamquam prudens regina fœtum ad ramum vitæ proferre cupiens, ipſum ceroma cum mellificio integrum ſervans, orationum alimentis munita, opus non fictum ſuperis exhibuit, in myſticam illam cœnam donum remittens, quod ſuavitate ac dulcedine guſtus etiam lætificat Angelos. Quid igitur pro his retribuemus optimæ mulieri ? Quid ad iſta dicemus, cariſſimi ? ita enim illa amorem ſuum ac deſiderium in Chriſtum demonſtravit, laudibuſque ipſum celebravit, ut dicendo vix aſſequi queamus : quare ex multis pauca ſaltem attuliſſe ei hìc encomia ſuffecerit. Siquidem & ex ipſis jam diligenter enarratis, diſcimus, hanc fidelem, valdeque Deo devotam fuiſſe : quoniam quæ ſurſum ſunt ſapiebat, regnique penetralia inſpiciebat, ac immortalitatis præmia apprehendebat. Sanguinum fontes, & corporum vulnera, divitias perfectas arbitrata, mortem filii in immortalitatem jam verſam cernebat, mentis oculis proſpiciens. Dicebat enim : nunc magis me recreas, amantiſſime fili, nuncque te melius educare queo, quam quum te ſalvum atque incolumem produxi ex utero. Sed quo pacto fieri iſta poſſunt, o ſancta, fidelis, atque beata ? Vides cerebrum confractum: vides pupillas oculorum exſilientes : vides illis ora contuſa : vides labia in duas partes diviſa, ipſaſque

A ἵνα καθὼς ἔπνευσαν τὰ χρῶτά σου ἐν ἐμοὶ, πνεύσουσίν μοι ἄνωθεν οἱ τῦ Χριςῦ οἰκτιρμοὶ, καὶ καθὼς τὸ αἷμά σου ἔβαψέ μου τὰ ῥάκη, ὕτω με ἀρδεύσουσιν ἄνωθεν τὰ ἐλέη τῦ Κυρίυ. καὶ ὡς ἦλθον μετά σου τῦτο τὸ ἓν μήλιον, ὕτω φθάσω μετά σου τὰς μονὰς τῶν ἁγίων· ὅπως σὺν τύτοις κἀγὼ ἀνυμνήσω, καὶ εἴπω, ὅτι ὄντως ἔςιν ἅγιος ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν,
B ὅτιπερ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴ ταπείνωσιν τ δύλης αὐτ, καὶ ὕψωσε τὸ κέρας πάντων τῶν δύλων αὐτ, τὺς ἐχθρὺς κατίσχυνεν, καὶ τὺς πτωχὺς ἔσωσεν, καὶ αὐτῷ πρέπει αἰὶ ἡ δόξα εἰς τὺς αἰῶνας.

Ἰδὺ πόσην μυςικὴν ἔφρασε τραγῳδίαν ἡ ἁρμόδιος αὕτη, καὶ βύλαλος χελιδών· ἰδὺ πῶς διέπλασεν (τὸ ῥητὸν) τὺς σύριγγας τῦ πηρῆ-
C σαι τὰ μέλη ἡ πάνσοφος μέλισσα· ἰδὺ πόσην πεῤῥόπολιν γραφὴν ὑνθολόγησεν, καὶ περιεκύκλωσεν πάνθεν τῷ μέλιτι. Διὰ τῦτο οἱ σφῆκες τ κακίας * τὸ κέντρον ὐκ ἐκάκωσαν αὐτῆς τὸ γλυκὺ τ πίςεως· ὅτε πάλιν θήκην δρεν ἀνακαλύψαι καὶ φαγεῖν τῦ νοητῦ μέλιτος καλλονήν· Ἆρά τῦτο ἡ μήτηρ ὡς σοφὸς * βασιλει-
D κὸς ἀναχθῆναι τ γονὴν πρὸς τ κλάδον τ ζωῆς, αὐτὴν τ κηρυργίαν σὺν τῇ μελιτυργίᾳ σῶσαι ἀσασώσασα, τῶν τὸν βοτὸν προσευχῶν ὀπσφραγισαμένη, ἀνόθυτον τοῖς ἄνω τὸ ἔργον ἀπέδειξεν, εἰς τὸ μυςικὸν δεῖπνον, δῶρον ὠφελάσα τὸ ἀῤῥάγνον ἀγγέλυς τῷ ἡδεῖ τ νύσεως. Τί ἄρα πρὸς ταῦτα ἀποδῶμεν τῇ καλλίςῃ γυναικὶ; τί ὖν ἄρα πρὸς ταῦτα ἐρῦμεν ἀγαπητοὶ; Ἡ
E γὼ αὕτη εἰς Χριςὸν ὕτως ἐπεδείξατο τ ζῆλον καὶ τ πόθον, καὶ τ ὑμνολογίαν, κἂν ὀλίγα ἐκ πολλῶν προσειπεῖν ἐγκώμια τῇ ἀνθρώπῳ τῦ Θεοῦ. Ἐξ αὐτῶν γὰρ μαθωμεν τῶν ἀκριβῶς λεχθέντων, ὅτι πιςὴ ἦν αὕτη, καὶ σφόδρα φιλόθεος· ὅτι ἄνω φρονεῖ, καὶ τ βασιλείας ἔβλεπεν τὰ παμμεῖα, καὶ τ ἀφθαρσίας ἐκράτει τὰ βραβεῖα· τῶν αἱμάτων τὰς πηγὰς, καὶ τῶν σωμάτων τὰς πληγὰς, πλῦτον ἀμίαντον βε-
F βαγμένοι τὸν θάνατον τῦ παιδὸς, ἀθανασίαν ἔβλεπεν τοῖς νοητοῖς ὀφθαλμοῖς προορῶσα· ἔλεγεν γὰρ, Ὅτι νῦν μοι μᾶλλον ἀνέζησας παμφίλτατε υἱέ· καὶ νῦν βελτίω ἰχύω σε ἀνατρέψαι, ἢ ὅτε ἀπὸ γαςρὸς σῶον σε ἀπέτεκον. Πῶς δύνατα ταῦτα γενέσθαι ὦ ὁσία καὶ πιςὴ καὶ μακαρία; ὁρᾷς τ ἐγκέφαλον κατεαγότα, ὁρᾷς κόρας ὀφθαλμῶν ἀποπηδήσασας, ὁρᾷς χείλη διχοτομύμενα, καὶ αὐτὺς τὺς σπινθῆρας

τῶν

τῶν λόγων ἀποσβεσθέντας, καὶ ἅπαξ ἁπλῶς ὅλον τὸν πύργον τοῦ σώματος τῇ ὁλκῇ τοῦ μήκους ἠκρωτηριασμένον, καὶ λέγεις ὄφελ νῦν μοι μᾶλλον ἀνέζησας παμφίλτατε υἱέ; Ναὶ φησὶ καὶ δύναμαι καὶ ἰσχύω, πῶς καὶ ἐν τίνι, καὶ τίς ἡ ἰατρία; ἐγὼ λέγω πῶς, καὶ ἐν τίνι καὶ ποίᾳ χάριτι; φέρω τὸν Ἰεζεκιὴλ καὶ εὐαγγελιεῖ αὐτῷ, ὃν εἶπεν Κύριος πρὸς σὲ, ὁ νεανία· ἴδε ἐγὼ ἀποστέλλω πνεῦμα εἰς τὰ ὀστᾶ σου, καὶ στήσει ἐπὶ ποδῶν καὶ ζήσει εἰς τοὺς αἰῶνας· εἶτα Παῦλον ἐμβεβαιούμενον καὶ λέγοντα, ὃν κἀγώ σοι λέγω ἐν τῷ λόγῳ Κυρίου, ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀναστήσει σε εἰς ζωὴν αἰώνιον· εἶτα αὐτὸν τὸν Κύριον τῇ θείᾳ αὐτοῦ φωνῇ λέγοντα· ὃς ὁ ἀπολῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν· ἐν τούτοις τοῖς σημείοις παρέστηκέν μοι ὁ παμφίλτατός μου υἱός, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ὁρῶ αὐτὸν ὡς θανόντα, ἀλλ' ὡς ζῶντα, καὶ ὄντα καὶ μένοντα εἰς τοὺς αἰῶνας· διὸ ἔδει κἀμὲ ἐμφανισθῆναι τῷ τυράννῳ, ὅπερ μήτηρ αὐτοῦ τυγχάνω· ἐπιθυμίᾳ γὰρ ἐπεθύμησέ μου ἡ ψυχὴ ἰδεῖν αὐτὸν πίνοντα τοῦτο τὸ ποτήριον, καὶ ἰδοὺ ἐξέπιεν αὐτὸ ἐν πολλῇ χρηστότητι, καὶ πεπόρευται ἐν δόξῃ ἔχων τὸν μισθὸν αὐτοῦ· ὦ γύναι μεγάλη σου ἡ πίστις, ὡς ἀληθῶς μεγάλη καὶ ἐπίδοξος· μεγάλα τὰ ἔναθλα τῆς ἀνδραγαθίας σου, καὶ ἰσχυρὰ τὰ βραβεῖα τῆς θεοφιλίας σου· ἁγία σου ἡ ῥίζα, καὶ ἅγιος σου ὁ κλάδος, καὶ ἡ ἁγιοσύνη σου μενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα· ἔλειπες τοῖς ἀνθρώποις ὄνομα ἐράσμιον, καὶ εὗρες ἐν Ἀγγέλοις ἔπαινον αἰώνιον· ὡς ὀσμὴ ἀγροῦ ἔναντι τοῦ γηπόνου, οὕτως ἡ σὴ εὐωδία ἔναντι τῶν ἀγγέλων· ὡς δένδρα τελέσφορα ἐν εὐκλείᾳ ἀέρων, οὕτως ἡ σὴ εὐχὴ ἔναντι τοῦ Σωτῆρος· ὡς Σάρρα εὐλογήθης, καὶ ὡς Λία ἡγιάσθης, ὡς Ρεβέκκα καὶ Ῥαχὴλ ἐν κάλλει ἐδοξάσθης· ὡς Ρὺθ ἐπιστρέψασα πρὸς Κύριον κατευθύνθης· ὡς Μάρθα καὶ Μαρία τῷ Χριστῷ ἐφιλώθης· ὡς Ἄννα καὶ Σαλώμη ἐν εὐχαῖς εἰσηκούσθης· ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς ἡ πρόσηγορία σου, καὶ ἐν υἱοῖς φωτὸς ἡ μνήμη τοῦ ἔργου σου· ὤμοσεν γὰρ Κύριος τῇ ἑαυτοῦ χρηστότητι, ἀνθ' ὧν τὸ ἔργον τοῦτο ἐποίησας δι' ἐμέ· εἰ μὴ σὺν τῇ χορείᾳ τῶν ἁγίων συγκαταριθμήσω σε εἰς τὴν κατάπαυσίν μου· ὅθεν αἰτοῦμαί σου ὦ ὁσία καὶ πιστὴ καὶ μακαρία, πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῖς ἁγίοις λέγουσα. Παρακαλέσατε δὴ ἀθλοφόροι τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τοῦ ἐλαχίστου, καὶ ἐλεινοῦ Ἐφραὶμ, ὅπως

A ipsasque verborum scintillas exstinctas. Et (ut uno verbo dicam) cernis universam altitudinem corporis, attractione, ac pondere verberum mutilatam: & dicis, nunc me vivam magis reddis, amantissime fili? Imo vero, inquit, & optime possum, ac valeo. Sed quo pacto, & in quo, ac qua medicina? ego autem amplius dico: quo pacto, & in quo, ac quali gratia? Proferam Ezechielem prophetam in medium, qui evangelizabit ei, quod ad te dixit Dominus, o adolescens: Ecce ego intromittam in ossa tua spiritum, & stabunt super pedes suos, & vivent in perpetuum. Deinde Paulum adducam affirmantem atque dicentem: Hoc enim vobis dicimus in verbo Domini: quoniam ipse Dominus descendet de cœlo, & resuscitabit te in vitam æternam. Postea ipsum quoque Dominum, divina sua voce edisserentem. Qui perdiderit animam suam propter me, in vitam æternam custodit eam. In istis tribus signis certis ac veris, apparuit mihi dilectissimus meus filius: & propterea non contemplor illum ut mortuum, sed tanquam viventem, atque superstitem, & permanentem in secula. Ideo & me oportebat manifestari Tyranno, quod mater ejus sim. Desiderio enim desideravit anima mea videre ipsum bibentem calicem istum: & ecce eum ebibit multa cum facilitate, & abiit in gloriam, referens mercedem suam. O Mulier, magna est fides tua: vere, inquam, magna & celebris. Magna fortitudinis tuæ præmia, ac valida pietatis tuæ bravia. Radix tua sancta, & ramus tuus sanctus, & sanctitas tua permanebit in æternum. Reliquisti hominibus nomen gratum, atque amabile: & inveniſti inter Angelos laudem sempiternam. Ut suavis odor agri in conspectu agricolæ: sic bona fragrantia tua coram Angelis. Ut arbores fructiferæ in bona temperie aëris: ita oratio tua in conspectu Salvatoris. Instar Saræ benedicta es, & instar Liæ sanctificata. Tanquam Rebecca, & Rachel, pulchritudinis flore glorificata es. Velut Ruth conversa ad Dominum, directa es. Sicut Martha, & Maria, a Christo dilecta es. Ut Anna, & Salome, in precibus exaudita es: libro vitæ tuum inscriptum est nomen: & inter filios lucis, memoria operis tui. Juravit enim Dominus bonitate sua: Propterea quod opus hoc feciſti propter me, choro Angelorum adscribam te, in requiem meam. Unde a te deposco, o sancta, atque fidelis, & beata, ora pro me sanctos, dicens: Intercedite, o triumphatores Christi, pro minimo ac miserabili

B *Ezech.* 37.

C 1. *Thessal.* 4.

D *Matth.* 10. *Joan.* 12.

E

F

ſerabili Ephræm : ut miſericordiam inveniam, Chriſtique gratia ſalvus fiam. Quoniam ipſi convenit gloria, & imperium, in ſecula ſeculorum. Amen.

A ὅπως εὕρω ἔλεως καὶ σωθῶ τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα, κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

EJUSDEM PARÆNESIS AD ASCETAS, ORDINE ALPHABETICO.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΑΣΚΥΤΑΙΣ ΚΑΤΑ ΣΤΟΙΧΟΙΟΝ.

INitium renunciationis Monachi, eſt timere Dominum : qui vero divini timoris expers eſt, extra portas Regni Dei demorabitur. Initium bonæ vitæ Monachi, eſt cognitio Dei : ignorantia autem de Deo, Monachi mentem obcœcat. Optima Monachi hæreditas, eſt temperantia & ſanctimonia vitæ : exhæreditabitur autem à parentibus, qui his ſine Monachus fuerit. Exercitatio Monachi, ſit meditatio Scripturarum, & Divinorum mandatorum obſervatio : iners autem eſt Monachus, qui in his verſatus non fuerit.

B Ἀρχὴ ἀποταγῆς μοναχοῦ, φοβεῖσθαι τὸν Κύριον· ἄφοβος δὲ μοναχὸς ἔξω τῶν πυλῶν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ αὐλισθήσεται. Ἀρχὴ ζωῆς ἀγαθῆς μοναχοῦ, γνῶσις Θεοῦ· ἀγνωσία δὲ Θεοῦ σκοτίζει ψυχὴν μοναχοῦ. Ἀγαθὴ κληρονομία μοναχοῦ, σωφροσύνη καὶ ἁγιασμός· ἀποκληρονόμος δὲ γίνεται πατέρων, ὁ ἐκτὸς τούτων μοναχός. Ἄσκησις μοναχοῦ, μελέτη τῶν

C γραφῶν, καὶ ποίησις ἐντολῶν Θεοῦ· ἀνάσκητος δέ ἐστιν ὁ μὴ ἐν τούτοις ἀναστρεφόμενος μοναχός.

Desunt hæc verba in Cod. Vatic. 440.

Βρῶσις μοναχοῦ, τὸ ποιεῖν τὸ θέλημα... .... ἀβίωτον, ὃ παίζουσι τῷ Κυρίῳ μοναχόν· ἀλλ' εἰς κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται. Βῆμα μοναχοῦ σεμνῶς κινούμενον ἐκβιβέτω βαθμοὺς ἐκκλησίας· βῆμα δὲ μοναχοῦ ἄσεμνον, μὴ ἐκπορευέσθω ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν.

D Βίος μοναχοῦ ἀκηλίδωτος ἔστω μὴ χλευαζόμενος ὑπὸ γυναικείων σεσωρευμένων ἁμαρτίας. Βέλος γὰρ πειρατηρίου ἐστὶν ἐν καρδίᾳ μοναχοῦ γυνὴ ἐταιριζομένη ἐν οἰκίᾳ. Βουλὴ μοναχοῦ μετὰ σωφρονούντων γινέσθω· βουλὴ δὲ ἀσυνέτου μὴ κατοικείτω ἐν καρδίᾳ μοναχοῦ.

Deſertor monachus eſt, qui ſine ratione ab Ecclesia recedit : ſicut miles, qui ſine ratione à castris recedit. Deſertor monachus eſt, qui ſine ratione à cella ſua recedit : ſicut miles, qui ſine ratione à castris recedit. Deſertor monachus eſt, qui ſine ratione à cella ſua recedit : ſicut miles, qui ſine ratione à castris recedit.

Γρηγορῶν μοναχὸς ψαλμοῖς, καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐκδιώκει νυκτερινὰς φαντασίας. Γαυριῶν μοναχὸς ὅπλοις πορνικοῖς καὶ καθεύδων, ἰοὺς ἀράχνης ὑφαίνει. Γενναῖος μοναχὸς τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ ἐκφεύγει βρόχους διαβολικούς· γήϊνος μοναχὸς, καὶ εἰς γῆν νενευκὼς, πᾶσι σατανικός. Γνώμη μοναχοῦ, διαπαντὸς ἔστω πρακτικὴ ἔργων ἀγαθῶν. Γυμνασιον μοναχοῦ λογισμοὶ ἐπάλληλοι· γρηγόρησις μοναχοῦ πιστοῦ, πραΰνει λογισμοὺς ῥυπαρούς. Γεώργιον μοναχοῦ ψυχὴ ἀγαθὴ καρποφορουσα εὐαγγελικῶς. Γεωργῶν τοιοῦτος μοναχὸς, φάγεται τὸν καρπὸν αὐτῆς. Γλυκὺς καρπὸς ἐν στόματι, τῶν ἰδίων ὁ μισθός.

Δύναμις ἀθάνατος μοναχοῦ, ἀκτημοσύνη βαστάζουσα τὸν σταυρόν. δεινὸν γὰρ τοῖς μοναχοῖς φιλαργυρία, ἀποκλείσασα βασιλείαν οὐρανῶν. Δὸς καρδίαν μοναχὲ εἰς ὤμους σου· ἵνα τῷ νοΐ, καὶ τῷ πρακτικῷ ἀποδιώξῃς ἀπὸ σου τὸν

Donum

τὸν ἀνλκείμενον. Δῶρον ἀγαθὸν μοναχῷ παρθενία, ἁρματηλάτει αὐτὸν εἰς ὐρανὸς ἀναγουσα σὺν τῷ Ἠλία· διὸ μοναχὲ ταύτης ἐρασὴς γενόμενος, ἐπίβηθι τῷ πυρίνῳ ἅρματι δροσιζόμενος ὀχετοῖς δυσί. Δάκρυον ἐξ ὀφθαλμῶν προχεόμενον, δένδρον ζωῆς εἰς ὕψος ἐγειρόμενον ταπεινοφροσύνης· δυνάμει κεκτημένος τὸν μοναχὸς ζυγήσει τὰς ἀγαθὰς καρπάς. Δίωαμις παρθενίας, ἀποχὴ βρωμάτων· ὁ δὲ κραπαλῶν μοναχὸς σπιλώσει σάρκα αὐτοῦ. Δημοσιεύων μοναχὸς δόμα αὐτοῦ, βδελλυχθήσεται, καὶ ἀκύσεται παρὰ Χριστοῦ· ἀπέχεις τὸν μισθόν σου· δυσωπούμενος δὲ ἐξαπᾶν, λήψεται μισθὸν παρὰ τοῦ τὰ κρύφια γινώσκοντος Χριστοῦ. Διδοὺς μοναχὸς τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ, μὴ ἐπαιρέσθω· δεόμενος δὲ τοῦ Θεοῦ λεγέσθω· δέσποτα ἐκ τῶν σῶν σοι τὰ σὰ προσφέρω· παρά σου λύτρωσιν ψυχῆς μόνον ζητῶ.

Εὐχομένου μοναχοῦ καθαρῶς ἐν νυκτερειναῖς προσευχαῖς, εἰσακύσεται Κύριος· ἐν ἡμέρᾳ δὲ τοῦτον λαμπρυνεῖ ὁ Θεὸς, καὶ ὡς ἡμέραν καθ' ἡμέραν ἀναδείξει αὐτόν. Ἐλεήμων μοναχὸς, φιλάδελφος ἔσται, καὶ κληρονομήσει τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν. Ἐν ὑπερηφανίᾳ μοναχοῦ, οὐκ ἀναπαύσεται Κύριος· ἐν ταπεινοφροσύνῃ δὲ αὐτοῦ ἀναπαύσεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ἐνθύμησις μοναχοῦ πάντοτε ἔστω ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, καὶ ἐν παχεῖ κληρονομήσει αὐτήν. Ἐν παντὶ καιρῷ ἔστω ὁ χιτὼν τοῦ μοναχοῦ ἄσπιλος, οὐχ ὁ ὑφαντὸς, ἀλλ' ὁ πνευματικός· ἐν μέσῃ γὰρ νυκτὶ ὁ τοιοῦτος συνεισελεύσεται τῷ νυμφίῳ. Ἔλαιον ἐπικομιζέσθω μοναχὸς, εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου· ἔξω γὰρ μένει μοναχὸς μετὰ τῶν πέντε παρθένων, ὁ μὴ ἐλαίῳ φαιδρύνων τὴν ἑαυτοῦ λαμπάδα.

Ζωὴ μοναχοῦ, κατ' μίμησιν ἀγγέλων γινέσθω καταφλέγουσα ἁμαρτίας· ζωὴ γάρ ἐστιν ἡ τῶν μετανοούντων ὁλοκάρπωσις. Ζωὴ μοναχοῦ χαρακτηριζέτω τὰ μέλη αὐτοῦ νενεκρωμένα τοῖς ἐπιθυμίαν ὑπάρχοντα· ζωὴ γὰρ Ἰωάννου καὶ βίος, ἀνωγραμμὸς γέγονε τῶν μοναχῶν. Ζάλη δαιμόνων ἀπὸ μοναχῶν φευγέτω· γαλήνη ἀγγέλων δὲ μοναχοῖς χορευέτω. Ζάλης δαιμονικῆς ἐπεχομένης κρατείτω μοναχὸς θυμοῦ· ζωὴ γὰρ μοναχοῦ ἐν πραότητι καὶ ἀνωμονῇ γνωρίζεται. Ζέων τῷ πνεύματι μοναχὸς, ἀποδιώκει τὸν διάβολον· ζηλῶν δὲ ἀνόμως ὁ μοναχὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνόμως ἐπισπᾶται τὸν διάβολον. Ζύμη κακίας μὴ ὀνομαζέσθω ἐν μοναχοῖς·

A Donum optimum Monachi, est virginitas; curru ipsum ad cœlos cum Elia evehens. Quamobrem, Monache, hanc excolens, igneo adscende curru, duobus canalibus irrigatus. Lacrymæ ex oculis distillantes, arbor sunt vitæ in altitudinem humilitatis excitata: cujus dum possessionem capere potuerit Monachus, optimos sibi fructus vindemiabit. Vis virginitatis, in ciborum consistit abstinentia:
B Monachus autem crapulæ deditus, contaminabit carnem suam. Monachus publicam faciens domum suam, abominationi erit, audietque à Christo: Recepisti mercedem tuam: qui autem erubescit recte facta sua publicare, mercedem ab occultorum scrutatore Christo accipiet. Monachus dans Deo quæ sunt Dei, non extollatur. Deum autem orans, dicat: Ex
C tuis ego, Domine, tua tibi offero. A te solo animæ redemptionem requiro.

Monachum puro corde preces de nocte fundentem, exaudiet Dominus: de die autem hunc illustrabit Deus; & ut diem, quotitie demonstrabit ipsum. Monachus misericors, fratrum amator erit; & terræ bonæ hæreditatem capiet. In Monacho superbo non requiescet Dominus: at in humili requiescit Spiritus
D sanctus. Cogitatio Monachi semper circa Regnum cœleste versetur: & celeriter illud hæreditate possidebit. Omni tempore Monachus vestem immaculatam teneat; non quidem textam illam, sed spiritalem: media enim nocte talis cum sponso ingredietur. Oleum secum ferat Monachus in occursum sponsi: siquidem extra manebit cum quinque
E virginibus fatuis, qui lampadem suam oleo resplendentem non habuerit.

Vita Monachi ad imitationem Angelorum fiat, comburens peccata nam vita, est pœnitentiam agentium perfecta sui oblatio. Vita Monachi notam inurat membris suis mortificatis quoad concupiscentiam, quæ prius ad eam incitabant: siquidem vita & mores S. Joannis, forma atque descriptio
F quædam sunt Monachorum. Tempestas dæmonum, procul sit à Monachis: tranquillitas vero Angelorum, apud Monachos choros agat. Turbatione diabolica ingruente, Monachus iram coerceat: nam vita Monachi, in lenitate & patientia dignoscitur. Monachus fervens spiritu, fugat diabolum; iniquo autem odio persequens proximum, inique adsciscit diabolum. Fermentum malitiæ, non nominetur inter Monachos:

syncera

fyncera vero charitas, inter Monachos dominetur.

Sol non occidat ſuper iracundiam Monachi. Monachus quietus non conturbat fratres: at vociferabundus, pervertit conventum. Sonum pſalmodiæ, Monache, non renuito: nam Angelorum in hoc cantica ſita ſunt, ac laudes. Diabolicorum ſpectaculorum ſtrepitum, Monache, fugito: quoniam in eo, dæmonum eſt deceptio. In fronte tua, perpetuo impreſſam habeto Crucem Chriſti, Monache: & in corde tuo, timor Dei ſemper ſit, Chriſti pugil. Silentium Monachi cum puritate cordis conjunctum, Spiritum ſanctum flectit. Placidi mores Monachi, fraternum amorem conciliant, & rixas depellunt. Monachus ſe Domino accommodans, non ſe tradat Diabolo: ne confundatur coram ſponſo.

Scutum Monachi inexpugnabile, eſt hymnus Angelicus in ore ejus: ſomnus vero, ſi pluſquam hymnus diligatur, Monachi mors eſt. Theſaurus Monachi, paupertas voluntaria: diviniſſimus eſt Monachus, in hac exercitatus. Theſauriza tibi in cœlis Monache: ſempiterna enim ſunt fruitionis ſecula. Monachi contemplatio, in divinis ſit Scripturis. Oſtium Monachi, non vectibus occludatur ferreis: verum angulari lapide firmetur. Monachi in Deum pietas, in hoſpitalitate cognoſcatur, & in exultatione dirigatur. Admirabilis facies Monachi, per orationem redditur, & per eleemoſynam agnoſcitur.

Monachus aſpectu amœno, exercitatoribus oblectamento erit, & improbas cogitationes diſſipabit. Joannes ipſe Baptiſta, tibi exemplo ſit, Monache, capillis cameli amictus: ut Elias te ſua pelle caprina cooperiens, in cælos introducat. Jacobus etiam lætandum admonet in calamitatibus obvenientibus, patientiam nobis commendans. Joannes te ad Verbum, quod fuit à principio, deducit. Sudor in hilari & exporrecta ſpiritali fronte Monachi excitatus, Monachorum multitudinem recreat. Monachus temerarius, fratrum conventum diſſipat. Æqualitas inter Monachos, extirpat ſuperbiam; & humilitatem ipſis familiarem reddit. Angelis ille ſimilis eſt Monachus, qui quæ ventris ſunt ſpernit, & crapulam atque ebrietatem fugit.

Pulchritudo immenſa, in anima Monachi, eſt relucens virginitas: turpiſſima autem illius eſt facies Monachi, cujus violata

A χοῖς· ἀγάπη δὲ εἰλικρινὴς κρατείτω μοναχῶν.

Ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ τοῦ μοναχοῦ· Ἥσυχος μοναχὸς, ὑ παράσει ἀδελφούς· κραυγὴ δὲ μοναχοῦ ἀφαιρέφει μοναχόν. Ἧκον ψαλμωδίας μὴ ἀπαναίνου μοναχέ· αὕτη γὰρ ἡ τῶν ἀγγέλων ὑμνολογία. Ἧκον θεάτρων ἀβολικῶν φεύγε μοναχέ· B αὕτη γὰρ ἡ τῶν δαιμόνων ἀπάτη. Ἧτω ἐπὶ τοῦ μετώπου σου ἀεὶ παντὸς ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ μοναχέ· ἧτω καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀεὶ παντὸς ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος ἀσκητά. Ἡσυχία μοναχοῦ μετὰ καθαρᾶς καρδίας, δυσωπεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ἧθος χρηστὸν μοναχοῦ, φιλαδελφίαν ἐργάζεται, καὶ μάχην ἀποδιώκει. Ἡρμοσμένος τῷ Κυρίῳ μοναχὸς, μὴ ἐκδιδότω ἑαυτὸν C τῷ διαβόλῳ, ἵνα μὴ καταισχυνθῇ ἐπὶ τοῦ νυμφῶνος.

Θυρεὸς μοναχοῦ ἀκαταμάχητος, ὕμνος ἀγγέλων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· θάνατος δὲ μοναχοῦ ὕπνος ὑπὲρ ὕμνον ἀγαπώμενος. Θησαυρὸς μοναχοῦ ἀκτημοσύνη ἑκούσιος· θειότατός ἐστιν ὁ ταύτῃ ἐπαναπαυόμενος μοναχός. Θησαύρισον μοναχὲ ἐν οὐρανῷ· ἀπέραντοι γὰρ οἱ τῆς ἀπολαύσεως αἰῶνες. Θεωρία μοναχοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις γινέσθω. Θύρα μοναχοῦ μὴ μοχλοῖς σιδηροῖς κλειέσθω, ἀλλὰ τῷ ἀκρογωνιαίῳ λίθῳ στηριζέσθω. Θεοσέβεια μοναχοῦ ἐν φιλοξενίᾳ γνωριζέσθω, καὶ ἐν ἀγαλλιάσει καταδιωκέσθω. Θαυμαστὸν πρόσωπον μοναχοῦ ἀπὸ προσευχῆς γίνεται, καὶ ἀπὸ ἐλεημοσύνης γνωρίζεται.

Ἱλαρὸς τῇ ὄψει μοναχὸς, ἀσκητῶν ἀνάπαυσις ἔσται, καὶ λογισμῶν πονηρῶν καθαιρέτης. Ἰωάννης σε ἐκτυπωμένος γενέσθω μοναχέ, D τρίχας καμήλου περιβεβλημένος· ἵνα Ἠλίας τῇ μελωτῇ σκεπάσας εἰς οὐρανοὺς ἀναγάγει σε. Ἰάκωβος χαίρειν προτρέπεται ἐπὶ ταῖς προσπιπτούσαις συμφοραῖς ἐκμονὴν ἐκδιδάσκων. Ἰωάννης σε πρὸς τὸ ἐν ἀρχῇ λόγον καθοδήγησεν. Ἡμᾶς ἐν μετώπῳ ἱλαρότητος πνευματικῆς γινομένης μοναχοῦ διαφαίνει πλῆθος μοναχῶν. Ἰακὼβ μοναχὸς σκορπίζει σύλλογον ἀδελφῶν. Ἰσότης ὑπὸ μοναχῶν ὑπερηφανίαν ἐξορίζει, καὶ ταπεινοφροσύνῃ εἰσοικίζει. Ἰσάγγελος γίνεται μοναχὸς κοιλίας καταφρονῶν, καὶ κραπάλῃ ἀκ ἀγαπῶν.

Κάλλος ἀμήχανον ἐν ψυχῇ μοναχοῦ, παρθενεία ἐκλάμπουσα· κάκιστον δὲ πρόσωπον μοναχοῦ παρθενείας ἐστερημένης. Κάκιστον μονα-

μοναχῷ κακία σωθείσακτος ὡς πῦρ ἐπὶ καλάμης. Κόσμον πατήσας μοναχὸς Χριστῷ σύμμιλος γίνεται· κόσμῳ δὲ πράγμασιν ἐνπεπλεγμένος οὐκ ἀρέσει τῷ στρατολογήσαντι Χριστῷ. Κήρυξ πιστότατος βασιλείας οὐρανῶν, μοναχὸς ἀφιλάργυρος· κακὸς δὲ ἀπολούμενος ὁ φιλαργυρίαν νοσῶν. Κόσμος νεανίσκου μοναχοῦ, σωφροσύνη ἀνεπισκότητον κεκτημένη παρθενείαν. Κειμήλιον μοναχοῦ ὑπακοή· ὁ κεκτημένος αὐτὴν εἰσακουσθήσεται ὑπὸ Κυρίου. Κακία μὴ αὐλιζέσθω ἐν καρδίᾳ μοναχοῦ. ἀγαθωσύνη δὲ πλεοναζέσθω ἐν ἔργοις αὐτοῦ.

Λόγον ἀγαθὸν ἐξερευνάσθω μοναχὸς, καὶ λαλείτω ἐν στόματι αὐτοῦ λόγους Ὑψίστου. Λιμὸν ἑκούσιον ἀναλαβέτω μοναχὸς, τὸ ταπεινωθὲν γήϊνον σῶμα, καὶ ὑψωθὲν οὐρανοπολίτην ψυχήν. Λόγον ἀληθείας φθεγγέσθω μοναχὸς, καὶ ψεῦδος ἐξοιζέσθω ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Λόγον σκληρὸν ἐὰν ἀκούσῃ μοναχὸς, μὴ θρασυνέσθω, ἀλλ' ὑποπιπτέτω· λήψεται γὰρ τῆς εἰρήνης μισθὸν πιστόν, καὶ Υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται τῆς εἰρήνης μεσίτης γενόμενος. Λιγυρῶς φθεγγόμενος μοναχὸς ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἐκ λιθίνης καρδίας προσκαλεῖται δάκρυα. Λέων φοβερὸς τοῖς ὀνάγροις, οὕτως μοναχὸς λογισμοῖς ἐπιθυμίας. Λύων μοναχὸς ἀκάιρως νηστείαν, ὡς ὁ κατασκάπτων πύργον ἐκ θεμελίων. Λαίλαψ ἐγείρων κονιορτὸν ἐν τῷ πεδίῳ, οὕτως μοναχὸς ὑπερήφανος ἐγείρων ὀργὰς ἐν μοναστηρίῳ. Λιμὴν ἀχείμαστος πλοίοις, οὕτως ἔστω μοναχὸς ἐν μοναστηρίῳ.

Μίμημα ἀγγέλων μοναχὸς ἐπὶ γῆς ἀγαθῆς, ὃς οὐκ ἐτρώθη τοξεύματι ἡδονῆς. Μὴ πτεύσῃς μοναχὲ ἐν ὑπερηφανίᾳ, ἵνα μὴ πέσῃς πτῶμα ἔξαισιον. Μιμητὴς γενοῦ μοναχὲ τῆς ταπεινοφροσύνης Παύλου· ἵνα καὶ συγκληρονόμος γένῃ τῶν ἁγίων. Μίμησαι τὸν τελώνην μοναχὲ, ἵνα μὴ σὺν τῷ Φαρισαίῳ κατακριθῇς. Μωϋσέως τὸ πρᾶον ἐπίλεξαι μοναχὲ, ἵνα σου τὴν καρδίαν ἀκρότομον οὖσαν εἰς λίμνας ὑδάτων μεταβάλῃ Θεός. Μετὰ ταῦτα λέξεις ὡς πείραν λαβών· τί καλὸν ἡ πραότης; ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέτρεφέ με. Μὴ σκληρὸς φανεὶς μοναχὲ, μνήσθητι ὅτι οὐδεὶς σκληρὸς γεγονὼς ὑπέμεινεν; Μὴ τὸν Ἄβελ καταλιπὼν μοναχὲ, τῷ ὑπερηφάνῳ Καΐν προσεθεὶς, καὶ τῆς ἐκείνου τιμωρίας συμμέτοχος γένῃ. Μάθε, ὡς καλὸν ἡ ταπεινοφροσύνη, καὶ ταύτην ἔκλεξαι σεαυτῷ· ἀνάγει γὰρ πρὸς οὐρανόν. Μισθὸς ἀγαθὸς

A violata est virginitas. Pessima res est Monacho, malitia in animum introducta, instar ignis suppositi stipulis. Monachus conculcans mundum, cum Christo familiariter agit: at rebus mundanis implicitus, placere non poterit militiæ Præfecto Christo. Fidelissimus Regni cœlorum præco, est Monachus ab omni avaritia alienus: Male autem peribit, qui avaritiæ morbo laborat. Mundities junioris Monachi, est temperantia haud quaquam obscuram virginitatem possidens. Thesaurus Monachi est obedientia, quam qui possederit, exaudietur à Domino. Malitia non habitet in corde Monachi: Bonitas vero in operibus ejus redundet.

Sermonem bonum scrutetur Monachus, & in ore suo verba loquatur Dei altissimi. Famem spontaneam sibi Monachus adsumat, ad subjugandum hoc corpus terrenum, & exaltandam cœlestem animam. Sermonem verum Monachus loquatur: & mendacium non audiatur in ore illius. Si duriora verba audierit Monachus, non insolescat; sed submittat sese: quoniam fidelissimam pacis mercedem accipiet, & altissimi filius vocabitur, pacis mediator factus. Suaviter verba sua, cum humilitate depromens Monachus, etiam ex lapideo corde lacrymas excitabit. Sicut Leo formidabilis est onagris: ita Monachus contrarius esse debet desideriis malis. Monachus importuno tempore jejunium solvens, velut qui turrim è fundamentis evertit. Sicut turbo, pulverem in campis excitat: ita Monachus superbus rixas, & contentiones in monasterio. Ut portus sine tempestate, navigiis: ita in monasterio suo sit Monachus.

Imitator Angelorum est Monachus in terra bona, qui voluptatis sagitta non exstitit vulneratus. Cave cum superbia qnid enitaris Monache, ne præceps ex alto corruas. Imitator esto Monache humilitatis Divi Pauli: ut Sanctorum quoque consors evadas. Imitare Publicanum, ne cum Pharisæo condemneris. Elige tibi mansuetudinem Moysis; ut cor tuum lapideum, in stagnum aquarum transmutet Deus. Postea vero tamquam capta experientia, dices: Quàm bona est mansuetudo; super aquam refectionis educavit me. Cave durum te præstes Monache, memor quod nemo durus sit patiens. Cave Monache, ne relicto Abel, te superbo adsocies Caino: ne & ipsius te supplicii consortem facias. Disce ergo, quàm pulchra res sit humilitas, & hanc tibi delige: nam in cœlum sustollit. Optimam ecce tibi mercedem

cedem humilitatis propositam Monache, ipsum cœleste Regnum, quod cave negligas.

Monachus juvenis in abstinentia firmetur, vanamque gloriam spernat. Novella planta à Deo sanctificata, est Monachus abstinentiæ rore irrigatus. Jejunium, frœnum est Monachi, quod qui rejicit, equus insanus comperietur. Juvenis Monachus effrænatus, impune peccat. Monachus lavans pedes sanctorum, cor suum illustrat, & thesaurum in cœlis habebit: lavans autem indifferenter pedes peccatorum, benedictionem eorum qui pereunt, super se ipsum colligit. Nocte, diuque operatur Monachus, vigil orationibus incumbens. Monachus tundens sibi pectus suum, effundit lacrymas, cœlitusque misericordiam implorat. Fluentum divinum in ore Monachi, est psalmus confessionis, cujus possessor, perfectus est.

Lignum vitæ super terram, Monachus passionum expers. Lignum vitæ æternæ in cœlis, Monachus stabilis, & non errans. Admirandum spectaculum in cœlis, est Monachus super terram, angelicam vitam agens. Ensis acutissimus adversus diabolum, est psalmus in ore Monachi. Lignum aridum ex mandato Elisæi, ferrum securis de profundo aquæ traxit: corpus autem Monachi, quod jejunio exaruit, animam de profundo sursum attollit. Exsiccat voluptatum cloacas jejunium Monachi. Gladius adversus cupiditates, vigilantia Monachi in orationibus attenditur. Convivium Monachi, ex solis oleribus cum charitate constans, melius est victimarum adipe. Xenia ac munera excæcant oculos sapientum: qui recipit ea cum injustitia aliorum, cultor pietatis non erit.

Terminus jejunii Monachi, mors est: ante obitum ergo, ab illo non abstineat. Terminus orationis Monachi indefinitus: quum omni tempore benedicere Domino, bonum sit. Pietatis athleta conviciis agens cum Monachis, reprobus, & apud homines abominabilis habebitur. Monachus non refrænans linguam suam, in die iræ, non facile etiam passionibus temperare poterit hujusmodi. Monachus iracundus occidit animam suam, acutissimisque sagittis vulnerat proximum suum. Væ Monacho, qui se justificat coram hominibus: abominabilis enim talis est coram Deo. Piger Monachus excogitabit verba vana, & colloquium ejus erit fucatum. Monachus præceps, intentationem incidet: clemens autem sedabit iram. Monachus confidens in virtute sua,

A Θός σοι πρόκειται μοναχὲ τῆς ταπεινοφροσύνης, ἡ τῶν οὐρανῶν βασιλεία, ταύτης μὴ ἀμελήσῃς.

Νέος μοναχὸς σπειζέσθω ἐπὶ σωφροσύνῃ, κενοδοξίαν παρορῶν. Νεόφυτον ἡγιασμένον ὑπὸ Θεοῦ, μοναχὸς σωφροσύνῃ ἀρδευόμενος. Νηττεία χαλανὸς μοναχοῦ· ὁ ῥίπτων αὐτῷ ἵππος θηλυμανὴς εὑρίσκεται. Νεὸς μοναχὸς ἀχαλίνωτος ἀφειδῶς ἁμαρτάνει. Νίπτων μοναχὸς πόδας

B ὁσίων, λαμπρύνει καρδίαν αὐτοῦ, καὶ ἕξει θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς. Νίπτων μοναχὸς πόδας ἁμαρτωλῶν ἀζηκείτως, εὐλογίαν ἀπολυμένων ἐφ' ἑαυτὸν ἐπισπᾶται. Νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργάζεται μοναχὸς ἐγρήγορος εὐχαῖς προσεδρεύων· Νύσσων μοναχὸς καρδίαν αὐτοῦ, προχέει δάκρυον, καὶ οὐρανόθεν ἔλαιον προσκαλεῖται. Νᾶμα θεῖον ἐν στόματι μοναχοῦ, ψαλμὸς ἐξομολογήσεως· ὁ κεκτημένος αὐτὸν τέλειός ἐστι.

Ξύλον ζωῆς ἐπὶ γῆς μοναχὸς ἀπαθής· ξύλον ζωῆς αἰωνίου ἐν οὐρανοῖς μοναχὸς ἀπλανής. Ξένον θέαμα ἐν οὐρανοῖς, μοναχὸς ἐπὶ γῆς ἀγγελικὸν ἐπανηρημένος βίον. Ξίφος ὀξύτατον κατὰ τοῦ διαβόλου, ψαλμὸς ἐν στόματι μοναχοῦ. Ξύλον ξηρὸν ἐπὶ Ἐλισαίου σίδηρον ἔλκυσεν ἐκ βυθοῦ· ξηρὸν δὲ σῶμα ἀπὸ νηστείας

D γενόμενον ἐπὶ μοναχοῦ, ψυχὴν ἐκ βυθοῦ ἀνιμᾶται. Ξηραίνει ἡδονῶν ὀχετοὺς νηστεία μοναχοῦ. Ξίφος κατὰ τῶν παθῶν γρηγόρησις μοναχοῦ ἐν προσευχαῖς ἀκουομένη. Ξενισμὸς μοναχοῦ μὴ λαχάνων γινόμενος ἐν ἀγάπῃ, ἀγαθὸν ὑπὲρ κέαρ ὁλοκαυτωμάτων. Ξένια, καὶ δῶρα ἀπατᾷ σοφοὺς, ὁ δεχόμενος αὐτὰ ἐπὶ ἀδικίᾳ

E ἑτέρων, οὐκ ἔστιν ἀσκητής.

Ὄρος νηστείας μοναχοῦ ἀποβίωσις. πρὸ τελευτῆς μὴ ἀπόσχῃ αὐτῆς. Ὄρος προσευχῆς μοναχοῦ, ἀόριστος· ἐν παντὶ δὲ καιρῷ εὐλογεῖν τὸν Κύριον ἀγαθόν. Ὁ ὀνειδίζων μοναχοὺς ἀσκητὰς, ἀδόκιμος, καὶ πρὸς ἀνθρώποις βδελυκτός. Ὁ μὴ κρατῶν γλώσσης αὐτοῦ μοναχὸς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς, οὐδὲ παθῶν κρατήσει

F εὐχερῶς ὁ τοιοῦτος. Ὀργιζόμενος μοναχὸς ἀναῤῥεῖ ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ καταπτερώσει βέλεσιν ὀξυτάτοις τὸν ἔγγιστα αὐτοῦ. Οὐαὶ μοναχῷ τῷ δικαιοῦν αὐτὸν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, βδελυκτὸς γὰρ ὁ τοιοῦτος παρὰ Θεῷ. Ὀκνηρὸς μοναχὸς μελετήσει λόγους ματαίους, καὶ ἡ ὁμιλία αὐτοῦ ἔσται ἀπατηλή. Ὃν μοναχὸς ἐμπεσεῖται εἰς πειρασμὸν, ὁ δὲ πρᾶος καταπαύει ὀργήν. Ὁ πεποιθὼς ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ μοναχὸς

ναχὸς πεσεῖται· ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ ἐυλαβείᾳ ἑήσεται. Ὁ ἐξουθενῶν τὸν πλησίον ὡς ἁμαρτωλόν, παλαίπωρος, ὁ δὲ προτιμῶν τὸν ἔγγισα αὐτῷ ὑψωθήσεται.

Παγκρατιάζων μοναχὸς βδελυχθήσεται, καὶ ἐν ὄψεσιν ἀξίων ἀτιμαθήσεται. Πρὸ πειρασμοῦ καθόπλιζε σεαυτὸν μοναχὲ· συμβήσεται γὰρ, ἵνα ἐν τῷ πειρασμῷ δόκιμος ἀναφανῇς. Πλοῦτον καὶ πολυσαρκίαν μὴ κτήσῃ μοναχὲ· ἡ γὰρ στενὴ, καὶ τεθλιμμένη ὁδὸς τὰ μὴ συμφέροντα ἀποθεῖται. Παῦλου γενόμενος μαθητὴς, λέγε σὺν αὐτῷ· ἥγημαι πάντα σκύβαλα, ἵνα Χριστὸν κερδήσω. Πῦρ καιόμενον ἐντὸς μοναχοῦ ἡδονὴ ἐν κραπάλῃ ἀναπτομένη· Πηγὴ ἀένναος ὁ Χριστὸς· ἐκ ταύτης ἀρυόμενος μοναχὲ, τὴν δυσώδη πυρκαϊὰν κατάσβεσον· Πλοῦτος ἐν χερσὶ κατεχόμενος, καὶ πολυσαρκία ἐν κραπάλῃ σωιζαμένη, οὐκ εἰσδεχθήσονται εἰς πύλας οὐρανῶν· Πεποιθὼς οὖν ἔσο μοναχὲ μὴ ἐπὶ πλούτῳ καὶ πολυσαρκίᾳ, ἀλλ' ἐν ἀκτημοσύνῃ, καὶ ἐγκρατείᾳ, ἵνα μὴ ἔξω τῶν πυλῶν ᾖς. Πεποιθὼς μοναχὸς ἐπὶ περιβολῇ γένους, καὶ εὐγενείᾳ σώματος ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ἀφ' Χριστὸν ταπεινὸς, ὑψωθήσεται.

Ῥῆμα πονηρὸν μὴ προφερέτω μοναχὸς· ἄμπελος γὰρ ἀκανθοφόρος γίνεται. Ῥήμασι γλυκυτάτοις λαλείτω μοναχὸς τῷ πλησίον. μέλι γὰρ πικείαν οὐκ ἔχει. Ῥάθυμος μὴ γινέσθω προσάτης δικαιοσύνης ἔργων· ἡ γὰρ μέλισσα ἀκαμάτως ἐργάζεται. Ῥεῖθρον Ἰορδάνου καθάρσιον ἁμαρτημάτων, Χριστὸς τοῦτον ἡγίασεν· ῥεῖθρον δακρύων μοναχοῦ, ἄφεσις ἁμαρτημάτων. ὁ Χριστὸς εἶπε, μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν ὅτι γελάσονται. Ῥιπίζεται κοῦφος μοναχὸς, ὑπὸ λαίλαπος λογισμῶν, ῥήμασι δὲ εὐαγγελικοῖς στηρίζει ἑαυτὸν ὁ κρατῶν. Ῥῦσαι τὸν πλησίον μοναχὲ ἀπὸ ἁμαρτίας, χωρὶς ὀνειδισμοῦ, ὅση σοι δύναμις. Θεὸς γὰρ τοὺς ἐπιστρέφοντας οὐκ ἀπωθεῖται. Ῥῆμα κακίας καὶ πονηρίας μὴ ἀποκλείσῃς ἐν καρδίᾳ σὺ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σὺ μοναχὲ, ἵνα δυνατὸς ἦς τοῦ λέγειν. ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Ῥάθυμος μοναχὸς πνιγήσεται ὑπὸ λογισμῶν ὡς ὑπὸ ἀκανθῶν σίτος.

Στέφανος καυχήσεως μοναχοῦ, εἰρὴνη καὶ ἁγιασμὸς· ὁ κεκτημένος αὐτὰ ὄψεται τὸν Κύριον. Σωφροσύνη μοναχοῦ, ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ,

A sua concidet: at qui in pietate confidit, ſtabit. Qui proximum ſuum tamquam peccatorem ſpernit, miſer eſt: at cui in primis cura eſt de proximo ſuo, exaltabitur.

Monachus cum aliis colluctans, abominationi erit, & coram honoratis viris dedecorabitur. Ante tentationem, arma te ipſum Monache: ut in tentatione probatus inveniaris. Divitias ac corpulentiam ne conſecteris Monache: anguſta enim & ſtricta via, quæ non conferunt, rejicit. Tamquam Pauli factus diſcipulus, dic cum eo: Omnia arbitratus ſum ſicut ſtercora, ut Chriſtum lucrifaciam. *Philipp. 3.* Ignis intra Monachum ardens, eſt voluptas, ex ebrietate incenſa. Fons perennis Chriſtus eſt: ex hoc hauriens Monache, gravem incendii odorem reſtingues. Divitias manibus contrectans, & corpulentiam ex crapula & ebrietate comparans, non intromittetur in portas regni cœlorum. Confide igitur Monache, non in divitiis, neque in corpulentia: verum in paupertate potius, ac continentia; ne extra portas conſtituaris. Monachus confidens in præſtantia generis, ac nobilitate corporis, humiliabitur: qui autem humiliaverit ſe propter Chriſtum, exaltabitur.

Sermonem improbum non proferat Monachus: ne vitis abſque floribus fiat. Verbis dulciſſimis Monachus compellabit, proximum ſuum: quum mel nullam in ſe amaritudinem habeat. Ne ſis ſegnis operum juſtitiæ defenſor; quum apis ſemper verſetur in opere. Jordanis fluentum, purificatorium poculum eſt peccatorum, a Chriſto ſanctificatum. Fluentum lachrymarum Monachi, remiſſio delictorum; *Matth. 5.* Chriſto dicente: Beati qui nunc flent, quoniam ridebunt. Squalleſcet levis Monachus a cogitationum procella: dictis autem Evangelicis ſe ipſum confirmat temperans. Proximum a peccatis ſine improperio Monache libera, quantum potes: nam Deus revertentes ad ſe non repellit. Verbum malitiæ atque nequitiæ, ne foveas in corde tuo adverſus fratrem tuum Monache. Ut dicere queas: Dimitte *Matth. 6.* nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. A cogitationibus ſuis ſuffocabitur Monachus ignaviæ deditus; ſicut a vepribus ac ſpinis frumentum.

Corona gloriæ, & exultationis Monachi, eſt pax & ſanctitas: quæ qui poſſederit, Deum videbit. Temperantia Monachi eriget caput ejus, & in medio

dio multorum glorificabit illud, Sapiens Monachus, non qui ſolum recta docet: ſed & conſtantem, benignumque ſe exhibet. Vere enim ſapiens is eſt, qui quod verbo docet, etiam opere præſtat. Monachus prudens adverſus dæmonum decertans phalangas, non vulnerabitur eorum ſagittis. Monachus Cruce Chriſti munitus, conteret caput draconis. Os Monachi, aperiatur ſermoni Divino: at cor ejus meditetur eloquia Domini, abſque diſtractione.

Pretioſa poſſeſſio Monachi, eſt virginitas lumine eleemoſynæ colluſtrata; quam cuſtodiens Monachus, ſecure ad ſponſi thalamum ingredietur. Serva mandata Altiſſimi o Monache, & Patrum conſtitutiones excole, pietatis pugil: hæc enim faciens, regni cœleſtis hæres deſignaberis. Monachus audax in tentationem incidet, & in laqueum diaboli: manſuetus autem pace fruetur, & corona ſanctitatis donabitur. Monachus deliciis indulgens, in erroribus erit, & phantaſiis nocturnis: Jejuniis autem dediti, cubile immaculatum erit, & ſomnus ejus ſine phantaſmate. Monachus Deum timens, in rem improbam non incurret: talem namque cuſtodit Deus; & in die obitus ſui, talis propitiationem inveniet.

Obedientia Monachi, non in majori dignoſcitur: ſed in tentationibus probatur. Patientia Monachi, per tribulationes a fideli perfecta, ſpem ſibi vindicat minime confundentem. Patientia Monachi, ad ultimum uſque ejus
Matth. 10. ſpiritum duret. Qui enim perſeveraverit uſque ad finem, hic ſalvabitur. Divinas laudes, aſſidue perſonet Monachus: Seraphim enim inceſſabili voce Deum glorificant. Canticum ſpiritale, in ore tuo verſetur Monache; quo ſupervenientium tentationum onere ſubleveris. Patiens eſto Monache; nam tempus patientiæ breve eſt: ſecula autem fruitionis ſempiterna. Monachus morigerus audacter cruci ſe ſiſtet: quandoquidem in cruce Dominus,
Philipp. 2. morte autem Crucis.

Vox Monachi, non extollatur adverſus fratrem ſuum in amaritudine animæ ſuæ. Vox Monachi, in manſuetudine orationis, ſyncere dirigatur in Deum, immotis labiis. Verum in terris luminare, eſt Monachus, qui lingua ſua non eſt lapſus: Amicus talis eſt Chriſti, &

A αὐτῷ, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν δοξάσει αὐτὸν. Σοφία μοναχῷ μὴ ἐν κοπολογίᾳ γινέσθω, ἀλλ' ἐν εὐσαθίᾳ καὶ πραότητι δοξαζέσθω. σοφὸς ἔσω ὁ τοιοῦτος, καὶ πιστὸς οἰκονόμος εἰς πλῆθος ἀδελφῶν ἀποδειχθήσεται. σοφὸς γὰρ ἀληθῶς ἐστιν οὐχ ὁ τῷ λόγῳ διδάσκων, ἀλλ' ὁ τῷ ἔργῳ παιδεύων. σωστὸς μοναχὸς φάλαγγι δαιμόνων πιπτεύσας ἄτρωτος μένει τὴν ἐκεῖθεν βελῶν.
B σπεύδόμενος μοναχὸς τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ σωτείλει τὸν κεφαλὸν τοῦ δράκοντος. Στόμα μοναχοῦ ἀνοιγέσθω λόγῳ Θεοῦ, καρδία δὲ αὐτοῦ μελετάτω λόγια Κυρίου ἀμετεωρίστως.

Τίμιον κτῆμα μοναχῷ παρθενεία φωτὶ ἐλεημοσύνης καταλαμπομένη· τοῦτο φιλάξας μοναχὸς ἀσφαλῶς εἰσελεύσεται εἰς τὸν νυμφῶνα. Τήρησον ἐντολὰς ὑψίστου μοναχὲ, καὶ πατέρων εὐαγγελίαν φιλάξας σπούδασον ἀσκητά· ταῦτα γὰρ ποιῶν κληρονόμος τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἀναδειχθήσῃ· Τολμηρὸς μοναχὸς ἐμπεσεῖται εἰς πειρασμὸν, καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου· τὸν δὲ πρᾶον καταλήψεται εἰρήνη, καὶ στέφανος ἁγιάσματος· Τρυφητὴς μοναχὸς ἐν ἀπάταις ἔσται, καὶ φαντασίαις νυκτεριναῖς· τοῦ δὲ νηστεύοντος ἄπαιλος ἡ κοίτη, καὶ ἀφαντασίαστος ὁ ὕπνος αὐτοῦ· Τῷ φοβουμένῳ τὸν Θεὸν μοναχῷ οὐ συναντήσεται πρᾶγμα πονηρὸν· τὸν γὰρ τοιοῦτον φυλάξει ὁ Κύριος, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἕξει ὁ τοιοῦτος ἱλασμόν.

Ὑποταγὴ μοναχοῦ οὐκ ἐν τῷ μείζονι γνωρίζεται, ἀλλ' ἐν πειρασμοῖς δοκιμάζεται· ὑπομονὴ μοναχοῦ ἐν ταῖς θλίψεσι τελειωμένη ἐλπίδα περιποιεῖται μὴ καταισχύνουσαν. ὑπομονὴ μοναχοῦ ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς αὐτοῦ· ὁ γὰρ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται. ὑμνολογία μοναχοῦ ἀκατάπαυστος ἔστω, τὰ γὰρ σεραφὶμ ἀκαταπαύστως δοξολογεῖ. ὕμνος πνευματικὸς ἔστω ἐν σώματί σου μοναχὲ ἐπικουφίζων σοι τὸ βάρος τῶν ἐπερχομένων πειρασμῶν. ὑπόμεινον μοναχὲ, βραχὺς γὰρ τῆς ὑπομονῆς ὁ καιρὸς, ἀπέραντοι δὲ οἱ τῆς ἀπολαύσεως αἰῶνες. ὑπήκοος μοναχὸς εὐπαῤῥησιάστως τῷ σταυρῷ προσδράμεται. ὁ γὰρ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ Κύριος θανάτου δὲ σταυροῦ.

Φωνὴ μοναχοῦ· μὴ ἀνυβρίσθω πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ. Φωνὴ μοναχοῦ ἐν πραότητι προσευχῆς· εἰλικρινῶς ἀναπεμπέσθω πρὸς τὸν Θεὸν ἀκινήτοις χείλεσι. Φωστὴρ ἀληθινὸς ἐπὶ τῆς γῆς μοναχὸς, ὃς οὐκ ὠλίσθησεν γλώσσῃ αὐτοῦ. Φίλος Χριστοῦ ὁ τοιοῦτος,

πιθὸς, καὶ ὃς οὐκ ἐσπίλωσεν ἁμαρτίαις σῶμα αὐτοῦ. Φόβος Θεοῦ σωέχων μοναχὸν, ὡς πύργος ἀκαταμάχητος. Φόβον Θεοῦ μὴ κεκτημένος μοναχὸς, εὐάλωτος ἔσται τοῖς ὑπεναντίοις. Φῶς καθαρὸν ἐπὶ γῆς μοναχὸς, παρ' ᾧ οὐχ εὑρέθη. φιλαργυρία γὰρ οὖσα ῥίζα πάντων τῶν κακῶν, οὐ τίκτει καρποὺς ἀγαθούς. Φαγεῖν κρέα, καὶ πιεῖν οἶνον, ἄμεινον μοναχῷ, ἢ φαγεῖν ἐν καταλαλιᾷ σάρκας ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Φάγε μοναχὲ ἄρτον σου μετὰ μέλιτος πικείας ἀπεχόμενος, καὶ πίε οἶνόν σου μετὰ γάλακτος νηπιάζων τῷ πνεύματι· μέλι γὰρ πικείαν οὐκ ἔχει, γάλα κακίαν δὲ οὐδε.

Χρυσὸς δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ πυρὸς; καὶ μοναχὸς ἐν πλήθει μοναζόντων γνωσθήσεται. Χεῖρες μοναχοῦ ἔσωσαν ὁσίως ἀναπεπταμέναι πρὸς τὸν Θεὸν, χερσὶ γὰρ τετυπώσας τὸν σταυρὸν Μωϋσῆς, κατηγωνίσατο τὸν Ἀμαλήκ. Χάρις ἀγαθὴ ἐπὶ μοναχῷ ἐσταυρωμένῳ, καὶ καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκοντι, χαίρουσι γὰρ ἐπ' αὐτῷ ἄγγελοι εἰσδεχόμενοι αὐτὸν εἰς βασιλείαν οὐρανῶν. Χαλινὸς παθῶν μοναχῷ, νηστεία, ἀναφορὰ δὲ αὐτῶν, τετευχὴ μετὰ ἐλεημοσύνης. Χάλαζα φθοροποιὸς ἀμπέλῳ ἄρτι τὰς ἕλικας τετβαλλομένη. Χεῖρες μοναχοῦ καλὰς ἀπτόμεναι ἐν μοναστηρίῳ, ἄρτι στωιζαμένῳ. Χίονος λαμπρότερος μοναχὸς, ἀνώτερος σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν ὑπάρχων. Χειρὸν γὰρ ἀντὶ χρυσοῦ ποθῶν, ὄψεται αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθοσύνης στεφανοῦντα αὐτόν.

Ψίθυρος μοναχὸς, ἀφαιρπίζει πλῆθος μοναχῶν, καὶ ἀφανιδάζει φίλους. Ψάλλων δὲ μοναχὸς σωεχῶς συγκροτήσει φιλίαν πνευματικὴν. Ψιθυρίσας ὁ ὄφις τὴν ἕναν τοῦ παραδείσου ἐξώσεσε· ψιθυρίζων δὲ μοναχὸς ἐκείνῳ ὅμοιος ἔσται. τὴν γὰρ ψυχὴν τοῦ πλησίον ἀπόλυσι, καὶ τὴν αὐτοῦ οὐ διασώζει. Ψάλων δὲ σωετῶς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, ἐπακουσθήσεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ψυχὴ μοναχοῦ ἀμετεώρισον ἐχέτω τὸ ὄμμα πρὸς τὸν Θεὸν· ψυχὴ γὰρ μοναχοῦ ἀποταξαμένη τῷ κόσμῳ, καὶ νυμφευθεῖσα τῷ Χριστῷ τῶν ἐπιγείων καταφρονήσει. ψελλίῳ τροπήσει τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος μοναχὸς, ἔργοις ἀγαθοῖς περιβεβλημένος· ψυχὴ γὰρ μοναχοῦ εὐωδιάζουσα πνευματικῶς, φράσει τὴν ὄσφρησιν τοῦ δράκοντος ὁσίως, μὴ ὀσφρανθῶσιν ἐν αὐτῷ μολυσμὸν ἡδονῆς.

Ὡς καλὸν ἀδελφοὶ κρατεῖν ἡδονῆς, καὶ ἀνώτερον εἶναι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν. ᾧ γὰρ

A & qui corpus ſuum non contaminavit peccatis. Timor Dei continet Monachum, velut turris inexpugnabilis. Monachus divini timoris expers, ab adverſariis facile capietur. Lumen in terris purum, eſt Monachus, in quo non eſt reperta cupiditas: quum ea radix ſit omnium malorum, & non producat fructus bonos. Carnem edere, & vinum bibere, melius eſt B Monacho, quam in detractione carnes proximi ſui devorare. Panem tuum Monache cum melle comede, ab amaritudine abſtinens; & vinum tuum cum lacte bibe, ſicut infans ſpiritu: mel enim abſque amaritudine eſt, lac autem malitiæ expers.

In camino ignis probatur aurum, & Monachus in conventu monachorum agnoſcetur. Monachi manus, reverenter ad C Deum extenſæ ſint: manibus enim ſuis præfigurans Crucem Moyſes, devicit Amalech. Magnum præmium crucifixus conſequetur Monachus, qui & quotidie moriatur. De eo enim gaudebunt Angeli, in regnum cœlorum intromittentes ipſum. Frænum cupiditatibus Monachi, eſt jejunium; deſtructio vero earumdem, oratio cum eleemoſyna. Pernicioſa grando eſt vineæ, quæ modo claviculos pro- D tulerit: ſic manus Monachi quæ perperam moveantur, in monaſterio nuper conſtituto. Monachus nive candidior, qui carnis deſideria ſuperat: nam Chriſtum præ auro concupiſcens, adſpiciet ipſum in die benignitatis coronantem ſe. Monachus ſuſurro, conventum monachorum diſpergit, & amicos diſſipat.

Monachus autem cum intellectu ca- E nens amicitiam paternam comparabit. Suſurrans ſerpens, Evam e Paradiſo ejecit; cui & Monachus ſuſurro exiſtit ſimilis, quippe qui animam proximi perdit, & ſuam non ſalvat: Spiritaliter autem in corde ſuo pſallens, a Deo exaudietur. Anima Monachi ſemper Deum reſpiciat: Nam anima Monachi quæ ſemel renuncia- F vit mundo, & deſponſata eſt Chriſto, res terrenas deſpiciet. Monachus, bonis operibus circumamictus, caput draconis armilla perforabit: Anima enim Monachi ſpiritaliter bene redolens, pie odoratum draconis obſtruit, ne in eo voluptatis inquinamentum odoretur.

Quam bonum eſt fratres, voluptatem domare, & deſideria carnis ſuperare: Cui enim in corde

præsto est timor Dei, a voluptatis inquinamento non inficitur. Speciosa laus ex ore Monachi, in cordis puritate ad Deum directa, sicut suffitum spiritalem suavissimi odoris, orationem hujus suscipiet Dominus. O quantus in Angelis dolor, Monacho per negligentiam e regno cœlorum ejecto. O quanta tristitia Sanctis erit, exercitatore non comparente coram Sponso ad sanctum thalamum nuptialem. O quantum contra, gaudium inter Sanctos erit; peccatore prævia pœnitentia, regnum cœlorum ingrediente. O quanta lætitia Sanctis, peccatore converso ab errore viæ suæ, quorum imitantes fidem, cum gaudio inplete lætitiam. O beati Dei filii Monachi, qui a carnis concupiscentia non estis devicti. Vos terra non teget: sed cum Angelis cœlum suscipiet. Ipsi Deo gloria, in sæcula. Amen.

A πάρεςι φόβος Θεȣ̃ ὲν καρδίᾳ, τȣ́τῳ μολυσ-
τὸς ἡδονῆς ȣ̓χ ἅπεται. Ὡραῖος ἄγνος ἐν ςόμαλι
μοναχȣ̃ ἐκπαθαρᾶς καρδίας ἀναπεμπόμενος
Θεῷ. Ὡς θυμίαμα εὐωδες τῲ τȣ́τȣ δέξιν
προσδέξεται Κύριος. Ὢ ποταπὴ λύπη ἐν
ἀγγέλοις μοναχȣ̃ δι᾽ ἀπροσεξίαν ἔξω βαλλομέ-
νȣ τῆς βασιλείας. Ὢ ποταπὴ ὀδύνη ἁγίοις,
ἀσκητȣ̃ δι᾽ ὑπερηφανίαν μὴ σωεισερχομένȣ τῷ
B νυμφίῳ εἰς τῲ ἁγίαν παραδα. Ὢ πόση
χαρὰ ἐν ἁγίοις ἁμαρτωλοῦ ἀφ᾽ μετανοίας εἰσερ-
χομέȣ εἰς βασιλείαν ȣ̓ρανȣ̃. Ὢ πόση ȣ̓φρο-
σύνη ἁγίοις, ἁμαρτωλȣ̃ ἐπιςρέφοντος ἐκ πλά-
νης ὁδȣ̃ αὐτȣ̃· ων μιμόμενοι τῲ πίςιν, πληρώ-
σατε τῲ μετὰ χαρᾶς ȣ̓φροσύνην. Ὢ μακάριοι
Θεȣ̃ παῖδες μοναχοὶ, ὧν ȣ̓ κατηγώνισατο σαρ-
κὸς ἐπιθυμία. ὑμᾶς γῆ ȣ̓ καλύψει, ἀλλ᾽
C ȣ̓ρανὸς σὺν ἀγγέλοις εἰσδέξεται. Αὐτῷ τῷ
Θεῷ δόξα εἰς τȣ̀ς αἰȣ̃νας. Ἀμήν.

EJUSDEM S. EPHRÆM PARÆNESIS.

AUdite ista, & custodite, vos qui filii lucis estis: Regnum enim cœlorum vobis hæc ipsa adhortatio conciliabit. Invigilate verbis istis, & invenietis requiem animabus vestris. Convalescite ab infirmitate vestra, timore divino confirmati. Oratio vestra ad Deum pura sit, sed pro me etiam obsecro. Vitæ æternæ hæredes evadetis, si admonitiones hasce non neglexeritis. Sit verbum vestrum, est, est, & non, non, ex præscriptione Evangelica. Mors vobis non dominetur, translati enim estis de morte ad vitam. Jesus sit vita vestra, cui adhærentes non moriemini. Nam Dominus est vitæ, & mortis: & cunctos accedentes ad ipsum, salvos facit. Peccata solvit, delet scelera corum qui invocant ipsum, pœnitentiam agentes curat, convertentes sanctificat. Intelligite ergo virtutem pœnitentiæ, & ad eam qui peccastis, adducimini: peregrinatur enim a vobis omnis peccati species, o Dei amici. Non ergo regnet peccatum in vestro spiritali corpore, qui incorruptionem suscepistis. A tentatione liberi estis fratres, siquidem amaritudinem abjecistis, divinis verbis fidem habentes. Res terrenas despicite. Crucem fronti impressam tenentes, spectaculum diabolo tremendum habebitis. Honorantes

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ.

A Κȣ́σατε ταῦτα ὑμεῖς γὰρ φωτὸς ὄντες καὶ
φιλάξατε. Βασιλείας γὰρ ȣ̓ρανῶν προξένος
D γενήσεται ὑμῖν ἡ προτροπὴ αὕτη. Γρηγορήσατε
ὲν τοῖς λόγοις τούτοις, καὶ ȣ̓ρήσητε ἀνάπαυσιν
ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. δωαμώθητε ἀπὸ ἀσθενείας
κρατυνόμενοι τῷ φόβῳ τȣ̃ Θεȣ̃. Εὐχὴ ὑμῶν
ἔξω καθαρὰ πρὸς τ᾽ Θεόν. Ἀλλὰ καὶ περὶ
ἐμȣ̃ προσκαλῶ. Ζωῆς ἀγωνίȣ κληρονόμοι τυγ-
χάνετε, ἐὰν τῶν παραγνέσεων τȣ́των μὴ ἀμε-
λήσητε· ἤτω ὑμῶν τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ ȣ̓, ȣ̓.
E Εὐαγγελικὸν τὸ παράγγελμα. Θάνατος ὑμῶν
ȣ̓ κυριȣ́σει. Μεταβεβήκατε γὰρ ὲκ τȣ̃ θανάτȣ
εἰς τῲ ζωῲ. Ἰησȣ̃ς ἐςιν ἡ ζωὴ ὑμῶν, ᾗ κολ-
ληθέντες ȣ̓κ ἀποθνήσκετε· Κύριος γὰρ ἐςι ζωῆς
καὶ θανάτȣ, καὶ τȣ̀ς ἐγγίζαντας πρὸς αὐτὸν
ζωοποιεῖ. Λύει ἁμαρτήματα, καθαίρει ἀνομή-
ματα τῶν ἐπικαλȣμένων αὐτόν. Μετανοοῦντας
θεραπεύει, καὶ ἐπιςρέφοντας ἁγιάζει. Νοήσατε
F πόνων τῆς μετανοίας τῲ δύναμιν, καὶ πρὸς
αὐτῲ οἱ ἡμαρτηκότες ἐπείχθητε. Ξένον γὰρ
ὑμῖν τὸ τῆς ἁμαρτίας εἶδος ὦ φίλοι Θεȣ̃· ȣ̓
γὰρ κυριȣ́σει τῆς νοητῆς ὑμῶν σαρκὸς ἡ ἁμαρ-
τία, ἀφθαρσίαν ἐπανηρημένοις. Πειρασμῶ
ὲκτὸς τυγχάνετε ἀδελφοὶ, ἐπειδὴ πίκριας ἀπηλ-
λάγητε, ῥήμασι θείοις πιςωθέντες. Τῶν γηΐ-
νων κατεφρονήσατε ςαυρὸν ἐπὶ μετώπῳ προσ-
λαβόντες, ἔχοντες φοβερὸν τῷ διαβόλῳ θέα-
μα.

tes

μα. Τιμήσαντες δικαιοσύνην καὶ ἁγνείαν τηρήσαντες ἐντὸς τοῦ παραδείσου ἤδη γεγόνατε.

tes justitiam, castimoniamque servantes, jam incolæ paradisi evasistis.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΤΙΝΩΝ.

EJUSDEM DE QUIBUSDAM INTERROGATIONIBUS.

ΠΕρὶ ὧν ἠρωτήσατε μαθεῖν βυλόμενοι, διὰ συντομίας ἐρῶ. ὅτι δίχα φόβου Θεοῦ, καὶ ἀνωμονῆς τελείας καταρθωθῆναί τι καὶ εἰς πέρας ἐλθεῖν τῶν ἀμηχάνων ἐστί· τοῦ ἀποστόλου λέγοντος, ἀνωμονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν· ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὰς ἐπαγγελίας· καὶ ὁ Κύριος διδάσκει λέγων τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς ὅτως· ἐν τῇ ἀνωμονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν· καὶ πάλιν δὲ ἀνωμείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται· οὐ γὰρ ἀπεφήνατο ἄχρι τοῦδε ἢ τοῦδε ὅτος σωθήσεται, ἀλλ' ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. οὐ γὰρ ἐν τῇ ἀρχῇ τὸ τέλος γνωρίζεται; ἀλλ' ἐν τῷ τέλει ὁ καρπὸς βρίσκεται. συνάψατε οὖν τὴν ἀρχὴν τῷ τέλει· ἵνα ἐν τῷ τέλει τὸ νῖκος βραβευόμενοι κομιεῖσθε τὰς ἐπαγγελίας, φυλάξομεν καὶ τὸν ἁγιασμόν· ζητήσεται γὰρ τοῦτο ἐξαιρέτως παρὰ τοῖς τὸν μονήρη βίον ἐπανηρημένοις· μὴ ὦμεν κενόδωξοι, ἵνα μὴ καὶ ἡμῖν εἴπῃ ὁ κύριος· πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλαταύνουσι γὰρ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα αὐτῶν, φιλοῦσι δὲ τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββί· ἐσόμεθα τοιγαροῦν ταπεινοὶ ἐν λόγῳ, ἐν ἔργῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ὅπως βρῶμεν χάριν παρὰ κυρίῳ· καθότι βούλεται κύριος, ἐν τῇ ταπεινώσει· οἶδα ἀδελφὸν ἐν κυρίῳ, καὶ ἦν ὅτος ἡσυχάζων ἐν τόπῳ τινὶ ἐν ὑποταγῇ μεγάλῃ, καὶ συνέβη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἀδελφὸν ὀχληθῆναι ὑπὸ πονηροπάτου δαίμονος· καὶ ὅτως ἐπονομάζειν ἐκεῖνον ἤρξατο, ἀποβοᾶν καὶ λέγειν, καὶ ἦν ἐν τῇ συναύλει φυλαττόμενος ὑπὸ νεωτέρων, ἐκεῖνος δὲ ἦν πρὸς ὃ ἔκραζε τὸ δαιμόνιον ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ ἡσυχάζων· ὡς δὲ ἐθεάσατο ὁ προεστὼς τὴν πολλὴν τοῦ δαίμονος σφυγμὴν ἀποστείλας ἐκάλεσε τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον, ὅπως προσκατερήσῃ τῷ πάσχοντι, καὶ παραγενάμενος βούσηται τὸν πάσχοντα ἔνδοσιν λαβόντα μικράν. καὶ ὡς ἦν ὁμιλῶν αὐτῷ ἄφνω κυκλωθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀκαθάρτου ἤρξατο ἀποβοᾶν, καὶ λέγειν. σὺ πάλιν ὧδε κακῶς ἥκεις, κακὴν ὁδὸν, κακά σοι τὰ

QUæ discendi cupidi interrogastis, breviter ac compendiose dicturus sum: quoniam absque timore Dei, perfectaque patientia præclare aliquid geri, & ad optatum finem deduci, impossibile est. Apostolo dicente: *Patientia vobis necessaria est, ut voluntatem Dei facientes, reportetis promissionem.* Ipseque Dominus discipulos suos instruens, sic ait: *In patientia vestra, possidebitis animas vestras.* Et rursus: *Qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Non enim definivit, ad hoc vel ad illud usque tempus: sed, qui in finem perseveraverit, hic salvabitur. Neque enim in principio cognoscitur finis, sed in ipso fine fructus invenitur. Quamobrem fini principium conjungite: ut in fine invenientes victoriam, reportetis promissiones. Sanctificatio etiam nobis sit curæ: siquidem hoc potissimum requiretur à vitæ monasticæ sectatoribus. Non efficiamur inanis gloriæ cupidi; ne & nobis dicatur à Domino: *Omnia sua opera faciunt, ut videantur ab hominibus: dilatant enim phylacteria sua, & magnificant suas fimbrias. Amant autem primos recubitus in cœnis, & primas cathedras in synagogis. Et salutationes in foro, & vocari ab hominibus, Rabbi.* Simus itaque humiles, in verbo, in opere, in conversatione: ut gratiam inveniamus apud Dominum; quandoquidem humilitas grata est Deo. Novi fratrem in Domino, qui quodam in loco quietam ducebat vitam, sub magna obedientia. Acciditque illo in loco fratrem divexari ab impurissimo dæmone: atque hic quietum illum, atque optimum Monachum appellans, exclamare cœpit, ac dicere. Erat autem in conventu, sub custodia juniorum. Ille vero adversus quem vociferabatur dæmonium, in sua cella desidebat. Ut autem Præfectus multam cacodæmonis agitationem conspexit, accersendum curat fratrem illum, ut patienti deserviat: qui adventans, offendit ægrotum nonnihil relaxatum. Et dum cum eo colloquitur, repente ab impuro obsessus dæmone, incepit exclamare ac dicere: Tu iterum huc male per malam venis viam: mali sunt tui occursus; mala si dixeris;

Hebr. 10.

Luc. 21. Matth. 10. 24.

Matth. 23.

ris, mala etiam audies. Primumque tu me ejeciſti, atque ligaſti per humilitatem tuam. Rurſuſque ad eum dæmon: Ne extollaris bone vir, ne quæſo extollaris: viſitandus enim mihi & tu eris, niſi humilitate tua protegaris: nam ea & nunc ego crucior, impugnorque. Quod ſi igitur ipſi quoque dæmones quantumvis inviti, confitentur ſe nihil cum humilitate poſſe, ſed eam timere atque formidare: quare nos tantam illius dignitatem adeo parvi facimus? Etenim ſignum ex ea reſplendet ſpiritale, quod ſuperbi dæmones tolerare nequeunt. Domino dicente: *Diſcite à me, quoniam mitis ſum & humilis corde: & invenietis requiem animabus veſtris.* Matth. 11. Nos vero ad ipſum dicamus: Tibi gratiarum actio Domine, univerſorum Regi & Deo, quia factus es nobis via ſalutis. Tu Domine, etiam dæmones refrænas: & eruis ex omni malo in te ſperantes. Pro me porro non deſiſtatis precari, ut apud Dominum invenire merear miſericordiam, quando anguſtiæ illæ me obſederint, & mortis ſuffocatio: & non confundar, quando revelaverit Dominus abſcondita tenebrarum, manifeſtaveritque conſilia cordium. Væ confuſis, in hora illa. Dominus autem Deus omnipotens, qui ſcrutatur omne verbum, veſtri pariter ac noſtri miſereatur, ſecundum multitudinem miſerationum ſuarum: ſingulorumque noſtrorum nomina inſcribenda curet in regno ſuo cœleſti. Quoniam ipſi gloria, in ſecula ſeculorum. Amen.

EJUSDEM PARÆNESIS DE PATIENTIA, ET ANIMÆ COMPUNCTIONE.

CAriſſimi. Præbeamus nos tamquam ſtrenuos milites, pro Rege noſtro Chriſto alacriter mortem oppetentes. Quando enim adhuc in ſeculo eramus, quando in humanis negotiis verſabamur, talia non patiebamur, neque tot ærumnas ſuſtinebamus: Nunc autem cum acceſſerimus ad Dominum, ut ei maxime placeamus; incurſiones ejuſmodi, tentationes, vexationeſque in nos improbi hoſtis excitantur. Vides autem nos hæc Domini cauſſa perpeti: quum enim nobis inimicus invideat, noſque à vitæ via conetur abducere, in mollitiem deſidiamque nos inducit; ne

Deo

τὰ ἀπαντήματα, καὶ εἴπῃς, καὶ ἀκούσῃς, καὶ τὸ πρῶτον με σὺ ἐξέβαλας, καὶ ἔδησάς με ἐν τῇ ταπεινώσει σου, καὶ πάλιν ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ δαίμων· μὴ ἐπαίρου καλὲ ὁ δεῖνα μὴ ἐπαίρου· ἔμελες γὰρ καὶ σὺ ἐπισκεπῆναι· εἰ μὴ διὰ τὴν ταπείνωσίν σου σκεπάζῃ· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ καὶ νῦν ἐκβαλοῦσά με, καὶ πολεμοῦσα. Καὶ εἰ ἄρα καὶ αὐτοὶ οἱ δαίμονες καὶ ἄκοντες ὁμολογοῦσι μὴ δύνασθαι πρὸς τὴν ταπείνωσιν· ἀλλὰ δεδιέναι ταύτην καὶ φεύγειν· τί ἡμεῖς καταμελοῦμεν τῆς τοιαύτης ἀξίας; καὶ γὰρ σημεῖον ἀπαστράπτει πνευματικὸν· ὃν ὑπερήφανοι δαίμονες φέρειν οὐ δύνανται· τοῦ κυρίου εἰπόντος, μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ἡμεῖς εἴπωμεν πρὸς αὐτόν· σὺ χάρις κύριε τῷ παμβασιλεῖ καὶ Θεῷ· ὃς γέγονας ἡμῖν ὁδὸς σωτηρίας· σὺ κύριε καὶ τοὺς δαίμονας χαλινοῖς καὶ ἐξαίρεις ἀπὸ παντὸς κακοῦ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπί σε· περὶ δὲ ἐμοῦ μὴ ἀφαλείπητε εὐχόμενοι· ὅπως εὕρωμι ἔλεος παρὰ κυρίου· ὅταν καταλάβῃ με ἡ συνοχὴ ἐκείνη, καὶ ὁ τοῦ θανάτου πνιγμός· καὶ μὴ αἰσχυνθείην, ὅταν ἀποκαλύπτῃ κύριος τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανεροῖ τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· ἀλλὰ τῷ αἰσχυμμένῳ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ· ὁ δὲ δεσπότης Θεὸς καὶ παντοκράτωρ, ὁ ἐπάζων πᾶν ῥῆμα, καὶ ὑμᾶς καὶ ἡμᾶς οἰκτειρήσει κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν αὐτοῦ· καὶ ἑκάστου ἡμῶν τὸ ὄνομα ἔγγραπτον ποιήσει ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΠΕΡΙ ΥΠΟΜΟΝΗΣ, ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΥΞΕΟΣ ΨΥΧΗΣ.

Ἀγαπητοὶ γεννώμεθα ὡς γενναῖοι στρατιῶται ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἡμῶν ἑτοίμως ἀποθνήσκοντες. Ὅτε γὰρ ἐν κόσμῳ ὑπήρχομεν, ὅτε ἐν βιωτικοῖς ἀναστρεφόμεθα πράγμασι, ταῦτα οὐκ ἐπάσχομεν, οὐδὲ τοιαύτας θλίψεις ὑφεστάμεθα. ἀλλὰ νῦν, ὅτε προσήλθομεν τῷ Κυρίῳ βαρεσῆσαι, θερμοὺς πειρασμοὺς ἐπαναστάσεις, καὶ πειρασμοὶ καθ' ἡμῶν ἐγείρονται, καὶ θλίψεις ἐπὶ τοῦ πονηροῦ. Ὁρᾷς, ὅτι διὰ τί Κύριον ταῦτα πάσχομεν; Φθονοῦντος γὰρ ἡμῖν τοῦ πονηροῦ, καὶ πειράζοντος ἀφαιρέσαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς ζωῆς εἰς χαύνωσιν, καὶ ὀλιγωρίαν ἄγει, ἵνα

ἵνα μὴ διαρεσήσαντες σωθῶμεν. Ὅσον τοίνυν καθ' ἡμῶν ὁ πονηρὸς ἐπεγείρεται· ἡμεῖς ἐὰν εὑρεθῶμεν ἐν ὑπομονῇ καὶ ἀνδρείᾳ γενναῖοι, καὶ προθύμοι, ἑτοίμως ἔχοντες μέχρι θανάτου ὑπομένειν διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ἐλπίδα, πᾶσαι αἱ μεθοδεῖαι ἑαυτῶν λύονται· ἔχομεν γὰρ τὸν ὑπερασπιστὴν ἡμῶν, καὶ ὑπέρμαχον Χριστὸν, ὡς ἡμῖν θλιβομένοις καὶ ἐλπίζουσιν ἐπ' αὐτὸν, ὑπομονὴν δίδωσι, καὶ ἐκείνους καταισχύνει, ἡμῖν τὰ νικητήρια τῶν πόνων, τοῦτ' ἔστι τὴν βασιλείαν τῶν Κυρίου κομιζομένων· γενώμεθα ὡς ἄκμονες τυπτόμενοι καὶ μὴ ἐνδίδοντες, μηδὲ ἐν τύπῳ χαυνώσεως, ἢ ὀλιγωρίας, ἢ ἀκηδίας διὰ τῶν μαστίγων καὶ πειρασμῶν ἐν ἑαυτοῖς τι δεχόμενοι, δερόμενοι νικήσωμεν τὸν ἀντίπαλον διὰ τῆς ὑπομονῆς. Καὶ γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν οὕτως τὸν ἀγῶνα τοῦτον διώδευσεν μαστιζόμενος, ὀνειδιζόμενος, ἐμβιμιζόμενος, ἐμπτυόμενος, λιθαζόμενος, ἔσχατον καὶ ἀτίμῳ θανάτῳ σταυρῷ ὑπὸ ἀνόμων τιμωρούμενος, καὶ πάντα ὑπήνεγκε διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, ὑπολιμπάνων ἡμῖν ὑπόγραμμα ζωῆς, ἵνα δι' ἧς ὁδοῦ θλίψεως, καὶ πειρασμῶν, καὶ θανάτου αὐτὸς διώδευσε, τῇ αὐτῇ ὁδῷ διοδεύσωσιν οἱ ἐν ἀληθείᾳ εἰς αὐτὸν πιστεύσαντες, καὶ συγκληρονόμοι αὐτοῦ γενέσθαι βουλόμενοι· ἵνα ὥσπερ αὐτὸς διὰ πολλῶν παθῶν, ἔσχατον δὲ ἀποθανὼν ἐπὶ σταυρῷ ἐνίκησε, καὶ ἐθανάτωσε, καὶ κατέδυσε τὴν ἁμαρτίαν διὰ τῆς σαρκὸς καθαιρέσας, καὶ ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀντικειμένας δυνάμεις, καθὼς εἴρηται, τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰς ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐδειγμάτισε, θριαμβεύσας αὐτὰς ἐν αὐτῷ· οὕτω καὶ ἡμεῖς πᾶσαν αὐτοῦ ἐπανάστασιν, καὶ θλῖψιν ὑπὸ τοῦ πονηροῦ ἐμποιουμένην γενναίως, καὶ προθύμως; καὶ ἕως θανάτου ἐλθόντες, ἐὰν ὑπομείνωμεν, τότε νικήσωμεν τὸν ἀντίπαλον, διὰ τῆς πίστεως, καὶ ὑπομονῆς, καὶ τῆς εἰς τὸν Κύριον ἐλπίδος, καὶ οὕτως δόκιμοι εὑρεθέντες ἐντεῦθεν τῆς ἀπολυτρώσεως καταξιούμεθα, καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ ἁγίου Πνεύματος πληρούμεθα, καὶ τῆς ἐκεῖθεν αἰωνίου ζωῆς κληρονόμοι γενόμεθα. Εἰς γὰρ τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα ἡ κατὰ τοῦ ἀντικειμένου νίκη διὰ παθῶν, καὶ θανάτου γίνεται. Πάσχοντες οὖν καὶ θανατούμενοι διὰ τὸν Κύριον προθύμως νικήσωμεν πᾶσαν τῶν ἀνθικειμένων τὴν δύναμιν, καὶ πᾶσαν θλῖψιν, καὶ πειρασμὸν, μὴ ἐπιπόνους ἡγούμεθα· ἀλλὰ δι' ἡμέρας ὑπομένωμεν πᾶσαν τὴν τοῦ πονηροῦ ἐπανάστασιν, τὸν τοῦ Κυρίου θάνατον ἐπιθυμίᾳ πάντοτε

A Deo complacentes, ſalvemur. Quantum igitur adverſum nos malignus exſurgit: tantum nos in patientia inveniamur viriles, magnanimi, ſtrenui & alacres, paratos nos præbentes ad ſuſtinendum uſque ad mortem, propter ſpem in Chriſtum; & cunctæ ejus inſidiæ diſſolventur. Habemus ſiquidem defenſorem & propugnatorem noſtrum Chriſtum, quique nobis oppreſſis & ſperantibus in ipſum patientiam præbet, illoſque confundit; nobis interim præmia victoriæ atque laborum, id eſt, Regnum cœlorum, propter Dominum, reportantibus. Præbeamus ergo nos velut incudes percuſſi, & nequaquam terga vertentes; neque aliquam notam mollitiei, vel deſpicientiæ, deſidiæve per flagella atque tentationes in nos admittentes. Cæſi vincamus adverſarium, per patientiam: Etenim Dominus noſter ſic hanc vitam traduxit, flagellatus, contumeliis affectus, conſputatus, lapidatus, ac denique ignominioſa quoque morte crucis, ab impiis affectus: omniaque ſuſtinuit propter noſtram ſalutem, nobis exemplum vitæ relinquens, ut qua via tribulationum, tentationum, ac mortis ipſe ambulavit, eadem quoque qui in ipſum vere credunt, & cohæredes Regni ejus fieri deſiderant, iter ſuum inſtituant. Ut quemadmodum ipſe per multas paſſiones, poſtremo autem in Cruce moriens, vicit crucifixus, & moriens ſuperavit, interemit, condemnavitque peccatum in carne, abigens adverſarias poteſtates, ſicut ſcriptum eſt: *Exſpolians principatus & poteſtates in cruce, oſtentavit palam, triumphans illos in ſemetipſo*: Ita & nos omnem ipſius inſultationem, anguſtiamque ab hoſte improbo illatam, viriliter alacriterque etiam ad mortem uſque ſi ſuſtinuerimus; tunc adverſarium ſuperabimus, per fidem & patientiam, ac ſpem firmam in Dominum. Sicque probati inventi, & hinc redemptionem merebimur, ſanctique Spiritus ſanctificatione implebimur, & hæreditatem deinde vitæ æternæ conſequemur. Nam in ſpiritali certamine, victoria contra adverſarium, per paſſiones & mortem comparatur. Patiendo igitur & moriendo propter Dominum, promptiſſime ſuperabimus omnem inimicorum poteſtatem. Neque ergo nobis laboriоſum ſit, quamcumque tribulationem ac tentationem perferre: ſed deſiderium omne in Dominum, & ob oculos mortem ejus ſtatuentes; cum patientia, quæcumque ſuſtinebimus.

Coloſſ. 2.

Et

Et ſicut dictum eſt à Domino : Quotidie tollentes crucem ejus, quæ eſt mors, ſequamur ipſum. Atque ita facile quamcumque afflictionem tolerabimus, ſive occultam ſive manifeſtam. Si enim mortem à Domino ſuſtinere exſpectamus, & coram oculis ponentes, ſemper deſideramus : quanto magis qualeſcumque afflictiones graves, opportune importuneque cum omni prorſus gaudio ſuſtinebimus ? Propterea graves nobis, moleſtæ, & intolerabiles res adverſæ videntur ; quum mortem Domini continuo ob oculos conſtitutam non retinemus, ipſumque non ſemper mens concupiſcit. Nam qui Chriſtum poſſidere deſiderat ; etiam pro ipſo pati, optabile omnino illi eſt, & expetendum. Itaque Chriſti amatores in hoc apparent, quando omnem tribulationem ipſis ſupervenientem, generoſe alacriterque propter ſpem in Deum ſuſtinent. Quocirca obſecremus Dominum, ut intellectum nobis concedat, ad cognoſcendam divinam ejus voluntatem, prompteque præſtandam eam, in omni patientia & longanimitate, cum gaudio & exultatione, quam ipſe lagiatur nobis, confirmans nos in omni beneplacito ſuo : ut probati, dignique reperti, æterna perfruamur ſalute. In Chriſto Jeſu Domino noſtro : Cui gloria & potentia, in ſecula ſeculorum. Amen.

EJUSDEM DE MORUM PERVERSITATE.

QUemadmodum gladius nervos incidit equo, & equitem dejicit : ita verſuta ac perverſa mens vigorem animæ ſuccidit, & triſtitiam affert, triſtitia vero ſibi obvios deſtruit ac premit. Quis enim cupidus adeundi civitatem triginta ſtadiis diſtantem ; & ubi viginti novem confecerit, uno adhuc reſtante & non confecto, dicet ſe eò perveniſſe ? hic quippe ex propriis exiit, & ad civitatem quò pergebat non pervenit. Nam ſicut qui ad undecimam horam venit, plenam mercedem accepit ; velut etiam cæteri qui pondus diei portarunt : ita & qui ad undecimam uſque horam operatus eſt. Circa porro undecimam horam, ſi inceperit evertere, & quæ plantata ſunt evellere : mercedem nullam percipiet. Quum Dominus & Salvator noſter Jeſus Chriſtus dicat : *Qui autem perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit*. Et iterum :

Matth. 10.

Α τοτε περὶ ὀφθαλμῶν ἔχοντες, καὶ καθὼς εἴρηται ὑπὸ τῦ Κυρίυ, καθ' ἡμέραν τὸν σταυρὸν αἴροντες, ὁ ἔστι θάνατος, ἀκολυθῶμεν αὐτῷ ὀπίσω, καὶ ὅτως δικαίρως ὑπομένωμεν πᾶσαν θλῖψιν ἥτοι κρυπτὴν ; ἥτοι φανεράν. Εἰ γὰρ θάνατον ὑπὲρ τῦ Κυρίυ ὑπομένειν προσδοκῶμεν, καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες πάντοτε ἐπιποθῶμεν, πολλῷ μᾶλλον καὶ θλίψεις βαρείας δικαίρως καὶ ἀκαίρως μετὰ χαρᾶς πάντως

Β ὑπομενῶμεν ; διὰ τῦτο γὰρ βαρείας, καὶ φορτικὰς τὰς θλίψεις ἡγώμεθα ἀνυπομονήτως ἔχοντες, ἐπειδὴ τ τῦ Κυρίυ θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχομεν ἀδαμῶς, καὶ ὃν αὐτῷ πάντοτε ἡ διάνοια ὀκ ἐπιποθεῖ. Ὁ γὰρ Χριςὸν ἐπιθυμῶν κληρονομῆσαι, καὶ τὸ αὐτῦ πάθος ἀκωλύτως ἐπιθυμητὸν ἡγήσεται· ὥςε οἱ Χριςὸν ἀγα-

C πῶντες, ὃν τύτῳ φαίνονται, ὅτ' ἂν πᾶσαν θλῖψιν ἐπερχομένην αὐτῖς γενναίως καὶ προθύμως ὑπομείνωσι διὰ τὴν εἰς τὸν Χριςὸν ἐλπίδα. Παρακαλέσωμεν οὖν τὸν Κύριον δοῦναι ἡμῖν σύνεσιν εἰς τὸ γνωρίζειν τὸ αὐτῦ θέλημα, καὶ προθύμως ἐπιτελεῖν ὃν πάσῃ ὑπομονῇ καὶ μακροθυμίᾳ μετὰ χαρᾶς, ἵν' αὐτὸς ἡμῖν χαρήσεται, δυναμώσας ἡμᾶς εἰς πᾶσαν διαρέ-

D σιν· ἵνα δόκιμοι καὶ ἄξιοι εὑρεθέντες σωτηρίας αἰωνίᾳ τύχωμεν ὃν Χριςῷ Ἰησῦ, τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δοξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΗΘΕΙΑΣ.

Ὃν τρόπον ξίφος νευροκοπεῖ ἵππον καὶ τὸν ἐπιβάτην καταβάλλει, ὅτω κακοηθὴς γνώμη κόπτει τὰς τόνυς τῆς ψυχῆς, καὶ τῇ λύπῃ παραδίδωσι. λύπη δὲ ἀφανίζει τὰς ἐμπίπτοντας ὃν αὐτῇ. Τὶς δέ ποτε βυλόμενος εἰσελθεῖν εἰς πόλιν ἀπέχυσαν σταδία τριάκοντα, ποιήσας δὲ εἰκοσιεννέα, τὸ δὲ ἓν μὴ ποιήσας, ἔτος ὃν τῶν ἰδίων ἐξῆλθε, καὶ εἰς τὴν πόλιν ὐκ εἰσῆλθε. Καθάπερ γὰρ ὁ ἐλθὼν εἰς

F τὴν ἑνδεκάτην ὥραν πλήρη τὸν μισθὸν ἔλαβεν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ βασάσαντες τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, ὅτω καὶ ὁ ἐργασάμενος μέχρι τῆς ἑνδεκάτης ὥρας, περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἀρξηται καταῤῥέφειν, καὶ τὰ πεφυτευμένα ὐκ-τίλλειν, μισθὸν ὐ λαμβάνει, τῷ Κυρίῳ καὶ σωτῆρος ἡμῶν εἰπόντος· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, ἔτος σωθήσεται. Καὶ πάλιν· ὐδεὶς ἐπι-

βαλὼν

βαλὼν τὴν χεῖρα αὐτῦ ἐπ' ἄροτρον, καὶ ςραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν οὐρανῶν· ἡ γὰρ γυνὴ τῦ Λὼτ ςραφεῖσα εἰς τὰ ὀπίσω ἐγένετο ςήλη ἁλός. ὅθεν καὶ ὁ Ἀπόςολος τῶν ὀπίσθεν ἐπιλανθανόμενος, τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεκτείνετο. Καὶ σὺ οὖν ἀγαπητὲ ὑπόμεινον· ὁ γὰρ κόσμος ὅτος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τῦ Θεῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ξένοι γάρ ἐσμεν καὶ πάροικοι ἐν τῷ βίῳ τύτῳ. Ἐὰν δὲ, ὡς καιρὸν ἔχομεν ἐργασώμεθα ἐν αὐτῷ τὰ ἀρεςὰ τῷ Κυρίῳ, τὸν μισθὸν κομισώμεθα. Κτῆσαι οὖν τὴν ὑπομονὴν ἀγαπητὲ ἀδελφὲ· γέγραπται γάρ· ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὁ Ἐνὼχ ἑξακόσια ἔτη εὐηρέςησε τῷ Θεῷ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαθουσάλα, καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ βραχεῖ τύτῳ καιρῷ ὀλιγορῦμεν. Ἀντίςα ἀγαπητὲ τοῖς βλαβεροῖς λογισμοῖς, καὶ εἶπον μετὰ τῦ λέγοντος· Χριςῷ συνεςαύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριςός. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτῦ ζημιωθῇ; Ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμῦ πονηρεύομενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τῦ Θεῦ μυ. Τῦ Ἐκκλησιαςῦ βοῶντος· ματαιότης ματαιοτήτων τὰ πάντα ματαιότης. μετὰ πόσον πλῦτον καὶ δόξαν, οὐκ ἔτι ματαιότητι προσφέρω μυ τὸς καμάτυς, ἵνα μὴ μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον ἄλλοι κληρονομήσωσι, κἀγὼ ἀποτίσομαι τὴν δίκην· ἀλλὰ προσφέρω μυ τὸς καμάτυς τῷ ἀγαθῷ καὶ ἐλεήμονι Θεῷ τῷ παρέχοντι μετὰ θάνατον ζωὴν, καὶ ἑτοιμάζοντι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, καὶ ὃς οὐκ ἤκυσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπυ οὐκ ἀνέβη. Ναὶ ἀγαπητὲ ἀνδρείζυ, καὶ κραταιώθω ἡ καρδία συ, καὶ ὑπόμεινον τὸν Κύριον, καὶ ἔςαι ἐν εἰρήνῃ ἡ ἔξοδός συ. Ἐκεῖ ὄψει τὸς δικαίυς χαίροντας ἐπὶ τῇ σῇ σωτηρίᾳ. Ἐκεῖ αὐλισθήσῃ ἐν κόλποις Ἀβραὰμ σὺν τῷ Λαζάρῳ, τὴν γὰρ πτωχείαν ἐξελέξω, τὴν θλῖψιν ὑπέμεινας, ἐξυδένωσιν οὐκ ἐμίσησας, διὰ τῦτο δέξονταί σε μετ' εὐφροσύνης εἰς τὰς αἰωνίυς σκηνὰς, ἔνθα ἀπέδρα λύπη, ὀδύνη, καὶ ςεναγμός. Ἐκεῖ ὄψη τὴν ζωὴν, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, τὴν ἐλπίδα πάσης τῆς κτίσεως, τὸν λυτρωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν Ἰησῦν Χριςὸν τὸν βασιλέα τῆς δόξης, καὶ χαρήσεταί συ ἡ καρδία, καὶ τὴν χαράν συ οὐδεὶς ἄρει ἀπὸ συ. Αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν διαφυλάξει ἡμᾶς ἀμέμπτυς, ὅτι

A iterum : *Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei.* Nam uxor Lot, quod retro respexerit, in statuam salis versa est. Quare etiam Apostolus, eorum quidem quæ retro sunt obliviscens; ad ea vero quæ sunt priora seipsum extendens, ad destinatum persequebatur. Et tu ergo carissime, sustine, ac persevera. Nam mundus iste transit, & concupiscentia ejus : qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum. Peregrini enim sumus, & advenæ in hoc seculo. Si autem dum tempus habuerimus, in illo grata & accepta Domino operati fuerimus; mercedem referemus. Patientiam igitur posside, frater dilecte. Nam scriptum est : *In patientia vestra possidebitis animas vestras.* Enoch ducentis annis placuit Deo, postquam ipse genuit Mathusalem : & nos in brevi hoc vitæ tempore negligentes sumus? Resiste, carissime, cogitationibus noxiis; & dic cum eo, qui ait ac clamat : Christo confixus sum cruci : vivo autem, jam non ego, vivit vero in me Christus. Quid enim proderit homini, si mundum lucretur universum; animæ vero suæ detrimentum patiatur? aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Declinate à me maligni, & scrutabor mandata Dei mei. Ecclesiaste quoque proclamante : Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Post tantam opulentiam ac gloriam, non amplius vanitati labores meos offeram; ne eas alii post meum hinc exitum possideant, & ego interim pœnas pendam : verum optimo & misericordissimo Deo labores meos offeram, præbenti post mortem vitam æternam; & paranti diligentibus ipsum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt. Etiam carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum, eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam. Ibi, in sinu Abrahæ, cum Lazaro demoraberis : paupertatem enim & inopiam elegisti, tribulationem & angustiam sustinuisti, contumelias passus es, contemptiones non es aversatus. Propterea cum lætitia in æterna tabernacula suscipient te, ubi exulat luctus atque tristitia, ac gemitus : Ibi vitam cernes & lucem veram, ac spem omnis creaturæ redemptorem animarum nostrarum Jesum Christum regem gloriæ; & gaudebit cor tuum, & gaudium tuum nemo tollet à te. Ipse porro Dominus & Deus, irreprehensibiles nos tueatur atque custodiat. Quoniam

Luc. 9.

Luc. 21.

Galat. 2.

Matth. 16.

Psal. 118.

Eccl. 12.

ipſum decet gloria, in ſecula ſeculorum. Amen.

ὅτι αὐτῷ ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

EJUSDEM ADHORTATIO, SIVE CATECHESIS AD MONACHOS.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΝΟΥΘΕΣΙΑ, ΗΓΟΥΝ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΜΟΝΑΧΟΥΣ.

VEnite dilecti mei: Venite patres fratreſque mei, grex Salvatoris electe; operemur bonum donec hæc duret celebritas. Oculos veſtros adimplete lacrymis: & confeſtim oculi cordis veſtri aperientur. Verba vitæ loquimini ad invicem: & e veſtigio, cordis compunctionem ſentietis. Bene ſentite de regno ac Paradiſo: & mox res terrenas contemnetis. Nullus per ſocordiam atque negligentiam animo percellatur: neque in puſillanimitatem veniat; neque pavore quis perfundatur, aut ſopore obruatur. Sed audacter Deum imploremus, & Salvatori noſtro deſerviamus. Corda quoque noſtra ſtudioſe Spiritus ſancti ope emundemus. Simul conſpiremus in bono, nos inter nos cohortemur, & confirmemus. Ignoſcamus nobis mutuo, ex toto corde: ſiquidem ſervi ſumus Dei, omnis mendacii expertis; qui dixit: Amen amen dico vobis, *Matth. 18.* niſi ex toto corde remiſeritis peccata veſtra alterutrum: nec pater veſter cœleſtis remittet vobis peccata veſtra. Quin & per Sanctos ſuos Apoſtolos deſignavit nobis, quoties fratri ignoſcendum ſit. Dicente enim Petro: Domine, quoties peccabit in *Luc. 17.* me frater meus, & dimittam ei? uſque ſepties? Ait illi Dominus: Non dico tibi uſque ſepties: ſed uſque ſeptuagies ſepties. At nos ſubinde ne tertio quidem in die nobis mutuo ignoſcimus. Quamobrem vos obſecro cariſſimi mei, ſupplexque oro o amici mei: ſobrii eſtote ac vigilate hoc tempore exiguo, & ad undecimam hanc horam contendite. Appropinquavit jam veſpera, & retributor mercedis cum gloria adveniet, redditurus unicuique ſecundum opera ſua. Attendite vobis ipſis; ne quis veſtrum honeſte atque ex virtute vivens, nimium de ſe præſumat: negligenſque immenſam ejus remunerationem deperdat. Similis enim eſt Monachus agro ſeminato, qui pluvia ac rore rigatus incrementum capit, lætitiæque fructum fructificat: ſed quum jam ad ipſum fructum pervenerit, majorem ſollicitudinem bono agricolæ ingerit: ſollicitus namque pervigilat, timens ne vel repentina grandine, vel a pecoribus campi, ſua ſata deſtruantur. Sic & Monachus donec in hoc corpore vitam duxerit, quotidie de immortali vita curet

Δεῦτε ἀγαπητοί μου, δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοί μου· ποίμνιον ἐκλεκτὸν τοῦ Σωτῆρος· πραγματευσώμεθα ἕως σήκει ἡ παρουσία· πληρώσατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν δακρύων, καὶ βαθέως τῆς καρδίας ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ ἀνοίγονται. Λαλήσατε λόγους ζωῆς, καὶ θᾶσσον κατανοήσεται ὑμῶν ἡ καρδία. Λάβετε καλὴν ἔννοιαν περὶ τῆς βασιλείας, καὶ τοῦ Παραδείσου, καὶ βαθέως καταφρονεῖτε τῶν γηΐνων πραγμάτων. Μηδεὶς ῥαθυμήσας ποσῶς, μηδὲ ὀλιγοψυχήσῃ, μηδὲ φοβηθήτω τις, μηδὲ ὑπνώσειεν, ἀλλ' ἀναγδαίως ἐπικαλεσώμεθα τὸν Θεὸν, καὶ δυναβύσωμεν τῷ Σωτῆρι ἡμῶν· ἀσφαλῶς ἁγνίσωμεν τὰς καρδίας ἡμῶν ἀφὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος· συγκροτήσωμέν τε ἀλλήλους, καὶ θᾶσσον παρακαλέσωμεν, καὶ σπείξωμεν· συγχωρήσωμέν τε ἀλλήλοις ἐξ ὅλης καρδίας· δῆλον γὰρ ἐσμεν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ τοῦ εἰπόντος· ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἐξ ὅλης τῆς καρδίας τὰ θᾶσσα πταίσματα ὑμῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ἀφήσει τὰ θᾶσσα πταίσματα ὑμῶν. Καὶ ἀφ' αὐτοῦ ἁγίων Ἀποστόλων αὐτὸς ἐσήμανεν ἡμῖν ποσάκις συγχωρῆσαι χρὴ τῷ ἀδελφῷ· εἰπόντος γὰρ τοῦ Πέτρου· Κύριε ποσάκις, ἐὰν ἁμαρτεῖ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, συγχωρήσω αὐτῷ; ἑπτάκις; Ἔφη αὐτῷ ὁ Κύριος· οὐ λέγω σοι ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά· ἡμεῖς δὲ ἐνίοτε οὐδὲ τρὶς τῆς ἡμέρας συγχωροῦμεν ἀλλήλοις. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀγαπητοί μου, καὶ θᾶσσον πίπτω ὦ φίλοι μου· νήψατε ἐν τῷ βραχεῖ καιρῷ τούτῳ καὶ ἀγωνίσασθε εἰς τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ταύτην· ἡ ἑσπέρα ἤγγικεν, καὶ ὁ μισθαποδώτης μετὰ δόξης ἔρχεται ἀποδώσων ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Προσέχετε ἑαυτοῖς· μή τις καλορθώσας θαῤῥήσει, καὶ ἀμελήσας ἀπολέσει τὴν ἄμετρον αὐτοῦ μισθαποδοσίαν. Ἔοικε γὰρ ὁ μοναχὸς τῇ ἐσπαρμένῃ χώρᾳ, ἥτις αὐξάνει μετὰ ὑετοῦ, καὶ δρόσου, καὶ καρποφορεῖ καρπὸν εὔφροσύνης. Ὅτ' ἂν δὲ φθάσει εἰς αὐτὸν τὸν καρπὸν, εἰς πλείονα μέριμναν ἄγει τὸν γεωργόν· μεριμνᾷ γὰρ ἀγρυπνεῖ· φοβεῖται μὴ ἄφνω χάλαζα, ἢ ἄγρια ζῶα θᾶσσον ἐν τῷ αὐτοῦ. Οὕτως ὁ μοναχὸς· ἐν ὅσῳ ἐστὶν ἐν τῷ σώματι

σώματι τύτῳ ἡμέραν καθ' ἡμέραν μεριμνησάτω, καὶ φροντισάτω ὑπὲρ τῆς ἀθανάτου ζωῆς, ἵνα μὴ ἀμελήσας εὑρεθῇ εἰς κενὸν βέχων. Ἡ χαρὰ, ἡ εὐφροσύνη τοῦ γεωργοῦ ἐστιν ὅτ' ἂν τὸ ἄμπον αὐτοῦ σωάζῃ καὶ ἐπιτύχῃ τῶν ἀμοιβῶν. Τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον χαίρουσι, καὶ ἀγάλλονται οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτ' ἂν φοβούμενος τὸν Θεὸν τελειώσῃ τὸν δρόμον αὐτοῦ. πληρώσας ὁ γεωργὸς πὰς ἀποθήκας αὐτοῦ, καὶ γενόμενος ἀμέριμνος τρυφᾷ καὶ ἀγάλλεται· καὶ ὁ μοναχὸς ἐτέθη εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸ μνῆμα, καὶ εὐθέως ὁ πλοῦτος αὐτοῦ ανέβη εἰς τοὺς οὐρανούς. Νήφωμεν οὖν ἀγαπητοὶ· νήφωμεν ἐν τῷ πολέμῳ τοῦ ἀντιδίκου ἡμῶν. ὁ μὲν γὰρ πόλεμος αὐτοῦ ἐπαμός, αὐτὸς δὲ ἀσθενὴς ὑπάρχει. ὁ δὲ ἡμέτερος δεσπότης, καὶ ἀγωνοθέτης τοῖς προθύμως πολεμοῦσι καὶ δύναμιν παρέχει, καὶ στέφανον ἀμάραντον. Καθάπερ γὰρ διώκεται χοῦς ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου, οὕτως καὶ ὁ ἀντίδικος ἡμῶν διάβολος διώκεται ἀπὸ φωνῆς τῆς τοῦ Θεοῦ δοξολογίας, καὶ ᾠδῆς, καὶ δακρύων. Μηδεὶς οὖν ῥαθυμήσει, μήδε φοβηθῇ, ἀλλ' ὁ ἰσχυρὸς τοῦ ἀσθενοῦς ἀντιλαμβανέσθω· ὁ πρόθυμος τὸν ὀλιγόψυχον παρακαλεσάτω· ὁ νήφων τὸν βαρούμενον ὕπνῳ διεγειράτω· ὁ κατεσταλμένος τὸν ἀκατάστατον νουθετησάτω· ὁ ἐγκρατὴς τῷ ἀτάκτῳ ὑποτιμάτω· οὕτω γὰρ ἀλλήλοις συγκροτοῦντες, καὶ ὁμοθυμαδὸν, νικῶντες τὸν ἀντίπαλον ἡμῶν καταισχύνωμεν, καὶ τὸν Θεὸν ἡμῶν δοξάσωμεν. Οἵτε ἅγιοι ἄγγελοι ἐφ' ἡμᾶς εὐφρανθήσονται, καὶ οἱ ὁρῶντες ἡμᾶς καὶ οἱ ἀκούοντες τὰ περὶ ἡμῶν οἰκοδομηθήσονται. Παράδεισος πλήρης καρπῶν εὐφροσύνης, καὶ ποικίλων ἀνθῶν πλήθη μοναχῶν ἐστὶ τὸ αὐτῷ κεκοσμημένων εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Πηγὴ καλὴ, καὶ πλήρης ὑδάτων τὴν φυτῶν ἄρδουσα, πλήθη μοναχῶν· ἄρδοντες ἑαυτῶν τὴν ψαλμῳδίαν ἐν τοῖς δάκρυσιν. Πόλις τετειχισμένη, ὀχυρωμένη, πλῆθος μοναχῶν ἐστὶ τὸ αὐτὸ ἀλλήλοις συγκροτοῦντες εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Διάδημα πολύτιμον, πεπλεγμένον ἐν λίθοις τιμίοις καὶ μαργαρίταις ὡραίοις, πλῆθος μοναχῶν πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν, καὶ καλόν. Σκάφος πλῆρες πλούτου βασιλικοῦ, τὴν πλῆθος μοναχῶν ἐστὶ τὸ αὐτὸ πεπληρωμένων τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Ἐλαία ὡραία, καὶ εὔκαρπος, τὴν πλῆθος μοναχῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πεφυτευμένων, καὶ ἐστηριγμένων εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Εἰκὼν βασιλικὴ

ret sollicitusque sit, necesse est: ne per segnitiem in vanum cucurrisse reperiatur. Gloriatur exultatque agricola, quando suam messem jam congregarit, & compensationem laborum receperit: eumdem in modum gaudebunt exultabuntque Angeli Dei in cœlis, quando quis timens Deum, consummaverit cursum suum. Agricola, horreis suis repletis, & in securitate jam positus, genio indulget, & gloriatur: Monachus quoque in suo constitutus horreo, hoc est, in monumento; confestimque divitiis ejus in cœlum perlatis, exultat. Sobrii igitur simus & vigilemus carissimi; vigilemus, inquam, quamdiu in prælio adversus hostem constituti erimus. Illius quidem pugna semper est præsto: sed ipse debilis est atque infirmus. Noster vero Dominus fortis præliator, his qui alacriter certaverint, virtutem largitur, & coronam immarcescibilem. Sicut enim a vehementi vento pulvis impellitur, & submovetur: ita etiam adversarius noster diabolus impugnatur fugaturque, quando nostris vocibus divinas laudes personamus, ac preces lacrymasque Deo exhibemus. Quocirca nemo hic sit segnis, metuve frangatur: sed qui fortem se sentit, infirmiorem suscipiat. Qui alacritate valet, pusillanimem consoletur. Qui vigil est, somno gravatum excitet. Qui per se modestus est, immodestum admoneat. Qui continens est, inordinatum increpet. Hoc namque modo simul conspirantes, pariterque victoriam de adversario nostro reportantes; eum confundimus, & Deum nostrum glorioſa celebratione colimus. Sancti quoque super nos gaudebunt Angeli: & qui nos vident, audiuntque de nobis, ædificabuntur. Paradisus refertus fructibus lætitiæ, & floribus diversi generis, est multitudo Monachorum, in idipsum in charitate Dei exornata atque ordinata. Fons pulcher, & aquis scatens, quibus multitudo irrigatur plantarum, est multitudo Monachorum, suam psalmodiam irrigantium. Civitas muris circumdata atque munita, est multitudo Monachorum, in idipsum invicem conspirantes charitate Christi. Diadema pretiosum ex pretiosis lapillis, speciosisque margaritis contextum, est Monachorum multitudo, in idipsum ad omne opus bonum pulchrumque adornata. Navis plena regalibus divitiis, est Monachorum multitudo, in idipsum dilectione referta. Oliva splendida atque fructifera, est multititudo Monachorum in idipsum circumornata, & confirmata in dilectione Christi. Imago regalis, admirabilem adspectum quorumcumque

que selectissimorum colorum ac florum continens, est multitudo Monachorum, in idipsum varietate virtutum decorata. Castra sanctorum Angelorum, multitudo est Monachorum in idipsum bene ordinata, mentem suam ad Deum semper elevatam habentium. Sicut mel & favus in ore: ita responsio fratris ad proximum suum, cum dilectione & humilitate. Quemadmodum aqua frigida, æstu nimio est sitienti: ita consolationis verbum est fratri in tribulatione ipsius. Quemadmodum qui cadenti manum dat, erigit illum; ita & animam segnem atq; pusillanimem excitat verbum vitæ & consolationis. Quemadmodum semen bonum atque electum in terra bona & optima: ita bonæ cogitationes, in mente Monachi. Quemadmodum lucida lampas in obscuro loco relucens: ita Monachus sobrietati mentis & cordis vacans, tempore suæ psalmodiæ. Quemadmodum connexio bona ac fortis in ædificio: ita longanimitas in corde Monachi. Quemadmodum onus intolerabile, viro debili atque infirmo: ita & Monachi somnus, tempore suæ psalmodiæ. Quemadmodum vincula & catenæ, aquilæ: ita & Monacho, sollicitudines mundi. Quemadmodum spinæ, & tribuli inter sata optima: ita malæ & sordidæ cogitationes, in anima Monachi. Quemadmodum cancer, dum curatur, & putrescit, & numquam curationem absolutam admittit: ita injuriarum memoria, in anima Monachi. Quemadmodum à verme corrumpitur lignum: ita & ab inimicitia labefactatur animus Monachi. Quemadmodum à tinea corrumpitur vestimentum: ita à detractione mens Monachi. Quemadmodum lignum altum ac speciosum, sed infructuosum: ita superbus & insolens Monachus. Quemadmodum fructus pulcher quidem & delectabilis exterius, putridus autem interius: ita Monachus invidus ac æmulus. Quemadmodum quis lapidem jactans in limpidissimum fontem, conturbat eum: ita iracundi Monachi responsio commovet mentem proximi sui. Quemadmodum quis coram Rege astans, & cum eo colloquens; à conservo autem suo vocatus, Rege relicto, cum illo sermones miscet: ita Monachus, qui in sua psalmodia cum Deo colloquitur, intentione interim mentis suæ aliò reflexa. Intelligamus igitur ac consideremus dilectissimi, coram quo constituti simus. Quemadmodum enim Angeli Dei, cum timore & tremore collaudantes Dñm, coram eo adsistunt: ita & nos puro corde, & cum reverentia atq; timore coram Deo consistere oportet: ut in die judicii misericordiam consequamur. Per Dñm nostrum Jesum Christum: cui gloria, in secula seculorum. Amen.

EJUS-

A λικὴ ἔχουσα θαυμαςὼ ἰσοςίαν παντοίων χρωμάτων ἐκλεκτῶν, ϗ ἀνθηρῶν, πλῆθος μοναχῶν κεκοσμημένων ἐν ταῖς ποικίλαις ἀρεταῖς. Παρεμβολὴ ἀγγέλων ἁγίων, πλῆθος μοναχῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πεφυκεκοσμημένων, ἔχοντες πρὸς τ̈ Θεὸν ἀδιάπαυςος τὴν ἔννοιαν αὐτῶν. Ὡς μέλι ϗ κηρίον ἐν τῷ ςόματι, ὕτως ἀπόκρισις μοναχῦ τῷ πλησίον αὐτῦ μ̈ ἀγάπης ϗ ταπεινοφροσύνης· ὥσπερ ὕδωρ διψῶντι ἐν καύματι, ὕτως λόγος παρακλήσεως ἀδελφῦ ἐν θλίψει αὐτῦ. ὥσπερ ἂν δῷ τις χεῖρα πεπτωκότι ἐγείρει αὐτὸν, ὕτως ἐγείρει λόγος ζωῆς ϗ παρακλήσεως ῥάθυμον ψυχὴν, ϗ ὀλίγωρον. ὥσπερ σπόρος ἀγαθὸς, ϗ ἐκλεκτὸς ἐν γῇ ἀλαθῇ ϗ φιλοκάλῳ, ὕτως ἀγαθοὶ λογισμοὶ ἐν ψυχῇ μοναχῦ. ὡς λαμπὰς φαιδρὰ ἐν τόπῳ σκοτεινῷ λάμπουσα, ὕτω μοναχὸς νήφων τῷ νοὶ ϗ τῇ καρδίᾳ ἐν καιρῷ τῆς ψαλμῳδίας αὐτῦ. Ὡς δέσις καλὴ ϗ ἰσχυρὰ ἐν οἰκοδομῇ, ὕτω μακροθυμία μοναχῦ· ὥσπερ γόμος ἄλατος ἀνδρὶ ἀσθενεῖ, ὕτως ὕπνος μοναχῦ ἐν καιρῷ ψαλμῳδίας αὐτῦ. ὡς δεσμοὶ, ϗ ἄλυσις ἀετῷ, ὕτως ἡ τῦ κόσμου μέριμνα τῷ μοναχῷ. ὡς ἄκανθαι, ϗ τρίβολοι ἐν αὐρῳ καλῷ, ὕτω λογισμοὶ πονηροὶ ϗ ἀηχροὶ ἐν ψυχῇ μοναχῦ. ὡς γάγγραινα * ἰωμένη, ϗ σαθρωμένη, ϗ μὴ λαμβάνουσα τέλος ἰάσεως, ὕτω μνησικακία ἐν ψυχῇ μοναχῦ. ὥσπερ σκώληξ ἀφανίζει ξύλον, ὕτως ἔχθρα ἀφανίζει ψυχὴν μοναχῦ. ὥσπερ σὴς ἀφανίζει ἱμάτιον, ὕτω καταλαλιὰ ψυχὴν μοναχῦ. ὥσπερ ξύλον ὑψηλὸν, ϗ ὡραῖον, ἄκαρπον δὲ; ὕτω μοναχὸς ὑπερήφανος, ϗ ἀλαζών. ὥσπερ καρπὸς τερπνὸς, ϗ ὡραῖος, ἔσωθεν δὲ σεσηπὼς, ὕτως μοναχὸς βάσκανος, ϗ φθονερός. ὥσπερ ἄν τις ἀκοντίσῃ λίθον εἰς πηγὴν καθαρὰν παράσει αὐτὴν, ὕτως ἀπόκριτις μοναχῦ μετ' ὀργῆς τὴν ἀφάνειαν παράσει τῦ πλησίον. ὥσπερ βασιλεῖ τις παρεςὼς, ϗ ὁμιλῶν αὐτῷ, καλέσαντος δὲ αὐτὸν σωσθλου; καταλείψας τὸν βασιλέα, τῷ συνδούλῳ ὁμιλεῖ, ὕτως ἐν ψαλμῳδίᾳ ὁμιλῶν, ϗ μετεωριζόμενος. * Σωῶμεν πίνων ἀγαπητοὶ τίνι προσηκόμεθα. ὥσπερ ἄγγελοι τῦ Θεῦ μετὰ φόβυ, ϗ τρόμυ προσπήγνυσιν ὑμνοῦντες, ὕτω ϗ ἡμεῖς ὀφείλομεν μετὰ ἀγνῆς καρδίας, ϗ φόβυ παρίςασθαι τῷ Θεῷ, ἵνα τύχωμεν ἐλέυς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως διὰ τ̈ Κύριον ἡμῶν Ιησῦν Χριςὸν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τὺς αἰῶνας. Αμὴν.

* al. μωμένη

TOY

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

A EJUSDEM.

Ex Cod. Alexan. drin. 42. p. 182. post, Συναγαγεῖν * hoc sub jungun-tur, quæ in aliis sedici-bus ha-bentur in fine sermo-nis, cujus initium: ὁ τὸν λέγειν ἀγαπῶν. Ἐν μὲ ? labor me ad loquen-dum com-pellit. Vide To. 2. p. 67. lin. 24. συνάγειν.

Συνῶμεν οὖν, ἀγαπητοὶ, τίνι παρίσασθαι, ὥσπερ γὰρ οἱ ἄγγελοι μετὰ φόβου, καὶ τρόμου παρίστανται, οὕτως καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀγαπητοί μου μετὰ ἁγνῆς καρδίας, καὶ φόβου παρίστασθαι εἰς τὴν ψαλμῳδίαν ἐν καιρῷ τῆς προσευχῆς ἡμῶν· μὴ τῷ μὲν σώματι παρεστάμεθα, τὴν δὲ διάνοιαν εἰς τὰ γήϊνα πράγματα φανταζόντες ἀπασχολήσωμεν· ὥσπερ δὲ σκάφος περιφερόμενος ὑπὸ τῶν τῆς θαλάσσης κυμάτων, οὕτως διάνοια μοναχοῦ περιφερομένη εἰς γήϊνα πράγματα. Ἐπισωρεύσωμεν οὖν τοὺς λογισμοὺς ἡμῶν, ἀδελφοὶ, ἀπὸ τῶν γηΐνων πραγμάτων. Καύχημα μοναχοῦ, καὶ ἔπαινος τοῦτο, ἵνα καὶ καύχημα σχῶμεν πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν. Ὑπομείνωμεν τοὺς πειρασμοὺς οἱ ἀγωνιζόμενοι, ἵνα δοξασθῶμεν· καύχημα γὰρ μοναχοῦ μακροθυμία μετ' ἀγάπης· καύχημα μοναχοῦ ἀκτημοσύνη ἀπὸ πάντων τῶν τοῦ βίου πραγμάτων· καύχημα μοναχοῦ καὶ ἔπαινος ἐνώπιον ἀγγέλων, καὶ ἀνθρώπων, ταπεινοφροσύνη, καὶ ἁπλότης καρδίας. Καύχημα μοναχοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπᾷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν. Καύχημα μοναχοῦ πραότης, καὶ ἡσυχία. Καύχημα μοναχοῦ ὅταν συμπάσχῃ τῷ πλησίον, ὡς ἑαυτῷ. Καύχημα μοναχοῦ ἐγκράτεια βρωμάτων μετὰ γλώσσης. Καύχημα μοναχοῦ, ὅταν οἱ λόγοι τοῦτο συμφωνῶσι τοῖς ἔργοις. Καύχημα μοναχοῦ, ὅταν ἐγκαρτερῇ τῷ τόπῳ αὐτοῦ, καὶ ὁ περιέρχεται ὧδε κἀκεῖσε, ὡς φρύγανον ὑπὸ ἀνέμου.

Οἴμοι ἀγαπητοί μου, ὅτι ἐγενόμην ὥσπερ μηχανὴ χαλκέως πληρουμένη, καὶ κενουμένη, καὶ μηδὲν ἐκ τοῦ ἀνέμου κρατοῦσα. οὕτως κἀγὼ διηγησάμενος τὰς ἀρετὰς τοῦ ποιμένος τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ πάντων ἀπέχω. Δόξα, καὶ προσκύνησις τῇ αὐτοῦ μεγαλοσύνῃ.

Ἀγαπητοί μου, ἐάν τις ἡμῶν παραληφθῇ εἰς τοὺς ῥυπαροὺς, καὶ αἰσχροὺς λογισμοὺς, μὴ ἀμελήσας ἀποροθυμήσῃ, μήτε ἑαυτὸν ἐκκόψῃ εἰς ἀπόγνωσιν, ἀλλ' ἐκχεάτω τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ στενάξας κλαυσάτω, καὶ εἰπάτω.

Ἐξεγέρθητι Κύριε, καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου, ὁ Θεός μου, καὶ Κύριός μου εἰς τὴν δίκην μου. Κρῖνόν μοι Κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου. Ἔργον τῶν χειρῶν σου εἰμὶ ἐγώ. Ἵνα τί με ὑπερεῖδες, ἵνα τί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις, καὶ ἐπιλανθάνεις τῆς ταπεινώσεώς μου; ὅτι κατεδίωξεν

INtelligamus igitur, cariſſimi, coram quo adſtemus. Sicut enim Angeli cum metu atque tremore adſtant: ita & nos debemus, dilectiſſimi mei, cum puro corde ac tremore ad Pſalmodiam tempore orationis noſtræ adſiſtere; ne corpore dumtaxat adſtemus, mente autem in negotiis terrenis abſtracti occupemur. Quemadmodum enim ſcapha, quæ fluctibus maris circumfertur; ita & mens Monachi, quæ ſeculi curis diſtrahitur. Quare colligamus cogitationes noſtras, fratres, à terrenis negotiis. Gloria & laus Monacho hæc eſt, ut gloriam apud Deum noſtrum obtineamus. Suſtineamus adverſarii tentationes, ut glorificemur. Gloria quippe eſt Monacho, patientia cum dilectione. Gloria Monacho, paupertas, & abſtinentia ab omnibus hujuſce vitæ negotiis. Gloria Monacho, & laus coram Angelis & hominibus, humilitas, & ſimplicitas cordis. Gloria Monacho, quum diligit Deum ex toto corde, & proximum ſicut ſeipſum. Gloria Monacho, manſuetudo & ſilentium. Gloria Monacho, quum ita proximo compatitur, ſicut ſibi ipſi. Gloria Monacho temperantia ab eſcis & a lingua. Gloria Monacho, quando verba ejus operibus conſonant. Gloria Monacho, dum ſe in loco ſuo continet, neque huc illucque, inſtar ſtipulæ a vento raptatæ, vagatur.

Hei mihi, dilectiſſimi mei, quia factus ſum ſicut machina fabri ferrarii; quæ repletur & evacuatur, nihilque ex vento retinet: ſic ego virtutes gregis Chriſti enarrans, ab his omnibus recedo. Gloria & adoratio ipſius magnificentiæ.

Dilectiſſimi mei, ſi quis noſtrum ſordidis ac turpibus cogitationibus præoccupatus fuerit, ne deſidia atque ſegnitie obtorpeſcat, neque ſeipſum in deſperationem tradat: ſed cor ſuum coram Deo effundat, & ingemiſcens cum lacrymis dicat.

Exurge Domine, & intende judicio meo, Deus meus, & Dominus meus, in cauſam meam. Judica me, Domine, ſecundum juſtitiam meam. Opus manuum tuarum ſum ego: cur deſpexiſti me? cur faciem tuam avertis, & obliviſceris humilitatis meæ? Quia perſequutus eſt inimi-

inimicus animam meam, & humiliavit in terra vitam meam. Infixus sum in limo profundi, & non est substantia. Apprehendat me manus tua, ne peream.

Si ita in oratione perstiteris, Deumque invocaveris, confestim benignus Deus mittens manum suam in cor tuum, consolabitur te, & requiem a doloribus belli, quod sustines, tibi conferet. Quum ergo talem habeamus Dominum, tamque benignum, ne segniter agamus: quumque talem misericordem Salvatorem habeamus, ne desidia & negligentia obtorpescamus. Quamdiu enim hic sumus, miseretur, & salvat, iniquitatibus nostris ignoscit, & peccata nostra, si quidem volumus, condonat. Quis non admiretur, quod per lacrymas brevissimi hujus temporis, innumera nobis peccata dimittit, & per lacrymas undecimæ horæ, infinita vulnera sanat, rursusque quum sanaverit, mercedem lacrymarum confert? Istud quippe consuetum gratiæ ipsius munus est: sanat, & postquam sanaverit, etiam præmia sanationis tribuit. Ne ergo desides simus, fratres, sed operam demus, ut curemur, quemadmodum præfatus sum. Hic enim miseretur Deus, & ignoscit per suam gratiam; illic autem non item, sed justum ibi judicium, & ultio, & factorum omnium retributio. Illic misericors Abraham, immitis atque immisericors reperietur, & qui pro Sodomitis fuerat deprecatus, ut salvi fierent, ibi pro uno peccatore non supplicat, ut salutem consequatur. Non ergo mens nostra terrenis rebus implicetur, dilectissimi; sed participes fieri omnium sanctorum, & cohæredes sanctorum patrum nostrorum esse studeamus. Non recedamus ab illorum vivendi instituto, ne & beata eorum privemur gloria. Adnitamur præcipue, ut cum perfectis viris coronemur: sin minus, saltem inter extremos, qui ipsi placuere, laudari mereamur. Beatus enim ille profecto est, qui inter perfectos contendit coronari: miser autem, qui neque inter extremos dignus est collaudari. Beatus, qui laude istorum dignus est habitus. Beatus, qui hereditatem ipsorum meruit. Beatus, qui mensæ eorum dignus est judicatus. Beatus, qui dignus invenietur deliciis ipsorum, vocemque illam audire merebitur: *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi*. Quam ibi excusationem habebimus, si negligentes fuerimus? Secularis quidem aliquem

Matth. 25.

πεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐταπείνωσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ζωήν μου· ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις. Καταλαβέτω με ἡ χείρ σου, ἵνα μὴ ἀπόλωμαι.

Ἐὰν οὕτω καρτερήσῃ καὶ ἐπικαλέσῃ τὸν Θεὸν, ἀθέως ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς πέμπει τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ παρακαλεῖ σε, καὶ ἀναπαύων ἀπὸ τοῦ μόχθου τοῦ πολέμου σου. Τοιοῦτον οὖν ἔχοντες Δεσπότην ἀγαθὸν, μὴ ἀμελήσωμεν; καὶ τοιοῦτον ἔχοντες ἀπλαγχνον Σωτῆρα μὴ ῥαθυμήσωμεν. ἐν ὅσῳ γὰρ ἐσμὲν ὧδε, καὶ οἰκτείρει καὶ σώζει, καὶ τὰ παραπτώματα ἡμῖν ἀφίησι, καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῖν, ἂν ἡμεῖς θέλωμεν, συγχωρεῖ. Τίς μὴ θαυμάσει, ὅτι ἀφ' ἑνὸς δακρύου τοῦ βραχέος καιροῦ τούτου συγχωρεῖ ἡμῖν μυρία παραπτώματα, καὶ ἀφ' ἑνὸς δακρύου τῆς ἑνδεκάτης ὥρας ἰᾶται τὰ μυρία τραύματα, καὶ πάλιν ἰώμενος παρέχει μισθὸν τοῦ δακρύου; Τοῦτο γὰρ τὸ ὀφειλὸς τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐστιν· ἰᾶται, καὶ τὸν μισθὸν τῆς ἰάσεως αὐτοῦ παρέχει. Μὴ οὖν ἀμελήσωμεν ἀδελφοὶ, ἀλλὰ σπουδάσωμεν ἰαθῆναι, καθὼς σπεύδει· ὧδε μὲν γὰρ ἐλεεῖ ὁ Θεὸς, καὶ οἰκτείρει ἀφ' ἑνὸς χάριτος αὐτοῦ, ἐκεῖ δὲ οὐκ ἔτι, ἀλλὰ δικαιοκρισία, καὶ ἐκδίκησις, καὶ ἀνταπόδοσις τῶν πεπραγμένων. Ἐκεῖ ὁ πολυσπλαγχνος Ἀβραὰμ, ἄσπλαγχνος, καὶ ἀνελεήμων εὑρίσκεται, ὁ περὶ Σοδόμων παρακαλέσας, ἵνα σωθῶσιν· ἐκεῖ περὶ ἑνὸς ἁμαρτωλοῦ ὁ παρακαλεῖ, ἵνα σωθῇ. Μὴ οὖν δεσμωθῇ ἡ διάνοια ἡμῶν ἐν τοῖς γηΐνοις, ἀγαπητοὶ, πράγμασιν, ἀλλὰ σπουδάσωμεν μέτοχοι γενέσθαι πάντων τῶν ἁγίων, καὶ συγκληρονόμοι τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν. Μὴ ὑστερηθῶμεν τῆς πολιτείας αὐτῶν· ἵνα μὴ στερηθῶμεν τῆς μακαρίας δόξης αὐτῶν. Σπουδάσωμεν δὲ μᾶλλον, ἵνα μετὰ τῶν τελείων στεφανωθῶμεν· εἰ δὲ μὴ, μετὰ τῶν ἐλαττόνων τῶν εὐαρεστησάντων αὐτῷ ἐπαινεθῶμεν. Μακάριος γὰρ ὅστις μετὰ τῶν τελείων ἠγωνίσατο στεφανωθῆναι· ἄθλιος δὲ ὁ ἀθετήσας, καὶ ἀμελήσας, ὡς μηδὲ μετὰ τῶν ἐλαττόνων ἐπαινεθῆναι. Μακάριος ὁ καταξιωθεὶς εἰς τὸ ἔπαινον αὐτῶν. Μακάριος ὁ καταξιωθεὶς εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν. Μακάριος ὁ καταξιωθεὶς εἰς τὴν τράπεζαν αὐτῶν. Μακάριος ὁ μέλλων γενέσθαι τῆς ζυφῆς αὐτοῦ, καὶ ἀξιωθεὶς τῆς φωνῆς ἐκείνης· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρός μου· κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ποίαν ἀπολογίαν ἐξομεν ἐκεῖ, ἐὰν ἀμελήσωμεν; Ὁ βιωτικὸς ἐνίοτε φρόνιμος

προφάσιν ἔχει, ὡς δεσμωθεὶς ἐν τῷ κόσμῳ, ἡμεῖς δὲ τί ἐροῦμεν, ὅτι ἔν τινι ἐσμέν τῇ ἁμαρτίᾳ; Φοβοῦμαι καὶ τρέμω, μὴ οἱ ἐπαινοῦντες ἡμᾶς ἐνταῦθα, ἐκεῖ ἡμᾶς μυκτηρίσωσι, καὶ οἱ μακαρίζοντες ὧδε, ἐκεῖ ἡμᾶς ὀνειδίσωσι. Μὴ οὖν ἀγαπητοί μου γλυκανθῇ ἡμῖν ὁ λάρυγξ, ἤγουν ἡ ῥαθυμία, καὶ ἡ τοῦ κόσμου μέριμνα, ἵνα μὴ πικρανθῇ ἡμῖν τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, καὶ ὁ ἀκοίμητος σκώληξ. Κλαύσωμεν ὀλίγον, ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τοῦ αἰωνίου πυρός. νήψωμεν μικρὸν ἀγαπητοί. Οὐ πιστεύετε τῷ λόγῳ τοῦ Σωτῆρος, ὅτι αἰφνιδίως ὡς ἀστραπὴ λάμπει, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία αὐτοῦ; Οὐ σωτεύετε, ὅτι φήμη οὐ γένεται ἰδοὺ ὧδε, ἢ ἐκεῖ; Οὐ φοβεῖσθε, ὅτι ἕκαστος ἡμῶν κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπολαμβάνει ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ὅτι καταγνώσωμεν ἑαυτοὺς μὴ ταῦτα μηδὲν ὠφελοῦντες, καὶ ἕκαστος κλαύσας ἐρεῖ. Οἴμοι διὰ τί ἠμέλησα; οἴμοι τῷ ἀθλίῳ, διὰ τί κατεφρόνησα; Καὶ ταῦτα δὲ καὶ πλείονα τούτων ἐρεῖ ἐν τῇ θλίψει αὐτοῦ μηδὲν ὠφελῶν. Πιστεύσατε ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ ἀγῶνος τούτου ἤγγικεν. Ἐὰν δὲ μὴ ἴδητε τοῖς οἰκείοις ὀφθαλμοῖς, τάχα οὐ πιστεύετε; Ὁρᾶτε μὴ πληρωθῇ ἐφ' ἡμᾶς ὁ λόγος τοῦ προφήτου λέγοντος, οὐαὶ τοῖς ἐπιθυμοῦσι τὴν ἡμέραν Κυρίου. Σπουδάσωμεν τοίνυν ἵνα μὴ εὑρεθῶμεν, ὡς ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ Κύριος αὐτοῦ εὗρεν αὐτὸν τρυφῶντα καὶ ἀμελοῦντα. Διὸ δέομαι ὑμῶν· νήψωμεν, ἵνα μὴ ὅτως εὑρεθῶμεν· ἀναδραμὼν ὅ μᾶλλον δοξάσωμεν τὸν Θεὸν, καὶ ὡς παρακαλέσωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμᾶς ῥύσηται ἀπὸ τοῦ σκότους, καὶ καταξιώσῃ εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

Ἱκετεύω Σωτὴρ τοῦ κόσμου· ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐλέησόν με, καὶ ῥῦσαι ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀνομιῶν μου· ἠθέτησα γὰρ πάντα τὰ ἀγαθά, ἃ ἐποίησας μετ' ἐμοῦ ἐκ νεότητός μου. Ἐμὲ γὰρ τὸν ἰδιώτην, καὶ ἀσύνετον ἐποίησας σκεῦος μέγα, πλῆρες σοφίας καὶ γνώσεως, καὶ ἐπληθύνθη ἐπ' ἐμὲ ἡ χάρις σου, καὶ ἐνέπλησε τὴν καρδίαν μου, καὶ τὴν δίψαν μου ἀνέψυξε, καὶ ἐφώτισε τὸν ἐσκοτισμένον μου νοῦν, καὶ ἐπισωπῆξεν ἀπὸ πλάνης τοὺς λογισμούς μου, ἐπλήρωσέ τε τοὺς κόπους μου. Καὶ νῦν παρακαλῶ, καὶ προσπίπτω, καὶ δέομαι ὁμολογῶν τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν. Διὰ τὴν πολλήν σου φιλανθρωπίαν, ἄνες τὰ κύματα τῆς χάριτός σου, καὶ τήρησόν μοι αὐτὴν εἰς τὸν θησαυρόν σου καὶ ἵνα πάλιν δώσεις μοι ταύτην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. μὴ τοίνυν ὀργισθῇς μοι φιλάνθρωπε· μὴ ὑπομένων γὰρ τοῦ βρύσεως

A aliquem fortasse prætextum invenire poterit, utpote variis sæculi curis implicitus. Nos vero quid dicemus, quum in aliquo constricti sumus peccato? Vereor sane ac contremisco, ne forte hi qui nos hic laudant, illic nos irrideant, & qui nos modo beatos prædicant, tunc nos improperent. Ne igitur, carissimi, dulcescat nobis guttur, ideſt, negligentia, & mundi sollicitudo; ne nobis amarescat æternus ignis, & vermis nunquam dormiens. B Ploremus paululùm, ut ab æterno igne liberemur. Resipiscamus paululùm, carissimi. An non creditis Salvatoris sermoni, quod repente, sicut fulgur, erit adventus ejus? An non intelligitis, quod fama non dicetur, ecce hic, aut illic? An non timetis, ne unusquisque nostrum secundum opera sua recipiat in C illa hora, nosque ipsos culpemus posthæc, atque reprehendamus, nihil proficientes, & unusquisque plorans dicat: Væ mihi, cur negligens fui? hei mihi misero, quare contemsi? Et hæc equidem, hisque plura dicet in sua tribulatione, nihil proficiens. Credite, quia consummatio præsentis sæculi jam appropinquavit. Quod si oculis id propriis non perspicitis, an non & creditis? D Videte ne forte impleatur in nobis prophetæ sermo, qui dicit: *Væ his qui desiderant diem Domini*. Attendamus igitur, ne inveniamur sicut servus ille, quem adveniens Dominus ejus invenit deliciis vacantem, & negligentem. Propterea rogo vos: attendamus, ne ita inveniamur: sed potius importune collaudemus Deum, precemurque ipsum, ut nos a tenebris liberet, suoque regno dignos efficiat. *Amos.* 5.

E Rogo te, Salvator mundi, respice in me, & miserere mei, & eripe me a multitudine iniquitatum mearum. Sprevi enim omnia bona, quæ feciſti mecum à juventute mea. Me etenim rudem atque imprudentem, feciſti vas plenum, repletum scientia ac sapientia, & cognitione: & multiplicata est super me gratia tua, & meum satiavit cor, F sitimque meam refrigeravit; mentem meam tenebris plenam illuminavit, & cogitationes meas ab errore revocavit, omnesque labores meos implevit. Et nunc obsecro, adoro, & rogo, infirmitatem meam confitens. Propter magnam benignitatem, remitte undas gratiæ tuæ, illamque mihi adserva in thesauro tuo, ut iterum illam in die illa largiaris. Ne igitur irascaris mihi, benignissime: quia enim inundationis illius fluctus ferre non sustineo,

neo, ideo temere & audacter rogo, quoniam præter modum super me multiplicata est. Lingua etenim mea infirmata est, quum nequeat exprimendo assequi. Deficit autem & mens mea, quum fluctuum ipsius multitudinem ferre non valeat. Figura & splendor benedicti Patris, aliquid jam mihi ex ejus inundatione remitte: nam instar ignis, renes meos & cor meum adurit. Illic autem eam mihi iterum dona, & in regno tuo me salvum fac, & ne memineris iniquitatum mearum. Quoniam autem petere audeo, da mihi quæ peto, & fac mansionem in me una cum benedicto Patre tuo, & concede mihi Domine quod rogo: quoniam tu solus es vitæ meæ largitor. A cunctis notis meis iniquitates meas operi, & suscipe lacrymas meas, & appropinquet tibi oculus meus. Recordare earum lacrymarum, quas coram sanctis martyribus tuis effudi, ut in tremenda illa hora misericordiam consequar, & sub alis gratiæ tuæ protegar. Si enim volueris secundum iniquitates meas mecum facere, hei mihi, quid mihi misero accidet, hominum amator optime. Legio illa sine lacrymis rogavit te, ut in gregem porcorum abiret, idque ei tu permisisti: ego vero, cum fletu & ejulatu obsecro benignitatem tuam, ut liberes me ab iniquitatibus meis, tuumque mihi regnum tribuas. In me igitur peccatore ostende tuam ineffabilem benignitatem, meque Latronis illius fac consortem, qui per unum verbum promissis perfectis paradisi hæres factus est. Illuc me introducas propter bonitatem tuam. Abscondar in medio arborum illius paradisi, & videbo Adam in illo loco, ubi se abscondit, cum gloria & lætitia; ubi dictum est ei: Adam, ubi es? & laudem tibi atque adorationem offeram, quoniam preces meas exaudisti, & iniquitates meas despexisti. Ponam Domine lacrymas meas in conspectu tuo, sicut & in promissione tua, ut convertatur inimicus meus retrorsum, & cadens conturbetur, quum in eo me viderit loco, quem mihi paraverunt miserationes tuæ. Existimaverat autem inimicus meus, in eo me loco se visurum, quem ipse propter meas iniquitates mihi paraverat. Si viderit me in loco vitæ, conturbatus in tenebras diffugiet, quum neque voluntas ejus facta sit, neque turpis ejus cogitatio impleta. Ita sane, optime, ita, benignissime, ita solus sine peccato, ita

A βρύσεως αὐτῶν τὰ κύματα, ἀφ' τοῦτο ὠδύνα-
λω προτρυόμενος, ἐπειδὴ ὑπὲρ μέτρον ἐπ' ἐμὲ
ἐπληθύνθη. ἡ γὰρ γλῶσσα μου ἠσθένησε μὴ
φθάνουσα ἐκφράσαι. ἐξέπη δὲ καὶ ἡ διάνοιά
μου μὴ φέρουσα τὸ πλῆθος τῶν κυμάτων αὐτῆς.
Χαρακτὴρ, καὶ ἀπαύγασμα τοῦ εὐλογημένου
Πατρὸς, ἄνες μοι ἐνταῦθα ἐκ τῶν κυμάτων
αὐτῆς. ὥσπερ γὰρ πῦρ φλέγει τοὺς νεφροὺς, καὶ
B τὴν καρδίαν μου. Ἐκεῖ ὅ δός μοι αὐτὴν πάλιν, καὶ σωσόν με ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, καὶ μὴ
μνησθῇς τῶν ἀνομιῶν μου, καὶ ἐπειδὴ τολμῶ
αἰτεῖσθαι, δός μοι τὰ αἰτήματά μου, καὶ ποίησον μονὴν παρ' ἐμοὶ μετὰ τοῦ εὐλογημένου Πατρός σου; καὶ δώρησαί μοι Κύριε τὴν δέησίν μου,
ὅτι σὺ εἶ μόνος δοτὴρ τῆς ζωῆς μου. Ἐπικάλυψόν μοι τὰς ἀνομίας μου ἀπὸ πάντων τῶν
C γνωστῶν μου, καὶ δέξαι τὰ δάκρυά μου, καὶ
ἐλισάτω πρός σε ὁ ὀφθαλμός μου. Μνήσθητι
ὧν ἐδάκρυσα δακρύων ἐνώπιον τῶν ἁγίων σου
μαρτύρων, ἵνα οἰκτιρηθῶ ἐν τῇ φρικτῇ ὥρᾳ
ἐκείνῃ, καὶ σκεπασθῶ ὑπὸ τὴν πτερύγων τῆς
χαίτης σου. εἰ γὰρ θελήσῃς μετ' ἐμοῦ ποιῆσαι
κατὰ τὰς ἀνομίας μου, οἴμοι τί μοι ἐγένετο τῷ
ἀθλίῳ φιλάνθρωπε ἀγαθέ. Ὃ λεγεὼν ἠτήD σατο ἄνθ' δακρύων ἀπό σου τοῦ ἀγέλου τῶν
χοίρων, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς, ἐγὼ ὁ μὴ κλαυσμοῦ, καὶ ὀδυρμοῦ ἱκετεύω τὸν σὸν φιλανθρωπίαν·
Ῥῦσαί με ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν μου, καὶ δώρησαί μοι
τὴν βασιλείαν τοῦ σοῦ. Εἰς ἐμὲ νῦν τὸ ἁμαρτωλὸν δεῖξον τὸν ἄφατόν σου εὐσπλαγχνίαν, καὶ
ποίησόν με συμμέτοχον τοῦ λῃστοῦ ἐκείνου, ὅτις
ἀφ' λόγου ἑνὸς κληρονόμος ἐγένετο τοῦ τοῖς τε-
E λείοις ἐπιτελμένου. Ἐκεῖ με εἰσάγαγε ἀφ' τὸν σὸν ἀγαθότητα· κρυβήσομαι ἀναμέσον
τῶν δένδρων αὐτοῦ, καὶ ἴδω τὸν Ἀδὰμ ἐν τόπῳ,
ᾧ ἐκρύβη μετὰ δόξης, καὶ εὐφροσύνης· ἔνθα τὲ
ἐῤῥήθη αὐτῷ· Ἀδὰμ ποῦ εἶ; καὶ προσκύνησιν, καὶ
δόξαν σοι προσενέγκω, ὅτι εἰσήκουσας τῶν εὐ-
χῶν μου, καὶ τὰς ἀνομίας μου ὑπερεῖδες. Θήσω
Δέσποτα δάκρυα ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγF γελίᾳ σου, ἵνα ἀποστραφῇ ὁ ἐχθρός μου εἰς τὰ
ὀπίσω, καὶ πτοηθεὶς παραχθῇ, ὅταν ἴδῃ με ἐν
τῷ τόπῳ, οὗ ἡτοίμασάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου.
Προσδοκήσας ὁ ἐχθρός μου ὁρᾶν με ἐν τόπῳ,
οὗ ἀφ' τὰς ἁμαρτίας μου ἡτοίμασέ μοι, εἰ
ἴδῃ με ἐν τόπῳ τῆς ζωῆς· καὶ παραχθεὶς σκοτισθήσεται, ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ οὐκ ἐγένετο, οὐδὲ
ἡ ἐνθύμησις αὐτοῦ ἡ μιαρὰ ἐτελέσθη. Ναὶ ἀσαθὲ, ναὶ φιλάνθρωπε, ναὶ ὁ μόνος ἀμάρτητος,

ναὶ

καὶ ὁ ἄχραντος, καὶ ἀμίαντος, ἔγχεον ἐπ' ἐμὲ τὴν ἄχραντόν σε φιλανθρωπίαν, καὶ δός μοι, ἵνα κἀγὼ, καὶ πάντες οἱ ἀγαπήσαντές σε κληρονόμοι γενώμεθα τῆς βασιλείας σε, καὶ ἰδόντες τὴν δόξαν σε προσκυνήσωμέν σου τὴν ἀγαθότητά σε, καὶ ἐρῶμέν σου ὁμοθυμαδὸν οἱ καταξιωθέντες ἰδεῖν τὸ ἀπόρρητόν σε κάλλος. Δόξα τῷ ποιήσαντι ἡμᾶς πρὸ, δόξα τῷ γεννήσαντι ἡμᾶς, δόξα τῷ ἁγίῳ πνεύματι τῷ ἀναγεννήσαντι ἡμᾶς, εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

A ita immaculate, & impollute, effunde super me immaculatam benignitatem tuam, & largire mihi, ut & ego, & omnes qui te diligunt, regni tui hæredes simus, & videntes gloriam tuam, adoremus bonitatem tuam, dicamusque simul qui tuam insatiabilem pulchritudinem videre meruimus: Gloria Patri qui fecit nos: gloria Filio, qui salvavit nos: gloria Spiritui Sancto, qui renovavit nos, in infinita B seculorum secula. Amen.

Ex Cod. Vat. ms. 438. p. 15. paulo diverse ab iis, quæ supra sunt edita hoc To. 2. p. 192. 212. & 253.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

ΠΑράκλησις φιλοχρίστων ἀκροατῶν πρὸς τὸν ἅγιον Ἐφραίμ. Προσκαλοῦμέν σε διδάσκαλε μαθεῖν καὶ τὰ τούτων ἀκόλουθα ὧν παρὰ σοῦ ἠκούσαμεν.

Τότε φιλόχριστοι πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης ἱσταμένη μέσον τῆς βασιλείας, καὶ τῆς κρίσεως, μέσον ζωῆς, καὶ θανάτου, μέσον χαρᾶς, καὶ ἀνάγκης, καὶ πάντες τὸν φοβερὸν τῆς ἐπερωτήσεως ὥραν ἐκδεχόμενοι ὅτι οὐδεὶς δύναταί τινι βοηθῆσαι, καὶ πάντες φόβῳ κάτω νεύοντες βλέπουσι τοὺς ἔμπροσθεν τοῦ βήματος παρεστηκότας, καὶ ἐπερωτωμένους. καὶ μάλιστα τοὺς ἐν ἀμελείᾳ ζήσαντας, καὶ ταῦτα θεωροῦντες πάλιν κάτω νεύοντες· ἐνθυμοῦνται πάσας τὰς πράξεις αὐτῶν· εἶτα καὶ θεωρεῖ ἕκαστα τὰ ἴδια ἔργα ἔμπροσθεν αὐτοῦ, κἄντε ἀγαθὰ, κἄντε φαῦλα· καὶ οἱ μὲν καλὰ ἔργα ἔχοντες, μετὰ χαρᾶς προσεγγίζουσι τῷ βήματι ὡς μέλλοντες ἀπολαμβάνειν τὸν στέφανον· ἐὰν δέ τις χαλεπὰς ἔχων ἁμαρτίας ἀμετανόητος ἐξέλθῃ τοῦ βίου, τότε θεωρῶν αὐτὰς ἔμπροσθεν αὐτοῦ παρεστηκυίας καὶ κατηγορούσας, καὶ ἐλέγχουσας ὀδυνώμενος λέγει· ὢ πῶς οὐκ ἠγωνισάμην ὁ ἄθλιος, ἀλλὰ τὸν καιρόν μου ἀπώλεσα παίζων καὶ παιζόμενος, πῶς οὐ μετενόησα, ἀλλὰ οὐκ ἠλέησα, ἀλλὰ τί ἐφθόνησα τῷ ἀδελφῷ μου, ἐμίσησα, ἐλοιδόρησα, καὶ οὐ διηλλάγην· ναὶ ναὶ ἔπραξα ὡς ἄφρων. ἤκουον δὲ καὶ τὰς κολάσεις· ἤκουον δὲ περὶ ταύτης τῆς φοβερᾶς ἡμέρας. ἀλλὰ τί οὐ μετενόησα πρὸς τὸν κύριον τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου; ἀλλὰ παιζόμενος ἐτέλεσά μου τὰ ἔτη· τοὺς νηφύοντας καὶ προσευχομένους θεωρῶν ἐχλεύαζον, οἵτινες φαιδροὶ παείσαντας τῷ κειτῇ ἀπαντῶντες

C

D

E

F

EJUSDEM INTERROGATIONES ET RESPONSIONES.

INTERROGATIO.

INterrogarunt Christo dilecti auditores sanctum Ephræm: Discere cupimus magister & quæ consequentur ad ea quæ a te audivimus.

Tunc, Christo dilecti, omnis homo constitutus in medio regni, & judicii, inter vitam & mortem, inter gaudium & necessitatem, & cuncti terribilem interrogationis horam exspectantes, tunc, quum nemo alteri opem ferre poterit, cunctique præ timore humi obtutum defigentes, coram tribunali se constitutos adspiciunt interrogari, districteque examinari, præsertim autem eos qui suam negligenter vitam transegerunt. Dumque hæc intuentur, rursum vultu demisso, secum ipsi suas omnes reputant actiones. Deinde & quisque ante conspectum suum propria contuetur opera, sive bona sive mala. Et qui bonis operibus conspicui fuerint, cum gaudio appropinquabunt tribunali: ut qui sunt coronam recepturi. Quod si quis atrocibus peccatis obnoxius, impœnitens ex hac vita excesserit, tunc ea ante se videns repræsentari, seque ab iis condemnari atque convinci, dolore afflictus, dicet: O quomodo non decertavi miser; sed universum tempus meum deperdidi, illudens atque illusus. Quomodo pœnitentiam non egi? Quamobrem odio fratrem meum habui, invidusque ei fui, ac convitiis illum incessi, & non sum reconciliatus? Certe certe ut insipiens feci, & vere audiebam de hoc die formidando. Quomodo inquam pœnitentiam non egi apud illum, qui tollit peccata mundi: Verum ludibrio habitus, annos meos complevi; jejunio sese macerantes, & orationibus intentos adspiciens, subsannabam; qui quidem nunc illustres co-

ram Judice adsistunt, præmia repetentes. Sed quid agam? nam tempus pœnitentiæ præteriit. Dumque secum ista cogitant, vocem interim audiunt Judicis dicentis: Ostendite mihi opera vestra, & accipite mercedem. Et in illa hora commovebuntur universi Christianorum ordines, Pontifices, & Sacerdotes, & Levitæ: singuli resurgent in proprio ordine, sicut scriptum est. Concutientur tunc timore Reges, Principes ac Duces, potentes, & sapientes, & pauperes, servi, & liberi: quia instat hora, ut uniuscujusque opera legantur coram angelis, & hominibus, aperianturque consilia cordium, ut referat quisque in corpore, quæ gessit, sive bona, sive mala.

Rom. 2.

Dic nobis, magister, & quæ postea audituri, vel passuri sunt isti?

Hei mihi, fratres mei Christo dilecti, volo vobis & quæ consequutura sunt enarrare: sed timore perculsus impedior, & vox mea deficit, lacrymæque mihi excidunt, quoniam tremenda est hæc narratio.

Dic, per Dominum rogamus, propter nostram utilitatem.

Tunc, Christo dilecti, discutitur sigillum Christianismi, quod unusquisque accepit in sancta Ecclesia, confessionis, fidei, & baptismi pacta & conventiones: requireturque ab unoquoque fides incontaminata, nullique hæreseos notæ obnoxia. Et signaculum integrum, ac tunica impolluta, quemadmodum & in se-

Psalm. 75. ptuagesimo quinto scriptum reperitur psalmo: Quoniam omnes in circuitu ejus, afferent munera. Et iterum: Afferte Do-

Psalm. 28. mino gloriam & honorem.

Omnes ne interrogabuntur, parvi pariter ac magni?

Etiam, omnes qui nomen dederint Ecclesiæ, unusquisque secundum propriam

Sap. 6. virtutem: potentes enim potenter inquirentur, sicut scriptum est: quoniam cui

Luc. 12. multum datum est, multum exigetur ab

Matth. 7. eo. Et, qua quisque mensura mensus fuerit, eadem ipsi remetietur illic. Verumtamen sive magni, sive parvi, cuncti æqualiter professi sumus, & singuli pariter signaculum illud pretiosum accepimus, universique similiter diabolo recunciavimus, insufflando ei. Et unusquisque nostrum simili modo, conjunctus est Christo, adorando ipsum. Siquidem cognovistis vim sacræ piscinæ, & abrenunciationis inimici.

Obsecramus te, Magister, ut & abrenunciationis vim nos doceas?

Abre-

A τῦντες τὰς μισθάς· ἆρα τί ποιήσω ὅτε καιρὸς τῆς μετανοίας παρῆλθεν· ταῦτα δὲ αὐτῶν ἐνθυμουμένων, καὶ ὀδυρομένων ἀκούσι τῆς φωνῆς τοῦ δικαστοῦ, λέγοντος, δείξατε τὰ ἔργα καὶ λάβετε μισθόν· ὃν δὲ τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ σαλευθήσονται πάντα τὰ τάγματα τῶν χριστιανῶν, ἀρχιερεῖς, καὶ ἱερεῖς, καὶ λευίται· ἕκαστος ἐγείρεται ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι καθὼς γέγραπται· σαλευθήσονται φόβῳ βασιλεῖς, καὶ ἄρχοντες, καὶ δυνάσται, καὶ σοφοὶ, καὶ πένητες, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι· ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα, ἵνα ἑκάστου τὸ ἔργον ἐπὶ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων φανερωθῇ, καὶ ἀποκαλυφθῶσιν αἱ βουλαὶ τῶν καρδιῶν, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν ἤτε καλὸν, ἤτε φαῦλον.

Εἰπὲ ἡμῖν καὶ τὰ μετὰ ταῦτα διδάσκαλε ἃ μέλλουσιν ἀκούειν, ἢ μανθάνειν.

Οἴμοι ἀδελφοί μου φιλόχριστοι, θέλω εἰπεῖν τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου συνεχόμενος ἀνακόπτομαι, καὶ ἡ φωνή μου ἐκλείπει καὶ τὰ δάκρυά μου βρέχουσι, διότι φοβερὸν τὸ δικήγημα.

Εἰπὲ, διὰ τὸν κύριον ὠφελῶμεν πρὸς ἡμετέραν ὠφέλειαν.

Τότε φιλόχριστοι ἐρευνᾶται ἐνὶ ἑκάστῳ ἡ σφραγὶς τοῦ χριστιανισμοῦ, ὡς ἔλαβεν ἕκαστος ἐν τῇ ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως, καὶ τοῦ βαπτίσματος τὰς συνθήκας, καὶ ἀπαιτεῖται ἕκαστος τὴν πίστιν ἀμίαντον, καὶ ἀνεπίμικτον πάσης αἱρέσεως· καὶ τὴν σφραγίδα ἄθραυστον, καὶ τὸν χιτῶνα ἀμόλυντον, καὶ τὸ γεγραμμένον τῷ ἑβδομηκοστῷ πέμπτῳ ψαλμῷ, ὅτι πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσι δῶρα τῷ φοβερῷ βασιλεῖ· καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ προστάσσοντα, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν.

Πάντες ἐρωτῶντα μικροὶ καὶ μεγάλοι;

Ναὶ πάντες πολιτογραφηθέντες ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἕκαστος κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· δυνατοὶ γὰρ δυνατῶς ἐταθήσονται, καθὼς γέγραπται, ὅτι ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ μέτρῳ μετρεῖ ἕκαστος, ἀντιμετρηθήσεται αὐτῷ ἐκεῖθεν· πλὴν καὶ μέγας καὶ μικρὸς ἐφ' ὅσῃς πάντες τὴν πίστιν ὡμολογήσαμεν καὶ τὴν τιμίαν σφραγίδα ἐλάβομεν, καὶ πάντες τῷ διαβόλῳ ἀπετάξαμεθα προσκυνήσαντες αὐτῷ· εἰ ἄρα ἐνοήσατε τὴν δύναμιν τοῦ μυστηρίου τῆς κολυμβήθρας, καὶ τῆς ἀποταγῆς τοῦ ἀλλοτρίου.

Παρακαλοῦμεν μαθεῖν τὴν δύναμιν τῆς ἀποταγῆς.

Ἡ ἀπο-

Ἡ ἀποταγὴ, ὦ ἕκαστος ἐπὶ τῷ ἁγίῳ A
βαπτίσματος ποιούμεθα, μικρὰ μὲν φαίνεται λεγομένη, νοουμένη δὲ καὶ πάνυ ἔστι μεγάλη, ὡς ὁ ἰσχύσας φυλάξαι βισμακαριστός ἐστιν· ἀφ' ἑνὸς γὰρ ὀλίγων ῥημάτων πᾶν κακὸν ὀνομαζόμενον ὃ μισεῖ ὁ Θεός, ἀποτασσόμεθα, οὐκ ὂν, ἢ δύο, ἢ δέκα, ἀλλὰ πᾶν κακὸν ὃ μισεῖ ὁ Θεὸς, οἵ-
όντι λέγω· ἀποτάσσομαι φησὶ τῷ σατανᾷ & πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. ποίοις ἔργοις; ἄκουσον, B
πορνείαν, μοιχείαν, ἀκαθαρσίαν, ψυδολογίαν, φθόνον, φαρμακείαν, μαντείαν, ἐπαοιδίαν, θυμὸν, ὀργὴν, βλασφημίαν, ἔχθραν, ἔριν, ζῆλον. Ἀποτάσσομαι μέθην, ἀργολογίαν, ὑπερηφανίαν, βλακείαν· ἀποτάσσομαι γελοιασμοῖς, κιθαρισμοῖς, ᾄσμασι δαιμονικοῖς, ἤγουν βαγῳδίαις, ἐπιφωνήσεσι, παιδοφθορίαις, ὀρνεοσκοπίαις, ἐπερωτήσεσι πνευμάτων, πετάλων C
γραφαῖς· ἀποτάσσομαι πλεονεξίας, μισαδελφίας, ἁρπαγῆς· ἀποτάσσομαι τῷ σχολάζειν κύβοις, ἤγουν τῷ ταυλίζειν καθὼς & οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι τοὺς ποιοῦντας τοῦτο ἀκαινωνήτους εἶναι προστάσσουσι εἰς τοὺς κανόνας αὐτῶν, ἐὰν λαϊκοὶ εἰσὶ, εἰ δὲ κληρικοὶ εἰσὶ ἵνα καθαίρωνται· ἀποτάσσομαι εἰδωλοθύτῳ, καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ σφαγίου. Καὶ τί πολλὰ λέγω; ὃ γὰρ D
ἐστι καιρὸς νῦν πάντα ἐξειπεῖν, ἀλλὰ διαδραμοῦμαι τὰ πολλὰ, καὶ ἁπλῶς εἴπωμεν· ἀποτασσόμεθα πᾶσι τοῖς ὂν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ, καὶ ἄστροις γινομένοις, καὶ ὂν πηγαῖς, καὶ ὂν δένδροις, καὶ ὂν ῥιόδοις, ὂν βάμμασι καὶ ποτηρίοις καὶ ἑτέροις πολλοῖς ἀτόποις ἔργοις, ἅπερ αἰσχρὸν ἐστι καὶ λέγειν. Τούτοις πᾶσι καὶ τοῖς ὁμοίοις τούτων ἀποτασσόμεθα ὂν τῇ τοῦ ἁγίου βα- E
πτίσματος ἀποταγῇ, ἅπερ πάντες γινώσκομεν, ὅτι ἔργα καὶ διδασκαλίαι εἰσὶ τοῦ διαβόλου. Ταῦτα πάντα ὂν σκότει ὄντες τὸ πρὶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ διαβόλου ἐμάθομεν· πρὶν φθάσῃ εἰς ἡμᾶς τὸ φῶς, ὅτε ἦμεν πεπραμένοι ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας· ὅτε δὲ ἠβουλήθη ὁ φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεὸς λυτρώσασθαι ἡμᾶς ὂκ τῆς ταυτης πλάνης ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατο- F
λὴ ἐξ ὕψους, καὶ ἐπέφανεν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντάλλαγμα ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ἐξηγόρασεν ἡμᾶς τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων, καὶ ηὐδόκησεν ἀναγεννῆσαι ἡμᾶς δι' ὕδατος καὶ πνεύματος. Ταῦτα οὖν πάντα ἀπηρνησάμεθα, καὶ ἀπεξεδυσάμεθα τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ· ἐνεδυσάμεθα δὲ τὸν νέον Ἀδάμ. Ταῦτα νῦν ὁ ποιῶν τὰ

Abrenunciatio, quam in ſancto baptiſmo facimus, nominata quidem apparet parva; ceterum intellecta, admodum magna: quam qui ſervare valuerit, beatiſſimus erit. Paucis namq; verbis cuncta quæ nominantur mala, quæque odit Deus, valere jubemus, & abrenunciamus: cujuſmodi ſunt, non unum dumtaxat, non duo, nec decem; ſed quodcunque appellatur malum. Puta: Abrenuncio Satanæ, & cunctis operibus ejus. Quibus inquam operibus? Audi: Fornicationi, adulterio, immunditiæ, mendacio, furto, invidiæ, veneficio, divinationi, incantationibus, excandeſcentiæ, iræ, blaſphemiæ, inimicitiæ, contentioni, æmulationi. Abrenuncio, inquam, ebrietati, ocioſiloquio, ſuperbiæ, laſciviæ, atque acediæ. Abrenuncio riſibus, citharārum luſibus, canticis diabolicis, tragicis ſcilicet, inclamationibus, puerorum corruptionibus, augurationibus, ſpirituum immundorum interrogationibus, laminarum inſcriptionibus. Abrenuncio avaritiæ, odio in fratrem, rapinis. Abrenuncio alearum otio, & tabularum luſui, ſicut etiam ſancti Apoſtoli hiſce operam dantes atque vacantes, excommunicatos eſſe ordinarunt in ſuis canonibus, ſi laici fuerint: at ſi clerici, ut deponantur. Abrenuncio idolothytis, ſuffocatis, & ſanguini, & morticiniis. Abrenuncio eſui ſanguinis jumentorum ac pecorum occiſorum, ſive in inteſtina ingredientis, ſive quomodocunque aliter. Et quorſum pluribus ago? non enim modo ſuppetit tempus enarrandi omnia. Verum percurramus multa, & ſimul ſemelque dicamus: Abrenunciamus cunctis, quæ fiunt in Sole, & Luna, & aſtris, & in fontibus, & in arboribus, & ſalſamentis ſive tincturis, atque amuletis, & calicibus, aliiſque pluribus abſurdiſſimis operibus: quæ & dicere foret turpe, atque audire. Quibus omnibus, & horum ſimilibus abrenunciat Chriſtianus quicunque, in abrenunciatione ſancti Baptiſmatis: quæ cuncti novimus opera atque doctrinas eſſe diabolorum. Atque hæc cuncta, dum in tenebris eſſemus ſub poteſtate diaboli, didicimus, priuſquam lux affulgeret nobis, eſſemuſq; adhuc ſub peccato venundati. Quando autem benigniſſimo, miſericordiſſimoq; Dño placuit, nos ex hujuſcemodi liberare errore, viſitavit nos oriens ex alto: apparuitq; gratia Dei Salvatoris, & dedit ſemetipsũ pro nobis commutationem, redemitq; nos ab errore idolorum, proprio ſanguine. Et dignatus eſt regenerare nos, per aquam & ſpiritũ: Hæc omnia abnegavimus, & veterem hominẽ una cum actionibus ſuis exuimus, novũ verò Adam induimus. Præfata igitur hæc opera

mala, qui poſt gratiam in ſacro baptiſmate acceptam, fecerit, gratia excidit, Chriſtuſque tali in peccatis permanenti, nihil proderit. Audiſtis, o Chriſti amatores, quantæ malorum multitudini abrenunciavimus paucis verbis. Atqui hæc ipſa abrenunciatio, & pulchra confeſſio, exigetur a quocunque Chriſtiano, in illa die. Scriptum eſt enim: Quoniam ex verbis tuis juſtificaberis, & ex verbis tuis condemnaberis. Iterumque Dominus ait: De ore tuo te judico, ſerve nequam. Perſpicuum eſt igitur fratres, quia verba noſtra vel judicatura ſint nos, vel juſtificatura, in hora illa.

Matth. 12. Luc. 19.

At quo pacto interrogantur?

Interrogabuntur Paſtores, Epiſcopi ſcilicet, & Principes, de proprio ſtatu, & de grege ipſorum: requirenturque ab unoquoque oves rationales, quas a ſummo Paſtore Chriſto paſcendas ſuſceperint. Quod ſi ex negligentia ipſius Epiſcopi, vel Principis, ovem deperdi contigerit, de manu ipſorum requiretur ſanguis ejus. Similiter quoque Presbyteri, rationem reddent pro Eccleſiæ ſibi creditæ populo. Præterea Diaconi, & cuncti fideles pro animabus quæ in illorum ſunt familiis, pro uxore, & filiis, pro ſervis, & ancillis, daturi ſunt rationem: an in diſciplina & correptione Domini eos enutrierint, ſicut admonet Apoſtolus. Tunc quoque interrogabuntur Reges, & Principes, & divites, & pauperes, & parvi, & magni de operibus quæ geſſerint. Scriptum ſiquidem eſt: Quia omnes nos manifeſtari oportet ante tribunal Chriſti, ut referat unuſquiſque propria corporis, prout geſſit, ſive bonum, ſive malum. Scriptumque habemus alibi: Quoniam non eſt, qui de manibus meis poſſit eruere.

2. Cor. 5. Rom. 14.

Deuter. 32.

Rogamus te, ut nobis aperias & ea, quæ poſtea futura ſunt.

Loquar in dolore, & dicam in ſuſpiriis; quia quæ poſt futura ſunt, audire non poteritis, quare ſuperſedeamus, Chriſto dilecti.

Numquid formidoloſiora ſunt ea ſupradictis, quæ abs te audivimus?

Et formidabiliora, & triſtiora, & miſerabiliora, multiſque lacrymis ac ſingultibus digna, quæ in medium ſi protulero, tremore corripientur cuncti illa audientes.

Expone nobis illa, o amice ſi fieri poteſt; ut iis auditis majorem agere pœnitentiam ſtudeamus.

Dicam cum lacrymis: non enim poſſibile eſt abſq; lacrymis illa effari, quandoquidem

A ωφθαρμένα πονηρὰ ἔργα μετὰ τὸ χάειν τὴν χάριτος ἐξέπεσεν, καὶ ὁ Χριστὸς αὐτὸν οὐδὲν ὠφελήσει ἐπιμένοντα τῇ ἁμαρτίᾳ· ἠκούσατε φιλόχριστοι πόσον πλῆθος κακῶν ἀπεπάξασθε διὰ ὀλίγων ῥημάτων, ταύτην οὖν τὸ ἀποταγὴν καὶ τὸ καλὴν ὁμολογίαν ἀπαιτεῖται ἐν τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕκαστος ἡμῶν· γέγραπται γὰρ ὅτι ἐκ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ· καὶ πάλιν ὁ κύριος λέγει· ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σὲ πονηρὲ δοῦλε· φανερόν ἐστιν ὅτι, οἱ λόγοι ἡμῶν, ἢ κατακρίνουσιν, ἢ δικαιοῦσιν ἡμᾶς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ·

B

C

Ποίῳ δὲ τρόπῳ ἐρωτῶνται;

Ἐπερωτῶνται ποιμένες, ἤγουν Ἐπίσκοποι, καὶ περὶ τῆς ἰδίας πολιτείας καὶ ὑπὲρ τῆς ποίμνης αὐτῶν, καὶ ἀπαιτεῖται ἕκαστος τὰ λογικὰ πρόβατα, ἅπερ παρέλαβε παρὰ τοῦ Ἀρχιποιμένος Χριστοῦ; ἐὰν ἐξ ἀμελείας τοῦ Ἐπισκόπου ἀπολείψῃ πρόβατον, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἀπαιτεῖται· ὁμοίως δὲ καὶ πρεσβύτεροι δώσουσι λόγον ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν· ἅμα δὲ καὶ οἱ Διάκονοι, καὶ πᾶς δὲ πιστὸς ὑπὲρ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς καὶ τέκνων, καὶ παιδίων, καὶ παιδίσκων δώσει λόγον, εἰ ἐξέλιπεν αὐτοὺς ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ κυρίου, καθὼς προαγγέλλει ὁ Ἀπόστολος. Τότε ἐπερωτῶνται βασιλεῖς, καὶ ἄρχοντες, πλούσιοι καὶ πένητες, καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι περὶ ὧν ἔπραξαν ἔργων· γέγραπται γὰρ ὅτι πάντες παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν εἴτε ἀγαθὸν, εἴτε πονηρόν· καὶ ἀλλαχοῦ γέγραπται· ὅτι οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.

D

E

Λεόμεθά σου ἵνα ἡμῖν εἴπῃς τὰ ὕστερα τούτων γινόμενα·

Λαλήσω ἐν ὀδύνῃ τῆς καρδίας μου ὅτι οὐ δύνασθε ἀκοῦσαι τὰ τούτων ὕστερον γινόμενα, ἀλλὰ παυσόμεθα φιλόχριστοι.

Μὴ φοβερώτερα τῶν προειρημένων εἰσὶν ἃ μέλλω σοι λαλεῖν;

F

Καὶ φοβερώτερα, καὶ σκυθρωπότερα καὶ ἐλεινότερα, καὶ πολλῶν δακρύων, καὶ στεναγμῶν ἄξια, ἅπερ ἂν εἰς μέσον προφέρω· φόβος λείψεται τοὺς ἀκούοντας αὐτά.

Διήγησαι ἡμῖν ταῦτα φίλε, εἰ δυνατὸν, ἵνα ἀκούσαντες αὐτὰ, πλέον σπουδάσωμεν μετανοῆσαι.

Εἶπω μετὰ δακρύων· οὐ γὰρ ἔστιν χωρὶς δακρύων ἐκεῖνα διηγήσασθαι· διότι ἕκαστα

εἰσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐντολὴν ἔχομεν παρὰ τοῦ A
Ἀποστόλου ταῦτα πιστοῖς ἀνθρώποις παρατίθεσθαι· ὑμεῖς δὲ πιστοί ἐστε, ταῦτα παρατίθημι ὑμῖν. καὶ ὑμεῖς δ' ἑτέρους διδάξατε· εἰ γὰρ καὶ τὴν καρδίαν μου ἀλγῶ ἐπὶ τῇ διηγήσει ταύτῃ, ἀλλὰ συμπαθήσατέ μοι, ἀδελφοί μου εὐλογημένοι· τότε γὰρ φιλόχριστοι μετὰ τὸ εὐρεθῆναι, καὶ πάντων τὰ ἔργα δημοσιευθῆναι ἐπὶ ἀγγέλων, καὶ ἀνθρώπων, καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ B
τεθῶσιν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ καταργηθῇ πᾶσα ἐξουσία καὶ δύναμις, καὶ καμφθῇ τῷ Θεῷ πᾶν γόνυ, καθὼς γέγραπται, τότε ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων· εἰ γὰρ ἔχοντες τὰ καλὰ ἔργα, καὶ τοὺς καλοὺς καρποὺς χωρίζονται ἀπὸ τῶν ἀκάρπων, καὶ ἁμαρτωλῶν, οἱ καὶ ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος, ἔτοι εἰσὶν οἱ τὰς ἐντολὰς τοῦ C
κυρίου φυλάξαντες οἱ ἐλεήμονες, οἱ φιλόπτωχοι, καὶ φιλόξενοι, οἱ ξενοδοκήσαντες, οἱ τοὺς γυμνοὺς περιβάλλοντες, οἱ τοὺς ἐν φυλακῇ ἐπισκεπτόμενοι, οἱ τῶν καταπονουμένων ἀντιλήπτορες, οἱ τῶν χηρῶν προστάται, οἱ τῶν καταπεπονημένων ἐπισκέπται, οἱ πενθήσαντες νῦν, καθὼς εἶπεν ὁ κύριος, οἱ πτωχεύσαντες νῦν διὰ τὸν ἐν οὐρανοῖς D
ἐπικείμενον πλοῦτον, οἱ τὰ πταπτώματα τῶν ἀδελφῶν ἀφιέντες, οἱ τὴν σφραγῖδα τῆς πίστεως φυλάξαντες ἄθραυστον, καὶ ἀμόλυντον ἀπὸ πάσης αἱρέσεως, τούτους φήσει ἐν δεξιῶν· τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων· ἔτοι εἰσὶν οἱ ἄκαρποι οἱ τὸν ποιμένα τὸν καλὸν παροξύναντες, οἱ μὴ προσέχοντες ταῖς φωναῖς τοῦ Ἀρχιποιμένος, οἱ σοβαροὶ, οἱ ἀπέδυτοι οἱ τὸν καιρὸν τοῦτον τῆς μετανοίας, ὥσπερ ἔριφοι παίζοντες, καὶ σκιρτῶντες, καὶ χυ- E
φῶντες, οἵτινες ἐδαπάνησαν ἐν κραιπάλῃ, καὶ μέθῃ, καὶ ἀσωλαγχνίᾳ τὸν πάντα χρόνον τῆς ζωῆς αὐτῶν. ὥσπερ ἐκεῖνος ὁ πλούσιος ὁ μηδέποτε ἐλεήσας τὸν πτωχὸν Λάζαρον· διὰ τοῦτο καὶ τῆς ἐξ εὐωνύμων παραστάσεως κατεκρίθησαν ὡς ἀνελεήμονες καὶ ἄσωλαγχνοι, καὶ μὴ ἔχοντες μετανοίας καρπούς· οὐδὲ γὰρ ἔλαιον ἐν ταῖς λαμπάσιν αὐτῶν· οἱ δὲ τὸ ἔλαιον ἐκ τῶν πενήτων F
ἀγοράσαντες καὶ πλήσαντες τὰ ἀγγεῖα ἑαυτῶν ἐκ δεξιῶν παρίστανται ἔνδοξοι καὶ ἱλαροὶ φαιδρὰς κατέχοντες τὰς λαμπάδας, καὶ ἀκούουσι τῆς μακαρίας ἐκείνης, καὶ εὐσωλάγχνου φωνῆς· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· οἱ δὲ ἐξ εὐωνύμων τῆς ὀδυνηρᾶς ἐκείνης καὶ σκυθρωπῆς ἀκούουσιν ἀποφάσεως· πορεύ-

doquidem hæc ſunt extrema. Quoniam autem mandatum ab Apoſtolo accepimus, hæc fidelibus hominibus proponendi, & quia vos fideles eſtis, iſta vobis commendare viſum eſt, vos autem & alios docete. Etſi enim dolore cordis præpedior, dum ejuſmodi narrationem aggredior, at compatimini mihi, fratres mei benedicti. Tunc enim, tunc inquam, Chriſto dilecti, quum diſcuſſi examinatique fuerint univerſi, univerſorumque opera coram Angelis & hominibus publicata, cunctique inimici ſubjecti ſub pedibus ejus, & omnis poteſtas ac vis terrena evacuata, omneque Deo curvatum fuerit genu, quemadmodum ſcriptum eſt. Tunc ſegregabit eos ab invicem, ſicut ſegregat paſtor oves ab hœdis. Nam qui bonis operibus, boniſque fructibus reperti fuerint conſpicui, ab infructuoſis & peccatoribus ſeparabuntur. Sicut Sol autem fulgebunt illi, qui mandata Dei cuſtodierint, miſericordes, pauperum & pupillorum amatores, peregrinorum ſuſceptores, qui nudos operuerint, viduarum defenſores exſtiterint, in carcere poſitos viſitaverint, labore ærumnaque confectos adjuverint, morbo decumbentes inviſerint: qui, ut ait Dominus, nunc lugent, qui nunc ſunt pauperes propter divitias in cœlo repoſitas, qui fratribus offenſas remittunt, qui ſignaculum fidei integrum, impollutumque ab omni hæreſis ſorde ſervarunt, hos inquam, a dextris ſuis ſtatuet; hœdos verò a ſiniſtris, qui ſunt infructuoſi illi, qui paſtorem bonum exacerbaverunt, qui ſummi paſtoris voci non attenderunt, tumidi, & arrogantes, indiſciplinati, qui tempus iſtud pœnitentiæ aptiſſimum perdiderunt, ac velut hœdi laſciviis, ſaltationibus, atque delitiis dediti ſunt, qui univerſum vitæ ſuæ tempus in crapula, ebrietate, & immiſericordia conſumſerunt, ſicut dives ille, qui nulla umquam ductus eſt miſericordia pauperis Lazari. Atque ideo inter adſtantes a ſiniſtris erunt condemnati, tamquam omnis miſericordiæ, pietatiſque viſcerum expertes, & pœnitentiæ fructibus, oleoque in lampadibus ſuis deſtituti. Ceterum qui oleum a pauperibus ſibi coëmerint, vaſaque ſua impleverint, a dextris adſtabunt, gloria illuſtres, & hilares, lucidas lampades in manibus habentes, audientque beatam illam & miſericordem vocem: Venite benedicti patris mei, poſſidete præparatum vobis regnum a conſtitutione mundi. Qui autem a ſiniſtris erunt, lugubrem & auſteram audituri ſunt ſententiam: Diſce- *Matth. 25.*

Matth. 25. Discedite a me maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo, & angelis ejus. Sicut misericordiæ viscera aliis non expandistis, ita nec vos modò misericordiam obtinebitis. Sicut vocem meam audire noluistis, ita neque ego vestras lamentationes ac gemitus audiam. Mihi enim non ministrastis, nec me esurientem pavistis, neque sitientem potastis, neque me hospitem collegistis, neque nudum operuistis, infirmum me non visitastis, nec in carcere ad me venistis. Alterius Domini fuistis operarii, atque ministri, diaboli scilicet, quamobrem discedite a me, operarii iniquitatis. Et tunc abibunt hi in supplicium æternum: Justi autem in vitam æternam.

A πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· ὡς ὑμεῖς οὐκ ἐλεήσατε, οὕτως οὐδὲ ὑμῖν ἐλεηθήσεσθε, ὡς οὐκ ἠκούσατέ μου τῆς φωνῆς, οὕτως οὐδὲ ἐγὼ νῦν εἰσακούσομαι τῶν ὑμετέρων ὀδυρμῶν· ἐμοὶ γὰρ οὐ διηκονήσατε, οὐδὲ πεινῶντά με ἐθρέψατε· οὐδὲ διψῶντα ἐποτίσατε, οὐδὲ ἐξενοδοχήσατε, οὐδὲ B ἐνεδύσατε γυμνιτεύοντα, οὐδὲ ἀσθενοῦντά με ἐπεσκέψασθε, οὐδὲ ἐν φυλακῇ ὄντος μου, ἤλθετε πρός με, ἀλλ' οὐκ ἐργάται κυρίου ἐγένεσθε, καὶ ὑπουργοί; τοιγαροῦν ἀπόσχεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας, καὶ τότε ἀπελεύσονται οἵτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

In unum ne omnes supplicium sunt abituri; an verò varia tormenta reperiuntur?

Εἰς μίαν δὲ κόλασιν ἀπέρχονται πάντες, C ἢ διάφοροί εἰσιν κολάσεις;

Varia tormentorum esse loca, ex Evanlio novimus: Sunt etenim tenebræ exteriores, unde liquet, & alias esse interiores. Gehenna ignis, locus alius. Stridor dentium, locus proprius. Vermis non dormiens, in alio loco est. Stagnum ignis, locus alius. Tartarus locus proprius. Ignis inextinguibilis in propria regione est. Infernus in quem detorquentur peccatores, & profundum inferni locus sævior. Hisce suppliciorum locis distribuuntur miseri, quisque pro peccatorum suorum modo, vehementius mitiusve, sicut scriptum est:

Matth. 8.

Διάφοροι κολάσεων τόποι εἰσίν, ὡς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἠκούσαμεν. Ἔστιν οὖν σκότος ἐξώτερον. δῆλον ὅτι καὶ ἄλλο ἐσώτερον· γεέννα τοῦ πυρὸς τόπος ἄλλος, βρυγμὸς ὀδόντων τόπος ἴδιος· σκώληξ ἀκοίμητος ἐν ἑτέρῳ τόπῳ ἐστίν· ἡ λίμνη τοῦ πυρὸς τόπος ἕτερος· ὁ πάρπαρος τόπος ἴδιος· τὸ ἄσβεστον πῦρ ἰδία χώρα καταχθόνια, καὶ ἀπώλεια ἐν ἰδίοις τόποις κατώτατα γῆς ἄλλος τόπος· ᾅδης ἔνθα ἀποφέρονται οἱ ἁμαρτωλοί, καὶ πυθμὴν ᾅδου τόπος χαλεπώτερος· ἐν ταύταις ταῖς κολάσεσι καταμερίζονται οἱ ἐλεεινοί· ἕκαστος πρὸς ἀναλογίαν τῶν πλημμάτων αὐτοῦ, εἴτε σφοδρότερον, εἴτε μαλακώτερον κατὰ τὸ γεγραμμένον, ὅτι σειρᾶς τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται. τοιοῦτο δέ ἐστι καὶ τὸ διαρήσεται πολλὰς καὶ ὀλίγας· ὥσπερ δὲ ὧδε εἰσὶ διαφοραὶ κολάσεως, οὕτως καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἀγῶνι· οἱ δὲ ἔχοντες κατ' ἀλλήλων ἔχθραν, ἐὰν τύχωσιν ἐνδημοῦντες τῷ σώματος ἀπαράπτωτον κεῖμα εὑρήσουσιν ἐν ὥρᾳ κρίσεως· καὶ ὡς μεμισημένοι, εἰς τὸ ἐξώτερον πῦρ ἀποπέμπονται, καὶ σκότος ἀτελεύτητον ὡς καταφρονήσαντες τοῖς ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐντολῆς τῆς λεγούσης, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καὶ συγχωρεῖτε ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά· πᾶς δὲ ὁ ἁμαρτήσας, οὐκ ὀφείλει ἀμέριμνος διαγειν, οὐδὲ πάλιν ἀπογινώσκειν· διόπερ παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Θεὸν δίκαιον, καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐχὶ τῶν ἀμεριμνούντων, οὐδὲ τῶν ἀνακειμένων ῥεγχόντων, οὐδὲ τῶν ζυφόντων, οὐδὲ γελώντων, ἀλλὰ τῶν πενθούντων, καὶ μετανοούντων, καὶ

Prov. 5.

Luc. 12.

Matth. 5. 18

1. *Joan.* 2.

quia funibus peccatorum suorum constringitur unusquisque. Atque hoc est quod dicitur: vapulabit multis, & paucis. Quemadmodum autem peccatorum sunt differentiæ, ita & tormentorum varietates. Qui verò inter se inimicitias fovent, si sic eos ex hac vita excedere contigerit, inexorabilem judicii sententiam in hora judicii subibunt; & tamquam Deo exosi, in tenebras transmittentur exteriores, ut qui leve & facile illud Domini mandatum sprezerint, quod sic habet: Diligite invicem, & remittite mutuò, usque septuagies septies. Omnis autem peccans meminerit se vitam hic securam, & absque solicitudine non posse degere, ut neque rursus desperare. Quoniam advocatum habemus apud patrem, Jesum Christum, & ipse est propitiatio pro peccatis nostris: non quidem omnis curæ ac solicitudinis expertium, desidum, atque stertentium, in deliciis viventium, risuique indulgentium, cauponas frequentantium, atque potorum: Sed lugentium, ac pœnitentiam agentium, ad eumque diu noctuque claman-

καὶ βοώντων πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας. οἱ καὶ παρακληθήσονται ὑπὸ τοῦ παρακλήτου· ὁ δὲ ἁμαρτήσας, καὶ ἐπιλαθώμενος τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ ὅτως ἀποδημῶν τοῦ σώματος ἐπὶ τούτων ἡ ὀργὴ Θεοῦ ἐπιπεσεῖται σκληρά, ἣν Μανασσῆς ἐμήνυσεν εἰπών· Ὅτι ἀνυπόστατος ἡ ὀργὴ τῆς ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς ἀπειλῆς σου. Οὐαὶ τῷ φιλοπόρνῳ· οὐαὶ τῷ μεθύσῳ καὶ σὺν αὐτῷ τῷ λοιδόρῳ· οὐαὶ τοῖς μετὰ τυμπάνων, καὶ κιθαρῶν, καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσι· τὰ δὲ ἔργα Κυρίου οὐκ ἐμβλέπουσι· οὐδὲ τῶν λόγων αὐτοῦ μνημονεύουσιν· οὐαὶ τοῖς ἐνυβρίζουσι τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφάς· οὐαὶ τοῖς ἀπολλύουσι τὸν καιρὸν τοῦτον τῆς μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς εἰς μετεωρισμοὺς καὶ γελοῖα· ζητήσουσι γὰρ τὸν καιρὸν, ὃν κακῶς ἐδαπάνησαν, καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν· οὐαὶ τοῖς ἐν πνεύμασιν ἐπερεταῖς πλάνοις, καὶ προσμένουσιν ἀπερχομένοις, καὶ προσέχουσι διδασκαλίαις δαιμόνων· οἳ σὺν αὐτοῖς καταπειθήσονται ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι· οὐαὶ τοῖς γράφουσιν ἀδικίαν· οὐαὶ τοῖς τὰ περίεργα ποιοῦσιν, γοητείας καὶ μαντείας, καὶ παιδοφθορείας καὶ περίαπτα, βάμματα καὶ πέπαλα ἅπερ ὀνομάζουσι φυλακτά· τῇ δὲ ἀληθείᾳ ὄντα φθορὰ καὶ ἀπώλεια ψυχῆς καὶ σώματος. οὐαὶ τοῖς ἀποστεροῦσι μισθὸν μισθωτοῦ, οἳ ὁ ἀποστερῶν μισθὸν, ὡς σχέον αἷμα· οὐαὶ τοῖς ἀδίκως δικάζουσι τοῖς δικαίοις τὴν ἀσεβῆ καὶ τὸ δίκαιον ἐκ τοῦ δικαίου αἴρουσιν· οὐαὶ τοῖς μιαίνουσι τὴν ἁγίαν πίστιν ἐν αἱρέσεσιν, ἢ τοῖς αἱρετικοῖς συγκαταβαίνουσιν· οὐαὶ τοῖς τὸ ἀνίατον πάθος νοσοῦσι, τουτέστι τὸν φθόνον, καὶ τὴν βασκανίαν. Καὶ τί πολλὰ λέγω, καὶ οὐ κόπτω παχέως τὸν λόγον; Οὐαὶ πᾶσι τοῖς ἐξ ἀριστερῶν λαχοῦσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ὅτι σκοτισθήσονται, καὶ πικρῶς δακρύσουσιν, οἳ ἀκούσουσι τὴν ὀδυνηρᾶς ἐκείνης ἀποφάσεως, τὸ πορεύεσθαι ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι· ἄλλοι δὲ πάλιν καὶ ἀκούσουσι τῆς ὀδυνηρᾶς καὶ λυπηρᾶς ἐκείνης ἀποφάσεως, τὸ ἀπογραφήσονται οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην· ἄλλοι ἀκούσουσι τὸ, ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ ἐργάται τῆς ἀδικίας. ἄλλοι ἀκούσουσι, δηλονότι οἱ φθονεροὶ, τὸ ἆρον τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε· καὶ πῦ ἄρα, δηλονότι, ὅπου οἱ ἀκούσαντες, τὸ πορεύεσθαι ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ. ἕτεροι ἀκούσουσι τὸ δήσαντες αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας ἐξενέγκατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. ἄλλοι, ὡς τὰ ζιζάνια δεσμηθήσονται εἰς τὸ κατακαῦναι ἐν τῷ καμίνῳ τοῦ πυρός. Ὥσπερ δὲ πολλοὶ

A clamantium : qui quidem a paracleto solatium accipient. At peccator, qui suorum delictorum immemor, sic e corpore migraverit ; super hunc decidet ira illa, quam Manasses comminatus est, dicens : 2.Paral.36.
Quia insustentabilis est Domine ira comminationis tuæ, super peccatores. Væ fornicatori. Væ ebrioso simul & maledico. Væ iis, qui cum tympanis, & choris, citharis, ac tibiis vinum bibunt : opera verò Domini non considerant, neque sermonum ejus sunt memores. Væ iis, qui contumeliis sacras afficiunt scripturas : Væ alearum lusoribus : quandoquidem se a corpore & sanguine Domini nostri Jesu Christi alienos reddunt, sicut Spiritus sanctus per sanctos admonuit Apostolos. Væ iis, qui tempus pœnitentiæ perdunt in jocis, & in risibus. Quærent namque hoc ipsum pœnitentiæ tempus, quod perperam consumserunt, & non invenient. Væ iis, qui ad veneficos accedunt, & in spiritu erroris sciscitantur, dæmonum intendentes doctrinæ ; quoniam cum ipsis in futuro condemnabuntur seculo. Væ iis, qui scribunt injustitiam. Væ iis, qui sectantur curiosa, incantationes, divinationes, infantium cœdes, amuleta, tincturas, & folia quæ vocant conservatoria, revera autem interitus, atque perditio sunt animæ, ac corporis, & his similia. Væ iis, qui mercenarium sua mercede defraudant : quoniam qui mercede operarium privat, est veluti qui sanguinem effundit. Væ iis, qui injustè judicant. Væ, inquam, illis, qui pro muneribus justificant impium, & jus justi tollunt. Væ iis, qui sanctam fidem hæresibus polluunt, aut hæreticis condescendunt. Væ iis, qui incurabili morbo invidiæ scilicet, atque livoris laborant. Et quid multa commemoro, & non paucis potius cuncta perstringo? Væ iis omnibus, qui a sinistris statuentur in hora illa terribili: quia obtenebrabuntur; & contremiscent, flebuntque amare, quando lugubrē illā audierint sententiam: Discedite a me maledicti. Alii quidem, rursus mœstissimam illā audient sententiam: Convertantur peccatores in infernum. Alii illam audient : Amen dico vobis, non novi vos. Discedite a me operarii iniquitatis. Alii, invidi scilicet, audient: Tolle quod tuum est, & vade. Et auditu sanè grave, quod dicit, vade. Et quonam? eo scilicet quò abituri sunt illi, qui audient: Ite a me maledicti, in ignem æternum. Alii verò rursus audient: Ligatis manibus, & pedibus ejus, projicite in tenebras exteriores. Alii, sicut zizania colligentur, ad comburendum in camino ignis. Quemadmodum autem multi sunt modi salutis : ita & mul-

& multæ in regno cœlorum manſiones. Et ſicut varia peccatorum exiſtunt genera: ita & varii tormentorum modi.

Quicunq; lacrymas atq; compunctionem habetis, plorate mecum. Etenim recordatus ſum fratres mei benedicti, ſeparationis illius miſerandæ, & ſufferre nequeo. Hora ſiquidem illa tremenda, ſeparabuntur ab invicem ſeparatione ultima, eaque triſtiſſima; ingredienturque iter omni reverſionis ſpe deſtitutum. Quis ita lapideo eſt corde, qui vel hinc non deplangat horam illam? Quando Epiſcopi ſeparabuntur a Coepiſcopis, Duces a ducibus, Principes a principibus, Presbyteri ab aliis presbyteris, Diaconi ab aliis diaconis. Hypodiaconi atque Lectores a ſuis ſociis. Tunc ſeparabuntur, qui aliquando Reges exſtiterunt, & plorabunt velut infantes, abigenturque ut mancipia. Tunc ingemiſcent Principes, & divites immiſericordes; & huc illucque reſpicient undique anguſtiis preſſi: & nullus ibi reperietur adjutor. Tunc ſeparabuntur, dolenter abituri ad ſupplicia, velut captivi. Ubi neque divitiæ apparebunt, neque aſſentatores adſiſtent. Neque miſericordiæ tunc iis erit locus, quod aliorum ipſi miſereri noluerint, neque miſericordiam illuc præmiſerint, ut invenirent. Quemadmodum & Propheta de ſimilibus ait: Quia dormierunt ſomnum ſuum, & nihil invenerunt. Tunc ſeparabuntur a parentibus filii, & ab amicis amici. Tunc cum dolore conjux ſeparabitur a conjuge, ob connubii ſui thorum non ſervatum immaculatum. Tunc ſeparabuntur & ii, qui corpore quidem virgines, at moribus immiſericordes, crudeleſque fuerunt. Quoniam judicium abſque miſericordia erit his, qui non fecerunt miſericordiam. Verum multa hic dicere omittam, quia timore atque tremore, ab eorumdem narratione præpedior. Et ut breviter dicam: tunc demum propellentur a tribunali, abducenturque a truculentis angelis profligati, ac cæſi, dentibus ſtridentes, crebriuſque poſt tergum reſpicientes, ſi quo modo juſtos, & gaudium illud, unde ſegregati ſunt, videre poſſint. Adſpiciuntque lucem illam ineffabilem. Vident pulchritudinem Paradiſi. Contuentur ibi ſibi notos, atque familiares in gaudio illo. Cernunt magna & præſtantia illa munera, quæ accipiunt a Rege gloriæ hi, qui legitimè decertarunt. Deinde paullatim abducuntur, ſequeſtranturque ab omnibus juſtis, ac notis quin & a conſpectu ipſius Dei abſconduntur, ne amplius valeant gaudium & lucem illam veram contemplari. Jam verò appropinquantes

Pſal. 75.

A πολλοὶ χόποι τ σωτηρίας εἰσὶν, ὅτως ⁊ πολλαὶ μοναὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ τ οὐρανῶν· ⁊ ὥσπερ εἰσὶ πολλοὶ χόποι τῶν ἁμαρτιῶν ⁊ τῶν παραπτωμάτων, ὅτως ⁊ πολλοὶ χόποι τῶν κολάσεων.

Ὅσοι ἔχετε δάκρυα, ⁊ κατάνυξιν, κλαύσατε μετ' ἐμοῦ· ἐγὼ γὰρ ἀδελφοί μου εὐλογημένοι ἐμνήσθην τ ἐλεεινῆ χωρισμοῦ ἐκείνης, ⁊ ὐ δύναμαι φέρειν· ἐν τῇ ὥρᾳ γὰρ ἐκείνῃ φοβερᾷ B ἀφχωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων τ ἐλεεινὸν ⁊ ὀδυνηρὸν χωρισμὸν ⁊ ἀποδημοῦσιν ἀποδημίαν, ἐπιστροφὴν μὴ ἔχουσαν· τίς οὕτω λιθοκάρδιος, ὃς ὐ μὴ κλαύσῃ ἀπεντεῦθεν τὴν ὥραν ἐκείνην, ὅτε ἀφχωρίζονται Ἐπίσκοποι ἀπὸ συνεπισκόπων, πρεσβύτεροι ἀπὸ συμπρεσβυτέρων, ἀφκονοι ἀπὸ συνἀφκόνων, ⁊ ὑποἀφκόνοι, ἀπὸ ὑποδιακόνων, ⁊ ἀναγνῶσται ἀπὸ τῶν ἑταίρων C αὐτῶν· τότε χωρίζονται οἵποτε βασιλεῖς, ⁊ κλαύσουσι, ⁊ ἐλαυθήσον) ὡς ἀνδράποδα· τότε στενάξουσιν ἄρχοντες ⁊ πλούσιοι, ἄσπλαγχνοι, ⁊ ἀποβλέψουσι πανταχόθεν στεναχωρούμενοι, ⁊ ὐδεὶς ὁ βοηθῆσαι δυνάμενος, ὅτε ὁ πλοῦτος φάνεται, ὅτε οἱ κόλακες παρίστανται, ὅτε εὑρήσουσιν ἔλεος, ὐδὲ γὰρ ἠλέησαν, ὅτε προέπεμψαν, ἵνα εὕρωσι καθὼς ⁊ ὁ Προφήτης λέγει περὶ τῶν τοιούτων· ὅτι ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, D ⁊ ὐχ' εὗρον ὐδέν. τότε διαχωρίζονται γονεῖς ἀπὸ τέκνων, ⁊ φίλοι ἀπὸ φίλων· τότε ἀποχωρίζονται ὀδυνηρῶς συζυγίαι ἃς ὐκ ἐφύλαξαν τὴν κήτην αὐτῶν ἀμίαντον· τότε διαχωρίζονται ⁊ οἱ τῷ σώματι μὲ παρθένοι, τῷ δὲ χόπῳ ἄσπλαγχνοι ⁊ ἀπηνεῖς· ⁊ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· ἀλλὰ παρεάσω τὰ πολλὰ εἰπεῖν, ὅτι συνέχει με φόβος ⁊ χόμος E ἐν τῇ διηγήσει ταύτῃ, ⁊ ἵνα συντόμως εἴπω, τότε λοιπὸν ἀπελαύνονται ἐκ τοῦ βήματος, ⁊ ἀπάγονται ὑπὸ ἀγγέλων ὠχρῶν, ἀθυμένοι ⁊ τὸς ὀδόντας χίζοντες ⁊ πυκνότερον ἐπιστρεφόμενοι ἰδεῖν τὸς δικαίους, ⁊ τὴν χώραν, ὅθεν ἐχωρίσθησαν, ⁊ βλέπουσι τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἀνεκλάλητον βλέπουσι τὰ κάλλη τοῦ παραδείσου, F βλέπουσι τὸς γνωρίμους ἐν τῇ χαρᾷ ἐκείνῃ· βλέπουσι τὰς μεγάλας ἐκείνας δωρεὰς, ἃς λαμβάνουσι παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς δόξης οἱ καλῶς ἀγωνισάμενοι. εἶτα κατὰ μικρὸν ἀποχοινιζόμενοι, ⁊ ἀπορφανιζόμενοι πάντων τῶν δικαίων, ⁊ γνωρίμων λοιπὸν ⁊ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀποκρύπτονται, μηκέτι δυνάμενοι θεωρεῖν τὴν χαρὰν, ⁊ τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἀληθινὸν, ⁊ λοιπὸν προσεγγίζουσι ἐπὶ τὰς προειρημένας κολά-

κολάσεις τῦ ἀφανερῆναι, καὶ ἀφοσιοπισθῆναι ἐν αὐταῖς· τότε ὁρῶντες τὸν παντελῆ αὐτῶν ἐγκατάλειψιν, καὶ ὅτι πᾶσα ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀπώλετο, καὶ ὐδεὶς ὁ βοηθῆσαι δυνάμενος, ἢ συναλέσαι ὑπὲρ αὐτῶν, δικαία γὰρ κείσις τῦ Θεῦ· τότε λοιπὸν ἐν πικροπάτοις δάκρυσιν ὀλολύζοντες λέγουσιν, ὦ πόσον καιρὸν ἀπωλέσαμεν, ὦ πῶς τῶν γραφῶν ἀκούοντες ἐχλευάσαμεν αὐτάς· ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἐλάλει ἀφ' τῶν γραφῶν, καὶ ὐ προσείχομεν· ὧδε ἡμεῖς βοῶμεν καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτῦ ἀποστρέφει ἀφ' ἡμῶν· τί ὠφέλησαν ἡμᾶς τὰ πέρατα τῦ κόσμυ· πῦ ὁ πατὴρ ὁ γεννήσας· πῦ ἡ μήτηρ ἡ τεκῦσα· πῦ ἀδελφοὶ· πῦ τέκνα· πῦ οἱ φίλοι· πῦ ὁ πλῦτος· πῦ τὰ ὑπάρχοντα· πῦ οἱ θόρυβοι· πῦ τὰ ἄειστα· πῦ ὁ πολὺς καὶ ἄκαιρος δρόμος· πῦ οἱ βασιλεῖς, καὶ οἱ δυνάσται· πῶς ἐκ πάντων τύτων οὐδεὶς ἡμᾶς σῶσαι δύναται· ὅτε δὲ ἑαυτοῖς δυνάμεθα βοηθῆσαι, ἀλλὰ παντελῶς ἐγκατελείφθημεν, καὶ ἀπὸ τῦ Θεῦ, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων, καὶ ἀπὸ τῶν ἰδίων χωριζόμεθα· τί ποιήσομεν, ὅλι ὐκ ἔλι καιρὸς μετανοίας, ὐκ ἔτι ἰσχύει παράκλησις. ὐκ ἔτι τῶν δακρύων ὄφελος, ὐκ ἔτι φάνονται οἱ τὸ ἔλαιον πωλῦντες πτωχοὶ καὶ πένητες· ἐλύθη γὰρ ἡ πανήγυρις· ὅτε εἴχομεν καιρὸν καὶ δύναμιν, καὶ οἱ πωλῦντες μετὰ δακρύων ἔκραζον, ἀγοράσατε· ὧπα ἡμῶν κλείσαντες ὐκ ἠκύσαμεν, ὅτε ἠγοράσαμεν· νῦν ὃν ἡμεῖς ζητῦμεν, καὶ ὐχ ὑρίσκομεν· ὐκ ἔτι ἀνάῤῥησις ἡμῶν τῶν ἐλεεινῶν· ὐκ ἔτι ἐλέους τυγχάνομεν· ὐδὲ γὰρ ἐσμεν ἄξιοι· δικαία ἡ κείσις τῦ Θεῦ· ὐκ ἔτι ὀψόμεθα τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων· ὐκ ἔτι θεασόμεθα τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν· ἀπορφανίσθημεν ἀπὸ πάντων, καὶ λοιπὸν τί ἐροῦμεν; Σώζεσθαι πάντες οἱ δίκαιοι, σώζεσθαι Ἀπόστολοι, καὶ προφῆται, καὶ μάρτυρες. Σώζυ ὁ χορὸς πατριαρχῶν, σώζυ τὸ τάγμα τῶν μοναζόντων, σώζυ τίμιε καὶ ζωοποιὲ σταυρὲ, σώζυ ἡ Βασιλεία τῶν ὐρανῶν· σώζυ ἡ ἄνω Ἱερουσαλὴμ, ἡ μήτηρ τῶν πρωτοτόκων, σώζυ ὁ παράδεισος τῆς τρυφῆς· σώζυ καὶ σὺ δέσποινα Θεοτόκε ἡ μήτηρ τῦ φιλανθρώπυ Θεῦ· σώζεσθε πατέρες καὶ μητέρες, υἱοὶ καὶ θυγατέρες· ὐκ ἔτι ὀψόμεθά τινα ἐξ ὑμῶν· καὶ λοιπὸν ἀπέρχονται ἕκαστος εἰς ὃν ἡτοίμασεν ἑαυτῷ τόπον διὰ τῶν πονηρῶν αὐτῦ ἔργων τῆς βασάνυ, ὅπυ ὁ σκώληξ αὐτῶν ὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ ὐ σβέννυται. Ἴδε ὐκούσαμεν ἀδελφοί μυ φιλόχριστοι. ἰδὲ τὴν παράκλησιν ὑμῶν ἐποίησα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ὑμῶν ἐπλή-

A pinquantes ad proposita supplicia, in iis ab invicem variè disseminandi, atque dispergendi: cernentesque tunc se undequaque derelictos, omnique spe atque auxilio, & intercessione aliorum pro ipsis, prorsus destitutos. Judicia enim Dei justa sunt. Tunc amarissimè illacrymantes, ejulantesque dicent: O quo pacto in negligentia atque torpore tempus nostrum transegimus? O quomodo illusi sumus? O quomodo divinam scripturam audientes, irridentesque, nos ipsos irrisimus? Ibi Deus loquebatur nobis per scripturas, & non attendebamus. Hic nos jam clamamus, & ipse suam a nobis faciem avertit. Quid nobis proderunt fines mundi? Ubinam qui nos genuit pater? Ubi quæ nos peperit mater? Ubi fratres? Ubi filii? Ubi amici? Ubi divitiæ? Ubi substantiæ atque possessiones? Ubi turbæ? Ubi convivia? Ubi varii & intempestivi cursus? Ubi Reges atque potentes? Quomodo a nullo eorum salvari modò possumus; neque verò nobis ipsi opem ferre? At penitus derelicti sumus & a Deo, & a sanctis ejus. Quid faciemus? Non enim est amplius pœnitentiæ locus. Non valet amplius deprecatio atque intercessio. Nulla amplius lacrymarum utilitas. Non amplius qui oleum nobis vendant, apparent pauperes atque mendici: soluta enim jam est omnis celebritas. Dum nobis esset tempus, suppeterentque facultates, ipsique venditores olei clamitarent (Emite) obturatis nostris auribus, nec audire, nec emere oleum voluimus: modò autem quærimus, & non invenimus. Nulla amplius nobis miserabilibus reliqua est redemptio. Nulla amplius misericordia: neque enim sumus digni. Justum est Dei judicium. Non jam amplius sanctorum adspiciemus ordines. Non amplius lucem illam veram contuebimur: orbati sequestratique sumus ab omnibus. Dicendum quid restabit? Valete justi universi. Valete Apostoli, Prophetæ, & Martyres. Vale cœtus Patrischarum. Vale Monachorum agmen. Vale Crux pretiosa, atque vivifica. Vale cœlorum regnum omni fine carens. Vale superna Hierusalem, primitivorum mater. Vale paradise voluptatis. Vale etiam tu domina Dei genitrix, mater amatoris hominum Dei. Valete patres ac matres, filii atque filiæ: nullum siquidem vestrum visuri sumus ultrà. Postea verò abiturus est unusquisque in præparatum sibi ob prava sua opera, tormentorum locum; ubi vermis eorum non moritur, neque ignis exstinguitur. Ecce, audistis fratres mei benedicti. Ecce, postulationi vestræ jam satisfeci, & desiderium vestrum

complevi. Ecce, intellexistis quæ nobis ipsi paramus. Ecce audistis, quid sibi lucrifaciant negligentes atque socordes, pœnitentiamque agere nolentes. Ecce audistis, quo pacto habeantur risui, qui domini mandata hic irriserunt. Intellexistis, quomodo multos decipiat, seducatque seculum istud nequam, atque læthiferum. Intellexistis, quomodo illudantur divinarum Scripturarum illusores. Nullus in errorem impellatur, carissimi. Nullus se patiatur decipi, fratres mei benedicti. Caveatque quis dicere, aut credere, verba hæc tantum esse simplicia, quæ de judicio dicuntur. Quin potius omnes accuratè firmiterque Christo credamus prædicanti resurrectionem mortuorum, judicium & retributionem bonorum atque malorum, juxta divinas scripturas. Et spretis, contemtisque temporalibus hisce omnibus, sedulo cogitemus de reddenda isthic ratione, nobisque statuendis ad formidandum illud tribunal. In diemque ac horam illam horrendam atque expaveſcendam, simus parati. Hæc etenim est hora valde ingemiscenda, doloribus atque angustiis plena, quæ universum discutit mundum. De hac die, ac hora formidabili, sancti locuti sunt Prophetæ atque Apostoli. De hac die, divina Scriptura a finibus usque ad fines terrarum, per Ecclesias, omnique in loco clamat, cunctisque testatur, & admonet, dicens: Considerate, vigilate, orate, sobrii estote, attendite, misericordiam exhibete. Estote
Matth. 24. parati, quia nescitis diem, neque horam, in qua Dominus venturus est. Omnes igitur, ut antedixi, Deo pleni, cum dolore ac lacrymis clamant, diei illius necessitatem prænunciantes. De hac ipsa die locutus
Isai 13. 40. 62. est propheta Esaias: Ecce Dominus veniet dispердere universam terram, & peccatores perdere ex ea. Et idem rursus propheta ait: Ecce Dominus veniet, & merces ejus cum ipso, & opus uniuscujusque coram illo. Ali-
Malach. 3. usque propheta clamat, dicens: Ecce Dominus veniet, & quis sustinebit diem adventus ejus? aut quis stabit ad videndum eum? Item
Habac. 3. alius propheta exclamat, & dicit: Domine audivi auditionem tuam, & timui, & ingressus est tremor in ossa mea. Alius quoque
Deuter. 32. propheta, ex persona Domini clamat, dicens: In die ultionis retribuam. Rursusque ait: Et reddam ultionem hostibus meis: & iis qui oderunt me, retribuam: Et non est, qui de manu mea possit eruere. De hac etiam die, propheta David elocutus
Psalm. 49. est: Deus manifestè veniet: Deus noster, & non silebit. Ignis in conspectu ejus exardescet: & in circuitu ejus tempestas valida.

A ἐπλήρωσα· ἰδὺ ἔγνωτε· τὶ ἑαυτοῖς βλάπτομεν· ἰδὺ ἠκούσατε τί κερδαίνουσιν οἱ ἀμελοῦντες καὶ ῥαθυμοῦντες, καὶ μὴ μετανοοῦντες· ἠκούσατε ὡς χλευάζονται οἱ χλευάζοντες τὰς τοῦ κυρίου ἐντολάς· ἠκούσατε ὡς ἀπατᾷ καὶ πλανᾷ τοὺς πολλοὺς ὁ ψυχοφθόρος βίος οὗτος· ἔγνωτε ὡς ἐμπαίζονται οἱ ἐμπέκται τῶν θείων γραφῶν· μηδεὶς πλανηθῇ ἀδελφοί μου εὐλογημένοι, μήτις εἴπῃ, ἢ πιστεύσῃ ὅτι λόγοι εἰσὶ μόνον φιB λοὶ περὶ τῆς κρίσεως λεγόμενοι, ἀλλὰ ἀκριβῶς, καὶ ἀσφαλῶς πάντες πιστεύσωμεν τῷ κυρίῳ, οὗ ἐστὶν ἀνάστασις νεκρῶν καὶ κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις τῶντε καλῶν καὶ τῶν φαύλων, κατὰ τὰς θείας γραφὰς, καὶ πάντα παιδεύοντες τὰ περήσκαρα, καὶ περιφρονήσαντες αὐτῶν φροντήσωμεν τὰ τῆς ἀπολογίας, καὶ παραστάσεως τοῦ φοC βεροῦ βήματος, καὶ τῆς φρικτῆς ἐκείνης ἡμέρας καὶ φοβερᾶς ὥρας. Αὕτη γὰρ ἡ ὥρα ἐστὶν ἡ πολυστένακτος, ἡ πολυκίνδυνος, καὶ πολύδυνος, ἡ πολύθλυπτος, ἡ δοκιμάζουσα ὅλον τὸν βίον. καὶ περὶ ταύτης τῆς φρικτῆς ἡμέρας καὶ ὥρας οἱ ἅγιοι προφῆται καὶ ἀπόστολοι προεῖπον. περὶ ταύτης ἡμέρας καὶ ὥρας ἡ θεία γραφὴ ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐκD κλησίᾳ καὶ παντὶ τόπῳ βοᾷ, καὶ διαμαρτύρεται πᾶσι, καὶ παρακαλεῖ λέγουσα. βλέπετε, γρηγορεῖτε, προσέχετε, νήφετε, προσεύχεσθε, ἐλεεῖτε, γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ κύριος ἔρχεται· πάντες οὖν, ὡς εἶπον, οἱ θεοφόροι μετὰ πόνου, καὶ δακρύων κράζουσι προμηνύοντες τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὴν ἀνάγκην· περὶ ταύτης τῆς ἡμέρας E ἔλεγεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης· ἰδὺ κύριος ἔρχεται καταφθείραι πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς προφήτης λέγει. ἰδὺ ὁ κύριος ἔρχεται καὶ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔργον ἑκάστου ἐνώπιον αὐτοῦ. Ἄλλος προφήτης βοᾷ λέγων, ἰδοὺ κύριος ἔρχεται, καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ, ἢ τίς στήσεται ἐν τῇ ὁράσει αὐτοῦ; F ἕτερος δὲ προφήτης ἀναβοᾷ λέγων, κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ ἐφοβήθην, καὶ εἰσῆλθε φόβος εἰς τὰ ὀστᾶ μου. ἕτερος βοᾷ ἐν προσώπου κυρίου, λέγων. ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, καὶ ἰδὺ ἐστὶν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου. περὶ ταύτης τῆς ἡμέρας, ὁ θεοπάτωρ Δαυὶδ ἔλεγεν· ὁ Θεὸς ἐμφανὴς ἥξει, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ σιωπήσεται, πῦρ ἐνώπιον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ καταγὶς

De

ταγὶς σφόδρα. Περὶ ταύτης τῆς ἡμέρας βοᾷ καὶ Παῦλος ὁ Ἀπόστολος ἐν ἡμέρᾳ ᾗ κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ Εὐαγγέλιόν μου· καὶ πάλιν λέγει, βλέπετε πῶς περιπατεῖτε, φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος· βοᾷ δὲ καὶ ὁ μακάριος Πέτρος ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης λέγων, ἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται, ἐν ᾗ οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται· Καὶ τί λέγω περὶ Προφητῶν, καὶ Ἀποστόλων; αὐτὸς ὁ δεσπότης ἡμῶν καὶ κύριος περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης προεμαρτύρατο λέγων· βλέπετε μὴ βαρυνθῶσι αἱ καρδίαι ὑμῶν ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς· καὶ αἰφνιδίως ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς ἡ ἡμέρα ἐκείνη· ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς· γρηγορεῖτε οὖν, ἵνα ἐν ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται, καὶ ἀγωνίσασθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης τῆς ἀπαγούσης εἰς τὴν ζωήν· δι' αὐτῆς ἀδελφοὶ βαδίσωμεν τὴν ὁδὸν, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσωμεν· ὁ γὰρ αὐτὴν βαδίζων δῆλον, ὅτι τὴν ζωὴν κληρονομήσει τὸν αἰώνιον· αὐτὴ γάρ ἡ ὁδός ἐστιν ἡ ζωή· εἰ γὰρ καὶ ὀλίγοι εἰσὶ οἱ εὑρίσκοντες αὐτὴν, ἀλλ' ἡμεῖς ἀγαπητοὶ μὴ ἀποτύχωμεν αὐτῆς, μηδεὶς ἡμῶν ἔξω αὐτῆς βαδίσῃ, ἵνα μὴ εἰς ἀπώλειαν ἀπέλθῃ καθὼς καὶ ὁ προφήτης λέγει, μήποτε ὀργισθῇ κύριος καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας· ἀκούσωμεν τοῦ δεσπότου λέγοντος· ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, ἐγώ εἰμι ἡ ζωὴ, ἐγώ εἰμι ἡ θύρα, δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ σωθήσεται· ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς· ὁ ἐμοὶ ἀκολουθῶν οὐ μὴ περιπατήσῃ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς· ταύτην οὖν τὴν μακαρίαν ὁδὸν βαδίσωμεν ἵνα εὐαρεστήσαντες τῷ Χριστῷ. ταύτης τὰ βαδίσματα θλιβερὰ, ἀλλ' ἡ ἀνάπαυσις μακαρία· ταύτης τὰ βαδίσματα σκυθρωπὰ, ἀλλ' ἡ ἀνταπόδοσις χαρά· ταύτης τὰ βαδίσματα στενὰ, ἀλλὰ τὸ κατάλυμα εὐρύχωρον· ταύτης τὰ βαδίσματα μετάνοια, νηστεία, προσευχὴ, ἀγρυπνία, ταπεινοφροσύνη, πτωχεία πνεύματικὴ, πενιφρόνησις σαρκὸς, ἀπιμέλεια ψυχῆς, χαμευνία, ἀλγηδία, ξηροφαγία, πεῖνα, δίψα, γυμνότης, ἐλεημοσύνη, δάκρυα, πάθος, στεναγμὸς, γονυκλισία, ἀτιμία, διωγμοὶ, ἁρπαγαὶ, κολαφισμοὶ, κόποι διὰ τῶν χειρῶν, κίνδυνοι, ἐπιβουλαὶ, τὸ λοιδωρεῖσθαι, καὶ ὑπομένειν, τὸ μισεῖσθαι, καὶ μὴ μισεῖν, τὸ καταπάσχειν

A De hac eadem die, clamat Apoſtolus Paulus: In die, qua judicabit Deus occulta hominum, ſecundum Euangelium meum. Aitque denuò; Videte quomodo ambuletis. Horrendum eſt incidere in manus Dei viventis. Clamat & Petrus Apoſtolorum vertex, ac caput, de illa die, dicens: Dies Domini, ſicut fur de nocte, ita veniet: in qua cœli ſolventur igne, & elementa calore liqueſcent. Et quid de Prophetis, atque Apoſtolis commemoro? Ipſe etiam dominator Dominus, de illa die pluribus antea teſtatus eſt, dicens: Videte ne graventur corda veſtra, in crapula & ebrietate, & curis ſecularibus: & ſuperveniat in vos repentina dies illa. Sicut enim laqueus, ſuperveniet in omnes, qui ſedent ſuper faciem omnis terræ. Vigilate igitur, quia qua hora non putatis, filius hominis veniet. Et contendite intrare per anguſtam portam, quæ ducit ad vitam. Per hanc fratres, ambulemus viam; ut vitam æternam hereditate poſſideamus Qui enim hanc ingreditur, procul dubio æternæ vitæ poſſeſſor evadet. Quum hæc ipſa via, ſit vita. Et licet pauci ſint, qui inveniant illam, nos tamen cariſſimi, non fruſtremur ea. Nullus noſtrum extra hanc ambulet, ne ad perditionem abſcedat. Sicut & à Propheta dictum eſt: Ne quando iraſcatur Dominus, & pereatis de via juſta. Audiamus Dominum dicentem: Ego ſum lux. Ego ſum Paſtor bonus. Ego ſum vita. Ego ſum oſtium. Per me, ſi quis introierit, ſalvabitur. Ego ſum via: qui ſequitur me, non offendit: ſed habebit lumen vitæ. Hanc igitur beatam inſequamur viam, quam cuncti ambularunt, quicunque deſiderarunt Chriſtum. Hujus quidem ingreſſus cum tribulatione atque preſſura juncti ſunt, ſed requies beata. Hujus ingreſſus auſteri, ac tetrici; at retributio, gaudium. Hujus ingreſſus anguſti ſunt, verùm diverſorium latum atque amplum. Hujus viæ inceſſus, jejunium, oratio, compunctio, vigilia, humilitas animi, paupertas ſpiritalis, contemtio carnis, cura animæ, humicubatio, aridorum ciborum comeſtio, illuvies, fames, & ſitis, ac nuditas; miſericordia, lacrymæ, luctus, anguſtia, gemitus, genuflexiones, ignominiæ, perſecutiones, direptiones, alapæ, labores manuum, pericula, inſidiæ; maledicta atque convicia ab aliis ſufferre; odio haberi, & non odiſſe; mala perpeti,

Rom. 2. *Epheſ.* 5. *Hebr.* 10.
2. *Petr.* 3.
Luc. 21.
Matth. 24. 25. *Luc.* 13.
Pſalm. 2.
Joan. 1. 8. 9. 10. 12. 14.

ti, & bona pro malis reddere; remittere debitoribus debita; animam suam pro amicis ponere. Denique ipsum sanguinem pro Christo fundere, quando occasio ferret. Hi angustæ portæ & strictæ viæ sunt gressus atque incessus, qui felicissimam sibi vendicant retributionem, ipsum regnum cælorum, cujus non erit finis umquam. Lata autem est porta, & spatiosa via quæ deducit ad perditionem: cujus gressus sunt, pro præsenti quidem læti ac hilares, sed illic tristes; hic dulces, at ibi felle amariores: hic leves, isthic graves, & dolore pleni: hic apparent velut nihili, quum & nihil sint, illic autem, sicut feræ silvestres circumdant obeuntes, & non pœnitentes,
Psal. 48. juxta dictum Prophetæ, qui ait: In die mala, in iniquitate calcanei mei, circumdabit me: hoc est, malitia vitæ hujus, latæ scilicet viæ gressus atque incessus, quos & Apostolus sigillatim expressit atque enumeravit, cu-
Gal. 5. *Eph.* 5. *Coloss.* 3. *1. Thess.* 4. jusmodi sunt: fornicatio, adulterium, lascivia, idololatria, contentio, æmulatio, ira, dissidia, invidia, homicidium, & id genus alia, quæ sunt latæ viæ gressus. Similiter verò & nimii risus, vociferationes, voluptates, citharæ, tibiæ, choreæ, balnea, mollia indumenta, sumtuosa prandia, manuum applausus, & tumultus, somni absque sollicitudine, lecti molles, & mensarum diversitas, inexplebilis edendi voracitas, fraternum odium, quodque cunctis pejus est, impœnitentia, & numquam meminisse sui ex hac vita excessus. Hi difficilis illius viæ sunt gressus, per quam ambulant multi. Verùm & diversorium invenient accommodatum, pro deliciis famem, pro ebrietate sitim, pro requie dolorem, pro risu luctum, pro cithara planctum, pro corpulentia vermem, pro otio atque torpore, mentis dolorem, pro tripudiis commercium cum dæmonibus, pro tabularum lusu, ut & hi ipsi dæmonibus adsocientur, abominationis hujusmodi auctoribus. Pro curiositatibus & incantationibus, reliquisque exercitiis pravis, tenebras exteriores, gehennam ignis, & his similia, quæ sunt stipendia mortis, ubi suas ipsa depascit oves, suos discipulos, amicosque suos, qui latam & spatiosam ingressi sunt viam. Secundum illud Prophetæ dictum: Sicut oves in inferno positi sunt,
Psal. 48. mors depascet eos. Nos autem fratres carissimi, à difficili & periculosa illa declinantes via,

A πάσχειν καὶ καλὰ ἀποδιδόναι, τὸ ἀφιέναι τοῖς ὀφειλέταις τὰ ὀφειλήματα, τὸ τιθέναι τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν φίλων, τέλος δὲ τὸ ἐκχέαι τὸ αἷμα ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, ὅταν ὁ καιρὸς ἀπαιτῇ. ταύτης δ' στενῆς πύλης καὶ τετριμμένης ὁδοῦ τὰ βαδίσματα, εἴ τις ἔχει μακαρίαν λῆψεταν ἢ ἀνταπόδοσιν τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν ἧς οὐκ ἔστι
B τέλος ποτέ. πλατεῖα δὲ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν. ταύτης τὰ βαδίσματά εἰσι τοῖς μὲν γὰρ τὸ παρὸν χαροποιά, ἀλλ' ἐκεῖθεν λυπηρά· ἔνθεν γλυκέα, ἐκεῖθεν δὲ πικρότερα χολῆς. ἐνθεν ἐλαφρὰ, ἐκεῖθεν δὲ βαρέα, καὶ ἐπόδυνα· ὧδε φαίνεται ὡς μηδαμινὰ, καὶ οὐδὲν ὄντα. ἐκεῖ δὲ ὥσπερ θῆρες ἄγριοι κυκλοῦσι τοὺς ἐπιτελοῦντας, καὶ
C μὴ μετανοοῦντας κτλ. λόγον τοῦ προφήτου. φησὶ γὰρ· ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ἡ ἀνομία τοῖς πτέρνοις μου κυκλώσει με· τοιαύτη ἡ πορεία τοῦ βίου τούτου, ἤγουν τῆς πλατείας ὁδοῦ τὰ βαδίσματα, ἅπερ καὶ ὁ Ἀπόστολος ἐν μέρει ἀπηρίθμησε λέγων· ἅτινά ἐστι πορνεία, μοιχεία, ἀσέλγεια, εἰδωλολατρεία, ἔχθρα, ζῆλος, θυμοὶ,
D ἐριθεῖαι, φθόνοι, φόνοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. τῆς πλατείας ὁδοῦ εἰσι τὰ βαδίσματα, ὡσαύτως δὲ καὶ γελοῖα, κραυγαὶ, ζυφαὶ, κιθάραι, αὐλὴ, χορεύματα, λουτρὰ, μαλακὰ ἐνδύματα, ἄριστα πολυτελῆ, κρότοι χειρῶν, καὶ θόρυβοι, ὕπνοι ἀμέριμνοι, στρωμναὶ ἁπαλαὶ, καὶ κλίναι ἀφόρητοι, ἀδηφαγία, μισαδελφία, τὸ δὲ πάντων χεῖρον ἀμεταμέλεια, καὶ τὸ μηδέποτε μνημονεύειν τῆς ἐξόδου ἐκ τοῦ βίου· ταῦτά εἰσι τὰ
E βαδίσματα τῆς χαλεπῆς ἐκείνης ὁδοῦ, ἣν πολλοί εἰσιν οἱ ὁδεύοντες, δι' ὃ καὶ τὸ κατάλυμα εὑρήσουσι ἀντὶ τῆς ζυφῆς τὴν πεῖναν, ἀντὶ τῆς μέθης τὴν δίψαν, ἀντὶ τῆς ἀναπαύσεως τὴν ὀδύνην, ἀντὶ τοῦ γέλωτος τὸν ὀδυρμὸν, ἀντὶ τῆς κιθάρας τὸν κλαυθμὸν, ἀντὶ τῆς πολυσαρκίας τὸ σκώληκα, ἀντὶ τῆς ἀμεριμνίας τὴν δι-
F χόνοιαν, ἀντὶ τῶν χορευμάτων τὸ εἶναι μετὰ τῶν δαιμόνων, ἀντὶ τῶν περιεργιῶν καὶ γοητιῶν, καὶ λοιπὸν ἐπιτηδευμάτων πονηρῶν τὸ ἐξώτερον σκότος τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς, καὶ τὰ ἰδίων ὅμοια, ἅπερ εἰσὶ αἱ νομαὶ τοῦ θανάτου, ἔνθα ποιμαίνει τὰ ἴδια πρόβατα, καὶ τοὺς ἰδίους μαθητὰς καὶ φίλους τοὺς βαδίζοντας τὴν πλατεῖαν καὶ εὐρύχωρον ὁδὸν κτλ. λόγον τοῦ προφήτου· φησὶ γὰρ, ὡς πρόβατα ἐν ᾅδῃ ἔθετο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς· ἡμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ ἐκκλίνοντες ἐκ τῆς χαλεπῆς ἐκείνης ὁδοῦ

ἀκούσωμεν

ἀκούσωμεν τῦ κυρίυ λέγοντος, ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τ στενῆς πύλης· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, κὴ ὐχ εὑρήσουσι. κὴ πολλὰ ἕτερα ὁ κύριος, κὴ πάντες οἱ θεοφόροι ὅμοια τούτοις βοῶσι. ταύτην τὴν ἡμέραν κατὰ νοῦν λαβόντες οἱ ἅγιοι μάρτυρες ὐκ ἠλέησαν τὰ ἑαυτῶν σώματα, ἀλλὰ πᾶν εἶδος κολασηρίων ὑπέμειναν χαίροντες τῇ ἐλπίδι τῶν στεφάνων· ἄλλοι ἐν ἐρημίαις, καὶ ἐν ὄρεσιν, ἐν νηστείᾳ κὴ παρθενίᾳ ἠγωνίσαντο, καὶ νῦν ἀγωνίζονται ὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τὸ ἀσθενέστερον μέρος, καὶ τὴν στενὴν πύλην, καὶ τετριμμένην ὁδὸν βαδίσασαι ἥρπασαν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Τίς οὖν ὑπομενεῖ τὴν αἰσχύνην ἐκείνην, ὅτε γυναῖκες στεφανοῦνται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ πολλοὶ ἄνδρες καταισχύνονται, ὐκ ἔστιν γὰρ ἐκεῖ ἄρσεν κὴ θῆλυ, ἀλλ' ἕκαστος τ ἴδιον μισθὸν λήψεται κατ' τ ἴδιον κόπον, ὐ μόνον δὲ ἐν τ ἐρήμοις κὴ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῦτο γέγονεν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐν τ πόλεσι, καὶ ἐν τ κώμαις, κὴ ἐν τ νήσοις, κὴ ἐν τ ἐκκλησίαις τὰ πλήθη τῶν σωζομένων ἀγαθῶν ἐξέλαμψαν ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ πάγματι τὰς ἐντολὰς τοῦ δεσπότου φυλάξαντες ἐπίσκοποι, πρεσβύτεροι, διάκονοι κὴ τὰ λοιπὰ τάγματα τ ἐκκλησίας· βασιλεῖς κὴ ἄρχοντες, ἀρχάτε κὴ ἐξουσίαι. ὐ γὰρ εἶπεν ὁ δεσπότης Θεὸς διαφορὰς ἐποίησεν ἢ προσετίμησεν τόπον τοῦ τόπου, ἀλλ' ὅτως ἔφη ὅπου ἐὰν ὦσιν εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα συνηγμένοι τούτοις κὴ ἐν ἐρημίαις κὴ ἐν ὄρεσιν, ἢ ἐν ἀπλαήτοις, ἢ ἐν πόλεσιν, ἢ ἐν κώμαις, ἢ ἐν νήσοις, ἢ ἐν παντὶ τόπῳ τ δεσποτείας μου. ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ μετ' αὐτῶν ἔσομαι ἕως τ συντελείας τοῦ αἰῶνος, κὴ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι· ἐγὼ ποιμανῶ αὐτοὺς εἰς ἀπεράντους αἰῶνας. ἐκεῖνο τὸ φοβερὸν δικαστήριον, καὶ τὸν ἀκολάκευτον δικαστὴν ἐννοῶν ὁ μακάριος Δαυίδ. καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην τοῖς δάκρυσιν ἔβρεχεν, καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν λέγων, κύριε μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου· μηδὲ συνάρῃς λόγον μετ' ἐμοῦ, μήτε λήψῃ εἰπεῖν δίκην μετ' ἐμοῦ φιλάνθρωπε· πάσης γὰρ ἀπολογίας ἀπαρῶν, διὰ τοῦτο δυσωπῶ τὴν σὴν ἀγαθότητα μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου· ἐὰν γὰρ τοῦτο θελήσῃς ποιῆσαι, ὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν. ὁρᾶτε ἀδελφοὶ τ μακάριον κὴ ἅγιον Δαυίδ φοβούμενον τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ὥραν, καὶ πῶς ἀπολογίαν διϊσχυριζόμενον. Δεῦτε οὖν καὶ ὑμεῖς ἀδελφοὶ φιλόχριστοι πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, πρὶν

A via, audiamus quid Christus dicat: Contendite intrare per angustam portam. Dico enim vobis: quod multi quærent ingredi, & non invenient. Plurima verò & alia Dominus, atque omnes Deiferi his similia clamitant. Hanc quoque diem mente volventes sancti Dei martyres, non sunt miserati sua corpora, sed omne tormenti genus subierunt, spe coronarum gaudentes: Alii in solitudinibus, & B montibus, atque speluncis, in jejunio, & virginitate decertarunt, ac jam quidem contendunt, non tantum viri, sed & mulieres, pars debilior, ac per angustam portam, arctamque viam, incedentes, regnum cœleste rapiunt. Quis ergo patiatur se illo rubore suffundi, ut quum mulieres illa hora coronentur, multi viri condemnentur. Non enim est ibi masculus, & femina. Sed unusquisque C propriam mercedem recipiet, secundum proprium laborem. Neque verò hoc solum accidit in solitudinibus, & montibus: at multò magis in civitatibus, & villis, & in insulis, atque Ecclesiis, salvandorum bonorum multitudo elucet. Singuli in suo ordine, qui mandata Domini Dei servant: Episcopi, Presbyteri, Diaconi, ceterique Ecclesiæ ordines: Reges, & prin- D cipes, principatus & potestates, ac quotquot in palatiis & castris sunt ordines. Non enim differentias dixit Dominus Deus, locumve loco prætulit, verùm ita dixit: Ubicumque fuerint duo, vel tres congregati in nomine meo, hoc est, & in solitudinibus, & montibus, atque speluncis, aut in civitatibus, villis, ac insulis, aut in omni loco dominationis meæ, ibi sum in medio ipsorum, & cum ipsis usque ad E consummationem seculi, & in futuro seculo, ego pascam ipsos in secula sempiterna. Tremendum illud judicium, incorruptumque judicem perpendens secum magnus & beatus David, per singulas noctes lectum suum lacrymis rigabat, invocabatque Deum dicens: Domine non intres in judicium cum servo tuo. Non ineas rationem mecum. Ne statuas judicium F mecum benignissime Domine; omni enim defensione destituor. Et ideo exoro bonitatem tuam Domine, non intres in judicium cum servo tuo. Si enim hoc agere volueris, non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Videtis fratres, beatum ac sanctum prophetam David, trementem diem illam & horam, obsecrantem, seque ad defensionem parantem. Huc agite ergo & vos, fratres Christo dilecti, antequam adveniat dies illa, & hora,

Matth. 7. *Luc.* 13.

Matth. 18.

Psal. 6.

ante-

antequam ſolvatur hæc celebritas, antequam Deus manifeſte venerit, & nos imparatos offendat. Præoccupemus faciem ejus in confeſſione, in pœnitentia, in orationibus. Præoccupemus in jejuniis, lacrymis, & hoſpitalitatibus. Præoccupemus inquam, priuſquam manifeſtè ipſe venerit, & nos imparatos reperiat. Non ceſſemus orare inceſſanter, pœnitentiam agentes, atque parati in occurſum Domini, omnes pariter viri ac mulieres, divites & pauperes, ſervi & liberi, ſenes juveneſque. Videte ne quis dicat: in multis peccavi, iccirco veniæ non eſt mihi locus. Hoc qui dixerit, ignorat Deum pœnitentium Deum eſſe; quique propter malè habentes advenit, & dixit: quoniam gaudium in cœlis erit ſuper uno peccatore pœnitentiam. Qui dixit: quia non veni vocare juſtos, ſed peccatores ad pœnitentiam. Hæc autem vera eſt pœnitentia, à peccato deſiſtere, & illud odiſſe, ſecundum eum qui ait: Iniquitatem odio habui, & abominatus ſum. Et illud: Juravi & ſtatui, cuſtodire juſtificationes tuas. Tuncque Deus cum gaudio ſuſcipit ad ſe accedentem. Cavete quoque dicere, quia non peccavi. Nam iſtud qui dixerit, cœcus eſt, manu palpans, & ſeipſum ſeducit, neſcitque quomodo eum fallat Sathanas, in verbis atque operibus, per auditum & tactum, viſum & cogitationem. Quis etenim gloriari potuerit, ſe cor mundum, ſenſuſque omnes ſuos poſſidere mundos à labe? Quapropter nullus abſque peccato eſt, nullus mundus à ſorde, neque cujus una dies eſt vita ipſius. Nullus abſque crimine omnino inter homines, niſi ſolus is, qui propter nos pauper eſt factus, quum eſſet dives. Ipſe ſolus peccati omnis eſt expers, qui tollit peccata mundi, qui vult omnes homines ſalvos fieri: qui non vult mortem noſtram peccatorum: qui benignus eſt, & multum miſericors, clemens, bonus, animarum amator, omnipotens, Salvator cunctorum hominum, pater orphanorum, & judex viduarum, qui pœnitentium Deus exiſtit, medicus animarum & corporum, ſpes deſperatorum, fluctuantium liberator, omni ſubſidio deſtitutorum auxiliator, via vitæ: qui cunctos ad pœnitentiam invitat, nullumque pœnitentiam agentem rejicit. Ad hunc & nos confugiamus fratres: quotquot enim ad ipſum peccatores confugerunt, ſua ipſi ſalute potiti ſunt. Quare & nos fratre cariſſimi, non deſperemus ſalutem noſtram. Peccavimus, agamus

Luc. 5. 15.

Pſal. 118.

Job. 25. 26.

A πρὶν ὁ Θεὸς ἐμφανὼς ἥξῃ, καὶ εὕρῃ ἡμᾶς ἀνετοίμους προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, ἐν μετανοίᾳ, ἐν προσευχαῖς· προφθάσωμεν ἐν νηστείαις, ἐν δάκρυσιν, ἐν ξενοδοχίαις· προφθάσωμεν πρὶν αὐτὸν ἐμφανῶς ἥξειν καὶ εὑρεῖν ἡμᾶς ἀνετοίμους μὴ παυσώμεθα μετανοεῖν καὶ προσκαλεῖν ἐμπόνως καὶ ἑτοιμάζεσθε εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἀπάντησιν πάντες ὁμοῦ
B ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πλούσιοι καὶ πένητες, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι, πρεσβύτεροι καὶ νέοι, ὁρᾶτε μή τις εἴπῃ, ὅτι πολλὰ ἥμαρτον καὶ οὐκ ἔχω ἄφεσιν· ὁ λέγων τοῦτο, οὐκ οἶδεν, ὅτι ὁ Θεός ἐστιν τῶν μετανοούντων· ὁ γὰρ τοὺς κακῶς ἔχοντας προσγενόμενος, ὁ εἰπὼν ὅτι χαρὰ γίνεται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι· ὁ εἰπὼν,
C ὅτι οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. αὕτη ἔστιν ἡ ἀληθὴς μετάνοια τὸ ἀποσῆναι τῆς ἁμαρτίας, καὶ μισῆσαι αὐτὴν κατ' ἐκεῖνα, ἀδικίαν ἐμίσησα, καὶ ἐβδελυξάμην καὶ τὸ ὤμωσα, καὶ ἔσπευσα τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματά σου, καὶ τότε ὁ Θεὸς μετὰ χαρᾶς δέχεται τὸν προσερχόμενον αὐτῷ. βλέπετε οὖν μήτις τολμήσῃ εἰπεῖν, ὅτι οὐχ
D ἥμαρτον· ὁ λέγων τοῦτο τυφλός ἐστι μὴ ὁρῶν καὶ ἑαυτὸν φρενατατῶν, καὶ οὐκ οἶδεν πῶς πλέπτει αὐτὸν ὁ Σατανᾶς, καὶ ἐν λόγοις, καὶ ἐν ἔργοις, καὶ διὰ τῆς ἀκοῆς, καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ διὰ τῆς ἁφῆς, καὶ διὰ τῶν λογισμῶν. τίς γὰρ καυχήσεται ἁγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν, καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ καθαρᾶς; διότι οὐδεὶς ἀναμάρτητος. οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ
E ῥύπου, οὐδ' ἂν μία ἡμέρα ἡ ζωὴ αὐτοῦ. οὐδεὶς ἀνυπαΐτιος παντελῶς ἐν ἀνθρώποις, εἰμὴ μόνος ὁ δι' ἡμᾶς πτωχεύσας πλούσιος ὤν. αὐτὸς μόνος ἀναμάρτητος ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι, ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὁ φιλάνθρωπος, ὁ πολυέλεος, ὁ ἐλεήμων, ὁ ἀγαθός, ὁ φιλόψυχος, ὁ παντοδύναμος,
F ὁ σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, ὁ πατὴρ τῶν ὀρφανῶν καὶ κριτὴς τῶν χηρῶν, ὁ τῶν μετανοούντων Θεός, ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν, καὶ τῶν σωμάτων, ἡ ἐλπὶς τῶν ἀπελπισμένων· ὁ τῶν χειμαζομένων σωτήρ· ἡ βοήθεια τῶν ἀβοηθήτων· ἡ ὁδηγὸς τῆς ζωῆς· ὁ πάντας πρὸς μετάνοιαν καλῶν, καὶ μηδένα τῶν μετανοούντων ἀποστρεφόμενος· πρὸς τοῦτον καταφύγωμεν καὶ ἡμεῖς· πάντες γὰρ ὅσοι κατέφυγον ἁμαρτωλοὶ πρὸς αὐτὸν, σωτηρίας ἔτυχον· καὶ ἡμεῖς οὖν ἀδελφοί

ἀδελφοί μου, μὴ ἀπογνῶμεν τ̃ ἑαυτῶν σωτηρίας· ἁμάρτομεν, μετανοήσωμεν. μυριάκις ἡμάρτομεν, μυριάκις μετανοήσωμεν. ὅτι πάνυ ἔργῳ ἀγαθῷ χαίρει ὁ Θεὸς, ἐξαιρέτως δὲ ὅτι μετανοούσῃ ψυχῇ· ὅτι ταύτης γὲ ὅλως ὅπως ἅπτεται, καὶ ὑπλίαις χερσὶν ὑποδέχεται, καὶ προσκαλεῖται λέγων· δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες, ὦ τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω· δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες, καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς εἰς τὴν ἄνω πόλιν, ἔνθα πάντες οἱ ἅγιοί μου ἐν μεγάλῃ χαρᾷ ἀναπαύονται. δεῦτε εἰς ἐκείνην τὴν χαρὰν τὴν ἀνεκλάλητον, τὴν ἀνείκαστον, τὴν ἀνεκδιήγητον εἰς ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ τὰ ἀνεκδιήγητα. εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν οἱ ἄγγελοι παρακύψαι· ὅπου οἱ χοροὶ καὶ τὰ τάγματα τῶν δικαίων· ἐκεῖ ὁ κόλπος τοῦ Ἀβραὰμ ὑποδέχεται τοὺς ὑπομένοντας τὰς θλίψεις, καθὼς καὶ τὸν ποτε πτωχὸν Λάζαρον· ἐκεῖ ἀνοίγονται οἱ θησαυροὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. ἔνθα ἡ ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἡ μήτηρ τῶν πρωτοτόκων. ἐκεῖ ἐν τῇ μακαρίᾳ γῇ τῶν πραέων· δεῦτε πρός με πάντες, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἐκεῖ ὅπου πάντα ἤρεμα, καὶ ἀσαπίαστα, ὅπου τὰ φωτεινὰ καὶ θεάρεστα, ὅπου οὐδεὶς ὁ ἀδικῶν οὐδὲ τυραννούμενος ὅπου οὐκ ἔνι ἁμαρτία, οὐδὲ μελάνωσις· ἔνθα φῶς τὸ ἀπρόσιτον, καὶ χαρὰ ἀνεκλάλητος· μακάριοι οἱ πενθοῦντες· πενθήσατε, μετανοήσατε, ἐπιστρέψατε πρός με, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς· ἔνθα οὐκ ἔνι πόνος, οὐδὲ φροντὶς οὐδὲ μερίμνα, οὐδὲ ὀδυρμός· ἐπιστρέψατε υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ, ὅπου οὐκ ἔνι διάβολος, οὐδὲ θάνατος, οὔτε νηστεία, οὔτε λύπη, οὔτε ἔνδεια, οὔτε ζῆλος, ἀλλὰ χαρὰ, καὶ εἰρήνη, καὶ εὐφροσύνη, καὶ ἀνάπαυσις, καὶ ἀγαλλίασις. ἐπιστράφητε πρός με, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου τὸ ὕδωρ τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς χλόης τόπος, καὶ ἡ παρὰ τοῦ Θεοῦ τῶν ὅλων γεωργουμένη ἄμπελος· ἐκεῖ ἡ μακαρία γῆ τῶν πραέων, ἐφ' ἧς ἐγὼ ἡ ἀληθινὴ ἄμπελος βλαστάνω ἧς γεωργὸν τὸν πατέρα ἀκούετε· δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου ἡ ἀκήρατος ζωὴ καὶ ἡ πάσης ἀγαθότητος εὐφροσύνη· δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς ἔνθα τὸ μόνον ἐράσμιον, τὸ διηνεκὲς ἀγαλλίαμα, ἡ ἀΐδιος εὐφροσύνη, τὸ ἀνέσπερον φῶς, ὁ ἄδυτος ἥλιος· ἄρατε τὸ ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε, ὅτι πρᾳός εἰμι, καὶ

A mus pœnitentiam : millies peccavimus, millies quoque pœnitentiam faciamus. De omni opere bono gaudet Deus, præsertim verò super anima pœnitentiam faciente. Super hac etenim totus flectitur, obviisque eam ulnis ac manibus excipit, invitatque dicens : Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego vos reficiam, in superna civitate, ubi & omnes angeli mei magno gaudio reficiuntur. Venite ad me omnes in gaudium illud ineffabile atque inexplicabile, ad illa bona, in quæ prospicere desiderant Angeli ; ubi chori sunt, & agmina justorum. Ibi, sinu Abrahæ excipientur, qui tribulationes sustinuerunt : sicut aliquando & Lazarus mendicus exceptus est. Ibi aperientur perpetuorum meorum bonorum thesauri. Ibi quæ sursum est Hierusalem, primogenitorum mater. Ibi in beata terra mansuetorum. Venite ad me omnes, & ego reficiam vos. Ibi, ubi cuncta sunc sedata, & seditionis expertia. Ubi cuncta patent & manifesta sunt. Ubi nullus injuriæ illator, aut tyrannus, ubi non adest peccatum, aut macula, ubi lux inaccessibilis, & gaudum ineffabile. Beati qui lugent. Lugete, pœnitentiam agite, convertimini, ac venite ad me ; & ego vos reficiam. Ubi non est labor, nec lacrymæ, non cura, neque sollicitudo, neque dolor, aut fletus. Convertimini filii hominum, & ego reficiam vos. Ubi neque masculus, aut femina. Ubi non est Diabolus, neque mors, neque jejunium, neque tristitia, neque contentio, neque æmulatio : sed omnia in omnibus, gaudium, & pax, & lætitia, & requies, & gloriatio. Convertimini ad me, & ego vos reficiam. Ubi refrigerii est aqua, & herbæ virentis locus, vineaque ab universorum exculta Deo, usque ad beatam illam mansuetorum terram, in qua ego vitis vera germino, cujus agriculam patrem meum nostis. Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Ubi vita immortalis, & fons omnis benignitatis. Venite ad me omnes, & ego reficiam vos. Ubi solus amor, perenne gaudium, & sempiterna lætitia. Lux non adversperascens, sol non occidens. Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Ubi vita perfecta, & fons totius bonitatis. Tollite jugum meum super vos, & discite quia mitis sum, & humilis corde, & invenietis requiem animæ- *Matth.* 11. *Matth.* 11.

animabus veſtris. Ubi ſonus feſtum diem celebrantium. Ubi ſapientiæ theſauri, & ſcientiæ occulta revelantur. Venite ad me omnes, & ego reficiam vos. Ubi præſtantia dona, & gaudium incomparabile, requies immutabilis, lætitia abique fine, hymnodia inceſſabilis, glorificatio perpetua, indefeſſa gratiarum actio, aſſidua de divinis rebus pertractatio, divitiæ infinitæ, regnum abſque fine, ſecula ſempiterna, miſerationum abyſſi, miſericordiæ & benignitatis pelagus: quæ humano ore explicari nequeunt, ſed per ænigmata dumtaxat declarari. Ibi angelorum myriades, primogenitorum celebritates, Apoſtolorum throni, prophetarum præſidentiæ, patriarcharum ſceptra, coronæ martyrum, laudes juſtorum. Ibi omnis poteſtatis, ac principatus, & ordinis repoſita eſt merces, & locus paratus. Venite ad me omnes, qui eſuritis atque ſititis juſtitiam: & ego replebo vos bonis optatis, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis aſcenderunt. Hæc etenim præparavi diligentibus me. Hæc enim præparavi pœnitentiam facientibus à via ſua perverſa. Hæc enim præparavi miſericordibus, & pauperibus ſpiritu. Hæc præparavi lugentibus per pœnitentiam. Hæc præparavi pacificis. Hæc præparavi his, qui propter me perſecutiones, odia, & improperia patiuntur. Venite ad me omnes qui onerati eſtis, & excutite ac projicite à vobis onus peccatorum. Nemo enim ad me confugiens, permanet oneratus: ſed malam vitæ conſuetudinem abjicit, & dediſcit artem quam malè à diabolo didicerat: diſcitque à me artem bonam. Magi ad me accedentes, arte magica abjecta, Theologiam & notitiam de Deo adepti ſunt. Publicani relictis teloniis ſuis, eccleſias conſtruxerunt. Perſecutores, alios deſiſtentes perſequi, perſecutiones ab aliis ſibi illatas ſuſceperunt. Meretrices fornicationem deteſtantes, continentiæ atque pudicitiæ amatrices evaſerunt. Latro omiſſis homicidiis, latrocinandique arte depoſita, veram ac ſinceram fidem adſumſit, & paradiſi inhabitator factus eſt. Venite ergo & vos ad me: quoniam venientem ad me, nequaquam ejiciam foras. Audiſtis fratres cariſſimi, ſpem optimam, promiſſioneſque perdulces, ac voces Salvatoris animarum noſtrarum. Quis tam pium erga liberos vidit patem? Quis tam bonum vidit

Joan. 6.

καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, ἔνθα ἦχος τῶν ἑορταζόντων, ἔνθα οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας, καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι ἀναλύπτου· δεῦτε πρός με πάντες, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἔνθα μεγάλη δωρεὰ, ἀνείκαστος χαρὰ, ἀμετάβεπτος ἀνάπαυσις, ἀπέραντος εὐφροσύνη, ἄληκτος ὑμνωδία, ἀσήγητος δοξολογία, ἀπαπάυστος εὐχαριστία, ἀδιάλειπτος θεολογία, ἀτελεύτητος βασιλεία, ἄπειρος πλοῦτος, ἀπέραντοι ἀγῶνες, ἄβυσσος οἰκτιρμῶν, ἐλέους πέλαγος καὶ φιλανθρωπίας, ἀνθρωπίνοις στόμασι λαληθῆναι μὴ δυνάμενα, ἀλλὰ μόνον δι' αἰνιγμάτων θεσπιλούμενα· ἐκεῖ μυριάδες ἀγγέλων, πρωτοτόκων πανηγύρεις, ἀποστόλων θρόνοι, προφητῶν προεδρεία, σκῆπτρα πατριαρχῶν, μαρτύρων στέφανοι, δικαίων ἔπαινοι. ἐκεῖ πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐξουσίας, καὶ τάξεως ὁ μισθὸς ἀπόκειται, καὶ ὁ τόπος ἡτοίμασται· δεῦτε πρός με πάντες οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, κἀγὼ ἐμπλήσω ὑμᾶς ἀγαθῶν ἃ ἐποίησε, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη. Ταῦτα γὰρ ἡτοίμασα τοῖς μετανοοῦσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς· ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς ἐλεοῦσιν καὶ τοῖς πτωχοῖς τῷ πνεύματι. ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς πενθοῦσιν ἐπὶ μετανοίᾳ· ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς εἰρηνοποιοῖς· ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς διὰ ἐμὲ διωκομένοις καὶ μισουμένοις, καὶ συκοφαντουμένοις, καὶ ὀνειδιζομένοις· δεῦτε πρός με πάντες οἱ πεφορτισμένοι καὶ ἀποναάξατε, καὶ ἀπορρίψατε ἀφ' ὑμῶν τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν· οὐδεὶς γὰρ πρός με καταφεύγων ἔμεινε πεφορτισμένος, ἀλλὰ ἀπέρριψε τὴν πονηρὰν συνήθειαν, καὶ ἀπέμαθεν τὴν κακῶς ἔμαθε παρὰ τοῦ διαβόλου τέχνην· μανθάνει δὲ παρ' ἐμοῦ τέχνην ἀγαθήν. οἱ μάγοι προσελθόντες μοι ἀπέρριψαν τὴν μαγείαν, καὶ ἔμαθον θεογνωσίαν· οἱ τελῶναι κατέλιπον τὰ τελώνια καὶ συνεστήσαντο τὰς Ἐκκλησίας· οἱ διῶκται ἐπαύσαντο τοῦ διώκειν καὶ ἐβόησαν τοῦ διώκεσθαι· αἱ πόρναι ἐμίσησαν τὴν πορνείαν, καὶ ἠγάπησαν τὴν σωφροσύνην· ὁ λῃστὴς ἀπέθετο τὰς φόνους ἀπεμάθετο τὴν λῃστρικὴν τέχνην, καὶ ἀνέλαβε τὴν εἰλικρινῆ πίστιν· καὶ γέγονε τοῦ παραδείσου οἰκήτωρ· δεῦτε οὖν καὶ ὑμεῖς πρός με, οὐδὲ τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω· ἠκούσατε ἀγαπητοὶ τὰς χρηστὰς ἐπαγγελίας, καὶ τὰς γλυκείας φωνὰς τοῦ σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Τίς οἶδεν τοιοῦτον φιλόστοργον πατέρα;

vidit

πατέρα ; Ἰὶς οἶδεν ἰοιοῦ̃τον χρηςὸν Ἰαζὸν · δεῦτε οὖν ϖροσκυνήσωμεν κ) ϖροσπεσωμεν αὐτῷ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· δόξα τῇ αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ, δόξα τῇ αὐτοῦ ἀγαθότητι, καὶ τῇ αὐτοῦ συγκαταβάσει, δόξα τοῖς αὐτοῦ οἰκτιρμοῖς, δόξα τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ, δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις τῷ ὀνόματι αὐτοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν. Πάλιν λέγω, καὶ λέγων οὐ παύσομαι· μὴ ῥαθυμήσωμεν οἱ ἁμαρτωλοὶ· μὴ διαλιάσωμεν, μὴ ὀκνήσωμεν, μὴ παυσώμεθα βοῶντες ϖρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας μετὰ δακρύων· ἐλεήμων γὰρ ἐςι, καὶ ἀψευδὴς καὶ ποιήσει πάντως τὴν ἐκδίκησιν τῶν βοώντων ϖρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας· αὐτὸς γὰρ ἔςιν ὁ τῶν μετανοούντων Θεὸς, ὁ πατὴρ, καὶ ὁ υἱὸς, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα, κράτος, τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

A vidit medicum ? Venite igitur, adoremus & procidamus ante ipsum, confitentes nostra peccata. Gloria ipsius nobiscum dignationi atque indulgentiæ. Gloria commiserationibus ejus. Gloria ejus regno. Gloria, honor, & adoratio sit sancto ejus nomini, in secula seculorum. Iterum dico, & dicere non cessabo : Ne pigrescamus peccatores. Ne cunctemur : neque cessemus clamare cum lachrymis ad Dominum, noctes atque dies. Quoniam misericors est, & mentiri nescit, vindicatque per omnia clamantes ad se noctes ac dies. Ipse enim est pœnitentium Deus : Pater, & Filius, & Spiritus sanctus. Ipsi gloria, & potentia in secula seculorum. Amen.

B

C

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΡΑΣ ΣΑΛΗΣ

DE DOMINA SALA.

Edition. Oxoniensis p. 419.

ΕΝ τούτῳ τῷ μοναςηρίῳ, τῷ τῶν γυναικῶν, γέγονε παρθένος ὑποκρινομένη μωρίαν καὶ δαίμονα. Καὶ ὅπερ τοσοῦτο αὐτῷ ἐδιδελύξαντο, ὡς μηδὲ σωθῆναι * αὐτῷ. Ἀλλαχοῦ οὖν ὢν τῷ μαγειρείῳ, πᾶσαν ἐποίει ὑπηρεσίαν· καὶ ὡς τὸ δὴ λεγόμενον, ἔργῳ πληροῦσα τὸ γεγραμμένον· εἴ τις θέλει σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. Αὕτη ῥάκος ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς δήσασα (αἱ γὰρ ἄλλαι πᾶσαι κεκαλυμμέναι εἰσὶ κυκλίοις ὕττως ὑπηρέτει. Ταύτῃ κακωμένῃ οὐκ εἶδέ ποτε ὑδεμία ἐν τεσσαρακοσίων. Τὸν ὃν χρόνον τῆς ζωῆς αὐτῆς ἐπὶ τραπέζης οὐκ ἐσθίσεν, ὑ κλάσματος ἄρτου μετέλαβεν, ἀλλὰ τὰς ψίχας συναγίζουσα τῶν τραπεζῶν, καὶ τὰς χύτρας ἀποπλύνουσα, τούτοις ἠρκεῖτο, μὴ ὑβρίσασά ποτέ τινα, μὴ λαλήσασα μικρὸν ἢ μέγα, μὴ γογγύσασα * καὶ ἀποκονδυλιζομένη, καὶ μυσαττομένη. Τῷ ἁγίῳ τούνυν Πιτυρώμ πρέσβυ ἄγγελος ἐν τῷ Πορφυρίτῃ καθεζομένῳ, ἀναχωρητῇ ἀνδρὶ δοκιμωτάτῳ· καὶ λέγει αὐτῷ· Τί μεγαφρονεῖς ἐπὶ σεαυτῷ, ὡς εὐλαβὴς, καὶ ἐν τοιούτῳ καθεζόμενος τόπῳ; θέλεις ἰδεῖν σου εὐλαβεστέραν γυναῖκα; Ἄπελθε εἰς τὸ μοναςήριον τῶν γυναικῶν τῶν Ταβεννησιωτῶν, καὶ εὑρήσεις ἐκεῖ μίαν ἀγάλημα ἔχουσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς· σου ἀμείνων ἐςί. τοσούτῳ γὰρ ὄχλῳ πυκτεύουσα, τὴν καρδίαν αὐτῆς οὐδέποτε ἀπέσπασε τοῦ Θεοῦ. σὺ δὲ ἐνταῦθα καθεζόμενος

* ἴσως, αὐτῇ.

* ἴσως καὶ περικοκυλιζομένη.

IN hoc feminarum monasterio fuit quædam Virgo, quæ stultitiam simulabat, seque emotæ mentis esse præseferebat. Hanc usque adeo reliquæ aspernabantur, ut nec cum ea quidem vescerentur. Discurrens itaque in culinam, exhibebat aliis omne genus ministerium, revera implens id quod scriptum est : *Si quis videtur esse inter vos sapiens in hoc sæculo, sit stultus, ut fiat sapiens*. Atque aliarum quidem omnium erat ejusmodi habitus, ut essent tonsæ, & haberent cucullos in capite : ipsa verò panno caput obvoluta, obibat ministerium. Eam nulla ex trecentis vidit mandentem. Omnibus enim diebus vitæ suæ in mensa nunquam sedit, neque unquam fragmentum panis comedit, sed mensarum micas spongia colligens, & ollas lavans, his erat contenta : neque verò aliquem affecit contumelia, non parvum vel magnum quid est eloquuta, non murmuravit, etsi contumelia afficeretur, & pugnis tunderetur. Sancto igitur Pityrumo anachoretæ, qui sedebat in Porphyrete, probatissimo viro adstitit Angelus, qui ei dixit: cur de te magnifice sentis, ut qui sis pius & religiosus, & sedeas in hoc loco ? Vis videre mulierem te magis piam ac religiosam ? Abi in monasterium feminarum Tabennesiotarum, & invenies illic unam, quæ habet diadema in capite : Ea est te melior, quæ cum tanta turba decertans, cor nunquam abduxit a Deo : tu autem etiamsi

De Virgine quæ simulabat Stultitiam. Ex Palladii Lausiacis cap. 41. & 42. apud Rosweidum pag. 737.

1. Cor. 3.

hic ſedeas, per urbes tamen vagaris cogitatione, perinde ac ſi hinc non abſcedas. Surgens igitur beatus ſenex, venit uſque ad monaſterium: & rogat magiſtros, ut liceat ei ingredi monaſterium feminarum: illi vero, ut qui eſſet inter patres magnæ exiſtimationis & conſenuiſſet in exercitatione, bono ac fidenti animo eum introduxerunt. Quum autem petiiſſet, ut omnes Virgines coram ex facie videret, nec illa inter alias apparuiſſet, tandem dicit eis. Cunctas ad me adducite: deeſt enim una. Eæ vero dicunt: unam habemus Salam, quæ eſt in culina: ſic enim vocant illic eas, quæ non ſunt ſanæ mentis. Dicit eis ſenex: Illam quoque adducite, ſinite ut eam videam. Iverunt itaque ad eam vocandam: illa vero nequaquam obediit, ut quæ rem ſentiret: nam forte ipſi quoque fuerat revelatum. Eam ergo vi trahunt, ipſi dicentes: Sanctus Pithyrum vult te videre: erat enim is magni nominis. Ea ergo adducta, vidit pannum in capite & fronte ejus, & cadens ad pedes ejus, dicit ei elata voce: Benedic Amma mea. Procidens autem ad pedes ſenis ipſa quoque dicebat: Tu mihi benedic, domine Abba. Quum hoc cunctæ vidiſſent, obſtupuerunt, & ei dixerunt: ne tibi fiat probrum & vituperium, Abba: eſt enim Sala. Quibus Senex: vos eſtis, inquit, Salæ: hæc enim & mea & veſtra eſt Amma: ſic enim vocant matres ſpirituales: & quæſo ut ea dignus inveniar in hora judicii. Eæ autem quum audiiſſent, ceciderunt ad pedes ejus, confitentes omnes, quod beatam diverſis modis contumelia affeciſſent: alia quidem dicens, ego ſcutellæ eluviem in eam effudi: alia, ego ei pugnos incuſſi: alia rurſus, ego ſinapio ejus nares aſperſi. Et ut ſemel dicam, ſignificabant omnes, ſe eam variis affeciſſe contumeliis. Quum igitur pro eis oraſſet, paucis poſt diebus exiit. At illa non ferens gloriam & honorem, quo afficiebatur ab omnibus ſororibus, & excuſationes onus eſſe arbitrans, clam exiit e monaſterio: Et quonam iverit, aut quem locum ſubierit, aut ubi obierit, nemo cognovit. Hæc eſt ſecundum Deum ſtultitia, & inanis gloriæ contemtus. Illa enim humanam gloriam deſpiciens, fugit, gloriam Dei potius deſiderans qui diligentes ſe glorificat: quoniam ipſi gloria in ſecula. Amen.

A θεζόμθμος, ἀνὰ τὰς πόλεις πλανᾶσαι τῇ ἀφροσύνῃ, ὡς μηδέποτε ἐντεῦθεν ἀπελθών. Ὁ δὲ ἀναστὰς, παρεμύθετο ἕως τοῦ τόπου, ἔνθα ἦν μοναστήριον ἐκεῖ· καὶ παρεκάλει τοὺς διδασκάλους εἰσελθεῖν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν γυναικῶν. Ἐκεῖνοι δὲ ὡς ἐπίδοξον αὐτὸν ὄντα καὶ γέροντα, ἐθαῤῥήσαν εἰσενεγκεῖν. Εἰσελθὼν οὖν, ἐπεζήτησε πάσας ἰδεῖν. Καὶκείνη δὲ παρεφαίνετο. Τέλος, λέγει
B αὐταῖς, φέρετέ μοι πάσας. λείπει γάρ τις ἄλλη. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, μίαν ἔχομεν σαλὴν ἔνδον, ἐν τῷ μαγειρείῳ, ὅτι γὰρ καλοῦσι τὰς παραφρόνας. Λέγει αὐταῖς ὁ γέρων· ἀγάγετε κἀκείνην· ἄφες, αὐτὴν ἴδω· Αἱ δὲ ἀπελθοῦσαι ἐφώνουν αὐτήν. ἡ δὲ οὐκ ὑπήκουσεν, ἀγθομένη ἴσως τῷ πράγματος, ἢ καὶ ἀποκαλυφθέντος αὐτῇ. Αἱ δὲ σύρουσιν αὐτὴν
C βίᾳ, λέγοντες· ὁ ἅγιος Πιτυρὼμ ἰδεῖν σε θέλει· ἦν γὰρ ὀνομαστὸς ὁ ἀνήρ. Ἐλθούσης οὖν αὐτῆς, ἐθεάσατο τὸ ῥάκος ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῆς, ἔλεγε μετὰ φωνῆς μεγάλης· εὐλόγησόν με, * ἀμμά μου. Ἡ δὲ ἔπεσε κἀκείνη ὁμοίως εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα· σύ με εὐλόγησον, κύριε ἀββᾶ. Ἐξέστησε δὲ πᾶσαι, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· μὴ φέρε ὕβριν, ἀββᾶ· σαλὴ γάρ ἐστιν. Λέγει αὐταῖς ὁ γέρων· ὑμεῖς ἐστε σα-
D λαί· αὕτη γὰρ καὶ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ ἀμμᾶς ἐστιν ὅτι γὰρ καλοῦσι τὰς πνευματικάς. καὶ οὐχ ὁμοίας ἄξιος αὐτῆς εὑρηθῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· Ἀκούσασαι δὲ ταῦτα ἅπασαι ἔπεσαν εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, ἐξομολογούμεναί τε ἀμαφόρως· ἡ μὲν εἰς τὸ ἀποπλυμα τοῦ πίνακος ἐπιχεάσαι * αὐτοῦ· ἡ δὲ, ὡς κονδύλοις αὐτὴν ἐγκεφαλήσαι· ἄλλη ὡς τὸ ῥῖνα αὐτῆς σιναπίσασα· καὶ ἁπλῶς πᾶσαι ἀμαφόρους ὕβρεις
E ἀπήγγελον προσάξασαι αὐτῇ. Εὐξάμενος οὖν ὑπὲρ αὐτῶν, ἐξῆλθεν καὶ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας. Μὴ * ἐνέγκασα ἐκείνη τοῦ δόξαν καὶ τὸ τιμοῦ, τοῦ τῶν ἀδελφῶν, καὶ τὰς ἀπολογίας, βαρηθεῖσα ἐξῆλθε τοῦ μοναστηρίου. Καὶ πᾶ ἀπῆλθεν, ἢ πᾶ κατέδυ, ἢ πᾶ ἐτελεύτησεν, οὐδεὶς ἔγνω. Αὕτη ἐστὶν ἡ τοῦ Θεοῦ μωρία, καὶ μισοδοξία. Ἀποσφαλὴς γὰρ τῶν ἀν-
F θρώπων δόξαν ᾤχετο, τὴν τοῦ Θεοῦ δόξαν μᾶλλον ποθήσασα, τοῦ δοξάζοντος τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. Ὅ᾽ᾧ αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

* ἴ. ἀμμά. τοτέ, μονάστρια ἢ, ἀσκήτρια.

* ἴσ. αὐτῇ.

* ἴσ. ἐνεγκοῦσα.

SERMO

SERMO SANCTI EPHRÆM DE FINE VITÆ SUÆ,

Ex Cod. Ms. Syriaco Vaticano Nitrienſi V.

Quem habuit, dum extremum Spiritum ageret.

ܡܐܡܪܐ ܕܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܥܠ ܣܘܦ ܝܘܡܘܗܝ ܕܥܠܡܐ

1 A EGO EPHRÆM morior, & Teſtamentum ſcribo, ut unicuique monumentum relinquam ex iis, quæ poſſideo.

Ut ſaltem propter verba mea, mei memoriam faciant qui me cognoſcunt. Hei mihi, quoniam dies mei conſummati ſunt, & ſpatium annorum meorum evanuit.

Abbreviatum eſt ſtamen, & licio jugum textorium appropinquavit. Defecit oleum in lucerna: dieſque mei & horæ præterierunt.

Mercenarius ſuos implevit annos, & incola tempus ſuum perfecit. Circumdederunt me ſatellites, hinc & inde exactores.

Plorabo? at non eſt qui me exaudiat. clamabo? at non eſt qui ſalvum faciat. Væ tibi, Ephræm, à judicio, quum ante Filii tribunal adſtabis,

Teque a dextris & a ſiniſtris noti tui circumdabunt. Hei mihi, quæ tunc erit confuſio. Væ ei, qui ibi confundetur.

Jeſu, tu judica Ephræm, & ne des alteri judicium ejus. Nam quem Deus judicabit, miſericordiam in judicio conſequetur.

Audivi enim a ſapientibus, & ab intelligentibus didici, quod ſcilicet quicumque vultum Regis adſpexerit, quamvis peccator fuerit, hic non morietur.

Hoſee vehementer me terret, dum objurgans & exprobrans inclamat. *Cani efflo-ruerunt Ephræm, & ipſe non eſt reveritus.*

Et iterum. *Ephræm inſtar vitulæ, quæ jugum ab humeris excuſſit.* Quod ſi quis dicat, de Ephræm qui fuit filius Joſeph, hæc Hoſee prophetam dicere.

Ego certe sic sentio, ipsum non distinxisse Ephræm ab Ephræm, neque alterum ab altero. Sed David aliquantulum me consolatur dicens:

Ephræm fortitudo capitis mei. Non arrogantia aliqua elatus, ista dico: testis est enim mihi Deus: sed vos volo, fratres mei commonefacere, docere, atque adhortari, ut memoriam mei in vestris orationibus & precibus faciatis; ut saltem propter sermones meos, mei meminerint qui me noverunt.

Accedite igitur & oculos mihi claudite: statutum est enim, me jamjam morituram, & definitum est, me hinc abiturum, & non amplius vobiscum mansurum.

Per vestram vitam, discipuli mei, & per vitam ipsius Ephræm: ex lectulo, ad quem Ephræm ascendit, non amplius descendet.

Nam dolore & labore conficior, & fere nequeo. Signum porro vobis propono ac speculum exhibeo, ut semper in illud inspicientes, omne studium adhibeatis, ad ipsum imitandum.

Noctibus & diebus in tota vita mea neminem conviciatus sum, neque cum ullo contendi, ex quo vitam hausi.

At vero cum infidelibus continuas in Synagogis disputationes habui: nostis enim, quod, si canis viderit lupum in ovium septa irruentem, nec egressus in ipsum adlatraverit, omnino hunc dominus ovium fustibus cædit.

Vir sapiens odio neminem persequitur: & si quem odio habuerit, insipientem certe odit. Similiter insipiens neminem diligit: & siquem diligit, insipientem diligit.

Per eum, qui in monte Sina descendit: per eum, qui de petra durissima loquutus est: per os illud, quod dixit, *Eloi*, & orbis terrarum renes contremuerunt.

Per eum, qui per Judam venditus est, & flagellatus in Hierusalem: per virtutem ejus qui alapis cæsus est, & per majestatem ejus, qui se consputari permisit.

Per tria ignis nomina, per unum numen & voluntatem: neque ab Ecclesia me segregavi, neque unquam de Dei virtute dubitavi.

Si porro in mente mea Patrem amplius quam Filium ejus magnificavi, miserationem pietatis ne mihi exhibeat. Et, si Spiritum sanctum imminui, oculi mei tenebris offundantur.

Nisi quemadmodum dixi, ita & confessus sum, in tenebras exteriores ejiciar. Et, si ficte ac simulate hæc loquor, in igne cum impiis ardeam.

Sin vero assentatorie ista enarro, non me in

me in judicio Dominus exaudiat.

Per vitam vestram, discipuli mei, & per vitam ipsius Ephræm: nulla Ephræm possessio fuit, non baculus, non pera. Dominum siquidem nostrum dicentem audivi: *nihil super terram possideatis*.

Accedentes igitur, fratres mei, pacem præbete mihi, & dimittite me, quoniam deficiens abeo. Adjuro vos, carissimi, reminiscamini mei in precibus & orationibus: nam dies meos & horas meas complevi.

Adjuro vos discipuli mei, sancta & inviolabili adjuratione: ne irritos reddatis sermones meos, neque præcepta mea solvatis.

Siquis me sub altari collocaverit, altare Dei mei ne adspiciat: non enim decet putredinem in sancto loco reponi.

Qui me in templo ponit, templum lucis non videat: neque enim ei prodest vana gloria, cui non congruit.

Nudus quippe unusquisque adstabit ante tribunal, rationem redditurus. Quorsum autem honore afficitur, qui seipsum non honorat? nam qui seipsum honore non affecerit, hunc neque mundus honore dignum judicabit.

Omnia fluxa sunt & transitoria, quemadmodum a Domino nostro audistis. Propterea & hæc flens dico: quoniam templum quidem lapideum, sicut audistis & legistis, dissolvitur & corrumpitur; templum vero carneum, ad retributionem & ad interrogationem resurget. Neque enim lapides Dominus judicabit; sed homines ad judicium vocabit.

Cavete, fratres dilecti, & filii mei, filii Sanctæ Ecclesiæ, ne quid ex me, monumenti gratia, tollatis: habetis enim memoriam, quam à Domino nostro omnium Servatore audistis.

Quod si Ephræmo magis intendatis, in inquisitionis judicium veniet Ephræm: ipse enim Dominus ad me dicet: plus in te, quam in me crediderunt: nam si in me majorem fiduciam haberent, monumentum ex te non requirerent.

Ne me inter Martyres ponatis: nam peccator ego sum & minimus: & propter defectus meos ipsorum ossibus appropinquare metuo.

Si enim stipula igni admoveatur, tota combusta ab ipso consumetur. Non autem ista dico, quod conjunctionem illorũ respuam; sed quia delicta mea inspiciens, exhorresco.

Prophetam enim audivi dicentem: Noe Job, & Daniel nequaquam affines suos liberabunt: fratrem frater non redimet, neque propinquus proximum suum.

Qui

Qui me digitis ſuis tulerit, lepra manus ejus percutiantur, ſicut Giezi. Humeris me tollite, & curſim comitantes, funus curate, meque tamquam abjectum ſepelite, quoniam in contritione dies meos tranſegi.

Quare præconiis me celebratis, qui coram Domino plane confuſus ſum? cur beatum me prædicatis, qui meis nudus ſum operibus?

Si quis verò mea vobis opera oſtenderit, in faciem utique mihi omnes conſpueretis? ſi enim peccatoris fœtor vicinos afficit; omnes profecto fugam capietis, non ferentes fœtorem Ephræm.

Qui ſericum veſtimentum mecum depoſuerit, in tenebras exteriores projiciatur. Siquis autem tunica me coopertum tumulaverit, in gehennam ignis detrudatur.

In mea me tunica, & in meo me cucullo ſepelite: ſiquidem abominabili cultus minime convenit, neque mortuo prodeſt gloria, qui in ſepulcro detentus jacet.

Peccator enim ſum, ſicut dixi. Nequis ergo beatum me prædicet.

Nam Deo cunctæ actiones meæ notæ ſunt, omneſque pravitates quas geſſi. Iniquitate & debitis inquinatus ſum, & peccatis pollutus.

Quod enim in me non reſidet peccatum? aut quæ in me non reperitur iniquitas? quoniam omnia prava ac deteſtanda delicta in me ſunt, ſicut dixi.

Surgite, fratres mei Edeſſeni, domini, filii, & patres, afferte quæcumque ſtatuiſtis vota cum fratre veſtro ponere:

Afferte, inquam, & coram me apponite quod voviſtis, fratres: ut quandiu memoria uti mihi licet, pretium ego ipſe conſtituam.

Ac pretioſo ex iis vaſe aliquo comparato, digni operarii conducantur; ut nimirum inter pauperes, & labore ærumnaque confectos diſtribuatur:

Et vobis quidem in memoriam continget & retributionem, quia dediſtis: mihi autem per gratiam Dei in ſalutem & mercedem, quia conſilium dedi.

Alia quippe eſt merces, quæ operibus, & alia, quæ verbis tribuitur. Major autem eſt, cariſſimi, qui dat, quàm qui accipit, ſicut audiſtis. *Act. 20.*

Gratias vobis ago, fratres, quoniam omnibus me modis honoraſtis, & vota veſtra obtuliſtis, quamvis ego indignus ſim, quia dies meos in peccatis tranſegi.

Nam qui honorat Prophetam, mercedem Prophetæ accipiet, quemadmodum ore ſuo Præceptor noſter affirmavit: utcumque ego peccator ſim. *Matth. 10.* Chri-

A Christus mercedem vobis retribuat, quoniam propter ipsum, & sperantes in eum, honore me hujusmodi affeciſtis. Ipse igitur, cujus causa, fratres, mihi honorem exhibuistis, mercedem pro votis vestris rependat, oblationesque vestras suscipiat. Et quamvis ego Propheta non sim, mercedem tamen Prophetæ vos recipiatis.

Benedicta civitas, quam incolitis, Edessa sapientum mater: quæ ex vivo Filii ore per Discipulum suum benedicta est. B Illa igitur benedictio in ipsa inhabitet, donec Sanctus apparebit.

Qui aliquid afferre decreverit, & illud fraudaverit; Ananiæ mortem patiatur: qui nimirum Apostolos fallere voluit, sed deprehensus, ante pedes eorum cecidit. *Act. 5.*

Qui cereum coram me portaverit, latus ejus absumat ignis. Quid enim proderit ignis ei, quem proprius ignis accendit? nam quando manifestus ignis appa- C ret, tunc latens ignis deficiat oportet.

Satis ergo sit mei ipsius dolor, neque alia a vobis mihi pœna superinducatur. Pro me, fratres, pro sociis meis, & pro iis qui me imitantur, lacrymas effundite:

Quoniam in peccatis dies mei defecerunt, & in vanitate, quæ nihil prodest: & quo non putabam momento venit fur, D meque apprehendit: quaque non cogitabam hora, irruit in me latelles, trahitque me hinc in regionem quam non novi.

Adjuro te, Abductor, ne me affligas, neque contristes: si enim secundum debita mea mecum egeris, stupor & gemitus me circumdabit. Quid enim mihi misero accidit?

Nam quando opera mea commemoro, contremiscunt genua mea, denteſque E stridore pulsantur: quumque ea quæ gessi in memoriam revoco, horrore conficior.

Nullum enim opus bonum toto vitæ meæ tempore unquam feci, neque præclarum quid gessi, ex quo mei me genitores procrearunt.

Ne cum aromatibus me sepeliatis; non enim hic mihi honor prodest: neque mecum suaves odores ponatis; non enim F decet me gloria.

Sed thura date in sanctuario; me autem orationibus vestris comitamini. Aromata offerte Deo, & psalmis me prosequimini.

Pro odoribus & aromatibus, mei memoriam in deprecationibus vestris peragite. Quid enim mortuo proderit suavis odor, jam sensu carenti?

Incensa adolete in domo Dei, ut qui illud ingrediuntur, suavi odore perfundantur. Ne fœtidum stercus veste serica involvol-

volvas, quæ ipsum non juvat: sed in sterquilinio potius eum relinque, qui honorem non sentit.

Virum quidem divitem decent divitiæ: at pauperi convenit sterquilinium. Regio ortos genere regnum decet, at advenas & peregrinos abjectio & humilitas.

Ne in vestris me monumentis deposueritis: non enim vestra mihi prosunt ornamenta. Pactum enim inii cum Deo meo, ut inter peregrinos sepeliar:

Quandoquidem & ego advena sum & peregrinus, sicut & illi. Cum iis ergo, fratres, me deponite: omnis enim avis ei adhæret, cujus generis est particeps; & quilibet homo suo gaudet simili.

In cœmeterio, ubi contriti corde jacent, ibi me deponite: ut quando Filius Dei venerit, stillet super me, & cum eis me resurgere faciat.

Respice, Domine, quemadmodum adjuro, & miserationes tuæ super me effundantur. Rogo te, Fili misericordis, ne pro delictis meis retribuas mihi.

Nam si iniquitates observaveris, quis sustinebit coram te? & si in judicio rationem exegeris, nemo in judicio innocens deprehendetur. *Psal.* 129.

Omne enim os, sicut inquit scriptura, obturabitur, & totus mundus condemnabitur. Non autem hæc adfero, tamquam spem abjiciens, sed quæ scripta sunt, enarro. *Rom.* 3.

Quid autem dicam, Fili clementissimi, si in ignem missus fuero? Age igitur mecum secundum consuetudinem miserationum tuarum: & in eo gratia tua cognoscetur.

At si judicium feceris, sicut justitia tua dixit; non unus de millibus, neque duo ex decem millibus, justi apparebunt.

Siccine tibi blandiris, o Ephræm, mortalium judicium à me non fieri? aut æquandos esse justos, rectos & bonos injustis & impiis?

Nulla profecto est lucis cum tenebris participatio. Quomodo enim fieri potest, ut Abel & Cain homicida simul dejiciantur? aut qua ratione in eodem Martyres & Persecutores loco commorentur? ii scilicet, qui adversus eos, à quibus vexati sunt, clamabunt & conquerentur. Hæc propterea loquor: non rogans te, ut justos impiis adæques, ò clementissime; sed ut mei, meorumque sociorum atque similium miserearis.

Quod igitur prius à me dictum est, iterum dicam, & ab eo non recedam: quoniam nisi misericordiam exhibueris, nemo regnum adspiciet.

Unus

Unus enim dumtaxat inter mortales eſt ab omni culpa alienus. Non autem quia ego peccator ſum, hæc dico: ſed quia vere & ſine fuco ea refero, fratres, quæ ſcripta ſunt.

Quieſce, ac deſine, o Ephræm, iſta proferre, dicit mihi Angelus mortis; non enim ars tua tibi proderit, neque Abductores tui morem tibi gerent.

Et duriter ad me loquens: os tuum obſtrue deinceps, inquit: non enim, inſtar tui, mortales omnes peribunt: nam qui peccator eſt, cunctos ſibi ſimiles arbitratur: & qui cæcus eſt, ſimiles ſibi ipſi reliquos exiſtimat.

Accedite, fratres, & extendentes componite me: ſtatutum eſt enim, me non amplius permanſurum. Viaticum ſuppeditate mihi in orationibus, in pſalmis, & in oblationibus:

Et quando diem trigeſimum complevero, mei memoriam, fratres, facite. Mortui enim oblatione juvantur, quam viventes faciunt.

Nonne vidiſtis vinum in dolio teſtaceo, & racemum maturum in vinea? quando enim racemus vivus in vinea maturuerit, tunc etiam mortuus in lagena agitatur.

Quod ſi male olens etiam cepa ſenſum ſimiliter habet, cariſſimi: (eodem enim tempore, quo quæ in agro ſata eſt, etiam illa quæ domi ſervatur, germinat:) quanto magis mortui, dum commemoratio ipſorum peragitur, ſenſu afficiuntur?

Quod ſi mihi ſcite reſpondeas, hæc naturam rerum creatarum ſequi: me vero fidem naturæ non adhibere, niſi teſtimonium adduxeris:

Audi patienter: & ego tibi de ſcriptura, ſi volueris, proferam. Ad tertiam generationem Moyſes in benedictionibus Rubenum vivificavit. *Deuter.* 33.

Si ergo mortui non adjuvantur, qua de cauſa Amramides illum benedixit? &, ſi defuncti ſenſu carent, audi quid dicat Apoſtolus.

Si omnino mortui non reſurgunt, cur pro iis baptizantur? Quod ſi viri Mathathiæ, qui in myſterio res ordine geſtas, quemadmodum legiſtis, detinebant, debita eorum, qui in bello ceciderant, quum eſſent operibus ſuis gentilium labe inquinati, in oblationibus mundarunt: 1. *Cor.* 15. 2. *Machab.* 12.

Quanto magis ſacerdotes Filii Dei, in ſanctis oblationibus ſuis, & in deprecationibus linguarum ſuarum, mortuorum debita delere poterunt?

Quum vero ad memoriam mei faciendam accesseritis : videte , ne quis delinquat, aut peccet : sed pure, & caste , & sancte , fratres, vigilate:

Non quod omnium delictorum gravissimum sit peccatum fornicationis : sunt enim alia peccata fornicatione longe graviora atque deteriora:

Sed ne ego pro vobis rationem reddere debeam : sic enim Dominus dicet mihi : o Ephræm , tu eos congregasti : *Hebr.* 13. 4. Fornicatores autem , & adulteros , sicut scriptum est, Deus judicabit in judicio novissimo.

Et quid dicam ad hoc, dilectissimi ? Quod ante dixi, timore correptus, etiam nunc dicam:

Quem Deus judicabit, misericordiam is in judicio consequetur.

Nam sicut fermentum in farina ; ita carnis concupiscentia in corpore : & sicut ignis in ferro , sic illa ex homine gignitur : quumque ex ipso producta fuerit , ipsum absumit & corrumpit.

Huc agite, discipuli mei , sitis benedicti in potestate Pastoris optimi. Et quamvis non sim ego sicut Noë ; Vos tamen ut Sem & Japheth estote.

Et licet non sim ut Melchisedech , vos tamen efficiamini ut Abraham. Etsi non sim ego veluti Isaac, vos tamen benedicti sitis ut Jacob.

Et tametsi non sim sicut Moyses, vos sitis ut Josue filius Nave. Et si non sim ego ut Elias , suscipite vos spiritum meum, sicut Elisæus.

Abba vir admirabilis : Christus magnificet memoriam tuam : splendeat vultus tuus , sicut Angelorum : similis esto in splendore Moysi : ut omnes adspicientes te , intelligant , te servum esse Dei.

Abraham , qui venisti post me. Exaudiat te Deus Abraham : Statim ac os tuum aperueris , sapientia illud à Domino tuo repleatur. Prophetam enim dicentem audivi : Aperi os tuum , & ego implebo illud. *Psalm.* 80.

Simeon , exaudiat te Deus ; quando in oratione invocaveris eum : quodcumque oppidum ingressus fueris, ipsius ecclesiam , tamquam calicem , repleas. Ad videndum te confluant sponsæ & virgines inclusæ : & audient ex te vitam suam , & recipient à te beneficia , & discent à te vitam suam. Haurient ex te scientias , & lucra spiritualia. Tamquam medicus in castris,

ܡܫܠܘܢܐ ܘܦܘܡܐ ܕܝܠܗ ܚܝܐ ܗܘ ܓܒܪܐ ܦܫܝܛܐ ܘܟܝܢܐ ܘܟܫܝܪܐ ܦܫܝܛܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܐ ܒܟܝܢܘܬܐ ܐܠܐ ܒܨܒܝܢܘܬܐ ܗܘ ܠܟ ܥܡ ܙܕܝܩܐ ܦܘܪܥܢܟ ܗܘ ܕܒܗ ܒܫܒܝܠ ܣܒܪܬ ܒܥܝܢܝ ܐܬ ܒܟ

tissima illa superorum regione seminassent.

Et horum quidem fratres contenderunt olim ausique sunt in cælum ascendere ; sed à justitia Dei condemnati, confusi sunt atque erubuerunt impii. *Gen.* 11.

Si igitur in illos, qui in supernam Vigilum regionem ascendere conati sunt, hujusmodi perlatum est judicium, & hæc in ipsorum capita recidit retributio ; quomodo non magis condemnabuntur, fratres, & majore punientur supplicio, qui separationem disseminare volunt inter Patrem, & Filium & Spiritum ?

In mea igitur permanete doctrina, discipuli mei, & à mea ne desciscatis fide. Si quis vero contra Deum secessionem fecerit, tremens ac vacillans sit in terra, sicut Cain.

Si quis Patre Filium minorem fecerit, vivus in terram absorbeatur. Si quis adversus Spiritum sanctum dissenserit, talis propitiationem non obtineat.

Si quis adversus Ecclesiam dissidebit, leprosum ejus corpus fiat, veluti Giezi, & quisquis à mea fide defecerit, funiculo Judæ constringatur.

Summa iniquitas est blasphemia. Fugite ergo illam, o carissimi. Siquidem in Deum vivum ille peccat, qui conviciatur & blasphemat. Satis superque nobis sint peccata carnis : ne ergo peccatis impietatem superaddamus.

In hoc uno spem habeo & consolationem coram Deo ; quod nullatenus Dominum meum maledictis incesserim, & blasphemia ex ore meo non prodierit. *Psal.* 138. Eos enim, qui te Domine oderunt, odio habui, & inimicos tuos abominatus sum.

Verba mea vestris insculpite cordibus, meique memores estote. Futurum est enim, ut perversi homines post me ad vos veniant, ovium quidem indumentis vestiti, sed qui sunt intrinsecus lupi rapaces.

Dulcia in ore verba habent ; cor autem eorum plenum est felle & amaritudine. Bonorum vestem gerunt, sed ex diabolo sunt. Fugite ergo illos, illorumque doctrinam, & cavete, ne ad eos appropinquetis.

Nostis enim, quod si quis in loco inveniatur, ubi Rex contumeliis afficitur, etiam ipse in judicium adductus, examinabitur secundum leges, & quamvis constet à contumeliis ipsum abstinuisse, nihilominus judicium subibit eo quod zelum pro rege non exseruerit. Ne igitur simul sedeas inter seductores, neque cum incredulis te immiscеas.

Satius tibi est, ut cum dæmone habites,

A bites, quàm cum homine infideli. Si enim dæmonem adjuras, ſtatim aufugit, quum permanere coram Jeſu nequeat: at verò ſi millies virum infidelem & hæreticum adjuraveris, a malitia ſua non recedet, neque quidquam de ſua inſania remittet.

Satius eſt, ut dæmones doceas, quàm ut hæreticis reſpondeas. Siquidem dæmones confeſſi ſunt dicentes: Tu es, Domine, Filius Dei. At infideles ac perfidi quotidie pertinaciter contendunt, ipſum non eſſe Filium Dei. *Marc. 3.*

B Et Satanas quidem, qui in ipſis eſt, confitetur: at ipſi aſſidue negant. Si platanus in rupe germinabit, fieri poterit, ut perfidus & infidelis doctrinam ſuſcipiat. Fortaſſe mons humiliabitur, ſicut ſcriptum eſt, & in vallem evadet, & platanus juxta propheticum ſermonem in rupe germinabit, potius quàm vir infidelis ad diſcendam veritatem accedat. Si fieri poteſt, ut corvus albus fiat, ſic malus efficietur bonus.

C Continget verò interdum, ut hiberno tempore nix decidat ſuper alas corvi, & corvus ſaltem ad tempus albus videatur: ita contingere poteſt, ut mali de judicio aliquando differentem audientes, pœnaſque formidantes, ad breve tempus compungantur, & à pravis operibus ſuis convertantur.

D Audite præcepta mea, diſcipuli mei, & verborum meorum memores eſtote. Ne à fide mea declinetis, neque à ſermonibus meis excidatis.

Quum autem ſeditiones ac tumultus in civitate audieritis, veritatem veſtram, & fidem firmiter conſtanterque

E retinete.

Futurum eſt enim, ut cuncta fiant, quæ ſcripta ſunt: cælum & terra pertranſibunt, jota autem unum non præteribit, quemadmodum magiſter noſter juravit & dixit: noſtis autem, ipſum veracem eſſe, & nunquam mentiri. *Matth. 5. & 24.*

* Temporibus Moyſis, in Amramidem Magi inſurrexerunt: illos autem digitus Dei ſuperavit, quemadmodum & ipſi con-

F feſſi ſunt. Juſtitia Dei ulcere peſſimo iniquos homines percuſſit, ut vel inviti, veritatem prædicarent; conſuevit enim Veritas patienter ferre, donec mendaces reſipiſcant: Quum verò hi in ſuperbiam elati, ſeſe in tuto poſitos arbitrantur, tunc in foveam dejiciuntur.

Quum enim miſſus eſſet Moyſes, ut populum ex Ægypto educeret, mandante Pharaonis Domino Pharaonem acceſſit, eique præceptum Dei expoſuit. Hæc audiens Pharao,

Quæ hìc de Moyſe & Magis dicuntur, ex alio S. Ephræmi Sermone in Teſtamentum ab Amanuẽſi oſcitanter translata videntur.

Pharao, in rabiem & furorem actus, ad blaſphemias ſeſe convertit: quæ res quum per totum oppidum pervulgata eſſet, & ad aures optimatum regionis deveniſſet, alii quidem ſic ajebant: Præceptum Dei eſt, illudque omnino impleri oportet: at verò Rex conſpecto Moyſe conterritus, imminentem ſibi pœnam perſentiſcere cœpit.

Ecquis eſt, qui viſo Domino non exhorreſcat? aut quis conſpecto Deo non contremiſcat? Ita Moyſen formidavit Pharao, quia Pharaonis Deus erat.

Tota Magorum Ægypti turba convolavit, ut novum prodigium viderent. In Moyſis enim facie Angelus ignis & ſpiritus inerat, qui ſolis ſplendorem & fulguris claritatem ſuperabat, adeo ut qui oculos in ipſum defigebant, pro numine illum haberent; qui verò vocem ejus audiebant, eo quod blæſus eſſet ac balbutiret, hominem deſpicerent atque contemnerent. Et alius quidem eum cælo delapſum affirmabat; alius verò flocci ac nihili pendebat: ſi quid enim magnum eſſet, ajebat, ſibi ipſe utique opem tuliſſet.

Et Moyſes quidem, quemadmodum audiſtis, linguam ejus regionis optime norat: in domo enim Pharaonis educatus, omnem Ægyptiorum ſapientiam hauſerat, ſicut de ipſo Apoſtolus teſtatum nobis facit. Et quamvis nec ipſe adverteret, Spiritum tamen ſanctum in ſe inhabitantem habebat, à quo res geſtas quaſcumque ab Adamo ad ſua uſque tempora edoctus, ea quoque non ignorabat, quæ Magi adverſus ipſum moliebantur.

Convocatis itaque Magis eorumque diſcipulis, hæc ad illos verba Pharao de Moyſe inſtituit. Nunc tempus eſt, ut quantum viribus valetis, id totum in publicum proferatis. Ubi inſtat bellum, ibi athletis opus eſt: & medicorum virtus tunc apparet, quum morbi ingruunt. Enimvero per totum terrarum orbem ſummo cum nominis noſtri dedecore nos vulgus deridebit, ſi ab homine blæſo balbutiente ſuperabimur. Eſtote igitur fortes in bello, dum victoriam referamus: viriliter decertate, donec triumphemus. Nemo unus eſt qui nomen noſtrum ignorat, aut qui nos tamquam prodigiorum patratores non prædicat: quin & Regibus ipſis, quum inſtat bellum, adjutores eſſe conſuevimus. Si igitur balbutienti viro nos ludibrium fieri viderint, multo magis cæteris omnibus contemtui erimus. Eja itaque virilem animum induite, ad certamen tamquam inclyti heroes procedite, ut ſempiternam nobis

nobis famam comparemus : quo fiet, ut qui hæc audierit, timore correptus, genti noſtræ obluctari non audeat. Et quamvis ego regia dignitate præfulgeam, communem tamen vobiſcum cauſam ſuſtineo. Unum quippe nobis omnibus decus erit, & par idemque probrum.

Quibus verbis incitati Magi, perinde ac ſi vino inebriati eſſent, maria monteſque Pharaoni Ægyptiorum regi polliciti ſunt. Non ante, ajebant, exoriens ſol Ægyptum colluſtrabit, quàm Amramides in vivis eſſe deſinet. Quum placidum in lectulo ſoporem Rex hauries, tunc audies, Moyſen turpi morte diſperiiſſe. Et hoc quidem pro nihilo reputamus : ludicrum eſt enim ac puerile. Age igitur, cubiculum ingredere, lectulum aſcende, & ſomnum cape : adeſt enim præ foribus Moyſis interitus, nec aliam, crede, lucem præter hodiernam videbit.

Ita Magi Pharaonem dimittunt. Ille vero quum dictis fidem adhiberet, nec ſomnum capere poterat, quod illuceſcentem diem impatiens exſpectaret ; nec, ſi cepiſſet, ita quieſcere licebat, ut eadem ſpectra dormienti non occurrerent.

At illi artibus ſuis uſi, evocatos dæmones in Moyſen immittunt. Irruunt catervatim in ſanctum virum maligni ſpiritus ; ſed virtus Dei, & deprecatio hominis juſti ſic eos repellunt, ſicut tempeſtas ignem, & fumum ventus diſſipat. Ita dæmones a conſpectu Moyſis diffugiunt, quemadmodum victi in bello coram victoribus, & fures, quum adventantium cuſtodum vocem audiunt, terga vertere conſueverunt. Sicut tenebras lux, ita impios Moyſes fugavit. Ad Magos itaque, à quibus mercede conducti fuerant, præcipiti curſu revertuntur : &, operam quidem noſtram, inquiunt, in hoc homine perdimus:fortior eſt enim nobis, nec vel ad oram loci, ubi conſiſtit, accedere poſſumus.

Interea dies illuxit, & anxius Pharao quæ ſibi Magi de Moſis nece promiſerant, opere impleta eſſe præſtolabatur. Quum vero præſtitutum tempus fluxiſſet, nec adeſſet qui optata nunciaret, vocatos ad ſe Magos his verbis Rex compellat : cur, inquit, res aliter ac promiſiſtis accidit ? dixiſtis enim : non aliam Moyſes lucem præter hodiernam videbit.

Cui Magi : ſuſtine paulum, inquiunt : inſtat quidem hominis interitus : verumtamen nihil feſtinato, o Rex, facere poſſumus, neque hoc ſinit hodierna dies: novilunium enim eſt : quum autem luna decreſcere cœperit, tum vero Moyſis vita deficiet.

Hanc

Hanc illi cauſam obtendebant, dum ſcilicet definitum Moyſis tempus adveniret: Rex vero eorum verba libenter excepit, ut qui iiſdem, ac illi, erroribus teneretur. Operi igitur incumbunt Magi: de capillis, & veſtibus Moyſis tollunt, figuram ejus formant, ad ſepulcrum reponunt, inque eum malos dæmones incitant. Nec mora: dæmones adſunt, ac principes dæmoniorum; præſto eſt ſatanas cum copiis ſuis, alii aliis formis induti, ut Moyſen perdant.

Conferto agmine in eum irruunt. Verùm ubi in ſanctum prophetam oculos ſuſtulere, Angelorum caterva, non ſecus atque olim Eliſæo contigit, ſtipatum conſpicientes, tantum abfuit, ut ipſum adorirentur, ut ne conſpectum quidem ejus ſuſtinentes, clamore & ululatu edito, ſimul confuſi diſſipatique diffugerint.

Quæ res ad conſternationem Magos adduxit. Ad alias igitur artes ſe convertunt, ut famæ ſuæ conſulant, neve mendacii falſitatiſque apud Regem arguantur. Scyphum itaque vino plenum accipiunt, & viperas draconeſque incantationibus ſuis impellunt, ut venenum in illum evomant: ita præparatum poculum Moyſi offerunt, quo ille epoto diſrumperetur. Accipe, inquiunt, bibe hoc vinum, quod tibi Rex Ægypti mittit. Ad hoc quippe honoris faſtigium evectum te cupit, ſicut dudum optaverat. Vota Regis, vinum ipſum ſignificat: vetuſtum eſt enim, & præ temporis diuturnitate, turbulentum & obſcurum.

Ad hæc ſubridens Moyſes, acceptum calicem in Dei nomine ſignavit, vinumque bibit, quin ex eo læderetur. Ut autem ſcirent, fraudes ipſorum non eſſe ſibi ignotas, converſus ad eos, dixit: Agite, nunciate regi, qui vinum veneno ſerpentum commiſtum mihi bibendum dedit, hæc omnia Dei ſervis nihil obeſſe.*

* *Hucuſque de Moyſe & Magis.*

En adeſt ultima dies, præſto eſt Abductor. Quieſce Ephræm, ſermonibus tuis finem impone. Adjuro te, Domine Jeſu, non ſecus atque ſuum quiſque ſolet adjurare amicum, ne in die manifeſtationis tuæ ad ſiniſtram me conſtituas.

Per vitam veſtram, in iis quæ dicturus ſum, non mentior. Quum parvulus eſſem, meque adhuc in ulnis mater geſtaret, oblata mihi fuit ſpecies quaſi per ſomnium: falſam tamen non fuiſſe, ſequutus poſtmodum eventus oſtendit. Vitis ex ore meo repente progerminavit, quæ mox ſuboleſcens, mirabili incremento palmites ad cælum uſque produxit.

Race-

ܐܝܟ ܕܐܬܝܠ ܒܝܬ ܐܒܐ ܘܐܦ ܒܝܬ ܐܒܐ

nomen tuum reddat : at verò quantum me quæ poſtulas conturbent, & quàm acerba ad aures talia accedant, dicere nequeo. Etſi enim iſte te planctus non dedecet, numquam tamen, ut poſtulata concedam, perſuadebit. Multa enim, ſi noſti, morantur : vulgi in primis inde ſequuturæ obtrectationes : ne ſcilicet ab hoc facto poſt obitum meum, Ephræmi amica apud quoſpiam audias. Vade igitur, & fac, quemadmodum propoſuiſti : verùm alias facere volentes, ne impedias. Ex marmore tamen cave urnam mihi feceris : nec enim honor iſte me decet nec juvat. Unum eſt, quod tibi, tuiſque ſodalibus mando, ne bigam conſcendatis, neve jugo veſtro viros vectores ſubmittatis. Apoſtolum ſiquidem audivi dicentem : Viri caput Chriſtus eſt. Tu vero vide, ne futuri judicii memoria unquam tibi excidat, unde à conſpectu judicis rubore ſuffuſa recedas. Audivi enim ſic ſcriptum eſſe : unuſquiſque ſecundum opera ſua recipiet.

I. *Cor.* II.

Tunc juravit puella coram circumſtante populo, dicens : Per Deum, cui à juventute tua uſque ad ſenectutem inſerviſti, in poſterum bigam non aſcendam, & viri amplius me non geſtabunt. Quod ſi mentita fuero, in mea diſpeream juventute : & ſi mandatum tuum trangreſſa fuero, coram omnibus hominibus exemplum proponar.

Cui beatus ſenex : Antequam moriar : inquit, volo tibi benedictionem impertiri. Non deficiat ex te principatus uſque in ſeculum, donec venerit Deus, & terram cælumque diſſoluerit.

A

B

C

D

TOY EJUSDEM

A

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ
ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΛΕΙΟΝ ΕΙΝΑΙ
ΤΟΝ ΜΟΝΑΧΟΝ.

EJUSDEM
SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAEM SYRI
De Perfectione Monachi.

ΠΕρυσί μοι προσῆλθόν τινες αἰτοῦντες μοναστηρίοις ποιῆσαι λυσιτελῆ τινά, ἀλλ' B ἐμοὶ ὁ λόγος οὐκ ἦν ἐν σχολῇ, ὅτι συνειχόμην ἀσθενείᾳ σώματος· σιωπῶντι οὖν μοι γέγονε τὸ ἄλογος ἀπολογία· ὁρῶντες γὰρ τὴν ἔμπασιν τῶν πόνων, ἐπέγνωσαν τῆς σιωπῆς τὴν αἰτίαν· ὑπεμνήσθην ὧν ἀρτίως· ὅθι καὶ ἀπὸ ἑτέρων μοναστηρίων ἅμα τοῦτο αὐτὸ προσεγεγόνασι· τί οὖν χρὴ ποιῆσαι; ἰδίως πρὸς τούτους, ἑτέρωθι δὲ πρὸς ἐκείνους εἶπω, ἢ ἑνὶ λόγῳ ποιήσω τὸ C ἱκανὸν ἀμφοτέροις· ἀλλ' αἰδοῦμαι διελθεῖν περὶ τῶν ἤδη κατωρθωμένων παρ' αὐτοῖς, ἵνα μὴ γένωμαι αὐτοκατάκριτος· ἄτοπόν ἐστι ἰδιώτην παιδεύειν σοφούς· καθὼς καὶ πένητα πλούσιον εἰς ἑστίασιν προσκέπτεσθαι· νηπιάζω γὰρ αὐτὸς τῇ φρονήσει· αὐτοὶ δὲ ταῖς προκοπαῖς θαυμάσιοι γεγόνασιν· οὐχ' οἱ λόγοι τὴν ἀλήθειαν συνιστῶσιν· ἡ ἀλήθεια δὲ τοὺς λόγους βεβαιοῖ ἔνθεν· D οἶδα συνθεῖναι λόγους οὐ ψευδομένους, τρόπους δὲ ποικίλης ἀρετῆς δεῖξαί μοι ἐν πάρεστι· τὸ ἔργον εἰκὼν ἀρετῆς γίνεται· ὁ δὲ λόγος σκιὰ τῆς εἰκόνος ἐστίν· ἐν τῇ σκιᾷ οὐδεὶς χαρακτήρ· μόνη ἡ φαντασία χαρακτῆρος ἐστί. Τί οὖν ἀπιθέντες παραιτησόμεθα; ἢ μὴ προσέχωμεν προσκληθέντες; καὶ τὶς ἡμῖν καρπὸς ὑπάρξειεν; πολλοὶ καὶ τὴν ὑπακοὴν εἰς ἀρετῆς E ποίησιν παρειλήφασιν· εἰ δὲ καὶ εἰς τὰ πράγματα ἀπίδωμεν, εὑρήσομεν δούλους δεσπότας ἰδίοις δανείζοντας, καὶ νέους πρεσβύτας συμβουλεύοντας· καὶ ἀναξίους μεγίστοις ἀνδράσι συνεργοῦντας εἴς τινα· ὁ δῆμος ἐκ ποικίλων ἐστί· καὶ ἡ δόξα μία γίνεται· μείζων τῶν δοξαζόντων ὁ δοξαζόμενος· καὶ ἡ γενομένη μείζους ἐν ἀμφοτέροις φαιδρύνεται· ποιήσωμεν γυμνάσιον λόγων, ὡς ὁ F στρατὸς μελέτην ἐπὶ ἄρχοντος· μάθωσιν ὅτι λέγειν δυνάμεθα, τὸ ἔργον δὲ οὐκ ἔχοντες· ἐν τοῦτο ἐπίγνωτε ἐν ἡμῖν χρήσιμον ὅτι ἀλήθειαν ἐποιησάμεθα κατηγορεῖν ἑαυτῶν· λυπεῖμαι μὴ ποιήσας τὸ ἔργον, ὃ παρεκλήθην καὶ δέδοικα ποιῶν, μὴ ὡς ἀνάξιον ἀποβληθῶ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο παραιτήσομαι, ἵ δύναται ὁ ὑποκείμενος ἀντιστῆναι τοῖς διακρίνουσι· πλείονα οἴδατε ἀδελ-

Hujus Sermonis fragmentum prodiit ex editione Oxoniensi supra pag. 322. Integrum hic edimus ex Codd. Vat. 441. & 442 & ex Codd. Alexandr. 16. & 42.

ANno præterito ad me accessere quidam, postulantes utilia nonnulla suis Monasteriis: sed tunc mihi cum iis loqui non vacabat, quòd infirmitate corporis detinerer. Unde me tacentem, dolor excusavit: conspicientes enim vehementiam dolorum, silentii caussam agnoverunt. Admonitus sum ergo paullo ante, quòd & ab aliis monasteriis missi ob id ipsi adveniissent. Quid igitur agendum? privatim cum his, & ex alia parte cum illis sermonem instituam? aut uno eodemque colloquio, utrisque satisfaciam. Cæterum vereor pertransire, quæ egregie apud eos paullo ante gesta sunt: ne meipsum condemnem. Absurdum quippe est, hominem rudem instituere sapientes: sicut etiam pauperem, opulentos ad convivium invitare. Sensu enim ego puer sum: at illi, profectu admirabiles evaserunt. Neque vero verba veritatem constituunt: sed ipsa veritas verbis fidem addere solet. Novi componere verba, non inficior: at variæ virtutis exhibere modos, non est datum mihi. Opus, est imago virtutis: Sermo autem imaginis adumbratio est: in adumbratione vero nullus character, sed solum est characteris & figuræ commentum. Quid ergo? rogati recusabimus? postulati non præbeamus? Quis porro nobis obedientiæ foret fructus? quum & multi obedientiam, ad virtutem parandam assumpserint. Si porro res ipsas intueamur: inveniemus servos propriis dominis mutuum dantes, & juvenes senibus consilia impertientes, indignosque maximis viris in aliquibus rebus adjutores & socios. Ex variis populus constat, unaque gloria resultat: at major est cui gloria defertur, quàm qui glorificat, ac gloriã defert: & quæ est mediatrix & conciliatrix, inter ambos quos conciliavit, cohonestatur. Exerceamus nos in verbis atque colloquiis, sicut miles sub duce suo. Intelligant fratres, nos verba facere posse, quum opera non habeamus: unũ hoc agnoscite in nobis utile, quod veritatem adamantes, nos ipsos accusamus. Doleo me non agere opus, de quo ut loquar, obsecratus sum: & vereor, ne qui reipsa agit quod ego doceo, me ut indignum repudiet. At iccirco ne imperium detrectabo? non potest subditus dijudicantibus adversari. Plu-

ra vos noſtis fratres, qui factis ipſis docetis: brevibuſque addiſcere deſideratis, qui ex oratione voluptatem capitis. Dicam etiam vobis, fructum eſſe verum cibum, non autem folia adumbrantia. Verba ſe in modum habent foliorum: opus autem inſtar fructus. Vultis noſſe virtutem operis? ex fructu ac eſu cognoſcetis illam: nam folia, per ſimilitudinem fallunt. Satisfaciam vobis, conſcius humilitatis veſtræ. Novi parvitatem meam, & modeſtiam veſtram ſuſpicio. Dicam veſtrum eſſe inventum, quod apud vos eniteſcit. Pauperes ii ſunt, qui purpuram Regis geſtant; tametſi ipſi habitu vili utantur ac humili. Qui regale diadema faciunt, indigniores ſunt qui illo utantur: ſed tamen faciunt quod jubentur. Novi quo pacto agricolæ terram aratris ac bobus proſcindunt: ſed ad opus ego ineptiſſimus ſum. Multi ſunt qui ex conſuetudine, quæ ad artem aliquam pertinent penitus norunt: ſed de illis rationem reddere nequeunt. Alii, uſu ac conſuetudine proficientes, excogitarunt artes, aut ab aliis inventas concinniores reddiderunt atque ornarunt. Sic & ego vobis, de veſtri temporis moribus verba faciam: alia quidem ex more dicendi ſciens, alia etiam ex iis præbens quæ uſu & laborum experientia didici. Vita Monachorum Angelis ſimilis, eorumque inſtitutum divino miniſterio plenum eſt. Continet enim vitam, quæ in præſenti, Deo inſervit; & ante, hanc fœnori dat, ut pro uſura vitam æternam accipiat. Præbet ipſi benevolentiam, & particeps gloriæ cæleſtis efficitur. Loco præſentium laborum, ſperat fruitionem æternorum bonorum. Mutuo dat terrena, & recipit cæleſtia. Soli monachi, ſuper terram divini certaminis conditionem atque conſtitutionem norunt. Nautæ in mari navigantes, moleſtias perferunt: at ipſi inquiete vitam agentes, pericula experiuntur. Sicut illis mare: ita his aerea efficacitas & poteſtas. Sicut illos venti prohibent ulterius procedere: ita hi in aere contra adverſarios ſpiritus pugnant. Dixit Apoſtolus de hac concertatione: & ſpiritalia nequitiæ nominavit. Circummunivit locum optimis unguentis: & aggredientes accurate inſtituit, ut inſidias latentes non ignorarent. Monachis cum hoſtibus certamen eſt, quos non vident: quales ergo eos eſſe oporteat, non recuſabo dicere quod ſentio. Nam & Prophetæ ſunt, qui artem ſpiritalem tractant, cujus expers eſt caro: opus faciunt incognitum, quod neque ipſi qui faciunt, cernunt: negotiantur non in iis ex quibus fructum capiunt, ſed in ea quæ ſperant, laborem inten-

Epheſ. 6.

A φοὶ τὸ ἔργον διδάσκοντες· βραχέα ποθεῖτε μαθεῖν τῷ λόγῳ τερπόμενοι. εἴπω καὶ ὡς ὑμᾶς, ὅτι ὁ καρπὸς βρωτός ἐστιν· ὁ δὲ φύλλα τὰ σκιάζοντα· οἱ λόγοι ὡς φύλλα εἰσί, καὶ τὸ ἔργον ὡς ὁ καρπός. βέλεσθε γνῶναι τοῦ ἔργου τὴν δύναμιν; ἐκ τῆς βρώσεως· τὸ γὰρ φύλλον πλανᾷ διὰ ὁμοιότητος. ποιῶ τὸ ἱκανὸν ὑμῖν εἰδὼς τὴν ταπεινοφροσύνην ὑμῶν. γινώσκω τὴν ἐμὴν βραχύτητα, B καὶ θαυμάζω ὑμῶν τὴν ἐπιείκειαν. εἴπω ὅτι ὑμέτερόν ἐστι τὸ εὕρεμα, ὅτι παρ' ὑμῖν φαιδρύνεται· πένητές εἰσιν, οἱ τὴν ἀλουργίδα τοῦ βασιλέως βαστάζοντες, καὶ ὅμως χρῄζει τῶν δύτελῶν· οἱ ποιοῦντες τὸ βασιλικὸν ἀφόδημα, πολλῷ δὲ χρήσεως εἰσὶν ἀνάξιοι, καὶ πλὴν ποιοῦσιν ὃ προστάσσονται. οἶδα πῶς οἱ γεωργοὶ τὴν γῆν ἀνατέμνουσιν ἀρότροις καὶ βουσὶν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἔργον πολὺ εἰμὶ ἀφυέστερος. πολλοί εἰσι τῷ ἔθει τὰ C δὲ τέχνης εἰδότες ἀκριβῶς, καὶ τὸν περὶ αὐτῶν λόγον ἀποδοῦναι μὴ δυνάμενοι. ἄλλοι ἀφ' συνηθείας προκόψαντες ἐξεῦρον τέχνας, ἢ τὰς ὕστερον κατεκόσμησαν, ὅτως ὑμῖν κἀγὼ περὶ τοῦ καθ' ὑμᾶς βίου λόγον ποιήσομαι, τὰ μὲν ἐξ ἔθους ἐν τῷ λέγειν εἰδὼς, τὰ δὲ καὶ ἐπιβάλλων τοῖς πόνοις χαριζόμενος. Ὁ τῶν μοναχῶν βίος ἀγγέλοις ἔοικε, καὶ ἡ τάξις αὐτῶν θείας λει- D τουργίας πεπλήρωται· ἔχει δὲ ζωὴν ἀντὶ θανάτου παρόντος Θεῷ ἀφωσιωμένον, καὶ προικὰ ταύτην, ἵνα τὸν τόκον ζωὴν αἰώνιον ἀπολάβῃ. δίδωσιν αὐτῷ θέλησιν καὶ κοινωνὸς γίνεται ἀντὶ τῶν παρόντων πόνων, ἐλπίζει ἀπόλαυσιν ἀγαθῶν ἀϊδίων. δανείζει τῇ πίστει τὰ ἐπίγεια, καὶ ἀπολαμβάνει τὰ οὐράνια· μόνοι οἱ μοναχοὶ ἴσασιν ὅτι ἡ γῆς ἀγῶνος θείου παράσαν· οἱ ναῦται ἐπὶ θαλάσσης πλέοντες ἀηδίας E ὑφίστανται· αὐτοὶ ἐν ἡσυχίᾳ ἀφόβοντες κινδυνεύουσι ὡς ἐκείνοις ἡ θάλασσα, τούτοις ἡ ἀέριος ἐνέργεια· ὡς ἐκείνους ἄνεμοι προωθοῦσιν, οὕτως, ὅτι ἐν τῷ ἀέρι μάχονται πρὸς τὰ ἐμποδῶν πνεύματα. εἶπεν ὁ Ἀπόστολος περὶ ταύτης τῆς ἀθλήσεως, καὶ τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ὠνόμασεν· ἐπισφαλίσατο τὸν τόπον καλοῖς ἀλείμμασι, καὶ τοὺς ἐπιχειροῦντας ἔπεισεν F εἰδέναι τὴν κρυπτομένην ἔνεδραν· ἐκ ὁρῶντες τοὺς ἀντιπάλους οἱ μοναχοὶ ἀγωνίζονται. ποταποὶ οὖν εἶναι οἱ ποιοῦσι ὀφείλουσιν· ἡ παραγγελία εἰπεῖν οὐ ὑπείληφα· ὅτι προφῆται τυγχάνουσι τέχνην ἔχουσι πνευματικήν, ἧς ἄπειρος ἡ σὰρξ ἐστιν· ἔργον ποιοῦσιν ἄδηλον, οὐδὲ αὐτοὶ οἱ ποιοῦντες βλέπουσιν· ἐμπορεύονται ἐκ οἷς ἀπολαύουσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐλπιζομένοις τὸν πόνον ἐπι-

ἐπιτείνουσιν· ὁδὸς αὐτοῖς ἡ ἔννοια, καὶ πέρας, ἡ συγκατάθεσις· ἀποδημοῦσιν εἰς οὐρανὸν, καὶ μυείαις ἱεραῖς πεπιπίπτουσι· πολλοὶ κρυβέντες τὴν ἔφοδον διέδρασαν· ἄλλοι οὐκ ἀντιξάντες ἐνίκησαν· ἔνιοι δὲ καὶ τὸν φόβον ὑπέτραψαν. τινὲς δὲ καὶ ἁλόντες ἐπαίχθησαν· πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῃρέθησαν. ὀλίγοι παντελῶς ἀποδημοῦσι, καὶ σπάνιοι ἔμποροι ἐπάγονται τὴν ἀποδημίαν, ὥσπερ ἐπὶ βαρβάροις τὴν ὁδὸν διδόντες· οὕτως ἐστὶ καὶ ἡ ὁδὸς τῶν μοναχῶν· ἐοικὸς δυσὶ λόγοις ποιοῦσι τὴν πραγματείαν, ἢ μεγάλα κερδαίνειν ἐλπίζοντες, ἐὰν κατορθώσωσιν, ἢ καὶ τὸν ὄντα φόβῳ ἀπολέσαι· εἶδον ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπὶ ῥητοῖς θεάμασι θηρσὶν ἀγωνιζομένους τινὰς, οὐδὲν ἔλαττον οἱ μοναχοὶ μεταχειρίζονται· ἢ γὰρ ἐπλούτησαν ἄφνω· ἢ καὶ τῆς ζωῆς ἀπηλλάγησαν· καὶ ὁ Ἀπόστολος ὁ Παῦλος τὸν βίον αὐτῶν, θέατρον ὠνόμασεν, ἵνα ὁ συστὴς ὁ λόγος ἡμῶν, ὁ τὰ ἀγῶνα ὑφίστασθε· ὁ αὐτὸς καὶ στάδιον αὐτὸν προσηγόρευσε, καὶ πυκτεύειν ἑαυτὸν εἴρηκεν· ἐκ τῆς πυγμῆς σύνες τὸ στάδιον· καὶ ἐκ τῆς πάλης τὸν ἀγῶνα νόησον· ἐκ πῶν θεωρούντων νόησον ἐπὶ τίσιν ἔργοις ἐστὶν ὁ θεωρούμενος· ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι θεωροῦσιν. οὐκ ἂν εἰκότως εἴποιμι, ὅτι ἀγγέλοις ἔοικεν ὁ βίος τῶν μοναχῶν; τίνα εἰσὶν ἃ θεωροῦσιν ἄγγελοι, εἰ μὴ τὰς πράξεις τὰς ἀποκρύφους, τὰς παγίδας τὰς ἐπὶ σχήματος συντεθείσας, τὰς δολερὰς τροπὰς, τὰς ἐπιθέσεις τὰς μεθοδικὰς τὰς μηχανὰς, τὰς ποικίλῳ τρόπῳ πλεκομένας τῶν δαιμόνων· πῶς αὐτὰς διαλύσωσι. θεωροῦσι πῶς ὡς θῆρες ὑπεράλλονται· πῶς τοὺς ἀντιπάλους τροπῶνται· πῶς τοὺς ἄλλους ἐλέγχωσι, πῶς τοὺς ἐπιπλάστους φίλους ἀναιροῦσι· Ταῦτα θεωρουσιν οἱ ἄγγελοι, ἃ δὲ θεωροῦσιν οἱ ἄνθρωποι· τίνα ἐστί; πάντως ὅτι ἀνθρώπινα. ἐπεγείρονται γὰρ καθ' αὐτῶν διωγμοὶ, λογισμοὶ, πλοκίαι, ἀποδίαι, νόσοι, ἀκαταστασίαι, καταγοήσεις, συκοφαντίαι, σκυβαλισμοὶ, καὶ τὰ τούτοις παπλήσια· πολὺ δύσκολος ὁ βίος τῶν μοναχῶν· ἀδιάφορος ἐὰν ᾖ, παρακλέπτεται, ἐπειδὴ συμμιγείς ἐστιν, ὡς ὑδρομιγὴς οἶνος, ταχέως τρέπεται, καὶ γενόμενος ὄξος, οὐ τίμιος, ἀλλ' ἀνωφελὴς ἐστιν, οὐ προσοφελὴς, ἀλλ' ἐπιβλαβὴς, οὐκ ἀπόλαυσιν παρέχων, ἀλλ' ἀηδίαν· ὡς οἶνος ὀφείλει, ὁ βίος ἡμῶν διαφυλάττεσθαι, μὴ ὡς ἔτυχε παιδιὰν, μὴ γελοίοις σχολάζειν, μὴ λόγοις πολλοῖς καὶ ὥσιν ἀνέραστοι, μὴ τρόποις συνηθοῖς καὶ ὦσιν ἀφελεῖς, μὴ ὄψεσι διαφόροις

A intendunt: Via ipsis est intelligentia: terminus autem assensio & comprobatio. Animo proficiscuntur in cœlum: & mentem excentis meditationibus ac lectionibus pascunt oblectantque. Multi occultati insidias effugerunt: alii non resistentes, vicerunt: aliqui etiam ob metum recesserunt: nonnulli quoque captivi, illusi sunt; multi etiam occisi: pauci omnino trajecerunt, & rari mercatores suas merces salutis advexerunt.
B Quemadmodum qui ad barbaros iter suscipiunt: sic etiam est vita monachorum. In duabus rebus negotium tractant: aut cum exspectatione magni lucri, si rem bene gesserint; aut etiam metu substantiam quam habebant amittendi. Vidi per civitates in spectaculis & ludis quæ dicuntur, quosdam cum feris atque leonibus decertantes: nihil plane minus opus aggrediuntur Monachi;
C aut enim ditantur repente, aut etiam vita spoliantur. Quin & Apostolus Paulus suam vitam, spectaculum appellavit: ut confirmetur oratio nostra, quòd in agone certatis. Idem etiam stadium illam nuncupavit, & pugnare seipsum affirmat: unde ex pugna stadium, & ex lucta certamen intellige; quæque ibi agantur, à spectantibus animadverte. Angeli & homines speculantur: ut non immerito dixerimus, Monachorum vitam Angelis esse persimilem. Sed
D cujusmodi sunt quæ vident Angeli; nisi operationes occultas, laqueos in cavea constitutos, mores fraudulentos, invasiones ex insidiis, machinationes dæmonum miro modo contextas & implicatas, quo pacto eas transiliant atque evadant. Spectant, quomodo ferarum instar vincant; quomodo adversarios in fugam vertant; quo pacto alios redarguant;
E quo pacto fucatos amicos de medio tollant: hæc quæ sunt aspiciunt Angeli. Quæ porro cernunt homines, prorsus res humanæ sunt: excitantur enim adversus eos, persecutiones, cogitationes, inopiæ, anxietates & inquietudines, morbi, seditiones & instabilitates, & accusationes, calumniæ, rejectamenta, & his similia. Multis difficultatibus est exposita monachorum vita: nam si remissior sit, decipitur. Si minus syncera
F sit, cito instar vini aqua mixti pervertitur; & acescens, non amplius in pretio est, sed vilescit; non amplius usui, sed damno; nec oblectamento, sed nauseæ. Instar vini, debet vita nostra conservari. Non quæcumque fors tulerit, admittenda. Non ridiculis vacandum. Non verborum quamvis sanorum multiplicitate gaudendum. Non tropis figurisque verborum frequentibus, quamvis synceræ sint. Non diversis aspectibus, licet etiam

1. Cor. 4.

voluptа-

voluptatem minime ſuggerentibus. Non etiam miltiloquio indulgendum, etiamſi adſtantes rogent: nam licet non noceant qui in his verſantur, lucro tamen frui non poſſunt. Pigros novi multos in ægritudines incidiſſe: alios autem ægrotantes, ſibi requiem comparaſſe. Alii adverſis preſſi, etſi infirmantur propter labores, valetudine tamen recuperata, & lucrum & laudem referunt. Non recuſavit carnis infirmitatem Paulus: & tamen ipſe repoſitam ſibi coronam confeſſus eſt. Qui ad labores ſe ſegnem præbet, ſtupidus eſt, & in omne vitium præceps, ac inter fortes gregarius atque plebejus. Hic eſt, qui non eſt profeſſus ſolitariam vitam; ideo neque aliquid poſſidet, neque exprobratur ei non poſſidenti: at qui profeſſus eſt, ſi labores detrectet, caſtigatur; & ſervitutis ab eo opus exigitur. An ignoratis, quid miles piger ſuſtineat? Repetitur ab eo diligenter armorum, telorumque geſtatio, equi uſus, ac totius operis militaris. Exigitur ab eo meditatio, exercitatio, obedientia, & ſtrenuitas in rebus agendis. Non erit juſta monacho negligenti excuſatio: ſicut neque agricolæ terram præclare non colenti. Carnem tuam monache edomans ac reprimens, evangelici fructus delicias in teipſo ſemina. Ne ſinas corpus ocioſum, ſicuti egit qui unum talentum accepit: remiſſionem quippe cum gratia nactus, & otio indulgens, condemnatus eſt ut reus. Chriſti miles evaſit: & quum jam frueretur regiæ militiæ prærogativa, in opere negligens exſtitit. Quod ſi negligenti illi atque torpenti pepercit: ſane & monacho parcet. Si inutili parcit ſervo Dominus, etiam illi parcet. Agricola ob negligentiam ſeminis flagellatur, miles ob inſordeſcentia arma: & quomodo non multo magis etiam monachi, ſi negligentiores exſtiterint? Vinum deterius evaſit: in cauſſa vas fuit, vel locus, aut unguentum. Inquirit cauſſam illius Dominus, eaque cognita, non ſinit ulterius corrumpi. Poteſt & culex minimus ſaporem corrumpere: & in hoc, ſolum culex accuſatur, quo minus vino poſſimus uti. Res nullius momenti ſæpe magnorum malorum cauſſa efficitur: & ex parva negligentia, ingentia atque incurabilia fiunt vulnera. Sciant & intelligant monachi, ſe velut ſervos & agricolas, atque milites eſſe Chriſti; quodque in cunctis dictis locis parati eſſe debeant. Omneſque homines ſervi ſunt: ſed alii quidem fugitivi, & aliis ſerviunt, id eſt, dæmonibus: alii vero exiguis officiis ſe mancuparunt.

A φόροις καὶ τὴν ἡδονὴν μὴ ἐπομνήσκωσι, μὴ τῷ πλείονι καὶ δυσωπήσουσιν οἱ συμπαρόντες, καὶ γὰρ μὴ ἀδικῆται ὁ τούτῳ γενόμενος, ἀλλὰ τῆς κέρδους οὐκ ἀπολαύσθη. οἶδα ὀκνηροὺς πολλοὺς, οὓς ἠθένησαν, ἄλλους δὲ πονοῦντας, οὓς ἐκτήσαντο ἀνάπαυσιν· οἱ δὲ μοχθοῦντες, οἱ κὴ ἀῤῥωστοῦσι διὰ τὸν πόνον, ὑγιάναντες, κὴ τὸ κέρδος κὴ τὸ ἔπαινον περιφέρονται. ὁ παρητήσατο ὁ Παῦλος τὸ σαρκὸς τὸ ἀῤῥωστῆσαι, κὴ ὅμως

B αὐτὸς ὡμολόγησεν, οὗ στέφανος αὐτῷ ἀπόκειται· ὁ ὀκνήσας καμεῖν, ἀναλγὴς μὲν ἐστιν, κὴ ὢν ἀνδρείοις ἰδιώτης κείνεται· ἔτός ἐστιν ὁ μὴ ἐπαγγελάμενος τὸν μονήρη βίον· διὸ οὐδ' ἔχει τι, οὐδὲ ὀνειδίζεται μὴ κτησάμενος· ὁ ἐπαγγειλάμενος δὲ εἰὰν ὀκνῇ· καὶ μαστίζεται· καὶ ἀπαιτεῖται τὸ ἀῤῥωστίας τὸ πρᾶξιν· οὐκ εἴδετε

C κρατιώτην ὀκνηρὸν, τὶ ὑφίστασθαι; ἀπαιτεῖται ἐπιμελῶς τὸ σχῆμα τῶν ὅπλων, ἵππου τε καὶ πάσης καταστάσεως ἀπαιτεῖται μελέτην, πρᾶξιν, ὑποταγὴν, ἀνδραγαθίαν· οὐκ ἔστι μοναχῷ ἀπολόγητον ἀδιαφοροῦντι, ὥσπερ οὐδὲ γεωργῷ μὴ γῆν καλιεργοῦντι· νεώσας τὸ σάρκα σου ὁ μοναχὸς, σπεῖρον ἐν σεαυτῷ τοῦ ἀγγελικοῦ καρποῦ τὸ ἀπόλαυσιν· μὴ ἐάσῃς τὸ σῶμα

D ἄπρακτον, ὡς ἐποίησεν ὁ τὸ ἓν τάλαντον λαβών· λαβὼν γὰρ τὸ ἄφεσιν μετὰ τὸ χάριτος, καὶ ἀῤῥωστήσας κατεκρίθη ὡς ὑπόδουλος· κρατιώτης γέγονε τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἀπολαύων τὸ βασιλικῆς κρατείας, εἰς τὸ ἔργον ἠμέλησεν· εἰ ἐκείνου ἐφείσατο ἀδιαφοροῦντος καὶ ὀκνοῦντος, καὶ μοναχοῦ φείσεται· εἰ φείδεται δεσπότης δούλου ἀχρήστου, καὶ ἐκείνου φείσεται. εἰ φείδεται δεσπότης δούλου ὀκνοῦντος, καὶ μοναχοῦ φείσεται· ὁ γεωργὸς ὅτι ἀμελεῖα σπόρου μαστίζει· ὁ κρατιώτης ὅτι ῥυπῶσιν ὅπλοις· πῶς δὲ πολλῷ μᾶλλον καὶ οἱ μοναχοὶ, ἐὰν ἀμελήσωμεν· κακὸς ὁ οἶνος γέγονε, τὸ ἀγγεῖον αἴτιον, ἢ ὁ τόπος, ἢ τὸ χείσμα· ὅπερ τὴν αἰτίαν ὁ κτίτωρ· καὶ ἐπιγνοὺς δὲ λυμαίνεσθαι ἐάσει· δύνασαι καὶ κώνωπα τὸ ἐλάχιστον ἐρημοῦσαι ἡδύτητα· καὶ πῶς τὴν χρῆσιν ἡ μέμψις ἐπιγίνεται· δαμινὴ αἰτία πολλάκις

E μεγάλων κακῶν γίνεται αἰτία· καὶ ἐκ μικρᾶς ῥαθυμίας, μεγάλα βαύματα καὶ ἀνίατα καθίστανται· ἴσως οἱ μοναχοὶ, οὓς ὡς δοῦλοι καὶ γεωργοὶ, καὶ στρατιῶται εἰσὶ τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὅτι ὀφείλουσι τοῖς εἰρημένοις τόποις εἶναι ἕτοιμοι· καὶ πάντες ἄνθρωποι δοῦλοι τυγχάνουσιν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐδραπέται, καὶ ἄλλοις δουλεύουσι, τυτέστι τοῖς δαίμοσιν· οἱ δὲ εἰς μικρὰν λειτουργίαν ἐπάχθησαν·

θησαν· ἔνιοι ὃ πρὸς ἀνθρώπων ὑπηρεσίαν ὡς δῶλοι δώλων γενόμενοι· οἱ ὃ μοναχοὶ οἰκεῖοι εἰσὶ, καὶ θεράποντες· προσέχετε τοῖς τὰς ἐπαγγελίας ὑμῶν, καὶ συνήσετε ὅτι ὐ ψεύδομαι· ἀκούσατε τοῦ Ἀποστόλου, καὶ εἴσεσθε τὰ εἰρημένα σαφῶς. λέγει ὅτι „ὑποπιέζω μου τὸ σῶμα „καὶ δουλαγωγῶ· καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ „ποιεῖτε· καὶ ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ· „καὶ ὅτι ὕτως τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως. πρῶ- B τον ἐποίησεν καὶ ὕτως ἐδίδαξεν· αὕτη ἐστὶν ἡ πανοπλία τοῦ Θεοῦ· ἵνα τὶς καὶ ἑαυτῷ καὶ πολλοῖς χρησιμεύσῃ. ἐὰν ἦ μοναχὸς ἕτοιμος, καὶ τὸν ἀνέτοιμον ἐξαρεῖται ἐν ἐφόδῳ τοῦ δράκοντος· γεωργῆν χρὴ τοὺς μοναχοὺς, καὶ πολεμῆν· πολλῷ τὸ σαρκὸς ἡ ψυχὴ πολυμερεστέρα ἐστίν· οἶδα τίνας ἔργον ποιοῦντας, πρὸς πολέμους ἔχοντας. καὶ ἐπὶ τοῦ Ἔσδρα τοιοῦτοι γεγόνασιν· ᾠκοδόμουν τὸν ναὸν, καὶ τὰς δεξιὰς ἡτοίμαζον πρὸς τοὺς πο- C λεμίους· καὶ ἡ φυλὴ Βενιαμὶν ἀμφοτέραις χερσὶν βυσάχως ἠκόντιζον. πολλῷ πλέον ὁ νοῦς προχείρως ἐν πολλοῖς ἔργοις πνευματικοῖς ἐπαρκέσειεν· εἰ χρὴ καὶ κατὰ ποσὸν διελθῆν· ἐγὼ ὑμῖν καὶ τὰ περὶ τοῦ σπόρου ἀφασαφήσω· ἔστω τὸ νόημα εἶναι τὴν τῆς ψυχῆς τὴν γνῶσιν, ἣν ἔλαβεν ἐκ Θεοῦ ἀφ' ἧς χάριτος· ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ διαγγελικὸς ἡ ὑπακοὴ τῶν ἐντολῶν· σὺ πέως ὑπακοὴν κτῆσαι· καὶ περὶ ὑετοῦ τὸν σπόρον αὐξάνοντος μὴ φρόντιζε· ἐὰν ἐπὶ παρόντος θελήσῃ Θεὸς δοῦναι τὴν αὔξησιν, τρέφεις καὶ ἄλλους διὰ τὴν χάριτος· ἐὰν ὃ ὑπερθῆται εἰς τὸ μέλλον, τότε θερίσεις, καὶ τὴν ἀπορίαν ἀποίσῃ δεινεκῆ. γεώργει τὴν ἐν σοι χάριν, καὶ ἐν τῷ γεωργῆν φύλαττε τὸ ἔρπον εἰς ζημίαν τῆς γεωργίας, καὶ μύρμηκες λεληθότως τὸν σπόρον λαμβάνουσι· καὶ κόρακες ὑπνοῦντός σου τὸν σπόρον ἁρπάζουσιν· ἔχε οὖν μετὰ τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων ὀργάνων καὶ τὰ ἐργαλῆα τὰ πολεμικά. καὶ τῇ μὲν σκαφίδι ἐκκόπτε τὰς ἀκάνθας· τῇ ὃ σφενδόνῃ ἀποσόβει τοὺς ἅρπαγας· γίνεται καὶ τὸν δράκοντα ἐπιστῆναί σου τῷ γεωργίῳ, ἀλλὰ μὴ δείσῃς, ἀλλὰ προσελθὼν δίωξον αὐτὸν, ἵνα μὴ καταμείνῃ ἐν σοί. ἐὰν ἐάσῃς τὸν δράκοντα, δι' αὐτοῦ καὶ τὰ λοιπὰ θηρία εἰσόδια γίνονται· καὶ ἀποκνοῦντός σου περὶ τὸ πλῆθος, ὑλομανῆ σου ποιοῦσι τὴν γεωργίαν· καὶ ὁ δυνήσῃ ἀπολαῦσαι τῶν πόνων σου· ἐπῴδὴ δρυμῶνα ἑαυτῷ καὶ οἰκητήριον ὁ δράκων ἴδρυσε· πολλὰ χώρα ὕτως ἄβατοι γεγόνασι· καὶ πολλοὶ ἀγροὶ ὕτως ἀπὸ θηρίων ἄρδην ἀπώλοντο· εἶπε καὶ ὁ νομοθέτης, ὅτι κατὰ

parunt. Nonnulli etiam tamquam servi servorum facti, hominum sese obsequiis tradiderunt: Cæterum monachi, domestici sunt ac familiares. Attendite ad promissiones vestras, & intelligetis quòd non mentior. Audite Apostolum, & aperte jam dicta cognoscetis. Ait enim: *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo.* Et, *carnis curam ne feceritis.* Et, *induite vos armaturam Dei.* Et, *sic curro, non quasi in incertum*, &c. Primum fecit, & ita docuit. Hæc est armatura Dei, ut quis & sibi, & multis prosit. Si paratus sit Monachus, etiam imparatum in impulsu Draconis eximat ac liberet. Agriculturam hic exercere oportet monachos, & belligerare. Ad multo plura potest animus applicari, quàm corpus. Novi plerosque operi intentos, & interim bellica meditantes. Esdræ quoque tempore, se tales præbuerunt: ædificabant templum, & dexteras præparabant adversus hostes. Et tribus Beniamin, jaculandi peritia, utraque manu hastam contorquebat: multo sane amplius mens scite & expedite in variis spiritalibus operibus suffecerit. Quòd si hæc paullulum sunt prosequenda, ego vobis quæ ad sementis comparationem pertinent, explicabo. Dicamus ergo novale esse cognitionem animæ, quam à Deo mediante gratia accepit: semen autem Evangelicum, mandatorum obedientiam. Tu modò obedientiam tibi para, & de pluvia qua semen crescit, noli esse sollicitus. Si pro præsenti incrementum concedere voluerit Deus: etiam alios divina gratia pascas. Sin in futurum distulerit: tunc metes, & perennes divitias consequeris. Excole quæ in te est, gratiam; & in excolenda ea, cave quod irrepit in detrimentum agriculturæ. Nam & formicæ nobis non sentientibus, semen capiunt; & corvi te dormiente diripiunt. Adhibe ergo simul cum rusticis instrumentis etiam belica: & ligone spinas evelle: funda autem rapaces repelle. Accidit quoque draconem agriculturæ tuæ imminere; verum tu intrepide accedens fuga, & persequere eum; ut ne apud te permaneat. Si Draconem reliqueris; etiam reliquæ feræ per eum introibunt: & pigritante te circa multitudinem, silvestrem quoque reddent agriculturam tuam, ut nequeas fructum laborum tuorum percipere: quoniam silvam sibi ac domicilium constituit Draco. Multæ enim regiones sic desolatæ factæ sunt, variique agri eo modo à feris penitus vastati sunt. Legislator quoque ait, quòd paullatim delendus sit

A 1. Cor. 9. Rom. 13. Ephes. 6.

B

C 1. Esdr. 1. 3. Esdr. 1.

D

E

F

Deuter. 7.

fit Chananæus : ne in te irruant cunctæ beſtiæ terræ. Si inertes ac pigri fueritis fratres : jam cauſſam vaſtationis vos præbetis. Si in vobis aſſueverit ſerpens : multiplicabit prolem, multaſque latebras faciet, ac terram tuam occupabit; quæ quum perforata, & pervia longe lateque fuerit anguibus aliiſque reptilibus ; ſeminari nequit, ſataque damno obnoxia erit, quia à ſerpentibus fructuum proventus vaſtatur atque dejicitur. Niſi citius paſſiones quæ in te cernuntur ſuſtuleris, ulcus efficiunt ; niſique parvam putredinem curaveris, in infinitum excreſcet : omnemque ſubſtantiam tuam corrumpet. Hinc illincque obturas unum antrum : & ſerpens (quem diximus eſſe paſſionem) aliunde aperturam facit. Unum aditum tu recludis : ille autem exitus varios patefacit. Ideo non poteſtis prævalere paſſionibus, ubi diuturnum callum obduxerint. Propterea ne credite agriculturam veſtram eſſe fertilem : quia vaſtationi eam præſidenter expoſuiſtis. Difluxit agricolatio veſtra, & talem humanam exiſtimatis naturam. De puritate ac caſtitate loquitur Scriptura, & aliò illius putatis ſpectare verba. Teſtatur recte factis, & non creditis : admiramini verba, ſed opera non declaratis ; eaque ut Deus vobis in admiratione ſit, dumtaxat ſcripta arbitramini, & non propter ſuſcipienda certamina. Ita ſunt ſegnes hujuſmodi homines : hoſtium enim adjutores evadunt, & pejores iis ſunt, qui nihil agunt & ceſſant. Advertite quid inimicus fecerit ipſi Job, ò Monachi : & intelligetis, quantis certaminibus inſtruebatur. Poſtquam enim exploratam ſibi habet beſtiarum atque ſerpentum obſervationem, ſimile adverſus ſimile concitat, ut religioſæ colluctationi tenebras offundat. Quoſdam è monachis corrumpit, alioſque nondum corruptos violat. Si ſimile ceciderit : ingenuus atque ſyncerus, multitudinis reprehenſionem non ſubibit. Niſi de medio ſuſtulerit ; perpetuum bellum habebit. Si lepram contraxerit, etiam fœtorem participabit. Si repulerit, ſcandalum multorum pejus ipſi erit. Iſtæ præcipuæ, ac maximæ hoſtis ſunt inſidiæ, quando ſuſceptam ſecum concertationem confundere nititur : hacque calliditate, duo ſibi machinatur ac parat : nimirum, ut & ſecurum hominem atque imparatum reddat : & ut, quum vere ſit hoſtis, non tamen eſſe appareat : tertiumque grave ac intollerandum efficere in omnibus conatur, ut bona malis quàm ſimillima exiſtimentur : hujuſmodi autem rationibus, adverſatur veritati.

A κατὰ βραχὺ ὡς ποιῆσαι τὸ τοῦ Χαναὰν ἀναίρεσιν, ἵνα μὴ ὅπου σὲ πολλαὶ γένωνται ἰὰ θηρεία τῆς γῆς. ἐὰν ῥαθυμήσητε ἀδελφοὶ, αἰτίαν τῆ ἐρημώσεως ὑμῖς δίδοτε· ἐὰν ἔθος ποιήσῃ ἐν ὑμῖν ἑρπετὸν, πληθυνῆ τὰ τέκνωσιν, καὶ πολλοὺς ποιῆ φωλεούς, καὶ ἀπαχολῆ τὴν γῆν σου,

B ἢ διάβητος ὅσα ἀναρῆναι δύναῃ)· καὶ ἀσειρομένη ζημίαν ὑφίσαται, ὅτι ὑπὸ τῶν ἑρπετῶν καταπίπτειν ποιῆ τὰ βύκαρπίαν· ἐὰν μὴ θάτον ἀνέλῃς ὁραθὲν ἐν σοὶ τὸ πάθος, νομὴν ἐργάζεται. ἐὰν μὴ θεραπεύσῃς τῇ σῆψιν τὴ μικρὰν εἰς μυεία ἀμιρῆται· καὶ φθείρει σου πᾶσαν τὴ ὑπόςασιν· ἔνθεν φράτεις ἕνα φωλεὸν, καὶ τὸ

C ἑρπετὸν, ὅπερ εἴπομεν εἶναι τὸ πάθος, ἀλλοχόθεν ποιῆ ἄνοιγμα· μίαν εἴσοδον σὺ ἀποκλείεις· κἀκεῖνο ἀνοίγει ἐξόδους πολλάς· διὰ τοῦτο δύναθε τῶν παθῶν γενέθαι ἐγκρατῆς· ἐπειδὴ χρονίαν νομὴν εἰργάσαντο. διὰ τοῦτο δὲ πιςεύετε εἶναι γεώργιον πολύκαρπον. ὅτι τὸ ὑμῶν διαρρῦσαν πεποιήκατε ἀνυπόπτως· διέπεσεν ὑμῶν τὸ γεώργιον, καὶ φύσιν τοιαύτην ἀν-

D θρώπων νομίζετε· λέγει ἡ γραφὴ περὶ καθαρότητος, καὶ πρὸς ἄλλην χρῆσιν ὑπολαμβάνετε αὐτὴν φράζειν· μαρτυρῆ τοῖς καπορθώμασι, καὶ δὲ πιςεύετε· θαυμάζετε τὰς λόγους, καὶ τὸ ἔργον δὲ βλέπετε· καὶ οἴεθε, ὅτι διὰ τὸ θαυμαθῆναι Θεὸν ἐγράφησαν· οὐ διὰ τὸ ἀγωνίσαθαι· ὅτως ὀκνηροί εἰσιν οἱ τοιῦτοι, τῶν γὰρ ἀντιπάλων συνεργοὶ γεγόνασι· χείρονές εἰσι τῶν ἀργόντων· ὅτι καταργῦσι καὶ διέφθειραν. προσέχετε, τὶ ἐποίησεν ὁ ἐχθρὸς τῷ

E Ἰῶβ μοναχοὶ, καὶ σύνετε, πόσοις ἀγῶσιν ὁπλίζεται· ἐπειδὴ γὰρ δῆλον εἶχε τῶν ἑρπετῶν καὶ θηρίων τὴ τήρησιν, δηλαδὴ ἐποίησε τὸ ὅμοιον πρὸς τὸ ὅμοιον μάχεθαι, ἵνα σκοτώσῃ τὴ βύσεβῆ ἄθλησιν· διέφθειρέ τινας ἐν τοῖς μοναχοῖς, καὶ ἐν αὐτοῖς τὰς μὴ διαφθαρέντας βιάζεται· ἐὰν πέσῃ τὸ ὅμοιον, ὁ γνήσιος τὴ ἐν τῷ πλήθυς μέμψιν οὐχ ὑφίσαται· ἐὰν μὴ ἀνέλῃ ἀοίδιον ἔξει τὸ πόλεμον· ἐὰν

F προσλάβηται τὰς λέπρας καὶ τὰς δυσωδίας μεταλαμβάνει· ἐὰν ἀποβάληται, τὸ σκάνδαλον τῶν πολλῶν χεῖρον αὐτῷ γίνεται. αὕτη πρώτη καὶ μεγίςη μεθοδεία τῦ ἐχθρῦ, ὅτι εἰς σύγχυσιν μετέβαλε τὸ πρὸς αὐτὸν ἄθλησιν. δύο ἑαυτῷ πραγματεύεται, διὰ ταύτης τῆς πανουργίας, τὸ ἀμέριμνον διατελεῖν, καὶ ἐχθρὸν ὄντα μὴ φαίνεθαι, καὶ ζῆτον δεινὸν ὅμοια εἶναι νομίζεθαι τοῖς φαύλοις τὰ ἀγαθὰ πρασκυλά-

ζων

ζων ἐν πᾶσι τοῦτοις τρόποις τῇ ἀληθείᾳ παρεπάξατο. τὸν Ἀδὰμ ὕτως ἐπήρνισε, καὶ τὸν Καὶν ὡσαύτως κατέπασεν, ὄφιν ἀφ' ἧ γυναικὸς, καὶ τοῦτον ἀφ' τοῦ ἀδελφοῦ· οὐκ ἔχω, ὅπως φράσω τοῦ λύκου τὴν ἐπίθεσιν· ἐκπλήττομαι ὑμᾶς ὦ μοναχοὶ πῶς ὑπομένετε· ἐγὼ ἐννοῶν ἐξίσταμαι, ἃ ὑμεῖς πάσχετε οὐδαπασόμωοι. καλῶς εἶπεν ὁ Κύριος, ὅτι στενή ἐστιν ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν. ἰδοὺ γὰρ ἡ στενότης ὡς ἐν κατόπτρῳ ἀφ' τοῦ λόγου φαίνεται· Πικρὰ τὰ παρόντα τοῖς μοναχοῖς, ἡ κτῆσις ἐπίβουλος, ἡ ἀπόκτησις ὀδυνηρά· πικρά ἡ διατέλεια, ἡ ἔνδεια ἐπώδυνος· ἡ ἄσκησις μοχθηρά. ἡ ἐγκράτεια ἐπίπονος· ἐπισφαλὴς ἡ ἀκρίβεια, ἡ σιωπὴ ἐπώδυνος· ἐὰν ἐλέγξῃ χρεώστης γίνεται, ἐὰν σιωπήσῃ μαραίνεται ἀπὸ ζήλου Θεοῦ· λαλήσει, ὑπεναντίον, εἰ ἡσυχάσει ἐπιβλαβές. οὐ δύναται λαλῆσαι ἀλήθειαν, καὶ μὴ λαλῶν οὐχ ὑπομένει· τὸ ὅμοιον δράκων ἐν πᾶσιν ἀντεκατέστησεν· ἐν τῇ ἀκτημοσύνῃ ἀντέθηκε χρηματομανίαν· ἐν τῇ ἀγρυπνίᾳ τὴν συκοφαντίαν, ἐν τῇ ἀσκήσει τὴν ἀναίρεσιν· ἐν τῇ διχῇ κατηγορίαν ἀργίαν, ἐν τῇ ἀληθείᾳ τὴν καταλαλιὰν, ἐν τῇ ἀγάπῃ τὴν κακολογίαν, ἐν τῇ φιλοξενίᾳ, τὴν ἀδιαφορίαν. πάντα συνέφυρεν, ἐν πᾶσιν ἐκοινώνησεν. ἐπὶ τέχνης ἐγένετο αὐτῷ ἡ ἀρετὴ, καὶ ἐπὶ σχήματι τὴν βλάβειαν ἤγαγε. κινδυνεύει ὁ βίος τῶν μοναχῶν καταλυθῆναι, αἱ κεφαλαὶ σὺν τοῖς ποσὶν ὑφίσανται, οἱ ὀφθαλμοὶ σὺν τῇ χερσὶν ἀῤῥωστίαν ὑπομένουσιν, ἡ κτῆσις τὴν πίστιν ἐμάρανε, καὶ ἡ χρῆσις τὴν ἄσκησιν ἠλλοίωσεν· ἐβιάσατο τὴν ταπείνωσιν ἡ αὐτενσία, καὶ ἔρριψε τὴν ἐλπίδα ἡ τῶν καιρῶν μέριμνα. Τί ποιήσετε οἱ γνήσιοι, ἐν τοσαύτῃ ὁμοιότητι; πῦ φύγητε τοιαύτην ἐμφέρειαν; ἐν τοῖς ἐρήμοις; καὶ πῶς; ὅτι κἀκεῖ κυδαγότης ἐκράτησεν· οἱ ἡγούμενοι ὡς συγγενεῖς ζήλοις τὴν ἀλλοίωσιν, οὐ πάντη ἐτράπησαν, οὐ γὰρ ἔχουσι τὴν ὅλην σύμμαχον· φεύγετε τὸ ἔνδον, καὶ εἴσεσθε τὴν πάντα ὁμοιότητα, οὐ σκυβαλισθῆναι χὶ ἀρετὴν, ὅτι οἱ πολλοὶ ἐφ' ἑτέραν ὁδὸν ἰέναι φεύγουσι· τὸ ἔργον τῆς ψυχῆς ἡ φαῦξις τοῦ σώματος ἐσκότωσεν. ἡ μέριμνα τῆς σαρκὸς ἤμβλυνε τὴν διάνοιαν τὸν ἔλεγχον οὐκ ἄγει χολὴν ἡ συνείδησις καπνύζαι τὸν νοῦν· οὐκ ἐπιτρέχουσιν οἱ λογισμοὶ πρὸς μετάνοιαν εἰς τὸ πένθος τῶν πολλῶν· διὸ κἀγὼ αὐτὸς ὑμᾶς ἐγὼ τοὺς γνησίους συνέχων σφάλλομαι· τύπος ἐστὶν αἰχμαλωσίας ἡ παροῦσα κατάστασις.

A ritati. Sic Adamum ſupplantavit: eodemque modo Cain evertit; illum, per mulierem; hunc, per fratrem. Non habeo, quomodo lupi fraudem & calliditatem invadendi exponam. Perterrefacio vos ò Monachi, quo pacto ſuſtinetis? & dum conſidero quæ vos patimini in acie diſpoſiti, obſtupeſco. Recte dixit Dominus, *Matth. 7.* arctam eſſe viam, quæ ducit ad vitam. Nam ecce, anguſtia tamquam in ſpeculo per orationem apparet. Acerba ſunt præſentia Monachis, poſſeſſio inimica, voluntaria paupertas luctuoſa, & bonorum abrenuntiatio gravis: continentia laborioſa, periculoſa nimis accurata diligentia, & ſilentium mœrore plenum. Si reprehenderit, debitor evadit. Si tacuerit, flacceſcit in eo zelus Dei. Si loquatur, contra: & quum non loquitur, noxium. Nequit loqui veritatem: & quum non loquitur, non ſuſtinet. Simile opponit in omnibus Draco: in inopia, mercaturæ utilitatem; in vigilia, calumniam; in exercitiis, interemptionem. In oratione, accuſationem ocii: in veritate, obtrectationem; in charitate, maledicentiam; in hoſpitalitate, obſervantiæ regularis negligentiam & contemtionem. In artificio ac verſutia, illius eſt virtus poſita, & in habitu pietatem ac religionem ſimulat. Periclitatur Monachorum vita, ne diſſolvatur: capita cum pedibus ſubſidunt, oculi cum manibus imbecilles ſunt, poſſeſſio fidem exſtinguit, uſuſque a monaſtica exercitatione alienat. Humilitatem propria auctoritas violat: divertitque ſpem, ſollicitudo temporalium. Quid in tanta ſimilitudine, vos veri ac germani monachi, agetis? ubi effigiem ejuſmodi effugietis? numquid in ſolitudinibus? Et quo pacto? nam & ibi confuſio dominatur. Præfecti, conſanguineorum inſtar, æmulantur mutationem de meliori in deterius, nec omnino ad bonam frugem convertuntur: non enim ullum habent in partibus fautorem. Addite quæ intus ſunt, & cognoſcetis ſimilitudinem in omnibus. Rejici non poteſt, quod eſt ſecundum virtutem; quamvis vulgus aliam inire viam jubeat. Corporis actio, animæ opus obſcurat; & carnis cura, mentis examen obtundit. Non vacat conſcientiæ, mentem compungere. Non properant cogitationes ad pœnitentiam, ad multa deploranda: ideo & ego ipſe, qui vos germanos & minime fucatos Monachos rego, aberro. Forma & imago captivitatis, eſt præſens vitæ ſtatus. Si cuncta typum & veritatem con-

continent, etiam bella, & quæ ex iis proficiſcuntur, ad umbram & veritatem referenda ſunt. Si Elias dicebat ſe ſolum relictum eſſe, verum Deus, multitudinem ipſi adeſſe indicabat. Et Hieremiæ tempore, ita intelligere debemus, quòd non erat ſolus: nam & alii multi cum eo erant. Sic etiam de vobis credere oportet, ſervi Dei; eſſe nimirum vos, licet id non appareat. Nam erant, quamvis non apparerent, in Iſrael, Eliæ ſimiles, qui apparebat. Perſpicuum autem eſt illos & re ipſa fuiſſe, ac vos quoque, tametſi non apparetis: at pro viribus certe conamini. Novi aliquos ejuſmodi, ſed plane paucos. Credo multos eſſe, ſed non omnino adlaborantes. Lugebat Hieremias Iſrael, propter obſidionem: & vos ſimiliter agentes, pro nobis intercedite. Confundimini paſſionibus veſtris, ſed noſtram infirmitatem curate. Novi me a principio dixiſſe, animam facile in actiones diſtrahi diverſas. Bonum quidem ac malum ſimul agere nequit: ſed malum, boni ſpecie exercet. Per jejunium inaniter gloriatur, & per continentiam ſuperbit: velle autem ac ſectari pariter humilitatem & ſuperbiam nequit. Dixitque iſta Dominus: *Non poteſtis duobus dominis ſervire*. De iis autem qui ſub prætextu boni, malum agunt: Lupi, inquit, ſunt in pelle ovium prodeuntes. Atque in illud reſpiciens, ut arbitror, ac vitæ ſuæ conſulens, fugit Elias in terram alienigenarum, ibique mente quieſcens, in virtute ſolus perſeveravit, neque confuſus, neque vile quid pertractans, neque contemptibilem vitam degens, hoſpitis ac advenæ inſtar; neque tamquam ignotus eſſet, continentiæ duritiem emollivit. Beati enim perfecti: quoniam velut margaritæ, incontaminati quocumque in loco permanent. Beati mundi corde: quoniam inſtar Solis etiam in tenebris reſplendent. Non conſpurcavit Hieremiam, cœnum lacus. Non nocuerunt Danieli, leones. Non detrimentum tribus Pueris intulit ignis Babylonicus. Ex ſenſibilibus declaratur, lædere non poſſe adverſarios ſpiritus. Si in Babylone ſitis, etiam detentores ac dominos erudite. Si in Iſrael occultati, & profugi: impietati deditos coarguite. Intelligite cur in Hieruſalem abſcondi debeatis, in Babylone liberius loqui. Docebit vos regius Propheta David, quippe qui cum Goliath hoſtiliter, cum Saule vero humiliter egit.

3. *Reg.* 18.
Hierem. 15.
Matth. 6.
Matth. 7.

Dic

A εἰ ἔχε πάντα τύπον καὶ ἀλήθειαν· καὶ οἱ πολεμοὶ καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πρὸς τύπον καὶ ἀλήθειαν γεγόνασιν. εἰ Ἠλίας ἔλεγεν ὅτι μόνος καταλέλειπται, ἀλλ' ὁ Θεὸς πλῆθος εἶναι σὺν αὐτῷ ἐσήμανε. καὶ ἐπὶ Ἱερεμίᾳ οὕτω νοῆσαι ὀφείλομεν, ὅτι οὐ μόνος ἦν, ἀλλὰ καὶ σὺν αὐτῷ ἄλλοι πολλοί. οὕτως καὶ περὶ ὑμῶν χρὴ πιστεύειν Θεοῦ θεραπόντες, ὅτι ἐστὲ μὴ φαινόμενοι. ἐπειδὴ ἦσαν οἱ ἀφανεῖς ἐπὶ Ἰσραὴλ Ἠλίᾳ B τῷ φαινομένῳ ὅμοιοι· περίδηλον, ὅτι καὶ τὴν πρᾶξιν μετέσαν, καὶ ὑμεῖς κἂν μὴ φαίνοισθε, ἀλλ', ὡς οἷόντε εἶναι, συνδάζετε· οἶδα τινὰς πιστοὺς, ἀλλ' ὀλίγους παντελῶς. πιστεύω εἶναι πολλοὺς, ἀλλ' οὐ τὸ σύνολον συμπράττοντας. ἐπένθει ὁ Ἱερεμίας τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ τὴν πολιορκίαν, καὶ ὑμᾶς ὡσαύτως ποιοῦντες ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύσατε. συγχύθητε τοῖς ἡμετέροις πάθεσιν, ἀλλὰ τὰς ἡμετέρας ἐπιμελεῖσθε ἀσθενείας. οἶδα τι εἶπον ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἡ ψυχὴ ῥᾳδίως εἰς διαφόρους πράξεις μερίζεται· ποιῆσαι καλὸν καὶ κακὸν οὐ δύναται. κακὸν δὲ διὰ καλοῦ ἐπιτηδεύει· διὰ νηστείας κενοδοξεῖ, καὶ διὰ ἐγκρατείας ὑπερηφανεῖ. τὸ δὲ θέλειν καὶ αἱρεῖσθαι ὑμῶν ταπεινοφροσύνην, καὶ ὑψηλοφροσύνην οὐ δύναται. εἶπε καὶ ταῦτα ὁ Κύριος, ὅτι οὐ δύνασθε δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· περὶ δὲ τῶν ἐν χήμαλι καλῶν ποιούντων κακὸν ἔφη, ὅτι λύκοι εἰσὶν ἐν κωδίοις προβάτων προερχόμενοι. εἰς ἐκείνην τὴν πρᾶξιν ἀπιδὼν ὡς οἶμαι, συμβουλεύων μὴ ἀσφάλλεσθαι ἔφυγεν Ἠλίας ἐπὶ γῆς ἀλλοφύλων καὶ εἰς ἀναπέπαυται ἡ ἀφάνεια αὐτοῦ. ἐν ἀρετῇ μόνος διέμεινεν οὐ συγχυθεὶς ὅτε χυδαῖόν τι C ἀπαυθαδιάσατο, ὅτε ἀδιαφόρως ἐβίωσεν, ὡς ἐπὶ ξένοις, ὅτε ὡς ἄγνωστος ὤν· τὴν βαχύτητα τῆς ἐγκρατείας ἐχαύνωσε. μακάριοι οἱ τέλειοι, οἱ ὡς μαργαρῖται ἀμίαντοι ἐν παντὶ τόπῳ διαμένουσι. μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, οἱ ὡς ὁ ἥλιος καὶ ἐν σκότει, φαεινοὶ τυγχάνουσιν. οὐκ ἐμίανε τὸν Ἱερεμίαν ὁ ἐν τῷ λάκκῳ βόρβορος, οὐκ ἠδίκησαν τοὺς λέοντες· τοὺς τρεῖς παῖδας τὸ πῦρ Βαβυλῶνος οὐκ ἔβλαψεν; ἐκ τῶν ἐσθητῶν δειλοῦ, οἱ δ' δύνασθε D καταβλάψαι τὰ ἐναντία πνεύματα ἐὰν ἐν Βαβυλῶνι ἦτε, καὶ τοὺς κρατοῦντας παιδεύετε, ἐὰν ἐν τῷ Ἰσραὴλ κεκρυμμένοι, καὶ φεύγοντες τοὺς ἀσεβοῦντας ἐλέγχετε. νοήσατε διὰ τί ἐν Ἱερουσαλὴμ ὀφείλετε κρύπτεσθαι; ἐν δὲ τῇ Βαβυλῶνι παῤῥησιάζεσθαι· Δαβὶδ ὁ βασιλεὺς ὑμᾶς διδάξει, οὗ τὸν μὲν Γολιὰδ ἤχθαρεν, εἰς δὲ τὸν Σαοὺλ

Σαὺλ παπεινώσει ἐκέχρηπο. εἶπε τ῍ αἰτίαν, ὅΐι Χριςὸς κυρίε γέγονε, τ῍ δὲ Γολιὰθ ὡς ἀμυήπην δύσεβείας ἀνήρει φοφανως. ἄλλες καὶ ἀναγγέλλονπας θάνατον Χριςῦ κυρίε ἀπέσφαξε. ἵνως δὲ καὶ θανςν ὀφειλόντων ἐφείδετο. ἆρα χρὴ ἡμᾶς διαλύειν ὑμῖν τὰ αἰνίγμαπα, ἢ ὑμὶν αὐποῖς καπαλιπεῖν; καὶ τὶ ποιήσεσιν οἱ ἁπλέςεροι, οἱ μὴ ἐπιγνόντες τ῍ δύναμιν· ὑμᾶς, ὡς ἔφην, καὶ ἔργῳ πλείονα οἴδατε· οἱ δὲ μεθ' ὑμᾶς δέον) τ῍ διαφράσεως· ἐπὶ ἐκκλησίας, ὡς οἱ φοφῆ) ἐπὶ Ἱερεσαλὴμ, δεῖ ἡσυχίαν ἄγειν· ἐπὶ δὲ ἡμᾶς χρήσιμον καλεμένες τ῍ ἀληθείαν φθέγγεσθαι. ἐπὶ δὲ ἱερέων, ἢ σοφῶν, ἢ εὐσεβῶν δεῖ παπεινοφρονεῖν, ὡς οἱ φοφῆ) πεποιήκασιν· ἐπὶ ὃ χρείαν ἐχόντων ἐλέγχε, μὴ ὑποκρίνεσθαι· ἐὰν οἱ φοχρειεσθέντες ὑπὸ κυρίε ὑμᾶς διώκεσι; φύγωμεν. ἐὰν οἱ ἐν κόσμῳ τυραννοῦντες, ὡς ὁ Δανιὴλ παῤῥησιασώμεθα· ἐάν τις καπαλεγῇ πῶν εὐσεβείας θεραπόντων, ὡς νεκρὸς λογισώμεθα διὰ τ῍ φοχειρισάμενον. ἐὰν καὶ εἰς ἁμαρτίαν ἰδιωτῶν φιλεχθρεῖν γένηταί τινας, φεισόμεθα διὰ τ῍ εὐγένειαν, ἑαυτὸς ὅλως μὴ ἐκδικῶμεν, ὡς Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πεποίηκε, ζημίας πρεμφρονήσωμεν· περὶ λειτεργίας πενήτων ἀκριβεσώμεθα ὡς οἱ ἀπόςολοι· περὶ τραπέζης λαμπρᾶς, ἧτον φροντίσωμεν. περὶ φοσφορᾶς ἁγίας μεριμνήσωμεν, ὡς Μωϋσῆς. περὶ συνόντων εἰς κόρον γαςρὸς ἀμελήσωμεν· περὶ ξένων πλησμονῆς, ὡς ὁ Ἀβραὰμ φροῦσωμεν· περὶ συγκαταβάσεων ἀκριβεσώμεθα· περὶ δὲ ἀθενοῦντας συγκαπαβῆναι μὴ φαραιτησώμεθα, ὡς ὁ Ἀπόςολος Κορινθίοις φεποίηκεν· ἐὰν χρὴ ὑπὸ ἀνάγκης μεταβαλεῖν τ῍ δίαιταν, ποιεῖν ἀνόλεθον· ἑαυτοῖς δὲ ἐπινοεῖν, ἀχρήσιμον. ὅτε δεῖ καὶ ἑαυτῶν μὴ φεισώμεθα· ὅτε δὲ ἑαυτὸς διοικῶμεν, ὡς χρήζοντες· εἴποτε ἡπηθῶμεν, μὴ ἀπογνῶμεν. εἴποτε ὃ κατορθώσομεν, μὴ φυσιωθῶμεν· ἐλπίζειν γὰρ ἐφ' ἑκατέραν ῥοπὴν ὀφείλομεν· τὸς ἀδελφὸς παιδεύσωμεν, ὡς μανθάνοντες· τὸς ὃ πλαίονπας, διορθωσώμεθα ὡς διδάσκοντες· τὸς βιωτικὸς μὴ βλάφωμεν ἀδιαφορῦντες· ὑπόληψιν ὃ ἔργῳ εὐσεβείας διδάξωμεν· φοβεφώμεθα μετὰ φαιδρότητος· καὶ μετὰ τ῍ πρέποντος ἤθες συνεςιώμεθα· μήτε κρύπτωμεν δόξαν Θεῦ· μήτε τ῍ οἰκείαν πολιτείαν ἀποκαλύπτωμεν· μὴ ὡς ἀφελεῖς πράξωμεν· λαλήσωμεν ὃ, ὡς ἁπλούςεροι, μὴ ὡς πανοῦργοι ὀφθῆναι φεύσωμεν; ἀλλ' ὡς φρόνιμοι μανθάνειν ἐπιθυμῶμεν. μὴ ὠμῶς περίεργοι συντυγχάνοντες, ἀλλὰ μηδὲ

A Et cauſam quidē dixit, quia ille Chriſtus Dñi fuerat; Goliath autem tamquā veræ religionis expertem, occidit palam: alios quoque adnunciantes mortem Chriſti Domini peremit: aliquibus vero etiam quibus mors debebatur, pepercit. An oportet vobis diſſolvere ænigmata; aut potius vobis ipſis ea relinquere? Sed quid ſimpliciores facient, quibus illorum ignota vis eſt? Vos ut dixi, etiam experientia & uſu ipſo noſtis plura: at qui B vobis ſuccedent, explicatione indigebunt. In Eccleſia, ſicut Prophetæ in Hieruſalem, tacere oportet: Inter nos autem, quibus id onus imponitur, veritatem eloqui profuerit. Inter Sacerdotes, vel ſapientes, pioſve atque religioſos, humiliter ſentire oportet, uti fecerunt prophetæ: apud eos vero, qui reprehenſione indigent, diſſimulandum non eſt. Si delecti & comprobati magiſtra- C tus a Domino, nos perſequuntur; fugiamus: Sin autem tyranni hujus ſeculi; cum Daniele liberius alloquamur eos. Si quis pietatis cultoribus detrectaverit: pro mortuis tales ducamus, propter eum qui ſuos miniſtros elegit. Sique in rudium hominum peccata, quoſdam ſe inimicos præbere contigerit; parcamus illis, propter ingenuitatem. Nos ipſos penitus non ulciſcamur: ſed inſtar Davidis Regis, ſpernamus damnum. De D pauperum miniſterio, diligenter exploremus cum Apoſtolis. De ſplendida menſa minus ſimus ſolliciti. De ſancta oblatione, cum Moyſe ſollicite cogitemus. Eos qui ventrem ſolum curant, aſpernemur. De hoſpitum ac peregrinorum ſaturitate, cum Abrahamo diligens ſtudiū adhibeamus. De ratione indulgendi & compatiendi fratribus, ſedulo indagemus: indulgere autem infirmis, non recuſemus; ſicut Apoſtolus cum Corin- E thiis egit. Si ex neceſſitate, vivendi rationem mutare oporteat: par erit ac rationi conſentaneum, id agere. De nobis autem ipſis nimis anxie cogitare, non expedit. Immo quando oportet, ne nobis quidem parcamus: ſi forte nos ipſi ac valetudinem noſtram curamus, ut indigentes. Si quando autem infirmitate vincamur, ne deſpondeamus animum. Si vero recte egerimus, ne F efferamur: in utraque enim mutatione ſperandum eſt. Fratres inſtituamus, tamquam condiſcipulos: delinquentes vero dirigamus, quaſi illorum doctores. Mundo deditis ne obſimus, contemnendo eos: opinionem vero ſententiamq; pietatis, re ipſa doceamus. Cum hilaritate alios adhortemur; & decentibus moribus unà cum iis vitam agamus. Non abſcondamus gloriam Dei, neque vitæ noſtræ rationem oſtentemus. Non agamus tamquam ſimplices, ſed loquamur velut ſimpliciores.

1. Cor. 9.

Non ſtudeamus apparere callidi atque arguti: ſed quaſi prudentes, diſcendi cupidi ſimus. Non præbeamus nos curioſos in converſationibus: ſed neque ſtultos in reſponſionibus. Non ſimus induſtrii nimis in propriis: quin magis nos divinis conformemus. Neque tamen, ſi per ocium liceat, omittamus Dei miniſterium. Si utrumque honeſte ac recte præſtare poſſimus: ne unum pro duobus ſtatuamus. Si bono aliquo impediatur melius: non colamus id quod minus eſt. Loquamur quando oportet, ut cognoſcamus loquentes dum non oportet. Silentium ſeruemus quum oportet: ut quietis intelligamus utilitatem. Opus laboribus metiamur; & quis ejus ſit fructus, diſcernemus. Lucrum quod ſatis ſit, honeſte amplectamur: & quod ſit exercitationis commodum, cognoſcemus. Si nimium laboremus, cauſſas inſatiabilitati præbebimus. Si abundantia delectamur; in egeſtate facile capiemur. Si deſideramus accipere; non recuſemus etiam dare. Si ad munera libenter reſpicimus; ad juſtitiam non libenter reſpiciemus. Quando quiſpiam aliquid tibi propter Deum dederit; accipe quaſi acceptum Deo referens. Quando quis pietatis obſequium tibi præſtiterit; paria præſtans, ad reddendam rationem non teneberis. Si quid ab alio acceperis, palam accipito, avaritiamque effugies. Si quid dederis, occulte dato: & inanem gloriam evitabis. Si non paſſus fueris te induci, ac capi adulationibus: nec conviciis quidem turbaberis. Si affectu inordinato non præbeas: ne inordinata quidem affectione recipies. Si ad famam captandam in alios beneficia non contuleris: neque laudatus extolleris. Quos honore aſſicis; non compenſationem ab iis exſpectes, neque honorem repetas. Quos obſervas, non propter divitias reverearis: & aſſentatorem non ages. Quos amas; non utilitatis alicujus cauſa amorem oſtentaveris: & nihil fucatum erit. Quos tibi vindicaveris; non tui gratia eos tibi quæſieris: & proprii amoris venenum evitabis. Si propter Deum benefeceris: noveris ſingulos, quibus digni ſint. Si legitime ambulaveris: noveris impoſtores, ac viæ occupatores. Si ex affectu, par pari reddideris: etiam pietatem ſicut oportet, coles. Si peccando laboraveris; cognoſces quietem, bene operando. Quòd ſi reprehenſionem lubens acceperis: amanter etiam alios reprehendes. Si convicia ſuſtinueris; viam longanimitatis atq; patientiæ noſti. Si malitiam aliorũ pertuleris; benignitatis libertatem agnoſces. Si imprudentẽ ſupportaveris; prudentẽ quoq; eum reddere poteris. Niſi verbis inanibus commovearis: ne opera quidẽ inania facies. Niſi inſipientes oderis, nõ corriges animã. Si proximũ non

A μηδὲ μωρῶς ἀποκινώμεθα· μὴ φιλοπόνως μᾶλλον, πλεῖον ἢ τῶν θείων εἰς τὰ ὅμοια, μήτε μὴ ἔχοντες σχολὴν βέψωμεν τῷ Θεῷ τὴν λειτουργίαν. ἐὰν δυναίμεθα ποιῆσαι καλὸν ἕκατερον· μὴ τὸ ἓν ἀντὶ δύο πάξωμεν· ἐὰν ἐμποδίζῃ τὸ καλὸν τὸ κάλλιον, μὴ σφαλησώμεθα τὸ ἔλασσον· ὅτε χρὴ, λαλήσωμεν, ἵνα οἴδαμεν τοὺς λαλοῦντας ὅτε μὴ χρή· ὅτε δεῖ, σιωπήσωμεν· ὅπως γνῶμεν τὴν ἡσυχίας τὴν ὠφέλειαν·

B τὸ ἔργον ἐν τοῖς πόνοις μετρήσωμεν, καὶ γνωσόμεθα τίς αὐτῶν λυσιτέλεια· τὸ κέρδος σφὸς τὴν αὐτάρκειαν φιλοκαλήσωμεν· καὶ εἰσόμεθα τὶς ἡ ὠφέλεια τῆς ἀσκήσεως· ἐὰν πονῶμεν ἐπὶ πλείοσι, τῇ ἀπωλησίᾳ αἰτίας παρέχομεν· ἐὰν ἐπὶ βιωσείᾳ περπωώμεθα, ἐπὶ ἀπορίαις βιάλωτοι τυγχάνομεν· ἐὰν ποθῶμεν λαμβάνειν, τὸ δι-

C δόναι παραιτώμεθα. ἐὰν ἡδέως σφὸς τὰ δῶρα, οὐχ ἡδέως πρὸς τὸ δίκαιον· ὅτε τίς δῷ σοι ἀφ' Θεὸν, λάμβανε ὡς νομίζων Θεῷ· ὅτε τὶς παρέχει ἀφ' κοινωνίαν βυσεβείας, τὰ ὅμοια ποιῶν, οὐχ ὑφέξεις λογοθέσιον· ἐὰν δέξῃ, φανερῶς λάμβανε, καὶ σκοβέξῃ φιλαργυρίαν· ἐὰν παρέχῃς, κρυπτῶς δίδυ, καὶ ἀφαιρήσεις κενοδοξίαν· ἐὰν μὴ πείθῃ κολακευόμενος, οὐ

D λυπῇ λοιδορώμενος· ἐὰν μὴ παρέχῃς ἐμπαθῶς, οὐδὲ λήψῃ ἐμπαθῶς· ἐὰν μὴ βέργετῆς σφὸς σκληρῶς, οὐκ ἐπαίρῃ ἐγκωμιαζόμενος· ὡς ἁμᾶς, μὴ δι' ἀμοιβὴν ἁμήσῃς, καὶ οὐκ ἀπαιτήσεις τιμήν· ὡς αἰδῇ, μὴ ἀφ' πλῶτον κολακβύσῃς· ὡς ἀγαπᾷς, μὴ ἀφ' τινα χρείαν, καὶ οὐ μὴ γένηται ἐπίπλαστον. ὡς σφὸς ποιῇ, μὴ δι' ἑαυτόν· καὶ ἀποδράσεις τὸ φιλαυ-

E τίας τὸν ἰόν· ἐὰν βὐποιῇς ἀφ' Θεὸν, οἶδας ἕκαστον, ὧν ἐστὶν ἄξιος· ἐὰν γνησίως πορβύσῃ, οἶδας τοὺς ἐπιθέτας· ἐὰν ἀφθέσεως ἀντιποιήσῃ, καὶ βυσέβειαν, ὡς δεῖ, θεραπβύσεις· ἐὰν πονέσῃς ἁμαρτήσας, ἐπιγνώσῃ ἀνάπαυσιν εὐπραγήσας· ἐὰν ἡδέως ἔλεγχων δέξῃ, μετὰ οἰκειότητος ἄλλυς ἐλέγξεις· ἐὰν ὑπομείνῃς λοι-

δορίαν, οἶδας τὴν ὁδὸν τῆς μακροθυμίας· ἐὰν

F ἐνέγκῃς μοχθηρίαν, ἐπιγνώσῃ ἐλβθερίαν χρήστος· ἐὰν βασάσῃς ἄφρονα, δυνήσῃ ποιῆσαι αὐτὸν φρόνιμον. ἐὰν μὴ κινηθῇς ἀπὸ λόγυ κενῦ, ὐ ποιήσεις πρᾶξιν κενήν· ἐὰν μὴ μισήσῃς ἄφρονας, ὐ μὴ διορθώσῃ ψυχήν· εἰ μὴ ποθήσεις τὸν πλησίον, ὐκ οἶδας πῶς σεαυτὸν ἀγαπήσεις· εἰ μὴ τιμήσεις δίκαιον, ὐ συνήσεις θεραπείαν Θεῦ. εἰ μὴ δώσεις χρῄζουλι, οὐκ εἶσῃ καὶ σεαυτὸν εἰ ἄνθρωπον· ὅτε λυπῇ ἐπὶ νεκρῷ,

νεκρῷ, ἀναμνήσθητι τῆς φύσεως· ὅτε ἐπὶ ἁμαρτάνουσι μὴ χαίρεις, φρόντιζε περὶ τελειότητος· ὅτε μανθάνειν σπεύδεις περὶ ἀρετῆς, τότε νοήσεις τὴν ἀγνοίας σου τὴν ἀτέλειαν· μάνθανε παρὰ ἁγίων, καὶ αὐτῷ Θεῷ χάριν εἰς ἀπράξιν· νόησον τὴν κακίαν, καὶ τὸν Θεὸν αἴτησεις εἰς βοήθειαν· σύνες τὴν φύσιν, καὶ μὴ χωρίζου τοῦ Θεοῦ χάριτος· ἠγνόησας, μὴ λυποῦ ὡς ἄνθρωπος· κατώρθωσας, μὴ κενοδοξῶν ὑπὲρ ἄνθρωπον· ἐπὶ κακοπαθείᾳ μὴ κακοπαθήσῃς, καὶ μὴ ἀπαγορεύεις ἐπὶ σφάλματα· ἐπὶ θείᾳ χάριτι μὴ ἀλαζονεύου· καὶ ὅ μὴ περιεσπάσῃς εἰς ἀσέβειαν· ἐπὶ δόξῃ μὴ ἐπαίρου, καὶ ὅ μὴ πέσῃς εἰς ἀπόγνωσιν. ἀπόδραθι τὸ ψεῦδος ὡς τὸν δράκοντα, καὶ εἰσελεύσῃ εἰς τὸν παράδεισον· μὴ ταχέως τοῖς λεγομένοις πίστευε, μηδὲ παντὶ λέγοντι συγκατατίθου· βραδέως ἐπαγγέλου. καὶ ταχέως ἐπιτέλει· βραδέως πίστευε, καὶ ταχέως ἀλήθευε· σπεῦδε μαθεῖν τὸ σαφὲς οὐχ ἵνα κρίνῃς, ἀλλ' ἵνα μὴ κατακρίνῃς, μᾶλλον ὑστέρει εἰς κρίσιν· εἰ γὰρ ἐπέχεις, σεαυτὸν οἰκτειρήσεις· φεῦγε τὸ δικάζεσθαι, καὶ μὴ παραυτῷ διακατακρινόμενον· ἐὰν γένῃ κριτὴς ὡς σύμβουλος γενοῦ· ἐὰν περιεσπάσῃς εἰς συμβουλίαν ὡς πατὴρ εὔνοησον· μὴ ἀποφαίνου ἐν συμβουλῇ σου ἀγνοῶν τοῦ Θεοῦ τὰ ἀπόρρητα· δίκαζε δικαζόμενος, καὶ ὅπου ἔσῃ εὐεπίληπτος· δίδασκε ὡς ἔμαθες, καὶ ὠφελήσεις τοὺς ἀκούοντας· ἀμφιβόλως περὶ ὧν ἀγνοεῖς δικαζε, καὶ ἐὰν πέσῃς, ἔσῃ σῶος· ἐλοῦ σιγῆν, ἢ φθόνῳ ὑποπαγῆναι· ἐλοῦ ζημίαν, ἢ ὅρκον, ὃ γὰρ λείπει τῇ εὐσεβείᾳ ἄμυνα. ζήλου τὸ ἀγαθὸν ἐνεργῶς, καὶ ὡσαύτως μίσει τὸ πονηρόν· ἐὰν ὁμόσῃς ἐν ἀνάγκῃ, ἀπολογία σοι ὑπάρξει βεβαία· ἐὰν δὲ ἀνάγκης γένῃ κριτὴς, ὀφλίξῃ τὴν μετὰ κρίσεως καταδικασιν· ἐὰν συναρπασθῇς, ἀπολόγησαι ὡς ἄνθρωπος· ἐὰν συμπέσῃς διανοίᾳ, φοβοῦ τὴν Φύσιν· κρεῖττον ὡς ἄσοφον κριθῆναι, ἢ ὡς σοφὸν καταγνωσθῆναι· ἄμεινον ὡς ἄπειρον ἀποβληθῆναι, ἢ ὡς ἔμπειρον δίκας λέγειν· ἐὰν ψεύσῃ, ὁμολόγησον· ἐὰν ἐν πάθει ᾖς, μὴ κρύψῃς τοὺς ἀκούοντας· ἐὰν σεαυτῷ συνοίδας, μὴ ἀμελείμνως διάγε· ἐὰν δὲ ἔξιν ὁ συμπονῶν, ὡς μόνος ἐσπούδασαι πόνον πλείονα· ὅπερ δύο ἢ βῆς ἤμελλον ποιεῖν, ποιῆσαι μὴ ὀκνήσῃς. μὴ κρύπτε τοὺς ἀνθρώπους ἐν πλημμελείαις γενόμενος· σεαυτὸν ὃ ἐκκάλυπτε δεόντως· μὴ κρύπτε Θεὸν σφαλόμενος, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς κρυβῇ σε ἐν καιρῷ ἀνάγκης· μὴ κακῶς περὶ δικαιο-

A non amaveris: nec quomodo te ipsum diligas, nosti. Si justum non honoraveris; nec divinũ cultũ intelliges. Si non dederis indigenti; nec hominem te esse agnosces. Quando mortuum luxeris; tuæ naturæ recordare. Quando de peccatoribus gaudes; perfectionẽ meditare. Quando virtutem aliquã addiscere eniteris: tunc intellectus tui atque ingenii tenuitatem considera. A Sanctis discito: & divinam gratiam ad executionẽ efflagita. Considera malum & Deum in adjutorium require. Intelli- B ge naturam tuam: & noli a Divina gratia separari. Per ignorantiam in aliquo erraſti? noli conflictari mœrore, ut homo. Recte aliquid egisti? supra quàm hominem decet, ne te jactes. In prosperis successibus ne glorieris; neque de erratis desperes. Propter divinam gratiam ne efferaris: & ad impietatem non deturbaberis. In gloria non extol- C laris: & in desperationem non incides. Mendacium, ut draconem fugito: & in paradisum introibis. Noli cito iis quæ dicuntur fidem habere; neque cuivis dicenti assentiri. Tardius promitte; & cito promissa perage. Tarde crede; & celeriter vera loquere. Contende, ut aperte rem percipias; non ut judices, sed ut ne damnes: potius autem tardior, ad judicium esto. Si enim assensum & judicium cohibes; te ipsum miseraberis. Noli contenD dere judiciis: & eum qui in judicio laborat, ne repudies. Si judicis personam gesseris: velut consiliarium te præbe. Si ad consilia hortator extiteris: tamquam pater benevolentiam præsta. In consilio tuo, sententiam ne tuleris; ignorans arcana Dei. Dum quippiam enarras, noli multum adseverare: sed potius dubitationem significa; nec facile in verbis reprehendi poteris. Doce ut didicisti: & auditoribus eris utilis. Quæ ignoras; eadem pro dubiis enarra. Et si ceciderIs; salvus atq; incolumis resurgas. Mori potius elige, quàm E invidiæ te servum reddere. Damnumq; jurijurando præponendum puta: non enim inulta relinquetur impietas. Strenue atque efficaciter bonum amplectere; & similiter malum detestare. Si necessitate coactus juraveris, firma ac certa tibi erit excusatio. Si ex necessitate judex evaseris: judicii condemnationẽ effugies. Si corripiaris, defende te ut homo. F Si mente concideris, naturæ afferes excusationem. Præstat ut insipientem judicari, quàm ut sapientem condemnari. Satiusque ut inexpertum repudiari, quàm ut expertum sæpe caussas agere. Si mentitus fueris, confitere. Si passione commotus fueris, ne cælaveris eos qui te audiunt. Si tibi alicujus rei conscius es, ne degas absque sollicitudine. Si non adsit laborum socius, tamquam solus plura elaborato. Quod duo vel tres debebant facere,

δικαιο-

cere, tu gravatim & ægre ne feceris. Noli hominibus occultare delicta, quibus es obnoxius. Te ipſe vero, hoc eſt, quæ ad laudē tuam pertinent, occulta ut oportet. Ne Deum cælaveris errata tua: ne & ipſe abſcondatur à te, tempore neceſſitatis. Noli gloriari de juſtitia: ne de perfectione ejus condemneris. Non glorieris de prudentia: ne ſuper præſumptione examineris. Opta potius invadi gladio: quàm iracundia corripi. Magiſq; elige, animi iracundiam comprimere: quàm illam oſtendere. Præſtat ſupplantari, quàm ſupplantare. Si vero divina munitus fueris gratia, nihil patieris. Proſpice futura, quippe qui rationē ſequaris: & præſentia obſerva, ut mortalis. Amicos proba, & inimicos concilia. Modeſte reprehende: & pie ſimul cum aliis res contrahe, atque verſare. Nec malos prorſus rejicias: neque bonos ſemper collaudes. Noli eſſe conſpicuus & inſignis in utramque partem, laudandi ſcilicet bonos, & rejiciendi improbos: ſed neque ſententiæ ipſorum neſcius. Inordinato atque immoderato affectu ne diligas: atque ita fiet, ut non ſis exoſus. Non ſis curioſus indagator: & nemo te ſuſpicabitur inimicum. Non ſtudeas cunctorum res noſſe: atque ita teipſum nemini venditabis. Noli omnium negotia intelligere: ne detrimentum accipias. Non incumbas plus æquo in cognitionem myſteriorum: & proditor non exiſtimaberis. Si tui cauſſa ſit pugna: noli ſollicite inquirere rationes. Si quis inter repugnandum tibi quid affinxerit: noli illum irritare. Si quis te amicus roget de vindicta: ne illi præſto ſis. Si inimicus comminetur tibi, ne concidas animo. Si dolum conſideraveris: non protinus reprehendas. Si multorum intellexeris inſidias: ne per aſperam occurras eis viam. Si turba in te inſurrexerit; ne confidas verbis tuis. Si in malignos incideris: ne viribus tuis fretus, reſiſtas. In turbæ diviſione, ab initio te mediatorem non conſtituas.* In pugna potentiorū, ne ſis inter eos. Juniorum immodeſtiam ne luſtres remiſſe, ſed ſevere. Ad verba otioſa, noli relaxari: & ad narrationem inordinatas affectiones continentem, ne conſederis. Ex riſu, delectationem non capias: nec in te ſegnitiem ſeminaveris. Scurrilibus non oblecteris: ne in mentis diſtractionem digrediaris. In plateis civitatis, non inveniaris frequens: ne animo depravate affecto abſcedas. Multorum congreſſus oderis: quia confuſionem animæ pariunt. Silentium ama: ut in te, magiſtri inſtar, ſit conſcientia. Fuge multiloquium; ne reddaris oblivioſus. Fuge convivia: ne fornicator etiā ſine fœminis evadas. Superfluas converſationes rejice: ne Judex efficiaris iniquus, citra auctoritatem ejus. Devita mulierum colloquia:

* *Hinc incipit fragmentum hujus Sermonis, quod ex Editione Oxonienſi ſupra prodiit pag.* 322.

A δικαιοσύνης, ἵνα μὴ καπακειθῇς περὶ τ τελειότητος αὐτῆς· μὴ καυχῶ περὶ φρονήσεως· ἵνα μὴ ὑπὲρ προλήψεως ἐξεταωθῇς· ἐλῶ ἐπιβῆναι ξίφει, ἢ ἀλῶναι ἐν ὀργῇ· μᾶλλον ἐποσπῆναι θυμῷ ὀργὴν ἆρησαι, ἢ γὰρ ἐπισέξαωθαι· ἄμεινον τὸ πεφνιωθῆναι, ἢ πεφνίσαι· ἐὰν ὃ ἧς ἐν θειᾳ χαείλι, ωθὲν ὑφίσασαι. ωροόρα τὸ μέλλον ὡς λόγω ἀντεχόμενος. καὶ τὸ παρὸν

B ωθατήρει ὡς θνητὸς ἄνθρωπος· δοκίμαζε τὺς φίλως, καὶ τὺς ἐχθρὺς συμβίβαζε· ἐπιεικῶς ἔλεγχε· καὶ ὁσεβῶς συνδιατίθε· μήτε τὺς φαύλως ωαντελῶς ἀποποιῶ, μήτε τὺς ἀγαθὺς ἀεὶ ἐγκωμίαζε. μὴ γίνω καπάδηλος ἐν ἀμφοτέροις μέρεσιν, ἀλλὰ μηδὲ ἄπειρος ὢν τ γνώμης αὐτῶν· μὴ εὐνόει ἐμπαθῶς, καὶ ὠ μὴ μισηθῇς· μὴ γίνω θεωρητὴς κ ὠ μὴ ὑπολη-

C φθῇς ὡς ἐχθρός· μὴ ωεῦδε τὰ πάντων εἰδέναι, καὶ ὠ μὴ ἀποδώσεις σεαυτόν· μὴ θέλε τὰ πάντων νοεῖν, καὶ ὠ μὴ σιανθῇς· μὴ ωσύδαζε εἰς καπάληψιν μυςηρίων, καὶ προδότης ὠ μὴ νομισθῇς· ἐὰν γένηται ἐωὶ σῷ μάχη, μὴ ἀκριβῶ τὺς λόγως· ἐάν τις ἐν μάχῃ ὢν ἀνατίθεταί σοι, μὴ ἐρέζε· ἐὰν πυνθάνεταί σου φίλος περὶ ἀνταωοδόσεως, μὴ συνεργήσῃς·

D ἐὰν ὁ ἐχθρὸς ἀπειλῇ σοι, μὴ σύμπιπτε· ἐὰν δόλον νοήσῃς, μὴ παρ' αὐτὰ ἐλέγξῃς· ἐὰν συνήσῃς ἔνεδρον ωολλῶν, μὴ ἀφ' βαχείας ἀπαντήσῃς ὁδῷ· ἐὰν ὄχλω ἐπανάςασίς σοι γένηται, μὴ θαφσήσῃς τῷ λόγῳ σω· ἐὰν ἐμπέσῃς εἰς ωονηρίας, μὴ ἀνῆςῃς διὰ τ ἰχύος σω· εἰς ὄχλω διαίρεσιν, μὴ μέσαζε ἐξ ἀρχῆς· * εἰς μάχην δυνατῶν μὴ γίνου καθ' αὑτύς. εἰς ἀπα-

E ξίαν νεωτέρων, μὴ ωεριέλθῃς ἐπιεικῶς, ἀλλ' αὐςηρῶς· εἰς λόγως κενὺς μὴ δίδω ἄνεσιν· εἰς διήγησιν ἐμωαθῆ μὴ καθέζω· εἰς γέλωτα μὴ ἐωιτέρωω· καὶ ὠ μὴ ωείρῃς ἐν σοὶ ῥαθυμίαν· ἐυβαπέλοις μὴ χαίρε, ἵνα μὴ εἰς μετεωρισμὸν ἐκβαπῇς· ὁδοῖς ωόλεως μὴ ωύκναζε, ἵνα μὴ ἐμπαθὴς ἀποβῇς· μίσει ωῶν ωολλῶν τὰς συνωσίας, ὅτι σύγχυσιν τῇ ψυχῇ ωαρέχωσιν· ἀςάωνσον σιωωὴν, ἵνα ἐν σοὶ ἡ συνείδησις ὡς διδάσκαλος ᾖ· φεῦγε ωολυλογίαν, ἵνα μὴ γένῃ

F ἐωιλήσμων· ἀωόςραθι τὰ συμωόσια, ἵνα μὴ γένῃ ωόρνος δίχα γυναικῶν· ωαρατοῦ τὰς ωειθὰς συντυχίας, ἵνα μὴ κενὺς καωῇς ἄδικος ἀνευ τῆς αὐτ ἰχυσίας. ἀωοωοιῶ ωάς ωῶν γυναικῶν ὁμιλίας, ἵνα μὴ καὶ τ ὕωνον ἔχῃς ἐμωαθῆ. μὴ ἔθιε συνεχῶς, ἵνα μὴ σκοτώσῃς σω τὴν διάνοιαν. μὴ ωολλὰ μεωαλάμ-

* *Vide ſupra p.* 322.

βανε,

βανε, ἵνα μὴ πηλὸν ποιήσῃς τὴν σάρκα σου. ἀπέχε μνήμης ἐδεσμάτων ξένων, ἵνα μὴ γένῃ ἐμπαθής· ἀπέχε δαπεζῶν ἡδονῆς, ἵνα μὴ γένῃ καὶ πονηρίας ἄσιτος· ἰδίαζε τὰ πολλά, ἵνα ὁτὲ ἂν συντύχῃς, μάθῃς ἑτέρων τὴν ὠφέλειαν· μὴ πᾶσι θάρρει, πᾶσι δὲ τοῖς θέλουσι συντύγχανε· μὴ πάρελκε τὰς συντυχίας, ἵνα μὴ ὀπλάθῃ τὴν ἡσυχίας· μὴ ἐκτείνῃς τὰς ὁμιλίας, ἵνα μὴ ζημιωθῇς τὴν συνομιλίας τῷ Θεῷ· ἐὰν μὴ προσπίπτῃς τῷ Θεῷ· ἀναγίνωσκε ἐν ἡσυχία· ὅτε ἢ ἀρχὴ γραφῆς Θεοῦ, ὡς μέλλων δίηγεῖσθαι ἃ ἤκουσας φρόντισον·* ὅτε Θεῷ παρίστασαι, σύνες τὰς ἐπιγείοις ἄρχουσι λειτουργοῦντας, ἐκ δούλων καὶ δεσποτῶν, νόει σε τὴν ὑπόστασιν. ἐκ μαθητῶν καὶ διδασκάλων μάθε τὰ περὶ Θεοῦ· ἀπὸ τῶν ὑπὲρ γῆς φίλων μάθε, ὡς ὀφείλεις παρεδρεύειν αὐτῷ· ἀπὸ τῆς σαρκικῆς ἀνάγκης, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς χρείαν δοκίμασον. οἷον ὁρᾷς ἐν ἐνδείᾳ τὸ σῶμα, καὶ τὴν διάνοιαν νόησον, ὅτε δίχα τροφῆς· οἵαν σκοτῆς περὶς ἀσθένειαν μεταλήψιν; καὶ τῷ νῦν τράπεζαν πάρεχε· ὡς ἐπιμελητὴς ἀγροῦ, νεῦε καὶ τῆς ψυχῆς· ὡς χρεώστης φυσικῶν γίνου καὶ τῆς εὐσεβείας· ὡς οἰκονόμος ῥώσεως ἔσο καὶ τῇ διανοίᾳ· ὡς τέκνων φροντιστὴς εἶ παίδαζε καὶ τῶν καλῶν πράξεων· ὡς δούλων ἐπίσκοπος γίνου καὶ τῶν νοητῶν· ὡ ἐποπτης πολεως μερίμνα τῆς ἀρετῆς· ὡς κηπῶν ἠνίοχος καὶ τὰ πάθη ἐπίβλεπε· ὡς παιδευτὴς ἀλόγων σκληρῶν γίνου καὶ τοῖς πάθεσιν ἀγελαίοσιν· ὡς ποιμὴν θεράπευε τὴν σάρκα σου τῇ ἀπαθείᾳ. ὡς φύλαξ θησαυροῦ γίνου ἐπὶ τῆς πίστεως· ὡς στρατηγὸς βουληφόρος ἀγωνίζου πρὸς τὰ πολεμικά. ὡς ἀθλητὴς ἐπίδοξος ἀγωνίζου μὴ ἀδόξῃς. ὡς σοφὸς διδάσκαλος μὴ καταγνωσθῇς ὑπὸ τοῦ πατυχόντος· ὡς καλὸς στρατιώτης ἑτοιμάζου πρὸς τὸ ἀνίπαλον· ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων δοκίμαζέ σου τὴν δύναμιν. ὡς συνετὸς οἰκονόμος σύνες σε τὴν ἁρπαγήν. ὡς ἀληθὴς ἔμπορος νόει σε τὴν πραγματείαν· ὡς δοῦλους οἰκέτης ἐπίσπου τοῖς ὀφειλομένοις. πρόσεχε χαλιναγωγῶν τὴν σάρκα, ἵνα μὴ τὴν ἐπιβάτην νῦν καταβάλῃ εἰς κίνδυνον· ἀφόρα πρὸς τὰ μέλη ὡς λοίδορος, ἵνα μὴ τὸ κάλλος ἀφανισθῇ τῆς ἀρετῆς· ἐπίσπου τὴν ἀφῆσεσιν, ἵνα μὴ ὡς ὅπλα πολέμου ἰὸν εἰς φθορὰν ὑποδέξωνται· σκόπησον πρὸς τὴν ψυχὴν, ἵνα μὴ δι ἐπιβουλῆς προδοσίαν ὑποστῇς.

A quia: ne etiam polluta habeas somnia. Ventré continenter non cures: ne hinc mentem tuam obtenebres. Non multa, edendo sumas: ne carnem tuam cito in limum convertas. A recordatione ciborum, & epularum exquisitarum cum hospitibus, abstine: ne impuris affectibus perturberis. A mensarum oblectatione abstine: ne & lasciviæ efficiaris parasitus. Secretum pete plerumque: ut dum fuerit cũ aliis congrediendum, atq; versandum, utriusque rei, hoc est, solitudinis & humanæ consuetudinis utilitatem intelligas. Non quibusvis fidas: sed cum omnibus qui velint, congredere, & conversare. Conversationem non protrahas: ne quietis obliviscaris. Collocutiones & congressus non extendas: ne interea divini colloquii detrimentum patiaris. Dum non oras Deum, in quietis silentio aliquid lege. Dum autem divinam Scripturam aggrederis: tamquã qui relaturus sis quæ audieris, meditare. * Quando Deo te sistis; cogita eos qui Principibus terrenis ministrant: atque ex servis & Dominis, tuam illam præsentationẽ considera. Ex discipulis & magistris, ea quæ Deo conveniunt, addisce. Et ab amicis terrenis edocearis, quo pacto te debeas exhibere ipsi. Ex necessitate carnali, etiam animæ indigentiam æstima Quale cernis in necessitate corpus: idẽ de mente intellige ac anima suo nutrimento destituta. Sicut ad infirmitatem, fieri cibi sumptionẽ consideras: etiã menti suã mensã appone. Sicut es diligens cultor agri: ita esto & animæ. Ut naturalium es debitor: ita sis & pietatis. Velut œconomus es sanitatis: sis quoq; animæ. Tamquam filiorum curator: etiam bonorum satage operum. Ut servorum præfectus: ita esto & nothorum atque degenerum. Ut spectator civitatis: virtutis quoque curam gere. Sicut volucrum gubernator: etiam perturbationes contuere. Tamquam moderator efferatarum belluarum: esto quoque ferocientium passionum. Instar Pastoris; carnem tuam rerum necessariarum usu curato. Ut thesauri custos: ita esto & fidei. Ut prudens dux exercitus; sic etiam adversus hostilia decerta. Sicut pugil celebris: ita & certa, ne inglorius discedas ex pugna. Instar sapientis magistri: à superveniente non improberis. Instar boni militis: in certamẽ cum adversario prodi. Ut prudens architectus: vires tuas experire. Sicut sagax œconomus: intellige fructuum tuorum copiam atque præstantiam. Instar veri mercatoris, considera negociationem tuam. Tamquam benevolus famulus: cura quæ debentur. Carnis refrænationi attende: ne sessorem suum, mentem videlicet, in periculum præcipitet. Ad membra tua, ut reprehensor respice: ne virtutis pulchritudo marcescat atque depereat. Fac ut præsis tuis sensibus: ne instar armorum belli, rubiginem in corruptionem admittant. Animam diligenter considera: ne ex insidiis proditionem sustineas.

* *Hucusque in Editione Oxoniensi. Cætera desiderantur.*

EJUS-

EJUSDEM SANCTI EPHRAEM SYRI

Excerpta ex catenis Græcis in Scripturam.

AC PRIMUM IN JOB.

In illud: οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰὼβ τοῖς χείλεσιν:

Non peccavit Job in labiis ſuis.

Ex Cod. Vat. 251. pag. 72. & Cod. Palat. 230. pag. 34.

HInc diſcimus fieri non poſſe, ut timentes Deum in veritate dominatui diaboli ſubjiciantur. Etenim nititur quidem concutere, ſed eradicare non poteſt, quemadmodum accidit etiam in Job. Traditus profecto fuit in manus tentatoris; verum illum attingere ſine Dei permiſſione auſus non eſt, quamvis facultatem pro libito illum exercendi accepiſſet, excepta anima juſti: quando neque in porcos poteſtatem habet inimicus præter Dei conceſſionem. Vicit autem juſtus hic adverſarium, ſicut & Paulus datum ſtimulum angelum ſatanæ, ſolo amore, quo erga Deum ferebatur in veritate. Neque enim infirmum eſſe ſecundum carnem detrimentum eſt, neque in damna atque ærumnas incidere, præcipitium; ſed in tentationibus improbatum inveniri.

A Ἐντεῦθεν μανθάνομεν, ὅτι ἀδύνατόν ἐστι τοῖς φοβουμένοις τὸν Κύριον ἐν ἀληθείᾳ καταπιεσθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου· ἐπεχειρεῖ μὲν γὰρ τοῦ σαλεύειν, ἀλλ' ἐκωλύσθη ἰσχύει· καθάπερ ἐγίνετο καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰώβ. παρεδόθη μὲν εἰς χεῖρας τοῦ πειράζοντος, ἀλλ' οὐκ ἐτόλμησεν αὐτοῦ ἐφάψασθαι δίχα τῆς τοῦ
B Θεοῦ ἐπιτροπῆς, καίπερ λαβὼν ἐξουσίαν παρὰ τοῦ Θεοῦ χρήσασθαι αὐτῷ καθὼς ἂν βουληθῇ δίχα τῆς ψυχῆς τοῦ δικαίου. ὅπου γε οὐδὲ κατὰ τῶν χοίρων τολμᾷ ἐξουσίαν ἔχει ὁ ἐχθρὸς δίχα τῆς τοῦ Θεοῦ συγχωρήσεως. Ἐνίκησε δὲ ὁ δίκαιος τὸν ἀντίπαλον, ὡς καὶ Παῦλος τὸν δοθέντα σκόλοπα ἄγγελον Σατᾶν, μόνῳ τῷ πόθῳ, ᾧ εἶχε
C πρὸς τὸν Θεὸν ἀληθείᾳ. οὐδὲ γὰρ τὸ ἀσθενῆσαι κατὰ σάρκα ἐστὶν ἥττημα, οὐδὲ τὸ ζημίας καὶ θλίψεσι περιπεσεῖν ἐστὶ πάθημα, ἀλλὰ τὸ ἐν πειρασμοῖς εὑρεθῆναι ἀδόκιμον.

IN PSALMUM XCIII.

In illud: μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος ἀνομίας;

Numquid adhæret tibi ſedes iniquitatis?

Ex Cod. Vat. 752. p. 297.

NOn habitet in corde tuo poteſtas diaboli: qui ſecundum Dei præceptum exerceri cupis.

D Μὴ οἰκεῖτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου δυναστεία τοῦ διαβόλου· ὁ κατὰ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ ἀσκεῖσθαι βουλόμενος.

IN MATTHÆUM ET LUCAM.

DE PUBLICANO, ET PHARISÆO.

Ex Cod. Vat. 1610. pag. 293.

INitium derelictionis hominis, à demiſſione animi recedere; & derelictus à Deo, ſuffocabitur, ſicut Saul à malo ſpiritu.

Ἀρχὴ ἐγκαταλείψεως ἀνθρώπου ἀφιστᾶν ἑαυτὸν τῆς ταπεινοφροσύνης, καὶ ὁ ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ Θεοῦ πνιγήσεται ὡς ὁ Σαοὺλ ὑπὸ πονηροῦ πνεύματος.

PUBLI-

ΟΔΕ

Ο ΔΕ ΤΕΛΩΝΗΣ ΜΑΚΡΟΘΕΝ ΕΣΤΩΣ.

Εἰ πτίνων ὀρθῶ βίῳ ὀρέγῃ, ταπεινοφροσύνην ἄσκησον· ταύτης γὰρ ἄνευ ὀρθὸς βίος οὐχ ἵσταται.

Ὁ δὲ ὁδοιπόρος ἀρχὴν ὁδοῦ ἀπολέσας ἐν ἀλλοδαπῇ χώρᾳ πλανᾶται, καὶ ὁ ἐκκλίνας ἑαυτὸν τῆς ὁδοῦ τῇ ταπεινοῖ τὴν πῆξιν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν παρεμβολαῖς ὁσίων. Ἔργασαι οὖν ἐν ταπεινοφροσύνῃ πάντα σου τὰ ἔργα, καὶ ἐν τούτῳ ὑψωθήσεταί σου ὁ καρπὸς εἰς οὐρανόν. Ἡ γὰρ ὑπερηφανία ἔοικεν ὑψηλοπάτῳ δένδρῳ σεσηπότι πάντοθεν εὐθλάστους ἔχοντι τοὺς κλάδους, καὶ ἀνελθὼν ἐν ἑαυτῷ κατερράγη ἐξ ὕψους.

PUBLICANUS AUTEM STANS A LONGE.

SI igitur rectam vitam appetis, humilitatem exerce: extra hanc enim recta vita non subsistit.

Viator principium viæ amittens in aliena regione, & declinans seipsum à via humilium, non figet tabernaculum suum in castris sanctorum. Fac igitur in humilitate omnia opera tua, & in hoc exaltabitur fructus tuus in cælum. Etenim superbia similis est altissimæ arbori putrescenti undique, fragiles habenti ramos, & qui ascendit in ipsam, dejicitur ex alto.

IN TRANSFIGURATIONEM DOMINI.

Ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Ἔδειξε δὴ ἐξ ὅλου τοῦ σώματος αὐτοῦ ἔβρυεν ἡ δόξα τῆς θεότητος αὐτοῦ, καὶ ἐξ ὅλων τῶν μελῶν αὐτοῦ ἔλαμψε τὸ φῶς αὐτοῦ. Οὐ γὰρ ὡς Μωσέως ἔξωθεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ἔλαμψεν ἐν εὐπρεπείᾳ, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ ἔβρυεν ἡ δόξα τῆς θεότητος αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὅλῳ τινὶ ἄβυσσον τῆς δόξης αὐτοῦ παρέδειξεν, ἀλλ' ὅσον ἐχώρησε τὸ μέτρον τῶν κορῶν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

Καὶ λοιπὸν ἔβλεπον οἱ προφῆται τοὺς Ἀποστόλους, καὶ οἱ Ἀπόστολοι τοὺς προφήτας· εἶδον ἐκεῖ ἀλλήλους· οἱ ἀρχηγοὶ τῆς παλαιᾶς τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς νέας. Εἶδε Μωϋσῆς ὁ ἅγιος Σίμωνα τὸν ἁγιασθέντα. Εἶδεν ὁ οἰκονόμος τοῦ πατρὸς τὸν ἐπίτροπον τοῦ Θεοῦ. Εἶδεν ὁ παρθένος τῆς παλαιᾶς τὴν παρθένον τῆς νέας, ὁ Ἠλίας τὸν Ἰωάννην· ὁ ἀναβὰς ἐπὶ τὸ ἅρμα τοῦ πυρὸς τὸν ἀναπεσόντα ἐπὶ τὸ στῆθος τῆς φλογὸς, καὶ ἐγένετο τὸ ὄρος εἰς τύπον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἥνωσεν ἐν ἑαυτῷ ὁ Ἰησοῦς τὰς δύο ἀφθήκας, ἃς ἐδέξατο ἡ Ἐκκλησία. Ἐγνώρισεν ἡμῖν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ δοτὴρ τῶν δύο· ἡ μία παρέλαβε τὰ μυστήρια αὐτοῦ, καὶ ἑτέρα ἐφανέρωσε τὴν δόξαν τῶν ἔργων αὐτοῦ.

Τοιοῦτος μὲν ὁ λόγος τῆς κατ' Μωσῆν, καὶ Ἠλίαν θεωρίας· οἱ δὲ λόγοι αὐτῶν οἱ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοιοῦτοι πάντως ἦσαν· χάριν ὡμολόγουν αὐτῷ ὅτι οἱ λόγοι αὐτοῦ ἐπληρώθησαν, καὶ πάντων τῶν σὺν αὐτοῖς προφητῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ

C *Resplenduit facies ejus sicut Sol, vestimenta autem ejus facta sunt alba sicut lux.* Ostendit ex toto corpore scatentem gloriam divinitatis suæ, & ex omnibus membris suis resplenduit lux ipsius. Non enim sicut Moyses extrinsecus caro ipsius effulgebat in decore, sed ex ipso scatebat gloria divinitatis suæ, neque totam abyssum suæ gloriæ demonstravit, sed quantum caperet mensura pupillarum oculorum eorum.

Cæterum videbant Prophetæ Apostolos, & Apostoli Prophetas. Videbant ibi se mutuo, Principes veteris, primores novi Testamenti. Videbat Moyses sanctus Simonem sanctificatum. Videbat Oeconomus Patris procuratorem Dei. Videbat Virgo veteris Virginem novi, Elias Joannem: Ascendens in currum ignis, recumbentem supra pectus flammæ: & factus est mons in figuram Ecclesiæ, & conjunxit in se ipso Jesus duo testamenta, quæ recepit Ecclesia. Manifestavit nobis se esse utriusque largitorem. Alterum accepit mysteria ipsius, alterum manifestavit gloriam factorum ejus.

Hujusmodi quidem fuit sermo contemplationis inter Moysen, & Heliam. Sermones vero cum Jesu tales omnino fuerunt. Gratias ipsi agebant, quod ipsorum verba impleta fuerant, omniumque simul Prophetarum in adventu ipsius. Ado-

rationis cultum ipſi obtulerunt pro ſalute, quam in mundo pro hominum genere operatus fuerat, & quod myſterium ab ipſis adumbratum, re ac factis ipſe compleverat. Lætitia in prophetis, atque Apoſtolis dum montem aſcenderent, exorta eſt. Lætati ſunt prophetæ videntes Verbi humanitatem: lætati ſunt Apoſtoli videntes Jeſu divinitatem, ſeu potius divinitatis gloriam.

Dicet enim Chriſtus fortaſſe ad ipſum. O Simon, quid ais? Si hic manemus, ſermones prophetarum quis inplet? Verba præconum quis ſigillo confirmat? Myſteria juſtorum quis perficit? Si hic manemus, illud, *foderunt manus meas, & pedes meos*, in quo impletur? Illud, *diviſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem*, cui adaptatur? Illud, *dederunt in eſcam meam fel, & in ſiti mea potaverunt me aceto*, cui continget? Illud, *inter mortuos vivens*, quis confirmat? Si hic manemus, chirographum contra Adam quis ſcindet? Debitum ipſius quis exſolvet, veſtimentum gloriæ quis ipſi reſtituet? Si hic manemus, quæ dixi tibi quomodo fient? Eccleſia quomodo ædificabitur? Claves Regni cælorum quo pacto accipies à me? Quem ligabis, quem ſolves? Si hic manemus, ſupervacanea ſunt quæ dixerunt prophetæ. Dixit rurſus, *faciamus tria tabernacula*. Simon miſſus eſt ad ædificandam Eccleſiam in mundo, & facienda cogitat tabernacula in monte. Adhuc enim intra humanum captum Jeſum conſiderabat, & cum Moyſe, atque Helia ipſum componebat. Et primum ei oſtendit ſe ipſius tabernaculo non egere. Ipſe enim erat, qui fecerat ejus Patribus tabernaculum nubis in cremo. *Adhuc enim eo loquente ecce nubes lucida obumbravit eos*. Vides, Simon, tabernacula ſine labore, tabernaculum avertens æſtum, & umbram non habens: tabernaculum præfulgens, & ſplendidum. Et diſcipulis mirantibus ecce vox audita eſt ex nube ex ipſo Patre dicens: *hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi complacui, ipſum audite*. Cum voce Patris Moyſes reverſus eſt in ſuum locum, Helias abiit in regionem ſuam, Apoſtolique in faciem ſuam ceciderunt ſuper terram, & Jeſus ſtetit ſolus, quia vox illa

A ρουσία αὐτοῦ. προσκύνησιν αὐτῷ προσέφερον ὑπὲρ τ σωτηρίας, ἧς ἐποίησεν ἐν τῷ κόσμῳ τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ μυστήριον, ὃ ἐζωγράφησαν αὐτοὶ, ἔργῳ αὐτὸς ἐπλήρωσε, χαρὰ τοῖς προφήταις, καὶ τοῖς ἀποστόλοις ἐν τῇ ἀνα-
B βάσει τοῦ ὄρους ἐγένετο· ἐχάρησαν οἱ προφῆται ἰδόντες τοῦ λόγου τὴν ἀνθρωπότητα· ἐχάρησαν οἱ ἀπόστολοι ἰδόντες τοῦ Ἰησοῦ τὴν θεότητα, μᾶλλον δὲ τὴν τ θεότητος δόξαν.

Εἰρῆ γὰρ Χριστὸς ἴσως πρὸς αὐτόν. Ω Σίμων, τί λέγεις; ἐὰν ὧδε μείνωμεν, τοὺς λόγους τῶν προφητῶν τίς πληροῖ; τὰ ῥήματα τῶν κηρύκων τίς σφραγίζει; τὰ μυστήρια τῶν δικαίων τίς τελειοῖ; ἐὰν ὧδε μείνωμεν τὸ, ὤρυξαν χεῖράς μου, καὶ πόδας μου, ἐπὶ τίνι πληρῶται; τὸ, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον, τίνι ἁρμόζει; τὸ, ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμα μου χολὴν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μὲ ἐπότισάν με ὄξος, τίνι συμβήσεται; τὸ, ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος τίς βεβαιοῖ; ἐαν ὧδε μείνωμεν τὸ χειρόγραφον τ Ἀδὰμ τίς σχίσει; τὸ χρέως αὐτοῦ τίς ἀποτίσει, τὸ ἔνδυμα τ δόξης αὐτῷ τίς ἀποκαθιστᾷ. Ἐὰν ὧδε μείνωμεν, ἅπερ εἶπόν σοι πῶς γενήσεται· ἡ Ἐκκλησία πῶς οἰκοδομηθήσεται, τὰς κλεῖς τ βασιλείας τῶν οὐρανῶν πῶς λήψῃ παρ' ἐμοῦ· τίνα δήσεις, τίνα λύσεις; ἐὰν ὧδε μείνωμεν, ἀργοῦσι πάντα τὰ ῥηθέντα ἀφ' τῶν προφητῶν. Εἶπε πάλιν ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς· ὁ Σίμων ἐπέμφθη οἰκοδομῆσαι τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστι ποιῶν σκηνᾶς ἐν τῷ ὄρει. Ἀκμὴν γὰρ ἀνθρωπίνως προσεῖχε τῷ Ἰησοῦ, καὶ μετὰ Μωσέως καὶ Ἠλίᾳ κατέπαιζεν αὐτὸν, καὶ παραυτὰ ἔδειξεν αὐτῷ ὅτι οὐ χρήζει τ σκηνῆς αὐτῶν. αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ ποιήσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν σκηνὴν νεφέλης ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἔτι γὰρ αὐτοῦ λέγοντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτοῖς. Βλέπεις Σίμων σκηνὰς ἄνευ κόπου, σκηνὴν κωλύουσαν καῦμα, καὶ μὴ ἔχουσαν σκότος, σκηνὴν ἀπαστράπτουσαν, καὶ φαίνουσαν· καὶ τῶν μαθητῶν θαυμαζόντων ἰδοὺ φωνὴ ἠκούσθη ἐν τ νεφέλης παρ' αὐτοῦ πατρὸς λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα, αὐτοῦ ἀκούετε. Μετὰ τ φωνῆς τοῦ πατρὸς Μωσῆς ὑπέστρεψεν εἰς τ τόπον αὐτοῦ, Ἠλίας ἀπῆλθεν εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐπὶ πρόσωπον ἔπεσον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ὁ Ἰησοῦς εἱστήκει, ὅτι ἡ φωνὴ ἐκείνη ἐπ' αὐτῷ μόνῳ ἐπλη-
ρροῦτο.

Ibid. p. 354.

ροῦτο. Ἔφυγον οἱ προφῆται, καὶ τοὺς μαθητὰς ἐδίδασκεν ὁ πατὴρ, ὅτι ἐπληρώθη ἡ οἰκονομία τοῦ Μωσέως, ἵνα τοῦ υἱοῦ ἀκούσωσιν. Ἐκεῖνος ὡς δοῦλος ἃ ἐκελεύσθη ἐλάλησεν· οὗτος ὡς δεσπότης, καὶ νομοθέτης ἅπερ ἐθέλησε προσέταξε.

Καὶ δὴ μαθητὰς λαβὼ τοῦτο ἀνήγαγεν εἰς τὸ ὄρος, ἵνα καὶ τοῦ παιδὸς ἀκούσωσι τίς ἐστιν, καὶ τίνος υἱός. ὅτε γὰρ ἠρώτησεν αὐτοὺς· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; λέγουσιν αὐτῷ· οἱ μὲν Ἠλίαν, οἱ δὲ Ἱερεμίαν, ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. Διὰ τοῦτο ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος, καὶ δείκνυσιν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἔστιν Ἠλίας, ἀλλὰ Θεὸς τοῦ Ἠλία. οὐδὲ πάλιν Ἱερεμίας, ἀλλ' ὁ ἁγιάσας Ἱερεμίαν ἐν κοιλίᾳ τῆς μητρός. οὐδὲ εἷς τῶν προφητῶν, ἀλλ' ὁ Κύριος τῶν προφητῶν, ἵνα ὅπερ ἀφανῶς ὁ πατὴρ ἀπεκάλυψε τῷ Πέτρῳ, τοῦτο μαρτυρήσῃ καὶ τοῖς λοιποῖς, αὐτοῖς πράγμασί τε, καὶ ῥήμασιν· Ἀνήγαγεν οὖν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἔδειξε τὴν δόξαν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἀτιμίας αὐτοῦ, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ πρὸ τοῦ πάθους αὐτοῦ, ἵνα ὅταν κρατηθῇ, καὶ σταυρωθῇ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων γνώσονται ὅτι ἐκ ἀσθενείας ἐσταυρώθη, ἀλλ' ὅτι ἔδοκεν αὐτοῦ ἑκουσίως εἰς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ἀνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος, καὶ δείκνυσιν αὐτοῖς τὴν δόξαν τῆς θεότητος αὐτοῦ πρὸ τῆς ἀναστάσεως. ἵνα ὅταν ἐν νεκρῶν ἀναστῇ ἐν τῇ δόξῃ τῆς φύσεως τῆς θεότητος αὐτοῦ, γνώσονται, ὅτι οὐχ ὑπὲρ τοῦ κόπου αὐτοῦ ἔλαβε τὴν δόξαν αὐτοῦ ὡς ἐνδεὴς, ἀλλ' ἣν αὐτοῦ πρὸ αἰώνων σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ μετὰ τοῦ Πνεύματος, καθὼς εἶπεν ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ ἑκούσιον πάθος· Πάτερ δόξασόν με τῇ δόξῃ, ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρά σοι. Τοιοῦτον οὖν τὴν δόξαν τῆς θεότητος αὐτοῦ ἄδηλον οὖσαν, καὶ κεκρυμμένην ἐν τῇ ἀνθρωπότητι ἀπέδειξε τοῖς Ἀποστόλοις ἐν τῷ ὄρει, καὶ τὸν Πατέρα εἶχε συμφωνοῦντα, καὶ λέγοντα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ἀγαπητός.

A illa in ipso solo impleta est. Fugerunt Prophetæ, & discipulos erudivit Pater, quia dispensatio Moysis impleta fuerat, ut filium audirent. Ille ut servus, quæ jussus fuerat, loquutus est: hic ut Dominus, & legislator, quæ voluit, imperavit.

Etenim discipulos hac de caussa duxit in montem, ut à Patre audirent, quis esset, & cujus filius. Quando enim B interrogavit ipsos, *quem me dicunt homines esse filium hominis*, dicunt ei, *alii quidem Heliam, alii vero Hieremiam, aut unum ex Prophetis*: hac de caussa ducit eos in montem, & ostendit eis se non esse Heliam, sed Deum Heliæ, neque rursum Hieremiam, sed qui Heremiam in utero matris sanctificavit: neque unum ex Prophetis, sed Dominum Prophe- C tarum, ut quod occulte Pater Petro demonstravit, illud testificaretur reliquis, rebus ipsis ac verbis. Duxit igitur eos in montem, & ostendit Regnum suum, & gloriam suam ante dedecus, & suam potentiam ante passionem, ut quum comprehensus, & cruci affixus fuisset à Judæis, noscerent non propter debilitatem, fuisse cruci affixum, sed quod ipsi sponte placuit ad mundi salutem. Duxit D illos in montem, atque ostendit illis gloriam suæ divinitatis ante resurrectionem, ut quum ex mortuis resurgeret in gloria naturalis suæ divinitatis, noscerent non propter labores suos ipsum gloria potitum, ut indigentem, sed ipsi propriam fuisse gloriam ante sæcula cum Patre, & Spiritu: sicut dixit veniens ad mortem voluntariam: *Pater clarifica me claritate, quam habui antequam mundus fieret, apud te*. Hanc igitur Divinitatis suæ gloriam, quum ignota esset in humana natura, atque occulta, Apostolis in monte ostendit, Patremque habuit contestantem, & dicentem, *hic est Filius meus dilectus*. E

DE NATIVITATE DOMINI.

Ἐν μὲν οὖν τῷ Ξανθικῷ τῷ φαιδρῷ, σύλληψις τοῦ φαιδροῦ καρποῦ, καὶ Θείου φωτός. Τότε δὴ δρομὸν ὀξέως τὸ σκότος, ἤκ ἴσχυσεν ἀμαυρῶσαι τὴν φωτεινὴν σύλληψιν· ἐν ᾧ τῷ Ἀπελλαίῳ γέγονεν ἡ γέννησις τοῦ φωτός. τοῦτο ἡμέτερον σκότος ἀφανισθέντος, καὶ τῷ μηνὶ,

Ex Cod. Vatic 1642. pag. 66.

XAnthico igitur, claro nitidoque mense, conceptio fuit splendidi fructus, divinique luminis. Tunc enim propere currentes tenebræ lucidam conceptionem obscurare nequiverunt. Mense autem Apellæo nativitas luminis, tenebras nostras dissipantis, contigit. Quo enim mense tenebræ

deficiunt, eo nobis lux triumphalis exorta est. Et mensis quidem, quo Dominus conceptus fuit, figuram illam nobis exposuit, quam Moyses præsignaverat: similiter quo natus est mense, mysteria nobis sunt declarata.

νὶ, ἐν ᾧ λείπεται τὸ σκότος, ἀνέτειλεν ἡμῖν φῶς νικητικόν· ὁ δὲ συλλήψεως αὐτοῦ μὲν, ἡρμήνευεν ἡμῖν, τὸν τύπον, ὃν ὁ Μωϋσῆς ἀφεγραμματέων ἐμήνυσε· Καὶ ὁ μὲν τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, ὁμοίως ἐδήλωσεν ἡμῖν τὸ μυστήριον.

SANCTI PATRIS NOSTRI EPHRÆM DE OCTO COGITATIONIBUS.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΚΤΩ ΛΟΓΙΣΜΩΝ.

Ex Cod. Vat. 375. p. 177. & ex Cod. Palat. 91. p. 128. cum nonnullis additionibus & variantibus lectionibus. Confer cum sermone edito supra pag. 321.
** Hæc desunt in editione Oxoniensi.*

SCias, fili, quod octo sunt cogitationes, quæ omnia mala operantur: Gula, Fornicatio, Avaritia, Ira, Tristitia intempestiva, Acedia, Inanis gloria, & Superbia. Hæc homines universos oppugnant. Tu vero, fili, si velis Gulam vincere, dilige temperantiam, & habe timorem Dei, & vinces. Si velis vincere Fornicationem, dilige vigilantiam, & sitim; & mortem semper cogita, & nullo modo cum muliere verseris, & vinces. * Si velis avaritiam vincere, dilige paupertatem, & inopiam *. Si velis Iram vincere, posside mansuetudinem & longanimitatem, & cogita quanta mala fecerunt Judæi adversus Dominum nostrum Jesum Christum; & ipse, velut clemens hominumque amator Deus, non fuit illis iratus, sed potius pro ipsis rogavit, dicens: *Pater dimitte illis hoc peccatum: non enim sciunt quid faciunt.* Si velis vincere intempestivam Tristitiam, ne unquam contristeris propter quodliber tempestivum opus; sed sive vapules, sive persecutione sive dedecore afficiaris, ne mœreas, sed potius gaude: tunc solum contristare, quum peccaveris: sed & tunc moderate, ne in desperationem incidas, & pereas. Si velis vincere Acediam, labora interdum & aggredere quodcumque vel minimum opus manuum, aut lege, aut precare frequenter. Si velis vincere vanam Gloriam, ne diligas laudes, neque honores, neque pulchra vestimenta, neque primas sedes, neque prælationem; sed potius dilige, ut te vituperent, teque inhonorent, mentientes: teque ipsum habeto velut peccatorum omnium maximum. Si velis vincere Superbiam, quidquid feceris, ne dicas, quoniam meo proprio labore, seu propria virtute factum est: verùm etsi jejunaveris, etsi vigilaveris, etsi humi cubaveris, etsi psalmos cecineris, etsi ministraveris, etsi multas pœnitentias egeris, dicito, Dei auxilio & ipsius protectione omnia fieri, non verò ex meis

Γίνωσκε, τέκνον, ὅτι ὀκτώ εἰσιν οἱ λογισμοὶ, οἱ πάντα τὰ κακὰ ἐνεργοῦντες· Γαστριμαργία, πορνεία, φιλαργυρία, θυμὸς, λύπη ἄκαιρος, ἀκηδία, κενοδοξία, ὑπερηφανία. ταῦτά εἰσι τὰ πολεμοῦντα πάντα ἄνθρωπον. Σὺ οὖ, τέκνον, ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν γαστριμαργίαν, ἀγάπα τὴν ἐγκράτειαν, καὶ ἔχε τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ νικᾷς. Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν πορνείαν, ἀγάπα τὴν ἀγρυπνίαν, καὶ τὴν δίψαν. ἐνθυμοῦ ἀεὶ καὶ τὸν θάνατον, καὶ μηδέποτε συντύχῃς μετὰ γυναικὸς, καὶ νικᾷς. * Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν φιλαργυρίαν, ἀγάπα τὴν ἀκτημοσύνην, καὶ τὴν εὐτέλειαν *. Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὸν θυμὸν, κτῆσαι τὴν πραότητα, καὶ τὴν μακροθυμίαν· καὶ ἐνθυμοῦ πόσα κακὰ ἐποίησαν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· καὶ ὡς φιλάνθρωπος Θεὸς οὐκ ὠργίσθη αὐτοῖς, ἀλλὰ μᾶλλον ηὔχετο ὑπὲρ αὐτῶν, λέγων· Πάτερ ἄφες αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν. Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν ἄκαιρον λύπην, μηδέποτε λυπηθῇς διὰ τί ποτε πρόσκαιρον πρᾶγμα, ἀλλ' ἐὰν δαρῇς, ἢ ὀχληθῇς, ἢ ἀτιμασθῇς, μὴ λυπηθῇς, ἀλλὰ μᾶλλον χαῖρε· τότε μόνον λυποῦ, ὅταν ἁμαρτήσῃς· ἀλλὰ καὶ τότε συμμέτρως, ἵνα μὴ ἐμπέσῃς εἰς ἀπόγνωσιν, καὶ ἀπολεσθῇς· ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν ἀκηδίαν, κάμνε τί ποτε μικρὸν ἐργόχειρον, ἢ ἀνάγνωσκε, καὶ εὔχου πυκνά. Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν κενοδοξίαν, μὴ ἀγάπα τοὺς ἐπαίνους, μηδὲ τὰς τιμὰς, μηδὲ τὰ καλὰ ἱμάτια, μηδὲ τὴν πρωτοκαθεδρίαν, καὶ τὴν προτίμησιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀγάπα, ἵνα σε ψέγωσι, καὶ ἀτιμάζωσι βλασφημοῦντες· καὶ κράτει τὸν ἑαυτόν σου, πάντος ἁμαρτωλοῦ ἁμαρτωλότερον. Ἐὰν θέλῃς νικῆσαι τὴν ὑπερηφανίαν, ἔτι ἐὰν ποιῇς, μὴ λέγε, ὅτι ἀπὸ ἰδίας σου πράττω, ἢ ἀπὸ ἰδίας ἀνδρείας γίνεται, ἀλλὰ καὶν νηστεύεις, καὶν ἀγρυπνεῖς, καὶν χαμαικοιτεῖς, καὶν ψάλλεις, καὶν ἀγρονεῖς, καὶν μετανοίας πολλὰς ποιεῖς, λέγε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ βοηθείας, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντιλήψεως γίνονται, οὐχὶ ὃ ἐκ τῶν ἐμῶν

ἐμῆς δυνάμεως, ὐδὲ ἐκ τ ἐμῆς σπουδῆς. Σπούδασον, τέκνον, ἵνα ὑπάρχῃς πάντοτε ἁπλοῦς, καὶ ἀκέραιος· καὶ μὴ ἔχε ἄλλα εἰς τ καρδίαν σου, καὶ ἄλλα εἰς τὸ στόμα. Τοῦτο γὰρ δολιότης ἐστίν· Γίνου ἀληθινὸς καὶ μὴ ψεύστης, διότι τὸ ψεῦδος ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν. μὴ ἀποδόσεις κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἀλλ' ἐάν σε κακοποιήσει τις κακόν ποτε, συγχώρησον αὐτῷ, ἵνα καὶ σοὶ συγχωρήσει ὁ Θεός. Ἐάν σε πολεμῇ ἡ μνησικακία, ἔχε ἐξ ὅλης ψυχῆς ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἐκείνου, καὶ ἀναχωρῇ ἡ μνησικακία. Βλέπε μὴ σκυδεξαι σε τὸ πάθος τοῦ φθόνου, ἵνα μή σε καταπίῃ ὁ διάβολος ζῶντα, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξαγόρευσε τὸ πρᾶγμα, καὶ παρακάλει τ Θεὸν, ἵνα σε λυτρώσει ἐκ τοῦ τοιούτου κινδύνου. Ἐὰν ἴδῃς ἁμαρτάνοντα, μὴ καταλαλήσῃς, μηδὲ καταγνώσῃς αὐτὸν, μηδὲ μισήσῃς αὐτὸν, ἵνα μὴ πέσῃς καὶ σὺ εἰς αὐτὸ τὸ ἁμάρτημα, μᾶλλον εἰπὲ λέγε, ὅτι χεῖρόν εἰμι ἐγὼ ἐκείνου· καὶ, ὅτι σήμερον αὐτὸς, καὶ αὔριον ἐγώ. Γίνωσκε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι φοβοῦνται οἱ δαίμονες τοῦ μοναχοῦ τὴν σιωπὴν, καὶ τ νηστείαν, τ ἀγρυπνίαν, τ ἐγκράτειαν, τ ταπείνωσιν, τὰς δάκρυα, τὰ δάκρυα, καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετάς. Ἐὰν θέλῃς, ἵνα σοι χαρίσῃ ὁ Θεὸς δάκρυα, κατάνυξιν, καὶ ἀπαθειαν, ἐπομιμνήσκου τ θάνατον πάντοτε, καὶ τ πάθον σου.

* Διὰ τοῦτο λέγεται ὁ πάθος μνημεῖον, ἵνα μνημονεύων αὐτοῦ πάντοτε ὡς ἔφη ὁ μέγας Χρυσόστομος. *

Ἐὰν ἐκ τοῦ διαβόλου πλανηθῇς, καὶ πέσῃς εἰς μικρὸν, ἢ εἰς μέγα ἁμάρτημα, μὴ ἔλθῃς εἰς ἀπογνωσιν, καὶ ἀπολεσθῇς, ἀλλὰ δραμε εἰς τὴν ἐξαγόρευσιν, καὶ εἰς τ μετάνοιαν, καὶ ὁ Θεὸς οὐκ ἀποστρέφεταί σε. * Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. *

* Καὶ δέχεταί σε ὁ Θεὸς. * μὴ ἀγαπήσῃς ἀπέρχεσθαι εἰς τὰς πόλεις. ἐάν γὰρ μὴ ἴδῃς πονηρὰ, ἔσῃ καθαρὸς. μὴ πίνε οἶνον εἰς μέθην, ἵνα μὴ ποιήσῃς τ καρδίαν σου μαίνεσθαι εἰς τὰς ἡδονάς. μὴ φάγῃς δεύτερον τ ἡμέρας, ἵνα μὴ παχυνθῇ σου τὸ σῶμα, καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάθη· μὴ κλήσῃς τ θύραν σου ἐπὶ ξένῳ· ὅλα ἐν ᾧ μέτρῳ μετρήσεις, ἀντιμετρηθήσεταί σοι. ἐπισκέπτου τοὺς ἀρρώστους, ἵνα καὶ σὲ ἐπισκέψεται ὁ Θεός. μὴ πολλὰ κοιμῶ, ἀλλ' ἄγρυπνος τ βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα φύγῃς ὡσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος. μὴ πολυλόγει, ἵνα μὴ ἐμπέσῃς εἰς ψεῦδος. μὴ κτήσῃ ἑαυτῷ ὑπὲρ

meis viribus, neque ex mea diligentia. Cura, fili, ut ſemper ſis ſimplex & ſincerus: neque habeas aliud in corde, & aliud in ore: hæc enim fallacia eſt. Eſto verax, & non mendax, quia mendacium ex malo eſt. Ne reddas malum pro malo, ſed quum te quiſpiam malo affecerit aliquando, ignoſce illi, ut & tibi ignoſcat Deus. Quum te oppugnaverit injuriarum recordatio, ex toto animo ora pro illo fratre, & injuriæ memoria recedet. Vide, ne ſuſcipias affectionem invidiæ, ne te viventem diabolus abſorbeat; ſed potius factum confitere, & precare Deum, ut liberet te à periculo ejuſmodi. Si videris aliquem peccantem, ne obloquaris, neque condemnes eum, neque odio proſequaris, ne cadas & tu in idem peccatum; ſed potius dicito, quoniam ego deterior illo ſum, &, hodie ipſe, & ego cras. Scito autem & hoc, dæmones videlicet timere monachi ſilentium, jejunium, vigilias, continentiam, humilitatem, preces, lacrymas, & reliquas virtutes. Si velis, ut largiatur tibi Deus lacrymas, compunctionem, & indolentiam, memento ſemper mortis, & tuæ ſepulturæ.

* Idcirco enim ſepulcrum dicitur monumentum, ut ſemper ejus meminiſſe debeas, quemadmodum ait magnus Chryſoſtomus *

Si à diabolo deceptus, in peccatum ceciderit ſive parvum, ſive magnum, ne in deſperationem ruas, & pereas; ſed confuge ad confeſſionem, & ad pœnitentiam, & Deus te non averſabitur * cui gloria in ſecula Amen *

* Et Deus te ſuſcipiet: * ne diligas in urbes diſcurrere: ſi enim mala non videris, purus munduſque eris. Noli bibere vinum ad ebrietatem, ne cor tuum voluptatibus inſanire facias. Ne bis in die cibum capias: ut corpus tuum non fiat ſaginatum & obeſum, & unà cum ipſo etiam pravæ affectiones concreſcant. Ne in faciem peregrini fores tuæ claudantur, quoniam qua menſura menſus fueris, remetietur & tibi. Infirmos viſita, ut & te Deus viſitet. Noli multum dormire, ſed opem à Deo aſſidue poſtula, ut tamquam avis laqueum effugias. Fuge multiloquium, ne in mendacium incidas. Noli quidquam tibi poſſidere

*Hæc habentur ſolum in Cod. Palat. 91. p. 139. & fortaſſe ex margine in textum, amanuenſis oſcitantia, ſunt translata.

* Hucuſque ex Cod. Vat. 375.

* Quæ ſequuntur, deſcripta ſunt ex Cod. Palat. 91. pag. 139.

dere præter id quod eſt neceſſarium, ſed vitam tranſige moderatam. Quietus eſto, tuasque res curato. Pro viribus tuis linguam & ventrem cohibe: animi demiſſionem poſſide: eſto velut ignorans & idiota. Manſuetudinem adhibe erga omnes hominus. Ex multiloquio & riſu multa conſequuntur damna; Vir autem prudens ſilentio oblectatur. Afflictionem & mortem præ oculis ſemper habeto, & nunquam in deſperationem te adducet tentatio. Veſpere & mane in teipſum inquire, quomodo tempus tranſegeris: hæc autem ut ſine labore dirigantur, fieri nequit. Scito, quoniam, ſicut ſine ſemine & aqua nequit terra ex ſeipſa fructum producere, ita fieri non poteſt, ut quis fructum proferat abſque labore & humilitate. Curam tui gere ſemper, tamquam imaginis Dei. Time Deum, ut qui de omnibus operibus tuis ſis ei rationem redditurus. Tecum ipſe poſitis calculis conſidera quotidie, quænam prava a te ſuperata fuerit affectio. Qui futurum judicium credit, neminem judicat, ſed ſeipſum minimorum minimum reputat. Qui ſuum ipſius corpus reſurrecturum credit, ipſum ab omni inquinatione purum reddere ſatagit Eſto igitur dilectiſſime in timore Dei, cuſtodiens & adimplens quæ tibi ſunt gerenda, neque ſcandalum conſcientiæ tuæ præbens; ſed ipſi attende, ut & ipſa tibi cuſtos fiat, indicans quam in rem incideris, ne comprehendaris, aut in manus inimicorum tuorum incurras. Scito, quoniam, quum primum mens Monachi ſuas ipſius voluntates effugere, & ad Deum confugere inceperit, tunc ipſum acedia oppugnat. Quod autem acedia extinguit, eſt precatio, & aſſidua ad Deum meditatio. Quod meditationem fovet ac tuetur, eſt continentia. Quod continentiam ſervat, eſt corporeus labor. Hæc videlicet eſt * anguſta via, quæ ducit ad vitam. Ecce anguſta iſthæc via tamquam in ſpeculo per ſermonem Monachis apparet. Omnia præſentia ſunt Monachis acerba; poſſeſſio inſidiatrix, uſus inimicus, bonorum abrenunciatio gravis, paupertas amara, inopia dolorosa, exercitatio ærumnoſa, continentia laborioſa, diligentia nimis accurata, ſilentium mærore plenum. Si reprehenderit, debitor evadit conculcandæ pœnitentiæ. Si tacuerit, flacceſcit in eo zelus Dei. In omnibus bonis ſimile malum opponit bonorum inimicus dæmon: in eleemoſyna, mercaturæ utilitatem: in exercitatione, elationem: in vigilia, calumniam: in oratione, deſidiam: in inopia, cauponationem: in caritate, adulationem: in pere-

** Vide ſupra p. 417.*

A ὑπὲρ τ῀ χρείαν σε. ἀλλὰ ζῆσον ἐν βίῳ με-
ζίῳ. ἡσύχαζε κ῀ τὰ ἰδία πράτ῀ε. ὅλῃ δυνάμει
κράτει γλώσσης κ῀ κοιλίας. ἔχε ταπεινοφροσύ-
νην. γίνε ὡς ἀγνοῶν κ῀ ἰδιώτης. ἔχε πραό-
τητα εἰς πάντας ἀνθρώπους. πολλὴν ζημίαν ἠδ῀ὲ
ἐν τ῀ῷ λαλεῖν κ῀ γελᾶν. ἀνὴρ ὁ φρόνιμος ἡσυ-
χίαν ἔχει. πάντοτε τ῀ θλίψιν κ῀ τ῀ θάνατον
ἔχε πρὸ ὀφθαλμῶν σε, κ῀ μηδέποτε ἀπελ-
B πίσῃς πειρασμόν. ἐξέταζε σεαυτὸν ἑσπέρας κ῀
πρωὶ πῶς παρῆλθες· ταῦτα ὃ ἄνευ κόπου κα-
τορθῶσαι ἀδύνατον. γίνωσκε, ὅτι καθάπερ ἡ
γῆ ὑ δύνατ῀αι καρποφορῆσαι ἀφ' ἑαυτὴν ἄνευ
σπέρματος κ῀ ὕδατος, οὕτως ἀδύνατον καρποφο-
ρῆσαι τὸν ἄνθρωπον χωρὶς κακοπαθείας κ῀ πα-
πεινοφροσύνης· φρόνιμε αὐτ῀ ὡς εἰκόνος Θε῀ ἁ῀παντός· φοβ῀ τὸν Θεὸν ὡς μέλλων ἀπολογίαν
C δ῀ναι αὐτῷ περὶ πάντων τῶν ἔργων σε. ἀ῀λο-
λογίζε σεαυτῷ καθ' ἑκάστην ποῖον πάθος ἐνί-
κησας. ὁ πιστεύων ὅτι ἔνι κρίσις, ὑ κρίνει ἕνα
τῶν ἀνθρώπων· ἀλλὰ φυλάττει ἑαυτὸν ἕως τῶν
μικρῶν κ῀ ἐλαχίστων· ὁ πιστεύων ὅτι μέλλει τὸ
σῶμα αὐτ῀ῦ ἀνασ῀ῆναι, φροντίζει τ῀ῦ καθαρίσαι
αὐτὸ ἀπὸ μολισμ῀ῦ. σπ῀ῆθι ὃν ἀγαπητὲ ἐν φόβῳ
Θε῀ῦ, φυλάττων κ῀ πληρῶν τὸ πρακτικόν. μὴ
D παρέχων πρόσκομμα τ῀ῇ συνειδήσει σε, ἀλλὰ
πρόσεχε αὐτ῀ῇ, ἵνα κ῀ αὐτὴ ἔσηταί σοι φύλαξ,
δεικνύουσα ἕκαστον εἰς ὃ ἐμπίπτεις, ἵνα μὴ κατα-
λείψῃ, κ῀ ἐμπέσῃς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν
σε. γίνωσκε, ὅταν ἄρξηται ὁ νο῀ῦς τ῀ῦ μοναχ῀ῦ
φεύγειν ἀπὸ τῶν θελημάτων αὐτ῀ῦ, κ῀ πρόσ-
φεύγειν τῷ Θεῷ, πρῶτον ἡ ἀκηδία πολεμεῖ
αὐτόν· τὸ ὃ ἐξαλείφον τ῀ὴν ἀκηδίαν, ἔστιν ἡ πρό-
E σευχή, κ῀ ἡ πρὸς Θεὸν ἀδολεσχία· τὸ ὃ πε-
ριποιοῦν τὴν ἀδολεσχίαν, ἔστιν ἡ ἐγκράτεια· τὸ
ὃ φυλάσσον τ῀ὴν ἐγκράτειαν ἔστιν ὁ σωματικὸς κό-
πος, ἤγαγεν * ἡ στενὴ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν
ζωήν· ἰδ῀ὲ ἡ στενὴ αὕτη ὡς ἐν κατόπτρῳ φαίνε-
ται τοῖς μοναχοῖς ἀπὸ λόγου. πάντα γὰρ τὰ-
τοις πικρὰ τὰ παρόντα, ἡ κτῆσις ἐπίβουλος,
ἡ χρῆσις, ἀντίπαλος. ἡ ἀπόκτησις, ὀδυνηρά.
F ἡ βιτέλεια, πικρά. ἡ ἔνδεια, ἐπώδυνος. ἡ
ἄσκησις, μοχθηρά. ἡ ἐγκράτεια, ἐπίπονος.
ἡ ἀκοίβεια, ἐπισφαλής. ἡ σιωπὴ, ἐπώδυνος.
ἐὰν ἐλέγξῃ, χρεώστης γίνεται τ῀ῦ βαλεῖν μετά-
νοιαν. ἐὰν σιωπήσῃ, μαρένεται ἀπὸ ζήλου Θε῀ῦ.
ἐν ἅπασι τοῖς καλοῖς, ἀντικατέστησεν ὁ μισόκα-
λος δαίμων τὸ ὅμοιον κακόν. ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ,
ἀντέθηκε τ῀ὴν χρηστεμποσίαν. ἐν τῇ ἀσκήσει, τ῀ὴν
οἴησιν. ἐν τῇ ἀγρυπνίᾳ, κατηγορίαν. ἐν τῇ
εὐχῇ,

** vide supra p. 417.*

ἀχῆ, τὸν ὄκνον. ἐν τῇ ἀκτημοσύνῃ, τὴν ἀπιλειάν. ἐν τῇ ἀγάπῃ, τὴν κολακίαν. ἐν τῇ φιλοξενίᾳ, τὴν ἀδιαφορίαν, καὶ τὴν γαστριμαργίαν. πάντα συνέχει. πάντα συνέφυρε. πᾶσιν ἐκοινώνησε. κινδυνεύει λοιπὸν ὁ βίος τῶν μοναχῶν καταλυθῆναι. ἡ κεφαλὴ σὺν τοῖς ποσὶν, ὑφίσταται βλάβην· οἱ ὀφθαλμοὶ σὺν ταῖς χερσὶν, ἐκπομένουσιν ἀῤῥωστίαν. ἡ κτῆσις, τὸ πίστιν ἠμάρανεν. ἡ χρῆσις, τὸ ἄσκησιν ἠμείωσεν. ἐδιάσατο τὴν ταπεινοφροσύνην, ἡ αὐθεντία. ἀνέζεψε τὸ ἐλπίδα, ἡ τῶν παρόντων κτῆσις· τὸ ἔργον τῆς ψυχῆς, ἐσκότωσεν ἡ πρᾶξις τοῦ σώματος. ἡ μερίμνα τῆς σαρκὸς, ἤμβλυνε τῆς διανοίας τὸ ἔλεγχον. οὐκ ἄγει σχολὴν ἡ συνείδησις, καπνύζας τὸ νοῦν. οὐκ ἐπιτρέπουσιν οἱ λογισμοὶ, συνεργῆσαι εἰς μετάνοιαν. καὶ εἰ μὴ σφάλομαι ταῦτα λέγων, τύπος ἐστὶν ἀχμαλωσίας ἡ τοιαύτη κατάστασις· ἐπωρώθημεν γὰρ, καὶ οὐ θέλωμεν ἐννοῆσαι. ὅτι ἡ ψυχὴ ποιῆσαι ὁμοῦ καλὸν καὶ κακὸν οὐ δύναται. κακὸν ὃ διὰ καλοῦ ἐπιτηδεύει. διὰ ματαιότητος κενοδοξεῖ. διὰ ἐγκρατείας, ὑπερηφανεύεται. Θεῷ εἰσαναίσχυντον οὐ βούλεται, τῷ εἰπόντι, οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν * σὺ δὲ εἰ ὃν ἀληθείᾳ τὸν κύριον ἠγάπησας, καὶ τὰ μελλούσης βασιλείας τυχεῖν ἐπιζητεῖς, καὶ πόνων περὶ τῶν πταισμάτων εὐχὴν ἔσχηκας, καὶ κρίσεως, ἀγωνίᾳ καὶ κολάσεως μέμνησαι, φόβον δὲ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐξόδιον οὐ ἀναλαβών; μὴ ἔχε ἀγάπην, ἢ φροντίδα, ἢ μέριμναν χρημάτων, ἢ κτημάτων, ἢ γονέων, ἢ δόξης τοῦ βίου, μὴ φίλων, μὴ συγγενῶν, μὴ ἀδελφῶν, μηδενὸς τῶν ὑπογείων τὸ παράπαν. ἀλλὰ πᾶσαν τὴν περὶ τούτων σχέσιν, καὶ φροντίδα, ἐκτιναξάμενος, καὶ μισήσας, ἔτι καὶ τὴν ἰδίαν σου σάρκα παρὰ τούτων ἁπάντων γυμνὸς, καὶ ἀμέριμνος καὶ ἄοκνος τῷ Χριστῷ ἀκολούθει, πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀεὶ βλέπων, καὶ τὸν ἐκεῖθεν βοήθειαν ἐκδεχόμενος· ὁ γὰρ θάνατος ἄορος, καὶ ἡ κρίσις ἐγγὺς, καὶ οὐαὶ τῷ ἀνετοίμῳ.

Οὐαί σοι ψυχῇ, ὅτι ἀναθήτως διάγεις ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ τρυφῶσα καθ' ἑκάστην ἡμέραν; καὶ γελῶσα, καὶ ῥεμβομένη, καὶ τὸν ἄνετον διώκουσα βίον, ἐν ᾧ τῷ αἰῶνι τῷ μέλλοντι μέλλεις θρηνῆσαι, ὡς ἐκεῖνος ὁ πλούσιος ἐν τῇ φλογὶ τοῦ αἰωνίου πυρὸς βασανιζομένη.

Οὐαί σοι ψυχῇ, ὅτι οὐκ ἀνέχεις θλῖψιν τινὰ, παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἐπαγομένην σοι, ἢ λόγον τραυνὸν, ἀλλ' εὐθὺς εἰς ἀντιλογίαν, καὶ ἀντιπάθειαν χωρεῖς καὶ ἀπόλλεις τὸν στέφανον τῆς ὑπο-

A peregrinorum ſuſceptione, obſervantiæ regularis negligentiam ſeu gulam. Omnia confundit, omnia commiſcet, omnibus participat. Cæterum periclitatur vita Monachorum, ut diſſolvatur. Caput cum pedibus detrimentum capit: oculi cum manibus morbum ſuſtinent. Poſſeſſio fidem extinguit. Uſus monaſticam exercitatem alienat. humilitatem imperium violat. Spem ſubvertit poſſeſſio B temporalium. Animæ opus obſcurat corporis actio: carnis cura, mentis examen obtundit. Non vacat conſcientiæ, mentem compungere. Non properant cogitationes ad pœnitentiam, &, (niſi fallor, hæc enarrans,) forma & imago captivitatis eſt præſens vitæ ſtatus. Excæcati enim ſumus, & volumus intelligere, C animam bonum ſimul & malum agere non poſſe, ſed malum boni ſpecie exercere. Per jejunium enim inaniter gloriatur: per continentiam ſuperbit: neque vult Deo attendere dicenti: *Nemo poteſt duobus Dominis ſervire*. * Tu autem, ſi Dominum vere diligis, & futuro regno frui deſideras, tuaque delicta laboribus expiare optas, judicii memor eſto D ſempiternæque pœnæ, ac tuum ex hoc mundo exitum ſemper cum timore præ oculis habe: & noli curam gerere divitiarum, poſſeſſionum, aut parentum, aut gloriæ hujus vitæ, aut amicorum, aut conſanguineorum, vel fratrum, vel cujuſcumque mortalis: ſed horum omnium ſollicitudinem abjiciens, & E tuam etiam ipſius carnem odio habens, nudus hiſque cunctis ſpoliatus, ſine cura & abſque ſollicitudine Chriſtum ſequere, intentis ſemper in cœlum oculis, & auxilio tibi inde implorato: mors enim imminet, & inſtat judicium; væ autem imparato.

* *Hucuſque ſupra.*

Væ tibi, anima, quoniam nulla cura angeris in hac vita, deliciis quotidie diffluens, riſibus vacans, F mente vaga, & vitam remiſſam traducens: in futuro enim ſeculo plorandum tibi erit ac lugendum, inſtar divitis illius, in ſempiterni ignis ſupplicio torquenda.

Væ tibi, anima, quoniam nullam ſuſtines, afflictionem a fratre tibi illatam, aut verbum acerbum; ſed ſtatim in repugnantiam & diffidentiam proſiliens patientiæ, & manſuetudinis coronam deperdis, ſempiternam

ternam cum illati mali memoribus pœnam ſubitura.

Væ tibi, anima, quoniam fratrem tuum odiſti & maledictis oneras, eoſque qui talia agunt toleras : ac propterea unà cum homicidis pœnas es datura. Qui enim fratrem ſuum odit, ut ſcriptum eſt, homicida eſt.

Væ tibi anima, quoniam mandata Dei contemnis : ſola autem monachi ſpecie ac nomine, ſalutem eſſe exiſtimas. Audies enim in tremenda illa die Dominum dicentem : *non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cæloruin, ſed qui facit voluntatem meam. Diſcedite a me, maledicti, in ignem æternum, paratum diabolo & angelis ejus.*

Væ tibi anima, quoniam gloriam humanam diligis, & honorem & veſtium nitorem, & rerum poſſeſſionem: atque idcirco abominabilis coram Deo in die judicii apparebis, & a facie ipſius rejecta, cum ſuperbis dæmonibus connumeraberis.

Væ tibi, anima, quoniam quotidie peccas, & pœnitentiam de die in diem differs. Imminebit enim tibi exitus tuus, tamquam fur nocte repente, & vinculis conſtricta, in gehennam ignis abduceris, inutiles ploratus editura, tuamque ipſius dementiam accuſatura.

Væ tibi, anima, quoniam non exhorreſcis, cogitans, quomodo oporteat te in conſpectum Dei adduci in tremenda illa judicii die tunc, quum virtutes cælorum præ timore commovebuntur ; tu vero tunicam feres execrandam & coinquinatam.

A ἀποµονῆς, καὶ πραότητος, καὶ μετὰ τῶν μνησικάκων ἀωνίως κατακρίνῃ.

Οὐαί σοι ψυχῇ, ὅτι μισεῖς τὸν ἀδελφόν σου, καὶ λοιδορεῖς, καὶ τῶν τὰ ὅμοια ποιούντων ἀνέχεις, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τῶν φονέων τιμωρηθείσῃ· ὁ γὰρ μισῶν, φησι, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστί.

Οὐαί σοι ψυχῇ, ὅτι καταφρονεῖς τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, μόνῳ δὲ τῷ σχήματι τοῦ μοναχοῦ, καὶ ὀνόματι ἐπιλαμβάνεις εἰς τὴν σωτηρίαν. ἀκούσῃ γὰρ ἐν φοβερᾷ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου λέγοντος· οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημά μου· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον ἑτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ, καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.

B

Οὐαί σοι ψυχῇ, ὅτι ἀγαπᾷς τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴν τιμὴν, καὶ τὸν καλλωπισμὸν τῶν ἱματίων, καὶ τὴν κτῆσιν τῶν ὑλῶν, καὶ διὰ τοῦτο βδελυκτὴ ἔσῃ τῷ Θεῷ φανεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἀπόπεμπτός τε τοῦ προσώπου αὐτοῦ γενήσῃ, καὶ τοῖς ἀλαζόσι δαίμοσι συναριθμηθήσῃ.

C

Οὐαί σοι ψυχῇ, ὅτι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἁμαρτάνεις, καὶ τὴν μετάνοιαν ἡμέρας ἐξ ἡμέρας ἀναβάλλεις. Ἐπισήσεται οὖν σοι ἡ ἔξοδος, ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ ἄφνω, καὶ δέσμιος ἁπαχθήσῃ ἐν τῷ τοῦ πυρὸς γεέννῃ ἀνόνητα θρηνοῦσα, καὶ ἑαυτὴν τῆς ἀβουλίας καταβοῶσα.

D

Οὐαί σοι ψυχῇ, ὅτι ἡ φείδεις ἐννοοῦσα πῶς μέλλεις ὀφθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτε καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν τῷ φόβῳ σαλεύονται, ἔχουσα τὸν χιτῶνα βδελυκτὸν, καὶ κατερυπωμένον.

E

EJUSDEM
De Statu Spirituali.

Ex Cod. Palat. 91. pag. 140.

IN lata quidem via hæc ſunt : temeritas, diſtractio, gula, ebrietas, prodigalitas, laſcivia, contentio, ira, elatio, inconſtantia, & his ſimilia, quæ conſequuntur infidelitas, incredulitas, inobedientia, & malorum omnium poſtremum deſperatio. Qui autem iſta ſectatur, à via veritatis aberrans, ſuum ſibi ipſe interitum comparat. In anguſta autem & arcta via ſunt hæc : quies, continentia, temperantia, caritas, patientia, gaudium, pax, humilitas, atque his ſimilia, quæ conſequitur vita ſempiterna.

F

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ.

ΕΝ μὲν τῇ πλατείᾳ ὁδῷ ἐστι ταῦτα· ἀκαταφροσύνη, περισπασμοὶ, ναρκομανία, μέθη, ἀσωτεία, ἀσέλγεια, ἔρις, θυμὸς, φυσίωσις, ἀκαταστασία, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, οἷς ἐξακολουθεῖ, ἀπιστία, ἀπείθεια, ἀνυποταγή· ἔσχατον δὲ πάντων τῶν κακῶν ἡ ἀπόγνωσις, καὶ ὁ ἐν τούτοις ἀναστρεφόμενος πεπλάνηται ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας, προξένος ἑαυτῷ γενόμενος τῆς ἰδίας ἀπωλείας· ἐν δὲ τῇ στενῇ, καὶ τετριμμένῃ ὁδῷ ἐστι ταῦτα· ἡσυχία, ἐγκράτεια, σωφροσύνη, ἀγάπη, ὑπομονὴ, χαρὰ, εἰρήνη, ταπεινοφροσύνη, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, οἷς ἐξακολουθεῖ ἡ αἰώνιος ζωή.

VA-

VARIÆ LECTIONES
IN TESTAMENTUM
SANCTI EPHRÆM
Ex Ms. Codice Syriaco Bibliothecæ
COLLEGII URBANI
de Propaganda Fide.

1 ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܣܘܦ ܚܝܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܗ ܟܕ ܗܘܐ ܒܥܐ ܠܡܦܩ ܢܦܫܗ ܘܟܬܒ ܗܠܝܢ
Sermo Sancti Ephræm de fine vitæ ſuæ, quem habuit, dum extremum ſpiritum ageret. Hic titulus præfigitur Teſtamento in Codice Urbano. Codex verò Nitrienſis non ſecus ac Græcæ verſiones; ܬܣܡܘܟ ܕܡܪܝ ܐܦܪܝܡ ܥܒܕ ܠܗ *Teſtamentum Sancti Ephræm.*

2 ܘܝ ܠܝ ܕܫܠܡܘ ܝܘܡܝ ܘܐܒܕ ܐܬܪ ܚܝܝ ܡܢ ܩܕܡܝ Cod. Urban. ܘܝ ܠܝ ܕܫܠܡ ܝܘܡܝ ܘܐܒܕ ܐܬܪ ܚܝܝ ܡܢ ܩܕܡ ܡܘܗܝ
Væ mihi, quia conſummata ſunt momenta mea, & corrupta eſt & evanuit vita mea.

3 ܘܡܫܟ ܙܝܬܐ ܡܢ ܒܝܬ ܣܪܓܐ ܘܐܬܪ ܚܫܟ ܒܣܪܓܐ Cod. Urban. ܘܡܫܟ ܙܝܬܐ ܡܢ ܒܝܬ ܣܪܓܐ ܘܐܬܪ ܚܫܟ ܒܣܪܓܐ
Et defecit oleum in lucerna, & en crepitat, ut extinguatur.

4 ܘܡܢ ܗܢܐ ܘܡܢ ܗܢܐ Cod. Urb. ܘܡܢ ܗܢܐ ܘܡܢ ܗܢܐ Et hinc, & inde Abductores.

5 ܣܝܡܘ ܥܠ ܦܪܩܡ ܥܠ ܩܕܠܝ . ܩܪܝܬ ܘܠܐ ܐܝܬ ܕܫܡܥ ܠܝ : Cod. Urb. ܣܝܡܘ ܥܠ ܦܪܩܡ ܥܠ ܩܕܠܝ . ܩܪܝܬ ܘܠܐ ܐܝܬ ܕܫܡܥ ܠܝ :
Impoſuerunt collo meo catenam, inſtar malefactoris. Ululabo, & nemo exaudiet me: clamabo, & non eſt, qui audiat me.

6 ܬܡܢ ܐܝܬ ܒܗ ܒܫܬ ܐܦ Cod. Urb. ܬܡܢ ܐܝܬ ܒܗ ܒܫܬ ܐܦ Ibi erit pudor.

7 ܘܐܝܟ ܕܝܢ ܐܬܝܕܥ ܠܝ ܡܢ ܚܟܝܡܐ . Cod. Urb. ܘܐܝܟ ܕܝܢ ܐܬܝܕܥ ܠܝ ܡܢ ܚܟܝܡܐ Et didici a prudentibus.

8 ܘܝ ܠܝ ܐܚܝ ܡܢܘ ܗܘܐ ܠܝ : Cod. Urb. ܘܝ ܠܝ ܐܚܝ ܡܢܘ ܗܘܐ ܠܝ :
Væ mihi, fratres, quid accidit mihi? Ululate, & plangite propter id, quod factum eſt mihi: pervenerunt enim abductores mei, ut me captivum ducant, inſtar parentum meorum. ܗܘܫܥ ܣܓܝ ܡܢ ܩܕܡܝ ܠܐ Hoſee multum mihi timorem incutit &c.

9 ܘܦܢܝ ܐܦܪܝܡ ܡܠܝܐ ܟܠܒܐ ܘܠܐ ܐܬܒܗܬ . Cod. Urb. ܘܦܢܝ ܐܦܪܝܡ ܡܠܝܐ ܟܠܒܐ ܘܠܐ ܐܬܒܗܬ
Ephræmi facies canis plena eſt, nec erubeſcit.

10 ܐܦ ܐܦܪܝܡ ܟܦܝܫܐ ܕܠܐ ܐܬܦܝܐ ܘܡܢ ܩܕܡ ܕܢܬܒܫܠ Cod. Urban. addit. ܐܦ ܐܦܪܝܡ ܟܦܝܫܐ ܕܠܐ ܐܬܦܝܐ ܘܡܢ ܩܕܡ ܕܢܬܒܫܠ
Ephræm quoque velut placenta, quæ antequam cocta eſſet, comeſta fuit.

11 ܐܢ ܡܢ ܐܡܪ ܐܝܬ ܠܗ Cod. Urb. ܐܢ ܡܢ ܐܡܪ ܐܝܬ ܠܗ ܘܠܐ ܐܦܪܝܡ ܕܟ ܡܢ ܐܦܪܝܡ ܐܦ ܗܟܢܐ ܡܠܠ ܗܘܐ ܥܡ ܐܦܪܝܡ ܒܪ ܝܘܣܦ ܘܠܐ ܦܠܓ ܐܦܪܝܡ ܠܐܦܪܝܡ ܘܫܘܝܗ ܥܒܕ ܠܗ
At ſiquis dixerit, de Ephræm filio Joſeph loquutus eſt Hoſee; non tamen Ephræmum ab Ephræmo diſtinxit, ſed æqualem reddidit utrumque.

12 ܘܡܫܚܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܠܡܢܝܢ ܡܢ ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܦ ܐܢܐ ܐܬܒܗܬ ܘܐܬܫܚܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܠܡܢܝܢ ܡܢ ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܦ ܐܢܐ ܐܬܒܗܬ ܘܐܬܫܚܪ
David aliquantulum exhilarat me,

me , & consolatur , & confortat me ; vaticinatus est enim , dicens , Ephræm corroborans caput meum .

13 ܠܗ ܘܠܐ ܗܟܝܠ ܐܢܐ : ܘܠܟܠܗܘܢ ܐܚܪܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܠܐ ܐܬܝܗܒ ܠܗ ܐܠܐ ܠܟܘܢ ܒܠܚܘܕ ܗܘ ܕܝܕܥ ܐܠܗܐ ܘܐܦܩܕ ܠܟܘܢ ܘܐܠܦ ܘܐܘܨܐ Cod. Urban. Non gloriari volo (novit hoc Deus ,) sed vobis fratres cupio mandata dare , vosque docere , & adhortari .

14 ܘܐܬܘ ܗܠܟ ܘܐܫܬܘܕܥ ܠܟܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܕܐܢܐ ܐܬܝ ܘܐܡܪ ܠܟܘܢ Desunt in Cod. Urbano , in quo post verba superius allata num. 13. statim subjungitur , ܗܠܟ ܗܕܐ Venite ergo &c.

15 ܗܠܟ ܗܕܐ ܘܣܟܪܘ ܥܝܢܝ ܕܠܐ ܐܬܝ ܠܗ ܠܡܬܒ ܒܗ ܘܠܐ ܐܫܬܘܕܥ ܠܗ ܠܡܬܒ ܒܗ ܘܐܡܪ ܠܝ ܕܠܐ ܐܬܝ ܠܗ ܠܡܬܒ ܒܗ Cod. Urban. Venite ergo , claudite oculos meos : definitum est enim , me non amplius permansurum : consummatum est , me moriturum ; & statutum , me profecturum .

16 ܘܣܒܪܬ ܗܘ ܒܪ ܒܪ ܐܢܫ ܘܣܒܪ ܠܗ ܘܣܒܪ Cod. Urb. Tuli dolorem ponderis .

17 ܠܐ ܐܫܬܘܕܥ ܠܝ ܠܐ ܒܚܕ ܐܢܫ ܕܐܬܟܠܡ ܥܠܝ Cod. Urb. . Neminem unquam conviciatus sum .

18 ܐܝ ܕܝܕܥ ܐܢܬ ܐܚܝ ܕܐܢ ܟܠܒܐ ܚܙܐ ܐܪܝܐ ܒܥܕܪܐ ܘܢܒܚ ܘܠܐ ܩܐܡ ܘܢܬܒ ܒܗ Nostis , quod si canis viderit lupum in ovili exterminantem , nec surgens adlatraverit in eum .

19 ܘܐܢ ܠܓܒܪܐ ܣܟܠܐ ܐܢ ܢܪܚܡ ܐܢ ܠܓܒܪܐ ܕܕܡܘܗ ܢܪܚܡ . Cod. Urb. Siquem autem diligit , insipientem sibi similem diligit .

20 ܐܠܗܝ ܐܠܗܝ ܠܡܢܐ ܫܒܩܬܢܝ ܐܡܪ ܕܐܠܗܝ ܐܠܗܝ ܠܡܢܐ ܫܒܩܬܢܝ Cod. Urb. Per os , quod dixit , Eli , Eli .

21 ܘܪܓܙ Cod. Urb. & contremuere .

22 ܐܠܐ ܒܫܡܐ ܚܕ ܘܒܬܪ ܬܪܝܢ ܫܡܗܬ ܐܠܐ ܒܫܡ ܚܕ ܘܒܬܪ ܬܠܬ ܫܡܗܬ ܐܠܐ ܒܫܡ ܚܕ ܘܒܬܪ ܬܠܬ ܐܢܫ ܐܠܐ ܒܫܡ ܚܕ ܘܒܬܪ ܬܠܬ ܐܢܫ ܘܐܠܐ ܒܚܕ ܐܢܫ ܘܐܠܐ ܒܚܕ ܐܢܫ Cod. Urb. Per virtutem , quæ alapis cæsa est : per tria ignis nomina : per tres ignis personas , & unam virtutem unamque voluntatem ; ab Ecclesia non me segregavi .

23 ܘܠܐ ܐܬܒܥ ܒܪ ܒܪܗ ܡܢ ܩܕܡ ܕܢܬܠ ܠܝ ܢܝܚ ܒܗ Cod. Urb. amplius quam Filium ejus , ne mihi requiem donet .

24 ܐܠܐ ܐܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܟܢ ܐܦ ܐܬܝܕܝܬ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܕܐܢ ܠܐ ܐܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܟܢ ܐܦ ܐܬܝܕܝܬ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܕܐܢ ܠܐ ܐܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܟܢ ܐܦ ܐܬܝܕܝܬ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܕܐܢ ܠܐ Cod. Urb. : Nisi quemadmodum dixi , ita & confessus sum , in tenebras exteriores procedam Si ficte ac simulate hæc loquor .

25 ܐܠܐ ܐܢ ܕܒܪ ܒܪ ܐܢܫ ܐܢ ܠܐ ܢܬܒ ܒܗ ܐܠܐ ܐܢ ܠܐ ܢܬܒ ܒܗ ܐܠܐ ܐܢ ܠܐ ܢܬܒ ܒܗ . Cod. Urb. Sin vero assentatorie hæc enarro , non mei in judicio Dominus misereatur .

26 ܘܠܐ ܗܘܬ ܠܐܦܪܝܡ ܐܦ ܠܐ ܗܘܬ ܠܐܦܪܝܡ ܐܦ ܠܐ ܗܘܬ Cod. Urb. nulla Ephræmo pera fuit .

27 ܘܫܡܥܬ ܗܘ ܕܐܡܪ ܐܠܦ ܐܠܦ ܘܫܡܥܬ ܗܘ ܕܐܡܪ ܐܠܦ ܐܠܦ Cod. Urb. Præceptorem enim nostrum audivi dicentem .

28 ܘܫܕܪ ܠܝ ܕܐܙܠ ܐܢܐ ܘܗܘܝ ܕܟܪ ܒܝ ܐܠܗܝ ܘܫܕܪ ܠܝ ܕܐܙܠ ܐܢܐ ܘܗܘܝ ܕܟܪ ܒܝ ܐܠܗܝ Cod. Urb Et dimittite me , quoniam abeo , & memores mei estote .

29 ܐܬ ܒܝ ܒܚܛܗ ܕܒܛܠܐ ܕܥܒܪ ܝܘܡܝ ܘܫܢܝ ܐܬ ܒܝ ܒܚܛܗ ܕܒܛܠܐ ܕܥܒܪ ܝܘܡܝ ܘܫܢܝ Cod. Urb. Nam in peccatorum vanitate annos diesque meos complevi .

30 ܐܬܟܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܚܒܝܒܝ ܒܫܘܒܥܐ ܕܩܕܫ ܘܠܐ ܬܗܘܐ ܠܟܘܢ ܡܫܬܠ ܕܠܐ ܬܩܝܡܘܢ ܡܠܝ ܘܠܐ ܬܗܘܐ ܠܟܘܢ ܡܫܬܠ ܕܠܐ ܬܩܝܡܘܢ ܡܠܝ Cod. Urb. Adjuro vos , carissimi , sancta & inviolabili adjuratione : ne irrita reddatis mandata mea , neque sermones mei solvantur .

31 ܠܐ ܢܚܙܐ ܕܝܢ ܕܠܐ ܢܣܒ ܐܢ ܠܐ ܢܣܒ ܐܢ ܠܐ ܢܣܒ ܐܢ ܠܐ ܢܣܒ ܐܢ Cod Urb. Sanctum altare ne adspiciat : non enim decet , foetorem in loco sancto reponi . Qui me in templo posuerit , templum regis non videat .

32 ܘܟܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܕܐܬܐ ܠܗ ܠܡܬܒ ܒܗ ܘܟܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܕܐܬܐ ܠܗ ܠܡܬܒ ܒܗ Cod. Urb. Nudus quippe unusquisque adstabit , rationem redditurus .

33 ܐܡܪ ܐܠܗܐ ܠܐ ܐܫܬܘܕܥ ܠܝ ܘܠܐ ܒܥܐ ܠܗ ܕܐܬܟܪ ܒܝ . ܘܐܡܪ ܐܠܗܐ ܠܐ ܐܫܬܘܕܥ ܠܝ ܘܠܐ ܒܥܐ ܠܗ ܕܐܬܟܪ ܒܝ Cod. Urb.

ܘܠܡܢܘ ܠܐ ܡܟܒܕ ܗܘ ܕܠܢܦܫܗ : ܠܡܢ ܕܠܐ ܡܟܒܕ ܠܢܦܫܗ ܠܐ ܡܟܒܕ ܗܘ Quorsum honore afficitur qui seipsum non honorat? Nam qui seipsum non honoraverit, totus hunc mundus non honorificabit.

34 ܠܐ ܕܢܬܕܝܢ Cod. Urb. ܐܠܐ ܗܘ ܢܕܝܢ Sed homines ipse judicabit.

35 ܠܐ ܬܗܒܘܢ ܠܝ Cod. Vrb. ܗܘ ܐܠܐ ܕܠܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬܘܢ ܒܥܝܢ ܠܡܣܒ ܠܝ ܬܗܒܘܢ ܐܚܝ ܘܒܢܝ ܕܪܚܡܝ ܐܢ ܕܟܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܐܦܪܝܡ ܬܗܘ ܠܟܘܢ ܕܐܦ ܐܦܪܝܡ ܐܡܪ ܠܝ ܡܪܝ ܕܠܘܬ ܐܢܬ ܐܦܪܝܡ ܐܠܐ

vobis mercedem rependet, propter quem hunc mihi honorem, ſperantes in eum, detuliſtis. Votorum veſtrorum mercedem retribuat Dominus, cujus ſpe freti, me honoraſtis, Cariſſimi.

48 ܠܐܠܟܢܗܒ Cod. Vrb. ܠܫܡܐ ܩܕܡܘܗܝ Ante pedes eorum deprehenſus cecidit.

49 ܠܐ ܠܡܗܒܗܘ Cod. Vrb. : ܠܐ ܠܡܗܒܗܘ ܠܟܡ ܚܕܝ ܒܕܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪ ܘܚܫܒ ܠܝ ܐܢܐ ܗܘ ܕܒܟܠ ܥܕܒܝ ܕܐܬ ܠܝ ܘܠܐ ܐܫܬܗܐ ܡܢܝ ܡܕܡ ܘܠܐ ܐܬܝ ܠܡܢܚܬ ܠܝ ܐܠܐ

75 وكذه Cod. Vrb. ولكمر هه وتحا حيه نعلا تحا كه وحيه حمه Eodem enim tempore, quo illa in agro germinat, etiam germinat, quæ domi ſervatur.

76 لامتا Cod. Vrb. لامتا حمم وهدوتهه Mortui in die commemorationis ſuæ.

77 لاحمودحه Cod. Vrb. حمودحه In benedictionibus ſuis.

78 ول Cod. Vrb. وحما وحما لاهمحا وحزاا رامحمحم هوه لحكحتاوا ملهوحتا رامر وهوحم حمودحا وحمبكه حمزحا وحبحم هوه كحكحتهوه مصمحم هوه حهوحتهوه . حمحا لاحوحم حهوتحهه وحزا. Quod ſi viri Mathathiæ, qui in myſterio feſta commemorationeſque obſervabant, quemadmodum in ſcripturis legiſtis, debita eorum, qui in bello ceciderant, quum eſſent operibus ſuis gentiles & pravi, in oblationibus mundarunt; quanto magis Sacerdotes Filii? Quumque acceſſeritis.

79 ولامحم Cod. Vrb. معدا ولامحهم

80 لا رنحا Cod. Vrb. هوه هحمحا ولحمحا : رامحمحا لا رنحا تبسكا حمحم وهدوتهه Nemo peccet in die commemorationis meæ; ſed munde, pure, & ſancte, fratres, vigilate.

81 حهمحا Cod. Vrb. لاهدوحا ول لحوهم . معدحا رامدحا حهمحا ولاحمحا Scriptum eſt, Deus judicabit. Et quid dicam?

82 وهم Cod. Vrb. وهدحم . رنحا لاتحا لحوه معحا رامدحا ولهم وهوحم حمحا لاهمحا وحمحا لاهمحا وحمحا لاهمحا وح

INDEX SERMONUM SANCTI EPHRAEM SYRI

Qui in hoc Secundo Tomo continentur.

Τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου, εἰς τὸν βίον τοῦ μακαρίου Ἀβρααμίου, καὶ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτοῦ Μαρίας. Ἀδελφοί μου βούλομαι ὑμῖν διηγήσασθαι πολιτείαν καλήν. φύλ. 1

Τοῦ αὐτοῦ εὐχή. ὁ μόνος ἀναμάρτητος οἰκτείρησον. 20

Τοῦ αὐτοῦ μακαρίου καὶ ὁσιωτάτου πατρὸς ἡμῶν καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου λόγος εἰς τὸν πάγκαλον Ἰωσήφ. ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ. 21

Τοῦ αὐτοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου λόγος εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ κυρίου, καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἐκ τῆς χώρας, θέρους χαρμονή. 41

Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου, περὶ κρίσεως, καὶ κατανύξεως. δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀπαιδεύτου Ἐφραΐμ. 50

Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου, περὶ ὀρθοῦ βίου, κεφάλαια ξ'. ὀρθοῦ βίου ὄρεξη; 56

Τοῦ αὐτοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου, λόγοι παραινετικοὶ πρὸς τοὺς κατ' Αἴγυπτον μοναχούς ν. 72

Παραίνεσις Α'. δόξα σοι, ὁ Θεὸς, δόξα σοι· καὶ πάλιν ἐρῶ, δόξα σοι ὁ Θεός. 72

Τοῦ αὐτοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου, προτροπὴ εἰς τὴν θεοσέβειαν. παραίνεσις β'. Ἀγαπητὲ; χειστιανὸς εἶ ἢ ἀφὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ; 74

Πρὸς ἀρχαρίους ἀσκητάς· Παραίνεσις γ'. Ἀγαπητὲ, ἀποταξάμενος τῷ βίῳ, ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τοὺς ἀδελφούς. 76

Παραίνεσις δ'. Ἀγαπητὲ, ἰδοὺ παρατίθημί σοι παρακαταθήκην ἑτέραν ἐν κυρίῳ. 77

Πρὸς ἀρχαρίους ἀσκητάς. Παραίνεσις ε'. ἐάν

Sancti Patris nostri Ephræm Syri, in Vitam beati Abraamii, & neptis ejus Mariae. Fratres mei, enarrare vobis volo. Pag. 1

Ejusdem Precatio. Miserere mei qui solus sine peccato es. 20

Ejusdem beati & sanctissimi Patris nostri & Oecumenici Doctoris Ephræm Syri, Sermo in pulcherrimum Joseph. Deus Abraham, Deus Isaac. 21

Ejusdem Patris nostri Ephræm Syri Sermo in Transfigurationem Domini, Dei, & Salvatoris nostri Jesu Christi. Ex agro procedit messis gaudium. 41

Ejusdem sancti Patris nostri Ephræm Syri, de judicio & compunctione. Venite universi fratres, consilium à me peccatore & imperito Ephræm accipite. 50

Ejusdem S. Patris nostri Ephræm Syri de recta vivendi ratione Capita. XC. Rectam vivendi rationem expetis? 56

Ejusdem sancti Patris nostri Ephræm Syri, Sermones Parænetici ad Monachos Ægypti, L. 72

Parænesis I. Gloria tibi Deus, gloria tibi: iterumque dicam, gloria tibi, Deus. 72

Ejusdem sancti Patris nostri Ephræm Syri, Adhortatio ad pietatem. Parænesis II. Carissime, divina gratia christianus es? 74

Ad Monachos novitios. Parænesis III. Carissime, si seculo renuncians, ad fratres ingressus sis. 76

Parænesis IV. Carissime, ecce aliud tibi servandum commendo depositum in Domino. 77

Ad Monachos novitios. Parænesis V Si quis

quis â magna vani ſeculi exiſtimatione ad monachatum acceſſerit. 78
Paræneſis VI. Cariſſime, ſi bona ac pulchra jeceris principia. 79
Ad Monachos novitios, de opere manuum. Paræneſis VII. Opus quoque manuum non negligas. 80
Paræneſis VIII. De ſcandalis porro occurrentibus, novimus eum qui ait. 81
De obedientia. Paraeneſis IX. Circa tempus etiam noli eſſe negligens. 81
Paraeneſis X. Ne frangaris, frater, ab ingruentibus cogitationibus. 83
Paraeneſis XI. Decerta, frater, tamquam bonus miles Chriſti. 84
Admonitio de humilitate. Paraeneſis XII. Frater, ſi poſt abdicationem vanæ vitæ. 85
De humilitate. Paraeneſis XIII. Oportet porro & eos, qui ex miſera atque ærumnoſa vita ad ſolitariam vitam accedunt. 86
De Praepoſitis. Paraeneſis XIV. Frater, credita tuæ curæ eſt anima? 87
Paraeneſis XV. Paulatim ac per partes ædificatur civitas. 89
Paraeneſis XVI. *Didactica.* Frater, dignus es habitus ſancto indumento monaſtico? 90
De amore proprio, & de vana deceptione. Paraeneſis XVII. Frater, cur deciperis, correptus à diabolo? 92
Paraeneſis XVIII. Frater, quando fores tuas noctu frater pulſaverit. 93
Paraeneſis XIX. Complectamur mente ac conſideremus, cariſſimi, eos qui coram Rege conſtituti ſunt terreno. 95
De *dormitationum diverſitate. Paraeneſis* XX. Ut arbitror, fratres, tres ſunt dormitationes. 95
Paraeneſis XXI. Si acciderit, fratrem aliquem ad monaſticam vitam quacumque occaſione venire. 97
De opere manuum. Paraeneſis XXII. Novitios in cœnobiis monachos varie oppugnare ſolet inimicus. 100
Paraeneſis XXIII. Diverſimode impugnantur, qui ſub obedientia ſpiri-

ἐάν τις ἀπὸ μεγάλης ἀτολήψεως τῦ βίυ ἔλθῃ εἰς τὸν μοναχόν. 78
Παραίνεσις ς'. Ἀγαπητὲ, ἐὰν βάλλῃς καλὰς ἀρχάς. 79
Πρὸς ἀρχαείυς. Παραίνεσις ζ'. Καὶ περὶ τ̃ ἐργοχείρυ μὴ ὀλιγώρει. 80
Παραίνεσις η'. Περὶ δὲ τῶν συμβαινόντων σκανδάλων, οἴδαμεν τὸν εἰπόντα. 81
Περὶ ὑπακοῆς. Παραίνεσις θ'. Καὶ περὶ τ̃ χρόνυ μὴ ὀλιγώρει. 81
Παραίνεσις ί. Ἀδελφὲ, μὴ ἐκλύυ ἀπὸ ἐπερχομένων λογισμῶν. 83
Παραίνεσις ια'. Ἀδελφὲ, ἀγωνίζυ, ὡς καλὸς ςρατιώτης Χριςῦ. 84
Νυθεσία περὶ ἀτυφίας. Παραίνεσις ιβ'. Ἀδελφὲ, ἐὰν ἀποταξάμενος τ̃ ματαίυ βίυ. 85
Περὶ ταπεινοφροσύνης, παραίνεσις ιγ'. Δεῖ καὶ τὸς ἐξ οἰκτρῦ καὶ μοχθηρῦ βίυ ἐρχομένυς εἰς μονήρη βίον. 86
Περὶ ἀφηγυμένων, παραίνεσις ιδ'. Ἀδελφὲ, ὅπως θήσῃ ψυχήν; 87
Παραίνεσις ιε'. Κατὰ μέρος οἰκοδομεῖται πόλις. 89
Παραίνεσις ις'. διδασκαλική. Ἀδελφὲ, ἠξιώθης τ̃ ἁγίυ ἐνδύματος τ̃ μοναχ̃ῦ; 90
Περὶ φιλαυτίας καὶ κενῆς ἀπάτης. Παραίνεσις ιζ'. Ἀδελφὲ, τί πλανᾷ σε ἐνεργύμενον ὑπὸ τ̃ διαβόλυ; 92
Παραίνεσις ιή. Ἀδελφὲ, ὅταν κρύει σοι ἀδελφὸς νυκτός. 93
Παραίνεσις ιθ'. Ἐννοηθῶμεν, ἀγαπητοὶ, τὰς ἐςῶτας ἐνώπιον ἐπιγείυ βασιλέως. 95
Περὶ νυςαγμῶν διαφορᾶς. Παραίνεσις κ'. Ὡς λογίζομαι, ἀδελφοὶ, ὅλα τρεῖς εἰσι νυςαγμοί. 95
Παραίνεσις κα'. ἐὰν ἔλθῃ ἀδελφὸς εἰς τὸ μοναχικὸν ἐξ οἱασδήποτε ωθοφάσεως. 97
Περὶ ἐργοχείρυ, παραίνεσις κβ'. Τοῖς ἐν κοινοβίοις νεωτέροις μοναχοῖς διαφόρως πολεμοῖ ὁ ἐχθρός. 100
Παραίνεσις κγ'. Διαφόρως πολεμῦνται οἱ ὑπ ἐκκλησιαγῆ πνευματικ̃ πατρὸς καθεζό-

δεζόμενοι. 102

Περὶ ἀκηδείας καὶ ὑπομονῆς γερόντων. Παραίνεσις κδ'. Ὑποβάλλει ὁ ἐχθρὸς τῷ ἀδελφῷ. 107

Περὶ μετάρσεως τόπου εἰς τόπον. Παραίνεσις κε'. Ἡ πίστις μήτηρ ἐστὶ παντὸς ἔργου ἀγαθοῦ. 108

Παραίνεσις κς'. Ἐὰν συμβῇ ἀδελφὸν τοῦ κοινοβίου χωρισθῆναι οἱασδήποτε αἰτίας. 111

Περὶ ἀφοβίας Θεοῦ καὶ ἀμελείας. Παραίνεσις κζ'. Ἀδελφός τις διηγήσατό μοι, λέγων. 114

Τῷ ἔχοντι δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται. Παραίνεσις κη'. Γέγραπται γάρ, τῷ ἔχοντι δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται. 116

Παραίνεσις κθ'. Ἀδελφοί, ἐάν τις τῶν ὀλιγοβιωτέρων ἀδελφῶν ἕως ἐν τῇ συνάξει. 117

Περὶ τῆς ταπεινοφροσύνης, Παραίνεσις λ'. Ἀγαπητὲ ἀδελφέ, ἐὰν τύχῃς ὠφελοπῆς. 119

Ὅτι δεῖ τὸν χειστιανὸν μακρόθυμον καὶ ἀμνησίκακον εἶναι, Παραίνεσις λα'. ἐὰν συμβῇ πικεία. 120

Περὶ παθῶν. Παραίνεσις λβ'. Ἀνὴρ ἐν ἀμελείᾳ διάγων τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. 123

Πῶς δεῖ παρακαλεῖν ὀλιγοψύχους, Παραίνεσις λγ'. Ἀδελφὸς ἐζήτει τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν. 124

Ὅτι δεῖ τὸν ἀναγινώσκοντα ἀδελφὸν ἐννοεῖν, καὶ φιλοπόνως ἀναγινώσκειν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρόντος. Παραίνεσις λδ'. Ἀγαπητέ, ἐὰν ὠφεληθῇ σοι ἀναγνῶναι. 128

Περὶ παρθενίας καὶ σωφροσύνης Παραίνεσις λε'. Τῷ ἀδελφῷ, ᾧ τῇ ἀδελφῇ ὑποβάλλει ὁ πονηρός. 129

Περὶ ἁγνείας, παραίνεσις λς'. Παρεκάλεσε τὴν ἁγνείαν, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, τῷ φοίνικι. 132

Περὶ τοῦ μὴ ῥέμβεσθαι τοὺς ὀφθαλμοὺς ὧδε κἀκεῖσε, ἀλλὰ μᾶλλον κάτω ἔχειν τὸ βλέμμα; ἄνω δὲ τὴν ψυχὴν ὡς κύριον. καὶ ἐν τίνι κατήργηται ὁ δαίμων τῆς πορνείας. Παραίνεσις λζ'. οὐ μόνον

spiritalis Patris constituti sunt. 102

De Acedia, & patientia senum. Paraenesis XXIV. Suggerit fratri inimicus. 107

De transmutatione loci in locum. Paraenesis XXV. Fides est mater boni omnis operis. 108

Paraenesis XXVI. Si contigerit a cœnobio fratrem quocumque prætextu recedere. 111

De privatione timoris Dei, & negligentia. Paraenesis XXVII. Frater quidam exposuit mihi, dicens. 114

In illud, habenti dabitur, & abundabit. Paraenesis XXVIII. Scriptum est: Habenti dabitur, & abundabit. 116

Paraenesis XXIX. Fratres, si quis ex magis piis ac religiosis fratribus in Synaxe constitutus. 117

De humilitate, Paraenesis XXX. Carissime frater, si promotus fueris. 119

Quod christianum oporteat esse longanimem & immemorem injuriarum. Paraenesis XXXI. Si quæ acerbitas acciderit. 120

De passionibus ac perturbationibus animi. Paraenesis XXXII. Vir in torpore ac negligentia dies suos transigens. 123

Quomodo oporteat consolari pusillanimes. Paraenesis. XXXIII. Frater suum quærebat fratrem. 124

Quod oporteat fratrem, dum legit, advertere ac studiose legere, velut in praesentia Dei. Paraenesis. XXXIV. Carissime, si onus legendi mandatum tibi fuerit. 128

De virginitate & continentia. Paraenesis XXXV. Fratri, sive sorori suggerit dæmon improbus. 129

De castitate. Paraenesis. XXXVI. Castitatem, dilecte frater, palmæ similem existima. 132

Non debere nos huc illucque oculos retorquere, sed potius deorsum aspectum habere, sursum vero animam ad Dominum: & in quonam fornicationis daemon funditus profligatur? Paraenesis. XXXVII. Non

non ſolũ per abſtinentiam a cibis. 133

De manſuetudine. Paraenesis XXXVIII. Monache, ita ne profeſſus es, te Chriſto placere velle. 136

De inobedientibus, & de reſurrectione, ac timore Dei, & de futuro judicio. Paræneſis XXXIX. Cariſſime, ſi frater aliquis adventans cohortetur te. 138

De pietate. Paræneſis XL. Cariſſime, attende vehementer, ne deperdas viam rectam. 145

De his, qui propria excidunt negligentia, excuſationeſque in peccatis prætexunt. Paræneſis XLI. Frater, ſolitariam deſideraſti vitam? 148

Ad fratrem, qui excidit, & de pœnitentia. Paræneſis XLII. Sub obedientia Patris ſpiritualis conſtitutis ſuggerit inimicus. 154

Deprecatio. Peccavi in cælum & coram te, Domine. 160

Quod non oporteat jurare, neque blaſphemare. Parænesis XLIII. Quum dicat Dominus & Salvator noſter Jeſus Chriſtus. 161

Ad fratrem quemdam, ſermo in illud, melius eſt nubere, quam uri. Paræneſis XLIV. Apoſtolum audi dicentem: volo omnes homines eſſe ſicut & me ipſum. 164

De timore Dei. Paræneſis XLV. Attende tibi ipſi, cariſſime, ne forte in negligentia atque diſtractione perdas tempus tuum. 165

De caritate. Paraenesis XLVI. Si tibi, cariſſime, donum ſcientiæ & diſcretionis, ſive curationum conceſſum ſit. 169

Ad Eulogium. Paraenesis XLVII. Ad fructum obedientiæ reſpiciens frater. 170

Ad monachum acediae deditum, qui dicebat: monachatum dimitto, & ad ſeculum revertor. Paraenesis XLVIII. Dixit Dominus gloriæ: Intrate per anguſtam portam. 175

De morum perverſitate. Paraenesis XLIX. Quemadmodum gladius nervos

νου δι' ἀποχῆς βρωμάτων. 133

Περὶ πραϋπαθείας, παραγνεσις λή. Μοναχὲ, ὅτω τῷ Χειςῷ ἐπηγγείλω ἀρέσαι. 136

Περὶ ἀνυποπάκτων, καὶ περὶ ἀναςάσεως, καὶ φόβυ Θεῦ, καὶ τῦ κρίματος τῦ μέλλοντος. παραγνεσις λθ'. Ἀγαπητὲ, ἐὰν ἐλθῶν ἀδελφὸς παρακαλέσῃ σε. 138

Περὶ εὐλαβείας, παραίνεσις μ'. Ἀγαπητὲ, πρόσεχε σφόδρως, μὴ ἀπολέσαι τὴν εὐθείαν ὁδόν. 145

Περὶ τῶν ἐκπιπτόντων ἐξ οἰκείας ἀμελείας, καὶ προφασιζομένων προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις. παραγνεσις μα'. Ἀδελφὲ, τὸν μονήρη βιον ἐπεθύμησας; 148

Πρὸς ἀδελφὸν ἐκπεσόντα, καὶ περὶ μετανοίας. παραγνεσις μβ'. Τοῖς ἐν Ἰωσαφὰτ καθεζομένοις πνευματικῦ πατρὸς Ἰωσβάλλει ὁ ἐχθρός. 154

Εὐχὴ· Ἥμαρτον εἰς τὸν ὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν συ, Κύριε. 160

Ὅτι ὐ δεῖ ὀμνύειν, ὅτε διαφημεῖν. παραγνεσις μγ'. Τῦ κυρίυ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριςῦ εἰπόντος. 161

Πρὸς ἀδελφὸν λόγος εἴρηται, ὅτι κρεῖσσον γαμεῖν, ἢ πυροῦσθαι. παραγνεσις μδ'. Ἄκυσε τῦ Ἀποςόλυ λέγοντος. θέλω πάντας ἀνθρώπυς εἶναι ὡς ἐμαυτόν. 164

Περὶ φόβυ Θεῦ. παραγνεσις με'. Πρόσεχε σεαυτῷ, ἀγαπητὲ, μήποτε ἐν ἀμελείᾳ καὶ μετεωρισμῷ ἀπολέσῃς συ τὸν χρόνον. 165

Περὶ ἀγάπης. παραγνεσις μς'. Ἀγαπητὲ, ἐὰν ἀξιωθήσῃ γνώσεως καὶ διακρίσεως, εἴτε ἰαμάτων. 169

Πρὸς Εὐλόγιον, παραγνεσις μζ'. Ἐπὶ τὸν καρπὸν τῆς ὑπακοῆς ἀφορῶν, ἀδελφέ. 170

Πρὸς ἀκηδιαςὴν μοναχὸν, λέγοντα, ἀφίημι, εἰς τὸν κόσμον ὑπάγω. παραγνεσις μή. Εἶφη ὁ Θεὸς τῆς δόξης. εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης. 175

Περὶ κακοηθείας, παραγνεσις μθ'. Οἷον τρόπον ξίφος νευροκοπεῖ ἵππον.

πον. 183
Περὶ διαφορᾶς τῦ μοναχικῦ βίυ ὑπὲρ τὸν κοσμικόν. παραίνεσις ν'. Ἀγαπητὲ ἀδελφέ, ἐὰν ἀποταξάμενος τῷ βίῳ γένῃ μοναχός. 185
Τῦ ὁσίυ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην μοναζοντα, περὶ ὑπομονῆς, καὶ τῦ μὴ ἀπατᾶσθαι τοῖς λογισμοῖς προφάσει δικαιωμάτων, καὶ λέγειν, ὅτι ὡς βόσκος πορεύομαι. καὶ περὶ σωφροσύνης. Πολλὰ παραινέσαντες τὸν εὐλαβέστατον Θεόδωρον. 186
Τῦ ὁσίυ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ λόγος εἰς τὴν δευτέραν παρυσίαν τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ. Ἀδελφοί μυ φιλόχριστοι, ἀκύσατε πρὸ τῆς δευτέρας, καὶ φοβερᾶς παρυσίας τῦ δεσπότυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ. 192
Τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τῦ Σύρυ λόγος περὶ τῆς κοίνης ἀναστάσεως, καὶ μετανοίας, καὶ ἀγάπης, καὶ εἰς τὴν δευτέραν παρυσίαν τῦ κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ. Ἀγαπητοὶ, μηδὲν προτιμησώμεθα πλέον τῆ ἀνυποκρίτυ ἀγάπης. 209
Λόγος εἰς τὴν παρυσίαν τῦ κυρίυ, καὶ περὶ συντελείας τῦ κόσμυ, καὶ εἰς τὴν παρυσίαν τῦ Ἀντιχρίστυ. Πῶς ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἁμαρτωλὸς Ἐφραὶμ, καὶ μεστὸς πλημμελημάτων, δυνήσομαι ἐξειπεῖν τὰ ὑπὲρ τὴν ἐμὴν δύναμιν; 222
Τῦ ὁσίυ Ἐφραὶμ διαθήκη. Ἐγὼ Ἐφραὶμ ἀποθνήσκω. 230
Λόγος εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν, καὶ εἰς δευτέραν παρυσίαν, καὶ περὶ ἀγάπης καὶ ἐλεημοσύνης. πᾶσα ἑορτὴ καὶ πρᾶξις τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ, σωτηρία καὶ καύχημα ἡμῶν ἐστι τῶν πιστῶν. 247
Λόγος κατὰ αἱρετικῶν, ἐν ᾧ καὶ ἀπόδειξις ἐκ φανερῶν ὑποδειγμάτων τῦ τε μαργαρίτυ καὶ τῶν λοιπῶν συνάγυσα τὸ πιστὸν, ὅτι δίχα τῶν φυσικῶν νόμων ἡ ἁγία Θεοτόκος τὸν Κύριον καὶ Θεὸν ἡμῶν ἐτὶ σωτηρίας τῦ κόσμυ καὶ συνέλαβε καὶ ἐκύησε. Φιλῶ συ τὸ εὐαγγέλιον, δέσποτα, ὅτι, ὅτε πεινῶ, τρέφει με. 259

Τῦ

nervos incidit equo. 183
De differentia vitae monasticae, & vitae secularis. Paraenesis L. Frater carissime, si abdicata vita seculari factus sis monachus. 185
Sancti Patris nostri Ephraem epistola ad Joannem Monachum de Patientia: & de cavendo, nequis decipiatur cogitationibus praetextu justificationum; neque dicat: Tamquam Pastor incedo: & de temperantia. Variis licet adhortationibus cum religiosissimo Theodoro egerimus. 186
Sancti Patris nostri Ephraem Sermo in secundum adventum Domini nostri Jesu Christi. Fratres mei Christo dilecti, audite quæ dicturus sum de secundo & terribili Domini nostri Jesu Christi adventu. 192
Sancti Patris nostri Ephraem Syri Sermo de communi Resurrectione, de pœnitentia, & de Caritate: & in secundum adventum Domini nostri Jesu Christi. Dilectissimi, nihil sinceræ caritati præferamus. 209
Sermo in adventum Domini, & de consummatione seculi: & in adventum Antichristi. Quomodo minimus ego & peccator Ephræm, plenusque delictis, enarrare ea potero, quæ meas excedunt vires? 222
Beati Ephraem Testamentum. Ego Ephræm morior. 230
Sermo in pretiosam & vivificam crucem, & in secundum Adventum, & de caritate, & eleemosyna. Omnis celebritas & actio Domini nostri Jesu Christi, salus, & gloria nostra fidelium est. 247
Sermo adversus Hæreticos, in quo tum ex margaritæ, tum ex aliorum claris argumentis ostenditur, credendum esse, sanctam Deiparam præter naturæ leges Dominum ac Deum nostrum pro mundi salute & concepisse, & peperisse. Amo & exosculor tuum euangelium, Domine, quia me esurientem nutrit. 259

Ejus-

Ejuſdem de morbo linguæ, & pravis affectibus. Diverſæ in cunctis hominibus ſparſæ reperiuntur cupiditates. 279

Beati Ephræm Encomium in magnum Basilium. Flectite ad me aures, fratres dilecti. 289

Ejuſdem ſermo in mulierem Peccatricem, quæ unguento Dominum unxit. Inter multos viros ſanctos ac dignos Dei. 297

Ejuſdem encomium in glorioſos Martyres, qui in toto mundo martyrium ſunt paſſi. Illuſtris & peramabilis eſt ſemper Angelis atque hominibus memoria ſanctorum. 306

Ejuſdem in Abraham & Iſaac. Mandaverat Deus juſto Abraham, ut migraret ex cognatione ſua. 312

Ejuſdem ſermo in Danielem Prophetam, & in ſanctos tres Pueros. Et in eum qui dicit: Tempora mala ſunt, ſalvari nequeo. Age jam, contemplemur Danielis Prophetæ. 319

De octo cogitationibus. Scias, fili, quod octo ſunt cogitationes. 321

De perfectione Monachi. Pugnans in potentes, ne ruas contra ipſos inordina e more juniorum. 322

Eſt fragmentum ſermonis, quem integrum habes infra pag. 411.

De inſpiratione. Anima ita eſt in corpore, ut naturale vinculum ſolutu difficile. 323

In illud Geneſ. 4. Et erat condens civitatem. Duas cædes auſus eſt. 324

In illud Geneſ. 5. Et vixit Jared. duo & ſexaginta &c. Audivi Judaicam hæreſim. 324

Ejuſdem de patientia. Qui Deo placere cupit, ejuſque hæres per fidem evadere. 326

Precatio. Rogo te lux veritatis, Chriſte. 333

De Beatitudinibus atque infelicitatibus. Beati qui Deum diligunt, & propter amorem ipſius. 334

Ejuſdem de fide. Dominus in euangelio

Τ῀ ἁυτ῀ περὶ γλωσσαλγίας καὶ παθῶν. Ἐσπαρμέναι εἰσὶν αἱ ἀναπαύσεις πᾶσαι ἐν πάσῃ ἀνθρωπότητι. 279

Τ῀ μακαρίου Ἐφραὶμ ἐγκώμιον εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον. Κλίνατέ μοι τὰς ἀκοὰς, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί. 289

Τ῀ ἁυτ῀ λόγος εἰς τ῏ γυναῖκα τ῏ ἁμαρτωλὸν, τ῏ ἀλείψασαν τὸν κύριον μύρῳ. Πολλῶν ὄντων ὁσίων καὶ ἀξίων τ῀ Θε῀, 297

Τ῀ ἁυτ῀ ἐγκώμιον εἰς τὺς ἐνδόξους μάρτυρας τὺς ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ μαρτυρήσαντας. Φαιδρὰ καὶ ἐπέραστος ὑπάρχει ἅπασι καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις ἡ μνήμη τ῏ ἁγίων. 306

Τ῀ ἁυτ῀ εἰς τὸν Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαάκ. Ἀποικίζει ὁ Θεὸς τὸν δίκαιον Ἀβραὰμ ἐκ τ῏ συγγενῶν ἁυτ῀. 312

Τ῀ ἁυτ῀ λόγος εἰς τὸν προφήτην Δανιὴλ, καὶ εἰς τὺς ἁγίους τρεῖς παῖδας. καὶ πρὸς τὸν λέγοντα, ὁ καιρὸς πονηρός ἐστι, σωθῆναι ὐ δύναμαι. Φέρε δή, ἁπασκεψώμεθα τὰ κατὰ τὸν προφήτην Δανιήλ. 319

Περὶ τ῏ ὀκτὼ λογισμῶν. Γίνωσκε, τέκνον, ὅτι ὀκτώ εἰσιν οἱ λογισμοί. 321

Περὶ τ῀ τέλειον ἐν τὸν μοναχόν. Εἰς μάχην δυνατὸν μὴ γίνου κατ᾽ αὐτῶν εἰς ἀταξίαν νεωτέρων. 322

Περὶ ἔ ἐμφυσήματος. ὅτως ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι, ὡς δεσμὸς φυσικὸς δυσδιάλυτος. 333

Καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν. Δύο φόνους ἐτόλμησε. 324

Καὶ ἔζησεν Ἰαρὲδ δύο καὶ ἑξήκοντα. Ἤκουσα Ἰουδαϊκῆς αἱρέσεως λεγούσης. 324

Τ῀ ἁυτ῀ περὶ ὑπομονῆς. Ὁ βουλόμενος Θε῀ εὐαρεστῆσαι, καὶ κληρονόμος Θε῀ ἁπὰ πίστεως γενέσθαι. 326

Εὐχή. Παρακαλῶ σε, τὸ φῶς τῆς ἀληθείας Χριστὲ. 333

Περὶ μακαρισμῶν καὶ παλανισμῶν. Μακάριοι οἱ τὸν Θεὸν ἀγαπήσαντες, καὶ ἁπ᾽ τ῏ ἀγάπην ἁυτ῀. 334

Τ῀ ἁυτ῀ περὶ πίστεως· Ὁ κύριος ἐν τῷ εὐαγ-

ἐυαγγελίῳ τὺς ἑαυτῦ μαθητὰς εἰς τελείαν πίςιν ἀγαγεῖν βυλόμενος ἔλεγεν. 336

Τῦ ὁσίυ καὶ μακαριωτάτυ πατρὸς Ἐφραὶμ ἐγκώμιον εἰς τὺς ἁγίυς τεσσαράκοντα μάρτυρας. Εἰκόνα μαρτυρικὴν ἀφγράψαι βύλομαι. 341

Τῦ αὐτῦ παραίνεσις ἀσκητᾶς κατὰ στοιχεῖον. Ἀρχὴ ἀποταγῆς μοναχῦ, φοβεῖσθαι τὸν Κύριον. 356

Τῦ αὐτῦ ἁγίυ Ἐφραὶμ παραίνεσις. Ἀκύσατε ταῦτα ὑμεῖς οἱ φωτὸς ὄντες καὶ φυλάξατε. 374

Τῦ αὐτῦ περὶ ἐρωτήσεων τινῶν. Περὶ ὧν ἠρωτήσατε μαθεῖν βυλόμενοι. 365

Τῦ αὐτῦ παραίνεσις περὶ ὑπομονῆς, καὶ κατανύξεως ψυχῆς. Ἀγαπητοὶ, γεννῶμεθα ὡς γενναῖοι στρατιῶται. 366

Τῦ αὐτῦ περὶ κακοηθείας. Οἷν τρόπον ξίφος νευροκοπεῖ ἵππον. 368

Τῦ αὐτῦ νυθεσία ἤγυν κατήχησις πρὸς μοναχύς. Λεῦτε ἀγαπητοί μυ δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοί μυ, ποιμνιον ἐκλεκτὸν Κυ σωτῆρος. 370

Τῦ αὐτῦ. Συνῶμεν ὦν ἀγαπητοὶ, τίνι παρίσαθα. 373

Εὐχή. Ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ πρόσεχε τῇ κρίσει μυ. 373

Εὐχή. Ἱκετεύω σωτὴρ Κυ κόσμυ. ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. 375

Τῦ αὐτῦ ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις. ἐρώτησις. Κλῆσις φιλοχρίστων ἀκρατῶν πρὸς τὸν ἅγιον Ἐφραίμ. Παρακαλῦμεν διδάσκαλε. 377

Περὶ Δ κύρας Σάλης. Ἐν τύτῳ τῷ μοναστηρίῳ, τῷ ΤΜ γυναικῶν, γέγονε παρθένος. 393

ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܦܪܝܡ ܩܕܝܫܐ ܒܥܘܕ ܕܢܚܘܐ ܠܗ ܠܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܠܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܬܐ ܕܢܬܚܢܢ ܠܗ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝ ܐܢܐ ܐܦܪܝܡ ܡܐܬ ܐܢܐ 395

Confer cum ejusdem sancti Ephræm Testamento, quod supra è Græca versione editum est. pag. 230.

gelio ad perfectam fidem suos adducere volens discipulos. 336

Sancti ac beatissimi Patris Ephræm, encomium in sanctos Quadraginta Martyres. Imaginem sanctorum martyrum describere cupio. 341

Ejusdem Paræneſis ad Ascetas, ordine Alphabetico. Initium renuntiationis monachi est timere Dominum. 356

Ejusdem sancti Ephræm Paræneſis. Audite ista & custodite, vos qui filii lucis estis. 364

Ejusdem de quibusdam interrogationibus. Quæ discendi cupidi interrogastis. 365

Ejusdem Paræneſis de patientia & animæ compunctione. Carissimi præbeamus nos tamquam strenuos milites. 366

Ejusdem de morum perversitate. Quemadmodum gladius nervos incidit equo. 368

Vide supra pag. 183.

Ejusdem Adhortatio, sive catecheſis ad monachos. Venite dilecti mei, venite patres, fratresque mei, grex Salvatoris electe. 370

Ejusdem. Intelligamus igitur, carissimi, coram quo adstemus. 373

Precatio. Exurge Domine, & intende judicio meo. 373

Precatio. Rogo te, Salvator mundi, respice in me. 375

Ejusdem Interrogationes & Responſiones. Interrogatio. Interrogarunt Christo dilecti auditores sanctum Ephræm. Discere cupimus magister. 377

Sunt paulo diverſæ ab iis quæ hoc Tomo supra prodierunt pag. 192. 212. & 253.

De Domina Sala In hoc feminarum monasterio fuit quædam virgo. 393

Ex Palladii Lausiacis cap. 41. 42. *apud Rosuveidum* pag. 737.

Testamentum S. Ephræm. Ego Ephræm morior. 395

Ejus-

Ejuſdem S. Patris noſtri Ephræm Syri, de perfectione monachi, Anno præterito ad me acceſſere quidam poſtulantes. Hujus ſermonis fragmentum editum eſt ſupra pag. 322.

Τ῀ ἀὐτ῀ ἁγίȣ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τ῀ Σύρȣ περὶ τ῀ τέλειον εἶναι τὸν μοναχόν. πέρυσί μοι προσῆλθόν τινες ἀιτȣ̃ντες. 411 411

Ejuſdem S. Ephræm Syri Excerpta ex catenis Græcis in ſcripturam. Ac primum in Job. *Hinc diſcimus fieri non poſſe*. Ἐντεῦθεν μανθάνομεν. pag. 424.

In Pſalmum 93. *Non habitet in corde tuo*. Μὴ οἰκεῖτο ἐν τῇ καρδίᾳ σȣ. pag. 424.

In Matthæum & Lucam. de Publicano & Phariſæo *Initium derelictionis hominis*. ἀρχὴ ἐγκαταλήψεως ἀνθρώπȣ. pag. 424.

De eodem. *Si igitur rectum viam appetis*. Εἰ τοίνυν ὀρθ῀ βίȣ ὀρέγῃ. pag. 425.

In Transfigurationem Domini. *Reſplenduit facies ejus ſicut ſol*. ἐλάμψε τὸ πρόσωπον αὐτ῀. pag. 425.

In idem. Cæterum videbant Prophetæ. καὶ λοιπὸν ἔβλεπον οἱ Προφῆται. pag. 425.

In idem. *Hujuſmodi quidem fuit ſermo*: τοιȣ̃τος μὲν ὁ λόγος. pag. 425.

De eodem. *Dicet enim Chriſtus fortaſſe ad ipſum*. ἐρεῖ γὰρ Χριστὸς ἴσως πρὸς αὐτόν. pag. 426.

De eodem. *Etenim diſcipulos de hac cauſa in montem*. καὶ γὰρ μαθητὰς ἀφ' τ῀το ἀνήγαγεν εἰς τὸ ὄρος. pag. 427.

De Nativitate Domini. *Xanthico igitur, claro nitidoque menſe*. ἐν μὲν ȣ̃ν τῷ Ξανθικῷ τῷ φαιδρῷ. pag. 427.

S. Ephræm Syri de octo cogitationibus. τ῀ ἁγίȣ Ἐφραὶμ Σύρȣ περὶ ὀκτὼ λογισμῶν. γίνωσκε τέκνον. *ſcias, fili*. pag. 428. confer cum ſermone, qui ſupra prodiit pag. 321.

Ejuſdem de ſtatu ſpirituali. τ῀ αὐτ῀ περὶ καταστάσεως πνευματικῆς. ἐν μὲν τῇ πλατείᾳ ὁδῷ, *In lata quidem via*. pag. 432.

In Teſtamentum Syriacum ſancti Ephræm, variantes lectiones. pag. 433.

INI-

INITIA

Sermonum, Precationum, & Capitum

HUJUS TOMI SECUNDI

ORDINE ALPHABETICO GRÆCE.

A.

Ἀγαπητὲ, χειρίανός εἶ ἀφ' ἧς χάειτος τῷ Θεῷ; 74.
Ἀγαπητὲ, ἀποταξάμενος τῷ βίῳ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὰς ἀδελφάς. 76.
Ἀγαπητὲ, ἰδὲ προτίθημί σοι πρόκαταθήκην ἑτέραν ἐν κυείῳ. 77.
Ἀγαπητὲ, ἐὰν βάλλῃς καλὰς ἀρχάς. 79.
Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἐὰν τύχῃς πρόκοπῆς. 119.
Ἀγαπητὲ, ἐὰν προσάχθῃ σοι ἀναγνῶναι. 128.
Ἀγαπητὲ, ἐαν ἐλθὼν ἀδελφὸς πρόκαλέσῃ σε. 138.
Ἀγαπητὲ, πρόσεχε σφοδρῶς, μὴ ἀπολέσαι τ' εὐθεῖαν ὁδόν. 145.
Ἀγαπητὲ, ἐὰν ἀξιωθῇσῃ γνώσεως ἢ ἀφαιρέσεως, εἴτε ἰαμάτων. 169.
Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἐὰν ἀποταξάμενος τῷ βίῳ γένῃ μοναχός. 185.
Ἀγαπητοὶ, μηδὲν προλαμπσώμεθα πλέον τῆς ἀνυποκείτου ἀγάπης. 209.
Ἀγαπητοὶ, γεννώμεθα ὡς γενναῖοι στρατιῶται. 366.
Ἀδελφὲ, μὴ ἐκλύου ὑπὸ ἐπερχομένων λογισμῶν. 83.
Ἀδελφὲ, ἀγωνίζου, ὡς καλὸς στρατιώτης Χριστοῦ. 84.
Ἀδελφὲ, ἐὰν ἀποταξάμενος τῷ ματαίῳ βίῳ. 85.
Ἀδελφὲ, ἐπιστεύθης ψυχήν; 87.
Ἀδελφὲ, ἠξιώθης τοῦ ἁγίου ἐνδύματος τοῦ μοναχοῦ; 90.
Ἀδελφὲ, τί πλανᾷ σε ἐνεργούμενον ὑπὸ τοῦ διαβόλου; 92.
Ἀδελφὲ, ὅταν κρούει σοι ἀδελφὸς νυκτός. 93.
Ἀδελφὲ, τὸν μονήρη βίον ἐπεθύμησας; 148.
Ἀδελφοί μου, βούλομαι ὑμῖν διηγήσασθαι πολιτείαν καλήν. 1.
Ἀδελφοὶ, ἐάν τις τῶν εὐλαβεστέρων ἀδελφῶν ἔρχεται ἐν τῇ συναξει. 117.
Ἀδελφοί μου φιλόχριστοι, ἀκούσατε περὶ τῆς δευτέρας καὶ φοβερᾶς παρουσίας τοῦ δεσπότου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 192.
Ἀδελφός τις διηγήσατό μοι, λέγων. 114.
Ἀδελφὸς ἐζήτει τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν. 124.
Ἄκουε τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος. Θέλω πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς ἐμαυτόν. 164.
Ἀκούσατε ταῦτα ὑμεῖς υἱοὶ φωτὸς ὄντες καὶ φυλάξατε. 364.
Ἀνὴρ ἐν ἀμελείᾳ διάγων τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. 123.
Ἀποικίζει ὁ Θεὸς τὸν δίκαιον Ἀβραὰμ ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ. 312.
Ἀρχὴ ἀποταγῆς μοναχοῦ, φοβεῖσθαι τὸν κυρίου. 356.
Ἀρχὴ ἐγκαταλήψεως ἀνθρώπου. 424.

Γ.

Γέγραπται γάρ; τῷ ἔχοντι δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται. 116.
Γίνωσκε τέκνον, ὅτι ὀκτώ εἰσιν οἱ λογισμοί. 321. & 428.

Δ.

Δεῖ καὶ τὸς ἐξ οἰκτρᾶ καὶ μοχθηρᾶ βίᾳ ἐρχομένυς εἰς μονήρη βίον. 86.
Δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ, ἀκύσατε συμβυλῆς ἐμᾶ τ̃ ἁμαρτωλᾶ καὶ ἀπαιδεύτυ Ἐφραΐμ. 50.
Δεῦτε ἀγαπητοί μυ, δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοί μυ, ποίμνιον ἐκλεκτὸν τ̃ σωτῆρος. 370.
Διαφόρως πολεμῶνται οἱ ἐν ὑποταγῇ πνευματικᾶ παιδὸς καθεζόμενοι. 102.
Δόξα σοι, ὁ Θεὸς, δόξα σοι. καὶ πάλιν ἐρῶ, δόξα σοι, ὁ Θεός. 72.
Δύο φόνυς ἐπόλμησε. 324.

E.

Ἐάν τις ἀπὸ μεγάλης ὠφελήψεως τ̃ βίυ ἔλθῃ εἰς τὸν μοναχόν. 78.
Ἐὰν ἔλθῃ ἀδελφὸς εἰς τὸ μοναχικὸν, ἀφ οἱασδήποτε αἰτίας. 97.
Ἐὰν συμβῇ ἀδελφὸν τ̃ κοινοβίυ χωλιαθῆναι οἱασδήποτε αἰτίαι. 111.
Ἐὰν συμβῇ πικεία. 120.
Ἐγὼ Ἐφραΐμ ἀποθνήσκω. 230.
Εἰ πίνυν ὀρθᾶ βίυ ὀρέγῃ. 425. Scholion de Publicano & Phariſæo.
Εἰκόνα μαρτυρικὴν διαγράψαι βύλομαι. 341.
Εἰς μάχην δυνατὸν μὴ γίνυ κατ' αὐτῶν. 322.
Ἐκ τῆς χώρας, θέρυς χαρμονή. 41.
Ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτυ ὡς ὁ ἥλιος. 425. Scholion in Transfigurationem Domini.
Ἐν μὲν ὂν τῷ Ξανθικῷ τῷ φαιδρῷ. 427. Scholion in nativitatem Domini.
Ἐν μὲν τῇ πλατείᾳ ὁδῷ. 432.
Ἐντεῦθεν μανθάνομεν. 432. Scholion in Job.
Ἐν τύτῳ τῷ μοναστηρίῳ τῷ τῶν γυναικῶν, γέγονε παρθένος. 393.
Ἐννοηθῶμεν, ἀγαπητοὶ, τὸς ἑξῶντας ἐνώπιον ἐπιγείυ βασιλέως. 95.
Ἐξεγέρθητι νύμε, καὶ πρόσεχε τῇ κρίσει μυ. 373.
Ἐξεγέρθητι νύμε, καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μυ. 373.
Ἐπὶ τὸν καρπὸν τ̃ ὑπακοῆς ἀφορῶν, ἀδελφέ. 170.
Ἐρεῖ γὰρ Χριςὸς ἴσως πρὸς αὐτόν. 426. Scholion in Transfigurationem Dñi.
Ἐσταφμέναι εἰσὶν αἱ ἀναπαύσεις πᾶσαι ἐν πάσῃ τῇ ἀνθρωπότητι. 279.
Ἐφη ὁ Θεὸς τῆς δόξης εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης. 175.

H.

Ἡ πίςις μήτηρ ἐςὶ παντὸς ἔργυ ἀγαθᾶ. 108.
Ἤκυσα Ἰυδαϊκῆς αἱρέσεως λεγύσης. 324.
Ἥμαρτον εἰς τὸν ὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν συ, νύμε. 160.

I.

Ἱκετεύω σωτὴρ τ̃ κόσμυ, ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. 375.

Καὶ

K.

Καὶ γὰρ μαθητὰς ἀφ' τοῦτο ἀνήγαγεν εἰς τὸ ὄρος. 427. Scholion in Transfigurationem Domini.
Καὶ λοιπὸν ἔβλεπον οἱ σοφῆται. 425. Scholion in Transfigurationem Domini.
Καὶ περὶ τοῦ ἐργοχείρου μὴ ὀλιγώρει. 80.
Καὶ περὶ τοῦ χρόνου μὴ ὀλιγώρει. 81.
Κατὰ μέρος οἰκοδομεῖται πόλις. 89.
Κλίνατέ μοι τὰς ἀκοὰς ἀδελφοὶ ἀγαπητοί. 289.

M.

Μακάριοι οἱ τὸν Θεὸν ἀγαπήσαντες, καὶ ἀφ' τῆς ἀγάπην αὐτοῦ. 334.
Μὴ οἰκεῖτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου. 424.
Μοναχὲ, ἵνα τῷ Χριστῷ ἐπιτείλω ἀρέσαι; 136.

O.

Ὁ μόνος ἀναμάρτητος οἰκτείρησον. 20.
Ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαὰκ. 21.
Ὁ βαλόμενος Θεῷ εὐαρεστῆσαι, καὶ κληρονόμος Θεοῦ καὶ πίστεως γενέσθαι. 326.
Ὁ κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς εἰς τελείαν πίστιν ἀγαγεῖν βαλόμενος, ἔλεγεν. 336.
Ὅν τρόπον ξίφος νευροκοπεῖ ἵππον. 183. 368.
Ὀρθοῦ βίου ὀρέγῃ; 56.
Οὐ μόνον διὰ ἀποχῆς βρωμάτων. 133.
Οὕτως ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι, ὡς δεσμὸς φυσικὸς δυσδιάλυτος. 323.

Π.

Παρακαλοῦμεν διδάσκαλε. 377.
Παρακαλῶ σε, τὸ φῶς ἀληθείας Χριστέ. 333.
Πᾶσα ἑορτὴ καὶ πρᾶξις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, σωτηρία καὶ κατόρθωμα ἡμῶν ἐστι τῶν πιστῶν. 247.
Παρείκαζε τῇ ἀγνείαν, ἀγαπητὲ ἀδελφέ, φοίνικι. 132.
Περὶ ὧν τῶν συμβαινόντων σκανδάλων, οἴδαμεν τὴν εἰπόντα. 81.
Περὶ ὧν ἠρωτήσατε μαθεῖν βαλόμενοι. 365.
Πέρυσί μοι προσῆλθόν τινες αὐτοῦντες. 411.
Πολλὰ παραινέσαντες τὴν εὐλαβέστατον Θεόδωρον. 186.
Πολλῶν ὄντων ὁσίων καὶ ἀξίων τοῦ Θεοῦ. 297.
Πρόσεχε σεαυτῷ, ἀγαπητὲ, μήποτε ἐν ἀμελείᾳ καὶ μετεωρισμῷ ἀπολέσῃς σου τὸν χρόνον. 165.
Πῶς ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἁμαρτωλὸς Ἐφραὶμ, καὶ μεστὸς πλημμελημάτων, δυνήσομαι ἐξειπεῖν τὰ ὑπὲρ τὴν ἐμὴν δύναμιν. 222.

Σ.

Σγνῶμεν ἓν ἀγαπητὶ, τίνι παρίσαθη. 373.

Τ.

Τοῖς ἐν κοινωβίοις νεωτέροις μοναχοῖς διαφέρως πολεμοῖ ὁ ἐχθρός. 100.
Τοῖς ἐν ὑποταγῇ καθεζομένοις πνευματικῷ πατρὸς ὑποβάλλει ὁ ἐχθρός. 154.
Τοιοῦτος μὲν ὁ λόγος. 425. Scholion in Transfigurationem Domini.
Τῷ κυρίῳ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰπόντος. 161.
Τῷ ἀδελφῷ, ἢ τῇ ἀδελφῇ ὑποβάλλει ὁ πονηρός. 129.

Υ.

Ὑποβάλλει ὁ ἐχθρὸς τῷ ἀδελφῷ. 107.

Φ.

Φαίδρα καὶ ἐπέραστος ὑπάρχει διαπαντὸς καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις ἡ μνήμη τῶν ἁγίων. 306.
Φερε δή, διασκεψώμεθα τὰ κατὰ τὸν Προφήτην Δανιήλ. 319.
Φιλῶ δοῦ τὸ εὐαγγέλιον, δέσποτα, ὅτι, ὅτε πεινῶ, τρέφει με. 256.

Ω.

Ὡς λογίζομαι, ἀδελφοί, ὅτι τρεῖς εἰσι νυσταγμοί. 95.

INITIA

Sermonum, Precationum, & Capitum

HUJUS TOMI SECUNDI

ORDINE ALPHABETICO LATINE

A.

AD fructum obedientiæ reſpiciens frater. 170.
Age jam, contemplemur Danielis Prophetæ. 319.
Amo, & exoſculor tuum Euangelium, Domine, quia me eſurientem nutrit. 259.
Anima ita eſt in corpore, ut naturale vinculum ſolutu difficile. 323.
Anno præteritò ad me acceſſere quidam poſtulantes. 411.
Apoſtolum audi dicentem: volo omnes homines eſſe ſicut & me ipſum. 164.
Attende tibi ipſi cariſſime, ne forte in negligentia atque diſtractione perdas tempus tuum. 165.
Audite iſta, & cuſtodite vos qui filii lucis eſtis. 364.
Audivi Judaicam hæreſim. 324.

B.

BEati qui Deum diligunt, & propter amorem ipſius. 334.

C.

CÆterum videbant Prophetæ. 425. Scholion in Transfigurationem Domini.
CAriſſime, divina gratia Chriſtianus es? 74.
Cariſſime, ſi ſeculo renuncians, ad fratres ingreſſus ſis. 76.
Cariſſime, ecce aliud tibi ſervandum commendo depoſitum in Domino. 77.
Cariſſime, ſi bona ac pulchra jeceris principia. 79.
Cariſſime frater, ſi promotus fueris. 119
Cariſſime, ſi onus legendi mandatum tibi fuerit. 128.
Cariſſime, ſi frater aliquis adventans cohortetur te. 138.
Cariſſime, attende vehementer, ne deperdas viam rectam. 145.
Cariſſimi, præbeamus nos tamquam ſtrenuos milites. 366.
Caſtitatem, dilecte frater, palmæ ſimilem exiſtima. 132.
Circa tempus etiam noli eſſe negligens. 81.
Complectamur mente, ac conſideremus, cariſſimi, eos qui coram Rege conſtituti ſunt terreno. 95.
Cum dicat Dominus & Salvator noſter Jeſus Chriſtus. 161.

D.

DE ſcandalis porro occurrentibus, novimus eum qui ait. 81.
Decerta, Frater, tamquam bonus miles Chriſti. 84.

Deus

Deus Abraham, Deus Iſaac. 21.
Dicet enim Chriſtus fortaſſe ad ipſum. 426. Scholion in Transfigurationem Domini.
Dilectiſſimi, nihil ſyncerae caritati præferamus. 209.
Diſcere cupimus magiſter. 377.
Diverſæ in cunctis hominibus ſparſæ reperiuntur cupiditates. 279.
Diverſimode impugnantur qui ſub obedientia ſpiritalis Patris conſtituti ſunt. 102.
Dixit Dominus gloriæ: intrate per anguſtam portam. 175.
Dominus in euanglio ad perfectam fidem ſuos adducere volens diſcipulos. 336.
Duas cædes auſus eſt. 324.

E.

EGo Ephræm morior. 230. 395.
Etenim diſcipulos ſuos hac de cauſa duxit in montem. 427.
Ex agro procedit meſſis gaudium. 41.
Exurge Domine, & intende judicio meo. 373. Alia precatio. Ibid.

F.

FIdes, eſt mater boni omnis operis. 108.
Flectite ad me aures, fratres dilecti. 289.
Frater, ſi poſt abdicationem vanæ vitæ. 85.
Frater, credita tuæ curæ eſt anima? 87.
Frater, dignus es habitus ſancto indumento monaſtico? 90.
Frater, cur deciperis correptus à diabolo? 92.
Frater, quando fores tuas noctu frater pulſaverit. 93.
Frater quidam expoſuit mihi, dicens. 114.
Frater ſuum quærebat fratrem. 124.
Frater, ſolitariam deſideraſti vitam? 148.
Frater cariſſime, ſi abdicata vita ſeculari factus ſis monachus. 185.
Fratri ſive ſorori ſuggerit dæmon improbus. 129.
Fratres mei, enarrare vobis volo. 1.
Fratres, ſi quis ex magis piis ac religioſis fratribus in ſynaxe conſtitutus. 117.
Fratres mei Chriſto dilecti, audite quæ dicturus ſum de ſecundo & terribili Domini noſtri Jeſu Chriſti adventu. 192.

G.

GLoria tibi Deus, gloria tibi iterumque dicam: gloria tibi Deus. 72.

H.

HInc diſcimus fieri non poſſe. 424. Scholion in Job.
Hujuſmodi quidem fuit ſermo. 425. Scholion in Transfigur. Domini.

I.

ILluſtris & peramabilis eſt ſemper Angelis atque hominibus memoria ſanctorum. 306.
Imaginem ſanctorum martyrum deſcribere cupio. 341.
In hoc feminarum monaſterio fuit quædam virgo. 393. ex Palladii Lauſiacis.
Initium renuntiationis monachi eſt timere Dominum. 356.
Initium derelictionis hominis, à dimiſſione animi recedere. 424. Scholion in Matth. & Luc.
Intelligamus igitur, cariſſimi, coram quo adſtemus. 373.
Inter multos viros ſanctos ac dignos Dei. 297.
Interrogarunt Chriſto dilecti auditotes ſanctum Ephræm, diſcere cupimus magiſter. 377.
In lata quidem via. 432.

M.

MAndaverat Deus juſto Abraham, ut migraret ex cognatione ſua. 312.
Miſerere mei, qui ſolus ſine peccato es. 20.
Monache, ita ne profeſſus es te Chriſto placere velle? 136.

N.

NE frangaris, frater, ab ingruentibus cogitationibus. 83.
Non ſolum per abſtinentiam à cibis. 133.
Non habitet in corde tuo poteſtas diaboli. 424. Et Scholion in Pſal. 93.
Novitios in cœnobiis monachos varie oppugnare ſolet inimicus. 100.

O.

OMnis celebritas & actio Domini noſtri Jeſu Chriſti, ſalus & gloria noſtra fidelium eſt. 247.
Oportet porro & eos, qui ex miſera atque ærumnoſa vita ad ſolitariam vitam accedunt. 86.
Opus quoque manuum non negligas. 80.

P.

PAulatim ac per partes ædificatur civitas. 89.
Peccavi in cælum, & coram te, Domine. 160.
Pugnans in potentes, ne ruas contra ipſos inordinate morum juniorum. 322.

Q.

QUæ dicendi cupidi interrogaſtis. 365.
Quemadmodum gladius nervos incidit equo. 183. 368.
Qui Deo placere cupit, ejuſque hæres per fidem evadere. 326.
Quomodo minimus ego & peccator Ephræm, plenuſque delictis, enarrare ea potero, quæ meas excedunt vires. 222.
Quum dicat Dominus & Salvator noſter Jeſus Chriſtus. 161.

R.

REctam vivendi rationem expetis? 56.
Rogo te, lux veritatis Chriſte. 333.
Rogo te, Salvator mundi, reſpice in me. 375.
Reſplenduit facies ejus ut ſol. 425. Scholion in Transfigurationem Domini.

S.

SCias, fili, quod octo ſunt cogitationes. 321. 428.
Scriptum eſt: habenti dabitur & abundabit. 116.
Si acciderit, fratrem aliquem ad monaſticam vitam quacumque occaſione venire. 97.
Si contigerit a cœnobio fratrem quocumque prætextu recedere. 111.
Si tibi, cariſſime, donum ſcientiæ & diſcretionis, ſive curationum conceſſum ſit. 169.
Si quæ acerbitas acciderit. 120.
Si igitur rectam vitam appetis. 425.
Si quis a magna vani ſeculi exiſtimatione ad monachatum acceſſerit. 78.
Sub obedientia Patris ſpiritualis conſtitutis ſuggerit inimicus. 154.
Suggerit fratri inimicus. 108.

V.

VAriis licet adhortationibus cum religioſiſſimo Theodoro egerimus. 186.
Venite univerſi fratres, conſilium a me peccatore & imperito Ephræm accipite. 50.
Venite dilecti mei, venite patres fratreſque mei, grex Salvatoris electe. 370.
Vir in torpore ac negligentia dies ſuos tranſigens. 123.
Vt arbitror, fratres, tres ſunt dormitationes. 95.

X.

XAnthico igitur claro nitidoque menſe. 427. Scholion in nativitatem Domini.

REGESTUM.

✣. a. b. c. d. e. f. g. h. A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M.

N. O. P. Q. R. S. T. V. X. Y. Z. Aa. Bb. Cc. Dd. Ee. Ff. Gg. Hh.

Ii. Kk. Ll. Mm. Nn. Oo. Pp. Qq. Rr. Sſ. Tt. Vv. Xx. Yy. Zz.

Aaa. Bbb. Ccc. Ddd. Eee. Fff. Ggg. Hhh. Iii. Kkk. Lll.

Omnes ſunt Duerniones, præter ✣ *Quaternionem.*

ROMAE

APUD JOANNEM MARIAM HENRICUM SALVIONI
TYPOGRAPHUM PONTIFICIUM VATICANUM.
M. D CC XLIII.

SUPERIORUM PERMISSU.

Rev. H. HYVERNAT, D. D.
Catholic University of America,
Washington, D. C.